2386

BIBLIA

SACRA

127

2-C-1

BIBLIOTECA
DEL
Rey N. Señor

VII E 1

127

S. Bart.e 334

Ms.

2386

ex eo neq; mutabunt. nec transferentur primicie ur.
quia sanctificate sunt domino. Quinq; autem milia que
supsunt in latitudine. p uigum quinq; milia. plana
erunt urbis & in suburbana. & erit ciuitas in medio ei.
Et hec mensure eius. Ad plagam septentrionalem.
quingenta & quatuor milia. & ad plagam meridianam
quingenta & quatuor milia. & ad plagam orientalem
quingenta & quatuor milia. & ad plagam occidentalē
quingenta & quatuor milia. Erunt autem suburba
na ciuitatis ab aquilone. ducenta q̄nquaginta. &
in meridiem. cc. quinq̄ginta. & ad orientem. cc. quin
quaginta. & ad mare. cc. L. Quod autem reliquum
fuit in longitudine. sedm primicias sanctuarij. decem
milia in orientem. & decē milia ad occidentē. erit sic pri
micie sanctuarij. Et erunt fruges eius in panes. his
qui seruiunt ciuitati. seruientes autem ciuitati. opa
bunt ex omnib⁹ tribub⁹ isrl. Omnes primicie. xxv.
milium. p xxv. milia in quadrum separabunt in primi
as sc̄uarij. & possessionem ciuitatis. Qd aut reliquum
fuit. principis erit. ex oim parte primiar sc̄uarij. &
possessionis ciuitatis. Et regione xxv. milium primua
rum. usq; ad terminum orientalem. & a mari e regiōe
xxv. milium usq; ad terminum maris. simlr in partib⁹
principis erit. & erunt primicie sc̄uarij. & sc̄uarium templi
in medio eius. De possessiōe aut leuitar. & de possessi
one ciuitatis. in medio pareium principis. erit in termi
nis iuda & in terminis beniamin. ipe ad principem pertinebit. &
reliquis tribub⁹ a plaga orientali usq; ad plagam occi
dentalem beniamin una. Et rursum terminum beniamin.
a plaga orientali usq; ad plagam occidentalem. symeon
una. Et sup terminos symeonis. a plaga orientali.
usq; ad plagam occidentalem. ysachar una. Et sup
terminū ysachar. a plaga orientali usq; ad plagam occi
dentalem. zabulon una. Et sup terminum zabulon. a
plaga orientali usq; ad plagam maris. gad una. Et ex
terminum gad. ad plagam austri in meridiē. Et erit
finis de thamar usq; ad aquas contradictionis cades. he
reditas xta mare magnum. Hec est xta qm mittetis
in sortem tribub⁹ isrl. & hec partiones eaz. ait dns
ds. Et hij egressus ciuitatis. a plaga septentionali. qn
genta & quatuor milia mensurabis. Et porte ciuitatis.
omnib⁹ tribub⁹ isrl. Porte tres a septentione. porta ru
ben una. porta iuda una. porta leui una. Et ad plagā
orientalem qngenta & quatuor milia. & porte tres.
Porta ioseph una. porta beniamin una. porta dan una.
Et ad plagam meridianam. quingenta & quatuor mi
lia mensuris. Porta symeonis una. porta ysachar una.
porta zabulon una. Et ad plagam occidentalem qn
genta & quatuor milia. porte eaz tres. Porta gad una.
porta aser una. porta nepthalim una. Per circuitum de
cem & octo milia. & nomen ciuitatis ex illa die —
dominus ibidem a mer —.
Explicat Liber Jezechielis pphe. Sm̄ cc. xl. uij.

Paulat tripli. Sciendum quod tres sunt paulationes legimus. q. dicuntur ponere sine ponere. qui greci theses nominant. s. plena distinctio. media distinctio. et subdistinctio. plena distinctio grece dicitur quod nunquam finit cantum. et dicitur apud quod est ceum et oda quod est cantus. uel finis quia mediat aliud et quasi finit ultra. cheha dicitur quod est metrum sine longum quia mediat aliud et quasi metrum et dicitur acolon quod est membrum sine longum. Subdistinctio idem est quod punctus alius amet. i. punctus cadens et dicitur coma quod est diuisio. unius sonus. uel plagosa ut ysaias. quod ysaias scripsit est cola. i. per puncta eleuata quod est metrum et comata. i. per puncta cadentia. et nota quod punctus cadens et depressa paulatio et subdistinctio idem est. Grece autem dicitur coma acolon quod est diuisio membrum paulatio eleuata. i. media distinctio id est et grece dicitur cola. dicitur hic colum coli finis uel ultima distinctio et finis id est et dicitur grece. piodi piodi. cheha distinctio sine metrum quia idem fit in fine sui sone: ut hic uespere autem et c. Subdistinctio sine punctus quod id est fit quia plena est. s. si ni sua non est plena ut hic. diuite acolos nios et c. Plena distinctio sine piodos fit ultime clibanus uel ypsa et fit qui plena est obstructio ne sensus plenus sit sepe fit metrum. i. accentus eleuatus ut posti. ti punctus. i. accentus depressus monne plea. ut autem acolos et c. si ultima hic diccioni nanmquam posti depremi tui et leuari. Sepe dicitur quia nil teciet duo puncti sunt modo usu. ti iman hui. et c. uel quisque modo usu fit metrum ut posti ti punctus. ti. i. bis uir qui uo habuit et c.

N°. 334.

Incipit plogus scī ieronimi pbri ad paulinū pbm de omniū sacre diuine hystorie libris.

Later ambrosius tua mihi munuscula p ferens detulit. & suauissimas litteras que a principio amicicie fidem pbate tam fidei & uetusti amicicie pferebant. Vetera enim illa necessitudo est. & xpi glutino copulata. quam ñ utilitas rei familiaris. ñ psentia tñ corpor. ñ fulcola & palpatus ad ulatio. sed dei timor & diuinar scripturar studia conciliant. Legimus in ueteribz hystoris quosdam lustrasse puincias. uouos adisse pplos. mutasse tyrannos. ut eos quos ex libris nouerant. coram quoq; uiderent. Sic pythagoras nempheticos uates. sic plato egyptum. & architam tarentinum. eandemq; oram ytalie. que quondam magna grecia dicebatur laboriosissime pagrauit. Vt qui athenis magister erat & potens. cuius q; doctrinis achademie gymnasia pstrepabant fieret pegrinus atq; discipls. malens aliena uerecunde discere. quam sua imprudenter ingerere. Venitq; cum litteras toto oi fugientes orbe psequent. captus a pyratis & uenundatus etiam tyranno crudelissimo parruit captiuus. ductus uinctus & seruus. tñ q; philosophis. maior emersit se fuit. Ad ciuium luuium lacteo eloquentie fonte manantem. de ultimis hyspanie galliaq; finibz quosdam uenisse nobiles legimus. & quos ad exemplationē sui roma ñ traxerat. unius hominis fama pduxit. Habuit illa etas inauditum omnibz seculis celebrandumq; miraculum. ut urbe tantam ingressi. aliud ex urbem quererent. Appollonius tyane ille magus ut uulgus loquitur. siue philosophus ut pythagorici dunt. intrauit plas. pene sunt cauefactum. albanos. scitas. massagetas opulentissima indie regna penetrauit. & ad extremum latissimo phetonta amne tinsmisso. pueuit ad bragmanas. ut hyarbam in throno sedentem aureo. & de tantali fonte potantem. inter pauos discipulos de natura. de moribz dierum ac syderum cursu audiret docentem. Inde p elamitas babylonios. chaldeos. medos. assyrios parthos. syros. phenices. arabes. palestinos. reuersus ad alexandriam peruenit ethiopiam. ut gymnosophystas. & famosissimam solis mensam uideret in sabulo. Inuenit ille ut ubiq; quod discceret. & semp proficeret. semp se melior fieret. Scripsit ille hec plenissime ore to uoluminibz philostratus. Quid loquar de scis hominibz cum apls paulus uas electionis. magister gentium. qui de scia tam in se hospitis loquebatur. an experimentum queritis eius qui in me loquitur xp̄s. Post damascum arabiam q; lustratam ascendit hierosolymam ut uideret petrum. & mansit ap̄s cum diebz quindecim. Hec enim mysterio eloquentie ornatus. & ydoneus fuit⁹ gentium p̄dicator instruendus erat. rursumq; post annos xiiii. assumpto barnaba & tito exposuerit eum aplis euangelium. ne forte in uacuum curreret aut cucurrisset. Habet nescio quid latentis energie uite uocis actus. & in aures discipuli de auctoris ore transfusa. fortius sonant. Vnde & eschines ille rethor ciuilater. & legere illa demostenis oratio quam adiutus eum habuerat. numerosis cunctis atq; laudantibus suspirans aut. Quid si ipsum audisset. bestiam suam ibi resonantem. Hec hec dico qd sit aliquid in me tale qd uel possis a me audire. uel uelis discere. Sed quod amor tuus & discendi studium etiam absq; nobis p se ipsum deleat. Ingenium docile & sine doctore laudabile est. Non quid inuenias. sed quod queras. consideramus. Nolite cera & formandum facilis. etiam si artificis & plaste cessent manus tñ uirtute totum ē quicquid ee potest. Paulus apls ad pedes gamalielis legem mosi & pphas didicisse se gl̄iatur. Vt armatus spiritalib; telis. postea doceret confidenter. Carnia enim militie nre sed carnalia sunt. sed potentia dei ad destructionem munitionū. cogitationes destruentes. & omnem altitudinem extollentem se aduersus scientiam dei. & captiuantes omnem intellectum ad obediendum xp̄o. & parati subiugare cunctam inobedientiam. Hymotheum scribit ab infantia sacris litteris eruditum. & horta-

tur ad studium lectionis. ne negligat gr̄am que data sit ei. p impositionem manus pbrii. Tito precipit ut inter ceteras uirtutes epi quem breui sermone depingit. sciam q; ñ negligat scripturas. optinentem unquit eum qui secñ doctrinā est fidelem sermonem. ut potens sit exhortari in doctrina sana. & contradicentes reuincere. Sēa quippe rusticitas. solum⁹ prodest. Et quantum edificat exurge mihi ecclam̄ x̄. tantū nocet si destruentibz ñ reāstat. Malachias pphā. imo dñs per malachiam pphām mirabatur sacerdotes legem. In tantum sacerdotis officium ē. mirabatur respondere de lege. Et in deuteronomio legimus. Interroga patrem tuum & annunciabit t. seniores tuos & dicent t. In psalmo q̄. c. xviii. Cantabiles mihi erant iustificationes tue in loco peregrinationis mee. Et in descriptione iusti uiri cum eum arbori uite dā que ē in paradyso comparauerit. inter ceteras uirtutes etiam hec intulit. In lege dñi uoluntas ei⁹. & in lege eius meditabit die ac nocte. Vanuel in fine sacratissime uisionis uultos fulgere qñ stellas. & intelligentes. & deos. qñ firmamentum aut. Videl quantum inter se distent iusta rusticitas. & docta iustitia. alii stellis. alii celo comparantur. Quamquā uxta hebraicam ueritatem. utrumq; de eruditis possit intelligi. Ita enim ap̄ eos legimus. qui autem docti fuerant. fulgebunt qñ splendor firmamenti. & qui ad iustitiā eruditi multos. qñ stelle in pp̄etuas ēternitates. Cur paulus apls uas electionis. semper q̄ uas legis. & scripturar scārum armarium. Pharisei stupent in doctrina dñi. & miratur in petro & iohe. quos ñ legem sciant cum litteras ñ didicerint. Quecunq; enim alii exercitatio. & cotidiana in lege meditatio tribuere solet. illis spūs sc̄s suggerebat. Et erant uerba q̄ scripta ē docibiles deo. ecce uenit. Vbi sunt. Vbi sunt. Duodecim annos salutor impleuerat. & in templo sedenti de questionibz legis mirogant magis docet dum prudenter interrogat. in forte rusticum petrum. rusticum dicimus iohem. quor⁹ uterq; dicere potest. & si impolito sermone ñ tamen scientia. iohes rusticus. prisca tor indoctus. Et unde illa uox obsecro. In principio erat uerbum. & uerbum erat ap̄ dñm. & deus erat uerbum. Ecce de greco multa significat. Nam & uerbum ē ratio & computatio. & causa unumcuiusq; rei p quam sunt singula que subsistunt. que tamen uera recte intelligimus in xp̄o. Hec doctus plato nescit. hec demosthenes eloquens ignorauit. Perdam unquit sapientiam sapientum. & prudentiam prudentium reprobabo. Vera sapientia perdet falsam sapiam. Et quamq̄ stultitia predicationis in cruce sit. tamen paulus sapiam loquitur inter perfectos. Sapiam autē si scis stultos que destruunt. nec principum. si loquimur dei sapiam in mysterio absconditam. quam predestinauit deus ante scla. Dei sapientia xp̄s ē. xp̄s enim dei uirtus. & dei sapia. hec sapientia in mysterio abscondita est. De qua & nom psalmi utulus p notatur occultis filii. in quo sunt omnes thesauri sapientie & scie dei absconditi. Et qui in mysterio absconditus erat. predestinatus est ante scla. Predestinatur aut. & prefiguratur ante scla in lege & pphis. Vnde & pphe appellabantur uidentes. quia uidebant eum quem ceteri non uidebant. Abraham uidit diem ei⁹. & letatus ē. Apprehendam eum ezechiel. qui pplo peccatori clausi erant. Reuela mihi oculos meos. & considerabo mirabilia de lege tua. Lex enim spūalis ē. & reuelatione opus ē ut intelligatur ac reuelata fatear. dñm & redemptorem. Liber in apocalypsi septem sigillis signatus ostenditur. quem si dederis homini sciens litteras ut legat. respondebit tibi. non possum. Signatus ē enim. Quanti hodie se putant nosse litteras. tenent signatum librum nec aperire possunt. nulle resecauerit qui hr clauem dauid. qui aperit & nemo claudit. claudit & nemo aperit. In achiby aplor ses eunuchus nimio ait. Sic enim eum scriptura cognominat cum legeret ysaiam pphetam. interrogatur a philippo. Putas ne intelligis que legis. Respondebit q̄. Quō possum nisi aliquis me docuerit. Ego ut de me meum loquar. nec sanctior fuit hic eunuchus. nec studiosior. qui de ethiopia. & extremis finibz mundi uenit ad templum. reliquit aulam regiam. Et tantus amator legis

diuine scientie fuit: ut etiam in uehiculo sacras litteras legeret. Et tamen cum librum teneret: et uerba diuine exhortationis concepit lingua uoluerret, labius pronarret, ignorabat eum quem in libro nesciens ueneabat. Venit philippus ostendit ei ihm qui clausus latebat in littera. Et o mira dextre uirtus: eadem hora credit eunuchus, baptizatur, fidelis et ses ac magister de discipulo plus in deserto fonte ecclie q in aurato synagoge templo reperit. Hec a me pstricta sunt breuiter. Nec enim eplarum angustia etiam si longius pateret: ut intelligeres te in scripturis deis sine preuio et monstrante semitam ñ posse ingredi. Taceo de grammatice, rethorice, philosophie, geometrie, dialectice, musice, astronomice, astrologice, medice, quoz scientia mortalibz salutis ut utilissima e: tm tres partes secundum doctrinam. Magi Aleph Aleph Aleph: rationem et Hezaiah Daniel usum. Ad minores artes ueniam: que ñ tam lingua q manu administrantur. Agricole cementarii, fabri metallor lignoz q, sculptores, lanarii quoq; et fullones, et ceteri qui uariam supellectilem et utilia opuscula fabricantur: absq; doctore ñ possunt e q cupiunt. Quod medicoz est pmittunt medici, tractant fabrilia fabri. Sola scripturaz ars est: quam si omnes passim uendicant. Scribimus indocti doctiq; poemata passim. Hanc garrula anus, hanc delir senex, hanc sophista uerbosus, hanc omnes pene arripiunt, lacerant, docent: antequ discant. Alii adducto supercilio grandia uba et rugnantes: nec mulierculas de sacris litteris philosophant. Alii discunt ph pudor a femmis qd uiros deceant. Et ne parum hoc sit: quadam facilitate uerborum multo audacius disserunt alii: qd ipi ñ intelligunt. Taceo de meis similibz qui si forte ad scripturas seras post seculares litteras uenerunt, et sermone compto autem ppli mulserunt quicquid dixerunt: hoc legem deputant. Si sciere dignantur quid ysaie, quid apli senserint. Si ad sensum suum meogrua aptant testimonia. Et q grande sit: et ñ uiriosissimum genus decipi depranare sententias et ad uoluntatem suam scripturam trahere repugnantem qsi ñ legimus omero centenas ac si non etiam maronem sine xpo ñ possimus dicere xpianum. Et sibille sent. Iam redit et uirgo redeunt saturnia regna. Iam noua pgenies celo demittitur alto. Et patrem loquentem ad filium. Sate mee mee et mea magna potentia solus. Et post ulla salua tot sui cruce. Talia ptulabat memorans fixus et manebat. Puerilia sunt hec aut circulator ludo simbia docere qd ignorest. Imo ut cum stomacho loquar nec hec quidem scire qd ignorest. Videlicet manifestissima est genesis in qua de creatura mundi, de exordio generis humani, de diuisione fre, de confusione linguar, de descensione usq; ad egyptum scribitur hebreoz. Pater exodus cum x plagis, cum decalogo cum mystici cuiusq; precepti. Impromptu e leuiticus liber in quo sacrificia singla, imo singule pene sillabe, et uestes aaron et totus ordo leuiticus inspirant celestia secreta. Numi ñ sine totius arithmetice et ppe hie balaam et xl duaz mansionum phereum mysteria continent. Deuteronomium q; secla lex et euangelice legis pfiguratio, sine sic ea habet que priora sunt, ut tñ noua sint omnia. De ueteribz huiusq; moysen. Huiusq; pentateuchi ihesu ecclie quibz v uerbis loqui se uelle apostolus in ecclia gloriatur. Iob exemplar patientie, que si mysteria sno sermone complectit. Ppsa incipit, uersu labitur pedestri sermone finitur. Omnesq; legem dialectice ppositione assumptione confirmatione conclusione determinat. Singula in eo uerba plena sunt sensibz. Et ut de ceteris sileam: resurrectionem corpoz sic pphat ut nullus de ea uel manifestius ut euidentius scripserit. Scio inquit q redemptor meus uiuit et in nouissimo die de ra surrecturus sum. Et rursum circumdabor pelle mea et in carne mea uidebo dñm. Quem ipse michi sum ego ipe et oculi mei conspecturi sunt et non alius. Reposita est hec spes mea in sinu meo. Veniam ad ihm naue qui typum dñi non solum in gentis uerum etiam et in nomine preferre manifestior declarem. Hostium regna sub

uertit. Diuidit terram uictor pplo et populis urbes uiculos montes flumina torrentes atq; confinia: ecclie celestisq; iert spalia regna descripsit. In nucleum libro quot principes pliator figure sunt. Ruth moabitis, ysaie expleri nationis decretis. Emitte agnum dnatorem terre de petra deserti ad montem filie sion. Samuel in heli mortuo et in occisione saul ueterem legem abolitam. Porro in sadoch atq; adonii sacerdotii nouiq; impii sacramenta testatur. Malachi et tercii et quarti regum liber a salomone usq; ad iechoniam et ab iheroboam filio nabath usq; ad osee qui ductus est in assirios regnum iuda et regnum describit israhel. Si historiam respicias, uerba simplicia sunt. si in mysticis sensum latentes: ecclie patentias et hereticoz et ecclam bella narrant. Audite cum ppe in unius uoluminis angustias coarctati multo aliud quam sonat in littera figurant. Osee crebro nominat ephraim samariam ioseph iezrahel et uxorem fornicariam et fornicationis filios et adulteram cubiculo clausam marito multo tempore sedere uiduam et sub ueste lugubri uiri ad se reditum pstolari. Johel filius fatuel describit terram xii tribuum eruca, bruco, locusta, rubigine uastante consumptam et post euersionem populi pli effusum iri spm sanctum sup seruos dei et ancillas et sup centum xx credentium nomina et effusum iri in cenaculo syon qui exx ab uno usq; ad xii paulatim et p incrementa surgentes xv gradum numerum efficiunt. qui in psalmo mystice continent. Amos pastor et rusticus et rubor mora distringens pauca uerbis explicari ñ potest. Quis enim digne exprimat ta et quatuor ciuitates damasci gaze et tyri et idumee et filioz amon et moab. et in viii viii qz gradu iudee et israhel. Hic loquit ad uaccas pingues que sunt in montem samarie et ruinosam domum maiorem minoremq; testatur. Ipe cernit fictorem locuste et stantem dñm sup murum lutti uel adamantini et uncini pomoz et attrahentem sup plicia peccatoribz et famem in terra non panis neq; sitim aque sed audiendi uerbum dei. Abdias qui interpretatur seruus dñi pronat contra edom. Et sanguineum etenim q; fratrem suum iacob semp emulis hastis petunt ismahelite. Jonas columba pulcherrima naufragio suo pene sionem dñi prefigurans: mundum ad penam reuocat. et sub nomine ninue salutem gentibz nuntiat. Micheas de morasthim coheres xpi uastationem annuntiat filie latronis, et obsidionem ponit contra eam. qz maxillam percusserit iudicis israhel. Naum consolator orbis increpat ciuitatem sanguinum et peuersionem illius loquit. Ecce sup montes pedes euangelizantis et annuntiantis pacem. Abacuc luctator fortis et rigidus stat sup custodiam suam et figit gradum sup munitionem ut xpm contempletur in cruce et dicat. Operuit celos gla eius et laudis eius plena est tra. Splendor eius ut lux erit cornua in manibz ei. Ibi abscondita e fortitudo ei. Sophonias speculator et archanoz dei cognitor audit clamorem a porta piscium et ululatum a secda et contritionem a collibz. Judicii q; ululatum habitatoribz pile. qz conticuit omnis pplus chanaan. disperti sunt universi qui mutuluri erant argento. Aggeus festiuus et letus. qui seminant in lacrimis ut in gaudio metant. destructum templum edificat. dñmq; patrem inducit loquentem. Adhuc unum modicum et ego cmouebo celum et tram mare et aridam et mouebo omnes gentes et uenient desiderati cunctis gentibz. Zacharias memor dñi sui multiplex in ppria. ihsu uestibz sordidis et lapidem octoy vii candelabrumq; aureum cum totidem luceruis quot oculis. Vnas q; oliuas a sinistris lampadis auertit et dextris. ut post equos rufos uarios albos et dissipatas quadrigas et ephraim et equi de iherlim puerum regem uaticinet et predicet sedentem sup pullum asine filium subrugalis. Malachias apte et in fine omnium pphaz de abiectione israhel et uocatione gentium. si est in uobis sacerdos aut in uobis dicet dñs exercituum. et munus non suscipiam de manu

uīa. Ab ortu enim solis usq; ad occasum magnum ē nomen meum: in gentib; & in oī loco sacrificat & offertur nomini meo oblatio munda. Psalm. xcvi. Ezechiel & Daniel. q̄ potest uel intelligere uel exponere. Quos primus ī ꝓphiam inuidetur texere s; euangelium. Calis uitigam truncam & ollam succensam a facie aquilonis & pardum spoliatum suis coloribus. & quadruplex diuersis metris nectit alphabetum. Terminos principia & finem tamen habet obscuritatib; inuoluta ut ap̄ hebreos ipse partes cum exordio geneseos ante annos. xxx. ī legant. Quartus ū qui & extremus mihi nunc ꝓphas tempor consensus & totius mundi philosophis totius. lapidē pensum de monte sine manib; & regna omnia subuertentē. claro sermone ꝓnuntiat. Quid simphonides mihi pindarus & alcheus flaccus q; catullus & serenus xpm lira plonat. & undecacordo psalterio. ab inferis excitat relingentem. Salomon pacificus & amabilis dñi mores corrigit naturam docet. ecclām ungit xp̄m. scām q; nuptias dulce canit epithalamium. Hester ut eccle typo plin liberat de periculo. & interfecto aman qui interpretatur unguitas partes communis & diem celebrem mittit in posteros. Paralipomenon liber. i. instrumenti ueteris et totius. tantus ac talis ē. ut absq; illo si quis scientiam scripturar sibi uoluerit arrogare. se ipm̄ irridear. Singula q̄que nomina uncialiq; uerbor. & pretermisse in regum libris tanguntur hystorie. & innumerabiles explicantur euangelii questiones. Esdras & nechemias adiutor iudeor & consolator adhuc in uno uolumine artantur. instaurant templum. muros extruunt ciuitatis. Omnis q; illa turba ꝓfectionis in patriam & descriptio sacerdotum leuitar & israelitis ꝓselitor. ac ꝓ singulas familias murorum & turrium opa diuisa. aliud in cortice preferunt. aliud retinent in medulla. Cernis ne scripturar amore raptum excessisse modum epistole. & tm̄ nō impleuisse q̄d uolui. Audiuimus tm̄ quid nosse. quidue debeam. ut & nos q; possimus dicere. Concupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas in omī tpe. Cetim sodalicium illud impleatur in nobis. hoc tm̄ scio q̄d nescio. Tangam & nouum breuiter testamentum. Matheus marcus lucas & iohes quadrigas dñi & uerum cherubin q̄d uigilantie scientie multiuodo. & totū corpus oculatum sunt. scintille emicant. discurrunt fulgura. pedes habent rectos. & in sublime tendentes. terga pennata. & ubiq; uolantia. tenent se mutuo. sibiq; ꝓximi sunt. & qui rota in rotam uoluunt. & ꝓgunt quocunq; eos flatus sci spūs duxerit. Paulus apls ad. vii. scribit ecclas. octaua enim ad hebreos a pleriq; exacta numerum ponit. Timotheum instruit actiuum. filemonem ꝓfugitiuo famulo deprecatur. sup quo tacere melius puto quam pauca scribere. Actus apl̄or nudam q; sonare uidentur hystoriam. & malcentis ecclē infamiam texere. si; si nouerimus scriptorem eor lucam eē medicum cui laus est in euangelio. animaduertim̄ partim omia uerba illius aīe languentis eē medicinam. Jacob; petrus iohes iudas. vii. ediderunt epistolas tam mystica q; succincta. & breues pariter ac longas. Breues in uerbis. longas in sententiis. ut rarus sit qui ī eas lectionem excutiat. Apocalipsis iohis tot habet sacramenta quot uerba. Parum dixi & ꝓ mito uoluminis latus omnis interior est. In uerbis singulis. multiplices latent intelligentie. Oro te frater karissime. cui hec uiuere. ista meditari. nichil aliud nosse. nichil querere. Nonne uidentur iam hic in terris regni celestis habitaculum possidere. Nolo offendatis in scripturis sciis simplicitate & qñ nitidate uerborum que uel uitio interpretum. uel de industria sic platee sunt. ut rusticam contionem facilius instruerent. & in una eadēq; sententia alii doctius. alii securius indoctius. Non sum tam petulans & helcs ut hec me nosse polliceat. & eor fructus capi in terra. quor radices in celo fixe sunt. Sed uelle fateor. si; enim me ꝓfiteor magistrum remouens. committem spondeo. petenti dabitur. pulsanti aperitur. querens inuenit. Viscamus in terris quor nobis scientia ꝓficiat in celo.

Obuius te manib; excipiam. Et ut incepte aliquid ac de emathone tumultuarie effundam quicquid quocirca rerum scire conabor. Habes hic amantissimum frem eusebium. q̄ litteras tuarum michi gram duplicauit. referens honestate mor tuor. contemptum seculi. fidem amicicie. amorem xp̄i. Iam prudentiam & eloquii uenustatem etiam absq; illo ipa epla ꝓferebat. festina quaeso te. & herentem in salo nauicule funem magis precide quam solue. Semo remuneratus sedulo bene potest uideri. que contempsit ut uideret. Quicquid in sumptus de tuo tulerit. ꝓlucro computa. Amicus dictum est. auaro tm̄ deest qd̄ habet. quam qd̄ non hē. Credenti totus mundus diuitiarū est. Infidelis autem etiam obolo indiget. Sic unusquisq; nichil habentes. & omnia possidentes. Victus atq; uestitus diuitie xp̄ianor. Si habes in potestate rem tuam uende. Si nō habes pice. Follenti tunicam & pallium relinquendum est. Scilicet nisi tu semp recreatus animi & diem de die putabis tanquam & poscentem tuas possessiunculas uendideris. nō habet & unde alat pauperes suos. Votum deo debit. qui se ipm̄ obtulit. duplicem tantum nauem & retia reliquerunt. Vidua duo era mittit in gazophilatium. & preferatur ecclesiasticis diuitiis. facile contemnit omnia qui se semp cogitat eē moriturum.

Genesis	Osee	Marchus	
Exodus	Johel	Lucas	
Leuitic̄	Amos	Johes	
Numi	Abdias	Actus apl̄or	
Deuteronomiū.	Jonas	Epla iacobi.	
Josue	Michias	Epla petri. i. ii.	
Judicum	Naum	Epla iohis. i. ii. iii.	
Ruth	Abacuch	Epla iude.	
Regū. i. ii. iii. iiii.	Sophonias	Paulus ad romanos	
Paliponi. i. ii.	aggeus	Ad corinthios. i. ii.	
Tobias	zacharias	Ad galathas	
Judith	Malachias	Ad ephesios	
Hester	Job	Ad philippenses	
Esdras	Psalmi dd	Ad colocenses	
Machabeor. i. ii.	Parabole salomōis	Ad thessalonicenses. i. ii.	
ysaias.	Ecclastes	Ad thimotheū. i. ii.	
Baruch	Cantica canticor	Ad titum	
Jeremias	Liber sapie salo.	Ad philemonem	
Ezechiel	Ecclasticus	Ad hebreos	
Danuel		Apocalipsis	
	Matheus		

Lex	Prophete	Agiographa	Apocripha
Genesis	Josue	Job	
Exodus	Judicum	Dauid	Judith
Leuiticus	Samuel	Paliponi	Tobias
Numeri	Malachi	Esdras	Hester
Deuteronomi.	ysaias	Ruth	Liber sapie
	Jeremias	Danuel	Ecclasticus
	Ezechiel	Parabole	Liber machab.
	xii. ꝓphe	Ecclastes	
		Cantica	

Incipit prolog̃ sci ieronimi pbri in libro geneseos.

Desiderii mei desiderata accepi epistolas qui quodam presagio futurorum cum daniele sortitus est nomen obsecrauit ut translatum in latinam linguam de hebreo sermonem pentatheucum uiror auribus traderem. Periculosum opus certe & obtrectatoribus meis latratibus patens qui me asserunt in septuaginta int-

pretum sigillatione nota p uetcribꝫ cudere·ita ingenuꝰ quasi unum probantes·cum ego sepissime testatus sum me p uili portione in tabernaculo dei offerre que possim ñ opes alterꝰ aliorꝫ pauptate fedari· Qđ ut auderem origenis me studium prouocauit·qui eliuonii antique translationem theodotionis miscuit·asterisco et obelo·id est ✠ stella ds ueru ÷ opus omne distinguens·dum aut illuc esse facit que minus ante fuerant·aut superflua quecꝫ rugulat·et confodit·maxime que euangelistar et aplorꝫ auctoritas promulgauit· In quibꝫ multa de ueri testamento legimus que in nrīs codicibꝫ ñ habentur·ut est illud· Exe gypto uocaui filium meum·et qñ nazareus uocabitur·et nudebunt in quem compunxerunt· et flumina de uentre eius fluent aque uiue·et que nec oculꝰ uidit·nec auris audiuit·nec in cor hominis ascenderit que preparauit ds diligentibꝫ se·et multa alia que ꝑ prum·sm̄ cy·t·g·at·z·cā desiderant· Jnsurgemus gđ cos ubi hec scripta sunt·et cum dicere si potuerint de libris hebraicis pferam· Primum testimonium est in osee·secūm in ysaia·terciū in zacharia·quartum in psalmis·quintum eque in ysaia· Qđ multi ignorantes apertissimi deliramenta sectantur·et liberalem nemas libris authenticis pferunt· Causas erroris·si est meum exponere· Judei prudentes fm̄ dicunt ee consilio·ne ptolomeus unus dei cultor etiā apud hebreos duplicem diuinitatem deprehenderet· Quod maxime ideo ro fabricabant·qz in platonis dogma cadere uidebatur· Denicꝫ ubicumqꝫ sanctum aliquid scripta sacra testantur de patre·et filio·et spū scō·aut aliter interpretati sunt aut omino tacuerunt·ut et regi satisfacerent·et archanā fidei ñ uulgarent· Et nescio quis primus auctor·lxx·cellulas alexandrie mendacio suo extruxerit·quibꝫ diuisi eadē scripturarent·cum aristheus eiusdem ptolomei·ꝑ ipsum ꝑ hanc·et multo post tempore iosephus nichil tale retulerit sed in una basilica congregatos conuiuisse scribant·si ꝑ hoc fuisse aliud est enim natem·aliud ee mīpretem· Jbi spe uentura ꝑdicit·hic eruditio et uerbꝰ copia ea que intelligit transferri·nisi forte putandus est tullius echonomicum xenophontis·et platonis pythagoram·et demostenis pheti fonte afflatꝰ rethorico spū transtulisse·aut aliter de hiisdem libris p·lxx·mīpretes·aliꝰ p aplōs spe ses testimonia texuit·ut quod illi tacuerunt·hi scriptum ee mentiti sunt· Quid g· Vampnamus uetes· Minime· Sed post ꝑphetas·modo dīm qđ possumus laborantes·illi interpretati sunt ad aduentum xpi·et qđ nesciebant dubios prudere sententiis·nos post passionem et resurrectionem eius·si tam ꝑphetam quam hystoriam scribim·aliter enim audita·aliter ipsa narrant· Qđ melius intelligimus·melius et pferimus· Audiꝫ emule obtrectator auscultа· Non dampno non reprehendo·lxx·mīpretes·si conferentur eorum illis aplōs prefero· Psalmos mihi xpe sonat·quos aute ꝑphetas interspiralia charissimata positos lego·in quibꝫ ultimum pene gradum mīpretes tenent· Quid humore torqueris· Quid impetos animos contra me concitas· Sic ubi tibi in translatione uidetur errare·mīpta hebreos·diuersas urbium magistros consule· Qđ illi habent de xpo·tui codices ñ hnt· Aliud ee si contra se postea ab aplis usurpata testimonia ꝓbauerint· et emendatiora sunt exemplaria latina quam greca·greca q hebrea· Verum hec contra mundos· Nunc te precor desideri mee·ut qz me tantum opus subire fecisti·et a genesi exordium capere·orationibꝫ iuues·quo possim eodem spū quo scripti sunt libri·in latinum eos transferre sermonem· Explicit plogꝰ· Incipiunt capitula in genesi·

d De die primo in quo lux facta est. ·ii·
De die secūa in qua celum factum est. ·iii·
De die tcio in quo terra et mare. ·iii·
De die quarto in quo sol et luna et stelle. ·v·
De die v·in q̄ reptilia in aqi et uolatilia celi creata sūt. ·vi·
De die·vi·in quo quadrupedia et serpentes et bestie et omnia pecora et reptilia et homo. ·vii·
De die·vii·in quo quieuit ds omī ope consummato. ·viii·
De libro in q̄ unius qđ fcā sūt·et·iiii· fluminibꝫ. ·ix·
De homine posito in paradyso
et quod preceptum dat deus ade·et noe et mulieres eius. ·x·
Ubi seduxit serpens mulierem. ·xi·
Ubi interrogant de transgressu. ·xii·
Ducuntur de paradyso ne sumant de ligno uite. ·xiii·
Nati sunt adam filii cayn et abel ·xiiii·
Cayn occidit fr̄em ·xv·
Nde natus est seth pro abel· ·xvi·
De generationibus hominum ·xvii·
Placuit deo et transtulit eum ds et de matusala
Cepit sibi uxores angli·et nat ee ds· ·xviii· noe·
Noe placuit deo et precepit illi ds ut faceret archam· ·xix·
Ingressus e noe in archā et fr̄em e diluuii· ·xx· ·xxi·
Memoratus est ds noe et eoꝝ qui cū illo erant·et siccata eaq·
Anno sexcentesimo et uno uite noe exiuit de archa ipse et ·xxii·
Benedixit dns noe et filios ei· ·xxiii· qui cū eo erant.
Statuit dns diluuium minime futū· ·xxiiii· ·xxv·
De tribꝫ filiis noe·et de ipo ubi inebriatus e· ·xxvi·
De generationibꝫ noe et filioꝝ eius. ·xxvii·
De cōfusione linguaꝝ et obstructionis et de gn̄ationibꝫ sem.
De gn̄ationibꝫ thare patris abraham· ·xxviii· ·xxix·
Dixit dns ad abraham exi de tra tua. ·xxx·
Ubi uisus e ds abrahe ad locum sichem et in egypto uxorem
eius tulit pharao uxorem sibi sarā ·xxxi·
De permissione abrahe et seminum eius. ·xxxii·
Ubi pugnauerunt reges q̄tuor aduersus q̄nq; et ceperunt loth
et omem equitatū sodomoꝝ et melchisedech obtulit abrahe· ·xs·
Ubi uisus est dns abrahe·et benedixit eum et dixit ei·pregnum erit semen tuum·et genuit agar ismaelem· ·xxxiii·
Visus est dns abrahe·et dedit ei signū circūcisionis·de ysaac.
Visus e dns abrahe cum iret peruere sodomitas· ·xxxv·
Venerunt angli sodomis et manserunt ap̄ loth· ·xxxvi·
Pluit dns ignem et sulphur a dño et euertit sodomam et ·xxxvii·
filie loth conceperunt de patre suo. ·xxxviii·
Locutus e dns ad abimelech ꝑ sarā· ·xxix·
Sara peperit filium·et uocauit eum pā eius ysaac· ·xl·
Dixit sara ad abraam·pice ancillam et filium ei·et non erit
salue locutus est angls dns ad agar. ·xli·
Iurauerunt inuicem abraham et abimelech·Cho2· ·xlii·
Deus temptauit abraham in ysaac·et de generationibꝫ na
Defuncta sara emit locū sepulchri abrahā ab effron· ·xliii·
Accepit abraham seruo et profectus est et adduxit rebec·xliiii·
cam·et abraham cethuram duxit uxorem. ·xlv·
Vixit abraham annis·c·lxx·et ob. ·xlvi·
De generationibꝫ ysmael et obitu eius. ·xlvii·
De generationibꝫ ysaac. ·xlviii·
Facta e fames·in qua e dns ysaac et dixit ei·noli descendē
in egyptum et habitauit in geraris ubi seminauit et fecit
centuplum et iurauit cum abimelech. ·xl·
Senuit ysaac et benedixit iacob ꝑ esau· ·l·
Misit ysaac filiū suū ut iret in mesopothamiā· ·li·
Vbi uidit iacob mala filiis chanaā esse ad eū et benedixit eū· ·lii·
Venit iacob in orientē·et accepit laban filias uxores sibi· ·liii·
Peperit lya iacob uiro suo filios·vii·et cessauit a partu· ·liii·
Rachel dedit iacob ancillā suā balan et peperit ei·ii·filios· ·lv·
Et lya dedit iacob ancillā suā et peperit ei duos filios·et
de mandragoris et ipsa peperit filios·ii·et dinam. ·lvi·
Memoratus e ds rachel et peperit ioseph·et statuit iacob
cum laban de omnibus uariis· ·lvii·
Dixit ds ad iacob reuertere in tram patris tui·et consentiuit est laban cum·et iurauerunt inuicem· ·lviii·
Vbi uidit iacob castra dei·et luctat ee cum angło·et misit

nūtios ad fr̄em suū et occurit ei·

v Venit iacob in ciuitatem sichomoy et occiderunt h
ui ciuil omnes in ea habitantes ꝑ gladium. lxc.
d Dixit dominus ad iacob ascende in locum bethel. et ab
ita omnia ydola. lxi. Cxci.
v Visus est dominus a iacob. et benedixit eum et cogno
minauit eum israel. lxii.
v Vbi peperit rachel beniamin et mortua est. et de generatio
nib; iacob et obitu ysaac patris. lxiii.
d De generationib; esau et h die qui inuenit aq̃s calidas. lxiiii.
d De primogenitis ciuil qui regnauerunt in edon priusq̃m
esset rex in israhel. lxv.
d De ioseph et somniis eius. lxvi.
v Vbi missus est in puteum et distract⁹ ismaheliticus. lxvii.
d De iuda et thamar uxore filii eius q̃ fuit iudea. lxviii.
d De ioseph et uxore phutiphare. lxix.
d De his qui in carcere somnia uiderunt et interpreta
uit ea ioseph. lxx.
d De somnio pharaonis quod int̃pretatus ioseph et fēs ē
dux terre egypti. et nati sunt ei duo filii. lxxi.
v Vbi misit iacob filios suos in egyptū. et cognouit eos io
seph et unum ex ipsis tenuit donec ueniret frater eius
beniamin. lxxii.
) Inualuit fames et uenerunt ad ioseph fratres eius
cum beniamin. et mandauit pr̃ ut ueniret ad se. lxxiii.
v Visus est dux a iacob et dix̃ ei. descende in egyptū. lxxiiii.
n Omnia filioꝝ israel qui ingressi sunt in egyptū. lxxv.
v Vbi uenit ioseph obuiam israel patri suo. lxxvi.
n Nuntiauit ioseph pharaoni q̃m uenisset pr̃ ei. lxxvii.
d Dixit pharao ad ioseph ut eligeret terram in qua habi
taret pater ei. et uenit ioseph omnem tra egyptī. lxxviii.
h Habitauit israel in egyptum et dixit filio suo ioseph ne
sepeliret eum illic. et uixit iacob annis cxlvii. lxxix.
) Confirmatis iacob bñdixit filios ioseph
alternatis manibus. lxxx
v Vocatis iacob omnes filios suos dixit eis que uentura
essent in nouissimis diebus. et defunctus sublatus et se
pultus est in terram suam. lxxxi.
v Vixit ioseph annis c.x. et adiurauit fratres suos ut
cum uisitarent a deo tollent ossa ei in tram suam.

Ex libro papie.

Geneseos gece. latine gño. Inde duct⁹. qd exordium mundi
uel gñatio in eo contineat. Hanc geneseos. huius geneseos.

Incipit liber geneseos.

IN PRINCIPIO.

n principio

creauit deus celum et terram. Terra autem erat
inanis et uacua. et tenebre erant sup faciem abyssi
et sp̃s dei ferebat sup aquas. Dixitq; deus. fiat
lux. Et facta est lux. Et uidit deus lucem qd ēet bo
na. et diuisit ds lucem a tenebris. appellauitq; lu
cem diem. et tenebras noctem. factumq; est uespere
et mane dies unus. Dixit queq; ds. fiat firmamen- ii.
tum in medio aquarum. et diuidat aquas ab aq̃s.
Et fecit ds firmamentum. diuisitq; aquas que erant
sub firmamento ab his que erant sup firmamentum.
Et fm̃ est ita. Vocauitq; deus firmamentum celum.
et fm̃ est uespere et mane dies secds. Dixit ꝝ ds. con- iii.
gregentur aque que sub celo sunt in locum unum. et
appareat arida. fm̃q; est ita. Et uocauitq; deus aridā
tum. congregationesq; aquarum appellauit maria.
Et uidit ds qd ēet bonum. et ait. Germinet terra herbā
uirentem et facientem semen. et lignum pomiferum
faciens fructum iuxta genus suum. cuius semen in se
metipso sit sup tram. Et fm̃ est ita. Et protulit tra her
bam uirentem etferentem semen iuxta genus suum.
lignumq; faciens fructum. et habens unūquodq;
semen secūm speciem suam. Et uidit ds qd ēet bonū.
factumq; est uespere et mane dies tertius. iii.
Dixit autem ds. fiant luminaria in firmamēto
celi ut diuidant diem et noctem. et sint in sig
na et tempora. et dies et annos. et luceant in firma
mento celi. et illuminent tram. Et fm̃ est ita. fecit
q; deus duo luminaria magna. Luminare maius ut
p̃esset diei. et luminare minus ut p̃esset nocti. Et
stellas. Et posuit eas ds in firmamento celi. ut luce
rent sup tram. et p̃essent diei ac nocti. et diuidērent
lucem ac tenebras. Et uidit ds qd ēet bonum. et fm̃ est ues
pere et mane dies quartus. v.
Dixit etiam deus. Producant aque reptile anime uiuentis.
et uolatile sup tram sub firmamento celi. Creauit q; de
us cete grandia et omnem animam uiuentem atq; motabilem.
quam produxerant aque in species suas. et omne uolatile secūm
genus suum. Et uidit deus qd ēet bonum. benedixitq; illis
dicens. Crescite et multiplicamini et replete aq̃s
maris. auesq; multiplicentur sup tram. Et factū
est uespere et mane dies quintus. vi.
Dixit q; deus. Producat tra animam uiuentem
in genere suo. iumenta et reptilia et bestias ter
re secūm species suas. fm̃q; est ita. Et fecit ds besti
as tre iuxta species suas. et iumenta et omne reptile
tre in genere suo. Et uidit ds qd ēet bonum. et ait.
faciamus hominem ad ymaginem et similitudinem
nr̃am. et p̃sit pisc; maris et uolatilib; celi et besti
is. uniuersq; creature. omnique reptili qd mouetur in
tra. Et creauit ds hominē ad ymaginem suam. ad
ymaginem dei creauit illum. masculum et feminam
creauit eos. benedixitq; illis ds et ait. Crescite et
multiplicamini et replete tram. et subicite eam.
et dominamini pisc; maris. et uolatilib; celi. et uni
uersis animantib; que mouentur sup tram. vii.
Dixitq; ds. Ecce dedi uobis omnem herbam affe
rentem semen sup tram. et uniuersa ligna q̃
habent in semet ipsis semen tem genus suum. ut sint
uobis in escam et cunctis animantib; tre. omnique
uolucri celi. et uniuersis que mouent in terra. et
in quib; est anima uiuens. ut habeant ad uescend.
Et fm̃ est ita. Uidit q; deus cuncta que fecit. et e
rant ualde bona. Et fm̃ ē uespere et mane dies sext⁹.
Igit̃ p̃fecti sunt celi et terra et omnis ornatus eor.
Con. pleuitq; ds die septimo opus suum qd fece

rat et requeuit die septimo ab omi opē qđ patrarat. Et be-
nedixit die septimo et sanctificauit illum quia in ipo cessauerat
ab omi opē suo. qđ creauit ds ut faceret. viii.

Iste generationes celi et terre quando create sunt. in die quo fecit dns
deus celum et terram. et omne uirgultum agri. antequā oriret
tur in terra. omnemq; herbam regionis priusq; germinaret.
Non enim pluerat dns ds sup terram. et ho non erat qui operaret
terram. sed fons ascendebat e terra uirgans uniuersam superficiem terre
formauit dns ds hominem de limo terre. et inspirauit in faciem ei
spiraculum uite. et factus est homo in animam uiuentem. Plantauerat
autem dns ds paradysum uoluptatis a principio in quo posuit
hominem quem formauerat. Produxit q; dns ds de humo omne
lignum pulchrum uisu. et ad uescendum suaue. lignum etiam
uite in medio paradysi lignumq; scientie boni et mali. Et fluuius
egrediebatur de loco uoluptatis ad irrigandum paradysum inde
diuidit in. iiii. capita. Nomen uni physon. ipse est qui circuit
omnem terram euilath ubi nascitur aurum. et aurum terre illius op
timum est. ibiq; inuenit bdellium et lapis onychinus. Et nomen
fluuio secūdo geon. ipse est qui circuit omnem terram ethiopie. Nomen
ui fluminis tertii tygris. ipse uadit contra assyrios. fluuius autem
quartus. ipse est euphrates. Tulit ergo dns deus hominem. et posuit
eum in paradyso uoluptatis ut operaretur et custodiret illum.
Precepitq; ei dicens. Ex omni ligno paradysi comede. de ligno autem
scientie boni et mali ne comedas. In quocumq; enim die comederis
ex eo. morte morieris. Dixit quoq; dns ds. Non est bonum
esse hominem solum. faciamus ei adiutorium simile sibi. Forma
tis igitur dns ds de humo cunctis animantibus terre. et uniuer
sis uolatilibus celi. adduxit ea ad adam. ut uideret quid uocaret
ea. Omne enim qđ uocauit adam anime uiuentis. ipsum est
nomen eius. Appellauitq; adam nominibus suis cuncta animantia.
et uniuersa uolatilia celi. et omnes bestias terre. Adae uero non inuenie
batur adiutor similis eius. Immisit ergo dns deus soporem in adam.
Cumq; obdormisset. tulit unam de costis eius. et repleuit carne
pro ea. Et edificauit dns deus costam quam tulerat de adam in
mulierem. et adduxit eam ad adam. Dixitq; adam. Hoc nunc
os ex ossibus meis. et caro de carne mea. Hec uocabitur uirago.
quoniam de uiro sumpta est. Quamobrem relinquet homo patrem
suum et matrem. et adherebit uxori sue. et erunt duo in car
ne una. Erat autem uterq; nudus. adam scilicet et uxor eius.
et non erubescebant. x.

Sed et serpens erat callidior cunctis animantibus terre. que
fecerat dns deus. Qui dixit ad mulierem. Cur precepit
uobis ds. ut non comederetis de omni ligno paradysi. Cui respondit
mulier. De fructu lignorum que sunt in paradyso uescimur. de
fructu uero ligni qđ est in medio paradysi precepit nobis ds ne come
deremus. et ne tangeremus illud. ne forte moriamur. xi.

Dixit autem serpens ad mulierem. Nequaquam morte moriemini. Scit enim deus. qđ in quocumq; die comederitis ex eo.
aperientur oculi uestri. et eritis sicut dii. scientes bonum et malum.
Vidit ergo mulier qđ bonum esset lignum ad uescendum. et pul
chrum oculis. aspectuq; delectabile. et tulit de fructu eius et come
dit. deditq; uiro suo. Qui comedit. et aperti sunt oculi amborum.
Cumq; cognouissent se esse nudos. consuerunt folia ficus. et
fecerunt sibi perizomata. xii.

Et cum audissent uocem dni deambulantis in paradyso.
ad auram post meridiem. abscondit se adam et uxor eius
a facie dni dei in medio ligni paradysi. Vocauitq; dns ds ada.
et dixit ei. Vbi es. Qui ait. Vocem tuam audiui in paradyso.
et timui. eo qđ nudus essem. et abscondi me. Cui dixit.
Quis enim indicauit tibi qđ nudus esses. nisi qđ ex ligno de quo
precepi tibi ne comederes comedisti. Dixitq; adam. Mu
lier quam dedisti sociam mihi. dedit mihi de ligno et comedi.
Et dixit dns ds ad mulierem. Quare hoc fecisti. Que respon
dit. Serpens decepit me. et comedi. Et ait dns deus ad ser
pentem. Quia fecisti hoc. maledictus es inter omnia animan
tia. et bestias terre. Super pectus tuum gradieris. et terram

comedes cunctis diebus uite tue. Inimicitias ponam inter
te et mulierem. et semen tuum et semen illius. Ipsa conteret
caput tuum. et tu insidiaberis calcaneo eius. Mulieri quoq;
dixit. Multiplicabo erumnas tuas et conceptus tuos. In
dolore paries filios. et sub uiri potestate eris. et ipse dominabitur
tui. Adae uero dixit. Quia audisti uocem uxoris tue. et comedisti de ligno de quo precepi tibi ne comederes. maledicta terra
in opere tuo. In laboribus comedes cam cunctis diebus uite
tue. spinas et tribulos germinabit tibi. et comedes herbas
terre. In sudore uultus tui uescēris pane tuo. donec reuertaris in terram de qua sumptus es. quia puluis es et in pul
uerem reuerteris. Et uocauit adam nomen uxoris sue
eue. eo qđ esset mater cunctorum uiuentium. xiii.

Fecit quoq; dns ds adam et uxori eius tunicas pelliceas.
et induit eos et ait. Ecce adam factus est quasi unus
nostrum. sciens bonum et malum. Nunc ergo ne forte mittat
manum suam. et sumat etiam de ligno uite. et comedat. et
uiuat in eternum. Emisit eum dns ds de paradyso uoluptatis.
ut operaretur terram de qua sumptus est. Eiecitq; adam. et col
locauit ante paradysum uoluptatis cherubin. et flammeum
gladium atq; uersatilem. ad custodiendam uiam ligni uite.

Adam uero cognouit euam uxorem suam. que concepit et
peperit cain dicens. Possedi hominem per dm. Rur- xiii.
sumq; peperit fratrem eius abel. Fuit autem abel pastor ouium.
et cain agricola. Factum est autem per dies multos ut offerret
cain de fructibus terre munera dno. Abel quoq; obtulit de primogeni
tis gregis sui. et de adipibus eorum. Et respexit dns ad abel et
ad munera eius. Ad cain uero et ad munera illius non respexit. Iratus
quoq; est cain uehementer. et concidit uultus eius. Dixitq; dns ad
eum. Quare tristis es. et cur concidit facies tua. Nonne si bene
offeras recipies. Si autem male. statim in foribus peccatum
aderit. sed sub te erit appetitus eius. et tu dominaberis illius. xv.

Dixitq; cain ad abel fratrem suum. Egrediamur foras. Cumq;
essent in agro. consurrexit cain aduersus abel fratrem suum. et
interfecit eum. Et ait dns ad cain. Vbi est abel frater tuus. Qui
respondit. Nescio. Num custos fratris mei sum. Dixitq; ad
eum. Quid fecisti. Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de
terra. Nunc ergo maledictus eris super terram. que aperuit os suum et
suscepit sanguinem fratris tui de manu tua. Cum operatus fue
ris eam non dabit fructus suos. uagus et profugus eris super terram.
Dixitq; cain ad dnm. Maior est iniquitas mea. quam ut ue
niam merear. Ecce eicis me hodie a facie tua. et a facie tua abs
condar. et ero uagus et profugus in terra. Omnis ergo qui inuenerit me.
occidet me. Dixitq; ei dns. Nequaquam fiet ita. sed omnis qui oc
ciderit cain septuplum punietur. Posuitq; dns cain signum.
ut non interficeret eum omnis qui inuenisset eum. Egressusq;
cain a facie dni. habitauit in terra profugus ad orientalem plagam
eden. Cognouit autem cain uxorem suam. que concepit et peperit enoch. Et edificauit ciuitatem. uocauitq; nomen
eius ex nomine filii sui enoch. Porro enoch genuit irad. et
irad genuit mauiahel. et maniahel genuit matusahel. et
mathusahel genuit lamech. qui accepit uxores duas. no
men uni ada. et nomen alteri sella. Genueruntq; ada iabel qui
fuit pater habitantium in tentoriis atq; pastorum. et nomen
fratris eius iubal. ipse fuit pater canentium cithara et organo.
Sella quoq; genuit thubalcain. qui fuit malleator. et faber
in cuncta opera eris et ferri. Soror uero thubalcain. noemma.
Dixitq; lamech uxoribus suis. ade et selle. Audite uocem meam
uxores lamech. auscultate sermonem meum. Quia occi
di uirum in uulnus meum. et adolescentulum in liuore
meo. Septuplum ultio dabitur de cain. de lamech uero septua
gies
Cognouit quoq; adhuc xvi septies.
adam uxorem suam. et peperit filium. uocauitq; nomen
eius seth dicens. Posuit mihi deus semen aliud pro abel. quem
occidit cain. Sed et seth natus est filius. quem uocauit e
nos. Iste cepit inuocare nomen dni. xvii.

Gen. i.

Hic est liber generationis adam. in die qua creauit deus hominem. ad similitudinem dei fecit illum. masculum et feminam creauit eos. et benedixit illis. et uocauit nomen eorum adam. in die qua creati sunt. Vixit autem adam centum triginta annis. et genuit ad similitudinem et imaginem suam filium. uocauitq; nomen eius seth. Et fuerunt dies adam postquam genuit seth. octingenti anni. genuitq; filios et filias. Et factum est omne tempus quod uixit adam. anni nongenti triginta. et mortuus est. Vixit quoq; seth centum quinq; annis. et genuit enos. Vixitq; seth postquam genuit enos octingentis septem annis. genuitq; filios et filias. Et fuerunt omnes dies seth nongentorum duodecim annorum. et mortuus est. Vixit enos nonaginta annis. et genuit cainan. Post cuius ortum uixit octingentis quindecim annis. et genuit filios et filias. factique sunt omnes dies enos nongentorum quinq; annorum. et mortuus est. Vixit q; cainan septuaginta annis. et genuit malalehel. Et uixit cainan postquam genuit malalehel. octingentis quadraginta annis. genuitq; filios et filias. Et fuerunt omnes dies cainan nongenti decem anni. et mortuus est. Vixit autem malalehel sexaginta quinq; annis. et genuit iared. Et uixit malalehel postquam genuit iared. octingentis triginta annis. et genuit filios et filias. Et fuerunt omnes dies malalehel octingenti nonaginta quinq; anni. et mortuus est. Vixitq; iared centum sexaginta duobus annis. et genuit enoch. Et uixit iared postquam genuit enoch. octingentis annis. et genuit filios et filias. Et fuerunt omnes dies iared nongenti sexaginta duo anni. et mortuus est. Porro enoch uixit sexaginta quinq; annis. et genuit mathusalam. Et ambulabat enoch cum deo.

XVIII.

Vixit q; enoch postq; genuit mathusalam. trecentis annis. et genuit filios et filias. Et fuerunt omnes dies enoch. trecenti sexaginta anni. quinq; et ambulauitq; cum deo et non apparuit. quia tulit eum ds. Vixit quoq; mathusalam centum octoginta septem annis. et genuit lamech. Et uixit mathusalam postquam genuit lamech. septingentis octoginta duobus annis. et genuit filios et filias. Et fuerunt omnes dies mathusale. nongenti sexaginta nouem anni. et mortuus est. Vixit autem lamech centum octoginta duobus annis. et genuit filium. uocauitq; nomen eius noe dicens. Iste consolabitur nos ab operibus et laboribus manuum nostrarum. in terra cui maledixit ds. Vixitq; lamech postquam genuit noe. quingentis nonaginta quinq; annis. et genuit filios et filias. Et fuerunt omnes dies lamech. septingenti septuaginta septem anni. et mortuus est.

XIX.

Noe cum quingentorum esset annorum. genuit sem. cham. et japheth. Cumq; cepissent homines multiplicari super terram. et filias procreassent. uidentes filii dei filias hominum quod essent pulchre. acceperunt uxores sibi ex omnibus quas elegerant. Dixitq; ds. Non permanebit spus meus in hominibus in eternum. quia caro est. Erunt q; dies illius centum uiginti annorum. Gigantes autem erant super terram in diebus illis. postquam enim ingressi sunt filii dei ad filias hominum. illeq; genuerunt. isti sunt potentes a seculo uiri famosi. Videns aut deus quod multa malitia hominum esset in terra. et cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum omni tempore. penituit eum quod hominem fecisset in terra. et pertactus dolore cordis intrinsecus. delebo inquit hominem quem creaui a facie terre. ab homine usq; ad animantia. a reptili usq; ad uolucres celi. penitet enim me fecisse eos. Noe uero inuenit gratiam coram deo.

XX.

Hec generationes noe. Noe uir iustus atq; perfectus fuit in generationibus suis. cum deo ambulauit. et genuit tres filios. sem. cham et japheth. Corrupta est autem terra coram deo. et repleta est iniquitate. Cumq; uidisset deus terram esse corruptam. omnis quippe caro corrumpebat uiam suam super terram. dixit ad noe. finis uniuerse carnis uenit coram me. repleta est terra iniquitate a facie eorum. et ego disperdam eos cum terra. Fac tibi archam de lignis leuigatis. mansiunculas in archa facies. et bitumine linies intrinsecus et extrinsecus. et sic facies eam. Trecentorum cubitorum erit longitudo arche. quinquaginta cubitorum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram in archa facies. et in cubito consummabis summitatem eius. Ostium autem arche pones ex latere deorsum. Cenacula et tristega facies in ea. Ecce ego adducam diluuium aquas super terram. ut interficiam omnem carnem. in qua spus uite est subter celum. et quecunq; in terra sunt consumentur. Ponamq; fedus meum tecum. et ingredieris archam tu et filii tui. uxor tua. et uxores filiorum tuorum tecum. et ex cunctis animantibus uniuerse carnis. bina induces in archam ut uiuant tecum. masculum sexus et feminam. De uolucribus iuxta genus suum. et de iumentis in genere suo. et ex omni reptili terre secundum genus suum. Bina de omnibus ingredientur tecum. ut possint uiuere. Tolles igitur tecum ex omnibus escas que manducari possunt. et comportabis apud te. et erunt tam tibi quam illis in cibum. Fecit ergo noe omnia que precepit ei ds. Dixitq; dns ad eum. Ingredere tu et omnis domus tua in archam. te enim uidi iustum coram me in generatione hac. Ex omnibus animantibus mundis. tolles septena et septena. masculum et feminam. de animantibus uero immundis duo et duo. masculum et feminam. Sed et de uolatilibus celi septena et septena masculum et feminam. ut saluet semen super faciem uniuerse terre. Adhuc enim et post dies septem ego pluam super terram. quadraginta diebus et quadraginta noctibus. et delebo omnem substantiam quam feci de superficie terre. Fecit ergo noe omnia que mandauerat ei dns. Erat autem sexcentorum annorum. quando diluuium aquarum inundauerunt super terram.

XXI.

Et ingressus est noe et filii eius. uxor eius. et uxores filiorum eius cum eo in archam. propter aquas diluuii. De animantibus quoq; mundis et immundis et de uolucribus. et ex omni quod mouetur super terram. duo et duo ingressa sunt ad noe in archam. masculus et femina. sicut precepit dns noe. Cumq; transissent septem dies. aque diluuii inundauerunt super terram. Anno sexcentesimo uite noe. mense secundo. septimo decimo die mensis. rupti sunt omnes fontes abyssi magne. et cataracte celi aperte sunt. Et facta est pluuia super terram. quadraginta diebus et quadraginta noctibus. In articulo diei illius ingressus est noe. et sem. et cham. et japheth filii eius. uxor eius. et tres uxores filiorum eius. cum eis in archam. ipsi et omne animal secundum genus suum. uniuersaq; iumenta in genere suo. cunctumq; uolatile secundum genus suum. uniuerse aues. omnes quoq; uolucres. ingresse sunt ad noe in archam. bina et bina ex omni carne. in qua erat spus uite. Et que ingressa sunt. masculus et femina ex omni carne introierunt. sicut precepat eis ds. et inclusit eum dns deforis. Factum q; est diluuium quadraginta diebus super terram. et multiplicate sunt aque. et leuauerunt archam in sublime a terra. Vehementer inundauerunt. et omnia repleuerunt in superficie terre. Porro archa ferebat super aquas. et aque preualuerunt nimis super terram. Operiq; sunt omnes montes excelsi sub uniuerso celo. Quindecim cubitis altior fuit aqua super montes quos operuerat. Consumptaq; est omnis caro que mouebatur super terram. uolucrum. animantium. bestiarum. omnium quoq; reptilium que reptant super terram. Vniuersi homines. et cuncta in quibus est spiraculum uite. in terra. mortua sunt. Et deleuit omnem substantiam que erat super terram. ab homine usq; ad pecus. tam reptile quam uolucres celi. et delecta sunt de terra. Remansit autem solus noe. et qui cum eo erant in archa. operuerunt aque terram. centum quinquaginta diebus.

XXII.

Recordatus autem ds noe cunctorumq; animantium. et omnium iumentorum que cum eo erant in archa. adduxit spum super terram. et inminute sunt aque. et clausi sunt fontes abyssi. et cataracte celi. et prohibite sunt pluuie

F. ii.

F. iii.

F. iiij.

de celo · Reuersęq; sunt aque de terra. euntes & redeun
tes. & ceperunt minui post centum quinquaginta dies.
requieuitq; archa mense septimo. undecima & septima die
mensis. supq montes ararat. At ū aque ibant & decres
cebant. usq; ad decimum mensem. Decimo enim mense p
mo die mensis. apparuerunt cacumina montium. Cumq;
transissent quadraginta dies. aperiens noe fenestram arche
quam fecerat. dimisit coruum. Qui egrediebatur & non
reuertebatur. donec siccarentur aque supra tram. Emisit q;
columbam post eum. ut uideret si iam cessassent aque supra
faciem tre. Que cum ū inuenisset ubi requiesceret pes
sus. reuersa est ad eum in archam. Aque enim erant ū
uniuersam tram. Extendensq; manum. & apprehensam
intulit in archam. Expectatis autem ultra septem diebus
aliis. rursum dimisit columbam ex archa. At illa uenit
ad eum ad uespam. portans ramum olive uirentibus foliis
in ore suo. Intellexit g noe. qđ cessassent aque supra tram.
Expectauitq; nichilominus septem alios dies. & emisit colū
bam. que ū est reuersa ultra ad eum. xcvii.

¶ Leo. i.

Igitur sexcentesimo primo anno. primo mense. prima die me
sis. imminute sunt aque supra tram. Et aperiens noe tectum
arche. aspexit. uiditq; qđ exsiccata cet tripstuel tre. Mense
secō septima et uicesima die mensis. arefacta est tra. Loqu
tus est autem ds ad noe dicens. Egredere de archa tu et u
xor tua. filii tui. & uxores filiorum tuorum tecum. Cuncta ani
malia que sunt apud te. & ex omi carne tam in uolatilibus
quam in bestiis. et uniuersis reptilibus que reptant supra ter
ram. educ tecū. et ingredimini supra tram. crescite & mul
tiplicamini supra eam. Egressus ē g noe. & filii eius. uxor ei
⁊ uxores filiorum eius cū eo. ⁊ omnia animantia. iumenta
et reptilia que repunt supra tram. secūm genus suum de archa
egressa sunt. Edificauit autem noe altare dño. & tollens
de cunctis pecoribus et uolucribus mundis. obtulit holocau
sta supra altare. odorabilisq; est dñs odorem suauitatis. et ait
ad eum. Nequaquam ultra maledicam tre. pp homines.
Sensus enim & cogitatio humana cordis. in malum prona sunt
ab adolescentia sua. Non g ultra percutiam omnem animam
sicut feci. cunctis diebus terre. Sementis et messis. frigus et
estus. & estas & hyems. & nox & dies si requiescent. xcviii.

Benedixitq; deus noe & filios eius. & dixit ad eos. Cresci
te et multiplicamini et implete tram. et terrore uestre
ac tremor sit supra cuncta animalia terre. & supra omnes uola
tiles celi. cum uniuersis que mouentur in terra. omnes pisces
maris manui uestre tradi sunt. et omne qđ mouetur et ui
uit. erit uobis in escam. sicut holera uirentia tradidi uo
bis omnia. excepto qđ carnem cum sanguine ne comedetis.
Sanguinem enim animarum uestrarum requiram de manu cuc
tarum bestiarum. et de manu hominis. De manu uiri & fratris
eius. requiram animam hois. Quicunq; effuderit humā
num sanguinem. fundetur sanguis illius. Ad ymaginē
quippe dei. factus ē homo. Vos autem crescite et multipli
camini. & ingredimini supra tram & implete eam. xcix.

Hec q; dixit dñs ad noe. & ad filios eius cum eo. Et ego
ego statuam pactum meum uobiscū. et cum semi
ne uestro post uos. & ad omnem animam uiuentem que ē
uobiscum. tam in uolucribus quam in iumentis & pecudibus
terre. cunctis que egressa sunt de archa. et uniuersis
bestiis terre. Statuam pactum meum uobiscū. & nequaq;
ultra interficietur omnis caro aquis diluuii. neq; erit de
inceps diluuium dissipans terram. Dixitq; ds. Hoc sig
num federis qđ do inter me & uos. & ad omnem animā in
uentem. que est uobiscum in generationes sempiternas.
Arcum meum ponam in nubibus. et erit signum federis
inter me & inter terram. Cumq; obduxero nubibus celum.
apparebit arcus meus in nubibus. & recordabor federis mei
uobiscum. et cum omni anima uiuente que carnē uege
tat. et ū erunt ultra aque diluuii. ad delendam uni
uersam carnem. Erit q; arcus meus in nubibus. & uidebo
illum. & recordabor federis sempiterni. qđ pactum est inter
dñm & inter om. nem animam uiuentem. uniuersę carnis
que est super tram. Dixitq; ds ad noe. Hoc erit signum fede
ris. quod constituo inter me. & omnem carnem super tram.

Erant g filii noe qui egressi sunt de archa. sem. xcvi. ¶. ij.
cham & japheth. Porro cham. ipse ē pater chanaan.
Tres isti filii noe. et ab his disseminatum ē omne hominū
genus. super uniuersam tram. Cepitq; noe uir agricola ē
cere tram. et plantauit uineam. bibensq; uinum inebri
atus est. et nudatus in tabernaculo suo. Quod cum uidisset
cham pater chanaan. uerenda scilicet patris sui ē uidere. nūc
tiauit duobus fratribus suis foras. At ū sem & japheth pallium
imposuerunt humeris suis. & incedentes retrorsum. operuer
uerenda patris sui. faciesq; eorum auerse erant. & patris sui
uim uidere ū uiderunt. Expergefactus autem noe ex uino. cum di
didicisset qđ fecerat ei filius suus minor. ait. Maledict chā
naan. seruus seruorum erit fratribus suis. Dixitq;. Benedict dñs
deus sem. sit chanahan seruus eius. Dilatet ds japheth. & ha
bitet in tabernaculis sem. sitq; chanaan seruus eius. xcvii.

Vixit autem noe post diluuium. trecentis quinquaginta an
nis. & impleti sunt omnes dies eius. nongentorum quinquagin
ta annorum. et mortuus est. ¶ Hec generationes filiorum noe. sem. C x.
cham. & japheth. Nati q; sunt eis filii post diluuium. filii
japheth. gomer. & magog. & madai. iauan & thubal. & mosoch
& thiras. Porro filii gomer. aschenez & riphath & thogorma.
filii autem iauan. helisa et tharsis. cethim & dodanim. Ab
his diuise sunt insule gentium in regionibus suis. unusquis
q; secūm linguā & familias suas. in nationibus suis. Filii aut
cham. chus et mestraim. et phuth. et chanaan. filii chus.
saba & euila & sabatha. & regma & sabathaca. filii regmā sa
ba et dadan. Porro chus genuit nemroth. ipse cepit ē potens
in terra. et erat robustus uenator coram dño. Ab hoc exit
proverbium. qđ nemroth robustus uenator coram dño. Fuit
autem principium regni eius babylon. et arach. et archad et
chalanne in terra semnaar. De terra illa egressus est assur.
et edificauit niniuen. et plateas ciuitatis. et chale. resen q;
inter niniuen & chale. hec est ciuitas magna. At ū mestraim
genuit ludim. & anamim & labim. nephtuim & phetrusim.
& cheslumim. de quibus egressi sunt phylistiim & captorim. cha
naan autem genuit sydonem primogenitum suum. & cheteum
& hebuseum. & amorreum. gergeseum. euheum. et aracheū
sineū & aradiū. samarithen et amatheū. Postea disseminatę
sunt gentes chananeorum. factaq; sunt finium chanaan. uenien
tibus a sydone gerara usq; gazam. donec ingrediaris sodomā
& gomorram. & adama. & seboim usq; lesa. Hii filii cham
in cognationibus & linguis & generationibus & terris & gentī
bus suis. De sem q; nati sunt patre omnium filiorum heber. fra
ter japheth maiore. filii sem. elam. & assur. & arphaxad. et
lud & aram. Filii aram. hus. et hul. & gether & mes. At ū
arphaxad genuit sala. de quo ortus est heber. Natique sū
heber filii duo. nomen uni phaleg. eo q. in diebus eius diui
sa sit tra. et nomen fratris eius iectan. Qui iectan genuit
elmodad & saleph & asarmoth. iare et aduram. & uzal.
decla. et ebal. & abimahel. saba & ophir & euila & iobab.
Omnes isti filii iectan. Et fuit habitatio eorum. de mesa p
gentibus usq; sephar. montem orientalem. Isti filii sem. se
cundum cognationes & linguas & regiones. in gentibus suis.
Hec familie noe iuxta populos & nationes suas. ab his di
uise sunt gentes in terra. post diluuium. Erat autem tra ¶. iij. xcviii. C x.
labii unius. & sermonum eorundem. Cumq; proficiscerentur
de oriente. inuenerunt campum in tra sennaar. & habi
tauerunt in eo. Dixitq; alter ad proximum suum. Venite
faciamus lateres. & coquamus eos igni. Habuerunt itaq;
lateres pro saxis. & bitumen pro cemento. Et dixerunt. Venite

faciamus nobis ciuitatem. et turrim. cuius culmen pue
gat ad celum. et celebremus nomen nrm. antecq; diuidamur
in uniuersas tras. Descendit autem dns ut uideret ciuitatē
et turrim. quam edificabant filii adam. et dixit. Ecce unus
est pls. et unum labium omnib; cepuntq; hec facere nec
deserent a cogitationib; suis. donec eas ope compleant. Uenite
g descendamus. et confundamus ibi linguam eor. ut no au
diat unusquisq; uocem proximi sui. Atq; ita diuisit eos dns
ex illo loco. in ciuitates suas. et cessauerunt edificare ciuitatē.
et ideirco uocatum ē nomen eius babel. q; ibi confusum ē la
bium uniuerse tre. et inde dispsit eos dns, super
faciem cunctarum
regionum. Hec generationes sem. Sem centū erat annorum
quando genuit arphaxad. biennio post diluuium. Uixitq;
sem postq genuit arphaxad quingentis annis. et genuit fi
lios et filias. Porro arphaxad uixit. xxxv. annis. et gen
arfaxad p̄g gen sale. cet. tib; annis. et gen filios et filias. Sale aut
xxx. annis. et gen heber. Uixit aut sale postquam genuit
heber quadringentis trib; annis. et genuit filios et filias. Uix
autem heber. triginta aquor annis. et genuit phaleg. Et uixit
heber postquam genuit phaleg. quadringentis triginta annis.
et genuit filios et filias. Uixit aut phaleg triginta annis. et ge
nuit reu. Uixitq; phaleg postquam genuit reu. ducentis no
uem annis. et genuit filios et filias. Uixit autem reu triginta
duob; annis. et genuit sarug. Uixitq; reu postq genuit sa
rug. ducentis septem annis. et genuit filios et filias. Uixit
sarug triginta annis. et genuit nachor. Uixitq; sarug postq
genuit nachor. ducentis annis. et genuit filios et filias. Uixit
autem nachor uiginti nouem annis. et genuit thare. Uixitq;
nachor postq genuit thare. centum decem et nouem annis. et
genuit filios et filias. Uixitq; thare septuaginta annis. et
genuit abram. aut nachor et aran. xxix.

Hec sunt autem generationes thare. Thare genuit a
bram. aut nachor et aran. Porro aran genuit loth. Mor
tuusq; est aran ante thare patrem suum. in tra nativitatis
sue. in ur chaldeor. Duxerunt autem abram et nachor uxo
res. Nomen uxoris abram. sarai. et nom uxoris nachor. mel
cha. filia aran patris melche. et patris iesche. Erat aut sarai
sterilis. nec habebat liberos. Tulit itaq; thare abram filium
suum. et loth filium aran filii sui. et sarai nurum suam uxo
rem abram filii sui. et eduxit eos de ur chaldeor. ut iret in
tram chanaan. Venerunt; usq; aran. et habitauerūt ibi.
Et fier sunt dies thare ducentor quinq; annor. et mortu
us est in aran. xxx.

Dixit autem dns ad abram. Egredere de tra tua. et de cog
natione tua. et de domo patris tui. et ueni in tram quam
monstrabo t. faciamq; te in gentem magnam. et benedicam
t. et magnificabo nomen tuum. eris q; benedictus. Benedicam
benedicentib; t. et maledicam maledicentib; tibi. atq; in te
benedicentur uniuse cognationes tre. Egressus ē itaq; abra
sicut preceperat ei dns. et iuit cum eo loth. Septuaginta quin
q; annor erat abram. cum egrederetur de aran. Tulitq; sa
rai uxorem suam. et loth filium fris sui. unusquisq; substan
tiam g possederant. et animas quas fecerant in aran. et exierunt ut iret
in tram
chanaan. Cumq; uenissent in eā. xxxi. Chanaan.
Peruagatus est abram tram usq; ad locum sichem. et usq;
ad conuallem illustrem. Chananeus autem tc erat in tra.
Apparuitq; dns abram. et dixit ei. Semini tuo dabo tram
hanc. Qui edificauit ibi altare dño. qui apparuerat ei. Et
inde transgrediens. ad montem qui erat contra orientem
bethel. tetendit ibi tabnaculū suum. ab occidente hns be
thel. et ab oriente ai. Edificauit et ibi altare dño. et in
uocauit ibi nom eius. Proceditq; abram. itadens. et ultra pro
grediens. ad meridiem. Facta est autem fames in tra. Descen
dit itaq; abram in egyptū. ut peregrinaret ibi. Preualebat
enim fames in tra. Cumq; ppe esset ut ingrederet in egyptū.
dixit sarai uxori sue. Noui q; pulchra fis mulier. et q;
cum uiderint te egyptii. dicturi sunt uxor ipius est. et in
terficient me. te reseruabunt. Dic g obsecro te q; soror me
a sis. ut bñ sit mihi p̄p te. et uiuat anima mea ob gram tui. Cum
itaq; ingressus esset abram in egyptum. uiderunt egyptii mu
lierem q; erat pulchra nimis. et nunciauerunt principi pho
nis. et laudauerunt eam apd illum. et sublata est mulier in
domum phonis. Abram u bñ usi sunt pp illam. fuerunt; ei
oues et boues. asini et serui. famule et cameli. Flagellauit aut
dns pharaonem. plagis maximis et domum eius. pp sarai u
xorem abram. Uocauitq; pho abram. et dixit ei. Quid nam ē
q; fecisti mihi. Quare non indicasti q; uxor tua esset. Quam ob ea
sam dixisti ee sororem tuam. ut tollerem eam mihi in uxorē.
Nunc g ecce coniunx tua. accipe eam et uade. Preceptiq; pho
super abram uiris. et deduxerunt eum et uxorem illius. et omnia
que habebat. Ascendit g abram de egypto. ipe et uxor ei. et om
nia que habebat. et loth cum eo. ad australem plagam. Erat aut
ditis ualde. in possessione argenti et auri. Reuersusq; ē p iter
quo uenerat a meridie. in bethel. usq; ad locum in quo prius
fixerat tabnaculum inter bethel et ai. in loco altaris quod fecerat
prius. et invocauit ibi nomen dñi. Sed et loth qui erat cum
abram. fuerunt greges ouium. et armenta et tabernacula. nec po
terat eos capere terra. ut habitarent simul. Erat quippe facul
tas eor multa. et si quidem habitare omnimodis. Unde et facta est
rixa. inter pastores gregum abram et loth. Eo aute tempe. chana
neus et ferezeus habitabant in illa tra. Dixit autem abram ad
loth. Ne quelo sit iurgium inter me et te. et inter pastores meos et
pastores tuos. fres enim sumus. Ecce universa tra coram te est.
recede a me obsecro. Si ad sinistrum ieris. ego dextram tenebo. Si
tu dextram elegeris. ego ad sinistrum pgam. Eleuatis itaq; loth
oculis. uidit omnem circa regionem iordanis. que universa irriga
batur. antequam subuerteret dns sodomam et gomorram. sicut para
disus dni. et sicut egypt ue uenientib; in segor. Elegitq; sibi loth
regionem circa iordanem. et recessit ab oriente. discessitq; fratres
alter utrum a fre suo. Abram habitauit in tra chanaan. loth
moratus est in oppidis que erant circa iordanem. et habitauit
in sodomis. Homines aut sodomite pessimi erant. et peccatores
coram dño nimis.
Dixitq; dns ad abram. xxxii. Postq discessit loth ab eo. Leua oculos tuos et uide. a loco
in quo nunc es. ad aquilonem et ad meridiem. ad orientem et
ad occidentem. Omnem tram quam conspicis. tibi dabo et semini
tuo usq; in sempiternum. faciamq; semen tuum sicut puluerem
tre. Si quis potest hominū numerare puluerem. se
men quoq; tuum numerare poterit. Surge et pambula tram.
in longitudine et in latitudine eius. quia tibi daturus sum eam.
Mouens g abram tabernaculum suum. uenit et habitauit
iuxta conuallem mambre. qd est in ebron. edificauitq; ibi
altare dño. Factum est autem in illo tempe. ut amraphel rex
sennaar. et arioch rex pontus et chodorlahomor rex elamitarū.
et thadal rex gentium. inierunt bellum contra bara regem so
domor. et contra bersa regem gomorre. et contra semeber regem
adame. et contra semeber regem seboim. contra q; regem
bale. ipa est segor. Omnes hi uenerunt in uallem siluestrem.
que nunc est mare salis. Duodecim enim annis seruierunt
chodorlahomor. et tertio decimo anno recesserunt ab eo. Igit
anno quartodecimo. uenit chodorlahomor. et reges qui erant
cum eo. percusserunt; raphaim in astaroth carnaim et zuzim
cum eis. et emim in save cariathaim. et horreos in mon
tib; seir. usq; ad campestria pharan. que sunt in solitudine.
Reuersiq; sunt et uenerunt ad fontem mespha. ipa est
cades. Et percusserunt omnem regionem amalechitaru. et a
morreum. qui habitabat in asasonthamar. Et egressi sunt
rex sodomor. et rex gomorre. rex q; adame. et rex seboim. ne
non et rex bale. que est segor. et direxerunt aciem contra eos
in uallem siluestrem. scilicet aduersum chodorlahomor regem
elamitarū. et thadal regem gentium. et amraphel regem
sennaar. et arioch regem pontus. quatuor reges aduersus quinq;

Vallis autem siluestris habebat puteos multos bitumi-
nis. Itaq; rex sodomoy & gomorre fuga uertentes. ceciderunt
qui ibi. et qui remanserant fugiunt ad montes. Tulerunt au-
tem omnem substantiam sodomoy & gomorre. & uniuersa que ad escas
pertinent et abierunt. nec non & loth & substantiam eius filii fratris
abram. qui habitabat in sodomis. Et ecce unus qui euaserat.
nuntiauit abram hebreo. qui habitabat in conuallem mam-
bre amorrei. fratris escol & fratris aner. Hi enim pepigerant fedus
cum abram. Qd cum audisset abram. captum uidelicet
loth fratrem suum. numerauit expeditos uernaculos suos. tre-
centos decem & octo. & persecutus est eos usq; dan. Et diuisis
contra eos nocte. percussitq; eos. & persecutus est usq; ho-
bam que est ad leuam damasci. reduxitq; omnem substantiam. & loth
fratrem suum cum substantia illius. mulieres quoq; & plebem. Egressus
est autem rex sodomoy in occursum eius. postq; reuersus est a
cede chodorlahomor. et regum qui cum eo erant in uallem sal-
que est uallis regis. At melchisedech rex salem. proferens pa-
nem & uinum. erat enim sacerdos dei altissimi. benedixit
ei & ait. Benedictus abram deo excelso. qui creauit celum &
terram. & benedictus deus excelsus. quo protegente hostes tui ma-
nibus tuis sunt. & dedit ei decimas ex omnibus. Dixit autem rex
sodomoy ad abram. Da mihi animas. cetera tolle tibi. Qui respon-
dit ei. Leuo manum meam ad dominum deum excelsum. possessorem
celi & terre. qd a filo subtegminis usq; ad corrigiam calige non accipiam ex omnibus que tua sunt. ne dicas. ego ditaui abram. excep-
tis his que comederunt iuuenes. et partibus uirorum qui uenerunt
mecum. aner. escol. & mambre. Isti accipiant partes suas.

Hec ita transactis. factus est sermo domini ad abram in
uisionem dicens. Noli timere abram. ego protector tuus
sum. et merces tua magna nimis. Dixitq; abram. Domine deus
quid dabis mihi. Ego uadam absq; liberis. & filius procuratoris do-
mus mee iste damascus eliezer. Addiditq; abram. Mihi autem
non dedisti semen. & ecce uernaculus meus heres meus erit.
Statimq; factus est sermo domini ad eum dicens. Non erit hic
heres tuus. sed qui egredietur de utero tuo. ipse habebit here-
dem. Eduxitq; eum foras. & ait illi. Suspice celum & nu-
mera stellas si potes. & dixit ei. Sic erit semen tuum. Credi-
dit abram deo. & reputatum est ei ad iusticiam. Dixitq; ad eum.
Ego dominus qui eduxi te de ur chaldeorum. ut darem tibi terram istam
& possideres eam. At ille ait. Vnde deus unde scire possum qd pos-
sessurus sim eam. Et respondens dixit. Sume mihi quid mihi tria
trimum. & capram trimam. et arietem annorum trium. turtu-
rem quoq; et columbam. Qui tollens uniuersa hec diuisit per medium
et utrasq; partes contra se alterutrum posuit. Aues autem non diuisit.
Descenderuntq; uolucres super cadauera. et abigebat eas abram.
Cumq; sol occumberet sopor irruit super abram. et horror magnus
& tenebrosus inuasit eum. Dictumq; est ad eum. Scito prenos-
cens. qd peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua. & subji-
cient eos seruituti. & affligent quadringentis annis. Verumtamen gentem cui seruituri sunt ego iudicabo. et post hec egre-
dientur cum magna substantia. Tu autem ibis ad patres tuos in pa-
ce. sepultus in senectute bona. generatione autem quarta reuer-
tentur huc. Necdum enim complete sunt iniquitates amorreorum usq; ad presens tempus. Cum & occubuisset sol. facta est ca-
ligo tenebrosa. & apparuit clibanus fumans. et lampas ignis
transiens inter diuisiones illas. In die illo pepigit dominus cum
abram fedus dicens. Semini tuo dabo terram hanc. a fluuio
egypti usq; ad fluuium euphraten. cineos. et cenezeos. cad-
monios. & etheos. & pherezeos. raphaim. & amorreos. & cha-
naneos. & gergeseos. et iebuseos. Igitur sarai uxor abram. non
genuerat liberos. habens ancillam egyptiam nomine agar.
dixit marito suo. Ecce conclusit me dominus ne parerem. ingredere
ad ancillam meam. si forte saltem ex illa suscepiam filios. Cui
q; ille adquiescens. dixit agar egyptiam ancillam
suam. post annos decem quam habitare ceperat in terra chanaan.
et dedit eam uiro suo uxorem. Qui ingressus est ad eam. At

illa concepisse se uidens. despexit dominam suam. Dixit q; sarai ad abram. Iniq; agis contra me. Ego dedi ancillam meam in sinum tuum. que uidens qd concepit. despectui me habet. Iu-
dicet dominus inter me et te. Cui respondit abram. Ecce ancilla
tua in manu tua est. utere ea ut libet. Affligente igitur eam sarai.
fugam iniit. Cumq; inuenisset eam angelus domini iuxta fontem
aque in solitudine que est in uia sur in deserto. dixit ad illam.
agar ancilla sarai. unde uenis et quo uadis. Que respondit.
A facie sarai domine mee ego fugio. Dixitq; ei angelus domini. Rei-
tere ad dominam tuam. & humiliare sub manu ipsius. Et rursus
multiplicans inquit. multiplicabo semen tuum. et si numera-
biture p multitudine. Adhuc ait. Ecce concepisti et paries
filium. uocabisq; nomen eius hismael. eo qd audierit dominus affli-
tionem tuam. Hic erit ferus homo. manus eius contra omnes.
et manus omnium contra eum. et e regione uniuersorum fratrum suo-
rum figet tabernacula. Vocauit autem nomen domini qui loquebatur
ad eam. tu deus qui uidisti me. Dixit enim. Profecto hic uidi
posteriora uidentis me. Propter ea appellauit puteum illum.
puteum uidentis et uidentis me. qui est inter cades & barad.
Peperitq; abre filium. qui uocauit nomen eius hismahel. xxxvi.

Octoginta & sex annos erat. cum peperit ei agar hismahelem.
Postquam nonagenta et nouem annos ex ceperat. appa-
ruit ei dominus. dixitq; ad eum. Ego deus omnipotens. ambula coram me.
& esto perfectus. Ponamq; fedus meum inter me & te. et multi-
plicabo te uehementissime nimis. Cecidit abram prunus in faciem.
Dixitq; ei deus. Ego sum & pactum meum tecum. eris q; pater
multarum gentium. nec ultra uocabitur nomen tuum abram
sed uocaberis abraham. qd patrem multarum gentium constitui
te. faciamq; te crescere uehementissime. & ponam in gentibus.
regesq; ex te egredientur. & statuam pactum meum inter me
& te. & inter semen tuum post te in generationibus suis fedus
sempiternum. ut sim deus tuus & seminis tui post te. & dabo
& & seminis tui tibi regionem peregrinationis tue. omnem terram cha
naan in possessionem eternam. eroq; deus illorum. Dixit rursus
deus ad abraham. Et tu quidem custodies pactum meum. et semen
tuum post te in generationibus suis. Hoc est pactum quod
obseruabitis inter me & uos. & semen tuum post te. Circum-
cidetur ex uobis omne masculinum. & circumcidetis carnem preputii
uestri. ut sit in signum fedus inter me & uos. Infans octo dierum
circumcidetur in uobis. omne masculinum in generationibus
uestris. tam uernaculus emptitius circumcidetur. & quicunq;
fuerit de stirpe uestra. & erit pactum meum in carne uestra.
in fedus eternum. Masculus cuius preputii caro circumcisa non
fuerit. delebitur anima illa de populo suo. quia pactum meum
irritum fecit. Dixit q; deus ad abraham. Sarai uxorem tuam
non uocabis sarai. sed saram. & benedicam ei. & ex illa dabo
tibi filium. cui benedicturus sum. Erit q; in nationes. et
reges populorum orientur ex eo. Cecidit abraham in faciem
suam & risit. dicens in corde suo. Putasne centenario nas-
citur filius. & sara nonagenaria pariet. Dixitq; ad eum.
Vtinam uiuat hismahel coram te. Et ait deus ad abraham.
Sara uxor tua pariet tibi filium. uocabisq; nomen eius ysaac.
& constituam pactum meum illi in fedus sempiternum. et
semini eius post eum. Super hismahel quoq; exaudiui te. Ec
ce benedicam ei. & augebo & multiplicabo eum ualde. Duo-
decim duces generabit. & faciam illum in gentem magnam.
Pactum meum statuam ad ysaac. quem pariet tibi sara tem-
pore isto in anno alio. Cumq; finitus esset sermo loquens
cum eo. ascendit deus ab abraham. Tulit autem abraham
filium suum ismaelem. et omnes uernaculos domus sue. u
niuersosq; quos emerat. cunctos masculos ex omnibus uiris
domus sue. & circumcidit carnem preputii continuo in ipsa
die. sicut preceperat ei deus. Abraham nonaginta nouem annorum
annos. quando circumcidit carnem preputii sui. & hismahel filius
eius tredecim annos impleuerat. tempore circumcisionis sue.
Eadem die circumcisus est abraham & ismahel filius eius.

Gen. xvi. C. xvi.

Gen. xvii. C. xvii.

Gen. i. C. xvi.

Gen. i.

r omēs uīr domus eius. tam uernaculi q̄m empticii. r abe
ngene p̄ter circūcisi sunt. xxxvi.

Apparuit autem ei dñs in conualle mambre sedenti in
ostio tabnaculi sui: in ip̄o feruore diei. Cumq; eleuas
set oculos. apparuerunt ei tres uiri stantes p̄ eum. Quos
cum uidisset. cucurrit in occursum eor de ostio tabnacli
et adorauit in terram. r dixit. Dne si inuenim gr̄am in ocu
lis tuis. ne transeas seruum tuum. sed; afferam pauxillū aque.
ut lauent pedes uīi. r requiescite sub arbore. Ponam buccel
lam panis. et confortate cor uīm. r postea transibitis. Idcir
co enim declinastis ad seruum uīm. Qui dixerunt. Fac ut lo
cutus es. Festinauit abraham in tabnaculū ad saram. dixq;
ei. Accelera. tria sata simile cōmisce. r fac subcinericios pa
nes. Ipse ū ad armentum cucurrit. et tulit inde uitulum
tenerrimum et optimū: deditq; puero. Qui festinauit. r
coxit illum. Tulit q; butirum. r lac. r uitulum quem coxe
rat. r posuit coram eis. Ipse ū stabat iuxta eos sub arbore.
Cumq; comedissent: dixerunt ad eum. Ubi est sara uxor
tua. Ille respondit. Ecce in tabnaculo est. Cui dixit. Rede
ns ad te tempore isto uita comite. et habebit filiū
sara uxor tua. Quo audito sara risit post ostium tabnacli.
Erant autem ambo senes. pueritiq; etatis. r defecerant sare
mulierbria si. Que risit occulte dicens. Postq̄m consenuj. et
dñs meus uetulus est. uoluptatem operam dabo. Dixit autem
dñs ad abraham. Quare risit sara dicens. Numquid uere
parturiam anus. Numquid deo ē quicq̄m difficile. Iuxta con
stitutum reuertar ad te hac eadem tempore uita comite. r habebit
sara filium. Negauit sara dicens. non risi. timore p̄territa. Do
minus aut. Non ē ita ut dixisti. sed risisti. Cumq; surrexissent
inde uiri. direxerunt oculos cont̄ sodomam. r abraham simul
gradiebatur. deducens eos. Dixitq; dñs. Numquid celare pos
sum abraham que gesturus sum. cum futurus sit in gentem
magnam ac robustissimam. et benedicende sunt in eo oēs
nationes terre. Scio enim q̄d p̄ceptus sit filiis suis. r do
mui sue post se. ut custodiant uiam dñi. r faciant iusticiā
r iudicium. ut adducat dñs p̄ abraham omnia que locutus
est ad eum. Dixitq; dñs ad eum. Clamor sodomor. r gomor
re multiplicatus est. r peccatum eor aggrauatum ē nimis.
Descendam. r uidebo utrum clamorem qui uenit ad me ope
compleuerint. an ū est ita ut sciam. Conuersiq; inde uiri
abierunt sodomam. Abraham ū stabat adhuc coram
dño. r appropinquans ait. Numquid p̄des iustum cū impio.
Si fuerint quinquaginta iusti in ciuitate. piburit simul.
r ignoscis loco illi p̄ quinquaginta iustos. si inuenti fuerint
in eo. Absit a te ut rem hanc facias. ut occidas iustum cū
impio. fiatq; iustus sicut impius. Non est hoc tuum. qui
iudicas omnem terram. Nequaq̄m faciet hoc iudicium. Dixit
q; dñs ad eum. Si inuenero sodome quinq̄ginta iustos i me
dio ciuitatis. dimittam omni loco propt̄ eos. Respondens a
braham ait. Quia semel cepi. loquar ad dñm meum cum
sim puluis. r cinis. Quid si minus quinquaginta iustis quinq;
fuerint. delebis p̄ quadraginta quinq; ciuitatem.
Et dixit. Non delebo. si inuenero ibi quadraginta quinq;.
Rursumq; locutus est ad eum. Si autem quadraginta in
uenti fuerint quid facies. Ait. Non percutiam p̄ quadragin
ta. Ne quaeso indigneris dñe si loquar. Quid si inuen
ti fuerint ibi triginta. Respondit. Non faciam. si inuenero
ibi triginta. Qua semel aut cepi. loquar ad dñm meum. Quid
si ibi inuenti fuerint uiginti. Dixit. Non interficiam p̄ter
uiginti. Obsecro ne quaeso ne irascaris dñe. si loquar adhuc
semel. Quid si inuenti fuerint ibi decem. Dixit. Non delebo
propt̄er decem. Abiit dñs postq̄m cessauit loqui ad abraham. r ille reuersus est in locum
suum. Venerunt q; duo angeli sodomam uespere. sedente loth
in foribus ciuitatis. Quos cum uidisset surrexit. et iuit obuiā
eis. r adorauit pronus in terram. r dixit. Obsecro dñi declinate
in domum pueri uīi. et manete ibi. Lauate pedes uīos et
mane proficiscemini uiam uestram. Qui dixerunt. Minime.
sed in platea manebimus. Compulit illos copiose. ut diuerterent
ad eum. Ingressisq; domum illius. fecit convivium. coxit azy
ma. r comederunt. Priusq̄m q̄uiescerent cubitum. uiri ciuita
tis uallauerunt domum illi a puero usq; ad senem. omnis po
pulus simul. uocaueruntq; loth. r dixerunt ei. Ubi sunt uiri qui
introierunt ad te nocte. Educ illos. ut cognoscamus eos. Egres
sus ad eos loth. post tergum ac claudes ostium ait. Nolite que
so fratres mei. nolite hoc malum facere. Habeo duas filias que
necdum cognouerunt uirum. educam eas ad uos. r abutimi
ni eis sicut uobis placuerit. dum in istis uiris nichil faciatis
mali. quia ingressi sunt sub umbra culminis mei. Et illi di
xerunt. Recede illuc. Et rursum inquiunt. Ingressus es ut
aduena. numq̄d ut iudices. Te ipsum magis quam hos af
fligemus. Vimq; faciebant loth uehementissime. Jamq;
que erant ut effringerent fores. Et ecce manum miserunt
uiri. et introduxerunt ad se loth. clauseruntq; ostium. r eos
qui extra fores percusserunt cecitate. a minimo usq; ad maxi
mum. ita ut ostium inuenire si possent. Dixerunt aut ad
loth. Habes hic tuos quempiam. generum aut filios aut filias.
Omnes qui tui sunt. educ de urbe hac. Delebimus enim locū
istum. eo q̄d increuerit clamor eor coram dño. qui misit
nos ut p̄demus illos. Egressus itaq; loth. locutus ē ad genros
suos. qui acceperant filias eius. r dixit. Surgite egredi
mini de loco isto. quia delebit dñs ciuitatem istam. Et uisus
est eis. q̄si ludens loqui. Cumq; esset mane. cogebant eum an
geli dicentes. Surge tolle uxorem tuam. r duas filias quas
habes. ne et tu p̄reas p̄ scelere ciuitatis. Dissimulante
te illo apprehenderunt manum eius. r manum uxoris. ac duā
rum filiarum eius. eo q̄d parceret dñs illi. et eduxerunt e
um. posuerunt q; eum extra ciuitatem. Ibi locuti sunt ad
eum dicentes. Salua animam tuam. noli respicere p̄ tergum.
nec stes in omni circa regione. sed in monte saluum te fac. ne
tu simul p̄eas. Dixitq; ad eos loth. Queso dñe mi. quia inue
nit seruus tuus gr̄am coram te. et magnificasti misericordiam
tuam quam fecisti mecū. ut saluares animam meam. nec pos
sum in monte saluari. ne forte apprehendat me malum et
moriar. Est ciuitas hec uicina. ad quam possim confugere
parua. et saluabor in ea. Numq̄d non modica ē. et uiuet anima mea.
Dixitq; ad eum. Ecce etiam in hoc suscepi preces tuas. ut
non subuertam urbem p̄ qua locutus es. festina. et saluare
ibi. q̄a non potero facere quicq̄m donec ingrediaris illuc. Id
circo uocatum est nomen urbis illi segor. xxxviii.

Sol egressus est super terram. et loth ingressus est segor. Igit
dñs pluit super sodomam et gomorram sulphur. et ignem
a dño de celo. subuertitq; ciuitates has. et omnem circa regio
nem. uniuersos habitatores urbium. et cuncta fructuum germina.
Respiciensq; uxor eius post se. uersa est in statuam salis.
Abraham aut de consurgens mane. ubi steterat prius cum dño.
uenitque ad est sodomam et gomorram. et uniuersam terram re
gionis illius. uidit q; fauillam ascendentem de terra. q̄si fornā
cis fumum. Cum enim subuerteret dñs ciuitates regionis
illius. recordatus est abrahe. et liberauit loth de subuer
sione urbium. in quibus prius habitauerat. Ascendit q;
loth de segor. et mansit in monte. duaeq; filie eius cum eo.
Timuerat enim manere in segor. et mansit in spelunca.
p̄e. et due filie eius. Dixitq; maior ad minorem. Pat nr
senex est. et nullus uir remansit in ter. qui possit ingre
di ad nos. iuxta morem uniuerse terre. Uenite inebriem
eum uino. dormiamusq; cum eo. ut seruare possimus
ex patre nro semen. Dederunt itaq; patri suo bibere uinū
nocte illa. et ingressa est maior. dormiuitq; cum patre. At
ille nō sensit. nec quando accubuit filia. nec q̄n surrexit.
Altera q; die. dixit maior ad minorem. Ecce dormiuit he
ri cum patre meo. Demus ei bibere uinū etiam hac nocte.

et dormiel cum eo. ut saluemus semen de patre nro. De
derunt ⁊ illa nocte patri unum⁹ ingressa q; minor filia
dormiunt cum eo. ⁊ nec tunc quid' sensit. uel quando cū
cubuerit. ut qū surrexerit. Concepunt g̃ due filie loth de
patre suo. Peperitq; maior filium. et uocauit nom̃ ei moab.
Ipe est pater moabitaꝝ. usq; in psentem diem. Minor q;
pepit filium. ⁊ uocauit nomen eius ammon. id est filius
populi mei. ipe est pater ammonitarū usq; hodie. Profec
tus inde abraham. in terram australem. habitauit inter cades
⁊ sur. ⁊ peregrinatus est in gerari. Dixitq; de sara uxore. so
ror mea est. Misit g̃ abimelech rex gerare. ⁊ tulit eam. Ve
nit autem dns ad abimelech p somnium nocte. ⁊ ait illi.
En morieris. propter mulierem quam tulisti. habet enim
uirum. Abimelech aũ nõ tetigerat eam. Et ait. Dne num
gentem ignorantem. ⁊ iustam interficies. Nonne ipe dixit
mihi soror mea est. ⁊ ipa ait frater meus est. In simplicita
te cordis mei. ⁊ munditia manuũ mearũ feci hoc. Dixitq;
ad eum dns. Et ego scio q̃d simplici corde feceris. et ideo custo
diui te ne peccares in me. ⁊ nõ dimisi ut tangeres eam. Nunc
g̃ redde uxorem uiro suo. quia pphꝫ est. et orabit pro te. et
uiues. Si autem nolueris reddere. scito q̃d morte morieris
tu. ⁊ omia que tua sunt. Statimq; de nocte consurgens a
bimelec. uocauit omes seruos suos. ⁊ locutus est uniuersa
uerba hec in auribus eor. Timuerunt q; omes uiri valde. Vo
cauit aut̃ abimelech etiam abraham. et dixit ei. Quid fe
cisti nobis. Quid peccauimus in te. quia induxisti sup me
⁊ sup regnum meum peccm grande. Que fi debuisti face.
fecisti nobis. Rursumq; expostulans ait. Quid uidisti ut
hoc faceres. Respondit abraham. Cogitaui mecum dicens.
forsitan nõ est timor dei in loco isto. ⁊ interficient me pter
uxorem meam. Alioꝛ autem uere soror mea est. filia patris
mei. ⁊ nõ filia matris mee. ⁊ duxi eam uxorem. Postq̃m aũ
eduxit me dns de domo patris mei. dixi ad eam. Hanc mise
ricordiam facias mecũ. in omi loco ad quem ingrediem. di
cens q̃d frater tuus sim. Tulit g̃ abimelech oues. ⁊ boues. ⁊ ser
uos. ⁊ ancillas. ⁊ dedit abraham. restituitq; illi saram uxorẽ
suam. ⁊ ait. Terra coram uobis est. ubicunq; tibi placue
rit habita. Sare autem dixit. Ecce mille argenteos dedi
fri tuo. Hoc erit tibi in uelamen oculoꝝ ad omes qui tecum sunt.
⁊ quecunq; preterii. memento. te deprehensam. Orante
autem abraham. sanauit dns abimelech. ⁊ uxorem. ancillas
q; eius. ⁊ pepererunt. Concluserat enim dns omem uuil
uam domus abimelech. pter saram uxorem abraham. Uisi
tauit autem dns saram. sicut prefinierat. ⁊ impleuit que lo
cutus est. concepitq; ⁊ peperit filium in senectute sua. tpe
quo predixerat ei deus. Vocauitq; abraham nom̃ filii sui
quem genuit ei sara. ysaac. ⁊ circumcidit eum octauo die
sicut pceperat ei dns. cum centum esset annoꝝ. Hac quippe eta
te patris. natus est ysaac. Dixitq; sara. Risum fecit mihi dns.
Quicunq; audierit. corridebit mihi. Rursumq; ait.
Quis auditurus crederet abraham. q̃d sara lactaret fili
um quem peperit ei iam sen. Creuit igit puer. ⁊ ablactatus
est. fecitq; abraham grande conuiuium. in die ablac
tationis sui. Cumq; uidisset sara filium agar egyptie.
ludentem cum ysaac. dixit ad abraham. Ejice ancillam
hanc. ⁊ filium eius. Non enim heres erit filius ancille.
cum filio meo ysaac. Dure accepit hoc abraham. p filio
suo. Cui dixit dns. Non tibi uideatur asperum sup puero. et
sup ancilla tua. Omia que dixerit t sara audi uocem ei.
q; in ysaac uocabitur tibi semen. Sed ⁊ filium ancille face
am in gentem magnam. q; semen tuum est. Surrexit
itaq; abraham mane. ⁊ tollens panem. ⁊ utrem aque.
imposuit scapule eius. tradiditq; puerum. ⁊ dimisit
eam. Que cum abisset. errabat in solitudine bersabee.
Cumq; consumpta esset aqua in utre. abiecit puerum
sub̃ umbram arboꝝ. que ibi erant. ⁊ abiit. seditq; e re
gione. procul. quantum potest arcus iacere. Dixit enim. Non
uidebo morientem puerum. Et sedens contra. leuauit uo
cem suam. ⁊ fleuit. Exaudiuit autem dns uocem pueri.
Vocauitq; angls dei de celo dicens. Quid agis agar.
Noli timere. Exaudiuit enim dns uocem pueri. de loco
in quo est. Surge. tolle puerum. ⁊ tene manum eius.
quia in gentem magnam faciam illum. Aperuitq; oculos
eius. Que uidens puteum aque abiit. ⁊ implenit
utrem. deditq; puero bibere. ⁊ fuit cum eo. Qui creuit et
moratus est in solitudine. factus q; est iuuenis sagita
rius. Et habitauit in deserto pharan. et accepit illi ma
ter sua uxorem de terra egypti. Eodem tempe dixit abi
melech. et phicol princeps exercitus eius. ad abraham.
Deus tecum est. in omibus que agis. Jura g̃ p deum
ne noceas mihi. et posteris meis. stirpiq; mee. sed iuxta mia
quam feci tecum facies mihi. et terre in qua conuersatus es ad
uena. Dixit q; abraham. Ego iurabo. Et increpauit a
bimelech. pter puteum aque. quem ui abstulerant seru
li eius. Respondit q; abimelech. Nescio quis fecerit
hanc rem. Sed ⁊ tu nõ indicasti mihi. ⁊ ego non audiui
preter hodie. Tulit itaq; abraham oues. ⁊ boues. ⁊ dedit a
bimelech. percusserunt q; ambo fedus. Et statuit abra
ham. septem agnas gregis seorsum. Cui dixit abimelec.
Quid sibi uolunt septem agne iste. quas statuisti se
orsum. At ille. Septem mihi. quod agnas accipies de ma
nu mea. ut sint in testimonium mihi. quia ego fodi puteu
istum. Idcirco uocatus est locus ille bersabee. q; ibi uterq;
iurauit. et inierunt fedus p puteo iuramenti. Surrexit
itaq; abimelech. ⁊ phicol princeps exercitus eius. reuer
sique sunt in terram palestinoꝝ. Abraham ti plantauit ne
mus in bersabee. ⁊ inuocauit ibi nomen domini dei eter
ni. ⁊ fuit colonus terre philistinoꝝ multis diebus. Que
postq̃ gesta sunt. temptauit dns abraham. ⁊ dixit ad eum.

Abraham abraham. Ille respondit. xlm.
Adsum. Ait illi. Tolle filium tuum unigenitum
quem diligis ysaac. et uade in terram uisionis. atq; offer
eum ibi in holocaustum. sup unum montium quem mo
strauero tibi. Igitur abraham de nocte consurgens. stra
uit asinum suum. ducens secum duos iuuenes. ⁊ ysaac
filium suum. Cumq; concidisset ligna in holocaustum.
abiit ad locum quem preceperat ei deus. Die aut̃ tercio.
eleuatis oculis uidit locum procul. dixitq; ad pueros suos.
Expectate hic cum asino. Ego et puer illuc usq; properan
tes. postq̃m adorauerimus reuertemur ad uos. Tulit quoq;
ligna holocausti. ⁊ imposuit sup ysaac filium suum. Ipe
aũ portabat in manibus sui ignem ⁊ gladium. Cumq; duo
pgerent simul. dixit ysaac patri suo. Pater mi. At il
le respondit. Quid uis fili. Ecce inquit ignis et ligna.
Vbi est uictima holocausti. Dixit abraham. Vs pride
bit sibi uictimam holocausti fili mi. Pgebant ergo pariter.
uenerunt q; ad locum. quem ostenderat ei dns. In quo
edificauit altare. ⁊ desup ligna composuit. Cumq; colli
gasset ysaac filium suum. posuit eum in altari super
struem lignoꝝ. Extenditq; manum. ⁊ arripuit gladium.
ut immolaret filium. Et ecce angls dni de celo clama
uit dicens. Abraham abraham. Qui respondit. Adsum.
Dixitq; ei. Ne extendas manum tuam sup puerum.
neq; facias ei quicquam. Nunc cognoui q̃d timeas dnm.
⁊ ni pepercisti filio tuo unigenito p me. Leuauit abraha
oculos. ⁊ uidit q; post tergum arietem inter uepres herentem
cornibus. quem assumens obtulit holocaustum p filio.
Appellauitq; nomen loci illius. dns uidet. Unde ⁊ usq;
hodie dicit. In monte dns uidebit. Vocauit autem an
gelus dni abraham secdo. de celo dicens. Per memet ipm
iurauit dns. q; fecisti rem hanc. et ni pepercisti
filio tuo unigenito. benedicam tibi. ⁊ multiplicabo

xxxix. Gen. xxv. xxxix.

xl. Gen. xxvj. xl.

xlj. Gen. xxvij. xlj.

xlij. Gen. xxviij. xlij.

semen tuum sicut stellas celi & velud harenam que est
in littore maris. Possidebit semen tuum portas inimicorum
suorum. & benedicentur in semine tuo omnes gentes fre: q
obedisti voci mee. Reuersus est abraham ad pueros suos:
abieruntq; bersabee simul & habitauit ibi. Hiis ita gestis.
nuntiatum e abraham qđ melcha & ipsa genuisset filios na
chor fri sui: hus primogenitum. & buz fratrem eius. chamu
hel patrem syroz. & cased. & azau. pheldas & & iedlaph.
ac bathuhel: de quo nata est rebecca. Octo istos genuit
melcha. nachor fri abraham. Concubina u illius noie
roma. pepit et tabee. & gaon. & thaas. & maacha. xlm.

Vixit autem sara centum uigintiseptem annis. & et
mortua est in ciuitate arbee que est hebron: in terra
chanaan. Uenitq; abraham: ut plangeret & fleret eam.
Cumq; surrexisset ab officio funeris: locutus est ad filios
heth dicens. Aduena sum & pegrinus apud uos. Date
mihi sepulchri uobiscum: ut sepeliam mortuū meū.
Respondentq; filii heth. Audi nos dne. Princeps dei
es apud nos. In electis sepulchris nris sepeli mortuū tuū:
nullusq; phibere poterit. quin sepelias in monumento illi
mortuum tuum. Surrexit abraham & adorauit ppin fre.
filios uidelicet heth: dixitq; ad eos. Si placet animę uře
ut sepeliam mortuum meum: audite me & intercedite ap
effron filium soor: ut det mihi speluncam duplicem. qm
habet in extrema parte agri sui. Pecunia digna tradat mi
hi coram uobis: in possessionem sepulchri. Habitabat aut
effron in medio filioz heth. Respondit q; effron ad abrahā:
cunctis audientibus. qui ingrediebantur portam ciuitatis
illius dicens. Nequaqm ita fiet dne mi: sed magis ausculta
qđ loquor. Agrum trado tibi. & speluncam que in eo est:
presentibus filiis pli mei. Sepeli mortuum tuum. Adora
uit abraham coram pło terre: & locutus est ad effron circū
stante plebe. Queso ut audias me. Dabo pecuniam pagro.
suscipe eam: & sic sepeliam mortuum meum in eo. Respon
dit effron. Audi me: audi. Terra quam postulas. quadrin
gentos argenti siclos ualet. Istud est pecum inter me
& te. Sz quantum hoc est. Sepeli mortuum tuum. Quod
cum audisset abraham. appendit pecuniam quam effron
postulauerat audientibz filiis heth: quadringentos si
clos argenti. et placite monete publice. Confirmatusq; e
ager quondam effronis. in quo erat spelunca duplex res
piciens mambre. tam ipe quam spelunca. & omes arbores
eius in cunctis finibus p circuitum. abrahe in possessio
nem. uidentibz filiis heth. & cunctis qui intrabant portā
ciuitatis illius: atq; ita sepelierunt abraham uxorem suam
saram. in spelunca agri dupli. que respicebat mambre
hec est hebron in tra chanaan. Et confirmatus e ager
& antrum qđ erat in eo. abrahe in possessionem monumēti.

Erat autem abraham xlv. [a filius heth.
senex dierumq; multorum: & dns in cunctis benedixerat
ei. Dixitq; ad seruum seniorem domus sue: qui preerat
omnibz que habebat. Pone manum tuam subter femur
meum. ut adiurem te p dnm dm celi & tre. ut ne accipi
as uxorem filio meo de filiabz chananeoz. inter quos habi
to. sed ad tram & ad cognationem meam proficiscaris: & inde
accipies uxorem filio meo ysaac. Respondit seruus. Si
noluerit mulier uenire mecum in tram hanc. num redu
cere debeo filium tuum. ad locum de quo egressus es. Uide
abraham. Caue ne quo modo reducas filium meum illuc.
Dns ds celi qui tulit me de domo patris mei. & de tra nati
uitatis mee. qui locutus est mihi et iurauit dicens. Semini
tuo dabo tram hanc. ipe mittet angelum suum coram te. & ac
cipies inde uxorem filio meo. Si autem noluerit mulier
sequi te. ne teneberis iuramēto. filium meum tm ne redu
cas illuc. Posuit g manum seruus sub femore abrahe
dni sui. & iurauit ei sup sermone hoc. Tulit itaq; decem
camelos de grege dni sui. & abiit. ex omnibz bonis eius por
tans secum. Profectusq; prexit mesopotamiam. ad urbem
nachor. Cumq; camelos fecisset accumbere extra oppidi pu
teum aque uespere eo tempe quo solent mulieres egredi
ad hauriendam aquam: dixit. Domine deus dni mei abra
ham. occurre hodie obsecro mihi. & fac misericordiam cum dno meo
abraham. Ecce sto pe fontem aque. & filie habitatoz ciui
tatis huius egredientur ad hauriendam aquam. Igitur
puella cui dixero ego. inclina ydriam tuam ut bibam. & illa
responderit bibe. quin & camelis tuis dabo potum. ipa e quam
parasti seruo tuo ysaac. & per hoc intelligam qđ feceris miam
cum dno meo abraham. Necdum intra se uerba comple
uerat. & ecce rebecca egrediebatur filia bathuel. filii mel
che uxoris nachor fratris abraham. habens ydriam in sca
pula. puella decora nimis. uirgoq; pulcherrima. & integ
nitate uere. Descenderat autem ad fontem. et impleuerat
ydriam. & reuertebatur. Occurritq; ei seruus. & ait. Pauxillū
michi ad bibendum prebe aque de ydria tua. Que respon
dit. Bibe dne mi. Celeriterq; deposuit ydriam sup ulnā
suam. & dedit ei potum. Cumq; ille bibisset. adiecit. Quin
& camelis tuis hauriam aquam: donec cuncti bibant. Ef
fundensq; ydriam in canalibz. recucurrit ad puteum ut
hauriret aquam. et haustam omnibz camelis dedit. Ille
autem contemplabat eam tacitus: scire uolens utrum pro
perum fecisset iter suum dns an non. Postqm ergo bibe
runt cameli. protulit uir inaures aureas. appendentes siclos
duos. et armillas totidem pondo siclorum decem. dixitq; ad
eam. Cuius es filia. Indica mihi. Est in domo patris tui loc
ad manendum. Que respondit. filia bathuelis sum filii
melche. quem peperit mihi nachor. Et adiecit dicens. Palea
rum quoq; & fenum. plurimum apud nos est. & locus spacio
sus ad manendum. Inclinauit se ho. & adorauit dnm
dicens. Benedictus dns ds dni mei abraham. qui non
abstulit misericordiam et ueritatem suam a dno meo. & rec
to me itinere perduxit in domum fris dni mei. Cucurrit
itaq; puella. & nunciauit in domum matris sue. omnia
que audierat. Habebat autem rebecca frem noie laban.
qui festinus egressus est ad hominem ubi erat fons. Cūq;
uidisset inaures & armillas in manibz sororis sue. & audis
set cuncta uerba referentis. hec locutus est mihi homo.
uenit ad uirum qui stabat iuxta camelos. & ipse fon
tem aque. dixitq; ad eum. Ingredere benedicte dni. Cur
fouis stas. Preparaui domum. et locum camelis. Et intro
duxit eum in hospitium. ac destrauit camelos. deditq;
paleas & fenum. & aquam ad lauandos pedes camelorum
uiroz qui uenerant cum eo. Et appositus est panis in cōs
pectu eius. Qui ait. Non comedam: donec loquar sermo
nes meos. Respondit ei. Loquere. Ait ille. Seruus in. quid
abrahām sum. et dns benedixit dno meo ualde. magnifi
catusq; est. & dedit ei oues & boues. argentum & aurum. ser
uos & ancillas. camelos & asinos. Et peperit sara uxor dom
ni mei filium dno meo in senectute sua. dedit q; illi oīa
que habuerat. & adiurauit me dns meus dicens. Non
accipies uxorem filio meo de filiabz chananeoz. in quorū
terra habito. sed ad domum patris mei pgens. & de cognatio
ne mea accipies uxorem filio meo. Ego u respondi dno
meo. Quid si noluerit uenire mecum mulier. Dns aut in
cuius conspectu ambulo. mittet angelum suum mecum.
& dirget uiam tuam. accipiesq; uxorem filio meo de cogna
tione mea. & de domo patris mei. Innocens eris a maledicti
one mea. cum uenerис ad proximos meos. & si dederint t.
Veni g hodie ad fontem. et dixi. Dne ds dni mei abrahā.
si direxisti uiam meam in qua nunc ambulo. ecce sto iux
fontem aque. & uirgo que egredietur ad hauriendam aquā.
audierit q; a me. da michi paxillum aque ad bibendum ex
ydria tua. et dixerit mihi & tu bibe & camelis tuis hauriam.

ipā est mulier quam ꝑparauit dñs filio dñō meo. Dum
hec mecum tacitus uolueremꝫ apparuit rebecca uenies
cum ydria quam portabat in scapula. descendit q; ad fon
tem & hausit aquam & ego ad eam. Da mihi paululum bibere.
Que festinauit deposuit ydriam de humero & dixit mihi.
Et tu bibe & camelis tuis potum tribuam. Bibi & adaqua
uit camelos. Iuꝝ regauiq; eam & dixi. Cuius es filia? Que
respondit. filia bathuelis sum filii nachor quem pepit ei
melcha. Suspendi itaq; ꝫ maures ad orandam faciem eius
& armillas posui in manibꝫ ꝑ eius q; adoraui dñm. bene
dicens dño deo dñi mei abraham qui perduxit me recto
itinere. ut filiam fratris dñi mei filio eius. Quꝝ
obrem si facitis misericordiam & ueritatem cum dño meo indi
cate mihi. Si autem & aliud placet & hoc dicite. ut ua
dam ad dexteram siue ad sinistram. Responderunt laban
& bathuel. A dño egressus est sermo & ꝝ possumus extra
placitum eius quicqm aliud tecum loqui. Ecce rebecca
coram te est. tolle eam & profisciscere & sit uxor filii dñi tui
sicut locutus est dñs. Quod cum audisset puer abraham.
adoravit in terram dñm. ꝓlatisq; uasis argenteis & aure
is ac uestibꝫ dedit ea rebecce ꝓ munere. fratribꝫq; eius & mat.
dona obtulit. Initoq; conuiuio. uescentes puer & biben
tes manserunt ibi. Surgens autē mane. locutus est puer.
Dimitte me ut uadam ad dñm meum. Responderunt
fratres eius & mat. Maneat puella saltem decem dies apud
nos & postea proficiscet. Postea aut me retinere. qua
dñs direxit uiam meam. Dimitte me. ut ꝑgam ad
dñm meum. Dixerunt. Vocemus puellam & querami
mus uoluntatem. Cumq; uocata uenisset. interrogati sunt.
Vis ire cum homine isto. Que ait. Vadam. Dimisit
q eam & nutricem eius. seruumq; abraham & comites
eius. imprecantes ꝓspa soror nra siue. atq; dicentes. So
ror nra es. Crescas in mille milia & possideat semen tuum
portas inimicoꝝ suoꝝ. Igitur rebecca & puelle eius ascen
sis camelis. secute sunt virum. qui festinus reuertebat
ad dñm suum. Eo tempore ysaac deambulabat ꝑ viam
que ducit ad puteum. cuius nomen est uiuentis & uiden
tis. Habitabat enim in terra australi & egressus fuerat ad
meditandum in agro. inclinata iam die. Cumq; leuasset
oculos & uidit camelos uenientes procul. Rebecca q; conspecto
ysaac. descendit de camelo & ait ad puerum. Quis est ille
homo qui uenit ꝑagrum in occursum nobis. Quid dixit
ei. Ipe est dñs meus. At illa tollens cito pallium. operuit
se. Seruus autem. cuncta que fecerat narrauit ysaac.
Qui introduxit eam in tabernaculū sare matris sue & acce
pit eam uxorem & in tantum dilexit. ut dolorem qui
ex morte matris acciderat temperaret. Abraham ū aliā
duxit uxorem. nomine cethuram. que pepit ei zamram. et
iecan & madan & madian & iesboch & sue. Jesban q; genu
it saba & dadan. filii dadan fuerunt assurim & lathusim.
& laomim. At ū ex madian ortus est epha & opher & enoch
& abida & heldaa. Omnes hi filii cethure. Deditq; abraha
omnia que possederat ysaac. filiis autem concubinarum
largitus est munera & separauit eos ab ysaac filio suo. dū
adhuc ipe uiueret. ad plagam orientalem. ·xlvi·

Fuerunt q; dies uite abrahe centum septuaginta anni
q; anni & defluens mortuus est in senectute bona ꝑ
uetaq; etatis & plenus dierum. Congregatus q; est ad
pples suum & sepelierunt eum ysaac & hismahel filii
sui. in spelunca duplici que sita est in agro ephron filii
soar ethei. e regione mambre. quem emit a filiis heth.
Ibi sepultus est ipe & sara uxor eius. Et post obitum a
brahe benedixit deus ysaac filio eius. qui habitabat iuxta
puteum nomine uidentis et uidentis. ·xlvii·

Hec sunt generationes hismahel. filii abrahe. quem
pepit ei agar egyptia famula sare. & hec nomina
filiorum eius in generationibꝫ & uocabuli suis. Primogeni
tus hismahel. nabaioth. Deinde cedar & abdehel & mab
san. massa q; & duma & massa. adad. q; thema. ietur
& naphis & cedma. Isti sunt filii ysmahel & hec nomina
p castella & oppida eoꝝ. duodecim principes tribuum suaꝝ.
Et fuerunt anni uite hismahel. centum triginta septem. &
defluens mortuus est. et appositus est ad pples suum. Habi
tauit autem ab euila usq; sur. que respicit egyptum. intue
untibꝫ assirios. coram cunctis fratribꝫ suis obiit. ·xlviii·

Hec quoq; sunt generationes ysaac filii abraham. Abra
ham genuit ysaac. Qui cum quadraginta esset annoꝝ.
duxit uxorem rebeccam. filiam bathuelis syri de mesopota
mia. sororem laban. Deprecatus q; est ysaac dñm ꝓ uxore
sua. eo q; esset sterilis. Qui exaudiuit eum. & dedit concep
tum rebecce. Sed collidebantur in utero eius paruuli. Q
uam. Si sic mihi futurum erat. quid necesse fuit concipe.
Perrexitq; ut consuleret dñm. Qui respondens ait. Due
gentes in utero tuo sunt. & duo ppli ex uentre tuo dui
dentur. ppls q; ppli superabit. & maior minori seruiet.
Jam tempus pariendi ueneiat. & ecce gemini in utero
eius repti sunt. Qui primus egressus est rufus erat. & tot
us more pelles hispidus. uocatum q; est nomen eius
esau. Protinus alter egredient. plantam fratris tenebat
manu. et ideo appellatus est iacob. Sexagenarius e
rat ysaac. quando nati sunt ei paruuli. Quibꝫ adultis. fac
tus est esau uir gnarus uenandi. & homo agricola. iacob
autem uir simplex habitabat in tabernaculis. Ysaac ama
bat esau. eo q; de uenationibꝫ eius uesceret. & rebecca di
ligebat iacob. Coxit autem iacob pulmentum. Ad q; m
cum uenisset esau. de agro lassus. ait. Da mihi de cocto
ne hac rufa. quia oppido lassus sum. Quꝝ ob causam uo
catum est nomen eius edom. Cui dixit iacob. Vende mi
hi primogenita tua. Ille respondit. Ecce morior. Quid mi ꝓ
derunt primogenita. Ait iacob. Jura mihi. Juravit
esau & uendidit primogenita & sic accepto pane & lenti
culis comedit & bibit & abiit. parui pendens quod pri
mogenita uendidisset. ·xlix·

Orta autem fame sup ram. post eam sterilitatem que
acciderat in diebꝫ abrahe. abiit ysaac ad abime
lech regem palestinoꝝ in gerara. Apparuit q; ei dñs & ait.
Ne descendas in egyptum. sed quiesce in terra quam dixe
ro tibi & peregrinare in ea. ero q; tecum & benedicam tibi. tibi
enim & semini tuo. dabo uniuersas regiones has. & complebo
iusiurandum quod spopondi abrahe patri tuo. & multiplica
bo semen tuum sicut stellas celi. dabo q; posteris tuis
uniuersas regiones has. & benedicentur in semine tuo omnes
gentes terre. eo quod obedierit abraham uoci mee & custo
dierit precepta & mandata mea & cerimonias legesq; ser
uauerit. Mansit itaq; ysaac in gerari. Qui cum uiri
rogaret de uxoris loci illius sup uxore sua. respondit. Soror
mea est. Timuerat enim confiteri. quod sibi esset sociata con
iugio. reputans ne forte interficerent eum ꝓ illius pul
chritudinem. Cumq; prolixi essent dies plures. & ibidem
morarentur. prospiciens abimelech palestinoꝝ rex ꝓ fenes
tram. uidit eum iocantem cum rebecca uxore sua. & ar
cessito ait. Perspicuum est. quod uxor tua sit. Cur mentitus
es. sororem tuam esse. Respondit. Timui ne morerer ꝓ
illam. Dixitq; abimelech. Quare imposuisti nobis.
Potuit coire quispiam de ppl̄o cum uxore tua & induxe
ras sup nos grande peccatum. Precepitq; omni ppl̄o dicens.
Qui tetigerit hominis hui uxorem. morte morietur.
Seminauit autem ysaac in terra illa & inuenit in ipo
anno centuplum. Benedixitq; ei dñs & locupletatus est
homo. et ibat proficiens atq; succrescens. donec ualdem
ter magnus effectus est. Habuitq; possessionem ouium
& armentoꝝ & familie plurimū. Ob hoc inuidentes ei

f. ii.

f. iij.

f. xxv.

f. i.

palestinę · oneſ puteos quos foderant serui patris ei⁹ abrāę. illo tempore obstruxerunt implentes humo⁹ ita tantum ut ipse abimelech diceret ad ysaac recede a nobis · q̄n potentior nr̄i factus es ualde⁹ · ille discedens uenit ad torrentem gerare · habitauitq; ibi · Rursum fodit alios puteos quos foderant serui patris sui abraham · et quos illo mortuo olim extruxerant philistiim · appellauitq; eos eisdē nominibus quibus antea pater uocauerat · foderunt in conuallē · et reperiunt aquam uiuam · Sz et ibi iurgium fuit pastorū gerare · aduersum pastores ysaac dicentium · Hīa est aqua · Quam ob rem nomen putei ex eo q̄d acciderat uocauit ecclesiā nuam · foderunt · alium · p̄ quo si contenderunt · Itaq; uocauit nomen eius latitudo dicens · Nunc dilatauit nos dñs · · fecit crescere sup̄ terram.

F. ij. ¶ Ascendit autem ex illo loco in bersabee · ubi apparuit ei dñs · in ipsa nocte dicens · Ego sum dē abraham patris tui · Noli timere · q̄ tecum sum · Benedicam tibi · et multiplicabo semen tuum · p̄p seruum meum abraham · Itaq; edificauit ibi altare dño · · inuocato nomine dñi · extendit tabernaculum · precepitq; seruis suis ut foderent puteum · Ad quem locum cum uenissent de gerare · abimelech · & hocozat amici illius · & ficol dux militum · locutus est eis ysaac · Quid uenistis ad me · hominem quem odistis · · expulistis a uobis · · Qui responderunt · Uidimus · tecum ee dñm · · ideirco nūc dicimus · Sit iusiurandum inf nos · · ineamus fedus · · ut ñ facias nobis quicq̄m mali · sicut · · nos nichil tuorum attigimus · nec fecimus q̄d te lederet · · Sz cum pace dimisimus · auctū benedictione dñi · fecit ḡ eis conuiuium · Et post cibum · potum surgentes mane · iurauerunt sibi mutuo · et dimisit eos ysaac pacifice in locum suum · Ecce autem uenerunt in ipso die serui ysaac · annuntiantes ei de puteo quem foderant · atq; dicentes · Inuenimus aquam · Unde appellauit eum habundantiam · Et nomen urbi impositum est bersabee · usq; in presentem diem · Esau autem quadragenarius · duxit uxorem iudith filiam beeri hethei · et basemath · filiam helon eiusdem loci · que ambe offendebant animū ysaac et rebeccę ·

Cxxbij. ¶ Senuit autem ysaac · · caligauerunt oculi ei · · et uidē ñ poterat · Uocauitq; esau filium suum maiorem · · dixit ei · fili mi · Qui respondit · Adsum · Cui pater · Uides in quid̄ q̄d senuerim · · et ignorem diem mortis mee · Sume arma tua pharetram · arcum · · et egredere foras · Cumq; uenatu aliquid apprehenderis · fac michi pulmentum inde sicut uelle me nosti · · affer ut comedam · · benedicat tibi anima mea anteqū moriar · Quod cum audisset rebecca · · ille abisset in agrum ut iussionem patris expleret · dixit filio suo iacob · Audiui patrem tuum loquentem cū esau frē tuo · · dicentem ei · Affer mihi de uenatione tua · · fac cibos ut comedam · · ut benedicam · coram dño anteqū moriar ·

F. iij. ¶ Nunc ḡ fili mi · acquiesce consilio meo · · et pgens ad gregē affer michi duos hedos optimos · · ut faciam ex eis escas patri tuo · quibus libenter uescitur · Quas cum intulerit · et comederit · benedicat · priusq̄m moriat · Cui ille respondit · Nosti q̄d esau frr meus homo pilosus sit · · ego lenis · · Si attrectauerit me pater meus · & senserit · timeo ne putet me sibi uoluisse illudere · · inducat sup̄ me maledictionē · p benedictione · Ad quem mater · In me sit ista mal̄ maledictio fili mi · Tantum audi uocem meam · · et pgens affer que dixi · Abiit · · attulit · deditq; matri · Parauit illa cibos · sicut nouerat uelle patrem illius · et uestibus esau · ualde bonis · quas apud se habebat domi · induit eū · Pelliculasq; hedoꝝ circumdedit manibus · · et colli nuda p tegit · Dedit pulmentum · · panes quos coxerat tradidit · Quibus illatis · · dixit · Pater mi · At ille respondit · Audio · Quis es tu fili mi · Uterq; iacob · Ego sum primogenitus tuus · feci sicut p̄cepisti mihi · Surge sede · · comede de uenatione mea · ut benedicat tibi anima tua · Rursumq; ysaac ad filium suum · Quam uniquit tam cito inuenire potuisti fili mi · Qui respondit · Uoluntas dei fuit · ut cito occurreret michi q̄d uolebam · Dixitq; ysaac · Accede huc ut tangam te fili mi · et probem utrum tu sis filius meus esau an non · Accessit ille ad patrem · et palpato eo · dixit ysaac · Uox quidem uox iacob est · · sz manus manus sunt esau · Et non cognouit eum · quia pilose manus similitudinem maioris expresserant · Benedicens ergo illi ait · Tu es filius meus esau · Respondit · Ego sum · At ille · Offer mihi in quid̄ cibos de uenatione tua fili mi · ut benedicat tibi anima mea · Quos cum oblatos comedisset · obtulit ei etiam · · uinum · Quo hausto · dixit · ad eum · Accede ad me · · da mihi osculum fili mi · Accessit ad eum · · osculatus est eum · Statimq; ut sensit uestimentorum eius fragrantiam · benedicens ait · Ecce odor filii mei sicut odor agri · cui benedixit dñs · Det tibi dē de rore celi · · de pinguedine terre habundantiam · frumenti · uini · olei · et seruiant tibi pplī · et adorent te tribus · Esto dñus fratrum tuorum · et incuruentur ante te filii matris tue · Qui maledixerit tibi sit maledictus · · et qui benedixerit tibi benedictionibus repleatur · Uix ysaac sermonem impleuerat · · egresso iacob foras · uenit esau · Coctosq; de uenatione cibos · intulit patri dicens · Surge pater mi · · comede de uenatione filii tui · ut benedicat michi anima tua · Dixitq; ei ysaac · Quis enim es tu · Qui respondit · Ego sum filius tuus primogenitus esau · Expauit ysaac stupore uehementi · · ultra q̄m credi potest admiratus ait · Quis igit̄ ille est · qui dudum captam uenationem attulit mihi · · comedi ex omnibus anteqūm tu uenires · benedixique ei · · erit benedictus · Audiens esau sermonibus patris · ingemuit clamore magno · et consternatus ait · Benedic · et mihi pater mi · Qui ait · Uenit germanus tuus fraudulenter · · accepit benedictionem tuam · At ille subiunxit · Iuste uocatum est nomen eius iacob · supplantauit enim me en altera uice · Primogenita mea antea tulit · · nunc secundo surripuit benedictionem meam · Rursumq; ad patrem · Numquid non reseruasti mihi benedictionem · Respondit ysaac · Dñm tuum illum constitui · · omnes fratres eius seruituti illius subiugaui · frumento et uino stabiliui eum · · tibi post hec fili mi ultra quid faciam · Cui esau · Num unam tantum habes benedictionē pater · Obsecro ut benedicas · Cumq; eiulatu magno fleret · mouit ysaac dicit ad eum · In pinguedine terre · et in rore celi desuper · erit benedictio tua · Uiues gladio · · et fratri tuo seruies · tempusq; ueniet cum excutias · · et soluas iugum eius de ceruicibus tuis · Oderat ergo semper esau iacob · p benedictione qua benedixerat ei pater · Uixit q; in corde suo · Ueniet dies luctus patris mei · ut occidam iacob fratrem meum · Hec cogitanti sunt ei uerba hec rebecce · Que mittens · · uocauit iacob filium suum · dixit ad eum · Ecce esau frr tuus minatur ut occidat te · Nunc ergo fili · audi uocem meam · et consurgens fuge ad laban fratrem meum in aran · Habitabis apud eum · donec requiescat furor fratris tui · · cesset indignatio eius · · obliuiscatur que feceris in eum · Postea nuntiam · · reducam te inde huc · Cur utroq; orbabor filio · in una die · Dixitq; quoq; rebecca ad ysaac · Tedet me uite mee · p filias heth · Si accepit iacob uxorem de stirpe hui terre · · nolo uiuere · Uocauit itaq; ysaac iacob · · benedixit · precepitq; ei dicens · Non accipere coniugem de genere chanaan · sz uade · · proficiscere in mesopotamiam syrie ad domum bathuel patris matris tue · · et accipe tibi inde uxorem · de filiabus laban auunculi tui · Deus autem omnipotens benedicat tibi ·

Gen. i.

xxbij. C. lij.

et crescere te faciat atq; multiplicet. ut sis in turbas populoꝝ. ⁊ det t̄ bñdictionem abrahām. ⁊ semini tuo post te. ut possideas t̄ram pegrinationis tue quam pollicitus est auo tuo. Cumq; dimisisset eum ysaac. profectus uenit in mesopotamiam syrie. ad laban filium bathuel syri fratrem rebecce matris sue. Videns autem esau. qd̄ benedixisset pat̄ suus iacob. et misisset eum in mesopotamiam̄ syrie. ut inde duceret uxorem. et qd̄ post benedictionem precepisset ei dicens. n̄ accipiet coniugem de filiabꝫ chanaā. qdq; obediens iacob parentibꝫ isset in syriam. plane q; qd̄ n̄ libent̄ filias chanaan aspiceret pat̄ suus. iuxt ad ysmahelem. et duxit uxorem absq; his quas p̄us habebat. maheleth filiam ysmael filij abrahām. sororem nabaioth. ·lm·

Igitur egressus iacob de bersabee. pgebat arā. Cumq; uenisset ad quendam locum. et uellet in eo requiescere post solis occubitum. tulit de lapidibꝫ qui iacebant. ⁊ supponēs capiti suo. dormiuit in eodem loco. Vidit q; in somnis scalam stantem sup t̄ram. et cacumen illi tangens celi. angelos q; dei ascendentes ⁊ descendentes p eam. et dñm innixum scale. dicentem sibi. Ego sum dñs deus abrahā patris tui. ⁊ ds ysaac. Terram in qua dormis t̄ tibi dabo et semini tuo. eritq; semen tuum sicut pulvis terre. Dilatabe ris ad occidentem. q; orientem. septentrionem. ⁊ meridiē. et benedicentur in te. et in semine tuo cuncte tribus terre. et ero custos tuus quocunq; perexeris. ⁊ reducam te in terram hāc. nec dimittam n̄ complevero uniuersa que dixi. Cumq; evigilasset iacob de somno. ait. vere dñs est in loco isto. ⁊ ego nesciebam. Pauensq; qm̄ terribilis inquit est locus iste. Non est hic aliud nisi domus dei. ⁊ porta celi. Surgens q; mane. tulit lapidem quem supposuerat capiti suo. et erexit in titulum. fundens oleum desup. appellauitq; nomen urbis bethel. que p̄us luza uocabatur. Vouit etiam uotum dicens. Si fuerit ds mecū. et custodierit me in uia p qua ambulo. ⁊ dederit michi panem ad uescendū. et uestimentum ad induendum. reuersusq; fuero prospere ad domum patris mei. erit m̄ dñs in dñm. et lapis iste quem erexi in titulum uocabit̄ domus dei. cuncteq; que dederis michi decimas offeram t̄. ·lm·

Profectus ergo iacob. uenit ad terram orientalem. et uidit puteum in agro. tresq; greges ouium accubantes iuxta eum. Iam enim illo adaquabant pecora. et os eius grandi lapide claudebatur. Moris q; erat. ut cuncti ouibꝫ congregatis. deuoluerent lapidem. ⁊ refecti gregibꝫ. rursum sup os putei ponerent. Dixitq; ad pastores. Frēs unde estis. Qui respondunt. De aran. Quos interrogauit. numq̄d aut nostis laban filiū nachor. Dixerunt. Nouimus. Sanus ne est inquit. Valet inquiunt. Et ecce rachel filia eius uenit cū grege suo. Dixitq; iacob. Adhuc multum diei superest. nec tempus est ut reducant ad caulas greges. Ante date potū ouibꝫ. ⁊ sic eas ad pastum reducite. Qui respondunt. Non possumus. donec pecora omnia congregentur. ⁊ amoueamus lapidem de ore putei. ut adaquemus greges. Adhuc loquebantur. ⁊ ecce rachel uenichat cū ouibꝫ patris sui. Nam gregem ipsa pascebat. Quam cum uidisset iacob. ⁊ scisset consobrinam suam. ouesq; laban auunculi sui. amouit lapidem quo puteus claudebat. et adaquato grege. osculatus est eam. Eleuataq; uoce fleuit. et indicauit ei qd̄ fr̄ patris eius esset. ⁊ filius rebecce. At illa festinauit. nunciauit patri suo. Qui cum audisset uenisse iacob filium sororis sue. cucurrit et obuiam. Complexusq; eum. ⁊ osculatus recepit eum in domum suam. Auditis autē causis itineris. respondit. Os meum es. ⁊ caro mea. Et postq̄m expleti sunt dies mensis uni. dixit ad eum. Num q; frater meus es. gratis seruies michi. Dic quid mercedis accipias. Habebat aūt filias duas.

Nomen maioris lya. minor appellabat̄ rachel. Sed lya lippis erat oculis. rachel decora facie. et uenusto aspectu. Quam diligens iacob ait. Seruiam tibi p rachel filia tua minore. septem annis. Respondit laban. Melius est ut dem eam t̄. q̄m uiro alteri. Mane apud me. Seruiuit g iacob p rachel septem annis. et uidebantur illi pauci dies. p amoris magnitudine. Dixitq; ad laban. Da mi uxorē meam. q; iam tempus expletum est. ut ingrediar ad illam. Qui uocatis multis amicorum turbis ad conuiuium. fecit nuptias. et uespe filiam suam lyam introduxit ad eum. dans ancillam filie zelpham nomine. Cd quam cum ex more iacob fruisset ingressus. sō mane uidit lyam. Dixitq; ad socerum. Quid est qd̄ facere uoluisti. Nonne p rachel seruiui tibi. Quare imposuisti michi. Respondit laban. Non est in loco nō consuetudinis. ut minor ante tradamus ad nuptias. Impple ebdomadam dierū huius cōpulę. et hanc quoq; dabo t̄ p opere quo seruiturus es mihi septē alijs annis. Adquieuit placito. ⁊ ebdomada transacta rachel duxit uxorem. cui pater seruam balam dederat. Tandem q; potitus optatis nuptiis. amorem sequentis pōni p̄tulit. seruiens ap̄ eum septem alijs annis. ·lm·

Videns autem dñs qd̄ despiceret lyam. aperuit uuluam eius. sorore sterili permanente. Que concepit̄ genuit filium. uocauitq; nomen eius ruben dicens. Vidit ds humilitatem meam. nunc amabit me uir meus. Rursumq; concepit. ⁊ peperit filium. ⁊ ait. Quia audiuit dñs habere me contemptui. dedit etiam istum michi. Vocauitq; nomen eius symeon. Concepit ītio. et genuit alium. ⁊ dixit. Nunc q; copulabitur michi maritus meus. eo qd̄ peperim illi tres filios. Et idcirco appellauit nomen eius leui. Quarto concepit. ⁊ peperit et filium. et ait. Modo confitebor dño. Et ob hoc uocauit eum iudam. Cessauitq; parere. ·lv·

Genens autem rachel qd̄ infecunda esset. inuidit sorori sue. et ait marito suo. Da in liberos. alioquin mori ar. Cui iratus respondit iacob. Num p deo ego sum. qui priuauit te fructu uentris tui. At illa. Habeo inquit famulam balam. ingredere ad illam. ut pariat super genua mea. et habeam ex ea filios. Dedit q; illi balam in coniugiū. Que ingressa ad se uitro. concepit. ⁊ peperit filium. Dixitq; rachel. Iudicauit mihi dñs. et exaudiuit uocem meam. dans mihi filium. Et idcirco appellauit nomen eius dan. Rursumq; bala concipiens peperit alterum. p quo ait rachel. Compauit me dñs cum sorore mea. et inualui. Vocauitq; nomen eius neptalim. ·lvi·

Genens lya q̄d parere desisset. zelpham ancillam sua m marito suo tradidit. Qua post conceptum edente filium. dixit. Feliciter. Et idcirco appellauit nomen eius gad. Peperit q; zelpha alterum. Dixitq; lya. Hoc p benedictione mea. Beatam me quippe dicent mulieres. Propterea appellauit eum aser. Egressus autem ruben tempore messis inuenit in agro. mandragoras. quas matri lye detulit. Dixitq; rachel. Da mihi partem de mandragoris filii tui. Illa respondit. Parum ne tibi uidet̄ qd̄ priuaueris maritum. nisi etiam mandragoras filii mei tuleris. Ait rachel. Dormiat tecum hac nocte. p mandragoris filii tui. Redeuntiq; ad uesperam de agro iacob. egressa est in occursum lye. et ait. Ad me ingredieris. quia mercede conduxi te p mandragoris filii mei. Dormiuit cum ea nocte illa. et exaudiuit preces eius deus. conceptumq; et peperit filium quintum. et ait. Dedit deus mercedem michi. quia dedi ancillam meam uiro meo. Appellauitq; nomen eius ysachar. Rursum lya concipiens. peperit sextum filium. et ait. Ditauit me ds dote bona. etiam hac uice mecum erit maritus meus. eo qd̄ genuerim ei sex filios. Et idcirco appellauit nomen eius zabulon. Post quem peperit filiam. nomine dinam. ·lvii·

f. lij. f. C.xxix.
f. C.xxx.
f. iij.

Gen. 1.

Recordatus q; dominus rachelis exaudiuit eam: et
aperuit uuluam eius. Que concepit: et pepit filiũ dicẽs.
Abstulit deus obprobrium meum: et uocauit nomen eius
Ioseph dicens: Addat mihi ds. alterũ filium. Dixit autẽ
Ioseph: dixit iacob socero suo. Dimitte me: ut reuertar in
patriam et ad terram meam. Da mihi uxores meas et liberos
meos. p quibus seruiui tibi: ut abeam. Tu nosti seruitutẽ qua
seruiui tibi. Dixit ei laban. Inueniam gratiam in conspectu tuo.
Experimento didici: q̃ benedixerit mihi ds. pp te. Constitue
mercedem tuam: quam dem tibi. Dixit ille respondit. Tu no
sti quomodo seruierim tibi: et quanta in manibus meis fuerit
possessio tua. Modicum habuisti antequam uenirem: et nunc
ditatus es effectus: benedixit q; tibi dns ad introitum meum. Iu
stum est ergo: ut prouideam aliqn et etiam domui mee. Dixit laban.
Quid dabo tibi: Dixit ille aut. Nichil uolo. sed si feceris q̃ postulo:
iterum pascam et custodiam pecora tua. Circa omnes gregES tu
os: separa tantum capras et oues uarias et sparsio uellere: et quodcunq;
fuluum et maculosum uarium q; fuerit tam in ouibus quam in
capris: erit merces mea. Respondebitq; mihi cras iusticia mea.
quando placitum tempus aduenerit coram te: omnia que nõ fue
rint uaria et maculosa et fulua tam in ouibus quam in capris.
furti me argues. Dixitq; laban. Gratum habeo q̃ petis. Et
separauit in die illo capras et oues hircos et arietes uarios
atq; maculosos. Cunctum autem gregem unicolorem. id est
albi et nigri uelleris. tradidit in manus filiorum suorum:
et posuit spatium itineris inter se et generum ipse uero pascebat
qui pascebat reliquos gregES eius. Tollens q̃ iacob uirgas
populeas uirides et amigdalinas et ex platanus. ex parte de
corticauit eas: detractis q; corticibus in his que spoliata fuerant
candor apparuit. illa uidelicet que integra erant uiridia permanserunt:
atq; in hunc modum color effectus est uarius. Posuitq; eas
in canalibus ubi effundebatur aqua: ut cum uenissent gregES
ad bibendum ante oculos haberent uirgas: et in aspectu earum
conciperent. Factumq; est ut in ipso calore coitus oues uide
rentur uirgas: et parirent maculosa atq; uaria. et diuerso co
lore respersa. Quicunq; gregem iacob: et posuit uirgas ante
oculos arietum. Erant autem alba quecq; et nigra laban.
cetera iacob: separatis inter se gregibus. Igitur quando pri
mo tempore ascendebantur oues. ponebat iacob uirgas in
canalibus aquarum. ante oculos arietum et ouium: ut in
earum contemplatione concipere. Quando uero serotina ad
missura erant. et concepisse extremum: ipse ponebat eas. Sed
q; fiunt ea que erant serotina laban: et que primum temporis
iacob. Ditatus q; est homo ultra modum: et habuit gregES
multos. ancillas et seruos: camelos et asinos.

Gen. xxxi. Cxxxj. Postquam autem audierunt uerba filiorum laban dicentium.
tulit iacob omnia que fuerunt patris nostri: et de illius
facultate ditatus factus est iacobus. animaduertit q; q
faciem laban. q̃d si esset erga eum sicut heri et nudius tertius
magnum dicente sibi dño. reuertere in terram patrum tuorum
et ad generationem tuam. et ego tecum: misit et uocauit ra
chel. et lyam in agrum ubi pascebat gregES. dixitq; ad e
as: Video faciem patris uestri. q̃d si sit erga me sicut heri et
nudius tertius. Deus autem patris mei fuit mecum. et ipse
nostis q̃d totis uiribus meis seruierim patri uestro. Si pater
uester circumuenit me. et mutauit mercedem meam decem uici
bus: et tamen non dimisit eum dns ut noceret mihi. Si quando
dixit uarie erunt merces tue: parichant omnes oues ua
rios fetus. Quando e contrario ait. alba quecq; accipies pro
mercede: omnes gregES alba pepererunt. Tulitq; dns substan
tiam patris uestri: et dedit mihi. Postquam enim concepti ouium ue
nus aduenerat: leuaui oculos meos. et uidi in somnis asce
ndentes marES super feminas uarios ac maculosos. et
diuersos colore. Dixitq; angelus dei ad me in somnis.
Iacob. Et ego respondi. Adsum. Qui ait. Leua oculos
tuos. et uide uniuersos masculos ascendentes super feminas.
uarios respersos. atq; maculosos. Vidi enim omnia que facit
tibi laban. Ego sum ds bethel. ubi unxisti lapidem. et ubi
uouisti mihi. Nunc ergo surge et egredere de terra hac:
reuertens in terram natiuitatis tue. Responderunt rachel et
lya. Numquid habemus residuum quicquam in facultatibus et here
ditate domus patris nostri: Nonne quasi alienas reputauit nos et
uenundauit comeditq; precium nostrum: Sed ds tulit opes patris
nostri. et nobis eas tradidit et filiis nostris. Unde omnia que precep
pit tibi fac. Surrexit itaq; iacob. et imposuit liberis et coniugibus
suis super camelos abiit: tulitq; omnem substantiam et greges. et quic
quid in mesopotamia adquisierat. pergens ad ysaac patrem
suum. in terra chanaan. Eo tempore laban ierat ad tondendas oues: et rachel furata est idola patris sui. Solutitq; iacob
confiteri socero suo. q̃d fugeret. Cumq; abisset tam ipse quam
omnia que iuris sui erant: et amne transmisso pergeret contra
montem galaad: nuntiatum est laban die tertio. q̃d fugeret
iacob. Qui assumptis fratribus suis persecutus est eum septem
diebus: et comprehendit eum in monte galaad. Dixitq;
in somnis dicentem sibi dñs. Caue ne quicquam asperE
loquaris cũ iacob. Jamq; iacob extenderat in monte tabernaculum suum. Cumq; ille consecutus eet eum. cum fratribus
suis. in eodem monte galaad fixit tentorium: dixitq; ad ia
cob. Quare ita egisti. ut clam me abigeres filias meas. quasi
captiuas gladio. Cur ignorante me fugere uoluisti. nec in
dicare mihi. ut prosequerer te cum gaudio et canticis. tympa
nis et cythara: Non es passus ut osculares filios meos et
filias. Stulte operatus es. Et nunc quidem ualet manus mea
reddere tibi malum: si; deus patris tui heri dixit mihi. Caue.
ne loquaris cum iacob quicquam durius. Esto: Ad tuos ire
cupiebas. os desiderio tibi erat domus patris tui. Cur furatus
es deos meos: Respondit iacob. Quod timui. ne uiolenter auferres filias tuas. Quod autem furtum
me arguis: apud quemcunq; inueneris deos tuos. necet coram
fratribus nostris. Scrutare quicquid apud me tuorum inueneris.
auferes. Hec dicens: ignorabat q̃d rachel furata eet idola pa
tris sui. Ingressus itaq; laban tabernaculum iacob et lye. et u
triusq; famule: nil inuenit. Cumq; intrasset tentorium ra
chel: illa festinans abscondit idola subter stramenta ca
meli. et sedit desuper. Scrutatusq; omne tentorium et nichil
inuenienti ait. Ne irascatur dñs meus: q̃d coram te assurgere
nequeo: quia iuxta consuetudinem feminarum nunc accidit mihi.
Sic delusa sollicitudo quesierat. Tumens q; iacob. cui iur
gio ait. Quam ob culpam meam. et ob q̃d peccatum sic erat
secutus me. et scrutatus es omnem supellectilem meam: Quid
inuenisti de cuncta substantia domus tue: Pone hic coram
fratribus meis et fratribus tuis. et iudicent inter me et te. Sedeo
uiginti annis fui tecum. Oues tue et capre steriles
non fuerunt: arietes gregis tui non comedi: nec captum a
bestia ostendi tibi. Ego damnum omne reddebam:
quicquid furto peribat a me exigebas. Die noctuq; estu ure
bar gelu: fugiebat somnus ab oculis meis. Sic per uigin
ti annos seruiui tibi in domo tua. quatuordecim per filiabus.
et sex per gregibus tuis. Immutasti q; mercedem meam decem
uicibus. Nisi deus patris mei abraham. et timor ysaac affu
isset mihi: forsitan in nudum me dimisisses. Afflictio
nem meam et laborem manuum meaꝝ respexit ds. et ar
guit te heri. Respondit ei laban. Filie et filii. greges tui. et
omnia que cernis. mea sunt. Quid possum facere. filiis. et ne
potibus meis: Veni q̃ et ineamus fedus. ut sit testimoniũ
inter me et te. Tulit itaq; iacob lapidem. et erexit illum in ti
tulum: dixitq; fratribus suis. Afferte lapides. Qui congregan
tes fecerunt tumulum. comederuntq; super eum: quem uo
cauit tumulus testis laban. et iacob acerruum testimonii.
uterq; uocta pactatem lingue sue. Dixitq; laban. Tumulus
iste: testis erit inter me et te hodie. Et idcirco appellatum
est nomen eius galaad. id est tumulus testis. Inueat dñs

f. iij.

et ꝓdicet tñ nob⁹ quodcꝫ recessimus a nobis. si afflixit filias meas. et si uxores alias sup eas. ſ nullus sermonis nr̃i testis est: absqꝫ deo qui presens respicit. Uixq; rursum ad iacob. Ecce tumulus hic. et lapis quem erexi inter me et te testis erit. Tumulus iste. et lapis sint in testimonium. si aut ego tranſiero illum ꝓgens ad te aut tu preterieris malum in cogitans. ds abrahã. et ds nachor iudicet inter nos. ds patris eor. Iurauit iacob p timorem patris sui ysaac. immolatisqꝫ uictimis in monte. uocauit fratres suos ut ederent panem. Qui cum comedissent. manserunt ibi. Laban ũ de nocte consurgens. osculatus ẽ filios et filias suas. et benedixit illis. reuersusqꝫ est in locum suum. Iacob q; abiit inuenere quo ceperit. fuerunt q; ei obuiam angeli dei. Quos cum uidisset. ait. Castra dei sunt hec. Et appellauit nomen loci illius manaim. id est castra. Misit autem et nuntios ante se ad esau fratrem suum. in terram seyr regionis edom. precepitq; eis dicens. Sic loquimini dño meo esau. Hec dicit frat⁹ tuus iacob. Apud laban peregrinatus sum. et fui usq; in presentem diem. Habeo boues. et asinos et oues. et seruos et ancillas. mittoq; nunc legationem ad dñm meum. ut inueniam gratiam in cõspectu tuo. Reuersiq; sunt nuncij ad iacob dicentes. Uenimus ad esau fratrem tuum. et ecce properat in occursum tibi cum quadringentis uiris. Timuit q; iacob ualde. et pertimuit diuisit ꝑsonas que secum erant. greges q;. et oues. et boues. et camelos in duas turmas. dicens. Si uenerit esau ad unã turmam et percusserit eam. alia turma que reliqua ẽ saluabitur. Uixitq; iacob. ds patris mei abraham. et ds patris mei ysaac. dñe qui dixisti mihi reuertere in terram tuam. et ad locum nativitatis tue. et benefaciam tibi. minor sum cunctis miserationibus. et ueritate quã impleuisti seruo tuo. in baculo meo transiui iordanem istum. et nunc cum duabus turmis regredior. erue me de manu fratris mei. de manu esau. quia valde eum timeo. ne forte ueniens percutiat matrem cũ filiis. Tu locutus es qd̃ michi benefaceres. et dilatares semen meum sicut arenam maris. que ꝓ multitudine numerari nõ potest. Cumq; dormisset ibi nocte illa. segregauit de his que habebat munera esau fratri suo. capras ducentas. hircos uiginti. oues ducentas. arietes uiginti. camelos fetas cum pullis suis triginta. uaccas quadraginta. et tauros uiginti. asinas uiginti. et pullos eaꝝ decem. et misit ꝑ manus seruoꝝ suoꝝ singulos seorsum greges. Dixitq; pueris suis. Antecedite me. et sit spatium inter gregem et gregem. Et precepit priori dicens. Si esau frater meus obuium habueris. et interrogauerit te cuius es. aut quo uadis. et cuius sunt ista q̃ sequeris. respondebis. Serui tui iacob. Munera misit dño suo esau. ipse q; post nos uenit. Similiter mandata dedit secũdo. et tertio. et cunctis qui sequebantur. greges dicens. Isdem uerbis loquimini ad esau. cum inueneritis eum. et addetis. Ipse quoq; seruus tuus iacob. uenit nr̃um mitigare. Dixit enim. Placabo illum muneribus que precedunt. et postea eum uidebo. forsitan ꝓpitiabitur mihi. Precesserunt itaq; munera ante eum. ipse uero mansit nocte illa in castris. Cumq; mature surrexisset. tulit duas uxores suas. et totidem famulas eum undecim filiis. et transiit uadum iaboth. Transductisq; omnibus que ad se pertinebant. remansit solus. Et ecce uir luctabatur cum eo usq; mane. Quem cum uideret qd̃ eum superare nõ posset. tetigit neruum femoris eius. et statim emarcuit. Uterq; ad eum. Dimitte me. iam enim ascendit aurora. Respondit. Non dimittam te. nisi benedixeris mihi. Ait g. Quod nomen est tibi. Respondit. Iacob. At ille. Nequaquam iacob appellabitur nomen tuum. sed israel. quoniam si contra dñm fortis fuisti. quanto magis contra homines preualebis. Interrogauit eum iacob. Dic mihi quo appellaris nomine. Respondit. Cur queris nomen meum. Et benedixit ei in eodem loco. Uocauitq; iacob nomen loci illius phanuel. dicens. Uidi dñm facie ad faciem. et salua facta est anima mea. Ortusq; est ei sol. postquam transgressus est phanuel. Ipse claudicabat pede. Quam ob causam. nõ comedunt filii israel neruum qui emarcuit in femore iacob usq; in presentem diem. eo qd̃ tetigerit neruum femoris eius. et obstupuerit. Leuauit aut iacob oculos suos. uidit uenientem esau. et cum eo quadringentos uiros. diuisitq; filios lie et rachel. ancillarumq; famulas. et posuit utramq; ancillam et liberos earum in principio. lyam et liberos eius in secũdo loco. rachel autem et ioseph nouissimos. Et ipse progrediens adorauit prostratus in terram septies. donec appropinquaret fratri suo. Currens itaq; esau obuiam fratri suo. amplexatus est eum. stringensq; collum eius. et osculans fleuit. Leuatisq; oculis uidit mulieres et paruulos eorum. et ait. Quid tibi uolunt isti. et si ad te pertinent. Respondit. Paruuli sunt. quos donauit michi ds seruo tuo. Et appropinquantes ancille et filii eorum. incuruati sunt. Accessit q; lya cum liberis suis. Et cum similiter adorassent. extremi ioseph et rachel adorauerunt. Et ait esau. Que nam sunt tibi quod turme iste quas obuiasti habui. Respondit. Ut inueniam gratiam coram dño meo. Et ille. Habeo aut plurima fratres mi. sint tua tibi. Uixit iacob. Nolite obsecro. si inueni gratiam in oculis tuis. accipite munusculum de manibus meis. Sic enim uidi faciem tuam. quasi uiderem uultum dei. Esto mihi propitius. et suscipe benedictionem quam attuli tibi. et quam donauit michi dñs tribuens omnia. Uix fratre compellente suscepit. ait. Gradiamur simul. et ego sequar paulatim uestigia tua. sicut uides. posse paruulos meos. donec ueniam ad dñm meum in seyr. Respondit esau. Quo te. ut de plo qui mecum est. saltem socii remaneant tue. Non est tibi quod necesse. Hec uno indigeo. ut inueniam gratiam in ospectu tuo dñe mi. Reuersus est itaq; in illo die esau. uenere quo uenerat in seyr. Et iacob uenit in sochoth. ubi edificata domo et stabulis tentoriis. appellauit nomen loci illius sochoth. id ẽ tabernacula. Transiuitq; in salem. urbem sichimorum que ẽ in terra chanaan. postquam reuersus est de mesopotamia syrie. et habitauit iuxta oppidum. emitq; partem agri in quo fixerat tabernacula. a filiis emor patris sichem centum agnis. et erecto ibi altari. inuocauit sup illud fortissimum dñm israel. Egressa est autem dina filia lie. ut uideret mulieres regionis illius. Quam cum uidisset sichem filius emor euchi. princeps terre illius. adamauit eam. et rapuit. et dormiuit cum ea. ui oppримens uirginem. Et conglutinata ẽ anima eius cum ea. triste mq; blandicijs delinuit. Et ꝓgens ad emor patrem suum. accipe mihi quod in puellam hanc coniugem. Quod cum audisset iacob absentibus filiis. et in pastu pecoꝝ occupatis. siluit donec reuerterent. Egressus autem emor patre sichem. ut loqueretur ad iacob. ecce filii eius ueniebant de agro. Auditoq; qd̃ acciderat. tristes ualde. eo qd̃ fedam rem optatus sit in israel. et uiolata filia iacob. rem illicitam perpetrasset. Locutus est itaq; emor ad eos. Sichem filii mei anima adhesit filie uestre. Date eã illi uxorem. et iungamus uicissim conubia. filias uestras tradite nobis. et filias nras accipite. et habitate nobiscũ. Terra in potestate ura est. exercete negotiamini. et possidete eam. Sed et sichem ad patrem et ad fratres eius ait. Inueniam gratiam coram uobis. et quecunq; statueritis dabo. Augete dotem. munera postulate. Libenter tribuam qd̃ petitis. tantum date mihi puellam hanc uxorem. Respondentes filii iacob. sichem et patri eius in dolo. seuientes ob stuprum sororis. Non possumus facere qd̃ petitis. nec dare sororem nram homini incircumciso. qd̃ illicitum

Cxxxij. ℣ Cxxxiij. ℣ Cxxxiiij. ℣ Cxxxv. ℣ Cxxxvj. ℣ Cxxxvij.

7 nefarium est apud nos. Sed in hoc ualebimus fœdere si ee uoluerit nr̃i similes: ut circumcidatur in nob omne masculinũ sexus. Tunc dabimus 7 accipiemus mutuo filias nr̃as ac uxores: et habitabimus uobiscum et erimus unus populus. Si autem circumcidi noluerint: tollemus filiam nr̃am 7 recedemus. Placuit oblatio eor̃ eor̃ 7 sichem filio eius: nec distulit adolescens quin statum dies peragebatur expleret. Amabat enim puellam ualde: 7 ipse erat inclitus in omni domo patris sui. Ingressi q; portam urbis: locuti sũ populo. Viri isti pacifici sunt: 7 uolunt habitare nobiscum. Negotientur in terra 7 exerceant eam: que spatiosa 7 lata cultoribus indiget. Filias eor̃ accipiemus uxores: 7 nr̃as illis dabimus. Unum est quo differtur tantum bonum. Si circumcidamus tantum masculos nr̃os: ritum gentis imitantes: 7 substantia eor̃ 7 pecora 7 cuncta que possident nr̃a erunt. Tantum in hoc adquiescamus: 7 habitantes simul unum efficiamur ppln. Assensi sunt omnes: circumcisi cunctis maribz. Et ecce die tertio quando grauissimus uulnerum dolor est arreptus duo iacob filii symeon 7 leui fres dine gladios ingressi sunt urbem confidenter: interfectisq; omnibz masculis. Emor 7 sichem patre necauerunt. tollentes dinã sororem suam de domo sichem. Quibz ingressis inuenerunt supercilios ceteri filii iacob: et depopulati sunt urbem in ultionẽ stupri. Oues eor̃ 7 armenta 7 asinos cunctaq; substantes que in domibz 7 in agris erant: paruulos q; 7 uxores eor̃ duxerũt captiuas. Quibz patratis audacter: dixit iacob ad symeon 7 leui. Turbastis me 7 odiosum fecistis chananeis 7 pherezeis habitatoribz terre huius. Nos pauci sumus: illi congregati percutient me 7 delebor ego 7 domus mea. Respondunt. Numquid ut scorto abuti debuerunt sorore nr̃a? ·hem·

Dixit q; deus ad iacob. Surge 7 ascende bethel 7 habita ibi: facq; altare deo qui apparuit tibi quũ fugiebas esau fratrem tuum. Jacob ũ conuocata omni domo sua: ait. Abicite deos alienos qui in medio nr̃i sunt: 7 mundamini. ac mutate uestimenta uestra. Surgite et ascendamus in bethel. ut faciamus altare ibi deo qui exaudiuit me in die tribulationis mee. 7 fuit sequtus uiam meam. Dederunt q; ei omnes deos alienos quos habebant: 7 inaures que erant in auribz eor̃. At ille infodit ea subter terebinthum: que est post urbem sichem. Cumq; profecti essent: terror dei inuasit omnes per circuitum ciuitates: et ne sunt ausi persequi recedentes. ·hem·

Venit q; iacob luzam que est in terra chanaan. cognomento bethel. ipse 7 omnis ppls cum eo: edificauitq; ibi altare: 7 appellauit nomen loci illius domus dei. Ibi enim apparuit ei deus cum fugeret fratrem suum. Eodem tempore mortua est debbora nutrix rebecce. et sepulta ad radices bethel subter quercum: uocatumq; est nomen loci illius quercus fletus. Apparuit autem rursum deus iacob postquam reuersus est de mesopotamia syrie: benedixitq; ei dicens. Non uocabitur ultra iacob: sed israel erit nomen tuum. Et appellauit eum israel. Dixitq; ei. Ego sum deus omnipotens. Cresce 7 multiplicare. Gens et ppli nationum erunt ex te. Reges de lumbis tuis egredientur: terramq; quam dedi abraham 7 ysaac. dabo tibi 7 semini tuo post te. Et recessit ab eo. ·hem·

Ille ũ erexit titulum lapideum in loco quo locutus ei fuerat deus: libauit super eum libamina 7 effundens oleum: uocauitq; nomen loci illius bethel. Egressus autem inde: uenit uerno tempore ad uiam que ducit ephratam. In qua cum parturiret rachel: ob difficultatem partus pericitari cepit. Dixitq; ei obstetrix. Noli timere: q; 7 hunc habebis filium. Egrediente autem anima p dolorem 7 imminente iam morte: uocauit nomen filii sui benoni. id est filius doloris mei. Pater ũ appellauit eum beniamin. id est filius dexterę. Mortua est autem rachel 7 sepulta in uia que ducit ephratam. hec est bethleem: erexitq; iacob titulum super sepulchrum eius. Hic est titulus monumenti rachel usq; in presentem diem. Egressus inde: fixit tabernaculum trans turrem ggis. Cumq; habitaret in illa regione: abiit ruben 7 dormiuit cum bala concubina patris sui. Quod illum minime latuit. Erant autem filii iacob duodecim. filii lie: primogenitus ruben. 7 symeon 7 leui 7 iudas 7 ysachar 7 zabulon. filii rachel: ioseph 7 beniamin. filii bale ancille rachelis: dan 7 neptalim. Filii zelphe ancille lie: gad 7 aser. Hii filii iacob: qui nati sunt ei in mesopotamia syrie. Venit etiam ad ysaac patrem suum in mambre ciuitatem arbee hec est hebron: in qua peregrinatus est abraham 7 ysaac. Et completi sunt dies ysaac. centum octoginta annor̃: consummatusq; etate. mortuus est 7 appositus est populo suo senex 7 plenus dierum: 7 sepelierunt eum esau 7 iacob filii sui. ·hem·

Hec sunt autem generationes esau: ipse est edom. Esau accepit uxores de filiabz chanaan. ada filiam helon hetheei. 7 oolibama filiam anee filii sebeon euchi. basemath q; filiam ysmael. sororem nabaioth. Peperit autem ada eliphat. basemath genuit raguhel. Oolibama edidit ieus. 7 helom 7 chore. Hii filii esau: qui nati sunt ei in terra chanaan. Ibat autem esau uxores suas. 7 filios 7 filias. 7 omnem animam domus sue. 7 substantiam 7 pecora. 7 cuncta que habere potuit in terra chanaan. 7 abiit in alteram regionem: recessitq; a fre suo iacob. Diuites enim erant ualde. 7 simul habitare non poterant: nec sustinebat eos terra peregrinationis eor̃. p multitudine gregum. Habitauitq; esau in monte seyr: ipse est edom. Hec sunt autem generationes esau patris edom. in monte seyr. 7 hec nomina filior̃ eius. Eliphaz filius ade uxoris esau. raguhel q; filius basemath uxoris esau. fuerũt q; filii eliphaz: theman. omar. sephi 7 gathan. 7 cenez. Erat autem thamna concubina eliphaz filii esau. que peperit ei amalech. Hii sunt filii ade uxoris esau. Filii autem raguhel. naath 7 zara. semma 7 meza. Hii filii basemath uxoris esau. Isti q; erant filii oolibame. filie anee filii sebeon. uxoris esau. quos genuit esau. ieus. 7 helom 7 chore.

Hii duces filior̃ esau. filii eliphaz primogeniti esau. dux theman. dux omar. dux sephi. dux cenez. dux chore. dux gathan. dux amalech. Hii filii eliphaz. in terra edom. 7 hii filii ade. Hii filii q; raguhel filii esau. Dux naath. dux zara. dux semma. dux meza. Hii duces raguhel in terra edom. Isti filii basemath uxoris esau. Hii autem filii oolibame uxoris esau. Dux ieus. dux helom. dux chore. Hii duces oolibame. filie anee uxoris esau. Isti filii esau. 7 hii duces eor̃. ipse est edom. Isti filii seyr horrei habitatoris terre. Lotham 7 sobal 7 sebeon 7 anan. dison 7 eser 7 disan. Hii duces horrei filii seyr in terra edom. Facti sunt autem filii lotham. horrei 7 theman. Erat autem soror lotham thamna. Et isti filii sobal aluan 7 manaeth 7 hebal sephi 7 onam. Et hii filii sebeon. achana 7 ana. Iste e ana qui inuenit aquas calidas in solitudine. cum pasceret asinas patris sui sebeon. genuitq; filium disan 7 filiam oolibama. Et isti filii disan. amadan 7 iebsan 7 iethran. 7 charan. Hii q; filii eser. balaan 7 euan 7 achan. Habuit autem filios disan. hus 7 aran. Hii duces horreor̃. Dux lotham. dux sobal. dux sebeon. dux ana. dux dison. dux eser. dux disan. Isti duces horreor̃ q; ipsi fuerũt in terra seyr.

Reges autem qui regnauerunt in terra edom. antequam haberent regem filii israel: fuerũt hii. Bale filius beor. nomen q; urbis eius denaba. Mortuus est autem bale. 7 regnauit p eo iobab filius zare. de bosra. Cumq; mortuus esset iobab: regnauit p eo husan. de terra themanitor̃. Hic quoq; mortuo. regnauit pro eo adad filius badadi. qui percussit madian in regione moab. nomen urbis eius auith. Cumq; mortuus esset adad: regnauit p eo semla de masereca. Hic q; mortuo: regnauit p eo saul de fluuio roboth. Cumq; et

hic obiisset: successit in regnum balanan filius achobor.
Isto q; mortuo. regnauit p eo adad. nomen q; urbis eius
phoui: et appellabatur uxor eius metabel. filia matred filie
mezaad. Hec g nomina ducum esau in cognationibus et locis
et uocabulis suis. Dux thamna. dux aluа. dux ietheth. dux
oolibama. dux elad. dux phinon. dux cenez. dux theman.
dux mabsar. dux madiel. dux iram. Hi duces edom ha
bitantes in tra imperii sui. ipse est esau pater idumeorum. Ha
bitauit autem iacob in terra chanaan. in qua peregrinatus
est pater suus: et hec sunt generationes eius. ·lxvi.

Ioseph cum sedecim esset annorum. pascebat gregem cum fri
bus suis adhuc puer: et erat cum filiis bale. et zelphe uxoris pris
sui. Accusauitq; fratres suos apud patrem. crimine pessimo.
Israel autem diligebat ioseph super omnes filios suos. eo q in
senectute sua genuisset eum: fecitq; ei tunicam polimitam.
Videntes autem fratres eius. q a patre cunctis filius plus a
maretur: oderant eum. nec poterant ei quicquam pacifice lo
qui. Accidit q; ut uisum somnium referret fratribus suis.
que causa maioris odii seminarium fuit. Dixitq; ad eos. Au
dite somnium meum q uidi. Putabam ligare nos mam
pulos in agro: et qsi manipulum meum consurgere et stare.
uos circaq; manipulos circumstantes adorare manipulum meum.
Responderunt fres eius. Numquid rex noster eris. aut subiuge
dicendo tue: Hec g causa somniorum atq; sermonum. inui
die et odio habebant eum. Aliud q; uidit somnium.
q narrans fratribus ait. Vidi p somnium. q solem et luna
et stellas undecim adorare me. Quod cum patri suo et fri
bus retulisset. increpauit eum pater et dixit. Quid sibi uult.
hoc somnium q uidisti: Numquid ego et mater tua et fra
tres tui. adorabimus te super terram: Inuidebant g ei fres sui.
pater uero rem tacitus considerabat. Cumq; fres eius in pasce
dis gregibus patris morarentur in sichem: dixit ad eum isrl.
fratres tui pascunt oues in sichimis: ueni mittam te ad
eos. Quo respondente presto sum: ait. Vade et uide si cuncta
sint pacifica erga fratres tuos. et pecora: et renuncia mihi quid
agatur. Missus de ualle hebron: uenit in sichem. Inuenitq;
eum uir errantem in agro: et interrogauit quid quereret.
At ille respondit. fratres meos quero: indica mihi ubi pas
cant gregem. Dixitq; ei uir. Recesserunt de loco isto. Audi
ui autem eos dicentes: eamus in dothaim. ·lxvii.

Perspexit g ioseph post fratres suos: et priusquam eos in do
thaim. Qui cum uidissent cum procul. antequam accede
ret ad eos: cogitauerunt occidere eum. et mutuo loquebantur.
Ecce somniator uenit. uenite occidamus eum et mitta
mus in cisternam ueterem: dicemusq; fera pessima deuo
rauit eum. Postea apparebit. quid prosint illa somnia sua.
Audiens hec ruben nitebatur liberare eum de manibus eorum
et dicebat. Non interficiamus animam eius. nec effunda
mus sanguinem: sed proicite eum in cisternam hanc que est
in solitudine: manusq; uestras seruate innocuas. Hoc autem
dicebat uolens eum eripere de manibus eorum. et reddere patri suo.
Confestim g ut peruenit ad fratres. nudauerunt eum tu
nica talari et polimita. miseruntq; in cisternam. que non
habebat aquam. Et sedentes ut comederent panem. uide
runt uiatores hismaelitas uenire de galaad. et camelos
eorum portantes aromata. et resinam. et stacten in egyptum.
Dixit g iudas fratribus suis. Quid nobis prodest si occidamus
fratrem nostrum. et celauerimus sanguinem eius: Melius est
ut uendatur hismaelitis. et manus nre non polluantur. Frater
enim. et caro nra est. Adquieuerunt fratres sermonibus
eius. et pretereuntibus hismaelitis negotiatoribus. extrahen
tes eum de cisterna. uendiderunt hismaelitis uiginti ar
genteis. Qui duxerunt eum in egyptum. Reuersusq; ru
ben ad cisternam. non inuenit puerum. et scissis uestibus
pergens ad fres suos ait. Puer non comparet. et ego quo ibo:
Tulerunt autem tunicam eius. et in sanguine hedi quem

occiderant tinxerunt. mittentes qui ferrent ad patrem.
et dicerent. Hanc inuenimus: uide utrum tunica filii tui
sit an non. Quam cum agnouisset pater: ait. Tunica filii
mei est. fera pessima comedit eum: bestia deuorauit Io
seph. Scissisq; uestibus induitur cilicio: lugens filium
multo tempore. Congregatis autem cunctis liberis eius.
ut leuarent dolorem patris: noluit consolationem recipere.
sed ait. Descendam ad filium meum lugens et mestus.
Et illo perseuerante in fletu: madianite uenientes uende
runt Io
seph in egypto. putiphari eunucho pharaonis. magistro mi
litum. ·lxviii. Eo tempore descendens iudas a fratribus suis. diuertit ad uirum odollamitam. no
mine iram. Vidit ibi filiam hominis chananei uoca
bulo sue: et uxore acepta. ingressus est ad eam. Que conce
pit et peperit filium: uocauitq; nomen eius her. Rursum
concepto fetu: natum filium nominauit onam. Et rursum
quoq; peperit. quem appellauit sela. Quo nato: parere ultra
cessauit. Dedit autem iudas uxorem primogenito suo her.
nomine thamar. Erat q; her primogenitus iude. nequam
in conspectu dni: et ab eo occisus est. Dixit g iudas ad onam
filium suum. Ingredere ad uxorem fratris tui. et sociare illi.
ut suscitet semen fratri tuo. Ille autem sciens non sibi nasci fili
os. introiens ad uxorem fratris sui. semen fundebat in ter
ram. ne liberi fratri nomine nascerentur. Et ideo malus
erat coram dno: quod rem detestabilem faceret. Quam ob rem
dixit iudas thamar nurui sue. Esto uidua in domo pris
tui: donec crescat sela filius meus. Timebat enim ne et ipse
moreretur sicut fres eius. Que abiit: et habitauit in domo
patris sui. Euolutis autem multis diebus: mortua est filia
uxor iude. Que post luctum consolatione suscepta. ascende
bat ad tonsores ouium suarum. ipse et adulla opilio gregis odol
lamita in thamnas. Nuntiatumq; est thamar. quod socer
illius ascenderet in thamnas. ad tondendas oues. Que
deposita uiduitatis uestibus. assumpsit theristrum: et
mutato habitu. sedit in biuio uie. quod ducit thamnas.
eo quod crescuisset sela. et ipsa accepisset eum maritum. Quam
cum uidisset iudas. suspicatus est eam meretricem. Opti
erat enim uultum suum: ne cognosceretur. Ingrediens
q; ad eam. ait. Dimitte me ut coeam tecum. Nesciebat
enim quod nurus sua esset. Qua respondente. quid michi da
bis ut fruaris concubitu meo: Dixit. Mittam tibi hedum
de gregibus. Rursumq; illa dicente. patiar quod uis. si dederis
mihi arrabonem. donec mittas quod polliceris: ait iudas. Quid
uis tibi pro arrabone dari: Respondit. Annulum tuum et
armillam: et baculum quem manu tenes. Edidit q; statim
concepit mulier: et surgens abiit. Depositoq; habitu quem
assumpserat: induta est uiduitatis uestibus. Misit autem
iudas hedum per pastorem suum odollamitam: ut recipe
ret pignus quod dederat mulieri. Qui cum non inuenisset eam:
interrogauit homines loci illius. Vbi est mulier que sede
bat in biuio: Respondentibus cunctis. non fuit in isto loco me
retrix: reuersus est ad iudam et dixit ei. Non inuenio eam.
Sed et homines loci illius dixerunt in numquam sedisse ibi scor
tum. Dixit iudas. Habeat sibi. Certe mendacii nos arguere
non poterit. Ego misi hedum quem promiseram: et tu non
inuenisti eam. Ecce autem post tres menses. nuntiatum est
ei de ea dicentes. Fornicata est thamar nurus tua: et ut dete
gitur ei uentrem fecerit. Dixit iudas. Producite eam ut co
buratur. Que cum educeretur ad penam: misit ad socerum
suum dicens. De uiro cuius hec sunt concepi. Cognosce
cuius sit annulus et armilla et baculus. Qui agnitis mune
ribus ait. Iustior me est: quia non tradidi eam sele filio meo. Ad
tamen ultra non cognouit eam. Instante autem partu. appa
ruerunt gemini in utero eius. atq; in ipsa effusione in
fantium. unus protulit manum. in qua obstetrix ligauit
coccineum dicens. Iste egredietur prior. Illo autem retrahente

manum: in qua obstetrix ligauit coccinum dicens: Iste egredietur prior. Illo autem retrahente manum: egressus est alter. Dixitq; mulier. Quare diuisa est propter te maceria? Et ob hanc causam: uocauit nomen eius Phares. Postea egressus est frater eius: in cuius manu erat coccinum: quod appellauit Zaram. Igitur Ioseph ductus est in Ægyptum: emitq; eum putiphar eunuchus pharaonis princeps exercitus: uir Ægyptius de manu ismahelitarum: a quibus productus erat. Fuitq; dominus cum eo: et erat uir in cunctis prosperis agens: habitabatq; in domo domini sui. Qui optime nouerat dominum esse cum eo: et omnia quæ gerebat ab eo dirigi in manu illius. Inuenitq; Ioseph gratiam coram domino suo: et ministrabat ei. Ille quo prepositus omnibus gubernabat creditam sibi domum: et universa quæ tradita sibi fuerant. Benedixitq; dominus domui Ægyptii propter Ioseph: et multiplicauit tam in ædibus quam in agris cunctam ei substantiam: nec quicquam aliud nouerat nisi panem quo uescebatur. Erat autem pulchra facie Ioseph: et decorus aspectu. Post multos itaq; dies iniecit domina oculos suos in Ioseph: et ait. Dormi mecum. Qui nequaquam adquiescens operi nefario: dixit ad eam. Ecce dominus meus omnibus mihi traditis ignorat quid habeat in domo sua: nec quicquam est quod non in mea potestate sit: nisi te tradiderit mihi: præter te quæ uxor eius es. Quo pacto possum hoc malum facere: et peccare in deum meum? Hiis eodem modo uerbis per singulos dies: et mulier molesta erat adolescenti: ille recusabat stuprum. Accidit autem ut quadam die introiret Ioseph domum: et operis quippiam absque arbitris faceret. At illa apprehensa lacinia uestimenti eius: dixit. Dormi mecum. Qui relicto in manu eius pallio fugit: et egressus est foras. Cumq; uidisset mulier uestem in manibus suis: et se contemptam: uocauit hominem domus suæ: et dixit ad illos. Ecce introduxit uirum hebreum: ut illuderet nobis. Ingressus est ad me: ut coiret mecum. Cumq; ego succlamassem: et audisset uocem meam: reliquit pallium quod tenebam: et fugit foras. In argumentum fidei retenti pallium ostendit marito reuertenti domum: et ait. Iuxta me seruum hebreum quem adduxisti: ut illuderet mihi. Cumq; audisset me clamare: et reliquit pallium et fugit foras. His auditis dominus nimium credulus uerbis coniugis: nimis est uehementer iratus Ioseph mancipauitq; carceri: ubi uincti regis custodiebantur: et erat ibi clausus. Fuit autem dominus cum Ioseph: et misertus illius. dedit ei gratiam in conspectu principis carceris. Qui tradidit in manu eius uniuersos uinctos qui in custodia tenebantur: et quicquid fiebat sub eo erat: nec nouerat aliquid cuncti ei creditum. Dominus enim erat cum eo: et omnia eius opera dirigebat.

Hiis itaq; gestis: accidit ut peccarent duo eunuchi principes regis Ægypti: pincerna et pistor domino suo. Iratusq; Pharao contra eos: nam alter principatui præerat: et alter pistoribus: misit eos in carcerem principis militum: in quo uinctus erat Ioseph. Et custos carceris tradidit eos Ioseph: ut ministraret eis. Aliquantum temporis fluxerat: et illi in custodia tenebantur. Viderunt autem somnium ambo nocte una: iuxta interpretationem sui gruam. Ad quos cum mane introisset Ioseph mane: et uidisset eos tristes: interrogauit eos dicens. Cur tristior est hodie solito facies tua? Qui responderunt. Somnium uidimus: et non est qui interpretetur nobis. Dixitq; ad eos Ioseph. Numquid non dei est interpretatio? Referte mihi quid uideritis. Narrauit primus pincernarum somnium suum. Videbam coram me in ortem in qua erant tres palmites. crescere paulatim gemmas: et post flores uuas maturescere. calicemq; Pharaonis in manu mea. Tuli igitur uuas: et expressi in calicem quem tenebam: et tradidi poculum Pharaoni. Respondit Ioseph. Hæc est interpretatio somnii. Tres palmites: tres adhuc dies sunt. post quos recordabitur Pharao ministerii tui: et restituet te in gradum pristinum. Dabisq; ei calicem iuxta officium tuum: sicut facere ante consueueras. Tantum memento mei cum bene tibi fuerit: et facies mecum misericordiam. ut suggeras Pharaoni ut educat me de isto carcere. quia furtum sublatus sum de terra hebreorum: et hic innocens in lacum missus sum. Videns pistorum magister: quod prudenter somnium dissoluisset: ait. Et ego in somnio meo habere me tria canistra farinæ super caput meum: et in uno canistro quod erat excelsius portare me omnes cibos qui fiunt arte pistoria: auesq; comedere ex eo. Respondit Ioseph. Hæc est interpretatio somnii. Tria canistra tres adhuc dies sunt. post quos auferet Pharao caput tuum. ac suspendet te in cruce: et lacerabunt uolucres carnes tuas. Exinde die tertio natalis Pharaonis erat. Qui faciens grande conuiuium pueris suis: recordatus est inter epulas magistri pincernarum: et pistorum principis: restituitq; alterum in locum suum ut porrigeret regi poculum. alterum suspendit in patibulo: ut coniectoris ueritas probaretur. Et tamen succedentium principis: oblitus est interpretis sui.

Post duos autem annos: uidit Pharao somnium. Putabat se stare supra fluuium. de quo ascendebant septem boues pulchræ: et crassæ nimis: et pascebantur in locis paludibus. Aliæ quoque septem emergebant de flumine fœdæ confectæque macie: et pascebantur in ripa amnis ripis. in locis uiridantibus. deuorauerunt quæ ex his quarum nulla species: et habitudo corporis erat. Expergefactus Pharao rursum dormiuit: et uidit alterum somnium. Septem spicæ pullulabant in culmo uno: plenæ atque formosæ. Aliæ quoque totidem spicæ tenues et percussæ uredine oriebantur: deuorauerunt omnem pulchritudinem. Euigilauit autem postquam. et rursum mane pauore perterritus: misit ad coniectores Ægypti. cunctosque sapientes: et accersitis narrauit somnium. nec erat qui interpretaretur. Tunc demum reminiscens pincernarum magister ait. Confiteor peccatum meum. Iratus rex seruis suis: me et magistrum pistorum retrudi iussit in carcerem principis militum: ubi una nocte uterque uidimus somnium. præsagium futurorum. Erat ibi puer hebreus ejusdem ducis militum famulus. Cui narrantes somnia. audiuimus quicquid postea rei patuit euenisse. Ego enim reddita sum officio meo: et ille suspensus est in cruce. Percunctati ad regis impium eductum de carcere Ioseph uiderunt: ac ueste mutata obtulerunt ei. Cui ille ait. Nisi somnium manet est qui edisserat quæ uidi: audiui te prudentissime coniicere. Respondit Ioseph. Absque me respondebit deus prosperum Pharaoni. Narrauit igitur Pharao quod uiderat. Putabam me stare supra ripam fluminis: et septem boues de amne conscendere pulchræ nimis: et obesis carnibus: quæ in pastu paludis uirentia carpebant. Et ecce has sequebantur aliæ septem boues. in tantum macilentæ et deformes: ut nunquam tales in tota Ægypti uiderim. quæ deuoratis et stipatis ponibus. nullum saturitatis dedere uestigium: sed simili macie et squalore torpebant. Euigilans rursum sopore depressus: uidi somnium. Septem spicæ pullulabant in culmo uno: plenæ atque pulcherrimæ. Aliæ quoque septem tenues et percussæ uredine oriebantur e stipula: quæ priorum pulchritudinem deuorauerunt. Narraui coniectoribus somnium: et nemo est qui edisserat. Respondit Ioseph. Somnium regis unum est. Quæ facturus est deus: ostendit Pharaoni. Septem boues pulchræ: et septem spicæ plenæ. septem ubertatis anni sunt. eandemque unum somnii comprehendunt. Septem quoque boues tenues atque macilentæ. quæ ascenderunt post eas: et septem spicæ tenues: et uento urentes percussæ. septem anni sunt uenturæ famis. qui hoc ordine complebuntur. Ecce anni septem uenient fertilitatis magne in uniuersa terra Ægypti: quos sequentur septem

annu alii tante sterilitatis: ut obliuioni tradatur cuncta re habundantia. Consumptum est enim famis omnē frum: tubtatis magnitudinem penitus inopie magnitudo. Qđ autem uidit sepe, ad eandem rem pmens sompnū firmatis indicium est: eo qđ fiat sermo dei: et uelociter impleatur. Nunc g̃ prudeat rex uirum sapientem: et industrium: et prefitiat eum tre egypti: qui constituat ꝓpositos p singulas regiones: et quintam partem fructuum p septem annos fertilitatis: qui iam nunc futuri sunt congreget tritic̃ in horrea: et omne frumentum sub pharaonis potestate condat: seruetur q̃ in urbibus: et ꝓparetur future septem annor̃ fam̃. que pstura est egypto: et nō consūmetur tra inopia. Placuit pharaoni cō silium: et cunctis ministris eius. Locutusq; est ad eos. Num inuenire potemus talem uirum: qui spū dei plenus sit: Dixit g̃ ad ioseph. Quia g̃ ostendit t̃ deus oīa que locut̃ es. numquid sapientiorem et similem tui inuenire potero: Tu eris sup domū meam: et ad tui oris imperium cunctus populus obediet. Uno tantum: regni solio te precedam. Ducesq; quecq; ubicumq; uolueris. Dixit quoq; pharao ad ioseph. ecce constitui te sup uniūsam tram egypti: tulit anulum de manu sua: et dedit in manu eius: uestiuitq; eum stola byssina: et collo torquem auream circūposuit: fecitq; ascendere eum sup currum suum secūdum. clamante precone: ut omes coram eo genu flecterent. et ꝓpositū eē scirent uniuse tre egypti. Dixit q̃ rex ad ioseph. Ego sū pharao. absq; tuo ipio. nō mouebit quisq̃m manū aut pedem. in omi tra egypti. Vertitq; nomen eius: et uocauit eum lingua egyptiaca. saluatorem mundi. Dedit q̃ illi uxorē. aseneth filiam putiphare. sacerdotis heliopoleos. Egressus itaq; ioseph ad terram egypti. triginta autem annor̃ erat. qñ stetit in conspectu regis pharaonis. circuiuit omes regiones egypti. Veniitq; fertilitas septem annor̃. in manipulos redacte segetes. congregate sunt in horrea egypti. Omnis em frugum habundantia: in singulis urbibus condita est. Tanta q; fuit multitudo tritici. ut harene maris coequaret: et copiā mensuram excederet. Nati sunt aut̃ ioseph filii duo. anteqũ uenirent fames: quos peperit aseneth filia putiphare: sacerdotis heliopoleos. Vocauitq; nomen primogeniti manasses dicens. Obliuisci me fecit ds̃ omnium laborum meor̃: et domus patris mei. Nomen q; secundi: appellauit ephraim. dicens. Crescere me fecit ds̃ in tra paupertatis mee. Igitur transactis septem annis fertilitatis: qui fuerant in egypto: ceperunt uenire septē anni inopie. quos predixerat ioseph: et in uniuerso orbe fames ꝓualuit. In cuncta autem terra egypti: defecerat panis. Qua esuriente: clamauit plebs ad pharaonem alimenta petens. Quibus ille respondit. ite ad ioseph: et quecq̃ uobis dixerit facite. Crescebat aut̃ cotidie fames in omi terra. cpulitq; ioseph uniuersa horrea: et uendebat egyptiis. Nam et illos fames oppresserat. Omnesq; puincie ueniebant in egyptum. ut emerent escas. et malum inopie temperarent. hoc.

Audiens autem iacob qđ alimenta uenderent̃ in egypto: dixit filiis suis. Quare negligitis: audiui q̃ triticum uenūdetur in egypto. Descendite et emite nobis necessaria: ut possimus uiuere: et nō defatigemur inopia. Descenderunt g̃ fratres ioseph decem. ut emerent frumenta in egypto: beniamin domi retento a iacob. qui dixerat filiis ei: ne forte in itinere quicq̃m mali patiat̃. ingressi sunt tram egypti. cum aliis qui ꝓgebant ad emendū. Erat autem fames in terra chanaan. et ioseph ꝓcepsl egypti. atq; ad illius nutum frumenta populis uendebant̃. Cumq; aduenissent eius fratres sui: et agnouisset eos: qi ad alienos diuinus loquebatur. interrogans eos. Unde uenistis: Qui responderunt. De terra chanaan: ut emamus uictui necessaria. Et tam fratres ipē cognoscens: nō est agnitus ab eis. Recordatusq; somniorum que aliq̃n uiderat: ait ad illos. Exploratores estis: ut uidetis infirmiora tre uenistis. Qui dixerunt. Non est ita dne: sed serui tui uenerunt ut emerent escas. Omes filii unius sumus. Pacifici uere sumus: nec quicq̃m famuli tui machinant̃ mali. Quibus ille respondit. Aliter est. Immunita tre huius considerare uenistis. Et illi. Duodecim inquiunt serui tui sumus frēs: filii unius unius in tra chanaan. Minimus cum patre nūc est: et alius nō est sup. Hoc est aut qđ locutus sum: qi exploratores estis. Iam nunc experimentum uri capiam. Per salutē pharaonis nō egrediemini hinc. donec ueniat frat̃ ur minimus. Mittite e uobis unum et adducat eum: uos autem eritis in uinculis. donec plenius que dixistis. utrum falsa an uera sint. Alioquin per salutem pharaonis exploratores estis. Tradidit g̃ eos custodie tribus diebus. Die autem tertio. eductis de carcere ait. Facite que dixi et uiuetis. Deum enim timeo. Si pacifici estis: frat̃ ur unus ligetur in carcere. uos autem abite. et ferte frumenta que emistis in domos uras. et frem uīm minimū ad me adducite. ut possim uos probare sermones: et nō moriamini. Fecerunt ut dixerat: et locum fuit ad inuicem. Uerum hec patimur: qi peccauimus in frem nr̃m. et uidentes angustiam animę ei. dum deprecaret̃ nos: et nō audiuimus. Propterea uenit sup nos ista tribulatio. Et quibus unus ruben ait. Numquid non dixi uobis nolite peccare in puerum: et nō audistis me: Et sanguis eius exquiritur. Nescriebant autem qđ intelligeret ioseph: eo qđ per interpretem loqueret̃ ad eos. Auertitq; se parumper: et fleuit. Et reuersus locutus est ad eos: tollensq; symeon et ligauit illis presentibus. iussit ministris ut implerent saccos eor̃ tritico. et reponerent pecunias singulor̃ in sacculis suis: et dari sup̃ uiatica. Qui fecerunt ita. Et illi portantes frumenta in asinis: profecti sunt. Aperto q; unus sacco. ut daret iumento pabulum in diuersorio. contemplatus pecuniam in ore sacculi. dixit fratribus suis. Reddita est mihi pecunia. Et habetur in sacco. Et obstupefacti turbatiq; dixerunt mutuo. Quid nam hoc est qđ fecit nobis deus: Venerunt q; ad iacob patrem suum in tra chanaan: et narrauerunt ei omnia que acciderant sibi dicentes. Locutus est nob dūs terre huius: et putauit nos exploratores puincie. Cui respondimus. Pacifici sumus: nec ullas molimur insidias. Duodecim fratres sumus. uno patre geniti. Unus si est sup. minimus cum patre uersatur in tra chanaan. Qui aut nobis. Sic probabo qđ pacifici estis. Fratrem uīm unum dimittite apud me. et cęteraria domibus uīis necessaria sumite et abite. frem q; uīm minimū adducite ad me. ut sciam qđ si sitis exploratores: et uobis qui tenetur in uinculis recipe possitis. ac deinceps emendi que uultis habeatis licentiam. His dictis. cum frumenta effunderent singuli: reperierunt in ore saccor̃ ligatas pecunias. Et exterriti sunt omnibus: dixit pater iacob. Absq; liberis me ee fecistis. Joseph nō est sup. symeon tenetur in uinculis: beniamin auferetis. In me hec mala omnia redundabunt. Cui respondit ruben. Duos filios meos interfice: si ti reduxero illum tibi. Trade eum in manu mea: et ego eum t̃ restituam. Sit ille. Non descendet quicq̃m filius meus uobiscum. frat̃ eius mortuus est: ipe solus remansit. Si quid aduersi ei acciderit in tra ad quam ꝓgitis. deducetis canos meos cū dolore ad inferos. hoc. Interim fames omnē terram uehementer ꝓmebat. consumptisq; ei bis quos ex egypto detulerant. dixit iacob filiis suis. Reuertimini et emite nobis pauxillum escarū. Respondit iudas. Denuntiauit uir ille nobis sub testificatione iuramenti dicens. Non uidebitis faciem meam: nisi frem uīm minimū adduxeritis uobiscū. Si ergo uis mittere eum nobiscum ꝓgemur pariter: et ememus t̃ necessaria. Si autem nō uis: nō ibimus. Dixit enim ut sepe dximus.

Gen. i. C. xlij. C. xlij. C. xlij.

denuntiauit nobis dicens. Non uidebitis faciem meã. absq; fr̃e ur̃o minimo. Dixit eis ihs. In meam hoc fecistis miseriam. ut indicaretis ei. et alium uos h̃re fratrem. At illi respondiunt. Interrogauit nos homo p ordinẽ. nr̃am ꝑgeniem. si pater uiueret. si h̃remus fratrẽ. et nos respondimus ei consequenter. iuxta id qd̃ h̃ebant scire tatus. Numquid scire potebam. qd̃ dicturus eet adducite uobiscum fr̃em uestr̃m. Judas aũt dixit patri suo. Mitte puerum mecum ut pficiscamur. et possimus uiuere. ne moriamur et nos et pueri nri. Ego suscipio puerũ. de manu mea require illum. Nisi reduxero et tradidero eum tibi. ero peccati reus ei omi tempe. Si nr̃a interuenisset dilatio. iam uice altera uenissemus. Igitur ihs pr̃ eor. dixit ad eos. Si sic necesse e. facite qd̃ uultis. Sumite de optimis fr̃e fructibus in uasis uestr̃is. et deferte uro munera. modicũ resinæ et mellis. et storacis. et stactes. et therebinthi. et amygdalarũ. pecuniamq; duplicem ferte uobiscũ. et illam quam inuenistis in sacculis reportate. ne forte errore factũ sit. Sed et fratrem uestr̃m tollite. et ite ad uirũ. Deus aũt meus omꝑet fatiat eum uobis placabilem. et remittat uobiscum fr̃em uestr̃m quem tenet in ultimis. et hunc beniamin. Ego aũt qñ orbatus absq; liberis ero. Tulerunt ergo uiri munera et pecuniam duplicem et beniamin. descenderuntq; in egyptũ. et steterunt coram ioseph. Quos cũ uidisset ille et beniamin simul. precepit dispensatori domus sue dicens. Introduc uiros domum. et occide uictimas. et instrue conuiuiũ. quia mecum sunt cõmesturi meridie. Fecit ille sicut fuerat imperatũ. et introduxit uiros domum. Illi aũt exterriti. dixerunt mutuo. Propter pecuniam quam retulimus prima in saccis nris. uult nos ducere seruitutẽ. et deuoluat in nos calumpniam. et uolens subtrahat seruitutem et nos et asinos nros. Quam obrem in ipsis foribus accedentes ad dispensatorem locuti sunt. Obsecr̃o dñe ut audias. Jam ante descendimus. ut emerem⁹ escas. Quibus emptis cum uenissemus ad diuersoriũ aperuimus sacculos nros. et inuenimus pecuniã in ore saccorũ. Quã nunc eadem pondẽ reportauimus. Siquidem et aliud attulimus argentum. ut emamus que necessaria sunt. Non e⁹ in nra conscia. quis eam posuerit in marsupiis nris. At ille respondit. Pax uobiscum. nolite timere. Dñs ur̃ et dñs pr̃is uestri. dedit uob thesauros in sacculis uestris. Nam pecuniam quam dedistis in platam ego habeo. Eduxitq; ad eos symeon. et introduxit dominum. attulit aquam. et lauerunt pedes suos. deditq; pabula asinis eorũ. Illi u parabant munera. donec ingrederet⁹ ioseph meridie. audierant enim quod ibi cõmesturi essent panem. Igitur ingressus est ioseph domum suam. obtulerunt⁹q; ei munera tenentes in manibus. et adorauerunt pr̃m in terram. At ille clementer resalutauit eos. interrogauit dicens. Saluus ne est pater ur̃ senex. de quo dixeratis mihi. Adhuc uiuit. Qui responderunt. Sospes est seruus tuus pat̃ nr̃. adhuc uiuit. Et inclinati adorauerunt eum. Attollens autem oculos ioseph. uidit beniamin frem suum uterinum. et ait. Iste e frat̃ ur̃ minimus. de quo dixeratis mihi. Et rursum. Deus miserea⁹ tui fili mi. festinauitq; in domũ. q̃ commota fuerant uiscera eius sup fr̃e suo. et erumpebant lacrime. Et introiens cubiculum. fleuit. Rursumq; lotam faciem egressus continuit se. et ait. Ponite panes. Quibus appositis seorsum ioseph. et seorsum fratribus. egyptii q̃q; q̃ uescebantur simul seorsum. illicitum e enim egyptiis comedere cum hebreis. et pfanum putant huiuscemodi conuiuium. Sederunt coram eo primogenitus iuxta primogenita sua. et iuuenis uis iuxta etatem suam. et mirabantur singuli. sumptis partibus quas ab eo acceperant. maiorq; pars uenit beniamin. ita ut quinq; ptibus excederet. Biberuntq; et inebriati sunt cum eo. Precepit autem ioseph. dicens dispensatori domus sue. Imple saccos eorũ frumento quantum possunt capere. et pone pecuniam singulorũ. in summitate sacci. Cyphum autem meum argenteum. et pretium qd̃ dedit tritici pone in ore sacci iunioris. Factumq; est ita. Et orto mane. dimissi sunt cum asinis suis. Jamq; urbe egressi erant. et processerant paululum. tunc ioseph accersito dispensatore domus. Surge inquit psequere uiros. et apprehensis dicito. Quare reddidistis malum pro bono. Cyphus quem furati estis ipe est in quo dñs meus bibit. et in quo auguriari solet. Pessime rem fecistis. Facit ille ut pceperat. et apprehensis p ordinem locutus est. Qui respondit. Quare sic loquit dñs nr̃. ut serui tui tantum flagitium admiserint. Pecuniam quam inuenimus in summitate saccorũ reportauimus ad te de terra chanaan. et qñ consequens est ut furati simus de domo dñi tui aurum uel argentum. Apud quemcunq; fuerit inuentũ seruorũ tuorũ qd̃ queris moriatur. et nos serui erimus dñi nr̃i. Qui dixit eis. Fiat secũdm sententiam uestram. Apud quem fuerit inuentũ. ipe sit seruus meus. uos autem eritis innoxii. Itaq; festinato deponentes saccos in terram. aperuerunt singuli. Quibus scrutatis. incipiens a maiore usq; ad minimũ. inuenit cyphum in sacco beniamin. At illi scissis uestibus onerataq; rursum asinis. reuersi sunt in opidũ. Primusq; judas cum fratribus. ingressus est ad ioseph. Necdum eum de loco abierat. omnesq; ante eum pr̃ in terram corruerunt. Quibus ille ait. Cur sic agere uoluistis. An ignoratis qd̃ nõ sit simile mei. in augurandi scientia. Cui judas. Quid respondebimus dño meo. uel quid loquimur. aut uiste poterimus obtendere. Deus inuenit iniquitatẽ seruorũ tuorũ. Ecce omes serui sumus dñi mei. et nos et apud quem inuentus est cyphus. Respondit ioseph. Absit a me. ut sic agam. Qui furatus est cyphum ipe sit seruus meus. uos aute abite ad patrem uestr̃m. Accedens autem ppius judas. confidenter ait. Obsecr̃o dñe mi. loquatur seruus tuus uerbum in auribus tuis. et ne irascaris famulo tuo. Tu es enim post pharaonem dñus meus. Interrogasti puros seruos tuos habet patrem aut fr̃em. et nos respondimus tibi dño meo. Est nobis pater senex. et puer paruulus qui in senectute eius natus est. cuius uterinus frater mortuus est. et ipe solus habet matrem suam. pater eius tenere diligit eum. Dixistiq; seruis tuis. Adducite eum ad me. et ponam oculos meos super eum. Suggessimus dño meo. Non potest puer relinquere patrem suum. Si enim illum dimiserit. morietur. Et dixisti seruis tuis. Si non uenerit fr̃ uestr̃ minimus uobiscum. non uidebitis amplius faciem meam. Cum igr̃ ascendissemus ad famulum tuum patrem nr̃m. narrauimus ei omia que locutus est dñs meus. Et dixit pater ur̃. Reuertimini. et emite nobis parum tritici. Cui diximus. Ire non possumus. Si frater noster minimus descenderit nobiscum. proficiscemur simul. Aliquin illo absente. non audemus uidere faciem uiri. Ad que ille respondit. Vos scitis qd̃ duos genuerit mihi uxor mea. Egressus est unus. et dixistis. Bestia deuorauit eum. et huc usq; non comparet. Si tuleritis et istum. et aliquid ei in uia contigerit. deducetis canos meos cum dolore ad inferos. Ego ipe seruus tuus sum. qui in meam hunc recepi fidem. et spopondi dicens. Si reduxero eum pecati reus ero. omni tempe in patre meo. Obsecro itaq; seruus tuus pro puero. in ministerio dñi mei. et puer ascendat cum fratribus suis. Non enim possum redire ad patrem absente puero. ne calamitatis que oppressura est patrem meum. testis absistam. Non se poterat ultra cohibere ioseph. multis coram astantibus. Unde precepit ut egrederentur cuncti foras. et nullus interesset alienus agnitioni mutue. Eleuauitq; uocem cũ fletu. quam audie

¶.iii.

¶.iii. Gen. i. fo. xlviii

¶.ii.

fo. xlv.

¶.iiij.

runt egyptū omūsq; domus pharaonis. et dixit fratribus suis. Ego sum ioseph. adhuc pater meus uiuit. Nec potant respondere fratres. stupore pterriti. At quos ille clementer. accedite inquit ad me. Et cum accessissent. ait. ego sum ait ioseph frater uester. quem uendidistis in egyptum. Nolite pauere. nec uobis durum esse uideatur. quod uendidistis me in has regiones. Propter salutem enim uestram misit me deus ante uos in egyptum. Biennium est enim quod fames esse cepit in terra. et adhuc quinq; anni restant. quibus nec arari poterit. Premittit me deus uester. ut reseruetur uobis semen. et escas ad uiuendum hic possitis. Non uestro consilio. sed dei uoluntate huc missus sum. qui fecit me quasi patrem pharaonis. et dominum uniuerse domus eius. ac principem in omni terra egyptia. festinate et ascendite ad patrem meum. et dicetis ei. Hec mandat filius tuus ioseph. Deus me fecit dominum uniuerse terre egyptie. Descende ad me ne moreris. habita in terra gessen. eris q; iuxta me tu et filii tui. et filii filiorum tuorum. oues tue et armenta tua. et uniuersa que possides. ibi q; te pascam. Adhuc enim quinq; anni residui sunt famis. ne et tu pereas et domus tua. et omnia que possides. Et ecce oculi uestri et oculi beniamin fratris mei uident. quod os meum loquatur ad uos. Nuntiate patri meo uniuersam gloriam meam. et cuncta que uidistis in egypto. festinate. et adducite eum ad me. Cumq; amplexatus recidisset in collum beniamin fratris sui fleuit. illo quoq; simulter flente super collum eius. Osculatus quoq; est ioseph omnes fratres suos. et plorauit super singulos. Post que auditi sunt loqui ad eum. Auditumq; est et celebri sermone uulgatum in aula regis. uenerunt fratres ioseph. Et gauisus est pharao. atq; omnis familia eius. Dixitq; ad ioseph. ut imperaret fratribus suis dicens. Onerate iumenta ite in terram chanaan. et tollite inde patrem uestrum et cognationem. et uenite ad me. et ego dabo uobis omnia bona egypti. ut comedatis medullam terre. Precipe etiam ut tollant plaustra de terra egypti ad subuectionem paruulorum suorum et coniugum. ac dicito. Tollite patrem uestrum et properate quantocius uenire. nec dimittatis quicquam de supellectile uestra. quia omnis opes egypti uestre erunt. Fecerunt q; filii israel. ut eis mandatum fuerat. Quibus dedit plaustra ioseph secundum pharaonis imperium. et cybaria in itinere. Singulisq; presentari iussit binas stolas. beniamin autem dedit trecentos argenteos. cum quinq; stolis optimis. tantundem pecunie ac uestium mittens patri suo. addens ei asinos decem. qui subuecturi essent ex omnibus diuitiis egypti. et totidem asinas fructuum in itinere panem et quicquid portandum erat. Dimisit ergo fratres suos. et proficiscentibus ait. Ne uascamini in uia. Qui ascendentes ex egypto uenerunt in terram chanaan. ad patrem suum iacob. et nuntiauerunt ei dicentes. Joseph uiuit. et ipse dominatur in omni terra egypti. Quo audito iacob. quasi de graui somno euigilans. tamen non credebat eis. Illi ecquid referebant omnem ordinem rei. Ut q; uidisset plaustra et cuncta que miserat. reuixit spiritus eius. et dixit. Sufficit mihi. si adhuc filius meus ioseph uiuit. uadam et uidebo illum antequam moriar.

Profectusq; israel cum omnibus que habebat. uenit ad puteum iuramenti. Et mactatis ibi uictimis deo patris sui ysaac. audiuit eum per uisionem nocte uocantem se. et dicentem sibi. Iacob iacob. Cui respondit. Ecce adsum. Qui ille ds. Ego sum fortissimus deus patris tui. noli timere. descende in egyptum. quia in gentem magnam faciam te ibi. Ego descendam tecum illuc. et ego inde adducam te reuertentem. Joseph quoq; ponet manum suam super oculos tuos.

Surrexit iacob a puteo iuramenti. tuleruntq; eum filii sui cum parunulis et uxoribus suis. in plaustris que miserat pharao ad portandum senem. et omnia que possederat in terra chanaan. uenitq; in egyptum cum omni genere suo. filii eius et nepotes. filie et cuncta simul progenies. Hec sunt aut nomina filiorum israel. qui ingressi sunt in egyptum. ipse cum liberis suis.

Primogenitus ruben. filii ruben. enoch. et phallu. et esrom et carmi. filii symeon. iemuhel et iamin et ahod et iachym et saher et saul filius chananitidis. filii leui. gerson. caath et merari. filii iuda. her. et onam et sela et phares et zara. Obiit autem her. et onam in terra chanaan. Nati q; sunt filii phares. esrom et hamul. filii ysachar. thola et phua et iob. et semron. filii zabulon. sared et helon et iahelel. Hii filii lie. quos genuit in mesopotamia syrie cum dina filia sua. omnes animne filiorum eius et filiarum. triginta tres. filii gad. sephon. et aggi. suni et esebon. heri et arodi et areli. filii aser. iamne et iesua et iesui et beria. Soror q; eorum sara. filii beria. heber et melchiel. Hii filii zelphe. quam dedit laban lie filie sue. et hos genuit iacob sedecim animas. filii rachel uxoris iacob. ioseph et beniamin. Nati q; sunt ioseph filii in terra egypti. quos genuit ei aseneth filia putiphare sacerdotis heliopoleos. Manasses et ephraim. filii beniamin. bela et bechor et asbel. gera. et naa. enam et echi. et rosinophin. ophim et ared. Hii filii rachel quos genuit iacob. omnes animne quatuordecim. filii dan. husim. filii neptali. iahel et guni et iezer et sallem. Hii filii bale quam dedit laban rachel filie sue. et hos genuit iacob. omnes animne septem. Cuncte animne que ingresse sunt cum iacob in egyptum. et egresse de femore illius absq; uxoribus filiorum. sexaginta sex. filii autem ioseph qui nati sunt ei in terra egypti. animne due. Omnes animne domus iacob que ingresse sunt in egyptum. fuere septuaginta.

Misit autem iudam ante se ad ioseph ut nuntiaret ei. et occurreret ingressui. Quo cum peruenisset. iuncto ioseph curru suo ascendit obuiam patri. ad eundem locum. Uidensq; eum irruit super collum eius. et iam amplexus fleuit. Dixitq; pater ad ioseph. Iam letus moriar. q; uidi faciem tuam. et superstitem te relinquo.

Et ille locutus est ad fratres. et ad omnem domum patris sui. Ascendam et nuntiabo pharaoni. dicamq; ei. Fratres mei. et omnis domus patris mei qui erant in terra chanaan. uenerunt ad me. et sunt uiri pastores ouium. curamq; habent armentorum gregum. Pecora sua et armenta et omnia que habere potuerunt. adduxerunt secum. Cumq; uocauerit uos et dixerit quod est opus uestrum. respondebitis. Uiri pastores seruus tui. ab infantia nostra usq; in presentem et nos et patres nostri. Hec autem dicetis. ut habitare possitis in terra gessen. quia detestantur egyptii omnes pastores ouium. Ingressus q; ioseph. nuntiauit pharaoni dicens. Pater meus et fratres mei oues et armenta. et cuncta que possident. uenerunt de terra chanaan. et ecce constituunt in terra gessen. Extremos quoq; fratres suos quinq; uiros. statuit coram rege. Quos ille interrogauit. Quid habetis opus. Respondimus. Pastores ouium sumus seruus tui. et nos et patres nostri. Ad peregrinandum in terra tua uenimus. quia non est herba gregibus seruorum tuorum. ingrauescente fame in regione chanaan. petimusq; ut et tu uideas nos seruos tuos in terra gessen.

Dixit q; rex ad ioseph. Pater tuus et fratres tui uenerunt ad te. terra egypti in conspectu tuo est. in optimo loco fac habitare eos. et trade eis terram gessen. Quod si nosti in eis esse uiros industrios. constitue illos magistros pecorum meorum. Post hec introduxit ioseph patrem suum ad regem. et statuit eum ante ipsum. Qui benedixit illi. et interrogatus ab eo quot essent dies annorum uite tue. respondit. Dies peregrinationis mee. centum triginta annorum sunt. pauci et mali. nec peruenerunt usq; ad dies patrum meorum. quibus peregrinati sunt. Et benedicto rege. egressus est foras. Ioseph uero patri et fratribus suis dedit possessionem in egypto. in optimo terre loco rameslei. sicut precepit pharao. et alebat eos omnem q; domum patris sui. prebens cybaria singulis. In toto enim orbe pauis erat. et oppresserat fames ter

ram·maxime egyptu ⁊ chanaan· Equib; omem pecu
niam congregauit ⁊ pcuciuone frumenti ⁊ inuulit ea
q̃ cerarium regis· Cumq; defecisset emptor pcm·
uenit cuncta egyptus ad ioseph dicens· Da nobis panes·
Quare morꝝ coram te defuciente pecunia· Quib; ille re
spondit· Adducite pecora uꝛa· et dabo uobis p eis cibos·
si pecunia ñ habetis· Que cum adduxissent· dedit eis ali
menta p equis ⁊ oubus ⁊ bobus ⁊ asinis· sustentauitq; eos
illo anno p mutatione pecoꝝ· Venerunt q; anno sequo·
⁊ dixerunt ei· Non celamus dñm nr̃m· q̃d defuciente
pecunia ⁊ pecora simul defecerint· nec clam te est· q̃d absq;
coꝛpib; ⁊ terra nr̃a habeamus· Cur ḡ morꝝ te uide
te· Et nos ⁊ terra nr̃a tua erimus· Eme nos in seruitute
regia· et prebe semina· ne pereunte cultore· redigat terra
in solitudinem· Emit ḡ ioseph omem terram egypti· uen
dentib; singli possessionem suam· p magnitudine famis· ⁊
subiecitq; eam pharaoni ⁊ cunctos pplos eius· a nouissimis
finibus egypti· usq; ad extremos fines ei· preter terram sa
cerdotum· que a rege tradita fuerat eis· quib; ⁊ statuta cibo
ria ex horreis publicis prebebantur· ⁊ ideo ñ sunt coacti
uendere possessiones suas· Dixit ḡ ioseph ad pplos· Ecce
cernitis· ⁊ nos ⁊ terram uram pharao possidet· Accipite
semina ⁊ serite agros· ut fruges habere possitis· Quintam
partem regi dabitis· quatuoꝛ reliquas p mitto uobis in
sementem· ⁊ in cibos familiis uris ⁊ liberis· Qui respon
derunt· Salus nr̃a in manu tua est· reperiat nos tantum dñs
nr̃· ⁊ erimus seruientes regi· Ex eo tempe usq; in psentem
diem· in uniuersa tra egypti quinta pars regib; soluitur·
⁊ ferm est· si in legem absq; tra sacerdotali que libera ab
hac conditione fuit·

·bxxix·

Habitauit g israhel in egypto· id est in terra gesen· ⁊ posse
dit eam· auctusq; est ⁊ multiplicat numis· ⁊ uixit in
ea decem ⁊ septem annis· Factiq; sunt omes dies uite illius·
centum quadraginta septem annoꝝ· Cumq; appropinquare
cerneret mortis diem· uocauit filium suum ioseph· ⁊ dixit
ad eum· Si inueni gram in conspectu tuo· pone manum tu
am sup femur meum· ⁊ facies in me misericordiam ⁊ ueritatem· ut ne
sepelias me in egypto· sed dormiam cum patribus meis· ⁊ auferas
me de hac tra· condasq; in sepulchro maꝝ· Cui respondit
ioseph· Ego faciam q̃d iussisti· Et ille· Iura, inquit· mihi·
Quo iurante· adoratus israhel dñm iuxta lectuli caput·

·bxxx·

Dixit itaq; transacto· nunciatum est ioseph· q̃d ·bxxx·
egrotaret pater ei· Qui assumptis duobus filiis suis· ma
nasse ⁊ effraim· uenit ꝓperat· Victumq; est israhel· Ecce filius tuus
ioseph uenit ad te· Qui confortatus· sedit in lectulo· ⁊ ingresso
ad se ait· Vs omnipotens apparuit mihi in luza que est in tra cha
naan· benedixitq; mihi· ⁊ ait· Ego te augebo ⁊ multipli
cabo· ⁊ faciam in turbas pploꝝ· dabogq; tibi tram hanc et
semini tuo post te in possessionem sempiternam· Duo ḡ fi
lii tui qui nati sunt tibi in tra egypti· anteqũ huc uenire
ad te mei erunt· ephraim ⁊ manasses· sicut ruben ⁊ sy
meon reputabuntur mihi· reliqui autem quos genueris post
eos· tui erunt· ⁊ nomine fratrum suoꝝ uocabuntur in posses
sionibus suis· Obiit enim mihi rachel in tra chanaan· in ipo itinere· erat
quidem uernum tempus· ⁊ ingrediebar ephratam· ⁊ sepelui eam
iuxta uiam ephrate· que alio nomine appellatur bethleem·
Videns autem filios eius· ait ad eum· Qui sunt isti· Res
pondit· filii mei sunt· quos dedit mihi dñs in hoc loco· Ad
duc inquit eos ad me· ut benedicam illis· Oculi enim israhel
caligauerant p nimia senectute· ⁊ clare uidere ñ poterat·
Applicuitq; eos ad se deosculatus· ⁊ circumplexus· dixit ad filii
um· Non fraudatus aspectu tuo· insuper ostendit
mihi dñs semen tuum· Cumq; tulisset eos ioseph de gremio
patris· adorauit pronus in tra· ⁊ posuit ephraim ad dextе
ram suam· id est ad sinistram israhel· manasses uero in sini
stra sua· ad dextram scilicet patris· applicuitq; ambos ad e
um· Qui extendens manum dexteram· posuit sup caput
ephraim iunioris fratris· sinistram autem sup caput ma
nasse· qui maior natu erat· commutans manus· Benedixitq;
ioseph filio suo· ⁊ ait· Deus in cuius conspectu ambulauerunt
patres mei· abraham ⁊ ysaac· deus qui pascit me ab adolес
centia mea usq; in psentem diem· angelus qui eripuit
me de cunctis malis· benedicat pueris istis· ⁊ inuocetur sup
eos nomen meum· nomina q; patrum meoꝝ· abraham
⁊ ysaac· et crescant in multitudine super tram· Videns au
ioseph q̃d posuisset pater· super caput ephraim dexteram sup cap
ephraim grauem accepit· ⁊ apprehensam patris manum le
uare conatus est de capite ephraim· ⁊ transferre sup cap ma
nasse· Dixitq; ad patrem· Non ita conuenit pater· q; hic
est primogenitus· pone dexteram tuam sup caput eius·
Qui renuens ait· Scio fili mi scio· Et hic quidem erit in po
pulos ⁊ multiplicabitur· sed frater eius iunior maior illo erit·
et semen eius crescet in gentes· Benedixitq; eis in ipo
tempore dicens· In te benedicetur israhel atq; dicetur· Faciat t
dominus sicut ephraim· ⁊ sicut manasse· Constituitq; ephraim
ante manassen· ⁊ ait ad ioseph filium suum· Ecce ego mo
ior· ⁊ erit dominus uobiscum· reducetq; uos ad tram patrum
uoꝝ· do t partem unam extra fres tuos· quam tuli de
manu amoꝛei in gladio ⁊ arcu meo· Occauit autem
iacob filios suos· et ait illis·

·bxxxi·

Congregamini· ut annunciem uobis que uentura sunt
diebus nouissimis· Congregamini ⁊ audite filii ia
cob· audite israhel patrem uestrum· Ruben primogenitus meus
tu fortitudo mea· et principium doloris mei· prior in donis
maior imperio· effusus es sicut aqua· Non crescat· ascen
disti cubile patris tui· et maculasti stratum eius· Sy
meon ⁊ leui fratres· uasa iniquitatis bellantia· in cõsilio
eoꝝ ñ ueniat anima mea· ⁊ in cetu illoꝝ ñ sit gla mea·
q; in furore suo occiderunt uirum· ⁊ in uoluntate sua lace
diuerunt murum· Maledictus furoꝛ eoꝝ q; pertinax· ⁊ in
dignatio eoꝝ quia dura· Diuidam eos in iacob· ⁊ dispe
gam eos in israhel· Juda te laudabunt fres tui· Manus
tua in cernicibus inimicoꝝ tuoꝝ· ⁊ adorabunt te filii pa
tris tui· Catulus leonis iuda· ad preclam fili mi ascen
disti· requiescens accubuisti ut leo· ⁊ quasi leena· Quis
suscitabit eum· Non auferetur sceptrum de iuda· ⁊ dux
de femore eius· donec ueniat qui mittendus est· et ipse
erit expectatio gentium· Ligans ad uineam pullum suum·
⁊ ad uitem o fili mi asinam tuam· Lauabit in uino sto
lam suam· ⁊ in sanguine uue pallium suum· Pulchri
ores oculi eius uino· ⁊ dentes eius lacte candidiores· Za
bulon in littore maris habitabit· ⁊ in statione nauium
pertingens usq; ad sydonem· Isachar asinus fortis· ha
bitans inter terminos· uidit requiem q̃d esset bona· ⁊ terra
q̃d optima· ⁊ supposuit humerum suum ad portandum·
factus q; est tributis seruiens· Dan iudicabit pplm
suum· sicut ⁊ alie tribus in israhel· Fiat dan coluber in via·
cerastes in semita· mordens ungulas equi· ut cadat ас
censor eius retro· Salutare tuum expectabo dñe· Gad
accinctus precedet ante eum· ⁊ ipe accinget retro
eum· Aser pinguis panis eius· ⁊ prebebit delicias regi
bus· Neptalim cerua emissa· ⁊ dans eloquia pulchri
tudinis· Filius accrescens ioseph· filius accrescens· et
decorus aspectu· filie discurrerunt super murum· sed ex
asperauerunt eum· ⁊ impugnauerunt· habuitq; contra eum ha
bentes iacula· Sedit in forti arcus eius· ⁊ dissoluta
sunt uincula brachioꝝ eius· ⁊ manuum illius per manus po
tentis iacob· inde pastor egressus est lapis israhel· De
patris tui erit adiutoꝛ tuus· ⁊ omipotens benedicet tibi·

Gen. xlvi.

Gen. xlvii.

benedictionib; celi desup. benedictionib; abyssi iacentis deorsum. benedictionib; uberum & uuluę. Benedictiões patris tui confortate sunt benedictionib; patrũ eius. donec ueniret desiderium collium eternor. fiant in capite ioseph & in uertice nazarei. inter fres suos. Beniamin lupus rapax. mane comedet predam. & uespere diuidet spolia. Et omnes hii in tribub; isrl duodecim. Hec locutus est eis pater suus. benedixitq; singlis benedictionib; ppis. & precepit eis dicens. Ego congregor ad ppm meum. sepelite me cum patrib; meis. in spelunca duplici que est in agro ephron ethei contra mambre. in tra chanaan. quã emit abraham cum agro ab ephron ethęo in possessionem sepulchri. Ibi sepelierunt eum & sarã uxorem eius. ibi sepultus ẽ ysaac cum rebecca uxore sua. ibi & lya condita iacet. finitis q; mandatis quib; filios instruebat. collegit pedes suos sup lectulum & obiit. appositusq; est

Cad ppm suum. Qd cernens ioseph ruit sup faciem patris. flensq; & deosculans eum. Precepitq; seruis suis medicis. ut aromatib; condirent patrem. Quib; iussa explentib; & transierunt quadraginta dies. Iste quippe mos erat cadaueru conditor. fleruntq; eum egyptii. septuaginta dies. Expleto planctus tempe. locutus ẽ ioseph ad familiam pharaonis. Si inuenio grã in conspectu uro loquimini in auribus phonis. eo qd pater meus adiurauerit me dicens. In monumẽto in sepulchro meo qd fodi michi in tra chanaan. sepelies me. Ascendam q & sepeliam patrem meum. ac reuertar. Dixitq; ei pharao. Ascende & sepeli patrem tuum. sicut adiuratus es. Quo ascendente & ierunt cum eo omnes seniores domus phonis. cunctiq; maiores natu tre egyptii. domus ioseph cũ fribus suis absq; paruulis suis & gregib; atq; armentis que dereliquerunt in tra gesen. Habuit q; in comitatu currus & equites. & fuit turba ni mollita. Veniunt q; ad aream achad que sita est trans iordanem. ubi celebrantes exequias. planctu magno atq; uehementi. impleuerunt septem dies. Quod cum uidissent habitatores tre chanaan. dixerunt. Planctus magnus est iste egyptijs. Et ideo uocauerunt nomẽ loci illius planctus egyptii. fecerunt q; filii iacob. sicut precepat eis iacob pater suus. & portauerunt eum in tra chanaan. sepelierunt eum in spelunca duplici. quam emerat abraham cum agro in possessionem sepulchri. ab ephron hetheo contra faciem mambre. Reuertitq; est ioseph in egyptum. cum fratrib; suis & omni comitatu. sepulto patre. Quo mortuo timentes fres eius & mutuo loquuntur. ne forte memor sit iniurie q̃m passus est. & reddat nob malum omne qd fecimus. mandauerunt ei. Pater tuus precep nob anteq̃m moreretur. ut hec & uerba illius diceremus. Obsecro ut obliuiscaris sceleris fratrum tuor. & peccati atq; malitie quam exercuerunt in te. Vos q; oramus ut seruo dei patris tui dimittas iniquitatem hanc. Quib; auditis. fleuit ioseph. Venerunt q; ad eum fres eius. & pni in tram adorauerunt & dixerunt. Serui tui sumus. Quib; ille respondit. Nolite timere. Num deo possumus resistere uolunta ti. Uos cogitastis de me malum. sed deus uertit illud in bonũ. ut exaltaret me sicut in presenti natũ cernitis. et saluos facere multos pplos. Nolite timere. ego pascam uos & paruulos uros. Consolatusq; est eos. & blande ac lenit locutus. & habitauit in egypto cum omni domo patris sui. uixitq; centum & decem annis. & uidit ephraim filios tertie q; ad terciam generationem. filii quoq; machir filii manasse. nati sunt in genibus ioseph.

Quib; transactis. locutus est fratrib; suis. Post mortem meam. ds uisitabit uos. & ascendere faciet de tra ista. ad tram quam iurauit abraham ysaac & iacob. Cumq; adiurasset eos atq; dixisset. ds uisitabit uos. asportate uos

brisci mea de loco isto. & mortuus est expletis centum decem annis. & conditus aromatib;. repositus est in loculo in egypto. explicit geñ. Incipit ea pla exodi.

Nomina filior isrl qui ingressi sunt in egyptũ. & de infantibus hebreor quos precesserat pharao in fluminẽ proiici.

De puero que mutauit filia pharaonis. & nouit eũ moysen.

De egyptio que occidit moysen & fugit madiam.

Mortuo pharaone exaudiuit dñs filios isrl.

Vbi apparuit angelus domini moysi in rubo.

De signo qd dedit dñs moysi in uirga.

De signo secundo et tercio.

Vbi moyses uenit ad socium suum. & dixit ei. uado ad fres meos.

Mortuo pharaone dixit dñs ad moysen. uade in egyptum. et circumcidit sepphora filium suum.

Uirit dñs ad aaron. uade obuiam moysi.

Iubet pharao ut dimittat isrl de tra sua.

Iubet dñs moysi loqui ad ppm de primogenitis isrl.

De uirga aaron que uersa est in draconem.

De uirga moysi que uersa est in draconem.

De plagis egyptior. & primum aqua uertit in cruorem. secundo creantur rane. tercio cinifes. quarto cynomia. Quinto pecora occidunt. sexto pruriunt hoies graui ulcere. vii. pluit grandinem. viii. locusta in festat. ix. tenebre terram implent. x. primogenita occiduntur.

De sacramento pasche. & item de primogenitis occisis.

Quod isrl habitauit in egypto. cccc. xxx. annis.

De lege pasche.

Quare primogenita sanctificentur.

Quom israhel eiectus est.

Quom pharao & egyptii submergunt.

Canticum marie & isrl.

Quo murmurat. p aqua & carnibus.

Pluit coturnices & manna q̃ usq; sunt annis. xl.

Item murmurat. & aqua de petra educit.

Insurgit amalech. & cedit ab israhele.

Iethro uxorem moysi adducit & filios.

Instituunt iudices ad consilium iethro.

Testatur dñs se a pplo audiendũ.

Ascendit dñs in montem synai.

Moyses in montẽ solus uidetur ascendere.

Qualit decalogus datus est.

De timore ppli uocem dei ñ ferentis.

Idolatria prohibet. & altare exigit.

De hebreo empto.

De filia distracta.

De percussore & mortuo.

De eo qui dolo occidit.

De percussione patris aut matris.

De uenditione rei furtiue.

De eo qui patri maledicit aut matri.

Si rixantes se lapide & pugno percusserint.

Si seruus percussus & ancilla moriat.

Si pregnans percussa fecit abortum si mortua fuerit. aiã pro anima. oculo p oculo. dens p dente.

De seruo leso & ancilla.

De tauro cornupeta.

Si quis foderit foueam.

Si tauri cornu petierit.

De furtis.

De fure occiso.

De alieno agro depasto

De area incensa & messe.

De depositis & fraude remissa.

De animalib; depositis & mortuis. & si petatur animal et mortuum sit.

De uirgine nondū desponsata. ⁊ de maleficis occidendis. et de his qui cum pecudibus coeunt. ·lvi·
Non esse immolandum dīs ·lvii·
Aduene et inquilinos non affligendum. ·lviii·
De fenore et pignore. ·lviiii·
Non blasphemandum ⁊ de primitiis ⁊ decimis offerendis. ·lx·
De primogenitis dō dandis ⁊ his q̄ pgustant̄ a bestia abstinend̄.
De facilitate credendi ⁊ testib⁹ iniquis. ·lxi· ·lxii·
Quod multitudo in malo sequenda nō est nec ei consentiendum in iudicium. ·lxiii·
Quod psona nō est in iudicio accipienda. ⁊ qđ subueniend̄ est iumento inimici si erret aut labat̄ ⁊ iudicium pemptis nō subuertendū. si; recedendū ab iniquo uerbo. ·lxiiii·
Innocentem ⁊ iustum nō occidendum. munera nō accipienda de pegrinis. ⁊ remissionis anno. ·lxv·
De sabbato ⁊ diuinis obseruandis. ·lxvi·
Ter in anno sollempnitates agendas. ⁊ de festiuitate azimor̄. et ne quis uacuus appareat ante dīm. ·lxvii·
Vt ter in anno quisq; appareat dīo. et de primitiis offerendis. ⁊ nō coquendum hedum in lacte matris. ·lxviii·
Qđ angls precedet obedientes. ⁊ bñedicat. ·lxix·
De cōsortio gentium non adiuuandos. ·lxx·
Qđ p uestigia expugnabunt̄ gentes eas nisi fauente dō. ·lxxi·
Vt moyses ascendat in montem cum seniorib⁹ ·lxxii·
Vt ex duodecim lapidib⁹ altare edificet. ·lxxiii·
Ascendens moyses cū maioribus tabulas nō debet accipere ·lxxiiii·
Que uolent̄ offerri ad fabricam utensiliū tabernaculi. ·lxxv·
De oblatione olei ad lucernas. ·lxxvi·
De sacerdotio aaron ⁊ ueste sacerdotali. ·lxxvii·
De ordinatione ⁊ hostiis sacerdotū ⁊ modo offerendi. ·lxxviii·
De ungi sacrificio qđ bis oīb⁹ die fiebat. ⁊ ut sacerdotes manus ⁊ pedes lauent ad altare accessuri. ·lxxix·
De unguento consecrationis. ·lxxx·
Item de unguento incensi ⁊ positione thimiamatis. ·lxxxi·
De uocatione beseleel. ·lxxxii·
De obseruatione sabbati ⁊ tabulis datis a dīo. ·lxxxiii·
Vbi conflatile fabricat̄ ⁊ moyses p delinquentib⁹ intercedit. fregit tabulas ⁊ ydolatras punit. ·lxxxiiii·
Quomodo moyses ad deum redit ⁊ mandata suscipit facie ad faciem loquens. ·lxxxv·
Petit moyses uidere faciem dei ⁊ fiunt tabule priorib⁹ similes firmantq; promissiones. ·lxxxvi·
Primogenita uendicantur a dīo. sēficatur sabbatum ⁊ tres sollempnitates. ⁊ munera exigunt̄. ·lxxxvii·
Ieiunat moyses .xl. dies ⁊ redeunt cornuta apparet. ·lxxxviii·
De obseruatione sabbati ⁊ plīs oblatione. ·lxxxix·
Quomodo beseleel ⁊ oholiab omnia compositum ad formam mandati ⁊ exemplar in monte ostensum. ·lxxxx·
Quando ⁊ quor̄ erectum est tabernaculum.

Explicunt capl̄a. Incipit liber exodi. ·i·

Hec sunt nomina filiorum israhel qui ingressi sunt in egyptum cum iacob: singuli cum domibus suis uenerunt. Ruben symeon. leui. iuda. yssachar. zabulon. beniamin. dan. ⁊ nepthalim. gad. ⁊ aser. Erant ꝯ omēs animę eor̄ qui ingressi sūt de fēmore iacob: lxx. animę. Joseph autem in egypto erat. Qui mortuo. ⁊ uniuersis fratribus eius. omniq; cognatione sua. filii israhel creuerunt. ⁊ q̄si germinantes multiplicati sunt. ac roborati nimis impleuerunt terram. Surrexit interea rex nouus super egyptū. qui ignorabat ioseph. ⁊ ait ad pplm suum. Ecce pplūs filiorum israhel multus ⁊ fortior nobis est. uenite sapienter opprimamus eum. ne forte multiplicet̄. ⁊ si ingruerit contra nos bellum addat inimicis nr̄is. expugnatis q; nobis. egrediat̄ e terra. Preposuerunt itaq; eis magistros operum: ut affligerent eos oneribus. Edificauerunt q; urbes tabernaculorum pharaonis: phithon ⁊ ramesses. Quantocūq; opprimebant eos: tanto magis multiplicabant̄. ⁊ crescebant. Odiebant itaq; filios israhel egyptii. et affligebant illudentes eis. atq; ad amaritudinem perducebant uitam eor̄ operibus duris luti ⁊ laterum: omnique famulatu quo in ceteris operibus premebant̄. Dixit autem rex egyptiorum obstetricibus hebreorum. quarum una uocabat̄ sephora ⁊ altera phua. precipiens eis. Quando obstetricabimini hebreas: ⁊ tempus partus aduenerit. si masculus fuerit infans interficite eum: si femina. reseruate. Timuerunt autem obstetrices deum. ⁊ nō fecerunt iuxta preceptum regis egyptii: si; conseruabant mares. Quibus accersitis: rex ait. Quidnam est qđ facere uoluistis: ut pueros seruaretis: Que respondent. Non sunt hebree egyptie sicut hebree mulieres. ipse enim obstetricandi habent scientiam. ⁊ priusq̄m ueniam ad eas. pariunt. Bene ꝯ fecit obstetricibus dūs. ⁊ creuit pplūs. confortatusq; est nimis. Et quia timuerunt obstetrices dīm. edificauit illis domos. Precepit autem pharao omni pplō suo dicens. Quicquid masculini seminis natum fuerit: in flumen proicite: quicquid femineum reseruate. ·ii·

Egressus est post hec uir de domo leui. accepta uxore stirpis sue: que concepit ⁊ peperit filium. Et uidens eum elegantem: abscondit tribus mensibus. Cumq; iam celari non posset. sumpsit fiscellam scirpeam: et linuit eam bitumine ac pice. posuitq; infantulum ⁊ exposuit eum in carecto ripe fluminis stante procul sorore eius. ⁊ considerante euentum rei. Ecce autem descendebat filia pharaonis. ut lauaretur in flumine. ⁊ puelle eius gradiebantur per ripam fluminis. Que cum uidisset fiscellam in papyrone. misit unam e famulis suis. ⁊ allatam aperuit: cernensq; in ea paruulum uagientem miserta — ei ait. De infantibus hebreorum est hic. Cui soror pueri. Vis inquit uadam. ⁊ uocem t hebream mulierem. que nutrire possit infantulum. Que ait. Vade. Perrexit puella. ⁊ uocauit matrem eius. Ad quam locuta filia pharaonis. accipe inquit puerum. ⁊ nutri michi. ego t dabo mercedem tuam. Suscepit mulier. ⁊ nutriuit puerum. adultumq; tradidit filie pharaonis. quem illa adoptauit in locum filii. uocauitq; nomen eius moyses dicens. quia de aq̄ tuli eum. ·iii·

In diebus illis postquam creuerat moyses. egressus ad fratres suos. uidit afflictionem eor̄. ⁊ uirum egyptium percutientem quendam de hebreis fratribus suis. Cumq; circumspexisset hinc atq; illinc. ⁊ nullum adesse uidisset. percussum egyptium abscondit harenis. Et egressus die altero cōspexit duos hebreos rixantes. dixitq; ei qui faciebat iniuriam. Quare percutis proximum tuum: Qui respondit. Quis te constituit principem et iudicem super nos. Numquid occidere me tu uis. sicut occidisti hesternum egyptium: Timuit moyses ⁊ ait. Quomodo palam factum est uerbum istud. Audiuitq; pharao sermonem hunc. ⁊ querebat occidere moysen. Qui fugiens de conspectu eius. moratus est in terra madian. ⁊ sedit iuxta puteum. Erant sacerdoti madian. vii. filie. que uenerunt ad hauriendam aquam. ⁊ impleuerunt canalibus ad aquare cupiebant gregem patris sui. Supueniere pastores ⁊ reppulerunt eas. surrexit q; moyses ⁊ defendit puellis adaquauitq; oues earum. Que cum reuertissent ad raguhel patrem suum. dixit ad eas. Cur uelocius uenistis hodie: Respondent. Vir egyptius liberauit nos de manu pastorum. insuper hausit aquam nobiscum. ⁊ potum dedit ouibus. Ait ille. Vbi est inquit. Quare dimisistis hominem: Vocate eum ut comedat panem. Iurauit ꝯ moyses qđ habitaret cum eo. acceptaq; sephoram filiam eius. peperit ei filium. quem uocauit gersam dicens. Aduena

fui in tra aliena. Aluum ū pepit: quem uocauit eliezer dicens. Dš enim patris mei adiutor meus: ↄ eripuit me de manu phonis. ·iiii·

Post multum ū temp⁹. mortuus est rex egypti. et ingemuerunt filii isrl ꝑ opa. et ascenderunt. Ascendit q; clamor eor ad dñm ab opib⁹. ↄ audiuit gemitum eor: ac recordatus fedꝰ qđ pepigerat cū abrahā. ysaac. ↄ iacob. Et respexit dñs filios isrl. ↄ liberauit eos. ·v· Moysi autem pascebat oues iethro sacerdotis madian. Cumq; minasset gregem ad interiora deserti: uenit ad montem dei oreb. Apparuitq; ei dñs in flamma ignis de medio rubi. ↄ uidebatur qđ rubus arderet. ↄ si combureretur. Dixit g moysi. Uadam ↄ uidebo uisionem hanc magnam: quare ū comburatur rubus. Cernens aut dñs. qđ pgeret ad uidendū: uocauit eum de medio rubi ↄ ait. Moysi. moysi. Qui respondit. Adsum. Ait ille. Ne ap propies huc. Solue calciamentum de pedib⁹ tuis. locus enim in quo stas. tra sca est. Et ait. Ego sum deus patris tui. ds abraham. ds ysaac. ↄ ds iacob. Abscondit moysi faciem suam. ſi enim audebat respicere contra dñm. Cui ait dñs. Vidi afflictionem pli mei in egypto. ↄ clamorem eius audiui. ꝑ duritiam eor qui presunt operibus. Et sciens dolorem eius. descendi ut liberarem eū de manibus egyptior. ↄ educerem de tra illa in tram bonam ↄ spatiosam. in terram que fluit lacte ↄ melle. ad loca chananei ↄ hetthei. ↄ amorrei. ferezei. ↄ euei. ↄ iebusei. Clamor g filior isrl uenit ad me: uidiq; afflictionē eor qua ab egyptiis opprimuntur. Sed ueni mittam te ad pharaonem: ut educas pplm meū filios isrl de egypto. Dixit moysi ad deum. Quis ego sum ut uadam ad phonem: ↄ educam filios isrl de egypto. Qui dixit ei. Ego ero tecum: ↄ hoc habebis signum qđ miserim te. Cum eduxeris pplm meū de egypto: immolabis dño sup montem istum. Ait moysi ad dñm. Ecce ego uadam ad filios isrl: ↄ dicam eis. Ds patrū uror misit me ad uos. Si dixerint mihi qđ est nomen ei. quid dicam eis. Dixit dñs ad moysen. Ego sum qui sum. Ait. Sic dices filiis isrl. Qui est misit me ad uos. Dixitq; rursus ds ad moysen. Hec dices filiis isrl. Dns ds patrum uror. ds abraham ↄ ds ysaac. ↄ ds iacob. misit me ad uos. Hoc nomen mihi est in eternum: ↄ hoc memoriale meum in generatione ↄ generationē. Vade congrega seniores isrl. ↄ dices ad eos. Dns ds patrum uror apparuit mihi ds abraham. ↄ ds ysaac. ↄ ds iacob dicens. Visitans uisitaui uos ↄ omnia que accidunt uobis in egypto uidi. ↄ dixi ut educam uos de afflictione egypti. in terram chananei hetthei ↄ amorrei. ↄ ferezei ↄ euei ↄ iebusei. ad tram fluentem lacte ↄ melle. ↄ audient uocem tuam. Ingredieris q; tu ↄ seniores isrl ad regem egypti. ↄ dices ad eum. Dominus ds hebreor uocauit nos. Ibimus uiam trium dierum ꝑ solitudinē. ut immolemus dño ds nro. Sz ego scio qđ ū dimittet uos rex egypti ut eatis. nisi ꝑ manum ualidam. Extendam enim manū meam. ↄ percutiam egyptum in cunctis mirabilibus meis. que facturus sum in medio eor. Post hec dimittet uos. dabo q; gram pplo huic coram egyptiis. Et cum egredieris non ibitis uacui. ſ; postulabit mulier a uicina sua. ↄ ab hospita sua uasa argentea ↄ aurea ac uestes. Ponetisq; ea super filios ac filias uras. ↄ spoliabitis egyptum.

Respondit moysi ↄ ait. Non credent mihi nec audient uocem meam. ſ; dicent. ū apparuit tibi dñs. ·vi·

Dixit g ad eum. Quid est qđ tenes in manu tua. Respondit. Virga. Dixitq; dñs. Proice illam in terram. Proiecit. ↄ uersa est in colubrū. ita ut fugeret moysi. Dixit q; dñs. Extende manum tuam. ↄ apprehende caudam eius. Extendit ↄ tenuit. uersa q; est in uirgam. Ut credant inquit qđ apparuerit tibi dñs ds patrum tuor. ds abraham. ds ysaac ↄ ds iacob. ·vii·

Dixitq; dñs rursum. Mitte manum tuam in sinum tuum. Quam cum misisset in sinum. protulit leprosam instar niuis. Retrahe aut manum in sinum tuum. Retraxit. ↄ protulit ita. ↄ erat similis carni relique. Si ū crediderint inquid tibi neq; audierint sermonem signi prioris. credent uero signo posteriori. Quod si nec duobus quidem his signis ⟨sequentis⟩ crediderint. neq; audierint uocem tuam. sume aquam fluminis. ↄ funde eam super aridam. Et quicquid hauseris de fluuio. uertetur in sanguinem. Ait moysi. Obsecro dñe. fui ego eloquens ab heri ↄ nudiust tertius. ↄ ex quo locutus es ad seruum tuum. Impediti oris ↄ tardioris lingue sum. Dixit dñs ad eum. Quis fecit os hominis. aut quis fabricatur est mutum ↄ surdum. uidentem ↄ cecum. Nonne ego. Pge g. ↄ ego ero in ore tuo. docebo q; te quid loquaris. Ait ille. Obsecro inquit dñe. mitte quem missurus es. Iratus dñs in moysen. ait. Aaron fr tuus leuites. scio qđ eloquens sit. Ecce ipe egredietur in occursum tuum. uidensq; te letabitur corde. Loquere ad eum. ↄ pone uerba mea in ore eius. Et ego ero in ore tuo. ↄ in ore illius. ↄ ostendam uobis quid agere debeatis. Ipe loquetur pro te ad pplm. ↄ erit os tuum. tu autem eris ei in his que ad dm pertinent. Virgam q; hanc sume in manu tua. in qua facturus es signa. ·viii·

Abiit moysi. ↄ reuersus est ad iethro cognatum suum. dixitq; ei. Uadam ↄ reuertar ad fres meos in egyptum. ut uideam si adhuc uiuant. Cui ait iethro. Vade in pace.

Dixit g dñs ad moysen in madian. Vade ↄ reuertere. ·ix· in egyptum. Mortui sunt enim omes qui querebant animam tuam. Tulit moysi uxorem ↄ filios suos. ↄ imposuit eos super asinum. reuersusq; ē in egyptum. portans uirgam dei in manu sua. Dixitq; ei dñs. reuertenti in egyptum. Vide ut omnia ostenta que posui in manu tua facias coram pharaone. Ego indurabo cor eius. ↄ si dimittere pplm. Dices q; ad eum. Hec dicit dñs. Filius primogenitus mee isrl. Dixi tibi. Dimitte filium meum ut seruiat mihi. ↄ noluisti dimittere eum. Ecce ego interficiam filium tuum primogenitum. Cumq; esset in itinere in diuersorio. occurrit ei dñs. ↄ uoluerat occidere eum. Tulit silex sephora acutissimam petram. circumcidit preputium filii sui. tetigitq; pedes eius ↄ ait. Sponsus sanguinum tu mihi es. Et dimisit eum. postq; dixerat sponsus sanguinum tu mihi es ob circumcisionem. ·x·

Dixit autem dñs ad aaron. Vade in occursum moysi in desertum. Qui pergit ei obuiam in montem dei. et osculatus est eum. Narrauitq; moysi omnia uerba dñi. aaron. ꝑ quibus miserat eum. ↄ signa que mandauerat. Uenerunt q; simul. ↄ congregauerunt cunctos seniores filiorum isrl. Locutusq; est aaron. omnia uerba que dixerat dñs ad moysen. ↄ fecit signa coram pplo. ↄ credidit populus. Audierunt qđ uisitasset dñs filios isrl. ↄ qđ respexisset afflictionē eor. ↄ pni adorauerunt. ·xi·

Post hec ingressi sunt moysi ↄ aaron. ↄ dixerunt pharaoni. Hec dicit dñs ds isrl. Dimitte pplm meum. ut sacrificet mihi in deserto. At ille respondit. Quis est dñs. ut audiam uocem eius. ↄ dimittam isrl. Nescio dñm. ↄ isrl non dimittam. Dixerunt. Ds hebreor uocauit nos. ut eamus uiam trium dierum in solitudinē. ut sacrificemus deo nro. ne forte accidat nobis pestis aut gladius. Cui ait rex egypti. Cur moysi ↄ aaron. auocatis populum ab operibus suis. Ite ad onera ura. Dixitq; pharao. Multus est populus terre. uidetis qđ turba creuerit. quanto magis si dederimus eis requiem ab operibus. Precepit g in die illo prefectis operum. ↄ exactoribus populi dicens. Nequaq; ultra dabitis paleas populo. ad conficiendos lateres sicut prius. sed ipi uadant. ↄ colligant stipulam. ↄ mensuram laterum

quos ꝑsul tangebant imponentes sup eos. nec minuetis quic
qm. Vacant enim. & ideo nocentes dicentes. eamus et
sacrificemus dño. Opprimantur opib; & expleant ea. ut
ñ adquiescant verbis mendacib;. Igitur egressi ꝑfecti ope
rum. & exactores ad ꝑplm dicunt. Sic dicit pha. Non do
bis paleas. ite & colligite sicubi inuenire potueritis. nec
minuet quicqm de ope vño. Vrsitq; est ꝑplis p omem ter
ram egypti. ad colligendas paleas. Prefecti q; opum instabant
dicentes. Complete opus urm cotidie. sicut prius facere soleba
tis. cum dabantur vob paleę. Flagellatiq; sunt qui ꝑerant
opib; filioꝝ isrl. ab exactoribꝫ phonis dicentib;. Quare ñ
implestis mensuram laterum sic prius. nec hesterno die. Ue
nerunt q; ꝑpositi filioꝝ isrl. & querebantur ad phonem dicen
tes. Cur ita agis contra seruos tuos. Palee ñ dantur nobis. &
lateres similit imperant. Ecce famuli tui flagellis cedimur.
& iniuste agitur contra ꝑplm tuum. Qui ait. Vacatis ocio.
ideo dicitis. eamus & sacrificemus dño. Ite q; & operamini.
Palee vi dabunt vob. & reddetis consuetum numerum late.
Videbant q; se ꝑpositi filioꝝ isrl in malo. eo qd diceret eis.
ñ minuetur quicqm de latib; p singlos dies. Occurrerunt q;
moysi & aaron. qui stabant ex aduerso egredientes a phara
one. & dixerunt ad eos. Videat dñs & iudicet. qm fetere fecistis
odorem nrm. coram pharaone & seruis eius. & prebuistis ei
gladium ut occideret nos. Reuersusq; moyses ad dñm ait.
Dñe cur afflixisti ꝑplm istum. Quare misisti me. Ex eo
enim quo ingressus sum ad phonem ut loquerer in nomi
ne tuo. afflixit ꝑplm tuum. & ñ liberasti eos. Dixitq; dñs
ad moysen. Nunc videbis que facturus sum phoni. Pma
num enim forte dimittet eos. & ñ manu robusta eiciet illos de
terra sua. ·xiii· Locutusq; est dñs ad moysen
dñs dicens. Ego dñs qui apparui abraham. & ysaac. & iacob in
deo omnipotente. & nomen meum adonai ñ indicaui eis. Pepi
giq; cum eis fedus. ut darem illis terram chanaan. terram pegrina
tionis eoꝝ. in qua fuerunt aduene. Ego audiui gemitu filioꝝ
isrl. quo egyptii opprimebant eos. & recordatus sum pacti mei.
Ideo dic filiis isrl. Ego dñs qui educam uos de angustiis egyp
tioꝝ. & eruam de seruitute ac redimam in brachio excelso. et
iudicijs magnis. & assumam uos in vm ꝑplm. & ero vr dñs. &
scietis qd ego sum dñs deus vr. qui eduxerim uos de angustia
lo egyptioꝝ. & introduxerim in terram sup quam leuauit manu
meam. ut darem eam abraham. ysaac. & iacob. daboq; illam
uobis possidendam. Ego dñs. Narrauit q; moyses omnia
filiis isrl. Qui ñ adquieuerunt ei ꝑ angustiam spi. & opus
durissimum. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Ingredere.
& loquere ad phonem regem egypti. ut dimittat filios isrl de
terra sua. Respondit moyses coram dño. Ecce filii isrl ñ me
audiunt. & quom audiet pharao. presertim cum sim in
circumcisus labijs. ·xiii·
Locutus e dñs ad moysen & aaron. & dedit mandatu ad
filios isrl. & ad phonem regem egypti. ut educerent filios is
rl de terra egypti. Isti sunt principes domoꝝ p familias su
as. filii ruben primogeniti isrl. enoch. & phalu. asrom. et
charmi. Hec sunt cognationes ruben. filii symeon. Iamu
hel. & iamni. & abd. & iachin. & soher. & saul filius chananitidis.
Hec pgenies symeon. Et hec nomina filioꝝ leui p cognatio
nes suas. Gerson. & caath. & merari. Anni autem vite le
ui fuerunt. cxxxvii. filii gerson. lobni. & semei p cogna
tiones suas. filii caath. amram. & ysuar. & hebron. & vziel.
Anni q; vite caath. cxxxiii. filii merari. mooli. & musi. He
ę cognationes leui p familias suas. Accepit aut amram
uxorem iochabed patruelem suam. que peperit ei aaron &
moysen. fueruntq; anni vite amram. cxxxvii. filii q; ysu
ar. chore. & napheg. & zechri. filii q; oziel. misael. & helsaphan.
& sethri. Accepit autem aaron uxorem. elisabeth filiam amm
nadab. sororem naason. que peperit ei nadab. & abiu. & elea
zar. & ithamar. filii q; chore. aser. & elchana. & abiasab. Hec
sunt cognationes coritarum. Ete ñ eleazar filius aaron. accepit
uxorem de filiabus phutiel. que peperit ei finees. Hi sunt prin
cipes familiarum leuitarum p cognationes suas. Iste e aaron
& moyses. quibus precepit dñs. ut educerent filios isrl de tra egyp
ti p turmas suas. Hi sunt qui locuti sunt ad phonem regem egyp
ti. ut educerent filios isrl de egypto. Iste moyses aaron. in die
qua locutus est dñs ad moysen in tra egypti. ·xiiii·
Et locutus est dñs ad moysen dicens. Ego dñs. loquere ad
phonem regem egypti. omia que ego loquor tibi. Et ait
moyses coram dño. Ecce incircumcisus labijs sum. qm audi
et me pharao. Dixitq; dñs ad moysen. Ecce constitui te
deum pharaonis. & aaron fr tuus erit ꝑpha tuus. tu loqueris
omia que mando tibi. ille loquetur ad phonem. ut dimittat fi
lios isrl de tra sua. Sed ego indurabo cor eius. & multiplicabo
signa & ostenta mea in tra egypti. & ñ audiet uos. Immittaq;
manum meam sup egyptum. & educam exercitum & ꝑplm me
um. filios isrl de terra egypti. p iudicia maxima. Et scient
egyptii qd ego sum dñs. qui extenderim manu meam sup e
gyptum. & eduxerim filios isrl de medio eoꝝ. Fecit itaq; mo
yses & aaron. sicut ꝑcepit dñs. ita egerunt. ·xv·
Erat autem moyses. lxxx. annoꝝ. & aaron. lxxxiii. trium.
qm locuti sunt ad phonem. Dixitq; dñs ad moysen & aa
ron. Cum dixerit uobis pharao ostendite signa. dicet ad aaron.
Tolle virgam tuam. & pice eam coram pharaone. ac vertat in
colubrum. Ingressi itaq; moyses & aaron ad phonem. fece
runt sicut precepat dñs. Tulitq; aaron virgam coram pharao
ne & seruis eius. que uersa est in colubrum. Vocauit autem pho
sapientes & maleficos. & fecerunt etiam ipi p incantationes egyp
tias. & archana quedam similit. Preceruntq; singli virgas
suas. que uerse sunt in dracones. Sed deuorauit virga aaron.
virgas eoꝝ. Indurataq; est cor phonis. & ñ audiuit eos sicut
precepat dñs. Dixit autem dñs ad moysen. Ingra-ñ.
uatum est cor pharaonis. ñ vult dimittere ꝑplm. Vade ad
eum mane. ecce egredietur ad aquas. & stabis in occur
sum eius sup ripam fluminis. & virgam que conuersa e
in draconem tolles in manu tua. ducesq; ad eum. Dñs deus
hebreoꝝ misit me ad te dicens. Dimitte ꝑplm meum ut sacri
ficet in deserto. & usq; ad presens audire noluisti. Hec q; dicit
dñs. In hoc scies qd dñs sum. Ecce percutiam virga que in ma
nu mea est aquam fluminis. & uertetur in sanguinem. Pisces
q; qui sunt in flumine morientur. & computrescent aque. & affli
gentur egyptii bibentes aquam fluminis. Dixit q; dñs ad mo
ysen. Dic ad aaron. Tolle virgam tuam. & extende manum
tuam sup aquas egypti. & sup fluuios eoꝝ. & rivos ac paludes
& omes lacus aquarum ut vertantur in sanguinem. & sit
cruor in omi terra egypti. tam in ligneis. quam in saxeis.
Fecerunt q; itaq; moyses & aaron sicut precepit eis dñs. Et
eleuans virgam. percussit aquam fluminis. coram phone. & ser
uis eius. que uersa est in sanguinem. & pisces qui erant in flu
mine mortui sunt. Computruitq; fluuius. & ñ poterant e
gyptii bibere aquam fluminis. & fuit sanguis in tota tra egyp
ti. Fecerunt q; similit maleficis egyptioꝝ incantationibus suis.
& induratum est cor phonis. nec audiuit eos sicut ꝑcepat
dñs. Auertitq; se. & ingressus est domum suam. ñ apposuit
cor etiam hac vice. Foderunt autem omes egyptii. p circuitu
fluminis aquam. ut biberent. Non enim poterant bibere.
de aqua fluminis. Impletiq; sunt septem dies. postq; percus
sit dñs fluuium. ·ii·
Dixitq; dñs ad moysen. Ingredere ad
phonem. & dices ad eum. Hec dicit dñs. Dimitte ꝑplm meum.
ut sacrificet mihi. Si autem nolueris dimittere. ecce
ego percutiam omes fines tuos ranis. & ebulliet fluuius
ranas. que ascendent & ingredientur domum tuam. & cubi
culum lectuli tui. & sup stratum tuum. & in domos seruo
rum tuoꝝ. & in ꝑplm tuum. & in furnos tuos. & in reliquas cibo

tuoꝝ. ⁊ ad te ⁊ ad ꝓplm tuum. ⁊ ad omeſ ſeruoſ tuoſ ingrediẽtur tane. Vxitq; dñs ad moyſen. Die ad aaron. Extende manum tuam ſup fluuioſ ⁊ ſup riuoſ ac paludeſ. ⁊ educ rane ſup tram egypti. Extendit aaron manũ ſup aquaſ egypti. ⁊ aſcenderunt rane. opueruntq; tram egyptu. fecerunt aut̃ ⁊ malefici p incantationes ſuaſ ſimilit̃. eduxerunt q; rane ſup tram egyptu. Vocauit aut̃ pharo moyſen ⁊ aaron. ⁊ dixit eiſ. Orate dñm ut auferat rane a me ⁊ a ꝓplo meo. ⁊ dimittam ꝓplm ut ſacrificet dño. Vxitq; moyſes pharaoni. Constitue in q̃ deprecer p te. ⁊ p ſeruoſ tuoſ. ⁊ ꝓplo tuo. ut abigant rane a te. ⁊ a domo tua. ⁊ tantũ in flumine remaneant. Qui reſpondit. Cras. At ille. Juxta uerbum tuum. ut ſcias q̃m ſi eſt ſic̃ dñs ds nr̃. ⁊ recedent rane a te. ⁊ a domo tua. ⁊ a pueris tuis. ⁊ a ꝓplo tuo. tantum in flumine remanebunt. Egreſſi q; ſunt moyſes ⁊ aaron a pharone. ⁊ clamauit moyſes ad dñm. p ſponſione ranarum quam condixerat pharoni. fecitq; dñs uxta uerbum moyſi. ⁊ mortue ſunt rane de domib; ⁊ de uillis. ⁊ de agris. Congregauerunt q; eas in ũmenſos aggeres. ⁊ computruit terra. Videns aut̃ pharo q̃d data eſſet requies. ingrauauit cor ſuum. ⁊ ſi audiuit eos. ſicut preceperat dñs.

iii.

Dixitq; dñs ad moyſen. Loquere ad aaron. Extende uirgam tuam ⁊ pcute puluerem tre. ⁊ ſint ſcynifes in uniuerſa tra egypti. fecerunt q; ita. Et extendit aaron manũ uirgam tenens. ⁊ percuſſit q; puluerem tre. ⁊ fc̃i ſunt ſcynifes in hominib; ⁊ in iumentis. Omis puluis tre uertit̃ in ſcynifes p totam tram egypti. fecerunt q; ſimilit̃ malefici incantationib; ſuis ut educerent ſcynifes. ⁊ ñ potuerunt. Eratq; ſcynifes tam in hominib; q̃m in iumentis. Dixerunt malefici ad pharonem. Digitus dei eſt hoc. Indurataq; eſt cor pharonis. ⁊ ñ audiuit eos ſicut preceperat dñs.

iiii.

Dixit q; dñs ad moyſen. Conſurge diluculo. ⁊ ſta coram pharone. egredietur enim ad aquas. ⁊ dices ad eum. hec dicit dñs. Dimitte ꝓplm meum ut ſacrificet mihi. Qd̃ ſi ñ dimiſeris eum. ecce ego mittam in te. ⁊ in ſeruoſ tuoſ. ⁊ in ꝓplm tuum. ⁊ in domoſ tuas. omne genus muſcaꝝ. ⁊ implebunt omeſ domus egyptioꝝ muſcis diuerſi generis. et uniuerſa tra in qua fuerint. ſanabo q; mirabile in die illa tram geſſen. in qua ꝓplus meus eſt. ut ſ̃ ſint ibi muſce. ut ſcias q̃ ego ſum dñs. in medio tre. Ponamq; diuiſionem inter ꝓplm meum ⁊ inter ꝓplm tuum. Cras erit ſignum iſtud. fecitq; dñs ita. Et uenit muſca grauiſſima in domoſ pharonis. ⁊ ſeruoꝝ eius. ⁊ in omem terram egypti. Corrupta q; eſt tra ab huiuſcemodi muſcis. Vocauit pharo moyſen ⁊ aaron. ⁊ ait eis. Ite ſacrificate deo uro in terra hac. Et ait moyſes. Non poteſt ita fieri. Abhominationes enim egyptioꝝ immolabimus dño deo nro. Qd̃ ſi mactauerimus ea que colunt egyptii coram eis. lapidibus nos obruent. Viam trium dierum ꝓgemur in ſolitudinem. ⁊ ſacrificabimus dño deo nro. ſicut precepit nobis. Dixitq; pharao. Ego dimittam uos ut ſacrificetis dño deo uro in deſerto. uerũtamen ne longius abeatis. Rogate pro me. Et ait moyſes. Egreſſus a te orabo dñm. ⁊ recedet muſca a pharone. ⁊ a ſeruis. ⁊ a ꝓplo eius cras. Veruntamen noli ultra fallere. ut ſ̃ dimittas ꝓplm ſacrificare dño. Egreſſus q; moyſes a pharone. orauit dñm. Quod fecit. ⁊ auertit muſcas a pharaone. ⁊ a ſeruis. ⁊ a ꝓplo eius. Non ſuperfuit ne una quidem. Et ingrauatum eſt cor pharonis. ita ut ne hac quidem uice. dimitteret populum.

v.

Dixit autem dñs ad moyſen. Ingredere ad pharonem. ⁊ loquere ad eum. Hec dicit dñs deus hebreoꝝ. Dimitte ꝓplm meum. ut ſacrificet mihi. Qd̃ ſi adhuc renuis. ⁊ retinebis eos. ecce manus mea erit ſup agros tuos. ſup equos. ⁊ aſinos. ⁊ camelos. ⁊ boues. ⁊ oues. peſtis ualde grauis. Et faciet dñs mirabile. inter poſſeſſiones iſrl. ⁊ poſſeſſiones egyptioꝝ. ut nichil omino intereat ex his que ptinent ad filios iſrl. Conſtituitq; dñs tempus dicens. Cras faciet dñs uerbum iſtud in tra. fecit q; dñs uerbum hoc alia die. Mortuaq; ſunt omia animantia egyptioꝝ. De animalib; aũ filioꝝ iſrl nichil omino ptit. Et misit pharao ad uidendum. nec erat quicq̃m mortuum de his que poſſidebat iſrl. Ingrauatumq; eſt cor pharonis. ⁊ ñ dimiſit ꝓplm. Et dixit dñs ad moyſen ⁊ aaron. Tollite plenas manus cineris de camino. ⁊ ſpargat illud moyſes in celum coram pharone. fiatq; puluis ſup omem tram egypti. Erunt enim in hominibus ⁊ in iumentis uulnera ⁊ ueſice turgentes. in uniuerſa tra egypti. Tulerunt q; cinerem de camino. ⁊ ſteterunt ante pharonem. ⁊ ſparſit illud moyſes in celum. Factaq; ſunt uulnera ueſicarum turgentium. in hominibus ⁊ in iumentis. Nec poterant malefici ſtare coram moyſe. pp uulnera que in eis erant. ⁊ in omi terra egypti. Induratumq; dñs cor pharonis. ⁊ ñ audiuit eos. ſicut locutus eſt dñs ad moyſen.

vi.

Dixit q; dñs ad moyſen. Mane conſurge. ⁊ ſta coram pharone. ⁊ dices ad eum. Hec dicit dñs ds hebreoꝝ. Dimitte ꝓplm meum ut ſacrificet mihi. q; in hac uice mittã omeſ plagas meas ſup cor tuum. ſup ſeruoſ tuoſ. ⁊ ſup ꝓplm tuum. ut ſcias q̃d non ſit ſimilis mei in omi tra. Jam enim extendens manum percuſſiam te. ⁊ ꝓplm tuum peſte. pibiſq; de terra. Idcirco autem poſui te. ut oſtendam in te fortitudinem meam. ⁊ narretur nomen meum in omi terra. Adhuc tu reſiſtis ꝓplo meo. ⁊ ñ uis dimittere eum. Ecce pluam hac ipſa hora cras grandinem multam nimis. qualis ñ fuit in egypto. a die qua fundata eſt uſq; in preſens tempus. Mitte g̃ iam nunc. ⁊ congrega iumenta tua. ⁊ omia que habes in agro. Homines enim ⁊ iumenta. ⁊ uniuerſa que inuenta fuerint foris. nec congregata de agris. cecidit q; ſup ea grando. morientur. Qui timuit uerbum dñi de ſeruis pharonis. fecit confugere ſeruos ſuos. ⁊ iumenta in domos. Qui autem neglexit ſermonem dñi. dimiſit ſeruos ſuos. ⁊ iumenta in agris. Et dixit dñs ad moyſen. Extende manum tuam in celum. ut fiat grando in uniuerſa tra egypti. ſup homines. ⁊ ſup iumenta. ⁊ ſup omne herbam agri. in tra egypti. Extendit q; moyſes uirgam in celum. ⁊ dñs dedit tonitrua. ⁊ grandinem. ac diſcurrentia fulgura ſup tram. Pluitq; dñs grandinem ſup tram egypti. ⁊ grando. ⁊ ignis mixta pariter ferebant. Tantaq; fuit magnitudinis. quante añ nulla apparuit in uniuerſa terra egypti. ex quo gens illa condita eſt. Et percuſſit grando in omni terra egypti. cuncta que fuerunt in agris. ab homine uſq; ad iumentum. cunctam herbam agri percuſſit grando. et omne lignum regionis contriuit. Tantum in tra geſſen ubi erant filii iſrl. grando ſi cecidit. Miſit q; pharo. ⁊ uocauit moyſen ⁊ aaron. dicens ad eos. Peccaui etiam nunc. dñs iuſtus. ego ⁊ ꝓplus meus impii. Orate dñm ut deſinant tonitrua dei. ⁊ grando. ut dimittã uos. ⁊ nequaq̃m hic ultra maneatis. Ait moyſes. Cum egreſſus fuero de urbe. extendam palmas meas ad dñm. ⁊ ceſſabunt tonitrua. ⁊ grando. ſi certe. ut ſcias q̃ dñi eſt tra. Nondum autem. q̃d ⁊ tu ⁊ ſerui tui. necdum timeatis dñm dñm. Linum q; ⁊ hordeum leſum eſt. eo q̃d hordeum eſſet ſpicis. ⁊ linum iam folliculos germinaſſent. Triticum aut̃ ⁊ far. ñ ſunt leſa. q; ſeruotina erant. Egreſſus q; moyſes a pharone extra urbem. extendit manus ad dñm. ⁊ ceſſauerunt tonitrua. ⁊ grando. nec ultra ſtillauit pluuia ſup tram. Videns autem pharo q̃d ceſſaſſet pluuia. ⁊ grando. ⁊ tonitrua. auxit peccatum. ⁊ ingrauatum eſt cor eius. ⁊ ſeruoꝝ illius. ⁊ induratum nimis. nec dimiſit filios iſrl. ſicut preceperat dñs ꝓ manum moyſi.

viii.

Dixit autem dñs ad moyſen. Ingrediere ad pharonem. Ego enim induraui cor eius. ⁊ ſeruoꝝ illius. ut faciam ſignaꝝ mea hec in eo. ⁊ narres in aures

filiu tuu ⁊ nepotum tuoꝝ quotieus contriuerim egyptios ⁊ signa mea fecerim in eis. ut sciatis qꝝ ego dñs ds. Introierunt ḡ moyses ⁊ aaron ad phoneꝫ ⁊ dixerunt ad eum. Hec dicit dñs ds hebreoꝝ. Vsqꝫquo si nolis subici mihi dimitte ppl'm meum. ut sacrificet mihi. Sin autē resistis ⁊ si nis dimittere eos. ecce ego inducam tibi locustam in fines tuos. que operiat superficiem tre. nec quisq̄m esse queat. ⁊ comedatur qd relictum fuerit grandini. Comedet enim omnia ligna que germinant in agris. ⁊ implebunt domos tuas. ⁊ seruoꝝ tuoꝝ ⁊ omniū egyptioꝝ. quantum ⁊ uiderunt patres tui. ⁊ auꝝ. ex quo orti sunt sup terram usqꝫ in presentem diem. Auertitq; se ⁊ egressus ē a phone. Dixerunt autem serui phonis. ad eum. Vsqꝫquo patiemur hoc scandalum. Dimitte homines. ut sacrificent dño deo suo. Nonne uides qd perierit egyptus. Reuocauerūtq; moysen ⁊ aaron. ad pharaonem. Qui dixit eis. Ite sacrificate dño dō uro. Qui nam sunt qui ituri sunt. Ait moyses. Cum puerulis nris ⁊ senioribus pgemus. cum filiis ⁊ filiabus. cum ouibus ⁊ armentis. Est enim sollempnitas dñi di nri. Et respondit pho. Sic dñs sit uobiscum. qñ ego dimittā uos ⁊ paruulos uros. Cui dubium est qd pessime cogitetis. Non fiet ita. si ite tantum uiri ⁊ sacrificate dño. Hoc enim ipi petistis. Statimq; eiecti sunt de conspectu pharaonis. Dixit autem dñs ad moysen. Extende manum tuam sup terram egyptu ad locustam. ut ascendat sup eam. ⁊ deuoret omnem herbam que relicta est grandini. Et extendit moyses uirgam sup terram egyptu. ⁊ dñs induxit uentum urentem. tota illa die ac nocte. Et mane facto. uentus urens leuauit locustas. que ascenderunt sup uniuersam terram egyptu. Et sederunt in cunctis finibus egyptioꝝ. innumerabiles. quales ante illud tempus nō fuerunt. nec post future sunt. operuerunt q; uniuersam superficiem terre. ut obstupescat terra. Deuorata ē ḡ herba terre. ⁊ quicquid pomoꝝ in arboribus fuit. que grando dimiserat. nichil quoq; omnino uirens relictum est. in lignis ⁊ herbis agri in cuncta egypto. Quos cum festinus pharo uocasset moysen ⁊ aaron. ⁊ dixisset eis. Peccaui in dñm deum uestrum ⁊ in uos. si tamen dimittite peccatum etiam in hac uice. ⁊ rogate dñm deum uestrum. ut auferat a me mortem istam. Egressusq; est de conspectu pharonis. ⁊ oranit dñm. qui flare fecit uentum ab occidente uehementissimum. ⁊ arreptam locustam proiecit in mare rubrum. Non remansit ne una quidē in cunctis finibus egypti. ⁊ induratum est cor pharonis. nec dimisit filios israel. Dixit autem dñs ad moysen. ·xc. Extende manum tuam in celum. ⁊ sint tenebre super terram egyptu. tam dense ut palpari queant. Extendit moyses manum in celum. ⁊ facte sunt tenebre horribiles in uniuersa tota egyptu. tribus diebus. Nemo uidit fratrem suum. nec mouit se de eo loco in quo erat. Vbicūq; autē habitabant filii israel. lux erat. Vocauitq; pharao moysen ⁊ aaron. ⁊ dixit eis. Ite sacrificate dño. Oues tantum ure ⁊ armenta remaneant. paruuli uri eant uobiscū. Ait moyses. Hostias qꝝ ⁊ holocausta dabis nobis. que offeramus dño deo nro. Cuncti greges ascendent nobiscū. ñ remanebit ex eis ungula que necessario assumi debeat in cultum dñi dei nri. presertim cum ignoremus quid debeat immolari donec ad ipm locum perueniamus. Induratum autē est cor pharonis. ⁊ noluit dimittere eos. Dixitq; pharao ad moysen. Recede a me. ⁊ caue ne ultra uideas faciem meam. Quocunq; die apparueris mihi. morieris. Respondit moyses. Ita fiat ut locutus es. ñ uidebo ultra faciem tuam.

Dixit dñs ad moysen. Adhuc una plaga tangā pharonem ⁊ egyptum. ⁊ post hec dimittet uos. et eiciet compellet. Dicet ḡ omni plebi. ut postulet uir ab amico suo. ⁊ mulier ab amica sua. uasa aurea ⁊ argentea. Dabit autem dñs gratiam pplo suo. coram egyptiis. fueritq; moyses uir magnus ualde in terra egypti. coram seruis pharaonis. ⁊ omni pplo. Et ait. Hec dicit dñs. Ob hanc nocte ingrediar in egyptum. ⁊ morietur omne primogenitum in terra egyptioꝝ. a primogenito pharaonis qui sedet in solio eius. usqꝫ ad primogenitum ancille que est ad molam. ⁊ omnia primogenita iumentoꝝ. Et erit clamor magnus in uniuersa terra egypti. qualis nec ante fuit. nec postea futurus est. Apud omnes autem filios israel. ne mutet canis. ab homine usqꝫ ad pecus. ut sciatis quanto mirabilio dīudat dñs egyptios ⁊ israel. Descendentq; omnes serui tui isti ad me. ⁊ orabunt me dicentes. Egredere tu. ⁊ omnis pplus qui subiectus est tibi. Post hec egrediemur. Et exiit a phone. iratus nimis. Dixit autem dñs ad moysen. Non audiet uos pho. ut multa signa fiant in terra egypti. Moyses autem ⁊ aaron. fecerunt omnia signa ⁊ ostenta que scripta sunt. coram pharaone. Et induravit dñs cor phonis. nec dimisit filios israel de terra sua. ·xi· C

Dixit q; dñs ad moysen ⁊ aaron. in terra egypti. Mensis iste uobis principium mensium. primus erit in mensibus anni. Loquimini ad uniuersum cetum filioꝝ israel. ⁊ dicite eis. Decima die mensis huius. tollat unusquisq; agnum p domos ⁊ familias suas. ab ouibus ⁊ hedis. Sin autem minor est numerus ut sufficere possit ad uescendū agnum. assumet uicinum suum qui iunctus est domui eius. iuxta numerum animarum. que sufficere possint ad esum agni. Erit autem agnus absq; macula. masculus anniculus. Iuxtaq; ritum tolletis ⁊ hedum ⁊ seruabitis eum usqꝫ ad quartam decimam diem mensis huius. immolabitq; eum uniuersa multitudo filioꝝ israel ad uesperam. Et sument de sanguine. ac ponent sup utrumq; postem. ⁊ superliminare domoꝝ in quibus comedent illum. Et edent carnes nocte illa assas igni. ⁊ azimos panes cum lactucis agrestibus. Non comedetis ex eo crudum quid. nec coctum aqua. sed assum tantum igni. Caput cum pedibus eius ⁊ intestinis uorabitis. nec remanebit ex eo quicquam usqꝫ mane. Si quid reliqui fuerit. igne comburetis. Sic autē comedetis illum. Renes uestros accingetis. calciamenta habebitis in pedibus. tenebitis baculum manibus. ⁊ comedetis festinanter. Est enim phase. id est transitus dñi. Et transibo p terram egypti nocte illa. percutiamq; omne primogenitum in terra egypti. ab homine usqꝫ ad pecus. ⁊ in cunctis dīis egypti faciam iudicia ego dñs. Erit autem uobis sanguis in signum. in edibus in quibus eritis. ⁊ uidebo sanguinem ac protegam uos. nec erit in uobis plaga disperdens. quando percussero terram egypti. Habebitis autem hanc diem in monimentum. ⁊ celebrabitis eam sollempne dño. in generationibus uris. cultu sempiterno. Septem diebus azima comedetis. In die primo. nō erit fermentum in domibus uris. Quicunq; comederit fermentatum. peribit anima illa de israel. a primo die usqꝫ ad diem septimum. Dies prima erit sancta atq; sollempnis. ⁊ dies septima eadem festiuitate uenerabilis. Nichil operis facietis in eis. exceptis his que ad uescendū pertinent. ⁊ obseruabitis azima. In eadem enim rē die. deduxi agmina uestra de terra egypti. ⁊ custodietis diem istum in generationibus uris. ritu perpetuo. Primo mense. quarta decima die mensis. ad uesperam comedetis azima. usqꝫ ad diem uicesimam primam. eiusdē mensis ad uesperam. Septem diebus fermentum non inuenietur in domibus uris. Qui comederit fermentatum. peribit anima illa de cetu israel. tam de aduenis quam de indigenis terre. Omne fermentatum non comedetis. In cunctis habitaculis uris. comedetis azima.

f. C. vj.

Pentecoste.

f. C. xj.

Vocauit autem moyſes omēs seniores filios ihsrl: ⁊ dixit ad eos. Ite tollentes animal p familias ⁊ tās: immolate phase: fasciculumq; hysopi tinguite sanguine. qui est in limine: ⁊ alyphi: ex eo superliminare: ⁊ utrūq; postem. Nullus uēm egrediatur ostium domus sue usq; in mane. Transibit enim dūs: percutiens egyptios. Cumq; uiderit sanguinē in superliminari: ⁊ in utroq; poste: transiliens hostium: ⁊ nō sinet percussorem ingredi domos ⁊ tās: ⁊ lędere. Custodi ueritē istud: legitimum tuū: ⁊ filiis tuis usq; in ęternum. Cumq; introieris terram: quā dūs daturus est uobis ut pollicitus est: obseruabis cerimonias istas. Et cum dixerint uobis filii uestri que est ista religio: dicetis eis. Victima transitus dñi est: qñdo transiit sup domos filioꝝ ihsrl in egyptum: percutiens egyptios: ⁊ domos nr̄as liberauit. Inclinatusq; pp̄ls adorauit. Et egressi filii ihsrl: fecerunt sicut pceperat dūs moysi ⁊ aaron. x.

Hoc ēn est autem in nocte: medio percussit dūs omne primogenitum in tra egypti: a primogenito pharaonis qui sedebat in solio ei: usq; ad primogenitum captiue que erat in carcere: ⁊ omne primogenitum iumentoꝝ. Surrexitq; pharao nocte: ⁊ omēs serui eius cunctaq; egyptus: ⁊ ortus est clamor magnus in egypto. Nec erat enim domus: in qua nō iaceret mortuus. Vocatis q; moysen ⁊ aaron nocte: ait. Surgite: egredimini a pplō meo. tuos: ⁊ filii ihsrl: ite immolate dño sic dicitis. Oues uras: et armenta assumite ut petistis: ⁊ abeuntes benedicite mihi. Vrgebantq; egyptii pplm de tra exire uelociter: dicentes omnes morimur. Tulit g pls conspersam farinam antequ fermentaretur: ⁊ ligatis in pallijs: posuit sup humeros suos. Fecerūq; filii ihsrl sicut pceperat moyses: ⁊ petierunt ab egyptijs uasa argentea ⁊ aurea: uestemq; plurimā. Dedit autem dūs gratiam pplo coram egyptijs: ut cōmodarent eis: ⁊ expoliauerunt egyptios. Profectiq; sunt filii ihsrl de rameſe in soccoth: ferentes ferme milia pedum uirorum: absq; paruulis ⁊ mulieribus. Si ⁊ mixtus promiscuus innumerabile ascendit cum eis: oues: ⁊ armenta: ⁊ animantia diuersi generis multa nimis. Coxerunt q; farinam quā extulerant de egypto: in libis: ⁊ fecerunt subcinericios panes azimos. Nec enim potuerant fermentari egentibus exire egyptijs: ⁊ nullam facere moram licentibus: nec pulmēti quidē occurrerant p

Habitatio autem filioꝝ ihsrl xvii. q̄ manserant in egypto: fuit quadringentoꝝ. xxx. annoꝝ. Quibus expletis: eadem die egressus est omis exercitus dñi de tra egypti. Nox est ista obseruabilis dño: qñdo eduxit eos de tra egypti. Hanc obseruare debent omnes filii ihsrl in generationibus suis. xviii.

Dixit q; dūs ad moysen ⁊ aaron. Hec est religio phase. Omis alienigena nō comedet ex eo. Omis autem seruus empticius circumcidet: ⁊ sic cōmedet. Aduena ⁊ mercennarius: nō comedent ex eo. In una domo comedet: nec efferetis de carnibus ei foras: nec os illius confringetis. Omis cetus filioꝝ ihsrl faciet illud. Qđ si quis pegrinoꝝ in uram uoluerit transire colonam: ⁊ facere phase dño: circumcidet pri omne masculinum eius: ⁊ tunc rite celebrabit: erit q; sicut indigena tre. Si quis autē incircumcisus nō fuerit: nō uescetur ex eo. Eadem lex erit indigene ⁊ colono: qui pegrinat ap uos. Fecerunt omēs filii ihsrl sicut precepit dūs moysi ⁊ aaron: ⁊ in eadem die eduxit dūs filios ihsrl de tra egypti p turmas suas. xix.

Locutusq; est dūs ad moysen dicens. Sanctifica in me primogenitū. qđ aperit uuluam in filiis ihsrl: tam de hominibus q̄m de iumentis. Mea sunt enim omnia. Et ait moyses ad pplm. Memento diei huius: in qua egressi estis de egypto: ⁊ de domo seruitutis: q̄m in manu forti eduxit uos dūs de loco isto. ut nō comedatis fermentatū panem. Hodie egredimini: mense nouarum frugum. Cumq; te introduxerit dūs in tram chananei ⁊ ethei ⁊ amorrei: ⁊ eui ⁊ iebusei: quam iurauit patribus tuis ut daret tibi tram fluentem lacte ⁊ melle: celebrabis hunc morem sacroꝝ mense isto. Septem diebus uescemini azimis: ⁊ in die septimo erit sollempnitas dñi. Azima comedetis. viii. diebus. Non apparebit ap te aliquid fermentatū: nec in cunctis finibus tuis. Narrabis q; filio tuo in die illo dicens. Hoc est qđ fecit dūs mihi q̄n egressus sum de egypto. Erit q̄ signum in manu tua: ⁊ quasi monimentum ante oculos tuos: ⁊ ut lex dñi sēp sit in ore tuo. In manu enim forti eduxit te dūs de egypto. Custodies hanc legem cultum statuto tempe: a diebus in dies. Cumq; introduxerit te in tram chananei: sicut iurauit tibi ⁊ patribus tuis: ⁊ dederit eam tibi: separabis omne qđ aperit uuluam dño. ⁊ qđ primitiuum est in pecoribus tuis. Quicquid habuerit masculini sexus: consecrabis dño. Primogenitum asini: mutabis oue. Qđ si nō redemeris: interficies. Omne autem primogenitum hominis de filiis tuis: precio redimes. Cūq; interrogauerit te filius tuus cras: dicens quid est hoc: respondebis ei. In manu forti eduxit nos dūs de egypto: de domo seruitutis. Indurato autem pharaone: nollet nos dimittere: occidit dūs omne primogenitum in tra egypti: a primogenito hominis usq; ad primogenitum iumentoꝝ. Idcirco immolo dño. omne qđ aperit uuluam masculini sexus: ⁊ omnia primogenita filioꝝ meoꝝ redimo. Erit g̃ q̄ signū in manu tua: ⁊ q̄si appensum quid. ob recordationem ante oculos tuos: eo qđ in manu forti eduxerit nos dūs de egypto.

Igitur cum emisisset pharao pplm: nō eos duxit deus p uiam tre philistiim que uicina est: reputans ne forte penitere eum: si uidisset aduersum se bella cōsurgere: ⁊ reuerteretur in egyptum: circumduxit p uiam deserti que est iuxta mare rubrum: ⁊ armati ascenderunt filii ihsrl de tra egypti. Tulit q; moyses ossa ioseph secum: eo qđ adiurasset filios ihsrl dicens. Uisitabit uos dūs: ⁊ ferte ossa mea hinc uobiscum. Profectiq; de soccoth: castrametati sunt in etham: in extremis finibus solitudinis. Dūs autem precedebat eos. ad ostendendam uiam p diem in columpna nubis: ⁊ p noctem in columpna ignis: ut dux esset utriusq; temporis. Nunq̄ defuit columpna nubis p diem: nec columpna ignis p noctem coram pplō. xxi.

Locutusq; est autem dūs ad moysen dicens. Loquere filiis ihsrl. Reuersi castrametentur e regione phihahirot: que est inter magdalū ⁊ mare contra beelsephon. In conspectu eius castra ponetis iuxta mare. Dicturusq; est pharao filiis ihsrl. Coarctati sunt in tra: conclusit eos desertum. Et inducam lo cor eius ac persequetur nos: ⁊ glificabor in pharone ⁊ in omī exercitu eius. Scientq; egyptii q̄ ego sum dūs. Fecerunt q; ita. Et nunciatum est regi egyptioꝝ: qđ fugisset pplus. Immutatumq; est cor pharaonis ⁊ seruoꝝ eius sup pplō: ⁊ dixerunt. Quid uoluimus facere: ut dimitteremus ihsrl ne seruiret nobis. Junxit g̃ currum suum. ⁊ omnem pplm suum assumpsit secum: tulitq; sexcentos currus electos: quicquid in egypto curruum fuit: ⁊ duces exercitus. Induratum est q; dūs cor pharaonis regis egypti: ⁊ persecutus est filios ihsrl. At illi egressi erant in manu excelsa. Cumq; persequerentur egyptii uestigia precedentium: reppererunt eos in castris sup mare. Omnis equitatus ⁊ currus pharaonis ⁊ cuncta robora exercitus erant in aphirot: contra beelsephon. Cumq; appropinquasset pharao. leuauerunt filii ihsrl oculos ⁊ uiderunt egyptios post se: ⁊ timuerunt ualde. Clamauerunt q; ad dūm: ⁊ dixerunt ad moysen. Forsitan nō erant sepulchra in egypto: ideo tulisti nos ut moreremur in solitudine. Quid hoc facere uoluisti: ut educeres nos ex egypto? Nōne iste est sermo quem loquebamur ad te in egypto dicentes. recede a nobis ut seruiamus egyptijs? Multo enim melius est seruire eis: q̄m mori in solitudine. Et ait moy

sel ad pl̃m. Volite timere. State z uidete magna
lia dñi que facturus est hodie. Egyptios enim quos nũc
uidetis: nequaq̃m ultra uidebitis usq; in sempiternum.
Vñs pugnabit p uobis: z uos tacebitis. Dixitq; dñs ad
moysen. Quid clamas ad me? Loquere filiis isrl: ut p
grediant. Tu autem eleua uirgam tuam: z extende manũ
tuam sup mare: z diuide illud: ut gradiantur filii isrl in me
dio mari p siccum. Ego autem indurabo cor egyptior ut psequ
antur uos: z glificabor in pharaone z in omi exercitu eius.
in curribus z in equitibus illius. Et scient egyptii q; ego sũ
dñs cum glificatus fuero in phãone z in curribus atq; in eq
tibus eius. Tollensq; se angls dei qui precedebat castra
isrl: abiit post eos: z cum eo pilr columpna nubis: priora
dimittens post tergum. stetit inr castra egyptior z castra
isrl. Et erat nubes tenebrosa z illuminans noctem: ita
ut ad se inuicem toto nocte tempe accedere ñ ualerent.
Cumq; extendisset moysen manum sup mare: abstulit illud
dñs flante uento uehementi z urente tota nocte: z uertit in
siccum. Diuisaq; est aqua: z ingressi sunt filii isrl p me
dium maris sicci. Erat enim aqua qi murus a dextera e
or z leua. Psequentes q; egyptii: ingressi sunt post eos: z
omis equitatus pharaonis: currus eius z equites: p medi
um maris. Jamq; aduenerat uigilia matutina: z ecce
respiciens dñs sup castra egyptior p columpnam ignis
z nubis interfecit exercitum eor: z subuertit rotas cur
ruum: ferebantur q; in profundum. Dixerunt q; egyptij.
fugiamus isrlem: dñs enim pugnat p eis contra nos. Erat
dñs ad moysen. Extende manum tuam sup mare: ut reuer
tantur aque ad egyptios sup currus z equites eor. Cumq;
extendisset moysen manum contra mare: reuersum e p mo
dum diluculo ad pristinum locum. fugientibusq; egyptiis occurrer
aque: z inuoluit eos dñs in medijs fluctibus: reuersiq; sunt
aque: z operuerunt currus z equites cuncti exercitus pharaõis.
qui secuti isrl ingressi fuerant mare. Nec unus quidẽ
superfuit ex eis. filii autem isrl pretergressi sunt p medium sic
ci maris: z aque eis erant q; p murum a dextris: z a sinistris.
Liberauitq; dñs in die illo isrl de manu egyptior. et uide
runt egyptios mortuos sup litus maris: z manum magnã
quam exercuerat dñs contra eos. Timuit q; pls dñm: et
crediderunt dño: z moysi seruo eius. xvii.
Tunc cecinit moysen z filii isrl carmen hoc dño: z dixerunt.
Cantemus dño. gloriose enim magnificatus est: equum et
ascensorem deiecit in mare. Fortitudo mea z laus mea
a dño: z factus est in me in salutem. Iste dñs meus z glificabo
eum: dñs patris mei z exaltabo eum. Dñs quasi uir pugnator
omps nomen eius: currus pharaonis z exercitum eius pie
cit in mare. Electi principes eius submersi sunt in mari
rubro: abyssi operuerunt eos: descenderunt in profundum
sicut lapis. Dextera tua dñe magnificetur in fortitudine:
dextera tua dñe percussit inimicum: z in multitudine glie
tue deposuisti aduersarios meos. Misisti iram tuam que
deuorauit eos sicut stipulam: in spũ furoris tui congregate
sunt aque. Steterunt unda fluentes congregate sunt abyssi
in medio mari. Dixit inimicus persequar z comprehen
dam: diuidam spolia: implebitur anima mea. Educam
gladium meum: interficiet eos manus mea. Flau
it spũ tuus z operuit eos mare: submersi sunt q; plum
bum in aquis uehementibus. Quis similis tui in fortis
dñe. quis similis tui: magnificus in sanctitate. terribilis
atq; laudabilis: z faciens mirabilia. Extendisti ma
num tuam: z deuorauit eos terra: dux fuisti in misericor
dia tua pl̃o quem redemisti. Et portasti eum in fortitu
dine tua: ad habitaculũ sanctum tuum. Ascenderunt
pncipes: z irati sunt: dolores obtinuerunt habitatores
philistiim. Tunc conturbati sunt principes edom.
robustos moab obtinuit tremor: obriguerũt oĩs habi
tatores chanaan. Irruat sup eos formido z pauor: in
magnitudine brachii tui. Fiant immobiles q; lapis: do
nec pertranseat pls tuus dñe: donec pertranseat pls
tuus iste quem possedisti. Introduces eos z plantabis
in monte hereditatis tue: firmissimo habitaculo tu
o qd operatus es dñe. Sanctuarium tuum dñe qd firmave
runt manus tue: dñs regnabit in eternum z ultra. Ingressus
est enim equus pharaõis cum curribus z equitibus eius in
mare: z reduxit sup eos dñs aquas maris. Filii autem isrl
ambulauerunt p siccum in medio eius.
Sumpsit g̃ maria pphetes sor aaron. tympanum in
manu: egressesq; sunt omes mulieres post eam. cũ tym
panis z choris. quibus precinebat dicens. Cantemus dño glo
se enim magnificatus est: equum z ascensorem dereceit in
mare. Fuit autem moysen filios isrl de mari rubro: z egressi sunt in desertum sur. Ambu
lauerunt q; tribus diebus p solitudinem: z ñ inuenebant aq̃.
Et uenerunt in marath: nec poterant bibere aquas de
marath. eo qd essent amare. Vnde z congruum loco nomẽ
imposuit. uocauit illud mara. id est amaritudinem. Et
murmurauit populus contra moysen dicens. Quid bibe
mus? At ille clamauit ad dñm: qui ostendit ei lignum.
Quod cum misisset in aquas: in dulcedinem uerse sunt.
Ibi constituit ei precepta atq; iudicia: z ibi temptauit e
um dicens. Si audieris uocem dñi dei tui: z quod rectũ
est coram eo feceris: z obedieris mandatis eius: custodie
risq; omia precepta illius: cunctum langorem quem po
sui in egypto ñ inducam sup te. Ego enim dñs sanator tuus.
Venerunt autem in helim ubi erant xii.
fontes aquarum z palme. z castra metati sunt
iuxta aquas. Profectiq; sunt de helim. z uenit omis multi
tudo filior isrl in desertum sin. qd est inter helim z sy
nay. quinto decimo die mensis secũdi. postq̃m egressi fu
de terra egypti. Et murmurauit omis congregatio fi
lior isrl contra moysen z contra aaron in solitudine:
dixeruntq; ad eos filii isrl. Vtinam mortui essemus p ma
num dñi in terra egypti: quando sedebamus sup ollas car
nium z comedebamus panes in saturitate. Cur induxistis
nos in desertum istum: ut occideretis omẽm multitudinẽ
fame. Dixit autem dñs ad moysen. Ecce ego pluam uobis
panes de celo. Egrediatur pls z colligat que sufficiant per
singulos dies: ut temptem eum utrum ambulet in lege me
a an non. Vie autem. vi. parent qd inferant: z sit duplum
q̃m colligere solebant p singulos dies. Dixeruntq; moysen z
aaron ad omes filios isrl. Vespe scietis qd dñs eduxerit
uos de tra egypti: z mane uidebitis gloriam dñi. audiuit enim
murmur uestrum contra dñm. Nos uero quid sumus: quia mur
muratis contra nos? Et ait moysen. Dabit uobis dñs uespere
carnes edere: z mane panes in saturitate. eo qd audierit mur
murationes uestras. quibus murmurati estis contra eum. Nos
enim quid sumus? Nec contra nos est murmur uestr: sed
contra dñm. Dixitq; moysen ad aaron. Dic uniuerse congre
gationi filior isrl. Accedite coram dño. Audiuit enim mur
mur uestr. Cumq; loqueret aaron ad omnem cetum filior
isrl: respexit ad solitudinem z ecce gla dñi apparuit in nube.
Locutus est autem dñs ad moysen dicens. xvi.
Audiui murmurationes filior isrl. Loquere ad eos. Vespere
comedetis carnes: z mane saturabimini panibus: scietis
q; qd ego sum dñs ds ur. Factum est g̃ uespere: ascendens
coturnix operuit castra. Mane q; ros iacuit p circuitum ca
strorum. Cumq; operuisset superficiem tre: apparuit in solitudi
ne minutum z q̃si pilo tonsum in similitudine pruine sup
terram. Quod cum uidissent filii isrl: dixerunt ad inuicem.
Manhu. qd sigñ quid est hoc. Ignorabant enim quid esset.

Quib; aut moyſes. Iſte eſt ꝑmꝰ quem dedit dñꝰ uobis ad uescendum. Hic est sermo quem precepit dñꝰ. Colligat ex eo unusquisq; ꝙntum sufficit ad uescendum: gomor ꝑ singla capita. Iuxta numerū animaꝝ utarum que habitant in tabernaculo. Hic tolletis. Fecerunt; ita filii isrl & collegerunt alius plus alius minus. Et mensi sunt ad mensuram gomor: nec qui plꝰ collegerat habuit amplius. nec qui min⁹ ꝑrauerat reperit minus. ſ; singli iuxta id qd edere ꝓterant congregarunt. Dixit; moyses ad eos. Nullus relinquat ex eo in mane. Qui non audierūt eum. ſ; dimiserunt quidam ex eis usq; mane: & scatere cepit uermib; atq; computruit. Et iratus est contra eos moyses. Colligebant aute mane singli ꝙntum sufficere ꝓterat ad uescendum. Cumq; incaluisset sol: liquefiebat. In die aũ vi. collegerunt cibos duplices. id est duo gomor ꝑ singlos homines. Venerunt autem omnes principes multitudinis: et narrauerunt moyſi. Qui ait eis. Hoc est qd locutus ē dñs. Requies sabbati sanctificata erit dño. Crastꝰ qd cunq; operandū est facite: & quecunq; coquenda sunt cõquite. Quicquid aũ reliquum fuerit: ponite. usq; in mane. Fecerunt; ita ut ꝓcepit moyses. & nõ computruit neq; uermis inuentꝰ ē in eo. Dixit; moyses. Comedite illud hodie: qꝛ sabbm est dñi. Non inuenietis hodie in agro. Sex diebꝰ colligite. In die aũ vii. sabbm ē dñi. ideo nõ inuenietis. Venit. vii. dies: & egressi de ꝑplo ut colligerent. nõ inuenerunt. Dixit aute dñs ad moyſen. Vsq; quo nõ uultis custodire mandata mea & legem meam? Videte qd dñs dederit uob sabbm: & ꝓp hoc tribuerit uob die. vi. cibos duplices. Maneat unusquisq; apud semet ipm: nullus egrediat de loco suo die vii. Et sabbatizauit ꝑplꝰ die. vii. Appellauit q; domus isrl nom eius man: qd erat qꝛ semen coriandri album. gustusq; eius qꝛ simile cũ melle. Dixit autem moyses. Iste est sermo quem precepit dominus. Imple gomor ex eo. & custodiat in futuras retro generationes: ut noũerint panem quo alui uos in solitudine. qñ eduxi eos de tra egypti. Dixitq; moyses ad aaron. Sume ual unum & mitte ibi man. qntum potest capere gomor: & repone coram dño ad seruandum in generationes uras. sicut ꝓcepit dñs moyſi. Posuitq; illud aaron in tabnacło reseruandum. Filii aute isrl comedunt man. xl. annis: donec uenirent in tram habitabilem. Hoc cibo alti sunt: usq; quo tangerent fines tre chanaan. Gomor aute: decima pars est ephi.

Igitur ꝑfecta omnis multitudo filioꝝ isrl. de deserto syn ꝑ mansiones suas iuxta sermonem dñi: & castrametati sunt in raphidim. ubi nõ erat aqua ad bibendū ꝑplo. Qui iurgauit contra moyſen: aut. Da nobis aquam ut bibamus. Quib; respondit moyses. Quid iurgamini ē me. & cur temptatis dñm: Sitiuit ꝙ ꝑplꝰ ibi ꝙ aque penuria: & murmurauit contra moyſen dicens. Cur nos erue fecisti de egypto. ut occidas & nos & liberos nros. ac iumenta nra: Clamauit aute moyses ad dñm dicens. Quid faciam ꝑplo huic: ad huc pusillum: & lapidabit me. Ait dñs ad moyſen. Due ꝓcede paululum: & sume tecum de seniorib; isrl. uirgam qua percussisti fluuium tolle in manu tua & uade. Ecce ego stabo coram te ibi sup petram oreb: percuties q; petram & exibit ex ea aqua ut bibat ꝑplꝰ. Fecit moyses ita coram senioribus isrl. & uocauit nomen loci illi⁹ temptatio ꝓp iurgium filioꝝ isrl. & qꝛ temptauerunt dñm dicentes. Est ne dñs in nobis an non.

Venit autem amalech & pugnabat contra isrl in raphidim. Dixitq; moyses ad iosue. Elige uiros: & egressus pugna contra amalech. Crastꝰ ego stabo in uertice colliꝭ habens uirgam dei in manu mea. Fecit iosue ut locutus erat moyses: & pugnauit ꝯ amalech.

Moyses autem & aaron & hur ascenderunt sup uerticem colliꝭ. Cumq; eleuaret moyses manꝰ: uincebat isrl. Sin autem paululũ remisisset: superabat amalech. Manus aute moyſi erant graues. Sumentes ꝙ lapidem: posuerunt subꝰ eum in quo sedit. Aaron aute & hur sustentabant manus eius ex utraq; parte. Et fuit ut manus eius nõ lassarentur usq; ad occasum solis. Fugauitq; iosue amalech: & ꝑplm eius in ore gladii. Dixit autem dñs ad moyſen. Scribe hoc ob monumentū in libro: & trade auribꝰ iosue. Delebo enim memoriam amalech sub celo. Edificauit q; moyses altare: & uocauit nom eius. dñs exaltatio mea dicens. Quia manus solium dñi & bellum dei erit ꝯ amalech: a generatione in generationem.

Cumq; audisset iethro sacerdos madian cognatus moyſi. omnia que fecerat ds moyſi & isrl ꝑplo suo. eo qd eduxisset dñs isrl de egypto. tulit sephoram uxorem moyſi quam remiserat. & duos filios eius. quoꝝ unus uocabatur gersam. dicente patre. aduena fui in tra aliena. alter u eliezer. ds enim patris mei aut adiutor meus. & eripuit me de gladio pharaonis. Venit ꝙ iethro cognatus moyſi & filii eius & uxor eius ad moyſen in desertum: ubi erat castra metatus iuxta montem dei. Et mandauit moyſi dicens. Ego cognatus tuus iethro uenio ad te. & uxor tua & duo filii tui cum ea. Qui egressus in occursum cognati sui. adorauit & osculatus est eum. salutauerunt q; se mutuo uerbis pacificis. Cumq; intrasset tabnaculum. narrauit moyses cognato suo. cuncta que fecerat ds pharaoni & egyptiis ꝓpter isrl. uniuersum laborem qui accidisset eis in itinere. quo liberarat eos dñs. Letatus q; est iethro. super omnib; bonis que fecerat ds isrli: eo qd eruisset eum de manu egyptiorꝝ. & ait. Benedictus dominus qui liberauit uos de manu egyptiorꝝ. & de manu pharaonis: qui eruit ꝑplm suum de manu egypti. Nunc cognoui qꝛ magnus dñs super omnes deos: eo qd super egerint ē illos. Obtulit ꝙ iethro cognatus moyſi holocausta & hostias deo. Venerunt q; aaron & omnes seniores isrl. ut comederent panem cum eo coram dño.

Altero autem die. sedit moyses ut iudicaret ꝑplm. q; assistebat moyſi. de mane usq; ad uesperum. Qd cum uidisset cognatus eius omnia scilicet que agebat in ꝑplo. ait. Quid est hoc qd facis in plebe: Cur solus sedes. et omnis ꝑplꝰ prestolatur de mane usq; ad uesperum: Cui respondit moyses. Venit ad me ꝑplꝰ querens sententiam dei. Cumq; acciderit eis aliqua disceptatio: ueniunt ad me ut iudicem inter eos. & ostendam precepta dei & leges eius. Ait ille. Non bonam inquid rem facis. Stulto labore consumeris: & tu & ꝑplꝰ iste qui tecum ē. Vltra uires tuas ē negotium: solus illud nõ poteris sustinere. Sed audi uerba mea atq; consilia: & erit dñs tecũ. Esto tu ꝑplo in his que ad deum pertinent: ut referas que dicuntur ad eum. Ostendasq; ꝑplo cerimonias. & ritum colendi: uiamq; per quam ingredi debeant. & opus qd facere. Prouide autem de omni plebe uiros potentes & timentes deum. in quib; sit ueritas. & qui oderint auaritiam: & constitue ex eis tribunos. & centuriones. & quingenarios. & decanos: qui iudicent ꝑplm omni tempore. Quicquid autem maius fuerit. referant ad te. & ipi minora tantũ iudicent: leuius q; tibi sit partito in alios honere. Si hoc feceris. & ꝓplꝰ ꝓceptum eum poteris sustentare. & omnis hic ꝑplꝰ reuertetur cum pace ad loca sua. Quib; auditis moyses. fecit omnia que ille suggesserat. & electis strenuis uiris de cuncto isrl. constituit eos principes ꝑpli. tribunos & centuriones. & quingenarios. & decanos: qui iudicabant plebem omni tempore. Quicquid aute grauius erat.

referebant ad eum: faciliora tantum in iudicando sel. Dimitte cognatum qui reuersus abiit in terram suā. ·xcix·

Mense tertio egressionis filiorum de terra egypti: in die hac uenerunt in solitudinem sinai. Nam profecti de raphidim peruenerunt usq; in desertum sinai: castra metati sunt in eodem loco. Ibiq; israel fixit tentoria e regione montis. Moyses autem ascendit ad deum. Vocauitq; eum dns de monte: et ait. Hec dices domui iacob: et annunciabis filiis israel. Vos ipsi uidistis que fecerim egyptiis: quomodo portauerim uos super alas aquilarum: et assumpserim mihi. Si ergo audieritis uocem meam et custodieritis pactum meum: eritis mihi in peculium de cunctis populis. Mea est enim omnis terra: et uos eritis mihi in regnum sacerdotale: et gens sancta. Hec sunt uerba que loqueris ad filios israel. Venit moyses: et conuocatis maioribus natu populi exposuit omnes sermones quos mandauerat dns. Respondit; uniuersus populus simul. Cuncta que locutus est dns: faciemus. Cumq; retulisset moyses uerba populi ad dominum: ait ei dns. Jam nunc ueniam ad te in caligine nubis: ut audiat me populus loquentem ad te: et credat tibi in perpetuum. Nunciauit ergo moyses uerba populi ad dominum. ·xcx·

Qui dixit ei. Vade ad populum: et sanctifica illos hodie et cras. Lauentq; uestimenta sua: et sint parati in diem tertium. In die enim tertio descendet dns coram omni populo super montem sinai. Constituesq; terminos populo per circuitum: et dices. Cauete ne ascendatis in montem nec tangatis fines illius. Omnis qui tetigerit montem: morte morietur. Manus non tanget eum: sed lapidibus opprimetur aut confodietur iaculis. Sive iumentum fuerit sive homo: non uiuet. Cum cepit clangere buccina: tunc ascendent in montem. Descenditq; moyses de monte ad populum: et sanctificauit eum. Cumq; lauissent uestimenta sua: ait ad eos. Estote parati in diem tertium: ne appropinquetis uxoribus uestris. Jam aduenerat tertius dies: et mane inclaruerat: et ecce ceperunt audiri tonitrua: micare fulgura: et nubes densissima operire montem: clangorq; buccine uehementius perstrepebat. Timuit populus qui erat in castris. Cumq; eduxisset eos moyses in occursum dei de loco castrorum: steterunt ad radices montis. Totus autem mons sinai fumabat: eo quod descendisset dns super eum in igne: et ascenderet fumus ex eo: qui de fornace. Erat quoq; omnis mons terribilis: et sonitus buccine paulatim crescebat in maius: et plenius tendebat. Moyses loquebatur: et dns respondebat ei. Descenditq; dns super montem sinai in ipso montis uertice: et uocauit moysen in cacumen eius. Quo cum ascendisset: dixit ad eum. Descende et contestare populum: ne forte uelint transcendere terminos ad uidendum dnm: et pereat ex eis plurima multitudo. Sacerdotes quoq; qui accedunt ad dnm sanctificentur: ne percutiam eos. Dixitq; moyses ad dnm. Non potest unusquisq; ascendere in montem sinai. Tu enim testificatus es et iussisti dicens. Pone terminos circa montem: et sanctifica illum. ·xcxi·

Cui ait dns. Vade descende. Ascendesq; tu: et aaron tecum. Sacerdotes autem et populus: ne transeant terminos et ascendant ad dnm: ne forte interficiat illos. Descendit moyses ad populum: et omnia narrauit eis. ·xcxii·

Locutusq; est dns cunctos sermones hos. Ego sum dns deus tuus qui eduxi te de terra egypti: de domo seruitutis. Non habebis deos alienos coram me. Non facies tibi sculptile: neq; omnem similitudinem que est in celo desuper: et que in terra deorsum: nec eorum que sunt in aquis sub terra. Non adorabis ea neq; coles. Ego sum dns deus tuus: fortis zelotes: uisitans iniquitatem patrum in filios in tertiam et quartam generationem eorum qui oderunt me: et faciens misericordiam in milia his qui diligunt me: et custodiunt precepta mea. Non assumes nomen dni dei tui in uanum. Nec enim habebit insontem dns eum qui assumpserit nomen dei sui frustra. Memento ut diem sabbati sanctifices. Sex diebus operaberis: et facies opera tua. Septimo autem die sabbati dni dei tui. non facies in eo omne opus: tu et filius tuus et filia tua: et seruus tuus: et ancilla tua: iumentum tuum: et aduena qui est intra portas tuas. Sex enim diebus fecit dns celum et terram et mare et omnia que in eis sunt: et requieuit die septimo. Idcirco benedixit dns diei sabbati: et sanctificauit eum.

Honora patrem tuum et matrem tuam: ut sis longeuus super terram. quam dns deus tuus dabit tibi. Non occides. Non occides. Non mechaberis. Non furtum facies. Non loqueris contra proximum tuum falsum testimonium. Non concupisces domum proximi tui: non desiderabis uxorem eius. Non seruum non ancillam non bouem non asinum: nec omnia que illius sunt. ·xcxiii·

Cunctus autem populus uidebat uocem. et lampades et sonum buccine. montemq; fumantem: et perterriti ac pauore concussi. steterunt procul dicentes moysi. Loquere tu nobis et audiemus: non loquatur nobis dns. ne forte moriamur. Et ait moyses ad populum. Nolite timere. Ut enim probaret uos uenit dns: et ut timor illius esset in uobis: et non peccaretis. Stetitq; populus de longe: moyses autem accessit ad caliginem in qua erat dns. ·xcxiiii·

Dixitq; preterea dns ad moysen. Hec dices filiis israel. Vos uidistis: quod de celo loquutus sum uobis. Non facietis deos argenteos: nec deos aureos facietis uobis. Altare de terra facietis mihi: et offeretis super eo holocaustum et pacifica tua: oues tuas et boues. in omni loco in quo memoria fuerit nominis mei. Veniam ad te: et benedicam tibi. Quod si altare lapideum feceris mihi: non edificabis illud de sectis lapidibus. Si enim leuaueris cultrum tuum super eo: polluetur. Non ascendes per gradus ad altare meum: ne reueletur turpitudo tua. ·xcxv·

Hec sunt iudicia que propones eis. Si emeris seruum hebreum: ipse seruiet tibi sex annis: in septimo egredietur liber gratis. Cum quali uestimento intrauerit: cum tali egredietur. Si huius uxor: uxor egredietur simul. Si autem dns dederit illi uxorem et pepererit filios et filias: mulier et liberi eius erunt dni sui. et ipse solus egredietur cum uestimento suo. Quod si dixerit seruus diligo dnm meum et uxorem ac liberos: non egrediar liber. offeret eum dns dni. et applicabit ad ostium et postes. perforabitque auricule eius subula: et erit ei seruus in seculum. ·xcxvi·

Si quis uenumdederit filiam suam in famulam: non egredietur sicut ancille exire consueuerunt. Si displicuerit oculis dni sui cui tradita fuit: dimittet eam. Populo autem alieno uendendi non habebit potestatem: si spreuerit eam. Si autem filio suo desponderit eam: iuxta morem filiarum faciet illi. Quod si aliam ei acceperit: prudebit puelle nuptias: et uestimenti et precum pudicitie non negabit. Si tria ista non fecerit: egredietur gratis absque pecunia. ·xcxvii·

Qui percusserit hominem uolens occidere: morte moriatur. Qui autem non est insidiatus: sed deus illum tradidit in manu eius: constituam tibi locum quo fugere debeat. ·xcxviii·

Si quis per industriam occiderit proximum suum: et per insidias: ab altari meo auelles eum ut moriatur. ·xcxix·

Qui percusserit patrem suum aut matrem: morte moriatur. ·c·

Qui furatus fuerit hominem: et uenumdederit eum: conuictus noxe morte morietur. ·ci·

Qui maledixerit patri suo aut matri: morte moriatur. ·cii·

Si rixati fuerint uiri: et percusserit alter proximum suum lapide aut pugno: et ille mortuus non fuerit: sed iacuerit in lectulo: si surrexerit et ambulauerit foris super baculum suum: innocens erit qui percusserit: ita tamen ut opera eius et impensas in medicos restituat. ·ciii·

Qui percusserit seruum suum aut ancillam uirga et mortui fuerint in manibus eius: criminis reus erit. Si uero uno die supuixerit uel duobus: non subiacebit penne: quia pecunia illius est. ·civ·

Si rixati fuerint uiri: et percusserint quasi mulierem pregnantem: et abortiuum quidem fecerint: sed ipsa uixerit: subiacebit

bit dampno. quantum expetierit maritus mulieris. arbitri
Si autem mos erat fuerit subsecuta. Iudicarunt.
reddet animā p anima. oculū p oculo. dentem p dente. nu-
merum p manu. pedem p pede. adustionē p adustione. vulnus
p vulnere. livorem p livore. xlv.
Si peccasset quispiam oculū serui sui aut ancille. et luscos
cos fecerit. dimittet liberos. p oculo quem eruit. Dentē
q; si excusserit seruo uel ancille sue. simili dimittet eos liberos.
Si bos cornupetierit virum aut mulierem. xlvi.
et mortui fuerint lapidibus obruet. et nō comedent carnes
eius. dominus q; boum innocens erit. Q; si bos cornupeta fuerit
ab heri et nudiustertius. et contestati sunt dominū eius. nec
coercuerit custodiendo. et occiderit virum aut mulierem. et bos lapidibus obruetur.
et dominus illius occidetur. Q; si precium ei fuerit impositum. da-
bit p anima sua quecunq; fuerit postulatū. filium q; et filiam
si cornu petierit. simili sententie subiacebit. Si seruum
ancillamq; cornu petierit. xxx. siclos argenti dabit domino. bos et
lapidibus opprimetur. xlvii.
Si quis autem aperuerit cisternam et foderit et non operuerit
eam. et ceciderit bos et asinus in eam. dominus cisterne reddet pe-
cuniam iumentorum. Q; autem mortuum est ipsi erit. xlviii.
Si bos alienus bouem alterius vulnerauerit et ille mortuus
fuerit. uendent bouem uiui et dividerent pretium. Cadā-
uer et mortuum inter se dispertient. Si autem sciebat q; bos cornu
peta fuisset ab heri et nudiustertius. et non custodiuit eum dominus su-
us. reddet bouem p bouem et cadauer integrum accipiet. xlix.
Si quis furatus fuerit bouem aut ouem et occiderit aut
uenduerit. quinq; boues p uno bue restituet. et qua-
tuor oues pro una oue. l.
Si effringens fur domum. siue suffodiens fuerit inuentus.
et accepto vulnere fuerit mortuus. percussor non erit reus san-
guinis. Q; si orto iam sole hoc fecerit. homicidium perpetrauit et
ipse morietur. Si non habuerit q; pro furto reddat. ipse uenum
dabitur. Si inuentum fuerit apud eum q; furatus est. uiuens.
siue bos siue asinus siue ouis. duplum restituet. li.
Si leserit quispiam agrum aut vineam. et dimiserit iumen-
tum suum ut depascat aliena. quecunq; optimum habuerit
in agro suo et in vinea. pecunia estimatione restituet. lii.
Si egressus ignis inuenerit spinas et comprehenderit acervos
frugum. siue stantes segetes in agris. reddet dampnum
qui ignem succenderit. liii.
Si quis commendauerit amico pecuniam. aut vas in cu-
stodiam. et ab eo qui suscepit furto ablata fuerint. si inue-
nitur fur duplum reddet. Si latet dominus domus. applicabit
ad deos. et iurabit q; non sit extenderit manū in rem proximi sui.
ad perpetrandam fraudem tam in bove quam in asino. in oue ac
uestimento. et quicquid dampnum inferre potest. ad deos
utriusq; causa perducet. Et si illi iudicauerint. duplum re-
stituet proximo suo. liiii.
Si quis commendauerit proximo suo asinum. bouem. ouem. et
omne iumentum ad custodiam. et mortuum fuerit. aut de-
bilitatum. aut captum ab hostibus. nullus q; hoc viderit. iu-
risiurandum erit in medio. q; non extenderit manū ad rem pro-
pri sui. Suscipiet q; dominus iuramentum. et ille reddere non cogetur.
Q; si furto ablatum fuerit. restituet dampnum domino. Si come-
stum a bestia ferarum ad eum q; occisum est. et non restituet.
Qui a proximo suo quecunq; horum mutuum postulauerit. et
debilitatum aut mortuum fuerit domino non presente. redde
compellet. Q; si in presentiarum fuerit dominus non restituet. maxime
si conductum uenerit pro mercede operis sui. lv.
Si seduxerit quis virginem nec dum desponsatam. dormi-
erit q; cum ea. dotabit eam. et habebit eam uxorem. Si
pater virginis dare noluerit. reddet pecuniam iuxta mo
dum dotis. quam virgines accipere consueuerunt.
Maleficos non patieris uiuere.

Qui coierit cū iumento. morte moriatur. lvi.
Qui immolat diis occidatur. preter domino soli. lvii.
Aduenam non contristabis. nec affliges eum. Aduene enim
fuistis in terra egypti. lviii.
Vidue et pupillo non nocebitis. Si lesi fuerint et clamauerint
ad me. et ego audiam clamorem eorum. indignabitur furor
meus. percutiamq; vos gladio. et erunt uxores uestre uidue.
et filii uestri pupilli. lix.
Si pecuniam mutuam dederis populo meo pauperi. qui habitat
tecum. non urgebis eum sicut exactor. nec usuris opprimes. Si
pignus acceperis uestimenti amici. ante solis occasum
reddes ei. Ipsum enim est solum quo opertur indumentum carnis
eius. nec habet aliud in quo dormiat. Si clamauerit ad me
exaudiam eum. quia misericors sum. lx.
Diis non detrahes. et principi populi tui non maledices.
Decimas tuas et primitias non tardabis offerre. lxi.
Primogenitum filiorum tuorum dabis mihi. De bobus quoq; et ouibus
similiter facias. Septem diebus sit cum matre sua. die octa-
uo reddes illum mihi.
Viri sancti eritis mihi. Carnem que a bestiis fuerit pregu-
stata non comedetis. sed proicietis canibus. lxii.
Non suscipies uocem mendacii.
Nec jungas manum tuam. ut pro impio dicas falsum testimonium.
Non sequeris turbam ad faciendum malum. et lxiii.
nec in iudicio plurimorum acquiesces
sententie. ut a uero deuies.
Pauperis quoque non misereberis in negotio. lxiiii.
Si occurreris bouis inimici tui aut asino errantem. reduc
Si videris asinum odientis tibi ad eum.
te tacere sub honore. non potentibus. subleuabis cum eo.
Non declinabis in iudicio pauperis.
Mendacium fugies.
Insontem et iustum non occides. Quia auersor impium. lxv.
Nec accipias munera que excecant etiam prudentes. et
subuertunt uerba iustorum.
Peregrino molestus non eris. Scitis enim aduenarum ani-
mas. quia et ipsi peregrini fuistis in terra egypti. Sex annis se-
minabis terram tuam et congregabis fruges eius. anno aut
vii. dimittes eam. et requiescere facies. ut comedant pau-
peres populi tui. Et quicquid reliqui fuerit. edant bestie agri. Ita fa-
cies in vinea et in oliueto tuo. lxvi.
Sex diebus operaberis. vii. die cessabis. ut requiescat bos et
asinus tuus. ut refrigeretur filius ancille tue et aduena.
Omnia que dixi uobis custodite. et per nomen externorum deo-
rum non iurabitis. neq; audietur ex ore uestro. lxvii.
Tribus uicibus per singulos annos in festa celebrabitis.
Sollempnitatem azimorum custodies. Septem diebus co-
medes azima sicut precepi tibi.
Tempore mensis nouorum. quando egressus es de egypto. non appare-
bis in conspectu meo uacuus. et sollempnitatem mihi primi
tiuorum operis tui. quecunq; seueris in agro tuo. sollempnitate
quoq; in exitu anni. quando congregaueris omnes fruges tuas de agro.
Ter in anno apparebit omne masculinum tuum coram lxviii.
domino deo. Non immolabis super fermentato sanguinem victime
tue. nec remanebit adeps sollempnitatis mee usque mane.
Primitias frugum terre tue deferes in domum domini dei tui.
Non coques hedum in lacte matris sue. lxix.
Ecce ego mittam angelum qui precedat te. et custodiat in
uia. et introducat ad locum quem parauimus. Obserua eum
et audi uocem eius. Nec contempnendum putes. quia non di-
mittet cum peccaueris. et est nomen meum in illo.
Quod si audieris uocem eius. et feceris omnia que loquor. inimi-
cus ero inimicis tuis. et affligam affligentes te. precedetq;
te angelus meus. Et introducet te ad amorreum et hetheum
et pherezeum. chananeum. et eueum. et iebuseum. quos ego co-
Item.

Non adorabis deos eorum nec colas eos. Non facies opa eorum. sed destruens destrues eos et confringens statuas eorum. seruietis autem domino deo uestro. ut benedicam panibus tuis et aquis. et auferam infirmitatem de medio tui. Non erit infecunda nec sterilis in terra tua. Numerum dierum tuorum implebo. hoc.

Terrorem meum mittam in precursum tuum. et occidam omnem populum ad quem ingredieris. cunctorum quoque inimicorum tuorum coram te terga uertam. Emittens crabrones priusquam fugabunt euncum et chananeum et hetheum et amorreum et cetheum et amorreum. Non eiciam eos a facie tua anno uno. ne terra in solitudinem redigatur et crescant contra te bestie. Paulatim expellam de conspectu tuo donec augearis et possideas terram. Ponam autem terminos tuos. a mari rubro usque ad mare palestinorum et a deserto usque ad fluuium tradam manibus uestris habitatores terre et eiciam eos de conspectu uestro. Non inibis cum eis fedus nec cum diis eorum. Non habitent in terra tua. ne forte peccare te faciant in me. Si seruieris diis eorum. quod tibi certe erit in scandalum.

Moysi quoque dixit. Ascende ad hoc. Vocalium. dominum tu et aaron. nadab et abiu et lxx ex seniores ex israhel. et adorabitis procul. Solusque moyses accedet ad dominum illi autem non appropinquabunt. nec populus ascendet cum eo. Venit quoque moyses et narrauit plebi omnia uerba domini atque iudicia. Responditque cuncta populus una uoce. Omnia uerba domini quecunque locutus est faciemus.

Scripsit autem moyses uniuersos sermones hoc. domini et mane consurgens edificauit altare ad radices montis et xii. titulos per xii. tribus israhel. Misitque iuuenes de filiis israhel et obtulerunt holocausta. Immolauerunt que uitulos pacificos domino. uitulos xii. Tulit itaque moyses dimidiam partem sanguinis et misit in crateras. Partem autem reliquam fudit super altare. Assumensque uolumen federis legit audiente populo. Qui dixerunt. Omnia que locutus est dominus faciemus et erimus obedientes. Ille ut sumpsit sanguinem respersit in populum et ait. Hic est sanguis federis quod pepigit dominus uobiscum super cunctis sermonibus his. hoc.

Ascenderunt quoque moyses et aaron nadab et abiu et septuaginta de senioribus israhel.

Et uiderunt deum israhel sub pedibus eius quasi opus lapidis saphirini et quasi celum cum serenum est. Nec super eos qui procul recesserant de filiis israhel misit manum suam. Viderunt que deum et comederunt ac biberunt.

Dixit autem dominus ad moysen. Ascende ad me in montem et esto ibi. daboque tibi tabulas lapideas et legem ac mandata que scripsi. ut doceas eos. Surrexerunt moyses et iosue minister eius. ascendensque moyses in montem dei. senioribus ait. Expectate hic. donec reuertamur ad uos. habetis aaron et hur uobiscum. si quid natum fuerit questionis. referetis ad eos. Cumque ascendisset moyses operuit nubes montem et habitauit gloria domini super synai tegens illum nubes sex diebus.

Septimo autem die. uocauit eum de medio caliginis. Erat autem species gloria domini quasi ignis ardens super uerticem montis in conspectu filiorum israhel. Ingressusque moyses medium nebule. ascendit in montem et fuit ibi. xl. diebus et quadraginta noctibus.

Locutusque est dominus ad moysen dicens. Loquere filiis israhel. ut tollant mihi primitias. ab omni homine qui offert uoluntarie accipietis eas. hoc.

Hec sunt autem que accipere debetis. Aurum et argentum et es. hyacinctum et purpuram. coccumque bis tinctum et byssum. pilos caprarum. et pelles arietum rubricatas. Pelles hyacinctinas et ligna setthim. Oleum ad luminaria concinnanda. aromata. unguentum et thymiamata bonum odoris. lapides onichinos et gemmas. ad ornandum ephod ac rationale. Facientque mihi sanctuarium et habitabo in medio eorum. iuxta omnem formam tabernaculi quod ostendam tibi. et omnium uasorum in cultum eius. Sicque facietis illud.

Archam de lignis setthim compingite. cubitus longitudo habeat duos semis cubitos. latitudo cubitum et dimidium. Altitudo cubitum similiter ac semissem. Et deaurabis eam auro mundissimo intus et foris. faciesque super coronam auream per circuitum. et iii. circulos aureos. quos ponet per quatuor arche angulos. Duo circuli sint in latere uno. et duo in altero. Facies que uectes de lignis setthim. et operies eos auro. inducesque per circulos qui sunt in arche lateribus ut portet in eis. qui semper erunt in circulis. nec umquam exinaniuntur ab eis. Ponesque in archa testificationem quam dabo tibi. Facies et propitiatorium. de auro mundissimo. Duos cubitos et dimidium tenebit longitudo eius. semissem et cubitum latitudo. Duos que cherubin aureos et ductiles. facies ex utraque parte oraculi. Cherub unus sit oraculi ex latere uno. et alter in altero. Vtrumque latus propitiatorii tegant. expandantque alas. et operient oraculum. Respiciant que se mutuo. uersi ad propitiatorium quo operienda est archa. in qua ponet testimonium quod dabo tibi. Inde precipiam et loquar ad te. super propitiatorium. scilicet ac medio duorum cherubin qui erunt super archam testimonii cuncta que mandabo filiis israhel. Facies et mensam de lignis setthim. huius duos cubitos longitudinis et in latitudinem cubitum et in altitudinem cubitum ac semissem. et inaurabis eam auro purissimo. faciesque illi labium aureum per circuitum. et labio coronam interrasilem. altam palmi. digitus et super illam altam coronam aureolam. Quatuor que circulos aureos preparabis et ponet eos in iiii. angulis eiusdem mense per singulos pedes. Subter coronam erunt circuli aurei. ut mittantur uectes per eos et portari possit mensa portans. Ipsos que uectes facies de lignis setthim et circumdabis auro. ad sublimendam mensam. Parabis et acetabula. ac fialas thuribula. ac cathos in quibus offerenda sunt libamina. ex auro purissimo. et ponet super mensam panes propositionis. in conspectu meo semper. Facies et candelabrum ductile. de auro mundissimo. hastile eius et calamos. scyphos et sphęrulas ac lilia ex ipso procedentia. Sex calami egredientur de lateribus. tres ex uno latere et tres ex altero. Tres scyphi quasi in nucis modum per calamos singulos. Sphęrule que similiter scyphi unius nucis. in calamo altero sphęrula que et lilium. tres similiter scyphi unius nucis. in calamo altero sphęrula que et lilium. Hec erunt opera. vi. calamorum que producendi sunt de hastili. Ipsius autem candelabri erunt. iiii. scyphi in nucis modum sphęrule que per singulos et lilia. Sphęrula sub duobus calamis per una loca. que simul. vi. fient procedentes de hastili uno. Et sphęrule que et calami ex ipso erunt. omnia ductilia de auro purissimo. Facies et lucernas. vii. et ponet eas super candelabrum ut luceant ex aduerso. Emunctoria que et ubi que emuncta sunt eorum aurea. fient de auro purissimo. Omne pondus candelabri cum omnibus basibus suis. habebit talentum auri mundissimi. in specie. Et fac secundum exemplar quod tibi in monte monstratum est. Tabernaculum ita fiet. Decem cortinas de bysso retorta et iacincto. ac purpura. coccoque bis tincto. opere plumario fabre. longitudo cortine uni habebit. xxviii. cubitos. latitudo. iiii. cubitorum erit. Vnius mensure fient omnia tentoria. Quinque cortine sibi iungent mutuo. et alia quinque necessario simili cohęrebunt. Ansulas iacinctinas in labiis ac summitatibus fabre cortinas. ut possint inuicem copulari. Quinquagenas ansulas cortina habebit in utroque parte ita insertas. ut anse contra anses ueniant. et altera alteri possit aptari. Facies et l. circulos aureos quibus cortinas uela iungenda sunt. ut unum tabernaculum fiat. Et fabre saga cilicina. xi. ad operiendum tectum tabernaculi. longitudo sagi unius habebit. xxx. cubitos. et latitudo. iiii. Equa erit mensura sagorum omnium. Et quibus iunges. v. seorsum et sex sibi mutuo copulabis. ita ut sextum sagum

in fronte recti duplicet. Fanet .l. ansal in ora sagi u
nius: ut conpungi cum alio queat. Et .l. ansal in ora
sagi alterius: ut cum altero copulet. Fanet .l. fibulas
eneas: quibus iungantur anse: et unum ex omnib; opert
mentum fiat. Qd aute supfuerit in sagis que parant
recto. id est unu sagum qd amplius ex medietate ei
opiet posticia tabernacli: et cubitus ex una parte pende
bit. et alia ex altera: qui plus est in sagoz longitudine
utrumq; latus tabnacli pregeus. Fanet et opimentum
aliud recto. de pellibus arietum rubricatis: et sup hoc rur
sum aliud opimentum de taxinctinis pellib;. Fanet et ta
bulas stanet tabernacli de lignis sethim: que singule
cubitos denos in longitudine habeant. et in latitudine
singulos ac semissem. In latibus tabule due inseruie
fient. quib; tabula altera tabule conectatur: atq; in
hunc modum cuncte tabule parabunt. Quarum .xx.
erunt in latere meridiano. qd uergit ad austrum. Quib;
xl. bases argenteas fundes: ut bine base singulis tabulis
p duos angulos subiciant. In latere aut secdo tabnacli.
qd uergit ad aquilone. xx. tabule erunt. xl. hinc et ba
ses argenteas: bine base singulis tabulis supponentur.
Ad occidentalem u plagam tabernaculi fanet .vi. tabulas.
Et rursum alias duas que in angulis erigant. post tgum
tabnacli. Erunt q; coniuncte a deorsum usq; sursu: et una
omnes compago retinebit. Duabus q; tabulis que in angu
lis ponende sunt: similis iunctura seruabit. Et erunt simil
tabule .viii. bases earu argentee .xvi. duabus basibus p u
nam tabulam supputatis. Fanet et uectes de lignis sethim.
v. ad continendas tabulas in uno latere tabnaculi. et .v. alios in altero et eiusdem numeri ad occidentalem plagam. Qui
mittent p medias tabulas a summo usq; ad summu. Ip
sasq; tabulas deaurabis. et fundes in eis aureos anulos. per
quos uectes tabulata continean. quos operies lamnis aure
is. Et eriges tabernaculu iuxta exemplum qd tibi in monte
monstratum est. Fanet et uelum de iacincto et purpura coccoq; bis tincto et byssi retorta: opere plumario. et pulchra varietate contextum. Qd appendes ante .iiii. columpnas de lig
nis sethim. que ipe quide deaurate erunt: et habebunt ca
pita aurea. sed bases argenteas. Inferes aute uelum pcurri
bos: unde qd ponet archam testimonii: et qd sanctuariu et sancta
ria diuidentur. Ponet et propitiatorium sup archam
testimonii in sca scoz. Ponesq; ex ea mensam et contra men
sam candelabrum in latere tabnaculi meridiano. Mensa aut
stabit in parte aquilonis. Fanet et tentorium in introitu
tabnaculi de iacincto et purpura coccoq; bis tincto et byssi retorta: opere plumario. Et quinq; columpnas deaurabis lignoz
sethim: ante q; ducatur tentorium. Quarum erunt capita
aurea et bases argentee. Fanet et altare de lignis sethim. qd
habebit .v. cubitos in longi tudine et totidem in latitu
dine. id est quadru et tres cubitos in altitudine. Cornua
aute ex ipo .iiii. angulos ex ipo erunt et opiet illud ere. Fanet
q; in usus ei lebetes ad suscipiendos cineres et forcipes atq;
fuscinulas et ignium receptacula. Omnia uasa ex ere fabri
fabis. Craticulam q; in modum retis eneam: et circul .iii.
angulos erunt .iiii. anulis eneis quos ponet subter areolam
altaris. Erit q; craticula usq; ad altaris medium. Fanet et
uectes altaris de lignis sethim duos: quos operies lamnis
eneis et perducet p circulos. Erunt q; ex utroq; latere al
taris ad portandum. Non solidum sed intrinsecus uacuu: mn
secus fanet illud. sicut in monte monstratu est. Fanet
atrium tabnaculi: in cui plaga australi contra meridie
erunt tentoria de byssi retorta. Centum cubitos unum
latus tenebit in longitudine et columpnas .xx. cu basibus
totidem eneis: que capita cum celaturis suis habebunt
argentea. Similit in latere aquilonis p longum. erunt
tentoria .c. cubitoz. Columpne .xx. et bases earu eiusdem
numeri et capita earu cu celaturis suis argentea. In latitudi
ne u atrii qd respicit ad occidentem. erunt tentoria p .l.
cubitos: et columpne .x. bases q; totidem. In ea q; atrii lati
tudine que respicit ad orientem .l. cubitu erunt: in quib;
.xv. cubitoz tentoria latere uno deputabunt. Columpne
q; tres et bases totidem. Et in latere alio erunt tentoria
cubitos obtinentia .xv. columpnas tres et bases totidem.
In introitu u atrii fiet tentorium cubitoz .xx. ex iacinc
to et purpura coccoq; bis tincto et byssi retorta: opere plu
mario. Columpnas q; habebit .iiii. cum basibus totidem.
Omnes columpne atq; circuitum uestibe erunt argenti
lamnis et capitib; argenteis et basibus eneis. In longitudi
ne occupabit atrium cubitos .c. in latitudine .l. altitudo
v. cubitoz erit. Fiet q; de bysso retorta: et habebit bases
eneas. Cuncta uasa tabnaculi in omnes usus et cerimo
nias tam paxillos ei q; in atrii ex ere facies. lxxvi.

Precipe filiis isrl: ut afferant tibi oleum de arboribus
oliuarii. purissimu pilog; contusum: ut ardeat lu
cerna semp in tabnaculo testimonii. extra uelum qd ob
tentum est testimonio tabnacli. Et collocabunt eam
aaron et filii eius: ut usq; mane luceat coram dño. Pre
tuus erit cultus p successiones cog; a filiis isrl. lxxvii.

Applica q; ad te aaron frem tuum. cu filiis suis de me
dio filioz isrl: ut sacerdotio fungant tibi. aaron. nadab.
et abiu. eleazar. et ithamar.

Fanesq; uestem scam fri tuo. in glam et decorem. Et lo
quere cunctis sapientib; corde quos repleui spu pru
dentie: ut faciant uestes aaron. in quib; sanctificatus ministret
mihi. Hec aute erunt uestimenta quibus fiet. Rationale. et suphumale. Tunicam et li
neam strictam. tiaram. et balteum. Faciet uestimenta
sca aaron fri tuo et filiis eius ut sacerdotio fungant mihi.
Accipient q; aurum et iacinctum et purpuram. coccumq;
bis tinctum. et byssum. Faciet aute suphumale de auro
et iacincto ac purpura coccoq; bis tincto et bysso retorta: ope
polimito. Duas oras iunctas habebit in utroq; late sum
mitatis. ut in unu redeant. et pa q; textura et cuncta opti
ficia metal. erit ex auro et iacincto et purpura coccoq; bis tinc
to et byssi retorta. Sumes q; duos lapides onychinos: et
sculpes in eis nomina filioz isrl. Sex nomina in lapide
uno: et vi. reliqua in altero. Iuxta ordinem natiuita
tis eoz. opere sculptoris et celature gemmarum sculpes eos
nominib; filioz isrl: inclusos auro atq; circundatos:
et ponet in utroq; latere suphumeralis. memoriale filiis
isrl. Portabit q; aaron nomina eoz coram dño. sup utrq;
humerum. ob recordationem. Fanet et uncinos ex auro. et du
as catenulas aureas purissimi. sibi inuicem cohærentes:
quas inseres uncinis. Rationale q; iudicii. faciet ope po
limito. iuxta textura suphumalis. ex auro. iacincto. et
purpura. coccoq; bis tincto et byssi retorta. Quadrangu
lum erit et duplex. mensuram palmi habebit. tam in lon
gitudine q; in latitudine. Ponesq; in eo .iiii. ordines
lapidum. In primo uersu erit lapis sardius et topazius.
et smaragdus. In secdo. carbunculus. saphirus et iaspis
In tertio. ligurius. achates et amethistus. In quarto. crisolitus. onychinus et berillus. Inclusi auro erunt p ordines
suos. habebuntq; nomina filioz isrl. Duodecim nomi
nib; celabunt singuli lapides nominib; singloz:
per xii. tribus. Fanet in rationali catenas
sibi inuicem cohærentes. ex auro purissimo. et duos a
nulos aureos. quos ponet in utraq; rationalis summitate.
Catenasq; aureas iunget anulis qui sunt in margi
nib; eius. et ipsaru catenaru extrema duobz copulabis
uncinis. in utroq; latere suphumalis. qd rationale re

ſpicet. Sathel ⁊ duos ánulos aureos. quos ponet in cúmu-
tibus rationalis. ⁊ in oris que ex regione sunt ſuphumá-
lis. ⁊ poſtiora eius aſpiciunt. Necnon ⁊ alios duos ánulos
aureos. qui ponendi sunt in utroq; late ſuphumeralis de
orſum. qđ reſpicit ad faciem iuncture inferioris. ut aptari
poſſit cum ſuphumeali. ut ſtringat rationale. ánulis ſu-
is. ei ánulis ſuphumális ypsa iacinctina. ut máneat hác
tuta fabrefacta. ⁊ a se inuicem rationale ⁊ ſuphumerale
nequeant ſeparari. Portabitq; aáron nomina filioꝝ iſrł.
in rationali iudicii ſup pectus ſuum. cñ ingredit scáa:
memoriale coram dño in ętnum. Ponet autem in rónale
iudicii. doctrinam ⁊ ueritatem. que erunt in pectore aáron.
cñ ingredit coram dño. Et gestabit iudicium filioꝝ iſrł
in pectore suo in conſpectu dñi ſemp. Sathel ⁊ tunicam ſup
humeralis. totam iacinctinam. in cuius medio ſupra
capitium ⁊ ora pgrium eius texturis. sicut fieri ſolet in ex
tremis uestibꝰ partibꝰ. ne facile rumpat. Decorum ꝫ ad pe
des eiusdem tunice. p circuitum. cñ mala punica. Sathel. ex iacin
cto ⁊ purpura ⁊ cocco bis tincto. mixtis in medio cymbalo
lis. ita ut tintinabulum sit aureum ⁊ malum punicꝰ. Et
ueſtiet ea aáron in officio ministerii. ut audiat ſonitus ei⁹ do
ingredit ⁊ egredit scáa rum in conſpectu dñi. ⁊ ñ moriat.
Sathel ⁊ lámynam de auro purissimo. in qua sculpet ope re
latorii sęm dño. Ligabisq; eam uitta iacinctina. ⁊ erit ſup
thiáram immineni fronti pontificis. lxxvii.

Portabit q; aáron iudicium filioꝝ iſrł. quos obtulerint ⁊ scm
cauerint filii iſrł. in cunctis muneribꝰ ⁊ donariis suis.
Erit aut lámyna semp in fronte eius. ut placatus sit ei
dñs. Stringesq; tunicam byſſo. ⁊ thiáram byſſinam. Sa
thel ⁊ báltheum ope plumarii. Porro filios aáron tunicis
lineis parabis. ⁊ báltheos ac thiáras in głam ⁊ decorem. Ve
stiesq; his omnib; aáron fręm tuum ⁊ filios ei⁹ cum eo. et
cunctoꝝ consecrabis manus. scłificabisq; illos ut sacerdotio
fungant mi. Sathel ⁊ femoralia linea. ut opiant carnem tur
pitudinis sue. a renibꝰ usq; ad femina. ⁊ utent ei⁹ aáron
⁊ filii ei⁹. cñ do ingredient tabnaculum testimonii. uł cñ do
appropinqnt ad altare ut ministrent in scłario. ne inique
quid rei moriant. Legitimum sempiternum erit aáron ⁊
semini eius p̄ eum. Sed ⁊ hoc Sathel. ut in in sacerdotium
consecrent. Tolle uitulum de armento. ⁊ arietes duos im
maculatos. panesq; azimos. ⁊ crustulam absq; fermento.
que conſpsa sunt oleo. Lagana q; ázima oleo lita. de simi
la tritica cuncta Sathel. ⁊ pósita in canistro offeres. Vitu
lum autem ⁊ duos arietes. ⁊ aáron ac filios eius applicabis.
ad ostium tabnaculi testimonii. Cumq; lauerit patrem
cum filiis aqua. iuduet aáron uestimentis suis. id est tunica
⁊ tunicella ſuphumali. ⁊ rónali. qđ stringet báltheo. ⁊ ponet
thiáram in capite ei⁹. ⁊ lámynam scam ſup thiáram. ⁊ ole
um unctionis fundet ſup capud ei⁹. Atq; hoc ritu consecra
bit filios q; illius applicabis. ⁊ induet tunicis lineis. cin
gesq; báltheo aáron. scilicet ⁊ filios ei⁹. Et imponet eis mi
tras. erunt q; sacerdotes mei. in religione pętua.

Postq̄m imolauerit manus eius. applicabis. ⁊ uitulum
coram tabnaculo testimonii. imponetq; aáron ⁊ filii
eius manus ſup capud illius. ⁊ mactabis eum in conſpectu
dñi. iuxta ostium tabnacli testimonii. ſumptumq; de san
guine uituli. ponet ſup cornua altaris digito tuo. Reliqui
aut sanguinis. fundes iuxta basem eius. Sumes ⁊ adipe
totum qui operit uentriculum. ⁊ reticulum iecoris. ac duos re
nes. ⁊ adipem qui ſup eos est. ⁊ offeres incensum ſup altare.
Carnes ꝫ uituli ⁊ coriū ⁊ fimum. cōbures foris extra castra:
eo qđ ꝑ peccato sit. Vnum q; arietem sumes. ſup cui⁹ caput
ponent aáron ⁊ filii eius manus. Quem cū mactáueris. tol
les de sanguine eius. ⁊ fundes circa altare. Ipm aut arietem.
secabis in frusta. Lotáq; in restima ei⁹ ac pedes. ponet ſup
concisa carnes. ⁊ ſup capud illius. ⁊ offeres totum arietem in in
censum ſup altare

Oblatio est dñi. odor suauissimus. uictima dei. Tollesq; arie
tem alterum. ſup cuius capud aáron ⁊ filii ei⁹ ponent manus
suas. Quem cum immolauerit. fręmes de sanguine ipius. ⁊ ponet
ſup extremum dextre auricule aáron ⁊ filioꝝ eius. ⁊ ſup pollices
manus eoꝝ. ⁊ pedis dextri. fundesq; sanguinem. ſup altare p cir
cuitum. Cumq; tulerit ex sanguine qui est ſup altare. ⁊ de oleo
unctionis. aspgel aáron ⁊ uestes eius. filios ⁊ uestimenta eoꝝ.
Consecratusq; ⁊ ipſe ⁊ uestis eius. tollet ádipem de ariete. ⁊ caudam
⁊ arumam que operit uentriculum. ac reticulum iecoris. ⁊ duos renes
atq; ádipem qui ſup eos est. armum q; dextrum. eo qđ sit arietis con
secrationis. Tortam panis unius. crustulam conſpsam oleo. ⁊ lagá
num de canistro azimoꝝ. qđ positum est in conſpectu dñi. Ponesq;
omnia ſup manus aáron ⁊ filioꝝ eius. ⁊ scłificabis eos eleuans co
ram dño. Suscipiesq; uniuersa de manib; eoꝝ. ⁊ incendes super
altare in holocaustum. odorem suauissimum in conſpectu dñi.
q; oblatio eius est. Sumes q; pectuscułum. de ariete quo imola
tus est aáron. scłificabisq; illud eleuatum coram dño. ⁊ cedet
in partem tuam. Scłificabisq; ⁊ pectuscłm consecratum. ⁊ ar
mum de ariete quem separabis. quo impletus est aáron ⁊ filii ei⁹.
cedentq; in partem aáron ⁊ filioꝝ eius iure ꝑpetuo. a filiis iſrł.
q; primitiua sunt. ⁊ victima de uictimis eoꝝ pacificis. que offert
dño. Uestem aut scam qua induitur aáron. habebunt filii
eius post eum. ut ungant in ea. ⁊ consecrent manus eoꝝ. Sep
tem diebꝰ utetur illa. qui primus pro eo fuerit constitutus de
filiis ei⁹. ⁊ qui ingredietur tabnaculum testimonii. ut mini
stret in scłario. Arietem q; consecrationis tolle. ⁊ coques car
nes eius in loco scō. quibꝰ uescetur aáron ⁊ filii ei⁹. Panes q;
qui sunt in canistro. in uestibulo tabnaculi testimonii. co
medent. ut sit placabile sacrificium. ⁊ scłificet offerentium
manus. Alienigena ñ uescetur ex eis. q; scł sunt. Qđ si re
manserit de carnibꝰ consecrationis. siue de panibꝰ usq; ad manē.
combures reliqua igni. ñ comedent. q; scłificata sunt. Omnia
que precepit tibi. Sathel ſup aáron ⁊ filios ei⁹. Septem diebꝰ con
secrabis manus eoꝝ. ⁊ uitulum ꝑ peccm offeres ꝑ singlos dies.
ad expiandum. Mundabis q; altare. cum immolaueris expia
tionis hostiam. ⁊ unges illud in scłificationē. Septem diebꝰ
expiabis altare ⁊ scłificabis. ⁊ erit scm scōꝝ. Omnis qui tetigerit
illud. scłificabitur. Hec est qđ facies in altare. Agnos anni
culos duos. ꝑ singlos dies iugit. unum agnum mane. ⁊ alterum
uespere. decimam partem similę conſpse oleo tuso. qđ habeat
mensuram quartam partem hin. ⁊ uinum ad libandum e
uidem mensure in agno uno. Alterum ꝫ agnum offeres ad uesp
am. iuxta ritum matutine oblationis. ⁊ iuxta ea que diximus
odore suauitatis. sacrificium e dño oblatione ꝑpetua in
generationes uras. ad ostium tabnaculi testimonii coram dño.
ubi constituam ut loquar ad te. ibiq; precipiam filiis iſrł.
Et scłificabitur altare in gła mea. ⁊ sanctificabo tabnaculum
testimonii cum altari. ⁊ aáron cum filiis ei⁹ ut sacerdotio
fungant mi. ⁊ habitabo in medio filioꝝ iſrł. eroq; eis dś.
⁊ scient q; ego dñs dś eoꝝ. qui eduxi eos de tra egypti ut
manerem inter illos. ego dñs dś ipoꝝ. Faciesq; altare ad
adolendum tymiama de lignis sethim. huius cubitum
longitudinis. ⁊ alterum latitudinis. id est quadrangulum.
⁊ duos cubitos altitudinis. Cornua ex ipso procedent. uesti
esq; illud auro purissimo. tam cuticulam ei⁹ q; parietes
per circuitum ⁊ cornua. Sathel q; ei coronam auream per
girum. ⁊ duos anulos aureos sub corona per singla late
ra. ut mittant in eos uectes ⁊ altare portet. Ipsos q; uec
tes facies de lignis sethim. ⁊ inaurabis. Ponesq; altare
contra uelum. qđ auro archam pendet testimonii coram
propitiatorio. quo tegit testimonium ubi loquar tibi.
Et adolebit incensum ſup eo aáron suauissimę fragrans.

xxviij. ſ. C. xxix.

lxxix.

ſ. C. xxx.

mane q̄ndo componet lucernas incendet illud. & q̄n collocat eas ad uespm̄ ut̄ret tm̄ama sempit̄num coram dño in gen̄ationes ut̄ras. Non offeretis sup eo tymiama opposi tionis alterius: nec oblationem & uictimā: nec libabitis. Et deprecabit̄ aaron sup cornua eius semel p annum in sanguine q̄d oblatum est p peccō: & placabit sup eo in gene rationib; ut̄ris scm̄ scōz erit dño. Locutusq; est dñs ad mo ysen dicens. Quando tuleris summā filiorū isrl: uxta nu merum: dabunt singli precium p animab; suis dño. & n̄ erit plaga in eis cum fuerint recensiti. Hoc aut̄ dabit omnis qui transit ad nomen. Dimidium sicli: uz mensu ram templi. Siclus: xx. habet obolos. Obolus pars sicli of feret̄ dño. qui habet in numo a. xx. annis & sup̄. dabit p tinum. Vtiq; n̄ adder ad medium sicli: & paup mens nō minuet̄ suscepturamq; pecuniam que collata est a filiis isrl. tra det in usus tabernaculi testimonii: ut sit monim̄tum eorū coram dño. & propitietur animab; eorū.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Fac & labrum e neum cū basi sua ad lauandū: ponesq; illud in tabna culum testimonii & altare: & missa aqua lauabit̄ eo aa ron & filii eius manus suas ac pedes. quando ingressuri sunt tabernaculū testimonii: & quando accessuri ad alta re ut offerant in eo thymiama dño. ne forte moriant̄. Legitimum sempit̄num erit ipi & semini ei p successiones.

Locutus q; est dñs ad moysen dicens. Sume tibi aroma ta: stacten & onycha & galbanen boni odoris: & thus lucidissimū. Et equalis pondo ris erunt omnia. faciesq; tymiama compositum opere unguentarii. mixtū diligent̄ & purum: & sanctificatione dignissimū. Cumq; in tenuissimum puluerem unusta contuderis: ponesi ex eo coram testimonio tabernaculi in quo loco apparebo tibi. Sanctum sanctorum erit uobis tymiama tale. quod in compositione ei facietis in usus uros. q; sanctum est dño. Homo quicunq; fecerit simile. ut odore illius perfruatur: peribit de populis suis.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Ecce uocaui ex nomine beseleel filium uri filii hur de tribu iu da. & implebo eum spū dei. sapia. & intelligentia & scia. in omni opere ad excogitandum fabre. quicquid fieri potest ex auro & argento & ere. marmore & gemmis & diuersi tate lignorū. dedique ei socium holiab filium achisamech de tribu dan. & in corde omnis eruditi posui sapiam. ut faciant cuncta que precepi tibi. Tabernaculū federis & archam testimonii. & propitiatorium q̄d super eam est. & cuncta uasa tabernaculi. mensam q; & uasa eius. candelabrum purissimum cum uasis suis. & altare thymiamatis. et holocausti & omnia uasa eorū. Labrum cum basi sua. uestes sacras in ministerio aaron sacerdotis & filiis eius. ut fungantur officio suo in sacris. Oleum unctionis & thymiama aromatum in sanctuario. Omnia que precepi tibi facient.

Et locutus est dñs ad moysen. Loquere filiis isrl: & dic eis ad eos. Videte ut sabbatum meum custodiatis. quia signum est inter me & uos in generationib; uris. ut sciatis q̄ ego dñs qui sanctifico uos. Custodite sabbm meum: sanctum enim erit uobis. Qui polluerit illud: morte morietur. Qui fecerit in eo opus: peribit anima illa de medio populi sui. Sex diebus faciet opus: in die. vii. sabbatum est requies sancta dño. Omnis qui fecerit opus in hac die: morietur. Custodiant filii isrl sabbatum. & celebrent illud in generationib; suis. pactum est sempit̄num inter me & filios isrl. signumq; p petuum. Sex enim diebus dñs fecit celum et terram: et in septimo ab opere cessauit.

Dedit q; moysi postquam impleuit loquens cum illo in monte sinai duas tabulas testimonii lapideas. scriptas digito dei.

Videns autem populus quia moram faceret descendendi de monte moyses: congregatus aduersus aaron dixit. Surgens fac nobis deos q̄ nos precedant: moysi enim huic uiro qui nos eduxit de terra egypti. ignoramus quid ei acciderit. Dixit q; ad eos aaron. Tollite inaures aureas de uxorum filiorumq; & filiarum uestrarum auribus. & afferte ad me. Fecit populus que iusserat. detulerunt inaures ad aaron. Quas cum ille accepisset: formauit opere fusorio. & fecit ex eis uitulum conflatilem. Dixeruntq;. Hii sunt dii tui isrl qui te eduxerunt de terra egypti. Quod cum audisset aaron: edificauit altare coram eo. & preconis uoce clamauit dicens. Crastina festiuitas dñi est. Surgentesq; mane: obtulerunt holocausta & hostias pacificas. Et sedit populus comedere ac bibere. & surrexerunt ludere.

Locutus est autem dñs ad moysen. Vade descende: peccauit populus tuus. quem eduxisti de terra egypti. Recesserunt cito de uia quam ostendisti eis. fecerunt sibi uitulum conflatilem. & adorauerunt. atq; immolantes ei hostias dixerunt. Isti sunt dii tui isrl: qui te eduxerunt de terra egypti. Rursumq; aut dñs ad moysen. Cerno q̄d populus iste dure ceruicis sit: dimitte me ut irascat furor meus ei & delcam eos. faciamq; te in gentem magnam.

Moyses autem orabat dñm deum suum dicens. Cur dñe irascitur furor tuus contra populum tuum. quem eduxisti de terra egypti in fortitudine magna & in manu robusta? Ne quelo dicant egyptii. callide eduxit eos ut interficeret in montibus & deleret e terra: quiescat ira tua & esto placabilis super nequitia populi tui. Recordare abraham ysaac & isrl seruorum tuorum. quibus iurasti per te met ipm dicens. Multiplicabo semen uestrum sicut stellas celi & uniuersam terram hanc de qua locutus sum. dabo seminibus uris & possidebitis eam semp. Placatus q; est dñs ne faceret malum q̄d locutus fuerat aduersus

Et reuersus est moyses de monte portans duas tabulas testimonii in manu. scriptas ex utraq; parte. & factas opere dei. Scriptura q; dei erat sculpta in tabulis. Audiens autem iosue tumultum populi uociferantis: ait ad moysen. Vlulatus pugne auditur in castris. Qui respondit. Non est clamor adortantium ad pugnam. neq; uociferatio compellentium ad fugam: sed uocem cantantium ego audio. Cumq; appropinquasset ad castra: uidit uitulum & choros. iratusq; ualde. proiecit de manu tabulas. & confregit eas ad radicem montis. Arripiensq; uitulum quem fecerant. combussit & contrisit usq; ad puluerem. eumq; sparsit in aqua. & dedit ex eo potum filiis isrl.

Dixitq; ad aaron. Quid tibi fecit hic populus. ut induceres super eum peccatum maximum. Cui ille respondit. Ne

nudigneturꝫ dñs meus. Tu enim nosti pplm istum: qꝺ̃ pⁿ
ne ad malum. Dixerunt in. fac nobis deos qui precedant
nos: huic enim moysi qui eduxit nos de tra egypti nescimus
quid acciderit. Quib; ego dix. Quis aurm habet aurꝫ: Tu
lerunt ꝛ dederunt mi: ꝛ proiecit illud in ignem. egressusq; est
hic uitulus. Videns g moyses pplm qꝺ̃ esset nudatus: spolia
uerat enim eum aaron ppter ignominiam sordis: ꝛ inter
hostes nudum constituerat:

Et stans in porta castroꝝ ait. Si quis est dñi: jungat mi.
Congregatiq; sunt ad eum omnes filii leui. Quib; ait. Hec
dicit dñs ds isrl. Ponat uir gladium sup femur suum.
Ite ꝛ redite de porta usq; ad portam p medium castroꝝ: et
occidat unusquisq; fratrem ꝛ amicum ꝛ proximum suum. fecerꝫ
filii leui uerba sermonem moysi: ceciderunt q; in die illo.
qꝺ̃ xxiii. milia hominum. Et ait moyses. Consecrastis manꝰ
uras hodie dño. unusquisq; in filio ꝛ fre suo ut det uob̃ bndi
cho.

Facto aut die altero: locutus e moyses ad pplm. Peccastis peccm maximum ꝛ ascendam
ad dñm: si quo modo emam quiuero de pcm p scelere uro.
Reuersusq; ad dñm: ait. Obsecro peccauit pplꝰ iste peca
tum maguꝫ: fecerunt q; ds deos aureos. Aut dimitte eis
hanc noxam: aut si nõ fatues. dele me de libro tuo quem scp
sisti. Cui respondit dñs. Qui peccauerit mi: delebo eum de li
bro meo. Tu aute uade ꝛ duc pplm istum quo locutus sum
t. angls meus precedet te. Ego autem: in die ultionis ulsa
bo ꝛ hoc peccm eoꝝ. Percussit g dñs pplm: p reatu uituli quem
fecerunt aaron.

Locutusq; est dñs ad moysen. Vade descende de loco isto tu ꝛ pplꝰ tuus quem eduxisti de tra
egypti: in tram quam uram abraham ysaac ꝛ iacob di
cens: semini tuo dabo eam: ꝛ mittam pcursorem tui angeli
lum: ut eiciam chananeum ꝛ amorreum ꝛ etheum ꝛ phe
rezeum ꝛ eueum ꝛ iebuseum ut introeas in tram fluentem
lacte ꝛ melle. Non enim ascendam tecum: qꝺ̃ pplꝰ dure
ceruicis est: ne forte disperdam te in uia. Audiens pplꝰ ser
monem hunc pessimum: luxit. ꝛ nullus ex more induit
ornatum suum.

Dixitq; dns ad moysen. Loquere filiis isrl. Populꝰ dure ceruicis es: semel ascen
dam in medio tui ꝛ delebo te. Jam nunc depone ornatꝰ
tuum: ut sciam quid faciam tibi. Depposuerunt g filii
isrl ornatum suum: a monte oreb. Moyses q; tollens
tabnaculum: tetendit extra castra pcul: uocauitq; nomen
eius tabnaculum fderis. Et omnis pplꝰ qui habebat aliqm
questionem: egrediebatur ad tabernaculum fderis extra
castra. Cumq; egrederet moyses ad tabnaculum: surge
bat uniuersa plebs: ꝛ stabat unusquisq; in ostio papi
lionis sui: aspiciebantq; tergum moysi: donec ingre
deret tentorium. Ingresso autem illo tabnaculum fderis:
descendebat columpna nubis: ꝛ stabat ad ostium. loqbat
q; cum moyse cernentib; uniuersis. qꝺ̃ columpna nubis
staret ad ostium tabnaculi: stabantq; ipi et adorabant
pfores tabnaculorum suorum.

Loquebatur aute dñs ad moysen facie ad faciem: sicut
loqui solet homo ad amicum suum. Cumq; ille reuerteret
in castra: minister eius iosue filius nun puer. nõ recede
bat de tabnaculo. Dixit autem moyses ad dnm. Preci
pis ut educam pplm istum: ꝛ nõ indicas mi quem missu
rus es mecum: psertim cum dixeris mihi nomine. et
inueniste gratiam coram me. ·lxxxv·

Si ergo inueni gram in conspectu tuo: ostende mi faciem
tuam ut sciam te: ꝛ inueniam gram ante oculos tuos. Respice pplm tuum: gentem hanc. Dixit q; dñs. Fa
ciem mea precedet te: ꝛ requiem dabo tibi. Et ait moyses.
Si nõ tu ipe precedis: ne educas nos de loco isto. In quo e
nim scire poterimus ego ꝛ pplꝰ tuus: inuenisse nos gra
tiam in conspectu tuo: nisi ambulaueris nobiscum ut
glificemur ab omnib; pplis qui habitant sup tram. Dixit
autem dñs ad moysen. Et uerbum istud qꝺ̃ locutus es
fatuum. Inuenisti enim gram coram me: et te ipsum
noui ex nõie. Qui ait. Ostende mihi glam tuam. Respõ
dit. Ego ostendam omne bonum tibi. et uocabo in nomine
dñi coram te: ꝛ miserebor cui uoluero: ꝛ clemens ero in
quem mihi placuerit. Rursumq; ait. Non potes uidere
faciem meam: nõ enim uidebit me homo ꝛ uiuet. Qꝺ̃ iterum. Ecce inquit locus apud me: stabis sup petram.
Cumq; transibit glia mea: ponam te in foramine petre.
ꝛ protegam dextera mea donec trapseam. Tollamq; ma
num meam: ꝛ uidebis posteriora mea: faciem autem meam uideri non poteris.

·C·xxxvi·

Ac dñs incepit. Precide aut tibi duas tabulas lapideas sicut
priores: ꝛ scribam sup eas uerba. que habuerunt ta
bule quas fregisti. Esto paratus mane. ut ascendas sta
tim in montem sinai: stabisq; mecum sup uerticem mon
tis. Nullus ascendat tecum: nec uideat quispiam p totum
montem: boues q; oues ne pascant circa eum. Excidit q;
duas tabulas lapideas quales antea fuerant: ꝛ de nocte con
surgens: ascendit montem sinai sicut ei preceperat dñs. por
tans secum tabulas. Cumq; descendisset dñs p nubem:
stetit moyses cum eo inuocans nomen dñi. Quo transe
unte coram eo ait. Dñator dñs ds miserator: ꝛ clemens.
patiens ꝛ multe miserationis ac ueritatis: qui custodis mi
sericordiam in milia. qui aufers iniquitatem ꝛ scelera atq;
peccata. nullus q; apud te per se innocens est. qui reddis
iniquitatem patrum filiis ac nepotib; in tertiam ꝛ quartam
generationem. festinusq; moyses curuatus est ad terram:
ꝛ adorauit ait. Si inueni gram in conspectu tuo dñe: ob
secro ut gradiatur nobiscum. pplꝰ enim dure ceruicis e:
ꝛ auferas iniquitates nras atq; peccata. nosq; possideas.
Respondit dns. Ego iniho pactum. in conspectu cunctis
signa faciam. que nunq; facta sunt in ulla terra. nec in ul
la gentium: ut cernat pplꝰ iste in cuius es medio. opꝰ dñi
terribile qꝺ̃ faciam tibi. Observa cuncta que hodie
mando tibi. Ego ipe eiciam ante faciem tuam amorre
um ꝛ chananeum ꝛ etheum. pherezeum q; ꝛ euheum
ꝛ iebuseum. Cave ne unq; cum habitatoribus terre illi
pungas amicitias que tibi sint in ruinam. sed aras eoꝝ de
strue. confringe statuas. lucosq; succide. Nolo adorare
deum alienum. dñs zelotes nomen eius. ds e emulator.
Ne ineas pactum cum hominib; illarum regionum. ne ci
tissime fornicari faciant eis ꝛ adorare simulacra
eoꝝ. ducat te quispiam ut comedas de immolatis. Nec
uxorem de filiabus eoꝝ accipies filio tuo. ne postquam ipe
fuerint fornicate fornicari faciant ꝛ filios tuos. in deos su
os. Deos conflatiles non facies tibi. sollempnitatem azimoꝝ cu
stodies. vii. diebus uescere azimis. sicut precepi tibi in
tempore mensis nouoꝝ. Obrize enim uerni temporis: egs
sus es de egypto.

·lxxxvi·

Omne qꝺ̃ aperit uuluam genus masculinum. meum erit:
de cunctis animantib; tam de bobus quam de ouib; meum
erit. Primogenitum asini redimes oue. sin autem nec
redimis: occides. Primogenitum filioꝝ tuoꝝ
redimes. nec apparebis in conspectu meo uacuus. Sex
diebus operaberis: in die. vii. cessabis arare ꝛ metere. Sol
lempnitatem ebdomadaꝝ facies tibi. in primitiis frugũ
messis tue tritice. ꝛ sollempnitatem ꝙndo redeunte anni
tempore cuncta condunt. Tribus temporib; anni apparebit
omne masculinum tuum in conspectu dñi potentis dñi
dei isrl. Cum eiecero gentes a facie tua ꝛ dilataro
fines tuos: nullus insidiabitur tre tue. ascendente
te ꝛ apparente in conspectu dñi dei tui ter in anno. Non
immolabis sup fermentum sanguinem hostie mee. neq;

residebit mane de uictima sollempnitatis phase. Primitias frugum tue: offeres in domo dei tui. Non coques hedum in lacte matris sue. ·lxxxvii·

Dixitq; dñs ad moysen. Scribe tibi uerba hec: quibus tecum & cum isrl pepigi fedus. Fecit g ibi cum dño xl. diebus. & xl. noctibus. panem non comedit. & aquam non bibit. & scripsit in tabulis uerba federis decem.

Cumq; descenderet moyses de monte sinai. tenebat duas tabulas testimonii. & ignorabat qđ cornuta esset facies sua. ex consortio sermonis dei. Videns autem aaron & filii isrl cornutam moysi faciem. timuerunt ppe accedere. uocauit q; ab eo. reuersi sunt tam aaron q̃m principes synagoge. & post q̃m locutus est eis uenerunt ad eum etiam omnes filii isrl. quibus precepit cuncta que audierat a dño in monte sinai. Implet isq; sermonibus. posuit uelamen sup faciem suam. qđ ingressus ad dñm & loquens cum eo auferebat. donec exiret. & tunc loquebat ad filios isrl. omnia que sibi fuerant imperata. Qui uidebant faciem egredientis moysi ee cornutam. si; operiebat rursus ille faciem suam. si quando loqđatur ad eos. ·lxxxviii·

Igitur congregata omni turba filiorum isrl. dixit ad eos. Hec sunt que iussit dñs fieri. Sex diebus facietis operi. vii. dies erit uobis sanctificatus. sabbatum & requies dñi. Qui fecerit opus in eo. occidetur. Non succendetis ignem in omnibus habitaculis uestris. p̃ diem sabbati.

Et ait moyses ad omnem cateruam filiorum isrl. Iste est sermo quem precepit dñs dicens. Separate apud uos primitias dño. omnis uoluntarius & promptus animo offeret eas dño. Aurum & argentum. & es. iacinctum & purpuram coccumq; bis tinctum & byssum. pilos caprarum & pelles arietum rubricatas & iacinctinas. ligna sethim. & oleum ad luminaria concinnanda. & ut confician unguentum & thymiama suauissimum. lapides onichinos & gemmas ad ornatum ephi & rationalis. Quisquis uirum e sapiens. ueniat & faciat qđ dñs imperauit. tabernaculum scilicet & tectum eius atq; operimentum. annulos & tabulata cum uectibus. paxillos & bases archam & uectes. propitiatorium. & uelum qđ ante illud obtendit. mensam cum uectibus & uasis. & propositionis panibus. candelabrum ad luminaria sustentanda. & uasa illius & lucernas. & oleum ad nutrimenta ignium. Altare thymiamatis & uectes. oleum unctionis & thymiama ex aromatibus. centonum ad ostium tabernaculi. altare holocausti & craticulam eius cum uectibus & uasis suis. labrum & basem eius. cortinas atrii cum columpnis & basibus. centonum in foribus uestibuli. paxillos tabernaculi & atrii cum funiculis suis. uestimenta quoru usus est in ministerio sanctuarii. uestes aaron pontificis ac filiorum eius. ut sacerdotio fungantur in. Egressaq; omnis multitudo filiorum isrl de conspectu moysi. obtulit mente prompta tam ardua atq; deuota primitias dño. ad faciendum opus tabernaculi testimonii. quicquid in cultu & ad uestes sanctas necessarium erat. uiri cum mulieribus prebuerunt. Armillas & inaures. anulos & dextraalia. omne uas aureum in donaria dñi separatum est. Si quis habuit iacinctum & purpuram coccumq; bis tinctum. byssum & pilos caprarum. pelles arietum rubricatas & iacinctinas. argenti & eris metalla obtulerunt dño. ligna quoq; sethim in uarios usus. Sed & mulieres docte. dederunt que nouerant. iacinctum & purpuram. & tincturam ac byssum & pilos caprarum sponte. ppa cuncta tribuentes. Principes q; obtulerunt lapides onichinos & gemmas ad ephi humerale & rationale. aromata q; & oleum ad luminaria concinnanda. & ad ppandum unguentum ac thymiama dñi suauissimum componendum. Omnes uiri & mulieres mente deuota obtulere donaria ut fierent opa que iusserat dñs p manum moysi. cuncti filii isrl uoluntaria dño dedicarunt q; moyses ad filios isrl. ·lxxxix· Dixerunt.

Ecce uocauit dñs ex nomine beseleel. filium huri filii hur de tribu iuda. impleuitq; eum spu sapie & intelligentie & scie. omni doctrina. ad excogitandum & faciendum opus in auro & argento & ere. sculpendis q; lapidibus & ope carpentarie. quicquid fabre adinuenitur potest dedit in corde eius. Oholiab q; filium achisamech de tribu dan. ambos erudiuit sapientia ut faciant opa abietarii polymitarii ac plumarii. de iacincto & purpura coccoq; bis tincto & byssino. & texant omnia. ac noua quecq; reperiant que & cetera. C xxxvi.
recepit ut sculptores & ydonii uarii sapientes quibus dedit dñs sapiam & intellectum. ut scirent fabre operari que in usus sanctuarii necessaria sunt. & que precepit dñs fieri. Cumq; uocasset eos moysi & omnem eruditum uirum cui dederat dominus sapiam. & qui sponte obtulerant se ad faciendum opus. tradidit eis uniuersa donaria filiorum isrl. Qui cum instarent opi cotidie. mane uota populus offerebat. unde artifices uenire compulsi. dixerunt moysi. Plus offert populus q̃m necesse est in opus quod fieri iussit. Iussit g moyses p cunctos uoce cantari. Nec uir nec mulier quicquam ultra offerat in opus sanctuarii. Sicq; cessatum est a muneribus offerendis. eo qđ oblata sufficerent & superabundarent. Fecerunt q; omnes corde sapientes ad explendum opus tabernaculi. cortinas. x. de byssino retorta. & iacincto & purpura. coccoq; bis tincto opere uario. & arte polimita. quarum una habebat in longitudine. xxviii. cubitos. in latitudine. iiii. Una mensura erat omnium cortinarum. Coniunxit q; cortinas. v. altam alteri. & alias. v. sibi inuicem copulauit. Fecit & ansas iacinthinas in ora cortine unius ex utroq; latere. & in ora cortine alterius similiter. ut contra se inuicem uenirent ansе. & mutuo iungerentur. Unde & l. fudit circulos aureos qui morderent cortinas ansas. & necteret unum tabernaculum. Fecit & saga. xi. de pilis caprarum. ad operiendum tectum tabernaculi. Unum sagum unius longitudine habebat cubitos. xxx. & in latitudine cubitos. iiii. Unius mensure erant omnia saga. quoru v. iunxit seorsum. & vi. alia separatim. Fecitq; ansas. l. in ora sagi unius. & l. in ora sagi alterius. ut sibi inuicem iungerentur. Et fibulas eneas. l. quibus necterent tectum. ut unum pallium ex omnibus sagis fieret. Fecit & operimentum tabernaculi de pellibus arietum rubricatis. aliudq; desuper uelamentum de pellibus iacinthinis. Fecit & tabulas tabernaculi de lignis sethim stantes. Decem cubitorum erat longitudo tabule unius. & unum ac semis cubitus latitudo tenebat. Bine uncis fabricate erant per singulas tabulas. ut alia alii iungeretur. Sic fecit in omnibus tabulis tabernaculi. E quibus. xx. ad plagam meridianam erant contra austrum. cum. xl. basibus argenteis. Due bases sub una tabula ponebant. ex utraq; anguloru parte sibi ingastrature laterum in angulis terminant. Ad plagam q; tabernaculi que respicit ad aquilonem. fecit. xx. tabulas cum. xl. argenteis basibus. duas bases per singulas tabulas. Contra occidentem. i. id est ad eam partem tabernaculi que mare respicit. fecit. vi. tabulas. & duas alias per singulos angulos tabernaculi retro. que iuncte erant deorsum usq; sursum. & in unam opagen pertendebant. Ita fecit ex utraq; parte per angulos. ut octo essent simul tabule. & haberent bases argenteas. xvi. binas scilicet bases sub singulis tabulis. Fecit & uectes de lignis sethim. v. ad continendas tabulas unius lateris tabernaculi. & v. alios ad alterius lateris tabulas coaptandas. Et erexit hos. v. alios uectes ad occidentalem plagam tabernaculi. contra mare. fecit q; uectem alium. qui per medias tabulas ab angulo usq; ad angulum pueniret. Ipsas autem tabulas deauratas. & circulos eorum fecit aureos. per quos uectes inducti possent. quos & ipsos aureis laminis operuit. Fecit & uelum de iacincto. purpura uermiculo. ac byssino retorta. opere polymitario. mirabili atq; bis tinctum. Et. iiii. columpnas de lignis sethim. quas cum capitibus deauratis. fusis basibus eorum argenteis. Fecit & rentorium in introitu tabernaculi. ex iacincto purpura

uermiculo. byſſo q; retorta opꝰ plumarii. ⁊ columpnas
.v. cum capitib; ſuis. quas opiuit auro. Baſes q; earum fu
dit ęneas. quas operuit auro.

Fecit autem beſeleel ⁊ archam de lignis ſethim. huius
duos ſemis cubitos in longitudine. ⁊ cubitũ ac ſemis
ſem in latitudine. altitudo q; unius cubiti fuit ⁊ dimidii.
ueſtiuitq; eam auro purriſſimo intꝰ ⁊ foris. ⁊ fecit illi coro
nam auream p gȳrum. conflatis. iiii. anulos aureos. p. iiii.
angulos eius. duos anulos in latere uno. ⁊ duos in altꝰ. Vectes
q; fecit de lignis ſethim quos ueſtiuit auro. ⁊ quos mi
ſit in anulos qui erant in lateribꝰ arche. ad portandã eam.
fecit ⁊ propitiatorium id ē oraculum de auro mundiſſimo.
duos cubitos ⁊ dimidii in longitudine. ⁊ cubitũ ac ſemis
in latitudine. Duos etiam cherubin ex auro ductili quos
poſuit ex utraq; parte propitiatorii. cherubin unum in ſũ
mitate huius partis. ⁊ cherubin alterũ in ſummitate alte
rius partis. Duos cherubin in ſingulis ſummitatibꝰ propitiatorii.
extendentes alas. ⁊ tegentes propitiatorium. facesq; mutuo reſ
picientes. fecit ⁊ mensam de lignis ſethim in longitudine
duorum cubitorum. ⁊ in latitudine unius cubiti. que habebat in
altitudine cubitum ac ſemiſſem. circumdeditq; eam au
ro mundiſſimo. ⁊ fecit illi labium aureum p gȳrum.
ipſaq; labio coronam intraſilem. iiii. digitorum. ⁊ ſup eam
dem alteram coronam auream. fudit ⁊ quatuor circulos au
reos quos poſuit in iiii. angulos p ſinguloſ pedes mense
contra coronam. miſitq; in eos uectes ut portari mensa po
tarit. Ipſos q; uectes fecit de lignis ſethim. ⁊ circumdedit
eos auro. ⁊ uasa ad diuerſos uſus mense. acetabula. phialas
⁊ cyathos. ⁊ thuribula ex auro puro. in quibꝰ offerenda ſũt
libamina. Fecit ⁊ candelabrum ductile de auro mundiſ
ſimo. de cuius uectę calami. ſcyphi. ſpule. ac lilia procede
bant. vi. in utroq; latere. Tres calami ex parte una. et
tres ex altera. Tres ſcyphi in nucis modum p calamos ſin
gulos. ſpule q; ſimul ⁊ lilia. ⁊ tres ſcyphi inſtar nucis
in calamo altero. ſpere mala q; ſimul ⁊ lilia. Equum erat op⁹
vi. calamorum qui procedebant de ſtipite candelabri. In ipſo au
tem uectę erant. iiii. ſcyphi in nucis modũ. ſpule q; p ſin
gulos ⁊ lilia. ⁊ ſpule ſub duobꝰ calamis. p loca trina qui ſi
mul. vi. fiunt calami. procedentes de uectę uno. Et ſpu
le q; ⁊ calami ex ipſo erant. omnia ductilia ex auro pu
riſſimo. fecit ⁊ lucernas vii. cum emunctoriis ſuis. ⁊ ua
ſa ubi ea que emuncta ſunt extinguantur. de auro mundiſ
ſimo. Talentum auri appendebat candelabrum. cũ omnib;
uaſis ſuis. Fecit ⁊ altare thymiamatis de lignis ſethim.
habens p quadrum ſingulos cubitos. et in altitudine duos.
de cuius angulis procedebant cornua. ueſtiuitq; illud
auro mundiſſimo. cum craticula ac parietib; ⁊ cornib;.
fecit q; ei coronam auream ſubter gȳrum. ⁊ duos anulos
aureos ſub corona p ſingula latera. ut mittant in eos
uectes. ⁊ portet altare portari. Ipſos autē uectes fecit de
lignis ſethim. ⁊ operuit laminis aureis. Compoſuit et
oleum ad ſanctificationis unguentũ. ⁊ thymiamata de aro
matibꝰ mundiſſimis opere pigmentarii. Fecit ⁊ altare ho
locauſti de lignis ſethim. v. cubitorum p quadrum. ⁊ trium
in altitudine. cuius cornua de angulis procedebant. Ope
ruit q; illud ęneis laminis. ⁊ in uſus eius parauit ex
ere uaſa diuerſa. lebetas. forcipes. fuſcinulas. urceolos.
⁊ ignium receptacula. Craticulam q; ei in medio retis
fecit eneam. ⁊ ſubter eam in altaris medio arulam. fu
ſilem. iiii. anulis per tonden retiaculi ſummitates. ad ī
mittendos uectes ad portandum. quos ⁊ ipſos fecit de
lignis ſethim. ⁊ operuit laminis eneis. induxitq; ar
culos qui in altaris latꝰ eminebant. Ipſum autē al
tare cauum erat ſolidum. ⁊ ſ; cauum ex tabulatis. ⁊ inde va
cuum. Fecit ⁊ labrum eneum cum base ſua de ſpe
culis mulierũ que excubabant in oſtium tabernaculi. Et at
rium. in cuius auſtrini plaga erant tentoria de byſſo re
torta cubitorum. c. columpne eius. xx. cum baſibꝰ ſuis. ca
pita columpnarum ⁊ tota opꝰ celatum argenteum. Eque ad
ſeptentrionalem plagam tentoria. columpne. baſes q;
⁊ capita columpnarum eiuſdem menſure ⁊ operis. ac me
talli erant. In ea ꝑ plaga que occidentē reſpicit. fue
runt tentoria cubitorum. l. columpne. x. cum baſibꝰ ſuis
eneis. ⁊ capita columpnarum celata argentea. Porro contra
orientem. l. cubitorum parauit tentoria. in quibꝰ. xv. cubi
tos columpnarum trium cum baſibꝰ ſuis. unum tenebat
latus. Et in parte alta qui utrinq; introitum tabernacli
faciat. xv. cubitorum erant tentoria. columpne tres. ⁊ baſes
totidem. Cuncta atrii tentoria. byſſus retorta texuerat.
Baſes columpnarum fuere eneę. capita autē earum cū celatu
ra ſua argentea. Sed ⁊ ipſa columpnarum atrii veſtiuit argen
to. ⁊ in introitu eius opere plumario fecit tentorium ex hya
cintho purpura uermiculo. ac byſſo retorta. quod habebat. xx.
cubitos in longitudine. altitudo u. v. cubitorum erat. iuxta
menſuram quam cuncta atrii habebant tentoria. Co
lumpne autem in ingreſſu fuere. iiii. cum baſibꝰ eneis. ca
pita q; earum ⁊ celature argentee. Paxilli q; tabernaculi
⁊ atrii p gȳrum. fecit eneos. Hec ſunt inſtrumenta taber
naculi teſtimonii que enumerata ſunt iuxta precep
tum moyſi in cerimoniis leuitarum. p manum ithamar
filii aaron ſacerdotis. quam beſeleel filius huri filii
hur de tribu iuda. dño p moyſen iubente opleuerat.
cumcto ſibi ſocio oholiab filio achiſamech de tribu dan.
qui ⁊ ipſe artifex lignorum egregius fuit. ⁊ polimitarius atq;
plumarius. ex hyacincto purpura. uermiculo ⁊ byſſo. Omne
aurum q̃d expenſum eſt in opere ſcẽarii. ⁊ q̃d oblatum in
donariis. xxi. ꝯ. talentorum fuit. ⁊ ſeptingentorum. xxx. ſiclo
rum ad menſuram ſcẽarii. Oblatum eſt autē ab his qui tran
ſierunt ad numerũ. a xx. annis ⁊ ſup. de ſexcentis trib⁹ mi
libus ⁊ quingentis. l. armatorum. fuerunt pręterea. c. talen
ta argenti. ex quibꝰ conflate ſunt baſes ſcẽarii. ⁊ introitꝰ
ubi uelum pendet. Centum baſes ſimul ſunt de talentis. c.
ſinguli ſiquidem talenti p baſes ſingulas ſupputatis. De mille auē
ſeptingentis. ⁊ lxxv. fecit capita columnarum. quas ⁊ ipſas
veſtiuit argento. Et ita q; oblata ſunt talenta. lxxii. mi
lia. ⁊ quadringenti ſupra ſicli. ex quibus fusile ſunt baſes
introitus tabernaculi teſtimonii. ⁊ altare eneum cũ cra
ticula ſua. omniaq; uaſa que ad uſum eius pertinent. ⁊ baſes
atrii tam in circuitu ꝙm in ingreſſu eius. ⁊ paxilli tabernacli
atq; atrii p gȳrum. De iacincto ū ⁊ purpura uermiculo
ac byſſo fecit veſtes quibus induerent aaron. ꝙdo miniſtra
bat in ſcis. ſicut preceperat dñs moyſi. Fecit ę ſuphumerale de
auro. iacincto ⁊ purpura. cocco q; bis tincto ⁊ byſſo retor
ta. opere polimitario. ⁊ incidunt brachiale aureum. ⁊ extremi
tates in fila. ut poſſint torqueri cum priore colore ſubtegmi
nis. Duę q; oræ ſibi inuicem copulantur in utroq; la
tere ſummitatum. ⁊ balteum ex hyſdem coloribꝰ ſic pre
cepat dñs moyſi. Parauit ⁊ duos lapides onichinos aſtri
ctos ⁊ inclusos auro. ⁊ ſculptos arte gemmaria nominibus
filiorum iſrł. poſuitq; eos in lateribꝰ ſuphumeralis. in mo
numentum filiorum iſrł. ſicut preceperat dñs moyſi. Fecit et
rationale opere polimito iuxta opus ſuphumeralis. ex au
ro iacincto. purpura. cocco q; bis tincto ⁊ byſſo retorta.
quadrangulum. duplex menſure palmi. ⁊ poſuit in eo
gemmas ordines. iiii. In primo uersu. erat ſardius.
topazius. ſmaragdus. In ſecũdo. carbunculus. ſaphirus
iaſpis. In tertio. ligurius. achates. amethiſtus. In quarto.
chryſolitus. onichinus. berillus. circumdati ⁊ inclusi au
ro. pro ordines ſuos. Ipſique lapides. xii. ſculpti erant nomi
nibꝰ xii. tribuum iſrł. ſinguli p nomina ſingulorum. Fecit

rationali ⁊ cathenulas sibi mutuem cohærentes de auro purissimo ⁊ duos uncinos totidemq; annulos aureos. Ponro annulos posuerant in utroq; latere rationalis. e quibus pendebant due cathene auree quas inseruerunt uncinis qui in suphumalis angulis eminebant. Hec ⁊ ante ⁊ retro connectebant sibi: ut suphumerale ⁊ rationale mutuo nec deterent. Stricta ad balteum. ⁊ annulis fortiꝰ copulata. quos ungebat utrinq; cacuminа: ne laxa fluerent. ⁊ a se mutuem mouerent. sicut preceperat dñs moysi. fecerunt & tunicam suphumalem totam iacinctinam: ⁊ capitii in superiori parte contra medium: oramq; p gyrum capitii texturam. Vestem autem ad pedes mala punica ex iacinto purpura vermiculo ac bysso retorta. ⁊ tintinnabula de auro mundissimo que posuerunt inter mala granata in extrema parte tunice p gyrum. tintinnabulum aureum. ⁊ malum punicꝰ. quibꝰ ornatus incedebat pontifex. quando ministerio fungebatur. sicut preceperat dñs moysi. fecerunt ⁊ tunicas byssinas opere textili aaron ⁊ filiis ei: ⁊ mitras cꝫ coronulis suis ex bysso. feminalia & linea byssina. cingulum & de bysso retorta. iacinto purpura ac uermiculo distinctum arte plumaria sicut preceperat dñs moysi. fecerunt ⁊ laminam sacre ueneracionis de auro purissimo. scripserunt q; in ea opere gemmario sctm dñi. ⁊ strinxerunt eam cum mitra uitta iacinctina: sicut preceperat dñs moysi. Perfectum est igr omne opus tabnacli ⁊ tecti testimonii. fecerunq; filii isrl cuncta que preceperat dñs moysi. et obtulerunt tabnaculum ⁊ tectum ⁊ uniuersam supellectilem. annulos tabulas uectes columpnas. ac bases. optorum de pellibꝰ arietum rubricatis. ⁊ aliud operimentum de iacinctinis pellibꝰ. uelum archam uectes propiciatorium. mensam cum uasis. ⁊ propositionis panibꝰ. candelabrum lucernas ⁊ ucensilia eaꝝ cum oleo. Altare aureum et unguentum thymiama ex aromatibꝰ. ⁊ tentorium in introitu tabnacli. Altare ereum. retaculum. uectes. ⁊ uasa eius omnia. labrum cum basi sua. tentoria atrii ⁊ columpnas cum basibꝰ suis. Tentorium in introitu atrii. funiculos q; illud ⁊ paxillos. Nichil ex uasis deerat: que in ministerium tabnaculi ⁊ in tectum fœderis usui sunt facta. Vestes q; quibꝰ sacerdotes uterꝰ in sctuario aaron scilicet ⁊ filii eius obtulerunt filii isrl sicut preceperat dñs moysi.

Que postq; moyses cuncta uidit expleta: benedixit eis. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Mense primo die prima mensis eriges tabnaculum testimonii. ⁊ pones in eo archam. deinde inducesq; ante illam uelum. ⁊ illata mensa: pones supeam que rite prepta sunt. Candelabrum stabit cum lucernis suis. ⁊ altare aureum in quo adolebitur incensum coram archa testimonii. Tentorium in introitu tabnaculi pones. ⁊ ante illud altare holocausti. Labrum inter altare ⁊ tabnaculum. quod impletis aq; circumdabis aq; atrium tentorii. ⁊ ingressum eius. ⁊ assumpto unctionis oleo. unges tabnaculum cum uasis suis ut sctificentur. altare holocausti. ⁊ omnia uasa eius. labrum cum basi sua: omnia unctionis oleo consecrabis. ut sint scta sctorum. Applicabis q; aaron ⁊ filios eius ad fores tabnaculi testimonii. ⁊ lotos aqua: indues sctis uestibꝰ ut ministrent mihi. ⁊ unctio eoꝝ in sacerdotium proficiat sempiternum. Fecitq; moyses omnia que preceperat dñs.

Igr mense primo anni secdi in prima die mensis collocatum est tabnaculum. erexitq; illud moyses. ⁊ posuit tabulas aptas sibi. ⁊ uectes. statuitq; columpnas. ⁊ expandit tectum sup tabnaculum. imposito desup operimento: sicut dñs imperarat. Posuit ⁊ testimonium in archa. subdidit iumenta uectibꝰ. propiciatorium desup. Cumq; intulisset archam in tabnaculum. appendit ante eam uelum: ut expleret dñi institutionem. Posuit ⁊ mensam in tabnaculo testimonii ad plagam septentrionalem extra uelum. ordinatis coram se positionibus panum. sicut preceperat dñs moysi. Posuit ⁊ candelabrum in tabernaculum testimonii. e regione mense in parte australi locatisq; p ordinem lucernis suis. preceptum dñi. posuit ⁊ altare aureum sub tecto testimonii contra uelum. ⁊ adoleuit sup eo incensum aromatum: sicut usserat dñs. Posuit ⁊ tentorium in introitu tabnaculi. ⁊ altare holocausti in uestibulo testimonii. obtulit in eo holocaustum ⁊ sacrificia: ut dñs imperat. Labrum q; statuit inter tabnaculum testimonii ⁊ altare: impleuit illud aqua. Lauerunt q; moyses ⁊ aaron ac filii eius manus suas ac pedes cum ingrederentur tectum fœderis. ⁊ accederent ad altare. sicut preceperat dñs. Erexit ⁊ atrium p gyrum tabnaculi ⁊ altaris: ducto in introitu eius tentorio

Postq; cuncta perfecta sunt: operuit nubes tabnaculum testimonii. ⁊ gla dñi implerat illud. nec poterat moyses ingredi tectum fœderis. nube operiente omnia. ⁊ maiestate dñi coruscante. q; cuncta nubes operuerat. Si q; ndo nubes tabnaculum deserebat: procedebant filii isrl p turmas suas. Si perdebat desup: manebant in eodem loco. Nubes quippe dñi: incubabat p diem tabnaculo. ⁊ ignis in nocte uidebatur populis isrl. p cunctas mansiones suas. Explicit elleſmoth .i. exodus.

Incipiunt capitula libri leuitici.

1 Que sit forma holocausti faciendi. ⁊ de pecoribꝰ et de uolatilibus. ii.
2 Quom offerri debeat oblatio q; sibi sacrificium appellatur. iii.
3 Quom pacificoꝝ. iiii.
4 Quom p peccato ignorantie sacerdotis. v.
5 Quom p ignorantia populi ut principis. vi.
6 Quom p ignorantia alie ⁊ alie de plebe. vii.
7 De consecratione pretaxatis ⁊ q tinuus e ex o tactu. viii.
8 De alia peccante potestatum in deposito ⁊ pjurio.
9 Que sit lex holocausti. ix.
10 De oblatione aar ton die cōsecrationis sue.
11 Que sit lex hostie pro peccato. x.
12 Que sit lex hostie pacificoꝝ.
13 De adipem ⁊ sanguine si liceat comedere. xiii.
14 De unctione aaron ⁊ filiorum ei ⁊ sacrificio moysi.
15 De sacrificio aaron. xv.
16 De nadab ⁊ abiu consumptis a dño. xvi.
17 Sacerdotes arceant a uino ⁊ ebrietate. ⁊ pcipit ubi uescendum sit eis sacrificium. xviii.
18 Que animantia comedere liceat ⁊ que si. xix.
19 De muliere que peperit masculum ⁊ q fœminam. xx.
20 De tactu lepre ⁊ lege ei.
21 Mundatus a lep xxi.
ad ueritatem sacerdotis redit in castra. xxii.
22 De lepra in domo. xxiii.
23 De eo qui patit fluxum seminis. ⁊ qui cotu polluit.
24 De muliere in fluxu sanguinis. xxv.
25 Prescribitur q; aaron facere debeat ingressum scm. ⁊ de hyrco emissario et immolatitio. xxvi.
26 De ieiunio nimis septimi.
27 De reatu occidentis ouem aut bouem. ⁊ inde si offerentis. ⁊ qui adipem ⁊ sanguinem comedit. aut morticinum aut captum a bestia. xxviii.
28 Quarum plenarum illicita est coniunctio. xxix.
29 De concubitu masculoꝝ et iumentorum. xxx.
30 De parentibꝰ honorandis ⁊ q; do uestis patricii lucrat. ⁊ quando non. xxxi.
31 Reliquias messis ⁊ uindemie pauperibꝰ dimittendas. ⁊ de uasis uinariis deuitandis ⁊ cultu humanitatis ⁊ innocentie xxxii.
32 De ydolo melech ⁊ magis ⁊ ariolis uitandis ⁊ parentibꝰ honorandis ⁊ puniendis adultris ⁊ incestis. xxxiii.
33 De coitu menstruate ⁊ pthonicis ⁊ diuinis. xxxiiii.
34 Vt sacerdotes omnem uitent occasionem. ⁊ de filia sacerdotis deprehensa in stupro ⁊ qua lege pon

tufex teneatur. ·xxxv· Propt̃ que uitia filiꝰ aaron offerre ñ debeat: deo panes: ut alienigene ñ uescant̃ sc̃ĩa earũ: & ex quibꝫ cãũ & filiꝰ aaron abeũ arceant̃. ·xxxvi·

Q d̃ maculosa & uiciosa offerri ñ debeant: & qñ offerri debeat que uitiũ careant: & q̃ndo edendum sit eo quod p̃ q̃ãrum actione oblatum est. ·xxxvii·

De publicis sollempnitatibꝫ & diebꝫ azimꝰ. ·xxxviii·

De primitiꝰ offerendis: & de pentecoste. ·xxxix·

De festiuitatibus septimi mensis: & de luminaribus accendendis: & panibus ꝓpositionis. ·xl·

De blasphemiꝰ lapidandis: & homicida primendo et lege talionis. ·xli·

De frẽ paupe: & sabbo ẽt: & lege iubilei. ·xlii·

De frẽ uendito & de ydolis uitandis: & de sabbꝰ celebrandis. ·xliii·

Que bona debeantur obseruatoribus legis: et que mala contemptoribus. ·xliiii·

De hiꝰ que deo uoto obligata sunt: q̃ndo & quomodo redimantur aut non.

Incipit uageru: & liber leuitici. ·i·

Vocauit autem moysen: & locutus est ei dñs de tabernaculo testimonii dicens: Loquere filiis israel: et dices ad eos. Homo qui obtulerit ex uobis hostiam dño de pecoribꝫ id est de bobus & ouibꝫ offerent̃ uictimas: si holocaustum fuerit eius oblatio ac de armento: masculum immaculatum offeret: & ad ostium tabernaculi testimonii ad placandum sibi dñm. Ponetq; manus sup caput hostie: & acceptabilis erit. atq; in expiationem eius ꝓficiet. Immolabit q; uitulum coram dño: & offerent filii aaron sacerdotes sanguinem eius fundent̃ p altaris circuitum qd̃ ẽ ante ostium tabernaculi. Detractaq; pelle hostie artus in frustra concident: & subicient in altari ignem struent lignoꝝ aute posita. membra que cesa sunt desup ordinabunt̃. Caput in adipem & cuncta que adhereant pecori in testibus & pedibꝫ lotis aq̃ adolebit q; ea sacerdos sup altare in holocaustum & suauem odorem dño. Qd̃ si de pecoribꝫ oblatio est: de ouibꝫ siue de capris holocaustum: a masculum & absq; macula offeret. immolabit q; ad latus altaris qd̃ respicit ad aquilonẽ coã dño. Sanguinem ei⁹ fundent filii aaron: p circuitum. diuidentq; membra. capite & omĩa que adhereant pecori & imponent sup ligna que subiciendus ẽ ignis. Intestina & pedes lauabunt aqua: & oblata omnia: adolebit sacerdos sup altare in holocaustum & odorem suauissimum dño. Si aute de auibꝫ holocaustu oblatio fuerit dño: de turturibꝫ & pullis columbe. offeret eam sacerdos ad altare: & retorto ad collum capite ac rupto uentris loco: decurrere faciet sanguinẽ sup cripidinem altaris. Vesicula & guttur sub & pluma proiiet iuxta altare ad orientalẽ plagam: in loco in quo cineres effundi solent. Confringet q; ascellas eius: & nõ secabit nec ferro diuidet eam: & adolebit sup altare lignis igne subposito. holocaustum ẽ & oblatio suauissimi odoris dño. Anima cum obtulerit oblationẽ sacrificii dño. simila erit eius oblatio. fundetq; sup eã oleum & ponet thus: ac deferet ad filios aaron sacerdotes. Quoꝝ unus tollet pugillum plenum simile & olei ac totũ thus: & ponet memoriale sup altare in odorem suauissimũ dño. Qd̃ aute reliquum fuerit de sacrificio: erit aaron & filiis ei⁹: sc̃ĩm sc̃oꝝ de oblationibꝫ dño. Cum aute obtulerit sacrificium coctum in clibano de simila panes scilicet absq; fermẽto conspersos oleo & lagana azima oleo lita. si oblatio tua fuerit de sartagine simile conspse oleo & absq; fermẽto: diuides eam minutatim & fundes sup̃ oleum. Si aũ de craticula fuerit sacrificium: eque simila oleo conspget. qm̃ offerent dño: tradet manibꝫ sacerdotis. Qui cũ obtulerit eam: tollet memoriale de sacrificio & adolebit sup altare in odorem suauitatis dño. Quicquid aut reliquũ est: erit aaron & filiis eius sc̃m sc̃oꝝ de oblationibus dñi. Omnis oblatio que offert̃ dño: absq; fermẽto fiet. ñ enim quicquam fermẽti ac mellis adolebit̃ in sacrificium dño. Primitias tantũ eoꝝ offerent & munera. sup altare ẽ non ponent̃ in odorem suauitatis. Quicquid obtulerit sacrificio. sale condies. nec auferes sal fœderis dei tui: de sacrificio tuo. In omĩ oblatione: offeres sal. Sin autem obtulerit munus primitiaꝝ frugum tuaꝝ dño. de spicis adhuc uirentibꝫ. torrebis ea igni & confringes in morem farris. & sic offeres primitias tuas dño. fundent sup ea oleum & thus imponent quia oblatio dñi ẽ. De qua adolebit sacerdos in memoriam munis partem farris & olei. ac totum thus. Q d̃ si hostia pacificoꝝ fuit ei⁹ oblatio & de bobꝫ uoluerit offerre marem siue feminam. immaculata offeret coram dño. ponetq; manus sup caput uictime que immolabit̃ in introitu tabernaculi. fundentq; filii aaron sacerdotis sanguinem p circuitum altaris. & offerent de hostia pacificoꝝ in oblationem dño adipẽ qui operit uentrem & quicquid pinguedinis uentriculum contrahit ẽ. Duos renes cum adipe quo tegunt̃ ilia & reticulum iecoris cũ renunculis. adolebunt q; ea sup altare in holocaustum ignis suppositus. in oblationem suauissimi odoris dño. Si uõ de ouibus fuit eius oblatio & pacificoꝝ hostia. siue masculum siue feminã obtulerit: immaculata erunt. Si agnum obtulerit coram dño: ponet manũ sup caput uictime que immolabit̃ in uestibulo tabernaculi testimonii. fundentq; filii aaron sanguinem eius p altaris circuitũ: & offerent de pacificoꝝ hostia sacrificium dño. adipem & caudam totam cum renibꝫ & pinguedine que operit uentrem atq; uniuersa uitalia & utrumq; renunculum cum adipe qui est circa uitalia. reticulũ q; iecoris cũ renũculis. & adolebit ea sacerdos sup altare: in pabulum ignis & oblationis dñi. Si capra fuerit ei⁹ oblatio. & obtulerit eam dño: ponet manũ suam sup caput eius. & immolabit q; eam in introitu tabernaculi testimonii: & fundent filii aaron sanguinẽ eius sup altaris circuitũ. tollent q; ex ea in pastum ignis dñi. adipem qui operit uentrem & qui tegit uniuersa uitalia. Duos renunculos cũ reticulo qui est sup eos circa ilia & arunam iecoris cũ renunculis: adolebit q; ea sacerdos sup altare in alimoniam ignis & suauissimum odorem. Omnis adeps dñi erit uobis perpetuo in generationibꝫ & cunctis habitaculis uestris. nec adipem & sanguinem omnino comedetis. ·iii·

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis israel. Anima cũ peccauerit p ignorantiam & de uniuersis mandatis dñi que preceptit ut fieri debent quippiam fecerit. Si sacerdos qui est unctus peccauerit delinquere faciens ꝑ populum. offeret p peccato suo uitulum immaculatum dño & adducet illum ad ostium tabernaculi testimonii coram dño. ponetq; manũ sup caput eius & immolabit eum dño. haurietq; de sanguine uituli. inferens illum in tabernaculum testimonii. Tinctoq; digito in sanguine: aspget eum septies coram dño contra uelum sc̃tuarii. ponetq; de eodem sanguine sup cornua altaris thymiamatis gratissimi dño: qd̃ ẽ in tabernaculo testimonii. Omne aute reliquum sanguinem fundet in basem altaris holocausti in introitu tabernaculi & adipem uituli offeret p peccato. tam eum qui operit uentrem q̃m omnia que intrinsecus sunt. duos renunculos & reticulum qd̃ est sup eos circa ilia & adipem iecoris cum renunculis. sicut offert̃ de uitulo hostie pacificoꝝ: & adolebit ea sup altare holocausti. Pellem & omnes carnes

cum capite ⁊ pedibus ⁊ intestinis ⁊ sumo ⁊ reliq̃ corpe
efferet extra castra in locum mundum · ubi cinerel ef
fundi solent · uret̃ur q; eam sup lignor̃ struem · que in
eo effusor̃ cinerum cremabunt̃ur. Q̃ si om̃is turba
ilit ignorauerit · ⁊ p impietate fecerit q̃d cont̃ mandata
tum dñi ē · ⁊ postea intellexerit peccm suum · offeret
ut̃ulum p peccto · adducetq; eum ad hostium tabnacli ·
⁊ ponent seniores ꝑ manus sup capud ei coram dño ·
immolato q; ut̃ulo in conspectu dñi inferet sacerdos
qui unctus est de sanguine eius in tabnaclm testimõii
tincto digito aspget septies cont̃ uelum · ponetq; de
eodem sanguine in cornib; altaris q̃d ē coram dño in
tabnaculo testimonii · Reliquum aut̃ sanguinē fun
det ad basem altaris holocaustor̃ q̃d ē in hostio ta
bnaculi testimonii · omẽmq; eius adipem tollet · ⁊ ado
lebit sup altare · sic fiet ei ⁊ de hoc ut̃ulo · q̃m fecit
⁊ pul · Et rogabit̃ p eis sacerdote · ꝑ ut̃ul erit dñi · Sp̃m
aut̃ ut̃ulum efferet ext̃ castra atq; comburet · sicut
⁊ priorem ut̃ulum · q; p peccto ē multitudinis · Si pec
cauerit princeps · ⁊ fecerit unũ e plib; p ignorantiam
q̃d dñi lege phibetur · ⁊ postea intellexerit peccatũ suũ ·
offeret hostiam dño hyrcum de capris immaculatũ · ponet
q; manum suam sup capud eius · Cumq; immolauerit eum
in loco in quo solet mactari holocaustum coram dño · q; pro
peccato est · tinguet sacerdos digitum in sanguine hostie p
peccato tanget cornua altaris holocausti · ⁊ reliquum fun
det ad basem ei · Adipem ei adolebit sup sicut in victimis
pacificor̃ fieri solet · rogabit̃q; p eo ⁊ p peccto eius ac dimit
tet̃ur ei · Q̃d si peccauerit anima de plebe ire p ignorantiam
ut faciat quicq̃ ex his que dñi lege phibentur atq; delin
quat · ⁊ cognouerit peccm suum · offeret capram immaculatã ·
ponet q; manũ sup capud hostie que p peccato ē · ⁊ immola
bit eam in holocausto tollet q; sacerdos de sanguine in di
gito suo · ⁊ tanget cornua altaris holocausti · reliquum
fundet ad basem eius · Omẽm aut̃ aufert̃ adipem sicut
auferri solet de victimis pacificor̃ · adolebit sup altare in
odorem suauitatis dño · rogabit q; p eo · ⁊ dimittet̃ ei · Si
autem de pecorib; obtulerit victimam p peccato · ouem
scilicet immaculatam · ponet manum sup capud ei · ⁊ immolabit
eam in loco ubi solent holocaustor̃ cedi hostie · sumetq; sa
cerdos de sanguine ei digito suo · ⁊ tanget cornua altaris ho
locausti · reliquum fundet ad basem eius · Omẽm q; aufe
rent adipem sicut auferri solet adeps arietis qui immolat̃
p pacifics · ⁊ cremabit sup altare in incensum dñi · rogabit
q; p eo ⁊ p peccto eius · ⁊ dimittet̃ur illi ·

·vii·

Si peccauerit anima ⁊ audierit vocem iurantis testisq;
fuerit q̃d aut̃ ipse viderit ⁊ conscius ei sit · nec indicauerit · ꝑ
tabit iniquitatem suam · Anima que tetigit aliquid im̃u
dum siue q̃d occisum ē abestia · aut p se mortuum · siue q̃d
libet aliud reptile · ⁊ oblita fuit · immunditie sue · rea est ·
delinquit · Et si tetigit quicq̃m de immunditia hominis
ex̃ omẽm impietatem qua pollui solet · oblitaq; cognos
cerit · postea · subiacebit delicto · Anima que iurauerit ·
⁊ pronũciauerit labiis suis ut vel male quid faceret vel bene ·
⁊ id ipm iuramento ⁊ sermone firmauit · oblitaq; postea
intellexerit delictum suum · agat penitentiam ꝑ peccto · of
ferat agnum de gregib; siue capram · orabit q; p eo sacer
dos ⁊ p peccto ei · Si aut̃ non potuerit offerre pecus · offe
rat duos turtures · vel duos pullos columbarũ dño · unum
p peccto · ⁊ alterum in holocaustum · dabit q; eos sacerdoti ·
Qui primum offerens p peccato · retorquebit capud eius
ad pennulas · ita ut collo hereat · ⁊ si penit̃ abrumpatur ·
⁊ aspget de sanguine ei parietem altaris · Quicquid aut̃
reliquum fuerit · fiet distillare ad fundamentum ei · q;
p peccato est · Altim si adolebit in holocaustum ut fi solet ·

rogabit q; p eo sacerdos ⁊ p peccato ei · ⁊ dimittet̃ur ei ·
Q̃d si non inuenerit manus eius offerre duos turtures · t duos
pullos columbarũ · offeret p peccto suo simile partem ephi de
simila · si mittet in eam oleum · ⁊ thymi aliquid imponet
q; p peccato ē · tradetq; eam sacerdoti · Qui plenum ex eo
pugillum hauriens · cremabit sup altare in monimentum
eius qui obtulit · rogans p illo · ⁊ exorans · Reliq̃m in parte
ipse habebit in munere · Locutus ē dñs ad moysen dicens · A
nima que si p̃uaricans ceremonias p errorem · in his q̃
dño iussit sciẽtia peccauerit · offeret p delicto suo arietem
immaculatum de gregib; qui eum potest duob; siclis argenti
ponder̃ sciarũ · ꝑ mq; q̃d intulit damnum restituet · ⁊
quintam partem ponet sup̃ · tradens sacerdoti qui roga
bit p eo offerens arietem · ⁊ dimittet̃ ei · Anima si pecca
uerit p ignorantiam · fecerit q; unum ex his que dñi le
ge phibent̃ · ⁊ peccati rea intellexerit iniquitatem suam · of
ferat arietem immaculatum de gregib; sacerdoti iuxta æ
stimationem q; peccati · Qui orabit p eo q̃d nesci
ens fecerit · ⁊ dimittet̃ ei · q; p errore deliquit in dño ·

Locutus ē dñs ad moysen dicens ·

·viii·

Anima que peccauit · ⁊ contempto dño negauit depositũ
proximo suo q̃d fidei eius creditum fuerat · aut in aliquid ex
torserit · aut calumpniam fecit siue rem ablatam inue
nerit · ⁊ infitiens insuper peierauerit · ⁊ q̃dlibet aliud ex
pluribus fecit in quib; peccare solent homines · commissa
delicti recidet omnia que p fraudem uolut obtinere in
iuria · ⁊ quintam insup partem dño cui damnum intule
rat · P peccato aut̃ suo offeret arietem immaculatum de g
ge · ⁊ dabit eum sacerdoti iuxta æstimationem̃ iniuriam q;
delicti · qui rogabit p eo coram dño · ⁊ dimittet̃ illi · p sin
gulos que faciendo peccauit ·

·ix·

Locutus est dñs ad moysen dicens · Precipe aaron ⁊
filiis ei · Hec est lex holocausti · Cremabit̃ in altari tota
nocte usq; mane · ignis ex eodem altari erit · Ignis
sacerdos tunica ⁊ feminalibus lineis · tollet q; cinerẽ q̃s
uorauit ignis cremauit · ⁊ ponent iuxta altare · Spoliabit
tur postea uestimentis · indutusq; alio · efferet eos ext̃
castra · ⁊ in loco mundissimo usq; ad tabullam olim
fanet · Ignis aut̃ in altari semp ardebit · quem nut
ret sacerdos subiiciens ligna mane p singulos dies · Et
impositio holocausto desup · adolebit adipes pacificor̃ ·
Ignis est iste perpetuus · qui nunq̃m deficiet in altari ·
Hec est lex sacrificii · libamiñor̃ · que offerent filii aa
ron coram dño · ⁊ coram altari · Tollet sacerdos pugil
lum similæ · que conspersa est oleo · ⁊ totum thus quod
sup similam positum ē · Adolebitq; illud in monimẽ
tum odoris suauissimi dño · Reliq̃m aut̃ partẽ sum
le comedet aaron cum filiis suis absq; fermento · ⁊ co
medet in loco scõi · in atrio tabnaculi · Ideo aut̃ si fermen
tabit · ex parte eius in dñi offert̃ incensum · scũm scõr̃
erit · sicut p peccato atq; delicto · Mares tantum stir
pis aaron comedent illud · Legitimũ ac sempiternum
est in generationibus uris de sacrificiis dñi · Omnis
qui tetigit illa · sanctificabitur ·

·x·

Et locutus ē dñs ad moysen dicens · Hec est oblatio
aaron ⁊ filior̃ ei · q̃m offerre debent dño in die ũc
tionis sue · Decimam partem ephi offerent simile
in sacrificio sempiterno · medium ei mane · ⁊ medium
uespe · que in sartagine oleo conspersa frigetur · Offerent
aut̃ eam calidam in odorem suauissimum dño ·
sacerdos qui patri iure succedet · ⁊ tota cremabit̃
in altari · Omne enim sacrificium sacerdotũ igne
conburetur · nec quisquam comedet ex eo · Locutus
est dominus ad moysen dicens ·

·xi·

Loquere aaron ⁊ filiis eius · Ista est lex hostie p

peccato. In loco ubi offert holocaustum: immolabit coā dño. scīm scōz est. Sacerdos qui offert: comedet eam in loco scō in atrio tabnaculi. Quicquid tetigit carnes ei: sctificabit. Si de sanguine eius uestis fuit aspsa: lauabit in loco scō. Vas autem fictile in quo cocta est confringet. Q̄ si æneum fuit: defricabitur: & lauabit aqua. Omnis masculus de genere sacerdotali uescet carnibz eius: q scīm scōz est. Hostia enim que cedit p peccō cui⁹ sanguis infert in tabnaclm testimonii ad expiandum in scīario: ñ comedet; comburet igni. Hec quoq; est lex hostie p delicto. Scā scōz est. Idcirco ubi immolabit holocaustum macta bit & uictima p delicto. sanguis ei⁹ p gyrum fundet altaris. Offerent ex ea caudam & adipem qui operit uitalia. duos renunculos & pinguedinem que super ilia ē: reticulumq; iecoris cum renunculis: & adolebit ea sacerdos sup altare: incensum est dñi p delicto. Omnis masculus de sacerdotali genere in loco scō uescet his carnibz: q sanctū scōz est. Sicut p peccō offertur hostia: ita & p delicto. Vnaq; hostie lex una erit: & ad sacerdotem qui eam obtulerit p tinebit. Sacerdos qui offert holocaustu uictimam: habebit pellem ei⁹: & omē sacrificium simile q̄d coquit in clibano & quicquid in craticula aut in sartagine ꝓparat: ei⁹ erit sacerdotis a quo offert: sive oleo conspersa sive arida fuerit. cunctis filiis aaron equa mensura p singlos diuidetur. Hec est lex hostie pacificoz que offertur dño. Si p gratiarum actione fuit oblatio: offerent panes absq; fermēto: conspersos oleo: & lagana azima uncta oleo. coctamq; similam. et conlisa: & oleo adspersione conspersa. Panes q̄q fermentato: cū hostia gratiarum que immolat p pacificis. Ex quibus unus p primitiis offert dño: & erit sacerdotis qui fuderit hostie sanguinem. cui⁹ carnes eadem comedent die. ñ remanebit ex eis quicq̄m usq; mane. Si uoto uel sponte quis q̄m obtulerit hostiam. eadem simili comedetur die. Si: & si quid in crastinum remanserit: uescet. Quod quid aut tertii die: ignis assumet.

Si quis de carnibz uictime pacificoz die tertio comedit: irrita fiet oblatio ñ p̄derit offerenti. Quin potius quecūq; anima tali se execratio detaminauit: prevaricationem rea erit. Caro que aliquid tetigit immundū ñ comedet: sed comburet igne. Qui fuit mundus uescet ex ea. Anima polluta que ederit de carnibz hostie pacificoz que oblata est dño: peribit de pplis suis. Et que tetigit immundi am hominis & iumenti siue omnis rei que polluere potest: & comederit de huiusmodi carnibz interibit de pplis suis. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis israel. Adipem bouis & ouis & capre ñ comedetis. adipem cadaueris morticini: & ferē animalis q̄d a bestia captum ē: habebitis in usus uarios. Si quis adipem qui offerri debet in incensum dño comederit: peribit de pplo suo. Sanguinem quoq; omnis animalis ñ fumetis in cibo: tam de auibz q̄m de pecoribz. Omnis alia que ederit sanguinē: peribit de pplis suis.

Locutus ē dñs ad moysen dicens. Loquere filiis israel dicens. Qui offert victimam pacificoz dño: offerat simul & sacrificium. id ē libamenta eius. Tenebit manibz adipem hostie & pectusculum. Cumq; ambo oblata dño consecrauerit: tra det sacerdoti qui adolebit adipem sup altare. Pectusculum autē erit aaron & filioz ei⁹. armus quoq; dexter de pacificis hostiis: cedet in primitias sacerdotis qui obtulerit sanguinem & adipem filioz aaron: ipse habebit & armum dextrum in portione sua. Pectusculū enim elevationis & armum separatiōis tulit a filiis israel de hostiis eoz pacificis: & dedit aaron sacerdoti at filiis eius lege perpetua: ab omni pplo israel. Hec ē unctio aaron & filioz eius in cerimoniis dñi: die qua obtulit eos moyses ut sacerdotio fungerent: & que precepit dari eis dñs a filiis israel religione perpetua in generationibus suis.

Ista est lex holocausti & sacrificii p peccato atq; delicto: & p consecratione & pacificoz uictimis: quas constituit dominus moysi in monte synai. quando mandauit filiis israel ut offerrent oblationes suas dño in deserto synai. xiii.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Tolle aaron cum filiis suis uestes eoz & unctionis oleum. uitulum p peccō. duos arietes. canistrum cum azimis & congregabis omnem cetum ad ostium tabnaculi.

Fecit moyses ut dñs imperat. congregataq; omnis turba ante fores: ait. Iste est sermo quem iussit dñs fieri. Statimq; obtulit aaron & filios ei⁹. Cumq; lauisset eos. uestiuit pontificem subucula linea. accingens eū balteo: & induens tunica hyacinthina. & desup humerale imposuit. Quod astringens cingulo aptauit humeris: in quo erat doctrina & ueritas. Cydarim quoq; capiti eius circumposuit. & super eum contra frontem posuit laminam auream. consecrationis: sicut preceperat ei dñs. Tulit & unctionis oleum. quo unxit tabernaculum cum omni supellectili sua. Cumq; sctificasset aspersisset altare septies: unxitq; altare & omnia uasa eius. labrumq; cum basi sua sctificauit oleo. Q̄ fundens sup capiti aaron: unxit eum & consecrauit. filios q̄q ei⁹ oblatos uestiuit tunicis lineis. & cinxit balteo imposuitq; mitras ut iusserat dñs. Obtulit & uitulum p peccato. Cumq; sup eum posuissent aaron & filii ei⁹ manus suas: immolauit eum hauriens sanguinem. & tacto digito: tetigit cornua altaris p gyrum. Quo expiato & sctificato: fudit reliquum sanguinem ad fundamenta ei⁹. Adipē autē qui est sup uitalia: & reticulum iecoris. duosq; renunculos cum arunculis suis: adoleuit super altare. Vitulū ei⁹ pelle carnibz & fimo crematis extra castra: sicut p̄ceperat dñs. Obtulit & arietem in holocaustum. Super cuius capiti cum imposuissent aaron & filii ei⁹ manus suas: immolauit eum & fudit sanguinē eius p altaris circuitū. Ipsum q̄q arietē in frusta concidens. capiti eius & artus & adipem adoleuit igni. lotis pius intestinis & pedibz. totumq; simul arietem incendit super altare. eo q̄d esset holocaustum suauissimi odoris dño: sicut preceperat ei. Obtulit & arietem secūdum in consecratione sacerdotum: posueruntq; super capiti illius aaron & filii eius manus suas. Quem cum immolasset moyses sumens de sanguine tetigit extremū auricule dextre aaron & pollicem manus ei⁹ dextre. similiter & pedis. Obtulit & filios aaron. Cumq; de sanguine arietis immolati tetigisset extremum auricule singulorum dextre & pollicis manus ac pedis dextri. reliquum fudit sup altare p circuitū. Adipem ū & caudam omnemq; pinguedinem que operit intestina. reticulumq; iecoris & duos renes cū adipibz suis & armum dextrum separauit. Tollens autē de canistro azimoz q̄d erat coram dño panem absq; fermēto & collyridam conspersam oleo. laganeumq; posuit sup adipes & armū dextrum tradens simul omnia aaron & filiis ei⁹. Qui postq̄m leuauerunt ea coram dño. rursum suscepta de manibus eoz adoleuit sup altare holocaustu eo q̄d consecrationis esset oblatio. in odorem suauitatis. sacrificium dñi. Tulit & pectusculum eleuans illud coram dño de ariete consecrationis in partē suam. sicut preceperat ei dñs. Assumensq; unguenti & sanguinē qui erat sup altare. aspsit super aaron & uestimenta eius. & sup filios illius ac uestes eoz. Cumq; sctificasset eos in uestitu suo: precepit eis dicens. Coquite carnes ante fores tabnaculi: & ibi comedite eas. Panes q̄q consecrationis edite qui positi sunt in canistro: sicut precepit mihi dicens. aaron & filii eius comedent eos. Quicquid autē reliquū fuerit de carne & panibz igni assumet. De ostio q̄q tabnaculi ñ egredimini. vii. diebus usq; ad diem quo complebūtur tempora consecrationis uestre. Septem enim diebz fiunt consecrationes sicut & impletum est. ut eritis sacrificium complere

Die ac nocte manebitis in tabnaculo observantes custodias dñi ne moriamini. Sic enim mihi preceptum est. fecitq; aaron ⁊ filii eius cuncta que locutus est dñs p manum moysi. ‖ Octaua autem die uocauit moyses aaron ⁊ filios eius ac maiores natu israel. dixitq; ad aaron. Tolle de armento uitulum p peccato ⁊ arietem in holocaustum. utrūq; immaculatos ⁊ offer illos coram dño. Et ad filios israel loquit. Tollite hyrcum p peccato ⁊ uitulum atq; agnum anniculum ⁊ sine macula in holocaustum. bouem ⁊ arietem p pacifics ⁊ immolate eos coram dño. In sacrificio singlos. simila oleo conspersam offerentes. hodie enim dñs apparebit uobis. Tulerunt igit cuncta que iusserat moyses. ad ostium tabnaculi. Vbi cum omnis staret multitudo. ait moyses. Iste est sermo quem precepit dñs. facite ⁊ apparebit uobis gla ei. Vdixitq; ad aaron. Accede ad altare. ⁊ immola p peccato tuo. Offer holocaustum ⁊ deprecare p te ⁊ p pplo. Cumq; mactaueris hostiam pli. ora p eo sicut precepit dñs. Statimq; aaron accedens ad altare immolauit uitulum p peccato suo. Cuius sanguinem obtulerunt ei filii sui. in quo tingens digitū. tetigit cornua altaris. ⁊ fudit residuum ad basem eius. Adipemq; ⁊ renunculos ac reticulum iecoris que sunt p peccato adoleuit sup altare. sicut precepit dñs moysi. Carnes ⁊ pellem eius extra castra combussit igni. Immolauit ⁊ holocaustu uictimam. Obtulerunt ei filii sui sanguinem ei. quem fudit p altaris circuitum. Sed etiam hostiam in frusta concisam cū capite ⁊ membris singlis obtulerunt. Que omnia sup altare cremauit igni. lotis prius intestinis ⁊ pedibus aqua. ⁊ p pecto pli obtulerunt mactauit hyrcum. expiatoq; altari. fecit holocaustum addens in sacrificiis libamina que parili offerunt. ⁊ adolens ea sup altare absq; cerimoniis holocausti matutini. Immolauit ⁊ bouem atq; arietem. hostias pacifica pli. Obtulerunt ei filii sui sanguinem. quem fudit sup altare in circuitu. Adipem autē bouis ⁊ caudam arietis. renunculosq; cum adipibus suis ⁊ reticulum iecoris posuerunt sup pectora. Cumq; cremati essent adipes in altari. pectora eor ⁊ armos dextros separauit aaron eleuauit coram dño. sicut precepit moyses. Et extendens manū contra pplm. benedixit eis. sicq; completis hostiis p peccato ⁊ holocaustis pacificis. descendit. Ingressi autem moyses ⁊ aaron tabnaculū testimonii. ⁊ deinceps egressi. benedixerunt pplo. apparuitq; gla dñi omni multitudini. Et ecce ignis egressus a dño. deuorauit holocaustum ⁊ adipes qui erant sup altare. Quod cum uidissent turbe. laudauerunt dñm ruentes in facies suas. xvi.

Arreptisq; nadab ⁊ abiu filii aaron thuribulis suis. posuerunt ignem ⁊ incensum desup offerentes coram dño ignem alienum. qd eis precipitum non erat. Egressus q; ignis a dño deuorauit eos ⁊ mortui sunt coram dño. Dixitq; moyses ad aaron. Hoc est qd locutus est dñs. Sanctificabor in his qui appropinquant mihi. ⁊ in conspectu omnis pli glificabor. Qd audiens. tacuit aaron. Vocatis autē moyses misahel ⁊ helsaphan filiis oziel patrui aaron. ait ad eos. Ite tollite fres uros de conspectu sanctuarii. ⁊ asportate extra castra. Confestimq; pgentes. tulerunt eos sicut iacebant uestitos tunicis. ⁊ eiecerunt foras ut sibi fuerat imperatum. Locutus est moyses ad aaron ⁊ ad eleazar atq; ithamar filios eius. Capita ura nolite nudare. ⁊ uestimenta nolite scindere ne forte moriamini. et sup omnem cetum oriatur indignatio. fres uri ⁊ omnis domus israel plangant incendium qd dñs suscitauit. uos autē si egredimini fores tabnaculi. eiusquam pibitis. Oleum quippe sce unctionis est sup uos. Qui fecerunt omnia iuxta preceptum moysi. xvii.

Dixit q; dñs ad aaron. Vinum ⁊ omne qd inebriare potest ne bibetis tu ⁊ filii tui quando intratis tabnacu-

lum testimonii ne moriamini. q; preceptum est sempiternum in generationes uras. ⁊ ut habeatis scientiam discernendi inter scm ⁊ pfanum. inter pollutum ⁊ mundum. docealisq; filios uros omnia legitima mea que locutus est dñs ad eos p manum moysi.

Locutusq; est moyses ad aaron. ⁊ ad eleazar atq; ithamar filios eius qui residui erant. Tollite sacrificium qd remansit de oblatione dñi. ⁊ comedite illud absq; fermento iuxta altare. q; scm scōr est. Comedetis aut in loco scō qd datum est tibi ⁊ filiis tuis de oblationibus dñi. sic preceptum est mihi. Pectusculum q; q oblatū est. ⁊ armum qui separatus est edetis in loco mundissimo tu ⁊ filius tui ac filie tue tecum. Tibi enim ac liberis tuis. sepulta sunt de hostiis salutaribus filiorū israel. eo qd armum ⁊ pectus. ⁊ adipes qui cremant in altari eleuauerunt coram dño. ⁊ pinebunt ad te ⁊ ad filios tuos lege perpetua. sicut precepit dñs. Iste hyrcum qui oblatus fuerat p peccato cum quereret moyses. et combustum reperit. Iratusq; contra eleazar ⁊ ithamar. filios aaron qui remanserant ait. Cur non comedistis hostiam p peccato in loco scō que sca scōr est. ⁊ data uobis ut portetis uniquitatem multitudinis. ⁊ rogetis p ea in conspectu dñi. presertim cum de sanguine illius non sit illatum intus sca. ⁊ comedere debueritis in sanctario sicut preceptum est mihi. Respondit aaron. Oblata est hodie uictima p peccato. ⁊ holocaustum coram dño. Quibus autē accidit qd uidetis. Quomodo potui eam comedere. aut quin placere dño in cerimoniis mente lugubri. Qd cum audisset moyses recepit satisfactionem. xviii.

Locutus est dñs ad moysen ⁊ ad aaron dicens. Dicite filiis israel. Hec sunt animalia que comedere debetis de cunctis animantibus terre. Omne qd hēt ungulam diuisā ⁊ ruminat in pecoribus comedetis. Quicquid autem ruminat quidē ⁊ habet ungulam. si nō diuidit eam sicut camelus ⁊ cetera. nō comedetis illud. ⁊ inter immunda reputabitis. Chyrogrillus qui ruminat ungulamq; nō diuidit. immundus est. leporis q;. nam et ipe ruminat. sed ungulam non diuidit. ⁊ sus qui cum ungulam diuidat nō ruminat. horum carnibus nō uescemini. nec cadauera contingetis quia immunda sunt uobis.

Hec sunt que gignunt in aquis. ⁊ uesci licitum est. Omne qd habet pinnulas ⁊ squamas tam in mari qm in fluminibus ⁊ stagnis comedetis. Quicquid autem pinnulas ⁊ squamas nō habet eor que in aquis mouentur ⁊ uiuunt abhominabile uobis ⁊ execrandum erit. carnes eor nō comedetis. ⁊ morticina uitabitis. Cuncta que nō hūt pinnulas ⁊ squamas in aquis. polluta erunt.

Hec sunt que de auibus comedere non debetis. ⁊ tanquam sunt uobis. Aquilam ⁊ gryphen ⁊ alietum milui ac uulturem iuxta genus suum. ⁊ omne corui genus in similitudinem suam. Struthionem ⁊ nocticoracem ⁊ laridum ⁊ accipitrem iuxta genus suum. bubonem ⁊ mergulum ⁊ ibin. cygnum ⁊ onocrotalum. ⁊ porphirionem. ercthonem. ⁊ charadrion iuxta genus suum. upupam q; ⁊ uespertilionem.

Omne de uolucribus qd graditur sup. iiii. pedes. abhominabile erit uobis. Quicquid aut ambulat quidē sup. iiii. pedes. si habet longiora retro crura p que salit sup terram. comedere debetis. ut est bruchus in genere suo. ⁊ athacus. atq; ophiomachus. ac locusta. singula iuxta genus suum. Quicquid autē ex uolucribus iiii. tantum habet pedes. execrabile erit uobis. ⁊ quicq; morticina eor tetigerit polluetur. ⁊ erit immundus usq; ad uesperam. Et si necesse fuerit ut portet quispiam horum mortuum. lauabit uestimenta sua. ⁊ immundus erit usq; ad solis occasum. Omne animal qd habet quidē ungulam. si nō diuidit eam. nō ruminat immundum erit. ⁊ quicqd tetigerit illud contaminabit. Quod ambulat sup ma-

er cunctis animantibus que incedunt quadrupedia immundum erit. qui tetigit morticina eorum polluet usq; ad uespm. et qui portauerit horum aliquid cadaueris lauabit uestimenta sua. et immundus erit usq; ad uespm. qr omnia hec immunda sunt uobis. Hec q; inficit polluta reputabuntur. de his que mouent in terra. Mustella et mus. et crocodillus singula in specie suum. Migale et chameleon. et stellio et lacerta et talpa omnia hec immunda sunt. Qui tetigerit morticina eorum immundus erit usq; ad uespam et siqd cecidit quicquid de morticinis eorum polluet. Tam uas ligneum et uestimentum quam pelles et cilicia. et in quocunq; fuerit opus tinguent aqua et polluta erunt usq; ad uespam. et sic postea mundabuntur. Vas autem fictile in quo horum quicquam intro ceciderit polluet. et ideirco frangendum e. Omnis cibus quem comeditis. si fusa fuerit sup eum aqua immundus erit. Et omne liquens qd bibitur de unoquo uase immundum erit. Et quicquid de morticinis istorum ceciderit sup illud immundum erit. sive clibanum. sive ollarium destruentur et immundi erunt. Fontes u et cisterne omnis aquarum congregatio munda erit. Qui morticinum eorum tetigerit polluet. si ceciderint sup sementem si polluerint eam. Sin autem quispiam aqua sementi pfuderit et postea morticinis tacta fuerit. illico polluet. Si morticinum fuerit animal qd licet uobis comedere. qui cadauer eius tetigerit immundus erit usq; ad uespam. Et qui comederit ex eo quicquam si ue portauerit. lauabit uestimenta sua et immundus erit usq; ad uespam.

Omne qd reptat sup terram abhominabile erit. nec assumetur in cibum. Quicquid sup pectus quadrupes gradit et multos habet pedes. sive p humum trahit si comedetis. qr abhominabile e. Nolite ois taminare animas uras. nec tangatis quicquam eorum ne immundi sitis. ego enim sum dns deus ur. Sciet estote quia ego scs sim ne polluatis aias uras in omni reptili qd mouetur in terra. Ego enim sum dns qui eduxi uos de terra egypti ut essem uobis in deum. Sci erotis. qr et ego scs sum. Ista est lex animantium ac uolucrum et omnis anime uiuentis que mouetur in aqua et reptat in terra. ut differentias noscatis mundi et immundi et sciatis qd comedere et qd respuere debeatis. xiv.

Locutus est dns ad moysen dicens. Loquere filiis isrl et dices eis. Mulier si suscepto semine peperit masculum immunda erit. vii. diebus. iuxta dies separationis menstrue et die octauo circumcidet infantulum. Ipsa u. xxx. tribus diebus manebit in sanguine purificationis sue. Omne sctm si tetigerit in quiescet sctuarium donec impleant dies purgationis ei.

Sin aut feminam peperit immunda erit duabus ebdomadibus iuxta ritum fluxus menstrui et lx vi. diebus manebit in sanguine purificationis sue. Cumq; expleti fuerint dies purificationis eius p filio sive p filia deferet agnum anniculum in holocaustum et pullum columbe sive turturem p peccato. ad ostium tabernaculi testimonii et tradet sacerdoti qui offeret illa coram dño et rogabit pro ea et sic mundabitur a profluuio sanguinis sui. Ista est lex parturientis masculum ac femine. Qd si non inuenerit manus ei nec potuerit offerre agnum sumet duos turtures aut duos pullos columbe. unum in holocaustum et alium p peccato. orabitq; p ea sacdos et sic mundabit. xiv.

Locutus est dns ad moysen et ad aaron dicens. Homo in cuius carne et cute ortus fuerit durior color sive pustula aut quasi lucens quippiam idest plaga lepre adducetur ad aaron sacerdotem. uel ad unum quemlibet filiorum eius. Qui cum uiderit lepram in cute et pilos in album mutatos colore. ipamq; lepre speciem humiliorem cute et carne reliqua. plaga lepre e et adarbitrio ei separabit. Si autem lucens candor fuerit in cute nec humiliorem carne reliqua et pilus colorem pristinum recluder eum sacdos. vii. diebus et iidem abit die vii. et siqd lepre ulterius in cruerit in cutis in crescerit in cute putes eum rursus includet eum vii. diebus alios et die vii. contemplabitur. Si obscurior fuerit lepra et in cruerit in cute. mundabit eum. qr scabies est. Lauabitq; homo uestimenta sua et mundus erit. Qd si postquam a sacerdote uisus est et redditus est munditie. iterum lepra creuerit adducet ad eum et immunditie condemnabitur. Plaga lepre si fuerit in homine. adducetur ad sacerdotem et uidebit eum. Cumq; color albus in cute fuerit et capilli horum mutauerit aspectum ipa qq caro uiua apparuerit lepra uetustissima iudicabitur atq; inolita cute. contaminabit eum sacerdos et non recluder. qr prospicue immunditie est. Sin aut effloruerit discurrent lepra in cute. et operuerit omnem carnem a capite usq; ad pedes. quicquid sub aspectu oculorum cadit. Considerabit eum sacerdos et teneri lepra mundissima iudicabit eo qd omnis in candorem uersa sit. et ideirco homo mundus erit. Quando u caro uiua in eo apparuerit et sacerdotis iudicio polluet. et inter immundos iudicabit. Caro enim uiua si lepra aspergatur. immunda est. Qd si rursum uersa est in alborem et totum hominem operuerit. considerabit eum sacerdos. et mundum eum decernet. Caro et cutis in qua ulcus natum e et sanatum in loco ulceris cicatrix apparuerit alba. sive subrufa adducetur homo ad sacerdotem. qui cum uidit locum lepre humiliorem carne reliqua et pilos in candorem conuersos. contaminabit eum. plaga enim lepre orta est in ulcere. Qd si pilus coloris est pristini et cicatrix subobscura. nulla carne si est humilior. recluder eum. vii. diebus. et si quid creuerit adiudicabit eum lepre. Sin aut steterit in loco suo. ulceris est cicatrix et homo mundus erit. Caro et cutis qm ignis exusserit et sanata albam sive rufam habuerit cicatricem. considerabit eam sacerdos. Et ecce uersa est in alborem. et locus ei reliqua cute humiliori. contaminabit eum qr plaga lepre in cicatrice orta est. Qd si pilorum colorem in mutatus nec humiliori plaga carne reliqua. et ipa lepre species fuerit subobscura. recluder eum vii. diebus. et die septimo contemplabitur. Si creuerit in cute lepra condemnabit eum. Si aut in loco suo candor steterit in sanus clara plaga combustionis est. et ideo mundabitur qr cicatrix combusture est. Vir sive mulier in cuius capite uel barba germinauerit lepra. uidebit eos sacerdos. et si quid humilior fuerit locus carne reliqua et capillos flauos soluteq; subtiliores. contaminabit eos. qr lepra capitis aut barbe est. Sin autem uiderit locum macule equalem nuclee carne et capillum nigrum. recluder eum. vii. diebus et die septimo inuisebit. Si in creuerit macula et capillus sui coloris est. et locus plage carne reliquie equalis. tradetur homo absq; loco macule et includet vii. diebus alius. Si die septimo ulla fuerit sanasse plaga in loco suo. nec humiliori carne reliqua. mundabit eum. locusq; ne subobscurum erit. Sin autem post emundationem rursus creuerit macula in cute. in queret amplius utrum capillus in flauum colorem sit commutatus. qr apte immundus est. Porro si steterit macula et capilli nigri fuerint. nouerit hominem esse sanatum et confidenter eum pronuntiet mundum. Vir aut mulier in cuius cute candores apparuerint. inuisebit eos sacerdos si deprehenderit subobscurum alborem lucere in cute. sciat si esse lepram. si maculam colorem candidi et hominem mundum. Vir de cuius capite capilli fluxerunt. caluus aut mundus est. Et si a fronte cecidit pilus. recaluaster et mundus e. Sin aut in caluitio. sive in recaluatione albus uel rubus color fuerit creuerit et hoc sacerdos iudicet. condemnabit eum. aut dubie lepre que orta est in caluitio. Quicunq; g maculas fuerit lepre. et separatus ad arbitrium sacerdotis. habebit uestimenta dissuta et capite nudum. os uelet contectum. contaminatum ac sordidum se clamabit quo tempore quo leprosus e et immundus solus habitabit extra castra. Vestis lanea sive linea que lepram habuerit in stamine atq; subtegmine. aut corie pellis. aut quicquid ex pelle confectum est. si alba aut rufa maculata

fuit infecta: lepra reputabit. ostendet q; sacerdoti. qui cō
siderata tam recludet. vii. diebz. et die septimo rursus aspiciens
si creuisse deprehenderit: lepra pleueranti est. polluetum tuch
cabit uestimentū. siue in quo fuerit inuenta. siue in cute cōbu
retur flāmis. Qd' si eam uiderit nō creuisse. purgabit
id in quo lepra est. recludet illud. vii. diebz alijs. Et cum u
derit faciem quidem pristinam nō reuersam. nec tamē creuisse le
pram. immundum iudicabit. et igne comburet. eo q; infusa
sit in suppte uestimento. siue p totum lepra. Sin autem ob
scuriora fuerit locis lepre. postquam uestis est lota abrumpet
eum. et a solido diuidet. Qd' si apparuerit ultra in his locis que
prius immaculata erant lepra uolatilis. et uaga debet igne oburi.
si cessauit. lauabit. ea que pura sunt iudicabit. et munda erunt.
Ista est lex lepre uestimenti lanei. siue linei staminis. atq; subte
gminis. omnisq; supellectilis pellicie quo modo mundari debe
at uel contaminari.

xcv.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Hec est ritus lepri qñ
mundandus est. adducetur ad sacerdotem. qui egressus e ca
stris cum inuenerit ee mundatam lepram. precipiet ei. ut
qui purificat. offerat p se duos passeres uiuos quos uelox iu
dicium est. et lignum cedrinum. uermiculumq; et ysopum. et iuni
perinos passeribz immolari iubebit in uase fictili supra aquas uiuentes.
alium autē uiuū cum ligno cedrino. et cocco. et ysopo tinguet
in sanguine passeris immolati. quo aspget illum qui mun
dandus est septies. ut iure purget. et dimittet passerem uiuū
ut in agrum auolet. Cumq; lauauerit homo uestimenta sua.
raserit omnes pilos corpis. et lauabitur aqua. purificatusq; in
gredietur castra. Ita dumtaxat. ut maneat extra tabernacu
la diebz. vii. die septimo radat capillos capitis. barbam q;
et supercilia ac totius corpis pilos. et lotis rursum uestibz. et corpe.
Die octauo assumet duos agnos immaculatos. et ouem anniculam ab
sq; macula. et tres decimas similae in sacrificium. q̄ con
spersa sit oleo. et seorsum olei sextarium. Cumq; sacerdos puri
ficans hominem statuerit eum. et hec omnia coram dño in
ostio tabernaculi testimonii. tollet agnum. et offeret eum
p delicto. oleiq; sextarium. et oblatis ante dñm omnibz im
molabit agnum ubi immolari solet hostia p peccō. et holo
caustum. idem in loco sco. sicut enim p peccō ita et p delicto. ad
sacerdotem pertinet hostia. sca scōz est. Assumensq; sacerdos
de sanguine hostie que immolata est p delicto ponet supra ex
tremum auricule dextre eius qui mundatur. et supra pollicis
manus dextre et pedis. et de olei sextario mittet in manu
suam sinistram. Tingetq; digitum dextrum in eo. et aspi
get septies contra dñm. Qd' autem reliquum e olei in sinistra
manu fuerit. ponet supra extremū auricule dextre eius qui munda
tur. et supra pollicem manus ac pedis dextri. et supra sanguinē qui
effusus est p delicto. et supra caput ei. rogabitq; p eo coram dño
et faciet sacrificium p delicto. Tunc immolabit holocaustū
et ponet illud in altari cum libamentis suis. et homo mun
dabitur. Qd' si pauper est. et nō potest manus ei inuenire
que dicta sunt. sumet agnum p delicto ad oblationem ut
roget p eo sacerdos. decimamq; partem similę conspse oleo
in sacrificium. et olei sextarium. duosq; turtures siue duos pul
los columbe. quorū sit unus p peccō. et alter in holocaustū. offe
retq; ea die octauo purificationis sue sacerdoti ad ostium
tabernaculi testimonii coram dño. Qui suscipiens agnum
p delicto. et sextarium olei leuabit simul. immolatoq; agno
de sanguine ei ponet supra extremū auricule dextre illius q̄
mundatur. et supra pollicem manus ei ac pedis e dext. olei u
partem mittet in manū suam sinistram. In quo tinguis
digitum dextere manus aspget septies e dñm. tangetq; ex
tremū dextere auricule illius qui mundat. et pollicem ma
nus ac pedis dext in loco sanguinis qui e fusus p delicto.
Reliquam autē partem olei que est in sinistra manu
mittet supra caput purificati. ut placet p eo dñm. et tur

turem siue pullum columbe offerret. unum p delicto. et alterū
in holocaustum. cum libamentis suis. Hoc est sacrificium lepri
qui habere nō potest omnia in emundatione sua.

xcvi.

Locutusq; est dñs ad moysen et aaron dicens. Cum ingressi
fueritis terram chanaan q̄m ego dabo uobis in possessionē. si
fuerit plaga lepre in edibz. ibit cuius est dom nuntians sacer
doti. et dicet. Quasi plaga lepre uidere mihi in domo mea. ar il
le precipiet ut auferant omnia ne uasa de domo prius ingre
diatur eam. et uideat utrū lepra sit. ne immunda fiant om̄a
que in domo sunt. Intrabitq; postea ut consideret dom lepm.
et cum uiderit in parietibz illius cauernas pallore siue ru
bore deformes. et humiliores supficie reliqua egredietur ostiū
domus. et statim claudet eam. vii. diebz. reuisetq; die septimo
considerabit eam. Si inuenerit creuisse lepram. iubebit eru
ere lapides in quibz lepra est. et proicere eos extra ciuitatem in loco
immundo. Domum autē ipam radi intrinsecus p circuitum.
et aspergi pulueres eruti extra urbem in loco immundo. lapides
q; alios reponi pro his qui ablati fuerint. et in luto alio liniri do
mum. Sin autem posteaquā eruti sunt lapides. et pulueri ela
tus. et alia terra lita ingressus sacerdos uiderit reuersā lepm
et parietes aspersos maculis. lepra est pleueranti. et immunda
domus. Quam statim destruent. et lapides eius ac ligna ar
gamasum pulueremq; proicient extra oppidum in locum immū
dum. Qui intrauerit domum quādo clausa est. immundus erit
usq; ad uesperum. Et qui dormierit in ea. et comederit quippiā.
lauabit uestimenta sua. Qd' si ingrediens sacerdos uiderit le
pram nō creuisse in domo postequā denuo lita est. purificabit
eam recepta sanitate. Et in purificatione eius sument duos
passeres. lignumq; cedrinum atq; ysopum. et cocc̄um et passerem uiuum. et mergu
let omnia in sanguine passeris immolati atq; in aquis
uiuentibz. et aspget dominum septies. Purificabitq; eam tā
in sanguine passeris occisi in aquis uiuentibz. et in passere
uiuo. ligno q; cedrino et ysopo atq; uermiculo. Cumq; di
miserit passerem auolare in agrum libe. orabit p domo
et iure mundabitur. Ista est lex omnis lepre et pcussure. Lep
re uestium et domoꝝ. cicatricis. et crumpentium papularum
lucentis maculę. et uarias speciei coloribz imutatis. ut

¶ C. xb.

possit scire quando tempe mundū q̄d uel immundū sit.

xcvii.

Locutusq; est dñs ad moysen et aaron dicens. Loquimini
filijs isrl. et dicite eis. Vir qui patitur fluxū seminis im
mundus erit. et tē uidebit hunc uitio subiacere. Cumq; p mo
menta singula adhęserit carni illius atq; concreuerit se
dulus humor. omne stratum in quo dormierit immundū erit.
et ubicunq; sederit. Si quis hominū tetigerit lectū eius.
lauabit uestimenta sua. et ipse lotus aqua immundus erit
usq; ad uesperum. Si sederit ū ille sederat. et ipse lauabit ue
stimenta sua. et lotus aqua immundus erit usq; ad uesperum.
Qui tetigerit carnem eius. lauabit uestimenta sua. et ipse lotus
aqua immundus erit usq; ad uesperum. Si saliuam huius
ūm homo iecerit supra eum qui mundus est. lauabit ue
stem suam. et ipse lotus aqua immundus erit usq; ad uesperum.
Sagma supra q̄ sederit immundū erit. et quicquid sub eo
fuerit qui fluxum seminis patitur. pollutum erit usq;
ad uesperum. Qui portauerit horū aliquid. lauabit uestem
suam. et ipse lotus aqua immundus erit usq; ad uesperum. Is
quem tetigerit qui talis est. et nō lotis ante manibz lauabit
uestem suam. et lotus aqua immundus erit usq; ad uesperum.
Vas fictile q̄d tetigerit. confringet. Vas autem ligneū.
lauabitur aqua. Si sanatus fuerit qui huic mō subiacet
passioni. numerabit. vii. dies post emundationē su
a. et lotis uestibz ac toto corpe in aquis uiuentibz erit mū
dus. Die autē octauo sumet duos turtures aut duos pul
los columbe. et ueniet in conspectu dñi ad ostium taber

naculi testimonii. dabitq; eos sacerdoti qui faciet unū
p peccō. et alterū in holocaustum. Rogabit q; p eo coram
dño ut emundetur a fluxu seminis sui. Vir de quo egre-
ditur semen cōis. lauabit aqua oēm corpus suum. et im-
mundus erit usq; ad uesperum. Vestem et pellem quam
habuerit lauabit aqua. et immunda erit usq; ad uespe-
ram. Mulier cum qua coierit lauabit̄ aqua. et immunda
erit usq; ad uesperum. ·xxiii·

Mulier que redeunte sūe patitur fluxum sanguinis.
vii. diebus separabitur. Omnis qui tetigit eam. immundus
erit usq; ad uesperum. Et in quo dormierit uel sederit die
bus separationis sue polluet̄. Qui tetigerit lectum ei⁹. lava
bit uestimenta sua. et ipse lotus aqua. immundus erit usq;
ad uesperum. Omne uas sup quo illa sederit. quicquid attige
rit. lauabit uestimenta sua. et ipse lotus aqua polluetus erit
usq; ad uesperum. Si coierit cum ea uir tempe sanguinis
menstrualis. immundus erit. vii. diebus. et omne stratum
in quo dormierit polluet̄. Mulier que patitur multis
diebus fluxum sanguinis sui in tempe menstruali. uel que
post menstruum sanguinem fluere sui cessat. q; in diebus hu
ic subiacet passioni immunda erit. qi sit in tempe men
struo. Omne stratum in quo dormierit. et omne in quo sede
rit polluetus erit. Quicunq; tetigerit eam. lauabit ue
stimenta sua. et ipse lotus aqua. immundus erit usq; ad
uesperum. Si steterit sanguis et fluere cessauerit. numer
abit. vii. dies purificationis sue. et octauo die offeret p
se sacerdoti duos turtures. ut duos pullos columbe. ad
ostium tabernaculi testimonii. Qui unum faciet p pec-
cato. et alterum in holocaustū. Rogabit q; p ea coram dño
et fluxu immunditie eius. Docebitis filios isr̄l. ut caueant
immunditiam. et non morientur in sordibus suis. cum pollue
rint tabernaculum meum qd est in eis. Ista est lex eius qui pa
titur fluxum seminis. et qui polluit̄ coitu. et que menstruis te
nentur. separatur. ut. que uigil fluxit sanguine. et hominis
qui dormierit cum ea.

Locutusq; est dñs ad moysen post mortem duorum filiorum aaron
quando offerentes ignem alienum interfecti sunt. et precepit
ei dicens. Loquere ad aaron fratrem tuum ne omni tempe ingre
diatur sanctuarium qd est intra uelum coram propitiatorio quo
tegitur archa ut non moriat̄. q; in nube apparebo super oraculo.
nisi hoc ante fecerit. Vitulum offeret p peccato. et arietem in
holocaustum. Tunica linea uestietur. feminalibus lineis ue
recunda celabit. et accinget̄ zona linea. et cidaris lineam im
ponet capiti. Hec enim uestimenta sunt sca. quibus cum lot⁹
cum lotus fuerit induetur. Suscipietq; ab uniuersa mul
titudine filiorum isr̄l. duos hircos p peccato. et unum arietem
in holocaustum. Cumq; obtulerit aaron. et orauerit p se
et p domo sua. duos hircos stare faciet coram dño in ostio ta
bernaculi testimonii. mittetq; super utrumq; sortem unā dño
et alteram capro emissario. Cui⁹ sors exierit a dño. offeret
illum p peccato. Cui⁹ aut̄ in caput̄ emissarium. stabit
eum uiuum coram dño ut fundat̄ p eo. et mittet eum
in solitudinē. Hic rite celebratis. offeret uitulū. et rogabit
p se et p domu sua. et immolabit eum. Assumptoq; thuri
bulo qd de primis altaris impleuit. et hauriens manu
cō positum thymiama in incensum ultra uelum intrabit
in sca. Et positis super ignem aromatibus nebula coo. tua
bit propitiatorium qd est super testimonium. et non moriat̄.
tollet q; de sanguine uituli. et aspget digito septies coram
propitiatorio ad orientem. Cumq; mactauerit hyrcum
p peccō pli. inferet sanguinem eius intra uelum. sicut
preceptum est de sanguine uituli. ut aspgat e regione
oraculi. et expiet sanctuarium ab immunditiis filiorum isr̄l.
et a preuaricationibus eorum. cunctisq; peccatis uitia hunc ri
tum faciet tabernaculum testimonii qd fixum est inter eos

in medio sordium habitationis eorum. Nullus hominum sit
in tabernaculo. qñ ponitur ingredietur in sanctuariū ut roget p
se et p domo sua et uniuerso cetu filiorum isr̄l. donec egrediatur.
Cum autem exierit ad altare qd coram dño est. oret p se. Et
sumptum sanguinem uituli atq; hyrci fundat super cor
nua eius p gyrum. Aspergensq; digito septies expiet et sanctificet il
lud. ab immunditiis filiorum isr̄l. Postq̄m emundauerit sanc
tuarium et tabernaculum et altare. tunc offeret hyrcum uiuen
tem. et posita utraq; manu super caput eius confiteat̄ omnes in
iquitates filiorum isr̄l. et uniuersa delicta atq; peccata eorum que
imprecans capiti eius et mittet eum per hominem paratum in de
sertum. Cumq; portauerit hyrcus omnes iniquitates eorum
in terram solitudinis. dimittet̄ hyrcus in deserto. reuertet̄q; aaron
in tabernaculum testimonii. et deposita uestibus quibus pri⁹ indu
tus erat cum ingrederet sanctuarium. relictisq; ibi lauabit carnē
suam in loco sco. indueturq; uestimentis suis. Et postquam
egressus obtulerit holocaustum suum ac plebis. rogabit tam
p se q̄m p pplo. et adipem qui oblatus est p peccatis adolebit
super altare. Ille aut̄ qui dimiserit caprum emissarium. lava
bit uestimenta sua et corpus aqua. sicq; ingredietur castra.
Vitulum aut̄ et hyrcum qui p peccato fuerant immola
ti et quorum sanguis illatus est. ut in sanctuario expiatio operetur
asportabunt foras castra et comburent igni tam pelles q̄m
carnes eorum et fimum. et qui combusserit ea. lauabit uesti
menta sua et carnem aqua. et sic ingredietur in castra. Erit
q; hoc uobis legitimum sempiternum. ·xxvi·

Mense septimo decima die mēsis affligetis animas ue
stras. nullumq; facietis opus siue indigena siue ad
uena qui peregrinatur inter uos. In hac die expiatio erit
uestrū atq; mundatio ab omnibus peccatis uestris coram dño
mundabimini. sabbm enim requietionis est. et affligetis
animas uestras religione perenni. Expiabit autem sacerdos
qui unctus fuerit. et cuius consecrata est manus ut sacerdotio fū
gatur p patre suo. Induetur̄q; stola linea et uestibus sanc
tis. et expiabit sanctuarium et tabernaculum testimonii atq; altare.
sacerdotes q; et uniuersum pplm. Erit q; hoc uobis legiti
mum sempiternum. ut oretis p filiis isr̄l. et p cunctis pecca
tis eorum semel in anno. Fecit igit̄ sicut preceperat dñs moysi.
Et locutus est dñs ad moysen dicens. ·xxvii·

Loquere aaron et filiis eius. et cunctis filiis isr̄l. et dices ad
eos. Iste est sermo quem mandauit dñs dicens. Homo
quilibet de domo isr̄l. si occiderit bouem aut ouem siue ca
pram in castris uel extra castra. et non obtulerit ad ostium ta
bernaculi oblationem dño. sanguinis reus erit. qi sanguī
nem fuderit. sic peribit de medio pli sui. Ideo offerre debēt
sacerdoti filii isr̄l hostias suas quas occidunt in agro ut
sanctificentur dño ante hostium tabernaculi testimonii et
immolent eas hostias pacificas dño. Fundetq; sacerdos san
guinē super altare dñi. ad ostium tabernaculi testimonii
et adolebit adipem in odorem suauitatis dño. et uniuersa sin
ulla immolabunt hostias suas demonibus cum quibus forni
cati sunt. Legitimum sempiternum erit illis. et posteris
eorum. et ad ipos dices. Homo de domo isr̄l. et de aduenis qui
peregrinantur apud uos qui obtulerit holocaustum siue
uictimam. et ad ostium tabernaculi testimonii non adduxe
rit eam ut offerat dño interibit de pplo suo.

Homo quilibet de domo isr̄l. et de aduenis qui pegrinan
tur inter uos si comederit sanguinē. obfirmabo faci
em meam contra aiam illius. et disperdam eum de pplo
suo. q; anima carnis in sanguine est. et ego dedi illum
uobis ut super altare in eo expietis p animabus uestris. et
sanguis p animam placebit. Ideo dixi filiis isr̄l. et
nullus anima ex uobis non comedet sanguinem. nec ex ad
uenis qui peregrinant̄ inter uos. Homo quicunq; de filiis
isr̄l. et de aduenis qui peregrinantur inter uos. si uenatio-

ne atq; aucupio ceperit feram ul' auem quibz uesci licitum est: fundat sanguinem et operiat illum tra. anima enim omnis carnis in sanguine est. Vnde dixi filiis isrl. Sanguinem omnis carnis ne comedetis. qz anima carnis in sanguine est. & quicunq; comederit illum: interibit.

Anima que comederit morticinum ul captum a bestia tam de indigenis q̃m de aduenis. lauabit uestimenta sua & semet ipm aqua. & contaminata erit usq; ad uesperum. & hoc ordine mundus fiet. Quod si non lauerit uestimenta sua ul corp̃: portabit iniquitatem suam.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis isrl. & dices ad eos. Ego dñs ds ũr. iuxta consuetudinem tre egypti in qua habitastis ne feceritis. & iuxta morem regionis chanaan ad quam ego introducturus sum uos. ne agetis. nec in legitimis eorum ambulabitis. facietis iudicia mea & precepta seruabitis. & ambulabitis in eis. ego dñs ds ũr. Custodite legitimas meas atq; iudicia. que faciens homo uiuet in eis. ego dñs. Omnis homo ad proximam sanguinis sui ne accedat ut reuelet turpitudinem eius ego dñs. Turpitudinem patris tui & turpitudinem matris tue ne discooperies. mat tua est: non reuelabis turpitudinem eius. Turpitudinem uxoris patris tui non discooperies. turpitudo enim patris tui est. Turpitudinem sororis tue ex patre. siue ex matre. que domi ul foris genita est. ne reuelabis. Turpitudinem filie filii tui. ul nepotis ex filia ne reuelabis. q; turpitudo tua est. Turpitudinem filie uxoris patris tui. q̃m peperit patri tuo. & est soror tua ne reuelabis. Turpitudinem sororis patris tui ne discooperies. q; caro est pris tui. Turpitudinem sororis matris tue ne reuelabis. eo qd caro sit matris tue. Turpitudinem patrui tui ne reuelabis. nec accedes ad uxorem eius. que affinitate coniungit. Turpitudinem nur tue ne reuelabis qa uxor filii tui est. & discooperies ignominiam ei. & uxorem fris sui nullus accipiat. Turpitudinem uxoris fris tui ne reuelabis. q; turpitudo fratris tui est. Turpitudinem uxoris tue & filie ei non reuelabis. filiam filie eius. & filiam filie illius ne sumes ut reuelet ignominiam eius q; caro illius sunt. & talis coitus nefas est. Sororem uxoris tue in pellicatum illius ne accipies nec reuelabis turpitudinem eius adhuc illa uiuente. Ad mulierem que patitur menstrua ne accedes. nec reuelabis fœditatem eius. Cum uxore proximi tui ne coibis. nec seminis commixtione maculaberis. De semine tuo ne dabis ut consecretur idolo moloch. & polluas nomen dei tui ego dñs.

Cum masculo ne concubes coitu femineo. q; abhominatio est. Cum omni pecore ne coibis. & maculaberis cum eo. Mulier ne succumbet iumento. nec miscebitur ei. q; scelus est. Nec polluamini in omnibz his quibz contaminate sunt omnes gentes quas ego eiciam ante conspectum uram. et quibz polluta est tra. eiusq; ego scelera uisitabo ut euomat habitatores suos. Custodite legitima mea atq; iudicia. & ne faciatis ex omnibus abhominationibz istis tam indigena q̃m colonus qui peregrinatur ap̃ uos. Omnes enim execrationes istas fecerunt agricole tre qui fuerunt ante uos. & polluerunt eam. Cauete g ne & uos similit euomat eam cum polluta fuerit sicut euomuit gentes que fuere ante uos. Omnis anima que fecerit de abhominationibz istis quicquam. peribit de medio populi sui. Custodite mandata mea. nolite facere que fecerunt hi qui fuerunt ante uos. & ne polluamini in eis. ego dñs ds ũr.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere ad omnem cetum filiorum isrl. & dices ad eos. Sci estote qz ego scs sum dñs ds ũr. Vnusquisq; matrem & patrem suum timeat. sabbata mea custodite. ego dñs deus ũr. Nolite conuerti ad idola. nec deos conflatiles faciatis uobis. ego dñs ds ũr. Si immolauerit hostiam pacificorum dño ut sit placabilis. eo die quo fuerit immolata comedetis eam. et die altero. quicquid autem reliquum fuerit in diem tertium. igne comburetis. Si quis post biduum comederit ex ea. sacrilegium erit. & impietatis reus. Portabit iniquitatem suam qz sanctum dñi polluerit. & peribit anima illa de medio populi sui.

Cum messueritis segetem terre tue non tondebis usq; ad solum superfluum fruges tue earum. nec remanentes spicas colliges. neq; in uinea tua racemos. & granum decidentia congregabis. sed pauperibz & peregrinis carpenda dimittes. ego dñs ds ũr.

Non facietis furtum. nec mentiemini nec decipiat unusquisq; proximum suum. Non peierabis in nomine meo. nec pollues nomen dei tui. ego dñs.

Non facies calumpniam proximo tuo. nec ui opprimes eum. Non morabit opus mercenarii tui ap̃ te usq; mane.

Non maledices surdo.

Nec coram ceco ponas offendiculum.

Sed timebis deum tuum. qua ego sum dñs.

Non facies qd iniquum est. in iudicio ne iniuste iudicabis. Nec consideres personam pauperis. nec honores uultum potentis. Iuste iudica proximo tuo.

Non eris criminator. & susurro in plebe tua.

Non stabis contra sanguinem proximi tui. ego dñs.

Nec oderis fratrem tuum in corde tuo. sed publice argue eum ne habeas super illum peccatum. Non quæres ultionem nec memor eris iniurie ciuium tuorum.

Diliges amicum tuum sicut te ipm. ego dñs. legesq; meas custodite.

Iumenta tua ne facies coire cum alterius generis animantibus. Agrum tuum ne seres diuerso semine.

Veste que ex duobus texta est. ne induaris.

Homo si dormierit cum muliere coitu seminis que sit ancilla etiam nobilis. & tibi pretio ne redempta. nec libertate donata. uapulabunt ambo. & ne morientur. qz ne fuit liberata. Pro delicto autem suo offeret dño ad ostium tabernaculi testimonii arietem. orabitq; pro eo sacerdos. & pro delicto eius coram dño. & reputabitur ei. dimittetur q; peccatum. Quando ingressi fueritis terram. & plantaueritis in ea ligna pomifera auferetis primitias eorum. Poma que germinant. immunda erunt uobis. nec edetis ex eis. Quarto anno omnis fructus eorum sanctificabitur laudabilis dño. Quinto autem anno comedetis fructus eorum. quo germinare poma que proferunt ego dñs ds ũr. Non comedetis cum sanguine.

Non auguriabimini. Nec obseruabitis somnia. neq; in rotundum attondebitis comam. Nec radetis barbam. & super mortuo ne incidetis carnem uestram. neq; figuras aliquas. & stigmata facietis uobis. Ne pstituas filiam tuam ut contaminet eam. & impleat prostibulo. Sabbata mea custodite. & sanctuarium meum metuite. ego dñs.

Ne declinetis ad magos. nec ab ariolis aliquid sciscitemini. ut polluamini per eos. ego dominus ds ũr.

Coram cano capite consurge. & honora personam senis. & timebis deum tuum. ego sum dñs.

Si habitauerit aduena in terra uestra. & morabitur inter uos. ne exprobretis ei. sed sit inter uos qsi indigena. & diligetis eum qsi uosmet ipsos. fuistis enim et uos aduene in terra egypti. ego dominus deus ũr. Nolite agere aliquid inique in iudicio in regula in pondere in mensura. Statera iusta & equa sint pondera. Iustus modius. equusq; sextarius. Ego dñs ds ũr. qui eduxi uos de terra egypti. Custodite omnia precepta mea & uniuersa iudicia. & facite ea ego dñs.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Hec loquere filiis isrl. Homo de filiis isrl. & de aduenis qui habitant in isrl. si quis dederit de semine suo idolo moloch morte morietur. Populus terre lapidabit eum. & ego ponam faciem meam contra illum. succidamq; eum de medio populi sui. eo qd dederit de semine suo moloch. & contamina

uerit scũarium meum ac polluerit nomẽ scũm meũ. Qđ si negligens ꝓxĩs fuerit. ⁊ cũ parturiendi impium meum dimiserit hominẽ qui dedit de semine suo moloch. ñ uoluerit eum occidere. ponam faciem meam sup hominem illum ⁊ cognationem ei. succidamq; ⁊ ipm ⁊ omẽs qui consenserunt ei ut fornicarent cũ moloch de medio ꝓpli

Anima que declinauerit ad magos [illegible] sui. et ariolos ⁊ fornicata fuerit cum eis. ponam faciem meã contra eam ⁊ interficiam illam de medio ꝓpli sui. Sanctificamini ⁊ estote scĩ. q̃ ego dñs ds uẽr. custodite ꝓcepta mea ⁊ facite ea. Ego dñs qui sanctifico uos.

Qui maledixerit patri suo ⁊ matri. morte moriat. Qui patri matriq; maledixerit. sanguis ei sit sup eũ.

Si mechatus quis fuerit cum uxore alterius ⁊ adulterium perpetrauerit cum uxore proximi sui. morte moriant̃ ⁊ mech⁹ ⁊

Qui dormierit cum nouerca sua. [illegible] adultera. ⁊ reuelauerit ignominiam patris sui. morte moriantur ambo. sanguis eorum sit sup eos.

Si quis dormierit cũ nuru sua. uterq; moriantur q̃ scelus operati sunt. sanguis eor̃ sit sup eos.

Qui dormierit cum masculo coitu femineo. uterq; operati sunt nefas. morte moriant̃. sit sanguis eor̃ sup eos.

Qui sup uxorem filiam. duxerit matrem ei. scelus operat̃ est. uterq; ardebit cum eis. nec permanebit tantũ nefas in

Qui cũ iumẽto ⁊ pecore [illegible] medio uri. coierit morte moriat̃. pecus quoq; occidite.

Mulier que succumbuerit cuilibet iumẽto. simul interficiatur cum eo. sanguis eorum sit sup eos.

Qui acceperit sororem filiam patris sui. uel filiam matris sue ⁊ uiderit turpitudinem eius. illaq; conspexerit. flagitium nefandum. nefariam rem operati sunt. occidentur ambo in conspectu ꝓpli. eo qđ turpitudinẽ suam nudauerint. ⁊ portabunt iniquitatem suam.

Qui coierit cum muliere in fluxu menstruo. ⁊ reuelauerit turpitudinem ei. ipaq; aperuerit fontem sanguinis sui. interficiañt ambo de medio ꝓpli sui. Turpitudinem matris tue. ⁊ amite tue ñ discooperies. Qui hoc fecerit. ignominiam carnis sue nudabit. portabunt ambo iniquitatem suam. Qui coierit cũ uxore patrui uel auunculi sui. ⁊ reuelauerit ignominiam cognationis sue portabunt ambo peccm suum. absq; liberis morient̃. Qui duxerit uxorem fratris sui rem facit illicitam. turpitudinem fratris sui [illegible] reuelauit. sine filiis erunt. Custodite legem meam atq; iudicia. ⁊ facite ea ne ⁊ uos euomat̃ ꝛra quam habitatores estis. ⁊ habitauit. Nolite ambulare in legitimis nationum quas ego expulturus sum ante uos. Omnia enim hec fecerunt. ⁊ abhominatus sum eos. Vobis autem loquor. possidete ꝛram eor̃ quam dabo uobis in hereditatem̃. ꝛram fluentem lacte ⁊ melle. ego dñs ds uẽr. qui separaui uos a ceteris ꝓplis. Separate g̃ ⁊ uos iumentum mundum ab immũdo. ⁊ auem mundam ab immunda. ne polluatis animas uras in pecore ⁊ in auibus. ⁊ in cunctis que uobis ostendi ee pollutas. Et eritis mihi sc̃i. q̃ sc̃s ego sum dñs. ⁊ segregaui uos a ceteris ꝓplis

Vir siue [illegible] mulier in quib; [illegible] sit ee uobis. mei. phitonicus uel diuinationis fuerit spũs. morte moriantur lapidibus obruent eos. sanguis eor̃ sit sup illos.

Dixit q̃ dñs ad moysen. Loq̃re ad sacerdotes filios aaron. ⁊ dices eis. Nec contaminetur sacerdos in mortibus ciuium suor̃. ñ tantum in consanguineis. at ꝓximis. ut dẽ sup patre ⁊ matre ⁊ filio ac filia. fr̃e q̃; ac sorore uirgine que ñ est nupta uiro. s; nec in ꝓncipe ꝓpli sui. ꝺcontaminabit. Non radent caput nec barbam. neq; in carnibus suis facient incisuras. sc̃i erunt deo suo. ⁊ ñ polluent nomen ei. Incensum enim dñi. ⁊ panes dei sui offerunt. ⁊ ideo sc̃i erunt. Scortum ⁊ uile ꝓstibulum ñ ducet uxorem. nec eam q̃ repudiata est a marito. q̃ consecratus est a deo suo. ⁊ pme[illegible]

ꝓximus offerat. Sic g̃ sc̃s. q̃ ⁊ ego sc̃s sum dñs. q̃ sanctifico uos.

Sacerdotis filia si deprehensa fuerit in stupro. ⁊ uiolauerit nomen patris sui. flammis cremabit. Pontifex de sacerdotis semine uxorem ducet. ñ uiduam. repudiatam. ꝛpollutam. ñ meretricem. sed uirginem de ꝓplo suo. nec commiscebit sc̃emen generis sui uulgo gentis sue. quia ego dñs qui sanctifico eum.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere ad aaron. Homo de semine tuo ꝓ familias suas qui habuerit maculam ñ offeret panes deo suo. nec accedet ad ministerium ei. Si cecus fuerit. si claudus. si uel paruo uel grandi ⁊ torto naso. si fracto pede. si manu. si gibbus. si lippus. si albuginem h̃ns in oculo. si iugem scabiem. si impetiginem in corpore. ut herniosus. Omnis qui habuerit maculam de semine aaron sacerdotis. ñ accedet offerre hostias dño. nec panes deo suo. Vescetur tamen panib⁹ qui offeruntur in sc̃uario. Ita dum taxat. ut intra uelum ñ ingrediatur. nec accedet ad altare q̃ maculam habet. et ꝺcontaminare ñ debet sc̃uarium meum. ego dñs qui sanctifico eos.

Locutus ẽ g̃ moyses ad aaron ⁊ filios eius. ⁊ ad omnem israel cuncta que sibi fuerant imperata.

Locutus quoq; est dñs ad moysen dicens. Loquere ad aaron ⁊ ad filios eius ut caueant ab his que consecrata sunt filior̃ isrl. ⁊ ñ contaminent nomẽ sanctificationis mei in quibus ipi offerunt. ego dñs. Dic ad eos ⁊ ad posteros eor̃. Omnis homo qui accesserit de semine uestro ad ea que consecrata sunt. ⁊ que obtulerunt filii isrl. dño. in quo est immunditia. peribit coram dño. ego sum dñs. Homo de semine aaron qui fuerit leprosus aut patiens fluxum seminis. ñ uescetur de his que sanctificata sunt. ñ donec sanetur. Qui tetigerit immundum super mortuo. ⁊ ex quo egressum ẽ semen q̃ coitus. ⁊ qui tetigerit reptile. ⁊ quodlibet immundum cuius tactus est sordidus. immundus erit usq; ad uesperum. ⁊ ñ uescet̃ de his que sanctificata sunt. Sed cum lauerit carnem suam aqua. ⁊ occubuerit sol. tunc mundabit̃ uescetur de sanctificatis quia cibus illi ẽ. Morticinum. ⁊ captum a bestia ñ comedent. ñ polluentur in eis. ego sum dñs. Custodient precepta mea ut ñ subeant peccm. ⁊ moriantur in sc̃uario cum polluerint illud. ego dñs qui sanctifico eos. Omnis alienigena ñ comedet de sanctificatis. Inquilinus sacerdotis. ⁊ mercennarius ñ uescetur ex eis. Quem autem sacerdos emerit. ⁊ qui uernaculus domus eius fuit. hi comedent ex eis. Si filia sacerdotis cuiuslibet ex ꝓplo nupta fuerit. de his que sanctificata sunt. ⁊ de ꝓmissis ñ uescet̃. Sin autem uidua uel repudiata. absq; liberis reuersa fuerit ad domum patris sui. sicut puella consuescet. aletur cibis patris sui. Omnis alienigena comedendi ex eis ñ habet potestatem. Qui comederit de sanctificatis ꝓ ignorantiam. addet quintam partem cum eo qđ comedit. ⁊ dabit sacerdoti in sc̃uarium. Nec contaminabunt sanctificata filior̃ isrl que offerunt dño. ne forte sustineant iniquitatem delicti sui. cum sanctificata comederint. ego dominus qui sanctifico eos.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere ad aaron ⁊ ad filios eius. ⁊ ad omnes filios isrl. dicesq; ad eos. Homo de domo isrl. ⁊ de aduenis qui habitant apud uos qui obtulerit oblationem suam ut uota soluens. uel sponte offerens. quicquid illud obtulerit in holocaustum dñi ut offeratur ꝓ uobis. masculus immaculatus erit ex bobus ex ouibus ⁊ ex capris. Si maculam habuerit ñ offeret. neq; erit acceptabile. Homo qui obtulerit uictimam

pacificor dño uł uota soluentes ut sponte offerentes tam de bobus qm de ouibz immaculatum offeret ut acceptabile sit. Omnis macula ñ erit in eo. Si cecum fuerit. si fractum. si cicatricem hñs. si papulas aut scabiem uel impetiginem. ñ offerent ea dño. nec ex eis adolebunt ex eis sup altare dñi. Bouem et ouem aute et cauda amputabis uoluntarie offerre potes. uotum aute ex his solui ñ potest. Omne animal qđ uel contractł ut tumłł ut sectł ablatiłq; testiculł est. ñ offerent dño. et in tra uñ hoc omino ñ facietis. De manu alienigene ñ offerent panes deo uñ. et quicquid aliud dare uoluerint qz corrupta et maculata sunt omnia. ñ suscipient ea. Locutusł qz est dñs ad moysen dicens. Bos ouis et capra cum genita fuerint. vii. diebz erunt sub ubere matris sue. die aute octauo et deinceps offerri poterunt dño. Siue illa bos siue ouis non immolabunt una die cū fetu. Siue immolauerit hostiam pacifi- Sbz sus. actionis dño. ut possit ee placabilis eodem die comedetur ł eam. Non remanebit quicquam in mane alterius diei. ego dñs. Custodite mandata mea et facite ea. ego dñs. ne polluatis nomen sctm meum ut sanctificer in medio filiorum isrł. ego dñs qui sanctifico uos et eduxi de tra egypti ut essem uobis in deum. ego dominus. ·xxxvii·

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis israel et dices ad eos. Hec sunt festa dñi quae uocabitis sancta. Sex diebz facietis opus. die septimo requies est. uocabit sabbm. Omne opus non facietis in eo. sabbatum dñi est in cunctis habitationibus uris. Hec sunt ergo festa dñi sancta quae celebrare debetis temporibus suis. Mense primo. xiiii. die mensis ad uesperum pasce dñi est. Et. xv. die mensis hui sollemnitas azimorum dñi est. vii. diebz azima comedetis. Die primo erit uobis celeberrimum. sabbm qz. omne opus seruile non facietis in eo. et offeretis sacrificium igne dño. vii. diebz. Die autem septimo erit celeberrimus et sanctus. nullum opus seruile opus facietis in eo. ·xxxviii·

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis isrł et dices ad eos. Cum ingressi fueritis tram quam ego dabo uobis et messueritis segetem. feretis manipulos spice primitias messis ure ad sacerdotem qui eleuabit fascem coram dño ut acceptabilis sit pro uobis. Altero die sabbati et sanctificabit illum atq; in eodem die quo manipulus consecratur. offeretur agnus immaculatus anniculus in holocaustum dñi et libamenta offerentur cum eo. Due decime similae conspse oleo in incensum dñi odorem qz suauissimum. Liba quoq; uini quarta pars hin. panem et polentam et pultes si comedetis et segetem usq; ad diem qua offeretis ex ea dño deo uño. Preceptum est sempiternum in generationibz cunctis qz habitaculis uris. Numerabitis et ab altero die sabbati in qua obtulistis manipulū primitiarum. vii. ebdomadas plenas usq; ad alterum diem expletionis ebdomade septime. id est. l. dies. et tunc offeretis sacrificium nouum dño ex omnibz habitaculis uris. Panes primitiarum duos de duabz decimis similae fermentate quos coquetis in primitias dño. Offeretisq; cum panibz. vii. agnos immaculatos anniculos et uitulum de armento unum et arietes duos. Et erunt in holocaustum cum libamentis suis in odorem suauissimum dño. Facietis et hyrcum pro peccato. duosq; agnos anniculos hostias pacificorum. Cumq; eleuauerit eos sacerdos cum panibz primitiarum coram dño. cedent in usum ei. et uocabitis hunc diem celeberrimū atq; sanctissimū. Omne opus seruile ñ facietis in eo. legitimum sempiternum erit in cunctis habitaculis et generationibz uris. Postq̃m autem messueritis segetem tre ure. ñ secabitis eam usq; ad solum. nec remanentes spicas colligetis. ñ pauperibus et peregrinis dimittetis eas. ego dñs dñs ur. ·xxxix·

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis isrł. Mense septimo prima die mensis erit uobis sabbm. memoriale clangentibz tubis et uocabit scā. Omne opus seruile ñ facietis in eo. et offeretis holocaustum dño. Locutus est autem dñs ad moysen dicens. Decimo die mensis hui septimi dies expiationum erit celebrimus et uocabit scās. affligetis aiam uram in eo. et offeretis holocaustum dño. Omne opus ñ facietis in tempore diei huius. qz dies expiationis ē. ut expietur uobis dñs deus ur. Omnis anima que afflicta ñ fuerit die hoc. peribit de populis suis. et que opus quelibet fecerit de lelo eam de populo suo. Omne opus ñ facietis in eo. Legitimū sempiternum erit uobis in cunctis generationibz et habitationibz uris. Sabbatum requietionis erit. affligetis animas uras. A die nono mensis a uespere usq; ad uesperum celebrabitis sabbata ura. Et locutus est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis isrł. A quinto decimo die mensis hui septimi erit festiuitas tabernaculorum. vii. diebz dño. Die primo uocabit celeberrimus atq; sanctissimus. Omne opus seruile ñ facietis in eo. et vii. diebz offeretis holocausta dño. Die octauo erit celeberrimus atq; sanctissimus et offeretis holocaustum dño. Est enim cetus atq; collecta. Omne opus seruile ñ facietis in eo. Hec sunt festa dñi quae uocabitis celeberrima atq; sanctissima. offertisq; ut est oblationes dño. holocausta et libamina victimas cruentas ceteraq; per singulos dies. exceptis sabbatis dñi. donisq; uris. et que offeretis ex uoto. uel que sponte tribuetis dño. A quintodecimo die mensis septimi cum iam congregaueritis omnes fructus tre ure celebrabitis festa dñi. vii. diebus. Die primo et die octauo erit sabbm. id est requies. Sumetis ergo uobis die primo fructus arborum pulcherrimas spatulas palmarum et ramos ligni densarum frondium et salicem de torrente et letabimini coram dño deo uño. celebrabitis ergo sollemnitatem cunctis. vii. diebz per annos. legitimum sempiternum erit in generationibz uris. Mense. vii. festa celebrabitis et habitabitis in umbraculis. vii. diebz. Omnis qui de genere est isrł manebit in tabernaculis ut discant posteri uri qđ in tabernaculis habitare fecerim filios isrł. cū educerem eos de tra egypti. ego dñs deus uer. Locutusq; est moyses filiis israel dierum festorum dñi ad filios isrł.

¶ C. xxviii.

Et locutus est dñs ad moysen dicens. Precipe filiis isrł ut afferant et oleum de oliuis purissimum ac lucidum. ad concinnandas lucernas iugiter extra uelum testimonii in tabernaculo fedis. Ponetq; eas aaron a uespere usq; in mane coram dño. cultu perpetuo in generationibz uris. super candelabrū mundissimum ponentur semp in conspectu dñi. Accipies et similam et coques ex ea. xii. panes qui singuli habebunt duas decimas quos seno et altrinsecus super mensam purissimā coram dño statues. et pones super eos thus lucidissimū ut sit panis in monumentū oblationis dño. per singla sabbata mutabuntur coram dño. suscepti a filiis isrł federe sempiterno. Eruntq; aaron et filiorum et ut comedant eos in loco scō. qz sanctum sctōrum est de sacrificiis dñi iure perpetuo.

Ecce autem egressus filius. xcl. Spectio. mulieris isrlitis quem peperat de uiro egyptio inter filios isrł. congressus est in castris cum uiro isrlite. Cumq; blasphemasset nomen dñi et maledixisset ei. adductus est ad moysen. Vocabatur autem mater eius salomith. filia dabri de tribu dan. Miseruntq; eum in carcerem donec nossent quid iuberet dñs. Qui locutus est ad moysen dicens. Educ blasphemum extra castra et ponant omnes qui audierunt manus suas super caput eius et lapidet eum uniuersus pplus. Et ad filios isrł loqueris. Homo qui maledixerit deo suo. portabit peccatum suum. et qui blasphemauerit nomen dñi morte moriatur. lapidibz opprimet eum omnis multitudo pli. siue ille ciuis. siue peregrinus fuerit. qui blasphemauerit nomen dñi morte moriatur.

Qui percusserit & occiderit hominem morte morietur. Qui p
cusserit animal reddet animal. id est animam p anima.
Qui irrogauerit maculam ciuibet ciuium suoꝝ sicut fecit
sic fiet ei. fracturam p fractura. oculum p oculo. dentem p dente
restituet. Qualem inflixerit maculam talem sustinere co
getur. Qui percusserit iumentum reddet aliud. Qui percusserit
hominem punietur. Equum iudicium sit uob aduena
ciuis quia peregrinus peccauit. qꝛ ego sum dñs dꝰ uꝛ. Locutꝰqꝫ
est moyses ad filios isrl & eduxerunt eum qui blasphema
uerat extra castra. ac lapidibꝫ oppressit. fecerunꝫq filii
isrl sicut preceperat dñs moysi. Locutusqꝫ est dñs ad moysen
in monte syna dicens. Loquere filiis isrl & dices ad eos. Cꝝ
do ingressi fuerit terram quam ego dabo uobis sabbatizet sab
batum dño. vi. annis seres agrum tuum & vi. annis putabis
uineam tuam colligesqꝫ fructus eꝝ. vii. autem sab
batum erit ire requietionis dño. agrum ne seres & uineã
ne putabis. Que sponte gignit humus ne metes & uuas pri
mitias tuarum non colliges ne uindemiam. Annus enim
requietionis ire est. Si; erunt uobis in cibum. tibi & seruo tu
o ancille & mercenario tuo & aduene qui peregrinat apud
te. Jumenti tui & pecoribꝫ omnia que nascuntur prebebunt
cibum. Numerabis ꝺ tibi vii. ebdomadas annoꝝ id est
septem septies quꝰ simul faciunt annos. xlix. & clanges
buccina mense septimo decima die mensis propitiationis tem
pore in uniuersa terra. Sanctificabisqꝫ annum quinquage
simum & uocabis remissionem cunctis habitatoribus terre
tue. ipse enim est iubileus. Reuertetur homo ad possessio
nem suam & unusquisqꝫ redibit ad familiam pristinam. qꝫ
iubileus est. & quinquagesimus annus. Non seretis neqꝫ me
tetis sponte in agro nascentia & primitias uindemie non collige
tis ob sanctificationem iubilei. si; statim oblata comedetis. An
no iubilei redient omnes possessiones suas. quando uendes
quippiam ciui tuo aut emes ab eo. ne contristet frem tuum.
si; iuxta numerum annoꝝ iubilei emes ab eo. & iuxta supu
tationem fructuum uendet tibi. Quando plus anni remanserint
post iubileum. tanto crescet pretium. Et quanto minus tpis
numerabis. tanto minoris & emptio constabit. tempꝰ enim
fructuum uendet tibi. Nolite affligere contribulis uros. si; ti
meat unusquisqꝫ deum suum qꝫ ego dñs dꝰ uꝛ. Facite pre
cepta mea & iudicia custodite & implete ea ut habitare pos
sitis in terra absqꝫ ullo pauore. & gignat uobis humus fructus
suos quibꝫ uescamini usqꝫ ad saturitatem nulli timpetis
formidantes. Qꝺ si dixeritis quid comedemus anno vii. si
non seuerimus neqꝫ colligimus fruges nimis. dabo benedictionem
meam uobis anno vi & faciet fructus trium annoꝝ. Sere
tisqꝫ viii. anno & comedetis fruges ueteres usqꝫ ad nonum
annum donec nova nascantur edetis uetera. Terra ꝺ non
uendet in perpetuum qꝫ mea est. & uos aduene & coloni mei es
tis. Unde cuncta regio possessionis mee sub redemptionis
conditione hoc uendetur.

Si attenuatus frater tuus uendiderit possessiunculam
suam & uoluerit propinquus ei. potest redimere qꝺ ille
uenditerat. Si uero non habuerit proximum ipse pretium
ad redimendum potuerit inuenire. computabuntur fruc
tus ex eo tempore quo uenditus est. & qꝺ reliquum est reddet
emptori. sicqꝫ recipiet possessionem suam. Qꝺ si non inuenerit
manus eius ut reddat pretium. habebit emptor qꝺ emit
usqꝫ ad annum iubileum. In ipso enim omnis uenditio re
dit ad dñm. & ad possessorem pristinum. Qui uenditerit
domum intra urbis muros. habebit licentiam redimendi
donec unus impleatur annus. Si non redimerit eam et
anni circulus fuerit euolutus. emptor possidebit eam &
posteri eius in perpetuum. & redimi non potit etiam in iu
bileo. Sin autem in ulla fuerit domus que muros non habet
agroꝝ iure uenderetur. si ante redempta non fuerit. in iubileo
reuertetur ad dñm suum. Edes leuitarum que sunt in
urbibus semp possunt redimi. Si redempte non fuerint in
iubileo reuertentur ad dños. qꝺ domus urbium leuitarum
& possessionibus sunt inter filios isrl. suburbana autem eoꝝ
si uenerint qꝫ possessio sempiterna est. Si attenuatus fuerit
frater tuus & infirmus manu & susceperis eum quasi aduen
am & peregrinum & uixerit tecum. ne accipias usuras ab eo.
nec amplius quam dedisti. Time deum tuum ut uiuere pos
sit frater tuus apud te. Pecuniam tuam non dabis ei ad usu
ram & frugum superhabundantiam non exiges. ego dñs deus
uꝛ qui eduxi uos de terra egypti ut darem uobis terram cha
naan ut essem uester deus. xlii.

Si paupertate compulsus uenditerit se frater tuus tibi.
non eum opprimes seruitute famulorum. sed sicut mercenarius
tuus & colonus erit usqꝫ ad annum iubileum operabitur
apud te. & postea egredietur cum liberis suis & reuertetur
ad cognationem suam & ad possessionem patrum suoꝝ.
Mei enim serui sunt. & ego eduxi eos de terra egypti. non
uenient conditione seruorum. ne affligas eum p potentiam.
sed timebis dñm tuum. Seruus & ancilla sint uobis de natio
nibus que in circuitu uro sunt. & de aduenis qui peregrinan
tur apud uos. uel qui ex his nati fuerint in terra ura. hos habe
bitis famulos & hereditario iure transmittetis ad posteros
ac possidebitis in eternum. fratres autem uestros filios isrl ne op
primatis p potentiam. Si uenalitius apud uos manus ad
uene atqꝫ peregrini & attenuatus frater tuus uenditerit se ei.
aut cuiquam de stirpe eius. post uenditionem potest redi
mi. Qui uoluerit de fratribus suis redimet eum & patruus &
patruelis & consanguineus & affinis. Sin autem ipse potuerit
redimet se supputatis diuitiis annis a tempore uenditionis
sue usqꝫ in annum iubileum & pecunia qua uenditus
fuerat iuxta annoꝝ numerum & rationem mercenarii supputa
tam. si plures fuerint anni qui remanent usqꝫ ad iubi
leum secundum hos reddet ei pretium. Si paucꝰ ponet rationem
cum eo iuxta annoꝝ numerum & reddet emptori qꝺ reliquum
est annoꝝ quibus ante seruiuit mercedibꝫ imputandis.
non affliget eum uolente in conspectu tuo. Qꝺ si p hec redimi
non potuerit anno iubileo egredietur cum liberis suis. Mei enim
serui filii isrl quos eduxi de terra egypti. c. xvij.

Ego dñs deus uꝛ. Non facietis uobis ydolum & sculptile. nec
titulos erigetis. nec insignem lapidem ponetis in terra
nostra ut adoretis eum.

Ego enim sum dominus deus uester. custodite sabba
ta mea & pauete ad sanctuarium meum. xliii.

Ego dñs. Si in preceptis meis ambulaueritis & mandata
mea custodieritis & feceritis ea dabo uobis pluuias tpibꝫ
suis. & terra gignet germen suum & pomis arbores replebun
tur. Apprehendet messium tritura uindemiam & uindemia
occupabit sementem. & comedetis panem uestrum in saturita
tem & absqꝫ pauore habitabitis in terra uestra. Dabo pacem in
finibus uris. dormietis & non erit qui exterreat. Auferam malas
bestias & gladius non transibit terminos uros. Persequemini
inimicos uros & corruent coram uobis. Persequentur v. de
uestris. c. alienos. & c. ex uobis. x. milia. Cadent inimici uri in
conspectu uro gladio. Respiciam uos & crescere faciam. multi
plicabimini & firmabo pactum meum uobiscum. Comede
tis uetustissima uetustis. & uetera nouis supponetis ibique
ponetis. Ponam tabernaculum meum in medio uri. & non
abhorrebit uos anima mea. Ambulabo inter uos. & ero uꝛ dꝰ.
uos qꝫ eritis populus meus.

Ego dñs deus uꝛ. qui eduxi uos de terra egyptiorum ne ser
uiretis eis. & qui contriui catenas cervicum uestrarum
ut incederetis erecti. Qꝺ si non audieritis me. nec feceritis
omnia mandata mea. si spreueritis leges meas & iudicia mea
contempseritis ut non faciatis ea que a me constituta sunt

ꝛ ad utrum ꝓducatis pactum meum. ego ꝙq; hec faciam uo
bis. Visitabo uos uelociꝫ in egestate ꝛ ardore qui conficiat
oculos uros ꝛ consumat aiam uram. Frustra seretis sementē que
ab hostibus deuorabit. Ponam faciem meam contra uos ꝛ cor
ruetis coram hostibꝫ uris ꝛ subiciemini his qui oderunt uos.
fugietis nemine ꝑsequente. Si autem sic obedieritis mi-
addam correctionem uram septuplum ꝓ peccata ura ꝛ conteram
duritiam superbie ure. daboq; uobis celum desup sicut ferrum
ꝛ terram eneam. Consumetur in cassum labor ur. ꝛ ꝓferet ter
ra germen. nec arbores poma prebebunt si ambulaueritis ex
aduerso mi. nec uolueritis audire me. addam plagas uras
usq; in septuplum ꝓ peccata ura. Emittamq; in uos bestia
al agri que consument uos ꝛ pecora ura ꝛ ad paucitatē cune
ta redigant. deserteq; fiant uie ure. Qd si nec sic uolueritis
recipe disciplinam. sꝫ ambulaueritis ex aduerso mi. ego ꝙq; con
uos aduersus incedam. ꝛ percutiam uos septies ꝓ peccata ura.
Inducamq; super uos gladium ultorem federis mei. Cumq; cō
fugeritis in urbes. mittam pestilentiam in medium uri. ꝛ trade
mini in hostium manibus postq̃m confregero baculum pa
nis uri. ita ut decem mulieres in uno clibano coquant pane
ꝛ reddant uobis ad pondus. Et comedetis. ꝛ nō saturabimini.
Si autem nec ꝓ hec audieritis me. sꝫ ambulaueritis ex me.
ꝛ ego incedam aduersum uos in furore contrario. ꝛ corripiam
uos septem plagis ꝓ peccatis uris. ita ut comedatis carnes fili
orꝫ ꝛ filiarum uarꝫ. destruam excelsa ura ꝛ simulachra con
fringam. cadetis inter ruinas idolorꝫ urorꝫ. ꝛ abhominabitur
uos anima mea in tantum ut urbes uras redigam in solitu
dinē. ꝛ deserta faciam sanctuaria ura. nec recipiam odorem ui
suauissimum. Visitabo terram uram. ꝛ stupebunt super ea
inimici uri cum habitatores illius fuerint. Vos autem dispa
gam in gentes. ꝛ euaginabo ꝓ uobis gladium. erit q; terra ura
deserta. ꝛ ciuitates dirute. Tunc placebunt terre sabba sua.
cunctis diebꝫ solitudinis sue. Quando futuris in terra hostili sab
batizabit. ꝛ requiescet in sabbatis solitudinis sue eo qd̄ non
requieuerit in sabbatis uris cū habitabatis in ea. Et qui
de uobis remanserint. dabo pauorem in cordibꝫ eorꝫ in re
gionibꝫ hostium. terrebit eos sonitus folii uolantis. ꝛ ita fugi
ent qꝙ gladium. Cadent nullo sequente ꝛ corruent singuli
super fratres suos qꝙ bella fugientes. Nemo uestrum poterit
resistere. pribus uris gentes. ꝛ hostiles uos ita consument. Qd̄
si ꝛ de his aliqui remanserint. tabescent unusquisq; in
iquitatibꝫ suis in terra inimicorꝫ suorꝫ. ꝛ ꝓter peccata patrum suorꝫ ꝛ sua af
fligentur donec confiteantur iniquitates suas. ꝛ malos suorū
recordentur quibꝫ ꝓuaricati sunt in me. Et ambulauerint
ex aduerso mi. Ambulabo ꝙq; ꝛ ego contra eos. ꝛ inducam illos
in terram hostilem. donec erubescat incircumcisa mens eorꝫ.
Tunc orabunt ꝓ impietatibꝫ suis. ꝛ recordabor federis mei.
qd̄ pepigi cum abraham. ysaac. ꝛ iacob. Terre qꝫ memor e
ro que cum relicta fuerit ab eis. complacebit sibi in sabbatis
suis patiens solitudinem ꝓpter illos. Ipsi ꝙq; rogabunt ꝓ pecca
tis suis eo qd̄ abiecerint iudicia mea. ꝛ leges meas despexerint.
Et tamen etiam cum essent in terra hostili si penitus abiecti eos ne
qꝫ sic despexi ut consumerentur. ꝛ irritum facerem pactum
meum cum eis. ego enim sum dñs dꝰ eorꝫ. ꝛ recordabor fede
ris mei ꝑtimi quod eduxi eos de terra egypti in conspectu gen
tium ut essem dꝰ eorꝫ ego dñs dꝰ. Hec sunt precepta atq;
iudicia. ꝛ leges quas dedit dñs inter se. ꝛ filios israhel in mō
te synai ꝓ manum moysi. xlim.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis israhel
ꝛ dices ad eos. Homo qui uotum fecerit. ꝛ uouerit. ꝛ spopon
derit deo animam suam. sub estimatione dabit pretiū.
Si fuerit masculus a uicesimo anno usq; ad sexagesimū
annū. dabit. l. siclos argenti ad mensuram sanctuarii. Si
mulier. xxx. A quinto autē anno usq; ad uicesimum.
masculus dabit. xxx. siclos. Femina. x. ab uno mense et

usq; ad annum quintum. ꝓ masculo dabuntur. v. sicli. ꝓ
femina tres. Sexagenarius ꝛ ultra masculus dabit. xv. siclos
femina. x. Si ꝓ pauper fuerit. ꝛ estimationem reddere si ualebit
stabit coram sacerdote. ꝛ quantum ille estimauerit. tantum dare
eum posse reddere. tantum dabit. Animal autem qd̄ immo
lari potest dño si quis uouerit sanctū erit. ꝛ mutari si potest
id est nec melius malo nec pessimum bono. Qd̄ si mutauerit. ꝛ ip
sum qd̄ mutatum est. ꝛ illud ꝓ quo mutatum est. consecra
tum erit dño. Animal immundum qd̄ immolari dño si potest
si quis uouerit. adducetur ante sacerdotem. qui diiudicabit
utrum bonum an malum sit. statuet pretium. Qd̄ si dare
uoluerit ipse qui offert. addet super estimationis quintā partē.
Homo si uouerit domum suam ꝛ sanctificauerit dño. considera
bit eam sacerdos utrum bona an mala sit. ꝛ iuxta pretium
qd̄ ab eo fuerit constitutum uendabit. Si autem ille qui
uouerat uoluerit redimere eam dabit quintā partem esti
mationis supra. ꝛ habebit domum. Qd̄ si agrum possessi
onis sue uouerit ꝛ consecrauerit dño. iuxta mensuram se
minis estimabitur pretium. Si. xxx. modiis ordei seminā
tur. l. siclis uendetur argenti. Si statim ab anno iubilei
iubelei uouerit agrum. quanti ualere potest tanto es
timabitur. Si autem post aliquantum temporis. supputa
bit sacerdos pecuniam iuxta annos qui reliqui sunt nu
merum usq; ad iubileum. ꝛ detrahetur ex precio. Qd̄ si no
luerit redimere agrum ille qui uouerat. addet quintā
partem estimate pecunie. ꝛ possidebit eum. Si autē no
luerit redimere. sꝫ alteri cuilibet fuerit uenundatus ultra
eum qui uouerat redimere ꝛ potuerit. ꝙ iubileus uenerit
diesq; sanctificatus erit dño. ꝛ possessio consecrata. ad usum pri
net sacerdotum. Si ager emptus est. ꝛ ꝛ de possessione
maiorum sanctificatus fuerit dño. supputabit sacerdos iuxta an
nos numerum usq; ad iubileum precii. ꝛ dabit ille ꝙ
uouerat eum dño. In iubileo autē reuertetur ad priorem
dñm qui uendiderat eum. ꝛ habuerat in sorte possessi
onis sue. Omnis estimatio sicli sanctuarii ponderabitur. Si
clus. xx. obolos hꝫ. Primogenita que ad dñm ꝓtinent ne
mo sanctificare poterit. ꝛ uouere. Siue bos siue ouis fuerit.
dñi suum. Qd̄ si immundum est animal. redimet ꝙ obtu
lit iuxta estimationē suam. ꝛ addet quintā partem preci.
Si redimere noluerit uendetur alteri. quanticunq; fuit
estimatus. Omne ꝙ dño consecratur siue homo siue ani
mal fuerit siue ager. nō uendetur. neq; redimi potest.
Quicquid semel fuerit consecratum. sanctum sanctorū erit dño. Et
omnis consecratio que auferetur ab homine nō redimetur. sꝫ
morte morietur. Omnes decime tam siue de frugibus siue de
pomis arborū dñi sunt. ꝛ illi sanctificant. Si quis autē uoluit
redimere decimas suas. addet quintam partem eay. omnium
decimarum. bouis. ꝛ ouis. ꝛ capre que sub pastoris uirga ter
tium. Quicquid decimum uenerit sanctificabit dño. Non elige
tur nec bonum nec malum. nec alterum immutabit. Si ꝙs
mutauerit. ꝛ ꝙd̄ mutatum est. ꝓ quo mutatum est. sanctificabit
dño. ꝛ nō redimetur. Hec sunt precepta que mandauit dñs
moysi. ad filios israhel in monte synai. Explicit leuitic⁹

Incipiunt capitula in libro numeri.

i Omina ꝛ numerus. i.
duodecim tribuum. ii.
ii Quod tribus leui non cō
numeratur alius sꝫ seorsum. iii.
iii Precipitur ad ordinem
sibi ꝓscriptū incedere filii israhel.
iiii De generatione moysi. iiii.
aaron. ꝛ lege leuitay. v.
v De familiis. ꝛ officio leuitay.
vi Numerantur leuite. ꝛ vi.
ꝓmogenti. ꝛ admittuntur cō
pensatio primogenitoꝝ ꝛ
leuitay. ꝛ tempus mandi
ꝛ officium ꝓscribitur in fa
miliis leuitarum. vii.
Leprosum ꝛ immundum
intendū esse de castris. viii.
De uxore ꝛ sacrificio
zelotipie. viii.
De religione ꝛ uitu nazare
orꝝ.

ꝓ C. xxbij.

Quoñ sacerdotes pl̃s benedicẽ debeant. ·xi·
De pfectione tabnaculi ⁊ unctione altaris ⁊ oblatione plaustroꝝ fcã a ducibz. ·xii·
De oblatione ducũ xii· ligillatim p ·xii· dies. ·xiii·
De caudelabꝝ positione ⁊ usũ ⁊ positionis ⁊ consecratione leuitaꝝ ⁊ quoto anno applicari debeant aut remoueri. ·xiiii·
De pascha ⁊ quoñ obseruari debeat ab hijs qui illud suo tempore celebrare non possunt. ·xv·
De mille tabnaculis pcedente ⁊ tubis argenteis ⁊ ymotione castroꝝ ⁊ distributione tribuum. ·xvi·
Oñ recesserunt a syna ⁊ quñ ⁊ ubi tentoria fixerunt ⁊ de obab ⁊ de mosi ⁊ quomodo archa precedebat populum. ·xvii·
Murmurat pl̃s p labore ⁊ punit ignedio. ·xviii·
Item murmurat de lidio carnium manna fastidiens ⁊ hyc. ruchel influitur ⁊ eldat ⁊ meldat ⁊ phant in castris ⁊ datur coturnicibz ad nauseam: immunitas est populus in sepulchris occupiscẽte.
Aaron ⁊ maria murmurant cõ mosen ⁊ maria lepra tangitur. ·xix·
Mittuntur ·xii· explorator ⁊ in trã chanaan. ·xx·
Murmurat pl̃s ex diffidentia ⁊ increpat a iosue ⁊ remittit in desertum montis ⁊ tentat mosen ascendit ad montana ⁊ superat ab amalech. ·xxi·
De sacrificio ⁊ holocaustis ⁊ p peccato ignorantie ⁊ superbie ⁊ de eo qui ligna colligit in sabbato ⁊ de faciendis fimbrijs uestimentorum. ·xxii·
De chore ⁊ dathan ⁊ abiron ⁊ pditione eorum.
De unga aaron que floruit ⁊ confirmatione eius ⁊ filiorum in ministerium tabnacli. ·xxv·
Que honera ⁊ que emolumenta pmeant ad leuitas. ·xxvi·
De sacrificio mutile ruberis ⁊ de mundatione ⁊ expiatione immundoꝝ

De morte marie ·xxvii· ⁊ murmure ad aqs̃ dicti ⁊ dicti.
Mittuntur numeri ·xxviii· ad edom. et tranlitus negatur israheli. ·xxix·
De morte aaron in monte or ⁊ chananeo qui deprecat est israh. ⁊ item murmurat pl̃s ⁊ punitur a serpentibz ⁊ curat̃ serpente eneo. ·xxx·
Seon rex amorreorum ⁊ og rex basan superat̃ ·xxxi·
Rex moabitarum euocat balaam ut maledicat israli ⁊ forte cauſ israh dñi offenditur ⁊ cum placat fuerit ⁊ madianite cedi iubentur. ·xxxii·
Numerat item pl̃s seorsum ⁊ leuite seorsum ⁊ filie salphaar in petitione hereditatis audiuntur a domino. ·xxxiii·
De obitu mosi ⁊ noue substitutione ⁊ que in sollempnitatibz offerri debeant. ·xxxiiii·
De oblatione spontanea ⁊ de uoto mulieris in potestate patris aut mariti ⁊ de uoto uidue aut repudiate ⁊ de bello cõ madianitas ⁊ morte balaam.
De diuisione prede ·xxxv· ⁊ oblone dñi ex ea. ·xxxvi·
De possessione ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tribus manasse trans iordanem. ·xxxvii·
Catalogus mansionũ ab egypto usq; ad iordanem ⁊ de ydolis destruendis ⁊ cultoribus eorum. ·xxxviii·
De scriptio terre promissionis que nouem tribubus ⁊ dimidie delebatur ⁊ qui fuerint principes tribuum trans pl̃s diuidituri. ·xxxviii·
De quadraginta duabus ciuitatibus leuitarum ⁊ iurisdictionibus earum ⁊ sex ciuitatibus fugitiuorum. ·xxxix·
De filiabus salphaar quibz nubere debeant.

Locutusq; est dñs ad mosen in deserto sinai in tabnaculo federis. Prima die mensis secũdi anno alto egressionis eoꝝ ex egypto dicitur. Tollite summã uniuse congregationis filioꝝ israh p cognationes ⁊ domos suas ⁊ nomina singloꝝ quecquid sexus est masculin a uicesimo anno ⁊ supra omnium uiroꝝ fortium ex israh ⁊ numerabitis eos p turmas suas tu ⁊ aaron. Erunt̃q; uobiscũ principes tribuum ac domoꝝ in cognationibz suis. quoꝝ ista sunt nomina. De tribu ruben heliur filius sedeur. De symeon: salamihel filius surisaddai. De iuda: naason filius aminadab. De ysachar: natanahel filius suar. De zabulon: heliab filius helon filiorum aut̃ ioseph. De effraim: helisama filius ammiud. De manasse: gamaliel filius phadasur. De beniamin: abidan filius gedeonis. De dan: ahiezer filius ammisaddai. De aser: phaziel filius ochran. De gad: heliasaph filius duhel. De neptalim: hira filius enan. Hii nobilissimi principes multitudinis p tribus ⁊ cognationes suas ⁊ capita exercitus israh qui tulerunt mosen ⁊ aaron cum omni uulgi multitudine ⁊ congregauerunt in die mensis secũdi recensentes eos p cognationes ⁊ domos ac familias ⁊ capita ⁊ nomina singloꝝ a uicesimo anno ⁊ sup̃ sicut precepit dñs mosi. Numerati sunt in deserto sinai. De ruben primogenito israh p generationes ⁊ familias ac domos suas ⁊ nomina capitum singloꝝ omne qd̃ sexus est masculinum. a uicesimo anno ⁊ supra procedentium ad bellum. xlvi· milia quingenti. De filiis symeon p generationes ⁊ familias ac domos cognationum suaꝝ recensiti sunt p nomina ⁊ capita singloꝝ. omne qd̃ sexus est masculinum. a uicesimo anno ⁊ supra procedentium ad bellũ. lvii· cc. trecenti. De filiis gad p generationes ⁊ familias ac domos cognationũ suaꝝ recensiti sunt p nomina singloꝝ. a xx anno ⁊ supra. omnes qui ad bellum procederent. xl·v· milia sexcenti l. De filiis iuda p generationes ⁊ familias ac domos cognationum suaꝝ p nomina singloꝝ a uicesimo anno ⁊ supra omnes qui poterant ad bella procede recensiti sunt lxxiiii· milia sexcenti. De filiis ysachar p generationes ⁊ familias ac domos cognationũ suaꝝ p nomina singloꝝ a uicesimo anno ⁊ supra omnes qui ad bella procedẽt recensiti sunt. liiii· milia quadringenti. De filiis zabulon: p generationes ⁊ familias ac domos cognationum suaꝝ recensiti sunt p nomina singloꝝ. a uicesimo anno ⁊ sup̃. omnes qui poterant ad bella procedere. lvii· milia quadringenti. De filiis ioseph filioꝝ effraim p generationes ⁊ familias ac domos cognationũ suaꝝ recensiti sunt p nomina singloꝝ a. xx. anno ⁊ supra omne qui poterant ad bella procedere. xl· milia. quingenti. Porro filioꝝ manasse: p generationes ⁊ familias ac domos cognationum suaꝝ recensiti sunt p nomina singloꝝ. a. xx anno ⁊ supra omnes qui poterant ad bella procedere. xxxii· milia ducenti. De filiis beniamin p generationes ⁊ familias ac domos cognationum suaꝝ recensiti sunt nominibz singloꝝ a xx. anno ⁊ supra omnes qui poterant ad bella procedere. xxv· milia quadringenti. De filiis dan: p generationes ⁊ familias ac domos cognationũ suaꝝ recensiti sunt nominib̃ singloꝝ a xx. anno ⁊ supra omnes qui poterant ad bella procedere. lxii· milia septingenti. De filiis aser: p generationes ⁊ familias ac domos cognationũ suaꝝ recensiti sunt p nomina singloꝝ a xx. anno ⁊ supra omnes qui poterant ad bella procedere. xl· milia ⁊ mille quingenti. De filiis neptalim: p generationes ⁊ familias ac domos cognationum suaꝝ recensiti sunt nominibz singloꝝ a. xx. anno ⁊ supra omnes qui poterant ad bella procedere. liii· milia quadringenti. Hii sunt quos numerauerunt mosen ⁊ aaron. xii· principes israh: singulos p domos cognationũ suaꝝ. fuerunt̃q; omnes filii israh p domos ⁊ fam

Incipit liber numi·

lual sual a uicesimo anno ⁊ sup. qui poterant ad bella prede
xxcenta tra milia uirorum quingenti. l. Leuite autem in
tribu familiaꝝ suaꝝ ñ sunt numerati cum eis.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Tribum leui noli numerare. nec ponas summam eoꝝ cum filiis isrl. sed constitue eos sup tabernaculũ testimonii cuncta uasa ei. ⁊ quicqd ad ceremonias pertinet ipi portabunt tabernaculũ ⁊ omia utensilia eius. ⁊ erunt in ministerio ac pgirum tabernaculi metabuntur. Cum proficiscendum fuerit deponent leuite tabernaculum. cum castra metanda erigent. quisquis extraneoꝝ accesserit. occidetur. Metabuntur autẽ filii isrl. unusquisq; p turmas ⁊ cuneos atq; exercitum suum. Porro leuite p girum tabernaculi figent tentoria. ne fiat indignatio sup multitudinẽ filioꝝ isrl. ⁊ excubabunt in custodiis tabernaculi testimonii. fecerunt q filii isrl. iuxta omia que preceperat dñs moysi.

Locutusq; est dñs ad moysen ⁊ aaron dicens. Singli per turmas signa atq; uexilla. ⁊ domus cognationũ suaꝝ. castra metabuntur filii isrl. p girum tabernaculi federis. Ad orientẽ uidelicet figent tentoria p turmas exercitus sui. Erit q princeps filioꝝ eius naason filius aminadab. Et omis de stirpe eius summa pugnatorum. lxxiiii. milia sexcentoꝝ. Juxta eum castra metati sunt de tribu yssachar. quoꝝ principes fuerunt nathanahel filius suaꝝ. ⁊ omis numer pugnatoꝝ ei. liiii. milia quadringenti. In tribu zabulon princeps fuit helon filius helon. Omis de stirpe eius exercitus pugnatoꝝ. lvii. milia quadringenti. Universi qui in castris iuda annumerati sunt. fuerunt. clxxvi. milia quadringenti. p turmas suas primi egredientur. In castris filioꝝ ruben ad meridianam plagam erit princeps helisur filius sedeur. ⁊ cuneus exercitus pugnatoꝝ eius qui numerati sunt. xlvi. milia quadringenti. Juxta eum castra metati sunt de tribu symeon quoꝝ princeps fuit salamihel filius surisaddai. ⁊ cuneus exercitus pugnatoꝝ eius qui numerati sunt. lix. milia trecenti. In tribu gad princeps fuit heliasaph filius duel. ⁊ cuneus exercitus pugnatoꝝ eius qui numerati sunt. xlv. milia sexcenti. l. Omnes qui recensiti sunt in castris ruben. cl. milia ⁊ mille quadringenti. l. p turmas suas in secũdo loco proficiscent. Leuabitur autẽ tabernaculum testimonii. p officia leuitarũ ⁊ turmas eoꝝ. Quomodo erigentur. ita ⁊ deponentur. singli p loca ordines suos proficiscentur. Ad occidentalem plagam erunt castra filioꝝ effraim. Quoꝝ princeps fuit helisama filius ammiud. Cuneus exercitus pugnatoꝝ eius qui numerati sunt. xl. milia quingenti. ⁊ cui est tribus filioꝝ manasse. quoꝝ princeps fuit gamaliel filius fadassur. Cuneus exercitus pugnatoꝝ eius qui numerati sunt. xxxii. milia ducenti. In tribu filioꝝ beniamin princeps fuit abidan filius gedeonis. ⁊ cuneus exercitus pugnatoꝝ eius qui recensiti sunt. xxxv. milia quadringenti. Omnes qui numerati sunt in castris effraim. cviii. milia. c. p turmas suas primi proficiscent. Ad aquilonis partem castra metati sunt filii dan. quoꝝ princeps fuit haiezer filius ammisaddai. cuneus exercitus pugnatoꝝ eius qui numerati sunt. lxii. milia sexcenti. Juxta eum figent tentoria de tribu aser quoꝝ princeps fuit phegihel filius ochran. cuneus exercitus pugnatoꝝ eius qui numerati sunt. xli. milia ⁊ mille quingenti. De tribu filioꝝ neptalim princeps fuit haira filius henan. cuneus exercitus pugnatoꝝ eius liii. milia quadringenti. Omnes qui numerati sunt in castris dan. fuerunt. clvii. milia sexcenti. ⁊ nouissimi proficiscent. Hic numerus filioꝝ isrl. p domus cognationum suaꝝ. ⁊ turmas duusi exercitus sexcenta tria milia quingenti. l. Leuite autẽ ñ sunt numerati inter filios isrl. Sicut preceperat dñs moysi. Fecerunt q filii isrl iuxta omia que preceperat dñs. Castra metati sunt p turmas suas. ⁊ profecti p familias ac domus patrum suarum.

Hec sunt generationes aaron ⁊ moysi in die qua locutus ẽ dñs ad moysen in monte syna. Et hec nomina filioꝝ aaron. Primogenit nadab. dein. abiu. eleazar. ⁊ ithamar. Hec nomina filioꝝ aaron sacerdotum qui uncti sunt. ⁊ qui replete ⁊ consecrate manus ut sacerdotio fungerent. Mortui sunt nadab ⁊ abiu cum offerrent ignem alienum in conspectu dñi in deserto syna. absq; liberis. Functiq; sunt sacerdotio eleazar ⁊ ithamar coram aaron patre suo.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Applica tribum leui ⁊ fac stare in conspectu aaron sacerdotis. ut ministrent ei et excubent. ⁊ obseruent quicquid ad cultũ pertinet multitudinis coram tabernaculo testimonii. ⁊ ut custodiant uasa tabernaculi seruientes in ministerio eius. Dabisq; dono leuitas aaron ⁊ filiis eius quibus traditi sunt a filiis isrl. Aaron autẽ ⁊ filios eius constitues sup cultum sacerdotii. extraneus qui ad ministrandum accesserit. morietur. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Ego tuli leuitas a filiis isrl. p omni primogenito qui aperit uuluam in filiis isrl. erunt q leuite mei. Meus est enim omne primogenitum. ex quo percussi primogenita in terra egypti. sanctificaui in quicquid primum nascitur in isrl. ab homine usq; ad pecus mei sunt. ego dominus.

Locutus est dñs ad moysen in deserto syna. dicens. Numera filios leui p domos patrum suoꝝ ⁊ familias omnem masculini ab uno mense ⁊ sup. Numerauit moyses ut preceperat dñs. Et inuenti sunt filii leui p nomina sua. gerson caath ⁊ merari. Filii gerson. lebni ⁊ semei. filii caath. amram ⁊ iesaar. hebron ⁊ oziel. filii merari. moholi ⁊ musi. Hec familie leui fuere per domos suas. lebnitica ⁊ semeitica. Quarum numerat est plus sexus masculini ab uno mense ⁊ supra. vii. milia quingentoꝝ. Hii post tabernaculum castra metabuntur ad occidentẽ. sub principe heliasaph filio lahel. ⁊ habebunt excubias in tabernaculo federis. Ipm tabernaculum ⁊ operimenta ei. Tentoriorum q ducitur ante fores federis. ⁊ cortinas atrii. tentoriorum q q appenditur in introitu atrii tabernaculi. ⁊ quicqd ad ritum altaris pertinet. funes tabernaculi. ⁊ omia utensilia ei. Cognatio caath habebit p domos familias suas amram. ⁊ iesaar. ⁊ hebron. ⁊ oziel. hec sunt familie caathitarũ recensite p nomina sua. omis generis masculini ab uno mense ⁊ supra. viii. milia sexcenti. Habebunt excubias sanctuarii. ⁊ castra metabuntur ad meridianam plagam. princeps q eoꝝ erit heliasaphan filius oziel. ⁊ custodient archam mensam q ⁊ candelabrum altare. uasa sanctuarii. in quibus ministrant. ⁊ uelum. cunctamq; huicemodi supellectilem. Princeps autem principum leuitaꝝ. eleazar filius aaron sacerdotis erit sup excubitores custodie sanctuarii. At ii de quibus erunt p domos familias suas. omis generis masculini ab uno mense ⁊ supra. vi. milia ducenti. Princeps eoꝝ fuit hel filius abihahel. In plaga septentrionali castra metabuntur. Erunt sub custodia eoꝝ tabule tabernaculi ⁊ uectes ⁊ columpne ac bases earum. ⁊ omia que ad cultum huicemodi pertinent. Columpne q atrii per circuitum cum basibus suis. ⁊ paxilli cum funibus. Castra metabuntur ante tabernaculum federis. id est ad orientalem plagam. Moyses ⁊ aaron cum filiis suis habentes custodiam sanctuarii in medio filioꝝ isrl. Quisquis alienus accesserit. morietur. Omnes leuite quos numerauerunt moyses ⁊ aaron iuxta preceptum dñi p familias suas in genere masculino a mense uno ⁊ sup. fuerunt. xxii. milia.

Erait dñs ad moysen. Numera primogenitos sexus masculini de filiis isrl a mense uno ⁊ supra. ⁊ habebis summam eoꝝ. tolles q leuitas in p omnium primogenito filioꝝ isrl. Ego sum dñs. ⁊ pecora eoꝝ p uniuersis primogenitis pecoribus filioꝝ isrl. Recensuit moyses sicut preceperat dñs primogenitos filioꝝ isrl. ⁊ fuerunt masculi p nomina sua a mense uno ⁊ sup. xxii. milia. ccc. lxxiii. Locutusq; est dñs ad moysen. Tolle leuitas p primogenitis filioꝝ isrl

7 pecora leuitaꝝ ꝑ pecorib⁹ eoꝝ. Erunt⁊ leuite mei ego sū dñs. In pcio ducentoꝝ lxx. trium qui excedunt numꝝ leuitaꝝ de ꝓmogenitis filioꝝ isr̃ accipies v. siclos p capita singula ad mensuram scīarii. Siclus habet obolos xx. Dabisq; pecuniam aaron⁊ filis eius p numꝝ eoꝝ qui sup sunt. Tulit g moyses pecuniam eoꝝ qui fuerant amplꝰ⁊ quos redemerant a leuitis ꝑ ꝓmogenitis filioꝝ isr̃ mille trecentos lxv. siclos iuxta pondus scīarii⁊ dedit eam aaron⁊ filis ei iuxta uerbum qđ ꝑceperat ei dñs. Locutusq; est dñs ad moysen⁊ aaron dicens. Tolle summā filioꝝ caath de medio filioꝝ leuitaꝝ p domos⁊ familias suas a tricesimo anno⁊ supra usq; ad quinquagesimū annū omnium qui ingrediunt ut fungant⁊ ministrent in tabernaculo federis. Hec est cultꝰ filioꝝ caath. Tabernaculū federis⁊ scīm scōrum ingredient aaron⁊ filii eius qñdo mouenda sunt castra⁊ deponent uelum qđ pendet ante fores⁊ inuoluent eo archam testimonii⁊ operient rursum uelamine iacinthinarū pellium. Extendentq; de sup pallium totum iacinthinū⁊ inducent ueles. Operiēt aūt positionis inuolucro iacinthino pallio⁊ ponent cū ea thuribula⁊ mortariola⁊ cyathos⁊ cratheras ad libamina fundenda. Panes semp in ea erunt. extendentq; desup pallium coccineum. Q̄ rursum operient uelamento iacinthinarū pellium⁊ inducent ueles. Sumentq; & pallium iacinthinū quo operient candelabrum cū lucernis⁊ forcipib⁹ suis. emunctoriis⁊ cunctis uasis olei que ad concinnandas lucernas sunt necessaria. Et sup omnia ponent operimentū iacinthinarū pellium⁊ inducent ueles. Hec ſ̄ⁿ⁊ altare aureum inuoluent iacinthino uestimento⁊ extendent desup operimentum iacinthinarū pellium⁊ inducentq; ueles. Omnia uasa quibus ministratur in scīario inuoluent pallio iacinthino⁊ extendent desup operimentū iacinthinarū pellium⁊ inducentq; ueles. Si⁊ altare mundabūt cinere⁊ inuoluent illud purpureo uestimento. Ponentq; cū eo omnia uasa quibus in ministerio ei utuntur. Id est ignium receptacula. fuscinulas. ac tridentes. uncinos⁊ bacilla. cuncta uasa altaris operient simul uelamine iacinthinarū pellium⁊ inducent ueles. omnia uasa quibus ministratur in sanctuario.

Cumq; inuoluerint aaron⁊ filii eius scīarium⁊ oīa uasa eius in promotione castroꝝ. tunc intrabunt filii caath ut portent inuoluta⁊ ſ̄ tangant uasa scīarii ne moriantur. Ista sunt onera filioꝝ caath: in tabernaculo federis sup quos erit eleazar filius aaron sacerdotis ad cui pertinet curam. Oleum ad concinnandas lucernas⁊ oppositionis incensum⁊ sacrificium q̄ semp offert⁊ oleum unctionis⁊ quecquid ad cultum tabernaculi pertinet. omniumq; uasoꝝ que in scīario sunt. Locutusq; est dñs ad moysen⁊ aaron dicens. Nolite ꝑdere ꝑ ſ̄n caath de medio leuitaꝝ. ſ; hoc facite eis ut uiuant⁊ ſ̄ moriantur. si tetigerint scā scoꝝ. Aaron⁊ filii eius intrabunt. ꝑ q; disponent onera singlōꝝ⁊ dirudent quid portare quis debeat. Nec nulla curiositate uideant que sunt in scīario priusq̄m inuoluant. alioq; moriens.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Tolle summam etiam filioꝝ gerson ꝑ domos ac familias⁊ cognationes suas a xxv. annis⁊ sup⁹ usq; ad annos l. numera omnes qui ingrediuntur⁊ ministrent in tabernaculo federis. Hec est officium familie gersonitarū ut portent cortinas tabernaculi⁊ tectum federis operimentum aliud⁊ super omnia uelamen iacinthinum⁊ tentorium q; qđ pendet in introitu federis tabernaculi. Cortinas atrii⁊ uelum in introitu qđ est ante tabernaculū. omnia q̄ ad altare pertinent⁊ funiculos⁊ uasa ministerii⁊ uelum aaron⁊ filii eius portabunt filii gerson⁊ scient singli cui debeant oneri mancipari. Hic est cultus familie gersonitarū in tabernaculo federis. Erunt⁊ sub manu ithamar filii aaron sacerdotis.

Filios q; merari p familias⁊ domꝰ patrum suoꝝ recensebis a xxx. annis⁊ supra usq; ad annum quinquagesimum omnes qui ingrediuntur ad officium ministerii sui⁊ cultum federis testimonii. Hec sunt onera eoꝝ. Portabunt tabulas tabernaculi⁊ uectes eius. columpnas⁊ bases earum. Columpnas q; atrii p circuitum cū basibz⁊ paxillis⁊ funibz suis. Omnia uasa⁊ supellectilem ad numerum accipient. sicq; portabunt. Hec est officium familie meraritarum⁊ ministerium in tabernaculo federis. erunt q; sub manu ithamar filii aaron sacerdotis. Recensuerunt g moyses⁊ aaron⁊ principes synagoge filios caath p cognationes⁊ domos patrum suoꝝ a xxx. annis⁊ supra usq; ad annū quinquagesimum omnes qui ingrediuntur ad ministerium tabernaculi federis⁊ inuenti sunt duo milia septingenti. l. Hic est numꝰ ꝑlis caath qui mutuat tabernaculum federis. hos numerauit moyses⁊ aaron iuxta sermonem dñi p manum moysi. Numerati sunt⁊ filii gerson p cognationes⁊ domos patrum suoꝝ a xxx. annis⁊ sup⁹ usq; ad annū quinquagesimū omnes qui ingrediuntur ut ministrent in tabernaculo federis⁊ inuenti sunt duo milia trecenti xxx. Hic est ꝑlis gersonitarū quos numerauerunt moyses⁊ aaron iuxta uerbum dñi. Numerati sunt⁊ filii merari p cognationes⁊ domos patrum suoꝝ a xxx. annis⁊ supra usq; ad quinquagesimū annum omnes qui ingrediuntur ad explendos ritus tabernaculi federis⁊ inuenti sunt tria milia ducenti. Hic est numer⁹ filioꝝ merari quos recensuerūt moyses⁊ aaron iuxta imperium dñi p manū moysi. Omnes qui recensiti sunt de leuitis⁊ quos fecit ad notam moyses⁊ aaron⁊ principes isr̃ p cognationes⁊ domos patrū suoꝝ a xxx. annis⁊ supra usq; ad annum quinquagesimum ingredientes ad ministeria tabernaculi⁊ onera portanda. fuerunt simul viii. milia quingenti octoginta. iuxta uerbum dñi recensiti sunt eo⁊ moyse. unusquisq; iuxta officium⁊ onera sua sic ꝑceperat ei dñs. viii.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Precipe filiis isr̃ ut eiciant de castris omnem leprosum⁊ qui semine fluit pollutusq; est sup mortuo tam masculū q̄m feminā eicite de castris ne contaminent ea cum habitauero uobiscum. Fecerunt q; ita filii isr̃⁊ eiecerunt eos extra castra. sicut locutus est dñs moysi. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere ad filios isr̃. Uir siue mulier cum fecerint ex oībus peccatis que solent hominibz accidere⁊ p negligentiam fuerint transgressi mandatum dñi atq; deliquerit. confitebuntur peccatū suum⁊ reddent ipsum caput⁊ quintam partem desup ei in quem peccauerint. Si autem nō fuerit qui recipiat dabunt dño⁊ erit sacerdotis. excepto ariete qui offertur p expiatione ut sit placabilis hostia. Omnes q; primitie quas offerunt filii isr̃ ad sacerdotem ꝓtinent⁊ quecquid in scīarium offertur a singlis⁊ traditur manibz sacerdotis. ipsius erit. viii.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere ad filios isr̃⁊ dices ad eos. Uir cuius uxor errauerit maritumq; contempnens dormierit cum altero uiro⁊ hoc maritus deprehendere ñ potuerit. ſ; later adulterium⁊ testibz argui ñ potest quia ſ̄ est inuenta in stupro. si ſp̄ zelotypie concitauerit uirum contra uxorem suam. que uel polluta est. uel falsa suspitione appetitur⁊ adducet eam ad sacerdotem⁊ offeret oblationem p illa decimam partem sati farine nō dedicabit. non fundet sup eam oleum nec ponet thus. quia sacrificium zelotypie est⁊ oblatio inuestigat adulterium. Offeret g eam sacerdos⁊ statuet coram dño. assumetq; aquam scām in uas fictile⁊ pauillum terre de pauimento tabernaculi mittet in eam. Cumq; steterit mulier in conspectu dñi discooperiet caput eius⁊ ponet sup

manus illius sacrificium recordationis ⁊ oblationem zelotypie. Ipse autem tenebit aquas amarissimas in quibus cū execratione maledicta congessit: adducetq; eam ⁊ diuet. Si ꝑ dormiunt uir alienus tecū ⁊ si nō polluta es deserto mariti thoro: nō te nocebunt aque iste amarissime in quas maledicta congessi. Si autem declinasti a uiro tuo atq; polluta es ⁊ concubuisti cum alio: hīs maledictionib⁹ subiacebis. Det te dñs in maledictionē exemplumq; cunctis in ꝑplō suo. Putrescere faciet femur tuum ⁊ tumens uter tuus dirumpat: ingrediantur aque maledicte in uentrem tuū ⁊ utero tumescente putrescat femur: ⁊ respondebit mulier: amen. amē. Scribet q; sacerdos in libello ista maledicta ⁊ delebit ea aquis amarissimis in quib⁹ maledicta congessit ⁊ dabit ei bibē. Quas cum exhauserit. tollet sacerdos de manibus ei⁹ sacrificium zelotypie ⁊ leuabit illud coram dño. ⁊ imponet q; super altare. Ita dum tamat ut primus pugillū sacrificii tollat de eo qđ offertur ⁊ incendat super altare. ⁊ sic potum det mulieri aquas amarissimas. Quas cum biberit si polluta ē. ⁊ contempto uiro adulterā ꝑtranslibuerit eam aque maledictionis ⁊ inflato uentre computrescet femur. eritq; mulier in maledictionē ⁊ in exemplum omn̄ ꝑplō. Qđ si polluta si fuerit. erit ī uxoria ⁊ fauet liberos. Ista est lex zelotypie. Si declinauerit mulier a uiro suo ⁊ si polluta fuerit. marituſq; zelotypie spū concitat' adduxerit eam in conspectu dñi. ⁊ fecerit ei sacerdos iuxta omnia que scripta sunt: maritus absq; culpa erit. ⁊ illa recipiet iniquitatem suam. ·ix·

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere ad filios israel ⁊ dices ad eos. Vir siue mulier cum fecerit uotum ut sanctificentur. ⁊ se uoluerint dño consecrare. uino ⁊ omni qđ inebriare potest abstinebunt. acetum ex uino. ⁊ ex qualibet potione alia. ⁊ quicquid de uua exprimit̄ nō bibent. Vuas recentes siccasq; nō comedent cunctis diebus quibus ex uoto dño consecrant'. quicquid ex uinea ēē potest ab una palla usq; ad acinū non comedent omni tempore separationis sue. Nouacula nō transibit p caput eius usq; ad cōpletum diem quo dño consecrat'. Sanctus erit crescente cesarie capitis eius. Omni tempore consecrationis sue super mortuum nō ingredietur. nec super patrem quidē ⁊ matrem ⁊ fratres sororesq; funere contaminabitur. q; consecratio dei sui sup caput eius est. Omnes dies separationis sue sanctꝰ erit dño. Si autem morturus fuerit subito quispiam coram eo. polluet caput consecrationis ei⁹. quod radet illico. ⁊ in eadem die purgationis sue. ⁊ rursum septima. In octauo autem die offeret duos turtures uel duos pullos columbe sacerdoti in ostium federis testimonii. Facietq; sacerdos unum p peccō. ⁊ alterum in holocaustum. ⁊ deprecabitur p eo. q; peccauit super mortuo. Sanctificabit q; caput eius in die illo. ⁊ consecrabit dño dies separationis illi⁹. offerens agnum anniculum p peccato iuxta tamen ut dies priores irriti fiant. quia polluta est sanctificatio ei⁹. Ista est lex consecrationis. Cum dies quos ex uoto de uoto decreuerint complebunt' adducet eum ad hostium tabernaculi federis. ⁊ offeret oblationem ei⁹ dño. agnum anniculū immaculatum p peccō in holocaustum. ⁊ ouem anniculam īmaculatam p peccato. ⁊ arietem īmaculatum hostiam pacificam. Canistrum q; panū azimoꝝ qui conspersi sunt oleo. ⁊ lagana absq; fermento uncta oleo. ac libamina singlorū que offeret sacerdos coram dño. ⁊ faciet tam p peccō quam in holocaustū. Arietem uō immolabit hostiam pacificam dño. offerens simul canistrum azimoꝝ ⁊ libamenta que ex more debent. Tunc radetur nazareus ante hostium tabernaculi federis cesarie consecrationis sue. tollet q; capillos capitis sui ⁊ ponet super ignem qui est subpositꝰ sacrificio pacificoꝝ. ⁊ arietem coctum arietis. tortamq; absq; fermento unam de canistro ⁊ laganum azimum unum. ⁊ tradet in manibus nazarei postquam rasum fuit caput eius. Suscepta q; rursum ab eo elevabit in conspectu dñi. ⁊ sanctificata sacerdotis erunt sicut pectusculum qđ separari nullum est ⁊ femur. Postea potest bibere nazareus uinum. Ista est lex nazarei cum uouerit oblationem suam dño. exceptis hīs que invenerit manus eius iuxta qđ mente deuouerat ita faciet ad perfectionem sanctificationis sue. ·x·

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere aaron ⁊ filiis eius. Sic benedicetis filiis israel ⁊ dicetis eis. Benedicat t dñs ⁊ custodiat te. Ostendat dñs faciem suam tibi ⁊ misereat' tui. Convertat dñs vultum suum ad te ⁊ det t pacem. Invocabunt nomen meum super filios israel ⁊ ego benedicam eis. ·xi·

Factum est autem in die qua compleuit moyses tabernaculum ⁊ erexit illud unxitq; ⁊ sanctificauit ⁊ cū omnib⁹ vasis suis. Altare similit̄ ⁊ vasa eius. Obtulerunt principes israel ⁊ capita familiarū que erant p singulas tribus prefecti eorū qui numerati fuerant mun̄a coram dño. sex plaustra tecta cum .xii. bobus. Unum plaustrum obtulere duo duces. ⁊ unum bovem singuli: obtuleruntq; ea in conspectu tabernaculi. Dixit autem dñs ad moysen. Suscipe ab eis ut serviant in ministerio tabernaculi ⁊ Eclesia eis iuxta ordinem ministerii sui. Itaq; cum suscepisset moyses plaustra ⁊ boues tradidit eos leuitis. Duo plaustra ⁊ quatuor boues dedit filiis gerson iuxta id qđ habebant necessarium. Quatuor alia plaustra ⁊ viii. boues dedit filiis merari. sub manu ithamar filii aaron sacerdotis. filiis autē caath nō dedit plaustra ⁊ boues. quia in sanctuario seruitium portabant humeris portare. ·xii· Ymeris. altaris die qua unctum est. oblationem suam ante altare. Dixit q; dñs ad moysen. Singuli duces p singulos dies offerant munera. in dedicatione altaris. Primo die obtulit oblationē suam naason filius aminadab de tribu iuda. Fuerunt q; in ea accetabulum argenteum pondo. cxxx. siclorū. phiala argentea habens. lxx. siclos iuxta pondus sanctuarii. utrumq; plenum simila conspersa oleo in sacrificium. Mortariolum ex. x. siclis aureis plenum incenso. bouem ⁊ arietē ⁊ agnū anniculum in holocaustum. Hyrcum q; p peccato. ⁊ in sacrificio pacificoꝝ boues duos. arietes .v. hyrcos .v. agnos anniculos .v. Hec est oblatio naason filii aminadab. Secō die obtulit nathanael filius suar de tribu yssachar accetabulum argenteum appendens. cxxx. siclos. phyalam argenteam hīntem. lxx. siclos iuxta pondus sanctuarii utrumq; plenum simila conspersa oleo in sacrificium. Mortariolum aureum hīns. x. siclos plenum incenso. Bouem de armento ⁊ arietem. ⁊ agnum anniculum in holocaustum. hyrcumq; p peccato. Et in sacrificio pacificoꝝ. boues duos arietes .v. hyrcos .v. agnos anniculos .v. Hec fuit oblatio nathanael filii suar. Tertio die princeps filioꝝ zabulon heliab filius helon obtulit accetabulum argenteum appendens .cxxx. siclos. phialam argenteam hīntem. lxx. siclos ad pondus sanctuarii utrumq; plenum simila conspersa oleo in sacrificium. Mortariolum aureum appendens .x. siclos plenum incenso. Bouem de armento ⁊ arietem ⁊ agnum anniculum in holocaustum. hyrcumq; p peccō. Et in hostias pacificoꝝ. boues duos. arietes .v. hyrcos .v.

agnos anniculos quinq. Hec fuit oblatio heliſur filii
ſedeur. Die quinto principi filioꝝ ſymeon ſalamihel
filiuſ ſuriſaddai obtulit acetabulum argenteum ap
pendens. cxxx. ſiclos. phialam argenteam hñtem. lxx. ſi
clos ad pondus ſcñarii utrumq; plenum ſimila conſpſa
oleo in ſacrifitium. mortariolum aureum appendens. x.
ſiclos plenum incenſo. Bouem de armento. arietem
agnum anniculũ in holocaustum hyrcumq; p peccato.
Et in hostiaſ pacificoꝝ. boues duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos. v. hec
fuit oblatio ahira filii henan. Die. viii. principi filioꝝ
nepthalim ahyra filiuſ henan. obtulit acetabulũ
argenteum appendens. cxxx. ſiclos. phialam argenteã
hñtem. lxx. ſiclos ad pondus ſcñarii utrumq; plenum
ſimila conſpſa oleo in ſacrifitium. mortariolum au
reum appendens. x. ſiclos plenum incenſo. Bouem de
armento. arietem. agnum anniculum in holocau
ſtum. hyrcumq; p peccato. Et in hostiaſ pacificoꝝ. bo
ues duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos. v. Hec fu
it oblatio ahiezer filii ammiſadai. Die. ix. principi
filioꝝ aſer phezihel filiuſ ochran obtulit acetabulũ
argenteum. appendens. cxxx. ſiclos. phialam argente
am hñtem. lxx. ſiclos ad pondus ſcñarii. utrumq; ple
nũ ſimila conſpſa oleo in ſacrifitiũ. Mortariolum au
reum appendens. x. ſiclos plenum incenſo. Bouem de
armento. arietem. agnũ anniculum in holocau
ſtum. hyrcumq; p peccato. Et in hostiaſ pacificoꝝ. bo
ues duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos. v. Hec
fuit oblatio phezihel filii ochran. Die. xii. principi fi
lioꝝ neptalim ahyra filiuſ henan. obtulit acetablũ
argenteum appendens. cxxx. ſiclos. phialam argenteã
hñtem. lxx. ſiclos ad pondus ſcñarii. utrumq; plenum
ſimila conſpſa oleo in ſacrifitium. Mortariolum aure
um appendens. x. ſiclos plenum incenſo. Bouem de
armento. arietem. agnum anniculum in holocaustũ
hyrcumq; p peccato. Et in hostiaſ pacificoꝝ. boues
duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos. v. hec fuit
oblatio elisama filii ammiud. Die. viii. principi filioꝝ
manaſſe gamalihel filiuſ phadaſſur obtulit acetabulũ argen
teum appendens. cxxx. ſiclos. phialam argenteam hñtem
lxx. ſiclos ad pondus ſcñarii. utrumq; plenum ſimila
conſpſa oleo in ſacrifitium. mortariolum aureũ appen
dens. x. ſiclos plenum incenſo. Bouem de armento
agnum anniculum in holocaustum hyrcumq; p peccato.
Et in hostiaſ pacificoꝝ. bouem duos. arietes. v. hyrcos. v. ag
nos anniculos. v. Hec fuit oblatio gamalihel filii phadaſ
ſur. Die. x. principi filioꝝ beniamin abidan filiuſ ge
deonis obtulit acetabulum argenteum appendens. cxxx.
ſiclos. phialam argenteam hñtem. lxx. ſiclos ad pondus
ſcñarii utrumq; plenũ ſimila conſpſa oleo in ſacrifi
cium. Mortariolum aureum appendens. x. ſiclos plenum
incenſo. Bouem de armento. arietem. agnum annicu
lum in holocaustum. hyrcumq; p peccato. Et in hostias
pacificoꝝ. boues duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anni
culos. v. Hec fuit oblatio abidan filii gedeonis. Die. xi.
principi filioꝝ dan ahiezer filiuſ ammiſadai obtulit
acetabulum argenteum appendens. cxxx. ſiclos. phialã
argenteam hñtem. lxx. ſiclos ad pondus ſcñarii. utrũq;
plenum ſimila conſpſa oleo in ſacrifitium. mortariolũ
aureum appendens. x. ſiclos plenum incenſo. Bouem
de armento. arietem. agnum anniculum in holocau
ſtũ. hyrcumq; p peccato. Et in hostiaſ pacificoꝝ. bouꝫ
duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos. v. Hec fuit
oblatio ahiezer filii ammiſadai. Die. xii. principi
filioꝝ aſer phezihel filiuſ ochran obtulit acetabulũ
argenteum. appendens. cxxx. ſiclos. phialam argente
am hñtem. lxx. ſiclos ad pondus ſcñarii. utrumq; ple
nũ ſimila conſpſa oleo in ſacrifitiũ. Mortariolum au
reum appendens. x. ſiclos plenum incenſo. Bouem de
armento. arietem. agnũ anniculum in holocaus
tum. hyrcumq; p peccato. Et in hostiaſ pacificoꝝ. bo
ues duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos. v. Hec
fuit oblatio phezihel filii ochran. Die. xii. principi fi
lioꝝ neptalim ahyra filiuſ henan. obtulit acetablũ
argenteum appendens. cxxx. ſiclos. phialam argenteã
hñtem. lxx. ſiclos ad pondus ſcñarii. utrumq; plenum
ſimila conſpſa oleo in ſacrifitium. Mortariolum aure
um appendens. x. ſiclos plenum incenſo. Bouem de
armento. arietem. agnum anniculum in holocaustũ
hyrcumq; p peccato. Et in hostiaſ pacificoꝝ. bouꝫ
duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos. v. Hec fuit
oblatio ahiezer filii ammiſadai obtulit acetablũ
argenteum appendens. cxxx. ſiclos. phialam argente
am hñtem. lxx. ſiclos ad pondus ſcñarii. utrumq; ple
num ſimila conſpſa oleo in ſacrifitium. Mortariolũ
aureum appendens. x. ſiclos plenum incenſo. Bouem
de armento. arietem. agnum anniculum in holocau
ſtũ. hyrcumq; p peccato. Et in hostiaſ pacificoꝝ. bouꝫ
duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos. v. Hec fuit
oblatio elisama filii ammiud. Die. viii. principi filioꝝ
effraim elisama filiuſ ammiud obtulit acetabu
lum argenteũ appendens. cxxx. ſiclos. phialam argente
am hñtem. lxx. ſiclos ad pondus ſcñarii utrumq; ple
num ſimila conſpſa oleo in ſacrifitium. Mortariolũ
aureum appendens. x. ſiclos plenum incenſo. Bouem
de armento. arietem. agnũ anniculũ in holocaustũ.
hyrcumq; p peccato. Et in hostiaſ pacificoꝝ. bouꝫ
duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos. v. Hec fu
it oblatio heliſama filii ammiud. Die. vii. principi fi
lioꝝ manaſſe gamalihel filiuſ phadaſſur obtulit acetabulũ argen
teum appendens. cxxx. ſiclos. phialam argenteam hñtem
lxx. ſiclos ad pondus ſcñarii. utrumq; plenum ſimila
conſpſa oleo in ſacrifitium. mortariolum aureum
appendens. x. ſiclos plenum incenſo. Bouem de ar
mento. arietem. agnum anniculum in holocaustum
hyrcumq; p peccato. Et in hostiaſ pacificoꝝ. bouꝫ
duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos. v. Hec fuit
oblatio gamalihel filii phadaſſur. Die. x. principi
filioꝝ beniamin abidan filiuſ gedeonis obtulit ace
tabulum argenteum appendens. cxxx. ſiclos. phialam
argenteam hñtem. lxx. ſiclos ad pondus ſcñarii utrum
q; plenum ſimila conſpſa oleo in ſacrifitium. Mor
tariolum aureum appendens. x. ſiclos plenum in
cenſo. Bouem de armento. arietem. agnum annicu
lum in holocaustum. hyrcumq; p peccato. Et in hos
tias pacificoꝝ. bouꝫ duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anni
culos. v. Hec fuit oblatio abidan filii gedeonis. Die. xi.
principi filioꝝ dan ahiezer filiuſ ammiſadai obtulit
acetabulum argenteum appendens. cxxx. ſiclos. phialã
argenteam hñtem. lxx. ſiclos ad pondus ſcñarii. utrũq;
plenum ſimila conſpſa oleo in ſacrifitium. mortariolũ
aureum appendens. x. ſiclos plenum incenſo. Bouem
de armento. arietem. agnum anniculum in holocau
ſtum. hyrcumq; p peccato. Et in hostiaſ pacificoꝝ. bouꝫ
duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos. v. Hec fuit
oblatio ahiezer filii ammiſadai. Die. xii. principi
filioꝝ aſer phezihel filiuſ ochran obtulit acetabulũ
argenteum. appendens. cxxx. ſiclos. phialam argente
am hñtem. lxx. ſiclos ad pondus ſcñarii. utrumq; ple
nũ ſimila conſpſa oleo in ſacrifitiũ. Mortariolum au
reum appendens. x. ſiclos plenum incenſo. Bouem de
armento. arietem. agnũ anniculum in holocaus
tum. hyrcumq; p peccato. Et in hostiaſ pacificoꝝ. bo
uem duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos. v. Hec
fuit oblatio phezihel filii ochran. Die. xii. principi fi
lioꝝ neptalim ahyra filiuſ henan. obtulit acetablũ
argenteum appendens. cxxx. ſiclos. phialam argenteã
hñtem. lxx. ſiclos ad pondus ſcñarii. utrumq; plenum
ſimila conſpſa oleo in ſacrifitium. Mortariolum aure
um appendens. x. ſiclos plenum incenſo. Bouem de
armento. arietem. agnum anniculum in holocaustũ
hyrcumq; p peccato. Et in hostiaſ pacificoꝝ. bouꝫ
duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos. v. Hec fuit
oblatio ahiezer filii ammiſadai obtulit acetablũ
argenteum appendens. cxxx. ſiclos. phialam argente
am hñtem. lxx. ſiclos ad pondus ſcñarii. utrumq; ple
num

suor in tabnaculo federis ut custodiant que sibi sunt co
mendata opa aiu ipa si faciant. Sic dixonel leuital me
stodul sunt

·xiii·

Locutus est dns ad moysen in deserto synai anno secdo
postq egressi sunt de tra egypti mense primo dicens. fa
ciant filii isrl phase in tempe suo quarta decima die mē
sis huius. ad uespam iuxta oēs cerimonias z iustificatio
nes ei. Precepitq moysel filiis isrl ut facerent phase. q
fecerunt tempe suo qrtadecima die mensis ad uespam in
monte synai. Juxta oīa que mandauit dns moysi fece
runt filii isrl. Ecce autem quidam īmundi sup aīam
hominis qui nō poterant facere pascha in die illo. accedē
tes ad moysen z aaron dixerunt ei. Immundi sumus sup
anima hominis. Quare fraudamur ut nō valeam offere
re oblationem dño in tempe suo. inr filios isrl. Quibz res
pondit moysel. State ut consulam quid precipiat dns
de uobis. Locutusq est dns ad moysen dicens. Loquere fi
liis isrl. Homo qui fuerit īmundus sup anima siue mem
bris in gente tua. faciat phase dño mense secdo quarta
decima die uespe. azimis z lactucis agrestib
bus comedent illud. non relinquent ex eo quicqā usq
mane. z os eius nō confringent. oīem ritum phase obser
uabunt. Si quis aut mundus est. z in itinere nō fuerit. z ta
men nō fecerit phase. exterminabit aīa illa de pplis suis. q
sacrificium dño nō obtulerit tempe suo. pccm suum ipse
portabit. Peregrinus q. z aduena si fuerit apud uos. faciet pha
se dño. iuxta cerimonias z iustificationes ei. Precepti idem
erit ap uos tam aduene quam indigene.

Igitur die qua erectum est tabnaculm. operuit illud nubes. Ue
spere aut erat sup tentorium erat q speties ignis usq mane. Sic
fiebat iugit. Diem operiebat illud nubes. z p nocte q speties ignis.

Cumq ablata fuisset nubes que tabnaculum ·xv·
pregebat. tunc proficiscebant filii isrl. z in loco ubi stetisset
nubes ibi castra metabant. ad imperium dni proficiscebantur
z ad imperium illius figebant tabnacla. Cunctis diebus q
stabat nubes sup tabnaculm. manebant in eodem loco. Et si
euenisset ut multo tempe maneret sup illud erant filii isrl
in excubiis dni. z si proficiscebantur quotquot diebz fuisset
nubes sup tabnaculm. Ad imperium dni figebant tentoria. z
ad imperium dni deponebant. Si fuisset nubes a uespe usq
mane. z statim diluculo tabnaculm reliquisset proficiscebā
tur. Et si post diem z noctem recessisset. dilabebant ten
toria. Si biduo aut uno mense. vel longiori tempe fuisset sup
tabnaculum. manebant filii isrl in eodem loco. z si proficiscebā
tur. Statim autem ut recessisset. mouebant castra. Per
imperium dni figebant tentoria. z per imperium illius proficiscebant.
Et antequ in excubiis dni iuxta imperii ei. p manū moysi.
Locutus est dns ad moysen dicens. Fac tibi duas tubas duc
tiles argenteas. quibus conuocare possis multitudinē. cūq
mouenda fuerint castra. Cumq increpuerit tubis congrega
bitur ad te oīis turba. ad ostium federis tabnaculi. Si se
mel clanguerit. uenient ad te principes. z capita multitudi
nis isrl. Si autem plures atq concinnerint clangore increpue
rint. mouebunt castra. primum qui sunt ad orientalem pla
gam. In secdo autem sonitu z pari ululatu tube leuabūt
tentoria qui habitant ad meridiem. z iuxta hunc modū.
reliqui facient ululantibz tubis in profectione. Quando aut
congregandus est pplus. simplici tubarū clangore erit. z nō
concise ululabunt. filii aaron sacerdotes clangent tubis.
erit q hoc legitimum sempiternum in generationibz uris.
Si exieritis ad bellum de tra ura contra hostes qui dimi
cant aduersum uos. clangetis ululantibus tubis. z erit recor
datio uri coram dño dō uro. ut eruamini de manibz inimi
corum uroz. Si quando habebitis epulum z diem festos z ka
lendas. canetis tubis sup holocaustis. z pacifica uictimis

ut sint uobis in recordationē dni uri. ego dns ds uri. ·xvi·

Anno secdo mense secdo. uicesima die mensis eleuata est
nubes. de tabnaculo federis. Profectiq sunt filii isrl p cu
neos suos de monte synai. z requieuit nubes in solitudine
pharan. Mouerunt q castra primum iuxta imperium dni in
manu moysi. filius nun. Super tribum filioz ysachar. fuit prin
ceps nathanael filius suar. In tribu zabulon. princeps e
rat heliab filius helon. Deposito q est tabnaculo. portabant
eum gersonite z merarite. Profectiq sunt z filii
ruben p turmas z ordinem suum. cuius princeps erat heli
sur filius sedeur. In tribu aut filioz symeon. princeps
fuit salamihel filius surisaddai. Porro in tribu gad erat
princeps heliasaph. filius duhel. Profectiq sunt z caathite
portantes sanctuarium. Tam diu tabernaculm portabatur. do
nec uenirent ad erectionis locum. Moueruntq castra z
filii ephraim p turmas suas. in quoz exercitu princeps erat he
lisama filius ammiud. In tribu aut filioz manasse. prin
ceps fuit gamaliel filius phadassur. Et in tribu benia
min. dux abidan filius gedeonis. Nouissimum castroz om
nium profecti sunt filii dan p turmas suas. in quoz exercitu pri
ceps fuit ahiezer filius ammisaddai. In tribu aut filioz
aser. erat princeps phegiel filius ochran. Et in tribu
filioz neptalim princeps fuit achira filius enan. Hec
sunt castra z profectiones filioz isrl p turmas suas. cū egres

Dixitq obab. moysi filio ·Hobab·
rahuhel madianite cognato suo. Proficiscimur ad locū
quem dns daturus est nobis. uenite nobiscum ut bñfacia
mus uobis. q dns bona promisit isrl. Cui ille respondit. Non
veniam. sed reuertar in tram meam in qua natus sum.
Et ille. Noli inquit nos relinquere. tu enim nosti in quibz
locis deserti castra ponere debeamus. z eris ductor noster.
Cumq nobiscum ueneris. quicquid optimum fuerit ex eo
pibus. quas nobis tradituri est dns. dabimus t.

Profecti sunt q de monte dni iuxta arcum dni archa
q federis dni precedebat eos. Per dies. vel. quidem castro
rum locum. Nubes q dni super eos erat per diem cum mo
derent. Cumq eleuaretur archa dei. dicebat moyses.
Surge dne z dissipentur inimici tui z fugiant. qui oderūt
te a facie tua. Cum autem deponeret. dicebat. Reuertere
dne ad multitudinem exercitus tui. isrl. ·xvii·

Igitur factum est murmur pli. qi dolentium p labore
contra dnm. Quod cum audisset ignis est. z accensus in
eos ignis dni deuorauit extremam castroz partem. Cumq
clamasset plus ad moysen. oravit moyses dnm. z absorpti
est ignis. Vocauitq nom loci illius incendio. eo q succē
sus fuisset contra eos ignis dominus. ·xviii·

Vulgus quippe promiscuum quod ascenderat cū eis. flagra
uit desiderio. sedens z flens. unde et sibi pter filii isrl.
z ait. Quis dabit nobis ad uescendum carnes. Recorda
mur piscium quos comedebamus in egypto gratis. In mem
orem nobis uenerunt cucumeres z pepones. porri q cepe et
allia. Anima nra arida est. nichil aliud respiciunt oculi
ri nisi man. Erat aut man qsi semen coriandri. coloris
bdellii. circuibatq plus z colligens illud frangebat mo
la. siue terebat in mortario coquebat in olla. z faciebat ex
eo tortulas. sapor eius quasi pinguis oleum. Cumq descenderet nocte
super castra ros. descendebat pariter z man. Audiuit q mo
yses flentem plum per familias. singulos per hostia tentoro
rum suor. Iratusq est furor dni valde. Sed z moysi intoleran
da res visa est. z ait ad dnm. Cur afflixisti seruum tuum.
z quare si inueni gram coram te. z cur imposuisti pon
dus uniuersi populi huius super me. Numqd ego concepi
omem hanc multitudinem. ut genui eam ut dicas mihi.
porta eos in sinu tuo sicut portare solet nutrix infantulū.

ꝛ deferʒ in tram ꝑ qua trahit patribʒ eoꝝ. Unde mihi carnes ut dem tante multitudini. Flent contra me dicentes. Da nob carnes ut comedam. Ñ possum solus sustinere omem hunc ꝑplm. qꝫ grauis mihi ē. Si aut ita tractor obsecro ut mihi detur mea gratia tu occidas me. ꝛ inueniam gratiam in oculis tuis. ne tantis affligar malis.

Dixit dñs ad moysen. Congrega mihi lxx. uiros de senioribʒ isrl. quos tu nosti qꝺ seniores ꝑpli sint ac magistri. ꝛ ducas eos ad ostium tabnaculi fœderis. faciesqꝫ ibi stare tecum. ut descendam ꝛ loquar tibi. Et auferam de spu tuo. tradamqꝫ eis ut sustentent tecum onus populi. ne tu solus graueris. Populo qꝫ dices. Sanctificamini. crastina comedetis carnes. Ego enim audiui uos dicere. quis dabit nob escas carnium. bñ nob erat in egypto. dabit dns nobis carnes ꝛ comedetis. Ñ uno die. Ñ duobʒ. vl̃ quinqꝫ. aut. x. nec. xx. quidem. Ñ; usqꝫ ad mensem dierum donec egrediat ꝑ nares uestras. ꝛ uertatur in nauseam eo qꝺ repulerint dñm qui in medio uestrum est. ꝛ fleuerint coram eo dicentes. Quare egressi sumus ex egypto. Dixit aut moysen ad dñm. Sexcenta milia peditum hijus ꝑpli sunt. ꝛ tu dixisti dabo eis esum carnium. mense integro. Numqꝺ ouium aut boum multitudo cedetur. ut possit sufficere ad cibum. Vel omes pisces maris congregabuntur ei. ut eos saturent. Cui respondit dñs. Numquid manus dñi infirma ē. Iam nunc uidebis utrum meus sermo opere compleat.

Uenit ḡ moysen ꝛ narrauit ꝑplo uerba dñi. congregauit lxx. uiros de senioribʒ isrl. quos statuit in circuitu tabnaculi. Descenditqꝫ dñs per nubem. ꝛ locutus ē ad eum. auferens de spu qui erat in moyse ꝛ dans lxx. uiris. Cumqꝫ requieuisset in eis spꝰ ꝓphauerunt. nec ultra cessauerunt. Remanserant autem in castris duo uiri. quoꝝ unus uocabat eldad ꝛ alter medad. supꝙ requieuit spꝰ. nam ⁊ ipsi descripti fuerant. ꝛ ñ egressi ad tabnaculum. Cumqꝫ ꝓphetarent in castris. cucurrit puer ꝛ nuntiauit moysi dicens. Eldad ꝛ medad ꝓphetant in castris. Statim iosue filius nun minister moysi electus e plibʒ ait. Vide mi moysen phibe eos. Et ille. Quid mihi quæso emularis pro me. Quis tribuat ut omis ꝑplus ꝓpheta sit. ꝛ det eis dominus spum suum.

Reuersus est moysen ꝛ maiores natu isrl. in castra. Ventus aut egrediens a dño. arreptas turbas murmure coturnices detulit. ꝛ dimisit in castra. tantæ quantum uno die confici potest. ex omi parte castroꝝ per circuitum. Volabant qꝫ in aere duobʒ cubitis altitudine. supra terram. Surgens ḡ plus toto die illo ꝛ nocte ac die alto. congregauit coturnices qui parum. x. chori. ꝛ siccauerunt eas per gyrum castroꝝ. Adhuc carnes erant in dentibʒ eoꝝ. nec defecerat huiscemi cibus. ꝛ ecce furor dñi concitauit in plum percussitqꝫ eum plaga magna nimis. Vocatusqꝫ est ille locus sepulchra concupiscentie. ibi enim sepelierunt ꝑplm q̃ desiderauerat.

Egressi autem de sepulchris concupiscentie. xix. uenerunt in asseroth. ꝛ manserunt ibi. Loquebaturqꝫ est maria ꝛ aaron contra moysen ꝓp uxorem eius ethopissam. ꝛ dixerunt. Numqꝺ solum moysen locutus est dñs. Nonne ꝛ nob similiter est locutus. Qꝺ cum audisset dns. mansit. Erat enim moyses uir mansuetissimus. supꝙ omes homines qui morabantur in tra. Statim locutus est dominus ad eum. ꝛ ad aaron ꝛ mariam. Egredimini uos tantum tres. ad tabnaculum fœderis. Cumqꝫ fuissent ingressi. descendit dns in columpna nubis. ꝛ stetit in introitu tabnaculi. uocauit aaron ꝛ mariam. Qui cum isset. dixit ad eos. Audite sermones meos. Si quis fuerit inter uos ꝓpha dñi. in uisione apparebo ei. uel ꝙ somnium loquar ad illum. At si talis seruus meus moyses. qui in omi domo mea fidelissimus est. Ore enim ad os loquor ei. ꝛ palam. Ñ ꝙ enigmatibʒ ꝛ figuris dñm uidet. Quare ḡ Ñ timuistis detrahere seruo meo moysi. Iratusqꝫ contra eos abiit. Nubes qꝫ recessit que erat sup tabnaculum. ꝛ ecce maria apparuit candens lepra quasi nix. Cumqꝫ respexisset eam aaron ꝛ uidisset plenam lepra. ait ad moysen. Obsecro dñe mi. ne imponas nobis hoc peccm. qꝺ stulte egimus. ne fiat hec qui mortua. ꝛ ut abortiuum. qꝺ pcedit de uulua matris sue. Ecce iam medium carnis eius deuoratum est lepra. Clamauit qꝫ moysen ad dñm dicens. Obsecro sana eam. Cui respondit dñs. Si pater eius spuisset in faciem illius. nñe debuerat saltem vii. diebʒ rubore suffundi. Separet. vii. diebʒ extra castra. ꝛ postea reuocabitur. Exclusa est itaqꝫ maria extra castra. vii. diebʒ. ꝛ ꝑplus ñ ē mot de loco illo. donec reuocata ē maria.

Profecta est de asseroth. fixit tentoria in deserto pharan. xx. Ibi locutus est dñs ad moysen dicens. Mitte uiros qui considerent terram chanaan quam daturus sum filiis isrl. singulos de singulis tribubʒ ex principibʒ. fecit ita moyses ut dñs imperauit. de deserto pharan. nomina principum uiroꝝ quoꝝ ista sunt nomina. De tribu ruben. samua filium zachur. De tribu symeon. saphat filium uri. De tribu iuda. caleph filium iephone. De tribu yssachar. igal filium ioseph. De tribu ephraim. osee filium nun. De tribu beniamin. falti filium raphu. De tribu zabulon. iaddiel filium sodi. De tribu ioseph. scilicet manasse. gaddi filium susi. De tribu dan. ammiel filium gamalli. De tribu aser. sthur filium michael. De tribu nepthalim. naabi filium uapsi. De tribu gad. guel filium machi. Hec sunt nomina uiroꝝ quos misit moyses ad considerandam terram. Vocauitqꝫ osee filium nun. iosue. Misit ḡ eos moyses ad considerandam terram chanaan. ꝛ dixit ad eos. Ascendite per meridianam plagam. Cumqꝫ ueneritis ad montes. considerate terram quis sit. ꝛ ꝑplm qui habitator ē ei. utrum fortis sit an infirmus. ꝛ pauci numero. an plures. ipsa terra bona an mala. Urbes quales. mutate an absqꝫ muris. Humus pinguis an sterilis. Nemorosa an absqꝫ arboribʒ. Confortamini ꝛ afferte nobis de fructibʒ ei. Erat autem tempus quasi uue uue ueles colligunt. Cumqꝫ ascendissent explorauerunt terram a deserto sin usqꝫ roob ad introitum emath. ascendentes per meridiem ꝛ uenerunt in hebron. ubi erant ahiman. ꝛ sisai. ꝛ tholmai. filii enach. Nam hebron. vii. annis ante tanis urbem egypti condita est. Peragentesqꝫ usqꝫ ad torrentem botri. absciderunt palmitem cum uua sua. ꝙ portauerunt duo uiri in uecte. De malis ꝙ granatis ꝛ ficis loci illius tulerunt qui appellatus ē nechel escol. id est torrens botri. eo ꝙ botrum inde portassent filii isrl. Reuersiqꝫ explorato rei ē post. xl. dies. domũ regione circuita uenerunt ad moysen ꝛ aaron. ꝛ ad omem cetum filioꝝ isrl in desertum pharan qꝺ est in cades. Locutique sunt omibʒ multitudini ostenderunt fructus ei. ꝛ narrauerunt dicentes. Venimus in tram ad quam misisti nos. Que reuera fluit lacte ꝛ melle. ut ex his fructibʒ cognosci potest. Sed ualde fortissimi hñt habitatores. urbes grandes atqꝫ munitas. Stirpem enach uidimus ibi. amalech habitat in meridie. hetheus ꝛ iebuseus. ꝛ amorreus in montanis. Chananeus uero habitat iuxta mare. ꝛ circa fluenta iordanis. Tunc hec caleph. compescens murmur ꝑpli qui orabat contra moysen. ait. Ascendamus ꝛ possideamus tram. quam potenter obtinere eam. Illi ũ qui fuerant cum eo. dicebant. Non quaqm ad hunc ꝑplm ualemus ascendere. qꝫ fortior nob ē. Detraxerunt ꝙ tre quam lustrauerant apud filios isrl. dicentes. Terra quam lustrauimus. deuorat habitatores suos. Populus quem aspeximus. procere stature est. Ibi uidimus monstra quedam filioꝝ enach. de genere gygantheo. qb compati quasi locuste uidebamur.

Tunc uociferatus omis turba fleuit nocte illa. ꝛ murmurauerunt contra moysen ꝛ aaron. cunctus filius isrl. dicentes. Vtinam mortui essemus in egypto. ꝛ ñ in hac

ualta solitudine. Veniam peamus & ñi inducat nos dñs
in tram istam ne cadamus gladio & uxores ac liberi nri du
cant captiui. Nonne melius est reuerti in egyptu? Dixitq;
q; alter ad alterum. Constituamus nob ducem & reuertamur
in egyptu. Quo audito moyses & aaron ceciderunt pni in
terram coram omi multitudine filioz isrl. At uero iosu
e filius nun & caleph filius iephone qui erant de lustrantes
tram sciderunt uestimenta sua & ad omem multitudi
nem filioz isrl locuti sunt. Terra quam circuiuimus ualde
bona est. Si ppitius fuerit dñs inducet nos in eam & tradet
nobis lacte & melle manantem. Nolite rebelles ee contra
dñm. neq; timueritis ppli tre huius. q; sicut panem ita eos
possumus deuorare. Recessit ab illis ome presidium. Vobis
nobiscum est. nolite metuere. Cumq; clamaret omnis
multitudo & lapidibus uellent eos oppmere. apparuit
gla dñi sup tectum federis inter eos cunctis filiis israhel.
Et dixit dñs ad moysen. Vsquequo detrahet mi
hi ipse. Quousq; ñ credent mihi in omibus signis que fe
ci coram eis. Feriam eos pestilentia atq; consumam. Te
autem faciam principem sup gentem magnam & fortiorem
q̃m hec est. Et ait moyses ad dñm. Vt audiant egyptii
de quoz medio eduxisti ppli tuum & habitatores terre
huius. qui audierunt q̃d tu dñe in ppli isto sis & facie in
faciem uideris ad faciem & nubes tua pregat eos & columpna nubis
precedat eos p diem. & in columpna ignis p noctem. q̃d occide
ris tanta multitudine q̃si unu hominem & dicant. Non
poterat introducere ppli in tram p quam iurauerat. ideo
occidit eos in solitudine. Magnificetur q̃so fortitudo dñi
sicut locutus es. Dñs patiens & multe misericordie aufe
rens iniquitatem & scelera. nullumq; innocentem derelin
quens. qui uisitas peccata patrum in filios. in tertiam & in
quartam generationem. Dimitte obsecro peccatis ppli
tui hui secm magnitudinem misericordie tue. sicut ppitius
fuisti egredientibus de egypto usq; ad locum istum.

Dixitq; dñs ad moysen. Dimisi iuxta uerbum tuum. Vi
uo ego & implebit gla dñi uniuersam tram. at em omes
hoies qui uiderunt maiestatem meam & signa que fe
ci in egypto & in solitudine. & temptauerunt me iam
p. x. uices nec obedierunt uoci mee. nec uidebunt
tram p qua iurauit patribus eoz. nec quisq̃m ex illis
qui detraxerunt mihi uidebit eam. Seruum me
um caleph qui plenus alio spu secutus est me inducam
in tram hanc quam circuiuit & semen eius possidebit eam.
Qm amalechites & chananeus habitant in ualli. eras mo
ue castra & reuertimini in solitudine p uiam maris ru
bri. Locutusq; est dñs ad moysen & aaron dicens. Vsq;q̃
multitudo hec pessima murmurat contra me. Querelas fi
liorum isrl audiui. Vive ego ait dñs. sic loquti
estis audiente me. sic faciam uobis in solitudine hac. Ca
dent cadauera uestra. omes qui murmurastis contra me. si intrabitis
tram sup q̃m leuauit manum meam ut habitare uos faceret. præ
ter caleph filium iephone & iosue filium nun. Paruulos au
tem uros de quibus dixistis q̃d prede hostibus forent. introdu
cam ut uideant tram que uobis displicuit. Vestra cadauera
iacebunt in solitudine. filii uri erunt uagi in deserto an
nis. xl. & portabunt fornicationem uestram. donec consumantur
cadauera uroz patrum in deserto. iuxta numerum. xl.
dierum quibus contemplati estis tram. Annus p die imputabitis
& xl. annis recipietis iniquitates uras & scietis ultio
nem meam. q̃m sic locutus sum ita faciam omi multitu
dini huic pessime. que conspirauit aduersum me. in so
litudine hac deficient & morient. Igit omes uiri quos misit
moyses ad contemplandam terram & qui reuersi murmurare fecerant contra eum omem multitudinem detra

hentes tre q̃d esset mala mortui sunt atq; percussi in conspectu dñi. Josue autem filius nun & caleph filius iephone
iuxerunt ex omibus qui processerant ad considerandam
tram. Locutusq; est moyses uniuersa uerba hec ad omes
filios isrl & luxit omis ppls nimis. Et ecce mane primo
surgentes ascenderunt uerticem montis atq; dixerunt.
Parati sumus ascendere ad locum de quo dixit dñs locuti sumus.
peccauimus. Quibz moyses. Cur unquam transgredimini uerbum dñi. q̃d uobis non cedet in pspm. Nolite ascendere. &
non enim est dñs uobiscum. ne corruatis coram inimicis
uris. Amalechites & chananeus ante uos erunt. quoz gladio corruetis. eo q̃d nolueritis adquiescere dño. nec erit dñs
uobiscum. Illi tamen contenebrati ascenderunt in uerticem
montis. archa autem testamti dñi & moyses non recesserunt
de castris. Descenditq; amalechites & chananeus qui ha
bitabant in monte & percutient eos atq; conterent pples
tus est usq; hormach.

Locutus est dñs ad moysen dicens. Loquere ad filios
isrl & dices ad eos. Cum ingressi fueritis tram habitatio
nis ure quam ego dabo uobis. & feceritis oblationem dño
in holocaustum. aut uictimam pacificam. uota soluentes
uel sponte offerentes munera. aut in sollemnitatibus
uris. adolentes odorem suauitatis dño. De bobz siue
de ouibz offeret. quicuq; immolauerit uictimam. Sacrifici
um simile decimam partem ephi conspsam oleo. Qd mi
nus tam habebit quartam partem hin & uinum ad libamenta fun
denda eiusdem mensure dabit in holocaustu. siue in uictima
ua p agnos singlos. & arietes erit sacrificio simile duarum
decimarum. que conspsa sit oleo. tre pars hin & uinum
ad libamentum. tre partis eiusdem mensure offeret
in odorem suauitatis dño. Quando ñ de bobz fecerit holo
caustum aut hostiam ut impleat uotum uel pacifica uictima. dabit p singlos bouet similes tres decimas conspsas
oleo. q̃d habeat medium mensure hin. & uinum ad libamenta fu
denda eiusdem mensure. in oblationem suauissimi odo
ris dño. Sic faciet p singlos bouet & arietes & agnos & he
dos. tam indigene quam peregrini eodem ritu offerunt sacrificia. unum preceptum erit atq; iudicium. tam uobis q̃ aduc

Locutus est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis isrl & dices ad eos. Cum ueneritis
in tram quam dabo uobis & comederitis de panibz regionis
illius. separabitis primitias dño. de cibis uris. sicut de area
i primitias separabitis ita & de pulmento dabitis primitias
dño. Qd si p ignorantiam preterieritis quicquã horum
que locutus e dñs ad moysen & mandauit p eum ad
uos. a die qua cepit iubere & ultra. obliuiscq; fuerint facere
multitudo. offeret uitulum de armento holocaustum.
in odorem suauissimi dño. & sacrificium eius ac libamenta
ut cerimonie postulant. hyrcumq; p peccato & rogabit sa
cerdos p omi multitudine filioz isrl & dimittet eis.
Qm non sponte peccauerunt. uictimam offerentes
incensum dño. p se & p peccato atq; errore suo & dimitte
tur uniuerse plebi filioz isrl & aduenis qui peregrinan
tur uobiscum. cum culpa e omnis ppls. p ignorantiam. Qd si ana
quis nesciens peccauerit. offeret capram anniculam p pec
cato suo & deprecabit p ea sacerdos. q̃d insciu peccauerit
coram dño. Impetrabitq; ei ueniam & dimittet illi
tam indigenis. q̃m aduenis. una lex erit omium. qui
peccauerint ignorantes. Anima ũ que p superbiam ali
quid admiserit. siue ciuis sit ille. siue peregrinus. q̃m ad
uersum dñm rebellis fuerit. & pibit de populo suo. Ver
bum dñi contempserit & preceptum illius fecerit irritum.
delebit & portabit iniquitatem suam.

Cum esset autem cum essent filii isrl in solitudine & inue
nissent hominem colligentem ligna in die sabbi

obtulerunt eum moysi ⁊ aaron ⁊ uniuerse multitudini ⁊ re
cluserunt eum in carcerem nescientes quid super eum facere
deberent. Dixitq; dñs ad moysen. Morte moriatur homo iste.
obruat eum lapidibus omnis turba extra castra. Cumq; edu
xissent eum foras obruerunt lapidibus ⁊ mortui ē sic p̄cepit
verat ⁊ dñs ad moysen. Loquere
filiis israel ⁊ duces ad eos ut faciant sibi fimbrias p angulos
pallioꝝ ponentes in eis uittas iacinthinas. Quas cum uide
rint recordabuntur omnium mandatoꝝ dñi nec sequentur
cogitationes suas ⁊ oculos p̄ ꝛ uarias fornicentur. Ut magis
memores p̄ceptoꝝ dñi faciant ea sintq; sci deo suo. ego
dñs ds ur̄ q̄ eduxi uos de tra egyptiorum ut essem ur̄ ds.
Ecce autem chore filius ysaar filii caath. filii leui. ⁊ da
than atq; aburon filii heliab. hon ⁊ filius phaleth
de filiis ruben surrexerunt contra moysen. aliiq; filii i
rael ducentos l. uiri principes synagoge ⁊ qui tempore concilii
p nomina uocabantur. Cumq; steterunt aduersum moy
sen ⁊ aaron dixerunt. Sufficiat uobis quoniam multi
tudo omnis plena est ⁊ in p̄sentia est dñs. Cur eleuamini sup plebem
dñi. Quod cum audisset moyses cecidit pronus in faciem. o
rationeq; ad chore ⁊ ad omnem multitudinem. Mane innot
notum faciet dñs qui ad se pertineant ⁊ sanctificabit sibi
⁊ quos elegerit approximabunt ei. Hoc ergo facite. Tollat u
nusquisq; thuribulum suum tu chore ⁊ omnes concilium tu
um ⁊ habito circa igne ponite desup. thymiama coram dño.
⁊ quemcunq; elegerit ipse erit sanctus. Multum erigimini fi
lii leui. Dixitq; rursum ad chore. Audite filii leui. Num
quid parum uobis est quod separauit uos ds israel ab omni plebe ⁊ pun
xit sibi ut seruiretis ei in cultu tabernaculi ⁊ stetis coram
turba plebis ut ministretis ei. Ideo ad te accedere fecit
te ⁊ omnes fratres tuos filios leui ut uobis etiam sacerdo
tium uendicetis. ⁊ omnis globus tuus sit contra dñm.
Quid est enim aaron ut murmuretis contra eum. Misit
ergo moyses ut uocaret dathan ⁊ abiron filios heliab. Qui
responderunt. Non uenimus. Numquid parum est. quod eduxi
sti nos de tra que lacte ⁊ melle manabat ut occideres nos in de
serto nisi ⁊ dominatus fueris nri. Certe minime introduxisti nos in ter
ram que fluit lacte ⁊ melle. ⁊ dedisti nobis possessio
nes agroꝝ ⁊ uineaꝝ. An ⁊ oculos uultis uel eruere. Non
uenimus. Iratusq; moyses ualde. ait ad dñm. Ne respi
cias sacrificia eoꝝ. tu scis quod nec asellum quidem unquam
acceperim ab eis. nec afflixerim quempiam eoꝝ. Dixitq; ad
chore. Tu ⁊ omnis congregatio tua state coram dño.
⁊ aaron die crastino separatum. tollite singuli thuribula
uestra ⁊ ponite sup ea incensum offerentes dño. cc. l. thu
ribula. aaron quoq; teneat thuribulum suum. Quod cum
fecissent stantibus moysi ⁊ aaron ⁊ coaceruassent aduer
sum eos omnem multitudinem ad ostium tabernaculi ap
paruit cunctis gloria domini.
Locutusq; dñs ad moysen ⁊ aaron dixit. Separamini
de medio congregationis huius ut eos repente disperdam.
Qui ceciderunt pronis in faciem atq; dixerunt. Fortissime
ds spirituum uniuerse carnis. unus peccauit contra
omnes. tua ira deseuiet. Et ait dñs ad moysen. Precipe
populo ut separentur a tabernaculis chore ⁊ dathan
⁊ habiron. Surrexitq; moyses ⁊ abiit ad dathan ⁊ ha
biron. Et sequentibus eum senioribus israel dixit ad tur
bam. Recedite a tabernaculis hominum impiorum ⁊ nolite
tangere que ad eos pertinent. ne involuamini in peccatis
eoꝝ. Cumq; recessissent a tentorio chore dathan ⁊ abiron undique circumstantes da
than ⁊ abiron egressi stabant in introitu papilionum
suoꝝ cum uxoribus ⁊ liberis omnique frequentia. ⁊ ait moyses.
In hoc scietis quod dñs miserit me. ut facerem uniuersa
que cernitis. ⁊ ea ex p̄pio corde protulerim. si consueta ho
minum morte interierint. ⁊ ultionem experti fuerint eos plaga qua ce
cxbi.

cteri ulcisci solent. nō misit me dñs. Si autē nouam rem
fecerit dñs. ut aperiens terra os suum deglutiat eos ⁊ omnia que
ad illos pertinent. descenderintq; uiuentes in infernum.
scietis q̄d blasphemauerint dñm. Confestim q̄ ut cessauit
loqui. dirupta est terra sub pedibus eoꝝ. ⁊ aperiens os suum de
uorauit illos cum tabernaculis suis. ⁊ uniuersa substantia eoꝝ.
Descenderuntq; uiui in infernum operti humo. ⁊ perierunt
de medio multitudinis. Et omnis israel qui stabat p gy
rum. fugit a clamore penitum dicens. Ne forte ⁊ nos
terra deglutiat. Sed ⁊ ignis egressus a dño. interfecit. cc. l.
uros qui offerebant incensum. Locutusq; est dñs ad
moysen dicens. Precipe eleazaro filio aaron sacerdoti ut
tollat thuribula que iacent in incendio. ⁊ ignem huc
illuc q; dispergat. quia sanctificata sunt in mortibus peccatoꝝ. pro
cantq; ea in laminas ⁊ affigat altari. eo q̄d oblata sint in
conspectu dñi. ⁊ sanctificata sint. ut cernant ea p signo
⁊ monumento filii israel. Tulit ergo eleazar sacerdos thuri
bula enea. in quibus obtulerant hii. quos incendium de
uorauerat. ⁊ p duxit ea in laminas affigens altari. ut ha
berent postea filii israel. quibus admonerentur. ne quis acce
dat alienigena ⁊ qui non est de semine aaron ad offerendū
incensum dño. ne patiatur sicut passus est chore ⁊ omnis
congregatio ei loquente dño ad moysen. Murmura
uit autem omnis multitudo filiorum israel. sequenti die contra
moysen ⁊ aaron dicens. Vos interfecistis populum dñi. Cumq;
oriretur seditio. ⁊ tumultus incresceret. moyses ⁊ aaron
fugerunt ad tabernaculum federis. Quod postquam ingressi sunt.
operuit nubes tabernaculum. ⁊ apparuit gla dñi.
Dixit q; dñs ad moysen. Recedite de medio huius mul
titudinis. etenim nunc delebo eos. Cumq; facerent ut di
xerat moyses ad aaron. Tolle thuribulum ⁊ hausto
igne de altari. mitte incensum desup. pgens cito ad populum
ut roget p eis. Jam enim egressa est ira a dño. ⁊ plaga des
euit. Quod cum fecisset aaron ⁊ cucurrisset ad mediam
multitudinem. quam iam uastabat incendium. obtulit thy
miama. ⁊ stans inter mortuos ac uiuentes. p populo deprecatus
est. ⁊ plaga cessauit. Fuerunt autem qui perierunt
xiiii. milia hominum ⁊ septingenti. absq; his qui perierant
in seditione chore. Reuersusq; est aaron ad moysen ⁊ ad
ostium tabernaculi federis. postquam quieuit mortalitas.
Et locutus est dñs ad moysen dicens. Loquere ad filios
israel. ⁊ accipe ab eis uirgas singulas p cognationes suas.
a cunctis principibus tribuum uirgas xii. ⁊ unusquisq;
nomen suum superscribes uirge. Hominem autem aaron erit
in tribu leui. ⁊ una uirga cunctas secundum familias con
tinebit. Ponesq; eas in tabernaculo federis coram testimo
nio. ubi loquar ad te. Quem ex his elegero germinabit uirga
eius. ⁊ cohibebo a me querimonias filiorum israel. quibus contra uos
murmurant. Locutusq; est moyses ad filios israel. ⁊ dederunt
ei omnes principes uirgas p singulas tribus. fuerunt q; uirge
xii. absq; uirga aaron. Quas cum posuisset moyses coram
dño in tabernaculo testimonii. sequenti die. ingressus inue
nit germinasse uirgam aaron. in domo leui. Et turgentes
in gemmas erupant flores. qui soluti dilatarunt in amygda
las deformatas fructus. Protulit ergo moyses omnes uirgas de conspe
ctu dñi. ad cunctos filios israel. uiderunt q; ⁊ receperunt sin
gule uirgas suas. Dixitq; dñs ad moysen. Refer uirgam
aaron in tabernaculum testimonii. ut seruetur ibi in signum
rebellium filiorum israel. ⁊ quiescant querele eoꝝ a me. ne mo
riantur. Fecit q; moyses sicut preceperat dñs. Dixerunt autem
filii israel ad moysen. Ecce consumpti sumus. omnes perimi
mur. Quicunq; accedit ad tabernaculum dñi. morietur. Numquid usq;
ad internicionem. cuncti delendi sumus.
Dixitq; dñs ad aaron. Tu ⁊ filii tui ⁊ domus patris tui
tecum portabitis iniquitatem sanctuarii. ⁊ tu ⁊ filii tui
cxbii.

simul sustinerel peccata sacerdotu uñr. Sed ⁊ frēs tuos de tribu leui ⁊ sceptro patrū tuū iunge tecū. p̄sentq; sint ⁊ ministrent tibi. tu autē ⁊ filii tui ministrabitis in tabernaculo testimonii. excubabuntq; leuite ad p̄cepta tua ⁊ ad cuncta opa tabernaculi. tm dumtaxat. ut ad uasa sc̄iarū ⁊ ad altare si accedant. ne ⁊ illi moriant. ⁊ uos pariter simul. Sint autē tecum ⁊ excubent in custodiis tabernaculi. ⁊ in oñib; ceremoniis eius. Alienigena si miscebit uobis. excubate in custodia sc̄iarū ⁊ in ministerio altaris. ne oriat indignatio sup filios isr̄. Ego dedi uob. frēs uros leuitas de medio filioꝝ isr̄. ⁊ tradidi donū dñō. ut seruiant in ministerio tabernaculi eius. Tu autem ⁊ filii tui custodite sacerdotii uestri. ⁊ oīa que ad cultum altaris p̄tinent. ⁊ uetera uelum sunt. p̄ sacerdotes administrabitis. Si quis extraneus accesserit. occidetur.

Locutus est dñs ad aaron. Ecce dedi t̄ custodiam primitiarum meaꝝ. oīa que sc̄ificantur a filiis isr̄. t̄ tradidi ⁊ filiis tuis p̄ officio sacerdotali legitima sempiterna. Hec ḡ accipies de his que sc̄ificantur ⁊ oblata sunt dño. Omnis oblatio ⁊ sacrificium ⁊ quicquid p̄ peccō atq; delicto reddi tur mihi cedet in sc̄a sc̄oꝝ tuum erit ⁊ filiorū tuoꝝ. In sc̄a rio comedes illud. mares tantū edent ex eo. qz consecratū est t̄. Primitias autē quas uouerunt ⁊ obtulerint filii isr̄. t̄ dedi ⁊ filiis tuis ac filiabus tuis iure p̄petuo. Qui mundus ē in domo tua uescet eis. omnem medullam olei ⁊ uini. et frumenti. quicquid offerunt primitiarum dño. t̄ dedi uni uersa. frugum quoq; quas gignit humus ⁊ dño deportan tur. cedent in usus tuos. Qui mundus est in domo tua. ⁊ edet eis. Omne qd ex uoto reddiderint filii isr̄ tibi erit. ⁊ quicquid primū erumpit. e uulua cuncte carnis. quam offerunt dño. sive ex hominibus. sive de pecoribus fuerit. tui iuris erit. ita dumtaxat. ut p̄ hominis primogenito p̄cium accipias. ⁊ omne animal qd immundū est. redimi facias. Cuius redemptio erit post unū mensem. sicut argenti. v. pondere sc̄iarū. Siclus. xx. obolos habet. Primogenita autē bouis ⁊ ouis ⁊ capre. ñ facies redimi. qz sc̄ificata sūt dño. Sanguinem tm eoꝝ fundes sup altare. ⁊ adipes adolebis in suauissimū odorem dño. Carnes ū in usum tuū cedent. sicut pectusculum. consecrationis. ⁊ armus dextere tue erunt. Omnes primitias sc̄iarū. quas offerunt filii isr̄ dño. t̄ dedi ac filiis ⁊ filiabus tuis iure p̄petuo. pactum salutis est sempiternum coram dño. tibi ac filiis tuis. Dixitq; dñs ad aaron. In terra eoꝝ nichil possidebis. nec habebis partē inter eos. ego pars ⁊ hereditas tua in medio filioꝝ isr̄. filiis autem leui dedi. omnes decimas isr̄. in possessionem. p ministerio quo seruiunt mihi in tabernaculo federis. ut ne accedant ultra filii isr̄ ad tabernaculū federis. ne cōmittant peccatū mortiferū. solus filius leui. mihi in tabernaculo seruiet. ipse portabit peccata p̄pli. legitimum sempiternū erit in generationibus uris. Nichil aliud possidebunt decimarum oblatione contenti. quas in usus eoꝝ ⁊ necessaria separo. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Precipe leuitis atq; denuncia. Cum acceperitis a filiis isr̄ decimas. quas dedi uobis. primitias eoꝝ offerte dño. id est decimam par tem decime. ut reputetur uob in oblationem primitiarum. tam de areis q̄m de torcularibus. ⁊ indifferenter quicquid accepti primitias offerte dño. ⁊ date aaron sacerdoti. Omnia que offertil ex decimis. ⁊ munera dñi sepatis. optima ⁊ electa erunt. Dicesq; ad eos. Si pclara ⁊ meliora. quecq; obtuleritis ex decimis reputabit uobis. q̄si de area. ⁊ de torculari. dederitis primitias. ⁊ comedetis ea in omnibus loc̄is uris. tam uos quā familie ure. qz pretium est p ministerio quo seruitis in tabernaculo testimonii. ⁊ non peccabitis super hoc. egregia uobis ⁊ p̄ingua reseruantes. ne polluatis oblationes filioꝝ isr̄. ⁊ moriamini.

Locutusq; est dñs ad moysen ⁊ aaron dicens. Ista ē religio uictime. quam constituit dñs. Precipe filiis isr̄. ut adducant ad te uaccam rufam. etatis integre. in qua nulla sit macula. nec portauerit unquam. ⁊ traditusq; eam eleazaro sacerdoti. qui eductam extra castra immolabit in conspectu omnium. ⁊ tinguens digitum in sanguine eius aspergat contra fores tabernaculi. vii. uicibus. Comburetq; eam cunctis uidentibus. tam pelle ⁊ carnibus eius. q̄m sanguine ⁊ fimo flamme tradituſ. Lignū q; cedrinum. ⁊ ysopum. coccumq; bis tinctum. sacerdos mittet in flammā que uacam uorat. ⁊ tunc demum lotis uestibus. ⁊ corpe suo ingredietur in castra. cōmaculatusq; erit usq; ad uesperum. Sed ⁊ ille qui cōbusserit eam lauabit uestimenta sua ⁊ corpus. ⁊ immundus erit usq; ad uesperum. Colliget autē uir mundus cinerem uaccē ⁊ effundet eas extra in loco puris simo. ut sint multitudini filioꝝ isr̄ in custodiam ⁊ in aquas aspersionis. qz p̄ peccato uacca combusta est. Cumq; lauerit q uaccē portauerit. cinerem uestimenta sua. immundus erit usq; ad uesperum. Habebunt hoc filii isr̄. ⁊ aduene qui habitant inter eos sempiternum ius. Qui tetigerit cadauer hominis. ⁊ p̄ hoc. vii. dies fuerit immundus. aspergatur ex hac aqua die tertio ⁊ septimo. ⁊ sic mundabit. Si die tertio aspersus fuerit. septimo non poterit emundari. Omnis qui tetigerit humane anime monumentum. ⁊ aspersus ex hac omissione non fuerit. polluet tabernaculum dñi. ⁊ p̄cidet ex isr̄. qz aqua expiationis super eum est aspersus. immundus erit. ⁊ manebit spurcitia eius super eum. Ista est lex hominis. qui moritur in tabernaculo. Omnes qui ingrediuntur tentorium illud. ⁊ uniuersa uasa que ibi sunt. polluta erunt. vii. diebus. Vas. qd̄ si habuerit operculum. nec ligaturam desuper. immundum erit. Si quis in agro tetigerit cadauer. occisi hominis. aut p se mortui. siue os. illius. aut sepulchrum. immundus erit. vii. diebus. Tollent de cinere combustionis atq; peccatis mittent aquas uiuas super eos in uasculum. quibus cum homo mundus tinxerit hysopum. asperget ex eo omne tentorium. ⁊ cunctam supellectilem. ⁊ homines huiuscemodi contagione pollutos. atq; hoc modo. mundus lustrabit immundum. iii. ⁊ vii. die. Expiatusq; die septimo. lauabit se. ⁊ uestimenta sua. ⁊ immundus erit usq; ad uesperam. Si quis hoc ritu ñ fuerit expiatus. peribit anima illius de medio ecclē. qz sc̄iarum dñi polluit. ⁊ ñ est aqua lustrationis aspersus. erit hoc p̄ceptum legitimum sempiternum. Ipse q; qui aspergit aquas. lauabit uestimenta sua. omnis qui tetigerit aquas expiationis. immundus erit usq; ad uesperum. Quicquid tetigerit immundus immundum faciet. ⁊ anima que hoc. quippiam tetigerit. immunda erit usq;

Venerunt q; filii isr̄ ⁊ omnis .xxvii. ad uesperam multitudo. in desertum sin. mense septimo. ⁊ mansit p̄pls in cades. mortuaq; est ibi maria. ⁊ sepulta in eode loco. Cumq; indigeret aqua p̄pls. coierunt aduersum moysen ⁊ aaron. ⁊ uersi in seditionem dixerunt. Vtinam pisset nos fuissemus coram dño. Cur eduxisti ecclām dñi in solitudinem. ut ⁊ nos. ⁊ iumenta nra moriamur. Quare nos fecisti ascendere de egypto. ⁊ adduxisti in locū istum pessimū. qui seri ñ potest. qui ñ ficum gignit. ñ uineas. ñ mala granata. nullum ⁊ aquam ñ habet ad bibendū. Ingressusq; moyses ⁊ aaron. dimissa multitudine tabernaculi federis. corruerunt pni in faciem. clamauerunt q; ad dñm atq; dixerunt. Vide dñe auditum clamorem p̄pli huius. ⁊ aperi eis thesaurum tuum fontem aque uiue. ut saturati. cesset murmuratio eoꝝ. Et apparuit gla dñi sup eos. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Tolle uirgam. ⁊ congrega p̄plm. tu ⁊ aaron frater tuus. ⁊ loquimini ad petram coram eis. ⁊ illa dabit aquas. Cumq; eduxeris aquam de petra. bibet omnis multitudo ⁊ iumenta eius. Tulitq; moyses uirgam que erat in conspectu dñi sicut p̄ceperat ei. congregata multitudine ante petram. dixitq; eis. Audite

relellel ⁊ inire [illegible] dulr. Hum. de petra hac nobis aquam poterim⁹ eicere. Cumq; eleuasset moyses manum p cuneos uirgabis silicem: egresse sunt aque largissime. ita ut plus biberet ⁊ iumenta. Dixit q; dñs ad moysen ⁊ aaron. Quia non credidistis mihi: ut sanctificaretis me coram filiis isrl: non introducetis hos pplos in terram quam dabo eis. Hec ē aqua contradictionis ubi iurgati sūt filii isrl cū dño: ⁊ sanctificat⁹ ē in eis. xcvm.

Misit autē nuncios moyses de cadesi ad regem edom: q; dicerent. Hec mandat frat⁹ tuis isrl: nosti omnem laborem qui apprehendit nos. qm descenderunt patres nri in egyptū: ⁊ habitauerimus ibi multo tempe. afflixerūt q; nos egyptii ⁊ patres nros: ⁊ qm clamauimus ad dñm ⁊ exaudierit nos: misitq; angelum suū qui educeret nos de egypto: ⁊ ecce in urbe cadesi que est in extremis finibus tuis positi obsecramus. ut nobis transire liceat p terram tuam. Non ibimus p agros: nec p uineas: nec bibemus aquas de puteis tuis: sed gradiemur uia publica. nec ad dextram nec ad sinistram declinabimus: donec transeamus terminos tuos. Cui respondit edom. Non transibis p me. Alioqn armatus occurram tibi. Rursumq; filii isrl. P certam gradiemur uiam: ⁊ si bibero aquas tuas: ego ⁊ pecora mea dabimus pretium. Nihil aliud postulamus nisi transitum pedibus. Nulla erit in re mea difficultas: patiaris me transire. At ille respondit. Non transibis. Statimq; egressus est obuiam ei cū infinita multitudine ⁊ manu forti. nec uoluit adquiescere depcanti: ut concederet transitum p finem suos. qm obstinatum eum uidebat ab eo isrl. Cumq; castra mouissent de cadesi: uenerunt in montem hor. qui ē in finibus terre edom. Et locutus est dñs ad moysen. Pgat inquit aaron ad pplos suos. Ni enim intrabit in terram quam dedi filiis isrl: eo q; increduli fuerit ori meo. ad aquas contradictionis. xcix.

Tolle aaron ⁊ filium eius cum eo: ⁊ duces eos in montem hor. Cumq; nudaueris patrem uestre stole: induces ea eleazarum filium eius. ⁊ aaron colliget: ⁊ morietur ibi. fecit moyses ut preceperat dñs: ⁊ ascenderunt in montē hor: coram omni multitudine. Cumq; aaron exspoliasset uestibus suis: induit eis eleazarum filium eius. Ipse moritur in montis cacumine. descendit moyses cum eleazaro. Omnis autē multitudo: uidens occubuisse aaron: fleuit eum. xxx. diebus p cunctas familias suas.

Quod cum audisset chananeus rex arad. Syras. qui habitabat ad meridiem: uenisse scilicet isrl p exploratorū uiam. pugnauit contra illum. ⁊ nonnullos ex eis duxit ex eo predam. At isrl uoto se deo obligans ait. Si tradideris pplm istum in manu mea: delebo urbes eius. Exaudiuit q; dñs preces isrl: ⁊ tradidit chananeū. Quem ille trucidauit cū ciuibus eius. Et uocauit nomen loci illius horma: id est anathema. Profecti sunt autem ⁊ de monte hor: p uiam que ducit ad mare rubrum. ut circuirent terram edom. Et cepit pplm taedium ⁊ labor. Locutusq; contra deum ⁊ moysen ait. Cur eduxisti nos de egypto: ut moreremur in solitudine? Deest panis: non sunt aque: anima nra iam nauseat cibo isto leuissimo. Quam obrem misit dñs in pplm ignitos serpentes: ad quorū plagas ⁊ mortes plurimorū: uenerunt ad moysen atq; dixerunt. Peccauimus q; locuti sumus contra dñm ⁊ te: ora ut tollat a nob serpentes. Oratus moyses p pplo ⁊ locutus ē dñs ad eū. fac serpentē eneum ⁊ pone eum p signo: qui percussus aspexerit eum: uiuet. fecit g moyses serpentem eneum ⁊ posuit eum p signo. Quem percussi aspicientes: sanabantur. Profectiq; filii isrl castra metati sunt in oboth. Unde egressi fixerunt tentoria in hiabarim in solitudine que respicit moab. contra orientalem plagam ⁊ inde mouentes: uenerunt ad torrentem zared: quem relinquentes: castra metati sūt contra arnon que est in deserto ⁊ pminet in finibus amorrei. Siquidem arnon finis est moab: xcx. Syrie. diuidens moabitas ⁊ amorreos. Unde dicitur in libro bellorum dñi. sicut fecit mari rubro: sic faciet in torrentibus arnon. Sed populi torrentis inclinati sunt ut requiescerent in arnon ⁊ recumberent in finibus moabitarū: ex eo loco apparuit puteus. sup quo locutus est dñs ad moysen. Congrega pplm ⁊ dabo eis aquam. Tunc cecinit isrl carmen istud. Ascendat puteus concrepabant. Puteus quem foderunt principes ⁊ parauerunt duces multitudinis in datore legis ⁊ in baculis suis de solitudine mathana. De mathana: nahalihel. De nahalihel: in bamoth. De bamoth que uallis est in regione moab: in uertice phasga ⁊ qd respicit contra desertum. Misit autem nuncios ad seon regem amorreorū dicens. Obsecro. ut transire me liceat p terram tuam. Non declinabimus in agros ⁊ uineas. non bibemus aquas ex puteis. uia regia gradiemur. donec transeamus terminos tuos. Qui concedere noluit ut transiret isrl p fines suos. quin potius congregato egressus est obuiam in deserto ⁊ uenit in iasa: pugnauitq; contra eum. Et quo percussit eum ore gladii: ⁊ possedit terram eius ab arnon usq; ieboch ⁊ filios ammon: qr fortis pdio tenebantur finium ammonitarū. Tulit g isrl omnes ciuitates eius: ⁊ habitauit in urbibus amorrei: in esebon scilicet ⁊ in uicinis eius. Urbs esebon: fuit regis seon amorrei. Qui pugnauit contra regem moab ⁊ tulit omnem terram eius usq; arnon. Idcirco dicit in prouerbio. Uenite in esebon ut edificetur ⁊ construatur ciuitas seon. Ignis egressus est de esebon: flamma de oppido seon ⁊ deuorauit ar moabitarū ⁊ habitatores excelsorū arnon. Ue tibi moab: peristi pple chamos. Dedit filios eius in fugam ⁊ filias in captiuitatem regi amorreorū seon. Regnum quoq; eius pertinet ab esebon usq; dibon. Lasti peruenerunt usq; nophe: usq; medaba.

Habitauit itaq; isrl in terra amorrei. misitq; moyses qui exploraret iazer: cepitq; uicinas possederunt habitatores. Conuertentesq; se: ⁊ ascenderunt p uiam basan ⁊ occurrit eis og rex basan cum omni pplo suo pugnaturus in edrai. Dixitq; dñs ad moysen. Ne timeas eum q; in manu tua tradidi illum ⁊ omnem pplm ac terram eius. faciesq; illi sicut fecisti seon regi amorreorū habitatori esebon. Percusserunt g ⁊ hunc cū filiis suis usq; ad internicionē ⁊ possederunt terram illius. Et pro fecit q; castra metati sunt in campestribus moab. ubi transit iordanem iericho sita ē. Videns autem balac filius sephor. omnia que fecerat isrl amorreo: ⁊ qd timuissent eum moabite ⁊ timerent ei ferre ni possent. dixit ad maiores natu madian. Ita delebit hec pplus omnes qui in circuitu habitant: quomodo amant: qui solet bos herbas usq; ad radicem carpere. Ipse erat eo tempe rex in moab. Misit ergo nuncios ad balaam filium beor. ariolum qui habitabat iuxta fluuium terre filiorum amon: ut uocarent eum ⁊ dicerent. Ecce egressus est pplus ex egypto. qui operuit superficiem terre sedens contra me. Ue ni g ⁊ maledic pplo huic qui fortior me est: si qm possim percutere ⁊ eicere eum de terra mea. Scio enim q; benedicti tui benedicti sint: ⁊ maledicti tui maledicti. Perrexerunt seniores moab ⁊ maiores natu madian: habentes diuinationis premium in manibus. Cumq; uenissent ad balaam. ⁊ nuntiassent ei omnia uerba balac. ille respondit. Manete hic nocte: ⁊ respondebo quicquid dixerit mihi dñs. Manserunt principes moabitarum: misit ad me dicens. Ecce pplus qui egressus est de egypto. operuit superficiem terre: uenit ⁊ maledicat ei. si qm possim pugnans abigere eum. Dixitq; dñs ad balaam. Noli ire cum eis: nec maledicas pplo cui benedictus est. Quo mane consurgens: dixit ad principes. Ite in terram uestram: quia prohibuit me dñs uenire uobiscum. Reuersi principes dixerunt ad balac. Noluit balaam uenire uobiscum. Rursum ille multo plures: ⁊ nobiliores qm ante miserat: misit. Qui cū uenissent ad balaam: dixerunt. Sic dicit balac filius sephor. Ne cunctet⁹ uenire ad me. paratum honorare te: ⁊ quicd

p. C. xxi

C. xxij

uoluerit dare. Venit et maledicat pl̃o isti. Respondit bala-
am. Si dederit mi balac plenam domũ suam argenti et au-
ri: non potero immutare uerbum dñi dei mei. ut ut̃ plus
ut minus loquar. Obsecro ut hic manea ut. etiam hac nocte
ut sciam quid mi rursum respondeat dñs. Venit
q̃ ds ad balaam nocte et ait illi. Si uocare te uenerunt ho-
mines isti: surge et unde eũ eis. tamen dumtaxat ut q̃d t̃ precp
faciat. Surrexit balaam mane et strata asina p̃fectus est
cum eis. Et iratus est ds. stetitq; angl̃s dñi in uia con
tra balaam qui sedebat asine et duos pueros habebat se
cum. Cernens asina angl̃m stantem in uia et gnatu
gladio: auertit se de uia et ibat p agrum. Quam cum
uerberaret balaam et uellet ad semitam reducere: stetit
angl̃s in angustijs quarum macerarũ quibus uinee cinge
bantur. Quem uidens asina. uinxit se parieti et attrixit se
deuti pedem. Et ille cũ uerberaret et nichilomin̄ angl̃s.
ad locum angustum transire ubi nec ad dexteram nec ad sini
stram potuerat declinari: obuius stetit. Cumq; uidisset asi
na stantem angl̃m: cecidit sub pedibus sedentis. Qui iratꝰ
uehementi: cedebat fuste latera. Aperuit q; dñs os asine
et locuta est. Quid feci t̃: Cur percutis me iam tertio: Respondit
balaam. Quia comeruisti et illusisti mi. Vtinam haberem gla
dium ut te occiderem. Dixit asina. Nonne animal tuũ sũ.
cui semp sedere consueuisti hodieq; inimicum diem: Vide q̃d
simile umquam fecerim t̃: At ille ait. Numquam. Pmi
sitq; dñs oculos balaam et uidit angl̃m stantem in uia et
gnatu fuste gladium in manu tenentem: adorauitq; eum p
nus in faciem. Cui angl̃s. Cur inquit tertio uberas asinam
tuam: Ego uenim ut aduersarer t̃ q; puersa est uia tua.
mihiq; contraria. Et nisi asina declinasset de uia dam̃ loci
resistendi: te occidissem et illa uiueret. Dixit balaam. Pec
caui. nesciens q̃d tu stares contra me. Et nunc si displicet
tibi ut redam: reuertar. Ait angl̃s. Vade cum illis et ca
ue ne aliquid quã q; p̃cepero t̃ loquaris. Iuit q̃ cum p̃in
cipibꝫ. Quod cum audisset balac: egressus est in occur
sum eius in oppido moabitarũ qd̃ situm est in extremis
finibꝫ arnon. Dixitq; ad balaam. Oti mittos ut uocarem
te. cur nõ statim uenisti ad me: An q; mercedem ad
uenire tuo reddere nequeo: Cui ille respondit. Ecce adsũ.
Numquid loqui potero aliud nisi q̃d deus posuerit in ore
meo: Pergerunt q̃ simul et uenerunt in urbem que in
extremis regni eius finibus erat. Cumq; occidisset balac.
et boues et oues mittit ad balaam et ad principes qui cum eo
erant munera. Mane autem facto: duxit eum ad excelsa ba
al et inde uidit extremam partem pli. Dixitq; balaam
ad balac. Edifica mihi hic vii. aras et para totidem uitulos.
totidemq; numero arietes. Cumq; fecisset ut dixerat balac
et imposuerunt simul uitulum et arietem su
per aram. Dixitq; balaam ad balac. Sta paulisp uxta holo
caustum tuum. donec uadam si forte occurrat mihi dñs et
quodcunq; monstrauerit loquar t̃. Cumq; abiisset uelocit̃.
occurrit ei ds. Locutusq; est ad eum balaam. Septem
inquit aras erexi et imposui uitulum et arietem desup.
Vtq; autem posuit uerbum in ore eius et ait. Reuertere
ad balac et hec loqueris. Reuersus inuenit stantem balac
uxta holocaustum suum et omes principes moabitarũ.
assumpta q; parabola sua dixit. De aram adduxit me ba
lac rex moabitarũ de montibꝫ orientis. Veni inquit et
maledic iacob et detestare israhel. Quomodo maledi
cam cui nõ maledixit ds: Qua ratione detester quem
dñs nõ detestat̃: De summis silicibꝫ uidebo eum et de col
libꝫ considerabo illum. Populus solus habitabit et inter
gentes nõ reputabitur. Quis dinumerare possit pulue
rem iacob et nosse numerum stirpis israhel: Moriatur aiã
mea morte iustoꝝ et fiant nouissima mea horũ similia.

Dixitq; balac ad balaam. Quid [illegible] est hoc quod
agis: Vt maledicerem inimicis meis uocaui te et tu econtra
benedicis eis. Cui ille respondit. Num aliud possum lo
qui nisi q̃d iusserit dñs. Vixit q̃ balac. Veni mecũ in alte
rum locũ. unde partem tibi uideas et totum inde nisi possis.
inde maledicto eo. Cumq; duxisset eum in locũ sublime.
sup uerticem montis phalga: edificauit balaam. vii. ara.
et imposuit supra uitulis atq; arietibꝫ dixit ad balac. Sta
hic iuxta holocaustum tuum. donec ego occurram obuius. Cui
cũ dñs occurrisset. posuisseq; uerbum in ore eius: ait. Re
uertere ad balac et hec loqueris ei. Reuersus inuenit eum
stantem iuxta holocaustum suum et principes moabi
tarum cũ eo. Ad quem balac. Quid inquid locutus est
dñs: At ille assumpta parabola sua ait. Sta balac et au
sculta. Auribus tuis lephor. Non est ds qi homo ut mentia
tur: nec ut filius hominis ut mutetur. Dixit q; et nõ faciet:
locutus est et nõ implebit: Ad benedicendum adductus sum:
benedictionem prohibere nõ ualeo. Non est idolum in iacob: nõ
uidetur simulachrum in israhel. Dñs ds eius cum eo est: et cla
mor uictorie regis in illo. Vs educens eum de egypto: et fortitu
do similis est rinoceroti. Non est augurium in iacob:
nec diuinatio in israhel. Tempoꝫ suis dicet iacob et israhel qd̃
operatus sit ds. Ecce pl̃s ut leena consurget et sicut leo erigetur.
Non accubabit donec deuoret predam: et occisoꝝ sanguinẽ
bibat. Dixitq; balac ad balaam. Nec maledicas ei neq; benedi
cas. Et ille. Nonne dixi t̃ q̃d quecunq; mihi dñs imperaret hec fa
cerem: Et ait balac ad eum. Veni et ducam te ad alium locũ:
si forte placeat deo. ut inde maledicas ei. Cumq; duxisset e
um sup uerticem montis phogor. qui respicit solitudinem:
dixit ei balaam. Edifica mihi hic vii. aras: et para totidem ui
tulos. totidemq; numero arietes sup singulas aras. Fecit balac
ut balaam dixerat: impositisq; uitulis et arietibus sup singulas
aras. Cumq; uidisset balaam q̃d placeret dño. ut benediceret
israhel: nequaq̃m abiit ut ante preierat. ut augurium quere
ret: sed dirigens contra desertum uultum suum et eleuans
oculos uidit israhel in tentoriis cõmorantẽ p tribus suas. Fuit
que in se spũs dei. assumpta parabola ait. Dixit balaam fi
lius beor. dixit homo cuius obturatus est oculus. dixit au
ditor sermonũ dei. qui uisionem omnipotentis uidit. et
qui cadit et sic aperiuntur oculi eius. Quam pulchra tabernacu
la tua iacob et tentoria tua israhel. ut ualles nemorose. ut hor
ti iuxta fluuios irrigui. ut tabernacula que fixit dñs. ut ce
dri iuxta aquas. fluet aqua de situla eius et semen illius in
aquas multas. Tolletur ip agag rex eius et auferet regi
num illius. Vs educens illum de egypto. cuius fortitudo
similis est rinoceroti. Devorabunt gentes hostes illius. et
ossa eoꝝ confringent et sagittis. Accubans
ut leo dormiuit et ut leena. quam suscitare nullus audi
bit. Qui benedixerit tibi erit ipse benedictus. qui maledixe
rit. in maledictione reputabitur. Iratusq; balac contra
balaam. complosit manibus ait. Ad maledicendũ ini
micos meos uocaui te. quibꝫ econtrario tuo benedixisti. Re
uertere ad locum tuum. Decreueram q̃d magnifice honorare te. sed
dñs priuauit te honore destinato. Respondit balaam ad
balac. Nonne nuncios tuos quos misisti ad me dixi. si dede
rit mi balac. plenam domum suam argenti et auri. si potẽ
preterire sermonem dñi dei mei. ut uel bonum quid. uel ma
lum faciam. ex corde meo. sed quicquid dñs dixerit hoc loquar.
Verumtamen pgens ad pplm meum. dabo consilium quid
pplus tuus huic pplo faciat in extremo tempore. Sumpta
que parabola. rursum ait. Dixit balaam filius beor. dixit ho
mo cuius obturatus est oculus. dixit auditor sermonũ dei.
qui nouit doctrinam altissimi. et uisionem omnipotentis
uidet. qui cadens aptos habet oculos. Videbo eum. sed nõ nũc. ui
debo illum. sed nõ pxe. Orietur stella ex iacob. et consur-

xxvii. C. xxvii.

C. xxiii

genſ unga homo de iſrł. ꝛ peruiet ducel moab. ꝛ aſtabuꝝ
onſ filiol ſeth. Et erit ydumea poſſeſſio euſ hereditaſ
ſeir. Ceder unimicel ſuuſ iſrł. ſi fortit̃ aget. Ve iacob erit
qui dñetur. ꝛ pdat reliquiaſ ciuitatiſ. Cumq; uidiſſet. ꝛ
malech. aſſumenſ pbolam ait. Principium gentium
amalech. e extrema pdent. Vidit q; cineũ. ꝛ aſſumpta pa
bola ait. Robuſtum e quide habitaculum tuum. ſed ſi i
petra poſueriſ nidum tuũ. ꝛ ſus electul de ſtirpe cham.
q̃ndiu potiſ pmanere. Aſſur enim capiet te. Aſſumpta q;
pbola ſuum locutuſ eſt. Heu quiſ uiciturul eſt q̃do iſta
faciet ds. Venient in trieribꝰ de italia ſuperabunt aſſiri
oſ. ꝛ aſtabunt q; hebreoſ. ꝛ ad extremum etiam ipſi
pibunt. Surrexitq; balaam. ꝛ reuerſuſ e in locum ſu
um. Balac q; uia qua uenerat reduit.

Mozabatur autẽ iſrł eo tempe in ſethim. ꝛ fornicat
eſt ppl̃s iſrł cum filiabꝰ moab. Que uocauerunt
eoſ ad ſacrificia ſua. At illi comederunt. ꝛ adorauerunt
deoſ eaꝝ. initiatuſq; eſt iſrł beelphegor. Et iratuſ dñs
ait ad moyſen. Tolle cunctoſ principeſ ppli. ꝛ ſuſpende eoſ
contra ſolem in patibuliſ. ut auertatur furor meuſ ab
iſrł. Dixitq; moyſeſ ad iudiceſ iſrł. Occidat unuſquiſq;
proximoſ ſuoſ qui initiati ſunt beelphegor. Et ecce unuſ
de filiiſ iſrł introiuit coram fratribuſ ſuiſ. ad ſpectum ma
tris ſue. uidente moyſe. ꝛ omñi turba filioꝝ iſrł. qui fleba
ant ante foreſ tabernaculi. Qd̃ cum uidiſſet finees filiꝰ eleazari
filii aaron ſacerdotiſ. ſurrexit de medio multitudinis.
ꝛ arrepto pugione. ingreſſuſ e poſt uirum iſrł in ſecretum. in tu
panat. ꝛ pfodit ambos ſimul. uirum ſcilicet. ꝛ mulierẽ
in loci genitalibꝰ. Ceſſauitq; plaga a filiiſ iſrł. ꝛ occiſi
ſunt. xxiiii. milia hominum. Dixitq; dñs ad moyſen. fi
neeſ filiuſ eleazari filii aaron ſacerdotiſ. auertit iram
meam a filiiſ iſrł. ꝙ zelo meo cõmotuſ e contra eoſ. ut
non ipe delerem filioſ iſrł. in zelo meo. Idcirco loquere
ad eum. Ecce do ei pacem federiſ mei. ꝛ erit tam ipſi
q̃m ſemini illiuſ pactum ſacerdotii ſempiternum. q; ze
latuſ eſt pro deo ſuo. ꝛ expiauit ſceluſ filioꝝ iſrł. Et erat au
tem nomen uiri iſrłite. qui occiſuſ eſt. eſi madianite zã
bri filiuſ ſalu. ducis de cognatione et tribu ſymeonis.
Porro mulier madianitiſ que pariſ interfecta e. uoca
batur cozbi filia ſur. principis nobiliſſimi madianitaꝝ.
Locutuſq; eſt dñs ad moyſen dicens.
Hoſtes uoſ ſentient madianite. ꝛ percute eoſ. q; ꝛ ipſi ho
ſtiliꝰ egerunt contra uoſ. ꝛ deceperunt inſidiiſ pro ydolum
phogor. ꝛ cozbi filiam ducis madian ſororem ſuam. que
percuſſa e in die plage. pro ſacrilegio phogor. ·xxxii·
Poſtq̃m ſanguis noxioꝝ effuſuſ eſt. dixit dñs ad moy
ſen. ꝛ eleazarum filium aaron ſacerdotem. Sume
rate omnem ſummam filioꝝ iſrł a. xx. annoꝝ. ꝛ ſup. pdomoſ
ꝛ cognationeſ ſuaſ. cunctoſq; qui poſſunt ad bella pcedẽ.
Locuti ſunt itaq; moyſeſ. ꝛ eleazar ſacerdoſ in campeſtri
bꝰ moab ſup iordanem contra iherico ad eoſ qui erant
a. xx. annoꝝ. ꝛ ſupra ſicut dñs imperarat. quoꝝ iſte e nu
meꝰ. Ruben primogenitiſ iſrł. huiuſ filiiſ enoch. a
quo familie enochitarũ. ꝛ phallu a quo familie phallu
itarũ. ꝛ eſrom. a quo familie eſromitarũ. ꝛ charmi a quo
familie charmitaꝝ. Hee ſunt familie de ſtirpe ruben.
quoꝝ numeriſ inuentuſ e. xliii. milia. ꝛ ſeptingenti
xxx. filiiſ phallu. heliab. huiuſ filii namuhel. ꝛ da
than. ꝛ abiron. Iſti ſunt dathan ꝛ abiron principeſ ppli.
qui ſurrexerunt contra moyſen ꝛ aaron in ſeditione cho
re. quando aduerſuſ dñm rebellauerunt. ꝛ aperiſ ter
ra oſ ſuum. deuorauit chore morientibꝰ pariter. quando
combuſſit ignis. cc. l. uiroſ. ꝛ fuit eſt grande miraculum
ut chore pereunte filii illiuſ nõ perirent. filii ſymeon p cog
nationeſ ſuaſ namuhel. a quo familia namuheliteꝝ.
Jamin. ab hoc familia iaminiteꝝ. Jachin. ab hoc fami
lia iachiniteꝝ. Zare. ab hoc familia zareiteꝝ. Saul. ab
hoc familia ſauliteꝝ. Hee ſunt familie de ſtirpe ſyme
on. quarum omniũ numeriſ fuit. xxii. milia ducentoꝝ.
filii autem gad. p cognationeſ ſuaſ. ſephon. ab hoc familia
ſephoniteꝝ. aggi. ab hoc familia aggiteꝝ. Suni. ab
hoc familia ſuniteꝝ. Ozni. ab hoc fami. oziteꝝ. Her. ab
hoc fami. heriteꝝ. Arod. ab hoc fami areditarũ. Areli. ab
hoc fami. areliteꝝ. Iſte ſunt familie gad. quarũ omniũ
numeriſ fuit. xl. milia quingenti. filii iuda her. ꝛ onan. q̃
autẽ mortui ſunt in terra chanaan. fuerunt q; filii iuda
p cognationeſ ſuaſ. ſela. a quo fami. ſelaniteꝝ. Phares a quo
fami. pharelitarum. Zare. a quo fami. zareiteꝝ. Porro filii
phareſ. eſrom. a quo fami. eſromitarum. Et amul. a quo
fami. amulitarum. Iſte ſunt familie iude. quarum omniũ
numeriſ fuit. lxx. milia quingenti. filii iſſachar p cognatio
neſ ſuaſ thola. a quo fami. tholaitarum. Phua. a quo fami.
phuaitarum. Jaſub. a quo fami. iaſubitarum. Semram. a
quo familia ſemramitarum. Hee ſunt cognationeſ iſſachar.
quarum numeriſ fuit. lxiiii. milia trecenti. filii zabuloꝰ
p cognationeſ ſuaſ. ſared. a quo fami. ſareditarum. Elon.
a quo fami. eloniteꝝ. Jahel. a quo fami. iaheliteꝝ. Hee
ſunt generationeſ zabulon. quarum numeꝰ fuit. lx. mi
lia quingenti. filii ioſeph p cognationeſ ſuaſ manaſſeſ. ꝛ ef
fraim. De manaſſe ortuſ eſt machir. a quo fami. machiteꝝ.
Machir genuit galaad. a quo fami. galaditarũ. Galaad hiiit
filioſ hiezer. a quo fami. hiezeriteꝝ. Et elec a quo fami.
elecitarum. Et aſrihel. a quo fami. aſrihelitarũ. Et ſichem
a quo fami. ſichemitarum. Et ſemida. a quo fami. ſemidita
rum. Et epher. a quo fami epheritarũ. Fuit autẽ epher pa
ſaphaat qui filioſ nõ habebat. ſi tantum filiaſ quarum iſta ſũ
nomina. maala. ꝛ noha. ꝛ hegla. ꝛ melcha. ꝛ herſa. Hee ſunt
familie manaſſe. ꝛ numeriſ earũ. lii. milia ſeptingenti. filii
autẽ effraim p cognationeſ ſuaſ fuerunt hii. Suthala. a
quo familia ſuthalaitarum. Becher. a quo fami. becheliteꝝ.
Theen. a quo fami. theeniteꝝ. Porro filiuſ ſuthala fuit
heran. a quo fami. heraniteꝝ. Hee ſunt cognationeſ filio
rum effraim. quarum numeriſ fuit. xxxii. milia quingenti.
Iſti ſunt filii ioſeph p familiaſ ſuaſ. filii beniamin in cogna
tionibꝰ ſuis. bale. a quo fami. baleditarum. Aſbel. a quo fami.
aſbelitarum. Achiram. a quo fami. achiramitarũ. Suphã
a quo fami. ſuphamitarum. Hupham. a quo fami. huphami
tarum. filii bale. hered. ꝛ noeman. De hered. familia here
ditarum. De noeman familia noemitarum. Hii ſunt filii
beniamin p cognationeſ ſuaſ. quoꝝ numeriſ erat. xlv. mi
lia. ſexcenti. filii dan p cognationeſ ſuaſ. ſubam. a quo fami.
ſubamitarũ. Hee cognationeſ dan p familiaſ ſuaſ omneſ fu
ere ſubamite. quoꝝ numeriſ erat. lxiiii. milia quadrin
gentoꝝ. filii aſer p cognationeſ ſuaſ. iemna. a quo familia
iemnaitarum. Jeſſui. a quo fami. ieſſuitarũ. Brie. a q̃ fami.
brieitarum. filii brie. haber. a quo fami. haberitarũ. Et mel
chiel. a quo fami. melchieliteꝝ. Nomen autẽ filie aſer.
fuit ſara. Hee cognationeſ filioꝝ aſer. ꝛ numeriſ eoꝝ. liii.
milia quadringentoꝝ. filii neptalim p cognationeſ ſuaſ
ieſſihel. a quo fami. ieſſiheliteꝝ. Guni. a quo fami. gunꝰ
taꝝ. Jeſſer. a quo fami. ieſſeriteꝝ. Sellem a quo fami.
ſellemitarum. Hee ſunt generationeſ filioꝝ neptalim p
familiaſ ſuaſ. quoꝝ numeriſ fuit. xlv. milia quadringen
ti. Iſta eſt ſumma filioꝝ iſrł. qui recenſiti ſunt. ſexcenta
milia. ꝛ mille ſeptingenti. xxx. Locutuſq; e dñs ad moyſen
dicens. Iſti diuidetur ſita iuxta numerum uocabuloꝝ in
poſſeſſionem ſuaſ. Pluribuſ maiorem partem dabiſ. ꝛ pauci
oribuſ minorem. Singuliſ ſicut nunc recenſiti ſunt. ita
detur poſſeſſio. ita dumtaxat ut ſorte ſtatim tribubuſ diui
dat. ꝛ familiiſ quicquid ſorte contigerit hoc uel plureſ

ſ.C. xxb.

ſ.C. xxbi.

accipiant uel paruulos.

Hec ꝙ; est numeruꝫ filioꝝ leui p familias suas. Iersona a quo familia iersonitarū. Caath. a quo tamꝫ. caathyta rum. Oerari a quo tamꝫ. merarritarū. Hec sunt familie leui. familia lobni. familia hebroni. familia mooli. familia musi. familia chori. Et ū caath. genuit amram. qui habuit uxorem iocabeth filiam leui. que nata ē ei in egy pto. hec genuit uni suo aaron. ⁊ moysen. ⁊ ma riam sororem eoꝝ. De aaron orti sunt nadab. ⁊ abiu. ⁊ ele azar. ⁊ ithamar. Quoꝝ nadab. ⁊ abiu mortui sunt cum ob tulissent ignem alienum coram dño. fuerunt ꝙ; omēs qui numerati sunt. xxiii. milia genꝰ masculini ab uno mense ⁊ supra. qꝝ si sunt recensiti nō filioꝝ isrl. nec est eis cū ceteꝝ data possessio. Hec est numeruꝫ filioꝝ isrl. qui descripti sꝫ a moyse. ⁊ ab eleazaro sacerdote in campestribꝫ moab iuxta iordanem contra iherico. Inter quos nullus fuit eoꝝ qui ab numeratus fuerat. a moyse. ⁊ aaron in deserto synai. Precepe rat enim dñs ꝙ omēs morerentur in solitudine. Nullusq; remansit ex eis nisi caleph filius iephone. ⁊ iosue filius nun.

Accesserunt autem filie saphaad filii hepher. filii galaad fi lii machir. filii manasse qui fuit filius ioseph quarum sunt nomina maala. ⁊ noa. ⁊ egla. ⁊ melcha. ⁊ thersa. steteruntq; coram moyse. ⁊ eleazaro sacerdote. ⁊ cunctis principibꝫ ꝑpli ad ostium tabernaculi federis atq; dicunt. Pater nr̄ mortuus est in deserto. nec fuit in seditione que concitata ē contra dñm sub core. sed in peccō suo mortuus est. Hic ergo nōen patris filios. cur tollitur nomen illius de familia sua. ꝙ; nō hī filium? Date nobis possessionem inter cognatos patris nr̄i. Retulitq; moyses causam earum ad iudicium dñi. qui dixit ad eū. Iuste petunt filie saphaad. da eis possessionem in ter cognatos patris sui. ⁊ ei in hereditate succedant. Ad filios autem isrl loquere. hec. Homo cum mortuus fuerit absq; filio ad filiam eius transibit hereditas. Si filiam nō habuerit. habebit successores fratres suos. Qd si ⁊ fratres nō fuerint. da bunt hereditatem frībus patris eius. Si autē nec patruos habuerit. dabitur hereditas his qui ei proximi sunt. erit ꝙ; hec le gitima isrl sicut dñs lege perpetua fieri precepit dño moysi. Dixitq; dñs ad moysen. Ascende in montem istum abarim. ⁊ con templare inde terram quam daturus sum filiis isrl. Cumq; uideris eam. ibis ⁊ tu ad ꝓpm tuum sicut frater aaron fr̄ tuus ꝙ; offendisti me in deserto sin in contradictione multitudi nis. nec sanctificare me voluisti coram ea super aquas. Hec sunt aque contradictionis in cadesi deserti sin.

Cui respondit moysi. Puniat dñs dūs spūum omnis carnis hominem qui sit super multitudinem hanc. ⁊ p̄ sit eyre. ⁊ ingredi ante eos. ⁊ educere illos. ut introducte ne sit ꝓpls dñi sicut oues absq; pastore. Dixitq; dñs ad mo ysen. Tolle iosue filium nun virum in quo est spūs dei. ⁊ pone manum tuam super eum qui stabit coram eleazaro sacerdote. ⁊ omni multitudine. ⁊ dabis ei ꝑcepta coram ipsis. ⁊ partem gl̄ie tue. ⁊ audiat eum omnis synagoga fi liorum isrl. Pro hoc si quid agendum erit eleazar sacerdoti con sulet dñm. Ad uerbum eius egredietur. ⁊ ingredietur ipse. ⁊ omnis filii isrl cum eo. ⁊ cetera multitudo. sicut moysi ut ꝑceperat dñs. Cumq; tulisset iosue statuit eum coram eleazaro sacerdo te. ⁊ omni frequentia ꝓpli. ⁊ impositis capiti ei manibꝫ uniuersa replicauit que mandauerat dñs.

Dixit ꝙ; dñs ad moysen. Precipe filiis isrl. ⁊ dices ad eos. Oblationē meam. ⁊ panes. ⁊ incensum odoris suauissimi offerte ꝑ tempora sua. Hec sunt sacrificia que offerre debetis. Agnos anniculos immaculatos duos cotidie in holocau stum sempiternum. unum offeretis mane. ⁊ alterum ad ues perum. Decimam ptem ephi similē que conspsa sit oleo pi ssimo. ⁊ hyreum quarte partem hin. Holocaustum iugi est qd obtulistis in monte synai in odorem suauissimū

incensi dñi. Et libamenta unum quartam partē hin p anno singlōs in sanctuario dñi. Altērumq; agnum similiter offeretis ad uesperum. iuxta omnem ritū sacrificii matutinum. ⁊ libamentoꝝ eius oblationem in odorem suauissimum odoris dño. Die autem sabbati offeretis duos agnos anniculos immaculatos. ⁊ duas decimas similes oleo conspse in sacrificio. ⁊ libamenta que iu ste funduntur p singula sabbata in holocaustum sempiternum. In kalendis autem id est in mensibus ⁊ mensis offeretis ho locaustum dño. uitulos de armento duos. arietem unum agnos anniculos. vii. immaculatos. ⁊ tres decimas similes oleo conspse in sacrificio p singlōs uitulos. ⁊ duas decimas similes oleo conspse p singlōs arietes. ⁊ decimam decime si mile ex oleo in sacrificio p agnos singulos. holocaustum in odorem suauissimū odoris atq; incensi est dño. Libamenta autē eorum que p singulas fundenda sunt uidimus. ista erunt. media pars hin p singulos uitulos. tria p arietem. quarta p agnum. Hoc est holocaustum p omnes menses qui sibi anno succedunt. Hyreus ꝙ; offeretur dño p peccō in holocaustum sempiternum cum libamentis suis.

Mense autem primo quartadecima die mensis phase dñi erit. ⁊ in quintadecima die sollempnitatis azymoꝝ. Septem diebus uescentur azymis. quarum dies prima uenerabilis. ⁊ scā erit. Omne opus seruile nō facietis in ea. Offeretis ꝙ; incensum holo caustum dño. uitulos de armento duos. arietem unum. agnos anniculos immaculatos. vii. ⁊ sacrificia singlōrum ex simila q; conspsa sit oleo. tres decimas p singlōs uitulos. ⁊ duas decimas arietem. ⁊ decimam decime p agnos singlōs. i. p septem agnos. ⁊ hyreum p peccō. unum ut expietur p uobis preter holoca ustum matutinum qd semp offeretis. Ita facietis p singlos dies. vii. dierum in fomitem ignis. ⁊ odorem suauissimū dño qui surgit de holocausto. ⁊ de libationibus singlōrum. Die ꝙ; septimo celeberrimus. ⁊ scs erit uobis. omne opus seruile non facietis in eo.

Die etiam primitiuoꝝ quando offeretis nouas fruges dño expletis ebdomadibus uenerabilis. ⁊ scā erit. omne opus seruile nō facietis in ea. Offeretisq; holocaustum in odorem suauissimum dño. uitulos de armento duos. arietē unū. ⁊ agnos anniculos immaculatos. vii. atq; in sacrificio eoꝝ simile oleo conspse. tres decimas p singlōs uitulos. p arietem duas. p agnos decimam decime. quo simul sunt agni septem. Hyreum ꝙ; qui mactatur p expiatione pr̄ holocaustum sempiternum. ⁊ libamenta eius immaculata offeretis omnia cum libationibus suis.

Mensis etiam septimi prima dies uenerabilis. ⁊ scā erit uobis. omne opus seruile nō facietis in ea quia dies clangoris est. ⁊ tubarum. Offerentisq; holocaustum in odo rem suauissimum dño. uitulum de armento unum. arietem unum. agnos anniculos immaculatos. vii. Et in sacrificiis eoꝝ simile oleo conspse tres decimas p singlōs uitulos. duas decimas p arietem. unam decimam p agnū. qui simul sunt agni. vii. ⁊ hyreum p peccō qui offertur in expiatione ꝓpli. preter holocaustum kalendarum cum sacrificiis suis. ⁊ holocaustum sempiternum cum libami nibus solitis. eisdem cerimoniis offeretis in odorem suauissimum incensum dño. Decima ꝙ; dies mensis huius septimi erit uobis scā atq; uenerabilis. ⁊ affligetis animas uras. omne opus seruile nō facietis in ea: offerentisq; holo caustum dño in odorem suauissimū uitulum de armento unum. arietem unum. agnos anniculos immaculatos vii. ⁊ sacrificia eoꝝ simile oleo conspse. tres decimas p uitulos singlōs. duas decimas p arietem. decimam deci me p agnos singulos. qui simul sunt. vii. agni. ⁊ hyreum p peccō. atq; hiis que offerri p delicto solent in expi ationem. ⁊ holocaustum sempiternum in sacrificio. ⁊ libā mentibus eoꝝ. Quintadecima ū die mensis septimi que

h

xxxiii.

C. xxxix.

C. xxxix.

uobis erit sca atq; uenabilis. omne opus seruile ni fa/
ciet in ea. l; celebrabitis sollempnitate dño. vii. di/
ebus. offeretisq; holocaustum in odorem suauissimum
dño. uitulos de armento. xiii. arietes duos. agnos an/
niculos imaculatos. xiiii. et in libamina eor: simile ole/
o conspse tres decimas p uitulos singulos qui sunt si/
mul uituli. xiii. et duas decimas arietis uno. id e sunt
arietibus duobus. et decimam decime agnis singlis qui
sunt simul agni. xiii. et hyrcum p peccto atq; holocau/
sto sempiterno et sacrificio et libamine eius. In die altero of/
feres uitulos de armento. xii. arietes. ii. agnos anniculos
imaculatos. xiiii. sacrificia q; et libamina singlor p uitu/
los et arietes et agnos rite celebrabis et hyrcum p pcto atq;
holocausto sempiterno et sacrificio et libamine eius. In die tercio
offeres uitulos. xi. et arietes duos. agnos anniculos imaculatos
xiii. sacrificia q; et libamina singlor p uitulos et arietes et
agnos rite celebrabis et hyrcum p peccato absq; holocausto
sempiterno et sacrificio et libamine eius. Die. iiii. offeres uitulos
x. arietes duos. agnos anniculos imaculatos. xiii. sacrifi/
a q; eor: et libamina singlor p uitulos et arietes et agnos rite ce/
lebrabis et hyrcum p peccato absq; holocausto sempiterno sacrifi/
cio q; et libamine. Die. v. offeres uitulos. ix. arietes duos
agnos imaculatos anniculos. xiiii. sacrificia q; et libamina sin/
gulor p uitulos et arietes et agnos rite celebrabis et hyrcum pro
peccato absq; holocausto sempiterno sacrificio q; et libamine.
Die. vi. offeres uitulos. viii. et arietes. ii. agnos anniculos im/
maculatos. xiii. sacrificia q; et libamina singlor p uitulos et
arietes et agnos rite celebrabis et hyrcum p peccato absq; ho/
locausto sempiterno. sacrificio q; et libamine. Die. vii. of/
feres uitulos. vii. arietes. ii. agnos anniculos imaculatos q;
tuordecim. sacrificia q; et libamina singlor p uitulos et arietes
et agnos rite celebrabis et hyrcum p peccato absq; holocausto
sempiterno sacrificio q; et libamine. Die. viii. qui e celeber/
rimus omne opus seruile non facietis offerentes holocaustum in
odorem suauissimum dño. uitulum unum. arietem. i. agnos
anniculos immaculatos. vii. sacrificia q; et libamina singlor
p uitulos et arietes et agnos rite celebrabis et hyrcum p peccato
absq; holocausto sempiterno sacrificio q; et libamine et hec of/
feretis dño in sollempnitatib; uris preter uota et oblationes spo/
taneas in holocausto in sacrificio in libamine et in hostiis pa/

Dixitq; moyses filiis israel omnia .xxxiii. Scitis.
que ei dns imperat. et loquimini ad principes tribuum filio/
rum israel. Iste est sermo quem precepit dns. Si quis uiro su/
um dño uouerit aut se constrinxerit uinculo iuramento. non facie/
bit irritum uotum suum. s; omne qd promisit implebit. Mulier si
quispiam uouerit et se constrinxerit iuramento que e in domo
patris sui. et in etate adhuc puellari. si cognouerit pat uotum
qd pollicita est. et iuramentum quo obligauit animam suam
et tacuerit. uota rea erunt. quicquid pollicita e et iuranit. opere
complebit. Si autem statim ut audierit et contradixerit pat.
et uota et iuramenta ei irrita erunt. nec obnoxia tenebit spon/
sioni. eo qd contradixerit pat. Si maritum habuerit et uouerit
aliquid et semel uerbum exierit de ore egredientis animam
illius obligauerit iuramento. quo die audierit uir et non
contradixerit uota rea erunt. reddet quecunq; promiserat. Si
autem audiens statim contradixerit et irritas fecerit pollici/
tationes eius uerbaq; quib; obstrinxerat animam suam. ip/
se uir eius erit dns. Vidua et repudiata quicquid uouerint
reddent. Vxor in domo uiri cum se uoto constrinxerit et
iuramento. si audierit uir et tacuerit nec contradixerit
sponsioni. reddet quecunq; promiserat. Si autem extemplo
contradixerit ei tenebitur promissionis rea et maritus contra/
dicendo. et dns ei ignoscet. Si uouerit et iuramento se con/
strinxerit ut pcussionem uel cetera rerum abstinentiam
affligat animam suam in arbitrio uiri erit. ut faciat siue

ri faciat. Qd si audiens uir tacuerit et in alterum diem di/
simulerit sententiam. quicquid uouerat atq; promiserat reddet
eo quia statum ut audiuit tacuit. Si autem contradixerit postq;
resciuit. portabit ipse unusquisq; iniquitatem suam. Iste sunt leges qs
constituit dns moysi inter uirum et uxorem inter patrem et fi/
liam que in puellari adhuc etate est et que manet in paternis do/
mo. Locutusq; est dns ad moysen dicens. Vindicte .xxxv.
primi filios israel de madianitis. et sic colligeris ad populum tuum.
Statimq; moyses. Armate uniquisq; ex uobis uiros ad pugnam
qui possint ultionem dni exercere de madianitis. Ut ille uni/
ri de singlis tribubus eligantur ex milib; qui mittant ad bellum.
Dederuntq; mille de cunctis tribubus. id est .xii. milia ex/
peditos ad pugnam. quos unlit moyses cum finees filio elea/
zar sacerdotis. Vasa q; sca et tubas ad clangendum tradidit
ei. Cumq; pugnassent contra madianitas atq; uicissent. occi/
derunt. reges eor: cum et techem et hur et re/
be. quinq; principes gentis. Balaam q; filium beor: interfecerit
gladio. Ceperunt q; mulieres eor: et paruulos omnia q; pecora
eorum. et cunctam supellectilem. quicqd hinc poterant depo/
pulati sunt. tam urbes quam uiculos et castella flamma con/
sumpsit. et tulerunt predam et uniuersa que ceperant tam ex
hominib; quam ex iumentis. et adduxerunt ad moysen et
eleazarum sacerdotem et ad omnem multitudinem filioru is/
rael. Reliqua aute utensilia portauerunt ad castra in cam/
pestribus moab. iuxta iordanem contra iericho. Egressi sc
aute moyses et eleazar sacerdos et omnes principes synagoge
in occursum eor extra castra. Iratusq; moyses principib;
exercitus. tribunis et centurionibus qui uenerant de bello.
aut. Cur feminas reseruastis. Nonne ipse sunt que decep/
erunt filios israel ad suggestionem balaam et prauricari uos
fecerunt in dño super peccato phogor. unde et percussus e pls.
Ergo cunctos interfite quicquid e generis masculini. etiam
et paruulos et mulieres que nouerunt uirum in coitu. iugu/
late. Puellas aute et omnes feminas uirgines reseruate uo/
bis et manete extra castra .vii. diebus. Qui occiderit hoi/
nem uel occisum tetigit. lustrabit die tercio et vii. Et de om/
ni preda siue uestimentum fuerit siue uas et aliquid ut
utensilia preparatum. de caprarum pellib; et pili et ligno.
expiabit. Eleazar q; sacerdos ad uiros exercitus qui pugna
uerant sic loquitur est. Hec est preceptum legis qd manda
uit dns moysi. Aurum et argentum et es et ferrum et stagnum
et plumbum et omne qd potest transire p flammam. igne
purgabit. Quicquid autem ignem sustinere ni potest. a/
qua expiationis sanctificabit. Et lauabitis uestimenta ura
die .vii. et purificati postea castra intrabitis. Dixitq; dns
ad moysen. Tollet summam eor: que capta sunt ab homine
usq; ad pecus tu et eleazar sacerdos et principes uulgi. deun/
deq; ex equo predam uos eos qui pugnauerunt et egressi
sunt ad bellum. et uos omnem reliquam multitudinem et
separabis partem dño ab his qui pugnauerunt et fuerunt
in bello. unam animam de quingentis tam ex hominib;
quam ex bobus et asinis et ouib; et dabis ea
leuitis qui excubant in custodiis tabernaculi dni. Fece/
runtq; moyses et eleazar. sicut precepit dns. Fuit autem
preda quam exercitus ceperat. ouium sexcenta septua/
ginta .v. milia. Boum .lxxii. milia. Asinorum .lx. mil.
et mille animae hominum. Sexus femineus qui se cog/
noscere uiros .xxxii. mil. Vnde q est media pars
his qui in prelio fuerant. ouium trecenta .xxxvii. mil.
quingente. E quibus in partem dni supputate sunt
oues sexcente .lxxv. Et ex bobus .xxxvi. milib; bo/
ues .lxxii. De asinis .xxx. milib; quingenti. asini .lx.

unul. Ve animabul hominum .xvi. milib; cesserunt in
partem dñi .xxx. due animæ. Et tradidit q; moysel numerum
primitiarum dñi eleazaro sacerdoti sicut ei fuerat imperatum
et media parte filioꝝ isti quam separauerat hiis qui in prelio
fuerant. Ve media ũ parte que contigerat reliquæ multitu
dini. id est de ouib; trecentul .xxxvii. milib; quingentis. Et de
bobul .xxxvi. milib;. Et de asinul .xxx. milib; quingentis. et
de hominib; .xvi. milib; tulit moysel quinquagesimum cũ
tradidit leuitis qui excubabant in tabernaculo dñi sicut prece
perat dñs. Cumq; accessissent principes exercitꝰ ad moysen
tribunum centurionesq; dixerunt. Nos servi tui recensuimus
numerum pugnatoꝝ quos habemus sub manu nra. nec uir
quid defuit. Ob hanc causam offerimus in donariis dñi singu
li q̃ in preda aurum potuimus inuenire periscelides. armillas
anulos. et dextralia. ac murenulas. ut deprecetur p nobis dñm.
Suscepunt q; moysel et eleazar sacerdos omne aurum in diuer
sis speciebus pondo .xvi. milia septingentos. l. siclos a tribunis
et centurionib;. Unusquisq; enim q̃ in preda rapuerat. sibi
erat. Et o suscepta intulerat in tabernaculum testimonii in
monumentum filioꝝ isti coram dño. xxxvi.

·C. xxxi·

Filii autem ruben et gad habebant pecora multa et erat
illis in numero infinita turba. Cumq; uidissent iazer
et galaad aptas alendis animalib; terras. uenerunt ad moysen
et ad eleazarum sacerdotem. et principes multitudinis atq; di
xerunt. Astaroth et dibon et iazer et nemra. elelon et eleale et
saban et nebo et beon. terram quam percussit dñs in conspectu filio
rum isti. regionem ubertatis sunt ad pastum animalium. et nos
serui tui habemus iumenta plurima. precamurq; si inuenimus
gratiam coram te. ut des nobis famulis tuis eam in possessio
nem nec facias nos transire iordanem. Quib; respondit mo
ysen. Numquid fratres uri ibunt ad pugnam et uos hic sedebitis.
Cur subuertitis mentes filioꝝ isti ne transire audeant in lo
cum quem eis datururus est dñs. Nonne ita egerunt patres
uri cũ dudum misi de cadesbarne ad explorandam terram. Cũq;
uenissent usq; ad uallem botri lustrata omni regione subuer
terunt cor filioꝝ isti ut in terram quam eis dederat dñs.
Quibus uatum ultores dicens. si uidebunt homines isti qui
ascenderunt ex egypto a .xx. anno et supra terram quam sub iura
mento polliciti sum abraham ysaac et iacob. et noluerunt sequi
me præter caleph filium iephone cenezeum. et iosue filium nun.
isti implebunt uoluntatem meam. Iratusq; dñs aduer
sum istos circumduxit eos p desertum .xl. annis donec consu
meretur omnis ꝑ generatio que fecerat malum in conspectu
eius. Et ecce uos quasi surculus patrum uestrorum in incremẽ
ta et calumpnia omnium peccatorum iterum auget furorem dñi
contra israel. Qui si noluerit sequi eum in solitudine ꝓpter
derelinquet. et uos causa eius necis omnium. At illi prædicte
dentes dixerunt. Caulas ouium fabricabimus. et stabula pecu
oꝝ. paruulis ꝙ; nris urbes munitas. nos autem ipsi armati pra
cedemus pgenies ad locum ante filios isti. donec introducamus
eos ad loca sua. Paruuli eorum nri et quicquid hinc possumus ere
in urbibus muratis ꝑ habitatoꝝ iniuriam. Non reuertemur
in domos nras quousq; possideant filii isti hereditatem suam.
nec quicquam quæremus trans iordanem. quam habemus possessi
onem nram. in orientali eius plaga. Quib; moysen ait. Si fa
citis quod promittitis. expediti pgite coram dño ad pugnam et om
nis ur bellator armatus iordanem transeat donec subigat
dñs inimicos suos. et subiciatur ei omnis tra. tunc eritis in
culpabiles apud dñm et ꝑ isti. et obtinebitis regionem quam
uultis coram dño. Sin autem q̃ dictis fecerit. nulli dubi
um est quin peccet in dñm. et sciote eum peccatum uim appreben
det uos. Edificate ergo urbes paruulis uris et caulas et stabula o
uibus ac iumentis. et q̃ pollicitum estis implete. Dixerunt q;
filii gad et ruben ad moysen. Serui tui iumus. faciemus
q̃ iubet dñs uri. Paruulos uxores et uniuersa pecora ac turmã

ta relinquemus in urbibus galaad. nos autem famu
li tui omnes expediti pgemur ad bellum sicut tu dñe loqui
ris. Præcepit ergo moyses eleazaro sacerdoti et iosue filio nun.
et principib; familiarum ꝑ tribus isti. et dixit ad eos. Si ergo
fecerint filii gad et filii ruben uobiscum iordanem omnes
armati ad bellum coram dño. et uobis fuerit terra subiecta. date eis galaad in possessionem. Si autem noluerint ar
mare uobiscum in terra chanaam. tunc uos habitandi acci
piant loca. Responderunt filii gad et filii ruben. Sicut locu
tus est dñs seruis suis. ita faciemus. Ipsi armati pgredi coram
dño in terram chanaam. et possessionem eam suscepisse nos
contenti trans iordanem. Dedit itaq; moysen filiis gad et
ruben. et dimidie tribui manasse filii ioseph. regnum seon
regis amorrei et regnum og. regis basan. terram cum
urbib; suis ꝑ circuitum. Igitur ædificauerunt filii gad dibon
et ataroth. et roch. saphan. et iazer. iegbea et beth. nemra. et be
tharam. urbes munitas. et caulas pecoribus suis. filii ruben
edificauerunt esebon et eleale et cariathaim. et nabo et baaleon
mutatis nominibus. sabama q; imponentes uocabula urbib;
quas extruxerant. Porro filii machir filii manasse pergen
tes in galaad. et uastauerunt eam. interfecto amorreo habitatore
eius. Dedit q; moysen terram galaad machir filio manasse. qui
habitauit in ea. Iaeir autem filius manasse abiit. et occu
pauit uicos eius quos appellauit auoth iahir. id est uillas iair.
Nobe q; pergens. et apprehendit chanath cum uicinis suis. uoca
uitq; eam ex nomine suo nobe. xxxvii.

¶ C. xxxiii.

Hæc sunt mansiones filioꝝ isti qui egressi sunt de egypto ꝑ
turmas suas in manu moysi et aaron quas descripsit mo
ysen in castrorum locis. que dñi iussione mutabant. Profecti q; de
ramesse mense primo. xv. die mensis primi. crastina die phase filii isti in manu excelsa uidentibus cunctis egyp
tiis et sepelientib; primogenitos quos percusserat dñs. Nam et in
dis eorum exercuerat ultionem. Castra metati sunt in socoth.
et de socoth uenerunt in etham que est in extremis finib;
solitudinis. Inde egressi. uenerunt contra pharioth que
respicit beelsephon. et castra metati sunt ante magdalum.
Profecti q; de pharioth transierunt ꝑ medium mare in soli
tudinem. et ambulantes tribus diebus ꝑ desertum etham castra
metati sunt in mara. Profecti q; de mara uenerunt in helim.
ubi erant .xii. fontes aquarum et palmæ .lxx. ibi q; castra me
tati sunt. Sed et inde egressi. fixere tentoria iuxta mare ru
brum. Profecti q; de mari rubro. castra metati sunt in deser
to sin. Unde egressi uenerunt in dephca. Profecti q; de dephca
castra metati sunt in aluis. Egressi de aluis. raphidim fixere
tentoria. ubi aqua ꝓ dñi defuit ad bibendum. Profecti q; de ra
phidim. castra metati sunt in deserto syna. Sed et de solitu
dine syna egressi. uenerunt ad sepulchra concupiscentiæ.
Profecti q; de sepulchris concupiscentiæ. castra metati sunt
in aseroth. Et de aseroth uenerunt in rethma. Profecti q;
de rethma. castra metati sunt in remmon phares. Unde egres
si. uenerunt in lebna. Et de lebna castra metati sunt
in ressa. Egressi de ressa. uenerunt in ceelatha. Unde pro
fecti. castra metati sunt in monte sepher. Egressi de monte
sepher. uenerunt in aradа. Inde profecti. castra me
tati sunt in macheloth. Profecti q; de macheloth. uenerunt
in thaath. De thaath castra metati sunt in thare. Unde
egressi. fixerunt tentoria in methca. Et de methca. ca
stra metati sunt in elmona. Profecti q; de elmona. uene
runt in moseroth. Et de moseroth. castra metati sunt
in bene iacan. Egressi q; de bene iacan. uenerunt in mon
tem gadgad. Unde profecti castra metati sunt in iehetheba
tha. Et de iehethebatha. uenerunt in hebrona. Egressi q;
de hebrona. castra metati sunt in asiongeber. Inde pro
fecti. uenerunt in desertum sin. hoc est cades. Egressi q; de
cades castra metati sunt in monte hor. in extremis finib;

tre eclom. Ascenditq; aaron sacerdos in montem hor
iubente dño: & ibi mortuus est anno .xl. egressionis filio
israel ex egypto mense .v. prima die mensis cum esset annor
.cxx. trium. Audiuit q; chananeus rex arad qui habita
bat ad meridiem in tra chanaan uenisse filios israel. Et p
fecti de monte hor: castra metati sunt in salmona. Vnde
egressi uenerunt in phinon. Pfectiq; de phinon: castra
metati sunt in oboth. Et de oboth: uenerunt in ieabarim.
que est in finibus moabitarum. Pfectiq; de ieabarim:
fixere tentoria in dibon gad. Vnde egressi: castra metati
sunt in helmon de blathaim. Egressiq; de helmon debla
thaim: uenerunt ad montes abarim contra nabo.

Profectiq; de montib; abarim: transierunt ad campe
stria moab iux; iordanem contra ierico. Ibi castra me
tati sunt de beth iesimon usq; ad beth sathim in planitib;
locis moabitarum: ubi locutus est dñs ad moysen. Pre
cepe filiis israel: & dic ad eos. Quando transieritis iordanem
in terram chanaan: delebite cunctos habitatores
regionis illius: confringite uniuersos: statuas omnino: at
q; omnia excelsa uastate: mundabitis terram: & habitabitis
in ea. Ego enim dedi uobis illam in possessionem: quam
diuidetis uobis sorte. Pluribus dabitis latiorem: & pauci
auguriorem. Singulis ut sors ceciderit ita tribuetur
hereditas: p tribus & familias possessio diuidet. Si autem
nolueritis interficere habitatores tre qui remanserint: e
runt uobis q̄si claui in oculis uris: & lancee in lateribus: & ad
uersabunt uobis in tra habitationis ure: & quecquid il
lis facere cogitauerint uobis fatuum. .xxxviii.

Locutusq; est dñs ad moysen. Precepe filiis israel: & dic
ad eos. Cum ingressi fueritis terram chanaam: & in possel
sionem uobis sorte ceciderit: his finibus terminabitur: pars
meridiana incipiet a solitudine sin: que est iuxta edom: &
habebit terminos contra orientem mare salsissimum. qu
circumibunt australem plagam p ascensum scorpionis:
ita ut transeant in senna: & ducantur in meridiem usq;
ad cadesbarne. Vnde egredientur confinia: & ulla nōie
addarad: & tendent usq; ad semona. Sitq; p gyrum terminus
ab asemona usq; ad torrentem egypti: & maris magni lit
tore finietur. Plaga aūt occidentalis a mari magno terminū incipiet
& ipso fine claudent. Porro ad septentionalē plagā a mari magno
terminū incipiet: ducentes usq; ad montē altissimū. a quo meni
emach usq; ad terminos sedada. Sitq; p finita usq; zephrona: & ul
la hennan. hic erit terminus ipse aquilonis. Inde metabuntur fines
contra orientalem plagam de ulla hennan usque se
phama. Et de sephama descendet terminus in reblā
contra fontem daphnim. inde ducentur confines orien
tem ad mare cenereth: & tendent usq; ad iordanem:
& ad ultimum salsissimū claudentur mari. Hanc
habebitis terram p fines suos in circuitu. Precepitq;
moyses filiis israel dicens. Hec erit tra quam possi
detis sorte: & quam iussit dari dñs .ix. tribubus: & dimi
die tribui. Tribus enim filiorum ruben p familias suas:
& tribus filiorum gad iuxta cognationum numerum.
media q; tribus manasse. id est due semis tribus acceperunt
partem suam trans iordanem contra iericho ad orientalē
plagam.

Et ait dñs ad moysen. Hec sunt nomina uirorum qui tram uobis diuident. Eleazar sa
cerdos: & iosue filius nun: & singuli principes de tribubus sin
gulis quorum ista sunt uocabula. De tribu iuda caleph filius
iephone. De tribu symeon samuhel filius ammiud. De tri
bu beniamin: helidath filius caselon. De tribu filiorum dan:
bocci filius iogli. filiorum ioseph. De tribu manasse hannihel
filius ephod. De tribu ephraim: camuhel filius sephthan. De
tribu zabulon helisaphan filius pharnath. De tribu issa
char: duxit phaltiel filius ozan. De tribu aser: ahiud filius
salomi. De tribu neptalim: phedahel filius ammiud. Hii sunt
quibus precepit dñs: ut dividerent filiis israel terram chanaan.

Hec q; locutus est dñs ad moysen in campestribus .xxxv. pc.
moab iux; iordanem contra iericho. Precepe filiis israel ut
dent leuitis de possessionibus suis urbes habitandas: & suburbana
earum per circuitū: ut ipsi in oppidis ma
neant: & suburbana sint pecoribus ac iumentis: que a muris
ciuitatum foris circum per circuitum mille passuum spacio ten
dunt. Contra orientem duo milia erunt cubitis: & contra me
ridiem similiter duo milia. Ad mare q; q; respicit occidentem
eadem mensura erit: & septentionalis plaga equali termino
finietur. Erunt q; urbes in medio: & foris suburbana.

Ex ipsis autē oppidis que leuitis dabitis .vi. erunt in fu
gitiuos: ut liceat ad ea confugere interficto. Et excepti his: alia .xlii. oppida. id est simul .xlviii.
cū suburbanis sunt. Ipse q; urbes que dabuntis de possessionib;
filiorum israel. ab his qui plures habent: plures auferentur.
& qui minus pauperes: singuli iuxta mensuram hereditatis sue dabunt oppida leuitis.

Dixit dñs ad moysen. Loquere filiis israel: & dices ad eos. Quia
cum egressi fueritis iordanem in tram chanaan decernite
que urbes ex debeant in presidia fugitiuorum qui nolentes sā
guinem fuderint. In quibus cum fuerint profugi cognatus
occisi cum si poterit occidere donec stet in conspectu multitu
dinis: & causa illius iudicet. Ex ipsis autē urbibus que ad fu
gitiuos fabricata separantur: tres erunt cis iordanem: & tres
in terra chanaan. tam filius israel q̄m aduenis atq; peregri
nis: ut confugiat ad eas qui nolens sanguinem fuderit. Si
quis ferro percusserit: & mortuus fuerit qui percussus est: re
us erit homicidii: & ipse morietur. Si lapidem iecerit: & ictus
occubuerit: similiter punietur. Si ligno percussus interierit: per
cussor sanguine suo lauabitur. Propinquus occisi: homici
dam interficiat. statim ut apprehenderit eum percutiet. Si
odium quis hominem impulerit: ut insidiatus fuerit quippiam
in eum proiiciat: aut cum esset inimicus manu percusse
rit: & ille mortuus fuerit: percussor homicidii reus erit. Cog
natus occisi statim ut inuenerit eum: iugulabit. Qd si fortui
to: & absq; odio: inimicus quicquam horum fecerit: & hoc
audiente populo fuerit comprobatum. atq; inter percussorem et
proximum sanguinis questio uertilata: liberabitur innocens
de ultoris manu: & reducetur ad sententiam in urbem ad quā
confugerat: manebitq; ibi donec sacerdos magnus qui oleo
sancto unctus est: moriatur. Si uero percussor egressus fines urbis
que exulibus deputate sunt fuerit inuentus: & percussus ab eo
qui ultor est sanguinis: absq; noxa erit qui eum occiderit.
Debuerat enim profugus usq; ad mortem pontificis in urbe
residere. Postquam autem ille obierit: homicida reuertetur
in terram suam. Hec sempiterna erunt & legitima in cunctis
habitationibus uestris. Homicida sub testibus punietur.
Ad unius testimonium: nullus condemnabitur. Non ac
cipietis pretium ab eo qui reus est sanguinis. Statim ut ipse
morietur. Exules & profugi ante mortem pontificis nullo
modo in urbes suas reuerti possunt. Ne polluatis terram ha
bitationis ure que uos omnium ciuium maculatur. nec alit
expiari potest: nisi per sanguinem. Qui alterius sanguinē
fuderit. Atq; ita emundabitur terra possessio me commoran
te uobiscum. Ego enim dñs habito inter filios israel. xl.

Accesserunt autem principes familiarum galaad filii
machir filii manasse de stirpe filiorum ioseph. locutiq;
sunt moysi coram principibus israel atq; dixerunt. Tibi
dño nro precepit dñs ut terram diuideres sorte filiis israel:
& ut filiabus salphaad fratris nri dares possessionem debitā
patri. quas si alterius tribus homines uxores acceperint:
sequetur possessio tua: & imminuta ad aliam tribum de
tua hereditate migrabit. Atq; ita fiet ut cū uoluerint ad

est quinq̃gesimus annus remissionis aduenit: contun
datur sortium distributio. ⁊ alioꝝ possessio ad alios trans
at. Respondit moysi filius iesu ⁊ dño precipiente: aut. Rec
te tribus filioꝝ ioseph locuta est: ⁊ hec lex sup filiabꝫ sal
phaad a dño promulgata est. Nubant quibus uolunt tã
tum siue tribꝫ hominibꝫ ne commisceatur possessio filioꝝ
israhel de tribu in tribum.

Quicunq; enim uxores ducent uxoresq; de tribu ⁊ cognatione sua
⁊ eiusdẽ femine maritos de eadem tribu accipient: ut
hereditas permaneat in familiis: nec sibi misceant tribus.
sꝫ ita maneant ut a dño separate sunt. Fecerunntq; filie salph
ad ut fuerat imperatum ⁊ nupserunt maala ⁊ gersa ⁊ egla
⁊ melcha ⁊ noba filiis patruꝰ sui de familia manasse qui
fuit filius ioseph: ⁊ possessio que illis fuerat attributa mã
sit in tribu ⁊ familia patruꝰ earum. Hec sunt mandata
atq; iudicia que precepit dñs per manum moysi ad filios
israhel in campestribus moab sup iordanem contra hiericho.

Explicit liber numeri qui appellat̃ hebraice nageda
ber. hẽ uersus. iiii.

Incipiunt capitula deuteronomii. .i.

Verba que locutus est moyses increpans israhel anno .xl. in
campestribus moab sup iordanem recolens qualiter inducat
instituti sunt. ⁊ qualiter ueniunt a monte oreb: in cadem barne.
Qualiter exploratores missi sunt. quibus .ii.
redeuntibus murmurauit populus ex incredulitate
preter caleph ⁊ iosue. .iii.
Quod moysi q; tractus est dñs. substituens ei iosue ut
plenius introducat. ⁊ qd̃ pls phibente moyse ascendens ad
pugnam: supatus est ab amorreo ⁊ inde reuersus in deserti.
Quo cũ circuiret montẽ seir. ⁊ cũ iuxta pugnare .iiii.
contra moabitas: ut ammonitas. sꝫ expugnaueret regem a
morreoꝝ. ⁊ og regem basan. quorum ter data est tribui
⁊ gadui: ⁊ dimidie tribui manasse. .v.
Quod precesq; moysi dñs repulit. ⁊ ostensa sibi promissionis
ei premisit introire: ⁊ qd̃ moyses plen obligat ad custodiã mã
datoꝝ. ut nullam similitudinem dei faciant. .vi.
Mortem suam prenuntiat moyses. enarrans quanta fece
rit dñs pls suo. ⁊ quid facturus sit obseruatoribꝫ ut contemp
toribꝫ legis. ⁊ qd̃ transeuntes iordanem date sunt confu
gientibꝫ. ⁊ qui fuerint trans iordanem balan ⁊ amorreoꝝ finis iordanem.
Ceremonias iudicia dei precipit moyses. ⁊ decalogum .vii.
legis scriptum in tabulis: tribuens: ne ad dextram declinent
aut sinistram possessionis sue fluentẽ lacte ⁊ melle. .viii.
Quod deus unus est cui soli seruiend. ẽ. sꝫ temptandus ẽ. sꝫ blãdi
tias ei possis enarranda. ⁊ qd̃ altaria genitũ ⁊ simulachra con
frugenda. ⁊ comburenda. ⁊ qd̃ obseruatores legis: benedictionẽ
dñi hereditabunt. ⁊ hostes eoꝝ conterentẽ. ⁊ aurum ⁊ argen
tum sculptilium reputanda sunt in anathẽmate. .ix.
Quod oñe mandatum dei diligenter implend ẽ. ⁊ de laude ter
minis. ⁊ q. ñ in solo pane uiuit homo. sꝫ in oñi uerbo dñi ⁊ qd̃
semp cogitandum de quibus misericors ⁊ pius deus eruit eductus
sit israh. ut ñ sibi sꝫ deo bona sua adscribat. ne peccet sicut gentes
Quas israh transgressurus ẽ iordanẽ .x. Si inobedientes fuer.
subactures gentes fortiores. ⁊ etiam occupaturus ñ pp iustici
am suam. q2 dure ceruicis fuit ab exitu de egypto. ⁊ dñm sepe
puocauit. ⁊ qd̃ dum moyses moraret in monte: uitulũ ofla
Descendens de monte moyses: .xi Vitulem ereptum.
tabulas frangit. ⁊ rediens ad dñm pro reatum .xl. dierum re
tulit alias. ⁊ dum placatur. qui ⁊ aduersus aaron iratus erat.
⁊ qd̃ uitulũ comminuit. precit moyses in torrente ut placaret
dñs. quem tñ postea offendunt in incendio ⁊ sepulchris cõ
cupiscentie. ⁊ in reditu exploratoꝝ. ⁊ qd̃ moyses dñm flet
oratione ⁊ reatum quadraginta dierum. .xii.
Precipit moyses dolare duas tabulas. quas posuit in arca
quam fecerat de lignis sethim. ⁊ aaron sepelit in monte
succedit ei filius eleazar. ⁊ tribus leui portant archam
⁊ ad ministerium tabernacli deputat. nec possessionẽ. ⁊ qd̃
primum cord̃ euitandi ẽ apte. ⁊ dño soli seruiend. .xiii.
Qd̃ in .lxx. animabꝫ descenderit israh in egyptũ. ⁊ ñc
multiplicat ẽ numer. ⁊ de pena dathan ⁊ abiron. ⁊ de lau
de terre promisse agitur. ⁊ qd̃ mandata dñi semp sꝫ hñda pre
cepti. ⁊ qui sunt fines terre promissionis. .xiiii.
In conspectu dñi promittur benedictio ⁊ maledictio: sup
montes garizim. ⁊ sup montẽ ebal exprimẽde. ⁊ q; locos siue
uidi oporteat. ⁊ ydola eorum ⁊ nõa delere. ⁊ qd̃ deo offerri opor
teat sacrificia. in loco quem elegit. ⁊ decimas ⁊ primitias. ⁊ q
sanguis in terram fundendus est sup ipam. de hiis que come
dunt. ⁊ q; leuita derelinquendus non ẽ. nec in oppidis come
denda decima: ut premittit. sꝫ coram dño ⁊ oñia mandata
seruanda. ⁊ similitudo dei mutuo faciendo. .xv.
Si surrexerit pphã licet uera enuntiet ⁊ auertat a cultu
dñi instituẽ. q2 in talibus cã ñ fr̃ ñ filii ñ uxor audiri debent. sꝫ
Si audiunt in aliqua urbium .xvi. Lapidan
uiri belial seducentes pplm delenda est ciuitas. ⁊ oñia q
ipsius erant reputanda in anathemate. ⁊ inhibet insepul
tũ. ul' caluitium fr̃ sup mortuo. ⁊ esus immundos. ⁊ preter
bitur que munda sunt uel immunda. .xvii.
De decimis offerendis. ⁊ qñ reliquant in pecunia. ⁊ que
decima: educanda sit ad uicinos ⁊ peregrinos. ⁊ de remissione
anni vñ. ⁊ de fenore genitis dando. ⁊ si recipiendo. de hu
manitate exercenda. in pauperem fratrem. de manumissione
hebrei: qñ fiat ⁊ non. de primogenitis q̃ offerantur ⁊ que non.
De obseruatione mensis nouarum frugum. ⁊ de pasche .xviii.
⁊ diebus azimis. ⁊ pentecostes ⁊ sollempnitate tabernaculoꝝ
in quibus ñ licet ante dñm uacuo apparere. de sacrificiis
iudicibus. ⁊ scribis. ⁊ iudicandis ⁊ q; iudicii plan
Qui seductores in oppidis aut .xix. Si tacere ñ licet.
testium testimonium interficiunt. ⁊ uni testi ñ sufficit ad con
demptionẽ. ⁊ qd̃ in ambiguis sequenda ẽ sñia sacerdo
tum ⁊ qui eos contempserit moriatur. .xx.
De rege ⁊ principe constituendo ⁊ de iudicio ⁊ priuilegio sa
cerdotum ⁊ qd̃ filiũ ⁊ filiã iudicare ñ licet. uel diuinos con
sulere. ⁊ somnia ⁊ auguria obseruare. .xxi.
Qui pphamat aliũ dñi iudicabit. ⁊ qd̃ pphã uanilocq; occi
dendus ẽ. ⁊ uel ciuitates ad refugiũ prudenter in tria pmit
tas ⁊ qd̃ iuris sit de eo qui hostem occidit ignoranter. ⁊
q; finis mutare ñ licet. ñ ex uni testimonio oberpi
rare. q; pena sit falsi testis. q; aiã p aiã: oculꝰ p oculo. .xxii.
De iure belli ⁊ pace petenda hostibꝫ offerenda. ⁊ arboribꝫ
fructiferis. ñ succidendis. de cadauere hõis inuento. .xxiii.
Si in pugna captiua mulier pp pulchritudinẽ adamat
ta. quid fieri debeat. aut si ex uxoribꝫ dilecta ⁊ odiosa
sꝫ suscepit libos. ⁊ de priuilegio primogenitoꝝ. ⁊ de lapidan
dis contumacibꝫ libis. ⁊ de sepeliendo cadauere. suspensi ho
minis. ead̃ die. ⁊ animalia fratris reducendo. ⁊ subleuando.
⁊ ut nemo alterius uestem induat. ⁊ ut nuentes
nidos matrem pullis incubantẽ nemo occidat. ⁊ qui
domũ oporteat edificari. ⁊ ut ager aut uinea diuerso
semine non seratur. .xxiiii. Non arandum in boue ⁊
asino. ⁊ quid iuris sit si quis dicat se si inuenisse uxorẽ mur
gnem quam putabat. aut dormierit cum uxore alterius aut
puellam desponsatam oppressit in ciuitate ⁊ agro. aut ⁊
si desponsatam. ⁊ ut ad uxorem patris nullus accedat. .xxv.
Vt eunuchus ⁊ adulter testimonium ñ inuret ecclãm. ⁊ quando
manser. h pollut. ⁊ q ãmonites ⁊ moabites ñ quam. ⁊ q; idu
meus ⁊ egyptius ablominandi ñ sunt. ⁊ de eo qui nocturno
tempore pollutus est. ⁊ q; seruus fugiens ñ ẽ dño tradend.
ñ mercetrix erit in filiabꝫ isrl. nec offerendam mercedem
pstibuli. aut pecuniã canis. ñ usuram a frẽ exigendã. .xxvi.
De uoti matura reddicione. ⁊ eo qui ingressus ẽ uineã

aut legetem pximum · ꝛ de libello repudij · ꝛ de eo qui uxorem nup accepit · ꝛ de mola si oppugnanda · ꝛ de eo qui fidem sollicitat ꝛ uendit · ꝛ de plaga lepre fugienda · ꝛ de pignore capiendo · ꝛ ut patres p filijs si occidantur · nec pctant nidua · ꝛ uelum̃ uidue pignꝰ. ·xcvii·

Quali mercede aut unde mandꝫ · ꝛ de forma uidue ꝛ uerbum · ꝛ ut bouem trituantem non frenare si liceat · ꝛ ut frr defuncto semen fr̃i suscitet · aut discalciatus ab uxore defuncti conspuatur in faciem. ·xcviii·

Quid sit q̃n mulier se uiro similem uirgil · ꝛ de equitate ponderum · ꝛ de amalech delendo. ·xcix·

Quom̃ de cunctis frugib⁹ offerri oporteat p̃mitias in cartallo · ꝛ de decima frui anni · ꝛ de lege scribenda in lapidib⁹ erectis in monte ebal · ꝛ de altari construendo. ·c·

Qui stare debeant in monte garizim ad b̃dicendum · ꝛ q̃ in monte ebal ad benedicendum · ꝛ q̃ sit forma b̃dictionum · ꝛ maledictionum · ꝛ quanta mala inuicem fugiesslob⁹ legis. ·ci·

Vocauit item moysel ꝑplin · ꝛ obligat eum ꝛ minus ꝛ pmillis · ad custodiam legis · asserens q̃ sermo iuxta est in ore ꝛ in corde · bonum ꝛ malum · uitam ꝛ mortem · ꝓponens eis sub optione arbitrij. ·cii·

De substitutione iosue ꝛ lege scripta ꝛ tradita sacerdotib⁹ ꝛ leuitis · ꝛ de mandato quo precepit · ut semp̃ p̃ annos · vii · relegaretur omn̄ ꝑplꝰ · ꝛ q̃n moysel ꝛ iosue accedunt ad tabnaclum · ꝛ p̃dicunt mala q̃ uentura sunt illis. ·ciii·

Scripsit moysel canticum · ꝛ docuit filios israel · ꝛ locutꝰ · ꝛ die mor

Mouitur̃ benedicit filijs ·ciiii· uit audit a dño.

ilit omnib⁹ · excepto symeone. ·cv·

Mort̃ · ꝛ sepelitur in tra moab · succedit iosue · ꝛ si surrexit a liuꝫ ꝓpha similis moysi. Incipit addebarim · qd̃ grece dicit̃ deuteronomium · i·

Hec sunt uerba que locutus ē moyses ad omnem israhel trans iordanem in solitudine campestri · contra mare rubrum inter pharan ꝛ tophel ꝛ laban ꝛ asseroth · ubi aurum est plurimum · Vnde cum duodecim de oreb p uiam montis seir · usq; ad cadesbarne. Quadragesimo anno · xi · mensis prima die mensis locutus est moyses ad filios israhel omnia que precepat illi dñs ut diceret eis postq̃ percussit seon regem amorreorum · qui habitabat in esebon · ꝛ og regem basan qui manserat in asteroth · ꝛ in edrai · trans iordanem in tra moab. Cepitq; moyses legem explanare ꝛ dicere. Dñs ds noꝝ locutus est ad nos in oreb dicens. Sufficit uobis qd̃ in hoc monte mansistis · reuertimini · ꝛ uenite ad montem amorreorum · ꝛ ad cetera que ei prima ex campestria · atq; montana · ꝛ humiliora loca contra meridiem · ꝛ iuxta litus maris · tram chananeorum · ꝛ libani usq; ad flumen magnum euphraten · Ecce inquit tradidi uobis ingredimini · ꝛ possidete eam sup̃ qua iurauit dñs patribus uris abrahe · ysaac · ꝛ iacob · ut daret illam eis · ꝛ semini eorum p̃ eos. Dixiq; uobis illo in tempore · Non possum solus sustinere uos · q̃ dñs ds multiplicauit uos · et ecce hodie sicut stelle celi plurimi · Dñs ds patrum uroꝝ addat ad hunc num̃ multa milia · ꝛ b̃dicat uobis sicut locutus est. Non valeo solus uras negotia sustinere · ꝛ pondera ac iurgia · Date e uobis uiros sapientes · ꝛ gnaros · ꝛ quorum conuersatio sit ꝑbata in tribubus uris · ut ponam eos uobis principes. Tunc respondistis mihi · Bona res est q̃m uis facere. Tulique de tribubus uris uiros sapientes · ꝛ nobiles · ꝛ constitui eos principes · tribunos · ꝛ centuriones · ꝛ quinquagenarios ac decanos · qui docerent uos singla · precepique eis dicens. Audite illos · ꝛ qd̃ iustum est iudicate · siue ciuis sit ille · siue ꝑgrin̄ · nulla erit distantia ꝑsonaꝝ · Ita paruum audietis ut magnum · nec accipietis cuiusq̃m ꝑsonā · q̃ dei iudicium est. Qd̃ si difficile uob⁹ aliquid iudicium fuerit · referte ad me · ꝛ ego audiam. Precepiq; omnia que facere deberetis.

Profecti autem de oreb · transiuimus p heremum horribilem · ꝛ maximam solitudinem q̃m uidistis p uiam montis amorrei sicut ꝓcepat dñs ds noꝝ nobis. Cumq; uenissemus in cadesbarne dixi uobis. Venistis ad montem amorrei · quem dñs ds noꝝ dat uobis. Vide tram q̃m dñs ds tuus dabit ti. Ascende et posside eam · sicut locutus ē dñs ds patrum tuorum. Noli me timere · nec quicq̃m paueas. ·ii·

Et accessistis ad me omes atq; dixistis. Mittamus uiros qui considerent tram · ꝛ renuntient p q̃ uiam debeamus ascendere · ꝛ ad quas ptes ciuitates. Cumq; in sermone placuisset mihi · e nobis · xii · uiros singlos de tribubus suis. Quibus cum pretissem · ꝛ ascendissent in montana · uenerunt usq; ad uallem botri · ꝛ considerata tra sumentes de fructib⁹ ei · ut ostenderent uiri tatem attulerunt ad nos · atq; dixerunt. Bona ē tra q̃m dñs ds noꝝ daturus ē nobis. Et noluistis ascendere · ꝛ inobediui ad sermonem dñi dei uri murmurastis in tabnaculis uris atq; dixistis. Odit nos dominus · ꝛ ideirco eduxit nos de tra egypti · ut traderet nos in manu amorrei atq; deleret. Quo ascendemus? Hunc terruerunt eor̄ rm dicentes. Maxima multitudo est · ꝛ nobiles in statura ꝑ nos · urbes magne · ꝛ ad celum usq; munite · filios enachim uidimus ibi. Et dixi uobis. Nolite metuere · nec timeatis eos. Dñs ds qui ductor ē ur̄ ꝑ uobis ipse pugnabit · sicut fecit in egypto uidentibus cunctis · in solitudine ipi uidistis. Portauit te dñs ds tuus ut solet homo gestare parunulum suum filium · in omi ua p q̃m ambulastis donec uenirent ad locum istum · ꝛ nec quid sic credidistis dño ds uro qui ꝓcessit uos in ua · ꝛ metatus ē locum in quo tentoria figere deberetis · nocte ostendens uobis uiam ꝑ ignem · ꝛ die ꝑ columpnam nubis. Cumq; audisset dominus uocem sermonis uri · iratus iurauit · ait. Non uidebit quispiam de hominib⁹ generationis hui⁹ pessime · tram bonam qua sub iuramento pollicitus sum patribus uris · ꝑter caleph filium iephone · Ipse enim uidebit · ipi dabo terrā q̃m calcauit · filijs eius eo q̃ secutus ē dñm. ·iii·

Dixit quoq; indignatus in ꝑplm · cum in hoc uate ē dñs ꝑ uos diceret · nec tu ingredieris illuc · sed iosue filius nun minister tuus ipse intrabit ꝑ te. Hunc exhortare · ꝛ roborа · ꝛ ipse tram sorte diuidet israhel. Parunulos uros de quibus dixistis q̃d captiui ducerentur · ꝛ filios qui hodie bonum aut malum ignorant distantiam · ipi ingredientur · ꝛ ipis dabo tram · ꝛ possidebunt eam. Vos autem reuertimini et abite in solitudinem ꝑ uiam maris rubri. Et respondistis mihi · peccauimus dño. Ascendemus atq; pugnabimus · sicut precepit dñs ds noꝝ. Cumq; accincti armis ꝓpere tis ad montem · aiebam in dño. Dic ad eos. Nolite ascendere neq; pugnetis · non enim sum uobiscum · ne cadatis coram inimicis uris. Locutusq; sum · ꝛ non audistis · ꝛ aduersantes imperio dñi · ꝛ tumentes superbia · ascendistis in montem. Egressusq; contra uos amorreus qui habitabat in montib⁹ · ꝛ obuiam uenientes persecuti est uos sicut solent apes plerumq; · ꝛ cecidit de seir usq; horma. Cumq; reuersi ploraretis coram dño · nec audiuit uos · nec uoci ure uoluit acquiescere. Sedistis q̃ in cadesbarne multo tempore. ·iiii·

Profecti inde uenimus in solitudinem · que ducit ad mare rubrum sicut mihi dixerat dñs · ꝛ circuiuimus montem seir longo tempore. Dixitq; dñs ad me. Sufficit uobis circuire montem istum. Ite contra aquilonem · ꝛ ꝑcipe populo precipe dicens. Transibitis ꝑ fines fratrum uroꝝ · filiorum esau qui habitant in seir · ꝛ timebunt uos. Videte q̃ diligenter ne moueamini contra eos · neq; enim dabo uobis de tra eor̄ quantum potest unus pedis calcare uestigium

gum· q̄ in possessionem etau dedi montem seir. Ci
los emeuil ab eis pecunia ꝛ comedeuil. Equam emptā
hauriebil ꝛ bibeuil. Dñs deus tuus benedixit tibi in omī
opę manuum tuarum. Nouit iter tuum· q̄m trāsi
eril solitudinem hanc magnā· p· xl· annos habitauit tecū
dñs deus tuus· ꝛ nichil tibi defuit. Cumq; transissemus fines
nros filios etau qui habitabant in seir· p uiam campestrē
de elath· ꝛ de asion gaber· uenimus ad iter q̄d ducit in deser
tum moab. Dixitq; dñs ad me. Non pugnes contra moabi
tas· nec moueas aduersus eos prelium· ꝛ enim dabo tibi quicquam
de tra eorū· q̄ filiis loth tradidi ar in possessionem. Emim
primi fuerunt habitatores eius ꝑ ois ynagui· ꝛ ualidi·
ꝛ tam excelsi ut de enachim stirpe q̄ gygantes crederē
ꝛ cēsent similes filiis enachim. Denique moabite appellant
eos emim. In seir autem primi habitauerunt horim· quos
expulerūt atq; delerūt· habitauerunt filii esau sicut fecit is
rahel tram possessionis sue cui dedit eis dñs. Surgentes q̄
ut transiremus torrentem zared· uenimus ad eū. Tem
pus autē quo ambulauimus de cades barne usq; ad transi
tum torrentis zared· xxxviii· annos fuere· donec consu
meret omnis generatio hominū bellatorū de castris sic
ut iurauerat dñs· etenim manus fuit aduersum eos· ut interi
rent de castrorum medio. Postq̄m autem mortui cecidērunt
pugnatores· locutus est dñs ad me dicens. Tu transibis
hodie fines moab urbem noīe ar· ꝛ accedens in uicinia
filiorum ammon· caue ne pugnes contra eos· nec moueris ad ꝓ
lium. Non enim dabo tibi de tra filiorum ammon q̄ filiis
loth dedi eam in possessionem. Terra gigantum reputata
ē· ꝛ in ea olim habitauerunt gigantes· quos ammonite vo
cant· zomzommim ꝓ pls multos ꝛ magnos ꝛ procere magnitudis
sicut enachim quos deleuit dñs a facie eorū· ꝛ fecit illos ha
bitare ꝓ eis sicut fecerat filiis esau qui habitant in seir·
delens horreos ꝛ eam coram illis tradens· quā possident usq;
in presens. Eueos q̄q; qui habitabant in aserim usq; ga
zam capadoces expulerunt eos· qui egressi de capadocia de
leuerunt eos· ꝛ habitauerunt ꝓ illis. Surgite ꝛ transite
ad torrē tē arnon· ecce tradidi in manu tua seon regē
esebon amorreum ꝛ tram eius incipe possidere· ꝛ committe
aduersus eum prelium. Hodie incipiam mittere timorem atq;
formidinem tuam in ꝓpls· qui habitant sub omī celo ut
audito noīe tuo paueant· ꝛ in more parturientium con
tremiscant· ꝛ dolore teneant. Misi ḡ nuntios de solitudi
ne cademoth ad seon regem esebon· uerbis pacificis dicens.
Transibimus ꝑ tram tuam· publica gradiemur uia· nō de
clinabimus neq; ad dexteram neq; ad sinistram· alimenta
precio uende nobis ut uescamur· aquam pecunia tribue
ꝛ sic bibemus. Tantum ē ut nobis concedas transitum· sic
fecerunt filii esau qui habitant in seir· ꝛ moabite q̄ mo
rantur in ar donec ueniam ad iordanem· ꝛ transeam ad
tram quam dñs deus noster daturus ē nobis. Noluitq; seon
rex esebon dare nobis transitum· q̄ indurauerat deus
deus tuus spīm eius· ꝛ obfirmauerat cor illius ut traderetur
in manū tuā sicut nunc uides. Dixitq; dñs ad me. Ecce ce
pi tradere tibi seon ꝛ tram eius· incipe possidere eam. Egs
siluq; est seon· obuiam nobis cum omī ꝓpło suo ad ꝓlium
in iessa· ꝛ tradidit eum dñs deus noster nobis· percussimusq; e
um cū filiis· ꝛ omī ꝓpło suo· ne quid alcq; uiuere in tempore
illo reperiret· uirtutes habitatoribus eius urbis· ꝛ mulie
ribus ac parnulis. Non reliquimus in eis quicquam· absq;
pecudibus que in partem uenere predantibus· ꝛ spoliis ur
bium quas ceperamus· ab aroer que ē sup ripam torren
tis arnon· oppido qd in ualle situm ē usq; galaad. Non
fuit urbis ꝛ ciuitas que nobis effugere· manus· omnes tra
didit dñs deus noster nobis· absq; tra filiorum ammon· ad quam
accedere noluimus· ꝛ cunctis que adiacent torrenti iabec
ꝛ urbibus montanis uniuersisq; locis a quibus phibuit
nos dñs deus noster· Conuersi ascendimus ꝑ uiam basan· C. iii.
Egressusq; est og rex basan in occursum nobis cum
ꝓpło suo ad bellandum in hedrai. Dixitq; dñs ad me.
Ne timeas eum q̄ in manu tua tradidi eum· ꝓpłm suo
ac tre· faciesq; ei sicut fecisti seon regi amorreo qui
habitauit in esebon. Tradidit ḡ deus dns nr in manibus
nras etiam og regem basan· ꝛ uniuersum ꝓplm eius· percussi
musq; eum usq; ad internecionē· ita ut nec unum quidem
residuum faceremus in tempore. Tantum iumenta diripuimus
nobis· et urbes quas ceperamus. Fuit oppidum q̄d nos
effugere· ix· urbes omnes regionem argob regni og in
basan. Cuncte urbes erant munite muris altissimis
portisq; ac uectibus absq; oppidis innumeris que ī habe
bant muros· ꝛ deleuimus eos sicut feceramus seon re
gem esebon· disperdentes omnem ciuitatem uirosq; et
mulieres ac puerulos· iumenta autem ac spolia urbium
diripuimus· Tulimusq; illo in tempore terram de ma
nu duorum regum amorreorum qui erant trans iordanem
a torrente arnon usq; ad montē hermon· quem sido
nii sarion uocant· ꝛ amorrei senir. Omnes ciuitates que
site sunt in planitie· ꝛ uniuersam tram galaad ꝛ ba
san usq; selcha ꝛ hedrai· ciuitates regni og in basan.
Solus quippe og rex basan residuerat de stirpe gygan
tum. Monstratum lectus eius ferreus qui est in rab
bath filiorum ammon· ix· cubitos habet longitudinis· ꝛ
iiii· latitudinis· ad humanam cubiti uiri manus.
Terramq; possedimus in tempore illo ab aroer que est
iuxta ripam torrentis arnon usq; ad medietatem montis
montis galaad· ciuitates illius dedi ruben ꝛ gad.
Reliquum autē partem galaad ꝛ omnem basan regni
og tradidi medie tribui manasse omnem regionem
argob. Cuncta basan uocabatur tra gigantum. Iair
filius manasse possedit omnem regionem argob usq;
ad finimos gesuri ꝛ machati· Uocauit eos in nomine su
o basan auoth iair· id est uilla iair usq; in presentē diē.
Machir q̄q; dedi galaad ꝛ rubenitis ruben ꝛ gad· dedi ter
ram galaad· usq; ad torrentem arnon· medium torren
tis ꝛ finium usq; ad torrentem iaboc· qui est finis fi
liorum ammon· ꝛ planitiem solitudinis atq; iordanem· ꝛ fi
nimos cenereth usq; ad mare deserti q̄· est salsissimum
ad radices montis phasga contra orientē. Precepiq; uo
bis in tempore illo dicens· Dñs deus uester dat uobis tram hāc
in hereditatem· expedite precedite fratres uos omnes filii ro
busti· absq; uxoribus ꝛ paruulis ac iumentis. Noui enim
q̄d plurima habeatis pecora ꝛ in urbibus remanere debebit
qual tradidi uobis donec requiem tribuat dñs fratribus ui
stris sicut uobis tribuit· ꝛ possideant etiam ipi tram quam da
turus est eis trans iordanem. Tunc reuertetur unusquisq;
in possessionem suam quam dedi uobis. Iosue q̄q; in tempore
illo precepi dicens· Oculi tui uiderunt que fecit dñs deus ui
duobus hiis regibus sic faciet omnibus regnis ad que transiturus
es· ne timeas eos· dñs enim deus uester pugnabit ꝓ uobis.

Precatusq; sum dñm in tempore illo dicens· Dñe deus tu
cepisti ostendere seruo tuo magnitudinem tuā manui
q; fortissimā· neq; enim est alius deus ui in celo ꝛ in tra qui
possit facere opa tua ꝛ comparari fortitudini tue· Tran
sibo q; ui videbo terram hanc optimam trans iordanem·
ꝛ montem illum egregium· ꝛ libani· Iratusq; est mihi dñs
ꝓ uos nec exaudiuit me· sic dicens mihi· Sufficiat tibi· ne qua
quā ultra loquaris de hac re ad me. Ascende cacumen phas
ge· ꝛ oculos tuos circumfer ad occidentē· ꝛ ad aquilonem au
strumq; ꝛ orientem atque· nec enim transibis iordanē
istum· Precipe iosue ꝛ corrobora eum atq; conforta· q̄
ipe precedet ꝓplm istum ꝛ diuidet eis tram quam uisu
est. Manserimusq; in ualle contra bamumphogor· Erit C. iiii

uit audi ꝓcepta ⁊ iudicia que ego doceo te ut faciens
ea: uiuas ⁊ ingrediens possideas tram quam dñs ds ꝑ
uoꝝ daturus ē uobis. Non addetis ad uerbum qđ uobis
loquor: nec auferetis ex eo. Custodite mandata dñi dei uri
que ego ꝓcipio uobis. Oculi uri uiderunt omia que fecit
dñs beelphegor: quoꝝ cunctos qui secuti sunt dñs deus
de medio uri. Vos autem qui adheretis dño deo uro uiuitis uni
uersi usq; in presentem diem scitis qđ docuerim uos pre
cepta atq; iudicia. sicut mandauit mihi dñs ds
ut faciatis ea in tra quam possessuri estis ⁊ possidebitis
⁊ implebitis opere. Hec ē enim ura sapia ⁊ intellectus coꝝ
ꝑspis ut audito uel uniuerso ꝓcepta hec dicant. En pls
sapiens ⁊ intelligens gens magna. nec est alia natio tam
grandis que habeat deos appropinquantes sibi. sicut dñs ds
ur adest cunctis obsecrationibus uris. Que ē enim alia
gens tam inclita ut habeat cerimonias iustaq; iudicia. et
uniuersam legem quam ego ponam hodie ante oculos uros?
Custodi ergo ⁊ tenaciter ipm ⁊ animā tuam sollicite. ne obliuiscaris
uerboꝝ que uiderunt oculi uri ⁊ ne recedant de corde tuo
cunctis diebus uite tue. Docebis ea filios ac nepotes tuos.
diem in quo stetisti coram dño deo tuo in oreb: cui dñs lo
cutus est ut dicens. Congrega ad me ppl'm ut audiat ser
mones meos ⁊ discat timere me omni tempe quo uiuit
in tra. doceatq; filios suos. Et accessistis ad radices mon
tis qui ardebat usq; ad celum. erantq; in eo tenebre
nubes ⁊ caligo. Locutusq; ē dñs ad uos de medio ignis.
uocem uerboꝝ eius audistis ⁊ formam penitus non uidistis:
⁊ ostendit uobis pactum suum qđ precepit ut faceretis
⁊ x. uerba que scripsit in duabus tabulis lapideis. mq;
mandauit illo in tempe ut docerem uos cerimonias ⁊ iu
dicia que facere deberetis in tra quam possessuri estis.
Custodite ergo ⁊ sollicite agite uias. ⁊ Non uidistis aliquam
similitudinem ꝙ locutus est dñs uobis in oreb
de medio ignis ne forte decepti faciatis uobis sculptam
similitudinem aut ymaginem masculi uel femine simi
litudinem omnium animantiuꝝ que sunt sup tram. uel aui
um sub celo uolantium atq; reptilium que mouent in
tra. siue piscium. qui sub tra morantur in aquis. ne for
te oculis eleuatis ad celum uideas solem ⁊ lunam ⁊ omnia
astra celi. ⁊ errore deceptus adores ea. ⁊ colas que creauit
dñs ds tuus in ministerium cunctis gentibus que sub celo sunt.
Vos autē eduxit dñs de fornace ferrea egypti ut habe
res hereditarium ꝑplm: sicut est impletum die. VI.
ratusq; est dñs contra me ꝓpter sermones uros. ⁊ iura
uit ut ego non transirem iordanem. nec ingrederer tram op
timam quam daturus ē uobis. Ecce morior in hac hu
mo. ego transibo iordanem. uos transibitis ⁊ possidebitis ē
tram egregiam. Caue ne forte obliuiscaris pacti dñi dei
tui qđ pepigit tecum. ⁊ facias tibi sculptam similitudi
nem eoꝝ que ei dñs phibuit. ep dñs ds tuus ignis obsti
nens est. ds emulator. Si genueritis filios ac nepotes
⁊ moram feceritis in tra. deceptiq; feceritis uobis aliquam
similitudinem patrem uel malum coram dño deo uro
ut eum ad iracundiam prouocetis. testes inuoco hodie
celum ⁊ tram ꝙ cito uos ē de tra quam transito iordane possessuri estis. Non habitabitis in ea longo tem
pore. sed delebit uos dñs atq; disperdet in omnes gentes ⁊ re
manebitis pauci in nationibus ad quas ducturus ē uos
dñs. ibiq; seruietis dis qui hominum manu fabricati sūt
ligno ⁊ lapidi. qui nec uidere. nec audire. nec comedere.
nec odorari ꝑ. Cumq; quesieritis ibi dm dñm tuum
inuenietis eum si toto corde quesieris. ⁊ tota tribulatione
ani tue. postquam inuenerint te omnia que predicta sūt.
Nouissimo autē tempe reuertetis ad dñm dm tuum
⁊ audietis uocem eius. qr ds miserator dñs ds tuus est

ñ dimittet te. nec omino delebit. neq; obliuiscet pac
ti in quo iurauit patribus tuis. I Interroga de diebus
antiquis qui fuerunt ante te. ex die qua creauit ds
homines sup tram a summo celi usq; ad summum ei. Si
cta est aliqn huiuscemodi res. aut unqm cognitum est
ut audiret ppls uocem dei loquentis de medio ignis
sicut tu audisti ⁊ uiuisti. si fecit ds ut ingrederet ⁊
tolleret sibi gentem de medio nationum ꝑ temptationes
signa atq; portenta ꝑ pugnam ⁊ robustam manum. ex
tentumq; brachium. ⁊ horribiles uisiones. iuxta omia
que fecit ꝑ uobis dñs ds ur in egypto uidentibus oculis
tuis ut scires qm dñs ipe ē ds. ⁊ nō ē aliud ꝑter eum. De
celo audire te fecit uocem suam ut doceret te. ⁊ in tra
ostendit ē ignem suum maximum. audisti uerba illius
de medio ignis. qr dilexit patres tuos ⁊ elegit semen e
oꝝ post eos. eduxitq; te presidente in uirtute sua magna
ex egypto ut deleret nationes maximas ⁊ fortiores
te in introitu tuo. ⁊ introduceret te. daretq; tibi ter
ram eoꝝ in possessionem. sicut cernis in ꝑsenti die. Scito
ergo hodie ⁊ cogita in corde tuo qđ dñs ipe ē ds in celo
sursum. ⁊ in terra deorsum. ⁊ nō sit aliud. Custodi ꝓcep
ta eius atq; mandata que ego precipio ē. ut bñ sit tibi
⁊ filiis tuis post te. ⁊ ymoreris multo tempe sup tram
quam dñs deus tuus daturus ē ē. T Tunc separauit
moyses tres ciuitates trans iordanem ad orientalē pla
gam. ut confugiat ad eas qui occiderit nolens proximū
suum. nec fuerit inimicus ante unum ⁊ alium diem. et
ad harum aliquam urbium possit euadere. Bosor in so
litudine que sita est in tra campestri. de tribu ruben.
⁊ ramoth in galaad. que est in tribu gad. ⁊ golam in
balan que est in tribu manasse.
VII.
Hec est lex quam ꝓposuit moyses coram filiis isrl. ⁊ hec
testimonia ⁊ cerimonie atq; iudicia que locutus ē ad
filios isrl egressi sunt de egypto. trans iordanē
in ualle contra fanum phogor in terra seon regis amor
rei qui habitauit in esebon. quē peussit moyses. filii
q; isrl egressi ex egypto possederunt terram hui. ⁊ regem
og regis balan. duoꝝ regum amorreoꝝ qui erant trans
iordanem ad solis ortum. ab aquilone que ē sita sup rupē
torrentis arnon. usq; ad montē seon qui ē hermon
omnemq; planitiem trans iordanem ad orientalē plagam
usq; ad mare solitudinis. ⁊ usq; ad radices montis phas
gai. Vocauitq; moyses omnem israhel. ⁊ dixit ad eos. Au
di israhel cerimonias atq; iudicia que ego loquor in auribus
uris hodie. discite ea. ⁊ opere complete. Dñs ds nr pe
pigit nobiscū fedus in oreb. nō cū patribus nris inuit pa
ctum. sed nobiscum qui uiuimus hic omnes. facie
ad faciem locutus ē nobis in monte de medio ignis. Ego
sequester ⁊ medius fui inter dñm ⁊ uos in tempore
illo. ut annunciarem uerba eius uobis. Timuistis
enim ignem ⁊ non ascendistis in montem. Et ait. Ego
sum dñs ds tuus. qui eduxi te de tra egypti. de domo
seruitutis. Non habebis deos alienos in conspectu
meo. non facies tibi sculptile. nec similitudinem omnium
que in celo sunt desup. ⁊ que in tra deorsum. ⁊ que uer
santur in aquis sub terra. non adorabis ea. ⁊ non coles. Ego
enim sum dñs ds tuus. ds emulator. reddens iniqui
tatem patrum in filios in tertiam ⁊ quartam gene
rationem his qui oderunt me. ⁊ faciens misericordiam in mul
ta milia diligentibus me ⁊ custodientibus ꝓcepta mea.
Non usurpabis nomen dñi dei tui frustra. qr non
erit impunitus qui sup re uana nomen eius assumpserit. Observa diem sabbati ut sanctifices eum. sicut
ꝓcepit tibi dñs ds tuus. Sex diebus operaberis ⁊ fa
cies omia opa tua. VII. dies autē sabbati ē. id est requies

dñi dei tui. ñ famel meo quecq̃m opꝰ tui. ꝛ filiꝰ tuiꝰ
ul ꝛ filia. seruꝰ ꝛ ancilla. bos ꝛ asinꝰ. ꝛ omẽ iumen
tum tuum. ꝛ pegrinꝰ qui ẽ intra portas tuas ut re
quiescat seruꝰ ꝛ ancilla tua sicut ꝛ tu. Memento
qđ ipe seruieris in egypto. ꝛ eduxerit te inde dñs ds
tuus in manu forti. ꝛ brachio extento. ideirco preceꝑ
t ut obseruares diem sabbi. Honora patrem tuũ
ꝛ matrẽ sic̃ preceꝑt dñs ds tuus ut longo uiuas tẽ
pore ꝛ bñ sit tibi in ra quam dñs ds tuus daturus est tibi.
Non occides. neq; mechaberis. furtumq; ñ facies. nec
loquer contra proximũ tuum falsum testimoniũ. Non
concupisces uxorem proximi tui. ñ domũ. ñ agrum. ñ
seruũ. ñ ancillam. ñ bouem ñ asinũ. ꝛ uniuersa que il
lius sunt. Hec uerba locutus est dñs ad omnem mul
titudinem uestram in monte de medio ignis ꝛ nubis et
caligis uoce magna: nichil addens amplius. Et scripꝑ
sit ea in duabꝫ tabulis lapideis: quas tradidit mihi.
Vos autẽ postquam audistis uocem de medio tenebraꝝ
ꝛ montẽ ardere undiq; accessistis ad me omes principes
tribuum ꝛ maiores natu. atq; dixistis. Ecce ostendit
nobis dñs ds nr̃ maiestatem ꝛ magnitudinem suam.
uocem eius audiuimus de medio ignis. ꝛ pbauimus ho
die qđ loquente deo cum homine uiuerit homo. Cur ergo
moriamur. ꝛ deuorabit nos ignis hic maximus? Si enim
audierimus ultra uocem dñi dei nri. moriemur. Quid
est enim omnis caro ut audiat uocem dei uiuentis. qui de
medio ignis loquit sicut nos audiuimus ꝛ ꝑmanet incolumis?
Tu magis accede ꝛ audi cuncta que dixerit dñs ds nr̃ ꝛ.
loquereq; ad nos: ꝛ nos audiemus faciemusq; ea. Qđ cum
audisset dñs. ait ad me. Audiui uocem uerboꝝ ꝑsonæ hu
ius que locuta sunt: bñ omnia sunt locuta. Quis det tale
cor hijs ut timeant me. ꝛ custodiant uniuersa
mandata mea in omni tempore. ut bñ sit eis ꝛ filiis eorũ
in sempiternum? Vade ꝛ dic eis. Reuertimini in tentoria
ꝛ̃a. tu aũ hic sta mecũ. ꝛ loquar ꝛ omnia mandata atq;
iudicia ꝛ cerimonias que doceas eos ut faciant ea in ra
quam dabo illis in possessionẽ. Custodite ergo ꝛ facite que
precepit dñs nobis ut uidelꝫ ꝛ bñ sit nobis. ñ declina
bitis neq; ad dexteram. neq; ad sinistram. sed ꝑgite
per uiam q̃ ꝑcepit dñs ambulabitis: ut ꝑdeleantur diesꝝ in terra
possessionis uestre. Hec sunt ꝑcepta ꝛ cerimonie atq; iudi
cia que mandauit dñs ds ur̃. ut docerem uos. ꝛ faciatis
ea in ra ad quam transgredimini ꝑ possidendam ut time
as dñm dñm tuum. ꝛ custodias omnia mandata ꝛ ꝑcep
ta eius que ego ꝑcipio tibi ꝛ filiis ac nepotibꝫ tuis cun
ctis diebꝫ uite tue ut ꝑlongentur dies tui. Audi israꝫ
ꝛ obserua ut facias que ꝑcepit t dñs ut bñ sit tibi et
multiplicemini ampliꝰ. sicut ꝑlocutus est dñs ds patrũ tuo
ꝝ t in terra lacte ꝛ melle manante.

viii.

Audi israꝫ. Vñs ds tuus ds unus ẽ. Diliges dñm
dñm tuum ex toto corde tuo ꝛ ex tota anima tua. ꝛ
ex tota fortitudine tua. erunt ꝙq; uerba hec que ꝑcipi
o t hodie in corde tuo. ꝛ narrabis ea filiis tuis. ꝛ medita
beris sedens in domo tua. ꝛ ambulans in itinere. dormi
ens atq; consurgens. ꝛ ligabis ea q̃si signum in manu
tua. erunꝙq; ꝛ mouebuntur inter oculos tuos. scribesq; ea
in limine ꝛ hostiis domus tue. Cumq; introduxerit
te dñs ds tuus in ram ꝑ qua iurauit patribꝫ tuis
abraham ysaac ꝛ iacob. ꝛ dederit tibi ciuitates magnas
ꝛ optimas quas ñ edificasti. domos plenas cunctis
opum quas ñ externis. cysternas quas ñ fodisti. uine
as ꝛ oliueta que ñ plantasti. ꝛ comederis ꝛ saturatus fue
ris. cauе diligenter ne obliuiscaris dñi qui eduxit te de terra
egypti. de domo seruitutis. Dñm dñm tuum timebis.
ꝛ illi soli seruies. ac ꝑ nomen eius iurabis. Non ibis

post deos alienos cunctarum gentium que in cir
cuitu uñ sunt: qm̃ ds emulator dñs ds tuus in
medio tui. nequando iratꝰ furor dñi dei tui contꝝ
te. ꝛ auferat de superficie tre. Non temptabis dñm de
um tuum: sicut temptasti in loco temptationis. Custo
di ꝑcepta dñi dei tui ac testimonia ꝛ cerimonias quas
precepit t. ꝛ fac qđ placitum ẽ ꝛ bonum in conspectu
dñi ut bñ sit t. ꝛ ingressus possideas ram optimam. de
qua iuratus est dñs patribꝫ tuis ut deleret omnes inimicos
tuos coram te. sicut locutus est. Cum te interrogauerit fi
lius tuus cras dicens quid sibi uolunt testimonia hec ꝛ
cerimonie atq; iudicia que ꝑcepit dñs ds nr̃ nobis. duc
es. Serui eramus in egypto pharaonis. ꝛ eduxit nos inde
dñs in manu forti. fecitq; signa atq; iudicia ꝛ ꝓdigia mag
na ꝛ pessima in egypto contra pharaonem ꝛ omnem domum
illius in conspectu nr̃o. ꝛ eduxit nos inde. ut introducens da
ret ram super qua iurauit patribꝫ nr̃is. Precepitq; nobis
dñs ut faciamus omnia legitima hec. ꝛ timeamus dñm de
um nr̃m. ꝛ bñ sit nobis cunctis diebꝫ uite nr̃e sicut est hodie.
eritq; nr̃i misericors. si custodierimus ꝛ fecerimꝰ omnia pre
cepta eius coram dño deo nr̃o sic̃ mandauit nobis. Cum ¶ C. viij.
introduxerit te dñs ds tuus in ram quam possessurus in
gredieris. ꝛ deleuerit gentes multas coram te. ethеum et
gergeseum. ꝛ amorreum. chananeum. ꝛ pherezeum. ꝛ
eueum ꝛ iebuseum. vn̄ gentes multo maiores numero ꝙ
tu es. ꝛ robustiores te. tradiderit eas dñs ds tuus tibi.
percuties eas usq; ad internicionem. Non inibis cum eis fœ
dus neq; miserebris eaꝝ. neq; sociabis cum eis coniugia. filiã
tuam ñ dabis filio eius. nec filiam illius accipies filio tuo:
qꝫ seducet filium tuum ne sequat me. ꝛ ut magis ser
uiat dñs alienis. ꝛ succensus furor dñi ꝛ delebit te cito.
Quin potius hec facietis eis. Aras eorꝫ subuertite. confrꝫ
gite statuas. lucosq; succidite. ꝛ sculptilia comburite.
qꝫ ꝑ⁹ es dño deo tuo tu. Te elegit dñs ds tuus ut sis
ei ꝑ⁹ peculiaris de cunctis ꝑplibꝰ qui sunt sup ram. Non
qꝫ cunctas gentes numero ꝓcesserit uobis iunctꝰ est dñs
ꝛ elegit uos. cum omnibꝫ sitis ꝑplibꝰ paucissimi. ſ; qꝫ dilexit
uos dñs. ꝛ custodiuit iuramentum qđ iurauit patribꝫ uris
eduxitq; te in manu forti. ꝛ redemit de domo seruitutis
de manu phonis regis egypti. ꝛ scies qꝫ dñs ds tuus ipse
est ds fortis ꝛ fidelis. custodiens pactum ꝛ misericordiam di
ligentibꝫ se. ꝛ his qui custodiunt ꝑcepta eius in mille
generationes. ꝛ reddens odientibꝫ se statim. ita ut dilꝫgat
eos ꝛ ultra ñ differat ꝓtinus eis ꝛ retribuens qđ meruerunt.
Custodi ergo ꝑcepta ꝛ cerimonias atq; iudicia que ego
mando t hodie ut facias. Si postquam audieris hec iudi
cia custodieris ea ꝛ feceris. custodiet dñs ds tuus tibi
pactum ꝛ misericordiam quam iurauit patribꝫ tuis. ꝛ dilꝫ
get te ac multiplicabit. Bñdicetq; fructui uentris
tui. ꝛ fructui ter tue. frumento. tuo. atq; uindemie.
oleo ꝛ armentis. gregibꝫ ouium tuarũ sup ram ꝙ
iurauit patribꝫ tuis ut daret eam t. Benedictus eris
inter omnes ꝑplos. Non erit apud te sterilis utriusq; sexus
tam in hominibꝫ quã in gregibꝫ tuis. Auferet dñs a
te omnem langorem. ꝛ infirmitatem egypti pessimas qꝫs
nouisti ñ inferet tibi ſ; cunctis hostibꝫ tuis. Devora
bis omnes ꝑplos quos dñs ds tuus daturus ẽ tibi. Non
parcet eis oculus tuus. nec seruies dñs eorũ. ne sint in tui
nam tui. Si dixeris in corde tuo plures sunt gentes iste
qm̃ ego. qm̃ potero delere eas. noli timere. ſ; recordare
que fecerit dñs ds tuus pharoni ꝛ cunctis egyptiis plagas
maximas quas uiderunt oculi tui ꝛ signa atq; portenta ma
numq; robustam ꝛ extentum brachium ut educeret te
dñs ds tuus. Sic faciet cunctis ꝑplibꝰ quos metuis. insuꝑ
ꝛ crabrones mittet dñs ds tuus in eos donec deleat omnes

atq; dispelat qui te fugiunt & latere potuerunt. Non time
bis eos q; dñs ds tuus in medio tui e. ds magnus & ter
ribilis. ipe olumet nationes has in conspectu tuo paula
tim atq; p partes. ni poteris eas delere parit. ne forte multi
plicent contra te bestie terre. Dabit q; eos dñs ds tuus in
conspectu tuo. & mictet illos donec penitus deleant. Tra
det reges earum in manu tua. & disperdes nomina eoz sub
celo. Nullus poterit resistere t. donec conteras eos. Sculp
tilia eoz igni combures. nec concupisces aurum & argentu
de quibz facta sunt. neq; assumes ex eis tibi quicqm ne
offendas pp ea q; abhominatio est dñi dei tui. Nec inse
res quippiam ex ydolo in domum tuam ne fias anathe
ma sicut & illud est. Quasi spurciciam detestaberis & ne
quid inquinatum ac sordes abhominationis habebis
quia anathema est.

·ix·

Omne mandatum q; ego precipio t hodie. caue dili
genter ut facias. ut possitis uiuere. & multiplicemini. in
gressiq; possideatis terram p qua iurauit dñs patribz uris
& recordaberis cuncti itineris p q; adduxit te dñs ds tuus
·xl· annis p desertum. ut affligeret te atq; temptaret. & no
ta fierent que in tuo animo uersabant. utrum custodires
mandata illius an n. Afflixit te penuria & dedit t cibu
manna. quem ignorabas tu & patres tui. ut ostenderet t
q; n in solo pane uiuat homo. sed in omi uerbo q; egredit
ur ore dñi. Vestimentum tuum quo operiebaris. nec quassa
uetustate defecit. & pes tuus n est subtritus. Et quadrageſimo
anno es. ut recogniscas in corde tuo q; sicut homo erudit filiu
suum. sic dñs ds tuus eruditus te. ut custodias mandata
dñi dei tui. & ambules in uijs eius & timeas eum.
Vir enim ds tuus introducet te in terram bonam. terram riuo
aquarum & fontium in cui campis & montibz erumpunt
fluuioz abyssi. terram frumenti. ordei. ac uinearum in q; ficus
& mala granata & oliueta nascuntur. terram olei ac mellis. ubi
absq; ulla penuria comedes panem tuum. & rerum omnium
habundantia pfruere. cuius lapides ferrum sunt. & de mon
tibz eius eruis metalla fodiuntur. ut cum comederis & satiatus fue
ris benedicas dño deo tuo p terra optima quam dedit t. Observa
& caue ne q; obliuiscaris dñi dei tui. neglegas mandata eius
atq; iudicia. & cerimonias quas ego precipio tibi hodie. ne post
quam comederis & satiatus fueris. domos pulchras edificaueris.
& habitaueris in eis. habueris q; armenta & ouium greges. argẽ
ti & auri cunctarum q; rerum copiam. eleuetur cor tuum. &
n reminiscaris dñi dei tui qui eduxit te de terra egypti. de domo
seruitutis. & ducem tuum fuisse in solitudine magna atq; terri
bili. in qua erat serpens flatu aduretis. & scorpio ac dipsas. &
nulle omnino aque. qui eduxit tibi de petra durissima & cela
uit te manna in solitudine q; nescierunt patres tui. p
quam affligeret te ac probaret. ad extremum miseretur tui. et
ne dicere in corde tuo fortitudo mea & robur manus mee
hec omia pstiterunt. sed recorderis dñi dei tui q; ipe dederit
tibi pbuerit ut impleret pactum suum sup quo iurauit
patribz tuis. sicut presens indicat dies. Si autem oblitus de
mum dei tui secutus fuis deos alienos. coluerisq; illos & adora
ueris. ecce nunc predico tibi q; omino disperibis. Sicut gen
tes quas delebit dñs in introitu tuo. ita & uos pibitis si no
bedieritis uocem dñi dei uri.

·x·

Audi isr. Tu transgrederis hodie iordanem ut possi
das nationes maximas & fortiores te. ciuitates ingentes
& ad celum usq; munitas. populum magnum atq; sublimem filii
os enach. quos ipe uidisti. & audisti quibz nullus potest
ex aduerso resistere. Scies g hodie q; dñs ds tuus ipe transi
bit ante te ignis devorans atq; consumens qui conterat eos
ac deleat atq; dispdat ante faciem tuam velociter. sicut locu
tus est t. Ne dicas in corde tuo cum deleuerit eos dñs deus
tuus in conspectu tuo pp iustitiam meam introduxerit me
ds ut terram hanc possideam. cu ppter impietates istas dele
te sunt nationes. Neq; enim pp iustitias tuas & equitatem cordis
tui ingrederis ut possideas terram eoz. sed q; illas egerunt impi
etatem introeunte te delete sunt. & ut compleret uerbum
suum dñs q; sub iuramento pollicitus e patribz tuis abrahe
ysaac & iacob. Scito g q; non pp iustitias tuas dñs dederit t
terram hanc optimam in possessionem cum durissime sis cer
uicis popls. Memento & ne obliuiscaris q; ad iracundiam
provocaveris dñm deum tuum in solitudine ex eo die quo e
gressus es ex egypto usq; ad locum istum. semper adversum eum
contendisti. Nam & in oreb provocasti eum. & iratus delere
te voluit q; ascendens in montem ut acciperem tabulas lapi
deas. tabulas pacti q; pepigit vobiscum dñs. & perseveravi in
monte xl. diebz & noctibz panem non comedens & aquam non
bibens. Deditq; mihi dñs duas tabulas lapideas scriptas digi
to dei. & continentes omia ilia que vobis in monte locutus
e de medio ignis. q; die concio pli congregata e. Cumq; finis
sissent xl. dies & totidem noctes dedit mihi dñs duas tabulas
lapideas. tabulas federis. Dixitq; mihi. Surge & descende hinc
cito. q; pplus tuus quem eduxisti de egypto deseruerunt ve
locit viam quam demonstrasti eis. fecerunt q; sibi conflatile.
Rursumq; aut dñs ad me. Cerno q; pplus iste dure cer
vicis sit. dimitte me ut conteram eum & deleam nomen
eius sub celo. & constituam te in gentem q; hac maior & fortior

Cumq; de monte ardente ·xi· Oraret.
descenderem & duas tabulas federis utraq; tenerem ma
nu. vidissem q; vos peccasse dño deo uro & fecisse vobis ui
tulum conflatilem. ac deseruisse viam quam eius voluerit dñs vo
bis ostenderat. proieci tabulas de manibz meis. confregiq;
eas in conspectu uro. & prostratus ante dñm sic pri. xl. di
ebz & xl. noctibz panem non comedens & aquam non bibens pp
omia peccata vra que gessistis contra dñm & eum ad ira
cundiam provocastis. Timui enim indignationem & iram
illius qua adversum vos concitatus delere vos voluit. sed au
divit me dñs etiam hac vice. Adversum aaron q; vehe
menter iratus voluit eum conterere. & pro illo simili deprecat
sum. Peccatum autem vestrum q; fecistis. id est vitulum ar
ripiens igne combussi. & in fruste omnino contusi. omem q;
in pulverem redigens. proieci in torrentem qui de monte des
cendit. In incendio q; & temptatione & in sepulcris
concupiscentie provocastis dñm. Et q; do misit vos de ca
des barne dicens. Ascendite & possidete terram quam dedi
vobis & contempsistis imperium dñi dei vestri. & non credidistis
ei. neq; vocem eius audire voluistis. sed semper fuistis rebelles
a die qua nosse vos cepi. Et iacui coram dño xl. diebz
& noctibz quibz eum supplex deprecabar. ne deleret vos ut
fuerat minatus. Et exaudi dixit. Dñe ds ne disperdas pplm
tuum & hereditatem tuam quam redemisti in magnitu
dine tua quos eduxisti de egypto in manu forti. Recorda
re servoz tuoz abraham ysaac & iacob ne aspicias duritiam
pli hui & impietatem atq; peccm. ne forte dicant ha
bitatores tre de qua eduxisti eos. non potuit dñs introducere
eos in terram quam promisit eis & odiens eos. idcirco
eduxit ut interficeret in solitudine. qui sunt pplus tuus
hereditas tua quos eduxisti in fortitudine tua magna
& in brachio tuo extento.

·xii·

In tempe illo dixit dñs ad me. Vola t duas tabulas la
pideas sicut priores fuerunt. & ascende ad me in montem
fabricatus arcam ligneam. & scribam in tabulis ea que fu
erunt in his quas ante confregisti. ponesq; eas in archa.
Feci g archam de lignis setthim. Cumq; dolassem duas
tabulas lapideas instar priorum. ascendi in montem hns
eas in manibz scriptasq; in tabulis ea quas ante scripserat
uba. x. que locutus e dñs ad vos in monte
de medio ignis cum pplus congregatus e. & dedit eas mihi.

euerſul qz de monte deſcendi ⁊ poſui tabulaſ in archa
ſm feceram ſicut mihi dñs ꝓcepat dñs
filii aute ilſ castra mouerunt ex berorh filioꝝ iacan
in muſeram ubi aaron mortuus ac ſepultus ē ꝑ quo sacer
dotio functus ē filius eius eleazar. Inde ueneruſ in gadgad
de quo loco ꝓfecti castra metati sunt in iethalbatha in terra
aquarū atq; torrentū. Eo tempe ſeparauit tribum leui
ut portaret archam fœdis dñi. ⁊ staret coram eo in mini
ſterio ac benediceret in nomine illi usq; in ꝓſentem diem.
Qm̄ obrem ñ habuit leui partem neq; poſſeſſionē cū frib;
ſuis. qz ipe dñs poſſeſſio eius ē. ſicut pmiſit ei dñs de
us. Ego autem ſteti in monte ſicut pri. xl. diebꝫ ⁊ noctib;
exaudiuitq; me etiam hac uice ⁊ te pdere noluit. Dixitq;
mihi. Vade ⁊ precede pplm ut ingrediatur ⁊ poſſideat terram
quam iuraui patrib; eoꝝ ut traderem eis. Et nunc iſ
rahel quid dñs deus tuus petit a te niſi ut timeas dñm dm
tuum. ⁊ ambules in uiis eius. ⁊ diligas eum ac ſeruias
dño deo tuo in toto corde tuo. ⁊ in tota anima tua. cuſto
diasq; mandata dñi ⁊ cerimonias eius. quas ego hodie pre
cipio ut bñ ſit tibi. Ecce dñi dei tui celum eſt. ⁊ celum ce
li terra ⁊ omnia que in ea ſunt. ⁊ tamen patribꝫ tuis conglu
tinatus ē dñs ⁊ amauit eos. Elegitq; ſemen eoꝝ poſt eos.
id eſt uos de cunctis gentib; ſicut hodie comprobatur.
Circumcidite ergo ꝓpucium cordis uri ⁊ ceruicem uram
ne indurescatis amplius. qz dñs dñs uſr ipe eſt dñs deoꝝ et
dñs dñantium. deus magnus ⁊ potens ⁊ terribilis qui pſo
nam nō accipit nec munera. facit iudicium pupillo ⁊ iu
dici. amat pegrinum ⁊ dat ei uictum atq; uestitum. Et
uos ergo amate pegrinos. qz ⁊ ipſi fuiſtis aduene in terra egyp
ti. Dñm dm tuum timebis ⁊ ei ſeruies. ipſi adherebis.
illiusq; in nomine illius ipe eſt laus tua ⁊ dñs tuus
qui fecit tibi hec magnalia ⁊ horribilia que uiderunt oculi tui.
In. lxx. animabꝫ deſcenderunt patres tui in egyptum. xiii.
⁊ ecce nunc multiplicauit te dñs dñs tuus. ſicut aſtra ce
li. Ama ergo dñm dm tuum. ⁊ obſerua ꝓcepta eius. ⁊ ce
remonias iudicia atq; mandata oīa tempe. ⁊
Cognoſcite hodie que ignorant filii uri qui ñ uiderunt dis
ciplinam dñi dei uri magnalia eius ⁊ robuſtam manū
extentumq; brachium. ſigna ⁊ opa que fecit in medio e
gypti ꝓnti regi ⁊ uniuerſe terre eius. oīq; exercitui e
gyptioꝝ ⁊ equis ⁊ curribꝫ. quib; operuerunt eos aque rubri
maris cum uos ꝑſequerentur. ⁊ deleuit eos dñs uſq; in
preſentē diem. uobisq; fecerit in ſolitudine donec uene
retis ad hunc locum. ⁊ dathan atq; abiron filiis heliab q
fuit filii ruben. quos apto ore ſuo terra abſorbuit cum dom
ib; ⁊ tabernaculis ⁊ uniuerſa ſuba eoꝝ quam habebant in
medio iſrahel. Oculi uri uiderunt oīa opa dñi magna que
fecit ut cuſtodiatis uniuſa mandata illius que ego preci
pio uobis hodie ut poſſitis intrare ⁊ poſſidere terram ad q
ingrediemini multo in ea uiuacius tempe. ſm ſub uiuacio
re polluerunt ē dñs patres uri ⁊ semen eoꝝ lacte ⁊ melle
manante. Terra enim ad quam ingrederis poſſidendam
ñ ē ſicut terra egypti de qua exiſtis. ubi iacto ſemine in hor
toꝝ more aque ducunt irrigue. ſi montuoſa ē ⁊ campe
ſtris de celo expectabit pluuias quam dñs dñs tuus ſemp in
uiſit. ⁊ oculi ei in ea ſunt a principio anni uſq; ad finem il
lius. Si ergo obedieritis mandatis meis que hodie ꝓcipio
uobis ut diligatis dñm dm uſm ⁊ ſeruatis eum in toto cor
de uro ⁊ in tota anima uſa. dabit pluuiam terre ure tem
poraneam ⁊ ſerotinam ut colligatis frumentum ⁊ uinum
⁊ oleum. fenum q; agris ad paſcenda iumenta. ⁊ ut ipſi co
medatis ac ſaturemini. Cauete ne forte decipiat cor uſm
⁊ recedatis a dño. ſeruietisq; dñs alienis ⁊ adoretis eos.
iraturq; dñs claudat celum ⁊ pluuie ñ deſcendant. nec
terra det germen ſuum. peatisq; uelociter de terra optima
quam dñs daturus ē uobis. Ponite hec uba mea in
cordib; ⁊ in animis uris. ⁊ ligabitis ea ꝓ ſigno in ma
nib; ⁊ inter oculos uros collocabitis. docete filios uros ut illa
meditentur. Qñdo ſederis in domo tua. ⁊ ambulaueris in
uia ⁊ accubueris atq; surrexeris ſcribes ea ſup poſtes ⁊ ia
nuas domus tue ut multiplicentur anni tui ⁊ filiorum tuoꝝ
in terra quam iurauit patribus tuis ut daret eis ſm dies ce
lum imminet terre. Si ergo cuſtodieritis mandata que e
go ꝓcipio uobis. ⁊ feceritis ea ut diligatis dñm dm uſm in
⁊ ambuletis coib; uris et adhereatis ei. diſpdet dñs oēs
gentes iſtas ante faciem uram. ⁊ poſſidebitis eas q ma
iores ⁊ fortiores uobis ſunt. Omnis locus quem calcaue
rit pes uri. uri erit. A deſerto ⁊ libano ⁊ fluminе magno
eufrate uſq; ad mare occidentale erunt fines uri. Nul
lus ſtabit contra uos. Terrorem uram atq; formidinem
dabit dñs ds uri ſup oīem terram quā calcabitis ſicut locu
tus est ē.

Ecce ego ꝓpono in conſpectu uro xiii. Scdm est ē.
hodie bñdictionem ⁊ maledictionē. Bñdictionem ſi
obedieritis mandatis dñi dei uri que ego hodie ꝓcipio
uobis. maledictionem ſi ñ audieritis mandata dñi di
uri. ſ; receſſeritis de uia quam ego nunc oſtendo uo
bis. ⁊ ambulaueritis poſt deos alienos quos ignoratis. Cum
introduxerit te dñs ds tuus in terram ad quam ꝓpe ha
bitandam. ponet bñdictionem ſup montem garizim.
maledictionem ſup montē hebal qui sunt trans iorda
nem. poſt uiam que uergit ad ſolis occubitum in
terra chananei qui habitat in campeſtrib; contra galga
lam que ē iuxta uallem tendentem ⁊ in tranſitum peul.
Vos enim tranſibitis iordanem ut poſſideatis terram q
dñs ds uri daturus ē uobis. ⁊ habeatis ac poſſideatis il
lam. Videte ergo ut impleatis cerimonias atq; iudicia q
ego hodie ponam in conſpectu uro. Hec sunt ꝓcep ta. C. xii.
ta atq; iudicia que facere debeatis in terra quam dñs
ds patrum tuoꝝ daturus est tibi ut poſſideas ea cunc
tis diebus quib; super humum gradieris. Subuertite om
nia loca in quib; coluerunt gentes quas poſſeſſuri estis
deos suos super montes excelſos ⁊ colles. ⁊ subter oīe lignū
frondosum. Vastate aras eoꝝ. ⁊ conterite statuas.
eoꝝ igne comburite. ⁊ ydola eorum dissipate. nō
C. xi. de locis illis. Non facietis ita dño deo uro. Sed
ad locum quem elegerit dñs ds uri de cunctis tribubus
uris ut ponat nomen suum ibi. ⁊ habitet in eo. uenietis
⁊ offeretis in illo loco holocausta ⁊ uictimas uras. De
cimas ⁊ primitias manuum uarum. ⁊ uota atq; dona
ta primogenita boum ⁊ ouiū. ⁊ comedetis ibi coram
dño deo uro. ac letabimini in cunctis ad que miseritis
manum uos ⁊ domus ure in quib; bñdixerit uob dñs
ds uri. Non facietis ibi que nos hic facimus hodie. sin
guli quod sibi rectum uidetur. Nec enim usq; in ꝑſens
tempus uenistis ad requiem ⁊ poſſeſſionem. quam dñs
ds daturus est uobis. Transibitis iordanem ⁊ habitabi
tis in terra ꝙm dñs ds uri daturus ē uobis ut requiescatis
a cunctis hostib; circumquaq; ⁊ absq; ullo timore habite
tis in loco quem elegit dñs ds uri ut sit nomen eius in
illuc oīa que ꝓcipio conferetis holocausta ⁊ hostias ac
decimas ⁊ primitias manuum uarum. ⁊ quicquid preci
puum ē in muneribꝫ ⁊ que uouerint dño. ibiq; epula
bimini coram dño deo uro. uos ⁊ filii ac filie ure. famuli
⁊ famule atq; leuites qui in uris urbib; cōmorantur.
nec enim habet aliam partem ⁊ poſſeſſionem inter
uos. Caue ne offeras holocausta tua in oī loco quem
uideris. ſ; in eo quem elegerit dñs in una tribuum tua
rum offeres hostias ⁊ facies quecunq; ego ꝓcipio ē. Si
mantē comedere uoluerit. ⁊ ei sua carnium delectauerit. edē
⁊ comede uictima benedictionem dñi dei tui. ꝙm dedit ē in

urbibus tuis. siue ĩmundum fuerit. hoc est maculatum
& debile siue mundum. hoc est integrum & sine macula
q̃ offerri licet sicut capream & cervum comedes absq; e
fu dumtaxat sanguinis. q̃m sup terram q̃ aquam effun
des. Non poteris comedere in oppidis tuis decimam fru
ctus uini & olei. primogenita armentorũ & pecorũ & omnia
que voveris & sponte offerre volueris. & primitias manuũ
tuarũ. s; coram dño deo tuo comedes ea in loco quem elege
rit dñs ds tuus tu & filii tui & filie. servi & famula
q; levites qui manet in urbibus tuis. & letaberis & reb
eris coram dño deo tuo in cunctis ad que extenderis manũ
tuam. Cave ne derelinquas levitem omni tempore quo ĩ
habitaverit in terra tua. quando dilataverit dñs terminos tuos sicut lo
cutus est t. & volueris vesci carnibus quas desiderat anima tua.
Locus autem quem elegerit dñs ds tuus ut sit nomen
eius ibi. sicut precepi t. & comedes in oppidis tuis ut tibi
placet. sicut comeditur caprea & cervus ita vesceris eis. &
mundus & immundus in omune vescetur. Hoc solum ca
ve ne sanguinem comedas. sanguis enim eorũ p anã est.
& ideo non debes animã comedere cum carnibus. s; sup
eram funde q̃ aquam ut sit t bũ & filii tui p te cum
feceris q̃d placet in oculis dñi. Que autem sanctificaveris et
voveris dño tolles & venies ad locum quem elegit dñs.
& offeres oblationes tuas carnem & sanguinem sup alta
re dñi dei tui. Sanguinem hostiarum fundes in alta
ri carnibus vesci. Observa & audi omnia que ego
precipio t ut bñ sit t & filii tui post te in sempiter
nũ. cum feceris q̃d bonum & placitum in conspectu do
mini dei tui. Cum disperdiderit dñs ds tuus ante faciẽ
tuam gentes ad quas ingrederis possidendas. & possederis
eas atq; habitaveris in terra earũ. cave ne imiteris eas p
q̃s fugerunt te inquirere subtile. & requiras cerimonias
earum dicens. sicut coluerunt gentes iste deos suos. ita
ego colam. Non facies similiter dño deo tuo. omne enim
abhominationem quam odisse dñs fecerunt dñs suis. offe
rentes filios & filias & comburentes coram igne. xv.

Quod precipio t hoc tantum facito dño. nec addas quic
quam minuas. Si surrexerit in medio tui p̃phet. aut
qui somnium vidisse se dicat. & prædixerit signum atq; por
tentum & evenerit q̃d locutus e & dixerit tibi eamus & ser
viamus dñs alienis quos ignoras & sequamur eos. non audies
verba p̃phe illius aut somniatoris. q; temptat vos dñs ds
ves. ut palam fiat utrum diligatis eum an non. in toto
corde & tota anima vestra. Dñm deum vestrum sequimini & p
eum timete. mandata illius servate. & audite vocem eius.
illi serviatis. & ipsi adhereatis. Propheta autem ille aut fic
tor somniorum occidetur. q; locutus est ut vos averteret a
dño deo vestro qui eduxit vos de terra egypti. & redemit de domo
servitutis. ut errare te faceret de via quam p̃cepit t dñs
ds tuus. & auferes malum de medio tui. Si t voluerit
persuadere fr̃i tuo filio matris tue. aut filius tuus vel fi
lia. sive uxor que e in sinu tuo. aut amicus quem dili
gis ut animã tuam clam dicens eamus & serviamus dñs
alienis quos ignoras tu & patres tui cunctarum in circu
tu gentium. que juxta sunt vel que procul. ab initio usq;
q; ad finem terre ĩ adquiescas ei. nec audias. nec par
cat ei oculus tuus. ut miserearis & occultes eum. s; sta
tim interfices. Sit primũ manus tua sup eum & post
te omnis pl̃s mittat manum. Lapidibus obruetis nec
vit. q; voluit abstrahere te a dño deo tuo qui eduxit te
de terra egypti de domo servitutis. ut omnis israhel timeat
audiens. & nequaquam ultra faciat quippiam hmõi rei sce
lere. Si audieris in una urbium tuarũ xvi.
quam dñs ds tuus dabit t ad habitandum dicen

vel aliquos de filiis belial de medio tui & averterint
habitatores urbis tue atq; dixerint. eamus & serviamus
dñs alienis quos ignoratis. quere sollicite & diligenter
rei veritate perspecta. si invenieris certum ee q̃d dicitur.
& abhominationem hanc ope perpetratam. statim percu
es habitatores urbis illius in ore gladii. & delebis eam
omniaq; que in illa sunt usq; ad pecora. Quicquid etiã
supellectilis fuerit congregabis in medio platearum eius
& cum ipa civitate succendes. ita ut universa consumat
coram dño deo tuo. & sit tumulus sempiternus. Non edi
ficabis amplius in ea. nec adherebit quicquam de illo anathemate
in manu tua. ut avertatur ab ira furoris sui dñs. & mi
serebatur tui. multiplicetq; te sicut juravit patribus
tuis. si audieris vocem dñi dei tui custodiens omnia præce
pta ejus que ego precipio t hodie. ut facias q̃d placitum e
in conspectu dñi dei tui. Filii estote dñi dei vestri. non vul
nerabitis neq; in mortuo faciem. calvitium. q̃m pl̃s es
es dño deo tuo. & te elegit ut pl̃m peculiarem de cunctis
gentibus que sunt sup terram. Non comedas que immun
da sunt. Hoc est animal q̃d comedere debes. Bovem
ovem & capram cervum. capream. bubalum. tragelaphum. pygargum. origen. camelopardalum. omne ani
mal q̃d in dual partes ungulam findit. & ruminat co
medes. De his autem que ruminant & ungulam non
dividunt hec comedere ñ debes. camelum. leporem et
hygrillum. que ruminant & ñ dividunt ungulam. im
munda erunt vobis. Sus q; q̃m dividit ungulam &
ñ ruminat. immunda erit. Carnibus eorũ non vescemini. &
cadavera non tanget. Hec comedetis ex omnibus que mo
ventur in aquis. Que habent pinnulas & squamas comedi
te. que absq; pinnulis & squamis ne comedatis sunt. q;
immunda sunt. Omnes aves mundas comedite. immundas
ne comedatis. Aquilam scilicet & gripem & alietum. pron
& vulturem & milvum juxta genus suum. & omne corvi
num genus. struthionem ac nocticoracem & larum. atq; accipitrem
juxta genus suum. herodium. & cygnum & ibin. ac mer
gulum. porphyrionem. & nycticoracem. onocrotalum. et
charadrium. singula in genere suo upupam q; & vespertilionem. Et omne q̃d reptat & pinnulas ne habet immun
dum erit. ne comedes. Omne q̃d mundum e comedite. que
quid morticinum est ne vescamini ex eo. Peregrino qui in
tra portas tuas est da aut comedat. aut vende ei. q; tu pl̃s
es dño deo tuo es. Non coques hedum in lacte matris sue.
Decimam partem separabis de cunctis fructibus xvii.
tui qui nascuntur in terra pannos singulos. & come
des in conspectu dñi dei tui in loco quem elegerit. ut in
eo nomen eius invocetur. decimam frumenti tui & vini
& olei. primogenita de armentis & ovibus tuis. ut discas ti
mere dñm in omni tempore. Cum autem longior fuerit
via & locus quem elegerit dñs ds. tup benedixerit. nec
portaveris ad eum cuncta portare. vendes omnia & in pecu
niam redigas. Portabisq; manu tua & pficiscens ad locũ quem
elegerit dñs ds tuus. & emes ex eadem pecunia quic
quid tibi placuerit. sive ex armentis. sive ex bobus vi
num & siceram. & omne q̃d desiderat anima tua. & co
medes coram dño deo tuo. & epulaberis tu & domus tua.
& levita qui intra portas tuas est. Cave ne derelinqs
eum. q; ñ hꝫ partem aliam in possessione tua. Anno
tertio separabis aliam decimam ex omnibus que nascuntur
tibi eo tempore. & reponies intra tuas. veniatq;
levites. qui aliam ñ hꝫ partem. nec possessionem tecũ.
& peregrinus ac pupillus & vidua qui intra portas tu
as sunt. & comedent & saturabuntur. ut benedicat t
dñs ds tuus in cunctis operibus manuum tuarũ que fe
ceris. Septimo anno facies remissionem. que hec

ordine celebrabit. Cui debet aliq̃d ab amico ut pro
ximo ac frē suo repetere ñ poterit: qz annuū remis
sionis est dñi. Aduenę ꝛ aduenа exigel. cuiem ꝛ pupi
quū repetendi ñ habebis potestatem ꝛ omīno indigenę
ꝛ mendicę si gerit mēm uos ut būdicat t dñs in ter̄a q̃m
tradturus est t in possessionem. Si tamē audieris uo
cem dñi dei tui. ꝛ custodieris umula que mdlit. ꝛ que ego
hodie ꝑcipio t. būdicet t ut possideas est. Fenerabis gentes
multas. ꝛ ipe a nullo accipies mutuū. Dñabit natio
nes plurimas. ꝛ tui nemo dñabit. Si quis de frib
tuis qui morant mēm portas ciuitatis tue in ter̄a quā dñs
ds tuus daturus ē t ad paupertatem uenerit: ñ obdurab
cor tuum. nec contrahes manum. s; aperies eam pauperi
ꝛ dabis mutuū quo eum indigere ꝑspexeris. Caue ne
forte subrepat t impia cogitatio ꝛ dicas in corde tuo. ap
propinquat. vii. annus remissionis. ꝛ auertas oculos a pauperi
frē tuo nolens ei qđ postulat mutuum cōmodare. ne cla
met contra te ad dñm ꝛ fiat t in pctm. s; dabis ei. nec
agas quippiam callide in eius necessitatibz subleuandis
ut būdicat t dñs ds tuus in omī tempe ꝛ in cunctis ad
que manū miseris. Non deerunt pauperes in ter̄a habita
tionis tue. ideirco ego ꝑcipio t ut aperias manū frī tuo et
egeno ꝛ pauperi qui tecum uersant in ter̄a. Cum t uen
dituś fuerit frī tuus hebreus aut hebrea. ꝛ vi. annis ser
uierit t. in vii. anno dimittes eum liberum. ꝛ quem lib
tate donaueris. nequaq̃m uacuum abire patieris. s; dabis
uiaticum de gregibz ꝛ de area ꝛ de torculari tuo. quib dñs
ds būdixit t. Memento qđ ipe seruieris in egypto. ꝛ liberauit
te dñs ds tuus. Et ideirco ego nunc ꝑcipiam t. Si aut
dixit nolo egredi eo qđ diligat te ꝛ domū tuam. ꝛ bñ sibi a
pud te ee sentiat: assumes subulam ꝛ perforabis aurem eius
in ianua domus tue. ꝛ seruiet tibi usq; in sempiternum. Ancille
q̃q; similit faties. ñ auerties ab eis oculos tuos q̃ndo dimi
seris eos liberos. q̃m duplo mercedem mercenarii ꝑ vi. an
nos seruiuit t ut būdicat t dñs ds tuus in cunctis opib
que agis. Primogenita tua que nascent in armen
tis ꝛ ouibz tuis. quicquid ē sexus masculini sēctificabis dño de
tuo. Non operaberis in primogenito bouis. ꝛ ñ tondebis pri
mogenita ouium. In conspectu dñi dei tui comedes ea per
annos singlos in loco quem elegit dñs tu ꝛ domus tua.
Si autem habuerit maculam ꝛ uel claudum fuit uel
cecum. aut in aliqua parte deforme uel debile ñ im
molabitur dño de tuo. s; intra portas tuas comedes il
lud. tam mundus q̃m īmundus similit uescent eis q̃si
caprea ꝛ ceruo. Hoc solum obseruabis ut sanguinē eo
rū comedas. s; effundas in terram sicut aquam.

Obserua mensem nouarū fruguū. ꝛ uer ꝑ hīc ꝑpil
ut facias phase dño deo tuo. q̃m in isto mēse eduxit
te dñs ds tuus de egypto nocte. Immolabisq; phase dño
deo tuo de ouibz ꝛ de bobz in loco quem elegit dñs ds tuus.
ut habitet nomen eius ibi. Non comedes in eo panē fermen
tatū. Septem diebz comedes absq; fermento afflictionis pa
nem. q̃m in pauore egressus es de egypto ut memineris
diei egressionis tue de egypto omībz diebus uite tue. s;
apparebit fermentatū in omnibz finibus tuis. vii. diebus.
ꝛ ñ remanebit de carnibz eius qđ īmolatū ē uespe in die
ꝑmo mane. Non potes īmolare phase in qualibet urbi
um tuaꝝ q̃m dñs ds tuus daturus ē t. s; in loco quē ele
git dñs ds tuus ut habitet nomen eius ibi īmolabis phase
uespe ad occasum solis q̃n egressus es de egypto ꝛ coqs
ꝛ comedes in loco quem elegerit dñs ds tuus. manecq;
consurgens uade in tabernacula tua. Sex diebz comedes
azima. ꝛ in die. vii. qz collecta est dño deo tuo ñ faties op.
Septem ebdomadas numerabis t ab ea die qua falcem
in segetē miseris. ꝛ celebrabis diem festum ebdomadarū
dño deo tuo oblationē spontaneam manus tue quam
offeres iuxta būdictionem dñi dei tui. ꝛ epulabis coram
dño ds tuo tu ꝛ filius tuus. ꝛ filia. seruus ꝛ ancilla. ꝛ leui
tes qui est intꝝ portas tuas. ꝛ aduena pupillus ꝛ uidua
a qui morant mēcum in loco quem elegerit dñs ds tuus
ut habitet nomen eius ibi. ꝛ recordabis q̃m seruus fue
ris in egypto. custodiesq; ac faties que precepta sunt.
Sollempnitatē dꝫ tabernaculoꝝ celebrabis p vii. dies q̃n
collegis de area ꝛ torculari fruges tuas. ꝛ epulabis in fe
stiuitate tua tu ꝛ filius tuus. ꝛ filia. seruus ꝛ ancilla. le
uites dꝫ. ꝛ aduena pupillus ꝛ uidua qui intꝝ portas tu
as sunt. Septem diebz dño deo tuo festa celebrabis in
loco quem elegit dñs. būdicetq; te dñs ds tuus in cunc
tis fructibz tuis. ꝛ in omī ope manuū tuaꝝ. eris q; in leti
cia. Tribz uicibz p annum apparebit omē masculinū
tuum in conspectu dñi dei tui in loco quem elegerit. in
sollempnitate azimoꝝ. ꝛ in sollempnitate ebdomadaꝝ.
ꝛ in sollempnitate tabernaculoꝝ. Non apparebit ad dñm
uacuus. s; offeret unusquisq; secūm qđ habuerit iuxta
būdictionem dñi dei sui quam dedit ei. Iudices ꝛ ma
gistros constitues in omībz portis tuis q̃s dñs ds tuus de
derit t p singulas tribz tuas. ut iudicent ppl̃m iusto iu
dicio. nec in alteram partem declinent. Non accipies p
sonam ñ munera. qz munera excecant oculos sapientum
ꝛ mutant uba iustoꝝ. Iuste qđ iustum ē ꝑsequeris.
ut uiuas ꝛ possideas ter̄am quam dñs ds tuus dabit tibi.

Non plantabis lucum ꝛ omne arborem iuxta al
tare dñi dei tui. nec faties t atq; constituet statuas que
odit dñs ds tuus. Non immolabis dño deo tuo bouē
ꝛ ouem in quo ē macula aut quippiam uitii. qz abho
minatio ē dño deo tuo.

Cum ceperit fuerit in. xvi. ciuitatibz tuis quas dñs ds tuus
apud te mēm unam portaꝝ tuaꝝ q̃m dñs ds tuus
dabit t ut aut mulier qui faciant malū in conspe
ctu dñi dei tui. ꝛ transgrediant pactum illius. ut ua
dant ꝛ seruiant dis alienis. ꝛ adorent eos. solem ꝛ lu
nam ꝛ omnem militiam celi que ñ ꝑcepi. ꝛ hoc t fuerit
nuntiatū. audieroq; unusquisq; diligenter ꝛ uerum ee
reperierit. ꝛ abhominatio facta est in isr̄l: educet uirū
ac mulierē qui rem sceleratissimam ꝑpetrauerunt ad
portas ciuitatis tue. ꝛ lapidibz obruentur. In ore autē
duoꝝ uel trium testium ꝑibit qui mortiet. Nemo
occidetur uno contra se dicente testimonium. s; manus
testium ꝑma mittet eum. ꝛ manus reliqui ꝑpli erit
ma mittet ut auferas malum de medio tui. Si difficile
ambiguum apud te ee iudicium ꝑspexeris. inter
sanguinem ꝛ sanguinē. causam ꝛ causam. lepm ꝛ non
lepram. ꝛ iudicium intra portas tuas uideris uerba va
riari. surge ꝛ ascende ad locum quem elegerit dñs ds
tuus. uenies q; ad sacerdotes leuitici generis. ꝛ ad iudi
cem qui fuerit illo tempe. quereisq; ab eis. Qui iudica
bunt tibi iudicii ueritatem. ꝛ facies q̃cunq; dixerint
qui ꝑsunt loco quem elegerit dñs. ꝛ docuerint te ut
legem eius sequaris sententiam eoꝝ. nec declinabis ad
dexteram uel ad sinistram. Qui autem superbierit
nolens obedire sacerdotis imperio qui eo tempe mini
strat dño deo tuo ꝛ decreto iudicis monet homo ille.
ꝛ auferes malum de isr̄l. cunctusq; ꝑpls audiens ti
meat. ꝛ nullus deinceps intumescat superbia.

Cum ingressus fuis terram quam dñs ds tuus dabit
tibi. ꝛ possederis eam. habitaueris q; in ea. ꝛ dixeris
constituam sup me regem sicut omēs hītes p circuitū
nationes. eum constituet quem dñs deus tuus elegit
de numero fratrum tuoꝝ. Non poteris alienum gene
re hominem regem facere. qui ñ sit frat tuus. Cumq; fu
erit constitutus. ñ multiplicabit sibi equos. ñ reducet

. C. xlv.

C xlvi.

ppl̄m in egyptum equitat̄ numero subleuat̄. ꝓterum
cum dñs precepit uobis. ut nequaq̄m ampliꝰ p eandē uiā
reuertamini. Non habebit uxores plurimas que illiciant
animam eius. neq; argenti ⁊ auri īmensa pondera. Post
quam autem sederit in solio regni sui describet sibi deu
teronomiū legis hunc in uoluminē. accipiens exemplar
a sacerdotib; leuitice tribꝰ ⁊ habebit secum. leget q; illud
omnib; diebus uite sue. ut discat timere dñm dñm suum.
⁊ custodire uba ⁊ cerimonias eius. que in lege ꝓcepta sunt.
Ne elevetur in superbiam sup fr̄es suos. neq; declinet in
partem dextram ut sinistram. ut longo tempe regnet ipe
⁊ filii eius sup israhel. Non habebunt sacerdotes ⁊ leuite
⁊ omnes qui de eadem tribu sunt partē ⁊ hereditatē cum
reliquo israhel. q; sacrificia dñi ⁊ oblationes ei comedent. ⁊ nu
chil aliud accipiant de possessione fr̄m suoꝝ. Ipse enim
ipe est hereditas eoꝝ sicut locutus est illis. Hec erit iu
dicium sacerdotum a pplō ⁊ ab his qui offerunt uictimas.
Siue bouem siue ouem immolauerint dabunt sacerdoti
armum ac uentriculum. primitias frumenti uini ⁊ olei
⁊ lanarum partem ex omnium tonsione. ipsum enim elegit
dñs de cunctis tribubus tuis ut stet ⁊ ministret nomi
ni dñi ipe ⁊ filii eius in sempit̄num. Si egressus leuites
de una tribuum tuaꝝ ex omni israhel in qua habitat ⁊ uo
luerit uenire desiderauit locum quem elegit dñs minus
bit in nomine dñi dei sui sicut omnes fr̄es eius leuite q
stabunt ibi coram dño. Partem ciboꝝ eandē accī
piet q̄m ceteri. excepto eo q̄d in urbe sua ex patrīa ei suc
cessione debetur. Quando ingressus fueris terram q̄m
dñs ds tuus dabit tibi. cave ne imitari uelis abhomi
nationes illarum gentium. nec inueniat̄ in te qui lustret
filium suum aut filiam ducens pignem. aut qui ariolos
fuscitetur. ⁊ obtemperet sompnia atq; augura. ne sit male
ficus neq; incantator. nec phitones consulat. aut diuinos
⁊ querat a mortuis ueritatem. Omnia enim hec abhomina
tur dñs. ⁊ pp istum scelera delebit eos in introitu tuo.
Perfectus eris ⁊ absq; macula cum deo tuo. Hentes iste q̄s
possidebis tiam auguriis ⁊ diuinos audiunt. tu autem a
dño deo tuo aliter instituit ei

xxi.

Prophetam de gente tua ⁊ de fr̄ibꝰ tuis sicut me suscita
bit ⁊ dñs deus tuus. ipsum audies ut petisti a dño de
tuo in oreb. q̄n congregatio congregata est atq; dicebas. Ultra
n audiam uocem dñi dei mei ⁊ ignem hunc maximum
amplius n uidebo ne moriar. Et ait dñs mihi. Bene oia
sunt locuti. Prophetam suscitabo ei de medio fr̄m suoꝝ si
milem tui ⁊ ponam uba mea in ore eius. loquetur ad eos
omnia que ꝓcepero illi. Qui autem uba eius que loquet̄ in
nomine meo audire noluerit. ego ultor existam. Pro
pheta autē qui arrogantia deprimatur noluerit loqui
in nomine meo que ego n ꝓcepi illi ut diceret aut ex no
mine aliorum deorum mutuetur. Qđ si tacita cogitatione res
pondeat. quo in possim intelligere uerbum qđ n est locutus
dñs hoc habebis signum. Qđ in nomine dñi ipsa ille locu
tus fuerit ⁊ n euenerit. hoc dñs n locutus est. sed p tumore
animi sui ipsa confinxerit. ⁊ ideo n timebis eum. Cum
dispserdit dñs ds tuus gentes quarum t traditurus es tibi.
⁊ possederis eas habitaueris q; in urbibus eius ⁊ in edibus
eius. separabis t in medio tui q̄m dñs ds tuus da
bit t in possessionem. sternes q; diligenter uiam. ⁊ in tres
equales partes totam terre tue quam dabit tibi dns. ut habe
at e unusquisq; pfugus ē quo possit eua
dere. Hec erit lex homicide fugientis. cuius uita seruan
da ē. Qui percusserit proximū suum nesciens. ⁊ qui heri ⁊
nudiustertius nullum cum eo habuisse odium comprobat̄.
si abisse cum eo in siluam ad ligna cedenda. ⁊
in succisione ligni securis fuerit lapsa manu. ferrumq;
lapsum de manubrio amicum eius percusserit ⁊ occiderit.
hic ad unam supradictarum urbium confugiet ⁊ uiuet.
ne forte proximus eius cuius effusus est sanguis dolore stimu
latus persequatur ⁊ apprehendat eum. si longior fuerit uia. ⁊
percutiat animā eius qui n est reus mortis. q; nullum o
dium contra eum qui occisus ē p̄mis habuisse monstrat̄.
Ideo ꝓcipio t ii. iii. ciuitates eq̄l' int̄ se spacio factas. Cū aut̄
dilatauerit dñs ds tuus fines tuos sicut iurauit patribꝰ
tuis. ⁊ dederit t cunctam tiam q̄m eis pollicitus ē. si tamē
custodieris mandata eius ⁊ feceris que hodie ꝓcipio t
ut diligas dñm deum tuum ⁊ ambules in uiis eius omni tēpe
addes t tres alias ciuitates. ⁊ supdictarum trium urbium
numerū duplicabis ut n effundatur sanguis innoxius i
medio tre quam dns ds tuus dabit t possidendam. ne his
sanguinis reus. Si quis autem odio hūs proximum suum
insidiatus fuerit iste eius surgensq; percusserit eum ⁊ mor
tuus fuit. fugiet q; ad unam de supdictis urbibꝰ mittent se
maiores ciuitatis illius. ⁊ arripient eum de loco refugii. tradent
q; in manus proximi cuius sanguis effusus ē. ⁊ morietur nec
misereb̄is eius ⁊ auferes sanguinem noxium de isr̄ ut bñ
sit t. Non assumes ⁊ transferes fines proximi tui quos
fixerunt priores in possessione tua q̄m dñs ds tuus dabit
tibi in tra q̄m accepis possidendam. Non stabit testis u
nus contra aliquem quecunq; illud peccatum ⁊ facinus fuer.
i; in ore duoꝝ aut trium testium stabit omne uerbum. Si
steterit testis mendax cont̄ hominē accusans eum p̄uari
cationis stabunt ambo. quoꝝ causa est ad dñm in conspe
tu sacerdotum ⁊ iudicum qui fuerint in diebꝰ illis. Cumq;
diligentissime perscrutati inuenerint falsum testem di
xisse contra fratrem suum mendacium. reddant ei sicut
fr̄i suo facere cogitauit. ⁊ auferes malum de medio tui.
ut audientes ceteri timorem habeant. ⁊ nequaq̄m talia au
deant facere. Non misereb̄is eius. i; animam p animā.
oculum p oculo. dentem p dente. manum p manu. pedem p

C. xv.

Si exieris ad bellum xxii. pede exiges.
contra hostes tuos. ⁊ uideris equitatum ⁊ currus ⁊ ma
iorem q̄m tu habes aduersarii exercitus multitudinem. n
timebis eos q; dñs ds tecum est qui eduxit te de tra e
gypti. Appropinquante aut̄ iam ꝓlio. stabit sacerdos
ante aciem. ⁊ sic loquetur ad pplm. Audi isr̄. Vos ho
die contra inimicos uros pugnam cōmittitis. non pti
mescat cor uestrum. nolite metuere. nolite cedere. n formi
detis eos q; dñs ds uē in medio uri est. ⁊ p uobis cont̄
aduersarios dimicabit. ut eruat uos de periculo. Ducesq;
q; p singlas turmas audiente exercitu p̄clamabunt. Qs
est homo qui edificauit domū nouam. ⁊ n dedicauit
eam. uadat ⁊ reuertatur in domū suam ne forte mo
riatur in bello. ⁊ alius dedicet illam. Quis ē homo qui
plantauit uineam. ⁊ necdū fecit eam ēe communē. ⁊ de
qua uelit omnibꝰ uescat. uadat ⁊ reuertatur in domum
suam ne forte moriatur in bello. ⁊ alius homo ea fun
gatur officio. Quis est homo qui desponsauerit uxorem
⁊ n accepit eam. uadat ⁊ reuertatur in domū suam ne fo
rte moriat in bello. ⁊ alius homo accipiat eam. Hec du
ces addent reliqua. ⁊ loquentur ad pplm. Quis ē homo
formidolosi ⁊ corde pauido uadat ⁊ reuertatur in domū
suam. ne pauere faciat corda fr̄m suoꝝ sicut ipse timore
pterritus ē. Cumq; siluerint exercitus duces. ⁊ finem lo
quendi fecerint. singuli quiq; suos ad bellandum eximios
p̄ponent. Si quando accesseris ad expugnandam
ciuitatē. offeres ei primo pacem. Si receperit ⁊ aperuerit
t portas. cunctus pplus qui in ea ē salvabitur. ⁊ seruient
t sub tributo. Sin autem fedus inire noluerint ⁊ oppe
rire contra te bellum. ⁊ oppugnabis eam. Cumq; tra
diderit dñs ds tuus illam in manu tua. percutiesq; omne

qđ in ea genꝰ masculum ẽ in ore gladꝰ absq; mulierꝫ infantibꝫ ꝫ iumentis ꝫ cęteris que in ciuitate sunt omnem predam ęreditu diuides. ꝫ comedes de spoliis hostium tuoꝝ quem dñs deꝰ tuus dedit tibi. Sic fac̃ cunctis ciuitatibꝫ que a te pcul valde sunt ꝫ nō sunt de hiis urbibꝫ quas in possessionem accepturus es. De his autem ciuitatibꝫ que dabunt̃ tibi mullum omnino pmittes uiuere. sꝫ intersiues in ore gladꝰ ethęum ꝫ chananęum. ꝫ amorreum. ꝫ chananęū. ꝫ pherezęum. ꝫ euęum ꝫ iebusęum. sicut pcepit tibi dñs deus tuus. ne forte uos doceant facere cunctas abhominationes quas ipi operati sunt dñs suis. ꝫ peccetis in dñm deum.

Quando obsederis ciuitatem multo tempꝫ ꝫ impugnationibꝫ circumdederis ut expugnes eam. nō succides arboꝝ de quibꝫ uesci potes. nō securibꝫ p circuitū delebis nastare regionem. ẽm lignum est. ꝫ nō homo. nec potest bellantium contra te augere numerū. Si qua autē ligna nō sunt pomifera. sꝫ agrestia ꝫ in escas apta usui. succide ꝫ instrue machinas donec capias ciuitatē que contra te dimicat.

Quando inuentum fuerit in terra quam dñs deus tuus daturus ẽ tibi. hominis cadaꝫ uer occisi. ꝫ ignoratur occidꝰ rei. egrediens̃ maioꝝ ꝫ natu ꝫ iudices tui. ꝫ metient̃ a loco cadaueris singulas p circuitū ciuitatis. ꝫ quam uicinioꝝ esse pspexerint. seniores ciuitatis eius tollent uitulam de armento que nō traxerit iugum. nec terram scidit uomere. ꝫ ducent eam ad uallem asperam atq; saxosam. que nunq̃m arata est nec sementē recepit. ꝫ cedent ui ea cerui et uitule. Accedentq; sacerdotes filii leui quos elegit dñs deus tuus ut ministrent ei ꝫ benedicant in nomine eius. ꝫ ad ipsum omnis negotii ꝫ quicquid mundum aut immundū sit iudicet. ꝫ uicini erunt maioꝝ natu ciuitatis illius ad interfectum. lauabuntq; manus suas super uitulam que in valle occisa est ꝫ dicent. Manus nre nō effuderunt hunc sanguinem. nec oculi uiderunt. ignosce populo tuo israel quem redemisti dñe. ꝫ ne reputes sanguinem innocentē in medio populi tui israel. ꝫ auferet̃ ab eis reatus sanguinis. tu autē innocens eris ab innocentis cruore qui fusus est. cum feceris quod pcepit dñs.

Si egressus fuis ad pugnam contra inimicos tuos. ꝫ tradiderit eos dñs deus tuus in manu tua capiasq; captiuos. ꝫ uideris in numero captiuoꝝ mulierem pulchram. ꝫ adamaueris eam. uoluerisq; uxorem habere. introduces in domū tuam. Que radet capillum ꝫ circumcidet ungues. ꝫ deponet uestem in qua capta est. sedensq; in domo tua flebit patrem suum ꝫ matrem uno mense. ꝫ postea intrabis ad eam. dormiesq; cum illa. ꝫ erit uxor tua. Sin autē postea nō placuerit in animo tuo dimittes eā liberam. nec uendere poteris pecunia. nec opprimere p potentiam. eo quod humiliaueris eam.

Si habuerit homo uxores duas. unam dilectam ꝫ alteram odiosam. genuerintq; ex ea liberos. ꝫ fuerit filius odiose primogenitus. uoluerintq; substantiam suam inter filios dividere. nō poterit filium dilecte facere primogenitum. ꝫ preferre filio odiose. sꝫ filium odiose fatebit primogenitum. dabitq; ei de his que habuerit cuncta duplicia. Ipse est enim principium liberoꝝ eius. ꝫ huic debentur primogenita.

Si genuerit homo filium contumacem ꝫ protervum qui nō audiat patris ac matris imperium. ꝫ coerciti obedire contempserit. apprehendent eum ꝫ ducent ad seniores ciuitatis illius ꝫ ad portam iudicii. dicentq; ad eos. filius noster iste protervus ꝫ contumax est. monita nra audire contemnit. comessationibus uacat ꝫ luxurie atq; conuiuiis. lapidibꝫ eum obruent ppli ciuitatis. ꝫ morietur. ut auferatis malum de medio uestrū. ꝫ timebit israel audietq; perhorrescat.

Quia do peccauerit homo qđ morte plectendū ꝫ adiudicatus morti appensus fuerit in patibulo. nō pernabit cadaꝫ uer eius in ligno. sꝫ in eadem die sepelietur. eo quia maledictus a deo est. qui pendet in ligno. ꝫ nequaq̃m contaminabis terram tuam quam dñs deus tuus dabit tibi in possessionem.

C. xxij.

Non uidebis bouem fratris tui aut ouem errantes ꝫ prohibebis. sꝫ reduces fratri tuo. eam si nō est propinquus frī tui nec noscis eum. ducesq; in domum tuam ꝫ erunt apud te quamdiu quęrat eum frater tuus ꝫ recipiat. Similiter facies de asino ꝫ de uestimento. ꝫ de omni re fratris tui que perierit. si inueneris eam ne negligas qđ alienam. Si uideris asinum fratris tui aut bouem cecidisse in uia. nō despicies. sꝫ sublevabis cum eo.

Non induetur mulier uestimento uirili. nec utetur uestę feminea. abhominabilis enim apud dñm est qui facit hec.

Si ambulans p uiam in arbore uel in terra nidum auis inueneris. ꝫ matrem pullis uel ouis desuper incubantem. nō tenebis eam cum filiis. sꝫ abire patieris captos tenens filios ut bene sit tibi ꝫ longo uiuas tempore.

Cum edificaueris domū nouam. facies murum tecti per circuitum. ne effundatur sanguis in domo tua ꝫ sis reus lapsu alterius ꝫ precipitij ruentis.

Non seres uineam tuam alio semine ne ꝫ semen quod seminasti. ꝫ que nascuntur ex uinea pcreantur.

xxiij.

Non arabis in boue simul ꝫ asino.

Non indueris uestimento qđ ex lana linoq; contextum est. fimbrias in tribus angulis pallii quo operiris.

Si duxerit uir uxorem ꝫ postea eam odio habuerit. quęlibetq; occasionis quibꝫ eam diffamet eam obtuleris ei nomen pessimum ꝫ dixerit. uxorem hanc accepi ꝫ ingressus ad eam non inueni uirginem. tollent eam pater ꝫ mater eius ꝫ ferent secum signa uirginitatis eius ad seniores urbis qui in porta sunt ꝫ dicet pater. filiam meam dedi huic uxorem. cui eā odio habuit imponit ei nomen pessimum ut dicat nō inueni filiam tuam uirginem. ꝫ ecce hec sunt signa uirginitatis mee filie. Expandent uestimentum coram seniorib; ciuitatis. apprehendentq; seniores urbis illius. et uerberabunt eum. condemnantes illum insup. c. siclos argenti quos dabit patri puelle eo quod diffamauit nomen pessimum super uirginem israel. habebitq; eam uxorem. ꝫ nō poterit dimittere omni tempore uite sue. Qđ si uerum ẽ qđ obicit. ꝫ nō est in puella inuenta uirginitas. educent eam extra fores domus patris sui. ꝫ lapidibꝫ obruent eam uiri ciuitatis eius ꝫ morietur. eo quod fecerit nefas in israel ut fornicata sit in domo patris sui. ꝫ auferes malum de medio tui.

Si dormierint uir cum uxore alterius. utiq; morientur. id est adulter ꝫ adultera. ꝫ auferes malum de israel.

Si puellam uirginem desponderit uir ꝫ inuenerit eam aliquis in ciuitate ꝫ concubuerit cum ea. educes utrumq; ad portam ciuitatis ꝫ lapidibꝫ obruentur. puella qr nō clamauit cum esset in ciuitate. uir qr humiliauit uxorem proximi sui. ꝫ auferes malum de medio tui.

Si autem in agro reperierit uir puellam que desponsata est. ꝫ apprehendens concubuerit cū ea. qui morietur solus. puella nichil patietur mali. nec ē rea mortis. eo quod sicut latro consurgit contra fratrem suum ꝫ animam eius occidit. ita ꝫ puella pressa ē. Sola erat in agro clamauit ꝫ nullus affuit qui liberaret eam.

Si inuenerit uir puellam uirginem que nō hꝫ sponsum ꝫ apprehendens concubuerit cum ea. ꝫ res ad iudicium uenit. dabit qui dormiuit cum ea patri puelle. l. siclos argenti. ꝫ habebit eam uxorem. eo quod humiliauit illam. nec poterit dimittere eam cunctis diebꝫ uite sue.

C. xxiij. xxv.

Non accipiet homo uxorem patris sui. nec reuelabit operimentū eius.

Non intrabit eunuchus attritus ut amputatis testiculis et abscisso uerendo ecclām dñi.

Non ingredietur mamzer hoc ẽ de scorto natus ecclām dñi usq; ad decimā generationem. Ammanites ꝫ moabites etiam post decimam generationē nō intrabunt in ecclām dñi in eternum. eo quod

erunt uobis occurrere cum pane ⁊ aqua in uia q̃ndo egressi estis de egypto. ⁊ qz conduxerunt contra te balaã filium beor de mesopotamia syrie ut malediceret t. ⁊ noluit dñs ds tuus audire balaam. uertitq; maledictionẽ eius in benedictionem tuam. eo qd diligeret te. ¶ Non facies eis pacem. nec quothers eis bonum cunctis diebz uite tue in eternum. ¶ Non abhominaberis ydumeum qz fr̃ tuus ẽ. nec egyptium. qz aduena fuisti in terra eius. Qui nati fuerint qz eis tertia generatione. ingredientur in ecclam dñi. Quando egressus fueris contra hostes tuos ad pugnam. custodies te ab omni re mala. ¶ Si fuerit inter nos homo qui nocturno pollutus sit somnio. egredietur extra castra. ⁊ si reuertetur prius quã ad uesperam lauetur aqua. ⁊ post solis occasum regredietur in castra. Habebis locum extra castra ad quem egrediaris ad requisita nate gerens paxillum in balteo. Cumq; sederis fodies p circuitum. ⁊ egesta humo opies quo reuelatus es. Dñs enim ds tuus ambulat in medio castroz ut te eruat. ⁊ tradat t tibi inimicos tuos ut sint castra tua scã. ⁊ nichil in eis appareat fedi tatis. ne derelinquat te. ¶ Non tradas seruum dño suo qui ad te confugit. habitabit tecum in loco qui ei placuerit. ⁊ in una urbium tuaz requiescet. nec contristes eum. ¶ Non erit meretrix de filiabz isrl. neq; scortator de filiis isrl. ¶ Non offeres mercedẽ prostibuli. nec pretium canis in domũ dñi dei tui quicquid illud ẽ qd uoueris. qz abhominatio est utrumq; apd dñm tuum. ¶ Non fenerabis fr̃i tuo ad usuram pecuniã. nec fruges nec quamlibet aliam rem. s; alieno. Fenerabis autem tuo absq; usura id qd indiget commodabis. ut benedicat tibi dñs ds tuus in omni ope tuo. in tra ad quam ingrederis possidendam. Cum uotum uoueris dño xxvi. deo tuo ne tardabis reddere. qz requiret dñs deus tuus illud. ⁊ si morat fr̃i reputabit t in peccm. Si nolueris polliceri absq; peccto eris. qd autem egressum ẽ semel de labiis tuis obseruabis. ⁊ facies sicut promisisti dño deo tuo ⁊ppria uoluntate ⁊ore tuo locutus es. ¶ Ingressus uineam proximi tui comedes uuas quantum tibi placuerit. postea autem ne efferes tecum. ¶ Si messueris segetem amici tui. frangis spicas. ⁊ manu conteres. falce autem ne metes. ¶ Si acceperit homo uxorem ⁊ habuerit eam. ⁊ non inuenerit gr̃iam ante oculos eius p aliquam feditatẽ. scribet libellum repudii. ⁊ dabit in manu eius. ⁊ dimittet eam de domo sua. Cumq; egressa alterum maritum duxerit. ⁊ ille oderit eam. dederitq; ei libellum repudii. ⁊ dimiserit eam de domo sua. ut certe mortuus fuerit. non potest prior maritus recipere eam in uxorem. qz polluta est. ⁊ abhominabilis facta est coram dño ne peccare facias terram tuam q dñs ds tuus t tradidit possidendam. Cum acceperit homo nup uxorem. ne procedet ad bellum. nec ei quippiam necessitatis iniungetur publice. s; uacabit absq; culpa domui sue ut uno anno letetur cum uxore sua. ¶ Non accipies loco pignoris inferiorem ⁊ superiore molam. qz animam tuam appositam t. ¶ Si deprehensus fuerit homo sollicitans fr̃em suum de filiis isrl. ⁊ uendito eo acceperit pretium interficietur. ⁊ auferes malum de medio tui. Obseruabis diligenter ne incurras in plagam lepre. s; facies quecunq; docuerint te sacerdotes leuite ex genere suo iuxta id qd p̃cepi eis. ⁊ impleto solicite. Mẽto que fecerit dñs deus tuus in maria in uia cum egrederemini de egypto. Cum messueris a primo tuo tritici aliqm quam debet tibi. ⁊ ingressus fueris domum eius ut pignus auferas s; stabis foris. ⁊ ille tibi proferet qd habuerit. ¶ Si autem pauper est. non pernoctabit apud te pignus. s; statim reddes ei ante solis occasum. ut dormiens in uestimento suo benedicat t. ⁊ habeas iusticiam coram dño deo tuo. ¶ Non negabis mercedem indigentis ⁊ pauperis fr̃is tui. siue aduene qui tecum morantur in terra ⁊ intra portas tuas ẽ. s; eadem die reddes ei pretium laboris sui. ante solis occasum qz pauper est ⁊ ex eo sustentat animam suam. ne clamet contra te ad dñm. ⁊ reputetur tibi in peccm. ¶ Non occidentur patres p filiis. nec filii p patribz. s; unusquisq; p peccato suo morietur. ¶ Non peruertes iudicium aduene ⁊ pupilli. ¶ Non auferes pignus uidue uestimentum. memento qd seruieris in egypto ⁊ eruerit te dñs ds tuus inde. xxvii. Ideo precipio tibi ut facias hanc rem. Quando messueris segetem in agro tuo ⁊ oblitus manipulum reliqueris. si reuerteris ut tollas eum. s; aduenam ⁊ pupillum ⁊ uiduam auferre patieris. ut benedicat t dñs ds tuus in omni ope manuum tuaz. ¶ Si frugem colligeris oliuarum quicquid remanserit in arboribz. si reuerteris ut colligas. s; relinques aduene pupillo ⁊ uidue. ¶ Si uindemiaueris uineam tuam. si colligeris remanentes racemos. s; cedent in usus aduene pupilli ⁊ uidue. Memento qd ⁊ tu seruieris in egypto. Et ideo precipio t ut facias hanc rem. ¶ Si fuerit causa inter aliquos ⁊ impellauerint iudices quem iustum esse perspexerint. illi iustitie palmam dabunt. quem iniquum condempnabunt impietatis. Si autem eum qui peccauit dignum iudicauerint plagis. prosternent ⁊ facient coram se uerberari. p̃ mensura peccati erit ⁊ plagarum modus. ita dumtaxat ut quadragenarium numerum si excedant. ne fede laceratus ante oculos tuos abeat fr̃ tuus. ¶ Non ligabis os bouis terentis in area fruges tuas. ¶ Quando habitauerint fratres simul. ⁊ unus ex eis absq; liberis mortuus fuerit. uxor defuncti non nubet alteri. s; accipiet eam fr̃ eius ⁊ suscitabit semen fr̃i sui. ⁊ primogenitum ex ea filium nomine illius appellabit ut non deleatur nomen eius ex israel. Si autem noluerit accipere uxorem fr̃i sui que ei lege debetur. ibit mulier ad portam ciuitatis. ⁊ interpellabit maiores natu. dicetq; Non uult fr̃ uir meus suscitare semen fr̃i sui in israel. nec me in coniugium sumere. Statimq; arcessent eum facient. ⁊ interrogabunt. Si responderit nolo eam in uxorem accipere. accedet mulier ad eum coram senioribz. ⁊ tollet calciamentum de pede eius. spuetq; in faciem illius. ⁊ dicet. Sic fiet homini q̃ non edificat domum fr̃i sui. Et uocabit nomen illius in israel. domus discalciati. xxviii. Si habuerint inter se uirgum uir. ⁊ uxor contra alterum rixam ceperit. uolensq; uxor alterius eruere uirum suum de manu fortioris. miserit manum suam ⁊ apprehenderit uerenda eius. abscides manum illius. nec flectetur supra eam ulla misericordia. ¶ Non habebis in sacculo diuersa pondera. maius ⁊ minus. nec erit in domo tua modius maior ⁊ minor. Pondus habebis iustum ⁊ uerum. ⁊ modius equalis ⁊ uerus erit t. ut multo uiuas tempore super terram quam dñs ds tuus dederit t. Abhominabitur enim dñs eum qui facit hec. ⁊ auersatur omnem iniusticiam. Memento que fecerit t amalech in uia quando egrediebamini ex egypto. quomodo occurrerit t. ⁊ extremos agminis tui qui lassi residebant cecidit. quando tu equitas fame ⁊ labore confectus. ⁊ non timuerit dñm. Cum ergo dñs ds tuus dederit t requiem. ⁊ subiecerit t cunctis p circuitum nationes in terra qm tibi pollicitus ẽ. delebis nomen eius sub celo. Cauе ne obliuiscaris. xxix. Cum intraueris terram quam dñs ds tuus t datus est possidendam. ⁊ obtinueris eam atq; habitaueris in illa. tolles de cunctis frugibz tuis primitias ⁊ ponesin cartallo. pgesq; ad locum quẽ elegerit dñs ds tuus ut ibi inuocetur nomen eius. accedesq; ad sacerdotem qui fuerit in diebz illis. ⁊ dices ad eum. Profiteor hodie coram dño deo tuo qd ingressus sum terram p

C. xxb.

C. xxbi.

qua iurauit patribꝫ nr̄is ut daret eam nobis. Suscipi
ensq; sacerdos cartallum de manu ei⁹ ponet ante altare
dñi dei tui. & loquetur in conspectu dñi dei tui. Syrus p
sequebat patrem meum qui descendit in egyptū. & ibi pe
regrinatus est in paucissimo numero. ci⁹q; in gentē mag
nam & robustam. & infinite multitudinis. Afflixerunt
nos egyptii. & posuerunt imponentes onera grauissima
& clamauimus ad dñm deum patrum nr̄orum qui audi
uit nos. & respexit humilitatem nr̄am & laborem atq; an
gustias. & eduxit nos de egypto in manu forti & brachio ex
tento. in ingenti pauore in signis atq; portentis. & intro
duxit ad locum istum. & tradidit nobis terram lacte & mel
le manantem. & ideo nunc offero primitias frugū terre
quā dñs dedit mihi. & dimittet eas in conspectu dñi dei tui
adorato dño deo tuo. & epulabis in omnibꝫ bonis que dñs
ds tuus dederit tibi & domui tue tu & leuites & aduena qui te
cum est. Quando compleueris decimam frugum tuarum
anno decimarum tertio. dabis leuite & aduene & pupillo &
uidue ut comedant intra portas tuas. & saturentur. loquisq;
in conspectu dñi dei tui. Abstuli qđ sanctificatum est de domo me
a. & dedi illud leuite & aduene pupillo & uidue sic mihi sti
sti mihi. nō preterui mandata tua. nec illum oblitus impiis tui
s comedi ex eis in luctu meo. nec separaui ea in qualibet i
munditia. nec expendi ex his quicquā in re funebri. obe
diui uoci dñi dei mei. & feci omnia sicut precepisti mihi.
Respice de sanctuario tuo de excelso celoꝝ habitaculo. & be
nedic populo tuo isti. & terre quam dedisti nobis. sicut iura
sti patribus nr̄is. terram lacte & melle manantem. Hodie dñs
ds tuus p̄cepit tibi ut facias mandata hec atq; iudicia. ut
custodias & impleas ea ex toto corde tuo & ex tota aīa tua.
Dñm elegisti hodie ut sit tibi ds. & ambules in uiis eius. & cu
stodias ceremonias illius. & mandata atq; iudicia & obedi
as ei imperio. Et dñs elegit te hodie ut sis ei populus peculiaris
sicut locutus est tibi. & custodias omnia p̄cepta eius. & faciet te
excelsiorem cunctis gentibꝫ quas creauit in laudem & nomi
ni & gloriam suam. ut sis populus dñi dei tui sicut locutus est tibi. Precep
it autē moyses & seniores isti populo dicentes. Custodite om̄e
mandatum qđ precipio uobis hodie. Cumq; transieris iordanem
in terra quam dñs ds tuus dabit tibi. erige tibi lapides grandes
& calce linitos. ut possis in eis scribere omnia
uerba legis hui⁹ manifeste. transmisso ut transeas in terram
quā dñs ds tuus dabit tibi. terram lacte & melle manantem.
sicut iurauit patribus tuis. Quādo ergo transieris iordanem
erigite lapides quos ego hodie precipio uobis in monte he
bal. & delinitos eos calce. & edificabis ibi altare dño deo tuo de
lapidibꝫ quos ferrum non tetigit. & de saxis informibꝫ & impo
nes super eos holocausta dño deo tuo & immolabis ho
stias pacificas. comedesq; ibi & epulaberis coram dño deo tu
o. & scribes super lapides omnia uerba legis huius plane & lucu
de. Dixeruntq; moyses & sacerdotes leuitici ordinis ge
nus ad omnem israhel. Attende & audi israhel. Hodie factus es
populus dñi dei tui. audies uocem eius & facies mandata atq;
iustificationes quas ego precipio tibi. xxxc.

Precepitq; moyses populo in die illo dicens. Hi stabunt
ad benedicendum populo super montem garizim. iorda
ne transmisso. Symeon leui iudas. yssachar. ioseph. ben
iamin. Et ex regione illi stabunt ad maledicendum in
monte hebal. Ruben. gad. & aser. zabulon. dan & nepta
lim. Et pronunciabunt leuite. dicentq; ad omnes uiros
israhel. excelsa uoce. Maledictus homo qui facit sculptile. &
conflatile abhominationem dñi opus manuum artificum
ponitq; illud in abscondito. & respondebit omnis populus & dicet
amen. Maledictus qui non honorificat patrem suum & ma
trem. & respondebit omnis populus amen. Maledictus qui tras
fert terminos proximi sui. & respondebit omnis populus & dicet am̄.

Maledictus qui errare facit cecum in uia. & dicet
omnis populus. amen. Maledictus qui peruertit iudicium ad
uene. pupilli & uidue. & dicet omnis populus am̄. Maledictus
qui dormit cum uxore patris sui. & reuelat cooperturam lecti
patris sui. & dicet omnis populus am̄. Maledictus qui dor
mit cū oī iumento. & dicet omnis populus am̄. Maledictus
qui dormit cum sorore sua filia patris sui aut matris sue.
& dicet omnis populus am̄. Maledictus qui dormit cū socru su
a. & dicet omnis populus am̄. Maledictus qui clam percusse
rit proximum suum. & dicet omnis populus am̄. Maledictus qui
dormit cum uxore proximi sui. & dicet omnis populus am̄. Ma
ledictus qui accepto munere ut percutiat animam sangui
nis innocentis. & dicet omnis populus am̄. Maledictus qui non
permanet in sermonibꝫ legis huius. nec eos operatur. & dicet
omnis populus amen. Si autem audieris uocem dñi dei tui
ut facias atq; custodias omnia mandata eius. que ego precipio
tibi hodie. faciet te dñs ds tuus excelsiorem cunctis gen
tibus que habitant in terra. uenientq; super te benedictio
nes iste. & apprehendent te. Maledictus eris in ciuitate. maledi
ctus in agro. maledictum horreum tuum & maledicte reli
que tue. maledictus fructus uentris tui. & fructus terre tue ar
menta boum & greges ouium tuarum. maledictus eris ingredien
s. & maledictus egrediens. Mittet dñs super te famem & eiurium
& increpationem in omnia opera tua que fecerit donec conterat
te & pereat uelociter propter adinuentionem tuam pessimam in qua
reliquisti me. Adiungat tibi dñs pestilentiam donec consumat
te de terra ad quam ingrederis possidendam. percutiat te dñs e
gestate. febre. & frigore. ardore & estu. aere corrupto. ac ru
bigine. & persequatur te donec pereas. Sit celum quod super te est æne
um & terra quam calcas ferrea. Det dñs imbrem terre tue pul
uerem. & de celo descendat super te cinis donec conterat. Tra
dat te dñs corruendum ante hostes tuos. per unam uiam egr
diaris contra eos. & per septem fugas. & dispergaris per omnia regna ter
re. erisq; cadauer tuum in escam cunctis uolatilibꝫ celi & bestiis
terre & non sit qui abigat. Percutiat te dñs ulcere egyptio & parte co
poris pessima quam sterc⁹a digerunt. scabie & prurigine. ita ut
curari nequeas. Percutiat te dñs amentia & cecitate ac furore
mentis. & palpes in meridie sicut palpare solet cecus in tene
bris. & non dirigas uias tuas. omnibusq; temporibus calumpniam suffri

C. xxbij.

C. xxbiij.

neal. ⁊ oppugnarꝫ uolentia. nec habeal qui liberet te.
Vxorem accipias ⁊ alius dormiat cum ea. domum edi
ficeꝫ ⁊ ñ habiteꝫ in ea. plantes uineam ⁊ ñ uindemies
eam. Bos tuus immolet coram te. ⁊ ñ comedas ex eo. a
simus tuus rapiat in conspectu tuo. ⁊ ñ reddat tibi. oues tu
e dentur inimici tui ⁊ non sit qui te adiuuet. filii tui
⁊ filie tue tradantur alii pplo uidentibꝫ celi tui ⁊ defi
cientibꝫ ad conspectum eoꝝ tota die ⁊ ñ sit fortitudo in
manu tua. fructus terre tue ⁊ omes labores tuos come
dat pplꝰ quem ignoras. ⁊ sis semp calumpniã sustinens
⁊ oppressus cunctis diebꝫ ⁊ stupens ad uisum eoꝝ que u
debunt oculi tui. Percutiat te dñs ulcere pessimo in genu
bꝫ ⁊ in suris. sanariqꝫ ñ possis. a planta pedis usqꝫ ad ver
ticem tuum. Ducet te dñs ⁊ regem tuum quem constitu
eris sup te in gentem quã ignorasti tu ⁊ patres tui. ⁊
seruies ibi dñs alienis ligno ⁊ lapidi. ⁊ eris pauor et in pro
uerbium ac fabulam omnibꝫ pplis ad quos te introduxerit
dñs. Sementem multam iacies in terram. ⁊ modicũ con
gregabis. qꝫ locuste omnia deuorabunt. uineam plantabis
⁊ colies. ⁊ uinum ñ bibes. nec colliges ex ea quippiã qua
uastabit uermis. Oliuas habebis in omnibꝫ terminis
tuis. ⁊ ñ ungeris oleo. qꝫ defluent ⁊ pibunt. filios gñã
bis ⁊ filias. ⁊ ñ fruentur eis quos ducent in captiuitatem.
⁊ omes arbores tuas. ⁊ fruges terre tue rubigo consumet.
aduena qui tecum uersatꝰ in terra ascendet sup te. ⁊ eritꝫ
sublimior. tu autem descendes ⁊ eris inferior. ipe fenera
bit tibi. ⁊ tu ñ fenerabis ei. ipe erit in caput ⁊ tu in caudam.
⁊ uenient sup te omes maledictiones iste. ⁊ psequentes
apphendent te donec intereas. qꝫ ñ audisti uocem dñi di
tui. nec seruasti mandata eius ⁊ cerimonias quas man
dauit tibi. Et erunt in te signa atqꝫ pdigia ⁊ in semine
tuo usqꝫ in sempiternum eo qꝺ ñ seruieris dño deo tuo.
in gaudio cordisqꝫ leticia ppter omnium rerum habundan
tiam. Seruies inimico tuo quem immittet tibi dñs in fa
me ⁊ siti ⁊ nuditate ⁊ omni penuria. ⁊ imponet iugum
ferreum sup ceruicem tuam donec te conterat. Adducet
dñs sup te gentem de longinquo ⁊ de extremis finibꝫ terre
in similitudine aquile uolantis cum impetu cuius lin
gam intelligere ñ possis. gentem procacissimã que ñ defe
rat honorem seni. nec misereat parruli. ⁊ deuoret fruc
tum iumẽtoꝝ tuoꝝ ac fruges terre tue donec intereas. ⁊ non
relinquat tibi triticum uinum ⁊ oleum. armenta bouum.
⁊ greges ouium. donec te disperdat ⁊ conterat in cunctis
urbibꝫ tuis. ⁊ destruant tua muri tui firmi atqꝫ sublimes
in quibꝫ habebas fiduciam in omni terra tua. Obsidebis
intra portas tuas in omni terra quam dabit dñs dꝰ tuus tibi.
⁊ comedes fructum uentris tui. ⁊ carnes filiorum ac filiarum tu
arum quas dedit dñs dꝰ tuus in angustia ⁊ uastitate qua
opprimet te hostis tuus. Homo delicatus in te ⁊ luxurio
sus ualde inuidebit fratri suo ⁊ uxori que cubat in sinu suo.
ne det eis de carnibꝫ filiorum suoꝝ quas comedet eo qꝺ nichil
habeat in obsidione aliud ⁊ penuria qua uastauerint
te inimici tui. intra portas tuas. Tenera mulier ⁊ delica
ta que sup terram ingredi ñ ualebat nec pedis uestigium fi
gere ppter mollitiem ⁊ teneritudinem mentis nimiam in
uidebit uiro suo qui cubat in sinu eius sup filium ⁊ filiam carn
ibꝫ ⁊ ilibus secundarum que egrediuntur de medio feminum
eius. ⁊ sup liberis qui eadem hora nati sunt. comedent eos
clam pp rerum omnium penuriam in obsidione ⁊ tri
bulatione qua opprimet te inimicus tuus intra portas tuas. Si
si custodieris ⁊ feceris omia uerba legis huius que scripta sũt
in hoc uolumine. ⁊ timueris nomen eius gloriosum ⁊ terri
bile. hoc est dñm dñm tuum. augebit dñs plagas tuas ⁊
plagas seminis tui. plagas magnas ⁊ ppetuas. ⁊ infirmitates pessimas ⁊ ppetuas. ⁊ conuertet in te omnes afflic
tiones egypti quas timuisti ⁊ adherebunt tibi. Insuper ⁊ uni
uersos langores ⁊ plagas que sunt scripte in uoluimine
legis huius inducet dñs sup te donec te conterat. ⁊ rema
nebitis pauci numero. qui prius eratis sicut astra celi pre
multitudine quia non audisti uocem dñi dei tui. Et sicut ante
letatus est dñs sup uos bñ uobis faciens uos ⁊ multiplicans.
sic letabitur disperdens uos atq; subuertens. ut auferamini de ter
ra ad quam ingredieris possidendam. Dispget te dñs in omnes
pplos a summitate terre usqꝫ ad terminos eius. ⁊ seruies ibi dñs a
lienis quos ⁊ tu ignoras ⁊ patres tui. ligno ⁊ lapidibꝫ. In genti
bꝫ qꝫ illis ñ quiescet. nec erit requies uestigio pedis tui. Dabit
enim dñs ibi cor pauidum. ⁊ defluentes oculos. ⁊ animam mer
te consumptam. ⁊ erit uita tua quã pendens ante te. Timebis
nocte. ⁊ ñ credes uite tue. Mane dices quis mihi det uesperum. et
uespe quis mihi det mane. ppter cordis tui formidinem qua ter
reberis. ⁊ ppterea que uidebis oculis tuis. Reducet te dñs classibꝫ tuis egyptum per uiam de qua dixi tibi ut eam amplius ñ uide
res. Ibi uendere uos inimici tui in seruos ⁊ ancillas. ⁊ ñ erit
qui emat. Hec sunt uerba fœdis qꝺ precepit dñs moysi ut
ferret cum filiis isrl in terra moab preter illud fœdus qꝺ
cum eis pepigit in oreb. xxviii.

C. xxiv.

Vocauitqꝫ moysen omem isrl. ⁊ dixit ad eos. Vos uidistis
uniuersa que fecit dñs coram uobis in terra egypti pharaoni
⁊ omibꝫ seruis eius uniuersoqꝫ terre illi temptationes magnas
quas uiderunt oculi tui. signa illa portentaqꝫ ingentia. ⁊ ñ dedit
dñs uobis cor intelligens ⁊ oculos uidentes. ⁊ aures que possint
audire usqꝫ in presentem diem. Adduxit uos ex. annis q
desertũ ñ sunt attrita uestimenta uestra nec calciamenta pedum
uestrorum uetustate consumpta. Panem ñ comedistis. uinum
⁊ siceram ñ bibistis. ut sciretis qꝫ ipe est dñs dꝰ uester. Et uen
istis ad locum hunc egressusqꝫ est seon rex esebon. ⁊ og rex ba
san occurrens uobis ad pugnam. ⁊ percussimus eos. ⁊ tulimus
terram eorum ac tradidimus possidendam ruben ⁊ gad ⁊ dimidie
tribui manasse. Custodite ergo uerba pacti huius ⁊ implete ea.
ut intelligatis uniuersa que facitis. Vos statis hodie cuncti
coram dño deo uestro. principes uestri ac tribus. ⁊ maiores natu
atqꝫ doctores. omnis pplus isrl. liberi ⁊ uxores uestre. ⁊ aduene
qui tecum morantur in castris. exceptis lignorum cesoribus
⁊ his qui comportant aquam. ut transeas in fœdere dñi dei tui.
⁊ in iureiurando qꝺ hodie dñs deus tuus percutit tecum ut
suscitet te sibi in pplm. ⁊ ipe sit dñs tuus sicut locutus est
tibi. ⁊ sicut locutus est patribus tuis abraham ysaac ⁊ ia
cob. Nec solus uobis ego hoc fœdus ferio. ⁊ hec iuramen
ta confirmo. sed cunctis presentibus. ⁊ absentibus. Vos enim
nostis quomodo habitauerimus in terra egypti. ⁊ quomodo tran
sierimus per medium nationum quas transeuntes uidistis
abhominationes ⁊ sordes. id est ydola eorum. lignum ⁊ lapi
dem. aurum ⁊ argentum que colebant. ne forte sit in
ter uos uir aut mulier. familia aut tribus cuius cor
auertatur hodie a dño deo uestro. ut uadat ⁊ seruiat dñs
illarum gentium. ⁊ sit inter uos radix germinans fel ⁊ ama
ritudinem. Cumqꝫ audierit uerba iurationis huius. bñ
dicat sibi in corde suo dicens. Pax erit mihi ⁊ ambulo in
prauitate cordis mei. ⁊ assumat ebria sitientem. et
dñs ñ ignoscat ei. sed tunc quã maxime furor eius fu
met ⁊ zelus contra hominem illum. ⁊ sedeant super
eum omnia maledicta que scripta sunt in hoc uoluimi
ne. ⁊ deleat nomen eius sub celo. ⁊ conterat eum in
perditionem ex omnibꝫ tribubꝫ isrl. iuxta maledictio
nes que in libro legis huius ac fœderis continentur.
Dicetqꝫ sequens generatio ⁊ filii qui nascentur de ip
sis. ⁊ peregrinus qui de longe uenerit. uidentes plagas
terre illius. ⁊ infirmitates quibꝫ eam afflixerit deus
sulphure ⁊ sale ardore cõburens ita ut ultra ñ seta
tur. nec uirens quippiã germinet in eo. nõ pullum subter

lionul sedonie ⁊ gomorre adame ⁊ seboim ḡl dñs subuⁱ
tit in ira ⁊ furore suo. ⁊ dicent omēs gentes. Quare fecit
dñs sic huic. ⁊ que est hec ira furoris ei⁹ ⁊ indignacio ista. Et
respondebunt. Quia dereliquerunt pactum dñi qd̄ pepigit
cum patrib⁹ eor⁹ quōd eduxit eos de tra egypti ⁊ seruierunt
dīs alienis ⁊ adorauerunt eos quos nesciebant ⁊ q̄
bus ñ fuerant attributi. Idcirco uanis ē furor dñi cont̄
tram istam ut induceret sup eam omnia maledicta que in
hoc uolumine scripta sunt. ⁊ eiecit eos de tra sua in ira
in furore ⁊ in indignacione maxima ⁊ proiecit in tram alie
nā sic hodie ꝓbatur. abscondita dño deo nr̄o que manu
festa sunt nobis ⁊ filiis nr̄is usq; in ēternum ut faciamus
omnia mandata legis huius. Cum ḡ uenerint sup te omēs ser
mones isti. benedictio siue maledictio quam ꝓposui in conspe
ctu uro. ⁊ ductus penitudine cordis tui in uniuersis gentib⁹
in quas dispsit te dñs deus tuus ⁊ reuersus fueris ad eum ⁊
obedieris eius imperiis sicut ego hodie ꝑcipio ē cum filiis tu
is in toto corde tuo ⁊ in tota anima tua. reduxerit te dñs de
captiuitate tua ac miserebit tui. ⁊ rursum congḡabit te
de cunctis pplis in quos te ante dispsit. Si ad extremum celi fu
eris dispsatus inde te reuocabit dñs ds tuus ⁊ assumet atq;
introducet in tram quam possederunt patres tui ⁊ obtine
bis eam. ⁊ benedicent tibi maiores tuos ē te fauet q̄m fue
runt patres tui. Circumcidet dñs deus tuus cor tuum. et
cor seminis tui ut diligas dñm deum tuum in toto corde tu
o ⁊ in tota anima tua. ut possis uiuere. Omēs aut̄ male
dictiones has conuertet sup inimicos tuos ⁊ eos qui od
erunt te ꝙsecuntur. tu autem reuerteris ⁊ audies uocē
dñi dei tui. faciesq; omnia mandata que ego ꝑcipio tibi
hodie ⁊ habundare te faciet dñs deus in cunctis op⁹ manu
um tuarū. in sobole uteri tui. ⁊ in fructu iumēt⁹ tuor⁹
in ubertate tre tue ⁊ in uberum omnium largitate. Reū
tet enim dñs ut gaudeat sup te in oñib⁹ bonis. sicut ga
uisus est in patrib⁹ tuis. si tamen audieris uocem dñi dei
tui. ⁊ custodieris ꝑcepta eius ⁊ ceremonias que in hac lege
conscripta sunt. ⁊ reuertaris ad dñm deum tuum in toto
corde tuo ⁊ in tota anima tua. Mandatum hoc qd̄ ego ꝑci
pio t̄ hodie ñ supra te est. neq; procul positum. nec in celo
situm ut possis dicere quis nr̄m ad celum ualet conscē
dere ut deferat illud ad nos ⁊ audiamus eius atq; opꝰ cōplea
mus. neq; trans mare positum ut causeris ⁊ dicas. quis
ex nobis trānsfretare poterit mare ⁊ illud ad nos usq;
deferre. ut possimus audire ⁊ facere qd̄ preceptum est.
Sed iuxta est sermo ualde in ore tuo ⁊ in corde tuo ut
faciasi illum. Considera qd̄ hodie ꝓposuerim in conspe
ctu tuo uitam ⁊ bonum. ⁊ econtrario mortem ⁊ malum.
ut diligas dñm deum tuum ⁊ ambules in uiis eius ⁊ custo
dias mandata illius ⁊ ceremonias atq; iudicia ⁊ uiuas ac
multiplicet te. benedicat t̄ in tra ad quam ingredieris pos
sidendam. Si autem auerterit cor tuum ⁊ audire
noluerit atq; errore deceptus adorauerit deos alienos ⁊ ser
uierit eis. predico t̄ hodie qd̄ pereas ⁊ paruo tempe moreris
in tra ad quam iordane transmisso ingredieris possiden
dam. Testes inuoco hodie celum ⁊ tram qd̄ ꝓposuerim
uobis uitam ⁊ mortem. bonum ⁊ malum. benedictionē
⁊ maledictionē. Eligę ḡ uitam ut ⁊ tu uiuas ⁊ semen
tuum. ⁊ diligas dñm deum tuum ⁊ obedias uoci eius ⁊ il
i adhereas. Ipsa ē enim uita tua ⁊ longitudo dierum
tuor⁹ ut habites in tra ꝙ qua iurauit dñs patrib⁹ tuis
abraham ysaac ⁊ iacob ut daret eam illis ⁊ semini eor⁹.

Abiit itaq; moyses ⁊ locutus est omnia uerba hec ad u
niuersum israel ⁊ dixit ad eos. Centum. xx. annorum
sum hodie. ñ possum ultra ingredi ⁊ egredi. presertim
cum ⁊ dñs dixerit mihi non transibis iordanem istū. Dñs
ḡ ds tuus transibit ante te. ipse delebit omnes has gē

tes in conspectu tuo ⁊ possidebis eas. ⁊ iosue iste transi
bit ante te sicut locutus ē dñs. faciet eis dñs sic fecit
sehon ⁊ og regibus amorreor⁹ ⁊ tre eor⁹. delebitq; eos. Cum
ḡ illos similit̄ tradiderit uobis. facietis eis sic preceptū
uobis. Viriliter agite ⁊ confortamini. nolite timere nec pa
uescatis ad conspectum eor⁹. q̄ dñs ds tuus ipse ē ductor tu
us ⁊ si dimittet te nec derelinquet. .xxxi.

Uocauit ḡ moyses iosue ⁊ dixit ei coram omni isr̄l. Con
fortare ⁊ esto robustus. tu enim introduces pplm istū
in tram quam se daturum patrib⁹ eor⁹ iurauit dñs. ⁊ tu e
am sorte diuides. ⁊ dñs qui ductor est tuus ipse erit tecum.
ñ dimittet ñ derelinquet te. noli timere nec pauescas. Scrip
sit itaq; moyses legem hanc. ⁊ tradidit eam sacerdotib⁹ fi
liis leui qui portabant archam fedis dñi ⁊ cunctis seniorib⁹
isr̄l. Precepitq; eis dicens. Post septem annos anno remis
sionis in sollempnitate tabernaculor⁹ conuenientib⁹ cunctis
filiis isr̄l ut appareant in conspectu dñi in loco quem elegit
dñs. legesi uerba legis huius coram omni isr̄l audientib⁹ eis
⁊ in unum omni pplo congḡato tam uiris q̄m mulieribus
parulis ⁊ aduenis qui sunt intus portas tuas ut audien
tes discant ⁊ timeant dñm deum uestrum. ⁊ custodiant imple
antq; omnes sermones legis huius. Filii ęor⁹ qui nunc ḡ
norant ut audire possint ⁊ timeant dñm deum suum cunc
tis diebus quibus uersantur in tra. ad quam uos iordane trans
misso ꝓprie obtinendam. Et ait dñs ad moysen. Ecce
ppe sunt dies mortis tue. uoca iosue ⁊ state in tabernaculo
ut precipiam ei. Abierunt ḡ moyses ⁊ iosue ⁊ steterunt
in tabernaculo testimonii. apparuitq; ibi dñs in colūpna
nubis que stetit in introitu tabernaculi. Dixitq; dñs ad
moysen. Ecce tu dormies cum patrib⁹ tuis. ⁊ pplis iste con
surgens fornicabit̄ post deos alienos in tra ad quam ingre
dietur ⁊ habitabit in ea. Me derelinquet me ⁊ irritum
faciet fedus q̄d̄ pepigi cū eo. ⁊ irascet furor meus contr̄ eū
in die illo ⁊ derelinquam eum. ⁊ abscondam faciem meā
ab eo. ⁊ erit in deuoracionē. ⁊ inuenient eum oīa mala
⁊ afflictiones ita ut dicat in die illa. Vere quia non est ds
meus mecū. inuenerunt me hec mala. Ego aut̄ abscondam
⁊ celabo faciem meam in die illo ꝓ omnia mala que fecit.
q̄ secuti sunt deos alienos. Nunc itaq; scribite uobis cā
ticum istud ⁊ docete filios isr̄l. ut memoriē teneant ⁊ ore
decantent. ⁊ sit mihi carmen istud ꝓ testimonio inter filios
isr̄l. Introducam enim eum in terram ꝓ qua iurauī ꝓ
tribus eius. lacte ⁊ melle manantem. Cumq; comederint et
saturati crassiq; fuerint auertent̄ ad deos alienos ⁊ seruiēt
eis. ⁊ detrahent mihi ⁊ irritum facient pactum meum. Postq̄
inuenerint eum mala multa ⁊ afflictiones. respondebit
ei canticum istud ꝓ testimonio q̄d̄ nulla delebit oblīuio
ex ore seminis tui. Scio enim cogitationes eius que factus
sit hodie antequā introducam eum in tram ḡ ei pollicit̄
⁊ cepit ḡ moyses canticū ⁊ docuit filios .xxxii. Israhel.
isr̄l. ꝑceptiq; iosue filio nun dñs ⁊ ait. Confortare ⁊
esto robustus. tu enim introduces filios isr̄l in tram q̄m
pollicitus sum eis. ⁊ ego ero tecum. Postq̄m ḡ scripsit mo
yses uerba legis huius in uoluminē atq; compleuit ꝑce
pit leuitis qui portabant archam federis dñi dicens. Tolli
te librum istum ⁊ ponite eum in latere arche federis dñi
dei uri. ut sit ibi contra te in testimoniū. Ego enim scio
contentionem tuam ⁊ cervicem tuam durissimā. Adhuc
uiuente me ⁊ ingrediente uobiscum semp contemnis
egistis contr̄ dñm. quanto magis cum mortuus fuero.
Congḡate ad me omnes maiores natu ꝑ tribus uras atq;
doctores. ⁊ loquar audientib⁹ eis sermones istos. ⁊ inuo
cabo contra eos celum ⁊ tram. Noui enim qd̄ ꝑ mor
tem meam mox agetis. ⁊ declinabitis cito de uia quam
ꝑcepi uobis. ⁊ occurrent uobis mala in extremo tēpe.

C. xxxi.

qñdo fecitl malum in conspectu dñi. ut irritet eum
p opa manuum suaꝝ. Locutusl ē q moysel audiente uni
uersa cetu istius uerba cantabis: ⁊ ad finē usq; opleant.
Audite celi que loquor: audiat tra
uerba oris mei. Concrescat in pluuiam doctrina
mea: fluat ut ros eloquium meū. Quasi ymber sup her
bam: ⁊ q̄si stille sup gramina: q̄ nomē dñi inuocabo. Da
te magnificentiam deo nr̄o. Dei perfecta sunt opa: ⁊ omēs uie
eius iudicia. Deus fidelis ⁊ absq; ulla iniquitate: iustus
⁊ rectus. peccauerunt ei ⁊ filii eius in sordibꝫ. Generatio
puersa atq; prauā: hecine reddis dño ꝙle stulte ⁊ insipi
ens. Numquid ipe est pater tuus: qui possedit te ⁊ fecit
et creauit te. Memento dierum antiquoꝝ: cogita generatio
nes singlas. Interroga patrem tuum ⁊ annuntiabit
tibi: maiores tuos ⁊ dicent tibi. Quando diuidebat altissimus gen
tes: quando separabat filios adam. Constituit terminos populoꝝ
iuxta numerum filioꝝ israel. Pars autem dñi populus eius:
iacob funiculus hereditatis eius. Inuenit eum in terra deser
ta: in loco horroris ⁊ uaste solitudinis. Circumduxit eum
⁊ docuit: ⁊ custodiuit q̄si pupillam oculi sui. Sicut aqui
la prouocans ad uolandum pullos suos: ⁊ super eos uolitans.
Expandit alas suas ⁊ assumpsit eos: atq; portauit in humeris
suis. Dñs solus dux eius fuit: ⁊ nō erat cū eo ds alienus.
Constituit eum super excelsam terram: ut comederet fructus
agroꝝ. Et suggeret mel de petra: oleumq; de saxo durissimo.
Butirum de armento ⁊ lac de ouibꝫ: cum adipe agnoꝝ ⁊ arietum filioꝝ basan. Et hircos cum medulla tritici:
⁊ sanguinem uue biberent merum fortissimum. Incrassatus
est dilectus ⁊ recalcitrauit: incrassatus impinguatus dilatatus:
dereliquit deum factorem suum: ⁊ recessit a deo salutari suo.
Prouocauerunt eum in diis alienis: ⁊ in abominationibꝫ ad iracundiam concitauerunt. Immolauerunt demoniis ⁊ nō deo: diis quos ignorabant: nouis
recentesq; uenerunt: quos nō coluerunt patres eorum.
Deum qui te genuit dereliquisti: ⁊ obliuisceris dñi creatoris tui. Vidit dñs ⁊ ad iracundiam concitatus ē: q̄a prouocauerunt eum filii sui ⁊ filie. Et ait abscondam faciem
meam ab eis: ⁊ considerabo nouissima eoꝝ. Generatio
enim prua ē: ⁊ infideles filii. Ipsi me prouocauerunt in
eo qui nō erat ds: irritauerunt in uanitatibꝫ suis. Et e
go prouocabo eos in eo qui nō ē populus: ⁊ in gente stulta irritabo eos. Ignis succensus ē in furore meo: ⁊ ardebit usq;
ad inferni nouissima. Devorabitq; terram cū germine
suo: ⁊ montium fundamenta comburet. Congregabo
super eos mala: ⁊ sagittas meas complebo in eis. Con
sumentur fame: ⁊ devorabunt eos aues morsu a
maritissimo. Dentes bestiaꝝ immittam in eos: cū furore trahentium super terram atq; serpentium. Foris
uastabit eos gladius: ⁊ intus pauor: iuuenem simul
ac uirginem lactentem cum homine senente. Et dixi
ubi nam sunt: cessare faciam ex hominibꝫ memoriā
eoꝝ. Sed propter iram inimicoꝝ distuli: ne forte sublimentur hostes eoꝝ. Et dicerent manus nr̄a excelsa:
⁊ nō dñs fecit hec omnia. Gens absq; consilio est ⁊ sine prudentia: utinam sapiant ⁊ intelligant: ac nouissima prouiderent. Quomodo persequebatur unus mille:
⁊ duo fugarent decem milia. Nonne ideo q̄a ds suus
uendidit eos: ⁊ dñs conclusit illos. Non enim est
ds sicut dñs noster: inimici nr̄i sunt iudices. De uinea sodomoꝝ uua eoꝝ: ⁊ de suburbanis gomorre.
Uua eoꝝ uua fellis: ⁊ botrus amaritudinis. Fel
draconum uinum eoꝝ: ⁊ uenenum aspidum insanabile. Nonne hec condita sunt apud me: ⁊ signata
in thesauris meis. Mea ē ultio ⁊ ego retribuam
eis in tempore: ut labatur pes eoꝝ. Iuxta ē dies perditionis: ⁊ adesse festinant tempora. Iudicabit dñs
populum suum: ⁊ in seruis suis miserebitur. Videbit q̄
infirmata sit manus: ⁊ clausi q̄ defecerunt: residuiq;
consumpti sunt. Et dicent ubi sunt dii eoꝝ: in qui
bus habebant fiduciam. De quoꝝ uictimis comedebant adipes: ⁊ bibebant uinum libaminū. Surgat
⁊ opituletur uobis: ⁊ in necessitate uos protegat. Vi
dete q̄d ego sum solus: ⁊ si sit alius ds preter me. Ego occidam ⁊ ego uiuere faciam: percutiam: ⁊ ego sanabo. et
non ē qui de manu mea possit eruere. Leuabo ad celum
manū meam: ⁊ dicam uiuo ego in eternum. Si acuero
ut fulgur gladium meum: ⁊ arripuerit iudicium manus
mea. Reddam ultionem hostibꝫ meis: ⁊ his qui oderunt
me retribuam. Inebriabo sagittas meas sanguine:
⁊ gladius meus deuorabit carnes. De cruore occisorum
⁊ de captiuitate nudati: uiri crinium capitis. Laudate gē
tes populum eius: q̄ sanguinem seruoꝝ suoꝝ ulciscet. Et
uindictam retribuet in hostes eoꝝ: ⁊ propitius erit terre po
pulo suo. Venit ig̃ moyses ⁊ locutus est omnia uerba cantici huius in auribus populi ipse ⁊ iosue filius nun. Completoq;
omnes sermones istos loquens ad uniuersum isr̄l: ⁊ dixit
ad eos. Ponite corda uestra in omnia uerba que ego testificor
uobis hodie ut mandetis ea filiis uestris custodire ⁊ facere ⁊
implere uniuersa que scripta sunt in libro legis huius. q̄ nō
uacuum p̄cepta sunt uobis. s; ut singuli in eis uiuant.
que facientes longo prolixoq; tempore in tra ad quam uos
dante transmisso iordane possidendam. xxxiii.
Locutusq; est dñs ad moysen in eadem die dicens. Ascende
de ad montem istum abarim id est transitum in monte
nebo qui ē in tra moab contra iericho. ⁊ uide tram chanaan quam ego tradam filiis isr̄l obtinendam ⁊ morere in
monte. Quem conscendens iungere populis tuis sicut mor
tuus ē aaron fr̄ tuus in monte hor. ⁊ apposuit populis suis
q̄ preuaricatus est contra me in medio filioꝝ isr̄l ad aquas
contradictionis in cadem deserti sin ⁊ nō sanctificastis me inter filios isr̄l. E contra uidebis eam ⁊ nō ingredieris in eam. in tram
dabo filiis isr̄l. Hec est benedictio qua benedixit moyses
homo dei filiis isr̄l ante mortem suam. ⁊ ait. Dñs de sina
uenit. ⁊ de seir ortus ē nobis. Apparuit de monte pha
ran: ⁊ cum eo sanctorum milia. In dextera eius ignea lex: di
lexit populos. Omnes sancti in manu illius sunt: ⁊ qui appro
pinquant pedibꝫ eius accipient de doctrina eius. Legem
precepit nobis moyses: hereditatem multitudini iacob.
Erit apud rectissimum rex. congregatis principibꝫ populi cū
tribubꝫ isr̄l. Viuat ruben ⁊ nō moriatur ⁊ sit parvus
in numero. Hec est iude benedictio. Audi dñe uocem iu
de: ⁊ ad populum suum introduc eum. Manus ei pugnabunt p eo. ⁊ adiutor illius contra aduersarios ei erit. Le
ui q̄q; ait. Perfectio tua ⁊ doctrina tua uiro sancto tuo quem
probasti in temptatione ⁊ iudicasti ad aquas contradictionis. Qui dixit patri suo ⁊ matri sue nescio uos. ⁊ fratribus
suis ignoro illos. ⁊ nescierunt filios suos. Hi custodierunt
eloquium tuum ⁊ pactum tuum seruauerunt. iudicia
tua o iacob ⁊ legem tuam o isr̄l. Ponent tumama in tu
re tuo ⁊ holocaustum super altare tuum. Benedic dñe fortitudini eius ⁊ opa manuum illius suscipe. Percute dorsa inimicoꝝ ei. ⁊ qui oderunt eum ne consurgant. Et ben
iamin ait. Amantissimus dñi habitabit confidenter in
eo q̄si in thalamo tota die morabitur ⁊ inter humeros
illius requiescet. Ioseph q̄q ait. De benedictione dñi
tra eius. de pomis celi ⁊ rore atq; abysso subiacente
de pomis fructuum solis ac lune. de uertice antiquorum
montium. de pomis collium eternoꝝ. ⁊ de frugibꝫ tre. ⁊
de plenitudine ei. Benedictio illius qui apparuit in rubo
ueniat super caput ioseph. ⁊ super uerticem nazarei inter

C. xxxiii.

ftēl suos. Quasi ꝓmogenitꝰ tauri pulchritudo ei⁹. cornua a rinocerotis cornua illius. in ipis uentilabit gentes. usq; ad finimos fre. Hec sunt multitudines effraim ⁊ hec milia manasse. Et zabulon ait. Letare zabulon in egressu tuo. ⁊ yssachar in tabernaculis tuis. Populos ad montem uocabunt. ibi ꝯmolabunt uictimas iustas quia mundationē maris ꝙi lac sugent. ⁊ thesauros absconditos arenarum. Et gad ait. Benedictus in latitudine gad. ꝙi leo requieuit. Cepitq; brachium ⁊ uerticem ⁊ uidit principatum suum qđ in parte sua doctor ēet repositus qui fuit cum principibꝫ ꝓpli. ⁊ fecit iustitias dñi. ⁊ iudicium suum cū isr̄l. Dan ꝙq; ait. Dan catulus leonis fluet largiet de basan. Et neptalim dixit. Neptalim habundantia ꝑfruet⁹. ⁊ plenus erit benedictionibꝫ dñi. mare ⁊ meridiem possidebit. Aser ꝙq; ait. Benedictus in filiis aser. sit placens fratribꝫ suis. ⁊ intinguat in oleo pedem suum. ferrum ⁊ es calciamentum ei⁹. sicut dies iuuentutis tue ita ⁊ senectus tua. Non est dꝰ alius ut dꝰ rectissimus. ascensor celi. auxiliator tuus. magnificentia ei⁹ discurrit nubes. Habitaculum ei⁹ sursum. ⁊ subt⁹ brachia sempiterna. eiiciet a facie tua inimicū. dicetq; conterere. Habitabit isr̄l confidenter ⁊ solus. oculus iacob in terra frumenti ⁊ uini. celiq; caligabunt roze. Beatus es tu isr̄l. Quis similis tui ꝓpl̄e qui saluaris. In dño scutum auxilii tui ⁊ gladius gl̄ie tue. Negabunt te inimici tui. ⁊ tu eorum colla calcabis.

xxxv.

'C. xxxiiii.

Ascendit g̃ moyses de campestribꝫ moab sup montē nebo in uerticem ualge contra iherico. ostenditq; ei dñs omnem terram galaad usq; dan ⁊ universum neptalim terramq; effraim ⁊ manasse. ⁊ omnem terram usq; ad mare nouissimum. ⁊ australem partem. ⁊ latitudinem campi iherico. ciuitatis palmarum. usq; segor. Dixitq; dñs ad eum. Hec est terra p qua iurauj abrahā ysaac ⁊ iacob dicens. semini tuo dabo eam. Vidisti eam oculis tuis. ⁊ ñ transibis ad illam. Mortuus ē g̃ ibi moyses seruꝰ dei in terra moab iubente dño. ⁊ sepeliuit eum in ualle terre moab contra segor. ⁊ ñ cognouit homo sepulchrū eius usq; in ꝓsentem diem. Moyses centum ⁊ xx. annoꝝ erat ꝙndo mortuus ē. ñ caligauit oculi ei⁹. nec dentes illius moti sunt. Fleueruntq; eum filii isr̄l in campestribꝫ moab .xxx. diebꝫ ⁊ completi sunt dies planctus lugentium moysen. Iosue ū filius nun repletus ē spū sapiencie. q̃ moyses posuit sup eum manus suas. ⁊ obedierunt ei filii isr̄l. fecerunt; sicut ꝓcepit dñs moysi. Et ñ surrexit ꝓpha ultra in isr̄l sicut moyses. quem nouerat dꝰ facie ad faciem in omnibꝫ signis atq; portentis que misit ꝙ eum ut faceret in terra egypti pharaoni ⁊ omnibꝫ seruis ei⁹ uniuerseq; terre illius. ⁊ cunctam manum robustam. magnaq; mirabilia que fecit moyses coram uniuerso isr̄ahel.

Explicit liber deuteronomii. Incipiūt capitula in libro iosue.

Promittit dꝰ iosue dicens. sic tu cū moyse eo ⁊ cet. i.

Preparet exercitus ut ꝓlo ut transeant iordanē. ii.

Destinant exploratores a iosue in iherico ⁊ saluant ꝙ. iii.

Promittit dñs iosue dicens. hodie .iiii. Ut habeam incipiam exaltare te coram omni isr̄l. ut sciant q̃ sicut fui cum moyse ita ⁊ tecum sum. v.

Iubente dño transiit iordanis. exeunte isr̄l. vi.

Quadecim lapides electi sunt de iordanis alueo ob commemorationem futuri temporis. vii.

Circumcidit isr̄l in galgal. Tunc fit cunctis regibus. viii.

Hec autem causa ē circumcisionis. x.

Donec usq; comederunt manna. Ix. Ostendit se angelus dñi iosue. qui dixit. ꝓcepta exercitui dñi sū. xi.

De obsidione ut subuersione muri iherico. xii.

Imperatio iosue. Ixiii. ꝙ reuelatio ꝓfi. ⁊ achor ꝓ furto anathis lapidat⁹. Ixiiii. Confortat dñs iosue ad prelandum. Ixv. Ut ai ꝙ sumulonem fuge capta. succenditq; rex ei⁹ suspendit⁹. Ixvi. Ait ꝙ rex hui auditis turbati. omnia iosue pugnare parant. Ixvii. Simulatio gabaonitarum. Ixviii. Coniuratio quinq; regum ꝯ iosue ascendunt. tunc ꝑcutit sol. ⁊ stetit spatium unius diei. xxv.

Iuuante dño extincti sunt reges cū exercitu suo. xx.

Ruben ⁊ gad ⁊ dimidia tribꝰ manasse trans fluuium iordanē ꝓ sortem loci delectam in hereditatē acceperunt. xxi.

Hii sunt reges quos percussit iosue. xxii.

Iude terra ꝓpli hortatur dñs. xxiii.

Promissū petit caleph montē hebron ut adam sepulti. Ixxiiii. xxv.

Sors iude. xxiiii.

Sors filiorum ioseph effraim ⁊ manasse. xxvi.

Filii ioseph petunt sibi angustiam fumicli a iosue. qbꝰ ait. Ascende ad montem. succide siluam. mundate uobis ad habitandum spacia. xxvii.

Congregati sunt omnes filii isr̄l in silo. xxviii.

Destinantur uiri ad describendam terram reuersiq; descriptionem tradunt iosue. qui misit sortes coram dño in silo. diuisitq; terram filiis isr̄l in ꝑtes. xxix.

Urbes fugitiue. Ixxx. Urbes leuitarum. xxxi.

Post bellum turbines data est requies a dño. xxxii.

Reconciliatio facta est altare a tribu ruben. xxxiii.

Replicat a ꝓncipio iosue cuncta. ⁊ obtestat ne discedāt a precepti dñi appropinquante die obitus sui. xxxiiii.

Unde natus sit abraham. ⁊ quo ꝓductus. item cum pacto obtestationis iosue alloquitur congregatos. Prologus scī ieronimi in libro iosue ⁊ iudicū ⁊ ruth.

Quandem finito pentateucho moysi uelud grandi fenore liberati. ad thesaurum nauem manū mittimus. quem hebreus iosue bennū. id est iosue filium nun uocant. ⁊ ad iudicum librum quem sothim appellant. ad ruth q̃ ⁊ hester. quos iisdem nominibꝫ effertur⁹. monemusq; lectorem ut siluā hebraeorum nominum ⁊ distinctiones ꝓ mēbra diuisas diligens scriptor conseruet. ne ⁊ nr̄ labor ⁊ illius studiū ꝓpetat. Et ut in primis qđ sepe testatus sum scrat me ñ in reprehensione uetustatis noua cudere. sicut amici mei existimant. ⁊ ꝙ uili parce offerre lingue mee hominibꝫ quos tamen nostra delectant. ut ꝙ grecorum ἐξαπλοῦς. que et sumptu ⁊ labore maximo indigent. editionem nr̄am habeant. Et sicubi in antiquorum uoluminum lectione dubitauerint. hec illis conferentes inueniant qđ requirunt. maxime cum ⁊ apud latinos tot sint exemplaria. quot codices. ⁊ unusquisq; ꝙ arbitrio suo ut addiderit. ut subtraxerit qđ ei uisum est. ⁊ utriq; ñ possit uerum ē qđ dissonat. Unde cesset arcuato uulnere contra nos insurgere scorpius. ⁊ sēn opus uenenata carpere lingua desistat. uel suscipiens si placet. uel contempnens si displicuerit. Memineritq; uitiosi uersiculi. os tuum habundauit nequitia. ⁊ lingua tua concinnabat dolos. Sedens aduersus fr̄em tuum loquebaris. ⁊ aduersus filium matris tue ponebas scandalū. hec fecisti ⁊ tacui. Existimasti inique qđ ero tui similis. arguam te ⁊ statuam contra faciem tuam. Que enim audientis utilitas est. nos labore sudare. ⁊ alios detrahendo laborare. dolere iudeos qđ calumpniandi eis ⁊ inridendi xp̄ianos sit ablata occasio. ⁊ eccl̄e hominem id despice immo latentem unde aduersarii torqueant. Qđ si uetus est tantū unusquisq; interpretatio placet. que ⁊ in ñ displicuerit. ⁊ multi existimant recipiendum putant. cur ea que sub asteriscis uel obelis. uel addita sunt ut amputata legunt ⁊ negligunt. Quare danihelem iuxta theodotionis translationem eccl̄e susceperunt. Cur origenem mutant. ⁊ eusebium pamphili cunctas editiones similit̄ differentes. Sint que sunt sua

ucta posuim uera dicunt pferre que falsa sunt. Vnde aut in nouo testamto ypbare poterunt assumpta testimonia. que in libris ueteribz non habent. Hec dicimus. ne omino calumpniantibz tacere uideamur. Ceterum post sce paule dormitionem cuius uita uirtutis exemplum e. et hos libros quos eius studio uirgines xpi negare si potuit decreuimus dum spe hos reget art ypharum explanationum meminisse. omissum iam diu opus. quodam posthumo repetere. presertim cum et anonimabilis scs quoq; uir pannuachius hoc idem uehementi flagitet. et nos ad patriam festinantes. monasterii sui cantor iussa deberemus aute transire. Explicit plog. Incipit liber ihu naue id est iosue bennum. .i.

t factum est ut post mortem moysi serui dni loqueret dns ad iosue filium nun ministrum moysi. et diceret ei. Moyses seruus meus mortuus e. surge et transi iordanem istum. tu et omnis pplus tecum. in terram quam ego do eis filiis isrl. Omnem locum quem calcauerit uestigium pedis uri uobis dabo sicut locutus sum moysi. a deserto et libano usq; ad flumen magnum eufratem. Omnis tra ethеorum usq; ad mare magnum contra solis occasum erit finis ur. Nullus uobis poterit resistere cunctis diebz uite tue. Sicut fui cum moyse et uobis tecum. si dimittam nec derelinquam te. Confortare et esto robustus. tu enim sorte diuides pplo huic terram p qua iurauiparibz uris ut darem eam illis. Confortare g et esto robustus ualde. ut custodias et facias omem legem quam precepit tibi moyses seruus meus. Nec declines ab ea ad dexteram uel ad sinistram ut intelligas cuncta que agis. Non recedat uolumen legis huius de ore tuo. sed meditaberis in eo diebus ac noctibz ut custodias et facias omia que scripta sunt in eo. Tunc dirigis uiam tuam. et intelligas eam. Ecce precipio tibi confortare et esto robustus. noli metuere et noli timere. sum tecum est dns tuus in omibz ad quecunq; pergeris. .ii.

Precepitq; iosue principibz populi dicens. Transite p medium castroz et imperate populo et dicite. Preparate uobis cibaria. quia post diem tertium transibitis iordanem et intrabitis ad possidendam terram quam dns dns ur datur uobis. Rubenites q; et gadditis et dimidie tribui manasse ait. Memento sermonis quem precepit uobis moyses famulus dni dicens. Dns dns ur dedit uobis requiem et omem terram. Uxores ure et filii et iumenta manebunt in tra quam tradidit uobis moyses trans iordanem. Vos autem armati transibitis ante fres uros omes fortes manu et pugnabitis p eos. donec det requiem dns fribz uris sicut et uobis dedit. et possideant ipi quoq; terram quam dns dns ur dabit eis. et sic reuertemini in terram possessionis ure et habitabitis in ea quam uobis dedit moyses famulus dni trans iordanem contra solis ortum. Respondentq; ad iosue et dixerunt. Omia que preceptis nobis faciemus. et quocunq; miseris ibimus. Sicut obediuimus in cunctis moysi. ita et tibi obediemus. tantum sit dns dns tuus tecum sicut fuit cum moyse. Qui contradixerit ori tuo et non obedierit cunctis sermonibz tuis quos precepis morietur. tu tantum confortare et uiriliter age. .iii.

Misit g iosue filius nun de sattim duos uiros exploratores absconditos. et dixit eis. Ite et considerate terram urbemq; iherico. Qui profecti ingressi sunt domum mulieris meretricis nomine raab. et requieuerunt apud eam. Nuntiatumq; est regi iherico et dictum. Ecce uiri qui ingressi sunt huc p noctem de filiis isrl ut explorarent terram. Misit ergo rex iericho ad raab dicens. Educ uiros qui uenerunt et ingressi sunt domum tuam. Exploratores quippe sunt. et omnem terram considerare uenerunt. Tollensq; mulier uiros abscondit et ait. Fateor uenerunt ad me. sed nesciebam unde essent.

Cumq; porta clauderet in tenebris. et illi pfecti exierunt. nescio quo abierunt. Persequimini eos cito. et comprehendetis eos. Ipsa autem fecit ascendere uiros in solarium domus sue. opitulataq; eos lini stipula que erat ibi. Illi autem qui missi fuerant secuti sunt eos p uiam q ducit ad uadum iordanis. Illoq; egressis. statim porta clausa est. Necdum obdormierant qui latebant. et ecce mulier ad eos ascendit. et ait. Iouit dns tradidit uobis dns terram et enim timuit in nos finis uri. et elanguerunt omes habitatores ire. Audiuimus enim quod siccauerit dns aquas maris rubri ad uram uestrum quando egressi estis de egypto. et que fecerit duobz amoreoz regibz qui erant trans iordanem seon et og quos interfecistis. Et hec audientes pauimus et elanguit cor uram. et si remansit in nobis spus ad uestrum uram. Dns enim dns ur ipe est dns in celo sursum et in tra deorsum. Nunc g iurate mi p dnm ut cum ego feci uobiscum miam. ita et uos faciatis cum domo patris mei. detisq; mi signum uerum et salutis patrem meum et matrem et fres et sorores meas. et omia que eoz sunt. et eruatis animas uras de morte. Qui respondentes ei. Anima nra sit p uobis in mortem. si tu non prodideris nos. Cumq; tradiderit nobis dns terram. faciemus in te misericordiam et ueritatem. Demisit g eos p funem de fenestra. domus enim ei herebat muro. Dixitq; ad eos. Ad montana conscendite ne forte occurrant uobis reuertentes. ibiq; latete diebz tribz donec redeant. et sic ibitis p uiam uram. Qui dixerunt ad eam. Innoxii eri mus a iuramento hoc quo adiurasti nos. si ingredientibz nobis terram signum fuerit funiculus iste coccineus et ligaueris eum in fenestra p quam nos demisisti et patrem tuum et matrem tuam fres q et omem cognationem tuam congregaueris in domum tuam. Qui hostium domus tue fuerit egressus. sanguis ipius erit in capud eius et nos erimus alieni. Cunctoz aute sanguis qui tecum fuerit in domo redundabit in capud nrm si cui aliquis tetigerit. Quod si nos prodere uoluerit. et sermonem istum pferre in medium. eremus ab hoc iuramento mundi quo adiurasti nos. Et illa respondit. Sicut locuti estis. ita fiat. Demittensq; eos ut pgerent. appendit fu niculum coccineum in fenestra. Illi g ambulantes p montana uenerunt ad montana et manserunt ibi tres dies donec reuertentur qui fuerant p secuti. Quereretur enim p omem uiam si reperirent eos. Quibus in urbem regressis. descendunt exploratores de monte et iordane transeuntes uenerunt ad iosue filium nun. narrauerunt omia que acciderant sibi atq; dixerunt. Tradidit dns in manus nras omem terram hanc. et timore pterriti sunt cuncti habitatores eius. Igitur iosue de nocte consurgens mouit castra. Egredientesq; de tattim uenerunt ad iordanem ipe et omes filii isrl et morati sunt ibi p tres dies. Quibz euolutis transierunt preconesq; p castroz medium et clamare cepunt. Quando uideritis archam federis dni dei uri et sacerdotes stirpis leuitice portantes eam. uos q; consurgite et sequimini precedentes. sitq; inter uos et archam spatium cubitoz duum miliu ut procul uidere possitis et nosse p quam uiam egrediemini q prius non ambulastis p eam. et cauete ne appropietis ei. Ad archam. Dixitq; iosue ad pplm. Sanctificamini. Crastinum faciet dns inter uos mirabilia. Et ait ad sacerdotes. Tollite archam federis et precedite pplm. Qui tulerunt et ambulauerunt ante eos. .iiii.

Dixitq; dns ad iosue. Hodie incipiam te exaltare coram omi isrl. ut sciant quod sicut fui cum moyse ita et tecum sim. Tu autem precipe sacerdotibz qui

C.ii.

C.iii.

C.iiii.

portant archam fedꝰ⁊ duc eos. Cum ingressi fluuius
partem aque iordanis. stante in ea. Vterq; iosue ad fi
lios dixit. Accedite huc⁊ audite uerba dñi dei uri. Et
rursum in hoc inquit scietis q̄ dñs ds uiuens in me
dio uri est⁊ delebit in conspectu uro chananeum⁊
etheum⁊ euheum⁊ pherezeum. gergeseum q̄z⁊ amor
reum⁊ iebuseum. Ecce archa federis dñi uniuse tre
antecedet uos p̄ iordanem. Parate. xii. uiros de tribu
bus dixit. singlos p̄ singlas tribz⁊ cum posuerint uesti
gia pedum suoz sacerdotes qui portant archam federis
dñi dei uniuse tre in aquis iordanis aque que inferiores
sunt decurrent atq; deficient⁊ que autem desup uenient
in una mole consistent.

Igitur egressus e populꝰ de tabernaculis suis ut transirent
iordanem⁊ sacerdotes qui portabant archam fedꝰ p̄ge
bant ante eum. Ingressiq; eis iordanem⁊ pedibz cor
dinis in parte aque. iordanis autem rupat aluei sui tē
pore messis impleuerat. steterunt aque descendentes
in uno loco⁊ instar montis intumescentes apparebant
procul ab urbe que uocat adom⁊ usq; ad locum sarthan.
Que aute inferiores erant in mare solitudinis q̄ nūc
uocatur mortuum descendunt⁊ usquaq; omino deficiēt.
Populꝰ autem incedebat contra iordanem⁊ sacerdotes q̄
portabant archam fedꝰ dñi stabant sup siccam humū
in medio iordanis accinct⁊ omnisq; populꝰ p̄ parentes alueū

Cum. iij.

Postquam transgressus⁊ dixit vi. ℣ transibat.
dñs ad iosue. Eligite. xii. uiros sing̃los p̄ singlas tribus
⁊ precipe eis ut tollant de medio iordanis alueo u̇ steterunt
sacerdotum pedes. xii. durissimos lapides quos p
nent in loco castroꝝ ubi fixerunt hac nocte tentoria. Vo
cauitq; iosue. xii. uiros quos elegerat de filiis israel sing̃u
los de tribubz singlis⁊ ait ad eos. Ite ante archam dñi
dei uri ad iordanis medium⁊ portate singli singulos
lapides in humeris uris iuxta numerum filioz israel. ut
sit signum inter uos. Et cūq; interrogauerint uos filii uri
cras dicentes quid sibi uolunt isti lapides⁊ respondebitis
eis. Defecerunt aque iordanis ante archam fedꝰ dñi
cum transiret eum idcirco positi sunt lapides isti in mo
numentū filioz israel usq; in eternum. fecerunt g filii
israel sicut eis p̄cepit iosue portantes de medio iordanis
alueo. xii. lapides ut ei dñs imperarat iuxta numerum
filioz israel usq; ad locum in quo castra metati sunt⁊
ibiq; posuerunt eos. Illuc q̄z. xii. lapides posuit iosue
in iordanis medio. ubi steterunt sacerdotes qui porta
bant archam fedꝰ⁊ sunt ibi usq; in presentem diem.
Sacerdotes autem qui portabant archam stabant in
iordanis medio donec omnia complerentur que iosue ut
loqueretur ad populum p̄cepat dñs⁊ dixerat ei moyses. Fe
stinauitq; populꝰ⁊ transiit. Cumq; transisset omnis
exercitus⁊ archa dñi. Sacerdotes q̄z pgebant ad populum
filii q̄z ruben⁊ gad⁊ dimidie tribz manasse armati p
cedebant filios israel. sicut eis p̄cepat moyses⁊ xl. milia
pugnatoꝝ p̄ transibant⁊ cuneos incedebant sup plana at
q̄z campestria iuxta hiericho. In die illo magnificauit
dñs iosue coram omni israel ut timerent eum sic timue
runt moysen cunctis adhuc uiuentibus. Dixitq; ad eum.
Precipe sacerdotibz qui portant archam federis ut as
cendant de iordane. Qui precepit eis dicens. Ascendite
de iordane. Cumq; ascendissent portantes archam fede
ris dñi⁊ siccam humū calcare cepissent reuersa sūt
aque in alueum suum⁊ fluebant sicut ante consue
uerant. Populꝰ aute ascendit de iordane decimo die
primi mensis⁊ castra metati sunt in galgalis coram orien
talem plagam urbis iericho. Duodecim q̄z lapides q̄s
de iordanis alueo tulerant posuit iosue in galgalis et
dixit ad filios israel. Quando interrogauerint filii uri cras pa
tres suos⁊ dixerint eis quid sibi uolunt isti lapides. docebi
tis eos atq; dicetis. Pararentem alueum transierunt israel iordā
nem istum siccante dño deo uro aquas eius in conspectu
uro donec transiremus sic fecerat pelle in mari rubro quod
siccauit donec transiremus⁊ ut discant omnes populi terre
tissimam manum dñi⁊ ut uos timeatis dñm deum uestrum om

Postquam audierunt omnes reges vii. ℣ tempe. ¶. C. v.
amorreoꝝ qui habitabant trans iordanem ad occiden
talem plagam⁊ cuncti reges chanaan qui proxima tenebant
magni maris loca q̄s siccasset dñs fluenta iordanis coram fi
liis israel donec transirent. dissolutum e cor eoꝝ⁊ fit remas
sit in eis spūs timentium untorum filioz israel. viii.
Eo tempore dixit dñs ad iosue. Fac tibi cultros lapideos⁊ circū
cide secūdo filios israel. Fecitq; q̄d iusserat dñs⁊ circumcidit
filios israel in colle p̄putior. Hec aute causa e secūde circumcisio
nis. Omnis populus qui egressus e de egypto genitus maledictum. unum
quodq; bellatorum uiri mortui sunt in deserto p̄ longissimos ānos
circuitus. qui omnes circumcisi erant. populus autem qui natus e
in deserto p̄ quadraginta annos circumcisus fuit. donec consumerentur
omnes circumcisionis fuit donec consumerentur qui non audierant
uocem dñi⁊ quibz iurauerat ut ostenderet illis terram lacte
⁊ melle manante. Horum filii in locum successerunt pa
trum⁊ circumcisi sunt ab iosue. q̄z sicut nati fuerant in
p̄putio erant⁊ nec eos in uia aliquis circumciderat. Postq̄m
autem omnes circumcisi sunt manserunt in eodem castroꝝ
loco donec sanarentur. Dixitq; dñs ad iosue. Hodie abstu
li opprobrium egypti a uobis. Vocatumq; e nomen loci illius
galgala⁊ usq; in presentem diem. Manseruntq; filii israel
in galgalis⁊ fecerunt phase. xiiii. die mensis ad uesperum
in campestribz iherico⁊ comederunt de frugibz terre sue die al
tero. azimos panes⁊ polentam eiusdem anni. viii.
Defecitq; manna postq̄m comederunt de frugibz terre.
nec ultra fuit ultra illo cibo filii israel. sed comederunt
de frugibz proueniss anni terre chanaan. x.
Cum autem esset iosue in agro urbis iherico. leuauit o
culos suos⁊ uidit uirum stantem ex aduerso gladium. strictum
tenentem in manu. accessitq; ad eum⁊ ait. Noster es an ad
uersariorum. Qui respondit. Nequaq̄m. sed sum princeps
exercitus dñi⁊ nunc uenio. Cecidit iosue p̄ni
mum⁊ adorauit ait. Quid dñs meus loquit ad seruum
suum. Solue inquit calciamentum tuum de pedibz tuis.
locus enim in quo stas sc̄s est. Fecit iosue ut ei fuerat p̄cep̄tum.
Iherico aute clausa erat atq; munita x̄i. ¶. C. vj.
timore filioz israel⁊ nullus egredi audebat aut ingredi.
Dixitq; dñs ad iosue. Ecce dedi in manu tua iherico⁊ re
gem eius. omnesq; fortes uiros. Circuite urbem cuncti bel
latores semel p̄ diem. sic facietis. vi. diebz. vii. aute die.
sacerdotes tollent vii. buccinas quarum usus e in tube
leo⁊ p̄cedent ante archam fedꝰ. septiesq; circuibitis ci
uitatem⁊ sacerdotes clangent buccinis. Cumq; iusso
uerit uox tube longior atq; contentior⁊ in auribz uris
increpuerit. conclamabit omnis p̄pls uociferatione ma
xima⁊ muri corruent cuncti⁊ ingredientes singuli
locum contra quem steterint. Vocauit g iosue filium nun
sacerdotes⁊ dixit ad eos. Tollite archam federis⁊ vii.
alii sacerdotes tollent vii. tubas leoꝝ buccinas⁊ incedent
ante archam dñi. Ad p̄lm q̄z ait. Ite circuite ciuita
tem armati precedentes archam dñi. Cumq; iosue
uerba finisset⁊ vii. sacerdotes. vii. buccinis clangentes
ante archam fedꝰ dñi. omnis q̄z p̄cedet armatus exercitus.
reliquum uulgus archam sequebatur ac buccinis omnia
contrepalabant. Precepat autem iosue p̄plo dicens. Non
clamabitis. nec audietur uox uestra neq; ullus sermo
ex ore uro egredietur donec ueniat dies in quo dicam uob

clamate ⁊ ꝓcidet exercitum. Circuiuit ḡ arcā dñi ci/
uitatem semel p diem ⁊ reuersa est in castra: mansit
q; ibi. Igitur iosue de nocte consurgente: tulerunt sa/
cerdotes archam dñi. ⁊ vii. ex eis vii. buccinas quas ti
nn tulerant ante: ibat ante archam dñi am/
bulantes atq; clangentes. ⁊ armatus p̄cedebat eos. ipse
uero reliquum sequebatur archam. ⁊
buccinis personabat. Circuierunt ḡ ciuitatē secūdo die se/
mel. ⁊ reuersi sunt in castra. sic fecerunt vi. diebus. Die
autē vii. diluculo consurgentes circuierunt urbem. sic
dispositum erat septies. Cumq; vii. circuitu clangent
buccinis sacerdotes. dixit iosue ad omnem populū. Vocifera/
mini. tradidit enim nobis dñs ciuitatem. sitq; ciuitas hec
anathema ⁊ omnia que in ea sunt. Sola raab meretrix viu
uat cum uniuersis qui cum ea in domo sunt: abscondit e
nim nuntios quos direxim⁹. Vos autē cauete ne de hijs q̄
precepta sunt quippiam contingatis. ⁊ sitis prenaricato/
res rei. ⁊ omnia castra israel sub peccō sint atq; turbentur.
Quicquid autē auri ⁊ argenti fuerit ⁊ uasorum eneorum ac ferri
dño consecretur. reponitur in thesauris eius. Igit̄ omni uoci
ferante ꝓpl̄o. ⁊ clangentibus tubis. postq̄m in aures mul
titudinis uox insonuit q; increpuit. muri illico corruer⁹.
⁊ ascendit unusquisq; p locum qui contra se erat. Cepe
runtq; ciuitatē. ⁊ interfecerunt omnia que erant in ea
a uiro usq; ad mulierē. ab infante usq; ad senē. bouem
q; ouem. ⁊ asinos in ore gladij percusserunt. Duobus aut
uiris qui exploratores missi fuerant: dixit iosue. Ingre
dimini domū mulieris meretricis. ⁊ producite eam omnia q;
que illius sunt. sicut illi iurastis firmastis. Ingressiq;
iuuenes eduxerunt raab. ⁊ parentes eius. fratres q; ⁊ cunc
tam supellectilem ac cognationē eius. ⁊ extra castra ibi manere fecerunt. Urbem autē ⁊ omnia que in ea erant succen
derunt absq; argento ⁊ auro. ⁊ uasis eneis ac ferro que
in erarium dñi contulerunt. Raab u meretricem. ⁊ do
mum patris eius atq; omnia que habebat fecit iosue uiue
re. ⁊ habitauerunt in medio israel usq; in p̄sentē diem
eo q̄ abscondit nuntios quos miserant ut explorarēt hiericho.

In tempore illo imprecatus est iosue dicens. xii.
Maledictus uir coram dño: qui suscitauerit ⁊ edificauerit
ciuitatem hiericho. In p̄mogenito suo fundamenta illi
iactet. ⁊ in nouissimo liberorū ponat portas illius. Fuit ḡ do
minus cū iosue. ⁊ nomen eius in omni terra uulgatum est.

Filii autem israel p̄uaricati sunt mandatum. xiii.
⁊ usurpauerunt de anathemate. Nam achar filius
charmi filii zabdi. filii zare de tribu iuda tulit aliquid de
anathemate. Iratusq; est dñs contra filios israel. Cumq; mit
teret iosue de hiericho uiros contra hai: que est iuxta beth
uen ad orientalem plagam oppidi bethel: dixit eis. Ascen
dite ⁊ explorate terram. Qui precepta complentes: explora
uerunt hai. Et reuersi dixerunt ei. Non ascendat omnis po
pul⁹: q; duo uel tria milia uirorum pugnent ⁊ deleant ciuitatē.
Quare omnis p̄pl⁹ frustra uexet contra hostes paucissimos:
Ascenderunt ergo tria milia pugnatorum. Qui terga statim
uertentes pauidi fuerunt a uiris urbis hai. ⁊ corruerunt ex
eis xxx. ⁊ vi. homines. ⁊ persecuti sunt aduersarii de porta usq;
sabbarim. ⁊ cecidunt p̄ pronā fugientes. primumq; cor po
puli ⁊ ad nichil aque liquefactum est. Iosue ū scidit uestimē
ta sua. ⁊ cecidit pronus in terram coram archa dñi usq; ad
uesperam tam ipse q̄m omnes seniores israel. miseruntq; pul
uerem super capita sua. Et dixit iosue. Heu dñe deus
quid uoluisti traducere populum istum iordanem fluuium ut
traderes eos in manu amorrei ⁊ perderes: Vtinam ut cepi
mus habitassemus trans iordanem. Obsecro dñe deus quid dicā
uidente inimico hostibus suis terga uertente. Audient cha
nanei ⁊ omnes habitatores terre ac p̄ficient conglobati circū/
dabunt nos atq; delebunt nomen nr̄m de terra. Et quid
facies magno nomini tuo. Dixitq; dñs ad iosue. Surge cur
iacet in terra prone. Peccauit israel. ⁊ preuaricatus est pactū
meum. Tulerunt de anathemate. ⁊ furati sunt atq; mē
titi. ⁊ absconderunt inter uasa sua. nec potuit israel stare ante
hostes suos. eosq; fugient. q; polluti sunt anathemate. Non
ero ultra uobiscum donec conteratis eum qui huic crimi
ni reus est. Surge. sanctifica populum. ⁊ dic eis. Sanctificamini in
crastinum. Hec enim dicit dñs deus israel. Anathema in me
dio tui israel est. Non poteris stare coram hostibus tuis donec
deleatur ex te qui est contaminator hec scelere. Accedetis
mane singuli p tribus uestras. ⁊ quamcunq; tribū sors inuenerit
accedet p cognationes suas. ⁊ cognatio p domos. domus q;
p uiros. ⁊ quicunq; in hoc facinore fuerit deprehensus. cō
buretur igni cū omni substantia sua. quia p̄uaricatus est pactum
dñi. ⁊ fecit nefas in israel. Surgens q; iosue mane applicauit
israel p tribus suas. ⁊ inuenta est tribus iuda. que cum uenis
set familias suas fuit oblata. inuenta est familia zare. Illam q;
p uiros offerens reperit zabdi. Cumq; domum in singulos
diuidens uiros. inuenit achar filium charmi filii zabdi.
filii zare de tribu iuda. Et ait ad achar. Fili mi da gloriam
dño deo israel. ⁊ confitere atq; indica mihi quid feceris ne abs
condas. Respondit achar iosue. ⁊ dixit ei. Vere ego peccaui
ui dño deo israel. ⁊ sic ⁊ sic feci. Vidi enim inter spolia pallium
coccineum ualde bonum. ⁊ ducentos siclos argenti. regulam
q; auream. l. siclos. ⁊ concupiscens abstuli. ⁊ abscondi in
terram contra medium tabernaculi mei. argentum q; fossa
humo opui. Misit ḡ iosue ministros qui currentes ad tabernaculum illius reperierunt cuncta abscondita in eodem
loco. ⁊ argentum sumul. auferentesq; de tentorio tulerunt
ea ad iosue. ⁊ ad omnes filios israel. protulerunt q; ante dñm.
Tollens itaq; iosue filium zare. ⁊ achar. argentumq; ⁊ pallium ⁊ auream regulam. filios q; eius. ⁊ filias. boues. ⁊ asinos
⁊ oues. tabernaculum. ⁊ cunctam supellectilem. ⁊ ōnē
israel cum eo duxerunt eos ad uallem achor. ubi dixit iosue.
Quia turbasti nos: exturbet te dñs in die hac. Lapidauit
q; eum omnis israel. ⁊ cuncta que illius erant igne consum
pta sunt. congregauerunt q; super eum aceruum magnum la
pidum. qui p̄manet usq; in presentem diem. ⁊ auertit se
furor dñi. ab eis. Vocatū q; est nomen loci illi uallis achor usq;
hodie. xiiii. Dixit autem dñs ad iosue. Ne
timeas. ⁊ ne formides. Tolle tecum omnem multitudi
nem pugnatorum. ⁊ consurgens ascende in oppidum hai. Ec
ce tradidi in manu tua regem eius. ⁊ populum. urbemq; ⁊ ter
ram. faciesq; urbi hai ⁊ regi eius sicut fecisti hiericho ⁊ regi
illius. Predam ū ⁊ omnia animantia. diripietis uobis.
Pone insidias urbi post eam. Surrexitq; iosue ⁊ omnis
exercitus bellatorum cum eo ut ascenderent in hai. ⁊ electa
xxx. milia uirorum fortium misit nocte: precepitq; eis dicens.
Ponite insidias post ciuitatē. nec longius recedatis. ⁊ cuncti
estote parati. Ego autem ⁊ reliqua multitudo que mecū est.
ascendemus ex aduerso contra urbem. Cumq; exierint contra nos fugiemus: sicut ante fecimus. ⁊ terga uertemus donec p
sequentes ab urbe longius protrahantur. Putabunt enim
fugere nos: sicut p̄ius. Nobis enim fugientibus. ⁊ ipsi persequentibus consurgent de insidijs. ⁊ uastabunt ciuitatem
tradetq; eam dñs deus in manus uestras. Cumq; ceperitis ci
uitatem succendite eam. Sic facietis omnia ut iussi. Dimisitq; eos ⁊
preceperunt ad insidiantium locum. sederuntq; inter bethel ⁊
hai. ad occidentalem plagam urbis hai. Iosue autem nocte
illa in medio mansit populi. surgensq; diluculo recensuit
socios. ⁊ ascendit cum senioribus in fronte exercitus uallatus
auxilio pugnatorum. Cumq; uenissent. ⁊ ascendissent ex ad
uerso ciuitatis steterunt ad septentrionalem urbis plagā
inter quam ⁊ eos uallis media erat. Quinq; milia autē uiros

C. huj. uig. d

elegerat ⁊ posuerat in urbibus suis bethauen ⁊ hay
ex occidentali parte ciuitatis. Omnis ꝙ relicq
exercitus ad aquilonem autem dirigebat ita ut nouis
simis multitudinis occidentalem plagam urbis attingerent. Abiit g iosue nocte illa ⁊ steterunt in uallis medio.
Qđ cum uidisset rex hay festinauit mane ⁊ egressus
est cum omni pplo ciuitatis. Diuertitq; autem contra deserti
gnorant qđ post tergum latérent insidie. Iosue ꝙ
⁊ omnis isr̃ cesserunt loco simulantes metum. ⁊ fugiente
p uiam solitudinis. At illi uociferantes pariter ⁊ se mu
tuo cohortantes p̃secuti sunt eos. Cumq; recessissent a
ciuitate. ⁊ ne unus quidem in urbe hay ⁊ bethel remanserit
fisset qui nō p̃sequeretur isr̃l sicut erupuerant apta opida
reliquerunt dimissa ad iosue. xv. Dereliquentes.
Dixit dñs ad iosue. Tende clipeum qui in manu tua ē contra urbem hay
quia tibi tradidi eam. Cumq; tetendisset clipeum ex aduerso
ciuitatis insidie que latebant surrexerunt confestim ⁊ per
gentes ad ciuitatē ceperunt ⁊ succendunt eam. Hoc aūt
ciuitatis qui p̃sequebantur iosue respicientes ⁊ uidentes fu
mū urbis ad celum usq; conscendere. nō potuerunt huc
illuc usq; diffugere. p̃sertim cum hi qui simulauerant fugā
⁊ tendebant ad solitudinē contra p̃sequentes fortissime
restitissent. Vidensq; iosue ⁊ omnis isr̃l qđ capta cēt ciui
tas ⁊ fumus urbis ascenderet. reuertit se pariter uersi sunt
bis hay. Siquidē ⁊ illi qui ceperant ⁊ succenderant ciui
tatem egressi ex urbe contra suos. medium hostium se
ferre ceperunt. Cum g ex utraq; parte adinuicē cederentur
ita ut nulli de tanta multitudine saluarent. regem q;
urbis hay apprehenderunt uiuentem. ⁊ obtulerunt io
sue. Igit̄ omnibus interfectis qui illis ad deserta tenden
tem fuerant p̃secuti. ⁊ in eodem loco gladio conuersis
reuersi filii isr̃l percusserunt ciuitatem. Et erant autem
qui in eo die ceciderant a uiro usq; mulierem. xii. mi
lia hominū. omnes urbis hay. Iosue aūt nō contraxit manū
quam in sublime porrexerat donec
interficerent omnes habitatores hay. Sumptaq; aut̄ ⁊ p̃da
ciuitatis diuiserunt sibi filii isr̃l sicut p̃cepit dñs iosue.
Qui succendit eam ⁊ fecit eam tumulum sempiternū.
regem q; eius suspendit in patibulo usq; ad uesperam
⁊ solis occasum. Preceptoq; ⁊ depositum est cadauer eius
de cruce. proiecerunt q; in ipo introitu ciuitatis. congesto
sup eum magno acerno lapidum qui p̃manet usq;
in p̃sentem diem. Tunc edificauit iosue altare dño
deo in monte hebal. sicut p̃cepit moyses famulus dñi
filiis isr̃l ⁊ scriptum ē in uolumine legis moysi altare
de lapidibus impolitis. quos ferrum nō tetigit ⁊ obtulit
sup eo holocaustā dño. Immolauitq; pacifica uicti
mas. ⁊ scripsit sup lapides deuteronomium legis moysi:
qđ ille descripserat coram filiis isr̃l. Omnis aūt pplūs ⁊ seni
ores eius. iudices q; ac uidueri stabant ex utraq; parte
arche ex conspectu sacerdotum qui portabant archā
federis dñi. ut aduena ita ⁊ indigena. Media eorū pars
iuxta montē garizim. ⁊ media iuxta montē hebal. sicut
p̃cepit moyses famulus dñi. Et primum quidē benedixerit
pplo isr̃l. post hec legit omnia uerba benedictionis
⁊ maledictionis. ⁊ cuncta que scripta erant in libro le
gis. Nichil ex his que moyses iusserat reliquit
intactū. ⁊ uniuersa replicauit coram omni multitudi
ne isr̃l. mulieribus ⁊ paruulis. ⁊ aduenis qui inter eos
uersabantur audiuit cuncta. Quomodo
reges trans iordanem qui habitabant in montanis
⁊ campestribus. ⁊ in maritimis ac littore maris magni
Hu q; qui habitabant iuxta libanum. ceteus ⁊ amor
reus. chananeus. etheus. pherezeus ⁊ iebuseus. congregati
sunt pariter ut pugnarent contra iosue ⁊ isr̃l uno ani

eademq; sententia. xvi.
Hi qui habitabant in gabaon. audientes cuncta
que fecerat iosue iherico ⁊ hay. callide cogitantes ui
serunt sibi cibaria. saccos ueteres asinis imponentes
⁊ utres uinarios scissos atq; consutos. calciamenta q;
pannosa que ad pedum uetustatē pruritus consue
ta erant. induti ueteribus uestimentis. panes q; quos porta
bant ob uiaticum duri erant. ⁊ in frusta cōminuti.
p̃cesserunt q; ad iosue qui tunc morabat in castris gal
gale. ⁊ dixerunt ei. atq; omni simul isr̃l. De ta longin
qua uenimus. patrem uobiscum facere cupientes. Res
ponderunq; uiri isr̃l atq; dixerunt. Ne forsitan in ter
ra que nobis sorte debetur habitetis. ⁊ si postmodum foedus
inire uobiscum. At illi ad iosue. Serui inquiunt tui su
mus. Quibus iosue. Qui nam aut cuius estis uos. ⁊ unde uenistis.
Responderunt. De ta longinqua ualde uenerunt serui
tui. in nomine dñi dei tui. Audiuimus enim famam po
tentie eius. cuncta que fecit in egypto. ⁊ duobus amorreo
rum regibus trans iordanem. seon regi esebon. ⁊ og regi basan
qui erat in astaroth. dixerunq; nobis. ite moremus ⁊ omnes
habitatores ite nre. Tollite in manibus cibaria ob lon
gitudinem uiatī. ⁊ occurrite eis ac dicite. Serui uri si
mus. fedus inite nobiscū. Et nos quidē egressi sumus
de domibus nris ut uenirem⁹ ad uos caligati sarcinu
nunc sicci tri sunt. uetustate minuta cōminuta. Utres u
ni nouis impleuimus. nunc rupti sunt ⁊ soluti. Ue
stes ⁊ calciamenta quibus induimur. ⁊ que habemus in
pedibus. ob longitudinem longioris uie trita sunt ⁊ pe
ne consumpta. Suscepiunt uiri de cibariis eorū. ⁊ os
dñi non interrogauerunt. Fecitq; iosue cum eis pacem. ⁊
iniit fedus pollicitus ē qđ si occiderent. principes q; mul
titudinis iurauerunt eis. Post dies autem tres intelle
xerunt qđ in uicino habitarent. ⁊ inter eos futuri
essent. Mouerunq; castra filii isr̃l. ⁊ uenerunt in ci
uitates eorū die tertio. quarum hec uocabula sunt. Gaba
on ⁊ caphira ⁊ berothi ⁊ cariathiarim. ⁊ nō percusserunt e
os. eo qđ iurassent eis principes multitudinis in nomine
dñi dei isr̃l. Murmurauit itaq; omnis multitudo contra prin
cipes. qui respondunt eis. Iurauimus illis in nomine
dñi dei isr̃l. ⁊ idcirco nō possumus contingere eos. Sed hoc
faciemus eis. Reseruentur quidē ⁊ uiuant. ne contra nos
ira dñi concitet̄ si peiurauerimus. Sed uiuant ut in uilis
multitudinis ligna cedant. aquasq; comportent. Quib⁹
hec loquentibus uocauit gabaonitas iosue ⁊ dixit. Cur
nos decipere fraude uoluistis. ut diceretis procul ualde ha
bitamus a nobis. cum in medio nri sitis. Itaq; sub maledic
tione eritis. ⁊ nō deficiet de stirpe ura lignorum cedens aquasq;
comportans in domū dei mei. Qui respondunt. Nunti
atum ē nobis seruis tuis que p̃miserit dñs deus tuus mo
ysi seruo tuo. ut tradet uobis omnem terram. ⁊ disperdat
cunctos habitatores eius. Timuimus g ualde. ⁊ pauci
mus animabus nris fecimus. ⁊ hoc consilium
p̃misimus. Nunc autē in manu tua sumus. qđ ē bonū
⁊ rectum uidet̄ tibi facere nobis. Fecit g iosue ut dixerat. ⁊ libe
rauit eos de manu filiorum isr̃l. ut nō occiderent. Decreuitq;
in illo die eē eos in ministerio cunctis pplis. ⁊ altaris dñi. te
dentes ligna. ⁊ aquas portantes usq; in p̃sens tempus in
loco quem dñs elegisset. xvii.
Quod cum audisset adonisedech rex iherusalem. qđ scilicet
cepisset iosue hay. ⁊ subuertisset eam. sicut enim
fecerat iherico ⁊ regi ei. sic fecit hay ⁊ regi illius. ⁊ qđ hi
fugissent gabaonite ad isr̃l. ⁊ cēsuerint federa cum eis. ti
muit ualde. Urbs magna enim erat gabaon. ⁊ una re
galium ciuitatū. ⁊ maior opido hay. omnesq; bellatores
eius fortissimi. Misit g adonisedech rex iherusalem ad otha

C. xv.
C. xvi.

regem hebron. ⁊ ad pharam regem iermoth. ad raphiē q; regem lachis. ⁊ ad dabir regem eglon dicens. Ascendite ad me ⁊ ferte presidium ut expugnemus gabaon. q; transfugit ad iosue ⁊ ad filios isr̄. Congregati ḡ ascenderunt. v. reges amorreor; rex ierusalē. rex hebron. rex iermoth. rex lachis rex eglon. simul cum exercitibus suis ⁊ castra metati sunt circa gabaon. ⁊ expugnabant eam. Habitatores aūt gabaon urbis obsessi miserunt ad iosue qui tunc morabant in castris apud galgalam. ⁊ dixerunt ei. Ne retrahas manū tuas ab auxilio seruor; tuor; ascende cito ⁊ libera nos. ferq; presidium. congregatum est enim aduersum nos omēs reges amorreor; qui habitant in montanis. Ascendit q; iosue de galgalis ⁊ omīs exercit⁹ bellator; cum eo. uir fortissimus.

Dixitq; dñs ad iosue. Ne timeas eos. in manu tua enim tradidi illos. nullusq; ex eis resistere poterit. Irruit itaq; iosue sup eos repente tota ascendens nocte de galgalis. ⁊ cōturbauit eos dñs a facie isr̄. contriuitq; plaga magna in gabaon. ac persecutus est eos uiam ascensus hebron. ⁊ percussit usq; azecha ⁊ maceda. Cumq; fugerent filii isr̄. ⁊ essent ad descensum bethoron. dñs misit sup eos lapides magnos de celo usq; azecha. ⁊ mortui sunt multo plures lapidibus grandinis quam quos gladio percusserant filii isr̄. Tunc locutus est iosue do mino in die qua tradidit amorreum in conspectu filior; isr̄. dixitq; coram eis. Sol contra gabaon ne moueatis. ⁊ luna contra uallem aialon. Steteruntq; sol ⁊ luna donec ultus se gens de inimicis suis. Nonne scriptum est hoc libro iu sto? Stetit itaq; sol in medio celi. ⁊ festinauit occumbere spatio unius diei. Non fuit ante ⁊ postea tam longa dies obediente dño uoci hominis. ⁊ pugnante p isr̄. Reuersusq; est iosue cum omī isr̄ in castra galgale. fugerunt enim v. reges. ⁊ absconderunt se in spelunca urbis maceda. Nuntiatū q; est iosue q̄d inuenti essent. v. reges latentes in spelunca ma ceda. Qui precepit sociis ⁊ ait. Volute saxa ingentia ad os speluncē. ⁊ ponite uiros idoneos qui claudos custodiant. uos autē nolite stare. sed persequimini hostes ⁊ extremos quosq; fugientium cedite. nec diuertatis eos. urbium suarum in trare prohibeo. quos tradidit dñs dūs in manus uras. bello gaudiisq; plaga magna. ⁊ usq; ad internicionem pene cō sumpti. hii qui isr̄ effugere potuerunt ingressi sunt ciuitates munitas. Reuersusq; est omīs exercitus ad iosue in maceda. tunc enim castra ibi erant sani ⁊ integro numero. nullusq; contra filios isr̄ mutire ausus est. Precepitq; iosue dicens. Aperite os speluncē. ⁊ producite ad me. v. reges qui in ea latitant. Fecerunt ministri ut ⁊ fuerat imperatum. ⁊ e ductos ad eum. v. reges de spelunca. regem ierusalē. regem hebron. regem iherimoth. regem lachis. regem eglon. Cūq; eduxissent ad eum. uocauit omēs principes isr̄. ⁊ ait ad pri cipes exercitus qui secum erant. Ite ⁊ ponite pedes sup colla regum istor?. Qui cum processissent ⁊ subiectos pedibus colla calcarent. rursum ait ad eos. Nolite timere nec pauescatis. confortamini ⁊ estote robusti. sic enim faciet dñs cunctis hostibus uris. aduersum quos dimicatis. Percussitq; iosue ⁊ in terfecit eos atq; suspendit sup. v. stipites. fueruntq; suspē si usq; ad uesperum. Cumq; occumberet sol. precepit iosue ut deponerentur de patibulis. Quibus depositis. proiecerunt in speluncam in qua latuerant. ⁊ posuerunt sup os spelū cē saxa ingentia que permanent usq; in p̄sens. Eodem die maceda cepit iosue ⁊ percussit in ore gladii. regemq; illi⁹ interfecit. ⁊ omēs habitatores eius. nec dimisit in ea saltem parual reliquias. Fecitq; regi maceda sicut fecerat regi iherico. Transiitq; cum omī isr̄ de maceda in lebna. ⁊ pugnabat contra eam. quam tradidit dñs cum rege suo in manus isr̄. percussitq; urbem in ore gladii. ⁊ oēs habitatores eius. si quos dimiserunt in ea ullas reliquias. Fece runtq; regi lebna sicut fecerant regi iherico. De lebna transiuit cum omī isr̄ in lachis. ⁊ circuiens p gyrum dis posito ob pugnabant eam. tradiditq; lachis dñs in manus isr̄. ⁊ cepit eam die altero. atq; percussit in ore gladii. om nemq; animā que fuerat in ea. sicut fecerat lebna. Eo te pore ascendit horam rex gazer ut auxiliaret lachis. cui percussit iosue cum omī populo suo usq; ad internicionē. Tran siitq; de lachis in eglon. ⁊ circumdedit atq; expugnauit ea die percussitq; in ore gladii omēs animas que erant in ea iuxta omnia que fecerat lachis. Ascendit quoq; eglon omī isr̄ de eglon in hebron. ⁊ pugnauit contra eam. cepitq; ⁊ percussit in ore gladii. regem quoq; eius. ⁊ omnia oppida regionis illius. nullā salq; animā que in ea fuerant con morare. sicut reliquit in ea ullas reliquias. Sicut fecerat e glon sic fecit ⁊ hebron. cuncta que in ea reperit consumēs gladio. Unde reuersus in dabir. cepit eam atq; uastauit regem eius. ⁊ omnia p circuitū oppida percussit in ore gla dii. Non dimisit in ea ullas reliquias. Sicut fecerat he bron. ⁊ lebna. ⁊ regibus earum. sic fecit dabir. ⁊ regi illius. Percussit itaq; iosue omnem terram montanam. ⁊ meridianā atq; campestrem. ⁊ asedoth cum regibus suis. nō dimisit in ea ullas reliquias. ⁊ omne qđ spirare poterat iuxta sicut precepat ei dñs dūs isr̄. Cadesbarne usq; gazam omnem terram gosan usq; gabaon. uniuersosq; reges eorum uno cepit impetu atq; uastauit. dñs enim dūs isr̄ pugnabat cum eo. Reuersusq; est cum omī isr̄ ad locū castror; in galgalam. Quae cum audisset iabin rex asor misit ad iobab regem adon. ⁊ ad regem semeron. atq; ad regem achsaph. ad reges q; aquilonis qui habitabant in montanis. ⁊ planitie contra meridiē cenereth. in cam pestribus. q; ⁊ in regionibus dor; uicta mare. chananeum q; ab oriente ⁊ occidente. ⁊ amorreum atq; ethеum. ac phe rezeum. ⁊ iebuseum in montanis. euneum q; qui habita bat ad radices hermon in terram maspha. Egressiq; sunt omēs cum turmis suis p̄ls multus nimis sicut arena que ē in littore maris. equi q; ⁊ currus immense multum dinis. conuenerunt q; omēs reges isr̄ in unū ad aquas meron ut pugnarent contra isr̄. Dixitq; dñs ad iosue. Ne timeas eos. cras enim hac eadem hora omēs isr̄ os ego tradam uulnandos in manu tua. equos eor; subnerua bis. ⁊ currus igne combures. Venit q; iosue ⁊ omnis exer citus cum eo aduersum illos ad aquas meron subito. ⁊ ir ruerunt sup eos. tradiditq; illos dñs in manus isr̄ qui percusserunt eos. ⁊ persecuti sunt usq; ad sydonē magnam ⁊ aquas masserephoth. campumq; maspha qui ē ad orientalem illius ptem. Ita percussit omēs ut nullas ex eis dimitteret reliquias. fecitq; sicut p̄ceperat ei dñs. e quos eor; subneruauit. currusq; combussit. Reuersus q; statim cepit asor. ⁊ regem eius percussit gladio. asor enim antiquit⁹ uni⁹ omnia regna hec principatū tenebat. Percussitq; omēs animas que ibidem morabant. ni hil dimisit in ea ullas reliquias. ⁊ usq; ad internicionem u niuersa uastauit. ipsamq; urbem penit incendio. ⁊ oēs p circuitum ciuitates. regesq; earum cepit. percussit atq; deleuit. sicut p̄ceperat ei moyses famulus dñi. absq; urbi bus que erant in collibus. ⁊ in tumulis sitis. excepta sola asor quam tantummodo combussit. omnemq; predam istaru urbium ac iumenta diuiserunt sibi filii isr̄. cunctis hominibus interfectis. Sicut pre ceperat dñs moysi famulo suo. ita precepit moyses iosue. ⁊ ille uniuersa compleuit. Non pretermisit de uniuersis mandatis ne unum quidē uerbum eor̄ q̄ tulerat dñs mo ysi. Cepit itaq; iosue omnem terram montanam. ⁊ meridia nam. terramq; gesen. ⁊ planitiem. ⁊ occidentalē plagam montemq; isr̄. ⁊ campestria eius. ⁊ partem montis qui ascendit seyr usq; ad baalgad. p planitiem libani sub

¶ C xl.

montem hermon. omnesq; regel eor̄ cepit. peussit. occidit. Multo tempe pugnauit iosue contra reges istos. si fuit ciuitas que se traderet filiis isrl̄ p̄ter eueum qui habitabat in gabaon. Quiesl bellando cepit. Dñi enim sententie fuerat ut indurarent corda eor̄. ut pugnarent cōtra isrl̄. caderent. ut nō mererent vllam clemētiam. ac perirent sicut p̄cepat dñs moysi. In tempe illo venit iosue. et interfecit enachim de montanis hebron. debir. et anab de oī monte iuda. et isrl̄. urbesq; eor̄ deleuit. nec reliquit ullū de stirpe enachim in tra filior̄ isrl̄ absq; ciuitatib; gaza. et geth. et azoto in quib; solis reliq; sunt. Cepit g̃ iosue omnem terram sicut locut⁹ est dñs ad moysen. et tradidit eam in possessionem filiis isrl̄ sec̄m partes. et tribus suas. quieuit q; tra a pliis. Hi sunt reges quos peusserunt filii isrl̄. et possederunt tram eor̄ trans iordanem ad solis ortum a torrente arnon usq; ad montem hermon. omnemq; orientalem plagam que respicit solitudinem. Seon rex amorreor̄ qui habitauit in esebon. dñans a iadir que sita est supra rippam torrentis arnon. et medie partis in valle dimidiiq; galaad usq; ad torrentē iaboch qui est finis filior̄ hermon. et a solitudine usq; ad mare chenereth contra orientem. et usq; ad mare deserti qđ est mare salsissimum. ad orientalem plagam p viam que ducit bethesimoth. et ab australi parte que subiacet asseddoth phasga. finibus og regis basan de reliquiis raphaim qui habitabat in astaroth. et in hedrai. et dñans est in monte hermon. et in salacha. atq; in omni basan usq; ad finem gessuri. et machati. et dimidie partis galaad. finem seon regis esebon.

Moysen famulus dñi. et filii isrl̄ percusserunt eos. tradiditq; tram eor̄ moysi in possessionem rubem. et gad. et dimidie tribui manasse.

Hi sunt reges quos percussit iosue. et filii isrl̄ trans iordanem ad occidentalem plagam abalgad in campo libani usq; ad montem libanum. cuius partes ascendit in seyr. Tradiditq; eam iosue in possessionem tribubus isrl̄ singulis partes suas. tā in montanis. q̃m in planis atq; in campestribus. In asseroth. et in solitudine ac meridie hetheus. et iebuseus. et amorreus. chananeus. et pherezeus. et euseus atq; iebuseus. Rex iherico unus. rex hai que est ex latere bethel unus. rex iherusalem unus. rex hebron unus. rex ierimoth unus. rex lachis unus. rex eglon unus. rex gazer unus. rex dabir unus. rex gader unus. rex herma unus. rex hered unus. rex lebna unus. rex odollam unus. rex maceda unus. rex bethel unus. rex thaphua unus. rex afer unus. rex afech unus. rex saron unus. rex madon unus. rex asor unus. rex semeron unus. rex achsaph unus. rex renach unus. rex maggedon unus. rex cedes unus. rex iachanē chermeli unus. rex dor et paruus dor unus. rex gentium galgal unus. rex thersa unus. Omnes reges. xxx. unus. Iosue senex p̄vectoq; etatis erat. dixit dñs ad eum. Senuisti. longeuus es. tra q; latissima derelicta est. que nec dum diuisa est sorte. omnis videlicet galilea philistiim. et universa gessuri a fluuio turbido qui irrigat egyptum usq; ad finem ocaron contra aquilonem. tra chananeorum que in v. regulos philistiim diuidit. gazeos. et azotios. ascalonitas. ietheos. et accaronitas. Ad meridiem quoq; sunt euei. Omnis tra cananeorum. et maarathi sydonios usq; afeca. et finem amorrei. cuiusq; confinia. libani ex parte confinia contra orientem. ab aalgad sub monte hermon. donec ingrediaris emath. omnium qui habitabant in monte a libano usq; ad aquas maserephoth. universiq; sydonii.

Ego sum qui delebo eos a facie filior̄ isrl̄. Veruntamen tu partem hereditatis sortis sicut p̄cepi tibi. Et nunc divide tram in possessionem. ix tribubus. et dimidie tribui manasse. cum qua ruben. et gad possederunt tram quam tradidit eis moyses famulus dñi trans fluenta iordanis ad orientalē plagam ab aroer que sita est in ripa torrentis arnon. et in medio vallis. universaq; campestria medaba usq; dibon. et cuncte ciuitates. seon regis amorrei qui regnauit in esebon usq; ad finem filior̄ ammon. et galaad. ac finem gessuri et machati. omnemq; montem hermon. et universam basan usq; salecha. omne regnum og in basan qui regnauit in astaroth. et hedrai. Ipse fuit de reliquiis raphaim. percussitq; eos moyses atq; deleuit. Possederunt quoq; filii isrl̄ gessuri. et machati. et habitauerunt in medio isrl̄ usq; in p̄sentem diem. Tribui autem leui non dedit possessionem. sicut locutus est illi. Dedit g̃ moyses possessionē tribui filior̄ ruben iuxta cognationes suas. fuitq; finis eor̄ ab aroer que sita est in ripa torrentis arnon. et in medio eiusdem torrentis medium. universam planitiem que ducit medaba. et esebon. cunctosq; vicos eorum in campestribus. dybon. iazer. et abamoth. baal. et oppidum baal. maon. thesa. et cethimoth. et mephebeth. cariathaim. et sabama. et sarathasar in montem convallis bethpheor. et asedoth. phasga. et bethasimoth. omnes urbes campestres. universaq; regna seon regis amorrei qui regnauit in esebon. quem percussit moyses cum principibus madian. euei. et reten. et sur. et hur. et rebeth duces seon habitatores terre. et balaam filium beor. ariolum occiderunt gladio filii isrl̄. cum ceteris interfectis. factusq; est finis filior̄ ruben iordanis fluuius. Hec est possessio ruben tam p cognationes suas. urbium. et vicor̄. Dedituq; moyses tribui gad. et filiis eius p cognationes suas possessionem. cuius hec est diuisio. Terminus iazer. et omnes ciuitates galaad. dimidiam q; partem terre filior̄ ammon usq; ad aroer que est contra rabba. et ab esebon usq; ramoth masse. et bethanim. et amanam usq; ad terminos dabir in valle q; betharaam. et bethnemra. et socchot. et saphon reliquam partem regni seon regis esebon. Huius q; iordanis finis est usq; ad extremam partem maris cenereth trans iordanem ad orientalem plagam. Hec est possessio filior̄ gad p familias suas ciuitates. et ville earum. Dedit. et dimidie tribui manasse. filiisq; eius p cognationes suas possessionem. cuius hec principium est. Amanam universam basan. et cuncta regna og regis basan. omnesq; vicos iair qui sunt in basan. lx. oppida. et dimidiam partem galaad. astaroth. et hedrai urbes regni og in basan. filiis machir filii manasse dimidie parti filior̄ machir iuxta cognationes suas hanc possessionem dimisit moyses in campestribus moab trans iordanem contra iherico ad orientalem plagam. Tribui autē leui non dedit possessionē. sicut dixit dñs illis. ipse est possessio eius. ut locutus est illi. Hec est q̃ possederunt filii isrl̄ in tra chanaan quam dederunt eis eleazar sacerdos. et iosue filius nun. et principes familiarum p tribus isrl̄ sortes ostendentes sicut precepat dñs in manu moysi. ix. tribubus. et dimidie tribui. Duabus enim tribubus. et dimidie dederat moyses possessionem trans iordanē. absq; leuitis. qui nichil acceperunt in tra inter fres suos. sed in eor̄ successerunt locum. filii ioseph in duas diuisi sunt tribus manasses. et effraim. Nec acceperunt leuite aliam partem in tra nisi urbes ad habitandum. et suburbana earū ad alenda iumenta. et pecora sua. Sicut p̄cepit dñs moysi. ita fecerunt filii isrl̄. et diuiserunt

Accesserunt itaq; filii iuda. xxii. ad iosue in galgala. locutusq; est ad eum caleph filius iephone cenezeus. Nosti quid locutus sit dñs ad moysen hominem dei de me. et te in cadesbarne. Quadraginta annos eram. quando misit me moyses famulus dñi de cadesbarne ut considerarem tram. nuntiauiq; qđ in animo habebam. fratres autem mei qui ascenderant mecū. dissoluerunt cor populi. et nichilominus ego secutus sum dñm deum meum. tunc iurauit moyses in die illo dicens. Terra quam calcauit pes tuus erit possessio tua. et filior̄ tuor̄ in eternum. quia

secutus est dñm deum suum. Concessit q̄ dñs terram in si
cut locutus ē usq; in p̄sentem diem. Quadraginta .v. an
ni sunt ex quo locutus ē dñs verbum istud ad moysen: q̄n
ambulabat israēl p solitudinē. Hodie .lxxx. annoꝝ sum .v.
sic valens ut eo valebam tempe q̄ndo ad explorandū mi
sus sum. illō in me tempꝰ fortitudo usq; hodie p̄severat
tam ad bellandum q̄m ad gradiendum. Da q̄ michi
montem istum quem pollicitus ē dñs te quoq; audiente
in quo enachim sunt .7 urbes magne atq; munite si forte sit
dñs mecū .7 possuero delere eos sicut promisit in. Iudicesq;
ei respondit. Dabo tibi terram in possessionē. atq; ex eo hebrō
fuit caleb filio iephone cenezeo usque in p̄sentem diem q̄
secutus est dñm deum israēl. Nomen hebron ante vocabat
cariatharbe. adam maximus ibi inter enachim fuit ē. .7 ter
ra habuit sors filioꝝ iude. .xvii. Cessauit a prelio.
p cognationes suas ista fuit. Et finitio eoꝝ desertum sin ē
meridiem .7 usq; ad extremam partē australis plagē termi
ni eius. a fīmitate maris salsissimi .7 lingue eius que respi
cit meridiem. egrediturq; contra ascensum scorpionis .7
pertransit in sina. ascenditq; in cadesbarne .7 pvenit in es
rom. ascendens ad daram .7 circuiens carcaa. atq; inde p
transiens in asemona .7 pveniens ad torrentem egypti. &
finitus eius mare magnū. Hec erit finis meridia
nus plage. Ab oriente ū erit finitimus mare salsissimum.
usq; ad extrema iordanis .7 ea que respiciunt aquilonem
a lingua maris. usq; ad eundem iordanis fluuiū. Ascen
ditq; terminus in bethagla .7 transit ab aquilone in be
charaba. ascendens ad lapidem boen filii ruben .7 tendens
usq; ad finitimos dabira. de valle achor contra aquilonem
respiciens galgala que ē ex aduerso ascensionis ab austro
moda australi parte torrentis transitq; aqua que vocant
fons solis .7 erunt egressus eius ad fontē rogel. Ascenditq; p
vallem filii ennon ex latere iebusei ad meridiem. Hec ē sorte
.7 inde se erigens ad verticem montis qui est contra gehen
non. ad occidentem in finitimo valli raphaim contra aq
lonē. Ptransitq; a vertice montis usq; ad fontem aque
nephtoa .7 pvenit usq; ad montes montis ephron. Inclinatq;
in bala que est cariathiarim. id est urbs silvarū. Circuit
bala contra occidentē usq; ad montem seir. transitq; usq;
latus montis iarim ad aquilonem in chesalon. Descendit
in bethsames. transitq; in thamna .7 pvenit contra aqui
lonem partis accharon ex latere. inclinatq; sechrona. &
p transiit montem baala. pvenitq; in gebneel .7 maris
magni contra occidentē finis concluditur. Hii sunt fini
tes filioꝝ iuda p cognationibus suis. Caleb ū filio
iephone dedit partem in medio filioꝝ iuda. sic preceper
at ei dñs. cariatharbe patris enach ipsa ē hebron. deleruntq;
ex ea caleb tres filios enach. sesai .7 haiman .7 tholmai de
stirpe enach. Atq; inde conscendens venit ad habitatores
dabir. que prius vocabat cariathsepher. id est civitas litte
rarum. Dixitq; caleb. Qui percusserit cariathsepher .7 tulerit ea.
dabo ei axam filiam meam uxorem. Cepitq; eam othoni
hel filius cenez frater caleb iunior. duxitq; ei axam filiam
suam uxorem. Que cum p̄geret suasit ei ut peteret a patre suo agrum. Insultrauitq; ut sedebat in asino.
Cui caleb. Quid habes inquit. Et illa respondit. Da mi
benedictionem. Terram australem .7 arentem dedisti mi. iun
ge .7 irriguam. Dedit itaq; ei caleb irriguam superiorē in
ferī. Hec est possessio tribus filioꝝ iuda p cognationes suas.
Erantq; civitates ab extremis partibus filioꝝ iuda iuxta ter
minos edom. a mōdie cabsabel .7 eder .7 iagur .7 cina .7 di
mona .7 adada .7 cedes .7 asor. ethan. ziphen. thelem. baloth .7
asorboba .7 carioth. esron. hec est asor. aman. sarne .7 mo
lada .7 asarsuada .7 asemon. bethfelech .7 asersuar .7 ber
sabee .7 bazon. abala .7 hyim. esem .7 bel. thodar .7 evil.
Carmahelech .7 medemena .7 sesenna. lebaoth .7 selim.
haen. remmon. omēs civitates .xxix. .7 ville earū. In cam
pestribus vero ē haol .7 saraa .7 asena .7 azanoe .7 aengannī
thafua .7 henaim .7 iermoth. adulam. socho .7 azecha .7
saraim. aduthaim .7 gedera .7 gederothaim. urbes .xiiii. .7 vil
le earum. Senan .7 adasa .7 magdal. gaddeleam .7 meffa .7 e
thel. lachis bachat .7 aglon. thebon .7 leehmas .7 chellis. Aglō
roth. bethdagon .7 tuenna .7 macceda. civitates .xvi. .7 ville e
arum. Labana .7 aether .7 asan. iepta .7 esua .7 nesibi. ceila.
.7 achzib .7 maresa. civitates .ix. .7 ville earū. Accaron cū vi
cis .7 villulis suis ab accaron usq; ad mare omīa que ver
gunt ad azotum .7 vicinos eius. Azotus cū vicinis suis. ga
za cū vicinis .7 villis suis usq; ad torrentem egypti .7 mare
magnum finimus eius .7 in monte samir .7 iether .7 soco
.7 edenna carathsenna. hec ē dabir. anab .7 esthemo .7 anī.
gosen .7 olon .7 gilo. civitates .xi. .7 ville earū. Arab .7 ru
ma .7 eselam .7 ianum .7 bethanua .7 afecha. athyma .7 carra
tharbe. hec est hebron .7 sior. civitates .ix. .7 ville earū. Ma
on .7 chermel .7 zif .7 iota. gerreel .7 iudacam .7 zanoe .7
achaim. gabaa .7 tamna. civitates .x. .7 ville earū. Alul .7
hersur .7 gedor. mareth. bethanoth .7 heltecen. civitates
vi. .7 ville earum. Cariath. baal. hec ē cariathiarum. urbs
silvarum .7 arebba. civitates due .7 ville earū in deserto
betharaba. medin .7 sacacha. anephan. civitates .vi. .7 vil
le earum. Jebuseum autem
habitatorem iherusalem non potuerunt filii iuda delere. habitauit
q; iebuseus cum filiis iuda in iherusalem usq; in p̄sentem diem.
Cecidit q; sors filioꝝ ioseph a iordane usq; .xeriii.
iericho .7 aquas eius ab oriente. solitudo que ascendit
iericho. ad montana bethel .7 egreditur de bethel luza. tran
sitq; finimum athyatharoth .7 descendit ad occidentem
iuxta finimum thelem. usq; ad finimus bethoron inferioris
.7 gazer. finitimusq; regioni ei mari magno. Possedit igit
q; filii ioseph manasses .7 ephraim .7 hīs est finimus filioꝝ
ephraim p cognationes suas .7 possessio eoꝝ contra orientē
atharoth. addar usq; bethoron superiorem. egrediturq;
confinia in mare. macmethar ū aquilonem respicit .7 cir
cuit finimus ē orientem in thanathselo .7 p transit ab ori
ente ianoe. descenditq; de ianoe in atharoth .7 noartha
.7 pvenit in iericho .7 egreditur in iordanem. de tapua p̄ti
transitq; contra mare in valle harundinem. finitimusq; egressus
eius in mare salsissimū. Hec est possessio tribus ephraim p
familias suas. urbes que separate sunt filiis ephraim in me
dio possessionis filioꝝ manasse .7 ville earū. Et nō inte
cerunt filii ephraim chananeum qui habitabat in gazer.
habitauitq; chananeus in medio ephraim. usq; in diem
hanc tributarius. Cecidit autē sors tribui manasse. ipse ē
enim p̄mogenitus ioseph. machir p̄mogenito manasse pa
galaad qui fuit vir pugnator. habuitq; possessionem ga
laad .7 basan .7 reliqui filioꝝ manasse iuxta familias
suas. filii abiezer .7 filii elech .7 filii esriel .7 filii sechē
.7 filii epher .7 filii semida. Isti sunt filii manasse filii
ioseph mares p cognationes suas. Salphaad ū filio epher
filii galaad filii machir filii manasse nō erant filii sed filie
sole. quarum ista sunt nomina maala .7 noa .7 egla .7 mel
cha .7 thersa. Veneruntq; in conspectu eleazari sacerdo
tis .7 iosue filii nun .7 p̄ncipum dicentes. Dñs p̄cepit p
manus moysi ut daretur nobis possessio in medio fratrū no
strorum. Deditq; eis iuxta imperium dñi possessionē in medi
o fratrum patris earū .7 cecidерunt funiculi manasse .x.
absq; terra galaad .7 basan trans iordanem. filie enim
manasse possederunt hereditatem in medio filioꝝ eius.
Terra autē galaad cecidit in sortem filioꝝ manasse que
reliqua erant. fuitq; finimus manasse ab aser machmath
que respicit sichem .7 egreditur ad dexteram iuxta habita

tozel fontil ualue. Et cum in sortem manalle cecidet ita ita ualue que est iuxta finem manalle ⁊ filioꝝ effraim descenditq; finitimul uallil harumduen. in mĩdiem torrentil cuitatum effraim que in medio sunt urbium manalle. Terminul manalle ab aquilone torrentil ⁊ exitul eius ꝑgit ad mare. ita ut ab austro sit possessio eĩ. id est effraim. ⁊ ab aquilone manalle ⁊ utrumq; claudat mare. ⁊ coniungant in tribu aser ab aquilone. ⁊ in tribu ysachar ab oriente. fiuntq; hereditas manalle in ysachar ⁊ in aser. bethsan ⁊ iuculi eius. ⁊ nebiaam cum inhabitil suil. ⁊ habitatozes dozcum opidil suil. habitatozes ẽq; endoz cum uillis suis. similiterq; habitatozes thenach cũ uillulis suis ⁊ habitatozes mageddo cũ uillulis suis. ⁊ tria pars urbil nofeth. Hec potuerunt filii manalle has subiũtere ciuitates. ꝛ cepit chananeus habitare in ita sua. Postq̃m autẽ conualuerunt filii isti subiecerunt chananeos ⁊ fecerunt sibi tributarios nec interfecerunt. xxv.

Locutiq; sunt filii ioseph ad iosue adq; dixerunt. Quare dedisti in possessionem sortis ⁊ funiculi unius cum sim tante multitudinis. ⁊ benedixerit mi dñs. Ad quos iosue ait. Si populus multus es. ascende in siluam. ⁊ succide ibi spatia in ita pherezei ⁊ raphaim qz angusta est possessio montis effraim. Cui responderunt filii ioseph. Non potimus ad montana discendere cum ferrei currib; utantur chananei qui habitant in ita campestri in qua iste sunt bethsan cũ iuculis suis. ⁊ iezer mediam possidens uallem. Dixitq; iosue ad domũ ioseph. effraim ⁊ manalle. Populus multus es. ⁊ magne fortitudinis. fi habebis sortem unam. ꝛ transibis ad montem ⁊ luc̃des ibi atq; purgabis ad habitandum spatia. ⁊ poteris ultra pedere cum subiũteris chananeum quem dicis ferreos habere currus. ⁊ esse fortissimum. xxvi.

Congregatiq; sunt omnes filii isti in silo. ibiq; fixerunt tabernaculum testimonii. ⁊ facta est eis ita subiecta. Remanserunt autẽ filioꝝ isti. vii. tribus que necdum accepant possessiones suas. Ad quos iosue ait. Usquequo marcesis ignauia. ⁊ ii uenis ad possidendam ita quam dns deus patrum uestroꝝ dedit uobis. Eligite de singulis tribubus ternos uiros ut mittam eos. ⁊ ppagent atq; circueant ita. ⁊ describant eam iuxta numerum uirtutis cuiusq; multitudinis. referantq; ad me quos descripserint. Diuidite uobis ita in vii. partes. Juda sit in finibus suis ab australi plaga. ⁊ domus ioseph ab aquilone. mediam autẽ inter hos terram in vii. ptes diuidite. ⁊ huc ueneris ad me ut coram dño deo uestro mittam hic uobis sortes. qz non est inter uos pars leuitarũ. ⁊ sacerdotiũ. dñi enim est eoꝝ hereditas. Gad autem. ⁊ ruben. ⁊ dimidia tribus manasse iam acceperant possessionem suam citra iordanem ad orientalem plagam. quã dedit eis moyses famulus dñi. xxvii.

Cumq; surrexissent uiri ut pgerent ad describendam ita. ꝑcepit eis iosue dicens. Circuite ita. ⁊ describite eam. ac reuertimini ad me. ⁊ hic coram dño deo in silo mittam uobis sortem. Itaq; pfecerunt. ⁊ lustrauerunt terram. vii. ptes diuiserunt scribentes in uoluminc. Reuersiq; sunt ad iosue in castra silo. qui misit sortes coram dño in silo. diuisitq; ita filiis isti in vii. partes. ⁊ ascendit sors prima filioꝝ beniamin ꝑ familias suas ut possiderent terrã inter filios iuda. ⁊ filios ioseph. fuitq; terminus eoꝝ contra aquilonem ab iordane ꝑgens iuxta latus iericho septentionalis plage. ⁊ inde contra occidentem ad montana conscendens. ⁊ puenies in solitudine bethauen. atq; pertransiens iuxta luzam ad meridiem ipa est bethel. descendit q; in ataroth addar in montem qui est ad meridiem bethoron inferioris. ⁊ inclinat circuiens contra mare ad meridiem montis qui respicit bethoron contra affricum. fuitq; exitus ei in cariathbaal que uocatur cariathiarim urbem filioꝝ iuda. Hec est plaga contra mare. ⁊ occidentem. A mridie autem exeunt cariathiarum egredit̃ terminus contra mare. ⁊ puenit usq; fontem aquarum nephtoa. descenditq; in partem montis qui respicit uallem filioꝝ ennon. ⁊ est contra septentionalem plagam in extrema parte uallis raphaim. Descenditq; ichennon. id est uallis ennon. iuxta latus iebusei ad austrum. ⁊ puenit ad fontem rogel. finiens ad aquilonem. ⁊ egrediens ad asemech. id est fontem solis. ⁊ pertransit usq; ad tumulos qui sunt ex regione ascensus adommim. descendit q; ad abenboen. id est lapidem boen. filii ruben. ⁊ pertransit ex latere aquilonis ad campestria. descenditq; in planitiẽ ⁊ pterigredit̃ contra aquilonẽ bethagal. fuitq; exitus eius contra linguam maris salsissimi. ab aquilone in finem iordanis ad australem plagam qui est finitimus ei ab oriente. Hec est possessio filioꝝ beniamin ꝑ fines suos in circuitu ⁊ familias suas. fuerunt q; ciuitates eius iericho. ⁊ bethagal. ⁊ uallis casis. betharaba. ⁊ semaraim. ⁊ bethelaim. ⁊ auim. ⁊ ophra. ⁊ ofira. ⁊ ulla hermona. ⁊ ofni. ⁊ gabee. ciuitates. xii. ⁊ ille earum. Hec est possessio filioꝝ beniamin ꝑ familias suas. Et egressa est sors secũda filioꝝ symeon ꝑ cognationes suas. fuitq; hereditas eoꝝ in medio possessionis filioꝝ iuda bersabee. ⁊ sabee. ⁊ molada. ⁊ asersuba. bala. ⁊ asem. ⁊ eltholath. bethulia. ⁊ ermatha. siceleg. ⁊ marcaboth. asersusa. bethlemaon. ⁊ sarhen. ciuitates. xiii. ⁊ ille earum. ain. ⁊ remmon. ⁊ ether. ⁊ asan. ciuitates. iiii. ⁊ ille earum. Omnes uici ꝑ circuitum urbium istarũ usq; ad balaath. ⁊ ber ramoth. contra austrum plagam. Hec est hereditas filioꝝ symeon ꝑ cognationes suas in funiculo ⁊ possessione filioꝝ iuda qz maior erat. ⁊ ideo in medio possederunt filii symeon. Cecidit q; sors tertia filioꝝ zabulon ꝑ cognationes suas. ⁊ fines ẽ finium possessionis eoꝝ usq; sarith. ascenditq; de mari ⁊ medela. ac puenit in debbaseth usq; ad torrentẽ qui est contra iecnam. ⁊ reuertit̃ de sarith contra orientem in fines cesel. ⁊ thabor. ⁊ egredit̃ ad abereth. ascenditq; contra raphie. ⁊ inde ꝑtransit ad orientalem plagam. gethepher. ⁊ tacasin. ⁊ egreditur in remmon. anthar. ⁊ noa. ⁊ circuit ad aquilonem. ⁊ nathon. fuitq; egressus eius uallis nephthael. ⁊ cathech. ⁊ nealal. ⁊ semron. ⁊ iedula. ⁊ bethleem ciuitates. xii. ⁊ ille earum. Hec est hereditas filioꝝ zabulon ꝑ cognationes suas uidel ⁊ uiculi eaꝝ. Issachar egressa est sors. iiii. ꝑ cognationes suas. fuitq; hereditas eius iezrahel. ⁊ casaloth. ⁊ sunem. ⁊ afarain. seron. ana. ⁊ anath. ⁊ nabuth. ⁊ sceon. abetsamech. ⁊ engannim. ⁊ enhadda. ⁊ bethfesel. ⁊ puenit finitimus ei usq; ad thabor. ⁊ sesima. ⁊ bethsemel. exeuntq; exitus ei iordanis. ciuitates. xvi. ⁊ ille earũ. Hec est possessio filioꝝ ysachar ꝑ cognationes suas uidel ⁊ uiculi earũ. Cecidit sors. v. tribui filioꝝ aser ꝑ cognationes suas. fuitq; finis eoꝝ achar. ⁊ ahalab. ⁊ bethem. ⁊ acab. elmelech. ⁊ amaad. ⁊ mesal. ⁊ puenit usq; ad carmelum mare. ⁊ siboꝝ. ⁊ labanath. ac reuertit̃ contra orientem bethdagon. ⁊ ptransit usq; ad zabulon. ⁊ uallem iephthahel. contra aquilonem in bethemeleth. neiel. egreditur q; ad laoan. cabul. ⁊ achyran. ⁊ roob. ⁊ amon. ⁊ cana. usq; ad sidonem magnam. reuertit̃q; in orama. usq; ad ciuitatem munitissimam tyrum. ⁊ usq; osa. exeuntq; exitus eius in mare. de funiculo acriba. ⁊ amma. ⁊ affech. ⁊ roob ciuitates. xxii. ⁊ ille earũ. Hec est possessio filioꝝ aser ꝑ cognationes suas uidel ⁊ uiculi earũ. filioꝝ nephtalim. vi. pars cecidit ꝑ familias suas. ⁊ cepit finitimus de eleb. ⁊ olon. ⁊ sananim. ⁊ adami quæ est nageb. ⁊ iebnahel. usq; lecum. ⁊ egressus eoꝝ usq; ad iordanẽ. reuertit̃q; finitimus contra occidentem in

C. xxiii.

C. xxix.

azmoch ⁊ thalor. atq; inde egrediť in uocabulť ⁊ pfinit in za
bulon contť meridiem ⁊ in aser contť occidentem ⁊ in iuda cť
iordanem. contť solis ortum ciuitatel munitissime. aser dun
ser ⁊ hãmath ⁊ rechath. chenereth ⁊ edama ⁊ rama ⁊ asor.
⁊ cedes ⁊ adrai ⁊ nasor ⁊ geron ⁊ magdalhel. horem ⁊ bethanath
⁊ bethsemes. ciuitates xix ⁊ uille earũ. Hec est possessio trib;
filioꝝ neptalim p cognationes suas urbes ⁊ uiculos earũ. Tribus
autem filioꝝ dan p familias suas egressa est sors. vii ⁊ sunt ter
mini possessionis eius saraa ⁊ stahol ⁊ ahursemes. id est ciuitat
solis. thebun ⁊ ahalon ⁊ iethela. helon ⁊ themna ⁊ acron ⁊ elteh
leten ⁊ iephlon. iuth ⁊ benebarath. gethgeth ⁊ remmon. atq; ier
elon ⁊ areon. cũ finibus qui respiciunt iopen ⁊ in ipso fine cõsiu
dãť. Ascenditq; finis dan ⁊ pugnauerunt contť lesem ⁊ cepert
q; eam ⁊ percusserunt ore gladii. ac possederunt ⁊ habitauerť
in ea. uocãtes nomen eius lesendan ex nõe dan patris sui. Hec
est possessio trib; filioꝝ dan p cognationes suas urbes ⁊ uiculos
eoꝝ. Cumq; complesset iam sortes diuidere singulis p tribus
suas dederunt filiis iesu possessionem iuxta filios nun in medio
sui. iuxta pceptum dñi urbem quam postulauit thamnasse
rae in monte ephraim ⁊ edificauit ciuitatem habitauitq; in
ea. Hec sunt possessiones quas sorte diuiserunt eleazar sacer
dos ⁊ iosue filius nun ⁊ principes familiarũ ac tribuum filioꝝ
israhel in silo coram dño ad ostium tabernaculi testimonii. partiti
sq; est terrarum dñs ad iosue dicens. xcviii. Loq; filiis isra
hel. Et loquere filiis iesu ⁊ dices ad eos. Separate urbes fugi
tiuoꝝ de quibus locutus sum ad uos p manum moysi ut confugi
at ad eas quicunq; animã peccauerit nesciẽs ⁊ possit euadere ul
torem qui ultor est sanguinis cum ad unam harum confugerit
ciuitatum. Stabitq; ante portã ciuitatis ⁊ seniorib; urbis illi⁹
loquẽť ea que se competunt in nocentẽ. Tuncq; suscipient eum.
⁊ dabunt ei locum ad habitandũ. Cumq; ultor sanguinis se
cum furit persequi. nõ tradent in manũ eius. q; ignorans peccauit
proximũ sũm. nec ante biduum triduumq; eius phabẽ inimicus.
⁊ habitabit in ciuitate illa donec stet ante iudicium cause
reddens sũ sui. ⁊ mortuꝰ sacerdos magnus qui fuit in illo tpe.
Tunc reuertetť homicida ⁊ ingrediet ciuitatem ⁊ in domũ
suam de qua fugerat. Dedicauerunt q; cedes in galilea montis
neptalim. ⁊ sichem in monte ephraim. ⁊ cariathar be ipsa ẽ
hebron in monte iuda. ⁊ cũ iordanem contra orientalem
plagam iherico. statuerunt bosor que sita ẽ in campestri soli
tudine de tribu ruben. ⁊ ramoth in galaad de tribu gad. et
gaulon in basan de tribu manasse. Hec ciuitates constitu
te sunt cunctis filiis israhel ⁊ aduenis qui habitabant inter
eos. ut fugeret ad eas qui animã nesciens percussisset. ⁊ non
moreretur in manu proximi ultoris sanguinẽ iudica
re cupientis. donec staret ante pleb̃ exposituris causam
suam. Accesserunt q; principes familiarũ leui ad eleazarũ
sacerdotem ⁊ iosue filium nun. ⁊ ad duces cognationum p
singlas tribus israhel. xcix.
Locutiq; sunt ad eos in silo tre chanaan atq; dixerunt.
Dñs precepit p manũ moysi ut darent nobis urbes ad
habitandum. ⁊ suburbana earũ ad alenda iumenta. Dede
runtq; filii israhel iussis de possessionibus suis iuxta impriũ
dñi ciuitates ⁊ suburbana earũ. Egressaq; ẽ sors in familias
caath filioꝝ aaron sacerdotis de tribu iuda ⁊ symeon. et
beniamin ciuitates. xiii. ⁊ reliquæ filioꝝ caath que sup
fuerant. id est leuitis de tribubus ephraim ⁊ dan ⁊ dimidia
tribu manasse ciuitates. x. Porro filiis gerson egressa ẽ sors
ut acciperent de tribubus yssachar. ⁊ de aser. ⁊ neptalim. dimi
diaq; tribu manasse in basan ciuitates numero. xiii. Et filiis
merari p cognationes suas de tribubus ruben ⁊ gad ⁊ zabu
lon urbes. xii. Dederunt q; filii israhel leuitis ciuitates ⁊ suburbana earũ sicut precepat dñs p manum moysi. singlis sorte tri
buentes. De tribubus filioꝝ iuda ⁊ symeon dederunt iosue ciui
tates quarum uocabula sunt nosa. filiis aaron p familias caathi le

uitici generis. prima omnium sors illa egressa est carriatharbe patris
enach que uocatur hebron in monte iuda ⁊ suburbana eius
per circuitum. agros ei ⁊ uillas eius. dederat caleb filio iephu
ne ad possidendum. Dederũt q; filiis aaron sacerdotis hebron
ciuitatem confugii ac suburbana eius. ⁊ lebna cum subur
banis suis ⁊ iether. ⁊ esthemoa ⁊ helon. dabir. ⁊ hasan ⁊ bethsa-
mes ⁊ bethsemes cum suburbanis suis. ciuitates. ix. de tribubus
ut dictum est duabus. De tribu autẽ filioꝝ beniamin. gabaon
⁊ gabee ⁊ anathot. ⁊ almon cum suburbanis suis ciuita
tes. iiii. Omnes simul ciuitates filioꝝ aaron sacerdotis. xiii.
cum suburbanis suis. Reliquis q; per familias filioꝝ caath le
uitici generis hec est data possessio. De tribu ephraim. urbis con
fugii sichem. cum suburbanis suis in monte ephraim. gazer.
⁊ cebsa ⁊ thersaim. cum suburbanis suis ciuitates. iiii. De tri
bu q; dan eltheche. ⁊ gebbethon ⁊ baalon ⁊ gethremmon. cum
suburbanis suis ciuitates. iiii. Porro de dimidia tribu manas
se chenach ⁊ gethremmon cum suburbanis suis ciuitates duas.
Omnes ciuitates. x. ⁊ suburbana earum date sunt filiis caath
inferioris gradus. filiis q; gerson leuitici generis dedit de dimidia
a tribu manasse confugii ciuitatem gaulon in basan ⁊ bosor
cum suburbanis suis ciuitates duas. Porro de tribu yssachar
cision. ⁊ dabereth. ⁊ ramoth ⁊ engannim cum suburbanis
suis ciuitates. iiii. De tribu autem aser. malalaeon. ⁊ abdon.
⁊ helcath. ⁊ rohob cum suburbanis suis ciuitates. iiii. De tribu
q; neptalim ciuitates confugii cedes in galilea ⁊ hamoth. ⁊
cariathaim cum suburbanis suis ciuitates tres. Omnes urbes fa
miliarum gerson. xiii. cum suburbanis suis. filiis autem
merari leuitici inferioris gradus p familias suas data ẽ p fa
milias de tribu zabulon iechenam. ⁊ chartha. ⁊ dãna. ⁊ na
hol ciuitates. iiii. cum suburbanis suis. Et de tribu ruben
ultra iordanem contra iherico ciuitas refugii bosor in soli
tudine multor. ⁊ iasa. ⁊ gethsemani ⁊ malpha ciuitates. iiii cũ suburba
nis suis. Et de tribu gad ciuitas confugii ramoth in gala
ad ⁊ manaim. ⁊ esebon. ⁊ iazer. ciuitates. iiii. cum subur
banis suis. Omnes urbes filioꝝ merari p familias ⁊ cognationes
suas. xii. Itaq; omnes ciuitates leuitarum in medio possessio
nis filioꝝ israhel. fuerunt. xlviii. cũ suburbanis suis singule p
familias distribute. Deditq; dñs israhel omnem terram quam
se patribus eorum traditurũ iurauerat. ⁊ possederunt illam
atq; habitauerunt in ea. xcx.
Data q; est ab eo pax in omnes p circuitum nationes. nul
lusq; eis hostium resistere ausus est. sed cuncti in eorum
one redacti sunt. ne unum quidẽ uerbum eo⁹ illis pfaturũ
se ee ymmemor irritum fuit. sed rebus omnia expleta sunt. eo⁹
dem tempore uocauit iosue rubenitas ⁊ gaditas. ⁊ dimidiam
tribum manasse. dixitq; ad eos. Fecistis omnia que uobis pre
cepit moyses famulus dñi. nec q; in omnib; obedistis. nec reli
quistis fres uros longo tempore usq; in presentem diem. custo
dientes imperium dñi dei uri. Quia q; dedit dñs dñs ur fribus
uris quietem ac pacem sicut pollicitus ẽ. reuertimini ⁊ ite in
tabernacula uxa. ⁊ in terram possessionis quam tradidit uobis
moyses famulus dei trans iordanem. ita dũtaxat ut custo
diatis attente ⁊ opẽ compleatis mandatũ ⁊ legem q̃ precepit
uobis moyses famulus dei ut diligatis dñm deum uestrum. ⁊ am
buletis in omnib; uiis eius. ⁊ obseruetis mandata illius. adhe
reatisq; ei. ⁊ seruatis in omni corde. ⁊ in omni anima uxa. Be
nedixitq; eis iosue. ⁊ dimisit eos. qui reuisi sunt in taber
nacula sua. Tribui autẽ manasse dimidie possessionẽ moy
ses dederat in basan. ⁊ dimidie medie que sup fuit dedit iosue
fratribus suis cis iordanem ad occidentalem eius
plagam. Cumq; dimitteret eos in tabernacula sua. benedixit
eis illis. ⁊ dixit ad eos. In multis diuitiis reuertimini
ad sedes uxas. cũ argento ⁊ auro ⁊ ere ac ferro. ⁊ uestis multi
plici. Diuidite pdam hostium cum fribus uris. Reuisq; sunt
⁊ abierunt filii ruben ⁊ gad ⁊ dimidia trib; manasse a filiis

Ps. C. xx.

Ps. C. xxi.

C. xxii.

ulit de ſylo que ſita eſt in chanaan ut transirent galaad
ſtram poſſeſſionis ſue quam obtinuerant ex ꝓcepto dñi
p manum moyſi.

·xxxi·

Cumq; peruenissent ad tumulos iordanis in ſta chanaã
edificauerunt ibi altare iuxta iordanem altare infinite mag
nitudinis. Quod cum audissent filii iſrl ꝛ ad eos certi nũ
cii detulissent edificasse filios gad ꝛ ruben ꝛ dimidie tri
manasse altare in ſta chanaan sup iordanis tumulos cont
filios iſrl conuenerunt oēs in ſylo ut ascenderent ꝛ dimi
carent contra eos. Et mittunt miserunt ad illos in ſtam
galaad finees filium eleazari sacerdotē ꝛ x. ꝓncipes cũ eo
singulos de tribubꝫ singlis. Qui uenerunt ad filios ruben et
gad ꝛ dimidie tribus manasse in ſta galaad ꝛ dixerunt
ad eos. Hec mandat oīs ecclia dñi. Que est ista trãsgressio
hec. Cur reliquistis dñm deum iſrl ꝛ edificastis altare sacri
legum ꝛ a cultu illius recedentes. An parum uobis ē qđ pec
castis in beelphegor ꝛ usq; in ꝑsentem diem macula huius sceles
ꝑmanet in nobis ꝛ multi de ꝑplo corruerunt. uosq; hodie dere
liquistis dñm ꝛ ecce in uniuersum iſrl ira deseuiet. Qđ
si putatis immundam ee ſtam possessionis uře. transite ad
ſtam in qua tabernaculum dñi ē ꝛ habitate inter nos. tantum
ut a dño ꝛ a nõ consortio ni recedatis. edificato altari preter
altare dñi dei nri. Nonne achar filius zare ꝑuaricatus est
datum dñi ꝛ sup oēm ꝑplm ira eius uenitur. Et ille erat
unus homo atq; utinam solus perisset in scelere suo. Respon
dentq; filii ruben ꝛ gad ꝛ dimidie tribꝫ manasse. principib;
legationis iſrl. Deus deorum dñs ipse nouit ꝛ iſrl ipse
telligat si ꝓuaricationis animo hec altare construximꝰ. si cultu
diat nos. ꝛ ꝓnmat in ꝑsentia. Et si ea mente fecimus ut ho
locaustа ꝛ sacrificium ꝛ pacifica nocturnal sup eum imp
nerem. ipse querat ꝛ iudicet. ꝛ si magis ea cogitatione atq;
tractatu ut diceremꝰ. cras dicent filii uri filii nri. quid no
bis ꝛ dño do iſrl. Terminũ posuit dñs inter nos ꝛ uos o
filii ruben ꝛ gad iordanem fluuiũ. ꝛ ideo partem si ha
bebis in dño. ꝛ p hanc occasionē auertent filii uri filios no
stros a timore dñi. Putauimus itaq; melius ꝛ diximꝰ. Extru
amus nobis altare non in holocaustа neq; in nocturnal offe
rendas. sed in testimoniũ inter nos ꝛ uos ꝛ sobolem nram iſrl
qđ ꝓgeniem ut seruamus dño ꝛ nunc nri sit offerre holo
caustа ꝛ pacifica hostias ꝛ nocturnal. ꝛ nequaq̃m dicant cras
filii uri filii nri. si est pars nobis in dño. Qđ si uoluerint
dicere. ꝛ respondebunt eis. Ecce altare dñi qđ fecerunt patres
nri. si in holocaustа neq; in sacrificium. sed in testimoniũ
inter nos ac nos. Absit a nobis hec scelus ut recedamus a dño
ꝛ relinquamus uestigia eius extructo altari ad holocaustа
ꝛ sacrificia ꝛ nocturnal preter altare dñi dei nri. qđ extructum
est ante tabernaculum ei. Quibꝫ auditis finees sacerdos ꝛ ꝓn
cipes legationis iſrl qui cum eo erant placati sunt. ꝛ uerba
filiorꝫ ruben ꝛ gad ꝛ dimidie tribus manasse libentissime
susceperunt. Dixitq; finees filius eleazari sacerdos ad eos. Hinc
scimus qđ nobiscũ sit dñs quia nolens estis a ꝓuaricatione
hac. ꝛ liberastis filios iſrl de manu dñi. Reuersusq; ē cũ ꝓnci
pibꝫ a filiis ruben ꝛ gad ꝛ dimidia tribu manasse de tra
galaad finium chanaan ad filios iſrl. ꝛ retulit eis placuit
qꝫ sermo cunctis audientibꝫ. ꝛ laudauerunt dñm filii iſrl. ꝛ
nequaq̃m ultra dixerunt ut ascenderent contra eos atq; pug
narent. ꝛ delerent ſtam possessionis eorꝫ. Vocauerunt qꝫ
filii ruben ꝛ gad altare qđ extruxerant testimonium inter
qđ dominus ipse sit deus.

·xxxii·

Et uoluto autē multo tempe postq̃ pacem dñs dederat
iſrl. subiectis in gyro nationibꝫ uniuersis. ꝛ iam
longeuo ꝛ ꝑfecte etatis. uocauit iosue oēm iſrl
maiores qꝫ natu ac ꝓncipes. ac duces. ꝛ magistratꝰ. dixitq;
ad eos. Ego senui ꝛ ꝓgressa est etas mea. uosq; cernitis
omnia que fecerit dñs deus ur cunctis ꝑ circuitū nationib;
qđ nobis ꝑpugnauit. Et nunc qꝫ sorte diuisit
uobis oēm ſtam ab oriente parte iordanis usq; ad
mare magnũ. multosq; adhuc supersunt nationes dñs deus
ur disperdat eas. ꝛ auferat eas a facie uĩa. ꝛ possideatis ſtas
sicut uobis locutus est tantis confortamini ꝛ estote solliciti.
ut custodiatis cuncta que scripta sunt in uoluminе le
gis moyſi. ꝛ nõ declinetis ab eis nec ad dextram nec ad sinis
ſtram. ne possitis intrauertere ad gentes que inter uos sunt
uestras in nomine deorum earum ꝛ seruatis eis. ꝛ adora
tis eos. sed adhereatis dño deo uro sicut fecistis usq; in diem
hanc. ꝛ tunc auferet dñs a conspectu uro gentes magnas
ꝛ robustissimas. ꝛ nullus uobis resistere poterit. Vnus e
uobis ꝑsequetur hostium mille uestros. qꝫ dñs deus ur ꝓ uo
bis ipse pugnabit sicut pollicitus est. Nec tm diligentissi
me precauete ut diligatis dñm deum uĩm. Qđ si uolueritis
gentium harum que inter uos habitant erroribꝫ adhere
re ꝛ cũ eis miscere connubia. atq; amicitias copulare. iam
nunc scitote qđ dñs deus ur non eradicet ante faciem uram.
sed sint uobis in foueam ac laqueum ꝛ offendiculum ex
latere uro ꝛ fustes in oculis uris. donec uos auferat atq; dis
perdat de ſta hac optima quam tradidit uobis. Ecce ego ho
die ingredior uiam uniuersе terre ꝛ toto animo cognoscitis
qđ de omnibꝫ uerbis que locutus dñs deus ur ꝓ uobis ꝓmittens ē. ꝓlatumq; est
tis est. unum ex ꝑcepto ne ꝑteriit in cassum. Sicut ꝙ impleuit ope
qđ promisit ꝛ ipsa cuncta uenerunt. sic adducet sup uos
quecunq; malorum comminatus est donec uos auferat atq; dis
perdat de ſta hac optima q̃m tradidit uobis. eo qđ ꝓtergres
sus pactum dñi dei uri qđ ꝓcepit uobiscũ. ꝛ seruieritis di
is alienis. ꝛ adoraueritis eos. ira atq; ultio ei consurget in
uos furor dñi. ꝛ auferemini de ſta hac optima q̃ tradidit uob.

Congregauitq; iosue omnes tribus iſrl in sychem. ꝛ uocauit

¶. S. xxiii.

maiores natu ac ꝓncipes ꝛ iudices ac

·xxxiii·

magistratus. steteruntq; in conspectu dñi. ꝛ ad ꝑplm sic
locutus est. Hec dicit dñs deus iſrl. Trans fluuium habita
uerunt patres uri ab initio thare. pater abraham ꝛ nachor
seruieruntq; dñs alienis. Tulit ꝙ patrem uĩm abraham
de mesopotamie finibꝫ. ꝛ adduxit eum in ſtam chanaan
multiplicauitq; semen eius. ꝛ dedit ei ysaac. illiq; rursum
dedit iacob ꝛ esau. Et quibꝫ esau dedit montem seir ad posse
dendũ. Iacob aũ ꝛ filii eius descenderunt in egyptũ. mittit
moysen ꝛ aaron ꝛ percussi egyptũ. multis signis atq; portē
tis. eduxitq; uos ꝛ patres uros ex egypto ꝛ uenistis ad ma
re. ꝑsecutiq; sunt egyptii patres uros cum curribꝫ ꝛ equita
tu usq; ad mare rubrum. Clamauerunt autē ad dñm fi
lii iſrl qui posuit tenebras inter uos ꝛ egyptios. ꝛ adduxit
sup eos mare. ꝛ operuit eos. Viderunt oculi uri cuncta que
egypto fecerim. ꝛ habitastis in solitudine multo tempe.
ꝛ introduxi uos in ſtam amorrei qui habitabat trans ior
danem. Cumq; pugnarent contra uos dedi eos in manus
uras. ꝛ possedistis ſtam eorꝫ atq; interfecistis eos. Surre
xit autem balac filius sephor rex moab ꝛ pugnauit contra
iſrl. misitq; ꝛ uocauit balaam filium beor ut malediceret
uobis. ꝛ ego nolui audire eum. sed econtrario p illũ bñ
dixi uobis ꝛ liberauit uos de manu eius. Transistisq; iorda
nem ꝛ uenistis ad iericho. pugnauerunt contra uos ui
ri ciuitatis illius amorrei. ꝛ pherezei ꝛ chananei et hetei
ꝛ gergesei. ꝛ euei ꝛ iebusei. ꝛ tradidi illos in manus
uras. misique ante uos crabrones ꝛ eiecit eos de locis suis du
os reges amorreorꝫ ad possidendum nõ in gladio ꝛ in arcu
tuo. dedi qꝫ uobis ſtam in qua nõ laborastis ꝛ urbes quas nõ
edificastis ut habitaretis in eis. uineas ꝛ oliueta que non
plantastis. Nunc ꝙ timete dñm ꝛ seruite ei ꝑfecto corde
atq; ueritissimo. ꝛ auferte deos quibꝫ seruierunt patres
uri in mesopotamia ꝛ egypto ac seruite dño. Si autē
malum uobis uidet ut seruiatis dño. optio uobis datur

Eligite hodie quod placet. cui seruire potissimū debeatis u
trum dīis quibꝫ seruierunt patres uīri in mesopotamia. an
dīis amorreoꝝ in quoꝝ terra habitatis. Ego autē & domꝰ mea
seruiemus dño. Respondit ꝙ ꝑ̄ꝫ & ait. Absit a nobis ut
relinquamus dīm & seruiamus dīis alienis. Dīi dñs nr ipe
enim nos & patres nros de tra egypti de domo seruitutis. fecit
uidentibꝫ nobis signa ingentia & custodiuit nos in oī uia
ꝑ quam ambulauimus & in cunctis ꝑ̄lib ꝑ quos transiui
mus. eiecit uniuersas gentes & amorreū habitatorem terre quam
nos intrauimus. Seruiemꝰ g & dño qm ipe e dñs nr. Dixitq;
iosue ad ꝑ̄plm. Non poteritis seruire dño. Dñs enim sctꝰ &
fortis emulator est. nec ignoscet sceleribꝫ uris atq; peccatis.
Si dimiseritis dīm & seruieritis dīis alienis. conuertet
se & affliget uos atq; subuertet. postq̄m uobis ꝑstiterit bo
na. Dixitq; ꝑplꝰ ad iosue. Nequaq̄m ita ut loqueris erit.
si; dño seruiemus. Et iosue ad ꝑplm. Testes uos estis
quia ꝑ uos elegistis uobis dñm ut seruiatis ei. Responderunt
qq. Testes. Nunc g ait auferte deos alienos de medio uri
& inclinate corda ura ad dīm dñm isrl. Dixitq; ꝑplꝰ ad io
sue. Dño deo nro seruiemꝰ & obediemus eius preceptis
eius. Pepulit g iosue in die illo fedus & ꝑposuit ꝑplo ꝑcep
ta & iudicia in sychem. Scripsit q; oīa uerba hec in uo
lumine legis dī & tulit lapidem ꝙgrandē & posuit eum
subt quercū que erat in sanctuario dñi & dixit ad oēm ꝑ
plm. Ecce lapis iste erit uobis in testimoniū. qđ audierit is
oīa uerba dñi que locutus e uobis. ne forte postea negare
uelitis & mentiri dño deo nro. Dimisitq; ꝑplm & singlos
in possessionē suam. Et post hec mortuus est iosue filius
nun seruus dñi. c. x. annoꝝ. sepelieruntq; eum in fini
bꝫ possessionis sue in thamnathsare que sita e in monte
effraim a septentionali parte montis gaas. Seruitq;
isrl dño cunctis diebꝫ iosue & senioꝝ qui longo tempe su
pxerunt ꝑ iosue. & qui nouerant oīa opa dñi que fecerat
in isrl. Ossa q; ioseph que tulerant filii isrl de egypto se
pelierunt in sychem in parte agri quem emerat iacob a fil
iis emmor patris sychem. c. nouellis ouibꝫ & fuit in posses
sionē filioꝝ ioseph. Eleazar q; filius aaron sacerdos mor
tuus e & sepelierunt eum in gaab sineel filius eius que
data est ei in monte effraim. Explicit liber iosue.

Incipiunt capitula in libro iudicum. .i.

.ii.
1 Iudas eligitur dux belli.
.iii.
1 Increpat ꝑplm dīus ꝑ excessu ydoloꝝ.
.iiii.
p Post obitū iosue peccatis isrl data inuenit in ꝑdam.
.v.
e xercitant iudices ad liberationem isrl.
.vi.
h ec sunt gentes q̄s dīus dereliquit.
.vii.
p reuaricantes captiuantur a cusan rege mesopotamie.
1 Item tradunt eglon regi moab quem
.viii.
interfecit haloth iudex.
.ix.
p Post hūc fuit sangar q̄ percussit uiros occidit uirtute.
.x.
c onstantia mulieris rahel q̄ scalatā unifec & cantic dellore.
1 Ne tollunt in manū madian & liberant a gedeone.
.xi.
d e regno abimelech q̄ mole petre ofractus interiit.
.xii.
.xiii.
r Egnum iair.
.xiiii.
r Egnum iepte qui filiam interfecit.
.xv.
h uic successit iudex abesan de bethleem.
.xvi.
d e manue patre samsonis iudicis.
.xvii.
e xcessus micheę.
.xviii.
d e adolescente leuita agnito apud micham & reuocato
a tribu dan in sacerdotio ydoli.
.xix.
l Euita rediens cū uxore sua & pūo de domo soceri in galaa
a a sene hospitatus ē. illicq; epulantibꝫ uiri ciuitatis circū
dederunt domum senis clamantes ad dīm dom. Educ uirum
qui ingressus e domū tuam ut abutamur eo.
.xx.
s enex uult educere ad eos filiam uirginem & concubinam
leuite. q̄ cum tota nocte abusi essent. dimiserunt eam. Que
mane rediens. ante ostium domꝰ uiri q̄ erat suus uir. corru
it mortua. homo ui domū reuisit eadauer inuenit. frustra cō
cidens. uultum in oīs timens fuit. Oratum oīs & doleat
q̄ tantū nefas fctm e in isrl. & unanimes parant pugnare cō
gabaa beniamin uolentes ei reddere ꝑ scelē qđ inuit.
.xxi.
V niuersus isrl conuenit ad gabaa. quibꝫ petentibꝫ tantū
facti auctores. a gabaonitis ostenditur. occulto dño iudas ab eis
dicit eligit. & unus ex gabaonitis ceciderunt. multi de eis corru
unt. filii isrl flentes consuluunt dīm. an cōtra fres eius debeant
Quibꝫ respondit a dño. inite certamen.
.xxii.
a Alto die pcedit isrl ad ꝑlium & a beniamitis occiduntur
cit. Iterum isrl consulente dīm. aut dīis. Ascendite. crastina
dam eos in manū uras. Ponunt filii isrl insidias undiq; ur
ta urbem gabaa. Cuncti gabaa ꝑsecuti filios isrl simulan
tes fugam ut eos cauntes ab urbe extraherent. Grauatis in
bello beniamitis & fugientibꝫ ad urbem. datur locus fuge
ut uenirent ad insidias ꝑparatas. Vnduntur beniamite &
succenditur eoꝝ ciuitas gabaa.
.xxiii.
s uccendunt oīs urbes & uicos beniamin. remanentibꝰ
tm. d. c. uiris. Pentitet filios isrl de unius tribus deletione inf
ferunt oīs habitatores iabes galaad q̄ si fuisset eis ei. Ben
iamin tm. ccc. uirgines reseruatas dederunt uxores beni
mitis. Iurauerant enim qđ nullam de tribu sua darent eis
uxores. Qđ relidui de beniamin. cc. uxores consilio filioꝝ isrl
rapuerunt. cc. uirgines silo. que conuenerant ad festum.
& sic restituitur tribus beniamin.

Incipit liber iudicum. .i.

Post mortem iosue consuluerunt fi
lii isrl dīm dicentes. Quis ascendet
ante nos contra chananeum & cert dīce
bat. Dixitq; dīus. Judas ascendet. Ec
ce tradidi terram in manu eius. Et ait
iudas symeoni frī suo. Ascende mecū
in sortem meam. & pugna cōtra cha
naneum. ut & ego ꝓgam terram in
sortem tuam. Et abiit cum eo symeon. Ascendit q;
iudas. & tradidit dīus chananeum ac pherezeum in
manus eoꝝ. & percusserunt in bezech .x. milia uiroꝝ
Inueneruntq; adonibezech in bezech & pugnauerūt
contra eum ac percusserunt chananeum & pherezeū.
fugit autem adonibezech. quem secuti comphende
runt cepisq; summitatibꝫ manuū eius ac pedum. Dixq;
ei adonibezech. Septuaginta reges amputatis ma
nuum ac pedum summitatibꝫ colligebant sub mē
sa mea cibos reliquos. Sicut feci. ita reddidit mihi
mus. Adduxerunt eum in iersalē. & ibi mortuus
est. Oppugnantes q; filii iuda iersalē. ceperunt eam &
percusserunt in ore gladii. tradentes ciuitatem incen
dio ciuitatem. Et postea descendentes pugnauerunt
contra chananeum qui habitabat in montanis &
ad meridiem in campestribꝫ. Pgensq; iudas contra
chananeum qui habitabat in hebron. cui nomen
fuit antiquū cariatharbe. percussit sysai & haiman.
& tolmai. Atq; inde pfectus abiit ad habitatores dabir
cuius nomen uetus erat cariathsepher. id est ciuitas literā
rum. Dixitq; caleb. Qui percusserit cariathsepher & capta
uerit eam. dabo ei achsam filiam meam uxorem. Cumq; ex
pugnasset eam othoniel filius cenez frī caleb iuniorꝭ. duxit
ei filiam suam coniugem. Quam ꝓpter eam in uitio
monuit ut ꝑ̄ret a patre suo agrū. Que cum
suspiraret sedens asino. dixit ei caleb. Quid habes. At
illa respondit. Da mihi benedictionem. Quia terram arentē
dedisti michi. da & irriguam aquis. Dedit g ei caleb ir
riguum superius & irriguum inferius. filii autē cinei cognati
moysi ascenderunt de ciuitate palmarum cū filiis iuda

in deserti sorti ei qđ ẽ ad mđiem arach: ⁊ habitauerunt ibi eo. Abut aũt iudas ibi symeone frẽ suo ⁊ pcusserunt simul chananeum qui habitabat in sephat ⁊ interfecerunt eum. uocatumq; ẽ nomen urbi horma id est anathema. Ceptq; iudas gazam cũ finibꝫ suis ⁊ ascalonem atq; accharon cũ finibus suis. Fuitq; dñs cũ iuda et montana possedit. nec potuit delere habitatorꝫ ual̃li. quia falcatus currꝫ habundabant. dederuntq; caleb hebron sicut dixerat moysi. qui deleuit ex ea trꝫ filios enach. Jebuseũ aũt habitatorem ierlm nõ deleuerunt filii beniamin. habitauitq; iebuseus in filiis beniamin usq; in pñtem diem. Domus qꝫ ioseph ascendit in bethel. fuitq; dñs cũ eis. Jam cũ obsiderent urbem que prius luza uocabat. uiderunt hoiem egredientem de ciuitate. dixerunt q; ad eum. Ostende nobis introitum ciuitatis ⁊ faciem̃ tecũ misericordiam. Qui cum ostendisset eis. percusserunt urbem in ore gladii. hominẽ aũt illũ ⁊ omnẽ cognationẽ eius dimiserunt. Qui dimissus abut in terram ethim. ⁊ edificauit ibi ciuitatem. uocauitq; eam luzam que usq; in pñtem diem. Manasses qꝫ non deleuit bethsan ⁊ thanac cũ uicinis suis. ⁊ habitatoresq; dor ⁊ iebleam ⁊ mageddo cum uicinis suis. ceperuntq; chananeus habitare cũ eis. Postq; aũt confortatus ẽ israel. fecit eos tributarios. ⁊ delere noluit. Effraim aũt si minus fecit chananeum qui habitabat in gazer. sed habitauit cum eo. Zabulon si deleuit habitatores cethron ⁊ naalon. sed habitauit chananeus in medio ei. fctq; ẽ ei tributarius. Aser qꝫ si deleuit habitatores achon ⁊ sydonis. alab ⁊ achazib ⁊ alba ⁊ aphech. ⁊ roob. habitauitq; in medio chananei habitatoris illius tre non interfecit eos. Neptalim qꝫ si deleuit habitatores beth semes. ⁊ bethanath. ⁊ habitauit inter chananeum habitatorem tre. fuerunt̃q; ei beth semites ⁊ bethanites tributarii. Habitauitq; amorreus filios dan in monte. nec dedit eis locum ut ad planiora descenderent. Habitauitq; in monte ares qđ interpretat̃ testaceo in haalon. ⁊ salabim. ⁊ aggrauata ẽ manus domus ioseph. factusq; ẽ ei tributarius. fuit aũt finis amorrei ab ascensu scorpionis petra ⁊ superiora loca. ·II·

Ascendit autẽ angelus dñi de galgala ad locum flentium ⁊ ait. Eduxi uos de egypto ⁊ introduxi in terã quam pmisi patribꝫ uestris ⁊ pollicitus sum ut nõ facerem irritum pactũ meum uobiscũ in sempiternum. ita dũtaxat ut nõ feriretis fedus cũ habitatoribꝫ tre huius. ⁊ aras eorũ subuerteretis. ⁊ noluistis audire uocem meam. Cur hoc fecistis? Quin obrem nolui delere eos a facie uestra ut habeatis hostes. ⁊ dii eorũ sint uobis in ruinam. Cumq; loqueret̃ angls dñi uerba hec ad omẽs filios isrl. eleuauerunt uocem suam ⁊ fleuerunt. Et uocatum ẽ nomen loci illius flentium siue lacrimarum. immolauerunt̃q; ibi hostias dño. Dimisit qꝫ ioseph pplm. ⁊ abierunt filii isrl unusquisq; in possessionem̃ suam. ut obtinerent eam. Seruierũtq; dño cunctis diebꝫ eius. ⁊ senioribꝫ qui longo tempe uixerunt post eum. ⁊ nouerant omnia opa dñi q̃ fecerat isrl. ·III·

Mortuus ẽ autẽ iosue filius nun famulus dñi. c. xx. annoꝝ. ⁊ sepelierunt eum in finibꝫ possessionis sue in thamnasare in monte effraim. a septentrionali plaga montis gaas. omnisq; illa generatio congregata ẽ ad patres suos. Et surrexerunt alii qui ei nouerant dñm ⁊ opa que fecerat cum isrl. fecerunt̃q; filii isrl malum in conspectu dñi. ⁊ seruierunt baalim. ac dimiserunt dñm deum patrum suorum qui eduxit eos de tra egypti. ⁊ secuti sunt deos alienos. deos gentium per circuitum qui habitabant in medio eorum. ⁊ adorauerunt eos. ⁊ ad iracundiam concitauerunt dñm dimittentes eum. ⁊ seruientes baalim et astaroth. Iratusq; dñs contra isrl. tradidit eos in manus direptionis qui ceperunt eos. ⁊ uendiderunt hostibꝫ qui habitabant per gyrum. nec potuerunt resistere aduersariis suis. sed quocunq; pgere uoluissent manus dñi erat super eos sicut locutus est. ⁊ iurauerat eis. ⁊ uehementer afflicti sunt. ·IIII·

Suscitauitq; dñs iudices qui liberarent eos de manibus. sed ne illos quidem audire uoluerunt. fornicati enim sunt cum dijs alienis. ⁊ adorauerunt eos. Cito deseruerunt uiam per qm̃ ingressi fuerant patres eorum. ⁊ audientes mandata dñi non fecere contraria. Cumq; dñs iudices suscitaret. in diebꝫ eorum flectebatur misericordia. ⁊ audiebat afflictionem gemitus. ⁊ liberabat eos de cede uastantium. Postq̃m autem mortuus erat iudex reuertebantur. ⁊ multo maiora faciebant q̃m fecerant patres eorum sequentes deos alienos. ⁊ seruientes eis. ⁊ adorantes eos. Nondum miserunt adinuentiones suas. ⁊ uiam durissimã per̃m ambulare consueuerant. Iratusq; est furor dñi in isrl. ⁊ ait. Quia irritum fecit gens ista pactum meum qđ pepigeram cum patribus eorum. ⁊ uocem meam audire contempsit. ego nõ delebo gentes quas dimisit iosue ⁊ mortuus ẽ. ut in ipsis experiar isrl utrum custodiant uiam dñi. ⁊ ambulent in ea sicut custodierunt patres eorum. ·V·

Omisit q̃ dñs omnes has nationes. ⁊ non cito subuertit̃ noluit. nec tradidit in manibus iosue. Hec sunt gentes quas dñs dereliquit ut erudiret in eis israhel. ⁊ omnes qui nõ nouerant bella chanaan. ⁊ postea discerent filii eorum certare cũ hostibus. ⁊ habere consuetudinem̃ pugnandi. Quinq; satrapas philistinorum. omnemq; chananeum. ⁊ sydonium. atq; euheum qui habitabant in monte libano. de monte baalhermon. usq; ad introitum emath. Dimisitq; eos ut in eis experiretur israhel utrum audirent mandata dñi que pceperat patribus eorum per manum moysi an non. ·VI·

Itaq; filii isrl habitauerunt in medio chananei. ⁊ ethei. ⁊ amorrei. ⁊ pherezei. ⁊ euei. ⁊ iebusei. ⁊ duxerunt uxores filias eorum. ipsique filias suas filiis tradiderunt. ⁊ seruierunt dijs eorum fecerunt̃q; malum in conspectu dñi. ⁊ oblti sunt dei sui. seruientes baalim ⁊ astaroth. Iratusq; dñs contra isrl. tradidit eos in manus cusan rasathaim regis mesopotamie. seruieruntq; ei. viii. annis. Et clamauerunt ad dñm q̃ suscitauit eis saluatorem. ⁊ liberauit eos othoniel uidelicet filium cenez fratrem caleb iuniorem. Fuitq; in eo spũs dñi. iudicauitq; isrl. egressusq; ẽ ad pugnam. ⁊ tradidit dñs in manus eius chusan rasathaim regem syrie. ⁊ oppressit eum. quieuitq; tra. xl. annis. ⁊ mortuus ẽ othoniel filius cenez. ·VII·

Addiderunt autem filii isrl facere malum in conspectu dñi. qui confortauit adulum eglon regem moab. qđ fecerunt malum in conspectu eius. ⁊ copulauit ei filios ammon ⁊ amalech. Abiitq; ⁊ percussit isrl. atq; possedit urbem palmarum. Seruieruntq; filii isrl eglon regi moab. xviii. annis. ⁊ postea clamauerunt ad dñm qui suscitauit eis saluatorem ucabulo aiod filium gera filii iemini qui utraq; manu utebat̃. per quem̃ miserunt̃q; filii isrl munera eglon regi moab. Qui fecit sibi gladium anceps habentem in medio cubitum longitudinis palme manus. ⁊ accinctus ẽ eo subter pallium in dextro femore. obtulitq; munera eglon regi moab. Erat aũt eglon uir pinguissimus. Cumq; obtulisset munera. ⁊ prosecutus esset socios qui cum eo uenerant. ⁊ reuisus de galgalis ubi erant ydola dixit ad regem. Verbum secretum habeo ad te o rex. Et ille imperauit silentium. Egressisq; omnibus qui circa eum erant. ingressus est aiod ad eum. sedebat aũt in estiuo cenaculo solus. Dixitq;. Uerbum dei habeo ad te. Qui statim surrexit de throno. extenditq; aiod manũ sinistram. ⁊ tulit gladium de dextro femore suo. infixitq; in uentrem ei. tam ualide ut capulus ferrum sequeret̃ in uulnere. ac pinguissimo adipe stringeret̃. Nec edixit gladium. sed ita ut pcesserat reliquit in corpore. statimq; per secreta nature alui stercora prorupere. Aiod autem clausis diligentissime hostiis cenaculi. ⁊ obstrumentis sera. per posticam egressus ẽ. Serui quoq; regis ingressi. uidentes clausas fores cenaculi atq; dixerunt. forsitan purgat aluum. in estiuo cubiculo. Expectantesq; diu donec erubescerent. ⁊ uidentes qđ nullus aperiret. tulerunt clauem. ⁊ apientes inuenerunt dñm suum iacentem in terra mortuum. aiod

autem dum illi turbarent effugit ⁊ ptulit locum ydolou uñ
reuelul fuerat. ueruntq; in seuath ⁊ stauin insonuit buccina in
monte effraim ⁊ descenderunt cum eo filii isrl ipe in fronte gra
diente. Quid dixit ad eos. Sequimini me. tradidit enim dñs in
manos uras moabitas in manu mea. Descenderuntq; post eum ⁊ oc
cupauerunt uada iordanis. que transmittunt in moab ⁊ nō dum
sinebant transire quemq;. Interfecerunt moabitas in tempe illo
circit x. milia ⁊ omes robustos ⁊ fortes uiros. nullus euasit de po
pulis. Humiliatusq; ē moab die illo sub manu isrl ⁊ requieuit ter. lxxx. annis. Post hunc fuit
sangar filius anath. qui percussit de philistheis sexcentos uiros
uomere. ⁊ ipe q; defendit israhel.

Addiderunt q; filii isrl facere malum in conspectu dñi. post
mortem aioth ⁊ tradidit illos dñs in manu iabin regis
chanaan qui regnauit in asor. hūr cuius ductor exercitus sisa
ram. ipe aut habitabat in asserioth gentium. Clamauerunt
q; filii isrl ad dñm. nongentos enim habebat falcatos currus.
⁊ p xx. annos uehemēter oppimebat eos. Erat autem debbora p
phetis uxor lapidoth. que iudicabat populū in illo tempe. ⁊ se
debat sub palma que nomine illi uocabat ruth rama ⁊ bethel
in monte effraim. Ascendebantq; filii isrl ad eam in omne
iudicium. Que misit ⁊ uocauit barach filium abinoem de
cedes neptalim. ⁊ dixit ad eum. Precepit ē dñs deus isrl tibi
⁊ deduc exercitum in montē thabor. tolle q; tecū. x. milia
pugnatorū de filiis neptalim. ⁊ de filiis zabulon. ego autem
adducam ad te in locū torrentis cyson sisaram principem exer
citus iabin. ⁊ currus eius atq; omnem multitudinē. ⁊ tradam eos
in manu tua. Dixitq; ad eum barach. Si uenis mecum. uadā.
si nolueris uenire nō pgam. Que dixit ad eum. Ego q̄d tecum
sū; in hac uice uidoria tibi nō reputabit. eo q; in manu mulieris
tradetur sisara. Surrexit itaq; debbora ⁊ perexit cū barach
in cedes. Qui accitis zabulon ⁊ neptalim ascendit cum. x.
milibus pugnatorū. habuit debboram in comitatu suo. Heber aut
cyneus recesserat quidam a ceteis cyneis filiis hobab cog
nati moysi. ⁊ tetenderat tabernacula usq; ad uallem que uocatur
ē sennim. ⁊ erat uicina cedes. Nunciatumq; ē sisare q̄d ascē
disset barach filius abinoem in montem thabor. ⁊ congregauit
nongentos falcatos currus omemq; exercitum de asoreth gentī
um ad torrentem cyson. Dixitq; debbora ad barach. Surge
hec ē enim dies in qua tradidit dñs sisaram in manus tuas.
En ipse ductor est tuus. Descenditq; barach de monte thabor
⁊ x. milia pugnatorū cum eo. Perturbauitq; dñs sisaram ⁊ omnē
currum eius. uniuersamq; multitudinem in ore gladii ad cons
pectum barach in tantū ut sisara de curru desiliens pedibus
fugeret. ⁊ barach persequeret fugientes currus. ⁊ exercitum eius
usq; ad asoreth gentium. ⁊ omnis hostium multitudo usq; ad
internicionem corrueret. Sysara autem fugiens peruenit ad ta
bernaculum iahel uxoris heber cyneī. Erat enim pax inter ia
bin regem asor. ⁊ domū heber cyneī. Egressa g iahel in occur
sum sisare. dixit ad eum. Intra ad me dñe mi. intra ne
timeas. Qui ingressus tabernaculum eius. ⁊ opertus ab ea pallio.
dixit ad eam. Da mihi aute hostium tabernaculi. ⁊ cū uenerit ali
quis interrogans te ⁊ dicens numq̄d hic est aliquis. respondebis
nullus est. Tulit itaq; iahel uxor heber clauum tabernacu. ac
sumens cuneū puer malleū. ⁊ ingressa abscondite. ⁊ cū silentio po
suit supra tempus capitis eius clauū. percussitq; malleo de
fixit in cerebrū usq; ad terā. Qui soporem mortis sor
tis. defecit ⁊ mortuus est. Et ecce barach sequens sisa
ram ueniebat. egressaq; iahel in occursum eius. dixit ei.
Veni ut ostendam tibi uirum quem quaeris. Qui cum in
trasset ad eam. uidit sisaram iacentē mortuum ⁊ cla
uum infixum in tempore eius. Humiliauit g dñs in die
illo iabin regem chanaan coram filiis isrl. qui crescē
bant cotidie. ⁊ forti manu oppimebant iabin regē cha
naan donec delerent eum. Letatusq; debbora ⁊ barac

filius abinoem in die illa dicentes. Quia ulciones ultiones de isrl. cum placido animo uoluerint populi benedicite dño.
Audite reges. percipite aures principes. Ego dño ego canam. psallam dño deo isrl. Domine cum exires de se
ir. ⁊ transires per regionem edom. terra mota est. celi ac nubes
stillauerunt aque. montes fluxerunt a facie dñi. ⁊ sinai a
facie dñi isrl. In diebus sangar filii anath. ⁊ in diebus iahel
quieuerunt semite. ⁊ qui ingrediebantur per eas ambulauerūt
per calles deuios. Cessauerunt fortes in isrl. ⁊ quieuerunt donec
surgeret debbora. surgeret mater in isrl. Noua bella elegit
dñs. ⁊ portas hostium ipe subuertit. Clipeus ⁊ hasta apparu
erunt in xl. milibus israhel. cor meum diligit principes isrl. Q
qui spontanea uoluntate obtulistis uos discrimini benedicite dño. Qui
ascenditis super nitentes asinos. ⁊ sedetis in iudicio. ⁊ ambula
tis in uia. loquimini ubi colliditur inter currus ⁊ hostium iur
gatur. ⁊ exercit. Ibi narrent iustitie dñi. ⁊ clementiam in for
tel isrl. Tunc descendit populus dñi ad portas. ⁊ obtinuit pau
patum. Surge surge debbora. surge surge ⁊ loquere carmē.
Surge barach ⁊ apprehende captiuos tuos fili abinoem. Sal
uate sunt reliquie populi. dñi in fortibus dimicauit. Ex effrai
deleuit eos in amalech. ⁊ post eum in beniamin in populis tuis
o amalech. De machir principes descenderunt. ⁊ de zabulon qui
exercitum ducerent ad bellandū. Duces yssachar fuere cū
debbora. ⁊ barach uestigia eius secuti. qui et immisit ac
tarentum se diserminum dedit. Ruuilo contra se ruben mag
nanimos repta contentio ē. Quare habitasti inter duos termi
nos. ut audiat sibilos gregum. Ruuilo contra se ruben mag
nanimos repta contentio ē. Galaad citra iordanem quieue
bat. ⁊ dan uocabat nauibus. Aser habitabat in littore maris.
⁊ in portibus morabatur. Zabulon uero ⁊ neptalim obtulerunt
animas suas in regione tome morti. Venerunt reges ⁊ pug
nauerunt. pugnauerunt reges chanaan in thanaach iuxta
aquas mageddon. ⁊ tamen nichil tulere predantes. De celo cum
dimicatum ē contra eos. stelle manentes in ordine ⁊ cursu suo
aduersus sisaram pugnauerunt. torrens cison traxit cadaue
ra eorum. torrens cadmum torrens cison. Conculca anima mea
robustos. Ungule equorum ceciderunt fugientibus impetus
potentes ruentibus fortissimis hostium. Maledicite terre me
roz dixit angelus dñi. maledicite habitatoribus eius quia non uene
runt ad auxilium dñi. in adiutorium fortissimorum eius. Benedic
ta inter mulieres iahel uxor aber cyneī. ⁊ benedicat in tabernacu
lo suo. Aquam petenti lac dedit. ⁊ in fiala principum obtulit
butirum. Sinistram manum misit ad clauum. ⁊ dexteram
ad fabrorum malleos. percussitq; sisaram quatiens in capite uul
nere locum ⁊ tempus ualide perforans. Inter pedes eius ruit. defec
it. ⁊ mortuus ē. Inter pedes eius uoluebatur ⁊ iacebat exanimis. ⁊
miserabilis. Per fenestram prospiciens ululabat mater eius. ⁊ de cena
culo loquebatur. Cur moratus regredi currus eius. Quare tarda
uerunt pedes quadrigarum eius. Una sapientior ceteris uxorū
ius eius. hec secum uerba respondit. forsitan sit diuidens spolia.
⁊ pulcherrima feminarum eligit ei. Vestes diuersorum colorum sy
sare tradunt in predam. ⁊ supplex uaria ad ornanda colla con
gerūtur. Sic pereant inimici tui dñe. qui autem diligunt te
sicut sol in ortu suo splendet sic tutulent. Quieuitq; terra. x. xl.
annos. Fecerunt aute filii isrl malum in conspectu dñi.
qui tradidit eos in manus madian. vii. annis. ⁊ oppressi sunt
ualde ab eis. Fecerunt q; sibi antra ⁊ speluncas in monti
bus ⁊ munitissima ad repugnandum loca. Cumq; seuis
set isrl. ascendebat madian ⁊ amalech. ⁊ ceteri orientalium
nationū ⁊ ap eos figentes tentoria sua erant in herbis cun
cta uastabant usq; ad introitum gazer. nichil q; omnino ad
uitam pertinens relinquebant in isrl. ⁊ ouem. ⁊ bouem. ⁊
asinos. Ipsi enim ⁊ innumera gregum ac armentorum taber
nacula sua. ⁊ instar locustarum innumera complebant. ⁊ intrare
nt multitudo hominum ⁊ camelorum. quicq̄d tetigerant

Quamuis obsecro paululum aquae quia valde sitio. Que aperuit utrem lactis. ⁊ dedit ei bibere. ⁊ operuit illum. Dixitq; ysaias ad eum.

deuastantel. humiliatusq; est ualde in conspectu ma/
dian: ⁊ clamauit ad dñm postulans auxilium cont madi/
anitas. qui mlit ad eos uirum pphā ⁊ locutus ē.
Hec dicit dñs ds isrl. Ego uos feci conscendē de egyp/
to ⁊ eduxi de domo seruitutis. ⁊ liberaui de manu egyp/
tior. ⁊ omnium qui affligebant uos: eiecig eos ad intro/
itum uestrum. ⁊ tradidi uobis terram eor. ⁊ dixi. Ego dñs
ur. ne timeatis deos amorreor in quor terra habitatis. ⁊
noluistis audire uocem meā. Venit autē angls dñi et
sedit sub quercu que erat in ephra. ⁊ pertinebat ad oza
patrem familie ezri. Cumq; gedeon filius eius excuteret
atq; purgaret frumenta in torcular. ut fugeret madian.
apparuit ei ⁊ ait. Dñs tecum. uiror fortissime. Dixitq;
ei gedeon. Obsecro dñe mi. si dñs nobiscū est. cur apprehen/
derunt nos hec omnia. Vbi sunt mirabilia eius. que nar/
rauerunt patres nri atq; dixerunt. de egypto eduxit
nos dñs. nunc autē dereliquit nos. ⁊ tradidit nos in
manibz madian. Respexitq; ad eum dñs. ⁊ ait. Vade in
hac fortitudine tua. ⁊ liberabis isrl de manu madian.
Scito qđ miserim te. Qui respondens. ait. Obsecro dñe.
in quo liberabo isrl. Ecce familia mea infima ē in ma/
nasse. ⁊ ego minimus in domo patris mei. Dixitq; ei dñs.
Ego ero tecū. ⁊ percuties madian qsi unū uirū. Et ille.
Si inueni gratiam coram te. da mi signum qđ
tu sis qui loqueris ad me. nec recedas hinc donec reuer/
tar ad te portans sacrificium. ⁊ offeram tibi. Qui respond.
Ego pstolabor aduentū tuum. Ingressus itaq; gedeon.
coxit hedum. ⁊ de farine modio azimos panes. carnesq;
posuit in canistro. ⁊ ius carnium mittens in ollam. tu/
lit omnia sub quercu. ⁊ obtulit ei. Cui dixit angls dñi.
Tolle carnes ⁊ panes azimos. ⁊ pone super petram illam.
⁊ ius desuper funde. Cumq; fecisset ita. extendit angls
dñi summitatem uirge quam tenebat in manu. ⁊ tetig
it carnes ⁊ azimos panes. ascenditq; ignis de petra.
carnes ⁊ azimos panes consumpsit. Angls autem dñi.
euanuit ex oculis ei. Vidensq; gedeon qđ esset angls dñi.
ait. Heu mihi dñe deus. quia angelum dñi facie ad faciem.
Dixitq; ei dñs. Pax tecū. ne timeas. non morieris. Edifica
uit ergo ibi gedeon altare dño. uocauitq; illud dñi pax. usq;
in psentem diem. Cum adhuc esset in ephra que est fa
milie ezri. nocte illa dixit dñs ad eum. Tolle taurum pa
tris tui. ⁊ alterum taurum annorum. vii. destruesq; aram ba
al que est patris tui. ⁊ nemus qđ circa aram est succide. ⁊ edi
ficabis altare dño deo tuo. in summitate petre huius. super q
ante sacrificium posuisti. Tolleq; taurum secūm. ⁊ offe
res holocaustum super lignor struem. que de nemore suc
ciderit. Assumptis igit gedeon. x. uiris de seruis suis. fe
cit sicut preceperat dñs. Timens autē domum patris sui. ⁊ ho
mines illius ciuitatis. ꝑ diem facere noluit. sed omnia noc
te cōpleuit. Cumq; surrexissent uiri oppidi ei mane. de
structam uiderunt aram baal. lucumq; succisum. ⁊ taurū
alterum super altare impositū. qđ tunc edificatus erat. Dixerūt
q; adinuicem. Quis hoc fecit. Cumq; perquirerent auctō
rem facti. dictum est eis. gedeon filius ioas fecit hec omnia.
Dixeruntq; ad ioas. Produc filium tuum ut moriatur.
qui destruxit aram baal. ⁊ succidit nemus. Quibz ille respon
dit. Numqđ ultores estis baal. ut pugnetis p eo. Qui aduo
catus eius est. moriatur antequam lux crastina oriatur. Si
deus est. uindicet se de eo qui suffodit aram eius. Ex illo die uo
catus est gedeon ierubaal. eo qđ dixisset ioas. ulciscatur se de
eo baal qui suffodit aram eius. Igit omnis madian. ⁊ ama
lech. ⁊ orientales pli congregati sunt simul. ⁊ trāsierunt
iordanē. castra metati sunt in ualle iezrahel. Spūs autē
dñi induit gedeon. Qui clangens buccina conuocauit
domum abiezer. ut sequerētur. Misitq; nuntios in u/
niuersum manasse. qui ⁊ ipse secutus est eū. ⁊ alios nuntios
in aser. ⁊ zabulon. ⁊ neptalim. qui occurrerunt ei. Dixitq;
gedeon ad dñm. Si saluum facis isrl per manū meam si
cut locutus es. ponam uellus hoc lane in area. Si
ros in solo uellere fuerit. ⁊ in omni terra siccitas. sciam qđ
per manū meam sicut locutus es liberabis isrl. Factumq;
est ita. Et de nocte consurgens. expresso uellere concā ros
compleuit. Dixitq; rursum ad dñm. Ne irascatur furor tu
us contra me. si adhuc semel temptauero. signū quaerens in
uellere. Oro ut solum uellus siccū sit. ⁊ omnis terra ros ma
dens. Fecitq; dñs nocte illa. ut postulauerat. ⁊ fuit siccitas
in solo uellere. ⁊ ros in omni terra. Igr ieruobaal qui ⁊ gedeon. de
nocte consurgens. ⁊ omnis pplus cum eo. uenit ad fontem qui uocat
ur arad. Erant autem castra madian in ualle ad septentrionalē
plagam montis excelsi. Dixitq; dñs ad gedeon. Multus ē tecū
pplus. nec tradet madian in manus eius. ne gloretur contra me isrl
⁊ dicat. meis uiribz liberatus sum. Loquere ad pplm. ⁊ cunctis
audientibz proclama. Qui formidolosus ⁊ timidus est. reuertatur.
Recesseruntq; de monte galaad. ⁊ reuersa sunt ex pplo. xxm. mil
a uirorum. ⁊ tantum. x. milia remanserunt. Dixitq; dñs ad
gedeon. Adhuc multus pplus est. Duc eos ad aquas. ⁊ ibi probabo
eos. de quo dixero tibi ut uadat tecum ipse pgat. quem uero p
hibuero. ipse reuertatur. Cumq; descendisset pplus ad aquas.
dixit dñs ad gedeon. Quos lingua lambuerint aquas sicut so
lent canes lambere. separabis eos seorsum. qui autē curuati
genibz bibunt. in altera parte erunt. Fuit itaq; numerus
eorum qui manu ad os portarent aquas lambuerunt trecen
ti uiri. Omnis autem reliqua multitudo flexo poplite bibe
rat. Et ait dñs ad gedeon. In trecentis uiris qui lambuerūt
aquas liberabo uos. ⁊ tradam madian in manus tuas. Omnis
autem reliqua multitudo reuertatur in locum suum. Sup
tis itaq; numero cibariis. ⁊ tubis. omnem reliquam multitudi
nem abire precepit ad tabernacula sua. ipse cū trecentis ui
ris se certaminis dedit. Castra autē madian erant subter
in ualle. Eadem nocte dixit dñs ad eum. Surge. descende
in castra. ex tradidi eos in manus tuas. Sin autem solus ve
formidas. descendat tecum phara puer tuus. Et cū audie
ris quid loquantur. tunc confortabuntur manus tue. ⁊ securior
ad hostium castra descendes. Descendit igr ipse. ⁊ phara puer
eius in partem castrorum ubi erant armatorum uigiles. Madian
autem. ⁊ amalech. ⁊ omnes orientales pplī fuse iacebant in
ualle ut locustarum multitudo. camelorum innumerabiles
erant sicut arena que iacet in littore maris. Cumq; uenis
set gedeon narrabat alicui somnium quod uidit. Vidi somnium. ⁊ uidebar
mihi qđ subtemineum panis ex ordeo uolutus. ⁊ in madian castra
descenderet. Cumq; peruenisset ad tabernaculum. percussit illud
atq; subuertit. ⁊ retro iunctis corrunt. Respondit ei
eum loquebatur. Non est hoc aliud nisi gladius gedeon filii
ioas uiri israhel. Tradidit dñs in manus eius madian. ⁊
omnia castra eius. Cumq; audisset gedeon somnium. ⁊ in
terpretationem eius adorauit. ⁊ reuersus est ad castra israhel. ⁊ ait.
Surgite. tradidit enim dñs in manus uestras castra madian.
Diuisitq; trecentos uiros in tres partes. ⁊ dedit tubas in
manibz eorum. lagenas quoq; uacuas. ac lampades in medio la
genarum. ⁊ dixit ad eos. Quod me facere uidetis. hoc fa
cite. Ingrediar partem castrorum. ⁊ quod fecero sectamini.
Quando sonuerit tuba in manu mea. uos quoq; per castrorum cir
cuitum clangite. ⁊ conclamate dño. ⁊ gedeoni. Ingressusq;
est gedeon. ⁊ trecenti uiri qui erant cū eo in partem castro
rum principium uigiliū noctis medie. Custodibusq; suscitatis
cepunt buccinis clangere. ⁊ complodere uasa lagenas.
Cumq; per gyrum castrorum in tribz personarent locis. ⁊ hydri
as confregissent tenuerunt sinistris manibz lampades.
⁊ dextris sonantes tubas. clamauerunt q; gladius dñi ⁊

C. vij.

gedeonul: stantel singli in loco suo p circuitum castroꝝ ho
stilium. Omia itaq; castra turbata sunt: et uociferantel
ululantesq; fugerunt: et nichomiñ inistebant treden
ti uri bucinul psonantel. Immittitq; dñs gladium in oi
bz castrul: et mutua se cede truncabant fugientel usq;
bechsetha et crepidinem abel mecula in thebath. Clamã
tel autẽ uiri ifrl de neptalim et aser et omñi manasse:
psequebantur madian. Misitq; gedeon nuntios in om
nem montẽ effraim dicens. Descendite in occursum
madian: et occupate aquas usq; bechthera atq; iorda
nem. Clamauitq; omñis effraim et occupauit aquas usq;
bechthera et usq; iordanem. apprehensosq; duos uiros madi
an. oreb et zeb. interfecit oreb in petra oreb et zeb in torcu
lari zeb et pstitit sunt madian. capita oreb et zeb portan
tel ad gedeon trans fluenta iordanis. Dixeruntq; ad eum uiri
effraim. Quid est hoc q̃d facere uoluisti ut ni nos uocarel cũ
ad pugnam pgeret contra madian: Iurgantesq; fortit et
uim intulerunt. Quibz ille respondit. Quid enim tale fecĩ
potui quale uos fecistis: Nonne melior est racem effraim
uindemiis abiezer: In manus uras tradidit dñs principes
madian oreb et zeb. Quid tale facere potui quale uos fecistis:
Quod cum locutus eet requieuit ira eoꝝ quo tumebant ẽ
eum. Cumq; uenisset gedeon ad iordanem transiuit eum
cũ trecentis uiris qui fessi erant et pigritudine fugientes
psequi ñ potuerant. Dixitq; ad uiros socchot. Date obsecro pa
nes pplo qui mecum ẽ. qualde defecerunt ut possim psequi
zebee et salmana regel madian. Respondĩt principes
coth. Forsitan palme manuum zebee et salmana in manu
tua sunt: et idcirco postulas ut demus exercitui tuo panes:
Quibz ille ait. Cum g̃ tradiderit dñs zebee et salmana in ma
nus meas: et cũ reuersus fuero uictor in pace: conteram car
nes uras eum spinis tribulisq; deserti. Et inde conscendens
uenit in phanuel. locutusq; est ad uiros loci illius similia.
Cui et illi respondĩt sicut respondĩt uiri socchoth. Dixit
itaq; et ei. Cum reuersus fuero in pace: destruam turrem
hanc. Zebee autem et salmana requiescebant cũ omi exer
citu suo. Quindecim enim milia uiri remanserant ex om
nibz cunctis orientalium pplis. cecidi centum. xx. milibus
bellatoꝝ et educentium gladium. Ascendensq; gedeon p
uiam eoꝝ qui in tabernaculis morabant ad orientalẽ par
tem nobe et iethbaa percussit castra eoꝝ qui securi erant et
nichil aduersi suspicabant. Fugerunt; zebee et salma
na. quos psequens gedeon comprehendit. turbato exercitu
eoꝝ. Reuertensq; de bello ante solis ortum apprehendit
puerum de uiris socchoth interrogauitq; eũ nomina pn
cipũ et seniorũ socchoth et descripsit. lxxvii. uiros. Venit
q; ad uiros socchoth et dixit eis. Ecce zebee et salmana super
quibz exprobrastis mihi dicentes. Forsitan manus zebee et sal
mana in manibz tuis sunt et idcirco postulas ut demus
uiris qui lassi sunt et defecerunt panes. Tulit g̃ seniores
ciuitatis et spinas deserti ac tribulos et contriuit cum eis
atq; omisit uiros socchoth. turrim q; phanuel subuertit
occisis habitatoribz ciuitatis. Dixitq; ad zebee et salmana.
Quales fuerunt uiri quos occidistis in thabor: Qui respõ
derunt. Similes tui et unus ex eis qui filius regis. Quibz
ille ait. fratres mei fuerunt filii matris mee. Viuit dñs
si seruassetis eos: si uos occidem. Dixitq; iether primoge
nito suo. Surge et interfice eos. Qui ni educit gladium. timo
bat enim: q; adhuc puer erat. Dixeruntq; zebee et sal
mana. Tu surge et irrue in nos: q; iuxta etatem robur
hominis. Surrexit gedeon et interfecit zebee et salma
na et tulit ornamenta et bullas quibz colla regalium ca
melorũ decorari solent. Dixeruntq; omẽs uiri ad gede
on. Dñare nri tu et filius tuus et filius filii tui. q; liberasti
nos de manu madian. Quibz ille ait. Non dñabor uri
nec dñabit in uos filius meus: sed dñabit in uos dñus dñs. Di
xitq; ad eos. Unam petitionem postulo a uobis: date mi
hi aurea de preda ista. Habebant enim aurea ismahelite
habere consueuerant. Qui respondĩt. Libentissime
dabimus. Expandentesq; sup tram pallium. proiecerunt
in eo inaurea de preda. et fuit pondus postulatarum
inaurum mille septingenti auri sicli ablq; ornamen
tis et monilibz ac ueste purpurea quibz madian regel u
ti solebant et pter torquel aurea camelorũ. Fecitq; ex eo
gedeon ephod et posuit illud in ciuitate sua effra. fornica
tusq; est omñis ibi in eo: et fẽm est gedeoni et omñi domui
eius in ruinam. Humiliatus ẽ autem madian coram
filiis ifrl: nec potuerunt ultra eleuare cervices. sed quie
uit tra p. xl. annos. quibz pfuit gedeon. xi.

Habuit itaq; ierobaal filius ioas et habitauit in domo
sua habuitq; lxx. filios qui egressi sunt de femore
eius. eo q̃d plures habuit uxores. Concubina autẽ illi
ꝰ sichem habebat in sichem genuit ei filium nõie abimelech.
Mortuusq; est gedeon filius ioas in senectute bona. et se
pultus ẽ in sepulchro ioas patris sui in effra de familia
ezri. Postq̃m autẽ mortuus ẽ gedeon aũsi sunt filii ifrl
et fornicati sunt cũ baalim. pcusseruntq; cũ baal fedus ut
eet eis in dñm. nec recordati sunt dñi dei sui qui eruit eos
de manibz omiũ inimicoꝝ suoꝝ p circuitũ. nec fecerunt
misericordiam cũ domo ierobaal gedeon. iuxta omia bona
q̃ fecerat ifrl. Ipse uero abimelech filius ierobaal
in sichem ad fres matris sue et locutus ẽ ad eos et ad omnẽ
cognationem domus patris matris sue dicens. Loqmi
ni ad omnes uiros sichem. Quid uobis ẽ melius ut dñen
tur uobis. lxx. uiri omnes filii ierobaal. an ut dñetur uo
bis unus uir. Simulq; considerate q̃ os uestrum et caro
uestra sum. Locutiq; sunt fres matris ei de eo ad omnes
uiros sichem uniuersos sermones istos. et inclinauerũt
cor eoꝝ post abimelech dicentes. frater nr est. Dederunt
q; illi. lxx. pondo argenti de fano baalberith. Quibus conduc
xit ex eis Subiros inopes et uagos secutiq; sunt eum. et
uenit in domum patris sui effra. et occidit fres suos filios
ierobaal. lxx. uiros sup lapidem unum. Remansit itaq;
ioathan filius ierobaal minimus et absconditus est. Con
gregati sunt autem omnes uiri sichem et uniuerse familie ur
bis mello abierunteq; et constituerunt regem abimelech
iuxta quercum que stabat in sichem. Quod cum nuntiatũ
eet iothan: iuit et stetit in uertice montis garizim. ele
uataq; uoce clamauit et dixit. Audite me uiri sichem: ita
ut audiat uos ds. Ierunt ligna ut ungerent sup se regem:
dixeruntq; oliue. Impia nobis. Que respondit eis. Numq̃d
possum deserere pinguedinem meam qua et dii utuntur et
homines et uenire ut iter ligna promoueam: Dixeruntq; ligna ad
arborem ficum. Ueni et sis nos regnum accipe. Que respõ
dit eis. Numquid possum deserere dulcedinẽ meam. fructus
q; suauissimos et ire ut inter ligna cõmoueam: Locuta sunt
q; ligna ad uitem. Veni et impia nobis. Que respondit. Nũ
quid possum deserere uinum meum q̃ letificat dñm et homines
et uade ligna cõmoueri: Dixeruntq; omia ligna ad ram
num. Veni et impia sup nos. Que respondit eis. Si uere me
regem uobis constituitis: uenite et sub umbra mea requiet
cite. Sin autem fi uultis. egrediat ignis de ramno et deuoret
cedros libani. Sunt g̃ si recte et absq; peccõ constituistis sup
uos regem abimelech: et bñ egistis cum ierobaal et domo ei.
et reddidistis uicem bñficii eius qui pugnauit p uobis et a
nimam suam dedit periculis ut eriueret uos de manu madi
an qui nunc surrexistis contra domum patris mei et inter
fecistis filios eius. lxx. uiros sup lapidem unum. et constitu
istis regem abimelech filium ancille eius sup habitatores
sichem eo q̃d fr̃ ur sit: si g̃ recte et absq; uicio egistis cum

C. ii.

viij.

iherobaal ⁊ domo eī. hodie letemur in abimelech: ut ille
letet̄ in nobis. Si autem puerle: egrediat ignis ex eo ⁊ cō
sumat habitatores sychem ⁊ oppidum mello. egrediatur
ignis de uiris sychem ⁊ de oppido mello ⁊ deuoret abimelech.
Que cum audisset. fugit ⁊ abiit in bersa habitauitq; ibi
metu abimelech fr̄is sui. Regnauit itaq; abimelech super
tribus annis. misitq; ds̄ sp̄m pessimum inter abimelech ⁊ ha
bitatores sychem. qui ceperunt eum detestari. ⁊ sedul inter
fectionis lxx. filiorum iherobaal. ⁊ effusionem sanguinis eo
rum conferre in abimelech fr̄em suū ⁊ in eos sychimor̄ p̄ncipes
qui eum adiuuerant. Posuerunt̄q; insidias adūsum eum
in montium sūmitate. Et dum illum p̄stolarent̄ aduentū:
pertransibant latrocinia agentes p̄late de p̄teritis. Nun
tiatumq; est abimelech. Venit autē gaal filius obed cū fr̄ibus
suis ⁊ transiuit in sychimam. Ad cuius aduentum erecti ha
bitatores sychem: egressi sunt in agros uastantes uineas uuas
q; calcantes ⁊ fr̄is cantantium choris ingressi sunt templum
dei sui. ⁊ int epulas ⁊ pocula maledicebant abimelech cla
mante gaal filio obed. Quis est abimelech ⁊ quis ē sychem
ut seruiam ei: Nunquid non est filius iherobaal ⁊ constitu
it p̄ncipem zebul seruum suum super uiros emor patris sy
chem: Cur ergo seruiam ei. Vtinam daret alios p̄sōn illi sub
manu mea: ut auferrē de medio abimelech. Dictumq; ē
abimelech. Congrega exercitum multitudinem ⁊ uenies. Ze
bul enim p̄ncipis ciuitatis audiuit sermonibus gaal filii
obed: iratus est valde. ⁊ mi- -sit clam nuntios ad abimelec
dicens. Ecce gaal filius obed uenit in sychimā cū fr̄ibus
suis ⁊ oppugnat aduersum te ciuitatem. Surge itaq; nocte
cū p̄plo qui tecum ē. ⁊ latita in agro. ⁊ p̄mo mane oriente
sole: irrue super ciuitatem. Illo autem egrediente cū p̄plo
suo contra te: fac ei qđ potueris. Surrexit itaq; abimelec
cū omni exercitu suo nocte. ⁊ tetendit insidias iuxta sych
mam in. iiii. locis. Egressusq; est gaal filius obed ⁊ stetit
in introitu portę ciuitatis. Surrexit autē abimelech ⁊ om
nis exercitus cum eo de insidiarum loco. Cumq; uidisset p̄līn
gaal: dixit ad zebul. Ecce de montibus multitudo descendit.
Cui ille respondit. Umbras montium uides q̄si hominum
capita. ⁊ hoc errore decipis. Rursumq; gaal ait. Ecce
p̄plus de umbilico terre descendit. ⁊ unus cuneus uenit p
uiam que respicit quercū. Cui dixit zebul. Vbi ē nūc
os quo loquebaris. quis ē abimelech ut seruiamus ei: Non
ne iste ē p̄plus quem despiciebas. Egredere ⁊ pugna cont
eum. Abiit ergo gaal expectante sychimor̄ p̄plo ⁊ pugna
uit cont abimelech qui p̄fectus ē eum fugientem ⁊ in
urbem compulit. Cecideruntq; ex parte eius plūmi. usq;
ad portam ciuitatis ⁊ abimelech sedit in roma. Zebul
autem gaal ⁊ socios ei⁹ expulit de urbe. nec in ea pati⁹ ē
morari. Sequenti q; die egressus ē p̄plus in campum.
Qđ cū nuntiatum esset abimelech. tulit exercitū suum
⁊ diuisit in tres turmas tendens insidias in agris. uidens
q; qđ egrederet̄ p̄plus de ciuitate surrexit. ⁊ irruit in eos
cū cuneo suo obpugnans ⁊ obsidens ciuitatē. Duę aut
turmę palantes p campū: aduersarios p̄sequebantur. Por
ro abimelech oēm illo die oppugnabat urbem ⁊ cepit.
interfectis habitatoribus ei⁹. ⁊ q; destructa: ita ut sal in ea
disperget. Qđ cum audissent qui habitabant in turre
sychemor̄. ingressi sunt fanum dei sui berith. ubi fedus
cum eo pepigerant. ⁊ ex eo loci nomen accepat q̄ erat
valde munitus. Abimelech q; audiens unos turris sy
chimor̄ p̄sl congregatos ascendit in montē selmon cū
omni p̄plo suo. ⁊ arreptā secum p̄cidit arboris ramum. im
positum q; ferens humero: dixit ad socios. Qđ me uidet
facere: cito facite. Igit̄ cesserunt ramos de arboribus p̄ci
dentes sequebantur ducem. quos circūdantes p̄fluū suc
cenderunt. Atq; ita fact̄ ē. ut fumo ⁊ igne mille homines
necarentur. Iam ac mulieres habitatores turris sychem. Abime
lech autem inde profectus: uenit ad oppidum thebes: qđ
circundans obsidebat expugnare. Erat autem turris excelsa
in media ciuitate. ad quam confugerant simul uiri ac
mulieres ⁊ omnes p̄ncipes ciuitatis: clausa firmissime ia
nua ⁊ super turris tectum stantes p̄pugnacula. Accedens
q; abimelech uxta turrim pugnabat fortit̄ ⁊ appropin
quans ostio ignem suppone incendebat. Et ecce mulier u
na fragmentum mole desup iacens illisit capiti abime
lech ⁊ confregit cerebrum eius. Qui uocauit cito armige
rum suū. ⁊ ait ad eum. Educ gladium tuum ⁊ occi
de me: ne forte dicat qđ a femina interfectus sim. Qui
iussa p̄fecit: interfecit eū. Illo q; mortuo omnes qui
cum eo erant de loci⁹ uicinis sunt in sedes suas. ⁊ reddi
dit deus malum qđ fecerat abimelech contra p̄rem suum: in
terfectis lxx. fr̄ibus suis. Sichimitis q; qđ opati erant
retribuunt ei: ⁊ uenit super eos maledictio ioathan filii
ierobaal. Post abimelech surrexit dux in israhel thola filius
phua patruus abimelech uir de ysachar qui habitauit
in samir. montis ephraim ⁊ iudicauit israhel. xxiii. ⁊ obiit annis.
mortuusq; est ⁊ sepultus in samir. xii.

Huic successit iair galaadites qui iudicauit israhel. xxii.
⁊ duos annos habuit. xxx. filios sedentes super. xxx. pullos
asinarum ⁊ p̄ncipes. xxx. ciuitatum que ex nomine eius
appellate sunt auothiair. id est oppida iair usq; in p̄sentem
diem in terra galaad. Mortuusq; est iair ac sepultus in lo
co cuius uocabulum ē camon. Filii autem israhel peccauit
uteribus iterum gentes nona fecerunt malum in conspectu
dñi ⁊ seruierunt p̄dolis baalim ⁊ astaroth ⁊ dīs syrie ac
sydonis ⁊ moab ⁊ filiorum ammon ⁊ philistiim. dimiserūtq;
dñm ⁊ ti colebant eum. Contra quos iratus tradidit eos
in manus philistinorum ⁊ filiorum ammon. afflictique sunt ⁊ ue
hementi oppressi annos. x. ⁊ viii. omnes qui habitabant
trans iordanem in terra amorrei que est in galaad. in tan
tum ut filii ammon iordane transmisso uastarent iudam ⁊
beniamin ⁊ effraim. Afflictusq; est israhel: ⁊ clamantes
ad dñm dixerunt. Peccauimus tibi q; dereliquimus dñm deū
nr̄m: ⁊ seruiuimus baalim. Quibus locutus ē dñs. Num
quid ti egyptii ⁊ amorrei filiiq; ammon ⁊ philistiim
sydonii quoq; ⁊ amalech ⁊ chanaan oppresserunt uos ⁊ cla
masti ad me ⁊ erui uos de manibus eorum. Et tamen reli
quistis me ⁊ coluistis deos alienos: ideirco ti addam ut
ultra uos liberem. Ite ⁊ inuocate deos quos elegistis ipsi
uos liberent in tempe angustie. Dixerunt̄q; filii israhel
ad dñm. Peccauimus redde tu nobis quicqd tibi placet
tantum nunc liba nos. Que dicentes: omīa de finibus
suis alienor̄ deor̄ ydola precerunt ⁊ seruierunt dño de
suo qui doluit super miseriis eor̄. Itaq; filii ammon congre
mantes in galaad fixere tentoria. Contra quos congre
gati filii israhel in malpha castra metati sunt. Dixeruntq;
principes galaad singuli ad proximos suos. Qui primus ce
perit contra filios ammon cepit dimicare: erit dux p̄ti
bus. ⁊ pugna contra filios ammon. Quibus ille respondit

Fuit illo in tempore iepte xiii. galaad.
galaadites uir fortissimus atq; pugnator filius me
retricis mulieris qui natus est de galaad. Habuit autem
galaad uxorem de qua suscepit filios qui postquam creue
rant eiecerunt iepthe dicentes. Heres in domo patris
nri ce ti potis: qr de adultera matre generatus es. Quos
ille fugiens atq; detestans: habitauit in terra tob. Con
gregatique sunt ad eum uiri inopes ⁊ latrocinantes ⁊ ei
principem sequebant. In diebus illis pugnabant filii am
mon contra israhel. Quibus acriter instantibus p̄texerunt
maiores natu de galaad ut tollerent in arcessitum suum iep
the: de terra tob. Dixerunt̄q; ad eum. Veni ⁊ esto p̄ncipis
nr̄. ⁊ pugna contra filios ammon. Quibus ille respondit

C. C. X.

C. C. XI.

Nonne uos eius qui odistis me. ⁊ eiecistis de domo patris
mei. ⁊ nūc uenistis ad me necessitate compulsi? Dixerunt
ei? precepit galaad ad iephte. Ob hanc ꝯ causam nunc ad
te uenimus ut proficiscaris nobiscum. ⁊ pugnes contra filios am
mon? Cuiusq; dixi omnium qui habitant in galaad. Iephte ait
dixit eis. Si uere uenistis ad me ut pugnem pro uobis contra fi
lios ammon? tradidit eos dñs in manus meas. ego ero prin
ceps ur? Qui responderunt. Dñs qui hec audit ipse mediator
ac testis ē q̄d ita promissa faciamus. Abiit itaq; iephte cū pri
oribus galaad? fecerunt eum omnis plebs princeps sui. Locutusq;
est iephte omnes sermones suos coram dño in maspha. Et mi
serunt nuntios ad regem filiorum ammon? qui ex persona sua di
cerent. Quid mihi ⁊ tibi est q̄ uenisti contra me ut uastares terram
meam? Quibus ille respondit. Qua tulit iniq; terram meam cū
ascendit de egypto a finibus arnon usq; in iaboc atq; iordā
nem. Nunc igit cum pace redde mihi eam. Pquod cum facile mā
dauit iephte. ⁊ rursum miserunt ei ut dicerent regi ammon. Hec dicit
iephte. Non tulit iniq; terram moab nec terram filiorum ammon? sed
cūdo de egypto conscendunt ambulauit per solitudinem usq; ad
mare rubrum. ⁊ uenit in cades? misitq; nuntios ad regem edō
dicens? Dimitte ut transeam per terram tuam. Qui noluit acq̄
escere precibus eius? Misit ꝯ ⁊ ad regem moab. qui ⁊ ipse transi
tum prohibere contemptit. Mansit itaq; in cades? ⁊ circuiuit
ex latere terram edom. ⁊ terram moab? uenitq; contra orientalē
plagam terre moab. ⁊ castra metatus ē trans arnon. nec uoluit
unquam intrare moab. Arnon quippe confinium ē terre moab.
Misit itaq; iisdē nuncios ad seon regem amorreorum qui habi
tabat in esebon. ⁊ dixerunt ei. Dimitte ut transeam per terram
tuam usq; ad fluuium. Qui ⁊ ipse iisdē uerba despexit? non
dimisit eum transire per fines suos. sed infinita multitudine
congregata egressus ē contra eum in asa. ⁊ fortē restitebat.
tradiditq; eos in manus eius cū exercitu suo dñs. qui percussit
eum. ⁊ possedit omnem terram amorrei habitatoris regionis
illius. ⁊ unuersos fines eius de arnon usq; in jaboch. ⁊ de so
litudine usq; ad iordanem. Dñs ꝯ deus israhel subuertit amorre
um pugnantem contra populum suum israhel? ⁊ tu uis nunc pos
sidere terram eius? Nonne ea que possidet chamos deus tuus ē
iure debent? Que autem deus deus noster uictor obtinuit in no
stram cedent possessionē. nisi forte melior es balac filio se
phor rege moab. aut decere potest q̄d uingatur sit contra israhel
⁊ pugnauerit contra eum quando habitabat in esebon. ⁊
uicinis eius ⁊ in aroer et uillulis eius ut in cunctis ciuitati
bus iuxta iordanē p trecentos annos. Quare tanto tempore
nichil intra hac repetitionis temptasti? Igit̄ si ego pecco inte
r? tu contra me male agis? iudicet? in bella inuicta. Iudi
cet dñs arbiter hodie? iudex israhel? inter filios ammon. Nec
audiuit adquiescere rex filiorum ammon uerbis iephte? que
per nuntios mandauerat. Fuit ꝯ spūs dñi super iephte
⁊ circuiuit galaad. ⁊ manasse. maspha quoq; galaad. ⁊ in
transiit ad filios ammon? uotum uouit dño dicens? Si tra
dideris filios ammon in manus meas? quicunq; primus fuerit
egressus de foribus domus mee. ⁊ occurrerit reuertenti
mihi cū pace a filiis ammon? eum holocaustum offeram do
mino. Transiitq; iephte ad filios ammon ut pugna
ret contra eos. quos tradidit dñs in manus eius percussitq;
ab aroer usq; dum uenias in menuith. xx. ciuitates? ⁊
usq; ad abel que ē uineis? contusa plaga magna nimis.
Humiliatiq; sunt filii ammon a filiis israhel. Reuertenti
autem iephte in domum suam maspha? occurrit ei unige
nita filia cum tympanis? ⁊ choris? nā eum habebat alios
liberos. Que ut? scidit uestimenta sua? ait. Heu me
filia mi? decepisti me. ⁊ ipa decepta es? Aperui enim os me
um ad dñm? ⁊ aliud facere nō potero. Cui illa respondit.
Pater mi si aperuisti os tuum ad dñm? fac in oībus quoz
polliciti es? concessa tibi ultione ab hostibus
tuis. Dixitq; ad patrem. Hoc solum in pīsta q̄d depo
Dimitte ut duobus mensibus circumeam montes? ⁊ plan
gam uirginitatem meam cū sodalibus meis. Cui ille res
pondit? Vade. Et dimisit eam duobus mensibus. Cūq;
abisset cū sociis? ⁊ sodalibus suis? fleret uirginitatem
suam in montibus. Expletisq; duobus mensibus reuersa
est ad patrem suum? qui fecit ei sicut uouerat. Que ig
norabat uirum. Ex inde mos inoleuit ⁊ consuetudo in
ualuit seruata est? ut post annum ciuilem conuentent in
unum filie israhel? ⁊ plangant filiam iephte galaadite die
bus quatuor. Factum est autem in ephraim orta est seditio. Nam ad
uersus? contra aquilonem? dixerunt ad iephte. Quare tu
deuis ad pugnam contra filios ammon nos uocare noluisti
ut pergeremus tecum? Igit̄ incendemus domum tuam.
Quibus ille respondit. Disceptatio erat mihi ⁊ populo meo contra
filios ammon uehemens? uocaui quoq; uos ut michi presentes
auxilium ⁊ facere noluistis. Qđ cernens posui animam
meam? animā meam. transiuiq; ad filios ammon? ⁊ tradidit
eos dñs in manus meas. Quid commerui ut aduersum me
consurgatis in prelium? Vocatis itaq; ad se cunctis uiris ga
laad? pugnabat contra ephraim. Perssetruntq; uiri galaad ef
fraim eo q̄ dixerat fugitiui ē galaad de ephraim? ⁊ habitat
in medio ephraim ⁊ manasse. Deinde peruenerunt galaadite
uada iordanis per que ephraim reuerti solebat. Cumq; uenis
set ad ea de ephraim unus fugiens? atq; dixisset. obsecro ut
me transire permittatis? dicebant ei galaadite. Si um? dō ephra
mite es? Quo dicente non iuxta? interrogabant eum. Ve
ꝯ sebboleth q̄d interpretatur spica. Qui respondebat gebboleth.
eadem litera spicam exprimere ualens. Statimq; apprehen
sum iugulabant in ipo iordanis transitu? ⁊ ceciderunt de ephra
im in illo tempore. xlii. milia. Iudicauitq; iephte galaaditis
israhel. vi. annis? ⁊ mortuus ē ac sepultus in ciuitate sua galaad.

Post hunc iudicauit israhel abesan de bethleem .xiiii.
qui habuit .xxx. filios? ⁊ totidem filias. Quas emittens fo
ras maritis dedit? ⁊ eisdem numerum filiis suis accepit uxo
res? introduxit in domum suam. Qui .vii. annis iudica
uit israhel. mortuusq; est ac sepultus in bethleem. Cui succes
sit ahilon zabulonites? ⁊ iudicauit israhel .x. annis mortuus
q; ē ac sepultus in zabulon. Post hunc iudicauit israhel abdon
filius hellel pharathonites? qui habuit .xl. filios? ⁊ xxx. ex eis ne
potes? ascendentes super lxx. pullos asinarum? ⁊ iudicauit israhel
viii. annis? mortuusq; ē ac sepultus in pharaton terre ephraim
in monte amalechi. Rursumq; filii israhel fecerunt malum
in conspectu dñi? qui tradidit eos in manus philistinorum .xl.

Erat autem quidam uir de saraa .xv. ⁊ annis?
⁊ de stirpe dan nomine manue? habens uxorem sterilem.
Cui apparuit angelus dñi? ⁊ dixit ad eam. Sterilis es? ⁊ absq; li
beris? sed concipies? ⁊ paries filium. Caue ꝯ ne unum bibas
ac siceram. nec immundum quicquam comedas? q; concipies? ⁊
paries filium cui? si tetigerit caput nouacula. erit enim puer
deo? ab infantia sua ex utero matris? usq; ipse incipiet liberare is
rahel de manu philistinorum. Que cum uenisset ad maritum suum?
dixit ei. Vir dei uenit ad me habens uultum angelici terribi
lis nimis. Quem cum interrogassem quis esset? ⁊ unde uenis
set? ⁊ quo nomine uocaretur? noluit indicere. sed hoc respond
it. Ecce concipies? ⁊ paries filium. caue ne unum bibas ne si
ceram. nec aliquo uescaris immundo. erit enim puer nazareus
deo? ab infantia sua ex utero matris? usq; ad diem mortis sue.
Orauit itaq; manue dñm? ⁊ ait. Obsecro dñe ut uir dei
quem misisti ueniat rursum? ⁊ doceat nos quid debeamus face
re de puero qui nasciturus est. Exaudiuitq; dñs precantem ma
nue? ⁊ apparuit rursum angelus dei uxori eius sedenti in
agro. Manue autem maritus eius non erat cum ea. Que cum uidis
set angelum festinauit? ⁊ uenit ad uirum suum? ⁊ nuntia
uit ei dicens? Ecce apparuit mihi uir quem ante uideram.

Qui surrexit ⁊ secutus est uxorem suam. uenientesq; ad uirum dixit ei. Tu es qui locutus es mulieri? At ille respondit. Ego sum. Cui manue. Quando inquit sermo tuus fuerit expletus quid uis ut faciat puer aut a quo se obseruare debebit? Uirtusq; angls dñi ad manue. Ab omi qđ locutus sum uxori tue abstineat se. ⁊ quicquid ex uinea nascitur si comedat. unum ⁊ sinceram ñ bibat. nullo uescat immundo. ⁊ qđ precepi tibi impleat atq; custodiat. Dixitq; manue ad angelum. Obsecro ut adquiescas precibz meis. ⁊ faciamus tibi hedum de capris. Cui respondit angls. Si me cogis non comedam panes tuos. sin autem uis holocaustum facere offer illud dño. Et nesciebat manue qđ angls dei esset. Dixitq; ad eum. Qđ est tibi nomen? Ut cum sermo tuus fuerit expletus? honoremus te. Cui ille respondit. Cur quaris nomen meum qđ est mirabile? Tulit itaq; manue hedum de capris. ⁊ libamenta ⁊ posuit sup petram offerens dño qui facit mirabilia. ipse autem ⁊ uxor eius intuebantur. Cumq; ascenderet flamma altaris in celum. angls dñi pariter in flamma ascendit. Qđ cum uidisset manue ⁊ uxor eius pnus ceciderunt in faciem. ⁊ ultra ñ eis apparuit angls dñi. Statimq; intellexit manue angelum esse dñi. ⁊ dixit ad uxorem suam. Morte moriemur. qm uidimus dñm. Cui respondit mulier. Si dñs nos uellet occidere de manibz nris holocaustum ⁊ libamenta ñ suscepisset. ⁊ nec ostendisset nobis hec ois. nec ea que sunt uenitura dixisset. Peperit itaq; filium et uocauit nomen eius sanson. creuitq; puer. ⁊ benedixit ei dñs. cepitq; spūs dñi esse cum eo in castris dan. inter saraa et estahol.

Descendit igitur sanson in thamnatha. uidensq; ibi mulierem de filiabz philistiim. ascendit ⁊ nunciauit patri suo ⁊ matri dicens. Vidi mulierem in thamnatha de filiabz philistinoꝝ. quam quelo ut in accipiatis uxorem. Cui dixerunt pater ⁊ mater sua. Numquid in ē mulier in filiabz patrum tuoꝝ. ⁊ in omi pplo meo ut uis accipere uxorem de philistiim. qui incircumcisi sunt? Dixitq; sanson ad patrem suum. Hanc mihi accipe. qm placuit oculis meis. Parentes autem eius nesciebant qđ res a dño fieret. ⁊ quereret occasionem contra philistiim. Eo enim tempe. philistiim dñabant isti. Descendit itaq; sanson cum patre suo ⁊ matre in thamnatha. Cumq; uenissent ad uineas oppidi. apparuit catulus leonis seuus rugiens ⁊ occurrit ei. Irruit autem spūs dñi in sanson. ⁊ dilaceraut leonem qm hedum in frustra decerpet. nichil omino hēns in manu. ⁊ hoc patri ⁊ matri noluit indicare. Descenditq; ⁊ locutus ē mulieri. que placuerat oculis ei. Et post aliquot dies reuertens ut acciperet eam. declinauit ut uideret cadauer leonis. ⁊ ecce examen apum in ore leonis erat ac fauus melli. Quem ille sumpsisset in manibz. comedebat in uia. Veniensq; ad patrem suum ⁊ matrem. dedit eis partem. qui ⁊ ipi comederunt. nec tamen eis uoluit indicare qđ mel de corpore leonis assumpserat. Descendit itaq; pater eius ad mulierem. ⁊ fecit filio suo sanson convivium. sic enim iuuenes facere consueuerant. Cum q; eum uidissent dederunt ei sodales. xxx. qui essent cum eo. Quibz locutus est sanson. Proponam uobis pblema. qđ si soluerit is in mihi conuiuii. dabo uobis. xxx. sindones ⁊ totidem tunicas. Si autem ñ potueritis soluere. uos dabitis mihi. xxx. sindones ⁊ eiusdem numi tunicas. Qui respondentes ei. Ponat pblema. ut audiamus. Dixitq; ei. De comedente egressa est escha. ⁊ de forti egressa est dulcedo. Nec potuerunt pblema soluere. Cumq; adesset dies. vii. dixerunt ad uxorem sanson. Blandire uiro tuo ⁊ suade ei. ut indicet tibi quid significet pblema. qđ si facere noluerit. incendemus te ⁊ domum patris tui. An ideo uos uocastis ad nuptias ut spoliaretis? Que fundebat apud sanson lacrimas. ⁊ querebatur dicens. Odisti me ⁊ non diligis. idcirco problema qđ proposuisti filiis pli mei. ñ uis mihi exponere. Cui ille respondit. Patri meo ⁊ matri nolui dicere. ⁊ tibi indicare potero? Septem q; diebz conuiuii flebat apud eum. tandē qđie. vii. cum molesta ei esset exposuit. Que statim indicauit ciuibz suis. ⁊ illi dixerunt ei ante solis occubitū. Quid dulcius melle. ⁊ quid leone fortius? Qui dixit eis. Si non arassetis in uitula mea. ñ inuenissetis ppositionē meam. Irruit itaq; in eo spūs dñi. descenditq; ascalonem. ⁊ percussit ibi. xxx. uiros. quoꝝ ablatas uestes dedit his qui problema soluerant. Iratusq; nimis ascendit in domum patris sui. uxor autem eius accepit unum de amicis ei. ⁊ priubis. Post aliq; autem tempus cum dies tritice messui instaret. uenit sanson uisere uoluit uxorem suam. ⁊ attulit ei hedum de capris. Cumq; cubiculum eius solito uellet intrare. prohibuit eum pater illius dicens. Putabam qđ odisses illam. ⁊ ideo tradidi eam amico tuo. si; habet sororē que iunior et pulchrior illa est. sit tibi pro ea uxor. Cui respondit sanson. Ab hac die ñ erit culpa in me contra philistheos. facta enim uobis mala. Perrexit ⁊ cepit trecentas uulpes. caudasq; earum uinxit ad caudas. ⁊ faces ligauit in medio. quas igne succendens. dimisit ut huc illucq; discurrerent. que statim peruerterunt in segetes philistinoꝝ. Quibz succensis. ⁊ conflagrante tam fruges ⁊ adhuc stantes in stipula concremate sunt in tantum ut uineas q; ⁊ oliueta flamma consumeret. Dixerūt q; philistiim. Quis fecit hanc rem? Quibus dictum ē. Sanson gener thamnathei. quia tulit uxorem eius. ⁊ alteri tradidit. hec opatus ē. Ascendentesq; philistiim. combusserunt tam mulierem q̄m patrem eius. Quibz sanson. Licet hec feceritis. tamen adhuc ex uobis expectam ultionem. ⁊ tunc desistam. Percussitq; eos ingenti plaga. ita ut stupentes suram femori imponerent. Et descendens habitauit in spelunca petre etham. Igitur ascendentes philistiim in tribu iuda. castra metati sunt in loco qui postea uocatus est lechi. id est maxilla ubi ecce est turba exercitus. Uenerunt q; ad eos ex tribu iuda. Cur ascendistis aduersum nos? Quibz respondere. Ut ligemus sanson uenimus. ⁊ reddamus ei que in nos operatus est. Descenderunt tria milia uirorū de iuda ad spelunca etham. Uenerunt q; ad sanson. Scis tu qđ philistei imperent nobis? Quare hoc facere uoluisti? Quibz ille ait. Sicut fecerunt mihi. sic feci eis. Ligare inquiunt te uenimus. ⁊ tradē in manus philistinoꝝ. Iurate inquit ⁊ spondete mihi qđ ñ me occidatis. Dixerunt. Non te occidemus. sed uinctum trademus. ligauerunt q; eum duobz nouis funibz. ⁊ tulerunt eum de petra etham. Qui cum uenisset ad locum maxille. ⁊ philistiim uociferantes occurrissent ei. irruit spūs dñi in eum. ⁊ sicut solent ad odorem ignis lina consumi. ita ⁊ uincula quibus ligatus erat dissipata sunt ⁊ soluta. Inuenta q; una maxilla. id est mandibulam asini que iacebat. arripuit. et interfecit mille uiros. ⁊ ait. In maxilla asini in mandibula pulli asinoꝝ deleui eos. ⁊ percussi mille uiros. Cumq; hec canens uerba complesset. placuit mandibulam de manu. ⁊ uocauit nomen loci illius ramech lechi. qđ est interpretatio elevatio maxille. Sitiensq; ualde clamauit ad dñm ⁊ ait. Tu dedisti in manu serui tui salutem hanc maximā. atq; uictoriam. ⁊ en sitio moriar. incidamq; in manus incircumcisoꝝ. Aperuitq; dñs molarem dentem in maxilla asini. ⁊ egresse sunt ex eo aque. Quibz hausit. refocillatus spūs. ⁊ uires accepit. Ideo appellatum est nomen loci illius fons invocantis de maxilla usq; in presentem diem. Iudicauitq; ille in diebus philistiim. xx. annis. Abiit q; gazam. ⁊ uidit ibi meretricem mulierē ingressusq; ad eam. Qđ cum audissent

q. c. xvi.

q. c. xvi.

phyliſtiim ⁊ perebuiſſet ap̃ eos muralle urbem ſanſon.
circumdederunt eum poſtul in porta ciuitatul cuſtodibz ⁊
ibi tota nocte cũ ſilentio p̃ſtolantes. ut cũ mane exeuntẽ
occidẽt. Dormiuit autem ſanſon uſq; ad noctis medium.
⁊ inde conſurgens appꝛehendit ambas portę fores cũ poſtibus
ſuis ⁊ ſera. impoſitasq; humeris portauit ad uerticẽ montis.
qui reſpicit hebron. Poſt hec amauit mulierem que habi
tabat in ualle ſorech ⁊ uocabat dalida. Veneruntq; ad eam
principes philiſtinoꝝ atq; dixerunt. Decipe illum ⁊ diſce
ab illo in quo tantam habeat fortitudinem ⁊ qm̃ eum ſupe
rare ualeamus ⁊ uinctum affligẽ. Qđ ſi feceris. dabimus
tibi ſingli mille centum argenteos. Locuta ẽ dalida ad ſan
ſon. Die mihi obſecro in quo ſit tua maxima fortitudo ⁊ qđ
ſit quo ligatus erumpe nequeas. Cui reſpondit ſanſon. Si
vii. neruicei ſumbz necdum ſicci ⁊ adhuc humentibz li
gatus fuero infirmus ero ut ceteꝝ homines. Attulerunt q;
ad eam ſatrape philiſtinoꝝ vii. funes ut dixerat. quibus
uinxit eum. latentibz ap̃ ſe inſidijs ⁊ in cubiculo finẽ rei
expectantibz. Clamauitq;. Philiſtim ſup te ſanſon. Qui
rupit uincla q̃m ſi rumpat quis filum ſtupe tortum ut
ſtamini ſcĩ odorem ignis acceꝑit. ⁊ ſi eſt cognitum in quo
ẽet fortitudo illi. Dixitq; ad eum dalila. Ecce illuſiſti
mi. ⁊ falſum locutus es. ſaltem nunc indica mihi in quo ligari
debeas. Cui ille reſpondit. Si ligatus fuero nouis funibz
qui nunq̃ fuerunt in op̃e. infirmus ero ⁊ alius homiñ
ſimilis. Quibz rurſum dalila uinxit eum ⁊ clamauit.
Philiſtiim ſup te ſanſon. in cubiculo inſidiaꝝ ꝑparatis.
Qui uta rupit uincula q̃ſi fila telarum. Dixitq; dalila rur
ſus ad eum. Vſquequo deciꝑis me ⁊ falſum loqueris. Dic
de quo uinciri debeas. Si inquit. Vii. crines capitis mei cũ
licio plexueris. ⁊ clauum hic cum illis ligatum fixeris. in
firmus ero. Qđ cum feciſſet dalila. dixit ad eum. Phili
ſtiim ſup te ſanſon. Qui conſurgens de ſompno. extraxit
clauum cũ cirrꝭ ⁊ licio. Dixitq; ad eum dalila. Qm̃ dicis
qđ amas me cum animus tuus nõ ſit mecũ. Ter tibi uicibus me
ſtultum ei. ⁊ noluiſti dicere in quo ſit tua maxima fortitudo.
Cumq; moleſta ei ẽet. ⁊ p multos dies nugis adhereret ſpa
tium ad quietem ſi tribueret. defecit anima eius. ⁊ ad mor
tem uſq; laſſata eſt. Eum aperiens ueritatem rei. dixit ad
eam. Ferrum numq̃ aſcendit ſup caput meum. q; nazi
reus dei eſt conſecratus dño ſum de utero matris mee. Si
raſum fuerit caput meum. recedet a me fortitudo mea ⁊
deficiam. eroq; ut ceteri homines. Videns illa qđ confeſſus
ẽet ei omnem animum ſuum. miſit ad principes philiſtino
rum atq; mandauit. Aſcendite adhuc ſemel. q; nunc a
puit mihi cor ſuum. Qui aſcenderunt aſſumpta pecunia q̃m
promiſerant. Et illa dormire eum fecit ſup genua ſua. ⁊
in ſinu ſuo reclinare capiti. Vocauitq; tonſorem ⁊ raſit
vii. crines eius. ⁊ cepit abicere eum ⁊ a ſe repellere. ſtati
mq; ab eo fortitudo receſſit. Dixitq;. Philiſtiim ſup te
ſanſon. Qui de ſompno conſurgens. dixit in animo ſuo.
Egrediar ſicut ante feci ⁊ me excutiam. neſciens qđ dñs
receſſiſſet ab eo. Quem cum apprehendiſſent philiſtiim.
ſtatim eruerunt oculos eius ⁊ duxerunt gazam uinctum cathe
nis. ⁊ claudum in carcere molere fecerunt. Jamq; capilli eius
renaſci cepant. ⁊ principes philiſtinoꝝ conuenerunt in unũ
ut immolarent hoſtias magnificas dagon deo ſuo. ⁊ epularen
tur dicentes. tradidit dñs in manus nras ſanſon inimicum nrm. Qđ etiam ꝑ
dicebant. Tradidit dñs in manus nras aduſarium qui de
leuit terram nram. ⁊ occidit plures. Letantesq; p conuiuii
a ſumptis iam epulis. preceꝑunt ut uocaretur ſanſon ⁊
ante eos luderet. Qui adductus de carcere ludebat ante
eos. Fecerunt; eum ſtare inter duas columnas. Vnde
puero regenti greſſus ſuos. Dimitte me ut tangam eo
lumpnas quibz domus imminet. domus ut reclinet ſup
eas. ⁊ paululum requieſcam. Domus autẽ plena erat
uiroꝝ ac mulierum. ⁊ erant ibi omnes principes philiſ
tinoꝝ. ac de tecto ⁊ ſolario circiter tria milia utriuſq; ſexꝰ
ſpectabant ludentem ſanſon. At ille inuocato dño. ait.
Dñe dñs memento mei. ⁊ redde mihi nunc in ꝑſtinam fortitu
dinem dñe deus meus ut ulciſcar me de hoſtibz meis. ⁊ ꝑ una
ſione duoꝝ luminum unam ultionem recꝑiam. Et
apprehendens ambas columnas quibz innitebatur domus.
alteramq; earum dextera. alteram leua tenens ait. Mo
riatur anima mea cum philiſtiim. Conceſſiſq; fortiter
columnis. cecidit domus ſup omnes ꝑncipes ⁊ ceteram mul
titudinem que ibi erat. multoq; plures interfecit moriens.
q̃m ante uiuus occiderat. Deſcenderunt autem fratres eius ⁊ u
niuerſa cognatio tulerunt corp̃a eorum ⁊ ſepelierunt eum inter
ſaraa ⁊ eſtahol in ſepulchro patris ſui manue. iudicauitq;
iſrahel xx. annis.

Fuit eo tempore uir quidam xvi. Viſit. xx. annis.
de monte effraim nomine michas qui dixit matri ſue.
Mille. c. argenteos quos ſeparaueras ⁊ ſup quibz me au
diente iurabaris. ecce ego habeo ⁊ ap̃ me ſunt. Cui illa reſ
pondit. Benedictus filius meus dño. Reddidit q; eos mat
ri ſue. que ei dixerat conſecrauit ⁊ uouit argentum hoc dño. ⁊
de manu mea ſuſcipiat filius meus. ⁊ faciat ſculptile atq;
conflatile. ⁊ nunc trado illud ti. Reddidit q; matri ſue. Que
tulit ducentos argenteos ⁊ dedit eos argentario ut faceret
ex eis ſculptile atq; conflatile qđ fuit in domo michę. qui e
diculam dei in ea deo conſecrauit ⁊ fecit ephod ac theraphim
id eſt ueſtem ſacerdotalem ⁊ idola. implenitq; unũ filiorum
ſuoꝝ manus. ⁊ factus ẽ ei ſacerdos. In diebz illis non erat rex in
iſrahel. ſed unuſquiſq; qđ ſibi rectum uidebatur hoc faciebat.

Fuit quoq; alter adoleſcens de bethleem iuda. ⁊ xvii.
cognatione eius. erat q; ipe leuites ⁊ habitabat ibi. Egꝛ
ſus q; de ciuitate ꝑegrinari uoluit ubicunq; sibi commodum
reperiret. Cumq; ueniſſet in montem effraim iter faciens
⁊ declinaſſet paruum in domum michę. interrogatus est ab eo.
Unde uenis. Qui reſpondit. Levita sum de bethleem iuda
⁊ uado ut habitem ubi potuero. ⁊ utile mihi ꝑſpexero. Ma
ne inquit apud me. ⁊ eſto mihi pater ac ſacerdos. dabo q; ti
p annos ſingulos. x. argenteos ac uestem duplicem. ⁊ que
ad uictum neceſſaria ſunt. Adquieuit ⁊ manſit ap̃ homi
nem. fuitq; illi q̃ſi unus de filiis. impleuitq; manum eius
ei. ⁊ habuit apud ſe puerum ſacerdotẽ. nunc ſcio deum ei qđ
bñ faciat mihi. dñs uidelicet leuitici generis ſacerdotẽ. In diebus
illis non erat rex in iſrahel. ſed tribus dan querebat ſibi poſſeſſi
onem ut habitaret in ea. Nam uſq; ad illum diem inter
ceteras tribz ſortem non acceꝑat. Miſerunt q; filii dan fortis
pis ⁊ familie ſue. v. uiros fortiſſimos de ſaraa ⁊ eſtahol ut
explorarent terram ⁊ diligenter inſpicerent. dixeruntq; eis.
Ite ⁊ conſiderate terram. Qui cum ꝑuenissent in mon
tem effraim. ⁊ intrauerunt in domum michę. requieuerunt
ibi. Et agnoscentes uocem adoleſcentis leuite uenerunq; il
uc diuerſorio. dixerunt ad eum. Quis te huc adduxit.
Quid hic agis. Qm̃ ob causam huc uenire uoluiſti. Qui
reſpondit eis. Hec ⁊ hec ꝑſtitit mihi michas. ⁊ mercede conduc
xit me ut ſim ei ſacerdos. Rogauerunq; eum ut conſuleret
dñm. ⁊ ut scire possent an ꝑſpꝛum iter ꝑgerent. ⁊ rei haberet
effectum. Qui reſpondit. Ite cum pace. dñs reſpicit uiam
uestram. ⁊ iter qđ ꝑgitis. Euntes itaq; v. uiri uenerunt lais
uiderunq; ꝑplm habitantem in ea absq; ullo timore. ꝙ
ſydonioꝝ conſuetudinem ſecurum atq; finitimis nullo
ei penit reſistente magnarumq; opum ⁊ procul a ſydone.
atq; a ciuibus hominibz ſeparatum. Reuerſiq; ad fratres ſu
os in ſaraa ⁊ eſtahol. ⁊ quid eſſent ſciſcitantibz reſpondē
runt. Surgite ⁊ aſcendamus ad eos. uidimus enim terram
ualde opulentam ⁊ uberem. Nolite negligere. nolite eſſe

sare. eamus ut possideam eam: nullus est labor. ut nabam
ad securos in regionem latissimā. tradetq; nobis dñs locum
in quo nullus rei ē penuria eor que gignunt in tra. pfec
ti q; sunt de cognatione dan. id est de sarraa ⁊ eschol. sexcenti
uiri accincti armis bellicis. ascendentesq; manserunt in ca
rathiarim inde. qui locus ex eo tempe castrum dan nomen
accepit. ⁊ est post tergum carathiarim. inde transierunt
in montem ephraim. Cumq; uenissent ad domū michē di
xerunt. v. uiri qui pul nulli fuerant ad considerandam ter
ram lais ceteris fratribus suis. Dixitq; ad domibus ubi sit
ephod ⁊ theraphim ⁊ sculptile atq; conflatile. Videte quid
uobis placeat. Et cum paululum declinassent ingressi sunt
domū adolescentis leuite qui erat in domo michē. salutaue
runtq; eum ubi pacifice. Sexcenti autem uiri ita ut erant
armati stabant ante hostium. At illi qui ingressi fuerant do
mum iuuenis. sculptile ⁊ ephod ac theraphim atq; conflatile
tollere nitebant. Et sacerdos stabat ante ostium sexcenti
uiri fortissimi haut procul expectantibus. Tulerunt q; qui in
trauerant sculptile ⁊ ephod ⁊ idola atq; conflatile. Quibus
dixit sacerdos. Quid facitis. Cui responderunt. Tace ⁊ pone
digitum sup os tuum. uenitq; nobiscū ut habeam te patrem
⁊ sacerdotem. Quid t melius est ut sis sacerdos in domo uni uiri
an in una tribu ⁊ familia in israhel. Qd cum audisset adquieuit
sermonibus eor ⁊ tulit ephod ⁊ idola atq; sculptile ⁊ cum eis p
fectus est. Qui cum pgerent ⁊ ante se ire fecissent parvulos et
iumenta ⁊ omē qd erat pciosum. iamq; a domo michē essent
procul. uiri qui habitabant in edibus michē conclamarunt se
cuti sunt ⁊ post tergum clamare ceperunt. Qui cum respexis
sent. dixerunt ad micham. Quid t tibi cur clamas. Qui respon
dit. Deos meos quos feci tulistis ⁊ sacerdotem ⁊ omnia que habe
o ⁊ dicitis quid t est. Nec erubuerunt ei filii dan. Cave ne ultra lo
quaris ad nos ⁊ irruant ad te uiri animo concitati ⁊ ipse cum
omi domo tua pereas. Et sic cepto itinere pererunt. Videns aū
michas qd fortiores se essent. reversus est in domum suam.
Sexcenti autem uiri tulerunt sacerdotem ⁊ que sup dixim
ueneruntq; lais ad pacificum quietemq; atq; securum. ⁊ percus
serunt eos in ore gladii. urbemq; incendio tradiderunt. nullo pe
nitus resistente p̄sidium eo qd procul habitarent a sidone. ⁊ cum
nullo hominū haberent quicqm societatis ac negotii. Erat aū
ciuitas sita in regione roob. Quam rursum edificantes habita
uerunt in ea uocato nomine ciuitatis dan. iuxta uocabulū
patris sui quem genuerat israhel. que pul lais dicebat. Posuerūt
q; sibi sculptile. ⁊ ionathan filium gersan filii moysi ac filios
eius sacerdotes in tribu dan usq; in diem captiuitatis sue. Qdiu
turq; apud eos idolum michē omni tempe quo fuit domus dei in
silo. In diebus illis non erat rex in israhel.

xviii. xviii.

Fuit quidam uir leuites habitans in latere montis ephraim
qui accepit uxorem de bethleem iude. que reliquit eum ⁊
reversa ē in domum patris sui bethleem. manseritq; apud eum. iiii.
mensibus. Secutusq; est eam uir suus uolens ei reconciliari atq;
blandiri ⁊ secum reducere. habens in comitatu puerum ⁊ duos
asinos. Que suscepit eum. ⁊ introduxit in domū patris sui. Qd
cum audisset socer eius eumq; vidisset occurrit letus ⁊ amplexa
tus ē hospitemq; manseritq; gener in domo soceri tribus diebus come
dens cū eo ⁊ bibens familiariter. Die autem. iiii. nocte consurgēs
proficisci uoluit. Quem tenuit socer ⁊ ait ad eum. Gusta prius
paxillum panis. ⁊ confortato stomacho sic proficiscēris. Sederunt
q; simul ⁊ comederunt. ac biberunt. Dixitq; pater puelle ad
generū suum. Quelo te ut hodie hic maneas. paruerit; lete
mur. At ille consurgens cepit uelle proficisci. ⁊ nichilominus socer
eius tenuit. ⁊ ap̄ se fecit manere. Mane fac. parabat ieuites
ire. Cui rursum socer. Ego te inquit ut paululū cibi accipi
as. ⁊ assumptis uiribus donec incalescat dies postea proficiscaris.
Comedunt q; simul. Surrexitq; adolescens ut pgeret cū uxo
re sua ⁊ puero. Cui rursum locutus ē socer. Considera qd dies

ad occasum declinor sit. ⁊ pernocta ad uesperum. Mane apd
me etiam hodie. ⁊ duc letum diem. ⁊ cras proficiscēris. ut uadas
in domum tuam. Nolunt gener adquiescere sermonibus eius
sed statum preparat ⁊ uenit contra rebus que altero nomine voca
tur iebus. ducens secum duos asinos hominis. ⁊ concubinam.
Jamq; aderat uespera rebus. ⁊ dies mutabat in noctem. Dixitq;
puer ad dñm suum. Veni obsecro declinemus ad urbem iebuse
orum. ⁊ maneamus in ea. Cui respondit dñs. Non ingrediar opi
dum gentis alienē. que ni est de filiis israhel. sed transibo usq; gabaa.
⁊ cum illuc pruenero manebimus in ea. aut certe in urbe ra
ma. Transierunt q; iebus. ⁊ ceperunt carpebant iter. occubuit
q; eis sol iuxta gabaa que est in tribu beniamin. deuerteruntq;
ad eam ut manerent ibi. Quo cū pruenissent sedebant in plate
a ciuitatis. ⁊ nullus eos recipere uolebat hospitio. Et ecce apparu
it homo senex reuertens de agro ⁊ de ope suo uespere. qui ⁊ ipse
erat de monte ephraim. ⁊ peregrinus habitabat in gabaa. Homines
autem regionis illius erant filii gemini. Elevatisq; oculis vidit
senex hominem sedentem cum sarcinulis suis in platea ciuita
tis. ⁊ dixit ad eum. Unde uenis aut quo uadis. Qui respondit.
Profecti sumus de bethleem iuda. ⁊ pergimus ad locum nostrum qui
est in latere montis ephraim. unde ieramus in bethleem. ⁊ nunc
uadimus ad domum dei. nullusq; nos sub tectum suum uult re
cipere. habemus paleas ⁊ fenum in asinos pabulum. ⁊ panem ⁊ vi
num in meos ⁊ ancille tue usus. ⁊ pueri qui mecum ē. Nulla
re indigemus nisi hospitio. Cui respondit senex. Pax tecum sit.
ego pbebo omnia que necessaria sunt. tantū quelo ne in pla
tea maneas. Introduxitq; eum in domū suam. ⁊ pabulum
asinis pbuit. Ac postquam lauerunt pedes suos. receptit eos in
conuiuio. Illisq; epulantibus ⁊ post laborem itineris cibo ac po
tu refocillatis corpa. uenerunt uiri ciuitatis illius filii belial
id est absq; iugo. ⁊ circumdantes domū senis foris pulsare ce
perunt. clamantes ad dñm domus atq; dicentes. Educ virum
qui ingressus ē domum tuam ut abutamur eo.

xix. xix.

Egressus est ad eos senex ⁊ ait. Nolite fratres. nolite facere
malum hoc. qm ingressus ē homo hospitium meum. ⁊ nefa
sare ab hac stultitia. Habeo filiam virginē. ⁊ hic homo hēt con
cubinam. educam eas ad vos ut humilietis eas. ⁊ vestram libidi
nem compleatis. tantū obsecro ne scelus hoc contra naturam
operemini in virum. Nolebant adquiescere sermonibus ei.
Qd cernens homo eduxit ad eos concubinā suam. ⁊ tradidit
illudendam. Qua cum tota nocte abusi essent. dimiserunt eam
mane. At mulier recedentibus tenebris uenit ad hostium do
mus ubi manebat dñs suus. ⁊ ibi corruit. Mane fac. surrexit
homo. ⁊ aperit ostium ut ceptam expleret viam. ⁊ ecce con
cubina ei iacebat ante ostium sparsis in limine manibus. Cui
ille putans eam quiescere loquebat. Surge ut ambulemus.
Qua nichil respondente. intelligens qd erat mortua. tulit ea
⁊ imposuit asino reversusq; est in domū suam. Quam cum
esset ingressus arripuit gladium ⁊ cadaver uxoris cū ossibus
suis in. xii. partes ac frustra concidens. misit in omnes term
nos israhel. Qd cum vidissent. omnes conclamabant. Nunq;
tale factū est in israhel. ex quo die patres nri ascenderunt de
egypto usq; in pntem diem. ferte sententiā ⁊ in commune decer
nite quid fac opus sit. Egressi sunt itaq; omnes filii israhel. ⁊ pse
congregatus est vir unus de dan usq; bersabee ⁊ terra galaad ad dñm
in maspha. omnesq; anguli populor. ⁊ cuncte tribus israhel in eccle
siam pli dei conuenerunt quadringenta milia peditū pug
natorū. Nec latuit filios beniamin. qd ascendissent filii israhel
in maspha. Interrogatusq; levita maritus mulieris interfecte
qm tantum scelus pretractum esset. respondit. Veni in gabaa
beniamin illucq; diuerti. ⁊ ecce homines ciuitatis illius circum
dederunt nocte domum in qua manebam volentes me occide
re. ⁊ uxorem meam miserabili libidinis furore uexarunt. ⁊ dem
q; mortua est. Quā arreptam in frusta concidi. misitq; in om
nes tribus possessionis sue. qm nemo tantum nefas ⁊ tam

xviii. c. xix. c. xx.

grande piculum fr̃m est in ist. Adest⁹ omn̄es filii ist.
decernite quid facere debeat⁹. Stans⁹q; omn̄is pl̄s. q̄ unus
uoluit sermone respondit. Non recedemus in tabernacula no
stra. nec suam quisq; ingredietur domum. sed hoc contra gabaa in
cōmune faciemus. Decem uiri eligantur e centum ex omnib;
tribub; ist. & centum de mille. & mille de decem milib; ut
comportent exercitui cibaria. & possimus pugnare contra
gabaa beniamin reddere ei p̄ scelere q̄d meretur. Conuentq;
unūs⁹ ist ad ciuitatem q̄ uni⁹ homo eadem mente uno
q; consilio. & miserunt nuntios ad omnem tribum beniamin
qui dicerent. Cur tantum nefas in uobis reptum est. Tradi
te homines de gabaa qui hoc flagitium p̄petrauerunt ut morti
tur. & auferatur malum de ist. Qui noluerunt fr̃m suor⁹ fili
or ist audire mandatum. ij ex cunct⁹ urbib; que sue sortis
erant conuenerunt in gabaa ut illis ferrent auxiliū. & contr̄
unūs⁹um ist p̄lium dimicarent. Inuentaq; sunt. xxv. milia
de beniamin educentium gladium p̄ter habitatores gabaa. q̄
septingenti erant uiri fortissimi. ita simistra ut dextra p̄liari
tes. & sic funda ad cert̄m iactantes lapides. ut capillum quoq;
possent petere. & nequaq̄m in alteram ictus lapidis deferre
t. Viror̄ q; ist absq; filiis beniamin inuenta sunt q̄dringen
genta milia educentium gladium & parator̄ ad pugnam. Qui
surgentes uenerunt in domum dei hoc est in silo. consuluer̄t
q; eum atq; dixerunt. Quis erit in exercitu nr̄o p̄ncips certa
minis contr̄ filios beniamin. Quib; respondit dñs. Judas sit
dux ur̄. Staimq; filii ist surgentes mane castra metati sunt
uxta gabaa. & inde p̄cedentes ad pugnam contr̄ beniamin. ut
lem oppugnare ceperunt. Egressiq; filii beniamin de gabaa occi
derunt de filiis ist in die illa. xxii. milia uiror̄. Rursumq;
filii ist & fortitudine & numero confidentes in eodem loco in
quo prius certauerant aciem direxerunt. ita tamen ut prius
ascenderent & fleret coram dño usq; ad noctem. consulerent
q; eum & dicerent. debeo ultra p̄cedere ad dimicandum contr̄
filios beniamin fr̃es meos an non. Quib; respondit dñs. Ascē
dite ad eos & inite certamen.

xxi.

Cumq; filii ist alto die contr̄ beniamin ad p̄lium p̄cessis
sent. eruperunt filii beniamin de portis gabaa. & occurr̄e
runt eis tanta in eos cede debacchati sunt. ut. xxii. milia uiror̄
educentium gladium p̄sternerent. Qui⁹ obrem omn̄es filii ist
uenerunt in domum dei. & sedentes flebant coram dño. Jeuna
uerunt⁹q; illo die usq; ad uesperam. & obtulerunt holocausta & pa
cifica uictimas. & sup̄ statu suo instigauerunt. Eo tempore ibi
erat archa federis dei. & finees filius eleazari filii aaron p̄positi
domi. Consuluerunt & dñm atq; dixerunt. Exire debemus
ultra ad pugnam contra filios beniamin fr̃es nr̄os an quiescē
mus. Quib; ait dñs. Ascendite. crast enim tradam eos in manib; uestris.
Posuerunt⁹q; filii ist insidias p circuitum urbis gabaa. & tem
pore sicut semel & bis contr̄ beniamin exercitum p̄dixerunt.
Sed & filii beniamin audacter eruperunt de ciuitate. & fugien
tes adūsarios longius p̄secuti sunt. ita ut uulnerarent ex eis
sicut p̄mo & secūdo die. & cederent p̄ dualem semitam q̄ ducit
quarum una ferebat in bethel. altera in gabaa. atq; p̄sterna
uerent circiter. xxx. uiros. Putauerunt enim eos soluto more
cedere. Qui fugam arte simulantes uniuerse consilium ut absu
berent eos de ciuitate. & q̄si fugientes ad supd̄ictas semitas p
ducerent. Omn̄es itaq; filii ist surgentes de sedibus suis reten
derunt aciem in loco qui uocat⁹ baalthamar. Insidie q; que er
ant urbem erant paulatim se aperire ceperunt. & ab occidentali p
te urbis p̄rodiere. Sed & alia. x. milia uiror̄ de unūs⁹o ist. ha
bitatores urbis ad certamina p̄uocabant. Jugnauitq; est
bellum contr̄ filios beniamin. & ii intellexerunt q̄d ex omni
p̄te eis instaret interit⁹. Pulsiq; eos dñs in conspectu filior̄
ist. & interfecerunt ex eis in illo die. xxv. milia. & c. uiros.
omn̄es bellatores & educentes gladium. filii autem beniamin
cum se inferiores ēē uidissent. ceperunt fugere. Q̄ cernens

filius ist. dederunt eis ad fugiendum locum ut ad p̄ruptalia
dium deuenirent quas urbs urbem posuerant. Qui cum re
pente de latibulis surrexissent. & beniamin terga cedentib;
daret ingressi sunt ciuitatē. & p̄cusserunt eam in ore gladii.
Signum autem dederunt filii ist hii quos in unūquis⁹ collo
cauerant. ut postq̄m urbem cepissent ignem accenderent. & as
cendente in altum fumo. captam urbem demonstrarent. Q̄
cum cerneret filii ist in q̄ certamine posita. putauerūt
enim filii beniamin eos fugere. & instanti⁹ sequebantur
eos de exercitu eor̄. xxx. uiros. & uiderunt q̄si columpnam
fumi de ciuitate conscendere. beniamin q; retro aspiciens cū
captam cerneret ciuitatem. & flammas in sublime ferri. q̄
p̄ut simulauerant fugam uersa fuge fortius resistebant. Q̄
cum uidissent filii beniamin in fugam uersi sunt. & ad ciuā
desert⁹ re ceperunt. illuc q; eos adūsarii p̄sequentib;. Sed
& hii qui urbem succendebant occurrerunt eis. atq; ita fr̃m
est ut ex utraq; parte ab hostib; cederent⁹. nec erat ulla mor̄a
tum requies. Ceciderunt⁹q; atq; p̄stati sunt ad orientalē
plagam urbis gabaa. Fuerunt autem qui in eodem loco trā
fecti sunt. xviii. milia uiror̄. Et cum ultra tenderent p̄cursu fr̃
eos. & interfecerunt etiam alia duo milia. Et sic fr̃m ē ut ois
qui ceciderant de beniamin in diuersis locis cēnt. xxv. mi
lia pugnator̄ ad bellandum p̄mptissimi. Remanserunt
itaq; de omni numero beniamin qui euadere potuerant
& fugere in solitudinem sexcenti uiri. sederuntq; in pe
tra remmon mensibus quatuor. xxvii.

Regressi aut filii ist omnes reliquas ciuitates a uiris
usq; ad iumenta gladio p̄cusserunt. cunctasq; urbes &
uiculos beniamin uorax flamma consumpsit. Juraueri
& filii ist in malspha & dixerunt. Nullus nr̄m dabit fi
liis beniamin de filiabus suis uxorem. Veniuntq; omnes ad do
mum dei in silo. & in conspectu ei⁹ sedentes usq; ad uesperam.
leuauerunt uocem & magno ululatu ceperunt flere dicentes.
Quare dñe ds ist fr̃m est hoc malum in p̄p tuo ut hodie
una tribus auferat⁹ ex nobis. Altāria autem die diluculo
construxerunt altare. obtulerunt⁹q; ibi holocausta &
uictas & pacifica uictimas atq; dixerunt. Quis non ascendit
in exercitu dñi de uniūsis tribub; ist. Iuramento enim se in
uinculo constrinxerant cum essent in malspha. interfici eos
qui defuissent. Uictiq; penitentia filii ist sup̄ fr̃e suo ben
iamin. ceperunt dicere. Ablata est una tribus ex ist. unde u
xores accipient. Omnes enim in cōmune iurauimus ne q̄s dare
tur eis uxor̄es ex filiabus nr̄is. Idcirco dixerunt. Quis est de omnib;
tribub; ist. qui non ascendit ad dñm in malspha. Et repe
ritus est habitator̄es iabes galaad in illo exercitu non
fuisse. Eo q; tempore cum essent in silo. nullus ex eis ibi rep̄s
est. Miserunt itaq; x. milia uiror̄ robustissimos. & p̄cepe
runt eis. Ite percutite habitator̄es iabes galaad in ore gladii
tam uxores quā parvulos eor̄. & hoc erit q̄d observare debea
tis. Omnem generis masculini & mulieres que uiros cognoue
runt interficite. Inuenteq; sunt de iabes galaad quadrin
gente uirgines que nescierunt uiri thorum. & addixerunt
eas ad castra in silo. in terra chanaan. Miseruntq; nuntios
ad filios beniamin qui erant in petra remmon. & p̄ceperunt
eis ut eas in pace susciperent. Veneruntq; filii beniamin in il
lo tempore. & date sunt eis uxores de filiabus iabes galaad. Alias
autem si reppererunt. quas simili modo traderent. Vnusquis
quisq; ist ualde doluit. & regit penitudinem sup̄ interfecto
ne unius tribus in ist. Dixeruntq; maiores natu de israel.
Quid faciemus reliqui qui si acceperint uxores. Omnes enim
in beniamin femine conruerunt. & magna nobis cura ingen

Seruantes reseruare.

ucq; studio prudendum est ne una tribꝰ deleatur de isrl. filꝫ
al nūāl eis dare si possimus ꝯsilio firmamento ꝫ maledic
tione qua diximus. maledicti qui dederūt de filiabꝰ suis u
xorem benamin. Ceperuntq; consilium atq; dixerunt. Ecce
sollempnitas dñi est in silo anniuersaria que sita est ad sep
tentrionalem urbis bethel. ad orientalem plagam uie que
de bethel tendit ad sichimam ꝫ ad meridiem oppidi lebona. Pre
ceperunt q; filiis benamin atq; dixerunt. Ite ꝫ latitate in ui
neis. Cumq; uideritis filias silo ad ducendas choros exire
prodite. exite repente de uineis ꝫ rapite singuli uxores singu
las. ꝫpgite in terram benamin. Cumq; uenerint patres earum
ac fratres ꝫ aduersum uos querī ceperint atq; increpare. dicemus
eis. Miseremini eoꝝ non enim rapuerunt eas iure belli aut
um atq; uictoꝝ. sed rogantibꝰ ut accipere non dedistis ꝫ ita
parte peccatum est. fecerunt q; filii benamin ut sibi fuerat im
peratum ꝫ rapta numerum suum rapuerunt. sibi de his que
ducebant choros uxores singulas. abierunt q; in possessionem
suam. edificauerūt urbes ꝫ habitauerūt in eis. filii q; isrl reuer
si sunt p tribꝰ ꝫ familias suas in tabernacula sua. In diebꝰ illis
non erat rex in isrl. sed unusquisq; qd sibi rectum uidebat hoc
faciebat. Explicit liber iudicū.

Incipit capitulatio libri ruth. .i.

Elimelech peregrinatur in terram moabitidem cū uxore sua ꝫ
duobꝰ filiis. ibidem cū duobꝰ liberis pit cū uxore sua moritur.
Audito noemi quōd in terra sua dei esset fertilitas. reuertere aggredit.
Ad exhortationē noemi. orpha regreditur. noemi uero cū .ii.
ruth nuru sua reuisa est in bethleem. qui primū ordea metebant.
Ruth in agro booz uiri potentis elimelech cognati. .iii.
spicas remanentes colligit. q; gratiam in oculis ei inuenit. in
uesperum uniga exeuntis que collegerat. ꝫ tres modios reperit
quos portans in ciuitatē soceri sue ostendit. dans ei reliqas cibi
Indicat ruth noemi .iiii. cui suo laborata fuerat.
q; apud booz opata sit. ꝫ aut noemi. pprio usui ei lauare. ꝫ ungere
ꝫ induere cultioribus uestimentis. ꝫ nocte q; area ordei uentilatur
rit. notato loco q; dormierit. ueniet ꝫ cooperiens te pallio quo
operiet. precipit ei a parte pedū ꝫ ibi iacebit. .v.
Iuxta preceptum noemi ruth omia faciens. dormit ad pedes
booz. ꝫ reportans in mane. vi. modios ordei narrat socrui sue
Sedente booz in porta .vi. Que booz q; dixit.
ei senioribꝰ natu. quidam propinquor ruth q; erat booz. repudi
auit eam. tollit calciamentū de pede suo. astantibꝰ seniorib. ꝫ
hoc factum testificantibus. .vii.
Booz ducit ruth in uxorē. ꝫ ex ea suscepto obed primū ysai pa
tris dd.

Incipit liber ruth. .i.

Iudicibus iudicari uni q; tpe iudicet perrarum fama est fames ꝫ
terra. abiitq; homo de bethleem iuda ut peregrinaret in re
gione moabitide cum uxore sua ac duobꝰ liberis. Ipse no
mine abatur elimelech. uxor ei noemi. ꝫ duo filii alter maalō
ꝫ alter chelion. ephrathei de bethleem iuda. Ingressiq; re
gionem moabitidem morabant ibi. ꝫ mortuus est elime
lech maritus noemi. remansitq; ipa cum filiis. Qui ac
ceperunt uxores moabitidas. quarum una uocabatur or
pha. altera ruth. manseruntq; ibi x. annis. ꝫ ambo mo
riuntur maalon uidelicet ꝫ chelion. remansitq; mulier
orbata duobꝰ liberis ac marito. ꝫ surrexit ut in patriam
pgeret cū utraq; nuru sua de regione moabitide. audie
rat enim q; respexisset dñs pplm suum. ꝫ dedisset eis es
cas. Egressa est utiq; de loco pegrinationis sue cū utraq; nu
ru. ꝫ iam in uia posita reuertendi in terra iuda. dixit ad
eas. Ite in domum matris uře. fecerit q; dñs uobiscum
misericordiam sicut fecistis cū mortuis ꝫ mecū. Det uobis in
uenire requiem in domibꝰ uiroꝝ quos sortiture estis.
Et osculata eas. Que eleuata uoce flere ceperunt ꝫ di
cere. Tecum pgemus ad pplm tuum. .ii.

Quibus illa respondit. Reuertimini filie mee. cur uenitis mecū.
Num ultra habeo filios in utero meo ut ex me uiros sperare
possitis. Reuertimini filie mee abite. iam enim senectute con
fecta sum. nec apta connubio coniugali. Etiam si dicerem hac
nocte concepi. ꝫ parere filios si eos expectare uelitis donec cres
cant. ꝫ annos impleant pubertatis. ante eritis uiculo quā
nubatis. Nolite quesso filie mee. quia amara mihi magis pre
terit. ꝫ egressa est manus dñi contra me. Eleuata q; uoce rursū
flere ceperunt. Orpha osculata est socrum ac reuersa. ruth ad
hesit socrui sue. Cui dixit noemi. Ecce reuersa est cognata
tua ad pplm suum. ꝫ ad deos suos. uade cum ea. Que respōd.
Ne auersari me. ut relinquam te. ꝫ abeam. Quocunq; pgere
ris pgam. ubi morata fueris. ego pariter morabor. pplm tuum
pplm meum. ꝫ dñs tuus dñs meus. Que te morientem terra su
scepit. in ea moriar. ibiq; locum accipiam sepulture. Hec ni
si fecerit dñs. ꝫ hec addat si non sola mors me ꝫ separauerit. Videns
q; noemi qd obstinato ruth animo decreuisset secum pgere.
aduersari noluit. nec ultra ad suos rectum pswade. Pfec
tiq; sunt simul. ꝫ uenerunt in bethleem. Quibus urbem in
gressis. uelox ap cunctos fama peruenit. Diceban tq; mu
lieres. Hec est illa noemi. Quibus ait. Ne uocetis me noe
mi. id est pulchram. sed uocate me mara. hec est amaritudo. q
ualde me amaritudine repleuit omnipotens. Egressa plena.
ꝫ uacuam reduxit me dñs. Cur q; uocatis me noemi quam
humiliauit dñs. ꝫ afflixit omnipotens. Venit q; noemi cū ruth
moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue. ac reuersa est
in bethleem qn primum ordea metebant. Erat autē uir e
limelech consanguineus uir potens. ꝫ magnarii opū
nomine booz. Dixitq; ruth moabitis ad socrum suā. Si
mihi uadam in agrum. ꝫ colligam spicas que metentium
fugerint manus ubicunq; clemens mihi me patris familias
reperero gratiam. Cui illa respondit. Vade filia mi. Abiit
itaq; ꝫ colligebat spicas post tergum metentium. Accidit autē
ut ager ille haberet dñm nomine booz. qui erat de cogna
tione elimelech. ꝫ ipe uenerabat de bethleem. Dixitq; mes
soribus. Dns uobiscum. Qui responderunt ei. Benedicat
tibi dñs. Dixitq; booz puerum qui messoribus preerat. Cuius est
hec puella. Qui respondit. Hec est moabitis que uenit
cū noemi de regione moabitide. ꝫ rogauit ut spicas reman
entes colligeret. sequens messores uestigia. ꝫ de mane usq;
nunc stat in agro. ꝫ nec ad momentum quid domui reuersa
est. Et ait booz ad ruth. Audi filia. Ne uadas ad colligen
dum in alterum agrum. nec recedas ab hoc loco. sed iunges
pueris meis. ꝫ ubi messuerint sequere. Mandaui enim
pueris meis ut nemo te molestet sit. si etiam sitieris va
de ad uasa nostra. ꝫ bibe aquas quas pueri hauserint. Que ca
dens in faciem suam. ꝫ adorans super eam. dixit ad eum.
Unde mihi hoc ut inuenerim gratiam ante oculos tuos. ꝫ noscere
me dignaris. cum peregrinam mulierem. Cui ille respondit. Om
nia nata sunt michi omnia que fecerit socrui tue post mortem
uiri tui. ꝫ qd reliqueris parentes tuos. ꝫ terram in q; nata es
ꝫ uenieris ad pplm quem ante nescirebas. Reddat tibi dñs p
opere tuo. ꝫ plenam mercedem recipias a dño deus israhel ad quē
uenisti. ꝫ sub cuius confugisti alas. Que ait. Inuenerim gra
tiam ante oculos tuos dñe mi. qui consolatus es me. ꝫ locutus
ad cor ancille tue. que nec sum similis unius ancillarum tua
rum. Dixitq; ad eam booz. Quando hora uescendi fuerit
ueni huc. ꝫ comede panem. ꝫ intinge buccellam tuam
in aceto. Sedit itaq; ad messores latus. ꝫ congessit polen
tam sibi. comedit q; ꝫ saturata est. ꝫ tulit reliquias. atq;
inde surrexit ut spicas ex more colligeret. Precepit autē
booz pueris suis dicens. Etiam si uobiscum metere uo
luerit ne prohibeatis eam. ꝫ de manipulis quos manipulis portat de
industria. ꝫ remanere permittite ut absq; rubore colligat.
ꝫ colligentem nemo corripiat. Collegit q; in agro usq;

ad uespam. ⁊ que collegat unya cedens ⁊ exurens. inue
nit ordei qſi ephi mensuram id est circi modios quos por
tans reuſa est in ciuitatē ⁊ ostendit socrui sue insuper
tulit ⁊ dedit ei de relicto cibi sui quo satiata fuerat.
Dixitq; ei socrus. Vbi collegisti ⁊ ubi fecisti opus. Sit
benedict⁹ qui misertꝰ es tui. Indicauitq; ei apd quem esset
opata. ⁊ nomen uiri dixit ei. qd booz uocaretur. Cui res
pondit noemi. Benedictus sit dño. qm eandē gratiā quā
prebuerat uiuis. seruauit ⁊ mortuis. Rursumq; ꝑ
pinquus aut nr̄ est homo. Et ruth. Hoc ꝙq; inquit pre
cepit mihi ut tam diu messoribꝰ meis iungerer donec oēs
segetes meterent. Cui dixit socr̄. Melius est filia mi
ut cū puellis ei⁹ exeas ad metendū. ne in alieno agro
quisquam resistat ei. Iuncta est itaq; puellis booz. ⁊ tam
diu cū eis messuit donec ⁊ ordea ⁊ triticum in horre
a condēret. Postea autē reuersa est ad socrum suam
auditq; ab ea. filia mi quietam ei requiē ⁊ pudebo ut
bi sit ei. Booz iste est puellis in agro iuncta est. ꝑpinquꝰ
nr̄ est. ⁊ in hac nocte aream ordei uentilat. Lauare
g ⁊ ungere ⁊ induere cultioribꝰ uestimentis ac descende
in aream. Non te uideat homo. donec cibum potumq; su
merit. Quando autē ierit ad dormiendum. nota locū
in q dormiat. ueniesq; ⁊ discooperies pallium quo opti
a parte pedum. ⁊ puncta te ⁊ ibi iacebis. Ipse autē dicet ei
quid agere debeas. Que respondit. Quecūq; ꝓcepisti fa
am. Descendit ergo in aream ⁊ fecit omnia ꝙ sibi ꝑceperat soc̄r.
Cumq; comedisset booz ⁊ bibisset. ⁊ hilis esset. v.
hilarior. illecq; ad dormiendū uenit acerui manu
pulorū. uenit absconditꝰ ⁊ discooperto a pedibꝰ ei⁹ pallio
se iecit. Et ecce nocte iam media expauit homo ⁊ cō
turbatus est. uidit q; mulierē iacentem ad pedes suos
⁊ ait. Que es. Illaq; respondit. Ego sum ruth ancil
la tua. expande pallium tuum sup famulam tuam
q ꝑpinquus es. Et ille. Benedicta inquit es dño filia. ⁊
priorem misericordiam posteriore superasti. ꝙ non es secuta iuuenes
pauperes siue diuites. Noli timere. Omne quecunq; dixeris mi
hi faciam tibi. Scit enim omnis ꝓpls qui habitat intra portas ur
bis mee mulierem te esse uirtutis. nec abnuo me ꝑpinqui
q; esse aliqui mei ꝑpinquior. Quiescite hac nocte. ⁊ facto ma
ne si te uoluerit ꝑpinquitatis iure retinere. bñ res acta
est. sin autē ille noluerit ego te absq; dubitatione suscipi
am uiuit dñs. Dormi usq; mane. Dormiuit itaq; ad pe
des ei⁹ usq; ad noctis silentium. Surrexit itaq; antequā
homines se cognoscerent mutuo. ⁊ dixit booz. Caue ne q̄s
nouerit qd huc ueneris. Et rursum. Expande inquit pal
lium tuum q operiris. ⁊ tene utraq; manu. Qua extendē
te ⁊ tenente mensuras hordei. vi. modios ordei. ⁊ posuit sup eam.
Que portans ingressa est ciuitatem. ⁊ uenit ad socrum suā.
Que dixit ei. Quid egisti filia. Narrauitq; ei omnia que
sibi fecisset homo. ⁊ ait. Ecce vi. modios ordei dedit mi
hi. ⁊ ait. Nolo te uacuam reuerti ad socrum tuam. Dixitq;
noemi. Expecta filia. donec uideamus quem res exitum
habeat. Nec enim cessabit homo. ni compleuerit qd
locutus est.
Ascendit q ad portam booz. ⁊ sedit vi. Ecce cognatus est.
ibi. Cumq; uidisset ꝑpinquū ꝓximum de quo ꝓdixerat ser
mo habitus est. dixit ad eum. Declina paululū ⁊ sede hic. uo
cans eum nomine suo. Qui diuertit ⁊ sedit. Tollens autem
booz. x. uiros ciuitatis de senioribꝰ. dixit ad eos. Sedete
hic. Quibꝰ residentibꝰ locutus est ad ꝑpinquū. Partē agri
fratris nri elimelech uendit noemi que reuersa est de regi
one moabitide. qd audire te uolui ⁊ t ducere coram cunc
tis sedentibꝰ ⁊ maioribꝰ natu de ꝓpło meo. si uis possidere
iure ꝑpinquitatis eme ⁊ posside. sin autē t displicet hoc
ipm indica mihi. ut sciam quid facere debeam. Nullus est enim
ꝑpinquus excepto te qui ꝓximus es. ⁊ me qui secūdus sum. At ille
respondit. Ego agrum emam. Cui dixit booz. Quādo e
meris agrum de manu mulieris. ruth dꝫ moabitidem que
uxor defuncti fuit debes accipere. ut suscites nomen ꝑpinqui
tui in hereditate sua. Quo respondit. Cedo iure ꝑpinqui
tatis. Nec enim possibilitatem familie mee delere debeo. Tu
meo utere priuilegio. quo me libenter carere ꝓfiteor. Hic aut
erat mos antiquitus in israhel inter ꝑpinquos. ⁊ si quando alter alteri
suo iure cedebat ut esset firma contestio. soluebat homo calciamē
tum suum. ⁊ dabat ꝓximo suo. Hoc erat testimonium testio
nis in israhel. Dixit g ꝑpinquo booz. Tolle calciamentū tuū. Qui statim
soluit de pede suo. Et ille maioribꝰ natu. ⁊ omnibꝰ ꝓpłō testes
estis hodie qd possederim omnia que fuerunt eli
melech. ⁊ chelion. ⁊ maalon tradente noemi. ⁊ ruth moabitide
uxore maalon in coniugium sumpserim. ut suscitem
nomen defuncti in hereditate suam. ne uocabulū eius de fa
milia sua ac tribus deleatur. Vos inquam huius rei estis te
stes. Respondit omnis ꝓpłs qui erat in porta. ⁊ maiores natu.
Nos testes sumus. Faciat dñs hanc mulierem que ingreditur
domum tuam sicut rachel. ⁊ liam que edificauerunt domū
israhel ut sis exemplū uirtutis in ephrata. ⁊ habeat celebre no
men in bethleem. Fiatq; domus tua sicut domus phares.
quem thamar peperit iude. de semine qd dederit t dñs ex hac
Tulit itaq; booz ruth. ⁊ accepit vii. Ꝑ puella.
uxorem. ingressusq; ē ad eam. ⁊ dedit illi dñs ut concepe
ret. ⁊ pareret filium. Dixeruntq; mulieres ad noemi. Bñ
dictus dñs qui nō est passus ut deficeret successor familie tue
tue. ⁊ uocaretur nomen eius in israhel. ⁊ habeas qui consoletur
animam tuam. ⁊ enutriat senectutem. De nuru enim tua
natus est qui te diligat. ⁊ multo t est melior. qm si vii. filios
os haberes. Susceptumq; noemi puerum posuit in sinu
suo. ⁊ nutrix ac gerule officio fungebatur. Venie autē
mulieres congratulantes ei. ⁊ dicentes natus est filius noemi.
uocauerunt nomen eius obed. Hic est pater ysai patris dd.
Hee sunt generationes phares. Phares genuit esrom. Es
rom genuit aram. Aram genuit aminadab. Aminadab
genuit naason. Naason genuit salmon. Salmon genuit
booz. Booz genuit obed. Obed genuit ysai. Ysai genuit
dauid regem. Explicit liber ruth. Incipit capitulatio
in primo libro regum. i.
De epīe ⁊ mīe samuel. ⁊ ozone anne. ⁊ qm obtulit samuelē.
Canticū anne. ⁊ de pusillitate filioꝝ heli. ii. iii.
Quoīm ꝓpha ꝓnuntiat heli deuicendo subsituendo. ⁊ samue
lem dormientem alloquitur dñs. iiii. Ex morte
Iste supat. capiuntur archa. ⁊ audita morte filioꝝ heli cad
Archam ponunt philistei in templo dagon ruit. v.
ptuunt philistei. ⁊ flagellant eam mittunt archam in bethsa
mites cum muneribꝰ ꝓ numero ꝓuincie vi.
Archa reducta in cariathiarim restituit. ⁊ samuel ꝓhīm cō
gregat in maspha. ⁊ ꝓ ciuitibꝰ imperat. uruentes philistei
supant ab isto. samuel iudicat. vii.
Iudicant filii samuelis. ꝓpls regem petit. iura regni ꝓdic
it. ⁊ tandem saulem extorquet a dño. viii.
De unctione saul. qui status mutat in uirū alium. ⁊ cepit
ꝓphare. ⁊ exercere exinde potestatem regni. viiii.
Saul peruit naas amonitem. x.
Samuel de tribꝰ sunt allequit ꝓhīm. xi.
Saul eligit sibi exercituū. ionathas stationem peruit phy
listinoꝝ. saul offerens holocaustū arguit. xii.
Ionathas cedit stationem philistinoꝝ. xiii.
Saul inducit iniuriā. ⁊ ꝓuocat ionathas. ꝓpls peccat.
ionathas deprehenditur in culpa. ⁊ libi saul enūciat. xiiii.
Precepit dñs deleri amalech. saul agag regem. ⁊ pinguia
reseruans. ꝓ inobedientia repbat. samuel agag occidit. ⁊
lugent saulem si exauditur a dño. xv.
Dauid eligit. ⁊ unungit. ⁊ diuerso ē in eū spūs dñi a die illa.

Saul arripit a spū neq; dd euocat ut qescat ad citharā ei. ·xvi·
Insurgit philistei goliad exprobrat isth. z singlare ·xvii·
certamen expetens. occiditur a dauid. ·xviii·
Confederant dd z ionathal. z ad camuel mulierum regis
ira ē dd exarsit. ut eum uellet occidē. ·xix·
Filia regis maior pmittit dd z alii dat. dd p. c. spuriis
philistheoz regi ablatis michol minorē uxorē accip. ·xx·
Precipit saul ut dd occidat. z excandescit ad uerba ionathe
excusantis eū. z dd in fugā agit. ab uxore pmunit. ·xxi·
Dauid q̄rit adiutoriū regis saul. z q̄ milli fuerint sphant.
dd z ionathas colloquuntur. saul iracūd ionathe ob excusa
tionē dd. ionathas signo sagittaru amici p̄munit. ·xxii·
Fugit dd in nobe. z uelut panib; p̄positis. z accep̄ hastam go
liae. z ñ diuitis ad regē gedeo. ubi furiosū simulauit. ·xxiii·
Dauid phugol collegit. saul occid achimelech. z decē ydume
trucidauit sacerdotes. z ciuitatē eoz destruxit. ·xxiiii·
Percutit dd philistheos. z ad aduentū saul dd deserit cetlam
diuitens in desertum zyph. ·xxv·
Dauid diuitit in locis engadi ū in spelunca absconditur clam
dem saulis. z eum increpat. ·xxvi·
Saul ad uocem dd suam ofitet ignoscētē. mortē samuel
z dd uitat se interfectum nabal. ·xxvii·
Dauid placat ad intercessionē abigayl prudentis feminae q̄m
ipse postea duxit in uxorem. ·xxviii·
Saul michol dedit alii uiro. z pcessit dat ē in manū dd qui
spiritū hastam z cyphum tulit. z increpauit custodes regis ū
tē rex suam fateatur negligētiā. z cū ñ desistit querere aiam
Saul consulit phitonissam. z dd ·xxix· Innocentis.
philistee ire in p̄liū. z manere uiderē domi. ·xxx·
Dauid uastatores sycelech oppressit amalechitas. ·xxxi·
Saul superatur. z occiditur.

Othoniel .xl. ā.
Cessaut .xviii. ā.
Aioth .lxxx. ā.
Sangar.
Debbora barach .xl. ā
Cessaut .vii. ā.
Gedeon .xl. ā.
Abimelech .iii. ā.
Thola .xxiii. ā
Iair .xxii. ā.
Cessaut .xviii. ā.
Iepte .vi. ā.
Abesan .viii. ā.
Ailon .x. ā.
Abdon .viii. ā.
Cessaut .xl. ā.
Sanson .xx. ā.
Helyi .xl. ā.
Samuhel.
Saul .xl. ā.
Dauid .xl. ā.
Salomon.

Adam .cxxx. ā.
Seth .cv. ā.
Enos .xc. ā.
Cainam .lxx. ā.
Malaleel .lxv. ā.
Iareth .clxii. ā.
Enoch .lxv. ā.
Mathusala .clxxxvii. ā
Lamech .clxxxii. ā.
Noe .d. ā.
Sem .c. ā.
Arphaxad .xxxv. ā.
Sale .xxx. ā.
Heber .xxxiiii. ā.
Phaleg .xxx. ā.
Reu .xxxii. ā
Ceruch .xxx. ā.
Nachor .xxx. ā.
Thare .lxx. ā.
Abraham .c. ā.
Isaac .lx. ā.
Iacob. z Iudas. z Phares.
Esrom. a Aram Aminadab. Naason. Salmon. Booz. Obed. Iesse.

Incipit plogꝰ scī hieronimi pbri in libro regū qui dicit galeatū principiū.

Iginti z duas litteras ap̄ hebreos sibi uendicat ꝺz
lingua z chaldeoz testatur. que hebree magna
ex parte confinis ē. siam z ipi. xxii. elementa
p̄fert eodem sono licz diuersis caracteribz. Samari
tam etiam pentatheuchum moysi totidem litteris
scriptitant. figuris tamen z apicibz discrepantes. Certumq;
est esdram scribam legisq; doctorem p captam hierosolimam
z instaurationem templi sub zorobabel alias litteras repperisse. quibus nunc utimur. cum ad illud usq; tempus
idem samaritanoz z hebreoz caracteres fuerint. In libro q̄
numeroz hec eadem supputatio sub leuitaru z sacerdotum
censu mystice ostenditur. z notis diuinis tetragramaton in quibz
dam grecis uoluminibz usq; hodie antiquis exemplaribus litte
ris inuenim. Sed z psalm tricesimi sexti. z centesimi decimi.
z centesimi undecimi. z centesimi octaui decimi. z centesimi
quadragesimi quinti. q̄nq̄m duplo scribant metro. tamen
eisdē numeris totidem alphabeti. z hieremie lamentationes
z ozē et salomonis q̄ in fine proverbia ab eo loco in quo a
ri. mulierem fortem quis inuenerit. eisdem alphabetis uel
metrionibz supputant. Porro .v. litē duplices ap̄ hebreos
os sunt. caph. men. nun. phe. sade. Aliter enim phas scri
bunt p̄incipia medietatesq; uerboz aliter finales. Vnde z .v.
a plerisq; libri duplices estimant. samuhel. malachim.
dabreiamin esdras hieremias cī cynoth. id est lamenta
tionibz suis. Qui g. xxii. elementa sunt p quas scriptus
hebraice omnis qd loquimur. z eoz inmixtis uox humana com
prehenditur. uta. xxii. uoluminibus supputant. quibz q̄ litteris
z exordiis in dei doctrina teneris adhuc z lactantis uersi usi
eruditi infantia. Primus ap̄ eos liber uocatur breshith. quem
nos genesim dicimus. Secūs helleimoth. qui exod appellatur.
Tertius uagetra. id ē leuitic. Quartus uagedaber. quem nu
merōs uocam. Quintus helleaddabarim. qui deuteronomiū
p̄notat. Hi sunt .v. libri moysi. quos ap̄e chorazith. id est le
gem appellant. Secūm ap̄harum ordinem fatuunt z incipi
unt ab ihesu filio naue qui ap̄ eos iosue bennū dicitur. deinde sub
iecerunt sophthim id est iudicū librum. z in eodem cōpingunt
ruth. q̄ m diebus iudicum ficta narratur hystoria. Tertius sic
samuhel. quem nos regnoz primū z secūm dicimus. Quartus
malachim. id ē regum qui tres z quatuor regnoz uolumine
continet. Meliusq; multo ē malachim id ē regnoz. q̄m
malachoth. id est regnoz dicere. Non enim multarum
gentium regna describit. sed unius tribus ap̄ qui tribubus
xii. continet. Quintus ē ysaias. vi. hieremias. vii. ezechiel.
viii. liber xii. ap̄harum. qui ap̄ illos uocatur thareasra. Tertius
ordo agiographa. quem nos possidet. Et primus liber incipit ab
iob. Sextus a dauid quem .v. metrionibz z uno psal
moz uolumine cōprehendunt. Tertius est salomon.
tres libros habens. p̄uerbia que illi parabolas. id ē masloth
appellant. Quartus ecclesiasten. id est coeleth. Et quintus can
ticum canticoz. quem tertio syra illyrius p̄notant. Sextus
ē danihel. Septimus dabreiamin. id est uerba dierū. q̄s
significantius paralipomenon primus z se
cundus inscribit. Octauus esdras qui z ipse similiter apud
grecos z latinos in duos libros diuisus ē. Nonus hester. Atq;
uta sunt pene uetus legis libri. xxii. id est moysi. v. ap̄harum
viii. agiographoz. ix. quinq̄m ñ nulli dubitant z cinoth inter
agiographa scripturent. z libros hos in suo putent numero
supputandos. ac p hoc ee p̄ter legis libros. xxiiii. quos sub
numero. xxiiii. senioz apocalypsis iohis includit. ad quam el
agnum z coronas suas p̄strati uultibz offerentes clamantibz
die ac nocte. id est z in p̄teritis
z in futuris respicientibz. z indefessa uoce clamantibus.
scs scs scs dns deus omps qui erat z qui ē z qui uenturus ē.
Hic plogus scripturaru quasi galeatū principiū omnibz libris
quos de hebreo uertimus in latinū conuenire potest. ut
scire ualeam quicquid extra hos ē inter apocrypha abscindio
a sequendum. Igit sapia que uulgo salomonis inscribit. z ihu filii syrach liber. z iudith. z tobias. z pastor non
sunt in canone. Machabeoz p̄mus libri hebraicū repperi. sed grecus ē qd ex ipa cohortis p̄bari potest. Que
cum ita se habeant obsecro te lector ne laborem meum

rephenhonem eſtimel antiquoꝝ. In tabnaculo dei offert
unuſquiſq; qđ poteſt. alii aurum ⁊ argentū. ⁊ lapides
p̄ciosos. alii byſſum ⁊ purpurā coccumq; offerunt ⁊ ta
cinctum. Hobiſcum bene agit̄ ſi obtulerimus pelles ⁊ ca
piarum pilos. Et tam aplūs contemptibiliora nr̄a mag
nificā iudicat. Vnde ⁊ tota illa tabnaculi pulchritudo
⁊ p ſingulas ſpecies eccl̄e p̄figurat fuit̄q; diſtinctio pellibus
tegit̄ ⁊ cilicijs. addoremq; ſolis ⁊ unuriam ymbrium ea
que uiliora ſunt p̄hibent. Lege g̃ p̄mum ſamuel ⁊ ma
lachim meum. cheum unq̃m meum. Quicqđ enī cre
bruſ uertendo ⁊ emendando ſollicitē ⁊ dicitemuſ ⁊ te
nemuſ. nr̄m ē nr̄m eſt. Et cum intellexiſſem qđ antea nes
ciebaſ. ut int̄pretem me eſtimato ſi gratuſ eſ uel nāpa
p̄ſacoꝝ ⁊ ſi ingratuſ. q̃mq̃m in omnino conſcruſ ſi ſum
mutaſſe me quippiam de hebraica ueritate. Certe ſi mere
duluſ eſ. lege grecos coducē ⁊ latinos ⁊ confer cū hiſ opuſ
culuſ. Et ubicunq; int̄ ſe uiderit diſcrepare. int̄roga quē
libet hebreon cui magiſ accōmodare debeaſ fidem. Et ſi
nr̄ā furmauerit puto qđ eum ñ eſtimeſ correctorem. ut
in eodem loco mecum ſimiliter diuinarit. Sed ⁊ uoſ fa
miliaſ x̄pi rogo que dñi diſcumbentiſ p̄ciosiſſimo fidei
murro unguenti unguiſ caput. que ſaluatorem neq;
q̃m queritiſ in ſepulchro. quibꝫ iam ad patrem x̄pc
aſcendit. ut contra latrantes canes qui ad ūlium me
rabido ore deſeuiunt ⁊ circūeunt ciuitatem. atq; in eo
ſe doctos arbitrant̄ ſi aliuſ detrahant. oationū uirgā
clipeos oppoſitiſ. Ego ſciens humilitatem meam illi
ſemp ſententie recordabor. Vxi cuſtodiam uiaſ meaſ
ut non delinq̃m in lingua mea. Poſui oi meo cuſtodi
am cū conſiſteret peccator aduerſum me. Obmutui
⁊ humiliatuſ ſum ⁊ ſilui a bonis. Explic̄ plog̃.

Incipit ſamuhel. id ē regum liber primus.

¶ Fuit uir unuſ de ramatha in ſophim de
monte effraim. ⁊ nomen ei helchana filii
iheroboam. filii heliu. filii thau. filii ſuph
ephrateuſ. ⁊ habuit duaſ uxoreſ. nomē
unu anna. ⁊ nomē ſecūe fennenna. fuerūt
q̃ fenenne filii. anne aut̄ nō erant libi.
Et aſcendebat uir ille de ciuitate ſua
ſtatuſ diebꝫ ut adoraret ⁊ ſacrificaret dño exercituum
in ſilo. Erant aut̄ ibi duo filii heli ofni ⁊ phineeſ ſacer
dotes dñi. Venit g̃ die ⁊ immolauit helchana. deditq; fe
minne uxori ſue ⁊ cunctis filiis eī ⁊ filiabꝫ partes. Anne
aut̄ dedit partem unam triſtis. q̃ annam diligebat.
Dñs aut̄ conclauerat uuluam eī. affligebat q̃ eā emula
trix ⁊ uehement̄ angebat. in tantum ut exprobraret qđ
conclauſſet dñs uuluam eius. Sicq; faciebat p ſingulos an
nos cum aſcenderent templum dñi. ⁊ ſic exa
cerbabat eam. Porro illa flebat ⁊ non capiebat cibum. Dixit
q̃ ei helchana uir ſuus. Anna cur fleſ ⁊ q̃re ſi comediſ. ⁊ q̃m
obrem affligit̄ cor tuum. Numquid ſi ego melior ſum t̄.
q̃m decem filii. Surrexit aut̄ anna poſtq̃m comederat
in ſilo ⁊ biberat. ⁊ heli ſacerdote ſedente ſup ſellam ante po
ſtes templi dñi. cum cēt anna amaro animo oraūt dñm
flensq; largit̄. ⁊ uotum uouit dicens. Vide exercituum ſi reſ
piciens uideris afflictionē famule tue ⁊ recordatuſ mei
fueriſ. nec obliuiſ ancille tue. dederiſq; ſerue tue ſemē uiri
dabo eum dño omnēſ diebus uite eius. ⁊ nouacula ñ aſcē
det ſup caput eius. Factū eſt aut̄ cum illa multiplicaret p̄ces
coram dño. ut heli obſeruaret oſ eī. Porro anna loquebatur
in corde ſuo. tantumq; labia eī mouebant̄. ⁊ uox penituſ non
audiebat̄. Eſtimauit g̃ eam heli temulentam. dixitq; ei. Vſ
quiq; ebria eriſ. Digere pauliſp uinum q̃ madeſ. Reſpondens
anna. nequaq̃m inquit dñe mi. Iam mulier infelix uinū

ego ſum. uinum q; ⁊ omne qđ inebriare poteſt ñ bibi. ſ; effudi
animam meam in conſpectu dñi. Ne reputes ancillam tu
am ſi unam de filiabꝫ belial. q; re multitudine doloriſ ⁊ me
oriſ mei locuta ſum uſq; in preſens. Tunc heli ait ei. Vade in
pace. ⁊ dñs det t̄ petitionem q̃m rogaſti eum. Et illa di
xit. Utinam inueniat ancilla tua gr̄iam in oculis tuis. Et abi
it mulier in uiam ſuam ⁊ comedit. nultuſq; illuſ ñ ſunt
amplius in diuerſa mutati. Et ſurrexerunt mane ⁊ adorauerūt
coram dño. reuſiq; ſunt ⁊ uenerunt in domū ſuam. ramatha.
Cognouit aut̄ helchana anna uxorem ſuam. ⁊ recordatuſ ē
eius dñs. Et f̃m eſt p̄ circuſum dierum. concepit anna ⁊ pe
perit filium. uocauitq; nomen eī samuhel. eo qđ a dño po
ſtulaſſet eum. Aſcendit aut̄ uir eius helchana ⁊ omnis domꝰ
eius ut immolaret dño hoſtiam ſollempnem ⁊ uotū ſuum
⁊ anna ñ aſcendit. Dixit enim uiro ſuo. Non uadam donec
ablactetur infanſ. ⁊ ducam eum. ⁊ appareat ante conſpectū
dñi ⁊ maneat ibi uſq; it̄. Et ait ei helchana uir ſuus. fac qđ t̄
bonum uidet̄. ⁊ mane donec ablactet eum. ⁊ p̄cor q; ut impleat
at dñs uerbum ſuum. Manſit g̃ mulier ⁊ lactauit filium
ſuum donec amoueret eum a lacte. ⁊ adduxit eum ſecū poſt
q̃m ablactauerat in uitulis tribꝫ ⁊ tribꝫ modijs farine ⁊ am
phora uini. ⁊ adduxit eum ad domum dñi in ſilo. Puer au
tem erat adhuc infantuluſ. Et immolauerūt uitulū. ⁊ ob
tulerunt puerum heli. Et ait anna. Obſecro mi dñe. uiuit
anima tua dñe. ego ſum illa mulier que ſteti coram te hic.
orans dñm p puero iſto. Oraui ⁊ dedit mihi petitionē dñs quā
poſtulaui eum. idcirco ⁊ ego cōmodaui eum dño cunctis diebꝫ
quibꝫ fuerit accōmodatuſ dño. Et adorauerunt ibi dñm.

Et oraūt anna et ait.

Exultauit cor meum in dño. ⁊ exaltatū ē cornu meum in
deo meo. Dilatatum ē os meum ſup inimicos meos. eo q
letata ſum in ſalutari tuo. Non ē ſcs ut ē dñs. neq; enim ē
aliuſ extra te. ⁊ fortiſ ſicut deus noſt̄. Nolite multiplicare
loqui ſublimia. glantes. Recedant uetuſta de ore ueſtro. q deus
ſcientiarum dñs ē. ⁊ ipſi preparant̄ cogitationes. Arcuſ fortiū
tum ſuperatuſ ē. ⁊ infirmi accincti ſunt robore. Saturati
p̄ius p pane ſe locauerunt. ⁊ fameliciſ ſaturati ſunt. Donec
ſterilis peperit plurimos. ⁊ que multos habebat filios infir
mata ē. Dñs mortificat ⁊ uiuificat. deducit ad inferos ⁊ re
ducit. Dñs pauperem facit ⁊ ditat. humiliat ⁊ ſublimat.
Suſcitans de puluere egenum. et de ſtercore eleuat pau
perem. ut ſedeat cum p̄ncipibꝫ ⁊ ſolium glie teneat. Dñi
enim ſunt cardines terre. ⁊ poſuit ſup eos orbem. Pedes
ſcōꝝ ſuoꝝ ſeruabit. ⁊ impii in tenebris conticeſcent. quia ñ
in fortitudine ſua roborabitur uir. Dñm formidabunt
aduerſarii eius. ⁊ ſup ipſos in celis tonabit. Dñs iudica
bit fineſ terre. ⁊ dabit imperium regi ſuo. ⁊ ſublimabit cor
nu xp̄i ſui. Et abiit helchana in ramatha in domū ſuā.
puer autem erat miniſter in conſpectu dñi ante faciē
heli ſacerdotis. Porro filii heli filii belial. neſcientes do
minum. neq; officium ſacerdotum ad p̄tinebat. ſ; quicunq;
immolaſſet uictimā. ueniebat puer ſacerdotis dñi coque
rent carnes. ⁊ habebat fuſcinulam tridentē in manu ſu
a. ⁊ mittebat eam in lebetem ut in caldariam. aut in
ollam ſiue in cacabum. ⁊ omne qđ leuabat fuſcinula tol
lebat ſacerdos ſibi. Sic faciebant uniuerſo iſrahel. uen
tium in ſilo. Etiam antequam adolerent adipem. ue
niebat puer ſacerdotis. ⁊ dicebat immolanti. Da michi car
nes ut coquam ſacerdoti. Non enim accipiam a te
carnem cocta. ſ; cruda. Dicebatq; illi immolanti.
Incendat̄ p̄mū iuxta morem hodie adeps. ⁊ tolle t̄ quā
cumq; deſiderat aīa tua. Qui reſpondens aiebat. Nequa
q̃m nūc enim dabis. ſed aliquin tollam ui. Erat aut̄
peccatū puerorum grande nimis coram dño. eo detra
hebant homines ſacrificio dñi. Samuhel aut̄ miniſtra

bat aute faciem dñi puer arcumebat ephod lineo. et tunicam paruam faciebat ei mater sua. cñm afferebat statutis diebz ascendens cum uiro suo ut ymolaret hostiam sollempnē. Et benedixit heli helchane z uxori ei. dixitqz. Reddat dñs tibi semen de muliere hac. pro fenore qd cōmodasti dño. Et abierunt in locū suum. Visitauit autē dñs annā. z concepit z peperit tres filios z duas filias. z magnificatus ē puer samuhel apd dñm. Heli autē erat senex ualde. z audiuit omnia que faciebant filii sui uniuerso israhel. z cñm dormiebant cū mulieribz que obseruabant ad hostium tabernaculi. z dixit eis. Quare facitis res huiuscemodi quas ego audio. res pessimas ab omni populo. Nolite filii mi. Non ē enim bona fama quam audio. ut cōtemnatis sacramenta dñi. Si peccauerit uir in uirum placari ei potest deus. si autem in dñm peccauerit quis orabit pro eo. Et nō audierunt uocem patris sui. quia uoluit dñs occidere eos. Puer autē samuel proficiebat atqz crescebat. z placebat tam deo cñm hominibz. Venit autē uir dei ad heli. z ait ad eum. Hec dicit dñs. Nūquid nō apte reuelatus sum domui patris tui cum essent in egypto in domo pharaonis. z elegi eum ex omnibz tribubus israhel mihi in sacerdotē ut ascenderet ad altare meum. z adoleret mihi incensum. z portaret ephod coram me. z dedi domui patris tui omnia de sacrificiis filiorum israhel. Quare calce abicitis victimā meam. z munera mea que precepi ut offerrentur in templo. Et magis honorasti filios tuos cñm me. ut comederetis primitias omnis sacrificii israhel populi mei. Propterea ait dñs deus israhel. Loquens locutus sum ut domus tua. z domus patris tui ministraret in conspectu meo usqz in sempiternum. Nunc autē dicit dñs. Absit hoc a me. Sed quicunqz honorificauerit me glorificabo eum. qui autem contemnunt me erunt ignobiles. Ecce dies uenient. z precidam brachium tuum. z brachium domus patris tui. ut non sit senex in domo tua. z uidebis emulum tuum in templo in uniuerso prosperante israhel. z non erit senex in domo tua omnibz diebz. Verumtamen non auferam uirum penitus ex te ab altari meo. Sed ut deficiant oculi tui. z tabescat anima tua. z pars magna domus tue morietur cum ad uirilem etatem uenerit. Hoc autē erit tibi signum. qd uenturum ē duobz filiis tuis ophni z finees. In die una morientur ambo. Et suscitabo mihi sacerdotem fidelem. qui iuxta cor meum z animam meam faciat. z edificabo ei domum fidelem. z ambulabit coram xpo meo cunctis diebz. Futurum ē autem ut quicunqz remanserit in domo tua ueniat ut oret pro eo. z offerat numum argenteum. z tortam panis. dicatqz. Dimitte me obsecro ad unam partem sacerdotalem ut comedam buccellam panis.

·C.uj.

·iij·

Puer autē samuhel ministrabat dño coram heli. z sermo dñi erat pretiosus. In diebz illis. non erat uisio manifesta. Factū ē autem in die quadam. heli iacebat in loco suo. z oculi eius caligauerant. nec poterat uidere lucernā dei antequā extingueret. Samuel autē dormiebat in templo dñi. ubi erat archa dei. Et uocauit dñs samuel. Qui respondens ait. Ecce ego. Et cucurrit ad heli. z dixit. Ecce ego. uocasti enim me. Qui dixit. Non uocaui te. reuertere. z dormi. Et abiit. z dormiuit. Et adiecit dñs uocare rursum samuel. Consurgensqz samuel abiit ad heli. z dixit. Ecce ego. quia uocasti me. Qui respondit. Non uocaui te fili mi. reuertere. z dormi. Porro samuel nondum sciebat dñm. neqz reuelatus ei fuerat sermo dñi. Et adiecit dñs. z uocauit adhuc samuel tertio. Qui consurgens abiit ad heli. z dixit. Ecce ego. quia uocasti me. Intellexit g heli quia dñs uocaret puerum. z ait samueli. Vade. z dormi. z si dormierit uocauerit te dices. Loquere dñe. quia audit seruus tuus. Abiit g samuel. z dormiuit in loco suo. Et uenit dñs. z stetit. z uocauit sicut uocauerat semel. samuel samuel. Et ait samuel. Loquere dñe. quia audit seruus tuus. Et dixit dñs ad samuel. Ecce ego facio uerbum in israhel. quod quicunqz audierit tinnient ambe aures eius. In die illa suscitabo ad domum heli omnia que locutus sum super domum eius. incipiam z complebo. Predixi enim ei quod iudicaturus essem domum eius in eternum. propter iniquitatem. eo quod nouerat indigne agere filios suos. z non corripuit eos. Ideo iuraui domui heli. quod non expietur iniquitas domus eius. uictimis. z muneribz usqz in eternum. Dormiuit autem samuel usqz mane. aperuitqz ostia domus dñi. z samuel timebat indicare uisionē heli. Vocauit g heli samuelem. z dixit ei. Samuel fili mi. Qui respondens ait. Presto sum. Et interrogauit eum. Quis ē sermo quem locutus ē ad te. Obsecro te. ne celaueris me. Hec faciat tibi deus z hec addat. si absconderis a me sermonem ex omnibz uerbis que dicta sunt tibi. Indicauit itaqz ei samuhel uniuersos sermones. z non abscondit ab eo. Et ille respondit. Dñs est. quod bonum ē in oculis suis faciat. Creuit autē samuel. z dñs erat cum eo. z non cecidit ex omnibz uerbis eius in terram. Et cognouit uniuersus israhel a dan usqz berlsabee. quod fidelis samuel prophēta esset dñi. Et addidit dñs ut appareret in silo. cñm reuelatus fuisset dñs samueli in silo iuxta uerbum dñi. z uenit sermo samuelis uniuerso israhel. Et factum est in diebz illis. congregauerunt philistiim in pugnam. Egressus ē namqz israhel obuiam philistiim in prelium. z castra metati sunt iuxta lapidem adiutorii. ·iiij·

C. uij.

Porro philistiim uenerunt in afech. z instruxerunt aciem contra israhel. Inito autē certamine terga uertit israhel philistheis. z cesa sunt in illo certamine passim per agros quasi .iiij. milia hominum. z reuersus ē populus ad castra. Dixerunt qz maiores natu de israhel. Quare percussit nos hodie dñs coram philistiim. Asportemus ad nos de silo archam federis dñi. z ueniat in medium nri. z saluet nos de manu inimicorum nrōrum. Misit g populus in silo. z tulerunt inde archam federis dñi exercituum sedentis super cherubin. erantqz duo filii heli cum archa federis dñi ophni z finees. Cumqz uenisset archa federis dñi in castra. uociferatus ē omnis israhel clamore grandi. z personuit terra. Et audierunt philistiim uocem clamoris. dixeruntqz. Que nam ē hec uox clamoris magni in castris hebreorum. Et cognouerunt qd archa dñi uenisset in castra. Timueruntqz philistiim dicentes. Venit deus in castra. Et ingemuerunt dicentes. Ve nobis. Non enim fuit tanta exultatio heri z nudiustertius. Ue nobis. Quis nos seruabit de manu deorum sublimium istorum. Hi sunt dii qui percusserunt egyptum omni plaga in deserto. Confortamini z estote uiri philistiim. ne seruiatis hebreis sicut illi seruierunt uobis. confortamini z bellate. Pugnauerunt g philistiim z cesus est israhel. z fugit unusquisqz in tabernaculum suum. Et facta est plaga magna nimis. z ceciderunt de israhel .xxx. milia peditum. z archa dei capta est. duo qz filii heli ophni z finees mortui sunt. Currens autē uir de beniamin ex acie uenit in silo in die illa scissa ueste. z conspersus puluere caput. Cumqz ille uenisset heli sedebat super sellam contra uiam exspectans. Erat enim cor eius pauens pro archa dei. Vir autē ille postquam ingressus ē nuntiauit urbi. z ululauit omnis ciuitas. Et audiuit heli sonitum clamoris. dixitqz. Quis est hic sonitus tumultus huius. At ille festinauit. z uenit z nuntiauit heli. Heli autem erat. lxxxx. z viij. annorum. z oculi eius caligabant. z uidere non potuit. Et dixit ad heli. Ego sum qui uenio de prelio. z ego qui de acie fugi hodie. Cui ille ait. Quid actum est fili mi. Respondens autē ille q nuntiabat. fugit israhel coram philistiim. z ruina magna facta ē in populo. insuper z duo filii tui ophni z finees mortui sunt. z archa dei capta. Cumqz ille nominasset archā

dei: cecidit de sella retrorsum iuxta ostium: et fractus est cer-
vix eius mortuus est. Senex enim erat nimis et grandevus: et
caput habuit obesum. Iudicavit autem Israel quadraginta annis.
Nurus autem eius uxor finees peg-
nans erat: imminente partu. Et audito nuntio quod capta
esset archa dei et mortuus socer suus et vir suus interfectus
est: repente incurvatus est dolore et peperit: irruerant enim in eam dolores subiti. In ipso
autem moriente mortua est: dixerunt ei qui stabant circa eam.
Ne timeas: peperisti filium. Quae non respondit eis: nec
animadvertit. Et vocavit puerum Ichabod dicens. Trans-
lata est gloria de Israel: quia capta est archa dei: et socer suus et
vir suus. Et translata est gloria de Israel: eo quod capta esset archa dei.

Philistiim autem tulerunt archam dei: et asportaverunt
eam a lapide Aduturon in Azotum. Tulerunt philistiim
archam dei et intulerunt eam in templo dagon: et statue-
runt eam iuxta dagon. Cumque surrexissent diluculo azo-
tii die altera: ecce dagon iacebat pronus in terra ante archam
domini. Et tulerunt dagon: et restituerunt eum in loco suo.
Rursumque mane die altero consurgentes: invenerunt dagon
iacentem super faciem suam: in terram coram archa domini.
Caput autem dagon et due palme manuum eius abscise erant
super limen. Porro dagon truncus solus remanserat in lo-
co suo. Propter hanc causam non calcant sacerdotes dagon et
omnes qui ingrediuntur in templum eius super limen dagon in
azoto usque in hodiernum diem. Aggravata est autem manus domini
super azotios: et demolitus est eos: et percussit illos in secretis parte
in medio regionis illius: nati sunt mures: et facta est confu-
sio mortis magna in civitate: et rapuit in secretiori parte
natum azotum et fines eius. Videntes autem viri azo-
tii hujuscemodi plagam: dixerunt. Non maneat archa
dei dei nostri: quia dura est manus eius super nos: et super dagon deum
nostrum. Et mittentes congregaverunt omnes satrapas philistiim
ad se: et dixerunt. Quid faciemus de archa dei Israel?
Responderunt gethei. Circumducatur archa dei Israel. Illi
autem circumduxerunt eam. Fiebat manus domini super
singulas civitates infectionis magne nimis: et percutiebat
viros uniuscujusque urbis a parvo usque ad maiorem: et com-
putrescebant prominentes extales eorum. Inierunt ergo gethei
consilium: et fecerunt sibi sedes pelliceas. Miserunt et
archam dei in acharon. Cumque intraret archa dei in a-
charon: exclamaverunt acharonite dicentes. Adduxe-
runt ad nos archam dei Israel: ut interficiat nos et populum
nostrum. Miserunt itaque et congregaverunt omnes satrapas
philistinorum: qui dixerunt. Dimittite archam dei Israel:
et revertatur in locum suum: et non interficiat nos et populum
nostrum. Fiebat enim pavor mortis in singulis urbibus: et gravis-
sima valde manus dei. Viri quoque qui mortui non fuerant per-
cutiebantur in secretiori parte natium: et ascendebat ulula-
tus uniuscujusque civitatis in celum. Fuit ergo archa domini in
regione philistinorum vii. mensibus. Et vocaverunt phi-
listiim sacerdotes et divinos dicentes. Quid faciemus de ar-
cha dei? Indicate nobis quomodo remittenda sit eam in locum
suum. Qui dixerunt. Si remittitis archam dei Israel.
nolite dimittere eam vacuam: sed quod debetis reddere ei
per peccatum: et tunc curabimini: et scietis quare non recedat manus
eius a vobis. Qui dixerunt. Quod est quod pro delicto reddere
debeamus ei? Responderunt illi. Juxta numerum pro-
vinciarum philistinorum v. anos aureos facietis et quinque
mures aureos. quia plaga una fuit omnibus vobis et sa-
trapis vestris. Facietisque similitudines anorum vestrorum et simi-
litudines murium qui demolati sunt terram: et dabitis
deo Israel gloriam: si forte releuet manum suam a vobis.
et a diis vestris et a terra vestra. Quare aggravatis corda
vestra sicut aggravaverunt egyptus et pharao cor suum?
Nonne postquam percussus est: tunc dimisit eos et abie-
runt? Nunc ergo arripite et facite plaustrum novum

unum. et duas vaccas fetas quibus non est impositum iu-
gum iungite in plaustro. et reducite vitulos earum do-
mi. tolletisque archam dei et ponetis in plaustro et vasa
aurea que exolvistis ei pro delicto ponetis in capsella ad
latus eius: et dimittite eam ut vadat. et aspicietis. Et
si quidem per viam finium suorum ascenderit contra bethsamites:
ipse fecit nobis malum hoc grande. Sin autem minime sci-
emus quia nequaquam manus eius tetigit nos: sed casu accidit. face-
runt ergo ille hec ita. et tollentes duas vaccas que lactabant
vitulos iunxerunt ad plaustrum. vitulosque earum domi
serunt domi. et posuerunt archam dei super plaustrum et cap-
sellam que habebat mures aureos. et similitudinem anorum.
Ibant autem in directum vacce per viam que ducit bethsa-
mites. et tenere uno gradiebantur pergentes et mugientes et non
declinabant neque ad dextram neque ad sinistram. Sed et sa-
trape philistinorum sequebantur usque ad terminos bethsamites.
Porro bethsamites metebant triticum in valle. et levantes
oculos viderunt archam. et gavisi sunt cum vidissent. Et pla-
ustrum venit in agrum iosue bethsamites. et stetit ibi. Er-
at autem ibi lapis magnus. et concidunt ligna plaustri. vacas
quoque imposuerunt super holocaustum domino. Levite autem
deposuerunt archam dei. et capsellam que erat iuxta eam.
in qua erant vasa aurea. et posuerunt super lapidem grandem.
Viri autem bethsamites obtulerunt holocausta. et immolave-
runt victimas in die illa domino. Et v. satrape philistinorum
viderunt: et reversi sunt in acharon in die illa. Hi sunt autem
anni aurei: quos reddiderunt philistiim pro delicto domino. Azoti
unum. gaza unum. ascalon unum. geth unum. accharon unum.
Et mures aureos secundum numerum urbium philistinorum
v. principatuum. ab urbe munita usque ad villam que erat
absque muro et usque ad abel magnum super quem posuerunt
archam domini. que erat usque in illa die. in agro iosue beth
samitis. Percussit autem de viris bethsamitis eo quod vidis-
sent archam domini et percussit de populo suo. lxx. virorum. l. mil-
lia plebis. Luxitque populus eo quod percussisset dominus plebem plaga mag-
na: et dixerunt viri bethsamites. Quis poterit stare in con-
spectu domini dei sancti huius. et ad quem ascendet a nobis? Miserunt
quoque nuntios ad habitatores cariathiarum dicentes. Redire
runt philistiim archam dei: descendite et reducite eam ad vos.

Venerunt igitur viri cariathiarum: et reduxerunt
archam domini. et intulerunt eam in domo aminadab in
gabaa. Eleazarum autem filium eius sanctificaverunt: ut custodiret
archam domini. Et factum est ex qua die mansit archa dei in cari-
athiarim: multiplicati sunt dies. Et erat quippe iam annus
xx. Et requierunt omnis domus israel post dominum. Locutus autem sa-
muel ad universam domum israel dicens. Si in toto corde vos
revertimini ad dominum. auferte deos alienos de medio vestri.
astaroth et preparate corda vestra domino. et servite illi soli. et eru-
et vos de manu philistinorum. Ablstulerunt igitur filii israel
baalim et astaroth: et servierunt domino soli. Dixit autem sa-
muel. Congregate universum israel in malphat: ut orem pro
vobis dominum. Et convenerunt in malphat: hauserunt
que aquam et fuderunt in conspectu domini. et jejunaverunt
in die illa et dixerunt. Tibi peccavimus domino. Judicavitque
samuel filios israel in malphat. Et audierunt philistiim
quod congregati essent filii israel in malphat: et ascende-
runt satrape philistinorum ad israel. Quod cum audissent fi-
lii israel: timuerunt a facie philistinorum. Dixeruntque ad
samuelem. Ne cesses pro nobis orare dominum deum nostrum: ut sal-
vet nos de manu philistinorum. Tulit autem samuel ag-
num lactentem unum: et obtulit illum in holocaustum
integrum domino. Et clamavit samuel ad dominum pro israel: et
exaudivit eum dominus. Factum est autem cum samuel offeret
holocaustum philistei comminxerunt prelium contra israel. Intonu-
it autem deus fragore magno in die illa super philistiim

ꝛ ecẽrunt eos. ꝛ ceciderunt a facie dñi. Egressique ueri dñi de malphat. ꝓsecuti sunt philistheos. ꝛ percusserunt eos usq; ad locum qui erat subter bethacar. Tulit autem samuel lapidem unum. ꝛ posuit eum inꝰ malphat. ꝛ inꝰ sen. ꝛ uocauit nomen loci illi⁹ lapis adiutorii. Dixitq; Hucusq; auxiliatus est nobis dñs. Et humiliati sunt philisthiim. nec apposuerunt ultra ut uenirent in fines israel. Facta est itaq; manus dñi sup philistheos. cunctis diebus samuelis. Et reddite sunt urbes quas tulerant philisthiim ab israhel. israhel. ab accharon usq; geth. ꝛ fines eorum liberauitq; israhel de manu philistinorum. erat quoq; pax inter israhel. ꝛ amorreum. Iudicabat quoq; samuel israhel cunctis diebus uite suę. ꝛ ibat p singulos annos circuiens bethel. ꝛ galgala. ꝛ malphat. ꝛ iudicabat israhel in supradictis locis. reuertebatur quoq; in ramatha. ibi enim erat domus ei⁹. ꝛ ibi iudicabat israhel. Edificauit quoq; ibi etiam altare dño.

VII.

Factum est autem cũ senuisset samuel posuit filios suos iudices israhel. Fuitq; nomen filii ei⁹ primogeniti iohel. et nomen secundi abia. iudicũ in bersabee. Et cũ ambulassent filii eius in uiis illius. declinauerunt post auaritiam. acceperuntq; munera. ꝛ peruerterunt iudicium. Congregati q; omnes maiores natu israhel uenerunt ad samuelem in ramatha. dixerunt q; ei. Ecce tu senuisti. ꝛ filii tui non ambulant in uiis tuis. Constitue nobis regem ut iudicet nos. sicut ꝛ uniuersę habent nationes. Displicuitq; sermo in oculis samuelis eo quod dixissent da nobis regem ut iudicet nos. Et orauit samuel ad dñm. Dixit autem dñs ad samuelem. Audi uocem populi in omnibus que loquuntur tibi. Non enim te abiecerunt. sed me. ne regnem sup eos. iuxta omnia opera sua que fecerunt a die qua eduxi eos de egypto usq; ad diem hanc. sicut dereliquerunt me. ꝛ seruierunt dñs alienis. sic faciunt etiam ꝛ. Nunc q; audi uocem eorum. Verumtamen contestare eos. ꝛ prędic eis iuris regis. qui regnaturus est super eos. Dixit itaq; samuel omnia uerba dñi ad populum qui petierat a se regem. ꝛ ait. Hec erit ius regis. qui imperaturus est uobis. filios uestros tollet. ꝛ ponet in curribus suis. facietq; sibi equites. ꝛ pcursores quadrigarum suarum. ꝛ constituet sibi tribunos et centuriones. ꝛ aratores agrorum suorum. ꝛ messores segetum. ꝛ fabros armorum. ꝛ curruum suorum. filiasq; uestras faciet sibi unguentarias. ꝛ focarias. ꝛ pistrices. Agros quoq; uestros. ꝛ uineas. ꝛ oliueta optima tollet. ꝛ dabit seruis suis. Sed ꝛ segetes uestras. ꝛ uinearum reddit⁹ decimabit. ut det eunuchis. ꝛ famulis suis. Seruos etiam uestros ꝛ ancillas. ꝛ iuuenes optimos. ꝛ asinos auferet. ꝛ ponet in opere suo. Greges q; uestros decimabit. ꝛ uos eritis ei serui. Et clamabitis in die illa a facie regis uestri quem elegistis uobis. ꝛ non exaudiet uos dñs in die illa q; petistis uobis regem. Noluit autem pls audire uocem samuelis. ꝛ dixerunt. Nequaquam. Rex enim erit super nos. et erimus nos q; sicut omnes gentes. ꝛ iudicabit nos rex noster. ꝛ egredietur ante nos. ꝛ pugnabit bella nostra p nobis. Et audiuit samuel omnia uerba pli. ꝛ locutus est ea in auribus dñi. Dixit autem dñs ad samuelem. Audi uocem eorum. ꝛ constitue super eos regem. Et ait samuel ad uiros israhel. Vadat unusquisq; in domum suam. ꝛ in ciuitatem suam.

Et erat uir de beniamin nomine cis filius abihel filii seor. filii bechor. filii afia. filii uiri gemini de stirpe iemini. Et erat ei filius uocabulo saul electus. ꝛ bonus. ꝛ non erat uir de filiis israhel melior illo. Ab humero ꝛ sursum eminebat super omnem populum. Perierant autem asine cis patris saul. ꝛ dixit cis ad saul filium suum. Tolle tecum unum de pueris. ꝛ consurgens uade. ꝛ quere asinas. Qui cum transissent per montem effraim. ꝛ per terram salisa. ꝛ non inuenissent. transierunt etiam per terram salim. ꝛ non erant. sed ꝛ per iemini. ꝛ minime reppererunt. Cum autem uenissent in terram suph. ꝛ non inuenissent. dixit saul ad puerum suum. qui erat cum eo. Veni. ꝛ reuertamur. ne forte dimittat pater meus asinas. ꝛ sollicitus sit pro nobis. Qui ait ei. Ecce est uir dei in ciuitate hac. uir nobilis. Omnia quę loquitur. absq; ambiguitate ueniunt. Nunc ergo eamus illuc. si forte indicet nobis de uia nostra pro qua uenimus. Dixitq; saul ad puerum suum. Ecce ibimus. Quid feremus ad uirum. Panis defecit in sacculis nostris. et sportulam non habemus ut demus homini dei. nec quicquam aliud. Rursum puer respondit sauli. ꝛ ait. Ecce inuenta est in manu mea. quarta pars stateris argenti. Dem⁹ homini dei. ut indicet nobis uiam nostram. Olim in israhel sic loquebatur unusquisq; uadens consulere deum. Venite. ꝛ eamus ad uidentem. Qui enim propheta dicitur hodie. uocabatur olim uidens. Et dixit saul ad puerum suum. Dixisti sermo tuus. Veni eamus. Et uenerunt in ciuitatem. in qua erat uir dei. Cumq; ascenderent cliuum ciuitatis inuenerunt puellas egredientes ad hauriendam aquam. ꝛ dixerunt eis. Num hic est uidens. Que respondentes. dixerunt illis. Hic est. ecce ante te. festina nunc. Hodie enim uenit in ciuitatem. q; sacrificium est hodie pli in excelso. Ingredientes urbem statim inuenietis eum antequam ascendat in excelsum ad uescendum. Nec enim comedet populus donec ille ueniat. quia ipse benedicet hostie. ꝛ deinceps comedunt qui uocati sunt. Sed nunc ascendite. quia hodie reperietis eum. Et ascenderunt in ciuitatem. Cumq; illi ambularent in medio urbis apparuit samuel egrediens obuiam eis. ut ascenderet excelsum. Dñs autem reuelauerat auriculam samuelis ante unam diem. quam uenisset saul dicens. Hac ipsa que nunc hora est. mittam ad te uirum de tribu beniamin. ꝛ unges eum ducem super populum meum israhel. ꝛ saluabit populum meum de manu philistinorum. quia respexi populum meum. Venit enim clamor eorum ad me. Cumq; aspexisset samuel saulem. dixit ei dominus. Ecce uir quem dixeram tibi. Iste dominabitur populo meo. Accessit autem saul ad samuelem in medio porte. ꝛ ait. Indica mihi. ubi est domus uidentis. Et respondit samuel sauli dicens. Ego sum uidens. Ascende ante me in excelsum. ut comedas mecum hodie. ꝛ dimittam te mane. ꝛ omnia que sunt in corde tuo indicabo tibi. Et de asinis quas perdidisti nudiustertius ne sollicitus sis. quoniam inuente sunt. Et cui erunt optima quęq; israhel. nonne tibi. ꝛ domui patris tui. Respondens autem saul. ait. Num quid filius iemini ego sum de minima tribu israhel. ꝛ cognatio mea nouissima inter omnes familias de tribu beniamin. Quare quid locutus es mihi sermonem istum. Adducens autem samuel saulem. ꝛ puerum ei introduxit eos in triclinium. ꝛ dedit eis locum in capite eorum qui fuerant uocati. Erant enim quasi. xxx. uiri. Dixitq; samuel coco. Da portionem quam dedi tibi. ꝛ precepi ut reponeres seorsum apud te. Leuauit autem cocus armum. ꝛ posuit ante saul. Dixitq; samuel. Ecce quod remanserat pone ante te. ꝛ comede. quia de industria seruatum est tibi. quando populum uocaui. Et comedit saul in die illa cum samuele. Et descenderunt de excelso in oppidum. ꝛ locutus est cum saule in solario. Straueruntq; saul in solario. ꝛ dormiuit. Cumq; mane surrexissent. et iam diluceresceret. uocauit samuel saul in solarium dicens. Surge ut dimittam te. Et surrexit saul. egressique sunt ambo. ipse uidelicet. ꝛ samuel. Cumq; descenderent in extremam partem ciuitatis. samuel dixit ad saul. Dic puero ut antecedat nos. ꝛ transeat. Tu autem subsiste paulisper. ut indicem tibi uerbum dei.

VIII.

Tulit autem samuel lenticulam olei. ꝛ effudit super caput eius. ꝛ deosculatus est eum. ꝛ ait. Ecce unxit te dñs

sup hereditatem suam in principem. et liberabit ppls eius
ab his qui in circuitu eius habitant. Et hoc erit signum. quo un
xit te deus in principem. Cum abieris a me hodie inue
nies duos viros iuxta sepulchrum rachel in finibus benia
min in mercie. dicentq; tibi. Inuente sunt asine. ad
quas ieras perquirendas. Et nunc mollit pater tuus asinas.
sollicitus est propter uos. et dicit. Quid faciam de filio meo. Cumq;
abieris inde et ultra transieris. et uenis ad querceti thabor.
inuenient te ibi tres uiri ascendentes ad deum in bethel.
unus portans tres hedos. et alius tres tortas panis. et alius
portans lagenam uini. Cumq; te salutauerint dabunt
tibi duos panes. et accipies de manu eorum. Post hec uenies
in collem dei. ubi est statio philistinorum. Et cum ingressus
fueris ciuitatem urbem. obuium habebis gregem prophetarum descen
dentium de excelso. et ante eos psalterium et tympanum
et tybiam et citharam. ipsosq; prophetantes. Et irruet in te
spūs dei. et prophetabis cum eis. et mutaberis in uirum alium.
Quando ergo uenerint signa hec omnia tibi. fac quecunq;
inuenit manus tua. quia deus tecum est. Et descendes ante
me in galgala. Ego quippe descendam ad te ut offeras
oblationes. et immoles uictimas pacifica. Septem diebus
expectabis donec ueniam ad te. et ostendam tibi quid fa
cias. Itaq; cum auertisset humerum suum ut abiret a samu
hele. immutauit ei deus cor aliud. et uenerunt omnia signa hec
in die illa. Venerunt; ad pdictum collem. et ecce cuneus
ui prophetarum obuius ei. Et irruit spūs dei super eum. et pro
phetauit in medio eorum. Videntes autem omnes qui noue
rant eum heri et nudiustertius quid esset illi. prophetare. di
xerunt ad inuicem. Que nam res accidit filio cis. Numquid
et saul inter prophetas. Respondit; unus de illis. et ait.
Et quis pater eorum. Propterea factum est in prouerbium. num et
saul inter prophetas. Cessauit autem prophetare. et uenit ad excel
sum. Dixit; patruus saul ad eum. et ad puerum eius.
Quo abistis. Qui responderunt. Querere asinas. Quas cum
non reperissemus. uenimus ad samuhelem. Et dixit ei pa
truus tuus. Indica michi quid dixerit tibi samuhel. Et
ait saul ad patruum suum. Indicauit nobis asinas inuente
esse alinas. De sermone autem regni non indicauit ei. quem
locutus ei fuerat samuhel. Et conuocauit samuhel po
pulum in maspha ad deum. et ait ad filios israhel. Hec dicit
dominus deus israhel. Ego eduxi israhel de egypto. et eripui uos de ma
nu egyptiorum. et de manu omnium regum qui affligebant uos.
Vos autem hodie proiecistis deum uestrum qui solus saluauit uos
de uniuersis malis et tribulationibus uestris. et dixistis. Ne
quaquam. sed regem constitue super nos. Nunc ergo state
coram domino per tribus uestras et per familias. Et applicuit sa
muel omnes tribus israhel. et ceciderunt sors tribus beniamin.
Et applicuit tribum beniamin per cognationes eius. et ceci
dit cognatio metri. et peruenit usque ad saul filium cis.
Quesierunt; eum. et non est inuentus. Et consuluerunt
post hec dominum. utrum adhuc esset illuc. Respondit
que dominus. Ecce absconditus est domi. Cucurrerunt itaq;
et tulerunt eum inde. Stetitq; in medio populi. et altior
fuit uniuerso populo ab humero et sursum. Et ait samu
el ad omnem populum. Certe uidetis quem elegit dominus quem
si sit similis illi in omni populo. Et clamauit cunctus po
pulus. et ait. Viuat rex. Locutus est autem samuel ad
populum legem regni. et scripsit in libro. et reposuit coram
domino. Et dimisit samuel omnem populum. singulos in domum
suam. Sed et saul abiit in domum suam in gabaath.
Et abiit cum eo pars exercitus. quorum tetigerat deus cor.
filii autem belial dixerunt. Quis saluare nos poterit iste. Et
despexerunt eum. et non attulerunt ei munera. Ille autem dissi
mulabat se audire. Ascendit autem naas amonites.
et pugnare cepit aduersum iabes galaad. Dixeruntq; omnes

uiri iabes. ad naas. Habeto nos federatos. et seruiemus
tibi. Et respondit ad eos naas amonites. In hoc feriam uo
biscum fedus. ut eruam omnium uestrum oculos dextros. po
namq; uos opprobrium in uniuerso israhel. Et dixerunt
ad eum seniores iabes. Concede nobis. vii. dies ut mit
tamus nuntios ad uniuersos fines israhel. et si non fuerit qui
defendat nos. egrediemur ad te. Venerunt; nuncii in ga
baath saul. et locuti sunt uba audiente populo. Et leua
uit omnis populus uocem suam et fleuit. Et ecce saul uenie
bat mane. sequens bouem de agro. et ait. Quid habet populus q.
ploret. Et narrauerunt ei uerba uirorum iabes. Et irrui
uit spūs dei in saul cum audisset uerba hec. et iratus est
furore ei nimis. Et assumens utrumq; bouem concidit
in frusta. misitq; in omnem finem israhel per manum nuntiorum
dicens. Quicunq; non exierit secutusq; fuerit saul et samu
helem. sic fiet bobus eius. Incussit; eos timor dei populum. et egres
si sunt quasi uir unus. et recensuit eos in bezech. Fuerunt
que filiorum israhel trecenta milia uirorum. aut iuda. xxx. milia.
Et dixerunt nuncius qui uenerant. Sic dicetis uiris
qui sunt in iabes galaad. Cras erit uobis salus. cum in
calduerit sol. Venerunt; nuncii. et annuntiauerunt ui
ris iabes. Qui letati sunt. et dixerunt. Mane exibimus
ad uos. et facietis nobis. et facietis nobis omne quod placuerit
uobis. Et factum est cum uenisset dies crastinus. constituit sa
ul populum in tres partes. et ingressus est media castra in uigili
a matutina. et percussit ammon usque dum incaleresceret dies.
Reliqui autem dispersi sunt. ita ut si relinquerentur in
eis duo pariter. Et ait populus ad samuelem. Quis est iste qui
dixit saul si regnabit super nos. Date uiros. et interficiemus
eos. Et ait saul. Non occidet quisquam in die hac. quia ho
die fecit dominus salutem in israhel. Dixit autem samuhel ad
populum. Venite et eamus in galgala. et innouemus ibi reg
num. Et pergens omnis populus in galgala. Et fecerunt ibi
regem saul coram domino in galgala. et immolauerunt ibi
uictimas pacifica coram domino. et letatus est ibi saul et cunc
ti uiri israhel nimis.

X. Dixit autem samuhel ad uniuersum israhel. Ecce audiui
uocem uestram iuxta omnia que locuti estis ad me. et con
stitui super uos regem. Et nunc rex graditur ante uos. ego
autem senui et incanui. Porro filii mei uobiscum sunt.
Itaq; conuersatus coram uobis ab adolescentia mea. usque
in diem hanc. Ecce presto sum. Loquimini de me coram
domino. et coram xpo eius. utrum bouem cuiusquam tulerim an
asinum. Si quempiam calumpniatus sum. si oppressi ali
quem. si de manu cuiusquam munus accepi. et contempsi
illud hodie. restituamque uobis. Et dixerunt. Non es
calumpniatus nos. neque oppressisti. neque tulisti de manu a
licuius quippiam. Dixitq; ad eos. Testis est dominus aduersum uos.
et testis xpus eius in die hac. quia non inuenerunt in manu mea
quidpiam. Et dixerunt. Testis. Et ait samuhel ad po
pulum. Vtique qui fecit moysen et aaron. et eduxit patres uo
stros de terra egypti. ut sic; state et iudicio contendam ad
uersum uos coram domino. de omnibus iustitiis domini. quas fecit
uobiscum et cum patribus uestris. quam ingressus est iacob in egyp
tum. et clamauerunt patres uestri ad dominum. et misit dominus mo
ysen et aaron. et eduxit patres uestros ex egypto. et collocauit
eos in loco hoc. qui obliti sunt domini dei sui. et tradidit eos
in manu sisare magistri militie asor. et in manu philistim
orum. et in manu regis moab. et pugnauerunt aduersum eos.
Postea autem clamauerunt ad dominum. et dixerunt. Pec
cauimus quia dereliquimus dominum. et seruiuimus baalim
et astaroth. Nunc ergo erue nos de manu inimicorum
nostrorum. et seruiemus tibi. Et misit dominus ierobaal. et badan
et iaphtha. et sephthe et samuhel. et eruit uos de manu ini
micorum uestrorum per circuitum. et habitastis confidenter. Viden

tel autē qđ naal rex filioꝝ amon uenisset adūsum
uos: dixitus in. nequaq̄m. s; rex imperabit nobis. cū dñs
dꝰ ui⁹ regnaret in uobis. ſ nunc ꝙ ꝑsto est rex uꝝ quem
elegistis ⁊ petistis. Ecce dedit uobis dñs regem. Si timue
ritis dñm ⁊ seruieritis ei ⁊ audieritis uocem ei⁹ ⁊ nō exas⁹
uerit os dñi. eritis ⁊ uos ⁊ rex uꝝ qui imperat uob sequē
tes dñm dñm uīm. Si autem non audieritis uocem dñi. ſ;
exasperaueritis sermonem ei⁹ erit manus dñi sup uos
⁊ sup patres uōs. Sed ⁊ nunc state ⁊ uidete rem istam gꝝ
dem quam facturus est dñs in conspectu uīo. ſ numquid
nō messis tritici est hodie. Inuocabo dñm ⁊ dabit uoces ⁊
pluuias ⁊ scietis ⁊ uidebitis qꝝ grande malum fecistis uo
bis in conspectu dñi petendo uobis regem. Et clama
uit samuel ad dñm. ⁊ dedit dñs uoces ⁊ pluuias in die
illa. Et timuit oēs ꝑsōs nimis dñm. ⁊ samuhelem.
Dixitq; uniuersus ꝑsō ad samuhelem. Ora ꝓ seruis tuis
dñm dñm tuum. ut nō moriamur. Addidimus enī uniuer
sis peccatis nr̄is malum. ut peteremus nobis regem. Dixit
autem samuel ad ꝑsōm. ſ nolite timere. Vos fecistis u
niuersum malum hoc. Verumtamen nolite recedere a
tergo dñi. ⁊ seruite dño in oī corde uīo. ⁊ nolite declu
nare ꝓ uana que nō ꝓdesse uobis. neq; eruere uos qꝝ
uana sunt. ⁊ non derelinquet dñs ꝑsōm suū. ꝓ nomen
suū magnū. qꝝ uoluit dñs facere uos sibi ꝑsām. Ab
sit aut a me hoc peccm in dño. ut cessem orare ꝓ uob.
⁊ docebo uos uiam bonam ⁊ rectam. Igit timete dñm
⁊ seruite ei in ueritate. ⁊ ex toto corde uīo. Vidistis enī
magnifica que in uobis gessit. Qđ si ꝑseueraueritis
in malitia. ⁊ uos ⁊ rex uꝝ ꝑit ꝑibitis. Filiul unī anno
rat saul cum regnare cepisset. duobus aut annis regna
uit sup istr. Et elegit sibi saul tria milia de istr. Et erant
cum saule duo milia in machmas ⁊ in monte bethel. mille
aut cū ionatha in gabaa beniamin. Porro ceterum po
pulum remisit unumquemq; in tabernacla sua. xi.
Et ꝑcussit ionathan statione philistinoꝝ que erat
in gabaa. Qđ cū audissent philistiim. saul cecinit
buccina in oī tra dicens. Audiant hebrei. Et uniuersus
istr audiuit huiscemodi famam. ꝑcussit saul stationem
philistinoꝝ. Et erexit se istr aduersus philistiim. Clama
uit ꝙ ꝑsō post saul in galgala. Et philistiim congregati sūt
ad ꝓliandum cont istr. xxx. milia curruum. ⁊ vi. milia
equitum. ⁊ reliquus uulgus sicut arena que est in littore
maris pluruma. Et ascendentes castra metati sunt in ma
chmas. ad orientem bethauen. Qđ cum audissent filii
istr se in arto stos. afflictus enī erat ꝑsō. absconderunt
se in speluncis. ⁊ in abditis. in petris quoq; ⁊ in antris
⁊ in cisternis. Hebrei aut transierunt iordanem terram
gad ⁊ galaad. Cumq; adhuc esset saul in galgala. uniuer
sus ꝑsō ꝑtruit cū qui sequebat eum. Et expectauit vii di
ebꝰ uxta placitum samuhelem. ⁊ si uenit samuhel in gal
gala. Dilapsusq; ē ꝑsō ab eo. dixꝝ saul. Afferte mihi holo
caustum ⁊ pacifica. Et obtulit holocaustum. Cumq; cō
plesset holocaustum offerens. ecce samuhel uenebat. Et
egressus ē saul obuiam ei. ut salutaret eum. Locutusq; ē
ad eum samuhel. Quid fecisti. Respondit saul. Quia ui
di qđ dilaberet ꝑsō a me. ⁊ tu nō uenisses uxta placitos
dies. porro philistiim congregati fuerant in machmas. di
xi. Nunc descendent philistiim ad me in galgala. ⁊ faci
em dñi nō placaui. Necessitate cōpulsus. obtuli holocau
stum. Dixitq; samuel ad saul. Stulte egisti. nō custodisti
mandata dñi dei tui. que ꝓcepit t. Qđ si nō egisses. iam
nūc ꝑparasset dñs regnum tuū sup istr in sempiternum.
Sed nequaq̄m regnū tuum ultra consurget. Quesiuit
sibi dñs uirum uxta cor suum. ⁊ ꝓcepit ei dñs ut esset
dux sup ꝑsōm suum. eo qđ nō seruaueris que ꝓcepit

dñs. Surrexit aut samuel. ⁊ ascendit de galgalis in gaba
á beniamin. Et reliquu ꝑsī ascenderunt post saul obuiam
ꝑsō qui expugnarent eos. uenientes ex galgala in gabaa
in colle beniamin. Et recensuit saul ꝑsōm qui inuenti fu
erant cum eo qsi sexcentos uiros. ⁊ saul ⁊ ionathan filius ē.
Populusq; qui inuentus fuerat cū eis erat in gabaa ben
iamin. Porro philistiim consederant in machmas. ⁊ egres
sunt ad predandum de castris philistinoꝝ tres cunei. V
nus cuneus ꝑgebat contra uiam ephraim ad tram saul.
Porro alius ingrediebat ꝑ uiam bethoron. Tertius autem
uertit se ad terminum imminentis uallis seboim contra de
sertum. Porro faber ferrarius nō inueniebat in omni
tra istr. Cauerant enim philistiim. ne forte facerent
hebrei gladium aut lanceam. Descendebat q; oēs istr
ad philistiim ut exacueret unusquisq; uomerem suū.
⁊ ligonem ⁊ securim ⁊ sarculum. Retunse uteq; erant
acies uomerum. ⁊ ligonum ⁊ tridentium. ⁊ securiū
usq; ad stimulum corrigendum. Cumq; uenisset di
es ꝓlii. si est inuentus ensis ⁊ lancea in manu tocius ꝑsī
qui erat cum saul ⁊ ionatha. excepto saul ⁊ ionatha
filio ei. Egressa ē aut statio philistinoꝝ. ut transcede
rent in machmas.

xii.

Et accidit quadam die ut diceret ionatha filius saul ad
adolescentem armigerum suum. Veni ⁊ transeamus ad
stationem philistinoꝝ que est ex illis locum illum. Patri aut
suo. hoc ipm nō indicauit. Porro saul morabat in extrema
parte gabaa. sub malo ꝙnato que erat in agro gabaa. Et
erat ꝑsō cum eo. qsi sexcentoꝝ uiroꝝ. & achimas filius
achitob frīs hichabod filii finees. qui ortꝰ fuerat ex heli
sacerdote dñi in silo portabat ephod. Sed ⁊ ꝑsō ignorabat
q; isset ionathan. Erant autem inter ascensus ꝑ quos nite
batur ionathan descendere ad stationem philistinoꝝ. eminentes
petre ex utraq; parte. ⁊ qsi in modum dentium scopuli hinc
inde prupti. nomen uni bosez. ⁊ nomen alteri sene. Vn scо
pulus prominens ad aquilonē ex aduso machmas. ⁊ alter
ad meridiem ē gabaa. Dixit autem ionathas ad adolescen
tem armigerum suum. Veni transeamus ad stationem
incircumcisoꝝ horū. si forte faciat dñs ꝑ nobis. qꝝ non ē dño
difficile saluare ut in multitudine ut in paucis. Dixitq;
ei armiger suus. Fac oīa que placent animo tuo. Ꝑge
quo cupis. ⁊ ero tecum quocunq; ieris. Et ait ionathan.
Ecce nos trāsibimus ad uiros istos. Cumq; apparuerimus
eis. si talis locutus fuerit ad nos. manete donec ueniam ad
uos. stemus in loco uīo. nec ascendamus ad eos. Si autem
dixerint ascendite ad nos. ascendamus. qꝝ tradidit eos dñs
in manibꝰ nr̄is. Hoc erit nobis signū. Apparuit igit ustq;
stationi philistinoꝝ. Dixeruntq; philistiim. Ecce hebrei
egrediuntur de cauernis. in quibꝰ absconditi fuerant. Et lo
cuti sunt uiri de statione ad ionathan. ⁊ ad armigerum
eius. Dixeruntq;. Ascendite ad nos. ⁊ ostendemus uobis rem.
Et ait ionathas ad armigerum suum. Ascendamus. Sequere
me. Tradidit enim eos dñs in manus istr. Ascendit autem
ionathas reptans manibꝰ ⁊ pedibꝰ. ⁊ armiger ei post eum.
Et cum uidissent faciem ionathe. alii cadebant ante io
nathan. alios armiger eius interficiebat sequens eum. Et
fta ē plaga magna prima quam ꝑcussit ionathas ⁊ armiger
eius. qsi. xx. uiroꝝ in media parte iugeri. qsi in paribus in
die arare consueunt. Qđ factum ē miraculum in castris ꝙ agros.
Sed ⁊ omnis ꝑsō stationis eoꝝ qui erant ad ꝓdandum ob
stupuit. ⁊ conturbata sunt castra. ⁊ accidit qsi miraculum
a deo. Et respexerunt speculatores saul qui erant in gabaa
beniamin. ⁊ ecce multitudo ꝑstrata. ⁊ huc illuc; diffugi
ens. Et ait saul ꝑsō qui erat cum eo. Requirite. ⁊ uidete
quis abierit ex nobis. Cumq; requisissent. repertum est
nō adesse ionathan. ⁊ armigerum eius. Et ait saul ad ahiam.

applica archam dñi. Erat enim ibi archa dei in die illa:
cum filiis isrl. Cumq; loqueret saul ad sacerdotem: tumt
tus magnus exortus est in castris philistinoꝝ. crescebat q;
paulatim ⁊ clarius resonabat. Et ait saul ad sacerdotem.
Contrahe manum tuam. Conclamauit g saul ⁊ omnis
ppls qui erat cli eo: ⁊ uenerunt usq; ad locum certaminis.
Et ecce uersus fuerat gladius unius cuiusq; ad proximū suū:
⁊ cedes magna nimis. Sed ⁊ hebrei qui fuerant cū philistiim
im heri ⁊ nudiustertius. ascenderantq; cum eis in castris. circū
ca sunt ut essent cum isrl: qui erant cū saul ⁊ ionathan. Om
nes q; isrl: qui se absconderant in monte ephraim. au
dientes q; fugissent philistiim: sociauerunt se et ipsi
in prlio. Et erant cum saul q; x. milia uirorū. Et saluauit
dñs in die illa isrl. Pugna autem pertransiit usq; bethauen:
⁊ uir isrl sociatus est sibi in die illa. xiiii.

Adiurauit autē saul ppls in die illa dicens. Maledic
tus uir qui comedit panem usq; ad uesperam. donec ultis
car de inimicis meis. Et nō manducauit omnis ppls panē.
Omnisq; fr̄e uenit in saltum in quo erat mel super
faciem agri. Ingressus est itaq; ppls saltum. ⁊ apparuit fluens
mel: nullusq; applicuit manum ad os suum. Timebat enim
ppls iuramentum. Porro ionathas nō audierat: cum adiura
ret pater eius ppl̄m. Extendit itaq; summitatem uirgule q̄m habebat
in manu ⁊ intinxit in fauum mellis. ⁊ conuertit manum
suam ad os suum. illuminati sunt oculi eius. Respondit
q; unus de ppl̄o: ait. Iureiurando constrinxit pater tuus
ppl̄m dicens. Maledictus qui comederit panem hodie. De
fecerat autē ppls. Dixitq; ionathas. Turbauit pater meus
terram. Videtis ipi q; illuminati sunt oculi mei eo q̄d gusta
uerim pauxillum de melle isto: quomagis si comedisset
ppls de preda inimicoꝝ suoꝝ q̄m reperit. sine maior fr̄a
fuisset plaga in philistiim: Percusserunt g in die illa phi
listeos a machmis: usq; in ahilon. Defatigatus est aut ppls
nimis: ⁊ uersus ad p̄dam tulit oues ⁊ boues ⁊ uitulos: ⁊ mac
tauerunt in terra. Comedit itaq; ppls cum sanguine. Nunti
auerunt aut saul dicentes. q̄d ppls peccasset dño: comedēs
cū sanguine. Qui ait. Preuaricati estis. Volute ad me hūc
hūc saxum grande. Et dixit saul. Dispergimini in uulgus:
⁊ dicite eis ut adducat ad me unusquisq; bouem suum. ⁊
arietem ⁊ occidite super istud. ⁊ uescemini: ⁊ nō peccabitis do
mino comedentes cum sanguine. Addixit itaq; omnis po
pls unusquisq; bouē in manu sua usq; ad noctem ⁊ occi
derunt ibi. Edificauit autē saul altare dño. Hoc q; primum
cepit edificare altare dño. Et dixit saul. Irruamus super phi
listiim nocte ⁊ uastemus eos usq; dum illucescat mane:
nec relinquamus de eis uirum. Dixitq; ppls. Omne q̄d bonū uide
tur in oculis tuis fac. Et ait sacerdos. Accedamus huc ad dñm.
Et consuluit saul dñm dicens. Num persequar philistiim.
si trades eos in manu isrl: Et nō respondit ei in die illa.
Dixitq; saul. Applicate huc uniuersos angulos ppli: ⁊ scite
te ⁊ uidete per quem acciderit peccatum hoc hodie. Viuit dñs
saluator isrl. q; si per ionathan filium meum factū est hoc: absq;
retractatione morietur. Ad quod nullus contradixit ei de
omni ppl̄o. Et ait ad uniuersum isrl. Separamini uos in
parte una ⁊ ego et ionatha filius meus erimus in parte una. Res
pondit q; ppls ad saul. Q̄d bonum uidet in oculis tuis fac.
Et dixit saul ad dñm. Deus dñs isrl da indicium. quid est hoc
q̄d nō respondeas seruo tuo hodie. Si in me aut in ionatha
filio meo hec iniquitas est: da ostensionem. aut si hec in ppl̄o
tuo hec iniquitas: da sanctum. Et deprehensus est ionathas
⁊ saul. Populus autē exiuit. Et ait saul. Mittite sortē
inter me ⁊ inter ionathan filium meum. Et captus est ionatas.
Dixit autē saul ad ionathan. Indica mihi quid feceris. Et
indicauit ei ionathas ⁊ ait. Gustans gustaui in summi
tate uirge que erat in manu mea paululū mellis ⁊ ecce
ego morior. Et ait saul. Hec faciat mihi deus ⁊ hec addat: q;
morte morieris ionathan. Dixitq; ppls ad saul. Ergo ne
ionathas moriet qui fecit saluationem hanc magnam in isrl:
Hec nequaquam est uisum dñs si ceciderit capillus de capite eius in terram.
q; cum deo operatus est hodie. Liberauit g ppls ionathan: ut non
moreret. Recessitq; saul: nec persecutus est philistiim. Porro
philistiim abierunt in loca sua. Et saul confirmato regno
super isrl: pugnabat per circuitum aduersum omnes inimicos eius.
contra moab ⁊ filios ammon. ⁊ edom. ⁊ reges sobal ⁊ philistheos.
Et quocunq; se uerterat: superabat. Congregatoq; exercitu p
tenuit amalech: ⁊ eruit isrl de manu uastatoꝝ eius. Fuerunt
autē filii saul: ionathan. ⁊ iesui ⁊ melchisua. Nomina du
arum filiarum eius. nomen primogenite merob. ⁊ nomen minoris
michol. ⁊ nomen uxoris saul abinoem. filia achimaas. Et
nomen principis militie eius. abner filius ner. patruelis sa
ul. Porro cis fuit pr̄ saul ⁊ ner pater abner. filius abihel. Et
erat autē bellum potens aduersum philistheos: omnibus diebus
saul. Nam quemcunq; uidit saul uirū fortē ⁊ aptum ad
pugnam: sociabat eum sibi. xiiii.

Et dixit samuhel ad saul. Me misit dñs ut ungerem te
in regem super ppl̄m eius isrl. Nunc g audi uocem dñi. Hec
dicit dñs exercituum. Recensui quecunq; fecit amalech isr
el: q̄m restitit ei in uia cum ascenderet de egypto. Nunc g
uade ⁊ percute amalech. ⁊ demolire uniuersa eius. Non parcas
ei. ⁊ nō concupiscas ex ipsius aliq̄d. s; interfice a uiro usq; ad
mulierem ⁊ paruulum atq; lactantē. bouem ⁊ ouē. camē
lum ⁊ asinum. Precepit itaq; saul ppl̄o. ⁊ recensuit eos q̄si
agnos: ducenta milia peditū. ⁊ x. milia uirorū iuda. Cūq;
uenisset saul usq; ad ciuitatē amalech: tetendit insidias
in torrente. Dixitq; saul cyneo. Abite. recedite atq; discē
dite ab amalech: ne forte inuoluam te tecum eo. Tu autē
fecisti misericordiam cū omnibus filiis isrl: cum ascenderent de
egypto. Et recessit cyneus de amalech medio. Percussitq;
saul amalech ab euilath donec uenias sur: que est contra
me egypti. Et apprehendit agag regem amalech uiuum.
Omnē autem uulgus interfecit in ore gladii. Et peperc
it saul ⁊ ppls agag. ⁊ optimis gregibus ouium. ⁊ armentoꝝ:
⁊ uestibus ⁊ arietibus uniuersis que pulchra erant. ⁊ uoluc
runt disperdere ea. Quicquid uero uile fuit ⁊ reprobum: hoc de
moliti sunt. Factum est autem uerbum dñi ad samuhel
dicens. Penitet me q̄d constituerim saul regem. q; dereli
quit me: ⁊ uerba mea opere nō impleuit. Contristatus
q; est samuel: ⁊ clamauit ad dñm tota nocte. Cumq; de
nocte surrexisset samuhel ut iret ad saul mane: nun
tiatum est samuheli eo q̄d uenisset saul in carmelum.
⁊ erexisset ibi fornicem triumphalem. ⁊ reuersus tran
siisset. descendisset q; in galgala. Venit g samuhel ad
saul: ⁊ saul offerebat holocaustum dño de inuitis p̄dam
que attulerat ex amalech. Et dum uenisset samuhel ad
saul: dixit ei saul. Benedictus tu dño: impleui uerbum
dñi. Dixitq; samuhel. Et quę est hec uox gregum que
resonat in auribus meis. ⁊ armentoꝝ q̄m ego audio: Et
ait saul. De amalech adduxerunt ea. Pepercit enim ppls
melioribus ouibus ⁊ armentis: ut immolarent dño deo tuo.
Reliqua uero occidimus. Dixit autē samuel ad saul. Sine me
⁊ indicabo tibi que locutus sit dñs ad me nocte. Dixitq; ei.
Loquere. Et ait samuhel. Nonne cū paruulus esses in
oculis tuis. caput in tribubus isrl factus es: Unxitq; te dñs
in regem super isrl: ⁊ misit te dñs in uia. ⁊ ait. Vade ⁊
interfice peccatores amalech. ⁊ pugnabis contra eos usq;
ad internicionem eoꝝ. Quare g non audisti uocem dñi.
s; uersus es ad p̄dam. ⁊ fecisti malum in oculis dñi:
Et ait saul ad samuhelem. Immo audiui uocem dñi
⁊ ambulaui in uia p quam misit me dñs. ⁊ adduxi a
gag regem amalech: ⁊ amalech interfeci. Tulit autē

ꝑls de ꝓda ouiũ ⁊ bouiũ ꝓmitial eoꝝ que cęsa sunt. ⁊ ut immolarent dño deo suo in galgalis. Et ait samuhel. Nũ si quid uult dñs holocausta ⁊ uictimas. ⁊ si potius ut obediat uoci dñi. Melior est enim obedientia ꝙm uictime. ⁊ auscultare magis ꝙm offerre adipem arietũ. Quasi ꝑccatum ariolandi ẽ repugnare. ⁊ qsi scelus ydolatrie nolle adquiescere. Pro eo ꝙ ꝗd abiecisti sermonem dñi. abiecit te dñs ne sis rex. Dixitq; saul ad samuhelẽ. Peccaui qz ꝓuaricatus sum sermonem dñi ⁊ uerba tua. timens ꝑsonã. ⁊ obediens uoci eoꝝ. Sz nunc porta quesso peccm meũ. ⁊ reuertẽre mecũ ut adorem dñm. Et ait samuhel ad saul. Non reuertar tecum. qz proiecisti sermonem dñi. ⁊ proiecit te dñs ne sis rex sup isr. Et conuersus ẽ samuhel ut abiret. Ille autem apphendit simitatẽ pallii ei. que ⁊ scissa ẽ. Et ait ad eũ samuhel. Scidit dñs regnum isr a te hodie. ⁊ tradidit illud proximo tuo meliori te. Porro triumphator in isr non parcet. ⁊ penitudine nõ flectet. Non enim homo ẽ ut agat penitentiam. Ait ille aut. Peccaui. sz nunc honora me coram senioribz ꝑpli mei. ⁊ coram isr. ⁊ reuertẽre mecũ ut adorem dñm dñ tuum. Reuersus ꝙ samuhel secutus ẽ saulem. ⁊ adorauit saul dñm. Dixitq; samuhel. Adducite ad me agag regem amalech. Et oblatus ẽ ei agag pinguissimus tremens. Et ait agag. Sicine separat amara mors. Et ait samuel. Sicut fecit absq; liberis mulieres gladius tuus. sic absq; liberis erit inter mulieres mat tua. Et in frustra concidit eum samuhel coram dño in galgalis. Abiit autem samuhel in ramatha. saul ũ ascendit in domum suam in gabaa. Et nõ uidit samuhel ultra saul. usq; ad diem mortis sue. Verumptn lugebat samuhel saul. qm dñs penitebat qđ constituisset regem saul sup isr. Dixitq; dñs ad samuhelem. Usquq tu lugebis saul cum ego proiecerim eum ne regnet sup isr. Imple cornu tuum oleo. ⁊ ueni ut mittam te ad ysai bethleemitem. Prouidi enim in filiis ei mi regem. Et ait samuhel. Quo uadam. audiet enim saul ⁊ interficiet me. Et ait dñs. Vitulum de armento tolles in manu tua. ⁊ dices. Ad immolandũ dño ueni. Et uocabis ysai ad uictimam. ⁊ ego ostendam tibi qđ facias. ⁊ unges quẽcunq; monstrauero tibi. Fecit ꝙ samuhel sic preceperat ei dñs. Uenitq; in bethleem. ⁊ admirati sunt seniores ciuitatis occurrentes ei. Dixerunt q. Pacifice ne ingressus tuus. Et ait. Pacifice. Ad immolandum dño ueni. Sanctificamini ⁊ uenite mecũ. ut immolem. Sanctificauit ꝙ ysai ⁊ filios ei. ⁊ uocauit eos ad sacrificium. Cumq; ingressi cẽnt uidit eliab. ⁊ ait. Num coram dño xp̃s ei. Et dixit dñs ad samuhelẽ. Ne respicias uultum ei. neq; altitudinẽ stature ei. qm abiecerim eum. nõ uirtutem intuitus hois uidebo. Homo enim uidet ea que parent. dñs autẽ intuet cor. Et uocauit ysai abinadab. ⁊ adduxit eum coram samuhel. Qui dixit. Nec hunc elegit dñs. Adduxit autẽ ysai samma. de quo ait. Etiam hunc nõ elegit dñs. Adduxit itaq; ysai vii. filios suos coram samuhel. Et ait samuhel ad ysai. Non elegit dñs ex istis. Dixitq; samuhel ad ysai. Numqd iam cõpleti sunt filii. Qui respondit. Adhuc reliquus ẽ paruulus ⁊ pascit oues. Et ait samuhel ad ysai. Mitte ⁊ adduc eum. Nec enim discumbemus. donec ille ueniat huc. Misit ꝙ ⁊ adduxit eum. Erat autẽ rufus. ⁊ pulcher aspectu. decoraq; facie. Et ait dñs. Surge ⁊ unge eum. Ipse est enim. Tulit ꝙ samuel cornu olei. ⁊ unxit eum in medio fratrum ei. Et directus ẽ spũs dñi in dauid a die illa in reliquum.

Surgensq; samuhel abiit in ramatha. Spũs aut dñi recessit a saul. ⁊ exagitabat eum spũs nequam a dño. Dixerunt q; serui saul ad eum. Ecce spũs dei malus exagitat te. Jubeat dñs nr rex. ⁊ seruus tuus qui coram te sunt quaerant hominẽ scientem psallere cythara. ut quando arripuerit te spũs dei malus. psallat manu sua. ⁊ leuius

ferat. Ait saul ad seruos suos. Uidete in aliquem bñ psallentẽ. ⁊ adducite eum ad me. Et respondens unus de pueris ait. Ecce uidi filium ysai bethleemitem scientẽ psallere. ⁊ fortissimum robore. ⁊ uirum bellicosum ⁊ prudentem in uerbis. ⁊ uirum pulchrũ ⁊ dñs ẽ cum eo. Misit ꝙ saul nuntios ad ysai dicens. Mitte ad me dauid filium tuum. qui ẽ in pascuis. Tulit itaq; ysai asinum plenum panibz. ⁊ lagenam uini. ⁊ hedũ de capris unum. ⁊ misit ꝑ manũ dauid filii sui saul. Et uenit dauid ad saul. ⁊ stetit coram eo. Ait ille dilexit eum nimis. ⁊ factus ẽ ei armiger. Misitq; saul ad ysai dicens. Stet dauid in conspectu meo. inuenit enim gram in oculis meis. Igit quotiescunq; spũs dei malus arripiebat saul. tollebat dauid cytharã ⁊ percutiebat manu sua. ⁊ refocillabat saul. ⁊ leuius habebat. Recedebat enim ab eo spũs malus. xvii. ℣. C. xbij.

Congregauerũ ꝙ philistiim agmina sua in ꝓlium. conuenerunt in socoth iude. ⁊ castra metati sunt inter socoth ⁊ azecha in finibz dommim. Porro saul ⁊ uiri isr congregati uenerunt in uallem therebinti. ⁊ direxerunt aciẽ ad pugnandũ contra philistiim. Et philistiim stabant sup montẽ ex hac parte. ⁊ isr stabat sup montẽ ex alia parte. uallisq; erat inter eos. Et egressus ẽ uir spurius de castris philistinoꝝ nomine goliath de geth. altitudinis sex cubitoꝝ ⁊ palmo. ⁊ galea erea sup capud ei. ⁊ lorica hamata induebat. Porro pondus loricę ei. v. milia siclorum eris erat. ⁊ ocreas ereas habebat in cruribz. ⁊ clipeum ereum tegebat humeros ei. Hastile autẽ hastę ei. erat sicut liciatorum texentium. Ipse autẽ ferrum hastę ei sexcentos siclos habebat ferri. ⁊ armiger ei antecedebat eum. Stansq; clamabat ad turmas phalangas isr. ⁊ dicebat eis. Quare uenistis parati ad ꝓlium. Numquid ego ni sum philistheus ⁊ uos serui saul. Eligite ex uobis uirum. ⁊ descendat ad singulare certamen. Si quiuerit pugnare mecũ. ⁊ percusserit me. erimus uobis serui. Si autẽ ego ꝓualuero ⁊ percussero eum. uos serui eritis. ⁊ seruietis nobis. Et ait philistheus. Ego exprobraui agminibz isr hodie. Date mihi uirum. ⁊ pugnet mecũ singulare certamen. Audiens autẽ saul ⁊ omnis isr iuxta sermones philistei huiusmodi stupebant ⁊ metuebant nimis. Dauid autẽ erat filius uiri ephrateꝝ. de quo supradictum ẽ de bethleem iuda. cui nomen erat ysai. qui habebat viii. filios. Et erat uir in diebz saul senex ⁊ grandeuus inter uiros. Abierantq; tres filii ei maiores ꝑ saul. in ꝓlium. Et nomina trium filiorum eius qui processerunt ad bellum. Heliab ꝓmogenitus. ⁊ secundus abinadab. tertius samma. Dauid aut erat minimus. Tribz ꝙ maioribz secutis saulem. abiit dauid ⁊ reuertebatur a saul. ut pasceret gregem patris sui in bethleem. Procedebat ũ philistheus mane ⁊ uespere. ⁊ stabat xl. diebz. Dixit autem ysai ad dauid filium suum. Accipe fratribz tuis ephi polentam. ⁊ x. panes istos. ⁊ curre in castra ad fratres tuos. ⁊ x. formellas casei has deferes ad tribunũ. Et fres tuos uisitabis si recte agant. ⁊ eis quibz ordinati sunt date. Saul autẽ ⁊ illi omnes filii israel. in valle therebinti pugnabant aduersus philistheum. Surrexit itaq; dauid mane. ⁊ cõmendauit gregẽ custodi. ⁊ onustus abiit sicut ꝓcepat ei ysai. Et uenit ad locum magala. ⁊ ad exercitum qui egressus ad pugnã uociferabat erat in certamine. Uociferabat enim acies isr. ⁊ philistiim ex aduerso fuerant ꝑparati. Derelinquit ꝙ dauid uasa que attulerat sub manu custodis ad sarcinas. cucurrit ad locum certaminis. ⁊ interrogabat si oia recte agerent erga frẽs suos. Cumq; adhuc ille loqueretur eis. apparuit uir ille spurius a stirpe goliath nomine philistheus de geth. ex castris philistinoꝝ. Et loquente eo hec eadem uerba. audiuit dauid. Omnes autẽ isr uire

cum audissent uerum fugiunt a facie ei⁹ timentes eū
ualde. Et dixit unusquisquiam de illis. Num uidistis u
rum hunc qui ascendit? Ad exprobrandum enim isti ascē
dit. Verum quicūq; qui percusserit eum ditabit rex diuitiis
magnis⁊ filiam suam dabit ei⁊ domum patris eius liberam
absq; tributo in isti. Et ait dauid ad uiros qui secum sta
bant dicens. Quid dabit uiro qui percusserit philistheū hunc
⁊ tulerit opprobrium de isti? Quis enim hic philistheus
incircūcisus qui exprobrauit aciem dei uiuentis? Referebat
autē ei pplūs eundem sermonem dicens. Hec dabunt uiro
qui percusserit eum. Qđ cum audisset heliab fr̄ eius maior
loquente eo cum aliis⁊ iratus ē contra dauid⁊ ait. Quare
uenisti⁊ quare dereliquisti pauculas oues illas in deser
to? Ego noui superbiam tuam⁊ nequitiam cordis tui. Quia
ut uideres pl̄ium descendisti. Et dixit dauid. Quid feci?
Numqđ nō uerbum ē? Et declinauit paululum ab eo ad a
lium⁊ dixitq; eundem sermonem. Et respondit ei pplūs uer
bum sicut⁊ pri. Audita sunt autē uerba que locut⁹ ē da
uid⁊ annuntiata in conspectu saul. Ad quem cū fuisset
adductus⁊ locutus ē ei. Non cōtristet cor cuiusq;m in eo.
Ego seruus tuus ibo⁊ pugnabo aduersus philistheum.
Et ait saul ad dauid. Non uales resistere philistheo isti nec
pugnare aduersus eū⁊ q puer es. Vir autē uir bellator
ab adolescentia sua. Dixitq; dauid ad saul. Pascebat ser
uus tuus patris sui gregē⁊ ueniebat leo uel ursus⁊ tollebat
q; arietem de medio gregis⁊ sequebar eos⁊ percutiebam⁊ e
ruebamq; de ore eorū. Et ille consurgebant aduersum me⁊
⁊ apprehendebam mentum eorū⁊ suffocabam⁊ interfice
bamq; eos. Nam⁊ leonem⁊ ursum⁊ interfecit ego seruus
tuus⁊ erit ḡ⁊ philistheus hic incircūcisus⁊ q unū ex eis⁊
qui ausus ē maledicere exercitui dei uiuentis. Nec uada⁊
⁊ auferam opprobrium pl̄i. Et ait dauid. Dñs qui eripu
it me de ore leonis⁊ de manu ursi⁊ ipse me liberabit de ma
nu philistei huius. Dixit autē saul ad dauid. Uade⁊ dñs tecū
sit. Et induit saul dauid uestimentis suis⁊ imposuit galeam
ereā sup caput eius⁊ uestiuit eum lorica. Accinctus ergo
dauid gladio eius sup uestem suam⁊ cepit temptare si ar
matus posset incedere. Non enī habebat consuetudinē.
Dixitq; dauid ad saul. Non possum sic incedere⁊ q nō usum
habeo. Et deposuit ea. Et tulit baculum suum quē semp
habebat in manibus⁊ elegit sibi v. lumpidissimos lapides
de torrente⁊ misit in peram pastoralem q̄m habebat sec⁊
⁊ funda manu tulit⁊ processit aduersum philistheū. Ibat
autē philistheus incedens⁊ appropinquans aduersum dm̄:
⁊ armiger eius ante eum. Cumq; inspexisset philistheus et
uidisset dauid⁊ despexit eum. Erat enim adolescens rufus
⁊ pulcher aspectu. Et dixit philistheus ad dauid. Numqđ
ego canis sum qđ tu uenis ad me cū baculo? Et maledixit
philistheus dauid in dīs suis. Dixitq; ad dauid. Veni ad
me⁊ dabo carnes tuas uolatilibus celi⁊ bestiis terre. Dixit
autē dauid ad philistheum. Tu uenis ad me cū gladio⁊
hasta⁊ clypeo⁊ ego autē uenio ad te in nōie dñi exercituū
dei agminū isti⁊ quibus exprobrasti hodie⁊ dabit te dñs
in manu mea. Et percutiam te⁊ auferam caput tuū a te
⁊ dabo cadauera castrorū philistinorū hodie uolatilibus celi
⁊ bestiis terre ut sciat omnis terra q̄ ē dñs deus in isti⁊ nouit
uniuersa ecclesia hec⁊ q nō in gladio nec in hasta saluat dñs.
Ipsius enī ē bellum⁊ tradet uos in manus nras. Cum ḡ surre
xisset philistheus⁊ ueniret⁊ appropinquaret contra dauid⁊
festinauit dauid⁊ cucurrit ad pugnam ex aduerso philis
thei. Et misit manū suam in peram. tulitq; unum la
pidem⁊ funda iecit⁊ circumducens percussit philistheū
in fronte⁊ infixus ē lapis in fronte ei⁹⁊ cecidit in fa
ciem suam sup terram. Preualuitq; dauid aduersum philis
theum in funda⁊ lapide⁊ percussumq; philistheum interfecit.
Cumq; gladium nō haberet in manu dauid⁊ cucurrit⁊
stetit sup philistheum⁊ tulit gladium ei⁹⁊ eduxit de
uagina sua⁊ interfecit eum⁊ precidit q; caput eius.
Videntes autē philisthiim q̄d mortuus esset fortissimus
eorū⁊ fugerunt. Et consurgentes uiri isti⁊ uiuida uoci
ferati sunt⁊ persecuti sunt philistheos usq; dū ueniret
in uallē⁊ usq; ad portas accharon. Ceciderunt q; uulnera
ti de philisthiim in uia saaraim⁊ usq; ad geth⁊ usq; ac
charon. Et reuertentes filii isti⁊ postq̄m persecuti sunt
philistheos⁊ inuaserunt castra eorū. Assumens autē
dauid caput philistei⁊ attulit illud in hierusalē. Arma
ta ei⁹⁊ posuit in tabernaculo suo. Eo autē tempore quo u
derat saul dauid egredientem contra philistheum⁊ aut
ad abner principem militie. De qua stirpe descendit
hic adolescens abner? Viritq; abner. Viuit anima
tua rex si nouit. Et ait rex. Interroga tu cuius filius sit iste
puer. Cumq; regressus esset dauid peracto philistheo. tu
lit eum abner⁊ introduxit coram saul⁊ caput philis
thei habentem in manu. Et ait ad eum saul. De qua
progenie es o adolescens? Dixitq; dauid. filius serui tui
ysai bethlehemite ego sum. Et finem fecit cū complesset lo
qui ad saul⁊ anima ionathan conglutinata ē anime dauid.
Et dilexit eum ionathan q̄si animā suam. Tulitq; eū
saul in die illa⁊ nō concessit ei ut reuerteret in domū pa
tris sui. Fecerunt autem ionathan xviii. Vtl sui
⁊ dauid fedus. Diligebat enim eum⁊ q̄si animā suam.
Nam expoliauit se ionathas tunica qua erat uestitus
⁊ dedit eam dauid⁊ reliqua uestimenta sua usq; ad
gladium⁊ arcum suum⁊ usq; ad balteum. Egredie
batur q; dauid ad omnia quecunq; miserat eum saul⁊
⁊ prudenter se agebat. Posuitq; eum saul sup uiros
belli⁊ acceptus erat in oculis uniuersi pli⁊ magnumq; in
conspectu famulorū saul. Porro cū reuerteretur percusso phi
listheo dauid⁊ ferret caput eius in hierusalē⁊ egresse sunt mul
ieres de uniuersis urbibus isti cantantes chorosq; ducentes
in occursum saul regis in tympanis letitie⁊ in sistris⁊
personabant mulieres ludentes atq; dicebant. Percussit sa
ul mille⁊ dauid x. milia. Iratus ē autē saul nimis⁊
displicuit in oculis eius iste sermo. Dixitq;. Dederunt da
uid x. milia⁊ mihi dederunt mille. Quid ei superest nisi so
lum regnū? Non rectus ḡ oculis saul aspiciebat dauid a
die illa⁊ deinceps. Post diem autē alteram inualuit spūs
dei malus saul⁊ prophetabat in medio domus sue. Dauid
autē psallebat manu sua sicut per singulos dies. Tenebat
q; saul lanceam⁊ misit eam putans q̄d configere posset
dauid cū pariete. Et declinauit dauid a facie eius secūdo. Et
timuit dauid saul eo q̄d ēet dñs cū eo⁊ a se recessisset.
Amouit ḡ eum saul a se⁊ fecit eum tribunū sup mille
uiros⁊ egrediebat⁊ intrabat in conspectu pli. In omni
bus q; uiis suis dauid prudenter agebat⁊ dñs erat cum eo.
Videns itaq; saul q̄d prudens ēet nimis⁊ cepit cauere e
um. Omnis autem isti⁊ iuda diligebat dauid. Ipse enī
ingrediebat⁊ egrediebat ante eos. xix.
Dixit autē saul ad dauid. Ecce filia mea maior merob.
hanc dabo tibi uxorem tantūmodo esto uir fortis⁊ pug
na bella dñi. Saul autē reputabat dicens. Non sit ma
nus mea in eo⁊ sit sup eum manus philistinorū. Dixit autē
dauid ad saul. Quis ego sum aut que ē uita mea. aut cog
natio patris mei in isti ut fiam gener regis? Factum est
tempus cum deberet dari merob filia saul dauid. data ē
hadrihel molathite uxori. Dilexit autē michol filiam
saul altam dauid⁊ nuntiatum ē saul⁊ placuit ei. Di
xitq; saul. Dabo eam illi ut fiat ei in scandalum⁊ sit
sup eum manus philistinorū. Dixit ḡ saul ad dauid. In
duabus rebus gener meus eris hodie. Et mandauit saul

seruul suul. Locuumm ad dauid clam me dicentes. Ecce placet regi 7 omēs serui eius diligunt te. Fiat ergo gener regis. Et locuti sunt serui saul in aures dauid: omnia uba hec. Et ait dauid. Num parui uobis uidet generi me ee regis? Ego aute sum uir pauper 7 tenuis. Et renuntiauerunt serui saul dicentes. Huiscemodi uba locutus e dauid. Dixit aute saul. Sic loquemini ad dauid. Non hoc placuit regi sponsalia. nisi tantū. c. ppucia philistinoz: ut fiat ultio de inimicis regis. Porro saul cogitabat tradere dauid in manus philistinoz. Cumq; renuntiassent serui ei dauid uerba que dixerat saul: placuit sermo in oculis dauid ut fieret gener regis. Et post dies paucos surgēs dauid abiit in accharon cū uiris qui cū eo erant: 7 peremerunt ex philistiim ducentos uiros. 7 attulit ppucia eoz: 7 annumerauit ea regi ut eet gener ei. Dedit ergo ei saul michol filiam suam uxorem. Et uidit saul 7 intellexit: eo dns eet cum dd. Michol aute filia saul diligebat eum: 7 saul magis cepit timere dauid. Factus est saul inimicus dauid cunctis diebus. Et cepit principes philistinoz. A principio aute egressionis eoz prudentius se gerebat dauid quā omnes serui saul: 7 celebre nomen e nimis. Locutus e aute saul ad ionathan filium suum 7 ad omnes seruos suos: ut occiderent dauid. Porro ionathan filius saul diligebat ualde dauid. Et indicauit ionathan dauid dicens. Quere pater meus occidere te. Quapp obserua te queso mane: 7 manebis clam 7 abscondere. Ego autem egrediens stabo iuxta patrem meum in agro ubi cumq; fuerit: 7 ego loquar de te ad patre meum 7 quod cq uidero: nuntiabo tibi. Locutus e autem ionathan de dauid bona ad saul patrem suum: dixitq; ad eum. Ne peccet rex in seruum tuum dauid. q; non peccauit in te 7 opa eius bona sunt ualde tibi: 7 posuit animā suam in manu sua: 7 percussit philistheum 7 fecit dns salutem magnam uniuerso isrl. Vidisti 7 letatus es. cur ergo peccas in sanguine innoxio: interficere dauid q est absq; culpa? Quod cum audisset saul: placatus uoce ionathe iurauit. Vivit dns: q; si occidet. Vocauit itaq; ionathan dauid: 7 indicauit ei omnia uerba hec. Et introduxit ionathan dauid ad saul: 7 fuit ante eum sicut fuerat heri 7 nudiustertius. Motum e aute rursus bellum: 7 egressus dauid pugnabat aduersus philistheum: percussitq; eos plaga magna: 7 fugerunt a facie eius. Et factus e spūs dei malus in saul. Sedebat autem in domo sua: 7 tenebat lanceam. Porro dauid psallebat manu sua. Diluloq; e saul configere lancea dauid in pariete: 7 declinauit dauid a facie saul. Lancea aute casso uulnere plagauit e in pariete: 7 dauid fugit 7 saluatus est nocte illa. cgitauit q; saul satellites suos nocte ut domui dauid ut custodirent eum: 7 interficeret e mane. Quod cum annuntiasset dauid michol uxor sua dicens. Si saluaueris te nocte hac cras morieris: demisit eum p fenestram. Porro ille abiit 7 aufugit: atq; saluatus est. Tulit autem michol statuam 7 posuit eam super lectum 7 pellem pilosam capraru posuit ad caput eius 7 operuit eam uestimento. Misit aute saul apparitores: qui raperent dauid. Et responsum e q egrotaret. Rursumq; misit saul nuntios ut uiderent dicens. afferte eum ad me in lecto: ut occidat e. Cumq; uenissent nuntii inuenerunt e simulachrū super lectum 7 pellis caprarū ad caput eius. Dixitq; saul ad michol. Quare sic illusisti mihi 7 dimisisti inimicū meum ut fugeret? Et respondit michol ad saul. Quia ipse locutus e mihi dimitte me: alioqn interficiā te.

Dauid autem fugiens saluatus est 7 uenit ad .xx. samuhelem in ramatha 7 nuntiauit ei omnia que fecerat sibi saul. Et abierunt ipe 7 samuhel 7 morati sunt in nabaioth. Nunciatum e aute saul a dicentibus. Ecce dauid in nabaioth in ramatha. Misit q; saul lictores: ut raperent dauid. Qui cum uidissent cuneum pphaz prophetantium 7 samuhel stantem super eos. factus e etiam ipe in illis dīn: 7 pphare ceperunt etiam ipi. Qd cum nuntiatum eet saul: misit alios nuntios. Prophetauerunt aute 7 illi. Et rursum saul misit tertios nuntios: qui 7 ipi pphauerunt. Et iratus iracundia saul abiit etiam ipe in ramatha 7 uenit usq; ad cisternā magnā que e in socoth: 7 interrogauit 7 dixit. In quo loco sunt samuhel 7 dauid? Dictumq; est ei. Ecce in nabaioth sunt in ramatha. Et abiit in nabaioth in ramatha. Et factus e etiam super eum spūs dei 7 ambulabat ingrediens 7 pphabat usq; dū ueniret in nabaioth in ramatha. Et expoliauit se etiam ipe uestimentis suis 7 pphauit coram samuhel 7 cecidit nudus tota die illa 7 nocte. Unde 7 dicunt prouerbium. Num 7 saul inter pphas? Fugit autem dauid de nabaioth que e in ramatha. Venitq; locutus e coram ionatha. Quid feci? Que e iniquitas mea 7 quod peccatum meum in patrem tuum. q; querit animam meam? Quidixit ei. Absit a te. Non morieris. Non enim faciet pater meus quicquam grande uel paruum: nisi prius reuelauerit mihi. Hinc g celauit me pater meus sermonem istum? Non erit istud. Et iurauit rursum dauid. Et ille ait. Scit profecto pater tuus q inuenerim gratiam in oculis tuis 7 dicet. Ne sciat hoc ionathan: ne forte tristetur. Quinimmo uiuit dns 7 uiuit anima tua: q; uno tantum ut ita dicam gradu ego morior q dimidior. Et ait ionathas ad dauid. Quid cunq; dixerit tibi anima tua fiat tibi. Dixit aute dauid ad ionathan. Ecce kalende sunt cras 7 ego ex more sedere soleo iuxta regem ad uescendū. Dimitte g me ut abscondar in agro: usq; ad uesperam diei tertie. Et respexerit si requisierit me pater tuus: respondebis ei. Rogauit me dauid ut uret celeriter in bethlee ciuitatē suam. q; uotiue sollempnes ibi sunt uniuersis cognatibus eius. Si dixerit bene: pax erit seruo tuo. Si aute furiose tulerit: scito q completa e malitia eius. Fac g misericordiam in seruum tuū: q; fedusti mecum me famulum tuum tecum in ire fecisti. Si aute est in me aliqua iniquitas tu me interfice: 7 ad patrem tuum me introducas me. Et ait ionathas. Absit hoc a me. Si enim fieri potest ut si certo cognouero consummatam ee patris mei malitiam contra te si annuntiem tibi. Respondit q; dauid ad ionathan. Quis renuntiabit mihi si quid forte respondent tibi pater tuus dure? Et ait ionathan ad dauid. Veni 7 egrediamur in agrum. Cumq; exissent ambo in agrum: ait ionathan ad dauid. Dns dūs isrl si inuestigauero sententiam patris mei cras hoc uel perdie. 7 aliquid boni fuerit super dauid 7 non statim misero ad te. 7 notum tibi fecero: hec faciat dns ionathan 7 hec augeat. Si aute perseuerauerit pater meus malitia aduersum te: reuelabo aurē tuā. 7 dimittam te ut uadas in pace: 7 sit dns tecum sicut fuit cum patre meo. Et si uiuero: fac mecum misericordiam dei. Si aute mortuus fuero: si auferes misericordiam tuam a domo mea usq; in sempiternum. Quod si fecero: quando eradicauerit dns inimicos suos unusquisq; de terra: auferat ionathan de domo sua. 7 requirat dns de manu inimicoz dauid. Pepigit g ionathan fedus cum domo dauid: 7 requisiuit dns de manu in-

unicoꝝ dauid. Et addidit ionathan deierare dauid: eo qꝺ ꝺilygeret eum. Sicut animam eiꝰ suam: ita ꝺilygebat eum. Dixitq; ad eum ionathan. Cras kalende sunt: & requireris. Requiret enim sessio tua: sꝯ pendie. Vesperi ꝺe festinus. & ueniet in locū ubi celauit se in die qua opari licet. & sedebis iuxta lapidem cui nomen est ezel: & ego tres sagittas mittam iuxta eū. & iaciam q̄si exercens me ad signum. Mittam q̄q; & puerum dicens ei. Vade & affer mihi sagittas. Si dixero puero. ecce sagitte intra te sunt tolle eas: tu ueni ad me: q̄ pax tibi est. & nichil est mali uiuit dñs. Si autem sic fuero locutus puero. ecce sagitte ultra te sunt. uade q̄ dimisit te dñs. De uerbo autē qꝺ locuti sumus ego & tu: sit dñs inter me & te usq; in sempiternum. Absconditus est ergo dauid in agro. & uenerunt kalende: & sedit rex ad comedendū panem. Cūq; sedisset rex sup cathedram suam secūm consuetudinem que erat iuxta parietem. surrexit ionathan & sedit abner ex latere saul: uacauitq; apparuit locus dauid. & nō est locutus saul quicquam in die illa. Cogitabat enim qꝺ forte euenisset ei: ut si esset mundus nec purificatus. Cūq; illuxisset die sequenti post kalendas: rursum uacauit apparuit locus dauid. Dixitq; saul ad ionathan filiū suū. Cur si uenit filius ysai nec heri nec hodie ad uescendū? Et respondit ionathan sauli. Rogauit me obnixe ut iret in bethleem: & ait. Dimitte me: quia sacrificium est solemne ei in ciuitate. Unus de fratribus meis accersit me. Nunc ergo si inueni gratiam in oculis tuis. uadam & uidebo fratres meos. Ob hanc causam: si uenit ad mensam regis. Iratus est autē saul aduersus ionathan & dixit ei. filius mulieris uirum ultro rapientis. numqꝺ ignoro qꝺ ꝺilygis filium ysai in confusionē tuam. & in confusionem ignominie matris tue. Omnibus enim diebus quibus filius ysai uixerit sup terram. si stabilieris tu: neq; regnū tuum. Itaq; iam nūc mitte. & adduc eum ad me: q̄ filius mortis est. Respondens autē ionathan sauli patri suo: ait. Quare morietur? Quid fecit? Et arripuit saul lanceā: ut percuteret eum. Et intellexit ionathan qꝺ diffinitū esset a patre suo: ut interficeret dauid. Surrexit ergo ionathas a mensa in ira furoris: & non comedit in die kalendarum secūꝺa panem. Contristatus est enim sup dauid: eo qꝺ confudisset eum pater suus. Cumq; illuxisset mane. uenit ionathan in agrum iuxta placitum dauid: & puer paruulus cum eo. Et ait ad puerum suum. Vade & affer mihi sagittas: quas ego iacio. Cumq; puer cucurrisset: iecit aliam sagittam ultra puerum. Venit itaq; puer ad locum iaculi: qꝺ miserat ionathas. Et clamauit ionathas post tergum pueri: & ait. Ecce ibi est sagitta. porro ultra te. Clamauitq; rursum ionathas p tergū pueri dicens. festina uelociter: ne steteris. Collegit autē puer ionathe sagittas: & attulit ad dñm suum: & qꝺ egerat penitus ignorabat. Tantūmodo enim ionathas & dauid rem nouerant. Dedit q̄ ionathas arma sua puero: & dixit ei. Vade & defer in ciuitatē. Cumq; abisset puer. surrexit dauid de loco qui uergebat ad austrum: & cadens pnus in terram: adorauit tercio. Et osculantes se alterutrum: fleuerunt pariter. Dauid autē amplius. Dixit q̄ ionathas ad dauid. Vade in pace. Que cumq; iurauimus ambo in nomine dñi dicentes. dñs sit inter me & te: & inter semen meum & semen tuum usq; in sempiternum. Et surrexit & abiit. Sed & ionathas ingressus est ciuitatem.

Venit autem dauid in nobe: ad abimelech sacerdotem. Et obstupuit abimelech eo qꝺ ueniret dauid. & surrexit obuiam. & dixit ei. Quare tu solus et nullus est tecum? Ait dauid ad abimelech sacerdotem. Rex precepit mihi sermonem. & dixit. Nemo sciat rem pro qua a me missus es: & cuius tibi precepta dedi. Iam & pueros conduxi in illum & in illum locum. Nunc ergo si quid habes ad manum. ut v. panes da in manu: aut quicquid uenerit. Et respondens sacerdos dauid: ait ei. Non habeo panes laicos ad manum. sed tantum panem sanctum. Si mundi sunt pueri maxime a mulieribus: manducent. Et respondit dauid sacerdoti: & dixit ei. Equidē si de mulieribus agitur. continuum nos ab heri & nudius tertius quando egrediebamur. & fuerunt uasa puerorum sancta. Porro uia hec pollucta est: sed & ipsa hodie sanctificabitur in uasis. Dedit ergo ei sacerdos sanctificatum panem. Non enim erat ibi panis: nisi tantum panes propositionis qui sublati fuerant a facie dñi. ut ponerentur panes calidi. Erat autē ibi uir quidam de seruis saul in die illa intus in tabernaculo dñi: & nomen eius doech ydumeus. potentissimus pastor saul. Dixit autē dauid ad abimelech. Si habes hic ad manum hastam aut gladium: q̄a gladium meum & arma mea non tuli mecum. Sermo enim regis urgebat. Et dixit sacerdos. Ecce hic gladius goliath philistei: quem percussisti in ualle terebinthi. Ecce inuolutus pallio post ephod. Si istum uis tollere: tolle. Non enim est alius hic absq; eo. Et ait dauid. Non est alter huic similis. Da mihi eum. Surrexit itaq; dauid & fugit in die illa a facie saul: & uenit ad achis regem geth. Dixerunt q; ei serui achis: cum uidissent dauid. Nunqꝺ iste est dauid rex terre? Nonne huic cantabant per choros dicentes: percussit saul mille: & dauid decem milia? Posuit autem dauid sermones istos in corde suo. & timuit ualde a facie achis regis geth: & immutauit os suum coram eis. & collabebatur inter manus eorum & impingebat in ostia portę: defluebantq; saliue ei in barbam. Et ait achis ad seruos suos. Vidistis hominem insanum: Quare adduxistis eum ad me: An deficiunt nobis furiosi. qꝺ introduxistis istum ut furiret me presente? Numquid intrabit ille. Hic ne ingredietur domum meam? Abiit ergo inde dauid: & fugit in speluncam odollam. Quod cum audissent fratres eius. & omnis domus patris eius: descenderunt ad eum illuc. Et congregati sunt ad eum omnes qui erant in angustia constituti & oppressi ere alieno & amaro animo. Et factus est eorum principes. fuerunt q; cum eo fere quadringenti uiri. Et profectus est dauid inde in malpha. que est moabi: & dixit ad regem moab. Maneat oro pater meus & mater mea uobiscum: donec sciam quid faciat mihi deus. Et reliquit eos ante faciem regis moab. Manserunt q; apud eum cunctis diebus quibus dauid fuit in presidio. Dixitq; gad propheta ad dauid. Noli manere in presidio. Proficiscere: & uade in terram iuda. Et profectus dauid: uenit in saltum areth. Et audiuit saul qꝺ apparuisset dauid: & uiri qui erant cum eo. Saul autem cum maneret in gabaa. & esset in nemore qꝺ est in rama hastam manu tenens. cunctiq; serui eius circa eum starent: ait ad seruos suos qui assistebant ei. Audite me filii iemini. Numqꝺ omnibus uobis dabit filius ysai agros & uineas. & unumquemq; uestrum constituet tribunos & centuriones. quin conspiratis omnes aduersum me. & non est qui mihi reuelet. maxime cum & filius meus fedus pepigerit cum filio ysai. Non est qui uerear meam doleat ex uobis. nec qui annuntiet mihi. eo qꝺ suscitauit filius mis seruum meum aduersum me insidiantem mihi usq; hodie. Respondens autem doech ydumeus qui assistebat. & erat primus inter seruos saul. uidi inquit filium ysai in nobe. apud abimelech filium achitob: qui consuluit pro eo dñm. & escharas dedit ei. & gladium goliath philistei dedit illi. Misit ergo rex ad accersiendum abimelech filium achitob sacerdotem. & omnem domum patris eius sacerdotum qui erant in nobe: qui uenerunt uniuersi

non

xxi

ad regem. Et ait saul ad abimelech. Audi fili achitob.
Qui respondit. Presto sum dñe. Dixitq; ad eum saul. Q̄re conspirastis adūsum me tu & filius ysai. & dedisti ei panes & gladium. & consuluisti p eo dñm ut consurgeret aduersum me. insidiator usq; hodie p manens. Respondens q; abimelech regi ait. Et quis in omnib; seruis tuis sicut dauid fidelis & gener regis. & pgens ad impium tuū & glōsus in domo tua. Num hodie cepi consulere p eo domino? Absit hoc a me. Ne suspicet rex aduersus seruum suum rem huiuscemōi. in omni familia domo patris mei. Sō enim seruit seruus tuus quicq̄m sup hoc negotio. siue modicum siue grande. Dixitq; rex. Morte morieris abimelech. tu & omnis domus patris tui. Et ait rex emissariis q̄ circūstabant eum. Conuertimini & interficite sacerdotes dñi. Nam manus eorū cum dauid & scientes q̄d fugiret. & nō indicauerunt mihi. Noluerunt autem serui regis extendere manum suam in sacerdotes dñi. Et ait rex ad doech. Conuertere tu & irrue in sacerdotes dñi. Conuersusq; doech ydumeus. irruit in sacerdotes dñi. & trucidauit in die illa octoginta quinq; uiros uestitos ephod lineo. Nobe autē ciuitatem sacerdotum percussit in ore gladii uiros & mulieres. parvulos & lactantes. bouem & asinum & ouem in ore gladii. Euasit autem unus filius abimelech filii achitob. cui nomen erat abiathar fugit ad dauid. & annunciauit ei. q̄d occidisset saul sacerdotes dñi. Et ait dauid ad abiathar. Sciebam in die illa q̄d cum ibi esset doech ydumeus. procul dubio annunciaret saul. Ego sum reus omnium animarū patris tui. Mane mecum ne timeas. Si quis quesierit animam meam. quaret & animā tuam. mecū seruabis. Et annunciauerunt dauid dicentes. xxiii. Liberis.
Ecce philistim expugnant ceilā. & diripiunt areas. Consuluit g̃ dauid dñm dicens. Num uadam & percutiam philistheos istos? Et ait dñs ad dauid. Vade & percuties philistheos. & saluabis ceilā. Et dixerunt uiri qui erant cum dauid ad eum. Ecce nos hic in iudea consistentes timemus. quanto magis si ueneri mus in ceilā aduersus agmina philistinorum? Rursum g̃ dauid consuluit dñm. Qui respondens ait. Surge. uade in ceilā. Ego enim tradam philistheos in manu tua. Abiit dauid & uenit in ceilā. & pugnauit aduersus philistheos. & abegit iumenta eorū. & percussit eos plaga magna. & saluauit dauid habitatores ceile. Porro eo tempore quo fugiebat abiathar filius abimelech ad dauid in ceilā. ephod secum habens descenderat.
Nunciatum ē autē saul. q̄d uenisset dauid in ceilā. Ait saul. Tradidit eum dūs in manus meas. Conclusus q; est ingressus urbem. in qua portę & sere sunt. Et precepit saul omni populo ut ad pugnam descenderet in ceilā. & obsideret dauid & uiros eius. Q̄ cum resciisset dauid q̄ parauerit ei saul malum. dixit ad abiathar sacerdotem. Applica ephod. Et ait dauid. Dñe deus israhel audiuit famam serui tui q̄d disponat saul uenire ad ceilam. ut eūtat urbem p me. Si tradent me uiri ceile in manus eius. & si descendet saul sicut audiuit seruus tuus. Dñe deus israhel indica seruo tuo. Et ait dñs. Descendet. Dixitq; rursum dauid. Si tradent uiri ceile me & uiros qui sunt mecū in manus saul. Et dixit dñs. Tradent.
Surrexit g̃ dauid & uiri eius q̄si sexcenti. & egressi de ceila huc atq; illuc uagabantur incerti. Nuntiatumq; est saul q̄d fugisset dauid de ceila. & saluatus sit. Q̄m ob rem distulit exire. Morabatur autē dauid in deserto. in locis firmissimis. Mansitq; in monte solitudinis ziph. in monte opaco. Querebat tamē eum saul cunctis diebus. & nō tradidit eum dūs in manus eius. Et uidit dauid q̄d egressus esset saul. ut quereret animam eius. Porro dauid erat in deserto ziph. in silua. Et surrexit ionathas filius saul & abiit ad dauid in siluam. & confortauit manum eius in deo. Dixitq; ei. Ne timeas. Non enim inueniet te manus saul patris mei. Et tu regnabis super israhel. & ego ero tibi secundus. Sed & saul pater meus scit hoc. Percussit g̃ uterq; fedus coram dño. Mansit q; dauid in silua. & ionathas abiit reuersus est in domum suam. Ascenderunt autem ziphei ad saul in gabaa dicentes. Nonne ecce dauid latitat apud nos in locis turribus in colle achila. que est ad dextram deserti. Nunc ergo sicut desiderauit anima tua ut descendat. descende. Nostrum autē erit. ut tradamus eum in manus regis.
Dixitq; saul. Benedicti uos a dño. q̄ doluistis uicem meam. Abite q; & diligentius parate. & curiosius agite. & considerate locum ubi sit pes eius uel quis uiderit eum ibi. ubi dicitur. Recogitat enim de me. q̄d callide insidietur ei. Considerate & uidete omnia latibula eius in quibus abscondit. & reuertimini ad me ad rem certam. ut uadam uobiscū. Q̄d si etiam in terra se obstruxerit. perscrutabor eum in cunctis milibus iuda. At illi surgentes. abierunt in ziph ante saul. Dauid autē & uiri eius erant in deserto maon in campestribus. ad dextram ie simuth. Iuit g̃ saul & socii eius ad querendum eum. & nuntiatū est dauid. Statimq; descendit ad petrā. & habitabat in deserto maon. Q̄ cum audisset saul persecutus est dauid in deserto maon. Et ibat saul ad latus montis ex parte una. dauid autē & uiri eius erant in latere montis ex parte altera. Porro dauid festinabat se posse euadere a facie saul. Instabatq; saul & uiri eius in modum coronę cingebant dauid & uiros eius. ut caperent eum. Et nuntius uenit ad saul dicens. Festina & ueni. q̄m irruerunt se philistiim super terram. Reuertitur est g̃ saul de persequi dauid. & perrexit in occursum philistinorum. Propter hoc uocauerunt locum illum petram diuisionis. Ascendit g̃ dauid inde. & habitauit in locis turribus engaddi. Cumq; reuertisset saul postq̄m persecutus est philistheos. nuntiauerunt ei dicentes. Ecce dauid in deserto est engaddi. Assumens g̃ saul tria milia electorum uirorum ex omni israhel. perrexit ad inuestigandū dauid & uiros eius. etiam super abruptissimas petras que solis habitatoribus pue sunt.
Et uenit ad caulas ouium. que se offerebant uianti. & erat ibi spelunca. q̄m ingressus est saul ut purgaret uentrem. Porro dauid & uiri eius in interiore parte speluncę latebant. Et dixerunt serui dauid ad eum. Ecce dies. de qua locutus est dñs ad te. ego tradam tibi inimicum tuum. ut facias ei sicut placuerit in oculis tuis. Surrexit g̃ dauid & precidit oram clamidis saul silenter. Post hec percussit dauid cor suum. eo q̄d abscidisset oram clamidis saul. Dixitq; ad uiros suos. Propitius sit mihi dñs. ne faciam hanc rem dño meo xp̄o dñi. ut mittam manum meā in eum. q̄ xp̄s dñi est. Quiescat dñs q̄ dñs percusserit eum aut dies ei uenerit ut moriatur. aut descendens in prelium pereat. propitius sit mihi dñs ut ne mittam manū meam in xp̄m dñi. Et conuulsit dauid uiros suos sermonibus. & nō permisit eos ut consurgerent in saul. Porro saul exurgens de spelunca. pergebat cepto itinere. Surrexit autē & dauid post eum. Et egressus de spelunca. clamauit post tergum saul dicens. Dñe mi rex. Et respexit saul post se. Inclinauit se dauid pronus in terram & adorauit. Dixitq; ad saul. Quare audis uerba hominum loquentium. dauid querit malum aduersum te. Ecce hodie uiderunt oculi tui. q̄d tradiderit te dñs in manu mea in spelunca. Et cogitauit ut occiderem te. sed pepercit tibi oculus meus. Dixi enim. Non extendam manum me

xxiii
xxiiii

am in dño meo: q̄ xp̄e dñs̄ ē. Quis potē pat̄ mi inde:
7 cognosce oram clamidis tue in manu mea: q̄m cum
pciderem fimbriā clamidis tue. nolui extendere
manum meam in te. dūmaduerte 7 inde. q̄m nō est
in manu mea malum neq; iniquitas: neq; peccau
in te. Tu autem insidiaris anime mee: ut auferas eā.
Judicet dñs inter me 7 te: 7 uindicet me dñs ex te. Manus
autem mea nō sit in te. sicut in pribo antiquo dic̄. Ab im
pio egredietur impietas. Manus mea nō sit in te. Quem
persequeris rex isr̄l quem persequeris? Canem mortuum se
queris: 7 pulicem unum. Sit dñs iudex: 7 iudicet inter
me 7 te: 7 videat 7 iudicet causam meam. 7 eruat me
de manu tua. Cum aut̄ complesset dauid loquens ser
mones hos ad saul: dixit saul. Numquid uox hec
tua ē fili mi dauid? Et leuauit saul uocem suam 7 flenit.
Dixitq; ad dauid. Justior tu es q̄m ego. Tu enim tribui
sti mihi bona: ego autem reddidi tibi mala. Et tu indica
sti mihi hodie que fecerim mihi bona: q̄m tradidisti me dñs in
manu tua 7 nō occideris me. Quis enim cum inuenerit
inimicum suum dimittet eum in via bona? Sed dñs
reddat ē mercedem hanc: pro eo q̄d hodie operatus es
in me. Et nūc ecce ego scio q̄d certissime regnaturus sis: 7 ha
bituras in manu tua regnum isr̄l: iura mihi in dño ne
deleas semen meum p̄ me: neq; auferas nomen meum
de domo pat̄is mei. Et iurauit dauid saulī. Abiit q̄ sa
ul in domum suam: 7 dauid 7 uiri ei ascenderunt ad tu
tiora loci. Mortuus est autem samuhel: 7 congregat
ē uniuersus isr̄l 7 planxerunt eum: 7 sepelierunt in
domo sua in ramatha. Consurgens inde dauid: descendit
in desertum pharan. Erat autem uir quidam in
solitudine maon: 7 possessio ei in carmelo: 7 homo is
le magnus nimis. Eratq; ei ouis tria milia: 7 mil
le capre. Et accidit ut tonderet̄ grex eius in carmelo.
Nomen autē uiri illius erat nabal: 7 nomen uxoris
eius abigail. Eratq; illa mulier prudentissima 7 spe
ciosa. Porro uir eius durus 7 pessimus 7 malignus fuit.
autem de genere caleb. Cum q̄ audisset dauid in deser
to q̄d tonderet nabal gregem suum: misit decem iu
uenes 7 dixit eis. Ascendite in carmelum 7 uenietis ad
nabal 7 salutabitis eum ex nomine meo pacifice: 7 di
cetis. Sit fratribus meis 7 tibi pax 7 domui tue: 7 omnib⁹
quecunq; habes sit pax. Ex multis audiui q̄d tondeant pastores
tui 7 omnia. audiui q̄d tonderent pastores tui ouesq; qui
erant nobiscum in deserto. Nunq̄m eis molestus fuimus:
nec aliquid defuit eis quicq̄m de grege omni tempore quo
fuerunt nobiscū in carmelo. Interroga pueros tuos 7
indicabunt ti. Inue q̄ inuenerint pueri tui gratiam in
oculis tuis. In die enim bona uenimus ad te. Quicunq;
inuenerit manus tua da seruis tuis 7 filio tuo dauid.
Cumq; uenissent pueri dauid: locuti sunt ad nabal oīa
uerba hec ex nomine dauid: 7 siluerunt. Respondens
autem nabal pueris dauid: ait. Quis ē dauid 7 quis
filius yse? Hodie inuenerunt serui qui fugiunt do
minos suos. Tollam q̄ panes meos 7 aquas meas 7 car
nes pecoris que occidi tondentibus meis 7 dabo uiris quos
nescio unde sint? Regressi sunt itaq; pueri dauid: p uia
am suam. Et reuersi uenerunt 7 nunciauerunt ei omnia
uerba que dixerat nabal. Tunc dauid ait uiris suis. ac
cingatur unusquisq; gladio suo. Et accincti sunt sin
guli gladio suo. Accinctus q̄ 7 dauid ense suo. Et secu
ti sunt dauid: q̄si quadringenti uiri. Porro ducenti re
manserunt ad sarcinas. Abigail autem uxor nabal:
nunciauit unus de pueris dicens. Ecce misit dauid
nuncios de deserto ut benedicerent dño nro: 7 aduersa
tus ē eos. Homines isti bonis sunt fuerunt nobis 7 nō

molesti. Nec quicq̄m aliquando omni tempore quo fu
imus conuersati cum eis in deserto. Pro muro erant
nobis tam in die q̄m in nocte: omnibus diebus quibus pau
imus apud ipsos gregesq;. Quamobrem considera 7 cogita
quid facias: q̄m completa ē malitia aduersus dominum tu
um: 7 aduersus domum tuam. Et ipse filius ē belial: ita
ut nemo ei possit loqui. Festinauit igit̄ abigail: 7 tulit
ducentos panes: 7 duos utres uini: 7 quinq; arietes coctos
7 quinq; sata polente: 7 centum ligaturas uue passe: 7
ducentas massas carthaginum: 7 imposuit super asinos: dixitq;
pueris suis. Precedite me. Ecce ego post tergum sequar uos.
Viro autem suo nabal: nō indicauit. Cum q̄ ascenderet a
simum: 7 descenderet ad uallem montis. dauid 7 uiri ei
descendebant in occursum ei. Quibus illa occurrit. Et aut
dauid. Vere frustra seruaui omnia que huius erant in de
serto: 7 nihil prorsus quicq̄m de cunctis que ad eum pertinebant.
7 reddidit mihi malum pro bono. Hec faciat deus inimicis
dauid 7 hec addat si relictus uero de omnibus que ad eum per
nent usq; ad mane mingentem ad parietem. Cum aut̄
uidisset abigail dauid: festinauit 7 descendit de asino 7
prostrata est coram dauid super faciem suam 7 adorauit super ter
ram. 7 cecidit ad pedes eius: 7 dixit. In me sit dñe mi hec iniq
tas. Loquat̄ obsecro ancilla tua in auribus tuis: 7 audi
uba famule tue. Ne ponat dñs meus rex cor suum super
uirum istum uniquum nabal: q̄ secūm nomen suum
stultus ē: 7 ē stultitia cum eo. Ego autem ancilla tua non
uidi pueros tuos dñe mi: quos misisti. Viuit q̄ dñe mi:
uitque dñs 7 uiuit anima tua: qui prohibuit te ne uenires
in sanguinem: 7 saluauit manum tuam t̄. Et nunc fiant
sicut nabal inimici tui: 7 qui querunt dño meo malum.
Quapropter suscipe benedictionem hanc q̄m attulit ancilla
tua tibi dño meo: et da pueris qui secuntur te dñm me
um: aufer iniquitatem famule tue. faciens enim faciet
dñs t̄ dño meo domum fidelem: q̄ pugnat dñi dñe mi tui p̄
liares. Malitia q̄ nō inueniat̄ in te: omnibus diebus uite tu
e. Si enim surrexerit aliquis homo persequens te 7 querens
animam tuam. erit anima dñi mei custodita quasi in
fasciculo uiuentium ap̄ dñm dñm tuum. Porro anima
inimicorum tuorum rotabit̄: q̄si in impetu 7 circulo funde.
Cum q̄ fecerit t̄ dñs dño meo omnia que locutus ē bona
de te: 7 constituerit te ducem super israēl. si erit t̄ hoc in
singultum: 7 in scrupulum cordis dño meo. q̄d effuderis
sanguinem innoxium. aut ipse te ultus fueris. Et cum
bñ fecerit dñs dño meo. recordaberis ancille tue: 7 tu fa
ciens dauid ad abigail. Vade in pace in domum tuam. Ecce audiui uocem tuam: 7 ho
noraui faciem tuam. Venit aut̄ abigail ad nabal: 7
ecce erat ei convivium in domo ei⁹ q̄si convivium regis.
7 cor nabal iocundū. Erat enim ebrius nimis. Et nō in
dicauit ei uerbum pusillum aut grande: usq; in mane.
Diluculo autem facto digressus uinum nabal: indica
uit ei uxor sua uerba hec. 7 emortuum ē cor eius intra
pectus eius: 7 hōs ē q̄si lapis. Cumq; pertransissent decem dies: p
cussit dñs nabal: 7 mortuus est. Qd̄ cum audisset dā
mortuum nabal: ait. Benedictus dñs qui iudicauit
causam obprobrii mei de manu nabal. 7 seruum suum
custodiuit a malo: 7 malitiam nabal reddidit dñs in

xxv.

xxvi.

1 C xxb.

capud eā. Dixit q̄ dauid ↄ locut̄ est ad abigail: ut sume
ret eam ꝯ in uxorem. Et uenerunt pueri dauid ad abi
gail in carmelum: ↄ locuti sunt ad eam dicentes. Dauid
misit nos ad te: ut accipiat te tibi in uxorē. Que cons̄ur
gens adorauit pnā in tram: ↄ ait. Ecce famula tua sit in
ancillam: ut lauet pedes seruor dñi mei. Et festinauit
ↄ surrexit abigail: ↄ ascendit sup asinum: ↄ quinq; puelle
rum cum ea pedisseque: ↄ secuta ē nuncios dauid: ↄ fā est
illi uxor. Sed ↄ achinoem accepit dauid de iezrahel: ↄ fuit
utraq; uxor ei. Saul autem dedit michol filiam suam uxo
rem dauid alio uiro falti filio lais. qui erat de gallim. Et ue
nerunt zyphei ad saul in gabaa dicentes. Ecce dauid abscon
ditus ē in colle achile: que est ex aduſo solitudinis in ua. Et
surrexit saul ↄ descendit in desertum zyph: ↄ ta milia uiror
de electis isr̄l: ut quereret dauid in deserto zyph. Et castra
metatus ē saul in gabaa achile: que erat ex aduſo solitudi
nis in ua. Dauid aut̄ habitabat in deserto. Videns autem
q̄ uenisset saul post se in desertum: misit explorator̄es: didi
cit certissime q̄ uenisset. Et surrexit dauid clam ↄ uenit
ad locum: ubi erat saul. Cumq; uidisset locum in q̄ dormie
bat saul: ↄ abner filius ner pncipis militie ei. saulem dormi
entem in tentorio: ↄ reliquum uulgꝰ p circuitū ei. ait dauid
ad abimelech hetheum: ↄ abisai filium sarue sōrem ioab di
cens. Quis descendet mecū ad saul in castra. Dixitq; abisai.
Ego descendam tecum. Uenerunt ergo dauid ↄ abisai ad pplm
nocte: ↄ inuenerunt saul iacentē ↄ dormientē in tentorio ↄ
hastam fixam in tram ad capud ei. abner aut̄ ↄ pplm dormi
entes in circuitu ei. Dixitq; abisai ad dauid. Concluſit ho
die ds inimicū tuum in manū tuas. Nunc ergo p̄cutiam eum
lancea in tra semel: ↄ secundo non feriā. Et dixit dauid ad abisai.
Ne interfician eum. Quis enim extendet manum suam in
xp̄m dñi: ↄ innocens erit. Et dixit dauid. Uiuit dñs q̄ ni
si dñs p̄cusserit eum aut dies mortis eius uenit ut moriat̄: aut
in pliū descendens pugnet: ppicꝰ sit dñs ne extendam ma
num meam in xp̄m dñi. Nunc ergo tolle hastam que ē ad capud
ei. ↄ scyphum aque: ↄ abeamus. Tulit ergo dauid hastam ↄ scy
phum aque qui erat ad capud saul: ↄ abierunt. ↄ ñ erat q̄s
q̄m qui uideret ↄ intelligeret ↄ euigilaret: sz omnes dormiebāt.
q̄ sopor dñi inruerat sup eos. Cumq; transisset dauid ex ad
uerso ↄ stetisset ex aduſo in uertice montis delonge: ↄ erat ḡnde
interuallum inter eos: clamauit dauid ad pplm ↄ ad abner fili
um ner dicens. Nonne respondebis abner. Et respondens
abner: ait. Quis es tu qui clamas: ↄ inquietas regem. Et ait
dauid ad abner. Numq̄d ni ut tu es. ↄ quis alius similis tui in
isr̄l. Quare ergo ñ custodisti dñm tuum regem. Ingressus est
enim unus de turba ut interficeret regem dñm tuum. Non
ē hoc bonum q̄d fecisti. Uiuit dñs q̄ filii mortis estis uos: qui
ñ custodistis dñm uīm xp̄m dñi. Nunc ergo uide ubi sit hasta regis
ↄ scyphus aque qui erat ad capud ei. Cognouit aut̄ saul uo
cem dauid: ↄ dixit. Num uox tua hec ē fili mi dauid. Et ait
dauid. Uox mea dñe mi rex. Et ait. Quā ob eam dñs meꝰ rex
persequit̄ seruum suum. Quid feci aut q̄d ē in manu mea ma
lum. Nunc ergo audi oro dñe mi rex uba serui tui. Si dñs in
citat te aduſum me: odoret̄ sacrificium. Si aut̄ filii homi
num maledicti sunt in conspectu dñi qui eiecerunt me ho
die ut ne habitem in hereditate dñi dicentes. uade serui dis
alienis. Et nunc ne effundat̄ sanguis meus in tra coram
dño q̄ egressus ē rex isr̄l ut querat pulicem unū. sicut p
sequit̄ perdix in montibus. Et ait saul. Peccaui fili mi dauid
reuertere. nequaq̄m enim ultra malē tibi faciam: eo q̄d pre
ciosa fuit anima mea in oculis tuis hodie. Apparet q̄d stulte
egerim: ↄ ignorauerim multa nimis. Et ait dauid. Ecce
hasta regis: transeat unus de pueris regis ↄ tollat eam.
Dñs autē retribuat unicuiq; secūm iusticiam suam: ↄ fidē.
Tradidit enim te dñs hodie in manu mea: ↄ nolui leuare

manum meam in xp̄m dñi. Et sicut magnificata est
anima tua hodie in oculis meis: sic magnificet̄ anima
mea in oculis dñi: ↄ liberet me de oni angustia. Ait ergo sa
ul ad dauid. Benedictus tu fili mi dauid: ↄ quidē faciens faciēs.
ↄ potens potes. Abiit aut̄ dauid in uiam suam: ↄ saul reuer
sus est in locum suum.

xxvii.

Dixit aut dauid in corde suo. Aliqn inueniam una die in ma
nus saul. Nonne melius ē ut fugiam ↄ saluer in tram
philistinoꝝ. ut desperet saul ulterius me querere in cunctis fi
nibus isr̄l: fugiam ergo manus eius. Et surrexit dauid. ↄ abiit ipe
ↄ sexcenti uiri cū eo. ad achis filium maoch regem geth: ↄ habi
tauit dauid cū achis in geth. ipe ↄ uiri eius ↄ dom̄ ei. dauid ↄ
due uxores eius. achinoem iezrahelitis. ↄ abigail uxor nabal
carmelus. Et nuntiatum ē saul q̄d fugisset dauid in geth:
ↄ ñ addidit ultra querere eum. Dixit aut̄ dauid ad achis.
Si inueni gram in oculis tuis: detur mihi locus in una urbium
regionis huius. ut habitem ibi. Cur enim manet seruus
tuus in ciuitate regis tecum. Dedit ergo ei achis in die
illa sicelech. Propt̄ q̄m ciuitas tra ē sicelech regum iuda.
usq; in diem hanc. Fuit aut̄ numer̄ dierum quibus ha
bitauit dauid in regione philistinoꝝ quatuor mensium.
Et ascendit dauid ↄ uiri eius. ↄ agebant pdas de gessuri.
ↄ de gethri. ↄ de amalechitis. Hi enim pagi habitabant
ē in tra antiquit̄. euntibus sur usq; ad tram egypti. Ve
pcutiebat dauid omnem tram: nec relinquebat uiuentem
uirum ↄ mulierem: tollensq; oues ↄ boues. ↄ asinos et
camelos ↄ uestes. reuertebat̄ ↄ ueniebat ad achis. Uicebat
aut̄ ei achis. In quem irruistis hodie. Respondebatq; da
uid. Contra meridiem iude. ↄ contra meridiem iherameel ↄ
contra meridiem cini. Uirum ↄ mulierem ñ uiuificabat
dauid: nec adducebat in geth dicens. ne forte loquant̄ aduer
sum nos. hec fecit dauid. Et hec erat dispositio illi omnibus
diebus quibus habitauit in regione philistinoꝝ. Credidit ergo da
uid achis dicens. Multa mala operatus ē cū pplo suo israel.
erit in seruum sempiternum. factum ē autem in diebus illis. cū
congregarent philistiim agminа sua: ut pugnarent ad bellū
contra isr̄l. Dixitq; achis ad dauid. Scies nunc secum q̄ mecū
egredieris in castris tu ↄ uiri tui. Dixitq; dauid ad achis. Ide
scies quę facturus ē seruus tuus. Et ait achis ad dauid. Et
ego custodem capitis mei ponam te cunctis diebus. Samuhel
aut̄ mortuus ē. planxitq; eum omnis isr̄l. ↄ sepelierunt eū
in ramatha urbe sua ↄ saul abstulit magos ↄ ariolos de ter
ra ↄ interfecit eos qui pythonem in uentre habebant. Congre
gatiq; sunt philistiim ↄ uenerunt ↄ castra metati sunt in
sunā. Congregauit autem ↄ saul uniuersum isr̄l. ↄ uenit in
gelboe. Et uidit saul castra philistinoꝝ ↄ timuit ↄ expa
uit cor ei uehemē. consuluitq; dñm ↄ ñ respondit ei neq; p
somnia neq; per sacerdotes ↄ neq; per prophas. Dixitq; saul seruis
suis. Querite mihi mulierem habentem pythonem. ut ua
dam ad eam ↄ sciscitabor per illam. Et dixerunt serui ei ad
eum. Est mulier hns pythonem in endor. Mutauit ergo ha
bitum suum: uestimentisq; aliis uestitus. abiit ipe ↄ duo
uiri cū eo. Uenerunt̄q; ad mulierem nocte: ↄ ait. Diuina
mihi in pythone ↄ sciscita mihi quem dixero tibi. Et ait mulier
ad eum. Ecce tu nosti q̄nta fecerit saul: ↄ q̄m eraserit magos
ↄ ariolos de tra. Quare ergo insidiaris animę mee ut occidar.
Et iurauit ei saul in dño dicens. Uiuit dñs q̄ ñ eueniet tibi
quicq̄m mali: per hanc rem. Dixitq; ei mulier. Quem sciscita
bor tibi. Qui ait. Samuhelem suscita mihi. Cum autē uidisset
mulier samuhelem: exclamauit uoce magna: ↄ dixit ad sa
ul. Quare imposuisti mihi: tu es enim saul. Dixitq; ei rex.
Noli timere. Quid uidisti. Et ait mulier ad saul. Deos
uidi ascendentes de tra. Dixitq; ei. Qualis ē forma ei. Que
ait. Uir senex ascendit: ipe amictus ē pallio. Intellexit
saul q̄d samuhel esset. ↄ inclinauit se sup faciem suam in tra

C. xxbij.

C. xxbiij.

⁊ adorauit. Dixit autē samuhel ad saul. Quare me/
tasti me ut suscitarer? Et ait saul. Coarctor nimis. Si
quidē philisthiim pugnant aduersum me. ⁊ dñs recessit
a me. ⁊ exaudire me noluit. neq; in manu pphaū neq;
p somnia. Vocaui g te ut ostenderes mihi quid faciam. Et
ait samuhel. Quid interrogas me cum dñs recesserit a te.
⁊ transierit ad emulum tuum. Fecit dñs ⁊ sicut locutus
est in manu mea. ⁊ scidit regnum de manu tua. ⁊ dabit
illud proximo tuo dauid. eo quod non obedieris voci dñi. neq; fecisti
iram furoris eius in amalech. Idcirco hoc patrauit tibi
dñs hodie. ⁊ dabit etiam dñs israhel tecū in manū philisthiim.
Cras autem tu ⁊ filii tui mecum eritis. ⁊ castra israhel tradet
dñs in manus philisthiim. Statimq; saul cecidit porrectus
in terram. expauerat enim uba samuhelis. ⁊ robur nō erat in
eo. eo quod non comedisset panem tota die illa.

Ingressa est itaq; mulier ad saul. conturbatus eni erat ani/
mus eius. ⁊ dixit ad eum. Ecce obediuit ancilla tua uoci tue. ⁊ po/
sui animam meam in manu mea. ⁊ audiui sermones tuos
quos locutus es ad me. Nunc ergo audi ⁊ tu uocem ancille tue.
⁊ ponam coram te buccellam panis. et comedens confor/
tes. ut possis iter agere. Qui renuit ⁊ ait. Non comedam.
Coegerunt autē eum seruus suus ⁊ mulier. ⁊ tandem audi/
ta uoce eorū. surrexit de terra. ⁊ sedit super lectum. Mulier
autem illa habebat uitulum pascualem in domo. festi/
nauit ⁊ occidit eum. tollensq; farinam misceuit eam.
coxit azima. ⁊ posuit ante saul. ⁊ ante seruos eius. Qui cū
comedissent. surrexerunt ⁊ ambulauerūt p totā noctē illā.

Congregata sunt ergo philistinorum uniuersa agmina
in afech. Israhel ⁊ ipse castra metatus est iuxta fontē q̄ erat
in iezrahel. Et satrapę quidē philistinorum incedebant in
centuriis ⁊ in milibus. Dauid autē ⁊ uiri eius erant in nouis/
simo agmine cum achis. Dixeruntq; principes philistino/
rum ad achis. Quid sibi uolunt hebrei isti. Et ait achis
ad principes philistinorum. Nunquid ignoratis dauid qui fuit
seruus saul regis israhel. ⁊ est apud me multis diebus ut annus.
Et si inuenio in eo quicquam ex die qua defluxit ad me usq;
ad diem hanc. Irati sunt autē aduersus eum principes philis/
thinorum ⁊ dixerunt. Reuertatur uir. ⁊ sedeat in loco suo ubi
constituisti eum. ⁊ ne descendat nobiscū in prelium. ne fiat
nobis aduersarius cum pugnare ceperint. Quō enim aliter placa/
re poterit dñm suum nisi in capitibus nrōrum. Nonne ē iste
dauid cui cantabant in choris dicentes. percussit saul in
milibus suis. ⁊ dauid in decem milibus suis. Vocauit g a/
chis dauid. ⁊ ait ei. Viuit dñs quia rectus es tu ⁊ bonus in
conspectu meo. ⁊ egressus tuus ⁊ introitus tuus mecū ē in
castris. ⁊ si inuenio in te quicquam mali ex die q̄ uenisti ad
me usq; ad diem hanc. Iratus tamen satrapis nō places. Reuertere g ⁊
uade in pace. ⁊ ne offendas oculos satrapārum philistinorum.
Dixitq; dauid ad achis. Quid enim feci. ⁊ quid inuenisti in
me seruo tuo a die qua fui in conspectu tuo usq; ad die
hanc. ut nō ueniam ⁊ pugnem contra inimicos dñi mei
regis. Respondens autē achis locutus ē ad dauid. Scio
quia bonus es tu in oculis meis sicut angelus dei. Verumtamen
principes philistinorum dixerunt. Nō ascendet nobiscū in prelium. Igit
consurge mane tu ⁊ serui dñi tui. qui uenerunt tecū.
⁊ cum de nocte surrexeritis. ⁊ cepit diluculascere. pgite. Sur/
rexit itaq; dauid de nocte ipse ⁊ uiri ei ut pficiscerentur
mane. ⁊ reuerterentur ad terram philistinorum. Philistiim aū
ascenderunt in iezrahel. Cumq; uenisset dauid ⁊ uiri ei
in sicelech die tertia. amalechite irruerant ex par/
te australi in sicelech. ⁊ percusserant sicelech. ⁊ succende/
rant eam igni. ⁊ captiuas duxerant mulieres ex ea. ⁊
a minimo usq; ad magnū nō interfecerant quenquam.
sed secum duxerant. ⁊ pergebant itinere suo. Cum g uenis/
set dauid ⁊ uiri ei ad ciuitatem ⁊ inuenissent eam suc/
censam igni. ⁊ uxores suas ⁊ filios suos ⁊ filias ductas ee
captiuas. leuauerunt dauid ⁊ pplūs qui erat cū eo uocem su/
as ⁊ planxerunt donec deficerent in eis lacrime. Siquidem
⁊ due uxores dauid captiue ducte fuerant achinoem iezra/
helitis ⁊ abigail uxor nabal carmeli. ⁊ contristatus ē dauid
ualde. uolebat enim eum pplūs lapidare. q̄ amarus erat a/
nima uniuscuiusq; uiri super filios suos ⁊ filias. Confortatus ē
autem dauid in dño dō suo ⁊ ait. ad abiathar sacerdotem
filium abimelech. Applica ad me ephod. Et applicuit abiatar
ephod ad dauid. Et consuluit dauid dñm dicens. Persequar
an non latruncul hos. ⁊ comprehendam eos. Dixitq; ei dñs
mus. Persequere. absq; dubio enim comprehendes eos. ⁊ ex
tuendo predam. Abiit g dauid ⁊ sexcenti uiri qui erant cū
eo. ⁊ uenerunt usq; ad torrentē besor. ⁊ hi qui residui
substiterunt. Persecutus ē autē dauid ipse ⁊ quadringenti uiri.
substiterant enim ducenti. qui lassi transire nō poterant
torrentem besor. Et inuenerunt uirum egyptiū in agro.
⁊ adduxerunt eum ad dauid. Dederuntq; ei panem ut
comederet ⁊ biberet aquam. ⁊ fragmen masse caricarū.
⁊ duas ligaturas uue passe. Qui cū comedisset redijt spūs
ei. refocillatus ē. nō enim comederat panem neq; bibe/
rat aquam tribus diebus ⁊ tribus noctibus. Dixit itaq; ei dā.
Cuius es tu. ut unde. ⁊ q̄ pgis. Qui ait. Puer egyptius ego
sum. seruus uiri amalechite. dereliquit autē me dñs
meus. q̄ egrotare cepi nudiustertius. Siquidē nos erupti/
ones fecimus ad australem partem cerethi. ⁊ contra iudam. ⁊ ad meri/
diem caleb. ⁊ sicelech succendimus igni. Dixitq; ei dauid.
Potes me ducere ad cuneum istum. Qui ait. Iura mihi
per dñm q̄ nō occidas me. ⁊ nō tradas me in manus dñi mei. ⁊
ducam te ad cuneos istos. Et iurauit ei dā. Qui cū
duxisset eum. ecce illi discumbebant super faciem uni/
uerse terre. comedentes ⁊ bibentes. ⁊ q̄si festum celebran/
tes diem. p cuncta spolia ⁊ spolia que ceperant de terra phili/
stiim. ⁊ de terra iuda. Et percussit eos dauid a uespera us/
q; ad uesperam alterius diei. ⁊ nō euasit ex eis quisquam. nisi
quadringenti uiri adolescentes qui ascenderant came/
los ⁊ fugerunt. Eruit g dauid omnia que tulerant amalechite. ⁊ duas uxores eius eruit. nec
defuit quicquam a paruo usq; ad magnum. tam de filiis
quam de filiabus ⁊ de spoliis. ⁊ quecunq; rapuerant oīa
reduxit dauid. ⁊ tulit unuersos greges ⁊ armenta. ⁊
minauit ante faciem suam. Dixeruntq;. Hec ē pda da/
uid. Venit autē dauid ad ducentos uiros. qui lassi sub
stiterant. nec sequi potuerant dauid. ⁊ sedere eos iusse/
rat in torrentem besor. qui egressi sunt obuiam dauid.
⁊ pplō qui erat cū eo. Accedens autem dauid ad pplm. sa/
lutauit eos pacifice. Respondensq; unus uir pessimus ⁊ in
iquus de uiris q̄ uenerant cū dauid dixit. Quia nō uene/
runt nobiscū nō dabimus eis quicquam de pda quā eripui.
si; suffituat uniuscuiusq; uxor sua. ⁊ filii. quos cū acceperint re/
cedant. Dixit autē dauid. Non sic fratres mei de
his que tradidit dñs nobis. ⁊ custodiuit nos. ⁊ dedit la/
trunculos qui erupuit aduersum nos in manū nrām. nec
audiet uos quisquam super sermone hoc. Equa enim pars e/
rit descendentis ad prelium ⁊ remanentis ad sarcinas. ⁊ si/
mul divident. Et firmū ē ex illa die ⁊ deinceps constitu/
tū ⁊ pfinitū. ⁊ q̄si lex in israhel usq; ad diem hanc. Venit
g dauid in sicelech. ⁊ misit dona de pda senioribus iuda
proximis suis dicens. Accipite benedictionem de pda hosti
um dñi. his qui erant in bethel. ⁊ qui in ramoth ad
meridiem. ⁊ qui in iether. ⁊ qui in aroer. ⁊ qui in sepha
moth. ⁊ qui in esthamo. ⁊ qui in rachal. ⁊ qui in urbibus
hierameli. ⁊ qui in urbibus cinei. ⁊ qui in arama. ⁊ qui
in lacuasan. ⁊ qui in athac. ⁊ qui in hebron. ⁊ reliquis
qui erant in his locis in quibus demorati fuerant dauid
⁊ uiri ei.

·C· xxix·

xxxx·

·C· xxx·

Philistiim autē pugnabant adūlum isrl. ⁊ fugerunt
filii isrl ante faciem philistiim ⁊ ceciderunt uulnerati
in monte gelboe. ꝛruerunt̄q philistiim in saul ⁊ in fi
lios eius. ⁊ peremerunt ionathan ⁊ abinadab ⁊ melchisue fi
lios saul. ⁊ totum̄q pondus pugne uersum est in saul. ⁊ consecu
ti sunt eum uiri sagittarii ⁊ uulnerati est ualidissime a sa
gittariis. Dixitq; saul ad armigerum suum. Evagina
gladium tuum ⁊ percute me. ne forte ueniant incircumci
si ⁊ interficiant me illudentes mihi. Et noluit armiger eius.
fuerat enim nimio timore perterritus. Arripuit itaq; saul gladi
um ⁊ ruit sup eum. Qđ cum uidisset armiger eius quia
cet qđ mortuus esset saul. ruit etiam ipse sup gladium suū
⁊ mortuus est cū eo. Mortui sūt igit saul ⁊ tres filii eius ⁊ armi
ger eius ⁊ uniuersi uiri eius in die illa pariter. Videntes autē ci
ues qui erant trans uallem ⁊ trans iordanem qđ fugissent
uiri israhel ⁊ qđ mortui essent saul ⁊ filii eius. reliquerunt ciui
tates suas ⁊ fugerunt. uenerunt̄q philistiim ⁊ habitaue
runt ibi. Facta autem die altera uenerunt philistiim ut
expoliarent occisos. ⁊ inuenerunt saul ⁊ tres filios eius
iacentes in monte gelboe. ⁊ præciderunt capud saul. ⁊ expo
liauerunt eum armis. ⁊ miserunt in terram philistinorū
per circuitū. ut annuntiarent in templo idolorū ⁊ populis. ⁊
posuerunt arma eius in templo astaroth. corpꝰ uero eius suspen
derunt in muro bethsan. Qđ cum audissent habitatores
iabes galaad quęcūq; fecerant philistiim saul. surrexerunt
omnes uiri fortissimi. ⁊ ambulauerunt tota nocte. ⁊ tule
runt cadauer saul. ⁊ cadauera filiorū eius de muro bethsan.
uenerunt q; iabes. ⁊ combusserunt ea ibi. ⁊ tulerunt os
sa eorū. ⁊ sepelierunt in nemore iabes. ⁊ ieiunauerunt vii.
diebus. Explicit samuel liber primus. Incipit capitulare secundi.

David occidit uirum q̄ nuntiauerat mortē saul. ⁊ planxit ue i.
David unxit ⁊ regnat. ⁊ a domo ii. ꝯ heliter.
hiebosech infestat. ⁊ iuda robustiores exercet ingabaon ⁊ abner
Domus filiorum dat ex diuisi uiroubus iii. ꝯ peculit asahelē.
⁊ abner occidit a ioab. planxitq; eum dat. iiii.
Mephibosech filius ionathe inuenit. occidit hiebosech. pu
nitur homicide. dat trio unguit. recept ab omni pl̄s. v.
Iram rex tyri lignū ⁊ artifices mittit dat. qđ filios receperit in
hierlm. ⁊ qm̄ peculerit philistiim. ⁊ archam adduxerit. ⁊ sal
tans coram ea increpat sit ab uxore sua michol. vi
David de templo construendo deliberat. ⁊ audit qđ a salo
mone edificabit. ⁊ oronem facit ad dnm̄. vii
Post hec peculit philistiim. ⁊ omnes in circuitu subegit. ⁊
miam exercet in mephibosech. bellūq; otrahit aduersus amon
Vsa blabee adamat. ⁊ peccat morsure. viii. ꝯ filiis amon.
Dathan regem pacat ad pniam. paruul exadultio ix.
suscept. morit. ⁊ p eū nascit salomon. ioab subigit filios amon.
Amnon sororem suam thamar opprimit. ⁊ expellit x.
unde a fre ipius absalon p ea ulciscit. xi.
Fugiens absalon a conspectu regis. tandē reuocat in pacē
Absalon pacē allicit. regnū occupat. xii. ꝯ tam patr.
fugiens dat. cusi ⁊ sadoch ⁊ ieuatai remittit domū. xiii.
David subuertet uniuersa semei. ⁊ absalon de consilio achito
phel. ad concubinas patris ingreditur. xiiii.
Infatuat consiliū achitofel. ⁊ ipe pit suspendio. xv.
Congredit exercit. suspendit absalon ⁊ occidit. planxitq; eū
Ioab dat consolat. ⁊ pl̄s ad consolatū regē. xvi. ꝯ dat.
Semei ueniam petit. ⁊ obtinet. xvii. ꝯ reuertitur.
sub conditione. ⁊ mephibosech possessionē cū siba seruo di
uidit. ⁊ berzellai filiū emendat regi. xviii.
Siba nunt pacē sepatare a dat. ⁊ p ea occidit a ioab. xix.
De officialibus dat. ⁊ fame. ⁊ septē uiris de domo saul quos
crucifixerunt gabaonite. xx.
Quom̄ dd collegit ossa saul ⁊ ionathe ⁊ sepelierit. xxi.
De pluui dat. ⁊ de triumphis. ⁊ de psalmo quem cecinit do

mino ⁊ q̄ nosta sortium dat.

Iubet pl̄s numari. ⁊ dat peccm agnoscit. ⁊ p gad pba xxvii.
datur ei optio rum. ⁊ tres anglin uidens.

Incipit samuhel liber secds.

Factum est autem postq̄m mortuus est saul. ut i. C. i.
David reuerteret a cede amalech. ⁊ maneret
in sicelech dies duos. In die autē tria appa
ruit homo ueniens de castris saul. ueste con
scissa. ⁊ puluere aspersus capud. Et ut uenit
ad dat. cecidit sup faciem suam ⁊ adorauit.
Dixitq; ad eum dauid. Vnde uenis. Qui ait ad eum.
De castris isrl fugi. Et dixit ad eum dauid. Qđ est uer
bum qđ factum est. Indica mihi. Qui ait. fugit pl̄s ex
plio. ⁊ multi corruerunt ex populo mortui sunt. ⁊ saul
ionathan filius ei interierunt. Dixitq; dauid ad adole
scentem qui nuntiabat ei. Vnde scis q̄ mortuus est sa
ul. ⁊ ionathan filius ei. Et ait adolescens qui narrabat
ei. Casu uenit in montē gelboe. ⁊ saul incumbebat sup
hastam suam. porro currus. ⁊ equites appropinquabāt
ei. ⁊ conuersus post tergum suum uidensq; me uoca
uit. Cui cū respondissem adsum. dixit mihi. Quisnam
es tu. Et ait ad eum. Amalechites sum. Et iterū dixit mihi. Sta
sup me ⁊ interfice me. q̄m tenent me angustie. ⁊ adhuc
tota anima mea in me est. Stansq; sup eum occidi illum.
sciebam enim qđ uiuere non potuit p̄ ruinam. Et tuli diade
ma qđ erat in capite eius. ⁊ armillam de brachio eius. ⁊ attuli
ad te dnm̄ meum huc. Apprehendens autē dauid uestimē
ta sua scidit. omnesq; uiri qui erant cū eo. ⁊ planxerunt
⁊ fleuerunt. ⁊ pernoctauerunt usq; ad uesperam sup saul. ⁊ sup
ionathan filium eius. ⁊ sup pl̄m dnī. ⁊ sup domum isrl qđ
corruissent gladio. Dixitq; dauid ad iuuenem q̄ nuntiaue
rat ei. Vnde es tu. Qui respondit. Filius hominis aduene a
malechite ego sum. Et ait ad eum dauid. Quare non ti
muisti mittere manū tuam ut occideres xp̄m dni. Vocansq;
dauid unum de pueris suis. ait. Accedens irrue in eum. Qui p
cussit eum. ⁊ mortuus est. Et ait ad eum dauid. Sanguis tu
us sup capud tuum. os enim tuum locutum est aduersum te
dicens. ego interfeci xp̄m dni. Planxit autē dauid planctum
hunc in sup saul. ⁊ sup ionathan filium eius. ⁊ precepit ut doce
rent filios iudee sicut scriptum est in libro iusti. Considera
isrl p hios qui mortui sunt sup excelsa tua uulnerati. ⁊ ait. In
clite isrl sup montes tuos interfecti sunt. Quō ceciderunt for
tes. Nolite annuntiare in geth. neq; annuntiet in compitis
ascalonis ne forte letentur filie philistiim. ⁊ exultent filie in
circumcisorum. Montes gelboe nec ros nec pluuia ueniant sup uos.
neq; sint agri primitiarum. q̄ ibi abiectus est clypeus fortium. clypeus
saul. q̄si non esset unctus oleo. a sanguine interfectorum. ab adipe fortiū
rum. Sagitta ionathan numq̄m abiit retrorsum. ⁊ gladius
saul non est reuersus inanis. Saul ⁊ ionathan amabiles ⁊ decō
ri in uita sua in morte q̄q; non sunt diuisi. aquilis uelociores.
leonibus fortiores. filie isrl sup saul flete qui uestiebat uos
coccino cū deliciis. qui prebebat ornamenta aurea cultui uro.
Quō ceciderunt fortes in pl̄o. Jonathan in excelsis tuis oc
cisus est. Doleo sup te frē mi ionatha decore nimis. ⁊ amabilis
sup amorem mulierum. Sicut mater unicū amat filiū. ita te
diligebam. Quō ceciderunt robusti. ⁊ perierunt arma bellica.

Factum̄ est igitur p hec consuluit dauid dnm̄ dicens. ii.
Numquid ascendam in unam de ciuitatibus iuda. Et ait dns. C. C. ij.
Ascende. Dixitq; dauid. Quo ascendam. Et respondit. in
hebron. Ascendit igit dauid ⁊ due uxores eius achinoen iezra
helitis. ⁊ abigail uxor nabal carmeli. Tulitq; uiros qui erant
cū eo duxit dauid singulos cū domo sua. ⁊ manserunt in
oppidis hebron. Venerunt̄q; uiri iuda ⁊ unxerunt ibi dat
ut regnaret sup domū iuda. Et nuntiatum est dauid qđ ui
ri iabes galaad sepelissent saul. Misit igit dauid nuntios

ad uirol rabel galaad. dixitq; ad eos. B ñdiũ uol dño
qu fecistis mãm hanc cũ dño uro saul & sepelistis eum.
Et nunc retribuet quid uob dñs misericordiam & ueritatem.
si; & ego reddam gram eo qđ fecistis uerbum istud. Confortẽ
mini manꝰ ure & estote filii fortissimi. Mortuus enim
est dñs ũr saul. & ipm me unxit domꝰ iuda regem sibi. Ab
ner autẽ filius ner princeps exercitꝰ saul. tulit hisboseth fili
um saul. & traduxit eum p castra. regemq; constituit
super galaad. & super gesuri. & super iezrahel. & super ephraim.
& super beniamin. & super israhel uniuersum. Quadraginta an
nor erat hisboseth filius saul cũ regnare cepisset super israhel.
& duobꝰ annis regnauit. Sola autẽ domus iuda sequeba
tur dauid. Et fuit numerus dierũ quos cõmorat⁹ est
dauid unxit in hebron super domũ iuda. septẽ annor
& sex mensiũ. Egressusq; est abner filius ner. & pueri
hisboseth filii saul de castris in gabaon. porro ioab filius
saruie & pueri dauid egressi sunt. & occurrerunt eis iuxt
piscinam gabaon. Et cum in unũ conuenissent ex regio
ne. sederunt hi ex una pte piscine & illi ex alta. Dixitq;
abner ad ioab. Surgant pueri & ludant coram nobis. Et
respondit ioab. Surgant. Surrexerunt & numerati sunt nũo
duodecim de beniamin ex parte hisboseth filii saul & duode
cim de pueris dauid. Apprehensoq; unusquisq; capite aduersarii
sui defixit gladium in latus contrarij & ceciderunt simul
uocatumq; est nomen loci illius ager robustorum in gabaon.
Et ortum est bellum durum nimis in die illa. fugatusq;
est abner & uiri israhel a pueris dauid. Erant autẽ ibi tres filii
saruie. ioab & abisai & asahel. Porro asahel pernix uelocis
simus fuit. qui unus ex caprearum que morantur in siluis. Pse
quebatur autẽ asahel abner. & nõ declinauit ad dexteram ne
q; ad sinistram. omnem persequens abner. Respexit itaq;
abner p tergum suum. & ait. Tu ne es asahel. Qui respon
dit. Ego sum. Dixitq; ei abner. Vade ad dexteram tuam
ad sinistram & apprehende unũ de adolescentibꝰ & tolle tibi
spolia eius. Noluit autẽ asahel omnino. quin urgeret eum.
Rursumq; locutus est abner ad asahel. Recede. Nolo me
sequi ne compellar confodere te in terram & leuare si pote
ro faciem meam ad ioab fratrem tuum. Qui audire cõtẽp
sit. & noluit declinare. Percussit igit eum abner a uersa hasta
in inguine. & transfodit. & mortuus est in eodem loco. omnesq;
qui transibant per locum in quo ceciderat asahel & mortuus
erat substabant. Persequentibꝰ autẽ ioab & abisai fugien
tem abner sol occubuit. & uenerunt usq; ad collem aque
ductus qui est ex aduerso uallis & tendit deserti in gabaon. Con
gregatiq; sunt filii beniamin ad abner. & cõglobati in u
num cuneum. steterunt in summitate tumuli unius. Et excla
mauit abner ad ioab. & ait. Numquid usq; ad internitionem
tuus mucro deseuiet. An ignoras quia periculosa sit despe
ratio. Usquequo si dixeris populo ut omittat persequi fratres suos. Et
ait ioab. Viuit dñs si locutus fuisses mane. & recessisset populus
persequens fratrem suum. Iussit igit ioab bucinam & stetit
omnis exercitus. nec persecuti sunt ultra israhel. neq; miscere cer
tamen. Abner autem & uiri ei abierunt per campestria to
ta nocte illa. & transierunt iordanem. & lustrata omni be
thoron uenerunt ad castra. Porro ioab reuersus omisso ab
ner. congregauit omnem populum. & defuerunt de pueris dauid
xix. uiri. excepto asahel. Serui autẽ dauid percusserũt
de beniamin & de uiris qui erant cum abner trecentos sexa
ginta. qui & mortui sunt. Tulerunt itaq; asahel & sepelierũt
eum in sepulchro patris sui in bethleem. & ambulauerunt
tota nocte ioab & uiri qui erant cũ eo. & in ipso ere
pusculo pruenerunt in hebron. Facta est igit longa contem
tatio inter domũ saul & inter domũ dauid. Dauid proficiẽs
& semp se robustior. domus autem saul decrescebat cotidie.
Nati quoq; sunt filii dauid in hebron. fuitq;

·iii·

primogenitus eius amnon de achinoem iezrahelites. & per eum
chelaab heliab de abigail uxore nabal carmeli. porro filius
absalon filius maacha filie tholamai regis gessur. filius
autem adonie filius aggith. & quartus saphatias filius abi
tal. sextus iethraam de egla uxore dauid. Hii nati sunt dauid
in hebron. Cum igit esset prudens inter domũ saul & domum dauid.
abner filius ner regebat domũ saul. Fuerat autem saul
cõcubina nomine respha filia aiha. Dixitq; hisboseth ad abner.
Quare ingressus es ad concubinã patris mei. Qui uehementer
uerbis hisboseth iratꝰ. Numquid caput canis ego sum
ad usum iuda hodie qui feci tam misericordiam super domũ saul pa
tris tui & super fratres & propinquos eius. & non tradidi te in manꝰ dauid
& tu requisisti in me q̃d argueres p mulierem hodie. Hec fa
at dñs abner & hec addat ei. nisi quemadmodum iurauit dñs dauid sic fa
am cum eo. ut transferat regnum de domo saul & eleuet thronum
dauid super israhel & super iudam a dan usq; berlabee. Et nõ potuit
ei respondere quicquam. eo quod metuebat eum. Misit igit nuntios
abner ad dauid pro semetipso. Cuius est hec. Et ut loquerentur
fac mecum amicitias. & certe manus mea tecum & reducam ad te uni
uersum israhel. Qui ait. Optime ego faciam tecum amicitias. sed u
nam rem peto a te ducens. Non uidebis faciem meam aut eo
adduxeris michol filiam saul & sic ueniens uidebis me. Misit
autem dauid nuntios ad hisboseth filium saul dicens. Redde
uxorem meam michol. quam desponderam mihi centum preputiis phili
stinorum. Misit igit hisboseth & tulit eam a uiro suo phaltiel fi
lio lais. sequebatur eam uir suus plorans usq; bahurim. Et
dixit ad eum abner. Vade reuertere. Qui reuersus est. Ser
monem igit uirtutis abner ad seniores israhel dicens. Tam heri
quam nudiustertius querebatis dauid ut regnaret super uos. Nunc
igit facite. quia dñs locutus est ad dauid dicens. In manu serui
mei dauid saluabo populum meum israhel de manu philistinorum. &
omnium inimicorum eius. Locutus est autem abner etiam ad ben
iamin. & abut ut loqueretur ad dauid in hebron omnia que
placuerunt israhel & uniuerso beniamin. Venitq; ad dauid
in hebron cum uiginti uiris. & fecit dauid abner & uiris qui
qui uenerant cum eo conuiuium. Et dixit abner ad dauid.
Surgam ut congregem ad te dñm meum regem omnem
israhel. & ineam tecum fedus ut impleas omnibꝰ sicut desiderat
anima tua. Cum igit deduxisset dauid abner. & ille abiisset
in pace. statim pueri dauid & ioab uenerunt cum lassitudine
multa cum præda magna nimis. Abner autem non erat cum dauid
in hebron. quia dimiserat eum. & profectus erat in pace. &
ioab & omnis exercitus qui erat cum eo postea uenerant. Nun
tiatumq; est ioab a narrantibus. Venit abner filius ner ad
regem. & dimisit eum & abut in pace. Ingressus est ioab
ad regem. & ait. Quid fecisti. Ecce uenit ad te abner. quare
dimisisti eum & abiit & recessit. Ignoras abner filium
ner quia ad hoc uenit ut decipiat te. & sciat exitum tuum
& introitum tuum. & noscat omnia que agis. Egressus
itaq; ioab a dauid misit nuntios post abner. & reduxerunt eum
a cisterna sira ignorante dauid. Cumq; reuertisset abner
in hebron. secessum abduxit eum ioab ad medium portæ
ut loqueretur ei in dolo. & percussit illum in inguine & mor
tuus est in ultionem sanguinis asahel fratris ei. Quod cum audis
set dauid rem gestam. ait. Mundus ego sum & regnum
meum apud dñm usq; in sempiternum a sanguine ab
ner filii ner. & ueniat super caput ioab & super omnem
domum patris eius. nec deficiat de domo ioab fluxum seminis
fusilem & leprosus tenens fusum & cadens gladio & mendi
gens panem. Igit ioab & abisai frater eius interfecerunt abner.
eo quod occidisset asahel fratrem eorum in gabaon in prelio. Dixit
autem dauid ad ioab & ad omnem populum qui erat cum eo. Scin
dite uestimenta uestra & accingimini saccis & plangite
ante exequias abner. Porro rex dauid sequebatur feretrum. Cumq; sepelissent abner in hebron. leuauit

C. 117.

rex uotem suam ⁊ fleuit sup tumulū abner. fleuit autem ⁊ omīs ꝑ̄s. Plangensq; rex abner: ait. ℣ Sequia quā ut moꝛ solent ignauꝰ moꝛtuus ē abner. Manꝰ tue non sunt ligate. ⁊ pedes tui in compedib; aggrauati; sicut solent cadere coram filiis iniquitatis. corruisti. Longeq; omīs ꝑ̄s fleuit sup eum. Cumq; uenisset uniuersa multitudo cybum capere cū dauid clara adhuc die: iurauit dauid dicens. Hec faciat mi dñs ⁊ hec addat si ante solis occasum gustauero panem ut aliud quicq̄m. Omīsq; ꝑ̄s audiuit. ⁊ placuerunt eis cuncta que fecit rex in conspectu totius ꝑ̄s. ⁊ cognouit oīe uulgus ⁊ uniuersus isr̄l in die illa q̄m nō actum fuisset a rege: ut occideret abner filium ner. Dixitq; rex ad seruos suos. ℣ Num ignoratis q̄m ꝓnceps ⁊ maꝛimus cecidit hodie in isr̄l? Ego autem adhuc delicatus ⁊ unctus rex. porro uiri isti filii saruie duri mihi sunt. reddat dñs facienti malum uxta malitiam suam. ℣ Audiuit autē filius saul q̄ mortuus fuisset abner in hebron ⁊ dissolute sunt manus eius. omīsq; isr̄l turbatus est. ℣ Duo autē uiri ꝓncipes latronum erant filio saul: nomen unu banaa ⁊ nomen alteri rechab filii remmon berothite de filiis benamin. Siquid ⁊ beroth reputata est in benamin. ⁊ fugerunt berothite in gethaim: fuerunt q; ibi aduene usq; in tempus illud. ·iiii·

erat autē ionathe filio saul filius debilis pedib;. quinquennis enim fuit q̄ndo uenit nuntius de saul ⁊ ionathan ex iezrahel: tollensq; eum nutrix sua fugit. Cumq; festinaret ut fugeret. cecidit ⁊ claudus effectus est. huius q; uocabulum miphiboseth. ℣ Uenerunt q; filii remmon berothite rechab ⁊ banaa: ingressi sunt feruente die domū hiboseth qui dormiebat sup stratum suum meridie. et iobastarra domus portarius tritici obdormiuit. atq; mentes spiritales tuti latent: ingressi sunt ⁊ percusserunt eum in inguine rechab ⁊ banaa frēs ei ⁊ fugerunt. Cum autē ingressi fuissent domū ille dormiebat sup lectum suum in cenaculo ⁊ percutientes interfecerunt eum. sublato capite eius: abierunt p uiam deserta tota nocte ⁊ attulerunt caput hiboseth ad dauid in hebron. Dixerūt q; ad regem. Ecce caput hiboseth filii saul inimici tui qui querebat animā tuam ⁊ dedit dñs dño nro regi ultionem hodie de saul ⁊ de semine ei. Respondens aut dauid rechab ⁊ banaa frī ei filiis remmon berothite dixit ad eos. Uiuit dñs qui eruit animā meam de oī angustia q̄m ei qui annuntiauit mihi ⁊ dixerat mortuus est saul. qui putabat se ꝓ sua nuntiare uenui ⁊ occidi eum in sicelech: cui oportebat me mercedem dare ꝓ nuntio? quanto magis nunc cū homines impii interfecerint uirum innocuum in domo sua sup lectum suum? nonne requiram sanguinē eius de manu uestra? ⁊ auferam uos de terra? Precepit itaq; dauid pueris ⁊ interfecerunt eos. ꝑcidentes q; manus ⁊ pedes eorū suspenderunt sup piscinam in hebron. caput autem hiboseth tulerunt ⁊ sepelierunt in sepulchro abner in hebron. Et uenerunt uniuerse tribus isr̄l ad dauid in hebron dicentes. Ecce nos os tuum ⁊ caro tua sumus. ⁊ sed ⁊ heri ⁊ nudiustertius cum esset saul rex sup nos. tu eras educens ⁊ reducens isr̄l. Uixit autem dñs ad te. Tu pasces ꝓpl̄m meum isr̄l ⁊ tu eris dux sup isr̄l. Uenerunt q; ⁊ seniores isr̄l ad regem in hebron ⁊ percussit cum eis rex dauid fedus in hebron coram dño: unxerunt q; dauid in regē sup isr̄l. Filius triginta annoꝝ erat dauid cū regnare cepisset ⁊ quadraginta annis regnauit in hebron sup iudam septē annis ⁊ sex mensibus: in ierlm autē regnauit triginta ⁊ tribus annis sup oīem isr̄l ⁊ iudam. Et abiit rex ⁊ oēs uiri qui erant cū eo in ierlm ad iebuseum habitatorem terre. Dictumq; est ad dauid ab eis. ℣ Non ingredieris huc nisi abstuleris cecos ⁊ claudos dicentes. Non ingredietur dauid huc. Cepit autē dauid arcem syon: hec est ciuitas dauid. Proposuerat enim dauid in die illa ꝓmium qui percussisset iebuseum ⁊ tetigisset dolosum. fistulas. ⁊ abstulisset cecos ⁊ claudos. odientes animam dauid. Ideo dicit in ꝓuerbio. Cecus ⁊ claudus: non intrabunt in templum. Habitauit autē dauid in arce. ⁊ uocauit eam ciuitatem dauid. Et edificauit ꝓgressus a mello ⁊ introrsus. ⁊ ingrediebat ꝓficiens atq; succrescens. dñs deus exercituum erat cum eo.

Misit q; hyram rex tyri nuntios ad dauid ⁊ ligna cedrina. ⁊ artifices lignoꝝ artificesq; lapidum ad parietes. ⁊ edificauerunt domum dauid. Et cognouit dauid q̄m confirmasset eum dñs regem sup isr̄l. ⁊ q̄m exaltasset regnum eius sup ꝑpl̄m suum isr̄l. Accepit q; dauid adhuc concubinas ⁊ uxores de ierlm postq̄m uenerat de hebron. natiq; sunt dauid ⁊ alii filii ⁊ filie. ⁊ hec nomina eoꝝ qui nati sunt ei in ierlm. Samaa ⁊ sobab ⁊ nathan ⁊ salomon. ⁊ ibaar. ⁊ helisua. ⁊ nefech ⁊ iafia. ⁊ helisama ⁊ heliada. ⁊ heliphelet. Audierunt q; philistiim q̄d unxissent dauid regem sup isr̄l. ⁊ ascenderunt uniuersi ut quererent dauid. Q̄d cum audisset dauid: descendit in ꝓsidium. Philistiim autem uenientes: diffusi sunt in ualle raphaim. Et consuluit dauid dñm dicens. Si ascendam ad philistiim ⁊ si dabis eos in manu mea? Et dixit dñs ad dauid. Ascende q; tradens tradam philistiim in manu tua. Uenit q; dauid in baalpharasim ⁊ percussit eos ibi ⁊ dixit. Diuisit dñs inimicos meos coram me: sicut diuidit aque. Propter hoc uocatum est nomen loci illius baalpharasim ⁊ reliquerunt ibi sculptilia sua que tulit dauid ⁊ uiri ei. Et addiderunt adhuc philistiim ut ascenderent. ⁊ diffusi sunt in ualle raphaim. Consuluit autē dauid dominū. qui respondit. Non ascendes ē eos: sed gyra ꝑ tergum eoꝝ ⁊ uenies ad eos ex aduerso pyroꝝ. Et cum audieris sonitum gradientis in cacumine pyroꝝ tunc mobilis pugna: q; tunc egredietur dñs ante faciem tuam ut percutiat castra philistiim. Fecit itaq; dauid sicut ꝓcepat ei dñs. ⁊ percussit philistiim de gabaa usq; dum uenias gazer. Congregauitq; autē dauid rursum omnem electos ex isr̄l triginta milia. surrexitq; ⁊ abiit ꝑ ⁊ uniuersus ꝑpl̄s qui erat cū eo de uiris iuda. ut adduceret archam dei sup q̄m inuocatum est nomen dñi exercituum sedentis in cherubin sup eam. ⁊ imposuerunt archam dei sup plaustrum nouum. tulerūt q; eam de domo aminadab qui erat in gabaa. oza autē ⁊ hayo filii aminadab minabant plaustrum nouum. Cumq; tulissent eam de domo aminadab qui erat in gabaa. custodiens archam dei ibat precedebat archam. Dauid autē ⁊ omīs isr̄l ludebat coram dño in omnib; lignis fabrefactis. ⁊ cytaris. ⁊ lyris. ⁊ tympanis. ⁊ sistris. ⁊ cymbalis. ꝑ q̄m autē peruenerunt ad aream nachor. extendit manū oza ad archam dei. ⁊ tenuit eam. q̄m calcitrabant boues. ⁊ declinauerant ea. Iratusq; est indignatione dñs contra ozam. ⁊ percussit eum sup temeritate. qui mortuus est ibi uxta archam dei. Contristatus est autē dauid eo q̄d percussisset dñs ozam. ⁊ uocauit nomen loci illi percussio ozā usq; in diem hanc. Et extimuit dauid in die illa dñm dicens. Quomō ingredietur ad me archa dñi. Et noluit diuertere ad se archam dñi in ciuitate dauid. sed deuertit eam in domo obethedom getthei. ⁊ habitauit archa dñi in domo obethedom getthei tribus mensibus. ⁊ benedixit dñs obethedom. ⁊ omnem domum eius. Nunciatumq; est regi dauid q̄ benedixisset dñs obethedom. ⁊ omnia ei. ꝓpter archam dei. Dixitq; dauid. Ibo ⁊ reducam archam cum benedictione in domum meam. Abiit q; dauid ⁊ adduxit archam dei de domo obethedom in ciuitatē dauid cū gaudio. Cumq; transcendissent qui portabant archam dñi sex passus:

immolabant bouem ⁊ arietem. ⁊ dauid saltabat toto uir
tute ante dñm. Porro dauid accinct⁹ erat ephod lineo. ⁊ dñs
⁊ omis domus isr̃ ducebant archam dñi in iubilo ⁊ in cla
gore buccine. Cumq; intraret archa dñi in ciuitatem dauid
michol filia saul prospiciens p fenestram. uidit regem dauid
subsilientē atq; saltantem coram dño. ⁊ despexit eum in cor
de suo. Et introduxerunt archam dñi. ⁊ posuerunt eam
in loco suo in medio tabernaculi. qđ tetenderat ei dauid. ⁊ ob
tulit holocaustum coram dño ⁊ pacifica. Cumq; cōpleret
holocaustum offerens. ⁊ pacifica benedixit pplo in nomine do
mini exercituum. ⁊ partitus e unusc multitudini isr̃
tam uiro q̄m mulieri singulis collyridam panis una. ⁊ al
sauaram bubale carnis unam. ⁊ similam frixam oleo. Et
abiit omis pplus uniuersq; in domū suam. ⁊ reuersus q̄ dauid
ut benediceret domui suę. ⁊ egressa e michol filia saul in oc
sum dauid. ⁊ ait. Q̄m gloriosus fuit hodie rex isr̃l discoopiens
se ante ancillas seruoꝝ suoꝝ. ⁊ nudatus e q̄si si nudetur u
nus de scurris. Dixitq; dauid ad michol. Viuit dñs qa
ludam ante dñm qui elegit me pot̄ q̄m patrem tuum. ⁊
q̄m omem domū ei⁹. ⁊ preceptit mi ut eem dux sup pplm dñi
isr̃l. ⁊ ludam. ⁊ uilior fiam plusq̄m hactenus fui. ⁊ ero humilis
in oculis meis. ⁊ cum ancillis de quibus locuta e gloriosior appa
rebo. Igit̄ michol filie saul. ii e nat̄ filii usq; ad diem mortis
Factum e aut̄ cū sedisset rex in domo sua vi. ⁊ sue.
⁊ dñs dedisset ei requiem undiq; ab uniuersis inimicis
suis. dixit ad nathan pphām. Videsne qđ ego habitem in
domo cedrina. ⁊ archa dei posita sit in medio pellis. Dixitq;
nathan ad regem. Omne qđ e in corde tuo uade. ⁊ fac. q; dñs
tecū eg̃ fert̄. Factū est aut̄ in nocte illa. ⁊ ecce sermo dñi ad nathā
dicens. Vade. ⁊ loquere ad seruum meum dāt. Hec dicit dñs.
Numq̄d tu edificabis mi domum ad habitandū. Neq; enī
habitaui in domo ex die qua eduxi filios isr̃l de tra egi pti
usq; ad diem hanc. sed ambulabam in tabernaculo. ⁊ in tento
rio p cuncta loca que transiui cū omibus filiis isr̃l. Numq̄
quid loquens locut⁹ sum ad unam de tribubus isr̃l. cui pce
pi ut pasceret pplm meum dicens. Cur ⁊ edificasti mi domū
cedrinam. Et nunc hec dicet seruo meo dāt. Hec dicit dñs
exercituum. Ego tuli te de pascuis sequentem gregem ut ēes
dux sup pplm meum isr̃l. ⁊ fui tecū in omibus ubicunq;
ambulasti. ⁊ interfeci uniuersos inimicos tuos a facie tua. feci
q; tibi nomen grande iuxta nomen maguoꝝ qui sunt in tra.
⁊ ponam locum pplo meo isr̃l. ⁊ plantabo eum. ⁊ habita
bit sub eo. ⁊ nō conturbabit̄ amplius. nec addent filii iniq̄ta
tis ut affligant eum sicut prius. ex die qua constitui iudices
sup pplm meum isr̃l. ⁊ requiem dabo tibi ab omibus inimi
cis tuis. pdicitq; tibi dñs qđ domum faciat tibi dñs. Cumq; com
pleti fuerint dies tui. ⁊ dormieris cū patribus tuis. suscitabo se
men tuum post te qđ egredietur de utero tuo. ⁊ firmabo regnū
eius. ipse edificabit domum nomini meo. ⁊ stabiliā thronū
regni eius usq; in sempiternum. Ego ero ei in patrem. ⁊ ipse
erit mi in filiū. Qui si iniq; aliq̄d gesserit arguam eum
in uirga uirorū. ⁊ in plagis filioꝝ hominū. Misericordiam aī
meam non auferam ab eo sicut abstuli a saul quem amoui
a facie mea. ⁊ fidelis erit domus tua. ⁊ regnum tuum usq;
in eternum ante faciem meam. ⁊ thronus tuus erit firmus
usq; Secundum omia uba hec ⁊ uxta omem uisionem
sic locutus e nathan ad dauid. Ingressus e aut̄ rex dauid
⁊ sedit coram dño. ⁊ dixit. Quis ego sum dñe ds meus. ⁊ q
domus patris mei. q; adduxisti me huc usq;. Sed ⁊ hoc
parum fuit in oculis tuis dñe ds. nisi loquereris etiam
de domo serui tui in longinquū. Ista e enim lex adam
dñe ds. Quid ergo addere potest adhuc dauid. ut loquat̄ ad
te. Tu enim nosti seruum tuum dñe ds. ppter uerbum tuum
⁊ secundum cor tuum fecisti omia magnalia hec ita ut notum
faceres seruo tuo. Idcirco magnificatus es dñe ds. q; non est
similis tui. neq; est ds extra te in omibus que audiuimus
auribus nris. Que est aut̄ ut pplus tuus isr̃l. gens una in tra. q̄
quam uuit ds ut redimeret sibi eam in pplm. ⁊ ponere sibi
nomen. ⁊ faceret q; eis magnalia. ⁊ horribilia super terrā a facie
pplī tui quem redemisti tibi ex egypto genti. ⁊ deos eius. ⁊ firma
sti tibi pplm tuum isr̃l in pplm sempiternum. Et tu dñe
ds factus es eis in deum. Nunc ergo dñe ds uerbum qđ lo
cutus es super seruum tuū. ⁊ super domū eius fac firmum in sem
piternum. ⁊ fac sicut locutus es. ⁊ magnificet nomen tuum
usq; in sempiternum. atq; dicatur. dñs exercituum ds isr̃
isr̃l. ⁊ domus serui tui dauid erit stabilita coram dño. q;
tu dñe exercituum ds isr̃l revelasti aurem seruo
tuo dicens. domum edificabo tibi. Propter hoc inuenit seruus
tuus cor suum. ut oraret te oōne hac. Nunc ergo dñe ds
tu es ds. ⁊ uerba tua erunt uera. locutus es enim ad ser
uum tuum bona hec. Incipe ergo. ⁊ benedic domui serui tui
ut sit in sempiternum coram te. q; tu dñe ds locutus es
hec. ⁊ benedictione tua benedicet domus serui tui in
piternum. Factum e aut̄ post hec percussit dauid philistheos. ⁊
humiliauit eos. ⁊ tulit dauid frenum tribus de ma
nu philistinoꝝ. ⁊ percussit moab. ⁊ mensus e funiculo
coequans eos terre. mensus e aut̄ duos funiculos. unū
ad occidendū. ⁊ unum ad uiuificandū. factiq; e moab
dauid seruiens sub tributo. Et percussit dauid adade
zer filium roob regem soba. q̄ndo profectus e ut dilata
ret super fluuium euphraten. ⁊ cepit dauid ex parte
eius mille septingentos equitibus. ⁊ uiginti milibus peditū.
subnervauit omnes iugales curruum. dereliquit aut
ex eis centum curruū. Venit aut̄ syria damascena ut pre
beret auxilium adadezer regi soba. ⁊ percussit dauid de syria
uiginti duo milia uirorū. ⁊ posuit dauid presidium in syria
damasce. fact̄aq; e syria dauid seruiens sub tributo. serua
uitq; dauid dñs in omibus ad quecunq; profect⁹ est. Et tu
lit dauid arma aurea. ⁊ torques que habebant serui a
dadezer. ⁊ detulit ea in iherusalem. ⁊ de bethe. ⁊ de berothai ciui
tatibus adadezer. tulit rex dd eis multū nimis. de quo
fecit salomon omia uasa enea in templo. Audiuit aut
thou rex emath qđ percussisset dauid omem robur adadezer
⁊ misit thou roboam filium suum ad regem dauid ut sa
lutaret eum congratulans. ⁊ gratias ageret eo qđ expugnas
set adadezer. ⁊ percussisset eum. Hostis quippe erat
thou adadezer. ⁊ in manu eius erant uasa aurea. ⁊ ar
gentea. ⁊ enea. que ⁊ ipsa sanctificauit rex dauid dño cum
argento ⁊ auro. que sanctificauerat de universis gentibus quas
subegerat de syria. ⁊ moab. ⁊ filiis ammon. ⁊ philistheim
⁊ amalech. ⁊ de manibus adadezer filii roob regis soba. Se
cit aut̄ sibi dauid nomen cum reuerteret capta syria in sa
le salinarū cesis. xviii. milibus. ⁊ in gebelem ad uiginti mi
lia. ⁊ posuit in idumea custodes. statuitq; presidia.
Et facta est uniuersa idumea seruiens dauid. ⁊ serua
uit dñs dauid in omibus ad quecunq; profectus e. Et fa
ciebat dauid iudicium. ⁊ iustitiam coram omi populo suo.
⁊ regnauit super omem isr̃l. Joab aut̄ filius sarue erat
super exercitum. ponro iosaphath filius ahilud erat a comen
tariis. ⁊ sadech filius achitob. ⁊ abimelech filius abi
athar sacerdotes. ⁊ saraias scriba. banaias aut̄ filius
ioiada super cerethi ⁊ phelethi. filii aut̄ dauid sacerdotes erāt.
Et dixit dauid. Quis est aliquis qui
remanserit de domo saul. ut faciam cū eo misericordiam
propter ionathan. Erat aut̄ de domo saul seruus nomine
siba. Quem cum uocasset ad se rex. ait. Tu ne es siba.
Et ipse respondit. Ego sum seruus tuus. Et ait rex.
Numquid superest aliquis de domo saul ut faciam cū eo mi
sericordiam dei. Dixitq; siba regi. Superest filius ionathe de
bilis pedibus. Ubi inquit est. Et siba ad regem. Ecce

git in domo ē machir filii ammihel in lodabar. Misit
g rex dauid ⁊ tulit eum de domo machir filii ammihel
de lodabar. Cum aut̄ ueniſſet mifiboseth filius ionā
than filii saul ad dauid corruit in faciem suam ⁊ adora
uit. Dixitq; dauid. Mifiboseth. Qui respondit. Ecce
seruus tuus. Cui ait dauid. Ne timeas q; faciens faciā
tecū misericordiam p̄ ionathan patrē tuum. ⁊ restituam t
omēs agros saul patris tui. ⁊ tu comedes panem in mensa
mea semp. Qui adorans eum ait. Quis ego sum seruus tu
us. q̄m respexisti sup canem mortuum similem mei. Vo
cauitq; rex sibam puerum saul. ⁊ dixit ei. Omnia quecūq;
fuerunt saul. ⁊ uniuersam domum eius. dedi filio dñi tui.
Opare g ei terram tu ⁊ filii tui. ⁊ serui tui. ⁊ inferes filio
dñi tui cibos ut alat̄. Mifiboseth aut̄ filius dñi tui come
det semp panem in mensa mea. Erant autem sibe. xv.
filii. ⁊ uigint serui. Dixitq; siba ad regem. Sicut iussit
dñs rex seruo suo. sic faciet seruus tuus. ⁊ mifiboseth co
medet sup mensam tuam q̄si unus de filiis regis. Habe
bat aut̄ mifiboseth filium parunlum nom̄e micha. Om̄
is cognatio domus siba. seruiebat miphiboseth. Porro mi
fiboseth habitabat in ierusalē. eo q; de mensa regis ingred̄
ebat̄. ⁊ erat claudus utroq; pede. Factum ē aut̄ p̄ hec
ut moueret rex filios ammon. ⁊ regnaret anon filius eius
eo. Dixitq; dauid. Faciam misericordiam cū anon filio naas.
sicut fecit pat̄ eius mecum misericordiam. Misit g dauid cōsolans
eum p seruos suos sup patris ei⁹. Cum aut̄ uenissent
serui dauid in terram filiorum ammon. dixerunt principes fi
liorum ammon. ad anon dñm suum. Putas q̄d p honorem
patris tui dauid miserit cōsolatores tibi. ⁊ ideo ut inuestigaret
⁊ exploraret ciuitatē. ⁊ euerteret eam misit dauid seruos
suos ad te. Tulitq; anon seruos dauid. ⁊ rasit dimidiam
partē barbe eorū. ⁊ precidit uestes eorū medias usq; ad nates
⁊ dimisit eos. Q̄d cum nuntiatum esset dauid. misit in
occursum eorū. erant enim uri confusi turpit̄ ualde. Et
mandauit eis dauid. Manete in iericho donec crescat bar
ba uestra. ⁊ tunc reuertimini. Videntes aut̄ filii ammon
q̄d iniuriam fecissent dauid. miserunt ⁊ conduxerunt
mercede syrum roob ⁊ syrum soba uiginti milia pedituꝫ.
⁊ a rege maacha mille uiros. ⁊ ab istob duodecim milia
uiroꝝ. Q̄d cum audisset dauid. misit ioab ⁊ omnem exer
citum bellatorū. Egressi sunt g filii ammon ⁊ direxerunt
aciem ante ipm in introitum porte. Syrus aut̄ soba ⁊ ro
ob ⁊ istob ⁊ maacha. seorsum erant in campo. Videns g ioab
q̄d paratum esset aduersum se prelium ⁊ ex aduerso ⁊ p tergum. e
legit ex omnibus electos isrl. ⁊ instruxit aciem contra syrū.
reliquum aut̄ partem populi tradidit abysai fratri suo. qui dis
pt aciem ē filios ammon. Et ait ioab. Si preualuerint ad
uersum me syri eris mihi in auxilium. si autem filii am
mon preualuerint aduersum te. auxiliabor tibi. Esto uir for
tis. ⁊ pugnemus p populo nostro. ⁊ ciuitate dei nri. Dñs aut̄
faciat q̄d bonum est in conspectu suo. Iniit itaq; ioab
⁊ populus qui erat cum eo certamē contra syros. qui statim
fugerunt a facie eius. filii aut̄ ammon uidentes q̄d fu
gissent syri. fugerunt ⁊ ipi a facie abisai. ⁊ ingressi
sunt ciuitatē. Reuersusq; est ioab a filiis ammon. ⁊ ue
nit ierusalē. Videntes g filii ammon q̄m syrus corruisset
⁊ q̄m confusi essent coram isrl. congregati sunt pariter. Mi
sitq; adadezer ⁊ eduxit syros qui erant trans fluuium.
⁊ adduxit exercitum eorū. sobach aut̄ magister milicie
adadezer. erat princeps eorū. Q̄d cum nuntiatum esset
dauid. congregauit omnem israhel. ⁊ transiuit iordanem
uenitq; in helema. ⁊ direxerunt aciem syri ex aduerso
dauid. ⁊ pugnauerunt contra eum. fugerunt itaq; syri a fa
cie isrl. ⁊ occidit dauid de syris septingentos currus. ⁊ q̄
dringenta milia equitū. ⁊ sobach principem militie eius

C. X.

sit. qui statim mortuus est. Videntes aut̄ uniuersi reges
qui erant in p̄sidio adadezer. uidere se ab isrl. expauerunt
⁊ fugerunt quingenta. ⁊ octo milia coram isrl. fecerunt
q; pacem cum isrl. ⁊ seruierunt ei. timuerunt q; ultra au
xiliū p̄bere filiis ammon. Factum ē aut̄ uertente anno eo C. xi.
tempore quo solent reges ad bella pcedere. misit dauid ioab ⁊ ser
uos suos cū eo. ⁊ uniuersum isrl. ⁊ uastauerunt filios ām on.
⁊ obsederunt rabath. dauid aut̄ remansit in ierlm.

Dum hec ageret̄ accidit ut surgeret dauid viii.
de stratu suo p̄ meridiem. ⁊ deambularet in solario do
mus regie. Vidit q; mulierem se lauantē sup solariū
suum ex aduso. erat aut̄ mulier pulchra ualde. Misit
g rex. ⁊ requisiuit que ēet mulier. Nunciatumq; ei
q̄d ipa ēet bethsabee filia heliā uxor urie hetthei. Misit
itaq; dauid nuntios ut tolleret eam. Que cum ingressa ēet
ad illum dormiuit cum illa. statimq; sanctificata ē ab im
munditia sua. ⁊ reuersa ē domum concepto fetu. nuntiā
q; nuntiauit dauid dicens. Concepi. Misit aut̄ dauid
ad ioab dicens. Mitte ad me uriam hetthеum. Mi
sitq; ioab uriam ad dauid. Quesiuitq; dauid q̄m re
cte ageret ioab ⁊ p̄pls qui erat cū eo. ⁊ q̄m ad mu
striret̄ bellum. Et dixit dauid ad uriam. Vade in do
mum tuam. ⁊ laua pedes tuos. Egressusq; ē urias de
domo regis. secutusq; est eum cibus regalis. Dormiuit
autem urias ante portam domus regie cum aliis seruis
dñi sui. ⁊ nō descendit ad domum suam. Nunciatumq; ē
dauid a dicentibus. Non uult urias ad domum suam. Et
dixit dauid ad uriam. Numquid nō de uia longinq;
uenisti. quare nō descendisti ad domū tuam. Et ait
urias ad dauid. Archa dei. ⁊ isrl. ⁊ iuda habitant in pa
uilionibus. ⁊ dñs meus ioab. ⁊ serui dñi mei super faciem
terre manent. ⁊ ego ingrediar domū meam ut come
dam. ⁊ bibam. ⁊ dormiam cum uxore mea. Per salutem
tuam. ⁊ per salutem anime tue. q̄d nō faciam hanc rem.
Dixit g dauid ad uriam. Mane hic etiam hodie. ⁊ cras di
mittā te. Mansit urias in ierlm die illa. ⁊ altera. ⁊ uo
cauit eum dauid ut comederet coram se. ⁊ biberet. ⁊ ine
briauit eum. Qui egressus uespe dormiuit in stratu
suo cū seruis dñi sui dauid. ⁊ in domum suam nō descen
dit. Factū ē g mane. ⁊ scripsit dauid epistolam ad ioab. mi
sitq; per manum urie scribens in epistola. Ponite uriam ex
aduerso belli ubi p̄lium fortissimū ē. ⁊ derelinquite
eum. ut percussus intereat. Igit̄ cum ioab obsideret urbē.
posuit uriam in loco ubi sciebat uiros ee fortissimos.
Egressiq; uiri de ciuitate bellabant aduersum ioab.
⁊ ceciderunt de populo seruoꝝ dauid. ⁊ mortuus ē etiam u
rias hetthеus. Misitq; ioab ⁊ nuntiauit dauid omnia
uerba prelii. precepitq; nuntio dicens. Cum cōpleueris
uniuersos sermones belli ad regem. si eum uideris in
dignari. ⁊ dixerit quare accessistis ad murum ut p̄liaremini
an ignorabatis q̄d multa de iuge tela mittant.
sicut percussit abimelech filium ierobabal. nonne mu
lier misit super eum fragmentum mole de muro. ⁊ in
terfecit eum in thebes. quare iuxta murum accessistis.
dices. Etiam seruus tuus urias hetthеus occubuit.
Abiit g nuntius. ⁊ uenit. ⁊ narrauit dauid omnia que p
cepat ioab. Et dixit nuntius ad dauid. Preualuerunt
aduersum nos uiri. ⁊ egressi sunt ad nos in agrum. nos
aut̄ impetu placuimus eos usq; ad portam
ciuitatis. ⁊ direxerunt iacula sagittarii ad seruos tuos. ⁊
ex muro defuncti sunt de seruis tuis. ⁊ quoniam
seruus tuus urias hetthеus mortuus ē. Et dixit dauid
ad nuntium. Hec dices ioab. Non te frangat ista res.
uarie enim euentus ē p̄lii. ⁊ nūc hunc. nunc illum con
sumit gladius. Confortа bellatores tuos aduersum urbem.

ut deſtruat eam: ⁊ exhortare eos. Audiuit autē uxor
urie qđ mortuus eēt urias uir ſuus ⁊ planxit eum.
tranſactoq; luctu: miſit dauid ⁊ introduxit eam in
domum ſuā: ⁊ fīa ē ei uxor. Peperitq; ei filium: ⁊ diſ
pluuit uerbum hoc qđ fecerat dauid coram dño. ·ix.

·C·xij· Miſit ꝙ dñs nathan addauid. Qui cū uenīſſet ad
eum: dixit ei. Reſponde mihi iudicium. Duo uiri
erant in ciuitate una: unus diues ⁊ alter pauper. Di
ues habebat oues ⁊ boues plīmos ualde. pauper autē
nichil habebat omīno preter unam ouem parūlā quā
emerat ⁊ nutrierat: ⁊ que creuerat apud eum cū filiis
eius: de pane eius comedens: ⁊ de calice eius bibens: ⁊
in ſinu illius dormiens: erat q; illi ſicut filia. Cū autē
pegrinus quidam uenīſſet ad diuitem: parcens ille su
mere de ouibus ⁊ de bobus ſuis: ut exhiberet cenam
pegrino illi qui uenerat ad se: tulit ouem pau
peris ⁊ preparauit eā illi homini qui uenerat ad se.
Iratus autē indignatione nimia aduersus hominem il
lum nimis: dixit ad nathan. Viuit dīs quia filius
mortis ē uir: qui fecit hoc. Quem reddet in quadru
plum eo qđ fecerit uerbum istud: ⁊ nō pepercit. Dixitq;
autē nathan ad dauid. Tu es ille uir: qui fecisti re
hanc. Hec dicit dīs dīs isrl. Ego unxi te regem ſup
isrl: ⁊ ego erui te de manu saul: ⁊ dedi tibi domū dñi
tui: ⁊ uxores dñi tui in ſinu tuo: dediq; tibi domū isrl
⁊ iuda. Et ſi parua ſunt ista: adiciam tibi multo ma
iora. Quare ꝙ contempſiſti uerbum dñi: ut faceres ma
lum in conſpectu meo: Vriam hetheum percuſſiſti gladio:
⁊ uxorē illius accepiſti uxorem: ⁊ interfecisti eum gladi
o filiorum ammon. Quamobrem non recedet gladius de domo
tua uſq; in ſempiternum: eo qđ deſpexeris me: ⁊ tuleris
uxorem urie hetthei ut ēēt uxor tua. Itaq; hec dicit
dīs. Ecce ego ſuſcitabo ſuper te malum de domo tua:
⁊ tollam uxores tuas in oculis tuis: ⁊ dabo proximo tuo:
⁊ dormiet cum uxoribus tuis in oculis ſolis huius. Tu
enim fecisti abſcondite: ego autē faciam uerbum iſtud
in conſpectu omnis isrl: ⁊ in conſpectu ſolis. Et dixit
dauid ad nathan. Peccauī dño. Dixitq; nathan ad dā.
Dīs q; tranſtulit peccatum tuum: non morieris. Verūtā
quia blaſphemare fecisti inimicos nomen dñi propter uerbum
hoc: filius qui natus ē tibi morte morietur. Et reuertit ē na
than in domum ſuam. Percuſſitq; dīs paruulum quem
peperat uxor urie dauid: ⁊ deſperatus ē. Deprecatusq; ē dā
dñm p paruulo: ⁊ ieiunauit dauid ieiunio: ⁊ ingreſſus
ſecretum iacuit ſuper terram. Venerunt autē ſeniores do
mus ei ut eum erigerent de terra. Qui noluit: ne
q; comedit cū eis cibum. Accidit autem die ſeptima ut
moreret infans: timuerunt q; ſerui dauid nuntiare ei
qđ mortuus ēēt paruulus. Dixerunt enim. Ecce cū par
uulus adhuc uiueret loquebamur ad eum: ⁊ nō audiebat
uocem nr̄am: quanto magis ſi dixerimus mortuus ē puer se
affliget: Cum ꝙ audiſſet dauid ſeruos ſuos mutitare: ⁊
intellexit qđ mortuus ēēt infantulus: dixitq; ad ſeruos
ſuos. Numqđ mortuus ē puer: Qui reſpondunt. Mor
tuus ē. Surrexit ꝙ dauid de terra: ⁊ lotus unctus ē. Cōq;
mutaſſet ueſtem: ingreſſus ē domū dñi ⁊ adorauit: et
uenit in domū ſuam: petiitq; ut ponerent ei panem ⁊
comedit. Dixerunt autē ei ſerui ſui. Quid ē ſermo quem
fecisti: Propter infantem cum adhuc uiueret ieiunaſti
⁊ flebas: mortuo autē puero ſurrexiſti ⁊ comediſti panē.
Qui ait. Propter infantem cum adhuc uiueret ieiunaui
⁊ fleui: dicebam enim. Quis ſcit ſi forte donet eum mihi dñs:
⁊ uiuat infans: Nunc autē q mortuus ē quare ieiuno:
Numqđ potero eum reuocare amplius: Ego uadam ad
eum: ille ad me non reuertetur ad me. Et conſolatus ē dauid

bethſabee uxorem ſuam: ingreſſusq; ad eam dormiuit cū
ea: que genuit filium ⁊ uocauit nomen ei ſalomon ⁊ dīs
dilexit eum: miſitq; in manu nathan prophete ⁊ uocauit
nomen ei amabilis dño: eo qđ diligeret eum dīs.

Igit pugnabat ioab contra rabath filiorum ammon: ⁊ ex
pugnabat urbem regiam. Miſitq; ioab nuntios ad
dauid dicens. Dimicaui aduersum rabbath: ⁊ capien
da ē urbs aquarū. Nunc ꝙ congrega reliquum partē
populi ⁊ obſide ciuitatē ⁊ cape eam: ne cū a me uaſtata
fuerit urbs: nomen meum aſcribatur victoria. Congre
gauitq; dauid omnem pplm: ⁊ profectus ē aduersum rab
bath. Cumq; dimicaſſet cepit eam: ⁊ tulit diadema re
gis eorum de capite eius pondo auri talentum huius gēmas
pretioſiſſimas: ⁊ impoſitum ē in capud dauid: ſi ⁊ ꝑdam
ciuitatis asportauit multam ualde: ꝙplinq; ei adduxit
cum ſeruis ⁊ circūegit ſuper eos ferrata carpenta diui
ſitq; cultris ⁊ traduxit in typo laterum. Sic fecit cun
tis ciuitatibus filiorum ammon ⁊ reuersus ē dauid ⁊ omnis ex
ercitus in hierl. ·C·xiij·

Factum ē autē ꝑ hec: ·x· Seruit un iertin.
ut abſalon filius dauid ſororem ſpetioſiſſimā uoca
bulo thamar: adamaret ammon filius dauid ⁊ deperiret
in eam ualde ita ut egrotaret ꝓpter amorem ei: ꝙ cum
ēēt uirgo difficile uidebatur ut quidpiam inhoneſte a
gere et ea. Erat autē ammon amicus nomine iona
dab filius ſemmā fratris dauid: uir prudens ualde. Qui
dixit ad eum. Quare ſic attenuaris macie filius regis p
ſingulos dies: Cur nō indicas mihi: Dixitq; ei ammon. Tha
mar ſororem fratris mei abſalon amo. Cui reſpondit io
nadab. Cuba ſuper lectulum tuum: ⁊ langorē fimula.
Cumq; uenerit pat tuus ut uiſitet te: dic ei. Veniat
oro thamar ſoror mea ut det mihi cibum ⁊ faciat pulmen
tum ⁊ comedam de manu ei. Accubuit itaq; ammon: ⁊
ſimulauit egrotare cepit. Cumq; uenīſſet rex ad uiſitandū e
um: ait ammon ad regem. Veniat obſecro thamar ſoror
mea ut faciat in oculis meis duas ſorbitiuncellas: ⁊ cibū
capiam de manu ei. Miſit ꝙ dauid ad thamar domum
dicens. Veni in domū ammon fratris tui: ⁊ fac ei pulmen
tum. Veniitq; thamar in domū ammon fratris ſui: il
le autē iacebat. Que tollens farinā ſuccepit: ⁊ ſuffa
uit oculis eius coxit ſorbitiuncellas. Tollensq; qđ coxe
rat effudit: ⁊ poſuit coram eo: ⁊ noluit comedere. Dixitq;
ammon. Eiicite omnes ſolos a me. Cumq; eiecissent omnes:
dixit ammon ad thamar. Infer cibum in conclaui: ut uel
cat de manu tua. Tulit ꝙ thamar ſorbitiuncellas quas
fecerat: ⁊ intulit ad ammon fratrem ſuum in conclaue.
Cumq; obtulisset ei cibum: apprehendit eam ⁊ ait.
Veni cuba mecū ſoror mea. Que reſpondit. Noli fra
mi noli opprimere me: nec enim hoc fas ē in iſrl. No
li fatuum noli facere ſtulticiam hanc: ego enim ferre
nō potero obprobrium meum: ⁊ tu eris q̄ unus de inſipi
entibus in iſrl. Quin pocius loquere ad regem: ⁊ non nega
bit me t. Noluit autē acquieſcere precibus eius: ſed ua
lens uiribus oppreſſit eam: ⁊ cubauit cum illa: ⁊ exo
ſam eam habuit ammon magno odio ualdē: ita ut ma
ius ēēt odium q̄ oderat eam amore q̄ ante dilexerat.
Dixitq; ei ammon. Surge ⁊ uade. Que reſpondit. Ma
lus ē hoc malum q̄d nunc agis ecqua me: quam q̄d ante
feciſti q̄ expellens me. Et noluit audire eam: ſed uoca
to puero qui miniſtrabat ei dixit. Eice hanc a me
foras: ⁊ claude oſtium poſt eam. Que induta erat tala
ri tunica: huiuſmodi enim filie regis uirgines ueſtibus
utebantur. Eiecitq; eam miniſter illā foras: clauſitq;
q foreſ poſt eam. Que aſpergens cinerem capiti ſuo ſciſ
ſa talari tunica impoſuitq; manibus ſuper capud ſuum:
ibat ingrediens ⁊ clamans. Dixitq; ei abſalon frater ſuus

Numquid fr̄ tuus concubuit tecū. S; nunc soror tace
frat tuus ē. neq; affligat cor tuum p hac re. Manse
runt ergo thamar contabescens. in domo absalon frīs sui.
Cum aut̄ audisset rex dauid uerba hec. contristatus ē
ualde. & noluit contristare spīm āmon filii sui eo quō
diligebat eum. q̄ primogenitus erat ei. Porro ex quo
locutus absalon ad ammon. nec malum nec bonum.
Oderat enim absalon ammon. eo q̄d uiolasset thamar
sororem suam. factum ē aut̄ post tēp̄ biennij ut
tonderentur oues absalon in baalasor. que est iuxta ephra
im. & uocauit absalon omnes filios regis. uenitq; ad re
gem & ait ad eum. Ecce tondent oues seruus tuus. ueni
at oro rex cum seruis suis ad seruum suum. Dixitq;
rex ad absalon. Noli fili mi noli uagare ut ueniamus
omnes. & grauemur te. Cum aut̄ cogeret eum & nolu
isset ire. benedixit ei. Et ait absalon. Si ergo non uenit
uenerat obsecro nobcum saltem āmon frāter meus. Dixitq;
ad eum rex. Quid ē necesse ut eat. Coegit itaq; ab
salon eum. & dimisit cū eo ammon. & omnes filios
regis. Fecerat q; absalon convivium sicut convivia regis.
Preceperat aut̄ absalon pueris suis dicens. Observate
cum tremuerint corda ammon a uino. & dixero uobis
percute eum & interficite. nolite timere. Ego enim sum
qui precipio uobis. roboramini & estote uiri fortes. Fece
runt q; pueri absalon adversus ammon sicut preceperat
illis absalon. surgentesq; omnes filii regis ascenderunt
singuli mulas suas & fugerunt. Cumq; adhuc pergerent
in itinere. fama pervenit ad dauid dicens. Percussit ab
salon omnes filios regis. & non remansit ex eis saltem unus.
Surrexit itaq; rex & scidit uestimenta sua & cecidit super
terram & omnes servi ei. qui assistebant ei sciderunt ue stimen
ta sua. Respondens autem jonadab filius semmaa frīs
dauid. dixit. Ne estimet dñs meus q̄d omnes pueri re
gis occisi sint. ammon solus mortuus ē. q̄m in odio ab
salon erat positus ex die qua oppressit thamar sororem ei.
Nunc q; ne ponat dñs meus rex super cor suum dicens
omnes filios regis occisos esse. q̄m ammon solus mortuus
ē. fugit autem absalon. Et eleuauit puer speculator
oculos suos & aspexit. & ecce populus multus veniebat p viam
de uersus ex latere montis. Dixit autem jonadab ad regem.
Ecce filii regis adsunt. iuxta uerbum serui tui sic factum
ē. Cumq; cessasset loqui apparuerunt & filii regis & in
troierunt. leuauerunt uocem suam & fleuerunt. Sed & rex &
omnes servi eius fleuerunt. & plauserunt ploratu magno ni

Porro absalon fugiens abiit ad tholmai filium amiur regem gessur. Luxit
q; filium suum dauid cunctis diebus. Absalon aut̄
cum fugisset & uenisset in gessur. fuit ibi tribus an
nis. Cessauit q; rex persequi absalon. eo q̄d consolatus esset
super ammon mortuo. Intelligens aut̄ joab filius sarui
e q̄d cor regis uersum esset ad absalon. misit thecuam
& tulit inde mulierem sapientem. dixitq; ad eam. Lu
gere te simula & induere uestem lugubrem & ne ungaris
oleo. ut sis quasi mulier plurimo iam tempore lugens mor
tuum & ingredieris ad regem & loqueris ad eum sermo
nem huiuscemodi. Posuit aut̄ joab uerba in ore ei. Ita
q; cum ingressa fuisset mulier thecuites ad regem. cecidit
coram eo super faciem suam & adorauit & dixit. Salua me
rex. Et ait ad eam rex. Quid causę habes. Que respon
dit. Heu mulier uidua ego sum. Mortuus ē enim vir
meus & ancille tue erant duo filii qui rixati sunt ad
uersum se in agro. nullusq; erat qui eos prohibere pos
set. & percussit alter alterum & interfecit eum. Et ecce con
surgens cognatio aduersus ancillam tuam. di
cit. Trade eum qui percussit fratrem suum. ut occidamus eum

p anima frīs sui quem interfecit. & deleamus heredem.
& querunt extinguere scintillam meam. que relicta
fuit super terram nomen & reliquie super viam.
Et ait rex ad mulierem. Vade in domum tuam. & ego
mandabo pro te. Dixitq; mulier thecuites ad regem. In me
dñe mi rex iniquitas & in domum patris mei. rex aut̄
& thronus eius sit innocens. Et ait rex. Qui contradixe
rit & adduc eum ad me. & ultra non addet ut tangat te.
Que ait. Recordetur rex dñi dei sui. & non multiplicentur
proximi sanguinis ad ulciscendum. & nequaquam interficiat
filium meum. Qui ait. Vivit dñs q̄ si ceciderit de capillis
filii tui super terram. Dixit q; mulier. Loquatur ancilla tua
ad dñm meum regem verbum. Et ait. Loquere. Ait mu
lier. Quare cogitasti istiusmodi rem contra populum dei. & locutus
es rex verbum istud ut peccet. & non reducat electum suum.
Omnes morimur & quasi aque dilabimur super terram. que non revo
cantur. nec vult deus perire animam. sed retractat cogitans ne pe
reat qui abiectus est. Nunc q; veni. ut loquar ad regem
dñm meum verbum hoc present populus. Et dixit ancilla tu
a. Loquar ad regem. si quo modo faciat rex verbum ancil
le sue. Et audivit rex verba ut liberaret ancillam suam
de manu omnium qui volebant delere me & filium me
um simul de hereditate dei. Dicat q; ancilla tua ut fi
at verbum dñi mei regis. sicut sacrificium. Sicut enim
angelus dei sic est dñs meus rex. ut nec benedictione nec
maledictione moveat. unde & dñs deus tuus tecum est.
Et respondens rex. dixit ad mulierem. Ne abscondas a
me verbum. quod te rogo. Dixitq; mulier. Loquere
dñe mi rex. Et ait rex. Numquid manus ioab tecum est
in omnibus istis. Respondit mulier & ait. Per salutem
anime tue dñe mi rex. nec ad dextram nec ad sinistram
est ex omnibus his que locutus est dñs meus rex. Servus enim
tuus ioab ipse precepit mihi & ipse posuit in os ancille tue
omnia verba hec. ut verteretur figura sermonis vultus. Servi
enim tuus ioab precepit istud. Tu autem dñe mi rex sapi
ens es sicut habet sapientiam angelus dei. ut intelligas omnia
super terram. Et ait rex ad ioab. Ecce placatus. feci ver
bum tuum. Vade ergo & reduc puerum absalon. Cadensq;
ioab super faciem suam in terram adoravit & benedixit regi.
& dixit ioab. Hodie intellexit servus tuus quod invenerim gra
tiam in oculis tuis dñe mi rex. quia fecit enim sermonem servi tui.
Surrexit ergo ioab & abiit in gessur. & adduxit absalon in Ie
rusalem. Dixit autem rex. Revertatur in domum suam. & faciem
meam non videat. Reversus est itaq; absalon in domum suam.
& faciem regis non vidit.

Porro sicut absalon non erat pulcher in omni israel. laudabilis
in cunctis nimis. a vestigio pedis usq; ad verticem non erat
in eo ulla macula. & quando tondebat capillos semel autem
in anno tondebat. eo q; gravabat eum cesaries. ponderabat
capillos capitis sui ducentos siclos pondere publico. Nati
sunt autem absalon filii tres & filia una nomine thamar. de
legantis forme. Mansitq; absalon in jerusalem duobus annis
& faciem regis non vidit. Misit itaq; ad ioab ut mitteret eum
ad regem. qui noluit venire ad eum. Cumq; secundo misis
set & ille noluisset venire. dixit servis suis. Scitis agrum
ioab juxta agrum meum habentem messem ordei. Ite suc
cendite eam igni. Succenderunt q; servi absalon segetem
igni. Et venientes servi ioab scissis vestimentis suis. dixerunt. Succensum sunt
servi absalon partem agri igni.
Surrexitq; ioab & venit ad absalon in domum ei. & dixit.
Quare succensum sunt servi tui segetem meam igni. Et res
pondit absalon ad ioab. Misi ad te obsecrans ut venires
ad me. & mitterem te ad regem & diceres ei. Quare veni de
gessur. melius mihi erat ibi esse. Obsecro q; ut videam faciem
regis. Si memor est iniquitatis mee. interficiat me. Igit

sul reab ad regem: nuntiauit ei. Vocatusq; absalon uen
uit ad regem: et adorauit sup faciem tre coram eo. obleu
latusq; est rex absalon.

.xii.

Cxb. Q Igit post hec: fecit sibi absalon curruſ et equites. et quinq; gin
ta uiros qui precederent eum. Et mane consurgens absalon:
stabat iuxta introitum porte in uia: et omnem uirum q; ha
bebat negotium ut ueniret ad regis iudicium uocabat ad
se absalon et dicebat. De qua ciuitate es tu: Qui respondēs
ait. Ex una tribu israel: ego sum seruus tuus. Respon
debatq; ei absalon. Videnti mihi sermones tui boni et iu
sti: si tn est qui te audiat constitutus a rege. Dicebatq; ab
salon. Quis me constituat iudicem sup terram: ut ad me
ueniant omes qui habet negotium et iuste iudicem: Sed
cum accederet homo ut salutaret eum: extendebat manū
suam et apprehendens osculabat eum. Faciebatq; hoc omi
israel qui ueniebat ad iudicium ut audiret a rege: et sollu
citabat corda uirorum israel. Post q̄nos autē annos: dixit
absalon ad regem dauid. Vadam et reddam uota mea:
que uouit dño in hebron. Vouerat enim uouit seruus
tuus cum eēm in gessur syrie dicens: si reduxerit me do
minus in iherlm sacrificabo dño. Dixitq; ei rex dauid.
Vade in pace. Et surrexit: et abiit in hebron. Misit autē
absalon exploratores in uniuersas tribus israel: dicens. Stati
ut audieritis clangorem buccine: dicite regnabit absalon
in hebron. Porro cū absalon irent ducenti uiri de iero
uocati: euntes simplici corde: et causam penitus ignorantes.
Acerruit aūt absalon. achitofel gilonitem consiliarium
dauid: de ciuitate sua gilo. Cumq; immolaret uictimas:
fca est coniuratio ualida: populusq; concurrens augebat eum
absalon. Venit q; nuntius ad dauid dicens. Toto corde
uester israel: sequit absalon. Et ait dauid seruis suis
qui erant cum eo in iherlm. Surgite fugiamus: neq; e
nim erit nobis effugium a facie absalon. festinate egredi
ne forte ueniens occupet nos: et impellat sup nos ruinā.
et percutiat ciuitatem in ore gladii. Dixerunt q; serui regis
ad eum. Omnia quecumq; preceperit dñs noster rex: libenter exequ
tur serui tui. Egressus est ergo rex et uniuersa domus eius pedibus
suis: et dereliquit rex decem mulieres concubinas ad custo
diendam domum. Egressusq; rex et omnis israel pedibus suis sequ
tur populus a domo: et uniuersi serui eius ambulabant iuxta eū
et legionem cerethi et pheleti et omnes gethei pugnatores qua
ginta uiri qui secuti eum fuerant pedites de geth:
precedebant regem. Dixit autem rex ad ethai gethei.
Cur uenis nobiscum: Reuertere et habita cum rege tuo:
quia peregrinus es et egressus de loco tuo. Heri uenisti: et hodie
compelleris nobiscum egredi: Ego autē uadam quo uado
sum. Reuertere et reduc tecum fres tuos: et dñs faciat tecū
misericordiam et ueritatem: ostendisti gratiam et fidem. Et res
pondit ethai regi dicens. Viuit dñs et uiuit anima tua dñe
mi rex: quia in quocumq; loco fuerit dñs mi rex ibi. siue
in morte siue in uita ibi erit seruus tuus. Et ait rex ad
ethai. Veni et transi. Et transiuit ethai gethes. Et rex
et omnes qui cum eo erant et reliqua multitudo omnesq; uiri fle
bant uoce magna: et uniuersus populus transibat. Rex q;
transgrediebatur torrentem cedron: et cuncta populus incre
debat contra uiam que respicit ad desertū. Venit autē
et sadoch et uniuersi leuite cū eo portantes archam fedes
dñi: et deposuerunt eam. Et ascendit abiathar donec ex
pleti sunt omnes populus qui egressus fuerat de ciuitate. Et di
xit rex ad sadoch. Reporta archam dei in urbem. Si in
uenero gratiam in oculis dñi reducet me et ostendet mi
hi eam et tabernaculū suum: si autem dixerit mihi placet.
populus suus faciat quod bonum est coram se. Et dixit rex ad
sadoch sacerdotem. Videns reuertere in pace in ciuita
tem: et achimaas filius tuus et ionathas filius abiathar

duo filii uri sunt uobiscum. Ecce ego abscondor in campe
stribus deserti: donec ueniat sermo a uobis indicetis mi. Repor
tauerunt g sadoch et abiathar archam dei in iherlm et man
serunt ibi. Porro dauid ascendebat cliuum oliueti ascen
dens et flens: operto capite et nudis pedibus incedens. Sed et omnis
populus qui erat cum eo. operto capite incedebat plorans. Nun
tiatum est dauid autem quod achitofel esset in coniuratio
ne cum absalon. Dixitq; dauid. Infatua quesso dñe con
silium achitofel. Cumq; ascenderet dauid summitatem
montis in quo adorauerat erat dñs: ecce occurrit ei chu
sai arachites scissa ueste et ſta pleno capite. Et dixit ei da
uid. Si ueneris mecū eris mi onero. Si autem in ciuita
tem reuersus fueris et dixeris absalon seruus tuus sum
rex patere me uiuere: sicut fui seruus patris tui sic ero
seruus tuus: dissipabis consilium achitofel. Habes aut
tecum sadoch et abiathar sacerdotes. omne uerbum quodcūq;
audieris de domo regis indicabis sadoch et abiathar sacerdo
tibus. Sunt autē cum eis duo filii eorum achimaas sadoch et io
nathan abiathar: mittentes per eos ad me omne uerbum quodcq;
audieritis. Veniente g chusai amico dauid in ciuitatē
absalon et ingrediente iherlm. Cumq; dauid transiret
paululum montis uerticem: apparuit siba puer mefi
boseth in occursum ei cum duobus asinis qui onerati erāt
ducentis panibus et centum ligaturis uue passe et centum
massis palatarum et duobus utribus uini. Et dixit rex sibe.
Quid tibi uolunt hec: Respondit q; siba. Asini domesticq;
regis ut sedeant et panes et palate ad uescendū pueris ei.
uinum autē ut bibat si quis defecerit in deserto. Et ait
rex. Vbi est filius dñi tui: Respondit q; siba regi. Remā
sit in iherlm dicens. Hodie restituet mihi domus israel regnū
patris mei. Et ait rex sibe. Tua sint omnia que fuerunt
mefiboseth. Dixitq; siba. Oro inueniam gratiam coram te
mi dñe mi rex.

.xiii.

Venit g rex dauid usq; bahurim. Et ecce egrediebatur inde uir de cognatione domus saul
nomine semei filius gera. procedebat egrediens et maledice
bat: mittebatq; lapides contra dauid et contra uniuersos
seruos regis dauid. Omnis autē populus et uniuersi bellatores
a dextro et a sinistro latere dauid regis incedebant. Ita autē
loquebatur semei: cum malediceret dauid. Egredere egrede
ris sanguinum et uir belial: reddidit tibi dñs uniuersum
sanguinem domus saul cuius pro regnum pro eo: et de
dit dñs regnum in manu absalon filii tui: et ecce mala sua
premunt te mala tua. quia uir sanguinum es. Dixit autem
abisai filius saruie regi. Quare maledicit canis hic mo
rituri dño meo regi: Vadam et amputabo caput eius.
Et ait rex. Quid mihi et uobis filii saruie. Dimittite eū ut
maledicat: dixit enim precepit ei ut maledicereret dauid. Et
quis est qui audeat dicere: quare sic fecerit: Et ait rex abisai
et uniuersis seruis suis. Ecce filius meus qui egressus est de u
tero meo querit animam meam: quanto magis hic filius iemi
ni: Dimittite eum ut maledicat iuxta preceptum dñi: si
forte respiciat dñs afflictionem meam: et reddat mihi bonū
pro maledictione hac hodierna. Ambulabat itaq; dauid et
socii eius per uiam ex aduerso: et semei per regium montis
ex latere contra illum gradiebatur: maledicens et mittens
lapides ad aduersum eum. terramq; spargens. Venit g rex et
uniuersus populus cum eo lassus: et refocillati sunt ibi. Absalon
autē et omnis populus israel ingressi sunt in iherlm: sed et achito
fel cum eo. Cum autē uenisset chusai arachites amicus
dauid ad absalon: locutus est ad eum. Salue rex. salue rex.
Ad quem absalon. hec est misericordia tua ad amicum tuum.
Quare non isti cum amico tuo: Respondit q; chusai ad absa
lon. Nequaquam. sed illius ero quem elegerit dñs. et omnis
hic populus et uniuersus israel: et cum eo manebo. Sicut et
fui patri tuo ego seruiturus sum et nunc filio tuo: Sicut

xvij°. C. xbij.

patrij in cunctis pat̄ tuo: sic parebo t.

Dixit autē absalon ad achitofel. Inite consiliuꝫ: qd agere debeam. Et ait achitofel ad absalon. Ingredere ad concubinas patris tui quas dimisit ad custodiendam domum: ut cū audierit oēs isti qd fedaueris patrem tuū: roborentur manus eoꝝ tecum. Tetenderunt ḡ absalon tabulatū in solario: ingressusq; est ad concubinas patris coram oī isto. Consiliuꝫ autē achitofel qd dabat in diebꝫ illis qi iḡs consuleret deꝰ: sic erat oē consiliuꝫ achitofel: tā cū ēet cum dauid q cum ēet cū absalon. Dixit ḡ achitofel ad absalon. Eligam mi duodecim milia uirorū: & consurgens psequar dauid hac nocte: & ueniens sup eum quippe qui lassus ē & resolutus manibꝫ perterrā eum. Cumq; fugerit oīs pplūs qui cū eo ē percutiam regem desolatum: & reducam uniuersum pplm quo⁹ admodū reuerti solet. Vnius enī uirū tu quereris: & oīs pplūs erit in pace. Placuitq; sermo ei & absalon: & cunctis maioribꝫ natu isti. Ait autē absalon. Voca & chusai architen: audiamus quid etiam ipse dicat. Cū q; uenisset chusai ad absalon: ait absalon ad eum. Huiusce tū sermonem locutus ē achitofel. facere debem⁹ an non: Q d̄ nō consiliuꝫ. Et dixit chusai ad absalon. Non bonū cō silium dedit achitofel hac uice. Et rursum ait chusai. Tu nosti patrem tuum & uiros qui cū eo sunt ee fortissimos: & amaro animo. uelut si ursa raptis catulis in saltu seuiat. Sed & pater tuus uir bellator ē: & nō morabit cū pplō: sed latitat in foueis aut in uno quo uoluerit loco: & cum ceciderit primus quilibet in principio. audiet quisq; audierit & dicet. Facta ē plaga in pplō qui sequebat absalon: & fortasse mul⁹ quiq; cui⁹ cor ē qsi leonis pariter soluet. Scit. n. oīs pplūs istū fortem ee patrem tuum: & robustos oīs qui cū eo sunt. Si hoc in uidet rectum ee consiliuꝫ. Congregetur ad te uniuersus isti⁹ a dan usq; ber sabee. qsi harena maris in numerabilis: & tu ei⁹ in medio eoꝝ: & ueniemus sup eum in quocūq; loco fuerit inuent⁹: & opiem⁹ eum sicut cadere solet ros sup terram: & si relinquemus de uiris qui cū eo sunt ne unum quidē. Q d̄ si urbem aliqm fuerit ingressus cuncti dabūt oīs isti funes ad eam: & trahemus eam in torrentem: ut ne lapillus quidem ex ea. Dixitq; absalon & oēs uiri isti. Melius consiliuꝫ chusai archite: consilio achitofel. Vim autē nimiū dissipatum ē consiliuꝫ achitofel utile: ut induceret d̄s sup absalon malum. Et ait chusai sadoch & abiathar sacerdotibꝫ. Hoc & hoc modo consiliuꝫ dedit achitofel absalon & seniorib⁹ isti: ego tale & tale dedi cō silium. Nunc ḡ mittite cito: & nuntiate dauid dicentes. Ne moremur nocte hac in campestribꝫ deserti: sed q; transgrediē ne forte absorbeat⁹ rex & oīs pplūs qui cū eo ē. Jonathas autē & achimaas stabant iuxta fontem rogel. Abiit ancilla & nuntiauit eis: & illi profecti sunt ut referrent ad regem dauid nuntium. Si enim potuerant uideri aut introire ciuitatem. Vidit autē eos quidam puer: & indicauit absalon. Illi ꝰ concito gradu ingressi sunt domum uiri cuiusdam in bahurim. qui habebat puteum in uestibulo suo: & descenderunt in eum. Tulit autē mulier & expandit uelamen sup os putei. qsi siccans ptxlanal: & sic latuit res. Cumq; uenissent serui absalon ad mulierē in domo: dixerunt. Vbi ē achimaas & ionathas. Et respō dit mulier. Transierunt fluuium aquarū. Et hi qui querebant cum minime inuenissent: reuersi sunt in iherlm. Cumq; abissent. ascenderunt illi de puteo: & pgentes nuntiauerunt regi dauid atq; dixerunt. Surgite & transite cito fluuium: qm̄ huiusce modi consiliuꝫ dedit contra te achitofel. Surrexit ḡ dauid & oīs pplūs qui erat cum eo: & transierunt iordanem donec diluceresceret: & ne unus quidem residuus fuit qui cum eo nō transiret fluuium. Porro achitofel uidens qd nō fuisset secm consiliuꝫ

suum: strauit asinum suum & surrexit & abiit in domum & in ciuitatē suam & dispositā domo sua: suspendio ut̄ sepultus ē in sepulchro patris sui. xv.

Dauid autem uenit in castra & absalon transiuit iordanē ipe & oīs uir isti cum eo. Amasam aū constituit absalon pro ioab super exercitum. Amasa aū erat filius uir qui uocabat iethra de ismaelite: qui ingressus ē ad abigail filiam naas sororem sarue. que fuit mat̄ ioab. Et castra metatus est isti⁹ cum absalon in tra galaad. Cumq; uenisset dauid in terra madian: sobi filius naas de rabbath filioꝝ ammon & machir filius ammihel de lodabar: & berzellai galaadites de rogelim: obtulerunt ei stratoria & tapetia & uasa fictilia frumentum & ordeum & farinam & polentam & fabas & lentem & frixum cicer & mel & butyrum & oues & pinguedinem uitulo⁹ dederunt q; dauid & pplo qui erat cum eo ad uescendū. Suspicati sunt enim pplm fame & siti fatigari in deserto. Recognouitq; consideratq; dauid pplm suo constituit sup eos tribunos & centuriones & dedit pplī tertiam partem sub manu ioab. & tertiam partē sub manu abisai filii sarue fr̄is ioab & tertiam sub manu ethai qui erat de geth. Dixitq; rex ad pplm. Egrediar & ego uobiscum. Et respondit pplūs. Non exibis. Siue enim fugerimus hi magnopere ad eos de nobis pertinebit: siue media pars ceciderit e nobis nihil ad nos pertinebit. qi tu unus pro decē milibꝫ computaberis. Melius ē & ut sis nobis in urbe pti dio. Ad quod rex ait. Q d̄ uobis rectum uidet hoc faciā. Stetit ḡ rex iuxta portam: egrediebaturq; pplūs per centurias & milleni. Et precepit rex ioab & abisai & ethai dicens. Seruate mihi puerum absalon. Et omnis pplūs audiebat præcipientem regem cunctis principibꝫ p absalon. Egressusq; est pplūs in campum contra isti⁹: & factū ē pelium in saltu ephraim: & cesus ē ibi pplūs isti⁹ ab exercitu dauid: factaq; est plaga magna in die illa uiginti milia. Fuit autem ibi prelium dispersum sup faciem omnis terre: & multo plures erant quos saltus consumpserat de pplo: q̄m hi quos uorauerat gladius in die illa. Occidit autē ut occurreret absalon seruis dauid: sedens mulo. Cumq; ingressus fuisset mulus subter condensam quercum & magnam: adhesit caput eius quercui. Et illo sublimi⁹ inter celum & terram: mulus cui sedebat pretergressus est. Vidit autē hoc quidam: & nuntiauit ioab dicens. Vidi absalon pendere de quercu. Cui ait ioab uiro qui nuntiauerat ei. Si uidisti eum cur nō confodisti eum cum terra: & ego debuissem tibi decem argenti siclos & unū balteum. Quod dixit ad ioab. Si appenderes in manibꝫ tuis mille argenteos: nequaq; mitterem manū meam in filium regis. Audientibꝫ enim nobis precepit rex tibi & abisai & ethai dicens: custodite mihi puerum absalon. Sed & si fecissem ee animam meam audacter. nequaq; in hoc regem latere potuisset & tu stares ex aduerso. Et ait ioab. Non sicut tu uis: sed aggrediar eum coram te. Tulit ergo ioab tres lanceas in manu sua: & infixit eas in corde absalon. Cumq; adhuc palpitaret herens quercui, circumierunt decem iuuenes armigeri ioab: & percusserunt interfecerunt eū. Cecinit autē ioab buccina & retinuit pplm ne persequeret fugientem isti⁹: uolens parcere multitudini. Et tulerūt absalon & proiecerunt eum in saltu in foueam grandem: & congestauerunt sup eum acerum lapidū magnum nimis. Omnis autē isti⁹ fugit in tabernacula sua. Porro absalon erexerat sibi cum adhuc uiueret titulum: qui ē in valle regis. Dixerat enim. Non habeo filium: & hoc erit monumentū nominis mei. Vocauitq; titulū nomē suo monumentū nominis mei: & appellat⁹ manet absalon usq; in hunc diem. Achimaas autem filius sadoch ait. Curram & nuntiabo regi: qm̄ iudicium fecerit ei dñs de manu inimicoꝝ eius. Ad quem ioab dixit. Non eris

nuntiul in hac die. ſ; nuntiabiſ in alia. Hodie nolo te
nuntiare. filiul enim regis mortuul. Et ait ioab ad
chuſai. Vade. nuntia regi que uidiſti. Adorauit chu
ſi ioab. cucurrit. Rurſul autē achimaaſ filiul ſadoch
dixit ad ioab. Quid impedit ſi etiam ego curram p chu
ſi. Dixitq; ioab. Quid tibi currere fili mi. Non erit bo
ni nuntii baculul. Qui reſpondit. Quid enim ſi cucur
rero. Et ait. Curre. Currit g achimaaſ p uiam compe
dij. tranſiuit chuſi. Dauid autē ſedebat inter duas portas.
Speculator ū qui erat in faſtigio porte ſup murū. eleuauit
oculos uidit hominē currentem ſolum. & exclamauit uidi
tauit regi. Dixitq; rex. Si ſolus ē. bonul ē nuntiul in o
re ei. Properante autē illo. accedente ppius. uidit ſpecu
lator hominē alium currentem. & uocitauit in culmine
ait. Apparet ⁊ hic homo ait currenſ ſolus. Dixitq; rex. Et
iſte bonul ē nuntiꝰ. Speculator autē contemplor ait cur
ſum ponſq; ſi curſum achimaaſ filii ſadoch. Et ait rex. Vir
bonul ē. & nuntium portans bonū uenit. Clamauit autē
achimaaſ. dixit ad regem. Salue rex. Et adorauit regem
coram eo pronul in tram ait. Benedictus dñs tuus qui
concluſit homines qui leuauerunt manū ſuas contra dñm
meum regem. Et ait rex. Eſt ne pax puero abſalon. Re
ſpondit achimaaſ. Vidi tumultū magnū cū mitteret ioab
ſeruul tuul o rex me ſeruū tuum. neſcio aliud. Ad que
rex. Exi ait & ſta hic. Cumq; ille tranſiſſet & ſtaret. appa
ruit chuſi & uelociſ ait. Bonum apporto nuntium dñe
mi rex. Judicauit enim p te dñs hodie de manu omniū
qui ſurrexerunt contra te. Dixit autē rex ad chuſi. Eſt ne
pax puero abſalon. Cui reſpondens chuſi. fiant inimici
ſicut puer iniqui dñi mei regis. & uniuſi qui conſur
gunt aduerſum eum in malum. Contriſtatus itaq; rex
aſcendit cenaculum porte & flebat. & ſic loquebat uadens.
fili mi abſalon. abſalon fili mi. Quis mihi tribuat ut ego
moriar p te. abſalon fili mi. fili mi abſalon. Nuntia
tum ē autē ioab qd rex fleret. & lugeret filium ſuū. & uer
ſa ē uictoria in luctum in die illa omni pplō. audiuit enim
pplūs in die illa dicēs dolet rex ſup filio ſuo. & declinauit pplūs
in die illa ingredi ciuitatem. quomō declinare ſolet pplūs uer
ſus fugiens ſe pplm. Porro rex operit caput ſuum. & cla
mabat uoce magna. fili mi abſalon. abſalon fili mi.

Ingreſſus g ioab ad regem in domum dixit. xvi.
Confudiſti hodie uultus omniū ſeruoꝝ tuoꝝ qui ſaluā
fecerunt animā tuam. & animā filioꝝ tuoꝝ & filiaꝝ tuaꝝ
& animā uxoꝝ & concubinaꝝ tuaꝝ. Diligis odientes te. & odio habes dilī
gentes te. & oſtendiſti hodie q; non ſint tibi duces tui. & ſeruī
tui. & uere cognoui in q; ſi abſalon uiueret. & nos omnes
occubuiſſemus. tunc placeret tibi. Nunc g ſurge. & procede
& alloquſ ſeruos tuos. Juro enim tibi p dñm qd ſi
non exieris. nec unus quidē remanſurus ſit tecum nocte hac.
& peribit hoc tibi p omnia mala que uenerunt ſup te ab
adoleſcentia tua uſq; in preſens. Surrexit g rex &
ſedit in porta. & omni pplō nuntiatum ē qd rex ſederet in
porta. Venitq; uniuerſa multitudo coram rege. iſrahel
autē fugit in tabernacula ſua. Omniſ q; pplūs certabat tribus
ſuis tribubus iſrahel dicens. Rex liberauit nos de manu ini
micoꝝ noſtroꝝ. & ipſe ſaluauit nos de manu philiſthinoꝝ. &
nunc fugit de tra pp abſalon. abſalon autē quem unxi
mus ſup nos. mortuuſ ē in bello. Vos ergo ſilentes & nō reducitis
regem. Rex ait dauid mittit ad ſadoch & ad abiathar ſacer
dotes dicens. Loquimini ad maiores natu iuda dicentes.
Cur uenitis nouiſſimi ad reducendū regem in domū
ſuam. Sermo autē omniſ iſrahel peruenerat ad regem ut re
ducerent eum in domū ſuam. & q; dixerat rex. Hec duce
ſis ad ppres. fres mei uos. os meum & caro mea uos. quare
nouiſſimi reducitis regem. Et amaſe dicite. Nonne
os meum es & caro mea. Hec faciat mihi ds & hec addat ſi ſi
magiſter militie fueris coram me omni tempe p ioab. Et in
clinauit cor omnium uiroꝝ iuda q; uni uniuſ. miſeruntq;
ad regem dicentes. Reuertere tu & omnes ſerui tui. Et reuerſus
ē rex & uenit uſq; ad iordanem. & omnis iuda uenit in galga
la. ut occurreret regi & traduceret eum iordanē. xvii.

Hestinauit autem ſemei filiul iera filii ſemini de bahurim.
& deſcendit cum uiris iuda in occurſum regis dā cū mil
le uiris de beniamin. & ſiba puer de domo ſaul & quindecim
filii ei ac uiginti ſerui erant cum eo. & irruimpentes iorda
nem ante regem inſtruxerunt uada ut traducerent domum
regis. & facerent uoluntatem regis. Semei autē filius
iera p ſtratus coram rege cum iam tranſiſſet iordanē. dixit
ad eum. Ne reputes mihi dñe mi rex iniquitatē. neq; me
mineris nequiter ſeruo tuo. in die qua egreſſus es dñe mi
rex de iheruſalē. neq; ponat rex in corde ſuo. agnoſco enim ego
ſeruus tuus peccm meum. & ideirco hodie primus uenio de omni
domo ioſeph. deſcendiq; in occurſum dñi mei regis. Reſpon
dens autē abiſai filius ſaruie dixit. Numq̄d p his uerbis ſi occi
det ſemei. qui maledixit xp̄o dñi. Et ait dauid. Quid mihi & uobis
filii ſaruie. Cur efficimini mihi hodie in ſathan. Ergo ne ho
die interficietur in iſrahel. An ignoro me hodie eſſe regem ſu
per iſrahel. Et ait rex ſemei. Non morieris. Jurauitq; ei. Mephi
ſethē filius ſaul deſcendit in occurſum regis. illotis pedibus &
intonſa barba. ueſtesq; ſuas ſi lauerat a die qua egreſſus fuerat
rex. uſq; ad diem reuerſionis ei in pace. Cumq; ierſm occurriſ
ſet regi. dixit ei rex. Quare ſi ueniſti mecū mi fili ſeth. Qui
reſpondens ait. Dñe mi rex ſeruus meus contempſit me.
Dixi enim ego ei famulus tuus ut ſterneret mihi asinū. ut a
cendens abirem ad regem. claudus enim ſum ſeruus tuus.
Inſuper & accuſauit me ſeruum tuum ad te dñm meum
regem. Tu autē dñe mi rex ſic angelus dei fac q̄d placitum
ē tibi. Neq; enim fuit domus patris mei niſi mortis obnoxia do
mino meo regi. Tu autē poſuiſti me inter conuiuas mense
tue. Quid enim habeo iuſte querele. aut quid poſſum ul
tra uociferari ad regem. Dixit g ei rex. Quid ultra loqueris.
ſicut ſtatutum ē q̄d locuti ſum. tu & siba diuidite poſſeſſionem. Reſ
pondit q; mifiboſeth regi. Etiam cuncta accipiat. poſtq̄m in
troiuit dñs meus rex pacifice in domum ſuam. Berzellai
q; galaaditen de rogelim traduxit regem iordanem. pa
ratus etiam ultra fluuiū proſequi eum. Erat autem berzellai
galaadites ſenex ualde. id eſt octogenarius. & ipſe pbuerat alimēta
regi cum moraret in caſtris. fuit quippe uir diues nimis.
Dixit itaq; rex ad berzellai. Veni ut requieſcas mecum
in iheruſalē. Et ait berzellai ad regem. Quot ſunt dies uite
mee ut aſcendam cum rege in iheruſalē. Octogenarius ſum
hodie. Numq̄d intelligent ſeruus tuus ad diſcernendū ſuaue
aut amarum. aut delectare poteſt ſeruus tuus cibis
ac poculi uel audire ultra poſſum uocem cantorum atq; can
tatricū. Quare ſeruus tuus ſit oneri dño meo regi. Pau
lulum precedam famulus tuus ab iordane tecū. nec indigeo
hac uicillitudine. ſ; obſecro ut reuertar ſeruus tuus. &
moriar in ciuitate mea. & ſepeliar iuxta ſepulchrū patris
mei & matris mee. Eſt autem ſeruus tuus chamaa ipſe tra
dat tecum dñe mi rex. & fac ei q̄d tibi bonum uidet. Dixit
rex. Mecum ſit chamaa. & ego faciam ei quicq̄d tibi placu
erit. & omne q̄d petieris a me impetrabis. Cumq; ſi tranſiſſet
uniuſus pplūs & rex iordanem. oſculatus ē rex berzellai & be
dixit ei. & ille reuerſus ē in locum ſuum. Tranſiuit g rex
in galgala. & chamaa cum eo. Omnis autē pplūs iuda tranſ
duxerat regem. & media tantum pars aſſumpſerat de pplō iſrahel.
Itaq; omnes uiri iſrahel conuenerunt ad regem. dixerunt. Qua
re te furati ſunt fres nri uiri iuda. & tranſduxerunt regem
& domum ei iordanem. omnesq; uiros dauid cū eo. Et reſpon
dit omnis uir iuda ad uiros iſrahel. Quia propior mihi eſt rex. Cur

C.xx.

uralcerul lup hac re. Hunqđ cõmeditu aliquid ex rege aut munera nobil data sunt. Et respondit uir ulit ad uos uida rait. Decem partib; maior ego sum apud regem magisq; ad me pinet dauid qm ad te. Cur ih fecistu mururam rai si in nuntiatum ē pou ut reducerem regem meum. Virl aut respondut uiri uida uiril ulit. ·xviii·

Accidit đ; ut ibi eēt uir belial nomine siba filī bochri uir iemineul. rai cecinit bucina rait. Non ē nobil pars in dauid neq; hereditas in filio ysai. reuerte in tabnacula tua ulit. Et separatul ē omīs ulit a dauid. secutusq; ē siba filium bochri. Viri autem uida adhesserunt regi suo. a iordane usq; ad ierlim. Cumq; uenisset rex in domū suā in ierlim. tulit decem mulieres concubinas sual quas dereliquerat ad custodiendam domum rai tradidit eas in custodiam. alimenta eis pbens. rū ē ingressus ad eas. l; erant clause usq; ad diem mortis sue in uiduitate manentes. Virit aut rex amasē. Conuoca mi omnē uiros uide in diem festum. rai tu adesto psens. Abiit g amasa ut conuocaret uidam. rai moratus ē ex tua placitum qđ ei constituerat rex. Dixit aut dauid ad abisai. Nunc magis afflicturus nos est siba filius bochri. qm absalon. Tolle g seruos dñi tui rai pse quere eum. ne forte inueniat ciuitates munitas rai effugiat nos. Egressi sunt aut eum eo uiri ioab. cerethi đ; rai phelethi rai omnes robusti exierunt de ierlim ad psequendū sibā filium bochri. Cumq; illi essent iuxta lapidem grandem qui est in gabaon. amasa ueniens occurrit eis. Porro ioab uestitus erat tunica stricta ad mensuram habitus sui. rā desup accinctus gladio dependente usq; ad ilia in uagina. qui fabrefactus leui motu egredi potat rai pcutere. Vnde q; ioab ad amasam. Salue mi fi. Et tenuit manu dextera mentū amase. qđ osculari eū. Porro amasa nō obseruauit gladiū quem habebat ioab. Qui pcussit eum in latere rai effudit intestina eius in terram. nō secundū uulnus apposuit. Joab aut rai abisai frat ei. psecuti sunt sibam filium bochri. Interea quidam uir cum stetissent iuxta cadauer amase de socis ioab dixerunt. Ecce qui ē uoluit p ioab comes dauid. rai amasa aut conspersus sanguine. iacebat in media uia. Vidit hoc quidam uir qđ substiterat omīs pls ad uidendū eum. rai amouit amasam de uia in agrum. opuitq; eum uestimēto. ne substiterent singuli uel pp eum. Amoto g illo de uia. sibat omīs uir sequens ioab. ad psequendū siba filium bochri. Porro ille transierat p omes tribus uisr in abelam. rai in bethmachā. omesq; uiri electi congregati fuerant ad eum. Venerunt itaq; rai oppugnabant eum in abela rai in bethmacha. rai circumdederunt munitionib; ciuitatē. rai obsessa ē urbs. Omīs autem turba que erat cum ioab. molliebat destruere murol. Et exclamauit mulier sapiens de ciuitate. Audite. audite. dicite ioab. Appropiq huc. rai loquar tecū. Qui cum accessisset ad eam. ait illi. Tu es ioab. Et ille respondit. Ego. Ad quem ille locuta ē. Audi sermones ancille tue. Qui respondit. Audio. Rursumq; illa. Sermo inquit dicebat in ueti prouerbio. qui ītrogat interrogent in abela. rai sic pficiebant. Nonne ego sum que respondeo ueritatem in israhel. rai tu queris subuertere rai enertere matrem ciuitatū israhel. Quare pperas hereditatē dñi. Respondensq; ioab. ait. Absit absit hoc a me. Non ppero neq; demolior. si ic sic est hō rel. l; homo de monte ephraim siba filius bochri cognomine leuauit manū suam contra regem dauid. tradite illum solum rai recedem ab urbe. Et ait mulier ad ioab. Ecce caput eius mittet ad te p murum. Ingressa ē g ad omnem pplm. rai locuta ē eis sapienter. Qui abscidentes caput sibe filii bochri. proiecerūt ad ioab. Et ille cecinit bucina. rai recesserunt ab urbe unusquisq; in tabernacula sua. Joab aut reuersus ē in ierlim ad regem.

Fuit g ioab sup omnem exercitū israhel. banaias ·xix· autē filius ioiade sup cerethei. rai phelethei. aduram

ū. sup tributa. Porro iosaphath filius ahilud a cōmentarius. siba aut scriba. sadoch rai abiathar sacerdotes. hura aut hiaduerres erat sacerdos. dauid g factas ē; tres menses in diebus dauid C.C.xxi. tribus annis uigil. rai consuluit dauid oraculum dñi. Dixitq; dñs. Propt saul rai domum eius rai sanguinē. q; occidit gabaonitas. Vocatis g gabaonitis rex. dixit ad eos. Porro gabaonite si erant de filiis israhel. l; reliquie amorreorum. filii q; israhel iurauerant eis. ne punirentur eos. rai uoluit saul punire eos zelo q; p filios israhel. rai iuda. Dixit g dauid ad gabaonitas. Quid faciam uobis. rai qđ erit uri piaculum. ut benedicatis hereditatē dei. Dixerunt ei gabaonite. Non ē nobis cum argento rai auro quelibet. l; contra saul rai domum eius. neq; uolumus ut interficiat hominē de israhel. Ad quos ait rex. Quid g uultis ut faciam uobis. Qui dixerunt. Virum qui attriuit nos. rai oppressit inimicus ita delere debemus. ut ne unus quidem residuus sit de stirpe eius in cunctis finibus israhel. Dent nobis septem uiros de filiis eius. ut crucifigamus eos dño in gabaath saul quondam electi dñi. Et ait rex. Ego dabo. Pepercit ergo rex mifiboseth filio ionathan filii saul. propter iusiurandum dñi qđ fuerat inter dauid rai ionathan filium saul. Tulit itaq; rex duos filios respha filie haia quos pepit saul. armoni rai mifiboseth rai quinq; filios merob filie saul quos genuerat hadrihel filio berzellai. qui fuit de molathi. rai dedit eos in manu gabaonitarum. qui crucifixerunt eos in monte coram dño. rai ceciderunt hi septem simul occisi in diebus messis. prime incipiente messione hordei. Tollens aut respha filia haia cilicium suum stravit sibi super petram ab initio messis. donec stillaret aqua super eos de celo. rai fugauit aues celi lacerare eos per diem neq; bestias per noctem. Et nuntiata sunt dauid que fecerat respha filia haia concubina saul.

Et abiit dauid rai tulit ossa saul ·xx· Vbona saul. rai ionathan filii eius a uiris iabes galaad qui furati fuerant ea de platea bethsan. in qua suspenderant eos philistei cū interfecissent saul in gelboe. rai asportauerunt inde ossa saul rai ionathan filii eius. rai colligentes ossa eorum qui affixi fuerant. rai sepelierunt ea cū ossibus saul rai ionathan filii eius in terra beniamin in latere in sepulchro cis patris eius. fecerunt q; omnia que precepat rex. rai repropiauit deus terre post hec. ·xxi·

Factum ē aut rursum prelium philistinorum ad dauid. rai descendit dauid rai serui eius cū eo. rai pugnabant ce philistheum. Defficiente aut dauid uidit de nob qui sunt de genere arapha. cuius ferrum haste trecentalium uncial appendebat. rai accinctus erat ense nouo. nisi ei pcutere dauid. pfidio q; ei fuit abisai filius sarue. rai pcussum philistheum mīsset. Tunc iurauerunt uiri dauid dicentes. Jam si egredieris nobiscum in bellū. ne extinguas lucernam israhel. Secūm q; fuit bellum in gob contra philistheos. tunc pcussit sobochai de susa thusephi de stirpe arapha de genere gygantum. Rursum q; fuit bellum in gob contra philistheos. in quo pcussit adeodat filius saltus bethlemites bethleemites uel goliath getthei. cuius hastile haste erat sicut liciatorum texentium. Quartum bellum fuit in geth in quo uir excelsus qui senos in manib; pedibusq; habebat digitos. id est uiginti sex. rai erat de origine arapha qui blasphemauit israhel. pcussit aut eum ionathan filius samaa fratris dauid. His quatuor nati sunt de arapha in geth. rai ceciderunt in manu dauid rai seruorum ei. Locutus ē aut dauid dño. uba carminis hui. in die qua liberauit eum dñs de manu omnium inimicorum suorum. rai de manu saul. rai ait. Dñs petra mea rai robur meum. rai saluator meus. Deus meus fortis meus sperabo in eum. scutum meum rai cornu salutis mee. exaltator meus rai refugium meum. saluator meus. de iniquitate liberabis me. Laudabilem inuocabo dñm. rai ab inimicis meis salua ero. qm circumdederunt me contritiones mortis. rai torrentes belial terruerunt me. funes inferni circumdederunt me. preuenerunt me laquei mortis. In tribulatione mea inuocabo dñm. rai ad dñm meum clamabo. rai exaudiet de

templo scō suo uocem meam ⁊ clamor meus introibit ad
aurel eī. Commota ē ⁊ cōmota est ⁊ cōmota est ⁊ fundamenta mon
tium conturbata sunt ⁊ conquassata ⁊ quoniam iratus ē eis. Ascen
dit fumus de naribus eius ⁊ ignis de ore eius uorabit ⁊ carbones ex
cense sunt ab eo ⁊ inclinauit celos ⁊ descendit ⁊ caligo
sub pedibus eius ⁊ ascendit super cherubin ⁊ uolauit ⁊ lap
sus est super pennas uenti. Posuit tenebras in circuitu suo
tabernaculum ⁊ cribrauit aquas de nubibus celorum. Prefulgore
in conspectu eius succense sunt carbones ignis ⁊ tonabit de ce
lo dñs ⁊ excelsus dabit uocem suam ⁊ misit sagittas suas et
dissipauit eos fulgura ⁊ consumpsit eos. ⁊ apparuerunt
effusiones maris ⁊ reuelata sunt fundamenta orbis. Ab in
crepatione dñi ab increpatione spūs furoris ei. misit de excel
so ⁊ assumpsit me ⁊ extraxit me de aquis multis. Liberau
uit me de inimico meo potentissimo ⁊ ab his qui oderunt
me ⁊ quia robustiores me erant. Preuenit me in die afflictio
nis ⁊ tribulationis mee ⁊ fact ē dñs firmamentum meum ⁊ e
duxit me in latitudinem ⁊ liberauit me quoniam placui ei. Retri
buit mihi dñs secundum iusticiam meam ⁊ secundum munditiam ma
nuum mearum reddet mihi quoniam custodiui uias dñi ⁊ non egi impie
ab deo meo. Omnia enim iudicia eius in conspectu meo ⁊ precep
ta eius non amouebam a me. Et ero perfectus cum eo ⁊ custodiam me ab
iniquitate mea ⁊ restituet mihi dñs secundum iusticiam meam
⁊ secundum munditiam manuum mearum in conspectu oculorum eius.
Cum sancto sanctus eris ⁊ cum robusto perfectus ⁊ cum electo electus
eris ⁊ cum puro puerteris ⁊ cum paupere saluum facies
oculosque tuos excelsos humiliabis. Quoniam tu lucerna mea dñe.
tu dñe illuminabis tenebras meas. In te enim current ac
cinctus ⁊ in deo meo transiliam murum. Deus immaculata uia
eius eloquium dñi igne examinatum. Scutum est omnium spe
rantium in se. Quis est deus preter dñm ⁊ quis fortis preter deum
nrm. Deus qui accinxit me fortitudine ⁊ complanauit
perfectam uiam meam. Coequans pedes meos cerue ⁊ super ex
celsa mea statuens me. Docens manus meas ad prelium ⁊ dis
ponens brachia mea sicut arcum eneum. Dedisti mihi clypeum
salutis tue ⁊ mansuetudo mea multiplicauit me. Dilatabis
gressus meos subtus me ⁊ non defecerunt tali mei. Persequar ini
micos meos ⁊ comprehendam illos ⁊ non reuertar donec consumam eos. Con
sumam eos ⁊ confringam ut non consurgant. Cadent sub pedibus
meis. Accinxisti me fortitudine ad prelium ⁊ incuruasti resistē
tes michi sub me. Inimicos meos dedisti mihi dorsum. odientes me ⁊
disperdam eos. Clamabunt ⁊ non erit qui saluet. ad dñm ⁊ non exau
diet eos. Delebo eos ut puluerem terre. sicut lutum platearum comi
nuam eos atque conteram. Saluabis me a contradictionibus
populi mei. constituis me in caput gentium. Populus quem
non cognoui seruiet mihi. filius alienus resistent mihi. auditu auris o
bedient mihi. filius alienus defluxerunt ⁊ contabescent in angustiis
suis. Viuit dñs ⁊ benedictus deus meus ⁊ exaltabitur deus fortis
salutis mee. Deus qui dat ultiones mihi ⁊ deducit populos
sub me. qui educit me ab inimicis meis ⁊ a resistentibus
in eleuabis me. a uiro iniquo liberabis me. Propterea confite
bor tibi dñe in gentibus ⁊ nomini tuo cantabo. magnificans
saluationes regis sui ⁊ faciens misericordiam xpō suo dauid ⁊ se
mini eius in sempiternum. Hec autem sunt uerba nouissi
ma. que dixit dauid filius yse. Dixit uir cui constitutum
est de xpō dei iacob. et psalta israhel. Spūs dñi locutus est per
me ⁊ sermo eius per linguam meam. Dixit deus israhel. mihi locu
tus est fortis israhel. Dominator hominum iustus dominator in
timore dei. Sicut lux aurore oriente sole mane absque nu
bibus rutilat ⁊ sicut pluuia germinat herba de terra. nec ta
lis est domus mea apud deum. ut pactum eternum iniret mecum fir
mum in omnibus atque munitum. Cuncta enim salus mea ⁊
omnis uoluntas. nec est quicquam ex ea quod non germinet. Preuari
catores autem quasi spine euellentur uniuersi que non tolluntur ma
nibus ⁊ si quis tangere eas uoluerit armabit ferro et ligno

lanceato. igneque succense comburentur. usque ad nichilum. Hec
nomina fortium dauid. Dauid sedens in cathedra sapi
entissimus princeps iosebbasebet. ipse est qui leuabit hastam suam
super octingentos uulnerauit semel uno. Post hunc eleazar
filius patruus eius aboi inter tres fortes qui erant cum dauid.
quando exprobrauerunt philistiim ⁊ congregati sunt illuc in pre
lium. Cumque ascendissent uiri israhel. ipse stetit ⁊ percussit philis
teos donec defecerent manus eius ⁊ obrigescerent cum gladio. Fe
cit que dñs salutem magnam in die illa. populus autem qui fugerat re
uertebatur ad colligenda spolia detrahenda. Et post hunc semma filius
age de arari ⁊ congregati sunt philistiim in statione. erat que
pars ibi ager plenus lentis. Cumque fugisset populus a facie phi
listiim. stetit ille in medio agri ⁊ uindicauit eum ⁊ percussit
que philisteos ⁊ fecit dñs salutem magnam. Descenderunt tres qui erant principes de
capite triginta ⁊ uenerunt tempore messis ad dauid in speluncam odollam. Castra autem
philistiim erant posita in ualle gigantis ⁊ dauid erat in
presidio ⁊ postea statio philistinorum tunc erat in bethleem. Desi
derauit autem dauid ⁊ ait. Si quis mihi daret potum aque de cis
terna que est in bethleem iuxta portam. Irruperunt igitur tres fortes
castra philistinorum ⁊ hauserunt aquam de cisterna bethlee
mitica que erat iuxta portam ⁊ attulerunt ad dauid. At ille noluit
ex bibere. sed libauit illam deo dicens. Propitius sit mihi dñs ne
faciam hanc rem. Numquid sanguinem hominum istorum qui
profecti sunt animarum periculum bibam. Noluit igitur bibere.
Hec fecerunt tres robustissimi. abisai que frater ioab filius saruie
et princeps erat de tribus illis. ipse est qui eleuauit hastam suam
contra trecentos quos interfecit. nominatus in illis tribus ⁊
inter tres nobilior. erat que eorum princeps. sed usque ad tres primos
non peruenerat. Et banaias filius ioiade uir fortissimus magnarum opum de capsseel. ipse percussit duos leones moab. ⁊ ipse
descendit ⁊ percussit leonem in media cisterna in die niuis. ipse etiam interfecit uirum egyptium. uirum quidem
spectabilem. habentem in manu hastam. Ipse que descendit ad eum in uirga ⁊ ui extorsit hastam de manu eius
egyptii ⁊ interfecit eum hasta sua. Hec fecit banaias filius
ioiade. ipse nominatus inter tres robustos qui erant inter tri
ginta nobiliores. uerumtamen usque ad tres non peruenerat. Fe
cit que eum sibi dauid auricularium. a secreto. Asahel frater
ioab inter triginta. elchanan filius patruus eius de bethlee. Sem
ma de araam. elika de arodi. elez de helchi. hira filius accis
de thecua. abiezer de anathoth. mobannai de husathi. selmon
ahoite. macharai netophathites. heled filius baana netophathites. ithai filius ribai de ge
beeth. filiorum beniamin. banaia pirathonites. hedai de torrente gaas. abialbon arbathites. azmaueth de bahurim.
eliaba de salbon. filii iassen. ionathan. semma de hararite.
ahiam filius sarare ararites. elifelech filius thaasbai filii maa
chathi. heliam filius achitofel gilonites. hesrai de carmelo.
pharai de arbi. igaal filius nathan de soba. bonui de gad
di. selech de ammoni. neorai berothites. armiger ioab filii
saruie. hira ithrites. gareb ithrites. uriai hetheus.
Omnes triginta septem. ·xxxvii·

Et addidit furor dñi iratus contra israhel commouitque dauid
in eis dicentem ad ioab. iuade numerata israhel ⁊ iudam. Di
xitque rex ad ioab principem exercitus sui. Pambula omnes tri
bus israhel a dan usque bersabee ⁊ numerate populum. ut sciam
numerum eius. Dixitque ioab regi. Adaugeat dñs deus tuus
ad populum quantus nunc est. iterumque centuplicet in conspe
ctu dñi mei regis. Sed quid sibi dñs meus rex uult in re.
hac re. Obtinuit autem sermo regis uerba ioab. ⁊ principes
exercitus. Egressusque est ioab ⁊ principes militum exercere
turbe regis. ut numerarent populum israhel. Cumque peruagati essent
iordanem. uenerunt in aroher addextram urbis que est in
ualle gad. Et prazer transierunt in galaad ⁊ in terram in
feriorem hodsi ⁊ uenerunt in dan siluestra ⁊ circuierunt

C. xxiij.

C. xxiiij.

q̄ iuxta sydonem cōsiterunt ip̄ menia tyri ⁊ onem tam
euer ⁊ chananei ⁊ uenerunt q̄ ad meridiem iuda in bersabee
⁊ lustrata uniuersa terra adfuerunt p̄ nouem mēses ⁊ uiginti
dies in hierl̄m. Dedit q̄ ioab numerum descriptionis ppli
regi ⁊ inuenta sunt de isr octingenta milia uiroꝝ fortiū
qui educerent gladium ⁊ de iuda quingenta milia pugna
toꝝ. Pepulit aut̄ cor dauid eum postq̄m numeratus ē pp̄l
pls. Et dixit dauid ad dn̄m. Peccaui ualde in hac re. Sed
cor dn̄e ut auferas iniquitatem serui tui. q̄ stulte egimus.
Surrexit itaq̄ dauid mane ⁊ sermo dn̄i fact̄s ē ad gad pphetā
⁊ uidentem dauid dicens. Vade ⁊ loquere ad dauid. Hec dicit
dn̄s. Triū t̄ datur optio. elige unum q̄d uoluerit ex his.
ut faciam t̄. Cumq̄ uenisset gad ad dauid. nunciauit ei di
cens. Aut septem annis ueniet t̄ fames in terra tua. aut tribꝰ
mensibꝰ fugiet aduersarios tuos ⁊ illi p̄sequent̄. aut certe tri
dieꝰ erit pestilentia in terra tua. Nunc ergo delibera. ⁊ uide
quem respondeam ei qui me misit sermonē. Dixit aut̄ da
uid ad gad. Coarctor undiq̄ nimis. Sed melius ē ut incidam
in manus dn̄i. multe enim misericordie ei⁹ sunt. q̄m in manꝰ ho
minū. Immisitq̄ dn̄s pestilentiam in isr. de mane usq̄ ad
tempꝰ constitutum. ⁊ mortui sunt ex pp̄lo a dan usq̄ bersa
bee. septuaginta milia uiroꝝ. Cumq̄ extendisset manū su
am angl⁹ dn̄i sup hierl̄m ut disperderet eam. misertꝰ ē dn̄s sup
afflictionem. ⁊ ait angl⁹ percutienti pp̄lm. Sufficit nunc. con
tine manū tuam. Erat aut̄ angl⁹ dn̄i iuxta aream arau
na iebusei. Dixitq̄ dauid ad dn̄m. cum uidisset angl̄m ce
dentem pp̄lm. Ego sum qui peccaui. ego iniq̄ egi. isti q̄ oues
sunt quid fecerunt. Uertat obsecro manus tua contra me.
⁊ contra domum patris mei. Uenit aut̄ gad ad dauid in die
illa ⁊ ait. Ascende ⁊ constitue dn̄o altare in area arauna ie
busei. Et ascendit dauid iuxta sermonē gad. quem p̄ceperat
ei dn̄s. Conspiciensq̄ arauna. animaduertit regem ⁊ ser
uos suos uenire ad se. ⁊ egressus adorauit regem p̄no uultu
in terra ⁊ ait. Quid causę ē ut ueniat dn̄s meus rex ad seruū
suum. Cui dauid ait. Ut emam a te aream ⁊ edificem al
tare dn̄o. ⁊ cesset interfectio que grassat̄ in pp̄lo. Et ait arau
na ad dauid. Accipiat ⁊ offerat dn̄s meus rex. sicut placet ei.
Habes boues in holocaustum. ⁊ plaustrum ⁊ iuga boum in u
sum ligni. Omnia dedit arauna regi. Dixitq̄ arauna ad re
gem. Dn̄s deus tuus suscipiat uotū tuum. Cui respondens rex
ait. Nequaq̄m ut ita. sed emam p̄cio a te. ⁊ non offeram dn̄o
deo meo holocausta gratuita. Emit q̄ dauid aream ⁊ boues
siclis argenti. l. ⁊ edificauit ibi altare dn̄o. ⁊ obtulit ho
locausta pacifica. ⁊ repp̄acatus ē dn̄s terre. ⁊ cohibita ē plaga
ab isr. Explicit liber. Incipit capitulū cxvi.

De senectute dauid ⁊ regno salomonis ⁊ hic q̄ p̄cepit dauid in
extremis adonie abisag ⁊ occidit ioab q̄ ⁊ semei. i. de nouissimis.

Salomon duxit filiā pharaonis. petiit ⁊ aliq̄ sapientiā. iii.
Iudicat inf̄ mulieres. dispouit edificare templū ⁊ iiii.
Fit salomoni allocutio ⁊ ipse templū perficit. v. Dedicatio illius.
Salomon archā dn̄i ponit in templo. vi. Fructus.
Oratio salomonis seu benedictio pleb. viii.
Protestat dn̄s salomoni. ⁊ de edificiis salomonis ⁊ classe. ix.
Regina saba accedit ad eū. ⁊ de redditibꝰ salomonis. x.
Salomon dn̄o offendit. ⁊ ei aduersarii suscitant̄. xi.
De electione roboam ⁊ fuga ⁊ morte salomonis. xii.
De mittate roboam ⁊ regno roboā ⁊ numis aureis. xiii.
Increpat̄ roboā fit manꝰ ei⁹ arida. ⁊ pphā inobedientis occidit̄
a leone. ⁊ ab alio pphā sepelitur. xiiii.
De pugnatia roboā ⁊ de morte filii eius. ⁊ de obitu ei⁹. xv.
Spoliat̄ templū. obiit roboā. ⁊ p eo regnat abia filius ei⁹ cui suc
cedit asa relinquens iosaphath filiū successorē. xvi.
Nadab filius ieroboam regnat in isr. ⁊ occidit̄ ab asa q̄ ei
succesit successorem relinquens ela filiū qui occidit zam
bri successor sui. ⁊ ē ultimus ex pp̄lis ⁊ succedit amri pr̄i achab.

De regno achab ⁊ nequitia iezabel ⁊ miraculis helie. xvii.
De electione elisei ⁊ bello inf̄ achab ⁊ adenadab ⁊ illi
cita confederatione eoꝝ ⁊ uastatione ypharica. xviii.
De uinea naboth quem occidit achab ⁊ de uindicta que ex
ercit̄ in ipsum ⁊ iezabel. xix.
Micheas accusat̄ a regibꝰ falsoꝝ pphāꝝ arguit ⁊ occidit achab. xx.
Mortuo iosaphath rex iuda. ioram filium reliquit xxi.
successorem. o cozia filio achab regnante in isr.

Incipit malachim. id ē regum liber. iii.

t rex dauid senuerat. habebatq̄ etatis
plurimos dies. Cumq̄ operiret uestibꝰ.
si calefieret. Dixerunt ei serui sui. Que
ramus dn̄o nr̄o regi adolescentulam
uirginem. ⁊ stet coram rege ⁊ foueat
eum. dormiatq̄ in sinu suo ⁊ calefa
at dn̄m nr̄m regem. Quesierunt q̄ ad
olescentulam speciosam in omnibꝰ finibꝰ isr. ⁊ inuenerunt
abisag sunamitem. ⁊ adduxerunt eam ad regem. Erat aut̄
puella pulchra nimis. dormiebatq̄ cum rege ⁊ ministra
bat ei. rex aut̄ non cognouit eā. Adonias autem filius aggith e
leuabat⁹ dicens. ego regnabo. Fecitq̄ sibi currum ⁊ equites
⁊ quinquaginta uiros qui ante eum currerent. nec corripu
it eum pater suus aliquando dicens. cur hoc fecisti. Erat
autem ipse pulcher ualde natus p̄ absalon. ⁊ sermo
ei cum ioab filio sarue ⁊ cum abiathar sacerdote. qui ad
iuuabant partes adonie. Sadoch aut̄ sacerdos. ⁊ banaias filius
ioiade ⁊ nathan pphā ⁊ semei ⁊ ethei ⁊ phelethi ⁊ robur exercitus
dauid. non erat cum adonia. Immolauit q̄ adonias arietibꝰ
⁊ uitulis ⁊ ouibus pinguibꝰ iuxta lapidem zoeleth. qui
erat uicinus fonti rogel. uocauit uniuersos fratres suos filios
regis. ⁊ omnes uiros iuda seruos regis. nathan autem pphām
⁊ banaiam ⁊ robustos q̄sq̄ ⁊ salomonem fratrem suum non
uocauit. Dixitq̄ nathan ad bersabee matrem salomonis.
Nunquid audisti q̄d regnauerit adonias filius aggith ⁊ dn̄s
noster dauid hoc ignorat. Nunc q̄ueni accipe a me consili
um ⁊ salua animam tuam. filii q̄ tui salomonis. Vade
⁊ ingredere ad regem dauid. ⁊ dic ei. Nonne tu dn̄e mi rex.
iurasti ancille tue dicens. q̄d salomon filius tuus regna
bit p̄ me. ⁊ ipse sedebit in throno meo. Quare q̄ regnauit ad
onias. Et adhuc ibi te loquente cum rege. ego ueniam p̄ te.
⁊ complebo sermones tuos. Ingressa ē itaq̄ bethsabee ad regē
in cubiculo. Rex autem senuerat nimis. ⁊ abisag sunamitis
ministrabat ei. Inclinauit se bethsabee. ⁊ adorauit
uit regem. Ad quam rex. quid t̄ inquid uis. Que res
pondens ait. Dn̄e mi rex tu iurasti p dn̄m deum tuum an
cille tue dicens. salomon filius tuus regnabit post me
⁊ ipse sedebit in solio meo. ⁊ ecce nunc adonias regnauit
te dn̄e mi rex ignorante. Mactauit boues ⁊ pinguia
que q̄ arietes plurimos. ⁊ uocauit omnes
sos filios regis ⁊ p̄ncipes exercitus. abiathar q̄q̄ sacerdotē.
illiq̄ uescentibꝰ ⁊ bibentibꝰ coram eo. ⁊ dicentibꝰ uiuat
rex adonias. me seruum tuum ⁊ sadoch sacerdotem. ⁊

banaiam filium ioiade ⁊ salomonem famulum tuum non
uocauit. Si numquid a dño meo rege exiit hoc uerbum. et
ñ indicasti seruo tuo quis sederet sup throno dñi
mei regis p eum. Et respondit rex dauid dicens. Vocate
ad me bethsabee. Que cum fuisset ingressa coram rege et
stetisset coram eo iurauit rex ⁊ ait. Viuit dñs qui eruit
animam meam de oñi angustia q̃ fuit iuraui tibi p dñm
dñi tui dicens. salomon filius tuus regnabit p me. ⁊ ipse se
debit sup solium meum p me. sic fatiam hodie. Summisit
ioq; bethsabee in iram uultu. adorauit regem dicens. Viuat
dñs meus rex dauid in eternum. Dixit q̃ rex dauid. Vocate
ad me sadoch sacerdotem ⁊ nathan pphã ⁊ banaiam filiu
ioiade. Qui cum ingressi fuissent coram rege. dixit ad
eos. Tollite uobiscum seruos dñi uri. ⁊ imponite salomo
nem filium meum sup mulam meam. ⁊ ducite eum in gi
on. ⁊ ungat eum ibi sadoch sacerdos. ⁊ nathan pphã in regẽ sup
isr. ⁊ canetis buccina atq; dicetis. Viuat rex salomon. Et al
cendetis post eum. ⁊ ueniet. ⁊ sedebit sup solium meum. ipse
regnabit p me. illiq; præpaui ut sit dux sup isr. ⁊ iudam. Ꝫ
respondit banaias filius ioiade regi dicens. Amen. Sic locũ
dñs dñi mei regis. Quomodo fuit dñs cũ dño meo rege. sic
sit cum salomone. ⁊ sublimius sit solium eius a solio dñi
mei regis dauid. Descendit q̃ sadoch sacerdos. ⁊ nathan pro
pha. ⁊ banaias filius ioiade. ⁊ cerethi. ⁊ phelethi. ⁊ imposue
runt salomonẽ sup mulam regis dauid. ⁊ adduxerunt eũ
in gyon. sumpsitq; sadoch sacerdos cornu olei de tabernaculo
⁊ unxit salomonem. ⁊ cecinerunt buccina. ⁊ dixit omis p
plus uiuat rex salomon. Et ascendit uniuersa multitudo p
eum. ⁊ pplus canentium tibiis. ⁊ letantium magno gaudio.
⁊ insonuit terra a clamore eorũ. Audiuit autẽ adonias. ⁊ oẽs
qui uocati fuerant ab eo. iamq; conuiuium finitum fue
rat. Iohab audita uoce tube ait. Quid sibi uult clamor ci
uitatis tumultuantis. Adhuc illo loquente. ionathan
filius abiathar sacerdotis uenit. Cui dixit adonias. Ingre
dere quia uir fortis es. ⁊ bona nuntias. Respondit q; ionathã
adoniæ. Nequaq̃. Dñs enim rex dauid regem constitu
it salomonem. misitq; cum eo sadoch sacerdotem. ⁊ na
than pphã. ⁊ banaiam filium ioiade. ⁊ cerethi. ⁊ pheleti.
⁊ imposuerunt eum sup mulam regis. ⁊ inuexerunt eum
sadoch sacerdos. ⁊ nathan pphã regem in gyon. ⁊ ascendere
unde letantes. ⁊ insonuit ciuitas. Hec est uox quam audi
tis. Sed ⁊ salomon sedet sup solium regni. ⁊ ingressi ser
ui regis benedixerunt domino nro regi dauid dicentes. Ampli
ficet dñs nomen salomonis sup nomen tuum. ⁊ magnificet
thronum eius sup thronũ tuum. Et adorauit rex in lectu
lo suo. ⁊ sup hec locutus est. Benedictus dñs dñs isr. qui de
dit hodie sedentem in solio meo. oculis meis. Ter
ruerunt q̃ ⁊ surrexerunt omnes qui uocati fuerant ab ad
onia. ⁊ iuit unusquisq; in uiam suam. Adonias autem
timens salomonem. surrexit. ⁊ abiit in tabernaculo dñi.
tenuitq; cornu altaris. Et nuntiauerunt salomoni dicen
tes. Ecce adonias timens regem salomonẽ. tenuit cornu
altaris dicens. Juret mihi hodie rex salomon. q̃d ñ interfi
at me seruum suum gladio. Dixitq; salomon. Si fuerit
uir bonus. ñ cadet. ne unus q̃dẽ capillus eius in terra. ⁊ si autẽ
malum inuentum fuerit in eo. morietur. Misit q̃ rex salomõ
⁊ eduxerunt eum ab altari. ⁊ ingressus adorauit regem salo
monem. Dixitq; ei salomon. Vade in domum tuam.

C. ij.

Appropinquauerunt autẽ dies dauid ut moreret. ⁊ pre
cepit q; salomoni filio suo dicens. Ego ingredior uiam uni
uerse terre. confortare ⁊ esto uir. ⁊ obserua custodias dñi
dei tui ut ambules in uiis eius. ⁊ custodias cerimonias eius. ⁊
precepta ⁊ iudicia. ⁊ testimonia sicut scriptum est in lege mo
ysi. ut intelligas uniuersa que facis. ⁊ quecunq; te uerteris.
ut confirmet dñs sermonem suum quem locutus est de me di
cens. Si custodierint filii tui uiam suam. ⁊ ambulauerint
coram me in ueritate. in oñi corde suo. ⁊ in oñi anima sua.
ñ auferet tibi uir de solio isr. Tu q̃ nosti que fecerit mihi
ioab filius saruie. que fecerit duobus principibus exercitus isr.
abner filio ner. ⁊ amasa filio iether. quos occidit. ⁊ effudit
sanguinem belli in pace. ⁊ posuit cruorem prelii in balteo
suo qui erat circa lumbos suos. ⁊ in calciamento q̃ erat in
pedibus eius. Facies q̃ iuxta sapientiam tuam. ⁊ non deduces ca
nitiem eius pacifice ad inferos. Sed ⁊ filiis berzellai galaa
dite. reddes gratiam. eruntq; comedentes in mensa tua. de
currerunt enim ad me q̃ fugiebam a facie absalon fratris tui.
Habes q̃ apud te semei filium gera filium iemini de bahu
rim. qui maledixit mihi maledictione pessima quando ibã
ad castra. Sed quia descendit in occursum mihi cum iurare
iordanem. ⁊ iuraui ei p dñm dicens. Si te interfecero gladio.
tu noli pati eum esse innoxium. Vir autem sapiens es. ⁊
scies que facere ei. deduces q; canos eius cum sanguine ad in
ferum. Dormiuit q̃ dauid cum patribus suis. ⁊ sepultus est
in ciuitate dauid. Dies autem quibus regnauit sup isr. dcti.
quadraginta annis fuit. In hebron regnauit septẽ annis.
in hierusalem ũ triginta tribus. Salomon autẽ sedit sup thronum
dauid patris sui. ⁊ firmatum est regnum eius nimis. ·ii·

Et ingressus est adonias filius agith ad bethsabee matrem
salomonis. Que dixit ei. Pacificusne ingressus tuus.
Qui respondit. Pacificus. Addidit q̃. Sermo unus est ad te. Cui
ait. Loquere. Et ille. Tu inquit nosti q̃ meum erat regnum. ⁊ me p̃posuerat omis isr. sibi in regem. ⁊ q; translatum est
regnum. ⁊ factum est fratris mei. a dño enim constitutus est ei. Nunc
q̃ petitionem unam deprecor a te. ne confundas faciem meam.
Que dixit ei. Loquere. Et ille ait. Precor ut dicas sa
lomoni regi. neq; enim quicquam negare tibi potest. ut det
mihi abysag sunamitem uxorem. Et ait bethsabee. Bene
ego loquar pro te regi. Venit q̃ bethsabee ad regem salomonẽ.
ut loqueretur ei p adonia. Et surrexit rex in occursum ei. ⁊
adorauit eam. ⁊ sedit sup thronum suum. posuitq; et
thronum matri regis. Que sedit ad dexteram eius. Dixitq; ei.
Petitionem unam paruulam ego deprecor a te. ne confundas
faciem meam. Dixit ei rex. Pete mater mi. neq; enim fas
est ut auertam faciem tuam. Que ait. Detur
sunamitis adonie fratri tuo uxor. Respondit q; rex salomon. ⁊
dixit matri sue. Quare postulas abysag sunamitẽ adoni
e. Postula ei ⁊ regnum. Ipse est enim frater meus maior me.
⁊ habet abiathar sacerdotem. ⁊ ioab filium saruie. Iu
rauit itaq; rex salomon p dñm dicens. Hec faciat mihi
dñs ⁊ hec addat. q̃ contra animam suam locutus est adoni
as uerbum hoc. Et nunc uiuit dñs qui firmauit me
⁊ collocauit sup solium dauid patris mei. ⁊ qui fecit mihi
domum sicut locutus est. q̃ hodie occidet adonias. Misit
q̃ rex salomon p manum banaie filii ioiade. q̃ interfe
cit eum. ⁊ mortuus est. Abiathar q̃ sacerdoti dixit rex. Va
de in anathoth ad agrum tuum. Es quidẽ uir mortis.
sed hodie non te interficiam. q̃ portasti archam dñi dei coram
dauid patre meo. ⁊ sustinuisti laborem in omnibus quibus
laborauit pater meus. Eiecit q̃ salomon abiathar
ut non esset sacerdos dñi. ut impleret sermo dñi quem locu
tus est super domum heli in silo. Venit q̃ nuntius ad salo
monem. q̃d ioab declinasset post adoniam. ⁊ p̃ salomonem
non declinasset. fugit q̃ ioab in tabernaculum dñi. ⁊ appre
hendit cornu altaris. Nunciatumq; est regi salomoni.
q̃d fugisset ioab in tabernaculo dñi. ⁊ esset iuxta altare. Mi
sitq; salomon banaiam filium ioiade dicens. Vade ⁊ in
terfice eum. Venit banaias ad tabernaculum dñi. ⁊ dixit
ei. Hec dicit rex. Egredere. Qui ait. Non egrediar. sed hic
moriar. Remuntiauit banaias regi sermonem dicens.
Hec locutus est ioab. ⁊ hec respondit mihi. Dixitq; ei rex.

fac sicut locutus ē: ⁊ interfice eum ⁊ sepeli: ⁊ amouebis
sanguinem innocentem qui effusus est a ioab a me ⁊ a do
mo patris mei: ⁊ reddat dñs sanguinem ei⁹ sup caput ei⁹ q
uia percussit duos uiros iustos melioresq; se: ⁊ occidit eos gladi
o patre meo dauid ignorante: abner filium ner principem
militie israhel: ⁊ amasa filium iether principem exercitus iuda
⁊ percussit sanguis illos in caput ioab: ⁊ in caput seminis
eius usq; in sempiternum. Dauid autē ⁊ semini ei⁹ ⁊ domui
ei⁹ ⁊ throno ei⁹ sit pax usq; in eternum a dño. Ascendit itaq;
banaias filius ioiade: ⁊ aggressus eum interfecit: sepultusq;
ē in domo sua in deserto. Et constituit rex banaiam filium
ioiade p eo sup exercitum: ⁊ sadoch sacerdotem posuit p abiathar.
Misit q̄q; rex ⁊ uocauit semei: ⁊ dixit ei. Edifica tibi domū in
hierlm ⁊ habita ibi: ⁊ non egrediaris inde huc ⁊ illuc. Qua
cunq; autem die egressus fueris: ⁊ transieris torrentem
cedron. scito te interficiendum: sanguis tuus erit sup caput
tuum. Dixitq; semei regi. Bonus sermo quem audiuit dñs
sicut locutus ē dñs meus rex: sic faciet seruus tuus. Habita
uit itaq; semei in hierlm diebus multis. Factum ē autem
post annos tres: fugerunt serui semei ⁊ transierunt ad achis
sum: ⁊ nuntiatum ē semei ⁊ abiit in geth ad achis: ad requirendos seruos
suos: ⁊ adduxit eos de geth. Nuntiatum ē autē salomoni
qđ isset semei in geth de hierlm ⁊ reuertisset: ⁊ mittēs
uocauit eum dixitq; illi. Nonne testificatus sum tibi p
dñm ⁊ p dixi tibi quacunq; die egressus fueris huc atq; illuc
scito te ee morituꝝ: Et respondisti mihi bonus
sermo quē audiui. Quare ergo non custodisti iusiurandum dñi ⁊ preceptū
qđ precepi tibi. Dixitq; ad semei. Tu nosti omne malum cui
conscium est cor tuum: qđ fecisti dauid patri meo. Reddidit
dñs malitiam tuam in caput tuum: ⁊ rex salomon bene
dictus ⁊ thronus dauid erit stabilis coram dño usq; in sem
piternum. Iussit itaq; rex banaie filio ioiade: qui aggres
sus percussit eum ⁊ mortuus est. iii.

Confirmatum ē igr regnum in manu salomonis: ⁊ affini
tate contunxit ē pharaoni regi egypti. Accepit namq;
filiam eius ⁊ adduxit in ciuitatem dauid donec compleret
edificans domum suam ⁊ domum dñi ⁊ murum hierlm p
circuitū. Attamen populus immolabat in excelsis: nondū
enim edificatum erat templum nomini dñi usq; in diē
illum. Dilexit autem salomon dñm ambulans in preceptis
dauid patris sui: excepto qđ in excelsis immolabat ⁊ accende
bat thimiama. Abiit itaq; in gabaon ut immolaret ibi:
illud quippe erat excelsum maximum. Mille hostias in
holocaustum obtulit salomon sup altare illud in gabaon.
Apparuitq; dñs salomoni p somnium nocte: dixitq;
Postula qđ uis: ut dem tibi. Et ait salomon. Tu fecisti cū
patre meo dauid seruo tuo misericordiam magnam:
sicut ambulauit in conspectu tuo in ueritate ⁊ iustitia ⁊
recto corde tecum. custodisti ei misericordiam tuam grandem: ⁊ de
disti ei filium sedentem sup thronum eius. Et nūc dñe deus
tu regnare fecisti seruum tuum p dauid patre meo: ego
autem sum puer paruulus ⁊ ignorans egressum ⁊ introi
tum meum: ⁊ seruus tuus in medio populi tui ē. quem elegisti
populum infinitum qui non numerari ⁊ supputari ꝓ multi
tudine. Dabis ergo seruo tuo cor docibile. ut iudicare pos
sit populum tuum: ⁊ discernere inter bonum ⁊ malum. Quis
enim iudicare potest populum istum populum tuum hunc mul
tum. Placuit ergo sermo coram dño: qđ salomon rem hui
cemodi postulasset. Et dixit dñs salomoni. Quia postulasti
uerbum hoc: ⁊ non petisti tibi dies multos: nec diuitias aut
animam inimicorum tuorum: sed postulasti tibi sapientiam ad discernen
dum iudicium: ecce feci tibi secundum sermones tuos: ⁊ dedi tibi
cor sapiens ⁊ intelligens: in tantum ut nullus ante te
similis tui fuerit: nec post te surrecturus sit. Sed ⁊ hec
que non postulasti dedi tibi diuitias scilicet ⁊ gloriam: ut nemo

fuerit tui similis in regibus cunctis retro diebus. Si autē
ambulaueris in uiis meis: ⁊ custodieris precepta mea
⁊ mandata mea sicut ambulauit pater tuus: longos
faciam dies tuos. Igitur euigilauit salomon: ⁊ intel
lexit qđ esset somnium. Cumq; uenisset hierlm: ste
tit coram archa federis dñi ⁊ obtulit holocausta ⁊ fecit
uictimas pacificas: ⁊ fecit conuiuium omnibus seruis suis.

Tunc uenerunt due mulieres meretrices ad regem: steteruntq; coram eo. Quarum una ait.
Obsecro mi dñe. ego ⁊ mulier hec habitabamus in domo
una: ⁊ peperi apud eam in cubiculo. Tertia autē die post
quam ego peperi: peperit ⁊ hec. Et eramus simul. nullusq;
alius in domo nobiscum: exceptis nobis duabus. Mortuus
est autem filius mulieris huius nocte: dormiens quippe op
pressit eum. Et consurgens intempeste noctis silen
tio: tulit filium meum de latere meo ancille tue dormi
entis: ⁊ collocauit in sinu suo: suum autē filium qui
erat mortuus posuit in sinu meo. Cumq; surrexissem
mane ut darem lac filio meo: apparuit mortuus. Quē
diligentius intuens clara luce: deprehendi non esse meum
quem genueram. Respondit q̄q; altera mulier. Non ē
ita: sed filius tuus mortuus est: meus autem uiuit. Econtrario illa dicebat. Mentiris. filius quippe meus uiuit:
⁊ filius tuus mortuus est. Atq; in hunc modum contendebant coram rege. Dixit rex ait. Hec dicit filius mihi
uiuit ⁊ filius tuus mortuus est: ⁊ ista respondet filius: sed
filius tuus mortuus est meus autem uiuit. Dixit q̄q rex.
Afferte mihi gladium. Cumq; attulissent gladium coram
rege: dixit. Diuidite infantem uiuum in duas partes: ⁊ date dimidiam partem uni: ⁊ dimidiam
partem alteri. Dixit autem mulier cuius filius erat uiuus ad regem. Commota sunt quippe uiscera eius super
filio suo. Obsecro dñe: date illi infantem uiuum. et
nolite interficere eum. Contraria illa dicebat. Sic nec
mihi nec tibi sit: sed diuidat. Respondit rex ⁊ ait. Date huic
infantem uiuum: ⁊ ne occidat. hec est enim mater eius.
Audiuit itaq; omnis israhel iudicium qđ iudicasset rex: ⁊
timuerunt regem. Videbant quippe sapientiam dei esse in eo: ad
faciendum iudicium. Erat autem rex salomon regnans
super omnem israhel: ⁊ hii principes quos habebat. Azarias
filius sadoch sacerdos: heliboreph ⁊ ahia filii sisa scribe.
iosaphath filius hahiud admonitor: banaias filius ioia
de super exercitum: sadoch autē ⁊ abiathar sacerdotes:
azarias filius nathan super eos qui assistebant regi: ⁊
zabud filius nathan sacerdos amicus regis: ethai au
zar prepositus domus: ⁊ adoniram filius abda super tribu
ta. Habebat autē salomon duodecim prefectos super omnem
israhel: qui prebebant annonam regi ⁊ domui eius. p singulos
enim menses singuli necessaria ministrabant. Et
hec nomina eorum. Benhur in monte ephraim. Bendechar in
macchesleth ⁊ in salebim: ⁊ in bethsemes: ⁊ helon bethanan:
beneseth in araboth. ipse erat socchos: omnis terra epher. Be
nehesed in aruboth. cui omnis tira neptad. Dorcapheth filiam sa
lomonis habebat uxorem. Bena filius ahiluth regebat
thanach ⁊ mageddo. ⁊ uniuersam bethsam que est iuxta sar
thana: subter iezrahel. a bethsam usq; abelmeula et
gione ieelmaan. Bengaber in ramoth galaad. habebat
auoth iair filius manasse in galaad. ipse erat in regione
argob. que est in basan: sexaginta ciuitates magnas
et muratas que habebant seras ereas. Ahinadab
filius addo erat in manaim. achimaas in nepthali. si
⁊ ipse habebat basemath filiam salomonis in coniugio.
Banaa filius chusi in anasar ⁊ in helaloth. iosaphath fi
lius pharue in issachar. semei filius hela in beniamin.
gaber filius uri in terra galaad in terra seon regis amor

rei ⁊ og regil balan⁹ sup oīa que erant in illa tra. Juda
⁊ isl⁹ innumerabilel sicut harena marisl in multitudine
comedentel ⁊ bibentel atq; letantel. S Salomon aut erat
in ditione sua habens oīa regna tre a flumine tre phili
stim usq; ad tīminū egypti offerentium sibi munera ⁊
seruientium ei cunctis diebz uite ei. Erat aut cibus sa
lomonis p diel singlol triginta chor siml. ⁊ sexaginta cho
rin farine decem bouel pinguel ⁊ uiginti bouel pascuales ⁊
centum arietes excepta uenatione ceruoz ⁊ capreaꝝ atq;
bubaloz ⁊ auium altilium. Ipe enim obtinebat oīem
regionem que erat fil flumen quasi athaphsa usq; gaza ⁊
cunctos reges illaꝝ regionum ⁊ habebat pacem ex oi
parte in circuitu. Habitabat atq; iuda ⁊ isl⁹ absq; timore
ullo unusquisq; sub uite sua ⁊ sub ficu sua a dan usq; ber
sabee cunctis diebz salomonis. Et habebat salomon qua
draginta milia presepia equoz curruliumꝝ ⁊ duodecim mi
lia equestrium ⁊ nutriebantq; eos sup dicti regis p fecti sed ⁊
necessaria mense regis salomonis cum tuguti cura prele
bant in tempe suo. hordeum q; ⁊ paleas equoz ⁊ iumentoz
deferebant in locum ubi erat rex unusq; constituti sibi. Ve
dit q; ds sapiam salomoni ⁊ prudentiam multam nimis ⁊
latitudinem cordis qi harenam maris ⁊ precedebat sapientia
a salomonis sapiam omīum orientaliuꝝ ⁊ egyptioz ⁊
erat sapientior cunctis hominibz ⁊ sapientior ethan ezra
helite ⁊ heman ⁊ chalcal ⁊ dorda filiis mahol ⁊ erat nomen
eius in uniuersis gentibz per circuitum. Locutus e q; salomō
tria milia parabolas ⁊ fuerunt carmina ei quinq; mil ⁊
disputauit sup lignis a cedro que est in libano usq; ad hys
opum que egreditur de pariete ⁊ disserit de iumentis ⁊ uolu
cribz ⁊ reptilibz ⁊ piscibz ⁊ ueniebant de cunctis pplis ad au
diendam sapientiam salomonis ⁊ ab uniuersis regibz terre
qui audiebant sapientiam eius. Misit q; hyram rex tyri ser
uos suos ad salomonem audiuit enim q; ipm unxissent
regem p patre ei⁹ q; amicus fuerat hyram dauid omni tpe.
Misit aut ⁊ salomon ad hyram dicens. Tu scis uoluntā
tem dauid patris mei ⁊ q; non potuerit edificare domū no
mini dei sui pp bella imminentia p circuitum donec do
net eos dns sub uestigio pedum eius. Nunc aut requiē
dedit ds mei mihi p circuitum ⁊ nō est satan neq; occursus
malus. Quamobrem cogito edificare templum nomini
dni dei mei sicut locutus est dns dauid patri meo dicens. Fi
lius tuus quem dabo pro te sup solium tuum ipe edificabit
domum nōi meo. Precipe g ut precidant mihi cedros de li
bano ⁊ serui mei sint cum seruis tuis. Mercedem aut
seruoz tuoz dabo tibi quicunq; petieris. Scis enim q̄m in
pplo meo nō est uir qui noverit ligna cedere sicut sydonii. Cū
q; audisset hyram uerba salomonis letatus est ualde ⁊ aut.
Benedictus dns hodie qui dedit dauid filium sapientissimū
sup pplm hunc plurimū. Et misit hyram ad salomonē
dicens. Audiui quecunq; mandasti mihi ego faciam omnem
uoluntatem tuam in lignis cedrinis ⁊ abiegnis. Serui mei
deponent ea de libano ad mare ⁊ ego cōponam in ratibus
usq; ad locum quem significaueris mihi ⁊ applica
bo ea ibi ⁊ tu tolles ea ⁊ prebebis q; necessaria mihi ut detur q;
bus domus mee. Itaq; hyram dabat salomoni lignaꝝ cedri
naꝝ ⁊ lignaꝝ abiegnaꝝ iuxta omnem uoluntatem eius. Salomō
autem prebebat hyram tuguti milia chorōz tritici in cibū
domui ei⁹ ⁊ tuguti chorōz purissimi olei. Hec tribuebat
salomon hyram p annos singlos. Deditq; dns sapiam sa
lomoni sicut locutus est ei ⁊ erat pax inter hyram ⁊ salomonē
⁊ percusserunt ambo fedus. Elegitq; rex salomon operarios
de omni isl ⁊ erat inductio triginta milia uirorum ⁊ mitte
batq; eos in libanum decem milia p menses singlos uicis
sim ita ut duobz mensibz essent in domibz suis. Et adoni
ram erat sup huiuscemodi inductionem. Fuerunt itaq;
salomonis lxx milia equoz qui onera portabant ⁊ oc
toginta milia latomoz in monte absq; ppositis qui erant
singulis operibz numero trium milium trecentoz precipien
tium pplo ⁊ his qui faciebant opus. Preceptoq; rex ut tol
lerent lapides grandes lapides pretiosos in fundamentum tē
pli ⁊ quadrarent eos quos dolauerunt cementarii sa
lomonis ⁊ cementarii hyram. Porro biblii preparauerunt
ligna ⁊ lapides ad edificandam domum. Factum e
autem quadringentesimo octogesimo anno egressi
onis filioz isl de tra egypti in anno quarto mense
zio qui est mensis secūs regni salomonis sup isl ædificare
re cepit domum dño. Domus autem quam edificabat rex
salomon dño habebat lx cubitos in longitudine ⁊ xx cu
bitos in latitudine ⁊ xxx cubitos in altitudine ⁊ porticus
erat ante templum xx cubitoz longitudinis iuxta mē
suram latitudinis templi ⁊ habebat x cubitos latitudi
nis ante faciem templi. Fecitq; in templo fenestras ob
liquas ⁊ edificauit sup parietem templi tabulata p gy
rum in parietibz domus p circuitum templi ⁊ oraculi
⁊ fecit latera in circuitu. Tabulatum q̄ sub erat v
cubitos habebat latitudinis ⁊ medium tabulati sex
cubitoz erat latitudinis ⁊ tertium tabulatum vii
habens cubitos latitudinis. Trabes autem posuit in
domo per circuitum forinsec ut nō hererent muris templi.
Domus autem cum edificaretur lapidibz dedolatis atq; p
fectis edificata e ⁊ malleus ⁊ securis ⁊ omne ferramentum
non sunt audita in domo cum edificaretur. Ostium late
ris medii in pariete erat domus dextrore ⁊ per cocleam ascen
debant in medium cenaculum ⁊ a medio in tertium.
Et edificauit domum ⁊ consummauit eam. Texit q; do
mum laquearibz cedrinis ⁊ edificauit tabulatum sup
omnem domum. Et cubitis altitudinis ⁊ operuit domū
Et factus e sermo dñi ad salomonem dicens. Domus hec q̄m edificas si am
bulaueris in preceptis meis ⁊ iudicia mea feceris ⁊ custo
dieris omnia mandata mea gradiens per ea firmabo sermo
nem meum tecum quem locutus sum ad dauid patrem tuum
⁊ habitabo in medio filioz isl ⁊ non derelinquam plm meum
isl. Igitur edificauit salomon domum ⁊ consummauit e
am ⁊ edificauit parietes domus intrinsecus tabulatis
cedrinis a pauimento domus usq; ad summitatē pare
tum ⁊ usq; ad laquearia operuit ligna intrinsec ⁊ texit
pauimentū domus tabulis abiegnis. Edificauit q; in
gnis cubitoz ad posteriorem partem templi tabulata
cedrina a pauimento usq; ad superiora ⁊ fecit inferiorem
domum oraculi in scm scōz. Porro xl cubitoz erat ip
sum templū p foribz oraculi ⁊ cedro omnis domus intrin
secus uestiebatur huius tornatura ⁊ iunctura sua fabre
factas ⁊ celatura eminentes omnia cedrinis tabulis ue
stiebantur nec omnino lapis apparere poterat in pare
te. Oraculum aut in medio domus in interiori parte fece
rat ut poneret ibi archam federis dñi. Porro oraculum
habebat xx cubitos longitudinis ⁊ xx cubitos latitudi
nis ⁊ xx cubitos altitudinis ⁊ operuit illud atq; uestiuit
auro purissimo si; ⁊ altare uestiuit cedro. Domum q;
ante oraculum operuit auro purissimo ⁊ affixit laminas
clauis aureis. Nichilq; erat in templo q̄d si auro tegeretur.
Sed ⁊ totum altare oracli texit auro ⁊ fecit in oraculo
duo cherubin de lignis oliuarum x cubitoz altitudinis.
Quinq; cubitoz ala cherub una ⁊ quinq; cubitoz ala
cherub altera id est x cubitos habens a summitate ale eius usq;
ad ale alterius summitatē. Decem cubitoz erat cherub
secūs mensura pari ⁊ opus unum erat in duobz cheru
bin id est altitudinē habebat uni cherub x cubitoz um
⁊ similiter cherub secūs. Posuitq; cherubin in medio

templi intrioris. Extendebant autem alas suas cherubin & tangebat ala una parietem & ala cherub secti tangebat parietem altm. Ale autem altere in media parte templi se invicem contingebant. Vexit & cherubin auro & inclusit parietes templi p circuitum sculpturis variis celaturis & torno & fecit in eis cherubin & palmas & picturas varias qs p mineret de pariete & egredientes si & pauimentum domus texit auro intrinsecus & extrinsecus & in ingressu oraculi fecit ostiola de lignis oliuarum & postes qnq & duo ostiola de lignis oliuarum & sculpsit in eis picturam cherubin & palmarum speciei & anaglifa valde pminentia & texit ea auro & optulit tam cherubin qm palmas & cetera auro. Fecitq in introitu templi postes de lignis oliuarum quadrangulatos & duo ostiola de lignis abiegnis altrinsecus & utrumq ostium duplex erat & se invicem tenens aperiebat & sculpsit cherubin et palmas & celaturas valde eminentes & optulitq omnia lamnis aureis ope quadro ad regulam. Et edificauit atrium interius tribus ordinibus lapidum politorum & uno ordine lignorum cedri. Anno. iiii. fundata e domus dni in mense zio & in anno octauo. mense bul ipse e mensis viii. perfecta e domus in omni opere suo & omnibus utensilibus & edificauitq eam annis vii. Domum aute suam edificauit salomon. xiii. annis & adpfectu usq perduxit. Edificauit q domum saltus libani cubitorum longitudinis & l. cubitorum latitudinis & xxx. cubitorum altitudinis & in. deambulacra inter columpnas cedrinas. Ligna quippe cedrina cingebant in columpnas & tabulatis cedrinis vestiebat totam camera que quadraginta quinq columnis sustentabat. Vnus autem ordo habebat columpnas. xv. contra se invicem positas & e regione se respicientes equali spatio inter columpnas & sup columpnas quadrangulata ligna in cuneis equalia. Et porticum columpnarum fecit. l. cubitorum longitudinis & xxx. cubitorum latitudinis & altam porticum in facie templi porticus & columpnas & epistilia sup columpnas fecit. Porticum q solii in qua tribunal e. fecit & texit lignis cedrinis. a pauimento usq ad summitatem. Et domuncula in qua sedebat ad iudicandum. erat in media porticu simili ope. Domum q fecit filie pharaonis qm uxorem duxerat salomon tali ope quali & hanc porticu omnia lapidibus pciosis qui ad normam quadam atq mensuram. tam intrinsecus qm extrinsecus serrati erant a fundamento usq ad summitatem parietum & intrinsecus usq ad atrium mai. Fundamenta aute de lapidibus pciosis. lapidibus magnis x. siue viii. cubitorum & desup lapides pciosi equalis mensure secti erant. Similiq de cedro & aliud atrium maius rotundum. trium ordinum de lapidibus sectis & unius ordinis de dolata cedro. necnon & in atio domus dni intrioris & in porticu domus. Misit q rex salomon & tulit hyram de tyro filium mulieris viduae de tribu neptalim patre tyrio. artificem. erudituum & plenum sapientia & intelligentia & doctrina. ad faciendum omne opus ex ere. Qui cum venisset ad regem salomonem. fecit omne opus eius & finxit duas columpnas ereas. xviii. cubitorum altitudinis columpna una & linea xii. cubitorum ambiebat columpnam utramq. Duo q capitella fecit. que ponerent sup capita columpnarum fusilia ex ere. Quinq cubitorum altitudinis capitellum unum & quinq cubitorum altitudinis capitellum alterum & qi in modum retis & catenarum sibi invicem intexte opere contextarum. Vtrumq capitellum columnarum fusile erat. septena uersuum retacula in capitello uno & septena retacula in capitello alio. Et perfecit columnas. duas ordines per circuitum retaculorum singulorum ut tegerent capitella que erant sup summitate malogranatorum. Eodem in fecit & capitello secundo. Capitella aute que erant sup capita columnarum. qi ope lilii fabricata erant. in porticu. iiii. cubitorum & rursum alia capitella in summitate columnarum desup. iuxta mensuram columnne contra retacula.

Malogranatorum autem ducenti ordines erant & in circuitu capitelli secti. Et statuit duas columnas in porticu templi. Cumq statuisset columnam dexteram & uocauit eam nomine iachin. Similiter erexit columnam sedam & uocauit nomen eius booz. hoc e in robore & sup capita columnarum opus in modum lilii positum & perfectumq est opus columnarum. Fecit q mare fusile. x. cubitorum a labio usq ad labium. rotundum in circuitu. Quinq cubitorum altitudo eius & resticula. xxx. cubitorum cingebat illud p circuitum & sculptura subter labium circuibat illud. x. cubitis ambiens mare. Duo ordines sculpturarum histriatarum erant fusiles & stabant sup. xii. boues. e quibus tres respiciebant ad aquilonem & tres ad occidentem & tres ad meridiem & tres ad orientem & mare sup eos desuper erat & quorum posteriora universa intrinsecus latitabant. Grossitudo autem labii eius trium unciarum erat & labium eius q si labium calicis & folium repandi lilii. Duo milia batos capiebat. Et fecit bases. x. ereas. iiii. cubitorum longitudinis singulas & quatuor cubitorum latitudinis & trium cubitorum altitudinis & ipm opus basium huiusmodi erat & sculpture eius iuncturas & inter coronulas & plectas. leones & boues & cherubin & in iuncturis similiter desuper & sup leones & boues qi erat ex ere dependentia. Et quatuor rote per bases singulas & axes ereos & per. iiii. partes qi humeruli subter labrum fusiles contra se invicem respectantes. Os q labri eius intrinsecus erat in capitulo cubitali & quod foris esset apparebat uni cubiti erat totum rotundum & per q habebat unum cubitum & dimidium. In angulis aute columnarum erant celature & media eius columnas quadrata non rotunda. Quatuor q rote que per quatuor angulos basis erant. cohærebant subter basim. Vna rota habebat altitudinis cubitum & semis. Tales aute rote erant quales solent in curru fieri & axes earum & radii & canti & mediola. omnia fusilia. Iam & humeruli illi. iiii. per singulos angulos basis unus ex ipsa basi fusiles & continebi erant. In summitate aute basis erat quedam rotunditas unius dimidii cubiti ita fabricata. ut labrum desup posset imponi. habens celaturas suas & sculpturas varias ex semet ipso. Sculpsit q in tabulatis illis que erant ex ere & angulis cherubin & leones & palmas qi in similitudinem staruit hominis. ut non celata sed apposita uiderentur & circumcirca. In hunc modum fecit. x. bases & fusura una & mensura sculptura q consimili. Fecit q. x. labrum ereos. Quadraginta batos capiebat labrum unum. erat q. iiii. cubitorum singulos q labrum per singulas. id est. x. bases posuit. & constituit. x. bases. quinq ad dexteram partem templi & v. ad sinistram. Mare autem posuit ad dexteram partem templi contra orientem. ad meridiem. Fecit q hyram lebetes & scutras & hamulas. & perfecit omne opus quod fecit salomoni in templo dni. Columnas duas & funiculos capitellorum sup capitella columnarum duos. & retacula duo. ut operirent duos funiculos qui erant sup capita columnarum. & malogranata xl. in duobus retaculis duos ordines malogranatorum in retaculis singulis. ad operiendos funiculos capitellorum qui erant sup capita columnarum & bases. x. & labrum ex. sup bases & mare unum & boues xii. subter mare & lebetes & scutras & hamulas. Omnia vasa que fecit hyram regi salomoni in domo dni de auricalco erant. in campestri regione iordanis fudit ea rex in argillosa terra. inter soccoth & sarthan. Et posuit salomon omnia vasa. propter multitudinem autem ponderis non erat pondus eris. Fecitq salomon omnia vasa in domo dni. altare aute & mensam sup qm ponerent panes propositionis aureum & candelabra aurea. v. ad dexteram. & v. ad sinistram. contra oraculum ex auro purissimo & qi lilia flores & lucernas desup aureas & forcipes aureos & hysopos & fiales & mortariola et thuribula de auro purissimo & cardines ostiorum domus interioris sanctorum & ostiorum domus templi ex auro erant.

Et perfecit omne opus qd faciebat salomon in domo dni.

rtutulit que fabricauerat pat̃ suus dauid: argentum rauru
rala: reposuitq; in thesauris domus dñi. Tunc congregati sunt
omes maiores natu istr̃ cum principibus tribuum rduces familia
arum filioy istr̃ ad regem salomonem in hierusalē: ut afferrēt
archam fedis dñi de ciuitate dauid. id est de syon. Conuenitq;
ad regem salomonem uniuersus istr̃ in mense bethanim in sol
lempni die. ipe ē mensis vii. Veneruntq; cuncti seniores
istr̃ rtulerunt sacerdotes archam rportauerunt archam
dñi in tabernaculum federis romnia uasa sanctuarii que erant
in tabernaculo rferebant ea sacerdotes rleuite. Rex autem
salomon romnis multitudo istr̃ que conuenerat ad eū gra
diebant cum illo ante archam rimmolabant oues rbo
ues absq; estimatione rnumero. Et intulerunt sacerdotes
archam federis dñi in locum suum: in oraculum templi in
sancta sanctoy subter alas cherubin. Siquidem cherubin expandebāt
alas sup locum arche rprotegebant archam rvectes eius desup.
Et cum eminerent vectes rapparerent summitates eoy.
foris sanctuarium ante oraculum: nō apparebant ultra extrin
secus qui rfuerunt ibi usq; in presentem diem. In archa aut
ē nisi duo tabule lapidee quas posuerat in ea moyses.
in horeb quando pepigit fedus dñs cum filiis istr̃ cum egre
derentur de terra egypti. Factum ē autem cum exisset sacer
dotes de sanctuario. nebula implebat domum dñi. rnō potant sa
cerdotes stare rministrare pp nebulam: implebat enī
gla dñi domum dñi. Tunc ait salomon. Dñs dixit: ut
habitaret in nebula. Edificans edificaui domum in habi
taculum tuum: firmissimū solarium tuum in sempiternū.
Conuertitq; rex faciem suam: rbñdixit omni ecclē istr̃. Om
nis enim ecclā istr̃ stabat: rait. Benedictus dñs ds istr̃.
qui locutus est ore suo ad dauid patrem meum: rin manibus
eius perfecit dicens. A die qua eduxi populum meum istr̃ de egyp
to: nō elegi ciuitatem de uniuersis tribubus istr̃ ut edificaretur
domus rēet nomen meum ibi: nec elegi dauid ut esset sup po
pulum meum istr̃. Voluitq; dauid pat̃ meus edificare
domum nomini dñi ds istr̃: rait dñs ad dauid patrem
meum. Qd cogitasti in corde tuo edificare domum nomi
ni meo: bene fecisti hoc ipm mente tractans. Verumtamen
tu nō edificabis mihi domum: sed filius tuus qui egredietur de
renibus tuis. ipe edificabit domum nōi meo. Confirma
uit dñs sermonem suum quem locutus ē: steteq; pro dauid
patre meo rsedit sup thronum istr̃ sicut locutus est dñs: r
edificaui domum nomini dñi dei istr̃. rconstitui ibi lo
cum arche: in qua fedus est dñi qd pepigit cum patribus nr̄is:
quando egressi sunt de terra egypti.

VII.

Stetit autem salomon ante altare dñi in conspectu
ecclē istr̃ rexpandit manus suas in celum: rait. Dñe
ds istr̃ nō ē similis tui ds in celo desup: rsup terram deorsum.
qui custodis pactum rmisericordiam seruis tuis qui ambulant
coram te in toto corde suo: qui custodisti seruo tuo dauid pri
meo que locutus es ei: ore locutus es rmanibus perfecisti: ut hec
dies probat. Nunc ig dñe ds istr̃ conserua famulo tuo dauid
patri meo que locutus es ei dicens. Non auferet de te uir coram me.
qui sedeat sup thronum istr̃: ita tamen si custodierint filii
tui uiam suam ut ambulent coram me. sicut tu ambulasti
in conspectu meo. Et nunc dñs ds istr̃ firmentur uerba tua: que
locutus es seruo tuo dauid patri meo. Ergo ne putandum est
qd re deus habitet sup terram: Si enim celum rceli celoy te
nere nō possunt: quanto magis domus hec quam edificaui: Sed re
spice ad oronem serui tui: rad preces eius dñe ds meus. Audi
ymnum rorationem quam seruus tuus orat coram te hodie: ut
sint oculi tui aperti sup domum istam nocte rdie sup locum
de quo dixisti erit nomen meum ibi: ut exaudias orationem q
orat ad te seruus tuus in loco isto: ut exaudias deprecationem
serui tui rpopli tui istr̃. Qdcunq; orauerint in loco isto: ex
audies in loco habitaculi tui in celo: rcum exaudieris ignos

ceris. Si peccauerit homo in proximum suum: rhabuerit ut
ramentum quo teneat astrictus: ruenerit ipm iuramentum
coram altari tuo in domum tuam: tu exaudies in celo: rfacies
rudicabis seruos tuos condemnans impium: rreddens ui
am suam sup caput eius: iustificans iustum: rretribuens ei sc̃d
iustitiam suam. Si fugerit populus tuus istr̃ inimicos suos q
peccauerint tibi: ragentes penitentiam: rconfitentes nomini
tuo uenerint: rorauerint: rdeprecati te fuerint in domo hac: ex
audi in celo: rdimitte peccata populi tui istr̃: rreduces eos in ter
am quam dedisti patribus eoy. Si clausum fuerit celum: rnō pluerit
propter peccata eoy: rorauerint in loco isto penitentiam egerint nōi
tuo: ra peccatis suis conuersi fuerint propter afflictionem suam: exaudi
es in celo: rdimitte peccata seruoy tuoy: rpopli tui istr̃: rostende
es uiam bonam in qua ambulent: rda pluuiam super terram tu
am: quam dedisti populo tuo in possessionem. Fames si aborta fuerit
in terra aut pestilentia aut corruptus aer. aut erugo locusta.
rubigo: rafflixerit eum inimici eius portas obsidens. omnis pla
ga. omnis infirmitas: cuncta deuotatio rimprecatio que accide
rit omni homini de populo tuo istr̃ si quis cognouerit plagam cor
dis sui: rexpanderit manus suas in domo hac. tu exaudies in
celo in loco habitationis tue: rpropitiaberis: rfaces ut des unicui
que secundum uias suas sicut uideris cor eius: quia tu nosti solus cor omnium
filioy hominum. ut timeant te cunctis diebus quibus uiuunt
super faciem terre quam dedisti patribus nr̄is. Insuper ralienigena qui
nō est de populo tuo istr̃ cum uenerit de terra longinqua propter nomen tuum.
audies enim nomen tuum magnum rmanum tuam fortem: rbra
chium tuum extentum ubique: cum uenerit rorauerit in loco
hoc: tu exaudies in celo in firmamento habitaculi tui: rfaces
omnia propter quibus inuocauerit te alienigena: rdiscant universi populi
terrarum nomen tuum timere: sicut populus tuus istr̃: rprobent
quia nomen tuum inuocatum ē super domum hanc quam edificaui.
Si egressus fuerit populus tuus ad bellum contra inimicos suos per uia
am quacunq; miseris eos: orabunt te contra uiam ciuitatis quam
elegisti: rcontra domum quam edificaui nomini tuo: rexaudies
in celo orationem eoy: rpreces eoy: rfaces iudicium eoy. Qd
si peccauerint tibi non ē homo qui non peccet: riratus tradideris
eos inimicis suis: rcapti duci fuerint in terra inimicoy
longe uel prope: regerint penitentiam in corde suo in loco capti
tatis: rconuersi deprecati fuerint in captiuitate sua dicentes:
peccauimus. iniqe egimus. impie gessimus: rreuersi fuerint ad te
in toto corde suo: rtota anima sua in terra inimicoy suoy ad
quam captiui ducti fuerint: rorauerint te contra uiam terre
sue quam dedisti patribus eoy: rciuitatis quam elegisti: rtemplī
qd edificaui nomini tuo: exaudies in celo in firmamento
solii tui orationem eoy: rpreces: rfaces iudicium eoy: rpropitia
beris populo tuo qui peccauit tibi: romnibus iniquitatibus eoy qui
bus prauaricati sunt in te: rdabis miseriam coram eis qui eos
captiuos habuerunt ut misereantur eis. Populus enim tuus: r
hereditas tua quos eduxisti de terra egypti de medio fornacis
ferree. ut sint oculi tui aperti ad deprecationem serui tui: rpopli
tui istr̃: rexaudies eos in omnibus per quibus inuocauerint te.
Tu enim segregasti eos tibi in hereditatem de uniuersis populis terre:
sicut locutus es per moysen seruum tuum. quando eduxisti
patres nr̄os de egypto dñe ds. Factum ē autem cum complesset
salomon orans dñm omnem orationem rdeprecationem hanc:
surrexit de conspectu altaris dñi. utrumq; enim genu in
terram fixerat: rmanus expanderat ad celum. Stetit ig: r
bñdixit omni ecclē istr̃: uoce magna dicens. Benedictus dñs
qui dedit requiem populo suo istr̃: iuxta omnia que locutus ē.
Non cecidit ne unum quidem sermonis. ex omnibus bonis que locu
tus ē per moysen seruum suum. Sit dñs ds nr̄ nobiscum sicut fuit
cum patribus nr̄is. ne relinquens nos neq; proiciat nos: inclinet
corda nr̄a ad se. ut ambulemus in uniuersis uiis eius: rcustodiamus
mandata eius rceremonias suas riudicia. quecunq; mandauit pa
tribus nr̄is: rsint sermones mei isti quibus deprecatus sum coram

dñō: appropinquēt coram dño deo nō duc ac nocte ut faciat
iudicium seruo suo ⁊ pplō suo isrl ꝑ singlōs dies: ⁊ sciant oēs
pli terre qꝝ dñs ipse ē dūs: ⁊ nō est ultra absq; eo. Sit ꝙq; cor no
strum pfēctum cum dño deo nō ut ambulemus in ꝺeceptis eius
⁊ custodiamus mandata eius sicut ⁊ hodie. Igitur rex ⁊ oēs
isrl cum eo immolabant victimas coram dño. Mactauit
q; salomon hostias pacifical quas immolauit dño: boum
xxiī. milia. ouium centum uiginti milia: ⁊ dedicauerunt
templum dñi rex ⁊ filii isrl. In die illa sēctificauit rex medi
um atriꝰ qd erat ante domum dñi. fecit ꝙq; ibi holocau
stum ⁊ sacrificium ⁊ adipem pacificoꝝ: qz altare eneum qd
erat coram dño nimis erat: ⁊ nō poterat holocausta et
sacrificium ⁊ adipem pacificoꝝ. fecit ḡ salomon in tempe
illo festiuitatem celebrem ⁊ omnis isrl cum eo multitudo ma
gna ab introitu emath usq; ad riuum egypti coram dño de
nō. vii. diebꝫ ⁊ vii. diebꝫ, id est. xiiii. diebꝫ ⁊ in die octaua
dimisit pplōs. Qui benedixerūt regi: ꝑfecti sunt in tabnacla
sua letantes ⁊ hilares corde super omnibꝫ bonis que fecit ds
dauid seruo suo ⁊ isrl populo suo. viii

Factum ē autem cum ꝑficeret salomon edificium do
mus dñi ⁊ edificium domus regis ⁊ omnē qd optauerat
⁊ uoluerat facere: apparuit ei dñs secūdo sicut apparuerat ei
in gabaon. Dixitq; dñs ad eum. Exaudiui orationem tuam
⁊ deprecationem tuam q deprecatus es coram me. Sēctificam
domum hanc quā edificasti ut ponerem nomen meum ibi
in sempiternum ⁊ erunt oculi mei ⁊ cor meum ibi cunctis
diebꝫ. Tu ꝙq; si ambulaueris coram me sicut ambulauit pa
ter tuus in simplicitate cordis ⁊ equitate ⁊ feceris omnia que
ꝑcepi tibi ⁊ legitima mea ⁊ iudicia mea seruaueris: ponā thro
num regni tui sup isrl in sempiternum sicut locutus sū dō
patri tuo dicens. si auferetur uir de genere tuo de solio isrl
⁊ael. Si autē auersione auersi fueritis vos ⁊ filii uri ⁊ nō sequ
mini me: nec custodieritis mandata mea ⁊ cerimonias quas ꝓ
posui uobis: sed abieritis ⁊ colueritis deos alienos ⁊ adorave
ritis eos: auferam isrl de superficie terre quā dedi eis ⁊ templum
quod sēctificauit nomini meo ꝓiciam a conspectu meo: eritq; isrl
in prouerbium ⁊ in fabulam cunctis popls. ⁊ domus hec e
rit in exemplum: omnis qui transierit ꝑ eam stupebit ⁊
sibilabit ⁊ dicet. Quare fecit dñs sic terre huic ⁊ domui huic.
Et respondebunt. Quia dereliquerunt dñm dñm suū qui
eduxit patres eoꝝ de terra egypti ⁊ secuti sunt deos alienos ⁊
adorauerunt eos ⁊ coluerunt: idcirco induxit dñs super eos
omne malum hoc. Expletis autem annis. xx. postquā edifica
uerat salomon duas domos: id est domum dñi ⁊ domum
regis. hyram rege tyri ꝓbente salomoni ligna cedrina ⁊
abiegna ⁊ aurum iuxta omne qd opus habuerat: tunc de
dit salomon hyram. xx. opida in terra galilee. Egressusq;
ē hyram de tyro ut uideret opida que dederat ei salomon:
⁊ si placuerunt ei ⁊ aut. Necnec sunt ciuitates q; dedisti mi
hi frater. Et appellauit eas terram chabulūq; usq; in diem hanc.
Misit ꝙq; hyram regi centum uiginti talenta auri. Hec est
summa expensarum quā obtulit rex salomon ad edifican
dam domum dñi ⁊ domum suam ⁊ mello ⁊ murū iherusalē
⁊ asor ⁊ mageddo ⁊ gazer. Pharao rex egypti ascendit
⁊ cepit gazer. succenditq; eam igni ⁊ chananeum qui
habitabat in ciuitate interfecit ⁊ dedit eam in dotem fi
lie sue uxori salomonis. Edificauit ḡ salomon gazer ⁊
bethoron inferiorem ⁊ baalath ⁊ palmiram in terra solitu
dinis ⁊ omnes turres qui ad se ꝑtinebant ⁊ erant absq; mu
ro. munitas ⁊ ciuitates curruū ⁊ ciuitates equoꝝ ⁊ qd
cunq; ei placuit ut edificaret in iherusalē ⁊ in libano. et
in omni terra potestatis sue. uniuersum pclin qui remanse
rat de amorreis ⁊ ethei ⁊ pherezei ⁊ euei ⁊ iebusei. qui
ii sunt de filiis isrl: hos filios qui remanserant in terra
quos scilicet ii nō potuerunt filii isrl exterminare: fecit sa

lomon tributarios usq; ad diem hanc. De filiis autem isrl
ii nō constituit salomon seruire quemq; m. ii erant uiri bella
tores ⁊ ministri eius ⁊ ꝑncipes ⁊ duces ⁊ ꝑfecti curruum
⁊ equoꝝ. Erant autem principes sup omnia opa salomonis:
ꝓsim quingenti qui eminebant sup populum
ꝑfm ⁊ stabant sup operibꝫ ꝰpabant. Filia autem pharaonis as
cendit de ciuitate dauid in domum suam: quā edificauer
rat ei salomon. Tunc edificauit mello. Offerebat ꝙq; sa
lomon tribꝫ uicibꝫ p annos singlōs holocausta ⁊ pacifical ue
ritmas sup altare qd edificauerat dño ⁊ adolebat thymia
ma coram dño. Perfectumq; ē templum. Classem q; fecit rex
salomon in asiongaber. que ē iuxta ahilam in littore ma
ris rubri in terra ydumea. Misitq; hyram in classe illa ser
uos suos uiros nauticos ⁊ gnaros maris ⁊ cum seruis sa
lomonis. Qui cum uenissent in ophir: sumptū inde
aurum quadringentoꝝ. xx. talentoꝝ detulerunt ad re

Audita autem regina saba fama salomonis in nomine dñi uenit temptare
eum in enigmatibꝫ. Et ingressa hierlim cum multo co
mitatu ⁊ diuitiis. camelis portantibꝫ aromata ⁊ auri
infinitum nimis ⁊ gemmas ꝑciosas. uenit ad salomonē
⁊ locuta ē ei uniuersa que habebat in corde suo: ⁊ docuit eam
salomon omnia uerba que ꝓposuerat. Non fuit sermo qui
regē posset latere ⁊ si responderet ei. Videns autē regina
saba omnem sapientiam salomonis ⁊ domum quā edificaue
rat: ⁊ cibos mense eius ⁊ habitacula seruoꝝ ⁊ ordinem mini
strantium uestesq; eoꝝ ⁊ pincernas ⁊ holocausta que offere
bat in domo dñi: non habebat ultra spīm. Dixitq; ad regem.
Verus ē sermo quem audiui in terra mea sup sermonibꝰ tu
is ⁊ sup sapientia tua: ⁊ si credebam narrantibꝰ mihi donec ip
sa uenirem ⁊ uiderem oculis meis ⁊ probarem qd media pars in nuntia
ta sit fuerit. Maior ē sapientia ⁊ opera tua: quam rumor quem
audiui. Beati uiri tui ⁊ beati serui tui. hii qui stant coram
te semp ⁊ audiunt sapientiā tuam. Sit dñs ds tuus bñ
dictus cui placuisti ⁊ posuit te sup thronum suum ut sis rex ds
leuerit dñs isrl in sempiternum ⁊ constituit te regem: ut fa
ceres iudicium ⁊ iustitiam. Dedit ḡ regi centum viginti ta
lenta auri ⁊ aromata multa nimis ⁊ gemmas ꝑciosas.
Non sunt allata ultra aromata tam multa: quam ea que
dedit regina saba regi salomoni. Sed ⁊ classis hyram q por
tabat aurum de ophir: attulit ex ophir ligna thina multa
nimis ⁊ gemmas ꝑciosas. fecit ḡ rex de lignis thinis fulcra
domus dñi ⁊ domus regie: ⁊ cytharas ⁊ psalteria cantoꝝ
bꝫ. Non sunt allata huiusmodi ligna thina: neq; uisa usq;
in presentem diem. Rex autē salomon dedit regine saba
omnia que uoluit ⁊ petiuit ab eo: exceptis his que ultro mu
nere regio obtulerat ei. Que reuersa est ⁊ abiit in terram su
am: cū omnibꝫ seruis suis. Erat autem pondus auri qd af
ferebat salomoni p annos singlōs sexcentoꝝ. lx. vi. talen
toꝝ auri: exceptis eis qd offerebant uiri qui sup uectigalia
erant ⁊ negotiatores ⁊ unīuersiq; cuncta uendentes ⁊ omnes re
ges arabie ducesq; terre. Fecit ḡ rex salomon ducenta scuta
de auro puro. Sexcentos aureos siclos dedit in lamina una
uni: ⁊ trecentas peltas ex auro ꝓbato. Trecente uirie aurī
unam peltam uestiebant: posuitq; eas rex in domo saltus li
bani. Fecit etiam rex salomon thronum de ebore grandem ⁊
uestiuit eum auro fuluo nimis. qui habebat. vi. gradus ⁊ sū
mitas throni rotunda erat in parte posteriori ⁊ due manus
hinc atq; inde tenentes sedile ⁊ duo leones stantes iuxta ma
nus singulas ⁊ xii. leunculi stantes sup. vi. gradus hinc atq;
inde. Non est factum tale opus: in uniuersis regnis. Sed ⁊ omnia va
sa de quibꝫ potabat rex salomon erant aurea ⁊ uniuersa su
pellex domus saltus libani de auro purissimo. Non erat ar
gentum nec alicuius pretii putabatur in diebꝫ salomonis. qz
classis regis p mare cum classe hyram semel p tres annos

ibat in tharsis deferens inde aurum ⁊ argentum dentes e
lefantoꝝ ⁊ simias ⁊ pauos. Magnificat est ḡ rex salomon sup
omes reges tre diuitijs ⁊ sapia ⁊ unusquisq; tra desiderabat uultū
salomonis ut audiret sapientiam ei⁹ quam dederat dñs in coꝝ
de ei⁹ ⁊ singli deferebant ei munera. uasa argentea ⁊ aurea. ue
stes ⁊ arma bellica aromata ḡ ⁊ equos ⁊ mulos p annos sin
gulos. Congregauitq; salomon currus ⁊ equites. ⁊ fuerūt ei mil
le quadringenti currus ⁊ xii. milia equitum ⁊ disposuit
eos p ciuitates munitas ⁊ cum rege in hierlm. fecitq; ut tan
ta eet habundantia argenti in hierlm quanta lapidum ⁊ ce
dros p̄buit multitudinem. ꝙ ficomoros que nascuntur in
campestribꝫ. Et educebant equi salomonis de egypto ⁊ de co
a. Negotiatores enim regis emebant de coa ⁊ statuto pci
o p̄ducebant. Egrediebat aute quadriga ex egypto sex
tis siclis argenti ⁊ equus centum quinquaginta. atq; in hūc
modum cuncti reges ethey ⁊ syrie equos uenundabant.

Rex autem salomon amauit mulieres alienigenas
multas. filiam q; pharaonis ⁊ moabitidas ⁊
ammanitidas. ydumeas ⁊ sidonias ⁊ ethheas de gentibꝫ sup
quibꝫ dixit dñs filijs isrl. Non ingredientur ad eas. neq;
de illis ingredient ad uras. certissime enim auertent coꝝ
da uras. ut sequamini deos earū. His itaq; copulatus ē
salomon ardentissimo amore. fuerunt q; ei uxores ⁊ q̄ si
regine septingente. ⁊ concubine trecente. ⁊ auerterūt
mulieres eor ei⁹. Cumq; iam eet senex deprauatum est
p mulieres eor ei⁹. ut sequeretur dos alienos. nec erat
cor ei⁹ plenum cum dño deo suo. sicut cor dauid patris sui. ſ;
colebat salomon astarthen deam sydoniorum ⁊ moloch de
um ammanitarū. Fecitq; salomon qd̄ displicuerat coꝝ
dño ⁊ nō adimpleuit ut sequeret dñm sicut pater eius.
Tunc edificauit salomon fanum camos idolo moab in
monte qui ē contra hierlm ⁊ moloch filio⁹ ammon. atq;
in hunc modum fecit uniuersis uxoribꝫ suis alienigenis
que adolebant thura ⁊ immolabant dijs suis. Igit̄ iratus ē
dñs salomoni qd̄ auersa eet mens ei⁹ a dño deo isrl qui appa
ruerat ei bis. ⁊ p̄ceperat de uerbo hoc ne sequeret̄ deos alienos
⁊ si custodiret que mandauit ei dñs. Vtq; itaq; dñs salo
moni. Quia habuisti hoc apd te ⁊ non custodisti pactum meū
⁊ mandata mea que precepi tibi. diuidens scindam regnū
tuum ⁊ dabo illud seruo tuo. uerumtamen in diebꝫ tuis nō fa
am propter dauid patrem tuum. de manu filij tui scindam il
lud. nec totum regnum auferam. sed tribum unam dabo fi
lio tuo propter dauid seruum meum ⁊ hierlm quā elegi. Sus
citauit autem dñs aduersarium salomoni addad idumeum
de semine regio. qui erat in edom. Cum enim eet dauid in
idumea ⁊ ascendisset ioab princeps militie ad sepeliendos eos.
qui fuerant interfecti ⁊ occidisset omne masculinum in idume
a. sex enim mensibꝫ ibi moratus ē ioab ⁊ omnis isrl donec inter
meretur omni masculino in idumea. fugit addad ipse ⁊ ui
ri idumei de seruis patris eius cum eo. ut ingrederet egyptum.
Erat autem addad puer parvulus. Cumq; surrexissent de
madian. uenerunt in pharan. tulerunt q; secum uiros de pha
ran ⁊ uenerunt egyptum ad pharaonem regem egypti. qui de
dit ei domum ⁊ cibos constituit ei ⁊ terram delegauit. Et inue
nit addad gratiam coram pharone ualde. in tantum ut daret ei
uxorem sororem uxoris sue germanam tafnes regine. genuit
q; ei soror tafnes genebath filium. ⁊ nutriuit eum tafnes in
domo pharaonis. erat q; genebath habitans apd pharaonem cum
filijs eius. Cumq; audisset addad in egypto dormisse dauid cū
patribꝫ suis. ⁊ mortuum ee ioab princ̄pem militie. dixit ad
pharonem. Dimitte me. ut uadam in terram meā. Dixitq;
ei phar. Quia enim te apud me indiget. tu queris ire ad terā
tuam. At ille respondit. Nulla. sed obsecro ut dimittas
me. Suscitauit quoq; ei deus aduersarium salomoni filium
eliadam. qui fugerat ad adrazer regem soba dñm suum. ⁊
congregauit contra eum uiros. ⁊ factus ē princeps latronum cum
interficeret eos dauid. abierunt q; damascum ⁊ habitauerūt
ibi. ⁊ constituerunt eum regem in damasco. erat q; aduersari⁹ isrl
cunctis diebꝫ salomonis. ⁊ hec est malum addad. odium contra
isrl. regnauitq; in syria. Jheroboam q; filius nabath ephrates
de sareda. cui mater erat nomine sarua mulier uidua seruus
salomonis. leuauit manum contra regem. ⁊ hec causa rebellionis
aduersus eum. q̄ salomon edificauit mello. ⁊ coequauit uora
gines ciuitatis dauid patris sui. Erat autem iheroboā uir
fortis ⁊ potens. Vidensq; salomon adolescentem bone indolis
⁊ industrium. constituerat eum p̄fectum super tributa uni
uerse domus ioseph.

Factum ē ḡ in tempore illo. ut iheroboam egrederet̄ de hierlm.
⁊ inueniret eum ahias silonites propheta in uia. opto pallio
nouo. Erant autem duo tantum in agro. Et apprehendens q; ahi
a pallium suum nouum quo coopertus erat. scidit in xii. par
tes. ⁊ ait ad iheroboam. Tolle tibi. x. scissuras. Hec enim dicit
dñs deus isrl. Ecce ego scindam regnum de manu salomonis. et
dabo tibi. x. tribus. Porro una tribus remanebit ei propter seruum
meum dauid. ⁊ hierlm ciuitatem quam elegi ex omnibꝫ tribu
bus isrl. eo q̄d dereliquerit me. ⁊ adorauerit astarthen deam sy
doniorum. et chamos deum moab. ⁊ melchō deum filiorum ammon. ⁊ non
ambulauit in uijs meis ut faceret iusticiam coram me. ⁊ p̄cep
ta mea ⁊ iudicia sicut dauid pater eius. nec auferam omne regnū
de manu eius. sed ducem ponam eum cunctis diebꝫ uite sue p̄p
dauid seruum meum quem elegi. qui custodiuit mandata
mea ⁊ p̄cepta mea. Auferam autem regnum de manu filij eius
⁊ dabo tibi. x. tribꝫ. filio autem eius dabo tribum unam. ut re
maneat lucerna dauid seruo meo. cunctis diebꝫ coram me in
hierlm ciuitate q̄m elegi. ut eet nomen meum ibi. Te aute
assumam. ⁊ regnabis super omnia que desiderat anima tua. eris
q; rex super isrl. Si ḡ audieris omnia que p̄cepero tibi. ⁊ ambulaueris
in uijs meis. ⁊ feceris q̄d rectum ē coram me. custodieris man
data ⁊ p̄cepta mea sicut fecit dauid seruus meus. ero tecum ⁊
edificabo tibi domum fidelem q̄m edificaui domum dauid. ⁊ tradā
tibi isrl. ⁊ affligam semen dauid super hoc uerumtamen non cunctis die
bus. Voluit ḡ salomon interficere iheroboā. qui surrexit ⁊ au
fugit in egyptum ad susac regem egypti. ⁊ fuit in egypto usq;
ad mortem salomonis. Reliquum autem uerborum salomonis
⁊ omnia que fecit ⁊ sapientia ei⁹. ecce uniuersa scripta sunt in li
bro uerborum salomonis. Dies autem quos regnauit salomon
in hierlm super omnem isrl. xl. anni sunt. Dormiuitq; salomō
cum patribꝫ suis. sepultusq; ē in ciuitate dauid patris sui. reg
nauitq; roboam filius eius p̄ eo.

Venit autem roboam in sichem. illuc enim congregatus erat
omnis isrl. ad constituendum eum regem. Qui iheroboam
filius nabath cum eet in egypto. p̄fugus a facie regis salomonis.
audita morte eius reuersus ē de egypto. miseruntq; ⁊ uocaue
runt eum. Venit ḡ iheroboam ⁊ omnis multitudo isrl. ⁊ locu
ti sunt ad roboam dicentes. Pater tuus durissimum iugum im
posuit nobis. tu itaq; nunc imminue paululum de impio patris tui
durissimo. ⁊ de iugo grauissimo q̄d imposuit nobis. ⁊ seruiem⁹
tibi. Qui ait eis. Ite usq; ad diem tertium. ⁊ reuertimini ad me.
Cumq; abisset p̄plus. iniit consilium rex roboam. cum senioribꝫ
qui assistebant coram salomone patre eius dum adhuc uiueret.
⁊ ait. Quod mihi datis consilium ut respondeam p̄plo. Qui dixerunt
ei. Si hodie obedieris p̄plo huic ⁊ seruieris. ⁊ petitioni eorum cesse
ris. locutusq; fueris ad eos uerba lenia. erunt tibi serui cunctis
diebꝫ. Qui dereliquit consilium senum q̄d dederant ei. ⁊ ad
hibuit adolescentes q̄ nutriti fuerant cum eo. ⁊ assistebant ei.
dixitq; ad eos. Quod mihi datis consilium ut respondeam p̄plo huic
qui dixerunt mihi leuius fac iugum q̄d imposuit pater tuus super nos.
Et dixerunt ei uiuuenes. qui nutriti fuerant cum eo. Sic loquere
p̄plo huic qui locuti sunt ad te dicentes. pater tuus aggrauā
uit iugum nrm. tu releua nos. sic loquēris ad eos. Minimus

digit meus. grossior est dorso patris mei. Et nunc pater meus posuit super vos iugum graue: ego autem addam adhuc iugo uestro. Pater meus cecidit vos flagellis: ego autem cedam vos scorpionibus. Venit ergo iheroboam et omnis ps̄ls ad roboam die tertio sicut locutus fuerat rex dicens. reuertimini ad me die tertia: responditq; rex ps̄lo dura derelicto consilio senum qđ dederant ei: et locutus est eis secm consilium iuuenum dicens. Pater meus aggrauauit iugum uestrum: ego autem addam iugo uestro. Pater meus cecidit vos flagellis: et ego cedam vos scorpionibus. Et nō adquieuit rex ps̄lo: quia auersatus erat eum fuerat dñs ut suscitaret verbum suum qđ locutus fuerat in manu ahie silonite ad iheroboam filium nabath. Videns itaq; ps̄ls qđ noluisset eos audire rex: respondit ei dicens. Quae nobis pars in dauid. uel quae hereditas in filio ysai? Vade in tabernacula tua israel: nunc vide domum tuam dauid. Et abiit israel in tabernacula sua: super filios autē israel qui habitabant in ciuitatibus iuda: regnauit roboam. Misit q; rex roboam aduram qui erat super tributum: et lapidauerunt eum omnis israel et mortuus est. Porro rex roboam festinauit ascendere currum et fugit in hierusalem: recessitq; israel a domo dauid usq; in presentem diem. Factum est autē cum audisset omnis israel qđ reuersus esset iheroboam: miserunt et uocauerunt eum congregato cetu: et constituerunt regem super omnem israel: nec secutus est quisquam domum dauid. preter tribum iuda solam. Venit autē roboam hierusalem et congregauit uniuersam domum iuda et tribum beniamin. centum octoginta milia electorum uirorum et bellatorum ut pugnarent contra israel: et reducerent regnum roboam filio salomonis. Factus est autē sermo dñi ad semeiā virum dei dicens. Loquere ad roboam filium salomonis regem iuda et ad omnem domum iuda et beniamin: et reliquos de ps̄lo dices. Hec dicit dñs. Non ascendetis nec bellabitis contra fratres vestros filios israel. Reuertatur unusquisq; in domum suam: a me enim factum est uerbum hoc. Audierunt sermonem dñi et reuersi sunt de uinere sicut eis preceperat dñs. Edificauit autē iheroboam sichem in monte ephraim et habitauit ibi: et egressus inde edificauit phanuel. Dixitq; iheroboam in corde suo. Nunc reuertetur regnum ad domum dauid. si ascenderit ps̄lus iste ut faciat sacrificia in domo dñi in hierusalem: et conuertetur cor ps̄li huius ad dñm suum roboam regem iuda. interficientq; me et reuertentur ad eum. Et excogitato consilio: fecit duos uitulos aureos et dixit eis. Nolite ultra ascendere in hierusalem. Ecce dii tui israel qui te eduxerunt de terra egypti. Posuitq; unum in bethel et alterum in dan. Et factum est uerbum hoc in peccatum. Ibat enim ps̄lus ad adorandum uitulum usq; in dan. Et fecit fanum in excelsis et sacerdotes de extremis ps̄li qui non erant de filiis leui. constituitq; diem sollempnem in mense octauo quinta decima die mensis in similitudinem sollempnitatis que celebrabat in iuda. Et ascendens altare similiter fecit in bethel: ut immolaret uitulis quos fabricatus fuerat. Constituitq; in bethel sacerdotes excelsorum que fecerat. et ascendit super altare qđ extruxerat in bethel. xv. die mensis octaui. quem finxerat de corde suo et fecit sollempnitatem filiis israel: et ascendit super altare ut adoleret incensum.

Et ecce uir dei ps̄lus uenit de iuda .xiii. in sermone dñi in bethel: iheroboam stante super altare et uolente. et exclamauit contra altare in sermone dñi et ait. Altare altare. Hec dicit dñs. Ecce filius nascetur domui dauid iosias nomine: et immolabit super te sacerdotes excelsorum qui nunc in te thura succendunt: et ossa hominum urentur super te. Deditq; in die illa signum dicens. Hoc erit signum qđ locutus est dñs. Ecce altare scindetur: et effundetur cinis qui in eo est. Cumq; audisset rex sermonem hois dei quem inclamauerat contra altare in bethel: extendit manum suam de altari dicens. Apprehendite eum. Et exaruit manus eius quam extenderat contra eum: nec ualuit retrahere eam ad se. Altare quoq; scissum est et effusus cinis de altari iuxta signum qđ prędixerat uir dei in sermone dñi. Et ait rex ad uirum dei. Deprecare faciem dñi dei tui et ora pro me: ut restituatur manus mea mihi. Oravit uir dei faciem dñi: et reuersa est manus regis ad eum et facta est sicut prius fuerat. Locutus est autē rex ad uirum dei. Veni mecum domum ut prandeas: et dabo tibi munera. Respondit q; uir dei ad regem. Si dederis mihi medium partem domus tue: non ueniam tecum. nec comedam panem neq; bibam aquam in loco isto. Sic enim mandatum est mihi in sermone dñi. precipiens. Non comedes panem neq; bibes aquam: nec reuerteris per uiam qua uenisti. Abiit q; per aliam uiam: et non est reuersus per iter quo uenerat in bethel. Propheta autem quidam senex habitabat in bethel: ad quem uenerunt filii sui et narrauerunt ei omnia opera que fecerat uir dei illa die in bethel: et uerba que locutus fuerat ad regem narrauerunt patri suo. Et dixit eis pater eorum. Per quam uiam abiit. Ostenderunt ei filii sui uiam per quam abierat uir dei qui uenerat de iuda. Et ait filiis suis. Sternite mihi asinum. Quo cum strauissent ascendit et abiit per uirum dei: et inuenit eum sedentem subter terebinthum: et ait ei. Tune es uir dei qui uenisti de iuda: Respondit ille. Ego sum. Dixitq; ad eum. Veni mecum domum ut comedas panem. Qui ait. Non possum reuerti neq; uenire tecum: nec comedam panem neq; bibam aquam in loco isto. ep locutus est dñs ad me in sermone dñi dicens. Non comedes panem neq; bibes aquam ibi: nec reuerteris per uiam qua ieris. Qui ait ille. Et ego prophēta sum similis tui et angelus locutus est mihi in sermone dñi dicens. Reduc eum tecum in domum tuam: et comedat panem et bibat aquam. Fefellit eum: et reduxit secum. Comedit q; panem et bibit aquam in domo eius. Cumq; sederent ad mensam factus est sermo dñi ad prophētam qui reduxerat eum: et exclamauit ad uirum dei qui uenerat de iuda dicens. Hec dicit dñs. Quia inobediens fuisti ori dñi et non custodisti mandatum qđ precepit tibi dñs deus tuus et reuersus es et comedisti panem et bibisti aquam in loco in quo precepit tibi ne comederes panem neq; biberes aquam: non inferetur cadauer tuum in sepulchro patrum tuorum. Cumq; comedissent et bibissent: strauit asinum suum propheta quem reduxerat. Qui cum abisset inuenit eum leo in uia et occidit: et erat cadauer eius proiectum in uia. Asinus autem stabat iuxta illud: et leo stabat iuxta cadauer. Et ecce uiri transeuntes uidерunt cadauer proiectum in uia et leonem stantem iuxta cadauer: et uenerunt et diuulgauerunt in ciuitate in qua propheta ille senex habitabat. Qđ cum audisset propheta ille qui reduxerat eum de uia ait. Vir dei est qui inobediens fuit ori dñi: et tradidit eum dñs leoni et contrixit eum et occidit iuxta uerbum dñi qđ locutus est ad eum. Uixitq; ad filios suos. Sternite mihi asinum. Quo cum strauissent et ille abisset inuenit cadauer eius proiectum in uia et asinum et leonem stantem iuxta cadauer. Non comedit leo de cadauere: nec lesit asinum. Tulit q; propheta cadauer uiri dei et posuit illud super asinum et reuersus est ut ploraret in ciuitate propheta senex et ut plangerent eum et posuit cadauer eius in sepulchro suo et planxerunt eum heu heu mi frater. Cumq; planxisset eum: dixit ad filios suos. Cum mortuus fuero sepelite me in sepulchro in quo uir dei sepultus est: iuxta ossa eius ponite ossa mea. Profecto enim ueniet sermo quem predixit in sermone domini contra altare qđ est in bethel et contra omnia fana excelsorum que sunt

Post uerba hec: si est .xiiii. Cin urbibus samarie.
reuersus iheroboam de uia sua pessima et iterum fec-

Cau abdon nomē est. sic ī palipomenō scribitur

de nouissimis pli sacerdotes excellos. Quicunq; uolebat
implebat manum suam: & fiebat sacerdos excelsoꝝ. Et
hanc cam peccauit domui iheroboam: & euersa e & dele
·C.xliij· ta de superficie terre. ¶In tempe illo egrotauit abia filiꝰ ihe
roboam. dixitq; iheroboam uxori sue. Surge & commuta
habitum ne cognoscaris qꝺ sis uxor iheroboam: & uade in
silo ubi e ahias pha qui locutus e mi qꝺ regnaturꝰ eem su
per plm hunc. Tolle q; in manu tua. x. panes & crustula
& uas mellis: & uade ad illum. ipe predicabit & quid euentu
rum sit huic puero. Fecit ut dixerat iheroboam uxor. & cō
surgens abiit in silo: & uenit in domu abie. Et ille
iam poterat uidere: q caligauerant oculi ei p senectute.
Dixit aut dns ad abiam. Ecce uxor iheroboam ingredi
tur cōsulat te sup filio suo qui egrotat: hec & hec loquis
ei. Cum q illa intraret. & dissimularet se e que erat
audiuit abias sonum pedum ei introeuntis p ostium:
& ait. Ingredere uxor iheroboam cur aliam te ee simu
las: Ego autem missus sum ad te. durus nuntius.
Vade & dic iheroboam. Hec dicit dns ds isrl. Qua.
exaltaui te de medio pli. & dedi te ducem sup plm
meum isrl. & scidi regnum domꝰ dꝰi. & dedi illud & &
fuisti sicut seruus meus dauid. qui custodiuit man
data mea & secutꝰ e me in toto corde suo faciens qꝺ pla
cuum eet in conspectu meo: s; operatus es male sup oes
qui fuerunt ante te. & fecisti & deos alienos & cōflatiles
ut me ad iracundiam prouocares. me autē proiecisti post
corpus tuū: ideo ecce ego inducam mala sup domum
iheroboam. & percutiam de iheroboam mingentem ad pa
rietē & clausum & nouissimum in isrl: & mundabo re
liquias domus iheroboam. sicut mundari solet fimus
usq; ad purum. Qui mortuus fuerit de iheroboam in
ciuitate. comedent eum canes: qui autē mortuꝰ fuerit in
agro uorabunt eum aues celi. q dns locutus e. Tu q surge
& uade in domum tuam. & in ipo introitu pedum tuoꝝ
in urbem morietur puer. & planget eum omis isrl. & sepe
lient. iste enim solus inferet in sepulchrum de iheroboam.
q inuentus e sup eo sermo bonus a dño deo isrl in domo
iheroboam. Constituet aut sibi dns regem super isrl. q
percutiat domum iheroboam in hac die. & in hoc tempe. Et
percutiet dns ds isrl sicut mouetur solet harundo in aqua.
& euellet isrl de ta bona hac q dedit patribus eoꝝ. & uen
tilabit eos trans fluuiū. q fecerunt sibi lucos ut irritaret
dnm. & tradet dns isrl. pp peccata iheroboam q peccauit
& peccare fecit isrl. Surrexit itaq; uxor iheroboam. & a
biit. & uenit in therſa. Cumq; illa ingrederet limen do
mus puer mortuus e. & sepelierunt eum. & planxit illū
omis isrl: iuxta sermonem dni quem locutus e in ma
nu serui sui ahie pphe. Reliqua aut uerboꝝ iheroboā
q quomodo pugnauerit. & quomodo regnauerit. ecce scripta sunt
in libro uerboꝝ dierum regum isrl. Dies aut quibus reg
nauit iheroboam. xxii. anni sunt. & dormiuit cum patribus
suis. regnauit q nadab filius eius p eo. Porro roboam
filius salomonis regnauit in iuda. Quadraginta unius
anni erat roboam cum regnare cepisset. & decem & septem
annis regnauit in ihersalem ciuitate q elegit dns ut po
neret nomen suum ibi. ex omnibus tribubus isrl. nomen matris
ei naama ammanitis. Et fecit iudas malum coram dño.
& inuitauerunt eum super omnibus que fecerant patres eoꝝ:
in peccatis suis que peccauerunt. Edificauerunt enim.
sibi aras & statuas. & lucos sup omnem collem excel
sum. & sub omni arbore frondosa. s; & effeminati
fuerunt in ra. fecerunt q omes abominationes gen
tium. q ss auerunt dns ante faciem filioꝝ isrl. xv.
¶In quinto aut anno regni roboam. ascendit sesac.
rex egypti in ihersalem. & tulit thesauros domus dni & the
sauros regios. & omnia diripuit. scuta q; aurea que fece
rat salomon. q; quibus fecit rex roboam scuta erea. & tradidit
ea in manu ducum scutariorum. & eorum qui excubabant ante
ostium domus regis. Cumq; ingrederet rex domum dni por
tabant ea qui portandi habebant officium. & postea reporta
bant ad armamentarium scutariorum. Reliqua aut sermonis
roboam & omnia que fecit. nonne hec scripta sunt in libro uerboꝝ di
erum regum iuda. Fuitq; bellum inter iheroboam & roboam
cunctis diebus. Dormiuitq; roboam cum patribus suis. & sepul
tus e cum eis in ciuitate dauid. nomen aut matris eius
naama ammanitis. & regnauit abia filius eius p eo. ¶In octa
uo decimo anno regni iheroboam filii nabath. regnauit a
bia super iudam. Tribus annis regnauit in ihersalem. nomen ma
tris eius maacha filia abessalon. ambulauitq; in omnibus pec
catis patris sui que fecerat ante eum. nec erat cor eius perfectum
cum dño deo suo sicut cor dauid patris sui. s; pp dauid dedit
ei dns ds suus lucernam in ihersalem. ut suscitaret filium
eius p eum & staret ihersalem eo qꝺ fecisset dauid rectum in oculis
dni & si declinasset ab omnibus que precepat ei cunctis diebus
uite sue. excepto sermone urie ethei. Extraxerunt bellum inter
me iheroboam & roboam omni tempe uite eius. Reliqua au
tem sermonis abia & omnium que fecit. nonne hec scripta
sunt in libro uerboꝝ dierum regum iuda. Fuitq; pelli
me abiam & iheroboam. Et dormiuit abia cum patribus su
is. & sepelierunt eum in ciuitate dauid. regnauitq; asa
filius eius p eo. In anno q uicesimo iheroboam regis isrl.
regnauit asa rex iuda. & quadraginta uno annis regna
uit in ihersalem. nomen matris eius maacha filia abessalon.
Et fecit asa rectum aut conspectum dni sicut dauid
pater eius. & abstulit effeminatos de terra. purgauit
q sordes idolorum que fecerant patres eius. insuper & maacha
matrem suam amouit ne eet princeps in sacrificiis lapi.
in luco ei quem consecrauerat. subuertitq; specum eius
& confregit simulachrum turpissimum. & combussit
in torrente cedron. excelsa aut non abstulit. Verumtamen
cor asa perfectum erat coram deo cunctis diebus eius. & intulit ea
que sanctificauerat pater suus. & uouerat in domum dni ar
gentum & aurum & uasa. Bellum aut erat inter asa
& baasa regem isrl. cunctis diebus eorum. Ascendit q;
baasa rex isrl in iudam. & edificauit ramā ut non si
net quenquam ingredi ut egredi de parte asa regis
iude. Tollens itaq; asa omne argentum & aurum qꝺ
remanserat in thesauris domus dni & in thesauris
domus regis. dedit illud in manu seruorum suorum. & misit
ad benadab filium tabremon filii ezion regem syrie
qui habitabat in damasco dicens. Fedus e inter me & te.
& inter patrem meum & patrem tuum. ideo misi munera argen
tum & aurum. & peto ut uenias & irritum facias fedus qꝺ
habes cum baasa rege isrl. & recedat a me. Audiensq; ben
adab rex asa. misit principes exercitus sui in ciuitates isra
el. & percusserunt ahion & dan. & abel. domum maacha.
& uniuersam cenneroth. omnem scilicet terram nepthali.
Qꝺ cum audisset baasa intermisit edificare ramā. & re
uersus e in thersa. Rex aut asa nuntium misit in omnem
iudam. nemo sit excusatus. Et tulerunt lapides ramā
& ligna eorum quibus edificauerat baasa. & extruxit de eisdē
rex asa gabaa beniamin. & maspha. Reliqua aut omnium
sermonum asa & uniuersa fortitudo eius. & cuncta que
fecit. & ciuitates quas extruxit. nonne hec scripta sunt in li
bro uerboꝝ dierum regum iuda. Verumtamen in tpe sene
ctutis sue doluit pedes. & dormiuit cum patribus suis. & sepultus
e cum eis in ciuitate dauid patris sui. & regnauit q iosa
phat filius eius pro eo. xvi.
Nadab ꝰ filius iheroboam regnauit super isrl anno
secdo asa regis iuda. regnauitq; super isrl duobus annis.

⁊ fecit qđ malum ē in conſpectu dñi. ⁊ ambulauit in uiis
patris ſui ⁊ in peccatis ei⁹ quib⁹ peccare fecit iſrł. Inſidia-
tus ē autem ei baasa filius ahia de domo yſachar. ⁊ percuſſit e-
um in gethbethon que ē urbs philiſtinoꝝ. Sedebat nadab
⁊ omnē iſrł. obſidebant gethbethon. Interfecit ḡ eum baasa i
anno tertio aſa regis iuda. ⁊ regnauit p eo. Cumq; regnaſſet
percuſſit omnem domum ieroboam. nō dimiſit ne unam qđ
animā de ſemine ei⁹ donec deleret eum. iuxta uerbum dñi qđ
locutus ē in manu ſerui ſui ahie ſilonitis. ꝓpter peccata ie-
roboam que peccauerat ⁊ quib⁹ peccare fecerat iſrł. ⁊ ꝓpter
delictum quo irritauerat dñm dñi iſrł. Reliqua aut̄ ſer-
monū nadab ⁊ omnia que operatus ē. ſine hec ſcripta ſunt in
libro uerbo⁹ dierum regum iſrł. Fuitq; bellum inter aſa ⁊ baa-
ſa regem iſrł. cunctis diebus eoꝝ. Anno tertio aſa regis iuda reg-
nauit baaſa filius ahia ſup omnem iſrł in thersa. xxiiii. an-
nis. ⁊ fecit malum coram dño. ambulauitq; in uia ierobo-
am. ⁊ in peccatis ei⁹ quib⁹ peccare fecit iſrł. Factus ē aut̄ ſer-
mo dñi ad hieu filium anani. aduſus baaſa dicens. Pro eo qđ
exaltauī te de puluere. ⁊ poſui ducem ſup populum meum iſrł.
tu aut̄ ambulaſti in uia ieroboam. ⁊ peccare feciſti populum
meum iſrł ut me irritarēs in peccatis eoꝝ. ecce ego demetam
poſteriora baaſa. ⁊ poſteriora domus ei⁹. ⁊ faciam domum tuā ſicut
domum ieroboam filii nabath. Qui mortuus fuit de baaſa
in ciuitate comedent eum canes. ⁊ qui mortuus fuerit ex eo
in regione. comedent eum uolucres celi. Reliqua aut̄ ſermo-
num baaſa ⁊ quecunq; fecit. ⁊ ꝓlia ei⁹ ſine hec ſcripta ſunt in libro
uerbo⁹ dierum regum iſrł. Dormiuit itaq; baaſa cū patrib⁹
ſuis. ſepultusq; ē in thersa. ⁊ regnauit hela filius ei⁹ p eo. Cum
aut in manu hieu filii anani ꝓphete uerbum dñi factū eſſet con-
tra baaſa ⁊ contra domū ei⁹. ⁊ cont̄ omne malum qđ fecerat coram
dño ad irritandum eū in operib⁹ manuū ſuaꝝ. ut fieret ſicut
domus ieroboam. ob hanc cauſam occidit eū. hec eſt hieu
filium anani ꝓphetam. Anno uicesimo ſecundo aſa regis iuda.
regnauit hela filius baaſa ſup iſrł in thersa duob⁹ annis. ⁊
rebellauit cont̄ eum ſeruus ſuus zamri. dux medie partis
equitum. Erat aut̄ hela in thersa bibens ⁊ temulentus.
in domo arſa ꝓfecti thersa. Irruens ḡ zamri percuſſit ⁊ occidit
eum anno uicesimo ſeptimo aſa regis iuda. ⁊ regnauit p eo.
Cumq; regnaſſet ⁊ ſedeſſet in ſolio ei⁹. percuſſit omnem domū
baaſa. ⁊ nō reliquit ex ea mingentē ad parietē. ꝓpinquos ⁊ a-
micos ei⁹. deleuitq; zamri omnem domum baaſa iuxta uerbū
dñi qđ locutus ē ad baaſa in manu hieu ꝓphete. ꝓpter uniuer-
ſa peccata baaſa ⁊ peccata hele filii ei⁹. qui peccauerunt ⁊ peccare
fecerunt iſrł. p irritationē qua irritauerunt dñm dñm iſrł in uanitatib⁹ ſuis.
Reliqua aut̄ ſermonum hele ⁊ omnia que fecit. ſine hec ſcrip-
ta ſunt in libro uerbo⁹ dierum regum iſrł. Anno uicesimo
⁊ ſeptimo aſa regis iuda regnauit zamri. vii. diebus in thersa.
Populus aut̄ obſidebat gethbethon urbem philiſtinoꝝ. Cūq;
audiſſet rebellaſſe zamri ⁊ occidiſſe regem. fecit ſibi regē omni
iſrł amri qui erat princeps militie ſup iſrł in die illa in caſtris.
Aſcendit ḡ amri ⁊ omnis iſrł cum eo de gethbethon. ⁊ obſidebat
thersa. Videns aut̄ zamri qđ expugnanda eſſet ciuitas. ingreſſus
ē palatium ⁊ incendit ſecum domū regiam. ⁊ mortuus ē
in peccatis ſuis que peccauerat. faciens malum coram dño. ⁊
ambulauit in uia ieroboam. ⁊ in peccato ei⁹ quo fecit peccare
iſrł. Reliqua aut̄ ſermonū zamri. ⁊ inſidiarum ei⁹. ⁊ tiran-
nidis ſine hec ſcripta ſunt in libro uerbo⁹ dierum regum iſ-
rł. Tunc diuiſus ē populus iſrł in duas partes. Media pars po-
puli ſequebat thebni filium gineth. ut conſtitueret eum
regem. ⁊ media pars amri. Preualuit aut̄ populus qui ſeque-
batur amri populo qui ſequebatur thebni filium gineth. Mortu-
us ē aut̄ thebni. et regnauit amri. Anno xxxi. primo aſa re-
gis iuda regnauit amri ſup iſrł. xii. annis. In thersa regna-
uit vi. annis. emitq; montem ſamarie a ſomer duob⁹ talen-
tis argenti. ⁊ edificauit eum. ⁊ uocauit nomen ciuitatis ſm
nomen montis ſomer dñi montis ſamarie. Fecit aut̄
amri malum in conſpectu dñi. ⁊ operatus ē nequiꝰ ſuper
omnes qui fuerunt ante eum. ambulauitq; in omni uia
ieroboam filii nabath. ⁊ in peccatis ei⁹ quib⁹ peccare fece-
rat iſrł. ut irritaret dñm dñm iſrł in uanitatib⁹ ſuis.
Reliqua aut̄ ſermonū amri. ⁊ ꝓlia eius que geſſit. fine
hec ſcripta ſunt in libro uerbo⁹ dierum regum iſrł. Et
dormiuit amri cū patrib⁹ ſuis. ⁊ ſepultus ē in ſamaria.
regnauitq; achab filius eius p eo.

xvii.

Achab aut̄ filius amri regnauit ſup iſrł. anno tricesimo
octauo aſa regis iuda. Et regnauit achab filius amri
ſup iſrł in ſamaria uiginti duob⁹ annis. ⁊ fecit achab filius
amri malum in conſpectu dñi. ſup omnes qui fuerunt ante
eum. nec ſufficeret ei ut ambularet in peccatis ieroboam
filii nabath. inſuper duxit uxorem iezabel filiam mecha-
baal regis ſydoniorum. ⁊ abiit ⁊ ſeruiuit baal ⁊ adorauit e-
um. ⁊ poſuit aram baal in templo baal qđ edificauerat
in ſamaria. ⁊ plantauit lucum. Et addidit achab ad opus
ſuus irritandi dñm dñm iſrł ſup omnes regel qui fuerunt
ante eum in iſrł. In diebus eius edificauit ahiel de be-
thel hiericō. In abiram primogenito ſuo fundauit eam. ⁊
in ſegub nouiſſimo filio ſuo poſuit portas ei⁹. iuxta uerbum
dñi qđ locutus fuerat in manu ioſue filii nun. Et duxit
helias thelbites de habitatoribus galaad achab. Viuit
dñs deus iſrł in cuius conſpectu ſto. ſi erit annis hiis ros
⁊ pluuia. niſi iuxta oris mei uerba. Et factum ē uerbum dñi
ad eum dicens. Recede hinc ⁊ uade contra orientē. ⁊ abſcō-
dere in torrente carith. qui ē cont̄ iordanē. ⁊ ibi de tor-
rente bibes. corui⁹q; precepi ut paſcant te ibi. Abiit
ḡ ⁊ fecit iuxta ſermonem dñi. Cumq; abiiſſet ſedit in
torrente carith qui ē cont̄ iordanem. corui q⁹ deferebant
ei panem ⁊ carnes mane. ſimiliter panem ⁊ carnes ue-
ſpere. ⁊ bibebat de torrente. Poſt dies aut̄ aruit. ſiccatus ē
torrens. ſi enim pluerat ſup terram. Factum ē ꝙ ſermo
dñi ad eum dicens. Surge ⁊ uade in ſarepta ſydoniorum
⁊ manebis ibi. precepi enim ibi mulieri uidue ut pa-
ſcat te. Surrexit ⁊ abiit in ſarepta. Cumq; uenieſſet
ad portam ciuitatis. apparuit ei mulier uidua colligēs
ligna. ⁊ uocauit eam dixitq; ei. Da mihi paululum aque
in uaſe ut bibam. Cumq; illa ꝓgeret ut afferret. cla-
mauit poſt tergum ei dicens. Affer mihi obſecro ⁊ buccellā
panis in manu tua. Que reſpondit. Viuit dñs deus tuus
qđ ſi habeo panem. niſi quantum pugillus poteſt capere fa-
rine in hydria. ⁊ parum olei in lecythō. Ecce colligo duo
ligna ut ingrediar ⁊ faciam illud mihi ⁊ filio meo ut come-
damus. ⁊ moriamur. Ad quam helias ait. Noli timere. ſed
uade ⁊ fac ſicut dixiſti. Verumtamen in primum fac de ipſa fa-
rinula ſubcinericium panem paruulum. ⁊ affer ad me.
tibi autem ⁊ filio tuo facies poſtea. Hec aut̄ dicit dñs deus iſrł.
Hydria farine ſi defuerit. nec lecythus olei minuet̄. uſq; ad
diem in qua daturus ē dñs pluuiam ſup faciem terre. Et
abiit ⁊ fecit iuxta uerbum helie ⁊ comedit ipſe ⁊ illa ⁊ do-
mus ei⁹. et per illa die hydria farine ſi defecit. ⁊ lecythus olei
ſi ē minuit̄. iuxta uerbum dñi qđ locutus fuerat in
manu helie. Factum ē aut̄ poſt uerba hec. egrotauit
filius mulieris matrisfamilias. ⁊ erat langor fortiſſimus.
ita ut ſi remaneret in eo alitus. Dixit ḡ ad heliam. Quid
mihi ⁊ tibi uir dei. Ingreſſus es ad me. ut rememorarent̄ in-
quitates mee ⁊ interficeres filium meum. Et air ad eā
helias. Da mihi filium tuum. Tuliteq; eum de sinu illius
⁊ portauit in cenaculū ubi ipſe manebat. ⁊ poſuit ſuper
lectum ſuum ⁊ clamauit ad dñm ⁊ dixit. Dñe deus meus
etiam ne uiduam apud quam ego uricunq; ſuſtento. af-
fligiſti ut interficeres filium eius. Et expandit ſe ſup
mentulus ē ſup puerum tribus uicibus clamauitq; ad dñm.

rait. Vñe dñs meus requiat oro anima pueri hui reuertat eius. Exaudiuit dñs uocem helye rediit anima pueri intra eum rreuixit. Tulitq; helyas puerum rdeposuit eum de cenaculo in inferiorem domū rtradidit matri sue rait illi. En uiuit filius tuus. Dixitq; mulier ad helyam. Hinc in isto cognoui qm uir dei es tu rsermo dñi in ore tuo uerum ¶ Post dies multos ubum dñi factum ē ad helyam in anno tercio dicens. Vade ostende te achab ut dem pluuiam sup faciem tre. Iuit g helyas ut ostenderet se achab. Erat autē fames uehemens in samaria. Vocauit g achab abdiam dispensatorē domus sue. Abdias autem timebat dñm ualde. Nam cum interficeret iezabel ypocritas dñi. tulit ille centum ypocritas rabscondit eos quinquagenos rq̄quagenos in speluncis rpauit eos pane raqua. Dixit g achab ad abdiam. Vade in tram ad uniuersos fontes aquarum rin cunctas ualles si forte inuenire possimus herbam rsaluare equos rmulos rsi penitus iumenta non amittamus. Diuiserunt sibi regiones ut circuirent eas. Abdias ibat p uiam una abdias p uiam altam seorsum. Cumq; abisset abdias in uia. occurrit ei. Quē cum cognouisset eum. cecidit sup faciem suam rait. Tu es dñe mi helyas. Cui ille respondit. Ego. Vade dic dño tuo. adest helyas. Et ille. Quid peccaui inquit qm tradis me seruum tuū in manu achab ut interficiat me. Viuit dñs deus tuus si ē gens aut regnū quo non miserit dñs meus te requirens. rrespondentibus cunctis si ē hic. adiurauit regna singula rgentes eo qd minime reperirent. rnūc dicis mihi. Vade dic dño tuo adest helyas. Cumq; recessero a te spūs dñi asportabit te in locū quem ego ignorans. ingressusq; nuntiabo achab. rsi inuenerit te interficiet me. Seruus autē tuus timet dñm ab infantia sua. Numquid non indicatum ē t dño meo quid fecerim cum interficeret iezabel ypocritas dñi. qd absconderim de ypocritis centum uiros quinquagenos rquinquagenos in speluncis rpauerim eos pane raqua. rnunc dicis mihi. Vade rdic dño tuo adest helyas ut interficiat me. Dixit helyas. Viuit dñs exercituum ante cuius uultum sto. qr hodie apparebo ei. Abiit g abdias in occursum achab. rindicauit ei. Venitq; achab in occursum helye. rcum uidisset eum ait. Tune es ille qui conturbas israhel. Et ille ait. Non ego turbaui israhel. sed tu rdomus patris tui. qui dereliquistis mandata dñi rsecuti estis baalim. Verumtamen nunc mitte rcongrega ad me uniuersum israhel in monte carmeli. rypocritas baal quadringentos rquinquaginta. ypocritas quoq; lucos quadringentos qui comedunt de mensa iezabel. Misit ergo achab ad omnes filios israhel. rcongregauit ypocritas in monte carmeli. Accedens autē helyas ad uniuersum ait. Usquequo claudicatis in duabus tibus. Si dñs est deus sequimini eum. si autē baal. sequimini eum. Et non respondit ei uerbum. Et ait rursus helyas ad populum. Ego remansi ypocritas dñi solus. ypocritę autē baal quadringenti rl. uiri sunt. Detur nobis duo boues. rille eligant bouem unum. rin frustra cedentes ponant sup ligna. ignem autē non supponant. Et ego faciam bouem alterum rponam sup ligna. ignemq; non supponam. Inuocate uos deos uestros. rego inuocabo nomen dñi mei. rdeus qui exaudierit per ignem ipse sit deus. Respondens omnis populus ait. Optima propositio. Dixit autē helyas ypocritis baal. Eligite uobis bouem unum rfacite primi qr uos plures estis. rinuocate uos deos uestros. rignemq; non supponatis. Qui cum tulissent bouem quem dederat eis fecerunt rinuocabant nomen baal de mane usq; ad meridiem dicentes. Baal exaudi nos. rnon erat uox. nec qui responderet. Transiliebant altare qđ fecerant. Cumq; esset iam midies. illudebat eis helyas dicens. Clamate uoce maiore. deus enim es rforsitan loquitur. aut in diuersorio est. aut in

uie. aut forte dormit ut exurgat. Clamabant ergo uoce magna. rincidebant se uxta ritum suum cultris rlanceolis donec perfunderentur sanguine. Postquam autē transiit midies. rillis ypocritis tempus uenerat quo sacrificium offerri solet. nec audiebat uox. neq; aliquis respondebat nec attendebat oratus. dixit helyas omni populo. Venite ad me. Et accedente ad se populo. curauit altare dñi qđ destructum fuerat. rtulit xii. lapides iuxta numerum tribuum filiorum iacob. ad quem factus est sermo dñi dicens. israhel erit nomen tuum. Et edificauit altare lapidibus in nomine dñi. fecitq; aque ductum qui poterat duabus aratiunculis in circuitu altaris. rcomposuit ligna diuisitq; per membra bouem rposuit super ligna rait. Implete iii. hydrias aqua. reffundite super holocaustum. rsuper ligna. Rursumq; dixit. Etiam secundo hoc facite. Qui cum fecissent rsecundo. ait. Etiam tertio id ipsum facite. fecerunt tertio rcurrebant aque circa altare. rfossa aqueductus repleta est. Cumq; iam tempus esset ut offerretur holocaustum. accedens helyas propheta ait. Vñe dñs abraham ysaac risrahel. hodie ostende qr tu es deus israhel. rego seruus tuus. riuxta preceptum tuum feci omnia uba hec. Exaudi me dñe exaudi me. ut discat populus iste qr tu es dominus deus. rtu conuertisti corda eorum retrorsum. Cecidit autē ignis dñi. rdevorauit holocaustum. rligna. rlapides. pulueres. rlambit aquam que erat in aqueductu lambens. Qđ cum uidisset omnis populus. cecidit in faciem suam rait. Vere dñs ipse est deus. dñs ipse est deus. Dixitq; helyas ad eos. Apprehendite ypocritas baal. rne unus quidem fugiat ex eis. Quos cum cepissent. duxit eos helyas ad torrentem cyson. rinterfecit eos ibi. Et ait helyas ad achab. Ascende. comede. rbibe. qr sonus multe pluuie est. Ascendit achab ut comederet rbiberet. helyas autē ascendit in uticem carmeli. rprostratus in terram posuit faciem inter genua sua. rdixit ad puerum suum. Ascende raspice contra mare. Qui cum ascendisset rcontemplatus esset. ait. Non est quicquam. Et rursum ait illi. Reuertere. vii. uicibus. In septima autē uice. ecce nubecula parua qui uestigium hominis ascendebat de mari. Qui ait. Ascende rdic achab. Junge currum tuum rdescende. ne occupet te pluuia. Cum qr se uertereret huc atq; illuc. ecce celi contenebrati sunt. rnubes ruentus. rfacta est pluuia grandis. Ascendensq; itaq; achab abiit in iezrael. rmanus dñi facta est super helyam. ac precinctis lumbis currebat ante achab donec ueniret in iezrael. ¶ Nuntiauit autē achab omnia que fecerat helyas. rquomodo occiderat uniuersos ypocritas gladio. Misitq; iezabel nuntium ad helyam dicens. Hec faciant mihi dii rhec addant. si hac hora crastina non posuero animam tuam sicut animam unius ex illis. Timuit g helyas. rsurgens abiit quocunq; eum ferebat uoluntas. Veniensq; in bersabee iude. dimisit ibi puerum suum. rprofectus est in desertum uiam unius diei. Cumq; uenisset. rsederet subter unam iuniperum. petiuit anime sue ut moreretur. rait. Sufficit nunc dñe tolle animam meam. neq; enim melior sum qm patres mei. Projectusq; se. robdormiuit in umbra iuniperi. Et ecce angelus dñi tetigit eum. rdixit illi. Surge comede. Respexit recce ad caput suum subtus tortum panis. rvas aque. Comedit g rbibit. rursum obdormiuit. Reuersusq; est angelus dñi secundo. rtetigit eum dixitq; illi. Surge comede. grandis enim tibi restat uia. Qui cum surrexisset. comedit rbibit rambulauit in fortitudine cibi illius. xl. diebus rxl. noctibus usq; ad montem dei oreb. Cumq; uenisset illuc. mansit in spelunca. Et ecce sermo dñi ad eum. dixitq; illi. Quid hic agis helya. At ille respondit. Zelo zelatus sum pro dño deo exercituum. qr dereliquerunt pactum dñi filii israhel. altaria tua destruxerunt. rypocritas tuos occiderunt gladio. rderelictus sum ego solus. rquerunt animam meam ut auferant eam. Et ait ei. Egredere. rsta in monte coram dño. Et ecce

dñi transiit. & spūs grandis & fortis subuertens montes & conterens petras ante dñm. Non in spū dñi. Et p spūm cōmotio. Non in cōmotione dñi. Et p commotionem ignis. Non in igne dñi. Et p ignem: sibilus aure tenuis. Quod cum audisset helyas: operuit vultum suum pallio & egressus stetit in ostio speluncę. Et ecce vox ad eum dicens. Quid hic agis helia. Et ille respondit. Zelo zelaui pro dño deo exercituū: q dereliquerunt pactum tuū filii isrl. altaria tua destruxerunt & pphas tuos occiderunt. & derelictus sum ego solus. et querunt animā meā ut auferāt eam.

Dixit autē dñs ad eum. Vade & reuertere in viam .xviii. tuam p desertum in damascum. Cumq; perueneris illuc: unges azael regem sup syriam & hieu filiū namsi unges regem sup isrl. Helyseum autē filium saphath q est de abelmaula: unges pham p te. Et erit quicunq; fugerit gladium azael occidet eum hieu & qui fugit gladiū hieu occidet eum helyseus. Et relinquam mihi in isrl. vii. milia virorū quorū genua nō sunt curuata baal & omnē os qđ nō adorauit eum osculans manum. Pfectus igit inde reperit helyseum filium saphath arantem .xii. iugis boum & ipē in .xii. aratribus unus erat. Cumq; uenisset helyas ad eum: misit pallium suum sup illum. Qui statim relictis bobus: cucurrit post helyam & ait. Osculer oro te patrem meū & matrem meam: & sic sequar te. Dixitq; ei. Vade reuertere. Qđ enim meum erat: feci tibi. Reuersus autē ab eo: tulit par boum & mactauit illud & in aratro boum coxit carnes & dedit populo & comederunt. Consurgens q; abiit & secutus est helyam & ministrabat ei. Porro benadab rex syrie congregauit omnem exercitum suum. et triginta duos reges secum & equos & currus: & ascendēs pugnabat contra samariam & obsidebat eam. Mittensq; nuntios ad ahab regem in ciuitatem isrl: ait. Hec dicit benadab. Argentum tuum & aurum tuum meum est & uxores tue & filii tui optimi mei sunt. Respondit q rex isrl. Juxta verbum tuum dñe mi rex: tuus sum ego & omnia mea. Reuertentesq; nuntii dixerunt ei. Hec dicit benadab: qui misit nos ad te. Argentum tuum & aurum & uxores tuas & filios dabis mihi. Crastina hac eadem hora mittā seruos meos ad te: & scrutabuntur domum tuam & domum seruorum tuorum & omnē qđ eis placuerit ponent in manibus suis & auferent. Vocauit autē rex isrl omnes seniores terre & ait eis. Animaduertite & videte: quia insidiatur nobis. Misit enim ad me p uxoribus meis & filiis: & argento & auro & filiabus. Dixeruntq; omnes maiores natu & uniuersus pl̄s ad eum. Non audias: neq; adquiescas illi. Respondit itaq; nuntiis benadab. Dicite dño meo regi. Omnia q̄ppe que misisti ad me seruum tuum in uerbo faciam: hanc autem rem facere nō possum. Reuersiq; nuntii retulerunt ei. Quid remisit & ait. Hec faciant mihi dii & hec addant si sufficerit pulueris samarie pugillus omni pl̄o qui sequit me. Et respondens rex isrl ait. Dicite ei. Ne glorietur accinctus sicut diuestus. Factum est autē cum audisset benadab ibum istud: bibebat ipē & reges xxxii. cum eo qui ad auxilium ei uenerant. Egressi sunt autē pueri principum puinciarum in prima fronte. Misit itaq; benadab: qui nunciauerunt ei dicentes. Viri egressi sunt de samaria. Dixit ille siue ad pacē uenerint apprehendite eos uiuos: siue ut pugnent uiuos eos capite. Egressi sunt itaq; pueri principū puinciarū. ac reliquus exercitus sequebat & percussit uir quisq; virum qui contra se veniebat. fugerunt syri & persecutus est eos isrl. fugitq; benadab rex syrie in equo cum equitibus. nec ibi & egressus rex isrl percussit equos & currus & percussit syriam plaga magna. Accedens autē pphā ad regem isrl: dixit ei. Vade & confortare & scito & vide quid facias. sequenti etiam anno rex syrie ascendet contra te. Serui autē regis syrie: dixerunt ei. Dii montium sunt dii eorū. ideo superauerunt nos: si melius est ut pugnemus contra eos in campestribus & obtinebimus eos. Tu ergo verbum hoc fac. Amoue reges singulos ab exercitu suo & pone principes p eos & instaura numerum multum qui ceciderunt de manu & equos sibi similes equis pereuntibus & currus similes curribus quos ante habuisti & pugnabimus contra eos in campestribus & videbis qđ obtinebimus eos. Credidit consilio eorum & fecit ita. Igitur postquam annus transierat recensuit benadab syros & ascendit in aphech ut pugnaret contra isrl. Porro filii isrl recensiti sunt & acceptis cybariis profecti ex aduerso castrametati sunt contra eos quasi duo parui greges caprarum. Syri autem repleuerunt terram. Et accedens vnus vir dei dixit ad regem isrl. Hec dicit dñs. Quia dixerunt syri dñs montium est dñs & non est dñs vallium: dabo omnem multitudinem hanc grandem in manu tua & scietis quia ego sum dñs. Virgebant vii. diebus ex aduerso hii atq; illi acies. Septima autem die conmissum est prelium: percusseruntq; filii isrl de syris centum milia peditum in die una. fugerunt autē qui remanserant in aphech ciuitatem & cecidit murus super xxvii. milia hominum qui remanserant. Porro benadab fugiens ingressus est ciuitatem. in cubiculo quod erat intra cubiculum. Dixeruntq; ei serui sui. Ecce audiuimus quod reges domus isrl clementes sunt: ponamus itaq; saccos in lumbis nris & funiculos in capitibus nris & egrediamur ad regem isrl. forsitan saluabit animas nras. Accinxerunt sacco lumbos suos & posuerunt funiculos in capitibus suis & uenerunt ad regem isrl & dixerunt. Seruus tuus benadab dicit. Viuat oro te anima mea. Et ille ait. Si adhuc uiuit frater meus est. Qui acceperunt uirga omine & festinauerunt rapuerunt ibum ex ore eius atq; dixerunt. Frater tuus benadab. Et dixit eis. Ite & adducite eum. Egressus est igitur benadab & leuauit eum in currum suum. Qui dixit ei. Ciuitates quas tulit pater meus a patre tuo reddam & plateas fac tibi in damasco sicut fecit pater meus in samaria & ego federatus recedam a te. Pepigit igitur fedus & dimisit eum. Tunc vir quidam de filiis pphārum: dixit ad socium suum in sermone dñi. Percute me. At ille noluit percutere. Cui ait. Quia noluisti audire vocem dñi: ecce recedes a me & percutiet te leo. Cumq; paululum recessisset ab eo: inuenit eum leo & percussit. Sed & alterum inuenies ait rursum: dixit ad eum. Percute me. Qui percussit eum: & vulnerauit. Abiit itaq; pphā & occurrit regi in via & mutauit assumptione pulueris oculos suos. Cumq; rex transiret: clamauit ad regem & ait. Seruus tuus egressus est ad pugnandum in medium. Cumq; fugisset vir unus: adduxit eum quidam ad me & ait. Custodi virum istum qui si lapsus fuerit erit anima tua pro anima illius. aut talentum argenti appendes. Dum autem ego turbatus huc illucq; me conuerterem: subito fugit. Et ait rex isrl ad eum. Hec est iudicium tuum quod ipse decreuisti. At ille statim abstersit pulueres de facie sua & cognouit eum rex isrl quod esset de pphis. Qui ait ad eum. Hec dicit dñs. Quia dimisisti virum digni morte de manu tua erit anima tua pro anima illius.

ꝛ ꝑplꝫ tuul ꝓ populo eĩ. Reuſul ē ꝺ̄ⁱ rex iſrł in domum ſuam auꝺire contempnenſ ꝛ furibunꝺ uenit inſama

Poſt ūba aut hec ꝛtempe illo .xix. ꝙriam. uinea erat naboth iherrahelite qui erat in iherra hel iuxta palatium ahab regił ſamarie. Locutuł ē ꝺ̄ⁱ ahab ad naboth ꝺicenſ. Da mi uineam tuam ut fatiam mi hortum oleru ꝙ uicina ē ꝛꝑe domui meam ꝺabo tibi ꝓ ea uineam melioꝛem. aut ſi ł̄ cõmoꝺiuſ putaſ augenti ꝓtium eſtimu ꝺigna ē. Cui reſpondit naboth. Propitiuſ ſit mi ꝺ̄ⁱ. ne ꝺem hereꝺitatem patrũ meoꝝ tibi. Venit q̄ ahab in domum ſuam indignanſ ꝛ iren denſ ſup ūbum qđ locutuł fuat ad eum naboth iherra helites ꝺicenſ. ſi ꝺabo ł̄ hereꝺitatem patrũ meoꝝ. Et ꝓtu enſ ſe in lectulum ſuum auertit faciem ſuam ad parie tem ꝛ ſi comeꝺit panem. Ingreſſa ē aut ad eum iheza bel uxoꝛ ſua ꝺixitq; ei. Quiꝺ ē hoc unde anima tua contri ſtata ē ꝛ quare ſi comeꝺiſ panem. Qui reſpondit ei. Locu tuſ ſum naboth iezrahelite ꝛ ꝺixi ei. Da mi uineam tu am accepta pecunia. aut ſi placet ē ꝺabo ł̄ uineam pro ea. Et ille ait. ſ̄ non ꝺabo ł̄ uineam meam. Uxit ꝫ ad e um iezabel uxoꝛ eĩ. Branꝺiſ auctoritatiſ eſt ꝛ ꝺ̄ⁱ regiſ regnum iſrł. Surge ꝛ comede panem ꝛ equo eſto an mo. ego ꝺabo ł̄ uineam naboth iherrahelite. Scriptuꝫ ꝫ lituſ ex nomine ahab ꝛ ſignauit eas anulo eĩ ꝛ miſit ad maioꝛeſ natu ꝛ ad optimateſ eĩ qui erant in ciuitate ꝛ habitabant cum naboth. Litteraꝝ aut erat iſta ſen tentia. Predicate ieiunium ꝛ ſedere facite naboth inter pꝛimoſ ꝓpli ꝛ ſubmittite duoſ uiroſ filioſ belial cont̄ eum. ꝛ falſum teſtimoniũ dicant. bñꝺixit ꝺ̄ⁱ ꝛ regem ꝛ e ducite eum ꝛ lapiꝺate. ſicq; moꝛiat. fecerunt ꝫ ciues ẽ maioꝛeſ natu ꝛ optimateſ qui erant ẽ ei o in urbe ſic ꝓ ceꝑat eiſ iezabel. ꝛ ſicut ſcriptum erat in litꝝ quaſ miſe rat ad eoſ. Predicauerunt ieiunium ꝛ ſedere fecerunt na both inꝛ pꝛimoſ ꝓpli ꝛ aduenił duobꝫ uiriſ filiuſ dialoli. fecerunt eoſ ſedere contra eum. Et illi ſcilicet ut uiꝝ dialolici ꝺixerunt cont̄ eum teſtimoniũ coꝝam multi tudine. bñꝺixit naboth ꝺ̄ⁱ ꝛ regem. Quĩobrem educe runt eum extra ciuitatem ꝛ lapiꝺibꝫ interfecerunt. Miſerũ q; ad iezabel ꝺicenteſ. Lapiꝺatuſ ē naboth ꝛ mortuuſ ē. factum ē autem cum auꝺiſſet iezabel lapiꝺatũ na both ꝛ mortuum. locuta ē ad ahab. Surge poſſiꝺe uineã naboth iezrahelite. qui noluit ł̄ aꝺquiſcere. ꝛ ꝺare eam accepta pecunia. ſi enim uiuit naboth ſed mortuuſ ē. Qꝝ cum auꝺiſſet ahab mortuum ſcilicet naboth. ſurrexit ꝛ ꝺeſcenꝺebat in uineam naboth iherraelite ut poſſiꝺeret eã. factuſ ē ꝫ ſermo ꝺ̄ⁱ ad helyam thelbiten ꝺicenſ. Surge deſcende in occurſum ahab regiſ iſrł qui ẽ in ſamaria. ecce ē ad uineam naboth ꝺeſcenꝺit ut poſſiꝺeat eam ꝛ loquer ad eum ꝺicenſ. Hec ꝺicit ꝺ̄ⁱuſ ꝙꝝ. Occiꝺiſti inſup ꝛ poſſeꝺi ſti. Et poſt hec aꝺꝺes. Hec ꝺicit ꝺ̄ⁱuſ. In loco hyc in quo lixe runt canes ſanguinem naboth lambent ꝙ; tuum ſangui nem. Et ait ahab ad helyam. ſ̄ num inuenił me inimicum tibi. Qui ꝺixit. Inuenã eo qđ uenuꝺauiſ ſiſ ut faceꝛ ma lum in conſpectu ꝺ̄ⁱ. Ecce ego inducam ſup te malum. ꝛ ꝺemetam poſtioꝛa tua ꝛ interficiam ꝺe ahab mingentem ad parietem ꝛ clauſum ꝛ nouiſſimũ in iſrł. ꝛ ꝺabo ꝺomꝰ tuam ſicut ꝺomum iheroboam filii nabath. ꝛ ſicut ꝺomꝰ baaſa filii ahia. ꝙ exaſperauiſti me ad iracundiã ꝓuocatuſ. ꝛ peccare feciſti iſrł. Sed ꝛ ꝺe iezabel locutuſ eſt ꝺ̄ⁱuſ ꝺi cenſ. Canes comeꝺent iezabel in agro iheztrael. Si moꝝtu uuſ fuerit ahab in ciuitate comeꝺent eum canes. ſi aut in agro. comeꝺent eum uolucres celi. Igit̄ ſi fuit alt̄ taliſ ut ahab. qui uenuꝺat̄ eſt ut faceret malum in conſpectu ꝺ̄ⁱ. concitauit eum eum iezabel uxoꝛ ei ꝛ abhominabiliſ effectuſ ē in tantum ut ſequeret̄ ydola que fecerant amoꝛrei. quoſ conſumpſit ꝺ̄ⁱuſ a facie filioꝝ iſrł. Itaq; cum auꝺiſſet ahab ſermones iſtoſ. ſcidit ueſtem ſuam ꝛ opuit cilicio carnem ſuam. ie iunauitq; ꝛ ꝺormiuit in ſacco. ꝛ ambulauit demiſſo capite. Factuſ ē aut ſermo ꝺ̄ⁱ ad helyam thelbiten ꝺicenſ. ſ̄ non ne uiꝺiſti humiliatum ahab coram me. Quia ꝫ humili atuſ ē mei cauſa. ſi inducam malum in ꝺiebꝫ ei. ſ; in ꝺie bꝫ filii ſui inferam malum ꝺomui ei. Tranſierunt ꝫ tre

anum abſq; bello. inꝛ ſyriam ꝛ iſrł. .xx.

Et anno autem tꝛio ꝺeſcenꝺit ioſaphath rex iuꝺa ad regem iſrł. Uixitq; rex iſrł ad ſeruoſ ſuoſ. Ignoraſ qđ mea ſit ra moth galaad. ꝛ negligim⁹ tollere eam ꝺe manu regiſ ſyrie. Et ait ad ioſaphath. Uenieſ ne mecum ad ꝓliandũ in ra moth galaad. Uixitq; ioſaphath ad regem iſrł. Sicut e go ſum ita ꝛ tu. ꝛ ꝑplꝫ meuſ ꝛ ꝑplꝫ tuuſ unum ſunt. ꝛ eq tel mei ꝛ equitel tui. Dixitq; ioſaphath ad regem iſrł. Quere oꝛo te hodie ſermonem ꝺ̄ⁱ. Congregauit ꝫ rex iſrł ꝑphaſ quadringentoſ uiriſ uiroſ. ꝛ ait ad eoſ. Ire debeo in ramoth galaad ad bellandum an quieſcere. Qui reſpondunt. aſcende. ꝛ tradet eam ꝺ̄ⁱuſ in manu regiſ. Di xit autem ioſaphat. ſ̄ non eſt hic ꝑpha ꝺ̄ⁱ quiſpiam ut inꝛogemuſ eum. Et ait rex iſrł ad ioſaphath. Remanſit unuſ uiꝝ per quem poſſumꝰ inꝛogare ꝺ̄ⁱm. ſ; ego oꝺi eum. q; ſi ꝑphat mi bonum ſ; malum micheaſ filiuſ ymla. Cui ioſaphat ait. Ne loquariſ ita rex. Uocauit ꝫ rex iſrł eunuchum quendam. ꝛ ꝺixit ei. Feſtina aꝺꝺucere micheam filium ymla. Rex autem iſrł. ꝛ ioſaphat rex iuꝺa ſeꝺebat unuſquiſq; in ſolio ſuo ueſtiti ueſtitu regio. in area uicina oſtium porte ſamarie. ꝛ omneſ ꝑphe ꝑphaba bant in conſpectu eoꝝ. Fecit aut ſibi ſeꝺechiaſ filiuſ chana an cornua ferrea. ꝛ ait. Hec ꝺicit ꝺ̄ⁱuſ. Hiſ uentilabiſ ſy riam. ꝺonec ꝺeleaſ eam. Omneſq; ꝑphe ſimiliter ꝑphabant ꝺicenteſ. Aſcende in ramoth galaad. ꝛ uade ꝓſpere. ꝛ tradet eam ꝺ̄ⁱuſ in manu regiſ. Nuncq; ad eum erat ut uocaret micheam. locutuſ ē ad eum ꝺicenſ. Ecce ſermones ꝑpha rum uno oꝛe bona regi predicant. ſit ꝫ ſermo tuuſ ſimiliſ eoꝝ. ꝛ loquere bona. Cui micheas ait. Uiuit ꝺ̄ⁱuſ q; q̄ecũq; dixerit mi ꝺ̄ⁱuſ hoc loquar. Uenit itaq; ad regem. ꝛ ait ei rex. Micheа. ire debemuſ in ramoth galaad ad ꝓliandum an ceſſare. Cui ille reſpondit. Aſcende. ꝛ uade ꝓſpere. ꝛ tra det ꝺ̄ⁱuſ in manu regiſ. Dixit autem rex ad eum. Iterũ atq; iterum aduro te. ut ſi loquariſ mi niſi qđ uerum ē in nomine ꝺ̄ⁱ. Et ille ait. Uidi cunctum iſrł diſperſum in montibuſ. ſicut oueſ q̃ habent paſtorem. Et ait ꝺ̄ⁱuſ. Non habent ꝺ̄ⁱm iſti. reuertat̄ unuſquiſq; in ꝺomum ſuam in pace. Dixit ꝫ rex iſrł ad ioſaphath. Numq̄ ti ꝺixi ł̄. q; ſi ꝑphat mi chi bonum ſ; ſemp malum. Ille aut addenſ ait. Propter audi ſermonem ꝺ̄ⁱ. Uidi ꝺ̄ⁱm ſedentem ſup ſolium ſu um. omnemq; exercitum celi aſſiſtentem ei a dextriſ ꝛ a ſiniſtriſ. Et ait ꝺ̄ⁱuſ. Quiſ decipiet ahab regem iſrł ut aſcen dat ꝛ cadat in ramoth galaad. Et ꝺixit unuſ uba huiuſ ceſſi. ꝛ aliuſ aliter. Egreſſuſ ē aut ſpꝰ. ꝛ ſteterit coram ꝺ̄ⁱo ꝛ ait. Ego decipiam eum. Cui locutuſ ē ꝺ̄ⁱuſ. In quo. Et ille ait. Egrediar. ꝛ ero ſpꝰ mendax in oꝛe omniũ ꝑpha rum ei. Et ꝺixit ꝺ̄ⁱuſ. Decipies ꝛ ꝓualebiſ. egrediere ꝛ fac ita. Nunc ꝫ ecce ꝺedit ꝺ̄ⁱuſ ſpm mendacii in oꝛe oĩ um ꝑpharum tuoꝝ qui hic ſunt. ꝛ ꝺ̄ⁱuſ locutuſ ē ꝛ ē te malum. Acceſſit autem ſeꝺechiaſ filiuſ chanaan. ꝛ percuſ ſit micheam in maxillam. ꝛ ꝺixit. Quo ne ꝫ diuiſit ſpꝰ ꝺ̄ⁱ. ꝛ loquutuſ ē te. Et ait micheaſ. Uiſuruſ es in ꝺie il la cũ ingrediere cubiculũ intra cubiculũ ut abſconda riſ. Et ait rex iſrł. Tollite micheam. ꝛ maneat apꝰ amon ꝓpꝛepem ciuitatiſ. ꝛ apꝰ roaſ filium amalech. ꝛ ꝺicite e iſ. Hec ꝺicit rex. Mittite uirum iſtum in carcerem. ꝛ ſuſten tate eum pane tribulationiſ. ꝛ aqua anguſtie. ꝺonec reuerar

in pace. Dixitq; micheas. Si reuertens reuertar in pace: ait e locutus dñs in me. Et ait. Audite ppli omes. Ascendit itaq; rex isrl: 7 iosaphath rex iuda in ramoth galaad. xxi.

Dixitq; rex isrl ad iosaphath. Sume arma tua 7 ingredere pluum: 7 induere uestib; tuis. Porro rex isrl mutauit habitum: 7 ingressus e pluum. Rex aute syrie precepat pncipib; currruum triginta duob; dicens. Non pugnabitis contra minorem 7 maiorem quempiam: ni contra regem isrl solum. Cum g; uidissent pncipes currruum iosaphath. suspicati sunt qd ipe eet rex isrl: 7 impetu fco pugnabant e eum. Et exclamauit iosaphath. Intelligentiq; pncipes currruum qd ni eet rex isrl: 7 cessauerut ab eo. Vnus aute quidam tetendit arcum in incertum sagittam dirigens: 7 casu percussit regem isrl inter pulmonem 7 stomachu. At ille dixit aurige suo. Verte manu tuam 7 educ me de pelo. q grauat sum uulnerat sum. Commissum e g; pluum in die illa 7 rex isrl stabat in curru suo contra syros: 7 mortuus e uespe. Fluebat autem sanguis plage in sinum curru 7 pcussus in umbilico exercitu antequ sol occumberet dicens. Vnusquisq; reuertat in ciuitatem 7 in terram suam. Mortuus e aute rex 7 platus in samaria. sepelierunt itaq; regem in samaria. 7 lauerunt currum in piscina samarie: 7 lixerunt canes sanguinem ei: 7 habenas lambuerunt uxta uerbum dñi qd locutus fuerat. Reliqua u sermonum ahab 7 uniuersa que fecit 7 domus eburnea quam edificauit. cunctaq; urbium quas extruxerat nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum isrl. Dormierunt g ahab cum patrib; suis: 7 regnauit ochozias filius ei p eo. Iosaphath filius asa regnare cepit sup iudam anno quarto ahab regis isrl. Triginta quinq; annor erat cum regnare cepisset. 7 uiginti quinq; annis regnauit in hierlm. nomen matris ei azuba filia salai: 7 ambulauit in omni uia asa patris sui 7 ni declinauit ex ea: faciens qd erat rectum in conspectu dñi. uerumtn excelsa ni abstulit. Adhuc enim ps sacrificabat: 7 adolebat incensu in excelsis. Pacemq; habuit iosaphath cum rege isrl. Reliqua aut uerbor iosaphat 7 opa ei que gessit 7 pelia sunt hec scripta sunt in libro uerbor dierum regum iuda. Sed 7 reliquias effeminator qui remanserant in diebus asa patris ei abstulit de terra. nec erat tunc rex constitutus in edom. Rex u iosaphath fecerat classes in mari que nauigarent in ophir. et aurum 7 ure ni potuerunt: q confracte sunt in asiongaber. Tunc ait ochozias filius ahab ad iosaphath. Vadant serui mei cu seruis tuis in nauib;. Et noluit iosaphat. Dormierunt; cum patrib; suis: 7 sepulti e cum eis in ciuitate dauid patris sui. regnauitq; ioram filius eius p eo. Ochozias aut filius ahab regnare cepit sup isrl in samaria. anno septimo decimo iosaphat regis iuda. 7 regnauit sup isrl duob; annis: 7 fecit malum in conspectu dñi. 7 ambulauit in uia patris sui 7 matris sue. 7 in uia hieroboam filii nabath: qui peccare fecit isrl. Seruiuit q; baal 7 adorauit eum. 7 irritauit dñm dñm isrl iuxta omia que fecerat pater eius. Explicit. iii. Incipit capla qrti. i.

Ochozias consulit beelzebub. igni de celo mittit. helyas differt. hic ei requiescit sup heliseum. ii.

Ad pces helisei deuorant aque. pueri deuorant ursi. regi b; aqua dat in habundantia. multiplicat oleum. mulieri hospite filium suscitatur. iii.

Mors in olla erumpit. panes multiplicant. naaman curat a lep. deprehendit auaritia giezi. 7 punit. ferr secuis fame

Regis deprehendunt insidie. 7 aufugium. iiii. Cnatat. aparet pludium. fames depellit. 7 mulier in sua copiosa pmittit

Mors benadab regis syrie. v. Cur a fame famis. 7 regis azael p nuntiat mortem ioram. 7 pro eo regnat ozias filius ei. iheu unguit in regem isrl. 7 pcurat domum achab

ierabel occiditur nec sepelitur. vi.

Occidunt lxx. filii achab. 7 cultores baal. regnum iheu prendit in tra gnatione. athalia regina occidit. vii.

Iohas regnat in hierlm. azarel rex syrie pugnat hierlm.

Regnat amasias iohachaz filius in manu regis syrie. viii.

Helyseus infirmat. 7 mortuus. 7 ad tactu corpis ei reuixit mortuus. ix.

Hierlm expugnat. amasie succedit azarias. 7 illi ioatas. x.

Manahem occidit sellum. 7 a rege assiriox expugnat. 7 succedit ei facies q sequit facere filii romelie q osee interfecit. xi.

Regnat achaz in hierlm. regnante osee in isrl. captiuant. x. tribz a rege assiriox. 7 gentes inducte sunt in terram isrl q;

De regno ezechie q regnit. xii. Leonel plegluntes. serpentes eneum. 7 lacrimis prendit uitam. xiii.

Quom thesauros ostenderit ezechias. 7 de morte manasse filii ei. 7 de amon 7 iosia. filio eius. xiiii.

De pietate iosie 7 morte ei. 7 de iohachaz filio ei. 7 de ioachi q captiuauit nabuguodonosor. xv.

Quom captiuatus sit sedechias. 7 a nabuzardan destructa omia. 7 de ioachin.

Incipit. iiii. liber regum. i.

Prevaricatus e autem moab in isrl. post q; mortuus e ahab. Cecidit; ochozias p cancellos cenaculi sui qd habebat in samaria 7 egrotauit. misitq; nuntios dicens ad eos. Ite consulite beelzebub dm accharon. utrum uiuere queam de infirmitate mea hac. Angls autem dñi locutus e ad heliam thesbiten dicens. Surge ascende in occursu nuntior regis samarie 7 dices ad eos. Numquid ni e ds in isrl. ut eatis ad consulendum beelzebub dm accharon. Qm obrem hec dicit dñs. De lectulo sup quem ascendisti ni descendes: sed morte morieris. Et abiit helyas. Reuersiq; sunt nuntii ad ochoziam. qui dixit eis. Qre reuersi estis. At illi respondent ei. Vir occurrit nobis 7 dixit ad nos. Ite 7 reuertimini ad regem qui misit nos: 7 dicetis ei. Hec dicit dñs. Numqd q ni erat ds in isrl. mittis ut consulat beelzebub ds accharon. Idcirco de lectulo sup quem ascendisti ni descendes: sed morte morieris. Qui dixit eis. Cuius figure 7 habitus est uir qui occurrit uobis 7 locutus e uba hec. At illi dixerunt. Vir pilosus. 7 zona pellicea accinctus renibus. Qui ait. Helias thesbites e. Misitq; ad eum q;quagenarium pncipem. 7 quinquaginta qui erant sub eo. Qui ascendit ad eum: sedentemq; in uertice montis ait. Homo dei rex pcepit ut descendas. Respondensq; helyas: dixit quinquagenario. Si hs dei sum: descendat ignis de celo 7 deuoret te 7 quinquaginta tuos. Descendit itaq; ignis de celo 7 deuorauit eum 7 l. qui erant cum eo. Rursum misit ad eum pncipem quinquagenarium alium 7 l. cum eo. Qui locutus e illi. Homo dei hec dicit rex. festina descende. Respondens helyas ait. Si homo dei ego sum: descendat ignis de celo 7 deuoret te 7 l. tuos. Descendit g ignis de celo 7 deuorauit illum 7 l. ei. Iterum misit pncipem quinquagenarium tertium 7 quinquaginta qui erant cum eo. Qui cum uenisset curuauit genua sua helyam 7 precatus e eum 7 ait. Homo dei noli despicere animam meam 7 animas seruorum tuorum qui mecum sunt. Ecce descendit ignis de celo 7 deuorauit duos pncipes quinquagenarios pmos 7 quinquagenos qui cum eis erant. Sed nunc obsecro: ut misereatur anime mee. Locutus e autem angls dñi ad heliam dicens. Descende cum eo ne timeas. Surrexit g 7 descendit cum eo ad regem: 7 locutus e ei. Hec dicit dñs. Quia misisti nuntios ad consulendum beelzebub dm accharon. qi ni eet ds in isrl a quo posses interrogare sermonem. ideo de lectulo sup quem ascendisti ni descendes: sed morte morieris.

Mortuus ē ḡ uxta sermonem dñi quem locutus est helyas. & regnauit ioram ī ei. p̄ secundo anno ioram filii iosaphath regis iude. qui habebat filium. Reliqua autē ūlox ochozie que operatus ē. nōne hec scripta sunt in libro ūlox dierum regum israel. Factum est autē cū leuare uellet dñs heliam p turbinem in celum. ibant helyas & helyseus de galgalis. Dixitq; helyas ad helyseum. Sede hic. q dñs misit me usq; in bethel. Cui ait helyseus. Viuit dñs & uiuit anima tua. q si dereliquam te. cū q descendissent bethel. egressi sunt filii p̄pharū q erant in bethel ad helyseum. & dixerunt ei. Numquid nosti q hodie dñs tollet dñm tuum a te. Qui respondit. Et ego noui. Silete. Dixit autē ei helyas. Sede hic. q dñs misit me in iericho. Et ille ait. Viuit dñs & uiuit aīa tua q si dereliquam te. Cumq; uenissent iericho. accessit filii p̄pharum qui erant in iericho ad helyseum. & dixerunt ei. Numquid nosti q hodie dñs tollet dñm tuum a te. Qui ait. Et ego noui. Silete. Dixit autē ei helyas. Sede hic. q dominus misit me ad iordanē. Qui ait. Viuit dñs & uiuit aīa tua q si dereliquam te. Ierunt ḡ ambo ptē. & l. uiri de filiis p̄pharum secuti sunt. qui steterunt e contra longe. Ille autē ambo stabant sup iordanem. Tulitq; helyas pallium suū & inuoluit illud & percussit aquas. que diuise sunt in utramq; partem. & transierunt ambo p siccum. Cumq; transissent. helyas dixit ad helyseum. Postula q̄d uis ut faciam t̄. ante q̄m tollar a te. Dixitq; helyseus. Obsecro ut fiat duplex spūs tui in me. Qui respondit. Rem difficilem postulasti. attamen si uideris me quando tollar a te. erit quod petisti. Si autē non uideris non erit. Cumq; p̄pergerent & incedentes sermocinarentur. ecce currus ignei & equi ignei diuiserunt utrumq;. & ascendit helyas p turbinem in celum. helyseus autē uidebat & clamabat. Pater mi pater mi. currus israel & auriga eius. Et non uidit eum amplius. Apprehendit q; uestimenta sua. & scidit illa in duas partes. Et leuauit pallium helye q̄d ceciderat ei. reuersusq; stetit sup ripam iordanis. & pallio helye q̄d ceciderat ei percussit aquas. & non sunt diuise. Et dixit. Vbi ē dñs helye etiā nunc. Percussitq; aquas. & diuise sunt huc atq; illuc. & transiuit helyseus. Videntes autē filii p̄pharum qui erant in iericho e contra. dixerunt. Requieuit spūs helye sup helyseum. Et uenientes in occursum ei. adorauerunt eum pronī in terrā. Dixeruntq; illi. Ecce cum seruis tuis sunt. l. uiri fortes qui pergant & quaerere dñm tuum. ne forte tulerit eum spūs dñi. & proiecerit eum in uno montium aut in una uallium. Qui ait. Nolite mittere. Coegeruntq; eum donec adquiesceret & diceret. mittite. Et miserunt. l. uiros. Qui cum quaesissent tribus diebus. & non inuenissent. reuersi sunt ad eū. Et ille habitabat in iericho. Dixitq; eis. Nunquid non dixi uobis nolite mittere. Exeruntq; uiri ciuitatis ad helyseum.

Ecce habitatio ciuitatis huius optima ē. sicut tu ipse dñe uides. sed aque pessime sunt & terra sterilis. Et ille ait. Afferte mihi ual nouum. & mittite in illud sal. Qui cum attulissent egressus ad fontem aquarum misit in illum sal & ait. Hec dicit dñs. Sanaui aquas has. & non erit in eis ultra mors neq; sterilitas. Sanate sunt ergo aque usq; ad diem hanc. iuxta uerbum helyse quod locutus ē. Ascendit autem inde bethel. Cumq; ascenderet per uiam. pueri parui egressi sunt de ciuitate. & illudebant ei dicentes. Ascende calue. ascende calue. Qui cum respexisset uidit eos. & maledixit eis in nomine dñi. Egressi sunt duo ursi de saltu. & laceraūerunt ex eis. xl. duos pueros. Abiit autem in montem carmeli. & inde reuersus ē samariā.

Ioram filius ahab regnauit super israel in samaria. anno octauo decimo iosaphat regis iude. regnauitq; duodecim annis. fecitq; malum in conspectu dñi. non tñ sicut pater ei & mater. Tulit enim statuas baal quas fecerat pater eius. Verumtñ in peccatis ieroboam filii nabath qui peccare fecit israel adhesit. nec recessit ab eis. Porro mesa rex moab nutriebat pecora multa. & soluebat regi israel centum milia agnorum. & centum milia arietum cum uelleribus suis. Cumq; mortuus fuisset ahab p̄uaricata ē fides qua habebat cū rege israel. Egressus ē ḡ rex ioram in die illa de samaria. & recensuit uniuersum israel. misitq; ad iosaphat regem iudaeorum. Rex moab recessit a me. uenias mecum contra moab ad p̄lium. Qui respondit. Ascendam. Qui meus ē tuus ē. p̄pls meus p̄pls tuus. & equi mei equi tui. Dixitq; p̄ quam uiam ascendemus. At ille respondit. p̄ desertum idumee. Proierunt ḡ rex israel. & rex iuda & rex edom. & circumierunt p uiam. vii. dierum. nec erat aqua exercitui. & iumentis q̄ sequebantur eos. Dixitq; israel. Heu heu heu. congregauit nos dñs tres istos reges. ut traderet in manu moab. Et ait iosaphat. Est ne hic p̄pha dñi ut deprecemur dñm p eum. Et respondit unus de seruis regis israel. Est hic helyseus filius saphat. qui fundebat aquam sup manus helye. Et ait iosaphat. Est apud eum sermo dñi. Descenditq; ad eum rex israel. & iosaphat & rex edom. Dixit autem helyseus ad regem israel. Quid mihi & tibi est. Vade ad p̄phas patris tui & matris tue. Et ait illi rex israel. Quare congregauit nos dñs tres reges hos ut traderet eos in manu moab. Dixit autem helyseus. Viuit dñs in cuius conspectu sto. q̄d si non uultum iosaphat regis iude erubescerem. ne attenderem quidē te. nec respicerem. Nunc autē adducite mihi psaltem. Cumq; caneret psaltes. facta ē super eum manus dñi. & ait. Hec dicit dñs. Facite alueum torrentis huius fossas & fossas. hec enim dicit dñs. Non uidebitis uentum nec pluuiam. & alueus iste replebit aquis. & bibetis uos & familie uestre. & iumenta uestra. Parumq; hoc ē in conspectu dñi. insuper tradet etiam moab in manus uestras. & percutietis omnem ciuitatem munitam. & omnem urbem electam & uniuersum lignum fructiferum succidetis. cunctosq; fontes aquarum obturabitis. & omnem agrum egregium opplebitis lapidibus. Factum ē ḡ mane quando sacrificium offerri solet. & ecce aque ueniebant p uiam edom. & repleta est terra aquis. Cumq; audissent omnes moabite quod ascendissent reges ut pugnarent aduersum eos. conuocauerunt omnes qui accingi erant balteo desuper. & steterunt in finibus. primoq; mane consurgentes & orto iam sole ex aduerso aquarum uiderunt moabite e contra aquas rubras sicut sanguinem. dixeruntq;. Sanguis ē proculdubio. Pugnauerunt reges ce se. & cesi sunt mutuo. nunc p ge ad predam moab. Proieruntq; in castra israel. Porro consurgentes israel percusserunt moab. at illi fugiunt coram eis. Veneruntq; ḡ qui uicerant & percusserē moab. & ciuitates destruxerunt. & omnem agrum optimum mittentes singuli lapides repleuerunt. & uniuersos fontes aquarum obturauerunt. & omnia ligna fructifera succiderunt. ita ut muri tantū fictiles remanerent. Et circumdata ē ciuitas a funditulariis. & magna ex parte peruasa. Quod cum uidisset rex moab p̄ualuisse scilicet hostes. tulit secum septingentos uiros educentes gladium ut erumperent ad regem edom. & non potuerunt. Arripiensq; filium suum primogenitum qui regnaturus erat p eo. obtulit holocaustum super murum. & facta ē indignatio magna in israel. Statimq; recesserunt ab eo. & reuersi sunt in terram suam.

Mulier autem quedam de uxoribus p̄pharum. clamabat ad helyseum dicens. Seruus tuus uir meus mortuus ē. & tu nosti q̄ seruus tuus fuit timens dñm. Et ecce creditor uenit ut tollat duos filios meos ad seruiendum sibi. Cui dixit helyseus. Quid uis ut faciam tibi. Die mihi quid habes in domo tua. At illa dixit. Non habeo ancilla tua quicquam in domo mea. nisi parum olei quo ungar. Cui ait. Vade pete mutuo ab omnibus uicinis tuis uasa

uacua ñ pauca. ⁊ ingredere. ⁊ claude ostium. cum in
trinsecus fueris tu ⁊ filii tui. ⁊ mitte inde in omia ua
sa hec. ⁊ cum plena fuerint tollel. Iuit itaq; mulier
⁊ clausit ostium sup se ⁊ sup filios suos. Illi offerebant
uasa. ⁊ illa infundebat. Cumq; plena fuissent uasa. di
xit ad filium suum. Affer mihi adhuc uas. Et ille respon
dit. Non habeo. Stetitq; oleum. Venit aut illa. ⁊ indi
cauit homini dei. Et ille. uade inquit uende oleum ⁊ red
de creditori tuo. tu autem ⁊ filii tui uiuite de reliquo. Fac
ta ē autem quedam die. ⁊ transibat helyseus p sunamiti-
tatē
am. Erat autem ibi mulier magna. que tenuit eum ut
comederet panem. Cumq; frequenter inde transiret. deuerte
bat ad eam ut comederet panem. Que ait ad uirum suū.
Animaduerto qd uir dei scs est iste qui transit p nos frequē
ter. faciamus ei cenaculum paruulum. ⁊ ponamus ei in
eo lectulum. ⁊ mensam. ⁊ sellam. ⁊ candelabrum. ut cū uene
rit ad nos maneat ibi. Facta ē itaq; die quadam. ⁊ ueniens di
uertit in cenaculū. ⁊ mansit ibi. Dixitq; ad giezi puerū
suum. Voca sunamitem istam. Qui cū uocasset eam ⁊ il
la steterit coram eo. dixit ad puerum. Loquere ad eam.
Ecce sedule in omibz ministrasti nobis. quid uis ut faciam
tibi. Numquid habes negotium ⁊ uis ut loquar regi siue
principi militie. Que respondit. In medio ppli mei habi
to. Et ait. Quid ergo uult ut faciam ei. Dixitq; giezi. Ne que
ras. filium enim non habet. ⁊ uir eius senex ē. Precepit itaq;
ut uocaret eam. Que cum uocata fuisset. ⁊ stetisset ad ho
stium. dixit ad eam. In tempore isto. ⁊ hac eadem hora si uita
comes fuerit. habebis in utero filium. At illa respondit. No
li quaeso dne mi uir dei. noli mentiri ancille tue. Et con
cepit mulier. ⁊ peperit filium. in tempore. ⁊ in eadem hora q̄
dixerat helyseus. Creuit aut puer. Et cum esset quadam
die. ⁊ egressus esset ad patrem suum ad messores. ait pa
tri suo. Caput meum doleo. caput meum doleo. At ille
dixit puero. Tolle. ⁊ duc eum ad matrē suam. Qui cū tu
lisset. ⁊ duxisset eum ad matrem suā. posuit illa eū sup
genua sua usq; ad meridiem. ⁊ mortuus ē. Ascendit autem
⁊ collocauit eum sup lectum hominis dei. ⁊ clausit ostiū.
⁊ egressa uocauit uirum suum. ⁊ ait illi. Mitte mecum
obsecro unū de pueris ⁊ asinam. ut excurram usq; ad
hominem dei. ⁊ reuertar. Qui ait illi. Quam ob causā
uadis ad eū hodie. Non sunt kalende. neq; sabbatum.
Que respondit. Vale. Stratum animā ⁊ precepit puero. Ag
na. ⁊ pera. ne mihi morā facias in eundo. ⁊ hoc age q̄
precipio tibi. Profecta ē itaq; ⁊ uenit ad uirum dei in montem
carmeli. Cumq; uidisset eam uir dei de contra. ait adgi
ezi puerū suum. Ecce sunamitis illa. Vade q̄so in occursū
ei. ⁊ dic ei. Recte ne agit cum uiro tuo. ⁊ cum filio. ⁊ cum
filium tuum. Que respondit recte. Cumq; uenisset
ad uirum dei in montē. apprehendit pedes ei. Et accessit
giezi. ut amoueret eam. Et ait homo dei. Dimitte illā.
anima enim eius in amaritudine ē. ⁊ dns celauit a me. ⁊
nō indicauit mihi. Que dixit illi. Numquid petiui filiū
a dño meo. Numq̄d si dixi tibi ne illudas mihi. Et ille ait
ad giezi. Accinge lumbos tuos. ⁊ tolle baculū meū in manu
tua. ⁊ uade. Si occurrerit tibi homo si saluterit eū. ⁊ si salu
tauerit te q̄spiam nō respondeas ei. ⁊ pones baculum meum
sup faciem pueri. Porro mater pueri ait. Viuit dns. ⁊
uiuit anima tua. si dimittam te. Surrexit ergo. ⁊ secutus
est eam. Giezi autem precesserat eos. ⁊ posuerat baculum
sup faciem pueri. ⁊ si erat uox neq; sensus. Reuersusq; ē
in occursum eius. ⁊ nuntiauit ei dicens. Non surrexit
puer. Ingressus ē ergo helyseus domū. ⁊ ecce puer iacebat
mortuus in lecto eius. Ingressusq; clausit ostium sup se
⁊ pueri. ⁊ orauit ad dnm. ⁊ ascendit ⁊ incubuit sup pue
rum. posuitq; os suum sup os eius. ⁊ oculos suos sup oculos eius.
⁊ manus suas sup manus eius. ⁊ incuruauit se sup eum. ⁊
calefacta ē caro pueri. Et ille reuersus deambulauit in
domo semel huc atq; illuc. ⁊ ascendit ⁊ incubuit sup eū. ⁊
oscitauit puer septies. aperuitq; oculos. Et ille uocauit
giezi. ⁊ dixit ei. Voca sunamitem hanc. Que uocata. in
gressa ē ad eū. Qui ait. Tolle filium tuum. Venit
illa. ⁊ corruit ad pedes eius. ⁊ adorauit sup terram. ⁊ tulitq;
filium suum. ⁊ egressa ē. ⁊ helyseus reuersus ē in galgala.

Erat autem fames in terra. ⁊ filii prophetarum .iii.
habitabant coram eo. Dixitq; unus de pueris suis.
Pone ollam grandem. ⁊ coque pulmentum filiis pro
phetarū. Et egressus ē unus in agrum ut colligeret
herbas agrestes. inuenitq; quasi uitem siluestrem. ⁊
collegit ex ea colochynthidas agri. ⁊ impleuit pallium
suum. ⁊ reuersus concidit in ollam pulmentī. nesci
ebat enim quid esset. Infuderunt q̄ scilicet ut comederent. Cū
q; gustassent de coctione. exclamauerunt dicentes. Mors
in olla uir dei. Et ī potuerunt comedere. At ille. Afferte
inquit farinā. Et misit in ollam. ⁊ ait. Infunde turbe
ut comedat. Et ī fuit amplius quicquam amaritudinis in
olla. Vir autem quidam uenit de baalsalisa. deferens ui
ro dei panes p̄mitiarū. ⁊ xx. panes ordeaceos. ⁊ fruges in
nouum in pera sua. At ille dixit. Da pplo ut comedat. Res
pondit ei minister eius. Quantum ē hoc ut apponam co
ram centū uiris. Rursum ille da ait pplo. ut comedat. Hec
enim dicit dns. Comedent ⁊ superent. Posuit itaq; coram
eis. qui comederunt ⁊ superfuit iuxta uerbum dni. Naaman ℣. C. v.
princeps militie regis syrie. erat uir magnus apud dnm su
um ⁊ honoratus. per illum enim dedit dns salutem syrie.
Erat autē uir fortis. ⁊ diues. sed leprosus. Porro de syria e
gressi fuerant latrunculi. ⁊ captiuam duxerunt de terra
israel puellam paruulam. que erat in obsequio uxoris na
aman. Que ait ad dnām suam. Vtinam fuisset dns meus
ad prophetam qui est in samaria. profecto curasset eum a lep
ra quam habet. Ingressus ē itaq; naaman ad dnm suū.
⁊ nuntiauit ei dicens. Sic ⁊ sic locuta ē puella de terra
israel. Dixitq; rex syrie. Vade. ⁊ mittam litteras ad regem is
rael. Qui cum profectus esset. ⁊ tulisset secum. x. talenta
argenti. ⁊ .vi. milia aureos. ⁊ .x. mutatoria uestimen
torum. detulit litteras ad regem israel in hec uba. Cum ac
cepis epistolam hanc. scito q̄ miserim ad te naaman ser
uum meum. ut cures eum a lepra sua. Cumq; legisset
rex israel litteras. scidit uestimenta sua. ⁊ ait. Numquid
dns sum ut occidere possim. ⁊ uiuificare. q̄ iste misit ad me
ut curem hominem a lepra sua. Animaduertite. ⁊ uide
te. q̄ occasionem querat aduersum me. Vt cum audisset
helyseus uir dei. scidisse uidelicet regem israel uestimenta
sua. misit ad eum dicens. Quare scidisti uestimenta tua.
Veniat ad me. ⁊ sciat esse prophetam in israel. Venit ergo naa
man cum equis. ⁊ curribus. ⁊ stetit ad ostium domus
helysei. Misitq; ad eum helyseus nuntium dicens. Va
de. ⁊ lauare septies in iordane. ⁊ recipiet sanitatē caro
tua. atq; mundaberis. Iratus naaman. recedebat dicēs.
Putabam q̄d egrederetur ad me. ⁊ stans inuocaret no
men dni dei sui. ⁊ tangeret manu sua locum lepre et
curaret me. Numquid non melius sunt abana. ⁊ phar
phar fluuii damasci. omibz aquis israel. ut lauer in eis
⁊ munder. Cum ergo uerteretur se. ⁊ abiret indignans. ac
cesserunt ad eum serui sui. ⁊ locuti sunt ei. Pater mi
gnandem dixisset tibi propha. certe facere debueras. quāto ma
gis q̄ nunc dixit tibi lauare. ⁊ mundaberis. Descendit ⁊
lauit in iordane septies. iuxta sermonem uiri dei. ⁊ restitu
ta ē caro eius sicut caro pueri parruli. ⁊ mundatus
ē a lepra. Reuersusq; ad uirum dei cū uniuerso comita
tu suo. uenit ⁊ stetit coram eo. ⁊ ait. Vere scio q̄d non sit

dñs in unũsa tra: ñ tantum in ulit. Obsecro itaq;
ut accipiat bñdictionem a seruo tuo. At ille respondit.
Viuit dñs ante quem sto: qz ñ accipiam. Cumq; urgeret
facet: penit ñ adquieuit. Dixitq; naaman. Vt uis. Sed
obsecro concede mihi seruo tuo. ut tollam onus duoz bubu
num de tra. Non enim faciet seruus tuus ultra holocaus
stum aut uictimam dñs alienis: ñ dño. Hoc aute solum
est. de quo deprecetur dñs p seruo tuo. Quando ingreditur
dñs meus templum rẽmon ut adoret. & illo innitente sup
manum meam si adorauero in templo rẽmon adorante
eo in eodem loco: ut ignoscat in dñs seruo tuo p hac re. Qui
dixit ei. Vade in pace. Abiit & ab eo: electo terre cẽpite.
Dixitq; giezi puer uiri dei. Pepercit dñs meus naaman
syro isti ut ñ accipet ab eo que attulit. Viuit dñs qz cur
ram post eum: & accipiam ab eo aliquid. Et secutus ẽ gie
zi post ẽgum naaman. Quem cum uidisset ille curren
tem ad se: diluit de curru suo in occursum ei & ait. Rec
te ne sunt omia. Et ille ait. Recte. Dñs meus misit me
dicens. Modo uenerunt ad me duo adolescentes de monte
ephraim ex filiis pphaꝝ. da eis talentum argenti. &
uestes mutatorias duplices. Dixit qz naaman. Melius
ẽ ut accipias duo talenta. Et coegit eum. Ligauitq;
duo talenta argenti in duobz sacculis. & duplicia uestiũ
ta. & imposuit duobz pueris suis. qui portauerunt
coram eo. Cumq; uenisset iam uespe. tulit de manu
eoz. & reposuit in domo: dimisitq; uiros & abierunt.
Ipe autem ingressus: stetit coram dño suo. Et dixit
helyseus. Vnde uenis giezi. Qui respondit. Non iuit
seruus tuus quoqm. At ille ait. Nonne cor meum in
pñti erat. quando reuersus ẽ homo de curru suo in occur
sum tui. Nũc & accepisti argentũ. & accepisti uestes ut emas
oliueta. & uineas. oues. & boues. & seruos & ancillas. Lepra
naaman adherebit tibi. & semini tuo in sempiternũ.
Et egressus ẽ ab eo leprosus qsi nix. Venerunt autem filii
pphaꝝ ad helyseum. Ecce locus in quo habitamus co
ram te angustus ẽ nobis. eamus usqz ad iordanem. & tol
lant singuli de silua materias singulas. ut edificemus nobis
ibi locum ad habitandũ. Qui dixit. Ite. Et ait unus ex
illis. Veni & tu cum seruis tuis. Respondit. Ego ueni
am. Et abiit cum eis. Cumq; uenissent ad iordanem: ce
debant ligna. Accidit autem ut cũ unus materiem suc
cideret. caderet ferrum securis in aquam. exclamauit
qz ille & ait. Heu. heu. heu. dñe mi. & hoc ipm mutuo
acceptum. Dixit autem homo dei. Vbi cecidit. At ille
monstrauit ei locum. Precidit & lignum & misit illuc.
natauitqz ferrum. & ait. Tolle. Qui extendit manum. &
Rex autem syrie pugnabat .iiii. Tulit illud.
contra israhel consiliumqz mutuum cum seruis suis dicẽs.
In loco illo & illo. ponamus insidias. Misit itaq; uir
dei ad regem israhel dicens. Caue ne transeas in loco illo:
qz ibi syri in insidiis sunt. Misit rex israhel ad locum q̃
dixerat ei uir dei. & precauit eum: & obseruauit se
ibi ñ semel neqz bis. Conturbatumqz ẽ cor regis syrie
pro re. & conuocatis seruis suis ait. Quare non indica
tis mihi quis proditor meus sit ap regem israhel. Dixitqz unus
seruoz eius. Nequaqm dñe mi rex. sed helyseus pphe
qui ẽ in israhel. indicat regi israhel omia uba. quecunqz loqu
tus fuis in cubiculo tuo. Dixit eis. Ite & uidete ubi sit:
ut mittã & capiam eum. Nunciauerunt qz ei dicentes.
Ecce in dothan. Misit ergo illuc equos & robur exer
citus. Qui cum uenissent nocte: circumdederunt ciuita
tem. Consurgens aute diluculo minister uiri dei. egres
sus uidit exercitum in circuitu ciuitatis. & equos & cur
rus. Nunciauitqz ei dicens. Heu. heu. heu. dñe mi. qd
faciemus. At ille respondit. Noli timere: plures
eum nobiscum sunt ẽs cum illis. Cumq; oraasset he
lyseus: ait. Dñe aperi oculos huius ut uideat. Et aperuit
dñs oculos pueri & uidit. & ecce mons plenus equoz & cur
ruum igneoz: in circuitu helysei. Descendit
ad eum. Porro helyseus oratus dñm dicens. Percute ob
secro gentem hanc cecitate. Percussitqz eos dñs ne ut de
rent: iuxta uerbum helysei. Dixit aute ad eos helyseus.
Non ẽ hec uia: nec ista ẽ ciuitas. Sequimini me. &
ostendam uobis uirum quem queritis. Duxitqz eos
in samariã. Cumq; ingressi fuissent in samariam.
dixit helyseus. Dñe aperi oculos istoz ut uideant. Aperuit
qz dñs oculos eoz: & uiderunt se ẽ in medio samarie.
Dixitq; rex israhel ad helyseum. cum uidisset eos. Si
quid percutiam eos pater mi. At ille ait. Non percutes.
Neqz enim cepisti eos gladio tuo. aut arcu tuo. ut percutias. Pone
panem & aquam coram eis. ut comedant & bibant & re
deant ad dñm suum. Et apposita ẽ eis cibozum magna pre
paratio. & comederunt & biberunt & dimisit eos. abieruntqz
ad dñm suum. & ultra ñ uenerunt latrones syrie in
terram israhel. Factum ẽ autem post hec. congregauit benadab
rex syrie uniuersum exercitum suum. & ascendit & obsidẽ
bat samariam. Factaqz ẽ fames magna in samaria. &
tam diu obsessa ẽ donec uenundaretur caput asini octo
ginta argenteis. & quarta pars cabi stercoris columba
rum quinqz argenteis. Cumq; rex israhel transiret p
murum. mulier quedam exclamauit dicens. Salua
me dñe mi rex. Qui ait. Non te saluet dñs. Vnde sal
uare te possum. de area an de torculari. Dixitqz ad eã
rex. Quid tibi uis. Que respondit. Mulier ista dixit mi.
Da filium tuum ut comedamus hodie. & filium meum
comedemus cras. Coximus & filium meum. & comedimus. Di
xiqz ei die alia. Da filium tuum ut comedamus. Que
abscondit filium suum. Qd cum audisset rex. scidit
uestimenta sua. & transibat p murum. Viditqz omis
pplus cilicium quo uestitus erat ad carnem intrinsecus.
& ait. Hec faciat mihi dñs & hec addat. si stiterit caput he
lysei filii saphath super eum hodie. Helyseus aute sede
bat in domo sua. & senes sedebant cum eo. Premisit
itaq; uirum. & antequam ueniret nunciat ille dixit ad
senes. Numqd scitis q̃ miserit filius homicide hic. ut pre
cidatur caput meum. Videte & cum uenerit nuncius
claudite ostium. & ui sustinete eum extrinsecus. Ecce enim
sonitus pedum dñi ei p eum ẽ. Adhuc illo loquente ecce ap
paruit nuncius qui uenerat ad eum. & ait. Ecce tan
tum malum a dño ẽ. Quid ampli⁹ expectabo a dño.
Dixit aute helyseus. Audite uerbum dñi. Hec dicit
dñs. In tempe hac crastini modius similae stabit uno sicli.
& duo modii hordei stabunt uno in porta samarie. Res
pondens unus de ducibz. super cui manu rex recubebat
hominem dei ait. Si dñs fecerit etiam cataractas in ce
lo. numqd potest ẽ qd loqueris. Qui ait. Videbis oculis
tuis. & inde ñ comedes. Quatuor & uiri leprosi erant ian
xta introitum porte. qui dixerunt ad inuicem. Quid hic ẽ
uolumus donec moriamur. Si uoluerimus ingredi ciui
tatem fame morimur. & ibi mortui sumus. Si manserimus hic. mor
iendum nobis ẽ. Venite & transfugiamus ad castra
syrie. Si pepercerint nobis uiuemus. si autem occi
dere uoluerint. nichomini moriemur. Surrexerunt &
uespe. ut uenirent ad castra syrie. Cumq; uenissent
ad principium castroz syrie. nullum ibidem reppererunt.
Siquidem dñs sonitum audiri fecerat in castris syri
e currum & equoz & rugientis plurimi. Dixerunt qz
ad inuicem. Ecce mercede conducit ad nos rex
israhel regem hettheoꝝ & egyptioz & uenerunt sup nos.
Surrexerunt & fugerunt in tenebris & dereliquerunt

hic huius ordinis simbola

m. C. vj.

C. vij.

vij

tentoria sua. ⁊ equos ⁊ asinos in castris. fugerunt q̄ animas tantū suas saluare cupientes. Igitur cum uenissent leprosi illi ad principium castroꝝ. ingressi sūt unum tabernaculū. ⁊ comed̄erunt ⁊ bib̄erunt. Tulerūt q̄ inde argentum ⁊ aurum ⁊ uestes. ⁊ abierunt ⁊ absconderunt. Et rursum reūsi sunt ad aliud tabernaculū. ⁊ inde similit̄ auferentes abscondūt. dixerunt q̄ ad inuicem. Non recte facim̄. Hec enim dies bonum nunciū est. Si tacuerimus ⁊ noluerimus nuntiare usq̄ mane. sceleris aliquem. Venite eam⁹. ⁊ nuntiem⁹ in aula regis. Cumq; uenissent ad portam ciuitatis. narrauerunt eis dicentes. Venim⁹ ad castra syrie. ⁊ nullum ibidem reperim⁹ hominē. nisi equos ⁊ asinos alligatos ⁊ tentoria. Ierunt q̄ portarii. ⁊ nuntiauerunt in palatio regis intrinsecus. Qui surrexit nocte. ⁊ ait ad seruos suos. Dico uobis quid fecerunt nobis syri. Sciunt q̄ fame laboramus. ⁊ ideo egressi sunt de castris. ⁊ latitant in agris dicentes. Cum egressi fuerint de ciuitate capiemus eos uiuentes. ⁊ tunc ciuitatem ingredi poterimus. Respondit autē unus seruoꝝ ei. Tollamus quinq; equos qui remanserūt in urbe. q̄ ipsi tantum sunt in multitudine isti. alii enim consumpti sunt. ⁊ mittentes explorare potimus. Adduxerunt q̄ duos equos. misitq; rex ad castra syroꝝ dicens. Ite ⁊ uidete. Qui abierunt p̄ eos usq; ad iordanē. Ecce autē omnis uia plena erat uestib; ⁊ uasis. que proiecerāt syri cū turbarent. Reuersiq; nuntiauerunt regi. ⁊ egressus populus diripuit castra syrie. factusq; est modius similē statere uno. ⁊ duo modii hordei statere uno. iuxta uerbum dñi. Porro rex ducem illum in cui manu incumbebat constituit ad portam. quem conculcauit turba in introitu. ⁊ mortuus est. iuxta q̄ locutus fuerat uir dei. q̄n̄do descenderat rex ad eū. Locutus q; est ille sermonem uiri dei. quem dixerat regi. q̄n̄ ait. duo modii hordei erunt statere uno. ⁊ modius similē statere uno. hoc eodem tempore erit in porta samarie. q̄n̄ respondens dixit ille uiro dei. ⁊ dixerat. etiam si dñs fecerit cataractas in celo numq̄d fieri potest q̄d loqueris. ⁊ dixit ei. uidebis oculis tuis. ⁊ inde si comedes. Euenit q̄ ei sicut prædixit. ⁊ cōculcauit eum populus in porta. ⁊ mortuus est. Helyseus autē locutus est ad mulierē. cuius uiuere fecerat filiū. dicens. Surge uade tu ⁊ domus tua. ⁊ peregrinare ubicūq; reperieris. uocauit enim dñs famē. ⁊ ueniet super terram. vii. annis. Que surrexit ⁊ fecit iuxta uerbum hominis dei. ⁊ iuerunt cū domo sua. ⁊ peregrinata est in terra philistiim diebus multis. Cumq; finiti essent anni. vii. reuersa est mulier de terra philistiim. ⁊ egressa est ut interpellaret regem p domo sua ⁊ agris suis. Rex autem loquebatur cum giezi puero uiri dei dicens. Narra mihi omnia magnalia que fecit helyseus. Cumq; ille narraret regi. quomodo mortuum suscitasset. apparuit mulier cuius uiuificauerat filiū. clamauit ad regem p domo sua ⁊ agris suis. Dixitq; giezi. Domine mi rex. hec est mulier. ⁊ hic est filius eius quem suscitauit helyseus. Et interrogauit rex mulierē. que narrauit ei. Dedit q̄ ei rex eunuchū unum dicens. Restitue ei omnia q̄ sua sunt. ⁊ omnes reditus agroꝝ. a die qua reliquit terram. usq; ad presens.

V.

Venit q̄ helyseus damascū. ⁊ benadab rex syrie egrotabat. Nunciauerunt q; ei dicentes. Venit uir dei huc. Et ait rex ad azael. Tolle tecū munera ⁊ uade in occursum uiri dei. ⁊ consule p eum dñm dicens. si euadere potero de infirmitate mea hac. Iuit q̄ azael in occursum eius. habens secū munera ⁊ oīa bona damasci. onera. xl. camelorū. Cumq; steterit coram eo. ait. filius tuus benadab rex syrie. misit me ad te dicens. Si sanari potero de infirmitate mea hac. Dixitq; ei helyseus. Vade dic ei. Sanaberis. Porro ostendit mihi dñs q̄ morte morietur. Stetitq; cum eo. ⁊ conturbat⁹ est. usq; ad suffusionē uultus. fleuitq; uir dei. Cui azael ait. Quare dñe meus flet. Et ille ait. Quia scio que facturus sis filiis isrl. mala. Munitates eorū munitas igne succendes. ⁊ iuuenes eorū interficies gladio. ⁊ paruulos eorū elides. ⁊ prægnantes diuides. Dixitq; azael. Quid enim sum seruus tuus canis. ut faciam rem istam magnam. Et ait helyseus. Ostendit mihi dñs te regem syrie fore. Qui cum recessisset ab helyseo. uenit ad dñm suum. Qui dixit ei. Quid tibi dixit helyseus. At ille respondit. Dixit mihi recipies sanitatem. Cumq; uenisset dies altera. tulit strāgulum ⁊ infudit in aquā. ⁊ expandit super faciem eius. Quo mortuo. regnauit azael p eo. Anno quinto ioram filii ahab regis isrl. ⁊ iosaphat regis iuda. regnauit ioram filius iosaphat rex iuda. Triginta duorū annorū erat cum regnare cepisset. ⁊ octo annis regnauit in hierusalē. ambulauitq; in uiis regum isrl. sicut ambulauerat domus ahab. filia enim ahab erat uxor eius. ⁊ fecit q̄ malum est coram dño. Voluit autem dñs disperdere iudam propter dauid serui sui. sicut promiserat ei. ut daret illi lucernā ⁊ filiis eius cunctis diebus. In diebus eius recessit edom. ne esset sub iuda. ⁊ constituerunt sibi regem. Venitq; ioram ciuitatem. ⁊ omnes currus cū eo. ⁊ surrexit nocte. ⁊ percussit pdumeos qui eum circumdederant. ⁊ principes currum. Populus autē fugit in tabernacula sua. Recessit q̄ edom ne esset sub iuda. usq; ad diem hanc. Tunc recessit ⁊ lobna in tempore illo. Reliqua autē sermonum ioram. ⁊ uniuersa que fecit. nōne hec scripta sunt in libro uerborum dierum regum iuda. Et dormiuit ioram cū patribus suis. sepultusq; est cū eis in ciuitate dauid. ⁊ regnauit ahazias filius eius p eo. Anno. xii. ioram filii ahab regis isrl. regnauit ahazias filius ioram regis iude. Viginti duorū annorū erat ahazias cū regnare cepisset. ⁊ uno anno regnauit in hierusalē. nomen matris eius athalia filia ambri regis isrl. ⁊ ambulauit in uiis domus ahab. ⁊ fecit malum in conspectu dñi sicut domus ahab. gener enim domus ahab fuit. Abiit q̄ cum ioram filio ahab ad prelandū contra azael regem syrie in ramoth galaad. ⁊ uulnerauerunt syri ioram. Qui reuertit se ut curaret in iezrahel. q̄ uulnerati fuerant eum syri in rama pugnans contra azahel regem syrie. Porro ahazias filius ioram rex iuda descendit ut uideret ioram filium ahab in iezrahel. q̄ egrotabat. Helyseus autē prophetes uocauit unum de filiis prophetarum. ⁊ ait illi. accinge lumbos tuos. ⁊ tolle lenticulam olei hanc in manu tua. ⁊ uade in ramoth galaad. Cumq; uenerit illuc. iusdem iehu filium iosaphat filii namsi. ⁊ ingressus fac stabilem eum de medio fratrum suorum. ⁊ introduces in interiorem cubiculum. tenensq; lenticulam olei funde super caput eius. ⁊ dices. Hec dicit dñs. Unxi te regem super israhel. Aperiesq; ostium. ⁊ fugies. ⁊ nō ibi subsistes. Abiit q̄ adolescens puer prophete in ramoth galaad. ⁊ ingressus est. Ecce autē principes exercitus sedebant. ⁊ ait. Verbum mihi est ad te o princeps. Dixitq; iehu. Ad quem ex omnibus nobis. At ille dixit. Ad te o princeps. Et surrexit. ⁊ ingressus est cubiculum. At ille fudit oleum super caput eius. ⁊ dixit. Hec dicit dñs deus israhel. Unxi te regem super populum dñi israhel. ⁊ percuties domum ahab dñi tui. ut ulciscar sanguinem seruorum meorum prophetarum. ⁊ sanguinem omnium seruorum dñi de manu

rezabel ꝓdamq; omẽm domum ahab ⁊ interficiam de ahab mingentem ad parietem ⁊ clausum ⁊ nouissimum in israel ⁊ domum ahab dabo sicut domum hieroboam filii nabath ⁊ sicut domum baasa filii ahia ihezabel ꝯ comedent canes in agro iezrahel nec erit qui sepeliat eam. dixitq; ostium ⁊ fugit. Hieu autem egressus ē ad seruos dñi sui. Qui dixerunt ei. Recte ne sunt omia. Quid uenit ut insanus iste ad te. Qui ait eis. Vos nostis hominem et quid locutus sit. Illi autem respondunt. falsum ē. ꝙ magis narra nobis. Qui ait eis. Hec ⁊ hec locutus ē mi ⁊ ait. Hec dicit dñs. Vnxi te regem super israel. festinauerunt itaq; ⁊ unusquisq; tollens pallium suum posuerunt sub pedibꝫ eius in summitate gradus ⁊ cecinerunt tuba atq; dixerunt. regnabit hieu. Coniurauit ꝯ hieu filius iosaphat filii namsi contra ioram. Porro ioram obsederat ramoth galaad ipe ⁊ omis israel contra azael regem syrie ⁊ reuersus fuerat ut curaret se in iezrahel. ꝓ uulnera q̄ pcusserant eum syri. pugnantem cont azael regem syrie. Dixitq; hieu. Si placet uobis nemo egrediatur ꝓfugus de ciuitate. ne uadat ⁊ nuntiet in iezrahel. Et ascendit ⁊ pfectus ē in iezrahel. Joram enim egrotabat ibi ⁊ ahazias rex iuda descenderat ad uisitandum ioram. Igit speculator qui stabat super turrim iezrahel. uidit globum hieu uenientis ⁊ ait. Video ego globum. Dixitq; ioram. Tolle currum ⁊ mitte in occursum eius ⁊ dicat uadens. Recte ne sunt omia. Abiit ꝯ qui ascenderat currum in occursum ei ⁊ ait. Hec dicit rex. Pacata sunt omia. Dixitq; hieu. Quid tibi ⁊ pacis. Transi ⁊ sequere me. Nuntiauit q; speculator dicens. Venit nuntius ad eos ⁊ nō reuertitur. Misit etiā currum equoꝝ secūdū. uenitq; ad eos ⁊ ait. Hec dicit rex. Num pax est. Et ait hieu. Quid tibi ⁊ pacis. Transi ⁊ sequere me. Nuntiauit autē speculator dicens. Venit usq; ad eos ⁊ nō reuertit. Est autem incessus ei incessus hieu filii namsi. precipitis enim graditur. Et ait ioram. Junge currum. Junxerunt q; currum ei. Et egressus ē ioram rex israel ⁊ ahazias rex iuda. singuli in curribus suis. Egressiq; sunt in occursū hieu ⁊ inuenerunt eum in agro naboth iezrahelite. Cumq; uidisset ioram hieu. dixit. Pax est hieu. At ille respondit. Que pax. Adhuc fornicationes iezabel matris tue ⁊ uenefitia eius multa uigent. Conuertit autem ioram manum suam ⁊ fugiens ait ad ahaziam. Insidie ahazia. Porro hieu retendit arcū manu ⁊ percussit ioram inter scapulas ⁊ egressa ē sagitta p cor eius. staimq; corruit in curru suo. Dixitq; hieu ad baddacer ducem. Tolle ⁊ proice eum in agro naboth iezrahelite. Memini enim cū ego ⁊ tu sederemus in curru sequebamur ahab patrem huius. q̄d dñs onus hoc leuauerit super eum dicens. Si nō sanguine naboth ⁊ sanguine filioꝝ eius q̄ uidi ego ait dñs. reddam tibi in agro isto dicit dñs. Nunc ergo tolle eum ⁊ proice eum in agro iuxta uerbum dñi. Ahazias autē rex iuda uidens hoc. fugit p uiam domus horti. persequutusq; ē eum hieu ⁊ ait. Etiam hunc percute in curru suo. in ascensu gabes que ē iuxta ieblaam. Qui fugit in mageddo ⁊ mortuus ē ibi. Et imposuerunt eum serui eius super currum suum ⁊ tulerunt iherusalē. sepelieruntq; eum in sepulchro cū patribus suis. in ciuitate dauid. Anno xi. ioram filii ahab regis israel ⁊ primo ahazie super iudam. uenit hieu in iezrahel. Porro iezabel introitu eius audito. depinxit oculos suos stibio ⁊ ornauit caput suum ⁊ respexit p fenestram ingredientem hieu per portam ⁊ ait. Numquid potest esse zamri qui interfecit dñm suum. Leuauitq; hieu faciem suam ad fenestram ⁊ ait. Que est ista. Et inclinauerunt se ad eum duo uel tres eunuchi. Ait ille dixit eis. Precipitate eam deorsū. Et proiecerunt eam. aspersusq; ē sanguine paries ⁊ equorū ungule qui conculcauerunt eam. Cumq; ingressus esset ut comederet bibissetq; ait. Ite ⁊ uidete maledictam illam ⁊ sepelite eam. q̄ filia regis ē. Cumq; issent ut sepelirent eam. nō inuenerunt nisi caluariam ⁊ pedes ⁊ summas manus. reuersiq; nuntiauerunt ei. Et ait hieu. Sermo dñi est. quem locutus ē per seruum suum helyam thesbitem dicens. In agro iezrahel comedent canes iezabel. ⁊ erit cadaver iezabel sicut sterc̄us super faciem ꝛre in agro iezrahel. ita ut pretereuntes dicant. Hecine ē illa iezabel. .vi.

Erant autem ahab. lxx. filii in samaria. Scripsit ergo hieu litteras ⁊ misit in samariam ad optimates ciuitatis ⁊ ad maiores natu ⁊ ad nutritios ahab dicens. Sicut accepistis litteras has. qui habetis filios dñi uestri. ⁊ currus ⁊ equos ⁊ ciuitates firmas ⁊ arma. eligite meliorem ⁊ rectum qui uobis placuerit de filiis dñi uestri ⁊ ponite eum super solium patris sui ⁊ pugnate pro domo dñi uestri. Timuerunt illi uehementer. atq; dixerunt. Ecce duo reges non potuerunt stare coram eo. ⁊ quomodo nos ualebimus resistere. Miserunt ergo q̄ preerat domui ⁊ pfectus ciuitatis. maiores natu ⁊ nutritii ad hieu dicentes. Serui tui sumus. que cunq; iusseris faciemus. nec constituemus regem. omne quod tibi placuerit fac. Rescripsit autem eis litteras secūdo dicens. Si mei estis ⁊ obedistis mihi. tollite capita filioꝝ dñi uestri. ⁊ uenite ad me hac eadem hora cras in iezrahel. Porro filii regis. lxx. uiri apud optimates ciuitatis nutriebantur. Cumq; uenissent littere ad eos. tulerunt filios regis ⁊ occiderunt. lxx. uiros. ⁊ posuerunt capita eorū in cophinis. ⁊ miserunt ad eum in iezrahel. Venit autē nuntius ⁊ indicauit ei dicens. Attulerunt capita filioꝝ regis. Qui respondit. Ponite ea ad duos aceruos usq; in mane. Cumq; diluxisset. egressus ē ⁊ stans dixit ad omem plebem. Justi estis. Si ego coniurauj contra dñm meum ⁊ interfeci eum. quis percussit omes hos. Videte ergo nunc. q̄m nō cecidit de sermonibꝫ dñi in terram quos locutus ē dñs super domum ahab ⁊ dñs fecit q̄ locutus ē in manu serui sui helye. Percussit ergo hieu omes qui reliqui erant de domo ahab in iezrahel. ⁊ uniuersos optimates eius. ⁊ notos ⁊ sacerdotes. donec nō remaneret ex eo reliquie. Et surrexit ⁊ uenit ⁊ abiit in samariā. Cumq; uenisset ad cameram pastoꝝ in uia. inuenit fratres ahazie regis iude. dixitq; ad eos. Qui nam estis uos. At illi responderunt. Fratres ahazie sumus ⁊ descendimus ad salutandos filios regis ⁊ filios regine. Qui ait. Comprehendite eos uiuos. Quos cū comprehendissent. uiuos iugulauerunt eos in cysterna iuxta cameram. xl. duos uiros. ⁊ nō reliquit ex eis quemq̄m. Cumq; abiisset inde. inuenit ionadab in occursum sibi filiū rechab ⁊ benedixit ei ⁊ dixit ad eum. Numquid est cor tuum rectum. sicut cor meum cum corde tuo. Et ait ionadab. Est. Si est inquit. da manum tuam. Qui dedit manū suam. At ille leuauit eum ad se in curru. dixitq; ad eum. Veni mecum. ⁊ uide zelum meum pro dño. Et imposuerunt eum in curru suo duxit in samariam. ⁊ percussit omes qui reliqui fuerant de ahab in samaria usq; ad unum. iuxta uerbum dñi quod locutus ē per heliam. Congregauit ergo hieu omem plebem. ⁊ dixit ad eum. Ahab coluit baal parum. ego autem colam eum ampli. Nunc ergo omes prophetas baal. ⁊ uniuersos seruos eius ⁊ cunctos sacerdotes ei uocate ad me. Nullus sit qui desit. sacrificium enim grande est michi baal. Quicunq; defuerit. non uiuet. Porro hieu faciebat hoc insidiose. ut disperderet cultores baal. Dixitq; Sanctificate diem sollempnem baal. Vocauitq; ⁊ misit in uniuersos terminos israel. ⁊ uenerunt omes serui baal. ita ut residuus nec unus quidē qui nō uenerit. Et ingressi sunt templum baal. ⁊ repleta est domus baal a

summo usq; ad summū. Vtrtq; hīs qui erant circ ue-
rel. Proferte uestīmēta uniūsīs seruis baal. Et induler-
eis uestes. Ingressiusq; ē hieu ⁊ ionadab filius rechab
templum baal ⁊ ait cultoribus baal. Quærite ⁊ uidete
ne quis forte uobiscū sit de seruis dñi ⁊ sed ut sint soli ser-
ui baal. Ingressi sunt ⁊ ut facerent uictimas ⁊ holocaustа.
Hieu autē præparauerat sibi foris. lxxx. uiros ⁊ dixerat eis.
Quicunq; fugerit de hominibus istis quos ego adducō in ma-
nus uras ⁊ anima eius erit p anima illius. Factum ē autem
cum cōpletum esset holocaustum ⁊ præcepit hieu militibus su-
is ⁊ ducibus. Ingredimini ⁊ percutite eos ⁊ nullus exeat. Et
cōciderunt eos in ore gladii ⁊ proiecerunt milites ⁊ duces ⁊
ierunt in ciuitatem templi baal ⁊ extulerunt statuam
de fano baal ⁊ combusserunt ⁊ cōminuerunt eam ⁊ destru-
xerunt quoq; ædem baal ⁊ fecerunt ea latrinas usq; in diem
hanc. Deleuit itaq; hieu baal de israhel. uerumtamē a peccis
hieroboam filii nabath qui peccare fecit israhel si recessit ⁊
dereliquit uitulos aureos qui erant in bethel ⁊ in dan.
Dixit autē dñs ad hieu. Quia studiose fecisti qđ rectum
erat ⁊ placebat in oculis meis ⁊ omnia que erant in corde
meo contra domum ahab ⁊ filii tui usq; ad quartā gene-
rationem sedebunt sup thronum israhel. Porro hieu nō custodi-
uit ut ambularet in lege dñi dei sui in toto corde suo ⁊ nō
enim recessit a peccatis hieroboam qui peccare fecit israhel.
In diebus illis cepit dñs tedere super israhel. percussitq; eos aza-
hel in uniuersis finibus israhel a iordane contra orientalem pla-
gam ⁊ omnem terram galaad ⁊ gad ⁊ ruben ⁊ manasse ab aro-
er que ē super torrentem arnon ⁊ galaad ⁊ basan. Reliqua
autē uerborum hieu ⁊ uniuersa que fecit ⁊ fortitudo eius ⁊ hæc
scripta sunt in libro uerborum dierum regum israhel. Et dor-
miuit hieu cū patribus suis ⁊ sepelierunt eum in samaria
ria ⁊ regnauit ioachaz filius eius p eo. Dies autem quos reg-
nauit hieu super israhel uiginti ⁊ octo annis sunt in samaria.
Athalia ū mater ahazie uidens mortuum filium suum
surrexit ⁊ interfecit omne semen regium. Tollens autem
iosaba filia regis ioram sororem ahazie. ioas filium ahazie fu-
rata ē eum de medio filiorum regis qui interficiebantur ⁊ nutri-
cem eius de triclinio ⁊ abscondit eum a facie athalie ut non
interficeret. Eratq; cum ea in domo dñi clam sex annis.
Porro athalia regnauit super terram. Anno autē septimo
misit ioiada ⁊ assumens centuriones ⁊ milites introdu-
xit eos ad se in templum dñi ⁊ pepigitq; cum eis fœdus ⁊
adurans eos in domo dñi ostendit eis filium regis ⁊ præ-
cepit illis dicens. Iste ē sermo quem facere debetis. Tertia
pars uestrum introeat sabbatho ⁊ obseruet excubitum dom⁹
regis ⁊ tertia autē pars sit ad portam seir ⁊ tertia pars ad por-
tam que ē post habitaculum scutariorum ⁊ custodient excu-
bitum domus messa. Duæ ū partes e uobis omnes egredien-
tes sabbatho custodiant excubias domus dñi circum regem ⁊
nullabi⁹ eum habentes arma in manibus uris. Si quis
autem ingressus fuerit septum templi interficiat. eritis
q; cum rege intrantem ⁊ egredientem. Et fecerunt centu-
riones iuxta omnia que præcepit eis ioiada sacerdos ⁊ assumē-
tes singuli uiros suos qui ingrediebantur sabbatho cum his q
egrediebantur e sabbatho. uenerunt ad ioiadam sacerdotē. qui
dedit eis ⁊ hastas ⁊ arma regis dauid que erant in domo
dñi ⁊ steterunt singuli habentes arma in manu sua a
parte templi dextera usq; ad partem sinistrā altaris ⁊
edis circum regem. Producentesq; filium regis ⁊ posuerunt su-
per eum diadema ⁊ testimonium ⁊ fecerunt eum regem
⁊ unxerunt ⁊ plaudentes manu dixerunt. Viuat rex. Au-
diuit autē athalia uocem currentium populi ⁊ ingressa ad tur-
bas in templum dñi. uidit regem stantem super tribunal
iuxta morem ⁊ cantores ⁊ tubas circa eum. omnemq; po-
pulum terre lætantem ⁊ canentem tubis ⁊ scidit uestimē-
ta sua. clamauitq; Coniuratio. coniuratio. Præcepit
autem ioiada centurionibus qui erant super exercitū ⁊
ait ad eos. Educite eam extra consepta templi ⁊ quicq;
secutus eam fuerit feriatis gladio. Dixerat enim sacerdos.
Non occidatis eā in templo dñi. Impositumq; est manus ei ⁊
compegerunt eam per uiam introitus equorum. iuxta pala-
tium ⁊ interfecta ē ibi. Pepigit ergo ioiada fœdus inter dñm ⁊ in-
ter regem ⁊ inter ppm. ut esset ppls dñi ⁊ inter regem ⁊ ppm.
Ingressusq; est omnis ppls terre templum baal ⁊ destruxerunt
aras eius ⁊ imagines contriuerunt ualide. mathan quoq; sacer-
dotem baal occiderunt coram altaribus ⁊ posuit sacerdos custo-
dias in domo dñi. tulitq; centuriones ⁊ cerethi ⁊ phelethi
legiones ⁊ omnem ppm terre. deduxeruntq; regem de do-
mo dñi ⁊ uenerunt per uiam portæ scutariorum in palatium.
⁊ sedit super thronum regum. lætatusq; est omnis ppls terre.
⁊ ciuitas conquieuit. Athalia autē occisa ē gladio in do-
mo regis. Septē annorum erat ioas cū regnare cepisset.
Anno septimo hieu regnauit ioas. xl. annis ·vii· ·C.xli·
regnauit in hierusalē. nomen matris eius sobia de bersa-
bee. feceruntq; ioas rectum coram dño. cunctis diebus quib⁹
docuit eum ioiada sacerdos. Verumtamen excelsa nō abstulit.
adhuc ppls immolabat ⁊ adolebat in excelsis incensum.
Dixitq; ioas ad sacerdotes. Omnem pecuniam que illata
fuerit in domū dñi a pertranseuntibus. que offertur p ppm
animæ ⁊ quam sponte ⁊ arbitrio cordis sui inferunt in
templum dñi. accipiant illam sacerdotes iuxta ordi-
nem suum ⁊ instaurent sartatecta domus. si quid ne-
cessarium uiderint in instauratione. Igitur usq; ad
uicesimum tertium annum regis ioas. nō instauraue-
rant sacerdotes sartatecta templi. Vocauitq; rex ioas ioiadam
pontificem ⁊ sacerdotes. dixitq; eis. Quare sartatecta nō
instauratis templi. Nolite ergo amplius accipere pecuniā
iuxta ordinem uestrum. sed ad instaurationē templi reddite
eam. Prohibuitq; sunt sacerdotes ultra accipere pecuniam
a ppło. ⁊ instaurare sartatecta domus. Et tulit ioiada pon-
tifex gazophylacium unum. aperuitq; foramen desuper ⁊ posuit
illud iuxta altare ad dexteram ingredientibus domum dñi.
mittebantq; in eo sacerdotes qui custodiebant ostia. om-
nem pecuniam que deferebatur ad templum dñi. Cūq;
uiderent multam pecuniam esse in gazophylacio. ascen-
debat scriba regis ⁊ pontifex. effundebantq; ⁊ numera-
bant pecuniam que inuenieba⁹ in domo dñi ⁊ dabant
eam iuxta numerū atq; mensurā in manu eorum qui p
erant ceratarii domus dñi. qui impendebant eam in fa-
bris lignorum ⁊ in cementariis. his qui operabantur in domo
dñi ⁊ sartatecta fabricabant. ⁊ in his qui cedebant saxa. ⁊
ut emerent ligna ⁊ lapides qui excidebant. ita ut impler-
et instauratio domus dñi in uniuersis que indigebant
expensa ad muniendam domū. Verumtamen nō fiebant ex
eadem pecunia hydrie templi dñi ⁊ fuscinule ⁊ thuri-
bula ⁊ tube. omne uas aureum ⁊ argenteum. de pecunia q
inferebatur in templum dñi. Illi enim qui faciebant
op⁹ dabant ut instaurarent templū dñi. ⁊ si fiebat tanto
his hominibus qui accipiebant pecuniā ut distribuerent
eam artificibus. sed in fide tractabant eam. Pecuniam
ꝙ pro delicto ⁊ pecuniam pro peccatis nō inferebant in tem-
plum dñi. ea sacerdotum erat. Tunc ascendit aza-
hel rex syrie ⁊ pugnabat contra geth. cepitq; eam ⁊ di-
rexit faciem suam ut ascenderet in hierusalē. Quamobrē
tulit ioas rex iuda omnia sanctificata. que consecrauerant
iosaphat ⁊ ioram ⁊ ahazia patres eius reges iuda ⁊ que ip-
se obtulerat ⁊ uniuersum argentum qđ inueniri po-
tuit in thesauris templi dñi ⁊ in palatio regis. misitq;
ea azaheli regi syrie ⁊ recessit ab hierusalē. Reliqua aut
sermonum ioas ⁊ uniuersa que fecit. nōne hæc scripta sunt

in libro ūborū dierum regum iuda. Surrexerūt autē
serui ei & conspirauerūt inī se. & percusserūnt ioas in do
mo mello. in descensu sela. Jozachar namq; filī semath.
& iozabath filī somer serui ei percusserunt eum & mor
tuus ē. & sepelierunt eum cū patrib; suis in ciuitate
dauid. & regnauit amasias filius eius p eo. Anno
·C·xiij· ·xviij·
Anno uicesimo tercio ioas filī ahazie regis iude. regna
uit ioachaz filius iheu sup israel in samaria. xvij. an
nis. & fecit malum coram dño. secutusq; ē peccata ihero
boam filī nabath qui peccare fecit israel. nō declinauit
ab eis. Iratusq; ē furor dñi contra israel. & tradidit eos in ma
nu azahelis regis syrie. & in manu benadab filii azahel
cunctis diebus. Deprecatus ē autē ioachaz faciem dñi. &
exaudiuit eum dñs. Vidit enim angustiam israel. qm at
triuerat eos rex syrie. Et dedit dñs israeli saluatorem. &
liberatus ē de manu regis syrie. Habitauerūntq; filii is
rael in tabernaculis suis. sicut heri & nudiustertius. Verumtn
nō recesserunt a peccatis domus iheroboam. qui peccare fecit
israel. in ipsis ambulauerunt. Siquidem & lucus permansit
in samaria. & nō sunt derelicti ioachaz de populo. nisi. l. equites
& x. curres. & x. milia peditum. Interfecerat enim eos rex
syrie. & redegerat eos puluerem in tritura aree. Reliqua aut
sermonū ioachaz. & uniuersa que fecit. & fortitudo ei. nōne
hec scripta sunt in libro sermonū dierum regum israel.
Dormiuitq; ioachaz cū patribus suis. & sepelierunt eum
in samaria. regnauitq; ioas filius ei p eo. Anno tricesimo
octauo. ioas regis iuda. regnauit ioas filius ioachaz super is
rahel in samaria. xvi. annis. & fecit qd malum ē in
conspectu dñi. Non declinauit ab omnibus peccatis ihero
boam filī nabath qui peccare fecit israel. in ipsis ambu
lauit. Reliqua aut sermonū ioas. & uniuersa que fecit.
& fortitudo ei. qm pugnauit contra amasiam regē
iude. nōne hec scripta sunt in libro sermonū dierū re
gum israel. Et dormiuit ioas cū patribus suis. iheroboa
am autem sedit super solium ei. Porro ioas sepultus ē
in samaria. cum regibus israel. Helyseus autem egrota
bat infirmitate qua & mortuus ē. descenditq; ad e
um ioas rex israel. & fleuit coram eo dicebatq. Pater
mi. pr mi. currus israel & auriga eius. Et ait illi hely
seus. affer arcum & sagittas. Cumq; attulisset ad eū
arcum & sagittas. dixit ad regem israel. Pone manum
tuam super arcū. Et cum posuisset ille manū suā. super
posuit helyseus manus suas manibus regis. & ait. Aperi
fenestram orientalem. Cumq; aperuisset. dixit helyseus.
Jacc sagittam. Et iecit. Et ait helyseus. Sagitta salu
tis dñi. & sagitta saluatis contra syriam. percuties syriam
in afec. donec consumas eam. Et ait. Tolle sagittas.
Qui cū tulisset. rursum dixit ei. Percute terram.
Et cum percussisset tribus uicibus & stetisset. iratus ē contra
eum uir dei. & ait. Si percussisses quinquies aut sexies.
siue septies. percussisses syriam usq; ad consumationē.
nunc aut tribus uicibus percuties eam. Mortuus ē q; helyseus. & sepelierunt eum. Latrunculi q; de moab. ue
nerunt in terram istius in ipso anno. Quidam aut se
pelientes hominē uidere latrunculos. & proiecerunt
cadauer in sepulchro helysei. Qd dum tetigisset os
sa helysei. reuixit homo. & stetit super pedes suos. Igit
azahel rex syrie. afflixit israel cunctis diebus ioachaz.
Et misertus ē dñs eorū. & respexit eos propter pactum
suum qd habebat cū abraham ysaac & iacob. & no
luit disperdere eos. neq; proicere penitus usq; in presens tps.
Mortuus ē aut azahel rex syrie. & regnauit benadab
filius ei p eo. Porro ioas filius ioachaz. tulit urbes de
manu benadab filii azahel. quas tulerat de manu
ioachaz patris sui iure pli. Tribus uicibus percussit eū
ioas. & reddidit ciuitates israel.

·ix·

Anno secūdo ioas filii ioachaz regis israel. regnauit ama
sias filius ioas regis iuda. Viginti quinq; annos
erat cū regnare cepisset. & uiginti aut & nouem annis
regnauit in hierlim. nomen matris eius ioadem de hierlim.
& fecit rectum coram dño. uerumtn nō ut dauid pater
eius. Juxta omnia que fecit ioas pater suus fecit. nisi hoc tm
qd excelsa nō abstulit. Adhuc enim ps̄s immolabat &
adolebat incensum in excelsis. Cumq; obtinuisset regi
num. percussit seruos suos qui interfecerāt regem patrē
suum. filios aut eorū qui occiderant nō occidit. iuxta
qd scriptum ē in libro legis moysi. sicut precepit dñs dicēs.
Non morientur patres p filiis. neq; filii morientur p patribus.
sed unusquisq; in peccato suo morietur. Ipse percussit edom
in ualle salinarum. x. milia. & apprehendit petram
in prelio. uocauitq; nomen eius iecthel usq; in presentem
diem. Tunc misit amasias nuntios ad ioas filium io
achaz filii iheu regis israel dicens. Veni & uideamus nos.
Remisitq; ioas rex israel ad amasiam regem iuda dicens.
Carduus libani misit ad cedrum que ē in libano dicēs.
Da filiam tuam filio meo uxorem. Transieruntq; be
stie saltus que sunt in libano. & conculcauerunt car
duum. Percussisti inquit super edom. & subleuauit te
cor tuum. Contentus esto gla & sede in domo tua. Quare
prouocas malum ut cadas tu & iuda tecum. Et nō adque
uit amasias. Ascenditq; ioas rex israel. & uiderunt se ipse &
amasias rex iuda in bethsames oppido iude. Percussusq;
est iuda coram israel. & fugerunt unusquisq; in tabernacla
sua. Amasiam uō regem iuda filium ioas filii ahazie cepit
ioas rex israel in bethsames. & adduxit eum in hierlim. &
interruptit murum hierlim a porta ephraim usq; ad por
tam anguli quadringentis cubitis. tulitq; omne aurum
& argentum. & uniuersa uasa que inuenta sunt in domo
dñi & in thesauris regis & obsides. & reuersus ē in samariā.
Reliqua aut uerborū ioas que fecit & fortitudo eius qua pug
nauit contra amasiam regem iuda. nōne hec scripta sunt
in libro sermonum dierum regum israel. Dormiuitq; io
as cū patribus suis. & sepultus ē in samaria cum regibus israel.
& regnauit heroboam filius eius p eo. Vixit aut amasias
filius ioas rex iuda. postqm mortuus ē ioas filius ioachaz
regis israel. xv. annis. Reliqua aut sermonū amasie. &
nōne hec scripta sunt in libro sermonū dierū regum iu
da. Factaq; est contra eum coniuratio in hierlim. at ille fugit
in lachis. Misseruntq; p eum in lachis. & interfecerunt
eum ibi. & asportauerunt eum in equis. sepultusq; est in hie
rlim cum patribus suis in ciuitate dauid. Tulit aut uni
uersus ps̄s iude azariam. annos natum. xvi. & constituerunt
eum regem p patre suo amasia. Ipse edificauit ahi
lam & restituit eam iude. postqm dormiuit rex cū patribus
suis. in anno quintodecimo amasie filii ioas regis iuda. regnauit
heroboam filius ioas regis israel in samaria. xl. &
uno anno. & fecit qd malum ē coram dño. nō recessit ab o
mnibus peccatis iheroboam filii nabath. qui peccare fecit israel.
Ipse restituit terminos israel ab introitu emath usq; ad ma
re solitudinis. iuxta sermonem dñi dei israel. quem locutus
est per seruum suum ionam filium amathi prophetam. qui e
rat de geth que ē in ophet. Vidit enim dñs afflictionē
israel amaram nimis. & qd consumpti essent usq; ad clausos
carcere & extremos. & nō esset qui auxiliaret israeli. nisi dñs
dixisset ut deleret nomen israel sub celo. & saluauit eos per ma
nu iheroboam filii ioas. Reliqua aut sermonum ihe
roboam & uniuersa que fecit. & fortitudo eius qua pugnauit
contra & quomodo reuersus ē ad damascum iude & israel. nōne
hec scripta sunt in libro sermonū dierū regum israel.
Dormiuitq; iheroboam cum patribus suis regibus israel. &

·C·xiij·
xiij

¶ regnauit zacharias filius eius p eo. Anno uicesimo
vii. iheroboam regis isrl. regnauit azarias filius ama
sie regis iude. Sexdecim annoꝝ erat cum regnare cepis
set. & l. duobꝫ annis regnauit in hierlim. nomen matris
ei iecelia de hierlim. fecit qꝫ qđ erat placitum coram dño.
uxta omnia que fecit amasias pat eius. uerumtñ excel
sa non destruxit. adhuc enim ppls sacrificabat. & adolebat
incensum in excelsis. Percussit autem dñs regem & fuit
leprosus usqꝫ in diem mortis sue. & habitabat in domo li
bera seorsum. Joatham aũ filius regis gubernabat palatium.
& iudicabat ppłm tre. Reliqua autẽ sermonũ azarie & u
niuersa que fecit. sunt hec scripta sunt in libro uerboꝝ dierũ re
gum iuda. Et dormiuit azarias cũ patribꝫ suis. sepelierũtq;
eum cũ maioribꝫ suis in ciuitate dauid & regnauit io
atham filius eius p eo. Anno tricesimo octauo azarie regis
iuda. regnauit zacharias filius iheroboam sup isrl in
samaria. vi. mẽsibꝫ & fecit qđ malum ẽ coram dño. sicut fe
cerant patres ei. nõ recessit a peccatis iheroboam filii nabath.
qui peccare fecit isrl. Coniurauit autẽ contra eum sellum
filius iabes. percussitq; eum palam & interfecit. regnauitq;
p eo. Reliqua autẽ sermonũ zacharie. sunt hec scripta sunt
in libro sermonũ dierum regum isrl. Ipse ẽ sermo dñi.
quem locutus ẽ ad heu dicens. filii tui usqꝫ ad quartam
generationẽ sedebunt de te sup thronũ isrl. factumqꝫ ẽ ita.
Sellum filius iabes regnauit tricesimo nono anno azarie
regis iude. & regnauit autẽ uno mense in samaria. x.
Et ascendit manahem filius gaddi de thersa. uenitq; sa
mariam. & percussit sellum filiũ iabes in samaria & in
terfecit eum. regnauitq; p eo. Reliqua aũt ꝫboꝝ sellum &
coniuratio eius p qñ tetendit insidias. sunt hec scripta sunt
in libro sermonũ dierũ regum isrl. Tunc percussit ma
nahem thapsam & omnes qui erant in ea & finitimos eius de ther
sa. Nolueratq; eam aperire ei. & inflexit omnes p gnatum eius
sedit eas. Anno tricesimo nono azarie regis iuda. regnauit
manahem filius gaddi sup isrl. x. annis in samaria. fecitq;
qđ erat malum coram dño. non recessit a peccatis iheroboam filii
nabath. qui peccare fecit isrl. Cunctis diebꝫ eius ueniebat
phul rex assiriorum in thersa. & dabat manahem phul mil
le talenta argenti. ut esset eius in auxilium & firmaret regnum
eius. Indixitq; manahem argentum sup isrl cunctis
potentibꝫ & diuitibꝫ. ut daret regi assyriorum. l. siclos ar
genti p singulos. Recessitq; & rex assyriorum. & non remorat⁹ in
thersa. Reliqua aũt sermonũ manahem & omnia que fecit.
sunt hec scripta sunt in libro sermonũ dierũ regum isrl.
Et dormiuit manahem cũ patribꝫ suis. regnauitq; pha
ceia filius eius p eo. Anno quinquagesimo azarie regis iude.
regnauit phaceia filius manahem sup isrl in samaria
biennio. & fecit qđ malum erat in conspectu dñi. non recess
it a peccatis iheroboam filii nabath. qui peccare fecit isrl.
Coniurauit autẽ aduersum eum phacee filius romelie dux
eius. & percussit eum in samaria in turre domus regie uxte ar
gob & uxta ariob. & cum eo. l. uiros galaaditarum. & interfe
cit eum regnauitq; p eo. Reliqua aũt sermonũ phacei
a & uniuersa que fecit. sunt hec scripta sunt in libro sermo
nũ dierũ regum isrl. Anno quinquagesimo secũdo azarie regis iu
de regnauit phacee filius romelie sup isrl in samaria
xx. annis. & fecit qđ malum ẽ coram dño. non recessit a pec
catis iheroboam qui peccare fecit isrl. Indieb⁹ phacee re
gis isrl uenit theglathfalasar rex assiriorum. & cepit aiona & abel
domum maacha & ianoe. & cedes & asor. & galaad & galile
am uniuersam terram nepthalim. & transtulit eos in assyri
os. Coniurauit autẽ & interfecit osee filius hela.
contra phacee filium romelie. & percussit eum & interfecit.
regnauitq; p eo. uicesimo anno ioatham filii ozie. Reli
qua autẽ sermonũ phacee & uniuersa que fecit. nonne
hec scripta sunt in libro sermonũ dierum regum isrl.
Anno secũdo phacee filii romelie regis isrl. regnauit io
atham filius ozie regis iuda. Viginti quinqꝫ annoꝝ
erat cum regnare cepisset. & xvi. annis regnauit in
hierlim. nomen matris ei ierusa filia sadoch. fecitq;
qđ erat placitum coram dño. uxta omnia que fecerat
ozias pater suus. uerumtñ excelsa non abstulit.
adhuc ppls immolabat & adolebat incensum in excel
sis. Ipse edificauit portam domus dñi sublimissimam.
Reliqua autẽ sermonũ ioathan & uniuersa que fecit. sũ
ne hec scripta sũt in libro uerboꝝ dierum regum iuda. In
diebꝫ illis. cepit dñs mittere in iudam ratsin regem syrie.
& phacee filium romelie. Et dormiuit ioathan cũ
patribꝫ suis. sepultusq; ẽ cũ eis in ciuitate dauid pris
sui. & regnauit achaz filius eius p eo. xvi.
Anno septimo decimo phacee filii romelie. regnauit
achaz filius ioathan regis iuda. Viginti annoꝝ
erat achaz cum regnare cepisset. & xvi. annis regnauit
in hierlim. non fecit qđ erat placitum in conspectu dñi dei
sui sicut dauid pater eius. sed ambulauit in uia regum isrl.
insuper & filium suum consecrauit. transferens p ignem.
iuxta idola gentium. que dissipauit dñs coram filiis isra
el. Immolabat qꝫ uictimas & adolebat incensum in
excelsis. & in collibꝫ & sub omni ligno frondoso. Tunc as
cendit ratsin rex syrie & phacee filius romelie rex isrl in
hierlim ad pugnandum. Cumq; obsiderent achaz. & ualue
runt superare eum. In tempore illo restituit ratsin rex sy
rie ailam syrie & eiecit iudeos de aila. & idumei & syri
uenerunt in ailam & habitauerunt ibi usqꝫ ad diem hanc.
Misit autẽ achaz nuntios ad theglathfalasar regem
assyriorum. dicens ei. Seruus tuus & filius tuus ego sum.
ascende & saluum me fac de manu regis syrie & de ma
nu regis isrl qui insurrexerunt aduersum me. Et cũ col
legisset argentum & aurum qđ inueniri potuit in domo
dñi & in thesauris regis. misit regi assyriorum munera.
qui & adquieuit uoluntati eius. Ascendit enim rex assy
riorum in damascum & uastauit eam & transtulit habita
torem eius cyrenem. ratsin autẽ interfecit. Perrexitq; rex a
chaz in occursum theglathfalasar regis assyriorum in
damascum. Cumq; uidisset altare damasci misit rex
achaz ad uriam sacerdotem exemplar eius & similitu
dinem uxta omne opus eius. Fecerunt igitur urias sacerdos altare.
iuxta ea q̃ preceperat rex achaz de damasco. Ita fecerat urias sacerdos.
donec uenirent rex achaz de damasco. Cumq; uenisset rex de da
masco uidit altare & uenit ad illud. ascenditq; & immolauit ho
locausta & sacrificium suum. & libauit libamina & fudit sanguinẽ pacifi
corum q̃ obtulerat sup altare. Porro altare ereum quod
erat coram dño. transtulit de facie templi & de loco al
taris & de loco templi dñi. posuitq; illud ex latere alta
ris ad aquilonem. Precepit quoq; rex achaz urie sacer
doti dicens. Super altare maius offer holocaustum ma
tutinum & sacrificium uespertinum & holocaustum regis
& sacrificium eius. & holocaustum uniuersi ppli tre. & sacrifi
cia eorum. & libamina eorum. omnem sanguinem holo
causti & uniuersum sanguinem uictime super illud ef
fundes. Altare autem ereum erit paratum ad uoluntatem
meam. fecit igitur urias sacerdos. iuxta omnia que preceperat
rex achaz. Tulit autẽ rex achaz celatas bases & luire
rem que erat desuper. & mare depositum de bobꝫ eneis
qui sustentabant illud. & posuit super pauimentum
stratum lapide. Musaci qꝫ sabbatum qđ edificauerat
in templo. & ingressum regis exterius conuertit in tem
plum dñi propter regem assyriorum. Reliqua autẽ uer
borum achaz que fecit. sunt hec scripta sunt in libro
sermonum dierũ regum iuda. Dormiuitq; a

chaz cum patribz suis ⁊ sepultus ē cū eis in ciuita-
te dauid ⁊ regnauit ezechias filius eius p eo ⁊ anno
xii. achaz regis iuda ⁊ regnauit osee filius hela in
samaria sup israhel. vi. annis ⁊ fecit malum coram dño:
sz non sicut reges qui ante eum fuerant. Contra hunc
ascendit salmanasar rex assyriorum ⁊ factus ē ei osee
seruus ⁊ reddebatq; illi tributa. Cumq; deprehendisset
rex assyriorum osee. qđ rebellare niteret misisset nuntios
ad so regem egypti. ne psolueret tributa regi assyrio-
rum sicut singulis annis solitus erat ⁊ obsedit eum. et
uinctum misit in carcerem. Peragratq; ē omnem terram.
⁊ ascendens samariam obsedit eam tribz annis. Anno aũ
nono osee. cepit rex assyriorum samariam ⁊ transtulit israhel
in assyrios ⁊ posuitq; eos in hala ⁊ in habor iuxta fluuium
gozam in ciuitatibz medorum. Factum ē autem cum pec-
cassent filii israhel dño deo suo. qui eduxerat eos de terra
egypti de manu pharaonis regis egypti ⁊ coluerunt deos alie-
nos ⁊ ambulauerunt iuxta ritum gentium. quas cōsumpserat dñs in conspectu filiorum ⁊ regum israhel. qz si
milis fecerant ⁊ opposuerunt filii israhel uerbis ſ̃ rectis
dño deo suo ⁊ edificauerunt sibi excelsa in cunctis
urbibz suis a turre custodum usq; ad ciuitatē munitam. ⁊ fecerunt sibi statuas ⁊ lucos in omni colle sublimi
⁊ subter omne lignum uiridosum ⁊ adolebant ibi in-
censum sicut gentes. in quarum locum transtulerat
dñs a facie eorum. fecerunt quoq; uerba pessima ut irritaret
dñm ⁊ coluerunt simulacra. de quibz precepit dñs
eis ne facerent uerbum hoc ⁊ testificatus est dñs in israhel
⁊ in iuda p manum omnium prophetarum ⁊ uidentium di-
cens. Reuertimini a uiis uestris pessimis ⁊ custodite pre-
cepta mea ⁊ ceremonias iuxta omnem legem quam precepi
patribz uestris ⁊ sicut misi ad uos in manu seruorum meo-
rum prophetarum. Qui si audierunt ⁊ indurauerunt ceruicem
suam iuxta ceruicem patrum suorum. qui noluerunt
obedire dño deo suo ⁊ abiecerunt legitima eius ⁊ pactum
qđ pepigit cum patribz eorum ⁊ testificationes quibz contestatus est eos. secutiq; sunt uanitatem ⁊ uane egerunt ⁊ secuti
sunt gentes que erant per circuitum eorum. super quibz precepe-
rat eis dñs. ut non facerent sicut ille faciebant. Et dereliquerunt omnia precepta dñi dei sui. fecerunt sibi conflatile
deos duos uitulos ⁊ lucos ⁊ adorauerunt omnem militiam
celi. seruierunt baal ⁊ consecrabant illi filios suos ⁊ filias suas per ignem ⁊ diuinationibz utebantur ⁊ augu-
riis ⁊ tradiderunt se ut facerent malum coram dño ⁊ ir-
ritarent eum. Irratusq; ē dñs ualdemodum israhel ⁊ abstulit
eos de conspectu suo ⁊ non remansit nisi tribus iuda tantum.
⁊ nec ipse iuda custodiuit mandata dei sui. Verum etiam
ambulauit in erroribz israhel quos operatus fuerat. Projecit
quoq; dñs omne semen israhel ⁊ afflixit eos ⁊ tradidit in manu
direptionis donec proiceret eos a facie sua. Ex eo tam tem-
pore quo scissus ē israhel a domo dauid ⁊ constituerunt sibi
regem hieroboam filium nabath. Seduxit enim hie-
roboam israhel a dño ⁊ peccare eos fecit peccatum magnum
⁊ ambulauerunt filii israhel in uniuersis peccatis hieroboa-
am que fecerat. nec recesserunt ab eis usq; qđ auferret
dñs a facie sua israhel. sicut locutus fuerat in manu om-
nium seruorum suorum prophetarum. Transmigratusq; ē israhel de terra sua in
assyrios usq; in hunc diem. Adduxit autem rex assyri-
orum de babilone ⁊ de chuta ⁊ de hauath ⁊ de emath ⁊ de
sepharuaim ⁊ collocauit eos in ciuitatibz samarie p fi-
lios israhel. qui possederunt samariam ⁊ habitauerunt in ur-
bibz eius. Cumq; ibi habitare cepissent. non timebant do-
minum ⁊ immisit eis dñs leones qui interficiebant eos.
Significatumq; ē regi assyriorum ⁊ dictum. Gentes quas
transtulisti ⁊ habitare fecisti in ciuitatibz samarie. ignorant legitimum dei terre ⁊ misit in eos dñs leones. ⁊ ecce
interficiunt eos eo qđ ignorent ritum dei terre. Precepit
autem rex assyriorum dicens. Ducite illuc unum de sa-
cerdotibz quos inde captiuos adduxistis. ⁊ uadat ⁊ habi-
tet cum eis ⁊ doceat eos legitima dei terre. Igitur cū
uenisset unus de sacerdotibz his qui captiui ductu fu-
erant de samaria habitauit in bethel ⁊ docebat eos
qm timerent dñm. Et unaquęq; gens fabricata est
dñs suum. posuerunt eos in fanis excelsis. que fece-
rant samaritę. gens ⁊ gens in urbibz suis. in quibz ha-
bitabant. Viri enim babylonii fecerunt socchothbenoth.
viri autem chuthei fecerunt nergel ⁊ uiri de emath fecerunt
asima. Porro euei fecerunt nebaaz ⁊ tharthac. Hii aũ
qui erant de sepharuaim. comburebant filios suos igni
adramelech ⁊ anamelech dñs sepharuaim ⁊ nichil omi-
no colebant dñm. Fecerunt autem sibi de nouissimis sa-
cerdotes excelsorum ⁊ ponebant eos in fanis sublimibz. ⁊ ceci
dñm colerent. dñs qđ; suos seruiebant iuxta consuetudi-
nem gentium de quibz translati fuerant samariā. ⁊ usq;
in presentem diem morem sequuntur antiquum. Non
timent dñm neq; custodiunt ceremonias eius ⁊ legem ⁊
iudicia ⁊ mandatum qđ precepit dñs filiis iacob. quē cog-
nominauit israhel ⁊ percusserat cū eis pactum ⁊ mandaue-
rat eis dicens. Nolite timere deos alienos. ⁊ non adoretis
eos neq; colatis. ⁊ non immoletis eis. sz dñm deum uestrum qui
eduxit uos de terra egypti in fortitudine magna ⁊ in bra-
chio extento ipsum timete. illum adorate. ⁊ ipsi immolate.
Ceremonias quoq; ⁊ iudicia ⁊ legem ⁊ mandata que scripsit uobis custodite. ut faciatis cunctis diebz. ⁊ non ti-
metis deos alienos. ⁊ pactum qđ percussi uobiscum nolite obli-
uisci. nec colatis deos alienos. sz dñm deum uestrum timete. ⁊
ipse eruet uos de manu omnium inimicorum uestrorum. Illi au-
tem non audierunt. sz iuxta consuetudinem suam priorem ipsi
faciebant. Fuerunt igitur gentes iste timentes quidem dñm. sz
nichilominus ⁊ idolis suis seruientes. Nam ⁊ filii eorum ⁊ ne-
potes. sicut fecerunt patres eius ita faciunt usq; in presentem

Anno tertio osee filii hela regis israhel. xii. Iudeam. regnauit ezechias filius achaz regis iuda. Viginti quin-
q; annorum erat cum regnare cepisset. ⁊ uiginti ⁊ nouem an-
nis regnauit in hierusalem. nomen matris eius abia filia za-
charie. Fecitq; qđ erat bonum coram dño. iuxta omnia
que fecerat dauid pater eius. Ipse dissipauit excelsa ⁊ con-
triuit statuas ⁊ succidit lucos. constregitq; serpentem
ereum quem fecerat moyses. Siquidem usq; ad illud
tempus filii israhel adolebant ei incensum. uocabatq; eum
nohesthan. In dño deo israhel speranit. Itaq; post eum non fuit
similis ei de cunctis regibz iuda. sz neq; in eis qui ante eum
fuerunt. ⁊ adhesit dño. ⁊ non recessit a uestigiis eius. fecitq; man-
data eius que precepit dñs moysi. unde ⁊ erat dñs cum eo. ⁊ in
cunctis ad que procedebat sapienter se agebat. Rebellauit quoq; contra
regem assyriorum. ⁊ non seruiuit ei. Ipse percussit philistheos usq;
gazam ⁊ omnes fines eorum. a turre custodum usq; ad ciuita-
tem munitam. Anno quarto regis ezechie. qui erat annus
vii. osee filii hela regis israhel. ascendit salmanasar rex assy-
riorum samariam ⁊ oppugnauit eam ⁊ cepit. Iam p annos
tres. anno sexto ezechie. id est nono anno osee regis israhel.
capta ē samaria. Et transtulit rex assyriorum israhel in assy-
rios. collocauitq; eos in hala ⁊ in habor fluuium gozam in ci-
uitatibz medorum. qm non audierunt uocem dñi dei sui. sz pre-
tergressi sunt pactum eius. ⁊ omnia que precepit moyses ser-
uus dñi. non audierunt neq; fecerunt. Anno quidem decimo
regis ezechie. ascendit sennacherib rex assyriorum ad uni-
uersas ciuitates iuda munitas. ⁊ cepit eas. Tunc misit eze-
chias rex iuda nuntios ad regem assyriorum lachis dicens.
Peccaui. recede a me. ⁊ quod unposueris inferam. Im-

dixit itaq; rex assyriorꝝ ezechie regi iude. trecenta talenta argenti. & xxx. talenta auri. Deditq; ezechias omne argentum qđ reptum fuerat in domo dñi. & in thesauris regis. In tempore illo confregit ezechias ualuas templi dñi. & lamnas auri quas ipse affixerat. & dedit eas regi assyriorꝝ. Misit autē rex assyriorꝝ tharthan. & tabsaris. & tabsacen de lachis ad ezechiam regem cū manu ualida in hierlm. Qui cum ascendissent uenerunt in hierlm. & steterunt iuxta aque ductum piscine superioris. que est in uia agri fullonis. Vocauerunt; regem. Egressus est autē ad eos eliachim filius helchie ꝓpositus domꝰ. & somna scriba. & joahe filius asaph acōmentarius. dixitq; ad eos tabsacen. Loquimini ezechie. Hec dicit rex magnus rex assyriorꝝ. Que est ista fiducia tua qua niteris. Existimas quia consilium. aut ꝓparatus sis ad pugnam. In quo confidis. ut audeas rebellare. An speras in baculo harundineo arundineo; confracto egyptio. cui quicumq; innixus fuerit homo cō pungetur. manumq; ei. & perforabit eam. Sic est pharao rex egyptiorum omnibus qui confidunt in se. Quod si dixerint mihi. in domino deo nostro habemus fiduciam. nonne ipse est cuius abstulit ezechias excelsa. & altaria. & precepit iude. & hierlm. ante altare hoc. adorabitis in hierlm. Nunc igitur tradite ad dñm meum regem assyriorꝝ. & dabo uobis duo milia equorum. & uidete an habere ualeatis ascensores eorum. Et quō potestis resistere ei unum satrapam de seruis dñi mei minimis. An fiduciam habes in egypto ꝓpter currus. & equites. Numquid sine dñi uoluntate ascendi ad locum istum. ut demolirer eum. Dixit dñs. Ascende ad terram hanc. & demolire eam. Dixerunt autē eliachim filius helchie. & somna. & joahe. tabsacen. Precamur. ut loquaris nobis seruis tuis syriace. Siquidem intelligimus hanc linguam. & ne loquaris nobis iudaice. audiente populo qui est super murum. Respondit; eis tabsacen dicens. Numquid ad dñm tuum. & ad te misit me dñs meus. ut loquerer sermones hos. & non ad uiros qui sedent super murum. ut comedant stercora sua. & bibant urinam suam uobiscum. Stetit itaq; tabsacen. & clamauit uoce magna iudaice. & ait. Audite uerba regis magni. regis assyriorꝝ. Hec dicit rex. Non uos seducat ezechias. Non enim potest uos eruere de manu mea. Neq; fiduciam tribuat uobis super dñm dicens. eruens liberabit nos dñs. & non tradetur ciuitas hec in manu regis assyriorꝝ. Nolite audire ezechiam. Hec enim dicit rex assyriorꝝ. Facite mecum qđ uobis est utile. egredimini ad me. & comedat unusquisq; de uinea sua. & de ficu sua. & bibat aquas de cisterna sua. donec ueniam. & transferam uos in terram. que similis est terre uestre. in terram fructiferam. & fertilem uini. terram panis. & uinearum. terram oliuarum. olei ac mellis. & uiuetis. & non moriemini. Nolite audire ezechiam. qui uos decipit dicens. Dñs liberabit nos. Numquid liberauerunt dii gentium terram suam. de manu regis assyriorꝝ. Vbi est deus emath. & deus arphad. Vbi est deus sepharuaim. ana. & ana. Numquid liberauerunt samariam de manu mea. Qui nam isti sunt in universis dis terrarum qui eruerunt regionem suam de manu mea. ut possit eruere dñs hierlm de manu mea. Tacuit itaq; populus. & non respondit ei quicquam. Siquidem preceptum regis acceperant. ut non responderet ei. Venitq; eliachim filius helchie ꝓpositus domꝰ. & somna scriba. & joahe filius asaph acōmentarius ad ezechiam scissis uestibus. & nuntiauerunt ei uerba tabsacen. Que cum audisset rex ezechias scidit uestimenta sua. & operuit se sacco. & ingressus est domum dñi. misitq; eliachim ꝓpositum domus. & somnā scribam. & senes de sacerdotibus opertos saccis. ad isaiam ꝓphetam filium amos. Qui dixerunt. Hec dicit ezechias. Dies tribulationis. & increpationis. & blasphemie dies iste. Venerunt filii usq; ad partum. & uires non habet parturiens. Si forte audiat dñs deus tuus uniuersa uerba tabsacen. quem misit rex assyriorꝝ dñs suus ut exprobraret deo uiuenti. & arguat uerbis que audiuit dñs deus tuus. & fac orationem ꝓ reliquiis que repte sunt. Venerunt q̄ serui regis ezechie. ad isaiam. Dixitq; eis isaias. Hec dicetis dño uestro. Hec dicit dñs. Nolite timere a facie sermonum quos audisti. quibus blasphemauerunt pueri regis assyriorꝝ me. Ecce ego immittam ei spiritum. & audiet nuntium. & reuertetur in terram suam. & dabo eum gladio in terra sua. Reuersus est q̄ tabsacen. & inuenit regem assyriorꝝ expugnantem lobnam. Audierat enim qđ recessisset de lachis. Cumq; audisset de tharaca rege ethiopie dicentes. ecce egressus est ut pugnet aduersum te. & iterum contra eum. misit nuntios ad ezechiam dicens. Hec dicite ezechie regi iude. Non te seducat deus tuus in quo habes fiduciam. neq; dicas. si tradetur hierlm in manu regis assyriorꝝ. Tu enim ipse audisti que fecerunt reges assyriorꝝ universis terris. quomodo uastauerint eas. Num q̄ solus poteris liberari. Numquid liberauerunt dii gentium singulos quos uastauerunt patres mei. gozam uidelicet. & haran. & reseph. & filios eden qui erant in thelassar. Vbi est rex emath. & rex arphad. & rex ciuitatis sepharuaim. ana. & ana. Itaq; cum accepisset ezechias litteras de manu nuntiorꝝ. & legisset eas. ascendit in domum dñi. & expandit eas coram dño. orauit in conspectu eius dicens. Vne dñs qui sedes super cherubin. tu es deus solus regum omnium terre. tu fecisti celum. & terram. lunam autem tuam. & audi. Aperi dñe oculos tuos. & uide. & audi omnia uerba sennacherib. qui misit ut exprobraret nobis dñm uiuentem. Vere dñe dissipauerunt reges assyriorꝝ gentes. & terras omnium. & miserunt deos eorum in ignem. Non enim erant dii. sed opera manuum hominum. ex ligno. & lapide. & perdiderunt eos. Nunc q̄ dñe deus noster. uide nos de manu eius. ut sciant omnia regna terre. quia tu es dñs solus. Misit autē isaias filius amos ad ezechiam dicens. Hec dicit dñs deus israhel. Que deprecatus es me super sennacherib rege assyriorꝝ. audiui. Iste est sermo quem locutus est dñs de eo. Spreuit te. & subsannauit te uirgo filia sion. post tergum caput mouit filia hierlm. Cui exprobrasti. & quam blasphemasti. Contra quem exaltasti uocem tuam. & eleuasti in excelsum oculos tuos. Contra sanctum israhel. Per manum seruorum tuorum exprobrasti dño. & dixisti. In multitudine currituum meorum ascendi excelsa montium in summitate libani. & succidi sublimes cedros eius. electas abietes eius. & introiui hospitium finium eius. saltum carmeli eius. ego succidi. & bibi aquas alienas. & siccabo uestigio pedum meorum omnes aquas clausas. Numquid non audisti quid ab initio fecerim. Ex diebus antiquis plasmaui illud. & nunc adduxi. Et nunc in ruinam collium pugnantium ciuitates munite. & qui sedent in eis humiles manu conterriti sunt. & confusi sunt. fuerunt quasi fenum agri. & uirens herba tectorum. que arefacta est antequam ueniret ad maturitatem. Habitaculum tuum. & egressum tuum. & introitum tuum. & iram tuam ego perspexi. furorem tuum contra me. Insanisti contra me. & superbia tua ascendit in aures meas. Ponam uncum in naribus tuis. & chamum in labiis tuis. & reducam te in uiam per quam uenisti. Tibi autem ezechia. hoc erit signum. Comede hoc anno quod reperit. In secundo autem anno. que sponte nascuntur. Porro anno tertio seminate. & metite. plantate uineas. & comedite fructum earum. Et quod residuum fuerit de domo iuda. mittet radicem deorsum. & faciet fructum sursum. De hierusalem quippe egredientur reliquie. & quod saluet de monte sion. Zelus dñi exercituum faciet hoc. Quamobrem hec dicit dñs de rege assyriorꝝ. Non ingredietur urbem hanc. nec mittet in eam sagittam. nec occupabit eam clypeus. nec circumdabit eam munitio. Per uiam qua

m. xviiij. C. xiv

uenit reuerctur. ⁊ ciuitatem hanc ñ ingredietⁱ. dicit dñs. Protegamq; urbem hanc ⁊ saluabo eam ꝓp me. ⁊ ꝓp dauid seruum meum. factum ē ḡ nocte illa. uenit angⁿs dñi. ⁊ percussit castra assyriorⁱ centum octoginta quinq; milia. Cumq; diluculo surrexisset. uidit omnia corpa mortuorⁱ. ⁊ recedens abiit. Et reuⁱsus ē sennacherib rex assyriorⁱ. ⁊ mansit in ninuē. Cumq; adoraret in templo nesroch dñm suū. adramelech. ⁊ sarasar. filii ei percusserunt eum gladio. fugerūtq; in terram armenior. ⁊ regnauit asserhaddon filius ei ꝓ eo.

C. XX. IN diebz illis egrotauit ezechias usq; ad mortē. Et uenit ad eum ysaias filius amos ꝓpheta. ⁊ dixit ei. Hec dicit dñs dñs. Precipe domui tue. morieris enim ⁊ non uiues. Qui conuertit faciem suam ad parietem. ⁊ orauit dñm dicens. Obsecro dñe. memento quomodo ambulauerim coram te in ueritate. ⁊ in corde perfecto. ⁊ quod placitum ē coram te fecerim. fleuit itaq; ezechias fletu magno. Et antequam egrederetur ysaias medianam partem atrii. factus ē sermo dñi ad eum dicens. Reuertere. ⁊ dic ezechie duci ꝓpli mei. Hec dicit dñs dñs dauid patris tui. Audiui orationem tuam. ⁊ uidi lacrimam tuam. ⁊ ecce sanauī te. Die tertio ascendes templum dñi. ⁊ addam diebz tuis xv. annos. ⁊ de manu regis assyriorⁱ liberabo te. ⁊ ciuitatem hanc. ⁊ protegam urbem istam ꝓpter me. ⁊ ꝓp dauid seruū meū. Dixitq; ysaias. Afferte massam ficorⁱ. Quā cū attulissent. ⁊ posuissent sup ulcus ei. conualuit. Dixit aūt ezechias ad ysaiam. Quod erit signum q dñs me sanabit. ⁊ q ascensurus sum die tertio templum dñi. Cui ait ysaias. Hoc erit signū a dño. qd facturus sit dñs sermonē quem locutus ē. Vis ut ascendat umbra. x. lineis. an ut reuertatur totidem gradibz. Et ait ezechias. facile ē umbrā crescere. x. lineis. Nec hoc uolo ut fiat. sed ut reuertatur retrorsum. x. gradibz. Inuocauit itaq; ysaias ꝓphā dñm. ⁊ reduxit umbram p lineas quibz iam descenderat in horologio achaz retrorsum decem gradibus.

·xiii· IN tempore illo. misit merodachbaladan filⁱ baladan. rex babyloniorⁱ litteras. ⁊ munera ad ezechiam. Audierat enim qd egrotasset ezechias. Letatus ē aūt in aduentu eorⁱ ezechias. ⁊ ostendit eis domū aromatū. ⁊ aurum. ⁊ argentū. ⁊ pigmenta uaria. unguenta q; ⁊ domum uasorⁱ suorⁱ. ⁊ omnia que haberi potuit in thesauris suis. Non fuit qd non monstrasset eis ezechias in domo sua. ⁊ in omni potestate sua. Venit aūt ysaias ꝓpha ad regem ezechiam. dixitq; ei. Quid dixerunt uiri isti. aut unde uenerunt ad te. Cui ait ezechias. De terra longinqua uenerunt ad me. de babylone. At ille respondit. Quid uiderunt in domo tua. Ait ezechias. Omnia que sunt in domo mea uiderunt. Nichil ē qd non monstrauerim eis in thesauris meis. Dixit itaq; ysaias ezechie. Audi sermonem dñi. Ecce dies uenient. ⁊ auferentur omnia q sunt in domo tua. ⁊ que condiderunt patres tui usq; in diem hanc in babilonē. non remanebit quicqm ait dñs. Sed ⁊ de filiis tuis qui egredient ex te. quos generabis tollent. ⁊ erunt eunuchi in palatio regis babylonis. Dixit ezechias ad ysaiam. Bonus sermo dñi quem locutus ē. Sit pax et ueritas in diebz meis. Reliqua aūt sermonū ezechie. ⁊ omnis fortitudo ei. ⁊ quo fecerit piscinā. ⁊ aq̄ductū. ⁊ introduxerit aquas in ciuitatem. sine hec scripta sunt in libro sermonū dierū regum iuda. Dormiuit itaq; ezechias cum patribz suis. ⁊ regnauit manasses filius ei ꝓ eo. Duodecim annorⁱ erat manasses cū regnare cepisset. ⁊ quinquaginta quinq; annis regnauit in hierlm. Nomen matris ei aphsiba. Fecitq; malum in conspectu dñi iuxta ꝓfanationes gentiū. q̄s deleuit dñs a facie filiorⁱ isrl. Conuersusq; ē ⁊ edificauit excelsa que destruxerat ezechias pat ei. ⁊ erexit aras baal. ⁊ fecit lucos sicut fecerat achab rex isrl. ⁊ adorauit omnē miliciam cel. ⁊ coluit eam. Extruxitq; aras in domo dñi de qua dixit dñs. in hierlm ponam nomen meum. ⁊ extruxit altaria uniuerse milicie celi in duobz atriis templi dñi. ⁊ filium suum ꝓ igne. ⁊ ariolatus ē. ⁊ obseruauit augura. ⁊ fecit pythonem. ⁊ aruspices multiplicauit. ut faceret malum coram dño. ⁊ irritaret eum. Posuit q; ydolum luci qd fecerat in templo dñi. sup quo locutus ē dñs ad dauid. ⁊ ad salomonem filium ei. In templo hoc. ⁊ in hierlm. q̄m elegi de cunctis tribubz isrl. ponam nomen meum ibi in sempiternum. ⁊ ultra non faciam amoueri pedem isrl. de terra q̄m dedi patribz eorⁱ. sic tamen si custodierint opa omnia que precepi eis. ⁊ uniuersam legem q̄m mandauit eis seruus meus moyses. Illi aūt non audierunt. sed seducti sunt a manasse. ut facerent malum sup gentes. quas contriuit dñs a facie filiorⁱ isrl. Locutusq; ē dñs in manu seruorⁱ suorⁱ ꝓpharum dicens. Quia fecit manasses rex iuda abhominationes istas pessimas. sup omnia que fecerunt amorrei ante eum. ⁊ peccare fecit etiam iudam in immundiciis suis. ꝓpterea hec dicit dñs dñs isrl. Ecce ego inducam mala sup hierlm et iudam. ut quicunq; audierit. tinniant ambe aures ei. Et extendam sup hierlm funiculum samarie. ⁊ pondus domⁱ ahab. ⁊ delebo hierlm sicut deleri solent tabule. Delens uertam et ducam crebro stilum sup faciem ei. Dimittam aūt reliquias hereditatis mee. ⁊ tradam eas in manu inimicorⁱ eorⁱ. eruntq; in uastitate. ⁊ rapina cunctis adūsariis suis. eo qd fecerint malum coram me. ⁊ pleuerint irritantes me. ex die qua egressi sunt patres eorⁱ ex egypto. usq; ad diem hanc. Insup ⁊ sanguinem innocuum fudit manasses multū nimis. donec impleret hierlm usq; ad os. absq; peccatis suis quibz peccare fecit iudam. ut faceret malum coram dño. Reliqua aūt sermonū manasse. ⁊ uniuersa que fecit. ⁊ peccatum ei qd peccauit. nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda. Dormiuitq; manasses cū patribz suis. ⁊ sepultus ē in horto domⁱ sue in orto aza. ⁊ regnauit amon filius ei ꝓ eo. Viginti ⁊ duorⁱ annorⁱ erat amon cum regnare cepisset. duobzq; annis regnauit in hierlm. nomen matris ei mesallemeth filia arus de gethebā. Fecitq; malum in conspectu dñi sicut fecerat manasses pater ei. ⁊ ambulauit in omni uia ꝓ quam ambulauerat pater ei. seruiuitq; simulachris immundiciis quibz seruierat pat suus. ⁊ adorauit eas. ⁊ dereliquit dñm deum patrū suorⁱ. ⁊ non ambulauit in uiam dñi. Tetenderunt q; et insidiati seruo suo. ⁊ interfecerunt regem in domo sua. Percussit autem ꝓpls terre omnes qui conspirauerant contra regem amon. ⁊ constituerunt filium eius regem iosiam filium ei ꝓ eo. Reliq̄ aūt sermonū amon que fecit. nonne hec scripta sunt in libro sermonū dierum regum iuda. Sepelieruntq; eum in sepulchro suo in horto oza. ⁊ regnauit iosias filius ei ꝓ eo.

·C. XXII· ·Octo annorⁱ erat iosias cū regnare cepisset. ⁊ xxx. uno anno regnauit in hierlm. nomen matris ei idida. filia phadaia de besachath. Fecit qd placitum erat coram dño. ⁊ ambulauit p omnes uias dauid patris sui. non declinauit ad dexteram aūt sinistram.

·xiii· Anno aūt octauodecimo regis iosie misit rex saphan filium asalie filii mesullam scribam templi dñi. dicens ei. Vade ad helchiam sacerdotem magnum. ut conflentur pecunia que illata ē in templum dñi. q̄m collegerunt ianitores a ꝓpl. detur q; fabris ꝓ ꝓpositos domⁱ dñi. qui ⁊ distribuant eam his qui operantur in templo dñi. ad instauranda sarta tecta templi. tignariis uidelicet. ⁊ cementariis. ⁊ his qui ruptura cōponūt. ⁊ ut emant ligna ⁊ lapides de lapidicinis. ad instaurandū templum dñi. Verumtñ si supputet eis argentū qd acceperint. non postulabit ab eis rationem. quia in fide operum agunt. Dixit aūt helchias ꝓnifex ad saphan scribam. Librum legis reperi in domo dñi. Deditq; helchias uolumen saphan. qui ⁊ legit illud. Venit q; saphan scriba ad regem. ⁊ renuntiauit ei qd ꝓceperat. ait. Conflauerūt serui tui pecuniam que reperta ē in domo dñi. ⁊ dederunt ut distribueret eam fabris a ꝓfectis operum templi dñi. Narrauitq; saphan scriba. regi

dicens. Librum dedit mi helchias sacerdos. Quem cum legisset saphan coram rege & rauidisset rex uba libru legis dñi. scidit uestimenta sua. & precepit helchie sacerdoti & abiam filio saphan & achobor filio micha & saphan scribe & asaie seruo regis dicens. Ite & consulite dñm pro me & pro pplo. & pro omi iuda de ubis uoluminis istius qd inuentum e. Magna enim ira dñi succensa e ce nob. qz si audierunt patres nri uba libru hui. ut facerent ce qd scriptum e nobis. Ierunt itaq helchias sacerdos & abiam & achobor & saphan. & asaia ad oldam pphetin uxorem sellum filii thecue filii araal custodis uestium. que habitabat in iherlim in secda. locuticq sunt ad ea. Et illa respondit eis. Hec dicit dñs ds isrl. Dicite uiro qui misit uos ad me. Hec dicit dñs. Ecce ego adducam mala sup locm hunc. & sup habitatores eius. omia uerba legis quie legit rex iuda. qz dereliquerunt me & sacrificauerunt dis alienis. ut irritarent me in cunctis operibz manuum suaru. Et succendet indignatio mea in loco hoc. & non extinguet. Regi aut iuda qui misit uos ut consuleret dñm. sic dicetis. Hec dicit dñs ds isrl. Pro eo qd audisti uba uoluminis. & pteritum e cor tuum. & humiliatus es coram dño audiens sermonibz contra locm istum & habitatores eius. qd uidelicet fierent in stupore & in maledictum. & scidisti uestimenta tua & fleuisti coram me & ego audiui ait dñs. ideo colligam te ad patres tuos & colligeris ad sepulchrum tuum in pace. ut non uideant oculi tui omia mala. que inducturus sum sup locm istum. Et renuntiauerunt regi qd dixerat. Qui misit & congregauit omes seniores iuda & iherlim. Ascenditq rex templum dñi. & omes uiri iuda. & uniuersi habitatores iherlim cum eo. sacerdotes & pphe & omis pplus a paruo usq ad magnum. legitq cunctis audientibz omia uba libri federis. qui inuentus e in domo dñi. Steteritq rex sup gradum & percussit fedus coram dño. ut ambularent p dñm & custodirent precepta eius & testimonia & ceremonias in omi corde & in tota anima & suscitarent uerba federis hui. que scripta erant in libro illo. Ediderunt cq pplus pacto. Et precepit rex helchie pontifici & sacerdotibz sedis ordinis & ianitoribz ut proicerent de templo dñi omia uasa que fta fuerant baal & luco & uniuerse militie celi. & combussit ea foris iherlim in conualle cedron & tulit puluerem eoru in bethel. & deleuit arulspices quos posuerunt reges iuda. ad sacrificandu in excelsis. per ciuitates iuda & in circuitu iherlim. & eos qui adolebant incensu baal & soli & lune. & xii. signis & omi militie celi. & efferri fecit lucu de domo dñi. foris iherlim in conualle cedron. & combussit eum ibi. & redegit in puluerem. & peciit sup sepulchra uulgi. Destruxitq ediculas effeminatoru. que erant in domo dñi. p quas mulieres texebant & domicilia luci. Congregauitq omes sacerdotes de ciuitatibz iuda. & contaminauit excelsa. ubi sacrificabant sacerdotes de gabaa usq bersabee. & destruxit aras portaru. intrantis ostium iosue principis ciuitatis. qd erat ad sinistram porte ciuitatis. Verumtamen non ascendebant sacerdotes excelsoru ad altare dñi in iherlim. sed tantu comedebant azima in medio fratru suoru. Contaminauit & topheth qd e in conualle filii ennon. ut nemo consecraret filiu suum aut filiam. p ignem moloch. Abstulit & equos quos dederant reges iude soli. in introitu templi dñi iuxta exedram nathanmelech eunuchi qui erat in parurim. Currus autem solis combussit igni. Altaria & que erant sup tecta cenaculi achaz. que fecerant reges iuda. & altaria que fecerat manasses in duobz atriis templi dñi destruxit rex. Et cucurrit inde & dispersit cinerem eoru in torrentem cedron. Excelsa & que erant in iherlim ad dextram partem montis offensionis. que edificauerat salomon rex isrl. & altaria thophet. p dolo sydoniorum & chamos offensione moab. & melchon abhominatione filiorum ammon polluit rex. & contriuit statuas & succidit lucos. & repleuitq loca eoru ossibz mortuoru. insup & altare qd erat in bethel. & excelsum qd fecerat iheroboam filius nabath qui peccare fecit isrl. & altare illud & excelsu destruxit atq combussit & omminuit in puluerem. succenditq & lucu. Et conuersus iosias. uidit ibi sepulchra que erant in monte. misitq & tulit ossa de sepulchris & combussit ea sup altare & polluit illud iuxta uerbum dñi. qd locutus est uir dei qui pdixerat uba hec. Et ait. Quis e titulus ille quem uideo. Responderunt ei ciues illi. uir bus. Sepulchrum e hominis dei qui uenit de iuda & pdixit uerba hec. que fecisti sup altare bethel. Et ait. Dimittite eum. nemo comoueat ossa eius. Et intacta manserunt ossa illius. cum ossibz pphe qui uenerat de samaria. insup & omia fana excelsoru. que erant in ciuitatibz samarie. que fecerant reges isrl. & ad irritandu dñm abstulit iosias. & fecit eis secdm omia opa que fecerat in bethel. Et occidit unus sol sacerdotes excelsoru qui erant ibi sup altaria & combussit ossa humana sup ea. Reuersusq est iherlim & precepit omi pplo dicens. Facite phase dño deo uro. sicut scriptum e in libro federis huius. Nec enim factu e phase tale a diebz iudicum qui iudicauerunt isrl. & omnium dierum regum isrl. & regum iuda. sicut in octauo decimo anno regis iosie. factu e phase istud dño in iherlim. Sed & pythones & ariolos & figuras idoloru & immunditias & abhominationes cunctas que fuerant in tra iuda & iherlim. abstulit iosias. ut statueret uerba legis. que scripta erant in libro quem inuenit helchias sacerdos in templo dñi. Similis ei fuit ante eum rex. qui reuerteret ad dñm in omi corde suo & in tota anima sua & in tota uirtute sua iuxta omem legem moysi. neq post eum surrexit similis illi. Verumtamen si e auertit dñs ab ira furoris sui magni. qd uanit e furor eius contra iudam. pp irritationes quibz prouocauerat eum manasses. Dixit itaq dñs. Etiam iudam auferam a facie mea. sicut abstuli isrl. & proiciam ciuitatem hanc quam elegi iherlim. & domum de qua dixerit nomen meum ibi. Reliqua autem uerba iosie & omnia que fecit. sunt hec scripta sunt in libro uerboru dieru iuda. In diebz eius ascendit pharao nechao rex egypti. contra regem assyrioru ad flumen euphraten. & abiit iosias rex in occursum ei & occisus e in mageddo cum uidisset eum. & portauerunt eum serui sui mortuum de mageddo & pertulerunt in iherlim & sepelierunt eum in sepulchro suo. Tulitq pplus terre joahaz filium iosie & unxerunt eum & constituerunt eum regem p patre suo. Viginti trium annoru erat joahaz cum regnare cepisset & tribz mensibz regnauit in iherlim. nomen matris eius amithal filia iheremie de lobna & fecit malum coram dño. iuxta omia que fecerant patres eius. Vinxitq eum pharao nechao in reblatha. que est in tra emath. ne regnaret in iherlim & imposuit multam terre centum talenta argenti & talentu auri. regemq constituit pharao nechao eliachim filium iosie p iosia patre eius. uertitq nomen eius joachim. Porro joahaz tulit & duxit in egyptum. Argentum autem & aurum dedit joachim pharaoni. cum iudicasset terre p singulos. ut conferret iuxta preceptum pharaonis & unusquisq secdm uires suas exigeret. tam argentum quam aurum de pplo terre. ut daret pharaoni nechao. Viginti quinq annoru erat joachim cum regnare cepisset & xi. annis regnauit in iherlim. nomen matris eius zebida filia phadaie de ruma & fecit malum coram dño. iuxta omia que fecerant patres eius. In diebz eius ascendit nabuchodonosor rex babylonis & fact e ei joa-

xxiij. xxiij. C. xxiiij.

chim seruul ei⁹ annis. ⁊ rursum rebellauit ⁊ eum. Immisitq; ei dñs latrunculos chaldeoꝝ ⁊ latrunculos syrie⁹ latrunculos moab ⁊ latrunculos filioꝝ amon. ⁊ immisit eos in iudam. ut disperdent eum. iuxta uerbum dñi quod locutus erat p seruos suos pphas. factum e autē hoc p uerbū dñi contra iudam. ut auferret eum coram se pp̄ peccata manasse universa que fecit. ⁊ sp sanguinem innocentum quē effudit. ⁊ implerat ierlm cruore innocentum. ⁊ ob hanc rem noluit dñs ppitiari. Reliqua autem sermonū ioachim ⁊ universa que fecit. nōne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda. Et dormiuit ioachim cū patribus suis. ⁊ regnauitq; ioachin filius eius p eo. Et ultra nō addidit rex egypti. ut egrederet de tra sua. Tulerat enim rex babylonis a riuo egypti usq; ad flumen euphratē. omnia que fuerant regi egypti. Decem ⁊ octo annoꝝ erat ioachim cum regnare cepisset. ⁊ tribus mensibus regnauit in ierlm. nomen matris ei⁹ nasseltha filia helnathan de iebelin. ⁊ fecit malum coram dño. iuxta omnia que fecerat pater ei⁹. In tēpore illo ascenderunt serui nabugodo regis babylonis in ierlm. ⁊ circundata e urbs munitionibus. Venitq; nabuchodonosor rex babylonis ad ciuitatem cū seruis ei⁹. ut oppugnaret eam. Egressusq; e ioachim rex iuda ad regem babylonis. ipe ⁊ mater ei⁹ ⁊ serui ei⁹. ⁊ principes ei⁹ ⁊ eunuchi ei⁹. ⁊ suscepit eum rex babylonis anno octauo regni sui. ⁊ tulit inde omnes thesauros domus dñi. ⁊ thesauros domus regie. ⁊ concidit universa uasa aurea. q fecerat salomon rex isr in templo dñi. iuxta uerbum dñi. ⁊ transtulit omnem ierlm. ⁊ universos principes ⁊ omnes fortes exercitus. x. milia in captiuitatē. ⁊ omnem artificē ⁊ clausorem. nichilq; relictum e. exceptis pauperibus populi terre. Transtulit q; ioachim in babylonem. ⁊ matrem regis ⁊ uxorem regis. ⁊ eunuchos eius. Et iudices terre duxit in captiuitatē de ierlm in babylonem. ⁊ omnes uiros robustos. vii. milia. ⁊ artifices. ⁊ duces. mille. omnes uiros fortes ⁊ bellatores. Uxorē q eos rex babylonis captos in babylonem. ⁊ constituit matthaniam patruū eius p eo. ⁊ imposuitq; nomen ei sedechiam. Uiceſimum ⁊ primū annū etatis habebat sedechias cū regnare cepisset. ⁊ xi. annis regnauit in ierlm. nomen matris ei⁹ erat amithal filia ieremie de lobna. ⁊ fecit malū coram dño. iuxta omnia que fecerat ioachim. Irascebatur enim dñs ce ierlm. ⁊ contra iudam. donec proiceret eos a facie sua. Recessitq; sedechias a rege babylonis.

xv.

C. xxb. Factum e autē anno nono regni ei⁹. mense decimo. decima die mensis. uenit nabuchod. ipe ⁊ omnis exercitus ei⁹ in ierlm. ⁊ circumdederunt eam. ⁊ extruxerunt in circuitu ei⁹ munitiones. ⁊ clausa e ciuitas. atq; uallata. usq; ad undecimū annū regis sedechie. Mense autē quarto nona die mensis. prualuit fames in ciuitate. nō erat panis populo terre. ⁊ infracta e ciuitas. ⁊ omnes uiri bellatores nocte fugiunt. p uiam porte que e inter duplicē murū ad hortum regis. Porro chaldei obsidebant in circuitu ciuitatē. fugit itaq; sedechias p uiam q ducit ad campestria solitudinis. ⁊ persecutus e exercitus chaldeoꝝ regem. comprehenditq; eum in planitie iericho. et omnes bellatores qui erant cum eo dispersi sunt. ⁊ relicto runt eum. Apprehensum q regem. duxerunt ad regem babylonis in reblatha. qui locutus e cū eo iudicium. filios aut sedechie occidit coram eo. ⁊ oculos ei effodit. uinxitq; eum catenis. ⁊ adduxit in babylonē. Mense. v. septima die mensis. ipe e anno nono decimo regis babylonis. uenit nabuzardan princeps exercitus. seruus regis babylonis ierlm. ⁊ succendit domū dñi. ⁊ domū regis. ⁊ domos ierlm. omnemq; domū combussit igni. ⁊ muros ierlm in circuitu destruxit. omnis exercitus chaldeoꝝ. qui erat cū principe militum. Reliquā autē populi partem. que remanserat in ciuitate. ⁊ profugas qui transfugerant ad regem babylonis. ⁊ reliquum uulgus transtulit nabuzardan princeps militum. Et de pauperibus terre reliquit uinitores. ⁊ agricolas. Columpnas autē ereas que erant in templo dei. ⁊ bases. ⁊ mare ereum qd erat in domo dñi contriuerunt chaldei. ⁊ transtulerunt es omne omnium in babylonem. Ollas q; ereas. ⁊ truullas. ⁊ furcentes. ⁊ scyphos. ⁊ mortariola. ⁊ omnia uasa erea in quibus ministrabant. tulerunt. necnō turibula. ⁊ fialas. que aute a aurea. ⁊ que argentea argentea. tulit princeps militum. id est columpnas duas. mare unū. ⁊ bases quas fecerat salomon in templo dñi. Non erat pondus eris omnium uasoꝝ. Decem ⁊ octo cubitos altitudinis habebat columpna una. ⁊ capitellum ereum sup se. altitudinis trium cubitoꝝ. Et retiaculum. ⁊ malagranata sup capitellū columne. omnia erea. similem columpna secūda habebat ornatū. Tulit q; princeps militum seraiam sacerdotem primum. ⁊ sophoniam sacerdotem secundū. ⁊ tres ianitores. ⁊ de ciuitate eunuchum unum. qui p̄fectus erat sup uiros belli. ⁊ quinq; uiros de his qui steterant coram rege. qs reperit in ciuitate. ⁊ scriptor principem exercitus. qui probabat tyrones de populo terre. ⁊ sex uiros ciuitatis qui inuenti fuerant in ciuitate. quos tollens nabuzardan princeps militum. duxit ad regem babylonis in reblatha. Percussitq; eos rex babylonis. ⁊ interfecit in reblatha in terra emath. ⁊ transtulit e iuda de terra sua. Populo autē qui relict erat in terra iuda. quem dimiserat nabuchod. rex babylonis. p̄fecit godoliam filium aichām filii saphan. Qd cū audissent omnes duces militum. ipi ⁊ uiri qui erant cū eis. uidelicet qd constituisset rex babylonis godoliam. uenerunt ad godoliam in maspha. ismahel filius nathanie. ⁊ iohānan filius caree. ⁊ saraia filius thenaān nethophatites. ⁊ iezonias filii maachathi. ipi ⁊ socii eoꝝ. Iurauitq; eis godolias. ⁊ socii eoꝝ dicens. Nolite timere seruire chaldeis. manete in terra. ⁊ seruite regi babylonis. ⁊ bene erit uobis. Factum e autē in mense. vii. uenit ismahel filius nathanie filii elisama de semine regio. ⁊ x. uiri cū eo. percusseruntq; godoliam. qui mortuus e. ⁊ iudeos ⁊ chaldeos qui erant cum eo in maspha. Consurgens autē omnis populus a paruo usq; ad magnum. ⁊ principes militum. uenerunt in egyptū timentes chaldeos. Factum e uo in anno tricesimo. ⁊ vii. translmigrationis iechonie regis iude. mense. xii. uicesima ⁊ vii. die mensis. sublleuauit euilmerodach rex babylonis. anno quo regnare cepit apud ioachim regis iuda de carcere. ⁊ locutus e ei benigna. ⁊ posuit thronum ei⁹ sup thronū regum qui erant cū eo in babylone. ⁊ mutauit uestem eius qua habuerat in carcere. ⁊ comedebat panem semp in conspectu ei⁹ cunctis diebus uite sue. Annonā q; constituit ei absq; intermissione. que ⁊ dabat ei a rege p singulos dies. omnibus diebus uite sue. Explicit malachim. id e regū liber. iiii.

Incipit pfatio sci ieronimi. in libro paralipomenon.

Si septuaginta interpretum pura ⁊ ut ab eis in greci uersa e editio permaneret. superfluue mi chromatii episcopi scientissime atq; doctissime impellentes. ut hebrea uoluminā latino sermone transferrem. Qd cum semel aures hominū occupauerat. ⁊ nascentis eccle robur auertere fidem. iustum erat etiam nro silentio cōprobari. Hunc ū cum p uarietate regionū diuersa ferant exemplaria. ⁊ germana illa antiquaq; editio. corrupta sit atq; uiolata. nri arbitrii putas. aut e pluribus iudicare quid uerum sit. aut nouum op in ueteri ope conde. illudentibus q; iudeis. cornicū ut dicitur oculos confige.

Alexandria ⁊ egypt⁹. in suul septuaginta elicibum
laudat auctorem. constantinopolis usq; antiochiam
luciani martyris exemplaria probat. medie unt hal
puuntie palestinos codices legunt. quos ab origene
elaboratos. eusebiul ⁊ pamphiluſ uulgauerunt. to
tusq; orbis hac unt se tartarea uarietate cõpugnat.
Et certe origenes si solum exemplar opposuit. tri. edi
tionũ. eregione singla uerba describens. ut uñ dissenti
ens statum ceteris unt se consentientibus arguat. si; quod
maiorul audacie. in editione septuaginta hexaplorũ
editionem miscuit. asteriscis deliguans que mul an
te fuerant. ⁊ uirgulis que ex superfluo uidebant appos
ita. Si g aliis libuit si tenere qđ semel suscepant. ⁊ pt
septuaginta cellulas que uulgo sine auctore iactant.
singulas cellulas aperuere. hoc; in eccliis legit qđ sep
tuaginta nescierunt. cur me si susceptam latinã me
qui immolata editione ueteri ita nouam condidi. ut
laborem meum hebreis ⁊ qđ his mai⁹ e aptis auctor
ibus plenã. Scripsi nup libruum de optimo genere inter
pretandi. ostendens illa de euangelio. ex egypto uocatu
filiuum meũ. ⁊ qm nazareus uocabit. ⁊ iudeburit in
quem compunxerit. ⁊ illud apli. que oculis si uidit. nec
auris audiuit. ñ in cor hominis ascendiuit. que pa
rauit ds diligentibus se. cetaq; his similia in hebreoꝝ
libris inueniri. Certe apli ⁊ euangliste. lxx. interpre
nouerant. Et unde eis hec dicere. que in lxx. si habent.
Xpe ds nr utriusq; testamẽti conditor. in euangelio se
cundm iohem. qui credit in me sicut dicit scrip
tura. flumina de uentre eius fluent aque uiue. Utiq;
scriptum e. qđ saluator scriptum ee testat. Ubi scrip
tum e. lxx. si habent. apochrypha nescit eccla. Ad hebre
os g reuertendum e. unde ⁊ dñs loquit. ⁊ discipli exem
pla plurimum. Hec pace ueterum loquor. ⁊ obtrectato
ribus meis tantum respondeo. qui cum ipo dente me rodit
in publico detrahentes. legentes in angulis. idem ⁊ accu
satores. ⁊ defensores. cum in aliis plerit qđ in me repro
bant. si utrius ⁊ utrum si in rebus sit. si; cũ auctore mu
tet. Cetum memini me editionem lxx. tullianoꝝ olim
de greco emendatã turbasse me urbi. nec immerito de
bere estimari eoꝝ quos in conuentu suũ semp edidere.
Et qđ nunc dabreamin id est uerba dierum interpreta
tus sum. idcirco fecit ut inextricabiles moras. ⁊ siluam
nominũ que scriptoꝝ confusa sunt ritio. sensuumq;
barbariem aperiret. ⁊ puerilibus colis digererem. michimet
ipi ⁊ meis. ut ira hieremie canens. si aurea fuerde sunt
ceteroꝝ.

Item alia prefatio.

Ebul iheronimo. dominõ ⁊ ugatiano
suis. in ihu xpo salutẽ. Quoñ grecoꝝ hysto
rias magis intelligunt qui athenas uidint.
⁊ tcium uirgilii librum. qui troade pleu
ctem ⁊ achiveruma ad siciliam ⁊ inde ad ostia tyberi
naugarunt. ita scãm scripturam lucidius intuebit. qui
iudeam oculis contemplatus e. ⁊ antiquarũ urbium me
morias. locoꝝq; ut eadem uocabula ut mutata cognouit.
Unde ⁊ nobis cure fuit. cũ eruditissimis hebreoꝝ hunc la
borem subire. ut circuitum pruinciam qm uirilis xpi
ecle sonant. fateor enim mi domnõ ⁊ ugatiane hmi.
numq; me in diuinis uoluminibus qđ uiribus credidisse.
ñ habuisse magistrã opinionẽ meam. si; etiam ea de qbus
scire me arbitrabar interrogare me solitum. qm tomagis
de his sup quibus cepi eram. Uenit cum a me nuper
literis flagitasset. ut uobis paralipomenon latino ser
mone interpretem. de tyberiade legis quondam auctore. qui
apud hebreos admirationi habebat assumpsi. ⁊ contu
li cum eo a uertice ut aiunt usq; ad extremum unguem.
⁊ sic confirmat. ausus sum facere qđ iubebatis. Libere
eum uobis loquor. ita ⁊ in greco ⁊ in latinis codicibus.
hic nominum liber uitiosus e. ut ñ tam hebrea qm
barbara quedam ⁊ sarmatica nomina congesta arbi
trandum sit. Hec hoc. lxx. interpretibus qui spũ sõ ple
ni. ea que uera fuerant transtulerunt. si; scriptorum
culpe ad scribendi. dum de memendatis memenda
ta scriptitant. ⁊ sepe tria nomina subtrahis e medio
syllabis. in unũ uocabulum cogunt. ut eregione unũ
nomen ppẽ latitudinem suam. in duo ⁊ ta uocabula
diuidunt. si; ⁊ ipe appellationes si hominum ut plerisq;
estimant. si; urbes ⁊ regiones ⁊ saltus ⁊ puncta sonãt.
⁊ obliquo sub interpretatione ⁊ figura eoꝝ quedam
narrant hystorie. de quibus in regnoꝝ dicit. Hec
hec scripta sunt in libro uerboꝝ dierũ regũ iuda. Que
utriq; in uris codicibus si habent. Hoc primũ sciendũ.
qđ apud hebreos paralipomenon unus liber sit. ⁊ a
pud illos uocet dabreiamin. id est uba dierũ. q ppẽ
magnitudinem apud nos diuisus e. qđ si nulli etiã
in bruto ciceronis dialogo fatuum. ut eum in tres
partes secent. cum unus a suo auctore sit editus.
Deinde etiam illud attendendũ. qđ frequenter nomi
na si uocabula hominũ. si; rerum ut dies significan
tia sonant. ad extremum qđ omnis eruditio scriptu
rarũ in hoc libro continet. ⁊ hystorie ut que preterie
runt sint in suis locis ut ystride. leuite hic y quedã uer
borum compendia explicent. Orationis unius uirum ad
utrius auxilio. si librum benuolus placitirũ tamen.
inuidus displicentium ee si ambigo. Optima enim qq;
uir aut plinius maluit contempte. uidere plerisq;
qm discere. Si quis in hac interpretione uoluerit quid
reprehendere. interroget hebreos. suam conscian recolat.
uideat ordinem textusq; sermonis. ⁊ ne nõ labor si
potuerit detrahat. Ubicunq; g asteriscos id est stellas. i h uolumine
radiare uiderit. ibi sciat de hebreo additũ qđ in la
tinis codicibus si habet. Ubi u obelos infuersa. scilicet
uirga ppõsita est. illuc significat quod. lxx. interpretes
addiderunt. ut ob decoris gratiam. ut ob spẽ sci auctorita
tem. ⁊ in hebreis uoluminibus si legat.

Incipiunt capitula de paliponenon. .i.

De adam usq; ad iacob. .ii.
De .xii. patriarchis. ⁊ de gnatione iude ⁊ caleph. .iii.
De dauid ⁊ regibus iude. .iiii.
De generationibus iude. .v.
De gnationibus symeonis ⁊ ruben. ⁊ de filiis iude. .vi.
Quoñ due tribus ⁊ semis. expugnauerunt agarenos. ⁊ de
filiis dimidie tribus manasse. ⁊ qñ due tribus ⁊ semis cap
te sunt. .vii.
De filiis ysachar ⁊ beniamin neptalis manasse
effraim. iosue. aser. uterq; beniamin. .viii.
De sacerdotibus ⁊ leuitis ⁊ officiis eoꝝ. .ix.
De bello in quo saul occubuit. .x.
De unctione dd ⁊ .xxx. fortissimis ei. .xi.
De principibus tribuũ q uenerunt ad dd in hebron. .xii.
De archa translata in iherlim. ⁊ morte ozie. .xiii.
De artificibus ⁊ lignis. ⁊ de uxoribus ⁊ liberis ⁊ plius dd. .xiiii.
De sollepnitate in translatione arche. .xv. ⁊ .xvi.
Quoñ dauid prohibet edificare templũ. .xvii.
De plius dd qbus palestinã ⁊ damasceni tributariã fec.
De bello contra filios ammon. .xviii. Corne
De pli numeratione. ⁊ oblatione data. ⁊ angelo ulo i area .xix.
De altari ibi edificato. ⁊ de aquisita in templo. .xx.
De leuitarũ numero ⁊ officio. .xxi. ⁊ .xxii.
De dispositione turmarum. .xxiii.
De monitis salomonis. ⁊ ppõ datis. ⁊ repli dele ppe.

De obłone ꝓncipū ꝛ uocatiuis ꝛ unctōne salomonis ꝛ obitu dauid. Incipit lib' dabreiamin .i. ūba dierū. qđ ē paliꝑ

C. I.

Adam. seth. enós. cainán. malalehél. iaređ. enoch. mathusalé. lamech. noe. sem. cham ꝛ iafeth. filii iafeth. gomer. magog. madai ꝛ iauan. ꝛ tubal. mosoch ꝛ thiras. Porro filii gomer. aschenez ꝛ riphath ꝛ thogorma. filii autem iauan. helisa ꝛ tharsis. cethim ꝛ dodanim. filii cam. chus. et mesraim. phut ꝛ chanaan. filii autē chus saba ꝛ euila. sabatha ꝛ regma ꝛ sabathacha. Porro filii regma. saba ꝛ dadan. Chus autē genuit nemroth. iste cepit ē potens in tra. Mesraim ū genuit ludim ꝛ ananim ꝛ laabim ꝛ neptuim. phetrusim ꝙ ꝛ chesluim. de quibꝫ egressi sunt philistiim ꝛ capturim. Chanaan ū genuit sidonē ꝓmogenitū suum ꝛ etheum. iebuseū ꝙ ꝛ amorreū. ꝛ gergeseum. eueumq; ꝛ aracheum ꝛ syneum. aradium quoq; ꝛ samareū ꝛ amatheum. Filii sem. elam. et assur ꝛ arfaxad ꝛ lud ꝛ aram. filii autē aram. hus ꝛ hul ꝛ gother ꝛ mosoch. Arfaxad autem genuit sala. qui ꝛ ipē genuit heber. Porro heber nati sunt duo filii. unus nomen phalech. qr in diebꝫ eius diuisa ē tra ꝛ nomen fris eius iectan. Iectan ꝙ genuit helmodad ꝛ saleph ꝛ asarmoth ꝛ iare. aduram ꝙ ꝛ uzal ꝛ decla. ebal ꝛ iam ꝛ abimahel ꝛ saba. ꝛ ophir ꝛ euila ꝛ iobab. Omnes isti filii iectan. Sem genuit arfaxad. sale. eber. phalech. ragau. sarruch. nachor. thare. abram. Iste ē abraham. filii autē abraham. ysaac ꝛ ismahel. Et hec generationes eorū. Primogenitus ismahelis. nabaioth. ꝛ cedar. ꝛ abdeel ꝛ mamsam. ꝛ masma. ꝛ duma ꝛ massa. adad ꝛ thema. iehur. ꝛ naphis. ꝛ cedma. Hi sūt filii ismahelis. Filii autē cethure concubine abrahē quos genuit. zamram. iecsan. madan. madian. iesboch. sue. Porro filii iecsan. saba ꝛ dadan. filii autem madian. epha ꝛ opher. ꝛ enoch ꝛ abida ꝛ eldaa. Omnes isti filii cethure. Genuit autem abraham ysaac. ē fuerunt filii esau ꝛ israt. Filii esau. eliphath. raguhel. heus. helon. chore. Filii eliphath. theman. omar. sephu. gatham. chenez. thamna. amalech. Filii raguhel. naath. zara. semma. meza. Filii seir. lotham. sobal. sebeon. anan. dison. eser. disan. Filii lotham. horri. heman. Soror autē lotham. fuit thamna. Filii sobal. alian. ꝛ manaeth ꝛ hebal ꝛ sephi ꝛ onam. Filii sebeon. achaia. ꝛ anan. Filii anan. disan. Filii disan. amadan. ꝛ helban ꝛ iethram ꝛ charran. Filii eser. balaan. ꝛ zeban ꝛ achan. Filii disan. hus ꝛ aran. Isti sunt reges qui unpauerunt in tra edom. antequā ēet rex sup filios israt. Bale filius beor. ꝛ nomen ciuitatis ei denaba. Mortuus ē autē bale. ꝛ regnauit ꝙ eo iobab filius zared de bosra. Cumq; iobab fuisset mortuus. regnauit ꝙ eo husam de tra themanorum. Obiit ꝙ ꝛ husam. ꝛ regnauit ꝙ eo adad filius hadadi. qui percussit madian in tra moab. ꝛ nomen ciuitatis ei auith. Cumq; adad fuisset mortuus. regnauit ꝙ eo semla de maserecha. Et. ꝛ semla mortuus ē. ꝛ ꝙ eo regnauit saul. de roboth. q̄ iuxta amnē sita ē. Mortuo ꝙ saul. regnauit ꝙ eo baalanan filius achobor. Sed ꝛ hic mortuus ē. ꝛ regnauit ꝙ eo adad. cui urbis nomen fuit phou. Et appellata ē uxor ei meezabel. filia matred. filie mezaab. Adad aũ mortuo. duces ꝙ regibꝫ in edom ēe ceperunt. Dux thamna. dux alua. dux ietheth. dux oolibama. dux ela. dux phinon. dux cenez. dux theman. dux mabsar. dux mabdihel. dux hyram. Hi duces edom. II.

Filii autem israt. ruben. symeon. leui. iudas. yssachar. zabulon. dan. ioseph ꝛ beniamin. ꝛ neptalim. gad. ꝛ aser. filii iudas. her. onan. sela. Tres nati sunt ei de filia sue chananitidis. fuit autem her ꝓmogenitus iuda malus coram dño. ꝛ occidit eum. Thamar autē nurus ei. ꝓpepit et phares ꝛ zaram. Omnes ꝙ filii iuda. quinq; filii autem phares. esrom ꝛ hamul. filii ꝙ zare. charmi. ꝛ ethan. ꝛ eman. chalchal ꝙ ꝛ dara. simul quinq; filii charmi. achar qui turbauit israt. ꝛ peccauit in furto anathematis. filii ethan. azarias. filii autē esrom qui nati sunt ei. ierameel. ꝛ ram. ꝛ chalubi. Porro thamar genuit. aminadab. Aminadab autē genuit naason. ꝓncipem filiorum iuda. Naason autē genuit salma. de quo ortus ē booz. Booz ū genuit obeth. qui ipse genuit yssai. Isai autē genuit heliab ꝓmogenitū. secundū abinadab. secundum samaa. quartū nathanahel. quintū raddai. sextum asom. septimū dauid. quorum sorores fuerunt saruia ꝛ abigail. filii saruie. abisai. ioab. asahel. tres. Abigail autē genuit amasa. cui pater fuit iether ismahelites. Caleb ū filii esrom. accepit uxorem nomine azuba. de qua genuit ierioth. fuerūt ꝙ filii ei. iesar. ꝛ sobab ꝛ ardon. Cumq; mortua fuisset azuba. accepit uxorem caleb ephrat. que peperit ei ur. Porro ur genuit uri. ꝛ uri genuit beselehel. Postheec ingressus ē esrom ad filiam machir patris galaad. ꝛ accepit eam cui ēet annorum. lx. que peperit ei segub. S; ꝛ segub genuit iair. ꝛ possedit. xxiii. ciuitates in tra galaad. Cepit ꝙ gessur ꝛ aram. oppida iair. ꝛ canath ꝛ uiculos eius. lx. ciuitatum. Omnes isti filii machir. patris galaad. Cum autē mortuus ēet esrom. ingressus ē caleb ad ephratā. Huius ꝙ esrom uxorem abia. que peperit ei assur patrē thecue. Hi sunt autē filii ieramehel ꝓmogeniti esrom. ram ꝓmogenitus ei. ꝛ buna ꝛ aram. ꝛ asom. ꝛ achia. Duxit ꝙ uxorem aliam ieramehel. nomine atharā. que fuit mater onam. Sed ꝛ filii ram ꝓmogeniti ieramehel. fuerunt moos. ꝛ iamin ꝛ achar. Onam autē huius filios. semmei et iada. filii autē semmei. nadab. abisur. Nomen uxoris abisur. abihail. que peperit aholiban ꝛ molid. filii autē nadab. fuerunt saleph ꝛ apphaim. Mortuus ē autē saleph. absq; liberis. filius ū apphaim. iesi. Qui iesi genuit iesan. Porro iesan. genuit oolai. filii autē iada fratris semmei. iether ꝛ ionathan. Et iether. mortuus ē absq; liberis. Porro ionathan. genuit phaleth ꝛ zaza. Isti fuerunt filii ieramehel. Sesan autē non habuit filios. sed filias ꝛ seruū egyptiū nomine iarahā. deditq; ei filiam suam uxorē. que peperit ei eththei. Eththei autē genuit nathan. ꝛ nathan genuit zabad. Zabad ꝙ genuit ophal. ꝛ ophal genuit obed. Obed genuit ieu. ieu genuit azariam. Azarias genuit helles. helles genuit eleasa. Eleasa genuit sisamoi. sisamoi genuit sellum. Sellum genuit ichamiam. ichamiam genuit elisama. Filii autē caleb fratris ieramehel. mosa ꝓmogenitus ei. ipse ē pater ziph. ꝛ filii maresa patris hebron. chore. ꝛ aphraim. ꝛ reecm ꝛ samma. Samma autē genuit raam. patrem ierchaam. ꝛ reecm genuit semei. Filius semei. maon. ꝛ maon pater bethsur. Epha autē concubina caleb. peperit aran ꝛ musa ꝛ gezez. Porro aran genuit gezem. filii iadai. regem. ꝛ iothan ꝛ ielū ꝛ phaleth. ꝛ epha. ꝛ saaph. Concubina caleb maacha. peperit saber ꝛ tharana. Genuit autē saaph patrē madmena. sue patrem magbena. ꝛ patrem gabaa. filia ū caleb. fuit axa. Hi erant filii chaleb. filii ur ꝓmogeniti ephrata. subal pater cariathiarim. salma pr̄ bethlee. ariph pr̄ bethgader. hareph autē filius subal pr̄s cariathiarim. q̄ diu debuerat diuinā reuelationē. Ide ognatione cariathiarim iethrei ꝛ aphuthei ꝛ semathei ꝛ maserei. Ex his egressi sunt saraitice ꝛ esthaolite. filii salma bethlee ꝛ nethophati. corone domus ioab. ꝛ dimidiū requietionis sarai. Cognationes ꝙ scribe habitātiū in ia-

bel cantetel atq; telonatel. ī tabnaculi omoratel. hu ste
nel. q uenert de calore patrul domul tethab. .iii.

David ū hoc habuit filiol. qui nati sunt ei in hebrō.
Primogenitum amnon ex achinoen iezrahelitide.
secūm danihel de abigail carmelitide. tertium absalon
filium maacha filie tholomei regul gesur. qrtū adoni
am filium aggith. quintū saphathiam ex abital. sex
tum ithream de egla uxore sua. Sex q nati sunt ei in
hebron. ubi regnauit. vii. annul. vi. mensibz. triginta
aute. tribz annis regnauit in ierlm. Porro in ie
rlm nati sunt ei filii samaa. sobab. nathan. salomō
. iiii. de bethsabee filia ammihel. Jebaar q; elisama.
eliphaleth. noge. napheg. raphie. nec ī elisama.
eliade. eliphaleth. ix. Quinel hu filii dauid absq;
filiul concubinarū. habuerunt sororem thamar. fi
liul aute salomonul roboam. cui abia filiul gen. asa.
De hoc q; natul e iosaphath. pat ioram. Qui uxā
genuit ochoziam. ex quo ortul e ioas. huic amas
sias filiul gen azariam. Porro azarie filī ioathan p
creauit achaz patrem ezechie. de quo natul e manas
sel. Sed. manassel gen. amon. patrem iosie. filii
autem iosie fuerunt primogenit iohanan. secūs ioa
chim. tertiul sedechias. qrtul sellum. De ioachim na
tul e iechonias. sedechias. filii iechonie fuerunt a
sir. salathiel. malchiram. phadaia. sennasser. ie
cemia. sama. nadabia. De phadaia orti sunt zorobā
bel. semei. Zorobabel genuit. mosollam. ananiam. salo
mith sororem eor. asabiam q; rodhol. barachiam.
asadiam. iosab. hesed. quinq;. filiul aute ananie phal
tias. pat iesaie. cuius filiul raphaia. huius q; filiul
arnan. de quo natul e obdia cui filiul fuit sechenia.
filiul sechenie. semeia. Cuius filii attul. regal. bar
na. naaria. saphat sex numero. filiul naarie. helioe
nai. ezechias. ezricam. tres. filii helioenai. oduia.
eliasub. pheleia. accub. iohanan. delaia. anāi. vn.

Filii iuda phares. esrom. charmi. ur .iiii.
subal. Reaia ū filiul subal genuit. geth. de q; nati
sunt achumai. laad. Hec cognationes sarathi. Jsta
q; stirps bethsam. nectabel. nesema. nedebol. nomen
q; sororil eor asahelphuni. Phuniel aute pat gedor
eter pat osaa. Jsti sunt filii ur primogeniti ephrata.
patrul bethleem. Assur ū patrul thecue. erant due u
xores. halaa. naara. Peperit aute ei naara eozam. e
pher. themani. asthari. Jsti sunt filii naara. Porro
filii halaa ser. hisaar. bethnam. Cos aute genuit anob
. soboba. cognationem attul. filii arum. Fuit aut rabel
uelut p fratribz suul. mat ei uocauit nomen illi rabel
dicens. q; pepi eum in dolore. Jnuocauit ū iabel dñm isti
dicens. Si benedicens benedicens mi. dilatauerit fines
meos. fuerit manus tua mecū. fecerit me a malitia
si oppīm. Et prestitit ei ds que precatus e. Chaleb aute
fr suaa genuit. machir. qui fuit pater esthon. Porro esthō
genuit. bethrapha. phasse. thena patrem urbis naas. hi
sunt uiri recha. filii autem cenez othoniel. saraia.
Porro filii othoniel athi. maonith. athi genuit. ophra.
Sarauas aute genuit ioab. patrem uallis artificum. Jbi
quippe artifices erant. filii ū chaleb filii iephone hur.
hela. machem. filii hela cenez. filii q; iahelel. ziph.
zepha. thuria. asrahel. Et filii ezra. iether. mered.
epher. ialon. Genuitq; mariam. sammai. isbā
patrem esthamo. Uxor q; eius iudaia peperit iared patrē
gedor. heber patrem socho. hiouthiel. patrē zanoa.
Hu aute filii berthie filie pharaonis sin accepit mered. si
lii uxoris odaie sororis nahum patrul ceila. garmi. esthā
mo. qui fuit de machathi. filii q; simon. amnon. rina.
filii anam. echilon. Et filii isi. zoeth. benzoeth. filii
sela filii iuda. her pater lecha. laada pater maresa.
cognationes domū operantium byssum in domo iuraniti
. qui stare fecit solem utriq; mendatii. securul. incedes
qui principes fuerunt in moab. qui reuersi sunt in ieem.
hec autem uetera. Hii sunt figuli habitantes in plā
tationibz. in pseptis ap regem in opibz ei. cōmorantiq;
ibi. Filii symeon. namuhel. iamin. .v. Oseb sunt ibi.
. iarib. zara. saul. sellum filii ei. mapsam filii eius.
masma filii eius. filii masma hamuhel filii ei. zaccur
filii ei. semei filiul ei. filii semei. xvi. filie. vi. filii
autem eius si habuerunt filios multos. universa cognatio
si potuit adequare summā filiorū iuda. Habitauerunt aut
in bersabee. molada. hasarsual. in bellaa. in asom. in
tholad. in bethuel. in orma. in sicheleg. in bethmar
chaboth. in asarsusim. in bethberai. in saarim. Hec
urbes eor. usq; ad regem dauid. Ville q; eor ether
en. remmon. thoccen. ialan. urbes. v. cum uniuersi
uicoli eor. p circuitū urbiū istarū. usq; ad baal. Hec
habitatio eor. et sedium distributio. Mosab q; iemuel
. iosa filiul amasie. et iobel. ieu filiul iosabie filie saruie
filii asihel. heliodeai. iocaba. isuaia. adadiel. isi
miel. banaia. ziza q; filiul sephei. filii allon. filii ida
ia. filii semri. filii samaia. Isti sunt nominati principes
in cognationibz suis. et in domo affluentiū suaū mul
tiplicati sic uehementer. ptransiit sic ū ingressi sunt gedor. usq; ad
orientē uallis. ut ouium gregibz suis. Et in
uenerunt uiuel. et ualde bonas. et terram latissimā.
. et quietam. et fertilem. in qua ante habitauerant de
stirpe cham. Hii q; uenerunt quos sup descripsim
nominatim in diebz ezechie regis iuda. et percusserunt
tabnacula eor. et habitatores qui inuenti fuerant ibi.
. et deleuerunt eos usq; in pntem diem. Habitauerūt
q; pro eis. quia uberrimas ibidem pascuas reppererunt.
De filiis q; symeon abierunt in montē seir. uiri qn
genti. hūtes principes phaltiam. naariam. raphaiā.
. oziel filios isi. et percusserunt reliquias que euadere
potuerant amalechitaru. et habitauerunt ibi p eis usq;
q; ad diem hanc. Filii q; ruben primogeniti isrl. ipse q; .C.v.
pe fuit primogenit. et; cum uiolasset thorum patris
sui. data sunt primogenita eius filiis ioseph filii isrl. et n
est reputatus ille in primogenitū. Porro iudas q; erat
fortissimus inter fratres suos. de stirpe eius principes ger
minati sunt. Primogenita aute reputata sunt ioseph.
filii q; ruben primogeniti isrl. enoch. et phallu. esrom
. et charmi. filii iohel. samaias filii ei. gog filius ei. se
mei filii ei. micha filii ei. reaia filius ei. baal filii ei.
beera filii ei. quem captiuum duxit teglathphala
sar rex assyrioy. et fuit princeps in tribu ruben. fres
autem eius. et uniuersa cognatio quando numerabantur
p familias suas. hūerunt principes iezrahel. et zacharias.
Porro bala filii azaz filii samma filii iohel. ipse habitauit
in aroer. usq; ad nebo. et beelmeon. Contra orientalem
q; plagam habitauit usq; ad introitum heremi. et flu
men euphraten. Multum q; pe numerus eorum posse
debat in finu galaad. Jn diebz aut saul pliati sunt cū
agareos. et interfecerunt illos. habitauerunt q; p eos
in tabnaculis eor. in omni plaga que respicit. ad ori
entem galaad. filii ū gad. et cognatio eor. ex regione ha
bitauerunt in tra basan usq; elcha. Joel in capite.
. saphan secūs. Janai aut. et saphat. in basan. fratres
q; eor secūm domus cognationum suaū. michahel
. mosollam. sebe. ioram. iachan. zie. heber. septē.
Hii filii abiahel filii uri. filii iaro. filii gaad. filii
michahel. filii iesesi. filii iesdo. filii buz. frēs q; filii

abdihel·filii guni principes domꝰ in familiis suis·⁊ habitauerunt in galaad·⁊ in basan·⁊ in uiculis eius·⁊ in cunctis suburbanis saron usq; ad terminos. Omnes hi numerati sunt in diebꝫ ioathan regis iuda·⁊ in diebꝫ ieroboam regis israhel

VI.

Filii ruben·⁊ gad·⁊ dimidie tribꝫ manasse uiri bellatores ab adolescentia sua scuta portantes·⁊ gladios·⁊ tendentes arcus·eruditiq; ad prelia·xliiii·milia·⁊ septingenti sexaginta procedentes ad pugnam·dimicauerunt contra agarenos. Iturei ꝙ·⁊ naphei·⁊ nodab·prebuerunt eis auxilium·traditiq; sunt in manꝰ eorꝫ agareni·⁊ omnes qui fuerant cum eis·qꝫ dum inuocauerunt ad prestandum·⁊ exaudiuit eos·eo qꝺ credidissent in eum. Ceperuntq; omnia que possederant·camelorꝫ·l·milia·⁊ ouium ducenta·l·milia·asinos duo milia·⁊ animas hominum·c·milia. Vulnerati enim multi corruerunt·fuit enim bellum dei. Habitauerunt q; pro eis usq; ad transmigrationem. filii ꝙ dimidie tribꝫ manasse·⁊ sederunt tram a finibꝫ basan usq; baal hermon·⁊ sanir·⁊ montem hermon. Ingens quippe numerꝰ erat. Et hi fuerunt principes cognationis domꝰ eorꝫ. Epher·⁊ iesi·⁊ heliel·ezriel·⁊ hieremia·⁊ odouia·⁊ iachiel uiri fortissimi·⁊ potentes·⁊ nominati duces in familiis suis. Reliquerunt autem deum patrum suorꝫ·⁊ fornicati sunt post deos populorum terre·quos abstulit deus coram eis. Et suscitauit ds israhel spm phul regis assyriorꝫ·⁊ spm thelgathphalasar regis assur·⁊ transtulit ruben·⁊ gad·⁊ dimidiam tribum manasse·⁊ adduxit eos in ale·⁊ habor·⁊ ara·⁊ fluuium gozan·usq; ad diem hanc.

VII.

C.VI. Filii leui gerson·⁊ caath·⁊ merari. filii caath amram·ysaar·hebron·⁊ oziel. filii amram·aaron moysen·⁊ maria. filii aaron·nadab·⁊ abiu·eleazar·⁊ ithamar. Eleazar genuit finees·⁊ finees genuit abisue. Abisue ꝙ genuit·bocci·⁊ bocci genuit ozi. Ozi genuit·zaraiam·⁊ zaraias genuit meraioth. Porro meraioth genuit amariam·⁊ amarias genuit achitob. Achitob genuit sadoch·sadoch genuit achimaas. Achimaas genuit azariam·⁊ azarias genuit iohanam. Johanan genuit azariam·ipse est qui sacerdotio fungitur in domo quam edificauit salomon in hierlm. Genuit autem azarias amariam·⁊ amarias genuit achitob. Achitob genuit sadoch·⁊ sadoch genuit sellum. Sellum genuit helchiam. helchias genuit azariam. azarias genuit saraiam·saraias genuit iosedech. Porro iosedech egressus est quando transtulit dominus iudam·⁊ hierlm per manus nabuchodonosor. filii ergo leui·gerson. caath·⁊ merari. Et hec nomina filiorꝫ gerson·lobeni·⁊ semei filii caath·amram·⁊ isaar·hebron·⁊ oziel. filii merari. mooli·⁊ musi. Hec autem cognationes leui·secundum familias eorꝫ. Gerson. lobeni filius eius·⁊ iaath filius eius·⁊ zama filius eius·ioaa filius eius·addo filius eius·zara filius eius·iethrai filius eius. filii caath·aminadab filius eius·core filius eius·assir filius eius. helchana filius eius·abiasaph filius·assir filius eius. thaath filius eius·uriel filius eius·ozias filius eius·saul filius eius. filii helchana·amasai·⁊ ahimoth·⁊ helchana. filii helchana·sophai filius eius·nahath filius eius. heliab filius eius·ieroam filius eius. helchana filius eius. filii samuhel·primogenitus uasni·⁊ abia. filii autem merari·mooli. lobeni filius eius·semei filius eius·oza filius eius·sama filius eius·agia filius eius·asaia filius eius. Isti sunt quos constituit dauid super cantores domus dei. ex quo collata est archa·⁊ ministrabant coram tabernaculo testimonii. cantantes donec edificaret salomon domum dei in hierlm. Stabant autem iuxta ordinem suum in ministerio. Hi ꝙ sunt·qui assistebant cum filiis suis. De filiis caath·heman cantor filius ioel·filii samuhel filii helchana·filii ieroam·filii helihel·filii thou. filii sophi·filii helchana·filii maath·filii amasiai·filii helchana·filii ioel·filii azarie·filii sophonie·filii thaath·filii assir. filii abiasaphat·filii core·filii asar. filii caath filii leui. filii israhel·⁊ frater eius asaph. qui stabat a dextris eius. Asaph filius barachie·filii samaa·filii michahel·filii baasie·filii melchie·filii athnai. filii zara·filii adaia·filii ethan. filii zamma·filii semei. filii eth. filii gerson filii leui. filii autem merari fratres eorꝫ a sinistris·ethan filii chusi·filii abdi. filii maloch·filii asabie·filii sabie·filii amasie·filii helchie·filii amasi·filii noni·filii omer·filii mooli. filii musi filii merari·filii leui. Fratres ꝙ eorꝫ leuite qui ordinati sunt in cunctum ministerium tabernaculi domus dei. Aaron ꝙ·⁊ filii eius adolebant incensum super altare holocausti·⁊ super altare thymiamatis in omne opus sanctorꝫ·⁊ ut precarentur pro israhel iuxta omnia que precepit moyses seruus dei. Hi sunt autem filii aaron. Eleazar filius eius. finees filius eius. abisue filius eius. bocci filius eius. ozi filius eius·zaraa filius eius. meraioth filius eius. amaria filius eius. achitob filius eius. sadoch filius eius. achimaas filius eius. Et hec habitacula eorꝫ per uicos atq; confinia filiorꝫ scilicet aaron iuxta cognationes caathitarum. Ipsis enim sorte contigerant. Dederunt q; eis hebron in terra iuda·⁊ suburbana eius per circuitum. Agros autem ciuitatis·⁊ uillas·caleb filio iephone. Porro filiis aaron dederunt ciuitates ad confugiendum. hebron·⁊ lobna·⁊ suburbana eius. Jether quoq; ⁊ esthemo cum suburbanis suis. si·⁊ helon·⁊ dabir. cum suburbanis suis. asan q; ⁊ bethsames·⁊ suburbana eorꝫ. De tribu autem beniamin gabee·⁊ suburbana eius·⁊ almath cum suburbanis suis. anathoth q; cum suburbanis suis. Omnes ciuitates·xiii·per cognationes suas. filiis autem caath residuis de cognatione sua·dederunt ex dimidia tribu manasse in possessione urbes·x. Porro filiis gersom per cognationes suas de tribu isachar·⁊ de tribu aser·⁊ de tribu neptalim·⁊ de tribu manasse in basan urbes xiii. filiis autem merari per cognationes suas. de tribu ruben·⁊ de tribu gad·⁊ de tribu zabulon. dederunt sorte ciuitates xii. Dederunt q; filii israhel leuitis ciuitates·⁊ suburbana earꝫ. Dederunt q; per sortem ex tribu filiorꝫ iuda·⁊ ex tribu filiorꝫ symeon·⁊ ex tribu filiorꝫ beniamin urbes has quas uocauerunt nominibus suis. his qui erant ex cognatione filiorꝫ caath. fuerunt q; ciuitates in finibus eorꝫ de tribu ephraim. Dederunt q; eis urbes ad confugiendum. sichem cum suburbanis suis in monte ephraim·⁊ gazer cum suburbanis suis. humam q; cum suburbanis suis·⁊ bethoron similiter·⁊ aialon cum suburbanis suis·⁊ gethremmon in eadem modo. Porro ex dimidia tribu manasse. aner·⁊ suburbana eius. balaam·⁊ suburbana eius. his uidelicet qui de cognatione filiorꝫ caath reliqui erant. filiis autem gerson de cognatione dimidie tribꝫ manasse. gaulon in basan·⁊ suburbana eius·⁊ astharoth cum suburbanis suis. De tribu ysachar cedes·⁊ suburbana eius·⁊ dabereth cum suburbanis suis. De tribu ꝙ aser. masal cum suburbanis suis·⁊ abdon similiter. achac q; ⁊ suburbana eius·⁊ hoob cum suburbanis suis. Porro de tribu neptalim cedes in galylea·⁊ suburbana eius·⁊ amon cum suburbanis suis·⁊ cariathaim·⁊ suburbana eius. filiis autem merari residuis. de tribu zabulon remmono·⁊ suburbana eius·⁊ thabor cum suburbanis suis. Trans iordanem q; ex aduerso iherico contra orientem iordanis. de tribu ruben. bosor in solitudine cum suburbanis suis·⁊ iasa cum suburbanis suis. Cademoth q; ⁊ suburbana eius·⁊ mi

phaar cū suburbanis suis. nec ſi ⁊ de tribu gad ramoth in galaad ⁊ suburbana ei⁹. ⁊ manaim cū suburbanis suis. ⁊ esbon cū suburbanis suis. ⁊ iezer cū suburbanis suis. ⁊ C. viij.

Porro filii isachar. thola ⁊ viii. Puus fuit. phua ⁊ iasub ⁊ samaron. iiii. filii thola. ozi. ⁊ raphaia. ⁊ ierihel. ⁊ iemai. ⁊ iepsem ⁊ samuhel. Principes p domos cognationū suaꝝ de stirpe thola. uiri fortissimi numerati sunt in diebꝫ dauid. xxii. milia sexcenti. filii ozi. ⁊ izrahia de quo nati sunt michahel. ⁊ obadia. ⁊ iohel. ⁊ iesia. v. omnes principes. cumq; eis p familias ⁊ pplos suos aciem ad pluum uiri fortissimi xxxvi. milia. Multas enim habuere uxores ⁊ filios. ideoq; eoꝝ ponsem cognationē isachar robustissimam ad pugnandum. octoginta sex milia numerati sunt. filii beniamin. bale ⁊ bechor ⁊ adihel tres. filii bale esbon ⁊ ozi. ⁊ oziel. ⁊ ieremuth. ⁊ uiri. v. principes familiarum. ⁊ ad pugnandum robustissimi. Numerus autē eoꝝ. xxii. milia. ⁊ xxxiiii. Porro filii bechor. ⁊ amira ⁊ ioas. ⁊ eliezer. ⁊ helioenai. ⁊ amri. ⁊ ieremoth. ⁊ abia. ⁊ anathoth. ⁊ almathan. Omnes hi filii bechor. Numerati sunt autē p familias suas principes cognationū ad bella fortissimi. xx. milia. ⁊ ducenti. Porro filii adihel. balan. filii autē balan. ieus. ⁊ beniamin. ⁊ athoth. ⁊ dauana. ⁊ iothan. ⁊ tharsis. ⁊ achisaar. Omnes hi filii adihel. principes cognationū suarū uiri fortissimi. xvii. milia. ⁊ ducenti. ad pluum pcedentes. Sephan autē. ⁊ raphan filii hur. ⁊ alim filii her. filii autē nephthalim iasihel. ⁊ guni. ⁊ asar. ⁊ sellum filii bala. Porro filii manasse eliuhel. concubina q; eius syra. peperit machir. patrem galaad. Machir aut accepit uxorem filiis happim. ⁊ sephan. ⁊ huit sororem nōie maacha. Nomen autē secti. salphaad. Nati q; sunt salphaad filie. Et pepit maacha uxor machir filium. uocauitq; nomen eius phares. Porro nomen fratris eius sares. ⁊ filii eius ulam. ⁊ recem. filius autē ulam. badan. Hi sunt filii galaad. filii machir filii manasse. Soror autē eius regina. pepit uirum deorū abiezer. ⁊ moolai. Genuit autē filii semida. abiu. ⁊ sichem. ⁊ leci. ⁊ aniam. filius autē ephraim suthala. bareth filius eius. thaath filius eius. elada filius eius. thaath filius eius. ⁊ huius filius zabad. ⁊ huius filius suthala. ⁊ hezer filius eius ⁊ elad. Occiderunt autē eos uiri geth indigenæ. q; descenderunt ut inuaderent possessiones eoꝝ. Luxit q; ephraim pater eoꝝ multis diebꝫ. ⁊ uenerunt fratres eius ut consolarentur eū. Ingressusq; e ad uxorem suam. que concepit. ⁊ pepit filium. ⁊ uocauit nomen eius beria. eo q; in malis domus orta fuerat. filia autē eius fuit sara. que edificauit bethoron inferiorem. ⁊ superiorem. ⁊ ozen sara. Porro filii eius raphe. ⁊ reseph. ⁊ thale. de quo natus e thaan. qui genuit laadan. Huius q; filii ammiud genuit elisama. de quo ortus e num. qui fuit filium iosue. Possessio autē eoꝝ ⁊ habitatio. bethel cū filiabꝫ suis. ⁊ contra orientem noram. ad occidentem plagam gazer. ⁊ filie eius. Sichem q; cū filiabꝫ suis usq; aza. cū filiabꝫ suis. Juxta filios q; manasse. bethsan. ⁊ filie eius. thanac. ⁊ filie eius. mageddo. ⁊ filie eius. dor. ⁊ filie eius. In his habitauerunt filii ioseph. filii isrl. filii aser iomna. ⁊ iesua. ⁊ isui. ⁊ beria. ⁊ sara. soror eoꝝ. filii autē beria. heber. ⁊ melchiel. ipse e pater barzaith. Heber autē genuit ephlath. ⁊ omer. ⁊ otham. ⁊ sua sororem eoꝝ. filii ephlath phosech. ⁊ chamaal. ⁊ aoth. Hi filii ephlath. Porro filii omer. achi. ⁊ roga. ⁊ aba. ⁊ aram. filii ani helem fratris eius supha. ⁊ iemnel. ⁊ seled. ⁊ amal. filii supha sue. arnaphed. ⁊ sual. ⁊ beri. ⁊ iamra. bosor. ⁊ od. ⁊ sama. ⁊ salusa. ⁊ iethran. ⁊ bera. filii autē iether iephone. ⁊ phaspha. ⁊ ara. filii autē ulam. areb. ⁊ iamhel. ⁊ resia. Omnes hi filii aser principes cognationū electi atq; fortissimi duces ducum. Numerus autē eoꝝ ætatis que apta erat ad bellum. xxvi. milia. Beniamin autē genuit bale primogenitum suum. asbal secundum. ⁊ ohora tertium. ⁊ iadia quartum. ⁊ apha quintum. fueruntq; filii bale addoar. et gera. ⁊ abiud. abisue q; ⁊ neeman. ⁊ haloe. ⁊ gera. ⁊ sephuphan. ⁊ huram. Hi sunt filii aod. principes cognationum habitantium in gabaa. qui translati sunt in manath. Jooman autē. ⁊ achia. ⁊ iera. ipse constituit eos. ⁊ genuit oza. ⁊ abiud. Porro saarim genuit in regione moab. postq; dimisit uxores suas. husim. ⁊ bara uxores suas. Genuit autē de edes uxore sua. iobab. ⁊ sebia. ⁊ mosa. ⁊ melchom. iebus q; ⁊ sechia. ⁊ marmach. Hi sunt filii eius. principes in familiis suis. Ex iusim q; genuit abitob. ⁊ helphaal. Porro filii helphaal. heber. ⁊ misaam. ⁊ samad. Hic edificauit ono. ⁊ lod. ⁊ filias ei⁹. Bara aut. ⁊ samma. principes cognationū habitantium in hailon. Hi fugauerūt habitatores geth. ⁊ haio. ⁊ sesach. ⁊ ieremoth. ⁊ zabadia. ⁊ arod. ⁊ eder. Michahel q; ⁊ iespha. ⁊ uocha. filii baria. zabadia. ⁊ mosollam. ⁊ ezeci. ⁊ heber. ⁊ iesamari. ⁊ izlia. ⁊ iobab. filii helphaa. halad. ⁊ iacim. ⁊ zechri. ⁊ zabdi. ⁊ heluoenai. ⁊ sel. ⁊ hai. ⁊ helihel. ⁊ adaia. ⁊ baraia. ⁊ samarath. filii semei. iesphan. ⁊ heber. ⁊ helihel. ⁊ abdon. ⁊ zechri. ⁊ hanan. ⁊ hanania. ⁊ ailam. ⁊ anathothia. ⁊ iephdaia. ⁊ phanuhel. filii sesach. samsari. ⁊ soria. ⁊ otholia. ⁊ sersia. ⁊ helia. ⁊ zechri. filii hieroam. hi patriarche. ⁊ cognationū principes qui habitauerunt in iherusalem. In gabaon autem habitabant. ⁊ nomina uxoris ei⁹ maacha. filiusq; ei⁹ primogenitus abdon. ⁊ sur. ⁊ cis. ⁊ baal. ⁊ nadab. gedur q; ⁊ hahio. ⁊ zacher. ⁊ maceloth. qui genuit samaa. Habitauerunt q; ex aduerso fratrū suorū in iherusalem. cū fratribꝫ suis. Ner autē genuit cis. ⁊ cis genuit saul. Porro saul genuit ionathan. ⁊ melchisue. ⁊ abinadab. ⁊ esbaal. filius autē ionathan meribaal. ⁊ meribaal genuit micha. filii micha phithon. ⁊ melech. ⁊ thara. ⁊ ahaz. Et ahaz genuit ioada. ⁊ ioada genuit almoth. ⁊ azmoth. ⁊ zamri. Porro zamri genuit mosa. ⁊ mosa genuit baana. cuius filius fuit raphaia. de quo ortus e elasa. qui genuit asel. Porro asel. vi. filii fuere his nominibꝫ. ezricam. bochru. ismahel. saria. abadia. anan. Omnes hi filii asel. filius autē asec fratris ei⁹ ulam primogenitus ei⁹. ⁊ hus secundus. ⁊ heliphaleth tertius. Fueruntq; filii ulam uiri robustissimi. ⁊ magno robore. tendentes arcum. ⁊ multos habentes filios ac nepotes. usq; ad centum. l. milia. Omnes hi filii beniamin. Universus q; iste dinumeratus e. ⁊ summa eoꝝ scripta e in libro regum isrl. ⁊ iuda. translatiq; sunt in babylonem. pp delictum suum. Qui autē habitauerunt primi in possessionibꝫ ⁊ in urbibꝫ suis. isrl. ⁊ sacerdotes. ⁊ leuite. ⁊ nathinei. cōmorati sunt in iherusalem de filiis iuda. ⁊ de filiis beniamin. De filiis q; ephraim. ⁊ manasse. ⁊ de filiis ammiud filii semei. filii omri. filii bani. De filiis phares filii iuda. ⁊ de selomi. asaia primogenitus. ⁊ filii ei⁹. De filiis autē zara. ieuhel. ⁊ fratres eoꝝ sexcenti nonaginta. Porro de filiis beniamin. salo filius mosollam. filii odoia. filii asana. ⁊ iobania filii iheroam. ⁊ bela filii ozi. filii mochori. ⁊ mosollam filius saphatie filii ruhel. filii ibanie. ⁊ fratres eoꝝ p familias suas. nongenti. lvi. Omnes hi principes cognationum suaꝝ. p domos patrum suorum.

De sacerdotibꝫ autē ioiada. ⁊ ioarib. ⁊ iachin. Azarias q; filius helchie. filii mosollam. filii sadoch. filii meraioth. filii achitob principes dominus dei. Porro adaias filius iheroam. filii phasur. filii melchia. ⁊ maasai filii adihel. filii iezra. filii mosollam. filii mosellamoth filii emmer. Fratres q; eoꝝ principes p familias suas mille septingenti sexaginta fortissimi robore.

ad faciendū op̄ ministrū in domo dñi. De leuitis aut̄ semeia filius assub z filii ezricam filii asebiu de filiis merari. Bachacar ꝙ carpentarii z galal z mathania filius micha filii zechri filii asaph. Et obdia filius semeie filii galal filii idithum z barachia filii asa filii helchana qui habitauit in atrium nethophati. Iaantozel aut̄ fratrum z acub z thelmon z haiman z fr̄es eoz fratrum p̄cepit. Vsq; ad illud tēp̄s in porta regis ad orientē obseruabant p̄ uices suas de filiis leui. Sellum aut̄ filius chore filii abiasaph filii chore cū fr̄ibz suis z de domo patris sui. Hi sunt chorite sup opa ministrii custodes uestibuloz tabernaculi z familie eoz p̄ uices castroz dñi custodientes introitū. Finees autem filius eleazari erat dux eoz coram dño. Porro zacharias filius mosollamie ianitor portē tabernaculi testimonii. Omnes hi electi in ostiarios p̄ portas ducenti xii z descripti in uillis ꝓpris. quos constituerunt dauid z samuhel uidens in fide sua tam ipsos q̄m filios eoz in ostium domus dñi z in tabernaculo uicibz suis. Ꝑ quattuor uentos erant ostiarii id est ad orientem z ad occidentem z ad aquilonem z ad austrum. fratres aut̄ eoz in uicibus morabant̄ z uenebant in sabbatis suis de tempe usq; ad tempus. Hii. n̄. leuitis credita erat omnis numeri ianuoz z erant sup ex edras z thesauros domus dñi. Ꝑ gyrum q; templi dñi. morabant̄ in custodiis suis. ut cum tempus fuisset ipsi mane aperirent foresi. De horū genere erant z sup uasa ministeriū. Ad numerum enim z inferebant̄ uasa z efferebant̄ de ipsis. Et qui credita habebant utensilia sciāri. p̄erant similes z uino z oleo z thure z aromatibz. filii aut̄ sacerdotum unguenta ex aromatibz conficiebant z mathathias leuites p̄mogenitus sellum chorita. p̄fectus erat eoz que in sartagine figebant̄. Porro de filiis caath fr̄ibz eoz sup panes erant ꝓpositi. ut semp nouos p̄ singula sabbata ꝓpararent. Hi sunt p̄cipes cantoz p̄ familias leuitaru qui in exedris morabant̄ z ita ut die z nocte urgerē in suo ministerio deseruirent. Capita leuitaz p̄ familias suas p̄cipes manserunt in ierl̄m. In gabaon aut̄ cōmorati sunt pat̄ gabaon iahihel z nomen uxoris ei maacha. filius p̄rimogenitus ei abdon z sur z cis z baal z ner z nadab. gedor q; z haio z zacharias z macelloth. Porro macelloth genuit semmaam. Isti habitauerūt e regione fr̄m suoz in ierl̄m cū fr̄ibz suis. Ner aut̄ genuit cis z cis genuit saul z saul genuit ionathan z melchisue z abinadab z esbaal. filius aut̄ ionathan meribaal. Et meribaal genuit micha. Porro filii micha. phithon z malech z athara. Ahaz aut̄ genuit iara. Et iara genuit alamath z azmoth z zamri. Et zamri genuit mosa. Mosa ū genuit banaa. cuius filius raphaia genuit elasa. de quo ortus est asel. Porro asel. vi. filios habuit hebraicis nominibz ezricam bochru. ismahel sarea. abadia. anan. Hi filii asel.

x.

Philistiim aut̄ pugnabant contra israh. fugeruntq; filii israh palestinos z ceciderunt uulnerati multi in monte gelboe. Cumq; appropinquassent philistei p̄sequentes saul z filios eius. peremerunt ionathan. abinadab z melchisue filios saul. Et aggrauatū est p̄elium contra saul. Inuenerunt̄q; eum sagittarii z uulnerauerunt iaculis. Et dixit saul ad armigerū suū. Euagina gladium tuum z interfice me. ne forte ueniant incircumcisi isti z illudant mihi. Noluit aut̄ armiger eius hoc facere. timore p̄territus. Arripuit ergo saul ensem z irruit in eū. Qd̄ cum uidisset armiger eius. uidelicet mortuus est saul. irruit etiam ipse in gladium suum z mortuus est. Iuxta ergo saul z tres filii eius z omnis domus illius p̄ cōcidit. Qd̄ cum uidissent uiri israh qui habitabant in campestribz fugerunt. z saul at filii eius mortuos dereliquerunt in bel suas. z hue illuc; dispersi sunt. Venerunt̄q; philistiim z habitauerunt in eis. Die ergo altera ueniens philistiim spolia cesoz. inuenerunt saul z filios eius iacentes in monte gelboe. Cumq; expoliassent eum z amputassent capud. armisq; nudassent. miserunt in terram suam ut circumferret. z ostenderet idolis templis q; suis. Arma aut̄ eius conseruauerunt in fano dei sui. z capud affixerunt in templo dagon. Hec cum audissent uiri iabes galaad. omia scilicet que philistiim fecerant sup saul. consurrexerunt singuli uiroz fortium z tulerunt cadauera saul z filioz eius. attulerunt̄q; in iabes. z sepelierunt ossa eoz subter quercum que erat in iabes. z ieiunauerunt. vii. diebz. Mortuus est ergo saul ꝓ iniquitatem suam. eo q̄d ꝓuaricatus sit mandatum dñi q̄d ꝓcepit. z n̄ custodierit illud. Et insup etiam phitonissam consuluerit. nec sperauerit in dño. Propter q̄d z interfecit eum. z ītranstulit regnum eius ad dauid filium ysai.

Congregatus est ergo omnis israh ad dauid in hebron dicens. Os tuum sumus. z caro tua. Heri q; z nudiustertius cum adhuc regnaret saul. tu eras qui educebas z introducebas israh. Tibi enim dixit dñs ds tuus. Tu pasces ꝓpm meum. z tu eris ꝓcipes super eum. Venerunt ergo omnes maiores natu ad dauid in hebron. z iniit dauid cum eis fedus coram dño. unxerunt̄q; eum regem super israh iuxta sermonē dñi q̄ locutus est in manu samuhel. Abiit q; dauid z omnis israh in ierl̄m. hec est iebus. ubi erant iebusei habitatores terre. Dixerunt̄q; qui habitabant iebus. ad dauid. Non ingredieris huc. Porro dauid cepit arcem syon. hec est ciuitas dauid. Dixitq;. Omnis qui percusserit iebuseū in p̄mis. erit p̄cipes z dux. Ascendit ergo primus ioab filius saruie. z factus est p̄ncipes. Habitauit aut̄ dauid in arce. z ideirco appellata est ciuitas dauid. Edificauitq; urbem in circuitu a mello usq; ad gyrum. Ioab aut̄ reliqua urbis extruxit. Proficiebatq; dauid uadens z crescens. z dñs exercituū erat cū eo. Hi ꝓcipes uiroz fortiū dauid. qui adiuuerūt eum ut rex fieret super omem israh. iuxta uerbum dñi q̄ locut̄ est ad israh. z iste numerus robustoz dauid. Iesbaam filius achamoni. ꝓcipes inter. xxx. Iste leuauit hastā suam contra trecentos uulneratos. una uice. Et p̄ eum eleazar filius patrui eius ahohites. qui erat inter tres potentes. Iste fuit cum dauid in aphesdomim. quando philistiim congregati sunt ad locum illum. in ꝓlium. Et erat ager regionis illius plenus hordeo. fugeratq; ꝓpl̄s a facie philistinoz. hic stetit in medio agri. z defendit eū. Cumq; percussisset philistheos. dedit dñs salutem magnam ꝓpl̄o suo. Descenderunt aut̄ tres de triginta ꝓcipibz ad petram in qua erat dauid ad speluncam odollam. quando philistiim fuerant castra metata in ualle raphaim. Porro dauid erat in p̄sidio. z statio philistinoz erat in bethleem. Desiderauit ergo dauid. z dixit. O si quis daret mihi aquam de cisterna bethleem. que est in porta. Irrupit ergo tres p̄ media castra philistinoz pertransierunt. z hauserunt aquam de cisterna bethleem que erat ad portā. z attulerunt ad dauid ut biberet. Qui noluit. sed magis libauit eam dño dicens. absit ut in conspectu dei mei hoc faciam. z sanguinem uiroz istoz bibam. q; in periculo animaz suarum attulerunt mihi aquam. z ob hanc cām noluit bibere. Hec fecerunt tres robustissimi. Abisai q; frat̄ ioab ipse erat ꝓcipes tertii. z ipse leuauit hastam suam contra trecentos uulneratos. z ipse erat inter tres nominatissimus. inter tres secundos inclitus. z princeps eoz. Verūtamen usq; ad tres ꝓmos si peruenerat. Banaias uir robustissimus filius ioiade. qui multa opa p̄petrauerat de capsehel. Ipse percussit duos arihel z moab.

C. xi.

C. xi.

ꝛ ipſe deſcendit ꝛ interfecit leonem in media ciſterna in tẽ
pore neſſis. ꝛ ipſe peruſſit uirum egyptium cui ſtatura
erat .v. cubitoꝝ. ꝛ habebat lanceam ut liciatorium texẽ
tium. Deſcendit ꝙ ad eum cũ uirga. ꝛ rapuit haſtã quã
tenebat manu. ꝛ interfecit eum haſta ſua. Hec fecit ba
naiaſ filius ioiade. qui erat inꝰ treſ robuſtos nominatiſ
ſimus. inꝰ .xxx. ꝓmus. Verumtamen uſq; ad treſ nõ pue
nerat. Poſuit autẽ eum dauid ad auriculam ſuam. Po
ro uir fortiſſimus in exercitu. aſahel fr̃ ioab. ꝛ eleanan. filꝰ
patrui ei de bethleem. Semmoth arorhites. helles phallo
nites. ira filius acces thecuites. abiezer anathothites.
ſobbochai aſothites. ilai auchites. meran nethophathi
tes. ꝛ heled filius baanaa nethophathites. ꝛ thai filius ribai
de gabaath filioꝝ beniamin. banaia ꝓharathonites. Vi
ri de torrente gaas abial arabathites. azmoth hauram
ites. eliaba ſalabonites. filii aſon gezonites. ionathan filius
ſegu araarites. achiam filius achar araarites. eliphal filꝰ
urias pher mechorathites. ahia phellonites. efrai carme
lites. noorai filius azbi. iohel frr̃ nathan. mabar filius
agarai. ſellech amonites. noorai berothites armiger
ioab filii ſaruie. ira iethreus. Gareb iethreus. uriai he
theus. zabab filius ooli. adina filius ſiſa rubenites ꝓn
ceps rubenitarũ. ꝛ cũ eo .xxx. hanan filius maacha. ꝛ io
ſaphat mathanites. oziaſ aſtharothites. ſemma ꝛ iahi
hel filii othan aroerites. iediihel filius ſamri. ꝛ ioha frr̃
ei tholaites. eliihel mauumites. ꝛ ieribai. ꝛ ioſia. filii hel
nem. ꝛ iethma moabites. eliihel. iobed. ꝛ iaſiihel de maſo
bia. Hii ꝙ uenerunt ad dauid in ſiceleg cũ adhuc fu
geret ſaul filium cis. qui erant fortiſſimi ꝛ egregii pug
natores tendentes arcum. ꝛ utraq; manu fundis ſaxa
iacientes. ꝛ dirigentes ſagittas. De fratribꝰ ſaul ex beni
amin. princeps ahiezer. ꝛ ioaſ filii ſamaa gabathites. ꝛ
iaziel. ꝛ phalleth filii azmoth. ꝛ baracha. ꝛ iheu anatho
thites. ſamaias ꝙ gabaonites fortiſſimus inꝰ .xxx. ꝛ ſup
xxx. Jheremias ꝛ iahaziel. ꝛ iohanan. ꝛ gebad gaderothi
tes. eleuzai. ꝛ ierimuth. ꝛ baalia. ꝛ ſamaria. ꝛ ſaphathi
a arruphites. helchana. ꝛ ieſia. ꝛ azrihel. ꝛ ioezer. ꝛ ieſbã
de careum. ioecla ꝙ. ꝛ zacha filii iheroam de gedor. Sed
ꝛ de gaddi tranſfugerunt ad dauid cum lateret in deſer
to uiri robuſtiſſimi. ꝛ pugnatores optimi. tenentes cly
peum ꝛ haſtam. facies eoꝝ ꝙſi facies leonis. ꝛ ueloces
ꝙſi capree in montibꝰ. Erat princeps. obdias ſecũ. eli
ab tertius. maſmana quartus. ieremias quintus. hetthi
ſextus. heliihel vic. iohanã octauus. heldad nonus. iere
mias decimus. luchannai undecimus. Hii de filiis gad. ꝓn
ceps exercitus. Jouiſſimus centũ militibꝰ ꝑerat. ꝛ maxi
mus mille. Iſti ſunt qui tranſierunt iordanem menſe
primo cũ ſolet inundare conſueuit p ripas ſuas. ꝛ omnes fu
gauerunt qui morabant in uallibꝰ ad orientalem pla
gam. ꝛ ad occidentalem. Venerunt autẽ de beniamin
ꝛ de iuda ad ꝓſidium in quo morabat dauid. Egreſſus
ꝙ dauid obuiam eis. ꝛ ait. Si pacifici uenitis ad me
ut auxiliemini mi. cor meum iungat uob. Si autem
inſidiamini mi. ꝓ aduerſariis meis cũ ego iniquitatem
in manibꝰ mis habeam. uideat dñs patrũ nr̃oꝝ. ꝛ iudi
cet. Spe ſi induit abiſai ꝓcipem inꝰ .xxx. ꝛ ait. Tui
ſumus o dauid. ꝛ tecum filii iſai pax. Pax t. ꝛ pax ad
iutoribꝰ tuis. Te enim adiuuat deus tuus. Suſcepit
ꝙ eos dauid. ꝛ conſtituit eos ꝓcipes turme. Porro de
manaſſe tranſfugerunt ad dauid. qñ uenerat cum
philiſtheis. ut adiuuaret ſaul pugnaret. Et non di
micauit cum eis. qr̃ uiro conſilio remiſerunt eum
principes philiſthinoꝝ dicentes. Periculo capitis nr̃i. re
uertetur ad dñm ſuum ſaul. Quando ꝙ reuerſus ẽ
in ſiceleg. tranſfugerunt ad eum de manaſſe. ethna
ꝛ iozabad. ꝛ iedihel. ꝛ michahel. ꝛ iozabad. ꝛ helihu. ꝛ ſala
thi ꝓcipes militum in manaſſe. Hii ꝓbuerunt auxi
lium dauid. adiuſum latruncu. Omẽs enim erant
uiri fortiſſimi. ꝛ fuerunt ꝓcipes in exercitu. Sed ꝛ ꝓ
ſingulos dies ueniebant ad dauid ad auxiliandũ ei.
uſq; dum fieret ingens numerus ꝙi exercitus dei. xii.
iſte ꝙq; est numerus ꝓcipuus exercitus qui uenerunt ad da
uid cum esset in hebron. ut transferrent regnũ ſaul ad e
um. iuxta uerbum dñi. filii iuda portantes clipeum ꝛ
haſtam. ſex milia octoginta expediti ad ꝓlium. De filiis
ſymeon. uiroꝝ fortiſſimoꝝ ad pugnandum. ſeptem mi
lia centum. De filiis leui. iiii. milia ſexcenti. Joiada ꝙq; ꝓn
ceps de ſtirpe aaron. ꝛ cum eo tria milia ſeptingenti. Sa
doch etiam puer egregie indolis. ꝛ domus patris ei ꝓncipes
uiginti ꝛ duo. De filiis autẽ beniamin fratꝰ ſaul. tria mi
lia. Magna enim pars eoꝝ adhuc ſequebatur domum ſaul.
Porro de filiis ephraim .xx. milia octingenti fortiſſimi
roboris. uiri nominati in cognationibꝰ ſuis. Et ex media
parte tribꝰ manaſſe. decem ꝛ octo milia. ſinguli p nomi
na ſua uenerunt. ut conſtituerent regem dauid. De fili
is iſſachar. uiri eruditi qui nouerant ſingula tempa
ad preripiendũ quid facere deberet iſrahel. ducenti.
Omnes autem reliqua tribꝰ eoꝝ conſilium ſequebantur.
Porro de zabulon qui egrediebantur ad ꝓlium. ꝛ ſtabant
in acie inſtructi armis belliis. l. milia uenerunt in au
xilium dauid. ſine corde duplici. Et de neptalim ducẽ
mille. ꝛ cum eis inſtructa clipeo ꝛ haſta .xxx. ꝛ vii. mili
a. De dan etiam ꝓparati ad ꝓlium. xx. ꝛ viii. milia ſex
centi. Et de aſer egredientes ad pugnam. ꝛ in acie ꝓcon
tes. xl. milia. Trans iordanem autem de filiis ruben. ꝛ
de gad. ꝛ dimidia parte tribꝰ manaſſe. inſtructi armis
belliis. centum uiginti milia. Omnes iſti uiri bellatores.
ꝛ expediti ad pugnandum. cum corde ꝓfecto uenerunt in
hebron. ut conſtituerent regem dauid ſup uniuerſum iſrahel.
Sed ꝛ omnes reliqui ex iſrahel uno corde erant. ut rex fieret
dauid ſup uniuerſum iſrahel. fuerunt quoq; ibi ap̃ dauid tri
bꝰ diebꝰ comedentes ꝛ bibentes. Preparauerant enim
eis fratres eoꝝ. Sed ꝛ qui iuxta eos erant. uſq; ad ꝓſſachar
ꝛ zabulon ꝛ neptalim. afferebant panes in aſinis.
ꝛ camelis. ꝛ mulis. ꝛ bobꝰ. ad uescendum farinam pa
latas. uuam paſſam. unum oleum. boues. arietes ad
omnem copiam. Gaudium ꝙque erat in iſrahel. xiii. C. xiii.
Iniit autẽ conſilium dauid cum tribunis ꝛ centuriono
bꝰ ꝛ unuſquiſq; ꝓcipibꝰ. ꝛ ait ad universum cetum iſrahel.
Si placet uobis ꝛ a dño dõ nr̃o egrediatur sermo quem
loquor mittamus ad fratres nr̃os reliquos in uniuſas re
giones iſrahel. ꝛ ad sacerdotes ꝛ leuitas qui habitabant
in suburbanis urbium ut congregent ad nos. ꝛ reduca
mus archam dei nr̃i ad nos. Non enim requiſiuimus eam. in diebꝰ saul. Et respondit uniuſa multi
tudo. ut ita fieret. Placuerat enim sermo omni ꝑſone. Con
gregauit ꝙ dauid cunctum iſrahel. a sihor egyptii uſq; dum
egrediaris emath. ut adduceret archam dei de cariathi
arim. Et ascendit dauid ꝛ omnis israhel ad collem ca
riathiarim que est in iuda. ut afferret inde archam dñi di
sedentis sup cherubin. ubi inuocatum est nomen eius. Impo
ſuerunt quoq; archam dñi sup plaustrum nouum. de domo ami
nadab. Oza autem ꝛ fratres eius minabant plaustrum. Porro
dauid ꝛ uniuersus iſrahel ludebant coram dño omni uirtute
in canticis. ꝛ citharis. ꝛ psalteriis. ꝛ tympanis. ꝛ cymbalis
ꝛ tubis. Cum ꝑuenissent ad aream chidon. tetend
it oza manum suam ut sustentaret archam. Bos enim
lasciuiens. paululum inclinauerat eam. Iratus est itaq;
dñs contra oziam. ꝛ percussit eum eo ꝙd tetigisset archam.
ꝛ mortuus est ibi coram deo. Contristatusq; dauid eo

qđ humiliter dñi ozam: uocauit locum illum domus oza usq; in p̄sentem diem. Et timuit dñs timore tempꝰ dicens. Quom̄ possum ad me introducere archam dei: Et ob hanc c̄am si eam adduxit ad se. hoc ē in tuitarem dauid: i; auertit in domum obededom getthei. Mansit g̃ archa dei in domū obededom tbz mensibz: & benedixit dñs domui ei: & omnibz que habebat.

¶ Misit q; hyram rex tyri nuntios ad dauid: & ligna cedrina: & artifices parietum lignoq;: ut ędificarent ei domū. Cognouitq; dauid eo qđ confirmasset eum dñs in regem sup̄ isrł: & sublimasset ē regnum suū. sup̄ pplm̄ ei⁹ isrł. Accepit q; dauid alias uxores in hierlm̄: genuitq; filios & filias. Et hec nomina eoꝝ q̄ nati sunt ei in hierlm̄. Samua & sobab. nathan & salomon. ibaar & helisua & nepheg & iaphia. helisama. & heliada. & heliphelech. Audientes aut̄ philistiim eo qđ unctus ēt dauid in regem sup̄ isrł uniuersum: ascenderunt omnes ut quererent eum. Qđ cum audisset dauid: egressus ē obuiam eis. Porro philistiim diffusi sunt in valle raphaim. Consuluitq; dauid dñm dicens. Ascendam ad philistheos: si trades eos in manu mea: Et dixit ei dñs. Ascende. & tradam eos in manu tua. Cumq; illi ascendissent in baal pharasim: percussit eos ibi dauid. & dixit. Diuisit ds inimicos meos p manum meam: sicut diuidunt̄ aque. Et ideo uocatum ē nom̄ loci illi⁹ baalpharasim. Dereliquerunt̄q; ibi dii suos: quos dauid iussit cremari. Alia etiam uice philistiim irruerunt: & diffusi sunt in valle. Consuluitq; rursum dauid dñm: & dixit ei ds. Non ascendes p eos. Recede ab eis: & uenies contra illos ex aduerso pirozi. Cumq; audieris sonitum gradientis in cacumine pyrozi: tunc egredieris ad bellum. Egressus ē enim ds ante te: ut percutiat castra philistiim. fecit q; dauid sicut p̄cepat ei deus: & percussit castra philistiim a gabaon usq; gazera. Diuulgatumq; ē nom̄ dauid in uniuersis regionibz: & dñs dedit pauorē ei sup̄ omnes gentes.

C. xiiii.

C. xv.

Fecit quoq; sibi domos in ciuitate dauid: & ędificauit locum arche dei: tetenditq; ei tabernaculū. Tunc dixit dauid. Illicitum ē ut a quocunq; portetur archa dei: nisi a leuitis quos elegit dñs ad portandū eam: & ad ministrandum sibi usq; in ętnū. Congregauitq; uniuersum isrł in hierlm̄: ut afferret archa dei in locum suum quem p̄parauerat ei: necnon & filios aaron & leuitas. De filiis caath. urihel p̄ncps fuit: & frēs ei ducenti uiginti. De filiis merari. asaia p̄ncps: & frēs ei ducenti. xxx. De filiis gerson. iohel p̄ncps: & frēs ei centum. xx. De filiis elisaphan semeias princeps: & frēs ei ducenti. De filiis hebron. eliel p̄ncps: & frēs ei octogenta. De filiis oziel aminadab princeps: & frēs ei centum undecim. Vocauitq; dauid sadoch & abiathar sacerdotes & leuitas. urihel & asaiam. iohel. semeiam. eliel & aminadab: & dixit ad eos. Vos qui estis p̄ncipes familiarum leuiticarum. sanctificamini cum fratribz uestris: & asserte archam dñi dei uestri ad locum qui ei p̄paratus ē. ne ut a principio quia non estis p̄sentes percussit nos dñs. sic & nunc fiat illicitum quid nob agentibz. Sanctificati sunt ig̃ sacerdotes & leuite: ut portarent archam dei isrł. Et tulerunt filii leui archam dei sicut p̄cepat moyses iuxta uerbum dñi. humeris suis in uectibz. Dixitq; dauid principibz leuitarum. ut constituerent de fratribz suis cantores in organis musicis. nabliis audibiliter & lyris. & cymbalis: ut resonarent in excelsum sonitu leticie. Constituerunt̄q; leuitę heman filium iohel: & de fratribz ei⁹ asaph filium barachie. De filiis merari fratres eorum: ethan filium cusaie. & cum eis fratres eorum. In secundo ordine zachariam. ethen. & iaziel. & semiramoth. & iahiel. & anam. eliab. & banaiam. & maasiam. & mathathiam. & eliphalu. & machemam. & obededom. & iehiel ianitores. Porro cantores heman. asaph. & ethan: in cymbalis eneis concrepantes. Zacharias autem & oziel. & semiramoth. & iahiel. & anni. & eliab. & maasias. & banaias: in nabliis archana cantabant. Porro mathathias. & heliphalu. & mecchenias. & obededom. & iehiel & ozanu in cytharis p octaua canebant epinichion. Chonenias aut̄ p̄ncps leuitarum gphie p̄erat: & ad p̄cinendā melodiam. Erat quippe ualde sapiens. Et barachias & helchana ianitores arche. Porro sebenias & iosaphat. & nathanahel. & amasai & zacharias & banaias. & eleazer sacerdotes clangebant tubis coram archa dei: & obededom. & achimaas erant ianitores arche. Igit̄ dauid & omnes maiores natu isrł. & tribuni: ierūt ad deportandam archam fœderis dñi de domo obededom cū letitia. Cumq; adiuuisset dñs leuitas qui portabāt archam fœdis dñi: immolabant. vii. tauros & vii. arietes. Porro dauid erat indut̄ stola bissina & cuncti leuite qui portabant archam: cantores q; & chonenias p̄ncps gphie inter cantores. Dauid aut̄ etiam indut̄ erat ephod lineo: uniuersusq; isrł deducebat archā dñi fœderis in iubilo & sonitu buccine. & tubis & cymbalis. & nabliis & cytharis concrepantes. Cumq; peruenisset archa fœderis dñi usq; ad ciuitatem dauid: michol filia saul p fenestram uidit regem dauid saltantem atq; ludentem: & despexit eum in corde suo. Collocauerunt ig̃ archam dei: & constituerunt eam in medio tabernaculi qđ tetenderat ei dauid: & obtulerunt holocausta & pacifica coram dño. Cumq; complesset dauid offerens holocausta & pacifica. benedixit pplo in nomine dñi: & diuisit uniuersi p singulos a uiro usq; ad mulierem torta panis & partem assę carnis bubule. & sartagine oleo frixa. Constituitq; coram archa dñi de leuitis qui ministrarent & recordarentur opum ei⁹ & glorificarent atq; laudarent dñm deum isrł: asaph principem. & secundum ei zachariā. Porro iaziel & semiramoth & iahiel & mathathiam. & eliab & banaiam & obededom & iehiel. super organa psalterii & lyras. asaph aut̄ ut cymbalis personaret. Banaiam & iaziel sacerdotes: canere tuba iugiter coram archa fœderis dñi.

In illo die fecit dauid p̄ncipem ad confitendū dño: asaph & fratres ei.

¶ Confitemini dño & inuocate nom̄ ei⁹. notas facite in pplis adinuentiones ei⁹. Cantate ei & psallite: narrate omnia mirabilia ei⁹. laudamini in nom̄ sancto ei⁹. Letetur cor querentium dñm. querite dñm & uirtutem ei⁹. querite faciem ei⁹ semp. Recordamini mirabiliū ei⁹ que fecit: signoꝝ illius & iudiciorum oris ei⁹. Semen isrł serui ei⁹. filii iacob electi illi⁹. Ipse dñs ds nr̄: in uniuersa terra iudicia ei⁹. Recordamini in sempiternum pacti ei⁹. sermonis quem p̄cepit in mille generationes. quem pepigit cū abraham & iuramenti illius cū isaac. & constituit illud iacob in p̄ceptum & isrł in pactum sempiternum: dicens. Tibi dabo terram chanaan. funiculum hereditatis uestę. Cum essent pauci numero. parui & coloni ei⁹. & transierunt de gente in gentem. & de regno ad populum alterum. Non dimisit quemq̃m calumpniari eos: & increpuit p eos reges. Nolite tangere xp̄os meos: & in pphis meis nolite malignari. Cantate dño omnis terra: annuntiate ex die in diem salutare ei⁹. Narrate in gentibz gloriam ei⁹. in cunctis populis mirabilia illi⁹. q; magnus dñs & laudabilis nimis: & horribilis super omnes deos. Omnes enim dii populoꝝ idola: dñs aut̄ celos fecit. Confessio & magnificentia coram illo: fortitudo & gaudium in loco ei⁹. Afferte dño familiæ populoꝝ: afferte dño gloriam & imperium: date dño gloriam nomini ei⁹. Leuate sacrificium & uenite in conspectu ei⁹. &

C. xvi.

adorare dñm in corde sō. Commoueat a facie ei omnis tra: ipse enim fundauit orbem ītmobilem. Letent celi ⁊ exultet tra: ⁊ dicant in nationib; dñs regnauit. Tonet mare ⁊ plenitudo ei: exultent agri ⁊ omnia que in eis sunt. Tunc laudabunt ligna saltus coram dño: qm uenit iudicare tram. Confitemini dño qm bonus: qm in etnum mia ei. Et dicite: salua nos ds saluator r̄ noster ⁊ congga nos ⁊ eripe nos de gentib; ut confiteam nōi tuo ⁊ exultem in carminib; tuis. Benedictus dñs ds isrl ab etno usq; in etnum: ⁊ dicat omis ps amē. ⁊ hymnū dño. Dereliquit itaq; ibi coram archa fedris dñi asaph ⁊ frēs ei: ut ministrarent in conspectu arce iugit p singlos dies ⁊ uices suas. Porro obededom ⁊ frēs ei. lxviii. ⁊ obededom filium idithun ⁊ osa: constituit ianitores. Sadoch autem sacerdotem ⁊ frēs ei sacerdotes. coram tabnaculo dñi in excelso qđ erat in gabaon: ut offerrent holocausta dño sup altare holocausti iugit mane ⁊ uespe. iuxta omnia que scripta sunt in lege dñi qm p̄cepit isrl. Et post eum heman ⁊ idithun ⁊ reliquos electos unūquemq; uocabulo suo ad confitendū dño: qm in etnum mia ei. Heman & ⁊ idithun canentes tuba ⁊ quentes cymbala ⁊ omnia musicorū organa: ad canendum deo. filios aut idithum: fecit ee portarios. Reuersusq; e omis ps in domum suam: ⁊ dauid ut benediceret etiam domui sue. xvi.

Cum autem habitaret dauid in domo sua: dixit ad nathan pphām. Ecce ego habito in domu cedrina: archa aut fedris dñi sub pellib; e. Et ait nathan ad dauid. Omnia que in corde tuo sunt fac: dñs enim tecum est. Igit nocte illa fs e sermo dñi: ad nathan dicens. Vade ⁊ loquere dauid seruo meo. Hec dicit dñs. Non edificabis tu mihi domū ad habitandū. Neq; enim habitaui in domo ex eo tempore quo eduxi isrl usq; ad hanc diem: s; fui semp mutans loca tabnaculi ⁊ in tentorio manens cū omni isrl. Numquid locutus sum saltem uni iudicum isrl. quib; p̄cepam ut pascerent pplm meum ⁊ dixi. Quare non edificasti mihi domum cedrinam. Nunc itaq; sic loqueris ad seruum meum dauid. Hec dicit dñs exercituum. Ego tuli te cum in pascua sequereris gregem. ut ees dux populi mei isrl. ⁊ fui tecum quocunq; pergeres: ⁊ interfeci omes inimicos tuos coram te. fecitq; tibi nomen quasi magnoru qui celebrant in tra: ⁊ dedi locum pplo meo isrl. plantabit & habitabit in eo. ⁊ ultra non mouebit. nec filii iniquitatis atterent eos sicut a principio: ex diebus quib; dedi iudices pplo meo isrl. ⁊ humiliaui omes inimicos tuos. Annuntio q̄ tibi qđ edificatus sit domus ē dñs. Cumq; impleueris dies tuos. ut uadas ad patres tuos. suscitabo semen tuum p te qđ erit de filiis tuis: ⁊ stabiliam regnum ei. Ipse edificabit mihi domum: ⁊ firmabo solium ei usq; in etnum. Ego ero ei in patrē: ⁊ ipse erit mihi in filium. Et miam meam non auferam ab eo: sicut abstuli a saul qui ante te fuit. Et stabiliam eum in domo mea ⁊ regno meo usq; in sempiternū: ⁊ thron ei erit firmissim in p̄petuum. Juxta omnia uba hec ⁊ iuxta uniuersam uisionē istā: sic locutus ē nathan ad dāvid. Cumq; uenisset rex dauid ⁊ sedisset coram dño: dixit. Quis ego sum dñe ds: ⁊ que domus mea: ut p̄starer mihi talia. Sed ⁊ hoc parum uisum ē in cōspectu tuo. Ideoq; locutus es sup domū serui tui. etiā in futurum: ⁊ fecisti me spectabilem sup omes homines dñe ds meus. Quid ultra addere pot dauid tibi ita glorificanti seruum tuum ⁊ cognouisti eum dñe. Propter famulū tuū iuxta cor tuum fecisti omem magnificentiam hanc: ⁊ nota ee uoluisti uniuersa magnalia tua dñe. Non ē similis tui ⁊ si ē aliud ds absq; te. ex oib; quos audiuimus auribus nris. Quis enim ē alius ut pplus tuus isrl. gens una in tra. ad quam p̄perauit ds ut liberaret ⁊ faceret pplm sibi ⁊ magnitudine sua atq; terroribus eiceret nationes a facie ei. quem de egypto liberarat: Et posuisti pplm tuum isrl. t in pplm usq; in etnum. ⁊ tu dñe factus es ds ei. Nunc & dñe sermo quem locutus es famulo tuo ⁊ sup domum ei confirmes in p̄petuū. ⁊ fac sicut locutus es. p̄maneatq; ⁊ magnificetur nom tuū usq; in sempiternum. ⁊ dicatur dñs exercituum ds isrl. ⁊ domus dauid serui ei p̄maneat coram eo. Tu enim dñe ds mis. revelasti aurem serui tui. ut edificares ei domum: ⁊ ideo inuenit seruus tuus fiduciā ut oret coram te. Nunc & dñe tu es ds ⁊ locutus es ad seruū tuū tanta beneficia. ⁊ cepisti benedicere domui serui tui. ut sit semp coram te. Te enim dñe benedicente: benedicta erit in p̄petuum. xvii.

Factum ē aut p̄ hec. ut p̄meteret dauid philistiim. ⁊ humiliaret eos. ⁊ tolleret geth ⁊ filias ei de manu philistiim. p̄meteretq; moab: ⁊ fierent moabite serui dauid. offerentes ei munera. Eo tempore p̄cussit dauid etiam adadezer. regem suba regionis emath. quando p̄perat ut dilataret impium suum. usq; ad flumen eufraten. Cepit & dauid mille quadrigas ei. ⁊ vii. milia equites. ac. xx. milia uiros pedites. Subneruauitq; omes equos currus: excepit centū quadrigas quas reseruauit sibi. Supuenit autem ⁊ syrus damascen: ut auxilium p̄beret adadezer regi suba. Sed ⁊ hos p̄cussit dauid. xxii. milia uiroru: ⁊ posuit milites in damasco. ut syria q; seruiret sibi. ⁊ offerret munera. Adiuuitq; eum dñs in cunctis ad que p̄perarat. Tulit q; dauid pharetras aureas quas habuerant serui adadezer: ⁊ attulit eas in hierusalē. Necnō de thebath ⁊ chun. urbib; adadezer erat plurimum: de quo fecit salomon mare eneum. ⁊ colūnas. ⁊ uasa enea. Qđ cum audisset thou rex emath. p̄cussisse uidelicet dauid omem exercitum adadezer regis suba: misit aduram filium suum ad regem dauid. ut postularet ab eo pacem. ⁊ congratularet ei. eo qđ expugnasset ⁊ p̄cussisset adadezer. Adurā quippe thou erat adadezer. Sed ⁊ omnia uasa aurea et argentea. ⁊ enea. consecrauit rex dauid dño. cū argento ⁊ auro qđ tulerat ex uniuersis gentib; tam de edom ⁊ moab ⁊ filiis amon: qm de philistiim ⁊ amalech. Abisai q filius saruie. p̄cussit edom in ualle salinarū. xviii. milia. ⁊ constituit in edom p̄sidia. ut seruiret idumee dauid. Saluauitq; dñs dauid in cunctis ad que p̄perarat. Regnauit & dauid sup uniuersum isrl. ⁊ faciebat iudicium atq; iustitiam cuncto pplo suo. Porro roab filius saruie erat sup exercitum. ⁊ iosaphat filius ahilud a cōmentariis. Sadoch aut filius achitob. ⁊ abimelech filius abiathar sacerdotes. ⁊ susa scriba. Banaias q filius ioiade. sup legionem cerethi ⁊ phelethi. Porro filii dauid. primi

Accidit autem ut xviii. ad manum regis. moreret naas rex filioru amon: ⁊ regnaret anon filius ei p eo. Dixitq; dauid. faciam misericordiam cum anon filio naas. P̄stitit enim pater ei in gratiam. Misit q; dauid nuntios ad consolandū eum: p̄ morte patris sui. Qui cum p̄uenissent in tram filioru amon ut consolarentur anon: dixerunt p̄cipes filioru amon ad anon. Tu forsitan putas. qđ dauid honoris tui in patrem tuum miserit qui consolarentur te: nec animaduerris qđ ut explorent ⁊ inuestigent ⁊ scrutent terram tuam. uenerint ad te serui ei. Igit anon pue

rol dauid decalcauit ⁊ rasit. ⁊ p̄cidit tumicas eoy a ma/
tibꝫ usq; ad pedes. ⁊ dimisit eos. Qui cum abissent ⁊ hoc
mandassent dauid: misit in occursum eoy. Erat enim
eum contumelia sustinuerant. ⁊ p̄cepit ut manerent in iherico: donec crescerent barba eoꝝ ⁊ tunc reuertentur. Videntes aut̄ filii amon qd̄ iniuriam fecissent
dauid: tam amon q̄m reliquus pl̄s miserunt mille talenta argenti. ut conducerent sibi de mesopotamia. ⁊ de syria machā. ⁊ de suba currus ⁊ equites. Conduxerunt; q;
xxxii. milia curruū. ⁊ regem machā cū pl̄o ei. Qui cum
uenissent: castra metati sunt e regione medabā. filii q; amon congregati de urbibꝫ suis. uenerunt ad bellum. Qd̄
cum audisset dauid: misit ioab robustissimū exercitum uiroy
fortium. Egressiq; filii amon: direxerunt aciem ante portam ciuitatis. Reges autem qui ad auxilium ei uenerant:
seorsum in agro steterunt. Igitur ioab intelligens bellum
ex aduerso. ⁊ p̄ tergum cōtra se fieri: elegit uiros fortissimos de
uniuerso israel: ⁊ p̄texit contra syrum. Reliquam aut̄ partem
pl̄i dedit sub manu abisai fratris sui. ⁊ p̄texerunt contra filios amon. Dixitq; Si uicerit me syrus: auxilio eris mi.
Si autē superauerint te filii amon: ero tui p̄sidium.
Confortare ⁊ agamus uiriliter p̄ pl̄o nostro. ⁊ p̄ urbibꝫ dei
nri. Dñs autem q̄d in conspectu suo bonum est faciat. Pretexit g̃ ioab ⁊ pl̄s qui cū eo erat contra syrum ad p̄lium. ⁊ fugauit eos. Porro filii amon uidentes q̄d fugisset syr. ipi q;
fugerunt abisai fratrem ei. ⁊ ingressi sunt in ciuitatem. Reuersusq; est etiam ioab in iherusalē. Videns aut̄ syrus q̄d ceciderit
coram israel: misit nuntios ⁊ adduxit syrum qui erat trans
fluuium. Sophath aut̄ princeps militie adadezer. erat
dux eoy. Qd̄ cum nuntiatum esset dauid: congregauit uniuersum israel. ⁊ transiuit iordanem. uenitq; in eos. ⁊ direxit
se aduersus eum. illi contra pugnantibꝫ. fugit autem syrus
israel ⁊ interfecit dauid de curribus. vii. milia curruum. ⁊ xl.
milia peditum. ⁊ sophath exercitus p̄positum. Videntes aū
serui adadezer. se ab israel esse superatos: transfugerunt ad
dauid ⁊ seruierunt ei. Noluitq; ultra syra auxilium
p̄bere filiis amon. Factum est aut̄ p̄ anni circulū. eo
tempore quo solent reges ad bella p̄cedere. congregauit ioab
exercitum ⁊ robur militie. ⁊ uastauit terram filioꝝ amon:
p̄ueniensq; obsedit rabbā. Porro dauid manebat in iherusalē: cū ioab peteret rabbā. ⁊ destrueret eam. Tulit aut̄
dauid coronam melchon de capite ei⁹. ⁊ inuenit in ea
auri pondo talentum. ⁊ p̄ciosissimas gemmas. fecitq;
inde sibi diadema. Manubias q; urbis plurimas tulit.
Populū aut̄ qui erat in ea eduxit. ⁊ fecit sup eos tribulas. ⁊ trahas. ⁊ ferrata carpenta transire. ita ut dissecarentur. ⁊ conterentur. Sic fecit dauid cunctis urbibꝫ filioꝝ
amon. ⁊ reuersus est cum omni pl̄o suo in iherusalē. Post hec
inuctum est bellum in gazer aduersum philistheos. in quo p̄
tulit sobochai usathites saphai de genere raphaim. ⁊
humiliauit eos. Aliud q; bellum gestum est aduersus philistheos. in quo percussit adeodat̄ filius saltus bethleemites filium goliath getthei. cui hastile ligneum. q̄si textorum erat arentium. Sed ⁊ aliud bellum accidit in
geth. in quo fuit homo longissimus habens digitos senos. id est simul. xxiiii. qui ⁊ ipse de raphaim fuerat
stirpe generat̄. Hic blasphemauit israel. ⁊ percussit eū
ionathā filius samaā fratris dauid. Hii sunt filii raphe
in geth. qui ceciderunt in manu dauid ⁊ seruoꝝ eius.

C. xxi. Consurrexit autem sathan contra israel. xxv.
⁊ mutauit dauid ut numeraret israel. Dixitq;
dauid ad ioab. ⁊ ad p̄ncipes pl̄i. Ite ⁊ numerate israel
a bersabee usq; ad dan. ⁊ afferte michi numerum
ut sciam. Respondit; ioab. augeat dñs pl̄m
suum: centuplum quā sunt. Nonne dñe mi

rex omes serui tui sunt. quare hoc querit dñs meus. q̄d
in peccatū reputet israel. Sed sermo regis magis p̄ualuit. Egressusq; est ioab ⁊ circuiuit uniuersum israel. ⁊ reuersus est in iherusalē. Deditq; dauid numerum eoy quos
circuierat. Et inuenit est omnis israel numerus mille mi/
lia ⁊ centum milia uiroy. educentium gladium. De
iuda aut̄ trecenta septuaginta milia bellatoy. Sed am
leui ⁊ beniamin non numerauit. eo q̄d inuisa esset
uerbum regis impium. Displicuit aut̄ deo q̄d fuerat.
⁊ percussit israel. Dixitq; dauid ad deum. Peccaui nimis
ut hoc facerem. Obsecro auferte iniquitatem serui tui.
q; insipienter egi. Et locutus est dñs ad gad uidentem dicens. Vade ⁊ loquere ad dauid. ⁊ dic ei. Hec dicit dñs.
Trium tibi optionem do. Unum q̄d uoluerit elige. ut faciam tibi. Cumq; uenisset gad ad dauid. dixit ei. Hec dicit
dñs. Elige q̄d uoluerit. aut tribus annis in pestilentia.
aut tribus mensibus fugere te hostes tuos. ⁊ gladium eoy
si posse euadere. aut tribus diebus gladium dñi. ⁊ mortem
uersari in terra. ⁊ angelum dñi interficere in uniuersis fini/
bus israel. Nunc ergo uide. quid respondeam ei qui misit me.
Et dixit dauid ad gad. Ex omni parte angustie pre/
munt. Sed melius est me incidam in manus dñi. q;
multe sunt miserationes eius. q̄m in manus hominum.
Misit g̃ dñs pestilentiam in israel. ⁊ ceciderunt de israel
septuaginta milia uiroy. Cumq; percuteret. uidit dñs
⁊ misertus est super magnitudinem mali. ⁊ impauit an/
gelo qui percutiebat. Sufficit iam: cessa manum tuam. Por/
tabat autem angelus dñi stabat
q; dauid oculos suos.
⁊ uidit angelum cedentem
populo. Et
ait ad dominum. Ego sum q̄
peccaui. ego qui malum feci. Iste grex quid commeruit.
Uertat dns meus. quesumus manus tua in me. ⁊
in domum patris mei: populus autem tuus ne percutiat. Dixit autem angelus dñi p̄cepit gad. ut diceret dauid. ut ascenderet
erigeretq; altare dño deo. in area ornan iebusei.
Ascendit g̃ dauid uerba sermonis gad. quem locutus fuerat ex sermone dñi. Porro ornan cum suspexisset ⁊
uidisset angelum. quatuorq; filii eius cū eo. abscondunt
se. Erat eo tempore. terebat in area triticum. Igitur cū
uenisset dauid ad ornan. conspexit eum ornan. ⁊ egressus est
ei obuiam de area. ⁊ adorauit eum pronus in terram. Dixitq;
ei dauid. Da mihi locum aree tue ut edificem in ea alta/
re dño. ita ut quantum ualet argenti accipias. ⁊ cesset
plaga a pl̄o. Dixit aut̄ ornan ad dauid. Tolle. ⁊ fac
at dñs meus rex
in holocaustum.
ecce iumenta:
quaq; ad
ea auferre
grauiora. De-
dit g̃ dauid ornan p̄ loco. sycli aur
iustissimi ponderis sexcentos. Et edificauit ibi altare
dño. obtulitq; holocausta ⁊ pacifica. ⁊ inuocauit dñm.
⁊ exaudiuit eum in igne de celo. sup altare holocau/
sti. Precepitq; dñs angelo. ⁊ conuertit gladium suum in
uaginam. Quod g̃ dauid uidens q̄d exaudisset eum dñs
in area ornan iebusei. immolauit ibi uictimas. Tabernaculum aut̄ dñi q̄d fecerat moyses in deserto. et
altare holocaustoy ea tempestate erant in excelso
gabaon. ⁊ si p̄ualuit dauid ire ad altare. ut ibi obse/
craret dñm. Timore enim terroris fuerat p̄territus. ui/
dens gladium angeli domini. xxv.

C. xxii. Dixitq; dauid. Hec est domus dei. ⁊ hoc altare in ho

locaustum ilit. Et ꝓcepit ut congregarent oñes ple
uti de tra ilit. Et constituit ex eis latomos ad cedendos lapides. ꝛ poliendos. ut edificaret domus dñi. ferrum
& pluriꝑ ad clauos ianuay. ꝛ ad cõmissuras atq; iunctiras ꝓparauit dauid. ꝛ eris ꝓpduis innumerabi
le. Ligna & cedrina si ꝓterant estimari. que sidonii ꝛ tyrii deportauerant ad dauid. Et dixit dauid. Salomõ filius me puer paruulus & delicat. Domus aũt quã edificari uolo dño talis & debet. ut in cunctis regionib; nominet. Preparabo ge necria. Et ob hanc cãm. aĩa mea tem suam oñes ꝓparauit impensas. Vocauitq; salomonem filiũ suum. ꝛ ꝓcepit ei ut edificaret domũ dño dõ ilit. Dixitq; dauid ad salomonẽ. fili mi. uoluntatẽ me e fuit. ut edificarem domum nomini dñi dei mei. sed sẽs & sermo dñi ad me dicens. Multum sanguinẽ effu disti. ꝛ plurima bella bellasti. si ꝓterit edificare domum nomini meo. tanto effuso sanguine coram me. filius qui nascet & erit uir quietissim. Faciam enim eu requiescere ab oñib; inimicis suis p circuitũ. ꝛ ob hanc cãm pacificus uocabit. ꝛ pacem ꝛ otium dabo in ilit. cũctis diebus ei. Ipse edificabit domum nomini meo. ipse e rit mi in filium. ꝛ ego ero ei in patrem. firmabiq; solii regni eius sup ilit in ẽternum. Nunc ge fili mi sit dñus tecum. ꝛ ꝓsperare ꝛ edifica domum dño dõ tuo. sicut locut & de te. Det & tibi dñus prudentiam ꝛ sensum. ut regere pos sis ilit. ꝛ custodire legem dñi dei tui. Tunc enim ꝓfice ꝓterit. si custodieris mandata ꝛ iudicia que ꝓcepit dñs moysi. ut doceret ilit. Confortare. uirilit age. ne ti meas neq; paueas. Ecce ego in pau ꝓparaui impensas domꝰ dñi. auri talenta centũ mi pertate mea. p lia. ꝛ argenti mille milia talento rũ. eris ũ ꝛ ferri magnitudine. lig ꝝ. ligna ꝛ lapides ꝓparaui. ad omnia num ꝛ impendia. Habes & impendia. Habes & plurimos artifices. latomos ꝛ cementarios. artifices q; lig norum. ꝛ omnium artium ad faciendũ op̃ prudentissimos. in auro ꝛ argento. ere ꝛ ferro. cui & ẽ numer. Surge ge ꝛ fac. ꝛ erit dñs tecũ. Precepit & dauid cunctis ꝓncipib; ilit. ut adiuuarent salomonem filium suum. Ecce uis quem ꝙ dñs ds tuꝰ uobis sit. ꝛ dederit uobis requi em p circuitũ. ꝛ tradiderit omnes inimicos in manu ea ꝛ subiecta sit tra coram dño ꝛ coram ꝓplo ei. Prebete ge cor da ua ꝛ animas uas. ut quetatis dñm dñm uestrũ. ꝛ cõstruite ꝛ edificate sanctuariũ dño dõ. ut introducat archa fede ris dñi. ꝛ uasa dño consecrata in domũ que edificat nomini dñi. ¶ Igit dauid senex ꝛ plen dierum. regem constituit sa lomonem filium suum sup ilit. Et congregauit omnes prin cipes ilit. ꝛ sacerdotes atq; leuitas.

C. xxiij.

xxi.

Numeratiq; sunt leuite. a. xxx. ãnis
ꝛ sup. ꝛ inuenta sunt. xxxviii. milia uiroꝝ. Ex his electi sunt ꝛ dist
buti in ministerium domꝰ dñi. xxiiii. milia. Prepositoꝝ
autẽ ꝛ iudicum. vi. milia. Porro. iiii. milia ianitores
ꝛ totidem psalte. canentes dño in organis que fecerat ad
canendũ. ꝛ distribuit eos dauid p turmas filioꝝ leui. Ger
son uidelicet. ꝛ caath ꝛ merari. filii gerson. leedan ꝛ semei.
filii leedan ꝓncipes. iehiel. ꝛ zetam. ꝛ iohel. tres. filii semei.
salomith ꝛ hozihel. ꝛ aran. Tres isti ꝓncipes familiarum leedã.
Porro filii semei. leeth ꝛ zeza. ꝛ iaus ꝛ baria. Isti filii semei.
xiii. Erat autẽ leeth ꝓmꝰ. ꝛ zeza secꝰ. Porro iaus ꝛ baria si
habuerunt plurimos filios. ꝛ ideo in una familia unaq;
domo computati sunt. filii caath. amram ꝛ isaar. hebron.
ꝛ hozihel. iiii. filii amram. aaron ꝛ moysi. Segregatusq; ẽ
aaron ut ministraret in scõ scõꝝ. ipse ꝛ filii ei in sempiter
nũ. ꝛ adolerent incensum dño. sedm ritum suũ. ac bñ
dicerent nomini ei in ꝑpetuũ. Moysi aũt hominis dei filii.
annumerati sunt. in tribu leui. filii moysi. gerson ꝛ eli
ezer. filii gerson. sububahel ꝓmus. fuerunt autem filii e
liezer. roobia ꝓmus. ꝛ non erant eliezer filii alii. Por
ro filii roobia. multiplicati sunt nimis. filii ysaar. sa
lumith ꝓmus. filii hebron. ieriau ꝓmus. amariau
secꝰ. ꝛ iazihel tercꝰ. iecmaham quartus. filii ozihel. micha
ꝓmus. iesia secꝰ. filii merari. mooli ꝛ musi. filii moo
li. eleazar ꝛ cis. Mortuus ẽ autẽ eleazar. ꝛ filios
& filias. Acceperuntq; eas filii cis. fratres eaꝝ. filii musi. mo
oli ꝛ eder. ꝛ ierimuth tres. Hii filii leui in cognationib;
suis. ꝛ familiis suis ꝓncipes ꝙ uirtes. ꝛ numerum capitũ
singlorũ. qui faciebant opa ministerii domus dñi. a. xx. an
nis ꝛ supra. Dixit enim dauid. Requiem dedit dñs ds
isti ꝓpto suo. ꝛ habitationẽ iherusalem usq; in ẽternum. nec
erit officii leuitarum. ut ultra portent tabnaculũ. et
omnia uasa ei ad ministrandũ. Iuxta ꝓcepta dauid & q;
nouissima. supputabit numer filioꝝ leui. a. xx. annis
ꝛ sup. ꝛ erunt sub manu filioꝝ aaron. in cultum domꝰ
dñi. ꝛ in uestibulis. ꝛ in exedris. ꝛ in loco purificationis.
ꝛ in sanctuario. ꝛ in ministeriis op̃ ministerii domus dñi.
Sacerdotes autẽ sup panes ꝓpositionis. ꝛ ad similes sacri
ficiorum. ad lagana ꝛ azyma. ꝛ sartaginem. ꝛ ad feruentẽ
similam. ꝛ sup omnẽ ponderis atq; mensurã. Leuite ũ. ut
stent mane ad confitendũ. ꝛ canendum dño. Similiter
q; ad uesperam. tam in oblationem holocaustoꝝ dñi. quã
in sabbatis. ꝛ kalendis. ꝛ sollemnitatib; reliquis. iuxta
numerũ. ꝛ cerimoniam uniuscuiusq; rei iugiter coram dño.
ꝛ custodiant obseruationes tabnaculi federis. ꝛ ritus sanc
ti. ꝛ obseruationem filioꝝ aaron fratrũ suoꝝ. ut min
strent in domo dñi. Porro filius aaron. hec partes q. C. xxiij.
onis erunt. filii aaron. nadab. ꝛ abiud. ꝛ eleazar. ꝛ itha
mar. Mortui sunt autẽ nadab. ꝛ abiud ante patrem su
um. absq; liberis. Sacerdotioq; functus ẽ eleazar. ꝛ itha
mar. Et duxit eos dauid. id est sadoch de filius eleaza
ri. ꝛ abimelech de filius ithamar. secdm ordines suos. ꝛ mi
nisterium. Inuenitq; sunt multo plures filii eleazari
in principib; uiris. quã filii ithamar. Duxit autẽ eos.
hoc ẽ filii eleazari principes p familias. xvi. Et filius
ithamar p familias. ꝛ domos suas. viii. Porro duxit
urnas q; uir se familias sortib;. Erant enim principes
sanctuarii. ꝛ principes dei. tam de filius eleazari. quã de fi
liis ithamar. Descripsitq; eos semeias filius nathanahel
scriba leuites coram rege. ꝛ principib;. ꝛ sadoch sacerdote
ꝛ abimelech filio abiathar. Principib; q; familiarum
sacerdotalium. ꝛ leuiticarum unam domũ que ceteris
ꝓrat eleazari. ꝛ alteram domum que sub se habebat ith
mar. Exiuit autẽ sors ꝓma ioarib. secda iedeie.
tertia harim. quarta seorim. quinta melchia. sexta mai
mam. septima accos. octaua abia. nona ihesu. decima se
chenia. undecima eliasib. duodecima iacim. tertiadecima
oppha. quartadecima ibaal. quintadecima belga. sextadeci
ma emmer. septimadecima ezir. octauadecima hapses.
nonadecima aphecesa. uicesima iecezel. uicesima ꝓma
iachin. uicesima secda gamul. uicesima tertia dalaiau. ui
cesima quarta maaziau. Hec uices eoꝝ secdm ministeria sua.
ut ingrediant domum dñi. ꝛ iuxta ritum suũ sub ma
nu aaron patris eoꝝ sicut ꝓcepat dñs ds isti. Porro
filioꝝ leui qui reliqui fuerunt de filius amram. erat su
bahel. Et de filius subahel. iedeia. De filius & roobie ꝓn
cipes iesias. Isaaris ũ. salemoth. filius & salemoth naadi
ath. filiusq; eius tertius. Amarias ꝓmus. iazihel secdus.
iecmoam quartus. filii ozihel. micha. filii micha. samir.
frater micha. iesia. filiusq; iesie. zacharias. filii mera
ri. mooli ꝛ musi. filius iozias. beuno. filius & merari
oziau. ꝛ soem. ꝛ zacchur. ꝛ hebri. Porro mooli filius
eleazari. qui habebat liberos. filius uo cis. ieramehel.

filii

filiū muſi · mooli · ⁊ der · ⁊ ierimoth. Iſti filii leui · ſed
domuſ familiarum ſuarum. Meſerunt⁹ ⁊ipſi ſortes cum
fr̄ibus ſuis filios aaron coram dauid rege ⁊ ſadoch ⁊ abimelec
⁊ principib⁹ familiarum ſacerdotalium ⁊ leuitarum; tam
maiores q̄m minores. omnes ſors equaliter diuidebat. Igitur
dauid ⁊ magiſtratuſ exercitus ſegregauerunt in miniſterio
filios aſaph · ⁊ heman · ⁊ idithun · qui p̄phetarent in cythara
⁊ ſalterijs · ⁊ cymbalis ſacrū numerū ſuum. dederatq; filios
officio ſeruientes. De filiis aſaph; zacchur · ⁊ ioſeph · ⁊ natha
nia · ⁊ ſarela · filii aſaph · ſub manu aſaph p̄phantes iuxta
regem. Porro idithun filii · idithun · godolias · ſorī · ⁊ ſeſaias ·
⁊ ſabaias · ⁊ mathathias · ſex · ſub manu patriſ ſui idithū ·
qui in cythara p̄phetabat · ſuper confitentes ⁊ laudantes dñm.
Heman q; filii · heman · boccias · mathania · ozihel · ſubu
hel · ⁊ ierimoth · ananias · ananía · eliatha · geddelthi · ⁊ roth
ti · eger · ⁊ gerbacalá · mellothi · othir · mazioth. Omnes iſti fi
lii heman · uidentes regis in ſermonib⁹ dei ut exaltaret cor
nu. Dedit⁹q; ds heman filios · xiiii · ⁊ filias tres. Omnes iſti ſub
manu patriſ ſui ad cantandum in templo dñi diſtributi
erant · ⁊ in cymbalis · ⁊ pſaltriis · ⁊ cytharis. in miniſtria do
muſ dñi · iuxta regem aſaph · iudicem · ⁊ idithun · ⁊ heman.
Fuit autē numeruſ eor cum fr̄ibus ſuis qui erudiebantur
canticis dñi cuncti doctores · ducenti octoginta octo. Miſe
runt⁹q; ſortes p̄ uices ſuas ex equo tam maior q̄m minor ·
docturi pariter · ⁊ diſcipuli. Egreſſaq; eſt ſors prima ioſeph qui erat
de aſaph · ſecūda godolie · ipſe · ⁊ filii eius · ⁊ fratres eius · xii. Tertia
zacchur filii eius · ⁊ fr̄ibus eius · xii. Quarta iſari filii · ⁊ fr̄ibus eius
xii. Quinta nathanie · filii · ⁊ fr̄ibus eius · xii. Sexta boccias · fi
lii · ⁊ fr̄ibus · xii. Septima iſrahela · filii · ⁊ fr̄ibus eius · xii. Octaua
piſaie · filii · ⁊ fr̄ibus eius · xii. nona mathanie · filii · ⁊ fr̄ibus eius
xii. Decima ſemeie · filii · ⁊ fr̄ibus eius · xii. Vndecima ezrahel fi
lii · ⁊ fr̄ibus eius · xii. Duodecima aſabie · filii · ⁊ fr̄ibus eius · xii. Ter
ciadecima ſubahel · filii · ⁊ fr̄ibus eius · xii. Quartadecima ma
thathie · filii · ⁊ fr̄ibus eius · xii. Quintadecima ierimoth · filii
⁊ fr̄ibus eius · xii. Sextadecima ananie · filii · ⁊ fr̄ibus eius · xii.
Septimadecima iesbocaſe · filii · ⁊ fr̄ibus eius · xii. Octauadeci
ma anani · filii · ⁊ fr̄ibus eius · xii. Nonadecima mellothi · fili
i · ⁊ fr̄ibus eius · xii. Vicesima eliatha · filii · ⁊ fr̄ibus eius · xii. Vice
ſima p̄ma othir · filii · ⁊ fr̄ibus eius · xii. Vicesima ſecūda godol
iathi · filii · ⁊ fr̄ibus eius · xii. Vicesima tertia azzuth · filii · ⁊
fr̄ibus eius · xii. Vicesima q̄rta romathiezer filii · ⁊ fr̄ibus eius
xii. Duiſ⁹ autē filiorū de choris · meſſellemia
filii chore. De filiis aſaph filii meſſellemie · zacharias
p̄mogenit⁹ iadihel ſecūs · zabadias tertius · ſothanahel q̄rtus ·
ahilam quint⁹ iohanan ſext⁹ helioenai ſeptim⁹. Filii aut
obededom · ſemeias p̄mogenit⁹ iozabad ſecūs · ioaha tertius ·
ſachar q̄rtus · nathanahel quint⁹ · ammihel ſext⁹ · iſachar
ſeptim⁹ · phollathi octauus · q; benedixit illi dñs. Semeie
autē filio eius · nati ſunt filii principes familiarum ſuarū.
Erant enim uiri fortiſſimi. filii q; ſemeie. othni · ⁊ raphā
hel · ⁊ obedhel · zobad · ⁊ fr̄es eius uiri fortiſſimi · heliu q; · ⁊ ſa
machias. Omnes hii de filiis obededom · ipſi · ⁊ filii · ⁊ fr̄es eorū
fortiſſimi ad miniſtrandū · lxii · de obededom. Porro me
ſſellemie filii · ⁊ fr̄es robuſtiſſimi · xviii. De boſa autem de
eſt de filiis merari · ſemri p̄ncipe. Non enim habebat
p̄mogenitū · ⁊ ideo poſuerat eum pater eius in principem.
helchias ſecūs · tabelias tertius · zacharias quartus. Omnes hii
filii · ⁊ fr̄es boſa · xviii. Hii diuiſi ſunt in ſortes · ſicut · ⁊ fr̄es eorū miniſtrarent
p̄ principes cuſtodiarum. ſicut · ⁊ fr̄es eorū miniſtrarent
in domo dñi. Miſſe ſunt q; ſortes ex equo · ⁊ parui · ⁊ magni
ſimul p familias ſuas · in unamquamq; portarū. Cecidit q;
ſors orientalis ſemeie. Porro zacharie filio eius ſapientiſſimo
dentiſſimo · ⁊ erudito · ſortito obtigit plaga ſeptentrionalis. Obededom ū · ⁊ filiis eius ad auſtrum · in qua parte do
muſ erat ſeniorū conciliū. Sephim · ⁊ hoſa ad occidē
tem · iuxta portam que ducit ad uiam aſcenſionis · cu
ſtodia contra cuſtodiam. Ad orientem ū leuite · vi · ⁊ ad
aquilonem · iiii · q; die · atq; ad meridiem ſimiliter in die
iii · ⁊ ubi erat conſilium bini · ⁊ bini. In cellulis q; ia
nitor⁹ ad occidentem · iiii · in uia · bini q; per cellulas. Hec
ſunt diuiſiones ianitor⁹ filior⁹ chore · ⁊ merari. Porro
achias erat ſup theſauros domuſ dñi ac uaſa ſcōr̄. filii
ledan · filii gerſonni. De leedan p̄ncipes familiarū ledā
⁊ gerſonni · iehieli · filii iehieli · zathan · ⁊ iohel fr̄es eius · ſup the
ſauros domuſ dñi · amramites · ⁊ iſaarites · ⁊ hebronites · ⁊
ozielites. Subahel autem filius gerſom filii moſi · p̄poſitus
theſauris. Frater q; eius eliezer · cui filius raabia · ⁊ huic filius
iſaias · ⁊ huic filii ioram · huius q; filius zechri · ⁊ huius
filii ſelemith. Ipſe ſelemith · ⁊ fr̄es eius ſup theſauros ſcōr̄ q;
ſanctificauit dauid rex · ⁊ p̄ncipes familiarū · ⁊ tribuni · ⁊ cen
turiones · ⁊ duces exercituſ · de bellis · ⁊ manubiis p̄liorū · q;
conſecrauerant ad inſtaurationem · ⁊ ſupellectilem templi
dñi. Hec autem unuſquiſq; ſanctificauit ſamuhel uidens · ⁊ ſaul
filius eius · ⁊ abner filius ner · ⁊ ioab filius ſaruie · omnes qui ſanc
tificauerant ea p manum ſalemith · ⁊ filii eius. Iſaarites preerat
chonenie · ⁊ filii eius ad opa forinſecuſ ſuper iſrael · ad docendū
⁊ ad iudicandum eos. Porro de hebronitis · aſabias · ⁊ fr̄es
eius uiri fortiſſimi · mille ſeptingenti preerant iſrahelitis trans
iordanem contra occidentem · in cunctis operib⁹ dñi · ⁊ mi
niſterio regis. Hebronitarum autē p̄ncipes fuere herias ·
ſecūm familias · ⁊ cognationes eor̄. Quadrageſimo anno
regni dauid recenſiti ſunt · ⁊ inuenti uiri fortiſſimi in
iazer galaad. Fr̄es q; eius robuſtiores etatis duo milia
ſeptingenti · p̄ncipes familiarum. Preposuit autē eos da
uid rex rubenitis · ⁊ gaditis · ⁊ dimidie tribui manaſſe ·
in omne miniſterium dei · ⁊ regis. xxvi.

Filii autem iſſar · ſecūm numerum ſuum p̄ncipes fami
liarum · tribuni · ⁊ centuriones · ⁊ p̄fecti qui minu
ſtrabant regi · iuxta turmas ſuas ingredientes · ⁊ egredi
entes p ſingulos menſes in anno · xxviii. milibus ſingu
lis erant. Prime turme in p̄mo menſe hiesboam pre
erat filius iabdihel · ⁊ ſub eo · xxiiii. milia. De filiis
phares · principes cunctor̄ principum in exercitu · miſe
primo. Octavi menſis habebat turmam dudiahu · ⁊
poſt ſe alterum nomine macelloth · qui regebat par
tem exercitus · xxiiii. milium. Iuxta q; turme tertie · in
menſe tertio · erat banaias filius ioiade ſacerdos · ⁊ in di
uiſione ſua · xxiiii. milia. Ipſe e banaias fortiſſimus inter
xxx. erat autē turme ipſius · amizabad filius eius. Quar
menſe quarto aſahel frater ioab · ⁊ zabadias filius eius
poſt eum · ⁊ in turma eius · xxiiii. milia. Quinti menſis qui
to princeps ſamaoth iezarites · ⁊ in turma eius · xxiiii.
milia. Sexti menſis · vi. hurai filius acoſ thecuites ·
⁊ in turma eius · xxiiii. milia. Septimi menſis · vii. hel
les phalonites de filiis ephraim · ⁊ in turma eius · xxiiii.
milia. Octaui menſis octauo ſobochai aſothites de ſtir
pe zarai · ⁊ in turma eius · xxiiii. milia. Noni menſis nono
abiezer anathothites de ſtirpe gemini · ⁊ in turma eius
xxiiii. milia. Decimi menſis decimo maarai · ⁊ ipſe ne
thophathites de ſtirpe zarai · ⁊ in turma eius · xxiiii. milia.
Vndecimi menſis undecimo · banaias pharathonites
de filiis ephraim · ⁊ in turma eius · xxiiii. milia. Duode
cimi menſis · xii. holdai nethophathites de ſtirpe gothoni
hel · ⁊ in turma eius · xxiiii. milia. Porro tribubus p
erant iſrahelitis · dux eliezer filius zechri. Symei
onitis · dux ſaphathias filius micha. Leuitis · aſa
bias filius chamuhel. Aaronitis ſadoch. Iuda · heli
u fr̄i dauid. Iſachar · amri filius michahel. Zabulo
nitis · iesmaias filius abdie. Nepthalitis · ieremoth
filius ozihel. filius ephraim · oſee filius oziu. Dim

die tribu manasse: iohel filꝰ phadaie. Et dimidie tribu manasse in galaad: iaddo filius zacharie. Beniamin autem: iasihel filius abner. Dan ū: ezrihel filius theroam. Hi pn cipes filiou isrl. Noluit autē dauid numerare eos a xx. an nis infer: eo qd dixerat dns ut multiplicaret isrl sicut stellas celi. Joab filius saruie cepat numerare nec cōpleuit: eo qd hoc ira irruerat in isrl. Et ideirco numerus eoꝝ qui fuerunt recensiti: ñ ē relatus in talibꝰ regis dauid. Sup thesauros autē regis: fuit azmoth filius adihel. Hi autē thesauris qui erant in urbibꝰ: i in uicis i in turribꝰ: pfidebat iona than filius ozie. Opi autē rustico i agricolis qui excebāt ram: perat ezri filius chelub. Vinearū cultoribꝰ: semei as ramathites. Cellis autē uinariis: zabdias aphonites. Iam sup olueta i ficeta que erant in campestribꝰ: balanan gaderites. Sup apotecas autē olei: ioas. Pozo armentis q̄ pascebant in saron: saphat filius adli. Sup camelos ū: obil is maheli. Et sup asinos: iadias meronathites. Sup oues eq̄: iazir agarenus. Omes hi pncipes substantie regis da uid. Jonathan autē patruus dauid. consiliarius uir prudens i litteratus. Ipse i iahihel filius achamoni. erant cū filiis regis. Achitofel etiam consiliarius regis: i chusi archite amicus regis. Post achitofel fuit ioiada filius banaie: i abiathar. Princeps autē exercitus regis: erat ioab. Conuo cauit q̄ dauid omes pncipes isrl. duces tribuum i pposi tos turmarum qui ministrabant regi: tribunos eq̄ i cen turiones: i qui perant substantie i possessionibꝰ regis: filios eq̄ suos cum eunuchis: i potentes i robustissimos quosq; in exercitu isrl. Cumq; surrexisset rex i stetisset: ait. Audite me fres mei: i pls meus. Cogitaui ut edi ficarem domum in qua requiesceret archa federis dñi: i scabellum pedum dei nri: i ad edificandū oia pparauī. Vs autē dixit mi. Non edificabis domui nomini meo: eo qd bellator i sanguinem fuderis: ſ; elegit me dns ds isrl de uniuersa domo patris mei: ut es sem rex sup isrl in sempiternū. De iuda enim: elegit pn cipes. Porro de domo iuda: domum patris mei. Et de filiis patris mei: placuit ei ut me eligeret regem sup cūc tum isrl. Sed i de filiis meis. filios enim multos dedit mi dns: elegit salomonē filium meum ut sederet in throno regni dni sup isrl. Dixitq; mi. Salomon filius tuus: edificabit domum meam: i altaria mea. Ipm enī elegi mi in filium: i ego ero ei in patrem: i firmabo regnum ei usq; in eternum. si perseuerauerit facere precepta mea i iudicia mea sicut i hodie. Nunc g̱ coram uniuerso ce tu isrl audiente dño ds nro. custodite i perquirite cunc ta mandata dni dei uri: ut possideatis terram bonam: i relinquatis eam filiis uris p̄ uos usq; in sempiternū. xxm. Tu autē salomon fili mi. scito dm patris tui: i serui ei corde perfecto: i animo uoluntario. Omia enī corda scrutatur dns: i cuncta figmenta mentium cogitationes intelli git. Si quesieris eum inuenies: si autem dereliqueris illum. proiiet te in eternum. Nunc g̱ qm elegit te dns ut edificares domum sanctuarii: confortare i fac. Vedit autem dauid salomoni filio suo descriptionem porticus i templi: i edis horreoꝝ: i cenaculi: i cubiculoꝝ in abditis: i domus propitiatorii: nec si i rationum que cogitauerat animo: i exedrarum per circuitū in thesauros domus dni: i in thesauros sanctorum. diuisionesq; sacerdotaliū i leui ticarū in omia opa domus dni: i in uniuersa uasa mi nisterii templi dni. Aurum in ponderē: per singula uasa mi nisterii. argenti eq; pondus: per uasoꝝ ad opa diuersitatē. Sed i ad candelabra aurea: i ad lucernas eoꝝ: aurum p mensuram unumquodq; candelabri i lucernarii. Simi liter i in candelabris argenteis: i in lucernis eoꝝ: p diuer sitate mensure. pondus argenti tradidit. Aurum q̄q; dedit in mensas propositionis: per diuersitate mensure. Si militer i argentum: in alias mensas argenteas. Ad fusci nulas q̄q; i fialas i thuribula ex auro purissimo: i leuncu los aureos. Per qualitate mensure pondus distribuit in le unculum i leuniculum. Similiterq; i in leones argente os: diuisum argenti pondus separauit. Altari autē in q̄ adoletur incensum aurum purissimum dedit: i ut ex ipso fieret similitudo quadrige cherubin. extendentiū alas: i uelantium arcam federis dñi. Omia inquit ue nerunt scripta manu dni ad me: ut intelligam uniuer sa opa exemplaris. Dixit q̄q; dauid ad salomonē filium suum. Viriliter age i confortare i fac. ne timeas i ne paueas. Dns enim ds meus tecum erit: i si dimittet te nec derelinquet te. donec perficias omē opus ministerii domus dni. Ecce diuisiones sacerdotum i leuitarū. in omne opus ministerii domus dni. assistunt tibi: i parati sunt i nouerunt tam pncipes cūctus pls facere omia precepta tua. Lo cutusq; est dauid rex: ad omnem ecclām. Salomonē filiū meum. unum. elegit ds adhuc puerum i tenellum. O pus autē grande est. Nec enim hominis pparata habita tio: ſ; deo. Ego autem totis uiribus meis. pparaui in ipen sas domus dei mei. aurum ad uasa aurea: i argentum in argentea: et in enea. ferrum in ferrea. ligna ad ligne a: lapides onichinos: i quasi stibios duplices colore. Omnem preciosum lapidem: i marmoris partum habundantissime. Et sup hec que obtuli in domum dei mei. de peculio me o aurum i argentum do in templum dei mei. excep tis his que pparaui in edem scām. tria milia auri ta lenta de auro ophir. i vii. milia talentoꝝ argenti pu rissimi. ad deaurandos parietes templi: ut ubicunq; opus est aurum de auro: i ubicunq; opus est argenti. argen ti opa fiant p manus artificis. Et si quis sponte offert: impleat manum suam hodie. i offerat q̄ uoluerit dño.

Pollicite sunt itaq; pncipes familiarum: i principes tribuum isrl: tribuni q̄q; i centuriones: i pncipes possessionū regis. Dederunt q̄q; in opa domus dei. auri talenta. v. milia: i solidos. x. milia. argenti etiā talen ta. x. milia: i eris talenta. xviii. milia. ferri q̄q; cen tum milia talentoꝝ. Et apud quemcunq; inuen ti sunt lapides: dederunt in thesaurum domus dni. p manum iehiel gersonite. Letatusq; est pls cum uota sponte promitterent: eo q̄ corde toto offerebant ea dño. Sed i dauid rex letatus est gaudio magno: i be nedixit dño coram uniuersa multitudine: i ait. Be nedictus es dne ds isrl patris nri: ab eterno in eternum. Tua est dne magnificentia: i potestas: i gla. atq; uic toria: i tibi laus. Cuncta enim que in celo sunt i in terra: tua sunt. Tuum est dne regnum: i tu es sup oes pncipes. Tue diuitie i tua est gla: i tu dnaris omnū. In manu tua uirtus i potentia: in manu tua magni tudo i imperium omnium. Nunc g̱ ds nr confitebim t: i laudamus nomini tuum inclito. Quis ego i quis populus meus. ut possimus hec uniuersa promittere. Tua sunt omnia: i que de manu tua accepimus. declinauit t. Peregrini enim sumus i aduene coram te: sicut omes patres nri. Dies nri sicut umbra super terram: i nulla est mora. Vne ds nr. omnis hec copia quam parauimus. ut edificaret domum nomini sco tuo. de manu tua est. i tua sunt omnia. Scio ds meus q̄d probes corda: i sim plicitatem diligas. Unde i ego in simplicitate cordis mei letus obtuli uniuersa hec: i pplm tuum qui hic repertus est. uidi cum ingenti gaudio tibi offerre donaria. Vne ds abraham i ysaac i israel patrum nrorum. custodi in eternum hanc uoluntatem cordis eoꝝ: i semper in

C. xxix.

uenerationem tui mens ista permaneat. Salomoni quoq;
filio meo da cor perfectum. ut custodiat mandata tua et
testimonia tua. et cerimonias tuas. et faciat unumquodq;
faciet edem. cui impensas parauit. Precepit autem dauid u
niuerse ecclesie. ut benediceret dño deo nro. Et benedixit omnis ecclesia
dño deo patrum suorum. et inclinauerunt se et adorauerunt
dñm. et deinde regem. Immolauerunt quoq; uictimas dño. et ob
tulerunt holocausta die sequenti. tauros mille. et arietes
mille. et agnos mille cum libaminibz suis. et uniuerso retu
habundantissime in omnem israel. et comederunt et biberunt
coram dño in die illa cum grandi letitia. et unxerunt secundo
salomonem filium dauid. Unxerunt autem eum dño in
principem. et sadoch in pontificem. Sedit quoq; salomon sup so
lium dñi in regem pro dauid patre suo. et cunctis placuit. et
paruit illi omnis israel. Sed et uniuersi principes. et potentes et
cuncti filii regis dauid dederunt manum. et subiecti fuerunt
salomoni regi. Magnificauit autem dñs salomonem super om
nem israel. et dedit illi gloriam regni. qualem nullus huius
ante eum rex habuit. Igitur dauid filius ysai. regnauit super
uniuersum israel. Et dies quibz regnauit super israel. fuerunt
xl. anni. In hebron regnauit vii. annis. et in iherusalem
annis. xxxiii tribz. et mortuus est in senectute bona plenus
dierum. et diuitiis et gloria. regnauitq; salomon filius eius pro eo.
Gesta autem dauid regis prora et nouissima. scripta sunt libri
bro samuhel uidentis. et in libro nathan prophete. atq; in uo
lumine gad uidentis. uniuersique regni eius et fortitudinis et
temporum. que transierunt sub eo. siue in israel siue in regnis
uniuersis terrarum.

Incipiunt capitula secundi libri paralipomenon. .i.

De hostiis oblatis a salomone et petita sapientia et sumptibus. ii.
De constructione templi et utensilium eius. iii.
De inductione arche. et gloria dñi et oratione salomonis. iiii.
De sollempnitate dedicationis et edificatis ciuitatibus. v.
De regina saba et diuitiis et obitu salomonis. vi.
De roboam et ieroboam et regnis eorum. vii.
De sosach rege egypti. qui templum spoliauit. viii.
De abia filio roboam et bello qd gessit cum ieroboam. ix.
De asa filio abie. et bello ethiopie. et prophia azarie. et federe
benadab. et anania propheta. x.
De iosaphath et achab et micheam prophetam et conceptione iheu p
De iosaphath precurente filios amon et de obitu eius. xi.
et de filio ipsius ioram. et de ruina helye. missis ad regem ioram a morte
De ocozia que occidit iheu et atalia regina et xii.
ioas absconditus et de zacharia propheta occiso a ioas. et de ipsius
De amasia filio ioas et pluribus xiii.
ioas. qui gessit cum idumeis. et cum ioas regem israel. xiiii.
De ozia et lepra eius. et de ioatha filio eius qui uicit amon. xv.
De achaz filio ioathan. et de prophetatione ysaie. et de teglaphalasar
De ezechia qui sacerdotium instaurauit. xvi. et sar rege assirior.
De pascha qd celebrauit et illatis decimis et strage xvii.
facta ab angelo. in castris sennacherib. xviii.
De egritudine ezechie et captiuitate manasse et regno amon
De pietate iosie et morte et planctu eius. xix. et simon filii eius.
De ioachaz filio eius captiuato in egypto et de ioachim xx.
filio eius captiuato in babylonem et de regno sedechie et captiuita
te eius et de miseratione dei regis persarum.

Incipit liber secundus paralipomenon. .i.

C.i. Confortatus est igitur salomon filius dauid in
regno suo. et dñs erat cum eo et magnifica
uit eum in excelsum. Precepitq; salomon
uniuerso israel. tribunis et centurionibz et
ducibz et iudicibz omnis israel et principib
familiarum et abiit cum uniuersa multitudi
ne in excelsum gabaon. ubi erat tabernaculum fedis dñi.
qd fecit moyses famulus dei in solitudine. Archam autem
dei addixerat dauid de cariathiarim. in locum quem ipse
parauerat ei. et ubi fixerat illi tabernaculum. hoc est in iherusalem.
Altare quoq; eneum qd fabricatus fuerat beseleel filius uri. filii
ur. ibi erat coram tabernaculo dñi. Quod requisiuit salomon et
omnis ecclesia. Ascenditq; salomon ad altare eneum coram taberna
culo federis dñi. et obtulit in eo mille hostias. Eadem autem nocte
apparuit ei dns dicens. Postula quod uis. ut dem tibi.
Dixitq; salomon deo. Tu fecisti cum dauid patre meo misericordiam magnam. et constituisti me regem pro eo. Nunc
quoq; dñe dns impleatur sermo tuus. quem pollicitus es dauid
patri meo. Tu enim me fecisti regem super populum tuum multum.
qui tam innumerabilis est quam puluis terre. Da mihi sapientiam
et intelligentiam. ut egrediar coram populo tuo et ingrediar. Quis
enim potest iudicare populum tuum istum digne. qui tam grandis
est iudicare. Dixit autem dns ad salomonem. Quia hoc
magis placuit cordi tuo et non postulasti diuitias et substantiam
et gloriam neq; animas eorum qui te oderunt. sed nec diem ultionis
multos. petisti autem sapientiam et scientiam. ut iudicare possis po
pulum meum super quem constituam te regem. sapientia et scientia
data sunt tibi. Diuitias autem et substantiam et gloriam dabo tibi. ita ut
nullus in regibz nec ante te. nec post te fuerit similis tui. Ve
nit quoq; salomon ab excelso gabaon in iherusalem coram taberna
culo federis et regnauit super israel. Congregauitq; sibi currus
et equites. erant quoq; ei mille quadringenti currus et xii. mi
lia equitum. et fecit eos esse in urbibz quadrigarum et cum rege
in iherusalem. Prebuitq; rex in iherusalem argentum et aurum qsi
lapides. et cedros qsi sichomoros. que nascuntur in campestribus
multitudine magna. Adducebantur autem ei et equi de e
gypto et de choa a negotiatoribus regis. qui ibant et coemebant
pretio quadrigam equorum sexcentis argenteis et equum cen
tum. l. Similiter de uniuersis regnis etheorum et a regibz syrie
emptio celebrabatur. ii. C.ii.

Decreuit autem salomon edificare domum nomini
dñi et palatium sibi. Et numerauit lxx. milia uiro
rum portantium humeris et lxxx. milia qui cederent lapides
in montibz. prepositos quoq; eorum tria milia sexcentos. Misit
quoq; ad hyram regem tyri dicens. Sicut egisti cum dauid
patre meo et misisti ei ligna cedrina. ut edificaret sibi
domum in qua et habitaret. sic fac mecum ut edificem
domum nomini dñi dei mei et consecrem eam ad ado
lendum incensum coram illo et fumiganda aromata.
et ad propositionem panum in sempiternum et holocausto
mata mane et uespere. Sabbatis quoq; et neomeniis et sollem
nitatibz dñi dei nri in sempiternum. que mandata sunt
israel. Domus enim quam edificare cupio. magna est. Mag
nus est enim dns noster. super omnes deos. Quis quoq; poterit prua
bere. ut edificet ei dignam domum. Si celum et celi celorum
capere eum nequeunt. quantus ego sum ut possim ei
edificare domum. Sed ad hec tantum. ut adoleat incen
sum coram illo. Mitte quoq; mihi uirum eruditum qui nouerit in auro opari et argento. ere et ferro. purpura cocci
no et iacineto. et qui sciat sculpere celata cum his artifi
cibz quos mecum habeo in iudea et iherusalem. quos preparauit da
uid pater meus. Sed et ligna cedrina mitte michi et ar
ceuthina et pinea de libano. scio enim quod serui tui no
uerunt cedere ligna de libano. Et ecce serui mei cum
seruis tuis. ut parent mihi ligna plurima. Domus enim quam
cupio edificare. magna et inuisa et inclita. Precea opa
ribus qui cedunt ligna seruis tuis. dabo in escharis
tritici choros. xx. milia. et ordei choros totidem. olei quoq;
lata. xx. milia. Dixit autem hyram rex tyri. per litte
ras quas miserat salomoni. Quia dilexit dñs populum suum. ideirco te regnare fecit super eum. Et addidit di
cens. Benedictus dñs dns israel qui fecit celum et terram. qui
dedit dauid regi filium sapientem et eruditum et sen
satum atq; prudentem. ut edificaret domum dño

ꝛ palatium sibi. Mihi ꝙ ⁊ uirum prudentem ⁊ sci-
entissimum hyram patrem meum. filium mulie-
ris de filiabꝫ dan. cuius pater ypꝛi fuit. qui nouerit
opari in auro ⁊ argento. ⁊ ere. ⁊ ferro. ⁊ marmore et
ligni. In purpura ꝙ ⁊ iacincto ⁊ bysso. ⁊ coccino. ⁊ qui
scit celare othem sculptam ⁊ adinuenire prudenꝰ ꝙ̄ cũq;
in ope necessarium ẽ cum artificibꝫ tuis. ⁊ cũ artificibꝫ
dñi mei dauid patris tui. Triticum ꝙ ⁊ ordeum ⁊ oleum.
⁊ uinum que pollicitus est dñe mi. mitte seruis tuis. Nos
autem cedemus ligna de libano. quot necessa fuerit. ⁊ ap-
plicabimus ea ratibꝫ p mare in ioppe. Tuum erit trans-
ferre ea in hierlm. Dinumerauit ꝙ salomon omnes uiros
aduenas qui erant in terra israel. post dinumerationem qm
dinumerauit dauid pater ei. ⁊ inuenti sunt centum. l.
milia. ⁊ tria milia sercentu. fecitq; ex eis. lxx. milia qui hu-
meris onera portarent. ⁊ lxxx. milia qui lapides in montib⁹
ederent. Tria milia autem ⁊ sercentos ꝓpositos operum ꝓpꝛi.

¶ Cepit salomon edificare domum dñi in hierlm in mõ-
te moria. qui demonstratus fuerat dauid patri ei. in loco q̃
ꝓparauerat dauid. in area ornan iebusei. Cepit autẽ edi-
ficare mense scõ. anno quarto regni sui. Et hec sunt fun-
damenta que iecit salomon. ut edificaret domũ dei. Lon-
gitudinis cubitos in mensura ꝓma. lx. latitudinis cubi-
tos. xx. Porticum ũ ante frontem que tendebat in longũ
iuxta mensuram latitudinis domꝰ. cubitoꝝ. xx. Porro al-
titudo. c. xx. cubitoꝝ erat. Et deaurauit eam intrinsec⁹
de auro mundissimo. Domum ꝙ maiorem texit tabulis
ligneis. abiegnis. ⁊ laminas auri obrizi affixit ꝓ totum.
sculpsitq; in ea palmas. ⁊ qi cathenulas se inuicem com-
plectentes. Strauit ꝙ pauimentũ templi ꝓciosissimo
marmore. decore multo. Porro auri erat ꝓbatissimi.
de cui⁹ lamina texit domum ⁊ trabes ei. ⁊ postes. ⁊ pari-
tes. ⁊ ostia. ⁊ celauit cherubin in parietibꝫ. Fecit ꝙ domũ
scti scoꝝ. longitudinem iuxta latitudinem domꝰ cubitoꝝ
xx. ⁊ latitudinem similiter. xx. cubitoꝝ. Et lamina
aurea texit eam. qi talentis sexentis. Sed ⁊ clauos fecit
aureos. ita ut singuli claui. sicli⁹ quingẽ⁹ appenderent.
Cenacula ꝙ texit auro. fecit etiam in domum scti scoꝝ che-
rubin duo ope statuario. ⁊ texit eos auro. Alle cherubin
xx. cubitis extendebantur. ita ut una ala haberet cubitos. v.
⁊ tangeret parietem domus. ⁊ altera. v. cubitos habens.
⁊ alam tangeret altius cherub. Simulq; cherub altius
ala. v. habebat cubitos. ⁊ tangebat parietem. ⁊ altera ei⁹
ala. v. cubitoꝝ. alam altius cherub contingebat. Igit̃
ale utriusq; cherubin expanse erant. ⁊ extendebantur
ꝓ cubitos. xx. Ipi autẽ stabant erecti pedibꝫ. ⁊ facies con-
uerse erant ad exteriorem domũ. Fecit ꝙ uelum ex iacin-
to. purpura cocco. ⁊ bysso. ⁊ intexuit ei cherubin. Ante
fores etiam templi duas columnas que. xxx. ⁊ v. cubitos
habebant altitudinis. Porro capita earũ. v. cubitoꝝ.
Fecit ⁊ qi cathenulas in oraculo. ⁊ suppositi sunt eas capitib⁹
columnaꝝ. Malogranata etiam centum. que cathenu-
lis intexuit. Ipas quoq; columnas posuit in uestibulo
templi. unam a dextris. ⁊ alteram a sinistris. Eam que
a dextris erat uocauit iachin. hoc ẽ firmitas. ⁊ que ad le-
uam booz. hoc ẽ in robore. Fecit ꝙ altare eneum. xx. cu-
bitoꝝ longitudinis. ⁊ xx. cubitoꝝ latitudinis. ⁊ x. cubi-
toꝝ altitudinis. Mare etiam fusile. x. cubitis a labio
usq; ad labium rotundum p circuitum. v. cubitos ha-
bebat altitudinis. ⁊ funiculus. xxx. cubitoꝝ ambiebat
gyrum ei. Similitudo ꝙ borum erat subter illud. ⁊ x. cubi-
tis quibusdam extrinsecus celature qi duobꝫ uersibꝫ aluum
maris circũibant. Boues autẽ erant fusiles. ⁊ ipm ma-
re sup. xii. boues ꝓpositum erat. Quoꝝ tres respiciebant
ad aquilonem. ⁊ alii tres ad occidentẽ. Porro tres alii
meridiem. ⁊ tres qui reliqui erant orientem. mare
hũtes suppositum. Posteriora autẽ borum. erant in
tectis subtus mari. Porro nastitas ei⁹ habebat mensu-
ram palmi. ⁊ labium illius erat qi labium calicis. aut
repandi lilii. capiebatq; mensure ta milia metretas.
fecitq; conchas. x. ⁊ posuit. v. a dextris. ⁊ v. a sinistris.
ut lauarent in eis omnia que in holocaustũ oblatum
erant. Porro in mare. sacerdotes lauabant. Fecit aut
⁊ candelabra aurea. x. secũdm spem qua fusa erant fieri
⁊ posuit ea in templo. v. a dextris. ⁊ v. a sinistris. Mensas
⁊ mensas. x. posuitq; eas in templo. v. a dextris. ⁊ v. a si-
nistris. Phialas ꝙ aureas centum. Fecit etiam atrium sacer-
dotum. ⁊ basilicam grandem. ⁊ ostia in basilica. que tẽ-
ebre. Porro mare posuit in latere dextro. contra orientem
ad meridiem. Fecit autẽ hyram lebetas ⁊ creagras. ⁊ pha-
las. ⁊ compleuit omne opus regis in domo dei. hoc ẽ colũ-
nas duas. ⁊ epistilia. ⁊ capita. ⁊ qi quedam retinacula que
capita tegerent sup epistilia. Malagranata ꝙ. xl. ⁊ re-
tinacula duo. ita ut bini ordines malagranatoꝝ singu-
lis retinaculis tungerent. que ꝓtegerent epistilia ⁊ capi-
ta columnaꝝ. Bases etiam fecit ⁊ conchas. quas sup-
posuit basibꝫ. Mare eneum. boues qꝫ. xii. sub mari. ⁊
lebetas ⁊ creagras. ⁊ phialas. Omnia uasa fecit salomon
hyram pater ei. in domo dñi ex ere mundissimo. In
regione iordanis fudit ea rex in argillosa terra. inter so-
doth. ⁊ saredata. Erat autem multitudo uasoꝝ ĩmen-
surabilis. ita ut ignoraret ponderis ere. Fecitq; salomõ
omnia uasa domus dei. ⁊ altare aureum. ⁊ mensas. ⁊
sup eas panes ꝓpositionis. Candelabra ꝙ cũ lucernis
suis. ut lucerent ante oraculum iuxta ritũ ex auro
purissimo. ⁊ florentia quedam. ⁊ lucernas. ⁊ forcipes
aureos. Omnia de auro mundissimo fca sunt. Thimia-
materia ꝙ ⁊ thuribula. ⁊ phialas. ⁊ mortariola. ex au-
ro purissimo. Et ostia celauit templi interioris id est
in scõ scoꝝ. ⁊ ostia templi forinsec⁹ aurea. Sicq; cõple-
tum ẽ omne opus qd̃ fecit salomon in domo dñi. ¶ Tulit ꝙ salomon omnia que uouerat dauid pat̃ su-
us. argentum ⁊ aurum. ⁊ uniuersa uasa posuit in the-
sauris domus dei. Postq; congregauit omnes maiores na-
tu israel. ⁊ cunctos principes tribuum. ⁊ capita familia-
rum de filiis israel in hierlm. ut educerent archam fe-
deris dñi de ciuitate dauid. que ẽ syon. Venerunt ꝙ
ad regem omnes uiri israel in die sollempni mensis
septimi. Cumq; uenissent cuncti seniores israel. por-
tauerunt leuite archam. ⁊ intulerunt eam. ⁊ om-
nem paraturam tabernaculi. Porro uasa sanctuarii q̃
erant in tabernaculo. portauerunt sacerdotes cũ leui-
tis. Rex autem salomon. ⁊ uniuersus cetus israel. ⁊ omnes
qui fuerant congregati ante arcam ĩmolabant arie-
tes. ⁊ boues. absq; ullo numero. Tanta enim erat mul-
titudo uictimaꝝ. Et intulerunt sacerdotes arcam fede-
ris dñi in locum suum. id est ad oraculum templi in
scam scoꝝ subter alas cherubin. ita ut cherubin extendent
alas sup locum in quo posita erat arca. ⁊ ipam archam
tegerent desuper eã. Vectium autẽ quibꝫ portabat
archa. ex paululum longiores erant capita parebant
ante oraculũ. Si ũ quis paululũ foris staret extrinsecus. e
os uidere si ꝓtrahat. sunt itaq; archa ibi. usq; in ꝑsen-
tem diem. Nichil ergo erat aliud in archa. nisi due ta-
bule. quas posuerat moyses in oreb. quando legem de-
dit dñs filiis israel. egredientibꝫ ex egypto. Egressis aũ
sacerdotibꝫ de sanctuario. omnes enim sacerdotes qui ibi in-
uenire ꝓtuerant sanctificati sunt. nondum adhuc illo tempore
uices. ⁊ ministeriorum ordo. inter eos diuisus erat. tã leui-
te qm cantores. id est ⁊ qui sub asaph. ⁊ qui sub heman

· C. iiij. · C. iiij. · C. v.

c. lvj

¶ c. lvj

7 qui sub ydithun: filii 7 frēs eor uestiti byssinis: cymbalis 7 psalteriis 7 citharis concrepabant: stabant ad orientalem plagam altaris: 7 cum eis sacerdotes centum uiginti canentes tubis. Igitur cunctis pariter tubis 7 uoce 7 cymbalis 7 organis 7 diuersi generis musicis eor concinentibus 7 uoces in sublime tollentibus: longe sonitus audiebatur: ita ut cum laudare dñm conpellerent 7 dicerent. confitemini dño q̄m bonus q̄m in eternum misericordia ei: impleret domus dei nube. nec possent sacerdotes stare 7 ministrare. propter caliginē. Cōpleuerat enim gl̄a dñi domum dei. Tunc salomō ait. Dñs pollicitus ē: ut habitaret in caligine. Ego ædificaui domum nominī ei: ut habitaret ibi in p̄petuum. Et conuertit faciem suam: 7 benedixit uniuerse multitudini isti. Nam omnis turba stabat in tenta. Et ait. Benedictus dñs ds isti. qui q̄d locutus est dauid patri meo ope complenit dicens. a die qua eduxi ppm meum de terra egypti. nō elegi ciuitatem de cunctis tribubus isti. ut ædificaret̄ in ea domū nomini meo: nec elegi quemq̄ alium uirum ut eet dux in populo meo isti: sed elegi hierlm. ut sit nomen meum ibi ea. 7 elegi dauid. ut constitueret eum sup ppm meum isti. Cumq; fuisset uoluntatis dauid patris mei ut ædificaret domū nomini dñi dei isti: dixit dñs ad eum. Quia hec fuit uoluntas tua ut ædificares domū nomini meo. bene quid fecisti hui⁹modi uoluntatem: sed nō tu ædificabis domum. Verumtamen filius tuus qui egredietur de lumbis tuis: ipe ædificabit domū nōi meo. Compleuit q̄ dñs sermonem suum quem locut⁹ fuerat 7 ego surrexi p dauid patre meo 7 sedi sup thronum isti sicut locutus ē dñs: 7 ædificaui domum nomini dñi dei isti 7 posui in ea arcam in q̄ ē pactum dñi q̄d pepigit cū filiis isti. Steteit q̄ coram altari dñi ex aduerso totius multitudinis isti: 7 extendit manus suas. Siquidem fecerat salomon basim eneam 7 posuerat eam in medio basilice habentem v. cubitos longitudinis. 7 v. cubitos latitudinis. 7 tres cubitos altitudinis. Stetitq; sup eam: 7 deinceps flexis genibus coram uniuersa multitudine isti. 7 palmis in celum leuatis ait. Dñe dē isti si ē similis tui dē in celo 7 in tra. qui custodis pactum 7 misericordiam seruis tuis qui ambulant coram te in toto corde suo: qui p̄stitisti seruo tuo dauid patri meo quecunq; locut⁹ fuisti ei. 7 que ore pronunciasti ope cōplesti. sicut 7 p̄sens tempus p̄bat. Nunc q̄ dñe deus isti. imple seruo tuo dauid patri meo quecunq; locutus es dicens. si defuerit ex te uir coram me qui sedeat sup thronum isti: ita tamen si custodierint filii tui uias suas. 7 ambulauerint in lege mea. sicut 7 tu ambulasti coram me. Et nunc dñe dē isti firmet̄ sermo tuus quem locut⁹ es seruo tuo dauid. Ergo ne credibile ē. ut habitet dē cum hominibus sup terrā. Si celum 7 celi celorū nō te capiunt. quanto magis domus ista q̄m ædificaui. Sed ad hoc tantū ftā ē ut respicias oōnem serui tui. 7 obsecrationem ei dñe dē meus audias. 7 preces quas fudit famulus tuus coram te. ut aperiat oculos tuos sup domum istam die⁹q; 7 noctibus sup locum in quo pollicitus es ut inuocaret nomen tuum. 7 exaudires oronem quam seruus tuus orat in eo: 7 exaudias p̄ces famuli tui 7 p̄pli tui isti. Quicq; orauerit in loco isto: exaudi de habitaculo tuo. id est de celis: 7 propitiare. Si peccauerit quispiam in proximū suum. 7 iurare contra eum pararit uenerit. seq; male dicto constrinxerit coram altari in domo ista. tu exaudias de celo 7 facies iudicium seruoꝝ tuoꝝ. ita ut reddas iniquo uiam suam in caput ei⁹: 7 ulciscaris iustum. retribuens ei secundum iusticiam suam. Si supatus fuerit p̄p̄s tuus isti ab inimicis. peccauerint enim tibi: 7 conuersi egerint penitentiam. 7 obsecrauerint nomen tuum. 7 fuerint deprecati in loco isto: tu exaudi de celo 7 p̄pitiare peccō p̄pli tui isti: 7 reduc eos in tram quam dedisti eis 7 patribus eor. Si clauso celo pluuia nō fluxerit ppter peccata p̄pli. 7 deprecati fuerint te in loco isto. 7 confessi nomini tuo. 7 conuersi a peccatis suis cum eos afflixeris. exaudi de celo dñe. 7 dimitte peccata seruis tuis. 7 p̄pli tui isti. 7 doce eos uiam bonam p q̄m ingrediantur: 7 da pluuiam terre q̄m dedisti populo tuo ad possidendū. Fames si orta fuerit in tra 7 pestilentia. erugo 7 aurugo 7 locusta. 7 bruchus 7 hostes uastauerint regionibus portas obsederint ciuitates: omnisq; plaga 7 infirmitas p̄sederit. si quis de p̄p̄lo tuo isti fuerit deprecat⁹. cognouerit plagam 7 infirmitatem suam: 7 expanderit manus suas in domo hac. tu exaudi de celo. de sublimi habitaculo tuo: 7 p̄pitiare. 7 redde unicuiq; secundum uias suas: quas nosti cum hierē in corde suo. Tu enim solus nosti corda filiorum hominum. ut timeant te 7 ambulent in uiis tuis cunctis diebus quibus uiuunt sup faciem tre quam dedisti patribus nris. Exterum q̄ qui non ē de p̄p̄lo tuo isti. si uenerit de tra longinqua ppter nomen tuum magnum. 7 ppter manum tuam robustam. 7 brachium tuum extentum. 7 orauerit in loco isto. tu exaudies de celo firmissimo habitaculo tuo. 7 facies cuncta p quibus inuocauit te peregrinus ille: ut sciant omnes p̄pli tre nomen tuum. 7 timeant te sicut p̄p̄s tuus isti. 7 cognoscant q̄ nomen tuum inuocatum est sup domum hanc quam ædificaui. Si egressus fuerit p̄p̄s tuus ad bellum contra adūsarios suos p uiam in qua miseris eos. adorabunt te contra uiam in qua ciuitati hec ē q̄m elegisti 7 domui quam ædificaui nōi tuo. tu exaudies de celo preces eor 7 obsecrationem 7 uindicabis. Si autem peccauerint tibi. neq; enim ē homo qui non peccet. 7 iratus tradideris eos hostibus 7 captiui eos duxerint in tram longinquā. uel certe que uicina ē: et conuersi corde suo in tra ad quā captiui ducti fuerint egerint penitentiā 7 deprecati te fuerint in tra captiuitatis suę dicentes. peccauimus. iniq; fecimus. impie egimus. 7 reuersi fuerint ad te in toto corde suo 7 in tota anima sua. in tra captiuitatis suę. ad quam ducti sunt. adorabunt te contra uiam tre quam dedisti patribus eor 7 urbi quam elegisti 7 domui quam ædificaui nomini tuo: ut exaudias de celo. hoc ē de firmo habitaculo tuo p̄ces eor 7 faciat iudicium 7 dimittas p̄p̄lo tuo q̄ui peccauit: tu es enim dē meus. Oriant queso oculi tui 7 aures tue intente sint ad oōnem que fit in loco isto. Nunc q̄ consurge dñe dē in requiem tuam: tu 7 arca fortitudinis tue. Sacerdotes tui dñe dē induantur salutem: 7 sci tui letentur in bonis. Vñe dē ne auertas faciem xp̄i tui. memento misericordiarū dauid serui tui. Cumq; complesset salomon fundens p̄ces: ignis descendit de celo 7 deuorauit holocausta 7 uictimas. 7 maiestas dñi impleuit domū. nec poterant sacerdotes introire templū dñi: eo q̄ impleret̄ maiestate dñi templū dñi. Quod 7 omnis filii isti uidentes descendentē ignē 7 gl̄am dñi sup domū. adorauerunt et confitentes p̄ce dño q̄m bonus q̄m in eternum misericordia ei. Rex autē 7 omnis p̄p̄s. immolabant uictimas coram dño. Mactauit q̄ salomon hostias bouū. xxii. milia. arietum centum. xx. milia. 7 dedicauit domū dei rex. 7 uniuersus p̄p̄s. Sacerdotes autē stabant in officiis suis. 7 leuite in organis carminum dñi que fecit dauid rex ad laudandum dñm. q̄m in eternum mia ei. hymnos dauid canentes p manus suas. Porro sacer-

dotes canebant tubis ante eos: cunctusq; ilud stabat.
Scifficauit q; salomon medium atriu ante templum
dñi. Obtulerat enim ibi holocausta ⁊ adipes sacrifi-
ciorum: q; altare eneum qd fecerat ut posset sustinere ho-
locausta ⁊ sacrificia ⁊ adipes.

·iiii·

Fecit g salomon sollempnitatem in tempore illo vii.
diebus ⁊ omnis israel cum eo ecclia magna ualde: ab in-
troitu emath usq; ad torrentem egypti. Fecitq; die oc-
tauo collectam. eo qd dedicasset altare vii. diebus: ⁊
sollempnitatem celebrasset diebus vii. Igitur in die u-
decimo tertio mensis septimi dimisit populos ad tabernacula
sua: letantes atq; gaudentes sup bono qd fecerat dñs dauid
⁊ salomoni: ⁊ israel populo suo. Completumq; salomon domū
dñi. ⁊ domum regis. ⁊ omnia que disposuerat in corde suo
ut faceret in domo dñi. ⁊ in domo sua: ⁊ prosperatus est. Appa-
ruit autem ei dñs nocte: ⁊ ait. Audiui orationem tuam:
⁊ elegi locum istum mihi in domū sacrificii. Si clausero
celum ⁊ pluuia nō fluxerit: ⁊ mandauero ⁊ precepero locu-
ste ut deuorent terram ⁊ misero pestilentiam in populum
meum: conuersus autem populus meus sup quos inuocatum
est nomen meum deprecatus me fuerit. ⁊ exquisierit fa-
ciem meam. ⁊ egerit penitentiam a uiis suis pessimis:
ego exaudiam de celo. ⁊ propitius ero peccatis eorum: ⁊ sana-
bo terram eorum. Oculi q; mei erunt aperti. ⁊ aures mee erunt
erecte ad orationem eius qui in loco isto orauerit. Elegi
enim ⁊ sanctificaui locum istum ut sit nomen meum ibi in se-
ptimum: ⁊ permaneant oculi mei ⁊ cor meum ibi cunctis
diebus. Tu quoq; si ambulauris coram me sicut ambula-
uit dauid pater tuus: ⁊ feceris iuxta omnia que precepi ei
⁊ iustificia mea ⁊ iudicia q; seruauerit. suscitabo thronum
regni tui sicut pollicitus sum dauid patri tuo dicens. Non
auferet de stirpe tua uir: qui sit princeps in israel. Si autem
auersi fueritis ⁊ dereliqueritis iustificationes meas. ⁊ precepta mea q
proposui uobis. ⁊ abieritis seruieritis dis alienis. ⁊ adoraue-
ritis eos. euellam uos de terra mea. quam dedi uobis. ⁊ domum
hanc q̄m edificaui nomini meo proiciam a facie mea. ⁊ tradā
eam in parabolam ⁊ in exemplum cunctis populis. ⁊ domus ista
erit in prouerbium inuisum transeuntibus ⁊ dicent stupentes.
Quare fecit sic dñs terre huic ⁊ domui huic? Respondebuntq;.
Quia dereliquerunt dñm deum patrum suorum qui eduxit eos
de terra egypti. ⁊ apprehenderunt deos alienos. ⁊ adorauerunt eos
atq; coluerunt. ⁊ ideo uenit sup eos uniuersa hec mala. Ex-

·C. bvj·

pletis autem xx. annis postq̄m edificauit salomon domum
dñi. ⁊ domum suam: ciuitates quas dederat hyram salomo-
ni edificauit. ⁊ habitare ibi fecit filios israel. Abiit q; in e-
math suba: ⁊ obtinuit eam. Et edificauit palmiram in
deserto. ⁊ alias ciuitates munitissimas edificauit in e-
math. Extruxitq; bethoron superiorem. ⁊ bethoron in-
feriorem. ciuitates murorum habentes portas ⁊ uectes.
⁊ seras. Balaath etiam ⁊ omnes urbes firmissimas que
fuerunt salomonis. cunctasq; urbes quadrigarum. ⁊
urbes equitum. Omnia quecunq; uoluit salomon atq;
disposuit [illegible] edificauit in iherusalem ⁊ in libano.
Et in uniuersa terra potestatis sue omnem populum qui de
reliquus fuerat de ethei. ⁊ amorrei. ⁊ pherezei. ⁊ euei. ⁊
iebusei qui non erant de stirpe israel. de filiis eorum. ⁊ de poste-
ris quos non interfecerant filii israel subiugauit salomon
in tributarios usq; in diem hanc. Porro de filiis israel non
posuit ut seruirent operibus regis. Ipsi enim erant uiri
bellatores. ⁊ duces primi. ⁊ principes quadrigarum. ⁊ equi-
tum eius. Omnes autem principes exercitus regis salomonis fu-
erunt ducenti. l. qui erudiebant populum. filiam quoq; pha-
raonis transtulit de ciuitate dauid: in domum quam edifica-
uerat ei. Dixit enim rex. Non habitabit uxor mea in
domum dauid regis israel: eo qd sanctificata sit: q; ingressa est
eam archa dñi. Tunc obtulit salomon holocausta
dño sup altare dñi qd exstruxerat ante porticum: ut
p singulos dies offerretur in eo iuxta preceptum moysi
in sabbatis. ⁊ in kalendis. ⁊ in festis diebus ter p annum:
id est in sollempnitate azimorum. ⁊ in sollempnitate ebdo-
madarum. ⁊ in sollempnitate tabernaculorum. Et con-
stituit iuxta dispositionem dauid patris sui officia sacer-
dotum in ministeriis suis. ⁊ leuitas in ordine suo: ut lau-
darent ⁊ ministrarent coram sacerdotibus iuxta ritum
uniuscuiusq; diei. ⁊ ianitores in diuisionibus suis p portas
⁊ portam. Sic enim precepit dauid homo dei. Nec preg-
gressi sunt de mandatis regis. tam sacerdotes q̄m leuite
ex omnibus que precepit. Et in custodiis thesaurorum omnes
impensas preparatas habuit salomon ex eo die quo fun-
dauit domum dñi: usq; in diem quo perfecit eam. Tunc
abiit salomon in hesiongaber. ⁊ in ahialath ad oram
maris rubri: que est in terra edom. Misit q; ei hyram p
manus seruorum suorum naues. ⁊ nautas nauis maris. ⁊
abierunt cum seruis salomonis in ophir: ⁊ tulerunt
inde quadringenta. l. talenta auri: ⁊ attulerunt ad

Regina q; saba cum v. audisset famam salomonis: uenit ut temptaret
eum in enigmatibus in iherusalem cum magnis opibus ⁊ came-
lis qui portabant aromata ⁊ auri plurimum: gemmas
q; preciosas. Cumq; uenisset ad salomonem locuta est ei
quecunq; erant in corde suo. ⁊ exposuit ei salomon oīa
que proposuerat: nec quicquam fuit q̄d ei non propositum re-
ferret. Q̄d postq̄m uidit sapientiam salomonis. scilicet ⁊ do-
mum quam edificauerat. nec non cybaria mense eius. ⁊ ha-
bitacula seruorum. ⁊ officia ministrorum eius. ⁊ uestimenta
eorum. ⁊ pincernas q; uestes eorum. ⁊ holocausta quae offerebat
in domo dñi: non erat ultra in ea spūs.
Dixitq; ad regem. Verus sermo quem audiui in
terra mea. De uerbis ⁊ sapientia tua non credebam nar-
rantibus: donec ipsa uenissem ⁊ uidissem oculis meis
⁊ probassem uix medietatem tue sapientie fuisse
narratam. Vicisti famam uerbis tuis. Beatum
tu. ⁊ beati serui tui hi qui assistunt coram te. in oī
tempore. ⁊ audiunt sapientiam tuam. Sit dñs deus tuus
benedictus: qui uoluit te ordinare sup thronum suum
regem dño deo tuo. Quia dilexit deus israel. ⁊ uult ser-
uare eum in eternum: ideo posuit te sup eum regem
ut faceres iudicium atq; iustitiam. Dedit autem regi cen-
tum. xx. talenta auri. ⁊ aromata multa nimis. ⁊ gem-
mas preciosissimas. Non fuerunt aromata talia: ut
hec que dedit regina saba regi salomoni. Sed ⁊ serui
hyram cum seruis salomonis attulerunt aurum de
ophir: ⁊ ligna thyina. ⁊ gemmas p̄ciosissimas. de q̄bus
fecit rex de lignis scilicet thyinis gradus in domo dñi.
⁊ in domo regia. cytharas q; ⁊ psalteria cantoribus. Non
quam usa sunt in terra iuda: ligna talia. Rex autem
salomon dedit regine saba cuncta que uoluit. ⁊ que po-
stulauit ab eo: multo plura q̄m attulerat ad eum. Que
reuersa: abiit in terram suam cum seruis suis. Erat autem
pondus auri q̄d afferebat salomoni annuos singulos sex-
centa. lxvi. talenta auri: exceptis ea summa quam le-
gati diuersarum gentium ⁊ negotiatores afferre consueue-
rant. omnesq; reges arabie ⁊ satrape terrarum: qui compor-
tabant aurum ⁊ argentum salomoni. Fecit q; rex salomō
ducentas hastas aureas de summa sexcentorum aureorum:
qui in hastis singulis expendebant. Trecenta q; scuta au-
rea trecentorum aureorum: quibus tegebant scuta singula. Po-
suitq; ea rex in armamentario: q̄d erat constitutum nemore.
Fecitq; salomon rex solium eburneum grande. ⁊ uestiuit
illud auro mundissimo. Sex q; gradus quibus ascendebat

ad solium ⁊ scabellum aureum ⁊ brachiola duo aurea
sed ⁊ duos leones stantes uxta brachiola. Sed ⁊ alios duode
cim leunculos stantes sup vi. gradus ex utraq; parte. Non
fuit tale solium in uniuersis regnis. Omnia q; uasa conuiuii
regis erant aurea ⁊ uasa domus saltus libani ex auro purissi
mo. Argentum enim in diebus illis pro nichillo reputabatur.
Siquidem naues regis ibant in tharsis cum seruis hyram
semel in anno tribus ⁊ deferebant inde aurum ⁊ argentū
⁊ ebur ⁊ simias ⁊ pauos. Magnificatus est igit salomon supos
reges terre diuitiis ⁊ gla. Omnes q; reges terre desiderabant
faciem uidere salomonis ut audirent sapiam quam dede
rat ds in corde ei. ⁊ deferebant ei munera. uasa argentea ⁊
aurea ⁊ uestes ⁊ arma ⁊ aromata. equos ⁊ mulos p singulos
annos. Habuit aut salomon xl. milia equos in stabu
lis ⁊ currruum. equitumq; xii. milia. Constituitq; eos
in urbibus quadrigarum ⁊ ubi erat rex in hierlm. Exer
cuit etiam potestatem sup cunctos reges a flumine eufra
ten. usq; ad terram philistinoꝝ. id est usq; ad finimos egypti.
Tantamq; copiam prebuit argenti in hierlm q lapidi.
⁊ cedros tantam multitudinem. uelut sicomoros que gig
nunt in campestribus. Adducebant aut ei equos de egypto.
⁊ de cunctis regionibus. Reliqua uero operum salomonis prio
rum atq; nouissimoꝝ. scripta sunt in uerbis nathan pphe. ⁊ in li
bris ahie silonitis. in uisione q; addo uidentis contra hiero
boam filium nabath. Regnauit autem salomon in hierl
sup omnem isrl. xl. annis. Dormiuitq; cum patribus suis.
⁊ sepelierunt eum in ciuitate dauid. Regnauitq; p eo robo
Profectus est autem roboam vii. Iam filius ei.
in sichem. illuc enim cunctus isrl conuenerat. ut consti
tuerent eum regem. Qd cum audisset hieroboam filius na
bath qui erat in egypto. fugerat q̃pe illuc ante salomonē.
statim reuulsus est. Vocauerunt q; eum. ⁊ uenit cū uniuerso
isrl. ⁊ locuti sunt ad roboam dicentes. Pater tuus duris
simo iugo nos pressit. tu leuiora impa patre tuo qui nobis
grauem imposuit seruitutem. ⁊ paululum de onere suble
ua. ut seruiamꝰ tibi. Qui ait. Post tres dies reuertimini
ad me. Cumq; abisset pplus iniit consilium cum senibus q̃
steterant coram patre ei salomone. dum adhuc uiueret di
cens. Quid datis consilii ut respondeam pplo. Qui dixerūt.
Si placuerit pplo huic ⁊ lenierit eos uerbis clementibus. ser
uient tibi omni tempore. At ille reliquit consilium senū. ⁊ cū
iuuenibus tractare cepit qui cū eo nutriti fuerant. ⁊ erant
in comitatu illi. Dixitq; ad eos. Quid uobis uidet ut res
pondere quid debeo pplo huic qui dixit mihi. subleua iugū
qd imposuit nobis pat tuus. Et illi responderunt ut iu
uenes. ⁊ nutriti cū eo in delicijs. atq; dixerunt. Sic loque
tur pplo qui dixit tibi. pater tuus aggrauauit iugū nrm. tu
subleua. ⁊ sic respondebis eis. Minimus digit meus gros
sior est lumbis patris mei. Pater meus imposuit iugū uo
bis graue. ⁊ ego maius pondus apponam. Pater meus ce
cidit uos flagellis. ego aut cedam scorpionibus. Venit q; hie
roboam ⁊ uniuersus pplus ad roboam die tercio. sicut prece
pat eis. Responditq; rex dura derelicto consilio senum.
locutusq; est iuxta uouentū uoluntatē. Pat meus graue
uobis imposuit iugum. qd ego grauius faciam. Pat
meus cecidit uos flagellis. ego aut cedam scorpionibus. Et
si adquieuit pplus peibus. Erat enim uoluntatis dei. ut cō
pleret sermo ei quem locutus fuerat p manum ahie si
lonitis. ad hieroboam filium nabath. Populus aut uni
uersus rege duriora dicente. sic locutus est ad eum. Non
est nobis pars in dauid. neq; hereditas in filio yse. Re
uertere in tabernacla tua isrl. tu autem pasce domū
tuam dauid. Et abiit isrl in tabernacula sua. Super filios
autem isrl qui habitabant in ciuitatibus iuda. regnauit
roboam. Misitq; rex roboam aduram qui erat tribu

tis. ⁊ lapidauerunt eum filii isrl. ⁊ mortuus est. Porro rex
roboam currum festinauit ascendere. ⁊ fugit in hierlm. Rece
sitq; isrl a domo dauid. usq; ad diem hanc. Venit autem C. xi.
roboam in hierlm. ⁊ conuocauit uniuersam domum iuda.
⁊ beniamin. in centū octoginta milibus electorum bellanti
um. ut dimicaret contra isrl. ⁊ conuerteret ad se regnū iu
um. Factus q; est sermo dni ad semeiam hominem dei dicens.
Loquere ad roboam filium salomonis regem iuda. ⁊ ad u
niuersum isrl qui est in iuda ⁊ beniamin. hec dicit dns. Non
ascendetis neq; pugnabitis contra fres uros. Reuertatur u
nusquisq; in domum suam. q hoc gestum est mea uolunta
te. Qui cum audissent sermonē dni. reuersi sunt. nec p
rexerunt contra hieroboam. Habitauit aut roboam in
hierlm. ⁊ edificauit ciuitates munitas in iuda. extruxit
q; bechleem ⁊ etham ⁊ thecue. bethsor q; soccho. ⁊ odolla.
nec si geth. ⁊ mareса. ⁊ ziph. sed ⁊ aduuaim. ⁊ lachis ⁊ azetha.
sarаa q; ⁊ ahilon. ⁊ hebron. que erant in iuda ⁊ beniamin
ciuitates munitissimas. Cumq; claussisset eas muris. po
suit in eis principes. ⁊ horrea. hoc est olei ⁊ uini. Sed ⁊
in singulis urbibus fecit armaturas scutorum ⁊ hastarum.
firmauitq; eas summa diligentia. ⁊ tenuit sub iuda
⁊ beniamin. Sacerdotes aut ⁊ leuite qui erant in uni
uerso isrl uenerunt ad eum de cunctis sedibus suis. relinquen
tes suburbana ⁊ possessiones suas. ⁊ transierunt ad iudam ⁊
hierlm. eo qd abiecisset eos hieroboam ⁊ posteri ei. ne sacer
dotio dni fungerentur. Qui constituit sibi sacerdotes excelsor
um ⁊ demoniorum. ac uitulorum quos fecerat. Sed ⁊ de cunctis tribu
bus isrl. quicunq; dederant cor suum ut quererent dnm deum
isrl. uenerunt hierlm ad immolandas uictimas dño deo
patrum suorum. ⁊ roborauerunt regnum iuda. ⁊ confirma
uerunt roboam filium salomonis p tres annos. Ambula
uerunt enim in uiis dauid ⁊ salomonis. annis tantum
tribus. Duxit aut roboam uxorem maalath filiam iere
muth filii dauid. abihail q; filiam heliab filii yse. que pe
pit ei filios ieuis ⁊ somoriam. ⁊ zoom. Post hanc q; accepit
maacham filiam absalon. que peperit ei abia ⁊ athai ⁊ ziza.
⁊ salomith. Amauit autem roboam maacham filiam
absalon. super omnes uxores suas ⁊ concubinas. Habuit uxo
res xviii. duxerat. concubinas aut lx. ⁊ genuit xxviii.
filios. ⁊ lx. filias. Constituit q; in capite abiam filium
maacha. ducem super omnes fres suos. Ipse enim regem
facere cogitabat. eo q sapientior esset ⁊ potentior super om
nes filios ei. ⁊ in cunctis finibus iuda ⁊ beniamin. ⁊ in
uniuersis ciuitatibus munitis. plurimis eis escas p limas.
⁊ multas petiuit uxores. vii.

Cumq; roboam firmatum fuisset regnum roboam ⁊ confor C. xii.
tatum. dereliquit legem dni. ⁊ omnis isrl cū eo.
Anno aut quinto regni roboam. ascendit sesach rex
egypti in hierlm eo q peccauerunt dño. cum mille du
centis curribus. ⁊ lx. milibus equitum. nec erat numer
us uulgi qd uenerat cum eo ex egypto. libies scilicet ⁊ tro
godite. ⁊ ethiopes. Cepitq; ciuitates munitissimas in
iuda. uenitq; usq; in hierlm. Semeias aut pphā ingres
sus est ad roboam ⁊ principes iuda qui congregati fuerant
in hierlm fugientes sesach. dixitq; ad eos. Hec dicit dns.
Vos reliquistis me. ⁊ ego reliqui uos in manu sesach.
Consternatiq; principes isrl et rex. dixerunt. Justus est
dns. Cumq; uidisset dns qd humiliati essent. factus est ser
mo dni ad semeiam dicens. Quia humiliati sunt et
dispdam eos. dabo q; eis parilliū auxilii. ⁊ non stillabit
furor meus super hierlm p manum sesach. Verumtamen
seruient ei. ut sciant distantiam seruitutis mee. ⁊
seruitutis regni terrarum. Recessit itaq; sesach rex egypti
ab hierlm. sustulitq; thesauros domus dni. ⁊ domus regis. omia
q; secum tulit. ⁊ clipeos aureos quos fecerat salomon. p quib

fecit rex eneos: ⁊ tradidit illos ꝑncipibꝫ scutariorꝫ qui circumstodiebant uestibulum palatii. Cumq; introiret rex domum dñi: uertebant scutarii ⁊ rollebant eos: ita ut illeq; referebant ad armamentarium suum. Verumtamen quia humiliati sunt a se ira dñi: nec deleti sunt penitus. Siquidem ⁊ in iuda inuenta sunt opa bona. Confortatus ē ergo rex roboam in ierlm: atq; regnauit. Quadraginta autē ⁊ unius anni erat cum regnare cepisset: ⁊ xvii. annis regnauit in ierlm urbem quā elegit dñs: ut confirmaret nomen suum ibi de cunctis tribubꝫ israhel. nomen q; matris ei naama ammanitis. Fecitq; malum: ⁊ ñ ꝓparauit cor suum ut quereret dñm. Opa ū roboam ꝓma ⁊ nouissima scripta sunt in libris semeie ꝓphe. ⁊ addo iddei uidentis: ⁊ diligenter exposita. Pugnauerunt q; aduersum se roboam ⁊ iheroboam: cunctis diebꝫ. Et dormiuit roboam cū patribꝫ suis: sepultusq; ē in ciuitate dauid: ⁊ regnauit abia filius ei ꝓ eo. Anno octauodecimo regis iheroboam regnauit abia sup iudam: tribꝫ annis regnauit in ierlm: nomen matris ei michaia filia urihel de gabaa: ⁊ erat bellum inter abia ⁊ iheroboam. Cumq; misset abia certamen ⁊ haberet bellicosissimos uiros: ⁊ electos xl. milia: iheroboam contra instruxit aciem. lxxx. milia uiroꝝ. qui ⁊ ipi electi erant: ⁊ ad bella fortissimi. Stetit g abia sup montem semeron qui erat in ephraim ⁊ ait. audite iheroboam ⁊ omnis israhel. Num ignoratis q dñs ds israhel dederit regnum dauid super israhel in sempiternum ipsi ⁊ filiis ei in pactum salutis. Et surrexit iheroboam filius nabath seruus salomonis filii dauid: ⁊ rebellauit contra dñm suum. Congregatiq; sunt ad eum uiri uanissimi ⁊ filii belial: ⁊ ꝓualuerunt contra roboam filiū salomonis. Porro roboam erat rudis ⁊ corde pauido: nec potuit resistere eis. Nunc g uos dicitis q resistere possitis regno dñi: q possidet ꝑ filios dauid: habentesq; grandem ꝑplī multitudinem. atq; uitulos aureos quos fecit uobis iheroboam in deos: ⁊ eiecistis sacerdotes dñi filios aaron atq; leuitas: ⁊ fecistis uobis sacerdotes sicut omnes ꝑplī terarum. Quicunq; uenit ⁊ imprecauerit manum suam in tauro ⁊ in bobus: ⁊ in arietibꝫ vii. fit sacerdos eoꝝ qui ñ sunt dii. Noster autem dñs ds est: quem ñ reliquimus. Sacerdotes qui ministrant dño de filiis aaron ⁊ leuite sunt in ordine suo. Holocaustaq; offerunt dño ꝑ singulos dies mane ⁊ uespe: ⁊ thimiama uaria ꝑ cepta legis confectum. ⁊ ꝓponunt panes in mensa mundissima. Estq; apud nos candelabrum aureum ⁊ lucerne ei. ut accendant semp ad uesperam. Nos quippe custodimꝰ ꝑcepta dei nri: quem uos reliquistis. Ergo in exercitu nro dux deus est: ⁊ sacerdotes ei qui clangunt tubis ⁊ resonant contra uos filii israh. Nolite pugnare contra dñm dñm patrū uroꝝ: q non uobis expedit. Hec illo loquente: iheroboam retro molichatur insidias. Cumq; ex aduerso hostium staret: ignorantem iudam suo ambiebat exercitu. Respiciensq; iudas uidit instare bellum ex aduerso ⁊ post tergum: ⁊ clamauit ad dominū. ac sacerdotes tubis canere ceperunt. omnesq; uiri iuda uociferati sunt. Et ecce illis clamantibꝫ ꝑcussit ds iheroboam ⁊ omnem israhel: qui stabat ex aduerso abia ⁊ iuda. fugientesq; filii israhel iudam: ⁊ tradidit eos ds in manu eoꝝ. Percussit g eos abia ⁊ ꝓpls ei plaga magna: ⁊ corruerunt uulnerati ex israhel. l. milia uiroꝝ fortium. Humiliatiq; sunt filii israhel in tempe illo: ⁊ uehementissime confortati filii iuda. eo q̄ sperassent in dño deo patrū suoꝝ. Persecutus ē autē abia fugientem iheroboam: ⁊ cepit ciuitates ei bethel ⁊ filias ei: ⁊ hiesana cū filiabꝫ suis. ephron q̄ ⁊ filias ei: nec ualuit ultra resistere iheroboam in diebꝫ abia. Quem percussit dñs: ⁊ mortuus ē. Igitur abia confortato impio suo: accepit uxores. xiiii. Procreauitq; xx. ⁊ duos filios: ⁊ xvi. filias. Reliqua autē sermonū abia

uiarum eq; ⁊ opum ei: scripta sunt diligentissime in libro ꝓphe addo. Dormiuit autē abia cum patribꝫ suis. ⁊ sepelierunt eum in ciuitate dauid. regnauitq; asa filius ei ꝓ eo: in cuius diebꝫ quieuit tra annis decē. xl. C. xiii.

Fecitq; asa qd̄ bonum ⁊ placitum erat in conspectu dñi sui. ⁊ subuertit altaria pegnii cultū ⁊ excelsa: ⁊ contriuit statuas. lucosq; succidit. ac ꝓcepit inde ut quererent dñm ds patrum suoꝝ: ⁊ facerent legem ⁊ mandata. Et abstulit e cunctis urbibꝫ iuda aras ⁊ fana ⁊ regnauit in pace. Edificauitq; urbes munitas in iuda eo quietus erat: ⁊ nulla temporibꝫ ei bella surrexerant. pacem dño largiente. Dixit autem inde. Edificemꝰ ciuitates istas. ⁊ uallemus muris ⁊ turribus ⁊ portis ⁊ seris. donec adhuc quieta sunt omnia. eo q̄d quesierimꝰ dñm ds nros ⁊ dederit nobis pacem ꝑ gyrum. Edificauerunt g: ⁊ nullum in extruendo impedimentum fuit. Habuit autē asa in exercitu suo portantium scuta ⁊ hastas de iuda trecenta milia: de beniamin scutariorum ⁊ sagittariorum ducenta septuaginta milia. Omnes isti uirtutissimi. Egressus est autē contra eos zara ethiops cum exercitu suo decies centena milia ⁊ curribus trecentis: ⁊ uenit usq; mareſa. Porro asa prexit obuiam ⁊ instruxit aciem ad bellum in ualle saphata. que ē iuxta mareſa: ⁊ inuocauit dñm dñm ⁊ ait. Dñe si est apud te ulla distantia utrum in paucis auxilieris an in plbꝫ: adiuua nos dñe ds nr. In te enim ⁊ in tuo nomine huius rei fiduciam. uenimus contra hanc multitudinem. Dñe ds nr tu es: ñ ꝓualeat contra te homo. Exterruit itaq; dñs ethiopes. ⁊ ꝑsecutus ē eos asa ⁊ ꝑpls qui cum eo erat usq; gerar. Et ruerunt ethiopes usq; ad internitionem. q̄ dño cedente contriti sunt: ⁊ exercitui illi ꝓlianti. Tulerunt g spolia multa: ⁊ percusserunt omnes ciuitates ꝑ circuitum gerare. Grandis quippe cunctos terror inuaserat. Et diripuerunt urbes: ⁊ multam ꝓdam asportauerunt. Sed ⁊ caulas ouium destruentes: tulerunt pecoꝝ infinitam multitudinem ⁊ camelos: reuersiq; sunt in hierlm. Azarias aut filius obed ꝓ̄ in se spū dei. egressus ē in occursum asa ⁊ dixit ei. Audite me asa ⁊ omnis iuda ⁊ beniamin. Dñs uobiscū q̄ fuistis cū eo. Si quesieritis eum inuenietis: si autem dereliqueritis eum derelinquet uos. Transibunt autē multi dies absq; ds uero in israh: ⁊ absq; sacerdote doctore ⁊ absq; lege. Cumq; uersi fuerint in angustia sua ⁊ clamauerint ad dñm ds israh: ⁊ quesierint eum: reperient eum. In tempe illo si erit pax egredienti ⁊ ingredienti: sed; terrores undiq; ꝰ cunctis habitatoribꝫ terarū. Pugnabit enim gens contra gentem ⁊ ciuitas contra ciuitatem: q̄ dñs conturbabit eos in omni angustia. Vos g confortamini ⁊ ñ dissoluantur manus ure: erit enim merces operi uro. Qd̄ cum audisset asa uba scilicet ꝓphiam azarie filii obed ꝓphe confortatus ē ⁊ abstulit ydola de omni tra iuda ⁊ beniamin. ⁊ ex urbibꝫ quas ceperat montis ephraim. ⁊ dedicauit altare dñi qd̄ erat ante porticū dñi. Congregauitq; uniuersum iudam ⁊ beniamin: ⁊ ad uenas cum eis de ephraim. ⁊ de manasse ⁊ de symeon. Plures enim ad eum confugerant ex israh: uidentes q̄d dñs ds illi eet cū eo. Cumq; uenissent in hierlm mense tertio ⁊ anno. xv. regni asa: immolauerunt dño in die illa de manubiis ⁊ ꝑda quam adduxerant boues septingentos: ⁊ arietes vii. milia. Et intrauit ex more ad confirmandū fedꝰ: ut quererent dñm dñm patrū suoꝝ in toto corde ⁊ in tota anima sua. Siquis autem inquit ñ quesierit dñm dñm israh. moriat a minimo usq; ad maximū. a uiro usq; ad mulierem. Juraueruntq; dño uoce magna in iubilo ⁊ in clangore tube. ⁊ in sonitu buci- C. xiii. C. xb.

natum: omēs qui erant in iuda cum execratione. In
omī enim corde suo iurauerunt: & in tota uoluntate q̄
fierunt eum: & inuenerunt. & quieuit eis dñs undique
p circuitum. Sed & maacham matrem asa regis. eo au
gusto deposuit impio: eo q̄d fecisset in luco simulachrū
priapi. q̄d ille construxit: & in frustra cōminuens cōbus
sit in torrente cedron. Excelsa autem derelicta sunt in
israhel. Attamen cor asa erat p̄fectum cunctis diebus eius:
eaq; que uouerat pater suus: & ipse intulit in domū dñi
argentum & aurum: & ualoresq; diuersam supellectilem.
Bellum q̄ non fuit usq; ad tricesimum annum regni asa.
Anno autē tricesimo sexto regni eius ascendit baasa rex
israhel in iudam: & muro circundabat ramā: ut nullus tu
te posset egredi & ingredi de regno asa. Protulit autē asa
argentum & aurum de thesauris domus dñi. & de thesau
ris regis: misitq; ad benadab regem syrie qui habitabat
in damasco dicens. Fedus inter me & te est. Pater meus &
pater tuus: habuere concordiam. Quamobrem misi tibi aur
& argentum: ut rupto federe q̄d habes cū baasa rege israhel.
fugiat eum a me recedat. Quo compto benadab misit p̄
cipes exercituum suorum ad urbes israhel: & percusserunt ahi
on & dan. & abelmaim. & omnia horrea urbes nephta
lim. Q̄d cum audisset baasa. destitit edificare ramā: & in
termisit op̄ suum. Porro asa rex assumpsit uniuersum iu
dam: & tulerunt lapides de ramā: & ligna que ad edificatio
nem p̄parauerat baasa: edificauerunt{q; ex eis gabaa. et
maspha. In tempore illo uenit anani p̄pha ad asa regem iu
da: & dixit ei. Quia habuisti fiduciam in rege syrie: & non
in dño deo tuo: idcirco euasit syrie rex exercitus de ma
nu tua. Ethiopes & libies multo plures erant q̄
drigis & equitibus & multitudine nimia. quos cum dño
tradidisset tradidit in manu tua. Oculi enim dñi con
templantur uniuersam terram & p̄bent fortitudinē his qui
corde p̄fecto credunt in eum. Stulte igitur egisti: & p̄pter hoc
etiam p̄senti tempore aduersum te bella consurgent. Iratus
q; est asa aduersus uidentem: & uersus est eum multa in furore.
Valde q̄pe dñs super hoc fuit indignatus: & infecit de po
pulo in tempore illo plurimos. Opera autē asa p̄ma & nouis
sima: scripta sunt in libro regum israhel & iuda. Egrotauit
autem etiam asa anno tricesimo nono regni sui dolore pe
dum usq; ad ultimum: & nec in infirmitate sua quesi
uit dñm: sed magis medicorum arte confisus est. Dormiuitq;
cū patribus suis: & mortuus est anno quadragesimo p̄mo
regni sui: & sepelierunt eum in sepulchro suo q̄d sibi fo
derat in ciuitate dauid. Posueruntq; eum super lectum su
um plenum aromatibus & unguentis medicatis q̄ erant
pigmentariorum arte confecta: & combusserunt super eum
rogum maximum nimis.

Regnauit autē .x. Iambustione nimia.
iosaphath filius eius pro eo: & inualuit contra israhel. Con
struxitq; multitudinem numerosam in cunctis urbibus iuda q̄
erant uallate muris: p̄sidiaq; disposuit in terra iuda
& in ciuitatibus ephraim. quas ceperat asa pater eius: & fuit
dñs cū iosaphath. qui ambulauit in uiis dauid patris
sui p̄mis: & non sperauit in baalim. sed in deo p̄tris sui: & p
rexit in p̄ceptis illius: & non uxta peccata israhel. Confirma
uitq; dñs regnum in manu eius: & dedit omnis iuda
munera iosaphath. fueruntq; sunt ei infinite diuitie: &
multa gla. Cumq; sumpsisset cor eius audaciam p̄ter
uias dñi: etiam excelsa & lucos de iuda abstulit. Ter
cio autē anno regni sui misit de p̄ncipibus suis benail
& obdiam. & zachariam. & nathanahel & micheam.
ut docerent in ciuitatibus iuda: & cum eis leuitas semei
am. & nathaniam. & zabadiam. & asahel q̄s & semira
moth. & ionathan. adoniam. & tobiam. & tobadoniam
leuitas: & cum eis helisama. & ioram sacerdotes. docue
bantq; plebem in iuda habentes librum legis dñi: & circuibant
ciuitates iuda. atq; erudiebant plebem. Iactusq; est
pauor dñi super omnia regna terrarum. que erant p gyrum
iuda: nec audebant bellare contra iosaphath. Sed & philis
thei munera iosaphath deferebant: & uectigal argenti. Ara
bes quoq; adducebant pecora arietum. vii. milia septingentos:
& hircos totidem. Creuit igitur iosaphath & magnificatus est ni
mis. & edificauit in iuda domos ad similitudinem turrium.
urbesq; muratas: & multa opera patrauit in urbibus iuda.
Viri q; bellatores & robusti erant in hierusalem: quorum hic fuit
numerus p domos atq; familias singulorum. In iuda p̄cepsor ex
ercitus. eduas dux: & cum eo robustissimi uiri trecenta mi
lia. Post hunc iohanan p̄cepsor: & cum eo ducenta milia
septuaginta. Post istum q; amasias filius zechri consecratus
dño: & cum eo ducenta milia uirorum fortium. Hunc seque
batur robustus ad p̄lia heliada: & cum eo tenentium arcum &
clipeum ducenta milia. Post istum etiam iozabad: & cum
eo centum octoginta milia expeditorum militum. Hii omnes
erant ad manum regis: exceptis aliis quos posuerat in ur
bibus muratis: & in uniuerso iuda. Fuit igitur iosaphath dives
& inclitus multum: & affinitate coniunctus est ahab: descendit
q; post annos ad eum in samaria. Ad cuius aduentum
mactauit ahab arietes & boues plurimos: & p̄pulo qui uenerat
cum eo. Persuasitq; illius ascenderet cū eo in ramoth galaad.
Dixitq; ahab rex israhel ad iosaphath regem iuda. Veni mecū
in ramoth galaad. Cui ille respondit. Vt ego & tu: sic p̄pulus
tuus sic & p̄pulus meus: tecumq; erimus in bello. Dixitq; iosa
phath ad regem israhel. Consule obsecro hodie sententiam ser
monem dñi. Congregauit igitur rex israhel p̄phetas quadringen
tos uiros: & dixit ad eos. Ire in ramoth galaad ad bellandum
debemus an quiescere. At illi ascendite inquiunt: & tra
det dñs in manu regis. Dixitq; iosaphath. Numquid non
est hic p̄phet dñi. ut ab illo etiam requiramus. Et ait rex
israhel ad iosaphath. Est uir unus a quo quereri possit
dñi uoluntas. sed; ego odi eum. quia non p̄phetat mihi bonum.
sed malum omni tempore. Est autē micheas filius iemla.
Dixitq; ei iosaphath. Ne loquaris rex hoc in. Vocauit igitur
rex israhel unum de eunuchis: & dixit ei. Voca cito mi
chee am filium iemla. Porro rex israhel & iosaphath rex iuda
uterq; sedebat in solio suo uestitu cultu regio. Sedebāt
autem in area uxta portam samarie: omnesq; p̄phete
uaticinabantur coram eis. Sedechias q; filius chanane. fecit
sibi cornua ferrea & ait. Hec dicit dñs. His uentilabis syr
iam: donec conteras eam. Omnesq; p̄phete similiter p̄phabāt.
atq; dicebant. Ascende in ramoth galaad & p̄speres: & da
bitur dñs in manu regis. Nuntius autem q; ierat
ad uocandum michēam: ait illi. En uerba omnium p
phetarum: uno ore bona regi annuntiant. Queso igitur te.
ut & sermo tuus ab eis nō dissentiat. loquarisq; p̄spera.
Cui respondit micheas. Viuit dñs: q̄ quodcunq; dixerit
dñs mihi. hoc loquar. Venit igitur ad regem. Cui rex ait.
Michea. ire debemus in ramoth galaad ad bellum an q̄
escere. Cui ille respondit. Ascendite. Cuncta enim p̄spera
euenient: & tradent hostes in manus uestras. Dixitq; rex. Ite
rum atq; ītm te adiuro: ut si loquaris mihi nisi quod uerum
est in nōie dñi. At ille ait. Vidi uniuersum israhel dispersum
in montibus: sicut oues absq; pastore. Et dixit dñs. Non
habent isti dños: reuertatur unusquisq; ad domum suam in
pace. Et ait rex israhel ad iosaphath. Nonne dixi tibi. q̄ non
p̄pharet iste mihi quicquam boni: sed ea que mala sunt. At ille
desuper audite uerbum dñi. Vidi dñm sedentem in
solio suo: & omnem exercitum celi assistentem ei. a dextris & a
sinistris. Et dixit dñs. Quis decipiet ahab regem israhel. ut
ascendat & corruat in ramoth galaad. Cumq; diceret u
nus hoc modo & alter hoc modo. p̄cessit spes & stetit coram

dño ⁊ ait. Ego decipiam eum. Cui dñs. In quo mḡt decipies. At ille respondit. Egrediar ⁊ ero sp̄s mendax in ore omīum ꝓphaꝝ eius. Vtrumq; dñs. Decipies ⁊ ꝓualebis. Egredere ⁊ fac ita. Nunc ḡ ecce dedit dñs sp̄m mendacii in ore omīum ꝓpharum tuarum ⁊ dñs locut⁹ ē de te mala. Accessit aut⁊ sedechias filius chanane ⁊ percussit maxillam michee ⁊ ait. P quam uiā trā/ liuit sp̄s dñi a me ut loqueret ad te. Vtrumq; micheas. Tu ipse uidebis in die illo. quando ingressus fueris cubiculum de cubiculo ut abscondaris. Precepit aut⁊ rex israhel dicēs. Tollite micheam ⁊ ducite eum ad amon principem ciuitatis. ⁊ ad roas filium amalech ⁊ dicetis. Hec dicit rex. Mittite hunc in carcerem ⁊ date ei panis modicū ⁊ aque pauxillum. donec reuertar in pace. Vtrumq; micheas. Si reuertens fueris in pace. nō est locutus dñs in me. Et ait. Audite pplī omes. Igit⁊ ascenderunt rex israhel ⁊ iosaphat rex iuda in ramoth galaad. Dixitq; rex israhel ad iosaphath. Mutabo habitum ⁊ ibo ad pugnam uadam. tu aut induere uestibus tuis. Mutatoq; rex israhel habitu ⁊ uenit ad bellum. Rex autem syrie precepat ducibus equitat⁹ sui ducens. Non pugnetis cont⁊ minimū aut cont⁊ maximū. nisi contra solum regem israhel. Itaq; cum uidissent principes equitat⁹ iosaphath. dixerunt. Rex israhel iste ē. Et circumdederunt eum ut dimicarent. At ille clamauit ad dñm. ⁊ auxiliatus ē ei. atq; auertit eos ab illo. Cum enim uidissent duces equitat⁹ qđ non esset rex israhel. reliquerunt eum. Accidit autem ut unus e pplo sagittam in incertum iaceret. ⁊ percuteret regem israhel inter cerricem ⁊ scapulas. At ille aurige suo ait. Conuerte manū tuam. ⁊ educ me de acie. q̄ uulneratus sum. Et finita ē pugna in die illo. Porro rex israhel stabat in curru suo cont⁊ syros usq; ad uesperam. ⁊ mortuus ē occidente sole. Reuersus ē autem iosaphath rex iuda domū suam pacifice in ierlm. Cui occurrit iehu filius anani uidens. ⁊ ait ad eum. Impio ꝓbes auxilium. ⁊ his qui oderunt dñm amicicia iungeris. Et propterea iram quid dñi mereberis. sed tamen opa inuenta sunt in te. eo. qđ abstuleris lucos de terra iuda. ⁊ preparaueris cor tuum ut quereres dñm deum patrum tuorum. Habitauit ḡ iosaphath in ierlm. Rursumq; ingressus ē ad pplm de bersabee usq; ad montem ephraim. ⁊ reuocauit eos ad dñm deum patrum suorum. Constituitq; iudices terre in cunctis ciuitatibus iuda munitis ꝓ singula loca. ⁊ ꝓcipiens iudicibus uidete aut quid faciatis. Non enim hominis exercetis iudicium. sed dñi. Et qcunq; iudicaueritis. in uos redundabit. Sit timor dñi uobiscū. ⁊ cum diligentia cuncta facite. Non ē enim ap̄ deum deum nrm iniquitas. nec personaꝝ acceptio. nec cupido muneris. In ierlm q; constituit iosaphath leuitas ⁊ sacerdotes ⁊ principes familiaꝝ ex israhel. ut iudicium ⁊ cām dñi iudicarent habitatoribus ei. Precepq; eis dicens. Sic agetis in timore dñi fideliter. ⁊ corde p fecto. Omnem cām que uenerit ad uos frm urbes quę habitant in urbibus suis inter cognationē ⁊ cognationē. ubicunq; questio ē de lege. de mandato. de ceremoniis. de iustificationibus. ostendite eis ut si peccent in dñm. ⁊ ne ueniat ira sup uos. ⁊ sup fres uros. Sic ḡ agentes. si peccabitis. Amarias aut pontifex ⁊ sacerdos ur. in his que ad dñm ptinent p̄sidebit. Porro zabadias filius ismahel qui dux in domo iuda. sup ea opa erit. q̄ ad regis officium ptinent. Habetis q; magistros leuitas coram uobis Confortamini ⁊ agite diligenter. ⁊ erit dñs cū bonis.

C. XIX.

¶ Post hec congregati sunt filii moab. ⁊ filii amon. ⁊ cum eis de ammanitis ad iosaphath. ut pugnarent ⁊ eum. Veneruntq; nuntii ⁊ nunciauerunt iosaphath dicentes. Venit cont⁊ te multitudo magna de his locis que cis mare sunt. ⁊ de syria. ⁊ ecce consistunt in asontamar. q̄ ē engaddi. Iosaphath aut timore ꝓtinus

C. XX.

totum se contulit ad dñm. ad rogandum. ⁊ ꝓ ducatus uniuersum in urbibus iuda. Congregatusq; ē iudas ad ꝓcandum dñm. si; et omes de urbibus suis uenerunt ad obsecrandum dñm. Cumq; stetisset iosaphath in medio cetu iude ⁊ ierlm in domo dñi ante atriū nouum. ait. Vñe dñs patrum nrōr tu es dñs ⁊ celo ⁊ dñator cūctis regnis gentium. in manu tua ē fortitudo ⁊ potentia. ⁊ quis sm te ꝓterit resistere. Nonne tu dñs nr. interfecisti omes habitatores hui⁹ terre coram ꝓplo tuo israhel. ⁊ dedisti eam semini abraham amici tui in sempiternum. Habitauerunt q; in ea. ⁊ extruxerunt in illa sanctuariū nōi tuo dicentes. Si uenerint sup nos mala gladius iudicii. pestilentia ⁊ fames. stabimus coram domo hac in conspectu tuo. in qua inuocatum ē nomen tuum. ⁊ clamabimus ad te in tribulationibus nris. ⁊ exaudies saluosq; facies. Nunc ḡ ecce filii amon ⁊ moab. ⁊ mons seyr. p quos tibi concessisti filios israhel ut transirent cū egrediebantur de egypto. declinauerunt ab eis ⁊ non interfecerunt illos. ecce ipsi retribuunt agunt. ⁊ nituntur eicere nos de possessione. qm tradidisti nobis dñs iste. Ergo si iudicabis eos. In nobis quid non tanta ē fortitudo ut possimus huic multitudini resistere. que irruit sup nos. Sed cum ignoremus quid agere debeamus. hoc solum habemus residui. ut oculos nros dirigamus ad te. Omnis iuda stabat coram dño. et parui⁹ uxoribus ⁊ liberis suis. Erat aut⁊ iazihel filius zacharie. filii banaie. filii iehihel. filii mathanie leuites de filiis asaph. sup quem fcs ē sp̄s dñi in medio turbe. ⁊ ait. Attendite omnis iuda ⁊ qui habitatis in ierlm. ⁊ tu rex iosaphath. Hec dicit dñs uobis. Nolite timere. nec paueatis hanc multitudinē. non ē enim ura pugna. sed dei. Cras ascendetis cont⁊ eos. Ascensus enim ipe p ruuum noie tibi. ⁊ inuenietis illos in sūmitate torrentis. que ē cont⁊ solitudinem ieruel. Non erit uos qui dimicabitis. si; tm in confidenter state. ⁊ uidebitis auxilium dñi sup uos. O iuda ⁊ ierlm nolite timere. nec paueatis. Cras egredientem cont⁊ eos. ⁊ dñs erit uobiscum. Iosaphath ḡ ⁊ iuda ⁊ omes habitatores ierlm ceciderunt ꝓni in terram coram dño. ⁊ adorauerūt eum. Porro leuite de filiis caath ⁊ de filiis core. laudabant dñm deum israhel uoce magna in excelsum. Cumq; mane surrexissent. egressi sunt p desertum thecue. Pfectisq; eis. stans iosaphath in medio eoꝝ dixit. Audite me iuda. ⁊ omes habitatores ierlm. Credite in dño deo uro. ⁊ securi eritis. Credite ꝓphis ei. ⁊ cuncta uenient ꝓspera. Deductq; consilium ꝓplo. ⁊ statuit cantores dño ut laudarent eum in turmis suis. ⁊ antecederent exercitum. ac uoce consona dicerent. Confitemini dño. qm in ternum misericordia ei. Cumq; cepissent laudes canere. uertit dñs insidias eoꝝ in semet ipsos. filioꝝ scilicet amon ⁊ moab. ⁊ montis seyr. qui egressi fuerant pugnare cont⁊ iudam. ⁊ percussi sunt. Stamq; filii amon ⁊ moab cō surrexerunt aduersus habitatores montis seyr ut interficerent ⁊ delerent eos. Cumq; hoc ꝓtraxissent etiam in semet ipsos. uersi mutui conciderunt uulneribus. Porro iudas cum uenisset ad speculam que respicit solitudinem. uidit peril late omnē regionem plenam cadaueribus. nec superē quemq; qui necem potuisset euadere. Venit ḡ iosaphath ⁊ omis pl⁹ cum eo ad detrahenda spolia mortuoꝝ. inueneruntq; inter cadauera uariam supellectilem. uestesq; ⁊ uasa pciosissima. ⁊ diripuerūt ita ut omia portare nō possent. nec ꝓ tres dies spolia auferre. ꝓ prede magnitudine. Die autem quarto. cōgregati sunt in ualle bndictionis. Et enim qm ibi benedixerant dño. uocauerunt locum illum uallis bnditionis. usq; in ꝓsentem diem. Reuersusq; ē omis uir

iuda ⁊ habitatores iherlin ⁊ iosaphath ante eos in iherlin cum letitia magna: eo qđ dedisset eis dñs gaudium de inimicis suis. Ingressiq; sunt in iherlin cū psalteriis ⁊ cytharis ⁊ tubis ⁊ organis in domum dñi. Irruit aut pauor dei sup uniuersa regna terraꝝ: cum audissent qđ pugnasset dñs contra inimicos isr: quieuitq; regnum iosaphath ⁊ pbuit ei dñs pacem p circuitum. Regnauit g iosaphath sup iudam: ⁊ erat .xxv. annos cum regnare cepisset. Vixit autē ⁊ q̄nq; annis regnauit in iherlin: nomen matris ei azuba filia salahi. Et ambulauit in uia patris sui asa. nec declinauit ab ea: faciens que placita erant coram dño. Verū tamen excelsa nō abstulit: ⁊ adhuc pplm nō direxerat cor suū ad dñm deum patrum suoꝝ. Reliqua aut gestoꝝ iosaphat priorū ⁊ nouissimoꝝ: scripta sūt i libris iheu filii anani q̄ digessit i lib regum isr. Post hec iniit amicitias iosaphath rex iuda cū ochozia rege isr: cuius opa fuerunt pessima: ⁊ participem cepit fieri ut facerent naues que irent in tharsis. fecerunt q; classem in asion gaber. Prophauit aut eliezer filius dodaue de maresa ad iosaphath dicens. Quia habuisti fedus cū ochozia: percussit dñs opa tua. Contriteq; sunt naues. nec potuerunt ire in tharsis. Dormiuit aut iosaphath cū patribus suis: ⁊ sepult ē cū eis in ciuitate dauid. regnauit q; ioram filius eius p eo. Qui habuit fres filios iosaphath: azariam ⁊ iahihel. ⁊ zachariam. ⁊ azariam. ⁊ michael ⁊ saphatiam. Omēs hi filii iosaphath: regis isr: Vedit q; eis pat suus multa munera argenti ⁊ auri ⁊ pretiosa cū ciuitatibus munitissimis in iuda. Regnum aut tradidit ioram: eo qđ eet primogenit. Surrexit g ioram: sup regnum patris sui. Cumq; se confortasset: occidit omnes fres suos gladio. ⁊ quosdam de principibus isr. Triginta duos annos erat ioram cum regnare cepisset: ⁊ viii. annis regnauit in iherlin. ambulauitq; in uiis regum isr: sicut egerat domus ahab. Filia quippe ahab erat uxor ei: ⁊ fecit malum in conspectu dñi. Voluit aut dñs disperdere domum dauid. pp pactum qđ inierat cū eo: ⁊ q. promiserat ut daret ei lucernam ⁊ filiis eius in omne tempe. In diebus illius rebellauit edom ne eet subdit iude: ⁊ constituit sibi regem. Cumq; transisset ioram cū principibus suis ⁊ cuncto equitatu qui erat secum. surrexit nocte: ⁊ percussit edom qui se circumdederat: ⁊ omēs equitat ei ducesq; ei. tamen rebellauit edom ne eet sub ditione iude: usq; ad hanc diem. Eo tempe ⁊ lomna recessit: ne eet sub manu illius. Dereliquerat enim dñm deum patrum suoꝝ: insup ⁊ excelsa fabricat ē: in urbibus iuda. ⁊ fornicari fecit habitatores iherlim: ⁊ puaricari iudam. Allate sunt aut ei littē ab helia pphēta: in quibus scriptum erat. Hec dicit dñs ds dauid patris tui. Quia nō ambulasti in uiis iosaphath patris tui ⁊ in uia asa regis iuda: sed; incessisti p iter regum isr: ⁊ fornicari fecisti iudam ⁊ habitatores iherlim: imitata fornicationem domus ahab insup ⁊ fres tuos domum patris tui meliores te occidisti: ecce dñs percutiet te plaga magna cum pplo tuo ⁊ filiis ⁊ uxoribus tuis: omnibusq; substātia tua. Tu aut egrotabis pessimo dolore uētris: donec egrediant uiscera tua pauore die singlis. Suscitauit g dñs contra ioram spm philistinoꝝ ⁊ arabum qui confines sunt ethiopibus: ⁊ ascenderunt in terram iude ⁊ uastauerunt eam: diripueruntq; cunctam substantiam que inuenta ē in domo regis insup ⁊ filios eius ⁊ uxores: nec remansit ei filius nisi ochozias qui minimus natu erat. Et sup hec omnia: percussit eum dñs alui languore insanabili. Cumq; dies succederet diebus ⁊ tempus spatia uoluerent: duoꝝ annoꝝ expletū ē tempus: exierunt uiscera sua languore: pter ⁊ ruta caruit. Morteq; ē in infirmitate pessima: ⁊ fecit ei pplus sacrificium more combustionis ereq̄uiae: sicut fecerat maioribus eius. Triginta duoꝝ annoꝝ fuit cum regnare cepisset: ⁊ octo annis regnauit in iherlim: ambulauitq; nō recte: ⁊ sepelierunt eum in ciuitate dauid: uerumtamen nō in sepulchris regum. ¶ Constituerunt aut habitatores iherlim ochoziam filium eius minimum: regem p eo. Omnes enim maiores natu qui ante eum fuerant: interfecerant latrones arabum qui irruerant in castra. Regnauitq; ochozias filius ioram regis iuda.

¶ C. xxiij.

xxij.

Quadraginta duoꝝ annoꝝ erat ochozias cū regnare cepisset: ⁊ uno anno regnauit in iherlim: nomen matris eius otholia filia ambri. Sed ⁊ ipe ingressus ē: p uiam domus ahab. Mater enim eius impulit eum: ut impie ageret. fecit g malum in conspectu dñi: sicut domus ahab. Ipi enim fuerunt ei consiliarii post mortē patris sui: in interitum eius. Ambulauitq; in consiliis eoꝝ: ⁊ profect cū ioram filio ahab rege isr in bellum contra azahel regem syrie in ramoth galaad. Vulnerauerunt q; syri ioram: qui reuersus ē ut curaret in iezrahel. Multa enim plagas accepat: in supdicto certamine. Igit ochozias filius ioram rex iuda descendit ut inuiseret ioram filium ahab in iezrahel egrotantem. Voluntatis dei fuit dei ad ioram ochoziam: ut uenret ad ioram. Et cum uenisset ⁊ egrederet cū eo ad iehu filium namsi: quē unxit dñs ut deleret domū ahab. Cum g subuertet iehu iudicium ahab: inuenit principes iuda ⁊ filios fratrum ochozie qui ministrabant ei: ⁊ interfecit illos. Ipse q; perquirens ochoziam: comprehendit latentem in samaria. adductumq; ad se occidit: ⁊ sepelierunt eum eo qđ eet filius iosaphat qui quesierat dñm in toto corde suo. Nec erat uli⁹ spes alicui de familia ochozie. Siquidem otholia mat eius uidens qđ mortuus eet filius suus: surrexit ⁊ interfecit omne semen regium domus ioram. Porro iosabeth filia regis tulit ioas filium ochozie: ⁊ furata ē eum de medio filioꝝ regis cum nutrientes eum. absconditq; eum cum nutrice sua in cubiculo lectoꝝ. Iosabeth aut que abscondebat eum erat filia regis ioram. uxor iojade pontificis. soror ochozie. Et ideo otholia nō interfecit eum. fuit g in domo dei absconditus. vi. annis: quibus regnauit otholia super tram. Anno aut vii. confortatus iojada. assumpsit centuriones: azariam uidelicet filium iehoram. ⁊ ismahel filium iohanan. azariam q; filium obed. ⁊ maasiam filium adaie. ⁊ elisaphath filium zechri: ⁊ iniit cū eis fedus. Qui circuierunt iudam. congregauerunt leuitas de cunctis urbibus iuda. ⁊ principes familiarum isr: uenerunt q; in iherlim. Iniit igit omnis multitudo pactum in domo dei cum rege. Dixitq; ad eos iojada. Ecce filius regis regnabit: sicut locutus ē dñs super filios dauid. Iste est g sermo quem facietis. Tertia pars uestrum qui uenitis ad sabbatum sacerdotum ⁊ leuitarum ⁊ ianitoꝝ: erit in portis. Tertia u pars ad domū regis: ⁊ tertia in porta que appellat fundamenti. Omnes u reliqui populi sint in atriis domus dei: nec quisq̄m alius ingrediatur domum dei u sacerdotes. ⁊ qui ministrant de leuitis. ipi tantū in ingrediant: q; sanctificati sunt. ⁊ omnis reliquus populus obseruet custodias dei. Leuite autem circuibunt regem: hūte singuli arma sua. Et si quis aliud ingressus fuit templum interficiat. Sintq; cum rege ⁊ intrante ⁊ egrediente. fecerunt g leuite ⁊ uniuersus iuda iuxta omnia que pcepat iojada pontifex. ⁊ assumpserunt singuli uiros qui sub se erant. ⁊ uenientes p ordinē sabbati: cum his qui iam impleuerant sabbm. ⁊ egressuri erant. Siquidem iojada pontifex nō dimiserat abire turmas. que sibi p singulas ebdomadas succ-

¶ C. xxiij.

cedere consueuerant. Vbique; ioiada sacerdos centu
nubi; lanceas: clypeosq; z peltas regis dauid quas consecra
uerat in domo dñi. Constituitq; omnem plebem tenentem
pugiones. a parte templi dextera usq; ad partem templi
sinistrā coram altari z templo p circuitū regis. Et edu
xerunt filium regis. z unposuerunt ei diadema. dederūt
q; in manu ei testimonium legem: z constituerūt eum regē.
Unxerūt q; illum ioiada pontifex z filii ei: unpeditq; le
auerunt dicentes. Uiuat rex. Qđ cum audisset athalia
uocem scilicet currentium atq; laudantium regem: in
gressa ē ad plebem in templum dñi. Cumq; uidisset re
gem stantē sup gradum in introitu. z principes turmas
q; circa eum: omnemq; plebem fore gaudentē atq; clangē
tem tubis. z diuersi generis organis concinentē. uocemq;
laudantium: scidit uestimenta sua z ait. Insidie insi
die. Egressus autē ioiada pontifex ad centuriones. z prin
cipes exercitus: dixit eis. Educite eam extra septa templi:
unusquisq; gladio. Precepitq; sacerdos: ne occiderētur
in domo dñi. Et imposuerunt manus ei. Cumq;
intrasset portam equoꝝ domus regis: interfecerunt eā ibi.
Pepigit autē ioiada fedus inter se unūsquisq; plebem z re
gem: ut esset populus dñi. Itaq; ingressus ē omnis plebs domus
baal. z destruxerunt eam: z altaria ac simulachra illius cōtri
gerunt. Mathan q; sacerdotem baal: interfecerunt ante
altaria. Constituit autē ioiada principes in domo dñi: ē sub
manibus sacerdotū z leuitarū quos distribuit dauid in
domo dñi: offerrent holocausta dño sicut scriptū ē in lib⁹
moysi: in gaudio z canticis iuxta dispositionem dauid.
Constituit q; ianitores in portis domus dñi: ut si ingre
deretur eam immundus in omni re. assumptisq; centum
quinquaginta ac fortissimis uiris. ac principibus plebis z omni
bus populis terre. z fecerunt deducere regem de domo dñi. z transire
p medium portę superioris in domū regis. z collocauerūt
eum in solio regali. Letatusq; ē omnis plebs terre: z urbs que
uit. Porro athalia interfecta ē gladio. Septem annoꝝ
erat ioas cū regnare cepisset: z xl. annis regnauit
in hierusalē: nomen matris ei sebeia de bersabee. fecitq;
qđ bonum ē coram dño: cunctis diebus ioiade sacerdotis.
Accepit autem ioas uxores duas: de quibus genuit filios
z filias. Post quę placuit ioas ut instauraret domum
dñi: congregatisq; sacerdotes z leuitas: dixit eis. Egre
dimini ad ciuitates iuda z colligite de uniuerso isrl pecu
niam ad instaurationem templi dei uestri p singulos annos: festi
nateq; hoc facere. Porro leuite non egere negligentes. Vocauit
q; rex ioiada principem: z dixit ei. Quare tu fecisti cure
ut exigeres leuitas inferre de iuda z de hierusalem pecuniam
que constituta ē a moyse seruo dei: ut inferret eam
omnis multitudo isrl in tabernaculū testimonii? Athe
lia enim impiissima z filii ei destruxerant domum dei: z de
uniuersis que sanctificata fuerant in templo dñi. ornaue
runt fanū baalim. Precepit q; rex z fecerunt archam:
posueruntq; eam iuxta portam dei foris. z predi
catum ē in iuda z hierusalem ut deferrent singuli p tributum
qđ constituit moyses seruus dei super omnem isrl in de
serto. Letatique sunt cuncti principes: z omnis plebs. Et in
gressi contulerunt in archam dñi atq; miserunt: donec
ut impleretur. Cumq; tempus esset ut deferrent arcam
coram rege p manus leuitarum: uidebant enim magnam
pecuniam. ingrediebatq; scriba regis z quem prin⁹ sacer
dos constituerat: effundebantq; pecuniam que erat in
archa. Porro archam reportabant ad locum suum.
Sicq; faciebant p singulos dies. Et congregata ē infinita
pecunia: quam dederunt rex z ioiada his qui preerant
operibus domus dñi. Et illi conducebant ex ea cesores lapi
dum. z artifices opum singulorum: ut instaurarent domum

dñi. fabros q; ferri z eris: ut qđ cadere cepat fulcirē
tur. Egeruntq; hii qui operabantur in edificio: z obdu
cebatur parietum cicatrix p manus eorum: ac sic erecta
uerunt domum dñi in statum pristinum: z firmiter
eam stare fecerunt. Cumq; cōplesset omnia opera: de
tulerunt coram rege z ioiada reliquam partē pecunie.
de qua fiebant uasa templi in ministerium. z ad ho
locausta: fiale q; z cetera uasa aurea z argentea. Et of
ferebant holocausta in domo dñi iugiter: cunctis diebus
ioiade. Senuit autē ioiada plenus dierum: z mortuus
est cum centum esset z xxx. annoꝝ: sepelieruntq; eum in
ciuitate dauid cum regibus. eo qđ fecisset bonum cum
isrl z cum domo ei. Postquam autē obiit ioiada. ingressi sunt
principes iuda: z adorauerunt regem. Qui delinitus ob
sequiis eorum adquieuit eis: z dereliquerunt templum
dñi dei patrum suorum seruierunt q; lucis z sculptilibus. z facta
est ira contra iudam z hierusalem pro hoc peccato. Mittebantq; eis
prophetas ut reuerterentur ad dñm: quos protestantes illi audi
re nolebant. Spm quoq; dñi induit zachariam filium
ioiade sacerdotem: z stetit in conspectu populi. z dixit ei.
Hec dicit dñs. Quare transgredimini preceptum dñi qđ uobis
non prosperum. z dereliquistis dñm ut derelinqueret uos. Qui
coniurauit aduersus eum. miserunt lapidem iuxta regis impe
rium in atrio domus dñi. Et si recordatus non fuisset ioas rex miseri
cordie eius quam fecerat ioiada pater illius secum: sed interfecit filium eius.
Qui cum moreret. ait. Videat dñs z requirat. Cumq;
euoluisset annus. ascendit contra eum exercitus syrie.
uenitq; in iudam z hierusalem. z interfecit cunctos principes
populi: atq; universam predam miserunt regi damasci
cum. Et certe cū paucissimi uenissent uiri syrorum: tradi
dit dñs in manibus eorum infinitam multitudinem: eo qđ
reliquissent dñm deum patrum suorum. In ioas quoq; iudicia
exercuere iudices. Et abeuntes dimiserunt eum in lan
guoribus magnis. Surrexerunt autē contra eum serui sui.
in ultionem sanguinis filii ioiade sacerdotis: z occiderunt
eum in lectulo suo. z mortuus ē: sepelieruntq; eum in
ciuitate dauid. sed non in sepulchris regum. Iudicium q; fuerunt
ei zabath filius semaath ammanitidis: z iozabad filius
semarith moabitidis. Porro filii ei ac summa pecunie
que adunata fuerat sub eo. z instauratio domus dei scri
pta sunt diligenter in libro regum. Regnauitq; amasias filius eius

Viguit quinq; annoꝝ erat xxv. cum cp eo.
amasias cum regnare cepisset. z xxix. annis regnauit
in hierusalem: nomen matris ei ioiaden de hierusalem.
fecitq; bonum in conspectu dñi. uerumtamen non ut corde
perfecto. Cumq; roboratum sibi uideret imperium. iugu
lauit seruos qui occiderant regem patrem suum. sed filios
eorum non interfecit: sicut scriptum ē in libro legis moysi. ubi
precepit dñs dicens. non occidentur patres pro filiis. neq; filii
pro patribus suis: sed unusquisq; in peccato suo morietur.
Congregauit q; amasias iudam z beniamin: z constitu
it eos per familias tribunos q; z centuriones in uniuerso iu
da z beniamin. z recensuit a xx. annis z sursum: inue
nitq; xxx. milia iuuenum qui egrederentur ad pugnam.
tenentes hastam z clipeum. Mercede q; conduxit de
israel centum milia robustorum: centum talenta argenti.
Venit autem homo dei ad illum: z ait. O rex ne egre
diatur tecum exercitus israel. Non est enim dñs cum israel:
nec filios ephraim. Quod si putas in robore exercitus bella con
sistere: superare te faciet dñs ab hostibus. Deus quippe est
adiuuare: z in fugam uertere. Dixitq; amasias ad hom
inem dei. Quid q; fiet de centum talentis que dedi mili
tibus israel: Et respondit ei homo dei. Habet dñs unde
et dare possit multo his plura. Separauit itaq; amasi
as exercitum qui uenerat ad eum ex ephraim: ut re

uerterẽtur ad locum suum. Et ille contra iudam
uehementer iram reuersi sunt in regionẽ suam.
Porro amasias confidens eduxit pplm suum: ra
but in valle salinarum. percussitq; filios seyr. x. mi
lia. & alia. x. milia ceperunt filii iuda. & adduxe
runt ad ptriptum cuidam petre. & ptexuerunt eẽ
ois de sumo in pceps: qui uniuersi crepuerunt. Et il
le exercitꝰ quem remiserat amasias ne iret cum
eo reuertit a samaria usq; bethoron: & interfectis
tribus milibus diripuit ꝓdam mag
nam. Amasias aũ post cedem ydumeoꝝ. & allatis deos
filiorum seyr. statuit eos in deos sibi. & adorabat eos. & il
lis adolebat incensum. Quã obrem iratꝰ dñs contra
amasiam: misit ad illum pphamꝫ qui diceret ei. Cur
adorasti deos qui nõ liberauerunt pplm suum de ma
nu tua? Cumq; hec ille loqueret: respondit ei. Num
consiliarius regis es? Quiesce. ne interficiam te. Hec
dicenteꝫ pphamꝫ. scio inquit qꝺ cogitauit dñs occidere te qua
re fecisti hoc malum. & insup̃ nõ adquieuisti consilio meo.
Igit amasias rex iuda inito pessimo consilio. misit ad
oas filium ioachaz filii iehu regem israhel. di
cens. Ve
ni uideamus nos mutuo. Et ille remisit nuntios dicens.
Carduus qui est in libano: misit ad cedrum libani di
cens. Da filiam tuam filio meo uxorem. Et ecce bestie
que erant in silua libani transierunt: & conculcaue
runt carduum. Dixisti percussi edom: & ideo erigitur
cor tuum in superbia. Sede in domo tua. Cur malum ad
uersum te prouocas. ut cadas tu & iuda tecũ? Noluit autẽ
audire amasias eo qꝺ dñi esset voluntas ut traderet in
manibus hostium: pp deos edom. Ascendit igit oas rex israh:
& mutuos sibi pbuere conspectus. amasias aut rex iuda:
erat in bethsames iude. Corruitq; iudas coram israh:
& fugit in tabernacla sua. Porro amasiam regem iuda
filium oas filii oachaz: cepit oas rex israh in beth
sames & duxit in iherlim: destruxitq; muros eius a porta
ephraim usq; ad portam anguli quadringentis cubitis.
Omne aurum & argentũ. & uniuersa uasa que reperat
in domo dñi. & apũ obededom. in thesauris etiam domus
regie. nec non & filios obsidum reduxit in samariã. Vixit
aut amasias filius oas rex iuda post mortuum oas fi
lium oachaz rex israh. xv. annis. Reliqua aũ sermonum
amasie por̃ ac nouissimoꝝ: scripta sunt in libro regũ
iuda & israh. Qui postq̃m recessit a dño: tetenderunt ei un
dique in iherlim. Cumq; fugisset lachis: miserunt &
interfecerunt eum ibi. Reportantesq; eum super equos:
sepelierunt eum cũ patribus suis. in ciuitate dauid. Om
nis autem iuda filium eius oziam annoꝝ. xvi. constitu
erunt regem p patre suo amasia. Ipse edificauit ahilath. &
restituit eam ditioni iude: postq̃ dormiuit rex cũ pribꝰ
suis.

·xxbi·

·xxbii·

Eodem anno erat ozias cum ·xvi· suis.
regnare cepisset: & l. duobus annis regnauit in he
rlim: nomen matris eius hiechelia de iherlim. Fecitq; qꝺ erat
rectum in oculis dñi iuxta omnia que fecerat amasias
pater eius: & exquisiuit dñm in diebus zacharie intelligen
tis in uisionibus dñi. Cumq; requireret dñm: direxit eum
in omnibus. Veniensq; egressus est pugnauit cõtra philistiim
& destruxit murum geth & murum iabnie. murumq; azoti.
Edificauit quoq; opida in azoto. & in philistiim. Et adiu
uerunt eum cõtra philistiim. & contra arabas qui habita
bant in gurbaal. & contra amanitas. Dederunt autem a
manite munera ozie. & diuulgatum est nomen eius usq;
ad introitum egypti. pp crebras uictorias. Edificauit
quoq; ozias turres in iherlim supra portam anguli. & super
portam uallis. & reliquas in eode muri latere. firma
uitq; eas. Extruxit etiam turres in solitudine. & effo
dit cisternas plimas. eo qꝺ haberet multa pecora. tam
in campestribus quam in heremi montibus. Vineas quoq; ha
buit & uinitores: in montibus & in carmelo. Erat enim
homo agriculture deditus. Fuit autem exercitus bellatorũ
eorum qui pugnabant ad plia. sub manu iehiehiel scribe.
& maasie magistri. & sub manu ananie qui erat de duci
bus regis. omnisq; numerus principum per familias uiroꝝ fortiũ
duum milium sexcentoꝝ. Et sub eis unus quisq; exercitui
trecentoꝝ. & vii. milium quingentoꝝ qui erant apti
ad bella. & pro rege cõtra aduersarios dimicabant. Preparauit quoq;
eis oia. id est cuncto exercitui. clipeos & hastas & galeas
& loricas. arcusq; & fundas ad iaciendos lapides. & fecit in
iherlim diuersi generis machinas. quas in turribus collocauit.
& in angulis murorum: ut mitterent sagittas & saxa grandia.
Egressumq; est nomen eius procul eo qꝺ auxiliaret ei dñs. &
corroborasset illum. Sed cum roboratus esset elenatum est
cor eius in interitum suum. & neglexit dñm dñm suum. Ingressusq;
templum dñi. adolere uoluit incensum super
altare thimiamatis. Statimq; ingressus pr eum azarias
sacerdos. & cum eo sacerdotes dñi octoginta uiri fortis
simi. restiterunt regi atq; dixerunt. Non est tui officii ozi
a. ut adoleat incensum dño. sed sacerdotum. hoc est filiorum
aaron. qui consecrati sunt ad hui⁹ceñi ministerium. Egre
dere de sanctuario. Sperne contemptum. qꝺ si reputabitur
tibi in gloriam hoc a dño dꝰ. Iratusq; est ozias. & tenens in ma
nu thuribulum ut adoleret incensum: minabatur sacerdo
tibus. Statimq; orta est lepra in fronte eius coram sacerdotibus
in domo dñi: iuxta altare thimiamatis. Cumq; respexis
set eum azarias pontifex & omnes reliqui sacerdotes: vide
runt lepram in fronte eius. & festinato expulerunt eum.
Sed & ipse ultro festinauit egredi: eo qꝺ sensisset illico
plagam dñi. Fuit igit ozias rex leprosus usq; ad diem mor
tis sue: & habitauit in domo separata plenus lep̃: ob eam
rem & reiectus fuerat de domo dñi. Porro ioatham filius eius
rexit domum regis. & iudicabat pplm terre. Reliqua autem
sermonum ozie prioꝝ & nouissimoꝝ: scripsit ysaias filius
amos pphã. Dormiuitq; ozias cum patribus suis. & sepelie
runt eum in agro regalium sepulchroꝝ. eo qꝺ esset leprosus.
regnauitq; ioatham filius eius pro eo. Viginti quinq; ·C· xxbii·
annoꝝ erat ioatham cum regnare cepisset: & xvi. annis
regnauit in iherlim. nomen matris eius ierusa filia sa
doch. Fecitq; qꝺ rectum erat coram dño iuxta omnia q̃
fecerat ozias pater suus: excepto qꝺ non est ingressus templum
dñi. & adhuc pplm delinquebat. Ipse edificauit portam
domus dñi excelsam: & in muro ophel multa cõstruxit.
Urbem quoq; edificauit in montibus iuda & saltibus. castel
la & turres. Ipse pugnauit contra regem filioꝝ amon. &
uicit eum. Dederunt quoq; ei filii amon in tempore illo cen
tum talenta argenti. & x. milia chororum tritici. ac totũ
dem chororum ordei. Hec ei pbuerunt filii amon. in anno
secundo & tertio. Corroboratusq; est ioatham: eo qꝺ direxisset
uias suas coram dño deo suo. Reliqua autem sermonũ
ioatham & omnes pugne eius & opa: scripta sunt in libro
regum israh & iuda. Viginti quinq; annoꝝ erat cum regi
nare cepisset. & xvi. annis regnauit in iherlim. Dormi
uitq; ioatham cum patribus suis: & sepelierunt eum in ci
uitate dauid: & regnauit achaz filius eius pro eo. ·xv·

·C· xxbii·

Viginti annoꝝ erat achaz cum regnare cepisset: &
xvi. annis regnauit in iherlim. nec fecit rectum
in conspectu dñi sicut dauid pater eius. sed ambulauit in
uiis regum israh: insup & statuas fudit baalim. Ipse est
qui adoleuit incensum in valle bennom: & lustrauit
filios suos in igne. iuxta ritum gentium quas uastauit
dñs in aduentu filioꝝ israh. Sacrificabat quoq; & thimiama
succendebat in excelsis. & in collibus: & sub omni ligno

·C· xxbiii·

troiadolo. Tradiditq; eum dñs ds eius in manu regis syrie. qui percussit eum. magnamq; pdam de eo cepit impio. ⁊ adduxit in damascū. Manibq; eq; regis isrl tradit⁹ est. ⁊ percussit plaga grandi. Occidit⁹q; phacee filiꝰ romelie de uda centum .xx. milia in die uno. omēs uiros bellatores. eo qđ reliquissent dñm dñm patrum suoꝝ. Eodem tempe occidit zechri uir potens ex ephraim maasiam filiū regis. ⁊ ezricam ducem domꝰ ei. helchanam q; secūd a rege. Ceperunt⁹q; isrl filii de frībq; suis ducenta milia mulierū. puerorū ⁊ puellarū. ⁊ infinitam pdam. pduxerunt⁹q; eam in samariā. Ea tempestate erat pphā dñi nomine obed. qui egressus obuiam exercitui uenientium in samariā. dixit eis. Ecce iratus dñs ds patrum uroꝝ contra iudam. tradidit eos in manibq; uris. ⁊ occidistis eos atrociter. usq; ut celum pringet. ira crudelitas. insup filios iuda ⁊ iherlm uultis uobis subicere. in seruos ⁊ ancillas. qđ nequaq; fm op̄a ē. Peccatis enim sup hoc dño ds uro. Sed audite consilium meum. ⁊ reducite captiuos quos adduxistis de frībq; uris. qz magnus furor dñi imminet uobis. Steterunt itaq; uiri de principibq filioꝝ ephraim. azarias filius iohanan. barachias filius mosallamoth. ezechias filius sellum. ⁊ amasa filius adali contra eos qui uenichant de pelio. ⁊ dixerunt eis. Non introducetis huc captiuos. ne peccatum dño. Quare uultis adicere sup peccata nra. ⁊ uetera cumulare delicta. Grande quippe peccatum ē. ⁊ ira furoris dñi imminet sup isrl. Dimiserunt q; uiri bellatores pdam. ⁊ ornāta que ceperant coram principibz. ⁊ omni multitudine. Steterunt q; uiri quos sup memoratos nr. ⁊ apprehendentes captiuos. omēsq; qui nudi erant uestierunt de spoliis. Cumq; uestissent eos. ⁊ calciassent. ⁊ refecissent cibo ac potu. unxissent q; eos. lassos eorum. ⁊ adhibuissent eis curam. quicunq; ambulare nō potuerant. ⁊ erant imbecillo corpe. imposuerunt eos iumentis. ⁊ adduxerunt iherico. ciuitatem palmarū. ad fres eorum. Ipsi q; reuersi sunt samariam. Tempore illo misit rex acaz ad regem assyriorum. postulans auxilium. Veneruntq; ydumei. ⁊ percusserunt multos ex iuda. ⁊ ceperunt pdam magnā. Philistiim q; diffusi sunt p urbes campestres. ⁊ ad meridiem iude. ceperuntq; bethsames. ⁊ halalon. ⁊ gaderoth. soceo q; ⁊ thamnam. ⁊ gamzo cū uicinis suis. ⁊ habitauerunt in eis. Humiliauerat enim dñs iudam ppter achaz regem iuda. eo qđ nudasset eum auxilio. ⁊ cōtemptui habuisset dñm. Adduxitq; contra eum theglathfalasar regem assiriorum. qui afflixit eum. ⁊ nullo resistente uastauit. Igit achaz spoliata domo dñi. ⁊ domo regum ⁊ principum. dedit regi assyriorum munera. ⁊ tamen nichil ei pfuit. insup ⁊ tempe angustie sue auxit contemptum in dñm. Ipe p se rex achaz immolauit diis damascenis uictimis percussoribz suis. ⁊ dixit. Dii regum syrie auxiliantur eis. quos ego placabo hostias. ⁊ adorabunt me. cum econtio ipi fuerint ruine ei. ⁊ uniuerso isrl. Unxerunt itaq; achaz omnibz uasis domus dei atq; confractis. clausit ianuas templi dei. ⁊ fecit sibi altaria in uniuersis angulis iherlm. In omnibz q; urbibz iuda constituit aras ad cremandū thus. atq; ad iracundiam puocauit dñm dñm patrum suoꝝ. Reliqua autē sermonū ei. ⁊ omnium opum ei posteriorum nouissimorum. scripta sunt in libro regum iuda ⁊ isrl. Dormiuitq; achaz cum patribz suis. ⁊ sepelierunt eum in ciuitate iherlm. sed⁹q; eum receperunt eum in sepulchris regum iuda. Regnauitq; ezechias filius eius p eo.

xxix. Ctxxix. Igitur ezechias regnare cepit cū .xxv. eēt annoꝝ. ⁊ xxix. annis regnauit in iherlm. nomen matris ei abia filia zacharie. Fecitq; qđ erat placitū in conspectu dñi. iuxta omnia que fecerat dauid pa ei. Ipo anno ⁊ mense primo regni sui aperuit ualuas domus dñi. ⁊ instaurauit eas. Adduxitq; sacerdotes atq; leuitas. ⁊ congregauit eos in plateam orientalem. dixitq; ad eos. Audite me leuite. ⁊ sanctificamini. Mundate domū dñi dei patrum uroꝝ. auferte omnem immunditiam de sancto. Peccauerunt patres nri. ⁊ fecerunt malum in conspectu dñi dei nri. dereliquerunt eum. auerterunt faciem tabernaculi dñi dei nri. ⁊ pbuerunt dorsum. Clauserunt ostia que erant in porticu. ⁊ extinxerunt lucernas. incensumq; non adoleuerunt. ⁊ holocausta non obtulerunt in sanctuario deo isrl. Concitat⁹ est itaq; furor dñi ē iudam ⁊ iherlm. tradiditq; eos in cōmotionē ⁊ in uastitatem. ⁊ in sibilum. sicut ipi cernitis oculis uris. En corruerunt patres nri gladio. filii nri ⁊ filie nre ⁊ coniuges nre captiue ducte sunt. ppter hoc sceleri. Nunc q; placet in ore meo. ut ineam fedus cum dño ds isrl. ⁊ auertat a nob furorem ire sue. filii mei. nolite negligere. Vos electi dñi ut stetis coram eo. ⁊ ministretis illi. colatisq; eum. ⁊ exeme tis incensum. Surrexerunt g leuite. maath filius amasie. ⁊ iohel filius azarie. de filiis caath. Porro de filiis merari. cis filius abdi. ⁊ azarias filius iaalleleel. De filiis autē gerson. iohā filius zemma. ⁊ eden filius iohaa. Et ū de filiis elisaphan. samri ⁊ iahihel. De filiis q; asaph zacharias ⁊ mathanias. nec ſi de filiis heman. iahihel ⁊ semei. Sed ⁊ de filiis idithun. semeias ⁊ oziel. Congregauerunt⁹q; fres suos ⁊ sanctificati sunt. ⁊ ingressi iuxta mandatum regis ⁊ uerbum dñi. ut expiarent domū dñi. Sacerdotes q; ingressi templum dñi ut sanctificarent illud. extulerunt omnem immunditiam quā inuenerant in uestibulo domus dñi. quā tulerunt leuite. ⁊ asportauerunt ad torrentem cedron foras. Cepitq; autē prima die mensis primi mundare. ⁊ in die octaua eiusdem mensis ingressi sunt porticum templi dñi. expiauerunt⁹q; templū diebz .viii. ⁊ in die .xvi. mensis eidem qđ ceperant impleuerunt. Ingressi q; sunt ad ezechiam regem. ⁊ dixerunt ei. Sanctificauimus omnem domum dñi. ⁊ altare holocaustoꝝ uasa q; eius. nec non ⁊ mensam propositionis cū omnibz uasis suis. cuncta q; templi supellectilem. quā polluerat rex achaz in regno suo postquā p uaricatus ē. ⁊ ecce exposita sunt omnia coram altari dñi. Consurgens⁹q; diluculo ezechias rex. adunauit omnes principes ciuitatis. ⁊ ascendit in domum dñi. Obtulerunt⁹q; simul tauros .vii. arietes .vii. agnos .vii. hyrcos .vii. p peccō. p regno. p sanctuario. p iuda. Dixit q; sacerdotibz filiis aaron. ut offerrent sup altare dñi. Mactauerunt g tauros. ⁊ susceperunt sacerdotes sanguinem. ⁊ fuderunt illum sup altare. Mactauerunt etiā arietes. ⁊ illoꝝ sanguinem sup altare fuderunt. Immolauerunt agnos. ⁊ fuderunt sup altare sanguinē. Applicuerunt hyrcos p peccō coram rege. ⁊ turbā multitudine. impo fuerunt⁹q; manū sup eos. ⁊ immolauerunt illos sacerdotes. ⁊ expleuerunt sanguinem eoꝝ coram altari. p piaculo uniuersi israel. Pro omni q; isrl p peccō. Constituit q; leuitas in domo dñi cum cymbalis ⁊ psalteriis ⁊ cytharis secūd dispositionem dauid. ⁊ gad uidentis regis. ⁊ nathan pphē. Siquidē dñi preceptum fuit. p manū pphārū ei. Steteruntq; leuite tenentes organa dauid. ⁊ sacerdotes tubas. ⁊ iussit ezechias ut offerrent holocaustum sup altare. Cumq; offerrent holocausta. cepunt laudes canere. ⁊ clangere tubis. atq; in diuersis organis que dauid rex isrl preparauerat concrepare. Omnis autē turba adorante cantores. ⁊ hi qui tenebant tubas. erant in officio suo. donec complerent holocaustū. Cumq; finita esset oblatio. incuruatus ē rex. ⁊ omnes qui erant cum eo. ⁊ adorauerunt. Precepitq; ezechias ⁊ principes leuitis. ut laudarent dñm sermonibz dauid. ⁊ a

saph uidentes. Qui laudauerunt eum magna leticia
& incuruato genu adorauerunt. Ezechias autē etiam hec
addidit. Implesti manū uestras dño: accedite & offerte uic
mas & laudes in domo dñi. Obtulit ḡ omnis multitudo ho
stias & laudes & holocausta: mente deuota. Porro numer⁹ ho
locaustoꝝ que obtulit multitudo: hic fuit. Taurorū septua
ginta. arietes centum. agnos ducentos. Sēctificauerunt quoq; do
mino boues ꝯ̄ mille & oues ꝯ̄ milia. Sacerdotes ꝯ̄ pauci
erant & poterant sufficere ut pelles holocaustoꝝ detraherent.
Vsi & leuite frēs eoꝝ adiuuerunt eos donec impleret⁹ opus:
& sēctificarent⁹ animos sacerdotes. Leuite quippe facilior ritu sēctifica
tur: q̄m sacerdotes. fuerunt ḡ holocausta plūma: adipes
pacificoꝝ & libamina holocaustoꝝ: & complet⁹ ē cultus do
mⁱ dñi. Lętatusq; ē ezechias & omnis ꝑplūs cum eo: eo q̄ im
missum dñs eēt expletū. De repente quippe hoc fī placuit
·CXXX· ¶ Egit ḡ ezechias ad omnem israēl ·xvii· ¶ rat. ·CXXX·
Verūtamen scripsit epistolas ad ephraim & manasses ut
uenirent in domum dñi in hierusalē & facerent phase dño
deo suo. Iniuit ḡ consilium regis & principum & uniuersi cet⁹
hierusalē: decreuerunt ut facerent phase mense secūdo.
Non enim occurrerant fact̄e in tempore suo: eo q̄ sacerdo
tes qui possent sufficere sēctificati fuerant & ꝑplūs nec
dum congregat⁹ fuerat in hierusalē. Placuitq; sermo re
gi & omni multitudini: & decreuerunt ut mitterent
nuntios in uniuersum israēl de bersabee usq; dan: ut ue
nirent & facerent phase dño deo israēl in hierusalē. Multi
enim iā fecerant sicut in lege scriptum ē. Pręterierunt
cursores cum epistolis ex regis imperio & principum ei⁹ in uni
uersum israēl & iuxta ꝯ̄ mandatum regis israēl: filii israēl reuertimini ad dñm deum abraham & ysaac & isra
ēl: & reuertet⁹ ad reliquias que effugerunt manum regis
assiriorum. Nolite fieri sicut patres ues̄ & frēs ues̄ qui recesserunt
a dño deo patrum suoꝝ: & tradidit eos in ruinam ut ipsi
cernitis. Nolite indurare ceruices ues̄as: sicut patres ues̄i.
Tradite manus dño: & uenite ad sanctuarium ei⁹ q̄d sēctificauit
in etternum. Seruite dño deo patrū ues̄oꝝ: & auertet⁹ a uo
bis uram furoris ei⁹. Si enim reuersi uos fueritis ad dñm: frēs
ues̄i & filii habebunt misericordiam coram dñi suis: qui illos
duxerunt captiuos: & reuertent⁹ in terram hanc. Pius enim
& clemens ē dñs deus ues̄: & si auerteritis faciem suam a uo
bis: si reuersi fueritis ad eum. Igit⁹ cursores ꝑgebant uelociter de
ciuitate in ciuitatem. p̄ terram ephraim & manasse usq;
zabulon: illi uero deridebant & subsannabant eos. Et tamen
quidam uiri ex aser & manasse & zabulon. adquieuerunt
consilio: uenerunt in hierusalē. In iuda q̄ dā ē manus dñi
ut daret eis cor unum: & facerent iuxta ꝑceptum regis et
principum uerbum dñi. Congregatiq; sunt in hierusalē po
puli multi. ut facerent sollempnitatem azimoꝝ: mense
secūdo. Et surgentes destruxerunt altaria que erant in hie
rusalē. atq; uniuersa quibus ydolis adolebatur incensum sub
uerterunt: ꝓiecerunt in torrentem cedron. Immolauerūt
autē phase .xiiii. die mensis secūdi. Sacerdotes ḡ atq; leui
te tandem sēctificati: obtulerunt holocausta in domo dñi.
Steterunt⁹ in ordine suo: iuxta dispositionem & legem
moysi hominis dei. Sacerdotes q̄ susciꝑebant effundeb
dum sanguinem de manibus leuitarum: eo q̄d multa ē
ba sēctificata q̄ eēt: & ideo ꝯ̄ immolauerunt leuite phase hiis
qui sē occurrerant sēctificare dño. Magna etiam pars p
puli de ephraim & manasse & yssachar & zabulon que sēc
tificata fuerat comedit phase: sicut scriptum est.
Et orauit p eis ezechias dicens: Vir bonus ꝑpitiabitur
cunctis qui in toto corde requirunt dñm deum patrum
suoꝝ: & si non imputabit⁹ eis q̄d minus sēctificati sunt. Quem
exaudiuit dñs: & placatus ē ꝑplūs. fecerunt⁹ filii israēl
qui inuenti sunt in hierusalē sollempnitatem azimoꝝ

·vii· diebus in leticia magna: laudantes dñm p singu
los dies. Leuite ḡ & sacerdotes p organa que suo offitio
congruebant. Et locutus ē ezechias ad cor omnium le
uitarum qui habebant intelligentiam bonam super dño:
& comederunt ·vii· diebus sollempnitatis. immolantes uictu
mas pacificoꝝ: & laudantes dñm deum patrum suoꝝ. Placu
itq; uniuerse multitudini: ut celebrarent etiam alios ·vii·
dies. Qd & fecerunt: cum ingenti gaudio. Ezechias aut⁹
rex iuda ꝑbuerat multitudini mille tauros: & vii. mi
lia ouium. Principes aut dederunt ꝑplūs tauros mille: &
mille. x. milia. Sēctificata ē ḡ sacerdotum plurima multi
tudo: & hilaritate ꝑfusa omnis turba iuda tam sacerdotū
& leuitarum q̄m uniuerse frequentie que uenerant ex
israēl: & ꝑselytoꝝ q̄ de terra israēl & habitantium in iuda. Fēa ḡ
& grandis celebritas in hierusalē. qualis a diebus salomonis
filii dauid regis israēl: in ea urbe non fuerat. Surrexerunt
autem sacerdotes & leuite benedicentes ꝑplō: & exaudita ē
uox eoꝝ: peruenitq; oratio in habitaculum sancti celi. Cumq; ¶ ·CXXXI·
hec fuissent rite celebrata: egressus ē omnis israēl qui in
uenitus fuerat in urbibus iuda & fregerunt simulachra.
succiderunt⁹q; lucos demoliti sunt excelsa & altaria destru
xerunt. & non solum de uniuerso iuda & beniamin: sed & de
ephraim ḡ & manasse. donec penitus cōsumerent. Reuersi⁹q;
sunt omnes filii israēl in possessiones & ciuitates suas. Ez
echias aut⁹ constituit turmas sacerdotales & leuiticas ꝑdi
uisiones suas. unumquemq; in offitio ꝑprio. tam sacerdo
tum q̄m leuitarum. uidelicet ad holocausta & pacifica:
ut ministrarent & confiterentur. canerentq; in portis ca
strorum dñi. Pars autē regis erat. ut de ꝓpria ei⁹ substa offerret
holocaustum. mane scilicet & uespere. sabbatis ḡ & ka
lendis & sollempnitatibus ceteris: sicut scriptum ē in le
ge moysi. Precepit etiā ꝑplō habitantium hierusalē. ut
darent partes sacerdotibus & leuitis: & possent uacare le
gi dñi. Qd cum peruenisset in auribus multitudinis:
plurimas obtulere ꝑmitias filii israēl. frumenti & uini
& olei. mellis ḡ & omnium que gignit humus decimas ob
tuleruntq;. Sed & filii israēl & iuda qui habitabant in ur
bibus iuda obtulerunt decimas boum & ouium. decimas
quoq; sanctorum que uouerant dño deo suo: atq; uniuersa por
tantes. fecerunt aceruos plūmos. Mense tertio cepunt
acerui⁹ iacere fundamenta: & mense .vii. consummati
sunt. Cumq; ingressi fuissent ezechias & ꝑncipes et⁹ uidē
runt acerui⁹: & benedixerunt dño ac ꝑplō israēl. Interrogauit
q; ezechias sacerdotes & leuitas: cur ita iacerent acerui.
Respondit illi azarias sacerdos ꝑmus de stirpe sadoch di
cens. Ex quo cepere offerri ꝑmitie in domo dñi. comedi
mus & saturati sumus & remanserunt plūma: eo q̄d
benedixerit dñs ꝑplō suo. Reliquarum autē ē ista co
pia tanta q̄m cernis. Precepit ḡ ezechias: ut ꝑpararent horrea in domo dñi. Qd cum fecissent. intulerunt tam
ꝑmitias q̄m decimas & quecunq; uouerant fideliter. Fuit
autem ꝑfectus eoꝝ chonenias leuita & semei frāt⁹ ei⁹ secūdus.
Post quem hiehiel & azarias & naath & asahel & ierimo
th. iozabad ḡ & hiehiel & ismachias & maath & benaias
assumpti sub manibus chonenie & semei fratris ei⁹: ex ꝑcepto
ezechie regis & azarie ꝑncipis domus dñi: ad quos omnia
pertinebant. Chore aut⁹ filius iemna leuites & ianitor ori
entalis porte. ꝑpositus erat his que spōte offerebantur
dño: primitiisq; & consecratis in cibū sororū & sub cura ei⁹
eden & beniamin & ihesue & semeias. Amarias ḡ & se
chenias in ciuitatibus sacerdotum: ut fideliter distribue
rent fratribus suis partes minoribus atq; maioribus: excep
tis maribus ab annis tribus & supra a cunctis qui ingredi
ebantur templum dñi. Et quicqd p diem singulos con
ducebant in ministrio atq; obseruationibus: iuxta di

xiv.

uisionel suaſ sacerdotib; p familiaſ. ⁊ leuitiſ a uicesimo
anno ⁊ sup̃ p ordinel ⁊ turmaſ suaſ. unúsq; multitudi
ni tam uxoribꝫ q̃m liberiſ eoꝝ utriq; sexuſ fidelit̃ obi de
bil que sĩficata fuerant p̃bebant. Sed ⁊ filioꝝ aaron p agꝫ
⁊ suburbana urbium singlarum dispositi erant uiri
qui partel distribuerent unúsq; sexu masculino: de sacer
dotib; ⁊ leuitiſ. fecit q̃ ezechiaſ unúsq; que diꝝ in oĩ
uda: opatusq; est bonum ⁊ rectum ⁊ uerum coram dño
deo suo in unúsq; cultã mundi dom̃ dñi. uxta legem ce
remoniaſ: uolens requirere dñm suum in toto corde suo:
C. xxxij. Qfecitq; ⁊ p̃speraſ est. Post que ⁊ hec fidem ueritatem. uenit
sennacherib rex assyrioꝝ: ⁊ ingressuſ iudam obsedit ci
uitatel munitaſ: uolens eaſ capere. Qd cum audisset ezechi
aſ uenisse scilicet sennacherib. ⁊ totum belli impetũ uer
ti cont̃ hierlim: iuxta cum p̃cipib; consiliꝫ uirisq; fortiſ
simul: ut obturarent capita fontium que erant extra ur
bem. ⁊ hoc omnium decernente sententia. congregauit pli
mam multitudinẽ ⁊ obturauerunt cunctos fontel ⁊ ri
uum qui fluebat in medio tre dicentel: ne ueniant
regel assyrioꝝ. ⁊ inueniant aquarum habundantiã.
Edificauit q̃ agenſ industrie omnem murum q̃ fuerat
dissipatuſ. ⁊ erexit turrel desup. ⁊ foris secũ altum mu
rum. Instaurauitq; mello in ciuitate dauid: ⁊ fecit
unúsq; genſ armaturam ⁊ clipeos. Constituitq; p̃ci
pel bellatoꝝ in exercitu ⁊ conuocauit unúsos in pla
tea porte ciuitatiſ. ac locutuſ est ad cor eoꝝ dicens. Viri
liſ agite ⁊ confortamini nolite timere. nec paueatiſ
regem assyrioꝝ ⁊ unúsam multitudinẽ que est cũ eo.
Multo enim pluresl nobiſc sunt: q̃m cum illo. Cum
illo est brachium carneum: nobiſc dñs ds nr̃. qui aux
liator est nr̃. pugnatq; p nobis. Confortatuſq; est p̃s ho
ceriã uerbis ezechie regis iuda. Que postq̃m gesta sunt:
misit sennacherib rex assyrioꝝ seruos suos hierlim:
ipse enim cũ unúso exercitu obsidebat lachis. ad ezechi
am regem iudam: ⁊ ad omnem p̃plm qui erat in urbe dicens.
Hec dicit sennacherib rex assyrioꝝ. In quo habetel fiduci
am sedentiſ obsessi in hierlim: q̃m ezechiaſ decipit
uos ut tradat mortl in fame ⁊ sitl: affirmanſ qd̃ dñs
ds nr̃ liberet uos de manu regis assyrioꝝ: Numquid nõ
iste est ezechiaſ qui destruxit excelsa illi ⁊ altaria. ⁊ p̃cepit
iude ⁊ hierlim dicens. coram altari uno adorabitiſ. ⁊ in q̃
so cõburetis incensum? An ignoratis que ego fecerim ⁊
patres mei cunctis terrarum p̃plis? Numquid p̃ualuerint
dñ gentium omnium q̃ terrarũ liberare regionem suam
de manu mea? Quis est de omnibus dñ gentium quaſ
maledixerunt patres mei qui p̃ualuerit eruere p̃plm su
um de manu mea ut possit etiam ds nr̃ eruere uos de
hac manu? Non uos q̃ decipiat ezechiaſ. nec uana per
suasione deludat: neq; credatis ei. Si enim nullus po
tuit ds cunctaꝝ gentium atq; regioꝝ liberare p̃plm su
um de manu mea. ⁊ de manu patrũ meoꝝ: consequens
nec ds nr̃ poterit eruere uos de hac manu. Sed ⁊ alia ut
ta locuti sunt serui ei cont̃ dñm dñ. ⁊ cont̃ ezechiã
seruum ei. Epiaſ q̃ scripsit plenaſ blasphemie in
dñm dñ isit. ⁊ locutuſ est aduſus eum. Sic dñ cete
rarũ gentium ñ potuerunt liberare p̃plos suos de ma
nu mea: sic ⁊ ds ezechie eruere ñ poterit p̃plm suũ
de manu ista. Insup ⁊ clamore magno lingua iudai
ca cont̃ p̃plm qui sedebat in muris hierlim p̃sonabat.
ut terreret eos ⁊ caperet ciuitatẽ. Locutusq; est ẽ deum
hierlim. sicut aduſus deos p̃plꝝ tre: opa manuũ ho
minũ. Orauerunt q̃ ezechiaſ rex. ⁊ ysaiaſ filiuſ amoſ
p̃phẽ. aduſus hanc blasphemiam: ac uociferati sunt
usq; in celum. Et misit dñs angelm qui peussit omnem
uirum robustum. ⁊ bellatorem. ⁊ p̃ncipem exercitꝰ regis aſ
syrioꝝ: reuersusq; ẽ cum ignominia in terram suam. Cũq;
ingressuſ esset domum dei sui: filii qui egressi fuerant de
utero ei interfecerunt eum gladio. Saluauitq; dñs ezechiã
⁊ habitatoreſ hierlim de manu sennacherib regis assyrioꝝ.
⁊ de manu oĩum. ⁊ p̃stitit eis requiem p circuitum. Mul
ti etiam deferebant hostiaſ ⁊ sacrificia dño in hierlim: ⁊ mu
nera ezechie regi iuda. qui exaltatꝰ ẽ post hec coram cunctis
In diebꝫ illis egrotauit ezechiaſ xviii. usq; ad mortem: ⁊ oranit dñm. exaudiuitq; eum: ⁊ dedit
ei signum. Sed ñ uxta beneficia que acceperat retribuit: q̃
eleuatum est cor ei. ⁊ ira ẽ cõ eum ira: ⁊ contra iudam ac hie
rlim. Humiliatusq; ẽ postea eo qd̃ exaltatum fuisset cor ei.
tam ipse q̃m habitatoreſ hierlim: ⁊ idcirco ñ uenit in eoſ
ira dñi in diebꝫ ezechie. fuit autem ezechiaſ diues ⁊ inclitꝰ
ualde: ⁊ thesauroſ sibi plurimos congregauit argenti ⁊ auri
lapidiſ p̃tiosi: aromatum ⁊ armoꝝ uniuersi generiſ. ⁊ uasoꝝ
magni pretii. Apothecaſ q̃ fructuũ uini ⁊ olei: ⁊ p̃sepia oĩ
um iumentoꝝ. caulasq; pecoꝝ ⁊ urbeſ. vi. edificauit. ha
bebat quippe gregeſ ouium ⁊ armentoꝝ innumerabileſ: eo
qd̃ dedisset ei dñs substantiam multam nimiſ. Ipse ẽ ezechiaſ q̃
obturauit superiorem fontem aquarũ gion. ⁊ auertit e
aſ subtus ad occidentem urbis dauid. In oĩbus opib; su
is: fecit p̃spere que uoluit. Attamen in legatione p̃cipum
babyloniſ qui miſsi fuerant ad eum. ut interrogarent
de portento qd̃ acciderat super terram: dereliquit eum dñs
ut temptaret eum: ⁊ nota fierent omnia que erant in corde ei.
Reliqua autem sermonũ ezechie ⁊ misericordiarum ei scrip
ta sunt in uisione ysaie filii amoſ p̃phe. ⁊ in libro regũ
iuda ⁊ isrl. Dormiuitq; ezechiaſ cum patribus suis. ⁊ se
pelierunt eum in sup̃ sepulchra filioꝝ dauid: ⁊ celebrauit
eum exequiaſ uniuersus iuda. ⁊ omneſ habitatoreſ hierlim:
regnauitq; manasseſ filius eius p eo. Duodecim annoꝝ erat C. xxxiij.
manasseſ cum regnare cepisset: ⁊ lv. annis regnauit
in hierlim. Fecit autem malum coram dño iuxta abho
minationeſ gentium quaſ subuertit dñs coram filiis isrl.
Et conuersus instauraut excelsa que demolitus fuerat
ezechiaſ pater eius. Construxitq; araſ baalim. ⁊ fecit lucoſ
⁊ adorauit omnem militiam celi: ⁊ coluit eam. Edificauit
q̃ altaria in domo dñi de qua dixerat dñs. in hierlim erit
nomen meum in eternum. Edificauit autem ea cuncto ex
ercitui celi in duobus atriis domus dñi. transiitq; fecit filios
suos p ignem: in ualle bennenom. Obseruabat somnia.
sectabatur augurial. maleficiſ arubꝫ inseruiebat. habe
bat secum magoſ ⁊ incantatoreſ: multaq; mala operatꝰ
est coram dño ut irritaret eum. Sculptile q̃ ⁊ conflatile
signum posuit in domo dei: de qua locutus est dñs ad dauid
⁊ ad salomonem filium eius dicens. In domo hac ⁊ in hierl
em elegi de cunctis tribubꝫ isrl: ponam nomen meum in
sempiternum: ⁊ mouere ultra faciam pedem isrl de tra qua
tradidi patribus eoꝝ: ita dumtaxat si custodierint facere
que p̃cepi eis. cunctamq; legem ⁊ ceremoniaſ. atq; iudi
cia p manum moysi. Igit̃ manasseſ seduxit iudam ⁊ ha
bitatoreſ hierlim: ut facerent malum super omneſ gentes q̃s
subuerterat dñs a facie filioꝝ isrl. Locutusq; est dñs ad e
um ⁊ ad p̃plm illius: ⁊ attendere noluerunt. Idcirco iupin
duxit eis principeſ exercitus regis assyrioꝝ. ceperuntq; ma
nassen ⁊ uinctum cathenis atq; compedibus duxerunt
babylonem. Qui postq̃m coangustiatus est oranit dñm
dñm suum: ⁊ egit penitentiam ualde coram deo patrum suoꝝ.
Deprecatusq; est eum ⁊ obsecrauit intente: ⁊ exaudiuit
orationem ei: reduxitq; eum hierlim in regnũ suum. ⁊
cognouit manasseſ q̃d dñs ipse est ds. Post hec edificauit
murũ extra ciuitatem dauid ad occidentem gyon in con
ualle ab introitu porte piscium p circuitum usq; ad o
phel: ⁊ exaltauit illum uehementer. Constituitq; p̃ncipes

ereret in cunctis ciuitatibz iuda munuscula: et abstu
lit deos alienos et simulachra de domo dñi. atq; ois
fecerat in monte domus dñi. et in hierlm: et proiecit omia
extra urbem. Porro instaurauit altare dñi. et immo
lauit sup illud uictimas et pacifica et laudem. Prece
pitq; iude: ut seruaret dño ds isrl. Atq; adhuc po
pulus immolabat in excelsis dño ds suo. Reliqua aut
gestoz manasse et obsecratio eius ad dñm suum. uerba
q; uidentium qui loquebant ad eum in nomine do
mini dei isrl: continent in sermonibz regum isrl.
Oratio q; ei et exaudito et cuncta peccata atq; contemp
ta. loca etiam in quibz edificauit excelsa et fecit lucos
et statuas antequam ageret penitentiam: scripta sunt in
sermonibz oza. Dormiuit q; manasses cum patribz su
is: et sepelierunt eum in domo sua. regnauitq; p eo
filius eius amon. Viginti duoz annoz erat amon cum
regnare cepisset. et duobz annis regnauit in hierlm:
fecitq; malum in conspectu dñi sicut fecerat manasses
pater eius et cunctis ydolis que manasses fuerat fabrica
tus. immolauit atq; seruiuit: et ei reuerens q; fatiem dñi.
sicut reuerens est manasses pater eius: et multo maioza deliqt.
Cumq; conuiuarent aduersus eum serui sui: interfece
runt eum in domo sua. Porro reliqua ppli multitu
do cesit his qui amon peremerant: constituit q; iosiam
filium eius p eo.

Octo annoz erat iosias xix. cum regnare cepisset. et triginta et uno anno regna
uit in hierlm. fecitq; qd erat rectum in conspectu
dñi: et ambulauit in uiis dauid patris sui. Non declina
uit neq; ad dexteram neq; ad sinistram. Octauo aut
anno regni sui cum adhuc esset puer: cepit querere
dñm dauid patris sui. et duodecimo anno postq̃m cepat
mundare iudam et hierlm ab excelsis et lucis simu
lachrisq; et sculptilibz. Destruxeruntq; coram eo aras
baalim. et simulachra que supposita fuerant: demoli
ti sunt. Lucos etiam et sculptilia fregit atq; comminu
it: et sup tumulos eoz qui eis immolare consueuerant:
fragmenta dispersit. Ossa preterea sacerdotib; combussit in al
taribz ydoloz: mundauitq; iudam et hierlm. Sed et in
urbibz manasse et ephraim et symeon usq; nepthali:
cuncta subuertit. Cumq; altaria dissipasset et lucos
et sculptilia contriuisset in frustra: cunctaq; delubra
demolitus esset de uniuersa terra isrl: reuersus est in hierlm.
Igit anno octauo decimo regni sui mundata iam ter
ra et templo dñi: misit saphan filium eselie et maa
siam principem ciuitatis et ioba filium ioahaz acon
mentarium. ut instauraret domum dñi dei sui.
Qui uenerunt ad helchiam sacerdotem magnum: ac
ceptamq; pecuniam ab eo que illata fuerat in domum
dñi. et quam congregauerant leuite et ianitores de manas
se et ephraim et uniuersis reliquis isrl: ab omni q; se
mine isrl et uniuerso iuda et beniamin et habitatoribz hierlm: tradiderunt
in manibz eoz qui preerant operibz in domo dñi. ut
instaurarent templum et infirma quecq; sarcirent.
Dederunt eam artificibz et cementariis ut emerent
lapides de lapicidinis et ligna ad commissuras edificii:
et ad contignationem domoz quas destruxerant re
ges iuda qui fideliter cuncta fabricabant. Erant aut ipsi
uiri in operantium tabath et abdias de filiis merari: zacha
rias et mosollam de filiis caath. qui urgebant opus.
omnes leuite scientes organis cantico. Super eos q; qui ad
uarios usus honera portabant: erant scribe et magistri
de leuitis ianitores. Cumq; efferrent pecuniam que
illata fuerat in templum dñi: reperit helchias sacerdos
librum legis dñi p manum moysi: et ait ad saphan scri
bam. Librum legis inueni in domo dñi. Et tradi
dit ei. At ille intulit uolumen ad regem: et nuntiauit
ei dicens. Omia que dederas in manu seruoz tuoz: fere
complent. Argentum qd repertum est in domo dñi confla
uerunt. datumq; est prefectis artificum: et diuersa opa fabri
cantium. Preterea tradidit mihi helchias sacerdos hunc librum.
Quem cum rege presente recitasset. auditoq; ille uba le
gis: scidit uestimenta sua: et precepit helchie et ahicam fi
lio saphan. et abdon filio micha. saphan q; scribe et asaie ser
uo regis dicens. Ite et orate dñm p me. et p reliquis isrl et
iuda: sup uerbis sermonibz libri isti qui repertus est. Mag
nus enim furor dñi succensus est in nos: eo qd patres nri
non custodierint patres nri uba dñi. ut facerent omia que scripta sunt
in isto uoluimine. Abiit q; helchias et hui qui simul a re
ge missi fuerant ad holdam pphetem uxorem sellum. filii
thecuath filii hasra custodis uestium que habitabat hie
rlm in secunda: et locuti sunt ei uba que sup narrauimus.
Et illa respondit eis. Hec dicit dñs ds isrl. Dicite ui
ro qui misit uos ad me. Hec dicit dñs. Ecce ego inducam
mala sup locum istum et sup habitatores eius: cunctaq;
maledicta que scripta sunt in libro hoc quem legerunt
coram rege iuda: eo q dereliquerunt me et sacrificauerint
dis alienis ut me ad iracundiam prouocarent: in cunctis
opibz manuum suaruz. Idcirco stillabit furor meus sup lo
cum istum: et non extinguet. Ad regem aut iuda q misit
uos p dño deprecandum: sic loquimini. Hec dicit dñs ds isrl
Quia audisti uerba uoluminis. atq; emollitum est cor
tuum. et humiliatus es in conspectu dñi. sup his que
dicta sunt contra locum hunc et habitatores hierlm: et re
ueritus faciem meam scidisti uestimenta tua et fleuisti
coram me: ego q exaudiui te dicit dñs. Jam enim col
ligam te ad patres tuos et tumulaberis in
pace: nec uidebunt oculi tui omne malum q ego inducam
super locum istum et super habitatores eius. Retule
runt itaq; regi cuncta que dixerat. At ille congregatis um
nibz maioribz natu iuda et hierlm. ascendit domum dñi. u
nusq; omnes uiri iuda et habitatores hierlm: sacerdotes et le
uite. et cunctus populus a minimo usq; ad maximum. Quibz
audientibz in domo dñi: legit rex omnia uba uoluminis.
Et stans in tribunali suo. percussit fedus coram dño ut
ambularet post eum et custodi ret precepta et testimonia
et iustificationes eius in toto cor de suo et in tota anima su
a: faceretq; que scripta sunt in uoluimine illo qd le
gerat. Adiurauit q; super hoc omnes qui reperti fuerant
in hierlm et beniamin: et fece runt habitatores iuxta
pactum dñi dei patrum suoz. Abstulit q; iosias cunc
tas abhominationes de uniuersis regionibz filioz isrl:
et fecit omnes qui reperti fuerunt in isrl. seruire dño
cunctis diebus patrum suoz. fecit aut iosias in hierlm pha
se dño: qd immolatum est quarta decima die mensis pri
mi. Et constituit sacerdotes in officiis suis: hortatusq; est
eos ut ministrarent in domo dñi. Leuitis q; ad quoz
eruditionem omnis isrl sanctificabatur dño: locutus est. Pone
te archam in sollario templi qd edificauit salomon filius
dauid rex isrl. Nequaqm enim eam ultra portabitis.
Nunc aut ministrate dño do uro et populo eius isrl et ipsa
te uras p domos et cognationes uras in diuisionibz sin
gulos sicut precepit dauid rex isrl et descripsit salomon fi
lius eius. Ministrate in sanctuario p familias turmasq; leui
tas: et sanctificati immolate phase. fratres etiam uros ut
possint uerba que lecta est dñs in manu moysi face
re parate. Dedit preterea iosias populo omni qui ibi fuerat in
ueniri in sollempnitate phase agnos et hedos de gregib.
et reliqui pecoris. xxx. milia. boum q; tria milia. Hec de
regis uniuersa substantia. Duces q; eius sponte qd uo

p. CLXXXIIII

C. xxxb.

uerant obtulerunt: tam pp̄ō q̄m̄ sacerdotibꝫ ⁊ leuitis.
Porro helchias ⁊ zacharias ⁊ iehihel p̄ncipes domꝰ dñi dederunt sacerdotibꝫ ad faciendum phase pecora commixtum duo milia. ccc. ⁊ boues trecentos. Chonenias aut̄ ⁊ semeias etiam ⁊ nathanahel fr̄es ei⁹. nec non asabias ⁊ iahihel ⁊ iozabath p̄ncipes leuitarum: dederunt ceteris leuitis ad celebrandum phase. v. milia pecorꝫ ⁊ boues quingentos. Preparatum q̄z est ministerium: ⁊ steterunt sacerdotes in officio suo. Leuite q̄z in turmis uxꝝ regis impium: ⁊ immolatum est phase. Asperserunt̄q; sacerdotes sanguinem manu sua: ⁊ leuite detraxerunt pelles holocaustoꝝ ⁊ separauerunt ea ut darent p̄ domos ⁊ familias singlōꝝ: ⁊ offerrent dño sicut scriptū est in libro moysi. De bobꝫ q̄z fecerūt similit̄. Et assauerunt phase sup ignem: iuxta q̄d lege p̄ceptum est. Pacifica aut̄ hostia coxerunt in lebetib⁹ ⁊ cacabis ⁊ ollis: ⁊ festinato distribuerunt uniuersę plebi. Sibi aut̄ ⁊ sacerdotibꝫ: postea paraverunt. Nam in oblationem holocaustoꝝ ⁊ adipum: usq; ad noctem sacerdotes fuerunt occupati. Unde leuite ⁊ sibi ⁊ sacerdotibꝫ filiis aaron: parauerunt nouissimis. Porro cantores filii asaph stabant in ordine suo iuxta p̄ceptum dauid: ⁊ asaph ⁊ heman ⁊ idithun p̄phārū regis. Ianitores aut̄ p portas singlas obseruabant: ita ut nec puncto quid discedent a ministerio. Q̄n obrem ⁊ fr̄es eorū leuite parauerunt eis ēscas. Omnis q̄z cultā dñi in te cōpleta est in die illa ut facerent phase: ⁊ offerrent holocausta sup altare dñi: iuxta p̄ceptum regis iosie. Fecerunt̄q; filii isrl qui repti fuerant ibi phase in tempore illo: ⁊ sollempnitatē azimoꝝ. vii. diebꝫ. Non fuit phase simile huic in isrl: a diebꝫ samuhelis p̄phē. Sed nec quilibet de cunctis regibꝫ isrl fecit phase sicut iosias sacerdotibꝫ ⁊ leuitis ⁊ omni iude ⁊ isrl qui repte fuerat: ⁊ habitantibꝫ iherlm. Octauodecimo anno regni iosie hoc phase celebratum est. Postq̄m instaurauerat iosias templū: ascendit nechao rex egypti ad pugnandum in charcamis iuxta euphraten: ⁊ p̄cessit in occursum ei iosias. At ille misit ad eum nuntios ait. Quid mihi ⁊ tibi est rex iuda? Non adversum te hodie uenio: sed ad aliam domum pugno. ad quam dñs me festinare p̄cepit. Desine aduersum dñm facere qui mecū est: ne interficiat te. Noluit iosias reuerti: sed adgressus est certamen cum eo. nec acquieuit sermonibꝫ nechao ex ore dei: uerum pugnabat in campestribus mageddo. Ibiq; uulneratus a sagittariis: dixit pueris suis. Educite me de proelio: q̄z oppido uulneratus sum. Quem transtulerunt eius de curru in alterum currum qui sequebat eum more regio: ⁊ asportauerunt eum in iherusalem. Mortuusq; est: ⁊ sepultus in mausoleo patrū suoꝝ. Et luxerunt eum. Iheremias maxime: cuius omnes cantores atq; cantatrices usq; in p̄sentem diem lamentationes suę iosiam replicant: ⁊ q̄si lex obtinuit in isrl. Ecce scriptum est in lamentationibꝫ. Reliqua aut̄ sermonū iosie ⁊ misericordiarū eius que lege p̄cepta sunt dñi: opa q̄z illius p̄ma ⁊ nouissima: scripta sunt in libro regum israhel ⁊ iuda.

Tulit aut̄ pp̄ls terre ioahaz filium iosie: ⁊ constituerunt regem p patre suo in iherlm. Viginti trium annoꝝ erat ioahaz cum regnare cepisset: ⁊ tribꝫ mensibꝫ regnauit in iherlm. Annuit aut̄ eum rex egypti ne regnet iherlm: ⁊ condemnauit terram centum talentis argenti ⁊ talento auri: constituitq; regem p eo eliachim fr̄em eius super iudam ⁊ iherlm: ⁊ uertit nomen eius ioachim. Ipse aut̄ ioahaz tulit secum: ⁊ adduxit in egyptum. Viginti quinq; annoꝝ erat ioachim cum regnare cepisset: ⁊ xi. annis regnauit in iherlm. fecitq; malum coram dño deo suo. Contra hunc ascendit nabuchodonosor rex babylonis ⁊ uinctum catenis duxit in babylonem: ad quam ⁊ uasa dñi transtulit: ⁊ posuit ea in templo suo. Reliqua aut̄ uerbꝰ ioachim ⁊ abhominationum eius quas operatus est: ⁊ que inuenta sunt in eo: continent̄ in libro regum isrl ⁊ iuda. Regnauit filius eius p eo. Octo annoꝝ erat ioachim cum regnare cepisset: ⁊ tribꝫ mensibꝫ ac decem diebꝫ regnauit in iherlm: fecitq; malum in conspectu dñi. Cumq; anni circulus uoluerent: misit nabuchodonosor rex nuntios qui ⁊ adduxerunt eum in babylonem: asportatis simul preciosissimis uasis domꝰ dñi. Regem aut̄ constituit sedechiam patruum eius super iudam ⁊ iherlm. Viginti ⁊ unius anni erat sedechias cum regnare cepisset: ⁊ xi. annis regnauit in iherlm. fecitq; malum in oculis dñi dei sui: nec erubuit faciem ieremie p̄phē loquentis ad se ex ore dñi. A rege q̄z nabuchodonosor recesserat: qui adiurauerat eum p̄ dñm. Et induravit cervicem suam ⁊ cor: ut nō reverteretur ad dñm deum isrl. Sed ⁊ uniuersi principes sacerdotum ⁊ pp̄ls p̄uaricati sunt iniq; iuxta uniuersas abhominationes gentium: ⁊ polluerunt domum dñi q̄m sanctificauerat sibi in iherlm. Mittebat aut̄ deus patrum suoꝝ ad illos per manum nuntioꝝ suoꝝ: de nocte consurgens: ⁊ cotidie cōmonens. eo q̄d parceret pp̄lo ⁊ habitaculo suo. At illi subsannabant nuntios dei ⁊ parui pendebant sermones eius: illudebantq; p̄phis. donec ascenderet furor dei in populum eius: ⁊ esset nulla curatio. Adduxit enim sup eos regem chaldeorum ⁊ interfecit iuuenem eorū gladio: in domo sanctuarii sui. Non est miseratus adolescentuli ⁊ uirgini ⁊ senili: nec decrepito quidem. sed omnes tradidit in manibꝫ eius. uniuersa q̄z uasa domus dei. tam maiora q̄m minora ⁊ thesauros templi ⁊ regis ⁊ p̄ncipum: contulit in babylonem. Incenderunt hostes domum dei. destruxerūt murum iherlm. munierunt turres combusserunt: ⁊ quicquid p̄ciosum fuit demolti sunt. Si quis euaserat gladium. ductus in babylonē seruiuit regi ⁊ filiis eius donec imperaret rex persarum: ut cōpleret sermo dñi ex ore ieremie. ⁊ celebraret ter sabbata sua. Cunctis enim diebus desolationis egit sabbatum: usq; dum complerentur. lxx. anni. Anno aut̄ primo cyri regis persarum ad explendum sermonem dñi quem locutus fuerat per os ieremie: suscitauit dñs spm cyri regis persarum: qui uoluit p̄dicari in uniuerso regno suo etiam per scripturam dicens. Hec dicit cyrus rex persarum. Omnia regna terre dedit mihi dñs celi: ipse p̄cepit mihi ut edificarem ei domum in iherlm: que est in iudea. Quis ex uobis est in omni pp̄lo eius. sit dñs deus suus cum eo ⁊ ascendat.

Explicit liber paliponenon. Hec oō in fine paliponenon in plerisq; codicibus inuenit.

Omine omnipotens deus patrum nostrorum abraham ysaac ⁊ iacob ⁊ semini eorū iusto. qui fecisti celum ⁊ terram cum omni ornatu eorum. Qui signasti mare uerbo p̄cepti tui. qui clausisti abyssum ⁊ signasti terribili ⁊ laudabili nomini tuo q̄d omnes tremunt ⁊ pauent a uultu uirtutis tue. ⁊ insustentabilis ira sup peccatores cōminationis tue. immensa q̄dam ⁊ inuestigabilis misericordia promissionis tue. quoniam tu es dñs altissimus super omnem terram. longanimis ⁊ multum misericors ⁊ patiens sup malitias hominum. Tu aut̄ dne secundum bonitatem tuam promisisti penitentiam remissionis peccatorum. Et tu dns iustorum non posuisti penitentiam iustis abraham ysaac ⁊ iacob hiis qui non peccauerunt. Quoniam peccaui sup numerum harene maris multiplicate sunt iniquitates mee. Incurvatus sum multo uinculo ferri. ⁊ non est respiratio mihi. quoniam exacerbaui iram tuam. ⁊ malum coram te feci. statuens abhomi-

nationes ꝛ multiplicant offensiones. Et nunc fleeto
genua cordis mei ꝓcans a te bonitatem tuam dñe. pec
caui dñe peccaui ꝛ iniquitatem meam agnosco. peto
rogans te dñe remitte mi. remitte mi. ne simul pdas
me cū iniquitatibz meis. neqz in etnum reserues ma
la mi. Quia indignum saluabis secūm magnam miam.
ꝛ laudabo te omnibz diebz uite mee. Qm te laudat omnis
uirtus celoꝝ. ꝛ t̄ gla in scla sclorum. Incipit ꝓfatio scī
ieronimi pbri in libro hesdre.

Vtrum difficile sit facere qđ poscitis an negare.
nescio. statu. Nam neqz uobis aliqđ im
ploratibz abnuere sententie est. ꝛ magni
tudo oneris impositi ita terruisse ꝓmit. ut
ante sub falce rigendum sit. qm leuandū.
Accedunt ad hoc innumere studia. qui omne qđ scribitur re
prehendendū putant. ꝛ nullum cont se conscientia repug
nante publice lateant. que occulte legunt. in tantum ut
clamare cōpellar ꝛ dicere. dñe libera aiam meam a labiis
iniquis. ꝛ a lingua dolosa. Tertio annus est qđ semp scribi
tis atqz retractatis ut hesdre librum nobis de hebreo tra
feram. qui si habeatis greca ꝛ latina uolumina. aut que
quid illud est qđ a nob uertat. si stultum ab omnibz conspuen
dum sit. frustra autē ut aut quidam uiti. nec quod ali
ud fatigando nisi odium querere. extreme dementie est.
Itaqz obsecro uos mi dñi ꝛ rogatione hui. ut pauata
lectione contenti. librum si efferatis in publicū. nec fa
stidiosis ingeratis cpbis. utrisqz eorum supplicū. qui audi
tare tantū de aliis. ꝛ ipi facere nichil noluerunt. Si qui
autē frm sunt quibz nra si displicent his tribuatis exē
plar. admonentes ut hebraice nomina quoꝝ grandis in
hi uoluminis copia est. distincte ꝛ p unūalia transcribant.
Nichil enim ꝓderit euidalle libris. si emendatio librari
oꝝ diligentia conseruet. Hec quemqm mouerat qđ unus
a nobis editus liber est hesdre. nec apocriforum text ꝛ quarti
libri somnium delectet. qz ꝛ apud hebreos hesdre necnon
qz sermones in unum uolumen coartant. ꝛ que si habeantur
apud illos. nec de xxiiii. senibz sunt penit abstinenda. Si qs
autē uobis. lxx. opposuerit unūpretes. quoꝝ exemplaria
uarietas ipsa lacerata ꝛ eius demonstrat. nec potest uti
qz uerum asseri qđ diuisum est. mutare eum ad eruan
gelia in quibz multa ponunt dissidentia de ueteri. que apud lxx. in
ꝓpretes si habent. uelud illud qm nazarei uocabit. ꝛ ex
egypto uocaui filium meum. ꝛ uidebunt in quem cōpli
xerunt. multaqz alia que latioꝝ ope reseruant. ꝛ que
rite ab eo ii scripta sunt. Cumqz ꝓferre si potuerit. uos
legite de his exemplaribz que nup a nob edita. male
dicoꝝ cotidie linguis confodiunt. Sed ut ad compendii
um ueniam. certe qđ illaturus sit. equissimi est. Et
didi aliquid qđ si habet in greco. ut alii habent qm a me
uisum est. Quid mutptem laniant. Interrogent hebreos.
ꝛ ipi auctoribz detractionem mee ut arrogent t derogent si
dem. Porro aliud est si clausis qđ ducis occisis in uolumi ma
lediceris. ꝛ si imitantes grecoꝝ studium ꝛ benuolentiam
qui post lxx. discipulos ꝛ iam xpi euangelio choruscante iu
deos ꝛ hebionitas legis ueteris unūpretes. aquilam iudeū
symmachū ꝛ theodotionē ꝛ curiose legunt. ꝛ origenis
laborem in exapliis. ecclesias dedicauerunt. qnto ma
gis latinis gratis ee deberent. qđ exultantem cernient gre
ciam ase aliquid mutari. Primis enim magnoꝝ sumptu
um est. ꝛ infinite difficultatis exemplaria posse hīe omīa.
deinde etiā qui habuerint. ꝛ hebraei sermonis ignari sint
magis errabunt ignorantes. quis e multis ueteꝝ deprehen
dit. qđ etiam nup cuidam sapientissimo aplo grece accidit. ut
inutilem scripte sensum relinquens. unusquisqz libet inse
pientis sequeretur errorem. Nolo autem qui hebree lingue

saltem partem habeam scīam. ꝛ latine nobis utrumqz
sermo fidei deest. ꝛ de aliis magis possimus iudicare. ꝛ ea
que intelligim in nra lingua exprimere. Itaqz licet
ex ytera sibilet. uictoriaqz sibi non incendia iactet. nisi
ipm meum uiuante xpo silebit eloquium. etiam pti
sa lingua balbutiet. Legant qui uolunt. qui nolūt
abiciant. eruditi legent apicem. litteram calumpnientur.
magis nra caritate puocoꝝ ad studium. qm illoꝝ detra
ctione ꝛ odio deterreboꝝ. Explicit ꝓfatio scī ieroni
mi. Incipiunt capitula.

C Yrus in anno regni sui soluit captiuitatem ppli di
xitqz uasis scis. ihersolimam illum edificare. ac templū .i.
Numeri eoꝝ qui reuisi sunt in .ii. Reedificare ꝓcepit.
iudee. ducibz zorobabel ꝛ iosue. simul ꝛ pecunie qm pue
rint patrū ad instaurandū templū obtulerint. Summa descriptis
Congregant ppli in iherlim mense .vii. .iii.
Altari edificato fecerunt scenopegiam. cetalqz exinde .iiii.
Anno .ii. aduentus eoꝝ .v. Sollempnitates dñi
fundate dom dñi. si; a pplo fre ne pficiat impedit. .vi.
Samaritę scribunt epistolas accusatorias regibz pser ꝛ edicto
regalium litterarum prohibet opus templi. .vii.
Ad exhortationem aggei ꝛ zacharie yphetarum zorobabel ꝛ iosue
templū dei edificant. ꝛ tathannai dux trans fluuium qđ de his ti
mari receperat syri. iubet templum .viii. Sdebeat umquit.
reedificare ꝓcepit. qđ .vi. anno regni eius cōpletur. .ix.
Edificant templū dñi filii israhel sacerdotes. leuite. ꝛ sollēpnitates pha
sch celebrant. .x.
Hesdras sacerdos ascendit de babilone. hic honorificat regis artaxersis. iussa ad unumquemqz ei
scribens. arche publice trans fluuium. quibz ꝛ ipm templū dñi glificabat.
Hius eoꝝ qui cū hesdra ascenderunt. ꝛ auxilium a dño
a deo iejunando ꝛ orando impetrauerunt. .xii.
Hesdras donaria regis ꝛ officiatoꝝ ei. ꝛ appendit principibz sacer
dotib. defenda in iherlim. qui cū illo uenientes offerunt holocausta
Idem audiens ppli more uxoribz alienigenis .xiii. Sdeo
nis ee pollutis. assumit habitū plangentis. ac ueniam ut
Orante ꝛ ploante .xiiii. Smereat precat a domino.
hesdra ppls ꝛ ipe ad penitam uertit. unanimiqz cōsilio ab
Summa eoꝝ qui .xv. Suxoribz separant ertraneis.
uxores alienigenas quas duxerant eiecerunt. .xvi.
Decimus primus regis artaxersis audita afflictione eoꝝ qui
erant in iherlim. iejunat orat ꝛ querit miam a dño. .xvii.
Idem accepta licentia ꝛ regis epistolis uenit iherlim edificare
ciuitatem. a quo anno supputantes. lxx. ebdomades annoꝝ
qs ꝓdixit angls danieli ꝛ pungit usqz ad tpus passionis dñi.
Idem puenient iherlim. ꝛ sedat nocte ruinas .xviii.
muroꝝ. ꝛ mane tam ciuitatis qm apientes. eoꝝ ꝛ manu ppli ad e
Murus turres ꝛ porte iherlim .xix. Sdificandi ordinat.
edificant incipiente eliasib sacerdote magno. .xx.
Sanaballath ꝛ tobias subsannauerunt edificantes. si; cō
temnunt. bella mouent. si; omnibz atqz armis pugnantur.
Structores armati omnes ac ꝓparati ad pugnā .xxi.
sic edificationi murorum insistunt. .xxii.
Exercitato in tumultu ppli. ꝓ fame ꝛ penuria. necessa
dituat optimates ac magistratus ne usuras a fratribz exigat
si; pocius dent ꝓ illis pecuniam. .xxiii.
Idem sequentes qđ ꝓpli ꝓfectis ꝓfuit exponit. .xxiiii.
Sanaballath ꝛ socii ei. necessariā ab edificatione muri
retrahere tentant. oducti ad uisus eius ꝛ domesticis insidiis.
si; his deprehensis. ciuitatis murus usqz ad ptem opletur.
Hac ciuitate iherlim trent gentiles. ac necessarios .xxv.
cantores recenset. ꝛ portis custodes deputat. .xxvi.
Idem ut dignos ciuitatis habitatores possit inuenire
legit libros censuum eoꝝ q̄ primi ascenderunt de babilone in
Mense .vii. congregat ppls in iherlim .xxvii. Siudeam.

7 legente helcia uolum legis moysi intrent aurib⁹ au-
Fferunt sollēpnitate tabnaclōy .xxvii. Q diunt.
legente eis helcia legem moysi .i. dei .p. dies. .xxix.
Pacta sollēpnitate tabnaclōy denuo uenium ad con-
sitendū legendū atq; orandum dñm. .xxx.
Oīo siue ofessio helcie q̄ p̄cat dñm memmisse pa-
ri qd habuit cum patrib⁹ eoy. .xxxi.
Principes una cum pplo pcucurrunt fedus 7 iebunt ut
omia mandata dñi 7 adiuuent cimoniales ei dom. .xxxii.
Principes de filiis iuda 7 beniamin 7 leui habitauerunt
in iherlim simul 7 decima pars reliqe plebis. .xxxiii.
Progenies ihu magni sacerdotis 7 qui cū ipsis illuc p̄-
cipes fuerunt sacerdotū 7 leuitarū exponit. .xxxiiii.
Dedicat ciuitas iherlim in letitia sollēpnitatis 7 recensent
custodes iux gazophilacia thesauri ad oblationes sec̄m.
Separat a iherlim omes alienigene in gazophi-
lacio domus dñi partes leuitas ac p̄mittit sacdotales re-
mas iherlim mundat gazophilacia a uasis gentilium 7 re-
fert ea ibi que dñm decebant. .xxxvii.
Idem ne requies sabbati 7 gentilis uolent
Idem ab uxoribus alienis .xxxviii. Q sedulus inuisit.
genus mundat undiq; 7 distinguit ordines sacerdotum 7
leuitas quemq; in ministerio suo diligit qui in memoria
dei sui memores in bonis. Incipit liber helche.

In anno p̄mo regis parsarum cū ut impleret⁹ ūbū dñi
ex ore iheremie suscitauit dñs spm cyri regis parsarū 7 ex-
duxit uocem in uniuso regno suo etiam p scriptam dicēs.
Hec dicit cyrus rex pse. Omia regna tre dedit mihi dñs de-
li 7 ipse precepit mihi ut edificarem ei domum in iherlim
que ē in iudea. Quis ē in uobis de uniuso pplo eius sit dñs de⁹
illi cum ipso ascendat iherlim que ē in iudea 7 ut edificet do-
mum dñi dei isti. Ipse ē enim de⁹ qui ē in iherlim. Et omnes
reliqui in cunctis locis ubicunq; habitant 7 adiuuent eum
viri de loco suo argento 7 auro 7 supa 7 pecoribus 7 excepto
qd̄ voluntarie offerunt templo dei qd̄ ē in iherlim. Et sur-
rexerunt principes patrum de iuda 7 de beniamin 7 sacerdotes
7 leuite 7 omnes cui suscitauit de⁹ spm ut ascender ad edifican
dū templū dñi qd̄ erat in iherlim. Vniuscuiq; qui erant in cir
cuitu adiuuerunt manus eoy in uasis argenteis 7 aureis
in substantia 7 unguentis in supellectili 7 excepti his que spon
te obtulerant. Rex quoq; cyrus protulit uasa templi dñi que tule
rat nabuchodonosor de iherlim 7 posuerat ea in templo dei sui.
Protulit aut ea cyrus rex pse p manum mithridatis filii gaza
bar 7 annumerauit ea sasabassar principi iude. Et hic est
numerus eoy. Fiale auree .xxx. fiale argentee 7 mille. cultri .xxix.
scyphi aurei .xxx. scyphi argentei secdi quadringenti 7 x.
uasa alia mille. Omia uasa aurea 7 argentea 7 quinq; mil-
a quadringenta. Vniuersa uasa tulit sasabassar cum his
qui ascendebant de transmigratione babilonis in iherlim. .ii.
Hii sunt aut filii prouincie qui ascenderunt de captiui-
tate eius quā transtulerat nabuchodonosor rex babilonis
in babilonē 7 reuersi sunt in iherlim 7 iudam unusquisq;
in ciuitate suam 7 qui uenerunt cū zorobabel. Hesua.
neemia. saraia. rahelaia. mardocai. belsan. mesphar.
beguai. reum. baana. Summus uiroy pplī isti. filii pha
rez 7 duo milia centū. lxxii. filii area 7 septingenti. lxxv.
filii sephetia. trecenti. lxxii. filii phet moab filiorum
iosue 7 duo milia octingenti. xii. filii elam 7 mille duce-
ti quinquaginta quatuor. filii zerchua 7 nongenti quadraginta
quinq;. filii zacchai 7 septingenti sexaginta. filii bani 7
sexcenti. xlii. filii bebai 7 sexcenti uiginti tres. filii az
gad 7 mille ducenti. xxii. filii adonicam 7 sexcenti. lxvi.
filii beguai 7 duo milia. lvi. filii adin 7 quadringenti
lim. filii azer qui erant ex ihezechia 7 nonaginta
octo filii besai 7 trecenti uiginti tres. filii iora 7 centū
7 xii. filii asom 7 ducenti. xxiii. filii gebbar 7 nonagin-
ta quinq;. filii bethlehē 7 centū. xxiii. viri nephtaba 7
lvi. viri anathot 7 centū uiginti octo. filii azmaueth 7
xlii. filii cariathiarim 7 cephira 7 berooth. septingenti
xliii. filii rama 7 gabaa 7 sexcenti uiginti unus. viri mach-
mas 7 centū. xxii. viri bethel 7 gai 7 ducenti. xxiii. tres. fi-
lii nebo 7 lii. filii mechis 7 centum. lvi. filii elam alterius
mille ducenti. liii. filii arim 7 trecenti. xx. filii lodadi 7
ono 7 septingenti. xxv. filii iherico 7 trecenti. xlv. filii se-
naa 7 tria milia sexcenti. xxx. sacerdotes. filii idaia in do-
mo hiesue 7 nongenti. lxxiii. tres. filii emmer 7 mille. lii. fi-
lii phessur 7 mille ducenti. xlvii. filii arim 7 mille decē
7 septem. Leuite filii iesue 7 cethmihel filiorum odouie
lxxiiii. Cantores filii asaph 7 centum. xx. 7 viii. filii ia-
uitoy 7 filii sellum. filii azer. filii telmon. filii accub.
filii atita. filii sobai 7 unusquisq; centū. xxx. 7 octo. Sathin
nei filii sua. filii asupha. filii thebbaoth. filii ceros. filii
siaa. filii phadon. filii lebana. filii agaba. filii accub.
filii agab. filii selmai. filii anan. filii gaddel. filii gaer.
filii rachaia. filii rasin. filii nechoda. filii gazem. filii a-
za. filii phasea. filii besee. filii semnaa. filii munim. filii
nephusim. filii bechuc. filii acupha. filii asur. filii bes-
lut. filii maida. filii arsa. filii bercos. filii sisara. filii
thema. filii naasia. filii athupha. filii seruoy salomonis.
filii sothai. filii supheret. filii pharuda. filii iaala filii
darcon. filii gedel. filii saphathia. filii athil. filii phoce-
reth. qui erant de asebaim. filii ammi. omnes nathinnei
7 filii seruoy salomonis trecenti nonaginta duo. 7 hii
qui ascenderunt de thelmalaa. thelarsa. cerub. 7 don 7 mer.
7 non potuerunt indicare domū patrum suoy 7 semen suum
utrum ex israel essent. filii delaia. filii tubia. filii necoda.
sexcenti. lii. Et de filiis sacerdotū filii obia. filii accos
filii berzellai. qui accepit de filiabus berzellai galaaditis
uxorem 7 uocat⁹ ē nomine eoy. Hii quesierunt scrip-
turas genealogie sue 7 non inuenerunt 7 eiecti sunt de sa-
cerdotio. 7 dixit athersatha eis ut non comederent de sco scō-
rum donec consurgeret sacerdos doctus atq; perfect⁹. Omnis
multitudo simul unus quadraginta duo milia trecenti qua-
draginta excepti seruis eoy 7 ancillis qui erant septem
milia trecenti septē 7 decem. 7 in ipsis cantores atq; can-
tatrices ducenti 7 equi eoy sexcenti. xxx. 7 vi. Muli
eoy quadringenti. xlv. Cameli eoy quadringenti. xxx.
quinq;. Asini eoy sex milia septingenti. xx. Et de pri-
cipibus patrum cum ingrederent templum dñi qd̄ ē in iheri.
sponte obtulerunt in domū dñi ad extruendā eam in
loco suo secm uires suas dederunt in thesaurum operis. au-
ri solidos quadraginta milia 7 mille argenti minas
v. milia 7 uestes sacerdotales centū. Habitauerunt
sacerdotes 7 leuite 7 de populo 7 cantores 7 ianitores 7
nathinnei in urbibus suis unusquisq; isti in ciuita-
tibus suis. Iamq; uenerat dies mensis septimi 7 erant
filii isti in ciuitatibus suis. .iii.
Congregatus ē igit populus qui uir unus in iherlim. Et
surrexit iosue filius iosedech 7 fratres ei sacerdotes 7
zorobabel filius salathiel 7 fratres ei 7 edificauerunt alta-
re dei isti ut offerrent in eo holocaustomata sic scrip-
tum ē in lege moysi uiri dei. .iiii.
Collocauerunt autem altare sup bases suas 7 deterren-
tibus eos p circuitū populi finitimi 7 obtulerunt sup
illud holocaustum dño uespe 7 mane. fecerunt quoq; sol-
lempnitatem tabnaculoy sicut scriptum ē 7 holocau-
stum diebus singulis p ordinem secm preceptū opus
dies in die suo. Et post hec holocaustum iuge tam

7 kalendis

in kalendis q̄m in unūsq; sollempnitatibz dñi q̄
erant consecrate: ⁊ in oñibz in quibz ultro offerebā
t munus dño. A p̄mo die mēsis septim: ceperunt of
ferre holocaustum dño. Porro templum dei ↄ fūdatū
necdum erat. Dederunt autem pecuniā latomis ⁊
cementariis. cibum q̄z ⁊ potum ⁊ oleum sydonijs ⁊ tyrijs
usq; ut deferrent ligna cedrina de libano ad mare iop
pen. iuxta q̄d p̄cepat cyrus rex p̄sarum eis. ℣.

Anno autem scd̄o aduent⁹ eoz ad templum dñi in
hierlm mense scd̄o cepit zorobabel filius sala
thiel ⁊ iosue filius iosedech ⁊ reliqui de frib⁹ eoz sac
dotes ⁊ leuite. ⁊ oēs qui uenerant de captiuitate
in hierlm: ⁊ constituerunt leuitas a. xx. annis ⁊ sup:
ut urgerent opus dñi. Stetitq; iosue. filii ei ⁊ frēs
ei: cedmiel ⁊ filii ei: ⁊ filii iuda unanimit̄ sup
er eos qui faciebant op⁹ in templo dñi. filii enadab: fi
lii eoz ⁊ frēs eoz leuite. fundato ꝯ a cementarijs tē
plo dñi: steterunt sacerdotes in ornatu suo cū tubis
⁊ leuite filii asaph in cymbalis ut laudarent dñi per
man⁹ dauid regis isr̄: ⁊ concinebant in hymnis ⁊ cō
fessione dño q̄m bonus. q̄m in eternum mia ei sup
er isr̄. Omis q̄z pl̄s uociferabatur clamore magno in
laudando dñm: eo q̄d fundatum eēt templum dñi.
Plurimi etiam de sacerdotibz ⁊ leuitis. ⁊ p̄cipes p̄trū
⁊ seniores qui uiderant templum p̄ulsq; fundatū
eēt. ⁊ hoc templum in oculis eoz: flebant uoce mag
na. Et multi uociferantes in letitia leuabant uocem
nec poterat quisq̄m agnoscere uocem clamoris letan
tium ⁊ uocem fletus pl̄i. Cōmixtum enim pl̄s uocife
rabat clamore magno: ⁊ uox audiebat̄ p̄ procul. Audierūt
aut̄ hostes iude ⁊ beniamin. q. filii captiuitatis edifica
rent templū dño d⁹ isr̄: ⁊ accedentes ad zorobabel ⁊ ad
p̄cipes patrum: dixerunt eis. Edificem⁹ uobiscū: q. sic
ut uos querimus dñm d⁹ uīm: ⁊ nos immolauim⁹ victi
mas ex diebz asaraddan regis assur. qui adduxit nos huc.
Et dixit eis zorobabel ⁊ iosue: ⁊ reliqui p̄cipes patrum
isr̄. Non ē nobis ⁊ uobis ut edificem⁹ domum d⁹ nr̄o:
s; nos ipi soli edificabim⁹ dño d⁹ nr̄o. sicut p̄cepit nobis
cyrus rex p̄sarum. Factum ē ꝯ ut pl̄s fier impediret
man⁹ pl̄i iude: ⁊ turbaret eos in edificando. Conduxe
rēt̄q; aduersū eos consiliatores ut destruerēt consilia eoz oībz die
bz cyri regis p̄sar: usq; ad regnū darii regis p̄sarum. ℣i.

In regno aut̄ assueri. p̄cipio regni ei. scripserunt ac
cusationē aduersus habitatores iude ⁊ hierlm: ⁊ in diebz
artaxerxis scripsit beselleam mithridates. ⁊ thabel. ⁊ reli
qui qui erant in consilio eoz: ad artaxerxem regē p̄sar.
Epla aut̄ accusationis scripta erat syriace: ⁊ legebatur
sermone syro. Reum beelthem ⁊ samsai scriba scripse
runt eplam unam de hierlm artaxerxi regi huius
ceri. Reum beelthem ⁊ samsai scriba ⁊ reliqui con
siliatores eoz: dinei. ⁊ aphasi. thathei. therphalei. aphar
sei. erchuei. babylonii. susanachei. de elamite: ⁊ ceteri
de gentibz quas transtulit salmanassar magnus ⁊ glō
sus: ⁊ habitare eas fecit in ciuitatibz samarie. ⁊ in re
liquis regionibz cis fluū in pace. Hoc ē exemplar e
pl̄e q̄m miserunt ad eum. Artaxerxi regi: serui tui
uri qui sunt cis fluuium: salutem dicunt. Notum
sit regi q. iudei qui ascenderunt a te ad nos uenerunt
in hierlm ciuitatem rebellem ⁊ pessimam: edifica
uerunt extruentes muros eius. ⁊ parietes cōponentes.
Nunc ꝯ notum sit regi q. si ciuitas illa edificata fuer.
⁊ muri eius instaurati tributum ⁊ uectigal ⁊ annuos
redit⁹ non dabunt: ⁊ usq; ad reges hec nocua pueniet.
Nos ꝯ me- mores salis q̄d in palatio comedimus.
⁊ q. iniuriosum regis uidere nefas duximus: ideirco mi
sim⁹ ⁊ nunciauim⁹ regi. ut recenseat in libris histo
riarum patrum tuorum ⁊ inuenies scriptū in cōmentariis:
⁊ scies q̄m urbs illa urbs rebellis ē. ⁊ nocens regibz ⁊ p
uincijs: ⁊ bella concitant in ea ex diebz antiquis. Q̄m
ob rem: ⁊ ciuitas ipa destructa ē. Nunciamus nos re
gi. q̄m si ciuitas illa edificata fuerit. ⁊ muri ipius in
staurati: possessionem cis fluuium non habebis. Vbi
misit rex ad Reum beelthem ⁊ samsai scribam: ⁊
ad reliquos qui erant in consilio eoz habitatores sa
marie. ⁊ ceteros cis fluuiū: salutem dicens ⁊ pacē. Ac
cusatio q̄m misistis ad nos manifeste lecta ē coram me.
⁊ a me p̄ceptum ē ⁊ recensuerunt. inuenerunt q; q̄m ci
uitas illa a diebz antiquis aduersum reges rebellat:
⁊ seditiones ⁊ plia concitant in ea. Nam ⁊ reges fortis
simi fuerunt in hierlm: qui ⁊ dñati sunt omi regioni
que cis fluuium ē. Tributum q; ⁊ uectigal ⁊ reddit⁹
accipiebant. Nunc ꝯ audite sententiā ut p̄hibeatis
uiros illos ut urbs illa si edificet: donec si forte a me
iussum fuer. Videte ne negligenter hoc impleatis: ⁊
paulatim crescat malum contra reges.
Itaq; exemplum edicti artaxerxis regis lectum ē coram
Reum beelthem ⁊ samsai scriba: ⁊ consiliarijs eoz.
Et abierunt festini in hierlm ad iudeos: ⁊ p̄hibuerūt
eos in brachio ⁊ robore. Tunc iussum cessauit ope⁹ dom⁹
di in hierlm: ⁊ sic fiebat usq; ad annū secd̄m regni da
rii regis p̄sarum. ℣ii.

Prophetauerunt aut̄ aggeus ⁊ zacharias fi
lius addo p̄phantes ad iudeos qui erant in iudea
⁊ hierlm: in nomine dei isr̄. Tunc surrexerunt zoro
babel filius salathiel ⁊ iosue filius iosedech ⁊ ceperunt e
dificare templū dei in hierlm: ⁊ cum eis p̄phē dei adiu
uantes eos. In ipo autem tempe uenit ad eos thathan
nai qui erat dux cis fluuium ⁊ stharbuzannai ⁊ con
siliarii eoz: sicq; dixerunt eis. Quis dedit uobis consiliu
um ut domum hanc edificaretis ⁊ muros hos instaura
retis: Ad q̄d respondim⁹ eis q̄ue essent nomina homi
num auctoz illius edificationis. Oculus aut̄ dei factus est
sup seniores iudeoz: ⁊ nō potuerunt inhibere eos. Placu
itq; ut rei referret̄ ad darium: ⁊ tunc satisfacerent
aduersus accusationem illam. Exemplar epl̄e quā
misit thathannai dux regionis trans fluuiū ⁊ sthar
buzannai ⁊ consiliatores ei apharsacchei. qui erant
cis fluuium: ad darium regem. Sermo quem mise
runt ei: sic scripta erat. Dario regi pax omis. Notum
sit regi isse nos ad iudeam prouinciam. ad domum dei
magni que edificat lapide inpolito. ⁊ ligna ponunt
in parietibz: opusq; illud diligenter extruit. ⁊ crescit
in manibz eoz. Interrogauim⁹ seniores illos: ⁊ ita dix
imus eis. Quis dedit uobis potestatem ut domū hanc
edificaretis. ⁊ muros hos instaurare tis. Sed ⁊ nomina
eoz quesiuim⁹ ab eis ut nunciarem⁹ t. que scripsim⁹
nomina eoz qui sunt p̄cipes in eis. Hi nuncerūt aut̄
sermonem: respondentes nobis dicentes. Nos sumus
serui dei celi ⁊ terre. ⁊ edificamus templum q̄d erat
extructū ante hos annos multos: q̄d q; rex isr̄ magnus
edificauerat ⁊ extruxerat. Postq̄m aut̄ ad ira
cundiam p̄uocauerunt patres nri dñm celi: tradidit
eos in manus nabuchodonosor regis babylonis chal
dei: domum q; hanc destruxit. ⁊ populū eius transtu
lit in babylonē. Anno aut̄ p̄mo cyri regis babylo
nis. cyrus rex p̄posuit edictum. ut domus dei edifica
ret̄. Nam ⁊ uasa templi dei aurea ⁊ argentea que
nabuchod tulerat de templo q̄d erat in hierlm. ⁊ al
portauerat ea in templum babylonis. protulit rex cyr⁹
de templo babylonis. ⁊ data sunt sasabassar uoca

bulo · quem ꝛ principem constituit · & cuncta ei her
uasa tolle · ꝛ uade · ꝛ pone ea in templo qđ est in iherlm ·
ꝛ domus dei edificetur in loco suo · Tunc uenit quidam sasabas
sar ille uenit ꝛ posuit fundamenta templi dei in iher
lm · ꝛ ex eo tempe usq; nunc edificat̃ ꝛ necdum com
pletum ē · ſhunc ḡ si uidet̃ regi bonum · recenseat in
bibliotheca regis que ē in babilone · utrum nam a
cyro rege iussum sit ut edificaret̃ domus dei in iherl ·
ꝛ uoluntatem regis sup hac re mittat ad nos ·

· C · bij ·

¶ Tunc darius rex precepit ꝛ recensuerunt in bibliotheca
librorum qui erant repositi in babylone · ꝛ inuentum
est in hec bathanis qđ ē castrum in media prouincia uolu
men unum · talisq; scriptus erat in eo cõmentarius · An
no ꝓmo cyri regis · cyrus rex decreuit ut domꝰ dei que est
in iherlm edificaret in loco ubi ĩmolant hostias · ꝛ ut po
nant fundamenta sustinentia altitudinem cubitorum ·lx ·
ꝛ latitudinem cubitorum ·lx · Ordines de lapidibus impolitis
tres · ꝛ sic ordines de lignis nouis · Sumptus autẽ de domo
regis dabunt̃ · ſ; ꝛ uasa templi dei aurea ꝛ argentea que na
buchodonosor tulerat de templo iherlm · ꝛ attulerat ea in baby
lone reddant̃ · ꝛ referant̃ in templum iherlm in loco su
um · que ꝛ posita sunt in templo dei · Hunc ḡ sathannai
dux regionis que ē trans flumen · ſ; sharbuzannai · ꝛ consi
liarii ei apharsachei qui erant trans flumen · procul recedere ab
illis · ꝛ dimittere ſi templum dei illud a duce iudeorum · ꝛ sen
oribus eorum · ut domum dei illam edificent in loco suo · Sed ꝛ
ame ꝓceptum ē quid oporteat fieri a ꝓsbiteris iudeorum illis · ut e
dificet̃ domus dei · scilicet ut de archa regis · id est de tributis
que dant̃ de regione trans flumen · studiose sumptus dentur
uiris illis · ne impediat̃ opus · Quę si necesse fuerit · ꝛ uitulos ꝛ agn
os ꝛ hedos in holocaustum dei celi · triticum · sal · uinum
ꝛ oleum · secũm ritum sacerdotum qui sunt in iherlm detur
eis ꝓdiem singulos · ne sit in aliquo querimonia · ꝛ offerant
oblationes deo celi · orentq; pro uita regis ꝛ filiorum ei · A me ḡ
positum ē decretum ut omnis homo qui hanc iussionem
mutauerit · tollat̃ lignum de domo illius · ꝛ erigat̃ ꝛ confi
gat̃ in eo · domus autẽ ei publicet̃ · Vs autẽ ei qui habita
re fecerit nomen suum ibi · dissipet omnia regna · ꝛ ꝓhibeat qui ex
tenderit manum suam · ut repugnet · ꝛ dissipet domum dei il
lam que ē in iherlm · Ego darius statui decretum · qđ studi
ose impleri uolo · Igit̃ sathannai dux regionis trans flumi
nis · ſ; sharbuzannai · ꝛ consiliarii ei secũm qđ precepit darius
rex · sic diligenter exequi sunt · Seniores autẽ iudeorum edi
ficabant · ꝛ prosperabant̃ iuxta ꝓphetiam aggei ꝓphete · ꝛ zacharie
filii addo · Et edificauerunt · ꝛ construxerunt iubente deo
israhel · ꝛ iubente cyro · ꝛ dario · ꝛ artaxerxe regibus persarum · ꝛ com
pleuerunt domum dei istam usq; ad diem tertium mensis
adar · qui ē annus sextus regni darii regis ·

·viii·

Fecerunt autẽ filii israhel sacerdotes · ꝛ leuite · ꝛ reliqui filio
rum transmigrationis dedicationem domus dei in gaudi
o · ꝛ obtulerunt in dedicationẽ domꝰ dei uitulos centum ·
arietes ducentos · agnos quadringentos · hircos capratorum
ꝓ peccato totius israhel · xii · iuxta numerum tribuum israhel · ꝛ sta
tuerunt sacerdotes in ordinibus suis · ꝛ leuitas in uicibus
suis sup opa dei in iherlm · sicut scriptum ē in libro moysi ·
fecerunt autẽ filii transmigrationis pascha · quarta decima
die mensis primi · Purificati enim fuerunt sacerdotes · ꝛ leui
te qi omnes · omnes mundi ad ĩmolandum pascha uniuersis fi
liis transmigrationis · ꝛ fratribus suis · sacerdotibus · ꝛ sibi · ut come
derent filii israhel qui reuersi fuerant de transmigratione · omnes
qui se segregauerunt a contaminatione gentium terre ad eos · ut
quererent dominum deum israhel · Et fecerunt sollempnitatem
azimorum · vii · diebus in letitia · quia lętificauerat eos dñs ꝛ
conuerterat cor regis assur ad eos · ut adiuuaret manus eorum
in opꝰ domus dei dei israhel ·

·ix·

Post hec autẽ uerba in regno artaxerxis regis persarum · erat
filius sarae · filii azarie · filii helchie · filii sellum · filii
sadoch · filii ahitob · filii amarie · filii azarie · filii maraioth ·
filii zarahie · filii ozi · filii boeci · filii abisue · filii finees · filii e
leazar · filii aaron sacerdotis ab initio · ipse helsdras ascendit
de babylone · ipse scriba uelox in lege moysi · quam dedit dñs
deus israhel · Et dedit ei rex secũm manum dei dei ei sup eum
omnem petitionem ei · ut ascenderent de filiis israhel · ꝛ de filiis sa
cerdotum · ꝛ de filiis leuitarum · ꝛ de cantoribus · ꝛ de ianitoribus
ꝛ de nathinneis in iherlm · Anno septimo artaxerxis regis
uenerũt in iherlm mense quinto ipse ē annus septimus regis · qꝛ
in ꝓmo die mensis ꝓmi cepit ascendere de babylone · ꝛ in ꝓmo
die mensis quinti uenit in iherlm iuxta manum dei sui bo
nam sup se · Esdras enim parauit cor suum ut inueslgaret
legem dei · ꝛ faceret · docereret in israhel ꝓceptum ꝛ iudicium ·
Hoc ē autẽ exemplar epistole edicti · qđ dedit rex artaxerxis hel
dre sacerdoti scribe eruditissimo · in sermonibus ꝛ in ꝓcep
tis dei ꝛ cerimoniis eius in israhel · Artaxerxis rex regum · hel
dre sacerdoti scribe legis dei celi doctissimo · salutem · A me
decretum ē · ut cuicunq; placuerit in regno meo de ꝓpło
israhel · ꝛ de sacerdotibus eius · ꝛ de leuitis ire in iherlm · tecum ua
dant · A facie enim regis · ꝛ septem consiliatorum eius missus es ·
ut uisites iudeam · ꝛ iherlm in lege dei tui que ē in manu
tua · ꝛ ut ferat argentum · ꝛ aurum qđ rex · ꝛ consiliatores eius
sponte obtulerunt deo israhel · cuius in iherlm tabernaculum ē ·
ꝛ omnem argentum · ꝛ aurum qđcunq; inueris in uniuer
sa prouincia babylonis · ꝛ ꝓpło offerre uoluerit · ꝛ de sacerdo
tibus qui sponte obtulerunt domui dei sui que ē in iherlm
libere accipe · ꝛ studiose eme de hac pecunia uitulos · arietes ·
agnos · ꝛ sacrificia · ꝛ libamina eorum · ꝛ offer ea sup altare
templi dei uestri qđ ē in iherlm · Sed ꝛ siquid tibi · ꝛ fratribus
tuis placuerit de reliquo auro · ꝛ argento ut faciatis uoluntatem dei uestri facite · Vasa quoq; que dant̃ tibi in min
isterium domus dei tui trade in conspectu dei in iherlm · ſ; ꝛ
cetera quibus opus fuerit in domo dei tui quantumcunq; necesse ē
ut expendat · dabis de thesauro · ꝛ de fisco regis · ꝛ amen · Ego
artaxerxis rex statui atq; decreui omnibus custodibus
arche publice q sunt trans flumen · ut quicunq; petierit a uo
bis helsdras sacerdos scriba legis dei celi · absq; mora detur
usq; ad argenti talenta centum · ꝛ usq; ad tritici bathos centum ·
ꝛ usq; ad frumenti choros centum · ꝛ usq; ad batheos olei centum ·
sal autem absq; mensura · Omne quod ad uotum dei celi ꝓtinet tri
buat diligenter in domo dei celi · ne forte uindicta contra
regnum regis · ꝛ filiorum eius · Vobisq; notum facimus de uni
uersis sacerdotibus · leuitis · cantoribus · ianitoribus · nathinnei
is · ꝛ ministris domus dei huius · ut uectigal · ꝛ tributum · ꝛ an
nonam non habeant potestatem ꝓponendi super eos · Tu autem hel
dra secũm sapientiam dei tui que ē in manu tua constitue iu
dices · ꝛ ꝓsides ut iudicent omni ꝓplo qui ē trans flumen · huius mo
di cuncti qui nouerunt legem dei tui · ſ; ꝛ imperitos docete si
ngulos · Et omnis qui fecerit legem dei tui · ꝛ legem regis diligen
ter · iudicium erit de eo siue in mortem · siue in exilium · siue in condemnationem substantie eius · siue in carcerem · ꝛ dñs estdras scri.
Benedictus dñs deus patrum nostrorum qui dedit hoc in corde
regis ut glificaret domum dei que ē in iherlm · ꝛ in me
inclinauit misericordiam suam coram rege · ꝛ consiliatoribus
eius · ꝛ omnibus principibus regis potentibus · Et ego confortatus
manu dei mei dñi mei que erat in me congregauit de is
rahel principes qui ascenderent mecum ·

·x·

¶ C · viij ·

Hii sunt ergo principes familiarum · ꝛ genealogia eorum qui
ascenderunt mecum · in regno artaxerxis regis de baby
lone · De filiis phinees · gerson · De filiis ithamar daniel · De filiis dauid hatus · De filiis sechenie · de filiis
pharos zacharias · ꝛ cum eo numerati sunt centum
·l· De filiis phahathmoab · helioenai filius zarahie · ꝛ cum eo

ducenti uiri. De filiis sechenie filiius iezrihel. & cū eo trecenti uiri. De filiis addan. nabeth filius ionathan. & cum eo. l. uiri. De filiis elam. ysaias filius athalie. & cū eo. lxx. uiri. De filiis saphatie zebedia filius michael. & cū eo. lxxx. uiri. De filiis ioab abeth dia filius hiehiel. & cū eo mille duocenti decem & octo uiri. De filiis selomuth. filius iosphie. & cū eo centū. lx. uiri. De filiis bebai. zacharias filius bebai. & cum eo. xx. & viii. uiri. De filiis ezead. iohanan filius eccetā. & cū eo centū. decem uiri. De filiis adonicam qui erant nouissimi. & hec nomina eorū. helipheleth. & hehihel. & samaias. & cū eis. lx. uiri. De filiis beggui. uthai & zacchur. & cū eis. lxx. uiri. Congregaui autē eos ad fluuiū qui decurrit ad hauuā. & mansimus ibi diebus tribus. Quesiui quoq; in ipsis & in sacerdotibus de filiis leui. & inuieni ibi. Itaq; misi eliezer. & uriehel & semeiam. & helnathan. & zarib. & altīm helnathan. & nathan. & zachariā. & mesolam principes. & ioarib. & helnathan. & mathan sapientes. & misi eos ad eddo. qui est primus in chasphie loco. & posui in ore eorū uerba que loquerentur ad eos domum. & ad fratres eius nathinneos in loco casphie. ut adducerent nobis ministros domus dei nri. Et adduxerunt nobis p manum dei nri bonam super nos uirum doctissimum de filiis mooli. filii leui. filii isrl. & sarabiam cū filiis eius. & fratres eius decem & octo. & asabiam & cū eo ysaiam. De filiis merari. fratres eius & filios eius uiginti. & de nathinneis quos dederat dauid & principes ad ministeria leuitarum. nathinneos ducentos uiginti. Omnes hi nominibus uocabantur. Et predicaui ibi ieiunium iuxta fluuium hauua. ut affligeremur coram deo nro. & peteremus ab eo uiam rectam. nobis & filiis nris. & uniuerse substantie nre. Erubui enim a rege petere auxilium. & equites qui defenderent nos ab inimico in uia. quia dixeramus regi. Manus dei nri est super omnes qui querunt eum in bonitate. & impium eius & furor eius super omnes qui derelinquunt eum. Ieiunauimus autē & rogauimus deum nostrum propter hec. & exaudiuit nos propitius.

xi.

Et separaui de principibus sacerdotum. xii. sarabiam. & sabiam. & cum eis de fratribus eorum. x. appendique eis argentum & aurum & uasa consecrata domus dei nri. que obtulerat rex & consiliatores eius & principes eius. & uniuersus isrl eorum qui inuenti fuerant. & appendi in manibus eorum argenti talenta sexcenta quinquaginta. & uasa argentea centum & aurea centum talenta. & cratera aurea uiginti. que habebant mille nos solidos. & uasa erea fulgentia optima duo. pulchra ut aurum. Et dixi eis. Vos sancti estis domino. & uasa sancta. & argentum & aurum quod sponte oblatum est domino deo patrum uestrorum. Vigilate & custodite donec appendatis illud coram principibus sacerdotum. & leuitarum. & ducibus familiarum isrl in iherlim. in thesauris domus dei. Susceperunt autem sacerdotes & leuite pondus argenti & auri & ualorum. ut deferrent ea iherlim in domo dei nri. Profectique sumus a flumine hauua. xii. die mensis primi ut pergeremus in iherlim. & manus dei nri fuit super nos. & liberauit nos de manu inimici & insidiatoris in uia. & uenimus iherlim. & mansimus ibi diebus tribus. Die autē quarta appensum est argentum & aurum & uasa in domo dei nri per manum remoth filii urie sacerdotis. & cū eo eleazar filius finees. cumq; eis iozadad filius iosue. & noadaia filius bennoi leuite iuxta numerum & pondus omnium. Descriptique est omne pondus in tempore illo. Sed & qui uenerant de captiuitate filii transmigrationis obtulerunt holocausta deo isrl. uitulos. xii. pro omni isrl. arietes nonaginta sex. agnos septuaginta septem. hircos pro peccato. xii. omnia in holocaustum domini. Dederunt autē edicta regis satrapis qui erant de conspectu regis & ducibus citra fluuium. & eleuauerunt populum & domum dei.

xii.

Postquam autē hec completa sunt. accesserunt ad me principes dicentes. Non est separatus populus isrl & sacerdotes & leuite a populis terrarum. & de abhominationibus eorum. chananei uidelicet & cethei & pherezei & iebusei. & amanitarum & moabitarum & egyptiorum & amorreorum. Fuerunt enim de filiabus eorum sibi & filiis suis. & commiscuerunt semen sanctum cū populis terrarum. Manus etiam principum & magistratuum. fuit in transgressione hac prima. Cumq; audissem sermonem istum. scidi pallium meum & tunicam. & euelli capillos capitis mei & barbe. & sedi merens. Conuenerunt autem ad me omnes qui timebant uerbum dei isrl pro transgressione eorum qui de captiuitate uenerant. & ego sedebam tristis usq; ad sacrificium uespertinum. Et in sacrificio uespertino surrexi de afflictione mea. & scisso pallio & tunica genuaque mea. & expandi manus meas ad dominum deum meum. & dixi. Os meum confundor & erubesco leuare faciem meam ad te. quia iniquitates nre multiplicate sunt super caput nrum. & delicta nra creuerunt usq; ad celum. a diebus patrum nrorum. Sed & nos ipsi peccauimus grauiter usq; ad diem hanc in iniquitatibus nris. tradite sumus. ipsi & reges nri. & sacerdotes nri. in manu regum terrarum. & in gladium & in captiuitatem. & in rapinam & in confusionem uultus. sicut est dies hec. Et nunc quia parum & ad momentum facta est deprecatio nra apud dominum deum nrum ut dimitteret nobis reliquias. & daret paxillum in loco sancto eius. & inluminaret oculos nros deus noster. & daret nobis uitam modicam in seruitute nra quia seruus suus. & in seruitute nra fidelis. quid nos deus noster. & inclinauit super nos misericordiam suam coram regibus persarum ut daret nobis uitam & sublimaret domum dei nri. & instrueret solitudinem eius. & daret nobis spem in iudea & iherlim. Et nunc quid dicemus deus noster post hec. quia derelinquimus mandata tua. que precepisti in manu seruorum tuorum prophetarum dicens. Terra ad quam uos ingredimini ut possideatis eam terra inmunda est. iuxta inmunditiam populorum. & abhominationibus eorum qui repleuerunt eam ab ore usq; ad os. in contaminatione sua. Nunc ergo filias uestras ne detis filiis eorum. & filias eorum ne accipiatis filiis uestris. & non queratis pacem eorum & prosperitatem eorum usq; in eternum. ut confortemini & comedatis que bona sunt terre. & heredes habeatis filios uestros usq; in seculum. Et post omnia que uenerunt super nos in operibus nris pessimis & in delicto nro magno. quia tu deus noster liberasti nos de iniquitate nra & dedisti nobis salutem sicut est hodie. ut non conuertamur & irrita facere mandata tua neque matrimonia iungeremus cum populis abhominationum istarum. Numquid iratus es nobis usq; in consummationem ne. ne diminuas nos reliquias & salutem. Vnde deus isrl uultus tuus quia derelicti sumus qui saluaremur. sicut die hac. Ecce coram te sumus in delicto nro. non enim stari potest coram te super hec.

Cum ergo oraret esdras & exploraret eum. & xiii.
flens & iacens ante templum dei. congregatus est ad eum de isrl cetus grandis nimis uirorum & mulierum. pueroruq; & fleuit populus multo fletu. Et respondit sechenias filius iehihel de filiis elam. & dixit esdre. Nos preuaricati sumus in deum nrum. & duximus uxores alienigenas de populis terre. Et nunc si est pena in isrl super hoc. percutiamus fedus cū deo nro ut pellamus uniuersas uxores. & eos qui de his nati sunt uxta uoluntatem domini. & eorum qui timent preceptum dei nri. secundum legem fiat. Surge tuum est enim. nosq; erimus tecum. confortare & fac. Surrexit ergo esdras & adiurauit principes sacerdotum & leuitarum & omnem isrl. ut facerent secundum uerbum hoc. Et iurauerunt & surrexit esdras & abiit ad cubiculum iohannan filii heliasib. & ingressus est illuc. Panem non comedit & aquam non bibit. Lugebat enim in transgressione eorum. qui de captiuitate uenerant. Et missa est uox in iuda & in iherlim omnibus filiis transmigrationis. ut congregarentur in iherlim. Et omnis qui non uenerit in tribus diebus uxta consilium principum & seniorum auferetur substantia eius

ꝛ ipe abiuer de ceru fili migrationi. Conuenerunt ꝯ oēs
uiri iuda ꝛ beniamin in iherlim tribꝫ diebꝫ. ipe ē mensis
nonus uicesimo die mēsis. ꝛ sedit omn̄s ps in platea dom̄
dei. ꝛ tremens ē p pceꝫ ꝛ pluuiā. Et surrexit heldras sacer
dos. ꝛ dixit ad eos. Vos transgressi estis ꝛ duxistis uxores alie
nigenas. ut adderetis sup delictum isrl. ꝛ nūc date confessi
onem dño deo patrum uꝝ. ꝛ facite placitum ei. ꝛ segrega
mini a pplis tre. ꝛ ab uxoribꝫ alienigenis. Et respondit uniu
sa multitudo. ꝛ dixit uoce magna. Iuxta uerbum tuū ad nos.
sic fiat. Verumtām qr ps multus ē. ꝛ tēp pluuie. ꝛ nō ualemus
stare foris. ꝛ opus nō ē diei uni ut duoꝝ. uehementer
quippe peccauim̄ in sermone isto. constituant principes in
uniuersa multitudine. ꝛ omnes de ciuitatibꝫ nr̄is qui duxe
runt uxores alienigenas ueniant ut tempꝫ statuti. ꝛ
cum his seniores p ciuitatem ꝛ ciuitatē. ꝛ iudices ei. donec
auertat̄ ira dei nr̄i a nobis sup pceō hac. Igit̄ ionathan
filius asahel. ꝛ iazzia filius thecue steterunt sup hoc. ꝛ mo
sollam. ꝛ sebethai. leuites adiuuerunt eos. Fecerunꝫ sic fi
lii migrationis. ꝛ abierunt heldras sacerdos. ꝛ uiri prin
cipes familiarū in domum patrum suoꝝ. ꝛ omnes p nomina
sua. ꝛ sederunt in die primo mensis decimi ut quererēt rē.
ꝛ consumati sunt omnes uiri qui duxerunt uxores alienige
nas. usqꝫ ad diem primam mensis primi. Et inuenti sunt
de filiis sacerdotum. qui duxerunt uxores alienigenas.

De filiis iosue filii iosedech ꝛ fratres ei. maasias
eliezer. ꝛ iarib. ꝛ godolias. ꝛ dederunt manus suas ut
ejicerent uxores suas. ꝛ p delicto suo arietem de ouibꝫ offer
rent. Et de filiis emmer. anani ꝛ zebedias. Et de filiis eram.
maasias. ꝛ helias. ꝛ semeias. ꝛ iehiel. ꝛ ozias. Et de filiis phes
sur. eliohenai. maasias. ismahel. nathanahel. iozabeth.
ꝛ elesa. Et de filiis leuitarum. iozabeth. ꝛ semei. ꝛ celaias.
ipse ē calitaphaia. iuda. ꝛ eliezer. Et de cantoribꝫ. eliasib.
Et de ianitoribꝫ. sellum. ꝛ thelem. ꝛ uri. Et ex isrl de fili
is pharos. remeias. ꝛ ezias. ꝛ melchias. ꝛ miamin. ꝛ eliezer.
ꝛ melchias. ꝛ banaias. Et de filiis elam. matthanias. zachari
as. ꝛ iehiel. ꝛ abdi. ꝛ ierimoth. ꝛ helias. Et de filiis zethua. he
lioenai. eliasib. matthanias. ꝛ ieremuth. ꝛ zabeth. ꝛ aziza.
Et de filiis bebai. iohanan. ananias. zabbai. athalai. Et de
filiis bani. mosollam. ꝛ melluch. ꝛ adaia. ꝛ iasub. ꝛ saal. ꝛ
ramoth. Et de filiis phethmoab. edna. ꝛ chalal. banaias.
maasias. matthanias. beseleel. ꝛ benui. ꝛ manasse. Et de
filiis eram. eliezer. iesue. melchias. semeias. symeon. bema
min. moloch. samarias. De filiis assom. matthanai. mathe
ta. zabeth. heliphelech. ieremai. manasses. semei. De filiis
beniamin. maaddi. amram. ꝛ hubelbaneas. ꝛ badaias. cel
liau. bannia. marimuth. ꝛ heliasib. matthanias. matthe
nai. ꝛ iasi. ꝛ banui. ꝛ a der benui. semei. ꝛ salmias. ꝛ nathan.
ꝛ adaias. ꝛ mechnedabai. silai. sarai. ezrel. ꝛ selemiau.
semeria. sellum. amaria. ioseph. De filiis nebiu. iahiel.
matthathias. zebeth. zabina. ieddu. ꝛ iohel. banaia. Omnes
hi acceperunt uxores alienigenas. ꝛ fuerunt ex eis mulieres
que pepererant filios.

Et factū ē in mense chasleu. anno uicesimo. ꝛ
ego eram in susis castro. ꝛ uenit anani. unus
de fratribꝫ meis. ipse ꝛ uiri ex iuda. ꝛ interrogaui eos
de iudeis qui remanserant ꝛ supererant de cap
tiuitate. ꝛ de iherlim. ꝛ dixerunt mihi. Qui remanserunt
ꝛ derelicti sunt de captiuitate ibi in prouincia. in afflictio
ne magna sunt. ꝛ in opprobrio. ꝛ murus iherlim dissipat̄
ē. ꝛ porte eius cōbuste sunt igni. Cumqꝫ audissem uba hu
iusceimi. sedi. ꝛ fleui. ꝛ luxi diebꝫ multis. ꝛ ieiunabam ꝛ
orabam ante faciem dei celi. ꝛ dixi. Quaeso dñe ds celi fortis
magne atqꝫ terribilis. qui custodis pactum ꝛ miam cū
his qui te diligunt. ꝛ custodiunt mandata tua. fiant au
res tue auscultantes. ꝛ oculi tui apti. ut audias oōnem
serui tui. quam ego ro coram te hodie nocte. ꝛ die p filiis
isrl seruis tuis. ꝛ confiteor p peccatis filiorū isrl quibꝫ
peccauerunt ei. Et ego ꝛ domus patris mei peccauimus
uanitate seducti sumus. ꝛ nō custodiuimus mandatū tuū.
ꝛ ceremonias. ꝛ iudicia. que precepisti moysi seruo tuo.
Mementō uerbi qd̄ mandasti moysi famulo tuo dicens. cū
ingressi fueritis. ego dispgam uos in pplos. Et si reuer
timini ad me. ꝛ custodieritis mandata mea. ꝛ feceritis ea. etiā
si abducti fuerint ad extrema celi. inde congregabo uos. ꝛ in
ducam in locū quem elegi. ut habitaret nom̄ meū ibi.
Et ipsi serui tui. ꝛ pplus tuus. quos redemisti in fortitudine
tua magna. ꝛ in manu tua ualida. Obsecro dñe sit auris
tua attendens ad oōnem serui tui. ꝛ ad oōnem seruoꝝ tuoꝝ
qui uolunt timere nom̄ tuum. ꝛ dirige seruū tuū
hodie. ꝛ da ei misericordiam ante uirū hunc. Ego enim eram
pincerna regis. factum ē autē in mense nisan. anno uicesi
mo artarxersis regis. ꝛ uinum erat ante eum. ꝛ leuaui ui
num. ꝛ dedi regi. ꝛ eram qsi languidus ante faciē ei. Dixitqꝫ
mihi rex. Quare uultus tuus tristis ē cū te egrotū ni uideam.
non ē hoc fristra. sed malum nescio qd̄ in corde tuo ē. Et ti
mui ualde ac nimis. Et dixi regi. Rex in eternum uiue.
Quare si moereat uultus meus. qr ciuitas domus sepulchro
rum patris mei deserta ē. ꝛ porte eius cōbuste sunt igni. Et
ait mihi rex. Pro qua re postulas. Et oraui dñm celi. ꝛ dixi
ad regem. Si uidet regi bonum. ꝛ si placet seruo tuo ante
faciem tuam. ut mittas me in iudeam ad ciuitatem se
pulchri patris mei. ꝛ edificabo eam. Dixitqꝫ mihi rex. ꝛ regi
na que sedebat iuxta eum. Usqꝫ ad qd̄ tempus erit iter
tuum. ꝛ quando reuerteris. Et placuit ante uultum re
gis. ꝛ misit me. ꝛ cōstitui ei tempus. ꝛ dixi regi. Si regi
uidetur bonum. epistolas det mihi ad duces regionis trans flumen.
ut transducant me donec ueniam in iudeam. ꝛ epistolas
ad asaph custodem saltus regis. ut det mihi ligna ꝛ tegere
possim portas turris domus. ꝛ murum ciuitatis. ꝛ domum
quam ingressus fuero. Et dedit mihi rex iuxta manum dei mei
bonam. Et ueni ad duces regionis trans flumen. dedique eis epistolas regis. Miserat autē mecū
rex principes militum. ꝛ equites. Et audierunt sanaballath
oronites. ꝛ tobias seruus amanites. ꝛ contristati sunt afflic
tione magna. qd̄ uenisset homo qui quereret prosperitatem
filiorum isrl. Et ueni iherlim. ꝛ eram ibi diebꝫ tribus.

Et surrexi nocte ego ꝛ uiri pauci mecū. ꝛ nō indicaui cui
quam quid deus dedisset in corde meo. ut facerem in iherlim.
Et iumentum non erat mecū. nisi animal cui sedebam. Et e
gressus sum p portam uallis nocte. ꝛ ante fontem draconis.
ꝛ ad portam sterquilinii. ꝛ considerabam muros iherlim dissipa
tum. ꝛ portas eius consumptas igni. Et transiui ad portā fontis.
ꝛ ad aquaeductum regis. ꝛ non erat locus iumento cui sedebam
ut transiret. ꝛ ascendi p torrentem nocte. ꝛ considerabam mu
rum. ꝛ reuersus ueni ad portam uallis. ꝛ redii. Magistratus
autem nesciebant quo abissem. aut quid ego facerem. Sed
nec iudeis ꝛ sacerdotibꝫ. optimatibꝫ. ꝛ magistratibꝫ. ꝛ reliq
qui faciebant opus usqꝫ ad id locoꝝ nichil indicaueram. ꝛ
dixi eis. Vos nostis afflictionem in qua sumus. qm iherlim
deserta ē. ꝛ porte eius consumpte sunt igni. Venite ꝛ edifi
cemus murum iherlim. ꝛ non simus ultra opprobrio. Et in
dicaui eis manum dei mei qd̄ esset bona mecū. ꝛ uerba re
gis que locutus ē mihi. ꝛ ait. Surgamus ꝛ edificemus. Et con
fortate sunt manus eoꝝ in bonum. Audierunt autē sana
ballath oronites. ꝛ tobias seruus amanites. ꝛ gosem ara
bs. ꝛ subsannauerunt nos ꝛ despexerunt. dixeruntqꝫ.
Que ē hec res qm facitis. Numquid contra regem uos re
bellatis. Et reddidi eis sermonem. dixiqꝫ ad eos. Dñs
celi ipse nos diriget. ꝛ nos serui eius sumus. surgamus ꝛ edifice
mus. Vob autē non ē pars ꝛ iustitia. ꝛ memoria in iherlim.

dup.

hic deficit plogo. nceme
q̄ meū. ubi. nccmpe

C.1.

Et surrexit eliasib sacerdos magnus & fres ei sacerdotes. xvii.
& edificauerunt portam gregis. Ipi sanctificauerunt eam.
& statuerunt ualuas ei. & usq; ad turrim centu cubitor
sanctificauerunt eam. usq; ad turrim ananehel. Et iuxta
eum edificauerunt uiri iherico. & iuxta eum edificauit
zeccur filius amri. Portam autem piscium edificaue
runt filii asnaa. ipi texerunt eam. & statuerunt ei ua
uas. & seras & uectes. Et iuxta eos edificauit marimuth
filius urie. filii accus. Et iuxta eum edificauit mesol
lam filius barachie. filii mesezobel. Et iuxta eum edifi
cauit sadoch filius baana. Et iuxta eum edificauerut
thecuenī. Optimates aut eor. si supposuerunt colla su
a in ope dñi sui. Et portam ueterem edificauerunt ioiada
filius phasea. & mosollam filius besodia. Ipi texerunt eam.
& statuerunt ualuas ei. & seras & uectes. Et iuxta eos edi
ficauerunt melatias gabaonites. & iadon meronathites.
uiri de gabaon. & maspha ydoue qui erat in regione fluui
fluuii. Et iuxta eum edificauit ezihel filius araia aurifex.
Et iuxta eum edificauit ananias filius pigmentarii. Et
dimiserunt iherusalem usq; ad murum platee latioris. Et
iuxta eū edificauit raphaia filius hur. princeps uicus ihe
rusalem. Et iuxta eum edificauit redaia filius aromath.
contra domum suam. Et iuxta eum edificauit atthus fi
lius asebenias. Mediam partem uici edificauit melchias
filius hareum. & sub filii phechmoab. & turrim furnor. Et
iuxta eum edificauit sellum filii alloes. Princeps me
dietatis uici iherusalem. osee & filie ei. Et portam uallis edi
ficauit anun. & habitatores zanoe. Ipi edificauerunt
eam. & statuerunt ualuas ei. & seras & uectes. & mille
cubitos in muro. usq; ad portam sterquilinii. Et por
tam sterquilinii edificauit melchias filius rachab. prin
ceps uici bethaccarem. Ipe edificauit eam & statuit ua
uas ei. & seras & uectes. Et portam fontis edificauit sel
lum filius colozai. princeps pagi maspha. Ipe edificauit
eam & texit. & statuit ualuas ei. & seras & uectes. & muros
piscine syloe in ortum regis. & usq; ad gradus qui descen
dunt de ciuitate dauid. Post eum edificauit neemias fi
lius azboc. princeps dimidie partis uici bethsur. usq; contra
sepulchra dauid. & usq; ad piscinam que grandi ope constru
cta est. & usq; ad domum fortium. Post eum edificauerunt
leuite. reum filius beani. Post eum edificauit asebias pri
nceps dimidie partis ceile in uico suo. Post eum edifica
uerunt fres eor bethui filii enadab. princeps dimidie parti
ceile. Et edificauit iuxta eum azer filius iosue princeps
maspha mensuram secundam. contra ascensum armamentarii
anguli. Post eum edificauit in monte baruch filius zacchai
mensuram secundam. ab angulo usq; ad portam domus heliasib
sacerdotis magni. Post eum edificauit meremuth filius
urie. filii accus mensuram secundam. a porta domus eliasib. do
nec extenderetur domus eliasib. Et post eum edificauerunt sa
cerdotes. uiri de campestribus iordanis. Post eos edificauit
beniamin & asub. contra domum suam. Et post eum edificauit a
zarias filius maasie filii ananie. iuxta domum suam. Post eum
edificauit bennui filius enadad. mensuram secundam. a domo
azarie usq; ad flexuram & usq; ad angulum. Sallel filii oza
i. flexuram. & turrim que eminet de domo regis excelsa.
id est in atrio carceris. Post eum. phadaia filius pharos. Nathi
nei autem habitabant in ophel. usq; contra portam aquarum
ad orientem. & turrim que prominebat. Post eum edificaue
runt thecuenī mensuram secundam e regione. a turre magna
& eminenti. usq; ad murum templi. Sursum autem a por
ta equorum edificauerunt sacerdotes. unusquisq; contra do
mum suam. Post eos edificauit sadoc filius emmer. contra
domum suam. Et post eum edificauit semeia filius sechenī
custos portę orientalis. Post eum edificauerunt ananias fi

luus selemie. & anon filius selo sextus. mensuram secundam.
Post eum edificauit mesollam filius barachie. contra gaza
phylacium suum. Post eum edificauit melchias filius
aurificis. usq; ad domum nathinneorum. & negotiatorum
contra uenientium
um portam iudicialem. & usq; ad cenaculum anguli.
& inter cenaculum anguli in porta gregis edificauerunt aurifices
& negotiatores. Factum est autem cum audisset sanaballath
quod edificaremus murum templi. irat est ualde. Et mouit mul
tum indignatus est iudeos. & dixit coram fratribus suis. & exercitu
samaritanorum. Quid isti imbecilles faciunt. Numquid di
mittent eos gentes. Numquid sacrificabunt & complebunt
in una die. Numquid edificare poterunt lapides de acerui
pulueris qui combusti sunt. Sic & tobias amanuensis proximus
eius. ait. Edificent. Si ascenderit uulpis. transiliet murum
eorum lapideum. Audi deus noster. quia facti sumus despectui. conuer
te opprobrium super caput eorum. & da eos in despectionem in
terra captiuitatis. ne operias iniquitatem eorum & peccatum eorum
coram facie tua quia detrahunt edificantes.
Itaque edificauimus murum & coniunximus totum usque ad
dimidium. & uocatus est eorum populus ad operandum. xix.
Factum est autem cum audisset sanaballath. & tobias
& arabes & ammanites & azotii. quod obducta
esset cicatrix muri iherusalem. & quod cepissent ruinę occlu
di uacua sunt nimis. & congregati omnes pariter uenirent
& pugnarent contra iherusalem & moliuentur insidias.
Et orauimus deum nostrum. & posuimus custodes super murum
die & nocte contra eos. Dixit autem iudas. Debilitata est
fortitudo portantis. & humus multa est. & nos non poterimus
edificare murum. Et dixerunt hostes nostri. Nescient & ig
norabunt donec ueniamus in medio eorum & interficiamus eos.
& cessare faciamus opus. Factum est autem ueruntamen
qui habitabant iuxta eos. & dicentibus nobis decies
uicies ex omnibus locis quibus ueneritis ad nos. Statui in
loco post murum per circuitum per ordines cum gladi
is suis & lanceis & arcubus. Perspexi atque surrexi & dixi ad op
timates & magistratus. & ad reliquam partem uulgi. Nolite time
re a facie eorum. dominum magnum & terribilem mementote
& pugnate pro fratribus uestris & filiis uestris & filiabus uestris uxo
ribus uestris & domibus uestris. Factum est autem cum audissent inimi
ci nostri nuntiatum esse nobis. dissipauit deus consilium
eorum & reduxi unusquisque omnes ad muros. unusquisque ad opus suum.
Et factum est ab illa media parte iuuenum eorum. xx.
faciebat opus. & media pars tenebat hastas & lanceas & arcus & loricas. & principes post eos in omni domo
iuda edificantium in muro. & portantium onera & impo
nentium. Una manus sua faciebat opus. & altera tenebat gla
dium. Edificantium enim unusquisque gladio erat accin
ctus renes. Et edificabant & clangebant buccina iuxta
me. Et dixi ad optimates & magistratus. & ad reliquam partem
uulgi. Opus grande est & latum. & nos separati sumus in muro
procul alter ab altero. In loco quocumque audieritis clangorem
tube. illuc concurrite ad nos. Deus noster pugnabit pro nobis.
& nos ipsi faciamus opus. & media pars nostrum teneat lanceas
ab ascensu aurore. donec egrediantur astra. In tempore
illo. dixi populo. Unusquisque cum puero suo maneat in me
dio iherusalem. & sint uobis noctes pro die & nocten ad operandum.
Ego autem & fratres mei. & pueri mei. & custodes qui erant post
me. si deponebamus uestimenta nostra. Unusquisque tantum.
nudabatur ad baptismum. xxi.
Et factus est clamor populi & uxorum ei magnus ad uirum fratres
suos iudeos. & erant qui dicerent. filii nostri & filie nostre
multe sumus. accipiamus pro pretio eorum frumentum &
comedamus & bibamus. Et erant qui dicerent. agros nostros
uineas & domos nostras opponamus. & accipiamus frumentum
in fame. Et alii dicebant. Mutuo sumamus pecunias

& dixit nee mias.

in tributa regis: demulcq; agros nros ⁊ uineas. Et nunc
sicut carnes fris nrox sic carnes nre sunt: ⁊ sic filii eorū
ra filii nri. Ecce nos subiugam⁹ filios nros ⁊ filias nras in
seruitutem: ⁊ de filiabz nris sunt famule. nec habem⁹ unde
possint redimi: ⁊ agros nros ⁊ uineas nras alii possident.
Et iratus sum nimis cum audissem clamorem eox: iuxta
uerba hec. Cogitauitq; cor meum mecū ⁊ increpui optima
tes ⁊ magistratus: ⁊ dixi eis. Usuras ne singuli a fribz uris
exigatis: Et congregaui aduersus eos contentionem magnā:
⁊ dixi eis. Nos ut simus redemim⁹ fres nros iudeos q̄ uen
diti fuerant gentibus secūm possibilitatē nrām. Et uos
igit uenditis fres nros ⁊ eruntne eos: Et siluerunt. nec
inuenerunt quid responderent. Dixiq; ad eos. Non ē bona
res quā facitis. Quare si in timore dei nri ambulatis nec
exprobret nobis a gentibz inimicis nris: xxii.
Et ego ⁊ fres mei ⁊ pueri mei cōmodauim⁹ plurimis pe
cuniam: ⁊ frumentum si repetebam⁹ in cōmune istud.
Et alienum concedam⁹: q̄ debet nobis. Reddite eis hodie
agros suos: uineas suas. oliueta sua: ⁊ domos suas. Quin
potius ⁊ centesimā pecuniam frumenti. uini. olei. quā exi
gere soletis ab bis: date p illis. Et dixerunt. Reddē
mus: ⁊ ab eis nichil querem⁹: sic q̄ faciem⁹ ut locu
tus. Et uocaui sacerdotes: ⁊ adiuraui eos ut facerent iux
q̄ dixeram: insup ⁊ sinū meum excussi ⁊ dixi. Sic ex
cutiat dns omnem uirum qui non compleuerit uerbum
istud de domo sua ⁊ de laboribz suis: sic excutiat ⁊ uacuus
fiat. Et dixit uniuersa multitudo amen: ⁊ laudauerunt
dnm. Fecit q̄ pplus: sicut dictum erat. A die autē illa qua
precepit mihi ut essem dux in tra iuda. ab anno uicesi
mo usq; ad annum tricesimum scdm artaxersis regis p an
nos xii. ego ⁊ fres mei annonas que ducibz debebantur
non comedim⁹. Duces autē primi qui fuerunt ante me grauā
uerunt pplm: ⁊ acceperunt ab eis in pane ⁊ uino ⁊ pecu
nia cotidie siclos xl. Sz ⁊ ministri eox depresserunt pplm.
Ego aut si feci ita p timorem dei: quinpotius in opere mu
ri edificaui: ⁊ agrum si emi: ⁊ omnes pueri mei congregati
ad op̄ erant. Judei q̄ magistratus: centū quinquaginta uiri.
Et qui ueniebant ad nos de gentibz que in circuitu nro
sunt: in mensa mea erant. Parabatur autē in p die singu
los bos unus: arietes vi. electi excepti uolatilibz: ⁊ intra
diem x. uina dulcia ⁊ alia multa tribuebam: insup ⁊ an
nonas ducatus mei ni quesiui. Valde enim erat attenuata
pls. Memento mei dne meus in bonum: sc̄dm oīa q̄ feci pro
hoc populo.

¶ Factum ē aut cum audisset sanaballath xxiii. Chuc.
ballath ⁊ tobias ⁊ gosem arabs ⁊ ceteri inimici nri
q̄ edificassem ego murum ⁊ non esset in eo residua ruī
ptio: usq; ad tempus autē illud ualuas non posueram
in portis. miserunt sanaballath ⁊ gosem ad me dicentes.
Veni ⁊ pcutiam⁹ fedus pariter in uallibz: in campo ono.
Ipsi autē cogitabant: ut facerent mihi malū. Misi q̄ ad eos
nuntios dicens. Opus grande ego facio ⁊ non possum des
cendere: ne forte negligat cessatio dum descendero ad uos. Mise
runt aut ad me secūm uerbum hoc p. iiii. uices: ⁊ respondi
eis ut prius sermonem possem. Et misit ad me sanaballath
uerba uerbum pus quinta uice: pīm suum ⁊ epistolam habe
bat in manu scriptam hec mihi. In gentibz auditum ē ⁊
gosem dicit. q̄ tu ⁊ iudei cogitetis rebellare: ⁊ propter edifi
catis murum: ⁊ leuare te uelis sup eos regem. Propter quam
causam ⁊ prophetas posuerit qui predicent de te in hierusalē dicen
tes. rex in iudea ē. Auditurus ē rex iuba hec. Idcirco nūc
uenite: ut ineamus consilium pariter. Et misi ad eos dicens.
Non ē factum sc̄dm uerba hec que tu loqueris. De corde enim tuo
tu comminisceris hec. Omnes autē hi terrebant nos. cogitantes
q̄ cessarent manus nre ab opere ⁊ quiescerem⁹. Quin ob causam
magis confortaui manus meas: ⁊ ingressus sum domum
samaie filii dalaie. filii metabehel secreto. Qui ait.
Tractemus nobiscum in domo dei in medio templi: ⁊
claudamus portas edium. q̄ uenturi sunt ut interficiant
te: ⁊ nocte uenturi sunt ad occidendum te. Et dixi. Si
quis sim similis mei fugit. ⁊ quis ut ego ingrediet̄ tem
plum ⁊ uiuet. Non ingrediar. Et intellexi q̄ dns non
misisset eum: sz q̄si uaticinans locutus est ad me. ⁊ tobi
as ⁊ sanaballath conduxissent eum. Decepat enim pau
ci ut terrui facerem ⁊ peccarem. ⁊ haberent malum q̄ exp
probarent mihi. Memento mei dne p tobia ⁊ sanaballath
iuxta opera eox talia: sed ⁊ noadie pphe. ⁊ ceterox pharum
qui terrebant me. Completus ē autē murus uicesimo q̄n
to die mensis elul: quinquaginta duobz diebz. xxiiii.
Factū ē q̄ cum audissent omnes inimici nri. ut time
rent uniuerse gentes que erant in circuitu nro ⁊ conci
derent uehemēter in semet ipsis: ⁊ scirent q̄ a deo factum ē opus
hoc. Sed ⁊ in diebz illis multe optimatum iudeox epistole
mittebant ad tobiam: ⁊ a tobia ueniebant ad eos. Multi
enim erant in iudea habentes iuramentum ei⁹ q̄ gener
erat sechenie filii iezel. ⁊ iohanan filius eius acceperat filiā
mosollam filii barachie: sz ⁊ laudabant eum coram me.
⁊ uba mea nuntiabant ei: ⁊ tobias mittebat epistolas ut
terreret me. Postq̄m autē edificatus ē murus ⁊ posui
ualuas ⁊ recensui ianitores ⁊ cantores ⁊ leuitas. precepi
anime fris mei. ⁊ ananie principi domus de hierusalē. Ipse en
im uir uerax: ⁊ timens dm plus ceteris iudebat: ⁊ dixi eis.
Non aperiant porte hierusalē: usq; ad calorem solis. Cumq;
adhuc assisterent: claude porte sunt ⁊ opilate. Et posui
custodes de habitatoribz hierusalē singulos p uicem suam: ⁊
unumquemq; ex domui suam. Ciuitas autē erat lata
nimis ⁊ grandis: ⁊ populus paruus in medio ei⁹. nec erant
edite aut dns in corde xcv. Vsq; domus edificate.
Dixi meo ⁊ congregaui optimates ⁊ magistratus ⁊ uulgus ut
recenserem eos: ⁊ inueni librum census eox qui ascende
runt primi: ⁊ inuentum ē scriptum in eo. Isti filii prum
cie qui ascenderunt de captiuitate migrantium. quos transtu
lerat nabuchodonosor rex babilonis: ⁊ reuersi sunt in hierusalē ⁊
iudeam: unusquisq; in ciuitatē suam. Qui uenerunt cum
zorobabel: iosue neemias. azarias. raamias. naamani.
mardocheus. belsar. mespharath. beggoai. naum baa
na. Hic numerus pplī isr. Filii pharos: duo milia. cen
tum. lxxii. filii saphatie: trecenti. lxxii. filii area: sex
centi. lii. filii phetmoab filiox ihesue ⁊ ioab: duo mi
lia octingenti decem ⁊ octo. filii elam: mille octingenti. l.
iiii. filii zethua: octingenti. xl. v. filii zechai: septin
genti. lx. filii bannui: sexcenti. xl ⁊ viii. filii bebai:
sexcenti. xx ⁊ viii. filii azgad: duo milia trecenti. xxii.
filii adonicam: sexcenti. lx ⁊ vii. filii baggoai: duo
milia. lx. ⁊ nouem. filii adin: sexcenti. l. v. filii azer:
filii ezechie nonaginta octo. filii asem: trecenti. xx.
octo. filii basai: trecenti. xxiii. filii areph: centum
⁊ xii. filii gabaon: nonaginta ⁊ v. Viri bethleem.
⁊ nethupha: centū. lxxx. octo. Viri anathoth: centū
xx. octo. Viri bethamoth: quadraginta duo. Viri ca
riathiarim: cephira ⁊ beloth: septingenti. xl. iii. Viri
rama ⁊ geba: sexcenti uiginti ⁊ unus. Viri machinas: c.
xx. ⁊ duo. Viri bethel ⁊ ahi: c. xxiii. Viri nebo altius:
lii. Viri elam alterius: mille ducenti. l. iiii. filii arim:
trecenti. xx. filii iericho: trecenti. xl. v. filii lodad ⁊
ono: septingenti. xx. ⁊ unus. filii senaa: tria milia non
genti triginta sacerdotes: filii idaia in domo iosue: non
genti septuaginta tres. filii emmer: mille. lii. filii
phasur: mille ducenti. xl. vii. filii arim: mille. xvii.
Leuite filii iosue ⁊ cadmihel filiox oduia. lxxviii. can
tores filii asaph: c. xl. ⁊ viii. Ianitores filii sellum:

filii azer. filii thelmon. filii accub. filii atita. filii so-
bai. centum. xxx. viii. Hathinnei filii soa. filii af-
fa. filii thebaoth. filii ceros. filii siaa. filii. sado. filii
labana. filii agaba. filii selmon. filii elmon. filii anan.
filii gedel. filii gaer. filii raaia. filii rasim. filii necoda.
filii gezem. filii aza. filii fasea. filii besai. filii munim.
filii nephusim. filii bacbuc. filii achupha. filii arur.
filii besloth. filii meida. filii arsa. filii bercos. filii sisa-
ra. filii thema. filii nesia. filii athypha. filii seruoꝝ
salomonis. filii sotha. filii sophereth. filii pherida. fi-
lii iahala. filii delcon. filii geddel. filii saphatia. filii
atil. filii phocereth. qui erat ortus ex abaim filio amō.
Omēs nathinnei. filii seruoꝝ salomonis. trecenti
xcii. Hi sunt autē qui ascenderunt de thelmellath
thelarsa. cherub. addon. emer. nec potuerunt indi-
care domū patrū suoꝝ. semen suum. utrū ex isrl
eēnt. filii dalaia. filii tobia. filii negoda. sexcenti. xl.
duo. Et de sacerdotibꝫ. filii abia. filii accos. filii ber-
zellai. qui accepit de filiabꝫ berzellai galaaditis u-
xorem. et uocatus ē nois eoꝝ. Hi quesierunt scrip-
turā suam in censu. et nō inuenerunt. et eiecti sunt
de sacerdotio. Dixitq; athersatha eis ut nō manduca-
rent de sctis scōꝝ. donec surgeret sacerdos doctus et
eruditus. Omis multitudo simul. xlii. milia sex-
centi sexaginta. absq; seruis et ancillis eoꝝ qui erant
septem milia trecenti triginta et septē. Et inter eos can-
tores et cantatrices. ducenti. xlv. Cameli. quadringē-
ti. xxx. et v. Asini. sex milia septingenti. xx. Hinc usq;
referē quid in cōmentariis scriptum fuerit. et in ne-
emie hystoria texitur. Quidam autem de principibꝫ
familiaꝝ. dederunt in opus. Athersatha dedit in the-
saurum auri dragmas mille. et phialas. l. tunicas sacer-
dotales quingentas triginta. Et de principibꝫ familiaꝝ
dederunt in thesaurum operis auri dragmas. xx. milia.
et argenti minas duo milia ducentas. Et quę dedit reli-
quus populus. auri dragmas. xx. et argenti minas duo mi-
lia. et tunicas sacerdotales septuaginta septem. xxvi.

Habitauerunt autē sacerdotes et leuite. et cantores
et ostiarii. et reliquum uulgus. et nathinnei. omnis
isrl in ciuitatibꝫ suis. et uenerat mensis septimus. sceno-
phegie. sub heldra et neemia. filii autē isrl. erant in ci-
uitatibꝫ suis. Congregatusq; est populus quasi uir unus ad plate-
am que est ante portam aquarum. et dixerunt heldre
scribe ut afferret librum legis mosi. quem precepit do-
minus isrl. Attulit autem heldras sacerdos legem co-
ram multitudine uirorum et mulierum. cunctisq; q
poterant intelligere in die prima mensis septimi. et le-
git in eo apte in platea que erat ante portā aquarum
de mane usq; ad medium diem. in conspectu uirorum et
mulierū et sapientium. auresq; omnis populi erant erec-
te ad librum. Steterat autē heldras scriba supra gradum
ligneum quem fecerat ad loquendū. et steterunt iuxta
eum mathathias. et semma. et anaia. et urias. et helchias. et
maasia. ad dexteram eius. et ad sinistrum phadaia. misahel.
et melchia. et asum. et aseph. dana. et zacharias. et mosollam.
Et aperuit heldras librum coram omni populo. Super omnes
sum quippe populum eminebat. Et cum aperuisset eum
steterit omnis populus. et benedixit heldras dño deo magno.
et respondit omnis populus amen amen. Et eleuantes manus
suas incuruati sunt. et adorauerunt dñm ihm in terram.
Porro iosue et baani. et sarabia. iamin. accub. septai. odi-
a. maasia. celita. azarias. iozabet. anan. phalaia. leuite
silentium faciebant in populo ad audiendum legem. po-
pulus autē stabat in gradu suo. Et legerunt in libro legis
dei distincte et apte ad intelligendū. et intellexerunt cun-
ctis legentes. Dixit autē nechemias ipse ē athersatha. et heldras
sacerdos scriba et leuite interpretantes uniuerso populo. Dies
sanctificatus ē dño deo uro. nolite lugere. et nolite flere. fle-
bat autē omnis populus cum audirent uba legis. et dixit eis.
Ite et comedite pinguia. et bibite mulsum. et mittite par-
tes eis qui non preparauerunt sibi. quia sctus dies dñi est. et nolite
contristari. Gaudium enim dñi ē. fortitudo nra. Le-
uite autē silentium faciebant in omni populo dicentes. Ta-
cete quia dies sctus ē. et nolite dolere. Abiit itaq; omnis populus
ut comederet et biberet. et mitteret partes et faceret letitiam
magnam. quia intellexerant uba que docuerat eos. Et in
die octauo congregati sunt principes familiaꝝ uniuersi populi sa-
cerdotes et leuite ad heldram scribam. ut interpretaretur
eis uba legis. Et inuenerunt scriptum in lege precepisse
dñs in manu mosi. ut habitarent filii isrl in tabernacu-
lis in die sollempni mensis septimi. et ut predicarent et diuulga-
rent uocem in uniuersis urbibꝫ suis. et in hierusalem dicentes.
Egredimini in montē. et afferte frondes oliue. et frondes
lignum pulcherrimum. frondes mirti et palmarum.
et frondes ligni nemorosi. ut fiant tabernacula sicut scriptum
est. Et egressus est populus et attulerunt. fecerunt sibi taber-
nacula. unusquisq; in domate suo et in atriis suis. et in at-
riis domus dei. et in platea porte aquarum. et in platea porte e-
phrem. Fecit q̄ uniuersa ecclesia eorum qui reuersi sunt de captiuitate tabernacula. et habitauerunt
in tabernaculis. Non enim fecerant a diebus iosue filii nun
hactenus filii isrl usq; ad diem illum. et fuit letitia magna
nimis. Legit autē in libro legis dei per dies singulos a die
primo usq; ad diem nouissimum. et fecerunt sollempnitatem
septem dies. et in die octauo collecta iuxta ritum.

In die autē uicesimo quarto mensis huius conuenerunt
filii isrl in ieiunio et saccis. et humus super eos. et separatum
est semen filiorum isrl ab omni filio alienigena. et steterunt
et confitebantur peccata sua. et iniquitates patrum suorum. Et
consurrexerunt ad standum. et legerunt in uoluimine legis
dñi dei sui quatuor in die. et quatuor confitebantur et adorabant
dñm deum suum.

Surrexerunt autē super gradum. dñm dñm iesuum.
leuitarum iosue et bani. cedmihel. sebnia. banusa.
rebiai. arebia. odoia. sebna. pataia. Surgite benedicite
dño deo uro ab eterno usq; in eternum. et benedicant nomi-
ni gle tue excelso. in omni benedictione et laude. Tu ipse
dñs solus tu fecisti celum celoꝝ. omnemq; exercitum eoꝝ.
terram et uniuersa que in ea sunt. maria et omnia que in eis
sunt. et tu uiuificas omnia hec. et exercitus celi te adorat. Tu
es dñs deus qui elegisti abraham et eduxisti eum de igne
chaldeoꝝ. et posuisti nomen eius abraham. et inuenisti cor eius
fidele coram te. et percussisti cum eo fedus ut dares ei terram
chananei. cethei. amorrei. et pherezei. et iebusei. et gergesei.
ut dares semini eius. et implesti uba tua quia iustus es. et ui-
disti afflictionem patrum uroꝝ in egypto. clamoremq;
eoꝝ audisti super mare rubrum. et dedisti signa et portenta
in pharaone et in universis seruis eius. et in omni populo terre
illius. Cognouisti enim quia superbe egerunt contra eos. et
fecisti tibi nomen sicut et in hac die. Et mare diuisisti ante
eos. et transierunt per medium maris in sicca. Persecutores
autē eoꝝ precipisti in profundum sicut lapidem in aquas ua-
lidas. et in columpna nubis ductor eoꝝ fuisti per diem. et in
columpna ignis per noctem. ut apparerent eis uia per quam ingre-
derentur. Ad montem quoq; sinai descendisti. et locutus es cum
eis de celo. et dedisti eis iudicia recta. et legem ueritatis. ce-
remonias et precepta bona. et sabbatum sanctificatum tuum osten-
disti eis. et mandata et cerimonias. et legem precepisti eis
in manu mosi serui tui. Panem quoq; de celis dedisti eis
in fame eoꝝ. et aquam de petra eduxisti eis sitientibus. et
dixisti eis ut ingrederentur et possiderent terram super quam

xxvii. C. vii. C. viii. xxvi. Dixit eldras.

leuasti manum tuã ut traderet eis. ꝟ ipi ũ & patres nri
superbe egerunt & induraverunt cervicem suas & non audi-
erunt mandata tua. & noluerunt audire & non sunt re-
cordati mirabilium tuorũ que fecerat eis. Et indura-
verunt cervicem suas & dederunt caput ut converterentur
ad servitutem suam. tu autem deus propitius
clemens & misericors longanimis & multe miserationis non
dereliquisti eos. Et quidem cum fecissent sibi vitulũ cõfla-
tilem & dixissent. iste est deus tuus qui eduxit te de egypto fe-
cerunt blasphemias magnas. tu autem in misericordiis tuis
multis non dimisisti eos in deserto. columpna nubis non re-
cessit ab eis per diem ut duceret eos in via & columpna ignis
per noctem. ut ostenderet eis iter per quod ingrederentur. & spũm
tuum bonũ dedisti qui doceret eos & manna tuũ non pri-
visti ab ore eorũ & aquam dedisti eis in situ. xl. annis pa-
visti eos in deserto. nichilq; eis defuit. Vestimenta eorũ non
veterauerunt & pedes eorũ non sunt attriti. & dedisti eis regna
& populos & partitus est eis sortem & possederunt terram seon
& terram regis esebon. & terram og regis basan. & filios eorũ
multiplicasti sicut stellas celi & adduxisti eos ad terram de qua
dixerat patribus eorũ ut ingrederentur & possiderent. ingres-
sus filii & possederunt terram & humiliasti coram eis ha-
bitatores tre chanaan cos & dedisti eos in manu eorũ & reges
eorũ & populos tre. ut facerent eis sicut placebat illis. Cepe-
runt urbes munitas & humum pinguẽ & possederunt
domos plenas cunctis bonis. cysternas ab alijs fabricatas.
vineas & oliveta & ligna pomifera multa & comederunt & sa-
turati sunt & impinguati sunt & habundaverunt deliciis
in bonitate tua magna. Provocaverunt aut te ad iracũ
diam & recesserunt a te. & peccaverunt legem tuam & post
terga
tua & prophetas tuos occiderunt. qui contestabant eos ut re-
verterentur ad te. fecerunt q; blasphemias grandes & de-
disti eos in manu hostium suorũ & afflixerunt eos. Et
in tempore tribulationis sue clamaverunt ad te. & tu
de celo exaudisti secũdm miserationes tuas multas. Dedi
sti eis salvatores qui salvaverunt eos de manu hostiũ
suorũ. Cumq; requievissent revolvi sunt ut facerent malũ
in conspectu tuo & dereliquisti eos in manu inimicorũ su-
orũ & possederunt eos. conversiq; sunt & clamaverunt ad te.
Tu autem de celo exaudisti & liberasti eos in misericordiis tuis
multis temporibus & contestatus es eos ut reverterentur ad legẽ
tuam. ꝟ ipi ũo superbe egerunt & non audierunt vocem tuã.
& in judiciis tuis peccaverunt. que faciet homo & vivet
in eis. Et dederunt humerum recedentẽ & cervicem suam
induraverũt nec audierunt. & protraxisti super eos ãnos
multos & contestatus es eos in spũ tuo per manũ prophetarũ
tuorũ & non audierunt. & tradidisti eos in manu populorũ
terrarũ. In misericordiis aut tuis plurimis non fecisti eos in cõ
sumptione nec dereliquisti eos. quia deus miserationum
& clemens tu es. Jsune magne fortis & terribilis
qui custodiens pactum & misericordiam ne annullas a facie tua omnẽ
laborem qui invenit nos. reges nros. principes nros. & sa-
cerdotes nros. prophetas nros. & patres nros. & omnem popu-
lum tuum a diebus regum assur usq; in diem hanc. & tu justus
es in omnibus que venerunt super nos. quia veritatem fecisti.
nos aut impie egimus. reges nri. principes nri. sacerdo-
tes nri. & patres nri non fecerunt legem tuam. & non atten-
derunt mandata tua & testimonia tua. que testificatus
es in eis. Et ipi in regnis suis bonis. & in bonitate tua
multa quam dederas eis. & in terra latissima & pingui quam
tradideras in conspectu eorũ non servierunt tibi. nec reversi
sunt a studijs suis pessimis. Ecce nos hodie servi su-
mus. & terra quam dedisti patribus nris ut comederent panem
ejus. & que bona sunt ejus. & nos ipi servi sumus in ea. & fru-
ges ejus multiplicant regibus quos posuisti super nos. ꝓpter
peccata nra. & corporibus nris dominantur. & in timore nris
secũdm voluntatem suam & in tribulatione magna sumus.

Super omnibus hijs nos ipi percutimus fedus xxxc.
& scribimus. & signant principes nri. & levite nri. &
sacerdotes nri. Signatores aut fuerunt neemias athar- C.lx.
satha filius achilai. & sedechias. & saraias. azarias. jhe-
remias. phellias. amarias. melchia. atthus. sebenia.
malluchum. merimuth. obdias. danihel. genthon. baruch.
mosollam. abia. miamin. maazia. bilga. semaia. hii sac-
dotes. Porro levite josue filius azanie. bennui. de filiis
enaddan. cedmihel & fratres eorũ. sechenia. odauia. celita.
phalaia. anan. micha roob. asevia. zacchur. sarebia. sa-
bania. odia. bani. baninu. Capita populi pharos. phet-
moab. elam. zethu. bani. bonni. azgad. bebai. adonai.
beggoai. adin. ater. ezechia. azur. odauia. asum. besai.
arif. anathoth. nebai. meephia. mosollam. azur. mesi
zabel. sadoch. iaddua. pheltia. anan. ania. osee. ananias.
asub. alloes. phaleam. sobec. rehum. asebna. maasia.
& ahia. hanam. anan. malluchum. baana. & reliqui de
populo. sacerdotes levite. ianitores. & cantores. nathinnei.
& omnes qui se separaverunt de populis terrarum ad legem di-
vinam uxores eorũ. filii eorũ. & filie eorũ. omnis qui potest sapere intel-
dentes per fratres suos. Optimates eorũ & qui veniebant ad
pollicendum & jurandũ. ut ambularent in lege dei que
data erat in manu moysi servi dei. ut facerent & custodi-
rent universa mandata dñi dei nri & judicia ejus & cerimo-
rias ejus & ut si daremus filias nras populis terre. & filias eorũ non accipe-
remus filiis nris. Populi quoq; terre qui important venalia &
omnia & ad vendendum sabbato ut vendant. non accipi-
emus ab eis in sabbato & in die sanctificato. Et dimitte-
mus annum septimum & exactionem omnis manus. & statue-
mus super nos precepta ut demus tertiam partem sicli per an-
num ad opus domus dei nri. ad panes propositionis. ad sacri-
ficium sempiternum & holocaustum sempiternum sabbati & kalendarum & solemni-
tatibus in sanctificatis. & pro sanctis. ut exoretur pro israhel. & in omne
opus domus dei nri. Sortes misimus super oblationem
lignorum nre sacerdotes & levitas & populos. ut inferrentur
in domum dei nri per domos patrum nrorum per tempora. a temporibus
anni usq; ad annum. ut arderent super altare dñi dei no-
stri. sicut scriptum est in lege moysi. & ut afferrent per mense
nita tre nre & per munera omnis ligni. ut succendatur in
me dei nri. sicut scriptum est in lege. & per munera boum nrorum
& ovium nrarum. ut offerrentur in domo dei nri sacerdo-
tibus qui ministrant in domo dei nri. & per mensas tribuum
nrarum. & libamina nra nrorum & poma omnis ligni. vinde-
mie quoq; & olei afferamus sacerdotibus ad gazophilacium
dei nri. & decimam partem tre nre levitis. ꝟ ipi levite de-
mas accipiant ex omnibus civitatibus opum nrarum. Erit
autem sacerdos filius aaron cum levitis in decimis levitarum.
& levite offerent decimam partem decime sue in domo dei
nri ad gazophilacium. in domo thesauri. Ad gazophila-
cium enim deportabunt filii israhel & filii leui primitias fru-
menti vini & olei. ibi erunt vasa sanctificata. & sacerdotes.
& ianitores. & cantores & ministri. & non dimittemus domum dei

Habitaverunt autem principes populi xxxci. nri. C.lxi.
in hierusalem. Reliqua vero plebis miserunt sortem ut tollerent
unam partem de decem. qui habitaturi essent hierusalem in ci-
vitate sancta. nove vero partes in civitatibus. Benedixit autem populis
omnibus viris. qui se sponte obtulerunt ut habitarent
in hierusalem. Hii sunt itaq; principes provincie qui habita-
verunt in hierusalem. & in civitatibus iuda. Habitavit autem
unusquisq; in possessione sua in urbibus suis israhel. sacer-
dotes levite. nathinnei. & filii servorum salomonis. Et in hie-
rusalem habitaverunt de filiis iuda. & de filiis beniamin. De

filiuſ iuda ⁊ athaiaſ filiꝰ aziam · filiꝰ zacharie · filiꝰ amarie · filiꝰ saphatie · filiꝰ malalehel · de filiuſ phareſ · maasia filiuſ baruch · filiuſ coloza · filiuſ aza · filiuſ adaia · filiuſ iozarib · filiuſ zacharie · filiuſ siloniteſ · Omneſ filiꝰ phareſ qui habitauerunt in iherlm · quadringenti ſeptuaginta ⁊ nouē · uiri fortes · Hꝫ ſunt aut filiꝰ beniamin · ſellum filiuſ moſollam · filiuſ ioeth · filiuſ phadaia · filiuſ colaia · filiꝰ maſia · filiꝰ ethehel · filiuſ aſaia · ⁊ p̄ eum gebbai · ſellai · nōgenti uiginti ⁊ nouem · ⁊ iohel filiꝰ zechri · prepoſit eoꝝ · ⁊ iuda filiuſ ſennua ſup ciuitatem ſecūd · xxxii ·

Et de ſacerdotibꝫ adaia filiuſ ioarib · iachin · ſaraia filiuſ helchia · filiuſ meſollam · filiuſ ſadoch · filiuſ meraioth · filiuſ ahitub · p̄nceps domuſ dei · ⁊ fr̄es eoꝝ fa/cientes opa templi · octingenti uiginti duo · Et adaia filiꝰ ieroam · filiuſ felelia · filiuſ amſi filiꝰ zacharie · filiꝰ ſel/ſur · filiꝰ melchie · ⁊ fr̄es ei p̄nceps patrum · ducenti · xl · duo · Et amaſai filiꝰ azrihel · filiuſ aazi · filiꝰ moſollamot · filiuſ emmer · ⁊ fr̄es eoꝝ potentes mimi · centū uigin/ti ⁊ nouem · ⁊ p̄poſitus eoꝝ zabdihel filiuſ potentium · Et de leuitis · ſebemia filiuſ aſob · filiuſ azaricam · filiꝰ aſabia · filiꝰ bonu · ⁊ ſabbathai · ⁊ iozabeth ſup opa que erant foriſec̄ in domo dei · a p̄ncipibꝫ leuitarum · Et mathania filiuſ micha · filiꝰ zebdei · filiꝰ aſaph · p̄nceps ad laudandū · ⁊ ad confitendū in oōne · Et becbecia ſecūd de fr̄ibꝫ ei · ⁊ abda filiuſ ſammua · filiꝰ galal · filiꝰ idithun · Omneſ leuite in ciuitate ſca · ducenti octoginta quatuor · Et ianitoreſ accob · thelmon ⁊ fr̄es eoꝝ qui cuſto/diebant oſtia · centū ſeptuaginta duo · Et reliqui ex iſrl ſa/cerdotes ⁊ leuite in uniuſl ciuitatibꝫ iuda · unuſquiſq; in poſſeſſione ſua · ⁊ nathinnei qui habitabant in ophel · ⁊ ſi/aha ⁊ caſpha de nathinneis · ⁊ ep̄e leuitarū in iherlm azri · filiuſ banam · filiꝰ aſabie · filiuſ mattheuie · filiꝰ mi/chē · De filiuſ aſaph · cantoreſ in muniſio domꝰ dei · Pre/ceptum quippe regis ſup eos erat · ⁊ ordo in cantoribꝫ p̄ dieꝫ ſingloꝝ · ⁊ faraia filiuſ meſezebel · de filiuſ zera · filiꝰ iuda · in manu regis iuxta omē ūbum populi · ⁊ in domibꝫ p̄ omneſ regiones eoꝝ · De filiuſ iuda habi/tauerunt in cariatharbe · ⁊ in filiabꝫ eius · ⁊ in dibon ⁊ in filiabꝫ eius · ⁊ in capſel · ⁊ in uiculis ei · ⁊ in ieſue ⁊ in molada · ⁊ in bethphaleth · ⁊ in aſerſual · ⁊ in berſabe/e · ⁊ in filiabꝫ eius · ⁊ in ziceleg · ⁊ in mochoia ⁊ in fi/liabꝫ ei · ⁊ in remmon · ⁊ in ſara · ⁊ in iarmuth · zanoa · odollam · ⁊ uillis earū · lachis ⁊ regionibꝫ ei · azeca ⁊ filiabꝫ ei · ⁊ manſerunt in berſabee uſq; ad uallem ennon · filii aut beniamin · aceldama · mecmas · aia · be/thel · ⁊ filiabꝫ ei · anathoth · nob · ananias · aſor · rama · geth/taim · adid · ſebom · nebal · laioth · ⁊ ono · ⁊ uallē artificum ·

Et de leuitis · partionēs iuda · ⁊ beniamin · Hꝫ aut ſacerdotes ⁊ leuite qui aſcenderūt cū zorobabel filio ſala/thiel · Joſue · ſaraia · ieremias · eſdra · amaria · melluch · attuſ · ſechenia · reum · meremuth · addo · genton · abia · mi/amin · madia · belga · ſemaia · ⁊ ioarib · adaia · ſellum · a/moc · elchia · idaia · Iſti p̄nceps ſacerdotum ⁊ fr̄es eoꝝ · in diebꝫ ioſue · Porro leuite · ieſua · bennui · cethmihel · ſa/rebia · iuda · matthanias · Sup hymnoſ ip̄i ⁊ fr̄es eoꝝ · ⁊ becbecia · atq; ethanniaſ fr̄es eoꝝ · unuſquiſq; in officio ſuo · Joſue aut genuit iachim · ⁊ iachim genuit elia/ſib · ⁊ eliaſib genuit ioiada · ⁊ ioiada genuit ionathan · ⁊ ionathan iaddua · In diebꝫ aut iachī erant ſacerdo/tes ⁊ p̄nceps familiarū · ſaraia · ⁊ amaraia · hieremia · ananias · ezra · moſollam · amaria · iohanan · melico · io/athan · ſebenia · ioſeph · amem · edna · marioth · elchi · ad/daia · zacharias · genton · moſollam abia · zechri · mi/amin · ⁊ moadia · felti · belge · ſamua · ſemaia · ioathan · io/iarib · matthania · iadaia · azi · ſellaia · celaia · moceboz · helchia · aſebia · iadaia · nathanahel · Leuite in diebus eliaſib · ioiada · ionan · ⁊ iaddua · ſcripti p̄nceps ſacerdo/tum · ⁊ ſacerdotes · in regno darii p̄ſe · filii leui p̄n/cipes familiarū ſcripti in libro uerbor dierū · ⁊ uſq; ad dies ionathan filii eliaſib · ⁊ p̄nceps leuitarū · aſabia · ſerebia · ⁊ ieſue filiuſ cethmihel · ⁊ fr̄es eoꝝ p̄ uices ſuas · ut laudā/rent · ⁊ confitentes iuxta p̄ceptum dauid uiri dei · uicibus ſuis · ianitores obſer/uarent eque p̄ordinem · matthania · ⁊ becbecia · obedia · moſollam · telmon · accob · cuſtodes portarū · ⁊ meſtubu/lon ante portas · Hii in diebꝫ ioachim · filii ioſue · filii io/ſedech · ⁊ in diebꝫ neemie ducis · ⁊ heſdre ſacerdotis ſcribe · In dedicatione aut muri iherlm requieruntꝫ leuitas de omnibꝫ locis ut adducerent eos in iherlm · ⁊ facerent dedicatio/nē · ⁊ letitiam in ag̃onem gr̃arū · ⁊ in cantico · in cymbalis · Congregati ſunt q̄ filii · xxxiii · Ip̄ſalūl · ⁊ cytharis · cantorū · ⁊ de campeſtribꝫ circa iherlm · ⁊ de uillis netu/fati · ⁊ de domo galgal · ⁊ de regionibꝫ ceba · ⁊ azmaueth · q̄m uillas edificauerunt ſibi cantores in circuitu iherlm · ⁊ mundati ſunt ſacerdotes · ⁊ leuite · ⁊ mundauerunt populū · ⁊ portas · ⁊ murum · Aſcendere aut feci p̄nceps iuda ſup muru · ⁊ ſtatui duos choros laudantium magnos · ⁊ ierūt ad dexteram ſup murū ad portam ſterquilinii · ⁊ iuit poſt eos oſaias · ⁊ media pars p̄ncipum iuda · ⁊ azarias · eſdra · moſollam · iuda · ⁊ beniamin · ⁊ ſemeia · ⁊ iheremias · Et de filiis ſacerdotum in tubis · zacharias filiꝰ ionathan · filiꝰ ſemeie · filiꝰ matthanie · filiꝰ michaie · filiꝰ zechur · filiuſ aſaph · ⁊ fr̄es ei ſemeia · ⁊ azarel · malalai · galalai · maai · nathanahel · ⁊ iuda · ⁊ anani · in uaſis cantici dauid uiri dei · ⁊ heſdras ſcriba ante eos in porta fontis · ⁊ contra eos aſcenderunt in gradibꝫ ciuitatis dauid · in aſcenſu muri ſup domū dauid · ⁊ uſq; ad portam aquarū · ad orientem · ⁊ chori ſecūdi gr̃ag referentium ibat ex aduſo · ⁊ ego poſt eum · ⁊ media pars pli ſup murū · ⁊ ſup turrim furnoꝝ · ⁊ uſq; ad murum latiſſimum · ⁊ ſup portam ephraim · ⁊ ſup portam antiq̃m · ⁊ ſup portā piſcium · ⁊ turrim a/naneel · ⁊ turrim emath · ⁊ uſq; ad portā gregis · ⁊ ſteterūt in porta cuſtodie · Steteruntq; duo chori laudantium in domo dei · ⁊ ego · ⁊ dimidia pars magiſtratuū mecū · ⁊ ſacerdotes eliachim · maaſia · miamin · michea · elioe/nai · zacharia · anania · in tubis · ⁊ maaſia · ⁊ ſemeia · ⁊ ele/azar · ⁊ azi · ⁊ iohanan · ⁊ melchia · ⁊ elam · ⁊ ezer · ⁊ cla/uerunt cantores · ⁊ iezraia p̄poſitus · ⁊ immolauerūt victimas in die illa uictimas magnas · ⁊ letati ſunt · Deus enim letificauerat eos leticia magna · ſi · ⁊ uxores eoꝝ · ⁊ filii gauiſi ſunt · ⁊ audita ē leticia iherlm procul · Recenſue/runtꝫ in die illa uiros ſup gazofilatia theſaurorū · ad li/bamina · ⁊ ad p̄mitias · ⁊ ad decimas · ut introferrent p eos p̄nceps ciuitatis in decore gr̃arū actionis ſacerdotes · ⁊ leuitas · q̄ letatus ē iuda in ſacerdotibꝫ · ⁊ leuitis aſtan/tibꝫ · ⁊ cuſtodierunt obſeruationē dei ſui · ⁊ obſeruatio/nem expiationis · Et cantores · ⁊ ianitores iuxta p̄ceptū dauid · ⁊ ſalomonis filii ei · q̄ in diebꝫ dauid · ⁊ aſaph · ab exordio erant p̄nceps conſtituti cantorū · in carmine laudantium · ⁊ confitentium dñō · Et omīs iſrl in die/bꝫ zorobabel · ⁊ in diebꝫ neemie dabat p̄tes cantoribus · ⁊ ianitoribꝫ p̄dieꝫ ſingloꝝ · ⁊ ſēctificabant leuitas · ⁊ leuite ſēctificabant filios aaron · In die aut illo lectum ē in uoluminе moyſi audiente populo · ⁊ inuentū ē ſcriptū in eo q̄d filii debeant intrare ammanites · ⁊ moabites ī eccl̄iam dei uſq; in ēternum · eo q̄d ī occurriſſent filiis iſrl · cū pane · ⁊ aqua · ⁊ conduxerint aduſus eos balaam ad maledicendū eis · ⁊ conuerſus dñs ip̄e maledictionem Hēm ē aut cum audiſſ · xxxiii · ī benedictionem · ſicut legem · ſeparauerunt omnem alienigenā ab iſrl · Et ſup hoc erat heliaſib ſacerdos qui fuerat ip̄poſitus ·

in gazophilatium dñi dñi nñri: ⁊ pxim⁹ tobie. fecit
ꝙ sibi gazophilatium ḡnde: ⁊ ibi erant ante eum re
ponentes munera ⁊ thus ⁊ uasa: ⁊ decimam frumenti
uini ⁊ olei. ptes leuitarū ⁊ tantoꝝ. ⁊ cantoꝝ. ⁊ pmi
ꝛ̄ omnibꝫ aūt his ñ fui. xxxv Sal sacerdotales.
in iherlim: qp anno trucesimo sexto artarxerxis regis ba
bilonis uenit ad regem: ⁊ in fine dierum regauit rex
⁊ uenit in iherlim: ⁊ intellexit malū qđ fecerat eliasib
tobie: ut faceret ei thesaurum in uestibulis dñi dñi. ⁊
malum in nimium ē ualde. Et placuit uasa domꝰ tobie
forās de gazophilatio: ꝓcepitq; ⁊ emundauerunt gaza
philatia. ⁊ retulit ibi uasa domꝰ dei: sacrificium ⁊ thus.
Et cognouit qm̄ ptes leuitarū ñ fuissent date: ⁊ fugis
sent unusquisq; in regionem suam de leuitis. ⁊ de can
toribus. ⁊ de his qui ministrabant: ⁊ egit causam ad
ipsum magistratū: ⁊ dixit. Quare derelictum ē domum
dei: Et congregauit eos: ⁊ fecit stare in stationibꝫ suis.
Et omnis iuda apportabat decimam frumenti. ⁊ uinū ⁊ olei
in horrea. Et constituit sup horrea selemiam sacer
dotem. ⁊ sadoch scribam. ⁊ fadaiam de leuitis. ⁊ iuxta e
os anam filium zacchur. filium matthanie: qm̄ fide
les computati sunt. ⁊ ipsis creditū fuit partes fr̄m suoꝝ.
Memento mei dñe ꝓ hoc. ⁊ ne deleas misericordias meas
quas feci in domo dei mei. ⁊ in cimonis eius. xxxvi
In diebꝫ illis uidi in iuda calcantes torcularia in sab
bato portantes aceruos. ⁊ onerantes sup asinos uinum
⁊ uuas. ⁊ ficus. ⁊ omne onus: ⁊ inferentes in iherlim in
die sabbati. Et contestatus sum: ut in die qua uenderent
uescas uenderent. Et tyrii habitauerunt in ea inferen
tes pisces. ⁊ omnia uenalia. ⁊ uendebant in sabbatis filiis
iuda: ⁊ in iherlim. Et obiurgaui optimates iuda:
⁊ dixi eis. Que est res hec mala quam uos facitis: ⁊ pro
fanatis diem sabbati: Nunquid ñ hec fecerunt
patres uestri. ⁊ adduxit dñs nr̄ sup nos omne malum hoc.
⁊ sup ciuitatem hanc: Et uos additis iracundiā sup
irā: uiolando sabbatum. ſctūm ē autē cū quieuissent por
te iherlim die sabbati: dixi. ⁊ clausi sunt ianuas: ⁊ pre
cepi ut ꝛ̄ aperirent eas: usq; ꝓ sabbatum. Et de pueris
meis constitui sup portas: ut nullus inferret onus
in die sabbati. Et manserunt negotiatores ⁊ uenden
tes omnia uenalia foris iherlim semel ⁊ bis. ⁊ contes
tatus sum eos. ⁊ dixi eis. Quare manetis ex aduerso
muri: Si iterū hoc feceritis: manū mittā in uos. Exin
ex tempore illo: ñ uenerunt in sabbto. Dixi q; leuitis
ut mundarent ⁊ uenirent ad custodiendas portas. ⁊
sanctificandū diem sabbati. Et ꝓ hoc ḡ memento mei deus
meus: ⁊ parce mihi secm̄ multitudinē misericordiē tuē
Sed ⁊ in diebꝫ illis. uidi xxxvii Quarum.
dam de filiis iudee uxores azotidas. amanitidas.
⁊ moabitidas: ⁊ filii eoꝝ ex media parte loquebantur
azotice. ⁊ nesciebant loqui iudaice. ⁊ loquebantur uxo
rum linguam populi ⁊ populi. Et obiurgaui eos. ⁊ maledixi
⁊ cecidi ex ipsis uiros. ⁊ detraxi eos. ⁊ adiurauī in deo
ut ñ darent filias eoꝝ filiis eorū. ⁊ ñ acciperent de filia
bꝫ eoꝝ filiis suis. ⁊ sibimet ipsis dicens. Nunquid non
in hiis peccauit salomon rex iste: Et certe
in gentibꝫ multus ñ erat rex similis ei. ⁊ dilectus deo suo
erat: ⁊ posuit eum deus regem sup omnem israel: ⁊ ipm
ꝙ ad peccm duxerunt mulieres alienigene. Nunquid
nos inobedientes facturi sumus omne malum grande hoc ut
prarricemus in deo nro. ⁊ ducamus uxores peregrinas. De
filiis autem ioiada filii eliasib sacerdotis magni: gener
erat sanaballath oronitis quem fugaui a me. Recor
dare dñe deus meus aduersus eos qui polluunt sacerdotiū
ius q; sacerdotale. ⁊ leuiticum. Igit̄ mundaui eos ab
omnibꝫ alienigenis: ⁊ constitui ordines sacerdotum
⁊ leuitarū unūquemq; in ministerio suo: ⁊ in oblati
one liguoꝝ in temporibꝫ constitutis. ⁊ in primitiis. Me
mento mei dñs nr̄s in bonum amen.
Explicit liber hesdre. Incipit pfatio sci hieronimi
pbri in libro tobie.

Cromatio ⁊ heliodoro epis: hieronimus plbr
in dño salutē. Muari ñ desino: exactiōis
uē instantiam. Exigis enim ut librū
chaldeo sermone conscriptum ad latinū
stilum trahā librum utiq; tobie. quem hebrei de
cathalogo diuinarū scripturarū secantes. his que agio
grapha memorant manciparunt. feci satis desiderio uō:
si cū meo studio. Arguunt enim nos hebreoꝝ studia:
⁊ pīrātant nob̄ ē suū canonē latinis auribꝫ ista trans
ferre. Sed melius ē iudicant pharisęoꝝ dogmatē iudico:
⁊ sepōm traditionibꝫ deseruire quā instituta ut potui. Et q; uici
na ē chaldeoꝝ lingua sermoni hebraico: utriusq; linguę pe
ritissimus loquacem repiens. unū diei laborem arripui.
Et quicqd ille in hebraicis ubi expressit: hoc ego accito
notario sermonibꝫ latinis exposui. Oronibꝫ utile iudicē
hui⁹ operis cōpendiū: cū gratum uob̄ didicero: me qđ iube
digniati estis complesse. Explicit pfatio sci ieronimi.
Incipiunt capitula. .i.

t Tobias ex tribu nepthalim in captiuitate ducē uitā
in desertione uitatis. sq; que hīe p̄ decaptiuis filiis impetr. sq; ⁊
in iuuentute ⁊ puericia de abstinentia laudat ⁊ cultui dī.
uxorē accipit ex q̄ gignit filiū i timore dñi pfecte erudit.
t Tobias cū uxore ⁊ filio in captiuitate positus non ē .ii.
contaminat in esca gentiliū. vñ ⁊ grām hīt in aspectu
regis ꝓpter quoscūq; uisitat. de ꝓpria cura pauperū. mortuoꝝ opibꝫ
mīe uacans. ⁊ licet oculū incurrat regis pietatē in deseri
rit maxime circa sepulturam. .iii.
t Tobias pfectus in pietate ceco effectus. ut q̄ntus sit mitis
ap̄ dñm sue quondā iob ostendat. caudē uite tedio affect⁹
morte exoptat. hec idem faciens sara eād die i ciuitate
q Ordē illo tpe eraudite sūt pces .iiii. simul
ambox. ⁊ ad eos angl⁹ gabrihel missus. tobias ait mor
tuos. filiū pfecte erudit in timore dī. ⁊ fuga peccati otēp
tu mundi. ⁊ max̄ circa elemosinam. .v.
t Tobie egresso angl⁹ obuiat. ⁊ de ua erudit se comitē
promittens in eundo ⁊ redeundo. de mutatione pisciū. ⁊ me
dicina ipsius. ⁊ consilio angli. .vi.
q Ordē ragahel suscipit amboꝝ hospitio. ⁊ cognito tobie ꝓgau
dio magnū sal ouium. ⁊ ei petenti sarā filiā suā dat in
uxorem cū multo timore. ⁊ de oīone utriusq; ⁊ doctrinā an
q Ordē ad pces tobie angl⁹ ingt. ⁊ donatione uxoris. .vii.
ad gabelū pgit. ⁊ pacto nupto uxor ꝓ ouium nuptiarū re
dire promittuntur. .viii.
q Ordē ex filio angli tobias pcedit. familiā. ⁊ ex felle oculos
unit pīs. uiso q; recepto. omnes glorificant dñm. ⁊ p̄ vii.
dies uxor cū familia domū ingredit tobie. .ix.
d Celebrat tobias cū filio sup mercede danda angl⁹. angl⁹
ꝑ occulte ad laudem dī monens qđ sit qđ ue fecerit ma
nifestat. ⁊ in aspectu eoꝝ euanescit. .x.
d De gr̄arū actione. ⁊ cantico tobie. ⁊ fine ipī.
Incipit liber tobie. .i. q.c.1.

Tobias ex tribu ⁊ ciuitate nepthalim
que ē in superioribꝫ galilee sup̄ naalō
ꝑ uiam que ducit ad occidentē. in si
nistro habens ciuitatem sephet: cū
captꝰ esset in diebꝫ salmanassar regis
assiriorum. in captiuitate tribꝰ positus
uiam ueritatis ñ deseruit: ita ut oīa
que hīe poterat cotidie decaptiuis filiis qui erant ex

ei gene nuptiret. Cumq; eet unus oibz in tribu
nepthalim: nichil tñ puerile gessit in ope. Venieq; ei
erent omes ad uitulos aureos quos iheroboam fecerat
rex israhel: hic solus fugiebat sortia omium: i pgebat ad
iherlim ad templum dñi: i ibi adorabat dñm dñi israhel:
omia p̃mitiua sua: i decimas suas fideliter offerens: ita
ut in tercio anno pselytis i aducens impertiret omnē
decimationē. Hec i his similia: secm legem dñi puer ul
obseruabat. Cum ā factus fuisset iuuis: accepit uxorem
annam de tribu sua: genuitq; ex ea filium nomi suū
imponens ei. Quē ab infantia timere dñm docuit: i absti
nere ei p captiuitatem deuenisset. ¶ Nē ab omi peccō ·ii·
cū uxore sua i filio in ciuitatem niniuen cū omi tri
bu sua: i omes ederent ex cibis gentiliū: ipse custodiuit
animā suā: i nunq; contaminatus est in escis eoz. Et q̃m
memor fuit dñi in toto corde suo: dedit illis gram i sa
pientiā salmanassar regis: i dedit ei potestatem quecūq;
uellet ire: hilē libertatem quecūq; facere uoluisset. Pge
bat enim p omes qui erant in captiuitate: i monita
saluti dabat eis. Cum aut uenisset in ragēs ciuitatē
medoy: i ex his quibz honorat fuerat a rege: habuisset x.
talenta argenti: i cū multa turba gentis suę gabelum
egentem uidet: qui erat ex tribu ei: sub cyrographo de
dit illi memoratum pondus argenti. Post multum ū
temporis mortuo salmanassar rege cū regnaret senna
cherib filius ei p eo: i filios ultra exosos haberet in ospec
tu suo: tobias pgebat p omnem cognationē suam: i con
solabat eos: diuidebatq; unicuiq; p ut potuit. De facul
tatibz suis eleemosinas elargiebat: nudisq; uestimenta p̃bebat.
i mortuos atq; occisos sepultura solliciti exhibebat. Dem
q; cū reuersus esset rex sennacherib fugiens a iudea p plaga
quam circa eum dñs fecerat ppt blasphemiā suam: i ira
tus multos occideret ex filiis israhel: tobias sepeliebat corpa
eoz. Et ubi nuntiatum est regi: iussit eum occidi: i tu
lit omem substantiam ei. Tobias ū cū filio suo: i cū uxore
fugiens nudus latuit: q; multi diligebant eum. Post
dies ū quadraginta quinq; occisum sunt regem filii ipius:
i reversus est tobias ad domū suam: omisq; facultas eius re
stituta est ei. Post hec ā cū esset diei festus dñi: i cenā esset
parata ei: dixit filio suo. Vade: i ad
duc aliquos ex tribu nra timentes dñm: repulerit nobiscū.
Cumq; abisset: i reversus nuntiauit unū ex filiis israhel iu
gulatum iacere in platea. Statimq; exiliens de accubi
tu suo relinquens prandium: cucurrit puerum ad corpus.
Tollensq; illud portauit ad domū suam occulte: ut dū
sol occubuisset caute sepeliret eum. Cumq; occultasset
corpus: manducauit panem cū luctu i tremore: memo
rans illum sermonem quem dixit dñs p amos pphām. Di
es festi uri uertent in lamentationē i luctum. Cū ā sol
occubuisset: abiit i sepeliuit eum. Arguebant autē
eum: omes primi sui dicentes. Jam huius rei ca interfec
tus fuit es: i iam effugisti mortis timorem: i rursum sepeli
mortuos. Sed tobias plus timens dñm q̃m regem rapie
bat corpa mortuoz: i occultabat in domu sua: i me
diis noctibz sepeliebat ea. ·iii·

Contigit autē ut quadam die fatigat a sepultura
ueniens domū iactasset se iuxta parietem: i obdor
misset: i ex nido hyrundinum dormienti illi calida
stercora inciderent sup oculos ei: fieretq; cec. Hanc autē
tēptationem ideo permisit dñs euenire illi: ut posteris
daret exemplū patientie ei: sicē i sc̄i iob. Jam cum
ab infantia sua semp dñm timuerit: i ē contristatus
ē dñs qđ plaga cecitatis euenit ei. i; imobilis in dei
timore permansit. agens gras deo omibz diebz uite su
e. Nam sicē beato iob insultabant regi: ita isti pentes
i cognati ei: i irridebant uitam ei dicentes. Vbi ē spes tu
a p qua elemosinas i sepultas faciebas? tobias uo increpabat eos dicens. Nolite ita loqui. q̃m filii sanctoz sumus:
i uitam illam expectamus q̃m ds daturus ē his qui fidē
suam nunq̃m mutant ab eo. Anna ū uxor ei ibat ad
textrinum opus cotidie: i de labore manuum suarum uic
tum quem consequi potuisset deferebat. Vñ factum ē ut
hedum capratum accipiens: detulisset domi. Cui cū
uocem balantis uidisset ei audisset: dixit. Videte ne furti
uum sit. reddite eum dño suo: q; fas non licet nobis aut ede
re ex furto aliquid: aut contingere. Ad hec uxor ei ira
ta: respondit. Manifeste uana facta ē spes tua: i elemosi
ne tue iam paruerunt. dixq; his i aliis ibi expro
brabat ei. Tunc tobias ingemuit: i cepit orare cū la
crimis dicens. Justus es dñe: i omia iudicia tua iusta
sunt: i omes uie tue mia i ueritas i iudicium tuum. Et nūc dñe
memor esto mei. ne uindictam sumas de peccatis meis
neq; reminiscaris delicta mea ut parentum meoz. q̃m
non obediuimus preceptis tuis: i traditi sumus in direptionē.
i captiuitatē i mortē i in fabulā i in opprobrium omnibz
nationibz in quibz dispersisti nos. Et nunc dñe magna
iudicia tua. q; non egimus secm precepta tua: i non ambulauimus
ueritate coram te. Et nunc dñe secm uoluntatē tu
am fac mecū: i precipe in pace recipi spm meum. Expedit
enim mihi mori magis q̃m uiuere. Eadem itaq; die con
tigit. ut sara filia raguel in ciuitate medoy: i ipsa audi
ret opprobrium ab una ex ancillis patris sui: q̃m tradita
fuerat. vii. uiris. i demonium nomine asmodeus occideret
eos. mox ut ingressi fuissent ad eam. Ergo cū p culpa sua
uituperaret puellam: respondit ei dicens. Amplius ex
te si uideamus filium aut filiam sup terram: interficiet
uiros tuos. Nunquid i me occidere uis sicut etiam occi
disti vii. uiros tuos? Ad hanc uocem prorupit in supe
rio cubiculo domus sue. i tribz diebz ac tribz noctibus
si manducauit neq; bibit: sed; in oratione persistens lacri
mis deprecabatur dñm ut ab isto opprobrio liberaret eam.
Factum ē autē tercia die dum compleret orationem: benedi
cens dñm dixit. Benedictum ē nomen tuum ds patrum
nostrorum. qui cū iratus fueris miam facies: i in tempore tri
bulationis peccata dimittis his qui inuocant te. Ad
te dñe faciem meam conuerto: ad te oculos meos conuerto.
Peto dñe ut de uinculo opprobrii huius absoluas me: aut cer
te delicto terram eripias me. Tu scis dñe q; nunq̃m concupiui uirum: i mundam seruauit aiam meam ab
omni concupiscentia. Nunq̃m cū ludentibz miscui
me: neq; cum his qui in leuitate ambulant participem me pbui. Virum autē cū timore tuo: si cū libi
dine mea. consensi suscepi. Et aut ego indigna fui il
lis: aut illi forsitan indigni si fuerunt: q; forsitan
uitro alio conseruasti me. Non ē autē in hominis po
testate consiliorum tuum. Hoc aut p certo habet omnis
qui colit te. q; uita ei in probatione fuerit coronabitur.
si autē in tribulatione fuerit liberabit: i si in correp
tione fuerit. ad miam tuam uenire licebit. Non enim
delectaris in perditionibz nrīs: q; post tempestatē tran
quillum facis: i p lacrimationē i fletum. exultationē
infundis: sit nomen tuum ds benedictum in scla. ·iiii·

In illo tempore exaudite sunt pces ambōz in ospectu
gle summi dei: i missus ē angls dñi scs raphael ut
curaret eos ambos. quoz uno tempore sunt oationes in
ospectu dñi recitate. Igit cum tobias putaret oratio
suam exaudiri ut mori potuisset: uocauit ad se to
biam filium suum: dixitq; ei. Audi fili mi uba oris
mei: i ea in corde tuo q; fundamenta construe. Cum
acceperit ds aiam mea. corpus meum sepeli: i honorem

habebit mat̃ tue omñib; diebz uite ei. Memor eẽ debes: que & quanta pericula passa sit ppt̃ te in utero suo. Cum autẽ & ipa compleuit temp uite sue: sepe liet eam circa me. Omñib; autẽ diebz uite tue in mente habeto dñm: & caue nequando peccato consentias. ut pretermittas p̃cepta dñi nri. Ex substãa tua fac elemosinam: & noli auertere faciem tuam ab ullo paupe: ita enim fiet ut nec a te aũtat faciet dñs. Quomõ poteris: ita esto misericors. Si multũ t fuerit: habundanter tribue. Si exiguum fuerit: etiam exiguum libenter impertiri stude. Premium enim bonum tibi thesaurizas in die necessitatis: q̃m elemosina ab omni peccato & a morte liberat: & non patiet animã ire in tenebras. fiducia magna e coram summo deo elemosina: omñib; facientibz eam. Attende t fili mi ab omni fornicatione: & p̃ter uxorem tuam nunq̃ patiaris crimẽ scire. Superbiam nunq̃m in tuo sensu aut in tuo uerbo dominari permittas. In ipa enim initium sumpsit omnis perditio. Quicunq; aliquid t opatus fuerit. incedem ei statim restitue: & mercedes mercennarii tui apud te omnino si maneat. Qd ab alio odis fieri t: vide ne aliquando tu alii facias. Panem tuum cũ egente & reliquiis comede: & de uestimentis tuis nudos tege. Panem tuum & uinum tuum super sepulturam iusti constitue: & noli ex eo manducare & bibere cũ peccatoribz. Consilium semp a sapiente require. Omni tempore benedic dñm: & pete ab eo ut uias tuas dirigat: & omnia consilia tua in ipo permaneant. Indico etiam t fili mi. dedisse me decem talenta argenti dum infantulus eet gabelo in ragel ciuitate medoz: & cyrographum ei ap̃ me habeo: & hodie perquire quem ad eum possis: & recipias ab eo supra memorati ponderis argentum: & restituas ei cyrographum suum. Noli timere fili mi: pauperem quidem uitam gerimus: si multa bona habebimus si timuerimus dñm: & recesserimus ab omni peccato: & fecerimus bonum. Tunc tobias respondit patri suo: & dixit. Omnia quecunq; p̃cepisti mihi faciam pater: quomõ autem hanc pecuniam inquiram ignoro. Ille me uetuit: & ego illum ignoro. Qd signum dabo ei. Sed neq; uiam p quam pgat illuc aliquis cognouit. Tunc pat suus respondit illi: & dixit. Cyrographum quod illi penes me habeo: qd dum illi ostendis. statim eam restituet. Sed pge nunc & inquire t aliquem fidelem uirum qui eat tecum salua mercede tua. dum adhuc uiuo: ut recipias eam.

Tunc egressus tobias inuenit iuuenem splendentem p̃ cinctum: & qi paratum ad ambulandum. Et ignorans qd angelus dei eet. salutauit eum & dixit. Vide te habeni bone iuuenis. Ait ille respondit. Ex filiis isrl. Et tobias dixit ei. Nosti uiam que ducit in regionem medoz. Cui respondit. Noui: & omnia itinera eius frequenter ambulaui: & mansi apud gabelum fratrem uirum qui moratur in ragel medoz. que posita e in monte ecbathanis. Cui tobias ait. Sustine me obsecro: donec hec ipsa nuntiem patri meo. Tunc ingressus tobias: indicauit omnia hec patri suo. Surgue admiratus pat: rogat ut introiret ad eum. Ingressus itaq; salutauit eum: & dixit. Gaudium tibi semp sit. Et tobias ait. Quale mihi gaudium erit: qui in tenebris sedeo & lumen celi nõ uideo. Cui ait iuuenis. Forti animo esto: in proximo e ut a deo curetis. Dixit itaq; illi tobias. Nunquid potis p̃ducere filium meum ad gabelum in ragel ciuitatem medoz. Et cum reuerti & restituam t mercedem tuam. Et dixit angelus. Ego ducam: & reducam eum ad te. Cui tobias respondit. Rogo te indica mihi de qua domo. aut de qua tribu es tu. Cui raphael angelus ait. Genus quaris mercennarii. an ipm mercennarium qui cum filio tuo eat. Sed ne forte sollicitũ te reddam: ego sum azarias ananie magni filius. Et tobias respondit. Ex magno genere es tu. Sed peto ne irascaris: qd uoluerim cognoscere genus tuum. Dixit autem illi angelus. Ego sanum ducam: & sanum t reducam filium tuum. Respondens autem tobias dixit. Bñ ambules: & sit dñs in uiatico uobis: & angelus ei comitet uobiscum. Tunc patris omnib; que erant in una portanda fecit tobias male patri suo & mat sue: & ambulauerunt ambo simul. Cumq; profecti essent: cepit flere mat eius & dicere. Baculum senectutis nre tulisti: & fulimentum fecisti a nobis. Nunquã eet ipa pecunia: p qua mutuisti eum. Sufficiebat nobis pauptas nra: ut diuitias reputaremus hoc qd uidebamus filium nrm. Dixitq; tobias. Noli flere. Saluus perueniet filius tuus: & saluus reuertet ad nos: & oculi tui uidebunt eum. Credo enim qd angelus dñi bonus comitet ei: & bñ disponat omnia que circa ipm gerunt: ita ut cum gaudio reuertatur ad nos. Ad hanc uocem cessauit mat eius flere: & tacuit.

Profectus e autem tobias: & canis secutus e eum: & mansit prima mansione iuxta fluuium tygris. & erant ut lauaret pedes suos. & ecce piscis immanis exiuit ad deuorandum eum. Quem expauescens tobias: clamauit uoce magna dicens. Ne me inuadat me. Et dixit angelus. Apprehende branchiam ei: & trahe eum ad te. Qd cum fecisset attraxit eum in siccum: & palpitare cepit ante pedes eius. Tunc dixit ei angelus. Exenterato hunc piscem: & cor ei & fel & iecur repone t. Sunt enim hec necessaria ad medicamenta utilia. Qd cum fecisset: assauit carnes e: & siccũ sustulerunt in uia. Cetera saluerunt: que sufficerent eis quousq; peruenirent in ragel ciuitatem medoz. Tunc interrogauit tobias angelum: & dixit ei. Obsecro te azarias frater: ut discam in qd remedium habebunt ista. que de pisce seruare iussisti. Respondens q; dixit ei. Cordis ei particulã si supra carbones ponas: fumus ei exterminat omne genus demoniorum siue a uiro siue a muliere: ita ut ultra si accedat ad eos. Et dixit ei. Vbi uis ut maneam. Respondens q; angelus ait. Est hic Raguel nomine. propinquus nr de tribu tua: & hic hꝫ filiam nobilem faciem: & non masculum neq; feminam ullum habet aliud p̃ter eam. Tibi debet omnis substãa ei: & oportet eam te accipere coniugem. Pete g eã a pre ei: & dabit t eam uxorem. Tunc respondit tobias: & dixit. Audio q tradita e uiris vii: & mortui sunt. Sed & hoc audiui: q demonium illos occidit. Timeo g ne forte & mihi hoc eueniat: & cum sim unicus parentibz meis: deducam senectutem illorum cum tristitia ad inferos. Tunc angelus raphael dixit ei. Audi me: & ostendam t qui sunt quibz p̃ualere potest demonium. Hii namq; qui coniugium ita suscipiunt. ut dñm a se sua mente excludant: & sue libidini ita uacent sicut equus & mulus in quibz non e intellectus: hñt potestatem demonium sup eos. Tu aut cum accepis eam. ingressus cubiculum p tres dies continens esto. ab ea: & nichil aliud in omnibz uacabis cum ea. Ipsa autem nocte incenso iecore pisces. fugabit demonium. Sociabit & nocte: in copulatione sanctorum patriarcharum admittetur. Tertia autem nocte. benedictionem consequeris. ut filii ex uobis incolumes p̃creentur. Transacta autem tertia nocte. accipies uirginem cum timore dñi. amore filiorum magis q̃m libidinis ductus. ut in semine abrahe benedictionem in filiis consequaris.

Egressi sunt autem ad raguelem: & suscepit eos raguel cum gaudio. Intuensq; tobiam raguel: dixit anne uxori sue. Quam similis e iuuenis iste consobrino meo. Et cum hec dixisset ait. Vnde estis iuuenes

ftēl nīr. At illi dixerunt. Ex tribu nepthalim sum. qui captiuitate tenemur. Dixitq; illi raguel. Nosti tobiam fratrem meum. Qui dixerunt. Nouimus. Cumq; multa bona loqueretur de eo. dixit angelus ad raguel. Tobias de quo interrogas. pater huius est. Et mouit se raguel. et cum lacrimis osculatus est eum. et plorans super collum eius. dixit. Benedictio sit tua fili mi. quia bonus et optimus uir iustus es. Et anna uxor eius et sara filia ipsius lacrimate sunt. Postquam autem locuti sunt. precepit raguel occidi arietes. et parari conuiuium. Cumq; hortaretur eos ut discumberent ad prandium. tobias dixit. Nisi ego hodie si mandueabo neq; bibam. si prius petitionem meam confirmes. ut promittas mihi dare sarram filiam tuam. Quo audito ubo raguel expauit. sciens quid euenisset illi viri. uirili. et timere cepit ne forte huic similis accideret. Et cum nutaret et non daret ullum petenti responsum. dixit ei angelus. Noli timere dare illam isti. quoniam huic timenti deus deletur coniunx filia tua. propterea alii si potuit habere illam. Tunc dixit raguel. Non dubito quod deus precibus et lacrimas meas in conspectu suo admiserit. et credo quod ideo uos fecerit ad me uenire. ut ista cognationem sue iungeretur secundum legem moysi. Et nunc noli dubium gerere quod et eam tradam. Et apprehendens dextram filie sue. dextre tobie tradidit dicens. Deus abraham et deus ysaac et deus iacob sit uobiscum. et ipse coniungat uos. impleatq; benedictionem suam in uobis. Et accepta carta fecerunt conscriptionem coniugii. et pleni epulati sunt. benedixerunt deum. Vocauit quoq; ad se raguel annam uxorem suam. et precepit ei ut prepararet alterum cubiculum. Et introduxit in eo sarram filiam suam. et lacrimata est. Uxitq; ei. Confortare fili mi. deus celi det tibi gaudium pro tedio quod passa es. Postquam autem cenauerunt. introduxerunt iuuenem ad eam. Recordatus autem tobias sermonum angeli. protulit de cassidili suo partem iecoris. posuitq; eam super carbones uiuos. Et raphael angelus apprehendit demonium. et religauit eum in deserto superiori egypti. Tunc horatus est tobias. dixitq; ei. Sara exurge. deprecemur deum hodie et cras. et postquam cras. quia istis tribus noctibus copulabuntur. Tertia autem consumpta nocte. in timore domini congregio. filii quippe seruum sumus. et non possumus ita iungi sicut gentes quae ignorant deum. Surgentes autem pariter. instanter orabant ambo simul. ut sanitas daretur eis. Dixitq; tobias. Deus. deus patrum nostrorum. benedicant te celi et terra. et mare fontes et flumina. et omnes creature tue que in eis sunt. Tu fecisti adam de limo terre. dedisti eq; adiutorium euam. Et nunc domine tu scis quia non luxurie causa accepi sororem meam. sed sola posteritatis dilectione. in qua benedicat nomen tuum in secula seculorum. Dixit itaq; sara. Miserere nobis domine miserere nobis. et consenescamus ambo pariter sani. Et factum est circa pullorum cantum. accersiuit raguel seruos suos. et abierunt cum eo ut foderent sepulchrum. Dicebant enim ne forte simul cum euenisset ei. quod et ceteris illius septem qui fuerant nupti ad eam. Cumq; parassent foueam. reuertit raguel ad uxorem suam. dixitq; ei. Mitte unam ex ancillis tuis. et uideat si mortuus est. ut sepeliamus illum ante lucem. Et misit unam ex ancillis suis. que ingressa cubiculum. reperit eos salvos et incolumes. sicut pariter dormientes. Et reuersa. nuntiauit bonum nuntium. Et benedixerunt deum raguel uidelicet et anna uxor eius. et dixerunt. Benedicimus te domine deus israhel. quia non contigit nobis quemadmodum putabamus. fecisti enim nobiscum misericordiam tuam. et expulisti a nobis inimicum persequentem nos. Miserti es autem duobus unicis. fac eos domine in plenum benedictionem et sanctum tuum et laudis tue. et sue sanitatis offerre. ut cognoscat omnis terra gentium. quia tu es deus solus in uniuersa terra.

Statimq; precepit seruis suis raguel. ut replerent foueam quam fecerant. priusquam lucesceret. Uxori autem sue dixit. ut uiuificaret conuiuium. et pararet omnia que in domo erant uter agentibus necessaria. Uitulosq; uaccas pingues. et quatuor arietes occidi fecit. et parari epulas omnibus ciuibus suis. cunctisq; amicis. Et adiurauit raguel tobiam. ut duas ebdomadas moraretur apud eum. Ne omnibus autem que possidebat raguel dimidiam partem dedit tobie. et fecit hanc scripturam. ut pars dimidia que superabat. post obitum eorum tobie deueniret. VII.

Tunc uocauit ad se tobias angelum. quem quidem hominem estimabat. dixitq; ei. Azarias frater. peto ut auscultes uerba mea. Si me ipsum tradam tibi seruum. non ero condignus prudentie tue. Tamen obsecro te ut assumas et animalia siue seruitia. et uadas ad gabelum in ragez ciuitatem medorum. reddasq; ei chirographum suum. et recipias ab eo pecuniam. et rogel eum uenire ad nuptias meas. Scis enim ipse quod numerauit dies pater meus. et si tardauero una die plus. contristat animam eius. Et certe uideo quod raguel coniurauerit me. et adiurationum spernere non possum. Tunc raphael assumens quatuor ex seruis raguelis. duos camelos. in ragez ciuitatem medorum perrexit. Et inuenient gabelum dedit ei chirographum suum. et recepit pecuniam. indicauitq; ei de tobia filio tobie omnia que gesta sunt. ferensq; cum secum uenire ad nuptias. Cumq; ingressus esset domum raguelis. inuenit tobiam discumbentem. et exiliens osculatus est eum. et fleuit gabelus. benedixitq; deum et dixit. Benedicat te deus deus israhel. quia filius es uiri optimi et iusti et timentis deum. et elemosinas facientis. et dilecta sit benedictio super uxorem tuam. et super parentes uestros. et uideatis filios uestros. et filios filiorum uestrorum usque in tertiam et quartam generationem. et sit semen uestrum benedictum a deo israhel. qui regnat in secula seculorum. Cumq; omnes dixissent amen. accesserunt ad conuiuium. Sed et conuiuium nuptiarum. cum timore dei exercebant. Cum autem moraretur tobias causa nuptiarum. collocutus erat pater eius tobiam dicens. Putasne quare moratur filius meus. aut quare detentus est ibi. Putasne gabelus mortuus est. et nemo illi reddit pecuniam. Cepit autem contristari nimis. ipse et anna uxor eius cum eo. et ceperunt ambo simul flere. eo quod diceret statuto minime reuerteretur filius eorum ad eos. flebat et mater eius et maxime. irremediabilibus lacrimis. atque dicebat.

Heu me fili mi. ut quid te misimus peregrinari. lumen oculorum nostrorum. baculum senectutis nostre. solatium uite nostre. spem posteritatis nostre. Omnia simul in te uno habuimus. te non debuimus dimittere a nobis. Cui dicebat tobias. Tace et noli turbari. sanus est filius noster. et uidet fidelissimum uirum illum cum quo misimus eum. Illa autem nullo modo consolari potuit. sed cotidie exiliens circumspiciebat et circumibat uias omnes. per quas spes remeandi uidebatur. ut procul uideret eum si fieri posset uenientem. Et ad raguel dicebat ad generum suum. Mane hic. ego mittam nuntios saluum de te. ad tobiam primum tuum. Cui tobias dixit. Ego noui quod pater meus et mater mea in diebus computant. et cruciatur super eos uehementer. Cumq; ubique multum rogaret raguel tobiam. ille eum nulla ratione uellet audire. tradidit ei sarram et dimidiam partem omnium subiectorum suorum. in pueris. in puellis. in pecudibus. in camelis. in uaccis. et pecunia multa. et saluum atque gaudentem dimisit eum a se dicens. Angelus deus sit in uestre uie principio. perducatque uos incolumes. et inueniatis omnia recte cum parentes uestros. et uideant oculi mei filios uestros priusquam moriar. Et apprehen-

tel parentel filiam suam. oscular sunt eam. ⁊ admisc
runt ut. monentel eam honorare socrul. diligere ma
ritū. regere familiam. gubnare domū. ⁊ se ipam ut. rep
C.xi. Cumq; reuten. puenert. vm. Thenubile exhibere.
ad charram. que ē in medio urbe contra niniuen
xi. die. Vtrusq; angls. Tobias fi. scis quemadmod reli
quisti patrē tuum. si placet tuq; t pedam. ⁊ lento gdu
sequant uer nr̄m familie. simul cū cōiuge tua. ⁊ cū
animalibz. Cumq; hoc placuisset ut irent. dixit rapha
el ad tobiam. Tolle tecum ex felle pisc. erit enī necel
sariū. Tulit itaq; tobias ex felle illo. ⁊ abierunt. Anna
aū sedebat sec̄ uiam contra in supercilio montis. unde
respicē potat de longinquo. Et dum ex eodem loco spe
cularet aduentū ei. uidit alonge. ⁊ illico cognouit ue
nientē filium suū. Currensq; nuntiauit uiro suo di
cens. Ecce uenit filius tuus. Vtrusq; raphael ad tobiam.
Et ū intrauerit domum tuam. statim adora dñm
tuum. ⁊ gīas agens ei accede ad patrem tuum. ⁊ oscula
re eum. statimq; linu sup oc̄los ei ex felle illo pisc.
q̄ portat tecū. Sciat eum q̄m mox apient oculi ei. ⁊
uidebit pat̄ tuus lum̄ celi. ⁊ in aspectu tuo gaudebit.
Tunc p̄cucurrit canis qui simul fuat in uia. ⁊ qi nū
tius blandimento caude sue gaudebat. Exurgens cec̄ pat̄
cepit offendens pedibz currere. ⁊ data manu prio occur
rit obuiam filio suo. ⁊ suscipiens osculat ē eum cum
uxore sua. ⁊ cepunt flere p gaudio. Cumq; adorasset
dñm. ⁊ gīas egisset. consederunt. Tunc sumens tobias
de felle pisc. linxit patri suo oc̄los. ⁊ sustinuit q̄ di
midiam fere horam. cepitq; albūgo ex oculis ei quasi
membrana ouu egredi. quam apphendens tobias traxit
ab oculis ei. Statimq; uisum recepit. ⁊ glificabant dñm
ipē uidelicet. ⁊ uxor ei. ⁊ omēs qui sciebant eum. Dicebat
q; tobias. Benedico te dñe ds isr̄. qm tu castigasti me. ⁊ tu
saluasti me. Ecce uideo tobiam filium meum. Ingressa
ē etiam p vn. diē sara uxor ei. ⁊ omēs familie. ⁊ pecora sa
na. ⁊ camel. ⁊ pecunia multa uxoris. ⁊ pecunia q̄m rece
pat a gabelo. ⁊ narrauit parentibz suis omnia būficia dei.
que fecisset circa eum. phominē qui eum duxerat. Ve
nerunt q; achior. ⁊ nabath consobrinu tobie gaudentes
ad tobiā. congratulantes ei de omnibz bonis que circa il
lum ostenderat ds. Et p septē diē epulantes cū gaudio
C.xii. Tunc uocauit ad se .ix. magnos. gauisi sunt.
tobiam filium suū. dixitq; ei. Quid possumus dare tu
o isti sco qui uenit tecū. Respondens tobis. dixit pri
suo. Pater quam mercedem dabim̄ ei. aut quid dignum
potit ee būficiis ei. Me duxit. ⁊ reduxit sanū. pecunia
a gabelo ipe recepit. uxorem ipe me hre fecit. ⁊ demoni
um ab ea ipe compescuit. gaudium parentibz ei fecit.
me ipm a deuoratione pisc eripuit. te q; fecit uidere
lumē celi. ⁊ bonis omnibz p eum repleti sum̄. Quid illi
ad hec dignū poterimus dare. Sed peto te pater ut te
gel eum. si forte dignabit medietatem de omnibz que
allata sunt sibi assumere. Et uocantes eum pater
⁊ filius tulerunt eum in parte. ⁊ rogare cepunt ut
dignaret dumodiam partem omnium que attulerant
acceptam hre. Tunc dixit eis occulte. Benedicite dñm
celi. ⁊ coram omnibz uiuentibz confitemini ei. qm fe
cit uobiscū misericordiam. Et enim sacramentum regis ab
scondere bonum ē. opa aut̄ dei reuelare. ⁊ confitteri
honorificum ē. Bona est oratio cum ieunio. ⁊ elemo
sina magis qm thesauros auri condere. qm elemosi
na a morte liberat. ⁊ ipa ē que purgat peccā. ⁊ faciet in
uenire uitam eternam. Qui aut̄ faciunt peccm. ⁊ ini
quitatem. hostes sunt anime sue. Manifesto q̄ uobis
ueritatē. ⁊ si abscondam a uobis sermonē occultum.

Quando orabas cum lacrimis. ⁊ sepeliebas mortu
os. ⁊ derelinquebas p̄dium. ⁊ mortuos abscondebas
p diem in domo tua. ⁊ nocte sepeliebas. ego optuli o
rationē tuam dño. Et q; accept̄ eras dño. necesse fuit
ut temptatio probaret te. Et nunc misit me dñs ut
curarem te. ⁊ sarā uxorem filii tui a demonio liberā
rem. Ego enim sum raphael angls. unus ex septē
qui astamus ante dñm. Cumq; hec audissent turba
ti sunt. ⁊ trementes ceciderunt in faciem suam. Dixit
q; eis angls. Pax uobis. Nolite timere. Et enim cū
essem uobiscū p uoluntatem dei. ipm benedicite. ⁊ cante
te illum. uidebar quid uobiscū manducare. ⁊ bibere. sed
ego cibo inuisibili. ⁊ potu qui ab hominibz uideri non
potest utor. Tempus est q̄ ut reuertar ad eum qui me mi
sit. uos aut̄ benedicite dñm. ⁊ enarrate omnia mirabi
lia ei. Et cum hoc dixisset. ab aspectu eoꝝ ablatus est.
⁊ ultra eū uidere ñ potuerunt. Tunc prostrati per horas
tres in faciem benedixerunt dñm. ⁊ exurgentes narra
uerunt omnia mirabilia eius. x.
Apiens aut̄ tobias senior os suum. benedixit dñm
⁊ dixit. Magnus es dñe in eternum. ⁊ in omnia secla
regnum tuum. qm̄ tu flagellas. ⁊ saluas. deducis ad
inferos. ⁊ reducis. ⁊ ñ ē qui effugiat manū tuam.
Confitemini dño filii isr̄. ⁊ in conspectu gentiū
laudate eum. qm̄ ideo dispersit uos inter gentes q; ignoꝝ
rant dñm. ut uos narretis mirabilia ei. ⁊ faciant sci
re eos. q; ñ ē aliud deus omps p̄ter eum. ipe castigat
nos p iniquitates nras. ⁊ ipe saluabit nos p misc
ricordiam suā. Aspicite q; que fecit nobiscū. cum
timore. ⁊ tremore confitemini illi. regemq; seculoꝝ ex
altate in operibz uris. Ego aut̄ in tra captiuitatis me
e confitebor illi. qm̄ ostendit maiestatem suam in
gente peccatrice. Conuertimini itaq; peccores. ⁊ fa
cite iusticiam coram deo. credentes q̄ uobiscū faciat
misericordiam suam. Ego aut̄ ⁊ aīa mea. in eo letabim̄.
Benedicite dñm omnes electi dei. agite diem letitie. ⁊ con
fitemini illi. Iherlim ciuitas dei castigauit te dñs in
operibz manuum tuarū. confitere domino in bonis. ⁊ bñ
dic dñm seculoꝝ. ut reedificet in te tabnaculum suum. ⁊ re
uocet ad te omnes captiuos. ⁊ gaudeas in omnia secla seculoꝝ.
Luce splendida fulgebis. ⁊ omnes fines tre adorabunt
te. Gentes ex longinquo ad te uenient. ⁊ munera
deferentes adorabunt dñm in te. ⁊ tram tuam in sc̄i
ficatione habebunt. nomen magnū inuocabunt in te.
Maledicti erunt qui contempserunt te. ⁊ condēpna
ti erunt q̄ blasphemauerunt te. Benedicti erunt q̄
edificauerint te. tu aut̄ letaberis in filiis tuis. qm̄ omnes
benedicent. ⁊ congregabunt ad dñm. Beati omnes qui
diligunt te. ⁊ qui gaudent sup pacem tuam. Dic
mea benedic dñm. qm̄ liberauit Iherlim ciuitatem
suam. Beat̄ ero. si fuerit reliquie seminis mei ad vi
dendam claritatē Iherlim. Porte Iherlim ex saphiro
⁊ smaragdo edificabunt. ⁊ ex lapide pretioso omnes cir
cuitus murorum ei. Ex lapide candido. ⁊ mundo omnes
platee eius sternent. ⁊ per vicos eius alleluia cantabit.
Benedicti dñs qui exaltauit eam. ut sit regnum
ei in secla seculoꝝ sup eam amen. Et consummati sunt C.xiiii.
sermones tobie. Et postea qm̄ illuminat̄ ē. uixit
annis .xl. duobz. ⁊ uidit filios nepotū suoꝝ. Cōple
tis itaq; annis .c. duobz. sepultus ē honorifice in ni
niuen. Quinquagesima namq; sex annoꝝ octoꝝ lumen
amisit. sexagenarius aut̄ recepit. Reliquū aut̄ uite sue in
gaudium fuit. ⁊ cū bono p̄fectu timoris dei pregres
sus pace. In hora aut̄ mortis sue uocauit ad se tobi
am filium suum. ⁊ vii. iuuenes filios eius nepotes su

Job. vij. dñs ad
De excessu angl
bñdicite felicis pisc
bñdicite felicis pisc
bñdicite felicis pisc
bñdicite angelis
de bonis elemosine

ol dicitq; eis. Prope erit meretrix in nuptias. ñ enim ex
eidit ūbum dei. ⁊ fides nr̄i qui dispersi sunt a tra illis. reuten
t ad eam. Omnis autem deserta tra eis replebit. ⁊ domus dei que
in ea inuenta t uerū reedificabit. ibiq; requient omnes tumen
tes dñi. ⁊ relinquent gentes ydola sua. ⁊ uenient in iherlim
⁊ inhabitabunt eam. ⁊ gaudebunt in ea omnes reges terre.
adorantes regem israhel. Audite g̃ filii mei patrem uestrū.
Seruite dño in uitate. ⁊ inquirite ut fariatis que sunt
placita illi. ⁊ filiis uris mandate ut faciant iusticiam ⁊ ele
mosinas. ut sint memores dei. ⁊ benedicant dñm in omni
tempe in ueritate. ⁊ in tota uirtute sua. Nunc g̃ filii au
dite me. ⁊ nolite timere hic. si; quacunq; die sepelieritis
matrem meam circa me in uno sepulchro. ex eo dirigi
te gressus uestros ut creatis huic. Video enim. q̃ iniquitas
eius finem dabit ei. factum est aut̃ p obitum matris sue. to
bias abscessit ex ninive cum uxore sua. ⁊ filio. ⁊ filios fi
lius. ⁊ reuersus est ad soceros suos. inuenitq; eos incolumes
in senectute bona. Et curam eorū gessit. ⁊ ipse clausit o
culos eorū. ⁊ omnem hereditatem domus raguel ipse percipit.
Viditq; quinta generationem filios filiorum suorum. ⁊ sep
tem annos nonaginta. ⁊ nouem in timore dñi cū gaudio
sepelierunt eum omnis cognatio eius. ⁊ omnis generatio eius
in bona uita. ⁊ in sancta conuersatione permansit. ⁊ ita ut ac
epit ceteros famulos dñi hominibus. ⁊ cunctis habitatoribus
terre. Explicit lib tobie. Incipit plog scī ieronimi
pbri in ysaiam pphām.

Nemo cum pphas istius uiderit esse deceptos.
metuo eos etiamnum ap hebreos ligari. ⁊ ali
quid simile hijs de psalmis ut operibus sa
lomonis. si; qd in demosthene ⁊ tullio so
let fieri ut ydola scribant. ⁊ ornata. qui u
tiq; psa. ⁊ ti istius conscripserunt. Nos q̃ utilitatem le
gentium prudenter interpretationem nouam nouo ser
monis genere disseruimus. Ne primum de ysaia sciendum
qd in sermone suo diserte sit. quippe ut uir nobilis
⁊ urbane eloquentie. nec hūs quicquam in eloquio
rusticitatis admittat. Vnde accidit ut pceris florem
sermonis ei⁹ sullato si potuerint conseruare. Deinde ea
am hoc adtendendū. qd si tam pphe dicendus sit q̃m ecclē
siasta. Ita enim unusquisq; xp̃i ecclesiq; multis ad liquidum
placuisse. ut si eum putes de futuro uaticinari. si de p
teritis hystoriam texere. Nisi contra noluisse tum spūs
sc̃i. interpretes fidei sue sacramenta plerique exhibuisse. pde
re. ne scīs canibus. ⁊ margaritas porcis darent. Que cū
hanc editionem legitis. ab illis animadūtetis abscondi
ta. Ser ignoro quis tantus labor sit pphas intelligere. nec fa
cile quempiam posse tractare de interpretatione. nisi intel
lexit an̄ que legerit. nosq; patere morsibus plurimos qui
stimulante inuidia qd̃ consequi si ualent desperant.
Sciens g̃ ⁊ prudens in flammā mitto manū. ⁊ nucleo
mum hoc a fastidiosis lectoribus. puto. ut q̃m greci post
lxx. Aquilam. Symmachū. ⁊ theodotionem
legunt. ut ob studium doctrine sue. ut ut. lxx. mag
ri collatione eorū intelligant. sic. ⁊ isti saltem unum p
ponel hīe diligenter interpretē. Legant prius. ⁊ postea des
piciant. ne uideant si ex iudicio. si; ex odii presumptione
ignorata damnare. Prophetauit autem ysaias in iherl
⁊ in iudea regib; ozie. ioathan. achaz. ezechie. quatuor
ac de utroq; regno unum omnium. ne separatim texere o
peraculū. Et cum initium ad presentem respiciat hysto
riam. ⁊ p babylonicam captiuitatē reditum pli figu
ret in iudeam. ⁊ tam omnis ei cura de uocatione gen
tium. ⁊ de aduentu xp̃i sit. Quem quo plus amatis
o pauli. ⁊ custodiatis. tanto magis ab eo petite. ut
p obtrectatione presentis qua undelibet me emulā
lamantur. ipse in medium restituat in futurum. qui scit me
ob hoc in peregrine lingue eruditione iudaisse. ne uideat de
falsitate scripturarū ecclesie ei⁹ diutius insultarent.

Explicit plog. Incipiunt capitula. .i.

De ysaia q̃ ignorantia dñi ipsum populum. ⁊ pphia bonus ⁊
asinum. ⁊ de langore populi. ⁊ minatione dñi in populum. ⁊ abiectio
ne sacrificiorum. oblationū. festiuitatis. ⁊ otiū. .ii.

Exortat populus dimittere malum. ⁊ facere bonum. ⁊ sic remittet
dñs peccata eorū. de crudeli auaritia principum. ⁊ de pena sce
lerator. in diebus nouissimis. ⁊ de ydolatria populi. ⁊ minatione dñi mag
na. .iii.

In die uindicte pibit. .iiii. in maiores populi.
fiducia ydolorū. ⁊ peccata dabunt pueri principes populo. ⁊ mulie
res incensant. q̃m peccatis suis sic sodoma predicauerunt. de rapi
na principum. ⁊ superbia. ⁊ uindicta mulierū. .v.

In die. vii. mulieres. et apprehendent uirum unum. ⁊ de pphia
abluuionis iherl. ⁊ cantico patruelis. ⁊ uinea q̃ fecit am
bustas. ⁊ destructione ipsi⁹. de auaritia. ⁊ pena eius. de ebrieta
te insanabili. ⁊ lasciua populi. ⁊ minatione dñi. .vi.

De extremitate dñi. ⁊ iniuria iudicii dicentes bonum malum.
⁊ malum bonum. ⁊ mundis. blasphemantes legē dñi. ⁊ de

De sexta uisione. ⁊ sedente super solium. .vii. pena eorū.
excelsum. ⁊ glām maiestatis ipsius. ⁊ pgatione labiorum. ⁊ mun

De timore achab regis. Visione pphe ad pdicandū. .viii.
iuda. in ascensu ioathan regis syrie. si; desolatā a dño ysaiam
⁊ purgatur a spiritu. ⁊ sub pphia datur eis signū. ecce uirgo

De nouacula acuta. ⁊ raritate pli. .ix. Concipiet re.
⁊ tria inculta. ⁊ uastitate lactis. ⁊ pphilla concipiente. ⁊ pari
te filium. ⁊ nomine eius. .x.

De aquis siloe reiectis. ⁊ aquis fluminis. exortat populus
ne timeat a dño. de lapide. ⁊ petra scandali. ⁊ lege signata
in discipulis dñi. ⁊ q. spiritus duntaxat. ⁊ oraculis sola lex dñi sit
desiderata sic mortuis. ⁊ uiuis. de negatione pli. ⁊ angustia ei⁹.

De pphia in alleuiatione tre zabulon. ⁊ nepthali. .xi.
⁊ de xp̃o. ⁊ principatu eius. ⁊ de dominatione. x. tribuū. ⁊ crudelita

De his qui condunt .xii. Visione tre hostium suorū.
legem iniquā. ⁊ pauperes opprimunt legibus. uanitatis quibus ma
la predicunt in regem assyriorum q̃ erit uirga. ⁊ baculus furoris
dñi. si; ⁊ ipse p arrogantia pena destruet. ⁊ q. reliquie israhel cō

Consolatio populi ecclesie assur. q̃m oppugnet. .xiii. Visionis.
iugis a facie olei. ⁊ de pphia incarnationis dñi in uirga. ⁊ flore

Prophia de signo crucis. ⁊ .xiiii. Visionis. ⁊ ecclā primitiua.
sepulchro dñi. ⁊ ad ultionē gentiū ad obediendū deo. ⁊ de can

De ruina babilonis. ⁊ eius destructione .xv. Visionis.
tribus p medos sanguine cīn sitientes. ⁊ relinquet deserta
monstruosis animalibus sicut sodoma. ⁊ q. irridet a pplo dñi in
Irridet lucifer q̃ de celo ceciderit. ⁊ .xvi. Visionis
turannum affirmat dñs que minatur. .xvii.

De ruina philistinorum. ⁊ modo destructionis eorū. ⁊ pphia. simi

Parrogantia moab destruet .xviii. Visionis. ⁊ de aquis dñe. ⁊ fi
⁊ lacrima inebriatur. .xix. Visionis in oneris egyptiis. ⁊ hi

De ruina damasci. ⁊ finis regni sui. ⁊ de attenuatione. x. tri

Comminatio destructionis pli. ⁊ q. mutet multitudo. .xx.
populorum. ⁊ maxime ethiopie ad pliū. ⁊ uulsis. ⁊ dilacerati. .xxi.

De ruina egypti. ⁊ sic nubes leuem sugdiet dñs egyptiis.
⁊ ydolis ydolatra. sapia. regnū. ⁊ fortitudo ipsi⁹. .xxii.

De egypti conuitet ad fidem. ⁊ cultū di. assiri. ⁊ israhel. .xxiii.

Ysaias nudus ambulat ex precepto dñi. ⁊ sic capti
uitatē minat egypti. ne pplis in ipsis confidat. .xxiiii.

Non predicit babilonis. ⁊ destructio. .xxv.

De ruina idumee eorū. .xxvi. Visionis. ⁊ comminatione sanctorum pontifex.

De ruina. ⁊ destructione iherlim. eo q. si huic spem. ⁊ dño

De ruina. ⁊ desolatione. ty. ⁊ q. p. lxx. annos reedificab. .xxvii.

De dissipatione tre. ⁊ ablatione totius letitie. eo q. mu
tauerunt uisionis. ⁊ de die iudicii. .xxviii.

De spe ⁊ expectatõe tẽpli ⁊ penã. ⁊ si nõ misereꝛ. xxxiv.
Q d dñs gladio suo puniet leuatã. xxxv. Seis dñs ⁊ ppitiabit ꝓpl̃o suo. ⁊ ꝓpl̃o insipientiu ñ miserebit. ⁊ festiu
De salute ꝓpli ⁊ residuu. xxxvi. Sim ꝑ superbia destruet. ⁊ ebrietate ꝓpli. sacerdotis. ⁊ ꝓphe ⁊ inguinue. ⁊ increpatõe dñi. manda ⁊ remanda ⁊c. ⁊ de pena eoꝝ. xxxvii.
De destructione templi. ⁊ de libro signato q̃ dat ne sciẽti litꝛas. eo q̃ ꝓpl̃s tñ labiis colit dñm. xxxviii.
In ꝑuãt occulta pecca ꝓpl̃i. ⁊ nunciat miseria mat hiis q̃ ꝛidunt in umbra egꝫpti. xxxix. Sꝓpli. ⁊ mia dñi.
Q uñ ꝑdicit murmuꝝ. multi. ⁊ culpa. ⁊ pena ⁊ memoꝛat
Sub assiroe ⁊ nunciatõe ꝓpli ꝓphia dat de die. xxxv.
Item nunciat hiis q̃ habitant in egꝫpto. xxxvi. Iudicii. ⁊ in dño. ⁊ munus describit desolatio. xxxvii.
Mulier el opulente ad planctũ uocant. ⁊ ꝑdit omis letiTumoꝝ possidebit ỳpocrita. Seia ⁊ habitatio tre. xxxviii. multi securi remanebunt. ꝓphia de restitutione ihe ⁊ lin ⁊ uastatõe gentiu. ⁊ maxime tre edom q̃ deserta et cubile draconũ ⁊ struthionum ⁊ hiꝝ. xxxix.
De deserta letabit. ⁊ ꝓpl̃m suũ dñs consolat. xl.
Rex sennacherib destruit ciuitates iuda. ⁊ plagatiꝫ nunciat ihesaie. ⁊ regi ezechie q̃ ỳsaiã hortat ad dñm.
De resistione sennacherib ⁊ epla missa ezechie plena blasphemie. ⁊ oõne regis. ⁊ hortat aut ad dñm. xli.
ỳsaiã ⁊ nunciat dñs sennacherib. atq; in castꝝ ceus sus ejectꝰ ab angelo. solus fugit ad ꝓpa. ibiq; interficit a fi
De exhortatione ezechie ⁊ fletu. xlii. Sius sius. ⁊ additione dierũ ⁊ cantico eius. xliii. Cdñs
Ezechias reuelat archana tẽpli ⁊ ei ỳsaiã nascit
Pphia dat ĩ desolatione ꝓpli. de ꝑcursore dñi. xliii. ⁊ quanta sit potestas dñi late describit. xlv.
De future sua loq̃ dñs. ⁊ derridendo ydolatriam desolat ꝓp
Pphia de aduentu. xlvi. ⁊ nunciat adiutoꝝ. saluatoꝝ. ⁊ ꝑdicatõe ei. ⁊ resistione ⁊ execratione iudeoꝝ.
Consolatio dñi ad ꝓpl̃m electũ ⁊ dilectu. ⁊ de xlvii. uocatõe gentiu ad fidem. ⁊ de missione spũs scti. xlviii.
Derideat ydolatre. ⁊ monet ꝓpl̃s ad cultum dñi. ⁊ dat ꝓphia de cyro qui iudicabit dñm de inimicis. xlix.
Pphia de incarnatõe dñi. Rorate celi ⁊c. ⁊ resistione gentiu ad fidem. ⁊ destructione ydolatre ꝑ fidem. l.
Exortat ꝑuaricatoꝝ redire ad cor. ⁊ nunciat ꝓphia
Exortat dñs ꝓpl̃m ut recedat. li. Cbabylone. ad se q̃ ipse ꝑcul. ⁊ no ullum omiũ. reꝝ. ⁊ q̃d debeant fugẽ
Pphia de precursore dñi. ⁊ de lii. Ca chaldeis. resistione regum. ⁊ ꝑcipũ in ꝑdicatõe ei. ⁊ de uocatõe gentiu
De libello repudii. ⁊ de ꝓphia passionis. liii. Cad fidem. dñi. ⁊ exortatione eius. liiii. Cdiaboli
Exortatio dñi ad ꝓpl̃m. ⁊ de percussione sue. liv.
Exortat ihesaiã ut consurgat. ⁊ nunciat ei iudicia de
Consolat dñs ihesaiã. ⁊ q̃s sunt. lvi. Cnunciis. uenturis. querit. ⁊ in aduentu dñi parat aduentum ꝑ mutat. ⁊ de mundatione futuꝝ. ala dñi. lvii.
Q d ꝑcedente dño congregabit ecclã. ⁊ de forma ⁊ passione dñi manifesta ꝓphia describit. ⁊ de leticia deserte. ⁊ solatione.
Gentes sitientes mutantur ad gr̃am. ⁊ ut reuertant ad dñm exhortant mupũ. lviii. lx.
De custodia iudicii. sabbi. ⁊ ꝓmissione fcã eunuchis. ⁊ de
Iustus ꝑit. ⁊ ñ ẽqu. lix. Ctecitate speculatoꝝ. cogitet. ydolatra ꝓpl̃s impat. ⁊ auaritia. lxi.
Precipit ꝓphe ut adiuuet ꝓ scelã sua. q. ⁊ in ceu sui offendat dñm ꝓ auaritia. ⁊ cupiditate. lxii.
Pphia de tribul in passione dñi. ⁊ rũdatio ꝓpli. lxiii.
Iherlin ad illuminand exortat. q. gs ad ea fluent ꝓ
Pphia de ꝑdicatione. lxiiii. Cdicationem aploꝝ. saluatoꝝ. ⁊ resistione gentiu ad fidem. lxv.

De ultimo dñi. ⁊ ꝓphia de aduentu dñi. ⁊ passione ei ⁊ desiderio. ⁊ oratione patrum. lxvi.
De oõne ꝓphe ꝑ ꝓpl̃m suo. ⁊ misericordie dñi. lxvii.
Promittit dñs bona ꝓpl̃o suo. ⁊ de reprobatõe sacrifitii. lxviii.
Audiatis dicitur dñs. ⁊ uos solat. ⁊ de die iudicii.

Incipit ỳsaias propheta.

Fol. i

Uisio ỳsaie filii amos. q̃m uidit sup iudam ⁊ hierlim. in diebꝫ ozie. ioathan. achaz ⁊ ezechie regum iuda. Audite celi. ⁊ auribꝫ percipe terra. q̃m dñs locutus e. filios enutriui ⁊ exaltaui. ipsi aut spreuerũt me. Cognouit bos possessoꝛem suum. ⁊ asinus presepe dñi sui. israel ñ cognouit me. populꝰ meus ñ intellexit. Ve genti peccatrici. ꝓpl̃o graui iniquitate. semini nequã. filiis sceleratis. Dereliquerunt dñm. blasphemauerunt scm israel. abalienati sunt retrorsum. Super quo percutiam uos ultra. addentes ꝓuaricationẽ. Omne caput languidum. ⁊ omne cor merens. a planta pedis usq; aduerticem ñ est in eo sanitas. Vulnus ⁊ liuor ⁊ plaga tumens. ñ est circũligata. nec curata medicamine. nec fota oleo. Terra ua deserta. ciuitates ue succense igni. regionẽ uram coram uobis alieni deuorant. Et desolabit sic in uastitate hostili. ⁊ derelinquet filia sion ut umbraculũ in uinea. ⁊ sicut tugurium in cucumerario. sic ciuitas que uastat. Nisi dñs exercituũ reliquisset nobis semen. sicut sodoma fuissemus. ⁊ sim gomorre similes essemus. Audite uerbum dñi ꝓncipes sodomoꝝ. percipite auribꝫ legem dei nri ꝓpls gomorre. Quo mihi multitudinẽ uictimarũ uestraꝝ dicit dñs. Plenus sum holocaustis arietum. ⁊ adipe pinguium. ⁊ sanguinem uitulorꝝ. agnoꝝ ⁊ hyrcoꝝ nolui. Cum uenitis ante ospectũ meum. quis queuit hec de manibꝫ uris ut ambularetis in atriis meis. Ne afferatis ultra sacrifitium frustra. incensum abhominatio est mihi. Neomeniam ⁊ sabbũ ⁊ festa uocate. non inuenio. Calendas uras. ⁊ solemnitates uras odiuit anima mea. facta sunt mihi molesta. laboraui sustinens. Et cum extenderitis manus uras. auertam oculos meos a uobis. ⁊ cum multiplicaueritis orationem ñ exaudiam. Manus ure sanguine
Lauamini mundi estote. ii. Cplene sunt. auferte malum cogitationũ uraꝝ ab oculis meis. Quiescite agere pnise. discite bñ facere. Querite iudicium. subuenite oppresso. iudicate pupillo. defendite uiduam. ⁊ uenite ⁊ arguite me dicit dñs. Si fuerint peccta ura ut coccinum. sicut nix dealbabunt. Et si fuerint rubra sicut uermiculus. uelut lana alba erunt. Si uolueritis ⁊ audieritis. bona tre comedetis. Qd si nolueritis ⁊ me puocaueritis ad iracundiam. gladius deuorabit uos. q̃ os dñi locutum e. Quomodo facta est meretrix ciuitas fidelis. plena iudicii. iustitia habitauit in ea. nunc aut homicide. Argentum tuum uersum est in scoriam. uinum tuum mistum est aqua. Principes tui infideles. socii furum. Omnes diligunt munera. sequuntur retributiones. Pupillo non iudicant. ⁊ causa uidue non ingredit ad eos. Propter hoc ait dñs exercituum. fortis israel. Heu consolabor super hostibꝫ meis. ⁊ uindicabor de inimicis meis. Et conuertam manum meam ad te. ⁊ excoquam ad purum scoriam tuam. ⁊ auferam omne stagnum tuum. ⁊ restituam iudices tuos ut fuerunt prius. ⁊ consiliarios tuos sicut antiquitus. Post hec uocaberis ciuitas iusti. ciuitas fidelis. Sion in iudicio redimetur. ⁊ reducent eam in iustitia. ⁊ conteret sceleratos ⁊ peccatores simul

ꝛ qui dereliquerunt dñm consumentē. Confundentē enim ab ydolis quibꝫ sacrificauerunt. Et erubescent sup ortos quos elegerant. cum fuerint uelud quercus defluentibꝫ folijs. ꝛ uelud ort⁹ ablq; aqua. Et erit fortitudo ei⁹ ut fauilla stuppe. ꝛ op⁹ eius ꝙ scintilla. ꝛ succendetur utrumq; simul. ꝛ nō erit qui extinguat. ·iii·

Verbum qđ uidit ysaias filius amos sup iudam ꝛ hierlm. Et erit in nouissimis dieb⁹ ꝑparat⁹ mons domꝰ dñi in uertice montium. ꝛ eleuabit⁹ sup colles. ꝛ fluent ad eum omnes gentes. ꝛ ibunt ꝑplj multi ꝛ dicent. Venite ꝛ ascendamꝰ ad montem dñi. ꝛ ad domꝰ dei iacob. ꝛ docebit nos uias suas. ꝛ ambulabimꝰ in semitis eius. qꝛ de syon exibit lex. ꝛ ūbum dñi de hierlm. Et iudicabit gentes ꝛ arguet ꝑplos multos. ꝛ conflabunt gladios suos in uomeres. ꝛ lanceas suas in falces. Non leuabit gens contra gentem gladiū. nec exercebunt⁹ ultra ad ꝓlium. Domꝰ iacob. uenite ꝛ ambulemꝰ in lumine dñi. Proiecisti enim ꝑplm tuum domꝰ iacob. qꝛ repleti sunt ut olim. ꝛ augures habuerunt ut philistiim. ꝛ pueris alienis adhesuerunt. Repleta ē tra argento ꝛ auro. ꝛ nō ē finis thesauror⁹ eius. ꝛ repleta ē tra eius equis. ꝛ non est numer⁹ quadrige eius. Et repleta ē tra eius ydolis. op⁹ manuū suarū adorauerunt qđ fecerunt digiti eor⁹. ꝛ incuruabit⁹ se homo. ꝛ humiliat⁹ ē uir. Ne ergo dimittas eis. Ingredere in petrā. ⁊ abscondere in fossa humo a facie timoris dñi. ꝛ a gla maiestatis eius. Oculi sublimis hominis humiliati sunt. ꝛ incuruabit⁹ altitudo uiror⁹. Exaltabit⁹ aut⁹ dñs solus in die illa. qꝛ dies dñi exercituum sup omnem superbum ꝛ excelsum. ꝛ sup omnem arrogantē. ꝛ humiliabit⁹. ꝛ sup omnes cedros libani sublimes. ꝛ erectas. ꝛ sup omnes quercus basan. ꝛ sup omnes montes excelsos. ꝛ sup omnes colles elevatos. ꝛ sup omnem turrē excelsam. ꝛ sup omnem murū munitum. ꝛ sup omnes naues tharsis. ꝛ sup omnē ꝙd uisu pulchrum est. Et incuruabit⁹ sublimitas hominū. ꝛ humiliabit⁹ altitudo uiror⁹. ꝛ eleuabit⁹ dñs solus in die illa. ꝛ ydola penit⁹ conterentur. Et introibunt in speluncas petrarum. ꝛ in uoragines terre. a facie formidinis dñi. ꝛ a gla maiestatis eius. cū surrexerit perire fecerit eam. In die illa proiiet homo ydola argenti sui. ꝛ ·iiii· simulachra auri sui que fecerat sibi ut adoraret talpis ꝛ uespertilionibus. ꝛ ingredient⁹ specus petrarū. ꝛ cauernas saxor⁹ a facie formidinis dñi. ꝛ a gla maiestatis eius. cū surrexerit perire fecerit eam. Quiescite ergo ab homine cui⁹ spūs in naribus eius. qꝛ excelsus reputat⁹ ē ipse. Ecce enim dñator dñus exercituum auferet ab hierlm. ꝛ ab iuda ualidum. ꝛ fortem. omne robur panis. ꝛ omne robur aque. fortē. ꝛ uirum bellatorem. iudicem. ꝛ ppham. ꝛariolum. ꝛ senem. ꝛ principem super quinquaginta. ꝛ honorabilem uultu. ꝛ consiliarium sapientem. de architectis. ꝛ prudentem eloquii mistici. Et dabo pueros principes eor⁹. ꝛ effeminati dñabunt⁹ eis. ꝛ irruet ꝑplus in ardorē uir⁹ quisq; ad proximū suum. Tumultuabitur puer cont⁹ senem. ꝛ ignobilis cont⁹ nobilem. Apprehendet enim uir fratrem suum. de domesticis patris sui. ꝛ dicet. Vestimentum habes. princeps esto nr⁹. ruina aut⁹ hec sub manu tua. Respondebit in die illa dicens. Non sum medic⁹. ꝛ in domo mea non ē panis. nec uestimentum. noli me constituere me principem ꝑplī. Ruit enim hierlm. ꝛ iudas concidit. qꝛ lingua eor⁹. ꝛ adinuentiones eor⁹ cont⁹ dñm. ut ꝓuocarent oculos maiestatis eius. Agnitio uultus eor⁹ respondebit eis. ꝛ peccatum suum qđ sodoma ꝓdicauerunt nec absconderunt. Ve animę eor⁹. quoniam reddita sunt eis mala. Dicite iusto qm bene. qm fructum adinuentionis suarū comedet. Ve impio in malū. retributio enim manuum eius fiet ei. Populū meum exactores eius spoliauerunt. ꝛ mulieres dñantes sunt ei. Populus meus qui beatum te dicunt. ipsi te decipiunt. ꝛ uiam gressuum tuor⁹ dissipant. Stat ad iudicandū dñs. ꝛ stat ad iudicandos ꝑplos. Dñs ad iudicium ueniet cum senib⁹ ꝑpli sui. ꝛ principib⁹ eius. Vos enim depastus estis uineam meam. rapina pauperis in domo uestra. Quare atteritis ꝑplm meum. ꝛ facies pauperum cōmolitis dicit dñs deus exercituum. Et dixit dñs. Pro eo qđ elevate sunt filie syon. ꝛ ambulauerunt extento collo. ꝛ nutibus oculor⁹ ibant. ꝛ plaudebant. ambulabant. ꝛ in pedibus suis componebant gradum. nudabit dñs uerticem filiarū syon. ꝛ dñs crinem earum nudabit. In die illa auferet dñs ornatū calciamentor⁹. ꝛ lunulas. ꝛ torques. ꝛ monilia. ꝛ armillas. ꝛ mitras. discriminalia. ꝛ periscelidas. ꝛ murenulas. ꝛ olfactoriola. ꝛ inaures. ꝛ anulos. ꝛ gēmas in fronte pendentes. ꝛ mutatoria. ꝛ pallia. ꝛ linteamina. ꝛ acus. ꝛ specula. ꝛ sindones. ꝛ uittas. ꝛ theristria. ꝛ erit ꝙ suaui odore fetor. ꝛ ꝙ zona funiculus. ꝛ ꝙ crispanti crini caluitium. ꝛ ꝙ fascia pectoralis cilicium. Pulcherrimi tui uiri gladio cadent. ꝛ fortes tui in ꝓlio. ꝛ merebunt aperte lugebunt porte eius. ꝛ desolata in terra sedebit. ·v·

Et apprehendent septē mulieres uirum unum in die illa dicentes. Panem nr̄m comedem⁹. ꝛ uestimentis nr̄is operiem⁹. tantū inuocet nom̄ tuum super nos. aufer opprobrium nr̄m. In die illa erit germen dñi in magnificentia. ꝛ gla. ꝛ fructus terre sublimis. ꝛ exultatio his qui saluati fuerint de isrl. Et erit omnis qui relictus fuit in syon. ꝛ residuus in hierlm. sanctus uocabit⁹. omnis qui scriptus ē in uita in hierlm. Si abluerit dñs sordes filiarū syon. ꝛ sanguinem hierlm lauerit de medio eius. in spū iudicii. ꝛ spū ardoris. Et creabit dñs super omnem locum montis syon. ꝛ ubi inuocatus ē nubem ꝑdiem. ꝛ fumum splendorem ignis flammantis in nocte. Super omnem enim gla ꝓtectio. ꝛ tabernaculum erit in umbraculū diei ab estu. ꝛ in securitatem. ꝛ absconsionem a turbine. ꝛ a pluuia. Cantabo dilecto meo canticum. patruelis meo uineę suę. Vinea fuit ē dilecto meo. in cornu filio olei. ꝛ sepiuit eam. ꝛ lapidem elegit ex illa. ꝛ plantauit eam electam. ꝛ edificauit turrim in medio ei. ꝛ torcular extruxit in ea. ꝛ expectauit ut faceret uuas. ꝛ fecit labruscas. Nunc habitator isrl. ꝛ uir iuda. iudicate inter me. ꝛ uineam meam. Quid ē qđ debui ultra facere uinee mee. ꝛ non feci ei. An qđ expectaui ut faceret uuas. ꝛ fecit labruscas. Et nūc ostendam uobis. quid ego faciam uinee mee. auferam sepem ei. ꝛ erit in direptionē. Diruam maceriam ei. ꝛ erit in conculcationē. ꝛ ponam eam desertā. Non putabit⁹. ꝛ sarietur. ꝛ ascendent uepres. ꝛ spine. nubibꝫ mandabo ne pluant super eam ymbrem. Vinea enim dñi exercituum domus isrl est. ꝛ uir iuda germen delectabile ei. Et expectaui ut faceret iudicium. ꝛ ecce iniquitas. Et iustitiam. ꝛ ecce clamor. Ve qui coniungitis domum ad domum. ꝛ agrum agro copulatis. usq; ad terminum loci. Numqđ habitabitis soli uos in medio terre. In auribus meis sunt hec. dicit dñs exercituum. Si non domus multe deserte fuerint grandes. ꝛ pulchre. absq; habitatore. Decem enim iugera uinearū facient lagunculam unā. ꝛ triginta modii seminis facient modios tres. Ve qui consurgitis mane ad ebrietatem sectandam. ꝛ potandum usq; ad uesperam. ut uino estuetis. Cythara. ꝛ lyra. ꝛ tympanum. ꝛ tibia. ꝛ uinum in conuiuijs uestris. ꝛ op⁹ dñi non respicitis. nec opa manuū eius consideratis. Propterea captiuus ductus est ꝑplus meus. qui non habuit scientiam. ꝛ nobiles eius interierunt fame. ꝛ multitudo eius siti exaruit. Propterea dilatauit infernus animam suam. ꝛ aperuit os suum absq; ullo termino. ꝛ descendent fortes eius. ꝛ ꝑplus eius. ꝛ sublimes

·iii·

·iiii·

·v·

glōliq; eius ad eum. Et incuruabit̄ homo ⁊ humiliabit̄ ur ⁊ oculi sublimium depimentur. Et exaltabit̄ dñs exercituum in iudicio ⁊ ds scs sanctificabit̄ in iustitia. Et pascent̄ agni iuxta ordinem suum ⁊ deserta in ubertatem ipsa deuorabunt eos

Ve qui trahitis iniquitatem in .vi. funiculis uanitatis ⁊ qui quasi plaustrum peccm. Qui dicitis festinet ⁊ cito ueniat op̄ eius ut uideam⁹ ⁊ appropiet ⁊ ueniat consilium sci israel ⁊ sciemus illud. Ve qui dicitis malum bonū ⁊ bonum malum⁹ ponentes tenebras lucem ⁊ lucem tenebras ponentes amarum in dulce ⁊ dulce in amarum. Ve qui sapientes estis in oculis uris ⁊ coram uobismet ipsis prudentes. Ve qui potentes estis ad bibendū uinum ⁊ uiri fortes ad miscendam ebrietatē qui iustificatis impium p munera ⁊ iustitiam iusti auferetis ab eo. Propt̄ hoc sicut devorat stipulam lingua ignis ⁊ calor flamme exurit⁹ sic radix eor⁹ qi fuit illa erit ⁊ germen eor⁹ ut pulvis ascendet. Abiecerunt enī legē dñi exercituum ⁊ eloquium sci israel blasphemauerunt Ideo iratus est furor dñi in ppl̄m suum⁹ ⁊ extendit manū suam sup eum ⁊ percussit eū ⁊ contribulati sunt montes ⁊ facta sunt mortalia eor⁹ qi steterunt in medio platearū. In omnib⁹ his nō est auersus furor eius ⁊ adhuc manus eius extenta⁹ Et leuabit signum in nationib⁹ procul ⁊ sibilabit ad eum de finib⁹ terre ⁊ ecce festinus uelociter ueniet. Non est defficiens nec⁹ laborans in eo⁹ non dormitabit nec⁹ dormiet ⁊ nec⁹ solue⁹ cingulū renum eius ⁊ nec rumpet̄ corrigia calciamenti eius. Sagitte eius acute ⁊ omnis arcus eius extenta⁹ Ungule equor⁹ eius ut silex ⁊ rote eius quasi turbo tempestatis. Rugitū eius ut leonis ⁊ rugiet ut catuli leonū ⁊ frendet ⁊ tenebit p̄dam ⁊ amplexabitur ⁊ non erit qui eruat. Et sonabit sup eum in die illa sicut sonitus maris. Aspiciem⁹ in terram ⁊ ecce tenebre tribulationis ⁊ lux obtenebrata est in caligine eius. .vii.

In anno quo mortuus est rex ozias. uidi dñm sedentē sup solium excelsum ⁊ elevatum ⁊ ea q̄ sub eo erant implebant templū. Seraphin stabant sup illud: sex ale uni. ⁊ vi. ale alti. Duabus uelabant faciem eius ⁊ duabus uelabāt pedes eius ⁊ duabus uolabant ⁊ clamabat alter ad alterū ⁊ dicebat. Scs. scs. scs. dñs ds exercituum ⁊ plena est omnis terra gla eius. Et cōmota sunt superliminaria cardinū a uoce clamantis ⁊ domus impleta est fumo. Et dixi. Ve mihi quia tacui⁹ quia uir pollutus labiis ego sum ⁊ in medio populi polluta labia habentis ego habito ⁊ regem dñm exercituum uidi oculis meis. Et uolauit ad me unus de seraphin ⁊ in manu eius calculus quem forcipe tulerat de altari⁹ ⁊ tetigit os meum ⁊ dixit. Ecce tetigit hoc labia tua⁹ ⁊ auferet iniquitat̄ tua ⁊ peccm tuū mundabit⁹ Et audiui uocem dñi dicentis. Quem mittam⁹ ⁊ quis ibit nobis⁹ Et dixi. Ecce ego. mitte me. Et dixit. Vade ⁊ dices pl̄o huic. audite audientes ⁊ nolite intelligere ⁊ videte uisionem ⁊ nolite cognoscere. Excaca cor populi huius ⁊ aures eius aggrava ⁊ oculos eius claude. ne forte uideat oculis ⁊ auribus suis audiat ⁊ corde suo intelligat ⁊ convertat̄ ⁊ sanem eum. Et dixi. Usq; dñe⁹ Et dixit. Donec desolentur ciuitates absq; habitatore⁹ ⁊ domus sine homine ⁊ terra relinquet̄ deserta. Et longe faciet dñs homines⁹ ⁊ multiplicabit̄ que derelicta fuerat in medio terre ⁊ adhuc in ea decimatio. Et conuertet̄ ⁊ erit in ostensionem sicut therebinthus⁹ ⁊ sicuti quercus que expandit ramos suos. Semen sctm erit⁹ id q̄ steterit in ea. .viii.

Et factum est in diebus achaz filii ioathan filii ozie regis iuda⁹ ascendit rasin rex syrie ⁊ phacee filius romelie rex israhel in hierusalem ad prliandū contra eam ⁊ nō potuerunt debellare eam. Et nuntiatum est domui dauid dicentes. Requieuit syria sup ephraim. Et cōmotum est cor eius ⁊ cor populi eius sicut mouent ligna siluarū ante faciem uenti. Et dixit dñs ad ysaiam. Egredere in occursum achaz tu ⁊ qui derelictus est ialub filius tuus. ad extremum aq̄ ductus piscine superioris in uia agri fullonis⁹ ⁊ dices ad eum. Vide ut sileas. Noli timere ⁊ cor tuum ne formidet a duabus caudis titionum fumigantium istor⁹ in ira furoris rasin ⁊ syrie ⁊ filii romelie. eo q̄ consilium inierit contra te syria malum. ephraim ⁊ filii romelie dicentes. Ascendam⁹ ad iudam ⁊ suscitemus eum⁹ ⁊ auellamus eum ad nos⁹ ⁊ ponam⁹ regem in medio eius filium tabehel. Hec dicit dñs ds. Non stabit ⁊ hoc non erit istud. sed caput syrie damascus ⁊ caput damasci rasin. Et adhuc sexaginta ⁊ quinq; anni ⁊ desinet ephraim ne sit populus⁹ ⁊ caput ephraim samaria ⁊ caput samarie filius romelie. Si non credideritis non permanebitis. Et addiecit dñs loqui ad achaz dicens. Pete tibi signum a dño deo tuo in profundū inferni⁹ siue in excelsum sup̄. Et dixit achaz. Non petam⁹ ⁊ non temptabo dñm. Et dixit. Audite ergo domus dauid. Numquid parum uobis est molestos esse hominib⁹ quia molesti estis ⁊ deo meo⁹ Propt̄ hoc dabit dñs ipe uobis signū. Ecce uirgo concipiet ⁊ pariet filium⁹ ⁊ uocabit̄ nomen eius emmanuhel. Butyrum ⁊ mel comedet⁹ ut sciat reprobare malum ⁊ eligere bonū⁹ quia antequam sciat puer reprobare malum ⁊ eligere bonum⁹ derelinquet̄ terra quam tu detestaris a facie duor⁹ regum eius. Adducet dñs sup te ⁊ sup populum tuum⁹ ⁊ sup domum patris tui. dies qui non uenerunt a diebus separationis ephraim a iuda. cum rege assiriorum⁹ Et erit in die illa sibilabit dñs muscę que est in extremo fluminum egypti⁹ ⁊ api que est in terra assur⁹ ⁊ uenient ⁊ requiescent omnes in torrentibus uallium⁹ ⁊ cauernis petrarum⁹ ⁊ in omnibus fruticetis⁹ ⁊ in universis foraminibus

In die illa radet dñs in nouacula .ix. conducta in his qui sunt fluminis⁹ in rege assiriorum⁹ caput ⁊ pilos pedum ⁊ barbam auferet⁹ Et erit in die illa nutriet homo uaccam boum ⁊ duas oues⁹ ⁊ p̄ ubertate lactis comedet butyrum. Butyrum enim ⁊ mel manducabit⁹ omnis qui relictus fuerit in medio terre. Et erit in die illa omnis locus ubi fuerunt mille uitis mille argenteis⁹ in spinas ⁊ in uepres erunt. Cum sagittis ⁊ arcu ingredientur illuc⁹ uepres enim ⁊ spine erunt in universa terra. Montes quoq; qui in sarculo sarientur⁹ timere non uenient illuc terror spinarum ⁊ ueprium⁹ ⁊ erit in pabulum bubus⁹ ⁊ in conculcationem pecorum⁹ Et dixit dñs ad me. Sume tibi librum grandem⁹ ⁊ scribe in eo stilo hominis⁹ uelociter spolia detrahe⁹ cito p̄da. Et adhibui mihi testes fideles⁹ uriam sacerdotem ⁊ zachariam filium barachie⁹ Accessi ad prophetissam⁹ ⁊ concepit ⁊ peperit filium. Et dixit dñs ad me. Voca nomen eius accelera⁹ spolia detrahe⁹ festina p̄da⁹ Eo q̄ antequam sciat puer uocare patrem suum ⁊ matrem suam⁹ auferet fortitudo damasci ⁊ spolia samarie coram rege assiriorum⁹ .x.

Et adiecit dñs loqui ad me adhuc dicens⁹ Eo q̄ abiecerit populus iste aquas siloe que uadunt cum silentio⁹ ⁊ assumpserit magis rasin ⁊ filium romelie⁹ propt̄ hoc ecce dñs adducet sup eos aquas fluminis fortes ⁊ multas. regem assiriorum ⁊ omnem gloriam eius⁹ ⁊ ascendet sup omnes rivos eius ⁊ fluet sup universas ripas eius⁹ ⁊ ibit p̄ iudam inundans ⁊ transiens usq; ad collum uenietq; ⁊ erit extensio alarum eius implens latitudinem terre tue o emanuel⁹ Congregamini populi ⁊ uincemini⁹ ⁊ auscultate⁹ omnes regiones. Confortamini ⁊ uincemini⁹ accingite uos ⁊ uincemini⁹ Inite consilium et dissipabitur⁹ loquimini uerbum ⁊ non fiet⁹ eo q̄ nobiscum ds. Hec enim ait dñs ad me. Sicut in manu fortis erudiuit me dñs⁹ ne irem in uia populi huius dicens⁹ Non dicatis coniuratio⁹ omnia

enim que lo[cut] ppls iste. conturbatio est. Et timorem
ei ne timeat. neq; paueat. Dñm exercituum ipm sc̃i
ficate. ipe pauor ur. ipse timor ur. Erit uobis in sc̃ificatio
nem. in lapidem autē offensionis. et in petram scandali
duabz domibz isrl. et in laqueum et in ruinā habitanti
bz ierlm. et offendent ex eis plmi. et cadent. et conterentur.
et irretient. et capient. Liga testimonium. signa legem in
discipulis meis. et expectabo dñm qui abscondit faciem suā
a domo iacob. et prestolabor eum. Ecce ego et pueri quos de
dit mi dñs in signū et in portentum isrl. a dño exercituum
qui habitat in monte syon. Et cum dixerint ad uos querite
a pythonibz et a diuinis qui stridunt in incantationibus
suis. nunquid non populus a deo suo requirit pro uiuis ac mor
tuis. Ad legem magis et ad testimonium. Qđ si non dixerint uxta
uerbum hoc. non erit eis matutina lux. Et transibit per eam. cor
ruet et esuriet. et cum esuerit irascet. et maledicet regi suo.
et deo suo. Et suspiciet sursum. et ad terram intuebit. ecce tri
bulatio et tenebre. dissolutio. angustia. et caligo psequens. et non
poterit auolare de angustia sua.

.C.IX. Primo tempore alleuiata est tra zabulon et terra neptha
lim. et nouissimo aggrauata est uia maris. trans iordanem
galilee gentium. Populus qui ambulabat in tenebris. uidit
lucem magnam. Habitantibz in regione umbre mortis.
lux orta est eis. Multiplicasti gentem. et magnificasti letitia
am. Letabuntur coram te sicut qui letantur in messe. sic
exultant uictores capta pda. quando diuidunt spolia. Jugum
enim oneris eius. et uirgam humeri eius. et sceptrum exactoris eius
superasti. sicut in die madian. qm omnis uiolenta pdatio cū tu
multu. et uestimentum mixtum sanguine erit in combustionem.
et cibus ignis. Paruulus enim natus est nobis. filius datus est no
bis. et factus est principatus super humerum eius. et uocabit nomen
eius admirabilis. consiliarius. deus. fortis. pater futuri sc̃li. prin
ceps pacis. Multiplicabitur eius imperium. et pacis non erit finis.
super solium dauid. et super regnum eius sedebit. ut confirmet
illud et corroboret in iudicio et iustitia. amodo et usq; in sempi
ternum. Zelus dñi exercituum faciet hoc. Verbum misit
dñs in iacob. et cecidit in israel. Et sciet omnis populus ephraim.
et habitantes samariam in superbia et magnitudine cordis di
centes. Lateres ceciderunt. sed quadros lapidibz edificabimus. Sy
comori succisi sunt. sed cedros immutabimus. Et eleuabit dñs hos
tes recin super eum. et inimicos eius inquietabit. Syriam
ab oriente. et philistiim ab occidente. et deuorabunt
israel toto ore. In omnibz his non est auersus furor eius. sed adhuc ma
nus eius extenta. Et populus non est conuersus ad percutientem se. et dñm exer
cituum non quesierunt. Et precidet dñs ab israel caput et cau
dam. incuruantem et refrenantem die una. Longeuus et
honorabilis ipse est caput. et propheta docens mendacium ipse cau
da est. Et erunt qui beatificant populum istum seducentes. et qui
beatificantur perierunt. Propter hoc super adolescentulis eius non lete
bitur dñs. et pupillos eius et uiduarum non miserebitur. quia omnis
hypocrita et nequam est. et omne os loquitur stulticiam.
In omnibz his non est auersus furor eius. sed adhuc manus eius extenta.
Succensa est enim sicut ignis impietas. uepres et spinam uora
bit. et succendet in densitate saltus. et conuoluet superbia fumi.
nis in altum. Conturbata est tra. erit populus sicut esca ignis.
Vir fratri suo non parcet. et declinabit ad dextram et esuriet. et come
det ad sinistram et non saturabitur. Unusquisq; carnem brachii
sui uorabit. Manasses ephraim. et ephraim manasses. simul
ipsi contra iudam. In omnibz his non est auersus furor eius. sed adhuc
manus eius extenta. .XI.

.I. .ff. .C.X. Ue qui condunt leges iniquas. et scribentes iniustitiam
scripserunt. ut opprimerent in iudicio pauperes. et uim fa
cerent cause humilium populi mei. ut essent uidue preda eorum.
et pupillos diriperent. Quid facietis in die uisitationis. et cala
mitatis de longe uenientis. ad quem fugietis auxilium. et
ubi derelinquetis gloriam uestram. ne incuruemini sub uinctis
et cum interfectis cadatis. Super omnibz his non est auersus furor
eius. sed adhuc manus eius extenta. Ve assur uirga furoris mei. et
baculus ipse in manu eorum indignatio mea. Ad gentem fallacem
mittam eum. et contra populum furoris mei mandabo illi ut
auferat spolia. et diripiat predam. et ponam illum in conculca
tionem quasi lutum platearum. Ipse autem non sic arbitrabitur.
et cor eius non estimabit. sed ad conterendum erit cor eius. et ad inter
nitionem gentium non paucarum. Dicet enim. Nunquid non
principes mei simul reges sunt. Nunquid non ut charchamis sic
calanno. Et ut arfath sic emath. Nunquid non ut damasce
sic samaria. Quomodo inuenit manus mea regna idoli. sic et
simulachra eorum de ierlm et de samaria. Nunquid non sicut
feci samarie et idolis eius sic faciam ierlm et simulachris
eius. Et erit cum impleuerit dñs cuncta opera sua in monte
syon et in ierlm. uisitabo super fructum magnifici cordis regis
assur. et super gloriam altitudinis oculorum eius. Dixit enim. In fortitu
dine manus mee feci. et in sapientia mea intellexi. et abstuli fines populorum. et principes eorum deprędatus sum. et detra
xi quasi potens insidentes. Inuenit quasi nidum manus
mea fortitudinem populorum. et sicut colligunt oua que de
relicta sunt. sic uniuersam terram ego congregaui. et non fuit
qui moueret pennam et aperiret os. et ganniret. Nunquid
gloriatur securis contra eum qui secat in ea. aut exaltabit
serra contra eum a quo trahitur. Quomodo si eleuet uirga eos
leuantem se. et exaltet baculus qui utique lignum est. Propter
hoc mittet dñator dñs exercituum in pinguibz eius tenuita
tem. et subter gloriam eius succensa ardebit quasi combustio ignis. Et
erit lumen israel in ignem. et sanctus eius in flamma et succendetur. et de
uorabit spinam eius et uepres in die una. et gloriam saltus eius et carme
li eius. ab anima usq; ad carnem consumet. Et erit timor pfugus.
et reliquie ligni saltus eius que pauca erunt numerabuntur.
et puer scribet eas. Et erit in die illa non adiiciet residuum israel.
et hii qui fugerunt de domo iacob ultra ut
ultra. non innitetur super dominum sanctum israel. In ueritate reliquie conuer
tentur. reliquie iasim iacob ad deum fortem. Si enim fuerit po
pulus tuus israel quasi harena maris. reliquie conuertent ex eo. Con
summatio abbreuiata inundabit iustitiam. consummationem
enim et abbreuiationem dñus deus exercituum faciet in medio omnis
terre. Propter hoc hec dicit dñus deus exercituum. .XII.

Noli timere populus meus habitator syon. ab assur. In uir
ga percutiet te. et baculum suum leuabit super te in uia
egypti. Adhuc enim pauxillum modicum. et consumabitur
indignatio et furor meus super scelus eorum. Et suscitabit su
per eum dñs exercituum flagellum iuxta plagam madian in
petra horeb. et iugum suum super mare. et leuabit eum in
uia egypti. Et erit in die illa auferetur onus eius de humero
tuo. et iugum eius de collo tuo. et computrescet iugum a facie
olei. Venit in aiath. transiit in magron. apud magmas con
mendabit uasa sua. Transierunt cursum. gabee sedes nostra.
Obstupuit rama. gabaath saulis fugit. Hymni uoce tua
filia gallim. attende laisa. paupercula anathoth migrauit
medemena. Habitatores gabim confortamini. adhuc dies
est ut in nobis stetur. Aquabit manum suam super montem
filie syon. collem ierlm. Ecce dñator dñs exercituum confrin
get lagunculam in timore. et excelsi statura succidentur. et sublimes
et humiliabuntur. et subtus condensa saltus ferro. et liba
nus cum excelsis cadet. Et egredietur uirga de radice iesse. et
flos de radice eius ascendet. et requiescet super eum spūs dñi. spūs
sapientie et intellectus. spūs consilii et fortitudinis. spūs scientie
et pietatis. et replebit eum spūs timoris dñi. Non secundum ui
sionem oculorum iudicabit. neq; secundum auditum auris arguet
quemquam. sed iudicabit in iustitia pauperes. et arguet in equita
te pro mansuetis terre. Et percutiet terram uirga oris sui. et spū
labiorum suorum interficiet impium. Et erit iustitia cinctus

lumbor eī ⁊ fidel eiᵈorum rerum eī. Habitabit lup̄ cum agno ⁊ pardus cum hedo accubabit. Vitulꝰ ⁊ leo ⁊ ouis simul morabunt ⁊ puer parvulus minabit eos. Vitulꝰ ⁊ ursus pascent simul requiescent catuli eor ⁊ leo qꝫ bos comedet paleas. Et ablactabit infans ab vbere sup̄ foramine aspidis ⁊ in cauerna regᵘ qui ablactatus fuit manū suam mittet. Non nocebunt ⁊ non occident in vniuerso monte scō meo. qꝫ repleta ē terra sciencia dñi sic aque ✠ die illa radix ieſſe qui stat .xiii. signum populor ipm gentes deprecabunt ⁊ erit sepulchrum eī glōsum. Et erit in die illa. adiiciet dñs scōdo manum suam ad possidendū reliquum pli sui. qđ remanserit ab assiriis ⁊ ab egypto ⁊ a fetros ⁊ ab ethiopia ⁊ ab elam ⁊ ab sennaar ⁊ ab emath ⁊ ab insulis maris. Et leuabit signum in nationes ⁊ congregabit profugos israel ⁊ dispersos iuda colliget. a quatuor plagis terre. Et auferet zelus ephraim ⁊ hostes iuda peribunt. Ephraim non emulabit iudam ⁊ iudas non pugnabit ad ephraim. Et volabunt in humeros philistiim p mare. simul prdabunt filios orientis. Idumea ⁊ moab preceptum manus eor ⁊ filii ammon obedientes erunt. Et desolabit dñs linguam maris egypti ⁊ levabit manū suam sup̄ fluuiū in fortitudine spūs sui ⁊ percutiet eum in vndis. ait. ita ut incedant per eū calciati. Et erit via residuo pli mei qui remanserit ab assiriis sicut fuit israhel in die qua ascendit de terra egypti. ✠ Et dices in die illa

·C.xij· ✠ Confitebor tibi dñe qm̄ iratꝰ es mihi conuersus ē furor tuus ⁊ consolatꝰ es me. ✠ Ecce deus saluator meus. fiducia mea ⁊ non timebo. ✠ Quia fortitudo mea ⁊ laus mea dñs deus ⁊ factus ē mihi in salutē. ✠ Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris ⁊ dicetis in die illa confitemini dño ⁊ invocate nomē eī. ✠ Notas facite in pplis adinuentiones eī. memīnote qm̄ excelsum ē nomē eī. ✠ Cantate dño qm̄ magnifice fecit. annuntiate hoc in vniuersa terra. ✠ Exulta ⁊ lauda habitatio syon. qꝫ magnꝰ in medio tui sc̄s israhel.

·C.xiij· ✠ Onus babylonis. qđ vidit ysaias filius amos. xv.
Super montem caliginosum leuate signum. exaltate uocem. leuate manum ⁊ ingrediantur portas ducesi. ego mandaui sanctificatis meis. ⁊ uocaui fortes meos in ira mea. exultantes in gla mea. Vox multitudinis in montibus q̄si pplor frequentium. uox sonus regum gentium congregatarum. Dñs exercituum precipit militie belli. uenientibus de terra procul a summitate celi. dñs ⁊ uasa furoris eius. ut disperdat omnem terram. Vlulate q̄ prope ē dies dñi. q̄si uastitas a deo uenerit. propter hoc omnes manus dissoluent. ⁊ omne cor hominis tabescet ⁊ conterent. Tormenta ⁊ dolores tenebunt. q̄si parturiens dolebunt. unusquisq; ad proximū suum stupebit. facies combuste uultus eor. Ecce dies dñi uenient crudelis ⁊ indignationis plene. ⁊ ire furoris ad ponendam terram in solitudinē. ⁊ peccatores eius conterendos de ea. qm̄ stelle celi ⁊ splendor earum non expandent lucē suam. Obtenebratus ē sol in ortu suo. ⁊ luna non splendebit in lumine suo. Et uisitabo super orbē mala. ⁊ contra impios iniquitatem eor. ⁊ quiescere faciam superbiam infidelium. ⁊ arrogantiam fortium humiliabo. Pretiosior erit uir auro. ⁊ homo mundo obrizo. Super hoc celum turbabo. ⁊ mouebit̄ terra de loco suo pp indignationem dñi exercituum. ⁊ pp̄ diem ire furoris eius. Et erit q̄si damula fugiens. ⁊ q̄si ouis. ⁊ non erit qui congreget. Vnusquisq; ad pplm suum conuertet̄. ⁊ singuli ad terram suam fugient. Omnis qui inuentꝰ fuerit occidetur. ⁊ omnis qui superuenit cadet in gladio. Infantes eor allidentur. in oculis eor diripient̄ domꝰ eor. ⁊ uxores eor uiolabunt̄. Ecce ego suscitabo super eos medos qui argentum non querunt. nec auri uelint. ⁊ si; saguitis parvulos interficient. ⁊ lactentibus uteri non miserebunt̄. ⁊ super filios non parcet oculus eor. Et erit babylon illa gloria regnor. inclita in superbia chaldeor. sicut subuertit dñs sodomam ⁊ gomorram. non habitabit̄ usq; in finem. ⁊ non fundabit̄ usq; ad generationem ⁊ generationem. nec ponet ibi tentoria arabs. non pastores requiescent ibi. sed; requiescent ibi bestie. ⁊ replebunt̄ domos eor draconibus. ⁊ habitabunt ibi struthiones. ⁊ pilosi saltabunt ibi. ⁊ respondebunt ibi ululе in edibus eius. ⁊ sirene in delubris uoluptatis. Prope ē ut ueniat tempus eius. ⁊ dies ✠ c.xiiij. eius non elongabuntur. miserebit̄ enim dñs iacob. ⁊ eliget adhuc de israhel. ⁊ requiescere eos faciet super humum suam. Adiungetur aduena ad eos. ⁊ adherebit domui iacob. ⁊ tenebunt eos pplī. ⁊ adducent eos in locum suum. ⁊ possidebit eos domꝰ in terra dñi in seruos ⁊ ancillas. ⁊ erunt capientes eos qui se ceperant. ⁊ subiuuent exactores suos. Et erit in die illa cū requiem dederit tibi dñs a labore tuo. ⁊ a conculcatione tua. ⁊ a seruitute dura qua ante seruisti. super pabolam istam contra regem babilonis. ⁊ dices. Quomodo cessauit exactor. quieuit tributum. Contriuit dñs baculum impiorum. uirgam dominantium. cedentem pplos in indignatione. plaga insanabili. subiugantem in furore gentes. persequentem crudeliter. Conquieuit ⁊ siluit omnis terra. gaudia ē ⁊ exultauit. abietes q̄; letate fuit super te. ⁊ cedri libani. Ex quo dormisti. non ascendit qui succidat nos. Infernus subter conturbatꝰ ē. in occursum aduentus tui suscitauit tibi gigantes. omnes principes terre surrexerunt de solijs suis. omnes principes nationū universi respondebunt. ⁊ dicent tibi. Et tu uulneratus es sicut nos. nostri similis effectꝰ es. Vecta ē ad inferos superbia tua. concidit cadauer tuum. Subter te sternetur tinea. ⁊ operimentū tuum erunt uermes. xvi
Quomodo cecidisti de celo lucifer. qui mane oriebaris. corruisti in terram qui uulnerabas gentes. qui dicebas in corde tuo. In celum conscendam. super astra dei exaltabo solium meum. Sedebo in monte testamenti. in lateribus aquilonis. Ascendam super altitudinem nubium. similis ero altissimo. Verumtamen ad infernum detraheris. in profundum lacus. Qui te uiderint ad te inclinabunt. ⁊ te prospicient. Numquid hic iste ē uir qui conturbabat terram. qui concutiebat regna. qui posuit orbem desertum ⁊ urbes eius destruxit. Vincula eius non aperuit carcerem. Omnes reges gentium. universi dormierunt in gla. sua. in domo sua. Tu autem proiectus es de sepulchro tuo q̄si stirps inutilis. polluta ⁊ obuoluta. Qui interfecti sunt gladio. ⁊ descenderunt ad fundamenta lapidis. q̄si cadauer putridum. non habebis consortium neq; cū eis in sepultura. Tu enim terram tuam disperdidisti. tu populum occidisti. Non uocabitur in eternum semen pessimorum. Preparate filios eius occisionibus. in iniquitate patrum eor. non consurgent. non hereditabunt terram. neq; implebunt faciem orbis ciuitatum. Et consurgam super eos dicit dñs exercituum. ⁊ perdam babilonis nomen ⁊ reliquias. ⁊ germen ⁊ progeniem auferam dñs. Et ponam eam in possessionem ericii. ⁊ in paludes aquarum. ⁊ scopabo eam in scopa terens. dicit dñs exercituum. Iurauit dñs exercituum dicens. Si non ut putaui ita erit. ⁊ quomodo cogitaui sic eueniet. ut conteram assyrium in terra mea. ⁊ in montibus meis conculcem eum. Et auferetur ab eis iugum eius. ⁊ onus illius ab humero eorum tolletur. Hoc consilium quod cogitauit super omnem terram. ⁊ hec est manus extenta super uniuersas gentes. Dñs enim exercituum decreuit. ⁊ quis poterit infirmare. Et manus eius extenta. ⁊ quis auertet.
In anno quo mortuus ē rex achaz. xvii. Factum ē onus istud. Ne letatus sis philistea omnis tu. quoniam contrita ē uirga percussoris tui. De radice enim colubri egredietur regulus. ⁊ semen eius absorbens uolucrem. ⁊ pascent primogeniti pauperes. ⁊ pauperes fiducialiter requiescent. Et interficiam in fame radicem tuam. ⁊ reliquias tuas interficiam. Vlula porta. clama ciuitas.

prostrata ē phyllistea oīnīs. Ab aquilone enim fu-
mus uenit: ⁊ nō est qui effugiat agmen ei. Et q̄d
respondebit nuncijs gentis? Quia dñs fundauit sy-
on: ⁊ in ipso sperabunt pauperes plī ei. ¶ Onus moab. Q̄
nocte uastata est ar: moab conticuit. Quia nocte uasta-
tus ē murus: moab conticuit. Ascendit dom̄ⁱ ⁊ dibon ad
excelsa in planctū super nabo: ⁊ super medaba moab ulu-
labit. In cunctis capitibus eius calui tū: omnis barba rade-
ē: in cutibus ei accincti sunt sacco: super tecta ei ⁊ in plate-
is ei omnis ululat descendet in fletum. Clamabit esebon
⁊ eleale: usq; lasa audita ē uox eorū. Super hoc expedi-
moab ululabunt: anima ei ululabit sibi. Cor meum
ad moab clamabit: uectes ei usq; ad segor uitulam con-
sternantē. ¶ Ascensum enim luith flens ascendet: ⁊ in
via oronaim clamorem contritionis leuabunt. Aq̄
enim nemrim deserte erunt: q̄ aruit herba: defecit
gerū: uuor omnis inuit. Sedm magnitudinem opis:
⁊ uisitatio eorū. Ad torrentem salicum ducent eos: q̄m
circuijt clamor finium moab usq; ad gallim ulula-
tus ei: ⁊ usq; ad puteū helim clamor ei: q̄ aque dibon
replete sunt sanguine. Ponam enim super dibon addi-
tamenta: his qui fugiunt de moab leonē ⁊ reliquis terre. E-
mitte agnū dñe dominatorem terre de petra deserti ad mon-
tem filie syon. Et erit sicut auis fugiens: ⁊ pulli de nido
auolantes: sic erunt filie moab in transcensu arnon. Fi-
consilium: coge concilium: pone q̄si noctem umbrā tuā
in medio. Abscondite fugientes: ⁊ uagos ne prodas. Habita-
bunt apud te profugi mei: moab esto latibulum eorū a facie
uastatoris. finitus ē enim puluis: consumatus ē miser: de-
fecit qui conculcabat terram. Et preparabit in misericordia so-
lium: ⁊ sedebit super eū in ueritate in tabernaculo dauid. iu-
dicans ⁊ quærens iudicium: ⁊ uelociter reddens q̄d iustū
Audiuimus superbiam moab: superbus ē ualde. xviii.
Superbia ei ⁊ arrogantia ei ⁊ indignatio ei: plus q̄m
fortitudo ei. Idcirco ululabit moab ad moab: um-
nis ululabit. Ad qui lectum super muros cocti lateris
loquimini plagas suas: q̄m subuersa sunt esebon deser-
ta sunt: ⁊ uineam sabame dñi gentium euerserunt.
Flagella ei usq; ad iazer pueneruntⁿ errauerunt in
deserto: propagines ei relicte sunt. transierunt mare. Super
hoc ploro in fletu iazer: uineam sabama. Inebriabo te
lacrima mea esebon ⁊ eleale: q̄m super uindemiā tuam
⁊ super messem tuā uox calcantiū ruit. Et auferetur
letitia ⁊ exultatio de carmelo: ⁊ in uineis non exultabit
nec iubilabit. Vinum in torcularibus non calcabit q̄ calca-
re consueuerant: uocem calcantium abstuli. Super hoc
uentre meus ad moab q̄si cythara sonabit: ⁊ uiscera mea
ad murum coctilem. Et erit cum apparuerit q̄ la-
borauerit moab super excelsis suis: ingredietur ad sca sua
ut obsecret: ⁊ non ualebit. Hoc uerbum q̄d locutus ē dñs
ad moab extunc ⁊ nunc locutus ē dñs dicens. In tribus
annis q̄si anni mercenarii. auferetur gla moab super omi
plō multo: ⁊ relinquetur in eo sicut racemus pusillus ⁊ mo-
dicus nequaquam multus. xix.
Onus damasci. Ecce damasc̄ desinet esse ciuitas: ⁊
erit sicut aceruus lapidum in ruina. Derelicte
ciuitates aroer gregibus erunt: ⁊ requiescent ibi: ⁊ non
erit qui exterreat. Et cessabit aduitorium ab ephraim
⁊ regnum a damasco: ⁊ reliquie syrie sicut gla filiorum israel
erunt: dicit dñs exercituum. Et erit in die illa attenu-
abitur gla iacob: ⁊ pinguedo carnis ei emarcescet. Et e-
rit sicut congregans in messe q̄d restituerit: ⁊ brachium
ei spicas legerit. Et erit sicut querens spicas in ualle ra-
phaim: ⁊ relinquetur in eo sicut racemus: ⁊ sicut excus-
sio olee duarū aut trium olciarū in summitate ramo-
rum. quinque aut quinque in ramis eius fructus eius: dicit dñs
dominus israel. In die illa respiciet homo ad factorem suum:
⁊ oculi eius ad sanctum israel respicient: ⁊ non respiciet ad altaria
a que fecerunt manus eius: ⁊ que opera sunt digitorum ei
non respiciet lucos ⁊ delubra. xx.
In die illa erunt ciuitates fortitudinis ei derelicte:
sicut amnis ⁊ segetes que derelicte sunt a facie filiorum
israel. Et erit deserta: q̄ oblita es dei saluatoris tui ⁊ fortis
tui ad uitorum tui non es recordata. Propterea plantabis plā-
tationes infidelem: ⁊ germen alienum. Seminabis in
die plantationis tue lambrusca: ⁊ mane semen tuum
florebit. Ablata ē messis in die hereditatis: ⁊ dolebit q̄-
rens. Ve multitudo populorum multorum. ut multitudo ma-
ris sonabunt: ⁊ tumultus turbabuntur: sic sonitus aquarū mul-
tarum. Sonabunt populi. sicut sonitus aquarum inundantium
⁊ increpabit eum: ⁊ fugiet procul: ⁊ rapietur sicut puluis
montium a facie uenti: ⁊ sicut turbo coram tempesta-
te. In tempore uespere ⁊ ecce turbatio: in matutino ⁊ non
subsistet. Hec est pars eorum qui uastauerunt nos: ⁊ sors
diripientium nos. Ve terre cymbalo alarum: que ē trans
flumina ethyopie: qui mittit in mare legatos ⁊ in ua-
sis papiri super aquas. Ite angeli ueloces ad gentem diui-
sam ⁊ dilaceratam: ad populum horribilem postquem non est
alius: gentem exspectantem: exspectantem ⁊ conculca-
tam. cuius diripuerunt flumina terram ei. Omnes habitatores
orbis qui moramini in terra: cum elevatum fuerit signum
in montibus uidebitis: ⁊ clangorem tube audietis: q̄ hec
dicit dñs ad me. Quiescam ⁊ considerabo in loco meo: sicut
meridiana lux clara ē: ⁊ sicut nubes roris in die messis. Ad
messem enim florem effloruit: ⁊ immatura perfecto germinabit.
⁊ putabuntur ramusculi ei falcibus: ⁊ que derelicta fuerint abs-
cidentur. exterminabuntur ⁊ relinquentur simul auibus mon-
tium ⁊ bestiis terre: ⁊ estate hyemabunt super eum uolu-
cres: ⁊ omnes bestie terre super illum hyemabunt. In tem-
pore illo deferetur munus dño exercituum a populo diuiso ⁊ dilace-
rato: a populo terribili post quem non fuit alius: a gente exspe-
rante. exspectante ⁊ conculcata. cuius diripuerunt flu-
mina terram eius: ad locum nominis dñi exercituum
mons syon. xix.
Onus egypti. Ecce dñs ascendet super nubem leuem ⁊ ingredietur egyptum:
⁊ mouebuntur simulachra egypti a facie eius: ⁊ cor egyp-
ti tabescet in medio ei. Et concurrere faciam egyptios
aduersus egyptios: ⁊ pugnabit uir contra fratrem suum ⁊
uir contra amicum suum. Ciuitas aduersus ciuitatem ⁊ regnū
aduersus regnum: ⁊ disturbabitur spes egypti in uisceribus eius: ⁊ cō-
silium eius dispabitur. Et interrogabunt simulachra
sua ⁊ diuinos suos ⁊ pythones ⁊ ariolos ⁊ tradam egyp-
tum in manu dominorum crudelium ⁊ rex fortis dominabitur eo-
rum: dicit dñs deus exercituum. Et arescet aqua de mari ⁊ fluuius
desolabitur ⁊ siccabitur: ⁊ deficient flumina. detrenu-
abuntur ⁊ siccabuntur riui aggerum: calamus ⁊ iunci mar-
cescet. Nudabitur alueus riui a fonte suo: ⁊ omne seme
tum irriguum siccabitur: arescet ⁊ non erit. Et merebunt pi-
scatores: ⁊ lugebunt omnes mittentes in fluuium hamum.
⁊ expandentes rete super faciem aque: ⁊ marcescent.
Confundentur qui operabant linum: pectentes ⁊ te-
xentes subtilia. Et erunt texentes eius placentes: omnes
qui fanebant lacunas ad capiendos pisces. Stulti prin-
cipes thaneos. sapientes consiliarii pharao dederunt
consilium insipiens. Quomodo dicetis pharaoni filius
sapientium ego: filius regum antiquorum? Vbi sunt
nunc sapientes tui? Annuntient tibi ⁊ indicent: q̄d
cogitauerit dñs exercituum super egyptum. Stulti facti
sunt principes thaneos. emarcuerunt principes memphios.
deceperunt egyptum. angulum populorum eius. Dñs miscuit in

Ecce dies illa accendent̄ ciuitates
uastabunt̄ ⁊ pinguescent̄ emarcescent̄

medio eī ſpīm ītuginū.⁊ errare fecerunt egyptum
in omī ope ſuo ſicut errat ebr⁹ ⁊ uomens. Et ſi errt
egypto opus qđ faciat caput ⁊ cauđ incuruantem ⁊
refrenantē. In die illa erit egypt⁹ q̄ mulieres.⁊ ſtu-
pebunt a facie motionis manus dñi exercituū. q̄m ip̄e
mouebit sup eam. Et erit tra iuda egypto in festiui
tatem. omīs qui illi fuit recordab⁹ pauebit. a facie con
silii dñi exercituum. qđ ip̄e cogitauit sup eam. In die
illa erunt ciuitates in tra egypti loquentes lin
qua chanaan.⁊ iurantes p dñm exercituum. Ciuitas
solis uocabit una.

xvii.

In die illa erit altare dñi in medio tre egypti.⁊ titu
lus iuxta terminū ei⁹ dñi.⁊ erit in signum.⁊ in testi
monium dño exercituū in tra egypti. Clamabunt enim
ad dñm a facie tribulantis.⁊ mittet eis saluatorem
⁊ppugnatorem qui liberet eos.⁊ cognoscet dñs ab egyp
to.⁊ cognoscent egyptii dñm in die illa.⁊ colent eum
hostiis.⁊ muneribus.⁊ uota uouebunt dño.⁊ soluent. Et
percutiet dñs egyptū plaga.⁊ sanabit eam.⁊ reuertentur
ad dñm.⁊ placabitur eis.⁊ sanabit eos. In die illa erit
uia de egypto in assyrios.⁊ intrabit assur⁹ egyptum.
⁊ egyptius in assyrios.⁊ seruient egyptii assur. In die
illa erit israel tercius egypto.⁊ assyrio. benedictio in medio
tre cui benedixit dñs exercituum dicens. Benedictus pop⁹
meus egypti.⁊ op⁹ manuū mearū assyrio.⁊ hereditas aut
mea israel. In anno quo ingressus est tharthan (nabothli.
cū misisset eum sargon rex assyriorum.⁊ pugnasset cē
azotum.⁊ cepisset eam. in tempe illo locutus est dñs in
manu ysaie filii amos dicens. Vade.⁊ solue saccum de
lumbis tuis.⁊ calciamenta tua solle de pedibus tuis. Et fe
cit. uadens nudus.⁊ discalciatus. Et dixit dñs. Sicut
ambulauit seruus meus ysaias nudus.⁊ discalciatus
trium annorum signum.⁊ portentum erit sup egyptum
⁊ sup ethyopiam. sic ducet rex assyriorum captiuitatē
egypti.⁊ ultimigrationē ethiopie. iuuenum.⁊ senum
nudam.⁊ discalciatam. discooperti natibus. ignominiā
egypti. Et timebunt.⁊ confundent⁹ ab ethiopia spe
sua.⁊ ab egypto gla sua. Et dicet habitator insule ist⁹
in die illa. Ecce hec erat spes nra ad quos confugimus
in auxilium. ut liberarēr nos a facie regis assyriorum. Et
quomodo effugere poterimus nos.

xviii.

Onus deserti maris. Sicut turbines ab affrico uenien
tes. de deserto uenit de tra horribili. uisio dura
nunciata est mihi. Qui incredulus est infidelis agit.⁊ qui de
populator est uastat. Ascende elam. obside medos om
nem gemitū eius cessare feci. Propter repleti sunt lumbi
mei dolore. angustia possidet me. sic angustia parturi
entis. Curui cum audirem. conturbat⁹ sū cū uidem. emar
cuit cor meū. tenebre stupefecerunt me. Babilon dilec
ta mea. posita est mihi in uim tractū. Pone mensam. cōtem pla
re in speculo comedentes.⁊ bibentes. Surgite principes.
arripite clipeum. Hec enim mihi dixit dñs. Vade.⁊ po
ne speculatorem.⁊ quecumq; uiderit annuntiet. Et uidit
currū duos equitū ascensorē asini.⁊ ascensorem
cameli. Et contemplat⁹ est diligenter multo intuitu. et
clamauit leo. Sup speculam dñe ego sum stans iugit
per diem.⁊ sup custodiam meā ego sum stans totis noc
tibus. Ecce iste uenit. ascensor uiri bige equitū. Et res
pondit.⁊ dixit. Cecidit cecidit babilon.⁊ omnia sculptu
lia dei ei⁹ contrita est in tra. Tritura mea.⁊ filia aree
mee. que audiui a dño exercituum deo israhel annunciau uob.
Onus dume. Ad me clamat ex seir.

xix.

Custos quid de nocte. custos quid de nocte. Dixit
custos. Venit mane.⁊ nox. Si quereritis querite. conuer
timini.⁊ uenite. Onus in arabia. In saltu ad uesperā
dormietis in semitis dedanim. Occurrentes sitienti
ferte aquam. qui habitatis tram austri. cū panibus occur
rite fugienti. A facie enim gladioꝝ fugiunt. a facie gla
dii imminenti. a facie arcꝰ extenti. a facie grauis pugne. q̄m
hec dicit dñs ad me. Adhuc in uno anno q̄si in anno
mercenarii.⁊ auferet omnis gle cedar.⁊ reliquie numeri
sagittariorū fortium de filiis cedar imminuent. dñs enim

Onus uallis uisionis.

xxi.

Quid nam tibi est. q̄ ascendisti.⁊ tu omnis in tecta
clamoris plena. urbs frequens. ciuitas exultans. In
terfecti tui non sunt gladio. nec mortui tui in bello.
Cuncti principes tui fugerunt simul. durecti sunt ligati sunt.
Omnes qui inuenti sunt uincti sunt. procul fugerunt.
Propterea dixi. Recedite a me. amare flebo. Nolite incum
bere ut consolemini me super uastitate filie populi mei. Dies.⁊
inuasionis.⁊ conculcationis.⁊ fletuum. dño deo exercituū
in ualle uisionis. scrutans murum.⁊ magnificē sup mon
tem. Et elam supposuit pharetram. currum hominis equi
tis.⁊ parietem nudabit clipeus. Et erunt electe ualles
tue plene quadrigarum.⁊ equites ponentes sedem suam in
porta. Et reuelabit operimentum iude.⁊ uidebis in illa die
armamentarium domus saltus.⁊ scissuras ciuitatis dauid
uidebitis q̄ multiplicate sunt. Et congregastis aquas pis
cine inferioris.⁊ domos hierusalem numerastis.⁊ destruxistis
domos ad muniendum murum.⁊ lacum fecistis inter duos
muros.⁊ aquam piscine ueteris.⁊ non respexistis ad eum
qui fecerat eam.⁊ operatorē eius delonge non uidistis. Et
uocabit dñs deus exercituum in die illa ad fletum.⁊ ad plan
ctum.⁊ ad caluitium.⁊ ad cingulum sacci.⁊ ecce gaudium
⁊ letitia. occidere uitulos.⁊ iugulare arietes. comedere
carnes.⁊ bibere uinum. Comedamus.⁊ bibamus. cras enim mo
riemur. Et reuelata est in auribus meis uox dñi exercituum.
Si dimittet⁹ iniquitas hec uobis donec moriamini dicit
dñs deus exercituum. Hec dicit dñs deus exercituum. Vade.⁊ in
gredere ad eum qui habitat in tabernaculo. ad somnā ipsi
tum templi.⁊ dices ei. Quid tu hic. aut qui quasi hic.
Quia excidisti tibi hic sepulchrum. excidisti in excelsū
memoriam diligenter. in petra tabernaculum tuum. Ecce dñs as
portari te faciet sicut asportat gallus gallinacius. et obuol
uam sic subleuabit te. Coronans coronabit te tribulatione.
ad pilam mittet te in tram latam.⁊ spatiosam. Ibi mo
reris.⁊ ibi erunt currus gle tue ignominia domus domini tui.
Et expellam te de statione tua.⁊ de ministerio tuo deponam
te. Et erit in die illa uocabo seruum meum eliachim fi
lium helchie.⁊ induam illum tunica tua.⁊ cingulo tu
o confortabo eum.⁊ potestatem tuam dabo in manu eius.⁊ erit
ipse pater habitantibus hierusalem.⁊ domui iuda.⁊ dabo clauem
domus dauid sup humerum eius.⁊ aperiet.⁊ non erit qui claudat.
⁊ claudet.⁊ non erit qui aperiat. Et figam illum paxillum
in loco fideli.⁊ erit in solium gle domui patris sui.⁊
suspendam sup eum omnem gla domus patris eius. ualor
diuersa genera. omne ual paruulū a ualis craterarū usq
ad omne ual musicoꝝ. In die illo dicit dñs exercituū au
feretur paxillus qui fixus fuerat in loco fideli.⁊ frangetur
⁊ cadet.⁊ peribit qđ pependerat in eo. quia dñs locutus est.

xxvii.

Onus tyri. Vlulate naues maris. quia uastata est domus
unde uenire consueuerant. De tra cethim reuela
tum est eis. Tacete qui habitatis in insula. negotiatores
sydonis transfretantes mare repleuerunt te in aquis
multis. Semen nili messis fluminis fruges eius.⁊ facta est
negotiatio gentium. Erubesce sydon. ait enim mare. for
titudo maris dicens. Non parturiui.⁊ non peperi.⁊ non enu
triui iuuenes.⁊ non ad incrementum perduxi uirgines. Cum
auditum fuerit in egypto dolebunt. cū audierint de ty
ro. Transite maria.⁊ ululate qui habitatis in insula.

Hunquid ti hec urā ē. que glābatur a diebꝫ ꝑstruis
in antiquitate sua? Vocent eam pedes sui longe ad
pegrinandū. Quis cogitauit hoc sup tyrum quondam
coronatam? Cui negotiatores ꝑcipes? insultores eius
inclitu fre. Vūs exercituum cogitauit hoc? ut detraheret
supbiam omīs glē? ꝛ ad ignominiam deduceret unū
sol inclitos fre. Transi tram tuam qm fluū filia maris?
ti ē cinglin ulc ē. Manum suam extendet sup mare?
conturbabit regna. Vūs mandauit ad ūsum chanaan
ut conteret fortes ei? ꝛ dixit. Hon adiuet ultra ut
gleris? calūpniam sustinens virgo filia sydonis? in ce
thim consurgens trāstreta? ibi qꝫ ti erit requies ē. Ecce
tra chaldeoꝝ? talis ꝑps ti fuit? assur fundauit eam? In
captiuitatem trāsduxerunt robustos ei? suffoderunt do
mos ei? posuerunt eam in ruinā? Vlulate naues maris?
qꝫ devastata ē fortitudo urā? Et erit in die illa in obli
uione erit o tyre? lxx? annis? sic dies regis uni? p? lxx?
aut annos? erit tyro qm cantices meretrix? Sume cy
tharam circui ciuitatem meretrix obliuioni tradita? Be
ne cane? frequenta canticum? ut memoria tui sit? Et
erit p? lxx? annos visitabit dūs tyrum? ꝛ reducet eam
ad mercedem suam? Et rursum fornicabit cū uniuersis reg
nis tre sup faciem tre? ꝛ erunt negotiatores ei? ꝛ mer
cedes ei? sanctificate dño? Hon condent neqꝫ reponent?
qꝫ his qui habitauerint coram dño erit negotiatio ei? ut
manducent in satietatem? ꝛ uestiant usqꝫ ad uetustatem.

Ecce dūs dissipabit tram ꝛ nudabit eam? xxviii.
ꝛ affliget faciem ei? ꝛ dispget habitatores ei? Et erit
sic ꝑps sic sacerdos? ꝛ sicut seruus sic dūs ei? sicut ancilla
sic dna ei? sicut emens sic ille qui uendit? sicut fenerator
sic is qui mutuū accepit? sicut qui repetit sic qui debet? Vis
sipatione dissipabitur tra? ꝛ direptione ꝑdabit? Dns
enim locut ē uerbum hoc? Luxit ꝛ defluxit tra? ꝛ in
firmata ē? Defluxit orbis? infirmata ē altitudo ꝑpli
tre? ꝛ tra infecta ē ab habitatoribꝫ suis? qꝫ trāsgressi
sunt leges? mutauerunt ius? dissipauerunt fedus sem
piternum. Propt hoc maledictio vorabit tram? ꝛ peccabit
habitatores eius? idcoqꝫ insanient cultores ei? ꝛ relinqu
tur homines pauci? Luxit uinedemia? infirmata est
uitis? ingemuerunt omes qui letabant corde? Cessa
uit gaudium tympanoꝝ? quieuit sonitus letantium
quieuit dulcedo cytare? cum cantico non bibent uinū?
amara erit potio bibentibꝫ illam? Attrita ē ciuitas va
nitatis clausa ē omis domus nullo introeunte? clamor e
rit sup uino in plateis? Deserta ē omis letitia? trāslatū
ē gaudiū tre? relicta ē in urbe solitudo? ꝛ calamitas op
primet portas? qꝫ hec erunt in medio tre? in medio ꝑplōꝝ.
Quoꝝ si pauce olive que remanserunt excutientur
ex olea? ꝛ racemi cū fuerit finita uindemia hu leuabūt
uocem suam atqꝫ laudabunt? cum glificata fuerit dūs
hyuuierit de mari. Propt hoc in doctrinis glificate dūm?
in insulis maris? nomen dūi di isrl? A finibꝫ tre lau
des audiuimus? glām iusti. Et dixi. Secretum meū mi?
secretū meum mi? Ve mi. Prevaricantes ꝓuaricati sūt?
ꝛ ꝓuaricatione trāsgressoꝝ ꝓuaricati sūt? formido ꝛ fouea ꝛ
laqueus sup te? qui habitator es tre. Et erit qui fugit
a uoce formidinis cadet in fouea? ꝛ qui se explicuerit de
fouea tenebit laqueo? qꝫ cataracte de excelsis apte
sunt? ꝛ concutient fundamenta tre. Confractione confringe
tur tra? contritione conteret tra? commotione commouebitur
tra? agitatione agitabit terra sic ebrius? ꝛ auferetur
qꝫ tabernaculū unū noctis? ꝛ gravabit eam iniquitas
sua ꝛ corruet? ꝛ nō adiuet ut resurgat? Et erit in die
illa visitabit dūs sup militiam celi in excelso? ꝛ sup
reges tre qui sūt sup terram? ꝛ congregabunt in cong

gationem unā sicut in lacū? ꝛ claudent ibi in carcere?
ꝛ post multos dies visitabunt? ꝛ erubescet luna ꝛ cō
fundet sol? cum regnauerit dūs exercituum in monte
syon ꝛ in hierlm? ꝛ in conspectu seniorum suorum fuerit glo
rificatus? Vne ds meus es tu. Exaltabo te confitebor nomi
ni tuo? qꝫ fecisti mirabilia? cogitationes antiquas fideles
amen? qꝫ posuisti ciuitatem in tumulum? urbem fortē in
ruinam? domum alienorum ut ne sit ciuitas? ꝛ in sempiter
nū ne edificet? Sup hoc laudabit te ꝑplus fortis? ciuitas gen
tium robustarum timebit te? qꝫ fes es fortitudo pauperis?
fortitudo egeno in tribulatione sua? spes a turbine? um
braculū ab estu. Spes enim robustorum qꝫ turbo ꝑpellens
parietē? sicut estum in siti tumultum alienorum humilia
bis? ꝛ qꝫ calorem sub nube torrente ꝓpaginem fortium mar
cescere faciet. Et faciet dūs exercituum omibꝫ ꝑplis in mō
te hoc cōuiuium pinguium? conuiuium uindemie? pin
guium medullatorum? uindemie defecate. Et ꝑripiabit
in monte isto faciem uincti colligati? sup omes populos? ꝛ
telam quam ordiuit es sup uniuersas nationes. Precipita
bit mortem in sempiternū? ꝛ auferet dūs ds lacrimam ab oī
facie? ꝛ opprobrium ꝑpli sui auferet de uniuersa tra qꝫ dūs
locutus ē.
Et dicent in die illa. Ecce ds nr? xxcpc. ꝟ locutus ē.
iste expectauimus eum? ꝛ saluabit nos. Iste dūs sustinu
imus eum. exultabimus ꝛ letabimur in salutari ei? qꝫ requie
scet manus dūi in monte isto? ꝛ conculcabit moab sub eo. sic
ut conculcantur palee in plaustro? ꝛ extendet manus suas sub eo? sic
extendit natans ad natandum? ꝛ humiliabit gām eius cū al
tissione manuū eius? ꝛ munimenta sublimium murorū
tuorū corruent? ꝛ humiliabunt? ꝛ detrahent in tram usqꝫ
ad pulverem. In die illa cantabit canticū istud in tra iu
da. Urbs fortitudinis nre syon? saluator ponet in ea mu
ros ꝛ antemurale. Aperite portas? ꝛ ingrediatur gens iusta cu
stodiens veritatem. Veteres error abiit? Seruabis pacem?
pacem qm in te speravimus? Sperate in dño in scis eternis?
in dño dō fortitudo in perpetuum? qꝫ incurvabit habitantes
in excelso? ciuitatem sublimem humiliabit? humiliabit
eam usqꝫ ad tram? detrahet eam usqꝫ ad pulverem. Conculcabit
eam pes? pes pauperis? gressus egenorum. Semita iusti
recta es? rectus callis iusti ad ambulandū? In semita
iudiciorum tuorum dūe sustinuimus te? nomen tuū ꝛ memo
riale tuum in desiderio animē? Anima mea desiderabit
te in nocte? ꝛ ꝛ ꝛ

tatuꝰ fre cont eum: ⁊ reuelabit ⁊ra sanguinē suū: ⁊ non operiet ultra interfectos suos. xxx.

In die illa ululabit dñs in gladio suo duro ⁊ grandi ⁊ forti super leuiathan serpentē uectem ⁊ super leuiathan serpentē tortuosum: ⁊ occidet cetum qui in mari ē. In die illa: uinea mera cantabit ei. Ego dñs qui seruo eā repente ꝓpinabo ei. ne forte uisitet cont eam: nocte ac die seruo eam: indignatio nō est in mē. Quis dabit me spinā ⁊ uepretum in ꝓlio: gradiar super eam: succendam eā pīl. an potius tenebit fortitudinem meam: faciet pacem mē: pacem faciet mī. Qui egredientes petet ad iacob: florebit ⁊ germinabit isrl: ⁊ implebunt facies orbis semine. Numqd uxta plagam percutientis se percussit eum: aut sicut occisio interfectos ei: sic occisus est: In mēsura cū mēsuram: cū abiecta fuerit iudicabis eam. Meditata ē in spū suo duro ꝑ diem estus: ideo sup hoc dimitte ē iniquitas domui iacob: ⁊ iste omnis fructus ut auferatur peccm ei. Cum posuerit omēs lapides altaris sic lapides cinis allisos: nō stabunt luci ⁊ delubra. Ciuitas munita desolata erit: speciosa relinquet: ⁊ dimittet qsi desertū. Ibi pascet uitulus ⁊ ibi accubabit: ⁊ consumet fīm mutatē ei. In siccitate messis illi: orientur mulieres uenientes ⁊ docentes eam. Non ē enī ꝓls sapiens: propter hoc miserebit nō qui fecit eum: ⁊ qui formauit eū nō parcet ei. Et erit in die illa ꝓcutiet dñs ab alueo fluminis usq; ad torrentē egypti: ⁊ uos congregabimini unus ⁊ unus filii isrl. Et erit in die illa clangetur in tuba magna ⁊ uenient qui ꝑierant de tra assyrior ⁊ qui eiecti erāt in tra egypti ⁊ adorabunt dñm in monte scō in hierlm.

Ve corone superbie ebriis ephraim: ⁊ flori decidenti glē exultationis eius qui erant in uertice uallis pinguissime errantes a uino. Ecce ualidus ⁊ fortis dñs: sicut ꝑpes grandinis turbo confringens: sicut ꝑpetus aquaꝝ multarū inundantiū ⁊ emissarū super pectus spaciosam. Pedibus conculcabit corona superbie ebriorū ephraim ⁊ erit flos decidens glē exultationis eius qui est super uerticem uallis pinguium: qi tempestati ante maturitatem autūpni: qd cū aspexit uidens: statim ut manu tenuerit deuorabit illd.

In die illa erit dñs exercituū corona glē ⁊ sertum exultationis residuo ꝑpli sui ⁊ spūs iudicii sedenti super iudicium ⁊ fortitudo reuertentibus de bello ad portam. Verum hii qꝫ ꝑ uino nescierunt ⁊ ꝑ ebrietate errauerunt. Sacerdos ⁊ ꝓpha nescierunt ꝑ ebrietate absorti sūt a uino: errauerunt in ebrietate: nescierunt uidentē: ignorauerunt iudicii. Omēs enī mense replete sunt uomitu sordiumqꝫ: ita ut nō sit ultra locꝰ. Quem docebit sciam ⁊ quem intelligere faciet auditū: ablactatus a lacte: apulsos ab ubribus: qꝫ manda remanda: manda remanda: expecta reexpecta: exꝑta reexꝑta: modo die ibi modicū ibi: in loquela labii ⁊ lingua altera loquetur ad ꝑplm istum: cui dixit hec ē requies mea: reficite lassum ⁊ hoc ē meum refrigium. Et noluerunt audire: ⁊ erit eis ūbum dñi manda remanda: manda remanda: expecta reexpecta: expecta reexpecta: modicum ibi: modicū ibi: ut uadant ⁊ cadant retrorsū ⁊ conterantur ⁊ illaqueentur ⁊ capiantur. Propt hoc audite uerbū dñi uiri illusores: qui dñatum est super ꝑplm meū qui ē in hierlm. Dixistis enim. Pepigimus fedus cum morte ⁊ cū inferno fecimus pactū. flagellum inundans cū transierit nō ueniet super nos: qꝫ posuimus mendacium spem nr̄am ⁊ mendacio protecti sumus. Ideirco hec dicit dñs ds. Ecce ego mittam in fundamentis sion lapidem: lapidem ꝓbatum angulare pciosum: in fundamento fundatum. Qui crediderit: nō festinet. Et ponam iudicium in pondere ⁊ iustitiam in mēsura: ⁊ subuertet grando spem mendacii ⁊ protectionē aque inundabunt ⁊ delebit fedus uestrum cum morte ⁊ pactum uestrum cū inferno nō stabit. flagellum inundans cū transierit: eritis ei in conculcationē. Quocumqꝫ ꝑtransierit tollet uos: etenim mane diluculo ꝑtransibit in die ⁊ in nocte: ⁊ tm in sola uexatio intellectum dabit auditui. Coangustatum ē enī stratum: ita ut alter decidat: ⁊ pallium breue. ut trumqꝫ operire si potest. Sic enim in monte diuisionis stabit dñs: sic in ualle que ē in gabaon iratꝰ est ut faciat opus suum. alienum opꝰ ei. ut operetur opꝰ suum. peregrinum ē opꝰ ab eo. Et nunc nolite illudere: ne forte constringantur uincula ura. Consummationē enim ⁊ abbreuiationem audiui a dño dō exercituū super uniuersam terram. Auribus percipite ⁊ audite uocem meam: attendite ⁊ audite eloquium meū. Numqd tota die arabit arator ut seratꝫ: ꝑscindet ⁊ rastret humū suam: Nōne cū adequauerit faciem ei seret gith ⁊ cyminū spargit ⁊ ponet triticū ꝑ ordinē ⁊ ordeum ⁊ milium ⁊ triticū in finibus suis ⁊ erudiet illum iudicio: Dñs siue docebit illū. Non enim in serris triturabit gith nec rota plaustri super cuminū circuiet: sed in uirga excutiet gith ⁊ cyminū in baculo: panis auf comminuet. Verū si in ꝑpetuū triturauit triturabit illum: nec uexabit eū rota plaustri ⁊ in ungulis suis comminuet eū. Et hoc a dño dō ē exiuit exiuit: ut mirabile faceret consiliū ⁊ magnificaret.

Ve arihel arihel ciuitas ꝙm xxix. Erat iusticiam. expugnauit dauid. Adiicit ē anni ad annū: sollēpnitates euoluite suas. Et circuiabo arihel ⁊ erit tristis ⁊ merens ⁊ erit mihi sicut arihel ⁊ circuidabo qsi speram in circuitu tuo ⁊ ponam contra te aggerem ⁊ munitiones ponam in obsidionem tuam. Humiliaberis de tra loquēris: ⁊ de humo audiet eloquium tuū. Et erit qsi phitonis de tra uox tua ⁊ de humo eloquiū tuū musitabit. Et erit sicut puluis tenuis multitudo uentilantiū te: ⁊ sic fauilla ꝑtransiens multitudo eorū qui contra te ꝑualuerunt erunt. Et exꝫ repente confestim a dño exercituum uisitabit in tonitruo ⁊ commotione tre ⁊ uoce magna turbinis ⁊ tempestatis ⁊ flāme ignis deuorantis. Et erit sicut somnium uisionis nocturne: multitudo omnium gentium que dimicauerunt contra arihel ⁊ omēs qui militauerunt ⁊ obsederunt ⁊ ꝑualuerunt aduersus eam. Et sicut somniat esuriens ⁊ comedit. cū autē fuerit expergefact uana est anima ei: ⁊ sicut somniat sitiens ⁊ bibit: ⁊ postqm fuerit expergefact lassus adhuc sitit ⁊ anima ei uacua ē: sic erit multitudo omnium gentium que dimicauerunt contra montē sion. Obstupescite ⁊ admiramini fluctuate ⁊ uacillate. inebriamini ⁊ nō a uino. mouemini ⁊ nō in ebrietate. qm misit uobis dñs spm sopōris. Claudet oculos uros. ꝓphas ⁊ principes uros qui uidentes uisionem operiet. ⁊ erit uobis uisio omnium sicut uerba libri signati: quem cum dederint scienti litteras dicent. lege istum. Et respondebit. Non possum: signatus ē enī. Et dabitur liber nescienti litteras: dicetqꝫ ei. lege. Et respondebit. Nescio litteras. Et dixit dñs. Eo qꝫ appropinquat populus iste ore suo ⁊ labiis suis glorificat me. cor autem eius longe ē a me. ⁊ timuerunt me mandato hominū ⁊ doctrinis: ideo ecce ego addam ut admirationē faciam ꝑpō huic miraculo grandi ⁊ stupendo. Pibit enim sapia a sapientibus ei ⁊ intellectus prudentium eius abscondet. xxxiii.

Ve qui profundi estis corde: ut a dño abscondatis consilium. quorū sunt in tenebris opa: ⁊ dicunt. Quis uidet nos: Et quis nouit nos: Peruersa est hec uestra cogitatio. qsi lutum cum figulis cogitet ⁊ dicat opus factum suo si fecisti me: ⁊ figmentum dicat fictori suo. nō intelligis. Nonne adhuc in modico ⁊ in breui conuertet libanus

in chermel. ⁊ chermel in saltum reputabit. Et au-
dient in die illa surdi uerba libri. ⁊ de tenebris ⁊ ca-
ligine oculi cecor uidebunt. Et addent mitel in dño
letitiam. ⁊ paupel hominel in scō isrl exultabunt.
cessim defecit qui prevalebat. cōsūmatus est illusor ⁊
succisi sunt omnel qui vigilabāt sr̄m ⁊ iniquitatē. qui pec-
care faciebant hominel in ūbo. ⁊ arguentem in porta
supplantabant. ⁊ declinaverunt frustra a iusto. Propt̄
hoc hec dicit dñs ad domum iacob. qui redemit abra-
ham. Non in confundet iacob. nec in nouissimo erubescet.
sed cum uidit filios suos opa manuū mearū in medio
sui. sanctificantel nomen meum. ⁊ sanctificabunt nomē sanc-
tum iacob. ⁊ deū isrl p̄dicabunt. ⁊ scient errantel spū intel-
lectum. ⁊ murmuratores discent legem. Ve filii desertores
dicit dñs. ut faceretis consilium ⁊ nō ex me. ⁊ ordiremi-
ni telam. ⁊ nō p spm meum. ut adderet peccm supra pec-
catū. Qui ambulastis ut descenderetis in egyptum ⁊ os meū
nō interrogastis. sperantes auxilium in fortitudine pha-
raonis. ⁊ habentes fiduciam in umbra egypti. Et erit uobis
fortitudo pharaonis in cōfusionē. ⁊ fiducia umbre egypti in
ignominiam. Jerant enim in taphnis principes eius.
⁊ nuncii eius usq; ad hanes pueneret. Omnes cōfusi sunt
super populo qui eis p̄dē nō potuit. Non fuerunt in auxi-
lium. nec in aliquā utilitatem. sed in confusionē ⁊ in opprobrium.

Onus uniuersi auimalis. In terra .xxxiii. Virum.
tribulationis ⁊ angustie. leena ⁊ leo. ex eis uipa ⁊ regu-
lus uolans portantes super humeros iumentorū diuitias suas.
⁊ super gibbum camelorū thesauros suos. ad populum qui eis p̄-
desse nō potuit. Egypt̄ enim frustra ⁊ uane auxiliabit. ideo
clamaui super hoc superbia tanta est. quiescite. Nunc ingressus
scribe eas super librum. ⁊ in libro diligenter exara illud. ⁊ erit
in die nouissimo in testimonium usq; ad eternum. Populus
enim ad irritandum prouocans est. ⁊ filii mendaces. filii no-
lentes audire legem dei. Qui dicunt uidentibus nolite uide-
re. ⁊ aspicientibus nolite aspicere nobis ea que recta sunt.
Loquimini nobis placentia. uidete nobis errores. auferte
te a me uiam. declinate a me semitam. cesset a facie nra
sanctus isrl. Propterea hec dicit dñs sanctus isrl. Pro eo q̄d reprobastis
uerbum hoc. ⁊ sperastis in calumpnia ⁊ tumultu. ⁊ innixi estis
super eo. propterea erit uobis iniquitas hec. sicut ruptio
cadens. ⁊ requisita in muro excelso. cuius subito dū ⁊ sperat
ueniet ruina eius. ⁊ comminuet sicut conteritur lagena figuli
contritione pitilida. ⁊ nō inuenietur de fragmitis eius testa. in
qua portetur ignis de cumulo. aut hauriat aquā parūm
aque de fouea. Quia hec dicit dñs deus sanctus isrl. Si reuertā-
mini ⁊ quiescatis salui eritis. in silentio ⁊ in spe erit for-
titudo uestra. Et noluistis. ⁊ dixistis. Nequaquā. sed ad equos
fugiemus. ideo fugietis. Et super ueloces ascendemus. propterea uelo-
ces erunt qui persequentur uos. Mille homines a facie ter-
roris unius. ⁊ a facie quinq; fugietis. donec relinq̄-
mini sicut malus nauis in uertice montis. ⁊ sicut signum super
collem. Propterea expectat dñs ut misereatur nr̄i. ⁊ ideo ex-
altabit parcens uobis. quia deus iudicii dñs. beati omnes qui
expectant eum. Populus enim sion habitabit in hierusalem.
Plorans nequaquā plorabis. miserans miserebitur tui. ad
uocem clamoris tui. statim ut audierit respondebit tibi.
Dabit uobis dñs panem arctum ⁊ aquam breuem. ⁊ nō
fauet auolare amplius doctorem tuum. Et erunt oculi
tui uidentes preceptorem tuum. ⁊ aures tue audientes uer-
bum post tergum monentis. hec uia. ambulate in ea. nec; ad
dexteram nec; ad sinistram. Et contaminabis lamminas sculp-
tilium argenti tui. ⁊ uestimentum ydolorum auri tui. ⁊
dispges ea sicut immundum menstruate. Egredere duce
eis. ⁊ dabit semen tuo pluuiam. ubicunq; seminaueris
in terra. ⁊ panis frugum terre. erit uberrimus ⁊ pinguis.
Pascetur in possessione tua in die illo agnus spatiose.
⁊ tauri tui ⁊ pulli asinorum qui operantur terram. commixti
simigma comedent. sicut in area uentilatum est. .xxxv.
Et erunt super omnem montem excelsum. ⁊ super omnem
collem elevatum riui currentes aquarum. in die interfectionis multorum. cum ceciderint turres. Et erit lux lu-
ne sicut lux solis. ⁊ lux solis erit septemplicior. sicut
lux septem dierum. in die qua alligauerit dñs uulnus
populi sui. ⁊ plagam percussure eius sanauerit. Ecce no-
men dñi uenit de longinquo. ardens furor eius. ⁊ gra-
uis ad portandum. Labia eius repleta sunt indignatio-
ne. ⁊ lingua eius quasi ignis deuorans. Spūs eius uelut tor-
rens inundans. usq; ad medium colli. ad perdendas
gentes in uanitatem. ⁊ frenum erroris quod erat in ma-
xillis populorum. Canticum erit uobis sicut nox sanctifica-
te solemnitatis. ⁊ letitia cordis sicut qui pergit ad
tibia. ut intret in montem dñi ad fortem isrl. Et au-
ditam faciet dñs gloriam uocis sue. ⁊ furorem brachii
sui ostendet. in comminatione furoris. ⁊ flamme ignis
deuorantis. allidet in turbine ⁊ in lapide grandinis.
A uoce enim dñi pauebit assur. uirga percutiens. ⁊ e-
rit transitus virge fundatus. quam requiescere dūs
faciet super eum. In tympanis ⁊ citharis. ⁊ in bellis pre-
cipuis ex pugnabit eos. Preparata est enim ab heri to-
feth. a rege preparata. profunda ⁊ dilatata. Nutrimenta
eius ignis ⁊ ligna multa. flatus dñi sicut torrens sulphuris
succendens eam. .xxxvi. Ve qui descenditis
in egyptum ad auxilium. in equis sperantes. ⁊ habentes fi-
duciam super quadrigis quia multe sunt. ⁊ super equitibus
quia ualidi nimis. ⁊ non sunt confisi super sanctum isrl. ⁊ dñm non
requisierunt. Ipse autem sapiens adduxit malum. ⁊ uba
sua non abstulit. Et consurget contra domum pessimorum. ⁊
contra auxilium operantium iniquitatem. Egypt̄ homo ⁊ non
deus. ⁊ equi eorum caro ⁊ non spūs. ⁊ dñs inclinauit manum suam.
⁊ corruet auxiliator. Et cadet cum pstat auxilium. simul
quoq; omnes obumbrent. Quia hec dicit dñs ad me. Quo modo si ru-
giat leo. ⁊ catulus leonis super p̄dam suam. cui occurrerit
ei multitudo pastorum. a uoce eorum si formidabit. ⁊ a mul-
titudine eorum si pauebit. sic descendet dñs exercituum
ut pugnet super montem sion. ⁊ super collem eius. Sicut aues
uolantes. sic protget dñs exercituum hierusalem. protegens ⁊ libe-
rans. transiens ⁊ saluans. Convertimini sicut in profundo
recesserunt filii isrl. In die enim illa abiicet unusquisq; ido-
la argenti sui. ⁊ idola auri sui que fecerunt uobis manus
ure in peccm. ⁊ cadet assur in gladio non uiri. ⁊ gladius
non hominis uorabit eum. Et fugiet non a facie gladii
⁊ iuuenes eius tributales erunt. ⁊ fortitudo eius a timore con-
sibit. ⁊ pauebunt fugientes principes eius. Dixit dñs cuius
ignis est in sion. ⁊ caminus eius in hierusalem. Ecce in iustitia
regnabit rex. ⁊ principes in iudicio precedent. ⁊ erit uir si-
cut qui abscondit a uento. ⁊ celat se a tempestate. sicut
riui aquarum in siti. ⁊ umbra petre grauentis in ter-
ra deserta. Non caligabunt oculi uidentium. ⁊ aures au-
dientium diligenter auscultabunt. ⁊ cor stultorum intelli-
get scientiam. ⁊ lingua balborum uelociter loquetur. ⁊ plane. Non
uocabitur ultra qui insipiens est princeps. nec; fraudulentus
appellabitur maior. Stultus enim fatua loquetur. ⁊ cor eius faciet
iniquitatem. ut perficiat simulationem. ⁊ loquatur ad dñm fraus
dulenta. ⁊ uacuam faciat animam esurientis. ⁊ potum si-
tientis auferat. Fraudulenti uasa pessima sunt. ipse enim
cogitationes concinnabit ad perdendos miseros in sermone
mendacii. cum loqueretur pauper iudicium. Princeps ut ea q̄
digna sunt principe cogitabit. ⁊ ipse super duces stabit. .xxxvii.
Mulieres opulente surgite. ⁊ audite uocem meam filie
confidentes. percipite auribus eloquium meum. Post di-

℣ S H

el enim ⁊ annum⁹ ⁊ uos cōturbabimini confidentes.
Consūmata ē eni⁹ uindemia⁹ collecto ulq; ui⁹ ueniet.
Obstupescite opulente conturbabimini confidentes⁹ exite uos ⁊ conturbamini⁹ accingite lumbos uros⁹ super
ubera⁹ plangite super regione desiderabili⁹ super uinea
fertili⁹ super humum pli⁹ mei spine ⁊ uepres⁹ ascendent⁹ quinto magis super omes⁹ domos gaudii ciuitatis
exultantis⁹ Domus enim dimissa ē⁹ multitudo urbis
relicta ē⁹ tenebre ⁊ palpatio⁹ fē⁹ sunt super speluncas usq;
in eternum⁹ Gaudium onagroꝝ pascua gregi⁹ donec effundat⁹ super nos spūs de excelso⁹ Et erit desertū in chermel⁹
⁊ chermel in saltum reputabit⁹ ⁊ habitabit in solitudine iudicium⁹ ⁊ iustitia in chermel sedebit⁹ Et erit op⁹ iusti
cie pax⁹ ⁊ cultus iustitie silentiū⁹ ⁊ securitas usq; in sempiternum⁹ Et sedebit pl⁹s meus in pulchritudine pacis⁹
⁊ in tabnaculis fiducie⁹ ⁊ in requie opulenta⁹ Grando autē in descensione silue⁹ ⁊ humiliatione humiliabit⁹ ciuitas.

¶ Beati qui seminatis super omes aquas⁹ immittentes pedem
bouis ⁊ asini⁹ Ve qui predamini⁹ nō ⁊ ipse p̄dabimini⁹ Et
qui spernis⁹ nō ⁊ ipse spernet⁹ Cum consumma⁹ris dep̄
dationē dep̄dabis⁹ cum fatigat⁹ desinet⁹ tempnere tempnentis⁹ Dne miserere nr̄i⁹ te eni⁹ expectauimus⁹ esto bra
chium eoꝝ in mane⁹ ⁊ salus nr̄a in tempe tribulationis⁹
A uoce angeli fugiunt pli⁹ ab exaltatione tua dispse⁹ gentes⁹ Et congregabunt⁹ spolia uestra sicut colligit bruchus⁹
uelut cum fosse plene fuerint de eo⁹ Magnificat⁹ ē dn⁹⁹
qui habitabit in excelso⁹ ⁊ plebit syon iudicio ⁊ iustitia⁹ ⁊
erit fides in temporibus tuis⁹ Aquisitio salutis sapia ⁊ scia⁹ ti
mor dn⁹ ipse thesaur⁹ eius⁹ Ecce uidentes clamabunt foris⁹
angeli pacis amare flebunt⁹ Uilipensa sunt uie⁹ cessauit
transiens p semita⁹ irritum fecit⁹ pactū⁹ proiecit ciuitates⁹
si reputabit hominem⁹ Luxit ⁊ elanguit terra⁹ confusus ē
libanus⁹ ⁊ obstupuit⁹ Factus ē saron sicut desertus⁹ ⁊ concussa est
basan ⁊ carmelus⁹ Nunc consurgam dicit dn⁹⁹ nunc exal
tabor⁹ ⁊ nunc sublevabor⁹ Concipietis aridos⁹ parietis stipu
lam⁹ Spūs uester ut ignis uorabit uos⁹ ⁊ erunt pli⁹ quasi de in
cendio calcis⁹ spine congregate igni⁹ comburentur⁹ ·xxxviii·
Audite qui longe estis⁹ que fecerim⁹ ⁊ cognoscite uos
in fortitudine⁹ meam⁹ Conterriti sunt in syon pec
catores⁹ possedit tremor hypocritas⁹ Quis poterit habita
re de uobis cū igne devorante⁹ Quis habitabit ex uobis
cū ardoribus sempiternis⁹ Qui ambulat in iustitiis⁹ et lo
quitur⁹ equitatem⁹ qui spernit auaritiam ex calūpnia⁹ ⁊ excutit ma
nus suas ab omni munere⁹ qui obturat aurem suam ne audi
at sanguinem⁹ ⁊ claudit oculos suos ne videat malum⁹ iste
in excelsis habitabit⁹ munimenta saxoꝝ sublimitas eius⁹
Panis ei datus ē⁹ aque ei fideles sunt⁹ Regem in decore su
o uidebunt oculi ei⁹ cernent⁹ terram de longe⁹ cor tuum me
ditabitur timorem⁹ Ubi ē litteratus⁹ Ubi legis⁹ iuba ponde
rans⁹ Ubi doctor parvuloꝝ⁹ Populum impudentem⁹ non uidebi⁹
populum alti sermonis⁹ ita ut non possis intelligere disertita
dinem⁹ lingue ei⁹ in quo nulla ē sapia⁹ Respice syon ciui
tatem solemnitatis⁹ nre⁹ oculi tui videbunt hierusalem⁹
habitationē opulentā⁹ tabnaculum⁹ qd̄ nequaq̄m commo
veri poterit⁹ nec auferent⁹ clauos ei⁹ in sempiternum⁹ ⁊ omes⁹
funiculi ei⁹ non rumpent⁹ q⁹ solum ibi magnifice⁹ dn⁹⁹
ds nr̄⁹ Locus fluminoꝝ riuiq; latissimi⁹ ⁊ patentes⁹ non
ambulabit per eum navis remigū⁹ neq; transiet magna classis
pretereatur eum⁹ Dns enim iudex nr̄⁹ dn⁹⁹ legifer nr̄⁹ dn⁹⁹
rex nr̄⁹ ipse⁹ salvabit nos⁹ Laxati sunt funiculi tui⁹ non
valebunt⁹ sic erit malus tuus⁹ ut dilatare signum⁹ non
queas⁹ Tunc dividentur spolia p̄darum multaꝝ⁹ claudi di
ripient rapinam⁹ nec dicet uicinus⁹ ego languo⁹ Populus q̄
habitat in ea⁹ auferetur ab eo iniquitas⁹ Accedite gentes⁹
audite⁹ ⁊ pli attendite⁹ audiat terra⁹ ⁊ plenitudo eius⁹
orbis⁹ et omne germen eius⁹ q⁹ indignatio dn̄i super omes gen
tes⁹ ⁊ furor super uniuersam⁹ militiam eoꝝ⁹ Interfecit eos⁹
⁊ dedit eos in occisionem⁹ Interfecti eoꝝ proicientur⁹ ⁊ de
cadaueribus eoꝝ ascendet fetor⁹ Tabescent montes a sā
guine eoꝝ⁹ ⁊ tabescet omnis⁹ militia celoꝝ⁹ ⁊ complicabit
tur sicut liber celi⁹ ⁊ omnis⁹ militia eoꝝ defluet⁹ ⁊ sicut
defluit folium de uinea⁹ ⁊ de ficu⁹ quin inebriat⁹ ē in ce
lo gladius meus⁹ Ecce super idumeam descendet⁹ ⁊ super
populum interfectionis mee ad iudicium⁹ Gladius dn̄i re
plet⁹ ē sanguine⁹ incrassatus⁹ ē adipe de sanguine ag
noꝝ ⁊ hircoꝝ⁹ de sanguine medullatorum arietum⁹ Victi
ma enim dn̄i in bosra⁹ ⁊ interfectio magna in terra edom⁹
Et descendent unicornes cum eis⁹ ⁊ tauri cū potentibus⁹
Inebriabit⁹ terra eoꝝ sanguine⁹ ⁊ humus eoꝝ adipe pin
guium⁹ q⁹ dies ultionis dn̄i annus retributionis iudi
cii syon⁹ Et convertentur torrentes eius in picem⁹ ⁊ hu
mus eius in sulphur⁹ ⁊ erit terra eius in picem ardentē⁹ noc
te ⁊ die si extinguetur in sempiternum⁹ ascendet fumus⁹
eius a generatione in generationem⁹ desolabit⁹ in secula seculoꝝ⁹
Non erit transiens per eam⁹ ⁊ possidebunt illā onocro
tali⁹ ⁊ ericius⁹ ⁊ bubo⁹ ⁊ corvus habitabunt in ea⁹
⁊ extendetur super eam mensura ut redigat⁹ ad nichilū⁹
⁊ pendiculum in desolationē⁹ Nobiles eius si erunt ibi⁹
regem non invocabunt⁹ ⁊ omnes principes eius erunt in
nichilum⁹ ⁊ orient⁹ in domibus eius spine ⁊ urtice⁹ ⁊ palu
stris in munitionibus eius⁹ Et erit cubile draconum⁹ ⁊ pal
tea struthionum⁹ occurrent demonia⁹ onocentauri⁹ ⁊
pilosi⁹ clamabit alter ad alterum⁹ Ibi cubabit lamia⁹ ⁊ in
uenit sibi requiem⁹ Ibi hūt⁹ foveam erici⁹ ⁊ enutriunt
catulos⁹ ⁊ eruit⁹ fodit⁹ ⁊ fovet in umbra sua⁹ Illuc congregati
sunt milui⁹ alter ad alterum⁹ Requirite diligenter in libro
dn̄i⁹ ⁊ legite⁹ unum ex eis si defuerit⁹ alterum alterum⁹ non requi
sierit⁹ q⁹ q⁹ ex ore meo processit ille mandauit⁹ ⁊ spūs eius
ipse congregauit ea⁹ ⁊ ipse misit eis sortem⁹ et manus eius di
visit eam⁹ illis in mensura⁹ usq; in eternum⁹ possidebunt eam
in generatione⁹ et generationem habitabunt in ea⁹ ·xxxix·
Letabit⁹ deserta⁹ et invia⁹ ⁊ exultabit solitudo⁹ ⁊ flo
rebit⁹ quasi lilium⁹ Germinans germinabit⁹ ⁊ exultabit leta
buda⁹ ⁊ laudans⁹ Gla⁹ libani data ē ei⁹ decor carmeli
⁊ saron⁹ Ipsi videbunt gla⁹m dn̄i⁹ ⁊ decorem dei nr̄i⁹ Con
fortate manus dissolutas⁹ ⁊ genua debilia roborate⁹
Dicite pusillanimes⁹ confortamini⁹ nolite timere⁹ ecce
ds⁹ nr̄⁹ ultionē⁹ adducet retributionis⁹ ds⁹ ipse veniet⁹ ⁊
salvabit vos⁹ Tunc aperientur⁹ oculi cecoꝝ⁹ ⁊ aures surdo
rum patebunt⁹ Tunc saliet sicut cervus claudus⁹ ⁊ ap
ta erit lingua mutoꝝ⁹ q⁹ scisse sunt in deserto aque⁹
⁊ torrentes in solitudine⁹ ⁊ que erat arida in stagnum⁹
⁊ sitiens in fontes aquarum⁹ In cubilibus in quibus dracones
ante⁹ habitabant orietur⁹ viror calami⁹ ⁊ junci⁹
⁊ erit ibi semita⁹ ⁊ via⁹ ⁊ via sancta vocabitur⁹ non transibit per
eam pollutus⁹ Et hec erit nobis directa via⁹ ita ut stul
ti non errent per eam⁹ Non erit ibi leo⁹ ⁊ mala bestia
non ascendet per eam⁹ nec invenietur ibi⁹ ambulabunt
qui liberati sunt⁹ ⁊ redempti a deo⁹ querentur⁹ et re
vertentur in syon cum laude⁹ et letitia sempiterna super capud
eoꝝ⁹ gaudium⁹ et letitiam obtinebunt⁹ et fugiet dolor⁹ et
Et factum est in quartodecimo anno⁹ xl⁹ regis ezechie ascendit sennacherib rex assyriorum⁹ super
omnes civitates iuda munitas⁹ ⁊ cepit eas⁹ Et misit rex
assyriorum rapsacem de lachis in hierusalem ad regem ezechi
am in manu gravi⁹ ⁊ stetit in aqueductu piscine superio
ris in via agri fullonis⁹ Et egressus est ad eum eliachim
filius helchie qui erat super domum⁹ ⁊ sobna scriba⁹ et ioe
filius asaph a commentariis⁹ ⁊ dixit ad eos rapsaces⁹ Dicite
ezechie⁹ Hec dicit rex magnus rex assyriorum⁹ Que est

ista fiducia qua confidis? aut quo consilio ut fortitudine rebellare disponis? Sup quem habes fiduciam qz recessisti a me? Ecce confidis sup baculū harundineum & fractum istum sup egyptū? cui si innixus fuerit homo intrabit in manum eius & perforabit eam. Sic pharao rex egypti omnibz qui confidunt in eo. Qd si respondeas mihi in dño deo nro confidimus? nūquid ipse ē cui abstulit ezechias excelsa & altaria & dixit iude & iherlm coram altari isto adorabitis? Et nunc trade te dño meo regi assyriorū & dabo tibi duo milia equorū? nec potes ex te preberе ascensores eoz. Et qm sustines hūc faciem iudeus unū locū ex seruis dñi mei minoribz? Qd si confidis in egypto in quadrigis & in equitib? nūc numqd sine dño ascendi ad terram istam ut disperderem eam? Dixit ad me. Ascende sup terram istam & dissipa eam. Et dixit heliachim & sobna & ioahe ad rabsacen. Loquere ad seruos tuos syra lingua intelligimus enim. ne loquaris ad nos iudaice in auribz populi qui est sup murū. Et dixit ad eos rabsacen. Numqd ad dñm tuum & ad te misit me dñs meus ut loquerer omnia uba ista & si potius ad uiros qui sedent sup murū ut comedant stercora sua & bibant urinam pedum suoz uobiscū? Et stetit rabsacen & clamauit uoce magna iudaice & dixit. Audite uba regis magni regis assyriorū. Hec dicit rex. Non seducat uos ezechias? qz nō poterit eruere uos. Et si uobis confidere fiduciam ezechias sup dño dicens. eruendo liberabit nos dñs? nō dabit ciuitas ista in manu regis assyriorū. Nolite audire ezechiam. Hec enim dicit rex assyriorū. facite mecum benedictionē & egredimini ad me & comedite unusquisq; uineam suam & unusquisq; ficum suam & bibite unusquisq; aquā cisterne sue. donec ueniam & tollam uos ad terram que est ut terra uestra. terram frumenti & uini. terram panum & uineaꝝ. Nec conturbet uos ezechias dicens? dñs liberabit nos. Numquid liberauerunt dii gentium unusquisq; terram suam de manu regis assyriorū. Ubi ē dūs emath & arfath? Ubi ē dūs sepharuaim? Numquid liberauerunt samariam de manu mea? Quis ē ex omnibz dīis terrarum istaꝝ qui eruerit terram suam de manu mea. ut eruat dñs iherlm de manu mea? Et siluerunt & nō responderunt ei ūbum. Mandauerat enim rex ei dicens. Ne respondeatis ei. Et ingressus ē heliachim filius helchie q erat sup domum & sobnas scriba & ioahe filius asaph a cōmentarius ad ezechiam scissis uestibz & nūtiauerunt ei uba rabsacis. Et factū ē cū audisset rex ezechias scidit uestimenta sua & obuoluit se sacco & intrauit in domū dñi & misit heliachim qui erat sup domū & sobnam scribam & seniores de sacerdotibz opertos sacco ad ysaiā filium amoz prophetam & dixerunt ad eum. Hec dicit ezechias. Dies tribulationis & correptionis & blasphemie dies hec? qz uenerunt filii usq ad partum & uires nō ē parturienti. Si quoꝺ audiat dñs deus tuus uba rabsacis que misit rex assyriorū dñm uiuentē & opprobrauit sermonibz quos audiuit dñs deus tuus. Leua ergo oōnem pro reliquiis que repte sunt. Et uenerunt serui regis ezechie ad ysaiam & dixerunt ad eos ysaias. Hec dicetis dño uro. Hec dicit dñs. Ne timeas a facie uboz que audisti? quibz blasphemauerūt pueri regis assyriorū me. Ecce ego dabo ei spm & audiet nuntiū & reuertet ad terram suam & corruere eum fatiam gladio

Reuersus ē autē rabsacis .xli. Uin tia sua. & inuenit regem assyriorū pugnantem aduersum lobna. audierat enim qz profectus esset de lachis & audiuit de tharaca rege ethiopie dicentes. egressus ē ut pugnet contra te. Qd cum audisset misit nuntios ad ezechiā

dicens. Hec dicetis ezechie regi iude loquentes. Non te decipiat dūs tuus in quo cōfidis dicens. nō dabit iherlm in manu regis assyriorū. Ecce tu audisti omnia que fecerunt reges assyriorū omnibz terris quas subuertere & tu poteris liberari? Numquid eruerunt eos dii gentium quos subuerterunt patres mei gozan & aran & reseph & filios eden qui erant in thalassar? Ubi ē rex emath & rex arfath & rex urbis sefaruaim anahe & ana? Et tulit ezechias libros de manu nuntioz & legit eos & ascendit in domū dñi & expandit eos ezechias coram dño & orauit ezechias ad dñm dicens. Dñe ēxercituum dūs israel qui sedes sup cherubin tu es dūs solus omnium regnoz tre tu fecisti celum & terram. Inclina dñe aurem tuam & audi. api dñe oculos tuos & uide & audi omnia uba sennacherib? que misit ad blasphemandū deū uiuentē. Vere enim dñe desolati fecerunt reges assyriorū tras & regiones earū & dederunt deos eoz igni. Non enim erant dii. sed opa manuum hominū. liguum & lapis & contriuerunt eos. Et nūc dñe deus noster saluos nos de manu eius & cognoscant omnia regna tre qz tu es dñs solus. Et misit ysaias filius amoz ad ezechiam dicens. Hec dicit dñs deus israel. Pro quibus rogasti me de sennacherib rege assyriorū hoc ē uerbum qd locutus ē dñs super eum. Despexit te. subsannauit te uirgo filia sion & post te caput mouit filia hierlm. Cui exprobrasti & quem blasphemasti? Et super quem exaltasti uocem & leuasti altitudinem oculoz tuoz? ad sanctū israel. In manu seruoz tuoz exprobrasti dño & dixisti. In multitudine quadrigarū mearū ego ascendi altitudinem montium. iuga libani & succidam excelsa cedroz eius & electas abietes illius & introibo altitudinē summitatis eius. saltum carmeli eius. Ego fodi & bibi aquam & exsiccabo uestigio pedis mei? omnes riuos aggerum. Numquid nō audisti que olim fecerim ei? Ex diebz antiquis ego plasmaui illud & nūc adduxi. Et factum ē in eradicationē collium oppugnantium & munitarum munitas. Habitatores earū breuiata manu obstupuerūt & confusi sunt? facti sunt sicut fenum agri & gramen pascue & herba tectoz q exaruit antequam maturesceret. habitationē tuam & egressum tuum & introitū tuum cognoui. insaniam tuam contra me. Cum furore tuo & superbia tua ascendit in aures meas. Ponam gancirculū in naribz tuis & frenum in labiis tuis & reducam te in uiam per quam uenisti. Tibi autē hoc erit signum. Comede hoc anno que sponte nascuntur & in anno secūdo pomis uescemini. In anno autē tertio seminate & metite & plantate uineas & comedite fructum earū. Et mittet idqd saluatum fuerit de domo iuda & qd reliquum ē radicem deorsum & faciet fructum sursum & de iherlm exibunt reliquie & saluatio de monte sion. Zelus dñi exercituū faciet istud. Propterea hec dicit dñs de rege assyriorū. Non intrabit ciuitatem hanc & nō iaciet ibi sagittam & nō occupabit eam clipeus & nō mittet in circuitu ei aggerem. In uia qua uenit per eam reuertet & ciuitatem hanc nō ingredietur dicit dñs. Et protegam ciuitatē istam ut saluem eam propter me & propter dauid seruum meū. Egressus ē autē angls dñi & percussit in castris assyriorū centū lxxxv. quinq; milia. Et surrexerunt mane & ecce omnia cadauera mortuoz & egressus ē & abiit & reuersus est sennacherib rex assyriorū & habitauit in niniue. Et factū ē cum adoraret in templo nesrach dñs suus adramelech & sarasar filii ei percusserunt eum gladio & fugerunt in terram ararath & regnauit assaradon filius ei pro eo.

In diebz illis egrotauit ezechias usq ad .xlii. mortem & uenit ad eum ysaias filius amoz propha & dixit ei. Hec dicit dñs. Dispone domui tue qz mori

erit tu ⁊ ſi uuuel. Et conuertit ezechias faciem ſuam
ad parietem: ⁊ oauit ad dñm ⁊ dixit. Obſecro dñe me
mento quelo quoñ ambulauiñ coram te in ueritate.
⁊ in corde perfecto: ⁊ qđ bonum e in oculis tuis fecerim.
Et fleuit ezechias fletu magno. Et fm̃ e uerbum dñi
ad yſaiam dicens. Vade ⁊ dic ezechie. Hec dicit dñs ds
dauid patris tui. Audiui oñonem tuam: uidi lacrimas
tuas. Ecce ego adiciam ſup dies tuos quindecim annos:
⁊ de manu regis aſſyrioꝝ eruam te ⁊ ciuitatem iſtã:
⁊ protegam eam. Hoc autẽ e erit ſignum a dño: qđ faciet
dñs uerbum hoc qđ locutus e. Ecce ego reuertar umbram
linearum p quas deſcendit in horologio achaz in ſole retrorſum. x. lineas. Et reuerſus e ſol. x. lineas
per gradus quos deſcenderat. Scripſura ezechie regis
iude cũ egrotaſſet ⁊ conualuiſſet de infirmitate ſua.

Ego dixi in dimidio dierũ meoꝝ: uadam
ad portas inferi. queſiui reliquias annoꝝ
meoꝝ. Dixi ſi uidebo dñm dñm in terra
uiuentiũ: ſi aſpiciam hominẽ ultra ⁊ habitatorem. Quies generatio mea ablata e ⁊ uoluta
e a me: ſi tabernaculũ paſtoꝝ. Preciſa e uelud
a texente uita mea. dum adhuc ordiretur ſuccidit
me: de mane uſq; ad ueſperam finiſti me. Sperabã
uſq; ad mane: ſi leo ſic contriuit omia oſſa mea.
De mane uſq; ad ueſperam finiſti me: ſic pullus
hirundinis ſic clamabo meditabor ut columba.
Attenuati ſunt oculi mei ſuſpicientes in excelſo.
Dñe ui patior reſponde p me: quid dicam aut qđ
reſpondebit mihi cum ipſe fecerit. Recogitabo omes annos meos: in amaritudine anime mee. Dñe ſi ſic
uiuit ⁊ in talibus uita ſpũ mei. corripies me ⁊ uiuificabis me: ecce in pace amaritudo mea amariſſima.
Tu autẽ eruiſti animam meam ut non pereat: proiiciſti p
tergum tuum omia peccata mea. Quia non infernus confitebitur tibi. neq; mors laudabit te: non expectabunt qui deſcendunt in lacum ueritatẽ tuã. Viuens uiuens ipſe confitebitur tibi ſicut ego hodie: pater filiis notam faciet ueritatẽ tuã. Dñe ſaluũ me fac: ⁊ pſalmos nros cantabimus cunctis diebus uite nre in domo dñi. Et iuſſit yſaias ut tollerent maſſam de ficis ⁊ cataplaſmarent ſup
uulnus: ⁊ ſanaretur. Et dixit ezechias. Qđ erit ſignum
quia aſcendam ad domum dñi. xlm.

In tempore illo miſit merodach baladan filius baladan
rex babylonis libros ⁊ munera ad ezechiam. Audierat
enim qđ egrotaſſet: ⁊ conualuiſſet. Letatus e autem ſup
eis ezechias. ⁊ oſtendit eis cellam aromatũ ⁊ argentum
⁊ auru ⁊ odoramentoꝝ. ⁊ unguenta optima ⁊ omẽ apothecas ſupellectilis ſue: ⁊ quicquid quod inuentum ſunt
in theſauris eius. Non fuit uerbum qđ non oſtenderet ezechias in domo ſua: ⁊ in omi poteſtate ſua. Introierunt autem yſaias ppha ad regem ezechiã: ⁊ dixit ei. Quid dixerunt uiri iſti ⁊ unde uenerunt ad te: Et dixit ezechias. De tra longinqua uenerunt ad me: de babylone. Et
dixit. Quid uiderunt in domo tua: Et dixit ezechias.
Omia que in domo mea ſunt uiderunt: ſi fuit res
quã non oſtenderim eis in theſauris meis. Et dixit yſaias
ad ezechiam. Audi uerbum dñi exercituũ. Ecce dies
uenient ⁊ auferentur omia q in domo tua ſunt ⁊ que
theſaurizauerunt patres tui uſq; ad diem hanc in babylonem. Non relinquetur quicquam dicit dñs. de filiis tuis
qui egredientur de te: quos genueris tollent: ⁊ erunt
eunuchi in palatio regis babylonis. Et dixit ezechias ad yſaiam. Bonum uerbum dñi qđ locutus e. Et
dixit. Fiat tantũ pax ⁊ ueritas in diebus meis. xlm.

Conſolamini conſolamini pls meus: dicit dñs
ds ũr. Loquimini ad cor ieruſalem: ⁊ aduocate eam.
quoñ completa e malitia eius. dimiſſa e iniquitas illius:
ſuſcepit de manu dñi duplicia p omibus peccatis ſuis.
Vox clamantis in deſerto parate uiam dñi: rectas facite in ſolitudine ſemitas dei nri. Omis uallis exaltabit. ⁊ omis mons ⁊ collis humiliabit. ⁊ erunt prauа
in directa. ⁊ aſpera in ualles planas: ⁊ reuelabit gla dñi.
⁊ uidebit omis caro pariter qđ os dñi locutum eſt. Vox
dicentis. Clama. Et dixi. Quid clamabo: Omis caro
fenum: ⁊ omis gla eius ut flos agri. Exſiccatum e fenum
⁊ decidit flos: quia ſpũ dñi inſufflauit in eo. Vere fenum
e pls. Exſiccatum e fenum ⁊ decidit flos: uerbum autem
dñi manet in eternum. Super montem excelſum aſcende tu qui euangelizas ſyon. Exalta in fortitudine uocem tuam: qui euangelizas ieruſalem. Exalta noli timere. dic ciuitatibus iude: ecce ds ũr. Ecce dñs
in fortitudine ueniet: ⁊ brachium eius dñabit. Ecce
merces eius cum eo: ⁊ opus illius coram eo. Sicut paſtor gregem ſuum paſcet. in brachio ſuo congregabit agnos: ⁊ in
ſinu ſuo leuabit: foetas ipſe portabit. Quis mensus e
pugillo aquas: ⁊ celos palmo ponderauit: Quis appendit tribus digitis molem tre. ⁊ librauit in pondere montes: ⁊ colles in ſtatera: Quis adiuuit ſpm
dñi. aut quis conſiliarius eius fuit: ⁊ oſtendit illi: Cum
quo iniit conſilium ⁊ inſtruxit eum ⁊ docuit eum ſemitam iuſtitie: ⁊ eruditus eſt cum ſcia ⁊ uiam prudentie oſtendit illi. Ecce gentes qſi ſtilla ſitule: ⁊ quaſi
momentum ſtatere reputate ſunt. Ecce inſule quaſi
puluis exiguus: ⁊ libani non ſufficient ad ſuccendendum:
⁊ animalia eius non ſufficient ad holocauſtum. Omnes
gentes qſi non ſunt ſic ſunt coram eo: ⁊ qſi non nichilum
⁊ inane reputate ſunt ei. Cui ergo ſimilem feciſtis
dm: aut quam ymaginem ponetis ei: Numqđ ſculptile conflauit faber. aut aurifex auro figurauit illud: ⁊ lamminis argenteis argentarius: forte lignum
⁊ inputribile elegit aruifex ſapiens. querens quem ſtatuat ſimulachrum qđ non moueat. Numqđ non ſcitis: Nũ
quid non audiſtis: Numqđ non annuntiatum e ab initio
uobis: Numqđ non intelleximus fundamenta terre: Qui ſedet ſup gyrum terre: ⁊ habitatores eius ſunt qſi locuſte.
Qui extendit uelut nichilum celos: ⁊ expandit eos ſicut tabernaculum ad inhabitandum. Qui dat ſecretos
ſcrutatores qſi non ſint: iudices terre uelut nichilum fecit.
Et quid neq; plantatum neq; ſatum: neq; radicatum in
terra truncus eorum. Replenti flauit in eos ⁊ aruerunt:
⁊ turbo qſi ſtipulam auferet eos. Et cui aſſimilaſti
me ⁊ adequaſti dicit ſcs. Leuate in excelſum oculos
ueſtros ⁊ uidete quis creauit hec. Qui educit in numero
militiam eorum ⁊ omes ex nomine uocat. Pre multitudine fortitudinis ⁊ roboris uirtutisq; eius: neq; unus
non reliquus fuit. Quare dicis iacob ⁊ loqueris iſrahel.
abſcondita e uia mea a dño ⁊ a dño meo iudicium
meum tranſibit: Numqđ neſcis. aut non audiſti: Ds
ſempiternus dñs qui creauit fines terre non deficiet
neq; laborabit: nec e inueſtigatio ſapie eius. Qui dat
laſſo uirtutem: ⁊ his qui non ſunt fortitudinem ⁊ robur
multiplicat. Deficient pueri ⁊ laborabunt: ⁊ iuuenes in infirmitate cadent. Qui autem ſperant in dño
mutabunt fortitudinem: aſſument pennas ſicut aquile.
current ⁊ non laborabunt: ãbulabunt ⁊ non deficient.

Taceant ad me inſule: ⁊ gentes mutent fortitudinem. Accedant ⁊ tunc loquantur: ſimul
ad iudicium ꝑpinquemus. Quis ſuſcitabit ab oriente
iuſtum: Vocauit eum ut ſequeretur ſe: Dabit in
ſpectu eius gentes: ⁊ reges obmutescent. Dabit qſi pulue

rem gladio eī. sicut stipulam uento raptā arcu eī. ꝓsequet eos transibit in pace. semita in pedib⁹ eī non apparebit. Quis hec operatus e⁊ fecit. Vocans generationes ab exordio ego dns. ꝑmus⁊ nouissimis ego sum. Viderunt insule⁊ timuerunt. extremis terre obstupuerunt. appropinquauerunt⁊ accesserunt. Vnusquisq; primo suo auxiliabit. ⁊ fri suo dicet cō fortare. cōfortabit faber aerarius percutiens eum malleo qui tundebat tunc temptī dicens. glutino bonum e. ⁊ confortauit eum in clauis ut nō moueat. Et tu isrl seruus meus iacob quem elegi. semen abraham amici mei. in quo apprehendi te. Ab extremis terre⁊ a longinquis eius uocaui te⁊ dixi tibi. Seruus meus es tu. elegi te⁊ nō abiecī te. Ne timeas q; tecū sum ego. ne declines q; ego dns tuus. Confortaui te⁊ auxiliatus sum tui⁊ suscepit te dextera iusti mei. Ecce cōfundent⁊ erubescent omnes qui pugnant aduersū te. erunt q; nō sunt⁊ peribunt uiri qui contradicunt tibi. Quere eos⁊ nō inuenies uiros rebelles tuos. erunt q; non sunt⁊ quasi uir bellator aduersum te. ego dns deus tuus apprehendens manū tuam. dicens tibi. ne timeas ego adiuuo te. Noli timere uermis iacob qui mortuus es⁊ isrl. Ego auxiliator tuus dicit dns⁊ redemptor tuus sanctus isrl. Ego posui te quasi plaustrum triturans nouum habens rostra ferrea. Triturabis montes⁊ comminues⁊ colles quasi pulueres pones. Ventilabis eos⁊ uentus tollet⁊ turbo dispergit eos. Et tu exultabis in dno⁊ in sancto isrl letaberis. egeni⁊ pauperes querunt aquas⁊ non sunt. lingua eorum siti exaruit. Ego dns exaudiam eos. deus isrl non derelinquam eos. Aperiam in supinis collibus flumina⁊ in medio camporum fontes. Ponam desertum in stagna aquarum⁊ terram in uias meas aquarum. Dabo in solitudine cedrum⁊ spinam⁊ murtum⁊ lignum oliue. Ponam in deserto abietem. ulmum⁊ buxum simul. ut uideant⁊ sciant⁊ recogitent⁊ intelligant pariter. q; manus dni fecit hoc⁊ sanctus isrl creauit illud. Prope facite iudicium uestrum dicit dns. afferte si quid forte habetis dicit rex iacob. Accedant⁊ nuntient nobis quecunq; uentura sunt. priora que fuerunt nuntiate⁊ ponemus cor nostrum⁊ sciemus nouissima eorum⁊ que uentura sunt indicate nobis. Annuntiate que uentura sunt in futurum⁊ sciemus q; dii estis uos. Bene aut male si potestis facite⁊ loquamur⁊ uideamus simul. Ecce uos estis ex nichilo⁊ opus uestrum ex eo q; si. Abhominatio est qui elegit uos. Suscitaui ab aquilone⁊ uenient ab ortu solis. Vocabit nomen meum⁊ adducet magistratus quasi lutum⁊ uelut plastes calcans humum. Quis annuntiauit ab exordio ut sciamus⁊ a principio ut dicamus iustus es. Non est qui annuntiet. neq; predicens. neq; audiens sermones uestros. Primus ad syon dicet. ecce adsum⁊ iherusalem euangelistam dabo. Et uidi⁊ non erat. neq; ex istis quisq; qui interrogat⁊ respondet uerbum. Ecce omnes inanes⁊ uana opera eorum. uentus⁊ inane

Ecce seruus meus. xlvi. Simulacra eorum. suscepta est electus meus. placuit sibi in illo anima mea. Dedi spm meum super eum. iudicium gentib⁹ proferet. Non clamabit neq; accipiet personam⁊ neq; audietur foris uox eius. Calamum quassatum non conteret⁊ linum fumigans non extinguet. In ueritate educet iudicium. non erit tristis neq; turbulentus. donec ponat in terra iudicium⁊ legem eius insule expectabunt. Hec dicit dns deus creans celos⁊ extendens eos. firmans terram⁊ que gignuntur ex ea. dans flatum populo qui est super eam⁊ spiritum calcantibus eam. Ego dns uocaui te in iustitia⁊ apprehendi manum tuam⁊ seruaui te⁊ dedi te in foedus populi. in lucem gentium. ut aperias oculos cecorum⁊ educeres de conclusione uinctum. de domo carceris sedentes in tenebris. Ego dns. hoc est nomen meum. gloriam meam alteri non dabo⁊ laudem meam sculptilibus. Que prima fuerant ecce uenerunt⁊ noua q; ego annuntio. antequam oriantur audita uobis faciam. Cantate dno canticum nouum. laus eius ab extremis terre. Qui descenditis in mare⁊ plenitudo eius. insule⁊ habitatores earum. Subleuetur desertum⁊ ciuitates eius. in domibus habitabit cedar. Laudate habitatores petre. de uertice montium clamabunt. ponent dno gloriam⁊ laudem eius in insulis nuntiabunt. Dns sicut fortis egredietur. sicut uir pugnator suscitabit zelum. uociferabitur⁊ clamabit. super inimicos suos confortabitur. Tacui semper silui. patiens fui. sicut parturiens loquar. dissipabo⁊ absorbebo simul. deserta et montes⁊ colles⁊ omne genimen eorum exsiccabo⁊ ponam flumina in insulas⁊ stagna arefaciam. Et ducam cecos in uiam quam nescierunt. in semitis quas ignorauerunt ambulare eos faciam. Ponam tenebras coram eis in lucem⁊ prauia in recta. Hec uerba feci eis⁊ non dereliqui eos. Conuersi sunt retrorsum confundantur confusione qui confidunt in sculptili. qui dicunt conflatili uos dii nri. Surdi audite⁊ ceci intuemini ad uidendum. Quis cecus nisi seruus meus⁊ surdus nisi ad quem nuntios meos misi. Quis cecus sicut qui uenundatus est. Quis cecus nisi seruus dni. Qui uidisti multa nonne custodies. Qui aperis aures nec audies. Et dns uoluit ut iustificaret eum⁊ magnificaret legem⁊ exaltaret. ipse autem populus direptus⁊ uastatus laqueis iuuenum. omnes in domibus carcerum absconditi sunt. facti sunt in rapinam nec est qui eruat. in direptionem⁊ non est qui dicat. redde. Quis est in uobis qui audiat hoc attendat⁊ auscultet futura. Quis dedit in direptionem iacob. isrl uastantibus. Nonne dns. Ipse cui peccauimus. Et noluerunt in uiis eius ambulare⁊ non audiebat legem eius⁊ effudit super eum indignationem furoris sui⁊ fortitudinem belli. et obcecauit eum in circuitu⁊ non cognouit⁊ succendit eum⁊ non intellexit.

xlvii. Et nunc hec dicit dns creans te iacob⁊ formans te isrl. Noli timere quia redemi te⁊ uocaui te nomine tuo. meus es tu. Cum transieris per aquas tecum ero. et flumina non opprimant te. Cum ambulaueris in igne non combureris⁊ flamma non ardebit in te. quia ego dns deus tuus. sanctus isrl saluator tuus. Dedi propitiationem tuam egyptum. et chus et saba pro te. Ex quo honorabilis factus es in oculis meis⁊ gloriosus. ego dilexi te⁊ dabo homines pro te⁊ populos pro anima tua. Noli timere quia tecum ego sum. ab oriente adducam semen tuum⁊ ab occidente congregabo te. Dicam aquilonis da⁊ austro noli prohibere. Affer filios meos de longinquo⁊ filias meas ab extremis terre. Et omnem qui inuocat nomen meum in gloriam meam creaui eum. formaui eum⁊ feci eum. Educ foras populum cecum⁊ oculos habentem⁊ surdum⁊ aures habentes. Omnes gentes congregate sunt simul⁊ colligantur tribus. Quis in uobis annuntiet istud. Et que prima sunt audire nos faciat. Dent testes eorum⁊ iustificentur⁊ audiant⁊ dicant. Vere uos testes mei dicit dns. seruus meus quem elegi. ut sciatis⁊ credatis mihi⁊ intelligatis q; ego ipse sum. Ante me non est formatus deus⁊ post me non erit. Ego sum ego sum dns⁊ non est absq; me saluator. Ego annuntiaui⁊ saluaui. auditum feci⁊ non fuit in uobis alienus. Vos testes mei dicit dns⁊ ego deus. ab initio ego ipse⁊ non est qui de manu mea eruat. Operabor⁊ quis auertet illud. Hec

dicit dñs redemptor ei⁹ & plasmans ei⁹ ab utero. Propter quod confundam balbones: & detraxi auctes eorum: & chaldeos in mandibulis suis glutientes. Ego dñs & non alius: creans lucem & formans tenebras. Hec dicit dñs qui dedit in mari viam: & in aquis torrentibus semitam. Qui eduxit quadrigam & equum: agmen & robustum: simul obdormierunt & resurgent: contriti sunt sicut ignis & extincti sunt. Hec memento horum & antiqua ne intueamini. Ecce ego facio nouam & nunc orietur: utique cognoscetis ea. Ponam in deserto viam: & in inuio flumina. Glorificabit me bestia agri dracones & struthiones: quia dedi in deserto aquas: flumina in inuio: ut darem potum populo meo electo meo. Populum istum formaui mihi: laudem meam narrabit. Non me invocasti iacob: nec laborasti in me israel. Non obtulisti mihi arietes holocaustorum tuorum: victimis tuis glorificasti me. Non te seruire feci in oblationibus: nec laborem tibi dedi in thure. Non emisti mihi in argento calamum: & adipe victimarum tuarum non inebriasti me. Verumtamen seruire me fecisti in peccatis tuis: dedisti mihi in laborem in iniquitatibus tuis. Ego sum ego sum ipse qui deleo iniquitates tuas propter me: & peccatorum tuorum non recordabor. Reduc me in memoriam & iudicemur simul: narra si quid habes ut iustificeris. Pater tuus primus peccauit: & interpretes tui preuaricati sunt in me. & contaminaui principes sanctos. Dedi ad interitionem iacob: & israel in blasphemiam. Et nunc audi iacob seruus meus: & israel quem elegi. Hec dicit dñs faciens & formans te: ab utero auxiliator tuus. Noli timere serue meus iacob: & rectissime quem elegi. Effundam enim aquas super sitientem: & fluenta super aridam. Effundam spiritum meum super semen tuum: & benedictionem meam super germen tuum. Et germinabunt in herba: quasi salices iuxta preterfluentes aquas. Iste dicet dño ego sum: & ille vocabit in nomine iacob: & hic scribet manu sua dño: & in nomine israel assimilabitur.

Hec dicit dñs rex israel & redemptor eius dñs exercituum. Ego primus & ego nouissimus: & absque me non est deus. Quis similis mei: vocet & annuntiet & ordinem exponat mihi ex quo constitui populum antiquum. ventura & que futura sunt annuntient eis. Nolite timere & non conturbemini: ex tunc audire te feci & annuntiaui: vos estis testes mei. Numquid est deus absque me: & formator quem ego non noui. Plastes idoli omnes nichil sunt: & amantissima eorum non proderunt eis. Ipsi sunt testes eorum: quia non uident neque intelligunt ut confundantur. Quis formauit deum & sculpsit ad nichil utile. Ecce omnes participes eius confundentur. fabri enim sunt ex hominibus. conueniant omnes: stabunt & pauebunt: & confundentur simul. Faber ferrarius lima operatur in prunis & in malleis formauit illud: & operatus est in brachio fortitudinis sue. Esuriet & deficiet: non bibet aquam & lassescet. Artifex lignarius extendit normam. formauit illud in rudentia. fecit illud in angularibus & in circino formauit illud. & fecit imaginem uiri quasi speciosum hominem habitantem in domo. Succidit cedros. tulit ilicem & quercum. que steterat inter ligna saltus. Plantauit pinum que pluuia nutriuit. & facta est hominibus in focum. Sumpsit ex eis & calefactus est: & succendit & coxit panes. De reliquo autem operatus est deum: & adorauit. fecit sculptile. & curuatus est ante illud. Medium eius obussit igni: de medio eius carnes comedit. Coxit pulmentum & saturatus est: & calefactus est & dixit. Vah: calefactus sum: uidi focum. Reliquum autem eius deum fecit & sculptile sibi. Curuatur ad illud & adorat illud: & obsecrat dicens. Libera me: quia dus meus es tu. Nescierunt neque intellexerunt. oblitum sunt enim ne uideant oculi eorum: & ne intelligant corde suo. Non recogitant in mente sua. neque cognoscunt: neque sentiunt ut dicant.

Medietatem eius obussi igni: & coxi super carbones eius panes. Coxi carnes & comedi: & de reliquo eius ydolum faciam: ante truncum ligni procidam. Pars eius est. eorum suscipiens adorauit illud & obsecrauit animam suam. nequid dicet forte mendacium est in dextera mea.

Memento horum iacob & israel: quia seruus mei es tu. Formaui te seruus meus es tu israel: ne obliuiscaris mei. Delevi ut nubem iniquitates tuas: & quasi nebulam peccata tua. Reuertere ad me: quia redemi te. Laudate celi quia misericordiam fecit dñs iubilate extrema terre. resonate montes laudationem. saltus & omne lignum eius. quia redemit dñs iacob. & israel glorificabitur. Hec dicit dñs redemptor tuus & formator tuus ex utero. Ego sum dñs faciens omnia. extendens celos solus. stabiliens terram & nullus mecum. Irrita faciens signa diuinorum & hariolos in furorem uertens. Conuertens sapientes retrorsum & scientiam eorum stultam faciens. Suscitans uerbum serui sui & consilium nuntiorum suorum implens. Qui dico iherusalem habitaberis & ciuitatibus iuda edificabimini & deserta eius suscitabo. Qui dico profundo desolare & flumina tua arefaciam. Qui dico ciro pastor meus es: & omnem uoluntatem meam complebis. Qui dico iherusalem edificaberis & templo fundaberis. Hec dicit dñs christo meo ciro. cuius apprehendi dexteram. ut subiuciam ante faciem eius gentes & dorsa regum uertam & aperiam coram eo ianuas & porte non claudentur. Ego ante te ibo & gloriosos terre humiliabo. Portas ereas conteram & uectes ferreos confringam. Dabo tibi thesauros absconditos & archana secretorum. ut scias quia ego dñs qui uocco nomen tuum deus israel: propter seruum meum iacob & israel electum meum. Et uocaui te in nomine tuo. assimilauit te & non cognouisti me. Ego dñs & non est amplius. extra me non est deus. Accinxi te & non cognouisti me. ut sciant hii qui ab ortu solis & qui ab occidente. quoniam absque me non est. Ego dñs & non est alius. formans lucem & creans tenebras. faciens pacem & creans malum. Ego dñs faciens omnia hec.

Rorate celi desuper & nubes pluant iustum. aperiatur terra & germinet saluatorem & iustitia oriatur simul. Ego dñs creaui eum. Ve qui contradicit factori suo. testa de testis terre. Numquid dicet lutum figulo suo quid facis. Et opus tuum absque manibus est. Ve qui dicit patri quid generas. & mulieri quid parturis. Hec dicit dñs sanctus israel plastes eius. Ventura interrogate me. super filios meos & super opus manuum meum mandastis mihi. Ego feci terram. & homines super eam creaui ego. Manus mee extenderunt celos & omni militie eorum mandaui. Ego suscitaui eum ad iustitiam & omnes uias eius dirigam. Ipse edificabit ciuitatem meam & captiuitatem meam dimittet. non in precio neque in muneribus dicit dñs deus exercituum. Hec dicit dñs. labor egypti & negotiatio ethiopie & sabaim uiri sublimes ad te transibunt & tui erunt. & post te ambulabunt. uincti manicis pergent & te adorabunt. te que deprecabuntur. Tantum in te est deus & non est absque te deus. Ve tu es deus absconditus. deus israel saluator. Confusi sunt & erubuerunt omnes simul. abierunt in confusione fabricatores erroris. israel saluatus est in domino salute eterna. Non confundemini & non erubescetis usque in seculum seculi. Quia hec dicit dñs creans celos. ipse deus formans terram & faciens eam. ipse plastes eius. Non in uanum creauit eam. ut habitaretur formauit eam. Ego dñs & non est alius. non in abscondito locutus sum. in loco terre tenebrosi. Non dixi semini iacob. frustra querite me. ego dñs loquens iustitiam annuntians recta. Congregamini & uenite. & accedite simul qui saluati estis ex gentibus. Nescierunt qui leuant lignum sculpture sue. & rogant deum non saluantem.

C. xlv.

C. xlvi.

annunciate ⁊ uenite. ⁊ ostendamini simul. Quis auditum fecit hoc. Ab initio ex tunc p̄dixi illud. Ego qui si quid ego dñs. Et nūc dñs misit me. Vñ misit est saluans. ⁊ nūc p̄ter me. Congregamini ad me ⁊ salui eritis omnes fines terre. qm ego dñs ⁊ nūc est saluans. In memet ipso iuraui, egredietur de ore meo iustitie ūbum. ⁊ non reuertet. Quia mihi curuabunt omne genu. ⁊ iurabit omnis lingua. Ergo in dño dicent. mee sunt iustitie ⁊ ipsi. Ad eum uenient ⁊ confundent omnes qui repugnant ei. In dño iustificabit ⁊ laudabit omne semen israel. Conflat celbel. contriuit enabo. fca sunt simulachra eor bestijs ⁊ iumentis. Onera uestra grauia potidę usq; ad lassitudinem otauerunt. ⁊ contrita sunt simul. ⁊ non potuerunt saluare portantes. ⁊ aīa eor in captiuitatem ibit. Audite me domus iacob ⁊ omne residuum domus israel. qui portamini a me o utero. ⁊ gestamini a mea uulua. Usq; ad senectam ego ipe. ⁊ usq; ad canos ego portabo. ego feci ⁊ ego feram. ⁊ ego portabo ⁊ saluabo. Cui assimilastis me ⁊ adequastis me ⁊ opposuistis me. ⁊ fecistis similem. Qui offerunt aurum de sacculo. ⁊ argentum statera ponderauit. conduxerunt aurificem. ut faciat deum. ⁊ procidunt ⁊ adorant. Portant illum in humeris gestantes. ⁊ ponentes in loco suo. ⁊ stabit. ac de loco suo si mouebit. ⁊ clamauerit ad eum. ⁊ audiet. de tribulatione sua saluabit eos.

Memento istud ⁊ fundamini. redite p̄uaricatores ad cor. recordamini pristina. qm ego sum deus. ⁊ non est usq; deus. nec est simile mei annuncians ab exordio nouissimum. ⁊ ab initio que necdum facta sunt dicens. Consilium meum stabit. ⁊ omnis uoluntas mea fiet. Vocans ab oriente auem. ⁊ de terra longinqua uirum uoluntatis mee. ⁊ locutus sum. ⁊ adducam illud. creaui ⁊ faciam illud. Audite me duro corde. qui longe estis a iustitia. Prope feci iustitiam meam. ⁊ non elongabitur. ⁊ salus mea non morabitur. Dabo in sion salutem. ⁊ in hierusalem gloriam meam. Descende sede in pulue uirgo filia babylonis. sede in terra. non est solium filie chaldeorum. qm ultra non uocaberis mollis ⁊ tenera. Tolle molam ⁊ mole farinam. denuda turpitudinem tuam. discoopri humerum. reuela crura. transi flumina. reuelabitur ignominia tua. ⁊ uidebitur opprobrium tuum. ultionem capiam. ⁊ non resistet mihi homo. Redemptor noster dñs exercituum nomen illi. sanctus israel. Sede tace. ⁊ intra in tenebras filia chaldeorum. qm non uocaberis ultra domina regnorum. Iratus sum populo meo. polluaui hereditatem meam. ⁊ dedi eos in manu tua. non posuisti eis misericordias. Super senem aggrauasti iugum tuum ualde. ⁊ dixisti in sempiternum ero domina. Non posuisti hec super cor tuum. neque recordata es nouissimi tui. Et nunc audi hec delicata ⁊ habitans confidenter. que dicis in corde tuo ego sum. ⁊ non est p̄ter me amplius. non sedebo uidua. ⁊ ignorabo sterilitatem. Venient tibi duo hec subito in die una. sterilitas ⁊ uiduitas. Uniuersa uenerunt super te propter multitudinem maleficiorum tuorum. ⁊ propter duritiam incantatorum tuorum uehementer. ⁊ fiduciam habuisti in malitia tua. ⁊ dixisti. non est qui uideat me. Sapientia tua ⁊ scientia tua hec decepit te. ⁊ dixisti in corde tuo. Ego sum. ⁊ p̄ter me non est altera. Veniet super te malum. ⁊ nescies ortum eius. ⁊ irruet super te calamitas quam non poteris expiare. ueniet super te repentina miseria quam nescies. Sta cum incantatoribus tuis. ⁊ cum multitudine maleficiorum tuorum in quibus laborasti ab adolescentia tua. si forte quid prosit tibi. aut si possis fortior fieri. defecisti in multitudine consiliorum tuorum. stent ⁊ saluent te augures celi qui contemplabantur sidera. ⁊ supputabant tibi ut ex eis annunciarent uenturas tibi. Ecce facti sunt quasi stipula. ignis combussit eos. non liberabunt animam suam de manu flamme. Non sunt prunae quibus calefiant. ⁊ focus ut sedeant ad eum. sic facta sunt tibi in quibuscumque laborauerunt tibi. negotiatores tui ab adolescentia tua. unusquisque in uia sua errauerit. non est qui saluet te.

Audite hoc domus iacob. qui uocamini nomine israel. ⁊ de aquis iuda existis. Qui iuratis in nomine dñi ⁊ deum israel recordamini. non in ueritate neque in iustitia. De ciuitate enim sancta uocati sunt. ⁊ super deum israel constabiliti sunt. dñs exercituum nomen eius. Priora ex tunc annuntiaui. ⁊ ex ore meo exierunt ⁊ audita feci ea. repente operatus sum ⁊ uenerunt. Scio enim quod durus es tu. ⁊ nernus ferreus cervix tua. ⁊ frons tua erea. Predixi tibi ex tunc. antequam ueniret indicaui tibi. ne forte diceres ydola mea fecerunt hec. ⁊ sculptilia mea. ⁊ conflatilia mea mandauerunt ista. Que audisti uide omnia. uos autem non annuntiastis. Audita feci te noua ex tunc. ⁊ conseruata que nescis tu. creata sunt. ⁊ non ex tunc ⁊ ante diem. ⁊ non audisti ea. ne forte dicas. ecce ego noui ea. Nec audisti nec cognouisti. nec ex tunc apta est auris tua. Scio enim quod preuaricans preuaricabis. ⁊ transgressorem de uentre uocaui te. Propter nomen meum longe faciam furorem meum. ⁊ laude mea infrenabo te ne intereas. Ecce excoqui te. non tamen sicut argentum. elegi te in camino paupertatis. Propter me ipse me faciam ut non blasphemer. ⁊ gloriam meam alteri non dabo. Audi me iacob. ⁊ israel quem ego uoco. Ego ipse ego primus. ⁊ ego nouissimus. Manus quoque mea fundauit terram. ⁊ dextera mea mensa est celos. Ego uocabo eos. ⁊ stabunt simul. Congregamini omnes uos. ⁊ audite. Quis de eis annuntiauit hec. Vnus dilexit eum. faciet uoluntatem suam in babylone. ⁊ brachium suum in chaldeis. Ego ego locutus sum ⁊ uocaui eum. adduxi eum. ⁊ directa est uia eius. Accedite ad me ⁊ audite hec. non a principio in abscondito locutus sum. ex tempore antequam fierent ibi eram. ⁊ nunc dñs misit me ⁊ spūs eius. Hec dicit dñs deus. redemptor tuus sanctus israel. Ego dñs deus tuus docens te utilia. gubernans te in uia qua ambulas. Vtinam attendisses mandata mea. facta fuisset sicut fluuius pax tua. ⁊ iustitia tua sicut gurgites maris. ⁊ fuisset sicut harena semen tuum. ⁊ egressus uterus tui ut lapilli eius. non interisset. ⁊ non fuisset attritum nomen eius a facie mea. Egredimini de babylone. fugite a chaldeis. in uoce exultationis annuntiate. auditum facite hoc. ⁊ ferte illud usq; ad extremum terre. Dicite. redemit dñs seruum suum iacob. Non sitierunt in deserto cum educeret eos. aquam de petra produxit eis. ⁊ scidit petram. ⁊ fluxerunt aque. Non est pax impiis. dicit dñs deus.

Audite insule. ⁊ attendite populi de longe. Dñs ab utero uocauit me. de uentre matris mee recordatus est nominis mei. ⁊ posuit os meum sicut gladium acutum. In umbra manus sue protexit me. ⁊ posuit me sicut sagittam electam. In pharetra sua abscondit me. ⁊ dixit mihi. Seruus meus es tu israel. qm in te glorificabor. Et ego dixi. In uacuum laboraui. sine causa. ⁊ uane fortitudinem meam consumpsi. Ergo iudicium meum cum domino. ⁊ opus meum cum deo meo. Et nunc dicit dñs formans me ex utero seruum sibi. ut reducam iacob ad eum. ⁊ israel non congregabitur. Et glorificatus sum in oculis dñi. ⁊ deus meus factus est fortitudo mea. ⁊ dixit. Parum est ut sis mihi seruus. ad suscitandas tribus iacob. ⁊ fecem israel conuertendas. Ecce dedi te in lucem gentium. ut sis salus mea usq; ad extremum terre. Hec dicit dñs redemptor israel sanctus eius. ad contemptibilem animam. ad abhominatam gentem. ad seruum dominorum. Reges uidebunt ⁊ consurgent principes. ⁊ adorabunt propter dominum qui fidelis est. ⁊ sanctum israel qui elegit te. Hec dicit dñs. In tempore placito exaudiui te. ⁊ in die salutis auxiliatus sum tui. ⁊ seruaui te. ⁊ dedi te in fedus populi. ut suscitares terram. ⁊ possideres hereditates desolatas. Ut diceres his qui uincti sunt exite. ⁊ his qui in tenebris reuelamini. Super uias pascentur. ⁊ in omnibus

c. xlv. xlv.a

c. xlvi. xlvi.a

℣SH

plamꝰ paſcua eoꝝ. ſſon eſurient neq; ſitient. nꝫ ñ
percutiet eos eſtꝰ nec ſol. qꝝ miſerator eoꝝ reget eos. et ad
fontes aquarꝝ potabit eos. et ponam omnes montes meos
in uiam. et semite mee exaltabunt. Ecce isti de longe
uenient. et ecce illi ab aquilone et mari. et isti de tra austri.
Laudate celi et exulta tra. iubilate montes laudem. qꝝ
consolatꝰ est dñs populum suum. et pauperum suorꝝ miserebit. Et
dixit syon. Reliquit me dñs. et dñs oblitus est mei. Numqd
obliuisci potest mulier infantem suum. ut non miseretur
filio uteri sui. Et si illa oblita fuerit. ego tamen non obliuiscar
tui. Ecce in manibꝰ meis descripsi te. muri tui coram oculis
meis semper. ueluerunt structores tui. destruentes te. et dis-
cedentes a te exibunt. Leua in circuitu oculos tuos et uide.
omnes isti congregati sunt uenerunt tibi. Viuo ego dicit dñs
qꝝ omnibꝰ his uelut ornamento uestieris. et circumdabis tibi
eos sicut sponsa. qꝝ deserta tua et solitudines tue. et tra tua
tue nunc anguste erunt p habitatoribꝰ. et longe fugabun-
tur qui absorbebant te. Adhuc dicent in auribꝰ tuis filii
sterilitatis tue. Angustus mihi est locus. fac spatium mihi ut ha-
bitem. Et dices in corde tuo. Quis genuit mihi istos. Ego
sterilis et non pariens. captiua et rapta. istos quis enutri-
uit. Ego destructa et desolata. isti ubi hic erant. Hec di-
cit dñs dñs. Ecce leuabo ad gentes manum meam. et ad po-
pulos exaltabo signum meum. et afferent filios tuos in ulnis.
et filias tuas super humeros portabunt. Et erunt reges nu-
tricii tui. et regine nutrices tue. Vultu in tra demisso
adorabunt te. et puluerem pedum tuorꝝ lingent. et scies qꝝ
ego dñs. cui non confundent qui expectant eum.
Numqd tolletur a forti preda aut quod captiuum fuerit a robu-
sto saluum esse potest. Quia hec dicit dñs. Etenim et cap-
tiuum a forti tolletur. et quod ablatum fuerit a robusto salua-
bitur. eos qui iudicauerunt te ego iudicabo. et filios tuos
ego saluabo. et cibabo hostes tuos carnibꝰ suis. et sicut musto
sanguine suo inebriabuntur. et scies omnis caro qꝝ ego dñs
saluans te. et redemptor tuus fortis iacob. ·lm·

Hec dicit dñs. Quis est hic liber repudii matris uestre. q
dimisi eam. Aut quis est creditor meus cui uendidi
uos. Ecce in iniquitatibꝰ uestris uenditi estis. et in sceleri-
bus uestris dimissa matre uestra. qui uenit et non erat uir. uocaui
et non erat qui audiret. Numqd abbreuiata et parua-
facta est manus mea ut non possim redimere. Aut non est in me uis
ad liberandum. Ecce in increpatione mea deserti faciam
mare. ponam flumina in siccum. putrescent pisces eorum
aqua. et morietur in sitim. Induam celos tenebris. et saccum
ponam operimentum eorum. Dñs dedit mihi linguam eruditam.
ut sciam sustentare eum qui lassus est uerbo. Erigit ma-
ne. mane erigit mihi aurem. ego aut non contradico. ut audiam
quasi magistrum. Dñs dns aperuit mihi aurem. ego aut non
contradico. retrorsum non abii. Corpus meum dedi percutien-
tibꝰ. et genas meas uellentibꝰ. faciem meam non auerti ab
increpantibꝰ et conspuentibꝰ. dñs dns auxiliator meus. ideo
non sum confusus. ideo posui faciem meam ut petram durissi-
mam. et scio quia non confundar. Iuxta est qui iustificat me.
quis contradicet mihi. Stemus simul. Quis est aduersarius meus.
accedat ad me. Ecce dñs dns auxiliator meus quis est qui
condemnet me. Ecce omnes sicut uestimentum tinea
comedet eos. Quis est uobis timens dñm. audiens uocem
serui sui. Quis ambulauit in tenebris et non est lumen ei.
Speret in nomine dñi. et innitatur super deum suum. Ecce omnes uos
accendentes ignem. accincti flammis. ambulate in lumine
ignis uestri. et in flammis quas succendistis. De manu mea
factum est hoc uobis. in doloribꝰ dormietis. Audite me qui
sequimini quod iustum est. et queritis dñm. Attendite ad pe-
tram unde excisi estis. et ad cauernam lacus de qua putati estis.
Attendite ad abraham patrem uestrum. et ad saram que

peperit uos. qꝝ unum uocaui eum et benedixi. et multiplicaui
eum. Consolabitur ergo dñs syon. consolabitur omnes ruinas eius.
et ponet desertum eius sicut deliciarum. et solitudinem eius sicut ortum
dñi. Gaudium et letitia inuenietur in ea. gratiarum actio et uox
laudis. Attendite ad me populus meus. et tribus mea mecum au-
dite. qꝝ lex a me exiet. et iudicium meum in lucem populorum
requiescet. Prope est iustus meus. egressus est saluator meus.
et brachia mea populos iudicabunt. Me insule expectabunt.
et brachium meum sustinebunt. Leuate in celum oculos
uestros. et iudete sub tra deorsum. qꝝ celi sicut fumus liquescent
et tra sicut uestimentum atteretur. et habitatores eius sic hec in-
teribunt. Salus autem mea in sempiternum erit. et iustitia
mea non defuturum. Audite me qui scitis iustum populus. lex
mea in corde eorum. Nolite timere opprobrium hominis.
et blasphemias eorum ne metuatis. Sicut enim uestimentum sic
comedet eos uermis. et sicut lanam sic deuorabit eos ti-
nea. salus autem mea in sempiternum erit. et iustitia mea
in generationem generationum. ·lmm·

Consurge consurge. induere fortitudine brachium
dñi. Consurge sicut in diebꝰ antiquis. in generatio-
nibꝰ seculorum. Numqd non tu percussisti superbum. uulnerasti dra-
conem. Numquid non tu siccasti mare. aquam abyssi ue-
hementis. Qui posuisti profundum maris uiam. ut transirent
liberati. Et nunc qui redempti sunt a dño reuertentur.
et uenient in syon laudantes. et letitia sempiterna
super capita eorum. Gaudium et letitiam tenebunt.
fugiet dolor et gemitus. Ego. ego ipse consolabor uos. Quis
tu ut timeres ab homine mortali. et a filio hominis.
Qui quasi fenum data es. et obliuisceris dñi factoris
tui. qui tetendit celos. et fundauit tram. et formidasti
iugiter tota die a facie furoris eius qui te tribulabat.
et parauerat ad perdendum. Vbi nunc est furor tribulan-
tis. Cito ueniet gradiens ad aperiendum. et non interficiet
usqꝫ ad interitionem. nec deficiet panis ei. Ego au-
tem dñs deus tuus. qui conturbo mare. et contumescunt
fluctus eius. dñs exercituum nomen meum. Posui ver-
ba mea in ore tuo. et in umbra manus mee protexi te.
ut plantes celos. et fundes tram. et dices ad syon po-
pulus meus es tu. Eleuare eleuare consurge hierusa-
lem que bibisti de manu dñi calicem ire eius. ·lv·

Usqꝫ ad fundum calicis soporis bibisti. et potasti
usqꝫ ad fecem. Non est qui sustineat eam ex om-
nibꝰ filiis quos genuit. et non est qui apprehendat manum
eius ex omnibꝰ filiis quos enutriuit. Duo sunt que occur-
rerunt tibi. Quis contristabitur super te. Vastitas et con-
tritio et fames et gladius. Quis consolabitur te. filii
tui proiecti sunt. dormierunt in capite omnium uiarum.
sicut orix illaqueatus. sicut bestia illaqueata. plenum in-
dignatione dñi. increpationem dei tui. Propterea audi hoc
pauperula. et ebria non a uino. Hec dicit dñator tuus dñs
meus. et dns tuus qui pugnabit pro populo suo. Ecce tu
tuli de manu tua calicem soporis. fundum calicis indig-
nationis mee. non adicies ut bibas illud ultra. Et ponam
illud in manu eorum qui te humiliauerunt. et dixerunt
anime tue incurua te ut transeamus. Et posuisti ut ter-
ram corpus tuum. et quasi uiam transeuntibꝰ. Consurge con-
surge. induere fortitudine tua syon. induere uesti-
mentis glorie tue hierusalem ciuitas sancti. quia non adiciet ultra
ut pertranseat per te incircumcisus et immundus. Excutere de
puluere. consurge sede hierusalem. solue uincula colli tui
captiua filia syon. quia hec dicit dñs. Gratis uenundati
estis. et sine argento redimemini. quia hec dicit dñs dns.
In egyptum descendit populus meus in principio ut colo-
ret ibi. et assur absque ulla ea calumpniatus est eum. Et
nunc quid mihi est hic dicit dñs. Quia ablatus est populus meus

·l.· ·c.l.· ·lj.· ·c.lj.· ·lvj.·

grauit dñator⁹ eſ⁹ unq; agunt dicit dñs: ⁊ iugit̃ tota die nom̃ meum blaſphemat̃. Propt̃ hoc ſcient pp̃s meus nom̃ meum in die illa: q; ego ipſe qui loq̃bar ecce aſſum. Quã pulchri ſup montes pedes annuntiantis ⁊ p̃dicantis pacem. annuntiantis bonũ: p̃dicantis ſalutem. Dicent⁹ ſyon: regnauit d⁹ tuus. Vox ſpeculator⁹ tuor⁹ leuauerunt uocem. ſimul laudabunt: q; oculo ad oculũ uidebunt cũ conuerterit dñs ſyon. Gaudete ⁊ laudate ſimul deſerta hieruſalẽ: q; conſolat⁹ ẽ dñs pp̃m ſuum redemit hieruſalẽ. Parauit dñs brachium ſanctũ ſuum oculis omnium gentiũ: ⁊ uidebunt omnes fines terre ſalutare dei nr̃i. Recedite. recedite. exite inde. polluti nolite tangere. exite de medio ei⁹. mundamini qui fertis uaſa dñi. q̃m non in tumultu exibitis. nec in fuga ꝓgredi⁹. Precedet enim uos dñs: ⁊ congregabit uos d⁹ iſrl. ·lvii·

Ecce intelliget ſeruus meus. exaltabit̃ ⁊ eleuabit̃. ⁊ ſublimis erit ualde. Sicut obſtupuerunt ſup te multi: ſic inglorius erit inter uiros aſpectus ei⁹ ⁊ forma ei⁹ inter filios hominũ. Iſte aſperget gentes multas. ſuper ipm continebunt reges os ſuum. q; quibus non ẽ narratum de eo uidebũt. ⁊ qui non audierunt contemplabunt̃. Quis credidit auditui nr̃o: Et brachium dñi cui reuelatum ẽ: Et aſcendet ſicut uirgultum coram eo. ⁊ ſic radix de tra ſitiente. Non ẽ ſpes ei neq; decor: ⁊ uidimus eum. ⁊ non erat aſpectus. ⁊ deſideraui eum. deſpectum ⁊ nouiſſimum uirorum. uirum dolor⁹ ⁊ ſciente infirmitatem. ⁊ q; abſcondit̃ uultus ei⁹ ⁊ deſpectus: unde nec reputauimus eum. Ve languores nr̃os ipſe tulit ⁊ dolores nr̃os portauit. Et nos putauimus eum quaſi leproſum. ⁊ percuſſum a deo ⁊ humiliatum. Ipſe autem uulneratus ẽ ꝓp̃ iniquitates nr̃as. attritus ẽ ꝓp̃ ſceleribus nr̃is. Diſciplina pacis nr̃e ſuper eum: ⁊ liuore eius ſanati ſumus. Omnes nos quaſi oues erauimus. uniquiſq; in uiam ſuam declinauit: ⁊ dñs poſuit in eo iniquitates omnium nr̃m. Oblatus ẽ q; ipſe uoluit: ⁊ non aperuit os ſuum. Sicut ouis ad occiſionem ducet̃. ⁊ quaſi agnus coram tondente obmutuit: ⁊ non aperit os ſuum. De anguſtia ⁊ de iudicio ſublatus ẽ: generationem eius quis enarrabit: Quia abſciſus ẽ de terra uiuentium. Propter ſcelus ꝓp̃li mei percuſſi eum: ⁊ dabit impios ꝓ ſepultura. ⁊ diuitem ꝓ morte ſua. eo q̃d iniquitatem non fecerit. neq; dolus fuerit in ore eius: ⁊ dñs uoluit terere eum in infirmitate. Si poſuerit ꝓ peccato aiam ſuam uidebit ſemen longeuum: ⁊ uoluntas dñi in manu eius dirigetur. Pro eo q̃d laborauit anima eius: uidebit ⁊ ſaturabit̃. in ſcientia ſua iuſtificabit iſte iuſtus ſeruus meus multos: ⁊ iniquitates eor⁹ ipſe portabit. Ideo diſpriam ei plurimos: ⁊ fortium diuidet ſpolia: ꝓ eo q̃d tradidit in mortem aiam ſuam ⁊ cum ſceleratis reputat̃ eſt. Et ipſe peccatum multorum tulit: ⁊ ꝓ tranſgreſſoribus rogauit. Lauda ſterilis q̃ non paris. decanta laudem ⁊ hymnum. que non parebas. quia plures filii deſerte. magis q̃m eius que habet uirum. dicit dñs. Dilata locum tentorii tui. ⁊ pelles tabernaculorum tuor⁹ extende: ne parcas. Longos fac funiculos tuos: ⁊ clauos tuos conſolida. Ad dexteram enim ⁊ ad leuam penetrabis: ⁊ ſemen tuum gentes hereditabit. ⁊ ciuitates deſertas inhabitabit. Noli timere q; non confunderis. neq; erubeſcas. non enim te pudebit. q; confuſionem adoleſcentie tue obliuiſceris. ⁊ opprobrium uiduitatis tue non recordaberis amplius. q; dominabit tui qui fecit te. dñs exercituum nom̃ ei⁹. ⁊ redemptor tuus ſanctus iſrl. deus omnis terre uocabit̃. q; ut mulierem derelictam ⁊ mestam uocauit te dñs: ⁊ uxorem ab adoleſcentia abiectam dixit deus tuus. Ad punctum in modico dereliqui te: ⁊ in miſerationibus magnis congregabo te. In momento indignationis abſcondi faciem meam parumper a te: ⁊ in miſericordia ſempiterna miſertus ſum tui. dixit redemptor tuus dñs.

Sicut in diebus noe iſtud mihi ẽ. cui iuraui ne inducerem aquas noe ultra ſuper terram: ſic iuraui ut non irascar tibi ⁊ non increpem te. Montes enim commouebunt̃ ⁊ colles extremiſcent. miſa autem mea non recedet a te. ⁊ fedus pacis mee non mouebit̃. dixit miſerator tuus dñs. Paupercule tempeſtate iactate ſine ulla conſolatione. Ecce ego ſternam pro lapidem tuos ⁊ fundabo te in ſaphyris. ⁊ ponam ialpidem propugnacula tua. ⁊ portas tuas in lapides ſculptos. ⁊ omnes terminos tuos in lapides deſiderabiles. Vniuerſos filios tuos doctos a dño. ⁊ multitudinem pacis filius tuus. ⁊ in iuſtitia fundaberis. Recede a calumpnia q; non timebis. ⁊ a pauore q; non appropinquabit tibi. Ecce accola uenient qui non erat mecum. aduena quondam tuus adiungetur tibi. Ecce ego creaui fabrum ſuffflantem in igne prunas. ⁊ proferentem uas in opus ſuum. ⁊ ego creaui interfectorem ad diſperdendum. Omne ual q̃d factum ẽ aduersum te non dirigetur. ⁊ omnem linguam reſiſtentem tibi in iudicio iudicabis. ·lviii·

Hec eſt hereditas ſeruor⁹ dñi. ⁊ iuſtitia eor⁹ apud me dicit dñs. Omnes ſitientes uenite ad aquas. ⁊ qui non habetis argentum propate. emite ⁊ comedite. Venite emite abſq; argento. ⁊ abſq; ulla commutatione uinum ⁊ lac. Quare appenditis argentum non in panibus. ⁊ laborem ueſtrum non in ſaturitate: Audite audientes me: ⁊ comedite bonum. ⁊ delectabit̃ in craſſitudine anima ueſtra. Inclinate aurem ueſtram ⁊ uenite ad me: audite ⁊ uiuet anima ueſtra. ⁊ feriam uobiſcum pactum ſempiternum miſericordias dauid fideles. Ecce teſtem ꝓp̃lm dedi eum. ducem ac ꝓceptorem gentibus. Ecce gentem quam neſciebas uocabis. ⁊ gentes que te non cognouerunt ad te current. ꝓp̃ dñm deum tuum ⁊ ſanctum iſrl. q; glorificauit te. Querite dñm dum inueniri poteſt. inuocate eum dum ꝓpe ẽ. Derelinquat impius uiam ſuam. ⁊ uir iniquus cogitationes ſuas. ⁊ reuertatur ad dñm ⁊ miſerebit̃ ei. ⁊ ad deum nr̃m quia multus ẽ ad ignoſcendum. Non enim cogitationes mee cogitationes uestre. neq; uie mee uie ueſtre dicit dñs. q; ſicut exaltant̃ celi a terra ſic exaltate ſunt uie mee a uiis ueſtris. ⁊ cogitationes mee a cogitationibus ueſtris. Et quomodo deſcendit ymber ⁊ nix de celo. ⁊ illuc ultra non reuertitur. ſed inebriat terram ⁊ infundit eam. ⁊ germinare eam facit. ⁊ dat ſemen ſeminanti. ⁊ panem comedenti: ſic erit uerbum meum quod egredietur de ore meo. Non reuertetur ad me uacuum: ſed faciet quecunq; uolui. ⁊ proſperabitur in hiis ad q̃ miſi illud. q; in letitia egrediemini. ⁊ in pace deducemini. Montes ⁊ colles cantabunt coram uobis laudem. ⁊ omnia ligna regionis plaudent manu. Pro ſalicunca aſcendet abies. ⁊ pro urtica crescet murtus. ⁊ erit dñs nominat̃ in ſignum eternum q̃d non auferetur. ·lix·

Hec dicit dñs. Custodite iudicium. ⁊ facite iuſtitiam. q; iuxta ẽ ſalus mea ut ueniat. ⁊ iuſtitia mea ut reuelet̃. Beatus uir qui facit hoc. ⁊ filius hominis q̃ apprehendet illud. Custodiens ſabbatum ne polluat illud: custodiens manus ſuas ne faciat omne malum. Et non dicat filius aduene qui adheret dño dicens. ſeparatione diuidet me dñs a pplo ſuo. ⁊ non dicat eunuchus ecce ego lignum aridum. Quia hec dicit dicit dñs eunuchis. qui custodierint ſabbata mea. ⁊ elegerint que uolui. ⁊ tenuerint fedus meum. Dabo eis in domo mea ⁊ in muris meis locum. ⁊ nom̃ melius a filiis ⁊ filiabus. nom̃ ſempiternum dabo eis. q̃d non peribit. Et filios aduene q̃ adherent dño ut colant eum. ⁊ diligant nom̃ ei⁹. ut ſint ei in ſeruos. omnem cuſtodientem ſabbatum ne polluat illud. ⁊ tenentem fedus meum. adducam eos in monte ſancto meum. ⁊ letificabo eos in domo oronis mee. Holocau

sta eoꝝ ⁊ uictime eoꝝ placebunt ⁊n sup altare meo: ⁊ domus mea domꝰ oōnꝫ uocabit̄ cunctis popl̄is. Hec dñs dꝰ qui congregat dispsos isr: adhuc congregabo ad eū aggatos el. Omēs bestie agri uenite ad deuorandū: ⁊ omnes bestie saltus. Speculatores eius ceci omēs. nescierunt uniuersi canes muti. n ualentes latrare. uidentes uana dormientes ⁊ amantes somnia. ⁊ canes impudentissimi nescierunt satietatem: ipi pastores ignorauerunt intelligentiā. Omēs in uiam suam declinauerunt unusquisq; ad auaritiam suam: a sūmo usq; ad nouissimū. Venite sumamꝰ uinū ⁊ impleamur ebrietate: ⁊ erit sicut hodie sic ⁊ cras ⁊ multo amplius. hc.

Q Justus pit ⁊ nemo ē qui recogitet in corde suo ⁊ uiri misericordie colligunt̄. ⁊ nō est qui intelligat. a facie enī malitie collecti ē iust̄. Veniat pax: requiescat in cubilib⁹ suis qui ambulauit in directione sua. Vos aūt accedite huc filii auguratricis. semen adulteri ⁊ fornicarie. Sup quem lusistis: Sup quem dilatastis os ⁊ eiecistis linguam: Nūqd n uos filii sceleste semē mendax: Qui consolamini in diis subt̄ omne lignum frondosum: immolantes paruulos in torrentib⁹ subt̄ eminentes petras. In partib⁹ torrentis pars tua: hec ē sors tua: ⁊ ipis effudisti libamē. obtulisti sacrificiū. Numquid sup his non indignabor: Sup montē excelsū ⁊ sublimem posuisti posuisti cubile tuū ⁊ illuc ascendisti ut immolares hostias. ⁊ post ostium ⁊ retro postem posuisti memoriale tuū: q uxta me discooperuisti ⁊ suscepisti adultm. Dilatasti cubile tuū ⁊ pepigisti eis ei. Uidisti stratū eoꝝ manu apta ⁊ ornasti te regio unguento ⁊ multiplicasti pigmenta tua. Misisti legatos tuos procul ⁊ humiliasti usq; ad inferos. In multitudine uie tue laborasti: sed dixisti quiescam. Vitam manus tue inuenisti. propt̄ea n rogasti quo solliceta timuisti: q mentita es ⁊ mei n es recordata. neq; cogitasti in corde tuo. q ego tacens ⁊ q̄si non uidens: ⁊ mei oblita es. Ego annuntiabo iustitiam tuam: ⁊ opa tua n p̄desunt tibi. Cum clamauerīs liberent te aggregati tui. ⁊ omnes eos auferet uentꝰ. tollet aūra: qui aūt fiduciam hēt mei hereditabit terram. ⁊ p̄sidebit montē scūm meū ⁊ dicam. Viam facite. p̄bete uer. declinate de semita. auferte offendicula de uia populi mei: q hec dicit excelsus ⁊ sublimis habitans eternitatē ⁊ scūm nomē eius in excelso ⁊ in scō habitans: ⁊ cū contrito ⁊ humili spū ut uiuificet spūm humiliū ⁊ uiuificet cor contritoꝝ. Non enim in sempiternum litigabo. neq; usq; in finem irascar. q spūs a facie mea egredietur: ⁊ flatus ego faciam. Propt̄ iniquitatē auaritie ei iratus fui. ⁊ percussi eum. abscondi ⁊ indignatus sum: ⁊ abiit uagus in uia cordis sui. Uias eius uidi ⁊ curabo eum. ⁊ reduxi eum ⁊ reddidi consolationes ipsi ⁊ lugentib⁹ eius creaui fructum labioꝝ. Pacem pacem ei q̄ longe ⁊ quasi pdo dñs. ⁊ sanabo eum. Impii aūtem q̄si mare feruens. q quiescere n potest: ⁊ redundant fluctus eius in oculcationē ⁊ lutū. Non ē pax dicit dñs mis impiis.

C Clama ne cesses. q̄si tuba exalta uocem tuā. hc. et annuntia pplo meo sceleta eoꝝ ⁊ domui iacob peccata eoꝝ. Me ⁊ enim de die in diem querunt ⁊ scire uias meas uolunt. q̄si gens que iustitiam fecit ⁊ que iudicium dei sui n dereliquerit. Rogant me iudicia iustitie ⁊ appropinquare deo uolunt. Quare ieiunauimꝰ ⁊ n aspexisti: humiliauimꝰ aiās nras ⁊ nescisti: Ecce in die ieiunii uri inuenitur uoluntates ure ⁊ omnes debitores uros repetitis. Ecce ad lites ⁊ contentiones ieiunatis ⁊ percutitis pugno impie. Nolite ieiunare sicut usq; ad hanc diem ⁊ audiat in excelso clamor ur. Numqd tale ē ieiunium qd elegi ⁊ diem affligat̄ homō aiam suam: Numquid contorq̄sre q̄si circulū caput suum ⁊ saccum ⁊ cinerem sternes: Numqd istud uocabis ieiunium ⁊ diem acceptabilem dño: Nonne hoc ē magis ieiunium qd elegi: Dissolue colligationes impietatis: solue fasciculos deprimentes. Dimitte eos qui confracti sunt liberos ⁊ omne onus discinde. Frange esurienti panem tuum: ⁊ egenos uagos q̄s induc induc in domum tuam. Cū uideris nudū operi eum ⁊ carnem tuā ne despexeris. Tunc erumpet q̄si mane lumen tuum ⁊ sanitas tua cito orietur. Et antecibit faciem tuam iustitia tua ⁊ gla dei colliget te. Tunc inuocabis ⁊ deus exaudiet: clamabis ⁊ dicet ecce adsum. Si abstuleris de medio tui catenam ⁊ desideriū digitum extenderis ⁊ loqueris q̄d n p̄dest. cū effuderis esurienti aiam tuam ⁊ aiam afflictā repleueris: orietur in tenebris lux tua ⁊ tenebre tue erunt sicut meridies. Et requiem tibi dabit dñs ds semp: ⁊ implebit splendoribus aiam tuam ⁊ ossa tua liberabit. Et eris q̄si ortus irriguus ⁊ sicut fons aquarū cui n deficient aque. Et edificabunt in te deserta seculoꝝ. fundamenta generationis ⁊ generationis suscitabis. ⁊ uocabis edificator sepium. auertens semitas in quietem. Si auerteris a sabbato pedem tuum facere uoluntatem tuam in die sco meo ⁊ uocabis sabbatum delicatum ⁊ scūm dei gloriosum. ⁊ glificaueris eum dum n facis uias tuas ⁊ n inuenietur uoluntas tua ut loquaris sermonem. tūc delectabilis super dño. ⁊ sustollam te super altitudines terre. ⁊ cibabo te hereditate iacob patris tui. Os enim dñi locutum ē. Ecce n ē abbreuiata manus dei ut saluare nequeat. ⁊ neq; aggrauata ē auris eius ut n exaudiat. sed iniquitates ure diuiserunt inter uos ⁊ deum uestrum. ⁊ peccata ura absconderunt faciem eius a uobis ne exaudiret. Manus enī ure pollute sunt sanguine. ⁊ digiti uri iniquitate. Labia ura locuta sunt mendacium. ⁊ lingua ura iniquitatem fatur. Non ē q̄ui uocet iustitiam. neq; ē qui iudicet uere. sperant in uanitate. ⁊ loquuntur uanitatem. Conceperunt laborem. ⁊ peperierunt iniquitatē. Ova aspidum ruperunt. ⁊ telas aranee texuerunt. Qui comederit de ouis eoꝝ morietur. ⁊ q̄d confotum ē erumpet in regulū. Tele eoꝝ n erunt in uestimentum. neq; operient operib⁹ suis. Opa eoꝝ opa inutilia. ⁊ op iniquitatis in manibus eoꝝ. Pedes eoꝝ ad malum currunt. ⁊ festinant ut effundant sanguinē innocentē. Cogitationes eoꝝ cogitationes inutiles. uastitas ⁊ contritio in itib⁹ eoꝝ. ⁊ uiam pacis nescierunt. ⁊ n ē iudicium in gressib⁹ eoꝝ. Semite eorū incuruate sunt eis. omnis qui calcat in eis ignorat pacē. Propt̄ hoc elongatum ē iudicium a uobis. ⁊ n apprehendet expectauimus lucem. hc. Ubendet uos iustitia. ⁊ ecce tenebre. splendorem ⁊ in tenebris ambulauimus. Palpauimus sicut ceci parietem. ⁊ q̄si absq; oculis attrectauimus. Impegimus in die q̄si in tenebris. in caligosis q̄si mortui. Rugiemus q̄si ursi omnes. ⁊ q̄si columbe meditantes gemem. Expectauimus iudicium ⁊ n ē. saluti ⁊ elongata ē a nobis. Multiplicate sunt enim iniquitates nre coram te. ⁊ peccata nra responderunt nobis. q scelera nra nobiscū ⁊ iniquitates nras cognouimus. peccare ⁊ mentiri contra dñm. ⁊ auerti sumus ne uestigemus p̄ tergum dei nri. ut loqueretur calumpniam ⁊ tribulationem. Concepimus ⁊ locuti sumus de corde uerba inuentionis ⁊ consilium est retrorsum iudicium ⁊ iustitia longe stetit. q corruit in platea ueritas. ⁊ equitas non potuit egredi. ⁊ facta est ueritas in oblitione ⁊ qui recessit a malo prede patuit. Et uidit dñs. ⁊ malum apparuit in oculis eius. q n ē iudicium. Et uidit dñs q̄ n est uir. ⁊ admiratus ē quia n est qui occurreret. Et salua

bit sibi brachiū suum: ⁊ ulticia ei ꝑa ornabit eum. Induit ē ultra ut lorica: ⁊ galea salutis in capite ei. Induit ē uestimēta ultionis: ⁊ opt ē qꝙ pallio zeli sicut ad uindictam. qꝙ ad retributionē indignationi hostibz suis: ⁊ mercedē inimicis suis. insulis uicem reddet: ⁊ timebunt qui ab occidente nomē dñi: ⁊ qui ab ortu solis glām ei. Cum uenit qꝙ uolent fluuiꝰ quem spūs dñi cogit: ⁊ uenit syon redemptor: ⁊ ei qui redeunt ab iniquitate in iacob dicit dñs. Hoc fedus meū ei ait dicit dñs. Spūs meus qui ē in te: ⁊ uba mea que posui in ore tuo. si recedent de ore tuo: ⁊ de ore seminis tui dicit dñs: amē ⁊ usqꝙ in sempiternum. hēm.

Surge illuminare hierlm: qꝙ uenit lum tuum: ⁊ glā dñi sup te orta ē. Quia ecce tenebre operient tram: ⁊ caligo pplos. Sup te aut orietꝰ dñs: ⁊ glā ei in te uidebit. Et ambulabunt gentes in lumine tuo: ⁊ reges in splendore ortꝰ tui. Leua in circuitu oculos tuos ⁊ uide: omēs isti congregati sunt uenerunt t. filii tui de longe uenient: ⁊ filie tue in latere surgent. Tunc uidebis ⁊ afflues ⁊ mirabit ⁊ dilatabit cor tuum: quia conuersa fuit ad te multitudo maris. fortitudo gentiū uenit t. Inundatio camelorū operiet te: dromedarii madian ⁊ effa. Omnes de saba uenient aurū ⁊ thus deferentes: ⁊ laudē dño annuntiantes. Omē pecus cedar congregabit t: arietes nabaioth ministrabunt t. Offerentur super placabili altari meo: ⁊ domꝰ maiestatis mee glificabo. Qui sunt isti qui ut nubes uolant: ⁊ qꝙ columbe ad fenestras suas: Me enim insule exspectant: ⁊ naues maris in principio: ut adducam filios tuos de longe: argentū eorū ⁊ aurum eorū cū eis: nomini dñi dei tui ⁊ sci isrl. qꝙ glificabit te. Et edificabunt filii pegrinorū muros tuos: ⁊ reges eorū ministrabunt t. In indignatione enī mea percussi te: ⁊ in reconciliatione mea misertus sum tui. ⁊ aperient porte tue iugiter. die ⁊ nocte nō claudent: ut afferat ad te fortitudo gentiū: ⁊ reges earum adducant. Gens enī ⁊ regnū qꝙ nō seruierit tibi peribit: ⁊ gentes solitudine uastabunt. Glā libani ad te uenient: abies ⁊ buxus ⁊ pinus simul ad ornandū locū sanctificationis mee: ⁊ locum pedum meorū glificabo. Et uenient ad te curui filii eorū qui humiliauerunt te: ⁊ adorabunt uestigia pedum tuorū omēs qui detrahebant t. Et uocabunt te ciuitatem dñi syon sci isrl. ꝙ eo qꝙ fuisti derelicta ⁊ odio habita ⁊ nō erat qui ꝑ te transiret. ponam te in superbiam ssl̄oꝝ: gaudium in generationē ⁊ generationē. Et lactabis lac gentium ⁊ mamilla regum lactaberis: ⁊ scies qꝙ ego dñs saluans te ⁊ redemptor tuus fortis iacob. Pro ere afferam aurū ⁊ pro ferro afferam argentū ⁊ pro lignis es ⁊ pro lapidibz ferrum. ⁊ ponam uisitationem tuam pacem ⁊ ꝑpositos tuos iustitiam. Non audiet ultra iniquitas in tra tua: uastitas ⁊ contritio in finibus tuis. Et occupabis salutē muros tuos: ⁊ portas tuas laudatio. Non erit t amplius sol ad lucendū p diem: nec splendor lune illuminabit te. sed erit t dñs in lucem sempiternā: ⁊ deus tuus in glām tuam. Non occidet ultra sol tuus ⁊ luna tua nō minuet ꝙ dñs erit in lucem sempiternam: ⁊ complebunt dies luctus tui. Populus autē tuus omēs iusti: in perpetuum hereditabunt tram. germen plantationis mee. op manus mee ad glificandū. Minimus erit in mille ⁊ paruulus in gentem fortissimam. Ego dominus in tempore suo subito faciam istud. hēm.

Spūs dñi sup me. eo qꝙ unxit dñs me. ad annuntiandū mansuetis misit me. ut mederer contritos corde. ⁊ ꝓdicarem captiuis indulgentiam. ⁊ clausis aperitionem: ut ꝓdicarem annū placabilem dño ⁊ diē ultionis deo nr̄o. ut consolarer omēs lugentes. ut ponerem lugentibz syon ⁊ darem eis coronam ꝓ cinere. oleum gaudii ꝓ luctu: pallium laudis ꝓ spū meroris. Et uocabunt eos fortes iustitie: plantatio dñi ad glificandū. Et edificabunt deserta a seculis ⁊ ruinas antiquas erigent: ⁊ instaurabunt ciuitates desertas ⁊ dissipatas: in generationē ⁊ generationē. Et stabunt alieni ⁊ pascent pecora tua ⁊ filii pegrinorū agricole tui ⁊ uinitores uri erunt. Vos aut sacerdotes dñi uocabimini: ministri dei nr̄i dicet uobis. fortitudinem gentiū comedetis. ⁊ in glā eorū superbietis. ꝓ confusione uestra duplicia ⁊ rubore: laudabunt partem eorū. Propt hoc in tra sua duplicia possidebunt: letitia sempiterna erit eis. qꝙ ego dñs diligens iudicium ⁊ odio habens rapinam in holocausto. ⁊ dabo opus eorū in ueritate ⁊ fedus ꝑpetuum feriam eis. ⁊ sciet in gentibz semen eorū ⁊ germen eorū in medio populorū. Omnes qui uiderint eos cognoscent eos: qꝙ isti sunt semen cui benedixit dñs. Gaudens gaudebo in dño: ⁊ exultabit aīa mea in deo meo. qꝙ induit me uestimentis salutis ⁊ indumento iustitie circūdedit me. qꝙ sponsū decoratum corona: ⁊ qꝙ sponsam ornatā monilibz suis. Sic enim tra ꝓferet germen suum ⁊ sicut hort semen suum germinat: sic dñs deus germinabit iustitiam ⁊ laudem coram uniuersis gentibz. Propt syon non tacebo. ⁊ propt hierlm non quiescam. donec egrediat ut splendor iustus eius: ⁊ saluator eius ut lampas accendatur. Et uidebunt gentes iustum tuum. ⁊ cuncti reges inclitū tuum: ⁊ uocabit te nomē nouum qꝙ os dñi nominabit. Et eris corona glē in manu dñi: ⁊ diadema regni in manu dei tui. Non uocaberis ultra derelicta. ⁊ tra tua non uocabit amplius desolata. sed uocabis uoluntas mea in ea. ⁊ tra tua inhabitata. qꝙ complacuit dño in te: ⁊ tra tua inhabitabit. Habitabit enī iuuenis cū uirgine. ⁊ habitabunt in te filii tui. ⁊ gaudebit sponsus super sponsā: ⁊ gaudebit super te dñs deus tuus. Super muros tuos hierlm constitui custodes: tota die ⁊ tota nocte ꝑpetuo non tacebunt. Qui reminiscimini dñi ne taceatis: ⁊ ne detis silentium ei. donec stabiliat. ⁊ donec ponat hierusalem laudem in terra. hēm.

Iurauit dñs in dextra sua ⁊ in brachio fortitudinis sue. si dedero triticum tuum ultra cibum inimicis tuis. ⁊ si biberint filii alieni uinum tuū in qꝰ laborasti. qꝙ qui congregabunt illud comedent ⁊ laudabunt dñm. ⁊ qui cōportant illud bibent in atriis sācti mei. Transite transite portas. ꝑparate uiam populo. planum facite iter. ⁊ eligite lapides: ⁊ eleuate signum ad populos. Ecce dñs auditum fecit in extremis tre. Dicite filie syon. Ecce saluator tuus uenit. ecce merces ei cū eo: ⁊ opus ei cora illo. Et uocabunt eos populus scs: redempti a dño. Tu aut uocaberis quesita ciuitas: ⁊ ci derelicta. Quis ē iste qui uenit de edom. tinctis uestibz de bosra: Iste formosus in stola sua: gradiens in multitudine fortitudinis sue. Ego qui loquor iustitiam: ⁊ ꝓpugnator sum ad saluandū. Quare ꝙ rubrum ē indumentum tuum. ⁊ uestimenta tua sic calcantium in torcular. Torcular calcaui solus: ⁊ de gentibz non est uir mecū. Calcaui eos in furore meo. ⁊ conculcaui eos in ira mea: ⁊ aspersus ē sanguis eorū super uestimenta mea. ⁊ omia indumenta mea inquinaui. Dies enim ultionis in corde meo: annus redemptionis mee uenit. Circumspexi ⁊ nō erat auxiliator: quesiui ⁊ nō fuit qui adiuuaret. Et saluauit mihi brachium meum: ⁊ indignatio mea ipsa auxiliata ē mihi. Et conculcaui populos in furore meo: ⁊ inebriaui eos indignatione mea: ⁊ detraxi in tra uirtutem eorū. Miserationum dñi recordabor. laudē dñi

sup oñibz que reddidit nobis dñs. & sup multitudinē bonoꝝ domus israel que largitus ē eis secūm indulgentiam suam. & secūm multitudinē miserationū suaꝝ. & dixit. Verūntñ populus meus ē. filii non negantes. Et fact̄s ē eis saluator in oñi tribulatione eoꝝ non ē tribulat̄. & angelus faciei ei⁹ saluauit eos. In dilectione sua & in indulgentia sua ipse redemit eos. & portauit eos. & leuauit eos cunctis diebus seculi. Ipsi aut̄ ad iracundiā prouocauerūt & afflixerūt spm scūm ei⁹. & conuersus ē eis in inimicum. & ipse debellauit eos. & recordatus ē dierum seculi mosi populi sui. Vbi ē qui eduxit eos de mari cū pastoribus gregis sui. Vbi ē qui posuit in medio ei⁹ spm scm suū. Qui eduxit ad dexteram moysen brachio maiestatis sue. Qui scidit aquas añ eos. ut faceret sibi nom̄ sempiternum. qui eduxit eos p abyssos sicut equū in deserto ne impingentem. sicut animal in campo descendent. spūs dñi ductor eius fuit. Sic adduxisti populum tuum. ut faceres tibi nom̄ glē. Respice de celo. & vide de habitaculo scō tuo & glē tue. Vbi ē zelus tuus & fortitudo tua. Multitudo uiscerum tuoꝝ & miserationum tuaꝝ. sup me obtenuerunt se. Tu enim pat̄ noster & abraham nescierunt nos. & israel ignorauit nos. Tu dñe pat̄ noster. redemptor noster. a seculo nom̄ tuum. Quare errare nos fecisti dñe de uiis tuis. Indurasti cor nrm ne timeremus te. Conuertere propter seruos tuos. tribus hereditatis tue. Quasi uicinia possederunt populus scūm tuum hostes nostri. calcauerunt sanctificationē tuā. facti sumus cui⁹ principio cū non dñaueris nobis. neq; inuocaret nom̄ tuum super nos. Vtinam dirumpas celos & descenderes. a facie tua montes defluerent. sicut exustio ignis tabescerent aque ardere ignis. ut notum fieret nom̄ tuum inimicis tuis. a facie tua gentes turbarentur. Cum feceris mirabilia non sustinebimus. Descendisti & a facie tua montes defluxerunt. A seculo non audierunt. neq; auribus percepimus. Oculus non uidit dē absq; te. que preparasti expectantibus te. Occurristi letanti & facienti iustitiam. in uiis tuis recordabuntur.

Ecce tu iratus es & peccauimus. lxvi. Vadabunt tui in spūm suum semp & saluabuntur in filiis suis. ut emundes omnes nos. qui pannus menstruate uniuersa iustitie nre. & cecidimus quasi folium uniuersi. & iniquitates nre quasi uentus abstulerunt nos. Non ē qui inuocet nomen tuum. qui exurgat & teneat te. Abscondisti faciem tuam a nobis. & allisisti nos in manu iniquitatis nre. Et nunc dñe pat̄ noster es tu. nos lutum. & fictor noster. & opa manuum tuarum omnes nos. Ne iracaris dñe satis. & ne ultra memineris iniquitatis nre. Ecce respice. populus tuus omnes nos. Ciuitas sancta tua facta est deserta. Sion deserta facta est. hierusalem desolata. Domus sanctificationis nre & glē nre ubi laudauerunt te patres nri. facta est in exustionem ignis. & omnia desiderabilia nra uasta sunt in ruinam. Numquid super his omnibus te dñe. Tacebis & affliges nos uehementer. Que fierunt me qui ante nō interrogabant. inuenti sunt qui nō quesierunt me. Dixi. Ecce ego. ecce ego ad gentem que nō inuocabat nomen meum. Expandi manus meas tota die ad populum incredulum qui graditur in uia non bona post cogitationes suas. populus qui ad iracundiam prouocat me ante faciem meam semp. Qui immolant in hortis. & sacrificant super lateres. Qui habitant in sepulchris. & inter lubricos idolorum dormiunt. Qui comedunt carnem suillam. & iusculum profanum in uasis eorum. Qui dicunt recede a me. ne appropinques mihi. quia immundus es. isti fumus erunt in furore meo. ignis ardens tota die. Ecce scriptum est coram me non tacebo. nisi reddam & retribuam in sinu eorum iniquitates uestras. iniquitates patrum uestrorum simul dicit dñs. qui sacrificauerunt super montes & super colles. exprobrauerunt mihi. & remetiar opus eorum primum in sinu eorum. Hec dicit dñs. Quomodo si inueniatur granum in botro & dicat. ne dissipes illud quia benedictio ē. sic propter seruos meos faciam. ut non disperdam totum. Et educam de iacob semen. & de iuda possidentem montes meos. & hereditabunt eam electi mei. & serui mei habitabunt ibi. Et erunt campestria in caulas gregum. & uallis achor in cubile armentorum. populo meo qui requisierunt me. Et uos qui dereliquistis dñm. qui obliti estis montem scm meum. qui ponitis fortune mensam. & libatis super eam. numerabo uos in gladio. & omnes in cede corruetis. propterea quod uocauerim. & non respondistis. locuti sum. & non audistis. & fecistis malum in oculis meis. & que nolui elegistis.

Propter hoc. hec dicit dñs dñs. Ecce serui mei comedent & uos esurietis. Ecce serui mei bibent. & uos sitietis. Ecce serui mei letabuntur. & uos confundemini. Ecce serui mei laudabunt p exultatione cordis. & uos clamabitis p dolore cordis. & p contritione spūs ululabitis. & dimittetis nomen uestrum in iuramentum electis meis. & interficiet te dñs dñs. & seruos suos uocabit nomine alio in quo qui benedictus est super terram benedicet in deo amen. & qui uult in terra iurabit in deo amen. quia obliuioni tradite sunt angustie priores. & quia abscondite sunt ab oculis meis. Ecce enim ego creo celos nouos & terram nouam. & non erunt in memoria priora. & non ascendent super cor. sed gaudebitis & exultabitis usq; in sempiternum in his que ego creo. Quia ecce ego creo hierusalem exultationem. & populum eius gaudium. & exultabo in hierusalem. & gaudebo in populo meo. & non audietur in eo ultra uox fletus & uox clamoris. Non erit ibi amplius infans dierum. & senex qui non impleat dies suos. Nam puer centum annorum morietur. & peccator centum annorum maledictus erit. Et edificabunt domos & habitabunt. & plantabunt uineas. & comedent fructus earum. Non edificabunt & alius habitabit. non plantabunt & alius comedet. Secundum dies enim ligni erunt dies populi mei. & opera manuum eorum inueterabunt electi mei. Non laborabunt frustra. neq; generabunt in conturbatione. quia semen benedictorum dñi est. & nepotes eorum cum eis. Eritq; antequam clament ego exaudiam. adhuc illis loquentibus ego audiam. Lupus & agnus pascentur simul. & leo & bos comedent paleas. & serpenti puluis panis eius. Non nocebunt neq; occident in omni monte scō meo dicit dñs. Hec dicit dñs. Celum sedes mea. & terra scabellum pedum meorum. Que ē ista domus quam edificabitis mihi. Et que iste locus quietis mee. Omnia hec manus mea fecit. & facta sunt universa ista dicit dñs. Ad quem autem respiciam nisi ad pauperculum & contritum spūm. & trementem sermones meos. Qui immolat bouem. quasi qui interficiat uirum. Qui mactat pecus. quasi qui excerebret canem. Qui offert oblationem. quasi qui sanguinem suillum offerat. Qui recordat thuris. quasi qui benedicat ydolo. Hec omnia elegerunt in uiis suis. & in abhominationibus suis anima eorum delectata est. Vnde & ego eligam illusiones eorum. & que timebant adducam eis. quia uocaui & non erat qui responderet. locutus sum & non audierunt. feceruntq; malum in oculis meis. & que nolui elegerunt. lxvii.

Audite uerbum dñi. qui tremitis ad uerbum eius. Dixerunt fratres uestri. odientes uos & abicientes propter nomen meum. Glorificetur dñs. & uidebimus in letitia uestra. Ipsi autem confundentur. Vox populi de ciuitate. uox de templo. uox dñi reddentis retributionem inimicis suis. Antequam parturiret peperit. & antequam ueniret partus ei⁹ peperit masculum. Quis audiuit unquam tale. Et quis uidit huic similе. Numquid parturiet terra in die una. aut parietur

gens simul· qz parturiuit ꝛ peperit ſyon filios ſuos.
Numquid ego qui alios parere facio· ipe ſi parturiam dicit dñs· Si ego qui generationē cęteris tribuo· sterilis ero aut dicit dñs tuus. Letamini cum iherlin ꝛ exultate in ea omes qui diligitis eam. Gaudete cū ea gaudio uniuersi qui lugetis super eam· ut sugatis ꝛ repleamini ab uberibus consolationis eius ut mulgeatis ꝛ delitiis affluatis ab omni copia glē eius· qz hec dicit dñs. Ecce ego declinabo sup eam qsi fluuium pacis· ꝛ qsi torrentem inundantē gloriam gentium· qm sugetis. Ad ubera portabimini ꝛ super genua blandientur uobis. Quomodo si cui mat blanditur ita ꝛ ego consolabor uos· ꝛ in iherlin consolabimini. Videbitis ꝛ gaudebit cor uestrum· ossa uestra qsi herba germinabunt· ꝛ cognoscet manus dñi seruis eius· ꝛ indignabitur inimicis suis. qz ecce dñs in igne ueniet· ꝛ qsi turbo quadrige eius reddere in indignatione furorem suum· ꝛ increpationē suam in flamma ignis· qz in igne dñs diiudicabit· ꝛ in gladio suo ad omnem carnem. Et multiplicabuntur interfecti a dño. qui sanctificabant· ꝛ mundos se putabant in hortis post ianuam intrinsece· qui comedebant carnem suillam· ꝛ ablominationē ꝛ mures· simul consumentur dicit dñs. Ego autem opa eorum ꝛ cogitationes eorum ueniens ut congregem cum omnibus gentibus ꝛ linguis· ꝛ uenient ꝛ uidebunt gloriam meam· ꝛ ponam in eis signum· ꝛ mittam ex eis qui saluati fuerint ad gentes· in mare· in affrica· in lidia· tenentes sagittas· in italiam ꝛ grecam· ad insulas longe· ad eos qui non audierunt de me· ꝛ non uiderunt gloriam meam· ꝛ annuntiabunt gloriam meam gentibus· ꝛ adducent omnes fres uestros de cunctis gentibus donum dño· in equis· in quadrigis· ꝛ in lecticis· ꝛ in mulis· ꝛ in carrucis· ad montem scm meum iherlin dicit dñs. Qm si inferant filii isrl munus in uase mundo in domum dñi· ꝛ assumam ex eis in sacerdotes ꝛ in leuitas dicit dñs. qz sic celi noui ꝛ tra noua que ego facio stare coram me dicit dñs· sic stabit semen uestrum· ꝛ nomen uestrum. Et erit mensis ex mense· ꝛ sabbm ex sabbo· Veniet omnis caro· ut adoret coram facie mea dicit dñs. Et egredientes ꝛ uidebunt cadauera uirorum qui preuaricati sunt in me. Vermis eorum non morietur· ignis eorum non extinguetur· ꝛ erunt usqz ad satietatem uisionis omni carni ag.

Explicit ysaias pha. Incipit plogus scm ihe. ronimi pbri in ihezechielem pham.

Hezechiel pha cum ioachim rege iuda captiuus ductus e in babylone· ibiqz his quos cum eo captiuos uiderat pphauit· prudentibus qd ad iheremie uaticinium se ulti adiuuari nil tradidissent· ꝛ uiderent adhuc urbem iherosolimam stare· qm ille saluandam ee predicaret. Tricesimo anno etatis sue anno· ꝛ captiuitatis quinto· eyoniam e ad captiuos loqui· ꝛ eod tpe licet postea hic in chaldea· iheremias in iudea pphauerunt. Sermo ei nec satis diserte nec ad modum rustice e· sz ex utroqz medie temperatus. Sacerdos ꝛ ipse sic ꝛ iheremias· principia uoluminis ꝛ finem magnis huius obscuritatibus inuoluta. Sed ꝛ uulgata ei editio non multum distat ab hebraico. Vnde satis miror quid causę extiterit· ut si eosdem in unum uisi libros habeam interpretes· in alios eadem· in alios diuisa tantum transtulerint. Legite g ꝛ hunc uiyta translationem mam· qz p cola scripsi ꝛ cōmata· manifestiorem sensum legentibus tribuit. Si autem amici mei hunc subsannauerint· dicent ei· qd nemo consolatur ut scribant. Sed uereor ne illud ei eueniat· qd greci significanter dr. ut uocent ϕ a t o a o ao pot fagolydon· hoc e maledictiones. Explicit. Incipiunt capitula.

Visio quatuor animalium. ·i·
Visio throni di ꝛ ymagine di sup thronum. ·ii·
Dns mittit pham ad plm ut reuocet ab erroribus sr. ·iii·
Vbi cibat ppha uoluminis librum a dño ꝛ mittit ad filios ·iiii·
Qd pham siue sacerdotes ·v· Visio in captiuitatem.
Ste oi facinoroso facinora ei annuntiare oportet· ut desinat ꝛ uiuat· ne sanguinem eius dns requirat ab eo· qsi si audierit pr in suo facinore· similiter de iusto si peccauerit. ·vi·
Vbi item in capo uisus e dñi ppe ꝛ mittit eum ad plm in preceptis.
De late sup qm ppha in ministerio celificauit iherlin in signum· ꝛ de ·vii· diebus quibus dormiuit duobus latibus suis ppha in signum ciuitatis
Vbi ppha iubet panem ui ponde ·viii· Ꝛ plis. manducare fimo coctum in signum plis fiet p peccata· ꝛ aqs in mensura
Vbi ppha accepto maciam sup notata ·ix· Ꝛ iram bibere. cultram tonsoris acutam· ut raderet capud ꝛ barbam· ꝛ raderet ea igni ꝛ uento· ꝛ spargeret in circuitu in signum plis. ·x·
Idola duplex plagis peculiis plm in fame ꝛ gladio ꝛ dispersione.
Idola cultores duplex uidet dñs plm in fame· gladio ꝛ pestilentia· ·xi·
Argentum eorum abiecit· ꝛ ·xii· Ꝛ uestimenta sua fleat. aurum eorum in liberauit eos. ·xiii·
Sermo dñi sup pham· ꝛ sup sacerdotes ꝛ seniores· ꝛ sup regem. ·xiiii·
Visio multitudinis claritatis dei· ꝛ simo dñi ad pham sup plm
De ·lxx· seniorum operibus abhominandis ·xv· Ꝛ p idolis.
De mulieribus plangentibus p idolis. ·xvi· Vir obscurus.
De ·xxv· uiris in domo dei adorantibus solem. ·xvii·
Vbi misit dñs angelos ad uastationē plis in iherlim· ꝛ dicit. ·xviii·
Orat pha p uastatione plis ·xix· Ꝛ a sacris meis incipite.
De uno q accepto carbone de medio rotarum· ꝛ Ꝛ in aurem.
De similitudine clarissimi dei· ꝛ cherubin· ·iiii· ē. Cherubim.
Sermo dñi sup principes isrl p eorum iniquitatibus· q ipsi ceciderunt
Vbi item uidet pha· clarissimē Ꝛ carmel· ꝛ iherlim ollam dñi· ꝛ fetis e ad eum sermo dñi.
Precepto dñi ut pha uasa captiuitatis recipiet· ꝛ fossio pariete noctu exiret de ciuitate q cito exitus plis ad capiendum.
Edet panem pha cum dolore· ꝛ bibet aquam tribulationis ut sic plis captiuus pateret.
Iracundie dñi plo dicenti· elongabuntur dies· ꝛ pibit uisio· eoqz dñm locutum omnia ꝛ fecisse.
Sermo dñi sup pseudopphas dos qui mentiti sunt dño.
Sermo dñi sup feminas falsa pphantes· de ito ꝛ ipso uaticinium dñi.
Sermo dñi sup uiros isrl· p abhominationibus suis ꝛ iniustitiis Chominum.
Vt doceat deus a peccatis mal ad dñm· qz non dñi corda
De pha errante.
Si fuerint tres uiri noe daniel iob in tra q peccauerit· non posse p eos liberari pestilentiam· sz ipsos solos saluari a fame ꝛ bestia
Sermo dñi sup iherlim Visus ꝛ gladio.
Iconia dñi sup iherlim p idolis. Vinea fructuosa.
Hic deus mr nra ecclesiam· ipse nos amonet· ꝛ soror nra sanctificat dñi pecta sodomoꝝ ꝛ samarie Ꝛ maria.
De ecclia sigitat hoc loco. Sic pecta isrl
Oracio iherlim ꝛ magistratuum tradentes regi babilonis p peccatis· ꝛ reliqui in gladio cadent· ꝛ in dispersione mitterentur.
Promissio noui plis ex gentibus· q deus humiliare ecclesiam· ꝛ hierusalem exaltare
De una acerba· ꝛ qd si pr p filio· non filius p pre in peccato teneatur· de pre ito ꝛ filio ipso· ꝛ cuncta p· iustitia·
Si peccatores auersus a peccato fecerit iustitiam ꝛ uiuet.
Iustum si peccauerit moriturum.
Hortat dñs peccatores reuerti ad se· ꝛ uiuere· qz deus mortem nolit.
Sequatio dñi sup iherlim ꝛ regis eius· qd aburet in manu regis babylonis. Ire in dño.
Sermo dñi sup seniores isrl· cum uenissent pham interrogantes
Sermo dñi sup domum isrl· q in tra in qua induxerunt eos dñi sacrificauerunt idolis gentium.
De reliquis filiorum isrl in tra sua.
Sermo dñi in gladio sup iherlim ꝛ tyrum isrl.
Sententia sedia i gladio sup plm p peccatis.

fa go la do tr.
ϕ a to ao ao pot· qd ē manducantes tyrannica· id ē maledictiones· fagolydon hoc ē manducantes maledicta· fage greci· comede. idest maledictum dr. Qui alios detrahunt qi maledicti se pascunt· qd ꝛ si exponens greci dixerit manducantes tyrannica· ꝛ ē uerbum de ubo translatum· sz sensum de sensu. Tyrannice enim sunt folia gule. ϕ qui alios detrahunt qi folia gule siue comedunt.

Smo dñi sup filios amon in gladio.
Smo dñi sup iherlin effundente sanguine.
Smo dñi de inhonoratione parentu. z de aduena oppso. z de adultiis z stupl. ceteris q malis.
Smo z indignatio dñi sup pplm omniu uelud erati tu. ferru stagnu plumbu in camino.
Smo dñi sup samariam q dr olla. z sup iherlin q dca est oliba. que fornicate sunt in ydolis gentium.
Smo dñi sup oliba q est iherlin.
Vacces iherlin bibendi calicem exterminii.
Smo dñi sup iherlin z samariam i ultione gladii.
Smo dñi sup paloa olle e carbonibz succense. in e cum tal sanguinum samarie p ydolis.
De dño x u se uenisse dicit. Vmodii.
Smo dñi sup filios amon q dilatu sup fine iherlin ultra
Smo dñi sup plaudentes manu z plorantes pede.
Smo dñi sup moab z seir z ydumee allophilos.
Smo dñi sup tyrum p iherlin.
Cena negotiorum tractuum.
Adhuc de generationibz tyri.
Adhuc sermo dñi sup tyri
Nosa pciosor lapidu. z duritie date hoi igno z percanti.
Smo dñi sup sidone q i tra affue filios isti.
Dmissio dñi qd de dispsione aggaret tra sua.
Smo d. o phone regi egypti. Vfilios isti ex gentib. z sup egypti q filios isti affuerent.
Qd. xl. anis egypti deserta futa p pcia z restitueret p ea.
Vtlidit dñs tam egypti p pplo isti nabuc
De egypto tradita. Vin pdam.
Smo d. de ciuitatib egypti exterminandis.
Vtlidit ds phone regem egypti i manu regis bab. occidend
Smo d. adhuc sup phone regi egypti z sup egypti.
De gygantibus mortuis.
Smo dñi sup pplm ut a pcis se abstineant. z spectatione pplo. ut si u dissimulet pctor pcm fugiendi: ipe p eo teneat. qd si dissimulet z u audiente eu ille sit re aie sue.
Dolo morte morienti s; tm u reuiscat z uiuat.
Iustu pde iniqua in die pcti. z pctore saluari
Smo. d. sup pplm p ydol Vin die oblionis sue.
z adulteriis z ceteris pctis.
Smo d. sup pplm si edente liba ydie. s; i cantico oiuert ea.
Smo d. sup pastore pplo negligente ouem.
Smo d. sup arietem ouem z hyrcos.
De dño x pastore nouo z testamento pacis z pplo nouo tuo.
Smo d. s. monte seir. z de pditione ei p q lesit
Smo d. s. montem isti qui Vtemplu dñi.
Qd dñs uindicauit Veam sup ab inimicis.
isti z restituerit in tram sua z multiplicauit.
Qd p pcia ydolatie uindicatu fuit.
Pmissio dñi q recolligat i isti pplm isti ex dispsione in tra suam z sanctificauit in eis.
De bapte nouo gra q baptizabant uidet.
Horat dñs pplm ut conu a pciis. z fundi sua mala. z re
Pmittit dñs integm restitutione Viti ad dñm.
De resurrectione mortuor. Vidit in tra sua.
De dño x q eu recepti sup i nouissimis dieb z sanctificabit
Smo. d. s. gog. z magog. de uictu eor Vin eis.
Q i nouissimis diebz gog z Vz pplo dñi.
magog insurgant sup pplm dñi z de uictu eor.
Conuocat dñs uolatilia celi. z bestias capi ut edant carnes z bibant sanguine exercit gog.
Dolitio templi dñi. o stator ezechiel pphe.
Custodes sedis z custodes altaris filii leui z filii sadoch.
Loc in ede dñi q si intrauerit i sacdotes offerentes oblationes sor z sacrificia p pcco z ignorantia.

Vuld ppha claritate dñi i domo di s reuelata.
Vdñs arguit uidos p peccis ydolor. z pp homicidia q faciebant ut dutarentur z uiuerent.
Dispositio domus dñi z altaris z holocaustomator.
De porta dñi clausa p q dñs solus ingredit.
Precepta dñi ne intret as de pplo in sca sco. i. alienige na incircumcisus. pplo uetat q reuisitabant ad templum cum errarent z pplis z ipsi eis ministrarent sacrificia eor.
Reprobat pplm dñi p ydolis q pp deseruerit.
De sacdotibz z leuitis scificatis ad ppiandu in sacrificiis et habitu sco. z admonet de eor actu z uita
De immundo in aia. si e si p mortuu intrent sacdos.
Qd sacdotibz si sit possio e filius isti. sp dñs e possio eor. pmitte omnis z sacrificia ypsi debeant iussu dñi.
Remotio fine in q sunt sca scor. z loc segregat habitatioi scor.
De pondere ito z iustura ita z ibe ponderu z mensuraru.
De tutulo ppriationis
De pascha dñi iuste nouu celebrandu.
De sacrificio sabbi z neomenie.
Quemadmodu ineat pplis adorare dñm in templo.
De uoluntario holocausto z salutare sacdotis.
Sacdote de sua hereditate dimittit filius hereditate. z nil tollere de hereditate pplo.
Loc u sacdotes coquunt sacrificia.
Loc coquor coquentium pplis.
De aqs inutilis s ostensis q procedunt de ede dñi. z descendunt i galileam z arabiam usq ad mare aqm bapti
De termino fine qm hereditate accepit isti. Vsige.

Incipit liber hiezechielis pphe.

In trigesimo anno in quarto. in quinta mensis. cum ego in medio captiuor iux fluuium chobar. aperti sunt celi. z uidi uisiones dei. In quinta mensis ipse est anus quintus translmigrationis regis ioachim. factum est uerbum dñi ad ezechiel filium buzi sacdotem in tra chaldeor sup fluuiu chobar. Et facta est sup eum ibi manus dñi. Et [illegible] uidi. z ecce uentus turbinis ueniebat ab aquilone. nubes magna z ignis inuoluens. z splendor in circuitu ei. Et de medio ei q si species electri. id est de medio ignis. Et ex medio eor similitudo quatuor aialiu. z hec aspectus eor. Similitudo hominis in eis. z quatuor facies uni. z quatuor penne uni. z pedes eor pedes recti. z planta pedis eor qi planta pedis uituli. z scintille qi aspectus eris candentis. z manus hominis sub pennis eor in quatuor partibz. Et facies z pennas p. iiii. partes habebant. unusquisq; etiam penne eor altius ad altum. Non reuertebant cum incederent. s; unusquisq; ad faciem suam gradiebat. Similitudo aialiu unius eor facies hominis. z facies leonis a dextris ipsor quatuor. facies aut bouis a sinistris ipsor. iiii. z facies aquile desup ipsor quatuor. Et facies eor z penne eor. extrente desup. Due penne singlor iungebant. z due tegebant corpa eor. Et unusquisq; eor. coram facie sua ambulabat. Vbi erat impetus spus illuc gradiebant. nec reuertebant cum ambularent. Et similitudo animaliu. aspectus eor qi carbonu ignis ardentis. z qi aspectus lampadaru. Hec erat uisio discurrens in medio animaliu splendor ignis. z de igne fulgur egrediens. Et animalia ibant z reuertebant. in similitudine fulguris choruscantis. Cumq; aspicerem animalia apparuit rota una iuxta faciem uniuersa animalia. huius quatuor facies. Et aspectus rotarum. z op earu qi uisio maris. z una sibi

tudo ipaꝝ ꝙtuoꝝ. Et aspectus earꝝ z opa. ꝙ si sit rota in medio rote. Q̃ quoꝝ partes earū ibant. z ñ reũtebant cum ambularent. Statura q̃ erat rotis z altitudo z horribilis aspect̃. z totum corp̃ plenum oculis in circuitu ipaꝝ ꝙtuoꝝ. Cumq; ambularent animalia ambulabant pariꝫ z rote uxta ea. z cum eleuarent̃ animalia de tra. eleuabant̃ simul z rote. Quocũq; ibat spũs illuc eunte spũ. z rote pũ leuabant̃ sequentes eũ. Spũs enim uite erat in rotis. Cum euntib; ibant. z cũ stantib; stabant. z cũ eleuatus a tra pũ eleuabant̃ z rote seqntes ea. q; spũs uite erat in rotis. Et similitudo sup capita animaliũ firmamẽti. ꝙ aspectus crystalli horribilis. z extenti sup capita eoꝝ desup. Sub firmamẽto aut̃ penne eoꝝ recte alteri ad altũ. Vnumq; duabꝫ alis uelabat corp̃ suum. z alterũ similit̃ uelabatur. Et audiebã sonũ alarum. ꝙ sonũ aq̃rum multarũ. ꝙ sonum sublimis dei. Cum ambularent ꝙ sonus erat multitudinis. ut sonus castroꝝ. Cumq; starent. demittebant penne eoꝝ. Nam cum fieret uox sup firmamẽtum q̃d erat sup capt̃ eoꝝ. stabant z submittebant alas suas

.ii. Et sup firmamẽtum q̃d erat imminens capiti eoꝝ. ꝙ aspectus lapidis saphiri similitudo throni. Et sup similitudinẽ throni similitudo ꝙ aspect̃ hominis desup. Et uidi q̃ sp̃em electri ueluti aspectum ignis intrinsecus ei⁹ per circuitũ. a lumbis ei⁹ z desup. z a lumbis ei⁹ usq; deorsũ uidi q̃ sp̃em ignis splendentis in circuitu. ueluti aspectũ arc̃. cum fuit in nube in die pluuie. Hec erat aspect̃ splendoris p̃ gyrum. Hec uisio similitudinis gl̃e dñi. Et uidi z cecidi in faciem meam. z audiui uocem loquentis. z dixit ad me. fili hominis sta sup̃ pedes tuos. z loquar te cũ. Et ingressus ẽ in me spũs postq̃m locutus ẽ mi. z statuit me sup̃ pedes meos. z audiui loquentem ad me z dicen

.iii. Fili hominis mitto ego te ad filios isrl. ad gentes apostatricẽs que recesserunt a me. Patres eoꝝ p̃uaricati sunt pactum meum usq; ad diem hanc. z filii dura facie z indomabili corde sunt ad quos ego mitto te. Et dices ad eos. Hec dicit dñs ds. si forte uel ipi audiant z si forte quescant q̃m domus exasperans ẽ. z scient q; pp̃ha fuit in medio eoꝝ. Tu g̃ fili hominis ne timeas eos. neq; sermones eoꝝ metuas. q̃m incredduli z subuersores sunt tecũ. z cum scorpionib; habitas. Uba eoꝝ ne timeas. z uultus eoꝝ ne formides. q; domus exasperans ẽ. Loq̃ris g̃ uerba mea ad eos. si forte audiant z quescant. q̃m irritatores sunt. Tu aut̃ fili hoĩs audi quecũq; loquar ad te. z noli ee exasperans sic̃ domus exasperatrix ẽ. Aperi os tuum. z comede quecunq; ego do t̃. Et uidi z ecce manus missa ad me. in qua erat uoluꝫ libri. Et expandit illum coram me. qui erat scr̃ptus intus z foris. z scripte erant in eo lamentationes z carmen z ue. Et dixit ad me. fili hominis quodcunq; inueneris comede. Comede uolumẽ istud. z uadens loquere ad filios israhel.

.iiii. Et aperui os meum z cibauit me uolumine illo. z dixit ad me. fili hoĩs uentr tuus comedet. z uiscera tua replebũ t uolumine isto. qd̃ ego do t̃. Et comedi illud. z factũ est in ore meo sic̃ mel dulce. Et dixit ad me. fili hoĩs uade ad domũ isrl. z loqueris uba mea ad eos. Non enim ad populũ profundi sermonis z ignote lingue tu mitteris ad domũ isrl. neq; ad plos multos profundi sermonis z ignote lingue quoꝝ ñ possis audire sermones. Et si ad illos mitterẽs. ipi audirent te. Domus aut̃ isrl nolunt audire te. qz nolunt audire me. Omnis quippe domus isrl attrita fronte ẽ. z duro corde. Ecce dedi faciem tuam ualentiorem facieb; eoꝝ. z frontem tuam duriorem frontib; eoꝝ. Vt adamantẽ z ut silicem. dedi faciem tuam. Ne timeas e eos neq; metuas a facie eoꝝ. q; domus exasperans ẽ. Et dixit ad me. fili hominis omnes sermones meos quos loquar ad te assume in corde tuo z auribꝫ tuis audi. z uade z ingredere ad transmigrationẽ ad filios populi tui. z loqueris ad eos z dices eis. Hec dicit dñs. si forte audiant z quescant. Et assumpsit me spũs. z audiui p̃ me uocem cmotionis magne. Benedicta gl̃a dñi de loco suo. Et uocem alarum animaliũ percutientis alter̃ ad alter̃. z uocem rotarum sequentium animalia. z uocem cmotionis magne. Spũs q; leuauit me z assumpsit me. z abii amarus in indignatione mea. spũs. Manus enim dñi erat mecũ fortis mihi. Et ueni ad transmigrationem. ad aceruum noctarum frugum. ad eos qui habitabãt uxta fluuium chobar. z sedi ubi illi sedebant. z mansi ibi septem diebꝫ. merens in medio eoꝝ.

.v. Cum aut̃ p̃teriissent. vii. dies. factus ẽ uerbum dñi ad me dicens. Fili hominis speculatorem dedi te domui isrl. z audies de ore meo uerbum. z annuntiabis eis ex me. Si dicente me ad impium morte morieris. si annuntiauĩs ei. neq; locutus fuĩs ut auertatur a uia sua impia z uiuat. ipe impius in iniquitate sua morietur. sanguinem aut̃ eius de manu tua requiram. Si aut̃ tu annuntiauĩs impio. z ille ñ fuerit reuersus ab impietate sua z uia sua impia. ipe quidem in iniquitate sua morietur. tu aut̃ animam tuam liberasti. S; z si reuersus fuerit a iustitia sua fecerit iniquitatem. ponam offendiculum coram eo. Ipe morietur. q; tu annuntiasti ei. In peccato suo morietur. z iustitie eius quas fecit. non recordabor. Sanguinem aut̃ eius de manu tua requiram. Si aut̃ tu annuntiauĩs iusto. ut non peccet iustus. z ille non peccauerit. uiuens uiuet. q; annuntiasti ei. z animam tuam liberasti.

.vi. Et facta est sup me manus dñi. z dixit ad me. Surge. egredere in campum. z ibi loquar tecũ. Et surgens egressus sum in campum. Et ecce ibi gl̃a dñi stabat. sicut gl̃a quam uidi juxta fluuium chobar. Et cecidi in faciem meam. z ingressus est in me spũs. z statuit me sup̃ pedes meos. z locutus est mecum. z dixit ad me. Ingredere. z includere in medio domus tue. Et tu fili hoĩs ecce data sunt sup te uincula. z ligabunt te in eis. z non egredieris in medio eoꝝ. z linguam tuam adherescere faciam palato tuo. z eris mutus. nec quasi uir obiurgans. q; domus exasperans est. Cum aũ locuta fuero tibi aperiam os tuum. z dices ad eos. Hec dicit dñs ds. Qui audit audiat. z qui quescat quescat. q; domus exasperans est.

.vii. Et tu fili hominis sume tibi laterem. z pones eum coram te. z describes in eo ciuitatem hierusalem. z obsidionem edificabis aduersum eam. obsidionẽ. z edificabis munitionem. z ponticulos aggeres. z dabis ad eam castra. z pones arietes in gyro. Et tu sume tibi sartaginem ferream. z pones eam murum ferreum inter te z ciuitatem. z obfirmabis faciem tuam ad eam. z erit in obsidionem. z circũdabis eam. Signum ẽ domui isrl. Et tu dormies sup latus tuum sinistrum. z pones iniquitatem domus isrl. sup eo numero dierum in quibus dormies sup illud. z assumes iniquitatem eoꝝ. Ego aut̃ dedi t̃ annos iniquitatis eoꝝ. numero dierum trecentos. z nonaginta dies. z portabis iniquitatem domus isrl. Et cum impleueris hec. dormies sup latus tuum dextrum secũdo. z assumes iniquitatem domus iuda. xl. diebꝫ. Diem p anno. diem unusquemq; p anno dedi t̃. Et ad obsidionem hierusalem extendes faciem tuam. z brachium tuum erit extentum. z prophetabis aduersus eam. Et ecce circũdedi te funiculis. z ñ te uertes a latere tuo in latus aliud. donec impleas dies obsidionis tue.

.viii. Et tu sume tibi triticum z hordeum. z fabam z lentem. z milium z uuitam. z mittes ea in uas unum. z facies t̃ panes. numero dierum quibus dormies sup latus tuum. trecentos. z nonaginta diebꝫ comedes illud. Cibus aut̃ tuus quo uescetis. erit in pondere uiginti siclorum in die. A tempore usq; ad tps comedes illud. z aquam in mensura bibes sextã partem hin. A tempe usq; ad tps bibes illud. z qui subinne

.iij.

.v.

Et fcm ē ibū dñi ad
ezechielē pphām dicēs.

rtuum ordeaceum comedes illud ⁊ sterc̄ore qđ egdiet de
homine opies illud in oculis eor̄. Et dix̄ dñs. Sic comedet
filii isr̄ panem suū pollutum: inf gentes ad quas eiuā
eos. Et dixi. Ah. ah. ah dñe ds. Ecce anima mea ⁊ est
polluta ⁊ morticinum ⁊ laceratū a bestijs si comedi ab
infantia mea usq; nunc ⁊ ñ est ingressa os meum omnis
caro īmunda. Et dixit ad me. Ecce dedi t̄ fimum bouum.
p sterc̄ib; humanis ⁊ facies panem tuum in eo. Et dixit
ad me. fili hominis. Ecce ego sterā baculum panis in
thetsin ⁊ comedent panem in pōdre ⁊ in sollicitudine.
⁊ aqm in mēsura ⁊ in angustia bibent: ut defitientibus
pane ⁊ aqua. corruat unusquisq; ad fr̄em suum ⁊ con
tabescant in iniquitatibus suis. Et fact ⁊ fmodo ad me dic̄s.

Et tu fili hominis. sūme t̄ gladium acutum rademē
pilos. & assūmes eos ⁊ duces p capud tuum ⁊ p bar
bam tuam ⁊ assumes t̄ stateram ponderis ⁊ dīuides eos.
Tertiam partem igni obures in medio ciuitatis. cū
pleti fuerint dierum obsidionis. Et assūmes tertiam par
tem. & cedes gladio in circuitu ei⁹. Tertiam ꝺ aliam dispges
in ēm uentis ⁊ gladium nudabo p eos. Et sūmes inde pau
cum numerum ⁊ ligabis eos in simbriis pallij tui. ⁊ cū
is rursum tolles. ⁊ pmes in medio ignis ⁊ obures eos igni. ⁊
ex eo egdiet ignis in omem domū isr̄. Hec dicit dñs ds.
Ista ē ierlm. In medio gentium posui eam ⁊ in circui
tu ei⁹ tras. ⁊ otempsit iudicia mea ut plus eet impia q̄m
gentes. ⁊ pcepta mea usq; q̄m tre que in circuitu eius sūt.
Judicia enī mea pecerunt ⁊ in pceptis meis ñ ambula
uerunt. Idcirco hec dicit dñs ds. qz supastis gentes que in
circuitu uro sunt. in pceptis meis ñ ambulastis. ⁊ iudicia
mea ñ fecistis. ⁊ juxt iudicia gentiū que in circuitu uro
sunt estis operati. ideo hec dicit dñs ds.

.ix.

Ecce ego ad te. ⁊ ipse ego faciam in medio tui iudicia in
oculis gentiū. ⁊ faciam in te que ñ feci. ⁊ quibus similia
ultra ñ faciam: pp omes abhominationes tuas. Ideo pres
comedent filios in medio tui. ⁊ filii comedent pres suos.
⁊ faciam in te iudicia. ⁊ uentilabo uniuersā reliquiā tuā
in omem uentū. Idcirco uiuo ego dicit dñs ds. nisi p eo
q̄ scīm meū uolasti in omibus offensionibus tuis. ⁊ in omi
bus abhominationibus tuis. ego q̄q; obstringam ⁊ ñ parcet o
culus meus. ⁊ ñ miserebor. Tertia pars tui pste morietur.
⁊ fame cōsumet in medio tui. ⁊ tertia tui pars gladio ca
det in circuitu tuo. Et tertiam ꝺ partē tuam in omem ue
tum dispgam. ⁊ gladium euaginabo p eos. ⁊ opletio furo
rem meum. ⁊ requiescere faciam indignationē meam
in eis. ⁊ consolabor. ⁊ scient q̄ ego dñs locut⁹ sum in zelo
meo. cum opleuero indignationē meam in eis. Et dabo
te in desertum ⁊ in obprobrium gentibus que in circuitu
tuo sunt. in aspectu omis pteuntis. Et erit obprobrium
⁊ blasphemia. exemplum ⁊ stupor in gentibus que in cir
cuitu tuo sunt. cum fecero in te iudicia in furore. ⁊ in
indignatione ⁊ in increpationibus uehemēs. Ego dñs locut⁹ sū.
Quādo mittam sagittas famis pessimas in eos que erūt mor
tifere. ⁊ qual mittam ut disperdam uos. ⁊ famem ꝺgrabo
sup uos. ⁊ oteram in uobis baculū panis. ⁊ mittam in uos
fame ⁊ bestias pessimas. usq; ad interitionē. ⁊ pestilentia
a ⁊ sanguis trānsibunt p te. ⁊ gladium inducam sup te. Et

Et fcm ē sermo dñi ad me dicens. x. Ego dñs locutus sum.
dicens. fili hois. pone faciem tuam ad montes isr̄. ⁊
pphabis ad eos ⁊ dices. Montes isr̄ audite uerbum dñi. hec
dicit dñs ds. montibus ⁊ collibus. torrentibus ⁊ uallibus. Ecce e
go inducam sup uos gladium. ⁊ disperdam excelsa uestra. ⁊ de
moliar aras uestras. ⁊ confringent simulachra uestra. ⁊ dejiciam
interfectos uros ante idola uestra. ⁊ dabo cadauera filioꝝ isr̄
ante faciem simulachroꝝ uroꝝ. ⁊ dispgam ossa uestra cir
cum aras uestras. In omibus habitationibus uris urbes deser

te erunt ⁊ excelsa demolient. ⁊ dissipabunt. ⁊ uni
buntur are ure. ⁊ frangent. ⁊ cessabunt idola uestra. ⁊ co
terentur delubra uestra. ⁊ delebunt opa uestra. ⁊ cadet inter
fecti in medio uestri. ⁊ scietis q̄m ego dñs. Et relinqm in
uobis eos qui fugient gladium in gentibus. cum dispse
ro uos in terris. ⁊ recordabuntur mei liberati uestri in gentibus
ad quas captiui ducti sunt. q̄ contriui cor eoꝝ fornicantis
⁊ recedentis a me. ⁊ oculos eoꝝ fornicantes p idola sua. Et de
placebunt sibimet sup malis q̄ fecerant in uniuersis abho
minationibus suis. ⁊ scient q̄m ego dñs. si frustra locutus
sum. ut facerem eis malum hoc. Hec dicit dñs ds. Percute
manum tuam ⁊ allide pedem tuum. ⁊ dic heu ad omnes
abhominationes malas domus isr̄. qui gladio. fame pesti
lentia cadent. Qui longe ē peste morietur. ⁊ qui autem
pre gladio cadet. Et qui relicti fuerint ⁊ obsessi fame
morient. ⁊ implebo indignationem meā in eis. ⁊ scietis q̄
ego dñs. cum fuerint interfecti uri in medio idolorum ue
strorum. in circuitu araꝝ uarū. in omi colle excelso. ⁊ in
cunctis summitatibus montiū. ⁊ subter omē lignū frondo
sum. ⁊ subter omnem quercum frondosam. locum ubi ac
cenderunt thura redolentia omnibus idolis suis. Et extenꝺ
dam manū meam sup eos. ⁊ faciam terram desolatā ⁊ de
sertam a deserto deblatha in omibus habitationibus eoꝝ.
⁊ scient q̄ ego dñs. Et fcm ē sermo dñi ad me dicens. Et tu fili hois. laīs
ad isr̄ dicens. Hec dicit dñs ds tre isr̄. finis uenit.
finis uenit. sup. iiii. plagas tre. Nunc finis sup te. ⁊ te
mittam furorem meum in te. ⁊ iudicabo te uxta uias
tuas. ⁊ ponam contra te omes abhominationes tuas. ⁊ ñ
parcet oculus meus sup te. ⁊ ñ miserebor. sed uias tuas ponam
sup te. ⁊ abhominationes tue in medio tui erunt. ⁊
scietis q̄ ego dñs. Hec dicit dñs ds. Afflictio una afflic .ij.
tio. ecce uenit. finis uenit. uenit finis. Evigilauit ad te
sum te. Ecce uenit. uenit ortum sup te. qui habitas in
terra. Venit tempus. prope ē dies conclusionis. ⁊ non gle mon
tium. Nunc de proximo effundam iram meam sup te.
⁊ implebo furorem meum in te. ⁊ iudicabo te uxta uias tu
as. ⁊ imponam tibi omnia scelera tua. ⁊ ñ parcet oculus meus
neq; miserebor. sed uias tuas ponam tibi. ⁊ abhominationes
tue in medio tui erunt. ⁊ scietis q̄ ego sum dñs percutiens.
Ecce dies ecce uenit. egressa ē ortitio. floruit uirga. ger
minauit superbia. iniquitas surrexit in uirga impieta
tis. Non ex eis. ⁊ non ex populo. neq; ex sonitu eoꝝ. ⁊ non erit
requies in eis. Venit tempus. appropinquauit dies. Qui emit
non letetur. ⁊ qui uendit non lugeat. q̄ ira super omnem multi
tudinem eius. Nec qui uendit ad id qđ uenditurus non reuertet. ⁊ ad
huc in uiuentibus uita eoꝝ. Visio enim ad omnem mul
titudinem eius non egredietur. ⁊ uir in iniquitate uite sue non
obfortabit. Canite tuba. ꝑparate omes. ⁊ nō ē qui uadat
ad prelium. Ira enim mea super uniuersam plebem eius. gladius
foris. pestis. ⁊ fames intrinsecus. Qui in agro ē morietur gladio.
⁊ qui in ciuitate. pestilentia ⁊ fames deuorabit. Et salua
buntur qui fugient ex eis. ⁊ erunt in montibus qui columbe
uallium. omes trepidi. unusquisq; in iniquitate
sua. Omes manus dissoluentur. ⁊ omnia genua fluent a
qua. ⁊ accingent se cilicijs. ⁊ operiet eos formido. ⁊ in omi
facie confusio. ⁊ in uniuersis capitibus eoꝝ calumnium. xi.

Argentum eoꝝ foris proiect. ⁊ aurum eoꝝ in squa
linum erit. Argentum eoꝝ ⁊ aurum eoꝝ non poterit liberare eos in die furoris dñi. Animam suam
non saturabunt. ⁊ uentres eoꝝ non implebunt. quia scandalum
iniquitatis eoꝝ factum est. ornamenta monilium suoꝝ
in superbiam posuerunt. ⁊ imagines abhominationum
suarum. & simulachroꝝ fecerunt ex eo. Propter hoc dedi
eis illud in immundiciam. ⁊ dabo illud in manus alienoꝝ
ad diripiendum. ⁊ impiis terre in prędam. ⁊ contaminabit

Illud

.xij.

illud. Et aũtam faciem meam ab eis. ⁊ uolabunt archanum meũ. ⁊ introibunt in illud emissarii. ⁊ contaminabunt illud.

·xii·

Fac ꝛclusionem ⁊ sm̃ ira plena ē sanguine ⁊ ciuitas plena iniquitate. Et adducam pessimos de gentibꝫ. ⁊ possidebunt domos eoꝝ. Requiescẽ faciam superbiam potentium. ⁊ possidebunt sc̃a eoꝝ. Angustia supueniente requirent pacem. ⁊ non erit. Conturbatio sup conturbationẽ ueniet. ⁊ auditus sup auditum. ⁊ quierent uisionem de pphã. ⁊ lex pibit a sacerdote. ⁊ consilium a senioribꝫ. Rex lugebit. ⁊ princeps induet̃ mœrore. ⁊ manꝰ pꝫi ⁊ne conturbabunt. Secm̃ uiam eoꝝ faciam eis. ⁊ secm̃ iudicia eoꝝ iudicabo eos. ⁊ scient q̃ ego dñs.

Et factũ ē in anno sexto. in sexto mẽse in quinta mẽsis. ego sedebam in domo mea. ⁊ seniores iuda sedebant coram me. ⁊ cecidit sup me ibi manus dñi dei. Et uidi. ⁊ ecce similitudo ꝙ aspect̃ ignis. ab aspectu lumboꝝ eius. ⁊ deorsum ignis. ⁊ a lumbis eius. ⁊ sursum. ꝙ aspectus splendoris. ut uisio electri. Et emissa similitudo manus. apprehendit me in cirinno capitis mei. ⁊ eleuauit me spũ inter ⁊ram. ⁊ celum. ⁊ adduxit in hierm in uisione dei. iuxta ostium interius qd respiciebat ad aquilonẽ. ubi erat statutum ydolum zeli. ad prouocandam emulationẽ. Et ecce ibi gla dñi sicut secm̃ uisionem quã uidam in campo. Et dixit ad me. fili hominis. leua oculos tuos ad uiam aquilonis. Et leuaui oculos meos ad uiam aquilonis. ⁊ ecce ab aquilone porte altaris. ydolum zeli in ipso introitu. Et dixit ad me. fili hominis. putasne uides tu quid isti faciunt. abhominationes magnas quas domꝰ isti faciũt hic. ut procul recedam a sanctuario meo. Et adhuc reuelans. uidebis abhominationes maiores. Et introduxit me ad ostium atrii. ⁊ uidi. ⁊ ecce foramen unum in pariete. Et dixit ad me. fili hominis. fode parietem. Cũ q̃ fodissem parietem. apparuit ostium unum. Et dixit ad me. Ingredere. ⁊ uide abhominationes pessimas quas isti faciunt hic. Et ingressus uidi. ⁊ ecce oẽs similitudo reptilium. ⁊ animalium abhominatio. ⁊ uniuersa ydola domꝰ isti depicta erant in pariete ⁊cuitu p totum.

Et septuaginta uiri de seniorib⁹ domꝰ isti. ·xiii· ⁊ iheconias filius saphan stabat in medio eoꝝ stantium ante picturas. ⁊ unusquisq; habebat thuribulum in manu sua. ⁊ uapor nebule de thure surgebat. Et dixit ad me. Certe uides fili hominis. que seniores domꝰ isti faciunt in tenebris. unusquisq; in abscondito cubilis sui. Dicunt enim. Non uidebit dñs nos. dereliquit dñs ⁊ram. Et dixit ad me. Adhuc reuelans. uidebis abhominationes maiores quas isti faciunt. Cũ introduxit me ꝙstium porte domꝰ dñi. qd respiciebat ad aquilonẽ. Et ecce ibi mulieres sedebant. ·xiiii· plangentes adonidem. Et dixit ad me. Certe uidisti fili hominis. Adhuc reuelans. uidebis abhiationes maiores.

Et introduxit me in atrium domꝰ dñi interius. ⁊ ecce in ostio templi dñi inter uestibulũ ⁊ altare. xxv. uiri quasi quinq; uiri. dorsa hñtes ad templum dñi. ⁊ facies ad orientem. ⁊ adorabant ad ortum solis. Et dixit ad me. Certe uidisti fili hois. Numq̃d leue ē hoc domui iuda. ut facerent abhominationes istas quas fecerũt hic. quia replentes ⁊ram iniquitate. reuisi sunt ad irritandũ me. Et ecce applicant ramũ ad nares suas. Ergo ⁊ego faciam in furore. non parcet oculus meus. nec miserebor. Et cum clamauerint ad aures meas uoce magna. non exaudiã eos.

Et clamauit in auribꝫ meis uoce magna. ·xv· dicens. Appropinquauerunt ultiones urbis. ⁊ unusquisq; ual ultionis sue hꝫ in manu sua. Et ecce sex uiri uenientes de uia porte superioris. que respicit ad aquilonem. ⁊ unusquisq; ual interitus in manu ei⁹. Vnus q̃ in medio eoꝝ uestitus linea. ⁊ atramentarium scriptorium ad renes ei⁹. Et ingressi sunt. ⁊ steterunt iuxta altare ereum. Gla dñi isti assumpta ē de cherubin̄ que erat super eum ad limen domus. Et uocauit uirum qui indutus erat linea. ⁊ atramentarium scriptoris habebat in lumbis suis. Et ait dñs ad eum. Transi p mediam ciuitatem in medio hierl. ⁊ signa thau sup frontes uiroꝝ gementium ⁊ dolentium. super cunctis abhominationibꝫ que fiunt in medio eius. Et illis dixit audiente me. Transite p ciuitatem sequimini eum. ⁊ percutite. Non parcat oculus uester. nec misereamini. Senem. adolescentulum. ⁊ uirginem. paruulum ⁊ mulieres. interficite usq; ad internicionem. Omnem autem super quem uideritis thau. ne occidatis. A sanctuario meo incipite. Ceperunt igr a uiris senioribꝫ. qui erant ante faciem domus. Et dixit ad eos. Contaminate domum. ⁊ implete atria interfectis. Egredimini. Et egressi sunt. ⁊ percutiebant eos qui erant in ciuitate.

·xvi·

Et factũ ē. postquam complete sunt interficientes. remansi ego. ⁊ ruens sup faciem meam. ⁊ clamans aio. Heu. heu. heu. dñe dꝰ. ergo ne dispdes omnes reliquias israel. effundendo furorem tuum sup hierl. Et dixit ad me. Iniquitas domꝰ isti ⁊ iuda magna est nimis ualde. ⁊ repleta ē tra sanguinibꝫ. ⁊ ciuitas repleta est subuersione. Dicunt enim. Dereliquit dñs tram. ⁊ dñs non uidet. Igitur ⁊ meus non parcet oculus. nec miserebor. sed uiam eorum super caput eoꝝ reddam. Et ecce uir qui indutus erat linea. qui habebat atramentarium in dorso suo. respondit uerbum dicens. Feci sicut precepisti mihi. Et uidi. ⁊ ecce in firmamento quod erat super caput cherubin. quasi lapis saphirus. quasi species similitudinis solii apparuit super ea. Et dixit ad uirum qui indutus erat linea. ⁊ ait. Ingredere in medium rotarum que sunt subter cherubin. ⁊ impple manum tuam prunis ignis. que sunt inter cherubin. ⁊ effunde super ciuitatem. Ingressus q̃ est in conspectu meo. Cherubin autem stabant a dextris domus. cũ egrederet uir. ⁊ nubes impleuit atrium interius. Et eleuata ē gla dñi desup cherubin. ad limen domus. ⁊ repleta ē domus nube. ⁊ atrium repletum est splendore gle dñi. Et sonus alarum cherubin audiebatur usq; ad atrium exterius. qui uox dei omnipotentis loquentis.

Cumq; precepisset uiro qui indutus erat ·xvii· linea. dicens. sume ignem de medio rotarum que sunt inter cherubin. ingressus ille stetit iuxta rotam. Porrexit cherub manum de medio cherubin. ad ignem qui erat inter cherubin. ⁊ sumpsit. ⁊ dedit in manus eius qui indutus erat linea. Qui accipiens egressus ē. ⁊ apparuit in cherubin similitudo manus hominis sub alis earum.

Et uidi. ⁊ ecce quatuor rote iuxta cherubin. Rota una iuxta cherub unum. ⁊ rota alia iuxta cherub unum. Species aut erat rotarum. quasi uisio lapidis crisoliti. Et aspectus earum similitudo una ipsarum. quasi si sit rota in medio rote. Cumq; ambularent. in quatuor partes graciebantur. non reuertebantur ambulantes. sed ad locum ad quem ire declinabat que prima erat. sequebantur. nec ꝙuertebantur. Et omne corpus earum. ⁊ colla. ⁊ manus. ⁊ pennæ. ⁊ circuli. plena erant oculis in circuitu quatuor rotarum. Et rote iste uocate sunt uolubilis audiente me. Quatuor aut facies habebat unum. facies una. facies cherub secunda. facies hominis. ⁊ in tercio facies leonis. ⁊ in quarto facies aquile. Et eleuata sunt cherubin. Ipsum animal. qd uideram iuxta fluuium chobar. Cumq; ambularent cherubin. ibant pariter ⁊ rote iuxta ea. Et cum leuarent cherubin alas suas. ut exaltarentur a terra.

ñ residebant rote: ſ; ⁊ ipſe uxta erant. Stantibꝫ illis
ſtabant: ⁊ cū eleuarēt eleuabant. Ipſe enim unte erat
in eis. Et egreſſa ē gla dñi a limine templi ⁊ ſteuit ſr
cherubin. Qñ eleuantia cherubin alas ſuas: exaltata ſñt
a tra coram me. Et illis egredientibꝫ: rote eq; ſubſecu
te ſunt. Et ſteuit in introitu porte domꝰ dñi orientalis:
⁊ gla dñi iſrl erat ſup ea. Ipſe ē aīal qđ uidi ſubē dñi
iſrl: uxta fluuiū dobar. Et intellexi qp cherubin eēnt.
Quatuor p̄ ſtuor uultꝰ unus: ⁊ quatuor ale unꝰ. Et ſimilitudo
manꝰ hominis ſub alis eor: ⁊ ſimilitudo uultuum eor
ipſi uultꝰ quos uideram uxta fluuiū dobar. Et impetꝰ
eor ⁊ ipſe ſingulos. ante faciem ſuam ingdi. xviii.
Et eleuauit me ſpūs: ⁊ introduxit me ad portam domus
dñi orientalem. que reſpicit ſolis ortum. ⁊ ecce in ipſi
tu porte. xxv. uiri. Et uidi in medio eor iheconiā filium
azur. ⁊ feltheiam filium banaie p̄ncipes ppli. Dixitq; ad
me. fili hoīs. hi uiri qui cogitant iniquitatē: ⁊ tractant
conſiliū peſſimū in urbe iſta dicentes. Nonne du
dum edificate ſñt domꝰ? Hec ē lebes: nos aut carnes. Id
circo uaticinare de his. Vaticinare fili hoīs. Et irruit in
me ſpūs dñi: ⁊ dixit ad me. Loquere. Hec dicit dñs. Sic lo
cuti eſtis domꝰ iſrl: ⁊ cogitatio uestra nouit. Plu
rimos occidiſtis in urbe hac: ⁊ implestis uias eius interfec
ti. Propter hec dicit dñs dñs. Interfecti uri quos poſuiſtis in me
dio eius. hi ſunt carnes: ⁊ hec ē lebes. Et educam uos de
medio eius. Gladium timuiſtis: ⁊ gladium inducam ſup
uos ait dñs dñs. ⁊ eiciam uos de medio eius. daboq; uos in
manꝰ hostium. ⁊ faciam in uobis iudicia. Gladio cade
tis. In finibꝫ iſrl iudicabo uos: ⁊ ſcietis qm ego dñs. Hec
ſi erit uobis in lebetem: ⁊ uos in medio eius in car
nes. In finibꝫ iſrl iudicabo uos. ⁊ ſcietis qm ego dñs. qm in
p̄ceptis meis non ambulaſtis. ⁊ iudicia mea non feciſtis: ſ; iux
ta iudicia gentium que in circuitu uſtro ſunt eſtis operati.
Et factū ē cum p̄pharem: felthias filius banaie mortuus
ē. Et cecidi in faciem meam clamans uoce magna ⁊ dixi.
Heu. heu. heu. dñe dñs. p̄ conſummatione tu facis reliquias iſrl.
Et factū ē uerbum dñi ad me dicens. fili hominis. fratres tui
fratres tui. uiri propinqui tui. ⁊ omnis domꝰ iſrl
uniuſi quibꝫ dixerunt habitatores ierſalē longe rece
dite a dño: nobis data ē tra in poſſeſſionē. Propterea hec
dicit dñs dñs. Quia longe feci eos in gentibꝫ: ⁊ qa diſperſi
eos in tris: ero eis in ſanctificationem modicum in tris ad
quas uenerunt. Propterea loquere. Hec dicit dñs dñs. Con
gregabo uos de p̄plis. ⁊ adunabo de tris in quibꝫ diſperſi eſtis.
⁊ daboq; uobis humum iſrl. ⁊ ingredient illuc: ⁊ auferent
omnes offensiones eius. cunctaſq; abhominationes eius de illa.
Et dabo eis cor unū: ⁊ ſpūm nouum tribuam in uiſcibus
eorū. Et auferam cor lapideum de carne eorū: ⁊ dabo eis
cor carneum. ut in p̄ceptis meis ambulent: ⁊ iudicia
mea cuſtodiant. faciantq; ea: ⁊ ſint mihi in populum. ⁊ ego
sim eis in deū. Quoꝝ cor p̄ offendicula ⁊ abhominationes eius
ambulabat: horum uiam in capite ſuo ponam dicit
dñs dñs. Et eleuauerunt cherubin alas ſuas: ⁊ rote cū
eis: ⁊ gla dei iſrl erat ſup ea. Et aſcendit gla dñi de me
dio ciuitatis: ſteteruntq; ſup montem. qui ē ad orientē ur
bis. Et ſpūs leuauit me: adduxitq; in chaldeam. ad tran
migrationem in uiſione in ſpū dei. Et ablata ē a me uiſio
quā uideram: Et locuta ſum ad tranſmigrationem omnia uer
ba dñi. que oſtenderat mihi. Et factus ē ſermo dñi ad me dicens.
fili hominis. in medio domꝰ exaſperantis tu habitas. qui
oculos habent ad uidendum ⁊ non uident: ⁊ aures ad audi
endum ⁊ non audiunt: qm domꝰ exaſperans ē.
Tu ergo fili hominis. fac tibi uaſa tranſmigrationis: ⁊ tranſ

migrabis p diem coram eis. Tranſmigrabis aut de
loco tuo ad locum alium. in oſpectu eorū: ſi forte aſpi
ciant qm domus exaſperans ē. Et efferes foras uaſa tua
ſi uaſa tranſmigrantis p diem. in oſpectu eorū. Tu aut
egredieris ueſpe coram eis. ſicut egredi tranſmigrant. an
te oculos eorū p̄fode tibi parietem: ⁊ egredieris p eum in oſ
pectu eorū. In humeris portaberis. in caligine efferēris.
Faciem tuam uelabis: ⁊ non uidebis tram: qm portentum
dedi te domui iſrl. Feci ergo ſicut p̄ceptum mihi. Vaſa me
a protuli. ſi uaſa tranſmigrantis p diem: ⁊ ueſpe p̄fodi mihi parie
tem manu. In caligine egreſſus ſum: ⁊ in humeris portaui
in oſpectu eorū. Et factus ē ſermo dñi ad me mane. dicens.
fili hominis. numqd non dixerunt ad te domꝰ iſrl. domꝰ exaſ
perans quid tu facis? Dic ad eos. Hec dicit dñs dñs. Sup
ducem onuſ iſtud qui ē in ierſalē: ⁊ ſup omnem domum
iſrl. que ē in medio eorū. Dic. Ego portentum ueſtrum. Quo
modo feci: ſic fiet illis. In tranſmigrationem ⁊ captiuitatem
ibunt: ⁊ dux qui ē in medio eorū in humeris portabit. In
caligine egredietur. parietem p̄fodient ut educant eum:
faciem ei operiet. ut non uideat oculis tram. Et extendam
rete meum ſup illum: ⁊ capietur in ſagena mea: ⁊ adducā
eum in babilonē in tram chaldeorū. Et ipſam non uidebit.
ibiq; morietur: ⁊ omnes qui circa eum ſunt. p̄ſidium eius ⁊
agmina diſpergam in omnem uentū. Et gladium euagina
bo p̄ eos: ⁊ ſcient qm ego dñs. cū diſpſero illos in gentibꝫ
⁊ diſſeminauero eos in terris. Et relinquam ex eis uiros paucos a gladio ⁊ fame ⁊ peſtilentia. ut narrent omnia Job. xvij. Arabice. greſſ.
ſcelera eorū in gentibꝫ ad quas ingredientur: ⁊ ſcient qm ego
Et factus ē ſermo dñi ad me dicens. fili xcvi. Panem dñi.
hominis panem tuum in conturbatione comede. ſ; ⁊ aquam Ezech. vij. Iheron. ambigue. ⁊
tuam in feſtinatione ⁊ merore bibe: ⁊ dices ad populum
tre. Hec dicit dñs dñs. ad eos qui habitant in ierſalē. in
tra iſrl. Panem ſuum in ſollicitudine comedent: ⁊ a
quam ſuam in deſolatione bibent. ut deſoletur tra a mul
titudine ſua: p̄ iniquitatem omnium qui habitant
in ea. Et ciuitates que nunc habitantur deſolate erunt.
terraq; deſerta: ⁊ ſcietis qm ego dñs.
Et factus ē ſermo dñi ad me dicens. fili xcvii. .ii.
hominis. qđ eſt
p̄uerbium iſtud in tra iſrl dicentium. in longum differ
entur dies. ⁊ p̄ibit omnis uiſio? Ideo dic ad eos. Hec dicit
dñs dñs. Quieſcere faciam p̄uerbium iſtud: nec ultra uulgo di
cetur ultra in iſrl. Et loquere ad eos. qđ appropinquauerunt
dies: ⁊ ſermo omnis uiſionis. Non enim erit ultra omnis
uiſio caſſa. nec diuinatio ambigua in medio filiorum iſrl.
qm ego dñs loquar quodcunq; locutus fuero uerbum. fi
et. Non p̄longabitur amplius. ſ; in diebꝫ ueſtris domꝰ exaſpe
rans loquar uerbum. ⁊ faciam illud dicit dñs dñs. Et factus
ē ſermo dñi ad me dicens. fili hominis. ecce domꝰ iſrl
dicentium. Viſio iſta in hue uidet. in dies multos. ⁊ in tpa
longa iſte p̄phat. Propterea dic ad eos. Hec dicit dñs dñs.
Non p̄longabitur ultra omnis ſermo meus. Verbum qđ lo
cutus fuero. operabitur dicit dñs dñs.
Et factus ē ſermo dñi ad me dicens. fili hominis. xcviii.
nave ad p̄phas iſrl que p̄phetant. ⁊ dices p̄phetantibꝫ
de corde ſuo. Audite uerbum dñi. Hec dicit dñs dñs.
Ve p̄phis inſipientibꝫ qui ſequuntur ſpūm ſuum. ⁊
nichil uident. Quaſi uulpes in deſertis. p̄phe tue iſrl
erant. Non aſcendiſtis ex aduerſo. nec oppoſuiſtis mu
rum p domui iſrl. ut ſtaretis in p̄lio in die dñi. Vident
uana. ⁊ diuinant mendacium. dicentes aut dñs. cū dñs
non miſerit eos. Et p̄ceperunt confirmare ſermonē.
ſ; nunqd non uiſionem caſſam uidiſtis. ⁊ diuinationem
mendacem locuti eſtis. Et dicitis aut dñs. cū ego non

sim locutus. Propter hec dicit dñs ds. Qua locuti
estis vana. et vidistis ñdatum. idꝰ ecce ego ad uos a
it dñs ds. et erit manꝰ mea sup pphas qui uident va
na et diuinant ñdatum. In concilio ppli mei ñ erunt.
et in scriptura domꝰ scribit ñ scribent. nec in terram israꝫ
ingredient. et scietis qꝫ ego dñs ds. eo qꝺ deceperunt ppm
meum dicentes pax. et ñ est pax. Et ipse edificabat parie
tem. et ipsi aut linebant eum luto absq; paleis. Dic ad e
os qui linunt absq; temperatura. qꝺ cadet. erit e
nim imber inundans. et dabo lapides grandes deorsu. ir
ruentes. et ventum procellarum dissipantem. Siquiꝺ ecce ce
ciderit paries. nunquiꝺ ñ dicetur uobis. ubi lutum quam
linistis. Propter hec dicit dñs ds. Et erumpe tempe
state ñ tempestatum in indignatione mea. et imber in
undans in furore meo erit. et lapides grandes in ira in
consummatione. Et destruam parietem quem linistis
absq; temperamento. et adequabo eum terre. et revelabit fun
damentum eius et cadet. et consumetur in medio ei. et scietis qꝫ ego
sum dñs. Et complebo indignationem meam in pariete. et
in his qui linunt eum absq; temperamento. dicamq; uobis.
non est paries. et qui sunt qui linuerunt eum. Pphe istis q pro
phetant ad iherlm. et uident ei uisionem pacis. et ñ est
pax ait dñs ds.

xxiii.

Et tu fili hominis pone faciem tuam contra filias ppli
tui que pphant de corde suo. et ꝓfetizate sup eas. et dic.
Hec dicit dñs ds. Ve qui consuunt pulvillos sub omni
cubito manus. et faciunt cervicalia sub capite universe eta
tis ad capiendas animas. Cum capere animas ppli mei. vi
vificabant animas eorum. et polluebant me ad ppm meum pp
pugillum ordei et fragmen panis. ut interficerent animas que
non morientur. et vivificarent animas que non vivunt. in
tientes ppo meo credenti mendacium. Propter hoc hec dicit
dñs ds. Ecce ego ad pulvillos vestros quibus vos capitis a
nimas volantes. et dirumpam eos de brachiis vestris. et
dimittam animas quas vos capitis. animas ad volandum.
et dirumpam cervicalia vestra. et liberabo ppm meum
de manu vestra. nec erunt ultra in manibus vestris ad pre
dandum. et scietis qꝫ ego dñs. Pro eo qꝺ merere fecistis cor
vestri mendacium. quem ego non contristavi. et confortastis manus
impii. ut non reverteretur a via sua mala et viveret. Propter va
na non videbitis. et divinationes non diuinabitis amplius. Et
eruam ppm meum de manu vestra. et scietis qꝫ ego dñs.
Gruenerunt ad me viri seniorum israel. et sedebant coram me.

xxiv.

Et factus est sermo dñi ad me dicens. Fili hominis
viri isti posuerunt immunditias suas in cordibus
suis. et scandalum iniquitatis sue statuerunt contra
faciem suam. Numquiꝺ interrogatus respondebo eis. Ppter
hoc loquere eis. et dices ad eos. Hec dicit dñs ds. Homo
homo de domo israel qui posuerit immunditias suas in cor
de suo. et scandalum iniquitatis sue statuerit contra faciem
suam. et venerit ad ppham interrogans per eum me. ego dñs
respondebo ei in multitudine immunditiarum suarum. ut capi
at dom israel in corde suo. quo recesserunt a me. in cunctis
idolis suis. Propter hec dic ad domum israel. Hec dicit dñs
dns. Convertimini et recedite ab idolis vestris. et ab universis
abominationibus vestris. auferte faciem vestram ab omni homo. homo
de domo israel. et de proselytis quicunq; aduena fuerit in israel. si
alienatus fuerit a me. et posuerit idola sua in corde suo. et scan
dalum iniquitatis sue statuerit contra faciem suam. et venerit
ut ad ppham ut interroget per eum me. ego dñs respondebo
ei per me. exponam faciem meam sup hominem illum.
et faciam eum in exemplum et in proverbium. et disperdam
eum de medio ppli mei. et scietis qꝫ ego dñs.

xxvii.

Et ppha cum errauerit. et locutus fuerit verbum. ego dñs de
cepi ppham illam. et extendam manum meam sup eum. et
delebo eum de medio ppli mei israel. et portabunt iniqui
tatem suam. Iuxta iniquitatem interrogantis. sic iniqui
tatem ppe erit. ut si erret ultra domus israel a me. nec polluatur
in universis prevaricationibus suis. sed sint mihi in ppm. et ego sim
eis in deum. ait dñs exercituum. Et factus est sermo dñi ad me
dicens. Fili hominis terra cum peccauerit mihi ut prevaricetur prevaricas.
extendam manum meam sup eam. et conteram virgam panis
eius. et immittam in eam famem. et interficiam de ea hominem et iumentum.
Et si fuerint tres viri isti in medio eius. Noe. Danihel
et Iob. ipsi iustitia sua liberabunt animas suas. ait dñs exercitu
um. Qꝺ si bestias pessimas introduxero super terram ut vastet
eam. et fuerit in via. eo qꝺ non sit pertransiens. ppter bestias. viri
isti fuerint in ea. vivo ego dicit dñs ds. qꝺ nec filios nec
filias liberabunt. sed ipsi soli liberabuntur. terra autem deso
labitur. Vel si gladium introduxero super terram illam. et dixero
gladio transi per terram. et interfecero de ea hominem et iumen
tum. et viri isti fuerint in medio eius. vivo ego dicit dñs
ds. non liberabunt filios neque filias. sed ipsi soli liberabuntur.
Si autem pestilentiam immisero super terram illam. et effudero
indignationem meam super eam in sanguinem ut auferam
de ea hominem et iumentum. et fuerint Noe. Danihel. et Iob fue
rint in medio eius. vivo ego dicit dñs ds. qꝺ filium et filiam
non liberabunt. sed ipsi iustitia sua liberabunt animas suas.
Quia hec dicit dñs ds. Qꝺ si et quatuor iudicia mea pessima
gladium et famem et bestias malas. et pestilentiam misero in
herlm. ut interficiam de ea hominem et pecus. tamen relinquetur
in ea saluatus. educentium filios et filias. Ecce ipsi egredi
entur ad vos. et videbitis viam eorum et adinventiones eorum.
et consolabimini super malo qꝺ induxi in herlm. in omnibus
que importaui super eam. et consolabuntur vos cum vi
deritis viam eorum et adinventiones eorum. et cognoscetis qꝺ non
frustra fecerim omnia que feci in ea. ait dñs ds.

xxix.

Et factus est sermo dñi ad me dicens. Fili hominis quid fiet
ligno vitis. ex omnibus lignis nemorum que sunt inter ligna
silvarum. Numquiꝺ tollet de ea lignum ut fiat opus. aut
fabricabitur de ea paxillus. ut dependeat in eo qꝺ cumq;
vas. Ecce igni datum est in escam. Utramq; partem eius
consumpsit ignis. et medium eius redacta est in favillam. Nun
quid utile erit ad opus. Etiam cum esset integrum non
erat aptum ad opus. quanto magis cum ignis illud devo
rauerit. et combusserit. nichil ex eo fiet operis. Propterea hec
dicit dñs ds. Quomodo lignum vitis inter ligna silvarum. qꝺ de
di igni ad devorandum. sic tradam habitatores herlm. et
ponam faciem meam in eos. De igne egredientur. et ignis co
sumet eos. et scietis qꝫ ego dñs. cum posuero faciem meam
in eis. et dedero terram in vastam et desolatam. eo qꝺ prevari
catores exterierint. dicit dñs ds. Et factus est sermo dñi ad
me dicens. Fili hominis notas fac herlm abhominationes
suas. et dices. Hec dicit dñs ds.

xxx.

Iherlm radix tua et generatio tua de terra chananea. Pater
tuus amorreus. et mater tua cethea. Et quando nata es in die
ortus tui. non es precisus umbilicus tuus. et in aqua non es lota
in salutem. nec sale salita. nec involuta pannis. Non
pepercit super te oculus meus. ut faceret tibi unum de his miseri
tus tui. sed proiecta es super faciem tue. in abiectione animе
tue in die qua nata es. Et transiens autem per te. vidi te volutari
in sanguine tuo. et dixi tibi cum esses in sanguine tuo vi
ve. Dixi inquam tibi. in sanguine tuo vive. Multiplicatam
te germen agri dedi tibi. et multiplicata es et grandis effecta.
et ingressa es. et pervenisti ad mundum muliebrem. Ubera
tua intumuerunt. et pilus tuus germinavit. et eras nuda

Leo. i.

Iesu. vii. A maiore usque ad minimum omnes auaritiae student.

Osee. iv. Populus meus. A lignis consulit et baculus eius annuntiat ei. &c.

Ieremie. xxiii. Ecce ego ad vos dicit dñs. &c.

Ezech. xiii. Sicut vulpes in deserto. &c.

Ezech. xvi. Omnis mulier fornicaria. &c.

Cap. xvj. Tu dicis

Cyri. xvij. si ablueris dns.

Cyri. xviij. de illa erit fons patēs d̄o dauid.

o unctus es.

ꝛ cū eo uncta es

ny.

ꝛ cū

Cyon. xix. vade pssidē

.iij.

Osc. bis. be eis. Amos. v. Erit ꝓ oīb⁹

Ysa. lv. Inquirite de libro dn̄i. & legite. Non est unus eaꝝ que non sint. Et nemo defuit alteri. Quia os meum mandauit. & spūs ei⁹ ipse congregauit eas.

Ysa. lvij. Et dicetur. Auferte offendicula de uia populi mei. Hec dicit excelsus habitator eternitatis. Sanctum nomen eius. Excelsus & sanctus habitabo. & cum contrito & humili spū. ut uiuificem spiritum humiliū. & uiuificem cor contritorum. Propter iniquitatem auaritie eius percussi eum. & abscondi faciem meam. & indignatus sum. & abiit. & dissipatus est in uia populi sui. Vias eius uidi. & sanabo eum. & consolabor eum. & reddam consolationes ei. & lugentibus eius. Creans laudem labiorum. pax pax. longe & prope. dicit dn̄s. & sanabo eum. Et quasi mare feruens. quod quiescere non potest. & ejiciet aque eius cenum & lutum. Non est pax impiis dicit dn̄s deus.

Ysa. lvij. Clama ne cesses. quasi tuba exalta vocem tuam. & annuntia populo meo scelera eorum. & domui iacob peccata eorum. Me quidem die sollicite requirent. & uias mearum scire uolent. quasi gens que iustitiam fecerit. & iudicium dei sui non dereliquerit. interrogent me iudicia iustitie. & appropiare deo uolent. Quare ieiunauimus & non aspexisti. humiliauimus animas nostras. & nescisti. Ecce in die ieiunii uestri inuenitur uoluntas uestra. & omnes debitores uestros repetitis. Ecce ad lites & contentiones ieiunatis. & percutitis pugno impie. Non ieiunetis sicut usque ad hanc diem. ut audiatur in excelso clamor uester. Numquid tale est ieiunium quod elegi. per diem affligere homo animam suam. Si contorquere quasi circulum collum tuum. & cilicio & cinere stratum tuum sternere. Numquid hoc uocabis ieiunium. & diem acceptabilem domino. Nonne hoc magis est ieiunium quod elegi. dissolue colligationes impietatis. solue fasciculos deprimentes. dimitte confractos liberos. & omne onus disrumpite. Frange esurienti panem tuum. & egenos uagosque introduc in domum tuam. Cum uideris nudum operi eum. & carnem tuam ne despexeris. Tunc erumpet quasi mane lumen tuum. & sanitas tua citius orietur. & anteibit faciem tuam iustitia tua. & gloria dei colliget agmen tuum. Tunc inuocabis. & dominus audiet. clamabis. & dicet adsum. Si auferas de medio tui uinculum. & cessauerit digitus & uerbum murmuris. Si effundas esurienti animam tuam. & animam humiliatam repleueris. Orietur in tenebris lux tua. & tenebre tue erunt sicut meridies. Et requiem tibi dabit dn̄s semper. & replebit splendoribus animam tuam. & ossa tua liberabit. & eris quasi hortus irriguus. & sicut fons aque cuius non deficient aque. Et edificabuntur in te solitudines seculorum. fundamenta generationis & generationis suscitabis. & uocaberis edificator sepium. conuertens semitas ad habitandum. Si auerteris a sabbato pedem tuum. facere uoluntates tuas in die sancto meo. & uocaueris sabbatum delicatum. & honorificum sanctum domini. & honorificaueris eum dum non facis uias tuas. & uoluntates tuas. & loqueris sermonem. In hoc delectaberis super dominum. & ascendere te faciam super excelsa terre. & cibabo te hereditate iacob patris tui. Os enim domini locutum est hec.

Ysa. lix. Ecce non est abbreuiata manus domini ut saluare nequeat. neque aggrauata est auris eius ut non exaudiat. Sed iniquitates uestre diuerterunt inter uos & deum uestrum. & peccata uestra absconderunt faciem eius a uobis ne exaudiat. Manus enim uestre pollute sunt sanguine. & digiti uestri iniquitate. labia uestra locuta sunt mendacium. & lingua uestra iniquitatem loquitur. Non est qui loquatur iustitiam. neque est qui iudicet uere. Confidunt in uanitate. & loquuntur mendacium. concipiunt dolorem. & pariunt iniquitatem. Ouum aspidis ouauerunt. & telas aranearum texuerunt. Qui comederit de ouis eorum morietur. & quod confractum fuerit erumpet in regulum. Telę eorum non erunt in uestimentum. neque operabuntur quicquam de operibus suis. Opera eorum opera inutilia. & opus iniquitatis in manibus eorum. Pedes eorum ad malum currunt. & festinant ut effundant sanguinem innocentem. Cogitationes cogitationes inutiles. uastitas & contritio in semitis eorum. Viam pacis nescierunt. & non est iudicium in gressibus eorum. Semitas suas prauas fecerunt sibi. omnis ingrediens non cognouit pacem. Propterea longe facta est salus a nobis. & iustitia non apprehendet nos. Expectauimus lucem. & ecce tenebre. splendorem. & in obscuro ambulauimus. Palpabimus sicut cecus parietem. & quasi absque oculis sine lumine offendemus in meridie quasi in crepusculo. in desertis quasi mortui sine uisu. Rugiemus quasi ursi omnes. & quasi columbe meditantes gemitum. Expectauimus iudicium. & non est. saluum fecit. & longe factus est a nobis. Quia multiplicate sunt coram te preuaricationes nostre. & peccata nostra responderunt contra nos. Quia iniquitates nostre nobiscum sunt. & delictum nostrum cognouimus. Peccauimus & mentiti sumus deum. & recessimus a uestigio dei nostri. Locuti sumus calumniam & discessionem. concepimus & eructauimus de corde uerba mendacii. Et conuersa est retrorsum iudicium. & iustitia longe stetit. Quia corruit in platea ueritas. & equitas non potest ingredi. Et facta est ueritas derelicta. & qui recedit a malis prędabatur. Et uidit dominus. & displicuit in oculis eius quia non est iudicium. Et uidit quia non est homo. & miratus est quia non est qui occurreret. & auxiliatus est sibi brachio suo. & iustitia illa confirmauit eum. Induit se iustitia sicut lorica. & galea salutis in capite eius. Induit se uestimentis ultionis. & opertus est quasi pallio zeli. Quasi ad uindictam quasi ad retributionem furoribus hostibus suis. & inimicis suis uicem reddet. Insulis retributionem reddet. Et timebunt qui ab occidente nomen domini. & qui ab ortu solis gloriam eius. Cum uenerit quasi fluuius angustus. quem spiritus domini cogit. Et uenit uindicator ex sion. & auertens impietates a iacob. Et hec illis a me testamentum. dicit dominus. Spiritus meus qui est in te. & uerba mea que posui in ore tuo non recedent de ore tuo. & de ore seminis tui. & de ore seminis seminis tui. dicit dominus amodo & usque in sempiternum.

Ysa. lx. Surge illuminare hierusalem. quia uenit lumen tuum. & gloria domini super te orta est. Quia ecce tenebre operient terram. & caligo populos. super te autem orietur dominus. & gloria eius in te uidebitur. Et ambulabunt gentes in lumine tuo. & reges in splendore ortus tui. Leua in circuitu oculos tuos & uide. omnes isti congregati sunt. uenerunt tibi. filii tui de longe uenient. & filie tue de latere surgent. Tunc uidebis & afluebis. & mirabitur & dilatabitur cor tuum. quando conuertetur ad te multitudo maris. fortitudo gentium uenerit tibi. Inundatio camelorum operiet te. dromedarii madian & epha. omnes de saba uenient. aurum & thus deferentes. & laudem domino annuntiantes. Omnes greges cedar congregabuntur ad te. arietes nabaioth ministrabunt tibi. Ascendent placentes super altare meum. & domum gloriam meam glorificabo. Qui sunt isti qui ut nubes uolant. & quasi columbe ad fenestras suas. Me enim insule exspectabunt. & in principio nauis tharsis. ut adducant filios tuos de longe. argentum eorum & aurum cum eis. nomini domini dei tui. & sancto israel. quia glorificauit te. Et edificabunt filii alienigene muros tuos. & reges eorum ministrabunt tibi. In indignatione enim mea percussi te. & in misericordia mea misertus sum tui. Et aperientur portę tue iugiter. die ac nocte non claudentur. ut afferatur ad te fortitudo gentium. & reges eorum adducantur. Gens enim & regnum quod non seruierit tibi peribit. & gentes solitudine uastabuntur. Gloria libani ad te ueniet. abies & buxus & thassus simul. ad ornandum locum sanctificationis mee. & locum pedum meorum glorificabo. Et uenient ad te incurui filii eorum qui humiliauerunt te. & adorabunt uestigia pedum tuorum. omnes qui detrahebant tibi. & uocabunt te ciuitatem domini. sion sanctum israel. Pro eo quod derelicta fuisti & odibilis. & non transibat per te ullus. ponam te in superbiam seculorum. gaudium in generationem & generationem. Et sugges lac gentium. & mamilla regum lactaberis. & scies quia ego dominus saluator tuus. & redemptor tuus fortis iacob. Pro ere afferam aurum. & pro ferro afferam argentum. & pro ligno es. & pro lapidibus ferrum. & ponam pacem principem tuum. & iustitiam exactorem tuum. Non audietur ultra iniquitas in terra tua. uastitas neque contritio in finibus tuis. Et uocabis salutare murum tuum. & portas tuas laudem. Non erit tibi amplius sol ad lucendum per diem. neque splendor lune illuminabit te. Sed erit tibi dominus in lucem sempiternam. & deus tuus in decorem tuum. Non occidet amplius sol tuus. & luna tua non minuetur. Quia dominus erit tibi in lucem sempiternam. & complebuntur dies luctus tui. Populus autem tuus omnes iusti. in sempiternum hereditabunt terram. germen plantationis mee. opus manuum mearum ad glorificandum me. Qui minimus est multiplicabitur in mille. & paruissimus in gentem robustissimam. Ego dominus cito faciam illud in tempore suo.

Ysa. lxj. Spiritus domini super me. eo quod unxerit dominus me. Ad annuntiandum mansuetis misit me. ut mederer contritis corde. & predicarem captiuis indulgentiam. & clausis apertionem. Et consolarer omnes lugentes. & darem lugentibus sion. & dilatarer eis. & uestirem eos. & ornarem eos. & inducerem eos. & ornarem eos. & inducerem eos. & ornarem eos. & inducer

longuo mbroꝝ ductu · plena plumis ⁊ uarietate ue-
nit ad libanum · ⁊ tulit medullam cedri · summitatem
frondium eius auellit · ⁊ intransportauit eam in terram chana-
an · in urbem negotiatoꝝ posuit illam · ⁊ tulit de semi-
ne terre · ⁊ posuit illud in terra pinguis · ut firmaret ra-
dicem sup aquas multas · in sapitie posuit illud · Cū
q; germinallet · creuit in uineam latoꝛem · humili sta-
tura respicientib; ramis eius ad eam · ⁊ radices eius sub il-
la erant · facta ē q; uinea · ⁊ fructificauit in palmites ·
⁊ emisit propagines · Et facta ē aquila alia grandis · magnis
alis · multisq; plumis · ⁊ ecce uinea ista applicuit ra-
dices suas ad eam · palmites suos extendit ad illam · ut
irrigaret eam de areolis germinis sui · In terra bona sup
aquas multas plantata ē · ut faciat frondes · ⁊ portet
fructum · ut sit in uineam grandem · Dic · Hec dicit dns
ds · Ergo ne prosperabit · Nonne radices eius euellet · et
fructus eius disturbet · ⁊ siccabit omnes palmites germinis
eius ⁊ arescet · Et nō in brachio grandi · neq; in plebe multo ·
ut euelleret eam radicitus · Ecce plantata ē · Ergo ne pro-
sperabit · Nonne cum tetigerit eam uentus urentis siccabit ·
⁊ in areis germinis sui arescet ·

xxxiii·

Et factus ē sermo dni ad me dicens · Vade ad domum exas-
perantem · Et dices ad eum · quid ista significent · Dic · Ecce ue-
nit rex babylonis ierusalem · ⁊ assumet regem ⁊ principes
eius · ⁊ adducet eos ad semet ipsum in babylonem · ⁊ tollet de
semine regni · feretq; cum eo fedus · ⁊ accipiet ab eo iusiu-
randum · Sed ⁊ fortes terre tollet · ut sit regnum humile ·
⁊ non eleuet · ⁊ custodiat pactum eius ⁊ seruet illud · Qui
recedens ab eo misit nuntios ad egyptum · ut daret ei
equos ⁊ populum multum · Numquid prosperabit · aut sal-
uabitur qui fecit hec · Et qui dissoluit pactum ·
⁊ saluus effugiet · Viuo ego dicit dns ds · quia in loco ubi
qui constituit eum regem · cuius fecit irritum iusiurandum
⁊ soluit pactum qd habebat cum eo · in medio babylonis
morietur · ⁊ in exercitu grandi neq; in populo multo faciet ei
eum pharao bellum in iactu aggeris · ⁊ in extructione
uallorum ut interficiat animas multas · Spernebat enim iusiu-
randum · soluit fedus · Et ecce dedit manui suam · Et cum
omnia hec fecerit · non effugiet · Propterea hec dicit dns deus ·
Viuo ego quia iusiurandum qd spreuit · ⁊ fedus qd pruaricauit
est · ponam in capite eius · Et expandam sup eum rete me-
um · ⁊ apprehendet sagena mea · ⁊ adducam eum in babylo-
nem · ⁊ iudicabo eum ibi in prauaricatione qua delinquit
me · ⁊ omnes profugi eius · cum omni agmine gladio cadent ·
Reliqui autem in omnem uentum dispergent · ⁊ scietis quia ego
dns locutus sum ·

xxxiv·

Hec dicit dns ds · Et
sumam ego de medulla cedri sublimis · ⁊ ponam de ue-
tice ramorum eius · tenerum decerpam · ⁊ plantabo super
montem excelsum ⁊ eminentem · in monte sublimi ibi
plantabo illam · ⁊ germinet in germen · ⁊ faciet fructum ·
⁊ erit in cedrum magnam · ⁊ habitabunt sub eo omnes
uolucres · omne uolatile sub umbra frondium eius
habitabit · ⁊ scient omnia ligna regionis quia ego dns hu-
miliaui lignum sublime · ⁊ exaltaui lignum humile ·
⁊ siccaui lignum uiride · ⁊ frondere feci lignum aridum ·
Ego dns locutus sum ⁊ feci ·

xxxvi·

Et factus ē sermo dni ad me dicens · Quid ē quod uos pro-
uerbium istud in terra ista dicentes · Patres comederunt uuam acerbam · ⁊ dentes filiorum ob-
stupuerunt · Viuo ego dicit dns ds · si erit uobis ultra
prouerbium istud in israel · Ecce omnes anime mee
sunt · ut anima patris · ita ⁊ anima filii mea est · Anima
que peccauerit · ipsa morietur · Et uir si fuerit iustus ⁊ fecerit
iudicium ⁊ iustitiam · in montibus non comederit · et oculos su-
os non leuauerit ad idola domus israel · ⁊ uxorem proximi sui
non uiolauerit · ⁊ ad mulierem menstruatam non accesserit · ⁊ ho-
minem non contristauerit · pignus debitori reddiderit · per uim ni-
chil rapuerit · panem suum esurienti dederit · ⁊ nudum
operuerit uestimento · ad usuram non commodauerit · ⁊ amplius
non acceperit · ab iniquitate auuerterit manum suam · iudicium
uerum fecerit inter uirum ⁊ uirum · in preceptis meis am-
bulauerit · ⁊ iudicia mea custodierit · ut faciat ueritatem ·
hic iustus est · uita uiuet aut dns ds · Qd si genuerit filium
latronem effundentem sanguinem · ⁊ fecerit unum de istis ·
hec quidem omnia non facientem · sed in montibus comedentem ·
⁊ uxorem proximi sui polluentem · egenum ⁊ pauperem con-
stantem · rapientem rapinam · pignus non reddentem · ⁊ ad idola
leuantem oculos suos · abhominationem facientem · ad usuram
dantem ⁊ amplius accipientem · numquid uiuet · Non ui-
uet · cum uniuersa detestanda hec fecerit · morte morietur ·
sanguis eius in ipso erit · Qd si genuerit filium qui uidens
omnia peccata patris sui que fecit · timuerit · ⁊ non fecerit simile
eis · sup montem non comederit · ⁊ oculos suos non leuauerit ad idо-
la domus israel · ⁊ uxorem proximi sui non uiolauerit · ⁊ iustitiam
non contristauerit · pignus non retinuerit · ⁊ rapinam non rapuerit ·
panem suum esurienti dederit · ⁊ nudum operuerit uestimento ·
a paupere iniuria auuerterit manum suam · usuram ⁊ su-
perhabundantiam non acceperit · iudicia mea fecerit · in preceptis
meis ambulauerit · hic non morietur in iniquitate patris sui · sed
uita uiuet · Pater eius quia calumpniatus est · ⁊ uim fecit fratri ma-
gno · quod non bonum fecit in medio populi sui · ecce mortuus est in iniquitate sua ·
Et dicetis · Quare non portabit filius iniquitatem patris · Vide-
licet quia filius iudicium ⁊ iustitiam omnia precepta mea
custodiuit · ⁊ fecit illa · uita uiuet · Anima que peccauerit ·
ipsa morietur · filius non portabit iniquitatem patris · ⁊ pater non
portabit iniquitatem filii · Justitia iusti super eum erit · ⁊
impietas impii erit super eum ·

xxxvii·

Si autem impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis
que operatus est · et custodierit uniuersa precepta mea · ⁊ fecerit iudi-
cium ⁊ iustitiam · uita uiuet · ⁊ non morietur · Omnium ini-
quitatum eius quas operatus est non recordabor · in iustitia sua
quam operatus est uiuet · Numquid uoluntatis mee est mors impii ·
dicit dns ds · ⁊ non ut conuertatur a uiis suis ⁊ uiuat ·

xxxviii·

Si autem auerterit se iustus a iustitia sua · ⁊ fecerit iniquita-
tem · secundum omnes abhominationes quas operari solet impius · nū-
quid uiuet · Omnes iustitie eius quas fecerat · si recordabuntur ·
In prauaricatione qua prauaricatus est · in peccato suo quod peccauit ·
in ipsis morietur · Et dixistis · Non est equa uia dni · Audite
domus israel · Numquid uia mea non est equa · ⁊ non magis uie uestre
praue sunt · Cum enim auerterit se iustus a iustitia sua
⁊ fecerit iniquitatem · morietur in eis · In iniustitia quam
operatus est · morietur · Et cum auerterit se impius ab impietate
sua quam operatus est · ⁊ fecerit iudicium ⁊ iustitiam · ipse animam
suam uiuificabit · Considerans enim ⁊ auertens se ab omni-
bus iniquitatibus suis quas operatus est · uita uiuet ⁊ non morietur · Et
dicunt filii israel · Non est equa uia dni · Numquid uie mee non
sunt eque domui israel · ⁊ non magis uie uestre praue · Idcirco u-
nusquemq; iuxta uias suas iudicabo domus israel · ait dns ds ·

xxxix·

Convertimini ⁊ agite penitentiam ab omnibus iniquitatibus
uestris · ⁊ non erit uobis in ruinam iniquitas · Projicite a uo-
bis omnes preuaricationes uestras in quibus preuaricati estis · ⁊ fa-
cite uobis cor nouum ⁊ spiritum nouum · Et quare moriemi-
ni domus israel · Quia nolo mortem morientis dicit dns ds ·

xl·

Et tu assume planctum super principes israel · ⁊ dices · Quare mater tua leae
nata inter leones cubauit · In medio leunculorum enutriuit

Si serem hēs nō uiuos · erit ignoscentes deos ignoscatur ē·

catulos suos. ⁊ educit unum de leunculis suis. leo fes
ē. ⁊ dicit capt pdam. homuemq; comede. Et audie
runt de eo gentes. ⁊ li ablq; uulnib; suis ceperunt eum.
⁊ adduxerunt eum in cathenis in tram egypti. Que cum
uidisset qm infirmata ē. ⁊ pit expectatio ei. tulit unū
de leunculis suis. leonem constituit eum. Qui incedebat
inf leones. ⁊ fes ē leo. Didicit pdam capere. ⁊ homines deuo
rare. Vidicit uidual facere. ⁊ ciuitates eoꝝ in desertum
adducere. ⁊ desolata ē tra. ⁊ plenitudo ei. a uoce rugit⁹ ulluꝰ.
Et dederunt aduꝛsus eum gentes undiq; de puincis. ⁊
expanderunt sup eum rete suum. in uulnib; earū capt⁹
ē. ⁊ miserunt eum in caueam. in cathenis adduxerunt eū
ad regem babylonis. miseruntq; eum in carcerem. ne audi
ret uox ei ultra sup montes isr. Mater tua qsi uinea in
sanguine tuo sup aq̄m plantata. fructus ei. ⁊ frondes eius
creuerunt ex aquis multis. ⁊ fes sunt et uirge solide in
sceptr̄a dnantium. ⁊ exaltata ē statura ei. inf frondes. & u
dit altitudinē suam in multitudine palmitum suoꝝ. a
euulsa ē in ira. in tramq; pdam. ⁊ uent⁹ ureus siccauit
fructum ei. Marcuerunt. ⁊ arefes sunt uirge roboris ei.
ignis comedit eam. ⁊ sic ēt plantata ē in deserto. in tra
in ua. ⁊ sitiente. Et egressus ē ignis de uirga ramoꝝ ei. qui
fructum ei comedit. ⁊ nō fuit in ea uirga fortis. sceptr̄m
dnantis. Planctus ē. ⁊ erit in planctum. xli.

Et fm̄ est in anno septimo. in v. mense. in decima mensis.
uenerunt uiri de senioribus isr. ut interrogarent dnm. ⁊ se
derunt coram me. Et fs ē sermo dni ad me dicens. fili ho
minis loquere senioribus isr. ⁊ dices ad eos. Hec dicit dns ds.
Num ad interrogandū me uos uenistis. Viuo ego. q; non
respondebo uobis. ait dns ds. Si iudicas eos. si iudicas fili ho
minis. abhominationes patrū eoꝝ ostende eis. ⁊ dices ad
eos. Hec dicit dns ds. In die qua elegi isr. ⁊ leuaui manū
meam p̄ stirpe dom̄ iacob. ⁊ apparui eis in tra egypti. ⁊ le
uaui manū meam p̄ eis dicens. ego dns ds ur̄. in die illa
leuaui manū meam p̄ eis ut educerem eos de tra egypti. ⁊
in tram q̄m prouideram eis fluentē lacte ⁊ melle. que ē egre
gia inf omes tras. ⁊ dixi ad eos. Vnusquisq; offensiones ocu
loꝝ suoꝝ abiciat. ⁊ in ydolis egypti nolite pollui. ego dns
ds ur̄. Et irritauerunt me. noluerunt q; me audire. uir
quisq; abhominationes oculoꝝ suoꝝ nō ieciert. nec ydola egyp
ti reliquerunt. Et dixi ut effunderem indignationē meam
sup eos. ⁊ implerem ira meam in eis. in medio tre egypti. Et
feci p̄pter nomen meū ut nō uolaret coram gentib; in quarū
medio erant. ⁊ inf quas apparui eis. ut educerem eos de tra
egypti. Eduxi q; eos de tra egypti. ⁊ deduxi in desertū. ⁊ dedi e
is p̄cepta mea. ⁊ iudicia mea ostendi eis. que faciat homo
⁊ uiuet in eis. Insup ⁊ sabbata mea dedi eis. ut esset signum
inf me ⁊ eos. ⁊ scirent q; ego dns scificans eos. Et irritaue
runt me dom̄ isr in deserto. in p̄ceptis meis nō ambulaue
runt. ⁊ iudicia mea spreuerunt. que faciens homo uiuet
in eis. ⁊ sabbata mea uiolauerunt uehemēter. Dixi q; ut
effunderem furorem meū sup eos in deserto. ⁊ consumerē eos.
⁊ feci p̄pter nomen meum ne uolaret coram gentib; de quib; eue
ri eos in conspectu earū. Ego q; leuaui manū meam sup eos
in deserto. ne inducerem eos in tram q̄m dederi eis fluentem
lacte ⁊ melle. p̄cipuam cunctarum omnium. q; iudicia mea
spreuerunt. ⁊ in p̄ceptis meis nō ambulauerunt. ⁊ sabbata
mea uiolauerunt. Post ydola enim oculoꝝ eoꝝ gradiebat. Et
pepercit oculus meus sup eos. ut nō interficerem eos. nec consumpsi
eos in deserto. Dixi autē ad filios eoꝝ in solitudine. In p̄
ceptis patrum uestroꝝ nolite incedere. nec iudicia eoꝝ custo
diatis. nec in ydolis eoꝝ polluamini. ego dns ds ur̄. In
preceptis meis ambulate. ⁊ iudicia mea custodite. ⁊ facite
ea. ⁊ sabbata mea sanctificate. ut sit signū inf me ⁊ uos. ⁊
sciat q; ego dns ds ur̄. Et exacerbauerunt me filii eoꝝ.
⁊ in p̄ceptis meis nō ambulauerunt. ⁊ iudicia mea non
custodierunt ut facerent ea. que cum fecerit homo uiuet
in eis. ⁊ sabba mea uiolauerūt. Et dixi ut effunderem furorem
furorem meū sup eos. ⁊ implerem iram meam
in eis in deserto. Auerti autē manū meam. ⁊ feci p̄pter
nomen meum ut nō uiolaret coram gentib; de quib; eduxi
eos in conspectu eoꝝ. Insuper leuaui manū meam in eos in solitu
dine. ut dispergerem illos in nationes. ⁊ uentilarem eos in
tras. eo q̄d iudicia mea nō fecissent. ⁊ p̄cepta mea reprobassent.
⁊ sabbata mea uiolassent. ⁊ p̄ ydola patrum suoꝝ fuissent
oculi eoꝝ. Ergo ⁊ ego dedi eis p̄cepta nō bona. ⁊ iudicia in q̄bꝰ
nō uiuent. ⁊ pollui eos in muneribus suis. cū offerrent omne q̄d
aperit uuluam p̄ delicta sua. ⁊ sciant q; ego dns. Q̄m ob rem
loquere ad dom̄ isr fili hominis. ⁊ dices ad eos. xlii.

Hec dicit dns ds. Adhuc ⁊ in hoc blasphemauerunt me
patres uestri. cū spreuissent me offendentes. ⁊ induxissem eos
in tram sup quam leuaui manum meam ut darem eis. Vi
derunt omnem collem excelsum. ⁊ omne lignū nemorosum.
⁊ immolauerunt ibi uictimas suas. ⁊ dederunt ibi in irritati
onē oblationes suas. ⁊ posuerunt ibi odorem suauitatis
suę. ⁊ libauerunt libationes suas. ⁊ dixi ad eos. Quid ē excel
sum ad q̄d uos ingredimini. Et uocatum ē nomen ei excelsum.
usq; ad hunc diem. Propterea dic ad domū isr. Hec dicit dns
ds. Certe in uia patrū uestroꝝ uos polluimini. ⁊ p offendicula e
oꝝ uos fornicamini. ⁊ in oblatione donoꝝ uestroꝝ cum offe
ritis filios uestros p ignem. uos polluimini in omnib; ydolis uestris
usq; hodie. Et ego respondebo uobis domus isr. xliii.

Viuo ego dicit dns ds q̄ si respondebo uobis. nec cogitatio
mentis uestre fiet dicentium. erimus sicut gentes. ⁊ sicut cognatio
nes tre. ut colamus ligna ⁊ lapides. Viuo ego dicit dns ds. q̄m
in manu forti. ⁊ in brachio extento. ⁊ in furore effuso. regna
bo sup uos. Et educam uos de pplis. ⁊ congregabo uos de tris in
quibus dispersi estis. in manu ualida. ⁊ brachio extento. ⁊ in
furore effuso regnabo sup uos. ⁊ adducam uos in desertum
pplorum. ⁊ iudicabor uobiscū ibi facie ad faciem. Sicut iudico
contendi aduersum patres uestros in deserto tre egypti. sic iudi
cabo uos dicit dns. ⁊ subducam uos sceptr̄o meo. ⁊ inducam uos
in uinculis fderis. ⁊ eligam de uobis transgressores. ⁊ impios. ⁊ de
tra incolatus eoꝝ educam eos. ⁊ tram isr non ingredientur. ⁊ scie
tis q; ego dns. Et uos domus isr hec dicit dns ds. singuli post
ydola uestra ambulate. ⁊ seruite eis. Q̄d si ⁊ nunc nō audieritis
me. ⁊ nomen meum sctum polluere ultra nō in muneribus uestris. ⁊ in y
dolis uestris. in monte sco meo. in monte sco excelso dicit dns
ds. ibi seruiet in omnis domus isr tota. omnes inq̄m in tra
in qua placebunt mihi. ⁊ ibi queram p̄mitras uestras. ⁊ primitias
decimarū uestrarū. in omnib; sctificationibus uestris. in odorem suā
uitatis suscipiam uos. cum eduxero uos de pplis. ⁊ congregauero
uos de tris in quas dispersi estis. ⁊ sctificabor in uob in oculis na
tionum. ⁊ scietis q; ego dns. cum induxero uos ad tram dicit
in tram p̄ qua leuaui manū meam ut darem eam patribꝰ
uestris. ⁊ recordabimini ibi uiarum uestrarum. ⁊ omnium sceleri
um uestroꝝ. quibus polluti estis in eis. ⁊ displicebitis uobis in co
spectu uestro. in omnibus malitiis uestris quas fecistis. ⁊ scietis q;
ego dns cum fecero uobis p̄ nomen meum. nō secundum uias
uestras malas. nec secundum sceleta uestra pessima domus isr dicit dns
ds.

Et fs ē sermo dni ad me dicens. fili hominis pone faciem tuam ad uiam austri. ⁊ stilla ad af
fricum. ⁊ p̄pha ad saltum agri meridiani. ⁊ dices saltui me
ridiano. Audi uerbum dni. Hec dicit dns ds. Ecce ego suc
cendam in te ignem. ⁊ deuorabit in te omne lignum uiride. ⁊
omne lignum aridum. Non extinguet flamma succendentis.

·xxx· ·l·

·xlv·

·xxvi· ·iij· ·xxi·

·l·

·ij·

·xlv·

·l·

·ij·

·ij·

·ij

nationem meam ⁊ in igne ire mee locutus sum eis ⁊ uam eorum in capitib eorum reddidi ait dñs ds.

Et factum est verbum dñi ad me dicens. fili hominis duas mulieres matris unius filie fuerunt ⁊ fornicate sunt in egypto ⁊ in adolescentia sua fornicate sunt. ibi subacta sunt ubera earum ⁊ fracte sunt mamme pubertatis earum. Nomina autem earum ohola maior ⁊ oholiba soror eius minor ⁊ habuerunt eas ⁊ pepererunt filios ⁊ filias. Porro earum nomina samaria ohola ⁊ hierusalem oholiba. Fornicata est autem ohola super me ⁊ insanivit in amatores suos. in assyrios proximos vestitos iacintho principes ⁊ magistratus. iuvenes cupidinis. universos equites ascensores equorum ⁊ dedit fornicationes suas super eos electos filios assyriorum universos ⁊ in omnibus insanivit. In immunditiis eorum polluta est ⁊ in super fornicationes suas quas habuerat in egypto non reliquit. Nam ⁊ illi dormierunt cum ea in adolescentia eius ⁊ ipsi effregerunt ubera pubertatis eius ⁊ effuderunt fornicationem suam super eam. Propterea tradidi eam in manu amatorum suorum ⁊ in manus filiorum assur super quos insanivit libidinem. Ipsi discooperuerunt ignominiam eius. filios ⁊ filias eius tulerunt ⁊ ipsam occiderunt gladio ⁊ facta sunt famose mulieres ⁊ iudicia fecerunt in ea. Quam cum vidisset soror eius ohola plus insanivit libidine ⁊ fornicatione sua super fornicationem sororis sue ad filios assyriorum proximos suos vestitos iacintho duces ⁊ magistratus universos principes principum ⁊ nominatos ascensores equorum ⁊ venientes super te instructi curru ⁊ rota. multitudo populorum lorica ⁊ clipeo ⁊ galea armabuntur contra te undique ⁊ dabo coram eis iudicium ⁊ iudicabunt te in iudiciis suis ⁊ ponam zelum meum in te quem exercent tecum in furore. Nasum tuum ⁊ aures tuas precident ⁊ que remanserint gladio cadent ipsi filios tuos ⁊ filias tuas capient ⁊ novissimum tuum devorabit ignis ⁊ denudabunt te vestimentis tuis ⁊ tollent vasa gle tue ⁊ requiescere faciam scelus tuum de te ⁊ fornicationem tuam de terra egypti nec leuabis oculos tuos ad eos ⁊ egypti non recordaberis amplius. quia hec dicit dñs ds. Ecce ego tradam te in manus eorum quos odisti in manibus de quibus alienata est anima tua ⁊ agent tecum in odio ⁊ tollent omnes labores tuos ⁊ dimittent te nudam ⁊ ignominia plenam ⁊ revelabit ignominia fornicationis tue scelus tuum ⁊ fornicationes tue fecerunt hec tibi quia fornicata es post gentes ⁊ inquinata es in idolis eorum. In sororis tue ambulasti ⁊ dabo calicem eius in manu tua.

Hec dicit dñs ds. Calicem sororis tue bibes profundum latum ⁊ capax in derisum ⁊ in subsannationem. que es capacissima ebrietate ⁊ dolore repleberis calice meroris ⁊ tristicie. calice sororis tue samarie ⁊ bibes illum ⁊ potabis ulque ad fecem ⁊ fragmina eius devorabis ⁊ ubera tua lacerabis. quia ego locutus sum ait dñs ds. Propterea hec dicit dñs ds. Quia oblita es mei ⁊ projecisti me post corpus tuum tu ergo porta scelus tuum ⁊ fornicationes tuas. Et ait dñs ad me dicens. fili hominis numquid judicas oholam ⁊ oholibam ⁊ annuntias eis scelera earum. Quia adultere sunt ⁊ sanguis in manibus earum ⁊ cum idolis suis fornicate sunt ⁊ insuper filios suos quos genuerunt mihi obtulerunt eis ad devorandum. Sed ⁊ hec fecerunt mihi. Polluerunt sanctuarium meum in die illa ⁊ sabbata mea profanaverunt. Cumque immolarent filios suos idolis suis ⁊ ingrederentur sanctuarium meum in die illa ut polluerent illud. etiam hec fecerunt in medio domus mee. Quin et ad nuntios miserant. Itaque ecce venerunt quibus te lavasti ⁊ circulemisti tibi oculos tuos ⁊ ornata es mundo muliebri sedisti in lecto pulcherrimo ⁊ mensa ornata erat ante te. Et thimiama meum ⁊ unguentum meum posuisti super eam ⁊ vox multitudinis exultantis erat in ea ⁊ in viris qui de multitudine hominum adducebantur ⁊ venientes de deserto. Posuerunt armillas in manibus eorum ⁊ coronas speciosas in capitibus eorum. Et dixi ei que attrita est in adulteriis. Nunc fornicabitur in fornicatione sua etiam hec. Et ingressi sunt ad eam. sicut ad mulierem meretricem sic ingrediebantur ad oholam ⁊ ad oholibam mulieres nefarias. Vnde justi ipsi iudicabunt eas iudicio adulterarum ⁊ iudicio effundentium sanguinem. quia adultere sunt ⁊ sanguis in manibus earum. Hec dicit dñs ds. Quia

Adduc ad eas multitudinem ⁊ trade eas in tumultum ⁊ in rapinam ⁊ lapidabunt eas lapidibus populi ⁊ effodiant gladiis eorum. filios ⁊ filias earum interficient ⁊ domos earum igne succendent ⁊ auferam scelus de terra ⁊ discent omnes mulieres ne faciant secundum scelus earum. Et dabunt scelus vestrum super vos ⁊ peccata idolorum vestrorum portabitis ⁊ scietis quia ego dñs ds. Et factum est verbum dñi ad me anno nono. in mense decimo ⁊ decima mensis dicens. fili hominis scribe tibi nomen diei hujus. in qua confirmatus est rex babylonis adversum hierusalem hodie ⁊ dices populo incredulo domum exacerbantem parabolam ⁊ loqueris ad eos. Hec dicit dñs ds. Pone ollam. pone proinde ⁊ mitte in ea aquam. Congere frusta ejus in ea. omnem partem bonam. femur ⁊ armum. electa ossibus plena. Pinguissimum pecus assume. ⁊ pone desuper struem ossium sub ea. Effervebunt coctio ejus ⁊ discocta sunt ossa illius in medio ejus. Propterea hec dicit dñs ds. Ve civitati sanguinum olle cujus rubigo ejus in ea est ⁊ rubigo ejus non exiit de ea per partes ⁊ per partes suas ejice eam. Non cecidit super eam sors. sanguis enim ejus in medio ejus est. super limpidissimam petram effudit illum. non effudit illum super terram ut posset operiri pulvere. ne superducerem indignationem meam ⁊ ut ulciscerer. Dedi sanguinem ejus super petram limpidissimam. ne operiretur. Propterea hec dicit dñs ds. Ve civitati sanguinum. cui ego grandem faciam pilam. Congere ossa que igne succendam. ⁊ sument carnes. ⁊ coquet eum

uersa oppositio: ⁊ossa tabescent. Pone dꝛ eam sup pru-
nas uacuam: ut incalescat ⁊ liquefiat et ei ⁊ conflet
in medio ei inquinamentum ei: ⁊ consumat rubigo ei. Qui
to labore sudatum est ⁊ si exierit de ea nimia rubigo ei: ne
quidem ignem. Immunditia tua execrabilis: quia mundare
te uolui ⁊ non es mundata a sordibz tuis. Sed nec mun-
daberis prius: donec quiescere faciam indignationem meam in te.
Ego dñs locutus sum: uenit ⁊ faciam. Non .lv.
transeam nec parcam: nec placabor. Juxta uias tuas ⁊
iuxta adinuentiones tuas: iudicabo te dicit dñs. Et factum
est uerbum dñi ad me dicens. Fili hominis ecce ego tollo a
te desiderabile oculorum tuorum in plaga: ⁊ non planges nec plo-
rabis: nec fluent lacrime tue. Ingemisce tacens: mor-
tuorum luctum non facies. Corona tua circumligata sit tibi: ⁊ cal-
ciamenta tua erunt in pedibz tuis: nec amictum labia uelabis.
nec cibos luctuum comedes. Locutus sum ad populum
mane: ⁊ mortua est uxor mea uespere: feci que mane sicut pre-
ceperat mihi. Et dixit ad me populus. Quare non indicas nobis quid
sibi significent que tu facis? Et dixi ad eos. Sermo dñi
factus est ad me dicens. Loquere domui israel. Hec dicit dñs dñs.
Ecce ego polluam sanctuarium meum superbiam imperii uestri ⁊
desiderabile oculorum uestrorum ⁊ super quo pauet anima uestra. Et fi-
lii uestri ⁊ filie quas reliquistis gladio cadent: ⁊ facietis sicut
feci. Ora amictum non uelabitis: ⁊ cibos luctuum non comede-
tis. Coronas habebitis in capitibz uestris: ⁊ calciamenta in
pedibz. Non plangetis nec flebitis: sed tabescetis in mi-
quitatibz uestris ⁊ unusquisque gemet ad fratrem suum: erunt
ezechiel uobis in portentum. Juxta omnia que fecit
fatietis cum uenerit istud: ⁊ scietis quia ego dñs dñs. Et tu fili hom-
nis: ecce in die qua tollam ab eis fortitudinem eorum ⁊ gaudium
dignitatis ⁊ desiderium oculorum eorum super quo requiescunt
animne eorum: filios ⁊ filias eorum: in die illa cum uenerit fugi-
ens ad te ut annuntiet tibi: in die illa aperietur os tuum
cum eo qui fugit ⁊ loqueris ⁊ non silebis ultra: eris que e-
is in portentum ⁊ scietis quia ego dñs. .lvi.
Et factum est uerbum dñi ad me dicens. Fili hominis pone
faciem tuam contra filios ammon ⁊ prophetabis de eis ⁊ dices fi-
liis ammon. Audite uerbum dñi dei. Hec dicit dñs deus.
Pro eo quod dixisti euge euge super sanctuarium meum quia polluta
est ⁊ super terram israel quia desolata est ⁊ super domum iuda quia
ducti sunt in captiuitatem: ideo ego tradam te filiis ori-
entalibz in hereditatem ⁊ collocabunt cauilas suas in te ⁊
ponent in te tentoria sua. Ipsi comedent fructus tuos ⁊ ipsi
bibent lac tuum: dabocq rabbath in habitaculum camelorum ⁊
filios ammon in cubile pecorum ⁊ scietis quia ego dñs. .lvii.
Quia hec dicit dñs dñs. Pro eo quod plausisti manu ⁊ p
cussisti pede ⁊ gauisa es toto affectu super terram israel:
ideo ecce ego extendam manum meam super te ⁊ tradam
te in direptionem gentium ⁊ interibis de populis ⁊ per-
dam de terris ⁊ conteram ⁊ scietis quia ego dñs. .lviii.
Hec dicit dñs dñs. Pro eo quod dixerunt moab ⁊ seir. ec-
ce sicut omnes gentes domus iuda: ideo ecce ego aperiam
humerum moab de ciuitatibz ab finibus eius ⁊ de finibz eius inclu-
tas terre bethiesimoth ⁊ beelmeon ⁊ cariathaim. filiis
orientis cum filiis ammon ⁊ dabo eam in hereditatem: ut
non sit memoria ultra filiorum ammon in gentibz. ⁊ in moab
faciam iudicia ⁊ scient quia ego dñs. Hec dicit dñs dñs. Pro
eo quod fecit idumea ultionem ut se ulciscaretur de domo
iuda: peccauitq; delinquendo ⁊ ulciscendo eam expertus est de e-
is: ideo hec dicit dñs dñs. Extendam manum meam super
idumeam: ⁊ auferam de ea homines ⁊ iumenta ⁊ faciam
eam desertam ab austro: ⁊ qui sunt in dedan gladio ca-
dent. ⁊ dabo ultionem meam super idumeam per manum
populi mei israel: ⁊ facient in idumea iuxta iram meam ⁊
furorem meum: ⁊ scient ultionem meam dicit dñs dñs.
Hec dicit dñs dñs. Pro eo quod fecerunt philistim
⁊ ulti sunt toto animo: interfecerunt: ⁊ oderunt me sempi-
ternum: ideo extendam manum meam super philistim: ⁊ disperdam
cherethim: ⁊ perdam reliquias maris orientis. Et faciam in eis
ultiones magnas arguens in furore: ⁊ scient quia ego dñs cum de-
dero ultionem meam super eos. .lix.
Et factum est in undecimo anno: prima mensis: factus est sermo
dñi ad me dicens. Fili hominis pro eo quod dixit tyrus de hie-
rusalem euge: contrita sunt porte populorum: uersa est ad me: im-ple-
bor deserta eius propterea hec dicit dñs dñs. Ecce ego super te tyre: ⁊
ascendere faciam ad te gentes multas sicut ascendit ma-
re fluctuans ⁊ dissipabunt muros tyri ⁊ destruent turres
eius ⁊ radam pulueres eius de ea ⁊ dabo eam in lapidem nudissimam
petram. Siccatio sagenarum erit in medio maris: quia ego
locutus sum ait dñs dñs. Et erit in direptionem gentibus:
filie quoq; eius que sunt in agro gladio interficient: ⁊ scient quia
ego dñs. Quia hec dicit dñs dñs. Ecce ego adducam ad tyrum
nabugodonosor regem babylonis ab aquilone regem re-
gum: cum equis ⁊ curribz ⁊ equitibz ⁊ cetu: populoq; magno.
filias tuas que sunt in agro gladio interficiet: ⁊ circumdabit
te munitionibz ⁊ proportabit aggerem in gyro tui ⁊ eleuabit ce-
te clipeum ⁊ ariete tempabit in muros tuos ⁊
turres tuas destruet in armatis suis: in inundatione equo-
rum eius opplebit te pulueris eorum. A sonitu equitum ⁊ rotarum ⁊ curru-
um mouebuntur muri tui: cum ingressus fuerit portas tuas
quasi per introitum urbis dissipate. ungulis equorum suorum con-
culcabit omnes plateas tuas: populum tuum gladio cedet. et
statue tue nobiles in terram corruent. Vastabunt opes
tuas. diripient negotiationes tuas. ⁊ destruent muros
tuos ⁊ domos tuas pulchras subuertent. ⁊ lapides tuos ⁊
ligna tua ⁊ pulueres tuum in medio aquarum ponent.
⁊ quiescere faciam multitudinem cantuum tuorum ⁊ sonitus
cithararum tuarum non audietur amplius. ⁊ dabo te in lim-
pidissimam petram. siccatio sagenarum eris. non edificabis
ultra: quia ego locutus sum dicit dñs dñs. Hec dicit dñs
dñs tyro. Numquid non a sonitu ruine tue: gemitu uul-
nerum tuorum: cum occisi fuerint in medio tui: nonne mouebuntur
insule. Et descendent de sedibz suis omnes principes ma-
ris. ⁊ auferent uestimenta sua: uestesque picturate sue exuent
se. ⁊ induent stupore: in terra sedebunt. ⁊ attoniti
super repentino casu tuo admirabuntur. ⁊ assument super
te lamentum: dicent tibi. Quomodo periisti que habitabas in ma-
ribus urbs inclita: que fuisti fortis in mari: tu et habitato-
res tui quos formidabant uniuersi. Nunc stupebunt
insule in die pauoris tui. ⁊ turbabuntur insule in mari:
eo quod nullus egrediatur ex te. Quia hec dicit dñs dñs. Cum
dedero te urbem desolatam. sicut ciuitates que non habi-
tantur. ⁊ adduxero super te abyssum. ⁊ operuerint te aque
multe. ⁊ deduxero te cum his qui descendunt in lacum. ad
populum sempiternum. ⁊ collocauero te in terram nouis-
simam. sicut solitudines sempiternas. cum his qui deducuntur
in lacum ut non habiteris. porro dedero gloriam in ter-
ra uiuentium. in nichilum redigam te ⁊ non eris. ⁊ re-
quisita non inuenieris ultra in sempiternum: dicit dñs dñs. .lx.
Et factum est uerbum dñi ad me dicens. Tu fili hominis.
assume super tyrum lamentum. ⁊ dices tyro que habitat in
introitu maris. negotiationi populorum ad insulas mul-
tas. Hec dicit dñs dñs. O tyre tu dixisti. Perfecti decoris
ego sum. ⁊ in corde maris sita. finitimi tui qui te edifi-
cauerunt. ⁊ impleuerunt decorem tuum. Abietibus de

sanit extruxerunt te. cum omnibz tabulatis marmoreis. Cedrum de libano tulerunt ut facerent tibi malum. quercus de basan dolauerunt in remos tuos. transtra tua fecerunt ex ebore indico. prorsiola de insulis italie. Byssus uaria de egypto texta est tibi ut ueli. ut poneret tibi in malo. Iacinctus et purpura de insulis elisa facta sunt operimentum tuum. Habitatores sydonis et aradii fuerunt remiges tui. Sapientes tui tyre ipsi sunt gubernatores tui. seniores byblij et prudentes eius habebant nautas ad ministerium uarie supellectilis tue. Omnes naues maris et nautе earum fuerunt in ploratione tua. Persis et lidii et libies erant in exercitu tuo. uiri bellatores tui. clipeum et galeam suspenderunt in te pro ornatu tuo. filii aradii cum exercitu tuo erant super muros tuos in turribus tuis. et pigmei qui erant in turribz tuis. pharetras suas suspenderunt in muris tuis per gyrum. ipsi perfecerunt pulchritudinem tuam.

Carthaginenses negotiatores tui. a multitudine cuncte opis diuitiarum. argento. stagno. ferro plumboq; repleuerunt nundinas tuas. Grecia thubal et moschi ipsi institores tui. mancipia et uasa enea adduxerunt in ploratione tuo. de domo thogorma. equos et equites et mulos adduxerunt ad forum tuum. filii dedan negotiatores tui. insule multe negotiatio manus tue. dentes ebureos et ebenum nos commutauerunt in pretio tuo. Syrus negotiator tuus propter multitudinem operum tuorum. gemmam purpuram et scutulata et byssum et sericum et coccum. posuerunt in mercatu tuo. Juda et terra israel ipsi institores tui. in frumento pinito balsamum et mel et oleum et resinam prebuerunt in nundinis tuis. Damascenus negotiator tuus. in multitudine operum tuorum. in multitudine diuitiarum operum. in uino pingui. in lanis coloris optimi. Dan et grecia et mosel. in nundinis tuis prebuerunt ferrum fabrefactum. stacten et calamum in negotiatione tua. Dedan institores tui. in tapetibz ad sedendum. Arabia et uniuersi principes cedar. ipsi negotiatores manus tue. cum agnis et arietibz et hedis uenerunt ad te. negotiatores tui uenditores saba et reema. ipsi negotiatores tui. cum uniuersis primis aromatibz et lapide pretioso et auro. quod prebuerunt in mercatu tuo. Haran et chenne et eden negotiatores tui. saba. assur. et chelmad uenditores tui. ipsi negotiatores tui. multifariam in uoluminibus iacinctis. et polimitis et gazarum preciosarum. quo obuoluuntur et astringebantur funibz. cedros quoq; habebant in negotiationibz tuis. naues maris principes tui in negotiatione tua. Et repleta es et glorificata es nimis in corde maris. in aquis multis adduxerunt te remiges tui. Uentus auster contriuit te in corde maris. diuitie tue et thesauri tui. et multiplex instrumentum tuum. Nautе tui et gubernatores tui. qui tenebant supellectilem tuam et propter peccata. uiri quoq; bellatores tui qui erant in te. cum uniuersa multitudine tua que est in medio tui. cadent in corde maris. in die ruine tue. a sonitu clamoris gubernatorum tuorum. conturbabuntur classes. et descendent de nauibz suis omnes qui tenebant remum. nautе et nimirum gubernatores maris in terra stabunt. et eiulabunt super te uoce magna et clamabunt amare. et superiacient puluerem capitibz suis. et cinere operient. et in cinere figent. et radent super te calui tui. et accingent se cilicio. et plorabunt te in amaritudine animе tue planctu amaricatissimo. et assument super te carmen lugubre et plangent te. Que est ut tyrus que obmutuit in medio maris. Que in eruendo negotiationes tuas de mari impleuisti populos multos in multitudine diuitiarum tuarum et operum tuorum

ditasti reges terre. nunc contrita es a mari. in profundis aquarum ceciderunt. et omnis multitudo tua que erat in medio tui. cecidit. uniuersi habitatores insularum obstupuerunt super te. et reges earum omnes tempestate turbati mutauerunt uultus. Negotiatores populorum sibilauerunt super te. ad nichilum deducta es. et non eris usque in perpetuum.

Et factus est sermo domini ad me dicens. fili hominis. dic principi tyri. Hec dicit dominus deus. Eo quod elenatum est cor tuum. et dixisti. deus ego sum. et in cathedra dei sedi in corde maris. cum sis homo et non deus. et dedisti cor tuum quasi cor dei. ecce sapiencior es tu danele. omne secretum non est absconditum a te. In sapientia et prudentia tua fecisti tibi fortitudinem. et adquisisti aurum et argentum in thesauris tuis. in multitudine sapientie tue et in negotiatione tua multiplicasti fortitudinem. et elenatum est cor tuum in fortitudine tua. propterea hec dicit dominus deus. Eo quod elenatum est cor tuum quasi cor dei. ideo ecce ego adducam super te alienos robustissimos gentium. et nudabunt gladios suos super pulchritudinem sapientie tue. et polluent decorem tuum. interficient et detrahent te. et morieris in interitu occisorum in corde maris. Numquid dicendo loqueris. deus ego sum coram interficientibz te. cum sis homo et non deus. in manu occidentium te. morte incircumcisorum morieris in manu alienorum. quia ego locutus sum ait dominus deus.

Et factus est sermo domini ad me dicens. fili hominis. leua planctum super regem tyri. et dices ei. Hec dicit dominus deus. Tu signaculum similitudinis. plenus sapientia. perfectus decore. in deliciis paradisi dei fuisti. Omnis lapis pretiosus operimentum tuum. sardius. topazius. et iaspis. chrysolitus et onyx et berillus. saphyrus. et carbunculus et smaragdus. Aurum opus decoris tui. et foramina tua in die qua conditus es preparata sunt. Tu cherub extentus et protegens. et posui te in monte sancto dei. in medio lapidum ignitorum ambulasti. perfectus in uiis tuis a die conditionis tue. donec inuenta est iniquitas in te. in multitudine negotiationis tue repleta sunt interiora tua iniquitate et peccasti. et eieci te de monte dei. et perdidit te o cherub protegens. de medio lapidum ignitorum. Et elenatum est cor tuum in decore tuo. perdidisti sapientiam tuam in decore tuo. In terram proieci te. ante faciem regum dedi te. ut cernerent te in multitudine iniquitatis tue. in iniquitate negotiationis tue polluisti sanctificationem tuam. Producam ignem de medio tui qui comedat te. et dabo te in cinerem super terram in conspectu omnium uidentium te. Omnes qui nouerunt te in gentibz obstupescent super te. nichil factus es. et non eris usque in perpetuum.

Et factus est sermo domini ad me dicens. fili hominis pone faciem tuam contra sydonem. et prophetа de ea. et dices. Hec dicit dominus deus. Ecce ego ad te sydon. et glorificabor in medio tui. et scient quia ego dominus. cum fecero in ea iudicia. et sanctificatus fuero in ea. Et immittam in eam pestilentiam. et sanguinem in plateis eius. et corruent interfecti in medio eius gladio super eam circumquaque. et scient quia ego dominus. Et non erit ultra domui israel offendiculum amaritudinis. et spina dolorem inferens undique de circumquaque eorum qui adiacent eis. et scient quia ego dominus.

Hec dicit dominus deus. Quando congregabo domum israel de populis in quibz dispersi sunt. sanctificabor in eis coram gentibz. et habitabunt in terra sua quam dedi seruo meo iacob. et habitabunt in ea secure. et edificabunt domos. plantabuntq; uineas. et habitabunt confidenter. cum fecero iudicia in omnibz qui adiacent eis per circuitum. et scient quia

ego dominus deus eorum.

In anno decimo. in decimo mense. undecima mensis: factum est verbum dñi ad me dicens. fili hominis pone faciem tuam ad pharaonem regem egypti. et prophetā de eo: et de egypto universa loquere et dices. Hec dicit dñs ds. Ecce ego ad te pharao rex egypti. draco magne qui cubas in medio fluminum tuorum: et dicis meus est fluvius. et ego feci memetipsum. Et ponam frenum in maxillis tuis. et adglutinabo pisces fluminum tuorum squamis tuis. et extraham te de medio fluminum tuorum: et universi pisces tui squamis tuis adherebunt. et projiciam te in desertum. te omnes pisces fluminis tui. Super faciem terre cades: non colligeris nec congregaberis. bestiis terre et volatilibus celi dedi te ad devorandum. et scient omnes habitatores egypti quia ego dñs. Pro eo quod fuisti baculus harundineus domui israel: cum apprehenderunt te manu. et contractus es: et lacerasti omnem humerum eorum. et dissoluisti omnes renes eorum. et innitentibus eis supra te omnis est. Propterea hec dicit dñs ds.

Ecce ego adducam super te gladium. et interficiam de te hominem et iumentum. et erit terra egypti in desertum et solitudinem: et scient quia ego dñs. eo quod dixerit fluvius meus est. et ego feci eum: ecce ego ad te et ad flumina tua. dabo terram egypti in solitudinem et gladio dissipatam. a turre syene et usque ad terminos ethiopie. Non pertransibit eam pes hominis. nec pes iumenti gradietur in ea: et habitabit. xl. annis. Dabo autem terram egypti desertam in medio terrarum desertarum: et civitates eius in medio urbium subversarum. erunt desolate. xl. annis: et dispergam egyptios in nationes. et ventilabo eos in terris. Quia hec dicit dñs ds. Post finem. xl. annorum congregabo egyptios de populis in quibus dispersi fuerant. et reducam captivitatem egypti. et collocabo eos in terra phatures. in terra nativitatis sue: et erunt ibi in regnum humile. et infra regna cetera erit humillima. et non elevabitur ultra super nationes. et minuam eos ne imperent gentibus. nec erunt ultra domus israel in confidentia. docens et inquietans ut fugiant et sequantur eos: et scient

Et factum est in undecimo. xxvii. quia ego dñs ds. et septimo anno. i. i. mense. in una mensis: factum est verbum dñi ad me dicens. fili hominis. nabugodonosor rex babylonis. servire fecit exercitum suum. servitute magna adversum tyrum: omne caput decalvatum. et omnis humerus depilatus est. et merces non est reddita ei nec exercitui ejus de tyro propter servitutem qua servivit in adversum eam. Propterea hec dicit dñs ds. Ecce ego dabo nabugodonosor regem babylonis in terra egypti. et accipiet multitudinem ejus et diripiet direptionem eius et expugnabit manubias eius. et diripiet spolia ejus. et erit merces exercitui illius. vicem quo servivit adversum eam. dedi ei terram egypti pro eo quod laboraverunt in ea dñs ds. In die illo pullulabit cornu domui israel: et tibi dabo aperturam os in medio eorum. et scient

Et factum est verbum dñi ad me. xxviii dicens. fili hominis. prophetā et dic. hec dicit dñs ds. Ulula te. ue. ue. diei. quia juxta est dies. et appropinquat dies dñi. dies nubis. dies temporis gentium erit. Et veniet gladius in egyptum. et erit pavor in ethiopia. cum ceciderint vulnerati in egypto. et ablata fuerit multitudo illius. et destructa fundamenta ejus. Ethiopia et libya. et lidius. et omne vicinum vulgus. et chub. et filii terre federis. cum eis gladio cadent. Hec dicit dñs ds. Corruent fulcientes egypti. et destruetur superbia imperii ejus. a turre syene gladio cadent in ea. ait dñs exercituum. Et dissipabuntur in medio terrarum desolatarum. et urbes eius in medio civitatum desertarum erunt: et scient quia ego dñs. Cum dedero ignem in egypto. et attriti fuerint omnes auxiliatores ejus. In die illa egredientur nuntii a facie mea in trieribus ad terrendam ethiopie confidentiam. et erit pavor in eis. in die egypti. quia absque dubio venient. Hec dicit dñs ds. Et cessare faciam multitudinem egypti. in manu nabuchodonosor regis babylonis. Ipse et populus ejus cum eo. fortissimi gentium adducentur ad disperdendam terram. et evaginabunt gladios suos super egyptum. et implebunt terram interfectis. Et faciam

Hec dicit dñs ds. Et dissipabo simulacra. et cessare faciam ydola de memphis. et dux de terra egypti non erit amplius. et dabo timorem in terra egypti. et dispergam eos in terris. et scient quia ego dñs. Et fecit

Propterea hec dicit dñs ds. Ecce ego ad pharaonem regem egypti. et contram brachium ejus forte. sanum. et fractum. et dejiciam gladium de manu ejus. et dispergam egyptios in gentibus. et ventilabo eos in terris. et confortabo brachia regis babylonis. et dabo gladium meum in manu ejus. et confringam brachia pharaonis. et gemet gemitibus interfecti coram facie ejus. et confortabo brachia regis babylonis. et brachia pharaonis cadent. et scient quia ego dñs. cum dedero gladium meum in manu regis babylonis. et extenderit eum super terram egypti. et dispergam egyptum in nationes. et ventilabo eos in terris. et scient quia ego dñs. Et factum est in. xxi. anno. primo mense. una mensis: factum est verbum dñi ad me dicens. fili hominis dic pharaoni regi egypti. et populo ejus. Cujus similis factus es in magnitudine tua. Ecce assur quasi cedrus in libano. pulcher ramis. et frondibus nemorosus. excelsusque altitudine. et inter condensa frondes elevatum est cacumen ejus. Atque nutrierunt illum. abyssus exaltavit eum. fluminum ejus manabant in circuitu radicis ejus. et rivos suos semisit ad universa ligna regionis. Propterea elevata est altitudo ejus super omnia ligna regionis. et multiplicata sunt arbusta ejus. et elevate sunt rami ejus prae multis. Cumque extendisset umbram suam in ramis ejus fecerunt nidos omnia volatilia celi. et sub frondibus ejus genuerunt omnes bestie silvarum. et sub umbraculo illius habitabat cetus gentium plurimarum. erat quasi pulcherrimus in magnitudine sua. et in dilatatione arborum suarum. erat enim radix illius juxta aquas multas. Cedri non fuerunt altiores illo in paradiso dei. abietes non adequaverunt summitatem ejus. et platani non fuerunt ex frondibus ejus. Omne lignum paradisi dei non est assimilatum illi in pulchritudine ejus. quia speciosum fecit eum. et multis condensisque frondibus. et emulata sunt eum omnia ligna voluptatis que erant in paradiso dei. Propterea hec dicit dñs ds. Pro eo quod sublimatus est in altitudinem. et dedit summitatem suam inter crassitudinem atque condensam. et

elevatum est cor ei in altitudine sua: / tradidi eū in
manu fortissimi gentium. faciens faciet ei. Juxta i
pietatem ei ejeci eum. et succident illum alieni. et crude
lissimi nationū. ipsi vent eum sup montes. in cunc
tis vallibus corruent rami ei. et frangent arbusta eius
in universis ripis terre. et recedent de umbraculo ei omes
pli terre. et relinquent eum. In ruina ei habitaverunt
omnia volatilia celi. et in ramis ei fuerunt universe bestie
regionis. Quam obrem si elevabunt in altitudine sua oia
ligna aquarū. neq; ponent sublimitatē suam inter nemo
rosa atq; frondosa. nec stabunt in sublimitate sua omnia
que irrigant aque. q omes tradite sunt ad mortē. ad ter
ram ultimam in medio filioru hominū. ad eos qui descen
dunt in lacum. Hec dicit dns ds. In die cū descendit ad
inferos indixi luctum. operui eum abysso. et prohibui flumi
na ei. et coherceri aquas multas. Contristatus ē sup eum
lybanus. et omnia ligna agri dejecta sunt. a sonitu ruine ei
commoti gentes. cum deducerem eum ad infernum cū his
qui descendebant in lacū. Et consolata sunt in terra infima
omnia ligna voluptatis egregia atq; p̄clara in libano. inebri
ata que irrigabant aque. Etiam ipsi cū eo descendent ad
infernum cum interfectis gladio. et brachium unicuiq;
sedebit sub umbraculo ei in medio nationum. Cui assimi
latus es o inclite atq; sublimis in lignis voluptatis. Ec
ce deductus es cū lignis voluptatis ad terram ultimam.
in medio incircumcisorum dormies cū eis qui interfecti sunt
gladio. ipse ē pharao et omnis multitudo ei dicit dns ds.

Et factum ē in xii. anno. in mense xii. in una .lxxi.
mensis. et factum ē verbum dni ad me dicens. fili hominis las
sume lamentū sup pharao regem egypti et dices ad eū.
Leonem gentium assimilatus es. et draconi qui ē in mari.
et ventilabas cornu in fluminibus tuis. et turbabas aqs
pedibus tuis. et conculcabas flumina eorū. Propterea hec di
cit dns ds. Expandam sup te rete meum in multitu
dine populorum multorum. et extollent te in sagena mea. et
jactabo te in terra. sup faciem agri abjiciam te. et habitare faciā
sup te omnia volatilia celi. et saturabo de te bestias universe
terre. et dabo carnes tuas sup montes. et implebo colles tuos sanie tua
et irrigabo terram fetore sanguinis tui sup montes. et valles implebūt ex te. et
omnia cauentes fluvii celos. et rigētes fontes stellabūt. Solē nube tegā
et luna non dabit lumen suum. omne lumināre celi mere faciā sup te. et da
bo tenebras super terram tuam dicit dns ds. cum universas virtutes tuas
et es. Et irritabo cor populorum multorum cum induxero
contritionem tuam in gentibus sup terras
quas nescis. Et stupescere faciam sup te populos multos.
et reges eorū horrore nimio formidabunt sup te. cum ce
ciderint vulnerati tui in medio terre a facie dni ds. cū volare
cepit gladius meus sup facies eorū. et obstupescent repen
te singuli. pro anima sua in die ruine sue. qa hec dicit dns
ds. Gladius regis babylonis veniet tibi. in gladius fortium
decidam multitudinem tuam universi pugnabiles gentes
omnes hec. et vastabunt superbiam egypti. et dissipabitur
multitudo ei. et perdam omnia iumenta eius que erant sup
aquas plurimas. et non conturbabit eas pes hominis ultra. ne
que ungula iumentorū turbabit eas. Tunc purissimas red
dam aquas eorū. et flumina eorū quasi oleum adducam ait
dns ds. cum dedero terram egypti desolatam. Deseretur
autem terra a plenitudine sua. quando percussero omnes habi
tatores ei. et scient qa ego dns. Planctus ē et plangent eā.
filie gentium plangent eam. super egypto et super multi
tudine ei plangent eam ait dns ds. .lxxii.

Et factum est in xii. anno. in quinta decima mensis. factum
est verbum dni ad me dicens. fili hominis cane lugubre

sup multitudinem egypti. et deduc eam. ipsam et filias
gentium robustarum ad terram ultimam. cū his qui des
cendunt in lacū. Quo pulchriorem te descende. et dormi cū
incircumcisis. in medio interfectorum gladio cadent. Gladius
datus est. attraxerunt eum et omnes populi ei. Loquentur
ei potentissimus robustorum de medio inferni. qui cū auxi
liatoribus eius descenderunt. et dormierunt incircumcisi i
terfectiq; gladio. Ibi assur et omnis multitudo ei in circui
tu illius sepulchra ei. omnes interfecti et qui cecidunt gla
dio. quorum data sunt sepulchra in novissimis lacus. et fac
ta ē multitudo ei per gyrum sepulchri ei. et universi interfecti
cadentesq; gladio. qui dederunt quondam formidinem
in terra viventium. Ibi elam et omnis multitudo ei per gyrū
sepulchri sui. omnes hi interfecti ruentesq; gladio. qui
descenderunt incircumcisi ad terram ultimam. qui posuerūt
timorem suum in terra viventium. et portaverunt ignomi
niam suam cū his qui descendunt in lacum. In me
dio interfectorum posuerunt cubile ei. in universis populis ei in
circuitu ei sepulchrum illius. Omnes hi incircumcisi inter
fectiq; gladio. dederunt enim timorem in terra viventi.
et portaverunt ignominiam suam cū his qui descendūt
in lacum. in medio interfectorum positi sunt. Ibi mo
soch et thubal et omnis multitudo ei. in circuitu ei sepul
chra illius. Omnes hi incircumcisi interfectiq; et cadentes
gladio. qui dederunt formidinem suam in terra viventi
et si dormient cum fortibus cadentibusq; et incircumcisis qui
descendunt ad infernum cum armis suis. et posuerunt
gladios suos sub capitibus suis. et fuerunt iniquitates eorū
in ossibus eorū. qa terror fortium fuit in terra viventi
um. Et tu in medio incircumcisorum contereris. et dormi
es cum interfectis gladio. Ibi Idumea et reges ei. omnes duces
ei qui dati sunt cū exercitu suo cū interfectis gladio. et qui
cum incircumcisis dormierunt. et cū his qui descendunt
in lacum. Ibi principes aquilonis omnes. et universi sacer
dotes qui deducti sunt cū interfectis pavent es. et in sua
formidine confusi. qui dormierunt incircumcisi cū inter
fectis gladio. et portaverunt confusionē suam cū his q descen
dunt in lacum. Vidit eos pharao et consolatus ē super uni
versa multitudine sua que interfecta ē gladio. et portave
runt confusionem cum his qui descendunt in lacum. pha
rao et omnis exercitus ei ait dns ds. qa dedit terrorem meum
in terra viventium. et dormiunt in medio incircumcisorum
cū interfectis gladio. pharao et omnis multitudo ei ait dns ds.

Et factus ē sermo dni ad me dicens. fili hominis. .lxxiii.
loquere ad filios populi tui. et dices ad eos. Terra cui inducto
super eam gladium. et tulerit populus terre virum unum de nouis
simis suis. et constituerit eum super se speculatorem. et ille vi
derit gladium venientem super terram. et cecinerit buccina et
nuntiaverit populo. audiens autem quisquis ille ē sonum bu
cine et observaverit. venerit; gladius et tulerit eum. san
guis ipsius super caput ipsius erit. Sonum bucine audivit
et si se observaverit. sanguis eius in ipso erit. Si autem se
custodierit. animam suam salvavit. Qd si speculator vi
derit gladium venientem. et si insonuerit buccina et popu
lus se non custodierit. venerit; gladius. et tulerit de eis animam.
ille quidem in iniquitate sua captus ē. sanguinem autem
eius de manu speculatoris requiram. Et tu fili hominis.
speculatorem dedi te domui isr. Audiens ex ore meo
sermonem. annuntiabis eis ex me. Si me dicente ad
impium. impie morte morieris. si fueris locutus ut
se custodiat impius a via sua. ipse impius in iniquitate sua
morietur. sanguinem autem eius de manu tua requiram. Si
autem annuntiante te ad impium ut a via sua convertatur

⁊ si fuerit ꝺ̄ulsus a uia sua: ipse in iniquitate sua mo
rietur. porro tu animam tuam liberasti. Tu ḡ fili ho
minis: dic ad domum isr̄l. Sic locuti estis dicentes. In
iquitates nr̄æ ⁊ peccata nr̄a super nos sunt: ⁊ in ipsis nos ta
bescimus. Quom̄o ḡ uiuere poterimus? .lxxv.
Dic ad eos. Viuo ego dicit dñs ds̄. nolo mortē ipius: s̄;
ut reuertatur impius a uia sua ⁊ uiuat. Conuertimini
a uiis uestris pessimis. Et quare morieminī domus isr̄l?
Tu ergo fili hominis: dic ad filios pp̄li tui. Justicia iu
sti liberabit eum in quacunq; die peccauerit: ⁊ impietas i
pius non nocebit ei. in quacunq; die conuersus fuerit ab impie
tate sua. Et iustus si potuerit uiuere in iustitia sua: in qua
cunq; die peccauerit. Etiam si dixero iusto qd̄ uita uiuet.
⁊ ipse confidens in iustitia sua fecerit iniquitatem. omnes iustitie
ei obliuioni tradent: ⁊ in iniquitate sua quam operatus est
in ipsa morietur. Si autem dixero impio morte morieris.
⁊ egerit penitentiam a peccato suo. feceritq; iudicium ⁊ iustitiam.
pignus restituerit ille impius. rapinamq; reddiderit: in man
datis uite ambulauerit. nec fecerit quicquam iniustum.
uita uiuet ⁊ non morietur. Omnia peccata eius que peccauit
non imputabuntur ei. iudicium ⁊ iustitiam fecit: uita uiuet.
Et dixerunt filii pp̄li tui. Non est equ .lxxvi.
pondens uia dñi. ⁊ ipsorum uia inequalis est. Cum enim re
cesserit iustus a iustitia sua. fecerit; iniquitates: mor
ietur in eis. Et cum recesserit impius ab impietate sua
fecerit; iudicium ⁊ iustitiam: uiuet in eis. Et dicetis.
Non est recta uia dñi. Vnumquemq; uestrum uias suas
iudicabo de uobis dom̄us isr̄l. Et factum est in
xii. anno
in. xii. mense. in quinta mensis transmigrationis nr̄æ: ue
nit ad me qui fugerat de hierusalem dicens. Vastata est ciui
tas. Manus autem dñi facta fuerat ad me uespere. anteqū
ueniret qui fugerat: aperuitq; os meum donec ueniret
ad me mane. aperto ore meo non silui amplius. .lxxvii.
Et factum est uerbum dñi ad me dicens. Fili hominis qui
habitant in ruinosis supra humum isr̄l: loquentes
aiunt. Vnus erat abraham. ⁊ hereditate possedit ter
ram: nos autem multi. nobis data est terra in possessionem.
Idcirco dices ad eos. Hec dicit dñs ds̄. Qui in sanguine
comeditis. ⁊ oculos uestros leuastis ad immunditias uestras ⁊
sanguinem fundistis. numquid terram hereditate possi
debitis. Stetistis in gladiis uestris. fecistis abhominatio
nes: ⁊ unusquisq; uxorem proximi sui polluit. ⁊ terram he
reditate possidebitis? Hec dices ad eos. Sic dicit dñs
ds̄. Viuo ego quia qui in ruinosis habitant gladio cadent.
⁊ qui in agro est bestiis tradet ad deuorandū. qui aut
in propugnaculis ⁊ in speluncis sunt peste morientur. ⁊ dabo ter
ram in solitudinem ⁊ desertum ⁊ defluet superba fortitu
do eius. ⁊ desolabuntur montes isr̄l. eo qd̄ nullus sit qui
per eos transeat. Et scient quia ego dñs cum dedero terram
eorum desolatam ⁊ desertam: propter uniuersas abhomina
tiones suas quas operati sunt. .lxxviii.
Et tu fili hominis filii pp̄li tui qui loquuntur de te
iuxta muros ⁊ in ostiis domorum: ⁊ dicunt unus ad al
terum. uenite ⁊ audiamus quis sit sermo egrediens a dño. Et uenie
unt ad te quasi ingrediatur populus. ⁊ sedent coram te pp̄lus
meus: ⁊ audiunt sermones tuos ⁊ non faciunt eos. quia
in canticum oris sui uertunt illos. ⁊ auaritiam suam
sequuntur cor eorum. ⁊ es eis qui carmen musicum. qui suauem
dulcique sono cantat. ⁊ audiunt uerba tua ⁊ non faciunt
ea. Et cum uenerit quod predictum est. ecce enim uenit: ⁊ non
scient quia propheta fuerit inter eos. .lxxix.
Et factum est uerbum dñi ad me dicens. Fili hominis

pphā de pastoribus isr̄l. pphā: ⁊ dices pastoribus. hec dicit
dñs ds̄. Ve pastoribus isr̄l: qui pascebant semetipsos.
Nonne greges pascuntur a pastoribus? Lac comedebatis
⁊ lanis operiebamini. ⁊ quod crassum erat occidebatis: gre
gem autem meum non pascebatis. Quod infirmum fuit non
consolidastis: ⁊ quod egrotum non sanastis. Quod fractum est non
alligastis. ⁊ quod abiectum est non reduxistis. ⁊ quod perierat non
quesistis: s̄; cum austeritate imperabatis eis ⁊ cum potentia.
⁊ dispersi sunt oues mee. eo quod non esset pastor. ⁊ facte sunt in
deuorationem omnium bestiarum agri ⁊ dispersi sunt. Er
rauerunt greges mei in cunctis montibus ⁊ in uniuerso col
le excelso ⁊ super omnem faciem terre dispersi sunt greges mei. ⁊
non erat qui requireret. non erat omnino qui requireret.
Propterea pastores audite uerbum dñi. Viuo ego dicit dñs
ds̄. eo quod facte sunt greges mei in rapinam. ⁊ oues mee
in deuorationem. omnium bestiarum agri. eo quod non esset pa
stor. neque enim quesierunt pastores gregem meum: s̄; pa
scebant pastores semetipsos. ⁊ greges meos non pascebant: propter
ea pastores audite uerbum dñi. Hec dicit dñs ds̄. Ecce ego
ipse super pastores requiram greges meum de manu eorum. ⁊
cessare faciam ut ultra non pascant gregem. nec pascant ampli
pastores semetipsos. ⁊ liberabo gregem meum de ore eorum. ⁊
non erunt ultra eis in escam: quia hec dicit dñs ds̄. .lxxx.
Ecce ego ipse requiram oues meas. ⁊ uisitabo eas sicut
uisitat pastor greges suum in die quando fuerit in medio ouium
suarum dissipatarum. sic uisitabo oues meas. ⁊ liberabo
eas de omnibus locis in quibus dispersi fuerant in die nubis
⁊ caliginis. ⁊ educam eas de populis. ⁊ congregabo eas de ter
ris. ⁊ inducam eas in terram suam. ⁊ pascam eas in montibus isr̄l.
in rupibus ⁊ in cunctis sedibus terre. in pascuis uberrimis pasce
as eas. ⁊ in montibus excelsis isr̄l erunt pascue earum. Ibi re
quiescent in herbis uirentibus ⁊ in pascuis pinguibus pas
centur super montes isr̄l. Ego pascam oues meas. ⁊ ego eas
accubare faciam dicit dñs ds̄. Qd̄ perierit requiram. ⁊
qd̄ abiectum erit reducam. ⁊ qd̄ confractum fuerit alli
gabo. ⁊ qd̄ infirmum fuerit consolidabo ⁊ qd̄ pingue ⁊ for
te custodiam. ⁊ pascam illas in iudicio. Vos autem greges
mei: hec dicit dñs ds̄. Ecce ego iudico inter pecus ⁊ pecus.
arietum ⁊ hircorum. Nonne satis uobis erat pascua bona
depasci. nisi reliquas pascuarum uestrarum conculcastis pe
dibus uestris? Et cum purissimam aquam biberetis. reliquam
pedibus uestris turbabatis. ⁊ oues mee his que conculcata pedi
bus uestris fuerant pascebantur? ⁊ que pedes uestri turbaue
rant hec bibebant. Propterea hec dicit dñs ds̄ ad uos. .lxxxi.
Ecce ego ipse iudico inter pecus pingue ⁊ macilentum. p
eo quod lateribus ⁊ humeris impinguebatis. ⁊ cornibus uestris
uentilabatis omnia infirma pecora donec dispergerentur
foras. saluabo gregem meum ⁊ non erit ultra in rapinam.
⁊ iudicabo inter pecus ⁊ pecus. ⁊ suscitabo super eas pastorem
unum qui pascat eas seruum meum dauid. Ipse pascet
eas. ⁊ ipse erit eis in pastorem. ego autem dñs ero eis in dm.
⁊ seruus meus dauid princeps in medio eorum. ego dñs locu
tus sum. Et feriam cum eis pactum pacis. ⁊ cessare faciam
bestias pessimas de terra. ⁊ qui habitant in deserto secure
dormient. in saltibus. ⁊ ponam eos in circuitu colli mei
benedictionem. ⁊ deducam imbrem in tempore suo. plu
uie benedictionis erunt. ⁊ dabit lignum agri fructum su
um. ⁊ terra dabit germen suum. ⁊ erunt in terra sua absq;
timore. ⁊ scient quia ego dñs. cum contriuero catenas iugi
orum eorum. ⁊ eruero eos de manu inpantium sibi. ⁊ non erunt
ultra in rapinam gentibus. neq; bestie terre deuorabunt
eos. s̄; habitabunt confidenter absq; ullo terrore. ⁊ suscita
bo eis germen nominatum. ⁊ non erunt ultra consumpti fame in

tia. neqz portabunt amplꝰ obybria gentium. ꝛ scient qz ego dñs dꝰ eoz cū eis. ꝛ ipi pplꝰ meus domꝰ isrl aut dñs dꝰ. Vos autē gregel mei. gregel pascue mee. homines estis. ꝛ ego dñs deus vꝝ. dicit dñs dꝰ.

·bxxxiv·

Et fꝰ ē sermo dñi ad me dicens. fili hominis pone faciem tuam adꝝsus montem seyr. ꝛ pphabis de eo. ꝛ dices illi. Hec dicit dñs dꝰ. Ecce ego ad te mons seyr. ꝛ extendā manum meam sup te. ꝛ dabo te desolatum atqz desertum. Vrbes tuas demoliar. ꝛ tu deserꝫ eris. ꝛ scies qz ego dñs. eo qꝺ fuisti inimicus semp̄iternus. ꝛ deduxeris filios isrl in manꝰ gladii. in tempe afflictionis eoz. in tempe iniquitatis extreme. ꝓpterea viuo ego dicit dñs dꝰ qm̄ sanguini tradam te. et sanguis te persequet̄. ꝛ cum sanguine oderis sanguis te persequet̄. Et dabo montem seyr desolatum ꝛ desertum. ꝛ auferam de eo euntem ꝛ redeuntē. ꝛ implebo montes eius occisoꝝ suoꝝ. in collibꝫ tuis. ꝛ in uallibꝫ tuis. atqz in torrentibꝫ infirmi gladio cadent. In solitudines sempiternas dabo te. ꝛ ciuitates tue si habitabunt̄. ꝛ scies qm̄ ego dñs dꝰ. eo qꝺ dixeris due gentes. ꝛ due terre mee erunt. ꝛ hereditate possidebo eas. cum dñs ibi ēet. ꝓpterea viuo ego dicit dñs dꝰ. qz faciam iuxta iram tuam. ꝛ secundum zelum tuum qm̄ fecisti odio habens eos. ꝛ notus efficiar ꝑ eos cum te iudicauero. ꝛ scies qz ego dñs. audiui omnem obybria tua. que locutus es de montibꝫ isrl dicens. deserti nobis dati sunt ad deuorandum. Et insurrexisti sup me ore uestro detrogasti aduersum me. verba tua ego audiui. Hec dicit dñs dꝰ. Letante uniuersa terra in solitudine te redigam. sicut gauisus es sup hereditatem domꝰ isrl eo qꝺ fuerit dissipata. sic faciam tibi. Desolatus eris mons seyr. ꝛ ydume a omnis. ꝛ scient quia ego dñs.

·bxxxv·

Tu autem fili hominis pphetha sup montes isrl. ꝛ dices. Montes isrl audite uerbum dñi. Hec dicit dñs dꝰ. Eo qꝺ dixerit inimicꝰ de uob̄ euge alitudines sempiterne in hereditatem date sunt uobis. ꝓpterea uaticinare ꝛ dic. Hec dicit dñs dꝰ. ꝓ eo qꝺ desolati estis. ꝛ conculcati ꝑ circuitū. ꝛ fuistis in hereditatem reliquis gentibꝫ. ꝛ ascendistis sup labium linguē ꝛ opprobrium pplꝰ. ꝓpterea montes isrl audite uerbum dñi dei. Hec dicit dñs dꝰ montibꝫ ꝛ collibꝫ torrentibꝫ uallibꝫ q; ꝛ deserti parietinis ꝛ urbibꝫ derelictis. que depopulate sunt ꝛ subsannate a reliquis gentibꝫ ꝑ circuitum. ꝓpterea hec dicit dñs dꝰ. Qm̄ in igne zeli mei locutus sum de reliquis gentibꝫ. ꝛ de ydumea uniuersa. qui dederunt terram meam sibi in hereditatem cū gaudio. ꝛ toto corde ꝛ ex animo. ꝛ eiecerunt eam ut uastarent. ideo uaticinare sup humū isrl. ꝛ dices montibꝫ ꝛ collibꝫ uallibꝫ. Hec dicit dñs dꝰ. Ecce ego

·bxxxvi·

in zelo meo ꝛ in furore meo locutus sum. eo qꝺ confusionē gentium sustinueritis. ideo hec dicit dñs dꝰ. Ego leuaui manū meam. ut gentes que in circuitu uō sunt ipe confusionem suam portent. uos autē montes isrl ramos uros germinetis. ꝛ fructū uꝝm afferatis pplo meo isrl. Prope ē enim ut ueniat. qz ecce ego ad uos. ꝛ conuertar ad uos. ꝛ arabimini. ꝛ accipietis sementē. ꝛ multiplicabo in uobis homines. omnemqz domū isrl. ꝛ habitabunt̄ ciuitates. ꝛ uinosa instaurabunt̄. ꝛ replebo uos hominibꝫ ꝛ iumentis. ꝛ multiplicabuntur ꝛ crescent. ꝛ habitare uos faciam sicut a principio. bonisqz domabo maioribꝫ q̄m habuistis ab initio. ꝛ scietis qz ego dñs. Et adducam sup uos homines pplm meum isrl. ꝛ hereditate possidebunt te. ꝛ eris eis in hereditatē. ꝛ nō addes ultra ut absqz eis liberes. Hec dicit dñs dꝰ. ꝓ eo qꝺ dicunt de uobis. deuoratrix hominum es. ꝛ sustollens

gentem tuam. ꝛ ppterea homines non comedes amplius. ꝛ gentem tuam ꝛ necabis ultra ait dñs dꝰ. nec auditam faciam in te amplius confusionem gentium. ꝛ obybrium pploꝝ neqz q̄m portabis. ꝛ gentem tuam ꝛ amittes amplius ait dñs dꝰ.

Et fꝰ ē verbum dñi ad me dicens. fili

·bxxxv·

hominis domꝰ isrl habitauerunt in domo sua. ꝛ polluerunt eam in uiis suis. ꝛ in studiis suis uxora immunditiā menstruate fuit ē tua coram me. ꝛ effudi indignationē meam sup eos ꝓ sanguine quem fuderunt sup terram. ꝛ in ydolis suis polluerunt eam. ꝛ dispersi eos in gentes. ꝛ uentilata sunt in terris. uxta uias eoz. ꝛ adinuentiones iudicaui eos. Et ingressi sunt ad gentes ad quas intrauerunt. ꝛ polluerunt nomen scm meum cū dicerent de eis. pplꝰ dñi iste ē. ꝛ de terra eius egressi sunt. ꝛ pepci nomini meo scō qꝺ polluebat domꝰ isrl in gentibꝫ ad quas ingressi sunt. Ideo dices domui isrl. Hec dicit dñs dꝰ.

·bxxxvi·

Non ꝓpter uos ego faciam domꝰ isrl. sꝫ ꝓ nomine scō meo qꝺ pollustis in gentibꝫ ad quas intrastis. ꝛ sanctificabo nomen meum magnū qꝺ pollutum ē inter gentes. qꝺ polluistis in medio earū. ut sciant gentes qz ego dñs aut dñs ēcituū. cū sanctificat̄ fuero in uobis coram eis.

·bxxxvii·

Tollam quippe uos de gentibꝫ. ꝛ congregabo de uniuersis terris. ꝛ adducam uos in terram uestram. ꝛ effundam sup uos aquam mundam. ꝛ mundabimini ab omnibꝫ inquinamentis uestris. ꝛ ab uniuersis ydolis uestris mundabo uos. Et dabo uobis cor nouum. ꝛ spm nouum ponam in medio uestri. Et auferam cor lapideum de carne uestra. ꝛ dabo uobis cor carneum. ꝛ spm meum ponam in medio uestri. ꝛ faciam ut in pceptis meis ambuletis. ꝛ iudicia mea custodiatis. ꝛ operemini. ꝛ habitabitis in terra q̄m dedi patribus uestris. ꝛ eritis mihi in pplm. ꝛ ego ero uobis in dñm. Et saluabo uos ex uniuersis inquinamentis uestris. ꝛ uocabo frumentū ꝛ multiplicabo illud. ꝛ nō imponam uobis famē. Et multiplicabo fructum ligni. ꝛ germina agri. ut nō portetis ultra opprobrium famis in gentibꝫ. ꝛ recordabimini uiarum uestrarum pessimarū. studiorumqz nō bonorum. ꝛ displicebunt uobis iniquitates uestre ꝛ sceleta uestra. non ꝓpter uos ego faciam ait dñs dꝰ.

·bxxxviii·

Notum sit uobis domus isrl uestris uiis domꝰ isrl. Hec dicit dñs dꝰ. In die qua mundabo uos ex omnibꝫ iniquitatibus uestris. ꝛ habitare faciam urbes. ꝛ instaurauero uinosa. ꝛ terra deserta fuit exculta. q̄ quondam erat desolata in oculis omnis uiatoris dicent. Terra illa inculta facta ē ut ortus uoluptatis. ꝛ ciuitates deserte ꝛ destructe atqz suffosse munite sederunt. ꝛ scient gentes quecunqz derelicte fuerint in circuitu uestro. qz ego dñs edificaui dissipata. plantauiqz inculta. ego dñs locutus sum ꝛ fecerim.

·bxxxix·

Hec dicit dñs dꝰ. Adhuc in hoc inuenient me domus isrl. ut faciam eis. Multiplicabo eos sic gregem hominū ut gregem sanctum. ut gregem iherim in sollempnitatibus eius. Sic erunt ciuitates deserte pleneqz gregibus hominum. ꝛ scient qz ego dominus.

·bxxxx·

Facta ē sup me manꝰ dñi. ꝛ eduxit me in spū dñi. ꝛ demisit me in medio campi qui erat plenus ossibus. ꝛ circumduxit me ꝑ eas in gyro. Et ecce erant multa ualde sup faciem campi. siccaqz uehementer. Et dixit ad me. fili hominis putasne reuiuent ossa ista. Et dixi. Dñe dꝰ tu nosti. Et dixit ad me. Vaticinare de ossibus istis. ꝛ dices eis. Ossa arida audite uerbum dñi. Hec dicit dñs dꝰ ossibus his. Ecce ego intromittam in uos spm ꝛ uiuetis. ꝛ dabo sup uos neruos. ꝛ succrescere faciam sup uos carnes. ꝛ superextendam in uobis cutem

⁊dalo uobis ſpm ⁊uiuetis⁊ sietis q̄ ego dñs. Et ꝓphauiſicut ꝓcepat mi. factus ē autem sonꝰ ꝓphante me⁊ ecce cmotio. Et accesserunt ossa ad ossa⁊ unumq̄q̄ ad iunctuam suam. Et uidi⁊ ecce sup ea nerui⁊ carnes ascenderunt⁊ extensa est in eis cutis desup⁊ spm nō habebant. Et dixit ad me. Vaticinare ad spm. uaticinare fili hominis⁊ dices ad spm. Hec dicit dñs ds. A quatuor uentis ueni spe⁊ insuffla sup interfectos istos⁊ reuiuiscant. Et ꝓphaui sicut ꝓcepat mihi. Et ingressus ē in eos spes⁊ uixerunt. steterunt sup pedes suos⁊ exercitus grandis nimis ualde. Et dixit ad me. fili hominis⁊ ossa hec uniuersa domus istius ē. Ipsi dicunt. Aruerunt ossa nra⁊ periit spes nra⁊ abscisi sumꝰ. Propterea uaticinare⁊ dices ad eos. hec dicit dñs ds. Ecce ego apiam tumulos uros⁊ educam uos de sepulchris uris pls meus⁊ inducam uos in tram istius⁊ scietis q̄ ego dñs cum aperuero sepulchra ura⁊ eduxero uos de tumulis uris pls meus⁊ dedero spm meum in uobis⁊ uiuetis⁊ requiescere uos faciam sup humum uram⁊ scietis q̄ ego dñs locutꝰ sum⁊ feci ait dñs ds.

Et factus est sermo dñi ad me dicens. Et tu fili hominis sume tibi lignum unum⁊ scribe sup illud inde⁊ filiorum israel socii eius⁊ tolle lignum alterum et scribe sup illud ioseph. lignum ephraim⁊ omnis domus israel socios eius⁊ adiunge illa unum ad alterum⁊ tibi in lignum unum⁊ erunt in unionem in manu tua. Cum autem dixerint ad te filii populi tui loquentes⁊ nonne indicabis nobis quid in his tibi uelis? loquere ad eos. Hec dicit dñs ds. Ecce ego assumam lignum ioseph qd̄ ē in manu ephraim⁊ tribus israel que unite sunt et dabo eas cum ligno iuda⁊ faciam eas in lignum unum⁊ erunt unum in manu mea. Erunt autē ligna sup que scripseris in manu tua in oculis eorum⁊ dices ad eos. Hec dicit dñs ds. Ecce ego assumam filios israel de mediis nationum ad quas abierunt⁊ congregabo eos undique⁊ adducam eos ad humum suam⁊ faciam eos gentem unam in tra in montibus israel⁊ rex unus erit omnibus imperans⁊ non erunt ultra due gentes⁊ nec dividentur amplius in duo regna⁊ neq; polluent se ultra in idolis suis⁊ abhominationibus eorum⁊ in cunctis iniquitatibus suis. Et saluos eos faciam de uniuersis sedibus suis in quibus peccauerunt⁊ emundabo eos⁊ erunt mihi in populum⁊ ego ero eis dñs⁊ seruus meus dauid rex super eos⁊ pastor unus erit omnium eorum. In iudiciis meis ambulabunt⁊ mandata mea custodient⁊ facient ea⁊ habitabunt super tram quam dedi seruo meo iacob in qua habitauerunt patres uri⁊ habitabunt super eam ipsi⁊ filii eorum⁊ filii filiorum eorum usq; in sempiternum⁊ dauid seruus meus princeps eorum in perpetuum. Et feriam illis fedus pacis. pactum sempiternum erit eis⁊ fundabo eos⁊ multiplicabo⁊ dabo sanctificationem meam in medio eorum in perpetuum. Et erit tabernaculum meum in eis⁊ ero eis dñs⁊ ipsi erunt mihi in populum⁊ scient gentes q̄ ego dñs sanctificans israel⁊ erit sanctificatio mea in medio eorum in perpetuum. xxxvii.

Et factus est sermo dñi ad me dicens. fili hominis pone faciem tuam contra gog⁊ terram magog. principem capitis mosoch⁊ thubal⁊ curabagam te⁊ uaticinare de eo⁊ dices ad eum. Hec dicit dñs ds. Ecce ego ad te gog. principem capitis mosoch⁊ thubal⁊ curabagam te⁊ ponam frenum in maxillis tuis⁊ educam te⁊ omnem exercitum tuum. equos⁊ equites uestitos lorica⁊ omnes⁊ multitudinem magnam. hastam⁊ clipeum arripientium⁊ gladium. pse⁊ etiopes⁊ libies cum eis. omnes scutum⁊ galeam. gomer⁊ omnes turmas eius. domus thogorma latera aquilonis⁊ totum robur eius. populosq; multos tecum. Prepara⁊ instrue te

⁊omnem multitudinem tuam que congregata ē ad te⁊ esto eis in preparatum. Post dies multos uisitaberis⁊ in nouissimo annorum uenies ad tram que reuersa est a gladio. congregata ē de populis multis ad montes israel qui fuerunt desert⁊ iugiter. Hec de populis educta ē⁊ habitauerunt in ea confidenter uniuersi. Ascendens autē equitatus tempestas uenies⁊ quasi nubes ut operias tram tu⁊ omnes turme tue⁊ populi multi tecum. Hec dicit dñs ds. In die illa ascendent sermones super cor tuum⁊ cogitabis cogitationem pessimam⁊ dices. Ascendam ad tram absq; muro uenturam ad quiescentes habitantes sine muro. uectes⁊ porte non sunt eis ut diripiat spolia⁊ auferat manum tuam super eos⁊ que deserta fuerant⁊ postea restituta⁊ super populum qui congregatus ex gentibus que possidere cepit⁊ ē habitator umbilici tre. Seba⁊ dedan⁊ negotiatores tharsis. omnes⁊ leones eius dicent tibi. Numquid ad sumenda spolia tu uenis? Ecce ad diripiendam prdam congregasti multitudinem tuam ut tollat argentum⁊ aurum⁊ auferat supellectilem atq; substantiam⁊ diripiat manubias infinitas. Propterea uaticinare fili hominis⁊ dices ad gog. Hec dicit dñs ds. Nunquid non in die illo cum habitaueris populus meus israel confidenter sciet⁊ uenies de loco tuo a lateribus aquilonis tu⁊ populi multi tecum. Ascensores equorum uniuersi. cetus magnus⁊ exercitus uehemens⁊ ascendens super populum meum israel quasi nubes ut operias tram. In nouissimis diebus erit⁊ adducam te super tram meam. ut sciant gentes me eum sanctificatus fuero in te in oculis eorum o gog. Hec dicit dñs ds. Tu ergo ille es de quo locutus sum in diebus antiquis. in manu seruorum meorum prophetarum israel qui prophetauerunt in diebus illorum temporum⁊ ut adducerem te super eos. Et erit in die illa in die aduentus gog super tram israel ait dñs ds. ascendet indignatio mea in furore meo⁊ in zelo meo. in igne ire mee locutus sum⁊ q̄ in die illa erit motus magnus super tram israel⁊ commouebuntur a facie mea. pisces maris⁊ uolucres celi⁊ bestie agri⁊ omne reptile qd̄ mouetur super humum. cunctique homines qui sunt super faciem tre⁊ subuertentur montes⁊ cadent rupes⁊ omnis murus in tram corruet⁊ conuocabo aduersum eum in cunctis montibus meis gladium ait dñs ds. Gladius uniuscuiusq; in fratrem suum dirigetur⁊ iudicabo eum peste⁊ sanguine⁊ imbre uehementi⁊ lapidibus grandinis. Ignem⁊ sulphur pluam super eum⁊ super exercitum eius⁊ super populos multos qui sunt cum eo⁊ magnificabor⁊ sanctificabor⁊ notus ero in oculis gentium multarum⁊ scient q̄ ego dñs. Tu autem fili hominis⁊ uaticinare aduersum gog⁊ dices. Hec dicit dñs ds. Ecce ego super te gog principem capitis mosoch⁊ thubal⁊ circumagam te⁊ reducam te⁊ ascendere faciam de lateribus aquilonis⁊ adducam te super montes israel⁊ percutiam arcum tuum in manu sinistra tua⁊ sagittas tuas de manu dextera tua deiciam. Super montes israel cades⁊ tu⁊ omnes turme tue⁊ populi qui sunt tecum. ferę auibus omni q̄ uolatili⁊ bestiis tre dedi te devorandum. super faciem agri cades. q̄ ego locutus sum ait dñs ds. Et emittam ignem in magog⁊ in his qui habitant in insulis confidenter⁊ scient q̄ ego dñs. Et nomen sanctum meum notum faciam in medio populi mei israel⁊ non polluam nomen sanctum meum amplius⁊ scient gentes q̄ ego dñs sanctus israel. Ecce uenit⁊ factum est ait dñs ds. Hec est dies de qua locutus sum. Et egredientur habitatores ciuitatibus israel⁊ succendent⁊ roborabunt arma. clipeum⁊ hastas⁊ arcum⁊ sagittas. et baculos manus⁊ contos⁊ succendent ea igne septem annis⁊ non portabunt ligna de regionibus neq; succident de saltibus quoniam arma succendent igne⁊ despoliabunt eos quibus prede fuerant⁊ diripient uastatores suos ait dñs ds. Et erit in die illa dabo gog locum nominatum. se-

pulchrum in circuitu. uallem uiator̄ ad orientem ma-
ris. que obstupescere facit p̄ceuntes. & sepelient ibi
gog & omnem multitudinē ei⁹. & uocabit̄ uallis multi-
tudinis gog. & sepelient eos domus israel. ut mundent
terram septē mensibus. sepelient autē eos omnis pp̄l⁹ ter-
re. Et erit eis nomināta dies. in qua glorificab̄ sum ait
dñs ds. Et uiros ut̄ gē⁹ constituent lustrantes terram. q̄
sepeliant & requirant eos qui remanserant sup faciē
terre ut emundent eam. Post mēses autē septem quere-
re incipient. & circuibunt pagrantes terram. Cumq;
uiderint os hominis. statuent uex̄ illud titulū. donec
sepeliant illud pollinctores. in ualle multitudinis gog.
Nomen autē ciuitatis āmona & mundabit̄ terram. xxxix.
Tu q̄ fili hominis hec dicit dñs ds. dic omni uolucri
& uniuersis auibus cuncteq; bestiis agri. Conuenite ppera-
te. & concurrite undiq; ad uictimā meam q̄m ego immolo
uobis. uictimā grandem sup montes israel. ut comedatis
carnes & bibatis sanguinē. Carnes fortium comedetis.
& sanguinē p̄ncipum bibetis arietum agnorum & hircor̄
taurorumq; altilium & pinguium omnium. & comedetis
adipem in saturitatem & bibetis sanguinem in ebrietatē
de uictima q̄m ego immolabo uobis. & saturabimini sup
mensam meā de equo & de equite fortis & de uniuersis uiris
bellatoribus ait dñs ds. Et ponam gloriam meam in gen-
tibus. & uidebunt omnes gentes iudicium meum q̄d fe-
cerim. & manū meam q̄m posuerim sup eos. & scient
domū israel q⁹ ego dñs ds eor̄ a die illa & deinceps. & scient
gentes q̄m in iniquitate sua capta sit domus israel. eo q̄d
dereliquerint me. & absconderim faciem meam ab
eis. & tradiderim eos in manū hostium. & ceciderunt
in gladio uniuersi. Juxta immunditiā eor̄ & scelus feci eis.
& abscondi faciem meam ab illis. Propt̄ea hec dicit
dñs ds. Nunc reducam captiuitatē iacob. & miser-
ebor domui israel. & zelum p nomine meo.
portabunt confusionē suam. & omnem p̄uaricationem
q̄m p̄uaricati sunt in me. cum habitarent in terra sua
confidenter. nemine formidante. & reduxero eos de pp̄lis.
& congregauero de terris inimicor̄ suor̄. & sanctificat⁹ fuero in eis in
oculis gentium plurimarum. & scient q⁹ ego dñs ds eor̄. eo
q̄d transtulerim eos in nationes. & congregauero eos sup terā
suam. & non dereliquerim quemq̄m ex eis ibi. Et non abscon-
dam ultra faciem meam ab eis. eo q̄d effuderim spīm me-
um sup omnem domū israel. ait dñs ds. xxv.
xl. In decimo & quinto anno transmigrationis nre. in ex-
ordio anni decima mensis. q̄ro decimo anno postq̄m
percussa est ciuitas. in ipsa hac die facta est sup me manus dñi
& adduxit me illuc in uisionibus dei. & adduxit me in
terram israel. & dimisit me sup montē excelsum nimis.
sup quem erat q⁹si edificium ciuitatis contra austrum. & adu-
xit me illuc. & ecce uir erat aspectus q⁹si aspectus
eris. & funiculus lineus in manu eius. & calamus mensure
in manu eius. Stabat autē in porta. & locut⁹ est ad me dicēs
mihi. fili hominis uide oculis tuis. & auribus tuis audi.
pone cor tuum in omnia que ego ostendam tibi. q⁹ ut ostē-
dam tibi adductus es huc. Annuntia omnia que tu ui-
des domui israel. Et ecce murus foris esset in circuitu
domus undiq;. & in manu uiri calamus mensure sex cu-
bitor̄ & palmo. Et mensus est latitudinem edificii cala-
mo uno. altitudinem q⁹ calamo uno. & uenit ad por-
tam que respiciebat uiam orientalem. & ascendit p
gradus eius. & mensus est limen porte calamo uno. in lati-
tudine id est limen unum calamo uno in latitudinem.
& thalamum uno calamo in longum. & uno calamo
in latum. & inter thalamos quinq; cubitos. Et limen por-
te iuxta uestibulum porte intrinsecus calamo uno. & mē-
sus est uestibulum porte octo cubitor̄. & frontes eius duor̄
cubitor̄. uestibulum autē porte erat intrinsecus. porro
thalami porte ad uiam orientalem tres hinc & tres inde.
Mensura una trium. & mensura una frontis ex utra-
que parte. Et mensus est latitudinem luminis porte. x. cu-
bitor̄. & longitudinem porte tredecim cubitor̄. & margi-
nem ante thalamos cubitus unus. & cubitus unus finis u-
triusq; thalami autē sex cubitor̄ erant hinc & inde. Et
mensus est portam a tecto thalami usq; ad tectum eius. latitu-
dinem uiginti quinq; cubitor̄. ostium contra ostium.
Et fecit frontes per sexaginta cubitos. & fronte atrium por-
te undiq; per circuitum. & ante faciem porte que prin-
gebat usq; ad faciem uestibuli porte intrinsecus quinquagin-
ta cubitos. & fenestras obliquas in thalamis. & in fronti-
bus eor̄ qui erant intra portam undiq; per circuitum.
Similit autē erant & in uestibulis fenestre per gyrum
intrinsecus. & ante frontes pictura palmarum celata. Et
eduxit me ad atrium exterius. & ecce gazophilatia & pau-
mentum stratum lapide in atrio per circuitum. Tri-
ginta gazophilatia in circuitu pauimenti & pauimen-
tum in fronte portar̄ secundum longitudinem portarum
erat inferius. Et mensus est latitudinem a facie porte in-
feriorus usq; ad frontem atrii interioris exterius centum
cubitos ad orientem & ad aquilonem. Portam q̄que
respiciebat uiam aquilonis atrii exterioris mensus est
tam in longitudine q̄m in latitudine. & thalamos eius
tres hinc & tres inde. & frontem eius & uestibulum eius secun-
dum mensuram porte priores quinquaginta cubitor̄ longitudi-
nem eius. & latitudinem uiginti quinq; cubitor̄. fenestre
autem eius & uestibulum & scalpture. secundum mensuram por-
te que respiciebat ad orientem. Et septem graduum
erat ascensus eius. & uestibulum ante eam. Et porta atrii interio-
ris contra portam aquilonis & orientalem. Et mensus est
a porta usq; ad portam. centum cubitos. Et eduxit me ad
uiam australem. & ecce porta que respiciebat ad austrum.
et mensus est frontem eius & uestibulum eius iuxta mensuras
supiores. & fenestras eius & uestibula in circuitu sicut fene-
stras ceteras quinquaginta cubitor̄ longitudinem & latitu-
dinem uiginti quinq; cubitor̄. & in gradibus vii. ascen-
debat ad eam. Et uestibulum ante foras eius. & palme
erant una hinc & alia inde in fronte eius. & porta a-
trii interioris in uia australi. Et mensus est a porta usq;
ad portam in uia australi. centum cubitos. Et introduxit
me in atrium interius ad portam australem. & mensus est
portam iuxta mensuras supiores. thalamum eius & fron-
tem eius eisdem mensuris. & fenestras eius & uestibulum
eius in circuitu. quinquaginta cubitos longitudinis. &
latitudinis. xxv. cubitos. Et uestibulum per gyrum.
longitudinem. xxv. cubitor̄. & latitudinem quinq;
cubitor̄. & uestibulum eius ad atrium exterius. & palmas
eius in fronte. & octo gradus erant quibus ascendebatur
per eam. Et introduxit me in atrium interius per uiam
orientalem. & mensus est portam secundum mensuras supi-
ores. thalamum eius & frontem eius & uestibula eius sic sup.
& fenestras eius & uestibula eius in circuitu. longitudinem
.l. cubitor̄. & latitudinem .xxv. cubitor̄. & uestibuli
eius id est atrii interioris. & palme celate in fronte eius hinc
& inde. & in octo gradibus ascensus eius. Et introduxit me
ad portam que respiciebat ad aquilonem. & mensus est
secundum mensuras supiores. & thalamum eius & frontem eius & ue-
stibulum eius. & fenestras eius per circuitum. longitudinem

quinq̃ginta cubitoꝝ. ⁊ latitudinem .xxv. cubitoꝝ.
Et uestibulum ei⁹ respiciebat in atrium exteriꝰ⁊
celatura palmarum in fronte illi⁹ hinc⁊ inde. In
octo gradib⁹ ascensus ei⁹. ⁊ p singlã gazofilacia oſtiũ
in frontib⁹ portarũ⁊ ibi lauabant holocaustũ. Et
in uestibulo porte due mense hinc. ⁊ due mense
inde. ut īmolaret⁹ sup eas holocaustũ ⁊ p̃ peccto ⁊ p̃ de
licto. Et ad latus exteriꝰ qd̃ ascendit ad ostium porte
que ꝓspit ad aquilonem due mense. ⁊ ad latus altũ
ante uestibulũ porte due mense. q̃tuoꝝ mense hinc
⁊ .iiii. inde. p latã porte octo mense erant sup q̃s
īmolabant. Quatuoꝝ aut̃ mense ad holocaustum de
lapidib⁹ quadris extructe longitudine cubiti unĩ
⁊ dimidii⁊ latitudine cubiti unĩ⁊ dimidii⁊ alti
tudine cubiti unĩ⁊ sup quas ponant uasa in quib⁹
īmolatur holocaustum⁊ uictima⁊ labia earũ palmi
unĩ reflexa undiq; sed p circuitum. Sup mensas aut̃
carnes oblationis. Et exr̃ portam tutoꝝem gazofilacia
eorũ in atrio tutoꝝ. qd̃ erat in late porte respicientis
ad aquilonem. Et fatiem eoꝝ ꝓtra uiam australem una.
ex latere porte orientalis que respiciebat ad uiam aqui
lonis. Et dixit ad me. Hoc gazofilacium qd̃ respicit uiã
meridianam sacerdotum erit⁊ qui excubant in custodi
a templi. Porro gazofilacium qd̃ respicit ad uiam aqui
lonis sacerdotum erit⁊ qui excubant ad ministerium al
taris. Isti sunt filii sadoch qui accedunt de filiis leui
ad dñm⁊ ut ministrent ei. Et mensus ẽ atrium longi
tudine centum cubitoꝝ⁊ latitudine centũ cubitoꝝ ꝙ
quadrũ⁊ altare ante faciem templi. xcvi.
Et introduxit me in uestibulum templi⁊ mensus est
uestibulum quinq; cubitis hinc⁊ q̃inq; cubitis inde⁊
latitudinem porte trium cubitoꝝ hinc⁊ trium cubi
toꝝ inde. Longitudinem aut̃ uestibuli .xx. cubitoꝝ.
latitudinem aut̃ .xi. cubitoꝝ⁊ octo gradib⁹ ascende
batur ad eam⁊ columpne erant in frontib⁹ una hinc
⁊ alia inde. Et introduxit me in templum⁊ mensus ẽ
frontem ſex cubitos latitudinis hinc⁊ ſex cubitos alti
tudinis inde. latitudinem tabernaculi. Et latitudo por
te decem cubitoꝝ erat⁊ latera porte .v. cubitis hinc⁊
v. cubitis inde. Et mensus ẽ longitudine ei⁹ .xl. cubitoꝝ⁊
latitudine .xx. cubitoꝝ. Et introgressus intrinsec⁹ men
sus est in fronte porte duos cubitos⁊ portam decem
cubitoꝝ⁊ latitudinem porte .vii. cubitoꝝ. Et men
sus ẽ longitudinem ei⁹ .xx. cubitoꝝ⁊ latitudinem .xx.
cubitoꝝ ante faciem templi. Et dixit ad me. Hoc est
sanctũ sanctoꝝ. Et mensus ẽ parietem domus ſex cubitoꝝ⁊ la
titudinem lateris .iiii. cubitoꝝ undiq; p circuitum do
mus. Latera aut̃ latus ad latus bis triginta tria. Et e
rant eminentia que ingrederent̃ p parietem domus in
latib⁹ p circuitum⁊ ut obtinerent⁊ non attingent pare
tem templi. Et platea erat in rotundum. ascendens sur
sum p coclea. ⁊ in cenaculis templi deferebat p gyrũ⁊
ideo lati erat templum in superioribus⁊ sic de inferio
ribus ascendebat̃ ad superiora in medium. Et uidi in domo
altitudinem p circuitum fundata latera ad mensurã
calami ſex cubitoꝝ spatio⁊ latitudine p parietem late
ris foris sec̃. v. cubitoꝝ. Et uestibulum domus in latib⁹ dom̃
⁊ unde gazofilacia latitudinem .xx. cubitoꝝ in circuitu
domus undiq;⁊ ostium latus ad ostium unum
ad uiam aquilonis⁊ ostium unũ ad uiam australem.
⁊ latitudinem loci ad ostium .v. cubitoꝝ in circuitu.
Et edificium qd̃ erat separatum uersum q; ad uiam res
picientem ad mare⁊ latitudinis septuaginta cubitoꝝ.
Parietes autem edificii quinq; cubitoꝝ latitudinis p cir
cuitum⁊ longitudo eius nonaginta cubitoꝝ. Et mensus
ẽ domus longitudinem centũ cubitoꝝ⁊ qd̃ separatũ erat
edificio et parietes eius. longitudinis centũ cubitoꝝ. La
titudo autem ante faciem domus⁊ eius qd̃ erat separatum con
tra orientem⁊ centũ cubitoꝝ. Et mensus ẽ edificium longi
tudinem ex fatiem eius. qd̃ erat separatum ad dorsum eccle
sie ex utraq; parte centũ cubitoꝝ. Et templũ intimũ⁊
uestibula atrii. lumina⁊ fenestras obliquas ecclesie in
circuitu p tres partes contra unicuiq; lumen⁊ stratumq;
ligneum p gyrum in circuitu. Terra aut̃ usq; ad fenestras.
⁊ fenestre clause sup ostia⁊ usq; ad domũ intioꝝem. Et
foris sec̃ p omnem parietem in circuitu intrinsec⁹⁊ fo
ris sec̃ ad mensuram⁊ fabrefactã cherubin⁊ palme⁊
palma inter cherub⁊ cherub. duasq; facies habebat cherub.
faciem hominis uersa palmam ex hac parte⁊ faciem
leonis uersa palmam ex alia parte. expressam p omnem
domum in circuitu. de tra usq; ad superiora porte cherubi
⁊ palme celate erant in pariete templi. limen quadran
gulum⁊ facies sanctuarii. aspectus contra aspectum altaris
ligneum. trium cubitoꝝ altitudo eius⁊ longitudo eius duoꝝ cu
bitoꝝ⁊ anguli eius⁊ longitudo eius⁊ parietes eius ligneus.
Et loquutus ẽ ad me. Hec est mensa coram dño. Et duo
ostia erant in templo⁊ in sanctuario⁊ in duobus ostiis
ex utraq; parte bina erant ostiola. que in se inuicem
plicabantur. Bina etiam ostia erant ex utraq; parte
ostioꝝ⁊ celata erant in ipsis ostiis templi cherubin. et
sculptura palmarum sicut in parietib⁹ depicta erant.
Quin ob trem erant⁊ grossiora ligna in uestibuli fronte
foris sec̃. sup que fenestre oblique⁊ similitudo palma
rum hinc atq; inde in humeralis uestibuli sec̃m latã
domus latitudinẽq; parietum. Et eduxit me in atri
um exteriꝰ p uiam ducentem ad aquilonem⁊ induxit
me in gazofilacium qd̃ erat ex̃ separatum edificium.
⁊ ex̃ eadem uergentem ad aquilonem in faciem longi
tudinis centũ cubitos ostii aquilonis⁊ latitudinis .l.
cubitos. contra .xx. cubitos atrii interioris⁊ contra pauimen
tum stratum lapide atrii exteriꝰ. ubi erat porticus
iuncta porticui triplici. Et ante gazofilacia deambu
latio decem cubitoꝝ latitudinis⁊ ad interiora respici
entis uie cubiti unius. Et ostia earum ad aquilonem u
erant gazofilacia in superioribus humiliora. q̃ suppor
tabant porticus que ex illis eminebant de inferioribus⁊
de medio edificii. Triplega enim erant⁊ non habebãt
columnas sicut erant columpne atrioꝝ. propter ea eminue
bant de inferioribus⁊ de medio atrii cubitis .l.⁊ pi
lorum exteriꝰ secũm gazofilacia que erant in uia atrii
exteriꝰ ante gazofilacia. longitudo eius .l. ... cubitoꝝ
q̃ longitudo erat gazofilacioꝝ atrii exteriꝰ. l. cu
bitoꝝ⁊ longitudo ante faciem templi centũ cubitoꝝ.
⁊ erat subter gazofilacia hec introitus ab oriente ingre
dientium in ea. de atrio exteriꝰ⁊ in latitudine pari
etis atrii qd̃ erat ꝓtra uiam orientalem. in facie edi
ficii separati. Et erant ante edificium gazofilacia⁊ et
uia ante faciem eoꝝ uersa similitudinem gazofilaci
oꝝ que erant in uia aquilonis. Secũm longitudinẽ
eoꝝ⁊ sic⁊ latitudo eoꝝ⁊ omnis introitus eoꝝ⁊ simili
tudines⁊ ostia eoꝝ secũm ostia gazofilacioꝝ q̃ erant
in uia respicientis ad notum. Ostium in capite uie
que uia erat ante uestibulum separatum⁊ p uiã ori
entalem ingredientibus. Et dixit ad me. xcvii.
Gazofilacia aquilonis⁊ gazofilacia austri que sũt
ante edificium separatum. hec sunt gazofilacia sanc̃a⁊

in quib; uestiunt sacerdotes qui appinquant ad dñm
in scā scōz. Ibi ponent scā scōz ↄ oblationes p pecō ↄ
p delicto: locus enim scs est. Cum autē ingressi fuīnt
sacerdotes. nō egredient de scō in atrium exterius: ↄ ibi repo
nent uestimenta sua in quib; ministrant. qz scā sunt.
uestient aūt alia uestimenta: ↄ sic procedant ad plm.
Cumq; complesset mensurā domus undiq;: eduxit
me p uiam portē que respiciebat ad uiam orientalē:
ↄ mensus est eam undiq; p circuitum. Mensus est autem
ex latere uentum orientalem calamo mensure. quingen
tos calamos in calamo mensure p circuitum. Et mensus
est ex aduentum ad aquilonem quingentos calamos in
calamo mensure p gyrum: ↄ ad uentum australem men
sus est quingentos calamos in calamo mensure p circuitū.
Et ad uentum occidentalem mensus est quingentos cala
mos in calamo mensure: p. uiii. uentos mensus est illud. Mu
rum ei undiq; p circuitum longitudinem quingen
torū cubitorū. ↄ latitudinem quingentorū cubitorū: di
udentem inter scōarium ↄ uulgi locum. xcviii.
Et duxit me ad portam que respiciebat ad uiam
orientalem: ↄ ecce gla dei illius ingrediebat p uiā ori
entalem. ↄ uox erat ei quasi uox aquarum multarū: ↄ
terra splendebat a maiestate ei. Et uidi uisionē secun
dam speciem quam uideram quando uenit ut disperdet ciuitatem:
ↄ sicut secundum aspectum quem uideram iuxta fluuium
chobar. Et cecidi sup faciem meam. ↄ maiestas dñi
ingressa est templum p uiam portē que respiciebat
ad orientem. ↄ leuauit me spūs ↄ introduxit me in
atrium interius: ↄ ecce repleta erat gla dñi domus: ↄ au
diui loquentem ad me de domo. xcix.
Et uir qui stabat iuxta me: dixit ad me. Fili homi
nis. locus solii mei. ↄ locus uestigiorum pedum meorum:
ubi habito in medio filiorum israel in eternū. Et nō pol
luent ultra domus israel nomen scūm meum ipsi ↄ reges eorū
in fornicationibus suis. ↄ in ruinis regum suorum. in ex
celsis. qui fabricati sunt limen suum iuxta limen
meum. ↄ postes suos iuxta postes meos: ↄ murus erat
inter me ↄ eos. ↄ polluerunt nomen scūm meum in abho
minationibus quas fecerunt: propter qđ consumpsi eos in
ira mea. Nunc ergo repellant procul fornicationem suā
ↄ ruinas regum suorum a me: ↄ habitabo in medio eorum sēp.
Tu autem fili hominis ostende domui israel
templum. ↄ confundantur ab iniquitatibus suis: ↄ metiā
tur fabricam ↄ erubescant ex omnibus que fecerunt.
figuram domus ↄ fabricē ei. exitus ↄ introitus: ↄ omnē
descriptionem ei. ↄ uniuersa precepta ei. cunctumq; ordi
nem ei. ↄ omnes leges ei ostende eis. ↄ scribe in oculis eorū.
ut custodiant omnes descriptiones ei ↄ precepta illius
ↄ faciant ea. Ista est lex domus. In cacumine montis oēs
fines ei in circuitu scōm scōz est. Hec est ergo lex domus.
Iste autē thalare altaris in cubito uetustissimo qui ha
bebat cubitum ↄ palmū. Sinus ei erat cubitus ↄ cu
bitus in latitudine. ↄ descriptio usq; ad labium ei in
circuitu. palmus unus. Hec ergo erat forma altaris. ↄ de si
nu terre usq; ad extremitatem nouissimam duo cubitu.
ↄ latitudo cubitus unus. Et a extremitate maiori usq; ad
extremitatem minorem. iiii. cubitus. ↄ latitudo unius cubi
ti. Iste autē arabel. iiii. cubitorū. ↄ ab arabel usq; surlū
cornua. iiii. ↄ arabel. xii. cubitorū in longitudinem
p. xii. cubitos latitudinis. quadrangulatum equis la
teribus. Et crepido. xiiii. cubitorū longitudinis p. qua
tuordecim latitudinis in quatuor angulis ei. ↄ corona i
circuitu ei dimidii cubiti. ↄ sinus ei unius cubiti p cir
cuitum. Gradus autē ei uersus ad orientem. Et dixit
ad me. Fili hominis: hec dicit dñs ds. Hi sunt ri
tus altaris quacunq; die fuerit fabricatum. ut offeratur
sup illud holocaustum: ↄ effundat sanguis. Et dabis
sacerdotibus ↄ leuitis qui sunt de semine sadoch qui ac
cedunt ad me ait dñs ds: ut offerant mihi uitulū de ar
mento p peccō. Et assumens de sanguine ei ponet sup
iiii. cornua ei. ↄ sup. iiii. angulos crepidinis. ↄ sup
coronam in circuitu. ↄ mundabis illud ↄ expiabis. ↄ
tollet uitulum qui oblatus fuerit p peccō. ↄ obuiet illum
in separato loco domus extra scōarium. Et in die octaua offe
ret hyrcum caprarum immaculatum p peccō: ↄ expiabunt
altare sicut expiauerunt in uitulo. Cumq; explerint
expiantes illud: offeret uitulum de armento immaculatū.
ↄ arietem de grege immaculatū. ↄ offeret eos in conspectu
dñi. ↄ mittent sacerdotes sup eos sal: ↄ offerent eos ho
locaustum dño. Septem diebus faciet hyrcum p peccō
cotidie. ↄ uitulum de armento: ↄ arietem de pecoribus
immaculatos offerent. Septem diebus expiabunt altare
ↄ mundabunt illud: ↄ implebunt manus eorum. Expleti
sunt autē diebus in die octaua ↄ ultra facient sacerdotes sup
altare holocausta uestra. ↄ quę p pace offerunt. ↄ placatus
erit uobis ait dñs ds. ci.
Et conuertit me ad uiam portē scōarii exteriōris. que
respiciebat ad orientem: ↄ erat clausa. Et dixit dñs
ad me. Porta hec clausa erit. nō aperietur. ↄ uir nō tran
sibit p eam. qm dñs ds israel ingressus est p eam: eritq;
clausa principi. Princeps ipse sedebit in ea. ut comedat
panem coram dño. p uiam uestibuli portē ingredietur.
ↄ p uiam eius egredietur. Et adduxit me p uiam portē a
quilonis in conspectu domus. ↄ uidi ↄ ecce impleuit gla
dius domū dñi: ↄ cecidi in faciem meā. Et dixit dñs
ad me. Fili hominis pone cor tuum. ↄ uide oculis tuis ↄ
auribus tuis audi omnia que ego loquar ad te de uni
uersis cerimoniis domus dñi: ↄ de cunctis legibus eius. Et po
nes cor tuum in introitu templi. p omnes exitus scōarii: ↄ
dices ad exasperantem me domum israel. Hec dicit dñs ds.
Sufficiant uobis omnia scelera uestra domus israel. eo qđ in
troire filios alienos incircumcisos corde ↄ incircumcisos car
ne. ut sint in scōario meo: ↄ polluant domū meam. ↄ
offerunt panes meos. adipem ↄ sanguinem. ↄ dissoluunt
pactum meum in omnibus sceleribus uestris. ↄ [illegible] si
seruastis precepta scōarii mei. ↄ posuistis custo[illegible]des
obseruationum meaꝝ in scōario meo uobismet ipsis.
Hec dicit dñs ds. Omnis alienigena cii.
incircumcisus corde. ↄ incircumcisus carne: si ingredi
etur scōarium meum. Omnis filius alienus qui est in medio
filiorum israel. si ↄ leuites qui longe recesserunt a me in er
rore filiorum israel. ↄ erraverunt a me in idola sua ↄ porta
uerunt iniquitatem suam: erunt in scōario meo ex
tremi. ↄ ianitores portarum domus. ↄ ministri domus.
Ipsi mactabunt holocausta que ↄ uictimas populi. ipsi
stabunt in conspectu eorum ut ministrent eis. p eo qđ mini
straverunt illis in conspectu idolorum suorum: ↄ fuit do
mus israel in offendiculum iniquitatis. Idcirco leua
ui manum meā sup eos dicit dñs ds: ↄ portabunt ini
quitatem suam. ↄ non approprinquabunt ad me ut sa
cerdotio fungantur mihi. neq; accedent ad omne scōarium
meum iuxta scā scōz: si portabunt confusionem suam.
ↄ scelera sua que fecerunt. ↄ dabo eos ianitores domus
in omni ministerio eius. ↄ uniuersa q fiunt in ea. ciii.
Sacerdotes autē leuite filii sadoch qui custodierunt
cerimonias scōarii mei cum errarent filii israel a

me. ipi accedent ad me ut ministrent mi. ⁊ stabunt
in ospectu meo. ut offerant mi adipem ⁊ sanguinē aīt
dñs ds. Ipi ingredient scīm meum. ⁊ ipi acce-
dent ad mensam meam ut ministrent mi. ⁊ custodi-
ant cerimonias meas. Cumq; ingredientur portas atri
interioris. uestibz lineis induent. nec ascendet sup eos
quicq̄m laneum. quādo ministrant in portis atri
interioris ⁊ ministerii. Vitte linee erunt in capitibz eoꝝ. ⁊ fe-
minalia linea erunt in lumbis eoꝝ. ⁊ nō accingent
in sudore. Cumq; egredient atrium exterius ad pplm.
exuent se uestimentis suis in quibz ministrauerant.
⁊ reponent ea in gazofilatiis scīarij. ⁊ uestient se ue-
stimentis aliis. ⁊ nō sanctificabunt pplm in uestibz suis.
Caput aūt suum nō radent. neq; comam nutrient.
sed tondentes attondent capita sua. Et uinū nō bibet
omnis sacerdos cūdo ingressurus est atrium interius.
uxorem uiduam ⁊ repudiatam nō accipient uxores. sed uirgines
de semine domꝰ israel. sed ⁊ uiduam que fuit uidua a sa-
cerdote nō accipient. ⁊ pplm meū docebunt quid sit
inter scīm [illegible] ⁊ pollutum. inter
mundum ⁊ immundum ostendent eis.
Et cum fuit controuersia stabunt in iudicijs meis. ⁊
iudicabunt leges meas. ⁊ precepta mea in omnibz sol-
lemnitatibz meis custodient. ⁊ sabbata mea sanctifica-
bunt. ⁊ ad mortuum hoīem si ingredient. ne pollu-
aūt. nisi ad patrem et matrē. ⁊ filium ⁊ filiam. ⁊ fratrē
⁊ sororem. q̄ nō habuit uirum nisi huīt. in quibz contami-
nabunt. Et postq̄ fuit emundat. septem dies numera-
bunt sibi. ⁊ in die introitus sui in scīarium ad atrium
interius ut ministret in scīario meo. ⁊ offeret pro
peccato suo aīt dominus deus. cm.
Non erit autē eis hereditas. ego hereditas eoꝝ. ⁊ pos-
sessionem nō dabitis eis in israel. ego enim possessio eoꝝ.
Victimam pro peccato ⁊ pro delicto ipi comedent. ⁊ omne vo-
tum in israel ipsoꝝ erit. ⁊ primitiua omnium pomo-
rum omnigenorum ⁊ omnia libamenta ex omnibz que offerunt
sacerdotibz erunt. ⁊ primitias cibor uestroꝝ dabitis sacer-
doti. ut reponat benedictionem domui tue. Omne mor-
tuum ⁊ captum a bestia de auibz ⁊ de pecoribz nō come-
dent sacerdotes. cv.
Quumq; ceperitis terram
dividere sorte. separate primitias dño. sanctificatum de ter-
ra. Longitudinem uiginti quinq; milia. ⁊ latitudinem
x. milia. sanctificatum erit in omni termino eius circuitu.
Et erit ex omni parte sanctificatum quingentos per quingē-
tos quadrifariam per circuitū. ⁊ quinquaginta cubitos in
suburbana eius per girum. ⁊ mensura usta mensurabis lon-
gitudinem. xxv. milium. ⁊ latitudinē. x. milium. in
ipso erit templum sanctum sanctoꝝ. Sanctificatum de ter-
ra erit sacerdotibz ministris scīarij. qui accedunt ad mini-
strium dñi. ⁊ erit eis locus in domibus. ⁊ in scīario scīa-
tis. Viginti quinq; autē milia longitudinis. ⁊ x. mi-
lia latitudinis erunt leuitis qui ministrant domui.
ipi possidebunt. xx. gazofilatia. ⁊ possessionem ciui-
tatis dabitis quinq; milia latitudinis. ⁊ longitudinis
xxv. milia. secūm separationem scīarij omnis domus Isra-
el. primi de hinc. ⁊ inde in separationem scīarij. ⁊ in
possessionem ciuitatis ex facie separationis scīarij.
⁊ ex facie possessionis urbis. a latere maris usq; ad
mare. ⁊ a latere orientis usq; ad orientem. Longitudi-
nem autē iuxta unamquamq; partem a termino occi-
dentali usq; ad terminū orientalem. De terra erit ei pos-
sessio in israel. ⁊ non depopulabuntur ultra principes pplm
meum. sed terram dabunt domui israel secūm tribus eoꝝ

hec dicit dñs ds. Sufficiat uobis principes israel. iniquita-
tem ⁊ rapinas auferte. iudicium ⁊ iustitiam facite.
separate confusiones uras a pplo meo ait dñs ds. cvi.
Statera iusta ⁊ ephi iustum. ⁊ batus iustus erit uob.
Ephi ⁊ batus equalia. ⁊ unū nō iniuste erunt. ut capiat de
cubito partem chori batus. ⁊ decimam partem chori ephi.
iuxta nō iustum chori erit equa libratio eoꝝ. Siclus aūt
viginti obolos habeat. Porro uiginti sicli. ⁊ viginti
quinq; sicli. ⁊ quindecim sicli. minam faciunt. Et hec
sunt primitie quas tolletis. Sextam partem ephi
de choro frumenti. ⁊ sextam partem ephi de choro ordei.
Mensura quoq; olei. batus olei. decima pars chori est. Et
decem batus chorum faciunt. siquidem bati implent cho-
rum. Et arietem unū de grege ducentoꝝ de cibis que
nutriunt israel in sacrificium. ⁊ in holocaustū. ⁊ in
pacifica ad expiandum pro eis ait dñs ds. Omnis pplus
terre tenebitur primitijs hijs principi in israel. Et sup prin-
cipem erunt holocausta. ⁊ sacrificium. ⁊ libamina
in sollemnitatibz. ⁊ in kalendis. ⁊ in sabbatis. ⁊ in uni-
uersis sollemnitatibz domus israel. Ipse faciat pro peccato sac-
rificium. ⁊ holocaustum. ⁊ pacifica. ad expiandū pro domo
Hec dicit dñs ds. In primo mense cvii. Calendis
una mensis sumes uitulum de armento immaculatum.
⁊ expiabis sanctuarium. Et tollet sacerdos de sanguine
qd erit pro peccato. ⁊ ponet in postibz domus. ⁊ in quatuor angu-
lis crepidinis altaris. ⁊ in postibz porte atrij interioris.
Et sic facies in septima mensis. pro uno q̄q; qui ignora-
uit. ⁊ errore deceptus est. ⁊ expiabis pro domo. cviii.
In primo mense quarta decima die mensis erit uob pas-
che sollemnitas. septem diebz azyma comedentur.
⁊ faciet princeps in die illa pro se ⁊ pro uniuerso pplo terre ui-
tulum pro peccato. ⁊ in vii. dierum sollemnitate faciet
holocaustum dño. vii. uitulos. ⁊ vii. arietes immaculatos
tos cotidie. vii. diebz. ⁊ pro peccato hyrcum capraꝝ cotidie.
⁊ sacrificium ephi p hin p singlā ephi. Septimo mē-
se. quintadecima die mensis in sollemnitate faciet
sicut supdicta sunt p. vii. dies. tam pro peccato q̄m pro
holocausto. ⁊ in sacrificio ⁊ in oleo. Hec dicit dñs ds.
Porta atrij interioris que respicit ad orientem. erit
clausa sex diebz in quibz opus fit. Die aūt sabbati
aperietur. sed ⁊ in die kalendarum aperietur. ⁊ stabit princeps
princeps per uiam uestibuli porte deforis. ⁊ stabit iuxta postem
porte. ⁊ facient sacerdotes holocausta eius ⁊ pacifica eius.
⁊ adorabit super limen porte. ⁊ egredietur. Porta aūt non
claudetur usq; ad uesperam. ⁊ adorabit pplus terre ad ostium
porte illius in sabbatis ⁊ in kalendis coram dño ds.
Holocaustum autem hoc offeret princeps dño in
die sabbati. sex agnos immaculatos. arietem immacula-
tum. ⁊ sacrificium ephi per arietem. Agnis aūt sacrifi-
cium q̄d dederit manus eius. ⁊ ole hin p singlā ephi.
In die autem kalendarum uitulū de armento immā-
culatū. ⁊ sex agnos. ⁊ arietes immaculatos erunt. ⁊ ephi
per uitulū. ephi q̄q; per arietem faciet sacrificium. Agnis
aūt sic inuenerit manus eius. ⁊ ole hin p singlā ephi.
Quumq; ingressurus est princeps. per uiam cx.
uestibuli porte ingrediatur. ⁊ per eandē portā exeat.
Et cum intrabit pplus terre in conspectu dñi in sol-
lemnitatibz. qui ingreditur per portam aquilonis ut
adoret. egrediatur per uiam porte meridiane. Porro
qui ingreditur per uiam porte meridiane. egrediatur per uiā
porte aquilonis. Non redibit per uiam porte per quā
ingressus est. sed e regione illius egredietur. prin-
ceps autē in medio eoꝝ erit. Cum ingredientibz

ingrediet. ⁊ cum egredientibꝫ egdiet: ⁊ in nouũdiis ⁊ in sollemnitatibꝫ erit sacrificium ephi p uitulũ ⁊ ephi p ariete. Agnũ autem erit sacrificium sicut inuenerit manꝰ eius: ⁊ olei hin p singula ephi. cxi.

Quum autem fecerit princeps spontaneum holocaustum aut pacifica uoluntaria dño: apiet ei porta que respicit ad orientem ⁊ faciet holocaustũ suum. ⁊ pacifica sua. sicut fieri solet in die sabbi: ⁊ egredietur. claudetꝙ porta postq̃m exierit. Et agnũ eiusd̃ anni īmaculatũ faciet holocaustum cotidie dño. semp mane faciet illud: ⁊ sacrificium faciet sup eo cata mane. mane sextam ptem ephi. ⁊ de oleo tertiam partẽ hin. ut misceat simile sacrificium dño: ⁊ legitimum iuge atq; pfectum faciet agnum ⁊ sacrificium ⁊ oleum cata mane: holocaustum semp̃iternum. Hec dicit dñs dꝰ. cxii.

Si dederit princeps donum alicui de filiis suis: hereditas ei filioꝝ suoꝝ erit: possidebunt eam hereditarie. Si autẽ dederit legatum de hereditate sua unu seruoꝝ suoꝝ: erit illius usq; ad annũ remissionis: ⁊ reuertet ad principem. Hereditas autem eius filiis ei erit: ⁊ hi accipient princeps de hereditate ppli p uoluntatem ⁊ de possessione eoꝝ: ⁊ de possessione sua hereditatem dabit filiis suis. ut ñ dispgat̃ ppls meus unusquisq; a possessione sua. Et introduxit me p ingressum qui erat ex latere portę ingazophilatia sanctaꝝ ad sacerdotes que respiciebant ad aquilonẽ: ⁊ erat ibi locus uergens ad occidentẽ. ⁊ dixit ste est locus ubi coquent sacerdotes. cxiii. Et ad me. p delicto ⁊ p peccato sacrificiũ ut ñ efferant in atrio exteriori. ⁊ sanctificẽt ppls. Et eduxit me in atrium exterius ⁊ circumduxit me p. iiii. angulos atrii. ⁊ ecce atriolũ erat in angulo atrii. Atriola singula p. xl. angulos atrii in. iiii. angulis atrii atriola dispositia. xl. cubitoꝝ p longum. ⁊ xxx. p latum. mensure unius quatuor erant. ⁊ pariet̃ circuitum ambiens. iiii. atriola. ⁊ culine fabricate erant subt̃ porticus p gyrum. Et dixit ad me. Hec est domꝰ culinarii in qua coquent ministri domus dñi victimas populi. cxiii.

Et conuerti me ad portam domus: ⁊ ecce aque ingrediebant̃ subt̃ limen domus ad orientẽ. Facies enim domus respiciebat ad orientẽ. aque autẽ descendebant in latus templi dextrum: ad meridiem altaris. Et duxit me p uiam porte aquilonis: ⁊ circuire me ad uiam foris porte exterioris: uiam que respiciebat ad orientem. ⁊ ecce aque redundabant a latere dextro. cũ egrederẽt̃ mur ad orientem qui habebat funiculum in manu sua. ⁊ mensus est mille cubitos: ⁊ traduxit me p aquam usq; ad talos. Rursumq; mensus est mille: ⁊ traduxit me p aquam usq; ad genua. Et mensus est mille: ⁊ traduxit me p aquam usq; ad renes. Et mensus est mille: torrentẽq; ñ potui ptransire. quia inundauerant aque profunde torrentis. qui ñ potest̃ transuadari. Et dixit ad me. Certe uidisti fili hominis. Et duxit me: ⁊ reuertit ad ripam torrentis. Cumq; me conuertissem: ecce in ripa torrentis ligna multa nimis ex utraq; parte.

Et ait ad me. Aque iste que egrediuntur ad tumulos sabuli orientalis: ⁊ descendunt ad plana deserti. intrabunt mare ⁊ exibunt. ⁊ sanabuntur aque. ⁊ omne aīa uiuens que serpit quocunq; uenerit torrens uiuet. Et erunt pisces multi satis. postq̃m uenerint illuc aque iste. ⁊ sanabuntur ⁊ uiuent. omnia ad que uenerit torrens uiuent. ⁊ stabunt sup illa piscatores. ab engaddi usq; ad engallim siccatio sagenarum erit. Plurime spēs erunt piscium ei: sicut pisces maris magni multitudinis nimie. In locis autem eius ⁊ in paludibus ei sanabuntur: q̃ in salinas dabuntur. Et sup torrentem oriet̃ in ripis eius ex utraq; parte: omne lignum fructiferum. Non defluet folium ex eo: ⁊ nō deficiet fructus eius. p singulos menses afferet primitiua. q̃ aque eius de sanctuario egredientur. ⁊ erunt fructus eius in cibum. ⁊ folia eius ad medicinam. cxv.

Hec dicit dñs dꝰ. Hic est finis in quo possidebitis terram. in. xii. tribus israel: q̃ ioseph duplicem funiculũ hꝫ. Possidebitis autem eam singuli eque ut frater suus: sup quem leuaui manum meam ut darem patribus uestris. ⁊ cedet uobis in possessionem. Hic est autem finis terre: ad plagam septentionalem. A mari magno uia hethalon. uenientibꝫ sedada. hemath. berotha. sabarim. que est in finibus damasci ⁊ confinium emath. Domus athanon que est iuxta fines auran. ⁊ erit finis a mari usq; ad asinum enon finis damasci. ⁊ ab aquilone ad aquilonem. ⁊ finis hemath. plaga autem septentionalis. Porro plaga orientalis de medio auran. ⁊ de medio damasci. ⁊ de medio galaad. ⁊ de medio terre israel. iordanis finis ad mare orientale. Metientes etiam plagam orientalem. Plaga autem australis meridiana a thamar usq; ad aquas contradictionis cades. ⁊ torrens usq; ad mare magnum. ⁊ plaga ad meridiem australis: et plaga maris. mare magnum. a confinio p directum donec ueniat hemath. hec est plaga maris. ⁊ diuidetis terram istam uobis p tribus israel. ⁊ mittetis eam in hereditatem uobis. ⁊ aduenis qui accesserint ad uos. qui genuerint filios in medio uestrum. ⁊ erunt uobis sicut indigene inter filios israel. Vobiscum diuident possessionem. in medio tribuum israel. In tribu autem quacunq; fuerit aduena. ibi dabitis possessionem illi. ait dñs dꝰ.

Et hec nomina tribuum. A finibus aquilonis uiuens hethalon pgentibꝫ hemath. atrium enon finis damasci ad aquilonem iuxta hemath. Et erunt ei plaga orientalis a mari dan. una. ⁊ ad finem dan a plaga orientali usq; ad plagam maris aser una. Et sup finem aser a plaga orientali usq; ad plagam maris aser una. nepthalim una. ⁊ sup finem nepthalim. a plaga orientali usq; ad plagam maris manasse una. Et sup finem manasse a plaga orientali usq; ad plagam maris. ephraim una. Et sup finem ephraim a plaga orientali usq; ad plagam maris. ruben una. Et sup finem ruben a plaga orientali usq; ad plagam maris. iuda una. Et sup finem iuda a plaga orientali usq; ad plagam maris. erunt primitie quas separabitis. xxv. milibꝫ latitudinis. ⁊ longitudinis iuxta unam partem a plaga orientali: usq; ad plagam maris. Et erit sanctuarium dñi in medio eius. Sacerdotibꝰ sanctuarium erit de filiis sadoch. qui custodierunt cimoniam meam. ⁊ ñ erauerunt cũ errarent filii israel. sicut erauerunt ⁊ leuite. ⁊ erunt eis primitie de primitiis terre. sanctũ sanctoꝝ iuxta finem leuitaꝝ. Sed ⁊ leuitis similiter iuxta fines sacerdotum. xx. ⁊ v. milia longitudinis. ⁊ latitudinis. x. milia. Omnis longitudo. xx. ⁊ v. milium. ⁊ latitudo. x. milium. Et ñ uenundabunt

ex eo neq; mutabunt· ñ ñfferent ꝑmitie ſñe ꝙ
ſcificate ſunt duo. Quinq; autē milia que ſup ſē
in latitudine· ꝑ· xxv· milia· ꝓfana erunt urbis ⁊
habitaclm ⁊ in ſuburbana· ⁊ erit cuntal in medi
o eī. Et hec ñſure eī. Ad plagam ſeptentionalem
quingenta ⁊ qtuor milia· ⁊ ad plagā mdianā qn
genta ⁊ qtuor milia· ⁊ ad plagam orientalē qngen
ta ⁊ qtuor milia· ⁊ ad plagam occidentalem quinge
ta ⁊ quatuor milia. Erunt autem ſuburbana cui
tatis ab aquilone ducenta quinqginta· ⁊ in mdie
ducenta quinqginta· ⁊ ad orientem ducenta quin
qginta· ⁊ ad mare ducenta qnqginta. Qd autē rel
quum fuit in longitudine· ſecñm ꝑmitiā ſcīarū
decem milia in orientē· ⁊ decem milia ad occidentē
erunt ſic ꝑmitie ſcīarū. Et erunt fruges eī in pa
nes· hīs qui ſeruiunt ciuitati. Seruientes autē
ciuitati opabunt· ex omñib; tribub; iſrl. Omnes ꝑ
mitie· xxv· milium· ꝑ· xxv· milia· in quadrum ſe
pabunt in ꝑmitiā ſcīarū· ⁊ poſſeſſionem ciuitatis.
Qd autē reliquum fuit· ꝓcipis erit ex omñ parte
primitiaꝝ ſcīarū· ⁊ poſſeſſionis ciuitatis. Et regione
· xxv· milium ꝑmitiarū uſq; ad ſñmū orientalē.
ſ; ⁊ a mari e regione· xxv· milium uſq; ad ſñmū
maris· ſimilit in partib; ꝓcipis erit· ⁊ erunt ꝑmi
tie ſcīarū· ⁊ ſcīarium templi in medio eī. De poſ
ſeſſione autē leuitarū· ⁊ de poſſeſſione ciuitatis in
medio partiū ꝓcipis erit in ſñmū iuda ⁊ in ter
minū beniamin· ⁊ ad ꝓcipem ꝑtinebit ⁊ reliqs
tribub; a plaga orientali uſq; ad plagam occiden
talem beniamin una. Et cont ſñmum beniamī
a plaga orientali uſq; ad plagam occidentalē· ſyme
on una. Et iuxta ſñmos ſymeonis· a plaga orienta
li uſq; ad plagam occidentalē· ÿſachar una. Et iux
ta ſñmū ÿſachar a plaga orientali uſq; ad plagam oc
cidentalem· ⁊ zabulon una. Et iuxta ſñmum zabu
lon a plaga orientali uſq; ad plagam maris· gad
una. Et iuxta ſñmū gad· ad plagam auſtri in me
ridiē. Et erit finis de thamar uſq; ad aquas ꝯtradic
tionis cadeſ· hereditas ꝑ mare magnum. Hec eſt
tra q̄m mittetis in ſortem tribub; iſrl· ⁊ hec ꝑtito
nes earum· ait dñs ds. Et hīc egreſſus ciuitatis· a
plaga ſeptentionali quingenta ⁊ qtuor milia mēſuraꝝ
bis. Et porte ciuitatis· omnib; tribub; iſrl. Porte ex
a ſeptentione· porta ruben una· porta iuda una· por
ta leui una. Et ad plagam orientalem quingen
ta ⁊ qtuor milia· ⁊ porte tres. Porta ioſeph una· por
ta beniamin una· porta dan una. Et ad plagā mi
dianam· quingenta ⁊ qtuor milia metientis. Porta
ſymeonis una· porta ÿſachar una· porta zabulon
una. Et ad plagam occidentalem quingenta· ⁊ mil
milia· porte eoꝝ tres. Porta gad una· porta aſer una·
porta nepthalim una. Per circuitū decem ⁊ octo mil
ia· ⁊ nomē ciuitatis ex illa die· dñs ibidem. Amē.

Explicit liber hezechielꝫphē. Ꝓlogus scī hieronimi
in librum ihēmeꝫphē.

Hieremias ꝫphā cui hic ꝓlogus ſcribit· ſermone qđ
ap̄ hebreos· ÿſaias ⁊ oſee· ⁊ quib;dam aliis ꝫphis ui
detur eē ruſticior· ſ; ſenſibus par eſt· quippe q eode
ſpū ꝫphauerit. Porro ſimplicitate eloquii· de loco ci
uitatis quo natus eſt accidit. Fuit enī anathothites· qui
fuit uſq; hodie uiculus tribus ab hieroſolimis diſtans
milibus· ſacerdos ex ſacerdotibus· in matris utero ſcī
ficat· unguntate ſua euangliū utrum xp̄i eccle
dicant. Hic uatcinari exorſus eſt puer· ⁊ captiui
tatem urbis atq; rude ſi ſolum ſpū ſ; ⁊ octis carnis
intuitus eſt. Jam decem tribus iſrl aſſurii in medos
ſubtraxerant· ⁊ iam trāſ eoꝝ colonie gentium poſſi
debant. Unde in iuda ſñ· ⁊ beniamin ꝓphauit· ⁊ ciui
tatis ſue ruinas quadruplici planxit alfabeto· qđ
nos mensure metri uſibus reddidimus. Preſea ordi
nem uſionum· qui ap̄ grecos ⁊ latinos omnino obſcu
rus eſt· ad ꝑſentem fidem conexuimus. Librum autē
baruch notarii eī· qui ap̄ hebreos nec legit nec habet.
ꝑtransiimus· ꝓ his omnib; maledicta ab emulis ꝑ
ſtolantes· quib; me neceſſe eſt ꝑ ſingula opuſcula reſ
pondere. Et hoc patior· qđ uos cogitis. Cetum ad cō
pendium mali· tectus fuerat modeſtus furor eoꝝ· ſilen
tio meo pone· q̄m cotidie nouꝰ aliquid ſeptuagintem.
inuidos inſaniam ꝓuocare. Explicit ꝓlogus.

Incipiunt capitula. ·i·

1 Eligit ieremias a dño ⁊ ſtituit ſup gentes ⁊ regna ut
euellat ⁊ deſtruat· ⁊ diſpdat· ⁊ diſſipet· ⁊ edificet ⁊ plantet.

2 De uirga uigilante ⁊ olla ſuccenſa oſtenſa ei· ·ii·
⁊ de captiuitate iuda· ⁊ deſtructione ꝑ peccata ydolatrie
inꝑatoꝝ diſſ bona que contulit ꝓphē. ·iii·

3 Plus peccat ꝓphē di cunctis gentib; in cultibus diſſipa
tis· ⁊ redarguit q· reducto dō hīt fiduciam in aſſ ſibi
egypti· ⁊ in ua aſſyriorum· ⁊ ꝑ mōd ut ad dñm reuitat edo

4 Iudicium uult dñs cū ꝓphē· ⁊ de ꝑabola ·iiii· Ꝯ cet
adultere· ⁊ ineffabili miſericordia dei. ·v·

5 Qđ iuda fornicata ſit ex ſonoꝝ ſue iſrl· ⁊ ex ea uaſti
ficata ē iſrl· exhortat dñs peccatores ut reuitant ad ſe ꝑ

6 De innouatione noualiū· ·vi· Ꝯ multiplicib; multis·
⁊ auferendo ꝑcutio cordis· ⁊ multis cladib; ñ reuitat ꝓphē
deflet· ⁊ qđ tpe pacis uelđ tēpeſtas uenerit deſolato ſre.

7 Miſerie ꝓphē dolet ꝓphā· ⁊ q· ꝑcutam exclamando ·vii·
ꝑdicit ꝓphē· de luctu terre· ⁊ celi· ⁊ omnium ꝑditione. ·viii·

8 Qđ ñ paupes ⁊ ſtulti effectu ſue ydolatrie· ſ; ꝓcipes ꝓphē
in luxuria ⁊ aliis uitiis ſubmiſi· in ſe negantes dñm
ñ credē ꝓphis· ideoq; exaggat dei ꝑmutatōnē· bona collata
⁊ mala patrata eis imꝑando. ·ix·

9 Verbū dñi fit eis in obprobriū· ⁊ omnes auarrie ſtudet.
⁊ ñ ad reuitendū exortantur· ñ audire uoluntes· ideoq; dīs
ꝑſus ad gentes loquit de eoꝝ deſtructione. ·x·

10 Precipit ꝓphē ſtare in porta domꝰ dñi· ⁊ ne offendat in uꝰ
mendatiꝰ exortari ꝓpulum. ·xi·

11 Phibet ꝓphā orare ꝑ ꝓphē ſp ydolatam· ⁊ de uictimis
ꝓfectis· ⁊ capillo tonſo· ⁊ ualle thofeth. ·xii·

12 Qđ tanta erit calamitas q· oſſa regū iuda ⁊ ꝓcipū
effodient· ⁊ reliqui magis eligent mortē q̄ uitā ꝑ ipētē

13 De turtre ⁊ ciconia q̄ uenerunt ꝓphīa ·xiii· Ꝯ iam.
in ſcia· ⁊ agit exhortes eos audiſ ꝑ omunē eoꝝ auaritiam

14 Qđ tm oīo deſerta ·xiiii· Ꝯ multiplici ꝯtione.
erit· ⁊ iberim cubile draconis· ⁊ amaritudine inebriabū
tur ꝑ legem dñi derelictam. ·xv·

15 Inuitant lamentatores ad planctū ſp mortuā mortali
tatē futuram· ⁊ q· ſi ſit glandū in in noſte dñi· ⁊ de domo

16 Iterū reuocat dñs ꝓphīa ·xvi· Ꝯ ſibi uenerationis a
ab ydolatria multiplicit· ⁊ q· ſi ſit alī in ipſe oſtendit.
de plaga inſanabili ydolatrarum. ·xv

17 Sermo ꝓphē ſup ſignatione legis dñi· ⁊ ydolatra· ⁊ pe
na q̄ ſib; puniendi· ⁊ ne oret ꝑ ꝓphē phibet ꝓphē ·xviii·

18 Pphia de paſſione dñi· ⁊ de multiplici fluctu· ⁊ de
ꝓphē· ⁊ de mutatōne beſtiaꝝ ad deuorandū· ⁊ qđ· aūd
reuocabit dñs ꝓphīa ſuum. ·xix·

19 De lūbari lignō ⁊ ꝯminatōne ſup reges· ⁊ ꝓcipes ſacer

dotel ꝓphal iberlim ⁊ multiplici desolatõe ẽre. xx.
Sermo ꝓphe de fiducia animã ⁊ phibet fiduciã ne oret pro ꝓplo ⁊ de abiectione ieconie ⁊ oõiũ oblatõũ eoꝝ. xxi.
Conquer ꝓphã sup falsos ꝓphas ⁊ ãt illos qm ꝓplm multiplicem miseriã ꝺminatur ꝺo ⁊ qꝺ si moyses ⁊ samuel orarent pro eis nõ exaudirent ⁊ oꝝ ꝓphã de se
De oõne ꝓphe pro se ⁊ cũ ꝺdictione exaudit. xxii. Ꝯ ipso a dño ⁊ qꝺ ñ sit ei uxor aut filii phibet a dño sp uicinã
De oõne ꝓphe ⁊ peccõ ꝓpli. xxiii. Ꝯ ire desolatõe. stilo ferreo scripto ⁊ pena ydolatre ⁊ corde insectabili in
De ꝑabolis ꝓdictis ⁊ passione dñi. xxiiii. Ꝯ malo. ⁊ de custodia sabbi ⁊ sanctificatione. xxv.
De methaphora figuli ⁊ multiplici ꝛtione ꝓpli sp ꝙ
Congregant inimici ei ⁊ in eo. xxvi. Ꝯ idolatria. dat ꝓphia de passione dñi. xxvii. Ꝯ nõis chopheth.
De lagunecula figuli ⁊ destructõne ꝓpli ⁊ de mutõne
Phat iex de atrio domꝰ dñi ⁊ percussit a xxviii.
sacerdote in trunco custoditur. xxx.
Interrogat iex ꝓdicit ꝓplm ⁊ regem tradendũ in manu regis babylonis ⁊ cũ qm possent euadere ederent. xxxi.
Qꝺ mini puniunt mortui q̃ captiui ⁊ qꝺ sell' si egre
dier ampli pp auaritiã. neq; plangeꝫ in morte aut se
Qꝺ ieconias rex sit tradendꝰ regi xxxii. Ꝯ pelicet. babylonis eli mĩe ⁊ q̃ maledicit a ꝓphã de pena pastoꝝ.
Phia de incarnatõne dñi ⁊ ꝛquirit ꝺ de xxxiii.
ꝓphis ⁊ ierlim q̃ fiã ẽ ei. q. sodoma ⁊ gomorra. xxxiiii.
De pena falsoꝝ ꝓphaꝝ. qui sp ꝓphabant bona pp
Qꝺ ꝓplꝰ sit hoĩ dñi phiti xxxv. Ꝯ eli ꝺ. eoꝝ malaendũ. ostenditur ꝓphe duo calati pleni ficubꝫ ⁊ quid significent ei exponitur. xxxvi.
Exhortat ꝓphã ꝓplm ut redeat ab ydolatria. alit tradent regi babylonis ⁊ seruient ei lxx. annis. xxxvii.
Qꝺ post lxx. annos iudicabit ꝺ ꝓplm suis a cũctis gentibꝫ nationibꝫ ⁊ omnes pris inebriabunt calice furoris dñi.
Phat iex de destructione templi ⁊ sꝫ ophen suis a xxxviii.
sacerdotibꝫ ⁊ pplo ꝛgato ad iudicũ eũ iudicat morte digñ.
Vinctã ⁊ cathenat. xxxix. Ꝯ sꝫ a semeoꝝ liberatur. ꝑcipit ut ponat in collo. omnesq; gentes ⁊ bestias ꝓdict subiiciendas nabugoꝺ ⁊ uasa templi transferenda. xl.
De anania falso ꝓpha qui ex iex ꝓdixit ꝓplm ẽ reꝺ
ducturꝰ ⁊ fregit ea ꝑ q̃ anno illo
De epla iex missa ad finimigrationẽ xli. Ꝯ mortuus ẽ ex pseudo ꝓphis qui erant in babylone. xlii.
Item ꝑcipit iex ut mittat ad finimigrationẽ ꝺ semeya pseudo ꝓpham. ⁊ ꝑ captiuitatẽ ꝓdicit reditũ pp. xliii.
Qualit miserebit dñs ꝓplo suo in diebꝫ nouissimis ⁊
De specta ponenda ⁊ xliiii. Ꝯ de rachele plorante. exhortatõe ad ꝓplm ⁊ de femina circũdante uirũ ⁊ de ua acerba ⁊ tempe gre. xlv.
De ierlim obsessa a rege babylonis ⁊ iex incarcerato ⁊ de emptõne ag ⁊ oratione ꝓphe. xlvi.
Post desolatõnẽ ꝓpli reuertet ad possessionẽ ragl. xlvii.
Exhortat ꝓphã a dño ut oret ꝑ ꝓplo ⁊ mittat se mise
Qꝺ facili dies ⁊ nox ꝑ sit ꝙe q̃ ymillio di xlviii. Ꝯ reti. ⁊ de consilio qꝺ dat regi ieremie.
Imꝑat dñs ꝑncipibꝫ fulgõnẽ uoti. q̃ reuocaue
rant seruos qs dimiserant ⁊ iõ ĩ seruitutẽ mittent
De racabitis q̃ noluerũt bibe uinũ. l. Ꝯ gladu.
Ꝑcepit ꝓphe incarcerato ut omnia que locutꝰ fu
erat dñs scripta mittat ꝑ baruch ꝓplm. sꝫ iex ⁊ baruch absconduntꝰ ⁊ liber obruitꝰ a rege. li.
Item reꝑat ꝓphia uoluñ ꝓditum. in q̃ multa addit
mala ꝺ regem ioachi ⁊ de sedechia q̃ regnauit ꝑ filio io

Ꝯ achim.

De nunciis regis ad iex ⁊ ꝛsilio ꝓphe ⁊ de lii.
fuga ⁊ incarceratione ipsius. liii.
Ira angustia ꝛsilii rex iex ⁊ miseretur ei. sꝫ ꝑ pau
lulũ ꝑmittit eum a ꝓplo ⁊ ꝑncipib ꝑsi ĩ lacũ. liv.
Qualit iex extrahit a lacu ab eunucho ⁊ q̃lit rex co
sulit eum ⁊ de ꝛsilio eius. lvi.
Qualit ciuitas capit cũ rege ⁊ de ꝑcepto dato nabu
zardan iuy ieremia ⁊ godolia. lvii.
Godolias ꝓponit reliquiis ⁊ iex optio datꝰ remanẽdi
Qualit hismael interfecit lviii Ꝯ eo an abeundi.
godoliam ⁊ de fuga hismahel. lix.
A ꝓpo usq; ad maximũ ogganit sc ad iex q̃ ꝛsilii ut
remaneant. sinuit ĩ egypto inuenient qꝺ timũt. lx.
Item exhortat ꝓplm ut remaneat sꝫ si credit ei. ipse
autẽ cum ꝓplo ducit in egyptum. lxi.
De sermone dñi in tampnis ⁊ lapidibꝫ ogganis. ⁊ qꝺ
impiat dñs ydolatriam ꝓplo. lxii. Ꝯ ad ꝓplm
De data responsione ꝓphe ad dñm ⁊ de ꝺminatione dñi
De libro q̃ scripsit baruch ⁊ ꝺminatõe ꝺ egypt lxiii
Qꝺ tulit egypt in manꝰ regis lxiiii. Ꝯ rege ei.
babylonis ⁊ in fine misebit ꝓplo suo dñs. lxv.
De ꝺminatione dñi ꝛtra palestinos. lxvi.
De ope di fraudulenti ꝺo ⁊ superbia moab ⁊ pena ipi.
Comminatõ dñi ad filios ammon. lxvii.
Cõminatio dñi ad ydumeã ꝓp superbiã ei. lxviii.
De destructione chaldeorum ⁊ babylonie. lxix.
Punict dñs regem babylonie ⁊ assur ⁊ ꝓpm ei ꝓp suo. lxx.
Qꝺ babylon relinquet deserta ⁊ rex lxxi.
eius destruct a rege medoꝝ. lxxii.
Imꝑat dñs regi babylonie crudelitatẽ ⁊ destructio
nem ꝓpli sui ⁊ de eo iudicia ꝑmittit ꝓplo. lxxiii.
Adhuc de destructione miserie babylonis. ⁊
De nũtio iex ⁊ epla ad finimigrationẽ. lxxiiii.
Sub q̃ rege ⁊ q̃ tempe ⁊ q̃m capta ẽ ierlim ⁊ qꝺ uasa templi translata sunt a babylonis. lxxv.
De libatione regis ioachi ⁊ planctu ⁊ lamẽtatõe iex.
De libris iheremie q̃ scripsit baruch sc captiuitate ⁊ capitula lib baruch
missa ꝓplo di. ⁊ oblatione ꝑ rege babylonie. ii.
De ꝛfessione ꝓpli ⁊ oõne ad dñm.

Incipit liber iheremie prophete. i.

Verba iheremie filii helchie de sacerdo
tibꝫ qui fuerunt in anathoth in tra
beniamin qꝺ fm ẽ ubium dñi ad
eum in diebꝫ iosie filii amon regis
iuda. in tricesimo anno regni eius.
Et fm ẽ in diebꝫ ioachi filii iosie
regis iuda. usq; ad ꝺfinitionẽ un
decimi anni sedechie filii iosie regis iuda usq; ad finẽ
migrationem iherl in mense quinto. ⁊ fm ẽ ubium
dñi ad me dicens. Priusq̃m te formarem in utero no
ui te. ⁊ anteq̃ exires de uulua sanctificaui te. ⁊ ꝓphã
in gentibꝫ dedi te. Et dixi. Ah. ah. ah. dñe ds ecce
nescio loqui. q̃ puer ego sum. Et dixit dñs ad me.
Noli dicere q̃ puer sum. ꝙm ad omnia que mittam
te ibis. ⁊ uniuersa quecunq; mandauero tibi loqueris.
Ne timeas a facie eoꝝ. q̃ tecũ ego sum ut eruam te
dicit dñs. Et misit dñs manũ suam ⁊ tetigit os meum. ⁊ dixit dñs ad me. Ecce dedi uerba mea in ore tuo.
ecce constitui te hodie sup gentes ⁊ sup regna ut e
uellas ⁊ destruas. ⁊ dispdas. ⁊ dissipes. ⁊ edifices ⁊ plantes.
Et fm ẽ ubium dñi ad me dicens. Quid tu ii.
uides iheremia. Et dixi. Virgam uigilantẽ ego
uideo. Et dixit dñs ad me. Bene uidisti. q̃ uigilabo

ego sup ūbo meo ⁊ ut fatiam illud. Et fm̄ ē ūbū dn̄i
sc̄o ad me dicens. Quid tu uides ⁊ Et dixi. Ollam fue
ncns ego uideo ⁊ fatiem ei a fatie aquilonis. Et dix
dn̄s ad me. Ab aquilone pandet malum sup om̄es ha
bitatores tre. qr ecce ego uocabo om̄es cognationes reg
noꝝ aquilonis dicit dn̄s ⁊ uenient ⁊ ponent unusq̄sq
solium suum in introitu portaꝝ hierlm ⁊ sup muros
ei in circuitu ⁊ sup uniuersas urbes iuda ⁊ loquar iudi
a mea eis et sup omni malitia eoꝝ qui dereliquerunt me
⁊ libauerunt dīs alienis ⁊ adorauerunt op̄a manuum
suarū. Tu ḡ accinge lumbos tuos ⁊ surge ⁊ loquere ad e
os omnia que ego p̄cipio t. Ne formides a fatie eoꝝ ⁊ nec
enim timere te fatiam uultum eoꝝ. Ego quippe dedi te
hodie in ciuitatem munitam ⁊ in columpnam ferream ⁊
in murum eneum sup omnem terram regib; iuda. p̄cipi
bus ei ⁊ sacerdotib; ⁊ omni pl̄o tre ⁊ bellabunt aduersum
te ⁊ nō p̄ualebunt. qr tecum ego sum dicit dn̄s ut libe
rem te. Et fm̄ ē ūbum dn̄i ad me dicens. Vade ⁊ clama
in auribus hierlm dicens. Hec dicit dn̄s. Recordat sum
tui miseratus adolescentiam tuam ⁊ caritatem despon
sationis tue. quando secuta es me in deserto in tra que non
seminat ⁊ sc̄s israel dn̄o p̄mitie fructuum ei. Omnes qui
deuorant eum delinquunt ⁊ mala uenient sup eos
dicit dn̄s dns. Audite ūbum dn̄i domus iacob ⁊ omnes cog
nationes domus israel. Quid inuenerunt patres uri in me
iniquitatis qr elongauerunt a me ⁊ ambulauerunt
p̄ uanitatem ⁊ uani facti sunt ⁊ Et non dixerunt ubi est
dn̄s qui ascendere nos fecit de tra egypti. qui duxit nos
p̄ desertum. p̄ tram inhabitabilem ⁊ inuiam. p̄ tram
sitis ⁊ ymaginem mortis. p̄ tram in qua non ambulauit
uir. neq; habitauit homo ⁊ introduxi uos in tram car
meli ut comederetis fructū ei ⁊ optima illi. Et ingressi
estis uastastis tram meam ⁊ hereditatem meā posuistis
in abhominationē. Sacerdotes non dixerunt ubi est dn̄s ⁊
tenentes legem meam nescierunt me ⁊ pastores prea
uaricati sunt in me ⁊ pphe pphauerunt in baal ⁊ ydo
la secuti sunt. Ideo adhuc iudicio contendam uobis
aut dn̄s ⁊ cū filiis uris disceptabo. iii.

Transite ad insulas cethim ⁊ uidete ⁊ in cedar mit
tite ⁊ considerate uehementer ⁊ uidete si fm̄ ē hui
cemodi. si mutauit gens dīos suos ⁊ certe ipi non sunt dii.
Pl̄s aūt meus mutauit gl̄am suam in ydolum. Ob
stupescite celi super hoc ⁊ porte eius desolamini uehemēt
dicit dn̄s. Duo enim mala fecit pl̄s meus me dereliq
runt fontem aque uiue ⁊ foderunt sibi cisternas. cister
nas dissipatas ⁊ que continere non ualent aquas. Num
quid seruus ē israel aut uernaculus. Quare ḡ tr̄s est
in p̄dam. Super eum rugierunt leones ⁊ dederunt
uocem suam. Posuerūt tram eius in solitudinē. ciuitates
eius exuste sūt ⁊ non ē qui habitet in eis. filii q̄ nōphes ⁊
thaphnes constuprauerūt te usq; ad uerticem. Nūquid
non istud fm̄ ē tibi q̄ dereliquisti dn̄m dm̄ tuū. eo tempe
re q̄ ducebat te p̄ uiam. Et nunc quid tibi uis in uia e
gypti. ut bibas aquam turbidam. Et quid tibi uia
assyrioꝝ ut bibas aquam fluminis. Arguet te malitia
tua ⁊ auersio tua increpabit te. Scito ⁊ uide q̄ malum
⁊ amarum ē reliquisse te dn̄m dm̄ tuū ⁊ non ē timo
rem ei apud te dicit dn̄s dns exercituum. A seculo obtregisti
iugū meum ⁊ rupisti uincula mea ⁊ dixisti non seruiam.
In omni enim colle sublimi ⁊ sub omni ligno frondoso
tu p̄sternebaris meretrix. Ego aute plantaui te ui
neam meam electam ⁊ omne semen uerum. Quō ḡ con
uersa es in p̄uum uitea aliena ⁊ Si lauerit te nitro
⁊ multiplicauit tibi herbam borith maculata es iniu
quitate tua coram me dicit dn̄s dns. Quō dicis non sum
polluta. p̄ baalim non ambulaui ⁊ Vide uias tuas in
ualle ⁊ scito quid feceris. Cursor leuis explicans uias
suas. onager assuetus in solitudine in desiderio anime
sue attraxit uentum amoris sui ⁊ nullus auertet eam.
Omnes qui querunt eam non deficient ⁊ in mense eius in
uenient eam. Prohibe pedem tuum a nuditate ⁊ guttur
tuum a siti. Et dixisti. desperaui ⁊ nequaquam sic fa
damaui quippe alienos ⁊ post eos ambulabo. Quō con
fundit fur quando deprehenditur. sic confusi sunt domus
israel ipi ⁊ reges eoꝝ. principes ⁊ sacerdotes ⁊ pphe eoꝝ
dicentes ligno pater meus es tu ⁊ lapidi tu me genuisti.
Verterunt ad me tergum ⁊ non faciem ⁊ in tpe tribu
lationis sue dicent. Surge ⁊ libera nos. Vbi sunt dii tui
feceris tibi ⁊ Surgant ⁊ liberent te in tempe afflictionis
tue. Secūdm numerum enim ciuitatum tuarum erant dii tui
iuda. Quid multis mecum iudicio contendere ⁊ Omnes dere
liquistis me dicit dn̄s. Frustra percussi filios uestros ⁊ disci
plinam non receperunt. Deuorauit gladius uester pphas ues
tros. quasi leo uastator gentium tuarum. Videte uerbum dn̄i.
Numquid solitudo factus sum israel aut terra serotina ⁊ Quare
dixit pl̄s meus recessimus. non uenimus ultra ad te. Num
quid obliuiscetur uirgo ornatus sui. sponsa fascie pectoris
sui ⁊ Pl̄s autem meus oblitus est mei diebus innumeris.
Quid intendis uiam tuam ad querendam dilectionem ⁊ Que
propter ⁊ malitias tuas docuisti
uias tuas ⁊ in alis tuis inuenta est sanguis animarum
pauperum ⁊ innocentium. non in fossis inuenta eos si
in omnibus que supra memorauit. iiii.

Et dixisti. Absq; peccato ⁊ innocens ego sum ⁊ propterea a
uertatur furor tuus a me. Ecce ego iudicio contē
dam tecum eo q̄ dixisti non peccaui. Quam uilis facta es nimis
uehemens uias tuas ⁊ ab egypto confunderis sicut con
fusa es ab assur. Nam ⁊ ab ista egredieris ⁊ manus tue erunt
sup caput tuum. quia obtriuit dn̄s fiduciam tuam ⁊
nichil habebis p̄sperum. Vulgo dicitur. Si dimiserit uir
uxorem suam ⁊ recedens ab eo duxerit uirum alterum.
numquid reuertetur ad eam ultra ⁊ Numquid non polluta ⁊ contami
nata erit mulier illa ⁊ Tu autem fornicata es cum amato
ribus multis. tamen reuertere ad me dicit dn̄s ⁊ ego suscipiam
te. Leua oculos tuos in directum ⁊ uide ubi non p̄stra
ta sis. In uiis sedebas expectans eos sicut latro in solitudi
ne ⁊ polluisti terram in fornicationibus tuis ⁊ in malitia
tua. Quamobrem prohibite sunt stille pluuiarum ⁊ sero
tinus imber non fuit. frons mulieris meretricis facta est ⁊ nolui
sti erubescere. Ergo saltem ab hoc uocabis me pater meus dux
uirginitatis mee tu es. Numquid iracundus continebit in perpetuum.
aut p̄seuerabit in finem ⁊ Ecce locuta es ⁊ fecisti mala ⁊
confortata es. v.

Et dixit dn̄s ad me in diebus iosie regis. Numquid uidisti quid fecit
aduersatrix israel ⁊ Abiit sibimet super omnem montem excelsum ⁊
sub omni ligno frondoso ⁊ fornicata est ibi. Et dixi cum
fecisset hec omnia. ad me reuertere ⁊ non est reuersa. Et uidit
p̄uaricatrix soror eius iuda q̄ propterea q̄ mechata erat aduer
satrix israel dimisissem eam ⁊ dedissem ei libellum re
pudii ⁊ non timuit p̄uaricatrix iuda soror eius ⁊ abiit ⁊
fornicata est etiam ipa ⁊ facilitate fornicationis sue con
taminauit terram ⁊ mechata est cum lapide ⁊ cum ligno.
Et in omnibus his non est reuersa ad me p̄uaricatrix soror eius
iuda in toto corde suo ⁊ non mendacio ait dn̄s dns. Et
dixit dn̄s ad me. Iustificauit animam suam aduersatrix
israel ⁊ operatione p̄uaricatrix iuda. Vade ⁊ clama ser

monel uos ꝺ aquilonem ⁊ dicel. Reuertere adulatr
ifrt aut dñl. ⁊ ñ auertam faciem meam a uobis. qz
scs ego sum dicit dñs. ⁊ ñ irascar in pretuñ. Tamen
scito iniquitatem tuam qz in dñm dm tuum pua
ricata es. ⁊ dispsisti uias tuas alienis sub oñi ligno
frondoso. ⁊ uocem meam ñ audisti aut dñs. Conuer
timini filii reuertentes dicit dñs. qz ego uir ur. Et
sumam uos unu de ciuitate ⁊ duos de cognatione. ⁊
introducam uos in syon. ⁊ dabo uobis pastores xpta
cor meu. ⁊ pascent uos scia ustitie ⁊ doctrina. Cumq;
multiplicati fueritis ⁊ creueritis in tra in diebꝫ illis
ait dñs. ñ dicent ulr archa testamti dñi. neq; ascen
det sup cor. neq; recordabunt illi. nec usitabit ñ fiet
ulr. In tempe illo uocabunt ierlm solium dñi. ⁊ con
gregabunt ad eam omes gentes in noie dñi in ierlm.
⁊ ñ ambulabunt p puitatem cordis sui pessimi. In
diebꝫ illis ibit domus uda ad domum isrl. ⁊ uenient
ent simul de tra aquilonis ad tram quam dedi patribus
uris. Ego a dixi. Quom ponam te in filiis. ⁊ tribuam
t tram desiderabilem. hereditatem pclaram exercituum
gentiu. Et dixi. Patrem uocabis me. ⁊ p me ingre
di ñ cessabis. Sed sicut si otemptat mulier amatorem
suum. sic otempsit me domus isrl dicit dñs. Vox in
uis audita e ploratus ⁊ ululatus filiorum isrl. qm iniqm
fecerunt uiam suam. obliti sunt dñi dei sui. Conuer
timini filii reuertentes. ⁊ sanabo auersiones uras. Ecce
enim nos uenimus ad te. tu enim es dñs ds nr. Vere
mendaces erant colles. multitudo montium. Ve in
deo do nro salus isrl. Confusio comedit laborem pa
trum nrorum ab adolescentia nra. ggel eorum ⁊ armenta e
orum. filios eorum. ⁊ filias eorum. Dormiemus in confusione no
stra. ⁊ operiet nos ignominia nra. qm deo do nro pec
cauimus. nos ⁊ patres nri ab adolescentia nra. usq;
ad diem hanc. ⁊ ñ audiuimus uocem dñi dei nri. Si
reuertere isrl ait dñs. ad me reuertere. Si abstuleris of
fendicula tua a facie mea ñ mouebere. ⁊ iurabis
uiuit dñs in ueritate in iudicio ⁊ in iustitia. ⁊ benedi
cent eum gentes. ipmq; laudabunt. vi.

Hec enim dicit dñs uiro ude. ⁊ habitatori ierlm.
Nouate uob nouale. ⁊ nolite serere sup spinas.
Circumcidimini deo. ⁊ auferte ppucia cordium uarꝫ
uri uda ⁊ habitatores ierlm. ne forte egrediat ut
ignis indignatio mea. ⁊ succendat. ⁊ ñ sit qui extin
gat pp malitiam cogitationu uarꝫ. Annuntiate
in uda. ⁊ in ierlm auditum facite. loquimini. ⁊ ca
site tuba in tra. clamate fortiter. ⁊ dicite. Congregami
ni. ⁊ ingrediamur ciuitates munitas. Leuate signum in
syon. confortamini. nolite stare qz malum ego addu
co ab aquilone. ⁊ ontionem magnam. Ascendit leo de
cubili suo. ⁊ ꝺo gentium se leuauit. Egressus e de
loco suo. ut ponat tram tuam in desolationem. Ciui
tates tue uastabunt. remanentes absq; habitatore.
Sup hoc accingite uos cilicio. plangite. ⁊ ululate qz ñ
e auersa ira furoris dñi a nobis. Et erit in die illa dicit
dñs peribit cor regis. ⁊ cor principis. ⁊ obstupescent sacerdo
tes. ⁊ pphe obstupescent. Et dixi. Heu heu heu dñe ds.
q ne decipiens decepisti pplm istum. ⁊ ierlm dicens pax erit uo
bis. Et ecce peruenit gladius usq; ad animam. In tempe
illo dicet pplo huic ⁊ ierlm. Uentus urens in uiis
que sunt in deserto. Nec filie pli mei ñ ad purgandu
aut ad uentilandum. sed plenius ex his ueniet mihi. Et
nunc ego. ⁊ loquar iudicia mea cum eis. Ecce qi nubes
ascendet. ⁊ ut tempestas currus ei. uelociores aquilis

equi illi. Ve nobis qm uastati sumus. Laua a malitia
cor tuum ierlm. ut salua fias. Usqueq; morabuntur
in te cogitationes noxie. Vox enim annuntiantis a dan
⁊ notum facientis ydolum de monte effraim. Concita
te gentes ecce auditum e in ierlm custodes uenire de
tra longinqua. ⁊ dare sup ciuitates uocem suam
Quasi custodes agroꝝ facti sunt sup eam in gyro. qua
me ad iracundiam prouocauit dicit dñs. Uie tue ⁊ cogi
tationes tue fecerunt hec ti. Ista malitia tua qz amara.
qz tetigit cor tuum. vii.

Uentrem meum uentrem meum doleo. sensus cor
dis mei turbati sunt in me. Non tacebo qm uo
cem buccine audiuit anima mea. clamorem prelii.
Contritio sup contritionem uocata e. ⁊ uastata e omnis tra.
Repente uastata sunt tabernacula mea. subito pelles me
e. Usqueq; uidebo fugientem. audiam uocem buccine.
Quia stultus pls meus me ñ cognouit. filii insipien
tes sunt ⁊ uecordes. Sapientes sunt ut faciant mala.
bñ autem facere nescierunt. Aspexi terram ⁊ ecce uacua erat
⁊ nichili. ⁊ celos ⁊ ñ erat lux in eis. Vidi montes ⁊ ecce
mouebantur. ⁊ omnes colles conturbati sunt. uidi homi
nem ⁊ ecce ñ erat homo. ⁊ omne uolatile celi recessit. Aspexi
⁊ ecce carmelus desertus. ⁊ omnes urbes eius destructe sunt
a facie furoris dñi. ⁊ ab ira eius. Hec enim dicit dñs. Deser
ta erit omnis tra. sed tñ consummationem ñ faciam. Lugebit
tra. ⁊ merebunt celi desuper. eo qd locutus sum. Cogita
ui. ⁊ ñ penituit me. ñ auersus sum ab eo. A uoce equi
tis. ⁊ iaculatoris fugit omnis ciuitas. ingressi sunt
antra. ⁊ ascenderunt rupes. Omnis urbes derelicte sunt.
⁊ ñ habitat in eis homo. Tu autem uastata quid facies.
Cum uestieris coccino. cum ornata fueris monilibus aure
o. ⁊ pingeris stibio oculos tuos frustra componis. Contem
nent te amatores tui. animam tuam querent. Uocem
enim ꝺ parturientis audiui. angustias ut puerpere.
Vox filie syon inter morientes. expandentes q; manus su
as. Ve mihi. qz defecit anima mea pp interfectos. Circuite
uias ierlm. ⁊ considerate. ⁊ aspicite querite in platei
eius an inueniatis uirum facientem iudicium. ⁊ querentem
fidem. ⁊ propitius ero ei. Qd si etiam uiuunt dñi dicunt.
⁊ hec falso iurabunt. Dñe oculi tui respiciunt fidem.
Percussisti eos. ⁊ ñ doluerunt. attriuisti eos. ⁊ renuerunt
accipere disciplinam. Indurauerunt facies suas sup
petram. ⁊ noluerunt reuerti. viii.

Ego autem dixi. forsitan pauperes sunt. ⁊ stulti. ignorant
uiam dñi. iudicium dei sui. Ibo ad optimates
⁊ loquar eis. ipsi enim cognouerunt uiam dñi. iudicium
dei sui. Et ecce ipsi magis simul confregerunt iugum. rupe
runt uincula. Idcirco percussit eos leo de silua. Lupus
ad uesperam uastauit eos. pardus uigilans super ciuita
tes eorum. Omnis qui egressus fuerit ex eis capietur. qz multi
plicate sunt preuaricationes eorum. confortate sunt auersio
nes eorum. Super quo pitabo te. filii tui dereliqrunt
me. ⁊ iurant in his qui ñ sunt dii. saturaui eos. ⁊ me
chati sunt. ⁊ in domo meretricis luxuriabantur. Equi a
matores infrenati. ⁊ emissarii facti sunt. uniuscuiusq;
ad uxorem proximi sui hinniebat. Numqd super his
ñ uisitabo dicit dñs. ⁊ in gente tali ñ ulciscetur ai
mea. Ascendite muros eius. ⁊ dissipate. consummationem
autem nolite facere. Auferte propagines eius qz ñ sunt dñi.
peuaricatione enim peuaricata e in me domus isrl. ⁊ domus
iuda ait dñs. Negauerunt dñm. ⁊ dixerunt ñ e ipse
neq; ueniet super nos malum. gladium. ⁊ famem. ñ uidebi
mus. Prophete fuerunt in uentum locuti. ⁊ responsum ñ

fiunt in eis. Hec ꝯ uenient illi. Hec dicit dñs exercituum. Quia locuti estis uerbum istud. ecce ego do uba mea in ore tuo in ignem. & populum istum ligna. & uorabit eos. Ecce ego adducam sup uos gentem de longinquo domus israel ait dñs. gentem robustam gentem antiquam. gentem cuius ignorabis linguam. nec intelliges quid loquatur. Pharetra eius sepulchrum patens. uniuersi fortes. Et comedet segetes tuas & panem tuum devorabit filios tuos & filias. comedet gregem tuum & armenta tua. comedet uineam tuam & ficum tuam. & conteret urbes tuas munitas. in quibus tu habes fiduciam gladio. Verumtamen in diebus illis ait dñs. non faciam uos in consummationem. Quod si dixerint ad quid fecit dñs deus noster hec omnia nobis. dices ad eos. Sicut dereliquistis me. & seruistis deo alieno in terra uestra. sic seruietis alienis in terra non uestra. Annunciate hec domui iacob. & auditum facite in iuda dicentes. Audi populus stulte qui non habes cor. qui habent oculos & non uident. & aures & non audiunt. Me non timebitis ait dñs. & a facie mea non dolebitis. Qui posui harenam terminum mari. preceptum sempiternum quod non preteribit. & commouebunt. & non poterunt. & intumescent fluctus eius & non transibunt illud. Populo autem huic non est cor durum & exasperans. recesserunt & abierunt. & non dixerunt in corde suo metuamus deum dominum nostrum qui dat nobis pluuiam temporaneam & serotinam in tempore suo. plenitudinem annue messis custodientem nobis. Iniquitates nostre declinauerunt hec. & peccata nostra prohibuerunt multa bona a nobis. quia inuenti sunt in populo meo impii insidiantes quasi aucupes. laqueos ponentes. & pedicas ad capiendos uiros. Sicut decipula plena auibus. sic domus eorum plene dolo. Ideo magnificati sunt & ditati. incrassati sunt & impinguati. & preterierunt sermones meos pessime. Causam uidue non iudicauerunt. & causam pupilli non direxerunt. & iudicium pauperum non iudicauerunt. Nunquid super his non ulciscar ait dñs. aut super gente huiusmodi non ultabo anima mea. Stupor & mirabilia facta sunt in terra. Prophete prophetabant mendacium. & sacerdotes applaudebant manibus suis. & populus meus dilexit talia. Quid autem fiet in nouissimo eius. Confortamini filii beniamin in medio iherusalem. & in thecua clangite buccinam. & super bethacarem leuate uexillum. quia malum uidetur ab aquilone. & contritio magna. Speciosam & delicatam assimilauit filiam sion. ad eam uenient pastores & greges eorum. figent in ea tentoria in circuitu. Pascet unusquisque eos. qui sub manu sua sunt. Sanctificate super eam bellum. consurgite & ascendamus in meridiem. Ve nobis quia declinauit dies. quia longiores facte sunt umbre uespere. Surgite & ascendamus in nocte. & dissipemus muros eius. quia hec dicit dñs exercituum. Cedite lignum eius. & fundate circa iherusalem aggerem. Hec est ciuitas ulsitationis. omnis calumpnia in medio eius. Sicut frigidam facit cisterna aquam suam. sic frigidam fecit malitiam suam. Iniquitas & uastitas audietur in ea. coram me semper infirmitas & plaga. Erudire iherusalem ne forte recedat anima mea a te. ne forte ponam te desertam. terram inhabitabilem. Hec dicit dñs exercituum. Usque ad racemum colligent. sicut in uinea reliquias israel.

.vi.

Conuerte manum tuam quasi uindemiator ad cartallum. Cui loquar. & quem contestabor ut audiat. Ecce incircumcise aures eorum. & audire non possunt. Ecce uerbum dñi factum est eis in opprobrium. & non suscipient illud. idcirco furore dñi plenus sum. laboraui sustinens. Effundens sup paruulum foris. & sup consilium iuuenum simul. Vir enim cum muliere capietur. senex cum pleno dierum. & transibunt domus eorum ad alteros agri & uxores super. quia extendam manum meam sup habitantes terram dicit dñs. A minore quippe usque ad maiorem omnes auaritie student. & a propheta usque ad sacerdotem cuncti faciunt dolum. & curabant contritionem filie populi mei. cum ignominia dicentes pax pax. & non erat pax. Confusi sunt quia abhominationem fecerunt. quinimmo confusione non sunt confusi. & erubescere nescierunt. Quamobrem cadent inter ruentes. in tempore uisitationis sue corruent dicit dñs. Hec dicit dñs. State super uias & uidete. & interrogate de semitis antiquis que sit uia bona & ambulate in ea. & inuenietis refrigerium animabus uestris. Et dixerunt. Non ambulabimus. Et constitui super uos speculatores. Audite uocem tube. Et dixerunt. Non audiemus. Propterea audite gentes. & cognosce congregatio quanta ego facturus sum. Audi terra. Ecce ego adducam mala super populum istum fructum cogitationum eius. quia uerba mea non audierunt. & legem meam proiecerunt. Ut quid mihi thus de saba affertur. & calamus suauis olentem de terra longinqua. Holocaustomata uestra non sunt accepta. & uictime uestre non placuerunt mihi. Propterea hec dicit dñs deus. Ecce ego dabo in populum istum ruinas. & ruent in eis patres & filii simul. uicinus & proximus. & peribunt. Hec dicit dñs. Ecce populus uenit de terra aquilonis. & gens magna consurget a finibus terre. sagittam & scutum arripiet. crudelis est & non miserebitur. Vox eius quasi mare sonabit. & super equos ascendent. parati quasi uir ad pugnam. aduersum te filia sion. Audiuimus famam eius. dissolute sunt manus nostre. tribulatio apprehendit nos. dolores ut parturientis. Nolite exire ad agros. & in uia ne ambuletis. quia gladius inimici pauor in circuitu eorum. Filia populi mei accingere cilicio. & conspergere cinere. luctum unigeniti fac tibi planctum amarum. quia repente ueniet uastator super nos. Probatorem dedi te in populo meo robustum. & scies & probabis uiam eorum. Omnes isti principes declinantium ambulant dolose. fraudulenti sunt. & ferrum cum stanno corrupti sunt. Defecit sufflatorium in igne. sumptum est plumbum. frustra conflauit conflator. malitie autem eorum non sunt consumpte. argentum reprobum uocate eos. quia dominus proiecit eos.

.vij.

Verbum quod factum est ad ieremiam a domino dicens. Sta in porta domus domini & predica ibi uerbum istud & dic. Audite uerbum domini omnis iuda qui ingredimini per portas has. ut adoretis dominum. Hec dicit dominus exercituum deus israel. Bonas facite uias uestras & studia uestra. & habitabo uobiscum in loco isto. Nolite confidere in uerbis mendacii dicentes. templum domini. templum domini. templum domini est. quasi uerbis dirigunt uias uestras & studia uestra. si facientes iudicium inter uirum & proximum eius. aduenam & pupillum & uiduam. si calumpniam non feceritis. & sanguinem innocentem effuderitis in loco hoc. & post deos alienos non ambulaueritis in malum uobismet ipsis. habitabo uobiscum in loco isto. in terra quam dedi patribus uestris a seculo & usque in seculum. Ecce uos confiditis uobis in sermonibus mendacii qui non proderunt uobis. furari. occidere. adulterari. iurare mendaciter. libare baalim. & ire post deos alienos quos ignoratis. & uenistis & stetistis coram me in domo hac in qua inuocatum est nomen meum. & dixistis. Liberati sumus. eo quod fecerimus omnes abhominationes istas. Ergo spelunca latronum facta est domus ista. in qua inuocatum est nomen meum in oculis uestris. Ego ego sum. ego uidi dicit dñs. Ite ad locum

.xx.

.xxj.

meum in silo. ubi habitauit nomen meum a principio: et uidete que fecerim ei sp malitiam ppli mei isti. Et nunc qr fecistis omnia opa hec dicit dns. et locutus sum ad uos mane consurgens et loquens et non audistis. et uocaui uos et non respondistis: faciam domui huic in qua inuocatum est nomen meum. et in qua uos habetis fiduciam. et loco quem dedi uobis et patribus uris sicut feci silo. et iciam uos a facie mea sicut proiecti omnes fratres uros uniuersum semen ephraim. xi.

Tu ergo noli orare p ppło hoc. nec assumas p eis laudem et oronem. et non obsistas michi. qr non exaudiam te. Nonne uides quid isti faciunt in ciuitatibz iuda. et in plateis hierlm. filii colligunt ligna et patres succendunt ignem. et mulieres conspgunt adipem. ut faciant placentas regine celi. et libent dijs alienis. et me ad iracundiam puocent. Numquid me ad iracundiam puocant dicit dns. Nonne semet ipsos in confusionem uultus sui. Ideo hec dicit dns. Ecce furor mis et indignatio mea flatur sup locum istum sup uiros et iumenta. et sup lignum regionis. et sup fruges terre. et succendet. et non extinguetur. Hec dicit dns exercituum ds israhel. Holocaustomata ura addite uictimis uris et comedite carnes. qr non sum locutus cum patribus uris. et non precepi eis in die qua eduxi eos de terra egypti de uerbo holocaustomatis et uictimarum. sed hoc uerbum precepi eis dicens. Audite uocem meam et ero uobis ds. et uos eritis mihi in ppłm. et ambulate in omni uia quam mandauero uobis. ut bene sit uobis. Et non audierunt nec inclinauerunt aurem suam. sed abierunt in uoluptatibz suis. et prauitate cordis sui mali. factiq sunt retrorsum. et non ante. a die qua egressi sunt patres eorum de terra egypti. usq ad diem hanc. Et misi ad uos omnes seruos meos prophetas primo diluculo et mittens. et non audierunt me. nec inclinauerunt aurem suam. sed indurauerunt ceruicem. et pessimi operati sunt super patres eorum. Et loqueris ad eos omnia uerba hec et non audient te. et uocabis eos. et non respondebunt tibi. et dices ad eos. Hec est gens que non audiuit uocem dni dei sui. nec recepit disciplinam. Perijt fides. et ablata est de ore eorum. Tonde capillum tuum et proice. et sume in directum planctum. quia proiecit dns. et reliquit generationem furoris sui. quia fecerunt filii iuda malum in oculis meis dicit dns. Posuerunt offendicula sua in domo in qua inuocatum est nomen meum ut polluerent eam. et edificauerunt excelsa thofeth que est in ualle filii ennon. ut incendent filios suos et filias suas igni que non precepi nec cogitaui in corde meo. Ideo ecce dies uenient dicit dns. et non dicet amplius thofeth et ualles filii ennon. sed ualles occisionis. et sepelient in thofeth eo quod non sit locus. erit morticinum ppli istius in escas uolucribus celi et bestiis terre. et non erit qui abigat. et quiescet fama de urbibz iuda et de plateis hierlm uocem gaudii et uocem letitie. uocem sponsi et uocem sponse. in desolationem enim

In tempore illo aut dicit dns exibunt ossa regis iuda et ossa principum eius. et ossa sacerdotum et ossa prophetarum. et ossa eorum qui habitauerunt hierlm de sepulchris suis. et parident ea ad solem et lunam et omnem militiam celi que dilexerunt. et quibus seruierunt et post que ambulauerunt. et que quesierunt et adorauerunt eas. Non colligent nec sepelient. in sterquilinium super faciem terre erunt. et eligent magis mortem quam uitam. omnes qui reliqui fuerint de cognatione hac pessima. in uniuersis locis que derelicta sunt ad que eieci eos dicit dns exercituum. Et dices ad eos. Hec dicit dns. Numquid qui cadit non resurget. et qui auertit se non reuertetur. Quare

f aduersus me ppls iste in hierlm aduersione contentiosa. apprehenderunt mendacium et noluerunt reuerti. attendi et auscultaui. nemo quod bonum est loquitur. Nullus est qui agat penitentiam super peccato suo dicens. quid feci. Omnes conuersi sunt ad cursum suum. sicut equus impetu

Miluus in celo xii. Quadens in pluuia. cognouit tempus suum. turtur et hirundo et ciconia custodierunt tempus aduentus sui. ppls autem meus non cognouit iudicium dni. Quomodo dicitis sapientes nos sumus. et lex dni nobiscum est. Ve mendacium operata est stilus mendax scribarum. confusi sunt sapientes. perterriti et capti sunt. quia uerbum dni manet in eternum et non in semetipsis. Verbum enim dni proiecerunt. et sapia nulla est in eis. Propterea dabo mulieres eorum alteris. agros eorum heredibz. quia a minimo usq ad maximum omnes auaritiam sequuntur. a propheta usq ad sacerdotem cuncti faciunt mendacium et sanabant contritionem filie ppli mei ad ignominiam dicentes pax pax. cum non esset pax. Confusi sunt quia abhominationem fecerunt quinimo confusione non sunt confusi et erubescere nescierunt. ideo cadent inter corruentes. et in tempore uisitationis sue corruent dicit dns. Congregans congregabo eos ait dns. non est uua in uitis. et non est ficus in ficulnea. folium defluxit. et dedi eis que pretergressa sunt. Quare sedemus. Conuenite et ingrediamur ciuitates munitas. et sileamus ibi. quia dns deus noster silere nos fecit. et potum dedit nobis aquam fellis. peccauimus enim deo. Expectauimus pacem et non erat bonum. tempus medele et ecce formido. A dan auditus est fremitus equorum eius. a uoce hinnitus uenientium pugnatorum eius commota est omnis terra et uenerunt et deuorauerunt terram et plenitudinem eius. urbem et habitatores eius. quia ecce ego mittam uobis serpentes regulos quibus non est incantatio. et mordebunt uos ait dns. Dolor meus super dolorem in me. cor meum merens. Ecce uox clamoris filie ppli mei. de terra longinqua. Numquid dns non est in sion aut rex eius non est in ea. Quare ergo me ad iracundiam concitauerunt in sculptilibz suis. et in uanitatibz alienis. Transiit messis. finita est estas. et nos saluati non sumus. Super contritionem filie ppli mei contristatus sum et contristatus. stupor obtinuit me. Numquid resina non est in galaad aut medicus non est ibi. Quare ergo non est obducta cicatrix filie ppli mei. Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem lacrimarum et plorabo die ac nocte interfectos filie ppli mei. Quis dabit me in solitudine diuersorium uiatorum et derelinquam ppłm meum et recedam ab eis. Quia omnes adulteri sunt et cetus preuaricatorum. et extendunt linguam suam quasi arcum mendacii et non ueritatis. Confortati sunt in terra. quia de malo ad malum egressi sunt. et me non cognouerunt dicit dns. Uniuscuiusq a proximo suo se custodiat. et in omni fratre suo non habeat fiduciam. quia omnis frater supplantans supplantabit. et omnis amicus fraudulenter incedet. et ueritatem non loquetur. Docuerunt linguam suam loqui mendacium. ut iniquitatem non loquentes. Habitatio tua in medio dolo. in dolo renuerunt scire me dicit dns. Propterea hec dicit dns exercituum. xiii.

Ecce ego conflabo et probabo eos. Quid enim aliud faciam a facie filie ppli mei. Sagitta uulnerans lingua eorum. dolum locuta est in ore suo. pacem cum amico suo loquitur. et occulte ponit ei insidias. Numquid super his non ulciscar dicit dns. aut in gente huiusmodi non ulciscetur anima mea. Super montes assumam fletum ac lamentum. et super speciosa deserti planctum. quia incensa sunt eo quod non sit uir pertransiens. et non audierunt uocem

possidentes. Et uolucres celi usq; ad pecora terre fugerunt
et recesserunt. Dabo iherlim in aceruos lapidum draconum habitacula draconum et cuncta ciuitates iude dabo in desolationem eo
q; non sit habitator. Quis est uir sapiens qui intelligat
hoc et ad quem uerbum oris dñi fiat ut annuntiet istud.
Quare perijt terra et exusta est q; desertum eo q; non sit q;
pertranseat. Et dixit dñs. Quia dereliquerunt legem meam quam dedi eis et non audierunt uocem meam et non ambulauerunt in ea sed abierunt p pertinacia cordis sui et p
baalim quos didicerunt a patribus suis. Ideo hec dicit dñs exercituum dns israel. Ecce ego cibabo populum istum absynthio et potum dabo eis aquam fellis et dispergam eos
in gentibus quas non nouerunt ipsi et patres eorum et mittam
post eos gladium donec consumantur.

Hec dicit dñs exercituum. Contemplamini et uocate lamentatrices et ueniant et ad eas que sapientes sunt mittite properent festinent et assumant super nos lamentum deducant oculi nostri lacrimas et palpebre nostre defluant aquis. Quoniam uox lamentationis audita est de syon.
Quomodo uastati sumus et confusi uehementer. Quia dereliquimus terram quoniam deserta sunt tabernacula nostra. Audite
mulieres uerbum dñi et assumant aures uestre sermonem oris eius et docete filias uestras lamentum et unaquaeq;
proximam suam planctum. Quia ascendit mors per fenestras
nostras ingressa est domos nostras disperdere paruulos de foris
iuuenes de plateis. Loquere. Hec dicit dñs. Et cadet
morticinum hominis quasi stercus super faciem regionis
et quasi fenum post tergum metentis et non est qui colligat.
Hec dicit dñs. Non glorietur sapiens in sapientia sua
et non glorietur fortis in fortitudine sua et non glorietur diues
in diuitiis suis. Sed in hoc glorietur qui gloriatur scire et nosse me. quia ego sum dñs qui facio misericordiam et iusticiam
et iudicium in terra. Hec enim placent mihi dicit dñs. Ecce
dies uenient dicit dñs et uisitabo super omnem qui in
circumcisum habet preputium super egyptum et super iudam
et super edom et super filios amon et super moab et super omnes
qui attonsi sunt in comam habitantes in deserto. quia
omnes gentes habent preputium. omnis autem domus israel in
circumcisi sunt corde. Audite uerbum quod locutus est dñs super

Hec dicit dñs. xvi. Super domus israel.
Juxta uias gentium nolite discere et a signis celi
nolite metuere quae timent gentes. quia leges populorum uane
sunt. quia lignum de saltu precidit opus manuum artificis
in ascia. argento et auro decorauit illud. clauis et
malleis compegit ut non dissoluatur. In similitudinem
palme fabricata sunt et non loquentur. Portata tollentur.
quia incedere non ualent. Nolite ergo timere ea quia non male
possunt facere nec bene. Non est similis tui dñe. magnus
es tu et magnum nomen tuum in fortitudine. Quis non timebit te o rex gentium. Tuum est enim decet inter cunctos
sapientes gentium et in uniuersis regnis eorum nullus est
similis tui. Pariter insipientes et fatue probabuntur. de
trabe uanitatis eorum lignum est. Argentum tornatum
de tharsis affertur et aurum de ophaz. opus artificis et manus
argentarii et iacinctus et purpura indumenta eorum opus artificum uniuersa hec. Vere autem deus uerus est. ipse dns uiuens et rex sempiternus. ab indignatione eius commouebitur
terra et non sustinebunt gentes comminationem eius. Sic ergo dicetis eis. Dii qui celos et terram non fecerunt. pereant de terra et de
his que sub celo sunt. Qui facit terram in fortitudine
sua. preparat orbem in sapientia sua et prudentia sua
extendit celos. Ad uocem suam dat multitudinem
aquarum in celo et eleuat nebulas ab extremitatibus

terre. fulgura in pluuiam facit. et educit uentos de thesauris suis. Stultus factus est omnis homo a scientia sua. confusus
est omnis artifex in sculptili quia falsum est quod fabricauit et non est
spiritus in eis. uana sunt et opus risu dignum. in tempore uisitationis sue peribunt. non est his similis pars iacob. Qui enim
formauit omnia ipse est dns et uirga hereditatis eius dns exercituum nomen illi. Congrega de terra obsidionem tuam que
habitas in obsidione. quia hec dicit dñs. Ecce ego longe
proiciam habitatores terre in hac uice et tribulabo eos ita
ut inueniant. Ve mihi super contritione mea. pessima plaga
mea. Ego autem dixi. Plane hec infirmitas mea est et portabo eam. Tabernaculum meum uastatum est. omnes funiculi mei disrupti sunt. filii mei exierunt a me et non subsistent. non est qui extendat ultra tentorium meum et erigat
pelles meas. quia stulte egerunt pastores et dominum non quesierunt.
propterea non intellexerunt et omnis grex eorum dispersus est. Vox audi-
tionis ecce uenit et commotio magna de terra aquilonis. ut ponat ciuitates iuda solitudinem et habitaculum draconum.
Scio dñe quia non est hominis uia eius. nec uir est qui ambulet
et dirigat gressus suos. Corripe me dñe. uerumtamen in iudicio et non in furore tuo. ne forte ad nichilum redigas me. Effunde indignationem tuam super gentes que non cognouerunt te et super
regna que nomen tuum non inuocauerunt. quia comederunt iacob et deuorauerunt eum et consumpserunt
eum et decus illius dissipauerunt. xvii.

Verbum quod factum est ad ieremiam a dño dicens. Audite
uerba pacti huius et loquimini ad uiros iuda et habitatores hierusalem et dices ad eos. Hec dicit dñs deus israel. Ma-
ledictus uir qui non audierit uerba pacti huius quod precepi pa-
tribus uestris in die qua eduxi eos de terra egypti. de fornace
ferrea dicens. Audite uocem meam et facite omnia que
precipio uobis et eritis mihi in populum et ego ero uobis in deum.
ut suscitem iuramentum quod iuraui patribus uestris dare
eis terram fluentem lacte et melle. sicut est dies hec. Et
respondi et dixi amen dñe. Et dixit dñs ad me. Vociferare
foris omnia uerba hec in ciuitatibus iuda et foris hierusalem dices.
Audite uerba pacti huius et facite illa quia contestans contestatus sum
patres uestros in die qua eduxi eos de terra egypti usq; ad diem
hanc. mane consurgens contestatus sum et dixi. Audite uo-
cem meam et non audierunt. non inclinauerunt aurem suam.
sed abierunt unusquisq; in pertinacia cordis sui mali et
induxi super eos omnia uerba pacti huius. quod precepi ut facerent et non
fecerunt. Et dixit dñs ad me. Inuenta est coniuratio in uiris
iuda et in habitatoribus hierusalem. Reuersi sunt ad iniquitates
patrum suorum priorum qui noluerunt audire uerba mea.
Et hii ipsi abierunt post deos alienos ut seruirent eis. irritum
fecerunt domus israel et domus iuda pactum meum quod pe-
pigi cum patribus eorum. Quamobrem hec dicit dñs. Ecce ego in-
ducam super eos mala de quibus exire non poterunt et clama-
bunt ad me et non audiam eos. et ibunt ciuitates iuda
et habitatores hierusalem et clamabunt ad eos quibus libant.
et non saluabunt eos in tempore afflictionis eorum. Secun-
dum numerum enim ciuitatum tuarum erant dii tui iuda et secun-
dum uarios tuos hierusalem posuisti aras confusionis aras
ad libandum baalim. Tu ergo noli orare pro populo hoc et ne as-
sumas pro eis laudem et orationem. quia non exaudiam in tempore
clamoris eorum ad me. in tempore afflictionis eorum. Quid est
quod dilectus meus in domo mea fecit scelera multa. Num
quid carnes sancte auferent a te malitias tuas in quibus
gloriata es. Oliuam uberem. pulchram. fructiferam.
speciosam. uocauit dñs nomen tuum. Ad uocem loquele
grandis exarsit ignis in ea et combusta sunt fructecta eius.
et dñs exercituum qui plantauit te locutus est super te

malum p̄ malis dom̄ isr̄ & dom̄ iuda que fecerunt sibi
ad irritandum me: iubante baalum. xviii.
Tu autem dñe demonstrasti mihi & cognoui: tunc ostendisti mihi cogitationes eorum. & ego qui agnus mansuetus qui portatur ad victimam: & non cognoui quia cogitauerunt super me consilia dicentes. Mittamus lignum in panem eius & eradamus eum de terra uiuentium. & nomen eius non memoretur amplius. Tu autem dñe sabaoth qui iudicas iuste & probas renes & corda. videam ultionem tuam ex eis: tibi enim reuelaui causam meam. Propterea hec dicit dñs ad uiros anathoth qui querunt animam tuam. & dicunt non prophetabis in nomine dñi: & non morieris in manibus nostris. Propterea hec dicit dñs exercituum. Ecce ego uisitabo super eos. iuuenes morientur in gladio. filii eorum & filie morientur in fame: & reliquie non erunt ex eis. Inducam enim malum super uiros anathoth: annum uisitationis eorum. iustus quidem es tu dñe si disputem tecum: uerumtamen iusta loquar ad te. Quare uia impiorum prosperatur. bene est omnibus qui preuaricantur & iniquitatem agunt. Plantasti eos & radicem miserunt: proficiunt & faciunt fructum. Prope es tu ore eorum: & longe a renibus eorum. Et tu dñe noristi me. audisti me: & probasti cor meum tecum. Congrega eos sicut gregem ad victimam: & sanctifica eos in die occisionis. Usquequo lugebit terra & herba omnis regionis siccabitur propter malitiam habitantium in ea? Consumptum est animal & uolucres: quoniam dixerunt non uidebit nouissima nostra. Si cum peditibus currens laborasti: quomodo poteris contendere cum equis? Cum autem in terra pacis securus fuisti: quid facies in superbia iordanis? Nam & fratres tui & domus patris tui etiam ipsi pugnauerunt aduersum te & clamauerunt post te plena uoce. Cum locuti fuerint tibi bona: ne credas eis. Reliqui domum meam. dimisi hereditatem meam. dedi dilectam animam meam in manu inimicorum eius. facta est mihi hereditas mea quasi leo in silua: dedit contra me uocem. ideo odiui eam. Numquid auis discolor hereditas mea mihi. numquid auis tincta per totum? Venite congregamini omnes bestie terre: festinate ad deuorandum. Pastores multi demoliti sunt uineam meam. conculcauerunt partem meam: dederunt portionem meam desiderabilem in desertum solitudinis. posuerunt eam in dissipationem. luxitque super me. Desolatione desolata est omnis terra: quia nullus est qui recogitet corde. Super omnes uias deserti uenerunt omnes uastatores. quia gladius dñi deuorauit ab extremo terre usque ad extremum eius. Non est pax uniuersis carni. Seminauerunt triticum. & spinas messuerunt. hereditatem acceperunt & non eis prodierit. Confundemini a fructibus uestris. propter iram furoris dñi. Hec dicit dñs ad uniuersum populum meum malum. qui tangunt hereditatem meam distribuam populo meo isti. Ecce ego euellam domum iuda euellam de medio eorum. & cum euellero eos conuertar & miserebor eorum. & reducam eos unumquemque ad hereditatem suam & unumquemque in terram suam. Et erit si eruditi didicerint uias populi mei ut iurent in nomine meo uiuit dñs. sicut docuerunt populum meum iurare in baal: edificabuntur in medio populi mei. Quod si non audierint eradicabo gentem illam eradicatione & perditione ait dñs. xix.
Hec dicit dñs ad me. Vade & possidebis lumbare lineum. & pones illud super lumbos tuos. & in aquam non intrare illud. Et possedi lumbare iuxta uerbum dñi. & posui circa lumbos meos. Et factum est uerbum dñi secundo ad me dicens. Tolle lumbare quod possedisti quod est circa lumbos tuos. & surgens uade ad euphraten. & abscondi illud ibi in foramine petre. Et abii & abscondi illud in euphraten.
sicut preceperat mihi dñs. Et factum est post dies plurimos: dixit dñs ad me. Surge & uade ad euphraten. & tolle inde lumbare quod precepi tibi ut absconderes illud ibi. Et abii ad euphraten & fodi. & tuli inde lumbare de loco ubi absconderam illud. & ecce computruerat lumbare: ita ut nullo usui aptum esset. Et factum est uerbum dñi ad me dicens. Hec dicit dñs ds. Sic putrefaciam superbiam iuda & superbiam hierusalem multam. populum istum pessimum qui nolunt audire uerba mea. & ambulant in prauitate cordis sui. abierunt post deos alienos ut seruirent eis & adorarent eos. Et erunt sicut lumbare istud. quod nullo usui aptum est. Sicut enim adheret lumbare ad lumbos uiri sic agglutinaui mihi omnem domum israel & omnem domum iuda dicit dñs. ut essent mihi in populum & in nomen & in laudem & in gloriam & non audierunt. Dices ad eos sermonem istum. Hec dicit dñs ds. Omnis laguncula implebitur uino. Et dicent ad te. Numquid ignoramus quia omnis laguncula implebitur uino. Et dices ad eos. Hec dicit dñs. Ecce ego implebo omnes habitatores terre huius & reges qui sedent de stirpe dauid super thronum eius & sacerdotes & prophetas & omnes habitatores hierusalem ebrietate. & dispergam eos uirum a fratre suo & patres & filios pariter dicit dñs. Non parcam & non ignoscam nec miserebor: ut non disperdam eos. Audite & auribus percipite: nolite elevari quia dñs locutus est. Date deo deo uestro gloriam antequam obtenebrescat: & antequam offendant pedes uestri ad montes caliginosos. Expectabitis lucem & ponet eam in umbram mortis & in caliginem. Quod si hoc non audieritis: in abscondito ploratbit anima mea a facie superbie. Plorans plorabit. & deducet oculus meus lacrimam: quia captus est grex domini. Die regi & dominatrici. Humiliamini sedete. quoniam descendit de capite uestro corona gloriae uestre. Ciuitates austri clause sunt. & non est qui aperiat: transmigratione perfecta. Leuate oculos uestros & uidete: qui uenitis ab aquilone. Ubi est grex qui datus est tibi. pecus inclitum tuum? Quid dices cum uisitauerit te? Tu enim docuisti eos aduersum te & erudisti in capite tuo. Numquid non dolores apprehendunt te. sicut mulierem parturientem? Quod si dixeris in corde tuo quare uenerunt mihi hec. propter multitudinem iniquitatis tue reuelata sunt uerecundia tua. polluti sunt plantus tui. Si mutare potest ethiops pellem suam aut pardus uarietates suas. & uos potuistis benefacere cum didicissetis malum. & disperdam eos sicut stipulam. que uento rapitur in deserto. Hec sors tua. pars mensure tue a me dicit dñs. quia oblita es mei & confisa es in mendacio. unde & ego nudaui femora tua contra faciem tuam & apparuit ignominia tua. adulteria tua. & hinnitus tuus. scelus fornicationis tue. & super colles in agro uidi abominationes tuas. Ve tibi hierusalem: non mundaberis post me.
Quod factum est uerbum xx. Usquequo adhuc: dñi ad hieremiam. de sermonibus siccitatis. Luxit iuda & porte eius corruerunt. & obscurata est in terra. & clamor hierusalem ascendit. Maiores miserunt minores suos ad aquam. uenerunt ad hauriendum. non inuenerunt aquam. reportauerunt uasa sua uacua. confusi sunt & affecti. & operuerunt capita sua propter terre uastitatem. quia non uenit pluuia in terra. Confusi sunt agricole. operuerunt capita sua. Etiam cerua in agro peperit. & reliquit quia non erat herba. & onagri steterunt in rupibus traxerunt uentum sicut draconis. defecerunt oculi eorum quia non erat herba. Si iniquitates nostre responderint nobis. dñe fac propter nomen tuum. quoniam multe sunt auersiones nostre. Tibi peccauimus patientia israel. saluator eius in

hẽ dupl̃r exp̃o una d̃ y ⁊ c̃ ꝑ alias lras
alia d̃ ysterij ⁊ c̃ mystice / alu exponit ꝛ̃ia

tempe tribłationuſ. Quare ſi colon̄ futuſ eſ in tra ⁊ q̃
uiator declinauſ ad manendum: Quare futurus eſ ue
lut uir uag⁹. ut fortis qui n̄ poteſt ſaluare: Tu autem
in nobis es dñe. ⁊ nom̄ tuum ſup nos inuocatum eſt:
ne derelinquas nos. Hec dicit dñs pp̃lo huic. qui dilex̄
mouere pedes ſuos. ⁊ ſi quieuit: ⁊ deo n̄ placuit. Nunc
recordabit̄ iniquitatum eor̄: ⁊ ulsitabit peccata eor̄.
Et dixit dñs ad me. Noli orare p̃ pp̃lo iſto in bonum.
Cum ieiunauerint n̄ exaudiam preces eor̄ ⁊ ſi obtule
rint holocaustomata ⁊ uictimas n̄ ſuſcipiam eas: ſed in
gladio ⁊ fame ⁊ peſte ego conſumam eos. xxi.
Et dixi. Eh. ah. ah. dñe ds: ecce dicunt eis. Non ui
debitis gladium ⁊ fames n̄ erit in nobis: ſed pacē ue
ram dabit uobis in loco iſto. Et dixit dñs ad me. Falſo
ꝓphe uaticinant̄ in nomine meo. n̄ miſi eos ⁊ n̄ p̃cepi eis:
neq; locutus ſum ad eos. Viſionē mendacem ⁊ diuina
tionē fraudulentā ⁊ ſeductionē cordis ſui: ꝓphant uo
bis. Ideo hec dicit dñs de ꝓphis qui ꝓphant in nomine
meo quos ego n̄ miſi. dicentes gladius ⁊ fames n̄ erit
in tra hac: in gladio ⁊ fame conſument̄ ꝓphe illi ⁊ pop̃lus
quib⁹ ꝓphant. erunt proiecti in uiis ieruſalē p̃ fame ⁊ gla
dium ⁊ non erit qui ſepeliat eos: ipſi ⁊ uxores eor̄. filii ⁊ fi
lie eor̄. ⁊ effundam ſup eos malum ſuum ⁊ complebo ſup
eos iudicium iſtud. Deducant oculi mei lacrimam p̃ diem
⁊ noctem ⁊ ne taceant: quia contritione magna contrita eſt
uirgo filia pp̃li mei: plaga peſſima uehemens. Si egreſ
ſus fuero ad agros ecce occiſi gladio: ⁊ ſi introiero in ciui
tatem. ecce attenuati fame. Prophe namq; ⁊ ſacerdos:
abierunt in tram quam ignorabant. Numquid proiiciens
abiecisti nos. ⁊ non abhominata e anima tua:
Quare p̃cuſſiſti nos. ⁊ non eſt ſanitas: Expec
tauimus pacem ⁊ non e bonum. ⁊ tempus curationis. ⁊ ecce
turbatio. Cognouimus dñe impietates nr̄as. iniqui
tates patrum nr̄or̄. q̃ peccauimus tibi. Ne nos deſ in
opprobrium p̃ nom̄ tuum. neq; facias nobis contumeliam.
Solue pactū tuum recordare. ne irritum facias fedus tuū
nobiſcum. Numquid ſunt in idolis gentium
qui pluant. aut celi poſſunt dare imbres: Nonne
tu es dñs ds n̄r quem expectauimus: Tu enim feciſti
omnia hec. Et dixit dñs ad me. Si ſteterit moyſes ⁊ ſamu
hel coram me: non eſt anima mea ad pp̃lm iſtum. Eice
illos a facie mea ⁊ egrediantur. Qd̃ ſi dixerint ad te quo
egrediemur: dices ad eos. Hec dicit dñs. Qui ad mortem
ad mortē. ⁊ qui ad gladium ad gladiū: ⁊ qui ad famem
ad famem. ⁊ qui ad captiuitatē ad captiuitatē. ui
ſitabo ſup eos quatuor ſpecies dicit dñs: gladium ad
occiſionem. ⁊ canes ad laceranduſ. ⁊ uolatilia celi ac be
ſtias terre ad deuorandum ⁊ diſſipandū: ⁊ dabo eos in
feruorem uniuerſis regnis terre p̃ manaſſem filiū eze
chie regis iuda ſup omnib⁹ que fecit in ieruſalē. Quis
enim miſerebit tui ieruſalē. aut quis contriſtabit̄ p te. aut
quis ibit ad rogandū p̃ pace tua. Tu dereliquiſti me
dicit dñs. retrorſum abiiſti. Et extendam manū me
am ſup te. ⁊ conteram te. Laboraui rogans. ⁊ diſp
gam eos uentilabro in portis terre. Interfeci ⁊ diſperdi
pp̃lm meū. ⁊ non a uiis ſuis n̄ ſunt reuerſi. Multiplica
te ſunt mihi uidue eius ſup harenam maris. induxi eis
ſup matrem adoleſcentis uaſtatorem in die. miſi ei
ciuitatem repente timorem. Infirmata e que peperit
ſeptem. defecit anima eius. occidit ei ſol cum adhuc eet
dies. Confuſa e ⁊ erubuit. ⁊ reliquos eius in gladium da
bo in conſpectu inimicor̄ eor̄ ait dñs. Ve mihi. Mater mea
quare me genuiſti: uirum rixe. uirū diſcordie in u
niuerſa tra. Non feneraui. nec feneratus in quiſq̃m
omnes maledicunt mihi. Dicit dñs ſi non reliquie tue in
bonum. ſi non occurrero tibi in tempore afflictionis ⁊ in tempe
tribłationis aduſum inimicum. Numquid fœderabit̄
ferrum ferro ab aquilone ⁊ es: Diuitias tuas ⁊
theſauros tuos in direptionē dabo gratis. in omnib⁹ pecca
tis tuis ⁊ in omnib⁹ finibus tuis. ⁊ adducam inimicos
tuos de tra quam neſcis. quia ignis ſuccenſus eſt in furore
meo ſup uos ardebit. xxii.
Tu ſcis dñe recordare mei ⁊ uiſita me. ⁊ erue me
ab his qui p̃ſequuntur me. Noli in patientia tua
ſuſcipe me. Scito quoniam ſuſtinui p̃ te opprobrium. in
uenti ſunt ſermones tui ⁊ comedi eos. Et factus eſt mihi
uerbum tuum in gaudium. ⁊ in letitiam cordis mei.
quoniam inuocatum e nom̄ tuum ſup me dñe ds exercitu
um. Non ſedi in conſilio ludentium: ⁊ glatiſi ſum
a facie manus tue. Solus ſedebam: quoniam indignatione
repleſti me. Quare factus eſt dolor meus perpetuus: ⁊ pla
ga mea deſperabilis: renuit curari. facta e in q̃ſi in
dauium aquarum infidelium. Propter hoc hec dicit
dñs. Si conuerſus conuertam te. ⁊ ante faciem meam ſtabis:
⁊ ſi ſeparaueris p̃tiioſum a uili. quaſi os meum eris. Con
uertent̄ ipſi ad te. ⁊ tu non conuerſus ad eos. ⁊ dabo te pp̃lo
huic in murum eneum ⁊ fortem: ⁊ bellabunt aduer
ſum te. ⁊ non p̃ualebunt. quia ego tecum ſum ut ſaluem
te. ⁊ eruam te dicit dñs. ⁊ liberabo te de manu peſ
simor̄: ⁊ redimam te de manu fortium. Et factus e
uerbum dñi. ad me dicens. Non accipies uxorem. ⁊
non erunt tibi filii ⁊ filie in loco iſto. quia hec dicit dñs ſuper
filios ⁊ filias qui generantur in loco iſto. ⁊ ſuper ma
tres eor̄ que genuerunt eos. ⁊ ſuper patres eor̄. de quor̄
ſtirpe ſunt nati in tra hac. mortib⁹ egrotabunt
morient̄. non plangent̄ ⁊ non ſepelient̄. in ſterquilinium
ſuper faciem tre erunt. ⁊ gladio ⁊ fame conſumen
tur. ⁊ erunt cadauera eor̄ in eſcam uolatilib⁹ celi
⁊ beſtiis tre. Hec enim dicit dñs. Ne ingrediaris do
mum conuiuii. neq; uadas ad plangendum. neq; condole
ris eis. quia abſtuli pacem meam a pp̃lo iſto dicit dñs.
miſericordiam ⁊ miſerationes. ⁊ morient̄ grandes ⁊ parui
in tra iſta. non ſepelient̄ neq; plangentur. ⁊ non ſe in
cident. neq; caluitium fiet p eis. ⁊ non frangent panem
eis luctus panem ad conſolandū ſuper mortuo. ⁊ non
dabunt eis potum calicis ad conſolandum ſuper patre
ſuo ⁊ matre. Domum conuiuii non ingredieris ut ſedeas
cum eis. ⁊ comedas ⁊ bibas. Quia hec dicit dñs exerci
tuum ds iſrael. Ecce ego auferam de loco iſto in oculis
ueſtris ⁊ in diebus ueſtris uocem gaudii. ⁊ uocem letitie.
uocem ſponſi ⁊ uocem ſponſe. Et cum annuntiaueris
pp̃lo huic omnia uerba hec. ⁊ dixerint tibi. Quare locutus eſt
dñs ſuper nos omne malum grande iſtud. que iniquitas
nr̄a aut quod peccatum nr̄um quod peccauimus dño ds nr̄o.
dices ad eos. Quia dereliquerunt patres uſtri me ait
dñs. ⁊ abierunt p̃ dios alienos. ⁊ ſeruierunt eis ⁊ ad
orauerunt eos. ⁊ me dereliquerunt. ⁊ legem meam
non cuſtodierunt. Sed ⁊ uos peiora operati eſtis: quam pa
tres uſtri. Ecce enim ambulat unuſquiſq; p̃ prauita
tem cordis ſui mali: ut me non audiat. Et eiciam
uos de tra hac in tram quam ignoratis uos ⁊ p̃res uſtri:
⁊ ſeruietis ibi diis alienis die ac nocte: qui non dabit
uobis requiem. Propterea ecce dies uenient dicit dñs:
⁊ non dicet ultra uiuit dñs qui eduxit filios iſrael de tra
egypti. ſed uiuit dñs qui eduxit filios iſrael de tra
aquilonis. ⁊ de uniuerſis tris ad quas eiecit eos. ⁊

hẽ dupl̃r exp̃o una d̃ y ⁊ c̃ ꝑ alias lras
alia d̃ ysterij ⁊ c̃ mystice / alu exponit ꝛ̃ia

maurit̃ ei odiũ q̃ arguit̃ eminos
ut dicit ro. os mercato. ⁊ ꝛ̃ia

ꝓphe dñi ad a ꝑ

ꝓphe deperditis ⁊ ꝛ̃ia

xlij.

ꝛ. ieremi

ꝛ. septem cognatores
regum maloz. ⁊ sero
boam. baasa. amri. ihu
manaem. phacee. osee
cũ domo sua

hic finit ꝛ̃ia ieremie lamentatio

reducam eos in terram suam quam dedi patribz eoz. Ecce
ego mittam piscatores multos dicit dñs & piscabuntur
eos & post hec mittam eis multos uenatores & uenabunt
eos de omni monte & de omni colle & de cauernis petrarz & qz
oculi mei sup omnes uias eoz. Non sunt abscondite a fa
cie mea & non fuit occulta iniquitas eoz ab oculis meis.
Et reddam primum duplices iniquitates & peccata eoz. qz
polluerunt terram meam in morticinis idolorz suorz &
abhominationibz suis implerunt hereditatem meam. xxiii.
Domine fortitudo mea & robur meum & refugium meum
in die tribulationis. Ad te gentes uenient ab extremis terre & dicent. Ve mendacium possederunt patres nri
uanitatem que non est in eis. Numquid faciet homo sibi de
os & ipsi non sunt dii. Propterea ecce ego ostendam eis post hac
cem hanc. ostendam eis manum meam & uirtutem meam.
& scient qz nomen mihi dñs. Peccatum iude scriptum est stilo ferreo
in ungue adamantino. exaratum sup latitudinem
cordis eoz & in cornibz aratrum eoz. Cum recordati fuerint
filii eoz aratrum suum & lucos lignoz & frondentium. in
montibz excelsis sacrificantes in agris. fortitudinem tuam
& omnes thesauros tuos in direptionem dabo. excelsa tua pro
peccatis in universis finibz tuis & relinquentis sola ab hereditate tua quam dedi tibi. & seruire te faciam inimicis tuis in
terra quam ignoras. quia ignem succendistis in furore meo usq;
in eternum ardebit. Hec dicit dñs. Maledictus homo qui
confidit in homine & ponit carnem brachium suum & a
deo recedit cor eius. Erit enim quasi myrice in deserto & non uidebit cum uenerit bonum. sed habitabit in siccitate in
deserto in terra salsuginis & inhabitabili. Benedictus uir
qui confidit in deo & erit dñs fiducia eius. Et erit quasi lig
num quod transplantatur super aquas quod ad humorem mittit
radices suas & non timebit cum uenerit estus. Et erit folium
eius uiride & in tempore siccitatis non erit sollicitum non aliquando
desinet facere fructum. Prauum est cor hominis & in
scrutabile quis cognoscet illud. Ego dñs scrutans cor
& probans renes qui do unicuique uiam suam & in
uxta fructum adinuentionum suarum. xxiiii.
Perdix fouit que non peperit fecit diuitias & non iudi
cio. In dimidio dierum suorz derelinquet eas & in nouissimo suo erit insipiens. Solium glie altitudinis
a principio locus sanctificationis nre expectatio israhel. Vre omnes
qui te derelinquunt confundentur. recedentes a te in terra scribent quoniam dereliquerunt uenam aquarum uiuentium
dñm. Sana me dñe & sanabor saluum me fac & saluus
ero quoniam laus mea tu es. Ecce ipsi dicunt ad me. Vbi est uer
bum dñi ueniat. Et ego non sum turbatus te pastorem
sequens & diem hominis non desideraui tu scis. Quod egressum est de labiis meis rectum in conspectu tuo fuit. Non
sis mihi tu formidini spes mea tu in die afflictionis. Con
fundantur qui me persequuntur & non confundar ego. paueant
illi & non paueam ego. Induc super eos diem afflictionis &
duplici contritione contere eos. Hec dicit dñs ad me.
Vade & sta in porta filiorum populi per quam ingrediuntur reges iu
da & egrediuntur & in cunctis portis hierusalem & dices ad eos.
Audite uerbum dñi reges iuda & omnis iudea. cunctiq; ha
bitatores hierusalem qui ingredimini per portas istas. Hec di
cit dñs. Custodite animas uestras & nolite portare pondus
in die sabbati. nec inferatis per portas hierusalem & nolite ef
ferre onera de domibz uestris in die sabbati & omne opus non facietis. Sanctificate diem sabbati sicut precepi patribz uestris. Et non
audierunt nec inclinauerunt aurem suam sed induraue
runt ceruicem suam ne audirent me & ne acciperent
disciplinam. Et erit si audieritis me dicit dñs. ut non
inferatis onera per portas ciuitatis huius in die sabbati
& sanctificaueritis diem sabbati ne faciatis in eo omne opus. ingredientur per portas ciuitatis huius reges & principes sedentes super
solium dauid ascendentes in curribz & in equis ipsi & prin
cipes eorz uiri iuda & habitatores hierusalem & habitabit ci
uitas hec in sempiternum. Et uenient de ciuitatibz iu
da in circuitu hierusalem & de terra beniamin & de campestri
bus & de montuosis & ab austro portantes holocaustum
victimam & sacrificium & thus & inferent oblationem
in domum dñi. Si autem non audieritis me ut sanctificetis diem
sabbati & ne portetis onus & non inferatis per portas hierusalem in die sabbati succendam ignem in portis eius & deuora
bit domos hierusalem & non extinguetur. xxv.
Verbum quod factum est ad hieremiam a dño dicens. Surge
& descende in domum figuli & ibi audies uerba mea. Et
descendi in domum figuli & ecce ipse faciebat opus super ro
tam & dissipatum est uas quod ipse faciebat e luto manibz
suis. Conuersusq; fecit uas alterum sicut placuerat
in oculis eius ut faceret. Et factum est uerbum dñi ad me dicens.
Numquid sicut figulus iste non potero facere uobis domus israhel
ait dñs. Ecce sicut lutum in manu figuli sic uos in
manu mea domus israhel. Repente loquar aduersum gentem
& aduersum regnum ut eradicem & destruam & dispdam
illud. Si penitentiam egerit gens illa a malo suo quod locutus
sum aduersum eam & agam & ego penitentiam super malo quod co
gitaui ut facerem ei & subito loquar de gente & regno
ut edificem & plantem illud. Si fecerit malum in oculis me
is ut non audiat uocem meam. penitentiam agam super bono
quod locutus sum ut facerem ei. Nunc ergo die uiro iude & ad
habitatores hierusalem dicens. Hec dicit dñs. Ecce ego fingo
super te malum & cogito contra uos cogitationem. Reuer
tatur unusquisque a uia sua mala & dirigite uias ue
stras & studia uestra. Qui dixerunt. Desperauimus propter cogitatio
nes enim nostras ibimus & unusquisque pertinatiam cordis
sui mali faciemus. Propterea hec dicit dñs. Interrogate gentes
quis audiuit talia horribilia que fecit nimis uirgo
israhel. Numquid deficiet de petra agri niue libani aut
euelli possunt aque eruumpentes frigide & defluentes.
Quia obliuisci est mei populus meus. frustra libantes & impin
gentes in uiis suis in semitis seculi. ut ambularent per e
as uineare sterili & trito. ut fieret terra eoz in desolationem & in
sibilum sempiternum. Omnis qui preterierit per eam obstu
pescet & mouebit caput suum. Sicut uentus urens
dispergam eos coram inimicis & dorsum & non faciem ostendam
eis in die perditionis eorz. xxvi.
Et dixerunt. Venite & cogitemus contra hieremiam
cogitationem. Non enim perit lex a sacerdote neq;
consilium a sapiente nec sermo a propheta. Venite & percutiamus eum lingua & non attendamus ad uniuersos sermones eius.
Attende dñe ad me & audi uocem aduersariorum meorum.
Numquid redditur pro bono malum. Quia foderunt fo
ueam animae meae. Recordare quod steterim in conspectu tuo.
ut loquerer pro eis bonum & auertem indignationem
tuam ab eis. Propterea da filios eorum in famem & deduce
eos in manus gladii. fiant uxores eorum absque liberis & uidue
& uiri earum interficiantur morte. Iuuenes eorum occidantur
gladio in prelio & audiatur clamor de domibz eorum. Adduces enim super eos latronem repente. quia foderunt foue
am ut caperent me & laqueos absconderunt pedibz meis.
Tu autem dñe scis omne consilium eorum aduersum me in
mortem. ne propitieris iniquitati eorum & peccatum eorum a facie
tua non deleatur. fiant corruentes in conspectu tuo & in tem
pore furoris tui subuerte eos. xxvii.

Hec dicit dñs. Vade ⁊ accipe lagunculam figuli testeā
a senioribꝫ ꝑpli ⁊ a senioribus sacerdotum ⁊ egredere
ad uallem filii ennon que ē iuxta introitum porte ficti
lis ⁊ ꝑdicabis ibi uba que ego loquar ad te ⁊ dices. Audite
ubum dñi reges iuda ⁊ habitatores iherlm. Hec dicit
dñs exercituum ds isrl. Ecce ego inducam afflictionē
sup locum istum. ita ut omnis qui audierit illam tin
niant aures ei⁹. eo qđ dereliquerint me ⁊ alienū fecerint
locum istum ⁊ libauerint in eo dīs alienis. quos nescie
runt ipi ⁊ patres eoꝝ ⁊ reges iuda ⁊ repleuerint locū
istum sanguine innocentum. Et edificauerint ex
celsa baalim ad comburendos filios suos igni holo
caustum baalim. que ni ꝓcepi nec locutus sum ⁊ nec as
cendit in cor meum. Propter ea ecce dies uenient dic
dñs ⁊ ni uocabit locus iste amplꝰ tofeth ⁊ uallis filii en
non ⁊ ꝙ uallis occisionis. Et dissipabo ysrl in loco isto ⁊ subtā eos gladio ⁊ conspectu inim
coꝝ suoꝝ ⁊ in manu querentium animas eoꝝ. Et dabo ca
daueta eoꝝ escam uolatilibꝫ celi ⁊ bestiis tre ⁊ ponam
ciuitatem hanc in stupore ⁊ in sibilum. Omis qui
ꝑterierit ꝑ eam obstupescet ⁊ sibilabit sup uniuersas
plagas ei⁹. Et cibabo eos carnibꝫ filioꝝ suoꝝ ⁊ filiarum
suarum ⁊ unusquisq carnes amici sui comedet in ob
sidione ⁊ in angustia. in qua concludent eos inimici
eoꝝ ⁊ qui querunt animas eoꝝ. Et conteres lagunicu
lam in oculis uiroꝝ qui ibunt tecum ⁊ dices ad eos.
Hec dicit dñs exercituum. Sic conteram ꝓpl iste ⁊ ci
uitatē istam. sic ꝛ̄ctur uas figuli qđ ni potest ultra in
staurari ⁊ in tofeth sepelient. eo qđ ni sit aliis locus ad
sepeliendū. Sic faciam loco huic ait dñs ⁊ habitatoribꝰ
eius. ut ponam ciuitatem istam sicut tofeth ⁊ erunt
domus iherlm ⁊ domus regum iuda sicut locus to
feth inmunde. omes domus in quarum domibꝫ sacri
ficauerunt omi militie celi ⁊ libauerunt libamina di
Venit autem iheremias de ꝓphetandū. vis alienis.
tofeth quo miserat eum dñs ad ꝓphetandū ⁊ stetit
in atrio domꝰ dñi ⁊ dixit ad omem ꝓpl. Hec dicit dñs
exercituum ds isrl. Ecce ego inducam sup ciuitatē hanc
⁊ sup omes urbes eius uniuersa mala que locutus sum
aduersus eam. quia indurauerunt cervicem suam.
ut ni audirent sermones meos. Et audiuit fassur filꝰ
emmer sacerdos qui constitutꝰ erat ꝓnceps in domo dñi
iheremiam ꝓphantem sermones istos ⁊ percussit fassur
iheremiam ꝓphetam ⁊ misit eum in nerū. qđ erat ꝑ por
ta beniamin superiorem in domo dñi. Cumq illuxisset
in crastinum. eduxit fassur iheremiā de nervo. Et di
xit ad eū iheremias. Non fassur uocauit dñs nomen tuum
ni pauorem undiq. Quia hec dicit dñs. Ecce ego dabo
te in pauorem. te ⁊ omes amicos tuos. ⁊ corruent gladio
inimicoꝝ suoꝝ. ⁊ oculi tui uidebunt. ⁊ omem iudam
dabo in manu regis babylonis. ⁊ ni ducet eos in babi
lonē. ⁊ percutiet eos gladio. Et dabo uniuersam substā
ciuitatis huius ⁊ omem laborem eius. omesq pciosa ⁊ cune
tos thesauros regum iuda dabo in manu inimicoꝝ e
oꝝ. ⁊ diripient eos ⁊ tollent ⁊ deducent in babylonem.
Tu autem fassur ⁊ omes habitatores domꝰ tue ibitis
in captiuitatē. ⁊ in babilonem uenies ibiq morieris.
⁊ ibi sepelieris tu ⁊ omes amici tui. quibꝫ ꝓphetasti fal
Seduxisti me dñe ⁊ seductus sum. xx. Fortior
fortior me fuisti ⁊ ꝓualuisti. factus sum in deri
sum tota die. omes subsannabant me. quia ꝺ̄m
loquor uociferans iniquitatem ⁊ uastitatē clamito. Et
fcs ē in sermo dñi in opprobrium ⁊ in derisum tota
die. Et dixi. Non recordabor ei⁹. neq loquar ultra in
nomine illius. Et fcs ē in corde meo qđ ignis exestu
ans. clausus q̄ in ossibꝫ meis. ⁊ defeci ferre ni sustinēs.
Audiui enim obtrectationes multoꝝ. ⁊ timorem in circui
tu. ꝓsequimini ⁊ ꝓsequamur eum. ab omibꝫ uiris qui
erant pacifici mei. ⁊ custodientes latus meum. si qm
decipiatur. ⁊ ꝓualeamus adūsus eum. ⁊ consequamur
ultionem ex eo. Dns autem mecum ē tanq bellator for
tis. ideo qui ꝓsequuntur me cadent ⁊ infirmi erunt.
Confundent uehemēt. qi ni intellexerunt opprobrium
sempiternum. qđ nunq delebit. Et tu dñe exercituum
probator iusti. qui uides renes ⁊ cor. uideam quesso ultio
nem tuam ex eis. Tibi enim reuelauī causam meam. Canta
te dño laudate dñm. qi liberauit animā pauperis de ma
nu malignoꝝ. Maledicta dies in qua natus sum. dies in q̄
peperit me mater mea ni sit benedicta. Maledictus uir qui
annūtiauit patri meo dicens. natus ē tibi puer masculus.
⁊ qi gaudio letificauit eum. Sit homo ille ut ciuitates
quas subuertit dns. ⁊ ni penituit eum. Audiat cla
morem mane. ⁊ ululatum in tempe meridiano. qui non
me interfecit a uulua. ut fieret in mat mea sepulchrum.
⁊ uulua ei⁹ conceptus eius. Quare de uulua egressus sū
ut uiderem laborem ⁊ dolorem ⁊ consumerentur in confu
Verbum qđ factum ē ad xxx. Tone dies mei.
iheremiam a dño qn misit ad eum rex sedechias sal
sur filium helchie ⁊ sophoniam filium maasie sacerdo
tem dicens. Interroga ꝓ nobis dñm. qm nabuchodo rex baby
lonis ꝓliatur aduersus nos. si forte faciat dns nobiscū
secm omia mirabilia sua. ⁊ recedat a nobis. Et dixit
iheremias ad eos. Sic dicetis sedechie. Hec dicit dns ds is
rael. Ecce ego conuertam uasa belli que in manibꝫ uris
sunt. ⁊ quibꝫ uos pugnatis aduersum regem babilonis
⁊ chaldeos qui obsident uos in circuitu murorꝝ. ⁊ congrega
ca in medio ciuitatis huius. ⁊ debellabo ego uos in manu
forti ⁊ in brachio extento. ⁊ in furore ⁊ in indignatione.
⁊ in ira grandi. ⁊ percutiam habitatores ciuitatis huius.
homines ⁊ bestie pestilentia magna morientur. Et ꝓ hec
ait dns. dabo sedechiam regem iuda ⁊ seruos eius ⁊ ꝓplm eius
⁊ quecūq relicta fuerint in ciuitate hac a peste ⁊ gladio ⁊ fame in
manu nabuchodo regis babilonis. ⁊ in manu inimicoꝝ
eoꝝ. ⁊ in manu querentium animas eoꝝ. ⁊ percutiet eos in
ore gladii. ⁊ ni mouebit neq parcet. nec miserebit. Et ad
ꝓplm hunc dices. Hec dicit dns. Ecce ego do coram uobis
uiam uite. ⁊ uiam mortis. Qui habitauerit in urbe hac
morietur gladio ⁊ fame ⁊ peste. qui aut egressus fuerit ⁊ fu
gerit ad chaldeos qui obsident uos. uiuet ⁊ erit ei a
nima sua in spolium. Posui enim faciem meam sup ci
uitatem hanc in malum ⁊ ni in bonum ait dns. in ma
nu regis babylonis dabit⁹ ⁊ comburet eam igni. ⁊ domum
regis iuda. Audite ubum dñi domus dauid. Hec dicit
dns. Judicate mane iudicium. ⁊ eruite ui oppressum de
manu calumpniantis. ne forte egrediat ut ignis indig
natio mea. ⁊ succendat⁹. ⁊ ni sit qui extinguat. ꝓ malitia
studiorum uarum. Ecce ego ad te habitatricem uallis
solide atq campestris ait dns. qui dicitis quis descendet
nos. ⁊ quis ingredietur domus nras. ⁊ ultabo sup uos iux
fructum studiorum uarum dicit dns. ⁊ succendam ignem
in saltu eius. ⁊ deuorabit omia in circuitu eius. Hec dicit
dns. Descende in domum regis iuda ⁊ loqueris ibi uba
hec ⁊ dices. Audi uba dñi rex iuda qui sedes sup solium
dauid. tu ⁊ seruus tuus. ⁊ ꝓplꝰ tuus. qui ingredimini
ꝑ portas has. Hec dicit dns. Facite iudicium ⁊ iusticiā.
⁊ liberate ui oppressum de manu calumpniatoris. ⁊ aduc

nam ⁊ pupillum ⁊ uiduam nolite contristare · neq; oppmatis uiq; ⁊ sanguinem innocentem ne effundatis in loco isto · Si enim facientes feceritis uerbum istud ingredient p portas domus hui reges sedentes de gene dauid sup thronum ei ⁊ ascendentes curr ⁊ equos ipi ⁊ seruꝰ ⁊ pplꝰ eoꝝ · Qđ si nꝰ audieritis uba hec · in me met ipo iurauꝰ dicit dñs · q; in solitudinē erit domꝰ hec · Quia hec dicit dñs sup domꝰ regis iuda · Galaad tu mi caput libani · si nꝰ ponam te solitudinem uelꝰ inhabitabiles · ⁊ sanctificabo sup te interficientem uirum ⁊ arma ei · ⁊ succident electam cedrum tuam · ⁊ ppcipitabunt in ignem · Et ptransibunt gentes multe p ciuitatem hanc · ⁊ dicet unusquisq; proximo suo · Quare fecit dñs sic ciuitati huic grandi · Et respondebunt · Eo qđ deliquerunt pactum dñi dei sui · ⁊ adorauerunt deos alienos ⁊ seruierunt eis · xxxi ·

Nolite flere mortuum · neq; lugeatis sup eum flete · Plangite eum qui egredit q; si reuertet ultꝰ · nec uidebit terram natiuitatis sue · Quia hec dicit dñs ad sallum filium iosie regis iuda · qui regnauit p iosia patre suo · qui egressus e de loco isto · Non reuertetur huc amplꝰ sꝰ in loco ad quem transtuli eum ibi morietur · ⁊ terram istam si uidebit amplꝰ · Ve qui edificat domꝰ suam in iniustitia · ⁊ cenacula sua sine iudicio · amicum suum ꝓximum frustra · ⁊ mercedem ei non reddet ei · Qui dicit edificabo mi domum latam · ⁊ cenacula spatiosa · qui aperit sibi fenestras · ⁊ facit laquearia cedrina · pingitq; sinopide · Numquid regnabis · q; conferis te cedro · Pater tuus nūquid non comedit ⁊ bibit · ⁊ fecit iudicium ⁊ iustitiam · Tunc bñ erat ei · iudicauit causam pauperis ⁊ egeni · tunc bonum erat · Nūqđ non hoc est scire me dicit dñs · Tui uero oculi ⁊ cor non nisi ad auaritiam · ⁊ ad sanguinem innocentem fundendum · ⁊ ad calumpniam · ⁊ ad faciendum malum opprimere · Propterea hec dicit dñs ad ioachim filium iosie regem iuda · Non plangent eum ue frater ⁊ ue sorori · non plangent eum ue dño ⁊ ue inclite · Sepultura asini sepelietur putrefact ⁊ proiectus extra portas ierusalem · Ascende libanum ⁊ clama · ⁊ in basan da uocem tuam · ⁊ clama ad transeuntes · q; contriti sunt omnes amatores tui · Locutus sum ad te in habundantia tua · dixisti · non audiam · Hec est uia tua ab adolescentia tua · q; non audisti uocem meam · Omnes pastores tuos pascet uentus · ⁊ amatores tui ibunt in captiuitatem · ⁊ tunc confunderis · ⁊ erubesces ab omni malitia tua que habitat in libano · ⁊ nidificas in cedris · Quā cito mutasti cum uenerint tibi q; dolores parturientis · xxxii ·

Viuo ego dicit dñs q; si fuerit iechonias filius ioachim regis iuda anulus in manu dextera mea · inde euellam eum · ⁊ dabo te in manu querentium aiam tuam · ⁊ in manu quoꝝ tu formidas faciem · ⁊ in manu nabuchod · regis babilonis · ⁊ in manu chaldeoꝝ · ⁊ mittam te · ⁊ matrem tuam que genuit te in terram alienam in q; nati non estis · ibiq; morieminī · ⁊ in terram ad quam ipi leuant aiam suam ut reuertant · illuc non reuertent · Numqđ uas fictile atq; contritum uir iste iechonias · aut nūquid uas absq; omni uoluptate · Quare abiecti sunt ipe · ⁊ semen eius · ⁊ proiecti in terram quam ignorauerunt · Terra terra terra audi sermonem dñi · Hec dicit dñs · Scribe uirum istum sterilem · uirum qui in diebus suis non prosperabitur · nec enim erit de semine eius uir qui sedeat sup solium dauid · ⁊ potestatem habeat ultra in iuda · Ve pastoribus qui dispgunt ⁊ dilacerant gregem pascue mee dicit dñs · Ideo hec dicit dñs dñs israel · ad pastores qui dispgunt ⁊ dilacerant gregem pascue mee dicit dñs · Vos autem non uisitastis cogitationes meas · ecce ego uisitabo super uos malitiam studiorum uestrorum ait dñs · Et ego congregabo reliquias gregis mei · de omnibus terris ad quas eiecero eos illuc · ⁊ conuertam eos ad nouas suas · ⁊ crescent ⁊ multiplicabuntur · ⁊ suscitabo super eos pastores · ⁊ pascent eos · Non timebunt ultra · ⁊ non pauebunt · ⁊ nullus quereꝰ ex numero

Ecce dies uenient dicit dñs · xxxiii · Suscitabo dauid germen iustum · ⁊ regnabit rex · ⁊ sapiens erit · ⁊ faciet iudicium ⁊ iustitiam in terra · In diebus illius saluabitur iuda · ⁊ israel habitabit confidenter · ⁊ hoc est nomen eius qđ uocabunt eum dñs iustus noster · Propter hoc ecce dies uenient dicit dñs · ⁊ non dicent ultra uiuit dñs qui eduxit filios israel de terra egypti · sed uiuit dñs qui eduxit · ⁊ adduxit semen domꝰ israel de terra aquilonis · ⁊ de uniuersis terris ad quas eieci eos illuc · ⁊ habitabunt in terra sua ·

Contritum est cor meum in medio mei · ad pphas · Ossa mea contremuerunt omnia ossa mea · factus sum quasi ebrius · ⁊ quasi homo madidus uino a facie dñi · ⁊ a facie uerborum sanctorum eius · q; adulteris repleta est terra · q; a facie maledictionis luxit terra · arefacta sunt arua deserti · factus est cursus eorum malus · ⁊ fortitudo eorum dissimilis · Prophete namq; ⁊ sacerdos polluti sunt · ⁊ in domo mea inuenta malum eorum ait dñs · Idcirco uia eorum erit quasi lubricum in tenebris · impellentur enim ⁊ corruent in ea · Afferam enim super eos mala · annum uisitationis eorum ait dñs · Et in pphetis samarie uidi fatuitatem · ⁊ pphabant in baal · ⁊ decipiebant populum meum israel · Et in pphetis hierusalem uidi similitudinem adulterantium · ⁊ uitet mendacium · ⁊ confortauerunt manus pessimorum · ut non conuerteret unusquisq; a malitia sua · facti sunt mihi omnes ut sodoma · ⁊ habitatores eius sicut gomorra ·

Propterea hec dicit dñs exercituum ad pphas · xxxiii · Ecce ego cibabo eos absinthio · ⁊ potabo eos felle · A pphetis enim hierusalem est egressa pollutio super omnem terram · Hec dicit dñs exercituum · Nolite audire uerba pphaꝝ qui pphant uobis · ⁊ decipiunt uos · Visionem cordis sui loquuntur · non de ore dñi · Dicunt his qui blasphemant me · Locutus est dñs · pax erit uobis · ⁊ omni qui ambulat in pauitate cordis sui dixerunt · non ueniet super uos malum · Quis enim affuit in consilio dñi · ⁊ uidit · ⁊ audiuit sermonem eius · Quis considerauit uerbum illius ⁊ audiuit · Ecce turbo dñi exiit in indignatione egredietur · ⁊ tempestas erumpens super caput impiorum ueniet · Non reuertetur furor dñi usq; dum faciat · ⁊ usq; dum suppleat cogitationem cordis sui · In nouissimis diebus intelligetis consilium eius · Non mittebam pphas · ipi currebant · non loquebar ad eos · ipi pphabant · Si stetissent in consilio meo · ⁊ nota fecissent uerba mea pplo meo · auertissem utiq; eos a uia sua mala · ⁊ a pessimis cogitationibus suis · Putasne dñs ego sum deus de uicino ego sum dicit dñs · ⁊ non dñs de longe · Si occultabit se uir in absconditis · ⁊ ego non uidebo eum dicit dñs · Numqđ non celum ⁊ terram ego impleo ait dñs · Audiui que dixerunt pphe pphantes in nomine meo mendacium atq; dicentes · Somniauī · somniauī · Usq; istud in corde pphaꝝ uaticinantium mendacium ⁊ pphetantium seductiones cordis sui · Qui uolunt facere ut obliuiscat pplus meus nominis mei · pter somnia eoꝝ que narrant uniquiq; ad proximum suum · sicut obliti sunt patres eorum nominis mei pter baalim · Propha qui habet somnium narret somnium · ⁊ qui habet sermonem meum · loquatur sermonem meum uere ·

ii capt. ad pphas

Quid paleaꝫ ad triticū dicit dñs? Nūquid ñ uerba mea sunt q̄si ignis aut dñs. ⁊ q̄si malleus ↄterens petrā? Propt̄ea ecce ego ad ꝓphaꝫ qui furantur uerba mea aut dñs. unusquisq; a proximo suo. Ecce ego ad ꝓphaꝫ aut dñs. qui assumunt linguaꝫ suaꝫ ⁊ aiunt dicit dñs. Ecce ego ad ꝓphaꝫ somp̄niantes mendatium aut dñs. qui narrauerunt ea ⁊ seduxerunt ꝓplm meum in mendacio suo ⁊ in miraculis suis: cū ego non misissem eos. nec mandassem eis. qui nec ꝓfuerunt ꝓplo huic aut dñs.

Si q̄s interrogauit te ꝓpls iste ub ꝓpha aut sacerdos dicens q̄d est onus dñi: dices ad eos. ut quid uobis oner? Proiciam quippe uos dicit dñs. ⁊ ꝓphetā ⁊ sacerdos ⁊ ꝓpls qui dixit onus dñi: uisitabo sup uirum illum ⁊ sup domum eius. Hec dicetis unusquisq; ad proximū ⁊ ad fratrem suum. Quid respondit dñs. ⁊ quid locutus est dñs? Et onus dñi ultra ñ memorabit: q̄ onus erit unicuiq; sermo suus. Et peruertistis uba dei uiuentis: dñi exercituum dei nri. Hec dices ad ꝓphaꝫ. Quid respondit t dñs ⁊ quid locut̄ est dñs? Si autem onus dñi dixerit ꝓpterea hec dicit dñs q̄ dixistis sermonē istum onus dñi: ⁊ misi ad uos dicens nolite dicere onus dñi: ꝓpt̄ea ecce ego tollam uos portans. ⁊ derelinq̄m uos ⁊ ciuitatē istā q̄m dedi uobis ⁊ patribus uris a facie mea ⁊ dabo uos in opprobriū sempit̄num ⁊ in ignominiā etiam: q̄ nūq; obliuione delebit. Ostendit mihi dñs. ⁊ ecce duo calathi pleni ficis positi ante templū dñi. postq̄ transtulit nabuchod rex babylonis iechoniam filium ioachim regē iuda ⁊ ꝓceres eius. ⁊ fabros ⁊ inclusorem de hierlm. ⁊ adduxit eos in babylonem. Et calathus unus ficus bonas habebat nimis. ut solent fice ee primi temporis. ⁊ calathus unus fice habebat malas nimis. que comedi ñ possunt eo q̄d essent male. Et dixit dñs ad me. Quid tu uides hieremia? Et dixi. ficus fice bonas bonas ualde. ⁊ malas malas ualde: que comedi ñ possunt eo q̄d sint male. Et factū ē uerbum dñi ad me dicens. Hec dicit dñs ds israhel. Sicut ficus hec bone sic cognoscam captiuos iude. quos emisi de loco isto in terram chaldeoꝝ in bonū. ⁊ ponam oculos meos sup eos ad placandum: ⁊ reducam eos in terram hanc. ⁊ ędificabo eos ⁊ ñ destruam. ⁊ plantabo ⁊ ñ euellam. Et dabo eis cor ut sciant me q̄ ego sum dñs. ⁊ erunt mihi in ꝓplm ⁊ ego ero eis in dñm: q̄ reuertent̄ ad me in toto corde suo. Et sicut fice pessime que comedi ñ possunt eo q̄d sint male hec dicit dñs. sic dabo sedechiam regem iuda ⁊ ꝓceres eius ⁊ reliquos de hierlm q̄ remanserunt de urbe hac ⁊ qui habitant in terra egypti. ⁊ dabo eos in uexationē afflictionēq; omnibus regnis terre in opprobrium ⁊ in fabolam. ⁊ in prouerbium ⁊ in maledictionem. in uniuersis locis ad que eiecero eos. Et mittam in eis gladium ⁊ famem ⁊ pestem. donec ↄsumant̄ de terra q̄ dedi eis. ⁊ patribus eorum.

xxxvi.

Verbum q̄d factū ē ad hieremiam de omni ꝓplo iude. in anno. iiii. ioachim filii iosie regis iuda ipse ē annus ꝓmus nabuchod regis babylonis q̄d locutus est ieremias ꝓpha ad omnem ꝓplm iuda. ⁊ ad uniuersos habitatores hierlm dicens. A tricesimo decimo anno iosie filii amon regis iuda usq; ad diem hanc. iste ē tricesimus annus in quo factum ē uerbum dñi ad me. ⁊ locutus sum ad uos de nocte ↄsurgens ⁊ loquens: ⁊ ñ audistis. Et misit dñs ad uos omnem seruum suos ꝓphaꝫ. ↄsurgens diluculo mittensq; ⁊ ñ audistis neq; inclinastis aurem uestram ut audiretis cum dicer. reuertimini uniquisq; a uia sua mala. ⁊ a pessimis cogitationibus uris. ⁊ habitabitis in terra q̄m dedit dñs uobis ⁊ patribus uris a seculo ⁊ usq; in seculum. ⁊ nolite ire ꝑ deos alienos ut seruiatis eis. adoretisq; eos. neq; me ad iracundiam prouocetis in operibus manuum uestraꝝ. ⁊ ñ affligam uos. ⁊ non audistis me dicit dñs: ut me ad iracundiam prouocaretis in operibus manuum uestraꝝ in malum uestrum. Propt̄ea hec dicit dñs exercituum. Pro eo q̄d ñ audistis uba mea ecce ego mittam ⁊ assumam uniuersas cognationes aquilonis ait dñs. ⁊ nabuchod regem babylonis seruum meum. ⁊ adducam eos sup terram istam ⁊ sup habitatores eius. ⁊ sup omnes nationes que in circuitu illius sunt. ⁊ interficiam eos. ⁊ ponam eos in stuporem ⁊ in sibilum. ⁊ in solitudines sempiternas. Perdamq; ex eis uocem gaudii ⁊ uocem letitie. uocem sponsi ⁊ uocem sponse. uocem mole ⁊ lumen lucerne. Et erit uniuersa terra ei in solitudinē ⁊ in stuporem. ⁊ seruient omnes gentes iste regi babylonis septuaginta annis.

xxxvii.

Cumq; impleti fuerint anni. lxx. uisitabo sup regem babylonis ⁊ sup gentem illam dicit dñs iniquitatem eorum. ⁊ sup terram chaldeoꝝ. ⁊ ponam illam in solitudines sempiternas. ⁊ adducam sup terram illam omnia uba mea que locutus sum sup eam. omne q̄d scriptum ē in libro isto quecunq; prophauit ieremias ad uniuersas gentes. q̄ seruierunt eis cum essent multe gentes ⁊ reges magni. Et retribuam eis secundum opera eorum. ⁊ secundum facta manuum suarum. Quia sic dicit dñs exercituum ds israhel. Sume calicem uini furoris hui de manu mea. ⁊ potabis de illo cunctas gentes ad quas ego mittam te. ⁊ bibent ⁊ turbabuntur. ⁊ insanient a facie gladii quem ego mittam inter eos. Et accepi calicem de manu dñi. ⁊ potaui cunctas gentes ad quas misit me dñs. hierlm ⁊ ciuitates iude. ⁊ reges eius. ⁊ principes eius ut darem eos in solitudinē. in stuporem. in sibilum ⁊ in maledictionē. sicut est die hodierno. pharaonem regem egypti ⁊ seruos eius. principes eius ⁊ omnem populum eius. ⁊ uniuersum genus mixtum. cunctos reges terre hus. cunctos reges terre philistiim. ascalo ni ⁊ gaze ⁊ accharon. ⁊ reliquias azoti. idumee ⁊ moab. ⁊ filios ammon. ⁊ cunctos reges tyri. ⁊ cunctos reges sidonis. ⁊ reges terre insularum. qui sunt trans mare. ⁊ dedan. ⁊ theman ⁊ buz. ⁊ uniuersos qui attondent in comam. ⁊ cunctos reges arabie. ⁊ cunctos reges occidentis qui habitant in deserto. ⁊ cunctos reges zambri. ⁊ cunctos reges elam. ⁊ cunctos reges medoꝝ. ⁊ cunctos aquilonis regis. de prope ⁊ de longe. unumquemq; fratrem suum. ⁊ omnes regnos terre. que sup faciem eius sunt. ⁊ rex sesach bibet post eos. ⁊ dices ad eos. Hec dicit dñs exercituum ds israhel. Bibite ⁊ inebriamini ⁊ uomite ⁊ cadite. neq; resurgatis a facie gladii. quem ego mittam inter uos. Cumq; noluerint accipere calicem de manu tua ut bibant. dices ad eos. Hec dicit dñs exercituum. Bibentes bibetis. q̄ ecce in ciuitate in qua inuocatum est nomen meum ego incipio affligere. ⁊ uos q̄si innocentes immunes eritis? Non eritis immunes. Gladium enim ego uoco sup omnes habitatores terre dicit dñs exercituum. ⁊ tu ꝓphabis ad eos omnia uba hec ⁊ dices ad illos. Dñs de excelso rugiet. ⁊ de habitaculo sco suo dabit uocem suam. Rugiens rugiet sup decorem suum. celeuma quasi calcantium uindemiam respondebit. ad uniuersos habitatores terre. Pauenit sonus usq; ad extrema terre q̄. iudicium dñs cum gentibus iudicat̄ ipse cum omni carne. Impios tradidit gladio. dicit dñs. Hec dicit dñs exercituum. Ecce afflictio egredietur de gente in gentem. ⁊ turbo magnus egredietur a summitatibus terre. ⁊ erunt interfecti dñi in die illa a summo terre usq; ad summum eius. Non plangent. ⁊ ñ colligent neq; sepelient: in sterquilinium sup faciem terre iacebunt. Ululate pastores ⁊ clamate. aspergite uos cinere opti-

matel gregil qz opleu lunt dieł uñi ut trñhuam
ni⁹ ⁊ diſſipationel ufe ⁊ cadeul q̄i ualą p̄troſa ⁊ pe
ribit fuga a paſtoribz ⁊ ſaluatio ab optimatibus
gregil. qz uaſtabit dñł paſcua eoz ⁊ ſuueuerunt ar
ua pauł ⁊ a facie ire furoꝛił dñi. Dereliquit q̄i leo
umbraculū ſuum ⁊ fą̄ eſt ſua eoz in deſolationē a facie
ire columbe ⁊ a facie ire furoꝛił dñi. ·xxxviii

Hec p̄cepit regnū ioachim filii ioſie regił iuda. feñ ē
ūbum iſtud a dño dicenł. Hec dicit dñł. Sta in atrio
domꝰ dñi ⁊ loquerił ad oñeł ciuitatel iuda de quibz
uenium ut adoꝛent in domū dñi uniuſoł ſermonel
quoł ego mandauı̄ t ut loquarił ad eoł. Noli ſubtra
here ūbum ſi forte audiant ⁊ oūtatur uiquiqz a
uia ſua mala ⁊ penitęat me mali q̄d cogito facere eił
p̄ malitiał ſtudioꝝ eoz ⁊ dicel ad eoł. Hec dicit
dñł. Si ñ audieriił me ut ambulerił in lege mea q̄
dedi uobił ut audiaiił ſermonel ſeruoꝝ meoꝝ p̄phaꝝ
quoł ego miſi ad uoł de nocte ⁊ ſurgenł ⁊ dirigenł ⁊
ſi audiſtił ⁊ dabo domū iſtam ſicut ſilo ⁊ urbem hāc
dabo in maledictionem cunctił gentibz tre. Et audie
runt ſacerdotel ⁊ p̄phe ⁊ oñił pł̄s ihemiam loquen
tem ūba hec in domo dñi. Cumqz opleſſet ihemiał
loquenł omīa que p̄ceꝑat ei dñł ut loqueret ad uni
uerſum pł̄m ⁊ apprehenderunt eum ſacerdotel ⁊ p̄phe
⁊ oñił pł̄s dicenł. Morte moꝛiet. q̄re p̄phauit in
noīe dñi dicenł. ſicut ſilo erit domuł hec ⁊ urbł iſta
deſolabit eo q̄d ñ ſit habitatoꝛ. Et congregat ē oñił
pł̄s ad ūſum ihemiam in domū dñi. ⁊ audierunt p̄n
cipel iuda ūba hec ⁊ aſcenderunt de domo regił in domū
dñi ⁊ ſederunt in introitu porte dñi noue. ⁊ locuti ſñt
ſacerdotel ⁊ p̄phete ad p̄ncipel ⁊ ad oñem pł̄m dicen
tel. Judicium mortiſ ē uiro huic. q̄ p̄phauit aduer
ſum ciuitatem iſtā ſicut auditiſ
auribuł urił. Et ait ihemiał ad oñeł p̄ncipel ⁊ ad
uniuſum pł̄m dicenł. Dñł miſit me ut p̄pharem
ad domū iſtam ⁊ ad ciuitatem hanc. oīa uerba q̄
auditiſ. Nunc g̃ bonaſ facite uiaſ uriaſ ⁊ ſtudia ue
ſtra ⁊ audite uocem dñi dei uri. ⁊ penitebit dñm ma
li. q̄d locutuł ē ad ūſum uoſ. Ego autem ecce in ma
nibz urił ſum. facite in ut bonum ⁊ rectum ē in ocu
lił urił. Veruātñ ſcitote ⁊ cognoſcite q̄d ſi occidiſtił
me. ſanguinem innocentē tradetił oꝛa uoſmet ipoſ.
⁊ oꝛa ciuitatē iſtam ⁊ habitatoꝛel ei. In ūtate enī
miſit me dñł ad uoſ. ut loquerer in auribz urił oīa
ūba hec. Et dixerunt p̄ncipel ⁊ oñił pł̄s ad ſacerdotel
⁊ p̄phaſ. Non ē uiro huic iudicium mortiſ. q̄ in no
mine dñi dei ñri locutuł ē ad nos. Surrexerunt g̃ u
ri de ſeniorib3 tre. ⁊ dixerunt ad oñem cetum pł̄i lo
quentel. Michaę de moraſthum fuit p̄pha in diebuł
ezechie regił iude. ⁊ ad oñem pł̄m iude ait. Hec dicit
dñł exercituū. Sion q̄ si ager arabit. ⁊ ihersalem in acer
uum lapidū erit. ⁊ mons domꝰ in excelſa ſiluarum.
Numquid morte odemꝑauit eum ezechiaſ rex iu
da ⁊ oñił iuda. ſumq̄ timuerunt dñm. ⁊ deꝑ
cati ſunt faciem dñi. ⁊ penituit dñm mali q̄d locut⁹
erat ad ūſum eoł. Itaqz nos facim⁹ malū grāde. ⁊ra
animaſ uſtas. fiat q̄z uir p̄phans in noīe dñi uri
aſ filꝰ ſemei de cariathiarim. ⁊ p̄phauit ad ūſū ciui
tatē iſtā. ⁊ ad ūſum terram hanc. uxta uniuſa ūba
hieremie. ⁊ audiuit rex ioachim ⁊ oñeł potentel
⁊ p̄ncipel ei ūba hec. ⁊ quesiuit rex interfice eum.
Et audiuit uriaſ ⁊ timuit. fugitqz ⁊ ingreſſuł ē
egyptum. Et miſit rex ioachim uiroł in egyptū

elnatham filium achobor ⁊ uiroł cum eo ⁊ eduxe
runt uriam de egypto. ⁊ adduxerunt eum ad regē
ioachim. ⁊ p̄cuſſit eum gladio. ⁊ p̄iecit ei cadauꝰ in ſe
pulchriſ uulgi ignobiliſ. Igit̄ manꝰ ahicam filii ſa
phan fuit ciſ ihemia. ut ſi traderet̄ in manuſ pł̄i ⁊

In p̄ncipio regni ·xxxvi· Ioachim filii ioſie regił iuda. feñ ē ūbum iſtud ad ihe
miam a dño dicenł. Hec dicit dñł ad me. Fac t̄ uincu
la ⁊ cathenaſ ⁊ ponel eaſ in collo tuo. ⁊ mittel eaſ ad re
gem edom ⁊ ad regem moab. ⁊ ad regem filioꝝ ām on. ⁊
ad regem tyri ⁊ ad regem ſydonił. in manu nunciorū
qui uenerunt ihersalem ad sedechiam regem iuda. ⁊ p̄cipi
ei eiſ ut ad dñoſ ſuoſ loquant̄. Hec dicit dñł exercituū
dꝰ iſrł. Hec dicetił ad dñoſ uroſ. Ego feci tram ⁊ ho
minē ⁊ iumēta que ſunt ſup faciem tre in fortitudine
mea magna ⁊ in brachio meo extento. ⁊ dedi eam ei
qui placuit in oculił meiſ. Et nunc tradi ego dedi oīa
tra iſtaſ in manu nabuchodꝛ regił babilonił ſeru
mei. inſup ⁊ beſtiaſ agri dedi ei. ut ſeruiant illi ⁊ ſer
uient ei oñeł gentel ⁊ filio ei. ⁊ filio filii ei. donec
ueniat tempꝰ terre ei ⁊ ipſius. ⁊ ſeruient ei gentel mł
te. ⁊ regeł magni. Gens autē ⁊ regnum q̄d ñ ſeruierit
nabuchodonoſoꝛ regi babylonił. ⁊ quicunqz ſi curua
uerit colli ſui ſub iugo regił babilonił. in gladio
⁊ fame ⁊ in peſte uiſitabo ſup gentē illam ait dñł. do
nec conſumam eoł in manu ei. Vos g̃ nolite audire pro
phaſ ueſtroſ ⁊ diuinoſ ⁊ ſōpniatoꝛeſ. ⁊ augureſ ⁊ malefi
coſ. qui dicunt uobił ñ ſeruietił regi babylonił. q̄
mendacium p̄phant uobił ut longe faciant uoſ de t
ra ūa. ⁊ eiciant uoſ ⁊ pereatił. Porro gens que ſubie
cerit ceruicem ſuā ſub iugo regił babilonił ⁊ ſeruie
rit ei. dimittā eam in ſua ſua. dicit dñł ⁊ colet eam
⁊ habitabit in ea. Et ad ſedechiam regem iuda locut⁹
ſum ſcīm oīa ūba hec dicenł. Subicite colla uſa ſub
iugo regił babylonił. ⁊ ſeruite ei ⁊ pł̄o ei ⁊ uiuetił.
Quare moriemini tu ⁊ pł̄s tuuſ gladio ⁊ fame ⁊ peſte
ſicut locutuł ē dñł ad gentem que ſeruire noluerit re
gi babilonił. Nolite audire ūba p̄phaꝝ dicentium uob.
ñ ſeruietił regi babilonił. q̄ mendacium ipi loquuntur
uob. q̄ ego miſi eoſ ait dñł. ⁊ ipi p̄phant in nomine meo
mendaciū. ut eiciam uoſ ⁊ pereatił. tam uoſ q̄ p̄phe qui
uaticinant̄ uobił. Et ad ſacerdotel ⁊ ad pł̄m iſtū locut⁹
ſum dicenł. Hec dicit dñł. Nolite audire ūba p̄pharū
uoꝝ qui p̄phant uobił dicentel. ecce uaſa dñi reportent̄
de babilone nunc cito. mendacium enim p̄phant uob.
Nolite g̃ audire eoſ. ſi ſeruite regi babilonił ut uiuati.
Quare hec ciuitaſ data in ſolitudinem. Et ſi p̄phete
ſunt ⁊ ē ūbum dñi in eił. occurrant dño exercituum. ⁊
ſi uenerint uaſa dñi que derelicta ſuāt in domo dñi.
in domo regił iuda ⁊ in ihersalem in babilonē. Quia hec
dicit dñł exercituū ad columnaſ ⁊ ad mare. ⁊ ad baſeł. ⁊
ad reliqua uaſoꝝ que remanſerunt in ciuitate hac.
que ſi tulit rex babilonił cum transferret iechoniam fi
lium ioachim regem iuda de ihersalem in babylonem.
⁊ oñeł optimatel iuda ⁊ ihersalem. Quia hec dicit dñł exer
cituū dꝰ iſrł. ad uaſa que derelicta ſunt in domo dñi ⁊
in domo regił iuda ⁊ ihersalem in babilonē tranſferentur.
⁊ ibi erunt uſq; ad diem uiſitationiſ ſue dicit dñł. Et
afferri faciam ea. ⁊ reſtituam in loco iſto. ·xl·

Et fm ē in anno illo in p̄ncipio regni ſedechie regił
iuda. in anno .iiii. in menſe .v. ⁊ dixit ad me ana
niaſ filiuſ azur p̄pha de gabaon in domo dñi coram ſa
cerdotib3 ⁊ oñi pł̄o dicenł. Hec dicit dñł exercituum

ds̄ ist. Contũ ugum regis babylonis. Eldhuc duo
annu dierum ⁊ ego referri fatiam ad locum istũ omnia
uasa dn̄i. que tulit nabuchod' rex babylonis de loco isto
⁊ statuit ea in babylonē. ⁊ iechoniam filiũ ioachim re-
gem iude. ⁊ omnem transmigrationē iude. qui ingressi sũt
in babylonē. ego conteram ad locum istum ait dn̄s. Con-
teram cuum ugum regis babylonis. Et dixit ihermias
pphā ad ananiam pphām in oculis sacerdotum ⁊ in oculis
omnis pli. qui stabat in domo dn̄i. Et ait ihermias pphā.
Amen. sic faciat dn̄s. Suscitet dn̄s uba tua que pphasti
ut referant uasa in domũ dn̄i. ⁊ omnis transmigratio de ba-
bilone ad locũ istũ. Verumtñ audi ubum hoc qd ego
loquor in auribꝫ tuis. ⁊ in auribꝫ uniũsi pli. Jheremie
qui fuerunt añ me ⁊ te ab antiquo. ⁊ pphauerunt super ter̄as
multas. ⁊ super regna multa. de pelo ⁊ de afflictione ⁊ de
fame. Propha qui ueticinat̄ est pacem. cũ uenerit ue-
bum ei⁹ scietur pphā quem misit dn̄s in ueritate. Et tu-
lit ananias pphā catenam de collo ihemie pphē. ⁊ fre-
git eam. Et ait ananias pphā in aspectu omnis pli dicens.
Hec dicit dn̄s. Sic confringam ugum nabuchod' regis
babylonis p̄ duos annos dierũ. de collo omnium gentiũ.
Et abiit ihermias pphēs in uiam suam. Et factũ est ubũ
dn̄i ad ihermiam postq̄ fregit ananias pphā catenam
de collo ihemie pphē dicens. Vade ⁊ dices ananie. Hec di-
cit dn̄s. Catenas ligneas contriuisti. ⁊ fatiesq̄ eis cathe-
nas ferreas. qz hec dicit dn̄s exercituũ ds̄ isr̄. Jugũ fer-
reum posui super collum cunctarũ gentiũ istarũ. ut
seruiant nabuchod' regi babylonis ⁊ seruient ei. insu-
p ⁊ bestias trre dedi ei. Et dixit ihermias pphā. ad ananiã
pphām. Audi anania. Non misit te dn̄s. ⁊ tu confidere
fecisti pplm istum in mendatio. ideirco hec dicit dn̄s.
Ecce emittã te a facie trre hoc anno morieris. ⁊ adhuc
enim dnm locutus es. Et mortuus est ananias pphā in an-
no illo. in mense septimo. Et hec sunt uba libri quem misit
ihermias pphā de ierlm ad reliquas seniorꝫ transmigrati-
onis. ⁊ ad sacerdotes. ⁊ ad pphas. ⁊ ad omnem pplm quem
transduxerat nabuchod' de ierlm in babylonē. postq̄m
egressus est iechonias rex. ⁊ duxa. ⁊ eunuchi. ⁊ principes iu-
da de ierlm. ⁊ faber. ⁊ inclusor in manu eliasa filii sa-
phan. ⁊ gamarie filii helchie. quos misit sedechias rex
iuda ad nabuchod' regem babylonis in babylonē di-
cens. Hec dicit dn̄s exercituum ds̄ isr̄. omni transmigra-
tioni quã transtuli de ierlm in babylonē. Edificate do-
mos ⁊ habitate. ⁊ plantate hortos. ⁊ comedite fructũ
eoꝝ. accipite uxores ⁊ generate filios ⁊ filias. date filiis
uris uxores. ⁊ filias uras date uris. ⁊ paruant filios
⁊ filias. ⁊ multiplicamini ibi. ⁊ nolite esse pauci numero.
⁊ querite pacem ciuitatis ad quã transmigrare uos feci ⁊
orate p ea ad dn̄m. qz in pace illius erit pax uobis. Hec
enim dicit dn̄s exercituum ds̄ isr̄. Non uos seducant
pphe uri qui sunt in medio uri ⁊ diuinni uri. ⁊ ne at-
tendatis ad somnia ura que uos somniatis. qz falso
ipi pphant uobis in nomine meo ⁊ non misi eos dicit dn̄s.
Quia hec dicit dn̄s. Cum cepti fuerint impleri in babylone
lxx. anni uisitabo uos. ⁊ suscitabo super uos ubũ meũ
bonũ. ut reducam uos ad locũ istũ. Ego enim scio cogi-
tationes quas cogito super uos ait dn̄s. cogitationes pa-
cis ⁊ non afflictionis. ut dem uobis finem ⁊ patientiam
⁊ inuocabitis me. ⁊ ibitis ⁊ adorabitis me. ⁊ exaudiã
uos. Quereris me ⁊ inuenietis cum quesieritis me
in toto corde uro. ⁊ inuentar a uobis ait dn̄s. ⁊ reducam
captiuitatẽ uram. ⁊ congregabo uos de uniuersis gen-
tibꝫ ⁊ de cunctis locis ad que expulit uos dicit dn̄s. ⁊ reuti-
uos fatiam de loco ad quem transmigrare uos feci. qz propterea
uitabit uobis dn̄s pphas in babylone. Quia hec dicit dn̄s ad
regem qui sedet super solium dauid. ⁊ ad omnem pplm habita-
torem urbis huius. ad fratres uros qui non sunt egressi uobis-
cum in transmigrationē. Hec dicit dn̄s exercituum. Ecce mittã
in eos gladium. famem ⁊ pestem. ⁊ ponam eos sicut ficus
malas que comedi non possunt eo qd pessime sunt. ⁊ persequ-
ar eos in gladio. ⁊ in fame. ⁊ in pestilentia. ⁊ dabo eos in uexa-
tionem uniuersis regnis trre in maledictionē. ⁊ in stuporē
⁊ in sibilum. ⁊ in opprobriũ cunctis gentibꝫ ad quas ego
eiecero eos. eo qd non audierunt ubа mea dicit dn̄s. que misi
ad eos per seruos meos pphas de nocte ⁊ surgens. ⁊ mittens.
⁊ non audistis dicit dn̄s. Vos ergo audite ubum dn̄i omnis
transmigratio quã emisi de ierlm in babylonē. Hec dicit
dn̄s exercituum ds̄ isr̄ ad ahab filium colie. ⁊ ad sedechi-
am filium maasie qui pphant uobis in nomine meo men-
dacium. Ecce ego tradam eos in manu nabuchod' regis ba-
bilonis. ⁊ percutiet eos in oculis uris. ⁊ assumet ex eis ma-
ledictio omni transmigrationi iude que est in babylone dicen-
tium. Ponat te dn̄s sicut sedechiam ⁊ sicut ahab quos
frixit rex babylonis in igne. p eo qd fecerunt stultitiam
in isr̄ ⁊ mechati sunt in uxores amicoꝝ suoꝝ. ⁊ locuti
sunt ubum in nomine meo mendacium. qd non mandaui e-
is. Ego sum iudex ⁊ testis dicit dn̄s. Et ad semeiam ne-
hellamiten dices. Hec dicit dn̄s exercituum ds̄ isr̄. p eo
qd misisti in nomine tuo libros ad omnem pplm qui est in ie-
rlm. ⁊ ad sophoniam filium maasie sacerdotem. ⁊ ad
uniuersos sacerdotes dicens. dn̄s dedit te sacerdotem p
ioiade sacerdote. ut sis dux in domo dn̄i super omnem
uirum arreptici⁹ ⁊ pphantem. ut mittas eum in
neruum ⁊ in carcerem. Et nunc quare non increpasti ieremiã
anathothiten qui pphat uobis. qz super hoc misit ad
nos in babylonem dicens. longum est edificate domos
⁊ habitate. ⁊ plantate hortos. ⁊ comedite fructũ eoꝝ.
Legit q̄ sophonias sacerdos librũ istum in auribꝫ ie-
et factum est ubum dn̄i ad xlii. mie pphe
ihemiam dicens. Mitte ad omnem transmigrationem
dicens. Hec dicit dn̄s ad semeiam nehellamitem. p eo
qd pphauit uobis semeias. ⁊ ego non misi eum. ⁊ fecit uos
confidere in mendatio. ideirco hec dicit dn̄s. Ecce ego ui-
sitabo super semeiam nehellamitem. ⁊ super semen eius. non
erit ei uir sedens in medio pli huius. ⁊ non uidebit bo-
num qd ego facturus pplo meo ait dn̄s. qz prauaricatione
locutus est ad dnm. Hec ubum qd factum est ad ieremiã
a dño dicens. Hec dicit dn̄s ds̄ isr̄. Scribe tibi omnia uer-
ba que locutus sum in libro ad te. Ecce enim dies ueni-
unt dicit dn̄s. ⁊ conuertam conuersionem pli mei isr̄ ⁊ iuda
ait dn̄s. ⁊ reducam eos ad terram quam dedi patribus eoꝝ. ⁊
possidebunt eam. Et hec ubа que locutus est dn̄s ad isr̄
⁊ iudam. dixit hec dicit dn̄s. Vocem tremoris audiuimus.
formidinis ⁊ non est pax. Interrogate ⁊ uidete. si gene-
masculus. Quare ego uidi omnem uirum manum
suam super lumbum suum sicut parturientis. ⁊ conuerse sunt uni-
uerse facies in auriginem. Ve qz magna dies illa. non est
similis ei. et tempus qz tribulationis est iacob. ⁊ ex ipso salua-
bitur. Et erit in die illa ait dn̄s exercituum conteram iu-
gum eius de collo tuo. ⁊ uincula illius dirumpam. ⁊ non
seruabunt ei ampli alieni. si; seruient dño deo suo ⁊ da-
uid regi suo quem suscitabo eis. Tu ergo ne timeas serue
meus iacob ait dn̄s. neq paueas isr̄. qz ecce ego salua-
bo te de terra longinqua. ⁊ semen tuum de terra captiui-
tatis eoꝝ. Et reuertetur iacob ⁊ quiescet. ⁊ cunctis af-
fluet bonis. ⁊ non erit qui eum formidet. qm tecum ego sum

ur saluem te aut dñs. Fatuam enim ꝺsūmationem in
cunctis gentibꝫ in quibꝫ dispsi te. Te autem ñ fatuam in
ꝺsummatione. sꝫ castigabo te in iudicio. ut ñ uideaꝝ t
innoxꝝ. Quia hec dicit dñs. Insanabilis fractura tua. pes
sima plaga tua. Non est qui iudicet iudicium tuū ad
alligandum. curationum utilitas ñ est t. Omes ama
tores tui obliti sunt tui. te ñ querent. plaga enī inimi
ci percussi te castigatione crudeli. ꝓpr multitudinem ini
quitatis tue dura fca sunt peccata tua. Quid clamas
sup ꝺtritione tua. Insanabilis ē dolor tuus. Propter
multitudinem iniquitatis tue. et dura peca tua feci ht
tibi. Propea omes qui comedunt te deuorabuntur.
et uniuersi hostes tui in captiuitatem ducent. et qui te
uastant uastabunt. cunctosqꝫ ꝓdatores tuos dabo in
ꝓdam. Obducam enim cicatricem t. a uulneribꝫ tuis
sanabo te dicit dñs. qm electam uocauerunt te sion.
Hec est que ñ habebat requirentē. Hec dicit dñs. Ecce
ego ꝺtam ꝺsionem tabnaculoꝝ iacob. tectis ei mise
rebor. et edificabit ciuitas in excelso suo. et templum
iuxta ordinem suum fundabit. Et egredient de eis laus
uoxqꝫ ludentium. et multiplicabo eos. et ñ imminuent.
et glificabo eos. et ñ attenuabunt. et erunt filii ei sicut
a principio. et cetus eius coram me ꝓmanebit. Et uisita
bo aduersum omes qui tribulant eum. et erit dux eius
ex eo. et ꝓcedet de medio eorum ꝓducet. et applicabo eum et
accedet ad me. Quis enim iste est qui applicet cor suu
um. ut approinquet mihi ait dñs. Et eritis mihi in po
plum. et ego ero uobis in dñm. Ecce turbo dñi furor e
gredient. procella ruens. in caput impiorum cōquiescet.
Non auertet iram indignationis dñs. donec faciat et
ꝺpleat cogitationē cordis sui. in nouissimo dierum
intelliget ea. In tempe illo dicit dñs. xlm. Cunctis cog
ero dis uniuersis cognationibꝫ israel. et ipi erunt mihi in po
plum. Hec dicit dñs. Inuenit gram ꝓpls in deserto q
remanserat gladio. uadet ad requiem suam israel lon
ge. Dñs apparuit mihi. et in caritate ꝑpetua dilexi te. ꝺ
attraxi te miserans. et rursum edificabo te. et edificabis
uirgo israel. adhuc ornaberis tympanis tuis. et egredie
ris in choro ludentium. adhuc plantabis uineas in
montibꝫ samarie. plantabunt plantantes. et donec tem
pus ueniat ut uindemiabunt. qm erit dies in qua cla
mabunt custodes in monte ephraim. Surgite. et as
cendamus in sion ad dñm dm nrm. qm hec dicit dñs.
Exultate in leticia iacob. et hinnite ante caput gentiū.
plorate. canite. et dicite. salua dñe ꝓplm tuum reliquias
israel. Ecce ego adducam eos de terra aquilonis. et congrabo e
os ab extremis terre. inter quos erunt ceci. et claudi. et
pregnans. et pariens simul. cetus magnus reuertentium
huc. In fletu uenient. et in ꝓcibꝫ deducam eos. et adduc
am eos ꝓ torrentes aquarum. in uia recta. et ñ ꝓpinget
in ea. qm pr factus sum israel pater. et ephraim ꝓmoge
nitus meus ē. Audite uerbum dñi gentes. et an
nunciate in insulis que procul sunt. et dicite. Qui dispsit
israel congrabit eum. et custodiet eum sicut pastor gregē
suum. Redemit enim dñs iacob. et liberauit eum de
manu potentioris. et uenient. et laudabunt in monte
sion. et ꝺfluent ad bona dñi. super frumento uino et oleo.
et fetu pecoꝝ et armentoꝝ. eritqꝫ anima eorum quasi hortus ir
riguus. et ultra ñ esurient. Tunc letabit uirgo in cho
ro. iuuenes et seniores simul. et ꝺtam luctum eorum in gau
dium. et ꝺsolabor eos. et letificabo a dolore suo. et inebria
bo animam sacerdotis pinguedine. et ꝓpls meus bonis me
is adimplebit ait dñs. Hec dicit dñs. Vox in excelso
audita ē lamentationis fletus et luctus rachel ploranti
filios suos. et noluit consolari super eis qm ñ sunt. Hec
dicit dñs. Quiescat uox tua a ploratu. et oculi tui a la
crimis. qm est merces operi tuo ait dñs. Et reuertentur
de terra inimici. et est spes nouissimis tuis ait dñs. et reuer
tentur filii ad finnos suos. Audiens audiui ephraim ful
gurantem. castigasti me et eruditus sum. ꝙi iuuencul⁹
indomitus. Conuerte me et conuertar. qm tu dñs ds meus. Post
quam enim conuertisti me egi penitentiam. et postq ostendisti
mihi percussi femur meum. Confusus sum et erubui.
quoniam sustinui opprobrium adolescentie mee. Si filius ho
norabilis in ephraim. si puer delicatus. qm ex quo locutus
sum de eo adhuc recordabor ei. ideirco conturbata sunt uis
cera mea super eum. misericordia misericordiam ei ait dñs. xlm.
Statue ti speculam. pone tibi amaritudines. dirige cor
tuum in uiam directam. in qua ambulasti. Reuer
tere uirgo israel. reuertere ad ciuitates tuas istas. Usquequo
delicatus dissolueris filia uaga. Quia creabit dñs nouum
super terram. femina circumdabit uirum. Hec dicit dñs
exercituum ds israel. Adhuc dicent uerbum istud in ter
ra iuda et in urbibꝫ ei. cum conuertero captiuitatem eorum. Be
dicat t dñs pulchritudo iustitie. mons scs. et habitabūt
in eo iudas et omes ciuitates ei simul. agricole et migran
tes gregem. qm inebriaui animam laborantem. et omnem aiam
esurientem saturaui. Ideo ex hoc euigilaui et uidi. et somnus meus dulcis mihi. Ecce dies uenient dicit
dñs et seminabo domum israel et domum iuda semine hoīs
et semine iumentoꝝ. Et sicut uigilaui super eos ut euelle
rem et demolirer. et dissiparem et dispgerem et affligerem.
sic uigilabo super eos ut edificem et plantem ait dñs. In
diebus illis ñ dicent ultra patres comederunt uuam acer
bam. et dentes filioꝝ obstupuerunt. sꝫ unusquisqꝫ in
iniquitate sua morietur. Omis homo qui comederit uuam
acerbam. obstupescent dentes ei. Ecce dies uenient
dicit dñs et feriam domui israel et domui iuda fedus no
uum. ñ secm pactum qd pepigi cum patribus eoꝝ in die
qua apprehendi manum eoꝝ ut educerem eos de terra egypti.
pactum qd irritum fecerunt. et ego dissipaui eum ait
dicit dñs. sꝫ hoc erit pactum qd feriam cum domo is
rahel. post dies illos dicit dñs dabo legem meam in
uisceribus eoꝝ. et in corde eoꝝ scribam eam. et ero eis in
dñm. et ipi erunt mihi in ꝓplm. et ñ docebunt ultr uir ꝓ
ximum suum. et uir fratrem suum dicens. Cognosce
dñm. Omes enim cognoscent me a minimo eoꝝ usqꝫ
ad maximum ait dñs. qm ꝓpitiabor iniquitatibus eoꝝ.
et peccati eoꝝ ñ ero memor amplius. Hec dicit dñs qui dat
solem in lumine diei. ordinem lune et stellarum in
lumine noctis. qui turbat mare et sonant fluctus eius.
dñs exercituum nomen illi. Si defecerint leges iste coram me
dicit dñs. et semen israel deficiet. ut ñ sit gens coram
me cunctis diebus. Hec dicit dñs. Si mensurari pote
runt celi sursum et inuestigari fundamenta terre deorsum.
et ego abiciam uniuersum semen israel ꝓ omnia que fecerūt
dicit dñs. Ecce dies uenient dicit dñs et edificabitur
ciuitas dño a turre ananehel usqꝫ ad portam anguli.
et exibit ultra norma mensure in aspectu ei super collem
gareb et circuibit goatha et omnem uallem cadauerum.
et cineres et uniuersam regionem montis usqꝫ ad torren
tem cedron et usqꝫ ad angulum porte equoꝝ orien
talis. Sctm dñi ñ euelletur et ñ destruet ultr in ppetuū.
Verbum qd factum ē ad hieremiam a dño in xlv.
anno decimo regis iuda sedechie. ipse est annus octa
uus decimus nabuchod. Tunc exercitus regis babylonis

obſidebar ihermin. & themiaſ pphā erat clauſus in atrio
carceris qui erat in domo regis iuda. clauserat enim
ſedechias rex iuda dicens. Quare tuaticinaris dicens.
hec dicit dñs. ecce ego dabo ciuitatem iſtam in manu
regis babylonis & capiet eam. Et ſedechias rex iuda nō
effugiet de manu chaldeoꝝ. ſed tradetur in manu regis
babylonis & loquet̄ oris eius cum ore illius & oculi eius oculos illius
uidebunt & in babylonem ducet ſedechiam. & ibi erit
donec uiſitem eum ait dñs. Si autem dimicaueritis ad
uersum chaldeos. nichil proſperum habebitis. Et dixit iheremi-
as. factum est uerbum dñi ad me dicens. Ecce ananehel fi-
lius ſellum patruelis tui ueniet ad te dicens. Eme tibi
agrum meum qui est in anathoth. tibi enim pertinet ex
propinquitate ut emas. Et uenit ad me ananehel filius
patrui mei secun̄m uerbum dñi ad uestibulum carceris. & ait
ad me. Posside agrum meum qui est in anathoth in tra
beniamin. quia tibi competit hereditas. & tu propinquus es ut
possideas. Intellexi autem q̄d uerbum dñi esset. & emi agrum
ab ananehel filio patrui mei qui est in anathoth. & ap-
pendi ei argentum septem stateres & decem argenteos
& scripsi in libro & signaui. & adhibui testes. & appendi
argentum in statera. & accepi librum possessionis sig-
natum. stipulationes & rata & signa formulae. Et dedi
librum possessionis baruch filio neri filii maaſie in
oculis ananehel patruelis mei. & in oculis testium q̄
scripti erant in libro emptionis. & in oculis omnium
iudeoꝝ qui sedebant in atrio carceris. & præcepi baruch
coram eis dicens. Hec dicit dñs exercituum ds iſrl.
Sume libros istos. librum emptionis hunc signa-
tum. & librum hunc qui apertus est & pones eos in va-
se fictili. ut permanere possint in diebus multis. Hec
enim dicit dñs exercituum ds iſrl. Adhuc possi-
debunt domos & agri & uinee in tra ista. Et postquam ad
dñm postquam tradidi librum possessionis baruch
filio neri dicens. Heu heu heu dñe ds. ecce tu fe-
cisti celum & tram in fortitudine tua magna & in
brachio tuo extento. Non erit tibi difficile omne ue-
bum qui facis misericordiam in milibus. & reddis iniqui-
tatem patrum in sinum filiorum eorum post eos. fortissime
magne potens. dñs exercituum nomen tibi. magnus consi-
lio & inæstimabilis cogitatu. cuius oculi aperti sunt
super omnes uias filiorum adam. ut reddas unicuique se-
cundum uias suas. & secun̄m fructum adinventionum
eius. qui posuisti signa & portenta in tra egypti usque
ad diem hanc. & in iſrl & in hominibus. & fecisti tibi
nomen sicut est die hac. & eduxisti populum tuum iſrl de
tra egypti in signis & in portentis. & in manu ro-
busta & in brachio extento & in terrore magno.
& dedisti eis tram hanc de qua iurasti patribus eorum ut
dares eis. lacte & melle fluentem. & ingressi sunt &
possederunt eam. & non obedierunt uoci tue. & in lege
tua non ambulauerunt. Omnia que mandasti eis
ut facerent non fecerunt. & euenerunt eis omnia ma-
la hec. Ecce munitiones exstructe sunt ad uersum
ciuitatem ut capiat̄. & urbs data est in manus chal-
deoꝝ. qui pugnantur aduersum eam a facie gladii
fames & pestilentie. & quecunq; locutus es. acciderunt
ut ipse cernis. & tu dicis mihi dñe ds. eme agrum ar-
gento & adhibe testes. cum urbs data sit in manus
chaldeoꝝ. Et factum est uerbum dñi ad iheremiam dicens.

Ecce ego dñs ds uniuse carnis. nunquid
in difficile erit omne uerbum. Propterea hec di-
cit dñs. Ecce ego tradam ciuitatem istam in ma-
nu chaldeoꝝ. & in manu regis babylonis. & capiet eam.
& uenient chaldei pugnantes aduersum urbem hanc & suc-
cendent eam igni & obburent eam. & domos in quarum
domibus sacrificabant baal. & libabant dijs alienis liba-
mina ad irritandum me. Erant enim filii iſrl & filii iu-
da ingens facientes malum in oculis meis ab adolescentia
sua filii iſrl quia usque nunc exacerbant me in ope manuum
suarum dicit dñs. quia in furore & in indignatione mea
facta est in ciuitate hac. a die qua edificauerunt eam usque
ad diem istam qua auferet̄ de conspectu meo propter malitiam
filiorum iſrl & filiorum iuda quam fecerunt ad iracundiam me
prouocantes. ipsi & reges eorum principes & sacerdotes & popu-
lus eorum uiri iuda & habitatores hierusalem. & uerterunt ad me
ſga & non faciem. cum docerem eos diluculo & erudirem & nol-
lent audire ut acciperent disciplinam. & posuerunt si-
mulacra sua in domo in qua inuocatum est nomen meum ut
polluerent eam. & edificauerunt excelsa baal que sunt
in ualle filii ennon. ut consecrarent filios suos & filias mo-
loch quod non mandaui eis. nec ascendit in cor meum ut facerent
abhominationem hanc. & in peccatum deducerent iudam. Et nunc
propter ista hec dicit dñs exercituum ad ciuitatem hanc de qua
vos dicitis q̄d tradatur in manu regis babylonis in gla-
dio & in fame & in peste. Ecce ego congrego eos de uniuersis
terris ad quas eieci eos in furore meo & in ira mea & in in-
dignatione grandi & reducam eos ad locum istum &
habitare eos faciam confidenter. & ego ero eis in dm̄ & ipsi
erunt mihi in populum. Et dabo eis cor unum & uiam unam
ut timeant me uniuersis diebus & bene sit eis & filiis eorum
post eos. & feriam eis pactum sempiternum & non desinam eis
benefacere. Et timorem meum dabo in corde eorum. ut non
recedant a me. & letabor super eis cum bene eis fecero & plan-
tabo eos in tra ista in ueritate. in toto corde meo & in to-
ta anima mea. Quia hec dicit dñs. Sicut adduxi super po-
pulum istum omne malum hoc grande. sic adducam super e-
os omne bonum quod ego loquar ad eos. & possidebunt agri
in tra ista de qua vos dicitis q̄d deserta sit. eo q̄d non re-
manserit homo & iumentum. & data sit in manus chal-
deoꝝ. Agri pecunia ementur & scribent in libris & impo-
nent signa. & testes adhibebunt in tra beniamin. & in
circuitu hierusalem. in ciuitatibus iuda & in ciuitatibus
montanis & in ciuitatibus campestribus. & in ciuitati-
bus que ad austrum sunt. quia conuertam captiuitatem

Et factum est uerbum dñi xlvii. Secundo autem dñs
ad iheremiam secundo. cum adhuc clausus esset in atrio carce-
ris dicens. Hec dicit dñs qui formauit eam & fecit eam ut illam
pararet. dñs nomen ei. Clama ad me & exaudiam te.
& annuntiabo tibi grandia & firma que nescis. quia hec di-
cit dñs ds iſrl ad domos urbis huius. & ad domos regis iuda.
que destructe sunt. & ad munitiones & ad gladium ue-
nientium ut dimicent cum chaldeis & impleant eas ca-
daueribus hominum. quos percussi in furore meo & in in-
dignatione mea. abscondens faciem meam a ciuitate
hac propter omnem malitiam eorum. Ecce ego obducam ei
cicatricem & sanitatem & curabo eos & reuelabo illis de
pacatione & ueritatis & curabo eos & reuelabo illis de
pacatione patris & ueritatis & curam captiuitatem iuda &
captiuitatem israhel. & edificabo eos sicut a principio & emun-
dabo illos ab omni iniquitate sua in qua peccauerunt
in me. & propitius ero cunctis iniquitatibus eorum in quibus de-
liquerunt in me & spreuerunt me & erunt mihi in nomen
in gaudium & in laudem & in exultationem cunctis gen-
tibus terre que audierint omnia bona que ego facio eis
& pauebunt & turbabuntur in uniuersis bonis &
in omni pace quam ego dabo eis. Hec dicit dñs. Adhuc

audiet in loco isto quem uos dicitis esse desertum eo qđ
sit homo et iumentum in ciuitatibz iuda et foris
que desolate sunt absq; homine et absq; habitatore et
absq; pecore. uox gaudii et uox letitie. uox sponsi et uox
sponse. uox dicentium confitemini dño exercituum
qm bonus dñs qm in etnum mia ei et portantiu uota
in domu dñi. Reducam enim oiionem tre sicut a pri
cipio dicit dñs. Hec dicit dñs exercituum. Adhuc erit in
loco isto deserto absq; homine et absq; iumento et in ciuitatib
eius habitaculum pastoru accubantium gregem
in ciuitatibz montuosis et in ciuitatibz campestribz et in ci
uitatibus que ad austrum sunt et in tra beniamin et
in circuitu ierlim et in ciuitatibz iuda adhuc transibit
greges ad manum numerantis ait dñs. Ecce dies ue
nient dicit dñs et suscitabo iubum bonu qđ locutus sm
ad domum isrl et ad domum iuda. In diebz illis et in tpe
illo germinare faciam dauid germen iustitie et faciet iudi
tium et iustitiam in tra. In diebz illis saluabit iuda et is
rahel habitabit confidenter et hoc est nomen qđ uocabunt eu.
dñs iustus nr. Quia hec dicit dñs. Non intribuet dauid
uir qui sedeat sup thronu domus isrl et de sacerdotibz et de
leuitis non intribuet uir a facie mea qui offerat holocau
stomata et incendat sacrificium et cedat uictimas cunctis
diebz. Et factum est uerbum dñi ad ieremiam xxxiii. Sdiebz.
dicens. Hec dicit dñs. Si irritum fieri potest pactum
meum cum die et pactum meum cum nocte ut non sint dies
et nox in tpe suo et pactum meum irritum fieri poterit
cum dauid seruo meo ut non sit ex eo filius qui regnet in
throno eius. Et leuite et sacerdotes ministri mei sicut nu
merari non possunt stelle celi et metri harena maris sic
multiplicabo semen dauid serui mei et leuitas ministros
meos. Et factum est uerbum dñi ad ieremiam dicens. Nonne
quid uidisti quid populus hic locutus sit dicens. due cogna
tiones quas elegerat dñs abiecit ecce sunt et populum meum de
spexerunt. eo qđ non sit ultra gens coram eis. Hec dicit
dñs. Si pactum meum non diem et noctem et leges ce
li et terre non posui. equidem et semen iacob et dauid serui mei re
iiciam: ut non assumam de semine eius principes semini
abraham ysaac et iacob. Reducam enim conuersionem
eoru et miserebor eius. Verbum qđ factum est ad ieremiam a
dño qm nabuchodonosor rex babylonis et omnis exercit
eius uniuersaq; regna terre que erant sub potestate manus
eius et omnes populi bellabant contra ierlim et contra omnes urbes
eius. Hec dicit dñs deus isrl. Vade et loquere ad sedechiam re
gem iuda et dices ad eum. Hec dicit dñs. Ecce ego tra
dam ciuitatem hanc in manu regis babylonis et suc
cendet eam igni et tu non effugies de manu eius sed apprehen
sione capieris et in manu eius traderis et oculi tui oculos
regis babylonis uidebunt et os eius cum ore tuo loquetur et
babylonem introibis. Attamen audi uerbum dñi se
dechia rex iuda. Hec dicit dñs de te. Non morieris
in gladio sed in pace morieris et secundum combustiones pa
trum tuorum regum priorum qui fuerunt ante te sic com
burent te et ue dñe plangent te. quia uerbum ego locu
tus sum dicit dñs. Et locutus est ieremias ppha ad sedechi
am regem iuda uniuersa uerba hec in ierlim et exercitus
regis babylonis pugnabat contra ierlim et contra omnes ciui
tates iuda que reliquе erant contra lachis et contra azecha. he
e enim supererant de ciuitatibz iuda urbes munite.
Verbum qđ factum est ad ieremiam a dño xlix
postq percussit sedechias rex sedus cum omni pplo
in ierlim. prdicari ut dimitteret unusquisq; seruu
suum et uniquisq; ancillam suam hebreum et he
breaam liberos et necquis dñaretur eis. id est in iudeo
et fre suo. Audierunt ergo omnes principes et uniuersus pplus
qui inerant pactum ut dimitteret uniquisq; seruu
suum et uniquisq; ancillam suam liberos et ultra non dñaren
tur in eis. Audierunt et dimiserunt et soluti sunt
deinceps et retraxerunt seruos suos et ancillas quos di
miserant liberos et subiugauerunt in famulos et in fa
mulas. Et factum est uerbum dñi ad ieremiam a dño dicens.
Hec dicit dñs ds isrl. Ego percussi fedus cum patribus
uris. in die qua eduxi eos de tra egipti de domo seruitutis dicens. Cum impleti fuerint septem anni dimittat
uniquisq; fratem suum hebreu qui uenditus est ei et seruierit
sex annis et dimittet eum a te liberum et non audierunt
patres uri me nec inclinauerunt aurem suam. Et
conuersi estis uos hodie et fecistis qđ rectum est in oculis meis
ut prdicaretis libertatem uniquisq; ad amicu suum et
inistis pactum in conspectu meo in domo in qua inuo
catum est nomen meum super eam. Et reuersi estis et pro
fanastis nomen meum et reduxistis uniquisq; seruum su
um et uniquisq; ancillam suam quos dimiseratis ut
essent liberi a semetipsis. et subiugastis eos ut sint uobis
serui et ancille. Propter hec dicit dñs. Vos non audistis
me ut prdicaretis libertatem uniquisq; fratri suo et uniquis
q; amico suo. ecce ego prdico libertatem uobis dicit dñs. ad gla
dium et ad pestem et fame et dabo uos in commotionem cunc
tis regnis terre et dabo uiros qui preterierint fedus meum
et non obseruauerint uba fedis quod; asscendi sunt in cos
pectu meo. uitulum quem ceciderunt in duas partes et tra
sierunt inter diuisiones eius principes iuda et principes ierlim.
eunuchi et sacerdotes et omnis pplus terre qui transierunt inter
diuisiones uituli. et dabo eos in manu inimicoru suoru.
et in manu quarentium aiam eoru et erit morticinium
eorum esca uolatilibz celi et bestiis terre. Et sedechiam regem
iuda et principes eius dabo in manu quarentium animam eoru.
et in manu inimicoru suoru et in manu exercitus regis
babylonis qui recesserunt a uobis. Ecce ego precipio dicit
dñs et reducam eos in ciuitatem hanc et pugnabunt adu
sum eam et capient eam et incendent igni et ciuitates
iuda dabo in solitudinem eo qđ non sit habitator. xl
Verbum qđ factum est ad ieremiam a dño in diebz ioa
chim filii iosie regis iuda dicens. Vade ad domum
rechabitarum et loquere eis et introduces eos in domum
dñi in unam exedram thesaurorum et dabis eis bibere
uinum. Et assumpsi iezoniam filium ieremie filii ab
samec et fratres eius et omnes filios eius et uniuersam domum re
chabitarum et introduxi eos in domum dñi ad gazo
filatium filioru anan filii iezedelie uiri dei. qđ
erat iuxta gazofilatium principum. super thesauru
maasie filii sellum qui erat custos uestibuli et po
sui coram filiis domus rechabitarum scyphos uinu ple
nos et calices et dixi ad eos. Bibite uinum. Qui respon
derunt. Non bibimus uinum. quia ionadab filius rechab
pater nr precepit nobis dicens. Non bibetis uinum uos
et filii uri usq; in sempiternum. et domum non edificabitis et
semen non seretis et uineas non plantabitis et habebitis.
sed in tabernaculis habitabitis cunctis diebus uris. ut
uiuatis diebz multis super facie tre in qua uos pere
grinamini. Obediuimus ergo uoci ionadab filii rechab pa
tris nri in omnibz que precepit nobis. ita ut non bibamus
uinum cunctis diebz nris. nos et mulieres nre. filii et
filie nre. et non edificaremus domus ad habitandum et uineas
agrum et sementem non habuimus. sed habitauimus in tab
naculis et obedientes fuimus iuxta omnia que precepit

nobil ionadab pat nr. Cum aut ascendisset nabu
chod rex babylonis ad tram nram diru. Venite 7 in
grediam urbes in fortitudine a facie exercitus
syrie 7 manstru in urbes. Et fm verbum dni ad
hieremiam dicens. Hec dicit dns exercituum ds isrl. Vade
7 due uiril iuda 7 habitatoribz hierlm. Numqd non recipietis
disciplinam ut obediatis verbis meis dicit dns.
Prevaluerunt sermones ionadab filii rechab quos pce
pit filiis suis ut non biberent uinu 7 non biberunt usq;
ad diem hanc qm obedierunt precepto patris sui. Ego
aut locutus sum ad vos de mane surgens 7 loquens
7 non obedistis mihi. mittens q; dicens unusquisq;
a via sua pessima 7 prava facite studia vestra 7 nolite sequi
dos alienos. neq; colatis eos. 7 habitabitis in tra quam dedi
vobis 7 patribz vris 7 non inclinastis aurem vestram neq;
audistis me. firmaverunt g filii ionadab filii rechab
preceptum patris sui qd precepit eis. pplis aut iste non
obedivit mihi. Idcirco hec dicit dns exercituum ds isrl. Ec
ce ego adducam sup iudam 7 sup omes habitatores hier
lm universam affrictionem qm locutus sum ad illos.
eo qd locutus sim ad illos 7 non audierunt. vocavi illos
7 non respondrunt mihi. Domui aut rechabitarum dixit
hieremias. Hec dicit dns exercituum ds isrl. Pro eo qd obedistis
precepto ionadab patris vri 7 custodistis omia mandata
ei. 7 fecistis universa que precepit vobis. propterea hec dicit
dns exercituum ds isrl. Non deficiet vir de stirpe iona
dab filii rechab. stans in aspectu meo cunctis diebus.

Et fm est in anno quarto ioachim filii iosie
regis iuda. fm est verbum hoc ad hieremiam a dno dicens.
Tolle volumen libri 7 scribes in eo omia verba que locutus
sum tibi adversus isrl 7 iudam 7 adversus omes gentes.
a die qua locutus sum ad te ex diebz iosie usq; in diem
hanc. si forte audiente domo iuda universa mala que
ego cogito facere eis. revertatur unusquisq; a via sua pessi
ma. 7 propitius ero iniquitati 7 peccato eorz. Vocavit g hiere
mias baruch filium nerie. 7 scripsit baruch ex ore hie
remie omes sermones dni quos locutus est ad eum in vo
lumine libri. 7 precepit hieremias baruch dicens. Ego clau
sus sum non valeo ingredi domum dni. ingrede g tu 7
lege de volumine in quo scripsisti ex ore meo verba do
mini audiente populo in domo dni in die ieiunii. insu
7 audiente universo iuda qui veniunt de civitatibz
suis. legesis eis. si forte cadat oratio eorz in conspectu dni. 7
revertatur unusquisq; a via sua pessima. quia magnus fu
ror 7 indignatio que locutus est dns adversus populum hc.
Et fecit baruch filius nerie omia que precepit ei hieremias
propha. legens ex voluminе sermones dni in domo dni.
factum est autem in anno quarto ioachim filii iosie regis
iuda. in mense nono. predicaverunt ieiunium in conspectu
dni omi populo in hierlm. 7 universe multitudini que con
fluxerat de civitatibz iuda in hierlm. legitq; baruch
ex voluminе sermones hieremie in domo dni. in gaza
philatio gamarie filii saphan scribe in vestibulo su
perior. in introitu porte novae domus dni. audiente omi
populo. Cumq; audisset micheas filius gamarie filius saphan
omes sermones dni ex libro. descendit in domum regis
ad gazofilatium scribe. 7 ecce ibi omes principes sedebant
elisama scriba. 7 dalaias filius semeie. 7 elnathan filius
achobor. 7 gamarias filius saphan. 7 sedechias filius ananie
7 universi principes. 7 nuntiavit eis micheas omia verba
que audivit legente baruch ex voluminе in auribz
populi. Miserunt ergo principes ad baruch iudi filium
nathanie filii selemie filii chusi dicentes. Volumen ex quo le
gisti audiente populo. sume in manu tua 7 veni. Tulit g
baruch filius nerie volumen in manu sua 7 venit ad eos.
Et dixerunt ad eum. Sede 7 lege hec in auribz nris. Et le
git baruch in auribz eorz. Igit cum audissent omia ver
ba. obstupuerunt unusquisq; ad proximum suum. 7 dixe
runt ad baruch. Nuntiare debemus regi omes sermones
istos. Et interrogaverunt eum dicentes. Indica nobis qm
scripsisti omes sermones istos ex ore ei. Dixit aut eis ba
ruch. Ex ore suo loquebat mihi legens ad me omes sermones
istos. 7 ego scribebam in voluminе atramento. Et dixerunt
principes ad baruch. Vade 7 abscondere tu 7 hieremias. 7 ne
mo sciat ubi sitis. Et ingressi sunt ad regem in atrium. Vo
lumen vero reposuerunt in gazofilatio elisame scribe.
7 nuntiaverunt audiente rege omes sermones. Misitq;
rex iudi. ut sumeret volumen. Qui tollens illud de gazofi
latio elisame scribe. legit audiente rege 7 universis prin
cipibus qui stabant circa regem. Rex autem sedebat in domo
hiemali in mense nono. 7 posita erat arula ante eum plena
prunis. Cumq; legisset iudi tres pagellas ut quatuor. scidit
illud scarpello scribe 7 precepit in ignem qui erat sup aru
lam donec consumeretur omne volumen ignis qui erat in aru
la. 7 non timuerunt neq; scidерunt vestimenta sua rex 7 omes
servi eius qui audierunt universos sermones istos. Verum
tamen elnathan 7 dalaias 7 gamarias obtestati sunt regem ne
cremaret librum. 7 non audivit eos. Et precepit rex hiere
mihel filio amelech 7 saraie filio ezrihel. 7 selemie filio
abdehel. ut comprehenderent baruch scribam 7 hieremiam
prophetam. absconditi autem eos dns.

Et factum est verbum dni ad hieremiam postquam combusserat rex
volumen 7 sermones quos scripserat baruch ex ore hie
remie dicens. Rursum tolle volumen aliud. 7 scribe in eo
omes sermones priores qui erant in voluminе priore quem
combussit ioachim rex iuda. 7 ad ioachim regem iuda dices.
Hec dicit dns. Tu combussisti volumen illud dicens. quare scrip
sisti in eo annuntians festinet venire rex babylonis. 7
vastabit terram hanc. 7 cessare faciet ex illa hominem 7 iumen
tum. Propterea hec dicit dns de ioachim regem iuda.
Non erit ex eo qui sedeat sup solium david. 7 cadaver
ejus projicietur ad estum p diem. 7 ad gelu p noctem. Et visi
tabo contra eum 7 contra semen ejus. 7 contra servos ejus iniquitates
suas. 7 adducam sup eos 7 sup habitatores hierlm 7 sup
viros iuda omne malum quod locutus sum ad eos. 7 non au
dierunt. Hieremias aut tulit volumen aliud. 7 dedit
illud baruch filio nerie scribe. qui scripsit in eo ex ore
hieremie omes sermones libri quem combusserat ioachim
rex iuda igni. 7 insuper additi sunt sermones multo plu
res quam ante fuerant. Et regnavit rex sedechias filius
iosie pro iechonia filio ioachim quem constituit regem na
buchodonosor rex babylonis in tra iuda. 7 non obedivit ipse 7
servi ejus 7 populus tre verbis dni. que locutus est in manu hie
remie prophete.

Et misit rex sedechias iuchal filium selemie 7 sophoniam filium maasie
sacerdotem ad hieremiam prophetam dicens. Ora pro nobis
ad dnm deum nrm. Hieremias aut adhuc ambulabat in me
dio populi. non enim miserant eum in custodiam carceris.
Igitur egressus est pharao egressus de egypto. 7 audientes
chaldei qui obsidebant hierlm huiuscemodi nuntium.
recesserunt ab hierlm. Et factum est verbum dni ad hie
miam prophetam dicens. Hec dicit dns ds isrl. Sic dice
tis regi iuda. qui misit vos ad me interrogandum. Ecce
exercitus pharaonis qui egressus est vobis in auxilium re
vertetur in terram suam in egyptum. 7 revertentur chaldei

bellabunt ꝺ̄tra ciuitatem hanc. ⁊ capient eam. ⁊ incendent ignꝰ. Hec dicit dñs. Nolite decipere animas uestras dicentes. euntes abibunt ⁊ recedent a nobis chaldei. qꝫ ñ abibunt. Sed ⁊ si percusseritis omnem exercitum chaldeoꝝ qui pugnant aduersum uos ⁊ derelicti fuerint ex eis aliqui uulnerati. singuli de tentorio suo ꝺ̄surgent. ⁊ incendent ciuitatem hanc ignꝰ. Ergo cum recessisset exercitus chaldeoꝝ ab hierl̄m p̄p exercitum pharaonis. egressus ē ieremias de hierl̄m ut iret in terram beniamin. ⁊ diuideret ibi possessionem in ꝺ̄spectu ciuium. Cumq; pergeret ad portam beniamin. erat ibi custos porte p̄ nomine hieriā filꝰ selemie filii ananie. ⁊ apprehendit ieremiam p̄phām dicens. Ad chaldeos perfugis. Et respondit ieremias. falsum ē. ñ fugio ad chaldeos. Et ñ audiuit eum. apprehendit hieriam ieremiam. ⁊ adduxit eum ad principes. Quibus iratus princeps ꝺ̄dit ieremiam ceteris eum miserunt in carcerem qui erat in domo ionathan scribe. ipse enim positus erat super carcerem. Itaq; ingressꝰ ē ieremias in domum laci. ⁊ in cryptulam. ⁊ sedit ibi ieremias diebus multis.

Audiuit autē rex sedechias. cum ieremias dicebus multis. tulit eum. ⁊ interrogauit in domo sua abscondite. ⁊ dixit. Putasne ē sermo a dño. Et dixit ieremias. Est. ē aut. In manu regis babylonis traderis. Et dixit ieremias ad regem sedechiam. Quid peccaui t̄. ⁊ seruis tuis. ⁊ pplo tuo qꝫ misisti me in domū carceris. Vbi sunt p̄phe uri qui p̄phabant uobis. ⁊ dicebant. si uenerit rex babylonis super uos. ⁊ super terram hanc. Nunc ḡ audi obsecro dñe mi rex. ualeat deprecatio mea in ꝺ̄spectu tuo. ⁊ ne me remittas in domū ionathe scribe ne moriar ibi. Precepit ḡ rex sedechias. ut traderet ieremiam. ⁊ ueret̄ in uestibulo carceris. ⁊ daret̄ ei torta panis cotidie. excepto pulluit. donec ꝺ̄sumerent omnes panes de ciuitate. Et mansit ieremias in uestibulo carceris. Audiuit autē saphatias filꝰ mathan. ⁊ gedelias filius phassur. ⁊ iuchal filꝰ selemie. ⁊ phassur filꝰ melchie sermones quos loquebat ieremias ad omnem pplm dicens. Hec dicit dñs. Qui cunq; manserit in ciuitate hac morietur gladio. ⁊ fame. ⁊ pestilentia. qui autē p̄fugit ad chaldeos uiuet. ⁊ erit aia eius in solamen. ⁊ uiuet. Hec dicit dñs. Tradendo tradetur ciuitas hec in manu exercitus regis babylonis. ⁊ capiet eam. Et dixerunt principes regi. Rogamꝰ ut occidat homo iste. de industria enim dissoluit manꝰ uiroꝝ bellantium q̄ remanserunt in ciuitate hac. ⁊ manꝰ uniuersi pli. loquens ad eos iuxta uba hec. Siquidē homo hic ñ querit pacem pli hui⁹. sed malum. Et dixit rex sedechias. Ecce ipse in manibus uestris ē. nec enim fas ē uobis regem quicq̄m negare. Tulerunt ḡ ieremiam. ⁊ miserunt eum in lacum melchie filii amelech qui erat in uestibulo carceris. ⁊ submiserunt eum funibus in lacū. in quo non erat aqua sed lutum.

Descendit itaq; ieremias in cenum. Audiuit autē abdemelech ethiops uir eunuchꝰ qui erat in domo regis qꝺ̄ misissent ieremiam in lacum. Porro rex sedebat in porta beniamin. ⁊ egressus ē abdemelech de domo regis. ⁊ locutus ē ad regem dicens. Vane mi rex male fecerunt uiri isti omnia quecunq; p̄tetauerunt ꝺ̄ ieremiam p̄phām. ut mitterent eum in lacū ut moriat ibi fame. Non enim sunt panes ultra in ciuitate. Precepit itaq; rex abdemelech ethiopi dicens. Tolle tecum hinc. xxx. uiros. ⁊ leua ieremiam de lacu antequā moriat. Assumptis ḡ abdemelech secum ingressus ē domū regis que erat sub cellario. ⁊ tulit inde uetera pannos. ⁊ antiq̄ que ꝑputruerāt. ⁊ submisit ea ad ieremiam in lacum p funiculos. Dixitq; abdemelech ethiops ad ieremiam. Pone uetera pannos. ⁊ hec scissa ⁊ putrida sub cubito manuum tuarum. ⁊ sup funes. Fecit ḡ ieremias sic. ⁊ extraxerunt ieremiam funibus. ⁊ eduxerunt eum de lacu. Mansit aut̄ ieremias in uestibulo carceris. Et misit rex sedechias. ⁊ tulit ad se ieremiā p̄phām. ad ostium tertium qd̄ erat in domo dñi. Et dixit rex ad ieremiā. Interrogo ego te sermonē. ne abscondas a me aliquid. Dixit autem ieremias ad sedechiam. Si annuntiauero t̄ nunquid ñ interficies me. Et si consilium t̄ dedero. ñ me audies. Jurauit ḡ sedechias ieremie dicens. Viuit dñs. q̄ fecit nobis animā hanc si occidero te. ⁊ si tradidero t̄ manu uiroꝝ istoꝝ. qui querunt aiam tuam. Et dixit ieremias ad sedechiam. Hec dicit dñs ex̄cituum ds̄ israel. Si p̄fectus exeris ad principes regis babylonis uiuet aia tua. ⁊ ciuitas hec ñ succendet̄ igni. ⁊ saluus eris tu. ⁊ domus tua. si autē ñ exieris ad principes regis babylonis tradet̄ ciuitas hec in manū chaldeoꝝ. ⁊ succendent eam igni. ⁊ tu ñ effugies de manu eoꝝ. Et dixit rex sedechias ad ieremiam. Sollicitus sum p̄ iudeos qui fugerunt ad chaldeos. ne forte tradar in manū eoꝝ. ⁊ illudant mi. Respondit autē ieremias. Non te tradent. Audi quesso uocem dñi q̄m ego loquor ad te. ⁊ bñ t̄ erit. ⁊ uiuet aia tua. Qꝺ̄ si noluerit egredi. iste ē sermo quem ostendit mihi dñs. Ecce omnes mulieres que remanserunt in domo regis iuda educent̄ ad principes regis babylonis. ⁊ ipse dicent. Seduxerunt te. ⁊ p̄ualuerunt aduersum te uiri pacifici tui. demerserunt in ceno. ⁊ in lubrico pedes tuos. ⁊ recesserunt a te. ⁊ omnes uxores tue. ⁊ filii tui ducent̄ ad chaldeos. ⁊ ñ effugies manū eoꝝ. sed. in manu regis babylonis capieris. ⁊ ciuitatem hanc ꝺ̄buret ignis. Dixit ḡ sedechias ad ieremiā. Nullus sciat uba hec. ⁊ ñ morieris. Si autē audierint principes q̄ locut⁹ sum tecū. ⁊ uenerint ad te. ⁊ dixerint t̄. indica nobis quid locut⁹ sis cū rege. ne celes nos. ⁊ ñ te interficiemus. ⁊ quid locut⁹ ē tecū rex. dices ad eos. Prostraui ego preces meas coram rege. ne me reduci iuberet in domum ionathan. ⁊ ibi morerer. Venerunt ḡ omnes principes ad ieremiā. ⁊ interrogauerunt eum. ⁊ locut⁹ ē eis iuxta omnia uba que precepat ei rex. ⁊ cessauerunt ab eo. nichil enim fuerat auditum. Mansit aut̄ ieremias in uestibulo carceris. usq; ad diem quo capta est hierusalem. Et fact̄ ē ut caperet hierl̄m.

Anno nono sedechie regis iuda. mense decimo. uenit nabuchoꝺ̄ rex babylonis. ⁊ omnis exercit⁹ ei⁹ ad hierl̄m. ⁊ obsidebant eam. Undecimo aut̄ anno sedechie mense quarto quinta die mensis aperta ē ciuitas. ⁊ ingressi sunt omnes principes regis babylonis. ⁊ sederunt in porta media. nergel. sereser. semegar. nabusarachim. rabsares. nergel. sereser. rebmag. ⁊ omnes reliqui principes regis babilonis. Cumq; uidisset eos sedechias rex iuda. ⁊ omnes uiri bellatores fugerunt. ⁊ egressi sunt nocte de ciuitate p uiam horti regis. ⁊ p portam que erat inter duos muros. ⁊ egressi sunt ad uiam deserti. Persecutus ē aut̄ eos exercitus chaldeoꝝ. ⁊ ꝑprehenderunt sedechiam in campo solitudinis hiericuntine. ⁊ captum adduxerunt ad nabuchoꝺ̄ regem babylonis in reblatha que ē in terra emath. ⁊ locut⁹ ē ad eum iudicia. Et occidit rex babylonis filios sedechie in reblatha in oculis ei⁹. ⁊ omnes nobiles iuda occidit rex babylonis. Oculos q̄; sedechie eruit. ⁊ uinxit eum ereis ut duceret̄ in babylonem. Domum ḡ regis. ⁊ domum uulgi succenderunt chaldei igni. ⁊ murum hierl̄m subu-

terunt. ⁊ reliquias ꝑ̄ſ que remanſerunt in ciui-
tate. ⁊ ꝓfugas qui tranſfugerant ad eum. ⁊ ſuꝑfluos
uulgi qui remanſerant tranſtulit nabuzardan magi-
ſter militum in babylonem. Et de plebe pauꝑum qui
nichil penit⁹ habebant. dimiſit nabuzardan magiſter
militum in tra uida. ⁊ dedit eis uineas ⁊ cisternas in die
illa. Preceꝑat autē nabuchodonoſor rex babylonis de themia na-
buzardan magiſtro militum dicens. tolle illum ⁊ pone ſup
eum oculos tuos. nichilq; ei malifacias. ſ; ut uoluerit fa-
ciet ei. Miſit g̃ nabuzardan ꝑncipes militum ⁊ nabu-
ſebam. ⁊ rabſaris. ⁊ neregel. ⁊ ſereſer. ⁊ regimag. ⁊ omnes op-
timates regis babylonis miſerunt ⁊ tulerunt themiam
de ueſtibulo carcris. ⁊ tradiderunt eum godolie filio haicam
filii ſaphan. ut intraret domum ⁊ habitaret in ꝑplo. Ad
themiam aũ factum fuit ſermo dñi. cum clauſus eẽt in
ueſtibulo carcris dicens. Vade ⁊ dic abdemelech ethiopi
dicens. Hec dicit dñs exercituum ds iſrl. Ecce ego inducã
ſermones meos ſuꝑ ciuitatem hanc in malum ⁊ nõ in bo-
num ⁊ erunt in aſpectu tuo in die illa. ⁊ liberabo te in
die illa ait dñs. ⁊ nõ traderis in manu uiroꝝ quos tu for-
midas. ſ; eruendo liberabo te. ⁊ gladio ni cades. ſ; erit tibi
aĩa tua in ſalutẽ qꝛ in me hũiſti fiduciam ait dñs. xvii.
Sermo qui factus eſt ad themiam a dño poſtq̃m dimiſſus
eſt a nabuzardan magiſtro militum de rama cũ do-
uinctum catenis in medio omnium qui mi-
grabant de hieruſlem ⁊ de uda. ⁊ ducebantur in babylonem. Vo-
lens g̃ ꝑncipes militum themiam. dixit ad eum. Vias dñs
tuus locutus eſt malum hoc ſuꝑ locum iſtum. ⁊ addixit
dñs ⁊ fecit ſicut locutus eſt. qꝛ peccaſtis dño. ⁊ non audiſtis uocem
eius. ⁊ factum eſt uobis ſermo hic. Nunc g̃ ecce ſolui te hodie
de catenis que ſunt in manibus tuis. Si placet tibi ut
ueniat mecũ in babylonem. ueni. ⁊ ponam oculos meos
ſuꝑ te. ſi autem diſplicet tibi uenire mecũ in babylo-
nem. reſide. Ecce omnis tra in aſpectu tuo. quo elegeris
⁊ quo placuerit tibi ut uadas. illuc pge. ⁊ mecũ noli ue-
nire. ſ; habita aꝑ godoliam filium haichan filii ſaphã
quem ꝓpoſuit rex babylonis ciuitatibus iude. Habita
g̃ cũ eo in medio ꝑpli. ut quocunq; placuerit tibi ut ua-
das uade. Dedit q; ei magiſter militum cibaria ⁊ munu-
cula. ⁊ dimiſit eum. Venit autem themias ad godoliã
filium haicam in maſphath. habitauit cũ eo in me-
dio ꝑpli qui relictus fuerat in tra. Cum g̃ audiſſent omnes
ꝑncipes exercituum qui diſperſi fuerant p regiones ipſi ⁊ ſocii eoꝝ
qꝛ ꝑcuſſiſſet rex babylonis godoliam filium haicã tre.
⁊ qꝛ oſtendiſſet ei uiros ac mulieres. ⁊ puerulos. ⁊ de pau-
peribus tre qui non fuerant tranſlati in babylonem. uenerunt ad
godoliam in maſphath. iſmahel filius nathanie. ⁊ io-
anan ⁊ ionathan filii careꝫ. ⁊ ſareas filius thenoemech.
⁊ filii offi. qui erant de nechophati. ⁊ ieremias filius
maachati. ipſi ⁊ uiri eoꝝ. ⁊ uiderunt eos godolias filius
haicam filii ſaphan ⁊ commilitones eoꝝ dicens. Nolite ti-
mere ſeruire chaldeis. habitate in tra. ⁊ ſeruite regi
babylonis. ⁊ bñ erit uobis. Ecce ego habito in maſpha
ut reſpondeam ꝑcepto chaldeoꝝ. qui mittunt ad nos.
Vos autem colligite uindemiam. ⁊ meſſem. ⁊ oleum. ⁊
condite in uaſis ueſtris. ⁊ manete in urbibus ueſtris quas
tenetis. Sed ⁊ omnes uidens qui erant in moab. ⁊ in fili-
is ammon. ⁊ in ydumea. ⁊ in uniuerſis regionibus audito
qꝛ dediſſet rex babylonis reliquias in iudea. ⁊ qꝛ ꝓpoſu-
iſſet ſuꝑ eos godoliam filium haicam filii ſaphan. re-
uerſi ſunt unuſquiſq; omnes uidens de uniuerſis locis ad que
ꝓfugant. ⁊ uenerunt in tram uda ad godoliam ī maſ-
phath. ⁊ collegerunt uinum ⁊ meſſem multã nimis.

Johanan filius autem caree ⁊ omnes ꝑncipes exercitus qui
diſperſi fuerant in regionibus uenerunt ad godoliam in maſ-
phath. ⁊ dixerunt ei. Scito qꝛ baalis rex filiorum ammon mi-
ſit iſmahel filium nathanie ꝑcutere animã tuam. Et
non credidit eis godolias filius haicam. Johanan autem filius care
e dixit ad godoliam. ſeorſum in maſphath loquens. Ego
ꝑcutiam iſmahel filium nathanie nullo ſciente ne in-
fligat animam tuã. ⁊ diſſipent omnes iudei qui congre-
gati ſunt ad te. ⁊ pibunt reliquie iude. Et aut godolias filius
haicam ad iohannan filium caree. Non facies rem hanc
hoc. falſum enim tu loqueris de iſmahel.
xli. xlj.
Et factum eſt in menſe ſeptimo uenit iſmahel filius nathanie
filii eliſama de ſemine regali ⁊ optimates regis ⁊
decem uiri cum eo ad godoliam filium haicam in maſphat.
⁊ comederunt panes in maſphath ſimul cum eo. Surrexit
autem iſmahel filius nathanie. ⁊ decem uiri qui erant cum eo. ⁊
percuſſerunt godoliam filium haicam filii ſaphan gladio.
⁊ interfecerunt eum quem ꝓfecerat rex babylonis ter-
ram. omnes quoq; iudeos qui erant cum godolia in maſphath. ⁊
chaldeos qui reperti ſunt ibi. ⁊ uiros bellatores percuſſit iſ-
mahel. Sed autem die poſtq̃m occidat godoliam nullo ad
huc ſcente uenerunt uiri de ſychem. ⁊ de ſylo. ⁊ de ſama-
ria octoginta uiri raſi barbam. ⁊ ſciſſis ueſtibus. ⁊ ſqua-
lentes. munera. ⁊ thus habebant in manu. ut offerrent
in domo dñi. Egreſſus eſt g̃ iſmahel filius nathanie uoc
curſum eoꝝ de maſphath. incedens. ⁊ plorans erat. Cũ
autem occurriſſet eis. dixit ad eos. Venite ad godoliã
filium haicam. Qui cum uenſſent ad mediũ ciui-
tatis. interfecit eos iſmahel filius nathanie circa mediũ
laci. ipſe. ⁊ uiri qui erant cum eo. Decem autem uiri rep-
ti ſunt inter eos. qui dixerunt ad iſmahel. Noli occidere nos.
qꝛ habemus theſaurum in agro. frumenti. ⁊ ordei. ⁊ olei. ⁊
mellis. Et ceſſauit. ⁊ non interfecit eos cum fratribus ſuis. Ja-
cus autem in quem precerat iſmahel omnia cadauera uiroꝝ
quos ꝑcuſſit ꝓpter godoliam. ipſe eſt quem fecit rex aſa ꝓpter ba-
aſa regem iſrl. ipſum repleuit iſmahel filius nathanie oc-
ciſis. ⁊ captiuas duxit iſmahel omnes reliquias ꝑſonas q̃
erant in maſphath. filias regis. ⁊ uniuerſum ꝑplm qui
remanſerant in maſphath. quos commendauerat nabu-
zardan ꝓncipi militum godolie filio haicam. cepit eos
iſmahel filius nathanie. ⁊ abiit ut tranſiret ad filios
ammon. Audiuit autem iohanan filius caree. ⁊ omnes ꝓ-
cipes bellatorum qui erant cum eo omne malum qꝛ fecerat
iſmahel filius nathanie. aſſumptis uniuerſis uiris. ꝑfec-
ti ſunt ut bellarent aduerſum iſmahel filium natha-
nie. ⁊ inuenerunt eum ad aquas multas que ſunt in
gabaon. Cumq; uidiſſet omnis ꝑplus qui erat cum iſma-
hel iohanan filium caree. ⁊ uniuerſos ꝓncipes bellatorum
qui erant cum eo letati ſunt. ⁊ reuerſi ſunt omnes quos
cepat iſmahel in maſphath. reuerſusq; abiit ad iohanã
filium caree. Iſmahel autem filius nathanie fugit cũ octo
uiris a facie iohanan. ⁊ abiit ad filios ammon. Tulit g̃
iohanan filius caree. ⁊ omnes ꝓncipes bellatorum qui erant
cum eo uniuerſas reliquias uulgi quas reduxerat ab iſ-
mahel filio nathanie de maſphath. poſtq̃m percuſſit go-
doliam filium haicam. fortes uiros ad ꝑlium. ⁊ mulie-
res. ⁊ pueros. ⁊ eunuchos quos reduxerat de gabaon.
Et abierunt. ⁊ ſederunt pegnantes in chanaan que
eſt iuxta bethleem. ut pgerent. ⁊ introirent egyptum
a facie chaldeoꝝ. Timebant enim eos qꝛ percuſſerat iſ-
mael filius nathanie godoliam filiũ haicam. quem
ꝓpoſuerat rex babylonis in tra iuda.
xlij.
Et accedentes omnes ꝓncipes bellatorum. iohanan

filiuſ caree · ⁊ iezonias filiuſ oſee · ⁊ reliquum uulgus
a paruo uſq; ad magnum · ⁊ dixerunt; ad ieremiam
pphām. Cadat oratio nr̃a in ſpectu tuo · ⁊ ora p nobis
ad dn̄m dn̄m tuum p uniuerſa reliquiis iſtis qm derelic
ti ſumuſ pauci de pluribus · ſicut oculi tui nos intuent̃ ·
⁊ annuntiet nobis dn̄s ds̃ tuuſ uiam p q̃m pgamus ·
⁊ uerbum q̃d faciam̃. Dixit aut̃ ieremias pphā. Audiui.
Ecce ego oro ad dn̄m dn̄m ur̃m ſecũ ſm uba ura omne uer
bum q̃cunq; reſpondit mihi inducabo uobis · nec celabo
uos quicq̃m. Et illi dixerunt ad ieremiam. Sit dn̄s in
ter nos teſtis ueritatis ⁊ fidei · ſi non iuxta omne uerbum in q̃
miſerit te dn̄s ds̃ tuuſ ad nos ſic faciem̃ · ſiue bonum
eſt ſiue malum · uoci dn̄i dei nr̃i ad quem mittim̃
te obediem̃ · ut bene ſit nobis cum audierim̃ uocẽ dn̄i
dei nr̃i. Cum aut̃ impleti eſſent decem dies · fm̃ ẽ uerbum
dn̄i ad ieremiam. Vocauitq; iohanan filium caree ⁊
omnes principes bellatorum qui erant cum eo · ⁊ uniuerſum
populũ a minimo uſq; ad maguñ · ⁊ dixit ad eos. Hec di
cit dn̄s ds̃ iſrl̃ ad quem miſiſtis me · ut proſternerem
preces uras in ſpectu ei. Si quieſcentes manſeritis in
terra hac · edificabo uos ⁊ non deſtruam · plantabo ⁊ non
euellam. Jam enim placatus ſum ſup malo q̃d feci uo
bis. Nolite timere a facie regis babylonis quem uos
pauidi formidatis · nolite eum metuere dicit dn̄s q
uobiſcũ ſum ego · ut ſaluos faciam uos · ⁊ eruam uos de
manu ei · ⁊ dabo uobis miſericordiam ⁊ miſerebor uri · ⁊
habitare uos faciam in terra ura. Si autẽ dixeritis uos non
habitabim̃ in terra ſta · non audiemus uocem dn̄i dei
nr̃i dicentes · neq̃q̃m · ſed ad terram egypti pgem̃ · ubi non
uidebim̃ bellum · ⁊ clangorem tube non audiem̃ · ⁊ fame
non ſuſtinebim̃ · ⁊ ibi habitabim̃ · ſp hoc nunc audite
uerbum dn̄i reliquie iuda. Hec dicit dn̄s exercituum ds̃
iſrl̃. Si poſueritis faciem uram ut ingrediamini e
gyptum · ⁊ intraueritis ut ibi habitetis · gladius quem uos
formidatis ibi apprehendet uos in terra egypti · ⁊ fames
qua ſolliciti eſtis adherebit uobis in egypto · ⁊ ibi mo
rieminini · omnes; uiri qui poſuerunt faciem ſuam
ut ingrediant̃ egyptum · ⁊ habitent ibi · morient̃ gladio
⁊ fame · ⁊ peſte · nullus de eis remanebit nec effugiet a
facie mali q̃d ego afferam ſup eos · q; hec dicit dn̄s
exercituum ds̃ iſrl̃. Sicut oblatus ẽ furor meus · ⁊ indig
natio mea ſup habitatores iheruſalem · ſic oblatꝫ indig
natio mea ſup uos cũ ingreſſi fueritis egyptum · ⁊ eritis in
uſturandum · ⁊ in ſtuporem · ⁊ in maledictum · ⁊ in op
probrium · ⁊ neq̃q̃ ultra uidebitis locum iſtum. lvm.
Verbum dn̄i ſup uos reliquie iuda. Nolite intrare
egyptum · ſcientes ſcitis q; obteſtatꝰ ſum uos
hodie · q; decepiſtis aiabus uris. Vos enim miſiſtis me ad
dn̄m dn̄m nr̃m dicentes · ora p nobis ad dn̄m dn̄m nr̃m ·
⁊ iuxta omnia quecunq; dixerit dn̄s ds̃ nr̃. ſic annun
tia nobis · ⁊ faciem̃ · ⁊ annuntiauit uobis hodie · ⁊ non audi
ſtis uocem dn̄i dei uri ſup uniuerſis p quibus miſit me
ad uos. Nunc g̃ ſcientes ſcitis q; gladio · ⁊ peſte · ⁊ fame
morietmini in loco ad quem uoluiſtis intrare · ut habita
retis in eo. Factũ ẽ autẽ cum impleſſet ieremias loquens ad
pplm̃ uniuerſos ſermones dn̄i dei eorum · p quibus miſerat
eum dn̄s ds̃ eorum ad illos · omnia uba hec · dixit azarias filiꝰ
oſee · ⁊ iohanan filiꝰ caree · ⁊ omnes uiri ſuperbi dicentes ad ie
miam · Mendacium tu loqueris · Non miſit te dn̄s ds̃ ni
dicens · Ne ingrediamini egyptum ut habitetis ibi · ſed
baruch filius nerie incitat te aduerſum nos ut tradat nos
in manibus chaldeorum · ⁊ interficiat nos · ⁊ transferat in
babylonem. Et non audiuit iohanan filiꝰ caree · ⁊ omnes pn
cipes bellatorum · ⁊ uniuerſus pplꝰ uocem dn̄i ut maneret
in terra iuda. Sed tollens iohanan filius caree · ⁊ uniuerſi pn
cipes bellatorum uniuerſos reliquias iuda qui reuerſi fuerant
de cunctis gentibus ad quas fuerant autem diſperſi ut habita
rent in terra iuda uiros · ⁊ mulieres · paruulos · ⁊ filias regis ·
⁊ omnem animã quam reliquerat nabuzardan princeps mi
litie ei godolia filio ahicam filii ſaphan · ⁊ ieremiam pro
phetam · ⁊ baruch filium nerie · ⁊ ingreſſi ſunt terram egypti ·
quia non obedierunt uoci dn̄i · ⁊ uenerunt uſq; ad taphnis. lvc.
Et factus ẽ ſermo dn̄i ad ieremiam in taphnis dicens. Sume
in manu tua lapides grandes · ⁊ abſconde eos in cre
ta · que eſt ſub muro latericio · in porta domꝰ pharaonis in taph
nis · coram uiris iudeis · ⁊ dices ad eos. Hec dicit dn̄s
exercituum ds̃ iſrl̃. Ecce ego mittam · ⁊ aſſumam nabucod
regem babylonis ſeruum meum · ⁊ ponam thronum ei ſup
lapides iſtos quos abſcondi · ⁊ ſtatuet ſolium ſuum ſup eos ·
uenientq; percutient terram egypti · quos in morte in morte ·
⁊ quos in captiuitate in captiuitate · ⁊ quos in gladio in
gladio. Et succendet ignem in delubris deorum egypti · ⁊
comburet eam · ⁊ captiuos ducet illos · ⁊ amicietur terra egyp
ti ſicut amicitur paſtor pallio ſuo · ⁊ egredietur inde in
pace · ⁊ conteret ſtatuas domus ſolis que ſunt in terra
egypti · ⁊ delubra deorum egypti comburet igni. Verbum q̃d factũ
ẽ ad ieremiam · ⁊ ad omnes iudeos qui habitabant in terra
egypti · habitantes in magdalo · ⁊ in taphnis · ⁊ in memphis · ⁊
in terra phatures dicens. Hec dicit dn̄s exercituum ds̃ iſ
rahel. Vos uidiſtis omne malum iſtud q̃d adduxi ſup
hieruſalem · ⁊ ſuper omnes urbes iuda · ⁊ ecce ſunt deſerte hodie
⁊ non ẽ in eis habitator · ꝓp malitiam q̃m fecerunt ut me
ad iracundiam prouocarent · ⁊ irent · ⁊ ſacrificarent · ⁊ colerent
deos alienos · quos neſciebant · ⁊ illi · uos · ⁊ patres
uri. Et miſi ad uos omnes ſeruos meos prophetas de nocte
conſurgens mittensq; · ⁊ dicens nolite facere rem abhomi
nationis hanc eam · ⁊ non audierunt · non inclinauerũt au
rem ſuam ut reuerterentur a malis ſuis · ⁊ non ſacrificarent
dīs alienis · ⁊ oblata ẽ indignatio mea · furor meus · ⁊
succenſa ẽ in ciuitatibus iuda · ⁊ in plateis hieruſalem · ⁊ deſe
ſunt in ſolitudinem · ⁊ uaſtitatem ſecundum diem hanc. Et
nunc hec dicit dn̄s exercituum ds̃ iſrl̃. Quare uos facitis
malum grande hoc · aiabus uris ut intereat ex uobis uir · ⁊
mulier · paruulus · ⁊ lactens de medio iude · non relinqua
tur uobis quicq̃m reliquum. Prouocantes me in ope
ribus manuum uarum · ſacrificando dīs alienis in terra egyp
ti · in q̃m ingreſſi eſtis ut habitetis ibi · ⁊ diſpeream · ⁊ ſitis
in maledictionem · ⁊ in opprobrium cunctis gentibus terre ·
Numq̃d oblitus eſtis mala patrum uorum · ⁊ mala regum
iuda · ⁊ mala uxorum eius · ⁊ mala uxa · ⁊ mala uxorum uraꝝ
que fecerunt in terra iuda · ⁊ in regionibus iheruſalem · Non
ſunt mundati uſq; ad diem hanc · ⁊ non timuerunt
⁊ non ambulauerunt in lege dn̄i · ⁊ in preceptis eius que de
di coram uobis · ⁊ coram patribus uris. Ideo hec dicit
dn̄s exercituum ds̃ iſrl̃. Ecce ego ponam faciem meam
in uobis in malum · ⁊ diſperdam omnem iudam · ⁊ aſſu
mam reliquias iude qui poſuerunt faciem ſuam ut
ingrederent̃ terram egypti · ⁊ habitarent ibi · ⁊ conſume
rent̃ omnes in terra egypti · cadent in gladio · ⁊ in fame ·
conſumentur a minimo uſq; ad maximum · in gladio · ⁊
in fame morient̃ · ⁊ erunt in uſturandum · ⁊ in mi
raculum · ⁊ in maledictionem · ⁊ in opprobrium. Et uiſi
tabo habitatores terre egypti ſicut uiſitaui ſup hie
ruſalem in gladio · ⁊ fame · ⁊ peſte · ⁊ non erit qui effugiat · ⁊
ſit reſiduus de reliquiis iudeorum qui uadunt ut pe
grinentur in terra egypti · ⁊ reuertantur in terram iuda ad

ꝯm ipi eleuant aſal ſual ut reuitantur ⁊ habitent ibi: non reuertent᷑ niſi qui fugerunt. lx.

Reſponderunt aut᷑ ihemie oñel uiri ſcientel qđ ſacrificarent uxorel eoꝝ đñis alienis ⁊ unuſe mulierel quarum ſtabat multitudo gñdis ⁊ oñis ꝓꝫs habitantium in tra egypti in fathuirel dicens. Sermonē quem locutus es ad nos in noīe dñi ñi audiem᷑ ex te. ſed faciem᷑ faciem᷑ oñe ūbum qđ egꝺ dic᷑ de oze nr̄o ut ſacrificem᷑ regine celi ⁊ libem᷑ ei libamina ſic᷑ fecim᷑ nos ⁊ patres nr̄i. reges nr̄i ⁊ ꝓncipes nr̄i in urbibꝫ uda ⁊ in plateis ihersm ⁊ ſaturati ſum᷑ panibꝫ ⁊ bñ nobis erat. malumq; ñ uidim᷑. Ex eo aut᷑ tempe quo ceſſauim᷑ ſacrificare regine celi ⁊ libare ei libamina: indigem᷑ oñibꝫ ⁊ gladio ⁊ fame ⁊ sumpſ sum᷑. Qđ ſi nos ſacrificam᷑ regine celi ⁊ libamus ei libamina. nūquid ſine uiri nr̄i feciu᷑ ei placentas ad colendū eam ⁊ libare libandi: Et dixit ihemias ad oñem ꝓplm adūlum uiros ⁊ adūlum mulieres ⁊ adūlum uniūſam plebem qui reſpondant ei ūbum dicens. Sunꝺ ñ ſacrificium qđ ſacrificaſtis in ciuitatibꝫ uda ⁊ in plateis ihersm uos ⁊ patres uri. reges uri ⁊ ꝓncipes uri ⁊ ꝓpls tre. hoꝝ recordatus ē đñs ⁊ aſcendit sup eos ei. Et ñ poterat đñs ultra portare ꝓp malitiam ſtudioꝝ uoꝝ. ⁊ ꝓp abhominationes qs fecistis: ⁊ tā ē tra uſa in deſolationē ⁊ in ſtupoꝛem ⁊ in maledictum eo qđ ñ ſit habitator ſic᷑ est die hec. ꝓpꝛea qđ ſacrificaſtis ydolis ⁊ peccaſtis đño ⁊ ñ audiſtis uocem đñi ⁊ in lege ⁊ in ꝓceptis ⁊ in teſtimoniis ei ñ ambulaſtis: ideirco euenerunt uobis mala hec. ſic ē die hec. Dixit aut᷑ ihemias ad oñem ꝓplm ⁊ ad unūſam mulierem. Audite ūbum đñi oms iuda qui estis in tra egypti. Hec inqt đñs ẽuꝝ ds isr dicens. Vos ⁊ uxores uē locuti estis oze uō ⁊ manibꝫ uris ꝓpleſtis dicentes. faciam᷑ uota nra que uouim᷑. ut ſacrificem᷑ regine celi ⁊ libem᷑ ei libamina. Implestis uota ura ⁊ ope ꝓpetastis ea: ideo audite ūbum đñi oms iuda qui habitatis in tra egypti. Ecce ego iuraui in nomine meo magno ait đñs. qꝫ neq; ꝯm ulr̄ nomē meum uocabit᷑ ex ore oms uir iuda dicentis. uiuit đñs ds in oñi tra egypti. Ecce ego uigilabo sup eos in malū ⁊ ñ in bonum. ⁊ consument oms uiri iuda qui sunt in tra egypti gladio ⁊ fame. donec penit᷑ consumant᷑. Et qui fugerint gladium reuertent᷑ de tra egypti in tram iuda uiri pauci ⁊ scient oms reliquie iuda ingdientium tram egypti ut habitent ibi. cuius sermo ꝓleat᷑ meus an illoꝝ. Et hoc uobis signū ait đñs qđ uisitem ego sup uos in loco isto. ut sciatis qꝫ uē ꝓsistent᷑ sermones mei con᷑ uos in malū. Hec dicit đñs. Ecce ego tradam ꝓphē efree regem egypti in manu inimicoꝝ ei ⁊ in manu querentiū aiam illi. ſic᷑ tradidi sedechiam regē uda in manu nabugoꝺ regis babylonis inimici sui ⁊ que

Verbum qđ locut᷑ est ier. ꝓphē aiam᷑ eius. ihemiae ꝓphē ad baruch filium nerie cū scripſiſ set ūba hec in libro de ore ihemie anno ſcdo ioachim filii ioſie regis uda dicens. Hec dicit đñs ds isr ad te baruch. Dixisti. Ve miſero mihi qm̄ addidit đñs dolorē dolori meo. laboraui in gemitu meo: ⁊ requiem non inuenio. Hec dices ad eum. Sic dicit đñs. Ecce quos edificaui ego destruo. ⁊ quos plantaui ego euello. ⁊ uniuſam tram hanc. ⁊ tu queris t̄ gñdia: Noli querere qꝫ ecce ego adducam malum sup oñem carnem dicit đñs. ⁊ dabo t̄ animam tuam in ſalutē in oñibꝫ locis ad quecunq; pgeris. Qđ ſcm̄ ē ūbum đñi ad ihemiā ꝓphām ꝺ gentes ad egyptū adūlum ꝯcussum phonis regis egypti qui erat iuxta fluuiū euphratē in charchamis. quem pcussit rex babylonis in quarto anno ioachim filii ioſie regis iuda. Preparate ſcutum ⁊ clypeū ⁊ procedite ad bellum. iungite equos ⁊ ascendite equites. state ingalei ⁊ polite lanceas: induite uos loricis. Quid ẽ. Vidi ipos pauidos ⁊ terga uertentes fortes eoꝝ cesos. ⁊ fugerunt concurr̄ nec respexerunt. timor undiq; aut đñs. Non fugiat uelox: nec ſaluari se putet fortis. Ad aquilonem iuxta fluuiū euphraten ruerunt ceciderunt. Quis est iste qui qſi fluuius ascendit ⁊ uelut fluminū intumescunt gurgites ei. Egyptus fluminibus instar ascendet: ⁊ uelut flumina mouebunt᷑ fluctus ei. ⁊ dicet. Ascendam operiam tram: ꝺam ciuitatem ⁊ habitatores ei. Ascendite equos ⁊ exultate in curribꝫ ⁊ procedant fortes ethiopia ⁊ libies tenentes scutum. ⁊ ludi arripientes ⁊ tendentes sagittas. Dies aut᷑ ille đñi dei ẽuꝝ ultionis: ut sumat uindictam de inimicis ſuis. Deuorabit gladius ⁊ saturabit᷑: ⁊ inebriabit᷑ sanguine eoꝝ. Victima enim đñi ẽuꝝ in tra aquilonis: iuxta fluuiū euphraten. Ascende in galaad ⁊ tolle resinam uirgo filia egypti: frustra multiplicabis medicinam. sanitas ñ erit t̄. Audierunt gentes ignominiā tuam ⁊ ululat᷑ tuus repleuit tram: qꝫ fortis ꝓcubuit in fortē: ambo pariter ceciderūt.

Verbū qđ locutus est đñs ad ihemiā ꝓphām ꝯ cedit᷑ nabugodonosor rex babylonis ⁊ percussit᷑ tram egypti. Annuntiate egypto ⁊ auditū facite magdalo ⁊ memphis ⁊ in taphnis dicite. Sta ⁊ ꝓpara te. qꝫ deuorabit gladius ea que ꝓcurrunt᷑ tuum. Quare ꝓpterruit fortis tuus: Non stetit: qm̄ đñs subuertit eū. Multiplicauit ruentes. ceciditq; uir ad ꝓximū ſuū: ⁊ dicent. Surge ⁊ reuertam᷑ ad ꝓpl̄m nr̄m ⁊ ad tram natiuitatis uē: a facie gladii columbe. Vocate nomē pharao regis egypti: tumultum addixit tempꝰ. Viuo ego inquit rex đñs ẽuꝝ nomē ei. qm̄ sicut thabor in montibꝫ ⁊ sicut carmelus in mari uenient. Vasa trānsmigrationis fac ẽ habitatrix filia egypti. qꝫ menfis in solitudinē erit. ⁊ deseret᷑ in habitabilis. uitula elegans atq; formosa egyptus. Stimulator ab aquilone uenient ei. mercenarii qꝫ ei qui ũſabant᷑ in medio ei. qꝫ uituli saginati ũſi sũ ⁊ fugerunt simul. ñ stare potuerunt: qꝫ dies interfectionis eoꝝ uenit sup eos. tempꝰ uisitationis eoꝝ. Vox ei qꝫ erit sonabit qm̄ cum ẽuitu ꝓgredient᷑. ⁊ ei securibꝫ uenient ei qꝫ ligna cedentes. Succidunt saltum ei ait đñs qui supputari ñ ei potest: multiplicati sunt sup locustas ⁊ ñ ẽ numer. Confusa ẽ filia egypti ⁊ tradita in manu ꝓpli aquilonis. Dixit đñs ẽuꝝ ds isr. Ecce ego uisitabo sup tumultū alexandrie ⁊ sup pharao ⁊ sup egyptū ⁊ sup dos ei ⁊ sup reges ei: ⁊ sup pharao. ⁊ sup oñes qui confidunt in eo. Et dabo eos in manu querentiū animā eoꝝ. ⁊ in manu nabugoꝺ regis babylonis ⁊ in manu seruoꝝ ei. Et post hec habitabit᷑ sicut diebus ꝓstinis ait đñs. Et tu ne timeas serue meus iacob ⁊ ne paueas isr. qꝫ ecce ego te saluum faciam de longinquo ⁊ semen tuum de tra captiuitatis sue. ⁊ reuertet᷑ iacob ⁊ quiescet ⁊ ꝓsperabit᷑: ⁊ ñ erit qui exterreat. Et tu noli timere serue meus iacob ait đñs qꝫ tecū ego sum: qꝫ consumam ego cunctas gentes ad

xlvij

quas eieci te. te u ñ ohumam. ſ; castigabo te in u
dicio: nec q̃ innocentē patebam tibi lxvm.
Quod fēm ē ūbum dñi ad ihemiam ꝑphā ꝛ pale
stinos: anteqũ percuſſet pharao gazam. Hec dicit
dñs. Ecce aque ascendunt ab aquilone ꝛ erunt q̃
torrens inundans: ꝛ opient tam ꝛ plenitudinem ei⁹
urbem ꝛ habitatores ei⁹. Clamabunt homines ꝛ ulu
labunt omnes habitatores fre a strepitu pompe armo
ꝝ bellatoꝝ ei⁹. a motione quadrigarum ei⁹ ꝛ multi
tudine rotarum illi⁹. Non respexerunt patres filios
manibꝫ dissolutis p aduentu diei in quo uastabunt
omnes phylistiim ꝛ disperdet tyrum ꝛ sydon cū omni
bꝫ reliquis auxiliū suis. Depopulabit enim dñs pa
lestinos: reliquias insule cappadoce. Venit calui
tium sup gazam orcuit ascalon: ꝛ reliquie vallis eoꝝ.
Vsq; quo concideris o mucro dñi: Vsq; ñ quiesces: Ing
dere in vaginam tuam: refrigerare ꝛ sile. Quomodo
quiescet cū dñs ꝓcepit ei aduersum ascalonē ꝛ ad
uersum maritimas ei⁹ regiones: ibiq; constituit illi.
Hec dicit dñs exercituū ds isrl. Ve sup nabo q̃m
uastata ē ꝛ confusa: capta ē cariathaim. Confusa est
fortis ꝛ tremuit: ñ est ultra exultatio in ad moab
moab. Contra esebon cogitauerunt malum. uenite
ꝛ disperdamus eam de gente. Ergo silens conticesces
ces: sequetur te gladius. Vox clamoris de oronaim.
uastitas ꝛ contritio magna. contrita ē moab. annuntia
te clamorem paruulis ei⁹. p ascensum enim luith
plorans ascendit in fletu. q̃m in descensu oronaim
hostes ululatum contritionis audierunt. fugite sal
uate animas uras: ꝛ eritis q̃ myrice in deserto. Pro
eo q̃d habuistis fiduciam in munitionibꝫ tuis ꝛ in the
sauris tuis. tu q; capieris ꝛ ibit chamos in transmi
grationē. sacerdotes ꝛ principes ei⁹ simul. ꝛ veniet ꝑdo ad
omnem urbem ꝛ urbs nulla saluabit: ꝛ pibit val
les ꝛ dissipabunt campestria q̃m dixit dñs. Date
florem moab. q; florens egredietur: ꝛ ciuitates ei⁹ deser
te erunt ꝛ inhabitabiles. lxvm.
Maledictus qui facit opꝰ dñi fraudulenter. ꝛ male
dictus qui prohibet gladium suum a sanguine.
fertilis fuit moab ab adolescentia sua ꝛ requieuit
in fecibus suis: ñ transfusus ē de vase in vas ꝛ in tran
migrationē ñ abiit. ideoq; permansit gustus ei⁹ in eo: ꝛ o
dor ei⁹ ñ ē immutat. Propterea ecce dies uenient dicit dñs
ꝛ mittam ei⁹ ordinatores ꝛ stratores lagunculariū.
ꝛ sternent eum ꝛ uasa ei⁹ exhaurient ꝛ lagenas eoꝝ
conterent ꝛ confringet moab a chamos. sic confusa est do
mus isrl a bethel. in qua habebat fiduciam. Quō dicit
fortes ſuum ꝛ uiri robusti ad prelandū: Vastata ē
moab ꝛ ciuitates illius ascendunt. ꝛ electi iuuenes
ei⁹ descendunt in occisionē. ait rex exercituū dñs nomē
ei⁹. Prope ē interitus moab ut ueniat: ꝛ malum eius
uelociter accurrit nimis. Consolamini eum omnes
qui estis in circuitu ei⁹: ꝛ uniuersi qui scitis nomē ei⁹.
Dicite q̃m confracta ē uirga ei⁹ fortis baculus gloriæ.
Descende de gla ꝛ sede in siti habitatio filia dibon
q̃m uastator moab ascendet ad te: dissipabit muni
tiones tuas. In uia sta ꝛ speculare habitatio haroer.
interroga fugientem ꝛ eum qui euasit. Dic. Quid ac
cidit: Confusus ē moab: q̃m uictus ē. Vlulate ꝛ
clamate. annuntiate in arnon. q̃m uastata ē moab:
ꝛ iudicium uenit ad terram campestrē. Sup helon ꝛ
sup iesa ꝛ sup mephaat. ꝛ sup dibon. ꝛ sup nabo. ꝛ sup
domū deblathaim. ꝛ sup cariathaim. ꝛ sup bethma
on. ꝛ sup chamoth. ꝛ sup bosra. ꝛ sup omnes ciuita
tes terre moab: que longe sunt ꝛ que ꝓpe. Abscissus
ē cornu moab: ꝛ brachium ei⁹ confractum ē ait dñs.
Inebriate eum q̃m contra dñm erectus ē: ꝛ allidet
manus moab in uomitu suo: ꝛ erit in derisum etiā
ipse. Fuit enim in derisum tibi isrl: q̃si inter fures rep
pertus fuisset ei⁹. Propter uba q̃ tua que adisum illum
locum es: captiuus ducetis. Relinquite ciuitates
ꝛ habitate in petra habitatores moab ꝛ estote
q̃si columba nidificans in sumo ore foraminis.
Audiuimus superbiā moab superbus ē ualde: sublimi
tatem ei⁹ ꝛ arrogantiā ꝛ superbiam ꝛ altitudinem
cordis illi⁹. ego scio ait dñs iactantiam ei⁹. eo q̃d ñ
sit iusta cum uult ei⁹. ñ iusta q̃d poterat conatus
sit facere. Ideo super moab ululabo ꝛ ad moab uni
uersam clamabo: ad uiros muri fictilis lamentabor.
Ve planctus tacet plorabo ē unnea sabama ꝓpagi
nes tue transierunt mare usq; ad mare tacet pue
nerunt. super messem tuam ꝛ uindemiā tuā p̃do
irruit. Ablata ē letitia ꝛ exultatio de carmelo ꝛ de
terra moab: ꝛ uinū de torcularibꝫ sustulit. Nec q̃m
calcator uue solitum celeuma cantabit. de clamo
re esebon usq; eleale ꝛ iesa dederunt uocē suā. a segor
usq; ad oronaim uitulam trienantem. Eque quoq;
membrum pessime erunt. ꝛ aufetam de moab ait
dñs offerente in excelsis: ꝛ sacrificante dñs ei⁹.
Propterea cor meum ad moab q̃si tibia ersis sonabit:
ꝛ cor meum ad uiros muri fictilis dabit sonitum
tibiarū: eo q̃d plus fecit q̃m potuit. ideoq; pierunt.
Omne enim capud caluum ꝛ omnis barba tasa erit:
in cunctis manibꝫ colligatio ꝛ super omne dorsum eius
tuum. sup omnia tecta moab ꝛ in plateis ei⁹ omnis plā
ctus: q̃m contriui moab sic uas inutile ait dñs. Quo
mō tecta ē ululauerunt q̃m dereliquit cervicem moab
confusus ē. Erit q; moab in derisum ꝛ in exemplū
omnibꝫ in circuitu suo. Hec dicit dñs. Ecce q̃si aqui
la euolabit ꝛ extendet alas suas ad moab. Capta ē
carioth ꝛ munitiones ꝓphense sunt. ꝛ erit cor fortium
moab in die illa sic cor mulieris parturientis.
ꝛ cessabit moab ee ꝓpls: q̃m contra dñm glauius ē. Pauor
ꝛ fouea ꝛ laqueus super te o habitator moab ait dñs.
Qui fugit a facie pauoris cadet in foueam: ꝛ qui es
cenderit de fouea capietur laqueo. Adducam enim
super moab annum uisitationis eoꝝ dicit dñs. In umbra
bra esebon steterunt de laqueo fugientes: q̃a ignis
egressus ē de esebon ꝛ flamma de medio seon. ꝛ deuora
bit partem moab: ꝛ uerticem filioꝝ tumultus. Ve tibi
moab peristi ꝓpter chamos. q̃ ꝓphete sunt filii tui
ꝛ filie tue in captiuitate: ꝛ captiuitatem mo
ab in nouissimis diebꝫ ait dñs. Huc usq; iudicia
moab. Item ad filios ammon. lxvm.
Hec dicit dñs. Numquid filii ñ sunt isrl. aut
heres ñ est ei⁹: Cur g̃ hereditate possedit melchō
gad. ꝛ ꝓpls ei⁹ in urbibꝫ eius habitauit: Ideo ecce dies
uenient dicit dñs. ꝛ audituꝫ faciam super rabbath
filioꝝ ammon fremitum ꝓlii. ꝛ erit in tumultū dis
sipata. filieq; eius igni succendentur. ꝛ possidebit isrl
possessores suos dicit dñs. Ululate esebon: q̃m uasta
ta ē hai. Clamate filie rabbath. accingite uos cilicio
plangite ꝛ circuite ꝑ sepes. q̃m melchon in transmi
grationem ducet. sacerdotes ei⁹ ꝛ principes ei⁹ simul. Quid
gloriaris in uallibꝫ: Defluxit uallis tua filia delicata
que confidebat in thesauris tuis. ꝛ dicebat q̃s ueniet

ꝑ. Jerus. uuur pro. ꝑ dum sagitta ꝑ
mentes ꝑ prop.

ad me? Ecce ego inducam sup te ꝯrem aut dñs ds ẽxercituum ab oñibꝫ qui sunt in circuitu tuo ⁊ dissyppabunt singlꝰ a conspectu uro. nec erit qui congreget fugientes. Et ꝑ hec reũ fatiam fugientes? ⁊ ꝑ hec reũ fatiam captiuos filios ammon. ad jerusalem. Lectio. vi.

Hec dicit dñs exercituũ. Numq̃d sapiencia non est ultꝝ in theman? Periit consilium a filiis? inutilis facta ẽ sapia eoꝝ. fugite. terga uertite. descendite in uoragine habitatores dedan. qm̃ ꝓditionem esau adduxi sup eum? tempꝰ uisitationis ei. Si uindemiatores uenissent sup te. ⁊ reliquissent racemũ. si fures in nocte rapuissent qd̃ sufficeret sibi. Ego ũ discoopui esau. reuelaui abscondita ei? ⁊ celari nõ potuit. Vastatum ẽ semen ei? ⁊ fres ei? ⁊ proximi ei? ⁊ nõ erit. Relinque pupillos tuos ego eos fatiam uiuere? ⁊ uidue tue in me sperabunt. ꝙ hec dicit dñs. Ecce quibꝫ non erat iudicium ut biberent calicem. bibentes bibent? ⁊ tu q̃ innocens relinqueris? non eris innocens. sed bibens bibes. ꝙ ꝓmemet ipm iuraui dicit dñs qd̃ in solitudinem ⁊ in opprobrium ⁊ in desertum ⁊ in maledictionẽ erit bosra. ⁊ omes ciuitates ei? erunt in solitudines sempiternas. Auditum audiui a dño? ⁊ legatus ad gentes missus ẽ. Congregamini ⁊ uenite ad eam? ⁊ consurgam in prelium. Ecce enim paruum dedi te in gentibꝫ? cõtemptibilem inter homines. Superbia tua decepit te. ⁊ superbia cordis tui qui habitas in cauernis petre. ⁊ apprehendere uertis altitudinem colli. Cum exaltaueris q̃si aquila nidum tuum? inde detrahã te dicit dñs. Et erit idumea deserta. omis qui transibit ꝑ eam stupebit? ⁊ sibilabit sup omem plagam ei? sicuti subuersa est sodoma ⁊ gomorra ⁊ uicine ei? ait dñs. Non habitabit ibi uir? nec incolet eam filius hominis. Ecce q̃si leo ascendet de superbia iordanis ad pulchritudinem robustam? ꝙ subito eum currere fatiam ad illã. Et quis erit electus quem ꝓponam ei? Quis enim similis mei ⁊ quis sustinebit me? Et quis est iste pastor qui resistat uultui meo? Ppter ea audite consilium dñi qd̃ iniit de edom. ⁊ cogitationes ei? quas cogitauit de habitatoribꝫ theman. Si nõ detraxerint eos paruuli gregis. si nõ dissipauerint cum eis habitaculum eoꝝ? a uoce ruine eoꝝ ꝯmota ẽ tra. Clamor in mari rubro auditꝰ est uocis ei? ecce q̃si aquila ascendet ⁊ uolabit? ⁊ expandet alas suas sup bosram. ⁊ erit cor fortium idumee in die illa q̃si cor mulieris parturientis. ad damascum.

Confusa ẽ emath ⁊ arfath ꝙ auditũ pessimũ audierunt. turbati sunt in mari sollicitudine? quiescere si potuit. Dissoluta ẽ damasc? ũsa in fugam. ẽ tror apprehendit eam. angustia ⁊ dolores tenuerũt eam q̃si parturientem. Quin dereliquerunt ciuitatem laudabilem urbem letitie? Ideo cadent iuuenes ei? in plateis ei? ⁊ omes uiri prii ꝯticescent in die illa ait dñs exercituum. Et succendam ignẽ in muro damasci? ⁊ deuorabit menia benadab. ad cedar ⁊ ad regna asor que percussit nabuchodonosor rex babilonis.

Hec dicit dñs. Surgite ascendite ad cedar? ⁊ uastate filios orientis. Tabernacula eoꝝ ⁊ greges eoꝝ capient pelles eoꝝ? ⁊ omia uasa eoꝝ ⁊ camelos eoꝝ tollet sibi? ⁊ uocabunt sup eos formidinẽ in circuitu. fugite abite uehemẽter. in uoraginibꝫ sedete. qui habitatis asor ait dñs. Iniit enim ꝯsiliũ uos nabugodonosor rex babylonis? ⁊ cogitauit aduersum uos cogitationes. Consurgite? ascendite ad gentem quietam? ⁊ habitantẽ confidenter ait dñs. Non ostia. nec uectes eis. soli habitant? ⁊ ecce cameli eoꝝ in direptionẽ? ⁊ multitudo iumentoꝝ in ꝓdam? ⁊ dissyppabo eos in omnẽ uentum qui sunt attonsi in comam? ⁊ ex omi latere eoꝝ adducam interitum sup eos ait dñs? ⁊ fugabunt eos in habitaculis draconis deserta usq̃ in ceteruum? si manebit ibi uir? si incolet eam filius hominis. Qd̃ factum ẽ uerbum dñi ad jheremiam ꝓphetam aduersum elam in principio regni sedechie regis iuda dicens. Hec dicit dñs exercituum. Ecce ego confringam arcum elam. summã fortitudinem eoꝝ? ⁊ inducam sup elam quatuor uentos a quatuor plagis celi. ⁊ uentilabo eos in omnes uentos istos? ⁊ non erit gens ad quam non ueniant profugi elam. ⁊ pauere fatiam elam coram inimicis suis. ⁊ in conspectu querentium animã eoꝝ? ⁊ adducam sup eos malum? iram furoris mei dicit dñs. Et emittam post eos gladium donec consumam eos? ⁊ ponam solium meum in elam. ⁊ perdam inde regem? ⁊ principes ait dñs. In nouissimis autẽ diebꝫ reuertar fatiam captiuos elam dicit dñs. Lectio. vii. .L.

Verbum qd̃ locutus ẽ dñs de babylone ⁊ de tra chaldeoꝝ? in manu jheremie ꝓphete. Annunciate in gentibꝫ ⁊ auditum facite. leuate signũ? predicate ⁊ nolite celare. Dicite. Capta ẽ babylon. confusus ẽ bel. uictus est marodach. confusa sunt sculptilia eius. supata sunt idola eoꝝ. quoniam ascendit contra eam gens ab aquilone que ponet terram eius in solitudinẽ? ⁊ non erit qui habitet in ea ab homine usq̃ ad pecus? ⁊ mota sunt ⁊ abierunt. In diebꝫ illis ⁊ in tempore illo ait dñs. uenient filii israel ipsi ⁊ filii iuda simul. ambulantes? ⁊ flentes properabunt? ⁊ dñm deum suum querent in sion. Interrogabunt uiam huc facies eoꝝ uenient. ⁊ apponent ad dñm fedus sempiternum? qd̃ nulla obliuione delebitur. Grex perditus fuit ẽ populus meus. pastores eoꝝ seduxerunt eos. montes uagari fecerunt eos? de monte in collem transierunt? obliti sunt cubilis sui. Omes qui inuenerunt comedebant eos? ⁊ hostes eoꝝ dixerunt non peccabimus? pro eo qd̃ peccauerunt dño decori iustitie? ⁊ expectationi patrum eoꝝ dño. Recedite de medio babylonis? ⁊ de tra chaldeoꝝ egredimini. ⁊ estote sicut hedi ante gregem. quoniam ecce ego suscitabo? ⁊ adducã in babylonem congregationẽ gentium magnarum de tra aquilonis? ⁊ preparabunt aduersus eam? ⁊ inde capietur? sagitta eius q̃si uiri fortis interfectoris. non reuertetur uacua. Et erit chaldea in predam? omes uastantes eam replebuntur ait dñs. Quoniam exultatis? ⁊ magnaloquimini diripientes hereditatem meam. quoniam effusi estis sicut uitula super herbam? ⁊ mugistis ut tauri? exaltata ẽ mater uestra nimis? ⁊ adequata puluerem que genuit uos. Ecce nouissima erit in gentibꝫ? deserta. in uia? ⁊ arens sicut in deserto. ab ira dñi? non habitabitur? sed redigetur tota in solitudinẽ. Omis qui transibit ꝑ babylonem stupebit? ⁊ sibilabit sup uniuersis plagis eius. Preparamini contra babylonem ꝑ circuitum. omes qui intenditis arcum debellate eam. nõ parcatis iaculis? quia contra dñm peccauit. Clamate aduersus eam. ubiq; dedit manus. ceciderunt fundamenta eius. destructi sunt muri eius. quoniam ultio dñi est? ultionem accipite de ea. Sicut fecit? sic facite ei. Disperdite satorem de babylone? ⁊ tenentem falcem in tempore messis? a facie gladii columbe. Unusquisq; ad ꝓpriam suum conuertetur? ⁊ singli ad terram suam fugient. grex dispersus israel leones eiecerunt eum. Primus comedit eum rex assur. iste nouissimus exossauit eum nabugodonosor rex babylonis. Propterea hec dicit dñs exercituum deus israel. Ecce ego uisitabo regem babylonis? ⁊ terram eius. sicut uisitaui regem assur. ⁊ reducam israel ad

habitaclm suum. ꝛ pascet carmelus ꝛ basan. ꝛ montibꝫ ephraim ꝛ galaad saturabit anima ei. In diebus illis ꝛ in tempore illo ait dñs quæret iniquitas isrl ꝛ non erit ꝛ peccm in iuda ꝛ non inueniet. quoniam ꝓpitius ero eis qs reliquero. Sup terram dissantium ascende ꝛ sup habitatores eius ultra. dissipa ꝛ interfice que ꝓcepi eis ait dñs. ꝛ fac iuxta omnia que præcepi tibi. Vox belli in terra. ꝛ contritio magna. Quoniam confractus est ꝛ contritus malleus uniuersæ terræ. Quomodo facta est in desertum babylon. In gentibꝫ illaqueauite. ꝛ capta est babylon ꝛ nesciebas. inuenta es ꝛ apprehensa. quoniam dñm prouocasti. Aperuit dns thesaurum suum. ꝛ protulit uasa iræ suæ. quoniam opus est dño deo exercituum in terra chaldeoꝝ. Venite ab extremis finibꝫ ad eam. aperite ut ex ea aut qui deiciunt eam. Tollite de via lapides ꝛ redigite in aceruos. ꝛ interficite eam. nec sit quicquam reliquum. Dissipate uniuersos fructus eius. descendant in occisionem. Ve eis quoniam uenit dies eoꝝ. tempus uisitationis eoꝝ. Vox fugientium ꝛ eoꝝ qui euaserunt de terra aquilonis. ut annuntient in sion ultionem dñi dei nri ultionem templi eius. Annuntiate in babylonem plurimis. omnibꝫ qui tendunt arcum. obsidite aditum eius undique. ne sit qui effugiat. reddite ei secundum opus suum. iuxta omnia quæ fecit facite illi quoniam contra dñm erecta est aduersus sanctum isrl. Idcirco cadent iuuenes eius in plateis eius. ꝛ omnes uiri bellatores eius conticescent in die illa ait dñs. Ecce ego ad te superbe dicit dns exercituum. quoniam uenit dies tuus. tempus uisitationis tuæ. Et cadet superbus ꝛ corruet. ꝛ non erit qui suscitet eum. ꝛ succendam ignem in urbibꝫ eius. ꝛ deuorabit omnia in circuitu eius. Hæc dicit dns exercituum. Calumpniam sustinent filii isrl. ꝛ filii iuda simul. omnes qui ceperunt eos tenent. noluerunt dimittere eos. redemptor eorum fortis. dns exercituum nomen eius. Iudicio defendet causam eorum ut exterreat terram. ꝛ commoueat habitatores babylonis. Gladius ad chaldeos ait dns. ꝛ ad habitatores babylonis. ꝛ ad principes ꝛ ad sapientes eius. Gladius ad diuinos qui stulti erunt. gladius ad fortes illius qui timebunt. gladius ad equos ꝛ ad currus eius. ꝛ ad omne uulgus qd est in medio eius. ꝛ erunt quasi mulieres. gladius ad thesauros eius qui diripient. siccitas super aquas eius erit ꝛ arescent. quia terra sculptilium est. ꝛ in portentis glabuntur. .l. viii.

Propterea habitabunt dracones cum struthionibus. ꝛ habitabunt in ea struthiones. ꝛ non inhabitabitur usq ad sempiternum. nec extruetur usq ad generationem ꝛ generationem. sicut subuertit ds sodomam ꝛ gomorram ꝛ uicinas eius ait dns. Non habitabit ibi uir. nec incolet eam filius hominis. Ecce populus uenit ab aquilone. ꝛ gens magna. ꝛ reges multi consurgent a finibꝫ terræ. arcum ꝛ scutum apprehendent. crudelis est ꝛ non miserebitur. uox eorum quasi mare sonabit. ꝛ super equos ascendent sicut uir paratus ad prælium. contra te filia babylon. Audiuit rex babylonis famam eorum. ꝛ dissolute sunt manus eius. angustia apprehendit eum. dolor quasi parturientem. Ecce quasi leo ascendet de superbia iordanis ad pulchritudinem robustam. quoniam subito currere eum faciam ad illam. Et quis erit electus quem præponam ei. Quis enim similis mei. ꝛ quis sustinebit me. Et quis est iste pastor qui resistet uultui meo. Propterea audite consilium dñi quod cogitauit super babylonem. ꝛ cogitationes eius quas cogitauit super terram chaldeoꝝ. si detraxerint eos parui greges. nisi dissipatum fuerit cum ipsis habitaculum eorum. A uoce captiuitatis babylonis commota est terra. ꝛ clamor inter gentes auditus est. hæc dicit dns.

Ecce ego suscitabo super babylonem ꝛ super habitatores eius qui cor suum leuauerunt contra me quasi uentum pestilentem. ꝛ mittam in babylonem uentilatores ꝛ uentilabunt eam. ꝛ demolient terram eius. quoniam uenerunt super eam undiq in die afflictionis eius. Non tendet qui tendit arcum suum. ꝛ non ascendet loricatus. Nolite parcere iuuenibꝫ eius. interficite omnem militiam eius. ꝛ cadent interfecti in terra chaldeoꝝ. ꝛ uulnerati in regionibꝫ eius. quoniam non fuit uiduatus isrl ꝛ iuda a deo suo dño exercituum. Terra autem eorum repleta est delicto a sco isrl. Fugite de medio babylonis ꝛ saluet unusquisq animam suam. Nolite tacere super iniquitate eius quoniam ultionis est dño. ipse ultionem retribuet ei. Calix aureus in manu dñi babylon. inebrians omnem terram. De uino eius biberunt gentes. ꝛ idcirco commote sunt. Subito cecidit babylon ꝛ contrita est. Vlulate super eam tollite resinam ad dolorem eius. si forte sanet. Curauimus babylonem. ꝛ non est sanata. derelinquamus eam. ꝛ eamus unusquisq in terram suam. quoniam peruenit usq ad celos iudicium eius. ꝛ eleuatum est usq ad nubes. Protulit dns iustitias nras. uenite ꝛ narremus in sion opus dñi dei nri. Acuite sagittas. implete pharetras. Suscitauit dns spm regum medorum. ꝛ contra babylonem mentus est ut perdat eam. quoniam ultio dñi est ultio templi eius. Per medorum contra babylonem a dño suscitatur. Super muros babylonis leuate signum. augete custodiam. leuate custodes. preparate insidias. quia cogitauit dns ꝛ fecit quecunq locutus est dns habitatoribus babylonis. Que habitas super aquas multas. locuples in thesauris. uenit finis tuus. pedalis precisionis tuæ. Jurauit dns exercituum per animam suam quoniam replebo te hominibꝫ quasi bruchis. ꝛ super te celeuma cantabit. Qui fecit terram in fortitudine sua. ꝛ preparauit orbem in sapientia sua. ꝛ prudentia sua extendit celos. dante eo uocem multiplicabuntur aque in celo. qui leuat nubes ab extremo terræ. fulgura in pluuiam fecit. ꝛ produxit uentum de thesauris suis. Stultus factus est omnis homo a scientia. confusus est omnis flator ꝛ sculptilis. quia mendax conflatio eius. nec est spus in eis. uana sunt opera ꝛ risu digna in tempore uisitationis sue peribunt. Non sicut hæc pars iacob. quia qui fecit omnia ipse est. ꝛ israel sceptrum hereditatis eius. dns exercituum nomen eius. Collidis tu mihi ma/ lleus. ꝛ ego confringam in te gentes. ꝛ disperdam in te regna. ꝛ confringam in te equum ꝛ equitem eius. ꝛ confringam in te currum ꝛ ascensorem eius. ꝛ confringam in te uirum ꝛ mulierem. ꝛ confringam in te senem ꝛ puerum. ꝛ confringam in te iuuenem ꝛ iuuencam. ꝛ confringam in te pastorem ꝛ gregem eius. ꝛ confringam in te agricolam ꝛ iugales eius. ꝛ confringam in te duces ac magistratus. ꝛ reddam babylonem ꝛ cunctis habitatoribus chaldee omne malum suum quod fecerunt in sion. in oculis uestris ait dns. .l. ix.

Ecce ego ad te mons pestifer ait dns qui corrumpis uniuersam terram. ꝛ extendam manum meam super te. ꝛ euoluam te de petris. ꝛ dabo te in montem combustum. ꝛ non tollent de te lapidem in angulum. ꝛ lapidem in fundamenta. sed perpetuus in eternum erit ait dns. Le/ uate signum in terra. clangite bucina in nationibus. sanctificate super eam gentes. annuntiate contra illam regibus ararath. menni. ꝛ ascenez. numerate contra eam thap/ sar. adducite equum quasi bruchum aculeatum. sanctificate contra eam gentes. reges medie. duces eius ꝛ uniuersos magistratus eius. cunctamq terram potestatis eius. Et commouebit terra ꝛ turbabitur. quoniam euigilauit contra babylonem cogitatio dñi. ut ponat terram babylonis desertam ꝛ inha/

.Li.

habitabilem. Cessauerunt fortes babilonis a prelio: habitauerunt in prasidiis. defecit robur eorum. facte sunt quasi mulieres. incensa sunt tabernacula eius: confracti sunt uectes eius. Currens obuiam current nuntio occurret. et nuntio obuio nuntiabit ut annuntiet regi babylonis quia capta est ciuitas eius a summo usque ad summum. et uada preoccupata sunt. et paludes succense sunt igni. et uiri bellatores conturbati sunt. Quia hec dicit dominus exercituum deus israhel. filia babilon quasi area. tempus triture eius adhuc modicum. et ueniet tempus messionis eius. Comedit me deuorauit me nabuchodonosor rex babylonis. reddidit me quasi uas inane. absorbuit me quasi draco. repleuit uentrem suum deliciis meis. et eiecit me. iniquitas aduersum me. et caro mea super babylonem dicet habitator sion. et sanguis meus super habitatores chaldee. dicet hierusalem. Propterea hec dicit dominus. Ecce ego iudicabo causam tuam. et ultiscar ultionem tuam. et desertum faciam mare eius. et siccabo uenam eius. et erit babylon in tumulos. habitatio draconum. stupor et sibilus eo quod non sit habitator. Simul ut leones rugient. et exurient comas ueluti catuli leonum. in calore eorum ponam potus eorum. et inebriabo eos ut soporentur. et dormiant somnum sempiternum. et non euigilent dicit dominus. Deducam eos quasi agnos ad uictimam. quasi arietes cum hedis. Quomodo capta est sesach. et comprehensa est laus uniuersi terre. quomodo facta est in stuporem babylon inter gentes. Ascendit super babylonem mare. multitudine fluctuum eius operta est. Facte sunt ciuitates eius in stuporem. terra inhabitabilis. et deserta. terra in qua nullus habitet. nec transeat per eam filius hominis. Et uisitabo super bel in babylone. et eiciam quod absorbuerat de ore eius. et non fluent ad eum ultra gentes. Siquidem et murus babylonis corruet. Egredimini de medio eius populus meus. ut saluet unusquisque animam suam ab ira furoris domini. ne forte molescat cor uestrum. et timeatis auditum qui auditur in terra. et ueniet in anno auditio. et post hunc annum auditio. et iniquitas in terra. et dominator super dominatorem.

Propterea ecce dies ueniunt. et uisitabo super sculptilia babylonis. et omnis terra eius confundetur. et uniuersi interfecti eius cadent in medio eius. et laudabunt super babylonem celum et terra et omnia que in eis sunt. quia ab aquilone uenient ei predones aut dicit dominus. Et quomodo fecit babylon ut caderent occisi in israhel. sic de babylone cadent occisi in uniuersa terra. Qui fugistis gladium uenite. nolite stare. recordamini procul dominum. et hierusalem ascendat super cor uestrum. Confusi sumus quoniam audiuimus opprobrium. operuit ignominia facies nostras. quia uenerunt alieni super sanctificationes domus domini. Propterea ecce dies ueniunt ait dominus. et uisitabo super sculptilia eius. et in omni terra eius ingemiscet uulneratus. Si ascendit babylon in celum et si munierit in excelso robur suum. a me uenient uastatores eius ait dominus. Uox clamoris de babylone. et contritio magna de terra chaldeorum quoniam uastabit dominus babylonem. et perdidit ex ea uocem magnam. et sonabunt fluctus eorum. Quasi aque multe dedit sonitum uox eorum. quoniam uenit super eam. id est super babylonem predones. et apprehensi sunt fortes eius. et contriti sunt arces eorum. quoniam deus ultionum dominus retribuens retribuet. Et inebriabo principes eius. et sapientes eius. duces eius. et magistratus eius. et fortes eius. et dormient somnum sempiternum. et non expergiscentur. ait rex exercituum dominus nomen eius. Hec dicit dominus exercituum. Muri babylonis lati altissimi subuersione subuertentur. et porte eius igne comburentur. et laborabunt populi ad nichilum. et gentium in igne erunt. et deficient. Verbum quod precepit hieremias propheta saraie filio nerie filii maasie. cum pergeret cum sedechia rege in babylonem. in anno quarto regni eius. Saraias autem erat princeps quietis. Et scripsit hieremias omne malum quod uenturum erat super babylonem in libro uno. omnia uerba hec que scripta sunt contra babylonem. et dixit hieremias ad saraiam. Cum ueneris in babylonem. et uideris et legeris omnia uerba hec dices. Domine tu locutus es contra locum istum. ut disperdas eum. ne sit qui in eo habitet ab homine usque ad pecus. et sit perpetua solitudo. Cumque opleueris legere librum istum ligabis ad eum lapidem. et proicies illum in medio euphrates. et dices. Sic submergetur babylon. et non consurget a facie afflictionis quam ego adduco super eam. et defatigabuntur. Huc usque uerba hieremie.

.Lij. .Lij.

Filius uiginti et unius anni sedechias cum regnare cepisset. et xi. annis regnauit in hierusalem. nomen matris eius amithal filia hieremie de lobna. et fecit malum in oculis domini iuxta omnia que fecerat ioachim. quam furor domini erat in hierusalem et in iuda. usque quo proiceret eum a facie sua. Et recessit sedechias a rege babylonis. factum est autem in anno nono regni eius in mense decimo. decima die mensis uenit nabuchodonosor rex babylonis ipse et omnis exercitus eius. aduersum hierusalem et obsederunt eam. et edificauerunt turres cum munitionibus in circuitu. et facta est ciuitas obsessa usque ad undecimum annum regis sedechie. Mense autem quarto nona mensis obtinuit fames in ciuitate. et non erant alimenta populo terre. et dirupta est ciuitas. et omnes uiri bellatores ei fugerunt. et egressi sunt de ciuitate nocte. per uiam porte que est inter duos muros. et ducit ad hortum regis. chaldeis obsidentibus urbem in gyro. et abierunt per uiam que ducit in desertum. Persecutus est autem exercitus chaldeorum regem. et apprehenderunt sedechiam in deserto. quod est contra hiericho. et omnis comitatus eius diffugit ab eo. Cumque comprehendissent regem. adduxerunt eum ad regem babylonis in reblatha. que est in terra emath. et locutus est ad eum iudicia. et iugulauit rex babylonis filios sedechie in oculis eius. Sed et omnes principes iuda occidit in reblatha. et oculos sedechie eruit. et uinxit eum compedibus. et adduxit eum rex babylonis in babylonem. et posuit eum in domum carceris. usque ad diem mortis eius. In mense autem quinto decima mensis ipse annus nonus decimus nabuchodonosor regis babylonis uenit nabuzardan princeps militum qui stabat coram rege babylonis in hierusalem. et incendit domum domini. et domum regis. et omnes domos hierusalem. et omnem domum magnam igne combussit. et totum murum per circuitum destruxerunt. cuncti exercitus chaldeorum. qui erant cum magistro militum. De pauperibus autem populi. et de reliquo uulgo quod remanserat in ciuitate. et de perfugis qui transfugerant ad regem babylonis. et ceteros de multitudine transtulit nabuzardan princeps militum. De pauperibus terre reliquit nabuzardan princeps militum uinitores et agricolas. Columpnas quoque ereas que erant in domo domini. et bases et mare eneum quod erat in domo domini confregerunt chaldei. et tulerunt omne es eorum in babylonem. et lebetes et cultros et psalterium et fialas et mortariola. et omnia uasa erea que in ministerio fuerant tulerunt. et hydrias et thuribula aurea et urceos et peluis et candelabra et mortaria et cyathos. quicquid aureum aureum et quicquid argenteum argenteum. tulit magister militum. Columpnas duas et mare unum. et duodecim ereos. qui erant sub basibus quas fecerat rex salomon in domo domini. Non erat pondus eris omnium uasorum horum. De columpnis autem xviii. cubiti altitudinem erant in columpna una. et funiculus xii. cubitorum circumbat eam. Porro grossitudo eius iiii. digitorum. et uentilabrum erat. et capitella super ea ereа. Altitudo capi-

telli unī quinq; cubitoy ꝛ retiacula ꝛ malagranata ·c· re
tiaculis circundabant· ꝛ retiacula ꝛ malagranata nona
ginta ꝛ ser dependentia· ꝛ omīa malagnata ·c· retiaculis
circundabantur· Et tulit magister militie sarauam sac
dotem ꝑmum ꝛ sophoniam sacerdotem secm̄ ꝛ trel custo
des uestibuli· ꝛ de ciuitate tulit eunuchum unum q̄
erat ꝑpositꝰ sup uiros bellatores· ꝛ septem uiros de his qui
uidebant faciem regis· qui inuenti sunt in ciuitate ꝛ
scribam ꝑncipem militum· qui phabat ciues· ꝛ sexa
ginta uiros de pplo terre· qui inuenti sunt in medio ciui
tatis· Tulit aut eos nabuzardan magistꝰ militie· ꝛ du
xit eos ad regem babilonis in reblatha· ꝛ percussit eos rex
babylonis· ꝛ interfecit eos in reblatha in tra emath· ꝛ sic
latus ē iuda de tra sua· Iste ē ppls quem transtulit nabug·
in anno septimo· iudeos tria milia uiginti tres· In anno
octauo ·x· nabug· transtulit de iherlm aiaꝫ octingentas
xxxii· diaꝫ· In anno uicesimo tno nabuch transtulit na
buzardan magistꝰ militie uidoy animaꝫ septingentas
xlv· Omnes gaie· uii· milia sexcente·

Et factū ē in tricesimo· vii· anno transmigrationis ioa
chin regis iude· xii· mēse· uicesima· v· mensis· eleuauit
heuilmerodach rex babylonis ipo anno regni sui capi io
achin regis iude· ꝛ eduxit eum de domo carcis· ꝛ locutus
ē cū eo bona· ꝛ posuit thronū ei sup thronos regum q̄ e
rant ꝑ se in babylone· ꝛ mutauit uestimenta carceris ei·
ꝛ comedebat panem coram eo semp cunctis diebꝫ uite
sue· ꝛ cibaria ei cibaria ꝑpetua dabant ei a rege babylonis·
statuta ꝑ singlos dies usq; ad diem mortis sue cunctis
diebus uite sue·

Incipit lamentatio ieremie ppte.

Et factū est postq̄m
in captiuitatem redactus ē israꝫ· ꝛ iherlm
deserta ē· sedit ieremias flens· ꝛ planxit
lamentatione hac iherlm· ꝛ dixit· Aleph
Quomodo sedet sola ciuitas plena pplo· facta
est q̄ uidua dna gentium· ꝑncepsꝰ prouinciaꝝ facta ē sub tri
buto· Beth Ploans ploauit in nocte· ꝛ lacrime ei in ma
xillis ei· Non ē qui consoletꝰ eam· ex omnibꝫ carissimis eius·
Omnes amici ei spuerunt eam· ꝛ facti sunt ei inimici· Gi
mel Migrauit iuda ꝑ afflictionē· ꝛ multitudinē seruitu
tis· habitauit inꝰ gentes nec inuenit requiē· Omnes
persecutores ei· apprehenderunt eam inꝰ angustias· Daleth·
Uie syon lugent eo q̄ non sunt qui ueniant ad sollemp
nitatem· Omnes porte ei destructe· sacdotes ei gemētes·
uirgines ei squalide· ꝛ ipa oppressa amaritudine· He
facti sunt hostes ei in capite· inimici illius locupletati sunt·
q̄ dns locutus ē sup eam ꝑ multitudinem iniquitatum
ei· Paruuli ei ducti sunt in captiuitatē· a facie tribu
lantis· Vau Et egressus ē a filia syon omnis decor ei· facti sunt
ꝑncipes ei uelud arietes non inuenientes pascua· ꝛ abierunt
absq; fortitudine ante faciem sublequentis· Et recordata
ē iherlm dierum afflictionis sue· ꝛ ꝓuaricationis omni
um desiderabilium suoꝝ que habuerat a diebꝫ antiquis
cum caderet ppls ei in manu hostili· ꝛ non esset auxiliator·
Uiderunt eam hostes· ꝛ deriserunt sabbata ei· Heth
Peccm peccauit iherlm· ꝓpea instabilis facta est· Omnes
qui glorificabant eam spuerunt eam· q̄m uiderunt ignomi
niam ei· Ipsa aut gemens ꝛ conuersa retrorsum· Teth
Sordes ei in pedibꝫ ei· nec recordata ē finis sui· Deposi
ta est uehementer· non habens consolatorem· Uide dne afflictio
nem meam· q̄m erectus ē inimicus meus· Joth Manum
suam misit hostis ad omnia desiderabilia ei· q̄ uidit gen
tes ingressas sanctuarium suum· de quibꝫ preceperas ne intrent
in ecclam tuam· Caph Omnis ppls eius gemens ꝛ quer

panem· dederunt pretiosa quoq; ꝑ cibo ad refocillandā
animam· Uide dne ꝛ considera· q̄m facta sum uilis· Lamed·
Quod omnes qui transitis ꝑ uiam· attendite ꝛ uidete si
est dolor similis sicut dolor meus· q̄m uindemiauit me
ut locutus ē dns· in die ire furoris sui· Men De excelso
misit ignem in ossibꝫ meis· ꝛ erudiuit me· expandit
rete pedibꝫ meis· conuertit me retrorsum· posuit me
desolatam· tota die merore confectam· Nun Uigilauit
iugum iniquitatum meaꝝ in manu ei· conuolute sunt
ꝛ imposite collo meo· Infirmata ē uirtus mea· dedit
me dns in manu de qua non potero surgere· Samech Abstulit omnis
magnificos meos dns de medio mei· uocauit aduersum
me tempus ut contereret electos meos· torcular calcauit
dns uirgini filie iuda· Ain Ideirco ego plorans ꝛ oculus
meus deducens aqua· q̄ longe fit a me consolator conuer
tens animam meam· facti sunt filii mei perditi· q̄m inua
luit inimicus· Phe Expandit syon manus suas· non est q̄
consoletur eam· Mandauit dns aduersum iacob ut circui
tus ei hostes ei· facta est iherlm q̄si polluta menstruis inter eos·
Sade Justus ē dns· q̄ os ei ad iracundiam prouocauit· au
dite obsecro uniuersi ppli· ꝛ uidete dolorem meum· Uir
gines mee ꝛ iuuenes mei· abierunt in captiuitatē·
Coph Uocaui amicos meos· ipi deceperunt me· sacer
dotes mei ꝛ senes mei in urbe defecerunt· q̄ quesie
runt cibum sibi ut refocillarent animas suas· Res
Uide dne q̄m tribulor· uenter meus conturbatus ē· subuer
sum ē cor meum in memet ipsa· q̄m amaritudine
plena sum· foris interficit gladius· ꝛ domi mors si
milis ē· Sen Audierunt q̄ ingemisco ego· ꝛ non est
qui consoletur me· Omnes inimici mei audierunt ma
lum meum· letati sunt q̄m tu fecisti· Adduxisti diem
consolationis· ꝛ fient similes mei· Thau Ingrediat omne
malum eoꝝ coram te· ꝛ deuindemia eos sicut uindemi
asti me· ꝓ omnes iniquitates meas· Multi enim ge
mitus mei· ꝛ cor meum merens·

Aleph
Quomodo obtexit caligine in furore suo dns filiam
syon· proiecit de celo tram inclitam israꝫ· ꝛ non
recordatus scabelli pedum suoꝝ in die furoris sui· Beth
Precipitauit dns nec pepercit omnia speciosa iacob
destruxit in furore suo· munitiones uirginis iude
deiecit in tram· polluit regnum ꝛ principes ei· Gimel
Contriuit in ira furoris omne cornu israꝫ· auertit retror
sum dexteram suam a facie inimici· ꝛ succendit in ia
cob q̄si ignem flāme deuorantis in gyro· Daleth Tetен
dit arcum suum q̄si inimicus· firmauit dexteram suam
q̄si hostis· ꝛ occidit omne q̄d pulchrum erat uisu in taber
naculo filie syon· effudit q̄si ignem indignationē suam·
He factus ē dns uelud inimicus· precipitauit israꝫ· precipi
tauit omnia menia ei· dissipauit munitiones ei· ꝛ re
pleuit in filia iuda humiliatum ꝛ humiliatā· Vau
Et dissipauit q̄si hortum tentorium suum· demolitus
ē tabernaculum suum· obliuioni tradidit dns in syon
festiuitatē ꝛ sabbm· ꝛ opprobrio in indignatione
furoris sui regem ꝛ sacerdotē· Zai Reppulit dns
altare suum· maledixit sanctificationi sue· tradidit in
manu inimici muros turrium ei· uocem dederunt
in domo dni· sicut in die sollempni· Heth Cogitauit
dns dissipare murum filie syon· tetendit funiculum
suum· ꝛ non auertit manum suam a perditione· Luctus
ante murale· ꝛ murus pariter dissipati sunt· Theth Defixe
sunt in tra porte ei· perdidit ꝛ contriuit uectes ei· re
gem ei ꝛ principes ei· in gentibꝫ non est lex· ꝛ prophete ei non
inuenerunt uisionem a dno· Joth Sederunt in tra

conticuerunt senes filie syon: consperserunt cinere
capita sua urgines iherlin. Caph Accincti sunt ci
licio: abiecerunt in terra capita sua urgines iuda:
defecerunt p lacrimas oculi mei: conturbata sunt uiscera
mea: effusum est in terra recur meum sup contritione filie
ppli mei: cum deficeret puerulus r lactens in plateis opi
di. Lamed Matribz suis dixerunt ubi est triticum r uinum
cum deficerent qi uulnerati in plateis ciuitatis: cu exala
rent animas suas in sinu matrum suarz. Men Cui com
parabo te: ul' cui assimilabo te filia iherlin: cui exequabo te
r consolabor te uirgo filia syon: Magna enim uelud
mare contritio tua: quis medebit tui. Nun Prophete
tui uiderunt tibi falsa r stulta: nec aperiebant iniquitatem
tuam: ut te ad penitentiam prouocarent: Viderunt autem
tibi assumptiones falsas: r eiectiones. Samech Plauserunt
sup te manibz omnes transeuntes per uiam: sibilauerunt
r mouerunt caput suum sup filiam iherlin. Hecine
est urbs dicentes perfecti decoris: gaudium uniuerse tre.
Ain Aperuerunt sup te os suum omnes inimici tui
sibilauerunt: r fremuerunt dentibz: r dixerunt deuo
rabimus. En ista est dies quam expectabamus: inuenimus: u
dimus. Fe Fecit dns quae cogitauit: impleuit sermonem su
um: quem preceperat a diebz antiquis: destruxit r non pe
percit: r letificauit sup te inimicum: r exaltauit cornu hosti
um tuoz. Sade Clamauit cor eoz ad dnm: super muros
filie syon. Deduc quasi torrentem lacrimas per diem r noctem: non det
requiem tibi: neq; taceat pupilla oculi tui. Coph Consurge
laudans in nocte: in principio uigiliarum. Effunde sicut a
quam cor tuum: ante conspectum dni dei tui. Leua ad eum
manus tuas pro anima puerulorum tuorum qui defecerunt in fa
me: r in capite omnium platearum. Res Vide dne r conside
ra: quem uindemiauisti ita. Ergo ne comedent mulieres
fructum suum: Paruulus ad mensuram palme: si occi
detur in sanctuario dni sacerdos r propha. Sen Jacuerunt in ter
ra foris puer r senex: uirgines mee r iuuenes mei ceciderunt
in gladio. Interfecisti in die furoris tui: percussisti non miser
tus es. Thau Vocasti quasi ad diem sollempnem qui circum
me deberentur: r non fuit in die furoris dni qui effugeret
r relinqueretur. Quos educaui r enutriui: inimicus meus
consumpsit eos. Aleph

Ego uir uidens paupertatem meam: in uirga indigna
tionis eius. Aleph Me minauit: r adduxit in tene
bras: r non in lucem. Aleph Tantum in me uertit: r con
uertit manum suam tota die. Beth Veterauit carnem
meam r cutem meam: contriuit ossa mea. Beth Edifi
cauit in gyro meo: r circumdedit me felle r labore.
Beth In tenebrosis collocauit me: qsi mortuos sempi
ternos. Gimel Circumedificauit aduersum me ut non egre
diar: aggrauauit compedem meam. Gimel Sed r cum
clamauero r rogauero: exclusit oronem meam. Gi
mel Conclusit uias meas lapidibz quadris: semitas
meas subuertit. Deleth Vrsus insidians factus est mihi:
leo in absconditis. Deleth Semitas meas subuertit r
confregit me: posuit me desolatam. Deleth Tetendit
arcum suum: r posuit me qsi signum ad sagittandum.
He Misit in renibz meis: filias pharetre sue. He fac
tus sum in derisum omni pplo meo: canticum eoz tota die.
He Repleuit me amaritudinibz: inebriauit me ab
sinthio. Vau Et fregit ad nichilum dentes meos: cibauit
me cinere. Vau Et repulsa est anima mea: oblitus sum bo
noz. Vau Et dixi perijt finis meus: r spes mea a dno.
Zai Recordare paupertatis r transgressionis mee: absin
thii r felle. Zai Memoria memor ero: r tabescet in me
anima mea. Zai Hoc recolens in corde meo: ideo sperabo. Heth
Misericordie dni quia non sumus consumpti quia non defecerunt
miserationes eius. Heth Noue diluculo: multa est fides tua.
Heth Pars mea dns dixit anima mea: propterea expectabo
eum. Teth Bonus est dns sperantibz in eum: animе que
renti illum. Teth Bonum est prestolari cum silentio: sa
lutare dni. Teth Bonum est uiro: cum portauerit iugum
ab adolescentia sua. Joth Sedebit solitarius r tacebit: quia
leuabit se sup se. Joth Ponet in puluere os suum: si
forte sit spes. Joth Dabit percutienti se maxillam: sati
abitur opprobriis. Caph Quia non repellet in sempi
ternum dns. Caph Quia si abiecit: r miserebitur secun
dum multitudinem miserationum suarum. Caph Non enim hu
miliauit ex corde suo: r abiecit filios hominis. La
med Vt conteret sub pedibz suis: omnes uinctos terre.
Lamed Vt declinaret iudicium uiri: in conspectu
uultus altissimi. Lamed Vt puteret hominem in iudi
cio suo: dns ignorauit. Men Quis est iste qui dixit ut fi
eret: dno non iubente. Men Ex ore altissimi non egredien
tur nec bona nec mala: Men Quid murmurauit homo
uiuens: uir pro peccatis suis. Nun Scrutemur uias nos
tras: r quiramus r reuertamur ad dnm. Nun Leuemus
corda nostra: cum manibz ad dnm in celos. Nun Nos
iniquitates egimus: r ad uniuersam tu non placabilis es. Samech Operuisti in furore r per
secutus nos: occidisti non miserans. Samech Opposuisti
nubem tibi: ne transeat oratio. Samech Eiectionem r
abiectionem posuisti me in medio populorum. Fe Aperu
erunt sup nos os suum: omnes inimici. Fe Formido
r laqueus: facta est nobis uastitas r contritio. Fe Vnus
quisque aquarum deduxit oculus meus: in contritione filie
ppli mei. Ain Oculus meus affligit animam meam: ex omnibz
filiabz urbis mee. Sade Venatione ceperunt me quasi auem
inimici mei gratis. Sade Lapsa est in lacu uita mea: r
posuerunt lapidem sup me. Sade Inundauerunt aque
super caput meum: dixi perii. Coph Inuocaui nomen
tuum dne: de lacu nouissimo. Coph Vocem meam au
disti: ne auertas aurem tuam a singultu meo r clamoribz.
Coph Appropinquasti in die qua inuocaui te: dixisti
ne timeas. Res Judicasti dne causam anime mee: redemptor
uite mee. Res Vidisti dne iniquitatem illorum me:
iudica iudicium meum. Res Vidisti omnem furorem:
uniuersas cogitationes eorum aduersum me. Sen Audi
sti opprobria eorum dne: omnes cogitationes eorum aduer
sum me. Sen Labia insurgentium mihi: r meditatio
nes eorum aduersum me tota die. Sen Sessionem eorum r
surrectionem eorum uide: ego sum psalmus eorum. Thau Red
de eis uicem dne: iuxta opera manuum suarum. Thau Da
bis eis scutum cordis: laborem tuum. Thau Persequi
ris in furore: r conteres eos sub celis dne. Aleph

Quomodo obscuratum est aurum: mutatus est color
optimus: Dispersi sunt lapides sanctuarii in capite
omnium platearum. Beth filii syon inclyti r amicti au
ro primo: quomodo reputati sunt in uasa testea: opus ma
nuum figuli. Gimel Sed r lamie nudauerunt
mammam: lactauerunt catulos suos. filia populi mei
crudelis: sicut struthio in deserto. Deleth Adhesit lin
gua lactantis ad palatum eius in siti: paruuli petierunt
panem: r non erat qui frangeret eis. He Qui uescebantur
uoluptuose interierunt in uijs: qui nutriebantur
in croceis amplexati sunt stercora. Vau Et maior est

fecta ē in quotidiē filie ppli mei peccato sodomoꝝ que subuersa ē in momento. & non cesserunt in ea manꝰ. Zai Candidiores nazarei eius niue. nitidiores lacte. rubicundiores ebore antiquo. saphiro pulchriores. Heth Denigrata ē sup carbones facies eoꝝ. & non sunt cognite in plateis. adhesit cutis eoꝝ ossibꝰ aruit. & facta est quasi lignum. Teth Melius fuerunt occisi gladio quam interfecti fame. qui isti effluebant. consumpti sterilitate agri. Joth Manus mulierum miserorum coxerunt filios suos. escę facte sunt eis in contritione filie ppli mei. Caph Complevit dns furorem suum. effudit iram indignationis sue. & succendit ignem in syon. & devoravit fundamenta eius. Lamed Non credidissent reges terre. & universi habitatores orbis. quod ingrederetur hostis. & inimicus portas hierusalem. Men Propter peccata prophetarum eius. & iniquitates sacerdotum eius. qui effuderunt in medio eius sanguinem justorum. Nun Erraverunt cęci in plateis. polluti sunt sanguine. Cumque non possent. tetigerunt lacrimas suas. Samech Recedite polluti clamaverunt eis. recedite. abite. nolite tangere. quia polluti quippe sunt & commoti sunt. Dixerunt inter gentes. non addent ultra ut habitet in eis. Phe Facies dni divisit eos. non addet ut respiciat eos. facies sacerdotum non erubuerunt. nec senum miserti sunt. Ain Cum adhuc sustineremus defecerunt oculi nostri ad auxilium nostrum vanum. in exspectatione nostra exspectavimus gentem que salvare non potuit. Sade Subplantaverunt vestigia nostra ne ambularemus in platea nostra. appropinquavit finis noster. impleti sunt dies nostri. quia venit finis noster. Coph Velociores fuerunt persecutores nostri aquilis celi. super montes persecuti sunt nos. in deserto insidiati sunt nobis. Res Spiritus oris nostri christus dns captus est in peccatis nostris. cui dixeramus in umbra tua vivemus in gentibus. Sen Gaude & lętare filia edom que habitas in terra hus. ad te quoque perveniet calix inebriaberis. & nudaberis. Thau Completa est iniquitas tua filia syon. non addet ultra ut educat te. Visitavit iniquitatem tuam filia edom. revelavit peccata tua. Explicit lamentatio ieremie pphe. Incipit oratio eius. Aleph

Recordare dne quid acciderit nobis. intuere & respice opprobrium nostrum. Beth Hereditas nostra conversa est ad alienos. domus nostre ad extraneos. Pupilli facti sumus absque patre. matres nostre quasi vidue. Ain Aquam nostram pecunia bibimus. ligna nostra pretio comparavimus. Od Cervicibus minabamur. lassis non dabatur requies. Jod Egypto dedimus manum & assyrio. ut saturaremur pane. Caph Patres nostri peccaverunt & non sunt. & nos iniquitates eorum portavimus. Hei Servi dominati sunt nostri. non fuit qui redimeret de manu eorum. Mem In animabus nostris afferebamus panem nobis a facie gladii in deserto. Nun Pelles nostre quasi clibanus exusta est. a facie tempestatum famis. Sameh Mulieres in syon humiliaverunt. virgines in civitatibus juda. Ain Principes manu suspensi sunt. facies senum non erubuerunt. Phe Adolescentibus impudice abusi sunt. & puer in ligno corruerunt. Sade Senes porte defecerunt. juvenes de choro psallentium. Coph Defecit gaudium cordis nostri. versus est in luctum chorus noster. Res Cecidit corona capitis nostri. ve nobis quia peccavimus. Sin Propterea mestum factum est cor nostrum. Tau

contenebrati sunt oculi nostri. Hain Propter montem syon quia disperiit. volpes ambulaverunt in eo. Thet Tu autem dne in eternum permanebis. solium tuum in generatione & generationem. Jod Quare in perpetuum oblivisceris nostri. derelinquet nos in longitudine dierum. Caph Convertere nos dne ad te & convertemur. innova dies nostros sicut a principio. Lamed Sed projiciens reppulisti nos. iratus es contra nos vehementer. Explicit lib ieremie pphe. hebr versus. iiii. eccl. Incipit exemplum epistole quam misit ieremias ad abductos captivos in babiloniam a rege babilonioꝝ ut nuntiaret eis secundum quod dictum est ei a domino.

Propter peccata que peccabis ante dominum adducemini in babyloniam captivi a nabuchodonosor rege babyloniorum. Ingressi itaque in babyloniam eritis illic annis plurimis & longo tempore usque ad generationes septem. Post hec autem educam vos inde cum pace. Nunc autem videbitis in babylonia deos aureos & argenteos & lapideos & ligneos. ostentantes metum gentibus. Videte ergo ne & vos similes efficiamini filiis alienis & timeat animus vester timere vos. cavete ergo in ipsis. Visa itaque turba de retro & ab ante. adorantes dicere in cordibus vestris. tibi oportet adorari dne. Angelus enim meus vobiscum est. ipse autem exquiret animas vestras. Jam lingua ipsorum polluta a fabro. ipsa etiam inaurata & inargentata falsa sunt & non possunt loqui. sic uxor unum amanti ornamenta. ita accepto auro fabricati sunt. coronas certe habent super capita sua dii ipsorum aurea. Vel subtrahent sacerdotes ab eis aurum & argentum. & erogant illud in semetipsis. Dant autem ex ipso & meretricibus ornant. & cum receperint a meretricibus ornant dominos suos. Hi autem si liberantur ab erugine tinea. opus autem illius vestis purpurea. exterguntur facies illorum propter pulverem domus que plurimus est eorum. Sceptrum autem horum ut homo sicut videt regionis. qui in se peccantem non interficit. Habet etiam in manu gladium & securim. se autem de bello & latronibus non liberant. Unde vobis notum sit. quia non sunt dii. Ne & timueritis eos. Sicut enim vas hominis confractum inutile efficitur. tales sunt & dii illorum. Constituuntur enim illis in domo. oculi eorum plenum sunt pulvere a pedibus introeuntium. & sicut aliquis qui regem offendit custodiri jussus est. ita & isti custodiunt sacerdotes. ostia clausuris & serris. ne a latronibus expolientur. lucernas accendunt illis & quidem multas. ex quibus nullam videre possitis. Sunt autem sicut trabes in domo. corda eorum dicunt eligere serpentes qui de ea sunt. dum comedunt eos & vestimenta eorum & non sentiunt. nigre sunt facies eorum a fumo qui in domo fit. Super corpora eorum & supra capita nocturne & hirundines & aves similiter & cate. Unde scietis. quia non sunt dii. Ne & timueritis eos. Aurum etiam quod habent ad speciem est. nisi aliquis exterserit erugines. non fulgebunt. nec enim dum conflarentur sentiebant. Ex omni pretio empta sunt in quibus spes non est in ipsis. sine pedibus in humeris portantur. ostentantes ignobilitatem suam hominibus. Confundantur etiam que colunt ea. Propterea si ceciderint in terram a semetipsis non surgent. nec si quis illud statuerit rectum per semetipsum stabit. sed sicut mortui muta illis apponentur.

c hoc. z est finis 1 libri Baruch

hostiaſ ipſoꝝ ſacerdoteſ illoꝝ uendunt⁊ abutuntur
ſimiliť⁊ mulieres eoꝝ decerpentes neq; infirmo
neq; mẽdicanti aliquid impartiunt de ſacrificio eoꝝ:
fete⁊ menſtruate contingunt. Scientes itaq; ex his
q̃ ſunt du:ne timeatiſ eos. Vnde enim uocant
du: Quia mulieres apponunt duſ argenteiſ⁊ aure
iſ⁊ ligneiſ⁊ in domibꝫ eoꝝ ſacerdoteſ ſedent hũtes
tunicaſ ſciſſaſ⁊ barbaſ raſaſ. quoꝝ capita nuda ſũt.
Rugiunt autẽ clamantes⁊ ora dõſ ſuoſ. ſicut in ce
na mortui. ueſtimẽta autẽ ipſoꝝ auferunt ſacerdoteſ
⁊ueſtiunt uxoreſ⁊ filioſ. Neq; ſi quid malu patiã
tur ab aliquo. neq; ſi quid bonu poterunt retribuere. neq;
regem conſtituere poſſunt. neq; auferre. Similiť neq;
diuitaſ dare poſſunt: neq; malum retribuere. Si q̃ſ
illiſ uotum uouit⁊ ſi reddidit: ſi hoc requirunt. ho
minem a morte ſi liberant. neq; infirmum a potente
eripiunt: hoiem cecum ad uiſum ſi reſtituunt. De
neceſſitate hoiem ſi liberant. uidue ſi miſerebuntur.
neq; orphanis bũfaciunt: lapidibꝫ de monte ſimileſ
ſunt. Qui illoꝝ ligneiſ⁊ lapideiſ aureiſ⁊ argenteiſ: qui añ
colunt ea confundent. Quomõ ḡ eſtimandum ẽ aut
dicendum illoſ eſſe dos: Adhuc enim ipſi chaldei non
honorantibꝫ ea qui audierunt mutum ſi poſſe loqui.
offerunt illum ad bel poſtulantes ab eo loqui q̃ſi poſ
ſint ſentire qui ſi hũt motum. Et enim ipſi cum in
telligãt relinquent ea: ſenſum enim ſi hũt ipſi di
illoꝝ. Mulieres enim circundatiſ ſumbꝫ unuſ ſedet:
ſuccendentes oſſa oliuarum. Cum autẽ aliqua ex ip
ſis attrectauerit ab aliquo cuſcuente dormierit: pri me
ſue exprobrat. q̃ dea ſi ſit digna habita ſicut ipſa: neq; ſu
muſ eius diſrupti ſint. Omnia autem que illiſ ſunt:
falſa ſunt. Quomõ ḡ eſtimandum ẽ aut dicendum
ẽſſe illoſ dos: A fabriſ autẽ⁊ ab aurificibꝫ facta ſunt: ni
chil aliud erunt: ſi id q̃ uolunt eſſe ſacerdoteſ. ſunt
ſicut⁊ etiam ipſi qui ea fabricant: ſi ſunt multo tempuſ.
Quomodo ḡ poſſunt que ab illiſ fabricata ſunt eſſe dii:
Relinquerunt autẽ falſa: opprobrium poſtea futuri.
Cum ſi ſuperuenit illiſ plium⁊ mala cogitant p̃
ſe ſacerdoteſ: ubi ſe abſcondunt cũ illiſ. Quomõ ḡ ſen
ſum debeant q̃ſi dii ſunt qui ſi de bello ſe liberare ne
q; de malis ſe eripiunt: Nam cum ſint ligneа⁊ in
aurata⁊ in argentata. ſcient poſtea. q̃ falſa ſunt gen
tibꝫ uniuerſis⁊ regibꝫ manifeſta ſunt. q̃ dii ſi ſunt.
ſi opa manuũ hoĩnũ⁊ nullũ op̃ dei in illiſ. Vnde q̃ nota ẽ q̃
ſi ſũt dii. ſi opa manuũ hoĩnũ⁊ nullum op̃ dei in illiſ ẽſſe. Regem
regionis ſi ſuſcitãt neq; pluuiã hoĩbꝫ dabũt. iudiciũ q̃ ſi diſ
cernere neq; regionẽ liberabũt ab iniuria q̃ nichil poſſẽ ſicut cor
cule inter medium celi⁊ ſũt. Et enim cum inciderit
ignis in domo deoꝝ ligneoꝝ. aureoꝝ. argenteoꝝ. ſacer
doteſ q̃ ipſoꝝ fugient⁊ liberabunt ipſi ſi ſicut trabes
in medio comburent. Regi autẽ⁊ bello ſi reſiſtent.
Quomõ ḡ eſtimandum ẽ aut recipiendum q̃ dii ſunt.
Non a furibꝫ neq; a latronibꝫ ſe liberabunt dii ligne
i⁊ lapidei⁊ inaurati⁊ inargentati. quibꝫ hiis quis
fortioreſ ſunt aurum⁊ argentum⁊ ueſtimẽtum q̃
opti ſunt auferunt⁊ abeunt. nec ſibi auxiliũ fe
rũt. Itaq; melius ẽſſe regem oſtentantẽ ſuam uirtutẽ
ſuam. aut uaſa in domo utile. in quo glabrũ qui poſ
ſidet illud q̃ſi falſi dii. ul oſtium in domo q̃ cuſto
dit que inuſta ſunt: q̃ſi falſi dii. Solq; id⁊ luna
⁊ ſidera cum ſint ſplendida⁊ emiſſa ad utilitateſ
obaudiunt. ſimiliť⁊ fulgur cum apparuerit ſpi
cuum ẽ. Ad ipſum autẽ⁊ ſpẽ in omni regione ſpirit
⁊ nubeſ cum impetum fuerit ad pambulare uniuer
ſum orbem ptituunt q̃d impetum ẽ illiſ. Ignis⁊ mi
ſiſ deſup ut conſumat monteſ⁊ ſilueſ: facit q̃d p̃cep
tum ẽ illi. Hec autẽ neq; ſpecies neq; uirtutibuſ
eoꝝ uni ſimilia ſunt. Vnde neq; eſtimandum ẽ
neq; dicendum illoſ eſſe dos. q̃ſi non poſſunt neq; iudi
cium iudicare neq; facere hominibꝫ. Scientes itaq;
q̃ ſi ſunt dii: ne timueritiſ eos. Neq; enim regibꝫ ma
leficere: neq; bñficere. Signa etiam in celo gentibꝫ
ſi oſtendunt. neq; ut ſol lucebunt. neq; illuminabũt
ut luna. Beſtie meliores ſunt illis. que poſſunt fu
gere ſub tectum: aut p̃eſſe ſibi. Nullo itaq; in nobis
ẽ manifeſtum q̃ ſunt dii: q̃ q̃ timeatiſ eos. ſ. Nam
ſicut in cucumerario formido nichil cuſtodit: ita ſũt
dii illoꝝ ligneи argentei⁊ inaurati: eodem modo⁊ in
horto ſpina alba ſup̃ quem omnis auiſ ſedet. Similiť
⁊ mortuo p̃iecto in tenebriſ ſimileſ ſunt dii illoꝝ lig
neи⁊ inaurati⁊ inargentati. a purpura q̃⁊ marmo
re que ſup̃ illud teneant ſcietis. Itaq; q̃ ſi ſunt dii
ipſi etiam poſtremo comedunt̃⁊ erunt opprobrium in
regione: melioꝫ eſt homo iuſtus qui nõ hꝫ ſimula
chra-nam erit longe ab opprobrio. Incipit liber
baruch notarii hieremie pphe. .i.

Et factũ eſt in anno quinto
decimo mẽſis uenit nabuzardan
princeps cocoꝝ qui ſtabat ante faciẽ
regis babylonie in hierlim⁊ fuccẽ
dit eclem dñi⁊ domum regis⁊ omneſ
domoſ magnaſ ciuitatis ſuccendit igni⁊
murum hierlim in circuitu demolitus eſt exercitus chal
deoꝝ cum nabuzardan principe cocoꝝ⁊ reliquiaſ ppli
reliquit princeps cocoꝝ uineaſ cultores⁊ omne eſ argẽ
tum⁊ aurum⁊ omnem ſupellectilem ciuitatis hie
rlim. quicquid fuit cõſtituit princeps cocoꝝ. Sacer
dotem autẽ ſacerdotem⁊ ſicelim ſacerdotem⁊ cuſtodem uic.
⁊ ſpadonem unum qui erat p̃poſitus uiri bellatoribꝫ.
⁊ ſeptem uiros nominatos qui ſunt ad faciem regis.
qui ſunt inuenti in ciuitate⁊ ſcribam militum
qui ſcribebatur ammiſtrabat pplm̃ terre. adduxit na
buzardan ad regem: ⁊ miſit eos rex babylonis in
reblatha in terra emath. Et factũ ẽ in tricesimo
octauo anno cõſumptionis ioachim regis iude: eleua
uit capud euil merodach rex babylonis⁊ reduxit
eum de carcere⁊ mutauit ueſtimẽta ei⁊ poſuit thro
num ei ſuper omneſ uideos qui erant in babylonia.
⁊ manducabat panem ſemper ante faciem ei omnibꝫ
diebꝫ uite ſue. Et ſcripſit librum baruch filiuſ ne
rie. filii maaſie. filii ſedechie. filii ſedei. filii helchie de
tribu ſymeon. in babylonia. in anno quinto in ſep
tima die mẽſis. in tempe quo ceperunt chaldei hierlim.
⁊ ſuccenderunt eam igni. Et ſcripſit baruch ũba lib
hui ad aureſ iechonie filii ioachim regis iuda⁊ ad
aureſ omnis ppli uenientis ad librum⁊ ad aureſ po
tentum filiorum regum⁊ ad aureſ ſacerdotum⁊ ad aureſ
ppli. a minimo uſq; ad magnũ. eorum omnium habi
tantium in babylonia ad flumen ſudi. Qui audi
entes plorabant⁊ ieiunabant⁊ orabant in conſpe
ctu dñi⁊ collegerunt pecuniam. ſecũm q̃d potuit cuiq;
manui⁊ miſerunt in hierlim ad ioachim filium
helchie ſalom ſacerdotem⁊ ad ſacerdoteſ⁊ ad omnem
pplm qui inuenti ſunt cũ eo in hierlim. cum acci
pient uaſa templi dñi que ablata fuerant de tẽplo
reuocare in tram iuda. decimo die mẽſis ſiuan ita

sa argentea que fecit sedechias filius iosie rex iuda p
ea q̃m ceperat nabuchodonosor rex babylonie iechoniam
regem principes regni iuda et potentes regni in ierusalem et
duxit eos in babylonem ait dominus. Ecce mittam
ad uos pecuniam de quibus emite holocausta eorum et
facite magna. et offerte pro peccato ad aram dñi dei nri.
orate pro uita nabuchodonosor regis babylonie. et pro uita baltha
sar filii eius. ut sint dies uestri super terram sicut dies celi super terram. et
det dñs uirtutem nobis et illuminet oculos nros ut uiua
mus sub umbra nabuchodonosor regis babylonie. et sub um
bra balthasar filii eius. et seruiamus eis multis diebus et in
ueniamus gratiam in conspectu eorum. et pro nobis ipsis orate ad
dñm deum nrm. quia peccauimus deo dono nro. et non cessauit ira
dei. a nobis usque in hunc diem. et legite librum istum
quem misimus ad uos recitari in templo dñi in die
sollempni et in die opportuno. et dicetis. deo dono nro iustus
cia. nobis autem confusio faciei nre sicut dies hec omni iuda
et habitatoribus in hierusalem. regibus nris et principibus nris
et sacerdotibus nris et prophetis nris et patribus nris peccauimus
ante dñm nrm. et non credidimus. et diffidentes in eum. et non
audiuimus uocem domini dei nri. ut
ambularemus in mandatis eius que dedit nobis. a die qua
eduxit patres nros de terra egypti usque in hunc diem. Et
fecimus inoboedibiles ei. et non obaudiuimus uoci domini dei nri. ut
non adhereremus seruire regi babylonis. et adhesserunt nobis ma
la multa et maledictiones quas constituit dñs moysi ser
uo suo. quo eduxit patres nros de terra egypti dare nobis
terram fluentem lac et mel sicut hodierna die. et non audi
uimus uocem domini dei nri secundum uerba prophetarum quos misit
ad nos. et abiit unusquisque in cogitationem cordis sui
maligni. operati dis alienis. facientes mala ante oculos
dñi dei nri. Propter quod locutus est dñs ds nr verbum suum
quod locutus est ad nos. et ad iudices nros qui iudicauerunt
in israel. et ad reges nros. et ad principes nros. et ad omnem is
rael et iudam ut adduceret super nos mala multa que
non facta sunt sub celo. quemadmodum facta sunt in hierusalem
que scripta sunt in lege moysi. ut manducaret ho
mo carnes filii sui et carnes filie sue. Et dedit illos sub
manu omnium regum qui sunt in circuitu nro in
opprobrium et in desolationem in omnibus populis quo nos
dispersit dñs. et fuimus subter et non super. quia peccauimus
deo dono nro. non obediendo uoci domini. Vnto dono nro iu
stitia. nobis autem et patribus nris confusio faciei sicut dies
hec. quia locutus est dñs super omnia mala hec que uenerunt
super nos. et non fuimus deprecati faciem dñi dei nri. ut reu
teremur unusquisque nrm a uiis nris pessimis. et ut
iauit dñs in malis. et adduxit ea super nos. quia iustus
est dñs in omnibus operibus suis que mandauit nobis. et
non audiuimus uocem eius. ut ueni in preceptis dñi q̃
dedit nobis ante faciem nram. Et nunc dñe ds israel
qui eduxisti plebem tuam de terra egypti in manu
ualida. et in signis. et in prodigiis. et in uirtute magna
et in brachio excelso. et fecisti tibi nomen sicut dies iste.
peccauimus. impie egimus. iniquitatem fecimus dñe ds nr
in omnibus iustitiis tuis. Auertatur ira tua a nobis.
quia derelicti sumus pauci in gentibus ubi dispersisti nos. Exau
di dñe preces nostras et orationes nostras. et educ propter te. et da no
bis inuenire gratiam ante faciem eorum qui nos abdu
xerunt. ut sciat omnis terra quia tu es dñs ds nr. et
nomen tuum inuocatum est super israel. et super genus ip
sius. Respice dñe de domo sancta tua in nos. et inclina
aurem tuam et audi. aperi oculos tuos et uide. quia
non mortui qui sunt in inferno. quorum spiritus accepti

est auferetur sunt dabunt honorem et iustificatio
nem dño. Et anima que tristis est super magnitudi
ne et incedit curua et infirma et oculi deficientes. et
anima esuriens dabit gloriam et iustitiam dño. qui
non secundum iustitias patrum nrorum nos fundimus mise
ricordiam ante conspectum tuum dñe ds nr. Et quia
misisti iram tuam et furorem tuum super nos sicut locu
tus es in manibus puerorum tuorum prophetarum dicens. Sic dicit
dñs. inclinate aurem uestram et cervicem uestram et opa
facite regi babylonis. et habebitis in terra quam dedi pa
tribus uestris. Quod si non audieritis uocem dñi dei uri ob hoc
perueri regi babylonis. defectionem fatuam de ciuita
tibus iuda et a foris hierusalem et auferam a uobis uocem
gaudii et uocem letitie. uocem sponsi et uocem
sponse. et omnis terra erit sine uestigio ab inhabitan
tibus eam. Et non audierunt uocem tuam ut operen
tur regi babylonis. et statuisti domum tuam que locutus es in
manibus puerorum tuorum prophetarum. ut proferentur ossa
regum nrorum et ossa patrum nrorum de loco suo. et ecce sunt
proiecta in calore solis et in gelu noctis. et mortui sunt in
doloribus pessimis. in fame et in gladio et in perditione et po
suisti templum in quo inuocatum est nomen tuum in
ipso sicut dies hec propitiatorem domui israel et domui
iuda et fecisti in nobis dñe ds nr secundum omnem benigni
tatem tuam et secundum omnem miserationem tuam illa
magna sicut locutus es in manu pueri tui moysi. in
die qua precepisti ei scribe legem tuam coram filiis israel
dicens. Si non obaudieritis uoci mee. ambulo hec ma
gna conteretur in minimo inter gentes quo ego dispergam
illos quia scio quod me non audiet populus. Populus enim est dura
ceruice et conuertetur ad cor suum in terra captiuitatis
sue et scient quia ego sum dñs ds eorum et dabo eis cor et au
dient aures et laudabunt me in terra captiuitatis sue
et memores erunt nominis mei. Et auertent se a cor
so suo duro et a malignitatibus suis. quia reminiscent ini
quitatum patrum suorum qui peccauerunt in me et reuocabo il
los in terram quam iuraui patribus illorum abraham ysa
ac et iacob et dixi dabo eam eis et multiplicabo eos et non mino
rabuntur et statuam illis testamentum altum sempiter
num. ut sim illis in deum et ipsi erunt mihi in populum et non
mouebo amplius populum meum filios israel a terra quam dedi
illis. Et nunc dñe omnipotens ds israel. anima in angustia
ti et spiritus anxius clamat ad te. Audi dñe et miserere quia
ds es misericors et miserere nobis qui peccauimus ante te.
qui sedes in eternum et nos perimus in euum. Vnto
omnipotens ds israel audi nunc orationem mortuorum israel et filio
rum eorum qui peccauerunt ante te. et non audierunt uocem
dñi dei sui et adglutinata sunt nobis mala. Noli me
minisse iniquitates patrum nrorum. et memento manus tue
et nominis tui in tempore isto. quia tu es dñe ds nr et laudabi
bimus te dñe. quia propter hoc dedisti timorem tuum in cordibus
nris ut inuocemus nomen tuum et laudemus te in captiui
tate nra. quia conuertimur in iniquitatem patrum nrorum
qui peccauerunt ante te. Et ecce nos hodie in captiuita
te nra sumus. quo nos dispersisti in opprobrium et in ma
ledictum et in peccatum. secundum omnes iniquitates patrum
nrorum qui discesserunt a te dñe ds nr. Audi israel man
data uite. auribus percipe ut scias prudentiam. Quid est
israel quod in terra inimicorum es. Inueterasti in terra aliena.
coinquinatus es cum mortuis. deputatus es cum descen
dentibus in infernum. Iam si in uia dei ambulasses. ha
bitasses in pace sempiterna. Disce ubi sit uirtus. ubi sit
prudentia. ubi sit intellectus. ut scias simul ubi sit

longitudinis tue et latitudinis. ubi sit lumen oculorum et pax.
Qui inuenit locum ei. et quis introiuit in thesaurum
eius. Vbi sunt principes gentium. et qui dominantur su-
per bestias que sunt super terram. Qui in aues celi ludunt
qui argentum thesaurizant. et aurum in quo confi-
dunt homines. et non est finis adquisitionis eorum. Qui
argentum fabricant et solliciti sunt. et est inuentio
operum illorum. Et tamen exterminati sunt. et ad inferos
descenderunt. et alii in locum illorum surrexerunt. Iuue-
nes uiderunt lumen. et habitauerunt super terram. uiam
autem discipline ignorauerunt neque intellexerunt
semitas eius. neque filii eorum susceperunt eam. a facie eorum
longe facta est. Non est audita in terra chanaan. neque
uisa in theman. filii quoque agar qui exquirunt pruden-
tiam que de terra est. negotiatores sine ethemam et fabu-
latores. et exquisitores prudentie et intelligentie. Viam
autem sapientie nescierunt. neque commemorati sunt
semitas eius. O israel quam magna domus dei. et ingens lo-
cus possessionis eius. magnus et non habet finem. excelsus
et immensus. Ibi fuerunt gigantes nominati illi qui
ab initio fuerunt statura magna scientes bellum.
Non hos elegit dominus. neque uiam discipline dedit illis.
propterea perierunt. Et quoniam non habuerunt sapientiam. pe-
rierunt propter suam insipientiam. Quis ascendit in ce-
lum et accepit eam. et deduxit eam de nubibus. Quis
trans fretauit mare et inuenit illam. et attulit eam
super aurum electum. Non est qui possit scire uiam
eius neque qui exquirat semitas eius. Sed qui scit om-
nia nouit eam et adinuenit eam prudentia sua. qui pre-
parauit terram in eterno tempore et repleuit eam pecudibus
et quadrupedibus. qui emittit lumen et uadit. et uocauit
illud. et obaudit illi cum tremore. Stelle autem de-
derunt lumen in custodiis suis. et letate sunt. Vocate sunt.
et dixerunt. Assumus. Et luxerunt ei cum iocunditate.
Qui fecit illas huic dominus noster est. et non estimabit alius aduer-
sus illum. Hic adinuenit omnem uiam discipline. et tradidit illam iacob puero suo. et israel dilecto suo. Post
hec in terris uisus est. et cum hominibus conuersatus est. Hic
liber mandatorum dei. et lex que est in eternum. omnes qui
tenent eam ad tutam. qui autem dereliquerunt eam
in mortem. Conuertere iacob et apprehende eam. ambula
per uiam ad splendorem eius contra lumen eius. Ne tra-
das alteri gloriam tuam. et dignitatem tuam genti a-
liene. Beati sumus israel. quia que deo placent nobis
manifesta sunt. Animequior esto populus dei. memoria
bilis israel. Venundati estis gentibus non in perditionem.
sed quoniam ad iracundiam prouocastis deum. tradi estis
aduersariis. Exacerbastis enim eum qui fecit uos de-
um in eternum. immolantes demoniis et non deo. Obli-
ti autem estis eum qui nutriuit uos. et contristastis nu-
tricem uestram terram. Vidit enim iracundiam ad uos
ortam uobis. et dixit. Audite fines sion. Adduxit e-
nim in luctum magnum. uidi enim captiuitatem
mei. filiorum meorum et filiarum. quam superduxit illis eter-
nus. Intulit enim illos cum iocunditate. dimisit
autem illos cum fletu et luctu. Nemo gaudeat super me
uiduam et desolatam. A multis enim derelicta sum
propter peccata filiorum meorum. quia declinauerunt a lege dei.
iustificatus autem ipsius nescierunt. non ambulauerunt
per uias mandatorum dei neque per semitas iustitiae eius. cum
mansuetis ingressi sunt. Veniant confines sion et
memorent captiuitatem filiorum et filiarum mearum.
quam superduxit illis eternus. Adduxit enim super illos
gentem de longinquo. gentem impudentem et alterius
lingue qui non sunt reuerti senem. neque puerorum mi-
serti sunt. et abduxerunt dilectos uidue. et a filiis sum
eam desolatam fecerunt. Ego autem quid possum adiuua-
re uos. Qui enim adduxit super uos mala. ipse eripiet
uos de manibus inimicorum uirorum. Ambulate filii ambu-
late. ego enim derelicta sum sola. Exui me stola pacis.
indui autem me sacco obsecrationis. et clamabo ad al-
tissimum in diebus meis. Animequiores estote filii.
clamate ad dominum et eripiet uos de manu principis in-
quos. Ego enim spero in eternum saluterem uestram. et
uenit in gaudium a sancto super nouitate que uenit uobis
ab eterno saluatori uestro. Emisi enim uos cum luctu et
ploratu. reducet autem uos in dominus cum gaudio et lo-
cunditate in sempiternum. Sicut enim uiderunt uici-
ne sion captiuitatem uestram sic uidebunt et in celeri-
tate saluterem uestram a deo que superueniet uobis cum ho-
nore magno et splendore eterno. Filii patienter sustinete
iram que superuenit uobis. Persecutus est enim te inimi-
cus tuus. sed cito uidebunt perditionem eius et super cerui-
ces ipsius ascendes. Delicati mei ambulauerunt uias aspe-
ras. ducti sunt ut grex direptus ab inimicis. Animo-
quiores estote filii et clamate ad dominum. Erit enim me-
moria uestra. ab eo qui ducit uos. Sicut enim fuit sen-
sus uester ut errantes a deo. decies tantum amplius conuerti
requirite eum. Qui enim inuexit uobis mala. ipse
rursum adducet uobis sempiternam iocunditatem
cum salute uestra. Animequiores esto iherusalem. exhortatus
enim te qui te nominauit. Nocentes parebunt qui
te uexauerunt. et qui gratulati sunt in ruina
puniente. Ciuitates quibus seruierunt filii tui pu-
niente. que accepit filios tuos sicut gaudia. in ruina
ruina et letata est in tuo casu. sic contristabit in sua
desolatione. tam potabit exultatio multitudinis
ei. et gaudium omnium eius erit in luctum. Ignis enim
superueniet ei ab eterno in longitudinis dies. et habita-
bitur a demoniis in multitudine temporis. Circumspi-
ce iherusalem ad orientem. et uide iocunditatem a deo tibi
uenientem. Ecce enim uenerunt filii tui quos dimi-
sisti dispersos. uenerunt ab oriente collecti usque ad occi-
dentem in uerbo sancti gaudentes in honorem dei. Exue te
iherusalem stola luctus et uexationis tue. et induere te deco-
re et honore ei. que a deo tibi est in sempiterna gloria. Circum-
dabit te diploide dominus iustitie. et imponet mitram ca-
piti tuo honorem eternum. Deus enim ostendet splen-
dorem suum in te. quia sub celo est. Nominabitur
enim tibi nomen tuum a deo in sempiternum. pax iustitie
et honor pietatis. Exurge iherusalem et sta in excelso. et cir-
cumspice ad orientem. et uide collectos tuos filios ab orien-
te usque ad occidentem. in uerbo sancti gaudentes dei memo-
ria. Exierunt enim abs te pedibus ducti ab inimicis.
adducet autem dominus illos ad te paratos in honorem tue filios
regni. Constituit enim deus humiliare omnem montem
excelsum et rupes phennes et uallis replere in equali-
tatem terre. ut ambulet israel diligenter in honorem dei.
Obumbrauerunt autem siluae et omne lignum suauita-
tis israel mandato dei. adducet enim deus israel cum io-
cunditate in lumine maiestatis sue cum misericordia et
iustitia que est ab ipso. Prologus sancti ieronimi presbiteri super
danielem prophetam.

Danihelem prophetam iuxta hebraicam ueritatem
dominum saluatorem ecclesie si legunt. utentes
theodotionis editione. Et hoc curaue-

Carte ad prophetas huius libri hebraice et repe-
tite et gr. et aliquas latine

Cum in editione lxx.
Tom. i.

derit nescio. Siue enim q̃ sermo chaldaic᷑ est: ꝛ quib⁹dã ꝓpetatib⁹ a nr̃o eloquio discrepat. noluerunt. hr̃ interpretes eiusdem lingue lineas in translatione seruare. siue sub nomine eor̃ ab alio nescio quo ñ satis chaldeam linguam sciente editus liber ē. siue aliud quid cause exstit ignorans. hoc unum affirmare possum: qđ multũ a ũitate discordet. ꝛ recto iudicio repudiand᷑ sit. Sciendũ q̃ꝑ danihelem maxime ꝛ etiam hebraicus quidē litũs. sed chaldaico sermone discriptus: ꝛ unam ihemie perchoren iob q̃ cum arabica lingua hr̃e plurimum societatem. Veniq; ꝛ ego adolescentulus. post quintiliam ꝛ tullii lectionem. ac flores rethoricos cum me in lingue huius ꝓtinum reclusissem ꝛ multo sudore multoq; tempore uicissem balantia stridentiaq; ũba resonare ꝛ qđ ꝓ scriptam ambulans rarum de sup lumẽ aspicem: impegi nouissime in danihelem ꝛ tanto tedio affectus sum. ut despatione subita omnem laborem uetem uoluerim contempnẽ. Verum adhortante me hebreo ꝛ illud in sua lingua crebrũ ingerente. labor omnia uincit ỹbus. qui mihi uidebar sciolus. intẽ eos cepi rursum discipulus ẽe caldaicus: ꝛ ut uere fatear. usq; ad ꝓsentem diem magis possum sermonem chaldaicum legere ꝛ intelligẽ: q̃m sonare. Hec idcirco ut difficultatem uobis danihelis ostenderẽ. qui aplꝰ hebreos nec susanne hr̃ hystoriam. nũ hymnum trium puerorũ. nec belis draconis q; fabulas. quas nos q̃ in toto orbe dispse sunt. uerũ ante posito. calq; uugulante subiecimus. ne uideremur aplꝰ impios magnam ꝑtem uoluminis detruncasse. Audiui ego quemdã de ꝓceptoribus iudeor̃. cum susanne deridere hystoriam. ꝛ a greco nescio quo dicẽt ee fictam: illud opponẽs qđ origenes q; africanus opposuit: ethimologias has. a tiotoy ceriꝛ. kata tiotoy tiptiꝛ. tiptitai. de greco sermone descendẽ. Cuius rei nos intelligentiam hanc nris possumus dare. ut ubi gsa dicamus. continuo ab arbore ilice dixisse eum l'ilico peas: ꝛ lentisco in lentem te omnuat angelus. l'ñ lente peas. aut lentus: i. flexibilis ducaris ad mortem. sine aliud quid ad arboris nom̃ ouemus. Deinde cũ fuisse octo tribus pueris cantillabat. ut in camino estuantis incendii metuo ludent. ꝛ p ordinem ad laudẽ dei. eleuãta omia ꝓuocarent. aut qđ ad miracla diuine q; aspirationis indutum ul draconem infectum of fa picis. ul sacerdotum belis machinas deprehensas. q̃ magis prudentia solertis uiri. q̃m ꝓphãli spũ ẽe ꝓpheta. Cum ũ ad abacuc uenirem. ꝛ de iudea ad chaldeam raptum discophorum lectitarem: querebar cr̃ẽplum ubi legissemus in toto ueri testamẽto. quemcũq; scor̃ gratia uocasse corpe. ꝛ in puncto horę tanta fiarũ spatia finisse. Cui cum quidam e nris satis ꝓmptulus ad loquendum ezechielem adduxisse in medium. ꝛ dicẽt eum de chaldea in iudeam fuisse trãslatum: derisit hominẽ. ꝛ ex ipo uoluminis demonstrauit ezechielem in spũ se uidisse trãspositum. Denique ꝛ apostolũ nrm̃ uidelicet ut eruditum uirum. ꝛ qui legem ab hebreis didicisset. nõ fuisse ausum affirmare se raptum in corpe: si; dixisse siue in corpe siue extra corpus nescio ds scit. His ꝛ talibus arguũtis. apocriphas in libro ecclie fabulas arguebat. Sup qua re lectoris arbitrio iudicium relinquens: illud ammoneo nõ haberi danihelem aplꝰ hebreos int̃ ꝓphas. si; int̃ eos qui a riotpa φφ a. conscripserunt. In tres siquidem ptes omnis ab eis scripta diuidit̃: in legem in ꝓphas. in a riot pa φa. id est in v. ꝛ in octo. ꝛ in undecim libros. de quo ñ ẽ huius tempus disserere. Que autẽ sit hoc ꝓphã i mo ẽt hunc librum por-

phirius obtinat. testes sunt methodius. eusebius. apollinaris. qui multis ũsuum mihi ei uesane respondentes nescio an curiosos lectoꝝ satisfecerint. Vnde obsecro uos o paula ꝛ eustochium fundatis p me ad dñm ꝓces. ut q̃ndiu in hoc corpusculo sum. scribam aliq̃d gratum uob. utile eccle. dignum posteris. Presentium quippe iudicium ñ satis moueor. que in utramq; ptem aut amore labunt aut odio.

Capitula sup danihel. i.

De filiis captiuitatis iudee eleg nabuchodonosor rex babilonis ad litas discent. i.

Vbi introducunt iidem pueri ad regẽ admirat sapiã eor̃. ii.

De somnio nabug. qđ latuit sp qđ nullus diuinos ifici. iii.

Vbi danihel cũ tribus pueris rogauit: ut s regis iussu. iiii. monstraret. ꝛ ostensam sibi regis interpretationem enarrauit qđ regnum eius euerteret. v.

De statua regis aurea. ꝛ de lapide excisso de monte que exse dñs. ꝛ percussit statuam. ꝛ minuit in pulueꝛ. vi.

De statua aurea q̃ statuit nabuch in campo. nullus ei

Vbi tres pueri eo. vii. ab omi populo adorari. q; statuam regis si adorassent: missi sũt i fornacem ignis

Oratio azarie in fornace. ꝛ laudes tũ pueꝛ. Sidrach. viii.

Iudicis p nabug obstitit ẽ filiis dei. ix.

Aliud somnium int̃pretatus danihel p nabug. et x.

de duodecim mensibus. xi.

Vox dei de celo ad regem. q̃ regnum ab eo auferret penitam egit. ꝛ restituit est in regnum. xii.

Vbi balthasar cũ unum bibet in uasis dei. ꝛ laudabat deos suos. ablatum est ab eo regnum. xiii.

Vbi danihel legit sceptam regis. ꝛ int̃pretationẽ ei. ꝛ predixit ab eo tolli regnum. ꝛ dari medis ꝛ persis. xiiii.

Vbi satrape accusant danihelẽ regi. ꝛ missus ẽ i lacũ

Vbi iuxta danihelem. xv. bestias i fugam. Sleonum.

Visio filii hominis dñi. ꝛ glã. xvi. Sq̃tuor regnorum.

Visio de dño xpo. xvii. sedis ei.

De antixpo. xviii. De ariete. ꝛ hyrco. xix.

De diebus. cccc. xx. Sxxi

De int̃pretatione arietis. ꝛ hyrci. xxii.

Vbi angls loquit̃ ad danihelem. xxiii.

De. lxx. ebdomadibus. xxiiii. De dño x. xxv.

Vbi ieiunauit danihel in ebdomadas dieꝝ. ꝛ audit

De regibus persaꝝ ꝑdix̃ angls danieli. xxvi. Sanglin.

De rege q̃ se attollet. dñm cũ antixpo. xxvii.

De resurrectione mortuoꝝ. ꝛ iustoꝝ. ꝛ iniustoꝝ. xxviii.

De duobus ꝓbis q̃ occupierunt susannã uiolare. xxix.

Vbi excitauit ds spm scm in danihelem. ꝛ liberauit. xxx

Vbi danihel euertit bel. xxxi. Ssusannã a morte.

ꝛ templum eius destruxit. xxxii.

Vbi danihel occidit draconem. ꝛ missus ẽ in lacum leonum. ꝛ tulit e ꝑ iudicium habacuc ꝓphã.

Incipit liber danihelis ꝓphe. i.

Anno tio regni ioachim regis iuda. uenit nabuchodonosor rex babylonis hierlim. ꝛ obsedit eam. ꝛ tradidit dñs in manũ eius ioachim regem iude. ꝛ partem uasoꝝ domus dei. ꝛ asportauit ea in tram sennaar in domum dei sui. ꝛ uasa intulit in domum thesaur dei sui. Et ait rex aspenaz ꝓposito eunuchoꝝ ut introduceret de filiis israel. ꝛ de semine regio. ꝛ tyrannoꝝ pueros. in quib⁹ nulla esset macula. decoros forma. eruditos omni sapia. cautos scia. ꝛ doctos disciplina. ꝛ qui possent stare in palatio regis. ut doceret eos litteras. ꝛ linguam chaldeoꝝ. Et constituit eis rex annonas ꝓ singlis diebus de cybis suis. ꝛ de uino unde bibebat ipse.

ut enutriti tribz annis: postea starent in conspectu
regis. fuerunt ḡ int eos de filiis iuda danihel. anani
as misahel azarias. Et imposuit eis ꝑpositus eunuco
rum nomina. danihel balthasar. ananie sidrach. mi sa
heli misach. azarie abdenago. Proposuit aut̃ dan
hel in corde suo ne polluer̃et de mensa regis. neq; de u
no pot⁹ eius. rogauit eunuchoꝝ ꝑpositum ne contami
nar̃et. Dedit aut̃ ds danihel gr̃iam. r miam in conspec
tu ꝑncipis eunuchoꝝ. dixit ꝑnceps eunuchoꝝ ad dani
helem. Timeo ego dñm meum regem. qui constituit
uobis cibum. r potum. Qui si uiderit uultꝰ uros macili
entiores ꝑ ceteros adolescentibz coetaneis uris. condempna
bitis caꝑ meum regi. Et dixit danihel ad malasar
quem constituerat ꝑnceps eunuchoꝝ sup danihel. a
nanian. misahel. r azariam. Tempta nos obsecro ser
uos tuos diebz decem. r dentur nobis legumina ad ues
cendum. r aqua ad bibendum. r contemplare uultus
nros. r uultus puerorum qui uescunt cibo regio. r sic ude
ris fac̃ies cum seruis tuis. Qui audito sermone huius
cemodi. temptauit eos diebz. x. Post dies aut̃ x. apparu
erunt uultꝰ eoꝝ meliores. r corpulentiores ꝑ omnibz pue
ros qui uescebant cibo regio. Porro malasar tollebat cibaria. r uinum pot⁹ eoꝝ. dabatq; eis legumina. Puerisq; ãn
his dedit ds sciam. r disciplinam in omni libro. r sapia.
Danihel aut̃ intelligentia omnium uisionum. r somniorum.

Completis itaq; diebz post quos dixerat rex ut ·ii·
introducerentur. introduxit eos ꝑpositus eunuchoꝝ in
conspectu nabuchod. Cumq; locutus eis fuisset rex. non
sunt inuenti de omnibus talis. ut danihel. ananias. mi
sahel. r azarias. Et steterunt in conspectu regis. r omne
rbum sapie. r intellect⁹ quod scrutatus est ab eis rex. inue
nit in eis decuplum sup cunctos ariolos. r magos qui
erant in uniuerso regno eius. Fuit autem danihel usq;
ad annum primum cyri regis. ·iii·

In anno secdo regni nabuchod. uidit nabuchod somp
nium. r conterrit⁹ est spe ei. r somnium ei fugit ab eo.
Precepit aut̃ rex ut conuocarent̃ ariolos. r magos. r ma
lefic. r chaldeos. ut indicarent regi somnia sua. Qui cũ
uenissent steterunt coram rege. r dixit ad eos rex. Vi
di somnium. r mente consternata ignoro quid uidim. Res
ponderunt q; chaldei regi syriace. Rex in sempit̃nũ
uiue. Dic somnium seruis tuis. r interpretationem ei⁹
indicabimus. Et respondens rex. ait chaldeis. Sermo re
cessit a me. Nisi indicaueritis mihi somnium. r interpretam
ei narraueritis. ꝑ ibitis uos. r domus uestre publicabunt̃.
Si aut somnium. r interpretationem ei narraueritis. ꝑmia
. r dona. r honorem multum accipietis a me. Somnium
ergo. r interpretationem ei indicate mihi. Responderunt se
cundo atq; dixerunt. Rex somnium dicat seruis suis.
r interpretationem ei indicabimus. Respondit rex. r
ait. Certe noui q; temp⁹ redimitis. scientes q⁹ recesserit
a me sermo. Si ergo somnium nõ indicaueritis mihi. una est de
uob sententia q⁹ interpretationem q; fallacem. r decep
tione plenam composuerit. ut loquimini mihi donec temp⁹
ꝑcedat. Somnium itaq; dicite mihi. ut sciam q⁹ interꝑ
tationem q; ei uerum loquimini. Respondentes ergo chal
dei coram rege dixerunt. Non est homo sup terram q; ser
monem tuum rex possit implere. ideoq; nullus regũ quis
cumq; magnus. r potens rem huiusmodi scrutatur ab
omni ariolo. r mago. r chaldeo. Sermo enim quem tu rex
quereris grauis est. nec reperiet̃ quisquam qui indicet il
lum in conspectu regis. excepti dis quoꝝ non est cũ hoi
bus conuersatio. Quo audito rex in furore. r in ira mag
na ꝑcepit ut perirent omnes sapientes babylonis. Et egressa
sententia. sapientes mactabantur. querebaturq; danihel
r socii eius ut perirent. ·iii·

Tunc danihel requisiuit de lege atq; sententia ab a
rioch ꝑncipe militie regis. qui egressus fuerat ad int̃
ficiendos sapientes babylonis. r inuocauit eum q; a rege
acceperat potestatem. quin ob eam tam crudelis sententia
a facie eius regis egressa. Cum ergo indicasset rem arioch da
nihel. danihel ingressus rogauit regem ut temp⁹ daret
sibi ad solutionem indicandam regi. Et ingressus est do
mum suam. ananiam q; misaheli. r azarie socios suos in
dicauit negotium. ut quererent miam a facie dei celi
sup sacramento isto. r nõ perirent danihel. r socii eius. cum ceteris
sapientibz babylonis. Tunc danihel ꝑ uisionem nocte
mysterium reuelatum est. r danihel benedixit deo celi. r loqu
tus est. Sit nomen dei benedictum a seculo. r usq; in seculũ
q; sapia. r fortitudo ei⁹ sunt. r ipse mutat tempa. r etates.
transfert regna atq; constituit. dat sapiam sapientib⁹
r sciam intelligentibz disciplinam. Ipse reuelat profun
da. r abscondita. r nouit in tenebris constituta. r lux
cum eo est. Tibi ds patrum nrorum confiteor. teq; laudo
q; sapiam. r fortitudinem dedisti mihi. r nũc ostendisti mi
que rogauimus te. q; sermonem regis aperuisti nobis.

¶ Post hec danihel ingressus ad arioch quem constituerat
rex ut ꝑderet sapientes babylonis. sic ei locutus est.
Sapientes babylonis ne ꝑdas. Introduc me in cõspec
tu regis. r solutionem regi narrabo. Tunc arioch festi
nus introduxit danihelem ad regem. r dixit ei. Inue
ni hominem de filiis transmigrationis iude. qui solutio
nem regi annuntiet. Respondit rex. r dixit dani
heli. cuius nomen erat balthasar. Putasne ne ualeas
indicare mihi somnium quod uidi. r interpretationem ei⁹.
Et respondens danihel coram rege ait. Mysterium q⁹
rex interrogat. sapientes. magi. r arioli. r aruspices non ualent
indicare regi. sed est ds in celis reuelans mysteria. qui
indicabit tibi rex nabuchod. que uentura sunt no
uissimis temporibz. Somnium tuum. r uisiones
capitis tui in cubili tuo. huiusmodi sunt. Tu rex cogita
re cepisti in stratu tuo. quid esset futurum post hec. r qui
reuelat mysteria ostendit tibi que uentura sunt. Mihi
q; non in sapia que est in me. plusq; in cunctis uiuentibz
sacramentum hoc reuelatum est. sed ut interpretatio regis
manifesta fieret. r cogitationes mentis tue scires. ·v·

Tu rex uidebas. r ecce q; statua una grandis. statua
illa magna. r statura sublimis. stabat contra te. r
intuitus ei erat terribilis. Huius statue caput ex auro
optimo erat. pectus aut̃ r brachia de argento. porro
uentr̃ r femora ex ere. tibie aut̃ ferree. pedum quedam
pars erat ferrea quedam fictilis. Videbas itaq; don
abscisus est lapis sine manibz. percussit statuam in pe
dibz ei⁹ ferreis. r fictilibz. r comminuit eos. Tunc contri
ta sunt pariter ferrum. testa. et. argentum. r aurum. r
redacta sunt in paleam estiui areee. que rapta sunt
uento. nullusq; locus inuentus est ei. Lapis aut̃ qui
percusserat statuam factus est mons magnus. r implenit
uniuersam terram. Hoc est somnium. Interpretationem
q; ei dicemus coram te rex. Tu rex regum es. r ds ce
li regnum. fortitudinem. r imperium. r gloriam dedit tibi.
omnia in quibz habitant filii hominum. r bestie agri.
uolucres q; celi dedit in manu tua. r sub ditione
tua uniuersa constituit. Tu es ergo caput aureum. Et p
te consurget regnum aliud minus te. r regnum tertium
aliud ereum. qd imperabit uniuerse terre. Et reg

num quartum: erit uelud ferreum. Quoñ ferrum ominuit ↄ domat omĩa: sic ominuet omĩa hec ↄ conteret. Porro q̃ uidisti pedum ↄ digitoꝝ ꝑtem teste figuli ↄ ꝑtem ferream: regnum diuisum erit: qd̃ tñ de plantario ferri oriet. Sicñ qd̃ uidisti ferrũ mixtum teste ex luto: ↄ digitos pedum ex parte ferreos ↄ ex parte fictiles: ex parte regnum erit solidum ↄ ex parte contritum. Qua aũt uidisti ferrum mixtũ teste ex luto: ommiscebunt q̃ quid humano semine ſ; ñ adherebunt sibi: sicut ferrum ñ potest misceri teste. In diebꝫ autem regnoꝝ illoꝝ suscitabit ds̃ celi regnum qd̃ in ẽternum ñ dissipabit: ↄ regnum ei ꝓpl̃o alti ñ tradetur. Comminuet aũt ↄ sumet uniuersa regna hec: ↄ ipm stabit in ẽternum. Sicñ qd̃ uidisti qd̃ de monte abscisus ẽ lapis sine manibꝫ: ↄminuit testam: ↄ ferrum ↄ es: ↄ argentum ↄ aurum: ds̃ magnus ostendit regi que futa sunt postea ↄ uerum ẽ somnium ↄ fidelis interpretatio eius. Tunc rex nabuchod̃ cecidit in faciem suam ↄ damihelem adorauit: ↄ hostias ↄ incensum ꝓcep̃ ut sacrificarent ei. Loquens ꝑ q̃ rex ait damihel. Ve ds̃ uꝝ ds̃ deoꝝ est ↄ dñs regum reuelans mysteria: qm potuisti aperire sacramentum hoc. Tunc rex damihelem in sublime extulit: ↄ munera magna ↄ multa dedit ei: ↄ cõstituit eum ꝓncipem sup omẽs ꝓuincias babylonis: ↄ ꝓfectum magistratuum sup cunctos sapientes babylonis. Damihel aũt postulauit a rege: ↄ constituit sup opa ꝓuincie babylonis. sydrach. misach ↄ abdenago. Ipse aũt damihel erat in foribus regis.

iij. iij.

Nabuchodonosor rex fecit statuam auream. altitudine cubitoꝝ sexaginta: latitudine cubitoꝝ sex: ↄ statuit eam in campo duram. ꝓuincie babylonis. Itaq; nabuchod̃ rex misit ad congregandos satrapas ↄ magistratus ↄ iudices. duces ↄ tyrannos ↄ ꝓfectos. omẽs q̃ ꝓncipes regionum: ut ꝙuenirent ad dedicationem statue q̃m erexerat nabuchod̃ rex. Tunc congregati sũt satrape magistratꝰ ↄ iudices ↄ duces. tyranni ↄ optimates qui erant in potestatibꝫ constituti ↄ uniuersi ꝓncipes regionum: ut ꝙuenirent ad dedicationem statue q̃m erexerat nabuchod̃ rex. Stabant autem in ꝓspectu statue q̃m posuerat nabuchod̃ rex: ↄ ꝓco clamabat ualenter. Vobis dicit̃ ꝓpli: tribus ↄ lingue. In hora qua audieritis sonitum tube ↄ fistule ↄ cythare. sambuce ↄ psalterii ↄ symphonie ↄ uniuersi generis musicoꝝ: cadentes adorate statuam auream q̃m constituit nabuchod̃ rex. Si quis aũt ñ ꝓstratꝰ adorauit: eadem hora mittet̃ in fornacem ignis ardentis. Post hec ꝑ statim ut audierunt omẽs ꝓpli sonitum tube ↄ fistule ↄ cythare ↄ sambuce ↄ psalterii ↄ symphonie ↄ omnis generis musicoꝝ: cadentes omẽs ꝓpli ↄ tribus ↄ lingue adorauerunt statuam auream. quam constituerat nabuchod̃ rex. Statimq; in ipo tempe accedentes uiri chaldei accusauerunt iudeos: dixeruntq; nabuchod̃ regi. Rex in ẽternum uiue. Tu rex posuisti decretum: ut omis homo qui audierit sonitum tube. fistule ↄ cytharе. sambuce. psalterii ↄ symphonie ↄ uniuersi generis musicoꝝ: ꝓsternat se ↄ adoret statuam auream. Si quis autem ñ ꝓcideris adorauerit: mittatur in fornacem ignis ardentis. Sunt ꝑ uiri iudei quos constituisti sup opa regionis babilonie. sydrach misach ↄ abdenago. Viri isti contempserunt rex decretum tuum. Deos tuos ñ colunt: ↄ statuam auream q̃m erexisti ñ adorant. Tunc nabuchod̃ in furore ↄ impa

ꝓcepit: ut adducerentur sydrach. misach ↄ abdenago Qui confestim adducti sunt in conspectu regis. Pruinta itaq; nabuchod̃ rex ait eis. Vere ne sydrach misach ↄ abdenago deos meos ñ colitis: ↄ statuam auream quam constitui ñ adoratis: Nunc ꝑ si estis parati quacunq; hora audieritis sonitum tube fistule ↄ cytharе sambuce psalterii ↄ symphonie omnisq; generis musicoꝝ: ꝓstrati adorare statuam auream quam feci. Quod si ñ adorauerit: eadem hora mittemini in fornacem ignis ardentis. Et quis ẽ ds̃ qui liberet uos de manu mea: Respondentes sydrach misach ↄ abdenago: dixerunt regi nabuchod̃. Non oportet nos de hac re respondere. Ecce enim ds̃ nr̃ quem colimus potest nos eripe de camino ignis ardentis: ↄ de manibꝫ tuis rex liberare. Qd̃ si noluerit: notum sit ↄ rex q̃ deos tuos ñ colimus: ↄ statuam auream quam erexisti non adoramus.

Tunc nabuchod̃ repletus ẽ furore ↄ aspectus faciei illi immutatus ẽ sup sydrach misach ↄ abdenago. Et precepit ut succenderet̃ fornax septuplum q̃m succendi solebat. Et uiris fortissimis de exercitu suo ut ligatis pedibꝫ sydrach misach ↄ abdenago: mitterent eos in fornacem ignis ardentis. Et confestim uiri illi uincti cum bracis suis ↄ tyaris ↄ calciamentis ↄ uestibꝫ: missi sunt in medium fornacis ignis ardentis. Nam iussio regis urgebat: fornax aũt succensa erat nimis. Porro uiros illos qui miserant sydrach misac ↄ abdenago: interfecit flamma ignis. Viri aũt hi tres id est sydrach misach ↄ abdenago: ceciderunt in medio ignis ardentis colligati. Que sequuntur in hebraicis uoluminibus non habentur. Que sequunt̃ in hebraicis uoluminibꝫ ñ hñtur.

Et ambulabant in medio flamme laudantes dñm: benedicentes dñm. Stans aũt azarias orauit sic: aperiensq; os suum in medio ignis ait. Benedictus es dñe ds̃ patrum nr̃oꝝ ↄ laudabilis: ↄ gloriosum nom̃ tuum in sc̃la: q̃ iustus es in omnibꝫ que fecisti nobis: ↄ uniuersa opa tua uera: ↄ uie tue recte: ↄ omnia iudicia tua uera. Iudicia enim uera fecisti uxta omnia que induxisti sup nos: ↄ sup ciuitatem sc̃am patrum nroꝝ ierlm. q̃ in ueritate ↄ iudicio induxisti omnia hec ꝓp peccata nr̃a. Peccauimus enim ↄ iniq̃ egimus recedentes a te: ↄ deliquimus in omnibꝫ: ↄ ꝓcepta tua ñ audiuimus: nec obseruauimus ñ fecimus sicut ꝓcepisti nobis: ut bñ nobis eẽt. Omnia ꝑ q̃ que induxisti sup nos ↄ uniuersa q̃ fecisti nobis uero iudicio fecisti: ↄ tradidisti nos in manibꝫ inimicoꝝ iniquoꝝ ↄ pessimoꝝ preuaricatoꝝq; regi iniusto ↄ pessimo ultraq; omnem terram. Et nũc ñ possumus aperire os: confusio ↄ opprobrium facti sumus seruis tuis ↄ his qui colunt te. Ne quesumus tradas nos in ꝓpe tuum ꝓp nom̃ tuum: ↄ ne dissipes testamentum tuum. neq; auferas misericordiam tuam a nobis ꝓp abraham dilectum tuum ↄ ysaac seruum tuum ↄ israel scm̃ tuum: quibꝫ locutus es pollicens q̃d multiplicares semen eoꝝ sicut stellas celi: ↄ sicut harenam que ẽ in littore maris. Quia domine imminuti sumus plusq; omnes gentes. sumusq; humiles in uniuersa terra hodie ꝓp peccata nr̃a: ↄ non ẽ in tempe hoc ꝓnceps: ↄ ꝓpha: ↄ dux. neq; holocaustum neq; sacrificium. neq; oblatio neq; incensum neq; locus ꝓmiciarum coram te. ut possimus inuenire misericordiam: ſ; in anima contrita ↄ spũ humilitatis suscipiam. Sicut in holocaustum arietum ↄ tauroꝝ ↄ sicut in milibꝫ agnoꝝ pinguium: sic fiat sacrificium nr̃m in conspectu tuo hodie ut placeat te: q̃m non ẽ confusio confidentibꝫ in te. Et nunc sequi

mur in toto corde ꝛ tumemus te. ꝛ querim⁹ faciem tuam ne confundas nos. ſ; fac nobis uxta mansuetudinem tuam. ꝛ ſcm̃ multitudinem mie tue. ꝛ erue nos in mirabilib; tuis. ꝛ da glām nomini tuo dñe. Confundantur om̃es qui ostendunt seruis tuis mala. confundant⁹ in om̃i potentia. ꝛ robur eor̃ conteratur. ꝛ sciant q; tu dñe ds̃ solus. ꝛ glosus sup orbem terr̃. ¶ Et ſ cessabant qui miserant eos ministri regis succendere fornacem. napta ꝛ stuppa. ꝛ pice ꝛ malleolis. ꝛ effundebat⁹ flamma sup fornacem cubitis xl. nouem. ꝛ erupit ꝛ incendit quos reperit uxta fornacem de chaldeis. Angls aut̃ dñi descendit cum azaria ꝛ sociis eius in fornacem. ꝛ excussit flām̃am ignis de fornace. ꝛ fecit medium fornacis q̃si uentum roris flantem. ꝛ ſ tetigit eos omino ignis neq; contristatur. ſ quic q̃m molestie intulit. Tunc h̃ tres q̃si ex uno ore laudabant ꝛ glificabant ꝛ b̃dicebant deo. in fornace dicentes. B̃dictus es dñe ds̃ patrū nr̃or̃. ꝛ laudabilis ꝛ superaltatus in scla. Et b̃dictum nom̃ gle tue scm̃. ꝛ laudabile ꝛ superaltatum in om̃ib; sclis. B̃dictus es in templo scī gle tue. ꝛ suplaudabilis ꝛ superaltatus in scla. B̃dictus es in throno regni tui. ꝛ suplaudabilis ꝛ superaltatus in scla. B̃dictus es q̃ intuer̃s abyssos ꝛ sedes sup cherubin. ꝛ laudabilis ꝛ superaltatus in scla. B̃dictus es dñe in firmam̃to celi. ꝛ laudabilis ꝛ glosus ꝛ superaltatus in scla. B̃dicite om̃ia opa dñi dño. laudate ꝛ superaltate eum in scla. B̃dicite angli dñi dño. laudate ꝛ superaltate eum in scla. B̃d celi dño. laudate ꝛ superaltate eum in scla. B̃d aque om̃es que sup celos sunt dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d om̃es uirtutes dñi dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d sol ꝛ luna dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d stelle celi dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d om̃is ymber ꝛ ros dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d om̃is spūs dei dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d ignis ꝛ estus dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d frig⁹ ꝛ estas dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d rores ꝛ pruina dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d gelu ꝛ frigus dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d glacies ꝛ nives dño. laud ꝛ superaltat eum in scla. B̃d noctes et dies dño. laud ꝛ superaltat eum in scla. B̃d lux ꝛ tenebre dño. laud ꝛ superaltat eum in scla. B̃d fulgura ꝛ nubes dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃dicat tra dñm. laudet ꝛ superaltet eum in scla. B̃d montes ꝛ colles dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d uniuersa germinantia in tra dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d fontes dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d maria ꝛ flumina dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d cete ꝛ oīa que mouent⁹ in aquis dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d om̃es uolucres celi dño. laudate ꝛ superalt eum in scla. B̃d om̃es bestie ꝛ pecora dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d filij hominum dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃dicat isrl dñm. laudet ꝛ superaltet eum in scla. B̃d sacerdotes dñi dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d serui dñi dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d spūs ꝛ aie iustor̃ dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d sci ꝛ humiles corde dño. laud ꝛ superalt eum in scla. B̃d ananias azarias misahel dño. laud ꝛ superalt eum in scla. qr eruit nos ab inferis ꝛ saluos fecit de manu mortis. ꝛ liberauit nos de medio ardentis flāme. ꝛ de medio ignis eruit nos. Confitemini dño q̃m bonus. q̃m in scla mia eius. Benedicite om̃es religiosi dño deo deor̃. laudate ꝛ cōfitemini ei. qr in om̃ia scla mia eius.

Hucusq; ñ habet⁹ in hebreo. ꝛ que posuim⁹ de theodotionis editione translata sunt.

Tunc nabuchod̃ rex obstupuit. ꝛ surrexit festine. ꝛ dixit optimatib; suis. Nonne tres uiros misimus in medio ignis compeditos. Qui respondentes dixerunt regi. Vere rex. Ille respōd rex. ꝛ ait. Ecce ego uideo. iiii. uiros solutos. ambulantes in medio ignis. ꝛ nich corruptionis in eis est. ꝛ spes quarti similis filio dei. Tunc accessit nabuchod̃ ad ostium fornacis ignis ardentis. ꝛ ait. Sydrach. misach. ꝛ abdenago. serui dei excelsi. egdimini. ꝛ uenite. Statimq; egressi sunt sydrach misach ꝛ abdenago. de medio ignis. Et congregati satrape magistratus. ꝛ iudices. ꝛ potentes regis. ꝛ templabant uiros illos. ſm nich potestatis h̃uisset ignis in corpib; eor̃. ꝛ capillus capitis eor̃ ſ ex adustus. ꝛ sarabalia eor̃ ñ fuissent immutata. ꝛ odor ignis ñ transisset p eos. Et erumpens nabuchod̃ ait. B̃dictus ds̃ eor̃ sydrach. misach. uidel. ꝛ abdenago. qui misit angl̃m suum. ꝛ eruit seruos suos. q; crediderunt in eum. ꝛ uerbum regis immutauerunt. ꝛ tradiderunt corpa sua ne seruirent. ꝛ ne adorarent om̃em dñm̃ excepto deo suo. A me g̃ positum e hoc decretum. ut om̃is ppls tribus ꝛ lingua. quecunq; locuta fuit blasphemiam contr̃ dñm̃ sydrach misach ꝛ abdenago. dispeat. ꝛ domus ei uastetur. Neq; enim est ds̃ alius. qui possit ita saluare. Tunc rex promouit sydrach. misach. ꝛ abdenago. in prouinciam babylonis. Nabuchod̃ rex om̃ib; ppls gentib; ꝛ linguis que habitant in uniuersa tra. pax uob̃ multiplicet. Signa ꝛ mirabilia fecit ap̃ me ds̃ excelsus. Placuit g; in p̃dicare signa eius. qr magna sunt. ꝛ mirabilia ei. qr fortia. ꝛ regnum ei regnum sempiternum. ꝛ potestas eius in generatione ꝛ generationem.

Ego nabuchod̃ quietus eram in domu mea. ꝛ floren̄s in palatio meo. Somniū uidi qd̃ p̃terruit me. ꝛ cogitationes mee in stratu meo. ꝛ uisiones capitis mei. ꝛ turbauerunt me. ꝛ p me ppositum e decretum ut introducerentur in conspectu meo cuncti sapientes babylonis. ꝛ ut solutionem somnij indicarent mihi. Tunc ingrediebant ariolꝰ magi chaldei. ꝛ arūspices. ꝛ somnium narraui in conspectu eor̃. ꝛ solutionē ei ñ indicauerunt mihi. donec collega ingressus e in conspectu meo danihel. cui nom̃ balthasar. secm̃ nom̃ dei mei qui h̃t spm̃ dor̃ scor̃ in semet ipso. ꝛ somnium coram ipso locutus sum. Balthasar princeps ariolor̃ q̃. ego scio qd̃ spm̃ dor̃ scor̃ habeas in te. ꝛ om̃e sacramentum ñ e impossibile te. uisiones somniorum meor̃ quas uidi. ꝛ solutionem eor̃ narra. Visio capitis mei in cubili meo. Videbam. ꝛ ecce arbor in medio tre. ꝛ altitudo ei nimia. Magna arbor. ꝛ fortis. ꝛ pcerritas ei cōtingens celum. Aspectus illi erat usq; ad fines uniuerse tre. folia ei pulcherrima. ꝛ fructus ei nimius. ꝛ esca uniuersis in ea. Subter ea habitabant animalia. ꝛ bestie. in ramis ei dormiebant uolucres celi. ꝛ ex ea uescebatur omnis caro. Videbam in uisione capitis mei. super stratum meum. ꝛ ecce uigil. ꝛ scūs de celo descendit. clamauit fortr. ꝛ sic ait. Succidite arborem. ꝛ precidite ramos ei. ꝛ excutite folia ei. ꝛ dispgite fructum ei. fugent bestie que subter eam sunt. ꝛ uolucres de ramis ei. uerum tm̃ germen radicum ei in tra sinite. ꝛ alliget⁹ uinculo ferreo. ꝛ ereo in herbis que foris sunt. ꝛ rore celi tinguat⁹. ꝛ cum feris pars ei in herba tre. Cor ei

ab humano ꝛmutet̃. ꝛ cor fere dec̃ ei. ꝛ septē̃ tẽpa
mutent̃ sup eum. In sententia uigilum decretum ē.
ꝛ sermo sc̃oꝝ ꝛ petitio. donec cognoscant uuentes
qm̃ dn̄atur excelsus in regno hominū. ꝛ cui cunq;
uolu᷑ dabit illud. ꝛ humillimum hominē ꝛstituet
sup eo. Hoc somp̃nium uidi ego rex nabuchod̃. Tu ꝙ
balthasar int̃pretationem narra festinus. q omes sapi
entes regni mei. ñ queunt solutionem edicere m̃i. Tu aũ
potes. q spūs dꝰ sc̃oꝝ in te est. Tunc danihel cui nom̃
balthasar. cepit intra semet ipm̃ tacit̃ cogitare. qi ho
ra una. ꝛ cogitationes ei ꝛturbant eum. Respondens
aut rex ait. Balthasar somniū ꝛ int̃pretationes ei ñ
ꝛturbent te. Respondit balthasar. ꝛ dixit. Dn̄e mi somp̃
nium his qui te oderunt. ꝛ int̃pretatio ei hostib; tuis
sit. Arborem q̃m uidisti sublimē atq; robustam. cui
altitudo ptingit ad celum. ꝛ aspectus illius in omem
ter̃am. ꝛ rami eius pulcherrimi. ꝛ fructus ei nimius.
ꝛ esca omnium in ea. subt̃ ea habitantes bestie agri. ꝛ in
ramis ei ꝛmorantes aues celi. tu es rex qui magnifica
tus es. ꝛ inualuisti. ꝛ magnitudo tua creuit. ꝛ puenit
usq; ad celum. ꝛ potestas tua in fines uniuerse tre.
Q̃d aut̃ uidit rex uigilem. ꝛ scm̃ descendẽ de celo. ꝛ di
cere. succidite arborem. ꝛ dissipate illam. attam̃ gmen
radicum ei in tra dimittite. ꝛ uincia᷑ ferro. ꝛ ere in her
bis foris. ꝛ rore celi conspgat̃. ꝛ cum feris sit pabulum
ei. donec septem tempa ꝛmutentur sup eum. Hec est
int̃pretatio sententie altissimi. que puenit sup dn̄m
meum regem. Eiicient te ab hominib; ꝛ cum bestiis
feris q; erit habitatio tua. ꝛ fenum ut bos comedes. ꝛ ro
re celi infundetis. septem q; tempa mutabuntur
sup te. donec scias q̃d dn̄etur excelsus sup regnū hom
num. ꝛ cuicunq; uoluit det illud. Q̃d aut̃ ꝓcepit ut
relinquer̃t gmen radicum ei. id est arboris. ꝛ regnum
tuum t̃ manebit. postq̃ cognoueris potestatem ẽ celestē.
Q̃mobrem rex consilium meum placeat t̃ ꝛ pecca tua
elemosinis redime. ꝛ iniquitates tuas miseric̃diis pau
perum. forsitan ignoscet̃ delictis tuis. Oia hec uenerunt
sup nabuchod̃ regem. Post finem mensium. xij. in aula
babylonis deambulabat. respondit q; rex ꝛ ait. Nõne
hec est babylon magna. q̃m ego edificaui in domū reg
ni. in robore fortitudinis mee. ꝛ in gl̃a decoris mei.

Q̃um adhuc sermo esset in ore regis. uox de
celo ruit. Tibi dic̃ nabuchod̃ rex. Regnum tuum
a te. ꝛ ab hominib; te eiicient. ꝛ cū bestiis atq; feris erit
habitatio tua. fenum q̃si bos comedes. ꝛ septem tempa
mutabunt̃ sup te. donec scias q̃d dn̄etur excelsus in
regno hominum. ꝛ cuicunq; uoluerit det illud. Eadẽ
hora sermo completus est sup nabuchod̃. ꝛ ex hominib;
abiectus ē. ꝛ fenum ut bos comedit. ꝛ rore celi corpus
eius infectum est. donec capilli ei in similitudinem
aquilarum creuerunt. ꝛ ungues ei q̃si auium. Igitur
post finem dierum. ego nabuchod̃ oculos meos ad celū
leuaui. ꝛ sensus mei redditi sunt mihi. ꝛ altissimo benedixi.
ꝛ uiuentem in sempiternum laudaui. ꝛ glorificaui. q; po
testas ei potestas sempiterna. ꝛ regnum ei in generatione
ꝛ generationem. ꝛ omes habitatores terre ap̃ eum in nichi
lum reputati sunt. Iuxta uoluntatem enim suam fa
cit. tam in uirtutib; celi quam in habitatoribus terre.
ꝛ ñ est qui resistat manui ei. ꝛ dicat ei. q̃re fecisti. In
ipo tempe sensus mei redditus ē ad me. ꝛ ad honorem
regni mei decorem q; puenit. ꝛ figa mea reddita ē ad me.
ꝛ optimates mei ꝛ magistratꝰ mei requisierunt me.
ꝛ in regno meo restitutus sum. ꝛ magnificentia am
plior addita ē mihi. Nunc g; ego nabuchod̃. laudo ꝛ
magnifico ꝛ glorifico regem celi. q; omia opa ei uera.
ꝛ uie eius iudicia. ꝛ gdientes superbia p̃ humiliare.

Balthasar rex fecit gde conviuium
optimatib; suis mille. ꝛ unusq; secm̃ suam bi
bebat etatem. Precepit g; iam temulentus. ut affer
rentur uasa aurea ꝛ argentea. que asportauerat
nabuchod̃ pat̃ eius de templo q̃d fuit in iherlm. ut
biberent in eis rex ꝛ optimates ei. uxores q; ei ꝛ con
cubine. Tunc allata sunt uasa aurea ꝛ argentea.
que asportauerat nabuchod̃ pat̃ ei de templo q̃d
fuerat in iherlm. ꝛ biberunt in eis rex ꝛ optimates
ei. uxores ꝛ concubine ei. Bibebant uinum. ꝛ lau
dabant dos suos aureos. ꝛ argenteos. ꝛ ereos. ferreos.
ligneos q; ꝛ lapideos. In eadem hora apparuerunt
digiti q̃si manus hominis scribentis contra candelabrū.
in superficie parietis aule regie. ꝛ rex aspiciebat arti
culos manus scribentis. Tunc regis facies ꝛmutata
est. ꝛ cogitationes ei ꝓturbabant eum. ꝛ compages
renum ei soluebant̃. ꝛ genua ei ad se inuicem col
lidebant̃. Exclamauit itaq; rex fortit̃ ut introdu
cerent magos chaldeos. ꝛ aruspices. Et ploquens rex.
ait sapientib; babylonis. Quicunq; legerit scripturā
ram hanc. ꝛ int̃pretationem ei manifestā indicer̃t.
purpurā uestiet̃. ꝛ torquem auream habebit in collo.
ꝛ tertius in regno meo erit. Tunc ingressi omes sapien
tes regis. ñ potuerunt ñ scripturam legere. ñ int̃pretatio
nem indicare regi. Unde rex balthasar satis conturi
batus ē. ꝛ uultus illi imutatus ē. ſ; ꝛ optimates ei con
turbabant̃. Regina aut̃ ꝓ re que acciderat regi. ꝛ opti
matib; eius domum ingressa est. ꝛ ploquens ait. Rex in eternum uiue. Non te conturbent cogitatione
tue. neq; facies tua imutet̃. Est uir in regno tuo q̃
spūm dꝰ sc̃oꝝ hꝫ in se. ꝛ in diebus patris tui. scia ꝛ sapi
entia inuente sunt in eo. Nam ꝛ rex nabuchod̃ pat̃
tuus. principem magoꝝ. incantatoꝝ. chaldeoꝝ. ꝛ aruspi
cum constituit eum. Pat̃ tuus inquam o rex. q; spūs am
plior. ꝛ prudencia. intelligentia q; int̃pretatio somp̃noꝝ.
ꝛ ostensio secretoꝝ. ac solutio ligatoꝝ inuente sunt ī
eo. hoc est in danihele. cui rex ipposuit nom̃ balthasar.
Nunc itaq; danihel uocet̃. ꝛ int̃pretationē narrabit.
Igit̃ introductus ē danihel coram rege. ad quem
ꝓfatus rex ait. Tu es danihel de filiis captiuitatis iu
dee. quem adduxit rex pat̃ meus de iudea. Audiui de
te q̃m spūm dꝰ habeas. ꝛ scia intelligentia q; ampli
or est inuente sunt in te. Et nunc introgressi sũt in cons
pectu meo sapientes. magi ut scripturam hanc legerent.
ꝛ int̃pretationem ei indicarent m̃i. ꝛ nequiuerunt
sensum sermonis huius edicere m̃i. Porro ego audiui de
te q̃d possis obscura int̃pretari. ꝛ ligata dissoluere. Si
g; uales scripturam legere. ꝛ int̃pretationē ei indicare m̃i.
purpura uestieris. ꝛ torquem auream circa collum tu
um habebis. ꝛ tertius in regno meo ꝓcepsis eris. Ad que
respondens danihel. coram rege ait. Munera tua sint t̃.
ꝛ dona domꝰ tue alteri dā. Scripturam aut̃ legam t̃ rex.
ꝛ int̃pretonem ei ostendam t̃. Q̃ rex. dñs altissimus regi
num. ꝛ magnificentiā. gl̃am. ꝛ honorem dedit nabuchod̃
patri tuo. ꝛ pp̃ magnificentiam q̃m dederat ei. omnes si
pp̃li. tribus. ꝛ lingue tremebant. ꝛ metuebant eū. Quos
uolebat int̃fitebat. ꝛ quos uolebat percutiebat. ꝛ quos
uolebat exaltabat. ꝛ quos uolebat humiliabat. Quan
do autem eleuatum ē cor ei. ꝛ spūs illi obfirmat̃ ē ad sup
biam. depositus ē de solio regni sui. ꝛ gla ei ablata est.

ꝛ a filiis hominum abiectus ē: ſ; ꝛ cor eius cum beſtiis poſitum eſt: ꝛ cum onagris erat habitatio ei⁹. fenum q⁹ ut bos comedebat: ꝛ ros celi corpus ei⁹ infectum eſt: donec cognoſceret q⁹ potestatem hab altiſſimus in regno hōm: ꝛ quēcunq; uoluerit ſuſcitabit ſup illud. Tu q; filius ei⁹ balthaſar. nō humiliaſti cor tuum cum ſcires hec oīa: ſ; adūſum dn̄atorem celi eleuatus es: ꝛ uaſa domus ei⁹ allata ſunt coram te: ꝛ tu ꝛ optimates tui: ꝛ uxores tue ꝛ concubine tue. uinum bibiſtis in eis: d⁹os q; argenteos ꝛ aureos: ꝛ ereos ferreos: ligneos q; ꝛ lapideos qui nō uident nec audiunt nec ſentiunt lauda[illegible]ſti: porro dn̄m qui hb̄t flatum tuum in manu ſua ꝛ oēs uias tuas tu glificaſti: ꝺ eo ab eo miſſus ē articulus manꝰ que ſcripſit hoc q⁹ exaratum eſt. Hec ē aut ſcriptura que digeſta ē. Mane. techel. phares. Et hec interpretatio ſermonis. Mane. numerauit ds̄ regnum tuum: ꝛ complenit illud. Techel. appenſum ē in ſtatera: ꝛ inuentum ē minus habens. Phares. diuiſum ē regnum tuum: ꝛ datum ē medis ꝛ pſis. Tunc iubente rege induti ſ̄ purpura danihel. ꝛ circūdata ē torques aurea collo eius: ꝛ pclamatum ē de eo q⁹ haberet potestatem tertius in regno. Eadem nocte interfectus ē balthaſar rex chaldeus: ꝛ darius medus ſucceſſit in regnum: annos nat⁹ ſexaginta duos. Placuit dario ꝛ conſtituere ſup̄ regnum ſatrapas. c. xx. ut eēnt in toto regno ſuo ꝛ ſup eos pncipes tres. ex quib⁹ danihel unus erat: ut ſatrape illis redderent rōnem: ꝛ rex nō ſuſtineret moleſtiam. Igit⁹ daniel ſupabat oēs pncipes ꝛ ſatrapas. q; ſpūs dei amplior erat in eo. Porro rex cogitabat conſtituere eum ſup oē regnū: unde pncipes ꝛ ſatrape querebant occonem ut inuenirēt danihel ex latere regis: nullamq; cām ꝛ ſuſpitionem reperire potuerunt. eo q⁹ fidelis erat: ꝛ oīs culpa ꝛ ſuſpitio nō inuenirēt in eo. Dixerunt g; uiri illi. Non inueniem⁹ danihel huic aliq̄m occonem: nisi forte in lege dei ſui. Tunc pncipes ꝛ ſatrape ſurripuerunt regi: ꝛ ſic locuti ſunt ei. Dari rex in eternum uiue. Conſilium inierunt cuncti pncipes regni. magiſtratꝰ ꝛ ſatrape ſenatores ꝛ iudices. ut decretum imperatoris exeat ꝛ edictum. ut oīs qui petierit aliq̄m petitionem a quocunq; deo ꝛ homine uſq; ad diem. xxx. niſi a te rex: mittat in lacū leonum. Nunc uraq; rex firma ſententiam ꝛ ſcribe decretum. ut nō immutetur q⁹ ſtatutum ē a medis atq; pſis. nec quarcatur cuiq̄m liceat. Porro rex darius poſuit edictum ꝛ ſtatuit. Q⁹ cum danihel compiſſet. id eſt cōſtitutam legem. ingreſſus ē domum ſuam ꝛ feneſtris apertis in cenaculo ſuo ad ieruſalē. tribus temporibus in die flectebat genua ſua ꝛ adorabat. confitebat; coram deo ſuo. ſicut ꝛ ante facere conſueuerat.

Viri g; illi curioſi inquirentes inueniunt danihelē orantem ꝛ obſecrantem dn̄m ſuum. Et accedentes locuti ſunt regi ſup edicto. Rex nūquid nō ſtatuiſti. ut oīs hō qui rogaret quemq; deū ꝛ hominem uſq; ad diem. xxx. niſi a te rex: mitteretur in lacum leonū. Ad q⁹ reſpondens rex ait. Verus ſermo iuxta decretū medorum atq; pſarum: q⁹ prēuaricari nō licet. Tunc reſpondentes dixerunt coram rege. Danihel de filiis captiuitatis iude nō curauit de lege tua ꝛ de edicto q⁹ conſtituiſti: ſ; tribus temporibus p̄ diem orat obſecratione ſua. Q⁹ ubi cum audiſſet rex ſatis contriſtatus ē. ꝛ p̄ danihele poſuit cor ut liberaret eum: ꝛ uſq; ad occaſum ſolis laborabat ut eriperet illum. Viri aut illi intelligentes regem. dixerunt ei. Scito rex q⁹ lex medorum eſt atq; pſarum: ut oē decretum q⁹ conſtituit rex: nō liceat immutari. Tunc rex pcepit ꝛ adduxerunt danihelem: ꝛ miſerunt eum in lacum leonum. Dixitq; rex danihel. Deus tuus quem colis ſemp: ipſe liberabit te. Allatus q; ē lapis unus ꝛ poſitus eſt ſup os laci que ob ſignauit rex anulo ſuo ꝛ anulo optimatum ſuorum: ne quid fieret contra danihelem. Et abiit rex in domū ſuam ꝛ dormiuit incenatus. cibiq; nō ſunt allati coram eo: inſup ꝛ ſompnus receſſit ab eo. Tunc rex p̄mo diluculo conſurgens. feſtinus ad lacum leonum perrexit: appropinquanſq; lacui danihelem uoce lacrimabili inclamauit: ꝛ affatus ē eum. Danihel ſerue dei uiuentis. ds̄ tuus cui tu ſeruis ſemp. putasne ualuit te liberare a leonib⁹: Et danihel regi reſpondens ait. Rex in eternum uiue. Deus meus miſit angelum ſuum ꝛ clauſit ora leonum. ꝛ nō nocuerunt mihi. q⁹ coram eo iuſticia inuenta ē in me: ſ; ꝛ coram te rex delictum ſi feci. Tunc rex uehemēter gauiſus ē ſup eo: ꝛ danihelem pcepit educi de lacu. Eductusq; eſt danihel de lacu: ꝛ nulla leſio inuenta ē in eo. q⁹ credidit deo ſuo. Iubente aut rege adducti ſunt uiri illi qui accuſauerant danihelem: ꝛ in lacum leonum miſſi ſunt. ipſi ꝛ filii ꝛ uxores eorum: ꝛ nō puenerunt uſq; ad pauimentū laci. donec arripuerint eos leones: ꝛ oīa oſſa eorum contriuerunt. Tunc ſcripſit darius rex. Uniuerſis pliis. tribubus ꝛ linguis. habitantib⁹ in uniuerſa terra. pax uobis multiplicet. A me conſtitutum ē decretum: ut in uniuerſo imperio ꝛ regno meo. tremiſcant ꝛ paueant dm̄ danihelis. Ipſe ē enim ds̄ uiuens ꝛ eternus in ſeculū: ꝛ regnum eius nō diſſipabit: ꝛ potestas eius uſq; in eternum. Ipſe liberator atq; ſaluator. faciens ſigna ꝛ mirabilia in celo ꝛ in terra: qui liberauit danihelem de manu leonum. Porro danihel p̄ſperatus eſt uſq; ad regnum darii: ꝛ regnum q; cyri perſe.

Anno p̄mo balthaſar regis babylonis: danihel ſompnium uidit. Uiſionem aut capitis ei⁹ in cubili ſuo: ꝛ ſompnū ſcribens breui ſermone cōprehendit: ſūmatim q; p̄ſtringens ait. Uidebam in uiſione mea nocte: ꝛ ecce q⁹tuor uenti celi pugnabant in mari magno: ꝛ q⁹tuor beſtie ḡndes aſcendebant de mari diuerſe inter ſe. Prima q; leena: ꝛ alas habebat aquile. Aſpiciebam donec euulſe ſunt ale ei⁹: ꝛ ſublata ē de terra: ꝛ ſup pedes q; homo ſtetit: ꝛ cor ei⁹ datum ē ei. Et ecce beſtia alia ſimilis urſo ex p̄te ſtetit: ꝛ tres ordines erant in ore ei⁹ ꝛ in dentib⁹ ei⁹: ꝛ ſic dicebant ei. Surge comede carnes plimas. Poſt hoc aſpiciebam ꝛ ecce alia q; pardus: ꝛ alas habebat auis q⁹tuor ſup ſe: ꝛ iiii. capita erant ſup beſtiam: ꝛ potestas data eſt ei. Poſt hoc aſpiciebam in uiſione noctis. ꝛ ecce beſtia q⁹rta terribilis atq; mirabilis ꝛ fortis nimis. dentes ferreos habebat magnos. comedens atq; comminuens: ꝛ reliqua pedib⁹ ſuis conculcans: diſſimilis aut ē erat ceteris beſtiis q; uideram ante eam ꝛ habebat cornua x. Conſiderabam cornua ꝛ ecce cornu aliud paruulum ortum ē de medio eor⁹: ꝛ tria de cornib⁹ primis euulſa ſunt a facie ei⁹: ꝛ ecce oculi q; oculi hominis erant in cornu iſto ꝛ os loquens ingentia. Aſpiciebam donec throni poſiti ſunt: ꝛ antiquus dierum ſedit. Veſtimentum ei⁹ q; nix candidum: ꝛ capilli capitis ei⁹ q; lana munda. Thronus ei⁹ flamma ignis: rote ei⁹ ignis accenſus. fluuius igneus rapidusq; egrediebat a facie ei⁹. milia milium miniſtrabant ei: ꝛ decies milies centena milia aſſiſtebant ei. Iudicium ſedit: ꝛ libri aperti ſunt. Aſpiciebam ꝓpter

uocem sermonum ḡnduum. quos cornu illud lo
quebatur. ⁊ uidi qm interfecta eet bestia. ⁊ perisset corpus
ei⁹. ⁊ traditum eet ad exburendum igni. aliaꝝ q̄q bestia
rum ablata eet potestas. ⁊ tempa uite constituta eert
eis. usq; ad tempus ⁊ tempus.

Aspiciebam ḡ in uisione noctis. ⁊ ecce cum nubib⁹
celi q̄si filius hominis ueniebat. ⁊ usq; ad antiq̄m
dierum puenit. ⁊ in conspectu ei⁹ obtulerunt eum. ⁊
dedit ei potestatem ⁊ honorem ⁊ regnum. ⁊ oēs pp̄li
tribus ac lingue ip̄i seruient. Potestas ei⁹ potestas eter
na que ñ auferet. ⁊ regnum ei⁹ q̄d ñ corrumpet. Hor
ruit sp̄c meus. Ego danihel tristis sum in his. ⁊ uisio
nes capitis mei exturbauerunt me. Accessi ad u
num de assistentib⁹ ⁊ ueritatem querebam ab eo de oīb⁹
his. Qui dixit m̄ interpretationē sermonum. ⁊ docuit
me. Hec bestie magne q̄tuor. q̄tuor regna exurgent de
tra. Suscipient aut̄ regnū scōr altissimi. ⁊ obtine
bunt regnum usq; in seculum ⁊ seculum seculor. Post hoc uo
lui diligent⁹ discere de bestia q̄rta q̄ erat dissimilis ualde
ab oīb⁹ ⁊ terribilis nimis. dentes ⁊ ungues ei⁹ ferrei.
comedebat ⁊ comminuebat. ⁊ reliqua pedib⁹ suis conculca
bat. ⁊ de cornib⁹ x. que habebat in capite. ⁊ de alio q̄d
ortum fuerat. ante q̄d cecidant tria cornua. de cornu
illo q̄d habebat oculos ⁊ os loquens ḡndia. ⁊ maior erat ce
teris. Aspiciebam ⁊ ecce cornu illud faciebat bellum ad
uersus scōs. ⁊ p̄ualebat eis. donec uenit antiquus dierū
⁊ iudicium dedit scis excelsi. ⁊ tempus aduenit. ⁊ regnum
optinuerunt scī. Et sic ait. Bestia q̄rta. regnum q̄rtum
erit in tra. q̄d maius erit oīb⁹ regnis. ⁊ deuorabit u
niuersam tram. ⁊ conculcabit ⁊ comminuet eam. Porro cor
nua. x. ip̄i regni. x. reges erunt. ⁊ alius consurget p̄ eos.
⁊ ip̄e potentior erit prioribus ⁊ tres reges humiliabit. ⁊ ser
mones ad excelsum loquet. ⁊ scōs altissimi conteret. ⁊ pu
tabit q̄d possit mutare tempa ⁊ legem. ⁊ tradent⁹ in ma
nu ei⁹ usq; ad tempus ⁊ tempa. ⁊ dimidium temporis.
Et iudicium sedebit. ut auferat⁹ potentia ⁊ conteratur.
⁊ disperat usq; in finem. Regnum aut̄ ⁊ potestas et
magnitudo regni que ē subt̄ oīe celum. det⁹ pp̄lo scōr
altissimi. cuius regnum regnum sempiternum ē. ⁊
oēs reges seruient ei⁹ et obaudient. Hucusq; finis uerbi.
Ego danihel multum cogitationib⁹ meis conturbabar.
⁊ facies mea mutata ē in me. uerbum aūt in corde meo
conseruauī.

Anno tercio regni balthasar regis. ⁊ uisio apparuit m̄. Ego danihel p̄ id q̄d uide
ram in principio. uidi in uisione mea cū eem in su
sis castro. q̄d est in elam ciuitate. Vidi aut̄ in uisio
ne eē me sup portam ulai. ⁊ leuauī oculos meos. ⁊ uidi.
Et ecce aries unus stabat aī paludem hīns cornua ex
celsa. ⁊ unum excelsius alio. atq; succrescens. Postea
uidi arietem cornib⁹ uentilantem ad occidentem ⁊
ad aquilonē. ⁊ ad meridiem. ⁊ omnes bestie ñ poterant re
sistere ei. neq; liberare de manu ei⁹. fecitq; secundum uolū
tatem suam. ⁊ magnificat⁹ est. ⁊ ego intelligebam. Ec
ce aut̄ hyrcus caprarum ueniebat ab occidente. sup fa
ciem totius tre. ⁊ non tangebat tram. Porro hyrcus
habebat cornu insigne inter oculos suos. ⁊ uenit usq;
ad arietem illum cornutum quem uideram stan
tem ante portam. ⁊ cucurrit ad eum in impetu fortitu
dinis sue. Cumq; appropinquasset iuxta arietem. efferatus ē
in eum. ⁊ percussit arietem. ⁊ comminuit duo cornua ei⁹.
⁊ si poterat aries resistere ei. Cumq; eum misisset in
tram. deiecit⁹ ⁊ nemo quibat liberare arietem de
manu ei⁹. Hyrcus aut̄ caprarum. magnus factus ē ni
mis. Cumq; creuisset. fractum ē cornu magnum. ⁊
orta sunt cornua q̄tuor subt̄ illud p̄ q̄tuor uentos celi.
De uno aut̄ ex eis egressum ē cornu unum modicū
⁊ factum ē grande contra meridiem. ⁊ contra orientem. ⁊ ad fortitudinem celi.
⁊ deiecit de fortitudine. ⁊ de stellis ⁊ conculcauit eas. usq;
ad p̄cipem fortitudinis magnificat⁹ ē. ⁊ ab eo tulit
iuge sacrificium. ⁊ deiecit locum sanctificationis ei⁹. Rob⁹
aut̄ datum ē contra iuge sacrificium. p̄p peccata. ut p̄sterneret
ueritatem in tra. ⁊ faciet. ⁊ prosperabitur.

Et audiui unum de sanctis loquentem.
⁊ dixit unus sanctus alteri. nescio cui loquenti. Usq; quo
uisio. ⁊ iuge sacrificium. ⁊ peccatum desolationis que fact⁹ ē.
⁊ sanctuarium ⁊ fortitudo conculcabit⁹. Et dixit ei. Usq;
ad uesperam ⁊ mane. dies duo milia trecenti. ⁊ mundabit⁹
sanctuarium. factum ē aut̄ cum uiderem ego danihel uisi
onem. ⁊ quererem intelligentiam. ecce stetit in cō
spectu meo q̄si species uiri. ⁊ audiui uocem uiri inter
ulai. ⁊ clamauit ⁊ ait. Gabrihel fac intelligere istum ui
sionem. Et uenit. ⁊ stetit iuxta ubi ego stabā. Cumq;
uenisset. pauens corrui in faciem meā. Et ait ad me.
Intellige fili hōis. q̄m in tempe finis populabit⁹ uisio.
Cumq; loqueret⁹ ad me collapsus sum pronus in tram.
⁊ tetigit me. ⁊ statuit me in gradu meo. dixitq; mihi.
Ego ostendam t̄ que futura sunt in nouissimo maledic
tionis. q̄m habet tempus finem suum.

Arietem quem uidisti hīre cornua. rex medor⁹ ē atq;
persarum. Porro hyrcus caprarum. rex grecor⁹ ē. ⁊ cor
nu grande q̄d erat inter oculos. ipse ē rex primus. Qđ autem
fracto illo surrexerunt q̄tuor p̄ eo. quatuor reges de
gente eius consurgent. s; non in fortitudine ei⁹. Et post
regnum eor⁹ cum creuerint iniquitates. consurget
rex impudens facie. ⁊ intelligens propositiones. ⁊ robo
rabit⁹ fortitudo ei⁹. s; ñ in uiribus suis. Et sup̄ q̄m cre
di potest. uniuersa uastabit. ⁊ prosperabit⁹ ⁊ faciet. ⁊ interficiet robustos. ⁊ pp̄lm scōr secundum uoluntatē suam.
⁊ dirigetur dolus in manu ei⁹. ⁊ cor suum magnificabit. ⁊ in copia rerum omnium occidet plurimos. ⁊ contra
p̄cipem p̄cipum consurget. ⁊ sine manu conteret.
Et uisio uespere ⁊ mane que dicta ē. uera ē. Tu aut̄ sig
na uisionem. q̄ia p̄ dies multos erit. Et ego danihel
langui. ⁊ egrotaui p̄ dies. Cumq; surrexissem. faci
ebam opa regis. ⁊ stupebam ad uisionē. ⁊ non erat
qui interpretaretur.

In anno primo darii regis filii assueri. de semine
medor⁹. qui imperauit super regnum chaldeor⁹. anno
uno regni ei⁹. ego danihel intellexi in libris numerum
annor⁹ de quo factus ē sermo dñi ad hieremiam p̄pham.
ut complerent⁹ desolationis iherlim. lxx. annos. ⁊ po
sui faciem meam ad dñm deum meum rogare. ⁊ depre
cari in ieiunio. ⁊ sacco. ⁊ cinere. ⁊ oraui dñm deum meum.
⁊ confessus sum. ⁊ dixi. Obsecro dñe deus magne ⁊ ter
ribilis. custodiens pactum ⁊ misericordiam diligentibus te.
⁊ custodientibus mandata tua. peccauimus. iniqui
tatem fecimus. impie egimus. ⁊ recessimus. ⁊ declina
uimus a mandatis tuis ac iudiciis. Non obediui
mus seruis tuis p̄phis. qui locuti sunt in nomine tuo
regibus nr̄is. principibus nr̄is. patribus nr̄is. omnique p̄plo tre.
Tibi dñe iusticia. nobis aut̄ confusio faciei. sicut ē ho
die uiro iuda. ⁊ habitatoribus iherlim. ⁊ omni isr̄l. his
qui p̄pe sunt. ⁊ his qui procul. in uniuersis tris ad quas
eiecisti eos ip̄i in iniquitates eor⁹. in quibus peccauerunt
in te dñe. Nobis confusio faciei. regibus nr̄is. principib⁹

nr̄is

nr̄is ⁊ patrib⁹ nr̄is qui peccauerunt. ⁊ aur̄ dn̄o
do nr̄o mr̄a ⁊ ppiatio. q̄ recessimus a te. ⁊ n̄ au
diuimus uocem dn̄i di nr̄i. ut ambularem⁹ in
lege eius. q̄m posuit nobis p seruos suos pp̄has ⁊
omnis isr̄l p̄uaricati sunt legem tuam. ⁊ declinauerunt ne audirent uocem tuam. ⁊ stillauit
sup nos maledictio. ⁊ detestatio. que scripta ē in lib⁹
moysi serui dei. q̄ peccauimus ei. ⁊ statuit sermonem suos quos locutus ē sup nos. ⁊ sup p̄incipes nr̄os q̄
iudicauerunt nos ut sup duceret in nos malum
magnum. quale nunq̄m fuit sub omni celo. sicut
q̄d factum ē in iherlm. sicut scriptum ē in lege moysi. Omne malum hoc uenit sup nos. ⁊ n̄ rogauimus faciem tuam dn̄e ds nr̄. ut reuerteremur ab in
iquitatib⁹ nr̄is. ⁊ cogitaremus ueritatem tuam. Et
uigilauit dn̄s sup malignam. ⁊ adduxit eam sup
nos. Justus dn̄s ds nr̄ in omnibus operib⁹ suis que fecit. n̄ enim audiuimus uocem eius. Et nunc dn̄e ds nr̄
qui eduxisti pplm tuum de tra egypti in manu forti.
⁊ fecisti tibi nom̄ sicut diem hanc. peccauimus iniq̄
tatem fecimus dn̄e. in omnem iusticiam tuam. Auertatur obsecro ira tua. ⁊ furor tuus a ciuitate tua iherlm. ⁊ monte scō tuo. Propt̄ peccata enim nr̄a. ⁊ iniq̄
tates patrum nr̄orum iherlm. ⁊ pplus tuus in opprobriū
sunt omnib⁹ p circuitum nr̄m. Nunc g̃ exaudi ds nr̄
oronem serui tui. ⁊ p̄ces eius. ⁊ ostende faciem tuam sup
scūarium tuum qd desertum ē. Propt̄ temet ipm.
inclina ds meus aurem tuam. ⁊ audi. apri oculos tuos
⁊ uide desolationem nr̄am. ⁊ ciuitatem sup q̄m nom̄
tuum inuocatum ē. Neq̄ enim in iustificationib⁹
nr̄is pstemus p̄ces ante faciem tuam. ⁊ in miserationibus tuis multis. Exaudi dn̄e. placare dn̄e. attende. ⁊ fac. Ne moreris pp̄ temet ipm ds meus. q̄ nom̄
tuum inuocatum est sup ciuitatem. ⁊ sup pplm tuū.
Cumq̄ adhuc loquerer. ⁊ orarem. ⁊ confiterer peccata
mea. ⁊ peccata pli mei. ⁊ iret. ut pstherem p̄ces meas in cō
spectu dei mei. p montem scī dei mei. adhuc me loquente
in oratione. ecce uir gabriel quem uideram in uisione
a principio. cito uolans tetigit me. in tempore sacrificii
uespertini. ⁊ docuit me. ⁊ locutus ē mihi. dixitq̄. Daniel nunc egressus sum ut docerem te. intelligeres.
Ab exordio p̄cum tuar egressus ē sermo. ego autem
ueni ut indicarem tibi. q̄ uir desideriorum es. Tu g̃ animad
uerte sermonem. ⁊ intellige uisionem. Septuaginta
ebdomade abbreuiate sunt sup pplm tuum. ⁊ super
urbem scām tuam. ut consumet̄ p̄uaricatio. ⁊ finem
accipiat peccatum. ⁊ deleat̄ iniquitas. ⁊ adducat̄ iusticia sempiterna. ⁊ impleat̄ uisio. ⁊ pphia. ⁊ ungat̄ scs
scorum. Scito g̃ ⁊ animaduerte ab exitu sermonis. ut iterum
edificet̄ iherlm. Usq̄ ad xp̄m ducem. ebdomades septem.
⁊ ebdomades lxii. due erunt. ⁊ rursus edificabit̄ platea
⁊ murus in angustia temporum. Et p̄ ebdomades sexaginta duas occidet̄ xp̄s. ⁊ nō erit ei pplus. qui eum negaturus
ē. ⁊ ciuitatem ⁊ scūarium dissipabit pplus cum duce
uentur⁹. ⁊ finis eius uastitas. ⁊ p̄ finem belli statuta desolatio. Confirmabit autē pactum multis ebdomada una. ⁊ in dimidio ebdomadis deficiet hostia. ⁊ sacrificium. ⁊ in templo erit abhominatio desolationis. ⁊ usq̄ ad consummationē ⁊ finem perseuerabit desolatio.

¶ Anno tercio regni cyri regis p̄sarum. uerbum reuelatum
ē danihelti cognomento baltasar. ⁊ uerum uerbum. ⁊ fortitudo magna. intellexitq̄ sermonem. Intelligentia enim est opꝰ in uisione. In diebus illis ego daniel
lugebam trium ebdomadarum diebus. panem desiderabilem non comedi. ⁊ caro ⁊ uinum non introierunt
in os meum. ⁊ unguento unctus sum. donec
implerent̄ trium ebdomadarum dies.

Die autē uicesima ⁊ quarta mensis primi. eram iuxta
fluuium magnum. qui est tygris. ⁊ leuaui oculos meos. ⁊ uidi. ⁊ ecce uir unus uestitus linteis. ⁊ renes
eius accincti auro obrizo. ⁊ corpus eius quasi chrisolitus. ⁊ facies eius ueluti speties fulguris. ⁊ oculi eius ut lampas ardentes.
⁊ brachia eius. ⁊ que deorsum usq̄ ad pedes. quasi speties eris
candentis. ⁊ uox sermonum eius ut uox multitudinis. Uidi autē ego daniel solus uisionem. Porro
uiri qui erant mecum non uiderunt. sed terror nimius
irruit sup eos. ⁊ fugerunt in absconditum. Ego aut̄
relictus solus. uidi uisionem grandem hanc. ⁊ non remansit in me fortitudo. sed species mea immutata
est in me. ⁊ emarcui. nec habui in me quicquam uirtutis. Et audiui uocem sermonum eius. ⁊ audiens iacebam
consternatus super faciem meam. uultusq̄ meus herebat terre. Et ecce manus tetigit me. ⁊ erexit me super genua mea. ⁊ super articulos manuum mearum. ⁊ dixit ad me.
Daniel uir desideriorum intelligе uba que ego loquor ad
te. ⁊ sta in gradu tuo. Nunc enim missus sum ad te. Cum
q̄ dixisset mihi sermonem istum. steti tremens. ⁊ dixit ad
me. Noli metuere daniel. q̄ ex die primo quo posuisti
cor tuum ad intelligendum. ut te affligeres in conspectu dei tui. exaudita sunt uba tua. ⁊ ego ueni pp̄ sermones tuos. Princeps autē regni p̄sarum. restitit mihi. xxi
uno diebus. Et ecce michael unus de principibus primis uenit
in adiutorium meum. ⁊ ego remansi ibi iuxta regem
p̄sarum. Ueni autē ut docerem te que uentura sunt
populo tuo. in nouissimis diebus. quia adhuc uisio in dies.
Cumq̄ loqueret̄ mihi huiuscemodi uerbis. deieci uultum meum ad terram. ⁊ tacui. Et ecce quasi similitudo filii hominis
tetigit labia mea. ⁊ aperiens os meum locutus sum. ⁊ dixi ad eum qui stabat contra me. Dn̄e mi in uisione tua
dissolute sunt compages mee. ⁊ nichil in me remansit uirium. Et quomodo potest seruus dni mei. loqui cum dno meo.
Nichil in me remansit uirium. sed ⁊ alitus meus intercludit. Rursum g̃ tetigit me quasi uisio hominis. ⁊ confortauit me. ⁊ dixit. Noli timere uir desideriorum. pax tibi. confortare ⁊ esto robustus. Cumq̄ loqueret̄ mecum. conualui
⁊ dixi. Loquere dn̄e mi. q̄ confortasti me. Et ait. Numquid scis quare uenerim ad te. Et nunc reuertar. ut p̄lier aduersum principem p̄sarum. Cum g̃ egrederer. apparuit princeps grecorum ueniens. Uerumtamen annuntiabo tibi
q̄d expressum est in scriptura ueritatis. ⁊ nemo est adiutor meus
in omnibus his. nisi michael princeps uester. Ego autē ab anno
primo darii medi stabam ut confortarem. ⁊ roborarem. ⁊ nunc
ueritatem annuntiabo tibi. Ecce adhuc tres reges stabunt
in p̄side. ⁊ quartus diuitiis superabit omnes. ⁊ cum
inualuerit diuitiis suis concitabit omnes aduersum regnum grecie. Surget autem fortis rex. ⁊ dominabit potestate multa. ⁊ faciet q̄d placuerit ei. Et cum steterit. conteretur regnum eius. ⁊ diuidet in quatuor uentos celi. sed non in posteros eius. neq̄ secundum potentiam illius q̄ dominatus est. Lacerabitur enim regnum eius. etiam in extraneos. exceptis his.
Et confortabit̄ rex austri. ⁊ de principibus eius preualebit super eum. ⁊ dominabitur ditione. Multa enim
dominatio eius. Et post finem annorum federabunt̄. filia
q̄ regis austri ueniet ad regem aquilonis facere amicitiam. ⁊ non obtinebit fortitudinem brachii. nec stabit
semen eius. ⁊ tradet̄ ipsa. ⁊ qui adduxerunt eam ado

lescentes eius · qui confortabant eam in tempo
bus · stabit de germine radicum eius plantatio · ue
niet cum exercitu · ingredietur pugnam regis aq
lonis · habebitur eis · obtinebit · insup · dos eoꝝ
· sculptilia · uasa quoq; pciosa argenti · auri, captiua
ducet in egyptum · ipse pualebit aduersum regem a
quilonis · intrabit in regnum regis austri · reuertet
ad terram suam · filij autem eius puocabunt · congregabt
multitudinem exercituum plurimoꝝ · uenietq; ipe
rans · inundans · · reuertetur · concitabit · congre
dietur cum robore eius · Et puocabit rex austri egredietur
· pugnabit aduersum regem aquilonis · · parabit
multitudinem nimiam · dabitur multitudo in
manus eius · capiet multitudinem · exaltabit cor
eius · deiciet multa milia · ſ; n pualebit · Conuer
tetur enim rex aquilonis · parabit multitudi
nem multo maiorem qm pus · · in fine temporum a
noq; q; veniet preparans cum exercitu magno · opibz
Et in temporibz illis multi ſurgent contra te fili
consurgent aduersum regem austri · filius quoq; pua
ricatoꝝ populi tui exaltabunt ut impleant visionem
· corruent · · ueniet rex aquilonis · · comportabit
aggerem · capiet urbes munitissimas · · brachia au
stri non sustinebunt · Et consurgent electi eius ad resi
stendum · · non erit fortitudo · · fortis uenies sup eum
iuxta placitum suum · · non erit qui stet contra faciem
eius · Et stabit in terra inclita · · consumet in manu eius
· ponet faciem suam ut ueniat ad tenendum uni
uersum regnum eius · · recta facient cum eo · · filiam femina
rum dabit ei · ut eam corrumpat illud · · non stabit · · non illius erit
Et conuertet faciem suam ad insulas multas · · capie
re faciet principem opprobrij sui · · opprobrium eius
auertetur in eum · Et conuertet faciem suam ad impe
tum fortitudinis sue · · impinget · · corruet · · · non inuenietur
Et stabit in loco eius vilissimus · · indignus decore re
gio · · in paucis diebz conteretur · non in furore neq; in prelio
stabit in loco eius despectus · · non tribuetur ei honor re
gius · · ueniet clam · · obtinebit regnum in fraudu
lentia · · brachia pugnantis expugnabunt · · a facie
eius · · conterentur · · insuper · · dux fœderis · · · amicicias
cum eo faciet dolum · · · ascendet · · · supabit in mo
dico populo · · habundantes · · urbes urbes ingredietur
· · faciet que non fecerunt patres eius · · · patres patrum eius
Rapinas · · predam · · substantias dissipabit eoꝝ · · contra
firmissimas cogitationes inibit · · · hoc usq; ad tempus
Et concitabit fortitudinem eius · · cor eius aduersum regem au
stri · in exercitu magno · Et rex austri puocabit ad bel
lum multas auxiliares · fortibz nimis · · · non stabunt qm
machinabunt aduersum eum consilia · · comedentes pa
nem eius conterent illum · exercitus eius opprimet
· · cadent interfecti eius plurimi · duoꝝ quoq; regum cor erit
ut malefaciant · · ad mensam unam mendacium
unum loquentur · · non prosperabunt · · · adhuc finis in aliud
tempus · Et reuertetur in terram suam cum opibz mul
tis · · cor eius aduersum testamentum sanctum · · · faciet · · reuertet
in terram suam statuto tempore · · reuertetur · · uenient
ad austrum · · · non erit prioribus similis nouissimis · Et
uenient super eum trietes · · romani · · · pecudes · · · reuer
tetur · · indignabitur contra testamentum sanctum · · faciet
reuertetur · · · cogitabit aduersum eos qui dereliquerint
testamentum sanctum · · · brachia ex eo stabunt · · · pollu
ent sanctuarium fortitudinis · · · auferent iuge sacrifi
cium · · · dabunt abhominationes in desolationem.

· · impijs in testamentum simulabunt fraudulenter.
Populus autem sciens deum suum obtinebit · · fortitudinem
docti in populo docebunt plurimos · · · ruent in gladio
· · in flamma, in captiuitatem · · · in rapinam dierum.
Cumq; corruerint subleuabuntur auxilio paruulo
· · applicabuntur eis plurimi fraudulenter · · · de eruditis
ruent ut probentur · · eligantur · · · dealbentur usq; ad tem
pus prefinitum · · · q; adhuc aliud tempus erit. Et fa
ciet pxta uoluntatem suam rex · · · eleuabitur · · · magni
ficabitur aduersum omnem deum · · · aduersum deum deoꝝ
loquetur magnifica · · · · diriget donec cōpleat uiaciuꝝ.
Pcussata est quippe definitio · · · deum patrum suoꝝ non
reputabit · · · erit in concupiscentia mulieris · · · femineaq; · · nec quem
cumq; deoꝝ curabit · · · q; aduersum omnia insurget · · Deum
autem maozim in loco suo uenerabitur · · · deum quem ig
norauerunt patres eius colet · auro · · argento · · · lapide
pcioso · rebzq; pciosis · · · faciet ut muniat maozim
cum deo alieno quem cognouit. Et multiplicabit
gloriam · · dabit eis potestatem in multis · · · terram diui
det gratuito. Et in tempore prefinito pliabitur aduersum
eum rex austri · · · et tempestate uenient et illum rex
aquilonis in curribz · · · in equitibz · · in classe magna
· · · ingredietur terras · · · conteret · · · pertransiet · · · introibit in
terram gloriam · · · multe corruent. Hec autem sole sal
uabuntur de manu eius. Edom · · · moab · · · principium
filioꝝ amon. Et emittet manum suam in omnes · · · terras egyptii · · effugiet. Et dominabitur thesauroꝝ auri · ·
argenti · · · · in omnibz pciosis egyptii. Phutiam quoq; · · · e
thiopiam transibit · · · fama turbabit eum. ab oriente
· · ab aquilone · · · uenient in multitudine magna.
ut deleat · · · interficiat plurimos · · · figet tabernaculum su
um apedno inter maria · · · supra montem inclytum
· · · sanctum · · · uenient usq; ad summitatem eius · · · nemo
auxiliabitur ei.

In tempore autem illo ſurget michahel princeps magnus · qui stat pro filijs populi tui · · · uenient tempus quale
non fuit ab eo quo gentes esse ceperunt usq; ad tempus illud.
Et in tempore illo saluabitur populus tuus · omnis qui in
uentus fuerit scriptus in libro uite · · · multi de his qui
dormiunt in terre pulue euigilabunt · alii in uitam
eternam · · alii in opprobrium · ut uideant semper. Qui au
tem docti fuerint fulgebunt · qui splendor firmamenti · · ·
qui ad iusticiam erudiunt multos · · qui stelle in
perpetuas eternitates. Tu autem daniel claude sermo
nes · signa librum usq; ad tempus statutum · Plurimi
pertransibunt · · · et multiplex erit scientia. Et vidi ego daniel
· · · ecce duo alii stabant · unus hinc super ripam flu
minis · · · alius inde ex altera ripa fluminis. Et dixi
viro qui indutus erat linteis · qui stabat super aquas
fluminis. Usq; quo horum finis mirabilium. Et
audiui virum qui indutus erat linteis · qui stabat su
per aquas fluminis · · cum leuasset dextram · · · sinistram sua
m celum · · · iurasset per viuentem in eternum · quia in tem
pus · · · tempora · · · et dimidium temporis · · · et cum completa fuerit
dispersio manus populi sancti · complebuntur uniuersa hec. Et
ego audiui · · · non intellexi · · · dixi. Domine mi quid erit
post hec. Et ait. Vade daniel quia clausi sunt signati
que sermones usq; ad tempus prefinitum. Eligentur · · · de
albabuntur · · · · et quasi ignis probabuntur multi · · · impie a
gent impii · non intelligent omnes impii · porro docti intel
ligent. Et a tempore cum ablatum fuerit iuge sacri
fitium · · · posita fuerit abhominatio in desolatione ·
dies mille ducenti nonaginta. Beatus qui expectat

ꝛ ꝓuenit ad diel mille trecentol triginta quinq; Tu autem uade ad ꝑfinitum ꝛ requiescel: ꝛ stabis in sorte tua in finem dierum. Hucusq; daniel in hebraico uolumine legit̄. cetera que sequunt̄ usq; ad finem libri de theodotionis editione translata sunt.

Et erat uir in babylone nomine ioachim. ⁊ accepit uxorem nomine susannam filiam helchie pulchram nimis ⁊ timentē dñm. Parentes autē illius cū essent iusti. erudierunt filiam suam secūm legem moysi. Erat autē ioachim diuel ualde ⁊ erat ei pomerium uicinum domui sue. ⁊ ad ipm ofluebant iudei eo qđ esset honorabilior omnium. Et constituti sunt duo seniel iudiel in anno illo de quib; locutus est dñs qꝫ egressa est iniquitas de babylone a senib; iudicib; qui uidebant̄ regere ꝓplm. Iste frequentabant domū ioachim. ⁊ uenie bant ad eos omnes qui habebant iudicia. Cum autē ꝓpls reuertisset ꝓ meridiem. ingrediebat susanna ⁊ deambulabat in pomerio uiri sui. Et uidebant eam seniel cotidie ingredientem ⁊ deambulantē. ⁊ exarserunt in concupiscentiam ei. ⁊ euerterunt sensum suum. ⁊ declinauerunt oculos suos ut nō uiderent celum. neq; recordarent̄ iudicioꝝ iustoꝝ. Erant q̄ ambo uulnerati amore ei. nō indicauerunt sibi uicissim dolorem suum. Erubescebant enim iudicare. concupiscentiam suam. uolentes concumbere cum ea. ⁊ obseruabant cotidie sollicite ut ederē eam. Dixitq; alt̄ ad altū. Eamus domum. qꝫ prandii hora est. Et egressi. recesserunt a se. Cumq; reuertissent uenerunt in unū. ⁊ sciscitantes ab inuicem causam. confessi sunt concupiscentiam suam. ⁊ tū in commune statuerunt tps. qū eam possent inuenire solam. Factum est autē cum obseruarent diem aptum. ingressa est aliqu sicut heri. nudi. ter. cum duab; solis puellis. uoluitq; lauari in pomerio. Erat quippe estas. Et nō erat ibi quisqm. preter duos seniel absconditos. ⁊ contemplantes eam. Dixit q̄ puellis. Afferte mihi oleum. ⁊ smigmata. ⁊ ostia pomerii claudite ut lauer. Et fecerunt sicut p̄ceperat. clauserunt q; ostia pomerii. ⁊ egresse sunt p posticum ut afferrent que iusserat. nesciebantq; seniel esse absconditos intus. Cum autē egresse essent puelle. surrexerūt duo seniel. ⁊ accurrerunt ad eam. ⁊ dixerunt. Ecce ostia pomerii clausa sunt. ⁊ nemo nos uidet. ⁊ in concupiscentia tui sumus. Quamobrem assentire nobis. ⁊ commisce nobiscū. Qđ si nolueris. dicem⁹ testimoniū contra te. qđ fuerit tecum iuuenis. ⁊ ob hanc causam emiseris puellas a te. Et ingemuit susanna. ⁊ ait. Angustie mihi sūt undiq;. Si enim hoc ego mihi est. Si autē nō egero. nō effugiam manus uestras. Sed melius mihi est absq; opere incidere in manus uestras. qm peccare in conspectu dñi. Et exclamauit uoce magna susanna. exclamauerūt autē et seniel aduersum eam. Et cucurrit unus. ⁊ aperuit ostia pomerii. Cum q̄ audissent clamorem in pomerio familia domus. irruerunt p posticum ut uiderent quid esset. Postquam autē seniel locuti sunt. erubuerunt serui uehementer. qꝫ nunquam dictus fuerat sermo huiusmodi de susanna. Et factū est die sequenti. Cumq; uenisset ꝓplus ad uxorem eius ioachim. uenerunt et duo prebri plenum iniqua cogitatione aduersum susannā. ut interficerent eam. Et dixerunt coram ꝓplo. Mittite ad susannā filiam helchie uxorem ioachim. Et statim miserunt. Et uenit cū parentib; et filiis. et uniuersis cognatis suis. Porro susanna erat delicata nimis. ⁊ pulchra facie. Et iniqui illi iusserunt ut discooperiret. Erat enim coopta. ut ul' sic satiare

tur decore ei. Flebant q̄ sui. ⁊ omnes qui nouerant eā. Consurgentes autē duo prebri in medio ꝓpli. posuerunt manus sup caput eius. Que flens. suspexit ad celū. Erat enim cor eius fiduciam habens in dño. Et dixerūt prebri. Cum deambularemus in pomerio solus. ingressa est hec cum duabus puellis. ⁊ clausit ostia pomerii. ⁊ dimisit puellas. uenitq; ad eam adolescens qui erat absconditus. ⁊ cū ea concubuit. Porro nos cum essemus in angulo pomerii. uidentes iniquitatē cucurrimus ad eos. ⁊ uidimus eos pariter commisceri. Et illum quidē non quimus ꝓhendere. qꝫ fortior nobis erat. ⁊ aperuit ostia et exiluit. Hanc autē cum apprehendissemus. interrogauimus quisnam esset adolescens. ⁊ noluit indicare nobis. Huius rei testes sumus. Credidit eis multitudo qꝫ senib; ꝓpli ⁊ iudicib; ⁊ condempnauerunt eam ad mortem. Exclamauit autē uoce magna susanna. ⁊ dixit. Deus eterne qui absconditoꝝ es cognitor. qui nosti omnia antequam fiant. tu scis qm falsum contra me tulerunt testimonium. Et ecce morior. cum nichil horum fecerim. que isti malitiose opposuerunt aduersum me. Exaudiuit autē dñs uocē

Cumq; duceret̄ ad mortem. ℣ es.

suscitauit deus spm sanctum pueri iunioris cui nomen daniel. ⁊ exclamauit uoce magna. Mundus ego sum a sanguine huius. Et conuersus omnis ꝓplus ad eum. dixit. Quis est sermo iste quem locutus est. Qui cū staret in medio eoꝝ ait. Sic fatui filii israel. nō iudicantes neq; qđ uerum est cognoscentes. condempnastis filiam israel. Reuertimini ad iudicium. qꝫ falsum testimoniū locuta est aduersum eam. Reuersus est q̄ ꝓplus cū festinatione. Et dixerunt ei seniel. Veni et sede in medio nostrum. ⁊ indica nobis. qꝫ tibi dedit deus honorem senectutis. Et dixit ad eos daniel. Separate eos ab inuicem procul. ⁊ diiudicabo eos. Cum q̄ diuisi essent alt̄ ab altero. uocauit unum de eis. ⁊ dixit ad eum. Inueterate dierū malorū nūc uenerunt peccata tua que operabaris prius. iudicans iudicia iniusta. innocentes opprimens. ⁊ dimittens noxios. dicente dño. Innocentem et iustum non interficies. Nunc q̄ si uidisti eam. dic sub qua arbore uidisti eos loquentes sibi. Qui ait. Sub schino. Dixit autem daniel. Recte mentitus es in caput tuum. Ecce enim angelus dei accepta sententia ab eo. scindet te medium. Et amoto eo. iussit uenire alium. ⁊ dixit ei. Semen chanaan. ⁊ non iuda. species decepit te. ⁊ concupiscentia subuertit cor tuum. Sic faciebatis filiabus israel. ⁊ ille timentes loquebantur uobis. Sed non filia iuda sustinuit iniquitatem uestram. Nunc q̄ dic mihi sub quam arbore ꝓhenderis eos loquentes sibi. Qui ait. Sub prino. Dixit autem ei daniel. Recte mentitus es et tu in caput tuum. Manet enim angelus dei gladium tuum. ut secet te medium. ⁊ interficiat uos. Exclamauit itaq; omnis cetus uoce magna. ⁊ benedixerunt deum qui saluat sperantes in se. Et consurrexerunt aduersum duos prebiteros. conuicerat enim eos daniel. ex ore suo falsum dixisse testimonium. fecerunt q̄ eis sicut male egerant aduersum proximum. ut facerent secūm legem moysi. ⁊ interfecerunt eos. ⁊ saluatus est sanguis innocens. in die illa. Helchias autē et uxor eius laudauerunt deum pro filia sua susanna cum ioachim marito eius. ⁊ cognatis omnib; qꝫ non est in ea inuentum res turpis. Daniel autē factus est magnus in conspectu ꝓpli. a die illa. ⁊ deinceps. Et rex astiages appositus est ad patres suos. ⁊ suscepit cyrus persa regnum eius. Erat autē daniel diuitiis regis. ⁊ honoratus sup omnes amicos eius. Erat q; ydolum

nomine bel ap̃ babylonios: ⁊ impendebant in eo p singlos dies simile artabe duodecim ⁊ oues xl. uinisq; amphore sex. Rex q; colebat eum: ⁊ ibat p singlos dies adorare eum. Porro danihel adorabat dñm suum. Dixitq; ei rex. Quare ti adoras bel? Qui respondens ait ei. Quia ñ colo ydola manufcta. s; uiuentem dñm qui creauit celum ⁊ terram: ⁊ hñt potestatem omnis carnis. Et dixit ad eum rex. Nonne tibi uidet ee bel uiuens ds? An ñ uides quanta comedat ⁊ bibat quotidie? Et ait danihel arridens. Ne erreris rex. Iste enim intrinsece luteus ẽ ⁊ forinsece ereus: neq; comedit aliquid. Et irat rex. uocauit sacerdotes eius: ⁊ ait illis. Nisi dixeritis mihi quis ẽ qui comedat impensas has: morieminy. Si autem ostenderitis q̃m bel comedat hec: morietur danihel. qui blasphemauit in bel. Et dixit danihel regi. fiat iuxta uerbum tuum. Erant enim sacerdotes bel lxx. exceptis uxoribus ⁊ paruulis ⁊ filiis. Et uenit rex cum danihele in templum belis: ⁊ dixerunt sacerdotes belis. Ecce nos egredimur foras: ⁊ tu rex pone escas ⁊ uinum misce: ⁊ claude ostium ⁊ signa anulo tuo. Et cũ ingressus fueris mane: nisi inueneris omnia comesta a bel. morietur: ul̃ danihel qui mentitus ẽ aduersum nos. Contemnebant aut. qa fecerant sub mensa absconditum introitum ⁊ illuc ingrediebantur semp ⁊ comedebant ea.

Factum ẽ g postq̃m egressi sunt illi: ⁊ rex posuit cibos ante bel. precepit danihel puerisq; suis ⁊ attulerunt cinerem ⁊ cribrauit p totum templũ coram rege: ⁊ egressi clauserunt ostium: ⁊ signantes anulo regis abierunt. Sacerdotes aut̃ ingressi sunt nocte. uxores ⁊ filii eorum: ⁊ comederunt omnia ⁊ biberunt. Surrexit aut̃ rex p mo diluculo: ⁊ danihel cum eo. Et ait rex. Salua ne sint signacla danihel? Qui respondit. Salua rex. Sta timq; cum aperuisset ostium introiit rex mensam exclamauit uoce magna. Magnus es bel: ⁊ nõ ẽ apud te dolus quispiam. Et risit danihel: ⁊ tenuit regem ne ingrederetur intro ⁊ dixit. Ecce pauimentum animaduerte cuius uestigia sint hec. Et dixit rex. Video uestigia uiri ⁊ mulierum ⁊ infantum. Et iratus est rex. Tunc apprehendit sacerdotes ⁊ filios eorum: ⁊ ostenderunt ei abscondita ostiola per que ingrediebantur: ⁊ sumebant que erant sup mensam. Occidit aut̃ illos rex: ⁊ tradidit bel in potestatem danihel. Qui subuertit eum: ⁊ templum eius.

Erat draco magnus in loco illo: ⁊ colebant eum babilonii. Et dixit rex danihel. Ecce nunc ti potes dicere. qa ñ ẽ iste ds uiuens: adora g eum. Dixit danihel. Dñm dñm meum adoro. qa ipse ẽ ds uiuens. Tu autem rex da mihi potestatem: ⁊ interficiam draconem absq; gladio ⁊ fuste. Et ait rex. Do tibi. Tulit g danihel picem ⁊ adipem ⁊ pilos: ⁊ coxit puer. fecitq; massas: ⁊ dedit in os draconis: ⁊ disrupit ẽ draco. Et dixit. Ecce quem colebatis. Qd cum audissent babylonii indignati sunt uehementer: ⁊ congregati aduersum regem dixerunt. Judeus factus ẽ rex. Bel destruxit: draconem interfecit: ⁊ sacerdotes occidit. Et dixerunt ei uenientes ad regem. Trade nob̃ danihelem: aliquin interficiemus te: ⁊ domum tuam. Uidit g rex q; urgerent ineũ uehementer: ⁊ necessitate compulsus: tradidit eis danihelem. Qui miserunt eum in lacum leonis: ⁊ erat ibi diebus sex. Porro in lacu erant vii. leones: ⁊ dabantur eis cotidie duo corpora ⁊ due oues: ⁊ tunc ñ data sunt eis: ut deuorarent danihelem. Erat aut̃ abacuc propheta in iudea: ⁊ ipse coxerat pulmentum ⁊ intriuerat panes in alueolo: ⁊ ibat in campum ut ferret messoribus. Dixitq; angelus dñi ad abbacuc. Fer prandium qd̃ habes in babylone danihel: qui ẽ in lacu leonum. Et dixit abbacuc. Dne babylonem nõ uidi: ⁊ lacum nescio. Et apprehendit eum angelus dñi in uertice ei: ⁊ portauit eum capillo capitis sui: posuitq; eum in babylone sup lacum in impetu spũs sui. Et clamauit abbacuc dicens. Danihel tolle prandium qd̃ misit tibi ds. Et ait danihel. Recordatus es enim mei ds: ⁊ non dereliquisti diligentes te. Surgensq; danihel comedit. Porro angelus dei restituit abbacuc confestim in loco suo. Venit g rex die septima ut lugeret danihelem: ⁊ uenit ad lacum ⁊ introspexit: ⁊ ecce danihel sedens. Et exclamauit rex uoce magna dicens. Magnus es dne ds danihel. Et extraxit eum. Porro illos qui procurauerunt ei cã suam iussit: ⁊ inuolutus: ⁊ deuoratus est in momento coram eo. Explicit danihel pphã. Incipit prologus scõi ieronimi pbri sup duodecim pphas.

Non idem ordo ẽ xii. pphaꝝ ap̃ hebreos. qui ⁊ apud nos. Unde secundum id qd̃ ibi legitur: hic q; dispositi sunt. Osee primus est: ⁊ qui per sententias loquens. Johel planus in principio. in fine obscurior: ⁊ usq; ad malachiam hunt singuli ppetates suas. quem ego tertiam scribam legisq; doctorem hebrei autumant. Et qa longum ẽ uniuscuiusq; dicere: hoc tm uos o paula ⁊ eustochium admonitas uolo. unum librum ee xii. pphaꝝ ⁊ osee. cui hoc prologo. ysaie malachiam ul̃ aggei ⁊ zacharie fuisse temporibus. In quibus autem temporibus singuli preferantur in titulo. sub illis eos regibus pphasse. sub quibus ⁊ qui ante eos hunt titulos pphetauerunt. Incipiunt capitula in osee. i. Explicit prologus

Quo tempore pphauit osee. de uxore ⁊ filia fornicationum. ca. i.
De filio osee ⁊ multiplici admonitione dñi ⁊ minatione ad uniuersum pplm. ca. ii.
De fide dñi ad pplm. qa exaudiet eam ⁊ ita. ca. iii.
De adultera ⁊ qa isti sui futuri sint. ca. iiii.
De frumento ⁊ hiis. sine rege ⁊ sacrificio. ⁊ de habundantia precioꝝ in ea. ⁊ tempus legis ⁊ multiplici idolatria. ca. v.
De sacerdotes sci sunt laqueus ruine. in ultimis ⁊ de destructione eorum ⁊ efraim. ca. vi.
De resurrectione dñi. ⁊ qa dñs dolauit in pphis. ⁊ de malitia regis ⁊ principum. ca. vii.
Impiat efraim peccata sua. ⁊ minatur ei tribulatione magnam ⁊ fine desolationem. ca. viii.
Impcat pphã efraim. ⁊ idolatria imperando multa mala minatur. ⁊ uocat filium ex egypto. ca. ix.
De frumentis adam ⁊ minatione efraim. ⁊ de statera dolosa ⁊ assimilatione pphaꝝ. ca. x.
De tropha educit israel de egypto. ⁊ idolatria impat dñs efraim sua beneficia. ⁊ increpat. ⁊ minatur. ca. xi.
Ponet israel querelam ad dñm suum. ⁊ dñs se ei promittit. ca. xii.

Incipit osee pphã. i.

Verbum dñi qd̃ factum ẽ ad osee filium beeri in diebus ozie. ioatham. achaz. ezechie regum iuda. ⁊ in diebus ieroboam filii ioas regis israel. Principium loquendi dño in osee. Et dixit dñs ad osee. Vade sume tibi uxorem fornicationum. ⁊ fac filios fornicationum.

cationum. q fornicauit fornicabit̃ tra a dño. Et
abiit ⁊ accepit gomer filiam debelaim ⁊ concepit
⁊ peperit filium. Et dixit dñs ad eum. Voca no
men ei⁹ iezrahel. q̃m adhuc modicum ⁊ ulciscar
bo sanguinẽ iezrahel sup domum ieu ⁊ quiesce
re faciam regnum domus isrl. Et in illa die. cõ
teram arcum isrl in ualle iezrahel. Et concep
adhuc ⁊ peperit filiam ⁊ dixit ei. Voca nomen ei⁹
absq; mia. q̃ ñ addam ultra misereri domui y
srl. ⁊ obliuione obliuiscar eor. Et domui iuda mise
rebor ⁊ saluabo eos in dño do suo ⁊ ñ saluabo eos in arc
cu ⁊ gladio ⁊ bello ⁊ in equis ⁊ in equitib. ·ii·
Et ablactauit eam que erat absq; mia ⁊ concepit ⁊
peperit filium. Et dixit. Voca nom̃ ei⁹ ñ pp̃l meus
q uos ñ pp̃l meus ⁊ ego ñ ero u̾r ds. Et erit numer
filior isrl q̃i harena maris que sine mensura ē ⁊ ñ nu
merabit̃. Et erit in loco u̾ dicet̃ eis ñ pp̃l meus uos
dicet̃ eis filij dei uiuentis. Et congregabunt filij iuda
⁊ filij isrl pariter ⁊ ponent sibimet caput unum ⁊ ascen
dent de tra. q magnus dies iezrahel. Dicite fratrib; uris
popl̃s meus ⁊ sororib; uestris miam obtenite. Judicate
matrẽ uestram iudicate. q̃m ipsa ñ uxor mea ⁊ ego non
uir ei⁹. Auferat fornicationes suas a facie sua ⁊ adultera
sua de medio uberum suor. ne forte expoliem eam nu
dam ⁊ statuam eam secundum diem natiuitatis sue ⁊
ponam eam q̃si solitudinem ⁊ statuam eam uelut
terram inuiam ⁊ interficiam eam siti. ⁊ filios illius
ñ miserebor. q̃m filij fornicationũ sunt q fornica
ta ē mat eor. Confusa ē que concepit eos. q dixit
uadam p amatores meos. qui dant panes meos ⁊
aq̃s meas. lanam meam ⁊ linum. oleum meum ⁊
potum meũ. Propt̃ hoc ecce ego sepiam uiam tuam
spinis ⁊ sepiam eam materia ⁊ semitas suas ñ inue
niet. Et sequet̃ amatores suos ⁊ ñ apprehendet eos ⁊ que
ret eos ⁊ ñ inueniet ⁊ dicet. Vadam ⁊ reuertar ad uirũ
meum priorem. q bñ mihi erat tunc magis q̃m nũc. Et
hec nesciuit q ego dedi ei frumentum uinum ⁊ oleũ
⁊ argentum multiplicaui ei ⁊ aurum. que fecerunt
baal. Idcirco conuertar ⁊ sumam frumentum meum in
tempore suo ⁊ uinum meũ in tempore suo ⁊ liberabo la
nam meam ⁊ linũ meum que operiebant ignominiam
eius ⁊ nunc reuelabo stulticiam eius in oculis amato
rum eius ⁊ uir ñ eruet eam de manu mea. Et cessare
faciam omne gaudium eius. sollemnitatem eius neo
meniam eius. sabbatum eius. ⁊ omnia festa tempora eius ⁊
corrumpam uineam eius ⁊ ficum eius. de quibus dixit.
mercedes hec mee sunt. quas dederunt mihi amatores
mei ⁊ ponam eam in saltum ⁊ comedet eam bestia
agri. Et uisitabo sup eam dies baalim quibus accen
debat ei incensum ⁊ ornabat se inaure sua ⁊ monili
suo ⁊ ibat post amatores suos ⁊ mei obliuiscebat dicit
dñs. Propter hoc ecce ego lactabo eam ⁊ ducam eam
in solitudinem ⁊ loquar ad cor eius ⁊ dabo ei uineas
suos. ex eodem loco ⁊ uallem achor ad aperiendam
spem ⁊ cantabit ibi iuxta dies iuuentutis sue ⁊ iuxta
dies ascensionis sue de terra egypti. ·iii·
Et erit in die illo ait dñs uocabis me uir meus.
⁊ ñ uocabis me ultra baalim ⁊ auferam nomina
baalim de ore eius ⁊ ñ recordabit̃ ultra nominis eor.
Et percutiam eis fedus in illa die cũ bestia agri ⁊
cũ uolucre celi ⁊ cũ reptili terre ⁊ arcum ⁊ gladiũ
⁊ bellum conteram de terra ⁊ dormire eos faciam
fiducialit̃. Et sponsabo te mihi in sempit̃nũ ⁊ spon
sabo te mihi in iustitia ⁊ iudicio ⁊ in misericordia ⁊
miserationib; ⁊ sponsabo te mihi in fide. ⁊ scies q ego
dñs. Et erit in illa die exaudiam dicit dñs ⁊ exau
diam celos ⁊ illi exaudient terram ⁊ terra exaudiet
triticum ⁊ uinum ⁊ oleum ⁊ hec exaudient iez
rahel ⁊ seminabo eam mihi in terra ⁊ miserebor ei⁹
que fuit absq; mia. ⁊ dicam ñ pplo meo. pp̃l meus
es tu ⁊ ipse dicet. dñs meus es tu. ·iiii·
Et dixit dñs ad me. Adhuc uade. dilige mulie
rem dilectam amico ⁊ adulteram. sicut diligit
dñs filios isrl ⁊ ipsi respiciunt ad deos alienos ⁊ di
ligunt uinacia uuarum. Et fodi mihi eam quin
decim argenteis ⁊ chor hordei ⁊ dimidio chor hordei
⁊ dixi ad eam. Dies multos expectabis me. ñ fornica
beris ⁊ ñ eris uiro ⁊ ego expectabo te. q dies multos
sedebunt filij isrl sine rege ⁊ sine principe ⁊ sine sa
crificio ⁊ sine altari ⁊ sine ephod ⁊ sine therapbim.
Et p hec reuertent filij isrl ⁊ querent dñm dñm suũ
⁊ dauid regem suum ⁊ pauebunt ad dñm ⁊ ad bo
num ei⁹ in nouissimo dierum. Audite uerbum dñi fi
lij isrl. q iudicium dño cum habitatoribus tre. Non
est enim ueritas ⁊ ñ est misericordia ⁊ ñ est scientia dei in tra. Male
dictum ⁊ mendacium ⁊ homicidium ⁊ furtum ⁊ adul
terium inundauerunt ⁊ sanguis sanguinem
tetigit. Propt̃ hoc lugebit tra ⁊ infirmabit̃ omnis
qui habitat in ea. in bestia agri ⁊ in uolucre celi
⁊ pisces maris congregabunt̃. Verumtamen uir quisq;
ñ iudicet ⁊ ñ arguat̃ uir. Popl̃s enim tuus. sic̃
his qui contradicunt sacerdoti. Et corruet hodie. ⁊
corruet etiam pphta tecũ. Nocte tacere feci matrem
tuam. conticuit popl̃s meus. eo q ñ haberet sciam. Q
tu sciam reppulisti. repellam te. ne sacerdotio fun
garis mihi. Et oblita es legis dei tui. obliuiscar filiorũ
tuor ⁊ ego. Secundum multitudinem eor. sic peccauerunt
mihi. Gloriam eor in ignominiam mutabo. peccata pp̃li mei
comedent. ⁊ ad iniquitatem eor sublenabunt animas e
or. ⁊ erit sicut pp̃l sic sacerdos. Et uisitabo sup eum
uias eius ⁊ cogitationes eius reddam ei. ⁊ comedent ⁊ non
saturabunt̃. Fornicati sunt ⁊ ñ cessauerunt. q̃m dñm
reliquerunt in ñ custodiendo. Fornicatio ⁊ uinum
⁊ ebrietas. auferunt cor. Popl̃s meus in ligno suo inter
rogauit ⁊ baculus eius annuntiabit ei. Spũs enim for
nicationum decepit eos. ⁊ fornicati sunt a deo suo. Sup
capita montium sacrificabant ⁊ super colles accen
debant thimiama. Subter quercum ⁊ populum ⁊ there
binthum. q bona erat umbra eius. Ideo fornicabunt̃
filie uestre ⁊ sponse uestre adultere erunt. Non uisitabo
super filias uestras cum fuerint fornicate ⁊ super sponsas uestras
cum adulterauerint. q̃m ipsi cum meretricibus diuidebant̃.
⁊ cum effeminatis sacrificabant ⁊ popl̃s ñ intelligens
corruet. ·v· Quapropter
Si fornicaris tu isrl ñ
delinquat saltem iuda ⁊ nolite ingredi in galgala
⁊ ne ascenderis in bethauen. neq; iurauerit uiuit dñs.
q̃m sicut uacca lasciuiens declinauit isrl. Nunc pas
cet eos dñs. q agnum in latitudine. Particeps ydolor
ephraim. dimitte eum. separatum ē ebrietas eor. for
nicatione fornicantur. dilexerunt afferre ignomi
niam protectores ei. Ligauit spũs eum in alis suis ⁊ con
fundent̃ a sacrificiis suis. Audite hoc sacerdotes. ⁊ at
tendite domus isrl. ⁊ domus regis auscultate. q
uobis iudicium ē. Q̃m laqueus factus estis. speculatione.
⁊ rete expansum super thabor. ⁊ uictimas declinastis
in profundum. ⁊ ego eruditor omnium eor. Ego scio

ephraim ⁊ ihrl ñ est absconditꝰ a me. qꝛ nũc fornicat̃ ephraim: ꝺtaminat̃ est ihrl. Non dabunt cogitationes suas ut reuertantur ad dñm suum: qꝛ spũs fornicationum in medio eoꝝ ⁊ dñm ñ cognouerunt. Et respondebit arrogantia ihrl in facie ei⁹: ⁊ ihrl ⁊ ephraim ruent in iniquitate sua. ruet etiã iudas cũ eis. In ggibꝫ suis ⁊ in armis suis uadent ad querendum dñm ⁊ ñ inuenient: ablatus est ab eis. In dño p̃uaricati sunt: qꝛ filios alienos genuerunt. Nunc deuorabit eos mensis cũ partibꝫ suis. Clangite buccina in gabaa: tuba in rama: ululate in bethauen: p̃ tergum tuum beniamin. Ephraim in desolatione erit: in die correptionis. In tribubꝫ ihrahel ostendi fidem: ꝺcũ sunt p̃ncipes iuda qꝛ assimilantes sunt terminũ: super eos effundam qꝛ aq̃m iram meam. Calumpniã patiens est ephraim: fractus iudicio: qm̃ cepit abire p̃ sordes. Et ego qꝛ tinea ephraim: ⁊ qꝛ putredo domui iuda. Et uidit ephraim languorem suum: ⁊ iudas uinculum suum: ⁊ abiit ephraim ad assur: ⁊ misit ad regem ultorem. ⁊ ñ potuit sanare uos: ñ soluet poterit a uobis uinculum: qm̃ ego qꝛ leena ephraim: ⁊ qꝛ catulus leonis domui iuda. Ego, ego capiam ⁊ uadam: tollam ⁊ ñ ẽ qui eruat. Vadens reuertar ad locum meum: donec deficiatis ⁊ quęratis faciem meam.

VI.

In tribulatione sua mane surgent ad me. Venite ⁊ reuertamur ad dñm: qꝛ ipse cepit ⁊ sanabit nos: percutiet ⁊ curabit nos. Viuificabit nos p̃ duos dies: in die tertia suscitabit nos: ⁊ uiuemus in conspectu ei⁹. sciemus sequemur q; ut cognoscamus dñm. Quasi diluculum p̃paratus est egressus ei⁹: ⁊ ueniet qꝛ imber nobis temperiens ⁊ serotinus terre. Quid faciam t̃ ephraim? Quid faciam t̃ iuda? Misericordia uestra qꝛ nubes matutina: ⁊ qꝛ ros mane pertransiens. Propt̃ hoc dolauit in p̃phis: occidi eos in uerbis oris mei: ⁊ iudicia tua qꝛ lux egredient̃. qꝛ misericordiam uolui ⁊ ñ sacrificium: ⁊ sciam dei plus q; holocausta. Ipsi autẽ sicut Adam transgressi sunt pactum: ibi p̃uaricati sunt in me. Galaad ciuitas operantium idolum: supplantata sanguine: ⁊ qꝛ fauces uirorum sacerdotum: in uia interficientium p̃ gentes de sichem: qꝛ scelus operati sunt. In domo ihrl uidi horrendum: ibi fornicationes ephraim: ꝺaminat̃ ẽ ihrl: Sed ⁊ iuda pone messem t̃: cum conuertero captiuitatem populi mei. Cũ sanare uellem ihrl: reuelata est iniquitas ephraim: ⁊ malitia samarie: qꝛ operati sunt mendacium: ⁊ fur ingressus ẽ: spolians latrunculus foris. Et ne forte dicant in cordibꝫ suis: omnem malitiam eoꝝ me recordatum: nũc circumdederunt eos adinuentiones sue: coram facie mea facte sunt. In malitia sua letificauerunt regem: ⁊ in mendacijs suis principes. Omnes adulterantes: qꝛ sicut clibanus succensus a coquente. Quiescet paululum coquens eos mane ipse succensus: qꝛ ignis flamme. omnes calefacti sunt qꝛ ardebant: ⁊ deuorauerunt iudices suos: omnes reges eoꝝ ceciderunt: ñ est qui clamet in eis ad me. Ephraim in populis ipse ꝺmiscebat̃: ephraim

VII.

factus ẽ subcinericius qui ñ reuertitur. Comederunt alieni robur ei⁹ ⁊ ipse nescierunt: sed ⁊ canities effusa sunt in eo: ⁊ ipse ignorauit. Et humiliabit̃ superbia ihrl in facie ẽ: nec reuersi sunt ad dñm dñm suum ⁊ ñ quesierunt eum in omnibꝫ his. Et factus ẽ ephraim qꝛ columba seducta: ñ hns coꝝ. Egyptum inuocabant: ad assyrios abierunt ⁊ cum profecti fuerint expandam super eos rete meum. Quasi uolucrem celi deducam eos: castigabo eos secundum auditionem cetꝰ eoꝝ. Ve eis qm̃ recesserunt a me. Vastabuntur: qꝛ p̃uaricati sunt in me. Et ego redemi eos ⁊ ipsi locuti sunt ꝺra me mendacia ⁊ ñ clamauerunt ad me in corde suo: sed ululabant in cubilibꝫ suis. Super triticum ⁊ uinum rumpebant. Recesserunt a me ⁊ ego erudiui ⁊ roborani brachia eoꝝ ⁊ in me cogitauerunt malitiam. Reuersi sunt ut ẽent absq; iugo: factꝰ sunt qꝛ arcus dolosus. cadent in gladio p̃ncipes eoꝝ a furore lingue sue. Ista subsannatio eoꝝ in terra egypti. In gutture tuo sit tuba. qꝛ aquila super domũ dñi: p eo qꝛ transgressi sunt fedus meum ⁊ legem meã p̃uaricati sunt. Me inuocabunt. ds meus cognouimus te ihrl. Proiecit ihrl bonum: inimicus persequetur eum. Ipsi regnauerunt ⁊ ñ ex me. p̃ncipes exortꝰ ⁊ ñ cognoui. Argentum suum ⁊ aurum suum fecerunt sibi ydola ut interirent. Proiectus ẽ uitulus tuus samaria: iratus ẽ furor meus in eis. Vsq; q; non potuerunt emundari? Quia ex ihrl ⁊ ipse est. Artifex fecit illum ⁊ ñ ẽ ds. qm̃ in auaneas uitulus erit uitulus samarie. qꝛ uentum seminabunt ⁊ turbinem metent. Culmus stans. ñ ẽ in eis germen: ñ faciet farinam. Qd si ⁊ fecerit: alieni comedent eam. Deuoratꝰ ẽ ihrl: nũc factꝰ est in nationibꝫ sicut uas immundum: qꝛ ipsi ascenderunt ad assur. Onager solitarius sibi ephraim: munera dederunt amatoribꝫ: sed ⁊ cũ mercede conduxerunt nationes. Nunc congregabo eos ⁊ quiescent paululum ab onere regis ⁊ principum.

VIII.

Quia multiplicauit ephraim altaria ad peccandum: facte sunt ei are in delictum. Scribam ei multiplices leges meas: quasi uetus aliene reputate sunt. Hostias offerent. immolabunt carnes ⁊ comedent: ⁊ dñs ñ suscipiet eas. Nunc recordabit̃ iniquitatis eoꝝ: ⁊ uisitabit peccata eoꝝ. Ipsi in egyptum reuertent̃. Oblitus est ihrl factoris sui: ⁊ edificauit delubra: ⁊ iudas multiplicauit urbes munitas. Et mittam ignem in ciuitates eius: ⁊ deuorabit edes illius. Noli letari ihrl. noli exultare sicut populi: qꝛ fornicatus es a deo tuo. Dilexisti mercedem: super omnes aream tritici. Area ⁊ torcular ñ pascet eos: ⁊ uinum mentietur eis. Non habitabunt in terra dñi. Reuertetur ephraim in egyptum: ⁊ in assiriis polluti comedent. Non libabunt dño uinum: ⁊ ñ placebunt ei. Sacrificia eoꝝ: qꝛ panis lugentium. Omnes qui comedunt eum contaminabuntur: qꝛ panis eoꝝ animabus eorum non introibit in domum dñi. Quid facietis in die sollempni: ⁊ in die festiuitatis dñi? Ecce enim profecti sunt a uastitate: egyptus congregauit eos. memphis sepelliet eos. Desiderabile argenti eoꝝ urtica hereditabit: lappa in tabernaculis eoꝝ. Venerunt dies uisitationis: uenerunt dies retributionis. Scitote ihrl stultum propheta: insanum uirum spiritalem. Propter multitudinem iniquitatis tue ⁊ multitudo amentie: speculator ephraim cum deo meo. Propheta laqueus ruine factꝰ est: super omnes uias eius: insania in domu dei eius. Profunde peccauerunt: sicut in diebꝫ gabaa. Recordabit̃ iniquitates eoꝝ: ⁊ uisitabit peccata eoꝝ. Quasi uuas in deserto inueni ihrl: qꝛ primam pomam ficulnee in cacumine eius uidi patres eoꝝ. Ipsi autẽ introierunt ad beelphegor ⁊ abalienati sunt in confusione ⁊ factꝰ sunt abhominabiles sicut ea que dilexerunt. Ephraim qꝛ aut auolauit gla eoꝝ

a partu r ab utero. r ab oceptu. Qđ si r enutrierint filiol suol. absq; liberis eol fatuam in hominibz. Sed r ue eis. cum recessero ab eis. Ephraim ut uidit. ty rus erat fundata in pulchritudine. ix.

Ephraim educet ad interfectorem filios suos. Da eis dñe. Quid dabis eis. Da eis uuluam sine liberis. r ubera arentia. Omēs nequitie eor in galgal. quia ibi eos ol hūj eos. ip malitiam adinuentionū eor. De domu mea eiciam eos. ñ addam ut diligam eos. Omnes principes eor recedentes. percussus ē ephraim. radix eor exiccata ē. fructum nequaq̄m facient. Qđ r si genuerint interficiam amantissima uteri eor. Abiicit eos ds meus. q; ñ audierunt eum. r erunt uagi in nationibz. Uitulus frondosa isral. fructus adequat ē ei secm multitudinē fructus sui. multiplicauit altaria. uxta ubertatē terre sue exuberauit simulachris. Diuisum ē cor eor. nūc interibunt. Ipe conteret simulachra eor. depopulabit aras eor. q; nūc dicent. ñ est rex nobis. Quia non timem dñm. Et rex quid faciet nob. Loquimini uba uisionis iniquis. r ferietis fedus. r germinabit q; amaritudo quasi uinum super sulcos agri. Uaccas bethauen coluerunt habitatores samarie. q; luxit super eū pp̄l eius. r exultauerunt in gla eius. q; migrauit ab ea. Siquidem r ipe in assur delatus ē. munus regi ultori. Confusio ephraim capiet. r sentiet isral in uoluntate sua. Transite fecit samaria regem suum. q; spumam super faciem aque. r dissipentur excelsa idoli. peccm isral. Lappa r tribulus ascendet super aras eor. r dicent montibz operite nos. r collibz cadite super nos. Ex diebz gabaa peccauit isral. ibi steterunt. Non cōprehendet eos in gabaa p̄lium. super filios iniquitatis. Juxta desiderium meum corripiam eos. Congregabuntur super eos pp̄li. cū corripient ipos duabus iniquitatibus suis. Ephraim uitula docta diligere triturare. r ego transiui super pulchritudinem colli eius. Ascendam super ephraim. arabit judas. confringet sibi sulcos iacob. Seminate uobis in iustitia. uindemiate in ore mīe. innouate uobis nouale. Tempus autē requirendi dñm. cum uenit qui docebit uos iustitiam. Arastis impietatē. iniquitatem messuistis. comedistis fructum mendacii. q; confisus es in uiis tuis. in multitudine fortiū tuorum. Consurget tumult in pp̄lo tuo. r omnes munitiones tue uastabuntur. Sicut uastauit salmana domum bethabel in die p̄lii. matre super filios allisa. sic fecit uobis bethel a facie malitie nequitiarū uestrarū. Sic mane ablatus est p̄ncipio rex isral. q; puer isral. r dilexi eum. r ex egypto uocaui filium meum. Vocauerunt eos. sic abierunt a facie eor. Baalim immolabant. r simulachris sacrificabant. r ego q; nutriui ephraim portabam eos in brachiis meis. r nescierunt q̄d curarem eos. x.

In funiculis adam trahā eos. in uinculis caritatis. r ero eis q; exaltans iugum super maxillas eor. r declinauit ad eum ut uescerer. Non reuertetur in terram egypti. r assur ipse rex eius. q;m noluerunt oūti. Cepit gladius in ciuitatibz eius. r consumet electos eius. r comedet capita eor. r populus meus pendebit ad reditum meum. Jugū autē imponetur ei simul. q̄d si auferet. Quomodo dabo te. ephraim expugnabo. protegam isral. Quin dabo te. Sicut adama ponam te. ut sebo in. Conuersum ē in me cor meum pariter conturbata ē penitudo mea. ñ faciam furorem ire mee. ñ conuertar ut disperdam ephraim. q;m ds ego sum. r non homo. in medio tui sanctus. r ñ ingrediar ciuitatem. Post dñm ambulabunt. qui leo rugiet. q; ipse rugiet

r formidabunt filii maris. r auolabunt q; auis ex egypto. r q; columba de terra assyrioz. r collocabo eos in domibz suis dicit dñs. Circumdedit me in negotiatione ephraim. r in dolo domus isral. Judas autē testis descendit cum deo. r cum scīis fidelis. Ephraim pascit uentum. r sequit estum tota die. Mendacium r uastitatem multiplicat. r fedus cū assiriis init. r oleum in egyptum ferebat. Judicium q; dñs cū juda. r uisitatio super iacob. Juxta uias ei. r iuxta adinuentiones ei reddet ei. In utero supplantauit fratrem suum. r in fortitudine sua directus ē cum angelo. r inualuit ad angelum. r roboratus ē. fleuit. r rogauit eum. In bethel inuenit eū. r ibi locutus est nobiscum. r dñs ds exercituum. dñs memoriale ei. Et tu ad dñm dñm tuum conuertere. mīam r iudicium custodi. r spera in deo tuo semp. Chanaam in manu ei statera dolosa. calumpniam dilexit. Et dixit ephraim. uerumtamen diuites effecti sumus. inuenimus idolum mihi. Omnes labores mei non inuenient in me iniquitatem quę peccatum. Et ego dñs ds tuus ex terra egypti. adhuc habitare te faciam in tabernaculis. sicut in diebus festi uacui. Et locutus sum super pphas. r ego uisionem multiplicaui. r in manu pphārum assimilatus sum. Si galgal idolum. q; frustra erant in galgal. bobus immolantes. Nam r altaria eor. q; acerui super sulcos agri. Fugit iacob in regionem syrie. r seruiuit isral in uxore. r in uxore seruiuit. xi.

In pphā autē eduxit dñs isral de egypto. r in pphā seruatus est. Ad iracundiam me prouocauit ephraim in amaritudinibz suis. r sanguis ei super eum ueniet. r opprobrium ei restituet ei dñs suus. Conuertere ephraim bonor meus. r iniquabit isral. r delinquit in baal. r morietur ē. Et nunc addiderunt ad peccandum. fecerunt q; sibi conflatile de argento suo. q; similitudinē idoloz. factura artificum totum ē. His ipi dicunt immolate hominem. uitulos adorātes. Idcirco erunt q; nubes matutina. r sicut ros matutinus pteriens. sicut puluis turbine raptus ex area. r sicut fumus de fumario. Ego autē dñs ds tuus ex terra egypti. r dñm absq; me nescies. r saluator non est pter me. Ego cognoui te in deserto. in terra solitudinis. Juxta pascua sua adimpleti sunt. r saturati. r elenauerunt cor suum. r obliti sunt mei. Et ero eis q; leena. sicut pardus in uia assiriorum occurram eis. q; ursa raptis catulis. Et dirumpā tunicam cordis eorum. r deuorabo eos ibi q; leo. bestia agri scindet eos. Pditio tua isral. tantum in me auxiliū tuum. Ubi ē rex tuus. Maxime nūc saluet te in omnibz urbibz tuis. Et judices tui de quibz dixisti. da mihi regem. r principes. dabo tibi regem in furore meo. r auferam in indignatione mea. Colligata ē iniquitas ephraim. absconditum peccm ei. dolores parturientis uenient ei. Ipe filius insapiens. nūc enim non stabit in ruptione filiorum. De manu mortis liberabo eos. de morte redimam eos. Ero mors tua o mors. ero morsus tuus inferne. Consolatio abscondita ē ab oculis meis. q; ipse inter fres diuidit. Adducet urentem uentum dñs de deserto ascendentem. r siccabit uenas ei. r desolabit fontem ei. ipse diripiet thesaurum omnis uasis desiderabilis. Peribit samaria. q;m ad amaritudinē concitauit dñm suum. In gladio peribit. Paruuli eorum elidant. r fetę eius discindant. xii.

Conuertere isral ad dñm deum tuum. q;m corruisti in iniquitate tua. Tollite uobiscum uba. r conuertimini ad dñm. r dicite ei. Omnem aufer iniquitatem. r accipe bonum. r reddemus uitulos labiorum nostrorum. Assur non saluabit nos. super equos non ascendemus. r non dicemus ultra deo nro opera manuum nrārum. q; ei qui

xiij.

in te est misereberis populi. Sanabo contritionem eorum. diligam eos spontanee. quia auersus est furor meus ab eis. Ero quasi ros. israel germinabit sicut lilium. et erumpet radix eius ut libani. Ibunt rami eius. et erit quasi oliua gloria eius. et odor eius ut libani. Conuertent sedentes in umbra eius. uiuent tritico. et germinabit quasi uinea. memoriale eius sicut uinum libani. Ephraim quid mihi ultra idola. Ego exaudiam et dirigam eum. ego quasi abietem uirentem. ex me fructus tuus inuentus est. Quis sapiens et intelliget ista. Intelligens et sciet hec. Quia recte uie domini. et iusti ambulabunt in eis. preuaricatores uero corruent in eis. Explicit osee. Incipiunt capitula iohel.

Alloquitur iohel senex populum super locusta bruco et rubigine et diuersa tocius regionis uastatione. .ii.

De ululatu populi et die domini et ferocitate hostium tota regio luctuat populus ad fletum .iii. Ne depopulante. planctum et penitentiam et sic promittur se dominus populum. In uino et oleo et unctura hostium. .iiii. Tempalium.

Promittur dominus populo suo secutarem ab hostibus et saluatore

Prophetia de missione spiritus sancti in apostolos et de signis .v.

extremi examinis et de die iudicii et retributione hostium

De generali resurrectione et uite .vi. Populi dei.

iudicium et de pena damnatorum et gloria sanctorum.

Incipit iohel propheta. .i.

Verbum domini quod factum est ad iohel filium fathuel. Audite hoc seniores et auribus percipite omnes habitatores terre. si factum est istud in diebus uestris. aut in diebus patrum uestrorum. Super hoc filiis uestris narrate et filii uestri filiis suis et filii eorum generationi altere. Residuum eruce comedit locusta et residuum locuste comedit bruchus et residuum bruchi comedit rubigo. Expergiscimini ebrii et flete et ululate omnes qui bibitis uinum in dulcedine quoniam perit ab ore uestro. Gens enim ascendit super terram meam fortis et innumerabilis. dentes eius ut dentes leonis et molares eius ut catuli leonis. Posuit uineam meam in desertum et ficum meam decorticauit. spoliauit eam et proiecit. albi facti sunt rami eius. Plange quasi uirgo accincta sacco super uirum pubertatis tue. Perit sacrificium et libatio de domu domini. luxerunt sacerdotes ministri domini. depopulata est regio. luxit humus quoniam deuastatum est triticum. Confusum est uinum et elanguit oleum. confusi sunt agricole ululauerunt uinitores super frumento et ordeo quia perit messis agri. Vinea confusa est et ficus elanguit. malogranatum et palma et malum et omnia ligna agri aruerunt. quoniam confusum est gaudium a filiis hominum. Accingite uos et plangite sacerdotes. ululate ministri altaris. ingredimini. cubate in sacco ministri dei mei. quoniam intercepit de domo dei uestri sacrificium et libatio. Sanctificate ieiunium. uocate cetum. congregate seniores. omnes habitatores terre in domum dei uestri et clamate ad dominum. Ah. ah. ah. dies quia prope est dies domini et quasi uastitas a potente ueniet. Numquid non coram oculis uestris alimenta perierunt. De domu dei nostri letitia et exultatio. Computruerunt uumenta in stercore suo. demolita sunt horrea. dissipate sunt apothece. quoniam confusum est triticum. Quid ingemuit animalia mugierunt greges armenti. Quia non est pascua eis. sed et greges pecorum disperierunt. Ad te domine clamabo. quia ignis comedit speciosa deserti et flamma succendit omnia ligna regionis. Sed et bestia agri quia area sitiens ymbre sulspexerunt ad te. quoniam exsiccati sunt fontes aquarum. et ignis deuorauit speciosa deserti. .ii.

Canite tuba in sion. ululate in monte sancto meo. conturbentur omnes habitatores terre. quia uenit dies domini. quia prope est dies tenebrarum et caliginis. dies nubis et turbinis. Quasi mane expansum super montes populus multus et fortis. similis ei non fuit a principio et post eum non erit usque in annos generationis et generationis. Ante faciem eius ignis uorans. et post eum exurens flamma. Quasi ortus uoluptatis terra coram eo. et post eum solitudo deserti. neque est qui effugiat eum. Qui aspectus equorum aspectus eorum. et qui equites sic current. Sicut sonus quadrigarum super capita montium exilient. sic sonus flamme ignis deuorantis stipulam. ueluti populus fortis parata ad prelium. A facie eius cruciabuntur populi. omnis uultus redigent in ollam. sicut fortes current. qui uti bellatores ascendent murum. Uir in uiis suis gradientur. et si declinauerint a semitis suis. Unusquisque fratrem suum non coartabit. singuli in calle suo ambulabunt. et per fenestras cadent et non demolient. urbem ingredient. et in muro current. domos ascendent. per fenestras intrabunt quasi fures. A facie eius contremuit terra. mota sunt celi. sol et luna obtenebrati sunt. et stelle retraxerunt splendorem suum. et dominus dedit uocem suam ante faciem exercitus sui. quia multa sunt nimis castra eius. quia fortia et faciencia uerbum eius. Magnus enim dies domini et terribilis ualde. et quis sustinebit eum. Nunc ergo dicit dominus. .iii.

Conuertimini ad me in toto corde uestro in ieiunio et fletu et in planctu. et scindite corda uestra et non uestimenta uestra. et reuertimini ad dominum deum uestrum quia benignus et misericors est. patiens et multe misericordie et prestabilis super malitia. Qui scit si conuertatur et ignoscat et relinquat post se benedictionem. Sacrificium et libamen domino deo uestro. Canite tuba in sion. sanctificate ieiunium uocate cetum. congregate populum. sanctificate ecclesiam. congregate seniores. congregate paruulos et sugentes ubera. Egrediatur sponsus de cubiculo suo et sponsa de thalamo suo. Inter uestibulum et altare plorabunt sacerdotes ministri domini et dicent. Parce domine parce populo tuo. et ne des hereditatem tuam in opprobrium. ut dominentur eis nationes. Quare dicunt in populis ubi est deus eorum. Et zelatus est dominus terram suam. et pepercit populo suo. Et respondit dominus et dixit populo suo. Ecce ego mittam uobis frumentum et uinum et oleum. et replebimini in eo. et non dabo uos ultra obprobrium in gentibus. Et eum qui ab aquilone est procul faciam a uobis. et expellam eum in terram inviam et desertam, faciem eius contra mare orientale. et extremum eius ad mare nouissimum. et ascendet fetor eius. et ascendet putredo eius. quia superbe egit. .iiii.

Nolite timere terra exulta et letare quia magnificauit dominus ut faceret. Nolite timere animalia regionis. quia germinauerunt speciosa deserti. quia lignum attulit fructum suum. ficus et uinea dederunt uirtutem suam. Et filii sion exultate et letamini in domino deo uestro. quia dedit uobis doctorem iustitie. Et descendere faciet ad uos imbrem matutinum et serotinum in principio et plebunt aree frumento et redundabunt torcularia uino et oleo. et reddam uobis annos quos comedit locusta bruchus et rubigo et eruca. fortitudo mea magna quam misi in uos. et comedetis uescentes et saturabimini et laudabitis nomen domini dei uestri qui fecit uobiscum mirabilia. Et non confundetur populus meus in sempiternum et scietis quia in medio israel ego sum. et ego dominus deus uester. et non est amplius. et non confundetur populus meus in eternum. .v.

Et erit p̄ hec. effundam sp̄m meum sup omnem carnem: ⁊ ꝓphabunt filij uř ⁊ filie uře. Senes uř somnia somniabunt: ⁊ iuuenes uř uisiones uidebunt. Sed ⁊ sup seruos ⁊ ancillas in diebz illis effundā sp̄m meum: ⁊ dabo p̄digia in celo ⁊ in terra. sanguinem ⁊ ignē ⁊ uaporem fumi. Sol uertet̄ in tenebras ⁊ luna in sanguinē: antequā ueniat dies dñi magnus ⁊ horribilis. Et erit omnis qui inuocauerit nom̄ dñi saluus erit: qp in monte syon ⁊ in hierlm erit saluatio sicut dixit dñs: ⁊ in residuis quos dñs uocauerit. Quia ecce in diebz illis ⁊ in tempe illo. cū conuertero captiuitatem iuda ⁊ hierlm. congregabo omnes gentes: ⁊ deducam illas in uallem iosaphat: ⁊ discceptabo cū eis ibi sup pplo meo ⁊ hereditate mea isrl: quos dispserunt in nationibz ⁊ terram meam diuiserunt ⁊ sup populū meum miserunt sortem ⁊ posuerunt puerum in pstibulum ⁊ puellam uenditerunt p uino ut biberent. Verum quid mihi ⁊ uobis tyrus ⁊ sydon ⁊ omnis finis palestinoꝝ? Numquid ultionē uos redditis mihi? Et si ulciscimini uos cita me: cito uelociter reddam ultionem uestram uobis sup caput uřm. Argentum enim meum ⁊ aurum tulistis: ⁊ desiderabilia mea ⁊ pulcherrima intulistis in delubra uřa: ⁊ filios iuda ⁊ filios hierlm. uendidistis filijs grecoꝝ: ut longe faceretis eos de finibz suis. Ecce ego suscitabo eos de loco in quo uenditi estis eos: ⁊ dabo retributionem uřam in caput uřm. ⁊ uendā filios uřos ⁊ filias uřas in manibz filiorum iuda ⁊ uenū dabunt eos sabeis genti longinque: qp dñs locutus est. Clamate hoc in gentibz sanctificate bellum: suscitate robustos. Accedant. ascendant omnes uiri bellatores. Cōcidite aratra uřa in gladios: ⁊ ligones uřos in lanceas. Infirmus dicat: qp ego fortis sum. Erumpite ⁊ uenite omnes gentes de circuitu: ⁊ congregamini ibi. deducere faciet dñs robustos tuos. .vi.

Consurgant ⁊ ascendant gentes in uallem iosaphat. qp ibi sedebo ut iudicem omnes gentes in circuitu. Mittite falces: qm̄ maturauit messis. Venite ⁊ descendite qp plenum est torcular. Exuberant torcularia: qp multiplicata est malitia eoꝝ. Populi populi in ualle contritionis: qp uicina est dies dñi in ualle concisionis. Sol ⁊ luna obtenebrate sunt: ⁊ stelle retraxerunt splendorem suum. ⁊ dñs de syon rugiet: ⁊ de hierlm dabit uocem suam. et mouebunt̄ celi ⁊ terra: ⁊ dñs spes populi sui: ⁊ fortitudo filiorum isrl: ⁊ scietis qp ego dñs deus uř. habitans in syon in monte sco meo. Et erit hierlm sca: ⁊ alieni non transibunt p eam amplius. Et erit in die illa stillabunt montes dulcedinē: ⁊ colles fluent lacte: ⁊ p omnes riuos iude ibit aque: ⁊ fons de domo dñi egredietur: ⁊ irrigabit torrentē spinarū. Egyptus in desolationē erit: ⁊ idumea in desertum pditionis p eo qđ iniqe egerint in filios iude: ⁊ effuderint sanguinē innocentē in terra sua. Et iudea in eternum habitabit: ⁊ hierlm in generationē ⁊ generationem. Et mundabo sanguinē eoꝝ quē non mundaueram: ⁊ dñs commorabitur in syon. Explicit iohel ꝓpha.

Capitula sup amos. .i.

Prophat amos ex hierlm ⁊ ex tribz scelibz ⁊ .uii. damasci. gaze similiter ⁊ tyri. .ii.

De tribz scelibz edom ⁊ tribz scelibz filiorum amon ⁊ tribz scelibz moab ⁊ tribz scelibz iude. .iii.

De tribz scelibz isrl ⁊ crudeli auaritia in pauperes ⁊ de ingratitudine pli ⁊ uindicta ⁊ ultione dñi. .iiii.

Commminatio Faltaria bethel ⁊ uaccaf pinguef samarie ⁊ infinitus malis isrl. .v. (ad penam.)

De planctu dñi ex pli ⁊ ex pecul eoꝝ ⁊ mutatione

De planctu in plateis ⁊ die dñi ⁊ odio festiuitatū. .vi. sacrificioꝝ ⁊ carminū ⁊ de pompa sacerdotum ⁊ lasciui

Audit dñs ex bia iacob ⁊ minat. .vii. Ca eoꝝ. ciuitati ⁊ habitatoribz ipi. .viii. Cri

Ostenditur ꝓphe fictor locuste ⁊ dñs ciuitatē tenens cessata sacerdos bethel mittit ad regē ꝙ ꝓphetam ⁊ eum .ix. expellere laborat ab isrl ꝓ ꝙ uticor ei fornicari p̄dicit.

Ostenditur ꝓphe uncus pomoꝝ ⁊ mortalitas plurimi .x. pp cupiditatē ⁊ rapinam in pauperes ⁊ egenos. .xi.

De occasu sol ⁊ fame ⁊ siti ⁊ penuria ubi di. .xii.

De pcussione carbunculi pp auaritiā ⁊ minat ꝓphō super dñs uicq; siue in celo siue in inferno. siue in captiuitē.

De reedificatione tabernaculi ⁊ edificatione ciuitatis ⁊ fertilitate tocius regionis. .xiii.

Incipit amos ꝓpha .i.

Verba amos qui fuit in pastoralibz de thecue. que uidit sup isrl in diebz ozie regis iuda ⁊ in diebz hieroboam filij ioas regis isrl. ante duos annos terremotū. Et dixit. Dñs de syon rugiet ⁊ de hierlm dabit uocem suam ⁊ luxerunt speciosa pastorum ⁊ exiccatus est uertex carmeli. Hec dicit dñs. Sup tribz scelibz damasci ⁊ sup .iiii. non conuertam eum: eo qp triturauerunt in plaustris ferreis galaad. Et mittam ignem in domū azael ⁊ deuorabit domos benadab ⁊ conteram uectem damasci ⁊ disperdam habitatorem de campo idoli ⁊ tenentem sceptrum de domo uoluptatis ⁊ transferetur pplus syrie ꝙ renem dicit dñs. Hec dicit dñs. Sup tribz scelibz gaze ⁊ sup .iiii. non conuertam eum: eo qp transtulerit captiuitatem pfectam: ut concluderet eam in idumea. Et mittam ignem in murum gaze ⁊ deuorabit edes eius ⁊ disperdam habitatorem de azoto ⁊ tenentem sceptrum de ascalone ⁊ conuertam manum meam sup accharon ⁊ peribunt reliqui philistinoꝝ dicit dñs dominus. Hec dicit dñs. Sup tribus scelibz tyri ⁊ sup .iiii. non conuertam eum: eo qđ concluserit captiuitatē pfectam in idumea ⁊ non fuerit recordatus federis fratrū. Et emittam ignē in murum tyri ⁊ deuorabit edes eius. Hec dicit dñs. .ii.

Sup tribz scelibz edom ⁊ sup .iiii. non conuertam eum: eo qđ persecutus fuit in gladio fratrem suum ⁊ uiolauit misericordiam eius ⁊ tenuerit ultra furorem suum ⁊ indignationem suam seruauerit usq; in finem. Mittam ignem in theman ⁊ deuorabit edes bosre. Hec dicit dñs. Sup tribz scelibz filiorum amon ⁊ sup .iiii. non conuertam eum: eo qđ dissecuerit pgnantes galaad ad dilatandum finem suum. Et succendam ignē in muro rabbath ⁊ deuorabit edes eius in ululatu in die belli ⁊ in turbine in die commotionis. Et ibit melchom in captiuitatē. ipse ⁊ principes eius simul dicit dñs. Hec dicit dñs. Sup tribz scelibz moab ⁊ sup .iiii. non conuertam eum: eo qđ incenderit ossa regis idumee usq; ad cinerem. Et mittam ignem in moab ⁊ deuorabit edes charioth ⁊ morietur in sonitu moab in clangore tube ⁊ disperdam iudicem de medio eius ⁊ omnes principes eius occidam cū eo dicit dñs. Hec dicit dñs. Sup tribz scelibz iude ⁊ sup .iiii. non conuertam eum: eo qđ abiecerit legem dñi ⁊ mandata eius non custodierit. Deceperunt enim eos idola sua: p que abierant patres eoꝝ. Et mittam ignem in iuda ⁊ deuorabit edes hierlm. .iii.

Hec dicit dñs. Sup tribz scelibz isrl ⁊ sup .iiii. non conuertam eum: p eo qđ uenditerit argento iustū

ꝛ paupem ꝑ calcamenꝰ. Qui conterunt sup puluerem tre capita paupm ꝛ uiam humiliũ declinant ꝛ filius ac pater ei ierunt ad puellam ut polluerent nomẽ scm meum ꝛ sup uestimẽta pigneratis accubuerunt uncta omẽ altare ꝛ uinum dampnatoꝝ bibebant in domu dñi sui. Ego aũt exterminaui amorreum a facie eoꝝ cui altitudo cedroꝝ altitudo eius ꝛ fortis ipe ꝙ querenꝰ. Et contriui fructum ei desup ꝛ radices ei subter. Ego eum qui ascendẽ uos feci de tra egypti ꝛ eduxi uos in deserto xl annis ut possideretis tram amorrei. Et suscitaui de filiis uris in pphas ꝛ de iuuenib⁹ uris nazareos. Numqd non ita e filii isrl dicit dñs. Et propinabatis nazareis uinũ ꝛ pphis mandabatis dicentes ne pphetetis. Ecce ego stridebo sup uos sicut stridet plaustrum onustum feno ꝛ perit fuga a uelocꝫ ꝛ fortis in obtinebit uirtutẽ suam ꝛ robustꝰ in saluabit aiam suam ꝛ tenens arcũ in stabit ꝛ uelox pedib⁹ suis in saluabit ꝛ ascensor equi in saluabit aiam suam ꝛ robustus corde inter fortes nudus fugiet in die illa dicit dñs. Audite uerbum qd locutꝰ e dñs sup uos filii isrl. sup omẽ cognatione ꝙm eduxi de tra egypti dicens tantũm uos cognoui ex omnib⁹ cognationib⁹ tre ideo ulsitabo sup uos omes iniq tates uras. Numquid ambulabunt duo pariter nisi conuenerit eis. Numquid rugiet leo in saltu in habuerit pdam. Aliquid dabit catulus leonis uocem de cubili suo nisi aliqd apphenderit. Numqd cadet auis in laqueum tre absq aucupe. Numqd auferet laqus de tra anteq quid capiat. Si clanget tuba in ciuitate ꝛ pplus in expauescet. Si erit malum in ciuitate qd dñs non fecit. Quia non faciet dñs uerbum nisi reuelauerit secretum suum ad seruos suos pphas. Leo rugiet quis non timebit. Dñs ds locutus e quis non pphabit. Audite istud facite in edib⁹ azoti ꝛ in edib⁹ tre egypti ꝛ dicite. Congregamini sup montes samarie ꝛ uidete iniquitates multas in medio ei ꝛ calumpnias patientes in penetrabilib⁹ ei. Et nescierunt facere rectum dicit dñs. thesaurizantes iniquitatem ꝛ rapinam in edib⁹ suis. Propterea hec dicit dñs ds. Tribulabit ꝛ circuiet tra ꝛ detrahet ex te fortitudo tua ꝛ diripientur edes tue.

Hec dicit dñs. Quomodo si eruat pastor de ore leonis duo crura aut extremum auricule sic eruent filii isrl qui habitant in samaria in plaga lectuli ꝛ in damasci grabato. Audite ꝛ testamini in domu iacob dicit dñs exercituum. qr in die cũ ulsitare cepero pua ricationes isrl sup eum. ulsitabo ꝛ sup altaria bethel ꝛ amputabunt cornua altaris ꝛ cadent in tram. Et percutiam domũ hyemalem cũ domu estiua ꝛ pibunt domus ebureas ꝛ dissipabunt edes multe dicit dñs. Audite uerbum hoc uacce pingues que estis in monte samarie. que calumpniam facitis egenis ꝛ confringitis pauperes. que dicitis dño uris afferte ꝛ bibemus. Juranit dñs ds in scõ suo. qr ecce dies ueniunt sup uos ꝛ leuabunt uos in contis ꝛ reliquias uras in ollis feruentib⁹ ꝛ p apturas exibitis alta et altam ꝛ proicietis in hermon dicit dñs. Venite ad bethel ꝛ impie agite ad galgalam ꝛ multiplicate preuaricationẽ ꝛ offerte mane uictimas uras. tribus diebꝰ decimas uras ꝛ sacrificate de fermẽto laudem ꝛ uocate uoluntarias oblationes ꝛ annuntiate. Sic enim uoluistis filii isrl dicit dñs ds. Vnde ꝛ ego dedi uobis stuporem dentium in cunctis urbib⁹ uris ꝛ indigentiam panum in omnibus locis uris ꝛ non estis reuersi ad me dicit dñs. Ego qq ꝓhibui a uobis imbrem. cum adhuc tres menses superessent usq ad messem ꝛ plui super ciuitatem unam ꝛ super ciuitatem alteram non pluit. Pars una ꝛpluta e ꝛ pars super qm non pluit aruit. Et uenerunt due ꝛ tres ciuitates ad ciuitatem unam ut biberent aqm ꝛ non sunt saciate ꝛ non redistis ad me dicit dñs. Percussi uos in uento urente ꝛ in aurugine multitudinem ortoꝝ uineaꝝ ꝙ ficetoꝝ uestrarum et uineaꝝ. Oliueta uestra ꝙ ficeta uestra comedit eruca ꝛ non redistis ad me dicit dñs. Misi in uos mortem in uia egypti. peremi in gladio iuuenes uestros usq ad captiuitatem equoꝝ uestroꝝ ꝛ ascendere feci putredinem castroꝝ uestroꝝ in nares uestras ꝛ non redistis ad me dicit dñs. Subuertit uos sicut subuertit ds sodomam ꝙ gomorram ꝛ fuistis quasi torris raptus de incendio ꝛ non redistis ad me dicit dñs. Quapp hec faciam tibi isrl. Postqm autem fecero tibi ꝓparare in occursum dei tui isrl. qr ecce formans montes ꝛ creans uentum ꝛ annuntians homini eloquium suum. faciens matutinam nebulam ꝛ gradiens super excelsa tre. dñs ds exercituum nomen ei.

Audite uerbum istud qd ego leuo super uos planctum domus isrl. Cecidit non adiiciet ut resurgat. Virgo isrl proiecta e in tram suam non est qui suscitet eam qr hec dicit dñs ds. Urbs de qua egrediebant mille relinquent in ea centum ꝛ de qua egrediebant centum relinquent in ea x in domo isrl. qr hec dicit dñs domui isrl. Querite me ꝛ uiuetis ꝛ nolite querere bethel ꝛ in galgala nolite intrare ꝛ in bersabee non transibitis. qr galgala captiua ducet ꝛ bethel erit inutilis. Querite dñm ꝛ uiuite ne forte erumpat ut ignis domus ioseph ꝛ deuorabit ꝛ non erit qui extinguat bethel. Qui conuertis in absinthium iudicium ꝛ iustitiam in tra relinquitis. facientem arcturum ꝛ orionem ꝛ conuertentem in mane tenebras ꝛ diem nocte mutantem. Qui uocat aquas maris ꝛ effundit eas super faciem tre. dñs nomen ei e. Qui subridet uastitatem super robustum ꝛ depopulationẽ super potentem affert. Odio habuerunt in porta corripientem ꝛ loquentem perfecte abhominati sunt. Idcirco ꝓ eo qd diripiebatis pauperem ꝛ pdam electam tollebatis ab eo. domos quadro lapide edificabitis ꝛ non habitabitis in eis. Vineas amantissimas plantabitis ꝛ non bibetis uinum earum. qr cognoui multa scelera uestra ꝛ fortia peccata uestra. Hostes iusti accipientes munus ꝛ pauperes in porta deprimentes. Idcirco prudens in tempore illo tacebit. qr tempus malum e. Querite bonum ꝛ non malum ut uiuatis ꝛ erit dñs ds exercituum uobiscum sicut dicitis. Odite malum ꝛ diligite bonum ꝛ constituite in porta iudicium si forte misereatur dñs ds exercituum reliquiis ioseph.

Propterea hec dicit dñs ds exercituum dñator. In omnib⁹ plateis planctus ꝛ in cunctis que foris sunt dicent ue ue. Et uocabunt agricolam ad luctum ꝛ ad planctum eos qui sciunt plangere ꝛ in omnib⁹ uineis erit planctus. qr ꝑtransibo in medio tui dicit dñs. Ve desiderantib⁹ diem dñi. Ad quid eam uobis. Dies dñi ista tenebre ꝛ non lux. Quasi si fugiat uir a facie leonis ꝛ occurrat ei ursus ꝛ ingrediatur domum ꝛ innitatur manu sua super parietem ꝛ mordeat eum coluber. Numqd non tenebre dies dñi ꝛ non lux. Et caligo ꝛ non splendor in ea. Odio habui festiuitates uestras ꝛ non capiam odorem cetuum uestroꝝ. Qd si obtuleritis mihi holocaustomata ꝛ munera uestra non suscipiam. ꝛ uota pinguium uestroꝝ non respiciam. Aufer a me tumul

tum carminū tuoꝝ ⁊ cantica lyre tue nō audiam. Et
reuelabitur q̄si aqua iudicium ⁊ iustitia q̄si torrens
fortis. ¶ Numquid hostias ⁊ sacrificium obtulistis mihi in
deserto xl annis domꝰ isrl. Et portastis tabernaculū
moloch regi uestro ⁊ ymaginem ydolorum uestrum sidus dei uestri
rempha que fecistis uobis adorare eos transmigrare uos faciam
ultra damascum dicit dñs deus exercituum nomen ei. ¶ Ve qui opulenti
estis in sion ⁊ confiditis in monte samarie optimates
capita populorum ingredientes pompatice domus isrl. Transite
ite in calanne ⁊ uidete ⁊ ite inde in emath magnam
⁊ descendite in geth palestinorum ⁊ ad optima queq; regnorum
horum. Si latior finis uester finito uestro est. qui separatis
estis in diem malum ⁊ appropinquastis solio iniquitatis.
Qui dormitis in lectis eburneis ⁊ lasciuistis in stratis
uestris. Qui comeditis agnum de grege ⁊ uitulos de medio
armenti. qui cantatis ad uocem psalterii. Sicut dauid putauerunt se habere nasa cantici. bibentes in phialis uinum
⁊ optimo unguento delibuti ⁊ nichil patiebantur super contritione ioseph. Qua propter nunc migrabunt in capite
transmigrantium ⁊ auferetur factio lasciuientium. vii.
Iurauit dñs deus in anima sua. dicit dñs exercituum. detestor ego superbiam iacob ⁊ domos eius odi ⁊ tradam ciuitatem cum habitatoribus suis. Qd si reliqui fuerint x.
uiri in domo una ⁊ ipsi morientur ⁊ tollet eum propinquus
suus ⁊ obruet eum ut efferat ossa de domo ⁊ dicet
ei qui in penetralibus domus ē. ¶ Numquid adhuc est
penes te. Et respondebit. finis est. Et dicet ei. Tace.
Et si recorderis nomen dñi. qd ecce dñs mandauit ⁊ percutiet
et domum maiorem in ruinas ⁊ domum minorem
fissionibus. ¶ Numquid currere queunt in petris equus
aut arari potest in buballis. Quia uertistis in amaritudinem iudicium ⁊ fructum iustitie in absinthium.
qui letamini in nichilo qui dicitis. ¶ Numquid non in
fortitudine nostra assumpsimus nobis cornua. Ecce ego
suscitabo super uos domus isrl dicit dñs deus exercituum
gentem ⁊ oppriment uos ab introitu emath usq; ad torrentem deserti. vIII.
Hec ostendit mihi dñs deus. Ecce fingens locustas in principio germinantium
serotinum ymbris ⁊ ecce serotinus post tonsionem gregis.
Et factum est cum consummaret comedere herbam terre ⁊ dixi.
Dñe deus propitius esto obsecro. Quis suscitabit iacob. Quia
paruulus ē. miserere ē dñs super hoc. ¶ Non erit dixit dñs deus.
Hec ostendit mihi dñs deus. Et ecce uocabat iudicium
ad ignem dñs deus ⁊ deuorabat abyssum multam ⁊
comedit simul pro parte. Et dixi. Dñe deus. quiesce obsecro. Quis suscitabit iacob. Quia paruulus ē. miserebitur ē dñs super hoc. Sed ⁊ istud non erit dixit dñs deus. Hec ostendit mihi. Et ecce dñs stans super murum lutum ⁊ in manu eius trulla cementarii. Et dixit dñs ad me. Quid
tu uides amos. Et dixi. Trullam cementarii. Et dixit
dñs. Ecce ego ponam trullam in medio populi mei isrl. non adiciam
ultra ut pertranseam eum. ⁊ demolientur excelsa ydolorum ⁊ sanctificationes isrl desolabuntur ⁊ consurgam super
domum hieroboam in gladio. ix.
Et misit amasias sacerdos bethel ad hieroboam regem
isrl dicens. Rebellauit contra te amos. in medio domus isrl. non potest terra sustinere uniuersos sermones eius.
Hec enim dicit amos. In gladio morietur hieroboam.
⁊ isrl captiuus migrabit de terra sua. Et dixit amasias
ad amos. Qui uidens. uade fuge in terram iuda. ⁊ comede ibi panem ⁊ ibi prophetabis. ¶ in bethel non adicies
ultra ut prophetes quia sanctificatio regis ē. ⁊ domus regni est.
Et respondit amos. ⁊ dixit ad amasiam. Non eram
propheta. nec sum filius prophete. sed armentarius ego sum uellicans
sicomoros. ⁊ tulit me dñs cum sequerer gregem. ⁊ dixit
ad me dñs. Vade ⁊ propheta ad populum meum isrl. Et nunc
audi uerbum dñi. Tu dicis. non prophetabis super isrl. ⁊ non stillabis super domum ydolorum. Propter hoc hec dicit dñs. Uxor
tua in ciuitate fornicabitur. ⁊ filii tui ⁊ filie tue in gladio cadent. ⁊ humus tua in funiculo mensurabitur. ⁊ tu in
terra polluta morieris. ⁊ isrl captiuus migrabit de terra sua.
Hec ostendit mihi dñs deus. Et ecce uncinus x.
pomorum. ⁊ dixit. Quid tu uides amos. Et dixi. Uncinum pomorum. Et dixit dñs ad me. Uenit finis super populum
meum isrl. non adiciam ultra ut pertranseam eum. ⁊ stridebunt
cardines templi. In die illa dicit dñs deus. multi morientur. in omni loco proicietur silentium. Audite hoc qui conteritis pauperem. ⁊ deficere facitis egenos terre dicentes. Quando
transibit mensis. ⁊ uendemabimus merces. Et sabbatum
⁊ aperiemus frumentum ut imminuamus mensuram ⁊ augeamus siclum. ⁊ supponamus statera dolosa. Ut possideamus in argento egenos. ⁊ pauperes pro calciamentis. ⁊ quisquilias frumenti uendamus. Iurauit dñs in superbia iacob. si oblitus fuero usq; ad finem omnia opera eorum. ¶ Numquid
super isto non mouebitur terra ⁊ lugebit omnis habitator eius.
Et ascendet q̄si fluuius uniuersus ⁊ erumpet ⁊ defluet q̄si fluuius
Et erit in die illa dicit dñs xi. Egypti.
occidet sol meridie. ⁊ tenebrescere faciam terram in die
lucis mee. ⁊ conuertam festiuitates uestras in luctum ⁊ omnia
canticа uestra in planctum. Et inducam super omnem
dorsum uestrum saccum. ⁊ super omne capud caluitium.
⁊ ponam eam q̄si luctum unigeniti. ⁊ nouissima
eius q̄si diem amarum. Ecce dies uenient dicit dñs
⁊ emittam famem in terram. non famem panis. nec sitim a
que. sed audiendi uerbum dñi. Et commouebuntur a mari
usq; ad mare. ⁊ ab aquilone usq; ad orientem circuibunt querentes uerbum dñi ⁊ non inuenient. In die
illa deficient uirgines pulchre ⁊ adolescentes in sitim
qui iurant in delicto samarie ⁊ dicunt. Viuit dñs tuus dan. ⁊ uiuit uia bersabee ⁊ cadent ⁊ non resurgent
Vidi dñm stantem super altare xii. Cultra.
⁊ dixit. Percute cardinem ⁊ commoueantur superliminaria. dirumpe eum in capite omnium ⁊ nouissimum
eorum in gladio interficiam. ¶ Non erit fuga eis. fugiet
non saluabitur ex eis qui fugerint. Si descenderint usq; ad
infernum. inde manus mea educet eos. ⁊ si ascenderint usq;
ad celum inde detraham eos. ⁊ si absconditi fuerint in
uertice carmeli. inde scrutans auferam eos. ⁊ si celauerint se ab oculis meis in profundo maris. ibi mandabo serpenti ⁊ mordebit eos. Et si abierint in captiuitatem coram
inimicis suis. ibi mandabo gladio ⁊ occidet eos. ⁊ ponam
oculos meos super eos in malum ⁊ non in bonum. Et dñs deus
exercituum qui tangit terram ⁊ tabescet ⁊ lugebunt omnes
habitantes in ea. ⁊ ascendet sicut fluuius uniuersa ⁊ defluet
et sicut fluuius egypti. qui edificat in celo ascensionem
suam. ⁊ fasciculum suum super terram fundauit. Qui uocat aquas maris. ⁊ effundit eas super faciem terre. dns
nomen ei. ¶ Numquid non ut filii ethiopum uos estis mihi
filii isrl ait dñs. ¶ Numqd non isrl ascendere feci de egypto.
⁊ palestinos de cappadocia ⁊ syros de cyrene. Ecce oculi
dñi dei super regnum peccans. ⁊ delebo illud a facie terre.
Verumtamen delendo non delebo domum iacob dicit dñs.
Ecce enim ego mandabo ⁊ concutiam in omnibus gentibus
domum isrl sicut concutitur in cribro. ⁊ non cadet lapillus
In gladio morientur omnes xiii. Super terram.
peccatores populi mei. qui dicunt non adpropinquabit ⁊

non uemet sup nos malum. In die illo suscitabo tabernaculum dauid qđ cecidit & reedificabo aptas muros eius & ea que corruerant instaurabo. Et reedificabo eum sicut diebus antiquis. ut possideant reliquias idumee & omnes nationes eo qđ inuocatum sit nomen meum super eos dicit dñs faciens hec. Ecce uenient dies dicit dñs & apprehendet arator messorem & calcator uue mittentem semen. Et stillabunt montes dulcedinem & omnes colles culturum. Et conuertam captiuitatem populi mei israhel & edificabunt ciuitates desertas & habitabunt & plantabunt uineas & bibent uinum earum & facient hortos & comedent fructus eorum. Et plantabo eos super humum suam & non euellam eos ultra de terra quam dedi eis dicit dñs deus tuus. Explicit amos. Incipiunt capitula sup abdiam.

De ultione abdie & edom & dominatione dñi in edom dicit dñs sapientes de idumea. ii. Sup arrogantia sua & eas quod letati sunt in destructione iherl & pcipes effecti. De domo iacob & ioseph egredietur ignis & flamma & qđ adhuc possidebit terram suam israhel.

Incipit abdias ppha. i.

Visio abdie. Hec dicit dñs deus ad edom. Auditum audiuimus a dño & legatum ad gentes misit. Surgite & consurgamus ad ultionem eius in pelium. Ecce paruulum te dedi in gentibus & tempabilis tu es ualde. Superbia cordis tui extulit te habitantem in scissuris petre excelsum solium tuum. qui dicit in corde suo quis detrahet me in terram. Si exaltatus fueris ut aquila & si inter sydera posueris nidum tuum inde detrahamte dicit dñs. Si fures introissent ad te & si latrones per noctem quomodo conticuisses. Nonne furati essent sufficientia sibi. Si uindemiatores introissent ad te numquid saltem racemos reliquissent tibi. Quomodo scrutati sunt esau inuestigauerunt abscondita eius. usque ad finem omnes emiserunt te. Omnes uiri federis tui illuserunt tibi & preualuerunt ad ultionem te uiri pacis tue. Qui comedunt tecum ponent insidias subter te non est prudentia in eo. ii.

Numquid non in die illa dicit dñs perdam sapientes de idumea & prudentiam de monte esau. Et timebit fortes tui themanite ut intereat uir de monte esau. Propter interfectionem & iniquitatem in fratrem tuum iacob operiet te confusio & peribis in eternum. In die cum staret aduersus eum. cum ceperebant alieni exercitum eius & portas eius ingrediebantur portas eius & super iherlim mittebant sortem tu quoque eras quasi unus ex eis. Et non despicies in die fratris tui in die peregrinationis eius & non letaberis super filios iuda in die perditionis eorum & non magnificabis os tuum in die angustie. neque ingredieris portam populi mei in die ruine eorum. neque despicies tu quoque malis eius in die uastitatis illius. Et non extendes ad diuitias eius in die uastitatis illius. neque stabis in exitu ad interficiendos eos qui fugiunt & non conclude es reliquos eius in die tribulationis. quia iuxta est dies domini super omnes gentes. Sicut fecisti fiet tibi & retributionem tuam conuertet in caput tuum. Quia enim bibistis super montem sanctum meum. bibent omnes gentes iugiter & bibent & absorbebunt & erunt quasi non sint & in monte sion erit saluatio. & erit sanctus & possidebit domus iacob eos qui se possederant. iii.

Et erit domus iacob ignis & domus ioseph flamma & domus esau stipula & succendent eos & deuorabunt eos & non erunt reliquie domus esau quia dñs locutus est. Et hereditabunt hi qui ad austrum montem esau & qui in campestribus philisthim & possidebunt regionem ephraim & regionem samarie & beniamin possidebit galaad & transmigratio exercitus huius filiorum israhel. omnia chananeorum usque ad sareptam & transmigratio iherusalem que in bosforo est. possidebit ciuitates austri. Et ascendent saluatores in montem sion. iudicare montem esau & erit dño regnum aperte. Explicit abdias. Capitula sup iona. i.

Pone ionas ut uadat in niniuen. & fugit & ut nauis mittit & proicit ionam in mare & cessant ii. & sors super eum. tempestas & ionas in uentre ceti orat ad dñm & liberat. iii. De predicatione ionc in niniue & penitentia niniuitarum & pia oratione & ratione ad dñm & de iiii. & creatione dñi. hedera dñi. Incipit ionas ppha. i.

Et factum est uerbum dñi ad ionam filium amathi dicens. Surge & uade in niniuen ciuitatem grandem & predica in ea quia ascendit clamor malitie eius coram me. Et surrexit ionas ut fugeret in tharsis a facie dñi & descendit ioppen & inuenit nauem euntem tharsis & dedit naulum eius & descendit in ea ut iret cum eis in tharsis a facie dñi. Dñs autem misit uentum magnum in mare & facta est tempestas magna in mari & nauis periclitabatur conteri. Et timuerunt nautę & clamauerunt uiri ad deum suum & miserunt uasa que erant in nauu in mare ut alleuiarent ab eis. Et ionas descendit ad interiora nauis & dormiebat sopore grauis. Et accessit ad eum gubernator & dixit ei. Quid tu sopore deprimeris. Surge inuoca dñm tuum si forte recogitet deus nobis & non perea mus. Et dixit uir ad collegam suum. Venite & mittamus sortes & sciamus cuius hoc malum sit nobis. Et miserunt sortes & cecidit sors super ionam. Et dixerunt ad eum. Indica nobis. cuius ob malum istud sit nobis. Quod est opus tuum. que terra tua & quo uadis. uel ex quo populo es tu. Et dixit ad eos. Hebreus ego sum & dñm deum celi timeo. qui fecit mare & aridam. Et timuerunt uiri timore magno & dixerunt ad eum. Quid hoc fecisti. Cognouerunt enim uiri quia a facie dñi fugeret. quia indicauerat eis ionas. Et dixerunt ad eum. Quid faciemus tibi & cessabit mare a nobis. Quia mare ibat & intumescebat. Et dixit ad eos. Tollite me & mittite in mare & cessabit mare a uobis. Scio enim ego. quia propter me tempestas hec grandis super uos. ii.

Et remigabant uiri ut reuerterentur ad aridam & non ualebant quia mare ibat & intumescebat super eos. Et clamauerunt ad dñm & dixerunt. Quesumus dñe ne pereamus in anima uiri istius & ne des super nos sanguinem innocentem. quia tu dñe sicut uoluisti fecisti. Et tulerunt ionam & miserunt in mare & stetit mare a feruore suo. Et timuerunt uiri timore magno dñm & immolauerunt hostias dño & uouerunt uota. Et parauit dñs piscem grandem ut deglutiret ionam. & erat ionas in uentre piscis tribus diebus & tribus noctibus. Et orauit ionas ad dñm deum suum de uentre piscis & dixit. Clamaui de tribulatione mea ad dñm & exaudiuit me de uentre inferi. Clamauit & exaudisti uocem meam & proiecisti me in profundum in corde maris & flumen circumdedit me. Omnes gurgites tui & fluctus tui super me transierunt & ego dixi abiectus sum a conspectu oculorum tuorum. uerumtamen rursus uidebo templum sanctum tuum. Circumdederunt me aque usque ad animam. abyssus uallauit me. pelagus operuit caput meum. Ad extrema montium descendi. terre uectes concluserunt me in eternum & subleuabis de corruptione uitam

meam dñe ds meus. Cum angustiaret in me aia
mea. dñm recordatus sum. ut ueniat ad te oō mea
ad templum scm tuum. Qui custodiunt uanitates
frustra miam suam derelinquent. Ego aut in uoce
laudis immolabo t. quecunq uouī reddam p salute
dño. Et dixit dñs pisci. et euomuit ionam in aridam.

Et scm ēbum dñi ad ionam scdō dicens. iii.

Surge. et uade ad niniuem ciuitatem magnam.
et pdica in ea pdicationem qm ego loquar ad te. Et sur
rexit ionas. et abiit in niniuen upt ēbum dñi. Et
niniue erat ciuitas magna. itinere dierum trium.
Et cepit ionas introire ciuitatem itinere diei unius.
et clamauit et dixit. Adhuc qdraginta dies. et nini
ue subuertetur. Et crediderunt uiri niniuite in dño. et
pdicauerunt ieiunium. et uestiti sunt saccis a maio
re usq ad minorem. Et puenit ūbum ad regem ni
niue. et surrexit de solio suo. et abiecit uestimentum
um a se. et indutus ē sacco. et sedit in cinere. et clamauit
et dixit in niniue ex ore regis et principum ei dicens. Ho
mines et iumenta et boues et pecora nō gustent quicqm
nec pascant. et aqam nō bibant. Et operiant saccis ho
mines et iumenta clament ad dñm in fortitudine. et
conuertatur uir a uia sua mala. et ab iniquitate que ē
in manibz eoz. Qui scit si conuertat et ignoscat ds. et re
uertatur a furore ire sue. et nō pibimus. Et uidit ds o
pa eoz. q conuersi sunt de uia sua mala. et misertus ē
ds sup malitiam qm locut fuerat ut faceret eis. et nō fec.

Et afflictus ē ionas afflictione magna iiii.
et uexatus ē. et oauit ad dñm. et dixit. Obsecro dñe
nunqd nō hoc ēbum meum cum adhuc eem in ter
ra mea. Propter hoc poccupaui. ut fugerem in tharsis.
Scio enim q tu ds clemens. et misericors es. patiens
et multe miserationis. et ignoscens sup malitia. Et
nūc qso dñe tolle aiam meam a me. q melior ē
mihi mors qm uita. Et dixit dñs. Putas ne bñ iratus
ris tu. Et egressus ē ionas de ciuitate. et sedit ō orien
tem ciuitatis. et fecit sibimet ibi umbraculū. et se
debat subt illud in umbra donec uideret quid ac
cideret ciuitati. Et pparauit dñs ds hederam. et ascen
dit sup caput ione. ut eet umbra sup caput ei. et p
tegeret eum. Laborauerat enim. Et letatus ē ionas
sup hedera leticia magna. Et parauit ds uermem as
censu diluculi in crastinum. et percussit hederam et
exaruit. Et cum ortus fuisset sol. pcepit dñs uento
calido ardenti. et percussit sol sup caput ione et estuabat.
et petiit aie sue ut moreret. et dixit. Melius ē mihi
mori qm uiuere. Et dixit dñs ad ionam. Putas ne bñ
iratus ris tu sup hedera. Et dixit. Bene iratus ego
usq ad mortem. Et dñs. Tu doles sup hedera in q
nō laborasti neq fecisti ut cresceret. que sub una nocte
nata est. et sub una nocte piit. et ego nō parcam nini
ue ciuitati magne. in qua sunt plus quam centum
uiginti milia hominum qui nesciunt quid sit in
ter dextram et sinistram suam. et iumenta multa.

Explicit ionas pphā. Incipiunt capitula michee. i.

Audite michee oia samariā et iherlim. et
uituperat dominationem. ii.

Scelā israhel reprouat in syon. p quo ominat desolati
onē. et maxime p superbia et rapinā pauperū et mulieres.

Primo et ebrietate ponit israhel qui grex in medio iii.
caularum. q principes comedebant carnes pli. et occidebāt
De ominatione dñi in falsos. iiii. Sion in medio olle.
pphas et principes putentes recta. et edificantes syon in
sanguinibz. et sacdotes in mercede docentes. et pphīa de aduen
tu dñi.

Quā dñs regnabit in monte syon. et v. De tu dñe
de turre nebulosa in restauratione pli dñi. vi.

Quā in bethleem nasciturus ē dñs. et de opibz dñi in pp suo.

De petitione qdrigarū et ciuitatū et ydolatrie et vii.
uulnere dñi cū pplo. et p qua oblatione placat dñs. viii.

Ominat dñs pplo suo stultitiā templariū et p statera
dolosa et ceteris peccatis et de colligente racemos in autūno.

Quā ni ē credendum amico et filie in sponsa in ix.
primis. et erit tota terra in desolationem.

Incipit micheas pphā.

erbum dñi qd fm ē ad micheam
morasthitheu in diebz ioatham
achaz ezechie regum iuda. qd uidit sup samariam et iherlim. Au
dite pli omes. et attendat tra et
plenitudo ei. et sit uobis dñs ds
in testem. dñs de templo scō suo.
Quia ecce dñs egredit de loco suo. et descendet et calcabit
sup excelsa tre. Et consument montes subt eum. et
colles scindent sic cera a facie ignis. sicut aque que de
current in pcipi. In scele iacob omne istud. et in peccatis
domus israhel. Qd sceleris iacob. nonne samaria. Et que ex
celsa iude. nonne iherlim. Et ponam samariam qi ac
uum lapidum in agro cum plantat uinea. et detra
ham in uallem lapides ei. et fundamenta ei revelabo.
et omia sculptilia ei concident. et omes mercedes eius
ardebunt igni. et omia ydola ei ponam in pditionem.
qm de mercedibz meretricis congregata sunt. et usq ad mer
cedem meretricis revertentur. Super hoc plangam et ulu
labo. uadam spoliatus et nudus. faciam planctū uelut
draconum. et luctum quasi struthionum. qm desperata ē plaga
ei. qm uenit usq ad iudam. tetigit portam populi mei usq
ad iherlim. In geth nolite annuntiare. lacrimis ne plo
retis. in domo pulueris pulueri uos conspergite. habi
tio uobis. habitatio pulchra confusa ignominia. Non
egressa que habitat in exitu planctus domus uicine
accipiet ex uobis que stetit sibimet. qm infirmata est
in bonum. que habitat in amaritudinibz. qm descen
dit malum a dño in portam iherlim. tumultuose dirige
stupori habitanti lachis. ii.

Principium peccati filie syon. qm in te inuenta sunt
scelā israhel. Propterea dabit emissarios sup hereditā
tem geth. domus mendacii in deceptione regibz israhel.
Adhuc heredem adducam t. que habitat in maresa.
usq odollam ueniet gla israhel. Decaluare et tondere. sup
filios deliciarum tuarum. Dilata caluitium tuum sicut
aquila. qm captiui ducti sunt ex te. Ve qui cogitatis in
utile. et opamini malum in cubilibz uris. In luce matu
tina faciunt illud. qm confortat dñs ē manus eoz. et cupiunt
agros. et uolent tulerunt. et domos rapuerunt. et calūp
niabant uirum et domum eius. uirum et hereditatem eius.
Idcirco hec dicit dñs. Ecce ego cogito sup familiam istam
malum. unde si auferetis colla uestra. et si ambulabitis su
pbi. qm tempus pessimum est. In die illa sumet sup uos
parabolam. et cantabit canticum cum suauitate dicen
tium. Depopulatione uastati sumus. pars pli mei commu
tata ē. Quomodo recedet a me. cum reuertatur qui regiones
nostras diuidat. Propter hoc si erit t mittens funiculum
sortis in cetu dñi oris. Ne loquimini loquentes si stilla
bit sup istos. si oprehendet obprobrium. Dicit domus iacob. Si
quid abbreuiatus ē spūs dñi. aut tales sunt cogitationes
ei. Nonne uba mea bona sunt cum eo qui recte gradit

Et contrario ppls meus in aduersarium surrexit. De
sup tunicam palluum tulistis. eos qui transibant
simplicit ostutistis in bellum. mulieres ppli mei eiecistis
de domo delitiarum suarum. a parulis earum tulistis
laudem meam in perpetuum. Surgite et ite. qm non habetis
hic requiem. Propt immunditiam et corrumpet pu
dine pessima. Vtinam ecm uir si hns spm et mendacium
dilabo et mentitus
.iii. Vsq; loquerer
in ebrietatem. erit sup quem stillat ppls iste. congre
gatione congregabo iacob totum te in unum educam. reliquias
isrl pariter. Ponam illum qi gregem in ouili. qi pecus in
medio caularum. Tumultuabunt a multitudine ho
minum. ascendit enim pandens iter ante eos. Diuident
et irrumpent portam. et egredient per eam. Et transibit rex eor
coram eis. et dns in capite eor. Et dixi. Audite principes
iacob. et duces domus isrl. Numq; non uos est scire iudi
cium. qui odio habetis bonum et diligitis malum. Qui
uolent tollunt pelles eor desup eis. et carnes eor desup os
sibz eor. Qui comederunt carnem ppli mei et pellem eor
desup excoriauerunt. et ossa eor confregerunt. et concidunt
sic in lebete. qi carnem in medio olle. Tunc clamabunt
ad dnm et non exaudiet eos. et abscondet faciem suam ab
eis in tempore illo. sic nequit egerunt in adinuentionibz
Hec dicit dns sup pphas qui seducunt
.iiii. Vsus.
ppls meum. qui mordent dentibz suis et predicant pa
cem. Et si quis non dederit in ore eor quippiam. sanctificant
sup eum prelium. Propterea nox uobis pro uisione erit. et te
nebre pro diuinatione. et occumbet sol sup pphas. et obtene
brabit sup eos dies. et confundent qui uident uisiones. et con
fundent diuini. et operient uultus suos omes. qz non est responsum
dei. Verumtn ego replet sum fortitudine spu dni
iudicio et uirtute. ut annuntiem iacob scelus suum. et
isrl peccm suum. Audite hec principes domus iacob et iu
dices domus isrl. qui abhominamini iudicium. et omia
recta pruertis. qui edificatis sion in sanguinibz et hierl
in iniquitate. Principes eius in muneribz iudicabant. et
sacerdotes eius in mercede docebant. et pphe eius in pecunia di
uinabant. et sup dnm requiescebant dicentes. Numquid
non dns in medio nrm. non uenient sup nos mala.
Propt hoc causam sion quasi agricultura arabit. et hierlm quasi acer
uus lapidum erit. et mons templi in excelsa siluarum.
Et erit in nouissimo dierum. erit mons domus dni parat
us in uertice montium et sublimis sup colles. et fluent
ad eum ppli. properabunt gentes multe et dicent. Venite
ascendamus ad montem dni. et ad domum dei iacob. et do
cebit nos de uiis suis. et ibimus in semitis eius. qz de sion e
gredietur lex. et uerbum dni de hierlm. Et iudicabit inter
ppls multos. et corripiet gentes fortes usq; in longinquum.
et concident gladios suos in uomeres. et hastas suas in fal
ces. Non sumet gens ad gentem gladium. et non
discent ultra belligerare. sedebit uir sub uinea sua
et sub ficu sua. et non erit qui deterreat. qz os dni locutum
est. Quia omes ppli ambulabunt unusquisq;
in nomine dei sui. nos autem ambulabimus in nomine dni
dei nri in eternum et ultra.
.v.
In die illa dicit dns congregabo claudicantem. et eam qm
eiecteram colligam. et qm afflixeram. et ponam claudi
cantem in reliquias. et eam que laborauerat in gente
robusta. et regnabit dns sup eos in monte sion. ex hoc
nunc et usq; in eternum. Et tu turris gregis nebulosa filie
sion usq; ad te ueniet. et ueniet potestas prima. regnum filie
hierlm. Nunc quare merore contraheris. numquid rex non
est tibi. aut consiliarius tuus perijt. quia prehendit te dolor sic parturien
tem. Dole et lamentare filia sion quasi parturiens. qz nunc
egredieris de ciuitate et habitabis in regione et uenies
usq; ad babylonem. Ibi liberaberis. ibi redimet te dns de
manu inimicorum tuorum. Et nunc congregate sunt sup te gen
tes multe que dicunt lapidetur. et aspiciat in sion oculus
nr. Ipsi autem non cognouerunt cogitationes dni. et non in
tellexerunt consilium eius. qz congregauit eos quasi fenum aree.
Surge et contere filia sion. qz cornu tuum ponam ferre
um. et ungulas tuas ponam ereas. et comminues populos
multos. et anathematizabis dno rapinas eor. et fortitudinem
eor dno uniuerse terre. Nunc uastabit filia latronis. obsi
dionem posuerunt sup nos. in uirga percutient maxil
lam iudicis isrl. Et tu bethleem ephrata. parula es in milibz iuda. ex te mihi egredietur qui sit
dnator in isrl. et egressus eius ab initio a diebz eternitatis.
Propt hoc dabit eos usq; ad tempus in quo parturiens
pariet. Reliquie fratrum eius conuertent ad filios isrl. et stabit
et pascet in fortitudine dni. in sublimitate nominis
dni dei sui. Et conuertent qz nunc magnificabit usq; ad
terminos terre. et erit iste pax assurus cum uenerit assur in terram
nram. et qm calcauerit in domibz nris. Et suscitabi
mus sup eum. vii. pastores. et octo principes homines. et
pascent terram assur in gladio. et terram nembrod in
lanceis eius. Et liberabit ab assur cum uenerit in finibz nris
cum calcauerit in finibz nris. et erunt reliquie iacob
in medio populorum multorum qui ros a dno et qui stille sup her
bam que non expectat uirum. et non prestolat filios hominum.
Et erunt reliquie iacob in gentibz in medio populorum mul
torum. qui leo in iumentis siluarum. et qui catulus leonis ru
giens in gregibz pastorum. qui cum intrauerit et conculcauerit
et ceperit. non est qui eruat. Et exaltabit manus tua sup hostes
tuos. et omes inimici tui interibunt.
.vii.
Et erit in die illa dicit dns auferam equos tuos de
medio tui. et disperdam quadrigas tuas. et perdam ci
uitates terre tue. et destruam omes munitiones tuas.
et auferam maleficia de manu tua. et diuinationes
non erunt in te. Et penitus faciam sculptilia tua et statuas
tuas de medio tui. et non adorabis ultra opa manuum
tuarum. et euellam lucos tuos de medio tui. et perdam ci
uitates tuas. et faciam in furore et in indignatione
ultionem in omnibz gentibz que non audierunt. Audite
que dns loquitur. Surge contende iudicio aduersum montes.
et audiant colles uocem tuam. Audiant montes iu
dicium dni. et fortia fundamenta terre. qz iudicium dni
cum populo suo. et cum isrl disceptabit. Populus meus quid
feci tibi. aut quid molestus fui tibi. Respondete mihi. qz eduxi
te de terra egypti. et de domo seruientium liberaui te.
et misi ante faciem tuam moysen et aaron et mariam.
Populus meus memento quso quid cogitauit balac rex
moab. et quid responderit ei balaam filius beor de se
thim usq; ad galgalam. ut cognoscas iusticias dni.
Quid dignum offeram dno. Curuem genu dei ex
celso. Numquid offeram ei holocaustomata. et uitulos
anniculos. Numquid placari potest dns in milibz ari
etum. aut in multis milibz hircorum pinguium. Num
quid dabo primogenitum meum pro scelere meo. fructum
uentris mei pro peccato anime mee. Indicabo tibi o homo
quid sit bonum. et quid dns querat a te. Vtique facere
iudicium et diligere misericordiam. et sollicitum ambulare cum deo tuo.
Vox dni ad ciuitatem clamat. et salutem erit
.viii.
nominibz non tuum. Audite tribz. Et quis approbabit illud. Adhuc ignis in domu impii. thesauri
mi iniquitatis. et mensura minor ira plena. Numquid iu

stificabo stateram impiam. ⁊ saccelli ponderis dolosa. In quibꝫ diuitiæ eoꝝ repletæ sunt iniquitate. ⁊ habitantes in ea loquebant mendaciũ. ⁊ lingua eoꝝ fraudulenta in ore eoꝝ. Et ego cepi percutere te plagione super peccatis tuis. Tu comedes ⁊ nõ saturabĩs. ⁊ humiliatio tua in medio tui. Et apprehendes ⁊ nõ saluabis. ⁊ quos saluauerit in gladio dabo. Tu seminabis ⁊ nõ metes. tu calcabis oliuam ⁊ nõ ungeris oleo. ⁊ mustum ⁊ nõ bibes uinũ. Et custodisti præcepta amri. ⁊ omne opus domus achab. ⁊ ambulasti in uoluptatibꝫ eoꝝ ut darem te in perditionẽ. ⁊ habitantes in ea in sibilum. ⁊ opprobriũ populi mei portabitis.

Væ mihi. quia factus sum sicut qui colligit in autumpno racemos uindemie. Non est botrus ad comedendũ. primaticum ficus desiderauit anima mea. Periit sanctus de terra. ⁊ rectus in hominibꝫ non est. omnes in sanguine insidiantur. uir fratrem suum uenatur ad mortem. malum manuum suarum dicunt bonum. Princeps postulat. ⁊ iudex in reddendo est. Et magnus locutus est desiderium animæ suæ. ⁊ conturbauerunt eam. Qui optimus in eis est. sicut paliurus. ⁊ qui rectus. sepes. dies speculationis tuæ. ·vi· ¶ qui spina de sepe. ne fidem habueritis tribulationi tuæ uenienti. nunc erit uastitas eoꝝ. Nolite credere amico. ⁊ nolite confidere in duce. Ab ea quæ dormit in sinu tuo custodi claustra oris tui. quia filius contumeliam facit patri. filia consurget adversus matrem suam. nurus socrum suam. et inimici hominis domestici eius. Ego autem ad dominum aspiciam. exspectabo deum saluatorem meum. audiet me deus meus. Ne lætere inimica mea super me quia cecidi. consurgam. Cum sedero in tenebris. dominus lux mea est. Iram domini portabo quoniam peccaui ei donec iudicet causam meam. ⁊ faciat iudicium meum. Educet me in lucem. uidebo iustitiam eius. Et aspiciet me inimica mea. ⁊ operiet confusione. quæ dicit ad me. Ubi est dominus deus tuus. Oculi mei uidebunt in eam. nunc erit in conculcationem ut lutum platearum. Dies ut ædificentur macerie tue in die illa. longe fiet lex in die illa. et usque ad te uenient assur. ⁊ usque ad ciuitates munitas. Et a ciuitatibꝫ munitis usque ad fluuium. ⁊ ad mare de mari. ⁊ ad montem de monte. ⁊ erit terra in desolationem ipsis habitatoribus suis. ⁊ ipse fructum cogitationum eoꝝ. Pasce populum tuum in uirga tua gregem hereditatis tue. habitantes solos in saltu. in medio carmeli. Pascentur basan ⁊ galaad sicut dies antiquos. secundum dies egressionis tue de terra egypti ostendam ei mirabilia. uidebunt gentes. ⁊ confundentur super omni fortitudine sua. Ponent manum super os auris eoꝝ. surdæ erunt. lingent pulueres sicut serpentes. ueluti reptilia terræ perturbabuntur de cauernis suis. Domine deus noster. timebunt te. Quis deus similis tui qui auferens iniquitatem. et transiens peccata reliquiarum hereditatis tue. Non immittet ultra furorem suum. quoniam uoluntas misericordiæ est. Reuertetur ⁊ miserebitur nostri. deponet iniquitates nostras. ⁊ proiiciet in profundum maris omnia peccata nostra. Dabis ueritatem iacob. misericordiam abraham. quæ iurasti patribus nostris a diebus antiquis. Explicit micheas pphã.

Incipiunt capitula super naum pphãm. ·i·

De onere ninive. ⁊ q̃ mons eleus mouentur a facie dñi. ·ii·
Miserebitur dñs pp̃li sui. ⁊ iudas festiuitates reddit ⁊ uota ⁊ disperdentur sicut diripit ⁊ occidet. ·iii·
Q̃ dominator dñs ninive desolationem ⁊ sic inebriata est in malefactis suis sic iebriabitur pp̃ls miserus. ·iiii·
De debilitate pp̃lis ninive. ⁊ stupore pp̃li super destructione ⁊ plaga eius.

Incipit naum prophęta.

¶ Hus ninive. liber uisionis naum belcesei. Deus emulator ⁊ ulciscens dñs. ulciscens dñs. ⁊ habens furorem. ulciscens dñs in hostes suos. ⁊ irascens ipse inimicis suis. Dñs patiens ⁊ magnus fortitudine. ⁊ mundans non faciet innocentem. Dñs in tempestate ⁊ turbine uie eius. ⁊ nebule puluis pedum eius. increpans mare ⁊ exsiccauit illud. ⁊ omnia flumina adduxit desertum. deficere fecit basan ⁊ carmelus. ⁊ flos libani elanguit. Montes commoti sunt ab eo. ⁊ colles desolati sunt. ⁊ contremuit terra a facie eius. ⁊ orbis ⁊ omnes habitantes in eo. Ante faciem indignationis eius quis stabit. Et quis resistet in ira furoris eius. Indignatio eius effusa est ut ignis. ⁊ petre dissolute sunt ab eo. Bonus dñs ⁊ fortitudo in die tribulationis. ⁊ sciens sperantes in se. ⁊ in diluuio prætereunte consummationem faciet loci eius. ⁊ inimicos eius persequentur tenebre. Quid cogitatis contra dñm. Non consurget duplex tribulatio. quia sicut spine se inuicem complectuntur. sic cum uinum eoꝝ potantium deuorabuntur quasi stipula arida tota plena. Ex te exibit cogitans contra dñm malitiam. consilium prauicationem. ·ii·

Hec dicit dñs. Si perfecti fuerint ita pluresque sic tondentur ⁊ pertransibit. Afflixi te. ⁊ non affligam te ultra. Et nunc conteram uirgam eius de dorso tuo. ⁊ uincula tua disrumpam. Et præcipiet super te dñs. non seminabitur ex nomine tuo amplius. de domo dei tui interficiam sculptile. ⁊ conflatile ponam sepulchrum tuum. quia inhonoratus es. Ecce super montes pedes euangelizantis ⁊ annuntiantis pacem. Celebra iuda festiuitates tuas. ⁊ redde uota tua. quia non adiciet ultra ut pertranseat in te belial. Vniuersus interiit. Ascendit qui dispergat coram te. qui custodiat obsidionem. Contemplare uiam. confortare lumbos. roborа uirtute ualde. quia reddidit dñs superbiam iacob sicut superbiam israel. quia uastatores dissipauerunt eos. ⁊ palmites eoꝝ corruperunt. Clipeus fortium eius ignitus. uiri exercitus in coccineis. ignea habens currus in die præparationis eius. Et agitatores circumpositi sunt in uineis. et conturbati sunt. quadrige collisæ sunt in platea. Aspectus eoꝝ quasi lampades. micabunt quasi fulgura discurrentia. Recordabitur fortium suorum. ruent in itineribus suis. Velociter ascendent muros eius. ⁊ parabitur umbraculum. Porte fluuiorum apte sunt. ⁊ templum ad solum diruetur. ⁊ mille captiuum adducte sunt. ⁊ ancille eius minabuntur gementes ut columbe murmurantes in cordibus suis. Et ninive quasi piscina aquarum aque eius. ipsi autem fugerunt. State. state. ⁊ non est qui reuertatur. Diripite argentum. diripite aurum. ⁊ non est finis diuitiarum et omnibus uasis desiderabilibus dissipata ⁊ scissa ⁊ dilacerata. ⁊ cor tabescens. ⁊ dissolutio genuculorum. ⁊ defectio in cunctis renibus. ⁊ facies omnium sicut nigredo olle. Ubi est habitaculum leonum. ⁊ pastura catulorum leonum. Ad quem iuit leo ut ingrederetur illuc catulus leonis. ⁊ non est qui exterreat. Leo cepit sufficienter catulis suis. ⁊ necauit leenis suis. ⁊ implenit prædas specubus suis. ⁊ cubile suum rapina. ·iii·

Ecce ego ad te dicit dñs exercituum. ⁊ succendam in fumum quadrigas tuas. ⁊ leunculos tuos comedet gladius. ⁊ exterminabo de terra prædam tuam. ⁊ non audietur ultra uox nuntiorum tuorum. Væ ciuitati sanguinum. uniuersa mendacii dilaceratione plena. non recedet a te rapina. Vox flagelli ⁊ uox impetus rote. ⁊ equi

frenitus ⁊ q̃drige feruentus ⁊ equitus ascendentus ⁊ micantus gladius ⁊ fulgantus hastę ⁊ multitudinis interfecte ⁊ grauis ruine. nec ē finis cadaueribus. Et corruent in corpoꝛibꝫ suis ꝓp multitudinē fornicationū meaꝝ retrorsus speciose ⁊ grate ⁊ bñ⁹ malefitua. que uendidit gentes in fornicationibꝫ suis ⁊ familias in malefitijs suis. Ecce ego ad te dicit dñs exercituū ⁊ reuelabo pudenda tua in facie tua ⁊ ostendam gentibus nuditatem tuam ⁊ regnis ignominiam tuam ⁊ proiiciam sup te abhominationes ⁊ contumelijs te affligam ⁊ ponam te in exemplū. Et erit oīs qui uiderit te retrorsum fugiet a te ⁊ dicet. uastata est niniue. Quis mouebit sup te caput? Vnde querar te consolantē tibi? Numquid melioꝛ es ab alexandria ꝓpoꝛ que habitat in fluminibꝫ? Aque in circuitu eius. cuius diuitie mare. aque murus eius. ethiopia fortitudo eius ⁊ egyptꝰ ⁊ fines eius. Affricus ⁊ libyes fuerunt in auxilio eius. ipsa in transmigrationem ducta ē in captiuitatē. paruuli eius elisi sunt in capite omnium uiarum. ⁊ sup inclitos eius miserunt sortem. ⁊ omnes optimates eius ligati sunt in compedibus. Et tu inebriaberis ⁊ eris despecta. Et tu quereris auxilium ab inimico. omnes munitiones tue sicut ficus cum grossis suis. si concusse fuerint cadent in os comedentis. iii.

Ecce ppls tuus. mulieres in medio tui. Inimici tui ad aperiendas portas terre tue. deuorabit ignis uectes tuos. Aqm ꝓp obsidionem haurias. exerce munitiones tuas. intra in luteum ⁊ calca subigens testam terrem. Ibi comedet te ignis. ꝓhibis gladius. deuorabit te ut bruchus. congregare ut bruchus. multiplicare ut locusta. Plures fecisti negotiationes tuas qm stelle sunt celi. bruchus expansus est ⁊ auolauit. custodes tui qi locuste ⁊ paruuli tui qi locuste locustarum que confidunt in sepibꝫ in die frigoris. Sol ortus est ⁊ auolauerunt ⁊ non est cognitus locus earū ubi fuerunt. Dormitauerunt pastores tui rex assur. sepelierunt principes tui. lassatus est ppls tuus in montibꝫ ⁊ non est qui congregat. Non est obscura contritio tua. pessima est plaga tua. omnes qui audierint auditionem tuam ꝯplauerunt manū sup te. quia sup quem non transiit malitia tua semp? Explicit naum ꝓpha.

Incipiunt capitula abacuc. i.

Onus uidit abacuc ⁊ q̃ potentior sit ipi rustico querit. ii. Increpat dñs nichomū de iniq̃tate querit de ipo. iii. Visio scribi ꝓcipit. ⁊ ꝓphia de aduentu saluatoris datur. ⁊ sup auaritia ⁊ cetis uitijs ppl̃ dominat. iii. De cantico abacuc.

Incipit abacuc ꝓpha. i.

Vsq̃ quo dñe clamabo ⁊ non exaudies? Vociferabor ad te uim patiens ⁊ non saluabis? Quare ostendisti mihi iniquitatem ⁊ laborem. uidere ꝓdam ⁊ iniusticiam contra me? Et fiūt iudicium ⁊ contradictio potentior. Propt̃ hoc lacerata est lex ⁊ non peruenit usq̃ ad finem iudicium. qm impius ꝓualet aduersus iustū? ꝓpt̃ ea egredit iudicium pꝛ̃sum. Aspicite in gentibus ⁊ uidete ⁊ admiramini. ⁊ obstupescite. quia opus factum est in diebus uestris. qđ nemo credet cum enarrabit. qm ecce ego suscitabo chaldeos gentem amarā ⁊ uelocem. ambulantem sup latitudinē terre ut possideat tabernacula non sua. Horribilis ⁊ terribilis est. ex semet ipsa iudicium ⁊ onus ei egredietur. Leuiores pardis equi ei. ⁊ uelociores lupis uespertinis. ⁊ diffundent equites ei. Equites namq; ei de longe uenient. uolabunt q̃si aquila festinans ad comedendū. Omnes ad ꝓdam uenient. facies corum uentus urens ⁊ congregabit q̃si harenam captiuitatē. ipse de regibus triumphabit. ⁊ tyranni ridiculi ei erunt. Ipse sup omnem munitionē ridebit. ⁊ congregabit aggerem ⁊ capiet eam. Tunc mutabit spē. ⁊ pertransibit ⁊ corruet. Hec est fortitudo ei deus suus. Numquid non tu a principio dñe deus meus scē mus ⁊ non morieris? Dñe in iudicium posuisti eum. ⁊ fortem ut corriperet fundasti eum. Mundi sunt oculi tui ne uideas malum. ⁊ respicere ad iniquitatem non potes. Quare non respicis super iniq̃ agentes ⁊ tacebis deuorante impio uirum se. Et facies hominū q̃si pisces maris. ⁊ q̃si reptile non habens ꝓncipem. Totum in hamo sublenabit. traxit illum in sagena sua. congregabit in rete suum. Sup hoc letabitur ⁊ exultabit. propt̃ea immolabit sagene sue ⁊ sacrificabit reti suo. qm in ipis incrassata ē pars ei ⁊ cibus ei electus. Propt̃ hoc ē expandit sagenā suam ⁊ semp gentes interficere non cessabit? Super custodiam meam stabo. ⁊ figam gradum sup munitionē ⁊ contemplabor ut uideam quid dicat mihi ⁊ quid respondeā ad arguentē me. Et respondit mihi dñs ⁊ dixit. Scribe uisum ⁊ explana eum sup tabulas. ut percurrat qui legit eum. qm adhuc uisus procul ⁊ apparebit in fine ⁊ non mentietur. Si moram fecerit expecta illum. qm uenies ueniet ⁊ non tardabit. Ecce qui incredulus est non erit recta anima ei in semet ipso. iustus autē in fide sua uiuet. Et qm uinum potantem decipit. sic erit uir superbus ⁊ non deducet. qui dilatauit q̃si infernus animā suam ⁊ ipse q̃si mors non adimplet ⁊ congregabit ad se omnes gentes. ⁊ coacernabit ad se omnes ppl̃os. Numquid non omnes isti super eum parabolam sument ⁊ loquelam enigmatum ei? Et dicet. Ve ei qui multiplicat non sua. Vsq̃quo ⁊ aggrauat contra se densum lutum? Numquid non repente exurgent q̃ mordeant te ⁊ suscitabuntur lacerantes te? Et eris in rapinā eis. qm tu spoliasti gentes multas. spoliabunt te omnes qui reliqui fuerint de ppl̃is. ꝓp sanguinem hominis ⁊ iniquitatem terre ciuitatis ⁊ omnium habitantium in ea. Ve qui congregat auaritiam malam domui sue. ut sit in excelso nidus ei ⁊ liberari se putet de manu mali. Cogitasti confusionem domui tue. occidisti ppl̃os multos ⁊ peccauit anima tua. qm lapis de pariete clamabit. ⁊ lignum qđ inter iuncturas edificiorum ē respondebit. Ve qui edificat ciuitatem in sanguinibꝫ ⁊ ꝓparat urbē in iniquitate. Numquid non hec a dño sunt exercituum? Laborabunt enim ppli in multo igne ⁊ gentes in uacuū ⁊ non deficient. qm replebit̃ terra ut cognoscant gl̃iam dñi q̃si aque operientes mare. Ve qui potum dat amico suo mittens fel suum ⁊ inebrians ut aspiciat nuditatem eius. Replet̃ ignominia p gl̃iā. bibe tu q; ⁊ obpare. Circumdabit te calix dextere dñi. ⁊ uomitus ignominie super gl̃iam tuam. qm iniquitas libani operiet te. ⁊ uastitas animaliuum deterrebit eos. de sanguinibꝫ hominum ⁊ iniquitate terre. ciuitatis ⁊ omnium habitantium in ea. Quid ꝓdest sculptile qm sculpsit illud fictor suus? flatile ⁊ ymaginem falsam. Quia speuit in figmento fictor eius. ut faceret simulachra muta. Ve qui dicit ligno expergiscere. surge lapidi tacenti. Numquid ipse docere potest? Ecce iste coopt̃ est auro ⁊ argento ⁊ omnis spūs non est in uisceribus eius. Dñs autē in templo sancto suo. sileat a facie eius omnis terra. iii.

Dñe audiui Oratio abacuc ꝓp ignorantijs. auditionem tuam ⁊ timui. Dñe opus tuum.

in medio annoꝝ uiuifica illud. In medio annorum notum facies: cum iratus fueris misericordie recordaberis. Deus ab austro ueniet: & sanctus de monte pharan.
Operuit celos gloria ei: & laudis eius plena est terra. Splendor eius ut lux erit: cornua in manibus eius. Ibi abscondita est fortitudo eius: ante faciem eius ibit mors. Et egredietur diabolus ante pedes eius: stetit & mensus est terram. Aspexit & dissolute sunt gentes: & contriti sunt montes seculi. Incurvati sunt colles mundi: ab itinere eternitatis ei. Pro iniquitate uidi tentoria ethiopie: turbabuntur pelles terre madian.
Numquid in fluminibus iratus es dñe. aut in fluminibus furor tuus: aut in mari indignatio tua: Quia ascendes super equos tuos: & quadrige tue salvatio. Sustentans sustentabis arcum tuum: iuramenta tribubus que locutus es. Pluuios scindes terre. uiderunt te & doluerunt montes: gurges aquarum transiit. Dedit abyssus uocem suam: altitudo manus sue leuauit. Sol & luna steterunt in habitaculo suo: in luce sagittarum tuarum ibunt in splendore fulgurantis haste tue. In fremitu conculcabis terram: in furore obstupefacies gentes. Egressus es in salutem populi tui: in salutem cum xpo tuo. Percussisti caput de domo impiorum: denudasti fundamentum usque ad collum. Semp chaps Maledixisti sceptris eius: capita bellatorum eius uenientibus ut turbo ad dispergendum me. Exultatio eorum: sicut eius qui devorat pauperem in abscondito. Viam fecisti in mari equis tuis: in luto aquarum multarum. Audiui & conturbatus est uenter meus: ad uocem contremuerunt labia mea. Ingrediatur putredo in ossibus meis: & subter me scateat. Et requiescam in die tribulationis: ut ascendam ad populum accinctum meum.
Ficus enim non florebit: & non erit germen in uineis. Mentietur opus olive: & arua non afferent cibum. Abscidetur de ouili pecus: & non erit armentum in presepibus. Ego autem in domino gaudebo: & exultabo in deo ihu meo. Deus dominus fortitudo mea: & ponet pedes meos sicut cerui. Et super excelsa deducet me: victor in psalmis canentem. Ago.
Explicit abacuc ppha. Incipiunt capitula sophonie. i.
Verbum dñi quod factum est ad sophoniam filium chusi filii godolie filii amasie filii ezechie in diebus iosie filii amon regis iude.
Congregans congregabo omnia a facie terre dicit dñs. congregans hominem & pecus: congregans volatile celi & pisces maris: & ruine impiorum erunt & disperdam hominem a facie terre dicit dñs. Et extendam manum meam super iudam & super omnes habitantes iherlim: & disperdam de loco hoc reliquias baal & nomen edituum cum sacerdotibus: & eos qui adorant super tecta militiam celi: & adorant & iurant in domino & iurant in melchom: & qui auertunt de post tergum dñi: & qui non quesierunt dñm: nec inuestigauerunt eum. Silete a facie dñi dei: quia iuxta est dies dñi. quia parauit dñs hostiam: & sanctificauit uocatos suos. Et erit in die hostie dñi uisitabo super principes & super filios regis: & super omnes qui induti sunt uestibus peregrinis. Et uisitabo super omnem qui arrogant ingredientur super limen in die illa: qui complent domum dñi dei sui iniquitate & dolo. Et erit in die illa dicit dñs: uox clamoris a porta piscium: & ululatus a secunda: & contritio magna collibus. Ululate habitatores pile. quoniam conticuit omnis populus chanaan: disperierunt omnes uiri uoluum argento. Et erit in tempore illo scrutabor iherlim in lucernis: & uisitabo super uiros defixos in fecibus suis: qui dicunt in cordibus suis. non faciet bene dñs: & non faciet male. Et erit fortitudo eorum in direptionem: & domus eorum in desertum: & edificabunt domos & non habitabunt: & plantabunt uineas & non bibent uinum earum.
Iuxta est dies dñi magni: iuxta & uelox nimis. Vox diei dñi amara: tribulabitur ibi fortis. Dies ire dies illa: dies tribulationis & angustie. dies calamitatis & miserie dies tenebrarum & caliginis: dies nebule & turbinis: dies tube & clangoris super ciuitates munitas: & super angulos excelsos. Et tribulabo homines: & ambulabunt ut ceci quia dño peccauerunt. Et effundetur sanguis eorum sicut humus: & corpora eorum sicut stercora. Sed & argentum eorum & aurum eorum: non poterit liberare eos in die ire dñi. In igne zeli eius deuorabitur omnis terra: quia consummationem cum festinatione faciet cunctis habitatoribus terram. Conuenite & congregamini gens non amabilis: priusquam pariat iudicium quasi pulueris transeuntem diem. antequam ueniat super uos ira furoris dñi. Querite dñm omnes mansueti terre: qui iudicium eius operati estis. Querite iustitiam. querite mansuetudinem si forte abscondamini in die furoris dñi. quia gaza derelicta erit: & ascalon in desertum. Azotum in meridie ejicient: & accharon eradicabitur. Ve qui habitatis funiculum maris: gens cretheorum. Verbum dñi super uos chanaan: terra philistinorum. Et disperdam te ita ut non sit inhabitator: & erit funiculus maris requies pastorum & caule pecorum. Et erit funiculus domus iude que remanserit: de domo iuda ibi pascentur in domibus ascalonis. ad uesperam requiescent. quoniam uisitabit eos dñs deus eorum: & auertet captiuitatem eorum. Audiui opprobrium moab: & blasphemias filiorum ammon. quibus exprobrauerunt populo meo: & magnificati sunt super terminos eorum. propterea uiuo ego dicit dñs exercituum deus israhel. quia moab ut sodoma erit: & filii ammon sicut gomorra. siccitas spinarum & acervus salis: & desertum usque in eternum. Reliquie populi mei diripient illos: & residui gentis mee possidebunt eos. Hoc eis euenit pro superbia sua. quia blasphemauerunt & magnificati sunt super populum dñi exercituum. Horribilis dñs super eos: & attenuabit omnes deos terre: & adorabunt eum uir de loco suo omnes insule gentium. Sed & uos ethiopes interfecti gladio meo estis. Et extendet manum suam super aquilonem & perdet assur: & ponet speciosam in solitudinem & in inuium: & quasi desertum. Et accubabunt in medio eius greges omnes bestie gentium: & onocrotalus & ericius in liminibus eius morabuntur. Vox cantantis in fenestris. corvus in superliminaribus: quoniam attenuabo robur eius. Hec est ciuitas gloriosa. habitans in confidentia: que dicebat in corde suo. Ego sum & extra me si quod alia amplius. Quomodo facta est in desertum cubile bestie: Omnis qui transibit per eam sibilabit: mouebit manum suam. Ve prouocatrix: & redempta ciuitas. Columba non audiuit uocem: & non suscepit disciplinam. In deo non confisa. ad deum suum non appropiauit. principes eius in medio eius: quasi leones rugientes. iudices eius lupi uespere non relinquebant in mane. Prophete eius uesani: uiri infideles. Sacerdotes eius polluerunt sanctum: iniuste egerunt

conſt̃ legem. Vñſ uultuſ in medio eſt̃. ſi faciet iniquitatẽ
mane mane iudicium ſuum dabit in lucem ⁊ nõ abſcõ
detur. Deſciuit autem iniquus ꝯfuſionem. Diſpdi
di gentes ⁊ diſſipati ſunt anguli earum: deſertæ ſtet
uiæ eoꝝ dum nõ eſt qui tranſeat. Deſolate ſunt ciuitates
eoꝝ: nõ remanente uiro nec ullo habitatore. Dixi. Attẽ
men timebis me: ſuſcipies diſciplinam ⁊ nõ peribit habi
taculum eius: ꝓ omnia in quibꝰ uiſitaui eam. Verũtamẽ
diluculo ſurgentes: corruperunt omnes cogitationes ſuas.
Quapꝓ expecta me dicit dñs in die reſurrectionis mee in
futurũ. ꝙ iudicium meum ut congregem gentes ⁊ colligã
regna: ut effundam ſuper eas indignationem meam: om
nem iram furoris mei. In igne enim zeli mei deuorabi
t̃ omnis terra. ꝙ tunc reddam pplis labium electum: ut uo
cent omnes in nomine dñi: ⁊ ſeruiant ei humo uno ulq;
flumina ethiopie. Inde ſupplices mei: filii diſperſionis me
æ deferent munuſcula mihi. In die illa non confundẽris ſuper cun
ctis adinuentionibꝰ tuis quibꝰ ꝓuaricata es in me. ꝙ
tunc auferam de medio tui magniloquos ſuperbie tue.
⁊ non adicies exaltari amplius in monte ſcõ meo. ⁊ derelin
quam in medio tui pplm pauperem ⁊ egenum: ⁊ ſperabunt
in nomine dñi. Reliquie iſrl̃ non facient iniquitatem.
nec loquentur mendacium: ⁊ non inuenietur in ore eoꝝ lingua
dolosa: quoniam ipſi pascent ⁊ accubabunt: ⁊ non erit qui exter
reat. Lauda filia ſyon: iubila iſrl̃: letare ⁊ exulta in omni
corde filia hierlm. Abſtulit dñs iudicium tuum: auertit
inimicos tuos: non timebis iſrl̃. Dñs in medio tui: non timebis ma
lum ultra. In die illa dicetur hierlm. Noli timere ſyon: non
diſſoluantur manus tue. dñs deus tuus in medio fortis tui
ipſe ſaluabit: gaudebit ſuper te in letitia: ſilebit in dilec
tione tua: exultabit ſuper te in laude tua. Congregabo eos qui de le
ge receſſerunt: ogobo: qui ex te erant ut non ultra habeas
ſuper eos opprobrium. Ecce ego interficiam omnes qui affligũt
te in tempore illo: ⁊ ſaluabo claudicantem: ⁊ eam que ejec
ta fuerat congregabo: ⁊ ponam eos in laudem ⁊ in nomẽ: in
omni terra confuſionis eoꝝ. in tempore illo quo adducam uos:
⁊ in tempore quo congregabo uos. Dabo enim uos in nomẽ ⁊ in
laudem omnibꝰ pplis terre: cũ conuerterò captiuitatem ueſtrã
coram oculis ueſtris dicit dñs Explicit ſophonias pphã

Incipiunt capitula in aggeo pphã. .i.

Pro pphia aggei ad pplm ſuũ ſuper reedificatione templi. .ii.
Donec dñs pplm ad reedificandũ templũ inſtarent
pplis opi. .iii.
De gla magna domus templi reſpectu ſecũdi: ⁊ quare
erit gla nouiſſime ſui prime. .iiii.
Quomodo ſcõificat̃ contactu carnis ſcõ: ⁊ de contactu pollu
ti: ⁊ percuſſione dñi in uento uredine ⁊ grandine. .v.
De commotione celi ⁊ terre ⁊ ſubuerſione regni gentium ⁊ q̃
dragarum. Incipit aggeus propheta. .i.

In anno ſecũdo darii regis in menſe ſexto: in die una
menſis: factum eſt uerbum dñi in manu aggei pphe ad zo
robabel filium ſalathiel: ducem iuda: ⁊ ad ihm
filiumioſedech ſacerdotem magnũ dicens. Hec ait
dñs exercituum dicens. Populus iſte dicit. Nondũ
uenit tempus domus dñi edificande. Et factum eſt uerbum
dñi in manu aggei pphe dicens. Numquid tempus
uobis est̃ ut habitetis in domibꝰ laqueatis: ⁊ domus iſta
deſerta? Et nunc hec dicit dñs exercituum. Ponite
corda ueſtra ſuper uias ueſtras. Seminaſtis multum: ⁊ in
tuliſtis parum. Comeditis: ⁊ non eſtis ſaturati. Bibi
tis: ⁊ non eſtis inebriati. Operuimini ueſtimentis: ⁊ non eſtis calefa
cti. Et qui mercedes congregauit: misit eas in ſacculum
pertuſum. Hec dicit dñs exercituum. .ii.

Ponite corda ueſtra ſuper uias ueſtras. Ascendite in montẽ
portate lignum ⁊ edificate domum: ⁊ acceptabilis
mihi erit ⁊ glorificabor dicit dñs. Reſpexiſtis ad amplius:
⁊ ecce factum eſt minus: ⁊ intuliſtis in domum: ⁊ exſufflaui
illud. Quam ob cãm dicit dñs exercituum. ꝙ domus mea
deſerta eſt: ⁊ uos feſtinatis unuſquiſq; in domum ſuam. ꝓp
hoc ſuper uos prohibiti ſunt celi ne darent rorem: ⁊ terra prohibi
ta est̃ ne daret germen ſuum. ⁊ uocaui siccitatem ſuper terram.
⁊ ſuper montes: ⁊ ſuper triticum: ⁊ ſuper uinum ⁊ ſuper oleum.
⁊ quecunq; profert humus: ⁊ ſuper homines ⁊ ſuper iumenta:
⁊ ſuper omnem laborem manuum. Et audiuit zorobabel filius
ſalathiel ⁊ ihs filius ioſedech ſacerdos magnus ⁊ omnis reliquie
pplì uocem dñi ſui: ⁊ uba aggei pphe. ſicut miſit eum dñs
ds eoꝝ ad illos: ⁊ timuit pplus a facie dñi. Et dixit aggeus
nuncius dñi: de nuntius dñi pplo dicens. Ego uobiscũ ſum
dicit dñs. Et ſuſcitauit dñs ſpm zorobabel filii ſalathiel
ducis iuda ⁊ ſpm ihu filii ioſedech ſacerdotis magni ⁊ ſpm
reliquorum de omni pplo: ⁊ ingreſſi ſunt ⁊ faciebant opus in domo
dñi exercituum dei ſui. in die uicesima ⁊ quarta menſis. in ſex
to menſe. in anno ſecũdo darii regis. .iii.

In ſeptimo menſe. uicesima ⁊ prima menſis: factum est̃ uerbum dñi
in manu aggei pphe dicens. Loquere ad zorobabel filiũ
ſalathiel ducem iuda ⁊ ad ihm filium ioſedech ſa
cerdotem magnũ ⁊ ad reliquos pplì dicens. Quis in uob
est̃ derelictus qui uidit domum iſtam in gla ſua prima?
Et quid uos uidetis hanc nunc? Numquid ſi uacua est̃ ꝙ
ſit in oculis ueſtris? Et nunc confortare zorobabel dicit dñs. ⁊ co
fortare ihu filii ioſedech ſacerdotis magne. ⁊ confortare omnis
pplus terre dicit dñs exercituũ. ⁊ facite: quia ego uobiscum ſũ
dicit dñs exercituum. Verbum ꝙd pepigi uobiscum cum
egrederemini de terra egypti: ⁊ ſpus meus erit in medio ue
ſtrũ. Noli timere. ꝙ hec dicit dñs exercituum. Adhuc
unum modicum est̃ ⁊ ego commouebo celum ⁊ terram ⁊ ma
re ⁊ aridam. ⁊ mouebo omnes gentes. ⁊ uenient desiderat̃
cunctis gentibꝰ ⁊ implebo domũ iſtam gla dicit dñs
exercituum. Meum est argentum ⁊ meum est̃ aurum.
dicit dñs exercituum. Magna erit gla domus iſti nouiſſi
me plus quam prime dicit dñs exercituum: ⁊ in loco iſto da
bo pacem dicit dñs exercituum. .iiii.

In uicesima ⁊ quarta nouembris menſis. in anno ſecũdo darii.
factum est̃ uerbum dñi ad aggeum pphã dicens. Hec dicit
dñs exercituum. Interroga ſacerdotes legem dicens. Si abſtu
lerit homo carnem ſanctificatam in ora uestimẽti ſui ⁊ tetige
rit de ſummitate ei panem aut pulmentum. aut uinũ
aut oleum. aut omnem cibum: ſiquid ſanctificabit̃? Reſpõ
dentes autẽ ſacerdotes dixerunt. Non. Et dixit aggeus.
Si tetigit pollut̃ in anima ex omnibꝰ his: ſiquid contami
nabit̃? Et reſpondentes ſacerdotes: ⁊ dixerunt. Contami
nabit̃. Et reſpondit aggeus ⁊ dixit. Sic pplus iſte ⁊ ſic
gens iſta ante faciem meam dicit dñs. ⁊ ſic omne opus
manuum eoꝝ: ⁊ quæ obtulerunt ibi contaminata erit.
Et nunc ponite corda ueſtra a die hac ⁊ ſupra. antequam ponã
tur lapis ſuper lapidem in templo dñi. cũ accederetis
ad aceruum uiginti modiorum ⁊ fierent decem. uenie
retis ad torcular ut exprimeretis. l. lagenas: ⁊ fiebant
uiginti. Percuſſi uos uento uredine ⁊ aurugine ⁊ gra
dine. omnia opa manuum uestrarum: ⁊ non fuit in uobis qui
reuerteret̃ ad me dicit dñs. Ponite corda ueſtra ex die iſta
⁊ in futurum a die uicesima ⁊ quarta nouembris menſis. a die q̃
fundamenta iacta ſunt templi dñi: ponite ſuper cor
uestrum. Numq̃d iam semen in germine est̃? ⁊ adhuc ui
nea ⁊ ficus ⁊ malogranatum ⁊ lignum olive non floruit?
Ex die iſta benedicam. .v.

Et fm̃ ē ūbum dñi ſcdō ad aggeum in uicesima q̃rta
ta mſis dicens. Loquere ad zorobabel ducem iu
da dicens. Ego mouebo celum pt̃ē et tram et subuer
tam solium regnoꝝ et terram fortitudinem regnoꝝ gentiu
um et subuertam cq̃drigam et ascensores eaꝝ et descendēt
equi et ascensores eoꝝ uir in gladio fr̃is sui. In die
illo dicit dñs exercituū assumam te zorobabel fili sa
lathiel serue meus dr̃ dñs et ponam te q̃si signaculū
quia te elegi dicit dñs exercituum. Explicit aggeus ꝓpha
Incipit zacharias ꝓphe capitulatio. .i.
Hortatr̃ zacharias ꝓphin oēs a uiis pessimis pr̃m suoꝝ.
Visio .i. de uiro sr̃ equū rufū et de mīa dñi circa .ii.
iherl̃ et de .iiii. cornibz et de q̃tuor fabris. .iii.
Alia uisio de uiro iherl̃ et uidēā funiculo metiente et de
fuga ꝓpli dñi de medio babilonis. .iiii.
De ihu magno sacdote et sathana adūsante et angło
ei multa ꝓmittente et lapide vii. oculoꝝ. .v.
Alia uisio de candelabr̃ vii. lucernaꝝ et de duabz oliuis.
De intp̃tatione ꝓmisse uisionis et de uolumine .vi.
uolante et amphora et talento plumbi. .vii.
De duabz mulieribz āphorā portantibz et de corona
aurea et uiro cui nom̃ oriens. .viii.
De ferru mſis quinti q̃ q̃ñ cecinauiunt aut comede
runt hyeam mis dño. .viiii.
Ponet̃ ꝓphs face iudicii et miam ꝓ q̃ q̃ soluebat
dñs ſtam desiderabilem in desertum. .x.
De zelo magno dñi in ꝓp suo et q̃ saluabit eū de ſta oꝝ
entis et occasu solis et reddet̃ fortitudi ſtae sr̃ sui et iudicii
Q̃d iudicii q̃ri et quo .xi. Iudicet̃ in portis.
et septimi et decimi erit iuda in gaudiū et decem hominū
fimbriam iudei apphendentibz. .xii. Iron.
Cōminatō dñi sr̃ sydon et tyr̃ gazā et ascalon atq; acca
Prophia de asino sr̃ quē ascendit dñs et de uinc .xiii.
tis de lacu exercitus et de salute ꝓpli sui et falsis ꝓphis.
Conq̃ pastores eius uasc̃ dñs ꝓmittens ꝓphin suū .xiiii.
ab egypto et ab assyrijs congregare. .xv.
De pecoribz occisionis et crudelitate pastoꝝ et duabz
uirgis et ꝓphia de .xxx. d. quibz uendit̃ fuit dñs. .xvi.
De uanis pastoris stulti et de pastore carnes pinguiū co
medente et de onere iuda et iherl̃m. .xvii.
Q̃d ꝓncipes iuda erūt sic̃ ignis et ꝓteget dñs habitatores
iherl̃m et restituet sr̃ eos sm̃ gr̃e et ꝑcm. .xviii.
De planctu iherl̃m et fonte domꝰ dd. et dat̃ ꝓphia de passiōe
De captiuitate ciuitatis et sectione montis .xix. et dñi
oluerī et de aquis uiuis iherl̃m .xx.
De duo uno et ciuitate iherl̃m et plaga gentium ut ob
sidione iherl̃m et de clauo crucis in freno equi.
Incipit zacharias ꝓpheta. .i.
In mense octauo in anno scdō darii fm̃ est ū
bum dñi ad zachariam filium barachie filii
addo ꝓphām dicens. Iratus fuit dñs sup patres ue
stros uehementia. Et dices ad eos. Hec dicit dñs ex
ercituum. Conuertimini ad me dicit dñs exercituum
et conuertar ad uos dicit dñs exercituum. Ne sitis sicut
patres uri. ad quos clamabant ꝓphe ꝓores dicentes
hec dicit dñs exercituum. Convertimini de uiis uris
malis et de cogitationibz uris pessimis. et nō audie
runt neq; attenderunt ad me dicit dñs. Patres uri
ubi sunt et ꝓphe. Numquid in sempiternū uiuent.
uerumtamen uba mea et legitima mea que mandaui
in seruos meos ꝓphas. nūquid nō ꝓhenderunt patres uros.
Et conuersi sunt et dixerunt. Sicut cogitauit dñs exer
cituum facere nobis et secm̃ uias nras et secm̃ adin
uentiones nras ita fecit nobis. .ii.
Die uicesima et q̃rta undecimi mſis sabath in
anno scdō darii factum ē ūbum dñi ad zachariam
filium barachie filiū addo ꝓphām dicens. Vidi
p noctem et ecce uir ascendens sup equum rufum et
ipe stabat int̃ murteta que erant in ꝓfundo. Et post
eum equi rufi uarii et albi. Et dixi. Quid sunt isti dñe
mi. Et dixit ad me angls dñi qui loquebat in me.
Ego ostendam tibi quid sunt hec. Et respondit uir q̃ sta
bat int̃ murteta et dixit. Isti sunt quos misit dñs ut
pambulent ttam. Et respondерunt angło dñi qui sta
bat int̃ murteta et dixerunt. Pambulauimꝰ ttam et ec
ce omis tra habitat̃ et quiescit. Et respondit angls dñi
et dixit. Vsq̃ exercituum usq̃q̃ tu nō miserebis iherl̃m.
et urbium iuda quibz iratus es. Iste iam septuagesimꝰ
annus ē. Et respondit dñs angło qui loquebat̃ in me.
uba bona uba consolatoria. Et dixit ad me angls qui lo
quebat̃ in me. Clama dicens. Hec dicit dñs exercitu
um. Zelatus sum iherl̃m et sion zelo magno et ira
magna ego iratus sup gentes opulentas q̃ ego iratꝰ
sum parum. ipi ꝙ adiuuerunt in malum. Ppt̃ea h
dicit dñs. Reuertar ad iherl̃m in miseriis. domꝰ mea edifi
cabit̃ in ea ait dñs exercituum. et pendiculum extendet̃
sup iherl̃m. Adhuc clama dicens. Hec dicit dñs exercituū.
Adhuc affluent ciuitates mee bonis et consolabit̃ dñs ad
huc sion. et eliget adhuc iherl̃m. Et leuaui oculos meos et
uidi et ecce .iiii. cornua. et dixi ad angl̃m qui loquebat̃
in me. Quid sunt hec. Et dixit ad me. Hec sunt cornu
a que uentilauerunt udam et iherl̃m et israhel. Et ostendit
mihi dñs .iiii. fabros. et dixi. Quid isti uenerunt facere.
Qui aut dicens. Hec sunt cornua que uentilauerunt
udam ꝓ singlos uiros et nemo eoꝝ leuauit caꝑ suum.
et uenerunt isti deterere ea. ut detruant cornua gentiū
que leuauerunt cornu sup ttam iuda ut dispgerent
Et leuaui oculos meos et uidi et ecce .iii. uiri.
uir. et in manu ei⁹ funiculꝰ mſurꝰ. Et dixi. Quo
tu uadis. Et dixit ad me. Vt metiar iherl̃m et uideā
quanta sit latitudo ei⁹ et quanta longitudo ei⁹. Et ecce ange
lus qui loqbat̃ in me egrediebat̃ et angls alius egrediebat̃
in occursum ei⁹ et dixit ad eum. Curre loquere ad puerū
istum dicens. Absq; muro habitabit̃ iherl̃m ꝑ multi
tudine hominū et iumentoꝝ in medio ei⁹. Et ego ero ei
ait dñs murus ignis in circuitu et in gla ero in medio
ei. Oo fugite de tra aquilonis dicit dñs. q̃m in q̃tuor uen
tos celi dispsi uos dicit dñs. O sion fuge que habitas
apud filiam babylonis. q̃ hec dicit dñs exercituū. ꝑ glam
misit me ad gentes que spoliauerunt uos. qui enim te
tigit uos tanget pupillam oculi mei. Quia ecce ego leuo
manum meam sup eos et erunt ꝓdа his qui seruiebant
sibi et cognoscetis q̃ dñs exercituum misit me. Lauda et le
tare filia sion. q̃ ecce ego uenio et habitabo in medio tui
ait dñs. Et applicabunt̃ gentes multe ad dñm in die il
la et erunt in ꝓplm et habitabo in medio tui et scies q̃
dñs exercituum misit me ad te et possidebit dñs iudam
ptem suam in tra sc̃tificata et eliget adhuc iherl̃m. Si
leat omis caro a facie dñi. q̃ consurrexit de habitaculo sc̃o suo.
Et ostendit mihi dñs ihm sacdotem magnū .iiii.
stantem coram angło dñi et sathan stabat a dextris
eius. ut adūsaret̃ ei. Et dixit dñs ad sathan. Increpet dñs
in te sathan et increpet dñs in te qui elegit iherl̃m. Nōn
quid iste torris est ereptus de igne. Et ihc erat indu
tus uestibz sordidis et stabat ante faciem angli. Qui
respondit et ait ad eos qui stabant coram se dicens.

auferre uestimenta sordida ab eo. Et dixit ad eum. Ecce
abstuli a te iniquitatem tuam & induam te mutatoriis.
Et dixit. Ponite cidarim mundam super caput eius. Et posu-
erunt cidarim mundam super caput eius & induerunt eum uestib⁹.
Et angel⁹ dñi stabat & protestabat angel⁹ dñi ihū dicens.
Hec dicit dñs ds exercituū. Si in uiis meis ambulaueris
& custodiam meam custodieris. tu quoq; iudicabis domum me-
am & custodies atria mea & dabo tibi ambulantes de his
qui hic assistunt hic. Audi ihū sacerdos magne. tu & ami-
ci tui qui habitant coram te. quia portendentes sunt.
Ecce enim ego adducam seruum meum oriente. & ecce
lapis quem dedi coram ihū super lapidem unum. septem
oculi sunt. Ecce ego celabo sculpturam eius ait dñs exercitu-
um & auferam iniquitatem terre illius in die una.

In die illa dicit dñs exercituū. uocabit uir amicum suum
subter uineam & subter ficum. Et reuertit se angel⁹ qui loque-
batur in me & suscitauit me quasi uirum qui suscitatur de somp
no suo & dixit ad me. Quid tu uides. Et dixi. Vidi & ecce
candelabrum aureum totum & lampas ei super caput ipsi⁹.
& septem lucerne ei super illud & septem infusoria lucerna-
rum que erant super caput illius & due oliue super illud. una a dex-
tris lampadis & una a sinistris ei. Et respondi & aio ad
angelum qui loquebatur in me dicens. Quid sunt hec domine mi.
& respondit angel⁹ qui loquebatur in me & dixit ad me.
Numquid nescis quid sint hec. Et dixi. Non domine mi.
Et respondit & ait ad me dicens. Hoc est uerbum dñi ad
zorobabel. Non in exercitu neq; in robore. sed in spū meo
dicit dñs exercituum. Quis tu mons magne coram zorobabel in planum. Et educet lapidem primarium & exequa-
bit gratiam gratie ei.

Et factum est uerbum dñi ad me dicens. Manus zorobabel
fundauerunt domum istam & manus eius perficient eam & scietis quia dñs exercituum misit me ad uos.
Quis enim despexit dies paruos. Et letabuntur & uide-
bunt lapidem stagneum in manu zorobabel. Septem isti oculi dñi. qui discurrunt in uniuersam terram.
Et respondi & dixi ad eum. Quid sunt due olive iste
ad dexteram candelabri & ad sinistram eius. Et respon-
di secundo & dixi ad eum. Quid sunt due spice oliuarum
que sunt iuxta duo rostra aurea. in quibus sunt fistu-
lose ex auro. Et ait ad me dicens. Numquid nescis
quid sint hec. Et dixi. Non domine mi. Et dixit. Isti sunt
duo filii olei splendoris. qui assistunt dñatori uniuerse
terre. Et leuaui oculos meos & uidi & ecce uo-
lumen uolans. Et dixit ad me. Quid tu uides. Et dixi.
Ecce ego uideo uolumen uolans. longitudo eius .xx. cubi-
torum & latitudo eius .x. cubitorum. Et dixit ad me. Hec est
maledictio que egreditur super faciem omnis terre. quoniam
omnis furans sicut ibi scriptum est iudicabitur & omnis iurans ex hoc
simili iudicabitur & educam illud dicit dñs exercituum.
& ueniet ad domum furis & ad domum iurantis in nomine
meo in falsum & morabitur in medio domus eius & consumet
eam & ligna eius & lapides eius. Et egressus est angel⁹ qui loque-
batur in me & dixit ad me. Leua oculos tuos & uide. Quid
est hoc quod egreditur. Et dixi. Quid nam est. Et ait. Hec est
amphora egrediens. Et dixit. Hic est oculus eorum in universa ter-
ra. Et ecce talentum plumbi portabatur & ecce mulier
una sedens in medio amphore. Et dixit. Hec est impietas.
Et proiecit eam in medio amphore & misit massam
plumbeam in os eius.

Et leuaui oculos meos & uidi & ecce due mulieres egre-
dientes & spiritus in alis earum & habebant alas quasi alas
milui & leuauerunt amphoram inter terram & celum
Et dixi ad angelum qui loquebatur in me. Quo iste de-
ferunt amphoram. Et dixit ad me. Ut edificetur ei
domus in terra sennaar & stabiliatur & ponatur ibi super
basem suam. Et oculus meus & leuaui oculos meos & vi-
di & ecce quatuor quadrige egredientes de medio duorum mon-
tium & montes montes ærei. In quadriga prima equi rufi.
& in quadriga secunda equi nigri & in quadriga tertia equi al-
bi & in quadriga quarta equi uarii & fortes. Et respondi &
dixi ad angelum qui loquebatur in me. Quid sunt hec domine
mi. Et respondit angel⁹ & ait ad me. Isti sunt quatuor
uenti celi qui egrediuntur ut stent coram dominatore omnis
terre. In quo erant equi nigri. egrediebantur in terram aqilo-
nis. & albi egressi sunt post eos & uarii egressi sunt ad terram
austri. Qui autem erant robustissimi exierunt & que-
rebant ire & discurrere per terram. Et dixit. Ite perambulate terram. Et perambulauerunt terram. Et uocauit
me & locutus est ad me dicens. Ecce qui egrediuntur in terra
aquilonis requiescere fecerunt spm meum in terra aqui-
lonis. Et factum est uerbum dñi ad me dicens. Sume a cun-
ctis migrationem aboldai & a tobia & abidaia & uenies tu
in die illa & introibis domum iosie filii sophonie qui
uenerunt de babylone & sumes argentum & aurum & face
es coronas & pones in capite ihū filii iosedech sacerdotis magni
& loqueris ad eum dicens. Hec autem dicit dñs exercituum. Ecce
uir oriens nomen eius & subter eum orietur & edificabit templum
dño & ipse exstruet templum dño & ipse portabit gloriam
& sedebit & dominabitur super solio suo & erit sacerdos super solio su-
o & consilium pacis erit super duos illos & coronе erunt he-
lem & tobie & idaie & hen filio sophonie memoriale in
templo dñi. Et qui procul sunt uenient & edificabunt
in templo dñi & scietis quia dñs exercituum misit me ad
uos. Erit autem hoc si auditu audieritis uocem dñi di

Et factum est in anno quarto darii regis. VIII. Sufi.
factum est uerbum dñi ad zachariam in quarta mensis noni
qui est casleu. Et miserunt ad domum dñi sarasar
& rogomelech & uiri qui erant cum eo ad deprecandam
faciem dñi. ut dicerent sacerdotibus domus dñi exercituum.
& prophetis loquentes. Numquid flendum michi est in
mense quinto & sanctificare me debeo sicut feci iam multis
annis. Et factum est uerbum dñi exercituum ad me dicens.
Loquere ad omnem populum terre & ad sacerdotes dicens. Cum
ieiunaretis & plangeretis in quinto & in septimo & iste per
hos .lxx. annos. numquid ieiunium ieiunastis mihi. Et
cum comederetis & bibistis. nonne quid ipsi comedistis.
& uos met ipsi bibistis. Nonne hec sunt uerba que locu-
tus est dñs in manu prophetarum priorum cum adhuc inhabitaretur & esset opulenta & ipsa & urbes in circuitu eius
& ad austrum & in campestribus habitaretur.

Et factum est uerbum dñi ad zachariam dicens. Hec dicit
dñs exercituum dicens. Judicium uerum iudicate
& misericordiam & miserationes facite unusquisq; cum fratre suo &
uiduam & pupillum & aduenam & pauperem nolite ca-
lumniari & malum uir fratri suo non cogitet in corde suo.
Et noluerunt attendere & auferentes scapulam recedentem
& aures suas aggrauauerunt ne audirent & cor suum
posuerunt ut adamantem ne audirent legem & uerba
que misit dñs exercituum in spū suo per manum prophetarum
priorum & facta est indignatio magna a dño exercituum. Et
factum est sicut locutus est & non audierunt sic clamabunt &
non exaudiam dicit dñs exercituum. Et dispersi eos per omnia
regna que nescierunt & terra desolata est ab eis eo quod non esset
transiens & redeuntes & posuerunt terram desiderabilem
in desertum Et factum est uerbum dñi exercituum ad me di-
cens.

Hec dicit dñs exercituum. Zelatus sum syon magno zelo & indignatione mea zelatus sum eam. Hec dicit dñs exercituum. Reuertar ad syon & habitabo in medio iherlim & uocabit iherlim ciuitas ueritatis & mons dñi exercituum mons sanctificatus. Hec dicit dñs exercituum. Adhuc habitabunt senes & anus in plateis iherlim & uir baculus in manu ei p multitudine dierum & plateæ ciuitatis replebunt infantibus & puellis ludentibus in plateis ei. Hec dicit dñs exercituum. Si difficile uidebit in oculis reliquiarum pli huius in diebus illis. numquid in oculis meis difficile erit dicit dñs exercituum. Hec dicit dñs exercituum. Ecce ego saluabo plm meum de tra orientis & de tra occasus solis & adducam eos & habitabunt in medio iherlim & erunt mihi in plm & ego ero eis in deum in ueritate & in iustitia. Hec dicit dñs exercituum. Confortentur manus uestre qui auditis in diebus his sermones istos per os prophetarum in die in qua fundata est domus dñi exercituum ut templum edificaretur. Siquidem ante illos dies merces hominum non erat nec merces iumentorum erat nec introeunti & exeunti pax p tribulationem. Et dimisi omnes homines unumquemque contra proximum suum. Nunc autem non secundum dies priores ego faciam reliquiis pli huius dicit dñs exercituum. Si semen pacis erit. Vinea dabit fructum suum & tra dabit germen suum & celi dabunt rorem suum & possidere faciam reliquias pli huius. Et erit sicut eratis maledictio in gentibus domus iuda & domus israel. sic saluabo uos & eritis benedictio. Nolite timere. confortentur manus uestre qui hec dicit dñs exercituum. Sicut cogitauit ut affligeret uos cum me ad iracundiam prouocassent patres uestri dicit dñs & non sum misertus. sic conuersus cogitauit in diebus istis ut benefaciam iherlim & domui iuda. Nolite timere. Hec sunt autem que facietis. Loquimini ueritatem unusquisque cum proximo suo. Veritatem & iudicium pacis iudicate in portis uestris & unusquisque malum contra amicum suum ne cogitetis in cordibus uestris. & iuramentum mendax ne diligatis. omnia hec enim sunt que odi dicit dñs.

Et factum est uerbum dñi exercituum ad me dicens. Hec dicit dñs exercituum. Jeiunium quarti & ieiunium quinti & ieiunium septimi & ieiunium decimi erit domui iuda in gaudium & letitiam & in sollemnitates pulchras. Veritatem tantum & pacem diligite. Hec dicit dñs exercituum. Usquequo uenient populi & habitent in ciuitatibus multis. Et uadent habitatores unius ad alteram dicentes. eamus & deprecemur faciem dñi & quæramus dñm exercituum. Vadam etiam ego & uenient populi multi & gentes robuste. ad quærendum dñm exercituum in iherlim & deprecandam faciem dñi. Hec dicit dñs exercituum. In diebus illis in quibus apprehendent decem homines ex omnibus linguis gentium & apprehendent fimbriam uiri iudei dicentes. Ibimus uobiscum audiuimus enim quia deus uobiscum est.

Onus ubi dñi in tra adrach & damasci requies eius. quia dñi est oculus hominis & omnium tribuum israel. Et emath quæ in finibus eius & tyrus & sydon. Assumpserunt sapientiam ualde & ædificauit tyrus munitionem suam & congregauit argentum quasi humum & aurum ut lutum platearum. Ecce dñs possidebit eam & percutiet in mari fortitudinem eius & hec igne deuorabitur. Videbit ascalon & timebit & gaza. & dolebit nimis. & accharon quia confusa est spes eius. Et perdet rex de gaza & ascalon non habitabitur & sedebit separatus in azoto. & disperdam superbiam philistinorum & auferam sanguinem eius de ore eius & abhominationes eius de medio dentium eius & relinquetur etiam ipse deo nro. Et erit quasi dux in iudea & accharon quasi iebuseus & circumdabo domum meam ex his qui militant michi euntes & redeuntes & non transibit ultra super eos exactor. quia nunc uidi in oculis meis.

Exulta satis filia syon. iubila filia iherlim. ecce rex tuus uenit tibi iustus & saluator ipse pauper & ascendens super asinum & super pullum filium asine. Et disperdam quadrigam ex ephraim & equum de iherlim. & dissipabitur arcus belli & loquetur pacem gentibus & potestas eius a mari usque ad mare & a flumine usque ad fines terre. Tu quoque in sanguine testamenti tui emisisti uinctos tuos de lacu in quo non erat aqua. Conuertimini ad munitionem uincti spei. hodie quoque annuntians duplicia reddam tibi. quia extendam mihi iudam quasi arcum implebit stream ephraim. Et suscitabo filios tuos syon super filios tuos grecia & ponam te quasi gladium fortium. Et dñs super eos uidebitur & exibit ut fulgur iaculum eius & dñs deus in tuba canet & uadet in turbine austri. dñs exercituum protget eos. Et deuorabit & subiicient lapidibus funde & bibentes inebriabuntur quasi uino & replebuntur ut fiale & quasi cornua altaris. & saluabit eos dñs deus eorum in die illa ut gregem populi sui. quia lapides sancti eleuantur super terram eius. Quid enim bonum eius est & quid pulchrum eius nisi frumentum electorum & uinum germinans uirgines. Spere a domino pluuiam in tempore serotino & dñs faciet nubes & pluuiam imbris dabit eis singulis herbam in agro. quia simulacra locuta sunt inutile & diuinum uiderunt mendacium & somniatores frustra locuti sunt. uane consolabantur. ideirco abducti sunt quasi grex affligentur quia non est eis pastor.

Super pastores iratus est furor meus & super hircos uisitabo. quia uisitauit dñs exercituum gregem suum domum iuda & posuit eos quasi equum gloriæ sue in bello. Ex ipso angulus. ex ipso paxillus. ex ipso arcus prelii. ex ipso egredietur omnis exactor simul & erunt quasi potentes conculcantes lutum uiarum in prelio & bellabunt quia dñs cum eis. Et confundent ascensores equorum & confortabo domum iuda & domum ioseph saluabo & reducam eos quia misertus eorum & erunt sicut fuerunt quia non proieceram eos. Ego enim dñs deus eorum exaudiam eos & erunt quasi fortis ephraim & letabitur cor eorum quasi a uino & filii eorum uidebunt & letabitur & exultabit cor eorum in dño. Sibilabo eis & congregabo illos quia redemi eos. Et multiplicabo eos sicut ante fuerunt multiplicati & seminabo eos in populis & de longe recordabuntur mei & uiuent cum filiis suis & reuertentur & reducam eos de tra egypti & de assiriis congregabo eos & ad tram galaad & libani & adducam eos & non inuenietur eis locus & transibunt in mari tribulationum & percutiet in mari fluctus & siccabuntur omnia profunda fluminis & humiliabitur superbia assur & sceptrum egypti recedet. Confortabo eos in dño & in nomine eius ambulabunt dicit dñs. Aperi libane portas tuas & comedat ignis cedros tuas. Vlulate abietes quia cecidit cedrus & magnifica uastata sunt. Vlulate quercus basan quia succisus est saltus munitus. Vox ululatus pastorum quia uastata est magnificentia eorum. Vox rugitus leonum quia uastata est superbia iordanis.

Hec dicit dñs deus meus. Pasce pecora occisionis que qui possedabant occidebant & non dolebant & uendebant ea dicentes. Benedictus dñs diuites facti sumus. Et pastores eorum non parcebant eis & ego non parcam ultra

sup habitatores ſtram dicit dñs. Ecce ego tradam homines unumquemq; in manu proximi ſui. & in manu regis ſui. & conterent terram. & non eruam de manu eorum. & pascam pecus occisionis ſpter hoc. o pauper gregis. Et assumpsi mihi duas virgas. unam vocavi decorem. & alteram vocavi funiculum. & pavi gregem. & succidi tres pastores in mense uno. & tetricata est anima mea in eis. Siquidem anima eorum variavit in me. Et dixi. Non pascam vos. Qd' moritur moriatur. & qd' succiditur succidatur. & reliqui vorent unusquisq; carnem proximi sui. Et tuli virgam meam que vocabat decus. & abscidi eam ut irritum facerem fedus meum qd' pepigi cum omnibus ppls. & irritum deductum est in die illa. Et cognoverunt sic pauperes gregis qui custodiunt mihi. q; verbum dñi est. Et dixi ad eos. Si bonum est in oculis vestris afferte mercedem meam. & si non. quiescite. Et appenderunt mercedem meam. xxx. argenteos. Et dixit dñs ad me. Proice illud ad statuarium decorum pretium. qd' appretiatus sum ab eis. Et tuli xxx. argenteos. & proieci illos in domo dñi ad statuarium. Et perfidi virgam meam secundam que appellabat funiculus. ut dissolverem germanitatem inter iudam & israel. xvi.

Et dixit dñs ad me. Adhuc sume tibi vasa pastoris stulti. q; ecce ego suscitabo pastorem in terra. qui derelicta non visitabit. dispersa non quaeret. & contritum non sanabit. & id qd' stat non enutriet. & carnes pinguium comedet. & ungulas eorum dissolvet. O pastor & idolum derelinquens gregem. gladius super brachium eius. & super oculum dextrum eius. Brachium eius aridum siccabitur. & oculus dexter eius tenebrescens obscurabitur. Onus verbi dñi super israel. Dixit dñs extendens celum. & fundans terram. & fingens spm hominis in eo. Ecce ego ponam iherlim superliminare crapule omnibus ppls in circuitu. Sed & iuda erit in obsidione cum iherlim. Et erit in illa die ponam iherlim lapidem onerosum cunctis ppls. omnes qui levabunt eam concisione lacerabuntur. & congregabuntur adversum eam omnia regna terre. In die illa dicit dñs percutiam omnem equum in stupore. & ascensorem eius in amentia. & super domum iuda aperiam oculos meos. & omnem equum populorum percutiam cecitate. & dicent duces iuda in corde suo. Confortentur mihi habitatores iherlim. in dño exercituum deo eorum.

In die illo ponam duces iuda sicut caminum ignis. xvii. in lignis. & sicut facem ignis in feno. & devorabunt ad dexteram & ad sinistram omnes populos in circuitu. & habitabit iherlim rursum in loco suo. in iherlim. & salvabit dñs tabernacula iuda sicut in principio. & magnificebitur domus dñi. & gloria habitantium iherlim non super iudam. In die illa protegit dñs habitatores iherlim. & erit qui offenderit ex eis in die illa quasi david. & domus david quasi deus. quasi angelus dñi in conspectu eorum. Et erit in die illa. queram conterere omnes gentes que venerunt contra iherlim. & effundam super domum david. & super habitatores iherlim spm gratie & precum. & aspicient ad me quem confixerunt. & plangent eum planctu quasi super unigenitum. & dolebunt super eum. ut doleri solet in morte primogeniti. xviii.

In die illa magnus erit planctus in iherlim. sicut planctus adadremmon in campo mageddon. Et plangent terra familie seorsum. familie domus david seorsum. & mulieres eorum seorsum. familie domus nathan seorsum. & mulieres eorum seorsum. familie domus levi seorsum. & mulieres eorum seorsum. familie semei seorsum & mulieres eorum seorsum. Omnes familie reliquie. familie & familie seorsum. & mulieres eorum seorsum. In die illa erit fons patens domui david. & habitantibus iherlim. in ablutionem peccatoris & menstruate. Et erit in die illa dicit dñs exercituum disperdam nomina ydolorum de terra. & non memorabuntur ultra. Et prophetas & spm immundum auferam de terra. Et erit cum prophetaverit quispiam ultra. dicent ei pater eius & mater eius qui genuerunt eum. Non vives. quia mendacium locutus es in nomine dñi. Et confodient eum pater eius & mater eius genitores eius cum prophetaverit. Et erit in die illa confundentur prophete. unusquisq; ex visione sua cum prophetaverit. & non operient pallio saccino ut mentiantur. & dicet. Non sum propheta. homo agricola ego sum. quia adam exemplum meum ab adolescentia mea. Et dicet. Quid sunt plage iste in medio manuum tuarum. Et dicet. His plagatus sum in domo eorum qui diligebant me. Framea suscitare super pastorem meum. & super virum cohherentem mihi dicit dñs exercituum. Percute pastorem. & dispergantur oves. Et convertam manum meam ad parvulos. & erunt in omni terra dicit dñs. Partes due in ea dispergentur. & deficient. & tertia pars relinquetur in ea. & ducam tertiam partem per ignem. & uram eos sicut uritur argentum. & probabo eos sicut probatur aurum. Ipse vocabit nomen meum. & ego exaudiam eum. Dicam populus meus est. & ipse dicet dñs deus meus.

xix.

Ecce dies venient dñi. & dividentur spolia tua in medio tui. & congregabo omnes gentes ad iherlim in prelium. & capietur civitas. & vastabuntur domus. & mulieres violabuntur. Et egredietur media pars civitatis in captivitatem. & reliquum populi non auferetur ex urbe. Et egredietur dñs. & preliabitur contra gentes illas sicut preliatus est in die certaminis. & stabunt pedes eius in die illa super montem olivarum. qui est contra iherlim ad orientem. Et scindetur mons olivarum ex media parte sui. ad orientem & occidentem proprio fragore valde. & separabitur medius mons ad aquilonem. & medium eius ad orientem. Et fugietis ad vallem montium eorum. quia conjunget vallis montium usq; ad proximum. Et fugietis sicut fugistis a facie terremotus in diebus ozie regis iuda. Et veniet dñs deus meus omnesq; sancti cum eo. & erit in die illa non erit lux. sed frigus & gelu. Et erit dies una que nota est dño. non dies neq; nox. & in tempore vespere erit lux. Et erit in die illa exibunt aque vive de iherlim. medium earum ad mare orientale. & medium earum ad mare novissimum. in estate & in hyeme erunt. & erit dñs rex super omnem terram. xx.

In die illa erit dñs unus. & erit nomen eius unum. & revertetur omnis terra usq; ad desertum. de colle remmon ad austrum iherlim. & exaltabitur. & habitabit in loco suo a porta beniamin usq; ad locum porte primi usq; ad portam angulorum. & a turre ananehel usq; ad torcularia regis. & habitabunt in ea. & anathema non erit amplius. sed sedebit iherlim secura. Et erit hec plaga qua percutiet dñs omnes gentes. que pugnaverunt adversus iherlim. Tabescet caro unicuiusq; stantis super pedes suos. & oculi eorum tabescent in foraminibus suis. & lingua eorum tabescet in ore suo. In die illo erit tumultus dñi magnus in eis. & apprehendet vir manum proximi sui. & conseretur manus eius super manum proximi sui. Sed & iudas pugnabit adversum iherlim. & congregabuntur divitie omnium gentium in circuitu. aurum & argentum & vestes multe satis. Et sic erit ruina equi & muli & cameli & asini. & omnium iumentorum que fuerunt in castris illis. sicut ruina hec. Et omnes qui reliqui fuerint de universis gentibus que venerunt contra iherlim ascendent ab anno in annum ut

adorent regem dñm exercituum. & celebrent festiuitatem tabernaculorum. Et erit qui non ascenderit de familiis terre ad Iherlim ut adorent regem dñm exercituum. non erit super eos imber. Quod si & familia egypti non ascenderit & non uenerit. nec super eos erit. sed erit ruina qua percutiet dñs omnes gentes que non ascenderint ad celebrandam festiuitatem tabernaculorum. Hoc erit peccatum egypti & hoc peccatum omnium gentium. que non ascenderint ad celebrandam festiuitatem tabernaculorum. In die illa erit quod super frenum equi sanctum domino. & erunt lebetes in domo dñi. sicut phiale coram altari. & erit omnis lebes in Iherlim & in iuda sanctificatus domino exercituum. & uenient omnes immolantes & sumentes ex eis. & coquent in eis. & non erit mercator ultra in domo dñi exercituum in die illo. Explicit.

Incipiunt capitula super malachiam prophetam. .i.

Onus uerbi dñi ad israel in manu malachie. Dilexi uos dicit dñs. Et dixistis. In quo dilexisti nos. Nonne frater erat esau iacob dicit dñs. Et dilexi iacob. esau autem odio habui. & posui montes eius in solitudinem. & hereditatem eius in dracones deserti. Quod si dixerit idumea destructa sumus. sed reuertentes edificabimus que destructa sunt. hec dicit dñs exercituum. isti edificabunt & ego destruam. Et uocabunt eos terminum impietatis. & populus cui iratus est dñs usque in eternum. Et oculi uestri uidebunt. & uos dicetis. magnificetur dñs super terminum israel. filius honorat patrem. & seruus dominum suum. Si ergo pater ego sum. ubi est honor meus. Et si dominus ego sum. ubi est timor meus. Dicit dñs exercituum ad uos o sacerdotes. qui despicitis nomen meum. & dixistis. In quo despeximus nomen tuum. Offertis super altare meum panem polluctum. & dicetis. In quo polluimus te. In eo quod dicitis mensa dñi despecta est. Si offeratis cecum ad immolandum nonne malum est. Et si offeratis claudum & languidum nonne malum est. Offer illud duci tuo si placuerit ei aut si suscipit faciem tuam dicit dñs exercituum. & nunc deprecamini uultum dei ut misereatur nostri. De manu enim uestra factum est hoc. si quis suscipiat faciem uestram dicit dñs exercituum. Quis est in uobis qui claudat ostia. & incendat altare meum gratuito. Non est mihi uoluntas in uobis dicit dñs exercituum. & munus non suscipiam de manu uestra. Ab ortu enim solis usque ad occasum magnum est nomen meum in gentibus. & in omni loco sacrificatur & offertur nomini meo oblatio munda. quia nomen meum magnum in gentibus dicit dñs exercituum. Et uos polluistis illud in eo quod dicitis. mensa dñi contaminata est. & quod superponitur contemptibile est cum igne quod illud deuorat. Et dixistis. Ecce de labore & exsufflastis illud dicit dñs exercituum. & intulistis de rapinis claudum & languidum & intulistis munus. Numquid suscipiam illud de manu uestra dicit dñs. Maledictus dolosus qui habet in grege suo masculum & uotum faciens immolat domino debile. quia rex magnus ego dicit dñs exercituum. & nomen meum horribile in gentibus. .ii.

Et nunc ad uos mandatum hoc o sacerdotes. Si nolueritis audire & si noluerit ponere super cor ut detis gloriam nomini meo ait dñs exercituum. mittam in uos egestatem & maledicam benedictionibus uestris & maledicam illis. quia non posuistis super cor. Ecce ego minabor uobis brachium & dispergam super uultum uestrum stercus sollemnitatum uestrarum & assumet uos secum & scietis quia misi ad uos mandatum istud. ut esset pactum meum cum leui. dicit dñs exercituum. Pactum meum fuit cum eo uite & pacis & dedi timorem & timuit me & a facie nominis mei pauebat. Lex ueritatis fuit in ore eius & iniquitas non est inuenta in labiis eius. In pace & in equitate ambulauit mecum & multos auertit ab iniquitate. Labia enim sacerdotis custodiunt scientiam & legem requirent ex ore eius. quia angelus dñi exercituum est. Vos autem recessistis de uia & scandalizastis plurimos in lege. irritum fecistis pactum leui dicit dñs exercituum. Propter quod & ego dedi uos contemptibiles & humiles per omnes populos. sicut non seruastis uias meas & accepistis faciem in lege. Numquid non pater unus omnium nostrum. Numquid non deus unus creauit nos. Quare ergo despicit unusquisque nostrum fratrem suum. uiolans pactum patrum nostrorum. Transgressus est iuda & abhominatio facta est in israel & in Iherlim quia polluit iuda sanctificationem dñi quam dilexit & habuit filiam dei alieni. Disperdat dñs uirum qui fecit hoc. magistrum & discipulum de tabernaculis iacob & offerentem munus dño exercituum. Et hoc rursum fecistis. Operabatis lacrimis altare dñi fletu & mugitu. ita ut ultra non respiciam ad sacrificium. non accipiam placabile quid de manu uestra. Et dixistis. Quam ob causam. Quia dñs testificatus est inter te & uxorem pubertatis tue. quia tu despexisti. Et hec principalis tua & uxor foedus tuum. Nonne unus fecit & reliquum spiritus eius est. Et quid unus quærit nisi semen dei. Custodite ergo spiritum uestrum & uxorem adolescentie tue noli despicere. Cum odio habuerit dimittere dicit dñs deus israel. Operiet autem iniquitas uestimentum eius. dicit dñs exercituum. Custodite spiritum uestrum & nolite despicere. Laborare fecistis dñm in sermonibus uestris & dixistis. In quo eum fecimus laborare. In eo cum dicitis. Omnis qui facit malum bonus est in conspectu dñi & tales ei placent. Aut certe ubi est deus iudicii. .iii.

Ecce ego mittam angelum meum & præparabit uiam ante faciem meam. Et statim ueniet ad templum suum dominator quem uos quæritis & angelus testamenti quem uos uultis. Ecce uenit dicit dñs exercituum. Et quis poterit cogitare diem aduentus eius. & quis stabit ad uidendum eum. Ipse enim quasi ignis conflantis & quasi herba fullonum. Et sedebit conflans & emundans argentum & purgabit filios leui. Et colabit eos quasi aurum & argentum & erunt domino offerentes sacrificium in iustitia. Et placebit domino sacrificium iuda & Iherlim sicut dies seculi & sicut dies anni antiqui. Et accedam ad uos in iudicio & ero testis uelox maleficis & adulteris & periuris & qui calumpniantur mercedem mercenarii uidue & pupillos & opprimunt peregrinum non timuerunt me dicit dñs exercituum. Ego enim dñs & non mutor & uos filii iacob non estis consumpti. A diebus enim patrum uestrorum recessistis a legitimis meis & non custodistis. Reuertimini ad me & reuertar ad uos dicit dñs exercituum. & dixistis. In quo reuertemur. Si affliget homo deum quia uos configitis me. Et dixistis. In quo configimus te. In decimis & in primitiis. in penuria uos maledicti estis & me uos configitis gens tota.

Jferte omẽm decimam in horreum ⁊ sit cib; in ·iiii· domo mea ⁊ pbate me sup hoc dicit dñs. si nõ aperuero uob catharactas celi ⁊ effudero uobis bñdictionem usq ad habundantiam. Et increpabo p uobis deuorantẽ ⁊ non corrumpet fructum terre uře. nec erit sterilis in ea uinea dicit dñs exercituum. ⁊ beatos uos dicent omes gentes. eritis enim uos terra desiderabilis dicit dñs exercituum. Jnualuerunt sup me uba uestra dicit dñs ⁊ dixistis. Quid locuti sumus contra te. Et dixistis. Vanus est qui seruit deo. ⁊ quid emolumentum quia custodiuimus precepta eius ⁊ quia ambulauimus tristes coram dño exercituum. Et ego nũc beatos dicimus arrogantes. siquidem edificati sunt facientes impietatem. ⁊ temptauerunt deum ⁊ salui facti sunt. Tunc locuti sunt timentes dñm unusquisq cum proximo suo. Et attendit dñs ⁊ audiuit ⁊ scripte est liber monumenti coram eo timentibus dñm ⁊ cogitantibus nomen eius. erunt mihi ait dñs exercituum in die qua ego facio in peculium ⁊ parcam eis sicut parcit uir filio suo seruienti sibi. Et conuertemini ⁊ uidebitis quid sit inter iustum ⁊ impium inter seruientem deo ⁊ non seruientem ei. ·v·

Ecce enim dies uenient succensa quasi caminus ⁊ erunt omes superbi ⁊ omes facientes impietatem stipula ⁊ inflammabit eos dies ueniens dicit dñs exercituum. que non relinquet eis radicem ⁊ germen. Et orietur uobis timentibus nomen meum sol iustitie ⁊ sanitas in pennis eius. Et egrediemini ⁊ saltabitis sicut uituli de armento ⁊ calcabitis impios cum fuerint cinis sub planta pedum uestrorum in die qua ego facio dicit dñs exercituum. Memento legis moysi serui mei quam mandaui ei in oreb. ad omem israel precepta ⁊ iudicia. Ecce ego mittam uobis heliam pphetam. antequam ueniat dies dñi magnus ⁊ horribilis. ⁊ conuertet cor patrum ad filios ⁊ cor filiorum ad patres eorum ne forte ueniam ⁊ percutiam terram anathemate. Explicit malachias pphe. Liber salomonis id est parabole earum secm hebraicam ueritatem translate ab eusebio ieronimo pbro presente chromatio ⁊ heliodoro episcopis. Prologus.

Iungat epla quos iungit sacerdotium. imo carta non diuidat. quos xpi nectit amor. Cõmentarios minores zachariam malachiam. quos posteris scripsisse non inuidebo. si quis eruditus solatia scripturarum. notarios uelocis librarios sustentatis. ut uobis perfectum nihil desit ingenio. Et ecce exclamat frequens turba duplicia poscentium. qui aut equum sitit me uobis esurientibus alius laborare. aut in ratione dandi ⁊ accepti. cuiquam preter uos obnoxius sim. Itaque longa egrotatione fructus. ne perirent hoc anno retinentem. ⁊ apud uos mutuis eger. triduo opus uisum noui operarium. infra pretionem uidelicet denarium salomonis uoluminum malloth. quas hebraei pabolas uulgata editio parabolas uocat. Coeleth. quod grece ecclesiasten. latine concionatorem possumus dicere. Syrachyrim. quod in nostra lingua utuntur canticis canticorum. Sapientiam ihesu filii syrach liber. alii pseudographi. qui sapientia salomonis inscribitur. Quorum priorem hebraicum reperi. duos ecclesiasticum ut apud latinos. sed parabolas prenotatum. Cum uenerit ecclesiastes ⁊ canticum canticorum. ut similitudinem salomonis. si solum librorum numerum. sed etiam materiarum genera cognoscet. Sciendum apud hebreos nusquam esse. quae ipse titulus grecam eloquentiam redolet. ⁊ si nulli scriptorum ueterum hucusque uidetur philonis affirmant. Sicut iudith ⁊ thobi machabeorum libros legit quidem eos ecclesia. sed inter canonicas scripturas non recipit. sic ⁊ hec duo uolumina legat ad edificationem plebis. non ad auctoritatem ecclesiasticorum dogmatum confirmandam. Si cui sane. hec. uel

ueterum magis editio placet. habeat eam a nobis non emendatam. Nec enim sic noua condimus. ut uetera destruamus. Et tamen cum diligentissime legerit. sciat magis nos intelligi. quae in ceteris uaga transtulisse coacuerunt. sed statum de plo purissime emendata teste iuxta ueritatem seruauerunt. Explicit pfatio.

Incipit capitulatio ·i·

Affectu pris alloquit filios blanditus peccatores ⁊ benedictos affectu monet in ambulando ·ii· Vsus acquiescendi cum impulsu heretici uitandi ⁊ tradentibus. ·iii·

Sapia ·i· dns omnes loquitur palam. i. in luce palam. ut relicta infantia sensus profectus ⁊ malitia puuli sint. ·iiii·

Sapia hortatur reuerti ad dñm ⁊ promittit se propitium nobis si

Sapia comminatur temptoribus sui. i. tuditus ·v· Vsus. hereticis ⁊ malis christianis. ·vi· De prudentia

Sapia hortatur suscipere monentis suos ad cognoscendam sapiam

Sapia docet non esse obliuiscendam legem suam ⁊ precepta. ·vii·

sed in corde custodienda. ·viii·

Sapia monet habendam esse fiduciam ad dñm ⁊ si bestiarum in actione non fide prudentie pene. ·ix·

Sapia hortatur ne eloquia dñi negligantur. sed omni obse

Sapia docet si esse malus ho ·x· Vsus cautione custodiantur.

mine uitandi. non uitandi essent equipandas. ·xi·

Sapia hortatur disciplinam prius amplecti. ·xii·

Sapia monet suscipere uba sua. ·xiii· De quatuor

Sapia loquitur auscultandis monentis suos ⁊ suam cor a prius co

Sapia monet inclinandam aurem prudentie ·xiiii·

elongari a mulierem meretrice. que non licet habere amatorem sor

Sapia monet sponsorem amicorum ·xv· De uocando.

si esse negligentes. sed orent semper dñm ut eis auxilium ma

Sapia pandit ·xvi· De pleasant quaecumque nouerunt.

que sunt que odit dñs ⁊ quod decet esse aias eius. ·xvii·

Sapia loquitur affectu pris precepta reconde ⁊ mandata sua

Sapia hortatur custodiendam a muliere extranea ·xviii· De re

nea. hoc est a muliere peruersa. ·xix·

Plandit pretia sapie. ne acquiescam pue doctrine. ·xx·

Sapia hortatur disciplinam magis diligendam ⁊ non aurum

Sapia loquitur. i. xpc di sapia q ·xxi· De ulpecuniam.

omnia p ipsum facta sunt ⁊ sine semp fuit pris. ita filius semp fuit.

Sapia. i. xpc dñs ubi edificauit sibi domum q ·xxii·

sua potentia de maria uirgine sibi obstruxit. ·xxiii·

Sapia loquitur. i. x. pq sua sit ostia ⁊ regnum ipsum addit

De filio sapienti q letificat patrem. ·xxiiii· De annos iuue.

De peruersis doloris ⁊ sinuositatem statuit ·xxv·

q abhominatio sunt ap dñm. ·xxvi·

De iustis q pia diuidendo diuitias suum ⁊ q

aliena sapientes in egestate sunt. ·xxvii·

De peccato labiorum qd eis pernicie. ·xxviii·

De custodia oris ⁊ subita festinata iunga ⁊ filio. ·xxix·

De sapiente mulier. i. ecclesia edificat domum suam in

xpi fundamento fundatam. stulta autem mulier. i. synagoga destructa a lege ⁊ apostolis destruit. ·xxx·

De una que uir boni recta. nouissima ad deducit ad mor

De eo q miseretur fratri unusquisq peccatum dum ·xxxi·

a scientia sua arguit. ·xxxii·

De laude carnalis q me licet uocare ad olera cum di

lectione quam ad pinguia cum odio. ·xxxiii·

De eo q arrogantia. i. superbia abhominatio ⁊ detestatio

Sapia utitur uerbum ·xxxiiii· Vsus sapientis dñi.

amatorem ⁊ uerborum precepta separate ·xxxv·

Vbi carnalis cum similatione et omni tempore diligit ⁊ spe in

De eo q ipsum spectatores. ·xxxvi· Vanus probat.

sed placentes despiciunt et conueniunt in publicum.

De muliere bona .i. ecc̃a que fide habuerunt catholici xxxvii
rocunditatem a dño. xxxviii
De feriatoribz mie. q̃ feriat dño q̃ miseret pauperi.
Sapia loq̃ uitatem. q̃ nulls gl̃abit castu se hñe coz xxxix
De eo q̃ abhoiato sit ap̃ dñm pond̃ pond̃ stata xl
De eo q̃ facit miam q̃ sequ iusticiã xli dolosa.
magis placet dño q̃m uictime. xlii Vnatarum.
De pigris se excusantibz de supbis q̃ accusant carorem
Sapia monet aurẽ ad audiend̃ coz apponẽ xliii
ad intelligend̃ que sapientes loquunt. xliii
De amico doloso fallace. qui blandit̃ sibi mal̃ dece
pe proximũ. de fugiendo hoiẽ iracundo. de filio pdente.
Sapia hortat unũquẽq; dicens. si xpm sapiam xlv
deu confitear̃ saluus eris. xlvi
De eruendis eis qui ducunt ad mortem. xlvii
De iusto cadente septies surgente. xlviii
De agro pigri hois inculto. uinea stulti. q̃ uno intẽdit pe
Respondend̃ stulto iuxta xlix Sdem ad amicos.
stulticiã suã. q̃ pati sint
Ad doctores ecc̃e tã iudicis q̃ heretici calũpniantibz respondẽ. l
De eo q̃ in labus suis intelligit̃ iniquus. li
Q̃ melior sit manifesta correctio q̃ amor absconditus. lii
De sacrament̃ scripturarum. liii Sliii
De deceptore ĩtor corruente in malum. liiii
De uituperato stulto totum spũm pfẽte. lv
De ultore q̃ ipius inuicem abhominantibz lvi
De eo q̃ omnis sermo dñi sit ignit̃ q̃ eloquia dñi
p spũm data sunt nobis in lege q̃ pphis. lvii
De tribz difficilibz uuis. i. aqle. colub̃ q̃ nauis. i. de xpõ de
uirgine nato et a morte resurgente. q̃ in celo ascendente q̃ sunt
De muliere forti .i. ecc̃la lviii Q̃ mestigabilia.
q̃m xpc suo aduentu fortem fecit. q̃ pprio sui sanguinis ab
extremis finibz congregauit. Incipit liber pũbiorũ salo
monis quem hebrei masloth appellant. i.

Parabole salomonis filii dauid regis is
rahel ad sciendam sapiam q̃ disciplinam. ad intelligenda uba pruden
tie. q̃ suscipiendam eruditioñ doc
trine. iusticiam q̃ iudicium q̃ equi
tatem. ut det parulis astutia. adole
scenti scia q̃ intellect̃. Audiens sa
piens sapiencior erit. q̃ intelligens gubnacula pos
sidebit. Animadũtet parabolam q̃ interpretationem. uba
sapientium q̃ enigmata eorũ. Timor dñi pncipium
sapie. Sapiam aut̃ doctrinã stulti despiciunt. Audi
fili mi disciplinam pris tui. q̃ ne dimittas legem ma
tris tue. ut addat̃ gr̃a capiti tuo. q̃ torques collo tuo. Si
li mi si te lactauerint pectores. ne acquiescas eis. Si dixe
rint veni nobcum. insidiemur sanguini. abscondamus
mus tendiculas ccc insontem frustra. deglutiamus eum
sic infernus uiuentes. q̃ integrum. qui descendentem in
lacum. omnem pciosam supbam reperiemus. implebi
mus domos nras spoliis. sortem mitte nobcum. mar
supium unum sit omnium nrm. fili mi ne ambules
Prohibe pedem tuum a semitis. ii. Vcum eis.
eorũ. Pedes enim illorũ ad malum currunt. q̃
festinant ut effundant sanguinẽ. frustra autẽ
iacit rete. ante oculos pennatorũ. Ipi q̃ cũ sanguinẽ suũ
insidiant. q̃ moliunt̃ fraudes contra animas suas. Sic se
mite omnis iniqui. animas possidentium rapiunt. iii.
Sapia foris pdicat. in plateis dat uocem suam. in
capite turbarũ clamitat. In foribz portarũ urbis
pfert uba sua dicens. Vsq̃quo paruli diligitis infan
tiam. q̃ stulti ea que sibi sunt noxia cupient. q̃ imprudẽ
tes odibunt sciẽtiam. iiii
Convertimini ad correptionem meam. en pferam uobis spũm
meum. q̃ ostendam uba mea. Quia uocaui q̃ renuistis.
extendi manum meam. q̃ non fuit qui aspiceret. v.
Despexistis omne consilium meum. q̃ increpationes meas ne
glexistis. ego q̃q; in interitu uro ridebo. q̃ subsannabo. cũ uob
qd timebatis aduenerit. Cum irruerit repentina calamitas.
q̃ interitus sicut tempestas ingruerit. cũ uenerit sup uos tribula
tio q̃ angustia. tunc invocabunt me. q̃ non exaudiam. mane
surgent. q̃ non invenient me. eo qd exosam habuerint disci
plinam. q̃ timorem dñi non susceperint. nec adquieuerint consilio
meo. q̃ detraxerint universe correptioni mee. Comedent igit fruc
tus uie sue. suisq; consilijs saturabunt. Auersio parulos inter
ficiet eos. q̃ prosperitas stultorum perdet illos. Qui aut̃ me audierit
absq; terrore requiescet. q̃ habundantia pfruet. malo timo
re mota. vi. Ore sublato.
q̃ mandata mea abscondens penes te. ut audiat sapi
entiam auris tua. inclina cor tuum ad agnoscendam pru
dentiam. Si enim sapiam invocaueris. q̃ inclinaueris cor
tuum prudentie. si quesieris eam sicut pecuniam. q̃ sicut the
sauros effoderis illam. tunc intelliges timorem dñi. q̃
sciam dei invenies. quia dñs dat sapiam. q̃ ex ore eius scia q̃
prudentia. Custodiet rectorum salutem. q̃ proteget gradientem
simpliciter. seruans semitas iustitie. q̃ uias sanctorum custodiens
Tunc intelliges iustitiam q̃ iudicium. q̃ equitatem. q̃ om
nem semitam bonã. Si intrauerit sapia cor tuum. q̃ scia ani
tue placuerit. consilium custodiet te. q̃ prudentia seruabit
te. ut eruaris a uia mala. q̃ ab homine qui puersa loquit.
qui relinquunt iter rectum. q̃ ambulant per uias tenebro
sas. qui letantur cũ male fecerint. q̃ exultant in rebus pessi
mis. quorum uie prause. q̃ infames gressus eorum. ut eruaris a
muliere aliena. q̃ ab extranea que mollit sermones suos.
et relinquit ducem pubertatis sue. q̃ pacti dei sui oblita est.
inclinata est enim ad mortem domus eius. q̃ ad inferos semite
ipius. omnes qui ingrediuntur ad eam non reuertentur. nec apprehendent
semitas uite. ut ambules in uia bona. q̃ calles iustorum custo
dias. Qui enim recti sunt habitabunt in terra. q̃ simplices
permanebunt in ea. Impii autem de terra perdent. q̃ qui inique a
gunt auferentur ex ea. vii.
Fili mi ne obliuiscaris legis mee. q̃ precepta mea custo
diat cor tuum. Longitudinem enim dierum q̃ annos
uite. q̃ pacem apponent tibi. mia q̃ uita. si te deserent.
Circũda ea q̃si gutturi tuo. q̃ describe in tabulis cordis tui.
q̃ inuenies gr̃am q̃ disciplinã bonam coram deo q̃ hoibz.
Habe fiduciam in dño ex toto corde tuo. q̃ ne viii.
innitaris prudentie tue. In omnibz uiis tuis cogita
illum. q̃ ipe dirriget gressus tuos. Ne sis sapiens ap̃ temet
ipm. time dñm q̃ recede a malo. Sanitas quippe erit
umbilico tuo. q̃ irrigatio ossibus tuis. Honora dñm
de tua substãa. q̃ de primitijs frugum omnium tuarũ. q̃ iple
bunt horrea tua saturitate. q̃ uino torcularia redundabũt.
Disciplinam dñi fili mi ne abnuas. q̃ deficias ix.
cum ab eo corriperis. Quem enim diligit dñs corri
pit. q̃ q̃si pater in filio sibi placet sibi. Beatus homo qui in
uenit sapiam. q̃ qui affluit prudentia. Melior est adquisi
tio eius negotiatione argenti q̃ auri. primi q̃ purissimum
fructus eius. Pretiosior est cunctis opibus. q̃ omnia que deli
derant̃ huic non valent comparari. Longitudo dierum in dex
tera eius. in sinistra illius diuitie q̃ gla. Vie eius uie pul
chre. q̃ omnes semite illius pacifice. Lignum uite est his
qui apprehenderint eam. q̃ qui tenuerit eam beatus. Dñs
sapia fundauit terram. stabiliuit celos prudentia. Sa

pterna illi erupterunt abyssi. et nubes roze celestium
fili mi ne effluant hec ab oculis tuis. custodi
·x· legem atq; cilium. erit uita animę tuę. et gratia
faucibz tuis. Tunc ambulabis fiducialiter in uia tua.
et pes tuus non impinget. Si dormieris non timebis. quie
ces et suauis erit somnus tuus. Ne paueas repentino ter
rore. et ruinę potentiu impioz. Dñs enim erit in lá
tere tuo. et custodiet pedem tuum ne capiaris. Noli p
hibere benefacere eum qui potest. si uales et ipse benefac. Ne
dicas amico tuo uade et reuertere. et cras dabo. cum statim
possis dare. Ne moliaris amico tuo malum. cum ille in
te habeat fiduciam. Ne contendas aduersus hominem frus
tra. cum ipse nichil tibi mali fecerit.
·xi·
Ne emulerис hominem iniustum. nec imiteris uias eius.
quia abhominatio est dño omnis illusor. et cum simplici
bz sermocinatio eius. Egestas a dño in domo impii. habitacu
la autem iustoz benedicent. Illusores ipse deludet. et mansue
tis dabit gratiam. Gloriam sapientes possidebunt. stultoz exal
tatio ignominia.
·xii·
Audite filii disciplinam patris. et attendite ut sciatis
prudentiam. Donum bonum tribuam uobis. legem
meam ne derelinquatis. Nam et ego filius fui patris mei
tenellus. et unigenitus coram matre mea. Et docebat
me atq; dicebat. Suscipiat uba mea cor tuum. custodi
precepta mea et uiues. Posside sapiam. posside prudentiam.
Ne obliuiscaris. neq; declines a ubis oris mei. Ne di
mittas eam. et custodiet te. Dilige eam. et seruabit te.
principium sapie. timor dñi. Posside sapiam. et in om
ni possessione tua adquire prudentiam. Arripe illam.
et exaltabit te. glorificabit ab ea. cum eam fueris amplexa
ta. Dabit capiti tuo augmenta gratiarum. et coronam inclita pre
·xiii· Audi fili mi et suscipe uba mea. ut
multiplicentur tibi anni uite. Viam sapie monstrabo
tibi. ducam te per semitas equitatis. Quas cum ingressus
fueris. non arctabunt gressus tui. et currens non habebis offen
diculum. Tene disciplinam ne dimittas eam. custodi
illam. quia ipsa est uita tua. Ne delectеris semitis impioz.
nec placeat malorum uia. Fuge ab ea. non transeas per illam.
declina et desere eam. Non enim dormiunt nisi male fe
cerint. et rapitur somnus ab eis nisi supplantauerint. Comedunt
panem impietatis. et uinum iniquitatis bibunt.
Iustoz autem semita quasi lux splendens procedit. et crescit
usq; ad perfectam diem. Via impioz tenebrosa. nesciunt
·xiiii· Fili mi asculta sermones
meos. et ad eloquia mea inclina aurem tuam. Ne
recedant ab oculis tuis. custodi ea in medio cordis tui.
Uita enim sunt inuenientibz ea. et uniuersе carni
sanitas. Omni custodia serua cor tuum. quia ex ipso
uita procedit. Remoue a te os prauum. et detrahentia la
bia sint procul a te. Oculi tui recta uideant. et palpebre
tue precedant gressus tuos. Dirige semitam pedibz tu
is. et omnes uie tue stabilientur. Ne declines ad dexteram
nec ad sinistram. auerte pedem tuum a malo. Uiarum
que a dextris sunt nouit dñs. prauе autem que a sini
stris sunt. Ipse autem rectos faciet cursus tuos. et semita au
tem tua in pace producet.
·xv·
Fili mi attende sapiam meam. et prudentie mee incli
na aurem tuam ut custodias cogitationes. et disci
plinam labia tua obseruent. fauus enim stillans la
bia meretricis. et nitidius oleo guttur eius. Nouissima
autem illius amara quasi absinthium. et acuta quasi gladius
biceps. Pedes eius descendunt in mortem. et ad inferos
gressus illius penetrant. per semitam uite non ambulant
uagi sunt gressus eius. et inuestigabiles. Nunc ergo fili
audi me. et ne recedas a uerbis oris mei. Longe fac ab
ea uiam tuam. et ne appropinques foribz domus eius.
Ne des alienis honorem tuum. et annos tuos crudeli.
ne forte impleant extranei uiribz tuis. et labores tui
sint in domo aliena. et gemas in nouissimis. cum con
sumpseris carnes tuas. et corpus tuum. et dicas. Cur de
testatus sum disciplinam. et increpationibz non adquie
uit cor meum. Nec audiui uocem docentium me.
et magistris non inclinauи aurem meam. Pene fui in
omni malo. in medio ecclesię et synagoge. Bibe aquam de
cisterna tua. et fluenta putei tui. Deriventur fontes tui
foras. et in plateis aquas tuas diuide. Habeto eas solas.
ne sint alieni participes tui. Sit uena tua benedicta. et
letare cum muliere adolescentie tue. Cerua carissima.
et gratissimus hinnulus. Ubera eius inebrient te omni
tempore. et amore illius delectare iugiter. Quare seducere
fili mi ab aliena. et foueris in sinu alterius. Respicit
dñs uias hominis. et omnes gressus illius considerat. Iniquita
tes sue capiunt impium. et funibz peccatoz suoz constringi
tur. Ipse morietur qui non habuit disciplinam. et multitudine
stultitie sue decipietur.
·xvi·
Fili mi si spopondisti pro amico tuo. defixisti apud extra
neum manum tuam. illaqueatus es uerbis oris tui.
et captus propriis sermonibz tuis. Fac ergo quod dico fili mi. et te
met ipse libera. quia incidisti in manum proximi tui. Ne
curre festina. suscita amicum tuum. Ne dederis
somnum oculis tuis. nec dormitent palpebre tue. Et
uelut dammula de manu. et quasi auis de laqueo
cupis. Uade ad formicam o piger. et considera uias eius.
et discе sapiam. Que cum non habeat ducem non preceptо
rem non principem. parat estate cibum sibi. et congregat
in messe quod comedat. Usquequo piger dormies. Quando
consurges e somno tuo. Paululum dormies. paulu
lum dormitabis. paululum conseres manus ut dormi
as. et ueniet tibi quasi uiator egestas. et pauperies quasi uir ar
matus. Si uero impiger fueris. ueniet ut fons messis tua
et egestas longe fugiet a te. Homo apostata uir inu
tilis. graditur ore prauo. annuit oculis. terit pede.
digito loquitur. prauo corde machinatur malum. et in omni
tempore iurgia seminat. Huic extemplo ueniet interi
tus suus. et subito conteretur. non habebit ultra medicinam.
·xvii·
Sex sunt que odit dñs. et septimum
detestatur anima eius. Oculos sublimes. linguam
mendacem. manus effundentes innoxium sanguinem.
cor machinans cogitationes pessimas. pedes uelоces
ad currendum in malum. proferentem mendacia testem
fallacem. et eum qui seminat inter fratres discordias.
·xviii·
Conserua fili mi precepta patris tui. et ne
dimittas legem matris tue. Liga eam in corde
tuo iugiter. et circunda guttur tuum. Cum ambulaue
ris gradiantur tecum. cum dormieris custodiant te.
et uigilans loquere cum eis. quia mandatum lucerna est.
et lex lux. et uia uite increpatio discipline.
·xix·
Ut custodiant te a muliere mala. a blanda lin
gua extranee. Non concupiscat pulchritudi
nem eius cor tuum. nec capiaris nutibz illius. Pretium
enim scorti uix unius est panis. Mulier autem uirum
preciosam animam capit. Numquid abscondere
potest homo ignem in sinu suo. ut uestimenta illius
non ardeant. aut ambulare super prunas. non obu
rent plante eius. Sic qui ingreditur ad mulierem
proximi sui. non erit mundus cum tetigerit eam. Non

Sō cñ scis g parata
sup̄ueniunt dies

Se amendis fallacibus

lingt eius

gnabil ē culpa· cum quil furat furet. Furat enim· ut eſurientem impleat aiam· deprehenſus q̄ reddet ſeptu plum· 7 omē substantiā domꝰ ſue tradet. Qui autē adulſ eſt· ꝓp cordis inopiam ꝓdet animā ſuam. Turpitudinē 7 ignominiam ogḡabit ſibi· 7 opprobriū nō delebit· q̄ zelus· 7 furor uiri nō parcet· nec die uindicte· nō adquieſcet cuiquam ꝓcibꝰ· nō ſuſcipiet· nec pro redemptione dona plūma.

Fili mi custodi ſermones meos· 7 precepta mea recondē tꝫ. Serua mandata mea 7 uiues· 7 legē meam q̄ pupillam oculi tui. Liga eam in digitis tuis· ſcribe illam in tabulis cordis tui. Dic ſapiēcie ſoror mea es· 7 prudētiam uoca amicam tuam· ut custodiat te a muliere extranea· 7 ab aliena que uerba ſua dulcia facit. De feneſtra enim domꝰ mee p cancellos ꝓſpexi· 7 uidi ꝓuulos· conſidero uecordem iuuenē qui trānsit ꝑ plateas uxit angulum· 7 pe uiam domꝰ illi gradit in obſcuro ad uesperascente die· in nocte tenebrosa in caligine· 7 ecce mulier occurrit illi ornatu meretricio· ꝑparata ad capiendas animas· garrula 7 uaga· quietis impatiens· nec ualens in domo conſistere pedibꝰ ſuis· nunc foris· nūc in plateis· nec uxta angulos insidians· Apprehensumq; deosculatur iuuenem· 7 procaci uultu blanditur dicens· Victimas p salute debui· hodie reddidi uota mea· ideo egressa sū in occursum tuum· desiderans te uidere· 7 repperi. Intexui funibꝰ lectum meum· straui tapetibꝰ pictis ex egypto· aspersi cubile meum myrra· aloe· 7 cynamomo. Veni mebriemur ubibꝰ· 7 fruamur cupitis amplexibꝰ donec illucescat dies. Non ē enim uir in domo sua· abiit uia longissima· saculum pecunie secum tulit· in die plene lune reuersurus ē domū suam. Irretiuit eū multis sermonibꝰ· 7 blanditiis labiorꝰ ꝓtraxit illum. Statim eam sequit q̄si bos ductus ad uictimam· 7 q̄si agnus lasciuiens· 7 ignorans· 7 nescit q̄d ad uincula stulti trahat· donec trānfigat sagitta iecur ei· uelud si auis festinet ad laqueum· 7 nescit q̄ de periculo illi anime agitur.

Nunc ergo fili audi me· 7 attende ubis oris mei· ne abstrahat in uiis illi mens tua· neq; decipiaris semitis ei. Multos enim uulnerauit et dejecit· 7 fortissimi quiq; interfecti sunt ab ea. Uie inferi domus ei· penetrales inferioꝝ mortis. Numquid nō sapia clamitat· 7 prudentia dat uocem suam· In summis excelsisq; uticibꝰ supra uiam in medio itinerum stans· uxta portas ciuitatis· in ipsis foribꝰ ostiorum loquitur dicens· Quousq; ad uos clamito· 7 uox mea ad filios hominū· Intelligite ꝓuuli astutiam· 7 insipientes animaduertite. Audite q̄m de rebꝰ magnis locutura sum· 7 aperiēt labia mea ut recta ꝓdeant. Veritatem meditabitur guttur meum· 7 labia mea detestabuntur impium. Justi sunt omnes sermones mei· nō ē in eis ꝓuum quid neq; prauum. Recti sunt intelligentibꝰ· 7 equi inuentibꝰ sciā.

Accipite disciplinam meam· 7 nō pecuniam· ꝟ. doctrinam magis q̄ aurum eligite. Melior ē enim sapia cunctis ꝓciosissimis· 7 omne desiderabile ei nō potest comparari. Ego sapia habito in consilio· 7 eruditis interfui cogitationibꝰ. Timor dñi odit malum· arrogantiam 7 superbiam 7 uiam ꝓuam· 7 os bilingue detestor. Meum est consilium 7 equitas· mea prudentia· mea est fortitudo. P me reges regnant· 7 potentes decernunt iusticiam. Ego diligentes me diligo· 7 qui mane uigilauerint ad me inuenient me. Mecum sunt diuitie 7 gla· opes superbe 7 iusticia. Melior ē fructus meus auro 7 lapide ꝓcioso· 7 genimina mea argento electo. In uiis iusticie ambulo· in medio semitarū iudicii· ut ditem diligentes me· 7 thesauros eorum repleam.

Dominus possedit me in initio uiarum suarum· antequā quicq̄m faceret a principio. Ab eterno ordinata sū· 7 ex antiquis antequā terra fieret. Nondum erant abyssi· 7 ego iam concepta eram· nec dum fontes aquarum eruperant· nec dum montes graui mole constituerant· ante colles ego parturiebar. Adhuc terram nō fecerat· 7 flumina 7 cardines orbis terre· q̄m ꝓparabat celos aderam· q̄ certa lege 7 gyro uallabat abyssos· q̄m etherea firmabat sursum· 7 librabat fontes aquarū· q̄ndo circūdabat mari terminum suum· 7 legem ponebat aquis ne trānirent fines suos· q̄ appendebat fundamenta terre· cū eo eram cuncta componens· 7 delectabar p singulos dies ludens coram eo omni tempore· ludens in orbe terrarum· 7 deliciē mee cum filiis hominum. Nunc ergo filii audite me. Beati qui custodiunt uias meas· Audite disciplinam 7 estote sapientes· 7 nolite abicere eam. Beatus homo qui audit me· qui uigilat ad fores meas cotidie· 7 obseruat ad postes ostii mei. Qui me inuenerit inuenet uitam· 7 hauriet salutem a dño. Qui autem in me peccauerit· ledet animam suam. Omnes qui me oderunt· diligunt mortem.

Sapia edificauit sibi domū· excidit columpnas septem. Immolauit uictimas suas· miscuit uinū 7 ꝓposuit mensam suam. Misit ancillas suas ut uocarēt ad arcem· 7 ad menia ciuitatis. Si quis ē puerulus ueniat ad me· 7 insipientibꝰ locuta ē. Venite comedite panem meum· 7 bibite uinum q̄d miscui uobis. Relinquite infantiam 7 uiuite· 7 ambulate in uias prudentie. Qui erudit derisorem· ipse sibi iniuriam facit. Et qui arguit impium· gen̄at maculam sibi. Noli arguere derisorem· ne oderit te. Argue sapiētem· 7 diliget te. Da sapienti occōnem· 7 addetur ei sapia. Doce iustum· 7 festinabit accipere.

Principium sapie timor dñi· 7 scia scōrum prudentia. P me enim multiplicabuntur dies tui· 7 addent tibi anni uite. Si sapiens fueris tibimet ipi eris· si autē illusor· solus portabis malum. Mulier stulta 7 clamosa plenaq; illecebris· 7 nichil omnino sciens· sedit in foribꝰ domus sue sup sellam in excelso urbis loco· ut uocaret trānseuntes uiam· 7 pgentes itinere suo. Quis est puerulus declinet ad me· 7 uecordi locuta ē. Aque furtiue dulciores sunt· 7 panis absconditus suauior. Et ignorauit q̄d gigantes ibi sunt· 7 in profundis inferni conuiue ei.

Filius sapiens letificat patrē.

filius ū stultus mestitia ē matris sue. Non ꝓdesunt thesauri impietatis· iusticia ū liberabit a morte. Non affliget dñs fame animā iusti· 7 insidias impioꝝ subuertet. Egestatem operata ē manus remissa· manus autē fortium diuitias parat. Qui congregat in messe· filius sapiens ē· qui autē stertit estate· filius confusionis. Benedictio dñi super caput iusti· os autē impiorū operit iniquitatē. Memoria iusti cū laudibꝰ· 7 nomen impiorū putrescet. Sapiens corde ꝓcepta suscipiet· stultus cedit labiis. Qui ambulat simpliciter· ambulat confidenter. Qui autē deprauat uias suas· manifestus erit. Qui annuit oculo· dabit dolorem· stultus labiis uerberabitur. Vena uite os iusti· 7 os impiorū operit iniquitatem. Odium suscitat rixas· 7 uniuersa delicta operit caritas. In labiis sapientis inuenit sapia· 7 uirga in dorso eius qui indiget corde. Sapientes abscondunt sciam· os autē stulti confusioni proximum ē. Substantia diuitis urbs fortitudinis eius· paupertas egestas eorum.

ix. x.

ꝟ. filii honora dñm 7 uales· ꝓpter eū uero nō minueris alienum

ꝟ. uij.

viij.

ꝟ. cum.

5

ꝟ. legit gdiuersi in decem.

ꝟ. me principes imperant.

Opus iusti ad uitam: fructus aut impii ad peccatū.
Via uite custodiens disciplinam: qui aut increpationes relinquit errat. Abscondunt odium labia mendacia: qui profert contumelias insipiens est. In multiloquio peccatum non deerit: qui aut moderat labia sua prudentissim est. Argentum electum lingua iusti: cor impioꝝ p nichilo. Labia iusti eruditiunt plimos: qui aut indocti sunt in cordis egestate morient. Benedictio dñi diuites facit: nec sociabit eis afflictio. Quasi prisum stulti est operari scelus: sapia aut est uiro prudenti. Qđ timet impius ueniet sup eum: desiderium suum iustis dabit. Quasi tempestas transiens non erit impius: iustus aut qi fundamentum sempiternum. Sicut acetum dentibus: et fumus oculis: sic piger his qui miserunt eum. Timor dñi apponit dies: et anni impioꝝ breuiabunt. Expectatio iustoꝝ letitia: spes aut impioꝝ peribit. Fortitudo simplicis uia dñi: et pauor his qui operant malū. Justus in eternū non mouebit: impii autem non habitabunt super terram. Os iusti parturiet sapiam: lingua peruersa peribit. Labia iusti considerant placita: ore impioꝝ

Statera dolosa abhominatio est. xxv. Cpuersatio sapientū dñi: et pondus equum uoluntas ei. Ubi fuerit superbia: ibi erit et contumelia. Ubi autem humilitas: ibi et sapia. Simplicitas iustoꝝ dirigit eos: et supplantatio peruersoꝝ uastabit illos. Non proderunt diuitie in die ultionis: iustitia aut liberabit a morte. Justitia simplicis dirigit uiam ei: et in impietate sua corruet impius. Justitia rectoꝝ liberabit eos: et in insidiis suis capientur iniqui. Mortuo homine impio nulla erit ultra spes: et expectatio substantie peribit. Justus de angustia liberatus est: et tradet impius pro eo. Simulatores ore decipit amicum suum: iusti aut liberabuntur scientia. In bonis iustoꝝ exultabit ciuitas: et ore impioꝝ subuertetur. Qui despicit amicum suum indigens corde est: uir aut prudens tacebit. Qui ambulat fraudulenter: reuelat archana. Qui aut fidelis est: celat animi cōmissum. Ubi nō est gubnator: populus corruet: salus aut ubi multa consilia. Affliget malo qui fidem facit pro extraneo: qui aut cauet laqueos: securus est. Mulier querens gratiam inueniet gloriam: et robusti habebunt diuitias. Bene facit anime sue uir misericors: qui aut crudelis est: et propinquos abiicit. Impius facit opus instabile: seminanti aut iustitiam merces fidelis. Clementia preparat uitam: et sectatio malorum mortem. Abhominabile dño cor prauum: et uoluntas ei in his qui simpliciter ambulant. Manus in manu non erit innocens malus: semen aut iustoꝝ saluabitur. Circulus aureus in naribus sue: mulier pulchra et fatua. Desiderium iustoꝝ omne bonum est: prestolatio impiorum furor. xxvi.

Alii diuidunt propria: et ditiores fiunt: alii rapiunt ea sua: et semp in egestate sunt. Anima que benedicit impinguabitur: et qui inebriat: ipse et inebriabitur. Qui abscondit frumenta maledicetur in populis: benedictio aut super caput uendentium. Bene mane surgit diluculo qui querit bona: qui aut inuestigator malorum deprimet ab eis. Qui confidit in diuitiis suis corruet: iusti aut quasi uirens folium germinabunt. Qui conturbat domum suam possidebit uentos: et qui stulti est seruiet sapienti. Fructus iusti lignum uite: et qui suscipit animas sapiens est. Si iustus in terra recipit: quanto magis impius et peccator? Qui diligit disciplinam: diligit scientiam: qui autem odit increpationes insipiens est. Qui bonus est hauriet a dño gratiam: qui aut confidit in cogitationibus suis: impie agit. Non roborabitur homo ex impietate: et radix iustoꝝ non mouebitur. Mulier diligens corona est uiro suo: et putredo in ossibus eius que confusione res digna gerit. Cogitationes iustoꝝ iudicia: consilia impioꝝ fraudulenta. Verba impiorum insidiant sanguini: os iustoꝝ liberabit eos. Verte impios et non erunt: domus aut iustoꝝ permanebit. Doctrina sua docebit uir: qui aut uanus et excors est: patebit contemptui. Melior est pauper et sufficiens sibi: quam gloriosus et indigens pane. Non curat iustus animas iumentoꝝ suoꝝ: uisceribus aut impioꝝ crudelia. Qui operatur terram suam saturabitur panibus: qui aut sectatur otium stultissimus est. Desiderium impii monumentum est pessimoꝝ: radix aut iustoꝝ proficiet. xxvii.

Propter peccata labioꝝ ruina proximat malo: effugiet aut iustus de angustia. De fructu oris sui unusquisq; replebitur bonis: et iuxta opera manuum suarum retribuetur ei. Via stulti recta in oculis eius: qui aut sapiens est audit consilia. Fatuus statim indicat iram suam: qui aut dissimulat iniuriam callidus est. Qui qđ nouit loquitur: index iustitie est: qui aut non inquirit testis est fraudulentus. Est qui promittit: et qui gladio pungitur conscientie: lingua aut sapientium sanitas est. Labium ueritatis firmum erit in perpetuum: qui aut testis est repentinus: euacuat linguam mendacii. Dolus in corde cogitantium mala: qui aut inueniuntur pacis: gaudia sequet eos gaudium. Non contristabit iustum quic quid ei accidit: impii aut repplebuntur malis. Abhominatio est dño labia mendacia: qui aut fideliter agunt placent ei. Homo uersutus celat scientiam: et cor insipientium prouocat stulticiam. Manus fortium dominabitur: que aut remissa est tributis seruiet. Mero cor uiri humiliabit eum: et sermone bono letificabitur. Qui negligit damnum pp amicum iustus est: iter aut impioꝝ decipiet eos. Non inueniat fraudulentus lucrum: et substantia hominis erit aurum pretium. In semita iustitie uita: iter aut deuium ducit ad mortem. Filius sapiens doctrina patris: qui aut illusor est non audit cum arguitur. De fructu oris sui homo saturabitur bonis: anima autem preuaricatoꝝ iniqua. xxviii.

Qui custodit os suum: custodit animam suam: qui aut inconsideratus est ad loquendum sentiet mala. Vult et non habet piger: anima aut operantium impinguabitur. Uerbum mendax iustus detestabitur: impius aut confundit et confundet. Justicia custodit innocentis uiam: impietas aut peccatorem supplantat. Est qui diues cum nichil habeat: et est qui pauper cum in multis diuitiis sit. Redemptio anime uiri diuitie sue: qui aut pauper est increpationem non sustinuet. Lux iustoꝝ letificat: lucerna aut impioꝝ extinguetur. Inter superbos semper iurgia sunt: qui aut agunt cuncta consilio regunt sapia. Substantia festinata minuetur: que aut paulatim colligit manu multiplicabit. Spes que differt affligit animam: lignum uite desiderium ueniens. Qui detrahit alicui rei: ipse sem futurum obligat: qui aut timet precepta in pace requiescet. Lex sapientis fons uite: ut declinet a ruinis mortis. Doctrina bona dabit gratiam: in itinere contemptoꝝ uorago. Astutus omnia agit cum consilio: qui aut tacuit sepiet stulticiam. Nuntius impius cadet in malum: legatus fidelis sanitas. Egestas et ignominia ei qui deserit disciplinam: qui aut adquiescit arguenti glorificabitur. Desiderium si

Deficit iustus reuiscit penitentia: pmus autem fit insultabilis impio interitus

x anime dolose cuiusdam peccatis. Iusti aut misericordes sunt et misericordiam

cum

ipse

filio doloso mendacio spe boni sui de sapientia ipsius

add. et deficiet me

compleatur delectat animam: detestantur stultu eos qui
fugiunt mala. Qui cum sapientibz graditr sapiens erit:
amicus stultoz effiuet similis. Peccatores psequit malu:
rustis retribuent bona. Bonus relinquet hereditr filios
z nepotes: z custoditur iusto fuba peccatoz. Multi cibi in no
ualibz patrum: z alui oggant absqz iudicio. Qui parcit
uirge odit filiu suum: qui aute diligit illum instanter
erudit. Justus comedit z replet anima suam: uenter aũ
impioz insaturabilis. xxxix.

Sapiens mulier edificat domũ suam: insipiens etiam
ctam dz destruet manibz. Ambulans recto timet dñm: despicit ab eo qui infami gradit uia. In ore stul
ti uirga superbie: labia sapientum custodiunt eos. Ubi
nõ sunt boues ptepe uacuum e: ubertas autem plurime segetis. ibi
manifesta fortitudo bouis. Testis fidelis nõ mentiet: pfert
iudicium dolosus testis. Querit derisor sapiam: z nõ inuenie
et: doctrina prudentium facilis. Vade ex uiro stulto:
z nosti labia prudentie. Sapia callidi e: intelligẽ uiam
suam: z imprudentia stultoz errans. Stultus illudit pec
catum: inter iustos morabit gra. Cor qd nouit amaritudi
nẽ anime sue: in gaudio ei nõ miscebit extraneus. Do
mus impioz delebit: tabernacla iustoz germinabunt.

Est uia que uidet homini iusta: nouissima
autem eius deducunt ad mortem. Risus dolore misce
bit: z extrema gaudii luctus occupat. Uiis suis replebi
tur stultus: z sup eum erit uir bonus. Innocens credit
omni uerbo: astutus considerat gressus suos. Sapiens timet
z declinat a malo: stultus exilit z confidit. Impatiens
operabit stultitiam: z uir uisosus odiosus est. Possidebũ
parui stultitiam: z astutis expectabunt sciam. Tacebũ
mali ante bonos: z impii ante portas iustoz. Etiam
proximo suo pauper odiosus erit: amici aũ diuitis multi.
Qui despicit proximum suum peccat: qui autem miserẽ
pauperi: beatus erit. Qui credit in dño: miam diligit:
errant qui operant malum. Misericordia z ueritas ipparant
bona: in omni ope bono erit habundantia. Ubi autem
sunt uerba plima: ibi frequenter egestas. Corona sapien
tum diuitie eoz: fatuitas stultoz imprudentia. Li
berat animas testis fidelis: z profert mendacia uersipellis.
In timore dñi fiducia fortitudinis: z filiis eius erit spes.
Timor dñi fons uite: ut declinet a ruina mortis. In
multitudine ppli dignitas regis: z in paucitate plebis
ignominia principis. Qui patiens e multa gubnat
prudentia. qui autem impatiens e exaltat stulticiam
suam. Uita carnium sanitas cordis: putredo ossiũ
inuidia. Qui calumpniat egentem exprobrat factori
ei: honorat autem eum qui miseretur pauperi. In ma
litia sua expellit impius: speratur autem iustus in morte
sua. In corde prudentis requiescit sapia: z in doctos
iustitia eleuat gentem xxxi z erudiet.
miseros facit pplos peccm. Acceptus e regi minister in
telligens: maledictam ei inutilis sustinebit. Respon
sio mollis frangit iram: sermo durus suscitat furorem.
Lingua sapientium ornat sciam: os fatuoz ebullit
stulticiam. In omni loco: oculi dñi contemplant bonos z
malos. Lingua placabilis lignum uite: que autem
immoderata est conteret spm. Stultus irridet disciplinam patris sui: qui autem custodit increpationes sa
turior fiet. Domus iusti plima fortitudo: z in fructibz
impii conturbatio. Labia sapientiũ disseminabunt
sciam: cor stultoz dissimile erit. Victime impioz
abhominabiles dño: uota iustoz placabilia. Abho
minatio e dño uia impii. qui sequit iustitiam dili

gitur ab eo. Doctrina mala deserenti uiam uite: q
increpationes odit morietr. infernus z perditio coram
dño: quanto magis cor da filioz hominum. Non
amat pestilens eum qui se corripit: nec ad sapientes
graditur. Cor gaudens exhilarat faciem in merore ani
dejicitur spũs. Cor sapientis queret doctrinam: os stultoz
pascet impia. Omnes dies pauperis mali: secura mens
qi iugi conuiuio. Melius est parum cũ timore dñi:
q̃m thesauri magni z insatiabiles. xxxii.

Melius est uocare ad holera cum caritate: q̃m ad
mutulum saginatum cũ odio. Uir iracundus
prouocat rixas: qui patiens est mitigat suscitatas.
Iter impioz q̃si sepis spinarum: uia iustoz absqz
offendiculo. filius sapiens letificat patrem: z stult
homo despicit matrem suam. Stultitia gaudium stul
to: z uir prudens dirigit gressus. Uisiones cogitatio
nes ũ si est solitudo: ubi nõ pluresq̃ sunt subuertũ con
firmant. Letatur homo in sententia oris sui: z sermo o
portunus e optimus. Semita uite sup eruditum: ut
declinet de inferno nouissimo. Domum superboz de
molietr dñs: z firmos faciet terminos uidue. xxxiii.
Abhominatio dñi cogitationes male: z puri sermones
pulcherrimi firmabit ab eo. Conturbat domum
suam qui sectat auaritiam: qui aute odit munera uiuet.
Mens iusti meditat obedientiam: os impioz redun
dat malis. Longe est dñs ab impiis: z orationes iustoz ex
audiet. Lux oculoz letificat animam: fama bona impin
guat ossa. Auris que audit increpationes uite: in me
dio sapientũ commorabit. Qui abicit disciplinam: des
picit animam suam. Qui aute acquiescit increpationi
bz: possessor est cordis. Timor dñi disciplina sapie: z gla
pcedit humilitas. Hominis est animum ppatare: z dñi
gubnare linguam. Omnes uie hominum patent oculis
ei: spũs ponderator e dñs. Revela dño opera tua: z dirige
gent cogitationes tue. Uniuersa propter semetipm operatus est
dñs: impium q̃ ad diem malum. Abhominatio dñi
e omnis arrogans: etiam si manu ad manũ fuerit nõ erit
innocens. Misericordia z ueritate redimit iniquitates: z in
timore dñi declinat a malo. Cum placuerint dño uie
hominis: inimicos q̃ eius conuertet ad pacem. Melius e
parum cũ iustitia: q̃m multi fructus cũ iniquitate.
Cor hominis disponit uiam suam: sed dñs e dirigere gres
sus eius. Diuinatio in labiis regis: in iudicio nõ errabit
os eius. Pondus z statera iudicia dñi sunt: opa eius omnes
lapides sci. Abhominabiles regi qui agunt impie:
q̃m iustitia firmatur solium. Uoluntates regum labia
iusta: qui recta loquit diliget. Indignatio regis nun
cii mortis: uir sapiens placabit eum. In hylaritate
uultus regis uita z clementia eius q̃si imber serotinus.
Posside sapiam q̃ auro melius est: z adquire pru
dentiam q̃ pciosius e argento. Semita iustoz declinat mala: custos animas sue seruat uiam suam. Co
ritionem precedit superbia: z ante ruinã exaltatur spũs.
Melius est humilem cum mitibz: q̃ diuidere spolia
cum superbis. Eruditus in uerbo reperiet bona: z qui
in dño sperat beatus est. Qui sapiens corde est: appellabi
tur prudens: z qui dulcis eloquio maiora reperit. Fons
uite eruditio possidentis: doctrina stultoz fatuitas.
Cor sapientis erudiet os eius: z labiis illius addet gratiam.
Fauus mellis uerba composita: dulcedo animae e sanitas
ossium. Est uia que uidetur homini recta: z nouissi
mum eius ducit ad mortem. Anima laborantis laboret
sibi: q̃ compulit eum os suum. Uir impius fodit ma

; p miã: z fide purgãt
pcã. timore aute dñi
declinat a malo.

; accepta e uia iustoz:
z p ipos inimici amici
fiunt.

xbi.

xxxiiii.

; Iniqui uie hois bona facit
iustitia q̃ accepta e. quod
dñs magis q̃ immolare hos
tias.

; Qui exercet disciplinã z bonis
erit. q̃ at custodit increpatio
nes sapiẽtior fiet. Qui custodit
vias suas. custodit animã
suã.

; habundans iustitia uir magis
est. exercitatus autem impius
quadrabunt

lum. ⁊ in labijs eius ignis ardescet.

Homo pijssimus licet iusticiam ⁊ uerbosus sepe p̄cipes. Vir iniquus oblactat amicum suum ⁊ ducit eum p̄ uiam non bonam. Qui attonitus oculis cogitat p̄ua. Os ardens labia sua p̄ficit malum. Corona dignitatis senectus ⁊ que in uijs iusticie reperiet. Melior est patiens uiro forti. ⁊ qui dñatur animo suo. ex̄pugnatore urbium. Sortes mittunt̄ in sinu. s; a dño tota p̄mantur. Melior ē buccella sicca cū gaudio. q̄m domus plena uictimis cū iurgio. Seruus sapiens dñabit̄ filijs stultis. ⁊ inter fr̄es hereditatem diuidet. Sicut igne p̄bat̄ argentum ⁊ aurū ita corda p̄bat dñs. Malus obedit lingue iniq; ⁊ fallax obtemperat labijs nocentibus. Qui despicit paupem exp̄brat factori eius. ⁊ qui in ruina letat̄ alteri. nō erit īpunit⁹. Corona senum filij filioꝝ. ⁊ gl̄a filiorū patres eorū. Non decent stultum uba ꝓposita. nec p̄cipuum labium mentiens. Gemma gr̄atissima ex̄pectatio p̄bolantis. q̄cūq; se uerterit prudenter intelliget. Qui celat delictū. querit amicitias. qui alio sermone repetit separat federatos. Plus p̄ficit correptio ap̄ prudentē. q̄ centū plage ap̄ stultum. Semp iurgia querit malus. angl⁹ aut̄ crudelis mittet̄ ira eum. Expedit magis urse occurrere raptis fetibus. q̄ fatuo confidenti sibi in stulticia sua. Qui reddet mala p̄ bonis. nō recedet malum de domo eius. Qui dimittit aquā caput ē iurgioꝝ. ⁊ anteq; patiat̄ tumeliā iudicium deserit. Et qui iustificat impiū ⁊ qui condemnat iustū. abhominabilis ē uterq; ap̄ dñm. Quid p̄dest hre dum tat stulto. cum sapientiam emere nō possit.

Omni tempe diligit qui amic⁹ est. ⁊ frat̄ in angustijs ꝓbat̄. Homo stultus plaudet manibus. qui spoponderit p̄ amico suo. Qui meditatur discordias diligit rixas. ⁊ qui exaltat ost suum querit ruinā. Qui p̄uersi cordis ē nō inueniet bonū. ⁊ qui uertit linguam incidet in malum. Letat̄ ē stult⁹ in ignominia sua. s; ut̄ pater in fatuo letabit̄. Animus gaudens etatem floridam facit. spe tristis exsiccat ossa. Munera de sinu impi accipit. ut p̄uertat semitas iudicij. In facie prudentis lucet sapia. oculi stultoꝝ in finibus t̄re. Ira patris filius stult⁹. ⁊ dolor matris que genuit eū. Non ē bonum dampnū inferre iusto. nō p̄cutere p̄ncipem qui recta iudicat. Qui moderat̄ sermones suos doctus ⁊ prudens est. ⁊ p̄ciosi spūs uir eruditus. Stultus q; si tacuerit sapiens ꝓputabit̄. ⁊ si compresserit labia sua intelligens. Occasiones querit qui uult recedere ab amico. omni tempe erit exp̄brabilis. Non recipit stult⁹ uba prudentie. nisi ea dixerit q; ut̄ant in corde eius.

Impi cum in p̄fundo uenerit peccatoꝝ contemnit. s; sequetur eum ignominia ⁊ obprobrium. Aqua p̄funda uba ex ore uiri. ⁊ torrens redundans fons sapientie. Accipe p̄sonam impi in iudicio. nō ē bonum ut declines a ueritate iudicij. Labia stulti immiscent se rixis. ⁊ os eius iurgia p̄uocat. Os stulti contritio ei. ⁊ labia ipius ruina anime eius. Verba bilinguis q̄si simplicia. ⁊ ipa p̄ueniunt usq; ad intima uentris. Qui mollis ⁊ dissolutus est in ope suo. frater ē sua opa dissipantis. Turris fortissima nom̄ dñi. ad ipam curret iustus ⁊ exaltabit̄. Suba diuitis urbs roboris eius. ⁊ q̄si murus ualidus circundans eum. Anteq; conteratur exaltat̄ cor hominis. ⁊ anteq; glorificetur humiliatur. Qui p̄ius respondet q; audiat. stultum se ee demonstrat. ⁊ confusione dignum. Spūs uiri sustentat imbecillitatē suam. spūm uo adflictum quis poterit sustinere. Cor prudens possidebit sciam. ⁊ auris sapientium querit doctrinam. Donum hominis dilatat uiam eius. ⁊ ante p̄cipes spatium ei facit. Iustus prior est accusator sui. uenit amicus eius. ⁊ inuestigabit eum. Contradictionem oprimit sors. ⁊ inter potentes dijudicat. Frater qui adiuuat a fratre. q̄si ciuitas firma. ⁊ iudicia q̄si uectes urbium. De fructu oris uiri replebit̄ uenter eius. ⁊ genimina labioꝝ illius saturabunt eum. Mors ⁊ uita in manu lingue. qui diligunt eam comedent fructus eius.

Qui inuenit mulierem bonam. xxxvii. Deus est. Qui inuenit bonum. ⁊ hauriet iocunditatem a dño. Cum obiectationibus loquet̄ pauper. ⁊ diues affabit̄ rigide. Vir amabilis ad societatem. magis amic⁹ erit q̄m frat̄. Melior est pauper qui ambulat in simplicitate sua. q̄ diues torquens labia insipiens. Vbi nō est scientia anime. nō est bonum. ⁊ qui festin⁹ est pedibus offendet. Stulticia hominis supplantat gressus eius. ⁊ contra dñm fremet animo suo. Diuitie addunt amicos plurimos. a paupere aut̄ ⁊ hijs quos habuit separant̄. Testis falsus nō erit impunit⁹. ⁊ qui mendacia loquet̄ nō effugiet. Multi colunt p̄sonam potentis. ⁊ amici sunt donis tribuentis. Fratres hominis pauperis oderunt eum. insuper ⁊ amici p̄cul recesserunt ab eo. Qui tm̄ uba sectatur inuenietur habebit. qui aut̄ possessor ē mentis. diligit animā suam. ⁊ custos prudentie inueniet bona. Testis falsus nō erit impunit⁹. ⁊ qui loquet̄ mendacia p̄ibit. Non decent stultum deliciē. nec seruum dñari p̄cipibus. Doctrina uiri p̄patientiam nosci. ⁊ gl̄a eius est transire p̄ uigilia. Sicut fremit leonis ira. ⁊ regis ira. ⁊ sicut ros sup herbam. ita ⁊ hylaritas eius. Dolor patris filius stult⁹. ⁊ tecta tuguria p̄stillantia litigiosa mulier. Domus ⁊ diuitie dant̄ a parentibus a dño aut̄ p̄pe uxor prudens. Pigredo immittit soporem. ⁊ anima dissoluta esuriet. Qui custodit mandatum custodit animam suam. qui aut̄ negligit uias suas mortificabitur. xxxviii.

Fenerat̄ dño qui miseret̄ pauperi. ⁊ uicissitudinem suam reddet ei. Erudi filium tuum ne deseperet. ad interfectionem aut̄ eius ne ponas animam tuam. Qui impatiens est sustinebit dampnū. ⁊ cū rapuerit aliud apponet. Audi consilium ⁊ suscipe disciplinam. ut sis sapiens in nouissimis tuis. Multe cogitationes in corde uiri. uoluntas aut̄ dñi p̄manebit. Homo indigens misericors est. ⁊ melior pauper q̄m uir mendax. Timor dñi ad uitam. ⁊ implebitur abundabit. absq; uisitatione pessimi. Abscondit piger manū suam sub ascella. nec ad os suum applicat eam. Pestilente flagellato. stultus sapientior erit. Si aut̄ corripueris sapientē. intelliget disciplinam. Qui affligit patrem. ⁊ fugat matrem. ig nominiosus ē ⁊ infelix. Non cesset fili audire doctrinā. nec ignorabis sermones sciē. Testis iniquus deridet iudicium. ⁊ os impioꝝ deuorabit iniquitatem. Parata sunt derisoribus iudicia. ⁊ malleis percutientes stultoꝝ corpibus. Luxuriosa res uinum. ⁊ tumultuosa ebrietas. Quicunq; his delectat̄. nō erit sapiens. Sicut rugitus leonis ira. ⁊ furor regis. q̄ puocat eum peccat in anima sua. Honor ē hominis. qui separat se a contentionibus. Omnes aut̄ stulti miscent̄ tumultui. Propt̄ frigus piger arare noluit. mendicabit ḡ estate. ⁊ nō dabit̄ ei. Sic aqua p̄funda. sic consilium in corde uiri. s; homo sapiens exhauriet illud. Multi hominem misericordem uocant. ⁊ uirum aut̄ fidelem quis inueniet. Iustus qui ambulat in simplicitate sua. beatos p̄

.xlvi.

.xlvii.

.xlviii.

.xlix.

.l.

.li.

.lii.

.liii.

.liiii.

.lv.

.lvi.

.lvii.

.lviii.

.lix.

.lx.

.lxi.

.lxii.

.lxiii.

.lxiiii.

.lxv.

.lxvi.

.lxvii.

.lxviii.

.lxix.

.lxx.

.lxxi.

.lxxii.

.lxxiii.

.lxxiiii.

.lxxv.

.lxxvi.

.lxxvii.

.lxxviii.

.lxxix.

.lxxx.

.lxxxi.

.lxxxii.

.lxxxiii.

.lxxxiiii.

.lxxxv.

.lxxxvi.

.lxxxvii.

.lxxxviii.

.lxxxix.

.xc.

.xci.

.xcii.

.xciii.

.xciiii.

.xcv.

.xcvi.

.xcvii.

.xcviii.

.xcix.

.c.

.ci.

.cii.

.ciii.

.ciiii.

.cv.

.cvi.

.cvii.

.cviii.

.cix.

.cx.

.cxi.

.cxii.

.cxiii.

.cxiiii.

.cxv.

.cxvi.

.cxvii.

.cxviii.

.cxix.

.cxx.

.cxxi.

.cxxii.

.cxxiii.

.cxxiiii.

.cxxv.

.cxxvi.

.cxxvii.

.cxxviii.

.cxxix.

.cxxx.

.cxxxi.

.cxxxii.

.cxxxiii.

.cxxxiiii.

.cxxxv.

.cxxxvi.

.cxxxvii.

.cxxxviii.

.cxxxix.

.cxl.

.cxli.

.cxlii.

.cxliii.

.cxliiii.

.cxlv.

.cxlvi.

.cxlvii.

.cxlviii.

.cxlix.

.cl.

.cli.

.clii.

.cliii.

.cliiii.

.clv.

.clvi.

.clvii.

.clviii.

.clix.

.clx.

.clxi.

.clxii.

.clxiii.

.clxiiii.

.clxv.

.clxvi.

.clxvii.

.clxviii.

.clxix.

.clxx.

.clxxi.

.clxxii.

.clxxiii.

.clxxiiii.

.clxxv.

.clxxvi.

.clxxvii.

.clxxviii.

.clxxix.

.clxxx.

.clxxxi.

.clxxxii.

.clxxxiii.

.clxxxiiii.

.clxxxv.

.clxxxvi.

.clxxxvii.

.clxxxviii.

.clxxxix.

.cxc.

.cxci.

.cxcii.

.cxciii.

.cxciiii.

.cxcv.

.cxcvi.

.cxcvii.

.cxcviii.

.cxcix.

.cc.

.cci.

.ccii.

.cciii.

.ccciiii.

.ccv.

.ccvi.

.ccvii.

.ccviii.

.ccix.

.ccx.

.ccxi.

.ccxii.

.ccxiii.

.ccxiiii.

.ccxv.

.ccxvi.

.ccxvii.

.ccxviii.

.ccxix.

.ccxx.

.ccxxi.

.ccxxii.

.ccxxiii.

.ccxxiiii.

.ccxxv.

.ccxxvi.

.ccxxvii.

.ccxxviii.

.ccxxix.

.ccxxx.

.ccxxxi.

.ccxxxii.

.ccxxxiii.

.ccxxxiiii.

.ccxxxv.

.ccxxxvi.

.ccxxxvii.

.ccxxxviii.

.ccxxxix.

.ccxl.

.ccxli.

.ccxlii.

.ccxliii.

.ccxliiii.

.ccxlv.

.ccxlvi.

.ccxlvii.

.ccxlviii.

.ccxlix.

.ccl.

.cclxxxvi.

.cclxxxvii.

.cclxxxviii.

.cclxxxix.

.ccxc.

.ccxci.

.ccxcii.

.ccxciii.

.ccxciiii.

.ccxcv.

.ccxcvi.

.ccxcvii.

.ccxcviii.

.ccxcix.

.ccc.

.ccci.

.cccii.

.ccciii.

.ccciiii.

.cccv.

.cccvi.

.cccvii.

.cccviii.

.cccix.

.cccx.

.cccxi.

.cccxii.

.cccxiii.

.cccxiiii.

.cccxv.

.cccxvi.

.cccxvii.

.cccxviii.

.cccxix.

.cccxx.

.cccxxi.

.cccxxii.

.cccxxiii.

.cccxxiiii.

.cccxxv.

.cccxxvi.

.cccxxvii.

.cccxxviii.

.cccxxix.

.cccxxx.

.cccxxxi.

.cccxxxii.

.cccxxxiii.

.cccxxxiiii.

.cccxxxv.

.cccxxxvi.

.cccxxxvii.

.cccxxxviii.

.cccxxxix.

.cccxl.

.cccxli.

.cccxlii.

.cccxliii.

.cccxliiii.

.cccxlv.

.cccxlvi.

.cccxlvii.

.cccxlviii.

.cccxlix.

.cccl.

.cccli.

.ccclii.

.ccccliii.

.ccccliiii.

.ccclv.

.ccclvi.

.ccclvii.

.ccclviii.

.ccclix.

.ccclx.

.ccclxi.

.ccclxii.

.ccclxiii.

.ccclxiiii.

.ccclxv.

.ccclxvi.

.ccclxvii.

.ccclxviii.

.ccclxix.

.ccclxx.

.ccclxxi.

.ccclxxii.

.ccclxxiii.

.ccclxxiiii.

.ccclxxv.

.ccclxxvi.

.ccclxxvii.

.ccclxxviii.

.ccclxxix.

.ccclxxx.

.ccclxxxi.

.ccclxxxii.

.ccclxxxiii.

.ccclxxxiiii.

.ccclxxxv.

.ccclxxxvi.

.ccclxxxvii.

.ccclxxxviii.

.ccclxxxix.

.cccxc.

.cccxci.

.cccxcii.

.cccxciii.

.cccxciiii.

.cccxcv.

.cccxcvi.

.cccxcvii.

.cccxcviii.

.cccxcix.

.cd.

.cdi.

.cdii.

.cdiii.

.cdiiii.

.cdv.

.cdvi.

.cdvii.

.cdviii.

.cdix.

.cdx.

.cdxi.

.cdxii.

.cdxiii.

.cdxiiii.

.cdxv.

.cdxvi.

.cdxvii.

.cdxviii.

.cdxix.

.cdxx.

.cdxxi.

.cdxxii.

.cdxxiii.

.cdxxiiii.

.cdxxv.

.cdxxvi.

.cdxxvii.

.cdxxviii.

.cdxxix.

.cdxxx.

.cdxxxi.

.cdxxxii.

.cdxxxiii.

.cdxxxiiii.

.cdxxxv.

.cdxxxvi.

.cdxxxvii.

.cdxxxviii.

.cdxxxix.

.cdxl.

.cdxli.

.cdxlii.

.cdxliii.

.cdxliiii.

.cdxlv.

.cdxlvi.

.cdxlvii.

.cdxlviii.

.cdxlix.

.cdl.

.cdli.

.cdlii.

.cdliii.

.cdliiii.

.cdlv.

.cdlvi.

.cdlvii.

.cdlviii.

.cdlix.

.cdlx.

.cdlxi.

.cdlxii.

.cdlxiii.

.cdlxiiii.

.cdlxv.

.cdlxvi.

.cdlxvii.

.cdlxviii.

.cdlxix.

.cdlxx.

.cdlxxi.

.cdlxxii.

.cdlxxiii.

.cdlxxiiii.

.cdlxxv.

.cdlxxvi.

.cdlxxvii.

.cdlxxviii.

.cdlxxix.

.cdlxxx.

.cdlxxxi.

.cdlxxxii.

.cdlxxxiii.

.cdlxxxiiii.

.cdlxxxv.

.cdlxxxvi.

.cdlxxxvii.

.cdlxxxviii.

.cdlxxxix.

.cdxc.

.cdxci.

.cdxcii.

.cdxciii.

.cdxciiii.

.cdxcv.

.cdxcvi.

.cdxcvii.

.cdxcviii.

.cdxcix.

.ce.

.cei.

.ceii.

.ceiii.

.ceiiii.

.cev.

.cevi.

.cevii.

.ceviii.

.ceix.

.cex.

.cexi.

.cexii.

.cexiii.

.cexiiii.

.cexv.

.cexvi.

.cexvii.

.cexviii.

.cexix.

.cexx.

.cexxi.

.cexxii.

.cexxiii.

.cexxiiii.

.cexxv.

.cexxvi.

.cexxvii.

.cexxviii.

.cexxix.

.cexxx.

.cexxxi.

.cexxxii.

.cexxxiii.

.cexxxiiii.

.cexxxv.

.cexxxvi.

.cexxxvii.

.cexxxviii.

.cexxxix.

.cexl.

.cexli.

.cexlii.

.cexliii.

.cexliiii.

.cexlv.

.cexlvi.

.cexlvii.

.cexlviii.

.cexlix.

.cel.

.celi.

.celii.

.celiii.

.celiiii.

.celv.

.celvi.

.celvii.

.celviii.

.celix.

.celx.

.celxi.

.celxii.

.celxiii.

.celxiiii.

.celxv.

.celxvi.

.celxvii.

.celxviii.

.celxix.

.celxx.

.celxxi.

.celxxii.

.celxxiii.

.celxxiiii.

.celxxv.

.celxxvi.

.celxxvii.

.celxxviii.

.celxxix.

.celxxx.

.celxxxi.

.celxxxii.

.celxxxiii.

.celxxxiiii.

.celxxxv.

.celxxxvi.

.celxxxvii.

.celxxxviii.

.celxxxix.

.cexc.

.cexci.

.cexcii.

.cexciii.

.cexciiii.

.cexcv.

.cexcvi.

.cexcvii.

.cexcviii.

.cexcix.

.cf.

.cfi.

.cfii.

.cfiii.

.cfiiii.

.cfv.

.cfvi.

.cfvii.

.cfviii.

.cfix.

.cfx.

.cfxi.

.cfxii.

.cfxiii.

.cfxiiii.

.cfxv.

.cfxvi.

.cfxvii.

.cfxviii.

.cfxix.

.cfxx.

.cfxxi.

.cfxxii.

.cfxxiii.

.cfxxiiii.

.cfxxv.

.cfxxvi.

.cfxxvii.

.cfxxviii.

.cfxxix.

.cfxxx.

.cfxxxi.

.cfxxxii.

.cfxxxiii.

.cfxxxiiii.

.cfxxxv.

.cfxxxvi.

.cfxxxvii.

.cfxxxviii.

.cfxxxix.

.cfxl.

.cfxli.

.cfxlii.

.cfxliii.

.cfxliiii.

.cfxlv.

.cfxlvi.

.cfxlvii.

.cfxlviii.

.cfxlix.

.cfl.

.cfli.

.cflii.

.cfliii.

.cfliiii.

.cflv.

.cflvi.

.cflvii.

.cflviii.

.cflix.

.cflx.

.cflxi.

.cflxii.

.cflxiii.

.cflxiiii.

.cflxv.

.cflxvi.

.cflxvii.

.cflxviii.

.cflxix.

.cflxx.

.cflxxi.

.cflxxii.

.cflxxiii.

.cflxxiiii.

.cflxxv.

.cflxxvi.

.cflxxvii.

.cflxxviii.

.cflxxix.

.cflxxx.

.cflxxxi.

.cflxxxii.

.cflxxxiii.

.cflxxxiiii.

.cflxxxv.

.cflxxxvi.

.cflxxxvii.

.cflxxxviii.

.cflxxxix.

.cfxc.

.cfxci.

.cfxcii.

.cfxciii.

.cfxciiii.

.cfxcv.

.cfxcvi.

.cfxcvii.

.cfxcviii.

.cfxcix.

.cg.

.cgi.

.cgii.

.cgiii.

.cgiiii.

.cgv.

.cgvi.

.cgvii.

.cgviii.

.cgix.

.cgx.

.cgxi.

.cgxii.

.cgxiii.

.cgxiiii.

.cgxv.

.cgxvi.

.cgxvii.

.cgxviii.

.cgxix.

.cgxx.

.cgxxi.

.cgxxii.

.cgxxiii.

.cgxxiiii.

.cgxxv.

.cgxxvi.

.cgxxvii.

.cgxxviii.

.cgxxix.

.cgxxx.

.cgxxxi.

.cgxxxii.

.cgxxxiii.

.cgxxxiiii.

.cgxxxv.

.cgxxxvi.

.cgxxxvii.

.cgxxxviii.

.cgxxxix.

.cgxl.

.cgxli.

.cgxlii.

.cgxliii.

.cgxliiii.

.cgxlv.

.cgxlvi.

.cgxlvii.

.cgxlviii.

.cgxlix.

.cgl.

.cgli.

.cglii.

.cgliii.

.cgliiii.

.cglv.

.cglvi.

.cglvii.

.cglviii.

.cglix.

.cglx.

.cglxi.

.cglxii.

.cglxiii.

.cglxiiii.

.cglxv.

.cglxvi.

.cglxvii.

.cglxviii.

.cglxix.

.cglxx.

.cglxxi.

.cglxxii.

.cglxxiii.

.cglxxiiii.

.cglxxv.

.cglxxvi.

.cglxxvii.

.cglxxviii.

.cglxxix.

.cglxxx.

.cglxxxi.

.cglxxxii.

.cglxxxiii.

.cglxxxiiii.

.cglxxxv.

.cglxxxvi.

.cglxxxvii.

.cglxxxviii.

.cglxxxix.

.cgxc.

.cgxci.

.cgxcii.

.cgxciii.

.cgxciiii.

.cgxcv.

.cgxcvi.

.cgxcvii.

.cgxcviii.

.cgxcix.

.ch.

.chi.

.chii.

.chiii.

.chiiii.

.chv.

.chvi.

.chvii.

.chviii.

.chix.

.chx.

.chxi.

.chxii.

.chxiii.

.chxiiii.

.chxv.

.chxvi.

.chxvii.

.chxviii.

.chxix.

.chxx.

.chxxi.

.chxxii.

.chxxiii.

.chxxiiii.

.chxxv.

.chxxvi.

.chxxvii.

.chxxviii.

.chxxix.

.chxxx.

.chxxxi.

.chxxxii.

.chxxxiii.

.chxxxiiii.

.chxxxv.

.chxxxvi.

.chxxxvii.

.chxxxviii.

.chxxxix.

.chxl.

.chxli.

.chxlii.

.chxliii.

.chxliiii.

.chxlv.

.chxlvi.

.chxlvii.

.chxlviii.

.chxlix.

.chl.

.chli.

.chlii.

.chliii.

.chliiii.

.chlv.

.chlvi.

.chlvii.

.chlviii.

.chlix.

.chlx.

.chlxi.

.chlxii.

.chlxiii.

.chlxiiii.

.chlxv.

.chlxvi.

.chlxvii.

.chlxviii.

.chlxix.

.chlxx.

.chlxxi.

.chlxxii.

.chlxxiii.

.chlxxiiii.

.chlxxv.

.chlxxvi.

.chlxxvii.

.chlxxviii.

.chlxxix.

.chlxxx.

.chlxxxi.

.chlxxxii.

.chlxxxiii.

.chlxxxiiii.

.chlxxxv.

.chlxxxvi.

.chlxxxvii.

.chlxxxviii.

.chlxxxix.

.chxc.

.chxci.

.chxcii.

.chxciii.

.chxciiii.

.chxcv.

.chxcvi.

.chxcvii.

.chxcviii.

.chxcix.

.ci.

.cii.

.ciii.

.ciiii.

.civ.

.cvi.

.cvii.

.cviii.

.cix.

.cx.

.cxi.

.cxii.

.cxiii.

.cxiiii.

.cxv.

.cxvi.

.cxvii.

.cxviii.

.cxix.

.cxx.

.cxxi.

.cxxii.

.cxxiii.

.cxxiiii.

.cxxv.

.cxxvi.

.cxxvii.

.cxxviii.

.cxxix.

.cxxx.

.cxxxi.

.cxxxii.

.cxxxiii.

.cxxxiiii.

.cxxxv.

.cxxxvi.

.cxxxvii.

.cxxxviii.

.cxxxix.

.cxl.

.cxli.

.cxlii.

.cxliii.

.cxliiii.

.cxlv.

.cxlvi.

.cxlvii.

.cxlviii.

.cxlix.

.cl.

.cli.

.clii.

.cliii.

.cliiii.

.clv.

.clvi.

.clvii.

.clviii.

.clix.

.clx.

.clxi.

.clxii.

.clxiii.

.clxiiii.

.clxv.

.clxvi.

.clxvii.

.clxviii.

.clxix.

.clxx.

.clxxi.

.clxxii.

.clxxiii.

.clxxiiii.

.clxxv.

.clxxvi.

.clxxvii.

.clxxviii.

.clxxix.

.clxxx.

.clxxxi.

.clxxxii.

.clxxxiii.

.clxxxiiii.

.clxxxv.

.clxxxvi.

.clxxxvii.

.clxxxviii.

.clxxxix.

.cxc.

.cxci.

.cxcii.

.cxciii.

.cxciiii.

.cxcv.

.cxcvi.

.cxcvii.

.cxcviii.

.cxcix.

.cc.

.cci.

.ccii.

.cciii.

.ccciiii.

.ccv.

.ccvi.

.ccvii.

.ccviii.

.ccix.

.ccx.

.ccxi.

.ccxii.

.ccxiii.

.ccxiiii.

.ccxv.

.ccxvi.

.ccxvii.

.ccxviii.

.ccxix.

.ccxx.

.ccxxi.

.ccxxii.

.ccxxiii.

.ccxxiiii.

.ccxxv.

.ccxxvi.

.ccxxvii.

.ccxxviii.

.ccxxix.

.ccxxx.

.ccxxxi.

.ccxxxii.

.ccxxxiii.

.ccxxxiiii.

.ccxxxv.

.ccxxxvi.

.ccxxxvii.

.ccxxxviii.

.ccxxxix.

.ccxl.

.ccxli.

.ccxlii.

.ccxliii.

.ccxliiii.

.ccxlv.

.ccxlvi.

.ccxlvii.

.ccxlviii.

.ccxlix.

.ccl.

.cclxxxvi.

.cclxxxvii.

.cclxxxviii.

.cclxxxix.

.ccxc.

.ccxci.

.ccxcii.

.ccxciii.

.ccxciiii.

.ccxcv.

.ccxcvi.

.ccxcvii.

.ccxcviii.

.ccxcix.

.ccc.

.ccci.

.cccii.

.ccciii.

.ccciiii.

.cccv.

.cccvi.

.cccvii.

.cccviii.

.cccix.

.cccx.

.cccxi.

.cccxii.

.cccxiii.

.cccxiiii.

.cccxv.

.cccxvi.

.cccxvii.

.cccxviii.

.cccxix.

.cccxx.

.cccxxi.

.cccxxii.

.cccxxiii.

.cccxxiiii.

.cccxxv.

.cccxxvi.

.cccxxvii.

.cccxxviii.

.cccxxix.

.cccxxx.

.cccxxxi.

.cccxxxii.

.cccxxxiii.

.cccxxxiiii.

.cccxxxv.

.cccxxxvi.

.cccxxxvii.

.cccxxxviii.

.cccxxxix.

.cccxl.

.cccxli.

.cccxlii.

.cccxliii.

.cccxliiii.

.cccxlv.

.cccxlvi.

.cccxlvii.

.cccxlviii.

.cccxlix.

.cccl.

.cccli.

.ccclii.

.ccccliii.

.ccccliiii.

.ccclv.

.ccclvi.

.ccclvii.

.ccclviii.

.ccclix.

.ccclx.

.ccclxi.

.ccclxii.

.ccclxiii.

.ccclxiiii.

.ccclxv.

.ccclxvi.

.ccclxvii.

.ccclxviii.

.ccclxix.

.ccclxx.

.ccclxxi.

.ccclxxii.

.ccclxxiii.

.ccclxxiiii.

.ccclxxv.

.ccclxxvi.

.ccclxxvii.

.ccclxxviii.

.ccclxxix.

.ccclxxx.

.ccclxxxi.

.ccclxxxii.

.ccclxxxiii.

.ccclxxxiiii.

.ccclxxxv.

.ccclxxxvi.

.ccclxxxvii.

.ccclxxxviii.

.ccclxxxix.

.cccxc.

.cccxci.

.cccxcii.

.cccxciii.

.cccxciiii.

.cccxcv.

.cccxcvi.

.cccxcvii.

.cccxcviii.

.cccxcix.

.cd.

.cdi.

.cdii.

.cdiii.

.cdiiii.

.cdv.

.cdvi.

.cdvii.

.cdviii.

.cdix.

.cdx.

.cdxi.

.cdxii.

.cdxiii.

.cdxiiii.

.cdxv.

.cdxvi.

.cdxvii.

.cdxviii.

.cdxix.

.cdxx.

.cdxxi.

.cdxxii.

.cdxxiii.

.cdxxiiii.

.cdxxv.

.cdxxvi.

.cdxxvii.

.cdxxviii.

.cdxxix.

.cdxxx.

.cdxxxi.

.cdxxxii.

.cdxxxiii.

.cdxxxiiii.

.cdxxxv.

.cdxxxvi.

.cdxxxvii.

.cdxxxviii.

.cdxxxix.

.cdxl.

.cdxli.

.cdxlii.

.cdxliii.

.cdxliiii.

.cdxlv.

.cdxlvi.

.cdxlvii.

.cdxlviii.

.cdxlix.

.cdl.

.cdli.

.cdlii.

.cdliii.

.cdliiii.

.cdlv.

.cdlvi.

.cdlvii.

.cdlviii.

.cdlix.

.cdlx.

.cdlxi.

.cdlxii.

.cdlxiii.

.cdlxiiii.

.cdlxv.

.cdlxvi.

.cdlxvii.

.cdlxviii.

.cdlxix.

.cdlxx.

.cdlxxi.

.cdlxxii.

.cdlxxiii.

.cdlxxiiii.

.cdlxxv.

.cdlxxvi.

.cdlxxvii.

.cdlxxviii.

.cdlxxix.

.cdlxxx.

.cdlxxxi.

.cdlxxxii.

.cdlxxxiii.

.cdlxxxiiii.

.cdlxxxv.

.cdlxxxvi.

.cdlxxxvii.

.cdlxxxviii.

.cdlxxxix.

.cdxc.

.cdxci.

.cdxcii.

.cdxciii.

.cdxciiii.

.cdxcv.

.cdxcvi.

.cdxcvii.

.cdxcviii.

.cdxcix.

.ce.

.cei.

.ceii.

.ceiii.

.ceiiii.

.cev.

.cevi.

.cevii.

.ceviii.

.ceix.

.cex.

.cexi.

.cexii.

.cexiii.

.cexiiii.

.cexv.

.cexvi.

.cexvii.

.cexviii.

.cexix.

.cexx.

.cexxi.

.cexxii.

.cexxiii.

.cexxiiii.

.cexxv.

.cexxvi.

.cexxvii.

.cexxviii.

.cexxix.

.cexxx.

.cexxxi.

.cexxxii.

.cexxxiii.

.cexxxiiii.

.cexxxv.

.cexxxvi.

.cexxxvii.

.cexxxviii.

.cexxxix.

.cexl.

.cexli.

.cexlii.

.cexliii.

.cexliiii.

.cexlv.

.cexlvi.

.cexlvii.

.cexlviii.

.cexlix.

.cel.

.celi.

.celii.

.celiii.

.celiiii.

.celv.

.celvi.

.celvii.

.celviii.

.celix.

.celx.

.celxi.

.celxii.

.celxiii.

.celxiiii.

.celxv.

.celxvi.

.celxvii.

.celxviii.

.celxix.

.celxx.

.celxxi.

.celxxii.

.celxxiii.

.celxxiiii.

.celxxv.

.celxxvi.

.celxxvii.

.celxxviii.

.celxxix.

.celxxx.

.celxxxi.

.celxxxii.

.celxxxiii.

.celxxxiiii.

.celxxxv.

.celxxxvi.

.celxxxvii.

.celxxxviii.

.celxxxix.

.cexc.

.cexci.

.cexcii.

.cexciii.

.cexciiii.

.cexcv.

.cexcvi.

.cexcvii.

.cexcviii.

.cexcix.

.cf.

.cfi.

.cfii.

.cfiii.

.cfiiii.

.cfv.

.cfvi.

.cfvii.

.cfviii.

.cfix.

.cfx.

.cfxi.

.cfxii.

.cfxiii.

.cfxiiii.

.cfxv.

.cfxvi.

.cfxvii.

.cfxviii.

.cfxix.

.cfxx.

.cfxxi.

.cfxxii.

.cfxxiii.

.cfxxiiii.

.cfxxv.

.cfxxvi.

.cfxxvii.

.cfxxviii.

.cfxxix.

.cfxxx.

.cfxxxi.

.cfxxxii.

.cfxxxiii.

.cfxxxiiii.

.cfxxxv.

.cfxxxvi.

.cfxxxvii.

.cfxxxviii.

.cfxxxix.

.cfxl.

.cfxli.

.cfxlii.

.cfxliii.

.cfxliiii.

.cfxlv.

.cfxlvi.

.cfxlvii.

.cfxlviii.

.cfxlix.

.cfl.

.cfli.

.cflii.

.cfliii.

.cfliiii.

.cflv.

.cflvi.

.cflvii.

.cflviii.

.cflix.

.cflx.

.cflxi.

.cflxii.

.cflxiii.

.cflxiiii.

.cflxv.

.cflxvi.

.cflxvii.

.cflxviii.

.cflxix.

.cflxx.

.cflxxi.

.cflxxii.

.cflxxiii.

.cflxxiiii.

.cflxxv.

.cflxxvi.

.cflxxvii.

.cflxxviii.

.cflxxix.

.cflxxx.

.cflxxxi.

.cflxxxii.

.cflxxxiii.

.cflxxxiiii.

.cflxxxv.

.cflxxxvi.

.cflxxxvii.

.cflxxxviii.

.cflxxxix.

.cfxc.

.cfxci.

.cfxcii.

.cfxciii.

.cfxciiii.

.cfxcv.

.cfxcvi.

.cfxcvii.

.cfxcviii.

.cfxcix.

.cg.

.cgi.

.cgii.

.cgiii.

.cgiiii.

.cgv.

.cgvi.

.cgvii.

.cgviii.

.cgix.

.cgx.

.cgxi.

.cgxii.

.cgxiii.

.cgxiiii.

.cgxv.

.cgxvi.

.cgxvii.

.cgxviii.

.cgxix.

.cgxx.

.cgxxi.

.cgxxii.

.cgxxiii.

.cgxxiiii.

.cgxxv.

.cgxxvi.

.cgxxvii.

.cgxxviii.

.cgxxix.

.cgxxx.

.cgxxxi.

.cgxxxii.

.cgxxxiii.

.cgxxxiiii.

.cgxxxv.

.cgxxxvi.

.cgxxxvii.

.cgxxxviii.

.cgxxxix.

.cgxl.

.cgxli.

.cgxlii.

.cgxliii.

.cgxliiii.

.cgxlv.

.cgxlvi.

.cgxlvii.

.cgxlviii.

.cgxlix.

.cgl.

.cgli.

.cglii.

.cgliii.

.cgliiii.

.cglv.

.cglvi.

.cglvii.

.cglviii.

.cglix.

.cglx.

.cglxi.

.cglxii.

.cglxiii.

.cglxiiii.

.cglxv.

.cglxvi.

.cglxvii.

.cglxviii.

.cglxix.

.cglxx.

.cglxxi.

.cglxxii.

.cglxxiii.

.cglxxiiii.

.cglxxv.

.cglxxvi.

.cglxxvii.

.cglxxviii.

.cglxxix.

.cglxxx.

.cglxxxi.

.cglxxxii.

.cglxxxiii.

.cglxxxiiii.

.cglxxxv.

.cglxxxvi.

.cglxxxvii.

.cglxxxviii.

.cglxxxix.

.cgxc.

.cgxci.

.cgxcii.

.cgxciii.

.cgxciiii.

.cgxcv.

.cgxcvi.

.cgxcvii.

.cgxcviii.

.cgxcix.

.ch.

.chi.

.chii.

.chiii.

.chiiii.

.chv.

.chvi.

.chvii.

.chviii.

.chix.

.chx.

.chxi.

.chxii.

.chxiii.

.chxiiii.

.chxv.

.chxvi.

.chxvii.

.chxviii.

.chxix.

.chxx.

.chxxi.

.chxxii.

.chxxiii.

.chxxiiii.

.chxxv.

.chxxvi.

.chxxvii.

.chxxviii.

.chxxix.

.chxxx.

.chxxxi.

.chxxxii.

.chxxxiii.

.chxxxiiii.

.chxxxv.

.chxxxvi.

.chxxxvii.

.chxxxviii.

.chxxxix.

.chxl.

.chxli.

.chxlii.

.chxliii.

.chxliiii.

.chxlv.

.chxlvi.

.chxlvii.

.chxlviii.

.chxlix.

.chl.

.chli.

.chlii.

.chliii.

.chliiii.

.chlv.

.chlvi.

.chlvii.

.chlviii.

.chlix.

.chlx.

.chlxi.

.chlxii.

.chlxiii.

.chlxiiii.

.chlxv.

.chlxvi.

.chlxvii.

.chlxviii.

.chlxix.

.chlxx.

.chlxxi.

.chlxxii.

.chlxxiii.

.chlxxiiii.

.chlxxv.

.chlxxvi.

.chlxxvii.

.chlxxviii.

.chlxxix.

.chlxxx.

.chlxxxi.

.chlxxxii.

.chlxxxiii.

.chlxxxiiii.

.chlxxxv.

.chlxxxvi.

.chlxxxvii.

.chlxxxviii.

.chlxxxix.

.chxc.

.chxci.

.chxcii.

se filios derelinquet. Rex qui sedet in solio iudicii dissipat omne malum intuitu suo. xxxix.

Quis potest dicere mundum est cor meum purus sum a peccato? Pondus et pondus mensura et mensura utrumque abhominabile est apud dñm. Ex studiis suis intelligit puer si munda et recta sunt opera eius. Aurem audientem et oculum videntem dñs fecit utrumque. Noli diligere somnum ne te egestas opprimat. Aperi oculos tuos et satiare panibus. Malum est malum est dicit omnis emptor et cum recesserit tunc gloriabit. Aurum et multitudo gemmarum vas pretiosum labia scientie. Tolle vestimentum eius qui fidem fecit extranei et extranei aufer pignus ab eo. Suavis est homini panis fidei et postea implebit os eius calculo. Cogitationes consilium roborant et gubernacula tractanda sunt bella. Et qui revelat mysteria et ambulat fraudulenter et dilatat labia sua ne commiscearis illi. Qui maledicit patri suo et matri extinguet lucerna eius in medio tenebris. Hereditas festinata in principio in novissimo benedictione carebit. Ne dicas reddam malum proximo expecta dominum et liberabit te. Abhominatio est apud dñm pondus et statera dolosa sed et bona. A dño dirigunt gressus viri. Quis autem hominum intelligere potest viam suam? Ruina est homini devorare sancta et post vota tractare. Dissipat impios rex sapiens et inducit super eos fornicem. Lucerna dñi spiraculum hominis que investigat omnia secreta ventris. Misericordia et veritas custodiunt regem et roborabit clementia thronum eius. Exaltatio iuvenum fortitudo eorum et dignitas senum canities. Livor vulnus abstergit malum et plage in secretioribus ventris. Sicut divisiones aquarum ita cor regis in manu dñi quocumque voluerit inclinabit illud. Omnis via viri sibi recta videtur appendit autem corda dñs.

Facere misericordiam et iudicium magis placet xli. dño quam victime. Exaltatio oculorum et dilatatio cordis lucerna impiorum peccatum. Cogitationes robusti sepe habundant tua omnis autem piger semper in egestate est. Qui congregat thesauros lingua mendacii vanus et procul est et impingetur ad laqueos mortis. Rapine impiorum detrahent eos qui noluerunt facere iudicium. Perversa via viri aliena est qui autem mundus est recti opus eius. Melius est sedere in angulo doomatis quam cum muliere litigiosa in domo communi. Anima impii desiderat malum non miserebitur proximo suo. Malo pestilente sapientior erit parvulus et si secetur sapiam sumet scientiam. Excogitat vultus de domo impii ut detrahat impios a malo. Qui obturat aurem suam ad clamorem pauperis et ipse clamabit et non exaudietur. Munus absconditum extinguit iras et donum in sinu indignationem maximam. Gaudium iusto est facere iudicium et pavor operantibus iniquitatem. Vir qui erraverit a via doctrine in cetu gigantum morabitur. Qui diligit epulas in egestate erit qui amat vinum et pinguia non ditabitur. Pro multo dabit impius et pro recto iniquus. Melius est habitare in terra deserta quam cum muliere rixosa et iracunda. Thesaurus desiderabilis et oleum in habitaculo iusti et imprudens homo dissipabit illud. Qui sequitur iusticiam et misericordiam inveniet vitam et gloriam. Civitatem fortium ascendit sapiens et destruxit robur fiducie eius. Qui custodit os suum et linguam suam custodit ab angustiis animam suam.

Superbus et arrogans vocatur xlii. vanum nomen suum. Indoctus qui in ira operatur superbiam. Desideria occidunt pigrum noluerunt enim quicquam manus eius operari. Tota die concupiscit et desiderat qui autem iustus est tribuet et non cessabit. Hostie impiorum abhominabiles que offeruntur ex scelere. Testis mendax peribit vir obediens loquetur victoriam. Vir impius procaci obfirmat vultum suum qui autem rectus est corrigit viam suam. Non est sapientia non est prudentia non est consilium contra dñm. Equus paratus ad diem belli dñi aute salutem tribuet. Melius est nomen bonum quam divitie multe super argentum et aurum gratia bona. Divites et pauper obviaverunt sibi utriusque operator est dñs. Callidus videt malum et abscondit se innocentes pertransierunt et afflictus est damno. Finis modestie timor dñi divitie et gloria et vita. Arma et gladii in via pravi custos autem animae sue longe recedit ab eis. Puerbium est adolescens iuxta viam suam etiam cum senuerit non recedet ab ea. Divites pauperibus imperat et qui accipit mutuum servus est fenerantibus. Qui seminat iniquitatem metet mala et virga ire sue consumabitur. Qui pronus est ad misericordiam benedicetur de panibus enim suis dedit pauperi. Eice derisorem et exibit cum eo iurgium cessabunt que cause et contumelie. Qui diligit corditis munditiam propter gratiam labiorum suorum habebit amicum regem. Oculi dñi custodiunt scientiam et supplantant verba iniqui. Dicit piger. Leo est foris in medio platearum occidendus sum. Fovea profunda os alienum cui iratus est dñs incidet in eam. Stultitia colligata est in corde pueri virga discipline fugabit eam. Qui calumpniatur pauperem ut augeat ditetur sibi dabit ipse ditiori et

Inclina aurem tuam et audi xliii. verba sapientium. Appone aute cor ad doctrinam meam. Que pulchra erit si cum servaveris eam in ore tuo et redundabit in labiis tuis ut sit in dño fiducia tua. Unde et ostendi eam tibi hodie. Ecce descripsi eam tibi tripliciter in cogitationibus et scientia ut ostenderem tibi firmitatem et eloquia veritatis et respondere ex his illis qui miserunt te. Non fatiabis voluntatem pauperis qui pauper est neque oculi egentium in porta. Qui dñs iudicabit causam eius et configet eos qui confixerunt animam eius.

Noli esse amicus hominis iracundi neque xliii. ambules cum viro furioso ne forte discas semitas eius et sumas scandalum anime tue. Noli esse cum his qui defigunt manus suas et qui vades se offerunt pro debitis. Si enim non habes unde reddas quid causa est ut tollant operimentum de cubili tuo? Ne transgrediaris terminos antiquos quos posuerunt patres tui. Vidisti virum velocem in opere suo coram regibus stabit nec erit ante ignobiles. Quando sederis ut comedas cum principe diligenter attende que posita sunt ante faciem tuam et statue cultrum in gutture tuo si tamen habes potestatem in anima tua. Ne desideres de cibis eius in quo est panis mendacii. Noli laborare ut diteris sed prudentie tue pone modum. Ne erigas oculos tuos ad opes quas habere non potes quia facient sibi pennas quasi aquile et volabunt in celum. Ne comedas cum homine invido et ne desideres cibos eius quia in similitudine arioli existimat quod ignorat. Comede dicit et bibe dicet tibi animus eius non est tecum. Cibos quos comedisti evomes et perdes pulchros sermones. In auribus insipientis ne loquaris quia despicient doctrinam eloquii tui. Ne auferas terminos parvulorum et agrum pupillorum ne introeas. Propinquus enim

victoria et honore accipit qui dat munera vita autem auferet accipientium.

Cum est sedes et consilio omnibus fiat deliberatio.

filium

iuvenem

multato

xxxix

xxxix

cor̄ forus est. r ipe ruchcabit oīa re cām illoz. Inclinat
ad doctrinam cor̄ tuum. r aures tue ad uba sciencie.
Noli subtrahere aquo disciplinam. si enim pcus
fueris eum uirga nō morietur. Tu uirga pcutiet eum. r
animam ei de inferno liberabis.

Fili mi si sapiens fuerit animus tuus. gaudebit nec
cor̄ meum. r exultabunt renes mei. cum loquta
fuerint recta labia tua. Non emulet cor̄ tuum pec
catores. sed in timore dñi esto tota die. q habebis spem in
nouissimo. r pabula tua nō auferet. Audi fili mi r
esto sapiens. r dirige in uia animū tuum. Noli esse
in conuiuiis potatorū nec in comessationibus eor̄ qui car
nes ad uescendum ofterunt. q uacant nec potibus. r dam
nec symbola ofuunt. r uelut panis dormitando.
Audi patrem tuum qui genuit te. r ne cōtempnas
cum senuerit mat̄ tua. Veritatem eme. r noli uendere
sapiam. r doctrinam. r intelligentiam. Exultat
gaudio pat̄ iusti. qui sapientem genuit letabitur
in eo. Gaudeat pat̄ tuus. r mat̄ tua. r exultet qui ge
nuit te. Prebe fili mi cor̄ tuum mihi. r oculi tui uias meas custodiant. Fouea enim profunda est mulier. r pu
teus angustus aliena. Insidiat in uia q̄si latro. r q̄si
incautos uiros interficiet. Cui ue. cui pater ue. cui
rixe. cui fouee. cui sine cā uulnera. cui suffusio oculo
rum. nonne his qui morant in uino. r student calicibus e
potandis. Ne intuearis uinum q̄n flauescit. cum
splenduerit in uitro color ei. Ingredit blande. sed in no
uissimo mordebit ut coluber. r sicut regulus uenena
diffundet. Oculi tui uidebunt extranea. r cor tuū
puersa loquet. Et eris sic dormiens in medio mari. r
q̄si sopitus gubernator amisso clauo. r dicet. Verberaue
runt me. sed non dolui. traxerunt me. r ego nō sensi. Quā
do uigilabo. r rursus uina reppiam. Ne emuleris uiros
malos. nec desideres esse cum eis. q rapinas medita
tur cor̄ eor̄. r fraudes labia eor̄ loquuntur. Sapia edifica
bit domum. r prudentia roborabit eā. In doctrina reple
buntur cellaria. omnis substantia pulcra et preciosa. Vir
sapiens fortis est. r uir doctus. r robustus. r ualidus. q cū
disciplina mittur bellum. r erit salus ubi multa con
silia sunt. Excelsa stulto sapia. non portabit cū apiet os suū.
Qui cogitat mala facere. stulti uocabit. Cogitatio stulti
peccatum est. r abhominatio hominū detractor. Si desperaueris lapsus in die angustie. imminuet̄ fortitudo tua.

Erue eos qui ducunt̄ ad mortem. r qui .xlv.
trahuntur ad interitum. liberare ne cesses. Si dixeris
non nouimus hoc. nonne qui inspector est cordis ipse intelligit.
r seruator animę tue. ipse nouit. r reddet uniq̄ homini
iuxta opa sua. Comede fili mi mel q̄ bonum est. r
fauum dulcissimum gutturi tuo. Sic r doctrina sapie
ę tue. Quam cum inueneris habebis in nouissimis
spem. r spes tua nō auferet. Ne insidieris r quietem
impietatis in domo iusti. neq; uastes requiem eius. .xlvi.

Septies enim cadet iustus. r resurget. impii aut
cōruent in malum. Cum ceciderit inimicus tu
us ne gaudeas. r in ruina eius ne exulter cor tuum.
ne forte uideat dñs. r displiceat ei. r auferat ab eo
iram suam. Ne contendas cum malignis. nec emuleris impios. q̄m non habebit malus
spem in nouissimo. lucerna impiorum extinguet̄. Time dñm fili mi. r rege
q̄ dementibus nō commiscearis. q̄m repente surget
pernicies eorum. r ruinam utriusq; quis nouit. Hec q̄q sa
pientibus cognoscę. personam in iudicio non est cognoscere.
Qui dicit impio iustus es. maledicent ei populi. et cen
tstabunt eum tribus. Qui arguentibus laudabunt. r
super ipsos ueniet benedictio. Labia deosculabit. qui re
cta uerba respondet. Prepara foris opus tuum. r dili
genter exerce agrum tuum. ut postea edifices domū
tuam. Ne sis testis frustra contra proximū tuum. nec lac
tes quemq; labiis tuis. Ne dicas q̄m faciam in. sic faciam
ei. reddam unicuiq; secundum opus suum.

.xlvii.

Per agrum hominis pigri transiui. r per uineam ui
ri stulti. r ecce totum repleuerant urticę. opuerant
superficiem eius spine. r macera lapidum destructa erat. Quę
cum uidissem posui in corde meo. r exemplo didici disci
plinam. Parum q̄q dormies. modicum dormitabis.
Pauxillum manus seres ut queseas. r ueniet q̄si cursor
egestas tua. r mendicitas q̄si uir armatus. Gla dei est re
late ubium. r gla regum. in eligere sermonē. Celum
sursum. r terra deorsum. r cor regum inscrutabile. Au
fer rubiginem de argento. r egredietur tibi purissimum.
Aufer impietatem de uultu regis. r firmabit̄ iustitia
thronus eius. Ne gloriis apparueris coram rege. r in loco magnorum ne steteris. Melius est enim ut dicat tibi ascende
huc. q̄ ut humilieris coram principe. Que uiderunt oculi
tui ne proferas in turgio cito. ne postea erubescere si possis
cum dehonestaueris amicū tuum. Causam tuam ex
pone amico tuo. r secretum externeo ne reuelaueris. ne for
te insultet tibi cum audierit. r exprobrare nō cesset. Mala
aurea in lectis argenteis. qui loquit̄ uerbum in tempe
stiuo. Inaures aurea. r margaritum fulgens. qui argu
it sapientem super aurem obedientem. Sicut frigus nix
in die messis. ita legatus fidelis ei qui misit eum.
animam illius requiescere facit. Nubes. uentus. r pluuie
nō sequentes. sic gloriis. r promissa nō complens. Sapia
lenietur princeps. r lingua mollis confringet durissimam.
Mel inuenisti. comede q̄d sufficit tibi. ne forte satiatus e
uomas illud. Subtrahe pedem tuum de domo proximi
tui. ne forte satiatus oderit te. Jaculum. r gladius. r
sagitta acuta. homo qui loquit contra proximum suum
testimonium falsum. Dens putridus. r pes lassus qui
spat super infidelem in die angustie. r amictus pallium in
die frigoris. Acetum in uulnere. r qui cantat carmina
cordi pessimo. Si esurierit inimicus tuus ciba illum.
si sitierit da ei aquam bibere. Prunas enim congregabis super
caput eius. r dns reddet ei. Ventus aquilo dissipat plu
uias. r facies tristis linguam detrahentem. Melius est
sedere in angulo doguatis. q̄ cum muliere litigiosa. r
in domo communi. Aqua frigida anime sitienti. r nun
tius bonus de terra longinqua. Fons turbatus pedi. r
uena corrupta. iustus cadens coram impio. Sicut q̄
mel comedere multum non est ei bonum. sic qui scrutator
est maiestatis opprimet a gla. Sicut urbs patens. r absq;
muro. ita uir qui non potest in loquendo co
hibere spm suum. Sicut nix estate. r pluuie in messe.
sic indecens est stulto gla. Sicut auis ad alia cum suo
lauis. r passer quolibet uadens. sic maledictum sine
causa platum nequaquam supueniet. Flagellum
equo. r camus asino. r uirga in dorso imprudentium.
Ne respondeas stulto iuxta stulticiam suam. ne
effitiaris ei similis.

.xlviii.

Responde stulto iuxta stulticiam suam. ne sapi
ens esse uideat. Claudus pedibus. r iniquitatem
bibens. qui mittit uba per nuntium stulto. Qui
pulchras facit sine causa. h̄t claudus tibias. sic indecens est
in ore stultorum parabola. Sicut qui mittit lapidem
in acerui mercurii. ita qui tribuit insipienti ho

norem. Quom̃ si spina nascat̃ in manu temulenti: sic
parabola in ore stultor. Iudicium delinquit cās: q̃ qui
ponit stulto silentium uasi mutuga. Sicut canis qui
reuertitur ad uomitum suum: sic imprudens qui iterat
stulticiam suam. Vidisti hominem sapientem sibi ui
deri: magis illo spem habebit stultus. Dicit piger. Leo in
via: leena in itineribꝫ. Sicut ostium uertitur in cardi
ne suo: ita piger in lecto suo. Abscondit piger manus
suas sub ascella sua: q̃ laborat si ad os suum eas conuerterit.
Sapientior sibi piger uidet: septem uiris loquentibꝫ
sententias. Sicut qui apprehendit auribꝫ canem: sic q̃
transit q̃ impatiens commiscet̃ rixe alterius. Sicut noxius cẽ
qui mittit lanceas q̃ sagittas in mortẽ: sic uir qui fraudu
lenter nocet amico suo: q̃ cum fuerit deprehensus: dicit. Lu
debam ioca. Cum defecerint ligna extinguet̃ ignis: q̃ susurro
ne subtracto iurgia cõquiescunt. Sicut carbones ad pru
nas: q̃ ligna ad ignem: sic homo iracundus suscitat rixas.
Vba susurronis q̃ simplicia: q̃ ipsa pertranseunt ad intima
uentris. Qm̃ si argento sordido ornare uelis uas fictile: sic
labia tumentia cum pessimo corde sociata. xlix.
Labia suis intelligit inimic̃: eum in corde tractaue
rit dolos. Quando submiserit suam uocem ne credideris ei:
qm̃ septem nequitie sunt in corde illi. Qui operit odium
fraudulenter: reuelabit malitia eius in concilio. Qui fodit fo
ueam incidet in eam: q̃ qui uoluit lapidem reuertetur
ad eum. Lingua fallax ꝯ amat ueritatem: q̃ os lubricum
operat ruinas. Ne gloriẽ in crastinum: ignorans quid
superuentura pariat dies. Laudet te alienus q̃ non tuus
extraneus: q̃ ñ labia tua. Grauis est lapis: q̃ honerosa
harena: sed ira stulti utroq; grauior. Ira ñ hꝫ miam: ꝯ
erumpens furor. Et q̃ uerum consertam ferre q̃s potit:

Melior ẽ manifesta correptio: q̃ amor
absconditꝰ. Meliora sunt uulnera diligentis: qm̃
fraudulenta odientis oscula. Anima saturata calca
bit fauum: anima esuriens q̃ amarum pro dulci sumet.
Sicut auis ꝯsiliũ: sic uir qui relinquit
locum suum. Vnguento q̃ uasis odoribꝫ delectat cor
q̃ bonis amici dulcis anima dulcoratur. Amicum tuum
q̃ amicum patris tui ne dimiseris: q̃ domum fratris tui
ne ingrediaris in die afflictionis tue. Melior ẽ uicinus
uic̃ qm̃ frat̃ procul. Stude sapientie fili mi: q̃ letifica cor
meum: ut possis exprobranti respondẽ sermonem.
Astutus uidens malum abscondit se: paruli ꝯtemp
serunt et sustinuere dispendia. Tolle uestimentum ei qui spo
ponderit pro extraneo: q̃ pro alieno aufer ei pignus. Qui be
nedicit proximo suo uoce ꝯsurgens mane di
cenda similis erit. Tecta pstillantia in die frigoris: mu
lier litigiosa uiriq; apta. Qui retinet eam: q̃ qui uentum
teneat: q̃ oleum dextere sue euacuet. Ferrum ferro a
cuit: q̃ homo exacuit faciem amici sui. Qui seruat fi
cum comedet fructꝰ eius: q̃ qui custos est dom̃i sue glorifica
bit. Qm̃ in aquis respondent uultꝰ pspicientium:
sic corda hominũ manifesta sunt prudentibꝫ. Infernꝰ
q̃ perditio ñ replebunt̃: similit̃ q̃ oculi hominũ insatia
biles. Qm̃ pbat in flatorio argentum: q̃ in fornace
aurum: sic pbat homo ore laudantis. Si contuderis
stultum in pila q̃si pultem: feriente desup pilo: non
auferet̃ ab eo stultitia ei. Vltigent agnosce ultum
pecoris tui: tuosq; greges considera. Non enim habe
bis iugit potestatem: sed corona tribuet̃ ingñatione ge
nerationi. xlviii. Vnctauquum.
Apta sunt prata: q̃ appa ruerunt herbe uirentes: q̃ collecta sunt fena de
montibꝫ agni ad uestimentum tuum: q̃ hedi ad pretium

Sufficiat t̃ lac capraꝝ in cibos tuos: in necessaria dom̃
tue ad uictum ancillis tuis. Fugit impi nemine pse
quente: iustus autem q̃si leo confidens absq; terore erit. Ppt
peccata terre multi principes ei: q̃ propter hominis sapiam
q̃ honoꝝ scientiam que dicuntur uita ducis longior erit.
Vir pauper calumpnians pauperes: similis ẽ imbri uehemẽ
ti: in quo patitur fames. Qui derelinquunt legem lau
dant impium: qui custodiunt succenduntur ira eius.
Viri mali non cogitant iudicium: qui autem requirunt
dñm: animaduertunt omia. Melior est pauper ambu
lans in simplicitate sua: q̃m dives pranus labiis suis.
Qui custodit legem filius sapiens ẽ: qui aut̃ pascit cõ
messatores confundit patrem suum. Qui congregat di
uitias usuris q̃ fenore liberali: in pauperes ꝯgregat eas. Qui
declinat aurem suam ne audiat legem: oro ei⁹ erit exec̃
Qui decipit iustos in uia mala: lii. Sibilus.
Qui uniuersa suo corruet: q̃ simplices possidebunt bo
na ei⁹. Sapiens sibi uidet̃ ubi diues: pauper autem̃ prudens
scrutabit̃ eum. In exaltatione iustoꝝ multa gla est
regnantibꝫ impiis ruine hominum. Qui abscondit sce
lera sua ñ dirigetur: qui aut̃ confessus fuerit q̃ reliquerit
ea: miam ꝯsequet̃. Beatus homo qui semp̃ pauidus:
qui ũ mentis ẽ dure corruet in malum. Leo rugiens q̃
ursus esuriens: q̃ princeps impius sup pauperem. Dux
indigens prudentia: multos opprimet p calumpniam.
Qui aut̃ odit auaritiam: longe fient dies ei⁹. Homin̄
qui calumpniat̃ animę sanguinẽ: fluxq; ad lacum
fugerit nemo sustinebit. Qui ambulat simplicit̃ salu
erit: qui pꝛuis uiis ꝯcidet semel. Qui operat̃
tium suam saturabit̃ panibꝫ: qui sectat̃ otium reple
bit̃ egestate. Vir fidelis multum laudabit̃: qui aut̃
festinat ditari ñ erit innocens. Qui cognoscit in iudi
cio faciem: ñ facit bñ. Iste q̃ pro bucella panis: deserit
ueritatem. Vir qui festinat ditari: q̃ alius inuidet: ig
norat q̃d egestas superueniat ei. Qui corripit hominem
gratiam postea inueniet ap̃ eum: magis q̃ ille qui p lin
gue blanditiam decipit. Qui subtrahit aliquid a pre
sumpto: q̃ a matre: q̃ dicit hoc ñ ẽ peccm: particeps homicide
est. Qui se iactat q̃ dilatat: iurgia concitat: qui uero
sperat in dño saluabit̃. Qui confidit in corde suo stul
tus est: qui autem gradit̃ sapienter ipse laudabit. Qui
dat pauperi ñ indigebit: qui despicit deprecantem susti
nebit penuriam. Et cum surrexerint impii abscon
dentur homines: cum illi perierint: multiplicabuntur
iusti. Vir qui corripientem dura ceruice sternpnit: re
pentin̄ superuenient interitus: q̃ eum sanitas ñ sequetur.
In multiplicatione iustoꝝ laudabit̃ uulgus: cum im
pii sumpserint principatum gemet pꝛs. Vir q̃ amat
sapiam letificat patrem suum: qui aut̃ nutrit scor
tas perdet substantiam. Rex iustus erigit terram: uir auarus
destruet eam. Homo qui blandus fictis q̃ sermonibꝫ
loquit̃ amico suo: rete expandit pedibꝫ suis. Peccan
tem uirum iniquum inuoluet laqueus: q̃ iust⁹ lau
dabit atq; gaudebit. Nouit iustus cãm pauperis: im
pius ignorat scientiam. Homines pestilentes dissipant
ciuitatem. Sapientes ũ auertunt furorem. Vir sa
piens si cum stulto contenderit siue irascat siue ri
deat: ñ inueniet requiem. Viri sanguinum oderunt
simplicem: iustis aut̃ querunt aiam ei⁹. lii.
Totum spm suum profert stult⁹: sapiens differt q̃
reseruat in posterum. Principes qui libenter audit
uerba mendacii: omines ministros hꝫ impios. Paup
q̃ creditor obuiauerunt sibi: utriq; illuminator

xlvi.

xlvii.

Jer. Amice nesc. cum.

Cum q̃ exprobret mala: corripit
recte exquirere scientiam.

i

h

Grecum.

est dñs. Rex qui iudicat in ueritate pauperes thronus
eius in etimum firmabit. Uirga atq; correctio tribuent
sapiam: puer autem qui dimittit uoluntati sue confundet
matrem suam. In multiplicatione impior multiplica
bunt scelera: et ruina eor uidebunt. Erudi filium
tuum et refrigerabit te: et dabit delicias anime tue. Cum p
phetia defecerit dissipabit ps: qui aũ custodit legem be
atus erit. Seruus ubi non potest erudiri: eo q̃d dicat intelli
git: et respondere contemnit. Uidisti hominem uelocem
ad loquendum: stultitia magis speranda est q̃m illius correc
tio. Qui delicate a puericia nutrit seruum suum: postea
illum sentiet contumacem. Uir iracundus procat rixas:
et qui ad indignandum facilis est erit ad peccata plurima.
Superbum sequet humilitas: et humilem spũ suscipiet
gla. Qui cum fure participatur odit animam suam: adiu
rantem audit et non indicat. Qui timet hominem cito cor
ruet: qui sperat in dño sublevabit. Multi requirunt faciẽ
principis: et a dño iudicium egredietur singulorum. .lvii.

Abhominant iustum iniqui: et abhominant
impii eos qui in recta sunt uia. Verba congregantis
filii uoluntas. Filius qm̃ locutus est iuxta eum quo est ds: et qui
do seculi moriatur obstetrix aut. Stultissimus sum uiroꝝ
et sapia hominũ fui est mecum. Non didici sapiam: et noui
scior sciam. Quis ascendit in celum atq; descendit. Quis
continuit spm in manibus suis. Quis colligauit aquas qi
in ueste mitto. Quis suscitauit omes fines terre. Quod
nomen est eius et quod nomen filii eius si nosti. .lv.

Omnis seruo dñi ignominie clipeus est spantibus in se. Ne ad
das quicq̃m ubis illi: et arguatis te: et inueniaris q̃ mendax. Duo rogaui te: ne denegeris mi antequam moriar. Va
nitatem et uia iniquitatis longe fac a me: mendicitatem
et diuitias ne dederis mihi. Tribue tantũ uictui meo neccia
ne forte saturatus illiuiar ad negandum et dicam. Quis
est dñs. Et egestate compulsus furer: et peierem nomen dei
mei. Ne accuses seruum ad dñm suum: ne forte maledi
cat tibi et corruas. Generatio que patri suo maledicat: et que
matri sue non benedicat: generatio que sibi munda uidetur: et
tamen nec lota sordibus suis: generatio cui excelsi sunt oculi
et palpebre eius in alta subrecte: generatio que pdentibus gla
diis hr: et comandit molaribus suis: ut comedat inopes de terra et pauperes ex hominibus. Sanguisuge due sunt fi
lie dicentes: affer affer. Tria sunt insaturabilia et qrtum
quod numq̃ dicat sufficit. Infernus et os uulue et terra
que non satiatur aqua. Ignis nunq̃ dicit sufficit. Oculum
qui subsannat patrem et despicit partum matris sue
effodiant eum corui de torrentibus: et comedant illum
filii aquile. .lvi.

Tria sunt difficilia mihi: et qrtum penitus ignoro. Uiam
aquile in celo: uiam colubri sup petram: uiam na
uis in medio maris: et uiam uiri in adolescentia. Talis est
et uia mulieris adultere que comedit: et tergens os suum
dicit: non feci malum. Propter tria mouet terra: et qr
tum non potest sustinere. Propter seruum cum regnauerit: et stul
tum cum saturatus fuerit cibo. Propter odiosam mulierem cum
inuenerit uirum. Et ancillam cum he
redi fuerit domine sue. Quatuor sunt minima terre: et ipsa
sunt sapientiora sapientibus. Formice populus non fortis
qui preparat in messe cibum sibi. Lepusculus plebs in
ualida: qui collocat in petra cubile suum. Regem lo
custa non habet: et egreditur universa per turmas. Stelio manibus
nititur: et moratur in edibus regis. Tria sunt que bene gra
diuntur: et qrtum qui incedit feliciter. Leo fortissimus be
stiarum: ad nullius pauet occursum. Gallus succin

ctus lumbos: et aries: nec est rex qui resistat ei: et qui stulte
apparuerit: postea elevatus est in sublime. Si enim in
telleximus: cor imponimus manum. Qui aute fortiter
premit uba ad eliciendum lac: exprimit butyrum: et qui ue
hementer emungitur: elicit sanguinem. Et qui procat iu
rgia: educit discordias. Verba lamuhel regis. Uisio qua e
ruditus est eum mater sua. Quid dilecte mi: quid dilecte u
teri mei. Quid dilecte uotoꝝ meoꝝ. Ne dederis mulieribus
substantiam tuam: et diuitias tuas ad delendos reges. Noli regibus o lamuhel: noli regibus dare uinum: q̃ nullum secretũ
est ubi regnat ebrietas. Ne forte bibant et obliuiscant iudi
ciorum: et mutent cãm filiis pauperis. Date siceram merentibus: et uinum his qui amaro sunt animo. Bibant et
obliuiscant egestatis sue: et doloris sui recordentur amplius.
Aperi os tuum muto: et causis omnium filiorum qui pereunt.
Aperi os tuum: discerne q̃d iustum est: et iudica inopem
et pauperem. .lvii.

Mulierem fortem quis inueniet. Procul et de ultimis fi
nibus precium eius. Confidit in ea cor uiri sui: et spoli
is non indigebit. Reddet ei bonum et non malum: omnibus
diebus uite sue. Quesiuit lanam et linum: et operata est con
silio manuum suarum. Facta est quasi nauis institoris: de lon
ge portans panem suum. De nocte surrexit: dedit preda
domesticis suis: et cibaria ancillis suis. Consideauit agrum et emit eum: de fructu manuum suarum plantauit uine
am. Accinxit fortitudine lumbos suos: et roborauit
brachium suum. Gustauit et uidit quia bona est negotia
tio eius: non extinguetur in nocte lucerna illius. Manum suam
misit ad fortia: et digiti eius apprehenderunt fusum. Ma
num suam aperuit inopi: et palmas suas extendit ad pau
perem. Non timebit domui sue a frigore niuis: omnes
enim domestici eius uestiti sunt duplicibus. Stragulatã
uestem fecit sibi: byssus et purpura indumentum eius. No
bilis in portis uir eius: quando sederit cum senatoribus terre. Sindo
nem fecit et uendidit: et cingulum tradidit chananeo. Fortitudo et decor indumentum eius: et ridebit in die nouissimo. Os suum aperuit sapie: et lex clemẽcie in lingua eius.
Considerauit semitas domus sue: et panem otiosa non comedit. Surrexerunt filii eius et beatissimã predicauerunt: uir eius et laudauit eam. Multe filie congregauerunt diuitias: tu supergressa es uniuersas. Fallax gratia et uana est pulchritudo. Mulier timens dñm: ipsa laudabitur. Date ei
de fructu manuum suarum: et laudent eam in portis opera sua. Explicit liber proꝝ salomonis. Capitla ecclesiastes.

Oia uanitas uanitatum omne q̃d sub sole fit. .i.
Oritur sol et occidit: et ad locum suum reuertitur. .ii.
In multa sapia multa est indignatio. .iii.
Oculus non implet diuitiis: et mundi copia. .iiii.
Omnia ps hiis et similia patuit eloquentie. .v.
Non interit sine hostis et inimicus. .vi.
Quasi filius adã ascendat super eum et pungat inimicus. .vii.
Substantia hominis pereat et auaritia. .viii. descendat.
De funiculo triplici. .viiii.
Non temere quid loquendi ad dñm. .x.
Soluendi est uotum q̃d do promittit. .xi.
Auare non implebit pecunia. .xii
Cui uino habundante diuitiis non est uti ad dominum.
Non est opus hominis maiora se querere. .xiii.
Non uelox est ad ascendendum. .xiiii.
Sapientia hominis lucet in uultu illius. .xv. .xvi.
Non pertimescito malos sinistra fortuna homines pertimescunt mala.
Ecclesiastes quibus talia dictat ac si ipse egisset. .xvii
Sunt uiri atq; sapientes et opa eorum in manu dei. .xviii.

.xxv.

filius ubi custodiens extra predicationem erit.

.xxxi

Aleph
Bech
Gimel
Delech.
He
Vau
Zai
Heth
Teth
Joth
Caph
Lamed
Men
Nun
Samech
Ain
Phe
Sade
Coph
Res
Sin
Thau

Nescit homo finem suum. xxviii. Ex x.
Muscę morientes pdunt unguenta suauitatē. xxix.
Qui fodit foueam incidit in eam xxx.
Extractores ñ ēē puum malum. xxxi.
Laudat tra p rege sapiente. xxxii.
Pecunie obediunt omīa. xxxiii.
De dilectione pegrinoꝝ ꝛ aduenaꝝ. xxxiv.
Mane semina serñ tuū ꝛ uespe ne cesset manꝰ tua. xxxv.
De auferenda ira ꝛ malitia de corde. xxxvi.
Recordandū creatoris ip a iuuentute usq; ad finē. xxxvii.
Questio amigdali florentis locuste pinguis ꝛ dissipatio.
De fune argenteo ꝛ uasa aurea ꝛ ydria. xxxviii. Exxxi.
Non ē amplius inquirendū p ter dñm time ꝛ mandata
ei⁹ custodire.

Incipit liber ecclīastes. i.

Verba ecclīastes filii dauid regis ihe
rlīn. Vanitas uanitatum dixit
ecclīastes. uanitas uanitatum ꝛ
omīa uanitas. Quid hē amplius
homo de uniuerso labore suo quo la
borat sub sole. Generatio p̄terit
ꝛ generatio aduenit. terra aūt in
eternum stat. ii.
Orit sol ꝛ occidit. ꝛ ad locum suum reuertit. ibiq;
renascens gyrat p̄ meridiem ꝛ flectit ad aquilonē.
Lustrans uniuersa in circuitu pgit spūs. ꝛ in circulos
suos reuertitur. Omnia flumina intrant mare. ꝛ mare
nō redundat. Ad locum unde egressa sunt flumina reuer
tuntur. ut iterum fluant. Cuncte res difficiles. nō potest e
as homo explicare sermone. Non saturat oculus uisu.
nec auris impletur auditu. Quid est qđ fuit. Ipm qđ
futurum ē. Quid est qđ futurum est. Ipm qđ faciendum
ē. Nichil sub sole nouum. nec ualet quisq̄m dicere
ecce hoc recens est. Jam enim p̄cessit in seculis. que fuerunt
ante nos. Non ē p̄or memoria. sed nec eoꝝ quidē que
p̄tea facta sunt erit recordatio. apud eos qui futuri sunt
in nouissimo. Ego ecclīastes fui rex israhel in iherlīm.
et posui in animo meo querere ꝛ inuestigare sapienter.
de omnibus que fiunt sub sole. Hanc occupationem pes
simam dedit dñs filiis hominum ut occuparent in ea.
Vidi que fiunt cuncta sub sole. ꝛ ecce uanitas
tas. ꝛ afflictio spūs. Quersi difficile corrigunt. ꝛ stultorum
infinitus ē numerus. Locutus cum in corde meo dicens. ec
ce magnus effectus sum. ꝛ p̄cessi sapiam omnes qui fuerūt
ante me in iherlīm. Et mens mea contemplata ē multa
sapienter didici. dedi q; cor meum ut scirem prudentiam. atq;
doctrinam. erroresq; ꝛ stultitiam. iii.
Et agnoui q; in his q; ēet labor ꝛ afflictio spūs. eo
qđ in multa sapia multa sit indignatio. ꝛ qui
addit scientiam addit ꝛ laborem. Dixi hoc in corde meo.
Vadam ꝛ affluam deliciis ꝛ fruar bonis. Et uidi qđ
hoc q; ēet uanitas. Risum reputaui errorem. ꝛ gau
dio dixi. Quid frustra decipis. Cogitaui in corde meo
a uino abstrahere carnem meam. ut animū meū
in sapiam transferrem ad sapiam. deuitarem q; stulticiam. donec
uiderem quid ēet utile filiis hominū. quo fō op̄ ē sub
sole. numero dierum uite sue. iiii.
Magnificaui opa mea. edificaui mihi domos. planta
ui uineas. feci ortos ꝛ pomaria. ꝛ consevi ea cuncto
genere arborum. Exstruxi mihi piscinas aquarū. ut irri
garem silluam lignoꝝ germinantiū. Possedi seruos ꝛ
ancillas. ꝛ multam q; familiam habui. Armenta q; ꝛ
magnos ouium greges. ultra omnes qui fuerunt ante
me in iherlīm. Coaceruaui mihi argentum ꝛ aurum ꝛ
substantias regum. ac puuincias. feci mihi cantores ꝛ can
tatrices. ꝛ delicias filiorum hominum. Scyphos ꝛ urceos
in ministerio ad uina fundenda. ꝛ suppellectilem suam op̄i
omnes qui fuerunt ante me in iherlīm. Sapia q; perseuera
uit mecum. ꝛ omnia que desiderauerunt oculi mei non negaui
eis. nec prohibui cor meum quin omni uoluptate frueretur.
ꝛ oblectaret se in his que p̄parauerat. Et hanc rem sibi
ptem meam. si uteretur labore meo. Cumq; me uertissem
ad uniuersa opa que fecerunt manus meę. ꝛ ad labores in
quibus frustra sudaueram. uidi in omnibus uanitatem ꝛ
afflictionem animi. ꝛ nichil permanere sub sole. Transi
ui ad contemplandam sapiam. erroresq; ꝛ stulticiam. Qđ
est unusquisq; homo ut sequi possit regem factorem suum.
Et uidi q; tantū p̄cederet sapia stulticiam. quantum dif
fert lux a tenebris. Sapientis oculi in capite ei⁹. stultus
in tenebris ambulat. ꝛ didici q; unū utrumq; eēt interitus.
Et dixi in corde meo. Si unus ꝛ stulti ꝛ meus occasus
erit. quid mihi p̄dest qđ maiorem sapiē dedi opam. Locutus
q; cum mente mea. animadūi qđ hoc q; eēt uanitas.
Non enim erit memoria sapientis similis ut stulti in
p̄teritum. ꝛ futura tempa oblitione cuncta p̄ter opient.
Moritur doctus similis ut indoctus. ꝛ ideirco taduit
me uite mee. uidens mala universa ēe sub sole. ꝛ cuncta
uanitatem atq; afflictionem spūs. Rursus detestatus sum
omnem industriam meam. ꝛ que sub sole studiosissime
laboraui habiturus heredem p̄ me quem ignoro. utrum sa
piens an stultus futurus sit. et dñabit in laboribus meis qb⁹
desudaui. ꝛ sollicitus fui. Et est quidq̄m tam uanum.
Unde cessaui. renuntiauitq; cor meum ultra laborare
sub sole. Jam cū alii laborent in sapia ꝛ doctrina ꝛ solli
citudine. homini otioso quesita dimittet. Et hoc q; ua
nitas ꝛ magnum malum. Quid enim p̄dest homini de
universo labore suo ꝛ afflictione spūs qua sub sole cruciatus
est. Cuncti dies eius doloribus ꝛ erumnis pleni sunt. nec
p̄ noctem mente requiescit. ꝛ hec ī uanitas est. Nonne
melius ē comedere ꝛ bibere. ꝛ ostendere animę sue bona de la
boribus suis. Et hoc de manu dei est. Quis ita uorabit ꝛ
deliciis affluet ut ego. Homini bono in conspectu suo de
dit dñs sapiam ꝛ sciam ꝛ letitiam. Peccatori autem
dedit afflictionem. ꝛ curam supfluam ut addat ꝛ con
greget. ꝛ tradat ei qui placuit deo. Sed ꝛ hoc uanitas.
ꝛ cassa sollicitudo mentis. v.
Omnia tps habent ꝛ suis spatiis transeunt universa sub ce
lo. Tempus nascendi ꝛ tps moriendi. Tempus plantandi
ꝛ tempus euellendi qđ plantatum ē. Tempus occidendi
ꝛ tempus sanandi. Tempus destruendi ꝛ tempus edificandi.
Tempus flendi ꝛ tempus ridendi. Tempus plangendi ꝛ
tps saltandi. Tempus spargendi lapides ꝛ tempus colligendi.
Tempus amplexandi ꝛ tps longe fieri a complexibus. Tempus
adquirendi ꝛ tps p̄dendi. Tempus custodiendi ꝛ tps abiti
endi. Tempus scindendi ꝛ tps suendi. Tempus tacendi ꝛ
tps loquendi. Tempus dilectionis ꝛ tempus odii. Tempus bel
li ꝛ tempus pacis. Quid hō amplius homo de labore suo. Vi
di afflictionē quā dedit dñs filiis hominū. ut distendant
in ea. Cuncta fecit bona in tempore suo. ꝛ mundum tra
didit disputationi eorum. ut nō inueniat homo op̄ qđ ope
ratus ē dñs ab initio usq; ad finem. Et cognoui qđ nō ēet me
lius nisi letari. ꝛ facere bñ in uita sua. Omnis homo q;
comedit ꝛ bibit. ꝛ uidet bonum de labore suo. hoc donū
dei est. Didici qđ omnia opa que fecit dñs. p̄seuerent in
eternum. Non possumus eis quicquā addere. nec auferre
que fecit dñs. ut timeat. Qđ factum ē. id ipm p̄manet. que

futura sunt iam fuerunt. & ds instaurat qđ abiit. Vidi
sub sole in loco iudicii impietatem. & in loco iustitie iniquita
tem. Et dixi in corde meo. iustum & impium iudicabit dūs
& tempus omnis rei tunc erit. Dixi in corde meo de filiis homi
num ut probaret eos ds. & ostenderet similes ē bestiis. vi.
Ideirco unus interitus ē hominis & iumentoꝝ. & equa utriq; con
ditio. Sicut moritur homo. sic & illa moriuntur. Similiter spi
rant omnia. & nichil hē homo iumento amplius. Cuncta sub
iacent uanitati. & omnia pgunt ad unum locum. De terra facta sunt. & in
tram pariter reuertentur. vii.
Quis nouit si ispe filioꝝ adam ascendat sursum. & si ispe
iumentoꝝ descendat deorsum. Et deprehendi nichil ē
melius q̄m letari hominem in opere suo. & hanc ē partem
illi. Quis enim eum adducet ut p se futura cognoscat.
Reuerti me ad alia & uidi calumpnias que sub sole geruntur
& lacrimas innocentum. & consolatorem neminē. nec posse
resistere eoꝝ uiolentie. cunctoꝝ auxilio destituti. & laudā
ui magis mortuos q̄m uiuentes. & feliciorem utroq; iudica
ui qui necdum natus ē nec uidit mala que sub sole fiunt.
Rursus contemplatus sum omnē laborem hominū & industrias.
Inuidiam patere etiam inde proximo. In hoc & uanitas
& cura superflua ē. Stultus complicat manus suas & comedit car
nes suas dicens. Melius ē pugillus cū requie. q̄m plena utraq;
manus cum labore & afflictione animi. Conspexi & reuerti
& aliam uanitatem sub sole. viii.
Vnus est & secundus non habet. nō filium. sed fratrem & tamē labo
rare non cessat. nec saciant oculi eius diuitiis. nec recogitat
dicens. Cui laboro. & fraudo animam meam bonis. In
hoc & uanitas ē. & afflictio pessima. Melius & ē duos simul
ē q̄m unum. habent enim emolumentum societatis sue. Si
unus ceciderit. ab alio fulciet. Ve soli. q̄ cum ceciderit non habet
subleuantem. Et si dormierint duo. fouebunt ē mutuo.
Vnus q̄m calefiet. Et si quispiam preualuerit ad unum.
duo resistunt ei. funiculus triplex difficile rumpit.
Melior est puer pauper sapiens. & rege sene stulto. qui nesciit
prouidere in posterum. qđ & de carcere catenisq; interdum quis egreditur ad regnum. & alius natus in regno. inopia
consumatur. Vidi cunctos uiuentes qui ambulant sub so
le. cum adolescente secundo qui consurget pro eo. Infinitus ē nūs
pli omnium qui fuerunt ante eos. & qui postea futuri sunt
non letabuntur in eo. Sed & hoc uanitas & afflictio spūs. Cu
stodi pedem tuum ingrediens domum dei. & appropinq̄a ut au
dias. Multo enim melior est obedientia. ix. q. i. Scias.
q̄ stultorum uictimas qui nesciunt quid faciant mali.
Ne temere quid loqueris. neq; cor tuum sit uelox ad pro
ferendum sermonem coram deo. Deus enim in celo & tu su
per terram. ideirco sint pauci sermones tui. Multas curas
sequuntur somnia. & in multis sermonibus inuenies stultitia.
Si quid uouisti deo ne moreris reddere. displicet
enim ei infidelis & stulta promissio. si; qđcunq; uoueris
redde. Multoq; melius ē non uouere. q̄ post uotum promissa non red
dere. Ne dederis os tuum ut peccare faciat carnem tuam.
neq; dicas coram angelo non est prouidentia. ne forte iratus ds
super sermones tuos dissipet cuncta opera manuum tuarum.
Vbi multa sunt somnia. plurime uanitates & ser
mones innumeri. Tu uero deum time. Si uideris calumpnias
egenorum. & uiolenta iudicia. & subuerti iustitiam in pro
uincia. non mireris super hoc negotio. quia excelso alius excel
sior est. Et super hos q̄ eminentiores sunt alii. & insuper
omnibus terre rex imperat seruienti. xi.
Auarus non implebit pecunia. & qui amat diuitias.
fructum non accipiet ex eis. Et hoc & uanitas. Vbi mul
te sunt opes. multi & qui comedunt eas. Et quid prodest
possessori nisi quod cernit diuitias oculis suis. Dulcis ē somp
nus operanti. siue parum siue multum comedat. Satietas
autem diuitis non sinit dormire eum. Est & alia infirmi
tas pessima q̄m uidi sub sole. Diuitie conseruate in ma
lum domini sui. pereunt enim in afflictione pessima. Genuit
autem filium qui in summa egestate erit. Sicut egressus ē nu
dus de utero matris sue. sic reuertetur. & nichil auferet secum
de labore suo. Miserabilis prorsus infirmitas. q̄m uenit sic
reuertetur. Quid & quid prodest ei qui laborat in uentum cunctis
diebus uite sue. Comedit in tenebris. in curis multis. & in
erumpna atq; tristicia. Hoc itaq; michi uisum ē bonum
ut comedat quis & bibat. & fruatur letitia ex labore suo.
quo laborauit ipse sub sole. numero dierum uite sue. quos de
dit ei ds. & hec est pars illius. & omni homini cui dedit ds
diuitias atq; substantiam. potestatemq; ei tribuit ut comedat
ex eis. & fruatur parte sua. & letetur de labore suo hoc est
donum dei. Non enim satis recordabitur dierum uite sue.
eo qđ deus occupet delitiis cor eius. xii.
Est & aliud malum qđ uidi sub sole. & quidem frequens
apud homines. Vir cui dedit ds diuitias & substantiam. &
honorem. & nichil deest anime eius ex omnibus que desiderat.
non tribuit ei potestatem ds ut comedat ex eo. si; homo extra
neus deuorabit illud. Hoc uanitas. & magna miseria ē.
Si genuerit quispiam c. liberos. & uixerit multos annos. & plures dies etatis habuerit. & anima illius non utatur
bonis substantie sue. sepulturaq; careat. de hoc ego pro
nuntio qđ melior illo sit abortiuus. frustra enim ue
nit & pergit ad tenebras. & obliuione delebitur nomen eius.
Non uidit solem. nec cognouit distantiam boni & mali.
etiam si duobus milibus annis uixerit. & non fruatur
bonis. Nonne ad unum locum festinant omnia. Omnis
labor hominis in ore eius. & anima illius non implebitur. Quid
habet amplius sapiens stulto. & quid pauper nisi ut pergat illuc
unde uenit. Melius ē uidere quod cupias. q̄m desiderare
quod nescias. Sed & hoc uanitas ē & presumptio spūs. Qui
futurus ē iam uocatum ē nomen eius. & scitur quod homo sit. & non
possit cum fortiorem se in iudicio contendere. Verba sunt
plura. multāq; in disputando hinc inde uanitatem.
Quid necesse est hominem maiora se quērere. xiii.
Qui cum ignoret quid conducat sibi in uita sua
numero dierum peregrinationis sue. & tempore quo ue
lut umbra pertransit. Aut quis ei potest indicare. quod
post eum futurum sub sole sit. Melius ē nomen bonum.
q̄m unguenta pretiosa. & dies mortis die nativitatis.
Melius ē ad domum luctus. q̄m ad domum conuiuii. In
illa enim finis cunctorum monet hominum. & uiuens
cogitat quid futurum sit. Melius ē ira risu. quia per tristi
ciam uultus. corrigitur animus delinquentis. Cor
sapientium ubi tristicia est. & cor stultorum ubi letitia. Me
lius ē a sapiente corripi. q̄m stultorum adulatione de
cipi. Quia sicut sonitus spinarum ardentium sub
olla. sic risus stulti. Sed & hoc uanitas. Calumpnia
conturbat sapientem. & perdet robur cordis illius. Melior
est finis orationis. q̄m principium. Melior est pa
ciens uelox sit ad irascendum. xiii. Sensus arrogantis
quia ira in sinu stulti requiescit. Ne dicas quid
putas cause est. quod priora tempora meliora fuerunt. q̄ nunc
sunt. Stulta ē enim huiusmodi interrogatio. Vtilior ē
sapia cum diuitiis. & magis prodest uidentibus solem. Sic
enim protegit sapientia. sicut protegit pecunia. Hoc autem
plus habet eruditio & sapia. quod uitam tribuunt pos
sessori suo. Considera opera dei. quod nemo possit corrige
quem ille despexerit. In die bona fruere bonis. & ma

lam diem p̄caue. Sicut enim hant. sic & illam fecit dō. ut si inueniat homo otra eum iusticiā q̄ mōniat. Hec q̄ nūc in diēb⁹ natiuitatis mee. Iustus perit in iusticia sua & impius multo uiuit tempe in malitia sua. Noli ē iustus multum. neq; plus sapias q̄m necesse ē. ne obstupescas. Ne impie agas multum. & noli ē stult⁹. ne morāris in tempe nō tuo. Bonum est te sustentare in istum. sz & ab illo ne subtrahas manum tuam. qz q̄ dīm timet nichil negligit. Sapīa ꝛfortauit sapientem sup decem p̄cipes ciuitatis. Non ē enim homo iust⁹ in tra. qui faciat bonum & nō peccet. Sed & cunctis sermonibus qui dicunt ne accōmodes cor tuum. ne forte audias seruum tuum maledicentē t. Scit enim tua ꝛscia q̄z & tu crebro maledixisti alīis. Cuncta temptaui in sapīa. Dixi sapiens effugiam. & ipsa longius recessit a me. multo magis q̄ erat. Et alta p̄fundita quis inueniet eā. Lustraui uniūsa animo meo. ut scirem & cōsiderarem & quererem sapīam & rōnem. & ut cognoscerem impietatem stulti. & errorem imprudentium. Et inuēi amariorem morte mulierem. que laqueus uenatorū ē. & sagena cor ei⁹. Uincula sunt man⁹ illi⁹. Qui placet dō effugiet eam. qui aut peccator est capiet⁹ ab ea. Ecce hoc inueni dixit eccl̄iastes unū & aliū. ut inuenirem rōnem q̄m adhuc querit anima mea. & nō inuēni. Uirum de mille unum rep̄eri. Mulierem ex oīb⁹ nō inueni. Solum hoc inueni. q̄d fecerit dē hominē rectum. & ipse se infinitis miscuerit q̄stionib⁹. Quis talis sit sapiens ē. Et quis cognouit solutionem ūbi.

xv.

Sapientia hominis lucet in uultu ei⁹. & potentissimi faciem illi⁹ mutabit. Ego os regis obserua. & p̄cepta iuramēti dei. Ne festines recedere a facie ei⁹. neq; p̄maneas in opere malo. q̄ oīe q̄d uoluerit faciet. & sermo illi⁹ potestate plen⁹ est. & neq; dicere ei quis q̄m potest. q̄re ita facis. Qui custodit p̄ceptum. nō experietur quicq̄m mali. Tempus & responsionem cor sapientis intelligit. Omni negotio tempus est & opportunitas. & multa hominis afflictio. q̄z ignorat p̄terita. & uentura. & nullo potest scire nuntio. Non est in homine dominatione p̄hibere spīm. nec hēt potestatem in die mortis. nec sicut quiescere ingruente bello. neq; saluabit impietas impium. Omnia hec cō sideraui. & dedi cor meum in cunctis operib⁹ que fiunt sub sole. Interdum dōminatur homo homini in malum suum. Vidi impios sepultos qui etiam cū adhuc uiuerent in loco sc̄o erant. & laudabant⁹ in ciuitate q̄ iustorū opum. sz & hoc uanitas est.

xvi.

Et enim quia nō p̄fert cito cont⁹ malos sententia. absq; ullo timore filii hominū p̄petrant mala. Attamen peccator ex eo q̄d centies facit malum. & p̄ patientiam sustentat⁹. Ego cognoui q̄d erit bonum timentibus deū. qui uerentur faciem ei⁹. Non sit bonū impio. nec prolongent dies ei⁹. sz q̄si umbra transeant qui nō timent faciem dei. Est & alia uanitas que fit sup terram. Sunt iusti quibus multa

xvii.

p̄ueniunt q̄si opa egerint impiorū. & rursum sunt impii qui ita secum iudicant q̄si iustorū fōa habeant. sz & hoc uanissimum iudico. Laudaui igit̄ eam q̄d non esset homini bonū sub sole nisi q̄d comederet & biberet atq; gauderet. & hoc solum secum afferret de labore suo in diebus uite quos dedit ei dē sub sole. Et apposui cor meum ut scirem sapīam & intelligerem distentionem que fit sup terram. Est homo qui diebus ac noctibus somnum oculis nō capit. & intellexi q̄d omnium operum dei nullam possit homo inuenire rōnem eorum que fiunt sub sole. Et quanto plus laborauerit ad querendum. tanto minus inueniat. etiam si dixerit sapiens se nosse. nō potest reperire. Omnia hec tractaui in corde meo. ut curiose intelligerem.

xviii.

Sunt iusti atq; sapientes & opa eorum in manu dei. & tm nescit homo utrum amore an odio dignus sit. Sed omnia in futurum seruantur incerta. eo q̄d omnia equa eueniant. iusto & impio. bono & malo. mundo & immundo. immolanti uictimis & sacrificia contemnenti. Sicut bonus sic & peccator. ut periurus ita & ille qui uerū dicebat. Hoc est pessimum inter omnia que sub sole fiunt. q̄z eadē cunctis eueniunt. Unde & corda filiorū hominū ꝛplentur malitia & contemptu in uita sua. & p̄ hec ad inferos deducent⁹. Nemo est qui semp uiuat. & qui hēat fiduciam. Melior ē canis uiuus leone mortuo. uiuentes enim sciunt se ēe morituros. mortui aūt nichil nouerunt amplius. nec hēnt ult̄ mercedem. q̄z obliuioni tradita ē memoria eorū. Amor quoq; & odium & inuidie simul perierunt. nec hēnt ulla pars

tibi

in hoc seculo. in ope q̄d sub sole geritur. Vade ergo & comede in leticia panem tuum. & bibe cum gaudio uinū tuum. q̄z dō placent opa tua. Omni tempe sint uestimenta tua candida. & oleum de capite tuo nō deficiat. P̄fruere uita cū uxore quā dilexisti. cunctis diebus uite instabilitatis tue que data sunt t̄ sub sole omni tempe uanitatis tue. Hec est enim pars in uita & in labore tuo quo laboras sub sole. Quodcunq; potest manus tua facere instanter operare. Quia nec opus nec rō. nec scia. nec sapīa erunt apud inferos quo tu festinas. Verti me & alia uidi. diq; sub sole. nec uelocium est cursum. nec fortium bellum. nec sapientium panem nec doctorū diuitiae. nec artifici gratiam. sz tempus casumq; Nescit homo finem suum. sz sicut

xix.

pisces capiunt hamo. & sicut aues ꝛphenduntur laqueo. sic capiunt homines tempe malo. cum eis ex tempto supuenerit. Hanc quoq; uidi sub sole sapīam. & p̄ bauit maximā. Ciuitas parua & pauci in ea uiri. Venit contra eam rex magnus & uallauit eam. & extruxit munitiones p gyrum. & p̄fecta est obsidio. Inuentusq; in ea uir pauper & sapiens. liberauit urbem p sapīam suam. & nullus deinceps recordatus est hominis illi⁹ pauperis. Et dicebam ego meliorem ēe sapīam fortitudine. Quom⁹ & sapientia pauperis ꝛtempta est. & uba eius si⁹ audita. Uba sapientium audiuntur in silentio. plusq̄m clamor p̄cipientis inter stultos. Melior est sapīa. q̄m arma bellica. & qui in uno peccauerit. multa bona p̄det.

xx.

Muscę morientes p̄dunt suauitatem unguenti. Preciosior ē sapīa & gl̄a p̄ua. ad tempus stultitia. Cor sapientis in dextera ei⁹. & cor stulti in sinistra illi⁹. Sz & in uia stult⁹ ambulans cum ipe insipiens sit. omnes stultos estimat. Si spīs potestatem hūntis ascenderit sup te. locū tuum ne dimiseris. q̄ curatio cessare faciet peccata maxima. Est malum q̄d uidi sub sole q̄si p errorem egrediens a facie p̄cipis. Positum stultum in dignitate sublimi. & diuites sedere deorsum. Uidi seruos in equis. & p̄cipes ambulantes q̄si seruos sup terā.

xxi.

Qui fodit foueam incidet in eam. & qui dissipat sepem mordebit eum coluber. Qui transfert lapides affligetur in eis. & qui scindit ligna uulnerabit⁹ ab eis. Si retusum fuerit ferrum. & hoc nō ut p̄ius. sz hebetatum erit. multo labore exacuet⁹. & p̄ industriam

xxii.

Si mordeat serpens in silentio. nichil eo minus hēt qui occulte detrahit. Uba oris sapientis gr̄a. & labia insipientis p̄cipitabunt

cum. Initium ubor est stultitia. & nouissimum oris illi error pessimus. Stultus uba multiplicat. ignorat homo quid ante se fuit. & qd post futurum est qs illi potit indicare. Labor stultor affliget eos. qui nesciunt in urbem pgere. Ve tibi tra cuius rex est puer. & cuius principes mane comedunt. xcm.

Beata terra cuius rex nobilis est. & cui principes uescuntr in tempe suo ad reficiendum & ñ ad luxriam. In pigritis humiliabit contignatio. & in infirmitate manuum pstillabit domus. In risum faciunt panes ac uinum. ut epulentur bibentes. xcm.

Et pecunie obediunt omia. In cogitatione tua regi ne detrahas. & in secreto cubilis tui ne maledixeris diuiti. qr auis celi portabit uocem tuam. & qui habet pennas annuntiabit sententiam. xcv

Mitte panem tuum sup humentes aquas. qr p multa tempa inuenies illum. Da partes septem nec non & octo. qr ignoras quid futurum sit mali sup tram. Si repleta fuerint nubes. ymbres tui effundent sup tram. Si ceciderit lignum ad austrum aut ad aquilonem. & in quocunq; loco ceciderit ibi erit. Qui obseruat uentum ñ seminat. & qui considerat nubes ñ metet. Qm ignoras que sit uia spus. & qua rone compingant ossa in uentre pgnantis. sic nescis opa dei q fabricator e omiu. Mane semina semen tuum. & uespe ne cesset. xcvi. manus tua. qr nescis quid magis oriat. hoc aut illud. Et si utrumq; simul melius erit. Dulce lumen & delectabile e. oculis uidere solem. Si annis multis uixerit homo. & in his omibz letet fuerit. meminisse debet tenebrosi temporis. & dierum multor qui cum uenerint uanitatis arguent preterita. Letare g iuuenis in adolescentia tua. & in bono sit cor tuum. & in diebz iuuentutis tue. & ambula in uiis cordis tui. & in intuitu oculor tuor. Et scito qd p omibz his adducet te ds in iudiciu. xcvii.

Aufer iram a corde tuo. & amoue malitiam a carne tua. Adolescentia enim & uoluptas uana sunt. xcviii.

Memento creatoris tui in diebz iuuentutis tue. antequ ueniat tempus afflictionis tue. & appinquent anni de quibz dicas ñ in placent. Antequm tenebrescant sol & lumen & luna & stelle. & reuertant nubes p pluuiam. quando omouebunt custodes domus. & mutabunt uiri fortissimi. & otiose erunt molentes iminuto numero. & tenebrescent uidentes p foramina. & claudent ostia in platea in humilitate uocis molentis. & surgent ad uocem uolucris. & obsurdescent omnes filie carminis. excelsa q timebunt. & formidabunt in uia. xcix.

Florebit amigdalus. & impinguabit locusta. & dissipabit capparis. quia ibit homo in domum eternitatis sue. & circuibunt in platea plangentes. c.

Antequam rumpat funis argenteus. & recurrat uncta aurea. & conteratur hydria sup fontem. & confringat rota sup cisternam. & reuertatur puluis in tram suam unde erat. & spus redeat ad dñm. qui dedit illum. Vanitas uanitatum dixit ecclastes. & omia uanitas. Cumq; esset sapientissimus ecclastes. docuit pplm. & narrauit que fecerat. & inuestigans apposuit parabolas multas. Quesiuit uba utilia. & conscripsit sermones rectissimos ac ueritate plenos. Verba sapientium sicut stimuli. & qi claui in altum defixi. que p magistror consiliu data sunt a pastore uno. His amplius ne requiras fili mi. faciendi plures libros nullus e finis. & frequens meditatio carnis afflictio e. ci.

Finem loquendi omes pariter audiamus. Deum time. & mandata illius obserua. hoc est omis homo. & cuncta que fiunt adducet ds in iudiciu p omi errato siue bonum siue malum sit. Explicit ecclia stes. Incipiunt cantica canticor. qd hebraice dicit sira sirim.

Vox optantis ecclie xpi aduentu. Osculet me osculo oris sui. Quia meliora sunt ubera tua uino. fragantia unguentis optimis. Oleum effusum nom tuum. ideo adolescentule dilexerunt te. Vox ecclie ad xpm. Trahe me p te. curremus in odore unguentor tuor. Vox sponse ad adolescentulas. Introduxit me rex in cellaria sua. Sponsus ad sponsam. Exultabimus & letabimur in te. memores uberum tuor super uinum. recti diligunt te. Vox synagoge. Nigra sum. sed formosa filie iherlm sicut tabernacula cedar. sicut pelles salomonis. Nolite me considerare qd fusca sim. qr decoloraut me sol. filii matris mee pugnauerunt contra me. posuerunt me custodem in uineis. uineam meam non custodiui. Vox ecclie ad xpm. Indica mihi quem diligit anima mea. ubi pascis ubi cubas in meridie. ne uagari incipiam p gregas sodalium tuor. Vox xpi ad ecclesiam. Si ignoras te o pulchra inter mulieres egredere & abi p uestigia gregum & pasce hedos tuos iuxta tabernacula pastor. Equitatui meo in curribz phonis assimilaui te amica mea. Pulchre sunt gene tue sicut turturis. & collum tuum sicut monilia. Vox amicor. Murenulas aureas faciemus tibi. cum sculptura argento. Vox ecclesie de xpo. Dum est rex in accubitu suo. nardus mea dedit odorem suum. fasciculus mirre dilectus meus mihi. inter ubera mea commorabitur. Botrus cypri dilectus meus mihi in uineis engaddi. Vox xpi. Ecce tu pulchra es amica mea. ecce tu pulchra. oculi tui columbarum. Vox ecclie. Ecce tu pulcher es dilecte mi. & decorus. Lectulus noster floridus. & tigna domor nrar cedrina. & laquearia nra cypressina. Vox xpi. Ego flos campi & lilium conuallium. Sicut lilium inter spinas sic amica mea inter filias. Vox ecclie. Sic malus inter ligna siluarum. sic dilectus meus inter filios. Sub umbra illius quem desideraueram sedi. & fructus eius dulcis guttur meo. Introduxit me in cellam uinariam. ordinauit in me caritatem. Fulcite me floribz. stipate me malis. qr amore langueo. Leua eius sub capite meo. & dextera illius amplexabitur me. Vox xpi. Adiuro uos filie iherlm p capreas cernosq; camporum. ne suscitetis neq; euigilare faciatis dilectam quoadusq; ipsa uelit. Vox ecclie. Vox dilecti mei. Ecce iste uenit saliens in montibz transiliens colles. Similis est dilectus meus capree hinnuloq; ceruor. Ecce ipse stat p parietem nram respiciens p fenestras. prospiciens p cancellos. & dilectus meus loquitur mihi. Surge propera amica mea. columba mea formosa mea & ueni. Iam enim transiit hyems. imber abiit & recessit. flores apparuerunt in tra nra. tps putationis aduenit. Vox turturis audita est in tra nra. ficus protulit grossos suos. uinee florentes dederunt odorem suum. Vox xpi. Surge amica mea. speciosa mea & ueni. Columba mea in foraminibz petre. in cauerna macie. Ostende mihi faciem tuam. sonet uox tua in auribz meis. Vox enim tua dulcis & facies tua decora. Vox aduersus hereses. Capite nobis uulpes paruulas q demoliuntur uineas. nam uinea nra floruit. Vox ecclie. Dilectus meus mihi. & ego illi qui pascit inter lilia donec

aspiret dies & inclinent umbre. Reuertere similis esto dilecte mi capree aut hynnulo ceruoꝝ sup montes bether. Vox ecclesie electe de gentibus. In lectulo meo p noctes quesiui quem diligit anima mea. quesiui illum & non inuenj. Surgam & circuibo ciuitatem p uicos & plateas queram quem diligit anima mea. Quesiui illum & non inuenj. Inuenerunt me uigiles qui custodiunt ciuitatē. Ecclesia de xp̄o dicit. Vix quem dilexit anima mea inuenj. Paululum cum p̄transissem eos inuenj quē diligit anima mea. Tenui eum nec dimittam donec introducam illum in domum matris mee & in cubiculum genitricis mee. Vox xp̄i. Adiuro uos filie iherl̄m p capreas ceruosq; campoꝝ. ne suscitetis neq; euigilare faciatis dilectam donec ipsa uelit. Synagoga de ecclesia. Que est ista q ascendit p desertum sicut uirgula fumi ex aromatibus myrre & thuris & uniuersi puluueris pigmentarii. Vox ecclē. Ecce lectulum salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis israel omnes tenentes gladios & ad bella doctissimi. Vnusquisq; ensis sup femur suum p timores noctur nos. De ecclesia dicit. ferculum fecit sibi rex salomon de lignis libani. De xp̄o dicit. Columpnas eius fecit argenteas reclinatorium aureum. ascensum purpureum. media caritate constrauit p̄ filias iherl̄m. Vox ecclesie de xp̄o. Egredimini & uidete filie syon regem salomonem in diademate quo coronauit eum mat̄ sua in die desponsationis illi & in die letitie cordis ei. Vox xp̄i. Quam pulchra es amica mea quam pulchra es oculi tui columbarū. absq; eo qd̄ intrinsecꝰ latet. Capilli tui sicut ḡges caprarū que ascenderunt de monte galaad. Dentes tui sicut ḡges tonsarū que ascenderunt de lauacro. Omnes gemellis fetibꝫ & sterilis nō est inter eas. Sicut uitta coccinea labia tua & eloquium tuum dulce. Sicut fragmen mali punici ita gena tua. absq; eo qd̄ intrinsecꝰ latet. Sicut turris dauid collum tuum. que edificata est cum propugnaculis. mille clipei pendent ex ea. omnis armatura fortium. Duo ubera tua sicut duo hynnuli capree gemelli qui pascunt̄ in liliis. donec aspiret dies & inclinent umbre. Vadam ad montem myrre & ad collem thuris. Tota pulchra es amica mea & macula nō est in te. Veni de libano sponsa mea. ueni de libano ueni coronaberis de capite amana de uertice sanir & hermon. De cubilibꝫ leonum. de montibꝫ pardorum. Vulnerasti cor meum soror mea sponsa. uulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum & in uno crine colli tui. Quam pulchre sunt mamme tue soror mea sponsa. Pulchriora ubera tua uino & odor unguentorum tuorum sup omnia aromata. fauus distillans labia tua sponsa. mel & lac sub lingua tua & odor uestimentorum tuorum sicut odor thuris. Ortus conclusus soror mea sponsa ortus conclusus fons signatus. emissiones tue paradisus malorum punicorum cum pomorum fructibꝫ. Cypri cum nardo. nardus & crocus. fistula & cynamomum cum uniuersis lignis libani. Myrra & aloe cum omnibꝫ primis unguentis. fons ortorum puteus aquarum uiuentium. que fluunt impetu de libano. Xp̄e ecclesie spē dona tribuit. Surge aquilo & ueni auster. perfla ortum meum & fluant aromata illi. Ecclesia de xp̄o dicit. Veniat dilectus meus in ortum suum & comedat fructum pomorum suorum. Veni in ortum meum soror mea sponsa. messui myrrā meam cū aromatibꝫ meis. Comedi fauum meum cū melle meo. bibi uinū meum cū lacte meo. Xp̄e ad aplos dicit. Comedite amici & bibite & inebriamini karissimi. Ego dormio & cor meum uigilat. Vox ecclē. Vox dilecti mei pulsantis. Aperi mihi soror mea amica mea columba mea immaculata mea. q̄ caput meum plenum est rore & cincinni mei plenj gutte noctium. Expoliaui me tunica mea. quō inducar illam. Lauj pedes meos quō inquinabo illos. Vox ecclē de xp̄o. Dilectus meus misit manum suam p foramen & uenter meus intremuit ad tactum eius. Surrexi ut aperirem dilecto meo. Manus mee stillauerunt murrā. digiti mei plenj murrha probatissima. Pessulum ostij aperui dilecto meo. at ille declinauerat atq; transierat. Anima mea liquefacta est ut locutus est. Quesiui & nō inueni illum. uocaui & nō respondit mihi. Inuenerunt me custodes qui circūeunt ciuitatem. percusserunt me & uulnerauerunt me. Tulerunt pallium meum michi custodes murorum. Adiuro uos filie iherl̄m si inueneritis dilectum meum. ut nuntietis ei q amore langueo. Vox synagoge. Qualis est dilectus tuus ex dilecto o pulcherrima mulierum. qualis est dilectus tuus ex dilecto q sic adiurasti nos. Vox ecclē de xp̄o. Dilectus meus candidus & rubicundus electus ex milibus. Caput eius aurum optimum. comę eius sicut elate palmarum nigre sicut cornus. Oculi eius sicut columbe super riuulos aquarum que lacte sunt lote & resident iuxta fluenta plenissima. Gene illius sicut areole aromatum consite a pigmentariis. Labia eius lilia distillantia murrham primam. Manus illius tornatiles auree plene iacinctis. uenter eius eburneus distinctus saphyris. Crura illius columpne marmoree. q̄ fundate sunt sup bases aureas. Species eius ut libani. electus ut cedri. Guttur illius suauissimum & totus desiderabilis. Talis est dilectus meus & iste est amicus meus filie iherl̄m. Vox synagoge ad ecclesiam. Quo abiit dilectus tuus o pulcherrima mulierum. quo declinauit dilectus tuus & queremus eum tecum. Vox ecclē. Dilectus meus descendit in hortum suum ad areolam aromatis. ut pascatur in hortis & lilia colligat. Ego dilecto meo & dilectus meus mihi. qui pascitur inter lilia. Vox xp̄i ad ecclam. Pulchra es amica mea. suauis & decora sicut iherl̄m. terribilis ut castrorum acies ordinata. Auerte oculos tuos a me. q̄ ipsi me auolare fecerunt. Capilli tui sicut greges caprarum que apparuerunt de galaad. Dentes tui sicut greges ouium que ascenderunt lauacro omnes gemellis fetibꝫ. & sterilis nō est in eis. Sicut cortex mali punici. sic gene tue absq; occultis tuis. Sexaginta sunt regine. & octoginta concubine & adolescentularum nō est numerus. Vna est columba mea. perfecta mea. una est matris sue. electa genitrici sue. Viderunt illam filie syon & beatissimam predicauerunt. regine & concubine & laudauerunt eam. Que est ista que progreditur q̄si aurora consurgens. pulchra ut luna. electa ut sol. terribilis ut castrorum acies ordinata. Vox ecclesie ad synagogā. Descendi in hortum meum ut uiderem poma conuallis & inspicerem si floruisset uinea & germinassent mala punica. Vox synagoge respondit ad ecclam. Nescio. anima mea conturbauit me. propter quadrigas aminadab. Vox consolatoria ecclesie ad synagogam. Reuertere. reuertere sunamitis. reuertere reuertere ut intueamur te. Vox synagoge de synagoga. Quid uidebis in sunamite nisi choros castrorum. Vox xp̄i ad ecclesiam. Quam pulchri sunt gressus tui in calciamentis filia principis. Iuncture femorum tuorum sicut monilia que fabricata sunt manu artificis. Umbilicus tuus crater tornatilis. numq̄ indigens poculis. Uenter tuus sicut acerus tritici. uallatus liliis. Duo ubera tua sicut duo hynnuli gemelli capree. Collum tuum sicut turris eburnea. Oculi tui sicut piscine in esebon. que sunt in porta filie multitudinis. Nasus tuus sicut turris libani. que respicit contra damascum.

xp̄e dicit.

nucū

vij.

Capud tuum ut carmelus & come capitis tui sic purpura regis uincta canalibz. Quam pulchra es & quam decora karissima in deliciis. Statura tua assimilata est palme & ubera tua botris. Sponsus de scā ecclīa dicit. Vadam ascendam in palmam & apphendam fructus eius. Sponsus de sponsa. Et erunt ubera tua sicut botri uuee & odor oris tui sicut malor. Guttur tuum sicut uinum optimum. Ecclīa de xpō dicit. Dignum dilecto meo ad potandum labri usq; & dentibz illius rumuandum. Sponsa de sponso. Ego dilecto meo & ad me conuersio eius. Ecclīa ad xpm Veni dilecte mi. egrediamur in agrum & commoremur in villis. Mane surgamus ad uineas. uideamus si floruit uinea. si floret fructus parturiunt. si floruerint mala punica. ibi dabo tibi ubera mea. Mandragore dederunt odorem in portis nris. Omnia poma noua & uetera dilecte mi seruaui tibi. Vox patriarcharum de xpō. Quis mihi det te frem meum suggentem ubera matris mee. ut inueniam te foris & deosculer. & iam me nemo despiciat. Apphendam te & ducam in domum matris mee & in cubiculum genitricis mee. Ibi me docebis. & dabo tibi poculum ex uino condito & mustum malogranatorum meorum. Leua eius sub capite meo & dextera illius amplexabitur me. Vox xpi. Adiuro uos filie iherlin ne suscitetis neq; euigilare faciatis dilectam donec ipsa uelit. Vox synagoge de ecclesia. Que est ista que ascendit de deserto deliciis affluens innixa supra dilectum meum. Vox sponsi p sponsam. Sub arbore mala suscitaui te. ibi corrupta est mater tua. ibi uiolata est genitrix tua. Ecclesia ad xpm dicit. Pone me ut signaculum super cor tuum. ut signaculum super brachium tuum. qz fortis est ut mors dilectio. dura sicut infer emulatio. Lampades eius lampades ignis atq; flamarum. Aque multe ni potuerunt extinguere caritatē nec flumina obruent illam. Si dederit homo omnem substantiam domus sue p dilectione. despiciendo despiciet eum. Xpc ad synagogam de ecclesia. Soror nra parua & ubera nō habet. Quid faciem? soror nra parua in die qm alloquenda est. Xpc sibi respondit. Si murus est edificemus super eum. propugnacula argentea. Si ostium est compinguamus illud tabulis cedrinis. Respondit ecclesia. Ego murus & ubera mea sicut turris ex q̄ facta sum coram eo qui pacem reperit. Synagoga ecclesie dicit. Vinea fuit pacifico in ea que hīt pplos. tradidit eam custodibz. Vir afferet p fructu eius mille argenteos. Xpc dicit. Vinea mea coram me est. mille tui pacifici & ducenti his qui custodiunt fructus eius. Vox xpi. Que habitas in hortis. amici auscultant. fac me audire uocem tuam. Vox ecclīe ad xpm. Fuge dilecte mi & assimilare capree hinnuloq; cervorum super montes aromatum. Explicunt cantica canticorum.

Incipiunt capitula libri sapientie. .i.

De diligenda iustitia. .ii.
Sapia āt in malivolam nō introibit aiam. .iii.
Ustodiendū a murmuratione & detractione. .iiii.
De cogitationibz impiorum. .v.
De ostio rudorum adventus xpi. .vi.
De scis martiribz. .vii. Curgnium.
De ipis sed qd gesserit recipiunt & felicitate. .viii.
Illi adulteri ostēmati erunt. neq; multitudo ipiorum
De dormientibz mors nō iugenda. .ix. Cmurtis.
De ipiorum adventus persecutores suos futa constantia. .x.
De martiribz q in perpetuū uiuent. .xi. Cxiii.
De iudicibz terre. .xii. Occupiscendos monet sapie.

Per incorruptionem gratiarum actionem dīm. .xiiii. Cxv.
De xpo nauitatis ortu salomonis. .xvi.
Salomonē accepisse spm sapie. .xvii
Sapiam ubiq; attingere. .xviii.
Sapiam attingē a fine usq; ad finē fortit. .xix.
Omnem nemo potest esse nisi ds det. .xx.
Salomon orat accipe sapiam. .xxi.
Sapia sanat omēs qui placuerunt ds. .xxii.
Sapia eduxit isrl de egypto. .xxiii.
De sibz maritimis. .xxiiii.
Delinquentib; pplo ultrices bestie sunt immisse. .xxv.
Dei ante dīm sunt omnia tanq; gutta roris ante lucem. .xxvi.
Dulcis ihc sōs suauis est in omnibz. .xxvii.
Misericordiam di dare locū penē peccatoribz. .xxviii.
Benignitatem di cogitandā & spandam mitiam ei. .xx.xx.
De ydolatris. .xxx De grauib; dīm in opib; ē. .xxxi
Deridendi ydolatrie errorem. .xxxii.
Omnia dīm dispositat omnia. .xxxiii.
De adinuentione ydolorum & cultoribz eorum. .xxxiiii.
Idolatrie ca nefanda omnia introducta. .xxxv.
Omnia di sanauit iustos. .xxxvi.
Omnia mundi ds disponat omnia. .xxxvii.
Habitat inuentores ydolatrie. .xxxviii.
Dedisse dīm escam delectantē pp tumultū se. .xxxix.
Omnis creatura deo factori suo deseruiat. .xl.
Insipiens dīm pascat in se credentes. .xli.
Magna ē dei iudicia & inenarrabilia. .xlii.
Irreligiosa insana turbat ydeam. .xliii.
Omnis tenebris egypti si deesset lux. .xliiii.
De nocte q̄ percussit ds primogenita egypti. .xlv.
Omnis moyses in uirtute cordis sui fide & ore eductus pp. .xlvi.
Qualiter educti sunt de egypto filii isrl. .xlvii. De egypto.
Qualiter insano mari pplis desiderantib; carnes & acceptit
Quomodo magnificauit dīns pp suum. .xlviii. Contumaces.
quem eduxit de egypto.

Incipit liber sapientie. .i.

Diligite iustitiam qui iudicatis terram. sentite de dīo in bonitate & in simplicitate cordis quite illum. qui inuenitur ab his qui non temptant illum. apparet autē his qui fidem hīnt in illum. Peruse enim cogitationes separant a deo. approbata autē uirtus corripit insipientes. qm in malivolam aiam nō introibit sapientia. nec habitabit in corpe subdito peccatis. .ii.

Scis enim spc discipline effugiet fictum. & auferet se a cogitationibz que sunt sine intellectu. & corripietur a supueniente iniquitate. Benignus ē enim spc sapie. & nō liberabit maledictum a labiis suis. qm renum illi testis ē ds. & cordis ei scrutator ē uerus. & lingue illius auditor. Qm spc dīni repleuit orbem terrarum. & hoc qd continet omnia scīam hīt uocis. Propter hoc qui loquitur iniqua nō potest latere. nec preterit illum corripiens iudicium. In cogitationibz enim ipius interrogatio erit. Sermonum autē illi auditus ad dīm ueniet. & ad correptionem iniquitatis illi. qm auris zeli audit omnia. & tumultus murmurationis nō absconditur.

Custodite igr uos a murmuratione que nichil prodest. & a detractione parcite lingue. qm sermo obscurus in uacuum nō ibit. Os qd mentitur occidit aiam. Nolite zelare mortem in errore uite ure. neq; adquiratis perditionem in operibz manuū uarū. qm

ds̄ mortem ñ fecit: nec letet̄ in pditione uiuoꝝ ñ.
Creauit enim ut eēnt oīa: ⁊ sanabiles fecit nationes
orbis terrarum: ⁊ ñ est in illis medicamentum exterminij.
nec inferoꝝ regnum in terra. Justicia enim perpetua ē: ⁊ im-
mortalis. Impij aut̄ manibꝫ ⁊ uerbis accersierunt illam: ⁊ estimantes illam amicam defluxerunt: ⁊ sponsio
nes posuerunt ad illam: q̄m digni sūt qui sit ex parte illi.

Dixerunt enim ap̄ se ñ recte cogitantes. iiij.
Exiguum ⁊ cum tedio ē tempꝰ uite nr̄e: ⁊ ñ est refri
gerium in fine hominis: ⁊ ñ est qui agnit̄ fuit reuersus
ab inferis. q̄ ex nichilo nati sumꝰ: ⁊ post hec erimꝰ tāq̄
si ñ fuerimus: q̄m fumus afflatus ē in naribꝫ nr̄is: ⁊ ser
mo scintille ad ꝺmouendum cor nr̄m. q̄ extincto eo
uis erit corpꝰ nr̄m: ⁊ spūs diffundet̄ tamq̄ mollis aer. ⁊
tabescet uita nr̄a tamq̄ uestigia nubis: ⁊ sicut nebula dis
soluet̄ que fugata est a radijs solis: ⁊ calore illi aggra
ta: ⁊ nom̄ nr̄m obliuionem accipiet p tempus: ⁊ nemo
memoriam habebit op̄m nr̄oꝝ. Umbre enim transitꝰ
est tempꝰ nr̄m: ⁊ ñ est reuersio finis nr̄i. q̄m ꝺsignata est
⁊ nemo reuertetur. Uenite g̃ ⁊ fruamur bonis que sunt.
⁊ utamur creatura tamq̄ in iuuentute celeriter. Uino pre
cioso ⁊ unguentis nos impleamꝰ: ⁊ ne pretereat nos flos temporis.
Coronemus nos rosis anteq̄ marcescant. nullum pratum
sit q̄ ñ pertranseat luxuria nr̄a. Uemo nr̄m sit exors luxu
rie nr̄e. ubiq; relinquamꝰ signum letitie. q̄m hec ē pars nr̄a.

Opprimamꝰ pauperem iustum. v. Et hec est sors
⁊ ñ parcamus uidue: nec ueterano ñ reuereamur ca
nos multi temporis. Sit aut̄ fortitudo nr̄a lex iustitie.
Qd̄ enim infirmum ē: inutile inuenit̄. Circūueniamꝰ
⁊ iustum q̄m inutilis ē nobis: ⁊ contrarius est op̄ibꝫ nr̄is.
⁊ improperat nobis peccata legis: ⁊ diffamat in nos peccata
discipline nr̄e. Promittit se sciam dei habere: ⁊ filium dei se
nominat. factus ē nobis in traductionē cogitationi
bus nr̄is. Gravis ē nobis etiam ad uidendum. q̄m dissimilis
est aliis uita illi: ⁊ immutate sunt uie ei. Tamq̄m nugaces
estimamur ab illo: ⁊ abstinet se a uijs nr̄is tamq̄m
ab immunditijs: ⁊ p̄fert nouissima iustoꝝ: ⁊ gloriatur patrē
se habere dei. Videamus ⁊ si sermones illi ueri sunt: ⁊ tem
temus que uentura sunt illi: ⁊ sciemus que erunt no
uissima illi. Si enim ē uerus filius dei: suscipiet illum.
⁊ liberabit eum de manu aduersantiꝰ. Contumelia ⁊ tor
mento interrogemus eum ut sciamus reuerentiam illi: ⁊ pa
timus patientiam ipsi. Morte turpissima ꝺdemnemus
illum. erit enim ei respectus ex sermonibꝫ illi. Hec co
gitauerunt ⁊ errauerunt. excecauit enim illos malitia
eoꝝ: ⁊ nescierunt sacramenta dei. neq; mercedem speraue
runt iustitie. nec iudicauerunt honorem animarum
sanctaꝝ: q̄m ds̄ creauit hominem inexterminabilem: ⁊ ad
ymaginem sue similitudinis fecit illum. Invidia aut̄
diaboli mors introiuit in uniuersum orbem terrarum.
Imitant aut̄ illum qui sunt ex parte illi. vj.
Iustoꝝ aut̄ anime in manu dei sunt: ⁊ ñ tanget illos
tormentum malitie. Visi sunt oculis insipientium mo
ri: ⁊ estimata ē afflictio exitus illoꝝ: ⁊ ab itinere nro
abierunt in exterminium. Et qd̄ a nobis est iter exter
minij: illi aut̄ sunt in pace. Et si coram hominibꝫ
tormenta passi sunt: spes illoꝝ īmortalitate plena ē.
In pauca uexati: in multis bñ disponentur q̄m deus
temptauit illos: ⁊ inuenit illos dignos se. Tamquā
aurum in fornace probauit illos: ⁊ q̄si holocausta ho
stie accepit illos. Et in tempe erit respectus illoꝝ. ful
gebunt iusti: ⁊ tamq̄ scintille in harundineto dis
current. Judicabunt nationes: ⁊ dñabuntur populis: ⁊
regnabit illoꝝ dñs in perpetuum. Qui confidunt in il
lo intelligent ueritatem: ⁊ fideles in dilectione adqui
escent illi. q̄m donum ⁊ pax est electis ei. vij.
Impij aut̄ secūm que cogitauerunt correptionem habe
bunt. Qui neglexerunt iustum: a dño recesserunt. Sa
pientiam enim ⁊ disciplinam qui abicit: infelix ē: ⁊ va
cua est spes illoꝝ: ⁊ labores sine fructu: ⁊ inhabitabilia
opa illoꝝ sunt. Mulieres illoꝝ insensate sunt: ⁊ nequa
simi filij eoꝝ. Maledicta creatura illoꝝ: q̄m felix: ⁊ in
coinquinata que ñ sensit thorum in delicto: habebit
fructum in respectione animarum sanctaꝝ. Et spado qui ñ
operatus ē p manus suas iniquitatem: nec cogitauit adu
sus dñm nequissima. Dabit̄ enim illi fidei donum electum:
⁊ sors in templo dñi acceptissima. Bonoꝝ labor gloriosus
est fructus: ⁊ que ñ concidat radix sapie. viij.
Filij aut̄ adulteroꝝ in ꝺsummatione erunt: ⁊ ab iniq̄
thoro semen exterminabit̄. Et si quid longe uite erit:
in nichilū reputabunt̄: ⁊ sine honore erit nouissima
senectus illoꝝ. Et si celeriꝰ fuerint defuncti: ñ habebunt
spem. nec in die agnitionis allocutionem. Nationis
enim iniquē dure ꝺsumationes sunt. Q̄ q̄m pulchra
est casta generatio cum claritate. Immortalis ē enim me
moria illi. q̄m ⁊ ap̄ dñm nota ē: ⁊ ap̄ homines. Cum pre
sens est imitant illam: ⁊ desiderant eam cum sederit
rit: ⁊ in perpetuum coronata triumphat. Inconquinatoꝝ
certaminū p̄mium uincens. multigena aut̄ im
pioꝝ multitudo ñ erit utilis: ⁊ spuria uitulamina ñ
dabunt radices altas. nec stabile firmamentum collo ca
bunt: ⁊ si in ramis in tempe frondauerint: infirmiter
posita a uento ꝺmouebunt̄: ⁊ a nimietate uentoꝝ e
radicabunt̄. Confringent̄ enim rami imꝺturati: ⁊
fructus eoꝝ inutiles: ⁊ acerbi ad manducandū: ⁊ ad nu
chilum apti. Ex iniquis enim omes filij qui nascun
tur: testes sunt nequitie aduersus parentes in interrogatio
ne sua. viij.
Justus aut̄ si p̄occupat̄ morte
fuerit: in refrigerio erit. Senectus enim uenerabilis: ⁊ si
diuturna: neq; numero annoꝝ spectata. Cani sunt aut̄
sensus hominis: ⁊ etas senectutis uita īmaculata. Pla
cens ds̄ factus dilectus: ⁊ uiuens inter peccatores translatus e.
Raptus ē ne malitia mutaret intellectum ei: aut ne fic
tio deciperet animam illi. Fascinatio enim nugacitatis ob
scurat bona: ⁊ inconstantia concupiscentie transuertit
sensum sine malitia. Consummat̄ in breui explent
tempa multa. placita enim erat ds̄ anima ei. propt̄ hoc
properauit educere illum de medio iniquitatis. ppli aut̄
uidentes: ⁊ ñ intelligentes. nec ponentes in p̄cordijs ta
lia. q̄m gratia dei: ⁊ misericordia in scos eius: ⁊ respectus in electos
illi. Condemnat aut̄ iustus mortuus iuuenes impios:
⁊ iuuenes celeri ꝺsummata. longam uitam iniusti. vi
debunt enim finem sapientis: ⁊ ñ intelligent quid co
gitauerit de illo ds̄: ⁊ q̄re munierit illum dñs. Vide
bunt enim ⁊ contemnent: illos aut̄ dñs irridebit. Et
erunt p̄ hec decidentes sine honore: ⁊ in contumelia inf
mortuos in perpetuum. q̄m disrumpet illos inflatos sine
uoce: ⁊ commouebit illos a fundamentis: ⁊ usq; ad supremū
desolabuntur: ⁊ erunt gementes: ⁊ memoria illoꝝ perie
ment in cogitatione peccatoꝝ suoꝝ tumidi: ⁊ traducent
⁊ ex aduerso iniquitates ipsoꝝ. x.
Tunc stabunt iusti in magna constantia aduersus
eos qui se angustiauerunt: ⁊ qui abstulerunt la
bores illoꝝ. Videntes turbabuntur timore horribili: ⁊
mirabunt̄ in subitatione insperate salutis. gementes
p̄ angustia spūs dicent intra se penitentiam agentes: ⁊

p̃ angustia ſp̃e genit̃os. Hi sunt quos hūmus aliq̃n in derisum & in similitudinem imperii Dos insensati estimabam̃ insaniam & finem illoz sine honore. Quom̃ computati sunt int̃ filios dei & inter scos sors illoz est. Ergo erraum̃ a uia ueritat̃s & iustitie lum̃ nr̃m luxit nobis & sol intelligentie nr̃ est ortus nobis. Lassati sum̃ in uia iniquitat̃s & pditionis & ambulauim̃ uias difficiles. uiam aut̃ dn̄i ignoraum̃. Quid nob̄ pfuit superbia. aut quid diuitiar̃ iactantia contulit nobis. Transierunt omia illa tamq̃ umbr̃ & tamq̃ nunti pcurrentes & tamq̃ nauis que ptransit fluctuantem aquam. cui cum pterierit nr̃ est uestigiū inuenire. neq; semitam carine illi in fluctib̄. aut aure que tinnulat in aere. nullum inuenit argum̃tum in ueris illi. s; tantum sonit̃ alarum uerberauit leuem uentum & scindent̃ p uim impetus aerem omotus alis tinnulauit & p hoc nullum signum inuenit̃ inueniri illi. aut tamq̃ sagitta emissa in locum destinatum. diuisus aer continuo in se reclusus est. ut ignoret̃ transitus illi. sic & nos nati continuo desiimus ee & ostendere quidem signum nullum ualuim̃ ostendere. In malignitate aīa nr̃a consumpti sum̃. Talia dixerunt in inferno hi qui peccauerunt. qm̃ spes impii tamq̃ lanugo est que a uento tollit & tamq̃ spuma gracilis que pcella dispgit & tamq̃ fum̃ qui a uento diffusus est & tamq̃ m memoria hospitis unius diei pterierunt. xi

Iusti aut̃ in perpetuum uiuent. & ap̃ dn̄m merces eoz est & cogitatio illoz ap altissimū. Ideo accipient regnū decoris & diadema speciei de manu dn̄i. qm̃ dextera sua teget eos & brachio suo defendet illos. Accipiet armaturam zelus illius & armabit creaturam ad ultionem inimicoz. Induet ꝓtectione iustitiam & accipiet ꝓ galea iudicium rectū. Sumet scutum inexpugnabile equitatem. acuet aut̃ duram iram in lanceam & pugnabit cum illo orbis t̃r̃ arum contra insensatos. Ibunt directe emissiones fulgurum & tamq̃ bene curuato arcu nubium ex̄ minabunt̃ & ad certum locum insilient & a petrosa ira plene mittent grandines & scindetur in illos aqua maris & flumina concurrent durit̃ & uentus illos sta bit sp̃e ut turbo & tamq̃ turbo uentus diuidet illos & ad heremū pducet omem̃ iniquitatem illoz & malignitas euertet sedes potentum. Melior est sapia q̃m uires & uir prudens magis q̃m fortis. xii

Audite ergo reges & intelligite. discite iudices finium t̃re. Prebete aures uos qui continetis multitudines & placetis uob̄ in turbis nationū. qm̃ data est a dn̄o potestas uobis & uirtus ab altissimo. qui interrogabit opa ura & cogitationes scrutabit. qm̃ cum essetis ministri regni illi. non recte iudicastis. neq; custodistis legem iustitie neq; secm̃ uoluntatem dei ambulastis. Horrende & cito apparebit uobis. qm̃ iudicium durissimum in his qui psunt fiet. Exiguo enim conceditur mia. potentes aut̃ potenter tormenta patient. Non enim subtrahet psonam cuiq̃m dns. nec reuerebit̃ magnitudinem cuiq̃m ds. qm̃ pusillum & magnum ipe fecit & equaliter cura est illi de oīb̄. fortioribus aut̃ fortior instat eruditio. Ad uos ergo reges sunt hi sermones mei. ut discatis sapiam & non peccetis. Qui enim custodierint iustitiam iuste iudicabunt̃ & qui didicerint iusta in uenient quid respondeant. xiii

Concupiscite ergo sermones meos. diligite illos & habebitis disciplinam. Clara est & que numq̃m marcescit sapia & facile uidet̃ ab his qui diligunt eam & inuenit̃ ab his qui querunt illam. Preoccupat qui se concupiscunt. ut illis se ꝓs ostendat. Qui de luce uigilauerit ad illam. non laborabit. Assidentem enim illam foris suis inueniet. Cogitare ergo de illa sensus est̃ consumat̃ Et qui uigilauit ꝓpter illam cito erit securus. qm̃ dignos se ipa circuit querens & in uiis suis ostendit̃ se illis hylare & in omi prudentia occurret illis. Initium enim illius. ueritissima est̃ discipline concupiscentia. Cura ergo discipline dilectio est & dilectio custodia legum illi est̃ custodire aut̃ legum. confirmatio incorruptionis est. xiiii

Incorruptio aut̃ facit esse ꝓximū d̃o. Concupiscentia itaq; sapie deducet ad regnum ꝓpetuum. Si ergo delectamini sedibz & sceptris regesq; ꝓpli. diligite sapiam ut in ꝓpetuum regnetis. Diligite lum̃ sapie. omes qui pestis populi. Quid est aut̃ sapia & quemadmodū fta sit referam. & non absondam a uobis sacramenta dei. s; ab initio nativitatis inuestigabo & ponam in lucem sciam illi & non pteribo uiritatem. neq; cum inuidia tabescente iter habebo qm̃ talis homo non erit particeps sapie. Multitudo aut̃ sapientium. sanitas est̃ orbis terrarum. Et rex sapiens. stabilimentum est̃ ꝓpli. Ergo accipite disciplinam meam ꝓ sermonem meos & ꝓderit uobis. xv

Cum quide & ego homo mortalis. similis omnibz & ex gente terreno illi qui ꝓ fictile est̃ & in utero matris figuratus sum caro. Decem m̃sium tempore coagulatus sum in sanguine ex semine hominis & delectamento somni uenientis. Et ego nat̃ accepi communem aerem & in similem ex̄ tram decidi tram & primam uocem similem omnib̄ emisi ploratu. In inuolucris nutritus sum & curis magnis. Nemo enim ex regib̄ aliud habuit natiuitatis initium. Una & introitus est̃ omnib̄ ad uitam & similis exitus. xvi

Propter hoc optaui & datus est̃ mihi sensus & inuocaui & uenit in me sp̃s sapie & ꝓposui illam regnis & sedibz & diuitias nichil esse duxi in oratione ipi ei. nec comparaui illi lapidem ꝓtiosum. qm̃ omne aurum in conspectu illius harena exigua est & tamq̃ lutum estimabit argentum in conspectu illi. Super salutem & speciem dilexi illam & qm̃ inextinguibile est̃ lum̃ illi. Venerunt aut̃ mihi omia bona pariter cum illa & innumerabilis honestas p manus illi & letatus sum in omnib̄. qm̃ antecedebat me ista sapia & ignorabam qm̃ omnium horum mater est̃. qm̃ sine ficione didici & sine invidia communico & honestatem illi non absondo. Infinitus enim thesaurus est̃ hominib̄. quo qui usi sunt. ꝓcepti sunt amicitie dei. ip̃ discipline dona commendati. Digni aut̃ dedit dns dicere ex sententia & plumere digna horum que intuent̃. qm̃ ipe sapie dux est̃ & sapientium emendator. In manu enim illius & nos & sermones nr̃i & omis sapia & operum scie disciplina. Ipe enim dedit mihi horum que sunt scientiam ueram. ut sciam dispositionem orbis terrarum & uirtutes elementorum. initium & consummationem & medietatem temporum. uicissitudinum permutationes & solstitiorum & temporum. annoz mutationes & dispositiones temporum. anni cursus & stellarum dispositiones. naturas animalium & iras bestiarum. uim uentorum & cogitationes hominum. differentias uirgultorum & uirtutes radicum & quecunq; sunt abscondita & inperspicua didici. Omnium enim artifex docuit me sapientia. Est enim in illa sp̃s intelligentie scs. unica. multiplex subtilis. disert̃. mobilis. incoinquinat̃. cert̃. suauis amans bonum. acutus. qui nichil uetat & benefacere. humanus. benignus. stabilis. cert̃. securus. omnem

hūl utentem. omīa plpiuent. ⁊ qui capiat omēs spē.
intelligibilib⁹ mundus. subtilis. Omīb⁹ enim mobili
bus. mobilior ē sapīa

xvii

Attingit autem ubiq; ꝑ suam munditiam. Vapor enim uirtutis dī. ⁊ emanatio quedam ē claritatis omīpotentis dī sincera. ⁊ ideo nichil inquinatum in il la incurrit. Candor ē enim lucis ēne. ⁊ speculum sine macula. dei maiestatis. ⁊ ỹmago bonitatis illī. Et cū sit una omīa potest. ⁊ ꝑmanens in se omīa innouat. ⁊ p nationes in animas scās se trāsfert. amicos dei ⁊ ꝓphas cōstituit. Hominem enī diligit dṡ. ñ eum qui cum sapīa inhabitat. Est enim hec speciosior sole. ⁊ sup̄ omnem stellarum dispositionem. Luci compata inue nit̄ prior. illi enim succedit nox.

xviii

Sapientiam aut̄ ñ uincet malicia. Attingit ḡ a fine usq; ad finem fortit̄. ⁊ disponit omīa suauit̄. Hāc amaui. ⁊ exquisiui eam a iuuentute mea. ⁊ quesiui ñ sponsam assumere. ⁊ amator factus sum forme illī. Generositatem illī glōificat. conuiuium hūl dī. sed ⁊ omīum dūs diligit illam. Doctrix est enim discipline dei. ⁊ electrix operum illī. Si diuitie appetunt̄ in uita quid sapīa locupletī que omīa operatur. Si aut̄ sen sus operatur. quis horū que sunt magis cām illa que est artifex. Et si ultitiam quis diligit. labores hui⁹ mag nas hūt uirtutes. Sobrietatem enim. ⁊ sapīam docet. ⁊ iustitiam. ⁊ uirtutem. quibus utilī nichil ē in uita hominib⁹. Et si multitudinē scientie desiderat. quis sit ꝑterita. ⁊ de futūs estimat. scit uersutias sermonum. ⁊ dissolutiones argumentor. signa. ⁊ monstra scit antequā fiant. ⁊ euent⁹ temporū. ⁊ seculor. Proposui ḡ hanc adducere m̄ ad conuiuendū. scies quōm communicabit mecū de bonis. ⁊ erit allocutio cogitationis. ⁊ dolor mei. habebo ꝓp hanc claritatem ad turbas. ⁊ honorem ap̄ seniores. ⁊ iuuenes. ⁊ acut⁹ inueniar in iudicio. ⁊ in conspectu potentium amabilis ero. ⁊ facies ꝑncipum mirabūtur me. Tacentem me sustinebunt. ⁊ tacentē me respicient. Et sermocinante me plura. manū os meū imponent. Propt̄ea habebo ꝑ hanc īmortalitatem. ⁊ memoriam eternam his qui p̄ me futuri sunt relinquam. Disponam ꝑlos. ⁊ nationes in subiecte erunt mihi. Timebunt me audientes reges horrendi. in multitudine uidebor bonus. ⁊ in bello fortis. Intrans in domū meam. conquiescam cū illa. Non enim hēt amaritudinē conuersatio illī. nec tedium conuictus ipius. sed letitiam ⁊ gaudium. Hec cogitans ap̄ me. ⁊ memorans in corde meo. quōm īmortalitās ē in cognatione sapīe. ⁊ in amicicia illius delectatio bona. ⁊ in operib⁹ manuum illī honestas. sine defectione. ⁊ in eruditione loquele illī sapīa. ⁊ ꝑclaritas in communicatione sermonū ipius. circuibam querens. ut in illam assumerer. puer aut̄ eram ingeniosus. ⁊ sortit⁹ sum

xix

et cum ēem magis bonus. Veni ad corpus inquinatū. Et ut scirem quōm aliter ñ possum ē continens nisi dṡ det. ⁊ hoc ipm erat sūma sapie scire cuius ēet hoc donum. adii dūm. ⁊ deprecat⁹ sū illū. ⁊ dixi ex toto pectore meo.

xx

Deus patrum meor̄. ⁊ dñe misericordie qui fecisti omīa uerbo tuo. ⁊ sapīa tua constituisti hominem ut dñaretur creat̄e tue que a te fact̄a ē. ut disponat orbem terrarum in equitate. ⁊ iustitia. ⁊ in directione cordis iudicium iudicet. da mihi sedium tuar̄ assistricem sapīam. ⁊ noli me repbare a pueris tuis. quōm ego seruus tuus sum. ⁊ filius ancille tue. homo infirmus. ⁊ exigui temporis. ⁊ minor ad intellectum iudicii ⁊ le gum. Et siquis erit ꝑfectus inter filios hominū. si absq; illo sapīa tua fuerit. in nichilū computabit̄. Tu aut̄ me elegisti regem ꝑpl̄o tuo. ⁊ iudicem filiorū tuor̄. ⁊ filiarum tuarū. Et dixisti mihi edificare templum in monte scō tuo. ⁊ in ciuitate habitationis tue altare simili tabernaculi scī tui quod ꝑparasti ab initio. Et tecum sapīa que nouit opera tua que ⁊ affuit tunc cum orbem terrarū faceret. ⁊ sciebat quid placitum ēet oculis tuis. ⁊ quid directum in preceptis tuis. Mitte illam de celis scīs tuis. ⁊ a sede magnitudinis tue. ut mecum sit. ⁊ mecum laboret. ⁊ sciam quid acceptum sit ap̄ te. Scit enim illa omīa ⁊ intelligit. ⁊ deducet me in operib⁹ meis sobrie. ⁊ custodiet me in sua potentia. ⁊ erunt accepta opa mea. ⁊ disponam ꝑplm tuum iuste. ⁊ eroditus sum secundum patrem meum. Quis enim hominū potuit scire consilium dī. aut quis potāt cogitare quid uelit dṡ. Cogitationes enim mortalium timide. ⁊ incerte prudentie nr̄e. Corpus enim qd̄ corrumpitur aggrauat animam. ⁊ deprimit terrena inhabitatio sensum multum cogitantē. Et difficile estimamus que in terra sunt. ⁊ que in prospectu sunt inuenimus cum labore. Quis aut̄ inuestigabit que in celis sunt. sensum aut̄ tuum quis ~~scibit~~ nisi tu dederis sapientiam. ⁊ miseris spm scm tuum de altissimis. Et si correcte sunt semite eor̄ qui in terris sunt. ⁊ que t placita sunt discent homines.

xxi

Dum ꝑ sapīam sanati sunt quicunq; t placuerūt dē a principio. Hec illum qui ꝑmus format⁹ est a deo. pat̄ orbis terrarum cū solus ēet creatus custodi uit. ⁊ eduxit illum a delicto suo. ⁊ dedit illi uirtutem continendi omīa. Ab hac ut recessit iniustus in ira sua. ꝑ iram homicidii fraternal⁹ deperiit. ꝑ quem cū aqua deleret terram. rursum sanauit sapīa ꝑ ligni tribile lignum iustum gubernans. Hec ⁊ in consensu nequitie cum se nationes conturbassent. seruauit iustum. ⁊ conseruauit sine querela deo. ⁊ in filii tui misericordia fortem custodiuit. Hec iustum a ꝑeuntib⁹ impul liberauit fugientē. descendente igne in pentapolim. quō in testimonium nequitie fumigabunda constat t̄ra. Et incerto tempore fructus hūt̄es arbores. ⁊ incredibilis anime memoria stant signum salis. Sapientiam enim ꝑtereuntes ñ ñm in hoc lapsi sunt ut ignorarent bona. sed ⁊ insipientie sue reliquerunt hoīb⁹ memoriam. ut in his que peccauerunt nec late posuissent. Sapientia aut̄ hos qui se obseruant a doloribus liberabit. Hec aut̄ ꝑfugum ire fratr̄is iustum deduxit p uias rectas. ⁊ ostendit illi regnum dei. ⁊ dedit illi sciam scōr. Honestauit illum in laboribus. ⁊ complenit labores illī. In fraude circumuenientium illi affuit. ⁊ honestum illum fecit. Custodiuit illum ab inimicis. ⁊ a seductoribus tutauit eū. Et certam̄ forte dedit illi ut uinceret. ⁊ sciret quōm omīum potentior ē sapīa. Hec uendentem iustum ñ dereliquit. sed a peccatoribus libauit eum. Descendit̄ eū illo in foueam. ⁊ in uinculis ñ dereliquit illum. donec afferret illi regni sceptrum. ⁊ potentiam aduersus eos qui eum deprimebant. Et mendaces ostendit qui maculauerunt illum. ⁊ dedit illi claritatem eternam.

xxii

Hec ꝑplm iustum. ⁊ semen sine querela liberauit a nationib⁹ que illum comprimebant. Et

mutauit in animam seruu dñi. & steterut contra regel horrendos in potentes & signis. Et reddidit unicuiq; mercedem laboꝝ eoꝝ. & deduxit illos in uia mirabili & fuit illis in uelamento diei & in lumine stellarum nocte. Et transtulit illos p mare rubrum. & induxit illos p aquas immensas aut illoꝝ demersit. xcvii. Unumquemq; in mare & ab altitudine uniuersoꝝ eduxit illos. Ideo tulerunt spolia impioꝝ & circumdederunt dñe nomen scm tuum. & uictricem manu tuam laudauerunt pt. qm sapia aperuit os mutoꝝ & linguas infantium fecit disertas. Direxit opa illoꝝ in manibus ipsius per quem fecerunt p deserta que nō habitabantur. & in locis deserti fixerunt casas. Steterunt contra hostes & de inimicis se uindicauerunt. Sitierūt & inuocauerunt te dñe. & data est illis aqua de petra altissima & requies silicis de lapide duro. Per que enim penas passi sunt inimici illoꝝ a defectione potus sui. in eo cum haberent filii illius letati sunt. Per hec cum illis deesset. bñficium cum illis actum est. Pro fonte quidem semptno fluminis humani sanguinem decursu inutilis. Qui ne cōmunierentur in traditionē infantium occisoꝝ decursu illius habundanter aquā insperate salutis ostendens p situm que tunc fuit quō modū tuos exaltaret & adusan os illoꝝ necaret. Cum enim temptati sunt & quod cū mia dei ultiōis animam acceperunt. Seuerunt quō modo dū cū ira iudicati impii tormēta patiuntur. Hos qd tamq; pat monens probasti. illos aut tamq; durē rex miroganis odempnasti. Absentes enim & presentes similit torquebant. Duplex enim illos accepat tedium & gemit cum memoria pteritoꝝ. Cum enim audierunt p sua tormēta bñficia memorati sūt dñm admirantes in fine exit. Quem enim in exposicione prauia derelictum deriserunt. illi futuri in finem euenerunt mirati sunt. Non similit uisis faciens. p cogitationibus aīa insensatis unicuiusq; illoꝝ. xcviii.

Quidam errantes colebant mutos serpentes & bestias subditos. similis illis iniustis iudicium animalium in ultionem. ut furent p que peccat quis. p hec & torquet. Non enim impossibile erat omnipotenti manus tua que creauit orbem terrarum ex materia informi. immittere illis multitudinē ursoꝝ aut audaces leones. aut noua genera ira plenas. aut ignotas bestias. aut uaporem igneum spirantes. aut odorem fumi p ferentes. aut horrendas ab oculis scintillas emittentes. quarum si solum lesura potuerat illos exterminare. si & aspectus p timorem occidere. si & sine his uno spū occidi potant. p secutionem passi ab spūs scis sunt. & dispersi p spm uirtutis tue. Sed omnia in mensura & numero & pondere disposuisti. Multum enim ualere tibi est uirtutis tue. [illegible] semp & ur tutu brachii tui quis resistet.

Quis enim inmotum stabere. sic ante te orbis terrarum & tamq; gutta roris ante lucem que descendit in terram. Sed misereris omnium quia omnia potes. & dissimulas peccata hominū p penitentiam. Diligis enim omnia que sunt. & nichil odisti horum que fecisti. nec enim odiens aliquid constituisti. aut fecisti. Quomodo autē posset aliquid permanere. nisi tu uoluisses. Aut quod a te uocatum non esset conseruaret. Parcis aut omnibus quia tua sunt dñe. qui amas animas.

Quam bonus & suauis est dñe spūs tuus in nobis. idcirco hos qui exorrent paribus corripis & de quibus peccant admones & alloqueris. ut relicta malitia credant in te dñe. Illos enim antiquos in habitatores sce tue tre quos exhorruisti. quia odibilia & opa facientes p medicamina & sacrificia nefanda. & filios suos necatores sine mia & comestores uiscerum hominū. & deuoratores sanguinis a medio sacramento tuo. & auctores parentes animarum manu xpiatarum. uoluisti perdere p manus parentū nrōꝝ. ut dignam perciperent peregrinationē pueroꝝ dei. que & omnium carioꝝ est ciuitas. Si & his tamq; hominibus pepcisti. & misisti antecessores exercitus tui uespas ut illos paulatim exterminarent. Non q impotens eras in bello subicere impios iustis. aut bestiis seuis. aut ursis durus simul exterminare. uel paribus iudicans dabas locum penitentie. non ignorans quia innata est nationi earū malitia & ipsoꝝ. & quia non erat mutanda cogitatio illoꝝ in perpetuum. semen enim erat maledictum ab initio. nec timuisti alicuius ueniam dabas peccatis illoꝝ. Quis enim dicet tibi quid fecisti. Aut quis stabit in iudicium tuum. Aut quis accusabit iudicium tuum. Aut quis in conspectum furentium uenient uindex iniquoꝝ hominū. Aut quis tibi imputabit si nationes perierunt quas tu fecisti. Nec enim est alius dñs preter te. cui cura est de omnibus. ut ostendas quia non iniuste iudicat iudicium. neq; rex neq; tyrannus in conspectu tuo inquirent de his quos perdidisti. Cum sis equus iustus. iuste omnia disponis. Ipse non quod non debet punire iudicat condemnat. & extraneum est tuum a tua uirtute. Virtus enim tua iustitie immortalitatem est. & ob hoc quod omnium dñus es. omnibus te parcere facis. Virtutem enim ostendis tu qui non credentibus in uirtute ee estimatus es. & hos qui te nesciunt in audatiam traducis. Tu autē dñator uirtutis cū equanimitate iudicas. & cum magna reuerentia disponis nos. subest enim tibi cum uoluerit posse. xcvii.

Docuisti autē populum tuum per talia opa. quia oportet iustum esse humanum. & bone spei fecisti filios tuos. quia iudicas das locum in peccatis penitentie. Si enim inimicos seruoꝝ tuoꝝ & debitos mortis cum tanta cruciatus attentione & libertatis. dans tempus & locum per que possint mutare a malitia cum quanta diligentia iudicasti filios tuos. quoꝝ parentibus iuramenta & conuentiones dedisti bona per promissionū

Cum grauitate nobis disciplinā. xcviii. Vocibus.

das inimicos nros multiplicit flagellas ut bonitatem tuam cogitent iudicantes. & cum de nobis iudicat speremus misericordiam tuam. Inde & illis qui in uita sua insensate & iniuste uixerunt. per hec que colebant deuios stulta tormenta. Per enim in erroris uia diuturni errauerunt. deos estimantes hec que in animalibus sunt supuacua. infantum insensatorum more uiuentes. Propter hoc tamq; pueris insensatis. iudicium in derisum dedisti. Qui aut ludibrii & incepationibus non correpti sunt. dignum dei iudicium experti sunt. In his que patiebant molestie ferebant. in quibus patientes indignabant. per hec quos putabant dos in ipsis cum exterminarent. uidentes illum quem olim negabant se nosse. dñm uerū agnouerunt. Propter qd & finis condempnationis illoꝝ. uenit super illos.

Vana sunt omnes homines in quibus non est scia dei. & de his que uident bona non potuerunt intelligere eum qui est. neq; operibus attendentes agnouerunt qs esset artifex. sed aut ignem aut spm. aut citatum aerem

aut gyrum stellarum. aut minimam aquam. aut solem & lunam rectores orbis terrarum deos putauerunt. Quos si spe delectati deos putauerunt: sciant quanto his dominator eorum species est: speciei enim generator hec omnia constituit. Si uirtutem autem & opera eorum mirati sunt: intelligant ab ipsis quam qui hec constituit fortior est illis. A magnitudine enim speciei & creatore cognoscibiles potest uideri horum creator. sed tamen in his minor est querela.

xxx.

Et hu enim fortasse errant: dum querentes & uolentes inuenire. Et enim cum in operibus illorum uersantur requirunt. & pulchra sunt quae uidentur. Iterum autem nec his debet ignosci. Si enim potuerunt tam scire ut possent estimare seculum. quam si horum dominum facilius inuenerunt.

xxxi.

Infelices autem sunt. & inter mortuos spes illorum est: qui appellauerunt deos opera manuum hominum. aurum & argentum artis inuentionem & similitudines animalium. aut lapidem inutilem. opus manus antiquum. aut si quis autem artifex faber de silua lignum rectum securauerit. & humani docte eradat omnem corticem. & arte sua usui diligenter fabricet uasi utile in ministerio. nec ante. reliquias autem eius operis ad preparationem escae abutatur. & reliquum horum quod ad nullos usus facit. lignum curuum & uerticibus plenum sculpat diligenter quacunque suam. & spem artis sue figuret illud. & assimilet illud imagini hominis aut alicui ex animalibus illud oportet. plimentis & rubrica & rubicundum faciens. fuco colorem illi & omnem maculam que in illo est plimentis & sanat ei dignam habitationem in pariete ponens illud & confirmans ferro ne forte cadat prospiciens illum. sciens quam sit potest se adiuuare. imago enim est & opus est illi adiutorio & de subba sua & de filiis suis & de nuptiis uotum faciens inquirit. si erubescat loqui cum illo qui sine anima est. & pro sanitate quid infirmum deprecatur. & pro uita mortuum rogat. & ab adiutorium inutilem inuocat. & pro uenere petit ab eo qui ambulare si potest. & de adquirendo & de operando & de omnium rerum euentu. petit ab eo qui omnibus inutilis est. Iterum aliis nauigare cogitans. & pro ferox fluctus uere facere incipiens. ligno portante se fragilius lignum inuocat. Illud enim cupiditas adquirendi excogitauit. & artifex sapientia fabricauit tua. Tu autem pater gubernas cuncta prudentia. quam dedisti in mari uiam. & inter fluctus semitam firmissimam. ostendens quam potens es ex omnibus sanare. etiam si sine arte aliquis adeat. Sed ut si essent uacua sapientie tue opera. ipsi hoc etiam exiguo ligno credunt homines animas suas. & trans euntes mare pro ratem liberati sunt. Sic & ab initio cum perirent superbi gygantes. spes orbis terrarum ad ratem confugiens. remisit seculo semen nauta. quam manu tua erat gubernata. Benedictum est enim lignum per quod fit iustitia. Per manus autem quod fit ydolum maledictum est. & ipsum & qui fecit illud. Quia ille quod operatus est. illud autem cum esset fragile. dis cognominatus est. Similis autem odio sunt deo. impius & impietas eius. Et enim quod factum est cum illo qui fecit tormenta patietur. Propter hoc & ydolis nationum si erit respectus. quam creature dei in odium facte sunt. & in temptationes animabus hominum. & in muscipulam pedibus insipientium. Initium enim fornicationis est excogitatio ydolorum. & adinuentio illorum corruptio uite est. neque erunt ab initio neque erunt in perpetuum. Supuacuitas enim hominum hoc adinuenit in orbem terrarum. & ideo breuis illorum finis inuentus est. Acerbo enim luctu dolens pater. cuius subito rapti filius fecit ymaginem. Et illum qui tunc qui homo mortuus fuerat. nec tamquam deum colere cepit. & constituit inter seruos suos sacra & sacrificia. deinde in tempore. per tempus conualescente inualuit impia consuetudine hic error. tamquam lex custodita est. & tyrannorum imperio colebantur figmenta. & hos quos in palam honorare non poterant homines propter quod longe erant. longinquam regis presentem colerent sua sollicitudine. Fecerunt absentem ad horum cultum. & hos qui ignorabant artificis ars mira diligentia. Ille enim uolens plus placere illi qui se assumpserat. elaborauit arte sua ut similitudinem in meliorem figuraret. Multitudo autem hominum adducta per speciem operis. eum qui ante tempus tamquam homo honoratus fuerat. nec dum existimauerunt. Et hec fuit uite humane deceptio. quam aut affectui aut regibus deseruientes homines. incommunicabile nomen lapidibus aut ligneis imposuerunt. Et si sufficeret errasse eos circa dei scientiam. sed in magno uiuentes inscientie bello. tot & tam magna mala pacem appellabant. aut enim filios suos sacrificantes. aut obscuris sacrificia facientes. aut insanis plenas ingluias habentes. neque uitam. neque nuptias mundas iam custodiunt. sed alius alium per insidias occidit. aut adulterans contristat. & confusa inuicem sunt. Sanguis hominicidium. furtum. & fictio. corruptio. infidelitas. turbatio. & periurium. tumultus bonorum. dei immemoratio. animarum inquinatio. nativitatis immutatio. nuptiarum inconstantia. inordinatio mechie & impudicicie. Infandorum ydolorum enim cultura. omnis mali causa est & inuitus & finis. aut enim dum letantur insaniunt aut certe uaticinantur falsa. aut uiuunt iniuste. aut peierant cito. Dum enim confidunt in ydolis que sine anima. male iurantes. nocere se non sperant. Vtique sine illis euenient digne. quam male senserunt de deo aut contendentes ydolis. & iniuste iurauerunt ydolo. & temperantes iusticiam. Non enim iurantium est iustum. sed peccantium pena ambulat sepe in iniustorum puniens operationem.

xxxii.

Tu autem deus noster suauis & uerus es. patiens & misericordia disponens omnia. Et enim si peccauerimus tui sumus scientes magnitudinem tuam. Et si non peccauimus: scimus quam apud te computati sumus. Nosse enim te consummata iustitia est. & scire iustitiam & uirtutem tuam radix est immortalitatis.

xxxiii.

Non enim in errorem induxit nos hominum malefica ars excogitatio. nec umbra picture. labor sine fructu. effigies sculpta per uarios colores. cuius aspectus insensato dat concupiscentiam. & diligit mortue imaginis effigiem sine anima. Malorum amatores digni sint morte. qui spem in talibus habent. & qui faciunt illos & qui diligunt. & qui colunt. Sed & figulus mollem terram premens. laboriose fingit ad usus nostros unusquisque uasa. & de eodem luto fingit que munda sunt. in usum uasa similis & que his sunt contraria. Horum autem uasorum qui sit usus iudex est figulus. & cum labore uano dum fingit. de eodem luto. ille qui paulo ante de terra fictus fuerat. & post pusillum reddit unde acceptus est. repetitus animae debitum quam habebat. Sed est illi cura. si quis laboret aut est. nec quam illi breuis uita est. sed concertatur aurificibus & argentariis. & eorum imitatur & gloriam prefert. quam ves

supuacuas fingit. Cuius ē cor eō & tua supuacua spes illius & luto uilior uita illō. qm ignorauit qui se finxit. & qui inspirauit illi animam que opatur & qui insufflauit spm uitalem. & estimauerunt ludum ēe uitā nram & occupationem uite opositam ad lucrum. & oportē undecunq; etiam ex malo adquirere. Hic enim sup omnes scit se delinquere qui ex ere materia fragilia uasa et sculptilia fingit. xxxiii.

Omnes enim insipientes & infelices sup modum anie sue sunt. nisi qui populi tui & impauit illi. qm omnia ydola nationum estimauerunt dos. quibz neq; oculoz usus est ad uidendū. neq; nares ad capiendū spm. neq; aures ad audiendū. neq; digiti manuum ad tractandum. & pedes illoz pigri ad ambulandum. homo enim fecit illos. & qui spm mutuatus ē fecit illos. Hemo enim sibi similem homo potest deū fingere. Cum sit enī mortalis. mortuum fingit manibz iniquis. Melior ē enim ipe bis quos colit. q ipe quidē uixit cum ēet mortalis. illi aūt numq̄. Sed & animalia miserrima colunt. Insensate enim compata his. aliis sunt deteriora. Sed nec aspectu aliquis ex his animalibz bona potest conspicere. Effugerunt aute laudem dei & benedictionem ei. pp hoc p hec simulacra passi sunt digna tormenta. & p multitudinem bestiaz exterminati sunt. pp quibz torquis bñ disposuit ppli tui. quibz dedit escas concupiscentiam delectamenti sue. nouum saporem. escam parauit eis ortygometram. ut illi quidē concupiscentes escam. pp ea que illis ostensa & missa sunt. etiam a necessaria occupiscentia auerterent. hi aute in breui inopes fēt. nouam gustauerunt escā. Oportebat enim illis quidē sine excusatione supuenire interitum. ex ere uibz & tyrannidem. his aute tantū ostendere. quadmodum inimici illoz exterminabantur. Et enim cum supuenit illis seua bestiarum ira. morsibz pitsoz colubroz ex tumebant. & in perpetuum p̄mā fit ira tua. & ad correptionē in breui turbati sunt. signum habuerūt salutis. ad memorationē mandati legis tue. Qui enim conuersus est & p hoc qd uidebat sanabat. & p te omnium saluatorē. Et in hoc aute ostendisti unum nrōs. q tuos qui liberat ab omi malo. Illos enim locustarum & muscarū occidunt morsus. & nō est inuenta sanitas anime illoz. q digni erant ab huiusmodi exterminari. filios aute tuos nec draconum uenenatoz uincebat. Misericordia enim tua aduenies xxxiv. ferēbat dentes. sanabat illos. In memoria enim sermonū tuoz excitabant. & saluabant. ne multum incidentes oblitionē. ñ possent tuo uti adiutorio. Et enim neq; herba neq; malagma sanauit illos. sed tua uis dñe sermo qui sanat omnia. xxxv.

Tu es dñe qui uite & mortis habes potestatē. & deducis ad portas mortis & reducis. Homo aute occidit quidē p malitiam animā suam & cum exierit spē ñ reuertetur nec reuocabit aiam que recepta ē. & tuā manū fugit ut

Negauit enim te nosse xxxvii. & possibile ē. impius p fortitudinem brachii tui flagellati sunt. Horribilibus & grandinibz & pluuie psecutionem passi sunt. & p ignem consumati. Qd enim mirabile erat in aqua que omia extinguit. plus ignis ualebat. Vincit enim ordo creature illoz. Quodam enim tempe mansuescebat ignis ne cōburerent que ad impios missa erant animalia. & ut ipi uidentes sciant qm dei iudicio patiuntur psecutionem. Et quodam tempe in aqua supra naturam ignis ardebat undiq; ut iniqm terre nationem exterminaret. xxxviii.

Pro quibz anglorū esca nutristi populum tuum. & panem de celo p̄stitisti illis sine labore. omne delectamentum in se habentem & omnis saporis suauitatem. Substantiam enim tuam & dulcedinem tuam ostendebat filios habens ostendebat. & deseruiens uniuersorum uoluntati. ad quod quis uolebat conuertebat. Ignis autē & glacies sustinebant suum ignis & nō tabescebant. ut sciant qm fructus inimicoz ex terminabat ignis ardens in grandine. & pluuia extinguebat. Hoc autē iterum ut nutrirent iusti etiam sue uirtutis oblitus est. xxxix.

Creatura enim tibi creatori deseruiens. exardescit in tormentum aduersus iniustos. & lenior fit ad benefaciendū p his qui in te confidunt. xl.

Propē hoc & tunc in omia transfigurata omnium nutricis tue. deseruiebant ad uoluntatem horum qui a te desiderati sunt. ut scirent filii tui quos dilexisti dñe qm non natiuitatis fructus pascunt homines. sed sermo tuus hos qui in te credidunt conseruat. Qd enim ab igne non potuit exterminari. splendorem ab exiguo radio solis calefactum tabescebat. ut notum omnibz ēet qm oportet preuenire solem ad benedictionē tuam. & ad orientem lucis adorare. Ingratus enim fides tamq̄ hibernalis glacies & tabescit. & dispicit tamq̄ aqua supuacua. xli.

Magna enim sunt iudicia tua dñe. & inenarrabilia uerba tua. Propē hoc indisciplinate anime erranerunt. Dū enī p̄suasū habent iniqui posse dñari nationi sē. iniquis tenebrarū & longe nocti cōpacti. unus quisq; sub tecti fugitiui. p̄uide prudentie latuerunt. Et dum putant se latere in obscuris peccis. tenebrosoob liuionis uelamento dispersi sunt. pauentes horrende. & cū admiratione nimia perturbati. Neq; enim que continebat illos spelunca sine timore custodiebat. qm sonitus descendens p̄turbabat illos. & p̄sone tristes apparentes. pauorem illis p̄stabant. Et ignis quidē nulla uis poterat illis luminare potens. nec sydera lumpide flamme illuminare potent illam nocte horrendam. xlii.

Apparebat aute illis subitaneus ignis timore plenus & timore pessimi facies illis que ñ uidebat. estimabant deteriora ēe que ñ uidebant. & magice artis applicatio euanuerat. & sapie gle correptio cū contumelia. Illi enim q̄ p̄mittebant timores & turbationis expellere se ab anima languente. hi cum derisu pleni timore languebant. Nam & si nichil illos ex monstris perturbabat. sibilatu animalium & serpentium sibilatione emoti. tremebundi pibant. & aerem quem nulla ratione quis effugere posset negantes se uide. Cum sit enim timida neq; tima. dat testimonium ydempnata. semp enim p̄sumit. seua cōturbata conscia. Pusillanimitas enim est timor ñ p̄sumptionis adiutorium. p̄ditio cogitationis auxilioz. Et dum ab uno minor est expectatio. maiorem putat scisam ei causa de qua communiter p̄stat. Illi aute qui impotenter uere noctem. & ab infimis & ab altissimis inferis supuenientē eumdē somnū dormientes. aliqñ monstroz exagitabantur timore. aliqñ anime deficiebant tradictione. Subitaneus enim illis & inspatus timor supueniebat. Deinde si quisqm ex illis deprehensus custodiebat in carcere. sine ferro reclusus. Si enim rustic̄ quis erat. aut pastor aut agri laboz operi occupatus ēet. inefugabilem sustinebat necessitatem. Vna enim catena tenebrarū omnes erant colligati. siue spē sibilans. aut inter spissos arborum ramos amnium sonus suauis. aut aque decurrentis nimium. aut sonus ualidus p̄cipitatarū petrarū. aut lucentium animalium cursus inuisus. aut mugientis

finxit et se occupabat pessime dampnate gentes

um ualida bestiarum uox aut resonans de altissimis montib; echo: deficientes faciebat illo p timore. Omnis enim obscurus liquidus luminabat lumine: non impedius opib; continebat. Solus aute illis suppositus e rat grauis nox: ymago tenebraz: que supuentura illis erant. Ipsi g: sibi erant grauiores tenebris. xlm.

Sctis aut tuis: maxima erat lux. Et hoz quid uocem audiebant: i; figuram si uidebant. Et q si ipi p eade passi erant magis flebabant: qui ante lesi erant qm si ledebant grias agebant: ut eet differentia donum petebat. Propt q hoc ignis ardentem columpnam ducem huerunt ignote uie: solem sine lesura bonus hospitu p stipulu. Dignu quide illi carere luce: i pati carcem tenebraz: qui inclu sos custodiebant filios tuos: p quos incipiebat incorrupti legis lumen scis dari. Cum cogitarent tuos occidere in fantes: i uno exposito filio: liberato in tradictione illoz multitudinem filioz abstulisti: i pariter illos pdidisti in a quam ualidam. Illa nox enim ante cognita e a patrib; nris: ut ue scientes quib; iuramentis credidere: animeqo susceptа e aute a pli tuo sanitas. xlm. Vrel eent. quide iustoz: inimicoz aute exterminatio. Sic enim lesisti aduersarios nros: sic nos uocasti magnificasti. Ab sconse enim sacrificabant iusti pueri bonoz: i unius legem in concordia disposuerunt. Similit: bona: ma la preparuros iustos: patri tam decantantes laudes. Resona bat aut inconuenies timinoz uox: i flebilis audiebat planctus plorator infantium. Simili aut pena seruis ci dño afflictis: ipis regi similia passis. Similit g; u no nomine mortis mortuos habebant inuenerabiles: nec enim ad sepeliendu uiui sufficiebant: qm uno motu que erat pclaror natio illoz exterminata e. De omib; e nim si credentes spe bfitia: tunc cum fuit exterminium primogenitoz: spoponderunt pli in dei se ee. Dum enim quietum silentium tenent omia: i nox in suo curSu medium iter haberet: omps sermo tuus exiliens de celo a regalib; sedib; durus bellator: in mediam exterminii terram prosiluit. Gladiu acutu in strantatum imperium tuum portans: i stans omia replenit morte: i usq ad ce lum attingebat stans in terra. Tunc continuo uisus ma lor somnior turbauerunt illos: i timores supuenerunt inspati. Et aliu alibi prostratu semiuiuu: spe qm mor iebat cam demonstrabat. Vtiones enim que illos tur bauerunt hec premonebant: ne inscii que mala paterban tur perent. Venit aute tunc i iustos temptatio mor tis: i cominotio in deserto sta e multitudinis: sed ira diu p mansit ira tua. xlv.

Propans enim homo sine querela depcari p pli: p ferens seruitutis sue iustum oem: i p incensu deprecatione alligans restitit ne: i finem iposuit necessi tati. ostendens qm tuus e famulus. Vicit aut turbat ira uirtute corpis: nec armata potentie: sed uto illum q se uocabat subiecit. iuramenta patrum i testamenta memorans

xlvi.

Cum enim iam acerui cecidissent sup alterutrum mortui: interstetit i amputauit ipetum: i diuisit illam que ad uiuos ducebat uiam. In ueste enim podis qm habebat totus erat orbis terarum: i parentu magna lia in quatuor ordinib; lapidum erant sculpta: i mag nificentia tua in diademate capitis illius erat scripta. Vis aute cessit qui exterminabat: i hoc exterminat. Et erat enim sola temptatio ire sufficiens. Impiis autem usq; in nouissimu sine mia ira supuenit. Prescierat enim: i futa illoz: qm cum ipi p mutassent ut seduce rent: i cum magna sollicitudine p insistissent illos pone actus. Adhuc enim inter manus horu esent: i deplorant es ad monumenta mortuoz: aliam fabi assumpserunt cogi tationem insciente: i quos rogantes precerant: hos tam q fugitiuos p sequebant. Ducebat enim illos ad hunc finem digna necessitas: i hoz que acciderant ommoratione amit tebant: ut que deerant tormentis: repleret penitus: i ppls quide tuus mirabilis exiret: illi aut nouam mortem inue nirent. Omis enim creata ad suum genus ab integro figa bat: deseruiens tuis preceptis: ut pueri tui custodirent ille si. Nam nubes castra eoz obumbrabat: i ex aqua q ante erat ibi arida apparuit: i ex mari rubro uia sine impedi mento: i campus germinans de profundo numero p quem omis na tio exiuit: que tegebat tua manu: uidentes mirabilia i monstra. Tam q equi eorum depasti erant: i tam q agni ex ultauerunt magnificantes te dne: qui liberasti illos. Memores enim adhuc erant eoz que in incolatu illoz fta fuerant: q admodum p natione animaliu ederent: ira muscaz: i p pisces eructuauit fluuius multitudine ranarum. Po ustime aut uidere nouam creaturam auis: cum adduc ti concupiscentia postulauerunt escas epulationis.

xlvii.

xlvii.

Et alloquione enim deliti: ascendit illis de mari ortygo metra: i uexationes peccatoz supuenerunt: si iuste illis q ante fta fuerant arguentes p uim fluminis. Iuste enim patiebant: secdm suas nequitias. Et enim detestabiliore in hospitalitatem instituerunt: alii quid ignoti si recipiebant aduenas: alii aute bonos hospites in seruitute redigebant: si si solum hoc: si i aliis quis respectus erit illoz: qm inuiti recipiebant extraneos. Qui aute ciues lex recipiebant hos: qui eisdem usi erant iustius: seuissi mis afflixerunt doloribus. Percussi sunt aut cecitate sic illi in foribus iusti: cum subitanei cooperti essent tenebris unus quisq; ostii sui querebat tangibilem. In se enim elementa dii conuertunt: sic in organo qualitatis sonus immutat: i omia uim suu sonu custodiunt: unde e illud estimare: i ex ipo certo usu cognosce. Agrestia enim in aquatica orebantur: i que cp erant natantia in terram ibant. Ignis in aqua ualebat sup suam uirtute: i aqua extinguentis na ture obliuiscebat. Flamme econtrio corruptibili animali um si uexauerunt carnes ambulantiu: nec dissoluebat illam que facile dissoluebat sic glaciei bonam escam. In omib; enim dne magnificasti ppl'm tuum: i honora sti: i si despexisti in omi tempe: i in omi loco assistens eis.

Explicit liber sapientie. Incipit prologus libri ihu filii syrach.

Multoz nobis: i magnoz per legem: i pphas: aliosq; qui secuti sunt illos sapia demonstrata, in quib; opor ter laudare israhel doctrine: i sapie causa. q si solum ipos loquentes necesse e ipitos: si; etiam extraneos posse: i dicentes: i scribentes doctissimos fi. Quos meus ihc postq se ample dedit ad diligentiam lectionis: legis: i pphar: i aliou libroz qui nobis a parentib; nris traditi sunt. uoluit i ipe scribe aliquid horu que ad doctrinam i sapiam. proficient. ut desiderantes discerent: i illoz pita fis magis magisq; attendant animo: i offerent ad le gumina tutam. Horto itaq; uenire uos cu benuolentia i attentione: i studio lectione facie: i ueniam hie in illis in quib; uidebim sequentes ymaginem sapie: i defice in uboz positione. Nam defuerunt uba hebraica: q do translata fuerint ad aliam linguam. Non solum aute hec sed i ipa lex i pphe: ceteriq; libroz si parum hit dif ferentiam q mte se dicunt. Nam in octauo i tricesimo anno temporib; ptolomei euergetis regis: postq ppetem in e

egiptum ⁊ cum multum tempus ibi fuissem. inueni li
bros relictos ñ paruę neq; ornpiende doctruę. Itaq; bonū
⁊ necessarium putaui ut ⁊ ipe adderem aliqñ diligentiã
am ⁊ laborem interpretandi istum librum ⁊ multa uigilia
arruli doctrinam in spatio tempus ad illa que ad finem du
cunt librum dare. ⁊ illis qui uolunt animũ intendere
⁊ discere qđmodum oporteat instituere mores. q̃ sic
legem dñi ꝓ fuerunt uitam agere. Explicit ꝓlogus

Incipiunt capitula libri ecclãstici.

OMnis sapia a dño deo est. .i.
INitium sapientie timor dñi. .ii.
De scientia. sapia ⁊ mandato seruando. .iii.
Credentes ad seruitutẽ dñi in iustitia ⁊ timore dñi stare
Timentes dñm sustineant iustam ire. .v. Debe.
De pdentibus sustinentiã. .vi. Cviii.
De honore parentũ ⁊ q̃ bñdictio pris firmat domos filiorũ
Bona opa cũ mansuetudine facienda ⁊ alta ti .viii.
De elemosina ⁊ paupibus ⁊ .ix. Querenda.
ab inope ñ auertendus elemosinas. .x.
De pupillo ⁊ uidua. .xi.
De studio sapie. tpe tribulationis fide ac iustitia stando.
De ñ offendendo in deliquis. .xii.
De cõfessione. .xiii. De gra amici. .xiiii.
De amico ñ pmanente. .xv. De doctrina sapie. .xvi.
De accipiendo ꝓfilio ⁊ inuestiganda sapia. .xvii.
De ñ faciendis malis. .xviii. Cxxc.
Semine se ad dñm iustificare. .xix. Cxxi.
De mãdatis utrandis. .xx. De seruo bono. Cxxii.
De filiis eruciendis. .xxi. De pecuniis honorandis.
De timore dñi ⁊ honore sacerdotis. .xxiii.
De defunctis. .xxv. De ñ litigando. .xxvi.
De mortuo ñ gaudendo. .xxvii.
De uitandis malis. .xxviii.
De ñ danda pace in se cuiq; mali. .xxix.
De amico antiq̃ ñ relinquendo. .xxx.
De ira iusta. .xxxi. De iudicibus. .xxxii.
De superbia. .xxxiii.
Humilem exaltat sapia. .xxxv. Cxxxvi.
In bonis ñ obliuiscendũ malorũ ⁊ in malis reminiscẽdũ bonorũ.
De elemosinis. .xxxvii. De amicis. .xxxviii.
De societate diuitũ. .xxxix.
Qui ñ laborat in uibo dñs est. .xl.
De bñfaciendo q̃ mors ñ tardat. .xli.
Quid in manu ꝓfilii sui hoiem dñs reliquerit. .xlii.
De filiis ꝓpis. .xliii. Nichil abscõdi a dño. .xliiii.
De discenda disciplina. .xlv.
Quid dñs de tra creauit hoiem. .xlvi.
De confessione ad dñm. .xlvii.
Non demorand cũ ꝓpis. .xlviii.
De sp orando dño. .xlix. De ornentis ãie. .l.
Debriosus ñ ditabit. ⁊ q̃ spnit modica paulatim. .li.
Quid mulieres ⁊ uirũ apostatare fecerit Cadit.
Amico ⁊ inimico ñ pdenda ꝓlia. .lii. a dño.
Ante omnationẽ comprehendi ꝓximũ. .liii.
Bonũ est arguere q̃ minasci. .liii.
Quid ꝓfessione pmittit de amico facit inimicũ. .lv.
Verbum pabolare. .lvi.
Non adiciend peccũ sup peccm. .lvii.
Turpa collecta synagoga peccantiũ. .lviii.
Visus fatui in alta uoce. .lx.
Ligrum lapide luteo lapidari. .lxi. C.lxi.
Qui narrat ubi ñ audienti q̃ q excitat dormiẽtẽ.
Omnia dissoluunt amicitiã. .lxii.

Qui ait se ñ derelinq̃ cogitatu ⁊ filio malo. .lxiii.
De doctrina oris. .lxiiii.
Iuenis tũ sine peccto ñ ee. .lxiiii.
Dispositio iniusti peccare uolentis. .lxvi.
Aut sapie. .lxvii. Cinsuspicabilia.
Que ta sapie placent ⁊ que displicent ⁊ pe. .lxvii.
De mulie nequa mulieris. .lxviii. De mule bona. .lxx.
Propt iopiam multos delinquere. .lxxi
Erde fidem eũ q̃ amici nudat archana. .lxxii
De remissione peccti. .lxxiii. De malo lingue. .lxxiii.
De fenore. .lxxiiii. De dato in pretium. .lxxvi.
De misdia pauperum. .lxxvii.
De frugalitate honesta ⁊ hospitalitate. .lxxviii
De disciplina filiorũ. .lxxviii De bono sanitatis. .lxxx.
Vigilia honestatis tabefacuet carnes. .lxxxi.
De ornentia. .lxxxii De ebrietate. .lxxxiii.
De rectoribus. .lxxxiiii. Cũ filio oĩa faciendo. .lxxxiiii.
Omni dñi ñ occurrent mala. .lxxxvi.
De disciplina seruorũ. .lxxxvii. De sõpnis. .lxxxviii.
Imaginatiõnes sõpnia augia uanitate. .lxxxviii
De uinũ. dñi. .lxxx x. De oblatõe imq̃. .xci.
De disciplina custodiende legis. .xcii.
Deo humilis nubes penetrat. .xciii.
Recurso ad dñm .xciiii. De deo sapie. .xciiii.
De eo qui tñi noie amice est. .xcvi.
Qualit tractand cũ stultis. .xcvii.
Morũ sciõrũ querenda est societas. .xcviii.
Quam uiri sci uerationẽ habẽ q̃ vn. cureũ pectores. .xcviii.
De astuta ⁊ sophistica locutione. .xcix. c.
De medico. .ci. De oratõe do ĩfirmitate. .cii
De exequiis. .ciii. De singlis artibus. .ciiii.
De sapiente. .ciiii. De oĩa dari spm intelligentie. .cvi.
Vita hoĩs substantia. .cvii.
De ugo grauis sup filios adam. .cviii.
De indigentia misera. .cviii
De memoria ⁊ iudicio mortis. .cx.
Ab oĩbus iudicium declinand est. .cxi.
In reuelatõe secretũ gemmã d ñ ee simonẽ. .cxii.
De disciplina insensati ⁊ fatui. .cxiii.
Quã fecisse ut sci mirabilia ei enarrent. .cxiiii.
Laus cãture. .cxiiii. Laus pauprũ. patiẽ. .cxvi.
Laus dauid fortissimi. .cxvii.
Laus salomonis. .cxviii. Laus helye. .cxviii
Laus helysei. .cxix. Laus iosie regis. .cxxi.
Rex dõ ⁊ ezechiã ⁊ iosiã oĩs reges pcauerũt. .cxxii.
Laus iheme. .cxxiii. Laus symeonis. .cxxiii.
Rõ ihu filii syrach. .cxxv.
Oratio salomonis. .cxxvi.

Incipit liber ecclãsticus. .i.

Omnis sapia a dño dõ est ⁊ cũ illo fuit semp ⁊ est ante euum.
Harenam maris ⁊ pluuie guttas ⁊ dies seculi quis dinumerauit. Altitudinem celi ⁊ latitudinem terre ⁊ profundum abyssi quis dimensus est. Sapiam dei precedentem omnia quis inuestigauit. Prior omnium creata est sapia ⁊ intellectus prudentie ab euo. fons sapientie uerbum dei in excelsis. ⁊ ingressus illius mandata eterna. Radix sapie cui reuelata est. ⁊ astutias illius quis agnouit. Disciplina sapie cui reuelata est ⁊ cui manifestata ⁊ multiplicationẽ ingressus illius quis intellexit. Vnus est altissimus ⁊ creator omnipotens

rex potens⁊ metuendus nimis⁊ sedens sup thronū illi⁊ diuīas dō. Ipe creauit illam in spū scō⁊ uidit⁊ dinumerauit⁊ mensus est. Et effudit illam super oīa opa sua⁊ sup oīem carnem secm datum suū. ⁊ p̄buit illam diligentibz se. Timor dñi gla⁊ glatio⁊ letitia⁊ corona exultationis. Timor dñi delectabit cor⁊ dabit letitiam⁊ gaudium in longitudine dierū. Timenti dñm bñ erit in extremis⁊ in die defunctionis sue bñdicet. Dilectio dī honorabilis sapīa. Quibz aut apparuerit in uisu⁊ diligunt eam in uisione⁊ in agnitione magnalium suorum.

II.

Initium sapīe timor dñi⁊ cum fidelibz in uulua cō creatus e⁊ cum electis feminis exiit⁊ cū iustis⁊ fidelibz agnoscit. Timor dñi scire religiositas. Religiositas custodiet⁊ iustificabit cor⁊ iocunditatem atq; gaudium dabit. Timenti dñm bñ erit⁊ in die benedictionis illi bñdicetur. Plenitudo sapie timere dñm⁊ plenitudo a fructibz illi. Omem domum implebit a genimbz⁊ receptacula a thesauris illi. Corona sapie timor dñi⁊ replens pacem⁊ salutis fructum⁊ uidit⁊ dinumerauit eam. Utraq; aut sunt dona dei. sciam⁊ intellectum prudentie sapīa comparuit⁊ gla tenentium se exaltat. Radix sapie e timere dñm⁊ rami enim illi longeui. In thesauris sapie intellect⁊ scie religiositas⁊ execratio aut peccatoribz sapīa. Timor dñi expellit peccm. Nam qui sine timore e⁊ n potuit iustificari. Iracundia animositatis illi⁊ subuersio ei est. Usq; in tempus sustinet patiens⁊ postea reddito iocunditatis. Donec sensus usq; in tempus abscondet uba illi⁊ labia multoz enarrabunt sensum illi. In thesauris sapie iustificatio discipline⁊ execratio aut peccm cultā dī.

III.

Fili concupiscens sapīam conserua iusticiam⁊ dabit illam t. Sapientia enim⁊ disciplina timor dñi⁊ q̄d bñplacitum e illi fides⁊ mansuetudo⁊ adimplebit thesauros illi. Non sis incredibilis timori dñi⁊ ne accesseris ad illum duplici corde. Ne fuis hypocrita in conspectu hominū⁊ n scandalizaueris labia tua. Attende in illis ne forte cadas⁊ ponas scandalum. ⁊ adducas animme tue in honorationē⁊ reuelet dñs abscondita tua⁊ in medio synagoge elidat te⁊ qm accessisti maligne ad dñm⁊ cor tuum plenū e dolo⁊ fallacia.

IIII.

Fili accedens ad seruitutē dī sta in iustitia⁊ timore⁊ p̄para animam tuam ad temptationē. Deprime cor tuum⁊ sustine⁊ inclina aurē tuam⁊ intellige uba intellect⁊ ne festines in tempe obductionis. Sustine sustentationes dī. conungere deo⁊ sustine. ut crescat in nouissimo uita tua. Omē q̄d t applicatum fuit accipe⁊ in dolore sustine⁊ in humilitate tua patientiam habe. qm in igne p̄bat aurum⁊ argentū. homines aut receptibiles in camino humiliationis. Crede deo⁊ recupabit te⁊ dirget uiam tuam⁊ spera in illum. Serua timorem illi⁊ in illo uetera sce.

V.

Metuentes dñm sustinete miam eius⁊ n deflectatis ab illo ne cadatis. Qui timetis dñm credite illi⁊ n euacuabit mercedem uram. Qui timetis dñm spate in illum⁊ in oblectatione ueniet uobis mia. Qui timetis dñm diligite illum⁊ illuminabunt corda ura. Respicite filii nationes hominū⁊ scitote q̄ nullus spauit in dño⁊ confusus e. p̄mansit in mandatis eius⁊ derelictus est. Et quis inuocauit illum⁊ despexit eum. Quia pius est⁊ misericors dñs⁊ remittit in tempe tribulationis peccata. ⁊ protector e omnibz exquirentibz se in ueritate. Ue duplici corde⁊ labiis scelest⁊ manibz malefacientibz⁊ pec

catori tram ingredienti duabz uiis.

VI.

Ue dissolutis corde. qui n credunt deo⁊ ideo n protegentur ab eo. Ue his qui perdiderunt sustinentiam⁊ qui dereliquerunt uias rectas⁊ deuerterunt in uias pravas. Et quid facietis cum inspicere cepit dñs. Qui timent dñm n erunt incredibiles uibo illius⁊ qui diligunt illum conseruabunt uias illi. Qui timent dñm inquirent que bñplacita sunt illi⁊ qui diligunt eum replebunt lege ipius. Qui timet dñm p̄parabunt corda sua⁊ in conspectu illius sanctificabit animas suas. Qui timent dñm custodiunt mandata illi⁊ patientiam habebunt usq; ad inspectionē illi dicentes. si penīam n egerimus incidem in manus dei⁊ n in manus hominū. Sicut enim magnitudinem illi⁊ sic⁊ mia ipius est. filii sapientie congregatio timentium dñm. fides⁊ mia ipius est. filii sapientie timentium patrem audire filii dilecti⁊ sic facere ut salui fiant. Ueri enim honorant patrem in filiis⁊ iudicium matris exquirens⁊ firmat in filios. Qui diligit dñm exaudiet p peccata⁊ continebit se ab illis. In oratione dierum exaudiet⁊ sicut qui thesaurizat ita⁊ qui honorificat matrem suam. Qui honorat patrem letabit in filiis⁊ in die orationis sue exaudiet. Qui honorat patrem uita uiuet longiore⁊ qui obedit patri⁊ refrigerabit matri. Qui timet dñm honorat parentes⁊ q̄si dñis seruiet his qui se genuerunt in ope⁊ sermone⁊ omi patientia. Honora patrem tuum ut supueniat t bñdictio a deo⁊ bñdictio illius in nouissimo maneat.

VII.

Benedictio patris firmabit domos filioz⁊ maledictio autem matris eradicat fundamenta. Ne gloriis in contumelia patris tui⁊ n est enim t gla tibi confusio. Gla enim hominis ex honore patris sui⁊ dedecus filius pater sine honore. Fili suscipe senectam patris tui⁊ ne contristes eum in uita illius. Et si defecerit sensu⁊ ueniam da⁊ ne spnas eum in tua uirtute. Elemosina enim patris non erit in obliuione. Nam p peccō matris restituet t bonum⁊ in iustitia edifica bit tibi. In die tribulationis memorabit tui. sicut in sereno glaciei soluent peccta tua. Qm male famatus est qui relinquit patrem⁊ t maledictus a deo qui exacerbat matrem.

VIII.

Fili in mansuetudine opa tua pfice⁊ sup hominē gliam diligeris. Quanto magnus es humilia te in omibz⁊ coram deo inuenies gliam. qm magna potentia dī soli⁊ ab humilibz honorat. Altiora te ne quesieris⁊ fortiora te ne scrutatus fuis⁊ q̄ precepit tibi dñs illa cogita semp⁊ in pluribz operibz eius ne fueris curiosus. Non e enim t necessarium. ea que abscondita sunt uide oculis tuis. In supuacuis rebz noli scrutari multiplicate⁊ in pluribz operibz ei si eris curiosus. Plurima enim sup sensum hominis ostensa sunt t. Multos enī supplantauit suspitio illoz⁊ in uanitate deceptit sensus illoz. Cor durum male habebit in nouissimo⁊ qui amat periculum in illo peribit. Cor ingredientis duas uias n habebit requiem⁊ prauus conductus in illis scandalizabit. Cor necsin gnauabitur in doloribz⁊ peccatoz adiuget ad peccatum. Synagoge superboz n est sanitas. frutex enim peccati eradicabit in illis⁊ n intelliget. Cor sapientis intelliget in sapīa⁊ auris bona audiet cū oī concupiscentia sapīam. Sapiens cor⁊ intelligibile abstinebit se a peccō⁊ in opibz iustitie succedit habebit. Ignem ardentem extinguit aqua⁊ elemosina resistit peccō.

ꝛ dñs ꝓspector est ei. Qui reddet gr̃am memini in po
steꝝ.ꝛ in tempe calcl fur.ꝛ inuenier firmam̃ tuum.

Fili elemosinam pauꝑis ne defraudes.ꝛ oculos tuos ne
auertas a paupe. Animam esurientẽ ne
despexeris.ꝛ ñ exacerbes paupem in inopia sua. Cor inopi
ne afflixeris.ꝛ ñ protrahas datum angustiato. Rogatio
nem conturbati ne abnuas.ꝛ ñ auertas faciem tuam ab
egeno. Ab inope ne auertas oculos ꝑ tuam.ꝛ ñ dare lingꝫ
querentibꝫ t retro maledicere. Maledicentis enim t
in amaritudine animę exaudiet deꝰ precatio illi. Exau
diet autẽ eum.ꝛ qui fecit illum. Congratulom pauꝑe
rum affabilem te facito.ꝛ ꝑsbito humilia animam
tuam.ꝛ magnato humilia capud tuum. Declina
pauꝑi aure tuam.ꝛ redde debitum tu
um.ꝛ respode pacifica in mansuetudine. Libera eũ
qui inuriam patit de manu superbi.ꝛ ñ acide feras
Iudicando esto pupillis ꝯ in anima tua.
misericors ut pater.ꝛ ꝑ uiro matri illoꝝ.ꝛ eris tu uelꝯ
filius altissimi obediens.ꝛ miserebit tui magis q̃ mat.

Sapia filii sui laudabit animas suas.ꝛ suscipit
exquirentes se.ꝛ ꝑfruibit in iustitia. Et qui illã
diligit diligit animam. Et qui vigilauit ad illam
complectetur̃ placorem dei. Qui tenuerit eam in
tam hereditabit.ꝛ quo introibit benedicet dñs. Qui
seruiunt ei obsequentes erunt scõi.ꝛ cole qui diligunt
illam.ꝛ diligit dñs. Qui audit illam iudicat gentes.ꝛ
qui intuetur illam ꝑmanebit confidens. Si credidit
ei hereditabit illam.ꝛ erunt in firmatione tentatiõ illoꝝ
qm̃ in temptatione ambulat cũ eo.ꝛ in ꝓmis eligit eũ.
Timorem.ꝛ metum.ꝛ approbatiõ inducet sup illũ
.ꝛ cruciabit illum in tribulatione doctrine sue. donec
tempter illum in cogitationibꝫ illi.ꝛ credat animę
illi.ꝛ firmabit illũ. Et iter adducet directum ad
illum.ꝛ lenificabit eũ.ꝛ denudabit abscondita sua il
li.ꝛ thesaurizat sup illum sciam.ꝛ intellectũ iustitie.
Si autẽ obnauerit derelinquet eũ.ꝛ tradet eum in
manus inimici sui.

Fili conserua tempꝰ.ꝛ dedita a malo. Pro anima
tua ñ confundaris dicere uerum. Est enim confu
sio adducens peccm.ꝛ est confusio adducens glam.ꝛ
gr̃am. Ne accipias faciem aduersus faciem tuam.ꝛ nec
aduersus aiam tuam mendacium. Non reuerearis
ꝓmiũ tuũ in casu suo.ꝛ nec retineas uerbum in tẽpe
salutis. Non abscondas sapiam tuam in decore eius.
In lingua enim agnoscit sapia.ꝛ sensus.ꝛ scia.ꝛ doctri
na in uerbo sensati.ꝛ firmam̃tum in opibꝫ iustitie. Si
contradicas uerbo uitaris ullo m̃o.ꝛ de mendacio ineru
diones tue confunde. Non confundaris confiteri pec
cata tua.ꝛ ne subitas te hominꝫ ꝓ peccto. Noli resistere
et faciem potenti.ꝛ nec coneris contra ictu fluuii. Pro
iustitia agonizare ꝓ anima tua.ꝛ usq; ad mortem cer
tare ꝓ iustitia.ꝛ dñs expugnabit ꝓ te inimicos tuos.
Noli citatus ee in lingua tua.ꝛ remissus.ꝛ inutilis
in opibꝫ tuis. Noli ee sicut leo in domo tua exten
dens domesticos tuos.ꝛ oppressens subiectos tibi. Non sit
porrecta manus tua ad accipiendũ.ꝛ ad dandũ collecta.

Noli attendere ad possessiones iniquas.
.ꝛ ne dyceris ei in sufficientia tua. Nichil enim ꝓ
derit in tempe ultionis.ꝛ obductionis. Non sequaris
concupiscentiam cordis tui.ꝛ ne dyris qm̃ potui. aut qs
me subiuuet ꝑ fiã mea. dñs enim ultionem ultionis
bit. Ne dyceris peccaui.ꝛ quid accidit mi. Altissimus
enim ẽ patiens.ꝛ redditor. De ꝑdonato peccto noli ee sñ

metu.ꝛ nec; adiuias peccm̃ sup peccm̃.ꝛ dicas miseri
tio dei magna est. multitudini peccõu meoꝝ miseꝛ
rebit. Misericordia enim.ꝛ ira ab illo cito ꝓcedit.ꝛ in
peccatores respicit ira illius.

Non tardes conuti ad dñm.ꝛ ne differas de die in
diem. Subito enim ueniet ira illi.ꝛ in tempe
re ultionis disperdet te. Noli amici ee in diuitijs iniusti
nichil enim ꝓderunt t in die obductionis.ꝛ ultionis.
Non uentiles te in omi uento.ꝛ ñ eas in omẽ uia.
Sic enim peccõr ꝓbat̃ duplici lingua. Esto firmꝰ in uia
dñi.ꝛ in ueritate sensus tui.ꝛ scia.ꝛ ꝓsequatur te.
verbum pacis.ꝛ iustitie. Esto mansuet̃ ad audiendũ ver
bum dei ut intelligas.ꝛ cum sapientia ꝓfer responsum
ueritatis. Si est t intellectus.ꝛ respode proximo. Si mauis
sit manus tua sup os tuum. ne capiaris in uerbo indisci
plinato.ꝛ confundaris. Honor.ꝛ gla in sermone sensa
te lingue. imprudentis subuersio ipi est. Non appelle
ris fulmur in muta tua.ꝛ lingua tua capiaris.ꝛ confun
daris. Sup furem enim ẽ confusio.ꝛ penitentia.ꝛ deno
tatio pessima sup bilinguem. Furi autẽ odiũ
.ꝛ inimicitia.ꝛ ignominia. Iustifica pusillũ.ꝛ magnũ
similit. Si boni ꝑ amicos inimicus proximo. Impijs
enim.ꝛ ignominiam malus hereditabit.ꝛ omnis peccor in
iquus.ꝛ bilinguis. Non te extollas in cogitatione a
nime tue uelut taurus.ꝛ ne forte elidat̃ uirtus tua ꝑ
stulticiam.ꝛ folia tua comedat.ꝛ fructus tuos perdat.ꝛ re
linquaris uelut lignum aridum in heremo. Anima
enim nequam disperdet qui se habet.ꝛ in gaudium inimi
cis dat illum.ꝛ deducet in sortem impiorum.

Verbum dulce multiplicat amicos.ꝛ mitigat ini
micos.ꝛ lingua eucharis gratiosa in bono homine
habundat. Multi pacifici sint t.ꝛ consiliarii unus de
mille. Si possides amicum in temptatione posside eũ
.ꝛ ñ facile credas illi te ipm. Est enim amicus secũdm tps
suum.ꝛ ñ ꝑmanebit in die tribulationis. Est amicꝰ
qui conuertitur ad inimicitiam.ꝛ est amicus qui odi
um.ꝛ ipsam.ꝛ conuitia denudabit.

Est autẽ amicus socii mense.ꝛ ñ ꝑmanet in die ne
cessitatis. Amicus si ꝑmanserit proximus erit t q̃si coe
qualis.ꝛ in domestico tuo fiducialit̃ aget. Si humi
liauerit se contra te.ꝛ a facie tua abscondent se. u
nanimem habebis amicitiam bonam. Ab inimi
cis tuis separare.ꝛ ab amicis tuis attende. Amicus
fidelis ꝓtectio fortis. Qui autẽ inuenit illum.ꝛ inue
nit thesaurum. Amico fideli. nulla ẽ compatio.ꝛ ñ ẽ
digna ponderatio auri.ꝛ argenti. ona bonitatem fidei
illi. Amicus fidelis medicamentum uite.ꝛ timentes dñm.ꝛ
qui metuunt dñm inuenient eum. Qui timet
dñm eque habebit amicitiã bonam. qm̃ secũdm illũ
erit amicus illius.

Fili a iuuentute tua ꝯcipe doctrinam.ꝛ usq; ad
canos inuenies sapiam. Quasi qui arat.ꝛ se
minat accede ad illam.ꝛ sustine bonos fructus illi.
In ope enim ipius exiguum laborabis.ꝛ cito edes de gene
rationibꝫ illi. Qm̃ aspa est inuentio sapie in doctis
hominibꝫ.ꝛ ñ ꝑmanebit in illa ꝯuersio. Quasi lapidis
uirtus ꝓbatio erit in illis.ꝛ ñ demorabunt ꝓ uicere il
lam. Sapientia enim doctrine secũdm nomen est et.ꝛ ñ
multis est manifesta. Quibꝫ autẽ agnita est.ꝛ ꝑma
net usq; ad conspectum dei.

Audi fili.ꝛ accipe consiliuꝫ intellectus.ꝛ ne abiu
cas consiliuꝫ meum. In nice pedem tuum in com
pede illi.ꝛ in torques eius tuum collum. Subice

.ꝝ. in fortitudine tua

.ꝝ. ꝑpetrato

humerum tuum ⁊ porta illam. ⁊ ne accidieris cum
culis ei. In oñi anímo tuo accede ad illam. ⁊ in oñi
uirtute tua serua uias ei. Inuestiga illam ⁊ manifestabit ť. ⁊ continuens faciet ne derelinquas eam. In no
uissimis enim uiuentes requiem in ea. ⁊ conuertetur ť
in oblectationē. ⁊ erunt ť compedes ei in protectione fortitudinis. ⁊ basis uirtutis. ⁊ torques illi in stolam glē. De
cor enim uite est uilla. ⁊ uincula illi alligatura salutaris. Stolam glē indues illam. ⁊ coronam gratulationis imponet ť. Fili si attenderis in disces eam. ⁊ si accō
modaueris animum tuum sapiens eris. ⁊ si inclinaueris aurem tuam excipies doctrinam. ⁊ si dilexeris
audire sapiens eris. In multitudine pbitoꝝ prudentium sta. ⁊ sapie illoꝝ ex corde coniungere. ut oñem
narrationē dei possis audire. ⁊ pbia laudis ñ effugiant a te. Et si uideris sensatum euigila ad illum. ⁊
gradus ostioꝝ illi exterat pes tuus. Cogitatum habe
in pceptis dei. ⁊ in mandatis illi maxime assiduus esto
⁊ ipe dabit ť cor. ⁊ concupiscentia sapie dabit ť.

Noli facere mala. ⁊ non te apprehendent. Discede ab
iniquo. ⁊ deficient mala abs te. Non semines ma
la in sulcis iniustitie. ⁊ ñ metes ea in septipla. Noli
querere ab homine ducatum. neq; a rege cathedram
honoris. Non te iustifices apd dñm.
qm̄ abhoiatio cordis ipe est. Et penes regem. noli
uelle uideri sapiens. Noli querere ñ iudex. nisi ualeas uirtute uirumpere iniquitates. ne forte exhorreas
faciem potentis. ⁊ ponas scandalum in equitate tua. Noli peccare in multitudinē ciuitatis. nec te imittas
in pplm. neq; alligues duplicia pecca. neq; enim in uno
eris imunis. Noli ee pusillanimis in anima tua ex oratione ⁊ facere elemosinam ñ despicias. Ne dicas in multitudine muneꝝ meoꝝ respiciet ds. ⁊ offerenti mihi
ne do altissimo. suscipiet munera mea. Non irrideas hominem in amaritudine animi. Est enim qui
humiliat ⁊ exaltat. cuiꝰ spectat ds.

Noli amare iudicium aduersus fratrem tuum. neq;
in auctū simulter fatuas. Noli uelle iniuriam inique iudicium. Assiduitas enim illi. ñ est bona. Noli uer
bosus ee in multitudine pbitoꝝ. ⁊ ñ iteres uerbū
in tua oratione. Non oderis laboriosa opa. ⁊ rusticationem ab altissimo creatam. Non te reputes in multitudine indisciplinatoꝝ. meñto ire qm̄ ñ tardabit.
Humilia ualde ipm̄ tuum. qm̄ uindicta carnis ignis ⁊ ūmes. Noli ptractare iniquum pecunia dis
ferenti. neq; fratrem km̄ auro spreueris. Noli discedere
a muliere sensata ⁊ bona. qm̄ sortitus es in timore di.
Gratia enī uerecundie illius. supat aurum.

Non ledas seruum operantem in ueritate. neq; mercennarium dantem animam suam. Seruus sensatus sit ť dilect⁹ qi anima tua. Non defraudes eum
libertate. neq; inopem derelinquas illi. Pecora ť sunt.
attende illis. ⁊ si sunt utilia maneant apd te.

Filii tibi sunt erudi illos. ⁊ curua illos a puericia
illoꝝ. filie ť sunt. seruia corpi illaꝝ. ⁊ ñ ostendas
hylarem faciem tuam ad illas. Trade filiam ⁊ grande
opus feceris. ⁊ homini sensato da illā. Mulier si est
tibi secm̄ animam tuam. si pitus illam. ⁊ odibili non
credas te in toto corde tuo.

Honora patrem tuum. ⁊ gemitꝰ matris tue ne
obliuiscaris. Memento qm̄ ex ipsis ñ fuisti. ⁊ retribue illis quom̄ ⁊ illi tibi.

In tota anima tua time dñm. ⁊ sacerdotes illi sctifica. In oñi uirtute tua dilige eum qui te fecit. ⁊ ministros ei ñ derelinquas. Honora dñm ex tota anima tua ⁊ honorifica sacerdotes. ⁊ ppurga te cum
brachiis. Da illi prem sicut mandatum est ť pmissionum ⁊ purgationis. ⁊ de negligentia purga te cū
paucis. Datum brachioꝝ tuoꝝ ⁊ sacrificium sctificationis. offeres dño munera sctoꝝ. Et pauperi porrige manum tuam ut pficiatur ppitiatio ⁊ benedictio tua. gīa
data. in conspectu oñis uiuentis.

Et mortuo non phibeas gratiam. Non desit plorantibus in consolatione. ⁊ cū lugentibus ambula. Non
te pigeat uisitare infirmū. ex his enim in dilectione firmaberis. In oñibus opibus tuis memorare nouissima tua. ⁊ in eternum ñ peccabis.

Non litiges cum homine potente. ne forte incidas
in manus illi. Non contendas cū uiro locuplete. ne forte euertat litem ť. Multos enim pdidit aurum atq; argentū. ⁊ usq; ad cor regum extendit atq; conuertit. Non litiges cum homine linguato.
⁊ ñ strues in ignem illi lignā. Non omnibus homini uindocto. ne male de gente tua loquat. Ne despicias hominē auertentem se a peccō. neq; timpel ei. memento qm̄ oñs in corruptione sum. Ne spnas hominē in sua senecta. ⁊ enim ex nobis senescunt.

Noli de mortuo inimico tuo gaudere.
scies qm̄ oñes morim̄. ⁊ in memoriam nolitus uenire. Ne despicias narrationē pbitoꝝ sapientiū
⁊ in pbis eoꝝ conuersare. Ab ipis enim disces doctrinam intellectū. ⁊ seruire magnatis sine querela.
Non te pereat narratio senioꝝ. ipi enim didicerūt
a patribus suis. qm̄ ab ipis disces intellectum. ⁊ in tpe
necessitatis dare responsum. Non incendas carbones
peccatoꝝ arguentis cos. ⁊ ne incendaris flāma ignis peccatoꝝ.
Ne contra faciem stes potentis. Peccatoꝝ.
Ne sedeat qi insidiator cor tuo. Noli fenerari homini fortiori te. qd si fenauit qi pdituꝝ habe. Non spondeas sup uirtutem tuam. qd si spoponderis qi restituere cogita. Non iudices contra iudicem. qm̄ secm̄ qd dignū
est iudicat. Cum audace ñ eas in uia. ne forte grauet
mala sua in te. Ipe enim secm̄ uoluntatē suam uadit. ⁊ simul cū stultitia illi pies. Cum tacuero ñ fatuas tpam. ⁊ cum audace ñ eas in desertum. qm̄ qi multi est aute illū sanguis. ⁊ ubi ñ est adiutoriū eli
det te. Cum fatuis ne consiliū habeas. Non enim potuerunt diligere. nisi que ipis placent. Coram extraneo
ñ fatuas consiliū. nescis enim quid parat. Ne oñi
hominū cor tuum manifestes. ne forte inferat ť gratiam
⁊ conuitietur tibi.

Non zelet mulierem sinus tui. ne ostendas sup te doctrinam malitie nequā. Non des mulieri potestatē
anime tue. ne ingrediat in uirtute tua ⁊ confundaris. Ne respicias mulierē multiuolā. ne forte incidas
in laqueos illi. Cum saltatrice ne assiduus sis. ne
audias illam. ne forte pcas in efficacia illi. Uirginē
ne conspicias. ne forte scandalizeris in decore illius.
Non des fornicatoribus animam tuam in nullo. ne pdas te
⁊ hereditatem tuam. Noli circumspice in uicis ciuitatis. nec oberraueris in plateis illi. Auerte faciem tuā
a muliere compta. ⁊ ñ circūspicias speciem alterius. Propter speciem mulieris multi pierunt. ⁊ ex hoc concupiscentia qi ignis exardescit. Omnis mulier que ē fornicaria. ⁊ qi stercus in uia conculcabit ť. Speciem mulieris a
liene multi admirati ť reprobi facti sunt. Colloquium

enim illi. q̄ ignis exardescit. Cum aliena muliere ne sedeas omino. nec accumbas cum ea sup cubitum. ⁊ si altercēris cū illa in uino. ne forte declines cor tuum in illam. ⁊ sanguine tuo labaris in pditionem.

Ne derelinquas amicum antiquū. nouus enim non erit similis illi. Vinum nouum amicus nouus ueteraſcat. ⁊ cū suauitate bibes illud. Non zelet glām ⁊ opes peccātis. si enim seis que futura sit illi subuersio. Non placeat tibi iniuria iniustoꝝ. scies q̄m usq; ad inferos nō placebit impi. Longe abesto ab homine potestatem habente occidendi. ⁊ nō suspicaberis timorem mortis. Et si accesseris ad illam noli aliquid omittere. ne forte auferat uitam tuam. Cōmunionem mortis scito. q̄m in medium laqueoꝝ ingredieris. ⁊ sup dolentium arma ambulabis. Scdm uirtutē tuam caute te appono. ⁊ cum sapientibus ⁊ prudentibus tracta.

Viri iusti sint t̄ conuiue. ⁊ in timore di sit t̄ glatio. ⁊ in sensu sit t̄ cogitatus di. ⁊ omnis enarratio tua in p̄ceptis altissimi. In manus artificum opera laudabitur. ⁊ p̄cepsor ppli in sapia sermonis sui. in sensu ⁊ sermonē ōbium. Terribilis ē in ciuitate sua homo linguosus. ⁊ temerarius in ubo suo. odibilis erit.

Iudex sapiens iudicabit pplm suum. ⁊ principatus sensati stabilis erit. Scdm iudicē ppli sic ⁊ ministri ei. ⁊ qualis rector ē ciuitatis. talis ⁊ inhabitantes in ea. Rex insipiens p̄det pplm suum. ⁊ ciuitas inhabitabit p sensum prudentiū. In manu di potestas terre. ⁊ exercebitur omnis in quitas gentiū ⁊ utilem rectorem in tempore suscitabit sup illam. In manu di potestas hominis. ⁊ sup faciem scribe imponet honorē suum. Omnis iniurie proximi ne memineris. ⁊ nichil agas in operibus iniurie. Odibilis coram dō ē ⁊ hoībus superbia. ⁊ exercrabilis omnis iniquitas gentium. Regnum a gente in gentem transfertur p̄ iniustitias ⁊ iniurias ⁊ contumelias ⁊ diuersos dolos.

Quare auare nichil est scelestius. Quid superbius quam ⁊ cinis. Nichil ē iniquius q̄m amare pecuniam. hoc enim ⁊ animā suam uenalem hr̄. q̄m in uita sua proiecit intima sua. Omnis potentatus breuis uita. Languor plurios grauat medicū. Breuem languorem p̄cidet medicus. Sic ⁊ rex hodie ē ⁊ cras morietur. Cum enim mortuus homo. hereditabit serpentes

Initium superbie hominis ⁊ bestias ⁊ uermes. apostatare a deo. q̄m ab eo qui fecit illū recessit cor eius. q̄m iniquum peccati ē omnis superbia. Qui tenuerit illam. ⁊ adimplebit maledictus. ⁊ subuertet eos in finē. Propterea exhonorabit dns semen malorum. ⁊ detraxit usq; in finē. Sedes ducum superbos destruxit dns. ⁊ sedere fecit mites p illis. Radices gentium superbas arefecit dns. ⁊ plantauit humiles ex ipis gentibus. Terras gentium euertit dns. ⁊ perdidit eas usq; ad fundamentum. arefecit ex ipis ⁊ disperdidit illos. ⁊ cessare fecit memoriam eorum a terra. Perdidit dns memoriā superborum. ⁊ reliquit memoriā humilium sensu. Non est creata hominibus superbia. neq; iracundia nationi mulierum. Semen hominū honorabile. hoc odibile timentes dnm. Semen autē hoc exhonorabile hominū. q̄ p̄terierunt mandata dnī. In medio fratrū rector illorum in honore. ⁊ qui timent dnm erunt in oculis illius. Glia diuitū honorator. ⁊ pauper. timor dni ē. Non despicere hominē iustum pauperem. ⁊ non magnificare uirum peccatorem diuitem. Magnus ē iudex ⁊ potens ē in honore. ⁊ non est maior illo qui timet dnm.

Seruo sensato libere seruient. Et uir prudens ⁊ disciplinatus. si murmurabit non corripietur. Et insipiens si honorificabitur. Noli te extollere in faciendo opus tuum. ⁊ noli cunctari in tempore angustie. Melior ē qui operatur ⁊ habundat in omnibus q̄m qui glōriatur ⁊ eget pane. si uim manducandi non habet. Et qui honorificatur in paupertate. quanto magis in diuitiis. Et qui glōriatur in paupertate. quanto magis in diuitiis. Et qui honorificatur in paupertate ueretur.

Sapia humiliabit caput illius. ⁊ in medio magnatorum consedere illum faciet. Non laudes uirum in specie sua. neq; spnas hominem in uisu suo. Breuis in uolatilibus ē apis. ⁊ initium dulcedinis ḥr̄ fructus illius. In uestitu ne gloriare unquam. ⁊ in die honoris tui ne extollaris. q̄m mirabilia opa dni soli. ⁊ gloriosa absconsa. ⁊ inuisa opa illius. Multi tyranni sederunt in throno. ⁊ insuspicabilis portauit diadema. Multi potentes oppressi sunt ualde. ⁊ gloriosi traditi sunt in manus alterius. Priusq; interroges ne uituperes quemquam. ⁊ cum increpaueris corripe iuste. Priusquam audias ne respondeas uerbum. ⁊ in medio sermonis ne adiungas loquī. De ea re que te nō molestat ne certaueris. ⁊ in iudicio peccatorū nō consulas. fili ne in multis sunt actus tui. ⁊ si diues fueris nō eris sine crimine. si delicto. Si eum secundus fueris sumes hereditatem. ⁊ si effugies sup peccaueris. Est homo laborans ⁊ festinans. ⁊ dolens impie. ⁊ tamen magis in habundantia. Est homo marcidus ⁊ egens receptatione. plus deficiens uirtute ⁊ habundans paupertate. ⁊ oculus dni respexit illum in bono. ⁊ erexit illum ab humilitate sua. ⁊ exaltauit caput eius. ⁊ mirati sunt in illo multi. ⁊ honorauerunt dnm. Bona ⁊ mala uita. ⁊ mors. ⁊ paupertas ⁊ honestas a deo sunt. Ratio dni permanet iustis. ⁊ prosperabitur illis successus habebunt in eternum. Est qui locupletatur parce agendo. ⁊ hec pars mercedis illius. in eo qd dicit. Inueni requiem mihi. ⁊ nunc manducabo de bonis meis solus. ⁊ nescit qd tempus preterit. ⁊ relinquet omnia aliis. Sta in testamento tuo ⁊ cum illo colloquere. ⁊ in ope manuum tuarum ueterascere. Ne manseris in operibus peccatorum. confide autem deo ⁊ mane in loco tuo. facile est enim in oculis dni de subito honestare pauperem. Benedictio dni in mercede iusti festinabit. ⁊ in horam uelocius prosperabitur illius fructificare. Ne dicas quid est mihi opus. ⁊ que erunt mihi ex hoc bona. Ne dicas sufficiens sum. ⁊ quid mihi ex hoc nocebit malorum. Die bonorum. ne immemor fuis malorum. ⁊ in die malorum. ne immemor fis bonorum. q̄m facile est coram dō in die obitus retribuere unicuiq; secundum uias suas. Malitia horam obliuionem facit luxurie magne. ⁊ in fine hominis denudatio operum illius. Ante mortem ne laudes hominem quemquam. q̄m in filiis suis laudabitur uir. Non omnem hominem inducas in domum tuam. multe enim insidie sunt dolosi. Sicut enim auis quam ducit perdix fetamentum. ⁊ sicut perdix inducit in cauea. ⁊ ut caprea in laqueum. sic ⁊ cor superborum. ⁊ sicut prospector insidians casum proximi sui. Bona enim in mala conuertens in fidiat. ⁊ in electis imponet macula. Ab scintilla una augetur ignis. ⁊ ab uno doloso augetur sanguis. Homo si peccat sanguinem uiciat. Attende te a pestifero. fabricat enim mala. ne

forte uncleat sup te subsannatione in peccm̃. Ad
mitte ad te alienigenam. & subuertet te in corpore &
abalienabit amicos ꝓpios.

Si bñfeceris recto cui bñfeceris. & erit gra bona tibi ta. Benefac iusto. & inuenies retributionem magnam. Et si non ab ipo certe a do. Non est ei bn qui assiduus est in malis & elemosinam non danti. qm̃ & altissimus odio habet peccatores. & misertus est penitentibz. Da misericordi & ne fulcias peccatorem. & impius & peccatibz reddet uindictam custodiens eos in die uindicte. Da bono & non receperis peccatorem. Benefac humili & non dederis impio. Prohibe panem tuum illi dare. ne in ipis potentior te sit. Nam duplicia mala inuenies qcunq; bonis. qm̃ & altissimo odio habet peccatores. & impius reddet uindictam.

Non agnoscet in bonis amicus. & non abscondet se in malis inimicus. In bonis uris inimici illius in tribulatione & mala illius amicus agnitus est. Non credas inimico tuo in etnum. Sicut enim erugo sic nequitia illius. Et si humiliat se uadat curuus. & abice animam tuam. & custodi te ab illo. Non statuas illum pones te. nec sedeat ad dexteram tuam. nec consilium sibi in loco tuo. ne forte consilium in locum tuum inquirat cathedram tuam. & in nouissimo agnoscas uba mea & in sermonibz meis stimuleris. Qui miserebit incantatori a serpente percussi & omnibz qui appropiant bestiis. Sic & qui comitatur cum uiro iniquo. & obuolutus est in peccatis eius. Una hora tecum manebit. si autem declinauerit. si supportabit. In labiis suis indulcat inimicus. & in corde suo insidiat. ut subuertat te in fouea. In oculis suis lacrimatur inimicus. & si inuenerit tempus sitiabit sanguine. Si inciderint tibi mala. inuenies eum illic ꝓtem. In oculis suis lacrimatur inimicus. & si aduiuant suffodiet plantas tuas. Caput suum mouebit & plaudebit manu. & multa suffurrans commutabit uultum suum.

Qui tetigerit picem inquinabit se ea. Et qui communicauit superbo induet superbiam. Pondus sup se tollit qui honestiori se immiscet. & diuitiori te ne feceris tuus. Quid communicabit cacabi ad ollam. Quando enim colliserint confringet. Duel inuste egit & fremebit. pauper autem lesus tacebit. Si largitus fuerit assumet te. & si habuerit derelinquet te. Si autem habet continuet tecum & euacuabit te. ipse si dolebit super te. Si necessarius illi fuerit supplantabit te. & subridens spem dabit narrans tibi bona. Et dicet quid opus est tibi. Et confundet te in cibis suis donec te exinanierit bis & ter. & in nouissimo deridet te. postea uidens derelinquet te. & caput suum mouebit ad te. Humiliare deo. & expecta manum eius. Attende ne seducaris in stultitiam humilieris. Noli esse humilis in sapia tua. ne humiliaris in stultitiam seducaris. Aduocatus a potentiore discede. ex hoc enim magis aduocabit. Ne impingaris. & ne longe sis ab eo. ne eas in oblitionem. Ne reuereas exequo loqui cum illo. nec credas multis libris illius. Ex multa enim loquela temptabit te. & subridens inuestigabit te de absconditis tuis. Immitis animus illius consequabitur te de malitia si parcet & de uinculis. Caue tibi & attende diligenter auditui tuo. qm̃ cum subuersione tua ambulas. Audiens si illa qui in somnis uidet. nugabitur. Omni uita tua dilige deum. & inuoca eum in salute tua. Omne animal diligit simile sibi. sic & omnis homo proximum sibi. Omnis caro ad similem sibi commiget. & omnis homo similis sibi sociabitur. Si communicabit lupus agno aliqm̃ sic peccatori iusto. Que communicatio canis ad

Aut que pax bona diuitis ad pauperem. Venatio leonis onager in deserto. sic pascua sunt diuitum pauperes. Et sicut abhominatio est superbo humilitas. sic execratio diuitis pauperis. Duel commotus confirmat animos suos. humilis autem cum ceciderit expellit & a nouis. Diuitis deceptus multi recuperatores. Locutus est superbe. & iustificauerunt eum. humilis deceptus est. insuper & conuincitur. Locutus est sensate. & non est datus ei locus. Duel locutus est & tacuerunt. & uerbum illius usq; ad nubes perducent. Pauper locutus est & dicunt quis est hic. Et si offenderit. subuertent ruinam. Bona est suba cum non est peccm̃ in conscia. & nequissima pauperis in ore impii. Cor hominis immutat faciem suam siue in bona siue in mala. Vestigium cordis boni & faciem bonam difficile inuenies & cum labore.

Beatus uir qui non est lapsus ubo ex ore suo. & non est stimulatus in tristitia delicti. Felix qui non habuit animum suum tristitiam. & non excidit ab spe sua. Viro cupido & tenaci sine omne est suba. & uiro luxurioso ad quid aurum. Qui coacervat ex animo suo. inuste alius congregat. & in bonis illius alii luxuriabitur. Qui sibi nequam est cui alii bonus erit. Et non non iocundabitur in bonis suis. Qui sibi inuidet nichil est illo nequius. & hec reddita malitie illius. Et si benefecerit ignoranter & non uolens facit. & in nouissimo manifestat malitiam suam. Nequam est oculus luxuriosi & auertens faciem suam. & despiciens animam suam. Insatiabilis oculus luxuriosi in parte iniquitatis. non satiabitur donec consumet arefaciens animam suam. Oculus malus ad mala. & non satiabitur parte ne indigens & in tristitia erit super mensam suam.

Fili si habes benefac tecum. & dignas oblationes offer. Memor esto quoniam mors non tardat. & testamentum inferi non est demonstratum tibi. Testamentum cum hominibus morte morieris. Ante mortem benefac amico tuo. & secundum uires tuas porrigens da pauperi. Non defraudes diem boni. & portiuncula doni non te pereat. Nonne alios relinques dolores & labores tuos in diuisione sortis. Da & accipe. & iustifica animam tuam. Ante obitum tuum opare iustitiam. quoniam non est apud inferos inuenire cibum. Omnis caro sicut uestimentum ueteratscet. & sicut folium fructificans in arbore uiridi. alia generat & alia decidunt. sic generatio carnis & sanguinis. alia finit & alia nascitur. Omne opus corruptibile in fine deficiet. & qui illud operatur ibit cum ipso. Et omne opus electum iustificabitur. & qui operatur illud honorabitur in illo. Beatus uir qui in sapientia sua morabitur. & qui in iustitia sua meditabitur. & in sensu cogitabit circumspectionem dei. Qui excogitat uias illius in corde suo. & in absconsis illius intelligens. Vadens post illam quasi uestigator. & in uiis illius consistens. Qui respicit per fenestras eius. & in ianuis illius audiens. Qui requiescet iuxta domum illius. & in parietibz illius figens palum. Statuet tabulam suam ad manum illius. & requiescent in tabula illius bona per euum. Statuet filios sub tegumine illius. & sub ramis illius morabitur. Protegetur sub tegmine illius a feruore. & in gla eius requiescet. Qui timet dm̃ faciet illud. & qui continens est iustitie apprehendet illam. & obuiabit illi quasi mater honorificata. & quasi mulier a uirginitate suscepta illum. Cibabit illum pane uite & intellectus & aqua sapie salutaris potabit illum. Et firmabitur in illo & non flectet. & continebit illum & non confundetur. & exaltabit illum apud proximos suos. Et in medio ecclie aperiet os illius. & implebit illum spu sapie & intellectus. & stolam glie induet illum. Iocunditatem & exultationem thesaurizabit super illum. & in nomine eterno hereditabit illum. Homines stulti non apprehendent illam.

7 hominel sensatu obuiabunt illi. Hominel stulti
non intelligunt illam. longe enim abest a superbia 7 dolo.
Viri mendacel non erunt illi memores. 7 viri veracel in
uentuntur in illa. 7 successum habebunt usq; ad inspe
ctionem dñi. Non est speciosa laus in ore peccatoris. qm a
dño prfecta e sapia. Sapientie enim dñi astabit laus. 7 in
ore fideli habundabit. 7 dñator dñs dabit eam illi. Non
diceris p dñm abest. que odit enim ne feceris. Non dicas
ille me implanauit. 7 non necessaria sunt illi hoies
impii. Omne execrandum errori odit dñs. 7 non erit ama
bile timentibus illum.

Deus ab initio constituit hominem. 7 reliquit illum
in manu consilii sui. Addiecit mandata 7 precepta sua.
Si uolueris mandata conseruare. conseruabunt te.
7 in perpetuum fidem placitam facere. Apposuit tibi aquam
7 ignem. ad quos uolueris porrigere manum tuam. Ante
te hominem uita 7 mors. bonum 7 malum. Quod placu
erit ei dabit illi. qm multa sapia dñi 7 fortis in potentia.
7 uidens omnes sine intermissione. Oculi dñi ad timentes
eum. 7 ipe agnoscit omnem opam hominis. Non enim
mandauit impie agere. 7 nemini dedit spatium pec
candi. Non enim concupiscit multitudinem filiorum inu
tilium. Velum 7 inutilium.

Ne lecundere in filiis impiis si multiplicentur. ne oblecteris super illos si non est
timor dñi cum illis. Non credas uite illorum. 7 ne respexeris
in labores illorum. Melior est enim unus timens dñm. quam
mille filii impii. 7 utile est mori sine filiis. quam relinquere
filios impios. Ab uno sensato inhabitabit patria. 7 a tribu
impia deserta est. Multa alia uidit oculis meis. 7 fortio
ra horum audiuit auris mea. In synagoga peccatorum
exardebit ignis. 7 in gente incredibili exarsit ira. Non exorauerunt p peccatis suis antiquos gigan
tes qui confidentes sue uirtuti. 7 in perpetuationem illorum 7 execrata est illos p superbia illorum.
Non misertus est illis gentem totam perdens. 7 extollen
tes se in peccatis suis. Et sicut sexcenta milia peditum
qui congregati sunt in duritiam cordis sui. 7 si unus
fuisset cervicatus. mirum si fuisset immune. mia enim
ira est coram illo potens exoratio. 7 effundens iram secun
dm magnam suam. sic correptio illius secundm opa sua iudicat.
Non effugiet in rapinam peccator. 7 non retardabit
sufferentia in lectum fructuum. Omnis misericordia faciet lo
cum unicuique secundm meritum operum suorum. 7 secundm intel
lectum peregrinationis ipsius.

Non dicas abscondar. 7 ex quo quis mei me
morabitur. In populo magno non agnoscar. Que est enim
anima mea in tam immensa creatura. Ecce celum 7 celi
celorum abyssus 7 universa terra. 7 que in eis sunt in conspectu illius commouebuntur. Montes simul 7 colles 7 fun
damenta terre. cum conspexerit illa dns tremore concutientur. 7 in omnibus his insensatum est cor. 7 omne cor intelli
gens ab illo. 7 uasa illius quis intelligit. Et procella quam
nec oculus uidebit hominis. Nam plurima opera illius
sunt. in absconsis. Sed opa iustitie eius quis enuntia
bit. aut quis sustinebit. Longe enim est testamentum
a quibusdam. 7 inuestigatio hominum in cogitationibus
est. Qui mirator corde cogitat uanitatem. 7 uir imprudens
7 errans cogitat stulticia.

Audi me fili 7 disce disciplinam sensus. 7 in uerbis
meis attende in corde tuo. Et dicam in equitate
disciplinam. 7 scrutabor enarrare sapiam. Et in uer
bis meis attende in corde tuo. 7 dico in equitate spe uir
tutes quas posuit dns in opa sua ab initio. 7 in uirtute

enuntio sententiam ei. In iudicio dñi opa ipius ab initio
7 ab institutione eorum distinxit portiones illorum. 7 uirtutia ip
sorum in gentibus suis. Ornauit in eternum opa illorum nec
esurierunt nec laborauerunt. 7 si deliquerunt ab opi
bus suis. Unusquisq; proximum sibi non angustiabit
usq; in eternum. Non fit incredibilis uerbo illius. Post hec
dns in terram respexit. 7 implenit illam bonis suis.
Anima omnis uitalis denuntiauit ante faciem ipius
7 ipsa uerum reuersio illorum.

Deus creauit de terra hominem. 7 secundm ymaginem su
am fecit illum. Et rursum conuertit illum in ipsam.
7 secundm se uestiuit illum uirtute. Numerum 7 tempus
dedit illi. 7 dedit ei potestatem eorum que sunt super terram.
Posuit timorem illius super omnem carnem. 7 dominatus est
bestiarum 7 uolatilium. Creauit ex ipso adiutorium
simile ipsi. consilium 7 linguam. 7 oculum 7 aures
7 cor dedit illis excogitandi. 7 disciplina intellectus re
plenit illos. Creauit illis scientiam spus. sensu 7 replenit cor
illorum. 7 mala 7 bona ostendit illis. Posuit oculum ipsorum
super corda ipsorum. ostendere illis magnalia operum suorum. Et
nomen sanctificationis collaudent. 7 gloriari in mirabilibus illius.
ut magnalia enarrent opum eius. Addidit illis disci
plinam 7 legem uite hereditauit illos. Testamentum
eternum constituit cum illis. 7 iustitiam 7 iudicia 7 iu
dicia sua ostendit illis. 7 magnalia honoris eius audierunt oculi
culi eorum. 7 honorem uocis audierunt aures illorum. Et
dixit illis. Attendite ab omni iniquo. Et mandauit
illis unicuique de proximo suo. uie illorum coram ipso sicut sep.
ti sunt absconse ab oculis ipsius. In unamquamq; gente
preposuit rectorem. 7 pars dei facta est manifesta. Et
omnia opa illorum uelud sol in conspectu dñi. 7 oculi eius si
ne intermissione inspicientes in uias eorum. Non sunt
absconsa testamenta a facie iniquitatem eorum. 7 omnis iniqui
tas eorum in conspectu dñi. Elemosina uiri quasi sacculum
cum ipso. 7 gratiam hominis quasi pupillam conseruabit. Et post ea resurget. 7 retribuet illis retributionem
unicuique in caput ipsorum. 7 conuertet in inferiores pro
pitiabitur. Penitentibus autem dedit uiam iustitie. 7 confirma
uit deficientes sustinere. 7 destinauit illis sortem ueri

Conuertere ad dñm 7 relinque peccata tua. precare ante faciem eius. 7 minue offendi
cula. Reuertere ad dñm 7 auertere ab iniustitia tua. 7 ni
mis odio execrationem. 7 cognosce iustitias 7 iudicia
dñi. 7 sta in sorte prepositionis 7 orationis altissimi dñi. In
parietibus ade soli scis. cum uiris 7 damnibus confessionem da.

Non demorieris in errore impiorum. ante mortem confite
amorituo qui nichil perit. Confitebens uiuens. uiuens 7 sanus confitebens. 7 laudabis dñm 7 gloriaberis in
miserationibus illius. qm magna mia dei. 7 propitiatio illius
conuertentibus ad se. Nec enim omnia possunt esse in ho
minibus. qm non est immortalis filius hominis. 7 in quanta
te malitie placuerunt. Quid lucidius sole. Et hic de
ficiet. Aut quid nequius excogitauit caro 7 sanguis.
Et hoc arguet. Virtutem altitudinis celi ipse conspi
cit. 7 omnes homines sicut 7 cinis. Qui uiuit in eternum.
omnia creauit simul. Dns solus iustificabit. 7 manet
inuictus rex in eternum. Quis sufficiet enarrare opa
illius. Quis enim inuestigabit magnalia dñi. Virtu
tem autem magnitudinis eius quis enumerabit. Et quis
adiciet enarrare miam eius. Non est minuere neq; adi
cere. nec est inuenire magnalia dñi. Cum consummauerit homo tunc incipit. 7 cum quieuerit operabit. Quid
est homo 7 que est utilitas illius. 7 quid bonum aut quid nequam

illuſ. ☩ Numerus dierum hominū ut multū centum annoꝝ qui gutte aque amare deputati sunt ꝛ sic calculus harene. sic exiguꝰ annus in die eor. Propt̃ hoc patiens ē dñs in illos ꝛ effundit sup eos miam suam. Videt p̃sumptionē cordis illoꝝ q̃m mala ē ꝛ cognouit subuersionē illoꝝ q̃m necessm est. ideo adimplenit ꝓpitiationem suam in illis ꝛ ostendit illis uiam equitatis. Miseratio hominis cum proximū suum. Misericordia aut̃ dei sup omnem carnem. Qui miam hꝫ ꝛ docet. erudit ꝙ pastoꝝ gregem suum. Misereat̃ excipiens doctrinā miserationis ꝛ qui festinat in iudicijs suis. ☩ Fili in bonis ne des querelam. ꝛ in omi dato ne des tristiciam ubi manet. ☩ Nonne ardorem refrigerabit ros. sic ꝛ ubi melius q̃m datum. ☩ Nonne ecce ubium sup datū bonū. Et utraq; cum homine iustificato. Stultus acrit̃ improperabit. ꝛ datus in disciplinam tabescere facit oculos. Ante iudicium para iusticiam tuā. ꝛ ante q̃m loquaris discе. Ante languorem adhibe medicinam. ꝛ ante iudicium iustifica te ipm. ꝛ in conspectu dñi inuenies ꝓpitiationem. Ante languorē humilia te. ꝛ in tempe infirmitatis ostende conuersationem tuam.

Non impediaris orare semp. ꝛ nō uereris iustificari. q̃m merces dñi manet in etiū. Ante orationem ꝓpara animā tuam. ꝛ noli ee q̃si homo q̃ tentat dñm. Memento ire in die consummationis. ꝛ tempꝰ retributionis in cōsummatione faties. Memento pauptatis in tempe habundantie. ꝛ necessitatē pauptatis in die diuitiarū. A mane usq; ad uesperum imutabit̃ tempꝰ. ꝛ hec omia facta in oculis dñi. Homo sapiens in omibꝫ metuet. ꝛ in diebꝫ delictoꝝ attendet ab inertia. Omis aliut agnoscit sapiam. ꝛ inuenientē eam dabit confessionem. Sensatꝰ in ubis ꝛ ipi sapientē egerunt. ꝛ intellectum utilitatem. ꝛ iusticiam. ꝛ ipleuerunt p̃bia. ꝛ iudicia.

Post concupiscentias tuas ñ eas. ꝛ a uoluntate tua auertere. Si prestes animē tue concupiscentias ei. faciet te in gaudium inimicis tuis. ☩ Nec oblectet̃ in turbis nec in modicis. Assidua ē enim cōmissio illoꝝ. Ne fias mendicus in contentione ex fenore. ꝛ ñ est tibi nichil in sclo. erit enim inopia tue.

Operarius ebriosus ñ locupletabit̃. ꝛ qui spnit modica paulatim decidet. Vinum. ꝛ mulieres apostatare faciunt sapientes. ꝛ arguent sensatos. Et qui se iungit formicarijs. erit nequā. Putredo. ꝛ uermis hereditabunt illum. ꝛ exaltabit̃ in exemplū mali. ꝛ tollet̃ de numo aīa ei. Qui credit cito. leuis corde ē. ꝛ minorabit̃. Et qui odit correptionē. minuet̃ uita. Et qui odit loquacitatem. extinguit malitiam. Qui peccat in aīam suam penitebit. ꝛ qui iocundatur malitia deridebit. ☩ Ne uereris ubium nequā. ꝛ durum. ꝛ ñ in minoraberis.

Amico. ꝛ inimico noli enarrare secretū tuū. ꝛ si est t̃ delictum noli denudare. Audiet enim te. ꝛ suscitabit te. ꝛ qi defendens peccm odiet te. ꝛ sic adeptꝰ t̃ semp. Audisti ubum adsit tibi pacem. tuum. cōmoriatur in te. fidens q̃m ñ te diruperit. Si fame ubi parturit fatuus. ꝛ tamq; gemitus parturiens infantulus. Sagitta infixa femori carnis. sic ubum in corde stulti. Corripe amicum ne forte ñ intellexerit. ꝛ dicat ñ fecit. Aut si fecerit. ne itim addat facere. Corripe proximum ne forte ñ dixerit. ꝛ si dixerit ne forte iteret. Corripe amicum. sepe enim fit cōmissio. ꝛ ñ omne ubo credas. Est qui labit̃ lingua sua. s; ñ ex animo. Quis ē enī q̃ ñ deliquerit in lingua sua.

Corripe proximū anteq; comminaris. ꝛ da locum ti

moꝝ altissimi. q̃ omis sapientia timor dñi. ꝛ in timore dñi. ꝛ in omi sapia dispositio legis. ꝛ fi ē sapia nequitie disciplina. ꝛ ñ est cogitatio peccatoꝝ prudentia. Est nequitia. ꝛ in ipa execratio. Et est insipiens. qui minuet̃ sapiam. Melior est homo qui defitit sapiā. ꝛ deficiens sensu in timore. q̃m qui habundat sensu. ꝛ trisgredit̃ legem altissimi. Est solercia certa. ꝛ ipa iniqua. Et est qui emittit ubium certum et narrat̃ ueritatem. Est qui nequit̃ humiliat se. ꝛ intiora ei plena sunt dolo. Et est iustus qui se inimicū sibimittit a multa humilitate. Et ē iustus qui inclinat faciem. ꝛ fingit ñ uidere se qd ignoratum est. Et si ab imbecillitate uirium uereatur peccare. si inuenerit tempꝰ malefaciendi malefaciet. Ex uisu cognoscit uir. ꝛ ab occursu faciei cognoscit sensatꝰ. Amictus corpis. risus dentium. ꝛ ingressus hominis. denuntiant de illo. Est correptio mendax. in ira stulti melioris. Et est iudicium qd ñ pbat̃ ee bonum. ꝛ est tacens. ꝛ ipe est prudens.

Quam bonum est arguere. q̃m male. ꝛ confitentem q̃m omne ñ phibere. Concupiscentia spadonis deuirginauit iuuenculam. sic qui facit p̃ium iudicium imq̃. Q̃m bonum est correptum manifestare peniam. Sic enim effugies uoluntarium peccm. Est tacens. q̃ inuenit̃ sapiens. ꝛ est odibilis qui peape ē ad loquendū. Est aut̃ tacens. ñ hns sensum loquele. ꝛ est tacens scies. tempus apti tempꝰ. Homo sapiens tacebit usq; ad tempꝰ. Lasciuus aut̃ ꝛ imprudens ñ seruabunt tps. Qui multus utitur ubis ledit animam suam. Et qui potestatem sibi assumit iniuste. odiet̃. Est peccatio in malis uiro inuerecundato. ꝛ est inuentio in detrimentū. Est datus qui ñ est utilis. ꝛ est datus cui reddito duplex. Est ꝓp gl̃am minoratio. ꝛ est qui ab humiliatione leuabit caput. Est qui multa reclinat modico ꝓtio. ꝛ restituens ea in septuplū. Sapiens in ubis se ipm amabilem facit. gie aut̃ fatuoꝝ effundent. Datus insipiens ñ erit utilis t. oculi enim illi septē pluies sunt. Exigua dabit. ꝛ multa improperabit. ꝛ aperto ore illi inflammato ē. Hodie fenerat quis. ꝛ cras petet. ꝛ odibilis homo ei modi. fatuo ñ erit amic. ꝛ ñ erit gia bonis illi. Qui enim edunt panem illi. false lingue sunt. quotiens. ꝛ q̃ntis irridebunt eum. Hesp enī qd hūdum erat directo sensu distribuit. similit̃. ꝛ qd ñ erat hūdum. Lapsus falsе lingue q̃si qui puncto cadens. nam. ꝛ sic casus malorū festinanter uenient. Homo ingrat̃ ad hanc q̃si fabula uana. in ore indisciplinatoꝝ assidua erit. Ex ore fatui reprobabit̃ parabola ñ enim dicit illam in tempe suo. Est qui uetat̃ peccare ab inopia. ꝛ in re quies sua stimulabit̃. Est qui p̃dit animam suam p̃ confusione. ꝛ ab imprudenti p̃dit p̃sone aut̃ acceptione. Sua p̃det eam.

P̃det se. Est qui p̃ confusione promittit amico. ꝛ inimicus est eum inimicis gratis. Opprobrium nequā in homine ñdatum. ꝛ in ore indisciplinatoꝝ assidue erit. potius fur. q̃m assiduitas uiri mendacis. P̃ditionem aut̃ ambo hereditabunt. Mores hominum mendacium sine honore. ꝛ confusio illoꝝ cū ipis sine intermissione.

Sapiens in ubis p̃ducet se ipm. ꝛ homo prudens placebit magnatis. Qui opat̃ terram suam altabit acervum frugum. Et qui opat̃ iusticiam. ipe exaltabit̃. Qui ñ placet magnatis. effugiet iniq̃tatem. Excema. ꝛ dona excecant oculos iudicū. ꝛ quasi mutus in ore auertit correptiones eoꝝ. Sapia abscondita. ꝛ thesaurus inuisus que utilitas in utriusq;

.xxj.

or est qui celat insipientiam suam: qm homo qui ab scondit sapientiam suam.

Fili peccasti: ñ adiuuat tibi. s; 7 de psimis depeare ut tibi dimittant. Quasi a facie colubri fuge peccata: 7 si accesseris ad illa suscipiant te. Dentes leonis dentes ei: interficientes animas hominū. Quasi rumphea bis acuta omnis iniquitas. Plage illi ñ est sanitas. Obiurgatio 7 iniuste annullabunt superbiam: 7 domus que nimis locuples: ē annullabit superbia. sic substantia superbi eradicabit. Depecto pauperis ex ore usq; ad aures ei uenient: 7 iudicium festinato aduenient illi. Qui odit correptiones uestigium est peccatoris: 7 qui timet dñm conuertetur ad cor suum. Procul alonge potens lingua audaci: 7 sensatus scit labia se ab ipso. Qui edificat domum suam impendit alienis: quasi qui colligat lapides suos in hyeme.

Stuppa collecta synagoga peccantiū: 7 consumatio illorum flāma ignis. Via peccantium coplantata lapidibus: 7 in finem illoz infern 7 tenebre 7 pene. Qui custodit iustitiam: continebit sensum ei. Consummatio timoris dñi: sapientia 7 sensus. Non eruditē qui ñ est sapiens in bono. Est autē insipientia que habundat in malo: 7 ñ est sensus ubi ē amaritudo. Scientia sapientis tamq; inundatio habundabit: 7 consilium illi qi fons uite pmanet. Cor fatui qi uas contractū: 7 omnem sapiam ñ tenebit. Verbum sapientis qdcunq; audierit insipiens: laudabit 7 adiiciet. Audiunt luxuriosus: 7 displicebit illi: 7 iniciet illud p dorsum suum. Narratio facta qi sarcina in via. Sam in labiis sensati: inuenietur gra. Os prudentis quierit in eccla: uerba illius cogitabunt in cordibus suis. Tamq; domus exterminata: sic fatuo sapia: 7 scia insensato menarrabilia uba. Compedes in pedibus stulto doctrina: 7 qi uinculum manuum supra manum dextram.

Fatuus in risu: exaltat uocem suam. Vir aut sapiens uix tacite ridebit. Ornamentum aureum prudenti doctrina: 7 qi brachiale in brachio dextro. Pes fatui facilis in domū proximi: 7 homo pritus confundet: a pona potentis. Stultus a fenestra respiciet in domum: uir autem eruditus foris stabit. Stultitia hominis auscultare p ostium: 7 prudens grauabit contumelia. Labia imprudentium stulta narrabunt: uba aut prudentium statera ponderabunt: 7 in ore fatuoz cor illoz: 7 in corde sapientium os illoz. Cum maledixit impius diabolū: maledicit ipse animā suam. Susurro coinquinat aiam suam: 7 in omnibus odietur: 7 qui manserit odiosus erit. Tacitus 7 sensatus honorabitur.

Lapide luteo lapidatus ē piger: 7 omnes loquentur sup aspernationem illi. De sterore boum lapidatus est piger: 7 omnis qui retigerit eū excutiet manus. Confusio patris ē de filio indisciplinato: 7 filia aut fatua in diminoratione erit. Filia prudens hereditabit uiro suo: nam que confundit in contumeliam sit genitoris. Patrem 7 uirum confundit audax: 7 ab impio ñ honorabit: ab utroq; aut inhonorabit. Musica in luctu importuna narratio. Flagella 7 doctrina in oī tpe sapia. Qui docet fatuum: qi qui glutinet testā.

Qui narrat uerbum ñ audienti: qi qui excitat dormientem de graui sompno. Qui enumerat stulto: in fine [illegible] Supra mortuū plora: defecit enī lux ei. Et supra fatuum plora: defecit enim sensus. Modicū plora supra mortuum: qm requieuit. Nequissima uita supra mortem fatui. Luctus mortui vii. diebus: fatui aut 7 impii omnis dies uite illoz. Cū stulto ñ multum loquaris: 7 cū insensato ne abieris.

Serua te ab illo ut ñ molestiam habeas: 7 si coinquinaberis in peccō illi. Deflecte ab illo 7 inuenies requiem: 7 ñ accidiaberis in stultitia illi. Sup plumbum grauabit: 7 qd illi aliud nomen qm fatuus. Harenam 7 salem 7 massam ferri facilius est portare: qm hominē imprudentem 7 fatuum 7 impium. Lignamentum ligneum colligatum fundamento edificiū ñ dissoluet: sic 7 cor firmatum in cogitatione consilii. Cogitatus sensati: in omni tempore ul' metu ñ deprauabit. Sicut palee in excelsis: 7 cementa sine impensa posita contra faciem uenti ñ permanebunt: sic 7 cor timidum in cogitatione stulti ē impetum timoris ñ resistit. Sicut ornatus hastilis in pariete lympidi: sic 7 cor trepidum in cogitatione fatui omni tempore timetur. Sed qui in precepto dei pmanet semper pungens ocius deducet lacrimas: 7 qui pungit cor proferet

Mittens lapidem in uolatilia ostendit. deiciet illa: sic 7 qui conuitiat amico: dissoluit amicitiam. Ad amicum 7 si peruenerit gladium: ñ desperes. Est enim regressus ad amicū: si aperuerit os triste ñ timeas. Est enim recordatio exceptis conuitio 7 impropio: 7 superbia 7 mysterii reuelatione 7 plaga dolosa. In omnibus his effugiet amicus. Fidem posside cum amico in paupertate illi: ut 7 in bonis illi letetis. In tempore tribulationis illius permane illi fidelis: ut in hereditate illi coheres fias. Ante ignem camini uapor 7 fumus ignis inaltatur: sic 7 ante sanguinem maledicta 7 contumelie 7 minae. Amicum salutare si confundaris: 7 a facie illi ñ te abscondas. Et si mala in eueniunt p illum sustinebo. Omnis qui audiet cauebit se ab eo. Quis dabit ori meo custodiam: 7 super labia mea signaculum cereum: ut ne cadam in ipsis: 7 lingua mea pdat me. Dñe pater 7 dñator uite mee ne derelinquas me in consilio illoz: 7 ne elinas me cadere in illa exprobratione. Quis supponit in cogitatu meo flagella 7 in corde meo doctrinam sapie: ut ignorationibus eoz ñ parcat mihi: 7 ñ appareant delicta illoz 7 abundescant ignorantie mee: 7 multiplicent delicta mea 7 peccata mea habundent: 7 incidam in cōspectu aduersarioz 7 gaudeat inimicus meus:

Dñe pater 7 dñator uite mee ne derelinquas me in consilio illoz: ex tollentiam oculoz meoz ne dederis mihi: 7 omnē desiderium auerte a me. Auferat me uentus concupiscentiae: 7 concubitus occupiscentie ne apprehendat me: 7 aīe irreuerenti 7 infrunite ne tradas me.

Doctrinam audite filii: 7 qui custodierit illam ñ peribit labium suum. nec scandalizabit in operibus nouissimis. In uanitate sua apprehendet peccator 7 superbus: 7 maledicetur scandalizabitur in illo. Iuramenti ñ assuescat os tuum: multus enim casus in illa. Nominatio dñi ñ sit assidua in ore tuo: 7 nominibus sctoz ñ admixtus: qm si eris immunis ab eis.

Sicut enim seruus iniurgat assidue a liuore ñ minuit: sic omnis iurans 7 nominans in toto a peccō ñ purgabit. Vir multus iurans replebit iniquitate. 7 ñ discedet a domo illi plaga. Et si frustrauerit: debetur illi sup ipsum erit. Et si dissimulauerit: delinquit duplicit. Et si in uacuum iurauerit: ñ iustificabit. Replebit enim retributione pessima domus ei. Est 7 alia loquela contraria morti: ñ inueniat in hereditate iacob. Et enim a mundis omnia hec auferent: 7 in delictis ñ uoluntabuntur. Indisciplinose loquele ñ assuescat os tuum: est enim in illa uerbum peccati. Esto timor patris 7 matris tue. In medio enim magnatoz consistis: ne forte obliuiscat te ds in conspectu illoz.

Cum dormiente loquit: qui enumerat stulto sapiam: 7 fine narratione dicit

ꝛ assiduitate tua infatuat impium patiaris ꝛ
malus sis ꝛ nascaris ꝛ diem natiuitatis tue ꝙ maledicat. Homo assuetus in uitijs impius in omnibus diebus suis ꝙ erudiet. Duo genera habundant in peccatis ꝛ ꝙtum adducit iram ꝛ pditionem. Anima calida sicut ignis ardens ꝙ exstinguet donec aliquid glutiat. Et homo nequam in ore carnis sue ꝙ desinet donec ipse det ignem. Homini fornicario omnis panis dulcis ꝙ satiabit ꝙ ingredientis usq; ad finem.

Omnis homo qui transgreditur lectum suum sperne nens in aiam suam ꝛ dicens quis me uidet. Tenebre circundant me ꝛ parietes cooperiunt me ꝛ nemo circumspicit me quem uereor. Delictorum meorum ꝙ memorabitur altissimus ꝛ ꝙ intelliget qm omnia uidet oculus illius. Qm expellit a se timorem dei huius modi homines timor ꝛ oculi hominum ꝙ timentes illum ꝛ ꝙ cognoscunt qm oculi dei multo plus lucidiores sint super solem circumspicientes omnes uias hominum ꝛ profundum abyssi ꝛ hominum corda intuentes in abscondita ptes. Deus enim do antequam crearetur omnia sunt agnita sic ꝛ post perfectum respicit omnia. Hic in platea ciuitatis undiquaq; ꝙ pullus equinus fugabit ꝛ ubi ꝙ spabit apprehendetur. Et erit dedecus omnibus eo qđ ꝙ intellexerit timorem dei. Sic ꝛ mulier omnis relinquens uirum suum ꝛ stans tempus hereditatem ex alieno matrimonio. Primo enim in lege altissimi incredibilis fuit ꝛ secundo uirum suum dereliquit. Deo in adulterio fornicata est ꝛ ex alio uiro filios sibi statuit. Hec in ecclam adducet ꝛ in filios ei respicietur. Non tradent filii ei radicem ꝛ nam ei ꝙ dabit fructum. Derelinquet in maledictum memoria illius ꝛ dedecus illi ꝙ delebit ꝛ agnoscent qui derelicti sunt qm mihi melius qm timor dei ꝛ mihi dulcius qm respicere in mandata dei ꝛ gla magna est sequi dnm. Non grandis enim dierum assumet ab eo.

Sapia laudabit animam suam ꝛ in deo honorabitur ꝛ in medio pli sui gla bit ꝛ in ecclis altissimi aperiet os suum ꝛ in conspectu uirtutis illius gla bitur. In medio pli exaltabit ꝛ in plenitudine scia admirabitur. In multitudine electorum habebit laudem ꝛ inter benedictos benedicet dicens. Ego ex ore altissimi prolatus primogenita ante omnem creaturam. Ego feci in celis ut oriretur lumen indeficiens ꝛ sicut nebula texi omnem terram. Ego in altissimis habitaui ꝛ thronus meus in columna nubis. Gyrum celi circuiui sola ꝛ in profundum abyssi penetraui ꝛ fluctibus maris ambulaui ꝛ in omni terra steti ꝛ in omni populo ꝛ in omni gente primatum habui ꝛ omnium excellentium ꝛ humilium corda uirtute calcaui. Et in his omnibus requiem quesiui ꝛ in hereditate dei morabor. Tunc precepit ꝛ dixit mihi creator omnium ꝛ qui creauit me requieuit in tabernaculo meo ꝛ dixit mihi. In iacob inhabita ꝛ in israel hereditare ꝛ in electis meis mitte radices. Ab initio ante secula creata sum ꝛ usq; ad futurum seculum non desinam ꝛ in habitatione sca coram ipso ministraui ꝛ sic in sion firmata sum ꝛ in ciuitate sanctificata similiter requieui ꝛ in hierusalem potestas mea. Et radicaui in populo honorificato ꝛ in parte dei mei hereditas illius ꝛ in plenitudine sanctorum detentio mea. Quasi cedrus exaltata sum in libano ꝛ qi cypressus in monte sion ꝛ qi palma exaltata sum in cadis ꝛ qi plantatio rose in iericho. Quasi oliua speciosa in campis ꝛ qi platanus exaltata fui iuxta aquam in platis. Sicut cinnamomum ꝛ balsamum aromatizans odorem dedi. Quasi murra electa dedi suauitatem odoris. Et qi storax ꝛ galbanus ꝛ ungula ꝛ gutta ꝛ qi libanus non transiui uapor habitationis mee. ꝛ qi balsamum non emisi odor meus. Ego qi therebinthus extendi ramos meos ꝛ rami mei honoris ꝛ gre. Ego qi uitis fructificaui suauitatem odoris ꝛ flores mei fructus honoris ꝛ honestatis. Ego mat pulchre dilectionis ꝛ timoris ꝛ agnitionis ꝛ sce spei. In me omnis gra uie ꝛ ueritatis. In me omnis spes uie ꝛ ueritatis. Transite ad me omnes qui concupiscitis me ꝛ a generationibus meis implemini. Spe enim meo sup mel dulcis ꝛ hereditas mea sup mel ꝛ fauum. Memoria mea in generationes seculorum. Qui edunt me adhuc esurient ꝛ qui bibunt me adhuc sitient. Qui audiunt me non confundent ꝛ qui operant in me non peccabunt. Qui elucidant me uitam eternam habebunt. Hec omnia liber uite ꝛ testamentum altissimi ꝛ agnitio ueritatis. Legem mandauit moyses in precepto iustificationis ꝛ hereditatem domui iacob ꝛ israel promissionis. Posuit dauid puero suo exaltare regem ex ipso fortissimum in throno honoris sedentem in sempiternum. Qui implet qi phison sapiam ꝛ sicut tygris in diebus nouorum. Qui adimplet qi euphratem sensum ꝙ multiplicat qi iordanis in tempore messis. Qui mittit disciplinam sicut lucem ꝛ assistens qi gyon in die inuentionis. Qui precessit primus sicut ipsam ꝛ inuestigatorem non inueniet qui uestigabit eam. Admirari enim habundabit cogitatio eius ꝛ consilium illius in abysso magna. Ego sapia effudi flumina. ego qi torrens aque immense de fluuio. ego qi fluuius egressus ꝛ sicut aque ductus exiui de paradiso. Dixi rigabo ortum meum plantationum ꝛ inebriabo prata mei fructus ꝛ ecce factus est in torrentem habundans ꝛ fluuius meus approprians quasi mare. qm doctrinam qi antelucanum illuminabo omnibus ꝛ enarrabo usq; in longinquum. Penetrabo inferiores partes tartari ꝛ inspiciam omnes dormientes ꝛ illuminabo omnes sperantes in dno. Adhuc doctrinam qi ppbiam effundam ꝛ relinquam illam querentibus sapiam ꝛ in posteros ꝙgenies illorum usq; in eternum scitis. Videte qm non mihi laboraui sed omnibus exquirentibus ueritatem.

Huic placitum est spus meo. que sunt probata coram deo ꝛ hominibus. Concordia fratrum ꝛ amor proximorum ꝛ uir ꝛ mulier sibi consentientes. Tres species odiuit anima mea ꝛ aggrauor ualde eorum uitam. Pauperem superbum ꝛ diuitem mendacem ꝛ senem fatuum ꝛ insensatum. Que in iuuentute tua non congregasti ꝛ qm inuenies in senectute tua. Qm speciosum est canitie iudicium ꝛ presbiteris cognoscere consilium. Quam speciosa est mulieri sapia ꝛ gloriosus intellectus ꝛ consilium. Corona seniorum multa peritia ꝛ gla illorum timor dei. Nouem cogitaui in corde meo ꝛ manifestaui illa homini in lingua mea ꝛ hominem gaudentem in filiis suis uidens ꝛ audiens mortem insultantem. Beatus qui habitat cum muliere sensata ꝛ qui non lingua sua offendit ꝛ qui non seruiuit indigno sibi. Beatus qui inuenit amicum uerum ꝛ qui enarrat iustitiam auribus audientibus. Qm magnus qui inuenit sapiam ꝛ scientiam. sed non est super timentem dnm. Timor dei super omnia sapientie. Beatus cui donatum est habere timorem dei. Qui tenet illum quo assimilabitur. Timor dei principium dilectionis est. fidei autem principium adglutinandum est ei.

Omnis plaga tristicia cordis est ꝛ omnis malitia non ualet malitie mulieris est. Et omnem plagam non inuenies malitia mulieris ꝛ omnem nequitiam non ualet nequitia mulieris ꝛ omnem obductum non ualet obductum odientis ꝛ omnem ultionem non ualet ultionem inimicorum. Non est caput nequius super caput colubri ꝛ non est ira super iram mulieris. Commorari leoni ꝛ draconi placebit qm

habuaſ cum muliere negſm. Sequuſa muliers ſ
uirū ſuū et obcecauit uirum ſuum tam q
uſq; ſi qđ factum offendet in medio ꝓcmoꝝ et tan
dem ſuſpirabit medicum. Breuis omnis malicia ſ
malicia mulieris ſors peccatoꝝ cadet ſup illam. Sicut ē
aſcensus harenoſus in pedibus uetuſti ſic mulier lingua
ta hominiq̄eto. Ne reſpicias in mulieris ſpēm. ꝛ non
concupiſcas mulierem in ſpē. Mulieris ira irreuere
tia ꝛ confuſio magna. Mulier ſi primatum hāt. contra
ē uiro ſuo. Cor humile ꝛ fatue triſtis ꝛ plaga mortis mu
lier negſm. Manus debiles ꝛ genua diſſoluta. mulier q̄
ſi beatificat uirum ſuum. ꝛ muliere initium fili ē pec
cati. ꝛ p illam omnes morimur. Non des aque tue ęcitum
nec medicum. nec mulieri noſm. ueniam ꝑ eundi. Si ñ
ambulauerit ad manum tuam. confundet te in conſpec
tu inimicoꝝ. ꝛ carnibus uuis abſcide illam. ne ſemp te abu

Mulieris bone beatus uir. ſumeruſ ſ catur.
eum annoꝝ illoꝝ duplex. Mulier fortis oblectat uirū
ſuum. ꝛ annos uite illi in pace implebit. Pars bona. mu
lier bona. In parte bona. tribuetur dū dabitur uiro ꝑ fide
noſ. Diuitis autē ꝛ pauperis cor bonum. in omni tempore
uultus eoꝝ hylaris. A tribus timuit cor meum. ꝛ in q̄rto ſa
ties mea metuit. Delatorem ciuitatis. ꝛ collectionē ꝓpli
ꝛ calumpniam mendacem ſup mortem. omnia grauia. Do
lor cordis ꝛ luctus. mulier zelotypa. In muliere zelotipa
flagellum lingue. omnibus commicant. Sicut boum iu
gum q̄ mouet. ita ꝛ mulier negſm. Qui tenet illam. q̄
qui apprehendat ſcorpionem. Mulier ebriosa. ira magna
ꝛ contumelia. ꝛ turpitudo illi ſi corrigere. fornicatio mu
lieris in eccellentia oculoꝝ. ꝛ in palpebris illi agnoſcet.
In filia ſi abſtinente ſe firma cuſtodiam. ne imminenta occa
ſione utatur ſe. Ab omni irreuerentia oculis caue. ꝛ ne
miueris ſi te neglexerit. Sicut uiatoꝝ ſitiens. ad fontē
oſapiet. ꝛ ab omni aqua ꝓxima bibet. ꝛ contra omnem
palum ſedebit. ꝛ contra omnem ſagittam apiet pharetrā.
donec deficiat. Gra mulieris ſedule delectabit uirum
ſuum. ꝛ oſſa illius impinguabit. Diſciplina illi data
ſit dei. Mulier ſenſata ꝛ tacita. ñ eſt īmutatio erudi
te anime. Gra ſup gram. mulier ſca ꝛ pudorata. Om
nis aute ponderato ñ eſt digna continentis anime. Sicut
ſol oriens mundo in altiſſimis di. ſic mulieris bone ſpes
in ornamentum domus ei. Lucerna ſplendens ſup cande
labrum ſcm. ꝛ ſpecies faciei ſup etatem ſtabilem. Co
lumpne auree ſup baſes argenteas. ꝛ pedes firmi ſup
plantas ſtabilis mulieris. fundamenta eterna ſup petrā
ſolidam. ꝛ mandata dei in corde mulieris ſce. In duobus
contriſtatum ē cor meum. ꝛ in tercio iracundia michi
aduenit. Vir bellatoꝝ deficiens ꝑ inopiam. ꝛ uir ſen
ſatus contemptꝰ. ꝛ qui ſin gredit a iuſticia ad peccm.
Deus parauit eum ad rumpheam. Due ſpēs difficiles
ꝛ piculoſe. in apparuerunt. Difficile quiet negotians
a negligentia ſua. ꝛ ñ iuſtificabit caupo a peccis labioꝝ.

Propter inopiam multi deliquerunt. ꝛ qui
querit locupletari auget oculum ſuum. In me
dio cōpagines lapidum paluſ figatur. ſic ꝛ inter medi
um uenditionis ꝛ empcionis. anguſtabit peccis. Con
teret cum delinquente delictum. ſi ñ in timore dñi
tenueris te inſtanter. tuo ſubuertetur domus tua. Sic
in pteritura cribri remanebit pulueris. ſic apostia ho
minis in cogitatu illi. Vaſa figuli ꝑbat fornax. ꝛ
homines uiros temptatio tribulationis. Sicut uniuſca
tio de ligno oſtendit fructū illi. ſic ūbum excogitatū
cordis hominis. Ante ſermonē. ñ collaudes uirum.

Hec enim temptatio eſt hominum. Si ſequaris iuſti
tiam apprehendes illam. ꝛ induet ei ſi ꝑcteram honoris. ꝛ in
habitabis cum ea. ꝛ ꝓtiget te in ſempiternum. Et in die
agonis inuenies firmamentum. Volatilia ad ſibi ſimi
lia conuenient. ꝛ ueritas ad eos qui operantē illam reuertetur.
Leo uenationi inſidiatur ſemp. ſic peccata operantibus mq̄
tatem. Homo ſēs in ſapīa manet ſicut ſol. ſtultus
ſicut luna mutat. In medio inſenſatoꝝ ſerua ūbum tē
poris. in medio autē cogitantium aſſiduus eſto. Narra
tio peccantium odioſa. ꝛ riſus illoꝝ in delictis peccati
Loquela multum utentis borripilationem capiti ſtā
tuit. ꝛ in uerentia ipſius obturatio auriū. Effuſio ſan
guinis in rixa ſuperboꝝ. ꝛ maledictio illoꝝ audita grauis.

Qui denudat archana amici ꝑdet fidem. ꝛ
ñ inueniet amicum ad animū ſuum. Dilige ꝓxi
mum. ꝛ conungere fide cum illo. Qd ſi denudaueris
abſconſa illi. ñ ꝑſequeris ꝑ eum. Sicut enim homo q̄
pdit amicum ſuum. ſic qui pdit amicitiam ꝓximi ſui.
Et ſicut qui dimittit auem de manu ſua. ſic reliquiſti ꝓ
ximum tuum. ꝛ ñ eum capies. Non illum ſequaris.
qm longe abeſt. Effugit autē q̄ capta de laqueo. qm uul
nerata ē anima ei. Vltra enim ſi poteris colligare. ꝛ
maledicti ē concordatio. Denudare autē amici miſtia.
deſperatio ē anime infelicis. Annuens oculo fabricat in
qua. ꝛ nemo eum abiciet. In conſpectu oculoꝝ tuoꝝ con
dulcabit os tuum. ꝛ ſup ſermones tuos ammirabitur.
Nouiſſime autē pūdet os ſuum. ꝛ in ūbis tuis dabit ſcā
dalum. Multa audiui ꝛ ñ cocquauit ei. ꝛ dñs odiet illū.
Qui in altum mittit lapidem ſup caput ei cadet. ꝛ pla
ga doloſa doloſi diuidet uulnera. Et qui foueam fodit.
in illam decidet. Et qui ſtatuit lapidem ꝓximo. offen
det in eo. Et qui laqueum alio ponit. ꝑibit in illo. Sa
cienti nequiſſimum conſilium ſup ipm deuoluetur.
ꝛ ñ agnoſcet unde aduenit illi. Illuſio ꝛ impetum ſu
perboꝝ. ꝛ uindicta ſcē leo inſidiabit illi. Laqueo ꝑibē
qui oblectant casu iniſtoꝝ. dolor autē ꝛ timet illos
anteqū moriant. Ira ꝛ furor utraq; execrabilia ſunt.
ꝛ uir peccatoꝝ continens erit illoꝝ.

Qui uindicari uult a dō inueniet uindictam. ꝛ pec
cata illi ſeruans ſeruabit. Relinque ꝓximo tuo no
centi te. ꝛ tunc deprecanti tibi peccā ſoluent. Homo homi
ni reſeruat iram. ꝛ a dō querit medelam. ꝛ in hoīem
ſimilem ſibi ñ hāt miam. ꝛ de peccatis ſuis deprecatur.
Ipe dum caro ſit reſeruat iram. ꝛ ꝓpitiationē petit
a dō. Quis exorabit ꝓ delictis illi. Memento nouiſſimoꝝ
ꝛ deſine inimicari. Fabricando enim ꝛ moꝝ. ſtinuet in
mandatis. Memorare timorem dei. ꝛ ñ maſcaris ꝓxi
mo. Memorare teſtamenti altiſſimi. ꝛ deſpice ignoran
tiam ꝓximi. Abſtine te a lite. ꝛ minuet peccata. Ho
mo enim iracundus incendit in litem. ꝛ uir peccato
rus habita amicos. ꝛ in medio pacem hūtum immutat
in inimicicā. Sicut enim ligna ſilue ſic ignis exardeſcit.
ꝛ ſecundum uirtutem hominis. ſic iracundia illius erit. ꝛ
ſecundum ſubſtantiam ſuam exaltabit ira ſuam. Certam
feſtinatum incendet ignem. ꝛ lis feſtinans effundet
ſanguinem. ꝛ lingua teſtificans adducet mortem. Si
ſufflauerit ſi ignis exardebit. ꝛ ſi exspuerit ſup illam
extinguet. Et hec ore exeunt ꝓficiſcuntur.

Seuiens ꝛ bilinguis maledictus erit. Multos enim
turbabit pacem hūtes. Lingua tercia multos com
mouit. ꝛ diſperſit illos a gente in gentem. Ciuitates
munitas diruentem deſtruxit. ꝛ domus magnatoꝝ
effodit. ꝛ uirtutes ꝓboꝝ contriuit. ꝛ gentes fortes diſ

soluit. Lingua ꝛ̃ia mulieres uitatas erecit: ꝛ̃ꝑuauit il las doloꝛibꝫ suis. Qui respicit ullam si habebit requiem. nec habebit amicum in quo requiescat. flagellu plaga luuoꝛ facit. Plaga aut̃ lingue ꝯmuniet ossa. Multi ceciderunt in oꝛe gladii: ꝛ̃ si sic q̃ qui custodierunt ꝑ linguam suam. Beatus qui tectus ē a lingua nequa: qui non transiuit ira illius ꝛ̃ non stimulauit illū: ꝛ̃ qui ꝛ̃ attraxit iugum eius: ꝛ̃ non uinculis illius ꝛ̃ ē ligatus. Jugum enim illius iugum ferreum ē: ꝛ̃ uinculum illius ereum est. Mors illius mors nequissima: ꝛ̃ utilis potius infer⁹ q̃m illa. Pseuerantia illi⁹ ꝛ̃ ꝑmanebit: ꝛ̃; obtinebit uias mitiuꝫ: ꝛ̃ in flam̃a sua ꝛ̃ combꝛet ustos. Qui dꝛelinquunt dñm incidũt in illam: ꝛ̃ exardebit in illis ꝛ̃ ꝛ̃ extinguet. Et ꝛ̃mittetur in illos q̃si leo: ꝛ̃ q̃si pardus lediet illos. Sepi aures tuas ꝑ spinis: ꝛ̃ noli audire linguam nequã: ꝛ̃ oꝛi tuo facito ostia: ꝛ̃ seras aurib⁹ tuis. Aurum tuum ꝛ̃ argentum tuum conflabis: ꝛ̃ ubis tuis facito stateram: ꝛ̃ frenos oꝛi tuo rectos. Et attende ne forte labaris in lingua: ꝛ̃ cadas in conspectu inimicoꝛ insidiantium tibi: ꝛ̃ sit casus tuus insanabilis in mortem.

Qui facit iniam: fenerat ꝓximo suo. Et qui ꝓparat manu: mandata seruat. Fenerare ꝓximo tuo in tempore necessitatis illi: ꝛ̃ iterum redde ꝓximo in tempore suo. Confirma uerbum ꝛ̃ fidelit̃ age cum illo: ꝛ̃ in omni tempore inuenies q̃ tibi necessarium est. Copulti q̃ inuentionem estimauerunt fenus: ꝛ̃ ꝑstiterunt molestiam his qui se adiuuauerunt. Donec accipiant osculant̃ manuum dantis: ꝛ̃ in promissionibus humiliant uocem suam: ꝛ̃ in tempore redditionis postulabit tempꝰ: ꝛ̃ loquet̃ uba tedii: ꝛ̃ murmurationũ: ꝛ̃ tempꝰ cauillabit̃. Si autem potueris redde adiutat̃ tibi: ꝛ̃ ꝛ̃ uide ꝛ̃ dimidium: ꝛ̃ putabit illud q̃si inuentionẽ. Si autem fraudabit illum pecunie sue: ꝛ̃ possidebit illum inimici gratis: ꝛ̃ cõuitia: ꝛ̃ maledicta reddet illi: ꝛ̃ ꝓ honoꝛe: ꝛ̃ buffitio reddet illi ignominiam. Multi ñ cã nequitie si fenerati sunt: ꝛ̃; fraudati grauati timuerunt. Verũtamen sup humilem animo fortioꝛ esto: ꝛ̃ ꝓ elemosina ꝛ̃ trahat illum. Propt̃ mandatum assume pauperẽ: ꝛ̃ ꝓp inopiam ei⁹ ne dimittas eum uacuum.

Perde pecuniam ꝓp fr̃em: ꝛ̃ amicum: ꝛ̃ ñ abscondas illam sub lapide in ꝓditionem. Pone thesaurum tuum in ꝓceptis altissimi: ꝛ̃ ꝓderit ti magis q̃m aurum.

Conclude elemosinam in coꝛde pauperis: ꝛ̃ hec ꝓ te exorabit ab omni malo. Elemosina uiri q̃si sacculũ cũ ipso: ꝛ̃ gratiam hominis q̃si pupillam conseruabit: ꝛ̃ postea resurget: ꝛ̃ retribuet illis retributionem inimicis in caput illoꝛ. Sup scutum potentis: ꝛ̃ sup lanceam: adiutus inimicis tuum pugnabit. Vir bonus: fidem facit ꝓximo suo. Et qui ꝓdiderit: confusionẽ derelinquet sibi. Gratiam fidelis sis: ne obliuiscaris. Vedit enim ꝓ te aiam suam. Repromissoꝛem fugit peccoꝛ: ꝛ̃ inundus. Bona repromissoꝛis sibi ascribit peccoꝛ: ꝛ̃ ingratus sensu derelinquet libam̃ se. Vir repromittit de ꝓximo suo: ꝛ̃ cum ꝓdiderit reuerentiam relinquet̃ ab eo. Repromissio nequissima multos ꝓdidit diuites: ꝛ̃ mouit illos q̃si fluctus maris. Viros potentes grauis migrare fecit: ꝛ̃ uagatos sunt in gentib⁹ alienis. Peccatoꝛ transgredientis mandata diui: incidet in repromissionem ineqm. Et qui conat̃ multa agere: incidet in iudicium. Recupera ꝓximum sedm uirtutem tuam: ꝛ̃ attende tibi ne incidas.

Iuuum iuue hominis aqua: ꝛ̃ panis: ꝛ̃ uestimentum: ꝛ̃ domus ꝓtegens turpitudinẽ. Melioꝛ est uictus pauperis sub tegumine asseruum: q̃m epule splendide in peregrine domicilio. Minimum ꝓ magno placeat tibi: ꝛ̃ inopium peregrinationis ñ audies. Vita nequam hospitem di de domo in domum: ꝛ̃ ubi hospitabit̃ si fiducialit̃ aget: nec apiet os. Hospitabit ꝛ̃ pascet ꝛ̃ potabit ingratos: ꝛ̃ ad hec amara audiet. Transi hospes ꝛ̃ ꝛ̃na instrue: ꝛ̃ que ti⁹ manu habes ꝯba cecis. Exi a facie honoris amicoꝛ meoꝛ: ne cessitudine domus mee hospitio ti⁹ factus es frater. Grauia hec hominis boni sensum: coꝛreptio domi: ꝛ̃ ꝓpetuum fenatoris.

Qui diligit filium suum assiduat illi flagella: ut letetur in nouissimo suo: ꝛ̃ ñ palpet ꝓximoꝛ ostia. Qui docet filium suum laudabit̃ in illo: ꝛ̃ in medio domestiꝯ in illo glabit̃. Qui docet filium suum inzelium mittet inimicum: ꝛ̃ in medio amicoꝛ glabit̃ in illo. Moꝛtuus est pater illi: ꝛ̃ q̃si ñ ẽ moꝛtuus. Similem enim reliquit sibi ꝓ se: in uita sua uidit ꝛ̃ letatus ē in illo: ꝛ̃ in obitu suo non contristatus non est: nec confusus ē coram inimicis. Reliquit enim defensoꝛem domui ꝓtia inimicis: ꝛ̃ amicis reddentem gratiam. Pannabꝫ filioꝛ colligabit uulnera sua: ꝛ̃ sup omnem uocem turbabunt̃ uiscera ei. Equus indomitus euadit durus: ꝛ̃ filius remissus euadit ꝓtractus. Lacta filium: ꝛ̃ pauentem te faciet. Lude cum eo: ꝛ̃ contristabit te. Non corridebis illi nec dolebis: ꝛ̃ in nouissimo obstupescent dentes tui. Non des illi potestatem in iuuentute: ꝛ̃ ne despicias cogitatus illius. Curua cerui cem ei⁹ in iuuentute: ꝛ̃ tunde latera illius dum infans est: ne forte indurescat ꝛ̃ non credat tibi: ꝛ̃ erit tibi dolor animę. Doce filium tuum: ꝛ̃ opere in illum: ne in turpitudine illius offendas.

Melioꝛ est pauper sanus: ꝛ̃ fortis uiribus: q̃m diues infirmus: ꝛ̃ flagellatus malitia. Salus animę in scitate ē tua: ꝛ̃ melioꝛ omni auro ꝛ̃ argento: ꝛ̃ coꝛpus ualidum q̃m census immensus. Non ē census sup censum salutis coꝛporis: ꝛ̃ non ē delectatio sup coꝛdis gaudium. Melioꝛ ē mors q̃m uita amara: ꝛ̃ requies ēna: q̃m langoꝛ pseuerans. Bona abscondita in oꝛe clauso: ꝛ̃ q̃si appositiones epulaꝝ cum posite sepulchro. Quid ꝓderit libatio ydolo: Hec enim manducat: nec odoꝛabit̃. Sic qui effugatus a dño: ꝛ̃ portas inimicis suis custodiens: uidens oculis ꝛ̃ ingemiscens: sicut spado complectens uirginẽ ꝛ̃ suspirans. Tristitiã ti⁹ de animę tue: ꝛ̃ ñ affliges temetipm in ira filio tuo. Jocunditas coꝛdis hec est uita hominis: ꝛ̃ thesaurus sine defectione scitatis: ꝛ̃ exultatio uiri est longeuitas. Miserere animę tue placens dño: ꝛ̃ contine: ꝛ̃ congrega coꝛ tuum in scitate ei⁹: ꝛ̃ tristitiam longe expelle a te. Multos enim occidit tristitia: ꝛ̃ ñ est utilitas in illa. Zelus: ꝛ̃ iracundia minuunt dies: ꝛ̃ ante tempꝰ senectam adducit cogitatus. Splendidum coꝛ bonum in epulis: epule enim illi diligent̃ fiunt. Vigilia honestatis tabefaciet carnes: ꝛ̃ cogitatus illius auferet somnum.

Cogitatus ꝑsentie aũtis sensum: ꝛ̃ infirmitas grauis sobriam facit animã. Laboꝛ aut̃ dures in congregatione subeꝛ: ꝛ̃ requie sua replebit̃ bonis suis. Laborauit pauper in diminutione uictus: ꝛ̃ in fine inopes fit. Qui aurum diligit ñ iustificabit̃: ꝛ̃ qui insequit̃ ostiũ ꝓptionem replebit̃ ex ea. Multi dati sunt in auri casum: ꝛ̃ facta est in facie ipius ꝓditio illoꝝ. Jugum offensionis est aurum sacrificantium. Ve illis qui sectant illud: ꝛ̃ omnis imprudens deꝑiet in illo. Beatus diues qui inuentus ē sine macula: ꝛ̃ qui ꝓ auro ñ abiit: nec spauit in pecunia ꝛ̃ thesauris. Quis ē hic ꝛ̃ laudabimus eum: fecit enim mirabilia in uita sua. Quis ꝓbatus ē in illo: ꝛ̃ perfectus ē: ꝛ̃ erit illi in gla ēna: Qui potuit trãsgredi: ꝛ̃ ñ est trãsgressus: ꝛ̃ facere mala: ꝛ̃ ñ fecit. Ideo stabilita sunt bona illius in dño: ꝛ̃ elemosinas illius enarrabit ecclesia sanctoꝝ.

Supra ñam magnam sedisti: ñ apias sup illam

xxx.

lxxx.

inuenies

faucem tuam ꝑ. Non ducas ſi multa ſunt que ſup
ullam ſunt. Meritō q̄m malum oculus neq̄m. Neq̄
oculo quid creatum ē. Jō ab oī ſpere ſua lacrimabit
cum uiderit. Ne extendas manū tuam ꝑ. ⁊ inuidia cō
taminatus erubescas. Nec compimaris in conuiuio uino:
intelige rem ꝓximi tui ex te ipō. Vtere q̄ homo frugi
bus que t apponunt ⁊ ñ cum manducas multum ocio
haberis. Cessa ꝑ causa discipline ⁊ noli nimi ēe ne
forte offendas. Et si in medio multoꝝ sedueris ꝑ illos ñ
extendas manū tuam: nec ꝑ poscas bibere. Q̄m sufficiens
est homini erudito unum exiguum ⁊ indormiendo non
laborabis ab illo ⁊ ñ sentiet dolorem. Vigilia ⁊ colera ⁊ tor
tura uiro insanito. Somnus sanitatis in homine par
co. Dormiet usq; in mane ⁊ anima illi cum ipō delectabit.
Et si coactus fueris in edendo multum: surge e medio ⁊ uo
me ⁊ refrigerabit te ⁊ ñ adducet corpi tuo infirmitatem.
Audi me fili ⁊ ne spnas me ⁊ in nouissimo inuenies me
a uerba. In oīb; opib; tuis esto uelox ⁊ oīs infirmi
tas ñ occuret t. Splendidum in panib; benedicent labia
multoꝝ ⁊ testimonium ueritatis illi fidele. In nequissi
mo pane murmurabit cuitas ⁊ testimonium neq̄tie
illius uerum est. Diligentes in uino noli ꝓuocare: mul
tos enim exterminauit uinū. Ignis ꝓbat ferrum duri
sic uinum corda superboꝝ arguet in ebrietate potatum.
Equa uita hominib; uinum in sobrietate. Si bibas
illud moderate: erit sobrie. Que est uita que minus
uino? Quid defraudat uitam morsi.

Vinum in iocunditate creatum ē ñ in ebrietate
ab initio. Exultatio animē cordis ⁊ uinū mode
rate potatum. Sanitas est ⁊ corpi ⁊ animē: sobrius potus.
Vinum multū potatum: iracundiam ⁊ ruinas multas facit. Amaritudo animē ⁊ uinū multum
potatum. Ebrietatis animositas: imprudens offensi
o. minorans uirtutem ⁊ faciens uulnera. In conuiuio
uini ñ arguas ꝓximum ⁊ ñ despitas eum in iocundi
tate illi. Uba impii ñ dicas illi ⁊ ñ pmas illū in repe
rectorem te posuerunt: noli extolli. Stende.
Esto in illis q̄si unus ex ipis. Curam illoꝝ habe ⁊ sic
conuiuia ⁊ omnī cura tua explicita recumbe: ut leteris pp
illos ⁊ coronam tuam gre accipias coronam ⁊ dignationem
consequaris conuocationis. Loquere maior natu: decet
enim te. Primū uerbum diligenti scientiam ⁊ ñ impedias
musicam. Vbi audit ñ est: ñ effundas sermonē ⁊ ꝑ
tunc noli extolli in sapia tua. Gemmula carbunculi
monile auri ⁊ copatio musicoꝝ in conuiuio uini.
Sicut in fabricatione auri signum ē smaragdi: sic numer
musicoꝝ in iocundo ⁊ moderatio uino. Audi tacens: ꝑ reue
rentia accedet t bona gra. Adolescens loquere in tua cā uix.
Si bis interrogatus fueris: habeat caput responsum tuum.
In multis esto q̄si insciꝰ ⁊ audi tacens simul ⁊ querens. In me
dio magnatoꝝ ñ ꝓsumas ⁊ ubi sunt seniores ñ multū loquis.
Ante ḡnumen ꝓbit thuribulatio ⁊ ante uerecundiam ꝓbit
gra. Et ꝓ reuerentia accedet t bona gra ⁊ hora surgendi ñ te
trices. Precurre autem ꝑ in domū tuam ⁊ illuc auocare ⁊ il
luc lude ⁊ age conceptiones tuas ⁊ ñ in delictis ⁊ ubo superbo
⁊ super his oīb; benedicito dnm qui fecit te. inebriantem te
ab oīb; bonis suis. Qui timet dnm excipiet doctrinam eius ⁊
qui uigilauerint ad illum inuenient benedictionem illi. Qui
querit legem replebit ab ea ⁊ qui insidiose agit scandaliza
bitur in ea. Qui timent dnm inuenient iudicium iustum:
⁊ iustitias q̄si lumen accendent. Peccatoꝝ homo deuitabit
correptionem ⁊ secūm uoluntatem suam inueniet cōpatio
nem. Ur consiliū ñ dispdeat intelligentiam. Alienus ⁊ superb
ñ ꝓmeserit umquam. etiam postq̄m fecit cum eo finem con
silio. ⁊ suis insectationibus arguetur.

Fili sine cōsilio nichil facias ⁊ post factū ñ pentebaris. In iu
a ruinē ñ eas ⁊ ñ offendes in lapidē. nec credas te uie
labori se. ne ponas animē tue scandalum ⁊ filius tuus ca
ue. ⁊ a domesticis tuis attende. In oī opere crede ex fide
animē tue: hec est enim conseruatio mandatoꝝ. Qui cre
dit deo attendit mandatis ⁊ q̄ confidit in illo ñ confundetur.
Timentes dnm ñ occurrent mala ⁊ ſi in
temptatione dns illum conseruat ⁊ liberabit a malis
Sapiens ñ odit mandata ⁊ iustificat ⁊ ñ illudetur q̄si in
pcella nauis. Homo sensatus credit legi dei ⁊ lex illi fide
lis. Qui infrugationem manifestat parabit uerbum ⁊ sic
depcatus exaudiet ⁊ conseruabit disciplinam ⁊ tunc respon
debit. Precordia fatui q̄si rota carri ⁊ q̄si axis uolubilis cogi
tatus illi. Equus emissarius sic ⁊ amicus sub sannatoꝝ sub
oī supsedente himnit. Quare dies diem superat ⁊ unus
lux lucem ⁊ annus annū a sole. Adnū scia separati sunt
cōsole ⁊ ꝓceptum custodientes ⁊ ñ mutabit tempa ⁊ dies
festos ipsoꝝ ⁊ in illis dies festos celebrauerunt ad horam.
Ex ipis exaltauit ⁊ magnificauit dns ⁊ ex ipis posuit ⁊ nu
merum dierū ⁊ homines omnes de solo ⁊ ex tra unde creat
est adam. In multitudine discipline dnī separauit eos ⁊ ⁊
mutauit uias eoꝝ. Ex ipis benedixit ⁊ exaltauit ⁊ ex his
sanctificauit ⁊ ad se applicauit ⁊ ex ipis maledixit ⁊ humi
liauit ⁊ conuertit illos a separatione ipsoꝝ. Quasi lutum fi
guli in manus ipius plasmare illud ⁊ disponere. Omnes
uie ei secūm dispositionem ei: sic homo in manu illius qui
se fecit. reddet illi secūm iudicium suum. Contra malum
bonum ē ⁊ contra mortem uita: sic ⁊ contra uirum iustum
peccatoꝝ ⁊ sic intuere in omnia opa altissimi. duo cō duo.
⁊ unum contra unum. Et ego nouissimus ingulauit ⁊ q̄si qui
colligit racemos p uindemiatoꝝ es. in benedictione dni ⁊ ipse spe
rauit ⁊ q̄si qui uindemiat repleui torcular. Respicite q̄m
non mihi soli laboraui ⁊ ſi; omnib; exquirentib; disciplinam.
Audite me magnates ⁊ omnes pli ⁊ rectores eccle. aurib; p
cipite. filio ⁊ mulieri fili ⁊ amico. ñ des potestatem super te
in uita tua ⁊ ñ dederis alii possessionem tuam. ne forte pe
niteat te ⁊ deprecetis p illis. Dum adhuc spires ⁊ aspiret
ñ immutabit te omnis caro. Melius est enim ut filii tui te ro
gent. q̄m te respice in manus filioꝝ tuoꝝ. In oīb; opib;
tuis prcellens esto. ne dederis maculam in gla tuam. In
die cōsummationis dierum uite tue ⁊ in tempe exitus tui di
stribue hereditatem tuam.

Cybaria ⁊ uinga ⁊ honus asino. panis ⁊ disciplina ⁊ op
seruo. Opatur in disciplina ⁊ querit requiescere. Iuga
manus illi ⁊ querit libertatem. Jugum ⁊ lorum curuant
collum durum ⁊ seruum inclinant opationes assidue.
Seruo malitiolo tortura ⁊ compedes. Mittere illum in opatio
ne ne uacet. Multam enim malitiam docuit ocium. ⁊
In opa constitue eum. sic enim conuenit illum. Qd si non
obaudierit: curua illum opedibus ⁊ ñ amplificet sup om
nē carnem. Verum sine iudicio nichil facias graue. Si est
t seruus fidelis: sit t q̄si anima tua. Q̄si frem sic eum trac
ta. q̄m in sanguine asse ꝓpasti eum. Si leseris eum in iu
ste in fugam conuertetur ⁊ si exciderit discesserit quem q̄
res? Et in qua uita queras illum nescis.

Vana spes ⁊ mendacium insensato uiro ⁊ somnia ex
tollunt imprudentes. Quasi qui apphendit umbram
⁊ psequit uentum: sic ⁊ qui attendit ad uisa mendacia. Hoc
secūm hoc uisio somniorum. ante faciem hominis. simili
tudo alicuius hominis. Ab immundo quid mundabit ⁊ a
mendace quid uerum dicetur.

Diuinatio erroꝛis ⁊ augurια mendacia ⁊ somnια
malefactentium uanitas est ⁊ sicut parturien-
tis cor tuum fantasiaꝫ patitur nisi ab altissimo fuꝛ
emissa uisitatio. He dederis in illis cor tuum. multos
enim errare fecerunt sop̃nia ⁊ excidunt spantes in
illis. Sine mendacio ꝺ̃ narabit ubum ⁊ sapia in ore fi-
delis complantabit. Qui n̄ temptatus est quid scit.
Vir in multis exper̃tus cogitabit multa ⁊ qui multa di-
dicit enarrabit intellectum. Qui n̄ est exp̃t pauca reco-
gnoscit. qui aũt in multis ſ̃ꝺ̃ est multiplicabit malitι-
am suam. Qui temptatus n̄ est qualia scit. Et qui
implantat̃ est habundabit nequitia. Multa uidi e
narrando ⁊ plurimas uigiliaꝫ effectuum. Aliquotiens
usq; ad mortem pcipitatus sum horꝝ cauꝫ ⁊ libat̃ sũ agita
Spũs meus ⁊ uitam dñi querebat ⁊ in Deꝰ.
respectu illi buiuscẽ. Spes enim illoꝝ in saluan-
tem illos ⁊ oculi dei in diligentes se. Qui timet dñm
nichil trepidabit ⁊ n̄ pauebit qm̄ ipe est spes ei. Beatus
dñm beata ẽ anima ⁊ ad quem respicit ⁊ qui ẽ fortι-
tudo ei. Oculi dñi sup timentes eum. protector potentie fir
mamentum uirtutis. tegimen ardoꝛis ⁊ umbraculum
meridiani. depcatio offensionis ⁊ adiutoꝛium casus ex
altans animam ⁊ illuminans oculos. dans sanitatem
⁊ uitam ⁊ benedictionem.

Immolans ex iniquo oblatio ẽ maculata. ⁊ n̄ sunt bñpla
cite sublamationes iniustoꝝ. Dñs solus sustinentibꝫ
se. in uia ueritatis ⁊ iustitie. Dona iniquoꝝ n̄ pbat altis
simus. nec respicit in oblationibꝫ iniquoꝝ. nec in multι-
tudine sacrificioꝝ eoꝝ ppitiabit̃ peccꝫ. Qui offert sacri
ficium ex substa pauper̃. qꝫ qui uictimat filium in cons
pectu patris sui. Panis egentium uita pauperis ẽ. qui
defraudat illum homo sanguinis ẽ. Qui aufert in su
doꝛe panem. cꝫ qui occidit pximum suum. Qui effun
dit sanguinem ⁊ qui fraudem facit germani. fr̄es
sunt. Iniust edificans ⁊ uanus destruens. quid pdest il
li n̄ laboꝝ. Iniust oꝛans ⁊ uanus maledicens. tuus uocẽ
exaudiet ds̄. Qui baptizat̃ a mortuo ⁊ iterum tangit eum.
quid pficit lauatio illi. Sic homo qui ieiunat in peccꝫ
suis ⁊ iterum eadem faciens. quid pficit humiliando se. o
rationem illius quis exaudiet.

Qui conseruat ubum. multiplicat oꝛationem. Sacri
ficium salutare attendere mandatis ⁊ discedere
ab omi iniquitate. ⁊ ppitiationem habere sacrificii sup
iniustitiis ⁊ depcatio p peccatis recede ab omi iniustitia.
Retribuet gram qui offert similagine. ⁊ qui facit mi-
sericordiam. offert sacrificium. Beneplacitum ẽ dño. rece
dere ab iniquitate. ⁊ depcatio p peccatis. recedere ab in
iustitia. Non apparebis ante conspectum dñi uacuus.
Hec enim omia. ꝓp mandatum dñi fiunt. Oblatio
iusti ipinguat altare ⁊ odoꝛ suauitatis ẽ in ꝺ̃spectu al
tissimi. Sacrificium iusti acceptũ ẽ. ⁊ memoriam ei⁹
n̄ obliuiscet̃ dñs. Bono animo gram redde do. ⁊ n̄ mi
nuas ꝓmitias manuum tuaꝝ. In omi dato hylarem
fac uultum tuum. ⁊ in exultatione sanctifica decimas tu
as. Da altissimo sicut datum ei. ⁊ in bono oculo adin
uentiones fac manuum tuaꝝ. qm̄ dñs retribuens est
⁊ septies tantum reddet tibi. Noli offerre munera
prauа. n̄ enim suscipiet illa. ⁊ noli respicere sacrifici-
um iniustum. qm̄ dñs iudex est. ⁊ n̄ est ap̃ illum gla
cione. Non accipiet dñs ꝓsonam in pauperem. ⁊ pce
tionem lesi exaudiet. Non despiciet dñs preces pupil
li. nec uiduam si effundat loquelam gemitus. Nonne
lacrime uidue ad maxillam descendunt. ⁊ exclama-

tio eius sup deducentem eas. A maxilla enim ascen
dunt usq; ad celum. ⁊ dñs exaudiet̃ si delectabitur in
illis. Qui adoꝛat dñm in oblectatione suscipiet̃. ⁊ pcatio
illi usq; ad nubes ꝓpinquabit.

Oratio humiliantis se nubes penetrabit. ⁊ donec ꝓpin
quet n̄ consolabit. ⁊ n̄ discedet donec aspiciat altissi
mus. ⁊ dñs n̄ elongabit. ⁊ iudicabit iustos. ⁊ faciet iudici
um. ⁊ fortissimus n̄ habebit in illis patientiam. quousq;
conterebet dorsum ipoꝝ. ⁊ gentibꝫ reddet uindictam. donec
tollat plenitudinem superboꝝ. ⁊ ceptra iniquoꝝ conteri
let. donec reddat hominibꝫ secm̄ actus suos. ⁊ secm̄ opa ade.
⁊ secm̄ p̃sumptionem illi. Donec iudicet iudicium plebis
sue. ⁊ oblectabit iustos misericordia sua.

Speciosa mia dei in tempe tribulationis. ⁊ qi nubes plu
uie in tempe siccitatis. Miserere nr̄i ds̄ omiũ. ⁊ respi
ce nos. ⁊ ostende nobis lucem miserationum tuaꝝ. ⁊ immitte
timoꝛem tuum sup gentes que n̄ exquisierunt te. ⁊ cognos
cant qꝫ n̄ ẽ ds̄ n̄ tui. ut enarrent magnalia tua. Alleua
manum tuam sup gentes alienas. ut uideant potentiam
tuam. Sicut enim in conspectu eoꝝ sanctificatus es in nobis.
sic in ꝺ̃spectu nr̄o magnificaberis in illis. ut cognoscant te
sicut ⁊ nos cognouimus. qm̄ n̄ ẽ ds̄ ꝑter te dñe. Innoua sig
na. ⁊ immuta mirabilia. Glorifica manum. ⁊ brachium dex
tram. Excita furoꝛem. ⁊ effunde iram. exterre aduersarium
⁊ affligе inimicum. festina temp⁹ ⁊ memento finis. ut enar
rent mirabilia tua. In ira flame deuoꝛet qui saluatur. ⁊
qui pessimant plebem tuam. inueniant pditionem. Con
tere caput ꝓncipum inimicoꝝ. dicentium non ẽ alius ꝑ̃
nos. Congrega omes tribꝫ iacob. ⁊ cognoscant qꝫ n̄ ẽ ds̄ n̄ tui.
ut enarrent magnalia tua. ⁊ hereditabis eos sicut ab initio.

Miserere plebis tue sup qm̄ inuocatum ẽ nom̄
tuum. ⁊ israel quem coequasti ꝓmogenito tuo. Misere
re ciuitatis sanctificationis tue. iherlm ciuitatis requiei tue.
Reple sion magnalibꝫ tuis. ⁊ gla tua pplm tuum. da testi
monium qꝫ ab initio creatꝰ tue sunt. ⁊ suscita pcationes
quas locuti sunt in nomine tuo ꝓphe ꝓnes. Da mercedem
sustinentibꝫ te. ut ꝓphe tui fideles inueniant. ⁊ exaudi ora
tionem seruoꝝ tuoꝝ. Secm̄ benedictionem aaron da ꝓplo tuo.
⁊ dirige nos in uiam iustitie. ut sciant omes qui inhabitant
terram qꝫ tu es ds̄ conspectoꝛ seloꝝ. Omem escam manduca
bit uentꝰ. ⁊ est cybus cybo melioꝛ. fauces continguntur cybi
fere. ⁊ cor insensatum uba inflatia. Cor prauum dabit tristi
tiam. ⁊ homo ptius resistet illi. Omem masculum concipiet
mulier. ⁊ est filia melioꝛ filia. Species mulieris exhilarat
faciem uiri sui. ⁊ sup omem concupiscentiam hominis sup
ducit desiderium. Si est lingua consolationis. est ⁊ mitigationis.
⁊ misericordie. Non est ut illa secm̄ filios hominum. Qui pos
sidet mulierem. bona inchoat possessionem. adiutoꝛium secm̄
illum ẽ. ⁊ columpna ut requiei. Ubi n̄ est sepis diripietur
possessio. ⁊ ubi n̄ est mulier gemiscit egens. Cui credit
qui n̄ habet nidum. ⁊ deflectens ubicunq; obscurauerit.
Quasi fucinctus latro. exiliens de ciuitate in ciuitatem.

Omnis amicus dicet. ⁊ ego amicitiam
copulabo. Sed est amicus. solo nomine amicus. Nonne
tristicia inest usq; ad mortem. Sodalis aute ⁊ amicus.
ad uitam iocundam conuertentur. Ꝓsumptio nequissima im
creata est. cooperire aridam malitiam. ⁊ dolositatem illius.
Sodalis amico cõiocundat̃ in oblectatione. ⁊ in tempe tri
bulationis adiutaꝛius erit. Sodalis amico consolet̃ cau
sa uentris. ⁊ contra hostem accipiet scutum. Non obliui
scaris amicum tuum in aĩa tua. ⁊ si immemoꝛ fueris illi in opib; tuis.
Noli consiliari cum socero tuo. ⁊ a zelantibꝫ te absconde con
silium. Omis consiliaꝛius ꝓdet ꝺ̃silium. ⁊ est consiliaꝛi

in semet ipō. A consiliario serua aiam tuam. Priusq; dicto que sit illi necessitas: ne ipe enim amico suo cogita bit. ne forte mutet fidem tuā: & dicat tibi bona & utra tua: & stet contrario videre quid tibi eueniat.

Cum uiro religioso tracta de scītate: & cū iniusto de iustitia: & cū muliere de his que emulat. Cum timido de bello: cū negotiatore de mutatione: cum emptore de uenditione. Cum uiro inuido de gratis agendis: cū ipio de pietate: cum inhonesto de honestate. Cum opario aggro de oīi ope: cum opario annuali de cōsummatione anni: cum seruo pigro de multa operatione.

Non attendas his in oīi consilio: & cū uiro scō assidu us esto. quēcunq; cognoueris obseruantē timorem di cunctis anima tua secūm aiam tuam. Quicunq; ctubauerit in tenebris si contigerit ei: & cor bonū sibi statuet tecū. Non est enim tibi aliud pluris illo.

Anima scī uiri enūciat aliq̄ndo uera. q̄m septem ex cunspectores sedentes in excelsum ad speculandum. Et in his oīibz deprecare altissimum: ut dirigat in ueritate uiam tuam. Ante oīa opa uerbum uerax precedat te: & ante oīem actum cōsilium stabile. Verbum neq̄m: immutabit cor. Quatuor partes oīunt: bonum & malum. uita & mors: & dnatrix est illoz assidua lingua. Vir pit multos eruditus: & anime sue suauis est.

Qui sophistice loquit odibilis est: oīū re defraudabit. Non enim data est illi a dño gia: oīū enim sapia defraudatus e. Est sapiens anime sue sapiens: & fructus sensus illi laudabilis. Vir sapiens plebem suam erudit: & fructus sensus illi fideles sunt. Vir sapiens implebit benedictionibz: & audientes illum laudabunt. Vita uiri in numero dierū: dies aut isral innumerabiles sunt. Sapiens in ppō hereditabit honorē: & nomē illius erit in euum manens in eternum. Fili in uita tua tempta aiam tuam: & si fuerit neq̄m: ti des illi potestatem. Non enī oīibz omnia expediunt: & si oīi anime oīe genus placet. Stolidus auidus est in oīi epulatione: & si te effundas sup oīem escam. In multis enim escis erit infirmitas: & a uiditas appropinquabit usq; ad colerum. Propter crapulam multi obierunt: qui aut abstinens se adiciet uitam.

Honora medicum pp necessitatem: etenim illum creauit altissimus. A deo est oīis medela: & a rege accipiet oīem donationem. Disciplina medici exaltabit caput illi: & in conspectu magnatoz collaudabitur. Altissim creauit de tra medicinam: & uir prudens non abhorrebit illam. Nonne a ligno indulcata e aqua amara: ad agnitionem hominū uirtutis illoz: Et dedit hominibz sciam altissimi honorari in mirabilibz suis: In his curans mitigabit dolorem. Et unguentarius faciet pigmenta suauitatis: & unctionis constituet sanitatis: & non cōsummabitur opa ei. Pax eni di sup faciē terre. In tua infirmitate ne despicias te. Ore te ipm: & ora ad dñm: & ipe curabit te. Auerte a delicto: & dirige manus: & ab oīi delicto munda cor tuum. Da suauitatē: & memoriam similaginis: & in pinguia oblationem: & da locum medico. Et enī illum dns creauit: & si discedat a te: & opa ei sunt necessia. Est enim tempus quū in manibz eoz uicerit. Ipi & dñm deprecabunt: ut dirigat requiem eoz: & sanitatem: & pro uersationem eoz. Qui delinquit in conspectu eius qui fecit eum: incidet in manus medici.

Fili in mortuum pde lacrimas: & q̄ dum passus incipe plorare: & secūm iudiciū contege corp illi: & si despicias sepulturam illi. Propter detractionem aut amare fer luctum illi uno die: & consolare pp tristitiam. & fac luctum secūm meritum ei. uno die ne duobz. pp detractionem. A tristitia enim festinat mors: & corrupit uirtutem: & tristitia cordis flectet cervicem. In abductione pmanet tristitia: & sua uita in opis sortem eius. Non deficiat in tristitia cor tuum: & repelle eam a te: & memento nouissimoz. Non obliuiscaris enim e consilio: & hinc nocumentū pderis: & te ipm pessima bis. Memor esto iudicii mei: sic enim erit & tuum. Heri chi ei: & tibi hodie. In requie mortui requiescat fac memoriam ei: & consolare illum in exitu spūs sui. Sapiā scribe in tempe uacuitatis: & qui minoratur actu: sapiam percipiet. q̄ sapia replebit. Qui tenet aratrum & si glat in iaculo: stimulo boues agitat: & conuersat in operibz eoz: & narratio ei in filiis tauroz. Cor suum dabit ad uersandos sulcos: & uigilia ei in sagina uaccarū.

Sic omnis faber & architectus qui noctem tamq̄ diem trānigit. qui sculpit signacula sculptilia: & assidu itas ei uariat picturam. Cor suum dabit in similitudinem picture: & uigilia sua perficiet opus. Sic faber ferrarius sedens ut cta incudem: & consideratus opus ferri. Vapor ignis uret carnes ei: & in calore fornacis concertat. Vox malleri in nouabit audietem ei: & contra similitudinem uasis oculi ei. Cor suum dabit in cōsummatione operum: & uigilia sua ornabit in perfectione. Sic figulus sedens ad opus suum. conuertens pedibz suis rotam: qui in sollicitudine posituś e semp pp opus suum: & in numero est omnis operatio ei. In brachio suo formabit luteum: & ante pedes suos curuabit uirtutem suam. Cor suum dabit ut consuimet linitionem: & uigilia sua mundabit fornacem. Omnes hi in manibz suis sapuerunt: & unusquisq; in arte sua sapiens est. Sine his oīibz non edificat ciuitas: & non habitabunt nec ambulabunt: & in ecclīam non transilient. Sup sellam iudicis non sedebunt: & testamentum iudicii non intelligent: neq; palam facient disciplinā & iudicium: & in parabolis non inuenient. Sed creaturam euū confirmabunt: & deprecatio illoz in operatione artis. Ideo elegit es aiam suam: & conquiescet in lege altissimi.

Sapiam omnium antiquoz exquiret sapiens: & in pphis uacabit. Narrationem uiroz nominatoz conseruabit: & in subtilitas parabolaz simul intro ibit. Occulta publicoz exquiret: & in absconditis parabolaz conuersabitur. & in medio magnatoz ministrabit: & in conspectu pncipis apparebit: & in terra alienoz gentiū pertransiet. Bona enim & mala: & in hominibz temptabit. Cor suum tradet ad uigilandum diluculo ad dñm qui fecit illum: & in conspectu altissimi deprecabit. Aperiet os suum in oratione: & pro delictis suis deprecabit. Si enim dns magnus uoluerit: spū intelligentie replebit illum: & ipe tamq̄ imbrem mittet eloquia sapie sue: & in oratione confitebit dño. Et ipe dirriget consilium ei: & disciplinam: & in absconditis suis consiliabit. Ipe palam faciet disciplinam doctrine sue: & in lege testamenti dñi gliabit. Collaudabunt multi sapiam ei: & usq; in seculum non delebit. Non recedet memoria ei: & nomen eius requiret: a generatione in generationem. Sapientiam ei enarrabunt gentes: & laudem ei enunciabit ecclīa. Si permanserit nomen: derelinquet plus q̄m mille. Et si requieuerit: pderit illi. Adhuc consiliabor ut enarrem: ut furore enim repletus sum. In uoce dicit obedite mihi. obaudite me diuini fructus: & qi rosa plantata sup riuum aquaz fructificate. Quasi libanus: odorem su

auritaꝰ habere. florere floreꝫ. qñ lñtum date odorem. ꝛ
frondete in gr̃am. ꝛ collaudate canticum. ꝛ benedicite dñm
mnia in opib; suis. Date nomen ei magnificentiã.
ꝛ confitemini illi in uoce labioꝝ uoꝝ. In canticis labi
oꝝ ꝯcharis. ꝛ sic dicetis in confessione opa dñi omnia
bona valde. In ūbo eius sicut aqua sicut congeries in ser
mone oris illi sicut receptacula aquarũ. qñ in p̃cepto ipi
placuit fit. ꝛ si est in mandato in salute illi. Opa omnis car
nis coram illo. ꝛ si est quicq̃m absconditum ab oculis ei.
A seculo usq; in seculũ respicit. ꝛ nichil est mirabile in conspe
ctu ei. Non est dicere quid est hoc. aut quid est illud. qñ
enim in tempe suo quesierint. Benedictio illi sicut fluuius in
undabit. ꝛ quasi cataclismus aridam inebriauit. sic
ira ipius gentes que ei exacerbauerunt eum hereditabit. Qñ
conuertit aquas in siccitatem. ꝛ siccata sunt. ꝛ ira illi omnis
illoꝝ directe sunt. sic peccatoribus offensiones in ira ei. Bona
bonis creata sunt ab initio. sic nequissimis bona. ꝛ mala.
Initium necessarie rei uite hominũ. aqua ignis ferrum
ꝛ sal. Lac ꝛ panis similagineus. ꝛ mel. ꝛ botrus uue. ꝛ oleum
ꝛ uestimentum. Hec omnia sctis in bonum. sic ꝛ ipsis. ꝛ peccato
ribus in mala conuertent. Sunt spũs qui ad ultionem creati
sunt. ꝛ in furore suo confirmauerunt cõtrita sua. In tẽ
pore consummationis effundent uirtutem. ꝛ furorem ei qui
fecit illos confundent. Ignis. grando. fames. ꝛ mors. omnia hec
ad ultionem creata sunt. Bestiarum dentes. ꝛ scorpii. ꝛ
serpentes. ꝛ ultio phea ultionem. in gentibus impios.
In mandatis eius epulabuntur. ꝛ super terram in necessitate ipsa
buntur. ꝛ in templis eius non p̃terient ubum. Propterea ab ini
tio confirmatus sum. ꝛ cogitaui. ꝛ in scripta dimisi. Omnia opa dñi bona. ꝛ omne op̃ hore sua subministrabit. Non est dicere hoc illo nequius est. omnia enim
in tempe suo comprobabuntur. Et nunc in omni corde. ꝛ ore
collaudate. ꝛ benedicite nomen dñi.
Occupatio magna creata est omnibus. ꝛ iugum graue super
filios adam a die exitus de uentre matris eoꝝ usq; in di
em sepulture in matrem omnium. Cogitationes eoꝝ. ꝛ ti
mores cordis. ad mentio exspectationis. ꝛ dies finitionis.
A presidente super sedem gloriam. usq; ad humiliatum in
terram. ꝛ cinerem. ab eo qui utitur iacinctho. ꝛ portat coro
nam usq; ad eum qui cooperit lino crudo. furor. zelus. ti
mor. fluctuatio. ꝛ timor mortis. exacerbatio. ꝛ contentio. ꝛ in tempe refectionis in cubile. Somnus
noctis immutat sciam ei. Modicum tamq̃m nichil in requi
em. ꝛ ab eo in somnus qñ in die respectus. Conturbatus
est in uisu cordis sui. tamq̃m qui euaserit in die belli. In tẽ
pore salutis sue excutiet. ꝛ admirans ad nullum ti
morem cum omni carne ab homine usq; ad pecus. ꝛ super
pecora. septuplum. Ad hec mors. sanguis contentio. ꝛ ui
phea. oppressiones. fames. ꝛ contritio. ꝛ flagella. Super impios
creata sunt hec omnia. ꝛ super illos fuit est. et cataclismus. Omnia
enim que de terra sunt in terram conuertent. ꝛ aque omnes
in mare conuertunt. Omne munus. ꝛ iniquitas delebitur.
ꝛ fides in seculum stabit. Sube minuentur sicut fluuius siccabunt.
ꝛ sicut contritum magnum in pluuia personabunt. In aperi
endo manus tua letabit. sicut punctionis in ostium
mationis tabescent. Sepultura impiorum si multiplicabitur
ramos. ꝛ radices immundas super cacumen petrose sonant.
Super omnem aquam uanitas. ꝛ ad horam fluminis
ante omne fenum euellet. Gratia sicut paradisus in benedic
tionibus. ꝛ misericordia in seculo permanet. Uita sibi sufficien
tis operi coniugali. et in ea inuenies thesaurum filii.
Edificatio ciuitatis confirmabit nomen. ꝛ super hanc
mulier immaculata computabitur. Vinum. ꝛ musica
letificant cor. ꝛ super utraq; dilectio sapie. Sybie. ꝛ psalte
rium suauem faciunt melodiam. ꝛ super utraq; lingua gra
uis. Gratiam. ꝛ spem desiderabit oculus uirtutis. ꝛ super hec uiri
dei sationes. Amicus. ꝛ sodalis in tempe conuenientes. ꝛ super
utrosq; mulier cum uiro. Fratres in adiutorium in tẽpe
tribulationis. ꝛ super eos misericordia liberabit. Aurum. ꝛ argen
tum constituet pedem. ꝛ super utrumq; consilium bñ placiti.
facultates. ꝛ uirtutes exaltant cor. ꝛ super hec timor dñi.
Non est in timore dñi minoratio. ꝛ si est in eo querere
adiutorium. Timor dñi sicut paradisus benedictionis. ꝛ super
omnem gloriam operuerunt illum.
Fili in tempe uite tue. ne indigeas. Melius enim mo
ri. qñ indigere. Uir respiciens in mensam alienam.
non est uita ei in cogitatione uictus. Alit enim animam suam.
cibus alienus. Uir autem disciplinatus. ꝛ eruditus. custodi
et se. In ore imprudentis condulcabitur inopia. ꝛ in uentre
eius ignis ardebit.
O mors qñ amara est memoria tua. homini pacem
habenti in substantiis suis. Uiro quieto. ꝛ cui uie
recte sunt in omnibus. ꝛ adhuc ualenti accipere cibum.
O mors bonum est iudicium tuum homini indigenti. ꝛ qui
minoratur uiribus defecto etate. ꝛ cui de omnibus cura est. ꝛ mere
dibili qui perit sapiam. Noli metuere iudicium mortis.
memento que ante te fuerunt. ꝛ que supuentura sunt tibi.
Hoc iudicium a dño omni carni. Et quid supuenienti in
beneplacita altissimi. Siue decem. siue centum. siue mille
anni. non est enim in inferno accusatio uite. Filii abhomi
nationum fiunt filii peccatorum. ꝛ qui conuersant secus domos
impiorum. Filiorum peccatorum pibit hereditas. ꝛ cum semine
illorum assiduitas opprobrii. De patre impio querunt filii.
qñ ipsum illum sunt in opprobrio. Ve uobis uiri impii. qui
dereliquistis legem dñi altissimi. Et si nati fuerint in ma
ledictione nascentur. ꝛ si mortui fuerint in maledictione
erit pars illis. Omnia que de terra sunt in terram conuertent.
sic impii a maledicto in perditionem. Luctus hominum
in corpe ipsorum. nomen autem impiorum delebit. Curam habe
de bono nomine. hoc enim magis permanebit. ꝛ q̃ mille the
sauri magni preciosi. Bone uite numerus dierum. bonum
autem nomen permanebit in euum. Disciplinam in pace. ob
seruate filii. Sapia enim abscondita. ꝛ thesaurus inui
sus. quid utilitas in utroq;. Melior est homo qui abscon
dit stulticiam suam. qñ qui abscondit sapiam suam.
Verumtamen reuerimini in his que preduntur de ore meo. Non
est enim bonum. omnem uerecundiam obseruare. ꝛ si omnia
omnibus beneplacent in fide.
Erubescite a patre. ꝛ a matre de fornicatione. ꝛ a prince
pe. ꝛ a potente de mendacio. A principe. ꝛ iudice de delic
to. a synagoga. ꝛ plebe de iniquitate. a socio. ꝛ amico de
iniustitia. de loco in quo habitas. de furto. de ueritate dei
ꝛ testamento. de dissidio in pembz. ꝛ ab obstinatione
dati. ꝛ accepti. a salutantibus de silentio. a respectu mulie
ris fornicarie. ꝛ ab auditione uultus cognati. Ne auertas faci
em tuam a proximo tuo. ab auferendo partem. ꝛ si restitue
ndo. Ne respicias mulierem alienam. uirum. ne scrutẽris
ancillam ei. neq; insteteris ad lectum ei. Ab amicis de ser
monibus impii. ꝛ cum dederis ne impedi.
Non duplices sermonem audieris. de reuelatione sermo
nis absconditi. ꝛ eris uere sine confusione. ꝛ inuenies
gratiam in conspectu omnium hominum. Ne plus omnibus con
fundaris. ꝛ ne accipias personam ut delinquas. de lege al
tissimi. ꝛ testamento. ꝛ de iudicio iustificare impium. de ui
lo socio. ꝛ uiatore. ꝛ de datione hereditatis amicorum. de eq
uitate stateræ. ꝛ ponderum. ꝛ de adquisitione multorum. ꝛ

xlij.

xlij.

de morte

xlij.

paucoꝝ. de corruptione emptionis ⁊ negotiatoꝝ ⁊ de multa
disciplina filioꝝ. Seruo pessimo latus sanguinare. Super
mulierem nequã bonum ẽ signũ. Ubi manus multe sũt
claude ⁊ quodcunq; tradet numera ⁊ appende. datum uo
⁊ acceptum omne scribe.

De disciplina in sensatu ⁊ fatui ⁊ de sermonib; qui uidi
cauit ab adolescentib; ⁊ erit eruditꝰ in omnib; ⁊ probabi
lis in conspectu omnium uiroꝝ. filia patris abscondita est.
uigilia ⁊ sollicitudo ei aufert somnũ. ne forte in adolescen
tia adultera efficiat. ⁊ cõmorata cũ uiro odibilis fiat. ne
quido polluat in uirginitate sua ⁊ in paternis suis gruda
muenat. ne forte cũ uiro cõmorata ingrediat aut certe
sterilis efficiat. Sup filiam luxuriosam cõfirma custo
diam. nequido faciat te in opprobrium uenire inimicis.
a detractione in ciuitate ⁊ ab iectione plebis. ⁊ confundat
te in multitudine ppli. Omni homini noli intendere
in specie. ⁊ in medio mulierum noli cõmorari. De uesti
mentis enim pcedit tinea. ⁊ a muliere iniquitas uiri. Me
lior est iniquitas uiri q̃m benefaciens mulier. ⁊ mulier cõ
fundens in opprobriũ. Memor esto ḡ opum dñi. ⁊ que in
di annunciabo. In sermonib; dñi opa ei. Sol illuminãs
p omnia respexit. ⁊ gla dñi plenum ẽ opus eius.

Nonne dñs fecit scos enarrare omnia mirabilia sua q̃
confirmauit dñs omnipotens stabilire in gla sua. Abyssũ
et cor hominis inuestigauit. ⁊ in astutia illoꝝ excogitauit.
Cognouit enim dñs omnem sciam. ⁊ inspexit in signum
eius. annunciansq; preterita. ⁊ que supuentura sunt
reuelans uestigia occultoꝝ. Non preterit illum omnis co
gitatus. ⁊ non absondit se ab eo ullus sermo. Magnalia
sapie sue decorauit que ẽ ante seculum. ⁊ usq; in seculum. Nec
adiectum est nec minuet. ⁊ non eget aliquo consiliario. Non
desiderabilia omnia opera ei. Et tamq̃ scintilla que est cõ
siderate. Omnia hec uiuent. ⁊ manent in seculum. ⁊ in omni
necessitate omnia obaudiunt ei. Omnia duplicia ad unum.
⁊ non fecit quicq̃m deesse. Unicuiusq; confirmabit bona.
⁊ quis saciabitur uidens gl̃am eius.

Altitudinis firmamentum pulchritudo ẽ ei. spes celi in
uisione gle. Sol in aspectu annuncians in exitu suo
admirabile opus excelsi. In mediano exurens terram. ⁊ in
conspectu ardoris ei quis poterit sustinere. fornacem cu
stodiens in operib; ardoris. triplicit sol exurens montes.
radios igneos eructuans. ⁊ refulgens radius suus obcecat
oculos. Magnus dñs qui fecit illum. ⁊ in sermonib; eius
festinabit iter. Et luna in omnib; in tempe suo. osten
sio temporis. ⁊ signũ eius. In luna signum diei festi. Lumi
nare. qđ minuit in obsumatione. Mensis secundum nomen
ei est. Crescens admirabiliter in obsumatione. Castra
in excelsis. in firmamento celi resplendens. Gloria spes celi
gla stellarũ mundum illuminans in excelsis dñi. In
uerbis scis stabunt ad iudiciũ. ⁊ non deficient in uigilis
suis. Uide arcum. ⁊ benedic qui fecit illum. ualde speciosus
ẽ in splendore suo. Circuit celum in circuitu gle sue.
manus excelsi aperuerunt illum. In imperio suo accelera
uit nubem. ⁊ accelerat choruscationes emittere iudicii
sui. Propterea apti sunt thesauri. ⁊ euolauerunt nebu
le sicut aues. In magnitudine sua posuit nubes. ⁊ con
fracti sunt lapides grandines. In aspectu eius commouebunt
montes. ⁊ in uoluntate eius aspirabit nothus. Uox to
nitrui eius uerberauit terram. tempestas aquilonis. ⁊ con
gregatio sps. Sicut auis deponens ad sedendum aspergit
nubem. ⁊ sic locusta descendens descensus eius. Pulchritudi
nem coloris eius admirabit oculus. ⁊ sup ymbrem eius
expauescet cor. Gelu sicut salem effundet sup terram.

F

⁊ dum gelauerit. fiet tamq̃ cacumina tribuli. Frigi
dus uentus aquilo flauit. ⁊ gelauit crystallus ab aqua.
Sup omnem congregationem aquarũ requiescit. ⁊ sicut
lorica induet se aqua. Deuorabit montes. ⁊ exuret desec
tum. ⁊ exstinguet uiride sicut ignem. Medicina omnium
infestinatione nebule. uos obuians ab ardore. ⁊ quietem
humilem efficit eum. In sermone eius silebit uentꝰ cogi
tatione sua placabit abyssum. ⁊ plantabit illũ dñs ihs.
Qui nauigat mare enarrat pricula eius. ⁊ audientes auribꝰ
admirabimur. Illic prelata ⁊ mirabilia opa. uaria genera
bestiarum. ⁊ omnium pecoꝝ. ⁊ cete beluarũ. Ipse ipm obsumat. ẽ ter
minus finis. ⁊ in sermone eius posita sẽt opa. Multa dicem. ⁊ deficiem
ubi. consummatio aut sermonũ ipse ẽ in omnib;. Glantes
ad quid ualebimus. Ipse enim omnipotens sup omnia opa sua.
Terribilis dñs ⁊ magnus ualde in terribilibus. ⁊ mirabilis potentia
ipius. Glorificantes dñm quantuscunq; potueritis sup ua
lebit adhuc. ⁊ admirabilis magnificentia eius. Benedicen
tes dñm exaltate illum. ⁊ quantum potestis. maior est enim
omni laude. Exaltantes eum replemini uirtute ne la
boretis. in enim puenietis. Quis uidit eum. ⁊ enarrauit
⁊ quis magnificabit eum sicut est ab initio. Multa abs
condita sunt maiora his. pauca enim uidimus operum
eius. Omnia aut dñs fecit. ⁊ pie agentibus dedit sapiam.

Laudemus uiros gloriosos. ⁊ parentes nros
in generatione sua. Multam gl̃am fecit dñs. magnifi
centia sua a seculo. Dominantes in potestatibus suis. homines
magni uirtute. ⁊ prudentia sua prediti. nuntiantes in pro
phetis dignitatem ppharum. ⁊ imperantes in presentia ppli. ⁊
in uirtute prudentie pris scientissima uerba. In puerilia sua
requirentes modos musicos. ⁊ narrantes carmina scrip
turarũ. Homines diuites in uirtute pulchritudinis
studium habentes pacificantes in domibus suis. Omnes isti
generationibus gentis sue gl̃am adepti sunt. ⁊ in diebus
suis habent nomen in laudibus. Qui de illis nati sunt reliqu
erunt nomen narrandi laudes eoꝝ. ⁊ sunt quoꝝ non est me
moria. Perierunt qui non fuerunt. ⁊ nati sunt qui non nati. ⁊
filii ipoꝝ cum illis. Sed illi uiri misericordie sunt. quoꝝ pie
tates non defuerunt. ⁊ cum semine ipoꝝ permanent bona he
reditas nepotum illoꝝ. Et in testamentis stetit semen illoꝝ
⁊ filii illoꝝ propter illos. usq; in eternum permanet semen eoꝝ
⁊ gla eoꝝ non relinquetur. Corpa ipoꝝ in pace sepulta sunt.
⁊ nomen eoꝝ uiuet in generationem. ⁊ generationem. Sapiam
ipoꝝ narrent populi. ⁊ laudem eoꝝ nuntiet ecclia.

Enoch placuit dño. ⁊ translatus ẽ in paradisum. ut det gen
tibus sapiam. Noe inuentus ẽ perfectus iustus. ⁊ in tempe
ratione dies ẽ reconciliatio. Propter ipsum ẽ reli
quum terre. cum factum est diluuium. Testamenta sempi
terna facta sunt apud illum. ⁊ ne deleri posset diluuio omnis caro.
Abraham magnus pater multitudinis gentium. ⁊ non est
inuentus similis illi in gla. qui obseruauit legem excel
si. ⁊ fuit in testamento eius illo. In carne eius stare fecit testa
mentum. ⁊ in temptatione inuentus est fidelis. Ideo iure
iurando dedit illi gl̃am in gente sua. Crescere illum sicut
terre cumulum. ⁊ ut stellas exaltare semen eius. ⁊ hereditare
illos a mari usq; ad mare. ⁊ a flumine usq; ad terminos
terre. Et in ysaac eodem fecit modo propter abraham patrem
ipius. benedictionem omnium gentium dedit illi. ⁊ te
stamentum confirmauit super caput iacob. Agnouit eum
in benedictionibus suis. ⁊ dedit illi hereditatem. ⁊ diuisit
ei partem in tribub; duodecim. ⁊ seruauit illi bonas
misericordie inuenientes gratiam in oculis omnis carnis. Di
lectus a deo. ⁊ hominib; moyses cuius memoria in benedictio
ne est. Similem illum fecit in gla sanctoꝝ. ⁊ magnifica

ut eum in timore timuerit. et in ira sua mansuetum placauit. Glificauit eum in spectu regum. et iussit illi coram pplo suo. et ostendit illi glam suam. In fide et lenitate ipius scm fecit illum. et elegit illum ex omi carne. Audiuit enim eum et uocem ipi. et induxit eum in nube. et dedit illi coram precepta. et legem uite et discipline docere iacob testamtum et iudicia sua isrl. Excelsum fecit aaron fratem eius et similem sibi de tribu leui. Statuit ei testamtum eternum. et dedit illi sacerdotium gentis. et beatificauit illum in gla. et circumcinxit illum corona glie. Induit illum stola glie. et coronauit illum in uasis uirtutis. Circumpedes et femoralia et humerale posuit ei. et cinxit illum cum ma bulis. auteis plurimis in giro. dare sonitum in incessu suo. auditum facere sonitum in templo. in memoriam filiis gentis sue. Stola sca. auro et iacincto et purpura opus textile. uerbi sapientis. iudicio et ueritate precium. torto croco opus artificis. gemmis pciosis figuratis in ligatura auri. et ope lapidario. sculptis in memoriam secm numerum tribuum isrl. Coronam auream sup mitram eius expssam signo scitatis. gla honoris. et opus uirtutis. desideria oculoru ornata. Sic pulchra ante ipm si fuerunt talia. usq; ad originem. Non induitur ea illa alienigena aliquis. si non filii ipius soli. et nepotes eius pmi temporis. Sacrificia ipius consummata sunt igni cotidie. Complexit moysen manus eius. et unxit illum oleo scō. sctm est illi in testamtum eternum et semini eius sicut dies celi. fungi sacerdotio. et habere laudem. et glificari pplm suum in nomine suo. Ipm elegit ab omi uiuente offerre sacrificium dō. incensum et bonum odorem. in memoriam placere pro pplo suo. Et dedit illi in precepti suis potestatem. et in testamtis iudiciorum docere iacob testimonia. et in lege sua lucem dare isrl. quia cum illum sterere alieni. et per inuidiam circumdederunt illum in deserto homines qui erant cum dathan et abiron et congregatio chore in iracundiam. Uidit dns. et non placuit illi. et consumpti sunt in impetu iracundie. fecit illis monstra. et consumpsit eos in flama ignis. Et addidit aaron gloriam. et dedit illi hereditatem. et primitias fructuum terre diuisit illi. Panem ipis imprimis. paruit in saturitatem. Nam sacrificia dni edent. que dedit ipi et semini eius. Ceterum in terra gentis non hereditauit. et pars non est illi in gente. ipse enim pars eius est et hereditas. Et phinees filius eleazari tertius in gla est in imitando ipm in timore dni. et stare in reuerentia gentis in bonitate et alacritate animi sue placuit deo isrl. Ideo statuit ad illum testamtum pacis. principem sanctuarii et gentis sue. ut sit illi et semini eius sacerdotii dignitas in eternum. Et testamtum dauid regis filio iesse de tribu iuda hereditas ipi et semini eius ut daret sapiam in cor nrm ut iudicare gentem suam in iustitia. ne abolerentur bona ipsoru. et gla ipsoru in gentem eoru eternam fecit. Fortis in bello uir naue successor moysi in pphis qui fuit magnus secm nomen suum. magnificatus in salutem electoru dei et expugnare insurgentes hostes ut conquiescat hereditas isrl. Quam glam adeptus est in tollendo manus suas. et tactando ora ciuitates rumpheam. Quis ante illum sic restitit. Nam hostes ipse dns peremit. dedit in iracundiam eius impedire est sol. et una dies fiat ei qui duo. Inuocauit altissimum potentem. in oppugnando inimicos un dique. et audiuit illum magnus et scs dns. In saxis grandinis uirtutis uale de fortis. impetum fecit ut gentem hostilem. et in descensu perdidit contrarios. ut cognoscant gentes potentiam ei. quia ora dni pugnare in est facile. Et secutus est a tergo potentes. et in diebus moysi miam fecit ipse et calephi filius iephone. stare contra hostem. et prohibere gentem a peccatis. et pfringere murmur malitie. Et ipi duo consecuti a puero liberati sunt a numero sexcentoru milium peditum. et introducere illos in hereditatem. in terra que manat lac et mel. Et dedit dns ipi caleph fortitudinem. et usq; ad senectutem permansit illi uirtus ut ascenderet in excelsum locum et semini ipius obtinuit hereditatem. ut uiderent oes filii isrl. quia bonum est obsequi deo dō. Et iudices singuli suo nomine quoru si est corruptum cor. qui non aduersi sunt a dno ut sit memoria illoru in benedictione. et ossa eoru pullulent de loco suo. et nomen eoru permanet in eternum. permanet ad filios illoru seoru uirorum gla. Dilectus a deo suo samuel pphā dni renouauit imperium. et unxit principes in gente sua. In lege dni iudicauit congregationem. et iudex dni in iacob et in fide sua probatus est pphā. et cognitus est in uerbis suis fidelis. quia audit dnm lucis. et inuocauit dnm omipotentem in oppugnando hostes circumstantes undiq; in oblatione uituli inmolati. Et intonuit e celo dns. et in sonitu magno auditum fecit uocem suam. et contriuit principes tyroru. et omes duces philistiim. et ante tempus finis uite sue et seculi. testimonium pbuit in spectu dni et xpi. Pecuniam et usq; ad calciamenta ab omi carne non accepit. et non accusatus est illum homo. Et post hoc dormiuit. et notum fecit regi et ostendit illi finem uite sue. et exaltauit uocem eius de terra in pphetia delere impietatem gentis. Post hoc surrexit nathan pphā in diebus dauid. et qui adeptus separatus est a carne.

Sicut dauid a filiis isrl cum leombus luxit qui cum agnis ouium. et in uirtus similis fecit sicut cum agnis ouium in iuuentute sua. Nunquid non occidit gygantem. et abstulit opprobrium de gente in tollendo manum in saxo funde. deiecit exultationem golie. ubi inuocauerunt dnm omipotentem. dedit in dextera eius tolerare hominem fortem in bello. et exaltare cornu gentis sue. Sic in decem milibus glificauit eum et laudauit eum in benedictionibus dni. in offerendo illi coronam glie. Contriuit enim inimicos undiq; et exterminauit philistiim ad uersos usq; in hodiernum diem. Contriuit cornu ipsoru usq; in eternum. in omi opere dedit confessionem scō et excelso in uoce glie. De omi corde suo laudauit dnm. et dilexit dnm qui fecit illum. et dedit illi ora inimicos potentia. et stare fecit cantores ce altare. et in sono eoru dulces fecit modos. Et dedit in celebrationibus decus. et ornauit tempa usq; ad consummationem uite ut laudarent nomen scm dni. et magnificarent mane dei scitatem. Xpe purgauit peccata ipi. et exaltauit in eternum cornu eius. et dedit illi testamtum regum et sedem glie in isrl. Post ipm surrexit filius sensatus et ipse illum deiecit omnem potentia inimi

Salomon in pauit in diebus pacis. cui subiecit dns omes hostes ut conderet domum in nomine suo et pararet scitatem in sempiternum. quemadmodum eruditus es in iuuentute tua et implesti quia flumen sapia. et tua terra exit anima tua. et replesti in oppationibus enigmata. ad insulas longe diuulgatum est nomen tuum. et dilectus es in pace tua. In cantibus et in prouerbus et oppationibus et interpretatiōibus mirate sunt terre. et in nomine dni dei cui et cognomen dns isrl. collegisti quasi aurichalcum aurum. et ut plumbum oplesti argentum. et inclinasti femora tua mulieribus. potestatem habuisti in tuo corpe. dedisti maculam in gla tua. et prophanasti semen tuum inducere iracundiam ad liberos tuos. et in ceteris stultitiam tuam. ut faceres imperitum bipertitum. et ex effrem ignare imperitum durum. Dns autem non derelinquet miam

xlv. p xlvij.

xlvij.

xlviij.

xlix.

.2.

suam ⁊ſi corrumpet nec delebit opa sua. nec ꝑdet a stirpe ne
potes electi sui ⁊ semẽ eius qui dilexit dñm si corrumpet. De
dit aute reliquum iacob ⁊ dauid ex ipsa stirpe ⁊ finem bñit
salomon. cum patrib⁹ suis. Et reliquit ꝑ se de semine suo
gentes stultissimam ⁊ sine intellectu a prudentia roboam: qui
auertit gentem consilio suo. Et iheroboam filium nabáth
qui peccare fecit isrl ⁊ dedit ephraim uiam peccandi ⁊ ꝑ
ma redundauerunt pecta ipoꝝ ualde auxerunt illos a
tra sua. Et quesiuit omes nequitias usq; dum ꝓueniret
ad illos defensio ⁊ ab omnib⁹ peccis libauit eos.

Et surrexit helias ꝓpha q̃si ignis ⁊ ũbum ipius q̃si fácu
la ardebat. qui induxit in illos fam ⁊ zelantes illũ
numero a sua pauci fact sunt. si poterant enim sustinere ꝑ
cepta dñi. Verbo dñi obstruxit celum ⁊ deduxit a se ignem
bis. Sic amplificatus ẽ helias in mirabilib⁹ suis. Et quis
potest similis gl̃iari tibi. Qui suscitasti mortuum ab in
feris de sorte mortis in ũbo dñi dei. qui eiecisti reges ad p
nitentiam ⁊ contriuisti facile potentiam ipoꝝ ⁊ gl̃iosos de loc
to suo. Qui audisti in syna iudicium ⁊ in choreb iudicia
defensionis. qui unxisti reges ad penitentiam ⁊ ꝓphas facis
successores ꝑ te. Qui receptus es in turbine ignis in curru
equoꝝ igneoꝝ. qui scriptus es in iudiciis temporũ lenire in
dignationem dñi. conciliare cor patris ad filium ⁊ restituere
tribus iacob. Beati sunt qui uiderunt ⁊ in amicicia tua de
corati sunt. Nam nos tacta uita mortalis sumus. ꝑ mortem aute
non erit tale nomen nostrum.

Helias qui in turbine rapt⁹ ẽ ⁊ in heliseo complet ẽ spũs
ei. In diebus suis non timuit ꝑsonam principem ⁊ potentia nemo
uicit illum. nec superauit illum ũbum aliquod ⁊ mortu
um ꝓphauit corpus ei. In uita sua fecit monstra ⁊ in mor
te operatus ẽ mirabilia. In omnib⁹ istis non penituit ꝑsonã
⁊ si recesserunt a peccatis suis usq; dum abiecti sunt de tra
tra sua ⁊ dispersi sunt in omnem terram. Et relicta ẽ gens ꝑua
ta ⁊ principes in domo dauid. Quidam ipoꝝ fecerunt qd̃
placeret dño alia aute multa cõmiserunt peccata. Ezechi
as munuit ciuitatem suam ⁊ duxit in medio ipius
aquam ⁊ fodit ferro rupem ⁊ edificauit ad aquã pu
teum. In diebus ipius ascendit sennacherib ⁊ misit
rapsacen ⁊ sustulit manum suam contra illos ⁊ exaltauit
manum suam in syon ⁊ superbus fact ẽ potentia sua. Cõ
mota sunt corda ⁊ manus ipoꝝ ⁊ doluerunt q̃si parturi
entes mulieres. Et inuocauerunt dñm misericordem
⁊ patentes manus extulerunt ad celum ⁊ sc̃s dñs ds au
diuit cito uocem ipius. Non est memoratus peccatoꝝ illoꝝ
nec dedit illos in mumeris suis. sed purgauit illos in manu
ysaie sui ꝓphe. Subiecit castra assyrioꝝ ⁊ contriuit illos
angls dei. Nam fecit ezechias qd̃ placuit dño ⁊ fortes
tuit in uiam dauid patris sui. sicut mandauit illi ysaias
⁊ ꝓpha magnus ⁊ fidelis in aspectu dei. In diebus ipius
retro reduxit sol ⁊ addidit regi uitam. Spũ magno ui
dit ultima ⁊ consolatus ẽ lugentes syon usq; in sempiter
num. Ostendit futura ⁊ abscondita ⁊ anteqũ eueniret.

Memoria iosie in compositione odoris facti
op⁹ pigmentarii. In omni ore q̃si mel indulcabit eius
memoria ⁊ ut musica in conuiuio uini. Ipse est direp
tus diuinitus in penitentia gentis ⁊ tulit abhominatio
nes impietatis ⁊ gubernauit ad dñm cor ipius ⁊ in diebus
peccatoꝝ corroborauit pietatem.

Preter dauid ⁊ ezechiam ⁊ iosiam omes peccim omnes
runt. Nam reliquerunt legem potentes reges iu
da ⁊ contempserunt timorem dñi. Vastauerunt enim reg
num suum alius ⁊ gl̃iam suam alienigene genti.

Incenderunt electam sc̃tatis ciuitatem ⁊ deserta fecerunt uias ipius in manu iheremie. Nam
male tractauerunt illum qui a uentre matris sanctificatus
est ꝓpha. euellere ⁊ destruere ⁊ perdere ⁊ tm edificare ⁊ renoua
re. Ezechiel qui uidit consp̃ectum gl̃ie. q̃m ostendit illi
in curru cherubin. Iam cõmemoratus ẽ inimicoꝝ in
ymbri bñfacere illis. qui ostenderunt uias rectas. Et cam
ꝓpharum ossa pullulant de loco suo. nam corroborauerũt
iacob. ⁊ redemerunt se in fide ueritatis. Quoꝝ amplifica
tus zorobabel. Nam ⁊ ipe q̃si signum in decreta isrl
in manu. Et iesum iosedech qui in diebus suis edificauerunt
domum ⁊ exaltauerunt templum sc̃m dño. paratum in
gl̃iam sempiternam. Et neemias in memoria multi tem
poris. qui erexit nobis muros euersos ⁊ statuere fecit portas
⁊ seras. qui erexit domos nras. Hemo natus ẽ in terra
qualis enoch. nam ⁊ ipe receptus ẽ a tra. Et ioseph q̃
natus ẽ homo ꝓtector fr̃m. firmamentum gentis. rector fra
trum. stabilimentum ꝑpli. ossa ipius uisitata sunt. ⁊
ꝑ mortem ꝓphauerunt. Seth ⁊ sem. ap hominesl gl̃iam
adepti sunt. ⁊ sup omnem aiam in origine ade.

Symon onie filius sacerdos magnus. qui in uita sua sus
tulit domum. ⁊ in diebus suis corroborauit templũ.
Templi etiam altitudo ab ipo fundata ẽ. duplex edifica
tio excelsa parietis templi. In diebus ipius remanauerunt
putei aquarum. ⁊ q̃si mare adimpleti sunt sup modũ.
Qui curauit gentem suam ⁊ liberauit illam a pditione
qui ꝑualuit amplificare ciuitatem. qui adeptus ẽ gloz
am in oblatione gentis ⁊ ingressum dom⁹ ⁊ atrii ampli
ficatus est. Quasi stella matutina in medio nebule. ⁊
q̃si luna plena in diebus suis lucet. ⁊ q̃si sol refulgens. sic
ille effulsit in templo dei. Quasi arcus effulgens inter
nebulas gl̃ie. ⁊ q̃si flos rosarum in diebus ueris. Q̃si lilia q̃
sunt in riuis aque. ⁊ q̃si thus redolens in diebus estatis. Quasi ignis effulgens. ⁊ thus ardens in igne. q̃si nas
auri solidum. ornatum omni lapide pciosо. Quasi oliua
pullulans. ⁊ cypressus in altitudinem se tollens. In ac
cipiendo ipm stolam gl̃ie. ⁊ uestiri eum consummatione
ueritatis. In ascensu altaris sc̃i. gl̃iam dedit sc̃tatis amic
tum. In accipiendo aute partes de manu sacerdotum.
⁊ ipe stans iuxta aram. Circa illum corona fr̃m. quasi
plantatio cedri in monte libani. sic circa illum steterũ
runt. q̃ram palme. ⁊ omes filii aaron in gl̃ia sua. Ob
latio aute dñi in manib⁹ ipoꝝ coram omni synagoga
isrl. consummationem sumentes in ara. amplificare ob
lationem excelsi regis. Porrexit manum suam in liba
tione. ⁊ libauit de sanguine uue. Effudit in fundа
mento altaris odorem diuinum excelso principi. Tunc
exclamauerunt filii aaron. in tubis ductilib⁹ sonue
runt. ⁊ auditam fecerunt magnam uocem in memoria
coram deo. Tunc omis ꝑplis simul festinauerunt. ⁊ cecidе
runt in faciem sup tram. adorare dñm suum. ⁊ dare ꝑ
cem omipotenti deo excelso. Et amplificauerunt psallen
tes in uocib⁹ suis. ⁊ in magna domo auditus ẽ sonus suа
uitate plenus. Et rogauit ꝑplis dñm excelsum in pce
ces usq; dum perfectus ẽ honor dñi. ⁊ munus suum perfecit.
Tunc descendens extulit manus suas in omnem congrega
nem filioꝝ isrl. dare gl̃iam deo in labiis suis. ⁊ in nomine
ipius gl̃ie. Et iterauit orationem suam uolens ostendе
re uirtutem dei. ⁊ plus orauit dñm omnium qui magna
fecit in omni tra. Qui auxerit dies nros a uentre matris
nr̃e. ⁊ fecit nobiscũ secm misam suam. det nobis iocun
ditatem cordis. ⁊ fiat pacem in diebus nris in isrl pdies
sempiternos. Credat isrl nobiscum ee misam dei. ut liberet
eos in diebus suis. Quas gentes odit anima mea. terra

autem ñ est genꝰ qm̃ odierim. Qui sedent in monte se
ir & philistiim & stultus pꝰs qui habitat in sichimis.
Doctrinam sapiē & disciplinę scripsit in cōdice isto ihē
filius syrach ihero solimita: qui renouauit sapiam de
corde suo. Beatus qui in istis uersat bonis. qui posuit illa
in corde suo. sapiens erit semp. Si enim hec fecerit ad
omia ualebit. q̃ lux dei uestigium eius ē.

Confitebor t dñe rex & collaudabo te dñm saluatorē
meum. confitebor nomini tuo qm̃ adiutor & protector fact̃s es mi & in conspectu tuo apditione. A laqueo lin
gue iniquę & a labiis operantium ñdatum & in conspectu
astantium factus es mi adiutor & in conspectu me secūm multi
tudinem misericordie nois tui. Et rugientium parat̃s ad escā
de manibꝰ querentium animā meam & de portis tribulā
onum que circumdederunt me. A pressura flāme que circūn
dedit me & in medio ignis nō sum estimat̃. De altitudine uen
tris inferi & a lingua coinquinata & a labio mendacii. A rege
iniquo & lingua iniusta. Laudabit usq; ad mortem aīa
mea dñm & uita mea appropinquauit ad infernum de
orsum. Circumdederunt me undiq; & nō erat qui adiuuaret. Respitiebam ad adiutorium hominū & nō erat. Me
moratus sum mīe tue dñe & cōpationis que a seculo ē. qm̃
eruis sustinentes te & liberas eos de manibꝰ gentium. Exal
tasti supra eram habitationē meam & p mortē defluen
ti de peccatis suis. Inuocauit dñm patrem dñi mei ut nō
derelinquat me in die tribulationis mee & in tempe superbꝰ sine adiutorio. Laudabo nom̃ tuum assidue & collau
dabo illud in confessione & exaudita ē oratio mea. Liberasti me
de pditione & eripuisti me de tempe iniquo. Propterea con
fitebor & laudem dicam tibi & benedicam nom̃ dñi cū adhuc
iunior sum. Priusq̃m obdormirem & quesiui sapiam palā
in oratione mea. Ante templ postulabam p illa & usq; in
nouissimis inquiram eam. Et florebit tanq̃ pomifer uua
letatum ē cor meum in ea. ambulauit pes meus iter rec
tum. a iuuentute mea inuestigabam eam. Inclina
modice autem meam & recepi illam. Multam inuenit
in me ipso sapiam & multum profectū in ea. Dabit illi sapien
tiam dabo gl̃am & constituat suam enim ut faceret illam.
Zelatus sum bonum & nō confundar. colluctata ē anima
mea in illa. in faciendo eam confirmat̃ sum. Manꝰ meas
extendi in altum & in sapiam ei luxit anima mea. Direxi ad illam & in agnitione inuenta eam. Possidebo cū ipsa
ab initio. p hoc nō derelinquar. Uenter meus conturbatus ē querendo illam. propterea possidebo bonam possessi
onem. Dedit enim mi dñs linguam in mercedem meam & in
ipsa laudabo eum. Appropiate ad me indocti & congre
gate uos in domo discipline. Quid adhuc retardamini & quid
dicitis in his. Anime uestre sitiunt uehemēter. Aperui os
meum & locutus sum. Comparate uob sine argento & colla
tum subicite iugo & suscipiat aīa uestra disciplinā. In pri
mo est enim & inuenietis eam. Videte oculis uestris q̃ modi
cum laborauit & inuenit sibi multam requiem. Assume
te disciplinam in multo numo argenti & copiosū au
rum possidebitis in ea. Letetur anima uestra in misericordia ei
& nō confundemini in laude ipsi. Operamini op uestrum ante
tempꝰ & dabit uobis mercedem uestram in tpe suo.

Et inclinauit salomon
genua sua in conspectu tocius ecclē istī & aperuit manus
suas ad celum & dixit. Dñe dꝰ istī nō est similis dꝰ in ce
lo sursum neq; in terra deorsum. qui custodis testamentū
tuum & misericordiam pueris tuis euntibꝰ in conspectu tuo in
toto corde. seruauit puero tuo dauid que locutus es illi & lo
cutus es in ore tuo & in manu tua implesti q̃ diem istam.
Et nunc dñe dꝰ istī custodi puero tuo dauid patri meo
que locutus es illi dicens. nō deerit t uir a facie mea sedens
in throno istī. Verumtamen si custodierint filii tui legem
meam ut in preceptis meis ambulent. sic ambulauerunt
in cōspectu meo fideles. Et nunc dñe dꝰ istī credatur sermo est
ubum qd̃ locutus es puero tuo dauid. qm̃ si uere habitabit
dꝰ cum hominibꝰ in terra. Si celum celi nō sufficiunt t
quo magis domꝰ hec quā edificaui. Sed respicias ad orā
nem pueri tui & p orationem dꝰ. ut exaudias dñe placa
onem orationis quā puer tuus orat coram te hodie. ut sint
oculi tui super domum hanc die ac nocte. in locum quem
dixisti inuocari nom̃ tuum & exaudias orationem quam
puer tuus orat in hoc loco & exaudias p orationem pueri
tui & p populi tui istī. si orauerint in loco isto & exaudias in lo
co habitationis tue dꝰ istī de celo & exaudias & propitius fis.
si peccauerint tibi in te. Explicit liber ecclē iesi.

Incipit prologus sc̃i hieronimi sup iob.

Ogorp singlos scripture diuine libros
adūsarios respondere uel detractores qui
in̄pretationē meam reprehensione sep
tuaginta interpretum criminantur:
qui nō & apud grecos aquila symmachꝰ & theodotion uel u
bum e uerbo. uel sensum e sensu. uel exercitꝰ & mixtum.
& medie temperatū genus editionis exposuerunt & omia
ueteris instrumenti uoluminа origenes obelis asterisci
sq; distinxerit. Quos uel additos uel theodotione sup
tos translationi antique inseruit. p bonis defuisse qd̃
additum est. Discant & obtrectatores mei recipe in
totum qd̃ in pribꝰ suscepimus. aut inter p tationē meā
cum asteriscis sunt radere. Neq; enim si potest ut dꝰ
pluua nō miserit suscepit. nō eosdem etiam in quibꝰ
dam errasse fateamur. Precipue in iob. cui si ea que sub
astericis addita sunt subtraxeris. pars maxima uo
luminis detruncabit. & hoc ipsum taxat ap greos. cetera
ap latinos ante eam translationem q̃m sub asteriscis &
obelis nup edidimus septingenti ferme aut octingen
ti uersus sunt. ut decurtatus & lacerat̃ corpus uisq; liber.
fiducialem sui publice legentibꝰ p beat. Hec aut̃ sup
latio nullum sequit de ueteribꝰ interpretem. sed ex ipso e
braico arabicoq; sermone & medum syro. nunc uer
ba. nunc sensum. nec simul utrisq; seruabit. Obliq
enim etiam ap hebreos totus liber fertur & lubricus.
& qd̃ greci rethoricen uocant. scio a rico et hoc. Unusq;
aliud loquit aliud agit. ut si uelis anguillam aut mu
renam strictis tenere manibꝰ. quo fortius p sserit tan
to citius elabit. Memini me obtinere gentium huius uo
luminis quendam preceptorem qui ap hebreos primus
haberi putabat̃ si paruis redemisset nūmis
cui doctrina an aliquid profecerim nescio. hoc unum
scio si potuisse me interpretari. nisi qd̃ aute intellexe
ram. a principio usq; uolumen usq; ad iba iob ap
hebreos ipsa oratio ē. Porro a ubi iob in quibꝰ ait
pereat dies in qua natus sum & nox in qua dictum ē
conceptus est homo. usq; ad eum locum ubi ante finē
uoluminis scriptum ē. Idcirco ipse me reprehendo & ra
go penitentiam in fauilla & cinere. exameron uer
sus fuit. dactilo spondeoq; currentes & p lingue idio
ma crebro recipientes & alios pedes in earum dē syllaba
rum sed eorundem temporum. In tm dum q̃ rhythmus ipse
dulces & numerus lege resoluitur. qd̃
metrici magis q̃m simplex lector intelligunt. A tu
p dicto aut̃ uersu usq; ad finem libri puram cōma
qd̃ remanet p sa oratione contexitur. Qd̃ si eam uidet

meredulum metra scilicet ee ap̃ hebreos ⁊ in morem nr̃i flacci greciq; pindari ⁊ alchei ⁊ sapho ul' psalm̃orum ul' lam̃ tationes ihemie. ul' omña ferme scripturarum canonica comp̃ hendit. legat filemonẽ. iosephum origenem. eusebium cesariensẽ eusebium ⁊ cor̃ testimonio me uerum dice comp̃babit. Audiant quapropter canes mei idcirco me in hoc uolumine laborasse. ñ ut interpretationem antiq̃m reprehenderem. sed ut ea que in illa aut obscura fuerunt aut omissa. aut certe scriptor̃ uitio depranata. manifestiora nr̃a interpretatione fierent. qui ⁊ hebreum sermonẽ ex parte didicim̃ ⁊ in latino pene ab ip̃is cunabulis int̃ grammaticos ⁊ rhetores ⁊ philosophos degim̃ senium. dd si ap̃ grecos p̃ septuaginta editionẽ iam xp̃i euangelio choruscante uident aquila ⁊ symmach̃ hudarzantes ac theodotion hereticи fuerint recepti. qui multa mystꝫ ria saluatoris subdola interpretatione celarunt ⁊ tam in esaiam quꝫ in cet̃os habent ap̃ ecclesiasticos ⁊ explanatur ab ecclesticis uiris. quanto magis ego xp̃ianus de parentib̃ xp̃ianis ⁊ uexillum crucis in mea fronte portans. cuius studium fuit deprauata corrigere. omissa repetere. ⁊ sacrosancta ecclesie puro ⁊ fideli apud me sermone. ul' a falsariis obsis ul' a malignis lectoribus ñ debeo reprehendi. habeant qui uolunt uetustissimos libros ul' in membranis purpureis aut argenteis descriptos ul' unciali ut uulgo aiunt litera onera magis exarata q̃m codices. dum m̃ multi mercesq; promittant paupes hic scedulas ñ tam pulchros codices q̃m emendatos. uerace editione ⁊ hoc ipsum greos. ⁊ mea ipsa hebreos in latinum meo labore translata est. Eligat unusquisq; qd̃ uult ⁊ studiosum me magis q̃m maliuolum putet. Explicit prologus.

Terra quidem habitasse iob arbitror in finibus idumee ⁊ arabie. ⁊ erat ei antea nom̃ iobab. ⁊ accepit uxorem arabissam ⁊ genuit filium cui nom̃ erat enoch. Erat autẽ ipse filius quidem zare esau filii filius. de matre ꝺ bozra. ita ut sit quintꝰ ab abraham. ⁊ hi sunt reges qui regnauerunt in edom. in qua ⁊ ipse regnauit regione. Primus bꝰla filius beor ⁊ nom̃ ciuitatis eius dẽ nabalba. Post autẽ balab. iobab qui uocat̃ iob. p̃ hũc chusam qui erat dux ex themanorum regione. Post hũc ada filius beat qui percussit madiam in campo moab. ⁊ nom̃ ciuitatis ei cheth hebauith. Incipit p̃fatio scī ieronimi in libro iob.

Si aut fiscellam uinco texerem aut palmar̃ folia cõplicare. ut in sudore uultꝰ mei comederem panẽ. ⁊ uenatui op̃ solicita m̃te tractarem. nullus mordereꝫ. nemo reprehenderet. Hinc autẽ q̃ uincta sententia saluatoris uolo opari cibum qui n̄ perit. ⁊ antiq̃m dominorum uoluminum uiam sentibus uitiisq; purgare. errorem̃ genuinum infigit. correctorum uitiorum falsarius uocor. ⁊ error est n̄ auferre. set inserere. Tanta est enim uetustatis auctoritas. ut etiam confessa plerisq; uitia placeant. dum magis pulchros hic uolunt codices q̃m emendatos. Quapropter o fres dilectissimi uim ueritatis no biscatus ⁊ humilitatis exemplar. p̃ flabello calathis. sportellisq; munusculo monachorum spiritalia hec ⁊ manu sutra dona suscipite. ⁊ beatum iob qui adhuc ap̃ latinos iacebat in stercore. ⁊ uermibus scatebat erroꝝ. integrũ immaculatumq; gaudete. Quoniam enim p̃ plationem atq; uictoriam duplicia ei uniuersa sunt reddita. ita ego in linguam nr̃am ut audacter loquar foci eum habere que amiserat. Igit̃ ⁊ uos ⁊ uniuersi quicunq; lectores soluta p̃fatione cõmoneo. ⁊ in principiis librorum eadem sẽper annectens rogo. ut ubicunq; sempꝰ precedentes ungu

las uideretis. sciatis ea que subiecta sunt in hebraicis uoluminibus nõ haberi. Porro ubi stelle p̃magno p̃fulgent ex hebreo in nr̃o sermone addita. Hectonta illa que haberi uidebant ⁊ ita corrupta erant ut sensum legentibus tollerent. orantibus uobis magno labore correxi. magis utile ꝺ̃o ex otio meo ecclesie xp̃i uenturum̃ ratꝰ q̃m ex alieno negotio.

Explicit p̃fatio. Incipiunt capitula.

De origine iob ⁊ enumeratione filiorum̃ sue ei.
De sathan ⁊ astante ei dñm petens ab eo subam iob ⁊ de
De sathan ⁊ p̃didit oem̃ substantiam iob ⁊ filios. iii. Vxor ei.
Vbi iob audiens p̃dictionẽ subole sue ⁊ filiorum ei iiii.
tonsum scidit uestem suam. v. Sathe ei.
Vbi sathan petit a dño tẽptionẽ iob. ⁊ ipse dñs dato in manꝰ eo
Vbi sathan accipiens potestatem a dño percussit vi.
iob uulnere pessimo. ulcere. vii.
Vbi audientes tres amici iob uenerunt ꝰsolari eum. viii.
Tonsum ubiorum iob cor̃ amicis suis. ix. neante.
Respondit elyphaz themanites de eo q̃ ipse flagella a dño sustinuit
Vbi iob respondens sermonibus ei increpat eum x.
dixisse sermonibus suis. xi.
Responsio baldat sutitel ad ei dicit si deprecaueris
dñm uenient ei in nouissimo bona. xii.
Vbi respondens iob dicit ei ita ee. ꝺ deprecabꝰ dñm pro eum suis.
Vbi sophar. iob de ubo sit arte reprehendit ⁊ ꝰpicit. xiii.
Vbi iob fabricatores tũdacii contra ꝰ. amicos suos. xiiii.
Vbi elyphaz the. respondens dicit ad iob q̃d te elevat cor tuum ad blasphemiam. xv
Vbi iob respondens approbat q̃ si ad ꝰolandum
si ad exprobrandum uenitur ad eum. xvi.
Vbi Respons baldac. dicit q̃ ipsorum lux extinguat ⁊
memoria eorum pereat de tra. xvii.
Vbi Respons iob de resurrectione corpꝰ q̃ mercie p̃hauit.
Vbi Rñd sophar. ⁊ dicit se hꝰ scire q̃ iniusti
punientur sed opa sua. xix.
Vbi iob Rñdens petit se audiri. ⁊ dicit q̃ ipsi uidebꝰ uidentes
est bona in uita sua. ꝰ filiꝰ eorum longe sit a me. xxi.
Responsio elyphaz. ⁊ dicit q̃ n̄ possit homo opari ꝺ̃o ⁊ si
recusit suis ad dñm rursum edificabis. xxii.
Vbi iob Rñdens dicit ei q̃ in amaritudine sit ⁊ nesciat utꝰ
uadat ad dñm petitio ei. xxiii.
Vbi Rñdens baldac. dicit q̃ nullꝰ hom̃ ex se potest mundus
ee in conspectu dñi. xxiiii.
Vbi iob Rñdens dicit q̃ solam̃ hoīs uitam sit ⁊ ds fecit oia.
Vbi iob addens dicit q̃ sic̃ loquitur mala ꝺ dñm. xxv.
Vbi iob memorat oia ante sue ⁊ p̃hibuem sit ei xxvi.
calamitas ⁊ ignorat si exaudiat deus uocem ei xxvii.
Vbi finita sit uba iob ⁊ noluerũt respondere ei tres amici ei.
Vbi heliuh audiens omia uba iob ⁊ amicorum ei xxviii.
⁊ post hec ipse locutus est. xxix. Locutum.
Vbi heliu addens in ubis suis dicit iob ee mundum ⁊ stultum
Vbi ipse heliu incipit iob q̃ absq; scia sit locutꝰ. xxx.
Vbi heliu laudans sciam suam dicit q̃ in potestate xxxi.
dei sit regnum ñ hominum. xxxii.
Vbi miserꝰ dñs p nubem loquit ad iob. xxxiii.
Vbi Rñdens iob dño dicit q̃ ñ sit auditus loq̃ cor̃ dño. xxxiiii.
Vbi dñs loquens ad iob dicit. ꝰfortare ⁊ respondе in q̃ non
sit similis mei in tra. xxxv.
Vbi iob Rñdens dño dicit ma ee penitam agens. xxxvi.
Vbi loquit dñs ad elyphaz dicit q̃ mat ee ꝺ̃s cor eo q̃ ñ sint
sentes locuti quom iob. xxxvii.
Vbi uenerunt ad iob pentes ei. ⁊ duplicata ẽ omnis substa ei
ac filii. uidens bona omnibus diebus suis.

Explicunt capitula. Incipit liber iob.

Ir erat in tra hus nomine iob. Et erat ur ille simplex rectus ac timens dñm. rrecedens a malo. Nati qz sunt ei septem filii rtres filie. Et fuit possessio ei septem milia ouium. rtria milia camelop. Quingenta qz boum iuga. rquingente asine. ac familia multa nimis. Erat qz ur ille magnus inter omnes orientales omes. Et ibant filii ei rfaciebant cotidianum pdomos. unusquisq in die suo. Et mittentes uocabant tres sorores suas. ut comederent rbiberent cum eis. Cumqz in orbem fluxissent dies ouium. mittebat ad eos iob rsanctificabat illos. Cosurgens q diluculo. offerebat holocausta p singulos. Dicebat enim. Ne forte peccauerint filii mei. rbndixerint dño in cordibz suis. Sic faciebat iob cunctis diebz. ii.

Quadam autem die cum uenissent filii dei ut assisterent coram dño. affuit inter eos etiam sathan. Cui dixit dñs. Unde uenis. Qui respondens ait. Circuiui terram. rpambulaui eam. Dixitq dñs ad eum. Nunquid considerasti seruum meum iob. qd nullus sit similis ei in terra. homo simplex rrectus ac timens dñm. recedens a malo. Cui respondit sathan. rait. Numquid frustra timet iob dñm. Nonne tu uallasti eum ac domum ei ut uniuersa q sibi sunt p circuitum. Opibz manuum ei bndixisti. rpossessio eius creuit in terra. Sed extende paululum manum tuam rtange cuncta que possidet. nisi in facie tua benedixerit tibi. Dixit q dñs ad sathan. Ecce uniuersa que hꝫ in manu tua sunt. tantum in eum ne extendas manum. Egressusq e sathan a facie dñi. iii.

Cum autem quadam die filii rfilie ei comederent rbiberent uinu in domo fris sui primogeniti. nuntius uenit ad iob qui diceret. Boues arabant rasine pascebantur iuxta eos. rirruerunt sabei. tulerunt qz omnia. rpueros percusserunt gladio. reuasi ego solus ut nunciarem tibi. Cumqz adhuc ille loqueret. uenit alter rdixit. Ignis descendit e celo. rcremauit oues puerosqz consumpsit. reffugi ego solus ut nunciarem tibi. Sed radhuc illo loquente. uenit alius rdixit. Caldei fecerunt tres turmas. rinuaserunt camelos. rtulerunt eos. nec ii rpueros percusserunt gladio. reffugi ego solus ut nunciarem tibi. Adhuc loquebat ille. recce alius uenit rait. Filii tui rfiliabz uescentibz. rbibentibz uinum in domo fris sui primogeniti. repente uentus uehemens irruit a regione deserti. rconcussit. iiii. angulos domus. Que corruens oppressit liberos tuos. rmortui sunt. reffugi ego solus ut nunciarem tibi. iiii.

Tunc surrexit iob rscidit uestimenta sua. rtonso capite corruens in terram adorauit. rdixit. Nudus egressus sum de utero matris mee. rnudus reuertar illuc. Dñs dedit. dñs abstulit. sicut dño placuit ita factum e. sit nomen dñi benedictum. In omnibz his non peccauit iob. neqz stulte quid contra dñm locutus est. v.

Factum est autem cum quadam die uenissent filii dei rstarent coram dño. uenisset q sathan inter eos rstaret in conspectu eius. ut diceret dñs ad sathan. Unde uenis. Qui respondens ait. Circuiui terram. rpambulaui eam. Et dixit dñs ad sathan. Nunqd considerasti seruum meum iob qd nullus sit ei similis in terra. Uir simplex rrectus ac timens dñm. recedens a malo. radhuc retinens innocentiam. Tu autem commouisti me aduersus eum. ut affligerem illum frustra. Cui respondens sathan ait. Pellem p pelle. rcuncta que hꝫ homo dabit p anima sua. Alioquin. mitte manum tuam rtange os eius rcarnem. nisi in facie benedixerit tibi. Dixit q dñs ad sathan. Ecce in manu tua est. ueruntamen animam illius serua. vi.

Egressus q sathan a facie dñi. percussit iob ulcere pessimo. a planta pedis usq ad uerticem eius. Qui testa sanies radebat sedens in sterquilinio. Dixit aut illi uxor sua. Adhuc tu permanes in simplicitate tua. Benedic deo. dño. rmorere. Qui ait ad illam. Quasi una de stultis mulieribz locuta es. Si bona suscepimus de manu dñi. mala quare nos suscipiam. In omnibz his non peccauit iob labiis suis. vii.

Igitur audientes tres amici iob omne malum qd accidisset ei. uenerunt singuli de loco suo. Eliphaz themanites. rbaldad suites. rsophar naamathites. Conuenerant enim ut pariter uenientes uisitarent eum rconsolarentur. Cumq eleuassent procul oculos suos. nec cognouerunt eum. rexclamantes plorauerunt. scissisq uestibz sparserunt puluerem super caput suum in celum. rsederunt cum eo in terra septem diebz rnemo loquebatur ei uerbum. Uidebant enim dolorem eius uehementem. viii.

Post hec aperuit iob os suum. rmaledixit diei suo. rlocutus est. Pereat dies in qua natus sum. rnox in qua dictum e concepte e homo. Dies ille tenebre. nec requirat eum deus desuper. rnon fulgeat in recordatione. rnon illustret eum lumine. Obscurent eum tenebre rumbre mortis. Occupet eum caligo. rinuoluat eum amaritudine. Noctem illam tenebrosus turbo possideat. nec computetur in diebz anni. nec numeretur in mensibz. Sit nox illa solitaria. nec laude digna. Maledicant ei qui maledicunt diei. qui parati sunt suscitare leuiathan. Obtenebrentur stelle caligine ei. expectet lucem. rnon uideat. nec ortum surgentis aurore. qz non conclusit ostia uentris qui portauit me. nec abstulit mala ab oculis meis. Quare non in utero mortuus sum. Egressus non uero e statim pii. Cur exceptus genibz. Cur lactatus uberibz. Nunc enim dormiens silerem. rsopno meo requiescerem cum regibz rconsulibz terre. que edificant sibi solitudines. aut cum principibz qui possident aurum. rreplent domos suas argento. aut sicut abortiuum absconditum non subsisterem. nec qui concepti non uiderunt lucem. Ibi impii cessauerunt a tumultibz. ibi requieuerunt fessi robore. Et quondam uincti pariter sine molestia non audierunt uocem exactoris. Parus rmagnus ibi sunt. rseruus liber a domino suo. Quare data est misero lux. ruita his qui in amaritudine sunt. Qui expectant mortem. rnon uenit. qui effodiunt eam quasi thesaurum. gaudentq uehementer cum inuenerint sepulchrum. Uiro cui abscondita est uia. rcircumdedit eum ds tenebris. Antequam comedam suspiro. rsicut unda irruit rigor meus. rquem timebam euenit mihi. rquod uerebar accidit mihi. Nonne dissimulaui. rsilui. Nonne quieui. Et uenit super me indignatio. ix.

Respondens autem eliphaz themanites dixit. Si cepimus loqui tecum. forsitan molestе accipies. sed conceptum sermonem tenere quis potest. Ecce docuisti multos. rmanus lassas roborasti. tua cadentes confirmauerunt sermones tui. rgenua tremencia confortasti. nunc autem uenit super te plaga. rdeficis. tetigit te. rconturbatus es. Ubi est timor tuus. fortitudo tua. patientia tua. rperfecta uiarum tuarum. Recordare obsecro te. quis unquam innocens perit. Aut quando recti de

leu sunt. Quumq; uidi eos qui opant iniquitatem & semmant dolorem. & metunt eos. flante deo pflle. & spū ore ei eē sumptos. Rugitus leonis & uox leene & dentes catulorū leonum contriti sunt. Tigris perit eo q̄d si habet p̄dam & catuli leonis dissipati sunt. Porro ad me dictum ē ūbum absconditum & q̄si furtiue suscepit auris mea uocem sufurri ei. In horrore uisionis nocturne. q̄n solet sopor occupare homēs. pauor tenuit me. & tremor & omnia ossa mea p̄territa sunt. Et cum spūs me p̄sente transiret. inhorruerunt pili carnis mee. Steterit quidam & non agnoscebam uultum. ymago coram oculis meis. & uocem q̄si aure tenus audiui. Numquid homo deo compatione iustificabit. aut forte suo purior erit uir. Ecce qui seruiunt ei si sunt stabiles. & in angelis suis reperit prauitatem. quanto magis hi qui habitant domos luteas. qui terrenum h̄nt fundamentum. & tinee uelut a tinea. De mane usq; ad uesperam succident. & q̄ nullus intelligit in etēnum pibunt. Qui aute reliqui sunt auferent & ecce ei. morientur. & in sapiā. Voca q̄ si est qui tibi respondeat. & ad aliquem sanctorū conuertere. Vere stultum interficit iracundia & paruulum occidit inuidia. Ego uidi stultum firma radice. & maledixi pulchritudini ei statim. Longe fient filii ei a salute. & conterentur in porta. & non erit qui eruat. Cuius messem famelici comedent. & ipin rapient armati. & bibent sitientes diuitias ei. Non hil in terra sine causa fit. & de humo non orient dolor. Homo ad laborem nascitur. & auis ad uolatum. Quin obrem ego deprecabor dnm. & ad deum ponam eloquium meū. Qui facit magna & inscrutabilia. & mirabilia absq; numero. Qui dat pluuiam sup faciem terre. & irrigat aquis uniuersa. Qui ponit humiles in sublimi. & merentes erigit sospitate. Qui dissipat cogitationes malignorum. ne possint implere manus eorum q̄d cepant. Qui apprehendit sapientes in astutia eorum. & consilium prauorum dissipat. P̄diem incurrent tenebras. & quasi in nocte. sic palpabunt in meridie. Porro saluauit eum de gladio oris eorum. & de manu potentis pauperem. & erit egeno spes. iniquitas aute oppilabit os suum. Beatus homo qui corripit a deo. Increpationem q̄ dñi ne reprobes. q̄ ipse uulnerat & medet. percutit & manus ei sanabunt. In sex tribulationibus liberabit te. & in septima non tanget te malum. In fame eruet te de morte. & in bello de manu gladii. A flagello lingue abscondēris. & non timebis calamitatem cum uenerit. In uastitate & fame ridebis. & bestiam terre non formidabis. Cum lapidibus regionis pactum tuum. & bestie terre pacifice erunt tibi. Scies q̄d pacem habeat tabernaculum tuum. & uisitans speciem tuam non peccabis. Scies q̄ etiam multiplex erit semen tuum. & progenies tua q̄si herba terre. Ingredieris in habundantia sepulchrum. sicut infertur acerbus in tempore suo. Ecce hoc ita inuestigauimus ita est. q̄d audiui tu ipse proprio.

Respondens aute iob dixit. Vtinam appenderentur peccata mea quibus iram merui. & calamitas quam patior in statera. Quasi harena maris hec grauior apparebit. unde & uba mea dolore plena sunt. quia sagitte dñi in me sunt. quarum indignatio ebibit spūm meum. & terrores dñi militant contra me. Numquid rugiet onager cum habuerit herbam. aut mugiet bos cū ante presepe plenum steterit. Aut poterit comedi quod insulsum est. q̄ si est sale conditum. Aut potest aliquis gustare q̄d gustatum affert mortem. Anime enim eius recusant tanquam dulcia ea tangere. Que prius tangere nolebat anima mea. ne pre angustia cibi mei sunt. Quis det ut ueniat petitio mea. & q̄d expecto tribuat mihi dns. Et qui cepit ipse me conterat. soluat manum suam. & succidat me. Hec michi

sit consolatio. ut affligens me dolore ne parcat. non contradicam sermonibus sci. Que est enim fortitudo mea ut sustineam. aut quis finis meus. ut patienter agam. Nec fortitudo lapidum fortitudo mea. nec caro mea enea ē. Ecce non est auxilium hō in me. & necessaria q̄q; mei recesserunt a me. Qui tollit ab amico suo miam. timorem dñi derelinquit. Fratres mei p̄terierunt me. sicut torrens qui raptim transit in conuallibus. Qui timent propter nimium. irruet sup eos nix. Tempore quo fuerint dissipati peribunt. & ut incaluerit sol. soluent de loco suo. Inuolute sunt semite gressus eorum. ambulabunt in uacuum & peribunt. Considerate semitas theman. turbata saba. & expectate paulisp. Confusi sunt q̄ sperauerunt. uenerunt q̄q; usq; ad me. & pudore cooperti sunt. Nunc uenistis. & non uidentes plagam meam timetis. Numquid dixi afferte mihi. & de substantia uestra donate mihi. & liberate me de manu hostis. & de manu robustorum eripite me. Docete me & ego tacebo. & si quid forte ignoranter. instruite me. Quare detrahitis sermonibus ueritatis. cū e uobis nullus sit qui possit arguere me. Adhuc increpando loquia cogitatis. & in uentum uba profertis. Super pupillum irruitis. & subuertere inimicum amicū uestrum. Verumtamen. q̄d cepistis explete. Prebete aurem & uidete an mentiar. Respondete obsecro absq; contentione. & loquentes id q̄d iustum ē. Iudicate. si inuenietis in lingua mea iniquitatem. nec in faucibus meis stultitia psonabit. Militia ē uita hominis sup terram. & sicut dies mercenarii dies ei. Sicut seruus desiderat umbram. & sicut mercennarius prestolat finem operis sui. sic & ego hortatus menses uacuos. & noctes laboriosas enumeratum michi. Si dormiero dico. Quando resurgam. Et rursum expectabo uesperam. & replebor doloribus usq; ad tenebras. Induta ē caro mea putredine. & sordibus pulueris. Cutis mea aruit. & contracta est. Dies mei uelociores fuerunt. quam a texente tela succiditur. & consumpti sunt absq; ulla spe. Memento q̄ uentus est uita mea. & non reuertetur oculus meus ut uideat bona. nec aspiciet me uisus hominis. Oculi tui in me. & non subsistam. Sicut consumitur nubes & pertransit. sic qui descenderit ad inferos non ascendet. nec reuertetur ultra in domum suam. nec cognoscet eum amplius locus eius. Quapter ego non parcam ori meo. loquar in tribulatione spūs mei. confabulabor cū amaritudine anime mee. Numquid mare sum ego. aut cetus. q̄ circumdedisti me carcere. Si dixero consolabit me lectulus meus. & releuabor loquens mecum in stratu meo. terribus me per somnia. & uisionibus horrore concutiens. Quamobrem elegit suspendium anima mea. & mortem ossa mea. Desperans nequaquam iam ultra uiuam. Parce michi. nichil enim sunt dies mei. Quid est homo q̄ magnificas eum. aut quid apponis erga eum cor tuum. Visitas eum diluculo. & subito probas illum. Usquequo non parcis mihi. nec dimittis me ut glutiam saliuam meam. Peccaui. Quid faciam tibi o custos hominum. Quare posuisti me contrarium tibi. & factus sum michi met ipsi grauis. Cur non tollis peccatum meum & quare non auferis iniquitatem meam. Ecce nunc in puluere dormiam. & si mane me quesieris non subsistam.

Respondens aute baldad suites dixit. Usquequo loqueris talia. & spūs multiplex sermones oris tui. Numquid deus supplantat iudicium. aut quomodo subuertit q̄d iustum est. Etiam si filii tui peccauerunt ei. & dimisit eos in manu iniquitatis sue. tu tamen si diluculo consurrexeris ad dñm. & deprecatus fueris omnipotentem. si mundus & rectus incesseris. statim euigilabit ad te. & pacatum reddet habitaculum iustitie tue. in tantū ut priora tua fuerint parua.

.v.

.vi.

.vii.

.x.

.xi.

. qui. vij. discipli dñi. ne. .. ad deū. xij. fili mi noli negligere.

ꝛ nouissima tua multiplicent tumul. Interroga etiam generationem pristinam ꝛ diligenter inuestiga patrum memoriam. Hesterni quippe sumus ꝛ ignoramus quia sicut umbra dies nri sunt super terram ꝛ ipsi docebunt te. Loquentur tibi ꝛ de corde suo proferent eloquia. Numquid uirescere potest scirpus absq; humore aut crescit arundo sine aqua. Cum adhuc sit in flore nec carpatur manu ante omnes herbas arescit. Sic uie omnium qui obliuiscuntur dm ꝛ sperabit ypocrita peribit. Non ei placebit fiducia sua ꝛ sicut tela aranearum fiducia eius. Innitetur super domum suam ꝛ non stabit. Fulciet eam ꝛ non continget. Humectus uidet antequam ueniat sol ꝛ in ortu suo germen eius egredietur. Super aceruum petrarum radices eius densabuntur ꝛ inter lapides commorabitur. Si absorbuerit eum de loco suo negabit eum ꝛ dicet si non te. Hec est enim letitia uie eius ut rursum de terra alii germinent. Ds non proiciet simplicem nec porriget manum malignis. Donec impleat risu os tuum ꝛ labia tua iubilo. Qui oderunt te induent confusione ꝛ tabernacula impiorum non subsistent.

Et respondens iob dixit. Vere scio quod ita sit ꝛ quod non iustificetur homo compositus deo. Si uoluerit contendere cum eo non poterit ei respondere unum pro mille. Sapiens corde est ꝛ fortis robore. Quis restitit ei ꝛ pacem habuit. Qui transtulit montes ꝛ nescierunt hi quos subuertit in furore suo. Qui commouet terram de loco suo ꝛ columpne eius concutiuntur. Qui precipit soli ꝛ non oritur ꝛ stellas claudit quasi sub signaculo. Qui extendit celos solus ꝛ graditur super fluctus maris. Qui facit arcturum ꝛ oriona ꝛ hyadas ꝛ interiora austri. Qui facit magna ꝛ incomprehensibilia ꝛ mirabilia quorum non est numerus. Si uenerit ad me non uidebo si abierit non intelligam eum. Si repente interroget quis respondebit ei. Uel quis dicere potest cur ita facis. Deus cuius resistere uoluntati nemo potest ꝛ sub quo curuantur qui portant orbem. Quanto magis ego qui respondeam ei ꝛ loquar uerbis meis cum eo. Qui etiam si habuero quippiam iustum non respondebo sed meum iudicem deprecabor. Et cum inuocanti me exaudierit me non credo quod audierit uocem meam. In turbine enim conteret me ꝛ multiplicabit uulnera mea etiam sine causa. Non concedit requiescere spiritum meum ꝛ implet me amaritudinibus. Si fortitudo quereretur robustissimus est si equitas iudicii nemo me audet testimonium dicere. Si uoluero iustificare me uolueri os meum condemnabit me. Si innocentem ostendero prauum me comprobabit. Etiam si simplex fuero hoc ipsum ignorabit anima mea ꝛ tedebit me uite mee. Unum est quod locutus sum ꝛ innocentem ꝛ impium ipse consumet. Si flagellat occidat semel ꝛ non de penis innocentum rideat. Terra data est in manu impii ꝛ uultum iudicum eius operit. Quod si non ille est quis igitur est. Uelociores fuerunt cursores fugatum ꝛ non uiderunt bonum pertransierunt quasi naues poma portantes sicut aquila uolans ad escam. Cum dixero nequaquam ita loquar conmutato factem meo ꝛ dolore torqueor. Uerebar omnia opera mea sciens quod non parceres delinquenti. Si autem ꝛ sic impius sum quare frustra laboraui. Si lotus fuero quasi niue ꝛ fulserint uelut mundissime manus mee tamen sordibus intinguet me ꝛ abhorrebunt me uestimenta mea. Neque enim uir sicut ego sum cui respondeam nec qui mecum in iudicio ex equo possit audire. Non est qui utriusque ualeat arguere ꝛ ponere manum suam in ambobus. Auferat a me uirgam suam ꝛ pauor eius non me terreat. Loquar ꝛ non timebo eum. Neque enim possum metuens respondere. Edet anima mea uite mee ꝛ in manum adiutam me eloquium meum. Loquar in amaritudine anime mee ꝛ dicam deo. Noli me condemnare. Indica mihi cur me ita iudices. Numquid bonum tibi uidetur si calumpnieris ꝛ opprimas me opus manuum tuarum ꝛ consilium impiorum adiuueris. Numquid oculi carnei tibi sunt aut sicut uidet homo ꝛ tu uides. Numquid sicut dies hominis dies tui ꝛ anni sicut humana sunt tempora ut queras iniquitatem meam ꝛ peccatum meum scrutaris. Et scias quia nichil impium fecerim cum sit nemo qui de manu tua possit eruere. Manus tue fecerunt me ꝛ plasmauerunt me totum in circuitu ꝛ sic repente precipitas me. Obsecro quaeso quod sicut lutum feceris me ꝛ in puluerem reduces me. Nonne sicut lac mulsisti me ꝛ sicut caseum coagulasti me. Pelle ꝛ carnibus uestisti me ossibus ꝛ neruis compegisti me. Uitam ꝛ misericordiam tribuisti mihi ꝛ uisitatio tua custodiuit spiritum meum. Licet hec celes in corde tuo tamen scio quod uniuersorum memineris. Si peccauero ꝛ ad horam pepercisti mihi cur ab iniquitate mea mundum me esse non pateris. Et si impius fuero ue mihi est ꝛ si iustus non leuabo caput saturatus afflictione ꝛ miseria. Et propterea superbiam quasi leenam capies me rursusque mirabiliter me crucias. Instaurasti testes tuos contra me ꝛ multiplicasti iram tuam aduersum me ꝛ pene militant mihi. Quare de uulua eduxisti me. Qui utinam consumptus essem ne oculus me uideret. Fuissem quasi non essem de utero translatus ad tumulum. Numquid non paucitas dierum meorum finietur breui. Dimitte igitur me ut plangam paululum dolorem meum ꝛ antequam uadam ꝛ non reuertar ad terram tenebrosam ꝛ opertam mortis caligine. Terram miseriae ꝛ tenebrarum ubi umbra mortis ꝛ nullus ordo sed sempiternus horror inhabitans.

Respondens autem sophar naamathites dixit. Numquid qui multa loquitur non ꝛ audiet aut uir labiosus iustificabitur. Tibi soli tacebunt homines ꝛ cum ceteros irrideris a nullo confutaberis. Dixisti enim. Purus est sermo meus ꝛ mundus sum in conspectu tuo. Utinam deus loqueretur tecum ꝛ aperiret labia sua tibi. Ut ostenderet tibi secreta sapientie ꝛ quod multiplex esset lex eius ꝛ intelligeres quod multo minora exigat a te. quam meretur iniquitas tua. Forsitan uestigia dei comprehendes ꝛ usque ad perfectum omnipotentem reperies. Excelsior celo est ꝛ quid facies. Profundior inferno ꝛ unde cognosces. Longior terra mensura eius ꝛ latior mari. Si subuerterit omnia ut in unum conarctet quis contradicet ei. Ipse enim nouit homines uanitatem ꝛ uidens iniquitatem non considerat. Uir uanus in superbiam erigitur ꝛ tamquam pullum onagri se liberum natum putat. Tu autem firmasti cor tuum ꝛ expandisti ad deum manus tuas. Si iniquitatem que est in manu tua abstuleris a te ꝛ si manserit in tabernaculo tuo iniusticia. tum leuare poteris faciem tuam absque macula ꝛ eris stabilis ꝛ non timebis. Miseria enim obliuiscetur ꝛ quasi aquarum que preterierunt recordaberis ꝛ qui meridianus fulgur consurget tibi ad uesperam ꝛ cum te consumptum putaueris orieris ut lucifer ꝛ habebis fiduciam proposita tibi spe. Et defossus securus dormies requiescens ꝛ non erit qui exterreat. ꝛ deprecabuntur faciem tuam plurimi. Oculi autem impiorum deficient ꝛ effugium peribit ab eis ꝛ spes eorum abhominatio.

Respondens autem iob dixit. Uere ita est. Ergo uos estis soli homines ꝛ uobiscum orietur sapientia. Et michi est cor sicut ꝛ uobis nec inferior uestri sum. Quis enim hec que nostis ignorat. Qui derisui est apud amicum suum sicut ego inuocabit deum ꝛ exaudiet eum. Derisui enim iusti simplicitas. Lampas contempta apud cogitationes diuitum parata ad tempus statutum. Habundant tabernacula predonum ꝛ audacter prouocant deum cum ipse dederit omnia in manibus eorum. Uerumtamen interroga iumenta

ta ꝛ docebunt te. ꝛ uolatilia cel ꝛ indicabunt ꝛ. Loq̃re
tre ꝛ respondebit ꝛ. ꝛ narrabunt pisces maris. Quis ig
norat qđ omnia hec manus dñi fecerit. In cui manu aĩa
omnis uiuentis. ꝛ spũs uniuse carnis hominis. ¶ Nonne
auris uba diudicat. ꝛ fauces comedentis saporem. In
antiquis ē sapĩa. ꝛ in multo tempe prudentia. Apud ipm
ē sapĩa ꝛ fortitudo. ipse hꝫ consilium ꝛ intelligentiã. Si de
struxerit, nemo ē qui edificet. ꝛ si uinxerit hominem,
nullus ē qui apiat. Si continuerit aquas. omnia siccabũ
tur. ꝛ si emiserit eas. subuertent terram. Apud ipm ē for
titudo ꝛ sapĩa. ipse nouit ꝛ decipientem ꝛ eum qui decipit. Adducit consiliarios in stultum finem. ꝛ iudices
in stuporem. Balteum regum dissoluit. ꝛ precingit funem
renes eoꝝ. Ducit sacerdotes ingloriosos. ꝛ optimates sup
plantat. ꝛ mutans labium uenerium. ꝛ doctrinam se
nium auferens. Effundit despectionem sup principes. ꝛ
eos qui oppressi fuerant releuans. Qui reuelat profunda
de tenebris. ꝛ profert in lucem umbram mortis. Qui mł
tiplicat gentes. ꝛ perdit eas. ꝛ subuersas in integrũ restitu
it. Qui immutat cor principum plebis terre. ꝛ decipit eos
ut frustra incedant per inuium. Palpabunt qui in tene
bris. ꝛ ñ in luce. ꝛ errare eos faciet qui ebrios. ¶ Ecce omnia
hec uidit oculus meus. ꝛ audiuit auris mea. ꝛ intellexit singla. Secũm scientiam uestram ego noui. nec inferior
uestrum sum. Sed tamen ad omnipotentem loquar. ꝛ disputare cum deo cupio. prunis uos ostendentes fabricatores men
dacii. ꝛ cultores pessimi dogmatum. Atque utinam taceretis. ut putaremini esse sapientes. Audite ergo correptionem
meam. ꝛ iudicium labiorum meorum attendite. ¶ Numquid
deus indiget uestro mendacio. ut pro illo loquamini dolos. ¶ Num
quid faciem eius accipitis. ꝛ pro deo iudicare uultis uos. Aut
placebit ei quem celare nichil potest. Aut decipietur ut
homo uestris fraudulentis. Ipse uos arguet. qui in abscondito faciem eius accipitis. Statim ut se ostenderit
turbabit uos. ꝛ timor eius irruet super uos. Memoria
uestra comparabitur cinneri. ꝛ cathegoriæ in luctum cer
uices uestre. Tacete paulisper, ut loquar. qđcunqꝫ michi
mens suggesserit. Quare lacerо carnes meas dentibꝫ
meis. ꝛ animam meam ponam in manibꝫ meis. Etiam si occiderit me, in ipso sperabo. Ueruntamen uias meas in conspectu eius arguam. ꝛ ipse erit saluator meus.
¶ Non enim ueniet in conspectu eius omnis ypocrita. Audite sermonem meum. ꝛ cognitionem peregrinam auribus
uestris. Si fuero iudicatus. scio qđ iustus inueniar. Quis
est qui iudicet mecum. Veniat in iudicio. Quare ta
cens obstruor. Duo tantum ne facias mihi. ꝛ tunc a facie
tua non abscondar. Manum tuam longe fac a me. ꝛ
formido tua non me terreat. Voca me ꝛ respondebo ꝛ. aut
certe loquar ꝛ tu responde mihi. Quantas habeo iniqui
tates. ꝛ peccata. scelera mea ꝛ delicta ostende mihi. Cur faciem tuam abscondis. ꝛ arbitraris me tuum inimicum tibi.
Contra folium qđ uento rapitur ostendis potentiam
tuam. ꝛ stipulam siccam persequeris. Scribis enim
me amaritudines. ꝛ consumere me uis peccatis adolescentie mee. Posuisti in nervo pedem meum. ꝛ obseruasti omnes semitas meas. ꝛ uestigia pedum meorum consideraſti. Qui ꝗ putredo consumendus sum. ꝛ sicut uestimentum qđ comedit a tinea. ¶ Homo natus de mulie
re, breuis uiuens tempore, repletur multis miseriis. Qui
ꝗ flos egreditur. ꝛ conteritur. ꝛ fugit uelut umbra. ꝛ nunqꝫ
in eodem statu permanet. Et dignum duxisti super hu
iusmodi aperire oculos tuos. ꝛ adducere eum tecum in iudicium. Quis potest facere mundum de immundo con
ceptum semine. Nisi tu qui solus es. ¶ Breues dies hominis
sunt. ꝛ numerus mensium apud te est. Constituisti terminos eius qui preteriri non poterunt. Recede ergo paululum ab eo. ut
quiescat donec optata ueniat ꝛ sicut mercennarii dies eius.
Lignum habet spem. Si precisum fuerit rursum uirescit. ꝛ rami eius pullulant. Si senuerit in terra radix eius. ꝛ in puluere mortuus fuerit truncus illius. ad odorem aque germinabit. ꝛ faciet
comam qui cum primum plantatum est. ¶ Homo uero cum mortuus fuerit. ꝛ nudatus atque consumptus. ubi queso est. Quo
modo si recedant aque de mari. ꝛ fluuius uacue factus arescat. sic homo cum dormierit non resurget. Donec atteratur celum non euigilabit. nec consurget de somno suo. Quis mihi
tribuat ut in inferno protegas me. ꝛ abscondas me donec pertranseat furor tuus. ꝛ constituas mihi tempus in quo recorderis
mei. Putasne mortuus homo rursum uiuat. Cunctis
diebus quibus nunc milito. expecto donec ueniat immutatio
mea. Vocabis me. ꝛ ego respondebo tibi. Opi manuum tuarum porriges dexteram. Tu quidem gressus meos dinumeras;
parce peccatis meis. Signasti ꝗ signaculo delicta
mea. ꝛ curasti iniquitatem meam. Mons cadens defluet. ꝛ saxum transferetur de loco suo. Lapides excauant aque.
ꝛ alluuione paulatim terra consumitur. ꝛ homines simili
ter perdes. Roborasti eum paululum. ut in perpetuum prætereat. Immutabis faciem eius. ꝛ emittes eum. Siue nobiles
fuerint filii eius. siue ignobiles. non intelliget. Attamen caro eius
dum uiuet dolebit. ꝛ anima illius super semet ipso lugebit. xv.
Respondens autem eliphaz themanites. dixit. ¶ Numquid
sapiens respondebit ꝗ in uentum loquens. ꝛ implebit ardore stomachum suum. cum quo iure eum qui sibi
equalis tui. ꝛ loqueris qđ ꝛ. si expedit. Quantum in te est
euacuasti timorem. ꝛ minuisti preces coram deo. Docuit enim
iniquitas tua os tuum. ꝛ imitaris linguam blasphemantium. Condemnabit te os tuum. ꝛ non ego. ꝛ labia tua respondebunt ꝛ. ¶ Numquid primus homo tu natus es. ꝛ ante colles
formatus. ¶ Numquid consilium dei audisti. ꝛ inferior te
erit eius sapĩa. Quid nosti qđ ignorem. Quid intelligis qđ
non sciamus. Et senes ꝛ antiqui sunt in nobis. multo ue
riores quam patres tui. ¶ Numquid grande est ut consoletur te deus. Sed uerba tua praua hoc prohibent. Quid te eleuat cor
tuum. ꝛ ꝗ magna cogitant oculos habes oculos. Quid
tumet et deum spiritum tuum. ut proferas de ore tuo huiusmodi sermones. Quid est homo ut immaculatus sit. ꝛ ut iustus appareat natus de muliere. Ecce inter sanctos eius nemo immutabilis. ꝛ
celi non sunt mundi in conspectu eius. quanto magis abhominabilis ꝛ inutilis homo, qui bibit quasi aquam iniquitatem.
Ostendam tibi audi me. qđ uidi narrabo tibi. Sapientes confitentur. ꝛ non abscondunt patres suos. quibus solis data est terra. ꝛ non transibit alienus per eos. Cunctis diebus suis impius superbit. Et numerus annorum incertus est. tyranno militat. Sonitus terroris semper in auribus illius. ꝛ cum pax sit ille semper insidias suspicatur. ¶ Non credit qđ reuertatur possit de tenebris
ad lucem. ꝛ circumspectans undique gladium. Cum se moueret ad quærendum panem. nouit qđ paratus sit in manu
eius tenebrarum dies. Terrebit eum tribulatio. ꝛ angustia uallabit eum sicut regem qui ꝓparat ad ꝓlium. Tenuit enim aduersus deum manum suam. ꝛ contra omnipotentem roboratus est. Cucurrit aduersus eum erecto collo. ꝛ
pinguedine cervicis armatus est. Operuit faciem eius crassitudo. ꝛ de lateribus eius a ruina dependet. Habitabit in ciuitatibus desolatis. ꝛ in domibus deserta que in tumulos future sunt redacte. ¶ Non ditabit. nec perseuerabit substantia eius. nec mittet in
terra radicem suam. ꝛ si recesserit de tenebris. non removebit eum arentem flamma. ꝛ auferet spiritus oris sui. ¶ Non credat frustra error

deceptus: ꝯ aliquo ꝓtio redimendus sit. Antecꝑ dies eius impleant̃ ꝓbit: ⁊ mensis eius arescent. Lederet ꝑ̃ uanea in primo flore sotius ei: ⁊ ꝑ̃ oliua ꝓtiens florem suum. Congregatio enim ypocrite sterilis: ⁊ ignis deuorabit tabernacula eoꝝ. qui munera libent̃ accipiunt. Concepit dolorem ⁊ peperit iniquitate: ⁊ uterus eius ꝑparat dolos. xvi.

Respondens aut̃ Iob dixit. Audiui frequent̃ talia: consolatores onerosi omes uos estis. Numquid habebunt finem uerba uentosa? aut audacia tua te molestum est si loquaris? Poteram ⁊ ego similia uestri loqui. Atq; utinam ee anima uestra ꝓ anima mea: ⁊ consolarer ego uos sermonibꝫ ⁊ mouerem caput meum super uos. Roborarem uos ore meo: ⁊ mouerem labia mea ꝑ̃ parcens uobis. Sed quid agam? Si loquar dolor meus: ⁊ si tacuero ꝑ̃ recedet a me. Nunc aut̃ oppressit me dolor meus: ⁊ in nichilum redacti sunt omes artus mei. Rugo mee testimonium dicunt ee me: ⁊ surgens falsi loqui adusum faciem meam: contradicens mihi. Collegit furorem suum in me: ⁊ dominans mihi. infremuit ee me dentibꝫ suis. Hostis meus terribilibꝫ oculis me intuitus est. Aperuerunt super me ora sua: exprobrantes percusserunt maxillam meam: saciati sunt penis meis. Conclusit me ds̃ ap̃ iniquum: ⁊ manibꝫ impioꝝ me tradidit. Ego ille quondam opulent̃ repente contritus sum: tenuit ceruicem meam. confregit me: ⁊ posuit me ꝑ̃ signum. Circumdedit me lanceis suis. cõuulnerauit lumbos meos: ⁊ non pepercit: ⁊ effudit in terra uiscera mea: consecidit me uulnere super uulnus. Irruit in me ꝑ̃ gygas: factum consutum super cutem meam ⁊ operuit cinere carnem meam. Facies mea intumuit fletu: ⁊ palpebre mee caligauerunt. Nec passus sum absq; iniquitate manꝰ mee: cum haberem munda ad dñm ꝓces. Terra ne operias sanguinem meum: nec; inueniat locum in te latendi clamor meus. Ecce enim in celo testis meus: ⁊ cõscius meus in excelsis. Verbosi amici mei: ad dñm stillat oculus meus. Atq; utinam sic iudicet ee uir cum deo: ꝑ̃ iudicat filꝰ hominis cum collega suo. Ecce enim breues anni transeunt: ⁊ semitam ꝑ̃ quam non reuertar ambulo. Spūs meus attenuabit: dies mei breuiabunt: ⁊ solum mihi superest sepulchrum. Non peccauit: ⁊ in amaritudinibꝫ morat̃ oculus meus. Libera me dñe: ⁊ pone me iuxta te: ⁊ cuiusuis manus pugnet cõtra me. Cor enim longe fecisti a disciplina: ⁊ ꝓpter hoc non exaltabuntur. Predam pollicet̃ socius: ⁊ oculi filiorum eius deficient. Posuit me ꝑ̃ populum uulgi: ⁊ exemplum sui coram eis. Nunc aut̃ derident me uiuentes tempore: quoꝝ non dignabar patres ponere cum canibꝫ gregis mei. Caligauit ab indignatione oculus meus: ⁊ membra mea ꝑ̃ nichilum redacta sunt. Stupebunt iustus super hoc: ⁊ innocens ee ypocritam insurgabit: ⁊ tenebit iustus uiam suam: ⁊ mundis manibꝫ addet fortitudinem. Igitur uos omes conuertimini ⁊ uenite: ⁊ non inueniam in uobis ullum sapientem. Dies mei transierunt: cogitationes mee dissipate sunt: torquentes cor meum. Noctem uerterunt in diem: ⁊ rursum ꝓ tenebras spo lucem. Si sustinuero infernus domus mea est: in tenebris stratum lectulum meum. Putredini dixi. Pat meus es: mater mea ⁊ soror mea uermibus. Vbi est ergo nunc ꝓstolatio mea: Et patientiam meam quis considerabit. In profundissimum infernum descendent omia mea. Putasne saltem ibi erit Respondens autē Baldad Suites dixit. xvii. Usquequo in. Desp ad quem finem uerba iactabitis. Intelligite pri: ⁊ sic loquamur. Quare reputati sumus ut iumenta: ⁊ sordui sumus coram te. Quid prodest animam tuam in furore tuo. Numquid ꝓ te derelinquet̃ terra: ⁊ transferent rupes de loco suo. Nonne lux impiorum extinguet̃: nec splendebit flamma ignis ei. Lux obtenebrescet in tabernaculo illius: ⁊ lucerna que super eum est extinguet̃. Arctabuntur gressus uirtutis ei: ⁊ precipitabit eum consilium suum. Immittit enim in rete pedes suos: ⁊ in maculis ei ambulat. Tenebit̃ planta illius laqueo: ⁊ ardescet̃ eum sitis. Abscondita est in terra pruina ei: ⁊ decipula illi super semita. Undiq; terrebunt eum formidines: ⁊ circumuolent eum pedes eius. Attenuet̃ fame robur ei: ⁊ ꝓtrita deuoret costas ei. Deuoret pulchritudinem cutis ei: deuoret brachia illi ꝓmogenita mors. Euellat̃ de tabernaculo suo fiducia ei: ⁊ calcet super eum qui regem terrent. Habitent in tabernaculo ei socii illius qui non est: aspergat̃ in habitaculo ei sulphur. Deorsum radices eius siccent̃: sursum aut̃ atterantur messi ei. Memoria illius pereat de terra: ⁊ non celebret̃ nomen eius in platea. Expellet eum de luce in tenebras: ⁊ de orbe transferet eum. Non erit semen eius: neq; progenies in populo suo: nec ulle reliquie in regionibꝫ eius. In die eius stupebunt nouissimi: ⁊ primos inuadet horror. Hec sunt ꝯ tabernacula iniqui: ⁊ iste locus eius qui ignorat deum. xviii.

Respondens aut̃ Iob dixit. Usquequo affligitis animam meam: ⁊ atteritis me sermonibꝫ. Ecce decies confunditis me: ⁊ non erubescitis opprimentes me. Sempe ⁊ si ignoraui mecum erit ignorantia mea. Et uos ee me erigimini ⁊ arguitis me obprobrii mei. Saltem nunc intelligite ꝙ ds̃ non equo iudicio afflixerit me: ⁊ flagellis suis me circumdederit. Ecce clamabo uim patiens ⁊ nemo audiet: uociferabor ⁊ non est qui iudicet. Semitam meam circumsepsit: ⁊ transire non possum: ⁊ in calle meo tenebras posuit. Spoliauit me gla mea: ⁊ abstulit coronam de capite meo. Destruxit me undiq; ⁊ pereo: ⁊ quasi euulsi arboris abstulit spem meam. Iratus est contra me furor eius: ⁊ sic me habuit quasi hostem suum. Simul uenerunt latrones eius: ⁊ fecerunt sibi uiam per me: ⁊ obsederunt in gyro tabernaculum meum. Fratres mei longe fecit a me: ⁊ noti mei quasi alienum recesserunt a me. Dereliquerunt me propinqui mei: ⁊ qui me nouerant obliti sunt mei. Inquilini domus mee ⁊ ancille mee: quasi alienum habuerunt me: ⁊ quasi peregrinus fui in oculis eoꝝ. Seruum meum uocaui: ⁊ non respondit: ore ꝓprio deprecabar illum. Alitum meum exhorruit uxor mea: ⁊ oraba filios uteri mei. Stulti quoq; despiciebant me: ⁊ cum abeis recessissem detrahebant mihi. Abhominati sunt me quide consiliarii mei: ⁊ quem maxime diligebam aduersatus est mihi. Pelli mee consumpte carni adhesit os meum: ⁊ derelicta sunt tantum labia circa dentes meos. Miserere mihi miserere mihi mei saltem uos amici mei qꝛ manus dei tetigit me. Quare persequimini sicut ds̃: ⁊ carnibꝫ meis saturami mini. Quis mihi tribuat ut scribant̃ sermones mei: Quis mihi det ut exarentur in libro stilo ferreo: uel plumbi lamina: uel celte sculpantur in silice. Scio enim qꝛ redemptor meus uiuit: ⁊ in nouissimo die de terra surrecturus sum: ⁊ rursum circumdabor pelle mea: ⁊ in carne mea uidebo dñm. Quem uisurus sum ego ipse: ⁊ oculi mei conspecturi sunt: ⁊ non alius. Reposita est hec spes mea: in sinu meo. Quare ꝯ nunc dicitis persequamur eum: ⁊ radicem uerbi inueniamus contra eum. fugite ꝯ a facie gladii quia ultor iniquitatis gladius est: ⁊ scitote ee iudicium. xix.

Respondens aut̃ Sophar Naamathites dixit. Idcirco cogitationes mee uarie succedunt sibi: ⁊ mens in diuersa rapit̃. Doctrinam qua me arguis audiam: ⁊ spūs intelligentie mee respondebit mihi. Hoc scio a principio ex quo positus est homo super terram. qꝛ lauis impiorum

breuis sit. ꝛ gaudium ypocrite ad instar puncti. Si ascenderit usq; ad celum superbia eius. ꝛ caput eius nubes tetigerit. qi sterquilinii sui in fine perdet. ꝛ qui eum uidebant dicent. Ubi est. Velut somnium auolabit. ⁊ non inuenietur. ⁊ transiet sicut uisio nocturna. Oculus qui eum uidebat ultra non uidebit. ⁊ neq; ultra intuebitur eum locus suus. Filii eius attenuabunt egestatem. ⁊ manus illius reddent illi dolorem suum. Ossa eius implebuntur uitiis adolescentie eius. ⁊ cum eo in puluere dormient. Cum enim dulce fuerit in ore eius malum. abscondet illud sub lingua sua. parcet illi ⁊ non derelinquet illud. ⁊ celabit in gutture suo. Panis ei in utero illius uertetur in fel aspidum intrinsecus. Diuitias quas deuorauit euomet. ⁊ de uentre illius extrahet eas deus. Caput aspidum suggeret occidet eum lingua uipere. Non uideat riuulos fluminis torrentes mellis ⁊ butyri. Luet que fecit omnia. nec consumet. Iuxta multitudinem inuentionum suarum sic ⁊ sustinebit. quia contribulans nudauit pauperes domum. non ⁊ edificauit eam. nec est saciatus uentre eius. ⁊ cum habuerit que concupierat. possidere non poterit. Non remansit de cibo eius. propter ea non permanebit de bonis eius. Cum saciare fuerit arrabit eum. ⁊ estuabit. ⁊ non super dolore uertet in eum. Quando impleat uentrem suum. mittet in eum furorem ire sue. ⁊ pluet super illum bellum suum. Fugiet arma ferrea. ⁊ turbabit eum arcus eneus. Educitur ⁊ egredietur de uagina sua. ⁊ fulgurans in amaritudine sua. uadent. ⁊ uenient super eum horribiles. Omnes tenebre abscondite sunt in occultis eius. Deuorabit eum ignis qui non succendit. afflictio relicti in tabernaculo suo. Reuelabunt celi iniquitatem eius. ⁊ terra consurget aduersus eum. Germen domus illius detrahetur die furoris dei. Hec est pars hominis impii a deo. ⁊ hereditas uerborum eius a domino.

Respondens autem iob dixit. Audite queso sermones meos. ⁊ agite penitentiam. Sustinete me. ⁊ ego loquar. ⁊ post mea si uidebitur uba ridete. Numquid ad hominem disputatio mea est. ut merito non debeam contristari. Attendite me. ⁊ obstupescite. ⁊ suppónite digitum ori uestro. Et ego cum recordatus fuero pertremisco. ⁊ horret caro mea tremore. Quare impii uiuunt. subleuati sunt. confortatique diuitiis. Semen eorum permanet coram eis. propinqui eorum turba. ⁊ nepotum in conspectu eorum. Domus eorum secure sunt. ⁊ pacate. ⁊ non est uirga dei super illos. Bos eorum concepit. ⁊ non abortiuit. Vacca peperit. ⁊ non deprimata fetum suum. Egredientur quasi gregem paruulos eorum. ⁊ infantes eorum exultant lusibus. Tenent tympanum ⁊ citharam. ⁊ gaudent ad sonitum organi. Ducunt in bonis dies suos. ⁊ in puncto ad inferna descendunt. Qui dixerunt deo recede a nobis. ⁊ scientiam uiarum tuarum nolumus. Quid est omnipotens ut seruiamus ei. ⁊ quid nobis prodest si adorauerimus illum. Verumtamen quia non sunt in manu eorum bona sua. consilium eorum longe sit a me. Quotiens lucerna impiorum extinguetur. ⁊ super uenerit eis inundatio. ⁊ dolores diuidet furor suus. Erunt sicut palee ante faciem uenti. ⁊ sicut fauilla quam turbo dispergit. Deus seruabit filiis illius dolorem patris. ⁊ cum reddiderit tunc sciet. Uidebunt oculi eius interfectionem suam. ⁊ de furore omnipotentis bibet. Quid enim ad eum pertinet de domo sua post se. ⁊ si numerus mensium eius dimidiet. Numquid deum quispiam docebit scientiam qui excelsos iudicat. Iste moritur robustus ⁊ sanus. ⁊ diues ⁊ felix. uasa eius plena sunt adipe. ⁊ medullis ossa illius irrigantur. Alius uero moritur in amaritudine anime absq; ullis opibus. ⁊ tamen simul in puluere dormient. ⁊ uermes operient eos. Certe noui cogitationes uestras. ⁊ sententias quas

Dicitis enim ubi est domus principis. ⁊ ubi tabernacula impiorum. Interrogate quemlibet de uiatoribus. ⁊ hec eadem eum intelligere cognoscetis. quia in diem perditionis seruabitur malus. ⁊ ad diem furoris ducetur. Quis arguet coram eo uiam eius. ⁊ que fecit quis reddet illi. Ipse ad sepulchra ducetur. ⁊ in congerie mortuorum uigilabit. Dulces fuerunt glareis cocyti. ⁊ post se omnem hominem trahet. ⁊ ante se innumerabiles. Quomodo ergo consolamini me frustra. cum responsio uestra repugnare ostensa sit ueritati.

Respondens autem eliphat themanites. dixit. Numquid deo comparari potest homo. etiam cum perfecte fuerit scientie. Quid prodest deo si uiueris. aut quid ei conferet si immaculata fuerit uita tua. Numquid timens te arguet te. ⁊ ueniet tecum in iudicium. Et si parcens malitiam tuam plasmam. ⁊ infinitas iniquitates tuas. Absque ullis enim pignoribus fratrum tuorum sine causa. ⁊ nudos spoliasti uestimento. Aquam lasso non dedisti. ⁊ esurienti subtraxisti panem. In fortitudine brachii tui possidebas terram. ⁊ ut potentissimus obtinebas eam. Viduas dimisisti uacuas. ⁊ lacertos pupillorum contriuisti. Propterea circumducunt te laquei. ⁊ conturbat te formido subitanea. Et putabas te tenebras non uisurum. ⁊ impetu aquarum inundantium non opprimi. Nonne deus excelsior celo sit. ⁊ supra stellarum uerticem sublimetur. Et dicis. Quid enim nouit deus. Et quasi per caliginem iudicat. Nubes latibulum eius nec nostra considerat. ⁊ circa cardines celi perambulat. Numquid semitam seculorum custodire uoluit. quam calcauerunt uiri iniqui qui sublati sunt ante tempus suum. Et fluuium subuersus est fundamentum eorum. qui dicebant deo recede a nobis. ⁊ quid nobis potest facere omnipotens estimabant eum. cum ille implesset domos eorum bonis. Quorum procul sit a me. consilium impiorum. Videbunt iusti ⁊ letabuntur. ⁊ innocens subsannabit eos. Nonne succisa est erectio eorum. ⁊ reliquias eorum deuorabit ignis. Adquiesce igitur et habeto pacem. per hec habebis fructus optimos. Suscipe ex ore illius legem. ⁊ pone sermones eius in corde tuo. Si reuersus fueris ad omnipotentem edificaberis. ⁊ longe facies iniquitatem a tabernaculo tuo. Dabit pro terra silicem. ⁊ pro silice torrentes aureos. erunt que omnipotens contra hostes tuos. ⁊ argentum congregabitur tibi. Tunc super omnipotente deliciis affluens. ⁊ eleuabis ad deum faciem tuam. Rogabis eum ⁊ exaudiet te. ⁊ uota tua reddet. Decernes rem. ⁊ ueniet tibi. ⁊ in uiis tuis splendebit lumen. Qui enim humiliatus fuerit erit in gloria. ⁊ qui inclinauerit oculos ipse saluabit. Saluabit innocens. saluabitur autem munditia manuum tuarum.

Respondens autem iob ait. Nunquid quia in amaritudine est sermo meus. ⁊ manus plage mee aggrauata est super gemitum meum. Quis mihi tribuat ut cognoscam. ⁊ inueniam illum. ⁊ ueniam usque ad solium eius. Ponam coram eo iudicium. ⁊ os meum replebo increpationibus. ut sciam uba que mihi respondeat. ⁊ intelligam quid loquatur mihi. Nolo multa fortitudine contendat mecum. nec magnitudinis sue mole me premat. Proponat equitatem contra me. ⁊ pueniet ad uictoriam iudicium meum. Si ad orientem ibo non apparet. ⁊ si ad occidentem non intelligam eum. Si ad sinistram quod agit non apprehendam eum. Si me uertam ad dexteram. non uidebo illum. Ipse nouit uiam meam. ⁊ probauit me quasi aurum quod per ignem transiit. Vestigia eius secutus est pes meus. uiam eius custodiui. ⁊ non declinaui ex ea. A mandatis labiorum eius non recessi. ⁊ in sinu meo abscondi uba oris eius. Ipse enim solus est. ⁊ nemo auertere potest cogitationem eius. ⁊ anima eius quecunque uoluit hoc fecit. Cum expleuerit in me uoluntatem suam. ⁊ alia multa similia

ꝑsto sunt ei. Et ideirco a facie ei⁹ turbatus sum: & considerans eum timore sollicitor. Deus mollíuit cor meum: & omnipotens conturbauit me. Non enim períi ꝑ tenebras: nec faciem meam operuit caligo. A dño omnipotente si sunt abscondita tempora: qui aute nouerunt eum ignorant dies illius. Alii terminos transtulerunt: diripuerunt greges & pauerẽt eos: asinum pupillor abigerunt: & abstulerunt ꝑ pignore bouem uidue. Subuerterunt paupum uiam: & oppressi sunt pariter mansuetos terre. Alii q̃ onagri in deserto egrediunt⁹ ad opꝰ suum: ingulantes ad ꝓdam ꝑparant panem liberis. Agrum q̃ suum demetunt: & uineam eius quem ui oppressit uindemiant. Iudos dimittunt homines nudos & tolentes: quibus non est operimentum in frigore. quos imbres montiũ rigant: & si habitacula uelamen amplexant⁹ lapides. Cum fecerunt depdantes pupillos: & uulgus paupum spoliauerint. nudis & incedentibus absq; uestitu: & famelicis tulerunt spicas. Inter acerbos eor⁹ machinati sunt: qui calcant torcularibus sitiunt. De ciuitatibus fecerunt uirosi gemere: & anie uulnerator⁹ clamabunt: & dñs ꝓ multum abire ꝑmittit. Ipsi fuerunt rebelles lumini: nescierunt uias eius: nec reuisi sunt ꝑ semitas illius. Mane primo consurgit homicida: interficit egenum & pauperem: & p noctem fur erit qui fur. Oculus adulteri obseruat caliginem dicens: non me uidebit oculus: & operiet uultum suum. Perfodit in tenebris domos: sicut in die condixerant sibi: & ignorauerunt lucem. Si subito apparuerit aurora: arbitrantur umbram mortis: & sic in tenebris qi in luce ambulant. Leuis est super faciẽ aque: maledicta sit pars eius in terra: nec ambulet per uiam uinearum. Ad nimium calorem transeat ab aquis niuium: & usq; ad inferos peccm illius. Obliuiscat⁹ eius misericordie dulcedo illius: non sit in recordatione: sed conteratur⁹ q̃si lignum infructuosum. Pauit enim sterilem atq; q̃ parit: & uidue bñ si fecit. Detraxerit fortes in fortitudine sua: & cum steterint si crediderit uite sue. Dedit ei dñs locum penitentie: & ille abutitur eo in superbiam. Oculi aut⁹ eius sunt in uias illius: & leuati sunt ad modicum & si subsistent. Et humiliabunt⁹ sicut omnia & auferent⁹ & sicut summitates spicarũ ꝓtrahent⁹. Qd si nõ est ita. quis me potest arguere aut⁹ mendacium: & ponere ante deum uerba mea.

xxvi.

Respondens aut⁹ baldad suites dixit. Potestas & timor apud eum est: qui facit concordiam in excelsis suis. Si q̃ numerus militum eius: & super quem non fulget lumen illius. Si q̃ iustificari potest homo cõparatus deo: aut apparere mundus natus de muliere. Ecce etiam luna non splendet: & stelle non sunt munde in conspectu eius: quanto magis homo putredo: & filius hominis uermis.

xxvii.

Respondens aut⁹ iob dixit. Cuius adiutor⁹ es: Si numquid imbecillis: Et sustentas brachium eius qui non est fortis. Cui dedisti consilium: forsitan illi qui non habet sapiam: & prudentiam tuam ostendisti plurimam. Cui quem docere uoluisti: Si nonne cum qui fecit spiramentum. Ecce gigantes gemunt sub aquis: & qui habitant cum eis. Si nudus est infernus coram illo: & nullum est operimentum perditionis. Qui extendit aquilonem super uacuum: & appendit terram super nichilum. Qui ligat aquas in nubibus suis: ut non erumpant pariter deorsum. Qui tenet nultum solium suum: & expandit super illud nebulam suam. Terminum circumdedit aquis: usq; dum finiant⁹ lux & tenebre. Columpne celi contremiscunt: & pauent ad nutum eius. In fortitudine illius repente maria congregata sunt: & prudentia eius percussit superbum. Spũ eius ornauit celos: & obstetricante manu eius eductus est coluber tortuosus. Ecce hec ex parte dicta sunt uiarum eius:

& cum uix paruam stillam sermonis eius audierimus: quis poterit tonitruum magnitudinis illius intueri.

xxv.

Addidit quoq; iob assumens parabolam suam & dixit. Viuit dñs qui abstulit iudicium meum: & omnipotens qui adamauit amaritudinem animã meam: q̃ donec superest halitus in me: & spũs dei in naribus meis: non loquent labia mea iniquitatem: nec lingua mea meditabit mendacium. Absit a me ut iustos uos esse iudicem. Donec deficiam non recedam ab innocentia mea. Iustificationem meam quam cepi tenere non deseram: nec enim reprehendit me cor meum in omni uita mea. Sicut impius inimicus meus: & aduersarius meus q̃si iniquus. Que enim spes est hypocrite. si auare rapiat & non liberet dñs animã eius. Numquid clamorem eius audiet dñs cum uenerit super eum angustia. Aut poterit in omnipotente delectari: aut inuocare dñm in omni tempore. Docebo uos per manum dei: quecumque habeat nec abscondam. Ecce uos omnes nostis: & quid sine causa uana loquimini. Hec est pars hominis impii apud dñm: & hereditas violentor⁹ quam ab omnipotente suscipient. Si multiplicati fuerint filii eius: in gladio erunt: & nepotes eius non saturabunt⁹ pane. Qui reliqui fuerint ex eo sepelient⁹ in interitu: & uidue illius non plorabunt⁹. Si congregauerit quasi humum argentum: & sicut lutum preparauerit uestimenta: preparabit quidem sed iustus uestietur illis: & argentum innocens diuidet. Edificauit sicut tinea domum suam: & sicut custos fecit umbraculum. Dormiens cum dormierit nichil secum auferet: aperiet oculos suos & nichil inuenet. Apprehendet eum quasi aquam inopia: nocte opprimet eum tempestas. Tollet eum uentus urens: & auferet: & uelut turbo rapiet eum de loco suo: & mittet super eum & non parcet. De manu eius fugiens fugiet: & stringet super eum manus suas: & sibilabit super illum intuens locum eius. Habet argentum uenarum suarum principia: & auro locus est in quo conflatur. Ferrum de terra tollitur: & lapis solutus calore in es uertitur. Tempus posuit tenebris: & umbre mortis: siue ipse considerat. Lapidem q̃q caliginis & umbre mortis: diuidit torrens: a populo peregrinante. eos quos obliuioni tradet egentis hominis & inopis. Terra de qua oriebatur panis: & loco suo igne subuersa est. Locus saphiri lapides eius & glebe illius aurum. Semitam ignorauit auis: nec intuitus est eam oculus uulturis. Non calcauerunt eam filii institoris: nec pertransiuit per eam leena. Ad silicem extendit manum suam: subuertit a radicibus montes. In petris riuos secuit: & omne pretiosum uidit oculus eius. Profunda q̃q fluminum scrutatus est: & abscondita producit in lucem. Sapientia autem ubi inuenitur: & quis est locus intelligentie. Nescit homo pretium eius: nec inuenitur in terra suauiter uiuentium. Abyssus dicit non est in me: & mare loquitur non est mecum. Non dabitur aurum obrizum pro ea: nec appendetur argentum in commutatione eius: nec conferetur uncti indie coloribus: nec lapidi sardonico pretiosissimo uel saphyro. Non adequabitur ei aurum uel uitrum: nec commutabuntur pro ea uasa auri: excelsa & eminentia si memorabuntur⁹ comparatione eius. Trahitur aut⁹ sapia de occultis. Non adequabitur ei topazium de ethiopia: nec tincture mundissime componetur. Unde q̃ sapia ueniet: & quis est locus intelligentie: abscondita est ab oculis omnium uiuentium: uolucres q̃q celi latent. Perditio & mors dixerunt: auribus nris audiuimus famam eius. Deus intelligit uiam eius: & ipse nouit locum illius. Ipse enim fines mundi intuetur: & omnia que sub celo sunt respicit. Qui fecit uentis pondus: & aquas appendit mensura. Quando ponebat pluuiis legem: & uiam procellis sonantibus. Tunc uidit illam & enarrauit: & ipsa parauit & inuestigauit: & dixit homini. Ecce timor dñi

ipa est sapia ⁊ recedere a malo intelligentia. xxvi.

Addidit ꝙ iob assumens parabolam suam ⁊ dixit. Quis mi tribuat ut sim iuxta mẽses pristinos. secm dies ꝙbꝫ ds custodiebat me. Quãdo splendebat lucerna ei sup caput meum. ⁊ ad lumen ei ambulabam in tenebris. Sicut fui in diebꝫ adolescentie mee. qñ secreto ds erat in tabernaculo meo. qñdo erat omps mecũ ⁊ in circuitu meo pueri mei. qñ lauabam pedes meos butyro ⁊ petra fundebat michi riuos olei. qñ procedebam ad portam ciuitatis ⁊ in platea parabant cathedram mi. Videbant me iuuenes ⁊ abscondebant se. ⁊ senes assurgentes stabant. Principes cessabant loqui ⁊ digitum supponebant ori suo. Vocem suam cohibebant duces. ⁊ lingua eorũ gutturi suo adherebat. Auris audiens beatificabat me. ⁊ oculus uidens testimonium reddebat mi. qꝺ liberassem pauperem uociferantem ⁊ pupillum cui nõ erat adiutor. Benedictio perituri sup me ueniebat. ⁊ cor uidue consolatus sum. Justicia indutus sum. ⁊ uestiui me sicut uestimẽto ⁊ diademate iudicio meo. Oculis fui ceco. ⁊ pes claudo. pater eram pauperũ. ⁊ causam quam nesciebam diligentissime inuestigabam. Conterebam molas iniqui. ⁊ de dentibꝫ illius auferebam predam. Dicebamq. In nidulo meo moriar. ⁊ sicut palma multiplicabo dies. Radix mea aperta est secus aquas. ⁊ ros morabitur in messione mea. Gla mea semp innouabit. ⁊ arcus meus in manu mea instaurabit. Qui me audiebant sententiã meã expectabãt. ⁊ intenti tacebant ad consilium meum. Verbis meis addere nichil audebant. ⁊ sup illos stillabat eloquium meum. Expectabant me sicut pluuiam. ⁊ os suum aperiebant qsi ad ymbrem serotinum. Si quando ridebam ad eos si credebant. ⁊ lux uultus mei nõ cadebat in terram. Si uoluissem ire ad eos. sedebam primus. Cumq; sederem qsi rex circumstante exercitu. eram tamen mestorum consolator. Nunc autẽ derident me iuniores tempore. quorũ nõ dignabar patres ponere cum canibꝫ gregis mei. Quorũ uirtus manuum erat mi penichilo. ⁊ uita ipa putabantur indigni egestate ⁊ fame steriles. qui rodebant in solitudine. squalentes calamitate ⁊ miseria. ⁊ mandebant herbas ⁊ arborũ corticẽs. ⁊ radix iuniperum pro cibis erat eorũ. Qui de conuallibꝫ ista rapientes cum singula reperissent ad ea cum clamore current. In desertis habitabant torrentium. ⁊ in cauernis terre. et sup glaream. Qui inter huiscemõi letabantur. ⁊ ee sub sentibꝫ delicias putabant. filii stultorũ ⁊ ignobiliũ. ⁊ in terra penitꝰ nõ parentes. Nunc in eorũ canticum iocus sum. ⁊ factus sum eis in prouerbium. Abhominantur me. ⁊ longe fugiunt a me. ⁊ faciem meam conspuere nõ uerentur. pharetram enim suam aperuit. ⁊ afflixit me. ⁊ frenum posuit in ore meo. Ad dexteram orientis calamitatis mee illico surrexerunt. pedes meos subuerterunt. ⁊ oppresserunt qsi fluctibꝫ semitas suas. dissipauerunt semitas meas. in foueam lapsi sunt michi ⁊ preualuerunt. ⁊ nõ fuit qui ferret auxilium. Qui rupto muro ⁊ apta ianua irruerunt sup me. ⁊ ad meas miserias deuoluti sunt. reductus sum in nichilum. Absti sti qsi uentꝰ desiderium meum. ⁊ uelud nubes peruansit salus mea. Nũc autẽ in memet ipo marcescit anima mea. ⁊ possident me dies afflictionis. Nocte os meum perforat doloribꝫ. ⁊ qui me comedunt nõ dormiunt. In multitudine eorũ uestimẽtorum meorum. ⁊ qsi capitio tunice circumdederunt me. Comparauit me luto. ⁊ assimilatus sum fauille ⁊ cineri. Clamo ad te. ⁊ nõ exaudis me. sto. ⁊ nõ respicis me. Mutatus es mi in crudelem. ⁊ in duritia manus tue aduersaris mi. Eleuasti me. ⁊ qsi super uentum ponens elisisti ualide. Scio qm morti tradas me. ⁊ ad constituta domus omi uiuenti. Verumtamen nõ ad

ostium pectionem eorũ emittes manum tuam. ⁊ si corruerint ipe saluabis. flebam quondam sup eo qui afflictꝰ erat. ⁊ compatiebatur anima mea pauperi. Expectabam bona. ⁊ uenerunt mi mala. pstolabar lucem ⁊ eruperunt tenebre. Interiora mea effebuerunt absq; ulla requie. ꝓ uenerunt me dies afflictionis. Merens incedebam sine fuore consurgens in turba clamabam. frater fui draconũ ⁊ socius struthionum. Cutis mea denigrata est sup me. ⁊ ossa mea aruerunt pcaumate. Versa est in luctum cythara mea. ⁊ organum meum in uocem flentium. Pepigi fedus cum oculis meis. ut ne cogitarem quidem de uirgine. Quam enim partem haberet ds in me desup. ⁊ hereditatẽ omps de excelsis. Numquid si pditio est iniquo. ⁊ alienatio operantibꝫ iniusticiam. Nonne ipe considerat uias meas. ⁊ cunctos gressus meos dinumerat. Si ambulaui in uanitate. ⁊ festinauit in dolo pes meus. appendat me in statera iusta. ⁊ sciat ds simplicitatem meam. Si declinauit gressus meus de uia. ⁊ si secutus est oculus meus cor meum. ⁊ in manibꝫ meis adhesit macula. seram ⁊ alius comedat. ⁊ progenies mea eradicetur. Si deceptum est cor meum sup mulierem. ⁊ si ad ostium amici mei insidiatus sum. socrum sit alterus uxor mea. ⁊ sup illam incuruentur alii. Hoc enim nefas est. ⁊ iniquitas maxima. Ignis est usq; ad perditionem deuorans. ⁊ omnia eradicans germina. Si contempsi subire iudicium cũ seruo meo ⁊ ancilla mea. cum disceptarent adũersum me. Quid faciam enim cum surrexerit ad iudicandum ds. ⁊ cum quesierit quid respondebo illi. Numquid nõ in utero fecit me. qui ⁊ illum operatus est. ⁊ formauit in uulua una. Si negaui qd uolebant pauperibꝫ. si oculos uidue exspectare feci. si comedi buccellam meam solus. ⁊ nõ comedit pupillus ex ea. qm ab infantia mea creuit mecũ miseratio. ⁊ de utero matris mee egressa est mecũ. Si despexi perimẽte eo qd non haberet indumentum. ⁊ absq; operimento pauperem. si nõ benedixerunt mi lumbi ei. ⁊ de uelleribꝫ ouium mearum calefactus est. si leuaui sup pupillum manũ meã. etiã cum uiderem me in porta superiorem. humerus meus a iunctura sua cadat. ⁊ brachium meum cũ suis ossibꝫ confringat. Semp enim qsi tumentes sup me fluctus timui dñi. ⁊ pondus eius ferre nõ potui. Si putaui aurum robur meum. ⁊ obrizo dixi fiducia mea. si letatus sum super multis diuitiis meis. ⁊ qm plurima reperit manus mea. si uidi solem cum fulgeret. ⁊ lunam incedentem clare. ⁊ letatus est in abscondito cor meum. ⁊ osculatus sum manũ meã ore meo que est iniquitas maxima. ⁊ negatio contra altissimum. si gauisus sum ad ruinam eius qui me oderat. ⁊ exultauit qm inuenisset eum malum. Non enim dedi ad peccandum guttur meum. ut exposcerem maledicens animam eius. Si dixerunt uiri tabernaculi mei. quis det de carnibꝫ eius ut saturemur. foris nõ mansit peregrinus. ostium meum uiatoribꝰ patuit. Si abscondi qsi homo peccatum meum. ⁊ celaui in sinu meo iniquitatem meam. si expaui ad multitudinem turmam. ⁊ despectio propinquorum terruit me. ⁊ nõ magis tacui. nec egressus sum ostium. Quis mi tribuat auditorem ut desiderium meum omps audiat. ⁊ librum scribat ipe qui iudicat. ut in humero meo portem illum. ⁊ circumdem illum qsi coronam mihi. per singulos gradus meos pnuntiabo illum. ⁊ qsi principi offeram eum. Si aduersum me terra mea clamat. ⁊ cum ipa sulci eius deflent. Si fructus eius comedi absq; pecunia. ⁊ animam agricolarum eius afflixi. pro frumento oriatur mihi tribulus. ⁊ pro ordeo

Obmiserunt autẽ tres uiri isti xxvii. Spina. respondere iob. eo qd iustus sibi uideretur. Et iratus

indignat⁹ q; helyu filius barachelbuzites de cognatione ram. ⁊ tratus ē aut ad ūsum iob eo q̄ iustum ē se diceret coram deo. Porro ad ūsum amicos eius indignatus ē eo q̄ sibi uidebatur iustificare animam suam magis quam deum. Et indignati sunt uiri isti contra iob eo q̄ non inuenissent responsionem rationabilem ⁊ tantū condemnassent iob. Igit⁹ helyu expectauit iob loquentem eo q̄ seniores ei essent qui loquebantur. Cum aut̄ uidisset q̄ non esset responsio in ore trium uirorum iratus est uehementer. ·xxviii·

Respondens q; helyu filius barachelbuzites dixit. Iuuenis sum tempor⁹ uos aut̄ antiqui estis. Ideo timui et expaui ab eo ostendere uobis meam sententiam. Putabam enim q̄ etas plures loqueretur ⁊ annos multitudo doceret sapientiam. Sed ut uideo spūs est in hominibus ⁊ inspiratio omnipotentis dat intelligentiam. Non sunt longeui sapientes nec senes intelligunt iudicium. Ideo dicam audite me. ostendam uobis etiam ego meam sapientiam. Expectaui enim sermones uestros audiui prudentiam uestram donec discepta rerentur sermonibus ⁊ donec putabam uos aliquid dicere considerabam. Sed ut uideo si est qui arguere possit iob. ⁊ respondere ex uobis sermonibus eius ne forte dicatis inuenimus sapientiam. Deus proiecit eum non homo. Huic locutus ē nō ⁊ ego si secūdum sermones uestros respondebo illi. Extimuerunt ⁊ non responderunt ultra abstulerunt a se eloquia. Quia ergo expectaui ⁊ non sunt locuti steterunt nec responderunt ultra respondebo ⁊ ostendam scientiam meam. ⁊ ego pleno meam. Plenus sum sermonibus ⁊ coartat me spūs uteri mei. Ecce uenter meus quasi mustum absq; spiraculo erumpens lagunculas nouas disrumpit. Loquar ⁊ respirabo paululum aperiam labia mea ⁊ respondebo. Non accipiam personam uiri ⁊ deum homini non equabo. Nescio enim quamdiu subsistam ⁊ si post modicum tollat me factor meus. Audi ergo iob eloquia mea ⁊ omnes sermones meos ausculta. Ecce aperui os meum loquatur lingua mea in faucibus meis. Simplici corde meo sermones mei ⁊ sententiam labia mea pura loquentur. Spūs dei fecit me ⁊ spiraculum omnipotentis uiuificauit me. Si potes respondē mihi ⁊ aduersum faciem consiste. Ecce ⁊ me sicut ⁊ te fecit deus ⁊ de eodem luto ego q; formatus sum. Verumtamen miraculum meum non te terreat ⁊ eloquium meum non sit tibi graue. Dixisti ergo in auribus meis ⁊ uocem uerborum tuorum audiui. Mundus sum ego absq; delicto immaculatus ⁊ non est iniquitas in me. Quia querelas in me reperit ideo arbitratus est me inimicum sibi. Posuit in nervo pedes meos custodiuit omnes semitas meas. Hoc est ergo in quo non es iustificatus. Respondebo tibi q; maior sit deus homine. Aduersus eum contendis quod non ad omnia uerba respondit tibi. Semel loquetur deus ⁊ secundo idipsum non repetet. Per somnium in uisione nocturna quando ruunt sopor super homines ⁊ dormiunt in lectulo tunc aperit aures uirorum ⁊ erudiens eos instruit disciplina ut auertat hominem ab his que fecit ⁊ liberet eum de superbia eruens animam eius de corruptione ⁊ uitam illius ut non transeat in gladium. Increpat quoq; per dolorem in lectulo ⁊ omnia ossa eius marcescere facit. Abhominabilis ei fit in uita sua panis ⁊ anime illius cibus ante desiderabilis. Tabescet caro eius ⁊ ossa que tecta fuerant nuda bunt. Appropinquauit corruptioni anima eius ⁊ uita illius mortiferis. Si fuerit per eos angelus loquens unum de similibus ut annuntiet hominis equitatem miserebitur eius ⁊ dicet. Libera eum ut non descendat in corruptionem inueni in quo ei propitier. Consumpta est caro a supplicio reuertatur ad dies adolescentie sue. Deprecabitur deum ⁊ placabilis ei erit ⁊ uidebit faciem eius in jubilo ⁊ reddet homini iusticiam suam. Respiciet homo homines ⁊ dicet peccaui ⁊ uere deliqui ⁊ ut eram dignus non recepi. Liberauit animam suam ne pgeret in interitum ⁊ uitam illius ut non transeat in gladium. Increpat quoq; per dolorem in lectulo ⁊ omnia ossa eius marcescere facit. Abhominabilis ei fit in uita sua panis ⁊ anime illius cibus ante desiderabilis. Tabescet caro eius ⁊ ossa que tecta fuerant nuda bunt. Appropinquauit corruptioni anima eius ⁊ uita illius mortiferis. Si fuerit per eos angelus loquens unum de similibus ut annuntiet hominis equitatem miserebitur eius ⁊ dicet. Libera eum ut non descendat in corruptionem inueni in quo ei propitier. Consumpta est caro a supplicio reuertatur ad dies adolescentie sue. Deprecabitur deum ⁊ placabilis ei erit ⁊ uidebit faciem eius in jubilo ⁊ reddet homini iusticiam suam. Respiciet homo homines ⁊ dicet peccaui ⁊ uere deliqui ⁊ ut eram dignus non recepi. Liberauit animam suam ne pgeret in interitum ⁊ uitam illius ut non transeat in gladium.

Ecce hec omnia operatur deus tribus uicibus per singulos ut reuocet animas eorum a corruptione ⁊ illuminet in luce uiuentium. Attende iob ⁊ audi me ⁊ tace dum ego loquor. Si autem habes quod loquaris ⁊ respondē mihi. Loquere. Volo enim te apparere iustum. Quod si non habes ⁊ audi me. Tace ⁊ docebo te sapientiam. ·xxix·

Pronuntians ut aiunt helyu etiam hec locutus est. Audite sapientes uiri mea ⁊ erudimini auscultate me. Auris enim uerba probat ⁊ guttur escas gustu diiudicat. Iudicium eligamus nobis ⁊ inter nos uideamus quid sit melius. Quia dixit iob iustus sum ⁊ deus subuertit iudicium meum. In iudicando enim me mendacium est. Violenta est sagitta mea absq; ullo peccato. Quis est uir ut est iob qui bibit subsannationem sicut aquam. Qui graditur cum operantibus iniquitatem ⁊ ambulat cum uiris impiis. Dixit enim. Non placebit uir deo etiam si cucurrerit cum eo. Ideo uiri corde audite me. Absit a deo impietas ⁊ ab omnipotente iniquitas. Opus enim hominis reddet ei ⁊ uxta uias singulorum restituet. Vere enim deus non condemnabit frustra ⁊ omnipotens non subuertet iudicium. Quem constituit alium super terram aut quem posuit super orbem quem fabricatus est. Si direxerit ad eum cor suum spiritum illius ⁊ flatum ad se trahet. Deficiet omnis caro simul ⁊ homo in cinerem reuertetur. Si quis habes intellectum audi quod dicitur ⁊ ausculta uocem eloquii mei. Numquid qui non amat iudicium sanari potest. Et quomodo tu eum qui iustus est in tantum condemnas. Qui dicit regi apostata qui uocat duces impios qui non accipit personam principum nec cognouit tyrannum cum disceptaret coram pauperem. Opus enim manuum eius sunt uniuersi. Subito morientur ⁊ in media nocte turbabuntur populi ⁊ pertransibunt ⁊ auferent uiolentum absq; manu. Oculi enim eius super uias hominum ⁊ omnes gressus eorum considerat. Non sunt tenebre ⁊ non est umbra mortis ut abscondantur ibi qui operantur iniquitatem. Neq; enim ultra in homine potestatem est ut ueniat ad deum in iudicio. Conteret multos ⁊ innumerabiles ⁊ stare faciet alios pro eis. Nouit enim opera eorum ⁊ ideirco inducet noctem ⁊ conterentur. Quasi impios percussit eos in loco uidentium. qui quasi de industria recesserunt ab eo ⁊ omnes uias eius intelligere noluerunt. ut puenire facerent ad eum clamorem egeni ⁊ audiret uocem pauperum. Ipse enim concedente pacem quis est qui condemnet. Ex quo absconderit uultum suum quis est qui contemplet eum. Et super gentes ⁊ super omnes homines qui regnare facit hominem hypocritam propter peccata populi. Quia ergo locutus sum ad deum te quoq; non prohibeo. Si erraui tu doce me. Si iniquitatem locutus sum ultra non addam. Numquid a te deus exspectat eam quoniam displicuit tibi. Tu enim cepisti loqui ⁊ non ego. Quod si quid nosti melius loquere. Viri intelligentes loquantur mihi ⁊ uir sapiens audiet me. Job autem stulte locutus est ⁊ uerba illius non sonant disciplinam. Pater mi probet iob usq; ad finem iste desinat ab homine iniquitatis qui addit super peccata sua blasphemiam. Inter nos interim constringatur ⁊ tunc ad iudicium procedat sermonibus suis deum. ·xxx·

Igit⁹ helyu hec rursum locutus est. Numquid equa tibi uidetur tua cogitatio ut diceres. iustior deo sum. Dixisti enim. Non tibi placet quod rectum est. Vel quid te poterit si ego peccauero. Itaq; ego respondebo sermonibus tuis ⁊ amicis tuis tecum. Suspice celum ⁊ uide ⁊ contempla re hetheria quod altior te sit. Si peccauerit quid ei uulnera nocebis. Et si multiplicate fuerint iniquitates tue quid facies contra eum. Porro si iuste egeris quid donabis ei aut quid de manu tua accipiet. Homini qui similis tui est

xxxvii

xxxviii

nocebit impietas tua. ⁊ filium hominis adiuuabit iu
stitia tua. Propt̃ multitudinem calumpniatoꝝ clama
bunt ⁊ eiulabunt ꝑ uim brachii tyrannoꝝ. Et si dicat
ubi est ds qui fecit me qui dedit carmina in nocte. qui
docet nos sup iumenta tre. ⁊ sup uolucres celi erudit nos.
Ibi clamabunt ⁊ nõ exaudiet. ꝑ superbiam malorũ. Non
ꝙ frustra exaudiet ds. ⁊ omps singlorũ eãl intuebit.
Etiam cum dicerem nõ considerat. iudicare coram eo ⁊ exꝑ
ta eum. Nunc enim si infert furorem suum. nec ultis
citur scelus ualde. Ergo iob frustra aꝑit os suum. ⁊ absq;
scientia uerba multiplicat. xxxi.

Addens adq; heliu hec locutus ẽ. Sustine me paululũ.
⁊ indicabo t. Adhuc enim habeo qd ꝓ deo loquar. ⁊ repe
tam sciam meam a ꝓncipio. ⁊ opatorem meum ꝓbabo
iustum. Vere enim absq; mendacio sermones mei. ⁊ ꝑ
fecta scientia ꝓbabitur t. Ds potentes nõ abicit cum ipe
sit potens. ⁊ nõ saluat impios. ⁊ iudicium pauꝑbz tribuit.
Non auferet a iusto oculos suos. ⁊ reges in solio collocat
in ꝑpetuum. ⁊ ibi eriguntr. Et si fuerint in catheris ⁊ uin
ciantr funibz pauꝑtatis. indicabit eis opa eoꝝ. ⁊ scelera
eoꝝ. q; inoleuerunt. Reuelabit aũt aurem eoꝝ ut
corripiat. ⁊ loquet ut reuertant ab iniquitate. Si audie
rint ⁊ obseruauerint. complebunt dies suos in bono. ⁊
annos suos in gla. Si autem nõ audierint. trãsibunt ꝑ
gladium. ⁊ consument in stultitia. Simulatores ⁊ cãllu
dij puocant iram di. neq; clamabunt cum uincti fuerint.
Morietur in tempestate anima eoꝝ. ⁊ uita eoꝝ inter
effeminatos. Eripiet pauperem de angustia sua. ⁊ reuela
bit in tribulatione aurem eius. Igit̃ saluabit te de ore angu
sto latissime. ⁊ nõ habentis fundamentum subt̃ se. Requies
autem mense tue. erit plena pinguedinis. Causa tua
q; impii iudicata est. causam iudicium; recipies. Non te
g; super ira ut aliquem opꝓmat. nec multitudo donoꝝ
inclinet te. Depone magnitudinem tuam absq; tribula
tione. ⁊ omẽs robustos fortitudine. Ne ꝓtrahat noctem.
ut ascendant ꝓpl ꝓ eis. Cave ne declines ad iniquitatem.
hanc enim cepisti sequi ꝓ miseriam. Ecce ds excelsus in
fortitudine sua. ⁊ nullus ei similis in legislatoribz. Quis
potest scrutari uias eius. aut quis ei potest dicere opatus
es iniquitatem. Memento q; ignores opꝰ eius. de quo cecinerũt
uiri. Omnes homines uident eum. ⁊ unusquisq; intue
tur ꝓcul. Ecce ds magnus uincens sciam nr̃am. nr̃us
annoꝝ eius inestimabilis. Qui aufert stillas pluuie. ⁊ ef
fundit ymbres ad instar gurgitum qui de nubibz fluũt.
que ꝓtegunt cuncta desup. Si uoluerit extendere nubes
q; tentorium suum. ⁊ fulgurare lumine suo desup. Car
dines q; maris operiet. Per hec enim iudicat ꝓpl. ⁊ dat es
cas multis mortalibz. In manibz abscondit lucem. ⁊ ꝑ
cipit ei ut rursus adueniat. Adnuntiat de ea amico
suo q; possessio eius sit. ⁊ ad eam possit ascendere. Sup
hoc expauit cor meũ. ⁊ emotum ẽ de loco suo. Audite
auditionem in ire uocis eius. ⁊ sonum de ore illius procedẽ
tem. Subt̃ omnes celos ipse contemplatur. ⁊ lumen illius sup
fines orbis tre. Post eum rugiet sonitus. tonabit uoce mag
nitudinis sue. ⁊ nõ inuestigabitur cũ audita fuerit uox
eius. Tonabit ds uoce sua in mirabilit. qui facit magna ⁊
inscrutabilia. qui ꝓcipit niui ut descendat super terram.
⁊ hyemis pluuias. ⁊ ymbres fortitudinis sue. qui in ma
nu omnium hominũ signat ut noverint singuli opa
sua. Ingredietr bestia latibulum. ⁊ in antro suo mora
bitr. Ab interioribz egredietr tempestas. ⁊ ab arcturo fri
gus. Flante do concrescit gelu. ⁊ rursum latissime fun
duntr aque. firmamentum desiderat nubes. ⁊ nubes spar
gunt lumen suum. que lustrant cuncta p circuitum quo
cunq; eas uoluntas gubernantis duxerit. ad omne qd ꝓce
pit illis sup facies orbis terrarum. sive in una tribu sive
in terra sua. sive in quocunq; loco misericordie sue eas iusserit
inuenire. Ausculta hec iob. ⁊ sta ⁊ considera mirabilia dei.
Numquid scis qñ ꝓcepit ds pluuiis ut ostenderent lucem
nubium ei. ⁊ numquid nosti semitas nubium magnas
⁊ perfectas scientias. Nonne uestimenta tua calida sunt. cũ
perflata fuerit terra austro. Tu forsitan cum eo fabricatus es celos
qui solidissimum q; ere fusi sunt. Ostende nobis quid dica
mus illi. nos quippe inuolutum tenebris. Quis narrabit
ei que loquor. Etiam si locutus fuerit homo deuorabitr. At nũc
non uident lucem. Subito aer coget̃r in nubes. ⁊ uentus tran
siens fugabit eas. Ab aquilone aurum uenit. ⁊ ad ter
midolosa laudatio. Digne eum inuenire non possumus mag
nus fortitudine. ⁊ iudicio. ⁊ iustitia enarrari non potest. Ideo
timebunt eum uiri. ⁊ non audebunt contemplari omnes
qui sibi uidentur ee sapientes. xxxii.

Respondens autem dñs iob de turbine dixit. Quis est iste in
uoluens sententias sermonibz imperitis. Accinge sicut
uir lumbos tuos. interrogabo te. ⁊ responde mihi. Ubi eras
quando ponebam fundamenta tre. Indica mihi si habes intel
ligentiam. quis posuit mensuras eius si nosti. ul'quis teten
dit sup eam lineam. sup quo bases illius solidate sunt. aut
quis dimisit lapidem angularem ei. Cum me laudarent
simul astra matutina. ⁊ iubilarent omnes filii dei. Quis
conclusit ostiis mare. quando erumpebat qsi de utero pce
dens. cum ponerem nubem uestimentum eius. ⁊ caligine il
lud qsi pannis infantie obuoluerem. Circumdedi illud ter
minis meis. ⁊ posui uectem ⁊ ostia. ⁊ dixi. Usq; huc uenies
⁊ nõ procedes amplius. ⁊ hic confringes tumentes fluctus tuos.
Numquid ꝓ ortum tuum ꝓcepisti diluculo. ⁊ ostendisti au
rore locum suum. ⁊ tenuisti concutientem extrema tre. ⁊ ex
cussisti impios ex ea. Restituet̃r ut lutum signaculum. ⁊ sta
bit sic uestimentum. Auferet̃r ab impiis lux sua. ⁊ brachium
excelsum confringet̃r. Numquid ingressus es profunda maris
⁊ in nouissimis abyssi deambulasti. Numquid aperte tibi
sunt porte mortis. ⁊ ostia tenebrosa uidisti. Numquid cõ
siderasti latitudinem tre. Indica mihi si nosti omnia. in qua
nia habitet lux. ⁊ tenebrarum quis locus sit. ut ducas unũ
quemq; ad fines suos. ⁊ intelligas semitas domus eius. Scie
bas tunc qd nasciturus ees. ⁊ numerũ dierũ tuorũ noveras.
Numquid ingressus es thesauros nivis aut thesauros grandi
nis aspexisti. que ꝓparaui in tempus hostis in diem pug
ne ⁊ belli. Per quam uiam spargit lux. dividit estus super
ram. Quis dedit uehementissimo ymbri cursum. ⁊ uiam
sonantis tonitrui. ut pluceret super terram absq; homine
in deserto. in quo nullus mortalium commoratr. ut impleret in
uiam ⁊ desolatam. ⁊ produceret herbas uirentes. Quis est
pluuie pater. ul'quis genuit stillas roris. De cuius utero e
gressa est glacies. ⁊ gelu de celo qui genuit. In similitu
dinem lapidis aque durantr. ⁊ superficies abyssi constrin
gitr. Numquid coniunges ualebis micantes stellas. Phy
adas aut gyrum arcturi poteris dissipare. Numquid ꝓ
ducis lucifer in tempore suo. ⁊ uesperum super filios terre cõ
surgere facis. Numquid nosti ordinem celi. ⁊ pones rationem
eius in terra. Numquid eleuabis in nebula uocem tuam. ⁊
impetus aquarum operiet te. Numquid mittes fulgura ⁊ ibũt
⁊ reuertentia dicent t assumus. Quis posuit in uisceri
bz hominis sapiam. ul'quis dedit gallo intelligentiam.
Quis enarrabit celoꝝ rationem. ⁊ concentum celi quis dormire
facit. Quando fundabatr pulvis in terram. ⁊ glebe com
pingebantr. Numquid capies leene ꝓdam. ⁊ animam catu

loꝛum eꝯ implebis qñ cubant in antꝛis & in speluncis insidiant. Quis ꝓparat coꝛuo escam suam. qñ pulli eꝯ ad dñm clamant. uagantes eo qꝺ̄ nõ habeant cybos. ¶ Nũquid nosti tempꝰ parꝯ hybicum in petris. uel parturientes cerual obseruasti. Dinumerasti nñ mẽses conceptꝰ earꝫ. & scisti tempꝰ partus earum. Incuruantur ad fetum & parturiunt & rugitus emittunt. Separant filii earum & ꝓgunt ad pastum. Egrediuntur & nõ reuertentur ad eas. Quis dimisit onagrum liberum. & uincula eius quis soluit. Cui dedi in solitudinem domũ. & tabernacula eius in tra salsuginis. Contempnit multitudinem ciuitatis. clamorem exactoꝛis nõ audit. Circũspicit montes pascue sue. & uestigia queq; ꝓquirit. ¶ Numquid uolet rinoceros seruire tibi. aut morabit ad ꝓsepe tuum. ¶ Nũquid alligabis rinocerota ad arandũ loꝛo tuo. aut confringet glebas uallium ꝓ te. ¶ Nũquid fiduciam habebis in magna fortitudine eius. & derelinques ei labores tuos. ¶ Numquid credes ei qm̃ reddat semen tuum. & aream tuam congget. Penna struthionũ similis pennis herodii & accipitris. Quando derelinquit in tra ouа sua. tu forsitan in puluere calefacies ea. Obliuiscit qꝺ̄ pes conculcet ea. aut bestie agri conterant. Duratur ad filios suos qꝺ̄ nõ sint sui. frustra laboꝛ aut nullo timoꝛe cogente. Priuauit enim eam dñs sapia. nec dedit illi intelligentiã. Cum tempꝰ fuerit in altum alas erigit. deridet equũ & ascensoꝛem eius. ¶ Nũquid ꝓbebis equo fortitudinẽ. aut circũdabis collo eius hynnitũ. ¶ Nũquid suscitabis eum qꝺ̄ locustas. Gla narium eius terroꝛ. Terram ungula fodit. exultat audacter. in occursum ꝓgetur armatis. Contempnit pauoꝛem nec cedit gladio. Sup ipm sonabit pharetra. fulgebit hasta & clipeus. feruens & fremens soꝛbet terram. nec reputat tube sonare clangoꝛem. Vbi audierit bucinam dicet. Va. Procul odoꝛat bellum. exhortationem ducũ. & ululatum exercitus. ¶ Nũquid ꝑ sapientiam tuã plumescit accipiter. expandens expandit alas suas ad austrum. aut ad ꝓceptum tuum eleuabit aquila. & in arduis ponet nidum suum. In petris manet. & in ꝓruptis silicibꝫ cõmoꝛatur. atq; in accessibus rupibꝫ inde contemplat escam. & delonge oculi eius ꝓspiciunt. Pulli eius lambent sanguinẽ. & ubicunq; cadauer fuerit. statim adest.

Et adiecit dñs & locutus est ad Iob. ¶ Numq̄d qui contendit cũ deo tam facile conquiescit. Vtiq; qui arguit deũ. debet respondere ei. xxxiii.

Respondens autẽ Iob dño dixit. Quia leuis locutus sum respondere quid possum. Manum meam ponam sup os meũ. Vnum locutus sum qꝺ̄ utinam si dixissem. & alterum quibus ultra non addam. xxxiii.

Respondens autẽ dñs Iob de turbine air. Accinge sicut uir lumbos tuos. interrogabo te. & indica mihi. Nũqd irritum facies iudicium meum. & condemnabis me ut iustificeris tu. Et si habes brachium sicut ds & si uoce simili tonas. Circumda te decoꝛem. & in sublime erigere. & esto glosus. & speciosis induere uestibꝫ. Dispge superbos furoꝛe tuo & respiciens omnem arrogantem humilia. Respice cunctos superbos & confunde eos. & cõtere impios in loco suo. Absconde eos in puluere simul. & faciem eoꝝ demerge in foueam. & ego confiteboꝛ qꝺ̄ saluare te possit dexteꝛa tua. Ecce ueemoth quem feci tecũ. fenum qꝺ̄ bos comedet. Fortitudo eius in lumbis eius. & uirtus illius in umbilico uentris eius. Constringit caudam suam qꝺ̄ cedrum. nerui testiculoꝝ eius ꝓplexi sunt. Ossa eius uelud phistule eris. cartilago illius qꝺ̄ lamine ferree. Ipse principium est uiarum dei. Qui fecit eum applicabit gladium eius. Huic montes herbas ferunt. omnes bestie agri ludent ibi. Sub umbra dormit in secreto calami. & in locis humentibꝫ. Protegunt umbre umbram eius. circumdabunt eum salices torrentis. Ecce absorbebit fluuium & non mirabitur. & habet fiduciam qꝺ̄ influat iordanis in os eius. In oculis eius quasi hamo capiet eum. & in sudibꝫ ꝑforabit nares eius. An extrahere poteris leuiathan hamo. & fune ligabis linguam eius. ¶ Numquid pones circulum in naribꝫ eius. & armilla ꝑforabis maxillam eius. ¶ Numq̄d multiplicabit ad te ꝓces. aut loquetur tibi mollia. ¶ Numquid feriet tecum pactum & accipies eum seruum sempiternum. ¶ Numquid illudes ei quasi aui. aut ligabis illum ancillis tuis. Concident eum amici. diuident illum negotiatoꝛes. ¶ Numquid implebis sagenas pelle eius & gurgustium piscium capite illius. Pone sup eum manum tuam. memẽto belli. nec ultra addas loqui. Ecce spes eius frustrabit eum. & uidentibꝫ cunctis ꝓcipitabitur. ¶ Non qui crudelis suscitabo eum. Quis enim potest resistere uultui meo. Quis antededit mihi ut reddam ei. Omnia que sub celo sunt. mea sunt. Non parcam ei & uerbis potentibꝫ & adhibendum cõpositum. Quis reuelabit faciem indumenti eius. & in medium oris eius quis intrabit. Portas uultus eius quis aperiet. Per gyrum dentium eius formido. corpus illius qui scuta fusilia. & cõpactum squamis se ꝓmentibꝫ. Vna uni conungitur. & ne spiraculum quidem incedit ꝓ eas. Vna alteri adherebit. & tenentes se nequaq̄m separabuntur. Sternutatio eius splendoꝛ ignis. & oculi eius ut palpebre diluculi. De oꝛe eius lampades ꝓcedunt. sicut tede ignis accense. De naribus eius ꝓcedit fumus sicut olle succense atq; feruentis. Halitus eius prunas ardere facit. & flamma de oꝛe eius egredit. In collo eius moꝛabit fortitudo. & faciem eius ꝓcedet egestas. Membra carnium eius cohaerentia sibi. Mittet ei eum fulmina. & ad locum alium nõ ferent. Coꝛ eius indurabit qui lapis. & stringetur qui malleatoꝛis incus. Cum sublatus fuerit timebunt angeli. & terrꝰ purgabunt. Cum apprehenderit eum gladius sub sistere nõ poterit. neq; hasta neq; thoꝛax. Reputabit enim qui paleas ferrum. & qui lignum putridum es. Non fugabit eum uir sagittarum. In stipulam uersi sunt ei lapides funde. Quasi stipulam estimabit malleum. & deridebit uibrantem hastam. Sub ipo erunt radii solis. sternet sibi aurum qui lutum. feruescere faciet qui ollã ꝓfundum maris. & ponet qui eum unguenta bulliunt. Post eum lucebit semita. estimabit abyssum qui senescentem. Non est sup terram potestas que cõparet ei. qui factꝰ est ut nullum timeret. Omne sublime uidet. & ipe est rex sup omnes filios superbie. xxxv

Respondens autem Iob dño dixit. Scio qꝺ̄ omnia potes. & nulla te latet cogitatio. Quis est iste qui celat consilium absq; scientia. Ideo insipienter locutus sum. & que ultra modum excederent scientiam meam. Audi & ego loquar. interrogabo te & ostende mihi. Auditu auris audiui te. nunc autem oculus meus uidet te. Idcirco ipe me reprehendo. & ago penitentiam in fauilla & cinere. xxxvi

Postquam autem locutus est dñs uba hec ad Iob. dixit ad elyphaz temanithem. Iratus est furoꝛ meus in te & in duos amicos tuos. quia non estis locuti coram me rectum. sicut seruus meus Iob. Sumite ergo uobis. vii. tauros & vii. arietes. & ite ad seruum meum Iob. & offerte holocaustum pro uobis. Iob autem seruus meus oꝛabit ꝓ uobis. faciem eius suscipiam. ut non uobis imputetur insipientia. Neq; enim locuti estis ad me recta. sicut seruus meus Iob. Abiit ergo elyphaz temanithes & baldaz suites. & sophar naamathites & fecerunt sicut locutus fuerat ad eos dñs. Et suscep

dñi faciem iob. Dñs q̄p̄ consulsus est ad penitentiam iob. cum oraret ille p amicis suis. & addidit dñs omnia quecunq; fuerant iob duplicia. xxxvii. Venerunt aut̄ ad eum omnes fratres sui. & omnes sorores sue. & cuncti qui nouerant eum pius & comederunt cum eo panem in domo ei. & mouerunt sup eum caput. & consolati sunt eum sup omni malo q̄ intulerat dñs sup eum. Et dederunt ei unusquisq; ouem unam & inaurem auream unam. Dñs aut̄ benedixit nouissimis iob. magis q̄m principio ei. Et fact̄a sunt ei xiiii. milia ouium. & vi. milia camelor. & mille iuga boum. & mille asine. Et fuerunt illi vii. filii & filie tres. & uocauit nomen unius diem. & nomen secūde cassiam. & nomen tertie cornustibii. Non sunt aut̄ inuente mulieres speciose sicut filie iob in uniuersa tra. Deditq; eis pater suus hereditatem inter fres earū. Vixit aut̄ iob post hec. cxl. annis. & uidit filios suos & filios filiorum suorum usq; ad q̄rtam generationem. & mortuus est senex & plenus dierum.

Explicit liber iob. Argumentum in librum iob.

Iob exemplar patientie que mysteria suo sermone in complectitur. Prosa metrica usu labitur pedestri sermone finitur. Omnes q̄ legent dialectice. positione. assumptione confirmatione. conclusione determinat. Singula in eo uba plena sunt sensibus. Et ut de ceteris taceam resurrectionem corpum sic pphat ut nullus de eis ut manifestius uel cautius scripserit. Scio enim inquit q̄d redemptor meus uiuat. & in nouissimo die de tra surrecturus sum. & rursus circundabor pelle mea. & in carne mea uidebo dñm. Quem uisurus sum ego ipse & oculi mei conspecturi sunt & non alius. Reposita est hec spes mea in sinu meo.

Incipit pfatio sci ieronimi sup iudith.

Apud hebreos liber iudith inter agiographa legitur. cui auctoritas ad roborandā illa q̄ in contentione uenium mutuo idonea iudicatur. chaldeo tm sermone conscriptus inter historias computatur. Sed q̄ hunc librū synodus nicena in numero sanctarum scripturarum legi cōputasse. adquiescens postulationi urbe. imo exactioni. & positis occupationibus uehementer arrabar. Huic unam lucubratiuncula dedi magis sensum e sensu. qm ex uno uerbum exigerent. Multorum codicum uarietatem uicinissimam amputaui. sola ea que intelligentia integra in uerbis chaldeis inuenire potui. latinis expressi. Accipite iudith inducta castitatis exemplum. & triumphali laude pcedentes eam pconis declarate. Hanc enim si solum feminis. si; & uiris imitabilem dedit. qui castitatis ei remuneratorem uirtutem talem tribuit. ut inuictum ab omnibus hominibus uinceret. insuperabilem superaret. Expl. Incipiunt capitula. i.

De arphaxat & munitione ciuitatis ipius. & q̄ eo deuicto nabuchodonosor uoluit ipare finitimis nationibus sibi; omnibus edicit ei. ii.

De urbe habito nabuchodonosor ad principes suos. quor̄ unus holofernes frēs principes uolentes subiugare ciuitates & regiones. iii.

Quib; qui erant in cāpestribus audita ferocitate holofernis. recipiunt eum cū corona & lāpadibus. & se ei submittunt. iiii.

Holofernes audita fortitudine iudeor̄ tremiscit. & se & eorum tentes obstruunt angustia uiarum. ieiunijsq; & oratione celitus petunt auxilium. v.

Cumus sacerdos exhortat populum. & exemplis priorum examinat ad plenum. q̄ audito holofernes furore accenditur. vi.

Achior dux ammon uim furibundi ostendit. & q̄nta populus fecerit deus refert pcedentes. q̄ nequeat superari nisi deum offendant. vii.

Quem achior holofernes iratus iussit in ereptum populi legatum manibus tradit populi.

Populus de betulia achior soluunt. & uinctum legatum fixerunt ex ponte. ipsis q; flentibus & orantibus deum exorantibus in auxilium. ix.

Holofernes beteliam ascendit. & aquam ei tollit fames & siti exercitum anse perire. x.

De magna penuria aque in pp & nimia ipius exercitus desperatione & fletu magno & xl. diebus expectationis. xi.

De iudith genere & religione que exhibat ipsi sapienti & milita exhortatione populum consolatur. xii.

Hi probant presbyteri que dicit & iudith. q̄d uelit dicere ostendit. xiii.

Iudith ingressa oratorium induta cilicio & respersa cinere sumo corde deum ipulsat in auxilium. xiiii.

Surgens. i. se abluit. ungitq; & ornata uestibus cū magna pulchritudine ciuitatem exiit. xv.

Excubie holofernis. i. ad eum ducunt. xvi.

Holofernes. i. solatur. & audita eius fuga miratur pulchritudinem sapiamq; eius. xvii.

Introducitur. i. in locū thesauri. datāq; ei facultas edendi & agendi que uellet. xviii.

De cena holofernis & occupiscentia in. i. & obdormitione p nimia ebrietate. xix.

Post orationem. i. caput abscidit. ad suosq; redit. xx.

Vocatis presbyteris & populo narrat que fecerat. caputq; ostendit. fitq; magnum gaudium populo. xxi.

Vocatus achior exspauit. caputq; suspenditur in muro.

Mane foris holofernis exercitus fugit & preda fit populi dei. xxii.

Achior summus pontifex ad. i. de iherusalem uenit. & xxiii. magna fit letitia in populo dei. xxiiii.

De cantico. i. q̄d fecit ad laudem dei. xxv.

Ascendit. i. cū populo iherusalem. & offerunt templo uasa bellica holofernis. & de morte. i. & abre ancille sue.

Incipit liber iudith. i.

Arphaxat uitaq; rex medorum subiugauerat multas gentes imperio suo. & ipse edificauit ciuitatem potentissimam quam appellauit ygbathanis. Ex lapidibus quadratis & sectis fecit muros ei in altitudinem cubitorum. lxx. in latitudinem cubitorum. xxx. Turres q̄ eius posuit in altitudine cubitorum. c. Pquadrum q̄ earum latus utrumq; cubitorum nonaginta pedum spatio tendebatur. Posuitq; portas ei in altitudinem turrium & gloriabat̄ qui potens in potentia exercitus sui & in gla quadrigarum suarum. Anno q̄ duodecimo regni sui nabuchodonosor rex assyriorum qui regnabat in niniue ciuitate magna pugnauit cū arphaxat & obtinuit eum in campo magno qui appellat̄ ragau. circa euphraten & tygrim & yadasan. in campo erioch regis elimeor̄. Tunc exaltatum est regnum nabuch & cor eius eleuatum est. Et misit ad omnes qui habitabant in cilicia & damasco & libano & ad gentes que sunt in carmelo & cedar & in habitantes galileam in campo magno esdrelon & ad omnes qui erant in samaria & trans flumen iordanem usq; iherusalem & omnem terram tenere. quousq; peruenit ad montes ethiopie. Ad hos omnes misit nuntios nabuch rex assyriorum & qui omnes uno animo contradixerunt & remiserunt eos uacuos & ac sine honore abiecerunt. Tūc indignatus est nabuch rex ad omnem terram illam & iurauit p regnum & thronum suum q̄ defenderet se de omnibus.

Anno tertio decimo nabuch regis. uicesima ii.
& secūda die mensis primi. fuit in est verbum in domu nabuch regis assyriorum. ut defenderet se. Vocauitq; omnes maiores. omnesq; duces bellatores suos & iniit cum eis mysterium consilii sui. Deditq; cogitationem in eo esse. ut omnem terram suo subugaret imperio. Q̄d dictum cum placuisset omnibus. uocauit nabuch rex holofernem principem mi

luce fue. ⁊ dixit ei. Egredere ad oēm regionem occidentis ⁊ contra eos p̄cipue qui contempserunt impium meū. Non parcet oculus tuus ulli regioni ⁊ oīem
q; urbem munitam subrugabis nr̄i. Et tunc olofernes
uocauit duces ⁊ magistratus uirtutis assyrioꝝ ⁊ dinumerauit uiros in expeditione sic̄ p̄cepit ei rex. centū
uiginti milia peditum pugnatoꝝ ⁊ equites sagittarios
xii. milia. ⁊ oīemq; expeditionem suam fecit p̄ire in multitudine innumerabilium camelorū cum his que exercitibus sufficerent copiose. Boum q; arm̄enta gregesq; ouiū
quoꝝ nō erat numerus ⁊ frumentum ex oī syria in facilitate
suo parari constituit. Aurum ū ⁊ argentum de domu regis assumpsit multum nimis. ⁊ profectus est ip̄e ⁊ oīs exercitus cum quadrigis ⁊ equitibꝫ ⁊ sagittariis qui cooperuerūt
faciem t̄re sicut locuste. Cumq; pauci fuissent fines assyrioꝝ
uenit ad montes magnos ange. qui sunt a sinistro cilicie. ⁊
ascendit q; oīa castella eoꝝ ⁊ obtinuit oīem munitionem. Et fregit aut̄ ciuitatem optimatissimā melothi. ⁊
p̄dauit q; oīes filios thariis ⁊ filios ismahel qui erant �sup̄
faciem deserti. ⁊ ad austrum t̄re celeon. ⁊ transiit cuthim
⁊ uenit ad mesopotamiam. ⁊ fregit oīes ciuitates excelsas que erant ibi. a torrente mambre usq; quo puenit
⁊ ad mare. ⁊ occupauit terminos eoꝝ a cilicia usq; ad fines iafeth qui sunt ad austrum. ⁊ abduxit q; oīes filios madian.
ac p̄dauit oīem locupletationem eoꝝ. oīesq; resistentes
sibi occidit in ore gladii.

Et post hec descendit in campos damasci in diebꝫ messis. ⁊ succendit omnia tecta. oīesq; arbores ac uineas
fecit uredi. ⁊ cecidit timor illi sup̄ oīes inhabitantes terram. Tunc miserunt legatos suos in uniuersarūq; urbium
⁊ p̄uinciarum reges ac p̄ncipes syrie scilicet mesopotamie
⁊ syrie sobal. ⁊ libie atq; cilicie. Qui uenientes adoloferne
m dixerunt. Desinat indignatio tua circa nos. melius
est enim ut uiuentes seruiamus nabuch regi magno. ⁊ subditi simus t̄. q̄m morientes cum uicario nr̄o. ipsi seruitutis nr̄e dampna patiamini. Omnis ciuitas nr̄a omnisq;
possessio. oīes colles. ⁊ montes. ⁊ campi. arm̄enta boum. greges ouium. capitaq; equorum. camelorumq; ⁊ uniuscuiusque facultates nr̄e atq; familie in conspectu tuo sunt. sunt omnia
sub lege tua. nos etiam ⁊ filii nr̄i serui tui sumus. Veni ut
bis pacifice dñe. ⁊ utere seruitio nr̄o sic̄ placuerit t̄. Tunc
descendit de montibꝫ cū equitibꝫ in uirtute magna. ⁊ obtinuit oīem ciuitatem. ⁊ omnem inhabitantē eam.
De uniuersis aut̄ urbibꝫ assumpsit sibi auxiliarios uiros fortes. ⁊ electos ad bellum. Tantusq; metus p̄uenit
illis incubuit. ut uniuersarum urbium habitatores p̄ncipes ⁊ honorati simul cum populis exirent obuiam uenienti excipientes eum cum coronis ⁊ lampadibꝫ ducentes
choros in tympanis ⁊ tympanis. Nec ista tm̄ facientes fero
citatem ei pectoris mitigare potuerunt. Nam ⁊ ciuitates
eoꝝ destruxit. ⁊ lucos eoꝝ excidit. Precepat enim illi nabuch rex ut oīes dos t̄re exterminaret. uidelicet ut ipse
solus diceret̄ ds. ab his nationibꝫ que potuissent oloferni potentia subrugari. Peruenit aut̄ syriam sobal
⁊ oīem apamā. oīemq; mesopotamiā. uenit ad ydumeos in t̄ra gabaa. acceptiq; ciuitates eoꝝ. ⁊ sedit
ibi p. xxx. dies. in quibꝫ diebꝫ adunari p̄cepit unusquisq; exercitum uirtutis sue.

Tunc audientes hec filii israel qui habitabant in terra iude. timuerunt ualde a facie eius. Timore
horror inuasit sensus eoꝝ. ne hoc faceret iherlin ⁊ templo dñi q̄d fecerat ceteris ciuitatibꝫ ⁊ templis earum.
Et miserunt in oīem samariam p̄ circuitum usq;

iherico. ⁊ p̄occupauerunt oīes uertices montium ⁊ munierunt
circumdederunt uicos suos. ⁊ congregauerunt frumenta in p̄
parationē pugne. Sacerdos etiam eliachim scripsit ad uniuersos qui erant c̄ helcirelon. que est contra faciem campi
magni uicta dothaim. ⁊ uniuersis p quos transitus c̄ poterat.
ut occuparent ascensus montium p quos ua c̄ poterat
ad iherlim. ut ibi custodirent ubi angustum iter c̄ poterat inf montes. Et fecerunt filii israel sicut constituerat
eis sacerdos dñi eliachim. ⁊ clamauit omnis ppls ad dñm
in instantia magna. ⁊ humiliauerunt animas suas in ieiunio ipsi. ⁊ mulieres illoꝝ. ⁊ induerunt se sacerdotes cilicio. ⁊ infantes p̄stiterunt c̄ faciem templi dñi. ⁊ altare dñi
operuerunt cilicio. ⁊ clamauerunt ad dñm israel unanimiter.
ne darent in p̄dam infantes eoꝝ. ⁊ uxores eoꝝ. in diuisionem. ⁊ ciuitates eoꝝ in exterminium. ⁊ sca eoꝝ in pollutionem.

V.

Tunc eliachim sacerdos dñi magnus coram omnibus israel. ⁊ allocutus est eos dicens. Scitote q̄m deus
dñus p̄ces uras si manseritis p̄manseritis in timore
⁊ rogationibꝫ in conspectu dñi. Memores estote moysi serui
dñi. qui amalech confidentem in uirtute sua. ⁊ in potentia sua. ⁊ in exercitu suo. ⁊ in clypeis suis. ⁊ in curribꝫ suis. ⁊
in equitibꝫ suis. si ferro pugnando. sed p̄ bꝫ scis orando deleuit. Sic erunt uniuersi hostes israel. si p̄seueraueritis in hac
ope q̄d cepistis. Ad hanc g̃ exhortationē ei dep̄cantes dñm
p̄manebant in conspectu dñi. ita ut etiam hi qui holocausta
sua dñō offerebant. p̄ncti cilicio offerrent sacrificia dño.
⁊ erat cinis sup̄ capita eoꝝ. ⁊ ex toto corde suo omnes orabant dñm. ut uisitaret p̄plm suum israel. Nuntiatumq;
est oloferni p̄ncipi militie assyriorum. q̄d filii israel p̄parassent se
ad resistendū. ac montium itinera conclusissent. Et furore animo exarsit. iracundia magna uocauitq; omnes p̄ncipes moab. ⁊ duces ammon. ⁊ dixit eis. Dicite mihi quis sit p̄ps
iste qui montana obsidet. aut que ⁊ quales ⁊ q̄ntę sint ciuitates eoꝝ. que etiam sit uirtus eoꝝ. aut que sit multitudo eoꝝ. uel qui rex militie eoꝝ. q̄re p̄ omnibꝫ qui habitant in oriente isti contempserunt. ⁊ nō exierunt obuiam
nobis. ut susciperent nos cum pace.

VI.

Tunc achior dux omnium filiorum ammon respondens ait.
Si dignetur audire dñe mis. dicam ueritatem in conspectu tuo. de p̄plo isto qui in montanis habitat. ⁊ nō egredietur
uerbum falsum ex ore meo. Populus iste ex progenie chaldeorum
est. Hic p̄mum in mesopotamia habitauit. q̄m noluerunt
sequi deos patrum suorum qui erant in t̄ra chaldeorum. Deserentes uiaq; cerimonias patrum suorum que in multitudine
dor erant. unum deum celi coluerunt. qui p̄cepit eis
ut exirent inde. ⁊ habitarent in charram. Cumq; oppressus esset omnem t̄ram fames. descenderunt in egyptum.
illicq; p quadringentos annos sic multiplicati sunt. ut
dinumerari nō possit eorum ex̄citus. Cumq; grauasset eos
rex egypti. atq; in edificationibꝫ urbium suarum in luto
⁊ latere subrugasset eos. clamauerunt ad dñm suum. ⁊
percussit totam t̄ram egypti plagis uariis. Cumq; eiecti
essent a se hos egypti. ⁊ cessaret plaga ab eis. ⁊ uim uellent
eos capere. ⁊ ad suum seruitium reuocare. fugientibꝫ his
ds celi mare aperuit. ita ut hinc inde aque q̄si muri solidarent. ⁊ isti pede sicco fundum maris pambulando t̄n
sissent. In quo loco dum innumerabiles exercitus egyptiorum
eos p̄sequeret. ⁊ ita aquis coopt̄ est. ut nō remaneret uel unus qui fūm posteris nunciaret. Egressis etiam mare
rubrum deserta syrtia montis occurrerunt. in quibꝫ
nunq̄ homo habitare potuit. uel filius hominis requieuit. Illic fontes amari obdulcati sunt eis ad bibendū.
⁊ p̄ annos xl. annona de celo consecuti sunt. Ubicūq;

ingressi sunt. sine arcu & sagitta absq; scuto & gladio dñs eoꝝ p eas pugnauit & uicit. & ñ fuit qui insultaret pp̃ filiis isrl. Quidam recessit a cultura dñi dei sui. Quotiens cunq; aut̃ peccauerunt in conspectu dei sui. dedit eos dñs celi uirtutem resistendi. Denicq; chananeum regem & hebusei & ferezeum & cetheum & eueum & amorreum & omnes potentes in esebon p̃stiterunt & quas eoꝝ & ciuitates eoꝝ ipsi possederunt. & usq; dum ñ peccassent in conspectu dei sui erant cum illis bona. Deus enim illoꝝ odit iniquitatem. Iam & ante hos annos cum recessissent a uia q̃m dederat illis dñs ut ambularent in ea. & excommunicati sunt plus multos a nationibus. & plurimi eoꝝ captiui adducti sunt in terram ñ suam. Iidq; autem reuisi ad dñm dñm suum ex dispersione qua dispersi fuerant adunati sunt. & ascenderunt montana hec omnia. & nunc possident hierlim & sunt sca eoꝝ. Nunc g̃ meus dñe. ppare ei est aliqua iniquitas eoꝝ in conspectu dei eoꝝ. ascendant ad illos. q̃m tua dens tradet illos dñs eoꝝ tibi. & subiugati erunt sub iugo potentie tue. Si aut̃ ñ est offensio pli hui coram deo tuo. ñ potimus illis resistere. q̃m dñs eoꝝ defendet illos. & nos erimus in opprobrium uniuerse terre.

VII.

Et fm̃ est cum cessasset loqui achior uba hec. irati sunt omnes magnates oloferni. & cogitabant interficere eum dicentes ad alterutrum. Quis iste est qui filios isrl posse dicat resistere regi nabuch & exercitui eius homines inermes & sine uirtute & sine puncta aliis pugne. Ut g̃ agnoscat achior q̃m fallit nos. ascendemus in montana & cum capti fuerint potentes eoꝝ. tunc eodem gladio cũ iugulabit. ut sciat omnis gens q̃m nabuch dñs tre est. & p̃ter ipm aliud ñ est. fm̃ est aut̃ cum cessassent loqui. indignatus oloferne ueheñter dixit ad achior. Q̃m pphasti nobis dicens q̃ gens isrl defendat se a deo suo. ut ostendam tibi q̃ ñ est dñs in nabuch. cum peusserimus eos omnes sicut hominem unum. tu & ipse cum illis aspide gladio pibis inimicis & omnis isrl tecum pditione disperiet. & pbabis q̃m nabuch dñs sit unus e tre. Tunc q; gladius milicie mee trãsiet p latera tua & confodiet cadet inter uulnera tos isrl & ñ resurgent ulle. donec extermineris cũ illis. Porro aut̃ si pphiam tuam uerum existimas. ñ concidat uultus tuus. & pallor qui faciem tuã obtinuit abscedat a te. si uba mea hec putas ipleri non posse. Ut aut̃ noueris q̃ simul cũ illis hec experieris. ecce ex hac hora illoꝝ pplo sociaberis. ut dum dignas mei gladii penas exceperit. ipse simul ultionem subiaceas. Tunc oloferni p̃cepit seruis suis ut comprehenderent achior & ducerent eum in bethuliã. & traderent eum in manu filiis isrl. Et accipientes eum serui oloferni. p̃duxerunt p campestria. Sed cum appropinquassent ad montana. exierunt ei eos fundibularii. Illi aut̃ dirutentes a latere montis. ligauerunt achior ad arborem manibus & pedibus. & sic uinctum de uestibus dimiserunt eum. & reuisi sunt ad

Porro filii isrl descendentes

VIII

dñm suum. de bethulia. uenerunt ad eum. Quem soluentes duxerunt ad bethuliam. atq; in medio pli illum statuentes. pcunctati sunt quid rerum esset q̃s illum unctum assyrii reliquissent. In diebus illis erant illic p̃ncipes ozias filius micha. de tribu symeon. & charmi qui & gothoniel. In medio itaq; senioꝝ & in conspectu omnium. achior dixit omnia que locutus ipse fuerat ab oloferne interrogatus. & qualit pplus oloferni uoluisset. p̃ter hoc uerbum mirificare eum. & quemadmodũ ipse oloferni tractus tulerit eum. isrlitis hac de causa tradi. ut dum uenerit filios isrl. tunc etiam ipse in achior deuisi rubeat supplicii. intrare ipse hoc q̃d dixisset dñs celi defensor eorum est. Cumq; umus ex achior explicuisset. omnis pplus cecidit in faciem adorantes. & omnium lamentatione & fletu unanimes p̃cel suas dño effuderunt dicentes. O ne dñs celi & tre intuere superbiam illoꝝ. & respice ad nram humilitatem. & faciem tuoꝝ sctoꝝ attende. & ostende q̃ sis dens unquis p̃sumentes de te. & p̃sumentes de se & de sua uirtute glantes humiliasti. finito itaq; fletu. & p totum diem pplorone completa. consolati sunt achior dicentes. Dñs patrum nroꝝ cuius tu uirtutem p̃dicasti. ipse te hanc dabit ultionem. ut eoꝝ magnificentiam in nros uideas. Cum u dñs dñs nr̃ dederit hanc libertatem seruis suis. sit & tecum dñs in medio nr̃i sic placuerit te. ita ut cum tuis omnibus conuiseris. Tunc oziasi finito concilio suscepit eum in domũ suam. & fecit cenam magnam & uocatis omnibus pbitis sui exercitus per triduum refecerunt. Postea u conuocatis omnis pplus per totam noctem intra ecclam orauerunt petentes auxilium a deo isrl. Oloferni aut̃ alta die p̃cepit exercitibus suis ut ascenderent contra bethuliam.

IX.

Erant autem pedites bellatoꝝ centum. xx. milia & equites xx. duo milia. p̃ter p̃parationem uirorum illoꝝ quos occupauerat captiuitas. & adducti fuerant de pumicis & urbibus uniuse uicinitatis. omnis pte parauerunt se ad pugnam cũ filios isrl. Et uenerunt p̃ cliuum montis usq; ad apicem qui respicit dothaim. a loco qui dicit belma. usq; ad chelmo qui est contra helchelon. filii aut̃ isrl ut uiderunt multitudinem illoꝝ p̃strauerunt se super faciem. intuentes cinere super capita sua unanimes orantes ut dñs isrl manifestam suam ostenderet super plm suum. Et assumentes arma sua bellica. sederunt p loca que angusti uiri transitum dirigunt inter montuosa. & erant custodientes ea tota die & nocte. Porro oloferni dum circuit p gyrum. reppert q̃d fons qui influebat aqueductum illoꝝ a parte australi extra ciuitatem dirigeret. & incidi p̃cepit aqueductum eoꝝ. Erant tamen si longe a muris fontes. ex quibus furtim uidebant haurire aquam. ad refocillandã potũ q̃m ad potandum. Sed filii ammon & moab accedentes ad olofernem. dixerunt. Filii isrl ñ in lancea nec in sagitta confidunt. sed montes defendunt illos. & munierunt illos colles in p̃cipitio constituti. Ut g̃ sine congressione pugne possis eos supare. pone custodes fontium ut si hauriant ex eis. & sine gladio interficies eos. ul certe fatigati tradent ciuitatem suam. q̃m putant in montibus positam supari si posse. Et placuerunt uba hec coram oloferne. & coram omnibus satellitibus ei. & constituunt p gyrum centenarios per singulos fontes.

X.

Cumq; ista custodia p dies. xx. fuisset expleta. defecerunt cisterne. & collectiones aquarum omnibus habitantibus in bethulia. ita ut ñ esset ciuitatem unde saciarentur ul una die. q̃m ad ñsuram dabat populis aqua cotidie. Tunc ad oziam congregati omnes uiri feminae pueri & pueri. simul omnes una uoce dixerunt. Iudicet dñs inter nos & te. q̃m fecisti in nos mala. nolens loqui pacifice cum assiriis. & p̃ hoc uendidit nos dñs in manibus eoꝝ. & ideo si est qui adiuuet. cum p̃sternamur ante oculos eoꝝ in fletu & petitione magna. Et ne congregatum uideos qui in ciuitate sunt. ut sponte nos tradamus omni populo oloferni. Melius est enim ut capiui uiuentes. q̃m moriamur & simus opprobrium omni carni. cui uidemus uxores nras & infantes nros mori ante oculos nros. Contestamur hodie celum & terram. & deum patrum nroꝝ. qui ulciscitur nos secundum peccata nra. ut iam tradatis ciuitatem

in manu multue oloferni & sit finis nr breuis in ore gladii. qui longior efficit in ariditate sitis. Et cum hec dixissent. fcs est fletu & ululatus magnus in ecclia magna omnibz & p multas horas una uoce clamauerunt ad dnm dicentes. Peccauimus cum patribz nris. iniuste egimus iniquitatem fecimus. Tu q3 pius es miserere nri. aut in tuo flagello uindicta iniquitates nras & noli tradere confitentes te pl̃o qui ignorat te. ut n̄ dicant inter gentes ubi e ds eor. Et cum fatigati his clamoribz & his fletibz lassati siluissent. exurgens ozias infulsus lacrimis dixit. Equo animo estote fres & hos quinq3 dies expectemus a dño miam. forsitan enim inclinationem suam abscidet & dabit glam nōi suo. Si autem finis dierum. v. diebz fi uenerit adiutorium. facietis hec uerba que locuti estis.

xi.

Et fctm est cum audisset hec uba iudith uidua que erat filia merari. filii ador. filii ioseph. filii ozie. filii elai. filii annor. filii gedeor. filii raphon. filii achitob. filii melchie. filii enan. filii mathanie. filii salathiel. filii symeon. filii ruben. Et ut esset fuit manasses qui mortuus e in diebz messis hordearie. Justabat enim sup alligantes manipulos in campo & uenit esus sup caput ei & mortuus e in bethulia ciuitate sua & sepultus e cum patribz suis. Erat aut iudith relicta ei uidua iam annis tribz & mensibus .vi. & in suptorib3 dom̄ sue fecit cubiculum secretum sibi. in quo cum puellis suis clausa morabat. Et habens sup lumbos suos cilicium. ieiunabat omnibz diebz uite sue. p̄ter sabba & neomenias & festas dies dom̄ isr̄l. Erat aũ eleganti aspectu nimis. Cui uir suus reliquerat diuitias multas & familiam copiosam. ac possessiones arantis boũ & gregũ omnium plenas. Et hec erat in omnib3 famosissima. qm timebat dm̄n ualde. nec erat qui loqueret de illa malum ūbum. Hec itaq3 cum audisset qm ozias promisisset quinto die tradere ciuitatem. misit ad p̄bor eam bri & carmi. & uenerunt ad illam & dixit illis. Qd est hoc ūbum in quo consensit ozias ut tradat ciuitatem assirior. si intra .v. dies si uenerit nobis adiutorium. Et qui estis uos qui temptatis dm̄n. Non est iste sermo qui miscem puocet. sed potius qui iram excitet & furorem accendat. Posuistis uos tempus misericordie dñi & in arbitrio uro dñi constituistis ei. Sed q3 patiens e dns de hoc ipo pentheamus. & indulgentiam ei fletus lacrimis postulemus. Non enim qi homo ds sic comminabit. neq3 sic filius hominis ad iracundiam inflammabitur. & sdo humiliem illi aiam nram & in spũ contrito & humiliato seruientes illi dicam flentes dño. ut sdm suam uoluntatem. sic faciat uobis miam suam. ut sicut conturbatum est cor nrm in superbia eor. ita etiam de nra humilitate gl̃emur. qm̄ si sumus secuti peccata patrum nror. qui dereliquerunt dm̄n patrum suorum & adorauerunt deos alienos. p quo scelere dati sunt in gladium & in rapinam & in confusionem inimicis suis. Nos aute altm dm̄n nescimus p̄ter ipm. Expectemus humiles cōsolationem ei & exquiret sanguinem nrm de afflictionib3 inimicor nror. & humiliabit omes gentes quecumq3 in surgunt contra nos & faciet illas sine honore dns ds nr. Et nunc fres qm̄ uos qui estis p̄bri in pplo dei. exemplum uobis pendet anima illor. ad eloquium nrm corda illor erigite. ut memores sint q3 temptati sunt patres nri ut probaren tur si ue colerent dm̄n suum. Memores esse debent qm̄ pater nr abraham temptat est. & p multas tribulationes probat. dei amicus effectus e. Sic ysaac sic iacob. sic moy. ses. omes qui placuerunt deo. p multas tribulationes transierunt fideles. Illi aute qui temptationes n̄ susceperunt cum timore di & impatientiam suam. & murmur murmurationis sue contra dm̄n protulerunt. exterminati sunt ab exterminatore. & a serpentibz perierunt. Et nos g3 non ulciscamur nos p his que patimur. sed reputantes pecca nra hec ipa supplicia minora esse flagella dñi qui seruos qui corripit. ad emendationem n̄ ad perditionem nram euenisse credamus.

xii.

Et dixerunt illi ozias & p̄bri. Omnia que locuta es uera sunt. & n̄ est in sermonibz tuis ulla reprehensio. Nunc g3 ora p nobis qm̄ mulier sca es & timens dm̄n. Et dixit illis iudith. Sicut qd loqui potui di ei cognoscitis. qd facere disposui. p̄bate si ex deo est. & orate ut firmū faciat consilium meum deus. Stabitis uos ad portam nocte ista & ego exeam cum ancilla mea. & orate ut sicut dixistis in diebz. v. respiciat dns israhel. Vos autem nolo ut scrutemini actum meum. & usq3 dum veniam uobis nichil aliud fiat nisi ora p me ad dm̄n dm̄n nr̄m. Et dixit ad eam ozias p̄cepsi uade in pace. & dns sit tecū in ultione inimicor nror. Et reuertentes abierunt.

xiii.

Quibz ascendentibz iudith ingressa est oratoriū suum. & induens se cilicio. posuit cinerem sup caput suum. & prosternens se dño. clamauit ad dm̄n dicens. Dñe ds patris mei symeon. qui dedisti illi gladium in defensionem alienigenarum qui uiolatores exuerunt in contumeliam nudationis uirginis in confusionem. & dedisti mulieres illor in p̄dam. & filias illarū in captiuitatem & omnem p̄dam in diuisionem seruis tuis qui zelauerunt zelum tuum. subueni queso te dñe ds meus mihi uidue. Tu enim fecisti p̄ora & illa p illa cogitasti. Et hoc factum est qd ipse uoluisti. Omnes enim uie tue parate sunt. & tua iudicia in p̄uidentia tua posuisti. Respice castra assyriorum nunc. sic tunc castra egyptior uidere dignatus es. quando p seruos tuos armati currebant confidentes in quadrigis & in equitatu suo. & in multitudine bellator. sed aspexisti super castra eor. & tenebre fatigauerunt eos. Tenuit pedes eor. & abyssus. & aque operuerunt eos. Sic fiant & isti dñe. qui confidunt in multitudine sua & in curribz suis. & in contis & in sagittis suis. & in lanceis gl̃ant & nescierunt qm̄ tu ipse es ds nr̄ qui conteris bella ab initio & dñs nomen est tibi. Erige brachium tuum sicut ab initio & alibi uirtutem eor. in uirtute tua. Cadat uirtus eor. in ira indignationis tua qui p̄mittunt se uiolare sanctificationem tuam & polluere tabernaculum nominis tui. & deicere gladio testamentum tuum. & altaria tua. Face dñe ut gladio suo p̄ro eius superbia amputetur. Capiatur laqueo oculor suor. in me. & p̄cutiet eum ex labiis caritatis mee. Da in animo constantiam ut contempnam illum. Erit enim memoriale nominis tui. cum manus femine deiecerit eum. Non enim in multitudine est uirtus tua dñe. neq3 in equor uirtutibz uoluntas tua. nec superbi ab initio placuerunt tibi. sed humiliū & mansuetor tibi semp placuit deprecatio. Deus celor. creator aquarum. & dns tocius creature. exaudi me miserum deprecantem. & de tua mia p̄sumentem. Memento dñe testamenti tui. & da ūbum in ore meo. & in corde meo consilium confirmatum. ut domus tua in tua sanctificatione p̄maneat. & omes gentes agnoscant qm̄ tu es ds & nec alius p̄ter te.

Factum est autem cum cessasset clamare xiiii te. ad dm̄n. surrexit de loco in quo iacuerat p̄strata ad dño. & uocauit q3 ancillam suam. Et descendens in domum suam abstulit a se cilicium. & exuit se uestimentis uidualibus suis. & lauit corp suum. & unxit se murro optimo. & discreuit crinem capitis sui. & imposuit mitram super caput suum. & induit se uestimentis letitie sue. induitq3 sandalia pedibz suis. Assumpsitq3 dextrario la et dilia. & armillas & anulos. & omnibz ornamentis suis ornauit se. Cui etiam dns contulit splendorem. qm̄

omīs ista compositio ñ ex libidine s; ex iniurie pendebat Et ideo dñs hanc in illa pulchritudinem ampliauit ut in corpali decore omīum oculis appareret. Jmposuit itaq; abire fue ascopam unum ⁊ uas olei ⁊ polentam ⁊ la patel ⁊ panes ⁊ caseum ⁊ p̄fecta est. Cumq; uenissent ad portam ciuitatis ⁊ inuenerunt expectantem oziam ⁊ p̄sbitos ciuitatis. Qui cum audissent eam stupentes mirati sunt nimis pulchritudinem ei. Nichil tamen interrogantes eam dimiserunt tantum dicentes. Dñs pa trum nr̄oꝝ det t gr̄iam ⁊ omne consiliū cordis tui sua iu stitie corroboret. ut glorietur sup te iherlim ⁊ sit nom̄ tuum in numo sanctoꝝ ⁊ iustoꝝ. Et dixerunt hū qui illic erant omes una uoce. fiat. fiat. Judith ū oraret dñm. transi uit p portas ipsa ⁊ abra ejus.

xv.

Factum e aut cum descenderet montem circa ortum diei occurrerunt ei exploratores assyriorum ⁊ tenue runt eam dicentes. Unde uenis aut quo uadis. Que res pondit. filia sum hebreoꝝ. Ideo ego fugi a facie eoꝝ q̄m futurum agnoui q̄d dabunt uobis in dampnatione p eo q̄d contempnentes uos. noluerunt ultro tradere se ip sos. ut inuenirent miam in conspectu uro. Hac de causa cogitaui mecū dicens. Vadam ad faciem principis oloferni. ut inducem illi secreta illoꝝ ⁊ ostendam illi quo actu pos sit obtinere eos. ita ut ñ cadat unus ex exercitu ei. Et cum audissent uerba illi ūba ei considerabant faciem eius. erat in oculis eoꝝ stupor. q̄m pulchritudinem ei mirabā tur nimis. Et dixerunt ad eam. Conseruasti animā tuā. eo q̄d tale reppereris consilium. ut descenderes ad dñm nr̄m. hoc aut scias q̄m cum steteris in conspectu ei. bñ tibi fa cet. erit gratissima ei. Duxeruntq; illam ad tabernaculum oloferni. annuntiantes eam. Cumq; intrasset aū faciem ei. statim captus e in oculis eius oloferni. Dixeruntq; ad eum satellites ei. Quis contempnit pplm hebreoꝝ qui tam decoras mulieres habent. ut ñ p his nito pugnare & eos debeam. Videns itaq; olofernes iudith sedentem in co nopeo q̄d erat ex purpura ⁊ auro ⁊ smaragdo ⁊ lapidibus p tiosissimis intextum. ⁊ cum in faciem ei intendisset. ad oravit eum pternens se sup tram. Et leuauerunt eam serui oloferni iubente dño suo.

xvi.

Tunc olofernes dixit ei. Eo animo esto ⁊ noli time re in corde tuo. q̄m ego numq̄ nocui uolenti qui uolu it seruire nabuch regi. Populis aut tuis si ñ contempsisset me. si alleuassem lanceā meam sup eum. Hunc aut die in qua ex causa recessisti ab eis ⁊ placuit t ut ueni res ad nos. Et dixit iudith. Suscipe ūba ancille tue. q̄m si secut fuerit ūba ancille tue. p̄fectam rem faciet dñs tec. Viuit enim nabuch rex tre. ⁊ uiuit uirt ei que est in te ad correptionem omīum aīaꝝ errantium. q̄m ñ solū homines seruiunt illi p te. s; & bestie agri obtemperant illi. Suntiat enim industria animi tui inuictis gentibus ⁊ indicatum e omi seculo q̄m tu solus bonꝰ ⁊ potens es in oī regno ei. ⁊ disciplina tua omībus puncis predicat. Nec hoc latet q̄d locutus e achior. nec illud ignorat q̄d eruisse ris euenire. Constat enim dñm nr̄m sic peccis offensum ut mandauerit p p̄phas suos ad pplm suum q̄d tradat eum p peccis suis. Et q̄m sciunt se offendisse dñm suum filium ihū tremor tuus sup ipos e. tus sup ⁊ fames inuasit eos ⁊ ab aridate aquerant inte mortuos computantur. Veruntq; hoc ordinant ut interficiant pecora sua ⁊ sangui nem eoꝝ bibant ⁊ sca dñi sui que p̄cepit ds si ctingi in frumto uino ⁊ oleo cogitauerunt ipendere ⁊ uolunt sumere que nec manibus debent contingere. Ergo q̄m hec faciunt ⁊ certum est q̄d in p̄tionem dabunt. Qd ego ancilla tua cognoscens fugi ab eis ⁊ misit me dñs hec ipa nuntiare tibi. Ego enim ancilla tua dñm colo. e tiam nunc ap te ⁊ exiet ancilla tua ⁊ orabo dñm ⁊ dicet michi q̄ndo eis reddat peccm suum. Et uenies nuntia bo t. ita ut ego adducam te p medium iherlim ⁊ habebis omem pplm israel sicut ouel quibus ñ est pastor. ⁊ ñ latrabit ul unus contra te. q̄m hec in dicta sunt p prudentiā di. Et q̄m placuit illis ds. hec ipa missa sum nuntiare t. placuerunt omia ūba hec coram oloferne ⁊ coram pue ris eius ⁊ mirabantur ad sapiam ei ⁊ dicebant alter ad al terum. Non e mulier sup tram similis ei in aspectu in pulchritudine ⁊ in sensu ūbor. Et dixit ad illam olofernes. Benefecit ds qui misit te ante pplm ut det illum tu in manibus nris. Et q̄m bona e p missio tua. si fecerit mihi hoc ds tuus. erit ⁊ ds meus. ⁊ tu in domo nabuch. magna eris. ⁊ nomen tuum nominabit in uniūsa tra.

xvii.

Tunc iussit eam introire ubi reposita erant thesauri ei ⁊ iussit illic manere eam. ⁊ constituit quid daret ei de conuiuio suo. Cui respondit iudith. dixit. Hunc non potero manducare ex his que in p̄cepit tribu. ne ueni at sup me offensio. Ex his aut que mihi detuli manducabo. Cui olofernes ait. Si defecerint t ista que tecum detuli sti. quid faciem t. Et dixit iudith. Viuit anima tua dñe mus. q̄m si expendet omia hec ancilla tua. donec faciet ds in manu mea hec que cogitaui. Et introduxerunt eam serui ei in tabernaculum q̄d p̄cepat. ⁊ pecit donec intro iret ut daret ei copia nocte. ⁊ ante lucem egrediendi foras ad orationem ⁊ dep̄candi dñm. Et p̄cepit olofernes cubi culario suo. ut sicut placeret illi exiret. ⁊ introiret ad orandum dñm suum p triduum. Et exibat noctibus in uallem bethulie. ⁊ baptizabat se in fontem aque. Et ut ascendebat. orabat ad dñm deum israel. ut dirigeret uiā eius ad liberationem pli sui. Et introiens munda manebat in tabernaculo suo usq; dum acciperet escam suā in uespe.

Et factum est q̄rto die olofernes fecit cenam seruis

xviii.

suis. Et dixit ad bagao eunuchum. Vade ⁊ suade hebream illam. ut sponte consentiat habitare mecū. Dedecus est enim ap assyrios. si femina irrideat uirum agendo. ⁊ ñ unus transeat ab eo. Tunc introiit baga o ad iudith. ⁊ dixit. Ne uereat bona puella introire ad dñm meum ut honorificet ante faciem ei. ⁊ manducet cū eo. ⁊ bibat iocundum in iocunditate. Cui iudith res pondit. Que ego sum ut contradicam dño meo. Omne q̄d erit ante oculos ei bonum ⁊ optimum faciam. Que quid autem illi placuerit. hoc in erit optimū omībus diebus uite mee. Et surrexit ⁊ ornauit se uestimentis su is. ⁊ ingressa stetit ante faciem ei. Cor aut olofernis con cussum est. Erat enim ardens in concupiscentia eius. Et dixit ad eam olofernes. Bibe nunc ⁊ accumbe in iocū ditate q̄m gram inuenisti coram me. Et dixit iudith. Bibam dñe q̄m magnificata e anima mea hodie p omībus diebus meis. Et accepit ⁊ manducauit ⁊ bibit coram p so que p̄parauerat ei ancilla ei. Et iocundus factus est ad eam olofernes. bibitq; uinum multum nimis. q̄ntum una die numq̄m biberat in uita sua. Et ut autem sero factum est. festinauerunt serui illius ad hospitia sua. ⁊ clusit bagao ostia cubiculi ⁊ abut. Erant enim omnes fatigati a uino. Erat q; iudith sola in cubiculo.

xix.

Porro olofernes iacebat in lecto. ⁊ nimia ebrietate sopitus. Dixitq; iudith puelle sue. ut staret foras ante cubiculū. ⁊ obseruaret. Stetit q; iudith ante lectum orans cum lacrimis. ⁊ labiorum motu in silen tio dicens. Confirma me dñe ds israel. ⁊ respice in

hac hora manuum meaꝝ. ut sicut pmisisti iherlin ci
uitatem tuam ergal. ⁊ hoc qđ credens ꝓte posse fi cogitaui
pficiam. Et cum hoc dixisset accessit ad columpnam que
erat ad caput lectuli ei. ⁊ pugionem ei qui in ea ligat pen
debat exsoluit. Cumq; euaginasset illum. apprehendit comã
capitis ei. ⁊ ait. Confirma me dne ds isrl in hac hora. Et p
cussit bis in cernicem ei. ⁊ abscidit caput ei. ⁊ abstulit coro
nam ei a columpnis. ⁊ uoluit corp eius truncum. Et p
pusillum exiuit. ⁊ tradidit capi oloferni ancille sue. ⁊ iussit ut mitteret illud in pera suam. Et egressi sunt due sc̃d
consuetudinem suam ꝙ ad oronem. ⁊ transierunt castra. ⁊
gyrantes uallem uenerunt ad portam ciuitatis. Et dixit
iudith a longe custodibꝫ murorꝝ. Aperite portas. quia nobꝫ cum
est ds qui fecit uirtutem in isrl. ·xx·

Et factum est cum audissent uiri uocem ei. uocauerunt
ꝓbros ciuitatis. ⁊ concurrerunt ad eam omnes a mi
mo usq; ad maximum. quia sperauerant iam si cẽ uentam. ⁊
accendentes luminaria. congregauerunt circa eam cumuli.
Illa autem ascendens in eminentiorem locum. iussit silen
tium. Cumq; tacuissent. dixit iudith. Laudate dnm dm
nrm. qui si deseruit sperantes in se. ⁊ in me ancillam suam
adimpleuit misam suam quam promisit domui isrl. ⁊ inter
fecit in manu mea hostem ꝓpli sui in hac nocte. Et ꝓferens
de pera caput olofirnis. ostendit illis dicens. Ecce caput olofer
nis principis militie assyriorꝝ. ⁊ ecce conopeum illius in quo
recumbebat in ebrietate sua. ⁊ ubi ꝙ manum femine percus
sit illum dnus ds nr. Viuit autem ipse dnus. qui custodiuit me
angls ei. ⁊ hinc euntem. ⁊ ibi cõmorantem. ⁊ hinc redeuntem.
⁊ si permisit me dns ancillam suam consummari. ⁊ sine pol
lutione peccati reuocauit me uobis gaudentem in uictoria
sua. in euasione mea. in libatione tua. Confitemini illi oēs
qui timent eum. quia in sclm misa ei. Ymnum autem adorantes
dnm. dixerunt ad eam. Benedicat te dns in uirtute sua. qꝛ
per te ad nichilum redegit inimicos nros. Porro oziam princeps
ꝓpli isrl. dixit ad eam. Benedicta es tu filia a dño ds excelso.
ꝑ omnibꝫ mulieribꝫ super terram. Benedictus dns qui creauit ce
lum ⁊ terram. qui te direxit in uulnera capitis principis inimi
corꝝ nrorꝝ. qꝛ hodie nomen tuum ita magnificauit. ut si rece
dat laus tua de ore hominum. qui memores fuerint uirtutis
dei in eternum. Pro quibꝫ si ꝓpetuet animne tue ꝓ angustia
et tribulationes gentis tue. sed subuenisti ruine ante conspe
ctum dei nri. Et dixit omnis ꝓplus fiat fiat. ·xxi·

Porro achior uocat uenit. ⁊ dixit ei. Ds isrl cui tu testi
monium dedisti. qđ ulciscat de inimicis suis. ipse caput
omnium incredulorꝝ inciderit in hac nocte in manu mea. Ut
plene qꝛ ita est. ecce caput oloferni qui in contemptu superbie
sue dnm isrl contempsit. ⁊ ꝑ minacem mortem dicens. cũ
capite fiet ꝓplus isrl. gladio ꝓforare ꝓcipiam latera tua. Vi
dens autem achior caput oloferni. anguistiat ꝑ pauorem cecidit
in faciem suam super terram. ⁊ exanimata est. Posteaq;
ut qm resumpto spiritu recreata est. ꝓcidit ad pedes ei. ⁊ adora
uit eam. ⁊ dixit. Benedicta tu ds tuus in omni tabernaculo
iacob. quia in omni gente que audierit nomen tuum magnifi
cabit ds isrl super te. Dixit autem iudith ad omnem ꝓplm.
Audite filii. Suspendite caput hoc super muros nros. ⁊ erit
cum exierit sol. accipiat unusquisq; arma sua. ⁊ egrediat cũ
impetu. si ut descendatis deorsum. sed qi impetum facien
tes. Tunc exploratores necesse erit ut fugiant ad principem
suum excitandum ad pugnam. Cumq; duces eorꝝ
cucurrerint ad tabernaculum oloferni. ⁊ inuenerint eum
truncum in suo sanguine uolutatum. decidet timor super
eos. Cumq; cognouerint fugere illos. ut ꝓ eos secuti. quia ds
conteret eos sub pedibꝫ uiri. Tunc achior uidens uirtutẽ
quam fecit ds isrl. ⁊ relicto gentilitatis ritu credidit ds. ⁊ cir
cumcidit carnem ꝓputii sui. ⁊ appositus est ad ꝓplm isrl. ⁊
omnis successio eius usq; in hodiernum diem. ·xxii·

Mane autem ut ortus est dies. fixerunt
caput olofirnis. Acceptoq; unusquisq; uir arma sua.
⁊ egressi sunt cũ grandi strepitu. ⁊ ululatu. Qđ uidentes
exploratores. ad tabernaculum cucurrerunt. Porro hiq
in tabernaculo erant uementes. ⁊ ante ingressum cubiculi
pstrepentes excitandi gra. unusquemdmodum arte moliebantur. ut ñ ab excitantibꝫ. si; a sonantibꝫ olofirnes euigilaret.
Nullus enim audebat cubiculum intrare. et assyriorꝝ pul
sando aut intrando aperire. Sed cum uenissent duces ei. ⁊
tribuni. ⁊ omnes maiores exercitus assyriorꝝ. dixerunt cu
biculario. Intimate ⁊ excitate illum. quia egressi mures de ca
uis suis ausi sunt ꝓuocare nos ad ꝓlium. Tunc ingressus
uagao cubiculum ei. stetit ante cortinam. ⁊ plausum fe
cit manibꝫ suis. Suspicabat enim illum cum iudith dor
mire. Sed cum nullum motum iacentis sensu auribus
accepet. accessit ꝓpius ad cortinam. Et eleuans eam
uidensq; cadauer absq; capite holofirnis in suo sanguine ta
befactum iacere super terram. ⁊ exclamauit uoce magna cum
fletu. ⁊ scidit uestimenta sua. Et ingressus tabernaculum
iudith. ñ inuenit eam. Et exiliuit foras ad ꝓplm. ⁊ dixit.
Una mulier hebrea fecit confusionẽ in domo regis nabu
chodonosor. Ecce enim olofernes iacet in terra. ⁊ caput ei ñ est
in illo. Qđ cum audissent ꝓcipes uirtutis assirioꝝ. scidere
omnes uestimenta sua. ⁊ intolerabilis timor ⁊ tremor cecidit in
eos. ⁊ turbati sunt animi eorꝝ ualde. ⁊ factꝰ est clamor in compa
bilis in media castra eorꝝ. Cumq; omnis exercitus decollatũ
olofernem audisset. fugit mens ⁊ consilium ab eis. ⁊ solo tre
more ⁊ metu agitati. fuge ꝓsidium sumunt. ita ut nullus
loqueret cum proximo suo. si; inclinato capite relictis omnibꝰ
euadere hebreos cupiebant. quos armatos uenire super
se audierant. fugientes ꝑ uias campoꝝ ⁊ semitas colliũ.
Videntes itaq; filii isrl fugientes illos. descendentes clan
gentesq; tubis. ⁊ ululantes ꝑ uestigia. Et qui assyriis ñ adu
nati in fugam ibant ꝓpitesi. filii autem isrl uno agmine
persequentes debilitabant omnes quos inuenire potuissent.
Misitq; oziam nuntios ꝑ omnes ciuitates. ⁊ regiones isrl. Om
nis itaq; regio omnisq; urbis electam iuuentutẽ armatã
immisit ꝑ eos. Et ꝓsecuti sunt eos in ore gladii quousq; ue
nirent ad extremitatem finium suorꝝ. Reliqui autem
erant in bethulia ingressi castra assyriorꝝ. ⁊ ꝓdam qm
fugientes assyrii reliquerant abstulerunt. ⁊ onustati sũt
ualde. Hii ũ qui reuersi sunt iudeorum ad bethuliam. omnia
que erant illorꝝ abstulerunt secũ. ita ut ñ eēt numerus in
pecoribꝫ in uniuersis. ⁊ omnibus mobilibꝫ eorꝝ. ut a minimo
usq; ad magnum omnis diuitiis fierent de ꝓdationibꝫ eorꝝ.
Ioachim autem sumus pontifex de iherlin ·xxiii·
uenit in bethuliam cum uniuersis ꝓbris suis. ut uideret
iudith. Que cum exisset ad illum. benedixerunt omnes illã
una uoce dicentes. Tu gla iherlin. tu leticia isrl. tu honori
ficentia ꝓpli nri. qꝛ fecisti uirtutẽ. ⁊ confortatum ẽ cor
tuum eo qđ castitatem amauerit. ⁊ ꝑ uirum tuum al
terum nescierit. Idꝰ ⁊ manus dni confortauit te. ⁊ ideo
eris benedicta in eternum. Et dixẽ omnis ꝓplus fiat fiat. ꝑ dies
xxx. uix collecta sunt spolia assyriorꝝ a ꝓplo isrl. Porro
autem unusquisq; que oloferni peculiaria fuisse ꝓbata sunt.
dederunt iudith in auro ⁊ argento ⁊ uestibꝫ ⁊ gemmis. ⁊ oi
supellectili. ⁊ tradita sunt omnia illa ꝓplo. Et omnes ꝓpli
gaudebant cum mulieribꝫ ⁊ uirginibꝫ ⁊ iuuenibꝫ cũ orga
nis. Tunc cantauit canticũ ·xxiii· Iudith
hoc iudith dicens. Incipite deo in tympanis. can

tate dño in cymbalis · modulamini in ipm psalmū nouum.
Exultate ⁊ inuocate nomen ei. Dñs conterens bella · dñs no
men est illi qui posuit castra sua in medio ppli sui · ut eripe
nos de manu omnium inimicorū nrōr. Venit assur cū monti
bz ab aquilone in multitudine fortitudinis sue. Cui⁹ multi
tudo obturauit torrentes ⁊ equi eorū cooperuerūt ualles.
Dixit se incensurum fines meos ⁊ iuuenes meos occisurum
gladio · infantes meos dare in ꝓdam · ⁊ uirgines in captiuita
tem. Dñs aūt̄ nocuit eum in manus femine ⁊ confudit
eum. Non enim cecidit potens eorū a iuuenibz · nec filii tran
siuerunt eum · nec excelsi gygantes inposuerunt se illi ·
Iudith filia merari · in specie fortitudinis sue dissoluit eum. Exu
it enim se uestimēto uiduitatis ⁊ induit se uestimēto leticie
in exultatione filiorū isrl. Unxit faciem suam unguento
colligauit crines capitis sui mitra · ad decipiendum illum.
Sandalia ei⁹ rapuerunt oculos ei⁹ · pulchritudo ei⁹ captiuam
fecit animam ei⁹ · amputauit cervicem ei⁹ pugione. Horru
erunt pse constantiam ei⁹ ⁊ mch audatiam ei⁹. Tunc ulu
lauerunt castra assyriorū · quando apparuerunt humiles mei
arescentes in situ · filii puellarum compunxerunt eos · ⁊ sicut
pueros fugientes occiderunt eos. Perierunt in plio a facie dñi
mei. Hymnū nouum cantemus dño dō nrō. Adonay dñe
ds magnus es tu ⁊ pclarus in uirtute tua ⁊ quem superare
nemo potest · ⁊ seruat omnis creatura tua · qm dixisti ⁊ facta sunt ·
misisti spm tuum ⁊ creata sunt · ⁊ si est qui resistat uolun
tati tue. Montes a fundamentis mouebunt cū aquis · petre sic
ut cera liquescent ante faciem tuam. Qui autem timent · mag
ni erunt apud te p omnia. Ve genti insurgenti sup genus
meum. Dñs enim omnipotens ultionem in eis · in die iudicii uisi
tabit illos. Dabit enim ignem ⁊ uermes in carnes eorū · ut
urantur ⁊ sentiant usq; in sempiternum.

xcv.

Et factum est p hec omnis ppls post uictoriam · uenit ad he
rodem adorare dñm. Et mox ut purificati sunt · obtule
runt omnes holocaustomata · uota · ⁊ repromissiones suas. Por
ro iudith unum ex uasa bellica olofernis que dedit illi ppls · ⁊ co
ronam eius qd ipsa substulerat in anathema oblationis. Erat
aūt ppls iocundus secundum faciem eorū · ⁊ precipue mensis gaudii
um hui⁹ victorie celebratum est cum iudith. Post dies autem
illos unusquisq; rediit in sua · ⁊ iudith magna facta est in be
thulia · ⁊ pclarior erat uniuersis diebus uite sue. Erat etiam uirtu
te castitatis adiuncta · ita ut si cognoscere uirum omnibus
diebus uite sue · ex quo defuncti est manasses uir ei⁹. Erat aūt
festus diebz pcedens cū gla magna. Mansit aūt in domo
uiri sui annos · cv · ⁊ dimisit abram suam liberam · ⁊ defun
cta est ac sepulta cum uiro suo in bethulia. Luxitq; illam
omnis ppls diebz · vii. In omni aūt spatio uite ei⁹ non fuit qui
turbaret isrl · ⁊ p mortem ei⁹ annis multis. Dies aūt iudi
thue hui⁹ festiuitatis ab hebreis in numero sanctorum dierum accipi
tur · ⁊ colit a iudeis ex illo tempore usq; in pntem diem. Ex
plicit liber iudith. Incipit ꝓlog⁹ scī ieronimi in libro hester.

Librum hester uarijs translatoribz constat
esse uitiatum. quem ego de archiuijs hebre
orum reperiens · uerbum e uerbo prestiti translatui. Quem li
brum editio uulgata latinoris linguē inde uelut fontibz tra
hit · addens ea que ex tempore diu poterant · audiri · sicut
solitum est scolaribz discipulis · sumpto thematе excogita
re · quibz ubi uti potuit quo minus in amplam passus est · ubi lle q
minus fecit. Uos aūt o paula · ⁊ eustochium · cū · ⁊ bibliо
thecas hebreorum studiosius uersate · ⁊ inter pretum certami
na compatiti · tenentes hester hebraicum librum · p singla
uerba meam translationem aspicite · ut possitis agnoscere me
nichil augmentasse addendo · si; fidei testimonio simpliciter sic
ut hebreus habet hystoria · hebraicam lectionē lingue tradi

disse. Nec affectamus laudes hominū · nec uituperationes
expauescimus. Deo enim placere cupientes · minas hominū
penitus si timemus · qm dissipat ds ossa eorū qui hominibz
placere desiderant. Et secūm aplm qui hui⁹modi sunt · serui
xpi esse si possumus. Rursum in libro hester alphabetum per mi
nio uisz ad ornatum lectionis secundum diuisiones locorum uolentes sci
ri · hoc · interpretum ordinem p hec uersiculis studioso lectо
ri. Nos enim uerba iuxta morem hebreum ordinem prosequi · etiam
in hoc interpretum editionem maluimus.

Explicit ꝓlog⁹. Incipiunt capitula.

i.

De rege assuero · ⁊ magno conuiuio ei⁹ · ⁊ cā cur repudiauerit uasthi uxorem suam.

ii.

Pro uasthi querenda regi puelle · inter quas hester uocat.

iii.

De omnibz puellis hester a rege adamat · ⁊ in regnū coronat.

iiii.

Mardocheus edictum pdit regi · si; amandocheum eum qr ei nō assurgit.

v.

Aman sortem mittit de iudeis · ⁊ impetrat a rege ut interficiant
omnes una die · ⁊ destruant eos omnibz ut suos libet laborat.

vi.

Deest regē cū aman mutat ad humili · trahet mardocheo
impante rege aman mardocheum vii. ꝓpatur.
honoribz donat regalibz.

viii.

Iniuto diuino hester rogat regem p uita sua · ⁊ suoꝝ animā
qz cruce suspendit · ⁊ epistole priores iudeos reuocat.

ix.

Iudei hostes occidunt suos fautores mardochei · ⁊ hester.

x.

Mardocheus · ⁊ hester p̄cipiunt in scriptis ut dies iudeorū festus
tempus habeat in posterum.

Incipit liber hester.

i.

In diebz assueri qui regnauit ab india usq; ethio
piam super cxxvii prouincias · qñ sedit in solio regni
sui · susa ciuitas regni eius principium fuit. Tertio
anno imperii sui · fecit grande conuiuium cunctis
principibz · ⁊ pueris suis fortissimis ꝓceribz · ⁊ me
dorū inclitis · ⁊ prefectis prouinciarum coram se · ut
ostenderet diuitias glē regni sui ac magnitudinem
atq; iactantiam potentie sue multo tempore · .c.
uidelicet · ⁊ lxxx. diebz. Cumq; implerentur dies
conuiuii · inuitauit omnem ppm qui inuentus est
in susis · a maximo usq; ad minimum · ⁊ vii. diebz
epulatus est conuiuium in atrio uestibuli horti ⁊ ne
moris qd regio cultu · ⁊ manu constitū erat. Et
pendebant ex omni parte tentoria aerii coloris
⁊ carpasini · ⁊ iacinthini funibz byssi
sini ac purpurei · qui eburneis circulis inserti
erant · ⁊ columpnis marmoreis fulciebant. Lectuli de
auro ⁊ argento super pauimentum smaragdino · ⁊ pario stra
tum lapide dispositi erant · qd̄ multa uarietate picturā de
corabat. Bibebant aūt qui inuitati erant aureis poculis
⁊ alijs atq; alijs uasis cibi inferebant. Vinum de⁹ ut
magnificentia regia dignum erat habundanter ꝓpi
um ponebatur · nec erat qui nolentes cogeret ad bibendū ·
si; sic rex statuerat ꝓponens mensis singulis singulos de ꝓ
cipibz suis ut sumeret unusquisq; qd̄ uellet. Vasthy
de⁹ regina fecit conuiuium feminarū in palatio · ubi rex
assueri manere consuescebat. Itaq; die septimo cū rex
esset hylaris · ⁊ p uinum potationem incaluisset mero ·
p̄cepit nauman · ⁊ bazatha · ⁊ arbona · ⁊ gabatha · ⁊ zamech
⁊ tarchal · ⁊ mauchan. vii. eunuchis qui in conspectu ei⁹
ministrabant · ut introducerent reginam uasthy coram
rege · posito super caput ei⁹ diademate · ut ostenderet eunctis
populis · ⁊ principibz illius pulchritudinem. Erat enim pul
chra ualde. Que cum uenire · ⁊ ad regis imperium qd̄ p eunuchos
mandauerat uenire contempsit. Unde ualde rex · ⁊

nimo furore succensus. interrogauit sapientes qui ex more regio semp erant adstantes illorum faciebat cuncta consilio scientiū legesq; ac iura maiorum. Erant autem primi ypersenā archisenā sethar. admetha. tharsis. mares. marsena. mamucha. vii. duces persarum atq; medorum qui videbant faciem regis. et primi post eum residere soliti erant. cui sententie vasthy regina subiacebat. que assueti regis imperium sepe frustrata fuerat facere noluisset. Respondit mamucha audiente rege atq; principibus. Non solum regem lesit regina vasthy. sed etiam omnes principes. et populos qui sunt in cunctis prouinciis regis assueri. Egredietur enim sermo regine ad omnes mulieres. ut contemnant viros suos et dicant. Rex assueri iussit ut regina vasthy introiret ad eum. illa noluit. atq; hoc exemplo omnes principum coniuges persarum atq; medorum parui pendent impia maritorum. Videbis regis iusta est indignatio. Si tibi placet edictum a facie tua et scribatur iuxta legem persarum atq; medorum quam preterire illicitum est. ut neq; quam ultra vasthy ingrediatur ad regem. sed regnum illius altera que melior est illa accipiat. Et hoc cum omne quod latissimum est prouinciarum tuarum diuulget imperium. et cuncte uxores tam maiorum quam minorum deferant maritis suis honorem. Placuit consilium regi et principibus. fecitq; iuxta consilium mamucha. et misit epistolas ad unumquemq; satrapam prouincias regni sui. ut quisq; gentis audire et legere posset diuersis linguis et litteris. et uiros principes ac maiores in domibus suis. et hoc per cunctos populos diuulgari.

·ii·

Hiis ita gestis. postquam regis assueri deferbuerat ira. recordatus est vasthy. et que fecisset. et quid passa esset. Dixerunt ei pueri regis atq; ministri eius. Quarantur regi puelle virgines ac speciose. et mittantur qui considerent per uniuersas prouincias puellas speciosas et virgines. et adducant eas ad ciuitatem susan. et tradent in manu feminarum. sub manu egei eunuchi qui est prepositus et custos puellarum regiarum. et accipiant mundum muliebrem. et cetera ad usus necessaria. Et quecunq; mihi omnes oculis regis placuerint. ipsa regnet pro vasthy. Placuit sermo regi. et ita ut suggesserant iussit fieri. Erat ut iudeus in susis ciuitate nomine mardocheus filius iair filii semei. filii cis de stirpe geminii. qui translatus fuerat de theglath. eo tempore quo iechoniam regem iuda nabuchodonosor rex babylonis transtulerat. qui erat nutrici filie fratris sui edisse. que alio nomine hester uocabatur. et utrumq; parentem amiserat. Pulchra nimis et decora facie. Mortuisq; patre et matre. mardocheus sibi eam adoptauit in filiam. Cumq; perebuisset regis imperium. et iuxta mandatum illius multe pulchre uirgines adducerentur susan. et egeo traderentur eunucho. placuit hester ei. et mihi cetere puellas tractata est. ut seruaretur in numero feminarum. Que placuit ei. et inuenit gratiam in conspectu illius. ut acceleraret mundum muliebrem. et traderet ei partes suas. et vii. puellas speciosissimas de domo regis. et tam ipsam quam pulcherrimas earum ornaret atq; excoleret. que noluit ei indicare populum et patriam suam. Mardocheus enim ei precepat. ut de hac re omnino reticeret. Qui deambulabat cotidie ante uestibulum domus in qua electe uirgines seruabantur. curam agens salutis hester. et scire uolens quid ei accideret. Cum autem uenisset tempus singularum per ordinem puellarum. ut intrarent ad regem expletis omnibus que ad cultum muliebrem pertinebant. mensis duodecimus uenerabatur. tractum temporis. ut. vi. mensibus oleo ungerentur murrino et aliis. vi. quibusdam pigmentis et aromatibus uterentur. Ingrediensq; ad regem quicquid postulasset ad ornatum petens accipiebat. tunc cum placuerat compositie de triclinio feminarum ad regis cubiculum transibant. Et que intrauerat uespere egrediebatur mane. atq; inde in secundas edes deducebantur que sub manu saazagazi eunuchi erant qui concubinis regis presidebat. Nec habebat potestatem ad regem ultra redeundi nisi uoluisset rex. et eam ex nomine uocare iussisset.

·iii·

Euoluto autem tempore ordinem instabat dies quando hester filia habihael fratris mardochei quem sibi adoptauerat in filiam intrare deberet ad regem. Que si quesisset cultum muliebrem. sibi quecunq; egeas eunuchus custos uirginum ei ad ornatum dedit. Erat enim formosa valde. et incredibili pulchritudine omnium oculis gratiosa et amabilis uidebatur. Ducta est itaq; ad cubiculum regis assueri mense decimo qui uocatur tebeth. vii. anno regni eius. et amauit eam plus quam omnes mulieres. Habuit quoq; gratiam et misericordiam cum eo super omnes mulieres. et posuit diadema regni in capite eius. fecitq; eam regnare in loco vasthy. Et iussit conuiuium preparari magnificum cunctis principibus et seruis suis. per conuentionem et nuptias hester. Et dedit requiem uniuersis per prouincias. ac dona largitus est iuxta magnificentiam principalem. Cumq; secundo quererentur uirgines et congregarentur. mardochee manebat ad regis ianuam. Nec dum prodiderat hester patriam et populum suum iuxta mandatum eius. Quicquid enim ille precipiebat obseruabat hester. et ita cuncta faciebat ut eo tempore soluta erat quo eam parualam nutriebat.

·iii·

Eo igitur tempore quo mardochee ad regis ianuam morabatur. irati sunt bagathan et thares duo eunuchi regis qui ianitores erant. et in primo palatii limine presidebant. Voluerunt; q; in regem insurgere et occidere eum. Quod mardocheus sibi latuit. Statimq; nuntiauit regine hester. illa regi ex nomine mardochei qui ad se rem detulerat. Quesitum est et inuentum est. et appensus est uterq; in patibulo. mandatumq; hystorie annalibus traditum coram rege. Post hec rex assueri exaltauit aman filium amadathi. qui erat de stirpe agag. et posuit solium eius super omnes principes quos habebat. Cunctiq; serui regis qui in foribus palatii uersabantur flectebant genua et adorabant aman. Sic enim ei precepat imperator. Solus mardocheus non flectebat genua. neq; adorabat eum. Cui dixerunt pueri regis qui ad fores palatii presidebant. Cur preter ceteros non obseruas mandata regis. Cumq; hoc dicerent et ille nollet audire. nuntiauerunt aman. scire cupientes utrum perseueraret in sententia. Dixerat enim eis se esse iudeum. Quod cum audisset aman et rex primitus probasset. quod mardocheus non sibi flecteret genu. nec se adoraret. iratus est valde. et protinus misit in unum mardocheum mittere manus suas. audierat enim quod esset gentis iudee. magisq; uoluit omnem iudeorum qui erant in regno assueri perdere nationem.

·v·

Mense primo cui uocabulum est nisan. anno xii. regni assueri. missa est sors in urna que hebraice chanphur. coram aman. quo die et quo mense gentis iudeorum deberet interfici. Et exiuit mensis. xii. qui uocatur adar. Dixitq; aman regi assuero. Est populus per omnes provincias dispersus. et a se mutuo separatus. nouis utens legibus et cerimoniis. insuper et regis scita contemnens. Et optime nouit quod si expediat regno tuo ut unus pereat et decem milia talentorum tibi placeat discernere ut peream et decem milia talentorum appendam archarius gazis tuis. Tulit ergo rex anulum quo utebatur de manu sua et dedit eum aman filio amadathi de progenie agag hostis iudeorum. Dixitq; ad eum. Argentum quod polliceris tuum sit. de populo age quod tibi placet. Vocatisq; sunt scribe regis mense primo nisan. et tricesima die mensis eiusdem. et scriptum est ut iusserat aman ad omnes satrapas regis. et duces prouinciarum. diuersarumq; gentium. ut quisq; gentis legere poterat et audire per uarietatem linguarum ex nomine assueri regis. et littere signate ex ipius anulo misse sunt per cursores regis ad unumquemq; prouinciarum ut occiderent atq; delerent omnes iudeos a puero usq; ad senem. parulos et mulie

rel uno die. hoc est. xiii. mensis duodecimi qui uocatur adar. ⁊ bona eoꝝ diripient. Summa autē eplārum fuit hec. ut omēs populi essent ⁊ parati se ad p̄dictā diē. festinabant qui missi fuerant regis impium implere statumq; in susis pependit eductum a rege ⁊ aman celebrante conuiuiū. ⁊ cunctis iudeis qui erant in urbe flentibꝫ. Que cum audisset mardoche. scidit uestimēta sua ⁊ induit sē sacco spargens cinerem capiti ⁊ in platea medie ciuitatis uoce magna clamabat. ostendens amaritudinem animi sui. Et hoc eulatu usq; ad fores palatii gradiens. Non enī erat licitum indutum sacco aulam regis intrare. In omnibꝫ q̄q; populis quicunq; oppidis ac locis ad que crudele regis dogma peruenerat. planctus ingens erat apud iudeos. ieiunium ululatus ⁊ fletus. sacco ⁊ cinere multis p̄ strato utentibꝫ. Ingresse sunt autē puelle hest. ⁊ eunuchi. nunciauerunt q; ei. Que audiens conturbata est ⁊ misit uestem. ut ablato sacco indueret eam. Quam accipe noluit. Accitoq; athac eunucho quem rex ministrum ei dederat. p̄cepit ut iret ad mardocheum ⁊ disceret ab eo cur hoc faceret. Egressusq; athac uenit ad mardocheum stantem in platea ciuitatis ante ostium palatii. Qui indicauit ei omnia que acciderant. q̄m aman promisisset ut in thesauros regis p nece iudeoꝝ inferret argentum. Exemplar edicti q̄d pendebat in susis dedit ei ut ostenderet regine ⁊ moneret eam ut ueniret ad regem ⁊ deprecaretur p populo suo. Regressus athac nunciauit hest omnia q̄ mardocheus dixerat. Que respondit ei ⁊ iussit ut diceret mardocheo. Omnes serui regis ⁊ cuncte que sub ditione ei sunt nouerunt populi. q̄d siue uir siue mulier ni uocat̄ intrauerit atrium regis interioris. absq; ulla cunctatione statim interficiatur. nisi forte rex auream uirgam ad eum tetenderit p signo clementie. atq; ita possit uiuere. Ego q̄ ad regem quomō intrare potero. que triginta iam diebꝫ si sum uocata ad eum. Q̄d cum audisset mardoche. rursum mandauit hest dicens. Ne putes q̄d animā tuam tantū liberes. q; in domo regis es p cunctis iudeis. Si enim nunc silueris. p aliam occasionem libertas eorum iudeis. ⁊ tu ⁊ domus tua peribitis. Et quis nouit utrum ideirco ad regnum ueneris ut in tali tempore pareris. Rursumq; hest mardocheo hec uerba mandauit. Vade ⁊ aggrega omnes iudeos quos in susis reperieris. ⁊ orate p me. Non comedatis ⁊ ne bibatis triduo diebꝫ ac noctibꝫ. ⁊ ego cū ancillulis meis similiter ieiunabo. ⁊ sic ingrediar ad regē. Ē lege statutum inuocata. uidens me morta ⁊ peribo. Iuit itaq; mardocheus. ⁊ fecit omnia que ei hest preceperat.

Die autē tertio induta ē hester regalibꝫ uestimentis. ⁊ stetit in atrio domus regie. q̄ erat intrinsecus contra basilicā regis. At ille sedebat super solium suum in consistorio palatii contra ostium domus. Cumq; uidisset hest reginam stantem. placuit oculis ei. ⁊ extendit contra eam uirgam auream q̄m tenebat manu. Que accedens. osculata ē summitatem uirge ei. Dixitq; ad eam rex. Quid uis hest regina. Que est petitio tua. Etiam si dimidiam regni mei partem petieris. dabitur t̄. At illa respondit. Si regi placet. obsecro ut ueniat ad me hodie ⁊ aman tecum ad conuiuium q̄d paraui. Statimq; rex. Vocate inquit aman cito. ut hester obediat uoluntati. Venerunt itaq; rex ⁊ aman ad conuiuiū q̄d ei regina parauerat. Dixitq; ei rex postea in uinum biberint habundant̄. Quid petis ut detur t̄. ⁊ p q̄ re postulas. Etiam si dimidiam partem regni mei petieris. impetrabis. Cui respondit hest. Petitio mea ⁊ peticio iste sunt. si inuenī gr̄iam in conspectu regis. ⁊ si regi placet ut det mihi q̄d postulo ⁊ meam impleat petitionē. ueniat rex ⁊ aman ad conuiuium q̄d parauī ei. ⁊ cras regi apiam uoluntatē meam. Egressus est itaq; illo die aman letus ⁊ alacer. Cumq; uidisset mardocheum ante fores palatii ⁊ si solum si assurrexisse sibi. nec motum quidem de loco sessionis sue. indignat̄ est ualde. ⁊ dissimulata ira. reuersus in domum suam conuocauit ad se amicos. ⁊ zares uxorē suam. ⁊ exposuit illis magnitudinem diuitiarū suarum. filiorumq; turbam. ⁊ quanta eum gl̄a supergressus omnes principes. seruosq; suos rex eleuasset. ⁊ post hec ait. Regina quoq; hester nullū alium uocauit cum rege ad conuiuium p̄ter me. apud quā etiam cras cum rege p̄sumitur. Et cum hec omnia habeā. nichil me habere puto q̄mdiu uidero mardocheum sedentē ante fores regias. Responderunt q; ei zares uxor ei. ⁊ ceteri amici. Iube parari excelsam trabem habentem altitudinis. l. cubitos. ⁊ die mane regi. ut appendat̄ mardoche super eam. ⁊ sic ibis cum rege letus ad conuiuiū. Placuitq; consilium. ⁊ iussit excelsam parari crucem.

VII.

Noctem illam duxit rex insomnem. iussitq; afferri hystorias ⁊ annales priorum temporum. Que cum illo presente legerent. ⁊ ueniretur ad illum locum ubi scriptum erat q̄m nunciasset mardoche insidias bagathan ⁊ thares eunuchorum regem assiduum iugulare cupientium. Q̄d cum audisset. ait. Quid p hac fide honoris ac premii mardoche consecutus est. Dixerunt q; ei serui illius ac ministri. Nichil omnino mercedis accepit. Statimq; rex. Quis est inquit in atrio. Aman quippe ingressus atrium domus regie intrauerat. ut suggereret regi. ut iuberet mardocheum affigi patibulo. q̄d ei fuerat p̄paratum. Responderunt pueri. Aman stat in atrio. Dixitq; rex. Ingrediatur. Cumq; esset ingressus. ait illi. Quid debet fieri uiro quem rex honorare desiderat. Cogitans aman in corde suo ⁊ reputans q̄d nullum alium rex nisi se uellet honorare. respondit. Homo quem rex honorare cupit. debet indui uestibꝫ regiis. ⁊ imponi super equum qui de sella regis est. ⁊ accipere regium diadema super caput suum. Et primus de regis principibꝫ ac tyrannis teneat equum. ⁊ per plateas ciuitatis incedens clamet. ⁊ dicat. Sic honorabit̄ quemcūq; rex uoluerit honorare. Dixit itaq; ei rex. festina ⁊ sume stolam ⁊ equum. fac ut locutus es mardocheo iudeo. qui sedet ante fores palatii. Caue ne quicquā de his que locutus es p̄termittas. Tulit itaq; aman stolam ⁊ equum. indutumq; mardocheum in platea ciuitatis. ⁊ impositū equo precedebat. atq; clamabat. Hoc honore condignus ē quemcūq; rex uoluerit honorare. Reuersusq; est mardoche ad ianuam palatii. ⁊ aman festinauit ire in domum suam. lugens ⁊ opto capite. Narrauitq; zares uxori sue ⁊ amicis omnia que euenissent sibi. Cui respondere sapientes quos habebat in consilio. ⁊ uxor ei. Si de semine iudeoꝝ ē mardocheus. apud quem cadere cepisti. non poteris ei resistere. sed cades in conspectu ei. Adhuc illis loquentibꝫ ueuerunt eunuchi regis. ⁊ festinato eum ad conuiuium q̄d regina parauerat p̄gere compulerunt. Intrauit itaq; rex ⁊ aman ut biberent ē regina.

Dixitq; ei rex. etiam in secūdo die. postq̄m uinum

VIII.

meum biberat. Que est petitio tua hester ut detur t̄. ⁊ q̄d uis fiat. Etiam si dimidiam regni mei partem petieris. impetrabis. Ad quem illa respondit. Si inueni gr̄iam in oculis tuis o rex. ⁊ si t̄ placet. dona mihi animam meam p qua rogo. ⁊ populum meum p quo obsecro. Traditi enim sumus ego ⁊ populus meus ut conterar̄. iugulem̄ ⁊ pereamus. Vtinam in seruos ⁊ famulas uenderem̄. ⁊ esset tolerabile malum. ⁊ gemens tacerem. Nunc autē hostis ē nr̄. cuius crudelitas redundat in regem. Respondensq; rex assuero ait. Quis est iste ⁊ cuius potentie. ut hec audeat facere. Dixitq; hester. Hostis ⁊ inimicus nr̄. pessimus iste est aman. Q̄d ille audiens illico obstupuit. uultum regis ⁊ regine ferre

ñ sustinent. Rex aut̄ surrexit nocte: ⁊ de loco conuiuii in
tranit in ortum arborib⁹ consitum. Aman q̄ surrexit ut
rogaret hest̄ reginam p̄ anima sua. Intellexit enim sibi a re
ge patum malum. Qui cum reuisus eet de orto nemorib⁹ con
sito ⁊ intrasset conuiuii locum: repit aman supr lectulum
corruisse in quo iacebat hest̄ ⁊ ait. Etiam reginam uult ia
centem oppr̄imere me p̄sente in domo mea. Necdum uerbum
de ore regis exierat ⁊ statim operuerunt faciem ei. Dixitq;
arbona unus de eunuchis qui stabat in ministerio regis. En
lignum q̄d paurerat mardocheo qui locutus ē p̄ rege. stat in
domo aman. hūs altitudinis. l. cubitor. Cui dixit rex. Ap
pendite eum in eo. Suspensus ē itaq; aman in patibulo
q̄d paurerat mardocheo ⁊ regis ira quieuit. Die illo dedit rex
assuerus hest̄ regine domum aman aduersarii iudeor⁹ ⁊ mar
docheus ingressus est ante faciem regis. Confessa est enim hest̄
ei. qd eet patruus suus. Tulitq; rex anulum quem ab aman
recepi iusserat ⁊ tradidit mardocheo. Hester aut̄ constituit
mardocheum sup̄ domū suam. Hec his contenta peciit ad pedes
regis. Fleuitq; ⁊ locuta est ad eum. Orauit ut malitiam aman
agagite ⁊ machinationes ei pessimas q̄s cogitauerat ē iudeos
uideret uritas li. Et ille ex more sceptrum aureum p̄tendit
manu. q̄d signum clementie monstrabat. Illaq; consurgens.
stetit ante eum ⁊ ait. Si placet regi ⁊ inueni gr̄am in oculis ei
⁊ depr̄catio mea si ei iudeatur ē contraria: obsecro ut nouis epl̄is
reuocet aman litt̄e reuocatorius ⁊ hostis iudeor⁹. quibus eos in ci
uit regis p̄uincie p̄ire p̄cepit contigant̄. Quomō enim potō su
stinere necem ⁊ interfectionem pl̄i mei: Respondit⁹q; assuerus
hest̄ regine ⁊ mardocheo iudeo. Domum aman concessi hester.
⁊ ip̄m iussi affigi cruci. q̄ ausus est manum in iudeos mittere.
Scribite g̃ iudeis sic̄ uobis placet ex regis nomine. signantes litte
ras anulo meo. Hec enim consuetudo erat ut epl̄is que ex regis
nomine mittebant̄ ⁊ illius anulo signate essent nemo auderet
contradicere. Accitisq; scribis ⁊ librariis regis. erat aut̄ temp⁹
tertii mensis qui appellat̄ siban. undecima ⁊ tricesima illius diei epl̄e sunt
scripte ut mardochē uoluerat ad iudeos ⁊ ad p̄ncipes p̄uinciarum⁹
q; a iudicibus qui centum uiginti septem p̄uinciis ab india usq;
ethiopiam p̄sidebant. p̄uincie atq; p̄uincie. pp̄lō atq; pp̄lō
iuxta linguas ⁊ litteras suas ⁊ iudeis ut poterant legere ⁊ audire.
Ipseq; epl̄e que ex regis nomine mittebant̄ anulo ei obsignate
sunt ⁊ misse p̄ iuuenes. qui p omnes p̄uincias discurrentes uete
res litteras nouis nunciis p̄tulerunt. Quibus imperauit rex ut con
uenirent iudeos p̄ singulas ciuitates ⁊ in unum p̄cepit con
gregari. ut starent p animabus suis. ⁊ inimicos suos omnes cū con
iugibus ac liberis ⁊ domibus interficerent atq; delerent.
Et constituta est p̄omulgatis una ultionis dies. id est tricesima
decima dies mensis duodecimi adar. Summaq; epl̄e hec fuit. ut in
omnibus ciuitatibus ac p̄uinciis qui regis assueri imperiis subiacebant. notum
fieret patres ee iudeos ad capiendam uindictam de hostibus suis.
Egressique sunt uiuendi celeres nuncios p̄ferentes. ⁊ celebrem re
gis p̄cepit in susis. Mardocheus aut̄ de palatio ⁊ de conspectu
regis egrediens. fulgebat uestibus regiis. iacinctinis iudeicoque
⁊ aerinis. coronam auream portans in capite ⁊ amictus pallio
serico atq; purpureo. omnibusq; ciuitatis exultauit atq; letata ē.
Iudeis aut̄ nouus lux orta ulla est. gaudium honor ⁊ cripu
dium apud omnes p̄uincias. Quocunq; regis iussa
ua ueniebant. ⁊ inita exultatio epl̄e. atq; conuiuia ⁊ festus
dies. in tantū ut plures alienigenarum gentis ⁊ secte eor⁹ religioni
ceremoniis iungerent̄. Grandis enim cunctos iudaici no
minis timor inuaserat. Igitur duodecimum mensis quem adar
uocant ante iam dictum. tricesima die quando cunctis iude
is interfectio parabat̄ ⁊ hostes eor⁹ unicidabant̄ sanguinem. ultra
inde iudei superiores ee cepunt. ⁊ se de aduersariis ultionem uindicare.
Congregatiq; sunt p̄ singulas ciuitates oppida ⁊ loca. ut extin

derent manum cont̄ inimicos ⁊ persecutores suos. nullusq; ausus
est resistere. eo q̄d omnes p̄pl̄os magnitudinis eor⁹ formido penetra
rat. Nam ⁊ p̄uincianum iudices ducesq; ⁊ procuratores. omnisq;
dignitatis que singulis locis ⁊ opibus p̄erant excollebant iudeos
timore mardochei quem p̄ncipem ee palatii ⁊ plurimum posse
cognouerant. Fama q̄q; nominis ei crescebat cotidie. ⁊ p̄ cunc
tarum ora uolitabat.

.ix.

Itaq; percusserunt iudei inimicos suos plaga magna. ⁊ occiderunt
eos. reddentes eis q̄d sibi pauerant facere. in tantum ut etiam
in susis quingentos uiros interficerent. ⁊ decem filios aman aga
gite hostis iudeor⁹. quor⁹ ista sunt nomina. phasandata. del
fon. ⁊ esphata. ⁊ phorata. ⁊ adalia. ⁊ aridatha. ⁊ epher. mestha
⁊ arisai. ⁊ aridai. ⁊ azazatha. Quos cum occidissent. p̄dam de
substantiis eor⁹ agere noluerunt. Statimq; numerus eor⁹ q̄
occisi sunt in susis. ad regem relatus est. Qui dixit regine. In
urbe susis interfecere iudei quingentos uiros. ⁊ alios decem filios
aman. quam putas eos exercere cedem in ceteris p̄uinciis.
Quid ultra postulas. ⁊ quid uis ut fiat ne dubites. Cui illa respon
dit. Si regi placet detur potestas iudeis ut sic hodie fecerunt
in susis. sic ⁊ cras faciant. ⁊ decem filii aman in patibulis sus
pendant̄. Precepitq; rex ut ita fieret. Statimq; in susis pepen
dit edictum. ⁊ decem filii aman suspensi sunt. Congregatisq; iu
deis q̄rta decima adar mensis die interfecti sunt in susis. cen
tum. Nec eor⁹ ab illis direpta substantia est. Sed ⁊ ceteris
p̄uincialibus que ditioni regis subiacebant. p animabus suis ste
terunt iudei interfecti hostibus ac persecutoribus suis in trib⁹ ut
septuaginta milia occisor⁹ implerent̄. ⁊ nullus de substan
tiis eor⁹ quicq̄m contingeret. Die aut̄ xiii. mensis adar. unus
apud omnes interfectionis fuit. ⁊ xiiii. die cedere destiterunt.
q̄m constituerunt ee sollemne. ut in eo omni deinceps tempore
uacarent epulis gaudio atq; conuiuiis. At hi qui in urbe
susis eodem exercuerant. xiii. ⁊ xiiii. mensis die in cede usi
sunt. xv. aut̄ die pausare destiterunt. ⁊ ideirco eundem diem
constituere sollempnem epularum atq; letitie. Hi u iudei
qui in oppidis habitabant. ac uillis morabant̄ q̄rtum decimum
diem mensis adar. conuiuiis ⁊ gaudio decreuerunt. ita ut
exultent in ea ⁊ mittant sibi mutuo partes epulas ⁊ cibos.

Scripsit itaq; mardochē omnia hec ⁊ litteris

.x.

complexa misit ad iudeos qui in omnibus regis p̄uinciis
morabant̄ tam in uicino positis q̄m procul. ut xiiii. ⁊ xv. die
mensis adar p festos suscipient. ⁊ retinente semper anno sollem
ni honore celebrarent. ea in tp̄is diebus se ulti sunt iudei de in
imicis suis. ⁊ luctus atq; tristitia in hylaritatem gaudiumq;
conuisse sunt. et ut ipse dies epularum atq; letitie. ⁊ mittent
sibi mutuum epularum partes. ⁊ pauperibus munuscula largien
tur. Suscepitq; iudei in sollempnem ritum cuncta q̄
eo tempore facere cepant. ⁊ que mardochē litteris fatienda mā
dauerat. Aman enim filius amadathi stirpis agag hostis
⁊ aduersarius iudeor⁹ cogitauit contra eos malum. ut occideret
illos atq; deleret. Et miserat phur q̄ ipsa lingua uocatur in sor
tem. Et postea ingressus est hest̄ ad regem obsecrans ut contra
ctus litteris regis irriti fierent. ⁊ mala que cont̄ iudeos cogi
tauerat reuterent̄ in caput ei. Dumq; ⁊ ip̄m ⁊ filios eius
affixerunt cruci. atq; ex illo tempore dies isti appellati sunt
phurim id est sortium. eo q̄d phur id est sors in urna missa
fuerit. Et cuncta que gesta sunt. epistole id ē libri huius
uoluminis continent̄. quecq; susceperunt ⁊ que deinceps
immutata sunt. susceperunt iudei sup se ⁊ semen suum. ⁊ sup
cunctos qui religioni eor⁹ uoluerunt copulari. ut nulla
at duos hos dies absq; sollempnitate transigere. quos scrip
tura testat̄ ⁊ certa expetunt tempora. annis sibi ingruen
tibus. Isti sunt dies quos nulla unq̄m delebit obli
uio. ⁊ p̄ singulas generationes. multeq; in toto orbe p̄uincie

c 8ᵛ

c 9ᵛ

celebrabunt. Hec est ulla ciuitas in qua dies phurim
⁊ sortium ñ obseruent a iudeis ⁊ ab eor̄ pgenie · que hui⁹ ce
remonie⁹ obligata est. Scripserunt q̄ hester regina filia abi
hel ⁊ mardoche iudeus etiam sedam ep̄lam · ut omi studio
ista dies sollempnis sanciretur in posterum. Et miserunt
ad omes iudeos qui in · cxxvii · regis assuero p̄uincias habitabant
ut haberent pacem ⁊ suscipent unitatem · obseruantes dies
sortium ⁊ suo tempe cum gaudio celebrarent sic constitue
rat mardoche ⁊ hester ⁊ illi obseruanda susceperant a se ⁊ a se
mine suo remota atq; clamores ⁊ sortium dies · ⁊ oia que
libri huj⁹ qui uocat hester · hystoria continent. Rex ass̄uer⁹
orbem terre ⁊ cunctas maris insulas fecit tributarias. Cui⁹
fortitudo ⁊ imperium ⁊ dignitas atq; sublimitas qua exaltauit
mardocheum · scripta sunt in libris medor̄ atq; p̄sarum. Et
q̄m mardoche iudeus gentis sue a rege assuero fuerit · ⁊ magn⁹
apud iudeos ⁊ acceptabilis plebi fr̄is sui⁹ · quietus bona pp̄li
sui · ⁊ loquens ea que ad pacem sui seminis p̄tinent. Que
habentur in hebreo plena fide expressis. Hec autem que secun
tur scripta reperi in editione uulgata que grecor̄ lingua · lxx
tres continent. Et in fin̄ post finem libri hoc capitulum re
tulat · q̄d in ꝓxeta consuetudinem usum · obelo id est ueru pre
notauimus.

Dixitq; mardocheus · Ado hec facta sunt ista · Recordatus sum som
nii q̄d uidera hec eadem significantis · nec eor̄ quicquam
irritum fuit. Paruus fons qui creuit in fluuium · ⁊ in lucem
solemq; conuersus est · ⁊ in aquas plimas redundauit · hester est
quam rex accepit uxorem ⁊ uoluit ee reginam. Duo aut draco
nes ego sum ⁊ aman · Gentes que congregate sunt hi sunt qui
delere conati sunt nom̄ iudeor̄. Gens aut mea ista est que cla
mauit ad dñm ⁊ salua facta est dñs pp̄lm suum · liberauitq;
nos de omibus malis · ⁊ fecit signa magna atq; portenta in gen
tes · ⁊ duas sortes ee preceptis unam pp̄li dei · ⁊ alteram cuncta
gentium. Venit utraq; sors in tempus iudicium ex illo iam tempe
ra in dei unius⁹ gentibus · ⁊ recordatus est dñs pp̄li sui · ac iu
stus est hereditatis sue. Et obseruabunt dies istos in mense adar
xiiii · ⁊ xv · die eiusdem mensis cum omi studio · gaudio in u
niuersum cetum pp̄li congregati in cunctas deinceps generationes
pp̄li istius · Anno · iii · regnante ptolomeo · ⁊ cleopatra · adule
runt dositheus qui se sacerdotem · ⁊ leuitam genus ferebat ·
⁊ ptolome filius ei⁹ phurim hanc ep̄lam · quam dixerunt
interpretatum ee lisimachum ptolomei filium in iherlm.
Hoc q; principium erat in editione uulgata · q̄d nec in
hebreo nec ap̄ ullum ferebat interpretē. Anno sexto regna
te artaxerse maximo · primo die mensis nisan uidit somp
nium mardoche filius iairi filii semei filii cis de tribu ben
iamin homo iudeus qui habitabat in urbe susis · uir
magnus · ⁊ inter primos aule regie. Erat aut de eo nu
mero captiuor̄ quos transtulerat nabuchodonosor rex
babylonis de iherlm · cum iechonia rege iude · ⁊ hoc somp
nium ei fuit. Apparuerunt uoces · ⁊ tumult⁹ · ⁊ conturba
tio · ⁊ tremotus · ⁊ conturbatio sup̄ terram · ⁊ ecce duo dracones
magni paratiq; cont̄ se in p̄lium · ad quor̄ clamor̄ cunc
te concitate sunt nationes ut pugnarent cont̄ gentem iustor̄ ·
fuitq; dies illa tenebrar̄ · ⁊ caliginis · tribulationis · ⁊ an
gustie · ⁊ ingens formido sup̄ terram. Conturbataq; ē gens
iustor̄ timentium mala sua · ⁊ ꝓparata ad mortem. Clama
uerunt q; ad dñm · ⁊ illis uociferantibus fons paruus creuit
in fluuiū maximū · ⁊ in aquas plimas redundauit. Lux
⁊ sol ortus est · ⁊ humiles exaltati sunt · ⁊ deuorauerunt in
clytos. Qd̄ cum uidisset mardoche · ⁊ surrexisset de strato ·
cogitauit quid dñs facere uellet. Et ipsum habebat in ani
mo · scire cupiens quid significaret somp̄nium. Morabat aut
eo temp̄e in aula regis cum gabatha · ⁊ thara eunuchis regis

qui ianitores erant palatii. Cumq; intellexisset cogitatio
nes eor̄ · ⁊ curas diligenti⁹ perscrutasset · didicit q̄d conarent
in regem artaxersem manus mittere · ⁊ nuntiauit hec ei⁹ regi.
Qui de utroq; habita questione · confessos duci iussit ad
mortem. Rex aut q̄d gestum erat scripsit in comentariis ·
s; ⁊ mardoche rei memoriam literis tradidit. Precepitq; ei
dem ut in aula palatii moraret · dans ei ꝓ delatione munus
dignū · Filius aut amadathi bugeus erat gl̄osissim⁹ coram re
ge · ⁊ uoluit nocere mardocheo · ⁊ pp̄lo ei⁹ p duobus regis eunu
chis qui fuerant infecti. Hucusq; premium. Que secun
tur in eo loco posita erant · ubi scriptum ē in uolumine · ⁊ diu
puerunt bona ul̄ subdas eor̄ · que in sola uulgata editione
reperim⁹. Ep̄le autem hoc exemplar fuit.

Rex artaxerses magnus · ab india usq; ethiopiam · centum
uiginti septem principibus · ⁊ ducibus qui ei imperio sub
iecti sunt · salutem dicit. Cum plurimis gentibus imperarem
⁊ uniuersum orbem mee ditioni subiugassem · uolui neq;
q̄m abuti potentie magnitudine · s; clementia · ⁊ lenitate gu
bernare subiectos · ut absq; ullo timore uitam silentio transi
gentes · optata cunctis mortalibus pace fruerentur. Queren
te aut me a consiliariis meis · quom hoc posset impleri ·
unus qui sapia ac fide ceteris p̄cellebat · ⁊ erat p̄ regem se
cundus aman nomine · indicauit mihi in toto orbe terra
rum p̄sidium esse dilectum qui nouis uteretur legibus · ⁊ ee omnium ge
tium faciens consuetudinem · regum iussa contemneret ·
⁊ unius sarum concordiam nationibus sua dissensione uiolaret. Qd̄ cum didicissem · iudeos unam gentem rebellem
aduersum omne hominum genus · priuatis uti legibus · mihique iussionum
bus contraire · ⁊ turbare nobis subiectarum prouinciarum pacem
atq; concordiam · iussimus ut quoscunq; aman qui omnibus p̄positus est · ⁊ socius a rege · ⁊ quem patris loco colimus · mon
straret · cum uxoribus ac liberis deleantur ab inimicis suis ·
nullusq; eor̄ misereatur · xiiii · die · xii · mensis adar · anni p̄
senti ut nefarii homines una die ad inferos descendentes
reddant impio nos pacem quam turbauerant. Huc usq; exe
emplar ep̄le. Que sequuntur post · in eum locum scripta reperi
ubi legitur · ꝓgensq; mardocheus fecit omnia que ei mandauerat
hester. Hec tam̄ hystoria in hebreo · ⁊ ap̄ nullum penitus ferur
interpretē. Mardoche aut deprecatus est dñm · memor omnium
operum eius · ⁊ dixit. Dñe dñe rex omnip̄. in ditione enim tua cun
cta sunt posita · ⁊ si est qui possit tue resistere uoluntati si de
creueris saluare israhel. Tu fecisti celum · ⁊ terram · ⁊ quecunq; de
li ambitu continet. Dñs omnium tu es · nec est qui resistat
maiestati tue. Cuncta nosti · ⁊ scis quia non ex superbia · ⁊ tumelia
aliqua gle cupiditate fecim hoc ut ego adorauerim amam su
perbissimum. Libenter enim pro salute israhel etiam uestigia pedum
eius deosculari paratus essem · s; timui ne honorem dei mei transf
ferrem ad hominem · ⁊ nequa q̄m adorarem excepto deo meo. Ob
quam dñe rex dñs abraham miserere pp̄lo tuo · qui uolunt nos
inimici nostri perdere · ⁊ hereditatem tuam delere. Ne despicias
partem tuam quam redemisti de egypto. Exaudi deprecatio
nem meam · ⁊ propitius esto sorti · ⁊ funiculo tuo · ⁊ conuerte luc
tum nostrum in gaudium · ut uiuentes laudemus nom̄ tuum
dñe · ⁊ ne claudas ora te canentium · Omnis q; israhel pari mente
⁊ obsecratione clamauit ad dñm · eo q̄d eis certa mors imper
deret. Hester q; regina confugit ad dñm · pauens periculum
q̄d imminebat. Cumq; deposuisset uestes regias · fletibus · ⁊ luc
tu aptas induta sit suscepto · ⁊ p unguenta suauissima cinere ·
stercore impleuit caput · ⁊ corp⁹ suum humiliauit ieiunio ·
omnesq; loca in quibus letari ante solebat crinibus lace
ratione cōpleuit · ⁊ deprecabat dñm deum israhel dicens. Dñe
mi qui rex noster es solus · adiuua me solitariam · ⁊ cui⁹ preter te
nullus auxiliator est alius · periculum meum in manibus

meus est. Audiui a patre meo qđ tu dñe cubuisses uirl' de cunctis
gentibꝫ ꝛ patres nr̄os ex omnibꝫ terre matoribꝫ tuis ut possideres
hereditatem sempit̄nam. feciti ei sic̄ locutus es. Peccauimus
ei patribꝫ nr̄is in conspectu tuo. ꝛ ideirco tradidisti nos in ma
nus inimicoꝝ nr̄oꝝ. colunt̄ enim dos eoꝝ. Iust⁹ es dñe ꝛ nc
si ei sufficiat qđ clementissima nos oppriment seruitute. s; vob⁹
manuum suarum idolꝫ potentie deputant et uolunt tua
mutare promissa. ꝛ delere hereditatem tuam. ꝛ claudere oꝛa te
laudantium. atq; extinguere gl̄am templi ꝛ altaris tui. ut
aperiant os̄ oꝛa gentium. ꝛ laudent idolꝫ fortitudinem. ꝛ pdi
cent carnalem regem in sempit̄num. Ne tradas dñe sceptrum
tuum his qui fi sunt. ne rideant ad ruinam nr̄am. sed
ostende signum eoꝝ sup eos. ꝛ eum qui in nos cepit seuire dispge.
Memento dñe ꝛ ostende te nobis in tempe tribulationis nr̄e. ꝛ in
da fiduciam timoꝝ dꝫ. ꝛ in ore nr̄o sermo
nem compositum in oꝛe meo in conspectu leonis. ꝛ transfer eum
illi in odium hostis nr̄i. ut ipse peat ꝛ ceteri qui ei cogitauit.
Nos aut̄ libera in manu tua. ꝛ adiuua me nullū aliū hn̄
tem auxilium nisi te dñe. Habes omnium sciam. ꝛ nosti qđ o
deum gl̄am inimicoꝝ. ꝛ detester cubile mercedis eoꝝ. ꝛ omnis
alienigene. Tu scis necessitatem meam qđ abhominer sig
num superbie. ꝛ gl̄e mee qđ est sup caput meum in diebus
ostentationis mee. ꝛ detester illud qđ pannum menstruate.
ꝛ ñ portem in diebꝫ silentii mei. ꝛ qđ ñ comedim in mensa
aman. nec in placuerit oculum regis. ꝛ ñ biberim inimi
cabam nr̄i. ꝛ nūq̄ letata sit ancilla tua ex quo huc translata sū
usq; in p̄sentem diem nisi in te dñe dꝫ abraham. dꝫ fortis sup
omnes. Exaudi uocem eoꝝ qui nullam aliam spem hn̄t. ꝛ libe
ra nos de manu iniquoꝝ. ꝛ erue me a timoꝛe meo. Hec q̄z
addita reperi in editione uulgata. Et mandauit ei. haud
dubium quin hester mardoche ut ingrederet ad regem. ꝛ ro
garet pp̄lo suo. ꝛ p patria sua. Memor inquit dicti tui
mutatus tue. qm̄ tu urbs tua sus in manu mea. q aman sodꝫ
a rege locut⁹ est ostia nos in mortem. ꝛ tu inuoca dñm. ꝛ loq̄re
regi p nobis. ꝛ libera nos de morte. Hec ñ ulta que subdita
sunt. Die aut̄ tercio deposuit uestim̄ta ornat⁹ sui. ꝛ circūda
ta ē gl̄a sua. Cumq; regio fulgeret habitu. ꝛ inuocasset omnē
rectoꝛem. ꝛ saluatoꝛem dñm. assumpsit duas famulas. ꝛ sup
unam quidē innitebat̄ qi p delicias. ꝛ numia teneritudine corp⁹
suum ferre ñ sustinens. Altera aut̄ famula. sequebatur
dñam. defluentia in humū uestim̄ta sustentans. Ipsa aut̄
roseo uultum colore pfusa. ꝛ gratus ac intentibꝫ oculis tristē
celabat animū. ꝛ intimo timoꝛe contractum. Ingressa q̄ cun
cta p ordinem ostia. stetit cont̄ regem. ꝛ ille residebat sup
solium regni sui. indut̄ uestibꝫ regis. aurocq; fulgens. ꝛ
p̄tiosis lapidibꝫ. eratq; terribilis aspectu. Cumq; eleuass;
faciem. ꝛ ardentibꝫ oculis furorem pectoris indicasset. re
gina corruit. ꝛ in pallorem colore mutato. lassum supan
cillam reclinauit capud. Conuersusq; dꝫ spm regis in
mansuetudinē. ꝛ felli⁹ ac metuens exuuit de solio. ꝛ su
stentans eam ulnis suis donec rediret ad se. his ubis blan
diebat̄. Quid habes hest̄. Ego sum fr̄a tua. noli metuere.
ñ morieris. Non enim p te. s; p omnibꝫ hec lex constituta est.
Accede q̄. ꝛ tange sceptrum. Cumq; illa reticeret. tulit au
reum uirgam. ꝛ posuit sup collum ei⁹. ꝛ osculatus ē eam. ꝛ
ait. Cur m̄ ñ loqueris. Que respondit. Vidi te dñe q̄si
angl̄m dei. ꝛ conturbatum ē cor meum p timoꝛe gl̄e tue. Val
de enim mirabilis es dñe. ꝛ facies tua plena gr̄ratum. Cūq;
loqueret̄ rursus corruit. ꝛ pene exanimata est. Rex aut̄
turbabat̄. ꝛ omnes ministri ei⁹ consolabantur eam. Exem
plar eple regis artaxersis q̄m p̄cedes ad totas regni sui
principatus misit. qđ ꝛ ipm in hebraico uolumine si habet̄.

Rex magnus artaxersis ab india usq; ethiopiam
centum uiginti septem prouinciarum ducibꝫ ac p̄cipibꝫ qui m̄ obe
diunt salutem dicit. Multi bonitate p̄cipuum
ꝛ honore qui in eos collatus est abusi sunt in superbiam. ꝛ
ñ solum subiectos regibꝫ nituntur̄ opprimere. s; datam sibi
gl̄am ñ ferentes. in ipos qui dederunt moliuntur̄ insidias.
Nec contenta sunt gr̄ratos ñ agere benificos. ꝛ humanitatis
in se tuta uiolare. s; dei q̄z cuncta cernentis. arbitrantur
se fugere posse sententiam. ꝛ in tantis uelamē p̄cipuum.
ut eos qui credita sibi officia diligenter̄ obseruant. ꝛ ita cūc
ta agunt ut omnium laude sint digni mendacioꝝ cumu
lus conent̄ subuertere. dum aut̄ p̄cipuum simplices
ꝛ ex sua natura alios estimant̄. callida fraude decipiūt.
Que res ꝛ ex ueteꝝ probatur hystoria. ꝛ ex his que geruntur
cotidie. qđ in malis quoꝝdam suggestionibꝫ regum studia de
prauent̄. Vnde prudendum ē pacis omnium p̄cipuarū.
nec putare debetis si dubia iubeamus ex animi nr̄i uenire
leuitate. s; p qualitate ꝛ necessitate temporum. ut res publi
ce possit utilitas ferre sententiam. Et ut manifestius qđ dici
mus intelligatis. aman filius amadathi. ꝛ animo ꝛ gente ma
cedo. alienus; p̄sarum sanguine. ꝛ pietatem nr̄am sua cru
delitate cōmaculauit. peregrinus a nobis susceptus est. ꝛ tantam
in se expertus humanitatē. ut pater nr̄ uocaret̄. ꝛ adoraretur
ab omnibꝫ post regem sedis. Qui in tantum arrogantie tumo
rem sublatus est. ut regno nos priuare uteret̄. ꝛ spm. Nam
mardocheum cui fide ꝛ benificiis uitam̄. ꝛ consortem regni no
stri hest̄ cum omni gente sua mortis quibꝫdam ꝛ meditatis
machinis expetuit in mortem. hec cogitans ut illis intersectis
insidiatorē nr̄ē solitudinem. ꝛ regnum p̄sarum tucius̄ferret in
macedonas. Nos aut̄ a pessimo mortalium reddos nec de
stinatos in nulla penit⁹ culpa reperim̄. s; econtrio uitis utr̄
tes legibꝫ ꝛ filios altissimi. ꝛ maximum sempiterni existentis dei.
benifitio ꝛ patribꝫ nr̄is. ꝛ nobis regnum est traditum. ꝛ usq;
hodie custodit̄. Vnde ea littera qua sub nomine nr̄o ille
direxerat scias eas irritas. p quo scelere ante portas huius
urbis. id est susis. ꝛ ipse qui machinat⁹ est. ꝛ omnis cognati
o ei pendet in patibulis si nobis s; deo ei reddente qđ meruit.
Hoc autem edictum qđ nr̄e mutuum in cunctis urbibꝫ ponat̄.
ut liceat iudeis uti legibꝫ suis quibꝫ debeas eas annuicio. ut
eos qui se ad necem eoꝝ pauerant possint ultiores. xiiii.
die m̄is duodecimi qui uocat̄ adar. Hanc enim diem om
nipotens dꝫ mestoris. ꝛ luct⁹ eis uertit in gaudium. Vnde ꝛ
nos int̄ ceteros dies hanc habeto rede diem. ꝛ celebrate eam cū
omni letitia. ut ꝛ in posterum cognoscat̄. omnes qui fideliter
p̄sis obediunt. dignam p fide recipe mercedem. qui aut̄ insidi
ant̄ regno eoꝝ. pene p scelere. Omnis autē p̄uincia ꝛ ciuitas
que noluerit hui⁹ sollempnitatis eē p̄cepsi. gladio ꝛ igne
pereat. ꝛ sic deleatur ut si solum hominibꝫ. s; etiam bestiis
in uia sit in sempit̄num. p exemplo ꝛ tempe ꝛ inobedi
entie. Explicit liber hest̄. Incipit p̄logus in libro machabeoꝝ.

Machabeoꝝ duo libri p̄huntur̄ p̄hia inter
hebreoꝝ duces gentemq; p̄sarum. pug
nam dꝫ sabbatoꝝ. ꝛ nobilis machabei
ducis triumphos. ex cui⁹ nomine ꝛ libri
dem sunt uocupati. Hec dꝫ hystoria
continet etiam multa illa gesta machabeoꝝ fili⁹ qui sub
antiocho rege p sacros legibꝫ dura coronita p̄ssi sunt. dꝫs
mater p̄hia cum duplicis supplicii urgeret̄. ñ solum filios
fleuit. s; ꝛ gaudens hortabat̄ ad gl̄am passionis. Explicit
prologus. Incipiunt capitula p̄mi libri.

De regno antiochi ꝛ nequitia eius. ꝛ impietate. ꝛ qđ conā
tus sit destruere legem. ·ii·
De mathathia ꝛ filiis eius. ꝛ zelo religionis. ·iii·
De morte mathathie. ꝛ exhortatione ad filios.

De iuda machabeo: qm occidit apollonñ: ⁊ seronẽ. .v.
De ẏsia successore eoꝝ: quem expugnauit iudas. .vi.
Quom iudas sca mundauit ⁊ dellauit gs ⁊ thimotheu duce. .vii.
Quom libauit ihc̃ltas misso ſymone: ⁊ ipse timotheum expugnauit. .viii.
De ioseph o ⁊ zacharia ⁊ de morte antiochi ⁊ successiõe filiꝝ ẽ. .ix.
Qm iudas iuẽ exercitũ antiochi eupatoris ⁊ pace pficiosa. .x.
Qm demetr̃ius occid̃ antiochũ ⁊ lysiam ⁊ de malitia alchimi bachidis ⁊ michanoris. .xi.
De fama romanoꝝ ⁊ foed̃e cũ eis inito. .xii. Chachidis
De morte iude ⁊ fame suborta ⁊ p̃cipatu ionathe ⁊ obsidiõe arcis.
Qm obmutuit alchimꝰ ⁊ detecta p̃fidia bachidis. .xiii.
Bachides supat ⁊ in pacem suscipit ⁊ demetrꝰ .xiiii.
expecto aduentu ionathe: ⁊ p̃uenit ab alexandro. .xv.
Qm ionathas p̃missa respuit demetr̃ium ⁊ ab alexandro demetrius superat. .xvi.
Qm ionathas uicto apollonio occupauit ioppen ⁊ azotum ⁊ aschalonẽ ⁊ ptolomeꝰ filiam alexandꝰ ab stulit ⁊ dedit demetrio ⁊ de morte alexandri ⁊ ptolomei. .xvii.
De foed̃e inẽ demetrium ⁊ iudeos ⁊ de p̃ditione ẗphonis ⁊ qm iudei demetrium libant. .xviii.
Qm antiochꝰ ⁊ ẗphon demetrium supant ⁊ ẽ ionatha ꝺ̃hunt amicitias ⁊ ionathas alienigenas ut mittit ⁊ amicitiam renouat cũ romanis ⁊ sparciatis. .xix.
Qm ionathas p̃cipes demetr̃ii fugat ⁊ p̃cutit arabas ⁊ de p̃ditione ẗphonis ⁊ morte ionathe. .xx.
De p̃cipatu symonis ⁊ dolo ẗphonis ⁊ de pruinciis quas symon expugnẽ ⁊ qm ẗphon antiochũ occid ⁊ de p̃uilegio demetr̃ii
Qm in gazensibꝫ pepcit symon. .xxi. Cti ad iudeos
⁊ de captiuitate demetr̃ii ⁊ de potentia symonis ⁊ de querela tre. ⁊ de responso romanoꝝ ⁊ sparciatarũ.
Symon clipeum aureũ mittit romã ⁊ p̃uilegium recipit ⁊ iudeoꝝ gle suscipit a pplo. .xxii.
Antiochꝰ demetr̃ii filii amiciciam ꝺ̃hit cũ symone ⁊ ẗphone supat. ĩmunit a romanis data iudee describit. .xxiii.
Antiochꝰ rupto foed̃e iudeam expugnare disponit ⁊ duce exercitus sui cendebeꝰ iuncto a filiis symonis. .xxiv.
Qm in symon ⁊ filii ei p̃ditionem insecta sit a ptolomeo in conuiuio ⁊ uolẽs eos occidere: quicum p̃dictum erant. .xxv.

Incipit machabeoꝝ liber primus. .i.

Factũ est postq̃m percussit alexander philippi rex macedo qui primus regnauit in grecia: egressus de terra cethim deuicit regem parsarum ⁊ medoꝝ constituit p̃lia multa ⁊ omnium obtinuit munitiones. Et interfecit reges terre ⁊ p̃transiit usq; ad fines terre. Et accepit spolia multitudinis gentium ⁊ silui ⁊ terra in conspectu ei. Et congregauit uirtutem: exercitum fortem nimis ⁊ exaltatum est ⁊ elleuatum cor ei. Et obtinuit regiones gentium ⁊ tyrannos: ⁊ fẽa sunt illi in tributum. Et post hec decidit in lectum ⁊ cognouit q̃ moreret. Et uocauit pueros suos nobiles: qui secum erant nutrita a iuuentute sua ⁊ diuisit illis regnum suum dum adhuc uiueret. Et regnauit alexander annis .xii. ⁊ mortuus est. ⁊ obtinuerunt pueri ei regnum: uniquisq; in loco suo. Et impositerunt omes sibi diademata p̃ mortem ei ⁊ filii eoꝝ p̃ eos annis multis ⁊ multiplicata sunt mala in terra. Et exiit ex eis radix pccr̃i antiochus illustris filius antiochi qui fuerat rome obses ⁊ regnauit in anno centesimo ⁊ septimo tertio regni graecoꝝ. In diebꝫ illis exierunt ex isrl filii iniqui ⁊ suaserunt multis dicentes. Eamus ⁊ disponamus testamentum cũ gentibꝫ que circa nos sunt: q̃ ex quo recessimus ab eis inuenerunt nos multa mala. Et bonus uisus est sermo in oculis eoꝝ. Et destinauerunt aliqui de pplo ⁊ abierunt ad regem ⁊ dedit illis potestatem ut facerent iustitiam gentium. Et edificauerunt gymnasium in hierosolimis secũm legem nationum ⁊ fecerunt sibi p̃putia. Et recesserunt a testamento scõ ⁊ iuncti sunt nationibꝫ ⁊ uenundati sunt ut facerent malum.

Et paratum est regnum in conspectu antiochi ⁊ cepit regnare in terra egypti ut regnaret sup duo regna. Et intrauit in egyptum in multitudine graui: in curribꝫ ⁊ elefantis ⁊ equitibꝫ ⁊ copiosa nauium multitudine. Et constituit bellum aduersus ptolomeum regem egypti ⁊ uerituꝰ est ptolomeus a facie ei ⁊ fugit ⁊ ceciderunt uulnerati multi. Et comprehendit ciuitates munitas in terra egypti ⁊ accepit spolia terre egypti.

Et conuertit antiochꝰ postq̃m percussit egyptum in centesimo ⁊ quadragesimo ⁊ tertio anno ⁊ ascendit ad israhel. Et ascendit hierosolimis in multitudine graui ⁊ intrauit in sanctificationẽ cum superbia ⁊ accepit altare aureum ⁊ candelabrum luminis ⁊ uniuersa uasa eius ⁊ mensam p̃positionis ⁊ libatoria ⁊ phialas ⁊ mortariola aurea ⁊ uelum ⁊ coronas ⁊ ornamentum aureum qđ in facie templi erat ⁊ comminuit omnia. Et accepit argentum ⁊ aurum ⁊ uasa concupiscibilia ⁊ accepit thesauros occultos quos inuenit ⁊ sublatis omnibꝫ abiit in terram suam. Et fecit cedem hominum ⁊ locutus est superbiam magnam. Et factus est planctus magnus in isrl ⁊ in omni loco eoꝝ. Et ingemuerunt principes ⁊ seniores. iuuenes ⁊ iuuenes infirmati sunt ⁊ speciositas mulierum immutata est. Omnis maritus sumpsit lamentum ⁊ que sedebant in thoro maritali lugebant. Et commota est terra super inhabitantes in ea ⁊ uniuersa domus iacob induit confusionem. Et post duos annos dierum misit rex principem tributoꝝ in ciuitates iuda ⁊ uenit hierlim cum turba magna. Et locutus est ad eos uba pacifica in dolo ⁊ crediderunt ei. Et irruit sup ciuitatem repente ⁊ percussit eam plaga ⁊ perdidit plurimum populum israhel. Et accepit spolia ciuitatis ⁊ succendit eam igni. Et destruxerit muros ciuitatis in circuitu ⁊ captiuas duxerunt mulieres ⁊ natos ⁊ pecora possederunt. Et edificauerunt ciuitatem dauid muro magno ⁊ firmo ⁊ turribus firmis ⁊ facta est illis in arcem. Et posuerunt illic gentem peccatricem uiros iniquos ⁊ conualuerunt in ea ⁊ posuerunt arma ⁊ escas. Et congregauerunt spolia hierlim ⁊ reposuerunt illic ⁊ facti sunt in laqueum magnum. Et factum est hoc ad insidias sanctificationis ⁊ ad malum in israhel. Et effuderunt sanguinem innocentem p circuitum sanctificationis ⁊ contaminauerunt sanctificationem. Et fugerunt habitatores hierlim pp eos ⁊ facta est habitatio exteroꝝ. Et facta est extranea semini suo ⁊ nati ei reliquerunt eam. Sanctificatio eius desolata est sicut solitudo: dies festi eius uersi sunt in luctum. Sabbata eius in opprobrium: honores eius in nichilum. Secundum gloriam eius multiplicata est ignominia eius ⁊ sublimitas eius uersa est in luctum. Et scripsit rex antiochus omni regno suo: ut esset omnis populus unus. Et reliquerunt unusquisq; legem suam ⁊ consenserunt omnes gentes secundum uerbum antiochi. Et multi ex isrl consenserunt ei ⁊ sacrificauerunt idolis ⁊ coinquinauerunt sabbatum. Et misit rex antiochus libros p manus nuntioꝝ in hierlim ⁊ in omnes ciuitates iude: ut sequerentur legem gentium tre. ⁊ prohiberent holocausta ⁊ sacrificia ⁊ placationes in templo dei fieri ⁊ prohiberent celebrari sabbatum ⁊ dies sollempnes ⁊ coinquinari sanctuarium ⁊ sanctos populum israhel. Et uti sit edificare aras ⁊ templa ⁊ idola ⁊ immolarent carnes suillas ⁊ pecora immunia ⁊ reliquere filios suos incircumcisos ⁊ coinquinari animas eoꝝ in omnibꝫ immundis ⁊ abhominationibꝫ ita ut obliuiscerentur legem ⁊ immutarent omnes iustificati

onel dei ⁊ quecunq; si fecissent secm̃ ûbum regis antiochi mo rerent̃. Et secm̃ omn̄a ûba hec scripsit omn̄i regno suo ⁊ impo suit p̃ncipes pl̃o qui hec si cogerent. Et tulerunt ciuitatibus ude sacrificare. Et congregati sunt multi de pl̃o ad eos qui de reliquerant legem dn̄i ⁊ fecerunt mala sup̃ ter̃am ⁊ effugaue runt pl̃m isr̃l in abditis ⁊ in absconditis fugitiuoꝝ locis. ¶ In e.xv. ñnis calleu quinto ⁊ qdragesimo anno edificauit rex antiochꝰ abhominandum ydolum desolationis sup̃ altare dn̄i ⁊ p̃ unûsal ciuitates ude in circuitu edificauerunt aras ⁊ ñn̄ ianuas domoꝝ ⁊ in plateis incendebant̃ thura et sacrificabãt. Et libros legis dn̄i cõbusserunt igni ⁊ scindentes eos. Et apud quemcq; inuenie bant̃ libri testamñti dn̄i ⁊ quicunq; obseruabant legem dn̄i secm̃ edictum regis trucidabant eos. In iur tute sua faciebant hec pl̃o isr̃l qui inueniebant̃ in omni ñnse in ciuitatibus. Et quinta ⁊ decima die ñnis sacrificabant sup̃ aram que erat ē altare ⁊ mulieres que circumci debant filios suos trucidabant̃ secm̃ iussum regis antiochi. Et suspendebant pueros a ceruicibus p unûsas domos earũ ⁊ eos qui circumciderunt eos trucidabant. Et multi de pl̃o isr̃l uel diffinierunt ap̃ se ut si manducarent ĩmunda ⁊ elege runt magis mori cñm coinquinari ĩmundis. Et noluerunt infringere legem dn̄i scãm ⁊ trucidati sunt ⁊ fact̃ ē ira magna sup̃ populum ualde. ·ii·

In diebus illis surrexit mathathias filius ioh̃is filii symeonis sacerdotis ex filiis ioarib ab iherlim ⁊ consedit in monte mo din. Et habebat filios quinq;. Johannan qui cognominabatur gaddis ⁊ symeon qui cognominabat̃ thassi ⁊ iudas qui uocabat̃ machabeus ⁊ eleazarus qui cognominabat̃ abaron. ⁊ ionathas qui cognominabat̃ apphus. Hũ uiderunt mala que fiebant in pl̃o iuda ⁊ iherlim. Et dixit mathathias. Ve mihi. Vtquid natus sum uidere contritionem pl̃i mei ⁊ con tritionem ciuitatis scē ⁊ sedere illuc cum dat̃ in manibus inimi coꝝ. Scã in manibus extraneoꝝ facta sunt. Templum eius sicut homo ignobilis. Vasa glē eius captiua abducta sunt. Truci dati sunt senes eius in plateis ⁊ iuuenes eius ceciderunt in gladio inimicoꝝ. Que gens non hereditauit regnum eius ⁊ non obtinuit spolia eius. Omnis compositio eius ablata est. que erat libera facta est ancilla. Et ecce scã mea ⁊ pulchritudo nr̃a ⁊ claritas nr̃a de solata ē ⁊ contaminauerunt eam gentes. Quo ĝ nobis adhuc uiuere. Et scidit mathathias ⁊ filii eius uestimenta sua ⁊ operuerunt se cilicijs. Plangebantq; ualde. Et uenerunt illuc qui mis si erant a rege antiocho ut cogerent eos qui confugerant in ciuitate modin. ĩmolare ⁊ accendere thura ⁊ a lege dei discedere. Et multi de pl̃o isr̃l consentientes accesserunt ad eos. Et matha thias ⁊ filii eius constanter steterunt. Et respondentes qui missi erant ab antiocho dixerunt mathathie. Princeps ⁊ clarissimus ⁊ magnus es in hac ciuitate ⁊ coronatus filiis ⁊ fr̃ibus. Ergo acce de p̃or ⁊ fac iussum regis sic̃ fecerunt omnes gentes ⁊ uiri iuda ⁊ qui remanserunt in iherlim ⁊ eris tu ⁊ filii tui inter amicos regis ⁊ amplificab̃ argento ⁊ auro ⁊ muneribus multis. Et res pondit mathathias ⁊ dixit magna uoce. Et si omnes gentes regi antiocho obediunt ut discedat unusquisq; a seruitute patrum suoꝝ ⁊ consentiunt mandatis eius. ego ⁊ filii mei ⁊ fr̃es mei obediemus legi patrum nr̃oꝝ. Propitius sit nobis ds̃. si est nobis utile relinquere legem ⁊ iusticias dn̄i. Non audi emus uba regis antiochi ⁊ non sacrificabimus ĩ non gredientes le gis nr̃e mandata ut eamus alia uia. Et ut cessauit loqui uba hec accessit quidam iudeus in conspectum oculis sacrifica re ydolis sup̃ aram in ciuitate modin secm̃ iussum regis. Et uidit mathathias ⁊ doluit ⁊ contremuerunt renes eius. Et accensus est furor eius secm̃ iudicium legis ⁊ insiliens trucidauit eum sup̃ aram. Simul ⁊ uirum quem miserat rex antiochꝰ qui cogebat ĩmolare occidit in ipso tempore ⁊ aram

destruxit. Et zelatus est legem sicut fecit phinees zambri filio salom. Et exclamauit mathathias uoce magna dicens. Omnis qui zelum hr̃ legis ⁊ statuens testamentum exeat p̃ me. Et fugit ipse ⁊ filii eius in montes ⁊ reliquerunt quecunq; ha bebant in ciuitatem. Tunc descenderunt multi quaeren tes iudicium ⁊ iusticiam in desertum ut sederent ibi ipse ⁊ filii eoꝝ ⁊ mulieres eoꝝ ⁊ pecora eoꝝ. quia inualuerunt sup̃ eos mala. Et nuntiatum est uiris regis ⁊ exercitui qui erat in herlim ciuitate dauid. quia discessissent uiri quidam q dissipauerunt mandatum regis in loca occulta in deserto ⁊ abissent p̃ illos multi. Et statuit p̃cerunt aduersus eos ⁊ cõ stituerunt aduersus eos p̃lium in die sabbatoꝝ ⁊ dixerunt ad eos. Recedite ⁊ facite secm̃ ûbum re gis ⁊ uiuetis. Et dixerunt. Non exibim̃ neq; faciem̃ secm̃ uerbum regis ut polluamur diem sabbatoꝝ. Et concurre runt aduersus eos p̃lium ⁊ non responderunt eis ⁊ nec oppleuerũt loca occulta dicentes. Moriamur omnes in simplicitate no stra ⁊ testes erunt sup̃ nos celi ⁊ ter̃a. q̃ inique p̃duis nos. Et intulerunt eis bellum sabbati. Et mortui sunt ipsi ⁊ uxores eoꝝ ⁊ filii eoꝝ ⁊ pecora eoꝝ. usq; ad mille animas hominum. Et cognouit mathathias ⁊ amici eius ⁊ luctum habuerunt sup̃ eos ualde. Et dixit unus proximo suo. Si omnes fecerim̃ sicut fr̃es nr̃i fecerunt ⁊ non pugnauerimus aduersus gentes p animabus nr̃is ⁊ cito disperdent nos a ter̃a. Et cogitauerunt in die illa dicentes. Omnis homo quicq; uenerit ad nos in bello die sabbatoꝝ ⁊ pugnem̃ aduer sus eum ⁊ non moriem̃ omnes sic̃ mortui sunt fr̃es nr̃i in occultis. Tunc congregata est ad eos synagoga iudeoꝝ for tis uiribus ex isr̃l. Omnis uoluntarius in lege ⁊ omnes qui fugi ebant a malis additi sunt ad eos ⁊ fact̃ sunt illis ad firma mentum. Et collegerunt exercitum ⁊ percusserunt peccatores in ira sua ⁊ uiros iniquos in indignatione sua. Et ceteri fugerunt ad nationes ut euaderent. Et circuiit matha thias ⁊ amici eius ⁊ destruxerunt aras ⁊ circumciderunt pueros incircumcisos quotquot inuenerunt in finibus isr̃l in fortitudine. Et p̃secuti sunt filios superbie ⁊ p̃spatum est opus in manu eoꝝ. Et obtinuerunt legem de manibus gentium ⁊ de manibus regum ⁊ non dederunt cornu peccatori. ·iii·

Et appropinquauerunt dies mathathie moriendi ⁊ dixit filiis suis. Nunc confortata ē superbia ⁊ castigatio ⁊ tempus euersionis ⁊ ira indignationis. Nunc ĝ o filii emulatores estote legis ⁊ date animas ñras p testa mento p̃rum. Et memoramini opum patrum que fecerunt in generationibus suis ⁊ accipietis gl̃iam magnam ⁊ nomen eternum. Abraam nonne in temptatione inuentus ē fidelis ⁊ reputatum est ei ad iusticiam. Joseph in tempore angu stie sue custodiuit mandatum ⁊ factus est dn̄i egypti. Phy nees pater nr̃i zelando zelum dei accepit testamentum sacerdotii eterni. Jhesus dum impleret ûbum factus est dux isr̃l. Caleph dum testificat̃ in eccl̃a accepit hereditatem. Da uid in sua misericordia consecutus ē sedem in scla. Helyas dum zelat zelum legis receptus est in celum. Ananias azarias misahel credentes liberati sunt de flamma. Daniel in sua simplicitate liberatus ē de ore leonum. Et ita cogitate p generationem ⁊ generationem q̃ omnes qui sperant in eum non infirmabunt. Et a uiribus uiri peccatoris ne timueritis. quia gl̃a eius stercus et uermis est. Hodie extollit ⁊ crastina non inuenie tur. q; conuersus est in terram suam ⁊ cogitatio eius peribit. Vos ĝ filii confortamini ⁊ uiriliter agite in lege. q; in ipsa gloriosi eritis. Et ecce symon fr̃ uester. scio q̃ uir consilii est. ipsum au dite semper. ipse uobis pater erit. Et iudas machabeus fortis uiribus a iuuentute sua sit uobis princeps militie. ⁊ ipse ager bellum pl̃i. Et uos adducetis ad uos omnes factores le

¶ Simon ⁊ iudas ⁊ cetera de ps̃. scã petri.

gil⁹ ⁊ uindicate uindictam ꝑpli uĩ. Retribuite retributionem gentibꝫ ⁊ incendite in ꝓceptum legis. Et bñdixĩ eos ⁊ appositus ẽ ad patres suos ⁊ defunctus ẽ. ẽ. ⁊ xl. ⁊ sexto anno. Et sepult⁹ est a filiis suis in sepulchris patrũ suoꝝ in modin ⁊ planxerunt eum omnis isrl planctu magno. Et surrexit iudas qui uocabat machabe⁹ filius eius ꝑ eo ⁊ adiuuabant eum omnes fres sui ⁊ uniũsi qui se ꝺiunxerant patri ei ⁊ preliabant ꝑliuum isrl cum letitia. Et dilatauit gl̃am ꝑpl̃o suo ⁊ induit se lorica sic gygas ⁊ circuinxit se arma bellica in ꝑliis ⁊ protegebat castra gladio suo. Similis fct̃s est leoni in opib⁹ suis ⁊ sicut catulus leonis rugiens in uenatione. Et ꝑsecutus ẽ iniquos ꝑquirentes eos ⁊ qui conturbabant ꝑpl̃m suum. eos succendit flãmis. Et repulsi fct̃ impij ꝑ timore ei ⁊ omnes operãtes iniquitatis ꝺisturbati sunt. Et directa ẽ salus in manu eius ⁊ exacerbabat reges multos. Et letificabat iacob in opib⁹ suis ⁊ in sempĩ memoria eius in benedictione. Et pambulauit ciuitates iuda ⁊ ꝺissipauit impios ex eis. Et auertit iram ab isrl ⁊ nominat⁹ est usq; ad nouissimum finis ⁊ congregauit peregrinos.

Et congregauit apollonius gentes ⁊ a samaria uirtutem multam ⁊ magnã ad bellandum cõ isrl. Et cognouit iudas ⁊ exiit obuiam illi ⁊ percussit ⁊ occidit illũ. Et ceciderunt uulnerati multi ⁊ reliqui fugerunt ⁊ accepit spolia eoꝝ. Et gladium apollonii abstulit iudas ⁊ erat pugnans in eo omnibꝫ diebꝫ. Et audiuit seron ꝓcepisse exercitui syrie qꝺ congregauit iudas congregationem ⁊ ecclam fideliũ secum ⁊ ait. faciam in nomen ⁊ gl̃ificabor in regno ⁊ debellabo iudam ⁊ eos qui cũ ipso sunt qui spernebant uerbum regis. Et ꝑparauerunt se ⁊ ascenderunt cum eo castra ꝑpinqꝫ. fortes auxiliarii. ut facerent uindictam in filios isrl. Et appropinquerunt usq; bethoron ⁊ exiuit iudas obuiam illis cũ paucis. Vt uiderunt aũt exercitum uementem sibi obuiam ⁊ ꝺixerunt iude. Quõ possumus pauci pugnare ad multitudinẽ tantã tam fortem. Et nos fatigati sum⁹ ieiunio hodie. Et ait iudas. facile est concludi multos in manu paucoꝝ ⁊ si est ꝺifferentia in conspectu ꝺi celi liberare in multis ⁊ in paucis. Quia nõ in multitudine exercitus uictoria belli ⁊ ꝺe celo fortitudo est. Ipsi uenerunt ad nos in multitudine superbia ⁊ supbia ut ꝺisperdant nos uxores nras ⁊ filios nros ut spolient nos. Nos aũt pugnabimus ꝑ animabꝫ nris ⁊ legibꝫ nris. ipse ꝺns conteret eos ante faciem nram. Vos aũt ne timueritis eos. Vt cessauit aũt loquens insiluit in eos subito. ⁊ contrit⁹ est seron ⁊ exercitus ei in conspectu ipius. Et ꝑsequebatur eum in ꝺescensu bethoron usq; in campum ⁊ ceciderunt ex eis octingenti uiri. Reliqui autem fugerunt in terram phylistiim. Et cecidit timor iude ac finitimi ei ⁊ formido super omnes gentes in circuitu eoꝝ. ⁊ puenit ad regem nom̃ ei. Et de ꝑliis iude narrabant omnes gentes.

Et audiuit aũt antiochus sermones istos ⁊ iratus est aio ⁊ misit ⁊ congregauit exercitũ uniuersi regni sui. castra fortia ualde. Et aperuit erarium suum ⁊ ꝺedit stipendiũ exercitui in annum ⁊ mandauit illis ut essent parati ad omnia. Et uidit qꝺ defecerit pecunia de thesauris ⁊ tributa modica regionis ꝓ ꝺissentionem ⁊ plagam quam fecerat in terram ut tolleret legitima que erant a primis ꝺiebꝫ. Et timuit ne si haberet ⁊ semel ⁊ bis in sumptib⁹ ꝺonatiua que ꝺederat ante larga manu ⁊ habundauerat sup reges qui ante eum fuerant ⁊ consternat⁹ erat animo ualde. ⁊ cogitauit ire in persidem ut accipet tributa regionũ ⁊ congregaret argentum multum. Et reliquit lisiam uirum nobilem de genere regali sup negotia regia a flumine eufratẽ usq; ad flumen egypti ⁊ ut nutriret antiochum filium suum donec rediret. Et tradidit ei medium exercitum ⁊ elephantos ⁊ mandauit ei de omnibꝫ que uolebat ⁊ de habitantibꝫ iudeam ⁊ iherlim ⁊ ut mitteret ad eos exercitum ad conterendam ⁊ exterminandam uirtutem isrl ⁊ reliquias iherlim. ⁊ auferendam memoriam de loco. Et ut constitueret habitatores filios alienigenas in omnibꝫ finibꝫ eoꝝ ⁊ sorte ꝺistribueret terram eoꝝ. Et rex assumpsit ptem exercitus residui. ⁊ exiit ab antiochia ciuitate regni sui anno. cc. ⁊ xl. ⁊ vii. Et trãsierunt euphraten flumen ⁊ pambulauerunt superiores regiones. Et elegit liisias ptolomeum filium dorimenis ⁊ nichanorem ⁊ gorgiam uiros potentes ex amicis regis ⁊ misit cum eis xl. milia uiroꝝ ⁊ vii. milia equites. ut uenirent in terra iuda ⁊ ꝺisperderent eam sicut dictum regis. Et processerunt ut irent cũ uniuersa uirtute sua ⁊ uenerunt ⁊ applicuerunt ammaum in terra campestri. Et audierũt mercatores regionum nom̃ eoꝝ ⁊ acceperunt argentum ⁊ aurum multum ualde ⁊ pueros. Et uenerunt in castra ut acciperent filios isrl in seruos ⁊ additi sunt ad eos exercitus syrie ⁊ terre alienigenarum. Et uidit iudas ⁊ fres eius qꝺ multiplicata sunt mala ⁊ exercitus applicabat ad fines eoꝝ. Et cognouerunt uerba regis que mandauit ꝑpli sue in interitum ⁊ ꝺissipationem ⁊ ꝺixerunt uniquiq; ad proximum suum. Et rugamus ꝺirectionem ꝑpli nri ⁊ pugnemus ꝑ ꝑpl̃o ⁊ legibꝫ nris. Et congregat⁹ est conuentus ut essent parati in prelium ⁊ orarent ⁊ peterent miam ⁊ misericordiam. Et iherlim sic habitabat ⁊ erat sic desertum. Non erat qui ingrederet ⁊ egrederet de natis ei ⁊ sanctũ conculcabatur. ⁊ filii alienigenarum erant in arce. Ibi erat habitatio gentium ⁊ ablata est uoluptas a iacob ⁊ defecit ibi tibia ⁊ cithara. Et congregati sunt ⁊ uenerunt in maspha contra iherlim. ex loco orationis erat in maspha ante in isrl. Et ieiunauerunt die illa ⁊ induerunt cilicia ⁊ cinere in capite suo ⁊ ꝺiscinxerunt uestimenta sua ⁊ expanderunt librum legis. de quibꝫ scrutabant gentes similitudinem similacrorum suoꝝ. Et attulerunt ornamenta sacerdotalia ⁊ primitias ⁊ decimas. Et suscitauerunt nazareos qui impleuerant ꝺies. ⁊ clamauerunt uoce magna in celum dicentes. Quid faciemus istis ⁊ quo eos ducemus. Sancta a polluta sunt ⁊ polluta ⁊ sacerdotes tui cecidunt in luctu ⁊ in humilitate. Et ecce nationes conuenerunt ad nos ut nos ꝺisperdant. Tu scis que cogitant in nos. Et quõ possumus resistere ante faciem illoꝝ nisi tu adiuues nos. Et tubis exclamauerunt uoce magna. Et post hoc constituit iudas duces ꝑpli tribunos ⁊ centuriones ⁊ pentacontarcos ⁊ decurriones. ⁊ ꝺixit his qui edificabant domos ⁊ sponsabant uxores. ⁊ plantabant uineas ⁊ formidolosi ut reꝺirent uniquiq; in domum suam secundum legem. Et mouerunt castra ⁊ collocauerunt ad austrum emmaum. Et ait iudas. Accingimini ⁊ estote filii potentes ⁊ estote parati in mane ⁊ pugnetis aduersus nationes has que conuenerunt ꝺisperdere nos ⁊ sancta nra. quõ melius est nos mori in bello. quõ uidere mala gentis nre ⁊ sanctorum. Sicut aũt fuit uoluntas in celo. sic fiat. Et assumpsit gorgias. v. milia uiroꝝ ⁊ mille equites electos ⁊ mouerunt castra in nocte. ut applicarent ad castra iudeoꝝ ⁊ percuterent eos subito. Et filii qui erant in arce. erant illi duces. Et audiuit iudas ⁊ surrexit ipe ⁊ potentes. ꝓterire uirtutem exercitus regis. q erat in emmaũ. Adhuc enim ꝺispersus erat exercitus in castris. Et uenit gorgias in castra iudeoꝝ nocte ⁊ neminem inuenit. Et quærebat eos in montibꝫ. quõ ꝺixerunt hi a nobis. Et cum diei sexti esset apparuit iudas in campo cum tribꝫ milibꝫ uiroꝝ tantum. equitibus tegumenta ⁊ gladios si habebant. Et uiderunt castra

gentium ualida. ⁊ loricatos ⁊ equitat⁹ in circuitu eoꝝ. ⁊ hũ docti ad p̃lium. Et aut iudal ⁊ uirꝰ qui secũ erant. Je cum uénissent multitudinem eoꝝ. ⁊ impetum eoꝝ ne formidarent. Memũtote qualit̃ salui fẽ̃ sunt patres nr̃i in mari rubro. cum sequerent̃ eos pharao cũ exercitu multo. Et nũc clamemus in celum. ⁊ miserebit̃ nr̃i dñs. ⁊ memor erit testamẽti patrum uiꝝ. ⁊ conteret exercitum istum ante faciem nr̃am hodie. Et scient omes gentes. q̃ est qui redimat ⁊ liberet istũ. Et leuauerunt alieni gene oculos suos. ⁊ uiderunt eos uemẽtes ex aduso. ⁊ exierunt de castris in p̃lium. Et cubiles cernentes hũ qui erant cum iuda. ⁊ cõgressi sunt. ⁊ contriti sunt gentes. ⁊ fugerunt in campũ. Nouissimi aut̃ ceciderunt in gladio. ⁊ p̃secuti sunt eos usq; gazeron. ⁊ usq; in campos idumee azoti ⁊ iamniæ. Et ceciderunt ex illis. ad tria milia uiroꝝ. Et reuersus est iudas ⁊ exercitus ei sequens eum. ⁊ dixit ad p̃lm. Je concupiscatis spolia. q̃ bellum conser nos est. ⁊ gorgias ⁊ exercitus ei in monte ꝑpe nos. ⁊ si state ⁊ tenete murmos nr̃os ⁊ expugnate eos. ⁊ post hoc sumetis spolia. Et adhuc loquente iuda uba hec. ⁊ apparuit pars quedam p̃spiciens de monte. Et uidit gorgias q̃d in fugam conuersi sunt sui. ⁊ succensa sunt castra. fumus enim qui uidebat. declarabat. q̃d factũ est. Quibꝰ conspectis. illi timuerunt ualde. aspicientes simul ⁊ iudam ⁊ exercitum in campo paratum ad p̃lium. ⁊ fugiunt omes in campũ alienigenarũ. Et reuersus est iudas ad castra ꝓ spolia. ⁊ acceperunt aurum multũ ⁊ argentum ⁊ iacinctum ⁊ purpuram maritimã. ⁊ opes magnas. Et conuersi hymnũ canebant ⁊ benedicebant in celum. quoniam bonus est. q̃m in sempiterna mia eius. Et facta est salus magna in isr̃l in illa die. Quicunq; autẽ alienigenarũ euaserunt. uenerunt ⁊ nũciauerunt lysie uniuersa que acciderant. Quibꝰ auditis ille conturbatus est animo. defluebatq; q̃d in q̃libꝰ uoluit. talia contigerunt in isr̃l. ⁊ q̃lia mandauit rex. Et sequenti anno congregauit electos uiros. lx. milia ⁊ equitum. v. milia ut debellaret eos. ⁊ uenerunt in iudeam. ⁊ castra posuerunt in bethoron. Et occurrit illis iudas cũ decem milibꝰ uiris. ⁊ uiderunt exercitum fortem ⁊ orauerunt ⁊ dixerit. Benedictus es saluator isr̃l. q̃ contriuisti impetum potentis in manu serui tui dauid. ⁊ tradidisti castra alienigenarũ in manu ionathe filii saul. ⁊ armigeri ei. Conclude exercitum istum in manu p̃li tui isr̃l. ⁊ confundant̃ in exercitu suo. ⁊ equitibꝰ. Da illis formidinem ⁊ tabefac audaciam uirtutis eoꝝ. ⁊ moueant̃ ad tribulatione sua. Dejice eos gladio diligentium te. ⁊ collaudent te omes qui nouerunt nomen tuum in hymnis. Et cõmiserunt. ⁊ ceciderunt de exercitu lysie. v. milia uiri. Videns aut̃ lysias fugam suoꝝ audaciam. ⁊ q̃d parati sunt aut fortit̃ uincere. aut fortit̃ mori. abiit ad antiochiam. ⁊ elegit mutuos ut multiplicatu rursus uenirent in iudeam. Dixit autẽ iudas ⁊ fres ei. Ecce contriti sunt inimici nr̃i. ascendamus nunc mundare scã. ⁊ renouare. Et congregatus est omis exercitus. ⁊ ascenderunt in montẽ sion. Et uiderunt scãficationem desertam. ⁊ altare pphanatum. ⁊ portas exustas. ⁊ in atriis uirgulta nata sicut in saltu ul' montibꝰ. ⁊ pastophoria diruta. Scinderunt uestimenta sua. ⁊ planxerunt planctu magno. ⁊ ceciderunt in faciem. Et posuerunt cinerem sup̃ caput suum. Et corruerunt in faciem suam sup̃ stratum. ⁊ exclamauerunt tubis signoꝝ. ⁊ clamauerunt in celum.

Tunc ordinauit iudas uiros ut pugnarent aduersus eos qui in arce erant donec mundarent scã. Et elegit sacerdotes sine macula uoluntatem hñtes in lege

deꝝ. ⁊ mundauerunt scã. ⁊ tulerunt lapides ꝓaminationis in locum imundum. Et cogitauit de altari holocausti quod ꝓphanatum erat quid de eo faceret. ⁊ incidit illi cõsilium bonum ut destrueret illud. ne forte esset illis in opprobrium. q̃ ꝓaminauerunt illud gentes. Et demoliti sunt illud. ⁊ reposuerunt lapides in monte domus in loco apto. donec aduso; ueniret ꝓpha ⁊ responderet de eis. Et acceperunt lapides integros. secũm legem. ⁊ edificauerunt altare nouum secũm illud q̃d fuerat p̃ius. Et edificauerunt scã. ⁊ que intra domum erant intrinsec⁹ ædem. Et atria scãficauerunt. ⁊ fecerunt uasa noua scã. Et intulerunt candelabrum ⁊ altare incensoꝝ. ⁊ mensam in templum. ⁊ incensum posuerunt sup̃ altare. Et accenderunt lucernas que sup̃ candelabrum erant. ⁊ lucebant in templo. Et posuerunt sup̃ mensam panes. ⁊ appenderunt uela. ⁊ omnia opa que fecerunt. Et ante matutinũ surrexerunt quinta ⁊ uicesima mensis noui. q̃ est mensis casleu. centesimo q̃dragesimo octauo anno. Et obtulerunt sacrificium secũm legem sup̃ altare holocausti noui quod fecerunt secũm tempꝰ ⁊ secũm diem. in qua ꝓaminauerunt illud gentes. In ipsa renouatum est in canticis ⁊ citharis ⁊ cinyris ⁊ cimbalis. Et cecidit omis p̃lus in faciem suam. ⁊ adorauerunt dñm. ⁊ benedixerunt in celum. ⁊ qui ꝓsperauit eis. Et fecerunt dedicationem altaris diebꝰ octo. ⁊ obtulerunt holocausta cũ letitia ⁊ salutaria laudis. Et ornauerunt faciem templi coronis aureis ⁊ scutulis. ⁊ dedicauerunt pastophoria ⁊ portas. ⁊ posuerunt eis ianuas. Et fca est letitia in p̃lo magna ualde. ⁊ ablatum est opprobrium gentium. Et statuit iudas ⁊ fres ei. ⁊ uniuersa ecclia isr̃l. ut agant dies dedicationis altaris temporibꝰ suis. ab anno in annum p̃ dies octo. a quinta ⁊ uicesima mensis casleu cũ letitia ⁊ gaudio. Eo tempore edificauerunt dñm monte sion. ⁊ circuitum muros altos. ⁊ turres firmas. ne quando uenirent gentes. ⁊ conculcarent eum sicut ante fecerunt. Et collocauit illic exercitum ut seruarent eum. ⁊ munierunt eum ad custodiendam bethsuram. ut haberet p̃lus munitionem ad faciem idumee. Et factum est ut audierunt gentes in circuitu. q̃ edificatum est altare. ⁊ scãtuarium sicut pri⁹. nuper facta sunt ualde. Et cogitauerunt tollere genus iacob qui erat inter eos. ⁊ cepunt occidere de p̃lo. ⁊ p̃sequi. Et debellabat iudas filios esau in idumea. ⁊ eos qui erant in agrabathane. q̃ circũsedebant israhel. ⁊ percussit eos plaga magna. Et recordatus est malitie filiorum bean. qui erant p̃lo in laqueum. ⁊ in scandalum. insidiantes ei in uia. Et conclusi sunt ab eo in turribꝰ. ⁊ applicuit ad eos. ⁊ anathematizauit eos. ⁊ incendit turres eoꝝ igni. cum omnibꝰ qui in eis erant. Et trãsiit ad filios ammon. ⁊ inuenit manum fortem ⁊ p̃plm copiosum. ⁊ timotheum ducem ipsoꝝ. Et cõmisit cũ eis prelia multa. ⁊ contriti sunt in conspectu eoꝝ. ⁊ percussit eos. Et cepit urbem cumatem ⁊ filias ei. ⁊ reuersus est in iudeam. Et congregate sunt gentes que sunt in galaad ad iudam sup̃ israhelitas q̃ erant in finibꝰ eoꝝ. ut tollerent eos. ⁊ fugerunt in dathema munitionem. Et miserunt litteras ad iudam ⁊ fres ei ducentes. Congregate sunt gentes aduersum nos p̃ circuitum ut auferant nos. ⁊ parant uenire ⁊ occupare munitionem in q̃ confugimus. ⁊ timotheus est dux exercitus eoꝝ. Jnueni⁹ igitur ⁊ pugna nos de manibꝰ eoꝝ. q̃ cecidit multitudo de nobis. ⁊ omes fres nr̃i qui erant in locis ubicunq; interfecti sunt. Et captiuas abduxerunt uxores eoꝝ. ⁊ natos ⁊ spolia. ⁊ pemerunt illic ferme mille uiros. Et adhuc eplã legebant. ⁊ ecce alii nũtii uenerunt de galilea cũ scissis tunicis. nuntiantes sermones ibi hec. dicentes cõuenisse aduersum se ab ptolomaida ⁊ tyro ⁊ sydone. ⁊ repleta est omis galilea alienigenis ut nos ꝓsumant. Ut audiuit aut̃ iudas ⁊ p̃s seniores populi. conuenit ecclia magna cogitare quid facerent de fribꝰ suis

qui in tribulatione erant. & expugnabant eos ab eis.
Dixitq; iudas symoni fratri suo. Elige tibi uiros & uade & libera fratres tuos in galylea. Ego enim & frater meus ionathas ibimus in galaditim. Et reliquit iosephum filium zacharie & azariam duces populi. cum reliquo exercitu in iudeam ad custodiam. & precepit illis ducens. Prestate populo huic & nolite bellum committere aduersum gentes. donec reuertamur. Et datus est symoni uir tria milia ut iret in galylea. iude autem octo milia in galaditim. Et abiit symon in galylea. & commisit plia multa cum gentibus. Et contrite sunt gentes a facie eius. & persecutus est eos usq; ad portam ptolomaidis. Et ceciderunt de gentibus fere tria milia uiroz. & accepit spolia eoz. Et sumpsit eos qui erant in galylea & in arbatis cum uxoribus & natis & omnibus que erant cum illis. & adduxit in iudeam cum letitia magna. Et iudas machabeus & ionathas frater eius transierunt iordanem. & abierunt uiam trium dierum p desertum. Et occurrerunt eis nabuthei. & susceperunt eos pacifice. Et narrauerunt eis omia que acciderant fratribus eoz in galaditide. & q multi ex eis coprehensi sunt in basara & bosor & malimis & in castris & macheth & carnaim. hec omnes ciuitates munite & magne. Sed & in ceteris ciuitatibus galaditidis tenentur coprehensi. Et in crastinum constituerunt admouere exercitum ciuitatibus his. & comprehendere & tollere eos in una die. Et conuertit iudas & exercitus eius uiam in desertum bosor repente. & occupauit ciuitatem. Et occidit omnem masculinum ore gladii. & accepit omnia spolia eoz. & succendit eam igni. Et sustulerunt inde noctu. & ibant usq; ad muru[m] tionem. Et factum est diluculo cum alleuassent oculos suos. ecce populus multus cum uasis & scalis & machinis ut comprehenderent muru[m] tionem & expugnarent eos. Et iudas q cepit bellum. & clamor belli ascendit in celum sicut tuba & clamor magnus de ciuitate & exercitu suo dicens. Pugnate hodie pro fratribus uestris. Et uenit tribus ordinibus post eos & exclamauerunt tubis. & clamauerunt in oratione. Et cognouerunt castra timothei. q machabeus est. & refugerunt a facie eius. Et percusserunt eos plaga magna. & ceciderunt ex illis in illa die fere octo milia uiroz. Et conuertit iudas in masphath & expugnauit & cepit eam. Et occidit omnem masculum eius. & sumpsit spolia eius. & succendit eam igni. Inde profectus & cepit casbon. & magedi & bosor & reliquas ciuitates galaditidis. Post hec autem iuba congregauit timothe exercitum alium. & castra posuit ex raphon ultra torrentem. Et misit iudas speculatores exercitum. & renuntiauerunt ei dicentes. q conuenerunt ad eum omnes gentes que in circuitu nos sunt. exercitus multus nimis. & arabas conduxerunt in auxilium sibi. & castra posuerunt ultra torrentem. parati uenire ad te in prelium. Et abiit iudas obuiam illis. Et ait timotheus principibus exercitus sui. Cum appropiauerit iudas & exercitus eius ad torrentem aque. si transierit ad nos prior. si poterimus sustinere eum. q potens potenter aduersum nos. Si autem timuerit transire & posuerit castra extra flumen. transfretemus ad eos. & poterimus aduersus illum. Vt autem appropiauit iudas ad torrentem aque. statuit scribas populi secus torrentem. & mandauit illis dicens. Ne moueatis hominem reliquentes. sed uenient omnes in prelium. Et transfretauit ad illos prior. & omnis populus post eum. Et contrite sunt ante faciem eius omnes gentes. & projecerunt arma sua & fugerunt ad fanum q est in carnaim. Et occupauit ipsam ciuitatem. & fanum succendit igni cum omnibus qui erant in ipso. Et oppressa est carnaim. & non potuit sustinere ante faciem iude. Et congregauit iudas um-

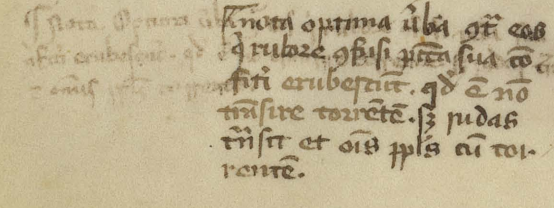

uersos tribus qui erant in galaditide a minimo usq; ad maximum. & uxores eoz & natos & exercitum magnum ualde. ut uenirent in terram iude. Et uenerunt usq; ephron. Et hec ciuitas magna in uiis posita munita ualde. & non erat declinare ab ea dextra uel sinistra. sed per medium oportebat. Et incluserunt se qui erant in ciuitate. & obstruxerunt portas lapidibus. Et misit ad eos iudas uerba pacifica dicens. Transeamus per terram uestram. ut eamus in terram nostram & nemo uobis nocebit. tantum pedibus transibimus. Et nolebant eis aperire. Et precepit iudas predicare in castris ut applicarent unusquisq; in quo erant loco. Et applicuerunt se uiri uirtutis. & oppugnauit ciuitatem illam tota die & tota nocte. Et tradita est ciuitas in manu eius. & peremit omnem masculum in ore gladii. Et eradicauit eam & accepit spolia eius. & transiit per totam ciuitatem super inimicos. Et ingressi sunt iordanem in campo magno. contra faciem bethsan. Et erat iudas congregans extremos. & exhortabatur populum per totam uiam donec uenerunt in terram iuda. Et ascenderunt in montem sion cum letitia & gaudio & obtulerunt holocausta quod nemo ex eis cecidisset. donec reuerterentur in pace.

Et in diebus illis quibus erat iudas & ionathas in terra galaad & symon frater eius in galylea contra faciem ptolomaidis. audierunt ioseph zacharie filius & azarias principes uirtutis res bene gestas & prelia que facta sunt. & dixerunt. faciamus & nos nobis nomen & eamus pugnare aduersus gentes que in circuitu nostro sunt. Et precepit his qui erant in exercitu suo. & abierunt iamnia. Et exierunt gorgias & ductus eius obuiam illis in pugnam. & fugati sunt iosephus & azarias usq; in fines iude. Et ceciderunt die illa de populo israel ad duo milia uiroz. quia non audierunt iudam & fratres eius. existimantes se fortiter facturos. Ipsi autem non erant de semine uiroz illoz. per quos salus facta est in israel. Et uir in iuda magnificati sunt ualde in conspectu omnis israel. & gentium omnium ubi audiebatur nomen eoz. & conuenerunt ad eos laudes proclamantes. Et exiit iudas & fratres eius & expugnabant filios esau in terra que ad austrum est. & percussit cedron & filias eius & muros eius & turres in circuitu succendit. Et mouit castra ut iret in terram alienigenarum. & pambulauit samariam. In illa die ceciderunt sacerdotes in bello dum uult fortiter facere. dum sine consilio exiit in prelium. Et declinauit iudas in azotum in terram alienigenarum. & tradidit aras eoz. & spolia domoz ignibus succendit igni. Et cepit spolia ciuitatum. & regressus est in terram iuda. Et rex antiochus pambulauit superiores regiones. & audiuit ee ciuitatem elymaidem in pelide nobilissimam & copiosam argento & auro. templumq; in ea locupletem ualde. & illic uela munia aurea & loricee & scuta. que reliquit alexander philippi rex macedo qui regnauit primus in grecia. Et uenit & querebat ciuitatem capere & predari eam. & non potuit. quia innotuit seruo his quod erant in ciuitate. Et mutus reuertens in prelium. & fugit inde cum tristitia magna. & reuersus est babyloniam. Et uenit qui nuntiaret ei in pelide. quia fugata sunt castra que erant in terram iuda. & quia abiit iudas cum uirtute fortitudinis in primis. & fugatus est a facie iudeoz. & inualuerit arma & uirtutes & spolia multa que ceperunt. & quia destruxerit abhominationem quam edificauerat super altare quod erat in iherim. & sanctificationem sicut prius circumdederunt muros eius excelsos. & bethsuram ciuitatem suam. Et factum est ut audiuit rex sermones istos. expauit & commotus est ualde. & decidit in lectum. & incidit in langorem pre tristitia. quia non est factum sicut cogitabat. Et erat illic dies multos. quia renouata est in eo tristicia magna. & arbitratus est se

mou. Et uocauit omēs amicos suos: & dixit illis. Recessit somnus ab oculis meis: & cogitabam & corruit cor de pre sollicitudine. Et dixi in corde meo In quam tribulationem deueni & in quos fluctus tristicie in qua nūc sum: qp iocundus eram & dilectus in potestate mea. Nunc autē recordor malorum que feci in iherlin. unde ablatum omne spolia argentea & aurea que erant in ea & misi auferri habitantes iudeam sine causa. Cognoui ego quia propter hec inuenerūt me mala ista: & ecce pereo tristicia magna in terra aliena. Et uocauit philippum unum de amicis suis: & posuit eum super uniuersum regnum suum. Et dedit ei diadema & stolam suam & anulum: ut adduceret antiochum filium suum. & nutriret eum & regnaret. Et mortuus est illic antiochus rex: anno .c. xl. ix. Et cognouit lisias quia mortuus est rex: & constituit regnare antiochum filium eius. quem nutriuit adolescentem. & uocauit nomen eius eupator. Et hi qui erant in arce concludebant israel in circuitu sanctorum: & quærebant eis mala semper ad firmationem gentium. Et cogitauit iudas disperdere eos: & uocauit uniuersum populum ut obsiderent eos. Et cum uenerunt simul & obsederunt eos anno .c. l. Et fecerunt balistas & machinas: & exierunt quidam ex his qui obsidebant. Et adiunxerunt se illis aliqui ex impiis israel: & abierunt ad regem & dixerunt. Quousque non facies iudicium & uindicas fratres nostros. Nos decreuimus seruire patri tuo. & ambulare in preceptis eius & obsequi edictis eius & filii populi nostri. Propter hoc abalienabantur se a nobis: & quicunque inueniebantur ex nobis interficiebant. & hereditates nostras diripiebant. Et si ad nos tantum extenderunt manum: sed & in omnes fines nostros. Et ecce applicuerunt hodie ad arcem in iherlin. occupare eam & munitionem in bethsuram munierunt. Et nisi preueneris eos uelociter. maiora quam hec facient: nec poteris obtinere eos.

Et statim est rex ut hec audiuit: & conuocauit omnes amicos suos. & principes exercitus sui & eos qui super equites erant. Sed & de regnis alius & de insulis mariumus uenerunt ad eum exercitus conductitius: & erat numerus exercitus .c. milia peditum. & uiginti milia equitum. & elephanti .xxx. duo. docti ad prelium. Et uenerunt per idumeam: & applicuerunt ad bethsuram. Et pugnauerunt diebus multos: & fecerunt machinas & exierunt & succenderunt eas igni. & pugnauerunt uiriliter. Et recessit iudas ab arce: & admouit castra ad bethzachariam contra castra regis. Et surrexerat ante lucem: & concitauit exercitum impetu & uiam bethzachariam. Et comparauerunt se exercitus in prelium: & tubis cecinerunt. & elephantes ostenderunt sanguinem uue & moru ad excitandos eos in prelium. Et circumdederunt bestias per legiones: & astiterunt singulis elephantis mille uiri. in loricis concatenatis. & galee ereee in capitibus eorum. & quingenti equites ordinati uni cuique bestie electi erant. Hii ante tempus ubicunque erat bestia ibi erant. & quocunque ibat ibant nec discedebant ab ea. Sed & turres lignee super eos firme per singulas bestias. Et super eas machine: & super singulas uiri uiriles .xxxii. qui pugnabant desuper. & unus magister bestie. Et residuum equitatus hinc & inde statuit in duabus partibus tubis exercitum commouere. & purgare constipatos in legionibus eius. Et ut refulsit sol in clipeis aureis & ereis. & resplenduerunt montes ab eis. Resplenduerunt sicut lampades ignis. Et distincta est pars exercitus regis per montes excelsos. & alii per loca humilia. Et ibant caute & ordinate. & non mouebantur omnes inhabitantes eam a uoce multitudinis eorum & incessu turbe & collisione armorum. Erat enim exercitus magnus ualde & fortis. Et appropiauit iudas & exercitus eius in prelium. & cecidit de exercitu regis sexcenti uiri. Et uidit eleazar filius sauran unam de bestiis loricatam loricis regis. & erat eminens super ceteras bestias. uisum est ei quod in ea esset rex. & dedit se periculo ut liberaret populum suum & adquireret sibi nomen in eternum. Et cucurrit ad eam audacter in medio legionis & interficiens a dextris & a sinistris cadebant ab eo hinc & illinc. Et uenit sub pedes elephanti & supposuit eum & occidit eum. Et cecidit in terra super eum & mortuus est illic. Et uiderunt uirtutem regis & impetum exercitus eius diuerterunt ab eis. Castra autem regis ascenderunt contra eos in iherlin. & applicuit castra rex ad iudeam & montem syon. Et fecit pacem cum his qui erant in bethsuram & exierunt de ciuitate. quia ibi erant illis alimenta conclusis. quia sabbata erant ibi. Et comprehendit rex bethsuram. & constituit illic custodiam seruare eam. Et conuertit castra ad locum sanctificationis diebus multos. & statuit illic balistas & machinas. & ignis iacula. & contra ad lapides iactandos. & spicula & scorpios ad mittendas sagittas & fundibulas. fecerunt autem & ipsi machinas contra machinas eorum. & expugnauerunt diebus multos. Ecce autem si erant in ciuitate. eo quod septimus annus esset. Et qui remanserant in iudea de gentibus. & sumpserant reliquias eorum que reposite fuerant. Et remanserunt in sanctuario pauci. quia obtinuerat eos fames. & dispersi sunt unusquisque in locum suum. Et audiuit lisias quod philippus quem constituit rex antiochus cum adhuc uiueret. & nutriebat filium suum antiochum ut regnaret. reuersus esset a parthide & media. & exercitus qui abierat cum ipso. & quia querit regni negotia. festinauit ire & dicere ad regem & ad ducem exercitus. Deficiunt cotidie & escea nobis modica est. & locus quem obsidemus munitus. & incumbit nobis ordinare de regno. Nunc itaque demus dextras hominibus illis. & faciamus cum illis pacem. & cum omni gente eorum. & constituamus illis ut ambulent in legitimis suis sicut prius. Propter legitima enim sua que despeximus uiri fuerunt. & fecerunt omnia hec. Et placuit sermo in conspectu regis & principum. & misit ad eos pacem facere. & receperunt illam. Et iurauit illis rex & principes. & exierunt de munitione. Et intrauit rex montem syon. & uidit munitionem loci. & rupit sua iuramenta quod iurauit. Et mandauit destruere murum in gyro. Et discessit festinanter. & reuersus est antiochiam. Et inuenit philippum ducem ciuitati. & pugnauit aduersus eum & occupauit ciuitatem.

Anno centesimo quinquagesimo primo. exiit demetrius seleuci filius. ab urbe roma. & ascendit cum paucis uiris in ciuitatem maritimam. & regnauit illic. Et factum est ut ingressus est in domum regum patrum suorum. comprehendit exercitus antiochum & lysiam ut adduceret eos ad eum. Et res ei innotuit. & ait. Nolite mihi ostendere faciem eorum. Et occidit eos exercitus. Et sedit demetrius super solium regni sui. Et uenerunt ad eum uiri iniqui & impii ex israel. & alchimus dux eorum qui uolebat fieri sacerdos & accusauerunt apud regem dicentes. Perdidit iudas & fratres eius omnes amicos tuos. & nos dispersit de terra nostra. Nunc ergo mitte uirum cui credis. ut eat & uideat exterminium omne quod fecit nobis & regionibus regis. & puniat omnes amicos eius & adiutores eorum. Et elegit rex ex amicis suis bachidem. qui dominabatur trans fluuium magnum in regno. & fidelem regi. & misit eum. Et alchimum cum impio constituit in sacerdotium. & mandauit ei facere ultionem in filios israel. Et surrexerunt & uenerunt cum exercitu magno in terram iuda. & miserunt nuntios & locuti sunt ad iudam & fratres eius uerbis pacificis in dolo. & intenderunt

sermonib; eor. Viderunt enim qr uenerunt cum ęcitu magno. Et conuenerunt ad alchimum ⁊ bachidem ⁊ cętū scribarum requirere que iusta sunt. Et p̄m assidēr qui erant in filiis isr̄l ⁊ ęcquirebant ab eis pacem. Dixerunt enim. Homo sacerdos de semine aaron uenit ⁊ ñ decipiet nos. Et locutus est cum eis uba pacifica ⁊ iurauit illis dicens. Non inferem⁹ uobis malum neq; amicis uestris. Et credider̄t ei. Et comp̄hendit ex eis lxx. uiros ⁊ occidit eos in una die sc̄dm uerbum qd̄ scriptum ē. Carnes sanctoꝝ tuoꝝ ⁊ sanguinem ip̄oꝝ effuderunt in circuitu ierl̄im ⁊ ñ erat qui sepeliret. Et incubuit timor ⁊ tremor in omnem pl̄m ⁊ q̄ dixerunt. ñ est in eis ueritas ⁊ iudicium. Transgressi sunt enim constitutiõ ⁊ iuramentũ qd̄ iurauerunt. Et mouit bachides castra ab iherl̄im ⁊ applicuit ad bethzecā. Et misit ⁊ comp̄hendit multos ex eis qui a se refugerant ⁊ quosdam de pl̄o mactauit ⁊ in puteum magnum p̄iecit. Et cōmisit regionem alchimo ⁊ reliquit cum eo auxilium in adiutoriũ ip̄i. Et abiit bachides ad regem ⁊ satisagebat alchimus p̄ principatu sacerdotii sui. Et conuenerunt ad eum oēs qui conturbabant pl̄m suum ⁊ obtinuerunt terram iuda ⁊ fecerunt plagam magnã in isr̄l. Et uidit iudas oīa mala que fecit alchim ⁊ qui cũ eo erant filii isr̄l plus multo q̄m gentes ⁊ exiit in oēs fines iudee in circuitu. Et fecit uindictam in uiros desertoris ⁊ cessauerunt ultra exire in regionem. Vidit aut̄ alchimus qd̄ p̄ualuit iudas ⁊ qui cũ eo sunt ⁊ cognouit qr̄ ñ potest sustinere eos ⁊ regressus ē ad regem ⁊ accusauit eos multis criminib;. Et misit rex nichanorem unum ex p̄ncipib; suis nobilioribꝰ qui erat in inimicitiis ex̄cens contra isr̄l ⁊ mandauit ei euertere pl̄m. Et uenit nichanor in iherl̄im cũ exercitu magno ⁊ misit ad iudam ⁊ ad fr̄es eius cum dolo uerbis pacificis dicens. Non sit pugna inter me ⁊ uos ueniam cum paucis ut uideam faciem tuam pacifice. Et uenit ad iudam ⁊ salutauerunt se inuicem pacifice ⁊ hostes parati erant rapere iudam. Et innotuit sermo iude q̄m cũ dolo uenerant ad eum ⁊ contristatus ē ab eo ⁊ amplius noluit uidere faciem eius. Et cognouit nichanor q̄m denudatum est consilium eius ⁊ exiit obuiam iude in pugnam in ceta capharsalama. Et ceciderunt de nichanoris parte fere q̄n q; milia uiroꝝ ⁊ fugerunt in ciuitatem dauid. Et p̄ hec uerba ascendit nichanor in montẽ sion ⁊ exierunt de sacerdotib; pl̄i salutare eum in pace ⁊ demonstrare ei holocaustomata que offerebant p̄ rege. Et irridens sp̄uit eos ⁊ polluit ⁊ locutus ē superbe. Et iurauit cum ira dicens. Nisi tradit⁹ fuerit iudas ⁊ exercit⁹ eius in manus meas ⁊ continuo cũ regressus fuero in pace succendam domũ istam. Et exiit cum ira magna ⁊ intrauerunt sacerdotes ⁊ steterũt ante faciem altaris ⁊ templi ⁊ flentes dixerunt. Tu elegisti domum istam dñe ad inuocandum nom̄ tuum in ea ut esset domus oronis ⁊ obsecrationis pl̄o tuo. Fac uindictam in homine isto ⁊ exercitu eius ⁊ cadant in gladio. Memento blasphemiaꝝ eoꝝ ⁊ ne dederis eis ut p̄maneat. Et exiit nichanor ab iherl̄im ⁊ castra posuit ad bethoron ⁊ occurrit illi exercit⁹ syrie. Et iudas applicuit in adasa cum tribus milibus uiris ⁊ orauit iudas ⁊ dixit. Qui missi erant a rege sennacherib dñe qui blasphemauerũt te exiit angl⁹ ⁊ percussit ex eis centũ octoginta quinq; milia. sic conteres exercitum istum in conspectu nr̄o hodie ⁊ sciant ceteri qr̄ male locut⁹ est sup̄ scã tuã ⁊ iudica illum sc̄dm malitiam illi⁹. Et cõmiserunt ex eis pl̄ium. tria decima die mensis adar. Et contricta sunt castra nichanoris ⁊ cecidit ipse p̄mus in pl̄io. Vt uidit aut̄ exercit⁹ eius qr̄ cecidit nichanor ⁊ p̄iecerunt arma sua ⁊ fugerunt. Et persecuti sunt eos uiam unius diei ⁊ ab adasa usq; q̄ uenias gazera. Et tubis cecinerunt p̄ eos ⁊ cũ significationib;. Et exierunt de omnib; castellis iude in circuitu ⁊ uendicabant eos ex ipsis. Et conuertebant⁹ ipsi ad eos ⁊ cecidit omnes gladio ⁊ ñ est relict⁹ ex eis ul⁹ unus. Et acceperunt spolia eoꝝ ⁊ p̄dam ⁊ capud nichanoris amputauerunt ⁊ dexteram eius q̄m extenderat superbe ⁊ attulerunt ⁊ suspenderunt cõtra ierl̄im. Et letatus ē pl̄s ualde ⁊ egerunt diem illam in letitia magna. Et constituit agi oĩb; annis diem istam. xiii. die mensis adar ⁊ fuit terra iuda quieta paucos.

XI.

Et audiuit iudas nom̄ romanoꝝ qr̄ sunt potentes uiribus ⁊ adquiescunt ad omnia que postulant ab eis ⁊ quicunq; accesserunt ad eos. statuerunt cũ eis amicitias. Et qr̄ potentes sunt uiribus audierunt p̄lia eoꝝ ⁊ uirtutes bonas quas fecerunt in galatia ⁊ q̄ obtinuerunt eos ⁊ duxerunt sub tributum. Et q̄nta fecerunt in regione hispanie ⁊ qd̄ in potestate redegerunt metalla argenti ⁊ auri que illic sunt ⁊ possederunt omnem locum consilio suo ⁊ patientia. loca que longe erant ualde ab eis. Et reges qui superuenerant illis ab extremis finib; terre contriuerunt ⁊ percusserunt eos plaga magna. Ceteri aut̄ dant eis tributum omnib; annis. Et philippum ⁊ p̄sen acior̄ regem ⁊ ceteros qui aduersus eos arma tulerunt. contriuerunt bello ⁊ obtinuerunt eos. Et antiochum magnũ asie regem qui eis pugnam intulerat. hñs centum uiginti elephantos ⁊ exercitum magnum ualde contritũ ab eis. Et q̄ acceperunt eum uiuum ⁊ statuerunt ei ut daret ip̄e ⁊ qui regnauerunt p̄ ipsum tributũ magnum ⁊ daret obsides ⁊ constitutum ⁊ regiones medoꝝ ⁊ liddos ⁊ medos de optimis regionib; eoꝝ ⁊ acceptas eas ab eis. dederunt eumenem regi. Et q̄ qui erant ap̄ ellad̄em uoluerunt ire ⁊ tollere eos ⁊ innotuit sermo eius ⁊ miserunt ad eos ducem unum ⁊ pugnauerunt cõtra eos ⁊ ceciderunt ex eis multi ⁊ captiuas duxerunt uxores eoꝝ ⁊ filios ⁊ diripuerũt eos ⁊ terram eoꝝ possederunt ⁊ destruxerunt munitiones eoꝝ ⁊ in seruitutem illos redegerunt usq; in hunc diem. Et reliqua regna ⁊ insulas que aliquando resistere⁹nt illis ex tim̄uerunt ⁊ in potestate redegerunt. Cum amicis aut̄ suis ⁊ qui in ip̄is requiem habebant conseruauerunt amicitiam ⁊ obtinuerunt regna que erant p̄xima ⁊ que longe. Quia quicunq; audiebant nom̄ eoꝝ timebant eos. Quibus ea uellent auxilio esse ut regnarent regnabant ⁊ exaltati sunt ualde. Et in omnibus istis nemo portabat diadema. nec induebat purpura ut magnificaret⁹ in ea. ⁊ q̄ curiam fecerunt sibi ⁊ quotidie consulebant trecenti uiginti. consiliũ agentes semp̄ de multitudine. ut que digna sunt geerent. Et cõmittunt uni homini magistratũ suum p̄ singulos annos diuiti ut ip̄e sit princeps. ⁊ omnes obediunt uni. ⁊ ñ est inuidia neq; zelus inter eos. Et elegit iudas eupolemum filium iohannis filii iacobi. ⁊ iasonem filium eleazari. ⁊ misit eos romam constituere cũ illis amicitiam ⁊ societatem. Et ut auferrent ab eis iugum graue. q̄ uiderunt q̄ in seruitutẽ p̄merent regnum isr̄l. Et abierunt roma multam uiam ualde ⁊ introierunt curiam ⁊ dixerunt. Judas machabe⁹ ⁊ fr̄es eius ⁊ pl⁹ iudeoꝝ miserunt nos ad uos. statuere uobiscum societatem ⁊ pacem. ⁊ conscribere nos socios ⁊ amicos uestros. Et placuit sermo in conspectu eoꝝ. Et hoc rescriptum qd̄ rescripserunt in tabulis ereis ⁊ miserunt in iherl̄im. ut esset ap̄ eos ibi memoriale pacis ⁊ societatis. Bene sit romanis ⁊ genti iudeoꝝ. in mari ⁊ in terra in etnum. gladius q; ⁊ ho-

stul ꝑcul sit ab eis. Qđ si insteterit bellum romanis ꝑtis aut oñibꝫ sociis eoꝝ. in oñi dilatione eoꝝ. auxilium ferret gentis iudeoꝝ ꝑut tempꝰ dictauerit coꝝ de pleno. Et ꝑ tantibꝫ si dabunt nec ꝙ subministrabunt tritici arma pecuniam nauel sicut placuit romanis. ⁊ custodiẽt mandata eoꝝ. nichil ab eis accipientes. Similit aut ⁊ si gentibus iudeoꝝ ꝑtis acciderit bellum. ⁊ adiuuabunt romani ex aĩo. ꝑut tempꝰ eis ꝑmiserit. Et adiuuantibꝫ si dabit tritici arma pecunia nauel. sic placuit romanis. ⁊ custodient mandata eoꝝ. absq; dolo. Scdm hec ꝛba constituerunt romani gentibus iudeoꝝ. Qđ si post hec ꝛba hinc aut illi ꝺdere aut demere ad hec aliquid voluerunt. ⁊ faciunt ex ꝓpósito suo. Et quecꝙ addiderint ul' dempserint. ⁊ rata erunt. Sed ⁊ de malis ꝙ̃ que demetrius rex fecit in eos. ⁊ scripsimus ei dicentes. Quare grauasti iugum tuum sup amicos nros. ⁊ socios iudeos. Si g̃ iĩm adierint nos ad iustum te. faciem illis iudicium. ⁊ pugnabimꝰ tecum tra mariꝙ. Igit̃ ea ubi audiuit demetrius ꝙ cecidit michanoꝝ. ⁊ ꝑcepit ei' ingrauium apposuit bachidem ⁊ alchimum iterum mittere in iudeam ⁊ dextrum cornu cum illis. Et abierunt viam que ducit in galgalam. ⁊ castra posuerunt in mesaloth que ẽ in arbelis. ⁊ occupauerunt eam. ⁊ pemerunt animas hominũ multas. Et iñse ꝓmo. anno. c. l. ii. applicuerunt ꝑcr citum ad iherlim. ⁊ surrexerunt. ⁊ abierunt in bereã ingenti milia virorꝝ. ⁊ duo milia equitum. Et castra posuerat iudas in laysa. ⁊ tria milia virorꝝ cum eo electorꝝ. Et uiderunt multitudinem ꝑcitus. ⁊ ꝙ multi sunt. ⁊ timuerunt valde. Et multi subtraxerunt se de castris. ⁊ ex remanserunt ex eis ũ octingenti viri. Et uidit iudas ꝙ̃ defluxit ꝑcr sui. ⁊ bellum ꝑgebat eum constricta sit̃ corde. ꝙ ñ habebat tempus congregandi eos. ⁊ dissoluit̃ est. ⁊ dixit his qui residui erant. Surgamus ⁊ eamus ad aduersarios nros. si ꝓ̃amus pugnare aduersus eos. Et aĩrebant eum dicentes. Non ꝓ̃amus. sed liberemus animas nras ũ. ⁊ reuertamur ad fres nros. Tunc pugnabim aduersus eos. ⁊ nos aũ pauci sumꝰ. Et ait iudas. Absit istam rem facere. ut fugiam ab eis. Et si appropiauit tempꝰ nr̃m. moriamur in virtute ꝑ fres nros. ⁊ ñ inferam cruñ gle nre. xii.

Et mouit ꝑcr de castris. ⁊ steterunt illis obuiam. Et diuisi sunt equites in duas partes. ⁊ fundibularii ⁊ sagittarii ꝓibant ꝑcr. ⁊ ꝑmi certamini oñes potentes. Bachides aũt erat in dextro cornu. Et ꝓximabant legio ex duab; ꝑtibꝫ. ⁊ clamabant tubis. Exclamauerunt aũt ⁊ qui erant ex parte iude etiam ipi. Et commota ẽ tra a uoce ꝑcr citum. ⁊ cõmissum ẽ ꝓlium a mane usq; ad uesperam. Et uidit iudas ꝙ firmior pars ẽ bachidis in dextro. ⁊ conuenerunt cum eo oñes constantes corde. Et contrita est dextera pars ab eis. ⁊ ꝑsecut̃ est eos usq; ad montem azoti. Et qui in finistro cornu erant. uiderunt ꝙđ contritum ẽ dextrum cornu. ⁊ secuti sunt ꝑ iudam. ⁊ qui cum ipo erant a tergo. Et ingrauatum ẽ ꝓlium. ⁊ ceciderunt uulnerati multi ex hinc ⁊ illinc. ⁊ iudas cecidit. ⁊ ceteri fugerunt. Et ionathas ⁊ symon tulerunt iudam fr̃em suum. ⁊ sepelierunt eum in sepulchro ꝑtis sui oꝝ in ciuitate modin. Et fleuerunt eum omis israhel planctu magno. ⁊ lugebant dies multos. ⁊ dixerunt. Quõ cecidit potens. ⁊ qui saluum faciebat ꝓplm israhel. Et cetera ꝛba iude. bellorꝝ. ⁊ uirtutum quas fecit. ⁊ magnificentie eius descripta. Multa enim erant valde.

Et factũ ẽ ꝓ obitum iude emerserunt iniqui in omnibꝫ finibus israhel. ⁊ exorti sunt qui operabant iniquitatẽ. In diebꝫ illis facta est fames magna valde. ⁊ tradidit se bachides omis regio eoꝝ cum ipis. Et elegit bachides impios uiros. ⁊ constituit eos dños regionis. Et exquirebant. ⁊ ꝑscrutabant amicos iude. ⁊ adducebant eos ad bachidem. ⁊ inducebat in illos. ⁊ illudebat. Et facta est tribulatio magna in israhel. qualis non fuit ex qua die non est uisus ꝓpha in israhel. Et congregati sunt omnes amici iude. ⁊ dixerunt ionathe. Ex quo frater tuus iudas defunctus est. non est similis ei qui exeat ad inimicos bachidem. ⁊ eos qui inimici sunt gentis nre. Nunc itaq; te eligimus hodie nobis esse principem. ⁊ ducem ad bellandum bellum nr̃m. Et suscepit ionathas tempore illo ꝓncapatum. ⁊ fugit loco iude filius suus. Et cognouit bachides. ⁊ quærebat eum occidere. Et cognouit ionathas. ⁊ symon frater eius. ⁊ omnes qui cum eo erant. ⁊ fugerunt in desertum thecue. ⁊ consederunt ad aquam lacus asphar. Et cognouit bachides. ⁊ die sabbatorum uenit ipse. ⁊ omnis exercitus eius trans iordanem. Et misit fratrem suum ducem ꝓpli. ⁊ rogauit nabuchodonosor amicos suos. ut commodarent illis apparatum suum qui erat copiosus. Et exierunt filii iambri. ⁊ madaban. ⁊ comprehenderunt iohannem. ⁊ omnia que habebat. ⁊ abierunt habentes ea. Post hec ꝛba renuntiatum est ionathe. ⁊ symoni fratri eius. qꝛ filii iambri faciebant nuptias magnas. ⁊ ducunt sponsam ex madaban. filiam unius ex magnis ꝓncipibus chanaan. cum ambitione magna. Et recordati sunt sanguinis iohannis fratris sui. ⁊ ascenderunt. ⁊ absconderunt se sub tegumento montis. Et leuauerunt oculos suos. ⁊ uiderunt. ⁊ ecce tumultus. ⁊ apparatus multus. Et sponsus ꝓcessit. ⁊ amici eius. ⁊ fratres eius obuiam illis. cum tympanis. ⁊ musicis. ⁊ armis multis. Et surrexerunt ad eos ex insidiis. ⁊ occiderunt eos. ⁊ ceciderunt multi uulnerati. ⁊ residui fugerunt in montem. Et acceperunt omnia spolia eorum. Et conuersæ sunt nuptie in luctum. ⁊ uox musicorum ipsorum in lamentum. Et uindicauerunt uindictam sanguinis fratris sui. ⁊ reuersi sunt ad ripam iordanis. Et audiuit bachides. ⁊ uenit die sabbatorum usq; ad oriam iordanis in uirtute multa. Et dixit ad suos ionathas. Surgamus ⁊ pugnemus pro animabus nr̃is. Non est enim hodie sicut heri. ⁊ nudiustertius. Ecce enim bellum ex aduerso est. ⁊ aqua ũ iordanis hinc. ⁊ inde. ⁊ ripe. ⁊ paludes. ⁊ saltus. ⁊ ñ est locus declinandi. Sed clamate in celum. ut liberemini de manu inimicorum. Et commissum est bellum. Et extendit ionatas manum suam ꝓterere bachidem. ⁊ diuisit ab eo retrorsum. Et desiluit ionathas. ⁊ qui cum eo erant in aquam iordanis. Et ceciderunt de parte bachidis die illa mille uiri. ⁊ reuersi sunt in iherlim. Et edificauerunt ciuitates munitas in iudea. munitionem que erat in iherico. ⁊ in emmaum. ⁊ in bethoron. ⁊ bethel. ⁊ thamnathan. ⁊ pharatha. ⁊ thopo. muris excelsis. ⁊ portis. ⁊ seris. ⁊ posuit custodiam in eis. ut inimicari exercerent in israhel. Et munierunt ciuitatem bethsuram. ⁊ gazara. ⁊ arcem. ⁊ posuit in eis auxilia. ⁊ apparatum escarum. Et acceperunt filios ꝓcerum regionis obsides. ⁊ posuerunt eos in arce in iherlim in custodia. xiii.

Et anno. c. l. iii. mense secũdo ꝓcepit alchimus destruere muros domus sce mationis. ⁊ destruere opa ꝓpharum. ⁊ cepit destruere. In tempore illo ꝑcussus ẽ alchimus. ⁊ impedita sunt opa illius. ⁊ obclusum ẽ os eius. ⁊ dissoluit̃ est paralisi. nec ultra loqui potuit ubum. ⁊ mandare de domo sua. Et mortuus ẽ alchimus in tempore illo cũ tormẽto magno. Et uidit bachides ꝙđ mortuus ẽ alchimus. ⁊ reuersus est ad regem. ⁊ siluit tra annos duos. Et cogitauerunt omnes iniqui dicentes. Ecce ionathas ⁊ qui cum eo sunt in silentio habitant confidenter. Nunc g̃ adducam bachidem. ⁊ comprehendet eos omnes in una nocte. Et abierunt. ⁊ consilium dederunt. Et surrexit. ut ueniret cum exercitu multo. Et misit occulte ep̃las suis socius suis qui erant in iudea. ut comprehenderent ionathan ⁊ eos qui cum eo erant. Sed ñ potuerunt. ꝙ innotuit est consilium eorum. Et apprehendit de uiris regionis qui ꝓncipes erant militie. l. uiros.

.x.

.xj.

7 occidit eos. Et secessit ionathas 7 symon 7 qui cū eo erant in bethbesi que est in deserto 7 instruxerit diruta ei 7 firmauerunt eam. Et agnouit bachides 7 congregauit omnem multitudinem suam 7 his qui de iuda erant denuntiauit. Et uenit 7 castra posuit desup a bethbese 7 oppugnauit eā diebus multos 7 fecit machinas.

Et reliquit ionathas symonem fratrem suum .xiiii. in ciuitate 7 exiit in regionem. Et uenit cū suis 7 percussit odaren 7 fratres eius 7 filios pharesron in tabernaculo ipsorum 7 cepit cedere 7 crescere in uirtutibus. Symon uero 7 qui cum ipso erant exierunt de ciuitate 7 succendunt machinas. Et pugnauerunt cū bachidem 7 contriuit eum ab eis. Et afflixerunt eum ualde quia consilium eius 7 congressus eius erat manifestus. Et statuit cū uiris suis uniuersos qui ei consilium dederant ut uenirent in terram regionis ipsius 7 multos ex eis occidit. Ipse autem cogitauit cum reliquis abire in regionem suam. Et cognouit ionathas 7 misit ad eum legatos componere cum ipso pacem 7 reddere ei captiuitatem. Et libenter accepit 7 fecit secundum uba eius. Et iurauit nichil se ei facturum malum omnibus diebus uite eius 7 reddidit ei captiuitatem quam prius ceperat de terra iuda. Et conuersus abiit in terram suam 7 non apposuit amplius uenire in fines eius. Et cessauit gladius ex israel. Et habitauit ionathas in machmas 7 cepit ibi iudicare populum 7 exterminauit impios ex israel.

Et anno .c. lx. ascendit alexander rex antiochi filius qui cognominatus est nobilis 7 occupauit ptolomaidam 7 receperunt eum 7 regnauit ibi. Et audiuit demetrius rex 7 congregauit exercitum ualde copiosum 7 exiit obuiam illi in prelium. Et misit demetrius ad ionathan epistulam uerbis pacificis ut magnificaret eum. Dixit enim. Anticipemus pacem facere cum eo priusquam faciat cum alexandro aduersus nos. Recordabitur enim omnium malorum que fecimus ei 7 in fratrem eius 7 in gentem eius. Et dedit ei potestatem congregandi exercitum 7 fabricare arma 7 esse in socium eius 7 obsides qui erant in arce ut sint tuti ei. Et uenit ionathas in iherlim 7 legit epistulas in auribus omnium populi 7 eorum qui in arce erant 7 timuerunt timore magno quia audierunt quod dedit ei rex potestatem congregandi exercitum. Et tradita sunt ionathe obsides 7 reddidit eos parentibus suis. Et habitauit ionatas in iherlim 7 cepit edificare 7 innouare ciuitatem. Et dixit facientibus opus ut extruerent muros 7 montem sion in circuitu lapidibus quadratis ad munitionem 7 ita fecerunt. Et fugerunt alienigene qui erant in munitionibus quas edificauerat bachides 7 reliquit unusquisque locum suum 7 abiit in terram suam. Tantum in bethsura remanserunt aliqui ex his qui reliquerant legem 7 precepta dei. Erat enim hec eis ad refugium. Et audiuit alexander rex promissa que promisit demetrius ionathe 7 narrauerunt ei prelia 7 uirtutes quas ipse fecit 7 fratres eius 7 labores quos laborauerunt 7 ait. Numquid inuenimus aliquem uirum talem? Et nunc faciemus eum amicum 7 socium nobis. Et scripsit epistulam 7 misit ei secundum hec uba dicens. Rex alexander fratri ionathe salutem. Audiuimus de te quod sis potens fortitudine 7 aptus esse ut sis amicus noster. Et hodie constituimus te sacerdotem gentis tue 7 ut amicus uocaris regis. Et misit ei purpuram 7 coronam auream. Et que nunc sunt sentias nobiscum 7 conserues amicitias ad nos. Et induit se ionathas stola sancta septimo mense anno .c. lx. in die sollempni scenophegie 7 congregauit exercitum 7 fecit arma copiosa. Et audiuit demetrius uba ista 7 contristatus est in animo 7 ait. Quid hoc fecimus quod occupauit nos alexander applendere amicitiam

iudeorum ad munimen suum? Scribam 7 ego illis uba de pecunia 7 dignitate 7 dona ut sim mecum in adiutorio. Et scripsit in hec uba. Rex demetrius genti iudeorum salutem. Quoniam seruastis ad nos pactum 7 mansistis in amicicia nostra 7 non accessistis ad inimicos nostros audiuimus 7 gauisi sumus. Et nunc perseuerate adhuc conseruare ad nos fidem 7 retribuemus uobis bona pro his que fecistis nobiscum 7 remittemus uobis plationes multas 7 dabimus uobis donationes. Et nunc absoluo uos 7 omnes iudeos a tributis 7 precia salis inclitus ego 7 coronas remitto 7 tertias seminis 7 dimidiam partem fructus lignorum quod est portionis mee relinquo uobis ex hodierno die 7 deinceps ne accipiatur a terra iuda 7 a tribus ciuitatibus que adiecte sunt illi ex samaria 7 galilea ex hodierna die 7 usque tempus. Et iherlim sit sancta 7 liberata cum finibus suis 7 decime 7 tributa ipsius sunt. Remitto etiam potestatem arcis que est in iherlim 7 do eam summo sacerdoti 7 constituat in ea uiros quoscunque ipse elegerit qui custodiant eam. Et omnem animam iudeorum que captiua est a terra iuda in omni regno meo relinquo liberam gratis ut omnes a tributis soluant etiam pecora sua. Et omnes dies sollempnes 7 sabbata 7 neomenie 7 dies decreti 7 tres dies ante diem sollempnem 7 tres post diem sollempnem sint omnes in munitatis 7 remissionis omnibus iudeis qui sunt in regno meo. 7 nemo habebit potestatem agere aliquid 7 mouere negotium aduersus aliquem in omni causa. Et ut adscribantur ex iudeis in exercitu regis ad .xxx. milia uirorum 7 dabuntur illis copie ut oportet omnibus exercitibus regis 7 ex ipsis ordinabuntur qui sunt in munitionibus regis magni 7 ex his constituentur super negotia regni que agunt ex fide 7 principes sint ex eis 7 ambulent legibus suis sicut precepit rex in terra iuda. Et tres ciuitates que adiecte sunt iudee ex regione samarie cum iudea reputentur ut sint sub uno 7 non obediant alicui potestati nisi summi sacerdotis ptolomaidam 7 confines eius. quas dedi donum sanctis qui sunt in iherlim ad necessarios sumptus sanctorum. Et ego singulis annis dabo .xv. milia siclorum argenti de rationibus regis que me contingunt. Omne quod reliquum fuit quod non reddiderunt qui super negotia erant annis prioribus ex hoc dabunt in opus domus. Et super hec .v. milia siclorum argenti que accipiebant de sanctorum ratione per singulos annos 7 hec ad sacerdotes pertineant qui ministerio funguntur. Et quicunque confugerint in templum quod est in iherosolimis 7 in omnibus finibus eius obnoxius regi in omni negotio donec dimittatur 7 omnia que sunt eis in regno meo libera habeant. Et ad edificanda uel restauranda opera sanctuarii sumptus dabuntur de ratione regis 7 ad extruendos muros in iudea.

.xv.

Vt audiuit autem ionathas 7 principes sermones istos non crediderunt eis 7 nec receperunt eos quia recordati sunt malitie magne quam fecerat in israel 7 tribulauerat eos ualde. Et complacuit eis in alexandrum quia ipse fuerat eis principes sermonum pacis 7 ipsi auxiliium ferebant omnibus diebus. Et congregauit rex alexander exercitum magnum 7 admouit castra ad demetrium 7 commiserunt prelium regesque fugit exercitus alexandri 7 secutus est eum demetrius 7 incubuit super eos 7 inualuit prelium donec occidit sol. Et occidit demetrius in illa die 7 misit alexander ad ptolomeum regem egypti legatos secundum hec uba dicens. Quoniam ingressus sum in regnum meum 7 sedi in sede patrum meorum 7 obtinui principatum 7 contriui demetrium 7 possedi regionem uestram 7 commisi cum eo pugnam 7 contritus est ipse 7 castra eius a nobis 7 sedimus in sede regni eius. nunc statuamus adinuicem amicitiam.

al. ametis

al. ale

7 da m

⁊da michi filiam tuam uxorem ⁊ero gener tuus ⁊dabo tibi dona ⁊dignitatem. Et respondit ptolomeus rex dicens. Scripsi diem in qua reuisus es ad tiam patrum tuorum ⁊sederis in sede regni eorum. Et nunc fac tiam t̄ que scripsisti. ſ; occurre mihi ptolomaidem ut uideam uos mutuo ⁊spondeam t̄ sicut dixisti. Et exiit ptolomeus de egypto ipe ⁊cleopatra filia ei⁹ ⁊uenit ptolomaidem anno. c. lxx. ii. ⁊occurrit ei alexander rex. ⁊dedit ei cleopatram filiam suam. ⁊fecit nuptias ei ptolomaide. sicut reges in magna gla. Et scripsit rex alexander ionathe ut ueniret obuiam sibi ⁊abiit cum gla ptolomaidam. ⁊occurrit ibi duobus regibus. ⁊dedit illis argentum ⁊aurum ⁊dona. ⁊inuenit gram in conspectu eorum. Et conuenerunt aduersus eum uiri pestilentes ex israel. uiri iniqui impellantes aduersus eum. ⁊ſ intendit ad eos rex. Et iussit spoliari ionathan uestibus suis. ⁊indui eum purpura. Et ita fecerunt. Et collocauit eum rex sedere secum. dixitq; principibus suis. Exite cum eo in medio ciuitatis. ⁊pdicate ut nemo interpellet aduersus eum de ullo negotio. nec quiescam ei molestus sit de ulla ratione. Et fm est ut uiderunt qui impellabant glam ei⁹ que precedebat. ⁊opertum eum purpura. fugerunt omnes. Et magnificauit eum rex. ⁊scripsit eum inter primos amicos ⁊posuit eum ducem ⁊participem principatus. Et reuersus est ionathas in hierlm. cum pace ⁊letitia.

.xvi.

In anno. c. lx. v. uenit demetri filius demetrii a creta in terram patrum suorum. Et audiuit alexander rex ⁊contristatus est ualde. ⁊reuersus est antiochiam. Et constituit demetri apollonium qui erat celesyrie. ⁊congregauit exercitum magnum. ⁊accessit adiamnia. ⁊misit ad ionathan sūmum sacerdotem dicens. Tu solus resistis nobis. Ego autem factus sum in derisum ⁊in obprobrium propter te quia tu potestatem exercis aduersum nos in montibus. Iunge ergo si confidis in uiribus tuis. descende ad nos in campum. ⁊comparemus illic inuicem quia mecum est uires belli. Interroga ⁊disce quis sim ego ⁊ceteri qui auxilio sunt mihi. qui ⁊dicunt quia si potest stare pedes ante faciem meam. quia bis in fugam conuersi sunt patres tui in terra sua. Et nunc quomodo poteris sustinere equitatum ⁊exercitum tantum in campo ubi non est lapis neq; locus fugiendi. Ut audiuit autem ionathas sermones apollonii motus est animo. ⁊elegit. x. milia uirorum ⁊exiit ab hierlm. ⁊occurrit ei simon frater eius in adiutorium. Et applicuerunt castra in ioppen ⁊exclusit eum a ciuitate quia custodia apollinii ioppe erat. ⁊oppugnauit eam. ⁊exterriti sunt qui erant in ciuitate. ⁊aperuerunt ei. ⁊obtinuit ionathas ioppen. Et audiuit apollonius ⁊assumpsit tria milia equitum ⁊exercitum multum. ⁊abiit azotum tamquam iter faciens. Et statim exiit in campum eo quod haberet multitudinem equitum. ⁊confideret in eis. ⁊persecutus est eum ionathas in azotum ⁊prelium commiserunt. Et reliquit apollonius in castris mille equites post eos occulte. Et cognouit ionathas quia sunt insidie post se. ⁊circumdederunt castra eius a mane usq; ad uesperam. Populus autem stabat sicut preceperat ionathas ⁊laborauerunt equi eorum. Et eduxit simon exercitum suum. ⁊constituit eos legionem. Equites enim fatigati erant. ⁊conteriti sunt ab eo ⁊fugerunt. Et qui dispersi sunt in campum fugerunt in azotum. ⁊intrauerunt in beth dagon idolum suum. ut se liberarent. Et succendit ionathas azotum ⁊ciuitates que erant in circuitu eius. ⁊accepit spolia eorum ⁊templum dagon ⁊eos qui fugerunt in illud succendit igni. Et fuerunt qui ceciderunt in gladio cum his qui succensi sunt. fere octo milia. uirorum. Et mouit inde ionathas castra ⁊applicuit ascalona. Et exierunt de ciuitate obuiam illi in magna gla. Et reuersus est ionathas in hierlm cum suis habentibus spolia multa. Et factum est ut audiuit alexander sermones istos. addidit adhuc glificare ionathan. Et misit ei fibulam auream sicuti est consuetudo dari cognatis regum. ⁊dedit ei accharon ⁊omnes fines eius in possessionem.

.xvi.

Et rex egypti congregauit exercitum sicut arenam que est circa hostiam maris. ⁊naues multas. ⁊querebat optinere regnum alexandri dolo. ⁊addere illud regno suo. Et exiit in syriam ubi pacifice ⁊apiebant ei qui mandauerat eis alexander rex exite ei obuiam eo quod socer suus esset. Cum intrauisset autem ciuitatem ptolomeus. ponebat custodias militum in singulis ciuitatibus. Et ut aput azotum. ostenderunt ei templum dagon succensum. ⁊azotum ⁊cetera eius demolita. ⁊corpa prostrata eorum qui cesi erant in bello. ⁊tumultum quos fecerat secus uiam. ⁊narrauerunt regi qui hec fecit ionathas. ut mordiam faciens ei. ⁊tacuit rex. Et occurrit ionathas regi in ioppen. cum gla ⁊munere se salutauerunt ⁊dormierunt illic. Et abiit ionathas cum rege usq; ad fluuium qui uocatur eleutheros. ⁊reuersus est in hierusalem. Rex autem ptolomeus obtinuit ciuitatum usq; seleuciam maritimam. ⁊cogitabit in alexandrum consilia mala. ⁊misit legatos ad demetrium dicens. Ueni componamus inter nos pactum. ⁊dabo tibi filiam meam quam habet alexander. ⁊regnabis in regno patris tui. Penituit enim me quod dederim illi filiam meam. quesierunt enim me occidere. Et uituperauit eum. propterea quod concupierat regnum eius. Et abstulit filiam suam. ⁊dedit eam demetrio. ⁊alienauit se ab alexandro. ⁊manifeste facte sunt inimicitie eius. Et intrauit ptolomeus antiochiam. ⁊imposuit duo diademata capiti suo egypti ⁊asye. Ptolomeus autem rex erat in ciuitatibus illis tempore quo rebellabant qui erant in locis illis. Et audiuit alexander ⁊uenit ad eum in bello. Et produxit ptolomeus rex exercitum ⁊occurrit ei in manu ualida ⁊fugauit eum. Et fugit alexander in arabiam. ut ibi protegeretur. Rex autem ptolomeus exaltatus est. ⁊abstulit gaddibel arabs caput alexandri ⁊misit ptolomeo. Et rex ptolomeus mortuus est in die tertia. ⁊qui erant in munitionibus pierunt ab his qui erant intra castra. ⁊regnauit demetrius anno. c. lx.

.xvii.

In diebus illis congregauit ionathas eos qui erant in iudea ut expugnarent arcem que est in hierlm. ⁊fecerunt ei machinas multas. Et abierunt quidam qui oderant gentem suam uiri iniqui ad regem ⁊renuntiauerunt ei quod ionathas obsideret arcem. Et ut audiuit uanus est. ⁊statim uenit ptolomaidam ⁊scripsit ionathe ne obsideret. ſ; occurreret sibi ad colloquium festinato. Ut audiuit autem ionathas iussit obsidere. ⁊elegit de senioribus isrl. ⁊de sacerdotibus ⁊dedit se periculo ⁊accepit aurum ⁊argentum ⁊uestem. ⁊alia xenia multa. ⁊abiit ad regem ptolomaidam. ⁊inuenit gram in conspectu eius. ⁊interpellabant aduersus eum quidam uiri ex gente sua. ⁊fecit ei rex sicut fecerant ei qui ante eum fuerant. ⁊exaltauit eum ante conspectum omnium amicorum eius. ⁊statuit ei principatum sacerdotii. ⁊quecunq; alia habuit pri pretiosa. ⁊fecit eum principem amicorum. Et postulauit ionathas a rege ut immunem faceret iudeam. ⁊tres toparchias. id est samariam ⁊confines eius. ⁊promisit ei talenta c̄ centa. Et consensit rex. ⁊scripsit ionathe epla de his omnibus hunc modum continentes. Rex demetrius frī ionathe salutem. ⁊genti iudeorum. Exemplum eple cui scripsimus laathem parenti nro de uobis. misimus ad uos ut sciretis. Rex demetrius laathem parenti salutem. Genti iudeorum amicis nris. ⁊conseruantibus que iusta sunt ap nos. decreuimus bonum facere pp benignitatem ipsorum erga nos hanc. Statuimus ergo illis omnes fines iudee. ⁊tres ciuitates lidda. ⁊ramathe que addite sunt iudee ex samaria. ⁊omnes confines earum sequestra omnibus

sacrificantibz in hierosolimis p his que ab eis rex accipiebat p singulos annos. z p fructibz tre z pomoz. z alia que ad nos pertinebant decimarum z tributoz. qc hoc tempe remittimus eis. z areas salinarum z coronas que nobis deferebant. omia ipsis concedimus. z mch horz iritum erit qc hoc z in ome tps. Nunc g curate facere horz exemplum. z det ionathe z ponat in monte scō. in loco celebri. Et uidens demetri rex qd sileat terra in conspectu suo z nichil ei resistat. dimisit exercitum suum unūquemqz in locum suum. excepto pegrino exercitu quem congregat ab insulis gentium. z mirabantur ei omis exercitus patrū eius. Trifon autē erat quidam parvum alexandri pul. z uidit qm omis exercitus murmurat dr demetrium. z uit ad ematuhēl arabem qui nutriebat antiochum filium alexandri. z assidebat ei. ut traderet eū ipi ut regnaret loco patris sui. Et enuntiauit ei q̄cta fecit demetri. z inimicitias exercituum ei. adūsus illum. z mansit illic diebz multis. Et misit ionathas ad demetrium regē ut deleret eos qui in arce erant in iherlim. z qui in p̄sidio erant qui impugnabant isr. Et misit demetri ad ionathan dicens. Non hec tm faciam t z genti tue. sz gla illustrabo te z gentem tuam cum fuerit opportunū. Nunc g recte feceris si miseris in manus meas auxilium. qm discessit omis exercit meus. Et misit ei ionathas tria milia uirorz fortium antiochiam. Et uenerunt ad regem z delectatus est rex in aduentu eoz. Et congregauerunt qui erant de ciuitate. c. uiginti milia uirorz. z uolebant interfice regem. Et fugit rex in aulam. z occupauerunt qui erant de ciuitate itinera ciuitatis. z cepunt pugnare. Et uocauit rex iudeos in auxilium z conuenerūt omes simul ad eum. z dispersi sunt omes p ciuitatem. Et occiderunt in illa die. c. milia hominū. z succenderunt ciuitatē. z ceperunt spolia multa in illa die. z liberauerunt regem. Et uiderunt qui erant de ciuitate qd obtinuissent iudei ciuitatem sic uolebant. z infirmati sunt corde suo z clamauerunt ad regem cū p̄cib dicentes. Da nobis dextras z cessent iudei oppugnantes nos z ciuitatem. Et proiecerunt arma z fecerunt pacem. z glificati sunt iudei in conspectu regis. z in conspectu omiū qui erant in regno eius. z nominati sunt in regno z regressi sunt in iherlim. habentes spolia multa. Et sedit demetri rex in sede regni sui. z siluit terra in conspectu eius. z mentitus est omia que locut. z alienauit se ab ionatha. z non retribuit ei secundū beneficia que fecerat ei. z uexabat eum ualde.

Post hec autē reuersus est trifon z antiochus cum eo puer adolescens. z regnauit. z inposuit sibi diadema. z congregati sunt ad eum omes exercitus quos dispersserat demetrius. z pugnauerunt cōtra eum. z fugit. z terga uertit. Et accepit trifon elephantes. z obtinuit antiochiam. Et scripsit antiochus adolescens ionathe dicens. Confirmo tibi sacerdotium. z constituo te sup. iiii. ciuitates. ut sis de amicis regis. Et misit illi uasa aurea z ministerium. z dedit ei potestatem bibere in auro z esse in purpura. z habere fibulam auream. Et symonē fratrem eius constituit ducem a thamnis tyri usqz ad fines egypti. Et exiit ionathas z pambulabat trans fluuium ciuitatis. z congregati sunt ad eum omes exercitus syrie in auxilium. Et uenit ascalonem z occurrerunt ei de ciuitate honorifice. z habuit inde gazam. Et conclusi runt se qui erant gaze. z obsedit eam. z succendit que in circuitu erant ciuitates. z p̄datus est eas. Et rogauerunt gazenses ionathan z dedit illis dextram. z accepit filios eoz obsides. z misit illos in iherlim. z pambulauit regionem usqz ad damascum. Et audiuit ionathas qz p̄uaricati sunt p̄cipes demetrii in chadesa que est in galilea cū exercitu multo. uolentes eum remouere a regno suo regni. z occurrit illis. fratrem autē suum symonē reliquit in regione. Et applicuit symon ad bethsuram z expugnabat eam diebz multis. z conclusit eos. z postulauerunt ab eo dextras accepe. z dedit illis. retraxit eos inde. z cepit ciuitatem z posuit in ea p̄sidium. Et ionathas z castra eius applicuerunt ad aquam genesar. z ante lucem uigilauerunt in campum asoz. Et ecce castra alienigenarū occurrebant in campo. z tendebant ei insidias in montibz. Ipse autē occurrit ex aduerso. Insidie uero exierunt de locis suis. z cōmiserunt p̄lium. z fugerunt qui erant ex parte ionathe oēs. z nemo relictus est in matathias filii absalomi. z iudas filius chalfi. p̄ncipes militie exercitus. Et scidit ionathas uestimenta sua. z posuit terram in capite suo. z orauit. Et reuersus est ad eos in p̄lium. z conuertit illos. z pugnauerunt. Et uiderunt qui fugiebant partis illius. z reuersi sunt ad eum. z insequebantur cum eo usqz chadesa ad castra sua. Et ceciderunt usqz illuc. z ceciderunt de alienigenis in die illa quasi milia uirorz. z reuersus est ionathas in iherlim. Et uidens ionathas qz tempus eum iuuat. elegit uiros. z misit eos romā statuere z renouare cum eis amicitiam. Et ad spartas. z ad alia loca misit epistolas secundū eandē formam. Et abierunt romam. z intrauerunt in curiam. z dixerunt. Jonathas sacerdos. z gens iudeoz. miserunt nos ut renouemus amicitiā z societatem secundū p̄stinum. Et dederunt illis epistolas ad uniuersos p loca. ut deducerent eos in terram iuda cum pace. Et hoc exemplū epistole quas scripsit ionathas sparciatis. Jonathas summus sacerdos. z seniores gentis. z sacerdotes. z reliquus p̄ls iudeoz sparciatis fratribz salutē. Jampridem misse erant epistole ad oniam sumnū sacerdotem a dario qui regnabat apud uos. qm estis fratres nri sicut rescriptum continet qd subiectum est. Et ille cepit onias uirum qui fuerat nobilis cum honore. z accepit epistolas quibz significabat de societate z amicitia. Nos eis nullo horz indigemus. habentes solatio scōs libros qui sunt in manibz nris. malumus mittere ad uos renouare fraternitatē z amicitiam ne forte alienem efficiatis a uobis. Multa enim tempa transierunt ex quo misistis ad nos. Vos g in omni tempe sine intermissione in diebz sollempnibz z cetis quibz oportet memores estote nris in sacrificiis que offerimus. z obseruationibz sic fas est z decet meminisse fratrū. Letamur itaqz de gla ura. Vos autē circumdederunt multe tribulationes. z multa p̄lia. z impugnauerunt nos reges qui sunt in circuitu nro. Volumus g uobis molesti esse neqz ceteris socis z amicis nris in p̄liis. Habemus enim de celo auxilium. z liberati sumus. z humiliati sunt inimici nri. Elegimus itaqz numenium antiochi. z antipatrum iasonis filium. z misimus ad romanos renouare cum eis amicitiā z societatem p̄stinam. Mandauimus itaqz eis ut ueniant etiam ad nos. z salutent uos. ut reddant uobis epistolas nras de renouatione fraternitatis nre. Et sic benefacietis respondentes nobis ad hec. Et hoc rescriptum epistolarum qd miserat onias rex sparciatarū. Onias ionathe sacerdoti magno salutē. Inuentum est in scriptura de sparciatis. z iudeis qm sunt fratres. z qm sunt de genere abraham. Et sic ex quo hec cognouimus benefacietis scribentes nobis de pace ura. Sed z nos rescripsimus uob. Pecora nra. z possessiones nre ure sunt. z ure nre. Mandauimus itaqz hec nuntiari uobis.

xix.

Et audiuit ionathas qm reuersi sunt p̄cipes demetrii cū exercitu multo sup̄ qm pri pugnare aduersus eum. z exiit ab iherlim. z occurrit eis in amathithe regione. Non enim dederat eis spatium ut ingrederentur regionem eius. Et misit speculatores in castra eoz. z reuersi renuntiauerunt qz constituunt supuenire illuc nocte. Cum aut occidisset sol. p̄cepit ionathas suis uigilare. z esse in armis paratos ad

pugnam tota nocte. ⁊ posuit custodes p circuitum castroꝝ. Et audierunt aduersarii q̃ parat⁹ est ionathas cum suis in bello ⁊ timuerunt ⁊ formidauerunt corde suo ⁊ accenderũt focos in castris suis. Jonathas aut̃ ⁊ qui cum eo erant sciebant uigilabant usq; mane. Videbant enim luminaria ardentia ⁊ secut⁹ est ionathas ⁊ ñ comprehendit eos. Transierant enim flumen eleutherum. Et diuertit ionathas ad arabas qui uocant zabadei. ⁊ percussit eos. ⁊ accepit spolia eoꝝ. ⁊ uenit ⁊ uenit damascum ⁊ pambulauit omnem regionem illam. Symon aut̃ exiit ⁊ uenit usq; ad ascalonem. ⁊ ad proxima p̃sidia. ⁊ declinauit in ioppen ⁊ occupauit eam. Audiuit enim q̃ uellent p̃sidium tradere partibꝫ demetrii. ⁊ posuit ibi custodes ut custodirent eam. Et reuersus ⁊ ionathas ⁊ conuocauit seniores pl̃i ⁊ cogitauit cum eis edificare p̃sidia in iudea. ⁊ edificare muros in iherlim. ⁊ exaltare altitudinem magnam int̃ medium arcis ⁊ ciuitatis ut separaret eam a ciuitate. ut esset ipsa singlariter. ⁊ neq; emant neq; uendant. Et conuenerunt ut edificarent ciuitatem. ⁊ ceciderunt muri qui erant sup torrentem. ab ortu solis ⁊ reparauit eum qui uocat⁹ chaphethela. Et symon edificauit adiada in sephela. ⁊ munuit eam ⁊ imposuit portas ⁊ seras. Et cum cogitasset tryphon regnare asye. ⁊ assumere diadema. ⁊ extendere manum in antiochũ regem. timens ne forte ñ permitteret eum ionathas. ⁊ pugnaret aduersus eum. ⁊ querebat comprehendere eum ⁊ occidere. Et exurgens abiit in bethsan. ⁊ exiit ionathas obuiam eum. xl. milibꝫ uirorꝫ electorꝫ in pl̃ium. ⁊ uenit bethsan. Et uidit tryphon q̃ uenit ionathas cum exercitu multo ut extenderet in eum manũ. ⁊ timuit. ⁊ excepit eum cum honore. ⁊ cõmendauit eum omnibꝫ amicis suis. ⁊ dedit ei munera. Et p̃cepit exercitibꝫ suis ut obedirent ei sicut sibi. ⁊ dixit ionathe. Ut quid uexasti uniuersum pl̃m cũ bellum nobis nõ sit. Et nunc remitte eos in domos suas. Elige aut̃ tibi uiros paucos qui tecum sint ⁊ ueni mecũ ptolomaidam. ⁊ tradam illam tibi. ⁊ reliqua p̃sidia ⁊ exercitum ⁊ uniuersos p̃positos negotii. ⁊ conuertar abibo. Propter ea enim uenit. Et credidit ei ⁊ fecit sicut dixit. ⁊ dimisit exercitum. ⁊ abierunt in terram iuda. Detinuit aut̃ secum tria milia uirorꝫ ex quibꝫ remisit in galyleam duo milia. mille aut̃ cũ eo uenerunt. Ut intrauit aut̃ ionathas ptolomaidam. clauserunt portas ptolomenses. ⁊ comprehenderunt eum. ⁊ omnes qui cum eo intrauerant in gladio interfecerunt. Et misit tryphon exercitum ⁊ equites in galyleam ⁊ in campum magnum ut perderet omnes socios ionathe. Et illi cum cognouissent q̃ comprehensus est ionathas ⁊ perit ⁊ omnes qui cum eo erant. hortati sunt semet ipsos ⁊ exierunt parati in pl̃ium. Et uidentes hũ qui insecuti fuerant. q̃ p animam res est illis. ⁊ reuersi sunt. Illi aut̃ uenerunt omnes cum pace in terram iuda. ⁊ planxerunt ionathan ⁊ eos qui cum eo erant ualde. ⁊ luxit israhel luctu magno. Et quesierunt omnes gentes que erant in circuitu eoꝝ conterere eos. Dixerunt enim. Non habet principem. ⁊ adiuuantem. Nunc ergo pugnemus eos. ⁊ tollamus de hominibꝫ memoriã illoꝝ.

Et audiuit symon q̃d congregauit tryphon exercitum copiosum ut ueniret in terram iuda. ⁊ attereret eam. uidens q̃ in tremore pl̃s est ⁊ timore. ascendit iherlim ⁊ congregauit pl̃m. ⁊ adhortans dixit. Vos scitis quanta ego ⁊ fratres mei ⁊ domus patris mei fecimus pro legibꝫ ⁊ pro sanctis pugnas ⁊ angustias quales uidimus. Hoc gratia pterunt fratres mei omnes pro israhel. ⁊ relictus sum ego solus. Et nunc in nullo contingat parcere anime mee. in omni tempore tribulationis. Non enim melior sum fratribus meis. Uindicabo locum gentem meam. ⁊ sanctuarium. natosq; nostros ⁊ uxores. q̃ congregate sunt uenerunt gentes conterere nos inimicicie gratis. Et accensus est spiritus pl̃i simul ut audiuit sermones illos. ⁊ responderunt uoce magna dicentes. Tu es dux nr̃i loco iude ⁊ ionathe fratris tui pugnare pro nobis. ⁊ omnia que cunq; dixeris nobis faciemus. Et congregauit omnes uiros bellatores. accelerauit omnes muros in iherlim restaurare. ⁊ munuit eam in gyro. Et misit ionathan filium absalomi. ⁊ cum eo exercitum nouum in ioppen. ⁊ eiecit his qui erant in ea manserunt illic ipse. Et mouit tryphon a ptolomaida cum exercitu multo ut ueniret in terram iuda. ⁊ ionathas cum eo in custodia. Symon aut̃ applicuit in addus. contra faciem campi. Et ut cognouit tryphon q̃ surrexit symon in loco fratris sui ionathe. misit ad eum legatos dicens. Pro argento q̃ debebat fratri tuo ionathas in ratione regis. detinuimus eum. Et nunc mitte argenti talenta .c. ⁊ duos filios eius obsides ut ñ dimissus fugiat a nobis. ⁊ remittemus eum. Et cognouit symon q̃ cum dolo loquerentur secum. iussit eis dari argentum ⁊ pueros ne inimicitiam magnam sumeret adhuc pl̃us dicentem. q̃ ñ misit argentum ⁊ pueros. q̃ illa perit. Et mentitus est ⁊ ñ dimisit ionathan. Et post hec uenit tryphon int̃ regionem. ut contereret eam. Et circuiuerunt p uiam que ducit adora. ⁊ symon ⁊ exercitus eius ambulabant in omnem locum quocunq; ibant. Qui aut̃ in arce erant miserunt ad tryphonem legatos ut festinaret uenire p desertum. ⁊ mittere illis alimonias. Et parauit tryphon omnem equitatum ut ueniret illa nocte. Erat autem nix ualde multa. ⁊ ñ uenit in galaaditin. Et cum appropinquasset baschamam. occidit ionathan ⁊ filios eius. Et contexit tryphon. ⁊ abiit in terram suam. Et misit symon ⁊ accepit ossa ionathe fratris sui ⁊ sepeliuit ea in modin ciuitate patrum eius. ⁊ planxerunt eum planctu magno. ⁊ luxerunt eum dies multos. Et edificauit symon super sepulchrum patris sui ⁊ fratres suos. edificium altum uisu. lapide polito retro ⁊ ante. Et statuit septem pyramidas. unam ex aduerso ⁊ unam patri ⁊ matri ⁊ quatuor filiis. ⁊ his circumposuit columpnas magnas. ⁊ super columpnas arma ad memoriam eternam. ⁊ iuxta arma. naues sculptas que uiderentur ab hominibꝫ nauigantibꝫ mare. Hoc est sepulchrum q̃d fecit in modin usq; in hunc diem. Tryphon aut̃ cum iuuer facet cum antiocho rege adolescente. dolo occidit eum. ⁊ regnauit loco eius. ⁊ posuit sibi diadema asye. ⁊ fecit plagam magnam in terra. Et edificauit symon p̃sidia iudee muniens ea turribus excelsis. ⁊ muris magnis ⁊ portis ⁊ seris. ⁊ posuit alimenta in munitionibꝫ. Et elegit symon uiros ⁊ misit ad demetrium regem ut faceret remissionem regioni. q̃ actus omnes tryphonis p direptionem fuerant gesti. Et demetrius rex ad hãc uba ista respondit. ⁊ scripsit epl̃am talem. Rex demetrius symoni summo sacerdoti ⁊ amico regum. ⁊ senioribꝫ ⁊ genti iudeoꝝ salutem. Coronam auream ⁊ baculum quem misistis suscepimus. ⁊ parati sumus uobiscum facere pacem magnam. ⁊ scribere p̃positis regis remittere uobis que indulsimus. Quecunq; enim constituimus uobis constant. munitiones quas edificastis sint uobis. Remittimus q̃ ignorantias ⁊ peccata usq; in hodiernum diem. ⁊ coronam quam debebatis. ⁊ si quid aliud erat tributarium iherlim. iam ñ sit tributarium. ⁊ siqui ex uobis apti sunt conscribi int̃ nos conscribantur. ⁊ sit int̃ nos pax. Anno .c. lxx. ablatum est iugum gentium ab israhel. ⁊ cepit pl̃s israhel scribere in tabulis ⁊ gestis publicis. anno primo sub symone summo sacerdote magno duce ⁊ principe iudeoꝝ.

In illis diebꝫ symon applicuit ad gazam ⁊ circumdedit eam castris. ⁊ fecit machinas. Et applicuit ad ciuitatem

ꝛ peruſſit turrem unam: ꝛ comprehendit: ꝛ qui erupeꝝ: erant intra machinā in ciuitatem. Et fēs eſt motꝰ magnus in ciuitate: ꝛ aſcenderunt qui erant in ciuitate cum uxoribꝫ ꝛ filiis ſuis ſup murum ſcißis ueſtimentis ſuis: ꝛ clamauerunt uoce magna poſtulantes a ſymone dexteras ſibi dari ꝛ dixerunt. Non nobis reddas ſecundum malitias nras: ſz ſecundum miſās tuas. Et flexit ſymon ſi debellaret eos: eiecit eos de ciuitate: ꝛ emundauit edes in quibꝫ fuerunt ſimulachra: ꝛ tunc intrauit in ea cum hymnis ⁊ benedictionibus dñm. Et eiecta ab ea omni immunditia: collocauit in ea uiros qui legem facerent: ꝛ muniuit eam: ꝛ fecit ſibi habitationē. Qui aut erant in arce iheruſalē phibebant egredi ⁊ ingredi in regionē ꝛ emere ac uendere: ꝛ eſurierunt ualde: ꝛ multi ex eis fame perierunt. Et clamauerunt ad ſymonē ut dexteras acciperent: ꝛ dedit illis: ꝛ eiecit eos inde: ꝛ mundauit arcem a cōtaminationibꝫ: ꝛ intrauerunt in eam cū laude ꝛ ramis palmarū ⁊ cynarā ꝛ cymbalis: ꝛ nablis ⁊ hymnis ꝛ canticis: eo quꝫ contritus ē inimicus magnꝰ ex iſrl: ꝛ conſtituit ut omnibꝫ annis agerentur dies hi cū letitia. Et muniuit montem templi qui erat ſecus arcem: ꝛ habitauit ibi ipe ꝛ qui cum eo erant. Et uidit ſymon iohannē filium ſuum qđ uir eēt: ꝛ poſuit eum ducem uirtutū omniū ſarū: ꝛ habitauit gazaris.

Anno .c.lxxii. congregauit rex demetrꝰ exercitum ſuum ꝛ abiit media ad coartandā ſibi auxilia: ꝛ expugnare triphonē. Et audiuit arſaces rex pfidie ꝛ malicie qm intrauit demetrꝰ fines ſuos: ꝛ miſit unum de principibꝫ ſuis ut comprehenderet eum uiuum ꝛ adduceret eum ad ſe. Et abiit ꝛ percuſſit caſtra demetrii ꝛ cōprehendit eum ꝛ duxit eum ad arſacen: ꝛ poſuit eum in cuſtodia.

Et ſiluit terra iuda cunctis diebꝫ ſymonis: ꝛ queſiuit bona genti ſue: ꝛ placuit illis poteſtas ei: ꝛ glā ei omnibꝫ diebꝫ: ꝛ cum omni glā ſua accepit ioppen in portum: ꝛ dilatauit fines gentis ſue: ꝛ optinuit regionē ꝛ congregauit captiuitatē multam: ꝛ dñatus ē gazare ⁊ bethſure ⁊ arcis: ꝛ abſtulit immundicias ex ea: ꝛ nō erat qui reſiſteret ei: ꝛ unuſquiſq; colebat terram ſuam cum pace. Et terra iuda dabat fructus ſuos: ꝛ ligna campoꝝ fructū ſuū. Seniores in plateis ſedebant omnes: ꝛ de bonis terre tractabant: ⁊ iuuenes induebant ſe glām ⁊ ſtolas belli. Ciuitatibꝫ uri buebat alimonias: ꝛ conſtituebat eas ut essent uaſa munitionis quoadusq; nominatū eſt nom glie ei usq; ad extremū terre. Fecit pacem ſup terram: ꝛ letatus ē iſrl letitia magna: ꝛ ſedit unuſquiſq; ſub uite ſua ⁊ ſub ficulnea: nec erat qui eos terreret. Defecit pugnans eos ſup terram. Reges contriti ſunt in diebꝫ illis: ꝛ confirmauit omnes humiles ꝓli ſui: ꝛ legem exquiſiuit: ꝛ abſtulit omnem malum ⁊ iniquū. Sca glificauit ⁊ multiplicauit uaſa ſcōrū.

Et auditum eſt rome qđ defunctus ē ionathas: ꝛ usq; in ſpartas contriſtati ſunt ualde. Et audierunt aut qđ ſymon fr̄ ei fēs eēt ſūmus ſacerdos loco ei: ꝛ ipe obtineret regionem ⁊ ciuitates in ea: ſcripſerunt ad eum tabulis ereis ut renouarent amicitias ⁊ societatem q̄m fecerunt cum iuda ⁊ cum ionatha fribꝫ ei. Et lecta ſunt in conſpectu eccl̄e in iheruſlm. Et hoc exemplum epl̄arum quas miſerunt ſparciate. Sparciatarum ꝓncipes ⁊ ciuitatis ſymoni ſacerdoti magno ⁊ ſenioribꝫ ⁊ ſacerdotibꝫ ⁊ reliquo ꝓlo iudeoꝝ fribꝫ ſalutem. Legati qui miſſi ſunt ad ꝓlm nr̄m nuntiauerunt nob de ura gla ⁊ honore ac letitia ⁊ gauiſi ſumꝰ in introitu eoꝝ. ⁊ ſcripſimꝰ que ab ipis erant dicta in conciliis ꝓli ſic. Numenꝰ antiochi ⁊ antipater ⁊ ſonis filꝰ legati iudeoꝝ uenerunt ad nos renouantes nob cū amicitiam ꝓſtinam. Et placuit ꝓlo excipe uiros glo

ſe. ⁊ ponere exemplum ſermonum eoꝝ in ſeggaris ꝓli libri. ut ſit ad memoriam ꝓlo ſparciatarum. Exemplum aut horū ſcripſimus ſymoni magno ſacerdoti.

xxii.

Poſt hec autem miſit ſymon numenium romam hītem clipeum aureum magnū ponderis minarū mille: ad ſtabiliendam cum eis ſocietatem. Cum auciſſet aut ꝓlus romanus ſermones illos: dixerunt. Quam gratiam actionem reddem⁹ ſymoni ⁊ filiis ei: Reſtituit enim ipe fratres ſuos: ⁊ expugnauit inimicos iſrl ab eis. Et ſtatuerunt eis libertatem. ⁊ deſcripſerunt in tabulis ereis: ⁊ poſuerunt in titulis in monte ſion. octaua decima die mēſis eliul. Anno .c.lxx. ſcdo. anno tcio ſub ſymone ſacerdote magno in aſaſſareemel in conuentu magno ſacerdotum ⁊ ꝓli ⁊ principum gentis ⁊ ſenioꝝ regis nota facta ſunt hec. Qm̄ frequenter facta ſunt ꝓlia in regione nra ſymon aut mathathie filius de filiis iarib ⁊ fratres ei dederunt se periculo ⁊ reſtiterunt aduſarius gentis ſue ut ſtarent ſca ipoꝝ ⁊ legē: ⁊ gla magna glificauerunt gentem ſuam. ⁊ congregauit ionathas gentem ſuā. ⁊ fēs eſt illis ſacerdos magnꝰ. ⁊ appoſitꝰ eſt ad ꝓlm ſuum. Et uoluerunt inimici eoꝝ calcare ⁊ atterere regionē ipoꝝ. ⁊ extendere manū in ſca eoꝝ. Tunc reſtitit ſymon ⁊ pugnauit pro gente ſua ⁊ erogauit multas pecunias ⁊ armauit uiros uirtutis gentis ſue. ⁊ dedit eis ſtipendia. ⁊ munuit ciuitates iude ⁊ bethſuram que erat in finibus iude. ubi erant arma hoſtium antea. ⁊ poſuit illuc ꝓſidium uiros iudeos. Et ioppen munuit que erat ad mare ⁊ gazaram que eſt in finibꝫ azoti. in qua hoſtis antea habitabat. ⁊ collocauit illuc iudeos: ⁊ quecūq; apta erant ad correptionem eoꝝ poſuit in eis. Et uidit ꝓlus actum ſymonis: ⁊ glām quam cogitabat facere genti ſue. ⁊ poſuerunt eum ducem ſuum ⁊ principem ſacerdotum eo qđ ipe fecerat hec omnia ⁊ iuſticiam ⁊ fidem quam ꝛſeruauit genti ſue. Et exquiſiuit omni modo exaltare ꝓlm ſuum. ⁊ in diebꝫ ꝓpatum ē in manibꝫ eius ut tollerent gentes de regione ipſoꝝ qui in ciuitate dauid erant in iheruſlm in arce. de qua procedebant omnia que in circuitu ſcoꝝ sunt: ⁊ inferebant plagam magnam caſtitati. Et collocauit in ea uiros iudeos ad tutamentū regionis ⁊ ciuitatis. ⁊ exaltauit muros iheruſlm. Et rex demetrius ſtatuit illi ſummū ſacerdotium: ſecundum hec fecit eum amicum ſuum. ⁊ glificauit eum gla magna. Audiuit enim qđ appellati sunt iudei a romanis amici ⁊ ſocii ⁊ fratres. ⁊ qm ſuſceperunt legatos ſymonis glose. ⁊ qm iudei ⁊ ſacerdotes eoꝝ conſenſerunt eum ee ducem ſuum ⁊ ſummum ſacerdotem in eternum donec ſurgat ꝓpheta fidelis. ⁊ ut ſit ſup eos ducꝰ. ⁊ ut cura eet illi de ſcis. ⁊ ut conſtitueret ꝓpositos ſup opa eoꝝ. ⁊ ſup regionem ⁊ ſup arma ⁊ ſup ꝓſidia. ⁊ cura ſit illi de ſcis. ⁊ ut audiat ab hominibꝫ. ⁊ ſcribant in nomine eius omnes conſcriptiones in regionem. ⁊ ut operiatur purpura ⁊ auro. ⁊ ne liceat ulli ex ꝓlo ⁊ ſacerdotibꝫ irritum facere aliquid horū. ⁊ contradicere his que ab eo dicunt aut conuocare conuentū in regione ſine ipo. ⁊ uestiri purpura ⁊ uti fibula aurea. Qui aut fecerit extra hec aut irritum fecit aliquid horū quod erit. Et cōplacuit omni ꝓlo statuere ſymonem ſecundum uba iſta. Et ſuſcepit ſymon ⁊ placuit ut ſūmo ſacerdotio fungeretur. ⁊ eet dux ac ꝓnceps gentis iudeoꝝ. ⁊ ſacerdotum. ⁊ peſſet omnibꝫ. ⁊ ſcripturam iſtam deponerent ponē in tabulis ereis. ⁊ ponere eas in pibolo ſcoꝝ in loco celebri. Exemplum autem eoꝝ ponere in erario. ut habeat ſymon ⁊ filii ei.

xxiii.

Et miſit rex antiochꝰ filius demetrii epl̄as ad inſulas matris ſymoni ſacerdoti ⁊ ꝓncipi gentis iudeoꝝ. ⁊ uniuerſe genti. ⁊ erant continentes hunc modū. Rex antiochꝰ ſymoni ſacerdoti magno ⁊ genti iudeoꝝ ſalutē. Qm̄ quid

pestilentes optauerunt regnum patrum nrorum uolo autem uindicare regnum et restituere illud sicut erat antea. electas feci multitudinem exercitus et feci naues bellicas. Volo autem predere per regiones ut ulciscar in eos qui corruperunt regionem meam et qui desolauerunt ciuitates multas in regno meo. Hunc igitur statuo omnes oblationes quas remiserunt tibi ante me regem et quecunque alia dona remiserunt tibi et permitto tibi facere pecuniam propriam in ciuitate tua. Jherusalem autem sancta sit et liberata et omnia arma que fabricata sunt et presidia que exstruxisti que tenes maneant tibi et omne debitum regium et que futura sunt regia ex hoc et in totum tempus remittuntur tibi. Cum autem optauerimus regnum nostrum glorificabimur te et gentem tuam et templum gloria magna ita ut manifestetur gloria tua in uniuersa terra. Anno .cl. lxi. uidit exercitum antiochi in terram patrum suorum et conuenerunt ad eum omnes exercitus ita ut pauci relicti essent cum tryphone. Et insecutus est eum antiochus rex et uenit dorath fugiens per maritima. sciebat enim quod congregata sunt in eo mala. Et reliquit eum exercitus et applicuit antiochus super dorath cum centum uiginti milibus uirorum belligeratorum et octo milibus equitum et circuiuit ciuitatem et naues a mari accesserunt et oppugnabant ciuitatem a turri et mari et nemini sinebant egredi.

Venit autem numenius et qui cum eo fuerant ab urbe roma habentes epistulas regibus et regionibus scriptas in quibus continebantur hec. Lucius consul romanorum ptolomeo regi salutem. Legati iudeorum uenerunt ad nos amici nostri renouantes petitionem amicitiam et societatem missi a simone principe sacerdotum et populo iudeorum. Attulerunt autem clipeum aureum minarum mille. Placuit itaque nobis scribere regibus et regionibus ut non inferant illis mala nec impugnent eos et ciuitates eorum et regiones eorum et ut non ferant auxilium pugnantibus aduersus eos. Visum est autem nobis accipere ab eis clipeum. Si qui ergo pestilentes refugerunt de regione ipsorum ad uos. tradite eos simoni principi sacerdotum ut uindicet in eos secundum legem suam. Hec eadem scripta sunt demetrio regi et attalo et ariathe et arsaci et in omnes regiones et sampsame et sparthanis et delo et mindo et sicyonis et carie et samum et pamphiliam et liciam et alicarnasso et rodum et phaselidam et coo et siden et arado et gortinam et gnidum et cypprum et cyrenem. Exemplum autem eorum scripserunt simoni principi sacerdotum et populo iudeorum.

Antiochus autem rex applicuit castra in dorath secunda die. xxiiii. admouens eis semper manum et machinas faciens et concluserat tryphonem ne procederet. Et misit ei simon duo milia uirorum electorum in auxilium et argentum et aurum et uasa copiosa et noluit ea accipere sed irrupit omnia que pactus erat cum eo antea et alienauit se ab eo. Et misit ad eum athemonium unum de amicis suis ut tractaret cum ipso ducens. Vos tenetis ioppen et gazaram et arcem que est in hierusalem ciuitates regni mei. fines eorum desolastis et fecistis plagam magnam in terra et diuitias eius et loca multa in regno meo. Nunc igitur tradite ciuitates quas occupastis et tributa locorum quibus diuitias estis extra fines iudee. Si autem date pro illis quingenta talenta argenti et pro delictis quod excommunicastis et tributorum ciuitatum alia talenta quingenta. Sin autem uenient et expugnabunt uos. Et uenit athemonius amicus regis in hierusalem et uidit gloriam simonis et claritatem in auro et argento et apparatum copiosum et obstupuit et retulit ei uba regis. Et respondit ei simon et dixit. Neque alienam terram sumpsimus neque aliena detinemus set hereditatem patrum nostrorum que ab inimicis nostris iniuste aliquo tempore possessa est. Nos autem tempus inuenientes uindicabimus hereditatem patrum nostrorum. Iam de ioppe et gazara que exposcebas ista faciebant in populo plagam magnam et in regione nostra. Horum dabimus talenta .c. Et non respondit il

li uerbum. Reuersus autem cum ira ad regem renuntiauit ei uba ista et gloriam simonis et omnia que uidit et quam est rex ira magna. Tryphon autem fugit nauigio in dorathosaida et constituit rex cendebeum ducem maritimum et exercitum equitum et peditum dedit illi. Et mandauit illi mouere castra contra faciem iudee et mandauit ei edificare cedronem et obstruere portas ciuitatis et debellare populum. Rex autem persequebatur tryphonem. et uenit cendebeus iamniam et cepit uexare plebem et occidere iudeam et captiuare populum et interficere et edificare cedronem. Et collocauit illic equites et exercitum ut egressi perambularent uiam iudee sicut constituit rex. Et ascendit iohannes de gazaris et nuntiauit simoni patri suo que fecit cendebeus in populo ipsorum. Et uocauit simon duos filios suos senores iudam et iohannem et ait illis. Ego et fratres mei et domus patris mei ex pugnauimus hostes israhel ab adolescentia usque in hunc diem et prosperatum est in manibus nostris liberare israhel aliquotiens. Sed iam senui si estote loco meo et fratres mei et egressi pugnate pro gente nostra. Auxilium autem de celis uobiscum sit. Et elegit de regione xx. milia uirorum belligeratorum et equites et profecti sunt ad cendebeum et dormierunt in modin. Et surrexerunt mane et abierunt in campum et ecce exercitus copiosus in obuiam illis peditum et equitum et fluuius torrens erat inter medium ipsorum. Et admouit castra contra faciem ipsorum ipse et populus eius et uidit populum trepidantem ad transfretandum torrentem et transfretauit primus. Et uiderunt eum uiri et transierunt post eum. Et diuisit populum et equites in medio peditum. Erat autem equitatus aduersariorum copiosus nimis et exclamauerunt sacris tubis et in fugam conuersus est cendebeus et castra eius et ceciderunt ex illis multi uulnerati. reliqui autem in munitionem fugerunt. Tunc uulneratus est iudas filius iohannis. iohannes autem insecutus est eos donec uenerunt ciuitatem quam edificauit. Et fugerunt usque ad turres que erant in agris azoti et succendit eas igni et ceciderunt ex illis duo milia uirorum et reuersus est in iudeam in pace.

Et ptolomeus filius abobi constitutus erat dux .xxv. in campo iericho et habebat argentum et aurum multum. erat enim gener summi sacerdotis. Et exaltatum est cor eius et uolebat obtinere regionem et cogitabat dolum aduersus simonem et filios eius ut tolleret eos. Simon autem perambulans ciuitates que erant in regione iudee et sollicitudinem gerens earum descendit iericho ipse et mathathias filius eius et iudas anno .c. lxx. vii. mense undecimo. hic mensis sabath. Et suscepit eum filius abobi in munitionem unicam que uocatur doc cum dolo quam edificauit et fecit eis conuiuium magnum. Et absconditus illic uiros cum inebriatus esset simon et filii eius surrexit ptolomeus cum suis et sumpserunt arma sua et introierunt in conuiuium et occiderunt eum et duos filios eius et quosdam pueros eius. et fecit deceptionem magnam in israhel et reddidit mala pro bonis. Et scripsit hec ptolomeus et misit regi ut mitteret ei exercitum in auxilium et traderet regionem et ciuitates eorum et tributa. Et misit alios in gazaram tollere iohannem et tribunis misit epistulas ut uenirent ad se et daret eis argentum et aurum et dona et alios misit occupare hierusalem et montem templi. Et precurrens quidam nuntiauit iohanni in gazara quia pater eius et fratres eius et quia misit te quoque interficere. Vt audiunt autem uehementer expauit et comprehendit uiros qui uenerant perdere eum et occidit eos. cognouit enim quia quererebant eum perdere. Et cetera sermonum iohannis et bellorum eius et bonarum uirtutum quibus fortiter gessit et edificationem murorum quos exstruxit et rerum gestarum eius ecce hec scripta sunt in libro dierum sacerdocii eius. ex quo factus est principatus sacerdotum post patrem suum. Explicit machabeorum liber primus

Incipiunt capitula sequentis libri. .i.

Quoniam quo epistarum quas iudei iherosolimite miserunt

fr̃ibz egyptiis. ⁊ de morte antiochi ⁊ de igne qui sub aqua latuit ꝑ annos plℓs. ⁊ de faciendo festo scenophegie. ·ii·

Oratio neemie. ⁊ de miraculo ignis. ·iii·

Vbi ieremias altare ⁊ archam inclusit. ⁊ de abreuiatione librorum salomonis. ·iii·

Quom apollonis templum spoliare uoluit. ⁊ ꝙ executor impietatis. ⁊ diuinit̃ est ꝓhibitus. ·v·

De miseratione ⁊ca eliodori exhibita. ⁊ de ꝓfectione simonis adiutus omnia. ·vi·

Quom salon sacerdotium emit ab antiocho. ⁊ qm̃ antiochꝰ ierosolimã intrauerit. ·vii·

Quom menelaus sacerdotiũ ꝓripuit salom. ⁊ lisimacꝰ menelao ⁊ omnes sacerdotes occidit̃ ab andronico. ⁊ andronicꝰ a rege. ·viii·

Quom lisimacꝰ occisus sit. ⁊ innocentes accusatores menelai. ⁊ de signis celestibz ⁊ morte ipius salomis. ·ix·

Quom antiochꝰ spoliauit ⁊ ꝓphanauit tẽplũ ⁊ filio menelai. ⁊ iudei sabbatizantes occisi. ·x·

Quom machabeꝰ in deserto uixit cum̃ feris. ⁊ due mulieres exulte in ierosolimis. ⁊ iudi sabbatizantes exusti. ·xi·

De fide ⁊ stantia eleazari ⁊ passione. vii. fr̃m̃ & matris. ·xii·

De iuda machabeo qm̃ orauit dñm ⁊ socios aiauit ⁊ uic̃ Quom̃ detruit militiã timothei. ⁊ ·xiii· ſ nicanorem. bachidis. ⁊ nicanor fugit antiochiã. ⁊ antiochꝰ ꝙ iusus in ꝓside seuire decreuit in iudeos. ·xiiii·

Quom dꝰ auxit furorem antiochi. ⁊ de opibz ⁊ morte eius. ·xv·

Quom iudas recipiens ierusalem templum mundare celebrauit. ⁊ occidit ꝓditores ⁊ fr̃m̃. ·xvi·

Quom timotheꝰ fugatꝰ & occisus cũ chorea. ⁊ apollophanes ⁊ lisias diuino suffragati auxilio. ·xvii·

De machabeo annuente ꝓbis lisie. ⁊ fedꝰ iudeos iuncto cũ antiocho. ⁊ romanis. ·xviii· ſ deuictis arabis.

De ꝓfectione iopitarum. ⁊ ultione iude. ⁊ eorum atibz qℓs succend̃

Quom machabeꝰ captum timotheum dimisit. ut ille captos iudeos restitueret. ⁊ machabeꝰ ciuitatem parens reuerit ierosolimam. ·xix·

Quom ꝑ pentecosten gorgiã fugauit. ⁊ fr̃ã collone misit ierosolimã offerri ꝓ peccis mortuorum. ·xx·

Quom antiochꝰ occidit ipsum menelaũ. ⁊ nocte fugatꝰ & a machabeo. ⁊ ꝓ ea fidem ꝓmisit iudeis sub iuramẽto. ·xxi·

Quom demetrio seleuci accusatiõnem alchimus & iudeos ad misit. ⁊ machabeus familiaritatẽ cũ iuda iniit. ·xxii·

Quom soluta & annona iude. ⁊ machabeus ꝓ accusatiõnem alchimi. ⁊ nicanor ꝓhibit laudabile ꝑ morte̅ iuuit. ·xxiii·

De blasphemia machabei. ⁊ ultione iude. ·xxv·

De exhortatione iude ad dimicationes. ⁊ qm̃ nicanorem uicit. ⁊ caꝑ ei. ⁊ dextram ierosolimis fecit suspendi.

Incipit machabeorum liber secꝰ. ·i·

Fratribz qui sunt ꝑ egyptum iudeis salutem dicunt fr̃es qui sunt in ierosolimis iudei. ⁊ qui in regione iudee. ⁊ pacem bonam. Bñfaciat uobis dꝰ. ⁊ memineritꝰ testamẽti sui. ꝙ ad abraham ⁊ ysaac ⁊ iacob locutus & seruorum suorum fidelium. ⁊ det uobis cor omnibz ut colatis eum. ⁊ faciat ei uoluntatem corde magno ⁊ animo uolenti. & aperiat cor uestrum in lege sua ⁊ in ꝑceptis suis. ⁊ faciat pacem. Exaudiat orationes uestras. ⁊ reconcilietꝰ uob̃. nec uos deseratꝰ in tempore malo. Et nunc hic sumꝰ orantes ꝓ uobis. Regnante demetrio anno centesimo sexagesimo nono. nos iudei scripsimꝰ uobis in tribulatione. ⁊ impetu. qui supuenit nobis in istis annis. ex quo recessit iason a sc̃a ter̃a ⁊ a regno. ꝓtã succenderunt. ⁊ effuderunt sanguinem̃ innocentem. ⁊ orauimus ad dñm ⁊ exauditi sumꝰ. ⁊ obtulimus sacrificium ⁊ similagineꝫ. ⁊ accendimꝰ lucernas. ⁊ ꝓposuimꝰ panes. Et nunc frequentate dies scenophegie. in mẽse casleu. Anno. c. octogesimo octauo. ꝓꝫs qui & ierosolimis. ⁊ in iudea senatꝰ. iudas. aristobolo magistro ptolomei regis. qui est de genere xꝑ̃i sacerdotum. ⁊ his qui in egypto sunt iudeis salutem. ⁊ sanitatem. De magnis periculis a deo liberati. magnifice gr̃as ipsi. ut pote qui aduersus talem regem dimicauimus. Ipse enim eos bullire fecit eos de ꝓside. qui pugnauerunt cum nos. Nam cum in ꝓside esset dux ipse. ⁊ cum ipo impetu exercitus cecidit in templo nanee. consilio decepti sacerdotes nanee. Et enim cum ea habitaturus. uenit ad locum antiochus. ⁊ amici ei. ut acciperet pecunias multas dotis nomine. Cumq; ꝓposuissent eas sacerdotes nanee. ⁊ ipe cum paucis ingressus esset intra ambitum templi. clauserunt templum cum intrasset antiochus. aperto q; occulto aditu templi. miserunt lapides. percusserunt ducem. ⁊ eos qui cum eo erant. ⁊ diuiserunt membratim. Et capitibus amputatis. foras proiecerunt. Laudauerunt omnia benedicentes dñm. qui tradidit impios. Factum q; quinta ⁊ uicesima mensis casleu. purificatione templi. necessarium duximus significare uobis. ut ⁊ uos q; agatis diem scenophegie. ⁊ diem ignis qui datus est. quando neemias edificato templo ⁊ altari. obtulit sacrificia. Siquidem cum in ꝓsidem ducerentur patres nostri. sacerdotes qui tunc dei cultores erant. acceptum ignem de altari occulte absconderunt in uallis in puteus altus siccus. ⁊ in eo contutati sunt eum. ita ut omnibz ignotus esset locus. Cum ꝓterissent autem multi anni. placuit deo ut mitteret neemias a rege ꝓsidis nepotes sacerdotum illoꝝ qui absconderunt. misit ad requirendum ignem. Et sicut narrauerunt nobis. non inuenerunt ignem. sed aquam crassam. Et iussit eos haurire ⁊ afferre sibi. ⁊ sacrificia que imposita erant. iussit sacerdotes neemias aspergi aqua ipsa. ⁊ ligna. ⁊ q̃ erant superposita. atq; hoc factum est. Et cum̃ affulsit q̃ sol refulsit qui prius erat in nubilo. ⁊ accensus & ignis magnus. ita ut omnes mirarentur. Oratione autem faciebant omnes sacerdotes. dum consummaretur sacrificium. ionathas inchoante. ceteris autem respondentibz. Neemie erat oratio. hunc huius modum. ·ii·

Dñe dñe dꝰ omnium creator. terribilis ⁊ fortis. iustus ⁊ misericors. qui solus es bonus rex. solus ꝓbus. solus iustus. ⁊ omnipotens ⁊ ętternus. qui liberas israel. de omni malo. qui fecisti patres electos. ⁊ sanctificasti eos. accipe sacrificium ꝓ universo ꝓpulo tuo israel. ⁊ custodi partem tuam. ⁊ sanctifica. Congrega dispersionem nostram. libera eos qui seruiunt gentibus. contemptos. ⁊ abhominatos respice. ut sciant gentes. quia tu es dꝰ noster. Affligе opprimentes. ⁊ superbia. confusi tue populum tuum in loco sancto tuo. sicut dixit moyses. Sacerdotes autem psallebant hymnos. usq; dum consumptum est sacrificium. Cum autem consumptum fuisset sacrificium. dixit neemias ut de reliqua aqua nostra. sacerdotes lapides maiores perfundi. Quod ut factum est. flamma ex eis accensa est. sed ex lumine quod refulsit ab altari consumpta est. Vt autem manifestata est res. renuntiatum est regi persarum. quod in loco in quo ignem absconderant. iudeus quidam translati fuerant sacerdotes aqua apparuit. de qua neemias & qui cum eo erant purificauerunt sacrificia. Considans autem rex. ⁊ rem diligenter examinans. fecit ei templum. ⁊ si quibz donauerat rex multa bona. accipiebat ex hoc. ⁊ tribuebat. Appellauit autem neemias hunc locum nephtar. quod interpretatur purificatio. uocant autem ap̃ plures nephi. ·iii·

Inuenit autem in descriptionibz iudee. quod iussit accipere ignem eos qui tunc migrabant. ut significatum est. ⁊ ut mandauit tunc migrantes. ⁊ dedit illis legem ne obliuiscerentur. precepta dñi. ⁊ non exerrarent mentibz uidentes simulachra aurea. argentea. ⁊ ornamenta eorum. ⁊ alia huiusmodi. dicens. hortabatur ne legem amouerent a corde suo. Erat autem in ipa scriptura.

quom tabnaclin ⁊ archam uisit ꝑ hanadduino responso ad se ſcō comitari secū uisq; quo exiit in montem in quo moyses ascendit ⁊ uidit dei hereditatem. Et ueniens ibi ihe mias inuenit locum speluncæ ⁊ tabnaclin ⁊ archam ⁊ altare incensi intulit illuc ⁊ ostium obstruxit. Et accesserūt quidam simul qui sequebant ut notarent sibi locū ⁊ nō potuerunt inuenire. Vt autē cognouit ihemias culpans illos dixit qđ ignotū erit locus donec cōgreget ds aggregationem pli ⁊ ꝓpitius fiat. Et tunc dñs ostendet hec ⁊ apparebit maiestas dñi ⁊ nubes erit sicut moysi manifestabat ⁊ sicut eli salomon petiit ut locus sanctificaret magno dō manifestabat hec ⁊ ut sapiam hñs obtulit sacrificium dedicationis ⁊ cōsummationis templi sic ⁊ moyses orabat dñm ⁊ descendit ignis de celo ⁊ consumpsit holocaustum. Dixitq; moyses eo qđ si sit mundatum qđ erat ꝑ peccō ⁊ consumptū est. Similiter ⁊ salomon octo diebus celebrauit dedicationē. Inferebāt autē in descriptionibus cōmentariis neemie hec eadem. Et ut cōstituens bibliothecham congregauit de regionibus libros ⁊ ꝓphārum ⁊ dauid ⁊ epl̄as regum ⁊ de donariis. Similiter autē ⁊ iudas ea que diciderat ꝑ bellum qđ nobis acciderat congregauit omnia ⁊ sunt ap̄ nos. Si g̃ desideratis hec mittite qui ferant uobis. Elegimus itaq; purificationem scripsimus uobis. Bene g̃ facietis si legitis hos dies. Ds autē qui liberauit ꝓpl̄m suum ⁊ reddidit hereditatem omnibus ⁊ regnum ⁊ sacerdotium ⁊ sanctificationem sicut promisit in lege. Speramus qđ cito miserebit nri ⁊ congregabit de sub celo in locum scm̄. Eripuit enim nos de magnis periculis ⁊ locum purgauit. De iuda ū machabeo ⁊ fratribus eius ⁊ de templi magni purificatione ⁊ de altaris dedicatione. ſ; ⁊ de bellis que fuerunt ad antiochum nobilem ⁊ filium eius eupatorem ⁊ de illuminationibus que de celo facte sunt ad eos qui ꝓ iudaismo fortiter fecerunt. ita ut unusquisq; regionem cum pauci essent uindicarent ⁊ barbaram multitudinem fugarent ⁊ famosissimum toto orbe templum recuperarent ⁊ ciuitatem liberarent. ut leges que abolende erant restituerent. dño cū oī tranquillitate ꝓpitio hec illis. itemq; ab iasone cyreneo quinq; libris comprehensa tentauimus nos uno uoluminе breuiare. Considerantes enim multitudinem librorum ⁊ difficultatem uolentibus aggredi narrationes hystoriarū ꝓp multitudinē rerum. curauimus quidem uolentibus legere ut esset animi oblectatio. studiosis ū ut facile possint memorie mandare. oībus autē legentibus utilitas conferat. Et nobis quidē ip̄is qui op̄ hoc breuiandi tam suscepimus nō facilem laborem. imo ū negotium plenum uigiliarū ⁊ sudoris assumpsimus. sicut hū qui ꝓparant cōuiuium ⁊ querunt alios parere uoluntati. ꝓp multos gratiam libenter laborem sustinent. ut tatem quidem de singulis auctoribus concedentes. ip̄i autē sociū datam formam breuitati studentes. Sicut enim noue domui architecto de uniuersa structura curandum est. ei ū qui pingē curat que apta sunt adornatum exquirenda sunt. ita estimandum est ⁊ in nobis. Et enim intellectū colligere ⁊ ordinare sermonē ⁊ curiosius ꝓsequi singulas quasq; inquirere hystorie congruit auctori. Breuitatem ū dictionis sectari ⁊ exactionis uerum uitare breuitati concedendum est. Hinc g̃ narrationē incipientes de ꝓpatione tm̄ dixisse sufficiat. stultū enim est ante hystoriam effluere. in ipsa hystoria succingitur cum scā ciuitas habitatur in oī pace. leges etiam adhuc optime custodiuntur ip̄o oniꝫ pontifices pietatem ⁊ animo odio hñtes mala. fiebat ut ip̄i reges ⁊ principes locum sanctum honore dignum ducerent ⁊ templum maximis muneribus illustrarent. ita ut seleuci asie rex de reditibus suis ꝓstaret oēs sumptus ad ministrium sacrificiorum ꝑtinentes. Symon autē de tribu beniamin ꝓpositus templi constituit contendebat obsistē te sibi ꝓncipe sacerdotum. iniquum aliquid in ciuitate moliri. Sed cum uincere oniam nō posset. uenit ad apollonium tharsē filium. qui illo tempe erat dux celesyrie ⁊ fenicis. Et nuntiauit ei pecuniis innumerabilibus plenum esse erarium hierosolimis. ⁊ cōmunes copias tantas esse. que nō ꝑtinent ad ministrationem sacrificiorum. esse autē possibile sub potestate regis cadere uniuersa. Cumq; retulisset apollonius ad regem de pecuniis que delate erant. ille accitum heliodorum qui erat sup negotia eius misit cum mandatis. ut ꝓpositam pecuniam transportaret. Statimq; heliodorus iter aggressus est. ſpe quidem si ꝑ celesyriam ⁊ fenicem ciuitates eet pagiaturus. re autē uera regis ꝓpositum ꝓfecturus. Sed cum uenisset hierosolimā ⁊ benigne a summo sacerdote in ciuitate eet exceptus. narrauit de dato itinere pecuniarum. ⁊ c̄ rei causa adeet. apuit. Interrogabat autē si uere hec ita essent. Tunc sūmus sacerdos ostendit deposita esse hec. ⁊ uidua talia uiduarum ac pupillorum. quedam ū esse urgam tobie uiri ualde eminentis. in his que detulerat impius symon. Vniuersa autē argenti talenta quadringenta esse ⁊ auri ducenta. Decipi ū eos qui credidissent loco ⁊ templo qđ ꝑ uniuersum mundū honoratur. ꝓ sui ueneratione ⁊ sanctitate impossibile omnino esse. A t ille ꝓ his que habebat in mandatis a rege. dicebat omni genie regi esse deferenda. Constituta autē die intrabat de his heliodorus ordinatus. Non modica ū p uniuersam ciuitatem erat trepidatio. Sacerdotes autē ante altare cum sacerdotalibus stolis iactauerunt se ⁊ inuocabant de celo eum qui depositis legem posuit. ut his qui deposuerant ea salua custodiret. Jam ū qui uidebat summum sacerdotis uultum. mente uulnerabat. Facies enim ⁊ color immutatus. declarabat intimum animi dolorem. Circumfusa enim erat mestitia quedam uiro ⁊ homini corpis ꝑ quem manifestus aspicientibus dolor cordis eius effingebatur. Alii autē cōgregati de domibus confluebant. publica obsecratione supplicem. ꝑ eo qđ in contemptum locus esset uenturus. Accurrebatq; mulieres cilicio pectus ꝑ plateas cōfluebant. ſ; ⁊ uirgines que conclise erant. percurrebant ad muros. quedam ū ꝑ fenestras aspiciebant. unusquisq; autē protendentes manus in celum deprecabantur. Erat enim misera omnium multitudinis ⁊ magni sacerdotis in agone constituti expectatio. Et hū quidē inuocabant omnipotentem dñm. ut credita sibi his qui crediderant omni integritate conseruarent. Heliodorus autē qđ decreuerat perficiebat. eodem loco cū satellitibus circa erarium ꝑsens. Sed ipse omnipotens magnam fecit sue ostensionis euidentiam. ita ut omnes qui ausi fuerant parere ei. ruentes eius uirtute in dissolutionē ⁊ formidinē conterrerentur. Apparuit enim illis quidam equus terribilem hñs sessorem. optimis operimentis adornatus. isq; cum impetu heliodoro ꝑ pedes calces elisit. Qui autē ei sedebat. uidebat arma habere aurea. Alii autē apparuerunt duo iuuenes uirtute decori. optimi gla. spectabilesq; amictu. Qui circumsteterunt eum. ⁊ ex utraq; parte flagellabant sine intermissione. multisq; plagis uexantes. Subito autē heliodorus concidit in terram. eumq; multa caligine circumfusum rapuerunt. atq; in sella gestatoria positum extulerunt. Et is qui cum multis armatis. ⁊ satellitibus ꝓdictum ingressus erat arcanum. portabat nullo ꝑ se auxilium ferente. manifesta ⁊ cognita dei uirtute. Et ille quidē ꝑ diuinam uirtutem iacebat mutus. hīs autē dñm benedicebant. qui magnificabat locum suum. Et templum qđ paulo ante timore ac tumultu erat plenum. apparente omnipotente dño. gaudio ⁊ letitia ipleTunc ū ex amicis heliodori. v. Cum est. quidam rogabant confestim oniam. ut inuocaret

altissimum. & uictam donaret ei qui in supbo spū erat constituť. Considans autē sūm sacerdoť. ne forte rex suspicaret malignam aliqm ex iudeis circa heliodorū ofirmatā: obtulit p salute uri hostiam salutarem. Cumq; sūmus sacdoť exoraret: idem juuenes eisdem uestibz amicti. astā tes heliodoro dixerunt. Onie sacerdoti gīā age: nam ppter eum dñs tibi uitā donauit. Tu autē ab eo flagellat. nuntia omnibz magnalia dei & potestatem. Et his dictis. si compatuerunt. Heliodorus autē hostia deo oblata & uotis magnis pmissis ei qui uiuere illi concessit & onie gīas agens. recepto exercitu repedabat ad regem. Testabať autē omnibz. ea que sub oculis suis uiderat. opa magni dī. Cum autē rex interrogasset heliodorū. quis ē aptus adhuc semel iherosolimā mitti: ait. Si quem habes hostem aut regni tui insidiatorem mitte illuc: & flagellatum eum recipies. si tamē euaserit: eo qđ in loco ue sit dei quedam uirt. Nam ipe qui hē in celis habitationē. uisitator & adiutor est loci illi. & ueniens ad malefaciendū pcutit ac pdit. Igit de heliodoro & erariū custodia: ita se res habet.

Symon autē pdictus pecuniarū & patrie delator. male loquebať de onia tamq; ipe heliodorum instigasset ad hoc: & ipe fuisset in centor malor. Pusorem q; ciuitatis ac defensorem gentis sue & emulatorem legis deriadebat insidiatorem regni dicē. Sed cum inimicitie in tm pcederent. ut etiam p quosdam symonis necessarios homicidia fierent: considerans onias periculum contentionis. & apollonium tusarie. ut pote ducem syrie & fenicis. ad augendam malitiam symonis. ad regem se cōtulit: si ut ciuium accusator. sj; omnē utilitatē ap̄ semet ipm uniuse multitudinis considerans. Videbat enim fine regali pruidentia ipossibile ee pacem rebz dari: nec symonem posse cessare ab stultitia sua.

Sed post seleuci uite excessum. cum suscepisset regnū antioch⁹ qui nobilis appellabať. ambiebat iason frē onie sūmum sacerdotium. adito rege pmittens ei argenti talenta trecenta & septuaginta & ex reditibz alia talenta octoginta: sup hec pmittebat & alia centū quinquaginta si potestatem ei concederet gymnasiū & ephebiam sibi constituere. & eos qui in iherosolimis erant antiochenos scribe. Qđ cum rex annuisset & obtinuisset pncipatum. statim ad gentilem ritum contribules suos transferre cepit. Et amotis his que humanitatis ca iudeis a regibz fuerant constituta. p iohem patrem eupolemi qui ap̄ romanos de amicitia & societate functus est legationē. legitima iura destituens. & pua instituta sanciebat. Et enim autus est sub ipsa arce gymnasium constituere & optimos quosq; ephebos in lupanaribz ponē. Erat autē hoc ē in usum. & uetere tum qđam & pfectus gentilis & alienigene obsationis. sp̄ impuri & ñ sacerdotis rationis nefarium & nauditum scelus. ita ut sacerdotes iam ñ circa altaria offrida dediti essent. sj; contēpto templo & sacrificiis neglectis festinarent participes fieri palestre & pbitionis ei inuiste & in exercicii. discis & patrios quib honores nichil ñutes. greca gla ops maxime arbitrabantur. Quarū gīa proculdubio eos contentio habebat & eorum instituta emulabantur. ac p omnia his cōsimiles ee cupiebant. quos hostes & peruersores habuerant. In lege enim diuinas impie agere ipunē ñ cedit. sj; hec sequens tempus declarauit. Quum autē quinquennalis agon ouo celebraret & rex p̄sens eet. misit iason facinorosos sabiteros solimis uiros perconeses portantes argenti dragmas trecentas. in sacrificiū herculis. Quas postulauerunt hii qui apportauerant. ne in sacrificiis erogarentur: qm̄ oportebat in alienos sumptus eas deputari. Sed hec oblata ee quidem ab eo qui miserat in sacrificium hercules. Propter p̄sentes autē date sunt in fabricam nauium triremium. Apollo autē in egypto apollonio mynesthei filio. pp̄ matres ptolomei philometoris regis. Cum cognouisset autē antiochus alienum se a negotiis regni effectum. appetit utilitatibz consulens. pfectus inde uenit ioppen. & inde ierosolimā. Et magnifice ab iasone & ciuitate susceptus. cū facularū luminibz & laudibz ingressus est. & inde in fenicem exercitum conuerat.

Et post triennii temp⁹ misit iason menelaum supdicti symonis frem portantem pecuniam regi & de negotiis necessariis responsa placiturum. At ille cōmendatus regi. cum magnificasset faciem potestatis eius semet ipm sūmum retorsit sacdotum. supponens iasoni talenta argenti trecenta. Acceptisq; a rege mandatis uenit. nichil quid dignū habens sacerdotio. animos ū crudelis tyranni & fere belue iram gerens. Et iason quid qui pruum frem captiuauerat. ipe deceptus p fugis in amanitē expulsus est regionem. Menelaus autē pncipatum quidē obtinuit. de pecuniis ū regi promissis nichil agebat. cum exactionem faceret sub stratus qui arcebat positus. Nam ad hunc exactio uectigalium pertinebat. Quam ob eam. utriq; ad regem ē uocati. Et menelaus amotus est a sacerdotio. succedente lisimacho frē suo. Substratus autē platus ē cypri. Et dum hec agerent. contigit tarsenses & mallotas seditionem mouere. eo qđ antiochi regis concubine dono eent data. festinanter itaq; rex uenit sedare illos. relicto suffecto uno ex comitibz suis andronico. Ratus autē menelaus accepisse se temp⁹ opportunum. aurea quedam uasa e templo furatus donauit andronico & alia uendiderat tyro. & uicinis ciuitatis. Qđ cum certissime cognouisset onias arguebat eum. ipse in loco tuto se continens antiochie secus dafnem. Unde menelaus accedens ad andronicum. rogabat ut oniam interficeret. Qui cum uenisset ad oniam. & datis dextris cum iureiurando. quis eet ei suspectus. suasisset de asilo pedere statim eum perimit. sine uerecundia ullius iustitiam. Ob quam causam ñ solum iudei sed alie quoq; nationes indignabantur & molestie ferebant de nece tanti uiri iniusta.

Sed regressum regem de cilicie loci adierunt iudei ap̄ antiochiam simul & greci. conquerentes de iniqua nece onie. Contristatus itaq; animo antioch⁹ & flexus ad miam lacrimas fudit. recordatus defuncti sobrietatē & modestiam. Accensusq; animis andronicū purpura exutū circūduci p totam ciuitatē iubet. & in eodem loco quo in oniam ipietatē cōmiserat. sacrilegum uita puari. dño illi cōdignam penam tribuente.

Multis autē sacrilegis in templo a lisimacho ex mandato menelai consilio & diuulgata fama. congregata e multitudo aduersus lisimachū multo iam auro exportato. Turbis autē insurgentibz & animis ira repletis. lysimachus fere tribz milibz armatis uim cepit duce quodā typanno. etate parile & dementia puecto. Sed ut intellexerunt cognatum lisimachi. alii lapidesque. alii fustes rudes arripere. quidam ū cineres in lysimachū iacere & multi quid nullum. quidam autē & plagati. onnes ū in fugam uersi sunt. Ipm etiam sacrilegum. secus templum interfecerē. De his cepit iudicium aduersus menelaum agitari. Et cū uenisset rex tyrū. ad ipm negotium detulerunt missi uiri tres a senioribz. Et cum superare menelaū. promisit ptolomeo multas pecunias dare ad suadendum regi. Itaq; ptolomeus in quodam atrio positum qui refrigerandi gīa regem adiit. & a sententia deluxit & menelaū quid

unuſe malitie reum. ꝛ unnullꝫ abſoluꝫ. miſeroſ autē qui etiam ſi apud ſcitaſ cām dixiſſent innocentes iudica rent. inorte dampnauit. Ciuitatē in multam penam dedūt. quę ciuitate ꝛ pplō ꝛ ſacriſ uaſis cām pſecuti ſunt. Qm obrem ꝗz tyrii indignati turca ſepulturam eoꝝ liberaliſſimi exterminauerunt. Menelaus aut ſp eoꝝ qui in potentia erant a uaritiam pmanebat in pceſſate. creſcens in malitia ꝛ ad inſidiaſ ciuium. Eodem tempe antiochꝰ ſcelam pfectionem pauit in egyptum. Contigit autē p unuſam iheroſolimoꝝ ciuitatem uideri diebꝫ xl. p aera equiteſ diſcurrentes au reaſ ſtolaſ hītes ꝛ haſtaſ. qi cohortes armataſ ꝛ curſu exp ordines diſpoſitoſ ꝛ congſſionem ſi cōmuni ꝛ ſcutoꝝ motuſ ꝛ galeatoꝝ multitudinē gladiiſ diſtrictiſ. ꝛ teloꝝ iactu. ꝛ aureoꝝ armoꝝ ſplendorem. omniſqꝫ genus lorearum. Quapter omnes rogabant. in bonum monſtra conuertat. Sꝫ cum falſa rumoꝝ exiſſet. tamq; turca exceſſiſſet antiochꝰ aſſumptaſ ratione ſi mille uiros. repente aggreſſus ciuitatē. Et ci ues ad murū cōuolantes ad ultimū apprehenſa ciuitate menelaus fugit in arcem. Jaſon autē ſi parebat in cede ciuibꝫ ſuis. nec cogitabat pſpiratem adūſus cognatoſ ma lum ee maximū arbitrans. hoſtium ꝛ ſi ciuium ſe tro phea captum. Et principatum quē ſi obtinuit. finem u inſidiarū ſuarū confuſione cepit. ꝛ pfugit. rām abiit in a manitē. Ad ultimū ęrtum ſui. concluſuſ ab aretha ara bum tyranno. fugiens de ciuitate in ciuitatē omnibꝫ odio ſus. ut refuga legum ꝛ execrabilis. ut patrie ꝛ ciuiū hoſtis. in egyptum extruſuſ e. Et qui multoſ de patria expulerat. pegre pmit lacedemonaſ pfect. ſi p cognatione ibi refugiū habituſ. Et qui inſepultoſ abiecerat multoſ. ipe inhumā tatꝰ ꝛ inſepultꝰ abiicitur. ſepultā neqꝫ pegrina uſus. neqꝫ patrio ſepulchro participans.

·ix·

Hiſ ita geſtis. ſuſpicat eſt rex ſocietatem deſerturoſ iu deoſ. ꝛ ob hoc pfectꝰ ex egypto. efferatus animi ciuita tem quaſi armis cepit. Juſſit autē militibꝫ uiriliter nec parcē occurrantibꝫ. ꝛ p domoſ aſcendentes truciidare. fie bat ḡ cedes iuuenum ac ſenioꝝ. mulierum ꝛ natoꝝ exter mina. uirginumq; ꝛ puerorum nece. Erant autē toto in duo octoginta milia uiri defecti. xl. milia uenūdati. ſ; nec iſta ſufficiunt. Auſus eſt etiam intrare templum unuſa tota ſanctꝰ mene lai ductore qui legum ꝛ patrie fuit proditor. ꝛ ſceleſtiſ manibꝫ ſumens ſcā uaſa. que ab aliis regibꝫ ꝛ ci uitatibꝫ erant poſita ad ornatum loci. ꝛ glām. contrectabat indigne ꝛ tractabat. Jta alienatꝰ mente antiochꝰ. ñ con ſiderabat qđ ſp pecta habitantium ciuitati. mochiū dñs fuerat iratuſ. ſp qđ ꝛ accidit circa locum deſpectio. Aliquin. niſi contigiſſet eos multa peccaſſe. inuolutoſ. fiē heliodoꝝ qui miſſus e a ſeleuco rege ad expoliandum erarium. etiā hic ſtatim aduenientes flagellatuſ. ꝛ repulſus uix q; fuiſſet ab auctoritate. Verum ñ ſp locum gentem. ſ; ſp gentem locum dñs elegit. Jdeoq; ꝛ ipe locus participes factus e ma loꝝ pli. poſtea autē fiet. ꝛ ſocius bonoꝝ. Et qui derelictus e in ira dei omnipotentis. tam in magni dñi reconciliatione cū ſua gla exaltabit.

Igit antiochꝰ mille octingen tis ablatis de templo talentis. uelocit antiochiam regſ ſus eſt. exiſtimans ſe p ſuperbia tam ad nauigandū. pe lagus ꝙ ad iter agendum declucturum. ſp mentis elationem. Reliquit autē ꝛ ꝓpoſitos ad affligendam gentē. Jheroſoli mis quippe philippū genere frygem. moribꝫ crudeliorem eo ipo a quo conſtitutꝰ eſt. In garizim autē andronicū ꝛ menelaū. qui gravius cęteris immanebant ciuibꝫ. Cuiq; appoſitꝰ erat contra iudeos. miſit octoſum principem apollo nium cū exercitu. xxc. ꝛ duobꝫ milibꝫ. peipiens ei omnes p fecte etatis interficere. mulieres ac — uirgines uendere.

Qui cum uenuſſet iheroſolimā. pacem ſimulans quie uit uſq; ad diem ſēm ſabbati. ꝛ cum feriatus iudeus arma ca pe ſuos pcepit. omnesq; ſimul qui ad ſpectaclū pceſſerant trucidauit. Et p ciuitatem cum armatis diſcurrens. in gentem multitudinem pemit.

·x·

Judas autē machabeus qui fuerat decimus. ſeceſſerat in deſer tum locum. ꝛ ibiq; inter feras uitam in montibꝫ cū ſuis a gebat. ꝛ ſem cibo uelcentes demorabant. ne participes ēent coinquinationis. Sed ñ poſt multū tempꝰ. miſit rex ſenem quendā antiochenū. qui compelleret iudeos. ut ſe ēm ſtituerent a patriis. ꝛ dī legibꝫ. contaminaret etiam qđ in iheroſolimis erat templum. ꝛ cognominaret iouis olim pii. Et in garizim. p ut erant hi qui locum inhabitabāt iouis hoſpitalis. Peſſima autē ꝛ inuniuſis gentis malo erat incurſio. Jam templum luxuria ꝛ comeſſationibꝫ erat plenum. ꝛ ſcortantium cū meretribꝫ. Sacratiſq; edibus. mulieres ſe ultro ingerebant. intro ferentes ea que ñ licē bat. Altare etiam plenum erat illicitis. que legibꝫ phibe bant. Neqꝫ aut ſabbata cuſtodiebant. neqꝫ dies ſollemp nes patrii ſeruabant. nec ſimpliciter ſe quiſqm iudeum ee confitebat. Ducebant autē cum amara neceſſitate. in die natalis regis ad ſacrificia. Et cum liberi ſacra celebren tur. cogebant edera coronati libero curere. Decretum aū erat in proximas gentium ciuitates ſuggentibꝫ ptolome us ut pari modo ꝛ ipi apud uicos agerent ut ſacrificarent. Eos autē qui nollent tranſire ad inſtituta gentium. in terficerent. Erat ḡ hec uidere miſeria. Due enim mulie res delate ſunt natos ſuos circūcidiſſe. quas infantibꝫ adu ta ſuſpenſis. cum publice p ciuitatē circūduciſſent. p muros precipitauerunt. Alii ū ad proximas occultes ſpe lunicas. ꝛ latentē diem ſabbati celebrantes. cū indicati fuiſ ſent philippo. flāmis cremati ſunt. eo qđ uerebant ſp reli gionem. ꝛ obſeruantiam manu ſibimet auxiliū ferre. Ob ſecro autē eos qui hunc librum lecturi ſunt. ne abhorreſ cant ꝓpter aduerſos caſus. ſed reputent ea que accidunt ñ ad interitum. ſ; ad correctionem ē generis nri. Et enim multo tempe ñ ſinere peccatoribꝫ ex ſententia agere. ſ; ſtatim ul tiones adhibe magni bñficii eſt indicium. Non enim ſicut in aliis nationibꝫ dñs patienter expectat. ut cū eis cum iudicii diei uenit in plenitudine peccatoꝝ puniat. ita ꝛ in nobis ſtatuit. ut peccatis nris in finem deuolutis. ita de mū in nos ultionem inducat. Propter qđ numq; quidē a nobis mi ſericordiam ſuam amouet. Corripiens ū in aduerſis plm ſuos. ñ derelinquit. Sed hec nobis ad admonitionē legentium dicta ſunt pauca. ſ; iam autē ueniendū e ad narrationem.

·xi·

Igitur eleazarus uir de principibꝫ ſcribarum. uir etate prouect. ꝛ uultu decorus. aperto ore hiantis compellebatur carnem porcinam manducare. Et ille gloriam mortē mag ꝙm odibilem uitam cōplectens. uoluntarie pibat ad ſup plicium. Intuens aut quē oportet accedere patientē ſuſti nens. deſtinauit ñ admittere illicita ꝓpter uite amorem. Hi autē qui aderant iniqua miſeratione emoti. ꝓpter antiq; quam amicitiā tollentes eum ſecreto rogabant af ferri carnes quibꝫ ei ueſci licebat. ut ſimulatē manducaſſe sic rex impaueret de ſacrificii carnibꝫ. ut hoc ſō a morte liberaret. ꝓpter ueterem uitam inicuam. hanc in eo fecerunt humanitatē. Et ille cogitare cepit etatis ac ſenectutis ſue eminentiā dignam. ꝛ ingenuitatē nobi litatis canitiei atq; a puero optime ꝏſationis. ꝛ ſecūm ſcē. ꝛ adeo condite legis conſtituta. reſponſit cito dicens. ꝓmittu ſe uelle in infernum. Non enim etatem uitam dignum ē. inquod fingē. ut multi adoleſcentiū arbitrē tes eleazarum nonaginta annoꝝ. tranſiſſe ad uitam

alienigenaꝝ ⁊ ipi pp meam simulationē ⁊ pp mo dicū
corruptabilis uite temp' decipiant ⁊ p hoc maculam atq; exe
cratione mee senecture conquirant. Nam ⁊ m p̄senti de
pore suppliciū hominū eripiar. s; manū oīpotentis neq;
uiuū neq; defuncti effugiam. Qm obrem fortē uitam exe
cendo senectute quid dignū apparebo adolescentibz autē
forte exemplum relinquam: si pmpto animo ac fortiter
p grauissimū ac sēissimū legibz honesta morte pfungar.
Hīs dictis confestim ad supplicium trahebat. Hū autē qui
eum ducebant ⁊ paulo ante fuerant mitiores: in uiam ū
si sunt pp sermones ab eo dictos. quos illi p arrogantiam
platos arbitrabant. Sed cum plagis pmeret: ingemuit
⁊ dixit. Dñe qui habes sciam solam manifeste: tu scis q̄a
cum a morte possem libari. duros corpis sustineo dolores.
Scelim aīam ū: pp timorem tuum libenter hec pātior. Et
ille quid hoc m uita dilexerit: si solum inuenibz s; ⁊ um
ū se gentis memoriam moris sue ad exemplum uirtutis
⁊ fortitudinis derelinquens s; Contigit autē septem frēs eēm
mature apphensos: compelli a rege ē fas ad carnes porcinas
flagris taureis cruciatos. Unus autē eorum qui erat p
mus: sic ait. Quid queris: ⁊ quid uis discere a nobis: Pa
ratus sum mori magis: q̄m patrias dei leges p uaricari. Irat⁹
itaq; rex: iussit sartagines ⁊ ollas ēneas succendi. Quibz
statim succensis: iussit ei qui por fuerat locū amputa
ri linguam: ⁊ cute capitis abstracta. sūmas q; manus ei
⁊ pedes p̄cidi: cēis ei frībz ⁊ matre inspicientibz. Et cū iam
p omīa mutilus fres eēt. iussit ignem admoueri: ⁊ adhuc
spirante torreri in sartagine. In qua cum diu cruciaret:
cēi una cū matre inuicē se hortabant mori fortiter dicēs.
Deus ds aspiciat uitatem: ⁊ consolabit in nobis quem ad
modū in p̄testatione cānticī declarauit moyses: ⁊ in ser
uis suis consolabit. Mortuo itaq; primo illo hoc m: sequ
tem deducebant ad illudendum. Et cute capitis ei cum
capillis detracta: interrogabant si manducaret priusq;
toto corpe p membra singla puniret. At ille respondens pa
tria uoce dixit. Non faciam. Propē q̄d ⁊ iste sequenti lo
co primi tormēta suscepit. Et in ultimo spū constitutus:
sic ait. Tu quidē scelestissime in p̄senti uita nos p̄sentis: s;
rex mundi defunctos nos p suis legibz in eēm uite resur
rectione suscitabit. Post hunc cēsus illudit: ⁊ linguam
postulat: cito p̄cidit. ⁊ manū constanter extendit: ⁊ cū fidu
cia ait. E celo ista possideo. s; pp dei leges nēs hec ipa despicio.
q̄m ab ipo me ea receptum spero: ita ut rex ⁊ qui cū ipo
erant mirarent adolescentis animū. q̄d tam q; nichilum
ducēt cruciat⁹. Et hoc ita defuncto: quartū simlit uexabāt
torquentes. Et cum iam eēt ad mortem: sic ait. Potius ab
hominibz morte tradit⁹ spem expectare a dō: ⁊ rursum ab ipso
resuscitandus. Tibi enim resurrectio ad uitam non erit. Et
cum admoussent quintū: uexabant eum. At ille respi
ciens in eum: dixit. Potestatem habes hominem: hīs cū sit
corruptibilis: facis q̄d uis. Nolo autē putare gen̄ nr̄m a
deo derelictū ēe. Patienter sustine: ⁊ uidebis magna pote
statis ipius qualis te ⁊ sem tuum torquebit. Post hunc:
ducebant ⁊ sextū. Et il mori incipiens: sic ait. Nolite fru
stra errare. s; nos enim pp nos met ipos hec patim peccan
tes in dñm nr̄m: ⁊ digna admiratione fca sunt in nobis.
Tu aut ne existimes: ⁊ impune furē: q̄d cont dñm pug
nare tentauit. Sup̄ modū autē mat mirabilis: ⁊ bo
nor memoria digna. que peperit: vii. filios sub uniꝰ
diei tempe conspiciens bono animo ferebat: pp spem
q̄m in dñm habebat. singlos illor hortabat uoce patria
fortē repleta sapientia. Et femineo cogitationi masculi
nū animū inferens: dixit ad eos. Nescio qualiter in utro

meo apparuistis. Neq; enim ego spīm ⁊ aiam̄ ego donaui uo
bis: ⁊ uitam: ⁊ singlor membra ei ego ipa compegi. Sed enī mū
di creator qui formauit hominis natiuitatē: quiq; homi
nū inuenit originem: ⁊ spīm uob̄ iterum cum mia reddet ⁊
uitam. sic nūc uos met ipos despicitis pp legem ei. Antiochus
autē se contemptui arbitrat⁹. simul ⁊ exprobrantis uoce despe
ta cum adhuc adolescentior supēēt: ei solum ubis hortaba
t̄. s; ⁊ iuramēto affirmabat. diuitem se ⁊ beatum facturum: ⁊ amicis
a patris legibz amicum habiturum: ⁊ rei necessariis p̄bitu
rum. Sed ad hec cum adolescentis neq̄quam inclinaretur.
uocauit rex matrem: ⁊ suadebat ut adolescenti fieret in salu
tem. Cum aut multis eam ubis eēt hortatus: p̄misit sua
suiram se filio suo. Itaq; inclinata ad illum: irridentis crude
lem tyrannū. aut patria uoce. Fili miserere mei. que te in
utero. x. mēsis portaui: ⁊ lac trienniū dedi: ⁊ aluj: ⁊ in eta
tem istam pduxi. Peto nate ut aspicias in celum: ⁊ ter
ram. ⁊ ad omīa que in eis sunt: ⁊ intelligas q̄ ex nichilo fec illa
ds: ⁊ hominū genus. Ita fiat ut ne timeas carnificem istum:
s; dignus fribz tuis effect⁹. suscipe mortem: ut in illa mi
sericordia cū frībz tuis te recipiam. Cum hec illa adhuc
diceret: ait adolescens. Quem sustinetis: Non obedio p̄
cepto regis: s; p̄cepto legis que data est nobis p moysen.
Tu aut qui inuentor omnis malitie fēs es in hebreos: ne ef
fugies manū dei. Nos enim p peccis nr̄is hec patimur: ⁊ si no
bis pp increpationem ⁊ correctionem dūs tam modicū irat⁹
est: s; iterum reconciliabit⁹ seruis suis. Tu aut o sceleste ⁊ omnium
hominū flagitiosissime: noli frustra extolli uanis spebz
in seruos ei inflāmat⁹. Nondum enī omnipotentis dei ⁊
omīa inspicientis iudicium effugisti. Nam frēs mei mo
dico nē dolore sustentato: sub testamento eterne uite effecti sē.
Tu aut iudicio dei iustas superbie penas p̄soluis. Ego aut frēs
mei animam ⁊ corpus meum trado p patrios legibz: inuo
cans dñm maturam genti nr̄e p̄picium fieri. teq; cū tormē
tis ⁊ uerberibz confiteor q̄d ipse est solus ds. In me aut ⁊ in frībz meis
desinet omnipotentis ira que super omne genus nr̄m iuste sup
ducta est. Tunc rex accensus ira in hunc super omnes crude
lis deseuit: indigne ferens derisum se. Et hic itaq; mundo
obiit. p omīa in dño confidens. Nouissime aut post filios
⁊ mater consummata est. Igit de sacrificiis ⁊ de nimis crude
litatibz: satis dictum est.

xii.

Iudas aut machabeus ⁊ qui cum illo erant introibant latenter
in castella: ⁊ conuocantes cognatos: ⁊ eos qui p manserant
in iudaismo assumentes. educebant ad spem milia uiros:
⁊ inuocabant dñm ut respiceret in pplm qui ab omnibus
calcabat⁹: miseretur⁹ templo q̄d contaminabat⁹ ab impijs:
misereret⁹ etiam exterminio ciuitatis que erat iminens
dare: ⁊ uocem sanguinis ad se clamantis audiret. Memora
retq; iniquissimae mortis infantium puerorum: ⁊ blas
phemias nois suo illatas: ⁊ indignaret⁹ super his. At macha
beus congregata multitudine: intolerabilis gentibz efficie
bat. Ira enim dñi: in misericordiam uersa est. Et superuenies ca
stellis: ⁊ ciuitatibz inpugnatis. succendebat eas: ⁊ opportuna
loca occupans: in paucas hostium strages dabat. Noctes
aut noctibz ad huiusmodi excursus ferebat: ⁊ fama uirtu
tis ei uoq; diffundebat. Videns aut pausanias philippi
uirum adp̄fectum uenire. ac frequentis rei p̄sidē cedere:
ad ptolomeū ducē celesyrie ⁊ fenices sepiter⁹ auxiliū fer
ret regis negotiis. At ille uelociter iniit machanorem pa
truelem de p̄monibz amicum: datis eidem p̄mijs gentibz
armatis in minuluginta milibz. ut uniuersum iudeor ge
nus deleret. Adiuncto ei gorgia uiro militari. Constitu
it aut machanor regi. ut tributum romanis q̄d erat dan
dum duo milia talentor: de captiuitate iudeor supple

ret. Statimq; ad mariamal ciuitatel music. conuocaul
ad coemptionem iudaeoꝝ mancipioꝝ. ꝑmittentl se nona
ginta mancipia talento distracturum. ñ relpituul ad um
dictam que eum ab omnipotente eẽt consecutura. Judeal aũ
ũ cõpert. iudicauit hil qui secum erant uidel machano
ril aduentum. Ex quibꝫ quidam formidantel ⁊ ñ creden
tel dl iustice in fugam uertebant. Alii ũ siqui de hil supe
rant. uenerant simulq; dnm deprecabant. ut eriperet eol ab ĩ
pio machanore. qui eol pulsũ incõmodi uenturet uendicaret.
⁊ sic ñ ꝑ eol. sꝫ ꝑ testatũtum qđ erat ad patrel eoꝝ ⁊ ꝑ ꝓmi
cationem sẽi ⁊ magnifici nominil eil sup ipol. Conuoca
tis aũt machabe septem milibꝫ qui cũ ipo erant. rogabat
ne hostibꝫ reconciliarẽtur. neq; metuerent inimicꝫ uementiã
adũsum se hostium multitudinem. sꝫ fortiꝫ contenderent.
ante oc̃l hui⁹ tel contumeliam que in loco sco ab hil inulte
eẽt illata. uterinq; ⁊ ludibrio habite queq; tatil impiam. ad
huc etiam uetm institutа cõtulsa. Jam illi quidẽ armil
confidunt aut sumul ⁊ auclatia. nos aũt in omnipotente dño
qui potest ⁊ uenientel ad hũsul nos. ⁊ unũsum mundũ uno
nutu delere confidim. Admonuit aũt eol. ⁊ de auxilul dl
que fca sunt erga patrentel. ⁊ qđ sub sex machabeis centũ octo
ginta quinq; milia pierunt. ⁊ de ꝓlio qđ eil adũsul galatha
fuit in babilonia. ut omnil ubi ad rem uentum est macedo
nibꝫ societ hesitantibꝫ. ipi sex milia solũ pemerunt. c. xx. milia
auxilio illil dato de celo. ⁊ bñficia ꝑ hil plurima consecuti sẽ.
hil ũbil constantel effectu sunt. ⁊ ꝑ legibꝫ ⁊ patria moꝝ pa
ti. Constituit itaq; fidel suol ducel utriq; ordini. symonem
⁊ iosephum. ⁊ ionathan. subiectis unicuiq; milleni ⁊ quin
genteni. Adl hoc etiam ab hesdria lecto sco libro. ⁊ dato sig
no. adiutorio dl in ꝓma acie ipe dirpe cõmisit cũ machano
re. Et fco sibi adiutorio ab omnipotente. intfecerunt sup
nouẽ milia hominũ. Maiorem aũt ptem exercitꝰ macha
noril uulneribꝫ debilem fcam fugere compulerũt. Pecunia
il ũ eoꝝ qui ad emptionem ipoꝝ uenerant sublatis. ipol ul
q; quaq; ꝑsecuti sunt. sꝫ reuisi sunt hora concluli. Jam
erat ante sabbm. Quam ob cam. ñ ꝑsequi uoluerunt inse
quentel. Arma aũt ipoꝝ. ⁊ spolia congregantel. sabbm a
gebant bñdicentel dnm. qui libauit eol in isto die mie
nitium suũ ex eol. Post sabbm ũ debilibꝫ. ⁊ orphanis
⁊ uiduis diuiserunt spolia. ⁊ residua ipi cũ suis hũere.
His ita gestis. ⁊ omnibꝰ ab otũbꝫ fca obsecratione. xiii.
mi sedem dnm postulabant. ut in finem seruis suis re
conciliaret. Et ex hil qui cũ timotheo. ⁊ bacride erant. cẽ
se contendentel. sup. xx. milia intfecerit. ⁊ munitionel excel
sal obtinuerunt. ⁊ pluresl ꝑdal diuiserit. equam portionẽ
debilibꝫ. pupillis. ⁊ uiduis si. ⁊ senioribꝫ facientes. Et cum
arma eoꝝ collegissent diligenter. omnia composuerit in locis
oportunis. Residua ũ spolia. ⁊ hero solimã detulerunt. Et
philarcum qui cum timotheo erat intfecerunt. utrum
scelestum. qui in multis uexabat eol. Et cum ex pmi
chia agent in hierlim. eol qui sacral ianual incendunt
id est callisthenen. cum in qđam domiculũ refugisset in
cendunt. digna ei mercede ꝑ impietatibꝫ suis reddita. facino
rosissimũ aũt machanor qui mille negotiantes ad iudeorum
uenditionẽ adduxerat. ⁊ humiliat auxilio dñi ab his quos
ille exercitum habuerat. depolita ueste gle ꝑ mediterranea fu
giens. solus uenit antiochiam. summam infelicitatem de
iudicio suo exercitus consecutꝰ. Et qui ꝑ miserat romanis se
tributũ restituere de captiuitate hierosolimoꝝ. ꝑdicabat
nũc dnm ꝓtectorem habere iudeos. ⁊ ob ipm inuulnerabiles
esse. eo qđ seqrentꝰ legel ab ipo constituta. Eodem tempe
antiochꝰ inhoneste reuertebat de pside. Intrauerat enim in
eam que dicit ꝑ sipolim. ⁊ temptauit spoliare templa. ⁊ ci
uitatem oppimere. Sed multitudine ad arma concurrẽ
te. in fugam uisi sunt. Et ita contigit. ut antiochꝰ ꝑ fugã
turpiter rediret. Et cum uenisset circa ecbatanam. re
cognouit que erga machanorem. ⁊ timotheum gesta sunt.
Elatus aũt in ira. arbitrabat se in uiriam illoꝝ qui se fu
gauerant posse in iudeos retorquere. Jdeoq; iussit agitari
currum. sine mĩssione agens iter. celesti eum iudicio
pungente. eo qđ ita superbe locutꝰ est se uenturum hierosolimã.
⁊ congeriem sepulchri iudeoꝝ eam facturum. xiiii.
Sed qui omnia conspicit dñs dꝰ israhel. percussit eum
insanabili ⁊ inuisibili plaga. Ut enim finiuit hẽ
ipm sermonẽ. apprehendit eum dolor durus. uiscerum ⁊ a
mara intimanda torsiõna. Et quidem satis iuste. quippe
qui multis ⁊ nouis cruciatibꝫ aliorꝝ torserat uiscera. uicet
ille nullo mõ a sua malitia cessaret. sup hec aũt superbia
repletꝰ ignem spirans animo in iudeos. ⁊ precipiens accele
rare negotium. contigit illum impetu euntẽ de curru
cadere. ⁊ graui corpis collisione mẽbra uexare. Jsqꝫ qui
s uidebat etiam fluctibꝫ maris imparerꝰ sup humanũ
modũ superbia repletꝰ. ⁊ montium altitudinel in statera
appendere. nunc humiliatꝰ ad terram in gestatorio portaba
tꝰ. manifestam dei uirtutem in semet ipo contestans.
ita ut de corpe impii uermes scaturirent. ac uiuentes in
doloribꝫ carnes ei efflueren. odore etiam illi⁹ ac fetore ex
ercitul grauaret. Et qui paulo ante sidera celi contingere
se arbitrabatꝰ. eum nemo portare ꝑ intoleranciam se
ris portare. Hinc igit cepit ex graui superbia deduc
tus. ad agnitionem sui uenire. diuina admonitꝰ plaga.
ꝑ monita singlã doloribꝫ suis augmenta capientibꝫ. Et
cum iam nec ipe fetorem suum ferre posset. ita ait. Ju
stum e subditum eẽ do. ⁊ mortalem si paria de sentire.
Orabat aũt hec scelestus dñm. a quo si eẽt miam con
secutꝰ. Et ciuitatem ad quã festinans uenerat. ut
eam ad solum deduceret. ac sepulchrũ congestoꝝ faceret.
⁊ nĩ optat libam reddere. ⁊ iudeos quos ñ sepultura quidẽ
se dignos habitum. sꝫ auibꝫ ac feris diripiendos tradi
turũ. ⁊ cũ puerul eorum naturũ dperat. equalel nunc
athenientibꝫ facturũ polliceꝰ. templum etiam sctm
qđ pri expoliauerat. ornaturus donis ornatum. ⁊ sca uа
sa multiplicaturum. ⁊ primentel ad sacrificia sumptꝰ
de reddit⁹ suis ꝑstaturũ. sup hec ⁊ iudeum se futurũ.
⁊ omnem locum terre pambulaturum. ⁊ ꝑdicaturum di
potestatem. Sed si cessantibꝫ doloribꝫ. supuenerat enim
in eum iustum dei iudiciũ. despanis scripsit ad iudeos in
modum deprecationis ep̃lam hec continentẽ. Optimis
ciuibꝫ iudeis. plimam salutẽ. ⁊ bñ ualere. ⁊ ee felicis. ter
⁊ ꝑ cepsa. antioch. Si bñ ualetis. ⁊ filii uri. ⁊ ex senten
tia uobis cuncta sunt. ⁊ maxima ago gr̃ias. Et ego in
infirmitate consistens. uri aũt benigne memor. reu
sus de ꝑsidis locis. ⁊ infirmitate gravi apprehensus. necessa
riũ duxi ꝑ omnium utilitate curã hre. ñ despanis me
met ipm. sꝫ spem hns multam effugiendi infirmita
tem. Respiciens aũt qđ ⁊ patrius quibꝫ temporibꝫ in lo
cis superioribꝫ ducebat exercitum. ostendit qui ꝑ se susci
pere ꝑncipatum. ut si quid contrarium accideret. aut dis
ficile nuntiaret. scientes hui qui in regionibꝫ erant
ou eẽt rerum summa derelicta. ñ turbarentur. Ad hec consi
derans. deꝰ ꝓtimo potentes quosq; ⁊ uicinos templibꝫ insi
dantes. ⁊ eventum expectantes. designauit filium me
um antiochũ regem. quem sepe recurrens in superioꝝ
regna mandatis ũris cõmendabam. ⁊ scripsi ad eum que
subiecta sunt. Oro itaq; uos. ⁊ peto memores bñficiorũ
publice ⁊ ꝑuatim. ut unusquisq; conseruet fidem ad me

.v.

ꝛ ad filium meum. Confido enim eum modeste ꝛ humane acturum ꝛ sequentem propositum meum omnibus uobis fore. Igit̃ homicida ꝛ blasphem̃ pessime p̃cussit ꝛ ut ipe alios tractauerat pegre in montibus miserabili obitu uita functus est. Transferebat aut̃ corp̃ philipp̃ collactane ei. Qui metuens filium antiochi ad ptolomeũ filometorem in egyptum abiit.

.xv.

Machabe aut̃ ꝛ qui cũ illo erant dño se protegente templum quid̃ ꝛ ciuitatem recepit. atalos aut̃ quos aliengene p plateas struxerant. utrosq; delubra demoliti sũt ꝛ purgato templo aliud altare fecerunt ꝛ de igniti lapidibus igne concepto. obtulerunt sacrificia post biennium ꝛ incensum ꝛ lucernas ꝛ panes propositionis posuerũt. Quibus gestis ꝛ rogabant dñm p̃strati in tram. ne amplius talibus malis inciderent. Sed ꝛ si quidq; peccassent ab ipso miti corripent̃ ꝛ non barbaris ac blasphemis hominibus tradentur. Qua die aut̃ templum ab aliengenis pollutum fuat̃ contigit eadem die purgationem fieri undecima ꝛ quinta mensis qui fuit casleu ꝛ cũ letitia diebus octo egerunt in modum tabernaculorum recordantes qd̃ ante modicum tempus diem sollempnem tabernaculorum in montibus more bestiarum egerint. Propter qd̃ thyrsos ꝛ ramos uirides ꝛ palmas p̃ferebant ei qui prosperauit mundare locum suum. Et decreuerunt omnium precepto ꝛ decreto ut totus gentis iudeorum ꝛ omnibus annis agere dies istos. Et antiochi quidem qui appellatus est nobilis ꝛ ut ex processibus ita se habuit. Nunc aut̃ de eupatore antiochi filio impia que gesta sunt narrabimus ꝛ breuiantes mala que in bellis gesta sunt. Hic suscepto regno constituit super negotia regni lysiam. quendam principem ꝛ syrie militie p̃positum. Nam ptolomeus qui dicebatur macer. iustitiam erga iudeos esse instituit ꝛ propter inimicitias que ei erant in eos ꝛ pacifice agere cum eis. Sed ob hoc accusatus ab amicis apud eupatorem ꝛ cum frequenter p̃ditor audiret. eo qd̃ cypri ciuitatis a filometore nobilis translatus etiam ab eo recessisset ꝛ uenenum uitam finiuit. Gorgias aut̃ cum esset dux locorum assumptis aduenis frequenter iudeos debellabat. Judeos aũ qui tenebant oportunas munitiones fugatos ab hierosolymis suis capiebant ꝛ bellare temptabant. Hiis aũ qui erant cum machabeo p orationes dñm rogantes. ut esset sibi adiutorio ꝛ impetum fecerunt in munitiones ydumeorum. Multaq; ui insistentes. loca obtinuerunt ꝛ occurrentes uincebant ꝛ omnes simul ex minus a uiginti milibus trucidauerunt. Quidam aut̃ cum confugissent in duas turres ualde munitas. omnem apparatum ad expugnandum hiis tales machabeus ad eorum expugnationem relicto symone ꝛ iosepho ac machabeo eisq; qui cum ipsis erant satis multis. ipse ad eas que amplius purgebant pugnas consulis est. Hiis aũ qui cum symone erant cupiditate ducti a quibusdam qui in turribus erant suasi sunt pecunias ꝛ septuaginta milibus drag̃mas acceptas dimiserunt quosdam effugere. Cum aut̃ machabeo nuntiatum esset qd̃ frem esset ꝛ congregatus principibus ppli accusaret. qd̃ pecunias fres uendidissent adiutas eorum dimittit. Hos g̃ p̃ditores fres interfecit ꝛ confestim duas turres occupauit. Armis aut̃ ac manibus omnia prosperabat agendo. in duabus munitionibus plusq; xx. milia pe-

.xvi.

At timothe qui prius a iudeis fuerat ſuperat. congregato exercitu pegne multitudinis ꝛ congregato equitatu asiano. aduenit qi armis iudeam capturus. Machabe aut̃ ꝛ qui cũ ipso erant. approp̃inquante illo deprecabant dñm. caput terra aspergentes. lumbos accingebant cilicii. p̃cinctu ad altaris crepidinem prostrati. ut sibi propitium faceret. Dixerunt aut̃ eum esse mitem ꝛ adiutorem israelis. adiutorem

ficut lex docet. Et ita p̃ oronem arma sumpta. longi deinde tempore p̃cedente. ꝛ proximum hostibus effecti resederunt. primo aut̃ solis ortu utrique commiserunt. illi quidem victoriae ꝛ spiritalis sponsionem cum uirtute dñm habentes. illi aut̃ ducem belli animum habebant. Sed cum uehemens pugna esset. apparuerunt aduersariis de celo uiri quinq. in equis frenis aureis decori. ducatum iudeis p̃stantes. Ex quibus duo machabeum medium habentes. armis suis circũseptum uncolumem conseruabant. in aduersarios autem tela ꝛ fulmina iaciebant. ex quo ꝛ cecitate confusi ac repleti perturbatione cadebant. Interfecti sunt aut̃ ex. milia quingenti ꝛ equites sexcenti. Timothe aut̃ confugiens gazarum p̃sidium munitum. cui p̃erat cereas. Machabeus aut̃ ꝛ qui cũ eo erant. letantes obsederunt p̃sidium diebus quatuor. At hii qui intus erant. loci firmitate confisi. supra modum maledicebant ꝛ sermones nefandos iactabant. Sed cum die quinta illucesceret. iuuenes uiginti uenerunt ex his qui cũ machabeo erant. accensi animis p̃ blasphemias. uirili ac acerrimo animo muros ascendentes ascendebant. Sed ꝛ alii similiter ascendentes turres. portasq; succendere aggressi. atq; ipsos maledictos uiuos cremare. Per continuum aut̃ biduum p̃sidio uastato. timotheum occultantem se in quodam reperti loco perierunt ꝛ fratrem illius ceream ꝛ apollofanem occiderunt. Quibus gestis. in hymnis ꝛ confessionibus benedicebant dñm. qui magna fecerat cum israel. ꝛ uictoriam dederat illi. Sed paruo post tempore lysias procurator regis. ꝛ propinquus ac negotiorum p̃positus. grauiter ferens de his que acciderunt. congregatis octoginta milibus ꝛ equitatu uniuerso. uenerabat ad iudeos. existimans se ciuitatem quidem captam gentibus habitaculum factum. templum diuitiis plenum sicut cetera delubra gentium habitum. ꝛ per singulos annos uenale sacerdotium. nullam recogitans dei potestatem. sed mente effrenatus in multitudine peditum ꝛ in milibus equitum ꝛ octoginta elefantis confidebat. Ingressus aut̃ iudeam. ꝛ appropians bethsure. qd̃ erat in angusto loco. ab hierosolymis uno fere miliario. illud p̃sidium expugnabat. Vt aut̃ machabeus ꝛ qui cũ illo erant cognouerunt expugnari p̃sidia. cum fletu ꝛ lacrimis rogabant dñm ꝛ omnis turba simul ut bonum angelum mitteret ad salutem israel. Et ipse p̃mus machabeus sumptis armis. ceteros adhortatus est. simul secum periculum subire. ꝛ ferre auxilium fratribus suis. Cumq; p̃ter p̃mptum animo procederent. hierosolymis. ꝛ apparuit precedens eos eques in ueste candida. armis aureis hastam uibrans. Tunc omnes simul benedixerunt misericordem dñm. ꝛ confortauerunt animos. non solum hominum ꝛ bestiarum ferocissimas. sed ꝛ muros ferreos paratos penetrare. Ibant g̃ p̃mpti de celo benigno adiutorem ꝛ misericordem eos dñm. Leonum aut̃ more ꝛ impetu irruentes hostibus p̃strauerunt ex eis. xi. milia peditum ꝛ equitum mille sexcentos. omnes aut̃ in fugam uerterunt. Plures aũ ex eis uulnerati nudi euaserũt. sed ꝛ ipse lysias turpiter fugiens euasit. Et qui intelligens uictos se esse hebreos. deum omnipotentis auxilio nitentes. misit ad eos. p̃mittens consensurum se omnibus que iusta sunt. ꝛ regem compulsurum ut amicum fieret.

Annuit aut̃ machabeus p̃cibus lysie in

.xvii.

omnibus utilitati consulens. Et quecunq; machabeus scripsit lysie de iudeis. ea rex concessit. Nam erant scripte iudeis epl̃e a lysia quidem. hunc modum continentes. Lysias p̃lo iudeorum salutem. Johel ꝛ abessalom qui missi sunt a uobis tradentes scripta. postulabant ut ea que p illos

deseruisse ꝛ translatus ad antiochiam

parte ꝛ adhuc extat

significabant ut implerem. Quecunq; ei regi potuerunt
pferri expostu. q; que rel pmittebant concessi. Si igitur
in negotiis fidem conseruauerit. etiam deinceps bonor
uobis causa ee temptabo. De ceteris aut p singla uerba
mandaui. q; istis. q; his qui a me missi sunt colloqui uo
biscum. Bene ualete. Anno aut. c. xl. viii. in. dioscori die m̄
sis uicesima. q; quarta. Regis aut epla ista continebat.
Rex antiochꝰ lysie frī salutem. Patre nr̄o inter deos collato.
nos uolentes eos qui sunt in regno nr̄o sine tumultu a
gere. q; rebus suis adhibe diligentiam. audiuim⁹ iudeos
ñ consensisse patri ut discederent ad ritum gr̄eor. sz tene
uelle suum instituta. ac ppterea postulare a nobis con
cedi sibi legitima sua. Volentes g; hanc ꝑ gentem que
tam ee. statuentes iudicauim⁹ templum restitui illis ut
agerent secm̄ maiorum suor⁹ consuetudinem. Bene g; feceris si
miseris ad eos. q; dextram dederis. ut cognita nra volun
tate bono animo sint. q; utilitatibus ppriis deseruiant.
Ad iudeos aut regis epla talis erat. Rex antiochꝰ senatui
iudeorum. q; ceteris iudeis salutē. Si ualetis. si sic estis ut uolu
mus. sz. q; ipi bñ ualem⁹. Adiit nos menelaus dicens uel
le uos deducere ad uros qui sunt ap̄ nos. His g; qui ꝫ
meant usq; ad diem tricesimum nīsis. xandici. damus
dextras securitatis. q; uideat utrum ꝫ his legibus sint. sicut
q; pus. q; nemo illorum ullo m̄ molestiam patiat. de his q;
p ignorantiam gesta sunt. Mitti aut. q; menelaum. q;
uos alloquat. Valete. Anno aut. c. xl. viii. xandici
nīsis. xv. miserunt etiam romani epl̄am ita se hītē.
Quintꝰ mem⁹. q; tit. manlius legatus romanorum. ꝑ lras iude
orum salutē. De his que lysias cognat regis concessit uob.
q; nos concessim⁹. De quibus aut iudicauit referendum.
confestim aliquē mittite. diligenti inter uos conferentes.
ut decernam⁹ sic congruit uobis. Nos enim antiochiā
accedim⁹. ideoq; festinate rescribere. ut nos qz sciamus
cui estis uoluntatis. Bene ualete. Anno. c. xl. viii. qn
ta decima die nīsis. xandici. his scīs pactionibus. lysias ꝑge
bat ad regem. iudei aut agriculture opam dabant. Sed
hi qui residui erant. timotheꝰ. q; apollonii gennei filius.
sz. q; theodotum. q; demophon. sup hos. q; nicanor cipriarches. n̄
sinebant eos in silentio agere. q; quiete. xviii.
Joppite ii. tale q̄dam flagitium ꝑpetrarunt. Rogave
runt iudeos cum quibus habitabant. ascendere scapha
qua parauerant cū filiis. q; uxoribus. q; sine ullis inimici
cis in eos subiacentibus. Secm̄ omune ita q; decretum
ciuitatis. q; ipis adquiescentibus. pacisq; causa nichil sus
pectū hītibus. cum in altum processissent. submersi sunt
non min⁹ ducentos. Quam crudelitatem iudaicis in sue
gentis hominem. frām ut cognouit. ꝑcepit uiris q; erant
cū ipo. q; inuocato deo iudice do. uenit ad iuisum in ipsorum
finis. Et postum quid nocte succendit. scapham. q; exul
sit. eos aut qui ab igne refugerant gladio peremit. Et
cum hec ita egisset. discessit. q; ibi ceu reuersurus. q; uni uer
sos ioppitas eradicauit. Sz cum cognouisset. q; eos qui
erant ibi unite. uelle pari modo facere habitantibus sec
iudeis. q; iam nichil. q; nocte supuenit. q; portum cū nau
bus succendit. ita ut lumen ignis pareret. deo soluit. is
ab stadiis ducentis. fel. Inde cum iam abissent nouē
stadios. q; ire facient ad timotheū. cōmiserunt cū eo ama
bel quinq; milia uiri. q; equites quingenti. Cumq; pug
na ualida fieret. q; aperiuo cū ꝑsis cessisset. q; residui iu
dei arabes petebant a iuda dextras sibi dari. promitten
tes pascua daturos. q; in ceteris ꝓfuturos. Judas aut
arbitratꝰ uere in multis eos utiles ꝑmisit pacem. dex
trisq; acceptis discedere a tabernaculo suo. Aggressus

est aut. q; ciuitatē quamda firmā. pontibus muris q;
circumseptam. que a turbis habitabat gentium pro
miscuarū. tui nom̄ calphin. His ii qui int̄ erant. cō
fidentes in stabilitate murorum. q; apparatu alimonia rū.
remissa agebant. malechetis lacessentes iudam. ac blas
phemantes. q; loquentes que fas n̄ est. Machabeus aut
inuocato magno mundi ꝓncipe. qui sine arietibus. q; ma
chinis. tempore iehu ꝑcepit aduersus iericō. irruit feruēt
muris. q; capta ciuitate. ꝑ dei uoluntatem. innumerabiles
cedes fecit. ita ut adiacens stagnum stadiorum duo latitu
dinis. sanguine infectum fluere uideret. Inde discedentes
serunt stadia septingenta. quinquaginta. q; uenerunt in
carnaim. ad eos qui dicuntur tubiani. Sz tamen de
eum quid in illis locis n̄ comprehenderunt. nullo negoti
o ꝑfecto regressus est. relicto in quodam loco firmissimo
ꝓsidio. Dositheus aut. q; sosipater qui erant duces eum
machabeo. pemerunt a timotheo relicti in ꝓsidio. x. mi
et machabeus ordinatis cireū. xix. Sua uiros.
se sex milibus. q; constituit ꝑ cohortes. adiutis timothe
um precibus. q; hītem secum. c. xx. milia peditum. equitū
q; duo milia quingentos. Cognito aut iude aduentu
timothei. ꝑmisit mulieres. q; filios. q; reliquum apparatus.
in ꝓsidium qd̄ carnion dicit. Erat enim inexpugnabi
le. q; accessu difficile. ꝓp locorum angustias. Cumq; cohors iu
de prima apparuisset. timor hostibus incussus est. eo pre
sentia dei qui uniuersa conspicit. q; in fugam uisi sunt a
liis alio. ita ut magis a suis deicerent. q; gladiorum suorum
ictibus debilitarentur. Judas aut uehementer instabat
puniens ꝑfanos. q; ꝑstrauit ex eis. xxx. milia uirorum.
Ipe ii timothe incidit in partes dosithei. q; sosipatris. q;
multis precibus postulabat ut uitam sibi donarent. eo qd̄
multorum ex iudeis parentes haberet ac fides. quos mor
te eius deceptos euenirent. Et cum fidem dedisset. reliquum
se eos. secm̄ constitutum illesum eum dimiserunt. ꝓpter
fratrum salutem. Iudas aut egressus est a carnion.
interfectis. xxv. milibus. Post hoc fugam. q; necem mo
uit exercitum ad efron ciuitatem munitam. in qua
multitudo diuersarum gentium habitabat. Et robusti
iuuenes ꝑ muris consistentes. repugnabant fortiter. In
hac autem machine multe. q; tele erat apparate. Sed
cum omnipotentem inuocassent. qui potestate uirtutis hosti
um confringit. ceperunt ciuitatem. q; ex eis qui intus
erant. xxv. milia ꝑstrauerunt. Inde ad ciuitatem sci
tharum abierunt. que ab iherosolymis. cc. stadiis
aberat. Contestantibus aut his qui apud scitopolitas
erant iudeis. qd̄ benigne ab eis haberentur. etiam tempo
ribus infelicitatis. qd̄ modeste secum egerunt. gratias agentes eis. q;
exhortati etiam de ceto erga genus suum benignos se. ue
nerunt iherosolimam die sollempnis septimane. instante.
Et post pentecosten abierunt contra. xx.
gorgiam ꝓpositum ydumee. Exierunt aut cum pedi
bus tribus milibus. q; equitibus quadringentis. Quibus congres
sis. contigit paucos ruere iudeorum. Dositheus quidam de
bachinoris equel iuuenis fortis gorgiam tenebat. Et cum
uellet illum capere nudum. eques quidam de thracibus iuue
nis cum humerum eius amputauit. atq; ita gorgias ef
fugit in marisa. Et illis qui cum eschrin erant diutius
pugnantibus. q; fatigatis. q; inuocauit dnm̄ iudas adiuto
rem. q; ducem belli fieri. incipiens uoce patria. Et cum hym
nis clamorem exsollens fugam gorgie militibus inciussit.
Iudas aut collecto exercitu uenit in ciuitatem odollam.
Et cum septima dies supueniret. secm̄ consuetudinem
purificati. in eodem loco sabbm egerunt. Et sequenti

die uenit cum suis iudaĩ ut corpa pstratoꝝ tolleret. ⁊ cum parentibꝫ ponẽt in sepulchris patrũ. Inuenerũt aũt sub tunicis unusquisq; interfectoꝝ de donariis ydoloꝝ que apud iamniam fuerunt. a quibꝫ lex phibet iudeos. Omnibꝫ ĝ manifestum fm̃ est. ob hanc cãm eos corruisse. Omnes ita q̃ benedixerunt iustum iudicium dñi. qui occulta fecerat manifesta. Atq; ita ad pces conuersi. rogauerunt ut id qđ fm̃ fuerat delictum. obliuioni traderet. a Aũ fortissimũ iudaĩ hortabat pplm. conseruare se sine peccõ. sub oculis uidentes que cãa sint pp peccõ eoꝝ qui pstrati sunt. Et fcã collatione. xii. milia dragmaꝝ argenti misit ihersolimã. offerri pro peccõ sacrificium bñ. ⁊ religiose de resurrectione cogitans. Hĩs enim eos qui ceciderant resurrecturos sperabat. supfluum uidebatur ⁊ uanum. orare pro mortuis. Et q̃ considerabat qđ hĩ qui cũ pietate dormitionẽ acceperant. optimam hĩrent repositam gr̃am. Scã ĝ ⁊ salubris cogitatio pro defunctis exorare. ut a peccatis soluerentur.

.xxi.

Anno. c. xl. ix. cognouit iudaĩ antiochum eupatorem uenire cum multitudine aduersus iudeam. ⁊ cũ eo lysiam pcuratorem ⁊ ipositum negotioꝝ. secum hñtem peditum. c. x. milia. ⁊ equitum. v. milia. ⁊ elefantos. xxii. curruscũ falcibꝫ trecentos. Cõmiscuit aũt se illis ⁊ menelaus. ⁊ cũ multa fallacia depcabat antiochũ non pp patrie salute. sed spans se constitui in pncipatum. Sed rex regum suscitauit animos antiochi in peccatorem. ⁊ suggerente lysia hũc esse cãm omnium malorũ. iussit ut eis est consuetudo. ophensum in eodem loco necari. Erat aũt in eodem loco turris. l. cubitoꝝ. aggestum undiq; hñs cyneres. Hec pspectum habebat in precipis. Inde in cyneres deici iussit sacrilegũ. omnibꝫ eum pellentibꝫ ad uncertũ. Et talĩ lege pditricatorem legis contigit mori. nec tradari menelaum. ⁊ quid fecit iuste. Nam qui multa erga aram dñi delicta admisit. cuius ignis ⁊ cinis erat scs. ipse in cineris morte damnat est. Sed rex ĩnte effrenatus. ueniebat nequoꝝem se iudeis ostensurum. Quibꝫ iudaĩ cognitis. pcepit pplo ut die ⁊ nocte dñm inuocarent. quo sic semp ⁊ nũc adiuuaret eos. quippe qui lege ⁊ patria scoq; templo priuari uereret. ⁊ ac pplm qui nup paululum respirasset. ne iterum blasphemis rursus nationibꝫ subderet. Omnibꝫ itaq; id simul facientibꝫ. ⁊ petentibꝫ a dño miam cũ fletu ⁊ ieiunio. p triduũ ctinuum. pstratis. hortatus est eos iudaĩ ut se prepararent. Ipse aũ cum senioribꝫ cogitauit. pulsum rex admouere rege exercitum ad iudeam. ⁊ obtinere ciuitatem. exercere ⁊ dñi iudicio cõmittere exercitum rei. Danis itaq; potestatem omnium ô mundi creatori. ⁊ hortatus suos ut fortiter dimicarent. ⁊ usq; ad mortem p legibꝫ. templo. ciuitate. patria. ⁊ ciuibꝫ starent. circa modũ exercitum constituit. Et dato signo sui dei uictorie uuentibꝫ fortissimis. nocte aggressus aulam regiam. in castris interfecit uiros. xim. milia. ⁊ maximum elefantorum cum his qui suppositi erant. Cumoq; metu ac perturbatione hostium castra replentes. rebꝫ pspere gestis abierunt. Hoc aũt fm̃ ê die lucescente. adiuuante eum dñi pfectione. Sed rex accepto gustu audacie iudeoꝝ. machinis difficultates locoꝝ tentabat. ⁊ bethsure qđ erat iudeoꝝ pfectum munitum. castra admouebat. Sed fugabat. impugebat. minuebat. His aũt qui intus erant. iudaĩ necessaria ministrabat. Cum uenissent aũt mysia hostibꝫ introducti quidam de iudaico exercitu. qui requisiti ophensui. conclusi sunt est.

Iterum rex sermonẽ hñt ad eos qui erant in bethsuris. decretam dedit. accepit. abiit. ⁊ cõmisit eis iudaĩ. supuenit est. Ut aũt cognouit rebellasse philippũ antiochie qui reuectus erat sup negotia. ĩnte consternatus iudeos deprecatus. subdidit eis. iurat de omnibꝫ quibꝫ iustum uisum est. Et reconciliat obtulit sacrificium. honorificauit templum. ⁊ munera posuit. Machabeum amplexus est. ⁊ fecit eum ab ptolomaide usq; gerrenos ducem ⁊ pncipem. Ut aũt uenit ptolomaidem. grauiter ferebant ptolomenses amicicie conuentionem. indignanter. ne forte fœdus irrumperent. Hinc alexandri lysiam tribunal. ⁊ exposuit rationẽ. ⁊ pplm sedauit. Regressus est antiochiam. ⁊ hoc modo regis pfectio. ⁊ reditus processit.

.xxii.

Sed post triennii temp. cognouit iudaĩ. ⁊ qui cũ eo erant demetrium seleuci cũ multitudine ualida. ⁊ nauibꝫ portum tripolis ascendisse. ad loca opportuna. ut tenuisset regionem. adiutus antiochum. ⁊ eius ducem lysiam. Alchimus aũt quidam qui fuerat sacerdos fuerat. ⁊ uoluntarie coinquinatus est temporibꝫ omissionis. considerans ullo modo sibi ee salutem. neq; accessum ad altare. uenit ad regem demetrium. a. l. anno. offerens ei auream coronam. ⁊ palmam. sup hec. ⁊ tallos qui templi ee uidebantur. ⁊ ipsa quidem die siluit. Tempus aũt opportunum dementie siue nacte. conuocat eum demetrius ad consilium. ⁊ interrogat quibꝫ regibꝫ ⁊ consiliis uideri uterentur. respondit. Ipsi qui dicuntur assidei iudeoꝝ. quibꝫ pest iudas machabeus. bella nutriunt ⁊ seditionem mouent. nec patiuntur regnum ee quietum. Nam ego defraudatus parentum gr̃a. dico aũt summo sacerdotio. huc uenit. primo quidem utilitatibꝫ regis fidem seruans. sed aũt ciuibꝫ etiam consulens. Nam illoꝝ puritate. uniuersum genus nr̃m. ⁊ minime uexatur. Sed eo hic singulis rex cognitis. ⁊ regionum ⁊ gentium secundum pmulgatam omnibus humanitatem tuam pspice. Nam quidem supest iudas. impossibile est pacem ee negotiis. Talibꝫ aũt ab hoc dictis. ⁊ certi amici hostiliter hñtes. adiutum iudam. inflammauerunt demetrium. Qui statim machanoꝛ ipositum elefantorum ducem misit ad iudeam. datis mandatis ut ipsum quidem iudam caperet. eos aũ qui cum illo erant dispergeret. ⁊ constitueret alchimum maximum templi summum sacerdotem. Tunc gentes que de ea fugerant iudam. segregatum se machanoꝛ miscebant. miserat. ⁊ clades iudeoꝝ. spoliationes rerum suarum existimantes. Audito itaq; iudas machanoꝛ aduentu. ⁊ conuentu nationum. contra se. ⁊ rogabant eum qui pplm suum constituit ut ecce inimici. quoq; suam portionem ignis eusdem protegit. Impante autem duce statim inde mouerunt. conuenerunt q; ad castellum dessau. Symon aũ fr̃ iude amisetat cum machanoꝛe. ⁊ contristatus est repentino aduentu aduersarioꝝ.

Machanoꝛ tamen audiens uirtutem comitum iude. ⁊ animum magnanimitatem. quam p patrie certamina habebant. sanguine iudicium facere metuebat. Quamobrem misit posidonium. ⁊ theodotum. ⁊ matthiam. ut darent dextras. accipientes. Et cum diu de his consilium ageretur. ⁊ ipse dux ad multitudinem retulisset. omnium una fuit sententia. a mucius annuere. Itaq; diem constituerũt qua secreto inter se agerent. ⁊ singuli selle place sunt. ⁊ posite. Precepit aũt iudas armatos ee locis opportunis. ne forte ab hostibꝫ mali aliquid ontingeret. ⁊ congruum colloquium fierent. Morabatur aũt machanoꝛ ihersolimis. nichil q; innouans. agebat. gregesq; turbarum que congregate fuerant dimittebat. Habebat aũt iudam semp carum ex animo. ⁊ erat uino uehementer. rogabatq; eum ducere uxorem. filiosq; procreare. Nuptias fecit. quiete egit. omnibusq; innuebant.

Alchimus aũt uidens caritatem illoꝝ

.xxiii.

admirationem. ⁊ conuentionem. uenit ad demetrium. ⁊ ducebat machanoꝛem. rebꝫ alienis assentari. iudamq; regnum insidiatoꝛem. successoꝛem sibi destinasse. Itaq; rex exas

petat⁹ ⁊ pessimis huⁱ criminationibz irritat⁹. Scripsit nichanor dicens grauiter quidē se ferre de amicicie iniunctione: iubē eū machabeū cū iudeis mittē ad iochim. Quibz cognitis nichanor consiliabat⁹ ⁊ grauiter ferebat si ea que iniuncta erant irrita facēt nichil lesisi a uiro. Sed q̄ regi resistē non potat⁹ opportunitatem obseruabat qua regis preceptum psiceret. ⁊ Ac machabē uidens austeriꝰ secum agere nichanorem ⁊ consuetū occursum feroci exhibentem: intelligens sī ex bono ee austeritatem illam: paucis suoz aggatis occultauit se a nichanore. Qđ ut ille cognouit: fortiter se a uiro puentum: uenit ad maximum ⁊ sēlissimū templum: ⁊ sacerdotibz solitas hostias offerentibz: iussit sibi tradi uirum. Quibz cum minaciter dicentibz: nescire se ubi eet qui querebat: extendens manū ad templū iurauit. Nisi in uinctum uidam tradideris: ilicō deiectum in planitiem deducam: ⁊ effodiam altare: ⁊ templū hoc libero patri consecrabo. Et hec dicens: abiit. Sacerdotes aut̄ prostendentes manꝰ in celum: inuocabant eum qui ppugnator eet semp gentis eoz: hec dicentes. Tu dne universitatis qui nullius indiges: uoluisti templum habitationis tue fieri in nobis: ⁊ ne sē seōz omnium dne. conserua in etnum inpollutā domum istam que nup mundata est. ⁊ Razias aut̄ quidam de seniorib ab iherosolimis delat⁹ est nichanori: ⁊ uir amator ciuitatis ⁊ bñ audiens: qui p affectu pat̄ iudeoz appellabat⁹. Hic multis temp̄ibz continentie ꝓpositum tenuit in iudaismo: corpoz ⁊ animā tuēdere contendēs ꝓ pseuerantia. Volens aut̄ nichanor manifestare odium qđ habebat in iudeos: inisit miles quingentos ut eum comprehenderent. Putabat enim si illum deceperit: sese cladem maximā iudeis illaturum. Turbis aut̄ irruere domū ei: ⁊ ianuam diruimpe atq; ignem admouere cupientibz: cum iam comprehenderetur gladio se petiit. Eligens nobiliter mori potius q̄m subdi turpi pcoīnibz: ⁊ ex nata lesi suos indigne iniuriis agi. Si; cum p festinationē ñ recte ictu plagam declinet: ⁊ turbe intra ostia irrūpent: recurrens audacter ad muruꝫ: precipitauit se met ipm uiriliter in turbas. Quibz uelociter locum dantibz casu ei: uenit p medium cerui cem. Et cum adhuc spiraret: accensus animis surrexit: cumq; sanguis eū magno fluxu defluereꝫ: sauciisq; cursu turbam p transiit: ⁊ stans sup̄ petram quandam ꝓruptā: ⁊ iam exsanguis effect⁹: complexus uiscera sua uiribusq; manibz proiecit sup turbas: inuocans dñatorem uite ac spūs. ut hec illi tūc redderet: atq; ita uita defunct⁹ est. xxxiii.

Nichanor aut̄ ut compit iudam ee in locis samarie: cogitauit die sabbi cum omni impetu cōmittere. Iudei aut̄ qui illum p necessitatem sequebant⁹ dicentibus: ne ita ferociter ⁊ barbare faceꝫ: si; honorem tribue die sanctificationis: ⁊ honora eum qui uniuersa conspicit: Et ille infelix interrogauit: si est potens in sēlo qui ipse iussit agi diem sabboz. Et respondentibz illis ē dñs unus ipse in celo potens: qui iussit agi septimā diem. At ille ait. Et ego potens super eam: qui impositum mihi arma: ⁊ negotia regis implere. Tamē si obtinuit ut consilium pficeret. Et nichanor quidē cum sūma superbia erectus: cogitauerat omnino tropheum statuere de iuda. Machabeus aut̄ confidebat semp cū omni spe auxilium sibi a dō affuturū: ⁊ hortabat suos ne formidarent ad aduentum nationis: si; in mente haberent adiutoria sibi ētā de celo: ⁊ nt sperarent ab omnipotente affuturam sibi uictoriā. Et allocutus illos de lege ⁊ pphis: animo nensq; etiam certaminū que fecerant prius: promptio rem eos constituit: ⁊ ad iniuriā eoz erectus simul ostendens gentium fallaciam ⁊ iuramentoz pua ricationem. Singlos aut̄ illoz armauit: ñ clipei ⁊ hastē munitione: sed sermonibz optimis ⁊ hortationibz: expositio digna fide sompnio p qđ omnibus lectificauit. Erat aut̄ huiusmodi uisus. Onias qui fuerat sūmus sacerdos: uirum bonum ⁊ benignum: uerecundum uultu ⁊ modestū moribz ⁊ eloquio decorum: ⁊ qui a puero in uirtutibz exercitat⁹ fuit: manus extendentem orare p omni pplo iudeoz. Post hec apparuisse ⁊ alium uirum: etate ⁊ gla mirabilem: ⁊ magni decoris habitudinē circa illum: respondentē ut oniam dixisse. Hic est fr̄m amator ⁊ pli isrl: hic est qui multū orat p pplo ⁊ uniuersa scā ciuitate ieremias pphā dei. Extendisse aut̄ ieremias dexteram: ⁊ dedisse iude gladium aureū dicentem. Accipe scm gladium munus a dō: in quo deicies aduersarios pplī mei isrl.

Exhortatis itaq; iude sermonibz bonis ualde: de quibus exhortari posset impet⁹: ⁊ animum iuuenū confortari: statuerunt dimicare ⁊ confligere fortiter: ut uirtus de negotiis iudicaret: eo q̄d ciuitas: ⁊ scā: ⁊ templum periclitaret. Erat enim p uxoribz ⁊ filiis: ⁊ semq; p fratribz ⁊ cognatis minor sollicitudo: maxime ū ⁊ primus p scītate timor erat templi. Sed ⁊ eos qui in ciuitate erant: nō minima sollicitudo habebat: p his qui congressum erant. Et cum iam omnis sparent iudicium futurum: hostesq; adesse: atq; exercitus eet ordinat⁹: ⁊ bestie equitesq; opportuno in loco compositi: considerans machabeus aduentum multitudinis: ⁊ apparatū uariū armoz: ac ferocitatem bestiarū: extendens manū in celum pegia facientem dñm inuocauit: qui ñ secūm armoz potentiam: sed p ut ipsi placet: dat dignis uictoriam. Dixit aut̄ inuocans hoc mō. Tu dne misisti angelum tuum sub ezechia rege iude: ⁊ interfecisti de castris sennacherib: c. lxxv milia. Et nūc dnator celoz mitte angelum tuum bonum ante nos: in timore ⁊ tremore magnitudinis brachii tui: ut metuant qui cum blasphemia uenerunt, aduersum scm pplm tuum. Et hec quidē ita precatus est. Nichanor aut̄ ⁊ qui cum ipo erant: cum tubis ⁊ canticis ad mouebant. Judas aut̄ ⁊ qui cum eo erant: inuocato dō p oratione congressi sunt. Manu quidē pugnantes: sed cordibz dñm orantes: ꝓstiterunt ñ minus xxxv. milia: p sentia dei magnifice delectati. Cumq; cessallent: ⁊ cū gaudio redirent: cognouerunt nichanorem ruisse cū armis suis. facto itaq; clamore: ⁊ perturbatione excitata: patria uoce omnipotentē dñm benedicebant. Precepit aut̄ iudas qui p omia corpe ⁊ animo moriꝑ cuius⁹ paratus erat: caput nichanoris: ⁊ manū cum humero abscīdi. iherosolimam pferri. Quo cum puenisset: conuocatis contribulibz ⁊ sacerdotibz ad altare: accersiit eos q̄ in arce erant: ⁊ ostenso capite nichanoris: ⁊ manu nefaria: q̄m extendens ee domum scām omnipotentis dī magnifice gl̄atus est. Linguam etiam impii nichanoris precisam: iussit particulatim auibz dari: ⁊ manū aut̄ dementis ee templum suspendi. Omnes q̄ celi dñm benedixerunt dicentes. Benedictus qui locum suum incōtaminatū conseruauit. Suspendit aut̄ nichanoris caput in sūma arce: euidens ut eet: ⁊ manifestū sit dei auxilium. Itaq; omnes cōmuni consilio decreuerūt. nullo ñ diem istum ablegi celebritate preterire. Habere aut̄ celebritatē xiii. die mensis adar: qui dicē syriaca pridie mardochei die. Igitur hec erga nichanorem gesta: ⁊ ex illis temp̄ibz ab hebreis ciuitate possessa: ego quoq; in hic finem faciam sermonis. Et siquidem bñ ut hystorie cōpetit: ⁊ ipe uelim. Sin aut̄ minꝰ digne:

concedendum est m̃. Sic̃ enī uinum semp̄ bibere
aut semp̄ aquam continuū ulch est. alternus aut̃ uti
delectabile ꝛ ita legentibꝫ si semp̄ exactus sit sermo. ñ erit
ut ungiatur. Hic ergo erit consummatus. Explicit ma
chabeoꝝ liber scōs. Incipit plogꝰ magistri gillebert sup
psalterium gloſatum.

Xp̄e integer caput cum m̃bris est matia
huī libri de qua agit ꝓpha hoc m̃. Loqui
tur enim aliq̄n simul de toto. id est xp̄o
ꝛ eccl̃a. aliq̄n de singl̄is id est xp̄o ul eccl̃a.
De xp̄o aut̃ tribꝫ modis. Aliquando enim
de diuinitate ut ibi. Tecum p̄incipiū. Aliq̄n̄do de huma
nitate p̄e ut ibi. Desiderium cordis eī tribuisti ei. Aliq̄n̄do
p̄ transsumptionē ducendo de eo qđ solis conuenit m̃bris.
ut ibi. Longe a salute mea uba delictoꝝ meoꝝ. De eccl̃a ū
duobꝫ m̃is. Aliq̄n̄do sc̄m p̄fectos. aliq̄n sc̄m ip̄fectos. De
p̄dicti eccl̃a. aliq̄n m̃sceri sp̄ bonos. De hac aut̃ matia ꝛ hoc
modo. agit hac intentione ut p̄dictu in adam. xp̄o p̄ quem
solum peccā dimittunt̃ ꝛ im̃ortalitas redditur̃ conformēt.
id est sic̃ portauerunt ymaginē terreni portent ymaginē
celestis. Titulus libri est. Incipit liber hymnoꝝ. hymnus
est laus dī cum cantico. Canticum ū est. m̃ris exultatio
habita de eius p̄rumpens in uocem. Bñ aut̃ dicit̃ liber
hymnoꝝ. Intendit enim ꝓpha ñ solum de xp̄o que ꝓnunt
docere. uerum in docendo affectum carnalium ad eandem
laudem trahere. Vnde ꝛ metrice scripsit ꝛ diuīs loquen
di generibꝫ opus ornauit. ꝛ ante archam noe ꝛ instrumē
tis ꝛ maxime cū psalterio xp̄e cum multis ꝛ coram multis
cantauit. Vnde etiam ꝛ olim in synagoga ꝛ nūc in eccl̃a
p̄ cetus scripturis psalmi frequentant̃. Hec de toto libro cō
munit̃ dicta sunt. Hui aut̃ singl̄i psalmi ꝛ singl̄arem
matiam ꝛ modum ꝛ finem ꝛ titulū. de quibꝫ suo loco
dicet̃. Nunc de genere ꝓphie dicendum uidet̃. Prophia
est inspiratio diuina. que rerum euentꝰ im̃obili ueritate
p̄nunciat. Est aut̃ de p̄teritis ut in p̄incipio creauit ds. ꝛc.
Et de p̄sentibꝫ. ut unde hoc m̃ ut ueniat mat̃ dñi mei
ad me. Et de futuris. ut ecce uirgo concipiet. Et sit in bo
nis ut in ysaia. ꝛ malis ut in balaam caipha. sibilla. ꝛ
philosophis infidelibꝫ. sic aut̃ ꝛ dicta. ut angl̄is locis
tribꝫ abrahe. loth. zacharie manue. marie. Et p̄ fēā. ut p̄
archam noe. p̄ sacrificium abrahe. p̄ natiuitatem esau ꝛ ia
cob. Dicta ū ul fēā aliq̄n sunt manifesta ut supradicta.
aliq̄n uident̃ dici ul fieri ul p̄ uisionem ut ezechielis rota
in medio rote ul p̄ somnia. ut danihelis in somnio na
buchod uidentis lapidem excisum de monte sine manibꝫ.
qđ quidē fuit regi somp̄nū. danihelis ꝓpha. Sic etiam in
spiratione cessantibꝫ dicit̃ ul fēā. solo spū sc̄o inf̃ante ꝛ illu
strante. ut sic̃ dauid sigeat ibi. Audiam quid loquatur
in me dñs. Et in p̄mo libro regum de xp̄o legit̃. directus
est sp̄e dñi in dauid. Et in euangl̄io. Si dauid in spū
uocat eum dñm. Vnde etiam intitulat̃ liber ut liber
soliloquioꝝ ꝓphe de xp̄o. Non enim sic̃ dixim̃ p̄ exercitia
dōa ul fēā exercitat̃. ſ; solo spū sc̄o im̃ edoctus. soliloquia
ꝛ soli spe sc̄i eloquia scripsit. Si q̄ etiam ingestionibus
intellexit. nequaq̄ ab illis ſ; in illis que iam p̄ solum spm
intellexit. eodem spū docente intellexit. Vel dicunt̃ soli
loquia. q̄ sola eloquia de xp̄o. ad ꝓpationem aliarū scrip
turaꝝ. Alia enim de xp̄o pauca. diffuse. ꝛ obscure. iste plu
ra breuit̃ ꝛ apte ꝓphauit. Vnde idem q̄ solo docente spū
ꝛ p̄cetus ꝓphauit. ꝛ psalmi p̄ excellentiam soliloquia ap
pellantur. ꝛ iste ꝓpha. Sciendum ē spm ita datum ee p̄
pheris ut ad tempus recederet. unde totiens repetit ezechiel
ꝛ tēs est sermo dñi ad me. Vnde in libro regum helyseus
ꝛ dñs celauit me ꝛ ñ indicauit michi. Vnde ꝛ dō orat.
Spm scm̃ tuum ne auferas a me. Solus enim xp̄e hūit
spm̃ manentē. Post matiam. modum. finem. titulum.
ꝛ genus ꝓphie. de nomine libri ñ est p̄ermittendū. ap
pellat̃ aut̃ psalt̃rium a quodam musico instrum̃to qđ
hebraice dicit̃ nablum. latine organum. gce psalt̃rium.
ab hoc qđ est psallin. id est a tangendo. Vnde etiam cithara
dicim̃ psaltriam. id est tangentem. Est aut̃ decacordū
ꝛ resonat a superiora. in quo significant̃ decem mandata. ꝛ
ab alto data. ꝛ in eoꝝ qui sono delectandum sp̄ sola superna.
Propt̃ hanc aut̃ significationē ꝛ ꝓpha eo usus est. ꝛ euā
ꝓpha ab eodem nom̃ accepit. Ab eadem aut̃ significatio
ne modulationes illā instrum̃ta dicunt̃ psalmi. quia
quicquid in eis delectat donum p̄fectum ꝛ desursum ē.
Numerus psalmoꝝ est. c.l. Ordo discordat ab hystoria.
ut in suis locis monstrabit̃. Cur aut̃ ab esdra ita sint
ordinati. quis in quibꝫdam causa possit intelligi. in pli
bꝫ tam̃ indecim matū patrum reliquit auctoritas. Non
sunt. v. uoluminа que dicit ihesus nauē a quibꝫdam p̄
fiat fiat distincta. ſ; unum qđ ꝓbat hylari ꝛ ex eo qđ
apud hebreos unum uolum̃ est. ꝛ qđ in actibꝫ apl̄oꝝ
legit̃ dictum singl̄it̃ in libro psalmoꝝ.

Explicit prologus.

Hic psalmo ñ est ausus esdras apponere titulum
q̄ in sc̄is tribꝫ caput libri uocat̃ ibi. In capite
libri scriptum est de me. Est etiam q̄ titulus
sequentiū psalmoꝝ simul continens quecunq̄ p̄ cetos
diuiduntur. ꝛ idem intendens. id est ut nouo hominem cō
formem̃. Vnde etiam primus ponit̃.

Incipit liber hymnoꝝ. uel soliloquioꝝ ꝓphete de xp̄o.

1. Beatus uir qui non abiit in consilio
impioꝝ ꝛ in uia peccatoꝝ non steti. ꝛ
in cathedra pestilentie non sedit.
Sed in lege dñi uoluntas eius. ꝛ in lege eius meditabit̃ die ac nocte. Et erit tanq̄m lignum quod
plantatum est secus decursus aq̄
rum. qđ fructum suum dabit in
tempore suo. Et folium eius non defluet. ꝛ omnia quecunq̄
faciet p̄sperabunt. Non sic impii non sic. sed tanq̄m puluis
quem proicit uentus a facie tre. Ideo non resurgunt impii
in iudicio. neq̄ peccatores in consilio iustoꝝ. Quoniam no
uit dñs uiam iustoꝝ. ꝛ iter impioꝝ peribit. psalmus
dauid.

2. Quare fremuerunt gentes. ꝛ pplī
meditati sunt inania. Astiterunt reges tre
ꝛ p̄ncipes conuenerunt in unū aduersus dñm.
et aduersus xp̄m eius. Disrumpamus uincla eoꝝ. ꝛ proiciamus
a nobis iugum ipsoꝝ. Qui habitat in celis irridebit eos.
ꝛ dñs subsannabit eos. Tunc loquet̃ ad eos in ira sua.
ꝛ in furore suo conturbabit eos. Ego aut̃ constitutus
sum rex ab eo sup̄ sion montem scm̃ eius p̄dicans p̄ceptum
eius. Dñs dixit ad me filius meus es tu. ego hodie genui
te. Postula a me. ꝛ dabo tibi gentes hereditatem tuam. ꝛ
possessionem tuam terminos tre. Reges eos in uirga ferrea.
ꝛ tanq̄m uas figuli confringes eos. Et nunc reges
intelligite. erudimini qui iudicatis terram. Seruite
dño in timore. ꝛ exultate ei cum tremore. Apprehendi
te disciplinam nequando irascat dñs. ꝛ pereatis de uia iu
sta. Cum exarserit in breui ira ei. beati omnes qui cō
fidunt in eo. psalmus dauid cum fugeret a facie absalon fi
li.

3. Domine quid multiplicati sunt qui tri
bulant me. multi insurgunt aduersum me.

Multi dicunt aīme mee: nō est salus ipi in dō ei. Tu autē dñe susceptor meus es: glā mea ⁊ exaltans caput meū. Voce mea ad dñm clamaui: ⁊ exaudiuit me de monte scō suo. Ego dormiui ⁊ soporat' sum ⁊ resurrexi: quia dñs suscepit me. Non timebo milia pplī circundantis me: exurge dñe saluum me fac dē meus. Quōm tu percussisti omēs adūsantes sine cā: dentes peccatōr contriuisti. Dñi est salus: ⁊ sup pplm tuum bēdictio tua. In finem

Cum inuocarem exaudiuit ps cantici dd.

Me dē iustitie mee: in tribulatione dilatasti mi. Miserere mei ⁊ exaudi oōnem meam. Filii hominū usq; quo graui corde: ut quid diligitis uanitatem ⁊ quer tis mendaciū. Scitote q̄m mirificauit dñs scm suū. dñs exaudiet me cum clamauero ad eum. Irascimini ⁊ nolite peccare: que dicitis in cordib; ūris ⁊ in cubilib; ūris pungimini. Sacrificate sacrificium iustitie ⁊ sperate in dño: multi dicunt quis ostendit nobis bona. Signatum ē sup nos lumen uultus tui dñe: dedisti letitiam in corde meo. A fructu frumenti uini ⁊ olei sui multiplicati sunt. In pace in idipm: dormiam ⁊ requiescam. Quōm tu dñe singlāriter in spe: constituisti me. In

Verba mea finem p ea que hereditatem consequē.

Auribus percipe dñe: intelligе clamorem meum. Intende uocī oōnis mee: rex me ⁊ dē meus. Quōm ad te orabo dñe: mane exaudies uocē meam. Mane astabo tibi ⁊ uidebo: quōm tu deus uolens iniquitatem tu es. Nec; habitabit iuxta te malignus: nec; permanebunt iniusti ante oculos tuos. Odisti omēs qui operant iniquitatē: perdes omēs qui loquuntur mendaciū. Virum sanguinū ⁊ dolosum abhominabit dñs: ego aut in multitudine misē tue. Introibo in domum tuam: adorabo ad templum scm tuum in timore tuo. Dñe deduc me in iustitia tua p̄p inimicos meos: dirige in conspectu tuo uiam meam. Quōm nō est in ore eor uerit tas: cor eor uanum est. Sepulchrum patens ē guttur eor linguis suis dolose agebant: iudica illos deus. Decidāt a cogitationib; suis: secm multitudinem impietatum eor expelle eos: quōm irritauerunt te dñe. Et letentur omēs qui sperant in te: in ēternum exultabunt ⁊ habitabis in eis. Et glabuntur in te omēs qui diligunt nomen tuum: quōm tu benedices iusto. Dñe ut scuto: bone uoluntatis tue coronasti nos. In finem ps dauid p octaua.

Dñe ne in furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripias me. Miserere mei dñe quōm infirmus sum: sana me dñe quōm conturbata sunt ossa mea. Et anima mea turbata est ualde: tu autem dñe usquequo. Conuertere dñe ⁊ eripe animā meam: saluum me fac p̄p miam tuam. Quōm nō est in morte qui memor sit tui: in inferno aut quis confitebit tibi. Laborauī in gemitu meo lauabo p singlās noctes lectum meum: lacrimis meis stratum meum rigabo. Turbatus est a furore oculus meus: inueteraui inter omēs inimicos meos. Discedite a me omēs qui operamini iniquitatē: quōm exaudiuit dñs uocem fletus mei. Exaudiuit dñs deprecationē meam: dñs oōnem meam suscepit. Erubescant ⁊ conturbentur uehementer omēs inimici mei conuertantur ⁊ erubescant ualde uelociter. In finem ps dauid

Quem cantauit dño p uerbis chusi filii gemini.

Dñe deus meus in te speraui: saluum me fac ex omnib; persequentib; me ⁊ libera me. Nequando rapiat ut leo aiam meam: dum nō est qui redimat neq; qui saluum faciat. Dñe deus meus si feci istud: si est iniquitas in manib; meis. Si red

didi retribuentibus mi mala: decidam merito ab inimicis meis inanis. Persequatur inimicus aiam meam ⁊ comprehendat ⁊ conculcet in terra uitam meam ⁊ glām meam in puluerem deducat. Exurge dñe in ira tua: ⁊ exaltare in finib; inimicor meor. Et exurge dñe deus meus in precepto q̄ mandasti ⁊ synagoga populor circundabit te. Et propter hanc in altum regredere: dñs iudicat populos. Iudica me dñe secm iustitiam meam: ⁊ secm innocentiam meam sup me. Consumetur nequitia peccatōr ⁊ dirigel iustum: scrutans corda ⁊ renes deus. Iustum adiutorium meum a dño: qui saluos facit rectos corde. Deus iudex iustus fortis ⁊ patiens: numq̄d irascitur p singlos dies. Nisi conuersi fuerit gladiū suum uibrauit: arcum suum tetendit ⁊ paratum illū. Et in eo parauit uasa mortis: sagittas suas ardentib; effecit. Ecce parturit iniustitiam concepit dolorem: ⁊ peperit iniquitatē. Lacum aperuit ⁊ effodit eum: ⁊ incidit in foueam q̄m fecit. Conuertet dolor eius in caput eius: ⁊ in uerticem ipius iniquitas eius descendet. Confitebor dño secm iustitiam eius: ⁊ psallam nomini dñi altissimi.

Dñe dñs nr: q̄m admirabile est nomen tuum in uniuersa terra. Quōm eleuata est magnificentia tua: sup celos. Ex ore infantium ⁊ lactentium perfecisti laudem p̄p inimicos tuos: ut destruas inimicum ⁊ ultorem. Quōm uidebo celos tuos opa digitor tuor: lunam ⁊ stellas que tu fundasti. Quid est homo q̄d memor es eius: aut filius hominis quōm uisitas eum. Minuisti eum paulominus ab angelis: gla ⁊ honore coronasti eum: ⁊ constituisti eum sup opa manuum tuarum. Omnia subiecisti sub pedib; eius oues ⁊ boues uniuersas: insup ⁊ pecora campi. Uolucres celi: ⁊ pisces maris qui perambulant semitas maris. Dñe dñs nr: q̄m admirabile est nomen tuum in uniuersa terra. In finem p occultis filii ps dauid.

Confitebor tibi dñe in toto corde meo: narrabo omnia mirabilia tua. Letabor ⁊ exultabo in te: psallam nomini tuo altissime. In conuertendo inimicum meum retrorsum: infirmabuntur ⁊ peribunt a facie tua. Quōm fecisti iudicium meum ⁊ causam meam: sedisti super thronum qui iudicas iustitiam. Increpasti gentes ⁊ pereat impius: nomen eor delesti in ēternum ⁊ in seculum seculi. Inimici defecerunt framee in finem: ⁊ ciuitates destruxisti. Periit memoria eor cum sonitu: ⁊ dñs in ēternum permanet. Parauit in iudicio thronum suum ipse iudicabit orbem terre in equitate: iudicabit populos in iustitia. Et factus est dñs refugium pauperi: adiutor in opportunitatib; in tribulatione. Et sperent in te qui nouerunt nomen tuum: quōm non dereliquisti querentes te dñe. Psallite dño qui habitat in syon: annuntiate inter gentes studia eius. Quōm requirens sanguinem eor recordatus est: non est oblitus clamorem pauperum. Miserere mei dñe: uide humilitatem meam de inimicis meis. Qui exaltas me de portis mortis: ut annuntiem omnes laudationes tuas in portis filie syon. Exultabo in salutari tuo: infixe sunt gentes in interitu quem fecerunt. In laqueo isto quem absconderunt: comprehensus est pes eorum. Cognoscet dñs iudicia faciens: in operib; manuum suarum comprehensus est peccator. Conuertantur peccatores in infernum: omnes gentes que obliuiscuntur deum. Quōm non in finem obliuio erit pauperis: patientia paupum non peribit in finem. Exurge dñe non confortetur homo: iudicentur gentes in conspectu tuo. Constitue dñe legislatorem super eos: sciant gentes quōm homines sunt. Ut quid dñe recessisti longe: despicis in opportunitatib; in tribulatione. Dum superbit impius incenditur pauper: comprehendun

tur in consiliis quibꝫ cogitant. Qñ laudat̃ pec̃ator in desideriis anime sue: & iniquus bñdicit̃. Exacerbauit dñm pec̃or secñm multitudinẽ ire sue ñ queret. Non est ds in conspectu ei: inquinate sunt vie illius in omñi tempe. Auferunt̃ iudicia tua a facie ei: omñium inimicor suor dñabit̃. Dixit enim in corde suo: non movebor a gen̈atione in gen̈ationem sine malo. Cui maledictione os plenum est: & amaritudine & dolo: sub lingua ei labor & dolor. Sedet in insidiis cum divitibus in occultis: ut interficiat innocentem. Oculi eius in pauperem respiciunt: insidiat in abscondito sicut leo in spelunca sua. Insidiat ut rapiat pauperem: rapere pauperem dum attrahit eum. In laqueo suo humiliabit eum: inclinabit se & cadet cum dominatus fuerit pauper. Dixit enim in corde suo oblit̃ est ds: avertit faciem suam ne videat in finem. Exurge dñe ds exaltet̃ manus tua ne obliviscaris pauper. Propt̃ quid irritavit impius dñm: dixit enim in corde suo non requiret. Vides quia tu laborem & dolorem consideras: ut tradas eos in manus tuas. Tibi derelictus est pauper: orphano tu eris adiutor. Contere brachium peccatoris & maligni: quereris peccatum illius & non invenies. Dñs regnabit in eternum & in seculum seculi: peribitis gentes de terra illius. Desiderium pauperum exaudivit dñs: preparationem cordis eorum audivit auris tua. Iudicare pupillo & humili: ut non apponat ultra magnificare se homo super terram.

01 In dño confido quomodo dicitis animę meę: transmigra in montem sicut passer. Quoniam ecce peccatores intenderunt arcum paraverunt sagittas suas in pharetra: ut sagittent in obscuro rectos corde. Quoniam que perfecisti destruxerunt: justus autem quid fecit. Dñs in templo scō suo: dñs in celo sedes ei. Oculi ei in pauperem respiciunt: palpebre ei interrogant filios hominum. Dñs interrogat justum & impium: qui autem diligit iniquitatem odit animam suam. Pluet super peccatores laqueos: ignis sulphur & spiritus procellarum pars calicis eorum. Quoniam justus dñs & justicias dilexit: equitatem vidit vultus ei.

Salvum me fac In finem psalm̃ david pro octava.

11 Dñe quoniam defecit sanctus: quoniam diminute sunt veritates a filiis hominum. Vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum: labia dolosa in corde & corde locuti sunt. Disperdat dñs universa labia dolosa: & linguam magniloquam. Que dixerunt linguam nostram magnificabimus: labia nostra a nobis sunt: quis noster dñs est. Propter miseriam inopum & gemitum pauperum: nunc exurgam dicit dñs. Ponam in salutari: fiducialiter agam in eo. Eloquia dñi eloquia casta: argentum igne examinatum: probatum terre purgatum septuplum. Tu dñe servabis nos & custodies nos: a generatione hac in eternum. In circuitu impii ambulant: secundum altitudinem tuam multiplicasti filios hominum.

In finem psalmus

12 Usquequo dñe obliviscēris me in finem: dā. Usquequo avertis faciem tuam a me. Quamdiu ponam consilia in anima mea: dolorem in corde meo proprium. Usquequo exaltabit̃ inimicus meus super me: respice & exaudi me dñe ds meus. Illumina oculos meos ne unquam obdormiam in morte: nequando dicat inimicus meus: prevalui adversus eum. Qui tribulant me exultabunt si motus fuero: ego autem in misericordia tua speravi. Exultabit cor meum in salutari tuo. cantabo dño qui bona tribuit michi: & psallam nomini dñi altissimi.

In finem ps̃s david

13 Dixit insipiens in corde suo: non est ds. Corrupti sunt & abhominabiles facti sunt in studiis suis: non est qui faciat bonum non est usque ad unum. Dñs de celo prospexit super filios hominum: ut videat si est intelligens aut requirens

dñm. Omnes declinaverunt simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonum non est usque ad unum. Sepulchrum patens est guttur eorum linguis suis dolose agebant: venenum aspidum sub labiis eorum. Quorum os maledictione & amaritudine plenum est: veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem. Contritio & infelicitas in viis eorum: & viam pacis non cognoverunt non est timor dei ante oculos eorum. Nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem: qui devorant plebem meam sicut escam panis. Dñm non invocaverunt illic trepidaverunt timore ubi non erat timor. Quoniam dñs in generatione justa est: consilium inopis confudistis quoniam dñs spes ejus est. Quis dabit ex sion salutare israel: cum averterit dñs captivitatem plebis sue exultabit jacob & letabitur israel.

In finem ps̃s dā.

14 Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo: aut quis requiescet in monte scō tuo. Qui ingreditur sine macula: & operatur justiciam. Qui loquitur veritatem in corde suo: qui non egit dolum in lingua sua. Nec fecit proximo suo malum: & opprobrium non accepit adversus proximos suos. Ad nichilum deductus est in conspectu ejus malignus: timentes autem dñm glorificat. Qui juravit proximo suo & non decipit. qui pecuniam suam non dedit ad usuram: & munera super innocentem non accepit. Qui facit hec non movebitur in eternum.

In sc̃pto ipsi david.

15 Conserva me dñe quoniam speravi in te: dixi dño ds meus es tu. quoniam bonorum meorum non eges. Sanctis qui sunt in terra ejus: mirificavit omnes voluntates meas in eis. Multiplicate sunt infirmitates eorum: postea acceleraverunt. Non congregabo conventicula eorum de sanguinibus: nec memor ero nominum eorum per labia mea. Dñs pars hereditatis mee & calicis mei: tu es qui restituis hereditatem meam mihi. Funes ceciderunt mihi in preclaris: etenim hereditas mea preclara est mihi. Benedicam dñm qui tribuit mihi intellectum: insuper & usque ad noctem increpuerunt me renes mei. Providebam dñm in conspectu meo semper: quoniam a dextris est mihi ne commovear. Propt̃ hoc letatum est cor meum & exultavit lingua mea: insuper & caro mea requiescet in spe. Quoniam non derelinques animam meam in inferno: nec dabis sanctum tuum videre corruptionem. Notas mihi fecisti vias vite: adimplebis me letitia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua usque in finem.

Oratio david.

16 Exaudi dñe justiciam meam: intende deprecationem meam. Auribus percipe orationem meam: non in labiis dolosis. De vultu tuo judicium meum prodeat: oculi tui videant equitates. Probasti cor meum & visitasti nocte: igne me examinasti & non est inventa in me iniquitas. Ut non loquatur os meum opera hominum: propter verba labiorum tuorum ego custodivi vias duras. Perfice gressus meos in semitis tuis: ut non moveantur vestigia mea. Ego clamavi quoniam exaudisti me deus: inclina aurem tuam mihi & exaudi verba mea. Mirifica misericordias tuas: qui salvos facis sperantes in te. A resistentibus dextere tue custodi me: ut pupillam oculi. Sub umbra alarum tuarum protege me: a facie impiorum qui me afflixerunt. Inimici mei animam meam circumdederunt: adipem suum concluserunt: os eorum locutum est superbia. Projicientes me nunc circumdederunt me: oculos suos statuerunt declinare in terram. Susceperunt me sicut leo paratus ad predam: & sicut catulus leonis habitans in absconditis. Exurge dñe precedens eum & supplanta eum. eripe animam meam ab impio: framea tua ab inimicis manus tue. Dñe a paucis de terra divide eos in vita eorum: de absconditis tuis adimplesti venter eorum. Saturati sunt filiis: & dimiserunt reliquias suas parvulis suis. Ego autem in justicia apparebo conspectui tuo:

saluabor cum apparuerit glā tua. In finem puero dñi
17 Diligam te dauid que locutus ē dño ba cantici hui
dñe fortitudo in die qua eripuit eū dñs de manu ini
mea: dñs firmamentum meum munitor ei de manu saul: dixit
refugium meū: liberator meus. Deus meus adiutor mis:
spabo in eum. Protector meus: cornu salutis mee:
susceptor meus. Laudans invocabo dñm: ab inimi
cis meis salvus ero. Circumdederunt me dolores mortis:
torrentes iniquitatis conturbauerunt me. Dolores inferni
circumdederunt me: occupauerunt me laquei mortis. In
tribulatione mea invocauit dñm: ad deum meū clamauit.
Et exaudiuit de templo sco suo vocem meam: clamor
meus in conspectu eius introiuit in aures eius. Commota est
et contremuit terra: fundamenta montium conturbata sunt et
commota sunt: quoniam iratus est eis. Ascendit fumus in ira eius:
et ignis a facie eius exarsit: carbones succensi sunt ab eo.
Inclinauit celos et descendit: et caligo sub pedibus eius. Et
ascendit super cherubin et volauit: volauit super pennas ventor.
Et posuit tenebras latibulum suum: in circuitu
eius tabernaculum eius tenebrosa aqua in nubibus aeris. Pre fulgore
in conspectu eius nubes transierunt: grando et carbones ignis.
Et intonuit de celo dñs: et altissimus dedit vocem suam:
grando et carbones ignis. Et misit sagittas suas: et dissipauit
eos: fulgura multiplicauit et conturbauit eos. Et ap
paruerunt fontes aquarum: et revelata sunt fundamenta
orbis terrarum. Ab increpatione tua dñe: ab inspiratio
ne spūs ire tue. Misit de summo et accepit me: et assumpsit
me de aquis multis. Eripuit me de inimicis meis fortis
simis: et ab his qui oderunt me: quoniam confortati sunt super me.
Preuenerunt me in die afflictionis mee: et factus est dñs pro
tector meus. Et eduxit me in latitudinem: saluum me
fecit quoniam voluit me. Et retribuet mihi dñs secundum iusticiam
meam: et secundum puritatem manuum mearum retribuet mihi.
Quia custodiui vias dñi: nec impie gessi a deo meo. Quoniam
omnia iudicia eius in conspectu meo: et iusticias eius non repuli
a me. Et ero immaculatus cum eo: et obseruabo me ab iniqui
tate mea. Et retribuet mihi dñs secundum iusticiam meam: et secun
dum puritatem manuum mearum in conspectu oculorum eius.
Cum sancto sanctus eris: et cum viro innocente innocens eris.
Et cum electo electus eris: et cum peruerso perverteris. Quoniam tu
populum humilem saluum facies: et oculos superborum humiliabis.
Quoniam tu illuminas lucernam meam dñe: deus meus illumina
tenebras meas. Quoniam in te eripiar a tentatione: et
in deo meo transgrediar murum. Deus meus impolluta via
eius eloquia dñi igne examinata: protector est omnium sperantium
in se. Quoniam quis deus preter dñm: aut quis deus preter
deum nostrum. Deus qui precinxit me virtute: et posuit immaculatam
viam meam. Qui perfecit pedes meos tamquam cervorum:
et super excelsa statuens me. Qui docet manus meas ad pu
gnum: et posuisti ut arcum eneum brachia mea. Et dedisti
mihi protectionem salutis tue: et dextera tua suscepit me.
Et disciplina tua correxit me in finem: et disciplina tua
ipsa me docebit. Dilatasti gressus meos subtus me: et non
infirmata sunt vestigia mea. Persequar inimicos meos et com
prehendam illos: et non auertar donec deficiant. Confringam
illos et non poterunt stare: cadent subtus pedes meos. Et precinxi
sti me virtute ad bellum: et supplantasti insurgentes in me
subtus me. Et inimicos meos dedisti mihi dorsum: et odientes
me disperdidisti. Clamauerunt et non erat qui saluos faceret:
ad dñm nec exaudiuit eos. Et comminuam eos ut pulve
rem ante faciem venti: ut lutum platearum delebo eos. Et li
beres me de contradictionibus populi: constitues me in caput
gentium. Populus quem non cognoui seruiuit mihi: in auditu

tu auris obediuit mihi. Filii alieni mentiti sunt mihi: filii
alieni inueterati sunt: et claudicauerunt a semitis suis.
Viuit dñs et benedictus deus meus: et exaltetur deus saluti mee. Deus
qui das ultiones mihi: et subdis populos sub me. liberator meus de
inimicis meis iracundis. Et ab insurgentibus in me exal
tabis me: a viro iniquo eripies me. Propterea confitebor
in nationibus dñe: et nomini tuo psalmum dicam. Magnificans
salutes regis eius: et faciens misericordiam xpo suo dauid: et semini
eius usque in seculum. In finem psalmus dauid.
19 Celi enarrant gloriam dei: et opera manuum eius annuntiat
firmamentum. Dies diei eructat verbum: et nox nocti
indicat scientiam. Non sunt loquele neque sermones: quorum
non audiantur voces eorum. In omnem terram exiuit sonus eorum:
et in fines orbis terre verba eorum. In sole posuit tabernaculum suum:
et ipse tamquam sponsus procedens de thalamo suo. Exultauit
ut gigas ad currendam viam: a summo celo egressio eius. Et occur
sus eius usque ad summum eius: nec est qui se abscondat a ca
lore eius. Lex dñi immaculata conuertens animas: testimonium
dñi fidele sapientiam prestans parvulis. Iustitie dñi recte letifi
cantes corda: precptum dñi lucidum illuminans oculos. Ti
mor dñi sanctus permanet in seculum seculi: iudicia dñi vera iustifi
cata in semetipsa. Desiderabilia super aurum et lapidem pre
ciosum multum: et dulciora super mel et favum. Et enim ser
vus tuus custodit ea: in custodiendis illis retributio mul
ta. Delicta quis intelligit: ab occultis meis munda me:
et ab alienis parce seruo tuo. Si mei non fuerint dominati tunc
immaculatus ero: et emundabor a delicto maximo. Et erunt
ut complacent eloquia oris mei: et meditatio cordis mei in
conspectu tuo semper. Dñe adiutor meus: et redemptor meus.
20 Exaudiat te dñs in die tribulationis: In finem ps dd.
protegat te nomen dei iacob. Mittat tibi auxilium
de sco: et de syon tueatur te. Memor sit omnis sacrificii
tui: et holocaustum tuum pinguet. Tribuat tibi
secundum cor tuum: et omne consilium tuum confirmet. Le
tabimur in salutari tuo: et in nomine dei nostri magnificabi
mur. Implet dñs omnes petitiones tuas: nunc cognoui
quoniam saluum fecit dñs xpm suum. Exaudiet illum
de celo sco suo: in potentatibus salus dextere eius. Hi in cur
ribus et hi in equis: nos autem in nomine dei nostri invocabimus.
Ipsi obligati sunt et ceciderunt: nos autem surreximus et erecti
sumus. Dñe salvum fac regem: et exaudi nos in die qua
invocauerimus te. In finem psalmus dauid.
21 Dñe in virtute tua letabitur rex: et super salutare tuum
exultabit uehementer. Desiderium cordis eius tribu
isti ei: et voluntate labiorum eius non fraudasti eum. Quoniam pre
uenisti eum in benedictionibus dulcedinis: posuisti in ca
pite eius coronam de lapide precioso. Vitam petiit a te et tribu
isti ei: longitudinem dierum in seculum et in seculum seculi. Mag
na gloria eius in salutari tuo: gloriam et magnum decorem im
pones super eum. Quoniam dabis eum in benedictionem in seculum secu
li: letificabis eum in gaudio cum vultu tuo. Quoniam rex sperat
in dño: et in misericordia altissimi non mouebitur. Inueniatur
manus tua omnibus inimicis tuis: dextera tua inueniat omnes
qui te oderunt. Pones eos ut clibanum ignis in tempore vul
tus tui: dñs in ira sua conturbabit eos et deuorabit eos
ignis. Fructum eorum de terra perdes: et semen eorum a filiis ho
minum. Quoniam declinauerunt in te mala: cogitauerunt consilia
que non potuerunt stabilire. Quoniam pones eos dorsum: in re
liquiis tuis preparabis vultum eorum. Exaltare dñe in
virtute tua: cantabimus et psallemus virtutes tuas.
22 Deus deus meus In finem ps dd p assumptione matu
respice me quare me tua.
dereliquisti: longe a salute mea verba delictorum meorum.

Dñe meus clamabo p diem & ñ exaudies: & nocte & ñ ad insipientiam mihi. Tu aut in scō habitas laus isrl. In te spauerunt patres nri: spauerunt & liberasti eos. Ad te clamauerunt & salui facti sunt: in te spauerunt & ñ sunt confusi. Ego aut sum vermis & ñ homo: obprobrium hominū & abiectio plebis. Omes videntes me deriserunt me: locuti sūt labijs & mouerūt caput. Speraui in dño eripiat eum: saluum faciat eum qm vult eū. Quia tu es qui extraxisti me de ventre: spes mea ab vberibus matris mee: in te proiectus sum ex utero. De ventre matris mee dñs meus es tu: ne discesseris a me. Quia tribulatio proxima est: quia ñ est qui adiuuet. Circumdederunt me vituli multi: tauri pingues obsederunt me. Aperuerūt sup me os suum: sicut leo rapiens & rugiens. Sicut aq effusus sum: & dispersa sunt omnia ossa mea. Factum est cor meū tamq cera liquescens in medio ventris mei. Aruit tamq testa virtus mea: & lingua mea adhesit faucibus meis: & in pulverem mortis deduxisti me. Quia circūdederunt me canes multi: concilium malignantium obsedit me. Foderunt manus meas & pedes meos: dinumerauerunt omnia ossa mea. Ipsi vero considerauerunt & inspexerunt me: diviserunt sibi vestimenta mea: & super vestem meam miserunt sortem. Tu aut dñe ne elongaveris auxilium tuum a me: ad defensionem meam conspice. Erue a framea deus aiam meam: & de manu canis unicam meam. Salua me ex ore leonis: & a cornibus unicornium humilitatem meam. Narrabo nomen tuum fratribus meis: in medio ecclie laudabo te. Qui timetis dñm laudate eum: universum semen iacob glorificate eum. Timeat eum omne semen isrl: quia ñ sprevit neq despexit deprecationem pauperis. Nec avertit faciem suam a me: & cum clamarem ad eum exaudivit me. Apud te laus mea in ecclia magna: vota mea reddam in conspectu timentium eum. Edent pauperes & saturabuntur: & laudabunt dñm qui requirunt eum vivent corda eorum in seculum seculi. Reminiscentur & convertentur ad dñm: universi fines terre. Et adorabunt in conspectu eius: universe familie gentium. Quia dñi est regnum: & ipse dominabitur gentium. Manducaverunt & adoraverunt omnes pingues terre: in conspectu eius cadent omnes qui descendunt in terra. Et anima mea illi vivet: & semen meum serviet ipsi. Annuntiabitur dño generatio ventura: & annuntiabunt celi iusticiam eius populo qui nascetur quem fecit dominus. psalmus dauid.

Dñus regit me & nichil mihi deerit: in loco pascue ibi me collocauit. Super aquam refectionis educauit me: aiam meam convertit. Deduxit me super semitas iusticie: propter nomen suum. Nam & si ambulavero in medio umbre mortis ñ timebo mala quoniam tu mecum es. Virga tua & baculus tuus: ipsa me consolata sunt. Parasti in conspectu meo mensam: adversus eos qui tribulant me. Impinguasti in oleo caput meum: & calix meus inebrians quam preclarus est. Et misericordia tua subsequetur me: omnibus diebus vite mee. Et ut inhabitem in domo dñi: in longitudinem dierum. psalmus dauid in prima sabbati.

Dñi est terra & plenitudo eius: orbis terrarum & universi qui habitant in eo. Quia ipse super maria fundavit eum: & super flumina preparavit eum. Quis ascendet in montem dñi: aut quis stabit in loco sancto eius. Innocens manibus & mundo corde: qui ñ accepit in vano aiam suam: & ñ juravit in dolo proximo suo. Hic accipiet benedictionem a dño: & misericordiam a deo salutari suo. Hec est generatio querentium eum: querentium faciem dei iacob. Attollite portas principes vestras: & elevamini porte eternales: & introibit

rex glorie. Quis est iste rex glorie: dñus fortis & potens dñus potens in prelio. Attollite portas principes vestras: & elevamini porte eternales: & introibit rex glorie. Quis est iste rex glorie: dñus virtutum ipse est rex glorie. In finem ps dauid.

Ad te dñe levavi animam meam: deus meus in te confido ñ erubescam. Neq irrideant me inimici mei: etenim universi qui sustinent te ñ confundentur. Confundantur omnes inique agentes: supervacue. Vias tuas dñe demonstra mihi: & semitas tuas edoce me. Dirige me in veritate tua & doce me: quia tu es deus salvator meus & te sustinui tota die. Reminiscere miserationum tuarum dñe: & misericordiarum tuarum que a seculo sunt. Delicta iuventutis mee: & ignorantias meas ne memineris. Secundum misericordiam tuam memento mei tu: propter bonitatem tuam dñe. Dulcis & rectus dñs: propter hoc legem dabit delinquentibus in via. Dirigit mansuetos in iudicio: docebit mites vias suas. Universe vie dñi misericordia & veritas: requirentibus testamentum eius & testimonia eius. Propter nomen tuum dñe propitiaberis peccato meo: multum est enim. Quis est homo qui timet dñm: legem statuit ei in via quam elegit. Anima eius in bonis demorabitur: & semen eius hereditabit terram. Firmamentum est dñs timentibus eum: & testamentum ipsius ut manifestetur illis. Oculi mei semper ad dñm: quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos. Respice in me & miserere mei: quia unicus & pauper sum ego. Tribulationes cordis mei multiplicate sunt de necessitatibus meis eripe me. Vide humilitatem meam & laborem meum: & dimitte universa delicta mea. Respice inimicos meos quoniam multiplicati sunt: & odio iniquo oderunt me. Custodi animam meam & eripe me: non erubescam quoniam speravi in te. Innocentes & recti adhesserunt mihi: quia sustinui te. Libera deus israel: ex omnibus tribulationibus suis. psalmus dauid.

Judica me dñe quoniam ego in innocentia mea ingressus sum: & in dño sperans non infirmabor. Proba me dñe & tempta me: ure renes meos & cor meum. Quoniam misericordia tua ante oculos meos est: & complacui in veritate tua. Non sedi cum concilio vanitatis: & cum iniqua gerentibus non introibo. Odivi ecclam malignantium: & cum impiis non sedebo. Lavabo inter innocentes manus meas: & circumdabo altare tuum dñe. Ut audiam vocem laudis & enarrem universa mirabilia tua. Dñe dilexi decorem domus tue: & locum habitationis glorie tue. Ne perdas cum impiis deus animam meam: & cum viris sanguinum vitam meam. In quorum manibus iniquitates sunt: dextera eorum repleta est muneribus. Ego autem in innocentia mea ingressus sum: redime me & miserere mei. Pes meus stetit in directo: in ecclijs benedicam te dñe. In finem ps dauid priusquam lineretur.

Dñs illuminatio mea & salus mea: quem timebo. Dñs protector vite mee: a quo trepidabo. Dum appropiant super me nocentes: ut edant carnes meas. Qui tribulant me inimici mei: ipsi infirmati sunt & ceciderunt. Si consistant adversum me castra: non timebit cor meum. Si exurgat adversum me prelium: in hoc ego sperabo. Unam petii a dño hanc requiram: ut inhabitem in domo dñi omnibus diebus vite mee. Ut videam voluntatem dñi & visitem templum eius. Quoniam abscondit me in tabernaculo suo in die malorum: protexit me in abscondito tabernaculi sui. In petra exaltavit me: & nunc exaltavit caput meum super inimicos meos. Circuivi & immolavi in tabernaculo eius hostiam vociferationis: cantabo & psalmum dicam dño. Exaudi dñe vocem meam qua clamavi ad te: miserere mei & exaudi me. Tibi dixit cor meum exquisivit te facies mee: faciem tuam dñe requiram. Ne avertas faciem tuam a me: ne declines in ira a servo tuo. Adiutor

meus esto dñe ne derelinquas me: neq; despicias me ds salutaris mis. Qm pat meus: et mat mea dereliquerunt me: dns aut assumpsit me. Legem pone mi dñe in uia tua: et dirige me in semita recta ppter inimicos meos. Ne tradideris me in animas tribulantiu me: quoniam insurrexerunt in me testes iniqui: et mentita est iniquitas sibi. Credo uidere bona dni in tra uiuentiu. Expecta dnm uiriliter age: et confortet cor tuum et sustine dnm. ps huic dauid.

27 Ad te dñe clamabo ds meus ne sileas a me. ne quando tacens a me: et assimilabor descendentibus in lacum. Exaudi dñe uocem deprecationis mee: dum oro ad te dum extollo manus meas ad templum scm tuum. Ne simul trahas me cum peccatoribus: et cum operantibus iniquitatem ne perdas me. Qui loquuntur pacem cum proximo suo: mala aut in cordibus eorum. Da illis secundum opa eorum: et secundum nequitiam adinuentionum ipsorum. Secundum opa manuum eorum tribue illis: redde retributionem eorum ipsis. Quoniam non intellexerunt opa dni: et in opa manuum eius destrues illos: et non edificabis eos. Benedictus dns: quoniam exaudiuit uocem deprecationis mee. Dns adiutor meus: et protector meus: et in ipso speauit cor meum et adiutus sum. Et refloruit caro mea: et ex uoluntate mea confitebor ei. Dns fortitudo plebis sue: et protector saluationum xpi sui est. Saluum fac populum tuum dñe: et benedic hereditati tue: et rege eos et extolle illos usq; in eternum. ps dcd in ormutatione tabernaculi.

28 Afferte dño filii dei: afferte dño filios arietum. Afferte dño gloriam et honorem: afferte dño gloriam nomini eius: adorate dnm in atrio scō eius. Vox dni super aquas ds maiestatis intonuit: dns super aquas multas. Vox dni in uirtute: vox dni in magnificentia. Vox dni confringentis cedros: et confringet dns cedros libani. Et comminuet eos tamq; uniculum libani: et dilectus sicut filius unicornuum. Vox dni intercidentis flammam ignis: vox dni concutientis desertum: et commouebit dns desertum cades. Vox dni preparantis cervos: et revelabit condensa: et in templo eius omnes dicent gloriam. Dns diluuium inhabitare facit: et sedebit dns rex in eternum. Dns uirtutem populo suo dabit: dns benedicet populo suo in pace. ps cantici in dedicatione domus dauid.

29 Exaltabo te dñe quoniam suscepisti me: nec delectasti inimicos meos super me. Dñe ds meus clamaui ad te: et sanasti me. Dñe eduxisti ab inferno animam meam: saluasti me a descendentibus in lacum. Psallite dño omnes scī eius: et confitemini memorie sanctitatis eius. Quoniam ira in indignatione eius: et uita in uoluntate eius. Ad uesperum demorabitur fletus: et ad matutinum letitia. Ego autem dixi in habundantia mea: non mouebor in eternum. Dñe in uoluntate tua: prestitisti decori meo uirtutem. Auertisti faciem tuam a me: et factus sum conturbatus. Ad te dñe clamabo: et ad dnm meum deprecabor. Que utilitas in sanguine meo: dum descendo in corruptionem. Numquid confitebitur tibi puluis: aut annuntiabit ueritatem tuam. Audiuit dns: et misertus est mei: dns factus est adiutor meus. Conuertisti planctum meum in gaudium mihi: conscidisti saccum meum et circumdedisti me letitia. Ut cantet tibi gla mea: et non compungar: dñe ds meus in eternum confitebor tibi. In finem ps dcd p extasi.

30 Ad te dñe speraui ne confundar in eternum: in iustitia tua libera me. Inclina ad me aurem tuam: accelera ut eruas me. Esto mihi in deum protectorem: et in domum refugii ut saluum me facias. Quoniam fortitudo mea: et refugium meum es tu: et propter nomen tuum deduces me et enutries me. Et educes me de laqueo quem absconderunt mihi: quoniam tu es protector meus. In manus tuas commendo spiritum meum: redemisti me dñe ds ueritatis. Odisti obseruantes uanitates supervacue. Ego autem in dño speraui: exultabo et letabor in misericordia tua. Quoniam respexisti humilitatem meam: saluasti de necessitatibus animam meam. Nec conclusisti me in manibus inimici: statuisti in loco spatioso pedes meos. Miserere mei dñe quoniam tribulor: conturbatus est in ira oculus meus: anima mea et uenter meus. Quoniam defecit in dolore uita mea: et anni mei in gemitibus. Infirmata est in paupertate uirtus mea: et ossa mea conturbata sunt. Super omnes inimicos meos factus sum obprobrium uicinis meis ualde: et timor notis meis. Qui uidebant me foras fugerunt a me: obliuioni datus sum tamq; mortuus a corde. Factus sum tamq; uas perditum: quoniam audiui uituperationem multorum commorantium in circuitu. In eo dum conuenirent simul aduersum me: accipere animam meam consiliati sunt. Ego aut speraui in te dñe: dixi dns meus es tu in manibus tuis sortes mee. Eripe me de manu inimicorum meorum: et a persequentibus me. Illustra faciem tuam super seruum tuum: et saluum me fac in misericordia tua dñe: non confundar quoniam inuocauit te. Erubescant impii et deducantur in infernum: muta fiant labia dolosa. Que loquuntur aduersus iustum iniquitatem: in superbia et abusione. Quam magna multitudo dulcedinis tue dñe: quam abscondisti timentibus te. Perfecisti eis qui sperant in te: in conspectu filiorum hominum. Abscondes eos in abscondito faciei tue: a conturbatione hominum. Proteges eos in tabernaculo tuo: a contradictione linguarum. Benedictus dns: quoniam mirificauit misericordiam suam mihi: in ciuitate munita. Ego dixi in excessu meo: proiectus sum a facie oculorum tuorum. Idcirco exaudisti uocem orationis mee: dum clamarem ad te. Diligite dnm omnes scī eius: quoniam ueritatem requirit dns: et retribuet abundanter facientibus superbiam. Viriliter agite et confortetur cor uestrum: omnes qui speratis in dño.

31 Beati quorum remisse sunt iniquitates: intellectus dauid. Et quorum tecta sunt peccata. Beatus uir cui non imputauit dns peccatum: nec est in spiritu eius dolus. Quoniam tacui inueterauerunt ossa mea: dum clamarem tota die. Quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua: conuersus sum in erumpna mea dum configitur spina. Delictum meum cognitum tibi feci: et iustitiam meam non abscondi. Dixi confitebor adiuersum me iniustitiam meam dño: et tu remisisti impietatem peccati mei. Pro hac orabit ad te omnis sanctus in tempore opportuno. Verumtamen in diluuio aquarum multarum: ad eum non approximabunt. Tu es refugium meum a tribulatione que circumdedit me: exultatio mea erue me a circumdantibus me. Intellectum tibi dabo et instruam te: in uia hac qua gradieris firmabo super te oculos meos. Nolite fieri sicut equus et mulus: quibus non est intellectus. In camo et freno maxillas eorum constringe: qui non adpropinquant ad te. Multa flagella peccatoris: sperantem autem in dño misericordia circumdabit. Letamini in dño et exultate iusti: et glamini omnes recti corde. In finem ps dauid.

32 Exultate iusti in dño: rectos decet laudatio. Confitemini dño in cithara: in psalterio decem cordarum psallite illi. Cantate ei canticum nouum: bene psallite ei in uocifferatione. Quia rectum est uerbum dni: et omnia opa eius in fide. Diligit misericordiam et iudicium: misericordia dni plena est terra. Verbo dni celi firmati sunt: et spiritu oris eius omnis uirtus eorum. Congregans sicut in utre aquas maris: ponens in thesauris abyssos. Timeat dnm omnis terra: ab eo aut commoueantur omnes inhabitantes orbem. Quoniam ipse dixit et facta sunt: ipse mandauit et creata sunt. Dns dissipat consilia gentium: reprobat autem cogitationes populorum et reprobat consilia principum. Consilium autem dni manet in eternum: cogitationes cordis eius in generatione et generationem. Beata gens cuius est dns ds eius: populus quem elegit in hereditatem sibi. De celo respexit dns: uidit omnes filios hominum. De preparato habitaculo suo: respexit

sup oñes qui habitant ꝛram. Qui finxit sigillatim corda eoꝝ
qui intelligit omnia opa eoꝝ. Non saluat rex p multã uirtu
tem ꝛ gigas in multitudine uirtutis sue. Fal
lax equus ad salutem ꝛ in habundantia aut uirtutis sue non
saluabit. Ecce oculi dñi sup metuentes eum ꝛ in eos qui sperant
sup mia ei. Vt eruat a morte aias eoꝝ ꝛ alat eos in fame.
Anima nra sustinet dñm ꝛ adiutor ꝛ protector nr est.
Quia in eo letabit cor nrm ꝛ in nõe scõ eius speramus. Fi
at mia tua dñe sup nos quemadm speauimus in te. ps dauid
33 Benedicam dñm in ꝛ dimisit eum ꝛ abiit.
oni tempe semp laus ei in ore meo. In dño
laudabitur aia mea audiant mansueti ꝛ letentur. Magni
ficate dñm mecum ꝛ exaltemus nom ei in idipm. Exquisiui
dñm ꝛ exaudiuit me ꝛ ex oñibus tribulationibus meis eripu
it me. Accedite ad eum ꝛ illuminamini ꝛ facies ure non
confundent. Iste pauper clamauit ꝛ dns exaudiuit eum ꝛ
de oñibus tribulationibus ei saluauit eũ. Immittet angelus
dñi in circuitu timentium eũ ꝛ eripiet eos. Gustate ꝛ uide
te quam suauis est dns beatus uir qui sperat in eo. Timete do
minum oes sci ei quoniam nichil deest timentibus eum. Diuites
eguerunt ꝛ esurierunt inquirentes aut dñm non minuent omi
bono. Venite filii audite me timorem dñi docebo uos. Quis
est ho qui uult uitam diligit dies uidere bonos. Prohibe
linguam tuam a malo ꝛ labia tua ne loquantur dolum. Di
ce a malo ꝛ fac bonum inquire pacem ꝛ persequere eam. Oculi
dñi sup iustos ꝛ aures ei in preces eoꝝ. Vultus aut dñi sup
facientes mala ut pdat de tra memoriam eoꝝ. Clamauerunt
iusti ꝛ dns exaudiuit eos ꝛ ex oñibus tribulationibus eoꝝ liba
uit eos. Iuxta est dns his qui tribulato sunt corde ꝛ humi
les spũ saluabit. Multe tribulationes iustoꝝ ꝛ de oñibus
his liberabit eos dns. Custodit dns oia ossa eoꝝ unum
ex his non conteretur. Mors peccatorum pessima ꝛ qui oderunt iu
stum delinquent. Redimet dns animas seruoꝝ suoꝝ ꝛ
non delinquent oes qui sperant in eo. In finem ps ipi dauid.
Iudica dñe nocentes me expugna impugnantes me. Appre
hende arma ꝛ scutum ꝛ exurge in adiutorium mi. Effunde
frameam ꝛ conclude aduersus eos qui persequuntur me dic aie
mee salus tua ego sum. Confundantur ꝛ reuereantur quẽ
rentes aiam meam. Auertantur retrorsum ꝛ confundantur cogitantes
mi mala. Fiant tamq puluis ante faciem uenti ꝛ angls
dñi coartans eos. Fiat uia illoꝝ tenebre ꝛ lubricum ꝛ an
gls dñi persequens eos. Quoniam gratis absconderunt mi in mti
tudine laqueũ sui supuacue exprobrauerunt aiam mea. Veniat
illi laqueus quem ignorat ꝛ captio quam abscondit apprehen
dat eum ꝛ in laqueum cadat in ipm. Anima aut mea exul
tabit in dño ꝛ delectabitur super salutari suo. Oia ossa mea
dicent dñe quis similis tui. Eripiens inopem de manu
fortioris eius egenum ꝛ pauperem a diripientibus eum. Surgentes
testes iniqui que ignorabam interrogabant me. Retribu
ebant mi mala pro bonis sterilitatem aie mee. Ego aut cum
mi molesti essent induebar cilicio. Humiliabam in ieiu
nio aiam meam ꝛ oratio mea in sinu meo conuertet. Quasi
proximum et fratrem nrm sic placebam et quasi lugens ꝛ contristatus
sic humiliabar. Et aduersum me letati sunt ꝛ conuenerunt congre
gata sunt sup me flagella ꝛ ignoraui. Dilacerati sunt nec compun
cti tentauerunt me subsannauerunt me subsannatione
frenduerunt sup me dentibus suis. Dne quando respicies restitue
aiam meam a malignitatibus eoꝝ a leonibus unicam meam.
Confitebor tibi in ecclia magna in pplo graui laudabo te. Non
supergaudeant mi qui aduersantur mi inique qui oderunt me
gratis ꝛ annuunt oculis. Quoniam mi quidem pacifice loquebantur ꝛ in
dolos terre loquntur dolos cogitabant. Et dilatauerunt sup me
os suum dixerunt euge euge uiderunt oculi nri. Vidisti
dñe ne sileas dñe ne discedas a me. Exurge ꝛ intende
iudicio meo ds meus ꝛ dns meus in causam meam. Iudica
me secm iustitiam tuam dñe ds mus ꝛ non supergaudeant
mihi. Non dicant in cordibus suis euge euge aie nre non di
cant deuorabimus eum. Erubescant ꝛ reuereantur simul qui
gratulantur malis meis. Induantur confusione ꝛ reuerentia
qui magnifica loquuntur super me. Exultent ꝛ letentur qui
uolunt iusticiam meam ꝛ dicant semp magnificet dns qui
uolunt pacem serui ei. Et lingua mea meditabitur iusti
tiam tuam tota die laudem tuam. In finem ps dd seruo
37 Dixit iniustus ut delinquat in semet ipo non
est timor dei ante oculos eius. Quoniam dolose egit in conspectu
eius ut inueniatur iniquitas eius ad odium. Verba oris
eius iniquitas ꝛ dolus noluit intelligere ut bene ageret. Ini
quitatem meditatus est in cubili suo astitit omni uie non bone ma
litia aut non odiuit. Dne in celo mia tua ꝛ ueritas tua usq
ad nubes. Iustitia tua sicut montes dei iudicia tua abyssus
multa. Homines ꝛ iumenta saluabis dne quemadmodum multi
plicasti miam tuam deus. Filii aut hominum in tegmine
alarum tuarum sperabunt. Inebriabuntur ab ubertate domus tue
ꝛ torrente uoluptatis tue potabis eos. Quoniam apud te est fons uite
ꝛ in lumine tuo uidebimus lumen. Protende miam tuam sci
entibus te ꝛ iustitiam tuam his qui recto sunt corde. Non ue
niat mihi pes superbie ꝛ manus peccatoris non moueat me. Ibi ceci
derunt qui operantur iniquitatem expulsi sunt nec potuerunt stare.
Noli emulari in malignantibus psalmus dauid.
37 Neque zelauerit facientes iniquitatem. Quoniam tamq fenum
uelociter arescent ꝛ quemadmodum holera herbarum cito decident. Spera
in dño ꝛ fac bonitatem ꝛ inhabita ram ꝛ pasceris in
diuitiis eius. Delectare in dño ꝛ dabit tibi petitiones cordis
tui. Reuela dño uiam tuam ꝛ spera in eo ipse faciet. Et
educet quasi lumen iustitiam tuam ꝛ iudicium tuum tamquam
meridiem. Subditus esto dño ꝛ ora eum. Noli emulari in
eo qui prosperatur in uia sua in homine faciente iniu
stitias. Desine ab ira ꝛ derelinque furorem noli emulari
ut maligneris. Quoniam qui malignantur exterminabuntur. Sus
tinentes autem dñm ipi hereditabunt terram. Et adhuc pu
sillum ꝛ non erit peccator ꝛ quereris locum eius ꝛ non inuenies. Man
sueti autem hereditabunt terram ꝛ delectabuntur in multitudine
pacis. Obseruabit peccator iustum ꝛ stridebit super eum den
tibus suis. Dns autem irridebit eum quoniam prospicit quod ueniat
dies ei. Gladium euaginauerunt peccatores intenderunt arcum
suum. Vt deripiant pauperem ꝛ inopem ut trucident rec
tos corde. Gladius eorum intret in corda ipsorum ꝛ arcus eorum confrin
gatur. Melius est modicum iusto super diuitias peccatorum multas.
Quoniam brachia peccatorum conterentur confirmat autem iustos dns.
Novit dns dies immaculatorum ꝛ hereditas eorum in eternum erit. Non
confundentur in tempore malo ꝛ in diebus fame saturabuntur
quia peccatores peribunt. Inimici autem dñi mox honorificati sunt
erunt ꝛ exaltati deficientes quemadmodum fumus deficient. Mutua
bitur peccator ꝛ non soluet iustus autem miseretur ꝛ tribuet. Qui
benedicentes ei hereditabunt terram maledicentes autem ei disperibunt.
A pud dñm gressus hois dirigentur ꝛ uiam eius uolet. Cum ce
ciderit non collidetur quia dns supponit manum suam. Iuuenis fui ꝛ
etenim senui ꝛ non uidi iustum derelictum nec semen eius querens pa
nem. Tota die miseretur ꝛ commodat ꝛ semen illius in benedictio
ne erit. Declina a malo ꝛ fac bonum ꝛ inhabita in seculum
seculi. Quia dns amat iudicium ꝛ non derelinquet scos suos
in eternum conseruabuntur. Iniusti punientur ꝛ semen impio
rum peribit. Iusti autem hereditabunt terram ꝛ inhabitabunt in se
culum seculi super eam. Os iusti meditabitur sapientiam ꝛ lingua
eius loquetur iudicium. Lex dei eius in corde ipsius ꝛ non supplan

tabunt gl'ul ei. Conſidat pecc̃or tuſtum: ⁊ querit mortificare eum. Deus aut̃ nõ derelinquet eum in manib⁹ ei⁹: nec dampnabit eum cum iudicabit illu. Expecta dñm ⁊ cuſtodi uiam ei⁹: ⁊ exaltabit te ut hereditẽ te capiat̃ terram cum pierunt pecc̃ores uidebis. Vidi impium ſuperexaltatum: ⁊ elevatum ſic̃ cedros libani. Et tranſiui ⁊ ecce nõ erat: quesiui eum ⁊ nõ ẽ inuent⁹ locus ei⁹. Cuſtodi innocentiam ⁊ uide equitatẽ: quia ſequẽs hõi pacifico. Iniuſti aut̃ diſperḃ ſimul: reliquie impior⁹ interibũt. Salus aut̃ iuſtor⁹ a dño: ⁊ protector eor⁹ in tẽpe tribulationis. Et adiuuabit eos dñs ⁊ liḃabit eos: ⁊ eruet eos a peccatorib⁹ ⁊ ſaluabit eos: quoniam ſperauerunt in eo.

Psalm 37

Dñe ne ps dd in rememoratione ſabbati.

Domine ne in furore tuo arguas me: neq⁹ in ira tua corripias me. Quoniam ſagitte tue infixe ſunt mihi: ⁊ confirmaſti ſup me manũ tuam. Non eſt ſanitas in carne mea a facie ire tue: non eſt pax oſſib⁹ meis a facie peccator⁹ meor⁹. Quoniam iniquitates mee ſupergreſſe ſunt caput meum: ſic̃ onus graue grauate ſunt ſup me. Putruerunt ⁊ corrupte ſunt cicatrices mee: a facie inſipientie mee. Miſer factus ſum ⁊ curuatus ſum uſq⁹ in finem: tota die contriſtat⁹ ingrediebar. Quoniam lumbi mei impleti ſunt illuſionib⁹: ⁊ non eſt ſanitas in carne mea. Afflictus ſum ⁊ humiliat⁹ ſum nimis: rugiebam a gemitu cordis mei. Domine ante te omne deſiderium meum: ⁊ gemitus meus a te non eſt abſconditus. Cor meum conturbatum eſt [illegible] de reliquit me uirtus mea: ⁊ lumen oculor⁹ meor⁹ ⁊ ipm non eſt mecum. Amici mei ⁊ proximi mei: aduerſum me appropinquauerunt ⁊ ſteterunt. Et qui iuxta me erant de longe ſteterunt: ⁊ uim faciebant qui querebant aiam meam. Et qui inquirebant mala mihi locuti ſunt uanitates: ⁊ dolos tota die meditabantur. Ego aut̃ tamq̃ ſurdus non audiebam: ⁊ ſic̃ mut⁹ non aperiens os ſuum. Et factus ſum ſic̃ homo non audiens: ⁊ non habens in ore ſuo redargutiones. Quoniam te dñe ſperaui: tu exaudies dñe deus meus. Quia dixi ne quando ſupergaudeant inimici mei: ⁊ dum mouent pedes mei ſuper me magna locuti ſunt. Quoniam ego in flagella paratus ſum: ⁊ dolor meus in aſpectu meo ſemp. Quoniam iniquitatem meam annunciabo: ⁊ cogitabo pro peccato meo. Inimici aut̃ mei uiuunt ⁊ confirmati ſunt ſuper me: ⁊ multiplicati ſunt qui oderunt me iniq⁹. Qui retribuunt mala pro bonis: detrahebant mihi quoniam ſequebar bonitatem. Ne derelinquas me dñe deus meus: ne diſceſſeris a me. Intende in adiutoriũ meum dñe deus ſalutis mee.

In finem canticũ dauid p idithum.

Dixi cuſtodiam uias meas: ut non delinquam in lingua mea. Poſui ori meo cuſtodiam: cum conſiſteret peccator aduerſum me. Obmutui ⁊ humiliat⁹ ſum ⁊ ſilui a bonis: ⁊ dolor meus renouatus eſt. Concaluit cor meum intra me: ⁊ in meditatione mea exardeſcet ignis. Locutus ſum in lingua mea: notum fac mihi dñe finem meum. Et numerum dierum meor⁹ qui eſt: ut ſciam quid deſit mihi. Ecce menſurabiles poſuiſti dies meos: ⁊ ſubſtantia mea tamq̃ nichilum ante te. Verumtamen uniuerſa uanitas: omnis homo uiuens. Verumtamen in ymagine pertranſit homo: ſed ⁊ fruſtra conturbat̃. Theſaurizat ⁊ ignorat cui congregabit ea. Et nunc que ẽ expectatio mea: nonne dñs ⁊ ſubſtantia mea apud te eſt. Ab omnib⁹ iniquitatib⁹ meis eripe me: opprobrium inſipientis dediſti me. Obmutui ⁊ non aperui os meum: quoniam tu feciſti amoue a me plagas tuas. A fortitudine manus tue ego defeci in increpationib⁹: propter iniquitatem corripuiſti hominem. Et tabeſcere feciſti ſicut aranee aiam eius: uerumtamen uane conturbat̃ omnis homo.

Exaudi oronem meam dñe ⁊ deprecationem meam: auribus percipe lacrimas meas. Ne ſileas quoniam aduena ego ſum apud te ⁊ peregrinus ſicut omnes patres mei. Remitte mihi ut refrigerer priuſquam abeam: ⁊ amplius non ero. In finem ps dd.

Expectans expectaui dñm: ⁊ intendit mihi. Et exaudiuit preces meas: ⁊ eduxit me de lacu miſerie ⁊ de luto fecis. Et ſtatuit ſuper petram pedes meos: ⁊ direxit greſſus meos. Et immiſit in os meum canticum nouum: carmen deo noſtro. Videbunt multi ⁊ timebunt: ⁊ ſperabunt in dño. Beatus uir cuius eſt nomen dñs ſpes eius: ⁊ non reſpexit in uanitates ⁊ inſanias falſas. Multa feciſti tu dñe deus meus mirabilia tua: ⁊ cogitationib⁹ tuis non eſt qui ſimilis ſit tibi. Annunciaui ⁊ locutus ſum: multiplicati ſunt ſuper numerum. Sacrificium ⁊ oblationem noluiſti: aures aut̃ perfeciſti mihi. Holocaustum ⁊ pro peccato non poſtulaſti: tunc dixi ecce uenio. In capite libri ſcriptum eſt de me: ut facerem uoluntatem tuam deus meus uolui: ⁊ legem tuam in medio cordis mei. Annunciaui iuſticiam tuam in eccleſia magna: ecce labia mea non prohibebo dñe tu ſciſti. Iuſticiam tuam non abſcondi in corde meo: ueritatem tuam ⁊ ſalutare tuum dixi. Non abſcondi miſericordiam tuam ⁊ veritatem tuam a concilio multo. Tu aut̃ dñe ne longe facias miſerationes tuas a me: miſericordia tua ⁊ veritas tua ſemp ſuſceperunt me. Quoniam circumdederunt me mala quor⁹ non eſt numer⁹: comprehenderunt me iniquitates mee ⁊ non potui ut uiderem. Multiplicate ſunt ſuper capillos capitis mei: ⁊ cor meum dereliquit me. Complaceat tibi dñe ut eruas me: dñe ad adiuuandum me reſpice. Confundantur ⁊ reuereantur ſimul: qui querunt aiam meam ut auferant eam. Conturbentur retrorſum ⁊ reuereantur: qui uolunt mihi mala. Ferantur confeſtim confuſionem ſuam: qui dicunt mihi euge euge. Exultent ⁊ letentur ſuper te omnes querentes te: ⁊ dicant ſemp magnificetur dñs qui diligunt ſalutare tuum. Ego aut̃ mendicus ſum ⁊ pauper: dñs ſollicitus eſt mei. Adiutor meus ⁊ protector meus tu es: deus meus ne tardaueris.

Psalm 38

In finem mattis filius chore.

Beatus qui intelligit ſuper egenum ⁊ pauperem: in die mala liḃabit eum dñs. Dñs conſeruet eum ⁊ uiuificet eum ⁊ beatum faciat eum in terra: ⁊ non tradat eum in aiam inimicor⁹ eius. Dñs opem ferat illi ſup lectum doloris eius: uniuerſum ſtratum eius uerſaſti in infirmitate eius. Ego dixi dñe miſerere mei: ſana aiam meam quoniam peccaui tibi. Inimici mei dixerunt mala mihi: quando morietur ⁊ peribit nomen eius. Et ſi ingrediebat uidere uana loquebatur: cor eius congregabit iniquitatem ſibi. Egrediebatur foras: ⁊ loquebatur in id ipm. Aduerſum me ſuſurrabant omnes inimici mei: aduerſum me cogitabant mala mihi. Verbum iniquum conſtituerunt aduerſum me: numquid qui dormit non adiciet ut reſurgat. Et enim homo pacis mee in quo ſperaui: qui edebat panes meos magnificauit ſuper me ſupplantationem. Tu aut̃ dñe miſerere mei: ⁊ reſuſcita me: ⁊ retribuam eis. In hoc cognoui quoniam uoluiſti me: quoniam non gaudebit inimicus meus ſuper me. Me aut̃ propter innocentiam ſuſcepiſti: ⁊ confirmaſti me in aſpectu tuo in eternum. Benedictus dñs deus iſrl a ſeculo ⁊ uſq⁹ in ſeculum: fiat fiat.

Psalm 39

In finem intellectus filius chore.

Quemadmodum deſiderat ceruus ad fontes aquarum: ita deſiderat anima mea ad te deus. Sitiuit anima mea ad deum fontem uiuum: quando ueniam ⁊ apparebo ante faciem dei. Fuerunt mihi lacrime mee panes die ac nocte: dum dicitur mihi quotidie ubi eſt deus tuus. Hec recordat⁹ ſum ⁊ effudi in me animam meam: quoniam tranſibo in locum tabernaculi admirabilis uſq⁹ ad domum dei. In uoce exultationis ⁊ confeſſionis: ſonus epulantis. Quare triſtis eſt anima mea: ⁊ quare conturbas me. Spera in deo quoniam adhuc confitebor illi: ſalutare uultus mei ⁊ deus meus. Ad me ipm anima mea conturbata eſt: propterea memor ero tui de terra iordanis ⁊ hermoniim a monte modico. Abyſſus abyſſum inuocat: in uoce cataractarum tuarum. Omnia excelſa tua

ꝛ fluctus tui⁹ sup me transierunt. In die mandauit
dñs miam suam: ꝛ nocte canticū ei⁹. Apud me oō deo
uite mee: dicam dō susceptori meo⁹ es. Quare oblit⁹ es
mei ꝛ quare contristat⁹ incedo dum affligit me inimic⁹.
Dum confringunt⁹ ossa mea exprobrauer⁹ mi qui tribu
lant me inimici mei. Dum dicunt mi p singlos dies
est dns tuus q̄re tristis es aīa mea ꝛ q̄re conturbas me. Spa
ndō qm adhuc confitebor illi: salutare uultus mei ꝛ ds mꝰ.
Vindica me ds ꝛ discerne causam In finem ps dd
meam de gente nō scā: ab homine iniquo ꝛ doloso erue me.
Quia tu es ds fortitudo mea q̄re me repulisti ꝛ q̄re tristis
incedo dum affligit me inimic⁹. Emitte lucem tuam ꝛ ue
tatē tuam: ipa me deduxer⁹ ꝛ adduxerunt in montem
scm tuū ꝛ in tabnacla tua. Et introibo ad altare dei: ad
dm qui lētificat iuuentutē meam. Confitebor tibi in cy
thara ds ds mꝰ quare tristis es anima mea: ꝛ q̄re conturbas
bas me. Spa ndō qm adhuc confitebor illi: salutare uultus
tus mei ꝛ ds mꝰ. ad intellectū ps in finē filius chore.
Deus auribus nris audiuim⁹: patres nri annunciaue
runt nob. Opus q̄d operatus es in diebus eoꝝ: ꝛ in die
bus antiquis. Manus tua gentes dissipauit ꝛ plantasti eos:
afflixisti pl̄os ꝛ expulisti eos. Non enim in gladio suo
possederunt terram: ꝛ brachium eoꝝ nō saluauit eos. Sed
dextera tua ꝛ brachium tuum ꝛ illuminatio uultus tui: q̄m
complacuisti in eis. Tu es ipe rex meus ꝛ ds meus: qui man
das salutes iacob. In te inimicos nros uentilabim⁹ cor
nu: ꝛ in nōe tuo spernem⁹ insurgentes in nob. Non enim
in arcu meo sperabo: ꝛ gladius meus nō saluabit me. Sal
uasti enim nos de affligentibus nos: ꝛ odientes nos confudi
sti. In deo laudabim⁹ tota die: ꝛ in nomine tuo confite
bim⁹ in sclm. Nunc aut reppulisti ꝛ confudisti nos: ꝛ
non egredieris ds in uirtutibus nris. Auertisti retrorsum p
inimicos nros: ꝛ qui oderunt nos diripiebant sibi. Dedisti
nos tanq̄ oues escarum: ꝛ in gentibus dispersisti nos.
Vendidisti pl̄m tuū sine pcio: ꝛ non fuit multitudo in
mutationibus eoꝝ. Posuisti nos opprobriū uicinis nris:
subsannationē ꝛ derisum his qui sūt in circuitu nostro.
Posuisti nos in similitudinē gentibus: commotionē capi
tis in pl̄is. Tota die uerecundia mea contra me est: ꝛ confu
sio faciei mee cooperuit me. A uoce exprobrantis ꝛ obloquentis:
a facie inimici ꝛ persequentis. Hec omia uenerunt sup nos
nō obliti sumus te: ꝛ inique egimus in testamento tuo. Et nō
recessit retro cor nrm: ꝛ declinasti semitas nras a uia tua.
Quōm humiliasti nos in loco afflictionis: ꝛ cooperuit nos
umbra mortis. Si obliti sumus nomen dei nri: ꝛ si expandimus
manus nras ad deum alienum. Nonne ds requiret ista: ipse
enim nouit abscondita cordis. Quōm pp te mortificam⁹ tota
die: estimati sumus sic oues occisionis. Exurge q̄re obdor
mis dne: exurge ꝛ ne repellas in finē. Quare faciem tuam
auertis: obliuisceris inopie nre ꝛ tribulationis nre. Quōm
humiliata est in puluere aīa nra: agglutinat⁹ est in terra uen
ter nr. Exurge dne adiuua nos: ꝛ redime nos pp nomen
tuum. In finem p his qui commutabunt⁹ filius chore ad
Eructauit intellectum cantic⁹ p dilecto.
Cor meum uerbum bonum: dico ego opa mea regi.
Lingua mea calam⁹ scribe: uelocit⁹ scribentis. Speciosus
forma p filios hominū diffusa est gra in labis tuis: propterea
benedixit te ds in etnum. Accingere gladio tuo sup fe
mur tuū potentissime. Spē tua ꝛ pulchritudine tua:
intende prospere procede ꝛ regna. Propter ueritatē ꝛ mansuetu
dinē ꝛ iusticiam: deducet te mirabiliter dextera tua. Sa
gitte tue acute: pp̄li sub te cadent in corda inimicoꝝ regis.
Sedes tua ds in sclm scli: uirga directionis uirga regni

tui. Dilexisti iusticiam ꝛ odisti iniquitatē: propterea unxit
te ds ds tuus oleo letitie p consortibus tuis. Myrra ꝛ gut
ta ꝛ casia a uestimentis tuis: a domibus eburneis: ex quib⁹
delectauerunt te filie regum in honore tuo. Astitit re
gina a dextris tuis in uestitu deaurato circumdata uarie
tate. Audi filia ꝛ uide ꝛ inclina aurem tuā: ꝛ obliuis
cere pl̄m tuum ꝛ domū patris tui. Et concupiscet rex
decorem tuum: quōm ipse est dns tuus ꝛ adorabit eum.
Et filie tyri in muneribus uultum tuum deprecabunt⁹
omnes diuites plebis. Omnis gla eius filie regis ab intus
in fimbriis aureis: circūamicta uarietatibus. Adducent⁹ regi
uirgines p eam: proximę eius afferent⁹ tibi. Afferent⁹ in letitia
ꝛ exultatione: adducent⁹ in templū regis. Pro patribus
tuis nati sunt tibi filii: constitues eos principes sup omnem terram.
Memores erunt nominis tui in omni generatione ꝛ gene
rationē. Propterea pl̄i confitebunt⁹ tibi in etnum: ꝛ in seculum scli.
Deus noster In finem ps dauid p archanis ul filius chore
refugium ꝛ p archanis psalmus.
ꝛ uirtus: adiutor in tribulationibus que inuenerunt nos ni
mis. Propterea nō timebim⁹ dum turbabit⁹ terra: ꝛ transfe
rentur montes in cor maris. Sonuerunt ꝛ turbate sunt aque eoꝝ:
conturbati sunt montes in fortitudine eius. Fluminis impetus
letificat ciuitatem dei: sanctificauit tabnaculum suum altissimus.
Deus in medio eius nō commouebit⁹: adiuuabit eam ds mane
diluculo. Conturbate sunt gentes ꝛ inclinata sunt regna: de
dit uocem suam ꝛ mota est terra. Dns uirtutum nobiscum:
susceptor nr ds iacob. Venite ꝛ uidete opa dni: que po
suit prodigia sup terram. Auferens bella usq; ad finem terre:
arcum conteret ꝛ confringet arma ꝛ scuta comburet igni. Va
cate ꝛ uidete quōm ego sum ds: exaltabor in gentibus ꝛ exal
tabor in terra. Dns uirtutum nobiscum: susceptor nr ds
iacob. In finem psalm⁹ dauid p filius chore.
Omnes gentes plaudite manibus: iubilate deo in uo
ce exultationis. Quōm dns excelsus terribilis: rex mag
nus sup omnem terram. Subiecit pl̄os nobis: ꝛ gentes sub
pedibus nris. Elegit nob hereditatem suam: speciem iacob q̄
dilexit. Ascendit ds in iubilo: dns in uoce tube. Psal
lite deo nro psallite: psallite regi nro psallite. Quōm rex omnis
terre ds: psallite sapienter. Regnabit ds sup gentes: ds sedet sup
sedem scam suam. Principes populorum congregati sunt cum deo abra
ham: quōm dii fortes terre uehementer elevati sunt. Psalm⁹ ul laus
cantici filiorum ul filius chore sccā sabbati.
Magnus dns ꝛ laudabilis nimis: in ciuitate dei nri in monte
scō eius. Fundat exultatione uniuerse terre: mons syon late
aquilonis ciuitas regis magni. Deus in domibus eius cognoscetur
cum suscipiet eam. Quōm ecce reges congregati sunt: conuenerunt in u
num. Ipsi uidentes sic admirati sunt: conturbati sunt: com
moti sunt: tremor apprehendit eos. Ibi dolores ut parturientis: in spū
uehementi conteres naues tharsis. Sicut audiuim⁹ sic uidim⁹
in ciuitate dni uirtutum: in ciuitate dei nri. deus fundauit eam
in etnum. Suscepim⁹ deus miam tuam: in medio templi
tui. Secūm nomen tuum deus sic ꝛ laus tua in fines terre: iusti
cia plena est dextera tua. Letet mons syon ꝛ exultent filie iude:
pp iudicia tua dne. Circumdate syon ꝛ complectimini eam: narra
te in turribus eius. Ponite corda uestra in uirtute eius: ꝛ distri
buite domos eius ut enarretis in progenie altera. Quōm hic est ds
ds nr in etnum ꝛ in seculum scli: ipse reget nos in secula.
Audite hec In finem filius chore ps dd.
Omnes gentes: auribus percipite omnes qui habitatis orbem.
Quique terrigene ꝛ filii hominum: simul in unum diuites ꝛ pau
Os meum loquet sapiam: ꝛ meditatio cordis mei prudē
tiam. Inclinabo in parabolam aurem meam: aperiam in psalterio
propositionem meam. Cur timebo in die mala: iniquitas cal

tanci mei circundabit me. Qui confidunt in uirtute sua
& in multitudine diuitiarū suar glām. Frat fi redimet
redimet ho fi dabit dō placationē suam. Et p̄cium recep
tionis aīe sue & laborabit in ēternum & uiuet adhuc in finē.
Non uidebit interitum cū uiderit sapientes morientes simul
insipiens & stult pibunt. Et relinquent alienis diuitias
suas & sepulchra eor dom illor in ēternum. Tabnacla eor
in pgene & pgene uocauerūt noīa sua in trīs suis. Homo
cū in honore eēt fi intellexit xpatē cui similis insipientib & simi
lis fēs ē illis. Hec uia illor scandalum ipis & postea in
ore suo oplacebūt. Sicut oues in inferno positi sūt mors depas
cet eos. Et dīabunt eor recti in matutino & auxilium eor
uetabitur in inferno a gla eor. Verūtamen dīs redimet aīam
meam de manu inferi cum acceperit me. Ne timueris cū diues
fēs fuerit homo & cū multiplicata fuerit gla domus ei. Qm cum
interierit fi sumet omia neq descendet cum eo gla ei. Quia aīa
ei in uita ipi benedicet & confitebit tibi cum bñfeceris ei. Intro
ibit usq in pgenies patrū suor & usq in ēternum fi uidebit lu
men. Homo cū in honore eēt fi intellexit xpatē cui similis insi
pientib & similis fēs est illis. Psalmus asaph.

Deus deor dñs locut ē & uocauit terram. A solis ortu & occa
su ex syon spēs decoris ei. Deus manifeste ueniet deus nr
& fi silebit. Ignis in conspectu ei exardescet & in circuitu ei
tempestas ualida. Aduocauit celum desursum & terrā discer
nere pplm suū. Congregate illi scōs ei qui ordinant testamē
tū ei sup sacrificia. Et annuntiabunt celi iusticiam ei qm
deus iudex ē. Audi pls meus & loquar isrl & testificabor tibi deus deus
tuus ego sum. Non in sacrificiis tuis arguam te holocau
sta aut tua in ospectu meo sūt semp. Non accipiam de do
mo tua uitulos neq de ggibus tuis hyrcos. Qm mee sūt oēs
fere silue montes in montibus & boues. Cognoui oīa
uolatilia celi & pulchritudo agri mecū est. Si esuriero dicā
tibi meus ē enim orbis terre & plenitudo ei. Numqd man
ducabo carnes taurorum aut sanguinē hyrcorum potabo. Im
mola deo sacrificium laudis & redde altissimo uota tua. Et
inuoca me in die tribulationis tue eruam te & honorificabis
me. Peccatori aut dixit deus quare tu enarras iusticias meas &
assumis testamētū meum per os tuum. Tu uero odisti disci
plinā meam & proiecisti sermones meos retrorsum. Si uide
bas furem currebas cum eo & cū adultis portionē tuam pone
bas. Os tuum habundauit malitia & lingua tua cōcinnabat dolos. Sedens aduersus fratrem tuum loquebaris & ad
uersus filium matris tue ponebas scandalum. Hec fecisti & tacui.
Existimasti iniq qd ero tui simil & arguam te & statuam
contra faciem tuā. Intelligite h qui obliuiscimini deum ne
quando rapiat & non sit qui eripiat. Sacrificium laudis hono
rificabit me & illuc iter quo ostendam illi salutare dei.

Miserere mei deus secundum magnam misericordiam tuam. Et secundum multitudinem miserationum tuarum dele in
iquitatem meam. Amplius lauā me ab iniquitate mea & a peccato meo munda me. Qm iniquitatem meam ego cognosco
& peccatum meum contra me est semp. Tibi soli peccaui & malum
coram te feci ut iustificeris in sermonibus tuis & uincas cum
iudicaris. Ecce enim in iniquitatibus concept sum & in pecca
tis concepit me mater mea. Ecce enim ueritatem dilexisti incerta
& occulta sapiētie tue manifestasti mihi. Aspergis me hyssopo
& mundabor lauabis me & super niuem dealbabor. Auditui
meo dabis gaudium & letitiam & exultabūt ossa humiliata.
Auerte faciem tuam a peccatis meis & oīa iniquitates meas de
le. Cor mundum crea in me deus & spīm rectum innoua in uis
ceribus meis. Ne proicias me a facie tua & spīm scūm tuum
ne auferas a me. Redde mihi letitiam salutaris tui & spū pn
cipali cōfirma me. Docebo iniquos uias tuas & impii
ad te conuertent. Libera me de sanguinibus deus deus salutis
mee & exultabit lingua mea iusticiam tuam. Dne labia
mea aperies & os meum annuntiabit laudem tuam. Qm
si uoluisses sacrificium dedissem utiq holocaustis non delec
taberis. Sacrificium deo spūs contribulatus cor contritum &
humiliatum deus non despicies. Benigne fac dne in bona uo
luntate tua syon & edificentur muri hierlm. Tunc acceptabis sacrificium iusticie oblationes & holocausta tunc imponent
super altare tuum uitulos. In finē intellect dāt cū uenit doēg
Quid gloriaris in malitia qui potens es in iniquitate tota die iniusticiam cogitauit lingua tua sicut nouacula acuta
fecisti dolum. Dilexisti malitiam sup benignitatē iniquitatem magis quam loqui equitatē. Dilexisti omnia uerba pre
cipitationis lingua dolosa. Propterea deus destruet te in finē
euellet te & emigrabit te de tabnaculo tuo & radicem tuam
de terra uiuentium. Videbunt iusti & timebunt & super eum ridebūt
& dicent ecce homo qui non posuit deum adiutorem suum. Sed spe
rauit in multitudine diuitiarum suarum & prualuit in uanita
te sua. Ego autem sicut oliua fructifera in domo dei speraui in
misericordia dei in ēternum & in seculum seculi. Confitebor tibi in seculum quia fe
cisti & expectabo nomen tuum quoniam bonum est in ospectu sanc
torum tuorum. In finē intellect dāt p amaleth.

Dixit insipiens in corde suo non est deus. Corrupti sunt & abhominabiles facti sunt in iniquita
tibus non est qui faciat bonum. Deus de celo prospexit super filios hominum ut uideat si est intelligens
aut requirens deum. Omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt
non est qui faciat bonum non est usq ad unum. Nonne scient oēs
qui operantur iniquitatem qui deuorant plebem meam ut cibum
panis. Deum non inuocauerunt illuc trepidauerunt timore ubi
non fuit timor. Quoniam deus dissipauit ossa eorum qui hominibus placent confusi sunt quoniam deus spreuit eos. Quis dabit ex
syon saluare isrl cum conuerterit deus captiuitatem plebis
sue exultabit iacob & letabit isrl. In finē in carminibus
Deus ul ynus intellect dāt cum uenissent zyfei ad
in noīe saul & nuntiassent saul finē dauid absco
tus saluum me diuisit est apud nos.
fac & in uirtute tua iudica me.
Deus exaudi orationem meam auribus percipe uerba oris mei. Qm
alieni insurrexerunt aduersum me & fortes quesierunt aīam
meam & non proposuerunt deum ante ospectum suum. Ecce enim deus adiu
uat me & dīus susceptor est aīe mee. Auerte mala inimi
cis meis in ueritate tua disperde illos. Voluntarie sacrificabo
tibi & confitebor nomini tuo dne quoniam bonum est. Qm ex omni tribu
latione eripuisti me & super inimicos meos despexit oculus meus.
Exaudi deus In finem in carminibus ul ynus intel
orationem meam & ne despexeris dauid.
deprecationem meam intende mihi & exaudi me. Contri
status sum in exercitatione mea & conturbatus sum a uoce inimi
ci & a tribulatione peccatoris. Qm declinauerunt in me iniqui
tates & in ira molesti erant mihi. Cor meum conturbatum
est in me & formido mortis cecidit super me timor & tremor
uenerunt super me & contexerunt me tenebre. Et dixi quis
dabit mihi pennas sicut columbe & uolabo & requiescam. Ecce
elongaui fugiens & mansi in solitudine. Expectabam
eum qui saluum me fecit a pusillanimitate spūs & tempe
state. Precipita dne diuide linguas eorum quoniam uidi iniqui
tatem & contradictionem in ciuitate. Die ac nocte circumdabit
eam super muros eius iniquitas & labor in medio eius & iniusticia.
Et non defecit de platea eius usura & dolus. Qm si inimicus
meus maledixisset mihi sustinuissem utique. Et tu homo unanime

me ſꝫ me magna locut᷑ fuiſſet: & abſcondiſſem me fo᷒
ſitan ab eo. Tu aũ homo unanimis: dux meus: & not᷑ meus.
Qui ſimul mec᷑ dulces capiebat cibos: in domo dei am
bulauimꝰ cũ conſensu. Veniat mors ſup illos: & deſcendant
in infernũ uiuentes. Quũ nequitie in habitaculis eo᷒
in medio eo᷒. Ego aut ad dñm clamaui: & dñs ſaluabit me. V eſpe & mane & meridie narrabo & annunciabo
& exaudiet uocem meã. Redimet in pace aiam meã ab
his qui appropinquant mihi: quia cum multis erãt mec᷑.
Exaudiet ds & humiliabit illos qui ẽ ante ſeculã. Non enĩ
ẽ illis immutatio & nõ timuerũt dñm: extendit manꝰ ſuam
in retribuendo. Contaminauerũt teſtamentum ei⁹ & turbati ſũ
ab ira uultꝰ ei⁹: & appropinquauit cor illo᷒. Mollita ſũt ſermones
ei⁹ ſup oleum: & ipi ſũt iacula. Iacta ſũ dñm curam tuam
& ipe te enutriet: non dabit in eternum fluctuationẽ iusto.
Tu aũ ds deduces eos in puteũ interitus. Viri ſanguinũ
& dolosi non dimidiabũt dies ſuos: ego aut ſperabo in te dñe.

44 Miserere mei ds in ſcẽpt᷑ ps̃ dd̃ in titulũ
quoniam cum uenerunt ad eum allofili in geth.
Quia conculcauerunt me ho: tota die impugnans tribulauit me.
Conculcauerunt me inimici mei tota die: quia multi bellan
tes aduersum me. Ab altitudine dies timebo: ego aut in te ſpe
rabo. In ds laudabo ſermones meos: in ds ſperaui non timebo
quid faciat mihi caro. Tota die uerba mea execrabant᷑ aduersum
me: omnes cogitationes eo᷒ in malũ. Inhabitabunt & abscon
dent: ipi calcaneum meum obſeruabunt. Sicut ſustinuerunt aiam
meam: pro nichilo ſaluos facies illos: in ira tua ps̃los constringes. Ds in
ſi meã annumeraui tibi: pone lacrimas meas in conſpectu tuo.
Sicut & in promiſſione tua: tunc conuertent inimici mei retrorsum.
In quacumq; die inuocauero te: ecce cognoui quia ds mihi es. In ds
laudabo uerbum: in dño laudabo ſermonem: in ds ſperaui non timebo
quid faciat mihi homo. In me ſũt ds uota tua: que reddã laudationes tibi. Quia eripuiſti aiam meam de morte: & pedes meos
de lapſu: ut placeam coram ds in lumine uiuentium. In finem

45 Miserere ne diſpdas dauid in titulo inſcẽptionis cũ fugeret
a facie ſaul in spelunca.
Miserere mei: quoniam in te confidit anima mea. Et in umbra
alarum tuarum ſperabo: donec transeat iniquitas. Clamabo
ad dñm altissimum: deum qui benefecit mihi. Misit de celo & liberauit me: dedit in opprobrium conculcantes me. Misit ds miam
ſuam & ueritatem ſuam: & eripuit aiam meam de medio ca
tulorum leonum dormiui conturbati. Filii hominum dentes eo᷒
arma & sagitte: & lingua eo᷒ gladius acutus. Exaltare ſũ celos
ds: & in omnem terram gla tua. Laqueum paueruꝫ pedibus me
is: & incuruauerunt aiam meam. Fodiunt ante faciem meam fo
ueam: & inciderunt in eam. Paratum cor meum ds paratum cor me
um: cantabo & psalmum dicam. Exurge gla mea exurge psal
terium & cithara: exurgam diluculo. Confitebor tibi in ppls dñe:
& psalmum dicam tibi in gentibus. Quia magnificata est usq; ad
celos miseratio tua: & usq; ad nubes ueritas tua. Exaltare ſũ celos
ds: & sup omnem terram gla tua. In finem ps̃s dd̃ ne corrumpas
46 Super uitam iustitiam dauid in titulo inſcẽptionis.
Si uere utique iusticiam loquimini recte iudicate filii hominum. Etenim in
corde iniquitates operamini in terra: iniusticias manꝰ uestre con
mensurant. Alienati sũt peccatores a uulua: erauerunt ab utero
loquti sũt falsa. Furor illis secm similitudinem serpentis:
sicut aspidis surde & obturantis aures suas. Que non exaudiet
uocem incantantium: & ueneficii incantanti sapienter. Ds
contere dentes eo᷒ in ore ipo᷒: molas leonum confringet dñs. Ad
nichilum deuenient tamq; aqua decurrens: intendit arcum
suum donec infirmentur. Sicut cera que fluit auferent: supe
cidit ignis: & non uiderunt solem. Priusquam intelligent spine uestre
rannum: sicut uiuentes sic in ira absorbet eos. Letabitur iustus cum

uiderit uindictam: manus suas lauabit in sanguine pec
catoris. Et dicet homo si utiq; est fructus iusto: utiq; est ds iudi
cans eos in tra. In finem ps̃s dd̃ ne diſpdas dd̃ in titulũ in
scẽptionis cum misit saul & custodierunt domum
48 Eripe me de inimicis meis ds mis: & ab eis ut me defendat eum.
insurgentibus in me libera me. Eripe me de operantibus in
quitatem: & de uiris sanguinum saluame. Quia ecce ceperunt
aiam meam: inuaserunt in me fortes. Non iniquitas mea
neq; peccatum meum dñe: sine iniquitate cucurri & direxi.
Exurge in occursum meum & uide: & tu dñe ds uirtutum ds
israel. Intende ad uisitandas omes gtes: non miserearis omibus
qui operantur iniquitatem. Convertent ad uesperam & famem
patient ut canes: & circuibunt ciuitatem. Ecce loquent in ore
suo: & gladius in labiis eo᷒ quia quis audiuit. Et tu dñe
derides eos: ad nichilum deduces omes gtes. Fortitudinem
meam ad te custodiam: quia ds susceptor mis ds mis mia eius preuenit me. Ds ostendit mihi inimicos meos: ne occidas eos:
nequando obliuiscant᷑ populi mei. Dispge illos in uirtute tua: &
depone eos protector mis dñe. Delictum oris eo᷒ sermonem labi
o᷒ ipo᷒: & comprehendant᷑ in superbia sua. Et de execratione &
mendacio annuntiabunt᷑ in consummatione: in ira consummationis
& non erit. Et scient quia ds dominabit᷑ iacob: & finium terre. Convertent᷑ ad uesperam & famem patient᷑ ut canes: & circuibunt ciuitatem.
Ipsi dispgent᷑ ad manducandum: si non fuerint satiati & mur
murabunt. Ego aut cantabo fortitudini tuam: & exultabo ma
ne miam tuam. Quia factus es susceptor mis & refugium meum:
in die tribulationis mee. Adiutor mis tu psallam quia ds suscep
tor meus es: ds meus miam mea. In finem pro his qui commutabũ
49 Deus tur in inscẽptione tituli ipi dauid in doctrinam
Quando repulisti cum succendit mesopotamiam syrie ul syriam
sobal: & conuertit ioab & percussit
uasto᷒ est idumee in ualle salinarum duode
Commouisti terram & conturbasti eam: sana contritiones eius quia mota ẽ. Ostendisti populo tuo du
ra: potasti nos uino conpunctionis. Dedisti metuentibus te sig
nificationem: ut fugiant a facie arcus. Ut liberentur dilecti tui sal
uum fac dextera tua & exaudi me. Ds locutus est in scõ suo: letabor
& partibor sicimam: & conuallem tabernaculorum metibor. Meus
est galaad & mis est manasses: & effraim fortitudo capitis mei.
Iuda rex mis: moab olla spei mee. In idumeam extendam calciamentum meum: mihi alienigene subditi sũt. Quis de
ducet me in ciuitatem munitam: quis deducet me usq; in idu
meam. Nonne tu ds qui repulisti nos: & non egredieris ds in ur
tutibus nris. Da nobis auxilium de tribulatione: quia uana salus
hois. In ds faciemus uirtutem: & ipe ad nichilum deducet tri
bulantes nos. In finem in hymnis dauid.
50 Exaudi deus deprecationem meam: intende oroni mee.
A finibus terre ad te clamaui: dum anxiaretur cor meum
in petra exaltasti me. Deduxisti me quia factus es spes mea: turris
fortitudinis a facie inimici. Inhabitabo in tabernaculo tuo
in sclis: protegar in uelamento alarum tuarum. Quoniam tu ds meus
exaudisti orationem meam: dedisti hereditatem timentibus nomen tuum.
Dies super dies regis adicies: annos eius usq; in dies generationis &
generationis. Permanet in eternum in conspectu dei: miam &
ueritatem ei⁹ quis requiret. Sic psalmum dicam nomini tuo in scli
sli: ut reddam uota mea de die in diem. In finem pro idithun
psalmus dauid.
51 Nonne deo subiecta erit aia mea: ab
ipo enim salutare meum. Etenim & ipe deus mis & saluta
ris mis: susceptor meus non mouebor amplius. Quousq; inimici
homines: infigitis uultus uestros tamq; parieti inclinato & ma
ceriae depulse. Veruntamen pretium meum cogitauerunt repellere: cum
in mendacio: ore suo benedicebant & corde suo maledicebant. Ve
runtamen deo subiecta esto aia mea: quoniam ab ipo patientia mea.

Quia ipe dñs meus ⁊ saluator mꝰ: aduitor mꝰ fi emigłw.
In dō salutare meum ⁊ glā mea: dñs auxiliu mei ⁊ spes mea
in dō est. Spate in eo omis congregatio ppli. effundite coram
illo corda ura: dñs aduitor nr in etnum. Verūtamen uani fi
li hominū. mdacis filu hominū in statis: ut decipiant ipi
de uanitate in idipm. Dolute spare in iniquitate ⁊ rapi
nā nolite concupisce: diuitie si affluant nolite cor apponere.
Semel locut ē dñs duo hec audiui. qp potestas dī ē. ⁊ tu dñe
mia: qp tu reddes unicuiq; uxta opa sua. psalmꝰ dd cū eet
in deserto ydumee.
Os dñs mꝰ: ad te de luce uigilo. Sitiuit in te anima mea: qm multiplicat
tibi caro mea. In tra deserta inuia ⁊ inaquosa sic in scō
apparui t: ut uidem uirtutē tuam ⁊ glām tuam. Quīm me
lior ē mia tua sup uitas: labia mea laudabt te. Sic bñdi
cam te in uita mea: ⁊ in noie tuo leuabo mas meas. Sicut
adipe ⁊ pinguedine repleat aīa mea: ⁊ labiis exultationis
laudabit os meū. Si memor fui tui sup stratū meū in
matutinis meditabor in te: qp fuisti adiuator mꝰ. Et in
uelamto alarū tuaꝝ exultabo adhesit aīa mea p te: me sus
cepit dextra tua. Ipi ū in uanū quesierūt aīam meā: intro
ibt in inferiora trē: tradent in manꝰ gladii ptes uulpiū erūt.
Rex ū letabit in deo laudabunt omes qui iurant in eo:
qp obstructum ē os loquentium iniqua. In finem ps dd.
Exaudi dñs oōnem meā cum deprecor: a timore
inimici eripe aīam meam. Protexisti me a iuentu
malignantiū: a multitudine operantiū iniquitatē. Qua
exacuerūt ut gladium lingual suas intenderunt arcū rem
amaru: ut sagittent in occultis imaculatum. Subito sa
gittabūt eum ⁊ non timebūt. firmauerūt sibi sermonē neqm.
Narrauerunt ut absconderent laqueos: dixerunt qs uidebit eos.
Scrutati sūt iniquitates: defecerunt scrutantes scrutinio.
Accedet ho ad cor altum: ⁊ exaltabit dñs. Sagitte puerorū
facte sūt plage eoꝝ: ⁊ infirmate sūt ad eos lingue eoꝝ. Conturba
tus ē omes qui uidebant eos: ⁊ timuit omis ho. Et annun
tiauerūt opa dī: ⁊ factā eius intellexerunt. Letabit iust in dño.
⁊ sperabit in eo: ⁊ laudabunt omes recti corde. In finem ps
Te decet dd. canticū ieremie ⁊ aggei ⁊ ezechielis de
hymnꝰ dñs ubo pegrinationis ul de ple Ethiopie suoꝝ
in syon: ⁊ t reddet cum inciperent proficisci.
uotum in iherlim. Exaudi oōnem meam: ad te omis
caro ueniet. Verba iniquoꝝ preualuerūt sup nos: ⁊ impietati
bus nr tu propitiabis. Beat quem elegisti ⁊ assumpsisti:
habitabit in atriis tuis. Replebim in bonis domus
tue. scī ē templū tuum: mirabile in equitate. Exaudi
nos dñs salutaris nr: spes omnium finiū trē ⁊ in mari lō
ge. Preparans montes in uirtute tua accinct potentia: q
turbas profundū maris sonum fluctuū eius. Turbabunt
gētes ⁊ timebūt qui habitant finitimi a signis tuis: exitus
matutini ⁊ uespe delectabis. Uisitasti tram ⁊ inebria
sti eam multiplicasti locupletare eam. Flumē dei re
plet ē aquis: parasti cibum illoꝝ qm ita est paratio
eius. Rigans sulcos eius inebria multiplica genimina eius: in stil
licidiis eius letabit germinans. Benedices corone anni beni
gnitatis tue: ⁊ campi tui replebunt ubertate. Pinguescent
speciosa deserti: ⁊ exultatione colles accingentur.
Induti sūt arietes ouium: ⁊ ualles habundabūt frumē
to: clamabūt ⁊ enim ymnum dicent. In finem canticū
Jubilate dō omis tra psalmū resurrectionis.
psalmū dicite nōi eius: date glām laudi eius. Dicite dō
dicite tribulatio iuenit opa tua dñe. in multitudine uirtu
tis tue mentient tibi inimici tui. Omis tra adoret te
dñe ⁊ psallat t psalmū dicat nōi tuo. Venite ⁊ uidete
opa dei: terribilis in consiliis sup filios hominū. Qui conuer

tit mare in aridam. in flumine pibūt pede: ibi leta
bimur in ipo. Qui dominatur in uirtute sua in etnū. oculi eius
sup gētes respiciunt qui exasperant non exaltent semet ipis.
Benedicite gētes dñm nrm: ⁊ auditam facite uocem laudis eius. Qui posuit aīam meā ad uitā: ⁊ non dedit in com
motionē pedes meos. Quoniam probasti nos dñe igne nos examina
sti: sicut examinatur argentū. Induxisti nos in laqueū.
posuisti tribulationes in dorso nro: ⁊ imposuisti homines super
capita nra. Transiuimus per ignem ⁊ aquam: ⁊ eduxisti nos
in refrigerium. Introibo in domū tuam in holocaustis:
reddam t uota mea que distinxerūt labia mea. Et locu
tum ē os meum: in tribulatione mea. Holocausta medul
lata offeram t cū incenso arietū: offeram t boues cum
hyrcis. Venite audite ⁊ narrabo omes qui timetis dñm:
quanta fecit aīe mee. Ad ipm ore meo clamaui: ⁊ exulta
ui sub lingua mea. Iniquitatē si aspexi in corde meo: non
exaudiet dñs. Propterea exaudiuit dñs: ⁊ attendit uoci de
precationis mee. Benedictus dñs: qui non amouit oōnem me
am ⁊ miam suam a me. In finem in hymnis ps canticū
Deus misereatur nri ⁊ benedicat nobis: illuminet dd.
vultum suū sup nos ⁊ misereatur nri. Ut cognoscam
in tra uiam tuam: in omibus gentibus salutare tuū. Con
fiteant t pli dñe: confiteant t pli omes. Letent ⁊ exul
tent gentes quoniam iudicas pplos in equitate: ⁊ gentes in tra
dirigis. Confiteant t pli dñe confiteant t pli omes: tra
dedit fructum suum. Benedicat nos dñs dñs nr benedicat
nos dñs: ⁊ metuant eum omes fines tre. In fine ps canticū
Exurgat dñs ⁊ dissipentur inimici eius: ⁊ fugiant dd.
qui oderunt eum a facie eius. Sicut deficit fumꝰ deficiant:
sicut fluit cera a facie ignis: sic peant peccatores a facie dei.
Et iusti epulentur ⁊ exultent in conspectu dei: ⁊ delectent
in leticia. Cantate deo psalmū dicite nōi eius: iter facite
ei qui ascendit super occasum: dñs nomē illi. Exultate
in conspectu eius: turbabunt a facie eius patris orphanoꝝ ⁊
iudicis uiduaꝝ. Deus in loco scō suo: deus qui inhabitare
facit unanimes in domo. Qui educit uinctos in fortitu
dine similiter eos qui exasperant qui habitant in sepul
chris. Deus cum egrederis in conspectu pli tui: cū pertrans
isti in deserto. Terra mota ē: etenim celi distillauerūt a
facie dei hyna: a facie dei isti. Pluuiā uoluntariam
segregabis deus hereditati tue ⁊ infirmata ē: tu ū perfecisti eā.
Animalia tua habitabūt in ea: parasti in dulcedine tua pau
peri deus. Dns dabit uerbum euangelizantibus: uirtute mul
ta. Rex uirtutū dilecti dilecti: ⁊ speciei domus diuidere spolia.
Si dormiatis inter medios cleros: pennę columbe deargentate:
⁊ posteriora dorsi eius in pallore auri. Dum discernit celestis re
gens reges eam niue dealbabunt in selmon. mons dei mons
pinguis. Mons coagulatus mons pinguis: ut quid suspi
camini montes coagulati. Mons in quo bene placitum est
deo habitare in eo: etenim dns habitabit in finem. Currus
dei decem milibus multiplex: milia letantium dns in eis in
na in scō. Ascendisti in altum cepisti captiuitatem: accepi
sti dona in hominibus. Etenim non credentes: inhabitare
dnm deum. Benedictus dns die cotidie prosperum iter faciet nob
deus salutarium nroꝝ. Deus noster deus saluos faciendi: ⁊ dñi dñi
exitus mortis. Verumtamen deus confringet capita inimicoꝝ su
oꝝ: uerticem capilli perambulantium in delictis suis. Dixit dñs
ex basan convertam convertam in profundum maris. Ut tin
guatur pes tuus in sanguine: lingua canum tuoꝝ ex inimi
cis ab ipo. Uiderunt ingressus tui deus: ingressus dei mei regis
mei qui est in scō. Preuenerunt principes coniuncti psallentibus:
in medio iuuencularum tympanistriarum. In ecclis benedic
te deo dño. de fontibus israel. Ibi beniamin adolescentulus

in mñt excellu. Principes iuda duces eor. principes za-
bulon principes neptalim. Manda ds uirtuti tue: con-
firma ds hoc qđ operatus es in nobis. A templo tuo in hie-
rlm: tibi offerent reges munera. Increpa feras arundinis
congregatio taurorum in uacce populorum: ut excludant eos qui pro-
bati sunt argento. Dissipa gentes que bella uolunt. uenient
legati ex egypto: ethiopia prueniet manui ei? do. Regna ter-
ra cantate do: psallite dño. Psallite do qui ascendit sup celos
celi: ad orientem. Ecce dabit uoci sue uocem uirtutis date
glam do: super israhl magnificentia eius: et uirtus eius in nubibus.
Mirabilis ds in scis suis ds israhl ipse dabit uirtutem: et fortitu-
dinem plebi sue benedictus ds. In finem pro his qui commuta-

Saluum me fac ds bnnt̄ ps ipi dauid.

quin intrauerunt aque: usq; ad aiam meam.
Infixus sum in lymo profundi: et non est substan-
tia. Venit in altitudinem maris: et tempestas
demersit me. Laboraui clamans rauce factum est guttur meum:
defecerunt oculi mei dum spero in dm meum. Multiplicati sunt
capilli capitis mei: qui oderunt me gratis. Confortati sunt
qui persequuntur me inimici mei inuriste: que non rapui tunc
exsoluebam. Ds tu scis insipientiam meam: et delicta mea
a te non sunt abscondita. Non erubescant in me qui expectant
te dne: dne uirtutum. Non confundantur super me: qui querunt
te ds israhl. Quoniam propter te sustinui opprobrium: operuit confusio faciem
meam. Extraneus factus sum fratribus meis: et peregrinus filiis matris
mee. Quoniam zelus domus tue comedit me: et opprobria exprobantium tibi ceciderunt super me. Et operui in ieunio animam
meam: et factum est in opprobrium mihi. Et posui uestimentum meum cilicium: et factus sum illis in parabolam. Aduersum me
loquebantur qui sedebant in porta: et in me psallebant qui
bibebant uinum. Ego autem orationem meam ad te dne: tempus ben-
placiti ds. In multitudine misericordie tue exaudi me: in ueritate
salutis tue. Eripe me de luto ut non infigar: libera me ab
his qui oderunt me: et de profundis aquarum. Non me demer-
gat tempestas aque neque absorbeat me profundum: neque ur-
geat super me puteus os suum. Exaudi me dne quoniam benigna est
misericordia tua: secundum multitudinem miserationum tuarum
respice in me. Et ne auertas faciem tuam a puero tuo: quoniam
tribulor uelociter exaudi me. Intende anime mee et libera
eam: propter inimicos meos eripe me. Tu scis improperium meum
et confusionem meam: et reuerentiam meam. In conspectu tuo sunt omnes
qui tribulant me: improperium expectauit cor meum et miseriam.
Et sustinui qui simul contristaretur: et non fuit: et qui consolaretur
et non inueni. Et dederunt in escam meam fel: et in sitim meam potauerunt me aceto. Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum: et
in retributiones et in scandalum. Obscurentur oculi eorum ne
uideant: et dorsum eorum semper incurua. Effunde super eos
iram tuam: et furor ire tue comprehendat eos. Fiat habitatio
eorum deserta: et in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.
Quoniam quem tu percussisti persecuti sunt: et super dolorem uulnerum
meorum addiderunt. Appone iniquitatem super iniquitatem eorum:
et non intrent in iustitiam tuam. Deleantur de libro uiuentium: et cum iustis non scribantur. Ego sum pauper et dolens: sa-
lus tua ds suscepit me. Laudabo nomen dei cum cantico: et magnificabo eum in laude. Et placebit deo super uitulum
nouellum: cornua producentem et ungulas. Videant pauperes et letentur: querite deum et uiuet anima uestra. Quoniam exaudiuit
pauperes dns: et uinctos suos non despexit. Laudent illum celi
et terra: mare et omnia reptilia in eis. Quoniam ds saluam faciet
sion: et edificabuntur ciuitates iude. Et inhabitabit ibi:
et hereditate adquirent eam. Et semen seruorum eius possidebit
eam: et qui diligunt nomen eius habitabunt in ea. In finem ps dd
in rememoratione de sabbato quod saluum fecit eum dns.

Ds in adiutorium meum intende: dne ad adiuuan-
dum me festina. Confundantur et reuereantur: qui querunt animam meam. Auertantur retrorsum et erubescant: qui
uolunt mihi mala. Auertantur statim erubescentes: qui
dicunt mihi euge euge. Exultent et letentur in te omnes qui quae-
runt te: et dicant semper magnificetur dns: qui diligunt salutare
tuum. Ego autem egenus et pauper sum: ds adiuua me. Adiu-
tor meus et liberator meus es tu: dne ne moreris. psalmus dd

Ante dne filiorum ionadab et priorum captiuorum.

spem in te confundar in eternum: in iustitia tua libera me et e-
ripe me. Inclina ad me aurem tuam et salua me. Esto
mihi in deum protectorem et in locum munitum ut saluum me fa-
cias. Quoniam firmamentum meum et refugium meum es tu. Ds
meus eripe me de manu peccatoris: et de manu contra legem agen-
tis et iniqui. Quoniam tu es patientia mea dne: dne spes mea
a iuuentute mea. In te firmatus sum ex utero: de uentre matris mee
tu es protector meus. In te cantatio mea semper: tamquam prodigium
factus sum multis: et tu adiutor fortis. Repleatur os meum
laude ut cantem glam tuam: tota die magnitudinem tuam.
Ne proicias me in tempore senectutis: cum defecerit uirtus mea
ne derelinquas me. Quia dixerunt inimici mei mihi: et qui cu-
stodiebant animam meam consilium fecerunt in unum. Deum
dicentes deus dereliquit eum persequimini et apprehendite eum: quo-
niam non est qui eripiat. Deus ne elongeris a me: ds meus in au-
xilium meum respice. Confundantur et deficiant detrahentes
anime mee: operiantur confusione et pudore qui querunt mala mihi.
Ego autem semper sperabo: et adiciam super omnem laudem tuam.
Os meum annuntiabit iustitiam tuam: tota die salutare
tuum. Quoniam non cognoui litteraturam in potentias
dni: dne memorabor iustitie tue solius. Deus docuisti me
a iuuentute mea: et usque nunc pronuntiabo mirabilia tua.
Et usque in senectam et senium: deus ne derelinquas me. Do-
nec annuntiem brachium tuum: generationi omni que
uenturae potentiam tuam et iustitiam tuam deus usque in al-
tissima que fecisti magnalia: deus quis similis tibi. Quan-
tas ostendisti mihi tribulationes multas et malas: et conuersus ui-
uificasti me: et de abyssis terre iterum reduxisti me. Multi-
plicasti magnificentiam tuam: et conuersus consolatus es me.
Nam et ego confitebor tibi in uasis psalmi: ueritatem tuam
deus psallam tibi in cythara sanctus israhl. Exultabunt labia mea
cum cantauero tibi: et anima mea quam redemisti. Sed et
lingua mea tota die meditabitur iustitiam tuam cum confusi et reuerniti
sunt qui querunt mala mihi. In salomonem.

Deus iudicium tuum regi da: et iustitiam tuam filio
regis. Iudicare populum tuum in iustitia: et pauperes
tuos in iudicio. Suscipiant montes pacem populo: et colles
iustitiam. Iudicabit pauperes populi: et saluos faciet
filios pauperum: et humiliabit calumniatorem. Et per-
manebit cum sole: et ante lunam in generatione et generationem.
Descendet sicut pluuia in uellus: et sicut stillicidia stillan-
tia super terram. Orietur in diebus eius iustitia: et habundantia
pacis donec auferatur luna. Et dominabitur a mari usque ad
mare: et a flumine usque ad terminos orbis terrarum. Coram
illo procident ethiopes: et inimici eius terram lingent. Re-
ges tharsis et insule munera offerent: reges arabum et
saba dona adducent. Et adorabunt eum omnes reges: omnes
gentes seruient ei. Quia liberauit pauperem a potente: et
pauperem cui non erat adiutor. Parcet pauperi et inopi: et
animas pauperum saluas faciet. Ex usuris et iniquitate re-
dimet animas eorum: et honorabile nomen eorum coram illo. Et
uiuet et dabitur ei de auro arabie: et adorabunt de ipso semper
tota die benedicent ei. Erit firmamentum in terra in summis
montium: super extollet super libanum fructus eius: et florebunt

de cunctate sic̄ fenum ̄re. Sit nom̄ ei⁹ bn̄dictum in
scla: añ solem pmanet nom̄ ei⁹. Et bn̄dicent̄ in ipso
omn̄s tribz ̄re: omn̄s gt̄s magnificabt̄ eum. Bn̄dictus
dn̄s ds̄ isr̄l: qui facit mirabilia solus. Et bn̄dictū no
men maiestatis ei⁹ in etnum: ̄r replebit̄ maiestate eius
omn̄s tra fiat fiat. Defecer̄t laudes ul' hymni dd̄ filii ieśe

12 Quam bon⁹ isr̄l ds̄: bis qui recto psalm̄ asaph.
sunt corde. Mei aut̄ pene moti sunt pedes: pene effu
si sũ gressus mei. Quia zelaui sup̄ iniquos: pacem pecc̄ōr
uidens. Quia n̄ est respectus morti eoz: ̄r firmam̄tum
in plaga eoz. In labore hominū n̄ sũt: ̄r cum hominibz
n̄ flagellabunt̄. Ideo tenuit eos sup̄bia: operti sũt iniqui
tate ̄r impietate sua. Prodiit q̄si ex adipe iniquitas eoz: tran
sierũt in affectū cordis. Cogitauer̄t ̄r locuti sũt nequitiam:
iniquitatē in excelso locuti sũt. Posuer̄t in celum os suum:
̄r lingua eoz trānsiuit in tra. Ideo conuertetur pp̄ls mꝰ hic: ̄r
dies plenilunii inuenient̄ in eis. Et dixerunt q̄m scit ds̄: ̄r si ē
scia in excelso. Ecce ipi peccāt̄es: ̄r habundantes in sec̄lo: ob
tinuer̄t diuitias. Et dixi q̄ sine cā iustificaui cor meum:
̄r laui inter innocentes manꝰ meas. Et fui flagellat⁹ tota
die: ̄r castigatio mea in matutinis. Si dicebam narra
bo sic: ecce nationē filioz tuoz reprobaui. Et existimabam
ut cognoscerem: hoc labor est añ me. Donec intrem in scīa
rum dei: ̄r intelligam in nouissimis eoz. Verūt̄n pp̄ dolos posuisti eis: deiecisti eos dum alleuarent̄. Quo mō fac
ti sũt in desolationē: subito defecer̄t periер̄t pp̄ iniquitatē suā.
Velut somnium surgentium dn̄e in ciuitate tua: ymagi
nē ipōr ad nichilum rediges. Quia inflāmatum ē cor
meū ̄r reni mei commutati sunt: ̄r ego ad nichilum redac
tus sum ̄r nesciui. Et tamen tc̄s sum ap̄ te: ̄r ego semp
tec. Tenuisti manū dexteram meā ̄r in uoluntate tua de
duxisti me: ̄r cū gla suscepisti me. Quid enim mihi ē in ce
lo: ̄r a te quid uoluit sic̄ tram. Defecit caro mea ̄r cor meū
ds̄ cordis mei: ̄r pars mea ds̄ in etnum. Quia ecce qui
elongant se a te peribūt: perdidisti omn̄s qui fornicant̄ abs te.
Mihi aut̄ adherere do bonum ē: ponere in dn̄o do meo spē
meam. Vt annuntiem omn̄s p̄dicationes tuas: in portis
filie sion. Intellectus asaph.

13 Ut quid ds̄ repulisti in finem: iurat⁹ est furor tuus sup̄
oues pascue tue. Memor esto congregationis tue: quā
possedisti ab initio. Redemisti uirgam hereditatis tue: mon
sion in quo habitasti in eo. Leua manꝰ tuas in superbias e
oz in finem: quanta malignat⁹ est inimic⁹ in scō. Et gla
sic̄ qui oderunt te: in medio sollempnitatis tue. Posuer̄t
signa sua signa: ̄r nō cognouerunt sic̄ in exitu sup̄ summ.
Quasi in silua lignoz securibz exciderunt ianuas eius in id
ipm̄: in securi ̄r ascia deiecer̄t eam. Incenderunt igne scīa
rum tuum in tra: polluer̄t tabnaculū nois tui. Dixer̄t
in corde suo cognatio eoz simul: quiescere faciamꝰ omes
dies festos dei a tra. Signa nr̄a n̄ uidimus: iam n̄ est pp̄ha: ̄r
nos n̄ cognoscet amplius. Usq̄q ds̄ improperabit inimic⁹: ir
ritat aduersarius nom̄ tuum in finem. Ut quid auertis ma
nū tuam ̄r dexteram tuam: de medio sinu tuo in finem.
Deus aut̄ rex nr̄ ante sla: operatus est salutē in medio tre. Tu
confirmasti in uirtute tua mare: conturbasti capita draconū
in aquis. Tu contriuisti capita draconis: dedisti eum escam
pplis ethiopū. Tu dirupisti fontes ̄r torrentes: tu siccasti
fluuios ethan. Tuus est dies ̄r tua est nox: tu fabricat⁹ es auro
ram ̄r solem. Tu fecisti omn̄s fines terre: estatem ̄r uer tu
plasmasti ea. Memor esto huius inimic⁹ improperauit dn̄o: ̄r pplс
insipiens incitauit nom̄ tuum. Ne tradas bestiis animas
confitentes tibi: ̄r animas pauperum tuoz ne obliuiscaris in finem.
Respice in testamentum tuum: q̄r repleti sũt qui obscurati

sunt̄ tre domibz iniquitatū. Ne auertat̄ humil'tus confusus
pauper ̄r inops laudabūt nom̄ tuum. Exurge ds̄ iudica cau
sam tuam: memor esto exprobrioz tuoz eoz que ab insipien
te sunt̄ tota die. Ne obliuiscaris uoces inimicoz tuoz: superbia
eoz qui te oderunt ascendit semp. In finem ne corrūpas
Confitebimur tibi ds̄ ul' confitebimur: psalm̄ asaph.
confitebimur ̄r inuocabimus nom̄ tuum. Narrabimus mi
rabilia tua: cum accepero tempus ego iustitias iudicabo. Liquefacta
est tra ̄r omes qui habitant in ea: ego confirmaui columpnas eius.
Dixi iniquis nolite inique agere: ̄r delinquentibz exaltare nolite
cornu. Nolite extollere in altum cornu uestrum: nolite loqui ad
uersus ds̄ iniquitatē. Quia neq; ab oriente neq; ab occidente
neq; a desertis montibz: quoniam ds̄ iudex ē. Hunc humiliat ̄r
hic exaltat: q̄r calix in manu dn̄i uinum meri plenum mixto.
Et inclinauit ex hoc in hoc: uerūt̄n fex eius non est: exinanita
bunt omnes peccatores tre. Ego aut̄ annuntiabo in seculum: can
tabo do iacob. Et omnia cornua peccatoz confringam: ̄r exalta
buntur cornua iusti. In finem in carminibz canticū ad asi
Notus in iudea ds̄ psalm̄ asaph.
ds̄: in isr̄l magnum nom̄ ei⁹. Et factus est in pace locus eius:
̄r habitatio eius in sion. Ibi confregit potentias arcus scutū
̄r gladium ̄r bellum. Illuminans tu mirabiliter a montibz
eternis: turbati sunt omnes insipientes corde. Dormierunt somnū
suum ̄r nichil inuenerunt omnes uiri diuitiarum in ma
nibz suis. Ab increpatione tua ds̄ iacob: dormitauerunt
qui ascendunt equos. Tu terribilis es ̄r quis resistet tibi: ex
tunc ira tua. De celo auditum fecisti iudicium: tra tremu
it ̄r quieuit. Cum exurgeret in iudicio ds̄: ut saluos faceret
omes mansuetos tre. Quoniam cogitatio hoīs confitebit̄ tibi: ̄r re
liquie cogitationis diem festum agent tibi. Vouete ̄r reddi
te dn̄o do uro: omnes qui in circuitu eius affertis munera. Ter
ribili ̄r ei qui aufert spm̄ principum: terribili apud reges tre.
Voce mea In finem pro ydithum ps̄ asaph.
Ad dn̄m clamaui: uoce mea ad dn̄m ̄r intendit mihi. In
die tribulationis mee dn̄m exquisiui manibz meis: nocte coram
eum ̄r non sum deceptus. Renuit consolari aīa mea. memor
fui dei ̄r delectatus sum: ̄r exercitabar ̄r defecit spūs meus. An
ticipauer̄t uigilias oculi mei: turbatus sum ̄r non sum locutus.
Cogitaui dies antiquos: ̄r annos eternos in mente habui.
Et meditatus sum nocte cum corde meo: ̄r exercitabar ̄r scopebam spm̄ meum. Numquid in etnum proiciet ds̄: aut
non apponet ut cōplacitior sit adhuc. Aut in finem miam
suam abscindet: a generatione in generationē. Aut obliuiscet
miserari ds̄: aut continebit in ira sua miaꝰ suas. Et dixi
nunc cepi: hec mutatio dextere excelsi. Memor fui operum dn̄i:
quia memor ero ab initio mirabilium tuoz. Et meditabor
in omnibz operibz tuis: ̄r in adinuentionibz tuis exercebor.
Deus in sco uia tua quis deus magnus sicut deus nr̄: tu es deus
qui facis mirabilia. Notam fecisti in pplis uirtutem tuam: re
demisti in brachio tuo pplm tuum filios iacob ̄r ioseph.
Uiderunt te aque deus: uiderunt te aque: ̄r timuerunt: ̄r turba
te sunt abyssi. Multitudo sonitus aquaꝝ: uocem dederunt nu
bes. Et enim sagitte tue transeunt: uox tonitrui tui in ro
ta. Illuxerunt coruscationes tue orbi tre: commota ē ̄r contre
muit tra. In mari uia tua ̄r semite tue in aquis multis: ̄r uestigia tua non cognoscent̄. Deduxisti sicut oues pplm
tuum: in manu moysi ̄r aaron. Intellectus asaph.
Attendite pple mꝰ legem meam: inclinate aurem
uestram in uerba oris mei. Aperiam in parabolis os meum: loquar propositiones ab initio. Quanta audiuimus ̄r cog
nouimus ea: patres nr̄i narrauerunt nobis. Non sunt occultata a filiis eoz: in generatione altera. Narrantes laudes dn̄i
̄r uirtutes eius ̄r mirabilia eius que fecit. Et suscitauit testi

monium in iacob ⁊ legem posuit in isrl. Quã mãdauit patribꝫ nr̃is notã facere ea filiis suis ut cognoscat gen̈ratio altã. Filiũ qui nascent̃ ⁊ exurgent ⁊ narrabũt filiis suis. Et ponant in deo spem suam ⁊ nõ obliuiscant̃ opum dñi ⁊ mandata ei⁹ exquirant. Ne fiant sic̃ patres eor̃ gen̈ratio prua ⁊ exasperans. Gen̈ratio que nõ direxit cor suum ⁊ nõ est credit̃ cum dõ spũ eius. Filii effrem intendentes ⁊ mittentes arcum conuersi sũt in die belli. Non custodierũt testamẽtum dei ⁊ in lege eius noluerũt ambulare. Et obliti sũt benefactor̃ eor̃ ⁊ mirabiliũ eius que ostendit eis. Coram patribus eor̃ fecit mirabilia in tra egypti in campo thaneos. Interrupit mare ⁊ perduxit eos ⁊ statuit aquas sicut in utre. Et deduxit eos in nube diei ⁊ tota nocte in illuminatione ignis. Interrupit petram in deserto ⁊ adaquauit eos sicut in abysso multa. Et eduxit aquam de petra ⁊ eduxit tamq̃ flumina aquas. Et apposuerunt adhuc peccare ei ⁊ in tra exacerbauerũt excelsum in inaquoso. Et temptauerũt dñm in cordibꝫ suis ut petẽt escas animabꝫ suis. Et male locuti sũt de dõ dixerũt numquid potẽt ds parare mẽsam in deserto. Quõm percussit petram ⁊ fluxerũt aque ⁊ torrentes inundauerũt. Numquid ⁊ panem potẽt dare aut parare mẽsam pplõ suo. Ideo audiuit dñs ⁊ distulit ⁊ ignis accensus ẽ in iacob ⁊ ira ascendit in isrl. Quia nõ crediderunt in dõ nec speraverũt in salutari ei. Et mandauit nubibꝫ desup ⁊ ianuas celi aperuit. Et pluit illis manna ad manducandũ ⁊ panem celi dedit eis. Panem angelor̃ manducauit ho cybaria misit eis in habundantia. Transtulit austrum de celo ⁊ induxit in virtute sua affricum. Et pluit sic̃ eis sicut pulueꝛem carnes ⁊ sic̃ arenam maris uolatilia pennata. Et ceciderunt in medio castror̃ eor̃ circa tabnacla eor̃. Et manducauerũt ⁊ satiati sũt nimis ⁊ desiderium eor̃ attulit eis nõ sunt fraudati a desiderio suo. Adhuc esce eor̃ erant in ore ipor̃ ⁊ ira dñi ascendit sup̃ eos. Et occidit pingues eor̃ ⁊ electos isrl impediuit. In omnibꝫ his peccauerũt adhuc ⁊ nõ crediderunt in mirabilibꝫ eius. Et defecerũt in vanitate dies eor̃ ⁊ anni eor̃ cũ festinatione. Cum occideret eos querebant eum ⁊ reuertebant̃ ⁊ diluculo uenichant ad eũ. Et rememorati sũt q̃ ds adiutor̃ ẽ eor̃ ⁊ ds excelsus redemptor eor̃ est. Et dilexerũt eum in ore suo ⁊ lingua sua mẽtiti sũt ei. Cor aut eor̃ nõ erat rectum cũ eo nec fideles habiti sũt in testamẽto eius. Ipe aut ẽ miserator ⁊ ppiabit̃ fiet peccat̃ eor̃ ⁊ nõ disperdet eos. Et habundauit ut auerteret iram suam ⁊ nõ accendit omẽm iram suam. Et recordatus ẽ q̃ caro sũt spũs uadens ⁊ nõ rediens. Quoties exacerbauerunt eum in deserto in ira excitauerũt eũ in inaquoso. Et conuersi sũt ⁊ temptauerũt dñm ⁊ scm isrl exacerbauerũt. Non sunt recordati manus ei⁹ die q̃ redemit eos de manu tribulantis. Sicut posuit in egypto signa sua ⁊ prodigia sua in campo thaneos. Et conuertit in sanguinẽ flumina eor̃ ⁊ imbres eor̃ ne biberent. Misit in eos cynomiã ⁊ comedit eos ⁊ ranam ⁊ disperdidit eos. Et dedit erugini fructꝰ eor̃ ⁊ labores eor̃ locuste. Et occidit in grandine uineas eor̃ ⁊ moros eor̃ in pruina. Et tradidit grandini iumenta eor̃ ⁊ possessionẽ eor̃ igni. Misit in eos iram indignationis sue indignationem ⁊ iram ⁊ tribulationẽ immissionẽ per angelos malos. Viam fecit semite ire sue nõ pepercit a morte animabus eor̃ ⁊ iumenta eor̃ in more conclusit. Et percussit omne primogenitũ in tra egypti primitias omnis laboris eor̃ in tabnaclis cham. Et abstulit sicut oues populum suum ⁊ deduxit eos tamq̃ gregem in deserto. Et deduxit eos in spe ⁊ nõ timuerunt ⁊ inimicos eor̃ operuit mare. Et induxit eos in montẽ sanctificationis sue montẽ quẽ acquisiuit dextera ei. Et eiecit a facie eor̃ gẽtes ⁊ sorte diuisit eis tam in funiculo distributionis. Et habitare fecit in tabnaclis eor̃ tribꝫ isrl. Et temptauerunt ⁊ exacerbauerunt dñm excelsum ⁊ testimonia ei⁹ nõ custodierũt. Et auerterũt se ⁊ nõ seruauerũt pactũ quemadmodũ patres eor̃ conuersi sunt in arcum prauum. Irati sunt eũ in collibus suis ⁊ in sculptilibus suis ad emulationẽ eum prouocauerũt. Audiuit ds ⁊ spreuit ⁊ ad nichilum redegit ualde isrl. Et reppulit tabnaclm silo tabnaclm suum ubi habitauit in hominibꝫ. Et tradidit in captiuitatẽ uirtutẽ eor̃ ⁊ pulchritudinẽ eor̃ in manus inimici. Et conclusit in gladio pplm suum ⁊ hereditatẽ suam spreuit. Iuuenes eor̃ comedit ignis ⁊ uirgines eor̃ nõ sunt lamentate. Sacerdotes eor̃ in gladio ceciderunt ⁊ uidue eor̃ nõ plorabant. Et excitat̃ ẽ tamq̃ dormiens dñs tamq̃ potens crapulat̃ a uino. Et percussit inimicos suos in posteriora opprobriũ sempiternũ dedit illis. Et reppulit tabnaclm ioseph ⁊ tribum effrem nõ elegit. Sed elegit tribum iuda montẽ syon quem dilexit. Et edificauit sic̃ unicornium sanctuum suum in tra q̃ fundauit in sc̃la. Et elegit dauid seruum suum ⁊ sustulit eum de gregibꝫ ouium de post fetantes accepit eum. Pascere iacob seruum suum ⁊ isrl hereditatem suam. Et pauit eos in innocentia cordis sui ⁊ in intellectibꝫ manuum suarum deduxit eos.

AB

Ds uenerunt gentes in hereditatẽ tuam psalm̃ asaph. polluerũt templum scm̃ tuum posuerũt hierlm in pomor̃ custodiam. Posuerũt mortuina seruor̃ tuor̃ escas uolatilibꝫ celi carnes sanctor̃ tuor̃ bestiis tre. Effuderunt sanguinẽ ipor̃ tamq̃ aquã in circuitu hierlm ⁊ nõ erat qui sepeliret. Facti sumus opprobriũ uicinis nr̃is subsannatio ⁊ illusio his qui in circuitu nr̃o sũt. Usququo dñe irascer̃is in finem accendet̃ uelut ignis zelus tuus. Effunde iram tuã in gẽtes que te nõ nouerunt ⁊ in regna que nom̃ tuum nõ inuocauerũt. Quia comederunt iacob ⁊ locum eius desolauerũt. Ne memineris iniquitatum nr̃arum antiquarum cito anticipent nos mis/ricordie tue q̃ pauperes facti sumus nimis. Adiuua nos ds salutaris nr̃ ⁊ ppter gloriam nom̃ tui dñe libera nos ⁊ propitius esto peccatis nr̃is ppter nom̃ tuum. Ne forte dicant in gentibꝫ ubi ẽ ds eor̃ ⁊ innotescat in nationibꝫ coram oculis nr̃is. Vltio sanguinis seruor̃ tuor̃ qui effusus ẽ intret in conspectu tuo gemitus compeditor̃. Secundum magnitudinem brachii tui possede filios mortificator̃. Et redde uicinis nr̃is septuplum in sinu eor̃ improperium ipor̃ q̃ exprobrauerũt tibi dñe. Nos aut̃ populus tuus ⁊ oues pascue tue confitebimur tibi in sc̃la. In generatione ⁊ generationem annunciabimus laudem tuam. In finem pro his qui commutabũt

AC

Testimonium asaph. Qui regis isrl intende qui deducis uelut ouem ioseph. Qui sedes sup cherubin manifestare coram effraim beniamin ⁊ manasse excita potentiam tuam ⁊ ueni ut saluos facias nos. Deus conuerte nos ⁊ ostende faciem tuam ⁊ salui erimus. Dñe deus uirtutum quousq̃ irasceris super orationem serui tui. Cibabis nos pane lacrimarum ⁊ potum dabis nobis in lacrimis in mensura. Posuisti nos in contradictionem uicinis nr̃is ⁊ inimici nr̃i subsannauerũt nos. Deus uirtutum conuerte nos ⁊ ostende faciem tuam ⁊ salui erimus. Vineam de egypto transtulisti eiecisti gẽtes ⁊ plantasti eam. Dux in conspectu fecisti in conspectu eius ⁊ plantasti radices eius ⁊ impleuit terram. Operuit montes umbra eius ⁊ arbusta eius cedros dei. Extendit palmites suos usq̃ ad mare ⁊ usq̃ ad flumen propagines eius. Vtquid destruxisti maceriam eius ⁊ uindemiant eam omnes qui pertranseunt uiam. Exterminauit eam aper de silua ⁊ singularis ferus depastus ẽ eam. Deus uirtutum conuertere respice de celo ⁊ uide ⁊ uisita uineam istam. Et perfice eam q̃ plantauit dextera tua ⁊ super filium quem confirmasti tibi. Incensa igni ⁊ suffossa ab increpatione uultus tui pibunt. Fiat manus tua super uirum dextere tue ⁊ super filium hominis quem

ofurmasti t. Et ñ discedim̃ a te uiuificabis nos: r nomen
tuum inuocabim̃. Dñe ds uirtutũ conuerte nos: r ostende
de faciem tuam r salui erim̃. In finem p torcularibz. ps
ipi asaph quinta sabbati.

Exultate do adiutori nro: iubilate do iacob.
Sumite psalmũ r date tympanũ: psalterium iocundũ cũ cithara. Buccinate in
neomenia tuba: in insigni die sollempnitatis uře. Quia preceptum in isti: r iudicium do iacob. Te
stimoniũ in ioseph posuit illud: cum exiret de tra egyptu:
linguam q̃m ñ nouerat audiuit. Diuisit ab oněbz dorsũ
ei: manus ei in cophino seruierũt. In tribulatione inuo
casti me: r liberaui te: exaudiui te in abscondito tẽpestatis:
probaui te ap̃ aq̃m contradictionis. Audi ppls meus: r testa
bor te: isti si audieris me ñ erit in te ds recens: neq; adora
bis dñm alienum. Ego enim sum dñs ds tuus qui eduxi
te de tra egypti: dilata os tuum: r implebo illud. Et ñ audiuit
ppls meus uocem meam: r isti ñ intendit mihi. Et dimisi
eos secm̃ desideria cordis eorũ: ibũt in adinuentionibz suis. Si
ppls meus audisset me: r isti si in uiis meis ambulasset. Pro
michilo forsitan inimicos eorũ humiliassem: r sup tribulantes
eos misissem manũ meam. Inimici dñi mentiti sũt ei: r erit
ps eorũ in scla. Et ciibauit illos ex adipe frumenti: r de pe
tra melle satiauit eos. psalmus asaph.

Deus stetit in synagoga deorũ: in medio autem deos diuidi
cat. Usq;quo iudicatis iniquitatem: r facies peccatorũ
sumitis. Iudicate egeno r pupillo: humilem r pauperem
iustificate. Eripite pauperem r egenum: de manu peccatoris
liberate. Nescierũt neq; intellexerunt in tenebris ambulant:
mouebunt omia fundamenta tre. Ego dixi dii estis: r fi
lii excelsi omnes. Vos autem sicut homines moriemini: r sicut
unus de principibz cadetis. Surge ds iudica tram: q̃m
tu hereditabis in oněbz gentibz. Canticum psalmi asaph.

Deus quis similis erit tibi: ne taceas neq; opescaris
ds. Quoniam ecce inimici tui sonuerũt: r qui oderunt te
extulerũt caput. Super ppl'm tuum malignauerunt consilium:
r cogitauerũt adversus scos tuos. Dixerũt uenite r disper
demus eos de gente: r ñ memoret nomen isti ultra. Quoniam cogita
uerũt unanimiter simul adversus te testamentum disponent
tabnacla idumeorum r ismaelite. Moab r agareni: ge
bal r ammon r amalech: alienigene cum habitantibus
tyrum. Etenim assur uenit cum illis: filiis lot adiutorium
filius loth. Fac illis sicut madian r sisare: sicut iabin
in torrente cison. Disperiit in endor: facti sunt ut stercus tre.
Pone eos principes eorum sicut oreb r zeb r zebee r salmana. Omnes
principes eorum qui dixerunt. hereditate possideamus sanctuarium
dei. Deus mis pone illos ut rotam: r sicut stipulam ante faciem
uenti. Sicut ignis qui obuurit siluam: r sicut flama oburens
montes. Ita persequeris illos in tempestate tua: r in ira
tua turbabis eos. Imple facies eorum ignominia: r quarent
nomen tuum dñe. Et reuerentur r conturbentur in seculum seculi: r con
fundantur r pereant. Et cognoscant q̃ nomen tibi dñs: tu solus
altissimus in omni terra. In finem p torcularibz filius cho
re psalmus.

Quam dilecta tabnacla
tua dñe uirtutum: concupiscit r deficit aia mea in
atria dñi. Cor meum r caro mea: exultauerunt in deum
uiuum. Etenim passer inuenit sibi domum: r turtur ni
dum ubi ponat pullos suos. Altaria tua dñe uir
tutum: rex mis r ds mis. Beati qui habitant in domo tua
in scla scloꝝ laudabũt te. Beatus uir cuius est auxilium
abste. ascensiones in corde suo disposuit in ualle lacri
marum in loco quem posuit. Etenim benedictionem dabit
legislator: ibunt de uirtute in uirtutem: uidebitur ds deo
rum

in syon. Dñe ds uirtutum exaudi orationem meam: auribz
percipe ds iacob. Protector nr aspice ds: r respice in fa
ciem xpi tui. Quia melior est dies una in atriis tuis: super
milia. Elegi abiectus esse in domo mei di: magis q̃ habi
tare in tabnaclis peccatorum. Quia miam r ueritatem dilexit
ds: gram r gliam dabit dñs. Non priuabit eos bonis q̃
ambulant in innocentia: dñe uirtutum beatus ho
mo qui spat in te. In finem filius chore psalmus.

Benedixisti dñe tram tuam: auertisti captiuitatem
iacob. Remisisti iniquitatem plebis tue: operuisti
omnia peccata eorum. Mitigasti omnem iram tuam: auertisti
ab ira indignationis tue. Conuerte nos ds salutaris nr:
r auerte iram tuam a nobis. Numq̃d in etnum irascaris
nobis: aut extendes iram tuam a gnatione in gnationem.
Ds tu conuersus uiuificabis nos: r plebs tua letabitur in te.
Ostende nobis dñe miam tuam: r salutare tuum da
nobis. Audiam quid loquatur in me dñs ds: quoniam loquetur
pacem in plebem suam. Et sis scos suos: r in eos qui con
uertuntur ad cor. Verumtamen prope timentes eum salutare ipsius:
ut inhabitet gla in tra nra. Miseria r ueritas obuiauerunt
sibi: iustitia r pax osculate sunt. Veritas de tra orta est: r iusti
tia de celo prospexit. Et enim dñs dabit benignitatem: r tra
nra dabit fructum suum. Iustitia ante eum ambulabit:
r ponet in uia gressus suos. Oratio dauid.

Inclina dñe aurem tuam r exaudi me: quoniam inops r pau
per sum ego. Custodi aiam meam quoniam sanctus sum: salua
fac seruum tuum ds meus sperantem in te. Miserere mei do
mine quoniam ad te clamaui tota die: letifica aiam ser
ui tui quia ad te dñe aiam meam leuaui. Quia tu dñe
suauis r mitis: r multe mie omnibz inuocantibz te.
Auribz percipe orationem meam: r intende uoci deprecatio
nis mee. In die tribulationis mee clamaui ad te: quia ex
audisti me. Non est similis tui in dis dñe: r non est secm̃ opa
tua. Omnes gtes quascq; fecisti uenient r adorabunt coram te
dñe: r glificabunt nomen tuum. Quoniam magnus es tu r fa
ciens mirabilia: tu es ds solus. Deduc me dñe in uia
tua r ingrediar in ueritate tua: letetur cor meum ut timeat
nomen tuum. Confitebor tibi dñe ds meus in toto corde meo:
r glificabo nomen tuum in etnum. Quia mia tua magna est
super me: r eruisti aiam meam ex inferno inferiori. Ds iniqui
tates exurgerunt super me: r synagoga potentium quesierunt aiam
meam: r non proposuerunt te in conspectu suo. Et tu dñe ds
miserator r misericors: patiens r multe mie r uera.
Respice in me r miserere mei: da imperium puero tuo:
r saluum fac filium ancille tue. Fac mecum signum in bo
no ut uideant qui oderunt me r confundantur: quoniam tu
dñe adiuuisti me r consolatus es me. filius chore ps canticum.

Fundamenta eius in montibz scis: diligit dñs
portas syon: super omnia tabnacla iacob. Gloriosa
dicta sunt de te: ciuitas dei. Memor ero raab r babilonis:
scientium me. Ecce alienigene r tyrus r ppls ethiopum:
hi fuerunt illic. Numquid syon dicet homo r homo natus est
in ea: r ipe fundauit eam altissimus. Dñs narrabit in scrip
turis ppl'orum r principum horum qui fuerunt in ea. Sicut letan
tium omnium habitatio in te. Canticum psalmi filius cho
re ps in finem p melech ad respondendum intellectus
salutis eman israhelite ul ezrahite.

Dñe deus salutis
mee: in die clamaui r nocte coram te. Intret in con
spectu tuo oratio mea: inclina aurem tuam ad precem meam.
Quia repleta est malis aia mea: r uita mea inferno
appropinquauit. Estimatus sum cum descendentibz in lacum:
factus sum sicut homo sine adiutorio inter mortuos lib. Sicut
uulnerati dormientes in sepulchris quorum iam memor am

pluuſ: ⁊ ipi de manu tua repulſi ſũ. Poſuerũt me in lacu inferiori: in tenebroſis ⁊ in umbra mortis. Super me confirmata eſt ira tua: ⁊ omnes fluctus tuos induxiſti ſuper me. Longe feciſti notos meos a me: poſuerũt me abhominationem ſibi. Traditus ſum ⁊ non egrediebar: oculi mei languerũt p inopia. Clamaui ad te dñe tota die: expandi ad te manus meas. Numquid mortuis facies mirabilia: aut medici ſuſcitabunt ⁊ confitebuntur tibi. Numquid narrabit aliquis in ſepulchro miſericordiam tuam: ⁊ ueritatem tuam in perditione. Numquid cognoſcent in tenebris mirabilia tua: ⁊ iuſticia tua in terra obliuionis. Et ego ad te dñe clamaui: ⁊ mane oratio mea preueniet te. Vtquid dñe repellis orationem meam: auertis faciem tuam a me. Pauper ſum ego in laboribus a iuuentute mea: exaltatus autem humiliatus ſum ⁊ conturbatus. In me tranſierunt ire tue: ⁊ terrores tui conturbauerunt me. Circumdederunt me ſicut aqua tota die: circumdederunt me ſimul. Elongaſti a me amicum ⁊ proximum: ⁊ notos meos a miſeria. In finem pro maelaniby filius chore pſalmus.

Miſericordias dñi in eternum cantabo. In generationem ⁊ generationem: annuntiabo ueritatem tuam in ore meo. Quoniam dixiſti in eternum miſericordia edificabitur in celis: preparabitur ueritas tua in eis. Diſpoſui teſtamentum electis meis: iuraui dauid ſeruo meo: uſque in eternum preparabo ſemen tuum. Et edificabo in generatione ⁊ generationem ſedem tuam. Confitebuntur celi mirabilia tua dñe: etenim ueritatem tuam in eccleſia ſanctorum. Quoniam quis in nubibus equabitur dño: ſimilis erit deo in filiis dei. Deus qui glorificatur in conſilio ſanctorum: magnus ⁊ horribilis ſuper omnes qui in circuitu eius ſunt. Dñe deus uirtutum quis ſimilis tibi: potens es dñe: ⁊ ueritas tua in circuitu tuo. Tu dominaris poteſtati maris: motum autem fluctuum eius tu mitigas. Tu humiliaſti ſicut uulneratum ſuperbum: in brachio uirtutis tue diſperſiſti inimicos tuos. Tui ſunt celi ⁊ tua est terra. orbem terre ⁊ plenitudinem eius tu fundaſti: aquilonem ⁊ mare tu creaſti. Thabor ⁊ hermon in nomine tuo: exultabunt inuicem brachium cum potentia. Firmetur manus tua ⁊ exaltetur dextera tua: iuſticia ⁊ iudicium preparatio ſedis tue. Miſericordia ⁊ ueritas precedent faciem tuam. Beatus populus qui ſcit iubilationem. Dñe in lumine uultus tui ambulabunt ⁊ in nomine tuo exultabunt tota die ⁊ in iuſticia tua exaltabuntur. Quoniam gloria uirtutis eorum tu es ⁊ in beneplacito tuo exaltabitur cornu noſtrum. Quia dñi est aſſumptio noſtra ⁊ ſancti iſrahel regis noſtri. Tunc locutus es in uiſione ſanctis tuis ⁊ dixiſti posui adiutorium in potente ⁊ exaltaui electum de plebe mea. Inueni dauid ſeruum meum: oleo ſancto meo unxi eum. Manus enim mea auxiliabitur ei ⁊ brachium meum confortabit eum. Nichil proficiet inimicus in eo: ⁊ filius iniquitatis non apponet nocere ei. Et concidam a facie ipſius inimicos eius ⁊ odientes eum in fugam uertam. Et ueritas mea ⁊ miſericordia mea cum ipſo: ⁊ in nomine meo exaltabitur cornu eius. Et ponam in mari manum eius ⁊ in fluminibus dexteram eius. Ipſe inuocauit me pater meus es tu: deus meus ⁊ ſuſceptor ſalutis mee. Et ego primogenitum ponam illum excelſum prae regibus terre. In eternum ſeruabo illi miſericordiam meam ⁊ teſtamentum meum fidele ipſi. Et ponam in ſeculum ſeculi ſemen eius ⁊ thronum eius ſicut dies celi. Si autem derelinquerint filii eius legem meam ⁊ in iudiciis meis non ambulauerint. Si iuſticias meas profanauerint ⁊ mandata mea non cuſtodierint. Viſitabo in uirga iniquitates eorum ⁊ in uerberibus peccata eorum. Miſericordiam autem meam non diſpergam ab eo: neque nocebo in ueritate mea. Neque profanabo teſtamentum meum ⁊ que procedunt de labiis meis non faciam irrita. Semel iuraui in ſancto meo ſi dauid mentiar: ſemen eius in eternum manebit. Et thronus eius ſicut ſol in conſpectu meo ⁊ ſicut luna perfecta in eternum ⁊ teſtis in celo fidelis. Tu uero repulſi ⁊ deſpexiſti: diſtulſti xpm tuum. Euacuaſti teſtamentum ſerui tui: prophanaſti in terra ſanctuarium eius. Deſtruxiſti omnes ſepes eius: poſuiſti firmamentum eius formidinem. Diripuerunt eum omnes qui ſuſcepunt eum: factus est obprobrium uicinis ſuis. Exaltaſti dexteram deprimentium eum: letificaſti omnes inimicos eius. Auertiſti adiutorium gladii eius ⁊ non es auxiliatus ei in bello. Deſtruxiſti eum ab emundatione: ⁊ ſedem eius in terra collidiſti. Minorasti dies temporis eius: perfudiſti eum confuſione. Vſquequo dñe auertis in finem: exardeſcet ſicut ignis ira tua. Memorare que mea ſubſtantia: ſiquid enim uane conſtituiſti filios hominum. Quis est homo qui uiuet ⁊ non uidebit mortem: ⁊ eruet animam ſuam de manu inferi. Vbi ſunt miſericordie tue antique dñe: ſicut iuraſti dauid in ueritate tua. Memor esto dñe opprobrii ſeruorum tuorum: quod continui in ſinu meo multarum gentium. Quod exprobrauerunt inimici tui dñe: quod exprobrauerunt commutationem xpi tui. Benedictus dñs in eternum fiat fiat. Oratio moyſi hominis dei.

Dñe refugium factus es nobis: a generatione in generationem. Priusquam montes fierent aut formaretur terra ⁊ orbis: a seculo ⁊ in seculum tu es deus. Ne auertas hominem in humilitatem: ⁊ dixiſti conuertimini filii hominum. Quoniam mille anni ante oculos tuos: tamquam dies heſterna que preterit. Et cuſtodia in nocte: que propterea nichilo habebuntur eorum anni erunt. Mane ſicut herba tranſeat. mane floreat ⁊ tranſeat: uespere decidat indurescat ⁊ arescat. Quia defecimus in ira tua: ⁊ in furore tuo turbati ſumus. Poſuiſti iniquitates noſtras in conſpectu tuo: ſeculum noſtrum in illuminatione uultus tui. Quoniam omnes dies noſtri defecerunt: ⁊ in ira tua defecimus. Anni noſtri ſicut aranea meditabuntur: dies annorum noſtrorum in ipſis ſexaginta anni. Si autem in potentatibus octoginta anni: ⁊ amplius eorum labor ⁊ dolor. Quoniam ſupuenit mansuetudo ⁊ corripiemur. Quis nouit potestatem ire tue: ⁊ pre timore tuo iram tuam dinumerare. Dextram tuam ſic notam fac: ⁊ eruditos corde in ſapientia. Conuertere dñe uſquequo: ⁊ deprecabilis esto ſuper ſeruos tuos. Repleti ſumus mane miſericordia tua: ⁊ exultauimus ⁊ delectati ſumus in omnibus diebus noſtris. Letati ſumus pro diebus quibus nos humiliaſti: annis quibus uidimus mala. Respice in ſeruos tuos ⁊ in opera tua: ⁊ dirige filios eorum. Et ſit ſplendor dñi dei noſtri ſuper nos ⁊ opera manuum noſtrarum dirige ſuper nos: ⁊ opus manuum noſtrarum dirige. Iauſ cantici dauid.

Qui habitat in adiutorio altiſſimi: in protectione dei celi commorabitur. Dicet dño ſuſceptor meus es tu ⁊ refugium meum deus meus. Sperabo in eum quoniam ipſe liberauit me de laqueo uenantium: ⁊ a uerbo aspero. Scapulis ſuis obumbrauit tibi: ⁊ ſub pennis eius ſperabis. Scuto circumdabit te ueritas eius: non timebis a timore nocturno. A ſagitta uolante in die a negotio perambulante in tenebris: ab incurſu demonio meridiano. Cadent a latere tuo mille: ⁊ decem milia a dextris tuis: ad te autem non approximabit. Verumtamen oculis tuis conſiderabis: ⁊ retributionem peccatorum uidebis. Quoniam tu es dñe ſpes mea: altiſſimum poſuiſti refugium tuum. Non accedet ad te malum: ⁊ flagellum non approximabit tabernaculo tuo. Quoniam angelis ſuis mandauit de te: ut cuſtodiant te in omnibus uiis tuis. In manibus portabunt te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. Super aspidem ⁊ baſiliſcum ambulabis: ⁊ conculcabis leonem ⁊ draconem. Quoniam in me ſperauit liberabo eum: protegam eum quoniam cognouit nomen meum. Clamabit ad me ⁊ exaudiam eum: cum ipſo sum in tribulatione. eripiam eum ⁊ glorificabo eum. Longitudine dierum replebo eum: ⁊ oſtendam illi ſalutare meum. pſalmus cantici in die ſabbati.

Bonum est confiteri dño: ⁊ pſallere nomini tuo altiſſime. Ad annuntiandum mane miſericordiam tuam ⁊ ueritatem

tuam p noctem. In decacordo psalterio: cū cantico in cythara. Quia delectasti me dñe in factura tua: et in op̄ibz manuū tuarū exultabo. Quā magnificata sūt opa tua dñe: nimis p̄funde facte sunt cogitationes tue. Vir insipiens nō cognoscet: et stultus nō intelliget hec. Cum exorti fuerint peccatores sicut fenū: et apparuerint omēs qui operant iniquitatē. Vt intereant in sempiternū sēculū tu autē altissimus in eternum dñe. Quia ecce inimici tui dñe quia ecce inimici tui p̄ibunt: et dispergentur omēs qui operant iniquitatē. Et exaltabitur sicut unicornis cornu meum: et senectus mea in misericordia uberi. Et despexit oculus meus inimicos meos: et insurgentibz in me malignantibz audiet auris mea. Iustus ut palma florebit: sicut cedrus libani multiplicabitur. Plantati in domo dñi: in atriis domus dei nr̄i florebunt. Adhuc multiplicabuntur in senecta uberi: et bñ patientes erunt ut annuncient. Quia rectus dñs deus noster: et non est iniquitas in eo. Laus cantici dauid in die ante sabbatum quando fundata est regnauit decorem induit dñs: induit dñs fortitudinem et p̄cinxit se. Etenim firmauit orbem terre: qui non commouebitur. Parata sedes tua ex tunc: a seculo tu es. Eleuauerunt flumina dñe: eleuauerunt flumina uocem suam. Eleuauerunt flumina fluctus suos: a uocibz aquarū multarū. Mirabiles elationes maris: mirabilis in altis dñs. Testimonia tua credibilia facta sunt nimis: domum tuam decet sanctitudo dñe in longitudinem dierum. psalmus dd̄ q̄rta sabbati.

Deus ultionum dñs: deus ultionū libere egit. Exaltare qui iudicas terram: redde retributionem superbis. Vsquequo peccatores dñe: usquequo peccatores glabuntur. Effabuntur et loquentur iniquitatem: loquentur omnes qui operantur iniusticiā. Populum tuum dñe humiliauerunt: et hereditatē tuam uexauerunt. Viduam et aduenam interfecerunt: et pupillos occiderunt. Et dixerunt non uidebit dñs: nec intelliget deus iacob. Intelligite insipientes in populo: et stulti aliquando sapite. Qui plantauit aurem non audiet: aut qui fixit oculum non considerat. Qui corripit gentes non arguet: aut qui docet hominem scientiam. Dominus scrutator cogitationes hominum: quoniam uane sunt. Beatus homo quem tu erudieris dñe: et de lege tua docueris eum. Vt mitiges ei a diebz malis: donec fodiatur peccatori fouea. Quia non repellet dñs plebem suam: et hereditatem suam non derelinquet. Quoadusq; iusticia conuertatur in iudicium: et qui iuxta illam omnes qui recto sunt corde. Quis consurget mihi aduersus malignantes: aut quis stabit mecum aduersus operantes iniquitatem. Nisi quia dñs adiuuit me: paulominus habitasset in inferno anima mea. Si dicebam motus est pes meus: misericordia tua dñe adiuuabat me. Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo: consolationes tue letificauerunt animam meam. Numquid adhereret tibi sedes iniquitatis: qui fingit laborem in p̄cepto. Captabunt in animam iusti: et sanguinem innocentem condemnabunt. Et factus est mihi dñs in refugium: et deus meus in auxilium spei mee. Et reddet illis iniquitatem ipsorum: et in malitia eorum disperdet eos: disperdet illos dñs deus noster. Laus cantici ipsi dauid.

Venite exultemus domino: iubilemus deo saluatori nostro. Preoccupemus faciem eius in confessione: et in psalmis iubilemus ei. Quoniam deus magnus dñs: et rex magnus super omnem terram. Quia in manu eius sunt omnes fines terre: et altitudines montium ipsius sunt. Quoniam ipsius est mare et ipse fecit illud: et siccam manus eius formauerunt. Venite adoremus et procidamus ante deum: et ploremus coram domino qui fecit nos: quia ipse est deus noster. Et nos populus pascue eius et oues manus eius: hodie si uocem eius audieritis nolite obdurare corda uestra. Sicut in irritatione secundum diem temptationis in deserto: ubi temptauerunt me patres uestri probauerunt et uiderunt opera mea. Quadraginta annis offensus fui generationi illi: et dixi semper errant corde. Et isti non cognouerunt uias meas: ut iuraui in ira mea si introibunt in requiem meam.

Cantate domino psalmum dñe quoniam dominus dei reedificabatur post captiuitatem. canticum nouum: cantate domino omnis terra. Cantate domino et benedicite nomini eius: annuntiate de die in diem salutare eius. Annuntiate inter gentes gloriam eius: et in omnibz populis mirabilia eius. Quoniam magnus dñs et laudabilis nimis: terribilis est super omnes deos. Quoniam omnes dii gentium demonia: dñs autem celos fecit. Confessio et pulchritudo in conspectu eius: sanctimonia et magnificentia in sanctificatione eius. Afferte domino patrie gentium afferte domino gloriam et honorem: afferte domino gloriam nomini eius. Tollite hostias et introite in atria eius: adorate dominum in atrio sancto eius. Commoueat a facie eius uniuersa terra: dicite in gentibz quoniam dñs regnauit. Etenim correxit orbem qui non commouebitur: iudicabit populos in equitate. Letentur celi et exultet terra: commoueatur mare et plenitudo eius. Gaudebunt campi et omnia que in eis sunt. Tunc exultabunt omnia ligna siluarum a facie dñi quia uenit: quoniam uenit iudicare terram. Iudicabit orbem terre in equitate: et populos in ueritate sua. psalmus dauid quando terra eius restituta est ei.

Dñs regnauit exultet terra: letentur insule multe. Nubes et caligo in circuitu eius: iustitia et iudicium correctio sedis eius. Ignis ante ipsum p̄cedet: et inflammabit in circuitu inimicos eius. Illuxerunt fulgura eius orbi terre: uidit et mota est terra. Montes sicut cera fluxerunt a facie dñi: a facie dñi omnis terra. Annuntiauerunt celi iusticiam eius: et uiderunt omnes populi gloriam eius. Confundantur omnes qui adorant sculptilia: et qui gloriantur in simulachris suis. Adorate eum omnes angeli eius: audiuit et letata est sion. Et exultauerunt filie iude: propter iudicia tua dñe. Quoniam tu dñs altissimus super omnem terram: nimis exaltatus es super omnes deos. Qui diligitis dñm odite malum: custodit dñs animas sanctorum suorum: de manu peccatoris liberabit eos. Lux orta est iusto: et rectis corde letitia. Letamini iusti in dño: et confitemini memorie sanctificationis eius. psalmus dauid.

Cantate domino canticum nouum: quia mirabilia fecit. Saluabit sibi dextera eius: et brachium sanctum eius. Notum fecit dñs salutare suum: in conspectu gentium reuelauit iusticiam suam. Recordatus est misericordie sue: et ueritatis sue domui israel. Viderunt omnes fines terre salutare dei nostri. Iubilate deo omnis terra: cantate et exultate et psallite. Psallite domino in cythara in cythara et uoce psalmi: in tubis ductilibz et uoce tube cornee. Iubilate in conspectu regis dñi: moueatur mare et plenitudo eius orbis terrarum et qui habitant in eo. Flumina plaudent manu simul montes exultabunt a conspectu dñi: quoniam uenit iudicare terram. Iudicabit orbem terrarum in iustitia: et populos in equitate. psalmus dauid.

Dñs regnauit irascantur populi: qui sedet super cherubin moueatur terra. Dñs in sion magnus: et excelsus super omnes populos. Confiteantur nomini tuo magno quoniam terribile et sanctum est: et honor regis iudicium diligit. Tu parasti directiones: iudicium et iustitiam in iacob tu fecisti. Exaltate dominum deum nostrum: et adorate scabellum pedum eius quoniam sanctum est. Moyses et aaron in sacerdotibz eius: et samuhel inter eos qui inuocant nomen eius. Inuocabant dominum et ipse exaudiebat eos: in columpna nubis loquebatur ad eos. Custodiebant testimonia eius: et preceptum quod dedit illis. Domine deus noster tu exaudiebas eos: deus tu propitius fuisti eis et ultor super omnes adinuentiones eorum. Exaltate dominum deum nostrum: et adorate in monte sancto eius quoniam sanctus dñs deus noster. psalmus in confessione. Jubilate deo omnis terra: seruite domino in letitia. Introite

in conspectu eī in exultatione. Scitote qm dñs ipe ē ds ipe fec nos ⁊ nō ipi nos. Populs ei ⁊ oues pascue ei introite portas ei in confessione atria ei in hymnis confitemini illi. Laudate nomē ei qm suauis ē dñs in eternum mia eius ⁊ usq; in generatione ⁊ generationē ueritas ei. ps ipi dauid.

100 Misericordiam ⁊ iudicium cantabo tibi dne. psallam ⁊ intelligam in uia imaculata. qñ uenies ad me. Perambulabam in innocentia cordis mei in medio domus mee. Non proponebam ante oculos meos rem iniustā. facientes preuaricationes odiui. Non adhesit mihi cor pruum. declinantem a me malignum nō cognoscebam. Detrahentem sibi secreto proximo suo. hunc persequebar. Superbo oculo ⁊ insatiabili corde. cum hoc nō edebam. Oculi mei ad fideles terre ut sedeant mecum ambulans in uia imaculata hic mihi ministrabat. Non habitabit in medio domus mee qui facit superbiam. q loquit iniqa nō direxit in conspectu oculorum meorum. In matutino interficiebam omes peccatores terre. ut disperdam de ciuitate dñi omes operantes iniquitatem. Oratio pauperis cum anxiaret ē effudit precem suam in conspectu

101 exaudi oronem meam. ⁊ clamor meus ad te ueniat. Non auertas faciem tuam a me. in quacūq; die tribulor inclina ad me aurem tuam. In quacūq; die inuocauero te. uelociter exaudi me. Quia defecerunt sicut fumus dies mei. ⁊ ossa mea sicut cremium aruerunt. Percussus sum ut fenum ⁊ aruit cor meum. q oblitus sum comedere panem meum. A uoce gemitus mei. adhesit os meum carni mee. Similis factus sum pellicano solitudinis. factus sum sicut nicticorax in domicilio. Vigilauit ⁊ factus sum sicut passer solitarius in tecto. Tota die exprobrabant mihi inimici mei. ⁊ qui laudabant me. aduersum me iurabant. Quia cinerem tamq; panem manducabam. ⁊ potum meum cum fletu miscebam. A facie ire indignationis tue. q eleuans allisisti me. Dies mei sicut umbra declinauerunt. ⁊ ego sicut fenum aruit. Tu aut dne in eternum permanes. ⁊ memoriale tuum in generatione ⁊ generationem. Tu exurgens misereberis syon. q tps miserendi ei. q uenit tps. Quoniam placuerunt seruis tuis lapides ei. ⁊ terre ei miserebuntur. Et timebunt gentes nomen tuum dne. ⁊ omes reges terre gloriam tuam. Quia edificauit dñs syon. ⁊ uidebit in gloria sua. Respexit in oronem humilium. ⁊ non sprevit precem eorum. Scribantur hec in generatione altera. ⁊ populus qui creabit laudabit dñm. Quia prospexit de excelso sco suo. dñs de celo in terram aspexit. Vt audiret gemitus compeditorum. ut solueret filios interemptorum. Vt annuntient in syon nomen dñi. ⁊ laudem ei in hierlm. In conueniendo populos in unum. ⁊ reges ut seruiant dño. Respondit ei in uia uirtutis sue. paucitatem dierum meorum nuntia mihi. Ne reuoces me in dimidio dierum meorum. in generatione ⁊ generationem anni tui. Initio tu dne terram fundasti. ⁊ opera manuum tuarum sunt celi. Ipsi pibunt tu aut permanes. ⁊ omes sicut uestimentum ueterascent. Et sicut opertorium mutabis eos. ⁊ mutabuntur. tu aut idem ipse es. ⁊ anni tui non deficient. Filii seruorum tuorum habitabunt. ⁊ semen eorum in seculum dirigetur. ps ipi dd.

102 Benedic anima mea dño. ⁊ omnia que intra me sunt nomini sco ei. Benedic anima mea dño. ⁊ noli obliuisci omes retributiones ei. Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis. qui sanat omes infirmitates tuas. Qui redimit de interitu uitam tuam. qui coronat te in miā ⁊ miserationibus. Qui replet in bonis desiderium tuum. renouabitur ut aquile iuuentus tua. Faciens misericordias dñs. ⁊ iudicium omnibus iniuriam patientibus. Notas fecit uias suas moysi. filiis isrl uoluntates suas. Miserator ⁊ misericors dñs. longanimis ⁊ multum misericors. Non in perpetuum irascet. neq; in eternum comminabitur. Non secundum peccata nostra fecit nobis. neq; secundum iniquitates

nras retribuit nob. Quoniam secundum altitudinem celi a terra. corroborauit misam suam sup timentes se. Quantum distat ortus ab occidente. longe fecit a nob iniquitates nras. Quo modo miseretur pater filiorum. misertus ē dñs timentibus se. quoniam ipse cognouit figmentum nrum. Recordatus ē quoniam puluis sumus. homo sicut fenum dies eius tamq; flos agri sic efflorebit. Quoniam spūs pertransibit in illo. ⁊ non subsistet. ⁊ non cognoscet amplius locum suum. Misericordia dñi aut ab eterno ⁊ usq; in eternum super timentes eum. Et iustitia illius in filios filiorum. his qui seruant testamentum eius. Et memorantes mandatorum ipius. ad faciendum ea. Dns in celo parauit sedem suam. ⁊ regnum ipius omnibus dominabitur. Benedicite dño omes angeli eius. potentes uirtute. facientes uerbum illius. ad audiendam uocem sermonum eius. Benedicite dño omes uirtutes eius. ministri eius qui facitis uoluntatem eius. Benedicite dño omnia opera eius. in omni loco dominationis eius. benedic anima mea dño.

Benedic anima mea dño. dne ds mus ps dauid.

103 Magnificatus es uehementer. Confessionem ⁊ decorem induisti. amictus lumine sicut uestimento. Extendens celum sicut pellem. qui tegis aquis superiora eius. Qui ponis nubem ascensum tuum. qui ambulas sup pennas uentorum. Qui facis angelos tuos spūs. ⁊ ministros tuos ignem urentem. Qui fundasti terram sup stabilitatem suam. non inclinabitur in seculum seculi. Abyssus sicut uestimentum amictus eius. super montes stabunt aque. Ab increpatione tua fugient. a uoce tonitrui tui formidabunt. Ascendunt montes. ⁊ descendunt campi. in locum quem fundasti eis. Terminum posuisti quem non transgredientur. neq; conuertent operire terram. Qui emittis fontes in conuallibus. inter medium montium pertransibunt aque. Potabunt omnes bestie agri. expectabunt onagri in sitim suam. Super ea uolucres celi habitabunt. de medio petrarum dabunt uoces. Rigans montes de superioribus suis. de fructu operum tuorum satiabitur terra. Producens fenum iumentis. ⁊ herbam seruituti hominum. Vt educas panem de terra. ⁊ uinum letificet cor hominis. Vt exhilaret faciem in oleo. ⁊ panis cor hominis confirmet. Saturabuntur ligna campi. ⁊ cedri libani quas plantauit. illic passeres nidificabunt. Herodii domus dux ē eorum. montes excelsi cerui. petre refugium herinacis. Fecit lunam in tempora. sol cognouit occasum suum. Posuisti tenebras. ⁊ facta ē nox. in ipa pertransibunt omes bestie silue. Catuli leonum rugientes ut rapiant. ⁊ querant a deo escam sibi. Ortus ē sol. ⁊ congregati sunt. ⁊ in cubilibus suis collocabuntur. Exibit homo ad opus suum. ⁊ ad operationem suam usq; ad uesperum. Quam magnificata sunt opera tua dne. omnia in sapia fecisti. impleta ē terra possessione tua. Hoc mare magnum ⁊ spatiosum manibus illic reptilia quorum non est numerus. Animalia pusilla cum magnis. illic naues pertransibunt. Draco iste quem formasti ad illudendum ei. omnia a te expectant ut des illis escam in tempore. Dante te illis colligent. aperiente te manum tuam omnia implebuntur bonitate. Auertente aut te faciem turbabuntur. auferes spūm eorum. ⁊ deficient. ⁊ in puluerem suum reuertentur. Emitte spūm tuum. ⁊ creabuntur. ⁊ renouabis faciem terre. Sit gla dñi in seculum. letabitur dñs in operibus suis. Qui respicit terram ⁊ facit eam tremere. qui tangit montes. ⁊ fumigant. Cantabo dño in uita mea. psallam deo meo quamdiu sum. Iocundum sit ei eloquium meum. ego uero delectabor in dño. Deficiant peccatores a terra. ⁊ iniqui ita ut non sint. benedic anima mea dño. alla.

104 Confitemini dño. ⁊ inuocate nomen eius. annuntiate inter gentes opera eius. Cantate ei. ⁊ psallite ei. narrate omnia mirabilia eius. Laudamini in nomine sco eius. letetur

cor querentium dñm. Querite dñm ⁊ confirmamini: querite faciem ei semp. Memoriam mirabiliū ei⁹ que fecit: ꝓdigia ei⁹ ⁊ iudicia oris ei⁹. Semen abraham serui ei⁹: filii iacob electi ei⁹. Ipe dñs ds nr: in uniuersa ter ra iudicia ei⁹. Memor fuit in sempiternum testamenti sui: uerbi quod mandauit in mille generationes. Quod disposuit ad abra ham: ⁊ iuramenti sui ad ysaac. Et statuit illud iacob in preceptum: ⁊ isrl in testamentum eternum. Dicens tibi dabo ter ram chanaan: funiculum hereditatis uestre. Cum essent numero breui: paucissimi ⁊ incole ei⁹. Et pertransierunt de gente in gen tem: ⁊ de regno ad populum alterum. Non reliquit hominem nocere eis: ⁊ corripuit propter eos reges. Nolite tangere xpos meos: ⁊ in prophetis meis nolite malignari. Et uocauit famem super terram: ⁊ omne firmamentum panis contriuit. Misit ante eos uirum: in seruum uenundatus est ioseph. Humiliauerunt in compedibz pedes ei⁹: ferrum pertransiit animam ei⁹ donec ueniret uerbum ei⁹. Eloquium dñi inflammauit eum: misit rex ⁊ soluit eum: princeps populorum ⁊ dimisit eum. Constituit eum dñm domus sue: ⁊ principem omnis possessionis sue. Ut erudiret principes ei⁹ sicut semet ipsum: ⁊ senes ei⁹ prudentiam docet. Et intrauit isrl in egyptum: ⁊ iacob accola fuit in terra cham. Et auxit populum suum uehementer: ⁊ firmauit eum super inimicos ei⁹. Conuertit cor eorum ut odirent populum ei⁹: ⁊ dolum facerent in seruos ei⁹. Misit moysen seruum suum: aaron quem elegit ipsum. Posuit in eis uerba signorum suorum: ⁊ prodigiorum in terra cham. Misit tenebras ⁊ obscurauit: ⁊ non exacerbauit sermones suos. Conuertit aquas eorum in sanguinem: ⁊ occidit pisces eorum. Et dedit terra eorum ranas: in penetralibz regum ipsorum. Dixit ⁊ uenit cynomia ⁊ cinifes: in omnibz finibz eorum. Posuit pluuias eorum grandinem: ignem deuorantem in terra ipsorum. Et percussit uineas eorum ⁊ ficulneas eorum: ⁊ contriuit lignum finium eorum. Dixit ⁊ uenit locusta ⁊ bruchus cuius non erat numerus. Et comedit omne fenum in terra eorum: ⁊ comedit omnem fructum terre eorum. Et percussit omne primogenitum in terra eorum: primitias omnis laboris eorum. Et eduxit eos cum argento ⁊ auro: ⁊ non erat in tribubz eorum infirmus. Letata est egyptus in profectione eorum: quia incubuit timor eorum super eos. Expandit nubem in protectionem eorum: ⁊ ignem ut luceret eis per noctem. Petierunt ⁊ uenit coturnix: ⁊ pane celi saturauit eos. Dirupit petram ⁊ fluxerunt aque: abierunt in sicco flumina. Quoniam memor fuit uerbi sancti sui: quod habuit ad abraham puerum suum. Et eduxit populum suum in exultatione: ⁊ electos suos in leticia. Et dedit illis regiones gentium: ⁊ labores populorum possederunt. Ut custodiant iustificationes ei⁹ ⁊ legem ei⁹ requirant. alla alla.

106 Confitemini dño quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia ei⁹. Quis loquetur potentias dñi: audibitas faciet omnes laudes eius. Beati qui custodiunt iudicium: ⁊ faciunt iustitiam in omni tempore. Memento nri dñe in beneplacito populi tui: uisita nos in saluatari tuo. Ad uidendum in bonitate electorum tuorum: ad letandum in leticia gentis tue: ut laudem cum hereditate tua. Peccauimus cum patribus nris: iniuste egimus iniquitatem fecimus. Patres nri in egypto non intellexerunt mirabilia tua: non fuerunt memores multitudinis misericordie tue. Et irritauerunt ascendentes in mare rubrum. Et saluauit eos propter nomen suum: ut notam faceret potentiam suam. Et increpuit mare rubrum ⁊ exsiccatum est: ⁊ deduxit eos in abyssis sicut in deserto. Et saluauit eos de manu odientium: ⁊ redemit eos de manu inimici. Et operuit aqua tribulantes eos: unus ex eis non remansit. Et crediderunt uerbis eius: ⁊ laudauerunt laudem ei⁹. Cito fecerunt obliti sunt operum ei⁹: non sustinuerunt consilium ei⁹. Et concupierunt concupiscentiam in deserto: ⁊ temptauerunt dñm in inaquoso. Et dedit eis petitionem ipsorum: ⁊ misit saturitatem in animas eorum. Et irritauerunt moysen in castris: aaron sanctum dñi. Aperta est terra ⁊ deglutiuit dathan: ⁊ operuit super congregationem abiron. Et exarsit ignis in synago ga eorum: flamma combussit peccatores. Et fecerunt uitulum in ho reb: ⁊ adorauerunt sculptile. Et mutauerunt gloriam suam: in similitudinem uituli comedentis fenum. Obliti sunt dñm qui saluauit eos: qui fecit magnalia in egypto. mirabilia in terra cham: terribilia in mari rubro. Et dixit ut disperderet eos: si non moyses electus ei⁹ stetisset in confractione in conspectu ei⁹. Ut auerteret iram ei⁹ ne disperderet eos: ⁊ prohibuit iram desiderabilem. Non crediderunt uerbo ei⁹: ⁊ murmurauerunt in tabernaculis suis: non exaudierunt uocem dñi. Et eleuauit manum suam super eos: ut prosterneret eos in deserto. Et ut deiceret semen eorum in nationibz: ⁊ dispergeret eos in regionibz. Et initiati sunt beelphegor: ⁊ comederunt sacrificia mortuorum. Et irritauerunt eum in adinuentionibz suis: ⁊ multiplicata est in eis ruina. Et stetit phinees: ⁊ placauit: ⁊ cessauit quassatio. Et reputatum est ei in iustitiam: in generationem ⁊ generationem usque in sempiternum. Et irritauerunt eum ad aquam contradictionis: ⁊ uexatus est moyses propter eos: quoniam exacerbauerunt spiritum eius. Et distinxit in labiis suis: non disperdiderunt gentes quas dixit dñs illis. Et commixti sunt inter gentes: ⁊ didicerunt opera eorum: ⁊ seruierunt sculptilibz eorum: ⁊ factum est illis in scandalum. Et immolauerunt filios suos: ⁊ filias suas demoniis. Et effuderunt sanguinem innocentem: sanguinem filiorum suorum ⁊ filiarum suarum: quas sacrificauerunt sculptilibz chanaan. Et contaminata est terra in sanguinibz: ⁊ polluta est in operibz eorum: ⁊ fornicati sunt in adinuentionibz suis. Et iratus est furore dñs in populo suo: ⁊ abhominatus est hereditatem suam. Et tradidit eos in manus gentium: ⁊ dominati sunt eorum qui oderunt eos. Et tribulauerunt eos inimici eorum: ⁊ humiliati sunt sub manibz eorum. Sepe liberauit eos. Ipsi autem exacerbauerunt eum in consilio suo: ⁊ humiliati sunt in iniquitatibz suis. Et uidit cum tribularentur: ⁊ audiuit orationem eorum. Et memor fuit testamenti sui: ⁊ penituit eum secundum multitudinem misericordie sue. Et dedit eos in miserationes: in conspectu omnium qui ceperant eos. Saluos fac nos dñe ds nr: ⁊ congrega nos de nationibz. Ut confiteamur nomini sancto tuo: ⁊ gloriemur in laudatione tua. Benedictus dñs ds isrl: a seculo ⁊ usque in seculum: ⁊ dicet omnis populus fiat fiat. alla alla.

Confitemini dño quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia ei⁹. Dicant qui redempti sunt a dño: quos redemit de manu inimici de regionibz congregauit eos. A solis ortu ⁊ occasu: ab aquilone ⁊ mari. Et errauerunt in solitudine in inaquoso: uiam ciuitatis habitaculi non inuenerunt. Esurientes ⁊ sitientes: anima eorum in ipsis defecit. Et clamauerunt ad dñm cum tribularentur: ⁊ de necessitatibz eorum eripuit eos. Et deduxit eos in uiam rectam: ut irent in ciuitatem habitationis. Confiteantur dño misericordie ei⁹: ⁊ mirabilia ei⁹ filiis hominum. Quia saturauit animam inanem: ⁊ animam esurientem saturauit bonis. Sedentes in tenebris ⁊ umbra mortis: uinctos in mendicitate ⁊ ferro. Quia exacerbauerunt eloquia dei: ⁊ consilium altissimi irritauerunt. Et humiliatum est in laboribz cor eorum: infirmati sunt non fuit qui adiuuaret. Et clamauerunt ad dñm cum tribularentur: ⁊ de necessitatibz eorum liberauit eos. Et eduxit eos de tenebris ⁊ umbra mortis: ⁊ uincula eorum dirupit. Confiteantur dño misericordie ei⁹: ⁊ mirabilia ei⁹ filiis hominum. Quia contriuit portas ereas: ⁊ uectes ferreos confregit. Suscepit eos de uia iniquitatis eorum: propter iniustitias enim suas humiliati sunt. Omnem escam abhominata est anima eorum: ⁊ appropinquauerunt usque ad portas mortis. Et clamauerunt ad dñm cum tribularentur: ⁊ de necessitatibz eorum liberauit eos. Misit uerbum suum ⁊ sanauit eos: ⁊ eripuit eos de interitionibz eorum. Confiteantur dño misericordie ei⁹: ⁊ mirabilia ei⁹ filiis hominum. Et sacrificent sacrificium laudis: ⁊ annuncient

ent opa ei in exultatione. Qui descendt mare in nauibz: facientes operationē in aquis multis. Ipi uiderunt opa dñi: et mirabilia ei in profundo. Dixit et stetit spūs procellē: et exaltati sūt fluctus ei. Ascendunt usq; ad celos: et descendūt usq; ad abyssos: anima eoz in malis tabescebat. Turbati sūt et moti sūt sicut ebrius: et omnis sapia eoz deuorata ē. Et clamauerūt ad dñm cū tribularent: et de necessitatibz eoz eduxit eos. Et statuit procellam ei in auram: et siluerūt fluctus ei. Et letati sūt q; siluerūt: et deduxit eos in portū uoluntatis eoz. Confiteant dño mīe ei: et mirabilia ei filiis hominū. Et exaltent eum in ecclā plebis: et in cathedra seniorū laudent eū. Posuit flumina in desertū: et exitus aquarum in sitim. Terram fructiferā in salsuginē: a malitia inhabitantū in ea. Posuit desertū in stagna aquaz: et terram sine aqua in exitus aquaz. Et collocauit ibi esurientes: et statuerūt ciuitatē habitationis. Et seminauerūt agros: et plantauerūt uineas: et fecerunt fructum natiuitatis. Et benedixit eis: et multiplicati sūt nimis: et iumenta eoz non minorauit. Et pauci facti sūt et uexati sūt a tribulatione malorū et dolore. Effusa ē contemptio sup principes: et errare fecit eos in inuio et non in uia. Et adiuuit pauperem de inopia: et posuit sicut oues familias. Uidebūt recti et letabunt: et omnis iniquitas oppilabit os suū.

Quis sapiens et custodiet hec: et intelliget misericordias dñi.

Paratum cor meum deus paratum cor meum. Cantabo et psallam in gla mea. Exurge psalterium et cithara: exurgam diluculo. Confitebor tibi in populis dñe: et psallam tibi in nationibz. Quia magnificata ē super celos misericordia tua: et usq; ad nubes ueritas tua. Exaltare super celos deus: et super omnem terram gla tua ut liberentur dilecti tui. Saluum fac dextera tua et exaudi me. Deus locutus ē in scō suo. Exultabo et diuidam sichimā: et conuallem tabernaculoz dimetiar. Meus ē galaad et meus ē manasses: et effortitudo capitis mei. Iuda rex meus. Moab lebes spei mee. In idumeā extendam calciamentū meū: mihi alienigene amici facti sūt. Quis deducet me in ciuitatē munitā: quis deducet me usq; in idumeā. Nonne tu deus qui reppulisti nos: et non exibis deus in uirtutibz nr̄is. Da nobis auxiliū de tribulatione: quia uana salus hoīs. In deo faciemus uirtutē: et ipe ad nichilum deducet inimicos nr̄os. In finem psalmus dauid.

Deus laudem meā ne tacueris: quia os peccatoris et dolosi sup me apertum ē. Locuti sūt aduersum me lingua dolosa: et sermonibz odii circumdederunt me et expugnauerūt me gratis. Pro eo ut me diligerent detrahebant mihi: ego aut orabam. Et posuerūt aduersum me mala pro bonis: et odiū p dilectione mea. Constitue sup eū peccatorē: et diabolus stet a dextris ei. Cum iudicatur exeat condemnatus: et oratio ei fiat in peccatum. Fiant dies ei pauci: et episcopatum ei accipiat alter. Fiant filii ei orphani: et uxor ei uidua. Nutantes transferantur filii ei et mendicent: et ejiciantur de habitationibz suis. Scrutetur fenerator omnem substantiam ei: et diripiant alieni labores ei. Non sit illi adiutor: nec sit qui misereatur pupillis eius. Fiant nati ei in interitum: in generatione una deleatur nomen ei. In memoriam redeat iniquitas patrum ei: et peccatum matris ei non deleatur. Fiant contra dñm semper: et disperdat de terra memoriam eoz. pro eo quod non recordatus fecit misericordiam. Et persecutus est hominem inopem et mendicum: et compunctum corde mortificare. Et dilexit maledictionem et ueniet ei: et noluit benedictionem et elongabitur ab eo. Et induit maledictionem sicut uestimentum: et intrauit sicut aqua in interiora ei: et sicut oleum in ossibz ei. Fiat ei sicut uestimentum quo operit: et sicut zona qua semper precingit. Hoc opus eoz qui detrahunt mihi apud dñm: et qui loquuntur mala aduersus animā meā. Et tu dñe dñe fac mecū propter nomen tuum: quia suauis est misericordia tua. Libera me quia egenus et pauper ego sum: et cor meum conturbatum est intra me. Sicut umbra cum declinat ablatus sum: et excussus sum sicut locusta. Genua mea infirmata sunt a ieiunio: et caro mea immutata est propter oleum. Et ego factus sum obprobrium illis: uiderunt me et mouerunt capita sua. Adiuua me dñe deus meus: saluum me fac secundum misericordiam tuam. Et sciant quia manus tua hec: et tu dñe fecisti eā. Maledicent illi et tu benedices: qui insurgunt in me confundantur: seruus aut tuus letabitur. Induantur qui detrahunt mihi pudore: et operiant sicut diploide confusione sua. Confitebor dño nimis in ore meo: et in medio multoz laudabo eum. Quia astitit a dextris pauperis: ut saluam faceret a persequentibz animam meam. psalmus dd.

Dixit dñs dño meo: sede a dextris meis. Donec ponā inimicos tuos: scabellum pedum tuoz. Uirgam uirtutis tue emittet dñs ex sion: dominare in medio inimicoz tuoz. Tecum principium in die uirtutis tue in splendoribz sanctoz: ex utero ante luciferum genui te. Iurauit dñs et non penitebit eum: tu es sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech. Dñs a dextris tuis: confregit in die ire sue reges. Iudicabit in nationibz implebit ruinas: conquassabit capita in terra multoz. De torrente in uia bibet: propterea exaltabit caput. alla.

Confitebor tibi dñe in toto corde meo: in consilio iustoz et congregatione. Magna opa dñi: exquisita in omnes uoluntates eius. Confessio et magnificentia opus eius: et iustitia eius manet in seculum seculi. Memoriam fecit mirabilium suoz misericors et miserator dñs: escam dedit timentibz se. Memor erit in seculum testamenti sui: uirtutem operum suoz annuntiabit populo suo. Ut det illis hereditatem gentium: opa manuū eius ueritas et iudicium. Fidelia omnia mandata eius confirmata in seculum seculi: facta in ueritate et equitate. Redemptionem misit populo suo: mandauit in eternum testamentum suum. Sanctum et terribile nomen eius: initium sapie timor dñi. Intellectus bonus omnibz facientibz eum: laudatio eius manet in seculum seculi. alla uelusionis aggei et zacharie.

Beatus uir qui timet dñm: in mandatis eius uolet nimis. Potens in terra erit semen eius: generatio rectoz benedicetur. Gloria et diuitie in domo eius: et iustitia eius manet in seculum seculi. Exortum est in tenebris lumen rectis: misericors et miserator et iustus. Iocundus homo qui miseretur et commodat: disponet sermones suos in iudicio: quia in eternum non commouebitur. In memoria eterna erit iustus: ab auditione mala non timebit. Paratum cor eius sperare in dño confirmatum est cor eius: non commouebitur donec despiciat inimicos suos. Dispersit dedit pauperibz iustitia eius manet in seculum seculi: cornu eius exaltabitur in gla. Peccator uidebit et irascetur dentibz suis fremet et tabescet: desiderium peccatoz peribit. alla.

Laudate pueri dñm: laudate nomen dñi. Sit nomen dñi benedictum: ex hoc nunc et usq; in seculum. A solis ortu usq; ad occasum: laudabile nomen dñi. Excelsus super omnes gentes dñs: et super celos gla eius. Quis sicut dñs deus noster qui in altis habitat: et humilia respicit in celo et in terra. Suscitans a terra inopem: et de stercore erigens pauperem. Ut collocet eum cum principibz: cum principibz populi sui. Qui habitare facit sterilem in domo: matrem filioz letantem. alla.

Exitu isrl de egypto: dom̃ de pplo barbaro. Facta
est iudea sc̃ificatio ei: isrl potestas ei. Mare vidit
et fugit: jor
danis conuersus est retrorsum. Montes exultauerũt ut aretes:
et colles sic̃ agni ouium. Quid est tibi mare q̃ fugisti: et tu
jordanis q conuersus es retrorsũ. Montes exultastis sic̃ aretes:
et colles sic̃ agni ouiũ. A facie dñi mota est tra: a facie dei ia
cob. Qui conuertit petrã in stagna aquar: et rupem in fontes
aquar. Non nob dñe non nobis: sed nõi tuo da gl̃am. Sup
mia tua et uitate tua: neq̃n dicant gentes ubi est deus eor. Deus
aut nr in celo: omia quecq uoluit fec. Simulachra gen
tium argentum et aurũ: opa manuũ hominũ. Os hũt et
loquent: oculos hũt et non videbũt. Aures hũt et non audient: na
res hũt et non odorabũt. Manus hũt et non palpabũt: pedes hũt et non
ambulabũt non clamabũt in gutture suo. Similes illis fiant qui
faciunt ea: et omnis qui confidit in eis. Domus
israel speauit in dño: adiutor eor et protector eor est. Domus
aaron speauit in dño: adiutor eor et protector eor est. Qui ti
ment dñm speauerũt in dño: adiutor eor et protector eor est. Dñs memor fuit nri et bñdixit
nob. Bñdixit domui israel: bñdixit domui aaron. Bñdi
xit omnib qui timent dñm: pusillis cũ maioribz. Adi
at dñs sup vos: sup vos et sup filios vros. Bñdicti vos a dño: q
fecit celum et terram. Celum celi dño: terram aut dedit filiis
hominũ. Non mortui laudabũt te dñe: neq̃ omes qui des
cendũt in infernũ. Sed nos qui viuimus bñdicimus dño: ex
hoc nunc et usq in sc̃m. alla.

Dilexi q̃m exaudiet dñs: vocem orationis mee. Quia in
clinauit aurem suam mihi: et in diebz meis invocabo.
Circumdederunt me dolores mortis: pricla inferni invenerũt
me. Tribulationem et dolorem invenim: et nom̃ dñi invoca
vi. O dñe libera aiam meam misericors dñs et iust: et deus nr
miseretur. Custodiens parvulos dñs: humiliatus sum et li
berauit me. Convertere anima mea in requiem tuam: q dñs bñ
fecit tibi. Quia eripuit aiam meam de morte: oculos meos a lacri
mis: pedes meos a lapsu. Placebo dño: in regione vivor.
Credidi pp̃ q̃d locutus sum: ego aut humiliatus sum nimis. alla.
Ego dixi in excessu meo: omis homo mendax. Quid
retribuam dño: p omnibz que retribuit mihi. Calicem salu
taris accipiam: et nom̃ dñi invocabo. Vota mea dño reddam
coram omi pplo ei: pciosa in conspectu dñi mors scor ei.
O dñe q ego seruus tuus: ego seruus tuus et filius ancille tue.
Dirupisti vincla mea: tibi sacrificabo hostiam laudis: et no
m̃ dñi invocabo. Vota mea dño reddam in conspectu omis
pplo ei: in atriis domus dñi in medio tui hierlm. alla.
Laudate dñm omes gtes: laudate eum omes pli. Quoniã cõfir
mata est sup nos mia ei: et veritas dñi manet in eternũ. alla.
Confitemini dño q̃m bonus: q̃m in sc̃m mia ei. Dicat
nunc israel q̃m bonus: q̃m in sc̃m mia ei. Dicat nunc domus
aaron: q̃m in sc̃m mia ei. Dicant nunc qui timent dñm:
q̃m in sc̃m mia ei. De tribulatione invocaui dñm: et exau
divit me in latitudine dñi. Dñs mihi adiutor: non timebo
quid faciat mihi homo. Dñs mihi adiutor: et ego despiciam ini
micos meos. Bonum est confidere in dño: q confidere in homine.
Bonum est sperare in dño: q̃m sperare in principibz. Omes gẽtes
circuierũt me: et in nomine dñi quia ultus sum in eos. Circum
dantes circumdederunt me: et in nomine dñi quia ultus sum in eos.
Circumdederunt me sicut apes: et exarserũt sicut ignis in spinis:
et in nomine dñi quia ultus sum in eos. Impulsus eversus sum ut
caderem: et dñs suscepit me. Fortitudo mea et laus mea dñs:
et factus est mihi in salutem. Vox exultationis et salutis: in ta
bernaculis iustorum. Dextera dñi fecit virtutem: dextera dñi exal
tavit me: dextera dñi fecit virtutem. Non moriar sed vivam:
et narrabo opa dñi. Castigans castigavit me dñs: et mor
ti non tradidit me. Aperite mihi portas iustitie ingressus in

eas confitebor dño: hec porta dñi iusti intrabũt in ea. Con
fitebor tibi q̃m exaudisti me: et factus es mihi in salutem. Lapidem
quem reprobauerũt edificantes: hic factus est in caput anguli.
A dño factum est istud: et est mirabile in oculis nris. Hec est dies
quam fecit dñs: exultemus et letemur in ea. O dñe salvum me fac o
dñe bonum prosperare: benedictus qui venit in nomine dñi. Benedi
ximus vobis de domo dñi: deus dñs et illuxit nob. Constitue
te diem sollempnem in spessis: usq ad cornu altaris. Deus
meus es tu et confitebor tibi: deus meus es tu et exaltabo te. Con
fitebor tibi q̃m exaudisti me: et factus es mihi in salutem. Confi
temini dño q̃m bonus: q̃m in sc̃m mia ei. alla. Aleph.

Beati immaculati in via: qui ambulant in lege dñi. Be
ati qui scrutantur testimonia ei: in toto corde exquirunt eum. Non enim qui operantur iniquitatem: in viis eius
ambulauerunt. Tu mandasti: mandata tua custodiri nimis. Vtinam dirigantur vie mee: ad custodiendas iustifi
cationes tuas. Tunc non confundar: cum perspexero in omnibz mandata tua. Confitebor tibi in directione cordis: in eo
q̃d didici iudicia iustitie tue. Iustificationes tuas custo
diam: non me derelinquas usq quaq. Beth.

In quo corrigit adolescentior viam suam: in custodiendo
sermones tuos. In toto corde meo exquisiui te: ne repel
las me a mandatis tuis. In corde meo abscondi eloquia
tua: ut non peccem tibi. Benedictus es dñe: doce me iustificationes
tuas. In labiis meis pronuntiaui: omia iudicia oris tui.
In via testimoniorum tuorum delectatus sum: sic in omnibz di
vitiis. In mandatis tuis exercebor: et considerabo vias tuas.
In iustificationibz tuis meditabor: non obliviscar sermones
tuos. Retribue seruo tuo: vivifica me. Gimel. Vivifica
me et custodiam sermones tuos. Revela oculos meos:
et considerabo mirabilia de lege tua. Incola ego sum
in tra: non abscondas a me mandata tua. Concupiuit
anima mea desiderare iustificationes tuas: in omni tpe.
Increpasti superbos: maledicti qui declinant a man
datis tuis. Aufer a me obprobrium et contemptum: quia testimo
nia tua exquisiui. Etenim sederunt principes et adversum
me loquebantur: seruus autem tuus exercebatur in iustifi
cationibz tuis. Nam et testimonia tua meditatio mea
est: et consilium meum iustificationes tue. Daleth.

Adhesit pauimento anima mea: vivifica me secun
dum verbum tuum. Vias meas enuntiaui et exaudisti
me: doce me iustificationes tuas. Viam iustificationum
tuarum instrue me: et exercebor in mirabilibz tuis. Dormi
tauit anima mea pre tedio: confirma me in verbis tuis. Viam
iniquitatis amove a me: et in lege tua miserere mei.
Viam veritatis elegi: iudicia tua non sum oblitus. Adhe
si testimoniis tuis dñe: noli me confundere. Viam man
datorum tuorum cucurri: cum dilatasti cor meum. He

Legem pone mihi dñe viam iustificationum tuarum:
et exquiram eam semper. Da mihi intellectum et scrutabor
legem tuam: et custodiam illam in toto corde meo. Deduc
me in semita mandatorum tuorum: quia ipsam volui.
Inclina cor meum in testimonia tua: et non in avaritiam.
Auerte oculos meos ne videant vanitatem: in via tua vi
vifica me. Statue seruo tuo eloquium tuum: in ti
more tuo. Amputa obprobrium meum quod suspicatus
sum: quia iudicia tua iocunda. Ecce concupiui mandata
tua: in equitate tua vivifica me. Van.

Et veniat sup me misericordia tua dñe: salutare tuum secun
dum eloquium tuum. Et respondebo exprobrantibz mihi
verbum: quia speraui in sermonibz tuis. Et ne auferas
de ore meo verbum veritatis usquq: quia in iudicia tua
supersperaui. Et custodiam legem tuam semper: in

ſclm ⁊ in ſclm ſcli. Et ambulabam in latitudine: qz mandata tua exquisiui. Et loquebar in testimoniis tuis in conspectu regum: ⁊ nō confundebar. Et meditabar in mandatis tuis que dilexi. Et leuaui manꝰ meas ad mandata tua que dilexi: ⁊ exercebor in iustificationibz tuis. Memor esto ūbi tui seruo tuo: in quo mihi spem dedisti. Hec me consolata ē in humilitate mea: qz eloquium tuum uiuificauit me. Superbi inīqz agebant usqꝫq; a lege aut tua nō declinaui. Memor fui iudiciorꝝ tuorꝝ dñe a ſcl̄o dñe: ⁊ consolatꝰ sum. Defectio tenuit me: p̄ peccatorib; derelinquentib; legem tuam. Cantabiles mihi erant iustificationes tue: in loco peregrinationis mee. Memor fui nōīs tui dñe nocte: ⁊ custodiui legem tuā. Hec facta ē mihi: qz iustificationes tuas exquisiui. hech. Portio mea dñe: dixi custodire legem tuam. Deprecatꝰ sum faciem tuam in toto corde meo: miserere mei ſclm eloquiū tuū. Cogitaui uias meas: ⁊ conuerti pedes meos in testimonia tua. Paratꝰ sum ⁊ nō sum turbatus: ut custodiam mandata tua. Funes peccatorꝝ circūplexi sunt me: ⁊ legem tuam nō sum oblitꝰ. Media nocte surgebam ad confitendum tibi: sup iudicia iustificationis tue. Particeps ego sum omniū timentium te: ⁊ custodientiū mandata tua. Misericordia tua dñe plena ē terra: iustificationes tuas doce me. Bonitatem fecisti cū seruo tuo dñe: ſcl̄m thech. Bonitatem disciplinā ⁊ scientiam tuam doce me: qz mandatis tuis credidi. Priusq̄m humiliarer ego deliqui: propterea eloquiū tuū custodiui. Bonus es tu: ⁊ in bonitate tua doce me iustificationes tuas. Multiplicata ē super me iniquitas superborum: ego aut in toto corde meo scrutabor mandata tua. Coagulatum ē sicut lac cor eorum: ego uero legem tuam meditatꝰ sum. Bonum mihi qz humiliasti me: ut discam iustificationes tuas. Bonum mihi lex oris tui: super milia auri ⁊ argenti. Manus tue fecerunt me. joch. ſ aurū ⁊ argentū. ⁊ plasmauerunt me: da mihi intellectum ut discā mandata tua. Qui timent te uidebunt me ⁊ letabuntur: qz in uerba tua sup speraui. Cognoui dñe qz equitas iudicia tua: ⁊ in ueritate tua humiliasti me. Fiat misericordia tua ut consoletur me: ſcl̄m eloquium tuum seruo tuo. Veniant mihi miserationes tue ⁊ uiuam: qz lex tua meditatio mea ē. Confundantur superbi qz iniuste iniquitatē fecerunt in me: ego aut exercebor in mandatis tuis. Conuertantur mihi timentes te: ⁊ qui nouerūt testimonia tua. Fiat cor meum imaculatum in iustificationibus tuis: ut non confundar. caph. Defecit in salutare tuum anima mea: ⁊ in uerbum tuum sup speraui. Defecerunt oculi mei in eloquium tuum: dicentes quando consolaberis me. Quia factus sum sicut uter in pruina: iustificationes tuas nō sum oblitꝰ. Quot sunt dies serui tui: quando facies de persequentibz me iudicium. Narrauerunt mihi iniqui fabulationes: sed nō ut lex tua. Omnia mandata tua ueritas: iniqui persecuti sunt me adiuua me. Paulominus consummauerunt me in terra: ego aut nō dereliqui mandata tua. Secundum misericordiam tuam uiuifica me: ⁊ custodiam testimonia oris tui. In eternum dñe uerbum tuum permanet in celo. In generatione ⁊ generationem ueritas tua: fundasti terram ⁊ permanet. Ordinatione tua perseverat dies: quoniam omnia seruiunt tibi. Nisi quod lex tua meditatio mea esset: tunc forte periissem in humilitate mea. In eternum nō obliuiscar iustificationes tuas: quia in ipsis uiuificasti me. Tuus sum ego saluum me fac: quoniam iustificationes tuas exquisiui. Me expectauerunt peccatores ut perdant me: testimonia tua intellexi. Omnis consummationis uidi finem latum mandatum tuum nimis. coep. Quomodo dilexi legem tuam dñe: tota die meditatio mea est. Super inimicos meos prudentem me fecisti mandato tuo: qz in eternum mihi est. Super omnes docentes me intellexi: qz testimonia tua meditatio mea est. Super senes intellexi: qz mandata tua quesiui. Ab omni uia mala prohibui pedes meos: ut custodiam uerba tua. A iudicijs tuis non declinaui: qz tu legem posuisti mihi. Quam dulcia faucibz meis eloquia tua: super mel ori meo. A mandatis tuis intelligam: propterea odiui omnem uiam iniquitatis. Hun Lucerna pedibz meis uerbum tuum: ⁊ lumen semitis meis. Iuraui ⁊ statui custodire iudicia iustitie tue. Humiliatꝰ sum usqꝫq; dñe: uiuifica me ſcl̄m uerbum tuum. Voluntaria oris mei beneplacita fac dñe: ⁊ iudicia tua doce me. Anima mea in manibz meis semper: ⁊ legem tuam non sum oblitꝰ. Posuerunt peccatores laqueum mihi: ⁊ de mandatis tuis non erraui. Hereditate adquisiui testimonia tua in eternum: qz exultatio cordis mei hec. Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas in eternum: propter retributionem. samech Iniquos odio habui: ⁊ legem tuam dilexi. Adiutor ⁊ susceptor meus es tu: ⁊ in uerbum tuum sup speraui. Declinate a me maligni: ⁊ scrutabor mandata dei mei. Suscipe me ſcl̄m eloquium tuum ⁊ uiuam: ⁊ non confundas me ab expectatione mea. Adiuua me ⁊ saluus ero: ⁊ meditabor in iustificationibz tuis semper. Spernisti omnes discedentes a iudicijs tuis: qz iniusta cogitatio eorum. Preuaricantes reputaui omnes peccatores terre: ideo dilexi testimonia tua. Confige timore tuo carnes meas: a iudicijs enim tuis timui. lamech. Feci iudicium ⁊ iustitiam: non tradas me calumpniantibz me. Suscipe seruum tuum in bonum: non calumpnientur me superbi. Oculi mei defecerunt in salutare tuum: ⁊ in eloquium iustitie tue. Fac cum seruo tuo ſcl̄m misericordiam tuam ⁊ iustificationes tuas doce me. Seruus tuus sum ego: da mihi intellectum ut sciam testimonia tua. Tempus faciendi dñe: dissipauerunt legem tuam. Ideo dilexi mandata tua: super aurum ⁊ topazion. Propterea ad omnia mandata tua dirigebar: omnem uiam iniquam. Mirabilia testimonia tua: phe. ſ odio habui. ideo scrutata ē ea anima mea. Declaratio sermonum tuorum illuminat: ⁊ intellectum dat parulis. Os meum aperui ⁊ attraxi spiritum: qz mandata tua desiderabam. Aspice in me ⁊ miserere mei: ſcl̄m iudicium diligentium nomen tuum. Gressus meos dirige ſcl̄m eloquium tuum: ⁊ non dominetur mei omnis iniustitia. Redime me a calumpniis hominum: ut custodiam mandata tua. Faciem tuam illumina super seruum tuum: ⁊ doce me iustificationes tuas. Exitus aquarum deduxerunt oculi mei: qz non custodierunt legem tuam. sade. Justus es dñe: ⁊ rectum iudicium tuum. Mandasti iustitiam testimonia tua: ⁊ ueritatem tuam nimis. Tabescere me fecit zelus meus: qz obliti sunt uerba tua inimici mei. Ignitum eloquium tuum uehementer: ⁊ seruus tuus dilexit illud. Adolescentulus sum ego ⁊ contemptus: iustificationes tuas non sum oblitꝰ. Justitia tua iustitia in eternum: ⁊ lex tua ueritas. Tribulatio ⁊ angustia inuenerunt me: mandata tua meditatio mea est. Equitas testimonia tua in eternum: intellectum da mihi ⁊ uiuam. Clamaui in toto corde meo exaudi me coph. dñe: iustificationes tuas requiram. Clamaui ad te ⁊ saluum me fac: ut custodiam mandata tua. Preuenerunt in matutinis ⁊ clamaui: qz in uerba tua sup speraui. Preuenerunt oculi mei ad te diluculo: ut meditarer eloquia tua. Vocem meam audi ſcl̄m misericordiam tuam

dñe: ꝛ ſcdm iudicium tuum uiuifica me. Appropinq
uerunt pſequentes me iniquitati: a lege aũt tua longe
fẽi ſunt. Prope es tu dñe: ꝛ omes uie tue ueritas. Initio cog
noui de teſtimoniis tuis: qꝛ in eternum fundasti ea. Reſ.
Vide humilitatẽ meam ꝛ eripe me: qꝛ legem tuam non
sum oblit⁹. Iudica iudicium meum ꝛ redime me:
ppt eloquium tuum uiuifica me. Longe a peccatoꝛibz
salus: quia iuſtificationes tuas nõ exquisierũt. Miſerie tue
multe dñe: ſcdm iudicium tuum uiuifica me. Multi q̃
pſequuntur me ꝛ tribulant me: a teſtimoniis tuis nõ decli
naui. Vidi preuaricantes ꝛ tabescebam: qꝛ eloquia tua nõ
custodierũt. Vide quõm mandata tua dilexi dñe: in mia tu
a uiuifica me. Principium uerboꝛ tuoꝛ ueritas: in eternum
omia iudicia iuſtitie tue. Sen ul'sin.
Principes pſecuti me gratis: ꝛ a uerbis tuis formidauit
coꝛ meum. Letabor ego ſup eloquia tua: ſicut qui in
uenit ſpolia multa. Iniquitatem odio habui ꝛ abhomina
ẽ ſum: legem aũt tuam dilexi. Septies in die laudẽ dixi
tibi: ſup iudicia iuſtitie tue. Pax multa diligentibz legem
tuam: ꝛ non est illis ſcandalum. Expectabam ſalutare tu
um dñe: ꝛ mandata tua dilexi. Custodiuit aia mea
teſtimonia tua: ꝛ dilexit ea uehemẽter. Seruaui man
data tua ꝛ teſtimonia tua: qꝛ oẽs uie mee in ſpectu tuo.
Appropinquet deprecatio mea in ſpectu thau.
tuo dñe: uxta eloquium tuum da mihi intellectũ.
Intret poſtulatio mea in ſpectu tuo: ſcdm eloquiũ
tuum eripe me. Eructabit labia mea hymnũ: cum do
ceris me iuſtificationes tuas. Pronuntiabit lingua
mea eloquiũ tuum: qꝛ omia mandata tua equa. Fi
at manus tua ut ſaluet me: quõm mandata tua elegi. Con
cupiui ſalutare tuum dñe: ꝛ lex tua meditatio mea
est. Viuet aia mea ꝛ laudabit te: ꝛ iudicia tua adiu
uabunt me. Erraui sicut ouis que pit: quere ſeruũ
tuum qꝛ mandata tua nõ sum oblitus. Canticũ
Ad dñm cum tribularer clamaui: ꝛ exaudiuit me. graduum.
Dñe libera aiam meam a labiis iniqui
ꝛ a lingua dolosa. Quid detur tibi aut quid apponatur tibi: ad lin
guam dolosam. Sagitte potentis acute: cũ carbonibz de
solatoꝛiis. Heu mihi qꝛ incolatus meus prolongatus est: habi
taui cũ habitantibz cedar: multũ incola fuit aia mea.
Cum his qui oderunt pacem eram pacific⁹: cum loquebar
illis impugnabant me gratis. canticũ graduũ.
Leuaui oculos meos in montes: unde ueniet auxiliũ
michi. Auxilium meum a dño: qui fecit celũ ꝛ terram.
Non det in motionẽ pedem tuum: neq; dormiat qui
custodit te. Ecce nõ dormitabit neq; dormiet: qui custo
dit israel. Dñs custodit te dñs protectio tua: sup manũ dextera
tam tuam. Per diem sol nõ uret te: neq; luna p noctem.
Dñs custodit te ab omi malo: custodiat aiam tuã dñs.
Dñs custodiat introitum tuum: ꝛ egressum tuum ex hoc nũc ꝛ usq; in
Letatus sum in his que canticũ gd' ſclm.
dicta sunt mihi: in domum dñi ibimus. Stantes erant pedes nri
in atriis tuis hierlm. Hierlm que edificatur ut ciuitas: cuius
participatio eius in id ipm. Illuc enim ascenderunt tribz tri
bus dñi: teſtimonium israel ad confitendum nõi dñi. Quia
illic sederunt sedes in iudicio: sedes sup domum dauid. Rogate q̃
ad pacem que hierlm: ꝛ habundantia diligentibz te. Fiat
pax in uirtute tua: ꝛ habundantia in turribz tuis. Propter
ter fres meos ꝛ proximos meos: loquebar pacem de te. Propter
domum dñi dei nri: quesiui bona tibi. canticũ gduũ.
Ad te leuaui oculos meos: qui habitas in celis. Ecce sicut
oculi seruoꝛum: in manibz dominoꝛum suoꝛum. Sicut oculi ancil
le in manibz domine sue: ita oculi nri ad dñm deum nrm don
miserearis nri. Miserere nri dñe miserere nri: qꝛ multũ
repleti sumus despectione. Quia multum repleta est aia
nra: obprobrium habundantibz ꝛ despectio superbis. canticũ
Nisi qꝛ dñs erat in nobis. dicat nũc israel: nisi qꝛ dñs
qꝛ dñs erat in nobis. Cum exurgerent homines in nos:
forte uiuos deglutissent nos. Cum irasceretur furoꝛ eoꝛ
in nos: forsitan aqua absoꝛbuisset nos. Torrentẽ pertran
sisset anima nra: forsitan pertransisset aia nra aquam intole
rabilem. Benedictus dñs: qui nõ dedit nos in captionem
dentibz eoꝛ. Anima nra sicut passer erepta est: de laqueo
uenantiũ. Laqueus contritus est: ꝛ nos liberati sumus. Adiu
torium nrm in nomine dñi: qui fecit celum ꝛ terram. canticum
Qui confidunt in dño sicut mons syon: nõ graduum.
commouebitur in eternum qui habitat in hierlm. Mon
tes in circuitu eius: ꝛ dñs in circuitu pli sui: ex hoc nũc ꝛ usq;
in sclm. Quia nõ relinquet uirga peccatoꝛis sup sortem
iustoꝛum: ut nõ extendant iusti ad iniquitatem manus suas.
Bene fac dñe: bonis ꝛ rectis corde. Declinantes aũt in obli
gationes: adducet dñs cum operantibz iniquitatem pax sup israel.
In conuertendo dñs captiuitatem syon: facti sumus canticũ gdl'
sicut consolati. Tunc repletum est gaudio os nrm: ꝛ lingua
nra exultatione. Tunc dicent inter gtes: magnificauit
dñs facere cum eis. Magnificauit dñs facere nobiscum: facti su
mus letantes. Conuerte dñe captiuitatem nram: sicut to
rrens in austro. Qui seminant in lacrimis: in exultatio
ne metent. Euntes ibant ꝛ flebant: mittentes semina
sua. Venientes autem uenient cum exultatione: portantes
manipulos suos. Canticũ graduum salomonis.
Nisi dñs edificauerit domum: in uanum laborauerunt
qui edificant eam. Nisi dñs custodierit ciuitatem: frustra
uigilat qui custodit eam. Vanum est uobis ante lucem
surgere: surgite postq̃ sederitis qui manducatis panem doloꝛis.
Cum dederit dilectis suis somnum: ecce hereditas dñi filii mer
cesstructus uentris. Sicut sagitte in manu potentis: ita filii
excussoꝛum. Beatus uir qui implebit desiderium suum ex
ipis: non confundetur cum loquetur inimicis suis in porta.
Beati omes qui timent dñm: qui ambulant canticũ gdl'
in uiis eius. Labores manuum tuaꝛum qꝛ manducabis:
beatus es ꝛ bene tibi erit. Uxoꝛ tua sicut uitis habundans: in la
teribz domus tue. Filii tui sicut nouella oliuaꝛ: in circuitu
mensse tue. Ecce sic benedicetur homo: qui timet dñm. Benedicat
tibi dñs ex syon: ꝛ uideas bona hierlm omibz diebz uite tue.
Et uideas filios filiorum tuoꝛum: pacem sup israel. canticũ gdl'
Sepe expugnauerunt me a iuuentute mea: dicat nunc
israel. Sepe expugnauerunt me a iuuentute mea: ꝛ e
nim nõ potuerunt me. Super dorsum meum fabricauerunt peccatoꝛes:
prolongauerunt iniquitatem suam. Dñs iustus concidet cernices
peccatoꝛum: confundant ꝛ uertantur retrorsum omes qui oderunt syo
on. Fiant sicut fenum tectoꝛum: qd̃ priusquam euellatur exaruit.
De quo nõ implebit manum suam qui metit: ꝛ sinum
suum qui manipulos colliget. Et nõ dixerunt qui preter
euntes benedictio dñi sup uos: benedicimus uobis in nomine dñi.
De profundis clamaui ad te dñe: canticum gdl.
dñe exaudi uocem meam. Fiant aures tue intendentes:
in uocem deprecationis mee. Si iniquitates obser
ueris dñe: dñe quis sustinebit. Quia apud te propitiatio
est: ꝛ propter legem tuam sustinui te dñe. Sustinuit aia mea
in uerbo eius: speauit aia mea in dño. A custodia matu
tina usq; ad noctem: speret israel in dño. Quia apud dñm mia:
ꝛ copiosa apud eum redemptio. Et ipse redimet israel: ex oni
bus iniquitatibus eius. canticum graduum.
Dñe non est exaltatum cor meum: neq; elati sunt oculi mei.
neq; ambulaui in magnis: neq; in mirabilibus supra me.

Si non humiliter sentiebam: sed exaltauit aiam meam. Sicut ablactatus est super matre sua: ita retributio in aia mea. Spere israel in dño: ex hoc nunc et usq; in scm. Canticū graduū.

132 Memento dne dauid: et omnis mansuetudinis ei. Sicut iurauit dño: votum vouit deo iacob. Si introiero in tabnaculū domus mee: si ascendero in lectū stratus mei. Si dedero sompnū oculis meis: et palpebris meis dormitationē. Et requiem tempibz meis donec inueniam locū dño: tabnaculū deo iacob. Ecce audiuimus eam in effrata: inuenimus eam in campis silue. Introibimus in tabnaculū ei: adorabimus in loco u̇ steterūt pedes ei. Surge dne in requiem tuam: tu et archa scīficationis tue. Sacerdotes tui induant iustitiam: et scī tui exultent. Propter dauid seruū tuū: ne auertas faciem xpi tui. Iurauit dns dauid ueritatem et non frustrabit eum: de fructu uentris tui ponam sup sedē tuam. Si custodierint filii tui testamentum meum: et testimonia mea hec que docebo eos. Et filii eorum usq; in scm: sedebunt sup sedem tuam. Quoniam elegit dns syon: elegit eam in habitationem sibi. Hec requies mea in scm seculi: hic habitabo quoniam elegi eam. Viduam eius benedicens benedicam: pauperes eius satiabo panibz. Sacerdotes eius induam salutari: et scī eius exultatione exultabūt. Illuc producam cornu dauid: parau lucernam xpo meo. Inimicos eius induam confusione: super ipm autē efflorebit scīficatio mea. Cantic̄ gduū.

133 Ecce quam bonum et quam iocundum: habitare fres in unum. Sicut unguentum in capite: qd descendit in barbam barbam aaron. Qd descendit in ora uestimenti ei: sicut ros hermon qui descendit in montē syon. Quoniam illuc mandauit dns benedictionem: et uitam usq; in scm. Cant. gd.

134 Ecce nunc benedicite dnm: omnes serui dni. Qui statis in domo dni: in atriis domus dei nri. In noctibz extollite manus uras in scā: et benedicite dnm. Benedicat te dns ex syon: qui fecit celum et terram. alla.

135 Laudate nomen dni: laudate serui dnm. Qui statis in domo dni: in atriis domus dei nri. Laudate dnm quoniam dns: psallite nomini eius quoniam suaue. Quoniam iacob elegit sibi dns: israel in possessionem sibi. Quia ego cognoui quod magnus est dns: et dns noster pre omnibz dis. Omnia quecūq; uoluit dns fecit in celo et in terra: in mari et in omnibz abyssis. Educens nubes ab extremo terre: fulgura in pluuiam fecit. Qui producit uentos de thesauris suis: qui percussit primogenita egypti ab homine usq; ad pecus. Et misit signa et prodigia in medio tui egypte: in pharaonem et in omnes seruos eius. Qui percussit gentes multas: et occidit reges fortes. Seon regem amorreorum: et og regem basan et omnia regna chanaan. Et dedit terram eorum hereditatem: hereditatem israel populo suo. Dne nomen tuum in eternum: dne memoriale tuum in generationem et generationem. Quia iudicabit dns populum suum: et in seruis suis deprecabitur. Simulacra gentium argentum et aurum: opa manuum hominum. Os habent et non loquentur: oculos habent et non uidebunt. Aures habent et non audient: neq; enim est spūs in ore ipsorum. Similes illis fiant qui faciunt ea: et omnes qui confidunt in eis. Domus israel benedicite dnm: domus aaron benedicite dnm. Domus leui benedicite dnm: qui timetis dnm benedicite dnm. Benedictus dns ex syon: qui habitat in

136 Confitemini dno quoniam bonus: alla. Iherlin.
quoniam in scm misericordia eius. Confitemini deo deorum. Confitemini dno dnorum. Qui facit mirabilia magna solus. Qui fecit celos in intellectu. Qui firmauit terram super aquas. Qui fecit luminaria magna. Solem in potestatem diei. Lunam et stellas in potestatem noctis. Qui percussit egyptios cum primogenitis eorum. Qui eduxit israel de medio eorum. In manu potenti et brachio excelso. Qui diuisit mare rubrum in diuisiones. Et eduxit israel per medium eius. Et excussit pharaonem et uirtutem eius in mari rubro. Qui traduxit populum suum per desertum. Qui percussit reges magnos. Et occidit reges fortes. Seon regem amorreorum. Et og regem basan. Et dedit terram eorum hereditatem. Hereditatem israel seruo suo. Quia in humilitate nra memor fuit nri. Et redemit nos ab inimicis nris. Qui dat escam omni carni.

Confitemini deo celi. Confitemini dno dnorum: qm in scm misericordia eius. ps dd̄ ip̄ iheremiam.

137 Super flumina babylonis: illic sedimus et flevimus dum recordaremur syon. In salicibz in medio eius: suspendimus organa nra. Quia illic interrogauerunt nos: qui captiuos duxerunt nos uba captionis. Et qui abduxerunt nos: hymnum cantate nobis de canticis syon. Quomodo in terra aliena. Si oblitus fuero tui iherlin: oblioni detur dextera mea. Adhereat lingua mea faucibz meis: si non meminero tui. Si non proposuero iherlin: in principio letitie mee. Memor esto dne filioru edom: in die iherlin. Qui dicunt exinanite exinanite: usq; ad fundamentum in ea. Filia babylonis misera: bs qui retribuet tibi retributionem tuam quam retribuisti nobis. Beatus qui tenebit: et allidet parvulos tuos ad

138 Confitebor tibi dne in toto ps ipi dd̄ (petram.
corde meo: quoniam audisti uba oris mei. In conspectu angelorum psallam tibi. Adorabo ad templum scm tuum et confitebor nomini tuo. Super misericordia tua et ueritate tua: quoniam magnificasti super omne nomen scm tuum. In quacūq; die inuocauero te
exaudi me: multiplicabis in aia mea uirtute. Confiteantur tibi dne omnes reges terre: quoniam audierunt omnia uerba oris tui. Et cantent in uiis dni: quoniam magna est gla dni. Quoniam excelsus dns et humilia respicit: et alta a longe cognoscit. Si ambulauero in medio tribulationis uiuificabis me: et super iram inimicorum meorum extendisti manum tuam: et salvum me fecit dextera tua. Dns retribuet pro me dne misericordia tua in scm: opa manuum tuarum

139 Dne probasti me. In finem ps dd̄. (ne despicias.
et cognouisti me: tu cognouisti sessionem meam et resurrectionem meam. Intellexisti cogitationes meas de longe: semitam meam et funiculum meum investigasti. Et omnes uias meas prouidisti: quia non est sermo in lingua mea. Ecce dne tu cognouisti omnia nouissima et antiqua: tu formasti me et posuisti super me manum tuam. Mirabilis facta est scia tua ex me: confortata est et non potero ad eam. Quo ibo a spū tuo: et quo a facie tua fugiam. Si ascendero in celum tu illic es: si descendero in infernum ades. Si sumpsero pennas meas diluculo: et habitauero in extremis maris. Etenim illuc manus tua deducet me: et tenebit me dextera tua. Et dixi forsitan tenebre operiant me: et nox illuminatio mea in deliciis meis. Quia tenebre non obscurabuntur a te et nox sicut dies illuminabitur: sicut tenebre eius ita et lumen eius. Quia tu possedisti renes meos: suscepisti me de utero matris mee. Confitebor tibi quia fabricate magnificati sunt mirabilia opera tua: et anima mea cognoscet nimis. Non est occultatum os meum a te qd̄ fecisti in occulto: et substantia mea in inferioribz terre. Imperfectum meum uiderunt oculi tui: et in libro tuo omnes scribentur: dies formabuntur et nemo in eis. Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui dne: nimis confortatus est principatus eorum. Dinumerabo eos et super harenam multiplicabuntur: exurrexi et adhuc sum tecum. Si occideris dne peccatores: viri sanguinum declinate a me. Quia dicitis in cogitatione: accipient in uanitate ciuitates tuas. Nonne qui oderunt te dne odiebam: et super inimicos tuos tabescebam. Perfecto odio oderam illos: inimici facti sunt mihi. Proba me dns et scito

cor meum

cor meum: ⁊ mītroga me ⁊ cognosce semitas meas. Et ui
de si qua iniquitatis in me est: ⁊ deduc me in uia eternā.
Eripe me dñe ab homine In finem ps̄ dd̄.
180 malo: a uiro iniquo eripe me. Qui cogitauerunt
iniquitates in corde: tota die conflictiebant plia. Acuerūt
linguas suas sic̄ serpentes: uenenum aspidum sub labiis
eor. Custodi me dñe de manu pecc̄oris: ⁊ ab hominibus
iniquis eripe me. Qui cogitauerūt supplantare gressus meos:
absconderunt superbi laqueum mi. Et funes extenderunt
in laqueum: iuxta iter scandalum posuerunt mi. Dixi
182 dño ds meus es tu: exaudi dñe uocem deprecationis mee. Dñe
dñe uirtus salutis mee: obumbrasti sup̄ caput meum in die
belli. Ne tradas me dñe a desiderio meo peccatori: cogitauerunt
cōtra me ne derelinquas me ne forte exaltent. Caput circuitus
eor: labor labiorum ipsor operiet eos. Cadent sup̄ eos carbones:
in ignem deicies eos in miserias ñ subsistent. Vir linguosus
ñ diriget in terra: uirum iniustū mala capient in interitu.
Cognoui q̄ faciet dñs iudicium inopis: ⁊ ultionem paupe-
rum. Verumtamen iusti confitebunt nōi tuo: ⁊ habitabunt
recti cum uultu tuo. psalmus dauid.
Dñe clamaui ad te exaudi me: intende uoci mee cū
183 clamauero ad te. Dirigat̄ oō mea sicut incensum
in conspectu tuo: elevatio manuū mearū sacrificium uespe-
tinū. Pone dñe custodiam ori meo: ⁊ ostium circumstan-
tie labiis meis. Non declines cor meum in uerba malitie: ad
excusandas excusationes in peccatis. Cum hominibus operantibus
iniquitatē: ⁊ ñ communicabo cū electis eor. Corripiet me
iustus in misericordia ⁊ increpabit me: oleum autē peccatoris ñ im-
pinguet caput meum. Quoniam adhuc ⁊ oō mea in bonis placi-
tis eor: absorpte sunt iuncti petre iudices eor. Audient uerba me-
a quoniam potuerunt: sicut crassitudo terre erupta est sup̄ terram. Dissi-
pata sunt ossa nostra sec̄ infernum: q̄ ad te dñe dñe oculi mei: in
te speraui ne auferas aiam meam. Custodi me a laqueo quem
statuerunt mihi: ⁊ a scandalis operantium iniquitatē. Cadent
in retiaculo eius peccatores: singulariter sum ego donec transeam.
Voce mea ad dñm clamaui: Intellectus dd̄ cui erat in spe
182 uoce mea ad dñm deprecatus sum. Effundo in conspe-
ctu eius oōnem meam: ⁊ tribulationem meam ei ip̄m pro-
nuntio. In deficiendo ex me spūs meus: ⁊ tu cognouisti se-
mitas meas. In uia hac qua ambulabam: absconderunt
laqueum mihi. Considerabam ad dexteram ⁊ uidebam:
⁊ ñ erat qui cognosceret me. Periit fuga a me: ⁊ ñ est qui re-
quirat aiam meam. Clamaui ad te dñe: dixi tu es spes
mea portio mea in terra uiuentium. Intende ad deprecationem
meam q̄ humiliatus sum nimis. Libera me a persequentibus
me: q̄ confortati sunt sup̄ me. Educ de custodia aiam meam
ad confitendum nōi tuo: me expectant iusti donec retri-
buas mihi. ps̄ dd̄ q̄n persequebat eum filius suus.
183 Dñe exaudi oōnem meam. auribus percipe obsecrationem
meam: in ueritate tua exaudi me in tua iustitia. Et
non intres in iudicium cū seruo tuo: quia non iustificabitur
in conspectu tuo omnis uiuens. Quia persecutus est inimicus
aiam meam: humiliauit in terra uitam meam. Collocā-
186 uit me in obscuris sicut mortuos seculi: ⁊ anxiatus est sup̄ me spūs
meus: in me turbatum est cor meum. Memor fui dierum anti-
quorum meditatus sum in omnibus operibus tuis: in factis manu-
um tuarum meditabar. Expandi manus meas ad te: anima
mea sicut terra sine aqua tibi. Velociter exaudi me dñe: defecit
spūs meus. Non auertas faciem tuam a me: ⁊ similis ero des-
cendentibus in lacum. Auditam fac mihi mane miam tuam:
quia in te speraui. Notam fac mihi uiam in qua ambulem: quia
ad te leuaui aiam meam. Eripe me de inimicis meis
dñe ad te confugi: doce me facere uoluntatem tuam quia ds

meus es tu. Spūs tuus bonus deducet me in terram rectam: pp̄
nom̄ tuum dñe uiuificabis me in equitate tua. Educes de tri-
bulatione aiam meam: ⁊ in misericordia tua disperdes inimicos meos. Et
perdes omnes qui tribulant aiam meam: quoniam ego seruus tuus sum.
Ipsi dicitur dūs ds meus ps̄ dd̄ ad goliam.
182 Benedictus dūs deus meus qui docet manus meas ad prelium: ⁊ digitos meos ad bellum.
Misericordia mea ⁊ refugium meum: susceptor meus ⁊ liberator meus.
Protector meus ⁊ in ipso speraui: qui subdit populum meum sub
me. Dñe quid est ho q̄ innotuisti ei: aut filius hominis q̄ re-
putas eum. Homo uanitati similis factus est: dies eius sicut umbra
pretereunt. Dñe inclina celos tuos ⁊ descende: tange montes
⁊ fumigabunt. Fulgura coruscationem ⁊ dissipabis eos: emitte
sagittas tuas ⁊ conturbabis eos. Emitte manum tuam de alto
eripe me ⁊ libera me de aquis multis: ⁊ de manu filiorum alienorum.
Quorum os locutum est uanitatem: ⁊ dextera eorum dextera iniquitatis.
Deus canticum nouum cantabo tibi: in psalterio decacordo psal-
lam tibi. Qui das salutem regibus qui redemisti dauid seruum
tuum de gladio maligno eripe me. Et eripe me de manu
filiorum alienorum quorum os locutum est uanitatem: ⁊ dextera eorum dex-
tera iniquitatis. Quorum filii: sicut nouelle plantationes in iu-
uentute sua. Filie eorum composite: circumornate ut similitudo
templi. Promptuaria eorum plena: eructantia ex hoc in
illud. Oues eorum fetose habundantes in egressibus suis: boues
eorum crasse. Non est ruina macie neq; transitus: neq; clamor
in plateis eorum. Beatum dixerunt populum cui hec sunt: beatus populus cui
dūs deus eius. laudatio ipsi dauid.
144 Exaltabo te ds mus rex: ⁊ benedicam nomini tuo in seculum ⁊
in seculum seculi. Per singulos dies benedicam tibi: ⁊ laudabo
nomen tuum in seculum ⁊ in seculum seculi. Magnus dūs ⁊ laudabilis nimis: ⁊ magnitudinis eius est finis. Generatio ⁊ ge-
neratio laudabit opera tua: ⁊ potentias tuas pronunciabit. Magnificentiam
gle sanctitatis tue loquent: ⁊ mirabilia tua
narrabunt. Et uirtutem terribilium tuorum dicent: ⁊ magnitudinem tuam narrabunt. Memoriam habundantie suauitatis tue eructabunt: ⁊ iustitia tua exultabunt. Miserator
⁊ miserator dūs: patiens ⁊ multum misericors. Suauis
dūs uniuersis: ⁊ miserationes eius sup̄ omnia opera eius. Confite-
antur tibi dne omnia opera tua: ⁊ sancti tui benedicant tibi. Gloriam regni
tui dicent: ⁊ potentiam tuam loquentur. Ut notam
faciant filiis hominum potentias tuas: ⁊ gloriam magnificentie regni tui. Regnum tuum regnum omnium seculorum:
⁊ dominatio tua in omni generatione ⁊ generationem. Fidelis dūs in
omnibus uerbis suis: ⁊ sanctus in omnibus operibus suis. Allevat dūs
omnes qui corruunt: ⁊ erigit omnes elisos. Oculi omnium in
te sperant dne: ⁊ tu das escam illorum in tempore opportuno.
Aperis tu manum tuam: ⁊ implesti omne animal benedictione. Iu-
stus dūs in omnibus uiis suis: ⁊ sanctus in omnibus operibus suis. Pro-
pe est dūs omnibus inuocantibus eum: omnibus inuocantibus eum
in ueritate. Voluntatem timentium se faciet: ⁊ deprecationem eorum
exaudiet: ⁊ saluos faciet eos. Custodit dūs omnes diligentes
se: ⁊ omnes peccatores disperdet. Laudationem dūi loquetur os me-
um: ⁊ benedicat omnis caro nomini sancto eius: in seculum ⁊ in seculum seculi.
Benedic anima mea dūm. laudabo dūm alla.
in uita mea: psallam deo meo quamdiu fuero. Nolite confidere
in principibus: in filiis hominum in quibus non est salus. Exi-
bit spūs eius ⁊ reuertetur in terram suam: in illa die peribunt omnes co-
gitationes eorum. Beatus cui ds iacob adiutor eius spes eius
in dño deo ipsius qui fecit celum ⁊ terram: mare ⁊ omnia que
in eis sunt. Qui custodit ueritatem in seculum. facit iudicium
iniuriam patientibus: dat escam esurientibus. Dūs soluit
compedites: dūs illuminat cecos. Dūs erigit elisos: dūs di-
ligit iustos. Dūs custodit aduenas pupillum ⁊ uiduam
suscipiet: ⁊ uias peccatorum disperdet. Regnabit dūs ⁊ sion

ds tuus syon in generatione ⁊ generationem. atta.

187 Laudate dñm qm bonus ē psalmus: deo nr̄o sit iocunda de
cora⁹ laudatio. Edificans iherlm dñs: dispsiones israhel congregabit Qui sanat contritos corde ⁊ alligat contritiones eor⁹ Qui
numerat multitudinem stellarum ⁊ omnibus eis nomina uocat.
Magnus dñs nr̄ ⁊ magna uirtus eius ⁊ sapie eius nō est numerus. Suscipiens mansuetos dñs: humilians aut̄ peccatores usq; ad ter
ram Precinite dño in confessione: psallite deo nr̄o in cythara.
Qui operit celum nubibus ⁊ parat pluuiam. Qui producit
in montibus fenum ⁊ herbam seruituti hominum. Qui dat
iumentis escam ipsor⁹ ⁊ pullis corui⁹ inuocantibus eum. Non
in fortitudine equi uoluntatem habebit: nec in tibiis uiri bñ
placitum erit ei. Bñ placitum est dño sup timentes eum ⁊ in eis
qui sperant sup misericordia eius. atta agge ⁊ zacharie.

188 Lauda iherlm dñm: lauda deum tuum syon. Quoniam confortauit seras portarum tuarum: benedixit filiis tuis in te Qui posu
it fines tuos pacem ⁊ adipe frumenti satiat te. Qui emittit e
loquium suum terre: uelociter currit sermo eius. Qui dat niuem
sicut lanam: nebulam sicut cinerem spargit. Mittit crystallum su
am sicut buccellas: ante faciem frigoris eius quis sustinebit Emit
tet uerbum suum ⁊ liquefaciet ea: flabit spūs eius ⁊ fluent aq̄e. Qui
annuntiat uerbum suum iacob: iustitias ⁊ iudicia sua israhel.
Non fecit taliter omni nationi ⁊ iudicia sua non manifestabit eis.

189 Laudate dñm de celis: laudate eum in atta.
excelsis. Laudate eum omnes angeli eius: laudate eum omnes virtutes eius. Laudate eum sol ⁊ luna: laudate eum omnes stelle
⁊ lumen. Laudate eum celi celorum: ⁊ aque que super celos sunt laudent nomen dñi. Quia ipse dixit ⁊ facta sunt: ipse mandauit ⁊ creata sunt. Statuit ea in eternum ⁊ in seculum seculi: preceptum posuit
⁊ non preteribit. Laudate dñm de terra: dracones ⁊ omnes abyssi. Ignis grando nix glacies spūs procellarum: que faciunt uerbum
eius. Montes ⁊ omnes colles: ligna fructifera ⁊ omnes cedri.
Bestie ⁊ uniuersa pecora: serpentes ⁊ uolucres pennate. Reges terre ⁊ omnes populi: principes ⁊ omnes iudices terre. Iuuenes ⁊
uirgines senes cum iunioribus laudent nomen dñi: qm exaltatum
est nomen eius solius Confessio eius sup celum ⁊ terram: ⁊ exaltauit
cornu populi sui. Hymnus omnibus sanctis eius: filiis israhel populo appro
Cantate dño canticum atta spūs scī s.
nouum: laus eius in ecclesia sanctorum. Letetur israhel in eo qui fecit
eum: ⁊ filie syon exultent in rege suo. Laudent nomen eius
in choro: in tympano ⁊ psalterio psallent ei Quia beneplacitum est deo in populo suo: ⁊ exaltabit mansuetos in salutem. Ex
ultabunt sancti in gloria: letabuntur in cubilibus suis. Exultationes dei in gutture eorum: ⁊ gladii anceps in manibus eorum. Ad
faciendam uindictam in nationibus: increpationes in populis.
Ad alligandos reges eorum in compedibus: ⁊ nobiles eorum in ma
nicis ferreis. Vt faciant in eis iudicium conscriptum: gloria hec
est omnibus sanctis eius. atta.

190 Laudate dñm in sanctis eius: laudate eum in firmamento
uirtutis eius. Laudate eum in uirtutibus eius: laudate eum
secundum multitudinem magnitudinis eius. Laudate eum in
sono tube: laudate eum in psalterio ⁊ cythara. Laudate eum
in tympano ⁊ choro: laudate eum in cordis ⁊ organo. Laudate eum in cymbalis benesonantibus. laudate eum in cym
balis iubilationis: omnis spūs laudet dominum.

canon	primus	in quo	quatuor
ō	ō	lc	10
viii	ii	vii	x
xi	iiii	x	vii ⁊ t. b.
xi	iiii	x	xii
xi	iiii	x	xiiii
xi	iiii	x	xxviii
xiiii	⅁	xiii	xv
xxiii	xxvii	xvii	xlvi
xxiii	xxvii	xlv	xlvi
xxiii	xxvii	xlv	xlvi
lxx	xx	xxvii	xxxviii
xcviii	xcvi	xcvi	cxx
xcviii	xcvi	xcvi	cxl
xcviii	xcvi	xcvi	cxl
xcviii	xcvi	xcvi	cxliii
xcviii	xcvi	cx vi	cxxxx
xcviii	xcvi	xcvi	cxxxi
cxxxiii	xxxvii	lxxvii	c ix
cxli	l	xlx	lix
cxlii	li	xxi	xxxv
cxlvii	lxiii	xciii	xlix
clxvi	lxxxii	xc iii	lxxiii
clxvi	lxxxii	xc iii	xvii
cc ix	cxix	ccxxxiii	c
cc xi	cxxi	cxxxviii	xxi
cc xx	cxxii	cxxxix	lxxxv
cc xx	cxxxix	ce xlii	lxxxviii
cc xx	cxxii	ce xli	lxxvii
cc xlii	cxxxix	ce l	cxlvi
cc xliii	cxxxix	ce l	cxli
cclxxiii	clvi	cc lx	xx
cclxxiii	clvi	cc lx	xlviii
cclxxiii	clvi	cc lx	xcvi
cclxxvi	clviii	lxxiii	xcviii
cclxxx	clxii	cc lxxix	cxxii
cclxxxiii	clxv	cc lxxvi	lv
cclxxxiii	clxv	cc lxvi	lxiii
cclxxxiii	clxv	cc lxvi	lxv
cclxxxiii	clxvi	cc lxvi	lxvi
cclxxxix	clxx	cc lxxv	cxxvi
cc xci	clxii	cc lxxix	clvi
cc xciii	clxiv	cc lxxi	clxi
cc xcv	cclxxvi	cc lxxii	lvii
cc xcv	clxvi	cc lxxii	xlix
cc xcvii	clxxiii	cc lxxxvii	lxxxvii
cc xcviii	cc xcviii	cc xcviii	cc li
ccc	cxxxi	cc lxxv	clviii
ccc	clxxxi	cc lxxv	lxxxix
ccc	clxxxiii	cc lxxxvii	clx
cccxiii	clxxxiii	cc lxxxix	clxx
cccxvi	clxxxvii	cc xc	cxxvii
cccxvii	cc v	cc xci	cxxvii
cccxxxviii	cc vi	cc xciii	cxcvi
cccxxxi	cc ix	cc xv	cxcvii
cccxxxii	cc x	cc xviii	cxcvii
cccxxxviii	cc xii	cc xxi	cc i
cccxxxv	cc xiiii	cc xxiii	cxc ix
cccxxxvi	cc xv	cc xvii	cxcviii
cccxxxvi	cc xv	cc xxx	cxcviii
ccc xliii	cc xxiii	cc xxix	cc iii
ccc xlviii	cc xxvii	cc xxxii	cc vi
ccc lii	cc xxxi	cc xxxiii	cc viii
ccc lii	cc xxxii	cc xxxvi	cc xi
Explicit canon primus		in quo	quatuor

Incipit canon scds	in quo	tres
ō	ō	lc
xv	vi	xv
xxi	x	xxxii
xxxi	cii	c lxxxiii
xxxii	cxxxix	cxxxiii
xxxii	xxxix	lxxxix
l	xli	lvi
lxii	xiii	iiii
lxii	xiii	xxiiii
lxiii	xviii	xxxiii
lxvii	xv	xxvi
lxix	xlvii	lxxxiii
lxxi	xxi	xxxviii
lxxii	xxii	xxxix
lxxii	xxii	clxxxvi
lxxii	xxiii	xl
lxxiii	xlix	lxxxv
lxxvi	lii	clxix
lxxix	xxix	lxxxvi
lxxx	xxx	xliii
lxxxii	lii	lxxxvii
lxxxii	lii	ex
lxxxiii	liii	lxxxviii
lxxxiii	liii	cxii
lxxxv	lv	cxiii
lxxxv	lv	lxxxviii
lxxxviii	cxli	cxlviii
lxxxviii	cxlviii	cc li
xc ii	xl	lxxx
xc iii	lxxxvi	xc vii
xc iii	lxxxvi	cxlvi
c iii	i	lxx
cxciii	xciii	xli
cxcvi	xcv	xlii
cxcvi	xxxii	cxcvii
cxcvii	xxxiii	cxcix
cxcviii	xxxv	lxxxii
cxcviii	xxxvi	cxcviii
cxcviii	xxxvii	clxvii
cxliii	lvii	xc
cxliii	lix	xci
cxlix	lxvi	xlii
cxlix	lxvi	xxxv
clii	lxix	xxxvi
clxiii	lxxix	cxciii

canon sc̃ls in quo tres

ō	ō	lc
clxviii	lxxxiii	xcv
clxviii	lxxxiii	xcvi
clxx	lxxxv	xcvi
clxxii	lxxxviii	xcviii
clxxiii	xci	xcix
clxxvi	xciii	ci
clxxviii	xcv	cii
clxxviii	xcvi	cxcvii
clxxix	xcviii	cxcviii
cxc	cv	cxcv
cxcii	cvi	cxcvi
cxcvi	cvii	cxxi
cxcvii	cviii	cxcviii
cxcviii	cix	c lii
cxcviii·	cxc	cc xciii
cxcix	cxci	cc xciiii
cc	cxcii	cc xcv
cc i	cxciii	cc xcvi
cc ii	cxciiii	cc xcvii
cc iii	cxcv	cc xcviii
cc iiii	cxcvi	cc xcix
cc v	cxcvii	cc c
cc vi	cxcviii	cc ci
cc vii	cxcix	cc cii
cc viii	cc	cc ciii
cc ix	cc i	cc civ
cc x	cc ii	cc cv
cc xi	cc iii	cc cvi
cc xii	cc iiii	cc cvii
cc xiii	cc v	cc cviii
cc xiiii	cc vi	cc cix
cc xv	cc vii	cc cx
cc xvi	cc viii	cc cxi
cc xvii	cc ix	cc cxii
cc xviii	cc x	cc cxiii
cc xix	cc xi	cc cxiiii
cc xx	cc xii	cc cxv
cc xxi	cc xiii	cc cxvi
cc xxii	cc xiiii	cc cxvii
cc xxiii	cc xv	cc cxviii
cc xxiiii	cc xvi	cc cxix
cc xxv	cc xvii	cc cxx
cc xxvi	cc xviii	cc cxxi
cc xxvii	cc xix	cc cxxii
cc xxviii	cc xx	cc cxxiii
cc xxix	cc xxi	cc cxxiiii
cc xxx	cc xxii	cc cxxv
cc xxxi	cc xxiii	cc cxxvi
cc xxxii	cc xxiiii	cc cxxvii
cc xxxiii	cc xxv	cc cxxviii
cc xxxiiii	cc xxvi	cc cxxix
cc xxxv	cc xxvii	cc cxxx
cc xxxvi	cc xxviii	cc cxxxi
cc xxxvii	cc xxix	cc cxxxii
cc xxxviii	cc xxx	cc cxxxiii
cc xxxix	cc xxxi	cc cxxxiiii
cc xl	cc xxxii	cc cxxxv
cc xli	cc xxxiii	cc cxxxvi
cc xlii	cc xxxiiii	cc cxxxvii
cc xliii	cc xxxv	cc cxxxviii
cc xliiii	cc xxxvi	cc cxxxix
cc xlv	cc xxxvii	cc cxl
cc xlvi	cc xxxviii	cc cxli
cc xlvii	cc xxxix	cc cxlii
cc xlviii	cc xl	cc cxliii
cc xlix	cc xli	cc cxliiii
cc l	cc xlii	cc cxlv
cc li	cc xliii	cc cxlvi
cc lii	cc xliiii	cc cxlvii
cc liii	cc xlv	cc cxlviii
cc liiii	cc xlvi	cc cxlix
cc lv	cc xlvii	cc cl
cc lvi	cc xlviii	cc cli
cc lvii	cc xlix	cc clii
cc lviii	cc l	cc cliii
cc lix	cc li	cc cliiii
cc lx	cc lii	cc clv
cc lxi	cc liii	cc clvi
cc lxii	cc liiii	cc clvii
cc lxiii	cc lv	cc clviii
cc lxiiii	cc lvi	cc clix
cc lxv	cc lvii	cc clx
cc lxvi	cc lviii	cc clxi
cc lxvii	cc lix	cc clxii
cc lxviii	cc lx	cc clxiii
cc lxix	cc lxi	cc clxiiii
cc lxx	cc lxii	cc clxv
cc lxxi	cc lxiii	cc clxvi
cc lxxii	cc lxiiii	cc clxvii
cc lxxiii	cc lxv	cc clxviii
cc lxxiiii	cc lxvi	cc clxix
cc lxxv	cc lxvii	cc clxx
cc lxxvi	cc lxviii	cc clxxi
cc lxxvii	cc lxix	cc clxxii
cc lxxviii	cc lxx	cc clxxiii
cc lxxix	cc lxxi	cc clxxiiii
cc lxxx	cc lxxii	cc clxxv
cc lxxxi	cc lxxiii	cc clxxvi
cc lxxxii	cc lxxiiii	cc clxxvii
cc lxxxiii	cc lxxv	cc clxxviii
cc lxxxiiii	cc lxxvi	cc clxxix
cc lxxxv	cc lxxvii	cc clxxx
cc lxxxvi	cc lxxviii	cc clxxxi
cc lxxxvii	cc lxxix	cc clxxxii
cc lxxxviii	cc lxxx	cc clxxxiii
cc lxxxix	cc lxxxi	cc clxxxiiii
cc xc	cc lxxxii	cc clxxxv
cc xci	cc lxxxiii	cc clxxxvi
cc xcii	cc lxxxiiii	cc clxxxvii
cc xciii	cc lxxxv	cc clxxxviii
cc xciiii	cc lxxxvi	cc clxxxix
cc xcv	cc lxxxvii	cc cxc
cc xcvi	cc lxxxviii	cc cxci
cc xcvii	cc lxxxix	cc cxcii
cc xcviii	cc xc	cc cxciii
cc xcix	cc xci	cc cxciiii
ccc	cc xcii	cc cxcv
ccc i	cc xciii	cc cxcvi
ccc ii	cc xciiii	cc cxcvii
ccc iii	cc xcv	cc cxcviii
ccc iiii	cc xcvi	cc cxcix
ccc v	cc xcvii	ccc
ccc vi	cc xcviii	ccc i
ccc vii	cc xcix	ccc ii
ccc viii	ccc	ccc iii
ccc ix	ccc i	ccc iiii
ccc x	ccc ii	ccc v
ccc xi	ccc iii	ccc vi
ccc xii	ccc iiii	ccc vii
ccc xiii	ccc v	ccc viii
ccc xiiii	ccc vi	ccc ix
ccc xv	ccc vii	ccc x
ccc xvi	ccc viii	ccc xi
ccc xvii	ccc ix	ccc xii
ccc xviii	ccc x	ccc xiii
ccc xix	ccc xi	ccc xiiii
ccc xx	ccc xii	ccc xv
ccc xxi	ccc xiii	ccc xvi
ccc xxii	ccc xiiii	ccc xvii
ccc xxiii	ccc xv	ccc xviii
ccc xxiiii	ccc xvi	ccc xix
ccc xxv	ccc xvii	ccc xx
ccc xxvi	ccc xviii	ccc xxi
ccc xxvii	ccc xix	ccc xxii
ccc xxviii	ccc xx	ccc xxiii
ccc xxix	ccc xxi	ccc xxiiii
ccc xxx	ccc xxii	ccc xxv
ccc xxxi	ccc xxiii	ccc xxvi
ccc xxxii	ccc xxiiii	ccc xxvii
ccc xxxiii	ccc xxv	ccc xxviii
ccc xxxiiii	ccc xxvi	ccc xxix
ccc xxxv	ccc xxvii	ccc xxx
ccc xxxvi	ccc xxviii	ccc xxxi
ccc xxxvii	ccc xxix	ccc xxxii
ccc xxxviii	ccc xxx	ccc xxxiii
ccc xxxix	ccc xxxi	ccc xxxiiii
ccc xl	ccc xxxii	ccc xxxv
ccc xli	ccc xxxiii	ccc xxxvi
ccc xlii	ccc xxxiiii	ccc xxxvii
ccc xliii	ccc xxxv	ccc xxxviii
ccc xliiii	ccc xxxvi	ccc xxxix
ccc xlv	ccc xxxvii	ccc xl
ccc xlvi	ccc xxxviii	ccc xli
ccc xlvii	ccc xxxix	ccc xlii
ccc xlviii	ccc xl	ccc xliii
ccc xlix	ccc xli	ccc xliiii
ccc l	ccc xlii	ccc xlv
ccc li	ccc xliii	ccc xlvi
ccc lii	ccc xliiii	ccc xlvii
ccc liii	ccc xlv	ccc xlviii
ccc liiii	ccc xlvi	ccc xlix
ccc lv	ccc xlvii	ccc l
ccc lvi	ccc xlviii	ccc li
ccc lvii	ccc xlix	ccc lii
ccc lviii	ccc l	ccc liii
ccc lix	ccc li	ccc liiii
ccc lx	ccc lii	ccc lv
ccc lxi	ccc liii	ccc lvi
ccc lxii	ccc liiii	ccc lvii
ccc lxiii	ccc lv	ccc lviii
ccc lxiiii	ccc lvi	ccc lix
ccc lxv	ccc lvii	ccc lx
ccc lxvi	ccc lviii	ccc lxi
ccc lxvii	ccc lix	ccc lxii
ccc lxviii	ccc lx	ccc lxiii
ccc lxix	ccc lxi	ccc lxiiii
ccc lxx	ccc lxii	ccc lxv
ccc lxxi	ccc lxiii	ccc lxvi
ccc lxxii	ccc lxiiii	ccc lxvii
ccc lxxiii	ccc lxv	ccc lxviii
ccc lxxiiii	ccc lxvi	ccc lxix
ccc lxxv	ccc lxvii	ccc lxx
ccc lxxvi	ccc lxviii	ccc lxxi
ccc lxxvii	ccc lxix	ccc lxxii
ccc lxxviii	ccc lxx	ccc lxxiii
ccc lxxix	ccc lxxi	ccc lxxiiii
ccc lxxx	ccc lxxii	ccc lxxv
ccc lxxxi	ccc lxxiii	ccc lxxvi
ccc lxxxii	ccc lxxiiii	ccc lxxvii
ccc lxxxiii	ccc lxxv	ccc lxxviii
ccc lxxxiiii	ccc lxxvi	ccc lxxix
ccc lxxxv	ccc lxxvii	ccc lxxx
ccc lxxxvi	ccc lxxviii	ccc lxxxi
ccc lxxxvii	ccc lxxix	ccc lxxxii
ccc lxxxviii	ccc lxxx	ccc lxxxiii
ccc lxxxix	ccc lxxxi	ccc lxxxiiii
ccc xc	ccc lxxxii	ccc lxxxv
ccc xci	ccc lxxxiii	ccc lxxxvi
ccc xcii	ccc lxxxiiii	ccc lxxxvii
ccc xciii	ccc lxxxv	ccc lxxxviii
ccc xciiii	ccc lxxxvi	ccc lxxxix
ccc xcv	ccc lxxxvii	ccc xc
ccc xcvi	ccc lxxxviii	ccc xci
ccc xcvii	ccc lxxxix	ccc xcii
ccc xcviii	ccc xc	ccc xciii
ccc xcix	ccc xci	ccc xciiii
cccc	ccc xcii	ccc xcv
cccc i	ccc xciii	ccc xcvi
cccc ii	ccc xciiii	ccc xcvii
cccc iii	ccc xcv	ccc xcviii
cccc iiii	ccc xcvi	ccc xcix
cccc v	ccc xcvii	cccc
cccc vi	ccc xcviii	cccc i
cccc vii	ccc xcix	cccc ii
cccc viii	cccc	cccc iii
cccc ix	cccc i	cccc iiii
cccc x	cccc ii	cccc v
cccc xi	cccc iii	cccc vi
cccc xii	cccc iiii	cccc vii
cccc xiii	cccc v	cccc viii
cccc xiiii	cccc vi	cccc ix
cccc xv	cccc vii	cccc x
cccc xvi	cccc viii	cccc xi
cccc xvii	cccc ix	cccc xii
cccc xviii	cccc x	cccc xiii
cccc xix	cccc xi	cccc xiiii
cccc xx	cccc xii	cccc xv
cccc xxi	cccc xiii	cccc xvi
cccc xxii	cccc xiiii	cccc xvii
cccc xxiii	cccc xv	cccc xviii
cccc xxiiii	cccc xvi	cccc xix
cccc xxv	cccc xvii	cccc xx
cccc xxvi	cccc xviii	cccc xxi
cccc xxvii	cccc xix	cccc xxii
cccc xxviii	cccc xx	cccc xxiii
cccc xxix	cccc xxi	cccc xxiiii
cccc xxx	cccc xxii	cccc xxv
cccc xxxi	cccc xxiii	cccc xxvi
cccc xxxii	cccc xxiiii	cccc xxvii
cccc xxxiii	cccc xxv	cccc xxviii
cccc xxxiiii	cccc xxvi	cccc xxix
cccc xxxv	cccc xxvii	cccc xxx
cccc xxxvi	cccc xxviii	cccc xxxi
cccc xxxvii	cccc xxix	cccc xxxii
cccc xxxviii	cccc xxx	cccc xxxiii
cccc xxxix	cccc xxxi	cccc xxxiiii
cccc xl	cccc xxxii	cccc xxxv
cccc xli	cccc xxxiii	cccc xxxvi
cccc xlii	cccc xxxiiii	cccc xxxvii
cccc xliii	cccc xxxv	cccc xxxviii
cccc xliiii	cccc xxxvi	cccc xxxix
cccc xlv	cccc xxxvii	cccc xl
cccc xlvi	cccc xxxviii	cccc xli
cccc xlvii	cccc xxxix	cccc xlii
cccc xlviii	cccc xl	cccc xliii
cccc xlix	cccc xli	cccc xliiii
cccc l	cccc xlii	cccc xlv
cccc li	cccc xliii	cccc xlvi
cccc lii	cccc xliiii	cccc xlvii
cccc liii	cccc xlv	cccc xlviii
cccc liiii	cccc xlvi	cccc xlix
cccc lv	cccc xlvii	cccc l
cccc lvi	cccc xlviii	cccc li
cccc lvii	cccc xlix	cccc lii
cccc lviii	cccc l	cccc liii
cccc lix	cccc li	cccc liiii
cccc lx	cccc lii	cccc lv
cccc lxi	cccc liii	cccc lvi
cccc lxii	cccc liiii	cccc lvii
cccc lxiii	cccc lv	cccc lviii
cccc lxiiii	cccc lvi	cccc lix
cccc lxv	cccc lvii	cccc lx
cccc lxvi	cccc lviii	cccc lxi
cccc lxvii	cccc lix	cccc lxii
cccc lxviii	cccc lx	cccc lxiii
cccc lxix	cccc lxi	cccc lxiiii
cccc lxx	cccc lxii	cccc lxv
cccc lxxi	cccc lxiii	cccc lxvi
cccc lxxii	cccc lxiiii	cccc lxvii
cccc lxxiii	cccc lxv	cccc lxviii
cccc lxxiiii	cccc lxvi	cccc lxix
cccc lxxv	cccc lxvii	cccc lxx
cccc lxxvi	cccc lxviii	cccc lxxi
cccc lxxvii	cccc lxix	cccc lxxii
cccc lxxviii	cccc lxx	cccc lxxiii
cccc lxxix	cccc lxxi	cccc lxxiiii
cccc lxxx	cccc lxxii	cccc lxxv
cccc lxxxi	cccc lxxiii	cccc lxxvi
cccc lxxxii	cccc lxxiiii	cccc lxxvii
cccc lxxxiii	cccc lxxv	cccc lxxviii
cccc lxxxiiii	cccc lxxvi	cccc lxxix
cccc lxxxv	cccc lxxvii	cccc lxxx
cccc lxxxvi	cccc lxxviii	cccc lxxxi
cccc lxxxvii	cccc lxxix	cccc lxxxii
cccc lxxxviii	cccc lxxx	cccc lxxxiii
cccc lxxxix	cccc lxxxi	cccc lxxxiiii
cccc xc	cccc lxxxii	cccc lxxxv
cccc xci	cccc lxxxiii	cccc lxxxvi
cccc xcii	cccc lxxxiiii	cccc lxxxvii
cccc xciii	cccc lxxxv	cccc lxxxviii
cccc xciiii	cccc lxxxvi	cccc lxxxix
cccc xcv	cccc lxxxvii	cccc xc
cccc xcvi	cccc lxxxviii	cccc xci
cccc xcvii	cccc lxxxix	cccc xcii
cccc xcviii	cccc xc	cccc xciii
cccc xcix	cccc xci	cccc xciiii
ccccc	cccc xcii	cccc xcv
ccccc i	cccc xciii	cccc xcvi
ccccc ii	cccc xciiii	cccc xcvii
ccccc iii	cccc xcv	cccc xcviii
ccccc iiii	cccc xcvi	cccc xcix
ccccc v	cccc xcvii	ccccc
ccccc vi	cccc xcviii	ccccc i
ccccc vii	cccc xcix	ccccc ii
ccccc viii	ccccc	ccccc iii
ccccc ix	ccccc i	ccccc iiii
ccccc x	ccccc ii	ccccc v
ccccc xi	ccccc iii	ccccc vi
ccccc xii	ccccc iiii	ccccc vii
ccccc xiii	ccccc v	ccccc viii
ccccc xiiii	ccccc vi	ccccc ix
ccccc xv	ccccc vii	ccccc x
ccccc xvi	ccccc viii	ccccc xi
ccccc xvii	ccccc ix	ccccc xii
ccccc xviii	ccccc x	ccccc xiii
ccccc xix	ccccc xi	ccccc xiiii
ccccc xx	ccccc xii	ccccc xv
ccccc xxi	ccccc xiii	ccccc xvi
ccccc xxii	ccccc xiiii	ccccc xvii
ccccc xxiii	ccccc xv	ccccc xviii
ccccc xxiiii	ccccc xvi	ccccc xix
ccccc xxv	ccccc xvii	ccccc xx
ccccc xxvi	ccccc xviii	ccccc xxi
ccccc xxvii	ccccc xix	ccccc xxii
ccccc xxviii	ccccc xx	ccccc xxiii
ccccc xxix	ccccc xxi	ccccc xxiiii
ccccc xxx	ccccc xxii	ccccc xxv
ccccc xxxi	ccccc xxiii	ccccc xxvi
ccccc xxxii	ccccc xxiiii	ccccc xxvii
ccccc xxxiii	ccccc xxv	ccccc xxviii
ccccc xxxiiii	ccccc xxvi	ccccc xxix
ccccc xxxv	ccccc xxvii	ccccc xxx
ccccc xxxvi	ccccc xxviii	ccccc xxxi
ccccc xxxvii	ccccc xxix	ccccc xxxii
ccccc xxxviii	ccccc xxx	ccccc xxxiii
ccccc xxxix	ccccc xxxi	ccccc xxxiiii
ccccc xl	ccccc xxxii	ccccc xxxv
ccccc xli	ccccc xxxiii	ccccc xxxvi
ccccc xlii	ccccc xxxiiii	ccccc xxxvii
ccccc xliii	ccccc xxxv	ccccc xxxviii
ccccc xliiii	ccccc xxxvi	ccccc xxxix
ccccc xlv	ccccc xxxvii	ccccc xl
ccccc xlvi	ccccc xxxviii	ccccc xli
ccccc xlvii	ccccc xxxix	ccccc xlii
ccccc xlviii	ccccc xl	ccccc xliii
ccccc xlix	ccccc xli	ccccc xliiii
ccccc l	ccccc xlii	ccccc xlv
ccccc li	ccccc xliii	ccccc xlvi
ccccc lii	ccccc xliiii	ccccc xlvii
ccccc liii	ccccc xlv	ccccc xlviii
ccccc liiii	ccccc xlvi	ccccc xlix
ccccc lv	ccccc xlvii	ccccc l
ccccc lvi	ccccc xlviii	ccccc li
ccccc lvii	ccccc xlix	ccccc lii
ccccc lviii	ccccc l	ccccc liii
ccccc lix	ccccc li	ccccc liiii
ccccc lx	ccccc lii	ccccc lv
ccccc lxi	ccccc liii	ccccc lvi
ccccc lxii	ccccc liiii	ccccc lvii
ccccc lxiii	ccccc lv	ccccc lviii
ccccc lxiiii	ccccc lvi	ccccc lix
ccccc lxv	ccccc lvii	ccccc lx
ccccc lxvi	ccccc lviii	ccccc lxi
ccccc lxvii	ccccc lix	ccccc lxii
ccccc lxviii	ccccc lx	ccccc lxiii
ccccc lxix	ccccc lxi	ccccc lxiiii
ccccc lxx	ccccc lxii	ccccc lxv
ccccc lxxi	ccccc lxiii	ccccc lxvi
ccccc lxxii	ccccc lxiiii	ccccc lxvii
ccccc lxxiii	ccccc lxv	ccccc lxviii
ccccc lxxiiii	ccccc lxvi	ccccc lxix
ccccc lxxv	ccccc lxvii	ccccc lxx
ccccc lxxvi	ccccc lxviii	ccccc lxxi
ccccc lxxvii	ccccc lxix	ccccc lxxii
ccccc lxxviii	ccccc lxx	ccccc lxxiii
ccccc lxxix	ccccc lxxi	ccccc lxxiiii
ccccc lxxx	ccccc lxxii	ccccc lxxv
ccccc lxxxi	ccccc lxxiii	ccccc lxxvi
ccccc lxxxii	ccccc lxxiiii	ccccc lxxvii
ccccc lxxxiii	ccccc lxxv	ccccc lxxviii
ccccc lxxxiiii	ccccc lxxvi	ccccc lxxix
ccccc lxxxv	ccccc lxxvii	ccccc lxxx
ccccc lxxxvi	ccccc lxxviii	ccccc lxxxi
ccccc lxxxvii	ccccc lxxix	ccccc lxxxii
ccccc lxxxviii	ccccc lxxx	ccccc lxxxiii
ccccc lxxxix	ccccc lxxxi	ccccc lxxxiiii
ccccc xc	ccccc lxxxii	ccccc lxxxv
ccccc xci	ccccc lxxxiii	ccccc lxxxvi
ccccc xcii	ccccc lxxxiiii	ccccc lxxxvii
ccccc xciii	ccccc lxxxv	ccccc lxxxviii
ccccc xciiii	ccccc lxxxvi	ccccc lxxxix
ccccc xcv	ccccc lxxxvii	ccccc xc
ccccc xcvi	ccccc lxxxviii	ccccc xci
ccccc xcvii	ccccc lxxxix	ccccc xcii
ccccc xcviii	ccccc xc	ccccc xciii
ccccc xcix	ccccc xci	ccccc xciiii
cccccc	ccccc xcii	ccccc xcv
cccccc i	ccccc xciii	ccccc xcvi
cccccc ii	ccccc xciiii	ccccc xcvii
cccccc iii	ccccc xcv	ccccc xcviii
cccccc iiii	ccccc xcvi	ccccc xcix
cccccc v	ccccc xcvii	cccccc
cccccc vi	ccccc xcviii	cccccc i
cccccc vii	ccccc xcix	cccccc ii
cccccc viii	cccccc	cccccc iii
cccccc ix	cccccc i	cccccc iiii
cccccc x	cccccc ii	cccccc v
cccccc xi	cccccc iii	cccccc vi
cccccc xii	cccccc iiii	cccccc vii
cccccc xiii	cccccc v	cccccc viii
cccccc xiiii	cccccc vi	cccccc ix
cccccc xv	cccccc vii	cccccc x
cccccc xvi	cccccc viii	cccccc xi
cccccc xvii	cccccc ix	cccccc xii
cccccc xviii	cccccc x	cccccc xiii
cccccc xix	cccccc xi	cccccc xiiii
cccccc xx	cccccc xii	cccccc xv
cccccc xxi	cccccc xiii	cccccc xvi
cccccc xxii	cccccc xiiii	cccccc xvii
cccccc xxiii	cccccc xv	cccccc xviii
cccccc xxiiii	cccccc xvi	cccccc xix
cccccc xxv	cccccc xvii	cccccc xx
cccccc xxvi	cccccc xviii	cccccc xxi
cccccc xxvii	cccccc xix	cccccc xxii
cccccc xxviii	cccccc xx	cccccc xxiii
cccccc xxix	cccccc xxi	cccccc xxiiii
cccccc xxx	cccccc xxii	cccccc xxv
cccccc xxxi	cccccc xxiii	cccccc xxvi
cccccc xxxii	cccccc xxiiii	cccccc xxvii
cccccc xxxiii	cccccc xxv	cccccc xxviii
cccccc xxxiiii	cccccc xxvi	cccccc xxix
cccccc xxxv	cccccc xxvii	cccccc xxx
cccccc xxxvi	cccccc xxviii	cccccc xxxi
cccccc xxxvii	cccccc xxix	cccccc xxxii
cccccc xxxviii	cccccc xxx	cccccc xxxiii
cccccc xxxix	cccccc xxxi	cccccc xxxiiii
cccccc xl	cccccc xxxii	cccccc xxxv
cccccc xli	cccccc xxxiii	cccccc xxxvi
cccccc xlii	cccccc xxxiiii	cccccc xxxvii
cccccc xliii	cccccc xxxv	cccccc xxxviii
cccccc xliiii	cccccc xxxvi	cccccc xxxix
cccccc xlv	cccccc xxxvii	cccccc xl
cccccc xlvi	cccccc xxxviii	cccccc xli
cccccc xlvii	cccccc xxxix	cccccc xlii
cccccc xlviii	cccccc xl	cccccc xliii
cccccc xlix	cccccc xli	cccccc xliiii
cccccc l	cccccc xlii	cccccc xlv
cccccc li	cccccc xliii	cccccc xlvi
cccccc lii	cccccc xliiii	cccccc xlvii
cccccc liii	cccccc xlv	cccccc xlviii
cccccc liiii	cccccc xlvi	cccccc xlix
cccccc lv	cccccc xlvii	cccccc l
cccccc lvi	cccccc xlviii	cccccc li
cccccc lvii	cccccc xlix	cccccc lii
cccccc lviii	cccccc l	cccccc liii
cccccc lix	cccccc li	cccccc liiii
cccccc lx	cccccc lii	cccccc lv
cccccc lxi	cccccc liii	cccccc lvi
cccccc lxii	cccccc liiii	cccccc lvii
cccccc lxiii	cccccc lv	cccccc lviii
cccccc lxiiii	cccccc lvi	cccccc lix
cccccc lxv	cccccc lvii	cccccc lx
cccccc lxvi	cccccc lviii	cccccc lxi
cccccc lxvii	cccccc lix	cccccc lxii
cccccc lxviii	cccccc lx	cccccc lxiii
cccccc lxix	cccccc lxi	cccccc lxiiii
cccccc lxx	cccccc lxii	cccccc lxv
cccccc lxxi	cccccc lxiii	cccccc lxvi
cccccc lxxii	cccccc lxiiii	cccccc lxvii
cccccc lxxiii	cccccc lxv	cccccc lxviii
cccccc lxxiiii	cccccc lxvi	cccccc lxix
cccccc lxxv	cccccc lxvii	cccccc lxx
cccccc lxxvi	cccccc lxviii	cccccc lxxi
cccccc lxxvii	cccccc lxix	cccccc lxxii
cccccc lxxviii	cccccc lxx	cccccc lxxiii
cccccc lxxix	cccccc lxxi	cccccc lxxiiii
cccccc lxxx	cccccc lxxii	cccccc lxxv
cccccc lxxxi	cccccc lxxiii	cccccc lxxvi
cccccc lxxxii	cccccc lxxiiii	cccccc lxxvii
cccccc lxxxiii	cccccc lxxv	cccccc lxxviii
cccccc lxxxiiii	cccccc lxxvi	cccccc lxxix
cccccc lxxxv	cccccc lxxvii	cccccc lxxx
cccccc lxxxvi	cccccc lxxviii	cccccc lxxxi
cccccc lxxxvii	cccccc lxxix	cccccc lxxxii
cccccc lxxxviii	cccccc lxxx	cccccc lxxxiii
cccccc lxxxix	cccccc lxxxi	cccccc lxxxiiii
cccccc xc	cccccc lxxxii	cccccc lxxxv
cccccc xci	cccccc lxxxiii	cccccc lxxxvi
cccccc xcii	cccccc lxxxiiii	cccccc lxxxvii
cccccc xciii	cccccc lxxxv	cccccc lxxxviii
cccccc xciiii	cccccc lxxxvi	cccccc lxxxix
cccccc xcv	cccccc lxxxvii	cccccc xc
cccccc xcvi	cccccc lxxxviii	cccccc xci
cccccc xcvii	cccccc lxxxix	cccccc xcii
cccccc xcviii	cccccc xc	cccccc xciii
cccccc xcix	cccccc xci	cccccc xciiii
ccccccc	cccccc xcii	cccccc xcv
ccccccc i	cccccc xciii	cccccc xcvi
ccccccc ii	cccccc xciiii	cccccc xcvii
ccccccc iii	cccccc xcv	cccccc xcviii
ccccccc iiii	cccccc xcvi	cccccc xcix
ccccccc v	cccccc xcvii	ccccccc
ccccccc vi	cccccc xcviii	ccccccc i
ccccccc vii	cccccc xcix	ccccccc ii
ccccccc viii	ccccccc	ccccccc iii
ccccccc ix	ccccccc i	ccccccc iiii
ccccccc x	ccccccc ii	ccccccc v
ccccccc xi	ccccccc iii	ccccccc vi
ccccccc xii	ccccccc iiii	ccccccc vii
ccccccc xiii	ccccccc v	ccccccc viii
ccccccc xiiii	ccccccc vi	ccccccc ix
ccccccc xv	ccccccc vii	ccccccc x
ccccccc xvi	ccccccc viii	ccccccc xi
ccccccc xvii	ccccccc ix	ccccccc xii
ccccccc xviii	ccccccc x	ccccccc xiii
ccccccc xix	ccccccc xi	ccccccc xiiii
ccccccc xx	ccccccc xii	ccccccc xv
ccccccc xxi	ccccccc xiii	ccccccc xvi
ccccccc xxii	ccccccc xiiii	ccccccc xvii
ccccccc xxiii	ccccccc xv	ccccccc xviii
ccccccc xxiiii	ccccccc xvi	ccccccc xix
ccccccc xxv	ccccccc xvii	ccccccc xx
ccccccc xxvi	ccccccc xviii	ccccccc xxi
ccccccc xxvii	ccccccc xix	ccccccc xxii
ccccccc xxviii	ccccccc xx	ccccccc xxiii
ccccccc xxix	ccccccc xxi	ccccccc xxiiii
ccccccc xxx	ccccccc xxii	ccccccc xxv
ccccccc xxxi	ccccccc xxiii	ccccccc xxvi
ccccccc xxxii	ccccccc xxiiii	ccccccc xxvii
ccccccc xxxiii	ccccccc xxv	ccccccc xxviii
ccccccc xxxiiii	ccccccc xxvi	ccccccc xxix
ccccccc xxxv	ccccccc xxvii	ccccccc xxx
ccccccc xxxvi	ccccccc xxviii	ccccccc xxxi
ccccccc xxxvii	ccccccc xxix	ccccccc xxxii
ccccccc xxxviii	ccccccc xxx	ccccccc xxxiii
ccccccc xxxix	ccccccc xxxi	ccccccc xxxiiii
ccccccc xl	ccccccc xxxii	ccccccc xxxv
ccccccc xli	ccccccc xxxiii	ccccccc xxxvi
ccccccc xlii	ccccccc xxxiiii	ccccccc xxxvii
ccccccc xliii	ccccccc xxxv	ccccccc xxxviii
ccccccc xliiii	ccccccc xxxvi	ccccccc xxxix
ccccccc xlv	ccccccc xxxvii	ccccccc xl
ccccccc xlvi	ccccccc xxxviii	ccccccc xli
ccccccc xlvii	ccccccc xxxix	ccccccc xlii
ccccccc xlviii	ccccccc xl	ccccccc xliii
ccccccc xlix	ccccccc xli	ccccccc xliiii
ccccccc l	ccccccc xlii	ccccccc xlv
ccccccc li	ccccccc xliii	ccccccc xlvi
ccccccc lii	ccccccc xliiii	ccccccc xlvii
ccccccc liii	ccccccc xlv	ccccccc xlviii
ccccccc liiii	ccccccc xlvi	ccccccc xlix
ccccccc lv	ccccccc xlvii	ccccccc l
ccccccc lvi	ccccccc xlviii	ccccccc li
ccccccc lvii	ccccccc xlix	ccccccc lii
ccccccc lviii	ccccccc l	ccccccc liii
ccccccc lix	ccccccc li	ccccccc liiii
ccccccc lx	ccccccc lii	ccccccc lv
ccccccc lxi	ccccccc liii	ccccccc lvi
ccccccc lxii	ccccccc liiii	ccccccc lvii
ccccccc lxiii	ccccccc lv	ccccccc lviii
ccccccc lxiiii	ccccccc lvi	ccccccc lix
ccccccc lxv	ccccccc lvii	ccccccc lx
ccccccc lxvi	ccccccc lviii	ccccccc lxi
ccccccc lxvii	ccccccc lix	ccccccc lxii
ccccccc lxviii	ccccccc lx	ccccccc lxiii
ccccccc lxix	ccccccc lxi	ccccccc lxiiii
ccccccc lxx	ccccccc lxii	ccccccc lxv
ccccccc lxxi	ccccccc lxiii	ccccccc lxvi
ccccccc lxxii	ccccccc lxiiii	ccccccc lxvii
ccccccc lxxiii	ccccccc lxv	ccccccc lxviii
ccccccc lxxiiii	ccccccc lxvi	ccccccc lxix
ccccccc lxxv	ccccccc lxvii	ccccccc lxx
ccccccc lxxvi	ccccccc lxviii	ccccccc lxxi
ccccccc lxxvii	ccccccc lxix	ccccccc lxxii
ccccccc lxxviii	ccccccc lxx	ccccccc lxxiii
ccccccc lxxix	ccccccc lxxi	ccccccc lxxiiii
ccccccc lxxx	ccccccc lxxii	ccccccc lxxv
ccccccc lxxxi	ccccccc lxxiii	ccccccc lxxvi
ccccccc lxxxii	ccccccc lxxiiii	ccccccc lxxvii
ccccccc lxxxiii	ccccccc lxxv	ccccccc lxxviii
ccccccc lxxxiiii	ccccccc lxxvi	ccccccc lxxix
ccccccc lxxxv	ccccccc lxxvii	ccccccc lxxx
ccccccc lxxxvi	ccccccc lxxviii	ccccccc lxxxi
ccccccc lxxxvii	ccccccc lxxix	ccccccc lxxxii
ccccccc lxxxviii	ccccccc lxxx	ccccccc lxxxiii
ccccccc lxxxix	ccccccc lxxxi	ccccccc lxxxiiii
ccccccc xc	ccccccc lxxxii	ccccccc lxxxv
ccccccc xci	ccccccc lxxxiii	ccccccc lxxxvi
ccccccc xcii	ccccccc lxxxiiii	ccccccc lxxxvii
ccccccc xciii	ccccccc lxxxv	ccccccc lxxxviii
ccccccc xciiii	ccccccc lxxxvi	ccccccc lxxxix
ccccccc xcv	ccccccc lxxxvii	ccccccc xc
ccccccc xcvi	ccccccc lxxxviii	ccccccc xci
ccccccc xcvii	ccccccc lxxxix	ccccccc xcii
ccccccc xcviii	ccccccc xc	ccccccc xciii
ccccccc xcix	ccccccc xci	ccccccc xciiii
cccccccc	ccccccc xcii	ccccccc xcv
cccccccc i	ccccccc xciii	ccccccc xcvi
cccccccc ii	ccccccc xciiii	ccccccc xcvii
cccccccc iii	ccccccc xcv	ccccccc xcviii
cccccccc iiii	ccccccc xcvi	ccccccc xcix
cccccccc v	ccccccc xcvii	cccccccc
cccccccc vi	ccccccc

Sup̄ q̄tuor euangl̄ia scī ieronimi ꝓlogus.

Cato pape damaſco ieronimꝰ. Nouum opꝰ facere me cogis ex uetere. ut poſt exemplaria ſcriptorū toto orbe diſpſa qͥ quidam arbitrer ſedeam. & quia inter ſe uariant que ſint illa q̄ cum greca conſentiant ut̄ite deerrem. Pruſ labor. ſi; periculoſa ꝓſumptio iudicare de ceteris ipm̄ ab oīb⁹ iudicandum. ſenſ mutare linguam. & canescentem iam dudum ad mutā retrahere puerilē. Quis enim doctꝰ ptē uel indoctꝰ cum in manu ſua uoluī aſſumpſerit. & a ſalua q̄m ſemel imbibit iudicii diſcrepare q̄d lecturat. ſi ſtatim erumpat in uocem. me falſarium. me clamitanſ eē ſacrilegum. qui audeam aliquid in ueteribus libris addere. mutare corrigere. Adiuſtuſ q̄m inuidiam duplex cā me conſolat̄. Q̄d & ui qui ſum̄ ſacerdos eſ ſi inbeſ. & uerū ſi eē q̄d uariat etiam maledicoꝝ teſtimonio cōprobatur. Si enim latinis exēplaribus fides eſt adhibenda. reſpondeant. quibus. Tot enim pene tē exemplaria. quot codices. Sin aut̄ uitanda querenda de plurib⁹ cur ſi ad grecam originem reuertemur. ea que ul'a inperito ſcriptorib⁹ male edita. ul'a ꝓſumptoribus impune emendata puſillus. ul'a libidinoſi dormitantibus. aut addita ſt̄ aut mutata corrigim̄. Eſq; ego ū de ueteri diſputo teſtamento q̄d a. lxx. ſeniorib⁹ in grecam linguam uerſum ſcio & du ad noſtros puenit. Nunc quero quid aquila quid ſymmach⁹ ſapiant. hec theodotion uel̄ noua. & uetus mediuſ ediderit. Sit illa uetus interpretatio q̄m apli probauerint. De nouo nec loquor teſtamento. q̄d gr̄cum eē ſine dubium eſt. excepto aplō matheo qui prim̄ in iudea euangliū xp̄i hebraicis uocibus edidit. hoc certe q̄ in nr̄is ſermonibus diſcordat. & in duobus uel tribus librorum ſimul uel ducat. uno de fonte querendū eſt. Premitto eos codices quos a luciano & heſichio nuncupatos paucorum hominū aſſerit peruſa otentio. Quibus utiq; nec in ueteri inſtrumento poſt. lxx. interpres emendare quid ſuerunt. nec in nouo ꝓfuerunt emendaſſe. cum multarū gentium linguis ſcripta ante traſlata doceat falſa eē que addita ſūt. Igit̄ hoc preſens ꝓfatiuncula pollicet̄. uni. cui euangliū quorum ordo ut̄e eſt. Mathei marci lucę iohannis. codicibus gr̄cis emendata collatione. ſi; ueterum que ne multū a lectionis latine ſuetudine diſcrepārent. uti a latino tempa unumquodq; ut his cui que ſenſum uidebant̄ mutare correctis. reliqua manerē patienter ut fuerant. Canonem q̄ quoſdā eſebij cęſarienſis epiſcopi alexandrinū ſecutꝰ āmonius in. x. uno ſ ordinauit. ſicut in greco habetur exēplarium. Quos ſi quis de curioſis uoluerit noſſe que in euangliis ul'eadem ul'uicina uel ſola ſint eorum diſtinctione cognoſcat. Magnū ſi quidē hic in nr̄is codicibus errorem uolentibus dum. q̄d in eade re alius euangliſta plus dixit. in alio q̄ minus putauerit addidiſſe. ul' cum eundē ſenſum alius alit̄ exp̄ſſerit. ille qui unū ex. uiis. primum legat ad ei exemplum ceteros q̄ eſtimauit emendatioſ. Vnde accidit ut ap̄ nos mixta ſunt omnia. & in marco pluma. luce atq; matthei. rurſum in matheo. iohis. & marci. & in ceteris reliquorum que alibi ſe ꝓpria inueniant̄. Cum utiq; canones legis qui ſubiecti ſunt confuſionis errore ſublato. & ſumbola omnium ſcriptorum. & ſinguli quaq; rectitudines. In primo canone accordant. uiii. cō. cō. li. io. In ſecūdo. viii. cō. cō. lc. In. iii. tres. cō. l. io. In. viii. tres. cō. cō. io. In quinto. duo. cō. l. In ſexto. duo. vii. cō. In. vii. duo. cō. io. In. vii. duo. l. cō. In nono. duo. l. io. In. x. ꝓpria unuſquiſq; que in hunc in alium ediderit. Singlis euangliis ab uno incipiens uſq; ad finem librorum diſpar nr̄is inueniat. Hic nigro colore ꝓſcripti ſub ſe hn̄ alium ex minio numerum diſcolorem qui ad. x. uſq; procedens indicat ꝓpria nr̄is. in quo ſit canone requirend̄. Cum g̃ apto codice ubi gr̄a illud ſiue illud capitulum ſcire uolu

erit ex̄ canonis tit̄. ſtatim ex ſubiecto nr̄o docebit̄. & recurrens ad principia in quibus canonum ē diſtincta congeſ. eodem q; ſtatim canone ex titulo frontis inuento. illum quem querebat numerum eiusdē euangliſte qui & ipſe ex inſcriptione ſignat̄. Inueniet atq; e uicino ceteros q; tramitibus inſpectis quos nr̄o ſe regione habebant adnotabit̄. & cum ſcierit recurret ad uolumina ſinglorum. & ſine mora reperis numeris. quos an̄ ſignauerat reperiet. & loca in quibus ul'eadem ul'uicina dicunt. Opto ut in xp̄o ualeas. & memineris mei papa beatiſſime. Explicit ꝓlogus

Incipit argumentum.

Tiendum tam̄ ne qui ſignarii ex ſimilitudine numerorum errorem inuoluat. q̄d ſicubi in ſubnotatione canonū diſtinctorum in canone quolibet. tres euangliſte. bis. ter. ul' q̄ter aut etiam ampli numerum e uinde ꝓ ordinem huiuſmodi adnotatum. Et q̄ruſ contrario diſcrepantes q̄d id tres illi in eodem loco ſemel dicunt. nullo ciens in corpe uoluminis ſui ponat. quotiens diuerſi numeri in eis canone poſiti ſunt ē ꝓdictorum nr̄orum ſummatas ſimilitudines. Item ſi in uno quolibet eorum aut etiam duobus idem in canone nr̄is. bis. ter. quat̄ aut eo amplius reperiat̄ in ordine collocat̄. & diſparet inueniant̄ in ceteris dubium ſi erit quin id q̄d illi illorum ue canonis nr̄is. bis. terq; repertum ab his in uoluminis ſemel dictum ē. alt̄ alterius ue eorum ociens uno atq; eodem ſenſu loquant̄ quotiens ꝓtulerint in nr̄orum adnotatione diſtantiam. & hoc ſimilium. ex. canonū collatione ſeruabit̄. Ceterum in. x. q̄m apa ſinglorum cānōn ꝓtuleret̄. ſi poteſt eē id compatio ē q̄d ſolum eſt. Prologus ſup̄ matheum.

Atheus ſic in ordine primus ponit̄ euangliſta in iudea primus ſcripſit. & uocatione ad dñm ex publicanus actibus fuit. duorum in gñatione xp̄i principia ꝓſumens. unius ꝑma circumciſio carnis alterius ꝑ ſortem electio fuit. & ex utriusq; in patribus xp̄s fit. ſicq; quadrifario denario nr̄o triformit̄ poſito. principiū a credendi fide in electionis tps porrigens. & electio ī tūr mīgnationis diem dirigens. atq; a tranſmīgnatione uſq; ad x̄ deſinens decurſum aduent̄ dñi oſtendit gñationem. ut & nr̄o ſatisfaceret & tempi. & ſe quid eēt oſtendens. & deum in ſe opa monſtrans. etiam in his quorum gen̄ poſuit xp̄i opantis a principio teſtimoniū ſi negaret. Quarum omnium rerum tps. ordo. nr̄us. diſpoſitio ul' ratio q̄ fidei neceſſium ē. dns x̄ eſt. qui fis ē ex muliere. fis ſub lege. nat̄ ex uirgine. paſſus in carne. omia in cruce fix̄. ut triumphans ea in ſemet ipo reſurgens in corpe. & patris nom̄ in patribus filio. & filii nom̄ patri reſtituens in filiis. ſine principio ſine fine oſtendens unum ſe cum patre ē qui uni eſt. In quo euangliō utile deſiderantibus dñi ſic prima ul' media uel pfecta cognoſcē. ut & uocationē apli. & op euangliū & dilectionem dī in carne naſcentis p unum uſa legentes intelligant. atq; in eo quo apprehenſi ſūt̄ & apprehendere expetunt recognoſcant. Nobis enim hoc ſtudio arguenti fuit. & fidem facte rei tradere. & opantis dī intelligendā diligenter diſpoſitionē querentibus ſi tacere. Explicit ꝓlogus. Incipiunt capitula.

De geniatione xp̄i. .i.
De req̄ſitione magorū ubi x̄ naſcerent. .ii.
De receſſione dñi ab egypto in nazareth. .iii.
Ubi iohs peniam p̄dicat. .iv.
Ubi tēptat̄ ihc a diabolo. & ieiunauit xl. diebus & xl. noctibus. .v.
Ubi audito ihc q̄ iohs traditus eēt & ſeceſſit in galileā. .vi.
Ubi petrus & andreas piſcatores uocantur. .vii.
Ubi in uniuerſa docet ihc diſcipulos ſuos mandata. .viii.
Ubi dixit ihc non uenit ſoluere legē aut pphas ſed adimplere. .ix.

De mandatis antiquis ⁊ p̄sentibz. x.
De dilectione inimicoꝝ. xi.
De mīa faciendā ⁊ occlto ⁊ oꝛōne ñ longua. xii.
De eleemosinis ñ facie tube ⁊ de thesauro ⁊ celo. xiii.
De eo q̄ nullꝰ p̄t duob⁹ dñis seruire ⁊ de uolatilib⁹ ⁊ lilijs ag̃. xv.
De festuca ⁊ tre in oculo ⁊ de margaritis ñ mittendis ante porcos.
Vbi moneꝛ p angustā portam intrare. xvi.
⁊ cauendum a falsis pp̄his. xvii.
Vbi dic̄ ñ omnis qui dic̄ mihi dñe dñe intrabit in regnū celoꝝ ⁊ de domo edificanda sup̄ petram. xviii.
De lepso mundato. xix.
Vbi p̄m centurionis saluauit. xx.
Ubi socrm̄ petri a febribz liberauit. xxi.
Vbi quidam dix̄it ei. magr̄ seqūr te ⁊ alio dix̄. sequere me ⁊ in nauicla dormiens occupat a discipl̄is. xxii.
De duobz demoniacis ante quos nullꝰ p̄terat ⁊ future. xxiii.
Vbi paluꝯ ihc̄ ire ⁊ lectoꝝ ⁊ mathēm uocat de theloneo. xxiiii.
Ubi ph̄i arguit discipl̄os. q̄r dñs ⁊ publicanis ⁊ peccatoꝛibz manducat
Vbi reprehendit qd discipli iohis ieiunant ⁊ dñs ñ ieiunant. xxv. xxvi.
Vbi mulier a fluxu sanguinis sanat ⁊ filia p̄cipis suscitat.
Ubi ceci oclos aperuit ⁊ surdi ⁊ muti demoniū eiec̄. xxvii.
Vbi dic̄ messis multa. operarii pauci. dans apl̄is potestatem sup̄ demonia. xxviii. xxix.
Vbi noīa discipl̄oꝝ designatur ⁊ p̄hibet ne uadant ⁊ in uiā gentium.
Ubi de passionibz ihc̄ latenter ne ut eat occidi pp̄ eū. xxx.
Vbi dic̄ q̄ dilig̃ p̄fem aut matrem plꝰ q̄ me. ñ ē me dign̄. xxxi.
Vbi iohēs mittit discipl̄os q̄rens an ipe sit x̄c q̄ ip̄ exp̄ctabat xxxii.
Vbi dat sollicitudinē de p̄cul sedentibz in foro ⁊ improperat ciuitatibz. xxxiii.
Vbi gr̄ias ag̃ p̄ri q̄ secreta ñ reuelat sapientibz. xxxiv.
Ubi discipli spicas uellebant sabbat̄. xxxv.
Ubi mañ aridā sanauit ⁊ cec ⁊ muti cauit a demonio. xxxvi.
Vbi scribe ⁊ ph̄i signum petunt. xxxvii.
Ubi dñs remansit in naui ⁊ a pentibz quer̄. xxxix.
De eo q̄ cecidit seminare ⁊ de seminibz. xl.
De bono semine ⁊ de zizaniis ⁊ de grano sinapis. xli.
De thesauro in agro ⁊ rete misso in mare. xlii.
De unguento in q̄ iohēs decollat ⁊ de v. panib⁹ ⁊ ii. piscibz. xliii.
Vbi ihc̄ sup̄ mare ambulat ⁊ petr̄ eleuat. xliii.
Vbi uenit in tram genesareth ⁊ quicq̄ tetigerunt uestem ei⁹ sanati sunt. xlv
De eo q̄ inq̄dit in os ñ coinquinat hoīem. xlvi.
De muliere chananea ⁊ filiam ⁊ cat. xlvii.
Vbi ibat pauit de v. panib⁹ ⁊ pauci pisciblz ⁊ p̄cepit cauere a fermento pharisęoꝝ. xlviii.
Vbi interrogauit discipl̄os q̄m eū dic̄ hoīes ee. xlix.
Ubi p̄dix̄it appropinquare die passionis sue. l.
Vbi in monte cū moyse ⁊ helya apparuit ⁊ de hoīe ⁊ filium a demonio curauit q̄ si potuer̄t care discipli. li.
Vbi q̄rit q̄s sit maioꝛ in regno celoꝝ ⁊ de oue q̄ errauit. lii.
De correptione fr̄is ⁊ quoties debeat indulgi. liii.
De seruo ⁊ debitū dimittum ⁊ seruo si dimittit. liiii.
Ubi ph̄i tēptant ⁊ an uxoꝛem dimitti liceat. lv.
De infantibz ut eis manꝰ ponat ihc̄ ⁊ de eo qui interrogat quid bonū faciendo inueniat uitam ēternam. lvi.
De agricola inducente operarios equali mercede. lvii.
De filiis zebedei petente filius sedem in regno. lviii.
De cecis sec̄unda ante dñm. lix.
Vbi discipl̄os mittit ad duc̄ pullū ⁊ honorat a turbis. lx.
De arbore ⁊ maledix̄it ⁊ de filiis q̄s p̄r̄ mittit in uineā. lxi.
De agricola qui uineā plantatā locauit colonis. lxii.
Vbi temptat ihc̄ an liceat censū dare cesari. lxiii.

Vbi de sepultura muliere tentat ⁊ interrogat a legis doctore q̄d sit mandatū nouū magnū in lege ⁊ ipe q̄rit a p̄his. lxiiii.
De scribis ⁊ ph̄is sedentibz sup̄ cathedrā moysi. sup̄ q̄ filii sut. lxiiii.
De ementibz in templo ⁊ auro ⁊ altari. lxv.
Vbi arguit iherlim q̄ occidit zachariā. lxvi. ⁊ eu dñm.
De eo q̄d ñ relinq̄tur in templo lapis sup̄ lapidem ⁊ de aduen. lxvii.
De .x. uirginibz ⁊ de eo q̄ simul habent bona ⁊ ppg̃ placet ē. lxviii.
De segetatione ouiū a dextris ⁊ edoꝝ a sinistris. lxix.
De eo q̄d de passione discipli p̄monent. lxx.
De die azimoꝝ ⁊ ubi oporteat parare pascha. lxxi.
Vbi dic̄ q̄ unꝰ discipl̄oꝝ tradet eum. lxxii. lxxiii.
Vbi petr̄ negato p̄dix̄. orat x̄c ut ñ deficiat ab eo calix iste ñ nisi ipe uult. ⁊ sic pr̄ simul. Judas uenit ⁊ cū eo turba multa. dat iudas eis signū. q̄ osculat̄ fuit ⁊ ipe ē tenete eū. petr̄ abscidit auriculā malchi ⁊ increpat̄ a dño. lxxiiii.
Dicit ihc̄ ebis tanq̄ ad latronē existis cū gladiis ⁊ fustibz p̄hendē me. ducit̄ ad caiphā eo relicto. fugiunt discipli. multi in ip̄m ferūt testimonia falsa. In fine eleuantes alapas ei dant dicentes. ꝓphetiza q̄s ē qui te percussit. petr̄ negato ip̄le. ⁊ ipe recordat̄ ubi dñs fletu amare. lxxv.
Principes sacdotū ⁊ seniores pp̄ deliberant. ut x̄s ꝑ mortē tradant. vinctum adduc̄ pilato. Judas penitē ductꝰ. reddit principibz sacdotū ⁊ senioribz pp̄li .xxx. argenteos ⁊ abiens laqueo se suspendit. De .xxx. argenteis ag̃ figuli emit ⁊ i sepultā peregrinoꝝ ⁊ uocat̄ ag̃ aceldemac. i. ag̃ sanguinis. lxxvi.
Ihc̄ stat ante p̄sidem ⁊ accusat̄ a sacdotibz ⁊ senioribz pp̄. ñl eis respondens. pilat̄ mirat̄ est dimittere x̄m. f. consuetudinē diei sollemp̄nis. ⁊ petunt barrabā. Pilat̄ lauat manꝰ suas coram pp̄o. dicens. Innocens ego a sanguine iusti hui. barrabas dimittit̄ x̄c crucifigit̄ ⁊ cū eo duo latrones. a sexta hora usq; ad nonā. tenebr̄ fuer̄ sup̄ ra. ⁊ circa horā nonā x̄c emittit ꝑm. velū templi scissū ē. ⁊ ita mota ē. ⁊ petre scisse sūt. ⁊ monumenta aperta sūt. corpa multoꝝ sanctoꝝ resurgt. lxxvii.
Vero ioseph petit corp̄ ihu ⁊ accepto corpe inuoluit illud in syndone munda. ⁊ posuit illud in monumento suo nouo. ⁊ posito magno lapide ad ostium monumenti. abiit. lxxviii.
Sabbo principes sacdotū ⁊ phi petr̄ a pilato. ut faciat custodire sepulchrū ihu. ne uenient discipli ei⁹ furentur eum. ⁊ dicant surrexit. ⁊ accepta licentia abeuntes munierūt sepulchrū signantes lapidē cū custodib⁹. lxxix.
De resurrectione ihu ⁊ doctrina. ⁊ manda to bapti.

Incipit euangliū scdm mathm. i.

Liber generationis ihu xp̄i filii dauid. filii abraham. Abraham genuit ysaac. Ysaac aut̄ genuit iacob. Jacob aut̄ genuit iudam ⁊ frēs ei. Judas aũ gñ pharez ⁊ zarā de thamar. Pharez aut̄ gñ esrom. Esrom aũ gñ aram. Aram aũ genuit aminadab. Aminadab aũ gñ naason. Naason aũ genuit salmon. Salmon aut̄ genuit booz de ra hab. Booz aũ gñ obeth ex ruth. Obeth aut̄ gñ iesse. Jesse aũ genuit dauid regem. Dauid aũ rex genuit salomonē ex ea que fuit urie. Salomon aũ genuit roboam. Roboam aũ genuit abiam. Abias aũ genuit asa. Asa aũ gñ iosaphath. Josaphath aũ gñ ioram. Joram aũ gñ oziam. Ozias aũ gñ ioathan. Joathan aũ gñ achaz. Achaz aũ gñ ezechiam. Ezechias aũ gñ manassen. Manasses aũ gñ amon. Amon aũ gñ iosiam. Josias aut̄ gñ iechoniā ⁊ frēs ei in tpe migrone babylonis. Et post tpm migrone babylonis. iechonias gñ salatiel. Salatiel aut̄ gñ zorobabel. Zorobabel aũ gñ abiud. Abiud aũ gñ eliachim. Eliachim aũ gñ azor. Azor aũ genuit sadoch. Sadoch aũ gñ achim. Achim aũ gñ eliud. Eliud aũ gñ eleazar. Eleazar aũ gñ mathan. Mathan aũ gñ iacob. Jacob aut̄ gñ ioseph uirũ marie. de

qua natꝰ ē ihc. qui uocat xp̄c. Oēs ig gnationes ab abrahā
usq; ad dd̄. gnationes xuu. Et a dauid usq; ad trāsmigrōnē
babilonis. gnationes xuu. Et a trāsmigratione babilonis
usq; ad xp̄m. gnationes xuu. Xp̄i aut gnatio. sic erat.
Cum esset desponsata mat̄ ei maria ioseph anteqū uenirent
in unū inuenta ē in utero hab̄ns de spū scō. Ioseph aut uir ei cum esset
iust⁹ & nollet eam traducere. uoluit occulte dimittere eā. Hec
aut eo cogitante. ecce angl⁹ dn̄i apparuit ei in somnis dicens.
Ioseph fili dauid noli timere accipe mariā coniugē tuā.
Qd enim in ea natum ē. de spū scō est. Pariet aut filiū & uoca-
bis nom̄ ei ihm. Ipse enim saluum faciet pplm suum a
peccatis eor. Hoc aut totum factum ē. ut adimpleret qd dict⁹ ē
a dn̄o p ppham dicentē. Ecce uirgo in utero habebit & pariet
filiū & uocabit nom̄ ei emmanuel. qd ē interpretatum nob̄
dꝰ. Exurgens aut ioseph a somno. fecit sic̄ precep̄ ei angl⁹
dn̄i. Et accepit coniugem suam. & n̄ cognoscebat eam donec
peperit filiū suū p̄mogenitū & uocauit nom̄ ei ihm. ·ii·
Cum ig natus esset ihc in bethleem iude in diebus herodis regis.
ecce magi ab oriente uenerunt in hierosolymā dicentes. Ubi
est qui natus ē rex iudeor. Uidimus enim stellam ei in oriente & ue-
nimus adorare eum. Audiens aut herodes rex turbat⁹ ē. & omis
hierosolyma cū illo. Et congregans omes principes sacerdotū & scri-
bas pli. sciscitabat ab eis. ubi xp̄s nasceret. At illi dixerunt ei.
In bethleem iude. Sic enim scriptum ē p ppham. Et tu bethlee
terra iuda. nequaq̄ minima es in principibus iuda. Ex te enim exiet
dux qui regat pplm meum israel. Tunc herodes clam uocatis magis
diligenter didicit ab eis tps stelle que apparuit eis. Et mittens
illos in bethleem dixit. Ite & interrogate diligenter de puero. cum
inueneritis renunciate mihi. ut & ego ueniens adorem eum. Qui cū
audissent regem abierūt. Et ecce stella quā uiderant in oriente antece-
debat eos. usq; dum ueniens staret supra ubi erat puer.
Uidentes aut stellam. gauisi sunt gaudio magno ualde. Et in-
trantes domum. inuenerunt puerum cū maria matre eius. Et procidentes
adorauerunt eum. Et apertis thesauris suis. obtulerunt ei munera.
aurum thus & murram. Et responso accepto in somnis ne
redirent ad herodem. per aliam uiam reuersi sunt in regionem suam.
Qui cum recessissent. ecce angl⁹ dn̄i apparuit in somnis
ioseph dicens. Surge & accipe puerum & matrem eius. & fuge in egyp
tum & esto ibi usq; dum dicam tibi. Futurum ē enim ut herodes
querat puerum ad perdendum eum. Qui consurgens accepit
puerum & matrem eius nocte. & recessit in egyptum. & erat ibi usq;
ad obitum herodis. Ut adimpleret qd dict⁹ ē a dn̄o p ppham di-
centē. Ex egypto uocaui filium meum. Tunc herodes uidens quod il-
lusus esset a magis. uehementer ualde. Et mittens occidit omes pue-
ros qui erant in bethleem & in omibus finibus eius. a bimatu &
infra secm tps quod exquisierat a magis. Tunc adimpletum
est quod dictum ē p hieremiam ppham dicentē. Uox in rama audita
est ploratus & ululatus multus. rachel plorans filios suos & noluit
consolari. quia non sunt. ·iii·
Defuncto aut herode. ecce apparuit angl⁹ dn̄i in somnis
ioseph in egypto dicens. Surge & accipe puerum & matrem eius
& uade in terram israel. Defuncti sunt enim qui querebant animam
pueri. Qui consurgens accepit puerum & matrem eius. & uenerunt in ter-
ram israel. Audiens aut quod archelaus regnaret in iudea p
patre suo herode. timuit illo ire. Et admonit⁹ in somnis.
secessit in partes galilee. Et ueniens habitauit in ciuitate
que uocat⁹ nazareth. Ut adimpleret qd dict⁹ ē p pphas quoniam
nazareus uocabitur. ·iiii·
In diebus aut illis uenit ioh̄s baptista p̄dicans in deserto iu-
dee & dicens. Penitemini. appropinquabit enim regnum celo-
rum. Hic ē enim qui dict⁹ ē p ysaiam pphām dicentē. Uox clamā-
tis in deserto. parate uiam dn̄i. rectas facite semitas eius. Ipse
aut ioh̄s habebat uestimentum de pilis camelorum & zonam pel-
liceam circa lumbos suos. Esca aut eius erat locuste & mel silue-
stre. Tunc exibat ad eum hierosolyma & omis iudea & omnis
regio circa iordanem & baptizabantur in iordane ab eo confi-
tentes peccata sua. Uidens aut multos phariseorum & saduceorum uen-
ientes ad baptismum suum. dixit eis. Progenies uiperarum quis de-
monstrauit uobis fugere a uentura ira. Facite ig fructus dignos
penitentie. Et ne uelitis dicere intra uos patrem habemus abraham. Dico
enim uob quoniam potens est ds de lapidibus istis suscitare filios abrahe.
Jam enim securis ad radicem arborum posita est. Omis ig ar-
bor que non facit fructum bonum. excidet & in ignem mittet.
Ego quidem uos baptizo in aqua in penitentiam. qui aut post me
uenturus est fortior me est. cuius non sum dignus calciamenta portare. ipse
uos baptizabit in spū scō & igni. Cuius uentilabrum in manu
sua. & permundabit aream suam & congregabit triticum suum in
horreum. paleas aut comburet igni inextinguibili. Tunc ue-
nit ihc a galilea in iordanem ad iohem ut baptizaret ab eo.
Joh̄s aut prohibebat eum dicens. Ego a te debeo baptizari & tu
uenis ad me. Respondens aut ihc dixit ei. Sine modo. sic enim
decet nos implere omnem iustitiam. Tunc dimisit eum. Bapti-
zatus aut ihc protinus ascendit de aqua. Et ecce aperti sunt ei celi
& uidit spm dei descendentem sicut columbam & uenientem sup se.
Et ecce uox de celis dicens. Hic est filius meus in dilect⁹ in quo mihi placu-
it. ·v·
Tunc ihc ductus est in desertum a spū ut
temptaret a diabolo. Et cum ieunasset quadraginta
noctibus post ea esuriit. Et accedens temptator dixit ei. Si filius
dei es. dic ut lapides isti panes fiant. Qui respondens dixit.
Scriptum est. non in solo pane uiuit ho. sed in omi uerbo qd procedit
de ore dei. Tunc assumpsit eum diabolus in scam ciuitatem &
statuit eum supra pinnaculum templi & dixit ei. Si filius dei es. mit-
te te deorsum. Scriptum est enim. quia angelis suis mandauit de
te & in manibus tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem
tuum. Ait illi ihc rursum. Scriptum est. non temptabis dnm
deum tuum. Iterum assumpsit eum diabolus in montem excelsum
ualde & ostendit ei omnia regna mundi & gloriam eorum & dixit illi.
Hec omnia tibi dabo. si cadens adoraueris me. Tunc dicit ei ihc.
Uade sathanas. scriptum est enim. Dnm deum tuum adorabis.
& illi soli seruies. Tunc reliquit eum diabolus. & ecce angeli
accesserunt & ministrabant ei. ·vi·
Cum aut audisset ihc quod ioh̄s traditus esset secessit in galile-
am. Et relicta ciuitate nazareth. uenit & habitauit in ca-
pharnaum maritimam in finibus zabulon & neptalim ut ad-
impleretur qd dictum est p ysaiam pphām. Terra zabulon & ter-
ra neptalim uia maris trans iordanem galilee. Gentium pplus
qui sedebat in tenebris lucem uidit magnam. & sedentibus in
regione umbre mortis lux orta est eis. Et exinde cepit ihc predi-
care & dicere. Penitemini. appropinquabit enim regnum celo-
rum. ·vii·
Ambulans aut iuxta mare galilee uidit duos
fratres. Symonem qui uocat⁹ petrus & andream fratrem eius
mittentes rete in mare. Erant enim piscatores. Et ait illis.
Uenite post me & faciam uos fieri piscatores hominum.
At illi continuo relictis retibus secuti sunt eum. Et procedens inde
uidit alios duos fratres. iacobum zebedei & iohem fratrem eius in
naui cū zebedeo patre eorum reficientes retia sua & uocauit eos.
Illi aut statim relictis retibus & patre secuti sunt eum. Et cir-
cuibat ihc totam galileam docens in synagogis eorum & predi-
cans euangelium regni & sanans omnem languorem & omnem
infirmitatem in plo. Et abiit opinio eius in totam syriam
& obtulerunt ei omnes male habentes uariis languoribus & tor-
mentis comprehensos. Et qui demonia habebant & lunaticos &
paraliticos & curauit eos & secute sunt eum turbe multe de
galilea & decapoli & hierosolymis & iudea & de trans iordanem.
Uidens aut turbas ascendit in montem & ·viii·
cum sedisset accesserunt ad eum discipuli eius. Et aperiens

os suum: docebat eos dicens. Beati pauperes spu: qm ipoꝝ ē regnū
celoꝝ. Beati mites: qm ipi possidebunt terram. Bi q nu lugent: qm
ipi consolabunt. Bi qui esuiunt ⁊ sitiunt iustitiam: qm ipi
saturabunt. Bi miāes: qm ipi miam obtinebunt. Bi mun
do corde: qm ipi dm uidebūt. Bi pacifici: qm ipi filii dī uocabū
tur. Bi qui psecutionē patiunt ꝓp iustitiam: qm ipoꝝ est
regnum celoꝝ. Bi estis cum maledixerint uob hoīes ⁊ pse cuti
uos fuerint ⁊ dixerint omē malum adūsum uos mentientes ꝓp
me. Gaudete ⁊ exultate: qm merces uīa copiosa ē in celis: sic e
nim psecuti sūt ꝓphas qui fuerūt ante uos. Vos estis sal terre. Qđ
si sal euanuerit in quo saliet: ad nichilum ualet ultra
nī ut mittat foras ⁊ conculcet ab hominibꝫ. Vos estis lux mūi
di. Non potest ciuitas abscondi supꝝ montē posita. neq; ac
cendunt lucernam ⁊ ponunt eam sub modio sꝫ sup candela
brum ut luceat oībꝫ qui in domo sūt. Sic luceat lux uīa
coram hoībꝫ ut uideant uīa bona opa ⁊ glificent patrem
uīm qui in celis ē. ·ix·

Nolite putare qm uenerim soluere legem aut pphas. Non ue
ni soluere sꝫ adimplere. Amē quippe dico uobis donec tran
seat celum ⁊ terra iota unum aut unus apex non preterit a lege
donec omia fiant. Qui aut̄ soluerit unū de mandatis istis
minimis ⁊ docuerit sic hoīes: minimus uocabit in regno
celoꝝ. Qui aut̄ fecerit ⁊ docuerit: hic magnus uocabit in reg
no celoꝝ. Dico aut̄ uob qm nisi habundauerit iustitia uīa
plus qm scribarū ⁊ phariseoꝝ: nō intrabitis in regnū celoꝝ.
Audistis qꝝ dctum est antiquis: Non occides. Qui aut occiderit:
reus erit iudicio. Ego aut̄ dico uobis: qꝝ omis qui irascit
frī suo reus erit iudicio. Qui aut̄ dixerit fratri suo racha: reus
erit concilio. Qui aut̄ dixerit fatue: reus erit gehenne ignis.
Si ergo offers munus tuum ad altare ⁊ ibi recordatus fuerit qꝝ frr
tuus hꝫ aliquid aduersum te: relinque ibi munus tuum
ante altare ⁊ uade prius reconciliare frī tuo ⁊ tūc ueniens of
feres munus tuum. Esto consentiens aduersario tuo cito
dum es in uia cum eo: ne forte aduersarius tradat te iudici.
⁊ iudex tradat te ministro ⁊ in carcerem mittaris. Amen
dico tibi non exies inde donec reddas nouissimum quadrantem.
·x·
Audistis qꝝ dictum est antiquis: Non
mechabris. Ego aut̄ dico uob qm omis qui uidit mulie
rem ad concupiscendū eam: iam mechatus est eam in corde
suo. Qđ si oculus tuus dexter scandalizat te: erue eum ⁊ pro
ce abs te. Expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum: qꝝ
totum corpus tuum mittatur in gehennā. Et si dextera manus
tua scandalizat te: abscide eam ⁊ proce abs te. Expedit enim
tibi ut pereat unum membrorum tuorum: qꝝ totum corpus tuum eat
in gehennā. Dictum est aut̄ quicūq; dimiserit uxorē suā
det illi libellum repudii. Ego aut̄ dico uobis qm omnis qui
dimiserit uxorē suam excepta fornicationis causa: facit eam
mechari. Et qui dimissam duxerit adulterat. Iterum audi
stis qꝝ dctum est antiquis: Non periurabis. reddes aut̄ dño iu
rameta tua. Ego aut̄ dico uobis omino nō iurare. neq; per ce
lum: qꝝ thronus dī est. neq; per terram qꝝ scabellum est pedum
eius. neq; per hierosolymā: qꝝ ciuitas est regis magni. neq; per caput
tuum iurabis: qꝝ nō potes unum capillum album facere
aut nigrum. Sit aut̄ sermo uester: est est. non non. Qđ autem
his habundantius est a malo est. Audistis qꝝ dctum est. Oculum
pro oculo: dentem pro dente. Ego aut̄ dico uobis nō resistere malo.
Sed si quis te percusserit in dexteram maxillam tuam: præbe
illi alteram. ⁊ ei qui uult tecum iudicio contendere ⁊ tunicam
tuam tollere: remitte ei ⁊ pallium. Et quicūq; angariauerit
te mille passus: uade cum illo alia duo. Qui petit a te
da ei. ⁊ uolenti mutuari a te: ne auertaris. ·xi·
Audistis qꝝ dictum est. Diliges proximum tuum ⁊ odio habe
bis inimicum tuum. Ego aut̄ dico uob: diligite inimi
cos uestros: benefacite his qui oderunt uos: ⁊ orate pro persequentibꝫ
⁊ calumpniantibꝫ uos. ut sitis filii patris uestri qui in celis est.
qui solem suum facit oriri super bonos ⁊ malos: ⁊ pluit super
iustos ⁊ iniustos. Si enim diligitis eos qui uos diligunt: quam
mercedem habebitis? Nonne ⁊ publicani hoc faciunt? Et si
salutaueritis fres uestros tantum quid amplius facitis? Nonne ⁊
ethnici hoc faciunt? Estote ergo uos perfecti: sicut ⁊ pr uester celestis
perfectus est. ·xii·
Attendite ne iustitiam uestram
faciatis coram hominibꝫ ut uideamini ab eis. Alio
quin mercedem non habebitis apud patrem uestrum qui in celis est.
Cum ergo facis elemosinam: noli tuba canere ante te sicut ypocrite
faciunt in synagogis ⁊ in uicis ut honorificentur ab hoībꝫ.
Amen dico uobis receperunt mercedem suam. Te autem faciente
elemosinam: nesciat sinistra tua quid faciat dextera
tua. ut sit elemosina tua in abscondito. ⁊ pr tuus qui
uidet in abscondito reddet tibi. Et cum oratis: non eritis sicut
ypocrite qui amant in synagogis ⁊ in angulis platearum
stantes orare ut uideantur ab hominibꝫ. Amen dico uobis receper
unt mercedem suam. Tu autem cum oraueris intra in cubiculum
tuum. ⁊ clauso ostio ora patrem tuum in abscondito. ⁊ pr tuus
qui uidet in abscondito reddet tibi. Orantes autem nolite multum
loqui sicut ethnici. Putant enim qꝝ in multiloquio suo
exaudiantur. Nolite ergo assimilare eis. Scit namq; pr uester quid
opus sit uobis antequam petatis eum. Sic ergo uos orabitis. Pater
noster qui es in celis sanctificetur nomen tuum. Adueniat regnum tuum.
fiat uoluntas tua sicut in celo ⁊ in terra. Panem nostrum cotidianum
da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra. Sicut ⁊ nos di
mittimus debitoribus nostris. Et ne inducas nos in temptationem.
sꝫ libera nos a malo. Si enim dimiseritis hominibꝫ peccata eoꝝ:
dimittet ⁊ uob pater uester celestis delicta uestra. Si aut̄ non dimiseri
tis hoībꝫ: nec pr uester dimittet peccata uestra. ·xiii·
Cum autem ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite tristes. Exte
minant enim facies suas: ut pareant hominibꝫ ieiunantes. Amen dico uobis qꝝ receperunt mercedem suam. Tu aut̄
cum ieiunas unge caput tuum ⁊ faciem tuam lauа. ne
uidearis hominibꝫ ieiunans. sed patri tuo qui ē in abscon
dito. ⁊ pr tuus qui uidet in abscondito reddet tibi. Thesau
rizate aut̄ uob thesauros in celo: ubi neq; erugo. neq; tinea
demolitur. ⁊ ubi fures non effodiunt nec furantur. Vbi enim ē
thesaurus tuus: ibi ē ⁊ cor tuum. Lucerna corporis tui oculus
tuus. Si fuerit oculus tuus simplex: totum corpus tuum lucidum
erit. Si aut̄ oculus tuus nequam fuerit: totum corpus tuum tene
brosum erit. Si ergo lumen quod in te est tenebre sunt: ipse te
nebre quante erunt. Nemo potest duobus dnis seruire.
Aut enim unum odio habebit ⁊ alterum diliget. aut unum sus
tinebit ⁊ alterum contemnet. Non potestis deo seruire ⁊ mam
mone. Ideo dico uobis ne solliciti sitis aie uestre quid man
ducetis. neq; corpi uestro quid induamini. Nonne aia plus
est quam esca. ⁊ corpus plus quam uestimentum? Respicite uola
tilia celi quoniam non seminant neq; metunt. neq; congregant in
horrea. ⁊ pr uester celestis pascit illa. Nonne uos magis pluris
estis illis? Quis aut̄ uestrum cogitans potest adicere ad staturam
suam cubitum unum? Et de uestimento quid solliciti estis?
Considerate lilia agri quomodo crescunt. Non laborant neq; nent.
Dico aut̄ uobis quoniam nec salomon in omni gla sua coopertus est sicut
unum ex istis. Si aut̄ fenum agri quod hodie est ⁊ cras in cli
banum mittitur deus sic uestit quanto magis uos modicе fidei.
Nolite ergo solliciti esse dicentes: quid manducabimus aut quid
bibemus aut quo operiemur. Hec omnia enim gentes inquirunt.
Scit enim pr uester quia horum omnium indigetis. Querite aut̄ pri
mum regnum dei ⁊ iustitiam eius ⁊ omnia hec adicientur uobis.
Nolite ergo esse solliciti in crastinum. Crastinus enim dies sol
licitus erit sibi ipsi. Sufficit diei malitia sua. ·xv·

xlij. xlij.
xliij. xliij.
xliij. xliij.
xliij. xliij.
xlv. xlv.
xlvi. xlvi.
xlvij. xlvij.
xlviij. xlviij.
xlix xlix
l. l.

Nolite iudicare ut nō iudicemini. In quo enim iudicio iudicaueritis iudicabimini. et in qua mensura mensi fuerit remetietur uobis. Quid autē uides festucam in oculo fratris tui et trabem in oculo tuo non uides. Aut quōmodo dicis fratri tuo. sine eiciam festucam de oculo tuo. et ecce trabes est in oculo tuo. Hypocrita eice primum trabem de oculo tuo et tunc uidebis eicere festucam de oculo fratris tui. Nolite dare sanctum canibus. neque mittatis margaritas uestras ante porcos. ne forte conculcent eas pedibus suis. et conuersi dirumpant uos. Petite et dabitur uobis. Querite et inuenietis. Pulsate et aperietur uobis. Omnis enim qui petit accipit. et qui querit inuenit. et pulsanti aperietur. Aut quis est ex uobis homo quem si petierit filius suus panem. nunquid lapidem porriget ei. aut si piscem petierit nunquid serpentem porriget ei. Si ergo uos cum sitis mali nostis bona data dare filiis uestris quanto magis pater uester qui in celis est dabit bona petentibus se. Omnia ergo quecumque uultis ut faciant uobis homines. et uos facite illis. Hec est enim lex et prophete.

Intrate per angustam portam. quia lata et spatiosa uia que ducit ad perditionem. et multi sunt qui intrant per eam. Quam angusta porta et arcta uia que ducit ad uitam. et pauci sunt qui inueniunt eam. Attendite a falsis prophetis qui uenunt ad uos in uestimentis ouium. intrinsecus autem sunt lupi rapaces. A fructibus eorum cognoscetis eos. Numquid colligunt de spinis uuas aut de tribulis ficus. Sic omnis arbor bona fructus bonos facit. mala autem arbor fructus malos facit. Non potest arbor bona fructus malos facere. neque arbor mala fructus bonos facere. Omnis arbor que non facit fructum bonum. excidetur et in ignem mittetur. igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos. Non omnis qui dicit mihi domine domine intrabit in regnum celorum. sed qui facit uoluntatem patris mei qui in celis est ipse intrabit in regnum celorum. Multi dicent mihi in illa die. domine domine nonne in nomine tuo prophetauimus. et in nomine tuo demonia eiecimus. et in nomine tuo uirtutes multas fecimus. Et tunc confitebor illis quia nunquam noui uos. Discedite a me qui operamini iniquitatem. Omnis ergo qui audit uerba mea hec et facit ea. assimilabitur uiro sapienti qui edificauit domum suam supra petram. Descendit pluuia et uenerunt flumina et flauerunt uenti et irruerunt in domum illam et cecidit. fundata enim erat supra petram. Et omnis qui audit uerba mea hec et non facit ea. similis erit uiro stulto qui edificauit domum suam supra harenam. Descendit pluuia et uenerunt flumina et flauerunt uenti et irruerunt in domum illam et cecidit. et fuit ruina eius magna. Et factum est cum consummasset ihesus uerba hec admirabantur turbe super doctrina eius. erat enim docens eos sicut potestatem habens et non sicut scribe eorum et pharisei.

Cum autem descendisset de monte secute sunt eum turbe multe. et ecce leprosus ueniens adorabat eum dicens. Domine si uis potes me mundare. Et extendens ihesus manum tetigit eum dicens. Uolo mundare. Et confestim mundata est lepra eius. Et ait illi ihesus. Vide nemini dixeris. sed uade ostende te sacerdoti et offer munus quod precepit moyses in testimonium illis.

Cum autem introisset capharnaum accessit ad eum centurio rogans eum et dicens. Domine puer meus iacet in domo paralyticus et male torquetur. Et ait illi ihesus. Ego ueniam et curabo eum. Et respondens centurio ait. Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum. sed tantum dic uerbo et sanabitur puer meus. Nam et ego homo sum sub potestate habens sub me milites. Et dico huic uade et uadit. et alio ueni et uenit. Et seruo meo fac hoc et facit. Audiens autem ihesus miratus est et sequentibus se dixit. Amen dico uobis non inuenio tantam fidem in israel. Dico autem uobis quod multi ab oriente et occidente uenient et recumbent cum abraham et ysaac et iacob in regno celorum. filii autem regni eicientur in tenebras exteriores. ibi erit fletus et stridor dentium. Et dixit ihesus centurioni. Vade et sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus est puer in illa hora.

Et cum uenisset ihesus in domum petri. uidit socrum eius iacentem et febricitantem et tetigit manum eius et dimisit eam febris et surrexit et ministrabat eis. Vespere autem facto obtulerunt ei multos demonia habentes et eiciebat spiritus uerbo et omnes malefice habuit et curauit. ut adimpleretur quod dictum est per ysaiam prophetam dicentem. Ipse infirmitates nostras accepit et egritudines portauit. Videns autem ihesus turbas multas circa se iussit ire trans fretum.

Et accedens unus scriba ait illi. Magister sequar te quocumque ieris. Dicit ei ihesus. Vulpes foueas habent et uolucres celi nidos. filius autem hominis non habet ubi caput reclinet. Alius autem de discipulis eius ait illi. Domine permitte me primum ire et sepelire patrem meum. Ihesus autem ait illi. Sequere me et dimitte mortuos sepelire mortuos suos. Et ascendente eo in nauiculam secuti sunt eum discipuli eius. Et ecce motus magnus factus est in mari ita ut nauicula operiretur fluctibus. Ipse uero dormiebat. Et accesserunt et suscitauerunt eum dicentes. Domine saluum nos fac perimus. Et dicit eis. Quid timidi estis modicе fidei. Tunc surgens imperauit uentis et mari et facta est tranquillitas magna. Porro homines mirati sunt dicentes. Qualis est hic. quia uenti et mare obediunt ei.

Et cum uenisset trans fretum in regionem gerasenorum occurrerunt ei duo habentes demonia de monumentis exeuntes ualde ita ut nemo posset transire per uiam illam. Et ecce clamauerunt dicentes. Quid nobis et tibi ihesu fili dei. Ueni huc ante tempus torquere nos. Erat autem procul ab illis grex porcorum multorum pascens. Demones autem rogabant eum dicentes. Si eicis nos. mitte nos in gregem porcorum. Et ait illis. Ite. At illi exeuntes abierunt in porcos. Et ecce impetu abiit totus grex per precipitium in mare et mortui sunt in aquis. Pastores autem fugerunt. et uenientes in ciuitatem nuntiauerunt omnia et de his qui demonia habuerant. et ecce tota ciuitas exiit obuiam ihesu. et uiso eo rogabant ut transiret a finibus eorum.

Et ascendens in nauiculam transfretauit et uenit in ciuitatem suam. Et ecce offerebant ei paraliticum in lecto iacentem. Uidens autem ihesus fidem illorum dixit paralitico. Confide fili. remittuntur tibi peccata tua. Et ecce quidam de scribis dixerunt intra se. Hic blasphemat. Et cum uidisset ihesus cogitationes eorum dixit. Ut quid cogitatis mala in cordibus uestris. Quid est facilius dicere dimittuntur tibi peccata aut dicere surge et ambula. Ut autem sciatis quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata. Tunc ait paralitico. Surge tolle lectum tuum et uade in domum tuam. Et surrexit et abiit in domum suam. Uidentes autem turbe timuerunt et glorificauerunt deum qui dedit potestatem talem hominibus.

Et cum transiret inde ihesus uidit hominem sedentem in theloneo matthaeum nomine. Et ait illi. Sequere me. Et surgens secutus est eum. Et factum est discumbente eo in domo ecce multi publicani et peccatores uenientes discumbebant cum ihesu et discipulis eius. Et uidentes pharisei dicebant discipulis eius. Quare cum publicanis et peccatoribus manducat magister uester. At ihesus audiens ait. Non est opus ualentibus medicus sed male habentibus. Euntes autem discite quid est misericordiam uolo et non sacrificium. Non enim ueni uocare iustos sed peccatores.

Tunc accesserunt ad eum discipuli iohannis dicentes. Quare nos et pharisei ieiunamus frequenter. discipuli autem tui non ieiunant. Et ait illis ihesus. Numquid possunt filii sponsi lugere quamdiu cum illis est sponsus. Uenient autem dies cum auferetur ab eis sponsus et tunc ieiunabunt. Nemo autem immittit commissuram panni rudis in uestimentum

uestul. Tollit enim plenitudinem ei a uestimento. ꝛ peior scis
sura fit. Nec mittunt uinum nouum in utres ueteres. alio
quin rumpunt utres ꝛ uinum effunditur ꝛ utres pereunt. sed
uinum nouum in utres nouos mittunt ꝛ ambo conseruantur.
Hec illo loquente ad eos: ecce princeps unus accessit ꝛ adorabat eum
dicens. Quia filia mea modo defuncta est. sed ueni ꝛ impone manum tuam ei ꝛ
Et surgens sequebatur eum ihc ꝛ xxxvi. simul
discipuli eius. Et ecce mulier que sanguinis fluxum patiebatur
xii. annis accessit retro ꝛ tetigit fimbriam uestimenti eius.
Dicebat enim intra se. Si tetigero tm uestimentum eius. salua ero.
At ihc conuersus ꝛ uidens eam dixit. Confide filia. fides tua te
saluam fecit. Et salua facta est mulier ex illa hora. Et cum
uenisset ihc in domum principis ꝛ uidisset tibicines ꝛ turbam tumultuantem. dicebat. Recedite. non enim mortua
puella. sed dormit. Et deridebant eum. Et cum ejecta esset turba. intrauit ꝛ tenuit manum eius ꝛ surrexit puella ꝛ exiit
fama hec in uniuersam terram illam. xxxvii.
Et inde transeunte inde ihu. secuti sunt eum duo ceci clamantes ꝛ
dicentes. Miserere nobis fili dauid. Cum autem uenisset do
mum accesserunt ad eum ceci ꝛ dicit eis ihc. Creditis quia possum
hoc facere uobis. Dicunt ei. Utique dne. Tunc tetigit oculos eorum
dicens. Secundum fidem uestram fiat uobis. Et aperti sunt oculi eorum. Et
comminatus est illis ihc illis dicens. Videte ne quis sciat. Illi autem
exeuntes diffamauerunt illum in tota terra illa. Ipsis
autem illis exeuntibus obtulerunt ei hominem mutum demonium habentem. Et
ejecto demonio locutus est mutus ꝛ mirate sunt turbe dicentes
numquam apparuit sic in isrl. Pharisei autem dicebant. In prin
cipe demoniorum ejicit demonia. Et circuibat ihc ciuitates omnes
ꝛ castella docens in synagogis eorum ꝛ predicans euangelium regni ꝛ
curans omnem languorem ꝛ omnem infirmitatem. xxxviii.
Videns autem turbas misertus est eis quia erant uexati ꝛ iacentes
sicut oues non habentes pastorem. Tunc dicit discipulis suis.
Messis quidem multa. operarii autem pauci. Rogate ergo dominum mes
sis ut ejiciat operarios in messem suam. Et uocatis xii. disci
pulis suis. dedit illis potestatem spirituum immundorum ut ejicerent
eos ꝛ curarent omnem languorem ꝛ omnem infirmitatem.
Duodecim autem apostolorum nomina sunt hec. Primus. xxxix.
Symon qui dicitur petrus ꝛ andreas frater eius. Jacobus zebedei ꝛ
johannes frater eius. Philippus ꝛ bartholomeus. thomas ꝛ matheus publi
canus. ꝛ iacobus alphei ꝛ thaddeus. Symon chananeus ꝛ judas scari
otes. qui ꝛ tradidit eum. Hos xii. misit ihc precipiens eis ꝛ
dicens. In uiam gentium ne abieritis. ꝛ in ciuitates samaritanorum ne intraueritis. sed potius ite ad oues que perierunt domus
isrl. Euntes autem predicate dicentes quia appropinquauit regnum
celorum. Infirmos curate. mortuos suscitate. leprosos mundate.
demonia ejicite. Gratis accepistis. gratis date. Nolite possidere au
rum. neque argentum neque pecuniam in zonis uestris. Non pe
ram in uia neque duas tunicas. neque calciamenta neque
uirgam. Dignus enim est operarius cibo suo. In quamcumque
ciuitatem aut castellum intraueritis. interrogate quis in ea
dignus sit. ꝛ ibi manete donec exeatis. Intrantes autem domum
salutate eam dicentes. Pax huic domui. Et si quidem fuerit
domus illa digna. ueniat pax uestra super illam. Si autem
non fuerit digna. pax uestra ad uos reuertatur. Et quicumque non
receperit uos neque audierit sermones uestros. exeuntes foras
de domo uel ciuitate excutite puluerem de pedibus uestris. Amen
dico uobis tolerabilius erit terre sodomorum ꝛ gomorreorum in die
iudicii quam illi ciuitati. Ecce ego mitto uos sicut oues in me
dio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes. ꝛ simplices sicut co
lumbe. xl. Cauete autem ab hominibus. Tradent
enim uos in conciliis ꝛ in synagogis suis flagellabunt
uos. ꝛ ad presides ꝛ reges ducemini propter me in testimonium illis
ꝛ gentibus. Cum autem tradent uos nolite cogitare quomodo aut quid

loquamini. Dabitur enim uobis in illa hora quid loquamini.
Non enim uos estis qui loquimini. sed spiritus patris uestri qui loqui
tur in uobis. Tradet autem frater fratrem in mortem ꝛ pater filium ꝛ in
surgent filii in parentes ꝛ morte eos afficient. ꝛ eritis odio
omnibus hominibus propter nomen meum. qui autem perseuerauerit usque
in finem hic saluus erit. Cum autem persequentur uos in ciuitate
ista fugite in aliam. Amen dico uobis non consummabitis ciuita
tes isrl donec ueniat filius hominis. Non est discipulus super
magistrum. nec seruus super dominum suum. Sufficit discipulo ut
sit sicut magister eius. ꝛ seruus sicut dominus eius. Si patremfamilias belze
bub uocauerunt. quanto magis domesticos eius. Ne ergo timueritis
eos. Nichil enim opertum quod non reuelabitur. ꝛ occultum quod non sciatur.
Quod dico uobis in tenebris dicite in lumine. ꝛ quod in aure audi
tis predicate super tecta. Et nolite timere eos qui occidunt corpus
animam autem non possunt occidere. Sed potius timete eum qui pote
animam ꝛ corpus perdere in gehennam. Nonne duo passeres as
se ueneunt ꝛ unus ex illis non cadet super terram sine patre uestro. Vestri
autem ꝛ capilli capitis omnes numerati sunt. Nolite ergo timere mul
tis passeribus meliores estis uos. Omnis ergo qui confitebitur me
coram hominibus confitebor ꝛ ego eum coram patre meo qui
in celis est. Qui autem negauerit me coram hominibus. negabo ꝛ
ego eum coram patre meo qui est in celis. Nolite arbitrari quia
uenerim mittere pacem in terram. Non ueni pacem mittere sed
gladium. Uenim enim separare hominem aduersus patrem suum
ꝛ filiam aduersus matrem suam ꝛ nurum aduersus socrum suam
ꝛ inimici hominis domestici eius. xxxx.
Qui amat patrem aut matrem plus quam me. non est me dignus.
Et qui amat filium aut filiam super me. non est me dignus.
Et qui non accepit crucem suam ꝛ sequitur me. non est me dignus. Qui
inuenit animam suam perdet illam. Et qui perdiderit animam suam
propter me. inueniet eam. Qui recipit uos. me recipit. Et qui me
recipit. recipit eum qui me misit. Qui recipit prophetam in
nomine prophete. mercedem prophete accipiet. Et qui recipit iustum
in nomine iusti. mercedem iusti accipiet. Et quicumque potauerit dex
tum ex minimis istis calicem aque frigide tm in nomine discipuli. amen
dico uobis non perdet mercedem suam. Et factum est cum consummas
set ihc precipiens xii. discipulis suis transiit inde ut docet ꝛ predica
ret in ciuitatibus eorum. xxxxi.
Cum audisset in uinculis opa xpi. mittens duos de discipulis suis ait illi. Tu es qui uenturus es an alium expectamus.
Et respondens ihc ait illis. Euntes renuntiate johanni que audi
stis ꝛ uidistis. Ceci uident. claudi ambulant. leprosi mundantur.
surdi audiunt. mortui resurgunt. pauperes euangelizantur.
Et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. Illis autem abeuntibus
cepit ihc dicere ad turbas de johanne. Quid existis in desertum uidere.
Harundinem uento agitatam. Sed quid existis uidere. ho
minem mollibus uestitum. Ecce qui mollibus uestiuntur. in domi
bus regum sunt. Sed quid existis uidere. prophetam. Etiam dico
uobis ꝛ plusquam prophetam. Hic est enim de quo scriptum est. Ecce mit
to angelum meum ante faciem tuam. qui preparabit uiam tuam
ante te. Amen dico uobis non surrexit inter natos mulierum maior
johanne baptista. Qui autem minor est in regno celorum. maior est illo.
A diebus autem johannis baptiste usque nunc regnum celorum uim pa
titur. ꝛ uiolenti rapiunt illud. Omnes enim prophete ꝛ lex usque ad
johannem prophetauerunt. Et si uultis recipere. ipse est helyas qui uenturus est.
Qui habet aures audiendi audiat. xxxxii.
Cui autem similem estimabo generationem istam. Similis est
pueris sedentibus in foro. qui clamantes coequalibus dicunt.
Cecinimus uobis ꝛ non saltastis. Lamentauimus ꝛ non planxistis. Venit
enim johannes neque manducans neque bibens. ꝛ dicunt demonium
habet. Venit filius hominis manducans ꝛ bibens. ꝛ dicunt ec
ce homo uorax ꝛ potator uini publicanorum ꝛ peccatorum amicus.
Et iustificata est sapientia a filiis suis. Tunc cepit exprobrare ei

lxxxiiii. lxxxv. lxxxvi. lxxxvii. xciii. xciiii. xcv. xcvi. xcvii. xcviii. xcix. c. ci. cii. ciii. civ. cv. cvi. cvii. cviii.

uitatibz in quibz fec̃ sunt plime uirtutes ei⁹ qꝝ nō egissent
penām. Ve t corozaim ue tibi bethsaida. qꝝ si in tyro z sydo
ne fec̃ essent uirtutes que fec̃ sūt in uobis. olim in cilicio z cy
nere penām egissent. Uerūm dico uob tyro z sydoni remis
sius erit in die iudicii qm uobis. Et tu capharnaum nūqd
usqꝝ in celum exaltaberis. Usqꝝ in infernum descendes. Qā
si in sodomis fec̃ fuissent uirtutes que fec̃ sunt in te. for
te mansissent usqꝝ in hunc diem. Uerūm dico uob qꝝ tre
sodomoꝝ remissius erit in die iudicii qm t.

xxxiii.

In illo tempe respondens ihc dixit. Confiteor t pat̃ dne celi z
tre. quia abscondisti hec a sapientibz z prudentibz z reuela
sti ea paruulis. Ita pat̃ qm sic fuit placitum ati te. Omnia
mihi tradita sūt a patre meo. Et nemo nouit filium nisi pater.
Neqꝝ pātem quis nouit nisi filius. z cui uoluerit filius reuelare.
Uenite ad me omnes qui laboratis z onerati estis. z ego reficiā
uos. Tollite iugum meum sup uos. z discite a me qꝝ mitis sū
z humilis corde. z inuenietis requiem animabz uris. Jugum
enim meum suaue est. z onus meum leue.

xxxv.

In illo tpe abiit ihc sabbo p sata. discipli aut ei⁹ esurientes ce
perunt uellere spicas z manducare. Pharisei aut uidentes dixe
runt ei. Ecce discipli tui faciunt qd̄ nō licet eis facere sabbatis.
At ille dixit eis. Num legistis quid fecit dd̄ qn̄ esuriit z qui
cū eo erant. qm intrauit in domū dei z panes propositionis come
dit. quos nō licebat ei edere neqꝝ his qui cum eo erant nisi solis
sacerdotibz. Aut nō legistis in lege qꝝ sabbatis sacerdotes in tem
plo sabbm uiolant z sine crimine sunt. Dico aut uobis qꝝ tē
plo maior est hic. Si aut scissetis quid est misericordiam uolo z nō sac
rificium nō qm damnassetis innocentes. Usus ē enim filius
hominis etiam sabbati.

xxxvi.

Et cum inde transisset uenit in synagogam eoꝝ. Et ecce ho
mo manū hās aridam. z interrogabant eum dicentes. Si
licet sabbatis curare. Ut accusarent eum. Ipse aut dixit
illis. Quis erit ex uob ho qui hāt ouem unam. z si ceciderit hec
sabbatis in foueam. nōne tenebit z leuabit eam. Quanto magis
melior est homo oue. Itaqꝝ licet sabbatis bñ facere. Tunc ait ho
mini. Extende manum tuam. Et extendit z restituta est
sanitati sic alia. Exeuntes aut pharisei consilium fece
bant aduersus eū qm eum pderent. Ihc aut sciens recessit in
de. z secuti sūt eum multi. z curauit eos omes. Et pcepit eis
ne manifestum eum facerent. ut adimpleret qd dctm ē p ysaiā
pphām dicentem. Ecce puer meus quem elegi dilectus meus
in quo bñ complacuit anime mee. Ponam spm meū sup
eum. z iudicium gentibz nuntiabit. Non contendet neqꝝ
clamabit. neqꝝ audiet aliquis in plateis uocem ei⁹. Harun
dinem qssatam nō confringet. z linum fumigans nō extin
guet. donec eiciat ad uictoriā iudicium. z in nōe ei⁹ gentes
sperabunt. Tunc oblatus est ei demonium hās cec̃ z mut̃. z
curauit eum ita ut loqueretur z uideret. Et stupebant omes
turbe z dicebant. Nūquid hic est filius dauid. Phi aut au
dientes dixerūt. Hic nō eicit demones nisi in beelzebub pncipe
demoniorum. Ihc aut sciens cogitationes eoꝝ dixit eis. Omne
regnum diuisum sr se desolabit. Et omis ciuitas uel domus
diuisa sr se nō stabit. Et si sathanas sathanam eiecit aduer
sus se diuisus est. Quō ḡ stabit regnum ei⁹. Et si ego in beel
zebub eicio demones. filii uri in quo eiciunt. Ido ipi iu
dices uri erunt. Si aut ego in spu dei eicio demones. ḡ p
uenit in uos regnum dei. Aut quomō potest quisqm intra
re in domum fortis. z uasa ei⁹ diripere nisi prius alligauerit fortem.
Et tunc domum illi diripiet. Qui nō est mecū. contra me est. Et
qui nō congregat mecū. spargit. Ido dico uobis omne peccm z
blasphemia remittet hoībz. spi aut blasphemia nō
remittet. Et quicunqꝝ dixerit uerbum contra filium hois remit
tet ei. Qui aut dixerit contra spm scm nō remittet ei neqꝝ in hoc
seculo neqꝝ in futuro. Aut facite arborem bonam z fructum
eius bonum. aut facite arborem malam. z fructum eius ma
lum. Siquidē ex fructu arbor agnoscit. Progenies uiperarum
quomō potestis bona loqui cum sitis mali. Ex habundantia e
nim cordis os loquit. Bonus ho de bono thesauro profert bo
na. z malus ho de malo thesauro profert mala. Dico aut uobis
quod omne uerbum otiosum qd̄ locuti fuerint homines reddent rati
onem de eo in die iudicii. Ex uerbis enim tuis iustificaberis
z ex uerbis tuis condemnaberis.

xxxvii.

Tunc responderunt ei quidam de scribis z pharisei dicentes.
Magister uolumus a te signū uidere. Qui respondens ait
illis. Generatio mala z adultera signum querit. z signum nō da
bit ei nisi signum ionę pphē. Sicut enim fuit ionas in uentre
ceti tribz z diebz z tribz noctibz sic erit filius hominis in corde
tre tribz diebz z tribz noctibz. Uiri niniuite surgent in iudi
cio cum generatione ista. z condemnabūt eam qꝝ penām egerunt
in pdicatione ionę. Et ecce plus q salomon hic. Regina austri
surget in iudicio cum generatione ista. z condemnabit eam. qꝝ
uenit a finibz tre audire sapiam salomonis. Et ecce plus q
salomon hic. Cum aut immundus spūs exierit ab hoīe. ambu
lat p loca arida querens requiem. z si nō inuenit. Tunc dicit. Re
uertar in domum meam unde exiui. Et ueniens inuenit
eam uacantem scopis mundatam z ornatam. Tunc uadit
z assumit. vii. alios spūs sec̃s nequiores se. z intrantes habitant
ibi. Et fiunt nouissima hominis illius peiora prioribus.
Sic erit z generationi huic pessime.

xxxviii.

Adhuc eo loquente ad turbas. ecce mat ei⁹ z frēs eius stabant foris
querentes loqui ei. Dixit aut ei quidam. Ecce mat tua
z frēs tui foris stant querentes te. At ille respondens dicenti
sibi ait. Que est mat mea z qui sūt frēs mei. Et extendens ma
num in discipulos suos dixit. Ecce mat mea z frēs mei. Quicq
enim fecerit uoluntatem pris mei qui in celis est. ipse meus z frr
z soror z mater est.

xxxix.

In illo die exiens ihc de domo sedebat sec̃ mare. Et congregate
sūt ad eum turbe multe. ita ut in nauiculam ascendens sede
re. omis turba stabat in litore. z locutus est multa in parabolis
dicens. Ecce exiit qui seminat seminare. Et dum seminat
quedam ceciderunt sec̃ uiam. z uenerūt uolucres. z comederunt
ea. Alia aut ceciderunt in petrosa. ubi nō habebant terram mul
tam. z continuo exorta sunt qm nō habebant altitudinem tre. So
le aut orto estuauerūt. Et qm nō habebant radicem aruerunt.
Alia aut ceciderunt in spinas. z creuerunt spine z suffocaue
runt ea. Alia aut ceciderunt in terram bonam. z dabant fructū.
aliud centesimum. aliud sexagesimum. aliud tricesimum. Qui hās
aures audiendi audiat. Et accedentes discipli dixerūt ei.
Quare in parabolis loqueris eis. Qui respondens ait illis. Quia
uob datum ē nosse misteria regni celoꝝ. illis aut nō est datum.
Qui enim hāt dabit ei. z habundabit. Qui aut nō hāt. etiam quod hāt
auferet ab eo. Ido in parabolis loquor eis. qm uidentes nō uident
z audientes nō audiunt. neqꝝ intelligunt. ut adimpleat
eis pphia ysaie dicentis. Auditu audietis. z nō intelligetis. z
uidentes uidebitis. z nō uidebitis. Incrassatum ē enim cor po
puli huius. z auribz grauiter audierūt. z oculos suos clauserūt. neqn
oculis uideant. z auribz audiant. z corde intelligant. z conuer
tant. z sanem eos. Uestri aut beati oculi qm uident. z aures uestre qꝝ
audiunt. Amen quippe dico uob qꝝ multi pphe z iusti cupie
runt uidere que uidetis. z nō uiderunt. z audire que auditis. z
nō audierūt. Uos ergo audite parabolam seminantis. Omnis qui
audit uerbum regni. z nō intelligit. uenit malus. z rapit qd
seminatum ē in corde eius. Hic est qui sec̃ uiam seminat.
Qui aut supra petrosa seminat. est. hic est qui uerbum audit
z statim cum gaudio accipit illud. Non hāt aut in se radicem.
sed est temporalis. Facta aut tribulatione z psecutione pp uerbum

ctinuo scandalizat. Qui aut̄ ē semnat in spinis hic ē q̄
uḃum audit 7 sollicitudo sc̄li ille 7 fallacia diuitiaꝝ suffo
cat uḃum 7 sine fructu efficit. Qui u̾ in terram bonam semina
t̄ est hic ē qui audit uḃum 7 intelligit 7 fructum fac 7 affert
aliud quidem. c. aliud aut̄ lx. porro aliud. xxx. xl.

Aliam parabolam ꝓposuit eis dicens. Simile fm̄ ē regnum ce
lorum homini qui seminauit bonum sem̄ in agro suo. Cū
aut̄ dormirent homines uenit inimic⁹ ei⁹ 7 sup̄seminauit
zizania in medio tritici 7 abiit. Cum aut̄ creuisset herba 7
fructum fecisset tūc apparuerūt zizania. Accedentes aut̄ ser
ui patrisfamilias dixerūt ei. Dñe nonne bonum sem̄ seminasti
in agro tuo? unde g̾ hꝫ zizania? Et ait illis. Inimic⁹
ho hoc fecit. Serui aut̄ dixerūt ei. Vis imus 7 colligimꝰ ea?
Et ait. Non. ne forte colligentes zizania eradicetis simul
cum eis 7 triticum. Sinite utraq; crescere usq; ad messem.
7 in tempe messis dicam messoribꝰ. Colligite p̄imum zi
zania 7 alligate ea fasciculos ad comburendū. triticū aut̄
congregate in horreum meū. Aliam parabolam ꝓposuit eis
dicens. Simile ē regnum celorum grano sinapis q̄d accipiens
ho seminauit in agro suo. q̄d minimū quidem ē omnibꝰ
seminibꝰ. Cum aut̄ creuerit 7 maius est oribꝰ holeribꝰ.
7 fit arbor ita ut uolucres celi ueniant 7 habitent in ramis
ei⁹. Aliam parabolam locutus est eis. Simile ē regnum celo
rum fermento q̄d acceptum mulier abscondit in farine sat̄ ibꝰ
donec fermentatum ē totum. Hec omia locut⁹ est ih̄c in para
bolis ad turbas 7 sine parabola non loquebat eis. ut impleret̄ q̄d dic
tum ē p̄ ysaiam ꝓphām dicentē. Aperiam in parabolis os meū.
eructuabo abscondita a constitutione mundi. Tunc dimis
sis turbis uenit in domum 7 accesserunt ad eum discipli
ei dicentes. Edisserе nob⁹ parabolam zizaniorum agri. Qui respō
dens ait. Qui seminat bonum sem̄ est filius hominis. ager aut̄
est mundus. Bonum u̾ semen hi sunt filii regni. Zizania aut̄
filii sunt nequā. Inimic⁹ aut̄ qui seminauit ea est diabolus.
Messis u̾ consummatio sc̄li est. Messores aut̄ angeli sunt. Sicut
ḡ colliguntur zizania 7 igni comburuntur. sic erit in consumatiōe
sc̄li. Mittet filius hominis angelos suos 7 colligent de regno ei⁹ omia
scandala 7 eos qui faciunt iniquitatem 7 mittent eos in
caminum ignis. ibi erit fletus 7 stridor dentium. Tunc iusti
fulgebunt sicut sol in regno patris eorum. Qui hꝫ aures audiat.

Similе est regnum celorum thesauro abscondito xli
in agro. quem qui inuenit homo abscondit 7 p̄ gaudio
illius uadit 7 uendit uniuersa que hꝫ 7 emit agrum illū.
Iterum simile ē regnum celorum homini negotiatori querenti bo
nas margaritas. Inuenta aut̄ una p̄ciosa margarita.
abiit 7 uendidit omia que habuit 7 emit eam. Iterum simi
le ē regnum celorum sagene misse in mare 7 ex omni genere
pisciū congreganti. Quā cum impleta ēet educentes 7 sedē
tes elegerūt bonos in uasa sua. malos aut̄ foras
miserūt. Sic erit in consummatione sc̄li. Exibunt angeli
7 separabunt malos de medio iustorum 7 mittent eos in
caminum ignis. Ibi erit fletus 7 stridor dentium. Intellexi
stis hec omia. Dicunt ei. Etiam. Ait illis. Ideo omnis
scriba doctus in regno celorum. similis ē homini patrifamilias
qui profert de thesauro suo noua 7 uetera. Et factum ē cum
consummasset ih̄s parabolas istas transtulit inde. Et uenit
in patriam suam docebat eos in synagogis eorum ita
ut mirarent̄ 7 dicerent. Unde huic sapia hec 7 uirtutes?
Nonne hic ē fabri filius. nūne mater eius dicit̄ maria. 7
fratres eius iacobus 7 ioseph 7 symon 7 iudas? Et sorores eius
nūne omnes apud nos sunt? Unde g̾ huic omia ista? Et
scandalizabant̄ in eo. Ih̄s aut̄ dixit eis. Non ē ꝓphēta sin̄
honore nisi in patria sua 7 in domo sua. Et non fecit ibi
uirtutes multas p̄p incredulitatem illorum. xlii.

In illo tempe audiuit herodes tetrarcha famam ihu 7 aut pue
ris suis. Hic est iohes baptista. ipse surrexit a mortuis 7 ideo ui
rtutes operant in eo. Herodes enim tenuit iohem 7 alligauit eū
7 posuit in carcere p̄p herodiadem uxorem fratris sui. Dicebat enī
illi iohes. Non licet tibi eam. Et uolens eum occidere timuit
pplm. q̄ sicut ꝓphetam eum habebant. Die aut̄ natalis herodis
saltauit filia herodiadis in medio 7 placuit herodi. Unde cū
iuramento pollicitus est ei dare q̄ cunq; postulasset ab eo. At
illa p̄monita a matre sua da mihi hic in disco caput
iohis baptiste. Et contristatus est rex p̄p iusiurandum 7 eos
aut qui p̄ recumbebant iussit dari. Misitq; 7 decollauit iohem
in carcere 7 allatum ē caput eius in disco 7 datum ē puelle 7 tulit
matri sue. Et accesserunt discipli eius tulerunt corp⁹ eius 7 sepelie
runt illud 7 uenientes nuntiauerūt ihu. Quo cum audisset
ih̄s secessit inde in nauicula in locum desertū seorsum. Et cū
audissent turbe secute sunt eum pedestres de ciuitatibꝰ. Et
exiens uidit turbam multam 7 misertus ē eis 7 curauit
languidos eorum. Uespere aut̄ facto accesserūt ad eum discipli eius
dicentes. Desertus est locus 7 hora iam p̄terit. dimitte tur
bas ut euntes in castella emant sibi escas. Ih̄s aut̄ dixit illis.
Non habent necesse ire. date illis uos manducare. Responderunt
ei. Non habem hic nisi. v. panes 7 duos pisces. Qui ait illis. Affer
te huc illos mihi. Et cum iussisset turbas discumbere sup̄ fenū.
acceptis. v. panibꝰ 7 duobꝰ piscibꝰ aspiciens in celum bñ
dixit 7 fregit 7 dedit discipulis panes. discipli aut̄ turbis. Et
manducauerunt omnes 7 saturati sūt. Et tulerunt reliquias
xii. cophinos fragmentorum plenos. Manducantium aut̄ fuit
numer⁹. v. milia uirorum exceptis mulieribꝰ 7 pueris. xliii.

Et statim uisus discipulos suos ascendere in nauiculam 7
p̄cedere eum illi trans fretum donec dimitteret turbas. Et dimis
sa turba ascendit in montem solus orare. Vespere aut̄ facto so
lus erat ibi. Nauicula aut̄ in medio maris 7 iactabat fluctu
bꝰ. Erat aut̄ contrarius uent⁹. Quarta aut̄ uigilia noctis ue
nit ad eos ambulans sup̄ mare. Et uidentes eum sup̄ mare
ambulantem turbati sunt dicentes q̄ fantasma ē. Et p̄ ti
more clamauerūt. Statimq; ih̄s locutus ē eis dicens. habete
fiduciam. Ego sum nolite timere. Respondens aut̄ petrus dix̄.
Dñe si tu es iube me uenire ad te. At ille ait. Veni. Et descen
dens petrus de nauicula ambulabat sup̄ aquā ut ueniret
ad ih̄m. Uidens u̾ uentum ualidum timuit. Et cum cepis
set mergi clamauit dicens. Dñe saluum me fac. Et conti
nuo ih̄s extendens manum apprehendit eum 7 ait illi. Mo
dice fidei quare dubitasti? Et cum ascendisset in nauiculam.
cessauit uent⁹. Qui aut̄ in nauicula erant uenerunt 7 ado
rauerunt eum dicentes. Ue filius dei es. xliii.

Et cum trans fretassent uenerunt in terram genesar. Et
cum cognouissent eum uiri illius loci misert in uniu
sam regionem illam 7 obtulerūt ei omnes male habentes 7 roga
bant eum ut ut̄ tm̄ briam uestimenti ei tangerent 7 quicūq;
tetigerūt salui facti sunt. Tunc accesserunt ad eum ab iero
solymis scribe 7 pharisei dicentes. Quare discipli tui trans
grediunt traditionem seniorum? Non enim lauant manus
suas cum panem manducant. Ipse aut̄ respondens ait illis. Quare
7 uos transgredimini mandatum dei p̄p traditionem
uram? Nam ds dixit. Honora patrem tuum 7 matrem.
Et qui maledixerit patri uel matri morte moriat̄. Vos aut̄
dicitis. Quicunq; dixerit patri uel matri munus q̄d cunq; est
ex me tibi p̄derit 7 non honorificabit p̄rem suum aut matrem
suam 7 irritum fecistis mandatum dei p̄p traditionem uestram.
Hypocrite bene ꝓphauit de uobis ysaias dicens. Popl⁹ hic
labiis me honorat. cor aut̄ eorum longe est a me. Sine causa
aut̄ colunt me docentes doctrinas 7 mandata hominum.
Et conuocatis ad se turbis dixit eis. Audite 7 intelligite

clv. clvi clvi. clvij clvii clviij clvix clx clxi. clxij clxiii clxiiij clxv clxvi. clxvij clxviij clxix clxx clxxi clxxij clxxiij clxxiiij clxxv clxxvi clxxvij clxxviij clxxix

Non qđ intrat in os coinquinat hoīem. sz qđ pcedit ex ore hoc coinquinat hoīem. Tūc accedentes discipli ei dixerunt ei. Scis qm phi audito uerbo hoc scandalizati sūt. At ille respondens ait. Omnis plantatio q̄m nō plantauit pat̄ meus celestis eradicabit̄. Sinite illos ceci sunt duces ceco. Cecus aut̄ si ceco ducatum p̄stet ambo in foueam cadunt. Respondens aut̄ petr̄s dixit ei. Edissere nob̄ parabolam istam. xxxv. At ille dixit. Adhuc et uos sine intellectu estis. Non intelligitis q̄m omne qđ in os intrat in uentr̄e uadit et in secessum emittit. Que aut̄ procedunt de ore. de corde exeunt et ea coinquinant hoīem. De corde enim exeunt cogitationes male. homicidia adulteria. fornicationes. furta. falsa testimonia blasphemie. Hec sunt que coinquinant hoīem. Nō lotis aut̄ manibz manducare nō coinquinat hoīem. Et egressus inde ihc secessit in partes tyri et sydonis. xxxvi. Et ecce mulier chananea a finibz illis egressa clamauit dicens ei. Miserere mei fili dauid. filia mea male a demonio uexat̄. Qui nō respondit ei uerbum. Et accedentes discipli ei rogabant eum dicentes. Dimitte eam q̄ clamat post nos. Ipse aut̄ respondens ait. Non sum missus nisi ad oues que perierunt domus israel. At ille uenit et adorauit eum dicens. Dne adiuua me. Qui respondens ait. Non est bonum sumere panem filioꝝ et mittere canibz. At illa dixit. Etiam dne. Nam et catelli edunt de micis que cadunt de mensa dnoꝝ suoꝝ. Tunc respondens ihc ait illi. O mulier magna est fides tua. fiat tibi sicut uis. Et sanata est filia eius ex illa hora. Et cum transisset inde ihc uenit secus mare galilee. Et ascendens in montem sedebat ibi. Et accesserunt ad eum turbe multe habentes secum mutos. claudos. cecos. debiles. et alios multos et proiecerunt eos ad pedes eius et curauit eos. ita ut turbe mirarentur uidentes mutos loquentes. claudos ambulantes. cecos uidentes. et magnificabant deum israel. Ihc autem conuocatis discipulis suis ait. xxxvii. Misereor turbe q̄ triduo iam perseuerant mecum et non habent q̄d manducent. Et dimittere eos ieiunos nolo. ne deficiant in uia. Et dicunt ei discipli. Unde nobis in deserto panes tantos ut saturem tantam turbam. Et ait illis ihc. Quot panes habetis. At illi dixerunt. Septem. et pauci pisciculos. Et p̄cepit turbe ut discumbent super terram. Et accipiens vii. panes et pisces. et gratias agens fregit. et dedit discipulis suis. discipli dederunt populo. et comederunt omnes et saturati sunt. Et q̄d superfuit de fragmentis tulerunt. vii. sportas plenas. Erant aut̄ qui manducauerunt. iiii. milia uirorum exceptis paruulis et mulieribus. Et dimissa turba ascendit in nauiculam et uenit in fines magedon. Et accesserunt ad eum pharisei et saducei tentantes et rogauerunt eum ut signum de celo ostenderet eis. At ille respondens ait eis. Facto uespere dicitis serenum erit. rubicundum enim est celum. et mane hodie tempestas. tristis est enim triste celum. faciem quidem celi diiudicare nostis. signa aut̄ temporum si potestis scire. Generatio mala et adultera signum querit. et signum non dabit ei nisi signum ione. Et relictis illis abiit. Et cum uenissent discipli eius trans freum obliti sunt panes accipere. Qui dixit illis. Intuemini et cauete a fermento pharisseoꝝ et saduceoꝝ. At illi cogitabant intra se dicentes q̄ panes non accepimus. Sciens aut̄ ihc dixit eis. Quid cogitatis inter uos modicе fidei. Quia panes non habetis. Nondum intelligitis neq̄ recordamini. v. panum. in v. milia hominū et quot cophinos sumpsistis. Neq̄ vii. panum in iiii. milia hominū et quot sportas sumpsistis. Quare non intelligitis q̄ non de pane dixi uob̄. cauete a fermento pharisseoꝝ et saduceoꝝ. Tunc intellexerunt quia non dixerit cauendum a fermento panum. sz a doctrina pharisseoꝝ et saduceoꝝ.

Uenit aut̄ ihc in partes cesaree philippi et xxxviii. interrogabat discipulos suos dicens. Quem dicunt homines esse filium hois. At illi dixerunt. Alii iohem baptistam. alii aut̄ heliam. alii uero hieremiam. aut unum ex prophetis. Ait illis. Uos aut̄ quem me esse dicitis. Respondens simon petr̄s dixit. Tu es xp̄s filius dei uiui. Respondens aut̄ ihc dixit ei. Beatus es simon bariona. q̄ caro et sanguis non reuelauit tibi. sed pat̄ meus qui in celis est. Et ego dico tibi q̄ tu es petr̄s et super hanc petram edificabo ecclām meam. et porte inferi non p̄ualebunt aduersus eam. et tibi dabo claues regni celoꝝ. Et q̄dcunq̄ ligaueris super terram erit ligatum et in celis. Et q̄dcunq̄ solueris super terram erit solutum et in celis. xxxix.

Tunc p̄cepit discipulis suis ut neminem dicerent q̄ ipse esset ihc xp̄s. Et exinde cepit ihc ostendere discipulis suis q̄ oporteret eum ire hierosolimam. et multa pati a senioribz et scribis et principibz sacerdotum et occidi et tertia die resurgere. Et assumens eum petr̄s cepit increpare eum dicens. Absit a te dne non erit tibi hoc. Qui conuersus dixit petro. Uade retro me sathana. scandalum es mihi. q̄ non sapis ea que dei sunt. sed ea que hominum. Tunc ihc dixit discipulis suis. Si quis uult post me uenire abneget semet ipm et tollat crucem suam et sequatur me. Qui enim uoluerit aiam suam saluam facere perdet eam. Qui aut̄ perdiderit aiam suam p̄pter me inueniet eam. Quid enim prodest homini si uniuersum mundum lucretur aie sue detrimentum patiatur. Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua. Filius enim hois uenturus est in gla patris sui cum angelis suis. et tunc reddet unicuiq; secundum opus eius. Amen dico uobis sunt quidam de hic stantibz qui non gustabunt mortem donec uideant filium hois uenientem in regno suo. xl.

Et post dies vi. assumpsit ihc petrum et iacobum et iohem fratrem eius et duxit illos in montem excelsum seorsum et transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies eius sicut sol. uestimenta aut̄ eius facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuerunt illis moyses et helias. cum eo loquentes. Respondens aut̄ petr̄s dixit ad ihm. Dne bonum est nos hic esse. Si uis faciamus hic tria tabernacula. Tibi unum et moysi unum et helie unum. Adhuc eo loquente. ecce nubes lucida obumbrauit eos. Et ecce uox de nube dicens. Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui. ipsum audite. Et audientes discipli ceciderunt in faciem suam et timuerunt ualde. Et accessit ihc et tetigit eos dixitq; eis. Surgite nolite timere. Leuantes aut̄ oculos suos neminem uiderunt nisi solum ihm. Et descendentibz illis de monte p̄cepit ihc dicens. Ne cui dixeritis uisionem donec filius hominis a mortuis resurgat. Et interrogauerunt eum discipli dicentes. Quid q̄ scribe dicunt q̄m heliam oporteat primum uenire. At ille respondens ait eis. helias quidem uenturus est et restituet omnia. Dico aut̄ uobis q̄ helias iam uenit et non cognouerunt eum. sz fecerunt in eo quecunq; uoluerunt. Sic et filius hominis passurus est ab eis. Tunc intellexerunt discipli q̄ de iohe baptista dixisset eis. Et cum uenisset ad turbam accessit ad eum homo genibz prouolutus ante eum dicens. Dne miserere filio meo q̄ lunaticus est et male patitur. Nam sepe cadit in ignem et crebro in aquam et obtuli eum discipulis tuis et non potuerunt curare eum. Respondens ihc ait. O generatio incredula et prauersa quousq; ero uobiscum. usq̄q; patiar uos. Afferte huc illum ad me. Et increpauit eum ihc et exiit ab eo demonium et curatus est puer ex illa hora. Tunc accesserunt ad ihm discipli secreto et dixerunt. Quare nos non potuimus eicere illum. Dixit illis ihc. Propter incredulitatem uestram. Amen quippe dico uobis si habueritis fidem sicut granum sinapis dicetis monti huic. Transi hinc et transibit. et nichil impossibile erit uob̄. Hoc aut̄ genus non eicitur nisi per oronem et ieiunium. Conuersantibz autem eis in galylea dixit illis ihc. Filius hominis tradendus est

in manʒ hominū ⁊ occident eum ⁊ tria die resurget ⁊ contrista
tus sunt uehemēter. Et cum uenisset capharnaum accesserunt
qui didragma accipiebant ad petrum ⁊ dixerunt ei. Magist
ūr ⁊ nō soluit didragma. Dicit. etiam. Et cum intrasset in do
mum p̄uenit eum ihc dicens. Quid t̄ uidet̄ sym̄on reges
tre a quibʒ accipiunt tributū uel censum a filiis suis an ab
alienis. Et ille dixit. ab alienis. Dixit illi ihc. Ergo liberi
sunt filii. Ut autem nō scandalizemus eos uade ad mare ⁊ mit
te hamum ⁊ eum piscem qui p̄mus ascenderit tolle ⁊ aperto o
re ei⁹ inuenies staterem. illū sumens da eis p me ⁊ te. ·li.
In illa hora accesserūt discipli ad ihm dicentes. Quis putas
maior ē in regno celoꝝ. Et aduocans ihc puerum statuit
eum in medio eoꝝ ⁊ dixit. Amē dico uob̄ nisi conuersi fueri
tis ⁊ efficiamini sic̄ pueri. nō intrabitis in regnū celoꝝ. Quic̄q
ꝙ humiliauerit se sic̄ puer iste. hic̄ maior in regno celoꝝ.
Et qui suscepit unum puerum talem in noīe meo me
suscipit. Qui aut̄ scandalizauerit unum de pusillis istis
qui in me credunt. expedit ei ut suspendat̄ mola asina
ria in collo ei⁹ ⁊ demergat̄ in p̄fundum maris. Ve mundo
a scandalis. Necesse ē enim ut ueniant scandala. Vm tñ
ue homini p quem scandalum uenit. Si aut̄ manus tua ꝙ
pes tuus scandalizat te. abscide eum ⁊ proice abs te. Bonum
tibi ē ad uitam ingredi debilem uel claudum. q̄m duas
manʒ ꝙ duos pedes habentem mitti in ignem ęternum. Et si ocul⁹
tuus scandalizat te. erue eum ⁊ proice abs te. Bonum t̄ est
cū uno oculo in uitam intrare. q̄m duos oculos habentē mitti
in gehennā ignis. Videte ne contemnatis unum ex his pu
sillis. Dico enim uob̄ qm angeli eoꝝ semp uident faciē p̄tris
mei qui in celis ē. Venit enim filius hoīs saluare qđ perierat.
Quid uobis uidet̄ si fuerint alicui. c. oues ⁊ errauerit una
ex eis. nōne relinquet nonaginta nouē in montibʒ ⁊ ua
dens querere eam que errauerat. Et si contigit ut inuenī
at eam. amē dico uob̄ qm gaudebit sup eam magis q̄m sup
·lxxxix· que nō errauerūt. Sic nō ē uoluntas ante p̄trem ue
strum qui in celis est. ut pereat unus de pusillis istis. ·lii.
Si aut̄ peccauerit in te frater tuus uade ⁊ corripe eum inter
te ⁊ ipm solum. Si te audierit. lucrat̄ eris fratrem tu
um. Si aut̄ nō te audierit. adhibe tecū unū uel duos ut
in ore duoꝝ testium uel trium. stet oīe uerbum. Qđ si
nō audierit eos. dic eccl̄e. Si aut̄ eccl̄am nō audierit. sit
t̄ sicut ethnicus ⁊ publicanus. Amē dico uobis quecunq; alli
gaueritis sup terram. erunt ligata ⁊ in celo. Et qđcunq; sol
ueritis sup terram. erunt soluta ⁊ in celo. Iterū dico uob̄ qm
si duo ex uobis consenserint sup terram de oī re quacunq;
petierint. fiet illis a p̄re meo qui in celis est. Vbi enī sunt
duo uel tres congregati in noīe meo ibi sum in medio eoꝝ.
Tunc accedens petrus ad eum dixit. Dne quoties peccabit
in me frater meus ⁊ dimittam ei usq; septies. Dicit illi ihc. Non
dico t̄ usq; septies. sed usq; septuagies septies. ·lm.
Ideo assimilatum ē regnum celoꝝ homini regi qui uoluit
rationem ponere cum seruis suis. Et cum cepisset rationem po
nere. oblat̄ est ei unus qui debebat ei. x. milia talenta. Cū aut̄
nō haberet unde redderet. iussit eum dns uenundari ⁊ uxorem
ei⁹ ⁊ filios ⁊ omnia que habebat ⁊ reddi debitum. Procidens aut̄
seruus ille. rogabat eum dicens. Patientiam habe in me.
⁊ omnia reddam t̄i. Misertus aut̄ dns serui illi. dimisit ei.
⁊ debitum dimisit ei. Egressus aut̄ seruus ille. inuenit
unū de conseruis suis qui debebat ei. c. denarios. Et te
nens suffocabat eum dicens. Redde qđ debes. Et procidens
conserⁿus ei⁹. rogabat eū dicens. Patientiam habe in me.
⁊ omnia reddam t̄i. Ille aut̄ nolebat ꝙ abiit ⁊ misit eum
in carcerem donec redderet debitum. Videntes aut̄ conserui ei⁹
que fiebant. contristati sūt ualde. Et uenerūt ⁊ narra
uerunt dño suo oīa que facta fuerant. Tunc uocauit
illum dns suus ⁊ ait illi. Serue nequā. oē debitum di
misi t̄i quoniam rogasti me. Nonne g̣ oportuit ⁊ te misereri con
serui tui sicut ⁊ ego tui misertus sum. Et iratus dns ei⁹ tradi
dit eum tortoribʒ quoadusq; redderet uniuersum debitum.
Sic ⁊ pater meus celestis faciet uob̄ si nō remiseritis unus
quisq; fratri suo de cordibʒ uestris. ·lm.
Et factum ē cum consummasset ihc sermones istos migrauit
a galilea ⁊ uenit in fines iudee trans iordanem ⁊ secute
sunt turbe multe ⁊ curauit eos ibi. Et accesserunt ad
eum pharisei tentantes eum ⁊ dicentes. Si licet hoī
dimittere uxorem suam quacunq; ex causa. Qui res
pondens ait illis. Nunquam legistis q̄ qui fecit ab initio mas
culum ⁊ feminam fecit eos. ⁊ dixit. Propter hoc dimittet
ho p̄rem ⁊ matrem ⁊ adherebit uxori sue ⁊ erunt duo in car
ne una. Itaq; iam nō sunt duo. sed una caro. Qđ autem
deus coniunxit. ho nō separet. Dicunt illi. Quid g̣ moyses
mandauit dare libellum repudii ⁊ dimittere. Et ait illis.
Quoniam moyses ad duritiam cordis uestri p̄misit uob̄ dimittere
uxores uestras. ab initio aut̄ nō fuit sic. Dico aut̄ uob̄. q̄ qui
cunq; dimiserit uxorem suam nisi ob fornicationem ⁊ aliam
duxerit. mechat̄. Et qui dimissam duxerit. mechat̄. Dicunt
ei discipli ei⁹. Si ita est causa hominis cum uxore. nō expedit nubere.
Qui dixit. Non omnes capiunt uerbum istud. sed quibʒ datum
est. Sunt enim eunuchi qui de matris utero sic nati sūt. Et
sunt eunuchi. qui facti sunt ab hominibʒ. Et sunt eunu
chi qui seipsos castrauerūt p̄pter regnum celoꝝ. Qui p̄t capere capiat.
Tunc oblati sunt ei pueri ut manus eis ·lv.
ponēret ⁊ oraret. Discipli aut̄ increpabant eos. Ihc aut̄
ait eis. Sinite pueros ⁊ nolite eos prohibere ad me uenire.
Talium ē enim regnum celoꝝ. Et cum impositsset eis ma
nus abiit inde. Et ecce unus accedens ait illi. Magister bo
ne quid boni faciam ut habeam uitam ęternam. Qui
dixit ei. Quid me interrogas de bono. Unus ē bonus deus. Si
aut̄ uis ad uitam ingredi. serua mandata. Dicit illi.
Que. Ihc aut̄ dixit. Non homicidium facies. nō adulterabis.
nō facies furtum. nō falsum testimonium dices. Honora pa
trem tuum ⁊ matrem tuam. ⁊ diliges proximum tuum sicut te ipm.
Dicit illi adolescens. Omnia hec custodiui. Quid adhuc
mihi deest. Ait illi ihc. Si uis perfectus esse. uade uende que
habes. ⁊ da pauperibʒ ⁊ habebis thesaurum in celo ⁊ ueni
sequere me. Cum audisset aut̄ adolescens uerbum. abiit
tristis. Erat enim habens multas possessiones. Ihc aut̄ dixit
discipulis suis. Amē dico uob̄ qm diues difficile intrabit
in regnum celoꝝ. Et iterum dico uobis facilius est camelum
per foramen acus transire q̄m diuitem intrare in regnum ce
loꝝ. Audientes aut̄ hec discipli mirabantur ualde dicentes.
Quis g̣ potest saluus esse. Aspiciens aut̄ ihc dixit eis. Apud
homines hoc impossibile est. apud deum aut̄ omnia possibilia sunt.
Tunc respondens petrus dixit ei. Ecce nos reliquimus omnia ⁊
secuti sumus te. Quid g̣ erit nobis. Ihc aut̄ dixit eis. Amen
dico uob̄ qđ uos qui secuti estis me in regeneratione cum se
derit filius hominis in sede maiestatis sue. Sedebitis ⁊ uos sup̄
sedes. xii. iudicantes. xii. tribus israel. Et omnis qui reliquit
domum uel fratres. aut sorores. aut patrem. aut matrem. aut u
xorem. aut filios aut agros p̄p nomen meum centuplum ac
cipiet ⁊ uitam ęternam possidebit. Multi autem erunt p̄mi
mi nouissimi. ⁊ nouissimi primi. ·lvi·
Simile est regnum celoꝝ homini patrifamilias. qui exi
it primo mane conducere operarios in uineam suam. Con
uentione aut̄ facta cum operariis ex denario diurno. misit e
os in uineam suam. Et egressus circa horam tertiam. uidit
alios stantes in foro otiosos ⁊ illis dixit. Ite ⁊ uos in uineā

clxxxix. cxc. clxxxx. cxci. clxxxxi. cxcii. clxxxxii. cxciii. clxxxxiii. cxciiii. clxxxxiiii. cxcv. clxxxxv. cxcvi. clxxxxvi. cxcvii. clxxxxvii. cxcviii. clxxxxviii. cxcix. clxxxxix. cc. ccc.

meam: ⁊ qđ̄ uultum fuit dabo uob⁹. Illi aut̄ abierunt. Jēm aut̄ exiit circa sextam ⁊ nonam horam: ⁊ fecit simlit̄. Circa undecimam ū exiit: ⁊ inuenit alios stantes ⁊ dic̄it illis. Quid hic statis tota die otiosi? Dicunt ei. Quia nemo nos conduxit. Dicit illis. Ite ⁊ uos in uineam. Cum sero aut̄ factū ē: dicit dñs uineę procuratori suo. Voca operarios: ⁊ redde illis mercedem incipiens a nouissimis usq; ad primos. Cum uenissent ḡ qui circa undecimā horam uenerant: acceperunt singulos denarios. Venientes aut̄ ⁊ primi: arbitrati sunt qđ plus essent accepturi. Acceperunt aut̄ ⁊ ipi singulos denarios. Et accipientes murmurabant aduersus patremfamilias dicentes. Hi nouissimi una hora fecerunt ⁊ pares illos nobis fecisti. qui portauimus pondus diei ⁊ estus. At ille respondens uni eorum dixit. Amice: non facio tibi iniuriam. Nonne ex denario conuenisti mecum: Tolle qđ tuum est ⁊ uade. Volo aut̄ ⁊ huic nouissimo dare: sicut ⁊ tibi. Aut non licet mihi qđ uolo facere: An oculus tuus nequam est: quia ego bonus sum: Sic erunt nouissimi primi: ⁊ primi nouissimi. Multi sunt enim uocati: pauci aut̄ electi. Et ascendens ihc hierosolymam: assumpsit xii discipulos secreto ⁊ ait illis. Ecce ascendimus hierosolymam: ⁊ filius hominis tradet principibus sacerdotum ⁊ scribis: ⁊ condemnabunt eum morte. Et tradent eum gentibus ad illudendum ⁊ flagellandum ⁊ crucifigendum: ⁊ tertia die resurget. lvii.

Tunc accessit ad eum mater filiorum zebedei cum filiis suis adorans ⁊ petens aliquid ab eo. Dixitq; ei. Quid uis: dicit illi. Dic ut sedeant hi duo filii mei unus ad dexteram tuam ⁊ unus ad sinistram in regno tuo. Respondens aut̄ ihc dixit. Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum: Dicunt ei. Possumus. Dicit illis. Calicem quidem meum bibetis. sedere aut̄ ad dexteram meam uel ad sinistram non est meum dare uobis. sed quibus paratum est a patre meo. Et audientes x. indignati sunt de duobus fratribus. Ihc aut̄ uocauit eos ad se: ⁊ ait. Scitis qđ principes gentium dominantur eorum ⁊ qui maiores potestatem exercent in eos: non ita erit inter uos. Sed qui uoluerit inter uos maior fieri: sit uester minister. Et qui uoluerit inter uos primus esse: erit uester seruus. Sicut filius hominis non uenit ministrari sed ministrare ⁊ dare animam suam redemptionem pro multis. lviii.

Et egredientibus eis ab hiericho secuta est eum turba multa. Et ecce duo ceci sedentes secus uiam audierunt qđ ihc transiret ⁊ clamauerunt dicentes. Dñe miserere nri fili dauid. Turba aut̄ increpabat eos ut tacerent. At illi magis clamabant dicentes. Dñe miserere nri fili dauid. Stans aut̄ ihc uocauit eos ⁊ ait. Quid uultis ut faciam uobis: Dicunt illi. Dñe: ut aperiantur oculi nri. Misertus autem eorum ihc tetigit oculos eorum ⁊ confestim uiderunt ⁊ secuti sunt eum. lx.

Et cum appropinquassent ihrosolymis ⁊ uenissent bethphage ad montem oliueti: tunc ihc misit duos discipulos dicens eis. Ite in castellum qđ contra uos est: ⁊ statim inuenietis asinam alligatam ⁊ pullum cum ea. Soluite: ⁊ adducite mihi. Et si quis uobis aliquid dixerit: dicite qđ dñs his opus habet ⁊ confestim dimittet eos. Hoc aut̄ totum factum est: ut adimpleretur qđ dictum est per yppham dicentē. Dicite filie syon. Ecce rex tuus uenit tibi mansuetus ⁊ sedens super asinam ⁊ pullum filium subiugalis. Euntes aut̄ discipuli: fecerunt sicut precepit illis ihc. Et adduxerunt asinam ⁊ pullum: ⁊ imposuerunt super eum uestimenta sua: ⁊ eum desuper sedere fecerunt. Plurima aut̄ turba: strauerunt uestimenta sua in uia. Alii aut̄ cedebant ramos de arboribus: ⁊ sternebant in uia. Turbe aut̄ que precedebant ⁊ que sequebantur: clamabant dicentes: Osanna filio dauid. benedictus qui uenit in nomine dñi. osanna in altissimis. Et cum intrasset ihrosolymam: commota est uniuersa ciuitas dicens. Quis est hic: Populi aut̄ dicebant. Hic est ihc yppha a nazareth galilee. Et intrauit ihc in templum dei: ⁊ eiciebat omnes eminentes et uendentes in templo: ⁊ mensas nummulariorum ⁊ cathedras uendentium columbas euertit. Et dicit eis. Scriptum est. domus mea domus orationis uocabit. Vos aut̄ fecistis eam speluncam latronum. Et accesserunt ad eum ceci ⁊ claudi in templo: ⁊ sanauit eos. Videntes aut̄ principes sacerdotum ⁊ scribe mirabilia que fecit ⁊ pueros clamantes in templo ⁊ dicentes osanna filio dauid. indignati sunt ⁊ dixerunt. Audis quid isti dicunt: Ihc aut̄ dixit eis. Utique. Numq̄ legistis qr ex ore infantium ⁊ lactentium perfecisti laudem: Et relictis illis abiit foras extra ciuitatem in bethaniam: ibiq; mansit. Mane aut̄ reuertens in ciuitatem esurijt. Et uidens ficū arborem unam secus uiam. uenit ad eam ⁊ nichil inuenit in ea nisi folia tm. Et ait illi. Numq̄ ex te fructus nascat in sempiternum. Et aresciit extemplo ficulnea. Et uidentes discipuli mirati sunt dicentes. Quomodo extemplo aruit: Respondens aut̄ ihc ait eis. Amen dico uobis si habueritis fidem ⁊ non hesitaueritis. non solum de ficulnea facietis. sed ⁊ si monti huic dixeritis tolle ⁊ iacta te in mare fiet. Et omnia quecumq; petieritis in oratione credentes accipietis. Et cum uenisset in templum accesserunt ad eum docentem principes sacerdotum ⁊ seniores populi dicentes. In qua potestate hec facis: Et quis tibi dedit hanc potestatem: Respondens ihc dixit eis. Interrogabo uos ⁊ ego unum sermonem quem si dixeritis mihi ⁊ ego uobis dicam in qua potestate hec facio. Baptismum iohannis unde erat e celo an ex hominibus: At illi cogitabant inter se dicentes. Si dixerimus e celo dicet nobis. Quare ergo non credidistis illi: Si aut̄ dixerimus ex hominibus: timemus turbam. Omnes enim habent iohannem sicut ypham. Et respondentes ihu dixerunt. Nescimus. Dicit illis ⁊ ipse. Nec ego uobis dico in qua potestate hec facio. Quid uobis uidetur: Homo quidam habebat duos filios: ⁊ accedens ad primum dixit. fili uade hodie operare in uinea mea. Ille aut̄ respondens ait. Nolo. Postea aut̄ penitentia motus abiit. Accedens aut̄ ad alterum: dixit similit̄. Ille aut̄ respondens ait. Eo dñe: ⁊ non iit. Quis ex duobus fecit uoluntatem patris: Dicunt ei. Primus. Dicit illis ihc. Amen dico uobis qr publicani ⁊ meretrices precedunt uos in regnum dei. Venit enim ad uos iohannes in uia iustitie ⁊ non credidistis ei. Publicani aut̄ ⁊ meretrices crediderunt ei. Uos aut̄ uidentes non penitentiam habuistis postea ut crederetis ei. Aliam parabolam audite. Homo erat patrfamilias qui plantauit uineam ⁊ sepem circumdedit ei ⁊ fodit in ea torcular ⁊ edificauit turrem ⁊ locauit eam agricolis ⁊ peregre profectus est. Cum aut̄ tempus fructuum appropinquasset misit seruos suos ad agricolas ut accipent fructum ei. Et agricole apprehensis seruis ei. alium ceciderunt. alium occiderunt. alium uero lapidauerunt. Iterum misit alios seruos plures prioribus ⁊ fecerunt illis similit̄. Nouissime aut̄ misit ad eos filium suum dicens. Verebuntur filium meum. Agricole aut̄ uidentes filium: dixerunt inter se. Hic est heres. Venite occidamus eum ⁊ habebimus hereditatem ei. Et apprehensum eum eiecerunt extra uineam ⁊ occiderunt. Cum ergo uenerit dominus uinee quid faciet agricolis illis: Aiunt illi. Malos male perdet ⁊ uineam locabit aliis agricolis qui reddant ei fructum temporibus suis. Dicit illis ihc. Numq̄ legistis in scripturis. lapidem quem reprobauerunt edificantes hic factus est in caput anguli. a dño factum est istud ⁊ est mirabile in oculis nris: Ideo dico uobis qm auferetur a uobis regnum dei. ⁊ dabitur genti facienti fructus ei. Et qui ceciderit super lapidem istum confringetur. Super quem uero ceciderit: conteret eum. Et cum audissent principes sacerdotum ⁊ pharisei parabolas eius. cognouerunt qđ de ipsis diceret. Et querentes eum tenere timuerunt turbas. quoniam sicut ypham eum habebant. Et respondens ihc: dixit iterum in parabolis eis dicens. Simile factum est regnum celorum homini regi qui fecit nuptias filio suo. Et misit seruos suos uocare inuitatos ad nuptias: ⁊ nolebant

uente. Jam mlsr alios seruos ducens suos. Dicite inuitatis ecce pndium meum parau. tauri & altilia occisa. & oia parata uenite ad nuptias. Illi aut negligentes abierunt alius in villam suam. alius ad negotiationem suam. Reliqui uero tenuerunt seruos eius. & contumelijs affectos occiderunt. Rex aut cum audisset iratus est. & mittens exercitus suos perdidit homicidas illos. & ciuitatem illorum succendit. Tunc ait seruis suis. Nuptie quidem parate sunt. sed qui inuitati erant non fuerunt digni. Ite ergo ad exitus uiarum. & quoscunq; inueneritis uocate ad nuptias. Et egressi serui eius in uias. congregauerunt omnes quos inuenerunt malos & bonos. & impletę sunt nuptie discumbentium. Intrauit autem rex ut uideret discumbentes. & uidit ibi hominem non uestitum ueste nuptiali. & ait illi. Amice quomodo huc intrasti non habens uestem nuptialem. At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris. Ligatis pedibus eius & manibus mittite eum in tenebras exteriores. ibi erit fletus & stridor dentium. Multi sunt uocati. pauci uero electi.

Tunc abeuntes pharisei consilium inierunt ut caperent eum in sermone. Et mittunt ei discipulos suos cum herodianis dicentes. Magister scimus quia uerax es. & uiam dei in ueritate doces. & non est tibi cura de aliquo. Non enim respicis personam hominum. Dic ergo nobis quid tibi uidetur. Licet censum dare cesari an non. Cognita autem ihesus nequitia eorum. ait. Quid me temptatis ypocrite. Ostendite mihi numisma census. At illi obtulerunt ei denarium. Et ait illis ihesus. Cuius est ymago hec & superscriptio. Dicunt ei. Cesaris. Tunc ait illis. Reddite ergo que sunt cesaris cesari. & que sunt dei deo. Et audientes mirati sunt. Et relicto illo abierunt.

In illo die accesserunt ad eum saducei qui dicunt non esse resurrectionem. & interrogauerunt eum dicentes. Magister moyses dixit. si quis mortuus fuerit non habens filium. ut ducat frater eius uxorem illius & suscitet semen fratri suo. Erant autem apud nos vii fratres. Et primus uxore ducta defunctus est. Et non habens semen. reliquit uxorem suam fratri suo. Similiter secundus & tertius usq; ad septimum. Nouissime autem omnium & mulier defuncta est. In resurrectione ergo cuius erit de vii uxor. Omnes enim habuerunt eam. Respondens autem ihesus ait illis. Erratis nescientes scripturas neq; uirtutem dei. In resurrectione enim neq; nubent neq; nubentur. sed sunt sicut angeli dei in celo. De resurrectione autem mortuorum non legistis quod dictum est a deo dicente uobis. ego sum deus abraham. & deus ysaac. & deus iacob. non est deus mortuorum sed uiuentium. Et audientes turbe mirabantur in doctrina eius. Pharisei autem audientes quod silentium imposuisset saduceis conuenerunt in unum. & interrogauit eum unus ex eis legis doctor temptans eum. Magister quod est mandatum magnum in lege. Ait illi ihesus. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo. & in tota anima tua. & in tota mente tua. Hoc est maximum & primum mandatum. Simile est huic. Diliges proximum tuum sicut te ipsum. In his duobus mandatis uniuersa lex pendet & prophete. Congregatis autem pharisei. interrogauit eos ihesus dicens. Quid uobis uidetur de xpo. cuius filius est. Dicunt ei. Dauid. Ait illis. Quomodo ergo dauid in spiritu uocat eum dominum dicens. dixit dominus domino meo sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Si ergo dauid uocat eum dominum quomodo filius eius est. Et nemo poterat respondere ei uerbum. neq; ausus fuit quisquam ex illa die eum amplius interrogare.

Tunc ihesus locutus est ad turbas & discipulos suos dicens. Super cathedram moysi sederunt scribe & pharisei. Omnia ergo quecunq; dixerint uobis seruate & facite. Secundum uero opera eorum nolite facere. Dicunt enim & non faciunt. Alligant autem onera grauia & importabilia & imponunt in humeros hominum. digito autem suo nolunt ea mouere. Omnia uero opera sua faciunt ut uideantur ab hominibus. Dilatant enim phylacteria sua. & magnificant fimbrias. Amant autem primos recubitus in cenis. & primas cathedras in synagogis. & salutationes in foro. & uocari ab hominibus rabbi. Vos autem nolite uocari rabbi. Unus est enim magister uester. Omnes autem uos fratres estis. Et patrem nolite uocare uobis super terram. Unus est enim pater uester qui in celis est. Nec uocemini magistri quia magister uester unus est xps. Qui maior est uester minister uester. Qui autem se exaltauerit humiliabitur. & qui se humiliauerit exaltabitur. Ve autem uobis scribe & pharisei hypocrite qui claditis regnum celorum ante homines. Vos autem non intratis nec introeuntes sinitis intrare. Ve uobis scribe & pharisei hypocrite qui circuitis mare & aridam ut faciatis unum proselitum. Et cum fuerit fit. facitis eum filium gehenne duplo quam uos. Ve uobis duces ceci qui dicitis quicunq; iurauerit per templum nichil est. qui autem iurauerit in auro templi debet. Stulti & ceci. quid enim maius est aurum an templum quod sanctificat aurum. Et quicunq; iurauerit in altare nichil est. quicunq; autem iurauerit in dono quod est super illud debet. Ceci. quid enim maius est donum an altare quod sanctificat donum. Qui ergo iurat in altare. iurat in eo & in omnibus que super illud sunt. Et qui iurauerit in templo. iurat in eo & in illo qui habitat in ipso. Et qui iurat in celo iurat in throno dei & in eo qui sedet super eum. Ve uobis scribe & pharisei hypocrite. qui decimatis mentam & anetum & cyminum. & reliquistis que grauiora sunt legis. iudicium & misericordiam & fidem. Hec oportuit facere & illa non omittere. Duces ceci excolentes culicem camelum autem glutientes. Ve uobis scribe & pharisei hypocrite. qui mundatis quod deforis est calicis & parapsidis. Intus autem pleni estis rapina & immunditia. Pharisee cece munda prius quod intus est calicis & parapsidis ut fiat & id quod deforis est mundum. Ve uobis scribe & pharisei hypocrite. qui similes estis sepulchris dealbatis que a foris parent hominibus speciosa. intus autem plena sunt ossibus mortuorum & omni spurcitia. Sic & uos a foris quidem paretis hominibus iusti. intus autem plenis estis hypocrisi & iniquitate. Ve uobis scribe & pharisei hypocrite. qui edificatis sepulchra prophetarum. & ornatis monumenta iustorum. & dicitis. Si fuissemus in diebus patrum nostrorum. non essemus socii eorum in sanguine prophetarum. Itaq; testimonio estis uobismetipsis. quia filii estis eorum qui prophetas occiderunt. Et uos implete mensuram patrum uestrorum. Serpentes genimina uipe rum. quomodo fugietis a iudicio gehenne. Ideo ecce ego mitto ad uos prophetas & sapientes & scribas. & ex illis occidetis & crucifigetis. & ex eis flagellabitis in synagogis uestris. Et persequemini de ciuitate in ciuitatem ut ueniat super uos omnis sanguis iustus qui effusus est super terram. a sanguine abel iusti usq; ad sanguinem zacharie filii barachie quem occidistis inter templum & altare. Amen dico uobis uenient hec omnia super generationem istam.

Hierusalem hierusalem que occidis prophetas & lapidas eos qui ad te missi sunt. Quoties uolui congregare filios tuos quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas & noluisti. Ecce relinquetur uobis domus uestra deserta. Dico enim uobis non me uidebitis amodo donec dicatis. benedictus qui uenit in nomine domini. Et egressus ihesus de templo ibat. Et accesserunt discipuli eius ut ostenderent ei edificationes templi.

Ipse autem respondens dixit eis. Videtis hec omnia. amen dico uobis non relinquetur hic lapis super lapidem qui non destruatur. Sedente autem eo super montem oliueti. accesserunt ad eum discipuli secreto dicentes. Die nobis quando hec erunt & quod signum aduentus tui & consummationis seculi. Et respondens ihesus dixit eis. Videte ne quis uos seducat. Multi enim uenient in nomine meo dicentes. ego sum xps & multos seducent. Audituri autem estis prelia & opiniones prelioru. Videte ne turbemini. Oportet enim hec fieri. sed nondum est finis. Consurget enim gens in gentem. & regnum in regnum. & erunt pestilentie & fames & terremotus per loca. Hec autem omnia.

ccxxxv ccxxxv.
ccxxxvj. ccxxxvi
ccxxxvij ccxxxvii
ccxxxviij. ccxxxviii
ccxxxix. ccxxxix
ccxl ccxl
ccxli ccxli
ccxlij. ccxlii
ccxliij ccxliii
ccxliiij ccxliiii
ccxlv ccxlv
ccxlvj ccxlvi
ccxlvij ccxlvii
ccxlviij ccxlviii
ccxlix. ccxlix

initia sunt dolor. Tunc tradent vos in tribulatione & occident vos & eritis odio omnibus gentibus ꝓp nomen meum. Et tunc scan dalizabunt multi & invicem tradent & odio habebunt invicem. Et multi pseudoꝓphe surgent & seducent multos. Et quia habun dabit iniquitas refrigescet caritas multorum. Qui aut perseverauerit usq in finem. hic salvus erit. Et predicabit hoc evangelium regni in universo orbe in testimonium omnibus gentibus & tunc veniet consummatio. Cum ergo videritis abhominationem desolationis que dicta est a daniele ꝓphta stantem in loco sco qui legit intelligat. Tunc qui in judea sint fugiant in montes & qui in tecto non descendat tollere aliquid de domo sua & qui in agro non revertatur tollere tunicam suam. Ve aut prgnantibus & nutrientibus in illis diebus. Orate aut ut non fiat fuga vra hyeme vel sabbato. Erit enim tunc tribulatio magna qualis non fuit ab initio mundi usq nunc. neq fiet. Et nisi breviati fuissent dies illi non fieret salva omnis caro. sed ꝓp electos breviabuntur dies illi. Tunc si quis vobis dixerit ecce hic xps aut illic nolite credere. Surgent enim pseudoxpi & pseudoꝓphe & dabunt signa magna & prodigia. ita ut in errorem inducantur si fieri potest etiam electi. ecce prdixi vobis. Si ergo dixerint vobis ecce in deserto est nolite exire. ecce in penetralibus nolite credere. Sicut enim fulgur exit ab oriente & paret usq in occidentem. ita erit & adventus filii hominis. Ubicunq fuerit corpus illuc congregabuntur aquile. Statim aut post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur. & luna non dabit lumen suum & stelle cadent de celo & virtutes celorum movebuntur. & tunc parebit signum filii hominis in celo. Et tunc plangent omnes tribus terre & videbunt filium hominis venientem in nubibus celi cum virtute magna & majestate multa. & mittet angelos suos cum tuba & voce magna & congregabunt electos ejus a quatuor ventis a summis celorum usq ad terminos eorum. Ab arbore aut fici discite parabolam. cum jam ramus ejus tener fuerit & folia nata fuerint scitis quia prope est estas. Ita & vos cum videritis hec omnia. scitote quia prope est in ianuis. Amen dico vobis quia non preteribit generatio hec donec omnia hec fiant. Celum & terra transibunt. verba autem mea non preteribunt. De die autem illa & hora nemo scit. neq angeli celorum nisi solus. Sicut aut fuit in diebus noe. ita erit adventus filii hominis. Sicut enim erant in diebus ante diluvium comedentes & bibentes nubentes & nuptum tradentes. usq ad hunc diem q intravit archam noe. & non cognoverunt donec venit diluvium & tulit omnes ita erit & adventus filii hominis. Tunc duo erunt in agro. unus assumetur & unus relinquetur. Due molentes in mola una alter assumetur & una relinquetur. Vigilate ergo quia nescitis qua hora dns vester venturus est. Illud aut scitote quia si sciret paterfamilias qua hora fur venturus esset. vigilaret utique & non sineret perfodi domum suam. Vos & vos estote parati quia nescitis qua hora filius hominis venturus est. Quis putas est fidelis servus & prudens quem constituit dns super familiam suam ut det illis cibum in tempore. Beatus ille servus quem cum venerit dns ejus invenerit sic facientem. Amen dico vobis quia super omnia bona sua constituet eum. Si aut dixerit malus servus ille in corde suo moram facit dns meus venire & ceperit percutere conservos suos. manducet aut & bibat cum ebriosis. veniet dns servi illius in die qua non sperat & hora qua ignorat & dividet eum. partemq ejus ponet cum hypocritis. illic erit fletus

Tunc simile erit regnum celorum decem virginibus que accipientes lampades suas exierunt obviam sponso & sponse. Quinq aut ex eis erant fatue & quinq prudentes. Sed quinq fatue acceptis lampadibus non sumpserunt oleum secum. Prudentes vero acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus. Moram aut faciente sponso dormitaverunt omnes & dormierunt. Media aut nocte clamor factus est ecce sponsus venit exite obviam ei. Tunc surrexerunt omnes virgines ille & ornaverunt lampades suas.

fatue aut sapientibus dixerunt. Date nobis de oleo vro quia lampades nre extinguunt. Responderunt prudentes dicentes. Ne forte non sufficiat nobis & vobis. ite potius ad vendentes & emite vobis. Dum aut irent emere venit sponsus & que parate erant intraverunt cum eo ad nuptias & clausa est janua. Novissime vero veniunt & relique virgines dicentes. Dne dne aperi nobis. At ille respondens ait. Amen dico vobis nescio vos. Vigilate itaq quia nescitis diem neq horam. Sicut enim homo peregre proficiscens vocavit servos suos & tradidit illis bona sua. Et uni dedit v talenta. alii aut duo. alii vero unum. unicuiq secundum propriam virtutem & profectus est statim. Abiit aut qui v talenta acceperat & operatus est in eis & lucratus est alia v. Similiter qui duo acceperat. lucratus est alia duo. Qui aut unum acceperat abiens fodit in terra & abscondit pecuniam domini sui. Post multum vero temporis venit dominus servorum illorum & ponit rationem cum eis. Et accedens qui v talenta acceperat. obtulit alia v talenta dicens. Domine v talenta tradidisti mihi. ecce alia v. superlucratus sum. Ait illi dominus ejus. Euge serve bone & fidelis quia super pauca fuisti fidelis super multa te constituam. intra in gaudium domini tui. Accedens aut & qui duo talenta acceperat ait. Domine duo talenta tradidisti mihi. ecce alia duo lucratus sum. Ait illi dominus ejus. Euge serve bone & fidelis quia super pauca fuisti fidelis super multa te constituam. Intra in gaudium domini tui. Accedens aut & qui unum talentum acceperat ait. Domine scio quia homo durus es. metis ubi non seminasti & congregas ubi non sparsisti & timens abii & abscondi talentum tuum in terra. ecce habes quod tuum est. Respondens aut dominus ejus dixit ei. Serve male & piger. sciebas quia meto ubi non semino & congrego ubi non sparsi. Oportuit ergo te mittere pecuniam meam nummulariis & veniens ego recepissem utique quod meum est cum usura. Tollite itaq ab eo talentum & date ei qui habet x talenta. omni habenti dabitur & habundabit. ei aut qui non habet quod videtur habere auferetur ab eo. Et inutilem servum ejicite in tenebras exteriores. illic erit fletus & stridor dentium. hic re.

Cum aut venerit filius hominis in majestate sua & omnes angeli cum eo. tunc sedebit super sedem majestatis sue. & congregabuntur ante eum omnes gentes & separabit eos ab invicem sicut pastor segregat oves ab hedis & statuet oves quidem a dextris suis. hedos aut a sinistris. Tunc dicet rex his qui a dextris ejus erunt. Venite benedicti patris mei possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi. Esurivi enim & dedistis mihi manducare. Sitivi & dedistis mihi bibere. Hospes eram & collegistis me. Nudus & cooperuistis me. Infirmus & visitastis me. In carcere eram & venistis ad me. Tunc respondebunt ei justi dicentes. Domine quando te vidimus esurientem & pavimus. sitientem & dedimus tibi potum. Quando autem te vidimus hospitem & collegimus te. nudum & cooperuimus te. Aut quando te vidimus infirmum. aut in carcere & venimus ad te. Et respondens rex dicet illis. Amen dico vobis quamdiu fecistis uni de his fratribus meis minimis mihi fecistis. Tunc dicet & his qui a sinistris erunt. Discedite a me maledicti in ignem eternum qui paratus est diabolo & angelis ejus. Esurivi enim & non dedistis mihi manducare. Sitivi & non dedistis mihi potum. Hospes eram & non collegistis me. Nudus & non cooperuistis me. Infirmus & in carcere & non visitastis me. Tunc respondebunt & ipsi dicentes. Domine quando te vidimus esurientem aut sitientem. aut hospitem aut nudum aut infirmum. vel in carcere & non ministravimus tibi. Tunc respondebit illis dicens. Amen dico vobis quamdiu non fecistis uni de minoribus his. nec mihi fecistis. Et ibunt hi in supplicium eternum. justi autem in vitam eternam. hyr.

Et factum est cum consummasset jesus sermones hos omnes. dixit discipulis suis. Scitis quia post biduum pascha fiet & filius hominis tradetur ut crucifigatur. Tunc congregati sunt

ꝑncipes sacerdotum ⁊ seniores ꝑpli in atrium ꝑncipis sacerdotum qui dicebat caÿphas. ⁊ consilium fecerunt ut ihm dolo tenerent ⁊ occiderent. Dicebant aut. Non in die festo. ne forte tumultus fieret in ꝑplo. Cum aut esset ihs in bethania in domo symonis leprosi. accessit ad eum mulier hꝫs alabastrꝫ unguenti preciosi. ⁊ effudit sup caput ipius recumbentis. Videntes aut discipli. indignati sunt dicentes. Ut quid pditio hec. Potuit enim istud venundari multo. ⁊ dari pauperibz. Sciens aut ihs ait illis. Quid molesti estis huic mulieri. Opus enim bonum opata est in me. Nam semp pauperes habetis uobcum. me aut nō semp habebitis. Mittens enim hec unguentum hoc in corpus meum. ad sepeliendū me fecit. Amen dico uob ubicūq; ꝑdicatum fuerit hoc euāngliū in toto mundo dicet ⁊ qd hec fecit in memoriā ei. Tunc abiit unus de xii. qui dicit iudas scarioth ad ꝑncipes sacerdotum ⁊ ait illis. Quid uultis mihi dare ⁊ ego uob eum tradam. At illi constituerunt ei. xxx. argenteos. Et exinde querebat opportunitatem ut eum traderet. ·lxxi·

Prima aut die azimoꝝ accesserunt discipli ad ihm dicentes. Ubi uis parem tibi comedā pascha. Ait ihs dic. Ite in ciuitatem ad quendam. ⁊ dicite ei. Magister dicit. Tempus meum ppe est. apud te facio pascha cū discipulis meis. Et fecerunt discipli sicut constituit illis ihs. ⁊ paraverūt pascha. Vespere aut facto. discumbebat cum xii. ·lxxii· discipulis suis. Et edentibz illis dixit. Amen dico uob quia unus ex uob me tradet illis est. Et contristati ualde. ceperunt singli dicere. Numqd ego sum dne. At ipe respondens ait. Qui intingit mecum manum in paropside. hic me tradet. filius quidem hois uadit sicut scriptum est de illo. Ve aut homini illi per quem filius hois tradet. Bonum erat ei si natus nō fuisset homo ille. Respondens aut iudas qui tradidit eum dixit. Numquid ego sum rabbi. Ait illi. Tu dixisti. Cenantibz aut eis accepit ihs panem ⁊ benedixit ac fregit. deditq; discipulis suis ⁊ ait. Accipite ⁊ comedite. hoc est corpus meum. Et accipiens calicem gratias egit ⁊ dedit illis dicens. Bibite ex hoc omes. hic est enim sanguis meus noui testamenti qui pro multis effundet in remissionem peccatoꝝ. Dico aut uob non bibam amodo de hoc genimine uitis usq; in diem illum cū illud bibam uobcum nouum in regno patris mei. Et ymno dicto. exierunt in montem oliueti. Tunc dicit illis ihs. Omes uos scandalum patiemini in me in ista nocte. Scriptum est enim. Percutiam pastorem. ⁊ dispgentur oues gregis. Postq̄m aut resurrexero ꝑcedam uos in galileam. Respondens aut petrus ait illi. Et si omes scandalizati fuerint in te. ego nq̄m scandalizabor. Ait illi ihs. Amen dico tibi quia tu hac nocte antequā ·lxxiii· gallus cantet ter me negabis. Ait illi petrus. Etiam si oportuerit me mori tecū. nō te negabo. Similiter ⁊ omes discipli dixerunt. Tunc uenit ihs cū illis in villam que dicitur gethsemani. ⁊ dixit discipulis suis. Sedete hic donec uadam illuc ⁊ orem. Et assumpto petro ⁊ duobz filiis zebedei. cepit contristari ⁊ mestus esse. Tunc ait illis. Tristis est anima mea usq; ad mortem. Sustinete hic. ⁊ vigilate mecum. Et ꝑgens ꝑpusillum prostratus est in facie sua orans ⁊ dicens. Pater mi si possibile est transeat a me calix iste. Verumtamen nō sicut ego uolo. sed sicut tu. Et uenit ad discipulos suos ⁊ invenit eos dormientes. Et dicit petro sic. Non potuistis una hora uigilare mecum. Vigilate ⁊ orate. ut nō intretis in temptationē. Spūs quidem ꝑpt est. caro aut infirma. Iterū secūdo abiit ⁊ orauit dicens. Pater mi si nō potest hic calix transire nisi bibam illum. fiat uolūtas tua. Et uenit iterum ⁊ invenit eos dormientes. Erant enim oculi eorum gravati. Et relictis illis iterum abiit ⁊ orauit tertio eundem sermonem dicens. Tunc uenit ad discipulos suos ⁊ dicit illis. Dormite iam ⁊ requiescite. Ecce appropinquabit hora. ⁊ filius hominis tradet in manus peccatoꝝ. Surgite eamus. Ecce appropinquabit. qui me tradet. Adhuc ipo loquente ecce iudas unus de xii. uenit. ⁊ cum eo turba multa cum gladiis ⁊ fustibz missi a ꝑncipibz sacerdotū ⁊ seniorib ꝑpli. Qui aut tradidit eum. dedit illis signum dicens. Quem cunq; osculatus fuero ipse est tenete eum. Et confestim accedens ad ihm dixit. Ave rabbi. Et osculatus est eum. Dixitq; illi ihs. Amice ad quod uenisti. Tunc accesserunt ⁊ manus miserunt in ihm ⁊ tenuerunt eum. Et ecce unus ex his qui erant cū ihu extendens manū exemit gladium suum ⁊ percutiens seruum ꝑncipis sacerdotū amputauit auriculam ei. Tunc ait illi ihs. Conuerte gladium tuum in locū suum. Omes enim qui acceperint gladium. gladio peribūt. An putas quia non possum rogare patrem meum. ⁊ exhibebit mihi plusq̄ xii. legiones angloꝝ. Quomodo ergo implebuntur scripture. Quia sic oportet fieri. ·lxxiii· In illa hora dixit ihs turbis. Tanq̄m ad latronem existis cum gladiis ⁊ fustibz comprehendere me. Quotidie apud uos sedebam docens in templo. ⁊ nō me tenuistis. Hoc aut totum factum est. ut adimplerentur scripture ꝓphaꝝ. Tunc discipli omes relicto eo fugerunt. At illi tenentes ihm duxerunt ad caÿphan ꝑncipem sacerdotum. quo scribe ⁊ seniores conuenerant. Petrus aut sequebatur eum a longe usq; in atrium ꝑncipis sacerdotum. Et ingressus intro. sedebat cum ministris ut uideret finem. ·lxxv· Principes aut sacerdotum ⁊ omne concilium querebant falsum testimonium contra ihm. ut eum morti traderent. ⁊ non inuenerunt cum multi falsi testes accessissent. Novissime aut uenerunt duo falsi testes ⁊ dixerunt. Hic dixit. Possum destruere templum dei ⁊ post triduum reedificare illud. Et surgens ꝑncipes sacerdotum aut illi. Nichil respondes ad ea que isti aduersum te testificantur. Ihs aut tacebat. Et ꝑncipes sacerdotum aut illi. Adiuro te ꝑ deum uiuum ut dicas nob si tu es xps filius dei. Dicit illi ihs. Tu dixisti. Verumtamen dico uob. amodo uidebitis filium hois sedentem a dextris uirtutis ⁊ uenientem in nubibz celi. Tunc ꝑncipes sacerdotum scidit uestimenta sua dicens. Blasphemauit. Quid adhuc egemus testibz. Ecce nūc audistis blasphemiā. Quid uobis uidetur. At illi respondentes dixerunt. Reus est mortis. Tunc expuerūt in faciem eius. ⁊ colaphis eum ceciderūt. Alii aut palmas in faciem ei dederunt dicentes. Prophetiza nob xpe quis est qui te percussit. Petrus uero sedebat foris in atrio. Et accessit ad eum una ancilla dicens. Et tu cum ihu galileo eras. At ille negauit coram omnibz dicens. Nescio quid dicis. Exeunte aut illo iannam uidit eum alia ancilla. ⁊ ait his qui erant ibi. Et hic erat cum ihu nazareno. Et iterum negauit cū iuramento. quia non nouisset hoiem. Et post pusillum accesserunt qui stabant. ⁊ dixerunt petro. Vere tu ex illis es. nam ⁊ loquela tua manifestum te facit. Tunc cepit detestari ⁊ iurare. quia non nouisset hoiem. Et continuo gallus cantauit. Et recordatus est petrus ubi ihs quod dixerat. priusquam gallus cantet ter me negabis. Et egressus foras. fleuit amare. Mane aut facto consilium inierunt omes ꝑncipes sacerdotum ⁊ seniores ꝑpli aduersus ihm ut eum morti tradent. Et iunctum ·xxviii· ·xxviii· ·xxviii·

hodiernū diem. Tunc ꝛ impletum ē qđ dictum ē p ihēmā
ꝑpham dicentē. Et acceperunt xxx. argenteos ꝓciū
ati quem adpciauerūt a filiis iſrł. ⁊ dederunt eos in agrum fi
guli ſicut conſtituit mihi dominus. lx xvi.
Ihēſus aūt ſtetit ante ꝓſidem. Et interrogauit eum ꝓſes dicens.
Tu es rex iudeoꝝ? Dicit ei ihe. Tu dicis. Et cum accuſaretur a
principibꝫ ſacerdotum ⁊ ſenioribꝫ nichł reſpondit. Tunc dicit
illi pilat. Non audis quanta aduersum te dicūt teſtimonia? Et
nō reſpondit ei ad ullum uerbum ita ut mirarētur ꝓſes uehemē
ter. Per diem aūt ſollempnē conſueuerat ꝓſes dimittere ꝑ
unū uinctum quem uoluiſſent. Habebat aūt tūc unum
uinctum qui inſignis dicebat barrabas. Congregatis g
illis dixit pilat. Quem uultis dimittam uob barrabam
an ihm qui dicit xp̄c? Sciebat enim qđ p inuidiam tradi
diſſent eum. Sedente aūt illo p tribunali miſit ad illum
uxor ei dicens. Nichł tibi ⁊ iuſto illi. multa enim paſſa ſū hodie
p uiſum ꝑ eum. Principes aūt ſacerdotum ⁊ seniores ꝑſuaſerunt
pplis ut peterent barrabam. ihm uero ꝑderent. Reſpon
dens aūt preſes ait illis. Quem uultis uob de duobꝫ dimitti?
At illi dixerunt. Barrabam. Dicit illis pilat. Quid g faciam
de ihu qui dicit xp̄c? Dicunt omes. Crucifigat. At
illis ꝓſes. Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant
dicentes. Crucifigat. Videns aūt pilatus qđ nichł ꝓficeret.
ſed magis tumultus fieret. accepta aqua lauit manus coram ꝑplo
dicens. Innocens ego ſum a ſanguine uſtro. uos uidetis.
Et reſpondens uniuerſus ꝑplus dixit. Sanguis eius ſuper nos ⁊ ſuper
filios nros. Tunc dimiſit illis barrabam. ihm aūt flagella
tum tradidit eis ut crucifigeret. Tunc milites ꝓſidis ſuſcepti
entes ihm in ptorio. congregauerūt ad eum uniuersam cohortē.
⁊ exuentes eum. clamidem coccineam circumdederūt ei. ⁊
plectentes coronam de ſpinis poſuerūt ſuper caput eius. ⁊ harun
dinem in dextera eius. ⁊ genu flexo ante eum illudebant dicen
tes. Aue rex iudeoꝝ. Et expuentes in eum acceperunt ha
rundinem ⁊ percutiebant caput eius. Et poſtquam illuſerunt ei
exuerūt eum clamide ⁊ induerūt eum ueſtimentis ſuis ⁊ duxe
runt eum ut crucifigerent. Exeuntes aūt inuenerunt hominē
cyrenēū nōe ſymonem. hunc angariauerūt ut tolleret cru
cem eius. Et uenerūt in locum qui dr̄ golgotha qđ ē caluarie
locus. Et dederunt ei uinū bibere cū felle mixtum. Et cū gustaſ
ſet. noluit bibere. Poſtquam aūt crucifixerunt eum. diuiſerūt
ueſtimenta eius ſortem mittentes. Vt impleret qđ dictum ē ꝑ pro
phetā dicentē. Diuiſerūt ueſtimenta mea ⁊ ſup ueſtem meam
miſerūt ſortē. Et ſedentes ſeruabant eum. Et impoſuerunt
ſuper caput eius cām ipſius ſcriptam. Hic ē ihc rex iudeoꝝ. Tunc
crucifixi ſunt cum eo duo latrones. unus a dextris ⁊ unus a ſiniſtris.
Prętereuntes aūt blaſphemabant eum mouentes capita
ſua ⁊ dicentes. Vah qui deſtruis templum dei ⁊ in triduo
illud reedificas. Saluum fac temet ipm. Si filius es dei deſcende
de cruce. Similr ⁊ principes ſacerdotum illudentes cū ſcribis
⁊ senioribꝫ dicebant. Alios ſaluos fecit ſe ipm nō poteſt ſaluum
facere? Si rex iſrł eſt deſcendat nūc de cruce ⁊ credimus ei. Con
fidit in deo. liberet nūc eum ſi uult. Dixit enim quia filius dei
ſum. Idipm aūt ⁊ latrones qui crucifixi erant cum eo
ꝓperabant ei. A ſexta aūt hora tenebre facte ſunt ſuper uniuersā
terram uſq; ad horam nonā. Et circa horam nonā clama
uit ihc uoce magna dicens. Heloy heloy lamazapthani. Qđ
eſt. Deus meus deus mus. ut quid dereliquiſti me. Quidam aūt
illic ſtantes ⁊ audientes dicebant. Heliam uocat iſte. Et
curſum current unus ex eis acceptam ſpongiam ꝑ plenum a
ceto. ⁊ impoſuit harundini. ⁊ dabat ei bibere. Ceteri uero di
cebant. Sine uideamus an ueniat helyas liberans eum.
Ihc aūt iterum clamauit uoce magna emiſit ſpm. Et ecce
uelum templi ſciſſum ē in duas partes a ſummo uſq; de
orſum. Et terra mota ē ⁊ petre ſciſſe ſunt. ⁊ monumenta aperta
ſunt. ⁊ multa corpa ſanctoꝝ qui dormierant ſurrexerūt. Et
exeuntes de monumentis poſt reſurrectionem eius uenerūt
in ſanctam ciuitatem ⁊ apparuerūt multis. Centurio autem
⁊ qui cum eo erant cuſtodientes ihm. uiſo terremotu ⁊ his
que fiebant timuerūt ualde dicentes. Vere filius dei erat
iſte. Erant aūt ibi mulieres multe a longe que ſecute e
rant ihm a galylea miniſtrantes ei. Inter quas erat maria
magdalene ⁊ maria iacobi ⁊ ioſeph mat̄ ⁊ mat̄ filioꝝ ze
bedei. Cum ſero aūt factum eſſet. uenit lx xvii.
homo quidam diues ab arimathia nōe ioſeph. qui
⁊ ipſe diſcipulus erat ihu. Hic acceſſit ad pilatum. ⁊ petiit cor
pus ihu. Tunc pilat̄ iuſſit reddi corp̄. Et accepto corpe io
ſeph inuoluit illud in ſindone munda. ⁊ poſuit illud in
monumento ſuo nouo qđ exciderat in petra. Et adoluit ſa
xum magnum ad oſtium monumenti. ⁊ abiit. Erat aūt ibi
maria magdalene ⁊ altera maria ſedentes ē ſepulchrū. lx xviii.
Alterā aūt die que ē ꝑ paraſceuen conuenerūt principes ſacer
dotum ⁊ phariſei ad pilatum dicentes. Dne recordati ſumꝰ
q̄ ſeductor ille dixit adhuc uiuens. p̄ tres dies reſurgam. Iu
be g cuſtodiri ſepulchrum uſq; in diem tertium. ne forte ueniant
diſcipuli eius ⁊ furentur eum ⁊ dicant plebi ſurrexit a mortuis.
Et erit nouiſſimus error peior ꝑiore. Ait illis pilatus. Habetis cu
ſtodiam. ite cuſtodite ſicut ſcitis. Illi aūt abeuntes. munierūt
ſepulchrū. Signantes lapidem cum cuſtodibus. lxxix.
Veſpere aūt ſabbati que luceſcit in prima ſabbati. uenit maria
magdalene ⁊ altera maria uidere ſepulchrum. Et ecce ter
remotus factus eſt magnus. angelus enim dñi deſcendit de celo ⁊
accedens reuoluit lapidem. ⁊ ſedebat ſuper eum. Erat aūt aſ
pectus eius ſicut fulgur. ⁊ueſtimenta eius ſicut nix. Pre timore eius aūt
exterriti ſunt cuſtodes. ⁊ facti ſunt uelut mortui. Reſpondens
aūt angelus dixit mulieribus. Nolite timere uos. Scio enim
qđ ihm qui crucifixus ē queritis. Non eſt hic. ſurrexit enim
ſicut dixit. Venite ⁊ uidete locum ubi poſitus erat dñs. Et cito e
untes dicite diſcipulis eius q̄ ſurrexit. Et ecce precedit uos in
galyleam. Ibi eum uidebitis. ecce prędixi uobis. Et exeuntes
cito de monumento cum timore ⁊ gaudio magno. occurrentes
nuntiare diſcipulis eius. Et ecce ihc occurrit illis dicens.
Auete. Ille aūt accedentes ⁊ tenuerūt pedes eius ⁊ adorauerūt
eum. Tunc ait illis ihc. Nolite timere. Ite nunciate fratri
bus meis ut eant in galyleam. ibi me uidebūt. Que cū abiiſſent
ecce quidam de cuſtodibus uenerunt in ciuitatem ⁊ nun
tiauerūt principibus ſacerdotum omnia que facta fuerant. Et cō
gregati cum ſenioribus conſilio accepto pecuniam copioſam mi
litibus dederunt dicentes. Dicite q̄ diſcipuli eius nocte uene
runt ⁊ furati ſunt eum nobis dormientibus. Et ſi hoc auditum
fuerit a ꝑſide. nos ſuadebimus ei ⁊ ſecuros uos faciemus. At illi
accepta pecunia fecerunt ſicut erant edocti. Et diuulgatum
eſt uerbum iſtud apud iudeos uſq; in hodiernum diem. Vnde
cum aūt diſcipuli abierūt in galileam in montem ubi conſtitu
erat eis ihc. Et uidentes eum adorauerūt quidam aūt du
bitauerūt. Et accedens ihc locutus ē eis dicens. Data eſt mihi
omnis poteſtas in celo ⁊ in tra. Euntes g docete omnes gentes
baptizantes eos in nomine patris ⁊ filii ⁊ ſpūs ſancti. docentes
eos ſeruare omnia quecunq; mandaui uobis. Et ecce ego
uob cum ſum omnibus diebus uſq; ad conſummationē ſeculi.
Explicit euanglm matthei. Sūm. dcc.
Incipit ꝓlogus in euanglio marci.

Marcus euangliſta dei electus. ⁊ petri in bapti
mate filius atq; in diuino ſermone diſcipu
lus ſacerdotum agens ſecūm carnem leuita
conſilius ad fidem xp̄i euanglm in ytalia
ſcripſit. oſtendens in eo quid ⁊ genti ſuo debet ⁊ xp̄o. ſcā

nicium ꝓncipiū in uoce ꝙphice exclamationis instituens ordinem leuitice electionis ostendit ut ꝓdicans iohem ꝓ destinatum filium zacharie in uoce angli annunciantis emissum. ñ solum ūbum carnem ſm̃: ſ; ꝛ corpus dñi ꝙ ūbum diuine uocis animatū. unitio euangelice ꝓdicationis ostenderet. ut qui hec legens sciret cum unitum carni dō ꝛ ihu aduenientis habitaclin caro debet agnoscere. atq; in se ūbum uocis qđ insonantibꝫ ꝓfecerat inueniret. Denicq; ꝓfecti euangli op' inchoans ñ laborauit natiuitate carnis q̃m in ꝓnibꝫ uiderat dicẽ. ſ; totus in ꝓmis exp̃sitionem deseruit numꝰ. temptōnem diaboli ogḡationem bestiaꝝ. ꝛ ministerium anglorꝫ ꝓtulit. ut instituens nos adintelligendum singla in breui cōpingens. nec auctoritatem facte rei demeret. ꝛ ꝓfuturi opis plenitudinem ñ negaret. Denicq; amputasse sibi ꝓfectum fidem polliceri dñō. ut sacerdotio repbus habetur. Sed cm̃ consentiens fides ꝓdestinata potuit electio. ut nec sic in ope ubi ꝓderet qđ ꝓfuturum erat in genie. Nam ꝛ alexandrie epc̃e fuit. e ꝙ singla op' sciret euangliū. in se dicta disponie. ꝛ disciplinam in se legis agnoscẽ. ꝛ diuinam in carne intelligẽ naturam. que ꝛ nos primū oportet ipiquum. debinc inquisita uolumꝰ agnosci hñ tel mercedem ꝙhortationis. qm̃ qui plantat ꝛ qui rigat unum sunt. qui aut̃ mercenium ꝓstat ds e.

Explicit prologus. Incipiunt capitula. ·i·

De iohe ꝛ uictu ꝛ habitu ei. baptizatus ihc ꝛ temptat̃ uic. petri ꝛ ceteros sequi iubet. hoiem ab imundo spu eripit. ·ii·

Socrum petri febribꝫ lib̃at ꝛ alios multos curat. iacobū alphei sequi iubet. ꝛ uidens dicit ñ ee op' sanis medico. ·iii·

Discipuli spicas uellunt. manū aridam hñtem sanat. xii. aplos eligit. ag̃ de beelzebub ꝓncipe demoniorꝫ. ·iiii·

Patrem ꝛ frem spūt. pabolam seminantis dic̃. naufragis tempestatem sedat. demonū legione ab hoie ejcellit. ·v·

Archisinagogi filiam mortuam suscitat. ꝙphetam sine honore in patria ee dicit. xii. discipl'os ꝓmittit cum ꝓcepto. Regis apli ad ihm. de ·v· panibꝫ ·vi· de capite iohis. ꝛ ·ii· piscibꝫ ·v· milia hoim̃ satiat. ihc sup̃ mare ambulat. q̃ exeunt de ore mag̃ conquinant hoiem. ·vii·

Filiam syrophenisse lib̃at a demonio. surdum ꝛ mutū curat dicens. effeta. de ·vii· panibꝫ iiii. milia hoim̃. monet canē a feminio phitiorꝫ. de sputo ceci oculos aperit. petr̃ p' confessionē dure increpat. in monte ꝛfiguratur. ſi ceci posse spm̃ imundū ñ ꝓ reum unum rationem dicit. ·viii·

Humiliatē docet. ꝛ ñ ee ꝓhibend' qui in nomine ei uirtutes facit. ꝛ de calice aque frigide. ꝛ uxorem ñ dimittendā. infantes a benedictione ñ ee arcendos. uendentes omibꝫ elemosinam dandā. ꝛ q; difficile diues regnū celorꝫ ingdit. ·ix·

Quentā tibi ꝓdicit. peticio filiorꝫ zebedei. de ceco indicante curato. de pullo asine. de arbore ficu maledicta. ·x·

Interrogat̃ in q̃ potestate hec faciat. parabola de uinea ꝛ colonis. de denario cesaris. de muliere que ·vii· fratres hñt. ꝛ quēdam scribā ñ longe ee a regno dei. ꝛ interrogat̃ e x̃ps filius dd̃. cum sit dñs. de uidua ꝛ gazophilatio. de templi structa. ·xi·

De pseudo xp̃is. ꝛ passione martiriū. ꝛ motione sceli. ꝛ de aduentu xp̃i. ·xii· ~~diem tacuit~~

De unguento sup̃ cap̃ ihu effuso. de ꝓditione iude qua iudicii ꝓncipium. ·xiii· ~~diem tacuit~~ ꝛ ceteris quo redemptat̃ ihc ꝛ sepulta. ꝛ resurrectio ei.

Incipit euangliū secm̃ marcum. ·i·

Initium euangli ihu xp̃i filii dei. sicut scriptum e in ysaia pha. Ecce mitto anglum meum ante faciem tuam qui ꝓparabit uiam tuam ante te. Vox clamantis in deserto parate uiam dñi. rectas facite semitas ei. fuit iohis in deserto baptizans ꝛ ꝓdicans baptisma penitencie in remissionem peccorꝫ. Et egrediebat ad eum omis iudee regio. ꝛ hierosolimite uniuersi. ꝛ baptizabant̃ ab illo in iordane flumine confitentes peccā sua. Et erat iohes uestitus pilis cameli. ꝛ zona pellicia circa lumbos ei. ꝛ locusta. ꝛ mel siluestre edebat. ꝛ ꝓdicabat dicens. Venit fortior me ꝓ me. cui ñ sum dignus ꝓcumbens solue corrigiam calciamentorꝫ ei. Ego baptiza uos aqua. ille aut̃ baptizabit uos spu sco. Et fm̃ e in diebꝫ illis uenit ihc a nazareth galilee. ꝛ baptizat̃ e in iordane a iohe. Et statim ascendens de aqua uidit apertos celos. ꝛ spm tamq̃ columbam descendentem. ꝛ manentē in ipo. Et uocem facta est de celis. tu es filius meus dilectus in te complacui. Et statim spus expulit eum in desertum. ꝛ erat in deserto. xl. diebꝫ ꝛ xl. noctibꝫ. ꝛ temptabat̃ a sathana. Eratq; cum bestiis. ꝛ angli ministrabant ei. Postq̃m aut̃ traditus e iohes. uenit ihc in galyleam. ꝓdicans euangliū regni dei. ꝛ dicens q̃m impletum e tps. ꝛ appropinquabit regnū penitemini. ꝛ credite euangliō. Et ꝓtergrediens sec̃ mare galylee uidit symonem. ꝛ andream fratrem eius mittentes retia in mare. erant enim piscatores. Et dixit eis ihc. Venite ꝓ me. ꝛ faciam uos fieri piscatores hominū. Et protinus relictis retibꝫ secuti sunt eum. Et ꝓgressus inde pusillum uidit iacobum zebedei. ꝛ iohem fratrem eius. ꝛ ipos in naui ꝙponentes retia. ꝛ statim uocauit illos. Et relicto patre suo zebedeo in naui cum mercennariis secuti sunt eum. Et ingrediunt̃ capharnaum. Et statim sabbatis ingressus in synagogam docebat eos. Et stupebant sup̃ doctrina ei. Erat enim docens eos q̃si potestatem hns. ꝛ nō sicut scribe. Et erat in synagoga eorꝫ homo in spu imundo. ꝛ exclamauit dicens. Quid nobis ꝛ tibi ihu nazarene uenisti ꝓdere nos. Scio qui sis sc̃s dei. Et increpauit illi ihc dicens. Obmutesce ꝛ exi de homine. Et discerpens eum spe imundus ꝛ exclamans uoce magna exiit ab eo. Et mirati sunt omes ita ut conquirerent inter se dicentes. Quidnam e hoc. que doctrina hec noua. q̃ in potestate ꝛ spibus imundis ipat. ꝛ obediunt ei. ꝛ ꝓcessit rumor eius statim in omem regionē galylee. ·ii·

Et ꝓtinus egredientes de synagoga uenerunt in domo symonis. ꝛ andree cum iacobo ꝛ iohe. Decumbebat aut̃ socrus symonis febricitans. Et statim dicunt̃ ei de illa. Et accedens eleuauit eam apprehensa manu eius. ꝛ continuo dimisit eam febris. ꝛ ministrabat eis. Vespere aut̃ facto cum occidisset sol afferebant ad eum omes male hntes ꝛ demonia hntes. Et erat omis ciuitas congregata ad ianuam. ꝛ curauit multos qui uexabant̃ uariis languoribꝫ ꝛ demonia multa eiciebat. Et ñ sinebat loqui ea q; sciebant eum. Et diluculo ualde surgens egressus abiit in desertum locum. ibiq; orabat. Et ꝓsecut̃ e eum symon. ꝛ qui cum illo erant. Et cum uenissent ad eum dixerunt ei. quia omes querunt te. Et ait illis. Eamus in proximos uicos. ꝛ ciuitates ut ꝛ ibi ꝓdicem. ad hoc enim uenio. Et erat ꝓdicans in synagogis eorꝫ. ꝛ omi galylea. ꝛ demonia eiciens. Et uenit ad eum leprosus deprecans eum. ꝛ genu flexo dixit. Si uis potes me mundare. Jhc aut̃ misertus eius extendit manum suam. ꝛ tangens eum ait illi. Volo mundare. Et cum dixisset statim discessit ab eo lepra. ꝛ mundatus est. Et comminatus est ei. ꝛ statim eiecit illum. ꝛ dicit ei. Vide nemini dixeris. ſ; uade ostende te ꝓncipi sacerdotū. ꝛ offer ꝓ emundatione tua que ꝓcepit moyses in testimonium illis. Ille aut̃ egressus cepit ꝓdicare. ꝛ disseminare sermonem ita ut iam ñ posset manifeste in ciuitatem introire. sed foris in desertis locis ee. ꝛ conuenichant ad eum undiq;. Et iterum introiuit capharnaum ꝓ dies. ꝛ auditum e q; in domu eet. ꝛ conuenerunt multi ita ut ñ caperet neq; ad

iiij iiii
v. v.
vj. vi
vij vii
viij viii
ix. ix
x. x
xi
xij
xiij xii
xiiij xiii
xv
xvi
xvij
xviij xviii
xix
xx

tamuam ⁊ loquebat eis ūbum ⁊ uenīunt ferentes ad eum
paliticum qui a .iiī. portabat. Et cum ī possent offerre eī
illi p̄ turbā ⁊ nudauerūt tectum ubi erat ⁊ patefactum tes lectū
in quo paliticus iacebat. Cum uidisset aūt
ihc fidem illoꝝ ait palitico. fili dimittunt t̄ tua peccā. Erant aūt
illic quidam de scribis sedentes ⁊ cogitantes in cordibꝫ suis.
Quid hic sic loquit̄. Blasphemat. Quis potest dimittē peccā
nisi solus dūs. Quo statim cognito ihc spū suo q̄ sic cogita
rent intra se dixit illis. Quid ista cogitatis in cordibꝫ uīris.
Quid est facilius dicē paliticō dimittunt t̄ tua peccā. an dicē. surge
tolle grabatum tuum ⁊ ambula. Vt aūt sciatis q̄ potestatem
hē filius hoīs in tra dimittendi peccā. ait paliticō. Tibi
dico surge. tolle grabatum tuum ⁊ uade in domū tuam. Et
statim ille surrexit. ⁊ sublato grabato abiit coram oīb⁹ ita
ut iam mirarent oīes. ⁊ honorificarent dēm dicentes.
Quia nūq̄ sic uidimus. Et egressus est rursus ad mare. et oīs
turba ueniebat ad eum ⁊ docebat eos. Et cum p̄teriret in
dit leuin alphei sedentem ad theloneum ⁊ ait illi. Sequere
me. Et surgens secut̄ est eum. Et factū est cum accumberet in
domo illi multi publicani ⁊ peccōres simul discumbebant cū
ihu ⁊ discipulis ei. Erant enī multi qui sequebant eū. Et
scribe ⁊ pharisei uidentes q̄ cum peccōribꝫ manducaret ⁊
publicanis. dicebant discipulis ei. Quare cū publicanis ⁊
peccōribꝫ manducat ⁊ bibit magister uīr. Hoc audito ihc
ait illis. Non necē hūt sani medicū. sed qui male hūt. Non
enim uenī uocare iustos. sed peccōres. Et erant discipuli iohīs
⁊ phārisei ieiunantes. ⁊ uenīunt ⁊ dicunt illi. Cur discipuli
iohīs ⁊ phāriseoꝝ ieiunant. tui aūt discipuli nō ieiunant.
ait illis ihc. Numquid possunt filii nuptiaꝝ quādiu sponsus
cū illis est ieiunare. Quanto tempe hūt secum sponsum nō
possūt ieiunare. Venient aūt dies cum auferet ab eis sponsus
⁊ tūc ieiunabūt in diebꝫ illis. Nemo assūit pannū ru
dis assuit uestīto uetī. Alioquin aufert suppletū nouū
a uetē ⁊ maior scissura fit. Et nemo mittit uīnū nouellū
in utres uetes. alioquin dirumpet uīnū utres ⁊ uinum
effundet̄ ⁊ utres pibūt. Sed uīnū nouū in utres nouos mitti debet.
Et factū est iterū cum sabbatis ambularet p sata. .iii.
⁊ discipuli eius cepunt p̄gredi ⁊ uellere spicas. Pharisei
autē dicebant ei. Ecce quid faciunt discipuli tui sabbatis
qd̄ nō licet. Et ait illis. Nūq̄ legistis quid fecit dauid q̄n
necessitatē hūit ⁊ esurīit ipe ⁊ qui cū eo erant. q̄m intrauit
in domum dei sub abiathar p̄cipe sacerdotum ⁊ panes p̄
positionis manducauit quos nō licebat manducare nisi sacer
dotibꝫ ⁊ dedit eis qui cū eo erant. Et dicebat eis. Sabbatū
p̄pter hoīem factū est ⁊ nō homo p̄pter sabbm. Itaq; dūs est filius hoīs
etiam sabbti. Et introuit iterū in synagogam. Et erat ibi
homo hūs manū aridam ⁊ obseruabant eum si sabbatis
curaret ut accusarent illum. Et ait hoī hūti manū aridā.
Surge in medium. Et dicit eis. Licet sabbatis bñ facere an
male. animā saluam facē an pdere. At illi tacebant. Et
circūspiciens eos cū ira contristat̄ sup cecitatem cordis e
oꝝ dicit homini. Extende manū tuam. Et extendit ⁊
restituta est manus illi. Exeuntes aūt statim phārisei cum
herodianis in illum faciebant consilium quō eum pdērent.
Et ihc cum discipulis suis secessit ad mare. Et multa tur
ba a galilea ⁊ iudea secuta est eum ⁊ ab hierosolimis ⁊ ab
idumea ⁊ trans iordanē ⁊ qui circa tyrum ⁊ sidonem multi
tudo magna audientes que faciebat uenerūt ad eum. Et
dixit discipulis suis. ut nauicula sibi deseruiret p̄pter turbā
ne ipsum premerent eum. Multos enim sanabat ita ut irruerent
in eum ut illum tangerent. Quotquot habebant plagas
⁊ spūs immundi cum illum uidebant p̄cidebant ei. Et ex
clamabant dicentes. Tu es filius dei. Et ue hemēter cōmi

nabatur eis ne manifestarent illum. Et ascendens in mōtem uocauit ad se quos uoluit ipe ⁊ uenerūt ad eum ⁊ fecit
ut essent cum illo ⁊ ut mitteret eos p̄dicare. Et dedit
eis potestatem curandi infirmitates ⁊ eiciendi dēmonia.
Et imposuit symoni nomē petrū ⁊ iacobum zebedei ⁊ iohem
frem iacobi. ⁊ ipis uocauit eis nomina boanerges q̄d est filii to
nitrui ⁊ andream ⁊ philippū ⁊ bartholomeū ⁊ matheum
⁊ thomam ⁊ iacobū alphei ⁊ thadeum ⁊ symonē chana
neum ⁊ iudam scarioth qui ⁊ tradidit illum. Et ueniunt
ad domum ⁊ conuenit iterū turba ita ut nō possent neq; pa
nem manducare. Et cum audissent sui exierūt tenere
eum. Dicebant enim q̄m in furorem uersus est. Et scribe q̄
ab hierosolimis descenderant dicebant. Q̄m beelzebub hē.
⁊ q̄ in p̄cipe demoniorum eicit dēmonia. Et conuocatis
eis in parabolis dicebat illis. Quō potest sathanas sathanā
eicere. Et si regnum in se diuidat̄. nō potest stare regnū
illud. Et si dom⁹ sup semet ipam dispertiat̄. nō poterit do
mus illa stare. Et si sathanas surrexerit in semet ipm
divisus est. ⁊ nō potest stare sed finem hē. Nemo potest va
sa fortis ingressus in domum diripe. nisi prius fortem alliget.
⁊ tunc domū eius diripiet. Amen dico uobis q̄m omnia dimit
tent filii hominum peccā ⁊ blasphemie quibꝫ blasphema
uerint. Qui aūt blasphemauerit in spīm scm. nō hē re
missionem in etīnum. sed reus erit etīni delicti. Quia dice
bant immundum spīm habet. .iiii.
Et uenīunt mat̄ eius ⁊ fres ⁊ foris stantes miserūt ad e
um uocantes eum. Et sedebat circa eum turba ⁊ di
cunt ei. Ecce mat̄ tua ⁊ fres tui foris querūt te. Et respon
dens eis ait. Que est mat̄ mea ⁊ fres mei. Et circūspiciens
eos qui in circuitu eius sedebant ait. Ecce mat̄ mea ⁊ fres
mei. Qui enim fecit uoluntatem dei hic fr̄ meus ⁊ soror
mea ⁊ mater est. Et iterū cepit docere ad mare. ⁊ congregata
est ad eum turba multa. ita ut in nauem ascendens se
deret in mari. Et oīs turba circa mare sup terram erat.
Et docebat illos in parabolis multa. Et dicebat illis in doc
trina sua. Audite. Ecce exiit seminans ad seminandū.
Et dum seminat. aliud cecidit circa uiam ⁊ uenerūt
uolucres ⁊ comedērunt illud. Aliud aūt cecidit sup petrosa
ubi nō habuit terram multam. ⁊ statim exortum est q̄m nō habebat
altitudinem terre. Et cū exortus est exestuauit. eo q̄d non
habēt radicem exaruit. Et aliud cecidit in spinas ⁊ ascen
derunt spine ⁊ suffocauerūt illud ⁊ fructum nō dedit. Et
aliud cecidit in terram bonam. ⁊ dabat fructum ascenden
tem ⁊ crescentem ⁊ afferebat unum .xxx. ⁊ unum .lx. ⁊
unum .c. Et dicebat. Qui hē aures audiendi audiat. Et
cum esset singularis interrogauerūt eum hi qui cū eo erant .xii.
parabolas ⁊ dicebat eis. Vobis datum est scire mysteriū regni dei. Illis aūt qui foris sūt in parabolis omnia fiunt. ut uidentes
uideant ⁊ nō uideant ⁊ audientes audiant ⁊ nō intelligant nequā conuertant ⁊ dimittant eis peccā. Et ait illis.
Nescitis parabolam hanc ⁊ quōm omnes parabolas cognoscetis.
Qui seminat. uerbum seminat. Hi aūt sunt qui circa
uiam ubi seminat̄ ūbum ⁊ cum audierint confestim
uenit sathanas ⁊ aufert ūbum qd̄ seminatum est in cor
dibꝫ eoꝝ. Et hi sunt similit̄ qui sup petrosa seminan
t̄. qui cum audierint ūbum statim cum gaudio accipiunt illud. ⁊ nō hūt radicem in se. sed temporales sūt. Deinde
orta tribulatione ⁊ p̄secutione p̄pter ūbum. confestim scandalizant̄. Et alii sunt qui in spinis seminant̄. Hi sūt qui ūbum audiunt ⁊ erumpētes sollicitudines seculi ⁊ deceptio diuitiarum. ⁊ circa
reliqua concupiscentie introeuntes suffocant ūbum ⁊ si
ne fructu efficit̄. Et hi sunt qui sup̄ terram bonam seminati sunt qui audiunt ūbum ⁊ suscipiunt ⁊ fructifi

cant unum .xxx. & unum .lx. & unum .c. Et dicebat illis. Numquid uenit lucerna ut sub modio ponat aut sub lecto: nonne ut sup candelabrum ponat. Non enim est aliquid absconditum qđ non manifestet. nec factum occultum sit ut in palã ueniat. Si quis hꝫ aures audiendi audiat. Et dicebat illis. Videte quid audiatis. In qua mensura mensi fuerit remetietur uobis & adicietur uobis. Qui enim hꝫ dabitur illi. Et qui non hꝫ etiam qđ hꝫ auferetur ab illo. Et dicebat. Sic est regnum dei quemadmodũ si iaciat ho semẽ in terram & dormiat & exurgat nocte ac die & semen germinet & increscat dum nescit ille. Ultro enim terra fructificat. Primum herbam. deinde spicã. deinde plenum frumentum in spica. Cum autem se prodiderit fructus statim mittet falcem qm adest messis. Et dicebat. Cui assimilabimus regnum dei. aut cui parabolæ comparabimus illud. Sicut granum sinapis qđ cum seminatum fuerit in terra. minus est omnibus seminibus que sunt in terra. Et cum seminatum fuerit. & fit maius omnibus holeribus & facit ramos magnos ita ut possint sub umbra eius aues celi habitare. Et talibus multis parabolis loquebatur eis uerbum. prout poterant audire. Sine parabola autem non loquebatur eis. Seorsum autem discipulis suis disserebat omnia. Et ait illis in die illa cum sero esset dicit. Transeamus contra. Et dimittentes turbam assumunt eum ita ut in naui erat. Et alie naues erant cum illo. & facta est procella magna uenti. & fluctus mittebat in nauem. ita ut impleretur nauis & erat ipse in puppi super cervical dormiens. & excitant eum & dicunt ei. Magister non tibi ad te pertinet qđ perimus. Et exurgens comminatus est uento & dixit mari. Tace. obmutesce. Et cessauit uentus. & facta est tranquillitas magna & ait illis. Quid timidi estis. Nondum habetis fidem. Et timuerunt timore magno & dicebant ad alterutrum. Quis putas est iste. qđ & uenti & mare obediunt ei. Et uenerunt trans fretum in regionem gerasenorum. Et exeunti ei de naui statim occurrit de monumentis homo in spiritu immundo. qui domicilium habebat in monumentis. & nec catenis iam eum quisquam poterat ligare. eo quod sepe compedibus & catenis uinctus dirupisset catenas & compedes comminuisset. Et nemo poterat eum domare & semper nocte ac die in monumentis & in montibus erat clamans & concidens se lapidibus. Videns autem iesum a longe cucurrit & adorauit eum. & clamans uoce magna dixit ei. Quid mihi & tibi iesu fili dei summi. Adiuro te per deum ne me torqueas. Dicebat enim illi. Exi spiritus immunde ab homine. Et interrogabat eum. Qđ tibi nomen est. & dicit ei. Legio nomen mihi est. qm multi sumus. Et deprecabatur eum multum ne se expelleret extra regionem. Erat autem ibi circa montem grex porcorum magnus pascens. & deprecabantur eum spiritus dicentes. mitte nos in porcos. ut in eos introeamus. & concessit eis statim iesus. Et exeuntes spiritus immundi introierunt in porcos. & magno impetu grex precipitatus est in mare ad duo milia & suffocati sunt in mari. Qui autem pascebant eos fugerunt. & nunciauerunt in ciuitatem & in agros. Et exierunt uidere quid esset factum. Et uenerunt ad iesum. Et uident illum qui a demonio uexabatur sedentem uestitum & sane mente & timuerunt. Et narrauerunt illis qui uiderant qualiter factum esset ei qui demonium habebat & de porcis. Et rogare eum ceperunt ut discederet a finibus eorum. Cumque ascenderet nauem cepit illum deprecari qui a demonio uexatus fuerat ut esset cum illo. Ihesus autem non admisit eum. sed ait illi. Vade in domum tuam ad tuos & adnuncia illis quanta tibi dominus fecit & misertus est tui. Et abiit & cepit predicare in decapoli quanta sibi fecisset ihesus & omnes mirabantur. .v.

Et cum transcendisset ihesus in nauim rursus trans fretum contra uenit turba multa ad illum & erat circa mare. Et ecce unus quidam de archisynagogis nomine iairus. & uidens eum cecidit ad pedes eius. & deprecabatur eum multis dicens. Quia filia mea in extremis est. uenias impone manus super eam ut salua sit & uiuat. Et abiit cum illo & sequebatur eum turba multa & comprimebant illum. Et mulier que erat in profluuio sanguinis annis .xii. & fuerat multa passa a compluribus medicis & erogauerat omnia sua. nec quicquam profecerat. sed magis deterius habebat. Cum audisset de ihesu. uenit in turba retro. & tetigit uestimentum eius. Dicebat enim. Quia si uel uestimenta eius tetigero. salua ero. Et confestim siccatus est fons sanguinis eius & sensit corpore qđ sanata esset a plaga. Et statim ihesus cognoscens in semetipso uirtutem que exierat de eo. conuersus ad turbam aiebat. Quis tetigit uestimenta mea. Et dicebant ei discipuli eius. Uides turbam comprimentem te & dicis quis me tetigit. Et circumspiciebat uidere eam que hoc fecerat. Mulier autem timens & tremens sciens qđ factum esset in se. uenit & procidit ante eum. Et dixit ei omnem ueritatem. Ille autem dixit ei. filia fides tua te saluam fecit. Vade in pace. & esto sana a plaga tua. Adhuc eo loquente uenerunt ad archisynagogum dicentes. Quia filia tua mortua est quid ultra uexas magistrum. Ihesus autem audito qđ dicebatur dicto. ait archisynagogo. Noli timere. tantum crede. Et non admisit quemquam sequi se nisi petrum & iacobum & iohannem fratrem iacobi. Et uenerunt in domum archisynagogi. Et uidit tumultum & flentes & ululantes multum & ingressus ait eis. Quid turbamini & ploratis puellam. non est mortua sed dormit. Et irridebant eum. Ipse uero eiectis omnibus assumit patrem & matrem puelle & qui secum erant. Et ingreditur ubi erat puella iacens. Et tenens manum puelle ait illi. Thabita cumi. qđ est interpretatum puella tibi dico surge. Et confestim surrexit puella & ambulabat. Erat autem annorum .xii. & obstupuerunt stupore magno. Et precepit illis uehementer ut nemo id sciret. Et dixit dari illi manducare. Et egressus inde abiit in patriam suam & sequebantur illum discipuli eius. Et cum factus esset sabbatum cepit in synagoga docere. Et multi audientes admirabantur in doctrina eius dicentes. Unde huic hec omnia & que est sapientia que data est illi & uirtutes tales que per manus eius efficiuntur. Nonne iste est faber filius marie frater iacobi & ioseph & iude & symonis. Nonne & sorores eius hic nobiscum sunt. Et scandalizabantur in illo. Et dicebat eis ihesus. qm non est propheta sine honore nisi in patria sua & in cognatione sua & domo sua. & non potest ibi uirtutem ullam facere. nisi paucis infirmis impositis manibus curauit & mirabatur propter incredulitatem eorum. & circuibat castella in circuitu docens. Et conuocauit xii. & cepit eos mittere binos & dabat illis potestatem spirituum immundorum & precepit eis ne quid tollerent in uia nisi uirgam tantum. Non peram. neque in zona aes. sed calciatos sandaliis & ne induerentur duabus tunicis. Et dicebat eis. Quocumque introieritis in domum illic manete donec exeatis inde. Et quicumque non receperint uos nec audierint uos. exeuntes inde excutite puluerem de pedibus uestris in testimonium illis. Et exeuntes predicabant ut penitentiam agerent. Et demonia multa eiciebant & ungebant oleo multos infirmos & sanabant. Et audiuit herodes rex. manifestum enim factum est nomen eius. & dicebat qm iohannes baptista resurrexit a mortuis & propterea operantur uirtutes in illo. Alii autem dicebant qm helyas est. alii autem dicebant propheta est quasi unus ex prophetis. Quo audito herodes ait. Quem ego decollaui iohannem hic a mortuis resurrexit. Ipse enim herodes mittens tenuit iohannem & uinxit eum in carcere propter herodiadem uxorem philippi fratris sui qm duxerat eam. Dicebat enim iohannes herodi non licet tibi habere uxorem fratris tui. Herodias autem insidiabatur illi & uolebat eum occidere nec poterat. Herodes enim metuebat iohannem. sciens eum uirum iustum & sanctum & custodiebat eum. Et audito eo multa faciebat. & libenter eum

li

lii

liii

liiii

liiii

liiiii

lv

lvi

lvii

lviii

lviiii

lx

lxi

lxii

audiebat. Et cum diel oportuñ accidisset: herodes nata
li suo cenam fecit principib; z tribunis z primis galilee.
Cumq; introisset filia ipius herodiadis z saltasset z placu
isset herodi simulq; recumbentib; regi ait puelle. Pete a
me quod uis: z dabo tibi. Et iurauit illi q; quodcunq; petieris da
bo tibi: licet dimidium regni mei. Que cum exisset dixit ma
tri sue. Quid petam? Et illa dixit. Caput iohis baptiste.
Cumq; introisset statim cum festinatione ad regem pe
tiit dicens. Volo ut protinus des mihi in disco caput iohis bapti
ste. Et contristatus est rex propter iusiurandum z propter simul recu
bentes: noluit eam contristare. Sed misso speculatore præ
cepit afferri caput eius in disco. Et decollauit eum in carce
re z attulit caput eius in disco z dedit illud puelle z puella
dedit matri sue. Quo audito discipuli eius uenerunt z tulerunt
corpus eius z posuerunt illud in monumento. ·vi·
Et congregantes se apli ad ihm. renunciauerunt illi oia
que egerant z docuerant. Et ait illis. Venite seorsum in desertum locum z requiescite pusillum. Erant enim
qui ueniebant z redibant multi z nec manducandi
spatium habebant. Et abeuntes in nauem abierunt
in desertum locum seorsum z uidebant eos abeuntes: z cogno
uerunt multi z pedestres: z de ciuitatib; concurrerunt illuc z
præuenerunt eos. Et exiens uidit ihs turbam multam: z misertus
est super eos: quia erant sicut oues non habentes pastorem. Et cepit doce
re illos multa. Et cum iam hora multa fieret: accesserunt
discipuli eius dicentes. Desertus est locus hic. Et iam hora præ
terit: dimitte illos ut euntes in proximas uillas z uicos e
mant sibi cibos quos manducent. Qui respondens ait illis.
Date illis uos manducare. Et dixerunt ei. Euntes emamus
denarii ducentis panes z dabimus eis manducare. Et dicit
eis. Quot panes habetis? Ite z uidete. Et cum cognouissent
dicunt. Quinq; z duos pisces. Et præcepit illis ut accumbere
faciant omnes secundum contubernia super uiride fenum. Et discubue
runt passim per centenos z quinquagenos. Et accepit v. pa
nes z duos pisces intuens in celum benedixit z fregit
panes z dedit discipulis suis ut ponerent ante eos. Et duos pis
ces diuisit omnibus. Et manducauerunt omnes z saturati sunt. Et su
stulerunt reliquias fragmentorum xii. cophinos plenos z de piscib;.
Erant autem qui manducauerunt v. milia uirorum. Et statim
coegit discipulos suos ascendere in nauem ut precederent eum
trans fretum ad bethsaidam dum ipse dimitteret plebem. Et cum
dimisisset eos abiit in montem orare. Et cum sero esset erat
nauis in medio mari z ipse solus in terra. Et uidens eos labo
rantes in remigando. erat enim uentus contrarius eis. Et circa
quartam uigiliam noctis uenit ad eos ambulans super mare
z uolebat præterire eos. At illi ut uiderunt eum ambulantem
super mare. putauerunt fantasma esse z exclamauerunt. Omnes
enim eum uiderunt z conturbati sunt. Et statim locutus est cum eis.
Et dixit illis. Confidite. ego sum nolite timere. Et ascendit
ad illos in nauem z cessauit uentus. z plus magis intra se
stupebant. Non enim intellexerunt de panibus. Erat enim
cor illorum obcecatum. Et cum transfretassent peruenerunt
in terram genesareth z applicuerunt. Cumq; egressi essent
de nauib; continuo cognouerunt eum. Et percurrentes uniuer
sam regionem illam. ceperunt in grabatis eos qui se ma
le habebant circumferre ubi audiebant eum esse. Et quo
cumq; introibat in uicos uel in uillas aut in ciuitates
in plateis ponebant infirmos. z deprecabantur eum ut uel
fimbriam uestimenti eius tangerent. Et quotquot tangebant
eum: salui fiebant. Et conueniunt ad eum pharisei z
quidam de scribis uenientes ab hierosolymis. z cum uidissent
quosdam ex discipulis eius communib; manibus id est non lotis
manducare panes reprehenderunt. Pharisei enim z omnes

iudei nisi crebro lauent manus non manducant. tenentes traditio
nes seniorum. Et a foro nisi baptizentur non comedunt. z alia mul
ta sunt que tradita sunt illis seruare. baptismata calicum z urceorum
z eramentorum z lectorum. Et interrogabant eum pharisei z scribe. Quare
discipuli tui non ambulant iuxta traditionem seniorum. sed communib;
manibus manducant panem. Et ille respondens dixit
eis. Bene prophetauit ysaias de uobis ypocritis. sicut scriptum est. Po
pulus hic labiis me honorat. cor autem eorum longe est a me. In
uanum autem me colunt docentes doctrinas z precepta homi
num. relinquentes enim mandatum dei tenetis traditionem
hominum. baptismata urceorum z calicum. z alia similia huius
facitis multa. Et dicebat illis. Bene irritum facitis præcepto
dei. ut traditionem uestram seruetis. Moyses enim dixit. Honora
patrem tuum z matrem tuam. Et qui maledixerit patri aut
matri. morte moriatur. Vos autem dicitis. Si dixerit homo patri
aut matri corban. quod est donum quodcunq; ex me tibi profuerit.
Et ultra non dimittitis eum quicquam facere patri suo aut matri. re
scindentes uerbum dei per traditionem uestram quam tradidistis. z si
milia huius multa facitis. Et conuocans iterum turbam dicebat
illis. Audite me omnes. z intelligite. Nichil est extra hominem
introiens in eum. quod possit eum communicare. Sed que
de homine procedit. illa sunt que communicant hominem. Si quis
habet aures audiendi audiat. Et cum introisset in domum
a turba. interrogabant eum discipuli eius parabolam. z ait illis.
Sic z uos imprudentes estis. Non intelligitis quia omne extrinse
cus introiens in hominem non potest eum communicare. quia non in
troit in cor eius. sed in uentrem z in secessum exit purgans
omnes escas. Dicebat autem quia que de homine exeunt illa com
municant hominem. Ab intus enim de corde hominum cogita
tiones male procedunt. adulteria. fornicationes. homicidia fur
ta. auaritie. nequitie dolus impudicitia. oculus malus blasphe
mia. superbia stultitia. Omnia hec mala ab intus procedunt z
communicant hominem. Et inde surgens abiit in fines tyri z
sidonis. Et ingressus domum neminem uoluit scire. z non po
tuit latere. Mulier enim statim ut audiuit de eo cuius habe
bat filia spiritum immundum intrauit z procidit ad pedes eius.
Erat autem mulier gentilis syrophenissa genere. ·vii·
Et rogabat eum ut demonium eiceret de filia eius. Qui di
xit illi. Sine prius saturari filios. Non enim bonum est sumere
panem filiorum z mittere canibus. At illa respondit z dixit ei.
Utique domine. Nam z catelli sub mensa comedunt de micis
puerorum. Et ait illi. Propter hunc sermonem uade exiit de
monium de filia tua. Et cum abisset in domum suam inuenit
puellam iacentem super lectum. z demonium exisse. Et rur
sum exiens de finibus tyri uenit per sidonem ad mare galilee in
ter medios fines decapoleos. Et adducunt ei surdum z
mutum. z deprecabantur eum ut ponat illi manum. Et appre
hendens eum de turba seorsum. misit digitos suos in aures
eius. et exspuens tetigit linguam eius. z suspiciens in celum.
ingemuit z ait illi. Effeta. quod est adaperire. Et statim apte
rti sunt aures eius. z soluta est uinculum linguæ eius z loquebatur recte.
Et præcepit eis ne cui dicerent. Quanto autem eis præcipiebat tanto
magis plus predicabant. z eo amplius admirabantur dicentes.
Bene omnia fecit. z surdos fecit audire z mutos loquiDe dnica. c.
dicebant tunc cum turba multa erat cum habent quod manducent.
conuocans discipulos ait illis. Misereor super turbam. quia ecce iam
triduo sustinent me. nec habent quod manducent. Et si dimi
sero eos ieiunos in domum suam. deficient in uia. Quidam
enim ex eis de longe uenerunt. Et respondebunt ei discipuli
sui. Unde illos quis hic saturare panibus in solitudine?
Et interrogauit eos. Quot panes habetis? Qui dixerunt.
Septem. Et præcepit turbe discumbere super terram. Et acci
piens vii. panes gratias egit. z dabat discipulis suis

ut apponẽt. Et apposuerunt turbe. Et habebant pisciculos
paucos ⁊ ipse benedixit ⁊ iussit apponi. Et manducauerũt ⁊ satu
rati sunt. Et sustulerũt qd superauerat de fragmẽtis. vii. sportas. Et
erant autẽ qui manducauerũt quatuor. iiim. milia ⁊ dimisit eos. Et sta
tim ascendens nauem cum discipulis suis uenit in partes dalma
nutha. Et exierũt pharisei ⁊ ceperunt conquirere cũ eo querentes
ab illo signum de celo temptantes eum. Et ingemiscens spu
itu. Quid generatio ista querit signum? Amẽ dico uobis si dabi
tur generationi isti signum. Et dimittens eos ascendens iterum nauem
abiit trans fretum ⁊ obliti sunt sumere panes. Et nisi unum panem
habebant secum in naui. Et precipiebat eis dicens. Uidete ⁊ ca
uete a fermento pharisęorum ⁊ fermento herodis. Et cogitabant ad alte
rutrum dicentes. Quia panes non habemus. Quo cognito ihc ait illis.
Quid cogitatis quia panes non habetis? Nondum cognoscitis nec
intelligitis. Adhuc cecatum habetis cor uestrum. Oculos non habetes ⁊
uidetis ⁊ aures non habetis et auditis. Nec recordamini quinque pa
nes fregi in quinque milia ⁊ quot cophinos fragmentorum plenos su
stulistis. Dicunt ei. Duodecim. Quando septem panes in quatuor
milia quot sportas fragmentorum sustulistis? Dicunt ei. Septem.
Et dicebat eis. Quomodo nondum intelligitis? Et uenerunt bethsa
ida ⁊ adducunt ei cecum ⁊ rogabant eum ut illum tan
geret. Et apprehensa manu cęci eduxit eum extra uicum. Et exspu
ens in oculos eius imposuit manus super eum interrogauit eum si aliquid
uideret. Et aspiciens ait. Uideo homines uelut arbores am
bulantes. Deinde iterum imposuit manus super oculos eius ⁊ cepit uidere.
Et restitutus erat ita ut uideret clare omnia. Et misit illum in do
mum suam dicens. Uade in domum tuam. Et si in uicum
introieris. nemini dixeris. Et egressus est ihc ⁊ discipuli eius in ca
stella cesaree philippi. Et in uia interrogabat discipulos suos
dicens eis. Quem me dicunt homines? Qui respon
derunt illi dicentes. Alium iohannem baptistam. alium heliam. a
lii autem unum de prophetis. Tunc dicit illis. Uos autem quem me
dicitis esse? Respondens petrus ait ei. Tu es xpc. Et cominatus
est eis ne cui dicerent de illo. Et cepit docere illos quia oportet fi
lium hominis multa pati ⁊ reprobari a senioribus ⁊ a principi
sacerdotibus ⁊ scribis ⁊ occidi ⁊ post tres dies resurgere ⁊ pala
verbum loquebatur. Et apprehendens eum petrus cepit increpare
eum. Qui conversus ⁊ videns discipulos suos comminatus
est petro dicens. Uade retro me sathana. quia non sapis que dei
sunt sed que hominum sunt. Et convocata turba cum discipulis
suis dixit eis. Si quis vult me sequi deneget semetipsum ⁊ tol
lat crucem suam ⁊ sequatur me. Qui enim voluerit animam
suam salvam facere perdet eam. Qui autem perdiderit animam suam
propter me ⁊ evangelium. salvam eam faciet. Quid enim prodest
homini si lucretur mundum totum ⁊ detrimentum faciat anime
sue. Aut quid dabit homo commutationem pro anima sua. Qui
enim me confusus fuerit ⁊ meos verba in generatione ista adul
tera ⁊ peccatrice. ⁊ filius hominis confundetur eum cum ve
nerit in gloria patris sui cum angelis sanctis. Et dicebat illis.
Amen dico uobis quia sunt quidam de hic stantibus qui non
gustabunt mortem donec uideant regnum dei ueniens in
virtute. Et post dies sex assumpsit ihc petrum ⁊ iacobum
et iohannem ⁊ ducit illos in montem excelsum seorsum solos.
Et transfiguratus est coram ipsis. Et vestimenta eius facta sunt splen
dentia candida nimis velut nix. qualia fullo super terram
non potest candida facere. Et apparuit illis helyas cum moyse
et erant loquentes cum ihu. Et respondens petrus ait ihu.
Rabbi bonum est nos hic esse. Et faciamus tria tabernacula.
tibi unum ⁊ moysi unum ⁊ helye unum. Non enim sciebat
quid diceret. Erant enim timore exterriti. Et facta est nubes
obumbrans eos. Et venit vox de nube dicens. Hic est
filius meus carissimus. audite illum. Et statim circumspi
cientes neminem amplius viderunt. nisi ihm tantum secum.

Et descendentibus illis de monte. precepit illis ne cui que vi
dissent narrarent. nisi cum filius hominis a mortuis resur
rexerit. Et verbum continuerunt apud se conquirentes quid est
cum a mortuis resurrexerit. Et interrogabant eum dicentes.
Quid ergo dicunt pharisei ⁊ scribe quia heliam oportet primum venire.
Qui respondens ait illis. Helyas cum venerit primo restituet
omnia. ⁊ quomodo scriptum est in filium hominis ut multa patiatur
⁊ contemnatur. Sed dico uobis quia et helyas venit ⁊ fecerunt illi quę
cunque voluerunt. sicut scriptum est de eo. Et veniens ad discipu
los suos vidit turbam magnam circa illos ⁊ scribas conquirentes
cum illis. Et confestim omnis populus videns eum stupefactus est
⁊ expaverunt. accurrentes salutabant eum. Et interroga
vit eos. Quid inter vos conquiritis. Et respondens unus de turba.
dixit. Magister attuli filium meum ad te habentem spiritum mu
tum. Qui ubicunque eum apprehendit. allidit eum ⁊ spu
mat ⁊ stridet dentibus ⁊ arescit. Et dixi discipulis tuis ut eice
rent illum. ⁊ non potuerunt. Qui respondens eis dicit. O genera
o incredula quousque apud vos ero. quousque vos patiar. afferte
illum ad me. Et attulerunt eum. Et cum vidisset illum.
statim spiritus conturbavit eum. Et elisus in terram volutabatur
spumans. Et interrogavit patrem eius. Quantum temporis est ex quo
hoc ei accidit. At ille ait. Ab infantia. Et frequenter eum
in ignem ⁊ in aquas misit. ut eum perderet. Sed si quid po
test adjuva nos misertus nostri. Jhc autem ait illi. Si potes credere.
omnia possibilia sunt credenti. Et continuo exclamans pater
pueri cum lacrimis ait. Credo domine. adjuva incredulitatem
meam. Et cum videret ihc concurrentem turbam com
minatus est spiritui immundo dicens illi. Surde et mute spiritus ego tibi
precipio exi ab eo. et amplius ne introeas in eum. Et clamans ⁊
multum discerpens eum. exiit ab eo. Et factus est sicut mortuus
ita ut multi dicerent quia mortuus est. Jhc autem tenens manum
eius. elevavit illum ⁊ surrexit. Et cum introisset in domum.
discipuli eius secreto interrogabant eum. Quare nos non potuimus
eicere eum. Et dixit illis. Hoc genus in nullo potest exire.
nisi in oratione et jejunio. Et inde profecti. pertransibant galile
am. non volebat quemquam scire. Docebat autem discipulos suos.
et dicebat illis. Quia filius hominis tradetur in manus homi
num ⁊ occident eum. ⁊ occisus tertia die resurget. At illi ignora
bant verbum ⁊ timebant eum interrogare. viii.

Et venerunt capharnaum. Qui cum domi esset. interroga
bat eos quid in via tractabatis. At illi tacebant. Si
quidem inter se in via disputaverant quis esset illorum major. Et
residens vocavit duodecim. ⁊ ait illis. Si quis vult primus esse. erit
omnium novissimus. ⁊ omnium minister. Et accipiens pue
rum statuit eum in medio eorum. Quem cum complexus esset ait
illis. Quisquis unum ex hiis puerulis receperit in nomine
meo. me recipit. Et quicunque me susceperit. non me suscipit.
sed eum qui me misit. Respondit illi johannes dicens. Magi
stre unum quendam in nomine tuo ejicientem demonia qui non se
quitur nos. et prohibuimus eum. Jhc autem ait. Nolite prohibere
eum. Nemo est enim qui faciat virtutem in nomine meo ⁊ possit
cito male loqui de me. Qui enim non est adversum vos. pro
vobis est. Quicumque enim potum dederit vobis calicem aque
in nomine meo quia christi estis. amen dico vobis non perdet mercedem
suam. Et quisquis scandalizaverit unum ex his pusil
lis credentibus in me. bonum est ei magis si circumdaretur
mola asinaria collo eius. ⁊ in mare mitteretur. Et si scanda
lizaverit te manus tua. abscide illam. Bonum tibi est debilem
introire ad vitam. quam duas manus habentem ire in gehen
nam in ignem inextinguibilem. Ubi vermis eorum non moritur
et ignis non extinguetur. Et si pes tuus te scandalizat am
puta illum. Bonum tibi est claudum introire in vitam
etiam. quam duos pedes habentem mitti in gehennam ignis

lxxxviij lxxxviij
lxxxix lxxxix
xc xc
xci xci
xcij xcij
xciij xciij
xciiij xciiij
xcv xcv
xcvj xcvj
xcvij xcvij
xcviij xcviij
xcix xcix
c c
ci ci

mercunguibilis ū ūmus eor ſi moriet̄ r ignis ſi extingueret̄.
Qđ ſi oc̄s tuus ſcandalizat te erue eum. Bonum est t luscum
intrare in regnum dī q̄m duos oc̄los habentem mitti in gehen
nam ignis. u ūmus eor ſi moriet̄ r ignis ſi extinguet̄. Omnis
enim igne saliet̄ r omis victima sale. Bonum ē sal. Qđ si
sal insulsum fuit in quo condietis? Habete in uob sal r pac̄
habete inter uos. Et inde surgens uenit in fines iudee ultr iordanem. Et conueniunt iterum turbe ad eum. Et sic̄ consueuerat
iterum docebat illos. Et accedentes pharisei interrogabant eum si licet
uiro uxorem dimittere temptantes eum. At ille respondens dixit eis. Quid uob p̄cepit moyses? Qui dixerunt. Moyses permisit
libellum repudii scribere r dimittere. Quibus respondens ihc ait.
Ad duritiam cordis uram scripsit uobis p̄ceptum istud. Ab initio autē creatōe masculū r feminam fecit eos dns. Propt
hoc relinquet ho patrem r matrem r adherebit ad uxorem suam. r erunt duo in carne una. Itaq; iam non sunt duo sed una caro. Qđ
ḡ dns coniunxit ho non separet. Et in domo iterum discipuli eius
de eodem interrogauerūt eum. Et dixit illis. Quicunq; dimiserit uxorem suam r aliam duxerit. adulterium cōmittit sup
eam. Et si uxor dimiserit uirum suum r alii nupserit. mechat. Et offerebant illi paruulos ut tangeret illos. Discipli
autē cōminabant offerentibus. Quos cum uidet ihc indigne tulit r ait illis. Sinite paruulos uenire ad me r ne prohibueritis eos. talium est enim regnum dī. Amen dico uobis quicūq;
non receperit regnum dī sicut paruulus non intrabit in illud. Et cōplexans eos r ponens manus super illos benedicebat eos. Et cum
egressus esset in uiam procurrens quidam genu flexo ante eum
rogabat eum dicens. Magister bone quid faciam ut uitam
eternam possideam? Ihc aut dixit ei. Quid me dicis bonū? Nemo bonus nisi unus dns. Precepta nosti? Ne adulteres. ne occidas. ne furteris. ne falsum testimoniū dixeris. ne fraudem
feceris. honora patrem tuum r matrem. At ille respondens ait.
Magister bone hec omia obseruaui a iuuentute mea. Ihc aut intuitus eum dilexit eum r dixit illi. Unum tibi deest. Uade
quecunq; habes uende r da pauperibus r habebis thesaurum
in celo r ueni sequere me. Qui contristatus in uerbo abiit mestus. Erat enim habens multas possessiones. Et circūspiciens ihc ait discipulis suis. Quam difficile qui pecunias habent in
regnum dei introibunt? Discipli autē obstupescebant in uerbis eius. At ihc rursus respondens ait illis. filioli quam difficile
est confidentes in pecuniis regnum dī introire? facilius est
camelum per foramen acus transire. q̄m diuitem intrare in regnum dī. Qui magis admirabantur dicentes ad semetipsos. Et
qui potest saluus fieri? Intuens ihc illos ait. Apud homines
impossibile est. sed non apud dm. Omia enim possibilia sunt apud dm.
Et cepit ei petrus dicere. Ecce nos reliquimus omia r secuti sumus
te. Respondens ihc ait. Amen dico uobis nemo est qui reliquerit
domum. aut fratres. aut sorores aut patrem aut matrem aut filios aut agros p̄pter me r p̄pter euangelium qui non accipiat centies
tanta. nunc in tempore hoc domos r fratres r sorores r matres r filios r agros cum persecutionibus r in seculo futuro uitam eternam. Multi autem erunt primi nouissimi r nouissimi primi.

Erant autem in uia ascendentes ihm hierosolymam r precedebat illos ihc r stupebant. Et sequentes timebant. Et assumens
iterum xii. cepit illis dicere que essent illi uenturi. Quia ecce ascendimus hierosolymam r filius hominis tradetur principibus sacerdotum r scribis r senioribus r damnabunt eum morte. Et tradent eum gentibus r illudent ei r conspuent r flagellabunt
r occident eum. r tertia die resurget. Et accedunt ad illum
iacobus r iohs filii zebedei dicentes. Magister uolumus ut quodcunq; petierimus fatias nob. Et ille dixit eis. Quid uultis ut
faciam uobis? Et dixerunt. Da nobis ut unus ad dextram tuam. r alius ad sinistram tuam sedeamus in gla tua. Ihc autem
ait illis. Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem quem
ego bibo. aut baptismum quo ego baptizor baptizari? At
illi dixerunt ei. Possumus. Ihc aut dixit eis. Calicem quidem quem
ego bibo bibetis r baptismo quo ego baptizor baptizabimini
sedere autem ad dextram meam uel ad sinistram non est meum dare
uobis. sed quibus paratum est. Et audientes x. ceperunt indignari de iacobo r iohe. Ihc aut uocans eos ait illis. Scitis quia hii
qui uidentur principari gentibus dominantur eis. r principes eorum
potestatem habent in eos? Non ita est aut in uobis. Sed quicūq;
uoluerit fieri maior. erit uester minister. Et quicunq; uoluerit
in uobis primus esse. erit omnium seruus. Nam r filius hominis
non uenit ut ministraretur ei. sed ut ministraret. r daret aiam
suam redemptionem pro multis. Et uenerunt hierico. Et proficiscente eo de hierico r discipulis eius r plurima multitudine. filius
timei bartimeus cecus sedebat iuxta uiam mendicans. Qui
cum audisset quia ihc nazarenus est. cepit clamare r dicere. fili
dd. iesu miserere mei. Et comminabantur illi multi ut taceret.
At ille multo magis clamabat. fili dd miserere mei. Et stans
ihc precepit illum uocari. Et uocant cecum dicentes ei. Animequior esto. surge uocat te. Qui proiecto uestimento suo exiliens uenit ad eum. Et respondens illi ihc dixit. Quid uis
tibi faciam? Cecus aut dixit ei. Rabboni ut uideam. Ihc aut
dixit ei. Uade fides tua te saluum fecit. Et confestim uidit
r sequebatur eum in uia. Et cum appropinquarent ihrosolime
r bethanie ad montem oliueti mittit duos de discipulis suis
r ait illis. Ite in castellum quod est contra uos. Et statim intrantes illuc. inuenietis pullum ligatum super quem nemo
adhuc hominum sedit. Soluite illum r adducite. Et si quis
uobis dixerit quid facitis. dicite quia dño necessarius est r continuo
illum dimittet huc. Et abeuntes inuenerunt pullum ligatum ante ianuam foris in biuio r soluunt eum. Et quidam
de illic stantibus dicebant illis. Quid facitis soluentes pullum?
Qui dixerunt eis sicut p̄cepit illis ihc. Et dimiserunt eos. Et adduxerunt pullum ad ihm r imponentes illi uestimenta sua r sedit super eum. Multi autem uestimenta sua strauerunt in uia. Alii autem frondes cedebant de arboribus r sternebant in uia. Et
qui p̄cedebant r qui sequebantur clamabant dicentes. Osanna
benedictus qui uenit in nomine dni. Benedictum quod uenit regnum patris nri dauid. osanna in excelsis. Et introiuit ihs Iherosolimam in templum. Et circūspectis omnibus cum iam uespere esset hora. exiuit in bethaniam cum xii. Et alia die
cum exirent a bethania esurijt. Cumq; uidisset a longe
ficum habentem folia. uenit si quid forte inueniret in ea.
Et cum uenisset ad eam. nichil inuenit preter folia. Non enim
erat tempus ficorum. Et respondens dixit ei. Iam non amplius
in etternum quisquam fructum manducet ex te. Et audiebant
discipuli eius. Et uenerunt hierosolimam. Et cum introisset
in templum. cepit eicere uendentes et ementes in templo.
r mensas numulariorum r cathedras uendentium columbas
euertit. r non sinebat ut quisquam uas circumferret per templum.
r docebat dicens eis. Nonne scriptum est. quia domus mea domus
orationis uocabitur omnibus gentibus? Vos autem fecistis eam spe
luncam latronum. Quo audito principes sacerdotum r scribe
querebant quomodo eum perderent. timebant enim eum quia
omnis turba admirabatur super doctrina eius. Et cum uespere
facta esset egrediebatur de ciuitate. Et cum mane transirent
uiderunt ficum aridam radicitus. r recordatus petrus
dicit ei. Rabbi. ecce ficus cui maledixisti aruit. Et respondens ihs ait illis. Habete fidem dei. Amen dico uobis quicunq;
dixerit monti huic tollere r mittere in mare. et non hesitauerit
in corde suo. sed crediderit quia quodcunq; dixerit fiat. fiet ei. Propterea dico uobis omia quecunq; orantes petitis. credite quia
accipietis. r euenient uobis. Et cum stabitis ad orandum

dimittere si quid habeat aduersus aliquem ut pat̃r ꝝ qui
celis est dimittat uobis peccata uͣra. Qđ si uos nõ dimiseritis
nec pat̃r uester qui in celis est dimittet uobis peccãa uͣra. x.

cxxxiii. Et ueniunt rursus hierosolimam. Et cum ambularet
in templo: accedunt ad eum summi sacerdotes & scri
be & seniores & dicũt illi. In qua potestate hec facis: & quis t
dedit hanc potestatem ut hec facias: Ihc autẽ respondens
ait illis. Interrogabo uos & ego unum uerbum & respondete mi
& dicam uob in qua potestate hec faciam. Baptismum
iohis de celo erat an ex hominibꝫ: Respondete mi. Et illi
cogitabant secũ dicentes. Si dixerimꝰ de celo dicet nobis.
Quare ḡ nõ credidistis ei: Si dixerimꝰ ex hominibꝫ timemꝰ
plm. Omnes enim habebant iohem qm uere pphã erat. Et
respondentes dixerunt ihũ. Nescimus. Respondens ihc
ait illis. Neq; ego dico uob in qua potestate hec faciam. Et
cepit illis in parabolis loqui. Vineam plantauit homo & sepe
circũdedit & fodit lacum & edificauit turrẽ & locauit eã
agricolis & peregre pfectus est. Et misit ad agricolas seruum
in tempore ut ab agricolis acciperet de fructu uineę. Qui ap
prehensum eum ceciderũt & dimiserũt uacuum. Et rursum mi
sit ad illos alium seruum & illum capite uulnerauerũt & in
contumeliis affecerũt. Et rursum aliũ misit & illum oc
ciderũt & plures alios quosdam cedentes & alios ꝫ occidentes.
Adhuc ḡ unum hꝫ filium karissimũ & illum misit
ad illos nouissimũ dicens. Quia uerebuntur filiũ meũ.
Colonꝰ autẽ dixerũt ad inuicem. Hic ẽ heres. Venite oc
cidamus eum & nr̃a erit hereditas. Et apprehendentes eum
occiderunt & eiecerũt extra uineam. Quid ḡ faciet dñs ui
neę: Veniet & perdet colonos & dabit uineam aliis. Nec scꝰ
turam hanc legistis: Lapidem quem reprobauerũt edifican
tes hic factus ẽ in caput anguli. A dño factum est istud & est mi
rabile in oculis nr̃is. Et quærebant eum tenere & timue
runt turbam. Cognouerũt enim qm ad eos parabolam
hanc dixisset. Et relicto eo abierũt. Et mittunt ad eum
quosdam ex phisæis & herodianis ut eum caperent in uerbo.
Qui uenientes dicunt ei. Magister scimꝰ qm uerax es & nõ
curas quemq; m. Nec enim respicis in faciem hominis: sꝫ in
ueritate uiam dei doces. Licet dare tributum cesari an nõ:
Dabimus: dabimꝰ: Sciens aũt illorum hypocrisim dixit illis. Quid me temptatis: Affer
te mihi denarium ut uideam. At illi obtulerũt ei. Et ait
illis. Cuius est ymago hec & inscriptio: Dicunt illi. Cesa
ris. Respondens aũt ihc ait illis. Reddite ḡ que sũt cesaris ce
sari & que sunt dei deo. Et mirabantur super eo. Et uenerunt
ad eum sadducei qui dicunt resurrectionem nõ ẽ & interro
gabant eum dicentes. Magister moyses nobis scripsit ut si cui
frater mortuus fuerit & dimiserit uxorem & filios nõ relinquat
accipiat frater eius uxorem illius & resuscitet semen fratri suo. Sep
tem ḡ fratres erant & primus accepit uxorem & mortuus est
nõ relicto semine. Et secundus accepit eam & mortuus ẽ. Et nec
ipse reliquit semen. Et tertius similiter. Et acceperunt eam
similiter. Vn & nõ reliquerũt semen. Nouissima omnium de
functa ẽ & mulier. In resurrectione ḡ cum resurrexe
rint cuius de his erit uxor: Septem enim habuerunt eam
uxorem. Et respondens ihc ait illis: Nonne ideo erra
tis nõ scientes scripturas neq; uirtutem dei: Cum enim
a mortuis resurrexerint: neq; nubent neq; nubentur: sꝫ
sunt sicut angeli in celis. De mortuis aũt qđ resurgant nõ
legistis in libro moysi super rubum quomodo dixit illi ds in
quens. Ego sum ds abrahã & ds ysaac & ds iacob:
Non est ds mortuorum sꝫ uiuorum. Vos ḡ multum erratis.
Et accessit unus de scribis qui audierat illos conquirenti
bus & uidens quia bñ illis respondisset: interrogauit eum qđ
esset primum omnium mandatum. Ihc aũt respondit ei

quia primum omnium mandatum est: audi israel dñs ds
tuus ds unus est. Et diliges dñm ds tuum ex toto cor
de tuo & ex tota anima tua & ex tota mẽte tua & ex tota uir
tute tua. Hoc est primum mandatum. Secũm aũt simile
illi est. Diliges proximum tuum tanqm te ipsum. Maius hoc
aliud mandatum nõ est. Et ait illi scriba. Bñ magister
in ueritate dixisti quia unus ds est & nõ est alius preter eum &
ut diligat eum toto corde & ex toto intellectu & ex tota ania
& ex tota fortitudine & diligere proximum tanqm seipsum maius
est omnibus holocaustomatibus & sacrificiis. Ihc autem uidens quod
sapienter respondisset dixit illi. Non es longe a regno dei.
Et nemo iam audebat eum interrogare. Et respondens ihc
docebat docens in templo. Quomodo dicunt scribe xpm esse filiꝫ
dauid: Ipse enim dauid dicit in spũ sco. Dixit dñs dño
meo sede a dextris meis. donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Ipse ergo dauid dicit eum dñm & unde
filius est. Et multa turba eum libenter audiebat. Et
docebat eos in doctrina sua. Cauete a scribis qui uolunt
in stolis ambulare & salutari in foro & in primis cathedris
sedere in synagogis & primos discubitus in cenis. Qui deuo
rant domos uiduarum sub obtentu plures orationes. Hi accipient plus iudicium. Et sedens ihc contra gazophilacium
aspiciebat quomodo turba iactaret es in gazophilacium. Et mul
ti diuites iactabant multa. Cum uenisset aũt una uidua
pauper misit duo minuta qđ ẽ quadrans & uocans
discipulos suos ait illis. Amen dico uobis quoniam uidua hec pau
per plus omnibus misit qui miserunt in gazophilacium. Omnes
enim ex eo qđ habundabat illis miserunt. Hec aũt de penuria
sua. omnia que habuit misit totum uictum suum. Et cũ
egrederetur de templo ait illi unus de discipulis suis. Magister
aspice quales lapides & quales structure. Et respondens ihc
ait illi. Videsne magnas has omnes edificationes: Non relin
quetur lapis super lapidem qui nõ destruatur. xi.

cxxxiv. Et cum sederet in monte oliuarum contra templum inter
rogabant eum seorsum petrus & iacobus & iohes & andreas
as. Die nobis quando ista erunt & quod signum erit & quando hec omnia
incipient consummari: Et respondens ihc cepit dicere illis. Ui
dete ne quis uos seducat. Multi enim uenient in nomine meo
dicentes quia ego sum & multos seducent. Cum audieritis
aũt bella & opiniones bellorum ne timueritis. Oportet
enim fieri sꝫ finis sed nondum statim. Exurget aũt gens super gen
tem & regnum super regnum & erunt terremotus per loca & fames &
turbationes dolorum hec. Videte aũt uosmet ipsos. Tradent enim
uos in concilia & in synagogis uapulabitis & ante presides
& reges stabitis propter me in testimonium illis. Et in omnes gen
tes primum oportet predicari euangelium. Et cum duxerint
uos tradentes nolite preconitare quid loquamini. Sed quod da
tum fuerit uobis in illa hora id loquimini. Non enim estis
uos loquentes sed spũs scus. Tradet aũt frater fratrem in mortem
& pater filium & consurgent filii in parentes & morte affi
cient eos. Et eritis odio omnibus propter nomen meum. Qui aũt
sustinuerit in finem hic saluus erit. Cum aũt uideritis
abhominationem desolationis stantem ubi non debet qui legit
intelligat. Tunc qui in iudea sunt fugiant in montes
& qui super tectum ne descendat in domum nec introeat
ut tollat quid de domo sua. Et qui in agro erit non reuer
tatur retro tollere uestimentum suum. Ve autem pregnanti
bus & nutrientibus in illis diebus. Orate autem ut hyeme non fi
ant. Erunt enim dies illi tribulationes tales quales non
fuerunt ab initio creaturę quam condidit ds usque nunc. neque fi
ent. Et nisi breuiasset dñs dies non fuisset salua omnis
caro. Sed propter electos quos elegit breuiabit dies. Et tunc
si quis uobis dixerit ecce hic xps. ecce illic ne credideritis.

cxxxi.

Exurgent enim pseudo xpi ⁊ pseudoprophe ⁊ dabũt signa ⁊ portenta ad seducendos si potest fieri etiam electos. Vos g̃ uidete. ecce prædixi uobis omnia. Sed in illis diebus post tribulationem illam sol contenebrabit̃ ⁊ luna nõ dabit splendorem suum ⁊ erũt stelle celi decidentes ⁊ uirtutes que sũt in celis mouebunt̃. Et tũc uidebunt filiũ hois uenientem in nubibus cũ uirtute multa ⁊ gl̃a. Et tũc mittet angelos suos ⁊ congregabit electos suos a quatuor uentis a summo terre usq; ad summum celi. A ficu aut̃ discite parabolam. Cum iam ramus eius tener fuerit ⁊ nata fuerint folia cognoscitis q̃ prope sit estas. Sic uos cum uideritis hec fieri scitote q̃ prope sit in ostiis. Amen dico uob̃ q̃ nõ trãsiet generatio hec donec omnia ista fiant. Celum ⁊ terra trãsibunt. uba aut̃ mea nõ trãsibũt. De die aut̃ illa uel hora nemo scit. neq; angeli in celo. neq; filius nisi pater. Videte uigilate ⁊ orate. Nescitis enim quando tempus sit. Sicut homo q̃ peregre profectus reliquit domũ suam ⁊ dedit seruis suis potestatem cuiusq; operis ⁊ ianitori præcepit ut uigilet. Vigilate ergo. Nescitis enim quando dominus domus ueniat. sero an media nocte. an galli cantu an mane. Ne cum uenerit repente inueniat uos dormientes. Quod aut̃ uobis dico omnibus dico uigilate.

Erat aut̃ pascha ⁊ azima post biduum. Et quærebant summi sacerdotes ⁊ scribe quomodo eum cum dolo tenerent ⁊ occiderent. Dicebant enim. Non in die festo. Ne forte tumultus fieret in populo. Et cum esset ihc in bethania in domo symonis leprosi ⁊ recumberet. uenit mulier habens alabastrum unguenti nardi spicati pretiosi. Et fracto alabastro effudit super caput eius. Erant aut̃ quidam indigne ferentes intra semetipsos ⁊ dicentes. Ut quid perditio ista unguenti facta est. Potuit enim unguentum istud uenundari plusquam trecentis denariis ⁊ dari pauperibus. Et fremebant in eam. Ihc aut̃ dixit. Sinite eam. Quid illi molesti estis. Bonum opus operata est in me. Semper enim pauperes habetis uobiscum ⁊ cum uolueritis potestis illis bene facere. Me aut̃ non semper habebitis. Quod habuit hec fecit. Preuenit ungere corpus meum in sepulturam. Amen dico uobis ubicunq; predicatum fuerit euangelium istud in uniuerso mundo ⁊ quod fecit hec narrabit̃ in memoriam eius. Et iudas scarioth unus de xii. abiit ad summos sacerdotes ut proderet eum illis. Qui audientes gauisi sunt ⁊ promiserunt ei pecuniam se daturos. Et quærebat quomodo eum oportune traderet. Et primo die azimorum quando pascha immolabant dicunt ei discipuli. Quo uis eamus ⁊ parem̃ tibi ut manduces pascha. Et mittit duos ex discipulis suis ⁊ dicit eis. Ite in ciuitatem ⁊ occurret uobis homo lagenam aque portans. Sequimini eum ⁊ quocunq; introierit dicite domino domus quia magister dicit. Vbi est refectio mea ubi pascha cum discipulis meis manducem. Et ipse demonstrabit uobis cenaculum grande stratum ⁊ illic parate nobis. Et abierunt discipuli eius ⁊ uenerunt in ciuitatem ⁊ inuenerunt sicut dixerat illis ⁊ parauerunt pascha. Vespere aut̃ facto uenit cum xii. Et discumbentibus eis ⁊ manducantibus ait ihc. Amen dico uobis quia unus ex uobis me tradet qui manducat mecum. Ipsi ceperunt contristari ⁊ dicere ei singillatim. Numquid ego. Qui ait illis. Vnus ex xii. qui intingit mecum manum in catino. Et filius quidem hominis uadit sicut scriptum est de eo. Ve aut̃ homini illi per quem filius hominis tradetur. Bonum erat ei si nat̃ non fuisset homo ille. Et manducantibus illis accepit ihc panem ⁊ benedicens fregit ⁊ dedit eis ⁊ ait. Sumite hoc est corpus meum. Et accepto calice gratias agens dedit eis. Et biberunt ex illo omnes. Et ait illis. Hic est sanguis meus noui testamenti qui pro multis effundet̃. Amen dico uobis q̃ iam non bibam de genimine uitis usq; in diem illum cum illud bibam nouum in regno dei. Et hymno dicto exierũt in montem oliuarum. Et ait illis ihc. Omnes scandalizabimini in me in nocte ista quia scriptum est. Percutiam pastorem et dispergentur oues. Sed postquam resurrexero præcedam uos in galileam. Petrus aut̃ ait ei. Et si omnes scandalizati fuerint ego non. Et ait illi ihc. Amen dico tibi quia tu in nocte hac priusquam bis gallus uocem dederit. ter me es negaturus. Ille aut̃ amplius loquebatur. Et si oportuerit me simul commori tibi non te negabo. Similiter aut̃ et omnes dicebant. Et uenerunt in prædium cui nomen gethsemani. Et ait discipulis suis. Sedete hic donec orem. Et assumit petrum et iacobum et iohannem secum. Cepit pauere et tedere. Et ait illis. Tristis est anima mea usque ad mortem. Sustinete hic et uigilate. Et cum processisset paululum procidit in terram et orabat ut si fieri posset transiret ab eo hora. Et dixit. Abba pater. omnia possibilia tibi sunt. Transfer calicem hunc a me. Sed non quod ego uolo sed quod tu. Et uenit et inuenit eos dormientes. Et ait petro. Symon dormis. Non potuisti una hora uigilare. Vigilate et orate. ut non intretis in temptationem. Spiritus quidem promptus est. caro autem infirma. Et cum abiens oraret eundem sermonem dicens. Et reuersus denuo inuenit eos dormientes. Erant enim oculi illorum grauati et ignorabant quid responderent ei. Et uenit tertio et ait illis. Dormite iam et requiescite. Sufficit. Venit hora. ecce tradetur filius hominis in manus peccatorum. Surgite eamus. ecce qui me tradet prope est. Et adhuc eo loquente uenit iudas scarioth unus de xii. et cum illo turba cum gladiis et lignis a summis sacerdotibus et scribis et senioribus. Dederat aut̃ traditor eius signum eis dicens. Quemcunq; osculatus fuero ipse est tenete eum et ducite caute. Et cum uenisset statim accedens ad eum ait. Rabbi. Et osculatus est eum. At illi manus iniecerunt in eum et tenuerunt eum. Vnus aut̃ quidam de circumstantibus educens gladium percussit seruum summi sacerdotis et abstulit auriculam. Et respondens ihc ait illis. Tamquam ad latronem existis cum gladiis et lignis comprehendere me. Cotidie eram apud uos in templo docens et non me tenuistis. Sed ut adimpleantur scripture. Tunc discipuli eius relinquentes eum omnes fugerunt. Adolescens aut̃ quidam sequebatur illum amictus sindone super nudo. Et tenuerunt eum. At ille rejecta sindone nudus profugit ab eis. Et adduxerunt ihm ad summum sacerdotem et conueniunt omnes sacerdotes et scribe et seniores. Petrus aut̃ a longe secutus est eum usque intro in atrium summi sacerdotis et sedebat cum ministris et calefaciebat se ad ignem.

Summi aut̃ sacerdotes et omne concilium querebant aduersus ihm testimonium ut eum morti traderent. nec inueniebant. Multi enim testimonium falsum dicebant aduersus eum et conuenientia testimonia non erant. Et quidam surgentes falsum testimonium ferebant aduersus eum dicentes. Quoniam nos audiuimus eum dicentem. Ego dissoluam templum hoc manufactum et per triduum aliud non manufactum ædificabo. Et nec sic quidem conueniebat testimonium illorum. Et exurgens summus sacerdos in medium interrogauit ihm dicens. Non respondes quicquam ad ea que tibi obiciunt̃ ab his. Ille aut̃ tacebat et nichil respondit. Rursum summus sacerdos interrogabat eum et dicit ei. Tu es xpc filius benedicti. Ihc aut̃ dixit illi. Ego sum. et uidebitis filium hominis a dextris sedentem uirtutis et uenientem in nubibus celi. Summus aut̃ sacerdos scindens uestimenta sua ait. Quid adhuc desideramus testes. Audistis blasphemiam. Quid uobis uidet̃. Qui omnes iudicauerunt eum esse reum mortis. Et cœperunt quidam conspuere eum et uelare faciem eius et colaphis eum cædere et dicere ei. Prophetiza. Et ministri alapis eum cædebant. Et cum esset petro in atrio deorsum uenit una ancillarum summi sacerdotis et cum uidisset petrum calefacientem se aspiciens

exlviim. exlix
cl. cl
cli. clii
clii. cliii
cliiii. cliiii
cliiiii. cliiiii
clv. clv
clvi. clvi
clvii. clvii
clviii. clviii
xlvi. xlvi
clix. clix
clx. clx
clxi. clxi
clxii. clxii
clxiii. clxiii
clxiiii. clxiiii
clxv. clxv
clxvi. clxvi
clxvii. clxvii
clxviii. clxviii
clxix. clxix
clxx. clxx
clxxi. clxxi
clxxii. clxxii
clxxiii. clxxiii
clxxiiii. clxxiiii
clxxv. clxxv
clxxvi. clxxvi
clxxvii. clxxvii
clxxviii. clxxviii
clxxix. clxxix
clxxx. clxxx
clxxxi. clxxxi
clxxxii. clxxxii
clxxxiii. clxxxiii
clxxxiiii. clxxxiiii
clxxxv. clxxxv
clxxxvi. clxxxvi
clxxxvii. clxxxvii
clxxxviii. clxxxviii
cxciii. cxciii
cxciiii. cxciiii
cxcv. cxcv

illum aut. Et tu cum ihu nazareno erasl. At ille negauit dicens. Neq; scio neq; noui quid dicas. Et exiit foras ante atrium. & gallus cantauit. Rursū aut cum uidisset illum ancilla cepit dicere circumstantibus q hic ex illis est. At ille rursū negauit. Et post paululum rursus qui adstabant dicebant petro. Vere ex illis es. nam & galilee es. Ille aut cepit anathematizare & iurare q nescio hominē istum quem dicitis. Et statim rursū gallus cantauit. Et recordatus est petrus ubi dixerat ei ihs prius quā gallus cantet bis ter me negabis. & cepit flere. Et confestim mane consilium facientes summi sacerdotes cum senioribus & scribis & uniuerso concilio. Vincientes ihm duxerunt & tradiderunt pilato. Et interrogauit eum pilat. Tu es rex iudeorum. At ille respondens ait illi. Tu dicis. Et accusabant eum summi sacerdotes in multis. Pilat aut rursus interrogabat eum dicens. Non respondes quicq;. Vide in quibus te accusant. Ihs autem amplius nichil respondit ita ut miraret pilat. Per diem autem festum dimittere solebat illis unum ex uinctis quē petissent. Erat aut qui dicebat barrabas qui cum seditionis erat uinctis. qui in seditione fecerat homicidium. Et cum ascendisset turba cepit rogare sicut semp faciebat illis. Pilat aut respondit eis & dixit. Vultis dimittam uob regem iudeorum. Sciebat enim q per inuidiam tradidissent eum summi sacerdotes. Pontifices aut concitauerat turbam ut magis barrabam dimitteret eis. Pilat aut rursum respondens ait illis. Quid ergo uultis faciam regi iudeorum. At illi rursum clamauerunt. Crucifige eum. Pilat uero dicebat eis. Quid enim mali fecit. At illi magis clamabant. Crucifige eum. Pilatus aut uolens plebi satisfacere dimisit illis barrabam & tradidit eis ihm flagellis cesum ut crucifigeretur. Milites aut duxerunt eum intro in atrium prętorii & conuocant totam cohortem & induunt eum purpura. Et imponunt ei plectentes spineam coronam & cepunt salutare eum. Aue rex iudeorum. Et percutiebant capud eius harundine & conspuebant eum & ponentes genua adorabant eum. Et postquam illuserunt ei exuerunt illum purpura & induerunt eum uestimentis suis. Et educunt illum ut crucifigerent eum & angariauerunt pretereuntem quendam symonem cyreneum uenientem de uilla patrem alexandri & rufi ut tolleret crucem eius. Et perducunt illum in golgotha locum. qd est mons caluarie locus. Et dabant ei bibere myrratum uinum & non accepit. Et crucifigentes eum diuiserunt uestimenta sua mittentes sortem super eis quis quid tolleret. Erat aut hora tertia & crucifixerunt eum. Et erat titulus causę eius inscriptus. rex iudeorum. Et cum eo crucifigunt duos latrones. unum a dextris & alium a sinistris eius. Et adimpleta est scriptura que dicit. Et cum iniquis deputatus est. Et pretereuntes blasphemabant eum mouentes capita sua & dicentes. Vah qui destruit templum dei & in tribus diebus ędificat. saluum fac temet ipsum descendens de cruce. Similiter & principes sacerdotes ludentes ad alterutrum cum scribis dicebant. Alios saluos fecit se ipsum non potest saluum facere. Christus rex israhel descendat nunc de cruce ut uideamus & credamus ei. Et qui cum eo crucifixi erant conuitiabantur ei. Et facta hora sexta tenebre facte sunt per totam terram usq; in horam nonam. Et hora nona exclamauit ihs uoce magna dicens. Heloy heloy lamazapthani. Qd est interpretatum. Deus meus deus meus ut quid me dereliquisti. Et quidam de circumstantibus audientes dicebant. Ecce helyam uocat. Currens aut unus & implens spongiam aceto circumponensq; calamo potum dabat ei dicens. Sinite uideamus an ueniat helyas ad deponendum eum. Ihs aut emissa uoce magna expirauit. Et uelum templi scissum est in duo a summo usq; deorsum. Videns aut centurio qui ex aduerso stabat q sic clamans expirasset ait. Vere homo hic filius dei erat. Erant aut & mulieres de longe aspicientes in quibus erat maria magdalene & maria iacobi minoris & joseph mat & salome. Et cum esset in galilea sequebantur eum & ministrabant ei. Et alie multe que simul cum eo ascenderant ierosolimam.

Et cum iam sero esset factum. q erat parasceue qd est ante sabbatum. uenit joseph ab arimathia nobilis decurio. qui & ipse erat expectans regnum dei. Et audacter introiit ad pilatum & petiit corpus ihu. Pilat aut mirabatur si iam obisset. Et accersito centurione interrogauit eum si iam mortuus esset. Et cum cognouisset a centurione donauit corpus joseph. Joseph aut emerat sindonem & deponens eum inuoluit sindone & posuit eum in monumento qd erat excisum de petra. Et aduolui lapidem ad ostium monumenti. Maria aut magdalene & maria joseph aspiciebat ubi poneretur. Et cum transisset sabbatum. maria magdalene & maria iacobi & salome emerunt aromata ut uenientes ungerent eum. Et ualde mane una sabbatorum ueniunt ad monumentum. orto iam sole. Et dicebant ad inuicem. Quis reuoluet nobis lapidem ab hostio monumenti. Et respicientes uidunt reuolutum lapidem. Erat quippe magnus ualde. Et introeuntes in monumentum. uidunt iuuenem sedentem in dextris coopertum stola candida & obstupuerunt. Qui dicit illis. Nolite expauescere. Ihm queritis nazarenum crucifixum surrexit. non est hic. Ecce locus ubi posuerunt eum. Sed ite dicite discipulis eius & petro. quia precedit uos in galileam. Ibi eum uidebitis sicut dixit uob. At ille exeuntes fugerunt de monumento. Inuaserat enim eas tremor & pauor. Et nemini quicquam dixerunt. Timebant enim. Surgens aut ihs mane prima sabbati apparuit primo marie magdalene de qua ejecerat vii. demonia. Illa uadens nunciauit his qui cum eo fuerant. lugentibus & flentibus. Et illi audientes quia uiuit & uisus est ab ea non crediderunt. Post hec aut duobus ex eis ambulantibus ostensus est in alia effigie eununtibus in uillam. Et illi euntes nunciauerunt ceteris. nec illis crediderunt. Nouissime recumbentibus illis xi. apparuit & exprobrauit incredulitatem illorum & duritiam cordis. quia his qui uiderant eum resurrexisse non crediderant. Et dixit eis ihs. Euntes in mundum uniuersum. predicate euangelium omni creature. Qui crediderit & baptizatus fuerit. saluus erit. Qui aut non crediderit condempnabitur. Signa aut eos qui crediderint. hec sequentur. In nomine meo demonia ejicient. linguis loquentur nouis serpentes tollent. Et si mortiferum quid biberint non eis nocebit. Super egros manus imponent & bene habebunt. Et dns quidem ihs postquam locutus est eis assumptus est in celum & sedet a dextris dei. Illi aut profecti predicauerunt ubique dno cooperante & sermonem confirmante sequentibus signis. Explicit euangelium secundum marcum. Incipit prologus euangelii secundum lucam.

Lucas syrus natione antiochensis. arte medicus. discipulus apostolorum. postea paulum secutus usq; ad passionem eius seruiens dno sine crimine. Nam neq; uxorem unquam habuit neq; filios. qui annorum obiit in bithinia plenus spiritu sancto. Qui cum iam scripta essent euangelia. per machim quidem in iudea. per marcum aut in italia. sancto illuminante eum principio euangelii sui. causam ipse in principio ait. quia alia essent descripta quam ea que ordo euangelice dispositionis exposcebat. ea maxime necessitate laborasse fratres. ut per omnem grecam fidelibus omnipotentis dei per incarnationem dni manifestata humanitas. ne rudes aut fabulis attenti. in solo legis desidio tenerentur. ne ue heretici fabulis & stultis sollicitationibus seducti excederent a ueritate elaborauerit. Debinc ut in principio euangelii sui natiuitate presumpta &

.xb.c

.xb.c

.x.

cexxxvij cexxxviij

cexxxix cexxxx

cexxxxi cexxxxij

cexxxxiij cexxxxiiij

cexxxxv cexxxxvi

cexxxxvij cexxxxviij

cexxxxix cexxxxx

cexxxxi cexxxxii

cexxxxiii cexxxxiiii

euangl'm scribet & in quo electꝰ scribet indicaret. con-
stanſ in se completa ee: que eent ab alio inchoata. Cui
ſdo post baptſmum filu di a pfectione genationis in
xpo implete & repetende a principio natiuitatis humane
potestat pmissa est. ut requirentibz demonſtraret. in q
apphendens erat p nathan filium introrsu recurren-
tis in dm generationis ad missio indis parabilis di p dicatꝛ
in hominibz xpm finem pfecti operis hominis recluse
in se p filium faceret qui p dauid patrem uementibus
teer prebebat in xpo. Cui luce ſ inmito etiam scriben-
dor aplicor actuum potestat in milio dat. ut do in de-
um pleno & filio pditionis exordio. ozone ab aplis ſa
sorte dm electionis numer complet. Sicq; paulus
ſ ſummatione aplicat actibz daret. quem dns ee sti-
mulos recalcitrantem dis elegisset qd legentibz ac req-
rentibz dm & sp singla expediri a nobis utile fuerat.
Scient tam qd opantem agricolam oporteat de fructi-
bz suis edere. untauum publicam curiositatem nec ſ
tam uolentibz dm uideremꝰ esm fastidientibz procli-
disse. Explicit plogꝰ. Incipiunt capla. ·i·

Zacharias uso anglo op ſ credidit obmutuit. elisabeth
uxor eius concep. maria q de spu scō cum accepisset salutauit
elisabeth. salutata pphauit & pepit. uocauit filu nomine ihs:
zacharias scripsit. ppheauit illum p uentu ait dm. post q
maria pepit ihm posuit in p sepio. qui a pastorib; uocata
anglor indicia inuenit & viii. die circumcidit. ·ii·

Symeon uisto xpm manibz sumptum benedixit. anna
pphetissa de q pdixat. ihc annor. xii. in templo cui doctorib;
legis inuenit se in rebz pris ee oportet p nuntiat. ·iii·

Anno. xv. ipii tyberii cesaris iohis penam p dicat. formam
xpm designat uenturu. quo baptizato in columbe figa descen-
dit spūs. uox de celis indicat filiu di qui putabat filꝰ ioseph.
Ductus in desertum ihc & ieiunat. tempt. tunicis. ·iiii·
reuisit in galylea docet. sabbis in synagoga ysaiam se signa-
re. inuenit pphetam in patria sua dicta accepturu. de q erect a pud
capharnaum uolentem demonio sabbis uibat. socer symonis a
febribz & mlor male hūt tel cat. demonia se obtentia tuere
pat. de naui alloq. de q pisces multos cap facit. iacobu & petru
iohem. iacobu eleg. lepsum mundat. in deserto orat. ·v·

Paralitice demissu p tectu ihc a peccis & infirmitate uibat.
scribam publicanu sequi iubet. ap q manducantibz phisees. ce
nam dic sanos ſ ee op medico & de ieiunio disputantes palbo
la panni & utri posi. spicas uellentibz discipis. panes ppositor
memorat. hominem manu aridam hntem sabbis cat. in ozone
pnoctat. aplos eligit. ibat alloq. b'itudines aliar & ruinar infeli
citate p nuntiat. palbolas pferens de ducatu ceci & magistro. de
cipla & festuce in oculo. de trabe & arbore bonis fructi & malis
de hoie q domu sup petram & sup harenam edificauit. ·vi·

Centurionis puer sat. unde duo filii resuscitat. iohis discipli
mittit ad ihm & de hoie loq. subnectens filiu dne
pfetor & foro luden. mulier peccatrix lacrimis pedes & lauat
crines. pp q dic palbolam debitoris & pat & multi occidit in
terne. seqntibz se obis & mulieribz que cat erant silium
dne seminantis dic. & semen in bona trā & pessima terra. luce
na & sb uase & fit candelabru pone. matrem & fres repudiat.
naufragant & sopiti tempestate sedat. hoiem a malo dem uibat.
a mi filiam dum uult suscitare & uibat a pfluo ·vii·
mulierem. puellam q uiuificat.
Mittit discipli p dicare data eis oi potestate. qbz hode
mutante reuisit in deserto de v. panibz & ii. pisibz. v. oi.
hominu saciat. interrogans q de dicent de. a pet & declarat.
& monet abnegans semetipm crucem tollere & sequi designans
& illuc q morte figultarent. ad uitam eternam ee. ·ix·

In monte assumpto pet iacobo & iohe & transfigat. inter moy-
sen & helyam uisus. & uia tabernacla petro debet fieri. de nube obum-
brat. ac uox celestis filiu declarat. pnum lunatic sanat. ac se
cundi hre pnuntiat. & cogitantes discipli q eor maior eet in
struit. ac fi phibend qui in nomine suo uirtutes faciat. a sama-
ritanis in recipi. uolentes apli ignem sup eos descende impat
sequi uolentis se fi hre in cap reclinet p dic. alium sui q pris
morte intermissa eligit. & alii uolenti sui primu refutare. a
ratoni figam ponit retro respicienti. ·x·

Eligit. lxx. quos mittit ad p dicandu. ipse in impat ciuita-
tes & castella discipli ex eo dic felicitores q eor nomina in celo
eent scripta. ob q rem gias agit pri q iona sint paruis revela-
ta. & ab hijs edita a pre manifestat. q declarat neminem nos
se pter filium. & patos q oculos qui uidint id q apphetis & regu
gui puto cepta & mandata que fi preceptor dnis. parabolam inuitati
q leuita & sacdote p cuntes samaritanu collig. ap marchas
marte prem collaudat. ·xi·

Post ozonem p manu docet ozonem. & palbolam petis ei. qui pp re-
dium dat postulanti panes. petendo querendo & pulsando
exemplo assertens demoniu eicient. de phiseos in principe de-
monior operantes destruit. & atos q dic qui audiunt ver-
bum di & custodiunt. clamosi signum ionne & regine aquil.
& de nutrientis & de lucerna sub candelabru & dic q oculus & lucer-
na corpis. ap phiseu inuitat. poci lauand q do intus & elemo-
sinas pnuntiat. increpat phiseos & legis doctores. ·xii·

Pharisei uolentibz cu eo ad epulandu discipli palam docet
ne eor fallacia caueant. & eum timeant q post p mortem
in gehennam mittere & plus ee discipli. v. passeribz dupon-
dio ualentibz & negantem se negatum & peccanti in spm
scm si remittendu & in cogitatis quid de phetis ut loquat. peten-
ti respondet se si ee diuisorem hereditatis. sibi iudicem ei dari
nolita nata sit. & ara eo nocte petit. ac docet ex pleni in co-
gitandu de crastino. faciendo elemosinas omnibz uendi ut
ungulandu. dic pecu felicius ee bonis dispensatore. Jn dicit ig-
nem mittere sit etiam si pacem. turbas q dic q facie celi cognoscere
tempa si intelligent. quos monet dum in uia eent reconci-
liarent ad iudicarios. ne reclusi in eruent donec nouissimi
quadrantem reddereut. ·xiii·

Dum ei nuntiatu fuisset galileos occisos. monet agendam
penam. parabolam ficulnee subuungens q dns eis in fructuo-
sam uellet excidi cultor statim postulauit. eis mulierem annis
xviii. curuam erexit. indignante archisinagogis in pat. vbi
silicudinem gen synagis subuung. ex q arbor maior holeribz
nascit & fermentu q ab scondit in mulier in farina & ut mi-
cat per angulum ostii ne claudat phiseis ei dicentibz q
hodie cum uellet eis occidere. dic eum uulpem. pphetam exer
tiorem in pure & increpat iherlim. ·xiiii·

Sabbis cat hydropicu. discubendi dat ordinem. inuitantes
hortatur parupes patre. silicudinem uungens hois. qui excu
santibz inuitatis. cecos claudos debiles uocauit & ibat de
plateis hortat ozonem affectoem pp se relinquendam paro
lam ponens eam edificare uolentis & regis. ·xv·

Sal fatuatum ee fidele. minantibz phiseis de ouuno
pastor dat silicudinem pastoris pp unam ouem. lxxxxix.
relinquit & mulierem que una dragmam perdita inuenit
gaudet. si & hois qui duobz filiis siui substantiam diuisit. ex
quibz iuuenior pdige egit. p q uitis occidit. de dispensatore p
digo qui sapienter fecit. & ideo exco bis hortat opandu. & de
ridebant eum. cui phiseos increpat. legem & pphas usq ad
iohem dicens. ac meo hanc eum ostendi qui sua dimissa al
tam accipit uxorem & ab alio dimissam ducit. ·xvi·

Parabolam de diuite & lazaro. & ii minimis de credentib
scandalizandi. atq omia accepta firi remittenda. & q fidei

ut ḡnum sinapis cū sterat arborem magnā i mare. q̄z scr
uitutum debitū exhibendi. x. legis curauit. de quibz unus reū
sibi sequutꝰ. grās agens dō. Iuxta nos ēe regnum dei. regnū
aut ipm uxt exemplum noe l'loth subito uenire. at nō aliū
alterum. r alium relinqui. r ubi fuit corp illic aquile. similitudi
nē uidue rogantis. r iudicis unig. r duor in templo orantiū.
r infantes cū phariseis. Similitudo diuitis. r cameli facilius p
foramē acꝰ ētrare. r omnia hic relinquenda.

Cum diceret illi aduentā sibi indicaret. cecum illuminantem
curauit. zacheum collaudat. dum diuisā substantiam pauperib⁹ offerē.
r filium diem de eo qui. x. minas talis ad regem seruos suos di
stribuit. r de exercitu eor qui eum regem recusauerē. sup pul
lum asine sedit. r hierlim fleuit. r uenta ei p̄dicit. Ubi de tē
plo ēiectis emētib⁹ et uendentes columbas eicit. pharisei uinitorum
in q̄ potestate hec faceret de baptismo rogant. parabolam subiun
git eis qui cū seruos misisset ad uineā. postea filiū misit. r de
lapide ab edificantibz reprobato.

Tentat de tributo. respondi. de muliere q̄ vii. uiros habuit.
adducit de se uinitorum qui. x. filios dare debebat. cū eum ipe dimit
tat. r monet a scribis cauendi. uiduā laudat. q̄ in donario du
o minuta misit. de templi structura. r de futura psecutione. r de
extremi iudicii. r finis scli. de aduentu. x. in maiestate. r similitu
dine ficulnee. r monet uigilandi.

De extremo die appropinquante. Iudas demoniū replet. detra
dendi tempta. pascha. r cenam apparat. discipulis sedentibus
sacramenti panis. r calicis ostendit. ac traditorem designat. cer
tantibz de gradu eum p̄ferri. qui minime. r per dicē q̄s eum ēet
negaturus. ac monitis discipli ut uenturo uestituro etiam
gladium. pgit ad montē oliueti. q̄ cū orasset discipulos exercitat.

Intercedente uidua uenit iuda. r
oscula dedit. xp̄e. r petro seruo auriculam abscidit. Ductus ihu ad
domū principis sacerdotū. petrus ibi ter negauit. x. deducti. mino
rat a iudeis. a pilato. r ab herode. ac rursum a pilato. r herode
redeunt. barrabas dimittit. r ihe a militibus crucifigendi. flentium
qui plangentibz eū mulieribz ut sese magis plangent dix.
r infelices uel tyro acetu potui accepto. cruci regi designat. aq̄ uin
ge latronibz credens ad paradisum ducit. ab hora sexta usq̄ ad no
nam. sol obscuratus. r ihu spiritu emittente uelum templi scissum. q̄bz
militis centurio. q̄ aderant dominum magnificant. Joseph postulat
corp. r sepelit. q̄s mulieres relinquant. ēt inuenerunt.

Nuntiant mulieres angelorum uisionem. ii. ex discipli. eun
tes duo ad castellum in panis fractione xp̄m agnoscē. r reuer
si. discipulis indicant. quibz ihe apparuit. r plagas ostendit.
corp eorum aperit ad intelligendas. q̄ hoc pati oportuerit. r ut illuc
ire. donec in eos uenisset uirtutē. admonuit. Ipe te benedixit
eos. r recessit. relinquit. q̄ laudantes. dominum in templo.

Incipit euangelium secundum lucam.

Quoniam quidem multi conati
sunt ordinare narrationem
que in nob⁹ completa sunt rerū
sicut tradiderunt nob⁹ qui ab initio
ipi uiderunt. r ministri fuerunt
sermonis. uisum est. r mihi as
secuto a principio omnia diligen
ter. ex ordine tibi scribere optime theophile. ut cognoscas
eorum uerborum de quibz eruditus es ueritatem. Fuit in diebz
herodis regis iudee sacerdos quidam nomine zacharias de
uice abia. r uxor illi de filiabz aaron. r nomen eius eli sa
bech. Erant autem iusti ambo ante deum incedentes in
omnibz mandatis. r iustificationibz dñi sine querela.
Et non erat illis filius eo q̄d esset elisabech sterilis. r ambo p
cessissent in diebz suis. Factum est autem cum sacerdotio fun
geret in ordine uicis sue ante deum secundum consuetudinem
sacerdotii sorte exiit ut incensum poneret ingressus in tem
plum dñi. Et omnis multitudo erat populi orans foris ho
ra incensi. Apparuit autem illi angelus dñi stans a dextris
altaris incensi. Et zacharias turbatus est uidens. r timor
irruit super eum. Dixit autem ad illum angelus. Ne timeas
zacharia quoniam exaudita est deprecatio tua. r uxor tua elisabet
pariet tibi filium. r uocabis nomen eius iohannem. Et erit tibi gaudium
r exultatio. r multi in natiuitate eius gaudebunt. Erit enim
magnus coram dño. et uinum r siceram non bibet. r spū scō
replebit adhuc ex utero matris sue. r multos filioꝝ israel conuertet ad
dñm deum ipsoꝝ. Et ipe precedet ante illum in spū r uirtute
helie. ut conuertat corda patrum in filios. r incredibiles ad
prudentiam iustoꝝ. parare dño plebem ptam. Et dixit
zacharias ad angelum. Unde hoc sciam. Ego enim sum senex
r uxor mea processit in diebz suis. Et respondens angelus di
xit ei. Ego sum gabrihel qui adsto ante deum. r missus sum
loqui ad te. r hec tibi euangelizare. Et ecce eris tacens. r non
potens loqui usq̄ in diem quo hec fiant. p eo q̄ non credidi
sti uerbis meis que implebunt in tempore suo. Et erat
plebs expectans zachariam. r mirabantur q̄d tardaret
ipe in templo. Egressus autem non poterat loqui ad illos. Et
cognouerunt q̄d uisionem uidisset in templo. Et ipe erat
innuens illis. r permansit mutus. Et factum est ut impleti sunt
dies officii ei. abiit in domum suam. Post hos autem dies
concepit elisabech uxor ei. r occultabat se mensibz. v. di
cens. Quia sic mihi fecit dñs in diebz quibz respexit au
ferre obprobrium meum inter homines. Sexto autem
mense missus est angelus gabrihel a deo in ciuitatem galilee cui
nomen nazareth ad uirginem desponsatam uiro cui nomen
erat ioseph de domo dauid. r nomen uirginis maria. Et in
gressus angelus ad eam dixit. Ave gratia plena dñs tecum. benedicta
tu in mulieribz. Que cum audisset turbata est in sermo
ne eius. r cogitabat qualis esset ista salutatio. Et ait angelus
ei. Ne timeas maria. inuenisti enim gratiam apud deum.
Ecce concipies in utero. r paries filium. r uocabis nomen
eius ihesum. Hic erit magnus. r filius altissimi uocabitur. Et dabit
illi dñs deus sedem dauid patris eius. r regnabit in domo ia
cob in eternum. r regni eius non erit finis. Dixit autem maria
ad angelum. Quomodo fiet istud quoniam uirum non cognosco. Et respon
dens angelus dixit ei. Spūs scūs superueniet in te. r uirtus altis
simi obumbrabit tibi. Ideoque r qd nascetur ex te sanctum uocabitur
filius dei. Et ecce elisabech cognata tua. r ipa concepit filium
in senectute sua. Et hic mensis est sextus illi que uocatur sterilis.
quia non erit impossibile apud deum omne uerbum. Dixit autem maria.
Ecce ancilla dñi. fiat mihi secundum uerbum tuum. Et discessit
ab illa angelus. Exurgens autem maria in diebz illis abiit
in montana cum festinatione in ciuitatem iude.
Et intrauit in domum zacharie. r salutauit elisabech.
Et factum est ut audiuit salutationem marie elisabech
exultauit infans in utero eius. Et repleta est spū scō elisabech
r exclamauit uoce magna. r dixit. Benedicta tu inter mu
lieres. r benedictus fructus uentris tui. Et unde hoc mihi ut
ueniat mater dei mei ad me. Ecce enim ut facta est
uox salutationis tue in auribz meis. exultauit in
gaudio infans in utero meo. Et beata que credidisti.
quoniam perficientur ea que dicta sunt ei a dño. Et ait maria.
Magnificat anima mea dñm. Et exultauit spūs meus
in deo saluatori meo. q̄ respexit humilitatem ancille
sue. Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generatio
nes. q̄ fecit mihi magna qui potens est. r sanctum nomen eius.
Et misericordia eius in progenies. r progenies timentibz eum. Fecit

potentiam in brachio suo. dispsit superbos mente cordis sui.
Deposuit potentes de sede. & exaltauit humiles. Esurientes
implenit bonis. & divites dimisit inanes. Suscepit
israel puerum suum. memorari misericordie sue. Sicut locut⁹ est
ad patres nros. abraham & semini ei in sclā. Mansit
autē maria cum illa qm̄ fere tribus & reuersa ē in domū suā.
Elisabeth autē impletum ē tempus pariendi. & peperit filiū.
Et audierūt uicini & cognati ei. qm magnificauit dns misericordiam
suam cum illa. & congratulabant ei. Et factū est in die octauo
uenerūt circūcidere puerū & uocabant eum nomine patris sui zachariam.
Et respondens mat⁹ ei dixit. Nequaqm sed uocabit iohes.
Et dixerūt ad illam. qm nemo est in cognatione tua qui uocetur
hoc nomine. Innuebant autē patri ei. quem uellet uocari
eum. Et postulans pugillarem scripsit dicens. Johes est nomen
ei. Et mirati sūt uniuersi. Apertum est autē illico os ei & lingua
ei & loquebat benedicens deum. Et factus est timor super omnes uicinos eorum. & super omnia montana iudee diuulgabantur omnia uerba
hec. Et posuerūt omnes qui audierant in corde suo dicentes.
Quis putas puer iste erit. Etenim manus dni erat cum illo.
Et zacharias pr ei impletus est spū scō & prophauit dicens. Benedictus dns deus israel. quia uisitauit & fecit redemptionem plebis
sue. Et erexit cornu salutis nobis. in domo dauid pueri sui. Sicut locut⁹ est per os sanctorum. qui a sclo sunt prophetarum ei. Salutem ex
inimicis nris. & de manu omnium qui oderunt nos. Ad faciendam misericordiam cum patribus nris. & memorari testamenti
sui sci. Iusiurandum quod iurauit ad abraham patrem nostrum. daturum se nobis. Ut sine timore de manu inimicorum nrorum liberati. seruiamus illi. In sanctitate & iustitia coram
ipso. omnibus diebus nris. Et tu puer propheta altissimi uocaberis.
præibis enim ante faciem dni parare uias ei. Ad dandam scientiam
salutis plebi ei. in remissionem peccatorum eorum. Per uiscera
misericordie dei nri. in quibus uisitauit nos oriens ex alto. Illuminare his qui in tenebris & in umbra mortis sedent. ad
dirigendos pedes nros in uiam pacis. Puer autē crescebat
& confortabatur spū. & erat in desertis usq in diem ostensionis
sue ad israel. Factum est autē in diebus illis. exiit edictum a cesare
augusto. ut describeretur uniuersus orbis. Hec descriptio prima
facta est a præside syrie cyrino. Et ibant omnes. ut profitērent singuli
in suam ciuitatem. Ascendit autē & ioseph a galilea de ciuitate nazareth in iudeam ciuitatem dauid que uocat⁹ bethleem. eo quod esset de domo & familia dauid. ut profiteret cum maria
desponsata sibi uxore prægnante. Factum est autē cum essent
ibi. impleti sunt dies ut pareret. & peperit filium suum primogenitum. Et pannis eum inuoluit. Et reclinauit eum in præsepe. quia non erat eis locus in diuersorio. Et pastores erant in regione eadem uigilantes & custodientes uigilias noctis super gregem suum. Et ecce angls dni stetit iuxta illos. & claritas dei circumfulsit illos. & timuerūt timore magno. Et dixit illis angls. Nolite timere. Ecce enim euangelizo uobis gaudium magnum quod erit omni plo. quia natus est uobis hodie saluator qui est xps dns in ciuitate dauid. Et hoc uobis signum.
Inuenietis infantem pannis inuolutum & positum in præsepe. Et subito facta est cum angelo multitudo militie celestis laudantium deum & dicentium. Gla in altissimis deo.
& in terra pax hominibus bone uoluntatis. Et factum est ut discesserunt ab eis angli in celum. pastores loquebantur ad inuicem. Transeamus usq bethleem. & uideamus hoc uerbum
quod factum est quod dns fecit & ostendit nobis. Et uenerūt festinantes & inuenerūt mariam & ioseph & infantem positum
in præsepe. Videntes autē cognouerūt de uerbo quod dictum erat illis de puero hoc. Et omnes qui audierūt mirati sunt & de his
que dicta erant a pastoribus ad ipsos. Maria autē conseruabat
omnia uerba hec conferens in corde suo. Et reuersi sunt pastores
glorificantes & laudantes deum in omnibus que audierant &
uiderant sicut dictum est ad illos. Et postquam consummati sunt
dies octo ut circumcideret⁹. uocatum ē nomen ei ihc. Qd uocatum
est ab angło priusq in utero concipere⁹.

·II·

Et postquam impleti sunt dies purgationis ei secdm legem moysi. tulerūt illum in hierlim ut sisterent eum dño. sicut scriptum ē in lege dni. quia omne masculinum adapiens uuluam. sanctum
dño uocabit⁹. Et ut darent hostiam secdm quod dictum ē in lege dni
mum. par turturum aut duos pullos columbarum. Et ecce
homo erat in hierlim cui nomen symeon. Et homo iste iustus & timoratus exspectans consolationem israel. & spūs scs erat
in eo. Et responsum accepat a spū scō. non uisurum se mortem. nisi prius uideret xpm dni. Et uenit in spū in templum.
Et cum inducerent puerum ihm parentes ei ut facerent secdm consuetudinem legis pro eo. & ipe accepit eum in ulnas suas. & benedixit deum & dixit. Nunc dimittis seruum tuum dne. secdm
uerbum tuum in pace. Quia uiderunt oculi mei. salutare tuum.
quod parasti ante faciem omnium populorum. Lumen ad reuelationem
gentium. & gloriam plebis tue israel. Et erat pater eius & mater
mirantes super his que dicebant de illo. Et benedixit illis symeon. & dixit ad mariam. matrem ei. Ecce positus est hic in ruinam & resurrectionem multorum in israel. & in signum cui contradicet.
Et tuam ipsius animam pertransibit gladius. ut reuelentur ex multis cordibus cogitationes. Et erat anna prophetissa filia fanuel
de tribu aser. Hec processerat in diebus multis. uixerat cum
uiro suo annis septem. a uirginitate sua. Et hec uidua usq
ad annos octoginta quatuor. que non discedebat de templo seruiens
obsecrationibus nocte ac die. Et hec ipsa hora superueniens confitebatur dño. & loquebatur de illo omnibus qui exspectabant redemptionem israel. Et ut perfecerunt omnia
secdm legem dni. reuersi sunt in galylea in ciuitatem suam
nazareth. Puer autē crescebat & confortabatur plenus sapientia.
Et gratia dei erat cum illo. Et ibant parentes eius per omnes annos in hierlim in die sollempni pasche. Et cum annorum
esset. ascendentibus illis hierosolymam secdm consuetudinem
diei festi. consummatisq diebus cum redirent. remansit puer
ihc in hierlim. & non cognouerunt parentes ei. Existimantes autē illum esse in comitatu. uenerūt iter diei. & requirebant eum inter cognatos & notos. Et non inuenientes. regressi sunt in hierlim requirentes eum. Et factum est per triduum.
inuenerūt illum in templo sedentem in medio doctorum audientem illos. & interrogantem. Stupebant autē omnes qui
eum audiebant super prudentia & responsis eius. uidentes
animo sunt. Et dixit mat⁹ ei ad illum. fili. quid fecisti
nobis sic. Ecce pater tuus & ego dolentes querebamus te. Et
ait ad illos. Quid est quod me querebatis. Nesciebatis quia
in his que patris mei sunt oportet me esse. Et ipi non intellexerūt verbum quod locut⁹ est ad illos. Et descendit cum eis
& uenit nazareth. & erat subditus illis. Et mat⁹ eius conseruabat omnia uerba hec in corde suo. Et ihc proficiebat sapientia. etate. & gratia apud deum & homines.

·III·

Anno autē xv. imperii tyberii cesaris. procurante ponicio
pilato iudeam. tetrarcha autē galylee herode. philippo autē fratre eius tetrarcha ituree & trachonitidis regionis.
& lysania abilene tetrarcha. sub principibus sacerdotum anna & caipha. factum est verbum dni super iohannem zacharie filium in deserto. Et uenit in omnem regionem iordanis
predicans baptismum penie in remissionem peccatorum sicut
scriptum est. in libro ysaie pphe sermonum. Vox clamantis in deserto. parate uiam dni. rectas facite semitas eius. Omnis uallis implebit⁹. & omnis mons & collis
humiliabit⁹. erunt prua in directa. & aspera in uias planas. & uidebit omnis caro salutare dei. Dicebat ergo ad

turbaſ que ẏcebant ut baptizarent̃ ab ipſo. Genimina
uiperarum quiſ oſtendit uob̃ fugẽ a uentura ira? facite
ḡ fructuſ dignoſ penitentie? ⁊ ne cepiſ dicẽ. patrem habẽs
abraham. Dico enim uobiſ q̃ potelt ds de lapidibz iſtis ſuſ
citare filioſ abrahe. Jam enim ſecĩ ad radicẽ arboꝛ poſita
eſt. Omnĩ ḡ arboꝛ que nõ facit fructum bonum ẏcidet̃ ⁊
in ignem mittet̃. Et interrogabant eum turbe dicentes. Qd̃
ḡ faciem? Reſpondens dicebat illiſ. Qui hẽt duaſ tunꝫ
caſ? det nõ bẽti. Et qui hẽt eſcaſ ſimiliter faciat. Venerunt
aut̃ ⁊ publicani ut baptizarent̃ ab eo ⁊ dixerũt ad illum.
Magiſt̃ quid faciem? Et ille dixit ad eos. Nichil amplius
q̃m q̃ conſtitutum ẽ uob̃ faciatiſ. Interrogabant aut̃ illũ
⁊ milites dicentes. Quid faciem? ⁊ nos? Et ait illiſ. Neminẽ
concutiatiſ neq; calumpniam faciatiſ. Et contenti eſtote ſti
pendiiſ ueſtriſ. Exiſtimante aut̃ pplo ⁊ cogitantibz omnibz in
cordibz ſuiſ de iohe ne forte ipe eẽt xpc. Reſpondit iohes dicẽs
omnibz. Ego quidẽ aqua baptizo uos. uenit aut̃ fortioꝛ me cui
nõ ſum dignus ſoluere corrigiam calciamentoꝛ eiꝰ. ipe uos baptiza
bit in ſpũ ſcõ ⁊ igni. Cuiꝰ uentilabꝝ in manu eiꝰ ⁊ purgabit
aream ſuam ⁊ congregabit triticum in horreum ſuum:
paleaſ aut̃ cõburet igni inextinguibili. Multa quidem ⁊ alia
exhortans euangelizabat pplm. Herodeſ aut̃ tetrarcha cum
corripet̃ ab illo de herodiade uxoꝛe fr̃ii ſui ⁊ de omnibz malis
que fecit herodeſ adiecit ⁊ hoc ſuper omnia ⁊ inclusit iohem in car
cere. Factum ẽ aut̃ cum baptizaret̃ omnis pplus ⁊ ihu baptiza
to roganteſ apertum ẽ celum. Et deſcendit ſpc̃ ſcm corpali ſpe ſic
columba in ipm ⁊ uoꝛ de celo fca eſt. Tu es filius meus dile
ctus: in te complacui mihi. Et ipe ihc erat incipiens q̃ annoꝝ
xxx. ut putabat filiꝰ ioſeph. Qui fuit heli. Qui fuit matth.
Qui fuit leui. Qui fuit melchi. Qui fuit ianne. Qui fuit io
ſeph. Qui fuit mathathie. Qui fuit amos. Qui fuit naum.
Qui fuit heſli. Qui fuit nagge. Qui fuit maath. Qui fuit ma
thathie. Qui fuit ſemei. Qui fuit ioſeph. Qui fuit iuda. Qui fu
it iohanna. Qui fuit reſa. Qui fuit zorobabel. Qui fuit ſala
thiel. Qui fuit neri. Qui fuit melchi. Qui fuit addi. Qui fu
it coſam. Qui fuit helmodam. Qui fuit her. Qui fuit ieſu. Qui
fuit heliezer. Qui fuit iorim. Qui fuit mathat. Qui fuit
leui. Qui fuit ſymeon. Qui fuit iuda. Qui fuit ioſeph. Qui
fuit iona. Qui fuit heliachim. Qui fuit melea. Qui fuit
menan. Qui fuit mattatha. Qui fuit nathan. Qui fuit
dauid. Qui fuit ieſſe. Qui fuit obed. Qui fuit booz. Qui fu
it ſalmon. Qui fuit naaſſon. Qui fuit aminadab. Qui fu
it aram. Qui fuit eſrom. Qui fuit phares. Qui fuit iude. Qui
fuit iacob. Qui fuit yſaac. Qui fuit abrahã. Qui fuit tha
re. Qui fuit nachor. Qui fuit ſeruch. Qui fuit ragau. Qui
fuit phaleth. Qui fuit heber. Qui fuit ſale. Qui fuit cainan.
Qui fuit arfaxath. Qui fuit ſem. Qui fuit noe. Qui fuit la
mech. Qui fuit mathuſale. Qui fuit enoch. Qui fuit iareth.
Qui fuit malalehel. Qui fuit cainan. Qui fuit enos. Qui fu
it ſeth. Qui fuit adam. Qui fuit deus. Ihc autem plenuſ ſpu
ſcõ ⁊ regreſſuſ eſt ab iordane.

·iiii·

Et agebatur in ſpũ in deſertum diebz xl ⁊ temptabat̃
a diabolo. Et nichil manducauit in diebz illiſ ⁊ conſumma
tiſ illiſ eſurijt. Dixit aut̃ illi diabolꝰ. Si filiꝰ dei es: dic lapi
di huic ut panis fiat. Et reſpondit ad illum ihc. Scriptũ
eſt q̃ nõ in pane ſolo uiuet homo. ſ; in omni uerbo dei. Et duxit
illum diabolus ⁊ oſtendit illi omnia regna orbiſ tre in momẽ
to temporiſ ⁊ ait illi. Tibi dabo poteſtatem hanc uniuerſam
⁊ gl̃iam illoꝝ. q̃ mihi tradita ſunt ⁊ cui uolo do illa. Tu ergo ſi
adoraueris coram me. erũt tua omnia. Et reſpondens ihc dixit
illi. Scriptum ẽ dñm deum tuum adorabis ⁊ illi ſoli ſeruies.
Et duxit illum in hieruſalem ⁊ ſtatuit eum ſup̃ pinnam templi
⁊ dixit illi. Si filiꝰ dei es mitte te hinc deorſum. Scriptum ẽ

enim q̃ angelis ſuis mandabit de te ut conſeruent te. Et q̃
in manibz tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem tuũ.
Et reſpondens ihc ait illi. Dictum eſt. Non tentabis dñm deũ
tuum. Et conſummata omni temptatione diabolus receſſit ab illo
uſq; ad tempus. Et regreſſus ihc in uirtute ſpc̃ in galyleam ⁊ fa
ma exiit p uniuerſam regionem de illo ⁊ ipe docebat in ſyna
gogis eoꝝ ⁊ magnificabat ab omnibz. Et uenit nazareth ubi
erat nutritus. Et intrauit ſecundum conſuetudinem ſuam die ſabbi
in ſynagogam ⁊ ſurrexit legere. Et traditus eſt illi liber yſaie pphe.
Et ut reuoluit librum. inuenit locum ubi ſcriptum erat. Spc̃ do
mini ſup me pp̃ q̃ unxit me. euangelizare pauperibz miſit me.
Sanare contritos corde. predicare captiuis remiſſionem ⁊ cecis ui
ſum. Dimittere confractos in remiſſionem. predicare annum dñi ac
ceptum ⁊ diem retributionis. Et cum plicuiſſet librum. reddidit
miniſtro ⁊ ſedit. Et omnium in ſynagoga oculi erant intendẽ
tes in eum. Cepit autem dicere ad illos. q̃ hodie impleta ẽ hec
ſcriptura in auribz ueſtris. Et omnes teſtimoniũ illi dabant ⁊ mi
rabant̃ in uerbis gr̃ie que procedebant de ore ipius ⁊ dicebant. Nonne
hic ẽ filiꝰ ioſeph. Et ait illis. Utiq; dicetis mihi hanc ſimilitudinẽ.
Medice cura teipm. Quanta audiuimus facta in capharnaũ: fac
⁊ hic in patria tua. Dixit aut̃. Amen dico uobis q̃ nemo pphã accep
tus ẽ in patria ſua. In ueritate dico uobis. multe uidue erant in
diebz helye in iſrl. q̃ndo clauſum ẽ celum annis tribz ⁊ mẽſibz
vi. cum fames ẽſſet magna in omni terra ⁊ ad nullam illaꝝ miſ
ſus ẽ helyas. ni in ſarepta ſydonie ad mulierem uiduam. Et
multi leproſi erant in iſrl ſub helyſeo pphã ⁊ nemo eoꝝ mundatus
eſt niſi naaman ſyrus. Et repleti ſũt omnes in ſynagoga ira
hec audientes. Et ſurrexerũt ⁊ eiecerũt illum extra ciuitatem ⁊
duxerũt illum uſq; ad ſupciliũ montis ſup̃ quem ciuitas
illoꝝ erat edificata ut precipitarent eum. Ipe aut̃ tranſiens
p medium illoꝝ ibat. Et deſcendit in capharnaũ ciuita
tem galylee. ibiq; docebat illos ſabbatis. Et ſtupebant in doc
trina eius. q̃ in poteſtate erat ſermo ipius. Et in ſynagoga e
rat homo habens demonium immundi ⁊ exclamauit uoce
magna dicens. Sine. Quid nob̃ ⁊ tibi ihu nazarene? Veniſti
perdere nos. Scio te qui ſis ſcs dei. Et increpauit illi ihc dicens.
Obmutesce ⁊ exi ab illo. Et cum proiciſſet illum demoniũ
in medium exiit ab illo. nichilq; eum nocuit. Et factus ẽ pauoꝝ
in omnibz ⁊ colloquebant ad inuicem dicentes. Qd̃ ẽ hoc uer
bum q̃ in poteſtate ⁊ uirtute imperat immundis ſpiritibz ⁊ exe
unt? Et diuulgabat̃ fama de illo in omnem locum regionis.
Surgens aut̃ ihc de ſynagoga intrauit in domum ſymo
nis. Socrus aut̃ ſymonis. tenebat̃ magnis febribz. Et ro
gauerũt illum pea. Et ſtans ſup illam imperauit febri ⁊
dimiſit illam. Et continuo ſurgens. miniſtrabat illis. Cũ
ſol aut̃ occidiſſet omneſ qui habebant infirmos ſuariis lango
ribz ducebant illos ad eum. At ille ſingulis manus ponens.
curabat eos. Exibant aut̃ demonia a multis clamantia ⁊
dicentia. q̃ tu es filius dei. Et increpans non ſinebat ea loqui. q̃
ſciebant ipm ee xpm. Facta aut̃ die egreſſus ibat in deſertũ
locum ⁊ turbe requirebant eum ⁊ uenerũt uſq; ad ipm.
Et detinebant illum ne diſcederet ab eis. Quibz ille ait. Q̃
⁊ aliis ciuitatibz oportet me euangelizare regnũ dei. q̃ ideo
miſſus ſum. Et erat predicans in ſynagogis galylee. Factum eſt
aut̃ cum turba irruerent in eum ut audirent uerbum dei ⁊
ipe ſtabat ſec̃ ſtagnum geneſareth. Et uidit duas naues
ſtantes ſec̃ ſtagnum. piſcatoreſ aut̃ deſcenderant ⁊ lauabãt
retia. Aſcendens aut̃ in unam nauem que erat ſymonis.
rogauit eum ut a terra reduceret pusillum. Et ſedens docebat
de nauicula turbas. Ut aut̃ ceſſauit loqui dixit ad ſymonẽ.
Duc in altum ⁊ laxate retia ueſtra in capturam. Et reſpondẽs
ſymon dixit illi. Preceptor per totam noctem laborantes nil
cepimus: in uerbo aut̃ tuo laxabo rete. Et cum hoc feciſſent

concluserē piscium multitudinem copiosam. Rumpebat
autē rete eor. ⁊ nuuerē socijs qui erant in alia naue ut ue
nirent ⁊ adiuuarent eos. Et uenerē ⁊ impleuerē ambas na
ues ita ut ingerent. Qđ cum uidet symon petr⁹ prostrauit
ad genua ihu dicens. Exi a me qz homo peccō sum dñe. Stu
por enim circundederat eum ⁊ omnes qui cum illo erant in cap
tura piscium quā cēperant. Similit autē iacobum ⁊ iohē filios
zebedei qui erant socij symonis. Et ait ad symonem ihc. No
li timere. ex hoc iam homines eris capiens. Et subductis ad tā
nauibz relictis omnibz secuti sūt illum. Et factū ē cum eēt in una
ciuitatum ⁊ ecce uir plen⁹ lepra ⁊ uidens ihm ⁊ procidens fa
cem rogauit eum dicens. Dñe si uis potes me mundare. Et extē
dens manum tetigit illum ihc dicens. Volo. mundare. Et cō
festim lepra discessit ab illo. ⁊ ipse p̄cepit illi ut nemini diceret.
s; uade ostende te sacerdoti ⁊ offer p emundatione tua sicut p̄cepit mo
yses in testimonium illis. Pambulabat autē magis sermo de illo
⁊ conueniebant turbe multe ut audirent ⁊ curarent ab infir
mitatibz suis. Ipse aut sedebat in deserto ⁊ orabat.

V.

Et factū ē in una dierū ⁊ ipse sedebat docens. Et erant phisei
sedentes ⁊ legis doctores qui uenerant ex oī castello galy
lee ⁊ iudee ⁊ hierlim ⁊ uirtus erat dñi ad sanandum eos. Et ecce ui
ri portantes in lecto hoiem qui erat paliticus ⁊ querebant eū in
ferre ⁊ ponere ante eum. Et nō inuenientes qua parte illum in
ferrent p turbā. ascendentes sup tectum ⁊ p tegulas submise
runt illum cum lecto in medium ante ihm. Quor fidem ut
uidit dixit. Homo remittuntur tibi peccā tua. Et cepunt cogita
re scribe ⁊ phisei dicentes. Quis est hic qui loquit blasphemias.
Quis potest peccā dimittere nisi solus deus. Ut cognouit autē ihc co
gitationes eor respondens dixit ad illos. Quid cogitatis in cor
dibz uris. Quid est facilius dicere dimittuntur tibi peccā. an dicere
surge ⁊ ambula. Ut autē sciatis qz filius hominis potestatem
hēt in terra dimittere peccā. ait paliticо. Tibi dico surge ⁊ tolle lec
tum tuum ⁊ uade in domum tuam. Et confestim surgens co
ram illis tulit in quo iacebat ⁊ abiit in domum suam magnificans
dñm. Et stupor apprehendit oēs ⁊ magnificabant dñm.
Et repleti sūt timore dicentes qz uidimus mirabilia hodie. Et post
hec exiit ⁊ uidit publicanū nomine leui sedentem ad thelo
neum ⁊ ait illi. Sequere me. Et relictis oībz. surgens secu
tus ē eum. Et fecit ei conuiuium magnū leui in domo su
a. ⁊ erat turba multa publicanor⁹ ⁊ alior⁹ qui cum illis erant
discumbentes. Et murmurabant phisei ⁊ scribe eor dicen
tes ad discipulos ei. Quare cum publicanis ⁊ peccoribz man
ducatis ⁊ bibitis. Et respondens ihc dixit ad illos. Non e
gent qui sani sūt medico. s; qui male hūt. Non enim uenit
uocare iustos. s; peccores in penitentiam. Et illi dixerē ad eum.
Quare discipuli iohannis ieiunant frequēter ⁊ obsecrationes fa
ciunt. similit ⁊ phisei⁹. tui autē edunt ⁊ bibunt. Quibz
ipse ait. Numquid potestis filios sponsi dum cum illis ē spon
sus facere ieiunare. Venient aut dies cum ablatus fuit ab
illis sponsus tūc ieiunabūt in illis diebz. Dicebat autē ⁊ simi
tudinem ad illos. Quia nemo immittit commissuram a uestimento no
uo in uestimentum ueter. Alioquin ⁊ nouum rumpit
⁊ ueteri non conuenit commissura a nouo. Et nemo mittit uinū
nouum in utres ueteres. Alioquin rumpet uinum nouum
utres ⁊ ipm effundet ⁊ utres perdent. Sed uinum nouum in
utres nouos mittendum ē ⁊ utraq; seruant. Et nemo bi
bens uetus statim uult nouum. Dicit enim uetus melius est.

Factū ē aut in sabbato secūdo primo cum ambularet per sata uellebant
discipuli eius spicas ⁊ manducabant confricantes manibus.
Quidam aut phiseor⁹ dicebant illis. Quid facitis qđ non licet
in sabbatis. Et respondens ihc ad eos dixit. Nec hoc legistis
qđ fecit dauid cum esuriret ipse ⁊ qui cum eo erant. quō in
trauit in domum dei ⁊ panes propositionis sumpsit ⁊ man
ducauit ⁊ dedit his qui cum eo erant. quos nō licebat man
ducare nisi tm sacerdotibz. Et dicebat illis qz dñs est filius hom
etiam sabbati. Factū est aut in alio sabbo. ut intraret in sy
nagogam ⁊ doceret. Et erat ibi homo ⁊ manus ei dextera erat ari
da. Obseruabant aut scribe ⁊ phisei si in sabbo curaret. ut
inuenirent unde accusarent illum. Ipse aut sciebat cogitationes
eor. ⁊ ait homini qui habebat manū aridam. Surge ⁊ sta in
medium. Et surgens stetit. Dixit autem ad illos ihc. Interro
go uos si licet sabbo benefacere an male. aiam saluam facē an p
dere. Et circūspectis oībz dixit homini. Extende manum
tuam. Et extendit ⁊ restituta ē manus ei. Ipsi aut repleti sunt
insipientia ⁊ colloquebant ad inuicem quidnam facerent ihu.
Factū ē in illis diebz exiit in montem orare. ⁊ erat pernoctans
in oratione dei. Et cum dies factus esset. uocauit discipulos suos ⁊ e
legit xii. ex ipsis quos ⁊ apostolos nominauit. Symonē quem
cognominauit petrum ⁊ andream fratrem eius. iacobum ⁊ iohannem
philippum ⁊ bartholomeum. thomam ⁊ matheum. iacobum
alphei ⁊ symonē qui uocatur zelotes. iudam iacobi ⁊ iudam
scarioth qui fuit proditor. Et descendens cum illis stetit in lo
co campestri ⁊ turba discipulorum ei ⁊ multitudo copiosa ple
bis ab oī iudea ⁊ hierlim ⁊ maritima ⁊ tyri ⁊ sidonis qui
uenerant ut audirent eum ⁊ sanarentur a languoribz suis.
Et qui uexabantur a spiritibz immundis. curabantur. Et oīs
turba querebat eum tangere. qz uirtus de illo exibat ⁊ sana
bat oīes. Et ipse eleuatis oculis in discipulos suos. dicebat.
Beati pauperes. qz uestrum est regnum dei. Beati qui nūc esuritis.
qz saturabimini. Beati qui nūc fletis. qz ridebitis. Beati
eritis cum uos oderint homines. ⁊ cum separauerint uos. ⁊ exp
brauerint ⁊ eiecerint nomen uestrum tamq; malum p filiū hois.
Gaudete in illa die et exultate. ecce enim merces uestra multa
est in celo. Secundum hec enim faciebant prophetis patres eor. Ve
rumtamen ue uobis diuitibz. qui habetis consolationem uestram.
Ve uobis qui saturati estis. qz esurietis. Ve uobis qui ridetis nūc. qz lugebitis ⁊ flebitis. Ve cum bñ uobis dixerint omnes
homines. secundum hec faciebant pseudoprophetis patres eor. Sed
uobis dico qui auditis. Diligite inimicos uestros. benefacite his
qui oderunt uos. Benedicite maledicentibz uobis. orate p calūpnian
tibz uos. Et qui te percutit in maxillam. præbe ⁊ alteram.
Et ab eo qui aufert uestimentum tibi. etiam tunicam noli pro
hibere. Omni aut petenti te tribue. Et qui aufert que tua sunt
ne repetas. Et prout uultis ut faciant uobis homines. ⁊ uos fa
cite illis similit. Et si diligitis eos qui uos diligunt. que uobis est
gratia. Nam ⁊ peccores. diligentes se diligunt. Et si benefeceritis his
qui uobis benefaciunt. que uobis est gratia. Siquidem ⁊ peccores hoc fa
ciunt. Et si mutuum dederitis his a quibz sperat recipere. que
gratia est uobis. Nam ⁊ peccores peccoribz fenerantur. ut recipiant
equalia. Verumtamen diligite inimicos uestros. ⁊ benefacite ⁊ mutuū
date nichil inde sperantes. ⁊ erit merces uestra multa. ⁊ eritis filii al
tissimi. qz ipse benignus est super ingratos ⁊ malos. Estote misericordes.
sicut ⁊ pater uester misericors est. Nolite iudicare. ⁊ non iudicabi
mini. Nolite condemnare. ⁊ non condemnabimini. Dimitte
te. ⁊ dimittet uobis. Date ⁊ dabitur uobis. Mensuram bonam
⁊ confertam ⁊ coagitatam ⁊ supefluentem dabunt in sinum
uestrum. Eadem quippe mensura qua mensi fueritis. remetietur uobis.
Dicebat aut illis ⁊ similitudinem. Numquid potest cecus ce
cum ducere. Nonne ambo in foueam cadunt. Non est discipu
lus super magistrum. Perfectus aut omnis erit. si sit sicut magis
ter eius. Quid aut uides festucam in oculo fratris tui. trabem aut que
in oculo tuo est non consideras. Et quō potes dicere fratri tuo. frater sine
eiciam festucam de oculo tuo. ipse in oculo tuo trabem non uides.
Hypocrita. eice primum trabem de oculo tuo. ⁊ tunc perspicies ut
educas festucam de oculo fratris tui. Non est enim arbor bona q̄
facit fructus malos. neq; arbor mala faciens fructum bonum.

Vna quecp enim arbor de fructu suo cognoscit. Neqz enim de spinis colligunt ficus neqz de rubo vindemiant uuam. Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum. Et malus homo de malo thesauro profert malum. Ex habundantia enim cordis os loquit. Quid autem uocatis me dne dne et non facitis quae dico? Omnis qui uenit ad me et audit sermones meos et facit eos, ostendam uobis cui similis est. Similis est homini edificanti domum, qui fodit in altum et posuit fundamentum supra petram. Inundatione autem facta illisum est flumen domui illi et non potuit eam mouere, fundata enim erat supra petram. Qui autem audiuit et non fecit, similis est homini edificanti domum suam supra terram sine fundamento in qam illisus est fluuius et continuo concidit et facta est ruina domus illius magna. VI.

Cum autem implesset omnia uerba sua in auribus plebis, intrauit capharnaum. Centurionis autem cuiusdam seruus malus habens morbum, qui illi erat pretiosus. Et cum audisset de ihu misit ad eum seniores iudeorum, rogans eum ut ueniret et sanaret seruum eius. At illi cum uenissent ad ihm rogabant eum sollicite dicentes ei, quia dignus est ut hoc illi prestes, diligit enim gentem nram et synagogam ipse edificauit nobis. Ihs autem ibat cum illis. Et cum iam non longe esset a domo, misit ad eum centurio amicos dicens, Dne noli uexari. Non enim dignus sum ut sub tectum meum intres, propter quod nec me ipsum non existimaui dignum arbitratus ut uenirem ad te, sed dic uerbo et sanabitur puer meus. Nam et ego homo sum sub potestate constitutus habens sub me milites, et dico huic uade et uadit, et alio ueni et uenit, et seruo meo fac hoc et facit. Quo audito ihs miratus est et conuersus sequentibus se turbis dixit, Amen dico uobis, non inueni tantam fidem in uno. Et reuersi qui missi fuerant domum inuenerunt seruum qui languerat sanum. Et factum est deinceps ibat in ciuitatem que uocatur naim, et ibant cum illo discipuli eius et turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, ecce defunctus efferebatur filius unicus matris sue, et haec uidua erat, et turba ciuitatis multa cum illa. Quam cum uidisset dns misericordia motus super illam dixit illi, Noli flere. Et accessit et tetigit loculum. Hi autem qui portabant steterunt. Et ait adolescens tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus et coepit loqui. Et dedit illum matri sue. Accepit autem omnes timor et magnificabant deum dicentes, Quia propheta magnus surrexit in nobis et quia deus uisitauit plebem suam. Et exiit hic sermo in uniuersam iudeam de eo et omnem circa regionem. Et nuntiauerunt iohi discipuli eius de omnibus his. Et conuocauit duos de discipulis suis iohes et misit ad ihm dicens, Tu es qui uenturus es an alium expectamus? Cum autem uenissent ad eum uiri dixerunt, Johes baptista misit nos ad te dicens, Tu es qui uenturus es an alium expectamus? In ipsa autem hora curauit multos a languoribus et plagis et spiritibus malis et cecis multis donauit uisum. Et respondens dixit illis, Euntes renuntiate iohi que uidistis et audistis, Quia ceci uident, claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt, pauperes euangelizantur. Et beatus est quicumque non fuerit scandalizatus in me. Et cum discessissent nuncii iohis, cepit dicere de iohe ad turbas, Quid exististis in desertum uidere? Harundinem uento motam? Sed quid exististis uidere? Hominem mollibus uestimentis indutum? Ecce qui in ueste pretiosa et in deliciis in domibus regum sunt. Sed quid exististis uidere? Prophetam? Etiam dico uobis et plus quam prophetam. Hic est de quo scriptum est, Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam, qui preparabit uiam tuam ante te. Dico enim uobis, maior inter natos mulierum prophetha iohe baptista nemo est. Qui autem minor est in regno dei maior est illo. Et omnis pls audiens et publicani iustificauerunt deum baptizati baptismo iohis. Phisei autem et legisperiti consilium dei spreuerunt in semetipsos non baptizati ab eo. Cui ergo similes dicam homines generationis huius? Et cui similes sunt? Similes sunt pueris sedentibus in foro et loquentibus ad inuicem et dicentibus, Cantauimus uobis et non saltastis, lamentauimus et non plorastis. Venit enim iohes baptista neqz manducans panem neqz bibens uinum et dicitis, demonium habet. Venit filius hominis manducans et bibens et dicitis, ecce homo deuorator et bibens uinum amicus publicanorum et peccatorum. Et iustificata est sapientia ab omnibus filiis suis. Rogabat autem quidam illum de phisei ut manducaret cum illo. Et ingressus domum phisei discubuit. Et ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix ut cognouit quod accubuisset in domo phisei, attulit alabastrum unguenti et stans retro secus pedes eius lacrimis coepit rigare pedes eius et capillis capitis sui tergebat et osculabatur pedes eius et unguento ungebat. Videns autem phiseus qui uocauerat eum ait intra se dicens, Hic si esset pphes sciret utique quae et qualis est mulier que tangit eum quia peccatrix est. Et respondens ihs dixit ad illum, Symon, habeo tibi aliquid dicere. At ille ait, Magister dic. Duo debitores erant cuidam feneratori, unus debebat denarios quingentos et alius quinquaginta. Non habentibus illis unde reddere remisit donauit utrisque. Quis ergo eum plus diligit? Respondens symon dixit, Estimo quia is cui plus donauit. At ille dixit ei, Recte iudicasti. Et conuersus ad mulierem dixit symoni, Vides hanc mulierem? Intraui in domum tuam, aquam pedibus meis non dedisti, hec autem lacrimis rigauit pedes meos et capillis suis tersit. Osculum mihi non dedisti, hec autem ex quo intraui non cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum non unxisti, hec autem unguento unxit pedes meos. Propter quod dico tibi remittuntur ei peccata multa quoniam dilexit multum. Cui autem minus dimittitur minus diligit. Dixit autem ad illam, Remittuntur tibi peccata. Et coepunt qui simul accumbebant dicere intra se, Quis est hic qui etiam peccata dimittit? Dixit autem ad mulierem, Vade in pace, fides tua te saluam fecit. Et factum est deinceps et ipse iter faciebat per ciuitates et castella predicans et euangelizans regnum dei et xii cum illo. Et mulieres aliquae que erant curate a spiritibus malignis et infirmitatibus, Maria que uocatur magdalene de qua demonia vii exierant, et iohanna uxor chuza procuratoris herodis, et susanna, et alie multe que ministrabant ei de facultatibus suis. Cum autem turba plurima conueniret et de ciuitatibus properarent ad eum, dixit per similitudinem, Exiit qui seminat seminare semen suum. Et dum seminat, aliud cecidit secus uiam et conculcatum est, et uolucres celi comederunt illud. Et aliud cecidit supra petram, et natum aruit quia non habebat humorem. Et aliud cecidit inter spinas, et simul exorte spine suffocauerunt illud. Et aliud cecidit in terram bonam, et ortum fecit fructum centuplum. Hec dicens clamabat, Qui habet aures audiendi audiat. Interrogabant autem eum discipuli eius, quae esset hec parabola. Quibus ipse dixit, Vobis datum est nosse mysterium regni dei, ceteris autem in parabolis, ut uidentes non uideant et audientes non intelligant. Est autem hec parabola, Semen est uerbum dei. Qui autem secus uiam sunt, hi sunt qui audiunt, deinde uenit diabolus et tollit uerbum de corde eorum, ne credentes salui fiant. Nam qui supra petram, qui cum audierint cum gaudio suscipiunt uerbum, et hi radices non habent, qui ad tempus credunt et in tempore temptationis recedunt. Quod autem in spinis cecidit, hi sunt qui audierunt et a sollicitudinibus et diuitiis et uoluptatibus uite euntes suffocantur et non ferunt fructum. Quod autem in bonam terram, hi sunt qui in corde bono et optimo audientes uerbum retinent et fructum afferunt in patientia. Nemo autem lucernam accendens operit eam uase aut subter lectum ponit, sed super candelabrum ponit ut intrantes uideant lumen. Non enim est occultum quod non manifestetur, nec absconditum quod non cognoscatur et in palam ueniat. Videte ergo quomodo audiatis. Qui

lxxxvii lxxxvii lxxxviii lxxxviii lxxxix lxxxix xc xc xci xci xcii xcii xciii xciii xciv xciv

enum hē dabit illi · quēq; ī hē etiam qđ putat se hīe auferet ab illo. Venerūt aut ad illum mat' · frēs ei · ī nō potant adire ad eum p turba · nunciatum ē illi · mater tua · frēs tui stant foris uolentes uidē te. Qui respondens dixit ad eos. Mat mea · frēs mei hi sunt qui uerbum dī audiunt · faciunt. Factū est aut in una dierum · ipe ascendit in nauiculam · discipli ei. Et dixit ad illos. Trānsfretem⁹ trans stagnum · ascenderūt. Dormiente aut illo obdormiuit. Et descendit procella uenti in stagnū · cōplebant · periclitabant. Accedentes aut suscitauerūt eum dicentes. Preceptor pereim⁹. At ille surgens increpauit uentum · tempestatem aque · cessauit · facta ē tranquillitas. Dixit aut illis. Vbi est fides uīa? Qui timentes mirati sunt dicentes ad inuicem. Quis putas ē hic qm · uentis imperat · mari · obediunt ei? Et nauigauerūt aut ad regionē gerasenor que ē ost galileam. Et cum egressus eet ad terram. occurrit illi uir quidam qui habebat demonium iā tpe multo. Et uestimēto nō induebat · neq; in domu manebat sed in monumētis. Is ut uidit ihm procidit ante illum · exclamans uoce magna dixit. Quid mihi · tibi est ihu fili dei altissimi? Obsecro te ne me torqueas. Precipiebat enim spū īmundo ut exiret ab homine. Multis enim temporibus arripiebat illum · uinciebat catenis · compedibus custodiebat · rumpens uincula agebat ā demonio in deserta. Interrogauit aut eum ihs illum dicens. Quid t nomen est tibi? At ille dixit. Legio. Quia intrauerunt demonia multa in eum. Et rogabant illum ne imperaret illis ut in abyssum irent. Erat aut ibi grex porcorum multorum pascens in monte. Et rogabant eum ut permitteret eis in illos intrare. Et permisit illis. Exierūt ergo demonia ab homine · intrauerunt in porcos · impetu abiit grex precipes in stagnum · suffocat' est. Quod ut uiderunt factum qui pascebant · fugerūt · nunciauerunt in ciuitatem · in uillas. Exierūt aut uidere quid factum ē · uenerūt ad ihm · inuenerunt hominem sedentem a quo demonia exierant uestitum ac sana mente ad pedes ei · timuerunt. Nunciauerūt aut illis · qui uiderant quō sanus factus eet a legione. Et rogauerūt illum omēs multitudo regionis gerasenorum ut discederet ab ipis q timore magno tenebant. Ipe aut ascendente nauem reuertebat · rogabat eum ut a quo demonia exierant · ut cum eo eet. Dimisit aut eum ihs dicens · redi domum tuam · narra quanta t fecit dns. Et abiit predicans ciuitatem quanta illi fecisset ihs.

Factum ē aut cum reuertisset ihs · excepit illum turba. Erant enim omēs exspectantes eum. Et ecce uenit uir cui nom iairus · ipe princeps synagoge erat. Et cecidit ad pedes ei · rogans eum ut intraret in domum ei · q filia unica erat illi fere annorum xii · hec moriebat. Et contigit dum iret a turbis oprimebat. Et mulier quedam erat in fluxu sanguinis ab annis xii. Que in medicis erogauerat omem substantiam suam · nec ab ullo potuit curari. Accessit ret · tetigit fimbriam uestimenti ei · confestim stetit fluxus sanguinis ei. Et ait ihs. Quis ē qui me tetigit? Negantibus autem omnibus dixit petr · qui cum illo erant. Preceptor turbe te comprimunt · affligunt · dicis quis me tetigit? Et dixit ihs. Tetigit me aliquis · nam · ego noui uirtutem de me exisse. Videns aut mulier q nō latuit tremens uenit · procidit ante pedes illi · ob quam causam tetigit eum indicauit coram omni plo · quemadmodū confestim sanata sit. At ipe dixit illi. filia fides tua te saluam fecit · uade in pace. Adhuc illo loquente · uenit quidam ad principem synagoge dicens ei · q mortua ē filia tua noli uexare illum. Ihs aut audito hoc ubo respondit patri puelle. Noli time. crede tm · salua erit. Et cum uenisset ad domum · nō permisit intrare secum quemquam nisi petrum · iacobum · et iohem · et patrem · et matrem puelle. Flebant aut omes · plangebant illam. At ille dixit. Nolite flere · nō ē enim mortua puella · sed dormit. Et deridebant eum scientes q mortua eet. Ipe aut tenens manum ei · clamauit dicens. Puella surge. Et reuersus ē spūs ei · surrexit continuo. Et iussit illi dari manducare. Et stupuerūt parentes ei · quibus precepit ne alicui dicerent quod factum erat.

VIII.

Conuocatis aut xii · apls dedit illis uirtutem · potestatem sup omnia demonia · ut languores curarent. Et misit illos predicare regnum dī · sanare infirmos. Et ait ad illos. Nichil tuleritis in uia · neq; uirgam · neq; peram · neq; panem · neq; pecuniam · neq; duas tunicas habeatis. Et in quamcunq; domū intraueritis · ibi manete · inde nē exeatis. Et quicunq; nō receperint uos · exeuntes de ciuitate illa etiam puluerem pedum uestrorum excutite in testimonium super illos. Egressi aut circuibant castella euuangelizantes · curantes ubiq;. Audiuit aut herodes tetrarcha omnia que fiebant ab eo · hesitabat eo qđ diceret a quibusdam q iohes surrexit a mortuis · a quibusdam q helyas apparuit · ab aliis aut q pha unus de antiquis surrexit. Et ait herodes. Iohem ego decollaui · quis aut est iste de quo audio ego talia? Et querebat uidere eum. Et reuersi apli narrauerūt illi que fecerant. Et assumptis illis secessit seorsum in locum desertum qui ē bethsaida. Quod cum cognouissent turbe secute sunt illum. Et exceptos illos · loquebat illis de regno dei · eos qui curam indigebant sanabat. Dies aut cepit declinare · accedentes xii · dixerunt illi. Dimitte turbas ut euntes in castella uillasq; que circa sunt diuertant · inueniant escas · quia hic in loco deserto sumus. Ait aut ad illos. Vos date illis manducare. At illi dixerunt. Non sunt nobis plus quam v panes · et duo pisces · nisi forte nos eamus · et emamus in omnem hanc turbam escas. Erant aut fere uiri v milia. Ait aut ad discipulos suos. Facite illos discumbere per contubernia quinquagenos. Et ita fecerunt · discumbere fecerunt omnes. Acceptis aut v panibus · et duobus piscibus respexit in celum · benedixit illis · et fregit · dedit discipulis suis ut ponerent ante turbas. Et manducauerunt omnes · saturati sunt. Et sublatum est quod superfuit illis fragmentorum xii · cophini. Et factum est cum solus eet oratis · erant · et cum illo discipuli · et interrogauit illos dicens. Quem me dicunt esse turbe? At illi respondentes dixerunt. Iohem baptistam · alii aut helyam · alii quia propheta unus de prioribus surrexit. Dixit aut illis. Vos aut quem me esse dicitis? Respondens symon petr dixit. Xpm dī. Et ille increpans illos precepit ne cui dicerent. hoc dicens quia oportet filium hominis multa pati · et reprobari a senioribus · et principibus sacerdotum · et scribis · et occidi · et tertia die resurgere. Dicebat aut ad omnes. Si quis uult post me uenire abneget se ipsum · et tollat crucem suam cotidie · et sequatur me. Qui enim uoluerit animam suam saluam facere · perdet illam. Nam qui perdiderit animam suam propter me · saluam faciet illam. Quid enim proficit homo si lucretur mundum totum · se aut ipm perdat · et detrimentum sui faciat? Nam qui me erubuerit · et meos sermones · hunc filius hominis erubescet cum uenerit in maiestate sua · et patris · et sanctorum angelorum. Dico aut uobis ue sunt aliqui hic stantes qui non gustabunt mortem donec uideant regnum dei.

Factum est aut post hec uba fere dies octo · et assumpsit petrum · et iohem · et iacobum · et ascendit in montem ut oraret. Et factum est dum oraret · spes uultus ei altera · et uestitus ei albus refulgens. Et ecce duo uiri loquebantur cum illo. Erant aut moyses · et helyas · uisi in maiestate · et dicebant excessum ei quem completurus erat in hierusalem. Petrus aut · et qui cum illo erant · grauati erant somno. Et euigilantes uiderunt maiestatem ei · et duos uiros qui stabant cum illo. Et factum est cum discederent ab illo · ait petrus

ad ihm. Precepto bonum est nos hic ee. ⁊ faciam tria tabnacla tibi unum ⁊ unum moysi ⁊ unum helye nesciens quid diceret. Hec autē illo loquente ecce nubes obumbrauit eos ⁊ timuerūt intrantes illis in nubem. Et uox facta est de nube dicens. Hic est filius meus dilectus ipm audite. Et dum fieret uox inuentus est ihc solus. Et ipi tacuerūt ⁊ nemini dixerunt in illis diebus quicquam ex his que uiderant. Factum est autē in sequenti die descendentibus illis de monte. occurrit illi turba multa ⁊ ecce uir de turba exclamauit dicens. Magister obsecro te respice in filium meum quia unicus est mihi. Et ecce spūs apprehendit illum ⁊ subito clamat ⁊ elidit ⁊ dilacerat eum cū spuma ⁊ uix discedit dilanians eum. Et rogaui discipulos tuos ut eicerent illum ⁊ non potuerūt. Respondens autē ihc dixit. O generatio infidelis ⁊ prauersa usquequo ero apud uos ⁊ patiar uos? Adduc huc filium tuum. Et cum accederet elisit illum demonium ⁊ dilaniauit. Et increpauit ihc spm immundum ⁊ sanauit puerum ⁊ reddidit illum patri ei. Stupebant autē omnes in magnitudine dei. Omnibus autem mirantibus in omnibus que faciebat dixit ad discipulos suos. Ponite uos in cordibus uestris sermones istos. Filius enim hominis futurus est ut tradatur in manus hominum. At illi ignorabant uerbum istud ⁊ erat uelatum ante eos ut non sentirent illud. Et timebant interrogare illum de hoc uerbo. Intrauit autem cogitatio in eos quis eorum maior esset. Et ihc uidens cogitationes cordis eorum apprehendens puerum statuit eum secum ⁊ ait illis. Quicunque susceperit puerum istum in nomine meo me recipit. Et quicunque me recipit recipit eum qui me misit. Nam qui minor est inter omnes uos hic maior est. Respondens autem iohes dixit. Preceptor uidimus quendam in nomine tuo eicientem demonia ⁊ prohibuimus eum quia non sequitur nobiscum. Et ait ad illum ihc. Nolite prohibere. qui enim non est aduersum uos pro uobis est. Factum est autem cum complerentur dies assumptionis eius ipse faciem suam firmauit ut iret in hierlim ⁊ misit nuntios ante conspectum suum. Et euntes intrauerūt in ciuitatem samaritanorum ut pararent illi. Et non receperunt eum quia facies eius erat euntis in hierlim. Cum uidissent autem discipuli eius iacobus ⁊ iohes dixerūt. Dne uis dicimus ut ignis descendat de celo ⁊ consumat illos. Et conuersus increpauit illos ⁊ dixit. Nescitis cuius spūs estis. filius hominis non uenit animas perdere sed saluare. Et abierūt in aliud castellum. Factum est autem ambulantibus illis in uia. dixit quidam ad illum. Sequar te quocunque ieris. Et ait illi ihc. Vulpes foueas habent ⁊ uolucres celi nidos. filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinet. Alii autem ad alium. Sequere me. Ille autem dixit. Dne permitte me primum ire sepelire patrem meum. Dixitque ei ihc. Sine ut mortui sepeliant mortuos suos. Tu autem uade annuncia regnum dei. Et ait alter. Sequar te dne. sed permitte mihi renuntiare his qui domi sunt. Ait ad illum ihc. Nemo mittens manum suam in aratrum ⁊ aspiciens retro. aptus est regno dei.

Post hec autem designauit dns alios .lxxii. ⁊ misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem ⁊ locum quo erat ipse uenturus ⁊ dicebat illis. Messis quidem multa. operarii autem pauci. Rogate ergo dominum messis ut mittat operarios in messem suam. Ite. ecce ego mitto uos sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculum neque peram neque calciamenta ⁊ neminem per uiam salutaueritis. In quamcunque domum introieritis primum dicite. Pax huic domui. Et si ibi fuerit filius pacis requiescet super illam pax uestra. Sin autem ad uos reuertetur. In eadem autem domu manete edentes ⁊ bibentes que apud illos sunt. Dignus est enim operarius mercede sua. Nolite transire de domu in domum. Et in quamcunque ciuitatem intraueritis ⁊ susceperint uos. manducate que apponuntur uobis ⁊ curate infirmos qui in illa sunt ⁊ dicite illis. Appropinquabit in uos regnum dei. In quamcunque ciuitatem intraueritis ⁊ non susceperint uos. exeuntes in plateas eius dicite. Etiam pulueren qui adhesit nobis de ciuitate uestra excutimus in uos. Tamen hoc scitote quia appropinquabit regnum dei. Dico uobis quia sodomis in die illa remissius erit quam illi ciuitati. Ve tibi corozain ue tibi bethsaida quia si in tyro ⁊ sidone facte fuissent uirtutes que in uobis facte sunt olim in cilicio ⁊ cinere sedentes penitentiam. Verumtamen tyro ⁊ sidoni remissius erit in iudicio quam uobis. Et tu capharnaum usque ad celum exaltata usque ad infernum descendes. Qui uos audit me audit. Et qui uos spnit me spnit. Qui autem me spnit spnit eum qui me misit. Reuersi autem lxxii cum gaudio dicentes. Dne etiam demonia subiciuntur nobis in nomine tuo. Et ait illis. Videbam sathanan sicut fulgur de celo cadentem. Ecce dedi uobis potestatem calcandi super serpentes ⁊ scorpiones ⁊ super omnem uirtutem inimici ⁊ nichil uobis nocebit. Verumtamen in hoc nolite gaudere. quia spūs uobis subiciuntur. Gaudete autem quod nomina uestra scripta sunt in celis. In ipsa hora exultauit spūs sco ⁊ dixit. Confiteor tibi pater dne celi ⁊ terre quod abscondisti hec a sapientibus ⁊ prudentibus ⁊ reuelasti ea paruulis. etiam pater quia sic placitum est ante te. Omnia mihi tradita sunt a patre meo ⁊ nemo scit qui sit filius nisi pater ⁊ qui sit pater nisi filius. ⁊ cui uoluerit filius reuelare. Et conuersus ad discipulos suos dixit. Beati oculi qui uident que uos uidetis. Dico enim uobis quod multi prophete ⁊ reges uoluerunt uidere que uos uidetis ⁊ non uiderunt. ⁊ audire que auditis ⁊ non audierunt. Et ecce quidam legis peritus surrexit temptans illum ⁊ dicens. Magister quid faciendo uitam eternam possidebo? At ille dixit ad eum. In lege quid scriptum est quo modo legis? Ille respondens dixit. Diliges dnm deum tuum ex toto corde tuo ⁊ ex tota anima tua ⁊ ex omnibus uiribus tuis ⁊ ex omnibus mentibus tuis ⁊ proximum tuum sicut te ipsum. Dixitque illi. Recte respondisti. hoc fac ⁊ uiues. Ille uolens iustificare se ipsum dixit ad ihm. Et quis est meus proximus? Suscipiens autem ihc dixit. Homo quidam descendebat ab hierlim in hiericho ⁊ incidit in latrones. Qui etiam despoliauerunt eum ⁊ plagis impositis abierunt semiuiuo relicto. Accidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem uia ⁊ uidens illum pertransiit. Similiter ⁊ leuita cum esset secus locum ⁊ uidisset eum pertransiit. Samaritanus autem quidam iter faciens uenit secus eum ⁊ uidens eum misericordia motus est. Et approprians alligauit uulnera eius infundens oleum ⁊ uinum. Et imponens illum in iumentum suum duxit in stabulum ⁊ curam eius egit. Et altera die protulit duos denarios ⁊ dedit stabulario ⁊ ait. Curam illius habe. ⁊ quodcunque superogauerit ego cum rediero reddam tibi. Quis horum tibi uidetur proximus fuisse illi qui incidit in latrones? At ille dixit. Qui fecit misericordiam in illum. Et ait illi ihc. Vade et tu fac similiter. Factum est autem dum irent ipse intrauit in quoddam castellum ⁊ mulier quedam martha nomine excepit illum in domum suam. Et huic erat soror nomine maria que etiam sedens secus pedes dni audiebat uerbum illius. Martha autem satagebat circa frequens ministerium. Que stetit ⁊ ait. Dne non est tibi cure quod soror mea reliquit me solam ministrare? Dic ergo illi ut me adiuuet. Et respondens dixit illi dns. Martha martha sollicita es ⁊ turbaris erga plima. Porro unum est necessarium. Maria optimam partem elegit que non auferetur ab ea.

Factum est cum esset in loco quodam orans. ut cessauit dixit unus ex discipulis eius ad eum. Dne doce nos orare sicut ⁊ iohes docuit discipulos suos. Et ait illis. Cum oratis dicite. Pater sanctificetur nomen tuum. Adueniat regnum tuum. Panem nrm cotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis peccata nostra. Siquidem ipsi dimittimus omni debenti nobis. Et ne nos inducas in temptationem. Et ait ad illos.

cxlv cxlvi cxlvii cxlviii cxlix cl cli clii cliii cliiii clv clvi clvii clviii clix clx clxi clxii clxiii clxiiii clxv clxvi clxvii clxviii clxix clxx clxxi clxxii clxxiii clxxiiii clxxv clxxvi clxxvii clxxviii clxxix clxxx clxxxi clxxxii clxxxiii clxxxiiii

Quis uŕm habebit amicŭ ⁊ ibit ad illum media nocte ⁊ dicet illi amice cōmoda mi tres panes. qm amicus meus uenit de uia ad me ⁊ nō habeo qđ ponam ante illum ⁊ ille deintŭ respondens dicat. noli mi molestus ee. iam ostium clausum est ⁊ pueri mei mecum sunt in cubili. nō possum surgere ⁊ dare tibi. Et ille si perseuerauerit pulsans. dico uob ⁊ si nō dabit illi surgens eo qđ amicus eius sit. propter impudentiam tamen eius surget ⁊ dabit illi quotq̃ hr necessarios. Et ego uob dico. Petite ⁊ dabit uobis. Querite ⁊ inuenietis. Pulsate ⁊ aperiet uob. Omnis enim qui petit accipit. ⁊ qui querit inuenit ⁊ pulsanti aperiet. Quis autē ex uob patrem petit panem. nūquid lapidē dabit illi. Aut si piscem ꝑquid ꝑ pisce serpentem dabit illi. Aut si petierit ouum. ꝑquid porriget ei scorpionem. Si ergo uos cum sitis mali nostis bona data dare filiis uris. quanto magis pr̃ ur de celo dabit spm bonum petentibus se. Et erat eiciens demoniū ⁊ illud erat mutum. Et cum eiecisset demonium locuta ē mutus. ⁊ admirate sūt turbe. Quidam autē ex eis dixerūt. In beelzebub pncipe demoniorum eicit demonia. Et alii tentantes signum de celo querebant ab eo. Ipse autē ut uidit cogitationes eorum. dixit eis. Omne regnum in seipm diuisum desolabit. ⁊ domus supra domum cadet. Si autē ⁊ satanas in seipm diuisus est. quomodo stabit regnum ipius. quia dicitis in beelzebub eicere me demonia. Si autē ego in beelzebub eicio demonia. filii uri in quo eiciunt. Ideo ipi uri iudices erunt. Porro si in digito dei eicio demonia. profecto peruenit in uos regnum dei. Cum fortis armatus custodit atrium suum in pace sūt ea que possidet. Si autē fortior illo superueniens uicerit eum. uniuersa arma eius auferet in quibus confidebat. ⁊ spolia eius distribuet. Qui nō ē mecū aduersum me est. Et qui non colligit mecū dispgit. Cum immundus spūs exierit ab homine pambulat p loca inaquosa querens requiem. ⁊ nō inueniens dicit. Reuertar in domum meam unde exiui. Et cū uenit inuenit scopis mundatā. Et tūc uadit ⁊ assumit vii alios spūs nequiores se. ⁊ ingressi habitant ibi. Et sūt nouissima hominis illius pciora priorib. Factū ē autē cum hec diceret. extollens uocem quedam mulier de turba dixit illi. Beatus uenter qui te portauit. ⁊ ubera que suxisti. At ille dixit. Quinimo. Beati qui audiunt uerbum dei. ⁊ custodiunt illud. Turbis autē concurrentibus cepit dicere. Generatio hec ngiauo nequam ē. Signum querit. ⁊ signum nō dabit illi nisi signum ione. Sicut enim ionas fuit signum ninuitis. ita erit ⁊ filius hominis ngiationi huic. Regina austri surget in iudicio cū uiris ngiationis huius. ⁊ condempnabit illos. quia uenit a finibus terre audire sapiam salomonis. Et ecce plus quam salomon hic. Uiri niniuite surgent in iudicio cū ngiatione hac. ⁊ condempnabunt illam. qr pniam egerūt ad pdicationem ione. Et ecce plus quam iona hic. Nemo lucernam accendit. ⁊ in abscondito ponit neq; sub modio. sed supra candelabrū. ut qui ingrediuntur lumen uideant. Lucerna corpis tui ē oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex. totum corpus tuum lucidum erit. Si autē nequam fuerit. etiam corpus tuum tenebrosum erit. Uide ergo ne lumen quod in te est tenebre sint. Si ergo corpus tuum lucidum fuerit nō habens aliquam ptem tenebrarum erit lucidum totum. ⁊ sicut lucerna fulgore illuminabit te. Et cum loqueret rogauit illum quidam phariseus ut pranderet apud se. Ingressus recubuit. Pharisseus autē cepit intra se reputans dicere. quare nō baptizatus est ante prandium. Et ait dns ad illum. Nunc uos phisei qđ deforis ē calicis. ⁊ catini mundatis. qđ autē intus ē uestrum plenum est rapina ⁊ nequitia. Stulte nonne qui fecit qđ deforis ē. etiam id qđ intus ē fecit. Verumtamen qđ superest date elemosinam. ⁊ ecce omnia munda sūt uob. Sed ue uob phisei qr decimatis mentam. ⁊ rutam. ⁊ omne holus. ⁊ pteritis iudicium. ⁊ caritatem dei. Hec autē oportuit facere. ⁊ illa nō omittere. Ue uob phisei qui diligitis primas cathedras in synagogis. ⁊ salutationes in foro. Ue uob qui estis ut monumenta que nō parent. ⁊ homines supra ambulantes nesciunt. Respondens autē quidam ex legisperitis ait illi. Magiste hec dicens etiam nob contumeliam facis. At ille ait. Et uob legisperitis ue. qui oneratis homines onera grauia que portari nō possunt. ⁊ ipi uno digito uro nō tangitis sarcinas. Ue uob qui edificatis monumenta pphar. patres autē uri occiderūt illos. Profecto testificamini qđ consentitis operibus patrum uroꝝ. Quia quidē ipi eos occiderunt. uos autē edificatis eorum sepulchra. Propterea ⁊ sapia dei dixit. Mittam ad illos pphas ⁊ apostolos. ⁊ ex illis occident ⁊ persequentur. ut inquiratur sanguis omnium pphar̃ qui effusus est a constitutione mundi a generatione ista. a sanguine abel iusti usq; ad sanguinem zacharie qui periit inter altare ⁊ edem. Ita dico uob. requiretur ab hac generatione. Ue uob legisperitis qui tulistis clauem scie. Et ipi nō intrastis. ⁊ eos qui intrabant prohibuistis.

Cum hec ad illos diceret. ceperunt phisei ⁊ legisperiti grauiter insistere ⁊ os eius oppilare. de multis insidiantes ei. Et querentes capere aliquid ex ore eius ut accusarent eum. Multis autē turbis circumstantibus ita ut se inuicem conculcarent. cepit dicere ad discipulos suos. Attendite a fermento phariseorum qđ est ypocrisis. Nichil autē opertum qđ nō reuelet. neq; absconditum qđ nō sciat. Quia que in tenebris dixistis. in lumine dicentur. ⁊ qđ in aure locuti estis in cubiculis. predicabitur in tectis. Dico autē uob amicis meis ne terreamini ab his qui occidunt corpus. ⁊ post hec nō habent amplius qđ faciant. Ostendam autē uobis quem timeatis. Timete eum qui postq̃ occiderit. habet potestatem mittere in gehennam. Ita dico uob hunc timete. Nonne v. passeres ueneunt dupondio. ⁊ unus ex illis nō est in obliuione coram deo. Sed ⁊ capilli capitis uri omnes numerati sūt. Nolite ergo timere. multis passeribus pluris estis. Dico autē uobis omnis quicūq; confessus fuerit me coram hominibus. ⁊ filius hominis confitebitur illum coram angelis dei. Qui autē negauerit me coram hominibus. denegabitur coram angelis dei. Et omnis qui dixerit uerbum in filium hominis remittetur ei. Ei autē qui in spm scm blasphemauerit. non remittetur. Cum autē inducent uos in synagogas. ⁊ ad magistratus. ⁊ potestates. nolite solliciti esse quomodo aut quid respondeatis. aut quid dicatis. Spūs enim scs docebit uos in ipa hora que oporteat dicere. Dixit autē quidam ei de turba. Magiste dic fri meo ut diuidat mecum hereditatem. At ille dixit ei. Homo quis me constituit iudicem aut diuisorem super uos. Dixitq; ad illos. Uidete ⁊ cauete ab omni auaritia. quia nō in habundantia cuiusquam in uita est ei de his que possidet. Dixit autē similitudinem ad illos dicens. Hominis cuiusdam diuitis uberes fructus agri attulit. ⁊ cogitabat intra se dicens. Quid faciam qđ nō habeo quo congregem fructus meos. Et dixit. Hoc faciam. destruam horrea mea. ⁊ maiora faciam. ⁊ illuc congregabo omnia que nata sūt mihi. ⁊ bona mea. ⁊ dicam aie mee. Anima habes multa bona posita in annos plurimos. requiescе. comede. bibe. epulare. Dixit autē illi ds. Stulte hac nocte animam tuam repetunt a te. que autem parasti cuius erunt. Sic est qui sibi thesaurizat. ⁊ nō est in deum diues. Dixitq; ad discipulos suos. Ideo dico uob nolite solliciti esse aie quid manducetis. neq; corpi quid uestiamini. Anima plus est quam esca. ⁊ corpus plus est quam uestimentum. Considerate corui os qr nō seminant neq; metunt. quibus nō est cellarium neq; horreum. ⁊ deus pascit illos. Quanto magis uos pluris estis illis. Quis autē uestrum cogitando potest adicere ad staturam suam cubitum unum. Si ergo neq; qđ minimum est potestis. quid de ceteris solliciti estis. Considerate lilia quomodo crescunt. Non laborant nec nent. Dico autē

uob qp nec salomon in omi gla sua uestiebat sicut unum ex
illis. Si aut fenum agri qd hodie in agro e & cras in clibanu mittit ds sic uestit quanto magis uos pusillefidei. Et uos
nolite querere quid manducetis aut quid bibatis & nolite in
sublime tolli. Hec enim omia gentes mundi querit. pater
aut ur scit qm his indigetis. Verumtm querite regnum di.
& hec omia adiuent uob. Nolite timere pusillus grex. qr co
placuit patri uro dare uob regnum. Vendite que possidetis &
date elemosinam. facite uob saculos qui non ueterascut. thesaurum fi deficientem in celis. quo fur non appropriat neq tinea corrumpit. Vbi enim thesaur ur e. ibi & cor uram erit. Sint
lumbi uri precincti & lucerne ardentes. Et uos similes homini
bus expectantibus dm suum quando reuertatur a nupcijs. ut cu uenit
& pulsauerit. confestim aperiant ei. Beati serui illi quos cu uenerit dns inuenerit uigilantes. Amn dico uob qd precinget se & faciet illos discumbere & transiens ministrabit illis. Et si uenerit in
secda uigilia & si in tercia uigilia uenerit & ita inuenerit. beati sunt
serui illi. Hoc aut scitote qr si sciret paterfamilias qua hora
fur uenturus esset. uigilaret utiq & non sineret perfodi domum suam.
Et uos estote parati. qr qua hora non putatis filius hominis uenturus est. Dixit aut ei petr. Dne ad nos dicis hanc parabolam an ad omes.
Dixit aut dns. Quis putas est fidelis dispensator & prudens quem
constituit dns sup familiam suam ut det illis in tempe tritici
mensuram. Beatus ille seruus quem cum uenerit dns inuenerit ita facientem. Ve dico uob qr sup omia que possidet constituet illum. Quod si dixerit seruus ille in corde suo moram facit
dns meus uenire & ceperit percutere pueros & ancillas & edere &
bibere & inebriari. ueniet dns serui illius in die qua non sperat
& hora qua nescit & diuidet eum. partemq ei cum infidelibus
ponet. Ille aut seruus qui cognouit uoluntatem dni sui
& non preparauit & non fecit secm uoluntatem ei. uapulabit multis. Qui aut non cognouit & fecit digna plagis uapulabit
paucis. Omi aut cui multum datum e. multum quere
& ab eo. Et cui commendauerit multum. plus petent ab eo. Ignem ueni mittere in terram & quid uolo nisi ut accendatur. Baptisma aut habeo baptizari & quo coarctor usq dum perficiat.
Putatis q pacem uenerim dare in terram. Non dico uob. Sed
separationem. Erunt enim ex hoc v. in domu una diuisi
tres in duos & duo in tres dividentur. Pater in filium & filius in
patrem suum. mater in filiam & filia in matrem. socrus in nurum suam & nurus in socrum suam. Dicebat aut & ad turbas. Cum uidetis nubem orientem ab occasu. statim dicitis. Imbrem uenit & ita fit. Et cum austrum flantem dicitis q estus erit & fit. Hypocrite faciem tre & celi nostis probare. hoc aut tempus quo non probatis. Quid aut & a uob ipsis non iudicatis qd iustum e. Cum aut uadis cum aduersario tuo ad
principem in uia. da operam liberari ab illo. ne forte trahat te
ad iudicem & iudex tradat te exactori & exactor mittat te
in carcerem. Dico t non exies inde donec & nouissimum minutum
reddas.

Aderant aut quidam ipo in
tempe nuntiantes illi de galileis quor sanguem pilatus
miscuit cum sacrificijs eor. Et respondens dixit illis. Putatis quia galilei pomnibus galileis peccatores fuerint quia talia pas
sifint. Non dico uob. Sed nisi penitentiam habueritis. omes similiter
peribitis. Et sicut illi xviii. sup quos cecidit turris in siloa
& occidit eos. Putatis q & ipsi debitores fuerint pter omnes
homines habitantes in hierm. Non dico uob. Sed si non
penitentiam habueritis. omes similit peribitis. Dicebat aut
hanc similitudinem. Arborem fici habebat quidam plantatam in uinea sua & uenit querens fructum in illa & non inuenit. Dixit aut ad cultorem uinee. Ecce anni tres sunt
ex quo uenio querens fructum in ficulnea hac & non inuenio. Succide ergo illam. Vtquid etiam terram occupat. At il-
le respondens dixit illi. Dne dimitte illam & hoc anno
usq dum fodiam circa illam & mittam stercora. Et si quidem
fecerit fructum. sin aut in futurum succides illam. Erat autem
docens in synagoga eor sabbatis. Et ecce mulier que habebat spm infirmitatis annis xviii. & erat inclinata & non
potens sursum respicere. Quam cum uidisset ihc. uocauit ad se
& ait illi. Mulier dimissa es ab infirmitate tua. Et inposuit
illi manus & confestim erecta est & glificabat dm. Respondens autem archisynagogus indignans q sabbo curasset ihc. di
cebat turbe. Sex dies sunt in quibus oportet operari. in his ergo
uenite & curamini & non in die sabbi. Respondit aut dns ad
illum & dixit. Hypocrite unusquisq uestrum sabbo non soluit
bouem suum aut asinum a presepio & ducit adaquare.
Hanc aut filiam abrahe quam alligauit satanas. ecce ex.
& viii. annis non oportuit solui a uinculo isto die sabbi. Et
cum hec diceret. erubescebant omes aduersarii ei. & omis po
pulus gaudebat in universis que gliose fiebant ab eo. Dicebat
ergo. Cui similis est regnum di. & cui similis eam estimabo. Illud.
Simile est grano synapis qd acceptum homo misit in hortum
suum & creuit & factum est in arborem magnam & uolucres ce
li requieuerunt in ramis eius. Et rursum dixit. Cui similis estimabo regnum di. Simile est fermento qd acceptum mulier abscon
dit in farine sata tria donec fermentatum totum. Et ibat per ci
uitates & castella docens & iter faciens in hierlm. Ait aut illi quidam. Dne si pauci sint qui saluantur. Ipse aut dixit ad illos.
Contendite intrare per angustam portam. quia multi dico uob
querent intrare & non potuerunt. Cum aut intrauerit pater familias
& clauserit ostium. incipietis foris stare & pulsare ostium dicentes.
Dne apri nob. Et respondens dicet uobis. Nescio uos unde sitis.
Tunc incipietis dicere. Manducauimus coram te & bibimus & in pla
teis nris docuisti. Et dicet uob. Nescio uos unde sitis. discedite
a me omes operarii iniquitatis ibi erit fletus & stridor dentium.
Cum uiderit abraham & ysaac & iacob & omes pphas in regno
dei. uos aut expelli foras & uenient ab oriente & occidente & aq
lone & austro & accumbent in regno dei. Et ecce sunt nouissimi
qui erunt primi & sunt primi qui erunt nouissimi. In ipsa die ac
cesserunt quidam phariseor dicentes illi. Exi & uade hinc. quia ho
rodes uult te occidere. Et ait illis. Ite dicite uulpi illi. Ecce ejicio
demonia & sanitates perficio hodie & cras & tercia die consumor.
Verumtm oportet me hodie & cras & sequenti ambulare
quia non capit pphetam pire extra hierlim. Hierlim hierlim que occidis pphetas & lapidas eos qui mittuntur ad te. Quoties uo
luj congregare filios tuos quemadmodum auis nidum suum sub
pennis & noluisti. Ecce relinquetur uob domus uestra deserta. Di
co aut uob qr non uidebitis me donec ueniat cum dicetis. Benedictus qui uenit in nomine dni. Et factum est cum intraret in domum
cuiusdam principis phariseor sabbo manducare panem & ipsi
observabant eum. Et ecce homo quidam hydropicus erat ante illum.
Et respondens ihc dixit ad legis peritos & phariseos dicens. Si licet sabbato curare. At illi tacuerunt. Ipse aut apprehensum eum sanauit ac dimisit. Et res
pondens ad illos dixit. Cuius uestrum asinus aut bos in puteum cadet
& non continuo extrahet illum die sabbi. Et non poterant ad hec
respondere illi. Dicebat aut ad inuitatos parabolam. intendens quomodo primos accubitus eligerent dicens ad illos. Cum inuitatus fuis ad nuptias non discumbas in primo loco ne forte ho
noratior te sit inuitatus ab eo. & ueniens is qui te & illum uocauit dicat tibi. Da huic locum. Et tunc incipias cum rubore nouissimum locum tenere. Sed cum uocatus fueris uade recumbe in no
uissimo loco. ut cum uenerit qui te inuitauit dicat tibi. Amice ascende superius. Tunc erit tibi gla coram simul discumbentibus. Quia omis qui se exaltat humiliabit & qui se humiliat exaltabit. Dicebat aut & ei qui se inuitauerat. Cum facis

clxxxi. clxxxi

clxxxii. clxxxii

clxxxiii. clxxxiii

clxxxiv clxxxiv

clxxxv clxxxv

clxxxvi clxxxvi

clxxxvii clxxxvii

clxxxviii clxxxviii

clxxxix clxxxix

cxc

prandium aut cenam noli uocare amicos tuos. neq; fres tuos. neq; cognatos neq; uicinos diuites. ne forte & ipi te rem uocent. & fiat tibi retributio. Sed cum facis conuiuium uoca pauperes debiles claudos cecos & beatus eris quia non habent retribuere tibi. retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum. Hec cum audisset quidam de simul discumbentibus dixit illi. Beatus qui manducabit panem in regno dei. Ait ipe dixit illi. Homo quidam fecit cenam magnam & uocauit multos. Et misit seruum suum hora cene dicere inuitatis ut uenirent quia iam parata sunt omnia. Et ceperunt simul omnes excusare. Primus dixit ei. Villam emi & necesse habeo egre & uidere illam. Rogo te habe me excusatum. Et alius dixit. Juga boum emi quinq; & eo probare illa. Rogo te habe me excusatum. Et alius dixit. Uxorem duxi & ideo non possum uenire. Et reuersus seruus nunciauit hec domino suo. Tunc iratus pater familias dixit seruo suo. Exi cito in plateas & uicos ciuitatis & pauperes ac debiles & cecos & claudos introduc huc. Et ait seruus. Domine factum est ut imperasti & adhuc locus est. Et ait dominus seruo. Exi in uias & sepes & compelle intrare ut impleatur domus mea. Dico autem uobis quod nemo uirorum illorum qui uocati sunt gustabunt cenam meam. Ibant autem turbe multe cum eo. Et conuersus dixit ad illos. Si quis uenit ad me & non odit patrem suum & matrem & uxorem & filios & fratres & sorores. adhuc autem & animam suam non potest meus esse discipulus. Quis enim ex uobis uolens turrem edificare. nonne prius sedens computat sumptus qui necessarii sunt. si habeat ad perficiendum. ne postea cum posuerit fundamentum & non potuerit perficere. omnes qui uident incipiant illudere ei dicentes. Quia hic homo cepit edificare & non potuit consummare. Aut quis rex iturus committere bellum aduersus alium regem nonne sedens prius cogitat si possit cum decem milibus occurrere ei qui cum uiginti milibus uenit ad se. Alioquin adhuc illo longe agente legationem mittens rogat ea que pacis sunt. Sic ergo omnis ex uobis qui non renuntiat omnibus que possidet non potest meus esse discipulus.

Bonum est sal. Si autem sal quoq; euanuerit in quo condietur. Neq; in terram neq; in sterquilinium utile est sed foras mittetur. Qui habet aures audiendi audiat. Erant autem appropinquantes ei publicani & peccatores ut audirent illum. Et murmurabant pharisei & scribe dicentes. quia hic peccatores recipit & manducat cum illis. Et ait ad illos parabolam istam dicens. Quis ex uobis homo qui habet. c. oues & si perdiderit unam ex illis. nonne dimittit nonaginta nouem in deserto. & uadit ad illam que perierat donec inueniat illam. Et cum inuenerit eam imponet in humeros suos gaudens. Et ueniens domum conuocat amicos & uicinos dicens illis. Congratulamini mihi. quia inueni ouem meam que perierat. Dico uobis quia ita gaudium erit in celo super uno peccatore penitentiam agente quam super. lxxxxix. iustis qui non indigent penitentia. Aut que mulier habens drachmas. x. si perdiderit drachmam unam. nonne accendit lucernam & everrit domum & querit diligenter donec inueniat. Et cum inuenerit. conuocat amicas & uicinas dicens. Congratulamini mihi. quia inueni drachmam quam perdideram. Ita dico uobis gaudium erit coram angelis dei super uno peccatore penitentiam agente. Ait autem. Homo quidam habuit duos filios & dixit adolescentior ex illis patri. Pater da mihi portionem substantie. que me contingit. Et diuisit illis substantiam. Et non post multos dies congregatis omnibus adolescentior filius peregre profectus est in regionem longinquam. Et ibi dissipauit substantiam suam uiuendo luxuriose. Et postquam omnia consummasset. facta est fames ualida in regione illa. & ipe cepit egere. Et abiit & adhesit uni ciuium regionis illius & misit illum in uillam suam ut pasceret porcos. Et cupiebat implere uentrem suum de siliquis quas porci manducabant. & nemo illi dabat. In se autem reuersus dixit. Quot mercenarii in domo patris mei habundant panibus. ego autem hic fame pereo. Surgam & ibo ad patrem meum & dicam illi. Pater peccaui in celum & coram te. & iam non sum dignus uocari filius tuus. fac me sicut unum ex mercenariis tuis. Et surgens uenit ad patrem suum. Cum autem adhuc longe esset. uidit illum pater ipsius & misericordia motus est. Et accurrens cecidit super collum eius. & osculatus est illum. Dixitq; ei filius. Pater peccaui in celum & coram te. iam non sum dignus uocari filius tuus. Dixit autem pater ad seruos suos. Cito proferte stolam primam & induite illum & date anulum in manu eius & calciamenta in pedes. Et adducite uitulum saginatum & occidite & manducemus & epulemur. quia hic filius meus mortuus erat & reuixit. perierat & inuentus est. Et ceperunt epulari. Erat autem filius eius senior in agro. Et cum ueniret & appropinquaret domui. audiuit symphoniam & chorum & uocauit unum de seruis & interrogauit que hec essent. Ipse autem dixit illi. Frater tuus uenit & occidit pater tuus uitulum saginatum. quia saluum illum recepit. Indignatus est autem & nolebat introire. Pater ergo illius egressus cepit rogare illum. At ille respondens dixit patri suo. Ecce tot annis seruio tibi & numquam mandatum tuum preterii & hedum numquam dedisti mihi ut cum amicis meis epularer. Sed postquam filius tuus hic qui deuorauit substantiam suam cum meretricibus uenit. occidisti illi uitulum saginatum. Et ipse dixit illi. fili tu semper mecum es & omnia mea tua sunt. Epulari autem & gaudere oportebat. quia frater tuus hic mortuus erat & reuixit. perierat & inuentus est. Dicebat autem & discipulis suis. Homo quidam erat diues qui habebat uillicum & hic diffamatus est apud illum quasi dissipasset bona ipsius. Et uocauit illum & ait illi. Quid hoc audio de te. Redde rationem uillicationis tue. iam enim non poteris uillicare. Ait autem uillicus intra se. Quid faciam quia dominus meus aufert a me uillicationem. fodere non ualeo. mendicare erubesco. Scio quid faciam ut cum amotus fuero a uillicatione recipiant me in domos suas. Conuocatis itaq; singulis debitoribus domini sui. dicebat primo. Quantum debes domino meo. At ille dixit. Centum cados olei. Dixitq; illi. Accipe cautionem tuam & sede cito scribe quinquaginta. Deinde alii dixit. Tu autem quantum debes. Qui ait. Centum choros tritici. Ait illi. Accipe litteras tuas & scribe octoginta. Et laudauit dominus uillicum iniquitatis quia prudenter fecisset. quia filii huius seculi prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt. Et ego dico uobis. facite uobis amicos de mamona iniquitatis. ut cum defeceritis recipiant uos in eterna tabernacula. Qui fidelis est in minimo & in maiore fidelis est. & qui in modico iniquus est & in maiore iniquus est. Si ergo in iniquo mamona fideles non fuistis. quod uerum est quis credet uobis. Et si in alieno fideles non fuistis. quod uestrum est quis dabit uobis. Nemo seruus potest duobus dominis seruire. Aut enim unum odiet & alterum diliget. aut unum sustinebit & alterum contemnet. Non potestis deo seruire & mamone. Audiebant autem hec omnia pharisei qui erant auari & deridebant illum. Et ait illis. Vos estis qui iustificatis uos coram hominibus deus autem nouit corda uestra. quia quod hominibus altum est. abhominatio est ante deum. Lex & prophete usque ad iohannem. Ex eo regnum dei euangelizatur & omnis in illud uim facit. Facilius est autem celum & terram preterire. quam de lege unum apicem cadere. Et omnis qui dimittit uxorem suam & ducit alteram. mechatur. Et qui dimissam a uiro ducit. mechatur.

Homo quidam erat diues & induebatur purpura & bysso. & epulabatur cotidie splendide. Et erat quidam mendicus nomine lazarus qui iacebat ad ianuam eius ulceribus plenus. cupiens saturari de micis que cadebant de mensa diuitis. & nemo illi dabat. Sed & canes uenientes lingebant ulcera eius. factum est autem ut moreretur mendicus. & portaretur ab angelis in sinum abrahe. Mortuus est autem & diues & sepultus est in inferno. Eleuans autem oculos suos cum esset in tormentis. uidit abraham a longe & lazarum in sinu eius. Et ipse clamans dixit. Pater abraham miserere mei. & mitte lazarum ut intingat extremum digiti sui in aqua ut refrigeret linguam meam

qz cruciоr in hac flāma. Et dixit illi abraham. fili
recordare qz recepisti bona in uita tua. & lazarus simili
mala. Nunc aut hic consolat. tu uō cruciaris. Et in his omi
bz inт nos & uos chaos magnum firmatum ē ut hi qui uolūt
hinc tnsire ad uos nō possint. neqz inde huc tnsmeare. Et ait.
Rogo ergo te pater ut mittas eum in domū patris mei. Habeo e
mim. v. frēs. ut testet illis ne & ipsi ueniant in locum hui tor
toy. Et ait illi abraham. habent moysen & pphas. audiant il
los. At ille dixit. Non pater abraham. sz si quis ex mortuis ierit
ad eos pniam agent. Ait aut illi. Si moysen & pphas nō audi
unt. neqz si quis ex mortuis resurrexerit credent. Et ad discipu
los suos ait. Impossibile ē ut nō ueniant scandala. Ve aut
illi p quem ueniunt. Vtili est illi si lapis molaris imponat
circa collum ei & proiciat in mare. qm ut scandalizet unum de
pusillis istis. Attendite uob. Si peccauerit frr tuus increpa il
lum & si pniam egerit. dimitte illi. Et si septies in die pecca
uit in te. Et septies in die conuersus fuit ad te dicens pnitet me
dimitte illi. Et dixerūt apli dño. Auge nob fidem. Dixit autem
dns. Si habueritis fidem sicut granum sinapis diceretis huic arbo
ri moro eradicare & transplantare in mare & obediret uob. Qis
aut uestrum hz seruum arantem aut pascentem. qui re
gresso de agro dicat illi statim recumbe & nō dicat ei para qd
cenem & pcinge te & ministra mihi donec manducem & bibam.
et post hec tu manducabis & bibes. Numqd gratiam hui ser uo
illi qz fecit que ei imperauerit. Non puto. Sic & uos cū feceritis
omia que pcepta sūt uob. dicite serui inutiles sumus. qd debui
mus facere fecimus. Et factum ē dum iret in ierlm transibat p me
diam samariā & galilēam. Et cum ingrederet quoddam castel
lum. occurrerūt ei decem uiri lepsi. Qui stetерūt a longe & leua
uerūt uocem suam dicentes. Jhu pceptor miserere nri. Quos
ut uidit dixit. Ite ostendite uos sacerdotibz. Et factum ē dum
irent. mundati sūt. Unus aut ex illis ut uidit qm mundat
ē regressus ē cum magna uoce magnificans dm. Et cecidit in
faciem ante pedes ei gratias agens. Et hic erat samaritanus. Respon
dens aut ihc dixit. Nonne decem mundati sūt. Et nouem ubi
sūt. Non ē inuentus qui rediret & daret glām deo nisi hic alie
nigena. Et ait illi. Surge uade qz fides tua te saluum fecit.
Interrogatus aut a phariseis quando regnum dei ueniret. respondit
eis & dixit. Non uenit regnum dei cū observatione. neqz di
cent ecce hic aut ecce illic. ecce enim regnum dei intra uos est.
Et ait ad discipulos suos. Venient dies quū desideretis uidere
unum diem filii hominis & nō uidebitis. Et dicent uob ecce
hic. ecce illic. nolite ire. neqz sectemini. Nam sicut fulgor cho
ruscans de sub celo in ea que sub celo est fulget. ita erit filius hois
in die sua. Primum aut oportet illum multa pati & reprobari
a gnatione hac. Et sicut factum ē in diebz noe. ita erit & in diebz
filii hois. Edebant & bibebant & uxores ducebant & dabant
ad nuptias usqz in diem qua intrauit noe in archā & uenit
diluuium & perdidit omes. Similiter factum est in diebz loth. Ede
bant & bibebant. emebant & uendebant. plantabant edifi
cabant. Qua die aut exiit loth sodomis pluit ignem & sul
phur de celo & omes perdidit. secm hec erit qua die filius hominis
reuelabitur. In illa hora qui fuerit in tecto & uasa ei in domo. ne
descendat tollere illa. Et qui in agro similiter non redeat
retro. Memores estote uxoris loth. Quicunqz quesierit
animam suam saluare perdet illam. Et qui perdiderit illam. ui
uificabit eam. Dico uob in illa nocte erunt duo in lecto uno u
nus assumetur & alter relinquetur. Due erunt molentes in
unum. una assumetur & altera relinquetur. Duo in agro unus
assumetur & alter relinquetur. Respondentes dicunt illi. Ubi
dne. Qui dixit eis. Ubicunqz fuerit corpus illuc congregabun
tur aquile. Dicebat aut & parabolam ad illos. qm oportet
semp orare & nō deficere dicens. Judex quidam erat in quo
ciuitate qui dm nō timebat & hoiem nō reuerebatur. Vidua
aut quedam erat in ciuitate illa & ueniebat ad eū dicens.
Vindica me de aduersario meo. Et nolebat p multū tempus.
Post hec aut dixit intra se. Et si dm nō timeo. nec hoiem reue
or. tamen qm molesta ē mihi hec uidua. uindicabo illam. ne in
fine ueniens suggillet me. Ait aut dns. Audite quid
iudex iniquitatis dicit. Deus aut nō faciet uindictam electo
rum suoru clamantium ad se die ac nocte & patientiam habebit
in illis. Dico uobis qm cito faciet uindictam illoru. Uerum tn
filius hominis ueniens putas inueniet fidem in tra. Dixit
aut & ad quosdam qui in se confidebant tanq iusti & aspi
nabantur ceteros parabolam istam. Duo homines ascenderunt in
templum ut orarent. Unus phariseus & alter publicanus. Phari
seus stans hec apud se orabat. Deus gratias ago tibi. qm nō sum sicut ceteri ho
minum. Raptores. iniusti. adulteri. uelut etiam hic publicanus.
Jeiuno bis in sabbto. decimas do omnium que possideo. Et pu
blicanus a longe stans. nolebat nec oculos ad celum leuare. sz
percutiebat pectus suum dicens. Deus propitius esto mihi peccatori. Di
co uob descendit hic iustificatus in domum suam ab illo.
Quia omnis qui se exaltat humiliabitur & qui se humiliat
exaltabitur. Offerebant aut ad illum & infantes ut eos tan
geret. Quos cum uiderent discipuli increpabant illos. Jhc aut
conuocans illos dixit. Sinite pueros uenire ad me & nolite eos
uetare. Talium enim ē regnum dei. Amen dico uob quicunqz non ac
ceperit regnum dei sicut puer. non intrabit in illud. Et interrogauit eum
quidam princeps dicens. Magister bone quid faciens uitam
etiam possidebo. Dixit aut ei ihc. Quid me dicis bonum.
Nemo bonus nisi solus deus. Mandata nosti. Non occidas. non mecha
beris. non furtum facies. non falsum testimonium dices. honora
patrem tuum & matrem. Qui ait. Hec omia custodiui a iu
uentute mea. Quo audito ihc ait ei. Adhuc unum tibi deest. Oia
quecunqz habes uende & da pauperibz & habebis thesaurum in ce
lo & ueni sequere me. Hic ille audito contristatus ē. qd diues
erat ualde. Videns aut illum ihc tristem fieri dixit. Quam
difficile qui pecunias habent in regnum dei introibunt. facilius
ē enim camelum per foramen intrare qm diuitem intrare in reg
num dei. Et dixerūt qui audiebant. Et quis potest saluus fie.
Ait illis. Que impossibilia sunt apud homines. possibilia sūt apud
deum. Ait aut petrus. Ecce nos dimisimus omia & secuti sumus
te. Qui dixit eis. Amen dico uob nemo ē qui reliquit domum
aut parentes. aut fres aut uxorem aut filios propter regnum dei.
& nō accipiat multo plura in hoc tpe & in futuro seculo uitam etiam.

Assumpsit aut ihc duodecim & ait illis. XVI.
Ecce ascendimus ihrosolimam & consummabuntur omia que
scripta sūt per pphas de filio hominis. Tradetur enim gentibz &
illudetur & flagellabitur & conspuetur. Et postquam flagellauerint oc
cident eum & tertia die resurget. Et ipsi nichil horum intellexerūt.
Et erat aut uerbum istud absconditum ab eis & nō intelligebant
que dicebantur. Factum est aut cum appropinquaret iherico.
cecus quidam sedebat secus uiam mendicans. Et cum audiret
turbam pretereuntem. interrogabat quid hoc esset. Dixerunt aut ei
qd ihc nazarenus transiret. Et clamauit dicens. Jhu fili dd
miserere mei. Et qui precedebant increpabant eum ut taceret.
Ipse uero multo magis clamabat fili dd miserere mei. Stans
aut ihc iussit eum adduci ad se. Et cum approprinquasset.
interrogauit illum dicens. Quid tibi uis faciam. Et ille dixit.
Domine ut uideam. Et ihc dixit illi. Respice. fides tua te saluum
fecit. Et confestim uidit & sequebatur illum magnificans
deum. Et omnis plebs ut uidit dedit laudem deo. Et ingressus
perambulabat iherico. Et ecce uir nomine zacheus & hic e
rat princeps publicanorum & ipse diues. Et querebat uidere ihm
qui esset & non poterat pre turba qz statura pusillus erat. Et
precurrens ascendit in arborem sicomorum ut uideret illum

ccxb ccxiv
ccxbj ccxv
ccxbij ccxvi
ccxbiij ccxvij
ccxbiiij ccxviij
ccxv ccxix
ccxvj ccxx
ccxvij ccxxi
ccxviij ccxxij
ccxviiij ccxxiij
ccxix ccxxiiij
Cap. xix

quia inde erat transitus. Et cum uenisset ad locum sus-
pitiens ihc uidit illum & dixit ad eum. Zachee festinans des-
cende. qz hodie in domo tua oportet me manere. Et festinans
descendit & excepit illum gaudens. Et cum uidissent omes mur-
murabant dicentes qd ad hominem peccatorem diuertisset. Stans
aut zachee. dixit ad dnm. Ecce dimidium bonorum meorum dne
do pauperibz & si quid aliquem defraudauit reddo quadruplum.
Ait ihc ad eum. Quia hodie salus domui huic facta est. eo qd & ipse
filius sit abrahe. Venit enim filius hominis querere & saluum
facere qd perierat. Hec illis audientibz adiciens dixit parabolam eo
qd esset prope hierlm & putarent qd continuo regnum dei
manifestaret. Dixit ergo. Homo quidam nobilis abiit in regio-
nem longinquam accipere sibi regnum & reuerti. Vocatis autem decem
seruis suis. dedit illis x. minas. Et ait ad illos. Negotiamini
dum uenio. Ciues autem eius oderant illum & miserunt legationem
post illum dicentes. Nolumus hunc regnare sup nos. Et factum est ut
rediret accepto regno. iussit uocari seruos quibz dedit pecuniam
ut sciret quantum quisq negotiatus esset. Venit autem primus dicens.
Dne mina tua x. minas adquisiuit. Et ait illi. Euge serue bo-
ne qm in modico fidelis fuisti. eris potestatem habens sup x. ciuita-
tes. Et alter uenit dicens. Dne ecce mina tua quam habui repositam
in sudario. Timui enim te qz homo austerus es. tollis qd non po-
suisti & metis qd non seminasti. Dicit ei. De ore tuo te iudico
serue nequam. Sciebas qd ego homo austerus sum. tollens qd non
posui. & metens qd non seminaui. Et quare non dedisti pecuniam
meam ad mensam & ego ueniens cum usuris utiq exegissem
illam. Et astantibz dixit. Auferte ab illo minam & date
illi qui x. minas habet. Et dixerunt ei. Dne habet x. minas.
Dico autem uobis qm omni habenti dabitur. ab eo autem qui non habet
& quod habet auferetur ab eo. Verumtamen inimicos meos illos qui noluerunt
me regnare sup se adducite huc & interficite ante me. Et hec
dicens precedebat ascendens hierosolymam. Et factum est cum appro-
pinquasset bethfage & bethaniam ad montem qui uocatur
oliueti. misit duos discipulos suos dicens. Ite in castellum quod
contra est. in quod intrantes inuenietis pullum asine alli-
gatum cui nullus hominum sedit. Soluite illum & adduci-
te. Et si quis uos interrogauerit quare soluitis. sic dicetis ei. Quia
dns opam eius desiderat. Abierunt autem qui missi erant & inue-
nerunt sicut dixit illis. stantem pullum. Soluentibz autem
illis pullum. dixerunt dni eius ad illos. Quid soluitis pullum.
At illi dixerunt. Quia dns eum necessarium habet. Et duxerunt
illum ad ihm. Et iactantes uestimenta sua. sup illum imposue-
runt ihm. Eunte autem illo substernebant uestimenta sua in uia.
Et cum appropinquaret iam ad descensum montis oliueti.
ceperunt omnes turbe discipulorum gaudentes laudare deum
uoce magna sup omnibz quibus uiderant uirtutibz dicentes. Be-
nedictus qui uenit rex in nomine dni. pax in celo & gla in excelsis.
Et quidam pharisseorum de turbis dixerunt ad illum. Magister
increpa discipulos tuos. Quibz ipse ait. Dico uobis quia si hi tace-
runt. lapides clamabunt. Et ut appropinquauit. uidens ciuitatem
fleuit sup illam dicens. Quia si cognouisses & tu. Et quidem
in hac die tua que ad pacem tibi. nunc autem abscondita sunt ab o
culis tuis. Quia uenient dies in te & circumdabunt te inimici
tui uallo. & circumdabunt te. & coangustabunt te undiq. & ad ter-
ram conterent te & filios tuos qui in te sunt. Et non relin-
quent in te lapidem sup lapidem. eo qd non cognouisti tempus
uisitationis tue. Et ingressus in templum cepit eicere uen-
dentes in illo & emptores dicens illis. Scriptum est qm domus me
a domus orationis est. Vos autem fecistis illam speluncam latro-
num. Et erat docens cotidie in templo. Principes autem sa-
cerdotum & scribe. & principes plebis querebant illum perde-
re. & non inuenichant quid facerent illi. Omnis enim populus sus-
pensus erat audiens illum. Et factum est in una dierum docen-

te illo populum in templo & euangelizante. conuenerunt
principes sacerdotum & scribe cum senioribz & auunt ad
illum dicentes. Dic nobis in qua potestate hec facis. aut
quis est qui dedit tibi hanc potestatem. Respondens aut dixit
ad illos. Interrogabo uos & ego unum responsum mihi. Baptis-
ma iohannis de celo erat an ex hominibz. At illi cogitabant inter
se dicentes. Quia si dixerimus de celo. dicet. Quare ergo non credi-
distis illi. Si autem dixerimus ex hominibz. plebs uniuersa lapi-
dabit nos. Certi sunt enim iohannem prophetam esse. Et responderunt
se nescire unde esset. Et ihc ait illis. Neq ego dico uobis in qua
potestate hec facio. Cepit autem dicere ad plebem parabolam hanc.
Homo quidam plantauit uineam & locauit eam colonis. Et ipse pe-
regre fuit multis temporibz. Et in tempore misit ad colonos seru-
um. ut de fructu uinee darent illi. Qui cesum dimiserunt
eum inanem. Et addidit alterum seruum mittere. Illi autem
hunc & cedentes. & affligentes contumelia dimiserunt inanem.
Et addidit tertium mittere. Qui & illum uulnerantes eiecerunt. Di-
xit aut dns uinee. Quid faciam. Mittam filium meum dilectum.
forsitan cum hunc uiderint. uerebuntur. Quem cum uidissent
coloni. cogitauerunt inter se dicentes. Hic est heres. occidamus illum
ut nra fiat hereditas. Et eiectum illum extra uineam occiderunt.
Quid ergo faciet illis dns uinee. Veniet & perdet colonos istos.
& dabit uineam aliis. Quo audito dixerunt illi. Absit. Ille
aut aspiciens eos. ait. Quid est ergo hoc qd scriptum est. Lapidem
quem reprobauerunt edificantes hic factus est in caput anguli. Omnis
qui ceciderit super illum lapidem conquassabit. supra quem au-
tem ceciderit. comminuet illum.

XVII.

Et querebant principes sacerdotum & scribe mittere in illum
manus. illa hora & timuerunt populum. Cognouerunt enim qd
ad ipsos dixit similitudinem istam. Et obseruantes miserunt
insidiatores qui se iustos simularent ut caperent eum in ser-
mone. & traderent illum principatui & potestati presidis. Et
interrogauerunt illum dicentes. Magister scimus qm recte dicis &
doces. & non accipis personam. sed in ueritate uiam dei doces. Licet
nobis tributum dare cesari an non. Considerans autem dolum
illorum. dixit ad eos. Quid me temptatis. Ostendite mihi denari-
um. cuius habet ymaginem & inscriptionem. Respondentes
dixerunt ei. Cesaris. Et ait illis. Reddite ergo que sunt cesaris cesa-
ri & que dei deo. Et non potuerunt uerbum eius reprehendere coram
plebe. Et mirati in responso eius tacuerunt. Accesserunt autem
quidam saduceorum qui negant esse resurrectionem. & interroga-
uerunt eum dicentes. Magister moyses scripsit nobis si cuius
mortuus fuerit habens uxorem & hic sine filiis fuerit. ut accipiat
eam frater eius uxorem & suscitet semen fratri suo. Septem ergo fratres erant
& primus accepit uxorem & mortuus est sine filiis. & sequens ac-
cepit illam & ipse mortuus est sine filio. Et tertius accepit illam
similiter & omnes septem & non reliquerunt semen & mortui sunt. Nouis-
sima omnium mortua est & mulier. In resurrectione ergo cuius
eorum erit uxor. Septem enim habuerunt eam uxorem. Et ait
illis ihc. Filii huius seculi nubunt & traduntur ad nuptias. Illi au-
tem qui digni habebuntur seculo illo & resurrectione ex mortuis.
neq nubent. neq ducent uxores. neq enim ultra mori pote-
runt. Equales enim angelis sunt & filii sunt dei cum filii sint resur-
rectionis. Quia autem resurgant mortui & moyses ostendit secus
rubum. sicut dicit dnm deum abraham & deum ysaac & deum ia-
cob. Deus autem non est mortuorum sed uiuorum. Omnes enim uiuunt
ei. Respondentes autem quidam scribarum dixerunt. Magister bene
dixisti. Et amplius non audebant eum interrogare. Dixit autem
ad illos. Quo modo dicunt xpm filium dauid esse. Et ipse dauid
dicit in libro psalmorum. Dixit dns dno meo sede a dextris me-
is. donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Dauid
ergo dnm illum uocat. & quomodo filius ei est. Audiente autem om-
ni populo dixit discipulis suis. Attendite a scribis qui uolunt am-

bulare

bulare ut stolis ⁊ amant salutationes in foro ⁊ p̄mas cathedras in sinagogis ⁊ p̄mos discubit⁹ in conuiuiis. Qui deuorant domos uiduarum simulanter longam oronem. Hi accipient dampnationē maiorem. Respiciens aut⁹ uidit eos qui mittebant munera sua in gazophilatium diuites. Uidit aut⁹ ⁊ quandā uiduā paupercula mittentem era minuta duo ⁊ dixit. Ue dico uobis q̄ uidua hec pauper plus q̄m omnes misit. Nam omnes hi ex habundantia sibi miserūt in munera dei. Hec aut⁹ ex eo q̄d deest illi omnem uictum suum quem habuit misit. Et quibusdam dicentibus de templo q̄d lapidibus bonis ⁊ donis ornatum esset. dixit. Hec que uidetis uenient dies in quibus non relinquet⁹ lapis sup lapidem qui non destruat. Interrogauerūt aut⁹ illum dicentes. Preceptor quando hec erūt. ⁊ q̄d signum cum fieri incipient. Qui dixit. Uidete ne seducamini. Multi enim uenient in nomine meo dicentes q̄ ego sum ⁊ tempus appropinquauit. nolite ergo ire post illos. Cum aut⁹ audieritis pelia ⁊ seditiones nolite terreri. Oportet primum hec fieri. sed non statim finis. Tunc dicebat illis. Surget gens contra gentem ⁊ regnum aduersus regnum. ⁊ terremotus magni erunt per loca ⁊ pestilentie ⁊ fames. terroresq̄ de celo ⁊ signa magna erunt. Sed ante hec omnia iniicient uobis manus suas. Et persequentur tradentes in synagogas ⁊ in custodias trahentes ad reges ⁊ p̄sides propter nomen meum. Continget aut⁹ uobis in testimonium. Ponite ergo in cordibus uestris non p̄meditari quemadmodum respondeatis. Ego enim dabo uobis os ⁊ sapientiam cui non potuerint resistere ⁊ contradicere omnes aduersarii uestri. Trademini aut⁹ a parentibus ⁊ fratribus ⁊ cognatis ⁊ amicis ⁊ morte afficient ex uobis. Et eritis odio omnibus p̄p nomen meum ⁊ capillus de capite uestro non peribit. In patientia uestra possidebitis animas uestras. Cum aut⁹ uideritis circumdari ab exercitu hierusalem. tunc scitote q̄ appropinquauit desolatio eius. Tunc qui in iudea sint fugiant in montes ⁊ q̄ in medio eius discedant. Et qui in regionibus non intrent in eam. q̄ dies ultionis hi sunt ut impleantur omnia que scripta sunt. Ue aut⁹ p̄gnantibus ⁊ nutrientibus in illis diebus. Erit enim p̄sura magna super terram ⁊ ira p̄pl̄o huic. Et cadent in ore gladii ⁊ captiui ducent⁹ in omnes gentes. ⁊ hierusalem calcabit⁹ a gentibus donec impleantur tempora nationū. Et erunt signa in sole ⁊ luna ⁊ stellis. ⁊ in terris pressura gentium p̄ confusione sonus maris ⁊ fluctuum. Arescentibus hominibus p timore ⁊ expectatione que superuenient uniuerso orbi. Nam uirtutes celorum mouebunt⁹. Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in nube cum potestate magna ⁊ maiestate. Hec aut⁹ fieri incipientibus respicite ⁊ leuate capita uestra quoniam appropinquat redemptio uestra. Et dixit illis similitudinem. Uidete ficulneam ⁊ omnes arbores cum p̄ducunt iam ex se fructum scitis quoniam p̄pe est estas. Ita ⁊ uos cum uideritis hec fieri scitote quoniam p̄pe est regnum dei. Amen dico uobis q̄ non p̄teribit generatio hec donec omnia fiant. Celum ⁊ terra transibunt. uerba aut⁹ mea non transibunt. Attendite aut⁹ uobis ne forte grauentur corda uestra in crapula ⁊ ebrietate ⁊ curis huius uite. ⁊ supueniat in uos repentina dies illa. Tamquam laqueus enim superueniet in omnes qui sedent super faciem omnis terre. Uigilate itaq; omni tempore orantes. ut digni habeamini fugere ista omnia que futura sunt ⁊ stare ante filium hominis.

Erat aut⁹ diebus docens in templo. noctibus aut⁹ exiens morabatur in monte qui uocat⁹ oliueti. Et omnis p̄pl̄s mane cabat ad eum in templo audire eum. xviii.

Appropinquabat aut⁹ dies festus azimorum qui dicit⁹ pascha. Et querebant principes sacerdotum ⁊ scribe quomodo eum interficerent. timebant aut⁹ plebem. Intrauit aut⁹ sathanas in iudam qui cognominat⁹ scarioth unum de duodecim. Et abiit ⁊ locut⁹ est cum principibus sacerdotum ⁊ magistratibus quemadmodum illum traderet eis. Et gauisi sunt ⁊ pacti sunt pecuniam illi dare. Et spopondit. ⁊ querebat opportunitatem ut traderet illum sine turbis. Uenit aut⁹ dies azimorum in qua necesse erat occidi pascha ⁊ misit petrum ⁊ iohannem dicens. Euntes parate nobis pascha ut manducemus. Et illi dixerunt. Ubi uis paremus. Et dixit ad eos. Ecce introeuntibus uobis in ciuitatem occurret uobis homo amphoram aque portans. Sequimini eum in domum in qua intrat ⁊ dicetis patrifamilias domus. Dicit tibi magist⁹. Ubi est diuersorium ubi pascha cum discipulis meis manducem. Et ipse uobis ostendet cenaculum magnum stratum ⁊ ibi parate. Euntes aut⁹ inuenerunt sicut dixit illis ⁊ parauerunt pascha. Et cum facta esset hora discubuit ⁊ xii. apli cum eo. Et ait illis. Desiderio desideraui hoc pascha manducare uobiscum antequam patiar. Dico enim uobis q̄ ex hoc non manducabo illud donec impleatur in regno dei. Et accepto calice gratias egit ⁊ dixit. Accipite ⁊ diuidite inter uos. Dico enim uobis q̄d non bibam de generatione uitis donec regnum dei ueniat. Et accepto pane gratias egit ⁊ fregit ⁊ dedit eis dicens. Hoc est corpus meum q̄d pro uobis datur. hoc facite in meam commemorationem. Similiter ⁊ calicem postquam cenauit dicens. Hic est calix nouum testamentum in sanguine meo qui pro uobis funditur. Uerumtamen ecce manus tradentis me mecum est in mensa. Et quidem filius hominis secundum q̄d diffinitum est uadit. Ueruntamen ue illi homini per quem tradetur. Et ipsi ceperunt querere inter se quis esset ex eis qui hoc facturus esset. Facta est autem ⁊ contentio inter eos quis eorum uideretur esse maior. Dixit autem eis. Reges gentium dominantur eorum. ⁊ qui potestatem habent super eos benefici uocantur. Uos autem non sic. Sed qui maior est in uobis fiat sicut minor. Et qui precessor est. sicut ministrator. Nam quis maior est qui recumbit an qui ministrat. Nonne qui recumbit. Ego autem in medio uestrum sum sicut qui ministrat. Uos autem estis qui permansistis mecum in temptationibus meis. Et ego dispono uobis sicut disposuit mihi pater meus regnum ut edatis ⁊ bibatis super mensam meam in regno meo. Et sedeatis super thronos iudicantes xii. tribus israel. Ait aut⁹ dominus Symon. Symon ecce sathanas expetiuit uos ut cribraret sicut triticum. Ego aut⁹ rogaui p te ut non deficiat fides tua. Et tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. Qui dixit ei. Domine tecum paratus sum ⁊ in carcerem ⁊ in mortem ire. Et ille dixit. Dico tibi petre non cantabit hodie gallus donec ter abneges nosse me. Et dixit eis. Quando misi uos sine sacculo ⁊ pera ⁊ calciamentis numquid aliquid defuit uobis. At illi dixerunt. Nichil. Dixit ergo eis. Sed nunc qui habet sacculum tollat similiter ⁊ peram. Et qui non habet uendat tunicam suam ⁊ emat gladium. Dico enim uobis q̄m adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me. Et cum iniquis deputatus est. Etenim ea que sunt de me finem habent. At illi dixerunt. Domine ecce gladii duo hic. At ille dixit eis. Sat est. Et egressus ibat secundum consuetudinem in montem oliuarum. Secuti sunt autem illum ⁊ discipuli. Et cum peruenisset ad locum dixit illis. Orate ne intretis in temptationem. Et ipse auulsus est ab eis quantum iactus est lapidis. Et positis genibus orabat dicens. Pater si uis transferre calicem istum a me. Uerumtamen non mea uoluntas sed tua fiat. Apparuit aut⁹ illi angelus de celo confortans eum. Et factus est in agonia ⁊ prolixius orabat. Et factus est sudor eius sicut guttae sanguinis decurrentis in terram. Et cum surrexisset ab oratione ⁊ uenisset ad discipulos suos inuenit illos dormientes p tristitiam. Et ait illis. Quid dormitis. Surgite orate ne intretis in temptationem. xix.

Adhuc eo loquente ecce turba ⁊ qui uocabat⁹ iudas unus de xii. antecedebat eos. Et appropinquauit ihesu ut oscularet eum. Ihesus aut⁹ dixit ei. Iuda osculo filium hominis tradis. Uidentes aut⁹ hi qui circa ipsum erant q̄d futurum erat. dixerunt ei. Domine si percutimus in gladio. Et percul-

ccclxxxix ccclxxxx

sit unꝰ ex illis seruum principis sacerdotum. ⁊ amputauit auriculam eius dexteram. Respondens autem ihc ait. Sinite usq huc. Et cum tetigisset auriculam eius. sanauit eam. Dixit autem ihc ad eos qui uenerant ad se principes sacerdotum ⁊ magistratꝰ templi ⁊ seniores. Quasi ad latronem existis cum gladiis ⁊ fustibus? Cum quotidie uobiscum fuerim in templo non extendistis in me manus. Sed hec est hora uestra ⁊ potestas tenebrarum. Comprehendentes autem eum duxerunt ad domum principis sacerdotum. Petrus uero sequebatur longe.

ccclxxxx cccc
cccxci cccci

Accenso autem igne in medio atrii. ⁊ circumsedentibus illis erat petrus in medio eorum. Quem cum uidisset ancilla quedam sedentem ad lumen. ⁊ eum fuisset intuita. dixit. Et hic cum illo erat. Ille negauit eum dicens. Mulier non noui illum. Et post pusillum alius uidens eum dixit. Et tu de illis es. Petrus uero ait. O homo non sum. Et intervallo facto quasi horae unius alius quidam affirmabat dicens. Vere hic cum illo erat. nam ⁊ galyleus est. Et ait petrus. Homo nescio quid dicis. Et continuo adhuc illo loquente gallus cantauit. Et conversus dominus respexit petrum.

cccxcii cccciii

Et recordatus est petrus ubi dominus dixerat. quia priusquam gallus cantet ter me negabis. Et egressus foras petrus fleuit amare. Et uiri qui tenebant illum illudebant ei cedentes. Et uelauerunt eum ⁊ percutiebant faciem eius ⁊ interrogabant eum dicentes. Prophetiza quis est qui te percussit. Et alia multa blasphemantes dicebant in eum. Et ut factus est dies. conuenerunt seniores plebis ⁊ principes sacerdotum ⁊ scribe. ⁊ duxerunt illum in concilium suum dicentes. Si tu es xpc dic nobis. Et ait illis.

cccxciii cccciv
cccxciv cccv
cccxcv cccvi

Si uobis dixero non credetis mihi. Si autem ⁊ interrogauero non respondebitis mihi neque dimittetis. Ex hoc autem erit filius hominis sedens a dextris uirtutis dei. Dixerunt autem omnes. Tu ergo es filius dei. Qui ait. Vos dicitis quia ego sum. Et illi dixerunt. Quid adhuc desideramus testimonium? Ipsi enim audiuimus de ore eius. Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad pilatum. Ceperunt autem accusare illum dicentes. Hunc inuenimus subuertentem gentem nostram ⁊ prohibentem tributa dari cesari. ⁊ dicentem se xpm regem esse. Pilatus autem interrogauit eum dicens. Tu es rex iudeorum. Et ille respondens ait. Tu dicis. Ait autem pilatus ad principes sacerdotum ⁊ turbas. Nichil inuenio causae in hoc homine. At illi inualescebant dicentes.

cccxcvi cccvii

Commouet populum docens per uniuersam iudeam ⁊ incipiens a galylea usque huc. Pilatus autem audiens galyleam interrogauit si homo galyleus esset. Et ut cognouit quod de potestate esset. remisit eum ad herodem qui ⁊ ipse iherosolymis erat illis diebus. Herodes autem uidens ihm gauisus est ualde. Erat enim cupiens ex multo tempore uidere eum eo quod audiret multa de illo. ⁊ sperabat signum aliquod uidere ab eo fieri. Interrogabat autem illum multis sermonibus. ⁊ ipse nichil illi respondebat. Stabant autem principes sacerdotum

cccxcvii cccviii
cccxcviii cccix

⁊ scribe constanter accusantes eum. Spreuit autem illum herodes cum exercitu suo. ⁊ illusit indutum ueste alba. ⁊ remisit ad pilatum. Et facti sunt amici herodes ⁊ pilatus ex ipsa die. nam antea inimici erant ad inuicem. Pilatus autem conuocatis principibus sacerdotum ⁊ magistratibus ⁊ plebe dixit ad illos.

cccxcix cccx

Obtulistis mihi hunc hominem quasi auertentem populum. ecce ego coram uobis interrogans nullam causam inuenio in homine isto ex his in quibus eum accusatis. Sed neque herodes. Nam remisi uos ad illum ⁊ ecce nichil dignum morte actum est ei. Cum ergo castigatum illum dimittam. Necesse autem habebat dimittere eis per diem festum unum. Exclamauit autem tota l'una turba dicens. Tolle hunc ⁊ dimitte nobis barrabam. Qui erat propter seditionem quandam factam in ciuitate ⁊ homicidium missus in carcerem. Iterum autem pilatus locutus est ad illos uolens dimittere ihm. At illi subclamabant dicentes. Crucifige crucifige illum. Ille autem

cccxci cccxii

tertio dixit ad illos. Quid enim mali fecit iste? Nullam causam mortis inuenio in eo. Corripiam ergo illum ⁊ dimittam. At illi instabant uocibus magnis postulantes ut crucifigeretur. Et inualescebant uoces eorum. Et pilatus adiudicauit fieri petitionem eorum. Dimisit autem illis eum qui propter homicidium ⁊ seditionem missus fuerat in carcerem quem petebant. ihm uero tradidit uoluntati eorum.

cccxcii cccxiii
cccxciii

Et cum ducerent eum apprehenderunt symonem quendam cyrenensem uenientem de uilla ⁊ imposuerunt illi crucem portare post ihm. Sequebatur autem illum multa turba populi ⁊ mulierum que plangebant ⁊ lamentabantur eum. Conuersus autem ad illas ihc dixit. Filie ierlm nolite flere super me. sed super uosipsas flete ⁊ super filios uestros. Quoniam ecce uenient dies in quibus dicent. Beate steriles ⁊ uentres qui non genuerunt ⁊ ubera que non lactauerunt. Tunc incipient dicere montibus cadite super nos ⁊ collibus operite nos. Quia si in uirido ligno hec faciunt. in arido quid fiet? Ducebantur autem ⁊ alii duo nequam cum eo ut interficerentur. Et postquam uenerunt in locum qui uocatur caluarie. ibi crucifixerunt eum. Et latrones unum a dextris. ⁊ alium a sinistris. Ihc autem dicebat. Pater dimitte illis. Non enim sciunt quid faciunt. Diuidentes uero uestimenta eius miserunt sortes. Et stabat populus exspectans. Et deridebant illum principes cum eis dicentes.

cccxciv cccxiv
cccxcv cccxv
cccxcvi cccxvi

Alios saluos fecit se saluum faciat. si hic xpc dei electus. Illudebant autem ei ⁊ milites accedentes ⁊ acetum offerentes illi dicentes. Si tu es rex iudeorum saluum te fac. Erat autem ⁊ superscriptio inscripta super illum. litteris grecis ⁊ latinis ⁊ hebraicis hic est rex iudeorum. Vnus autem de his qui pendebant latronibus blasphemabat eum dicens. Si tu es xpc saluum fac temetipsum ⁊ nos. Respondens autem alter increpabat illum dicens. Neque tu times deum quod in eadem damnatione es. Et nos quidem iuste. nam digna factis recepimus. hic uero nichil mali gessit. Et dicebat ad ihm. Domine memento mei dum ueneris in regnum tuum. Et dixit illi ihc. Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso. Erat autem fere hora sexta. Et tenebre facte sunt in uniuersam terram usque in horam nonam. obscuratus est sol. Et uelum templi scissum est medium. Et clamans uoce magna ihc ait. Pater in manus tuas commendo spiritum meum. Et hec dicens exspirauit. Uidens autem centurio quod factum fuerat. glorificauit deum dicens. Vere hic homo iustus erat. Et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud. ⁊ uidebant que fiebant. percutientes pectora sua reuertebantur.

cccxcvii cccxvii
cccxcviii cccxviii

Stabant autem omnes noti eius a longe. ⁊ mulieres que secute erant eum a galylea hec uidentes.

cccxcix cccxix

Et ecce uir nomine ioseph qui erat de ciuitate uir bonus ⁊ iustus. hic non consenserat consilio ⁊ actibus eorum. ab arimathia ciuitate iudee qui exspectabat ⁊ ipse regnum dei. Hic accessit ad pilatum. ⁊ petiit corpus ihu. Et deposuit involuit sindone. ⁊ posuit eum in monumento excisso in quo nondum quisquam positus fuerat. Et dies erat parasceues. ⁊ sabbatum illucescebat. Subsecute autem mulieres que cum ipso uenerant de galylea. uiderunt monumentum. ⁊ quemadmodum positum erat corpus eius. Et reuertentes parauerunt aromata ⁊ unguenta.

cccc cccxx
cccci cccxxi

Et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum. Vna autem sabbati ualde diluculo ueniunt ad monumentum portantes que parauerant aromata. Et inueniunt lapidem reuolutum a monumento. ⁊ ingressi non inuenerunt corpus domini ihu. Et factum est dum mente obstupescerent de isto. ecce duo uiri steterunt uxta illas in ueste fulgenti. Cum timerent autem ⁊ declinarent uultum in terram. dixerunt ad illas. Quid queritis uiuentem cum mortuis? Non est hic. sed surrexit. Recordamini qualiter locutus sit uobis cum adhuc in galylea esset dicens. quoniam oportet filium hominis tradi in manus hominum peccatorum ⁊ crucifigi. ⁊ die

ccxxxiii.
ccxxxiiii.

ctia resurge. Et recordate sūbonū ei. Et egisse a monūmto. nuntiauerūt hec omīa illis undecim ⁊ ceūlis omībz. Erat aut maria magdalene ⁊ iohanna ⁊ maria iacobi ⁊ ceē que cum eis erant que dicebant ad aplos hec. ⁊ visa sūt ante illos sicē delirameūtum ūba ulta. ⁊ nō credebant illis. Petr⁹ aut surgens cucurrit ad monūmtum ⁊ procumbens vidit lin teamina sola posita. Et abiit secū mirans qđ factū fuāt. Et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum qđ erat in spacio stadion sexaginta ab ierlim nomine emaus. Et ipi loquebant ad invicem de his omībz que acciderant. Et factū ē dum fabularent ⁊ secum quererent ⁊ ipe ihc appropinq̄uit ibat cū illis. Oculi aut illoz tenebant ne eum agnoscerent. Et ait ad illos. Qui sūt hi sermones quos confertis ad invicem ambulantes ⁊ estis tristes. Et respondens cleophas dixit ei. Tu solus peregrinus es in ierlim ⁊ nō cognovisti que facta sunt in illa his diebz. Quibz ille dixit. Que. Illi dixerūt. De ihu nazareno qui fuit vir pphā potens in ope ⁊ sermone co ram deo ⁊ omī ppło. Et quō tradiderūt eum summi sacerdo tes ⁊ principes nri in dampnationem mortis ⁊ crucifixerunt eum. Nos aut sperabam⁹ quia ipe ēet redemptur⁹ israēl. Et nūc sup hec omīa tertia die est hodie qđ hec facta sunt. Sed ⁊ mulieres quedam ex nris terruerūt nos. que ante lucem fuerunt ad monūmtum ⁊ nō invento corpe ei venerūt dicentes se ⁊ visionem angloz vidisse. qui dicunt eum vivere. Et abierūt quidam ex nris ad monūmtum ⁊ ita invenerunt sic mulieres dixerunt. ipm aūt nō invenerunt. Et ipe dixit ad eos. O stulti ⁊ tardi corde ad credendum. in omībz que locuti sunt pphe. Nonne hec oportuit pati xpm. ⁊ ita intrare in glām suam. Et incipiens a moyse ⁊ omībz pphis. int pretabat illis in omībz scripturis que de ipo erant. Et appro pinq̄bant castello quo ibant. ⁊ ipe se finxit longius ire. Et coegerūt illum dicentes. Mane nobiscum dnē qm̄ advespa scit. ⁊ inclinata ē iam dies. Et intravit cū illis. Et factū est dum recumbet cum illis. accepit panem ⁊ benedixit ⁊ frē git ⁊ porrigebat illis. Et aperti sūt oculi eoz. ⁊ cognoverūt eū. Et ipe evanuit ex oculis eoz. Et dixerunt ad invicem. Nonne cor nrm ardens erat in nobis dum loqueret in via ⁊ aperiret nob scripturas. Et surgentes eadem hora. regressi sūt in ierlim. ⁊ invenerunt congregatos xi. ⁊ eos qui cum ipsis erant dicentes. qđ surrexit dns vere ⁊ apparuit symoni. Et ipi narrabant que gesta erant in via. ⁊ qm̄ cognoverūt eum in fractio ne panis. Dum hec aut loquunt. ihc stetit in medio eoz. ⁊ dicit eis. Pax vob. Ego sum nolite timē. Conturbati aū ⁊ conterriti existimabant se spm videre. Et dixit eis. Quid turbati estis. ⁊ cogitationes ascendunt in corda vra. Vide te manus meas ⁊ pedes. qr ipe ego sum. Palpate ⁊ videte qr spūs carnem ⁊ ossa nō habet sicut me videtis habere. Et cum hec dixisset ostendit eis manus ⁊ pedes. Adhuc aut illis nō credentibz ⁊ mi rantibz pgaudio. dixit. Habetis hic aliquid qđ manducet. At illi optulerūt ei partem piscis assi ⁊ favum melis. Et cū manducasset coram eis. sumēs reliquias dedit eis. Et dixit ad illos. Hec sunt vba que locut⁹ sum ad vos cum adhuc essem vobiscum. qm̄ necesse est impleri omīa que scripta sūt in lege moysi ⁊ pphis ⁊ psalmis de me. Tunc aperuit illis sensum ut intelligerent scripturas. Et dixit eis. Qm̄ sic scrip tum ē ⁊ sic oportebat xpm pati. ⁊ resurgere a mortuis die tertia. Et predicari in nōie ei penitentiam ⁊ remissionē peccā rum omībz gentibz. incipientibz ab ihrlm. Vos aut estis testes horū. ⁊ ego mittam promissum patris mei in vos. Vos aut sedete in civitate quoadusq̄ induamini virtute ex alto. Et duxit aut eos foras in bethaniam. ⁊ elevatis ma nibz suis benedixit eis. Et factū ē dum benediceret illis recessit ab eis. ⁊ ferebat in celum. Et ipi adorantes regressi sunt

in ierlim cū gaudio magno. Et erant semp in templo laudantes ⁊ benedicentes dm̄. Explicit evangeliū secm lucam. V. nī. dcc.

Incipit pfatio scī ieronimi in evangliō secm iohem.

Iste est iohs evangelista unus ex discipulis ch̄i. qui virgo a deo electus est. quem de nuptiis volentem nube vocavit dns. Cuius virgi nitatis in hoc duplex testimoniū in evan gelio datur. qđ ⁊ p ceūlis dilectus ad dns dicit. ⁊ huic matrē suam pendens in cruce commendavit dns. ut virginem virgo servā ret. Venigz manifestatis in evangliō qđ erat ipse incor ruptibilis verbi op̄ inchoans solus verbum caro factū ē. nec lumen a tenebris comprehensū fuisse testat. Primū signū ponens qđ in nuptiis fecit dns. ostendens qđ ipse erat legem dā ⁊ ut monstraret qđ ubi dēs mutatur defecere unum nuptiarum debeat. ad vetēz vinū mutatis. nova omīa que a xpo instituunt⁹ apparuerunt. Hoc aut evanglīm scripsit malā postq̄m in pathmos insula apocalypsin scripserat. Ut cum in principio canonis incorruptibile principium in genesi. in corruptibilis finis p virginem in apocalypsim redderetur dicente xpo. Ego sum alpha ⁊ ω. Et hinc est iohes q̄ sciens sup venisse diem recessus sui. convocatis discipulis in epheso p multa signoz exprimit a pmens xpm. descendens in de fossum sepulture sue locum fidā oīone posituros ad patres suos. tam exterraneus a dolore mortis. qm̄ a corruptione car nis invenit⁹ alienus. Tam post omēs evanglīm scripsit. Et hoc virgini debebat. Quoz tam scriptoz temporis dispositio vel librorum ordinatio ideo a nobis singla ⁊ exponit⁹. ut sciens desidio collocato. ⁊ querentibz fructus laboris ⁊ deo magistri doctrina servetur. Explicit pfatio. Incipiunt capitula.

·i·

Pharisei cum leute interrogabant iohem. Johs ihm videns agnū dī dicit ⁊ andreas petr⁹ dic̄ invenim⁹ messiā. ·ii·

Ihc ad cenā de aq̄ unū fecit. de templo mercatores ejecit. Nicodemo loq̄ de baptō. ⁊ aliis in Iudea. ·iii·

Ihc in Iudea baptizat. ⁊ iohs in enon. ait q̄z dic̄ xpm crescē. se aut minorari. ·iiii·

Ihc cum muliere samaritana loquit. pphām in patā sua fine honore dic̄. ⁊ reguli filiū a morte suscitat. ·v·

Apud natatoriā bethaydam. xxxviii. anno infirmitatem hois sanat. ac dic̄ scrutamini scripturas. ⁊ si credetis moysi si. credetis forsitan ⁊ mi. ·vi·

De. v. panibz ⁊ ii. piscibz. q̄ eū facē regem voluerūt. Ihc sup mare ambulat. ⁊ de manna ⁊ pane celesti loq̄. ac recedenti bz ab eo discipulis unū ex. xii. diabolū dic̄. ·vii·

Scenophegia ihc medio die festo ascendens in templum docet. multis ⁊ de turba credentibz ic̄ clamat. si quis sitit veniat ⁊ bibat. cū ministris ⁊ nichodemo principes arguunt. De muliere adultā. Ihc lucē mūdi ee se pdicat. ·viii·

Ihc interrogat principes se ee respondit. q̄ omīs peccor servus sit. ⁊ q̄ hic aīa abrahā sit. cec ex natiuitate

De cruce ⁊ oculi p dictionem ·ix· Sabbati curat. deambulans in templo. se ⁊ patrem dicit unū ee. de lazaro res.

Maria pedes unxit ⁊ capillis suis exsiccat. ihc sic ·x· alimū sedit. ⁊ volentibz grecis vidē ihm. loq̄ de grano frumē ti. qđ in terram mittit. ⁊ voce de celo ad ihm. ⁊ q̄ multi ex principibz crediderunt in ihm. sed pp phiseos nō confitent. ·xi·

Pedes discipulorum lavat. de iuda traditione. ⁊ petri negatione pdic̄. ⁊ dilectōne fratrum. ⁊ q̄ ipse in patre. ⁊ pr̄ in ipso ē. ⁊ observan

De vinea ⁊ palmite ·xii· Sabbati mandatis pacem suis. ⁊ de dilectione. ⁊ de passione pacem. ⁊ omīa pr̄is sua ee. ⁊ ce

Sancta mandata.

Ihc discplos ꝑ ōmdat · ihc a iuda ꝯdūc̄. allocutio pilati ad iudos de ihu ⁊ barraba. xiii.

Passio dñi ⁊ sepultā ⁊ resurrectio eius. xiii.

Incipit euangliū scdm iohem. i.

In principio erat ūbum ⁊ ūbum erat apd dm̄ ⁊ ds erat uerbum. Hoc erat in principio apd dm̄. Omia ꝑ ipm facta sūt ⁊ sine ipo factū ē nich. Qd factū ē in ipo uita erat. Et uita erat lux hominū ⁊ lux in tenebris lucet ⁊ tenebre eā nō comprehenderunt. Fuit homo missus a do. cui nomē erat iohes. Hic uenit in testimoniū ut testimoniū phiberet de lumine ut omes credent ꝑ illum. Non erat ille lux. sed ut testimoniū phiberet de lumine. Erat lux uera que illuminat omem hominē uenientē in hūc mundū. In mundo erat ⁊ mundus ꝑ ipm facta ē ⁊ mundus eum nō cognouit. In sua propria uenit ⁊ sui eum nō receperunt. Quotquot aūt receperunt eum: dedit eis potestatem filios dī fieri his qui credūt in nomine ei. Qui nō ex sanguinibz neq; ex uoluntate carnis neq; ex uoluntate uiri. sed ex deo nati sūt. Et ūbum caro factū est ⁊ habitauit in nobis. Et uidimus gl̄am ei⁹ gl̄am q̄si unigeniti a patre. plenū gr̄ie ⁊ ueritatis. Johis testimoniū phibet de ipo ⁊ clamat dicens. Hic erat quem dixi. qui post me uenturus est: ante me factus est: q̄ prior me erat. Et de plenitudine ei⁹ nos omes accepimus ⁊ gr̄iam p gr̄ia. Quia lex p moysen data est. gr̄a ⁊ ueritas p ihm xp̄m facta est. Deum nemo uidit unq̄m. Unigenitus filius qui est in sinu patris. ipse enarrauit. Et hoc est testimoniū iohis quando miserūt iudei ab iherosolimis sacerdotes ⁊ leuitas ad eum ut interrogarent eum. Tu quis es? Et confessus est ⁊ nō negauit. Et confessus est q̄ nō ipse sum ego xp̄s. Et interrogauerūt eum. Quid ergo? helyas es tu? Qui dicit. Non sum. Propheta es tu? Et respondit. Non. Dixerūt ergo ei. Quis es ut responsum demus his qui miserūt nos? Quid dicis de teipso? Ait. Ego uox clamantis in deserto. dirigite uiam dñi sicut dixit ysaias ppha. Et qui missi fuerant: erant ex phariseis. Et interrogauerunt eum ⁊ dixerūt ei. Quid ergo baptizas si tu nō es xp̄s. neq; helyas neq; ppha? Respondit eis iohes dicens. Ego baptizo in aqua: medius aut uestrum stetit quem uos nescitis. Ipse est qui post me uenturus est qui ante me factus est. cuius nō sum ego dignus ut soluam ei corrigiam calciamenti. Hec in bethania facta sūt trans iordanem ubi erat iohes baptizans. Altera die uidit iohes ihm uenientem ad se ⁊ ait. Ecce agnus dī. ecce qui tollit peccā mūdi. Hic est de quo dixi. Post me uenit uir qui ante me factus est. q̄ prior me erat ⁊ ego nesciebam eum. Sed ut manifestetur ihsr̄ propterea ueni ego in aqua baptizans. Et testimoniū phibuit iohes dicens. Quia uidi spm descendentē q̄si columbā de celo ⁊ mansit sup eum ⁊ ego nesciebam eum. Sed q̄ misit me baptizare in aqua: ille mihi dixit. Sup quem uideris spm descendentē ⁊ manentē sup eum: hic est qui baptizat in spu scō. Et ego uidi ⁊ testimoniū phibui q̄ hic est filius dī. Altera die iterum stabat iohes ⁊ ex discplis ei⁹ duo. Et respiciens ihm ambulantem dicit. Ecce agnus dī. Et audierūt eum duo discipuli loquentē ⁊ secuti sūt ihm. Conuersus aūt ihs ⁊ uidens eos sequentes se dicit eis. Quid queritis? Qui dixerūt ei. Rabbi q̄ dicit̄ interpretatū magister: ubi habitas? Dicit eis. Uenite ⁊ uidete. Uenerūt ⁊ uiderunt ubi manet ⁊ apud eum mānserūt die illo. Hora aūt erat q̄si decima. Erat aūt andreas frāt̄ symonis petri unus ex duobz qui audierant ab iohe ⁊ secuti fuerant eum. Inuenit hic primū frēm suum symonē ⁊ dicit ei. Inuenimus messiam. qd est interpretatum xp̄s. Et adduxit eum ad ihm. Intuitus aūt eum ihs dixit. Tu es symon filius iohanna? Tu uocabis cephas qd interpretatur petr̄. In crastinum uoluit exire in galileam ⁊ inuenit philippum. Et dicit ei ihs. Sequere me. Erat aūt philippus a bethsaida ciuitate andree ⁊ petri. Inuenit philippus nathanahel. ⁊ dicit ei. Quem scripsit moyses in lege ⁊ prophete inuenimus ihm filium ioseph a nazareth. Et dixit ei nathanahel. A nazareth potest aliquid boni esse? Dicit ei philippus. Veni ⁊ uide. Uidit ihs nathanahel uenientem ad se ⁊ dicit de eo. Ecce uere israhelita in quo dolus nō est. Dicit ei nathanahel. Unde me nosti? Respondit ihs ⁊ dixit ei. Priusq̄m philippus te uocaret cum esses sub ficu uidi te. Respondit ei nathanahel ⁊ ait. Rabbi tu es filius dī. tu es rex israhel. Respondit ihs ⁊ dixit ei. Quia dixi tibi uidi te sub ficu credis: maiora his uidebis. Et dicit ei. Amen amen dico uobis: uidebitis celum apertum ⁊ angelos dei ascendentes ⁊ descendentes supra filium hominis. ii

Et die tertia nupcie facte sunt in chana galilee ⁊ erat mater ihu ibi. Uocatus est aūt ⁊ ihs ⁊ discipuli ei⁹ ad nupcias. Et deficiente uino: dicit mat ihu ad eum. Uinum nō habent. Et dicit ei ihs. Quid mihi ⁊ tibi est mulier? Nondum uenit hora mea. Dicit mat ei⁹ ministris. Quodcunq; dixerit uob facite. Erant aūt ibi lapidee hydrie sex posite secdm purificationem iudeorum capientes singule metretas binas uel ternas. Dicit eis ihesus. Implete hydrias aqua. Et impleuerūt eas usq; ad sūmum. Et dicit eis ihs. Haurite nūc ⁊ ferte architriclino. Et tulerūt. Ut aūt gustauit architriclinus aquam uinum factam ⁊ nō sciebat unde esset. ministri aūt sciebant qui hauserant aquam uocat sponsum architriclinus ⁊ dicit ei. Omnis homo primum bonum uinum ponit ⁊ cum inebriati fuerint tunc id quod deterius est. Tu aūt seruasti bonum uinum usq; adhuc. Hoc fecit initium signorum ihs in chana galilee ⁊ manifestauit gloriam suam. Et crediderunt in eum discipuli ei⁹. Post hec descendit capharnaum ipse ⁊ mat ei⁹ ⁊ fres ei⁹ ⁊ discipuli ei⁹ ⁊ ibi mānserūt nō multis diebz. Et ipse erat pascha iudeorum: ⁊ ascendit ihs iherosolimam ihc. Et inuenit in templo uendentes boues ⁊ oues ⁊ columbas ⁊ nūmulariosos sedentes. Et cum fecisset q̄si flagellum de funiculis omes eiecit de templo. Oues q; ⁊ boues ⁊ nūmulariorum effudit es ⁊ mensas subuertit. Et his qui uendebant columbas dixit. Auferte ista hinc ⁊ nolite facere domū patris mei domū negotiationis. Recordati sūt discipuli ei⁹ q̄ scriptum est. Zelus domus tue comedit me. Respondentes igit iudei ⁊ dixerūt ei. Qd signum ostendis nobis q̄ hec facis? Respondit ihs ⁊ dixit eis. Soluite templum hoc ⁊ in tribz diebz excitabo illud. Dixerunt igit iudei. Quadraginta ⁊ sex annis edificatū est templū hoc ⁊ tu in tribz diebz excitabis illud? Ille aūt dicebat de templo corporis sui. Cum igit resurrexisset a mortuis: recordati sūt discipuli ei⁹ q̄ hoc dicebat ⁊ crediderūt scripture ⁊ sermoni quem dixit ihs. Cum aūt esset ihs iherosolimis in pascha in die festo multi crediderunt in nomine ei⁹ uidentes signa ei⁹ que faciebat. Ipse aūt ihs nō credebat semet ipm eis. eo q̄d ipse nosset omes ⁊ q̄ nō opus erat ut quis testimoniū phiberet de homine. Ipse enim sciebat quid esset in homine. Erat aūt homo ex phariseis nichodemus nomine princeps iudeorum: hic uenit ad ihm nocte ⁊ dixit ei. Rabbi scimus q̄ a deo uenisti magister. Nemo enim potest hec signa facere que tu facis: nisi fuerit ds cum eo. Respondit ihs ⁊ dixit ei. Amen amen dico tibi: nisi quis natus fuerit denuo. nō potest uidere regnū dī. Dicit ad eum nichodemus. Quō potest homo nasci cū sit senex? Numquid potest in uentrem matris sue iterum introire ⁊ nasci? Respondit ihs. Amen amen dico tibi: nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spu scō nō potest introire in regnū dī. Qd natum est ex carne caro est. Et qd natum est ex spu: spūs est. Non mireris q̄ dixi tibi: oportet uos nasci denuo. Spūs ubi uult spirat ⁊ uocem eius audis: sed nescis unde ueniat aut quo uadat.

xviii
xix
xxi
xxii
xxiii
xxiiii

Sic ē oīs qui nat' est ex spū. Respondit nichodem' ⁊ dixit ei. Quō possunt hec fieri. Respondit ih'c ⁊ dixit ei. Tu es magister in isr'l ⁊ hec ignoras. Amē amē dico t̄ quia quod scim' loquimur ⁊ quod uidimus testam' ⁊ testimoniū nr̄m nō accipitis. Si terrena dixi uobis ⁊ nō creditis. quō si dixero uob' celestia credetis. Et nemo ascendit in celū nisi qui descendit de celo filius hoīs qui ē in celo. Et sicut moyses exaltauit serpentem in deserto. ita exaltari oportet filiū hominis. Vt oīs qui credit in ip'm habeat uitam eternam. Sic enim dilexit mundū ut filium suum unigenitū daret. ut oīs qui credit in ip'o nō pereat. sed habeat uitam eternam. Non enim misit dīs filium suum in mundū ut iudicet mundū. sed ut saluet mundus p ip'm. Qui credit in eum nō iudicat. Qui aut nō credit iam iudicat' est. quia nō credit in nomē unigeniti filii dei. Hoc est aut iudicium quia lux uenit in mundū ⁊ dilexerūt homines magis tenebras q̄m lucem. Erant enim eor̄ mala opa. Oīs enim qui male agit. odit lucem. Et nō uenit ad lucem. ut nō arguant' opa ei'. Qui aut facit ueritatem uenit ad lucem ut manifestentur opa ei' quia in deo sunt facta. iii.

Post hec uenit ih'c ⁊ discipli ei' in iudeam terram ⁊ illic demorabat' cum eis ⁊ baptizabat. Erat aut ⁊ iohes baptizans in enon iuxta salim. quia aque multe erant illic ⁊ uenieb̄nt ⁊ baptizabant'. Nondum enim missus fuerat in carcerem iohes. Facta est ig̃ questio ex discipulis iohis cū iudeis de purificatione ⁊ uenerūt ad iohem ⁊ dixerunt ei. Rabbi qui erat tecū cui tu testimoniū phibuisti. ecce hic baptizat ⁊ oīes uenīunt ad eum. Respondit iohes ⁊ dixit. Non potest ho accipere quicq̄m nisi fuerit ei datum de celo. Ipi uos mihi testimoniū phibetis q̄ dixi. ego nō sum xp̄s. sed quia missus sum ante illum. Qui habet sponsam sponsus est. amic' aut sponsi qui stat ⁊ audit eum gaudio gaudet p̄pter uocem sponsi. Hoc ig̃ gaudium meum ip'letum est. illū oportet crescere me aut minui. Qui desursum uenit sup oīes est. Qui est de terra. de terra est ⁊ de terra loquit'. Qui de celo uenit sup oīa oīes est. ⁊ quid uidit ⁊ audiuit hoc testat'. ⁊ testimoniū ei' nemo accipit. Qui accepit ei' testimoniū signauit q̄ dīs uerax est. Quem enī misit dīs uba dei loquit'. Non enim ad mēsurā dat dīs sp'm scīm. Pat' diligit filiū ⁊ oīa dedit in manu ei'. Qui credit in filium hab̄ uitam eternam. Qui aut incredulus est filio nō uidebit uitam. sed ira dei manet sup eū. Vt ig̃ cognouit ih'c q̄ audierūt phisei q̄ ih'c plures discipl'os facit ⁊ baptizat q̄ iohes. q̄mq̄ ih'c nō baptizaret ipse. discipuli ei'. Reliquit iudeam ⁊ abiit iterū in galyleam. iiii.

Oportebat aut eum trānsire p samariam. Venit ig̃ in ciuitatem samarie que dr̄ sichar iuxta p̄dium q̄d dedit iacob ioseph filio suo. Erat aut ibi fons iacob. Ih'c aut fatigat' ex itin're. sedebat sic sup fontem. Hora erat q̄si sexta. Venit mulier de samaria haurire aq̄m. Dicit ei ih'c. Da mihi bibere. Discipli enī ei' abierant in ciuitatem. ut cib̄os emerent. Dicit ig̃ ei mulier samaritana. Quō tu iudeus cū sis bibe a me poscis q̄ sum mulier samaritana. Non enim coutunt iudei samaritanis. Respondit ih'c ⁊ dixit ei. Si scires donum dei ⁊ quis est qui dicit tibi da mihi bibere. tu forsitan petisses ab eo ⁊ dedisset tibi aq̄m uiuam. Dicit ei mulier. Dñe nec in quo haurias habes. ⁊ puteus alt' est. Vnde ig̃ habes aq̄m uiuam. Numq̄d tu maior es patre nr̄o iacob qui dedit nob puteū. ⁊ ipse ex eo bibit ⁊ filii ei' ⁊ pecora ei'. Respondit ih'c ⁊ dixit ei. Oīs qui bibit ex aqua hac sitiet iterū. Qui aut bibit ex aqua q̄m ego dabo ei. nō sitiet in eternum. Sed aqua q̄m ego dabo ei fiet in eo fons aque salientis in uitam eternam. Dicit ad eum mulier. Dñe da mihi hanc aquam ut nec sitiam neq; ueniam huc haurire. Dicit ei ih'c. Vade uoca uirum tuum ⁊ ueni huc. Respondit mulier ⁊ dixit. Non habeo uirum. Dicit ei ih'c. Bene dixisti q̄ nō habeo uirum. quinq; enī uiros habuisti ⁊ nūc quem habes nō est tuus uir. hoc uere dixisti. Dicit ei mulier. Dñe uideo q̄ pphā es tu. Patres nr̄i in monte hoc adorauerūt ⁊ uos dicitis q̄ in hierosolimis est locus ubi adorare oportet. Dicit ei ih'c. Mulier crede mihi q̄ uenit hora q̄n nec in monte hoc nec in hierosolimis adorabitis patrē. Uos adoratis q̄d nescitis. nos adoramus q̄d scimus q̄ salus ex iudeis est. Sed uenit hora ⁊ nūc est q̄n ueri adoratores adorabunt patrē in sp'u ⁊ ueritate. Nam ⁊ pat' tales q̄rit qui adorent eū. Sp's est deus. Et eos qui adorant eum in sp'u ⁊ ueritate oportet adorare. Dicit ei mulier. Scio q̄ messias uenit. qui dr̄ xp̄s. Cum ig̃ uenerit ille nob' annunciabit oīa. Dicit ei ih'c. Ego sum qui loquor tec̄. Et continuo uenerunt discipli ei' ⁊ mirabant' q̄ cum muliere loq̄batur. Nemo tamen dixit quid quer̄is aut quid loqueris cū ea. Reliquit ig̃ hydriam suā mulier ⁊ abiit in ciuitatem ⁊ dicit illis hominibus. Venite ⁊ uidete hominem qui dixit mihi oīa quecunq; feci. Numquid ipse est xp̄s. Exierūt de ciuitate ⁊ uenieb̄nt ad eum. Interea rogabant eum discipuli dicentes. Rabbi manducа. Ille aut dixit eis. Ego cibum habeo manducare quem uos nescitis. Dicebant ig̃ discipli ad inuicē. Numquid aliquis attulit ei manducare. Dicit eis ih'c. Meus cibus est ut faciam uoluntatem ei' qui misit me ut perficiam op's ei'. Nonne uos dicitis q̄ adhuc. iiii. mēses sunt ⁊ messis uenit. Ecce dico uobis leuate oculos uros ⁊ uidete regiones q̄ albe sunt iam ad messem. Et qui metit mercedem accipit ⁊ congregat fructū in uitam eternam. Vt ⁊ qui seminat simul gaudeat ⁊ qui metit. In hoc enī est uerbum uerum q̄ alius est qui seminat ⁊ alius est qui metit. Ego misi uos metere q̄d uos nō laborastis. Alii laborauerunt ⁊ uos in laborem eor̄ introistis. Ex ciuitate aut illa multi crediderunt in eum samaritanor̄ p̄p̄ uerbum mulieris testimoniū phibentis q̄ dixit mihi oīa quecunq; feci. Cū uenissent ig̃ ad eum samaritani. rogauerūt eum ut apud eos maneret. Et mansit ibi duos dies. Et multi plures crediderunt p̄p̄ sermonē ei' ⁊ mulieri dicebant q̄ iam nō p̄p̄ tuam loquelam credimus. Ipi enim audiuimus ⁊ scimus q̄ hic est uere saluator mundi. Post duos aut dies exiit inde ⁊ abiit in galyleam. Ipse enim ih'c testimoniū phibuit q̄ pphā in sua patria honorem nō hab̄. Cum ig̃ uenisset in galyleam exceperunt eum galylei cum oīa uidissent que fecerat ih'c in hierosolimis in die festo. ⁊ ip̄i uenerant ad diem festum. Venit ig̃ iterum in chanan galylee u fecit aq̄m uinum. Et erat quidam regulus cui' filius infirmabat' capharnaum. Hic cum audisset q̄ ih'c aduenisset a iudea in galyleam. abiit ad eum ⁊ rogabat eum ut descenderet ⁊ sanaret filium ei'. Incipiebat enim mori. Dixit ig̃ ih'c ad eum. Nisi signa ⁊ prodigia uideritis. nō creditis. Dicit ad eum regulus. Dñe descende priusq̄ moriat filius meus. Dicit ei ih'c. Vade filius tuus uiuit. Credidit ho sermoni quem dixit ei ih'c ⁊ ibat. Iam aut eo descendente. serui occurrerūt ei. ⁊ nunciauerūt dicentes q̄ filius eius uiuit. Interrogabat ig̃ horam ab eis in qua melius habuerit. Et dixerunt ei q̄ heri hora. vii. reliquit eum febris. Cognouit ig̃ pater q̄ illa hora erat in q̄ dixit ei ih'c. filius tuus uiuit. Et credidit ip̄e ⁊ domus eius tota. Hoc iterum fecit signum ih'c cū uenisset a iudea in galylea. v.

Post hec erat dies festus iudeor̄. ⁊ ascendit ih'c hierosolimā. Est aut hierosolimis p̄batica piscina que cognominat' hebraice bethsaida. v. porticus habens. In his iacebat multitudo magna languentium. cecorum. claudor̄. aridor̄. exspectantium aque motum. Angelus aut dñi secundum tempus descendebat in piscinam ⁊ mouebat

xxxix xxxix

tur aqua. Et qui p̃or descenderet in piscinam p̃ motionem aque. sanus fiebat a quacunq; detinebat infirmitate. Erat autem quidam homo ibi. xxxviii. annos hñs infirmitate sua. Hunc cum uidisset ihc iacentem. et cognouisset q̃ multũ iam tẽp̃ habet. dicit ei. Vis sanus fieri. Respondit ei languidus. Dñe hominem nõ habeo ut cum turbata fuerit aqua mittat me in piscinam. Cũ uenio enim ego alius ante me descendit. Dicit ei ihc. Surge tolle gr̃abatum tuum. et ambula. Et statim sanus fact̃s ẽ homo. et sustulit grabatum suum. et ambulabat. Erat aut̃ sabbm in illo die. Dicebant g̃ iudei illi qui sanus fact̃s fuerat. Sabbm ẽ. nõ licet. t̃ tollere gr̃abatum tuũ. Respondit eis. Qui me sanũ fecit. ille mi dixit. Tolle gr̃abatum tuum. et ambula. Interrogauerunt g̃ eum. Quis ẽ ille homo qui dix̃it tibi tolle gr̃abatũ tuũ. et ambula. Is aut̃ qui sanus fuerat effectus nesciebat quis eẽt. Ihc aut̃ declinauit a turba constituta in loco. Postea inuenit eum ihc in templo. et dixit illi. Ecce sanus fact̃s es. iam noli peccare. ne deterius tibi aliquid contingat. Abiit ille homo. et nunciauit iudeis q̃ ihc eẽt qui fecit eum sanum. Propt̃ea p̃sequebant ihm iudei. q̃ hec faciebat in sabbo. Ihc aut̃ respondit eis. Pater meus usq; mo operat. et ego operor. Propt̃ea g̃ magis querebant eum iudei interficere. q̃ non solum soluebat sabbm s;. et patrem suum dicebat dñm. equalem se faciens deo. Respondit itaq; ihc. et dixit eis. Amẽ amẽ dico uob̃ nõ potest filius a se facere quicq̃m nisi q̃d uidit patrem facientem. Quecunq; enim ille facit. hec. et filius similit̃ facit. Pater enim diligit filium. et omnia demonstrat ei que ipse facit. Et maiora his demonstrabit ei opa ut uos miremini. Sicut enim pat̃ suscitat mortuos. et uiuificat. sic. et filius quos uult uiuificat. Neq; enim pat̃ iudicat quemq̃m. s;. omne iudicium dedit filio ut omnes honorificent filium sicut honorificant p̃trem. Qui nõ honorificat filium. nõ honorificat p̃trem qui misit illum. Amen amen dico uob̃. q̃ qui uerbum meum audit. et credit ei qui misit me hꝫ uitam eternam. Et non uenit in iudicium. s;. transiet de morte ad uitam. Amen amen dico uobis q̃ uenit hora. et nunc est. quando mortui audient uocem filii dei. et qui audierint uiuent. Sicut enim pater hꝫ uitam in semet ipo. sic. et dedit filio uitam hre in semet ipo. et potestatem dedit ei iudicium facere q̃ filius hominis est. Nolite mirari hoc. q̃ uenit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient uocem ei. Et procedent qui bona fecerũt in resurrectionem uite. qui aut̃ mala egerunt in resurrectionem iudicii. Non possum ego a me ipso facere quicq̃am. s;. sicut audio iudico. et iudicium meum iustum est. Quia non quero uoluntatem meam. s;. uoluntatem ei qui misit me. Si ego testimonium perhibeo de me. testimonium meum non est uerum. Alius est qui testimonium perhibet de me. et scio q̃ uerum est testimonium q̃d perhibet de me. Vos misistis ad iohem. et testimonium perhibuit ueritati. Ego aut̃ non ab homine testimonium accipio. Sed hec dico ut uos salui sitis. Ille erat lucerna ardens. et lucens. uos aut̃ uoluistis exultare ad horam in luce eius. Ego aut̃ habeo testimonium maius iohe. Opa enim que dedit mihi pater ut perficiam ea ipsa opa que ego facio testimonium perhibent de me. q̃ pat̃ me misit. Et qui misit me pat̃. ipse testimonium perhibuit de me. Neq; uocem eius umq̃am audistis. neq; speciem eius uidistis. Et uerbum eius non habetis in uobis manens. q̃ quem misit ille huic uos non creditis. Scrutamini scripturas. q̃ uos putatis in ipsis uitam eternam habere. et ille sunt que testimonium perhibent de me. Et non uultis uenire ad me ut uitam habeatis. Claritatem ab hominibus non accipio. s;. cognoui uos q̃ dilectionem dei non habetis in uobis. Ego ueni in nomine patris mei. et non accepistis me. Si alius uenerit in nomine suo. illum accipietis. Quomodo potestis uos credere. q̃ gloriam ab inuicem accipitis. et gloriam que a solo deo non quaeritis.

Nolite putare q̃ ego accusaturus sim uos ap̃ patrem. Est qui accuset uos moyses. in quo uos sperastis. Si enim crederetis moysi. crederetis forsitan et mihi. De me enim ille scripsit. Si aut̃ illius uestris non creditis. q̃m uerbis meis credetis. vi.

Post hec abiit ihc trans mare galylee q̃d ẽ tyberiadis. et sequebat̃ eum multitudo magna q̃ uidebant signa que faciebat sup hos qui infirmabant. Subiit g̃ in montem ihc. et ibi sedebat cum discipulis suis. Erat aut̃ p̃ximum pascha dies festus iudeor. Cum subleuasset g̃ oculos ihc. et uidisset quia multitudo maxima uenit ad eum. dicit ad philippum. Vnde ememus panes ut manducent hi. Hoc aut̃ dicebat tentans eum. ipse enim sciebat quid esset facturus. Respondit ei philipp̃. Ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis. ut unusquisq; modicum quid accipiat. Dicit ei unus ex discipulis eius andreas frater symonis petri. Est puer unus hic qui hꝫ. v. panes ordeaceos. et duos pisces. Sed hec quid sunt inter tantos. Dixit g̃ ihc. facite homines discumbere. Erat aut̃ fenum multum in loco. Discubuerunt g̃ uiri numero q̃si. v. milia. Accepit g̃ ihc panes. et cum gr̃ias egisset distribuit discumbentibus. Similit̃ et ex piscibus q̃ntum uolebant. Vt aut̃ impleti sunt dixit discipulis suis. Colligite que superauerũt fragmenta ne pereant. Collegerunt g̃. et impleuerunt xii. cophinos fragmentorum ex quinq; panibus ordeaceis que superfuerũt his qui manducauerant. Illi g̃ homines cum uidissent q̃d fecerat signum dicebant. Quia hic est uere propheta qui uenturus ẽ in mundum. Ihc g̃ cum cognouisset q̃ uenturi essent ut raperent eum. et facerent eum regem. fugit iterum in montem ipse solus. Vt aut̃ sero factum est descenderunt discipuli eius ad mare. Et cum ascendissent nauem ueniebant trans mare in capharnaum. Et tenebre iam facte erant. et non uenerat ad eos ihc. Mare aut̃ uento magno flante exurgebat. Cum remigassent g̃ q̃si stadia uiginti quinq; aut. xxx. uident ihm ambulantem sup mare. et proximum naui fieri. et timuerunt. Ille aut̃ dicit eis. Ego sum nolite timere. Voluerunt g̃ in nauem accipere eum. et statim fuit nauis ad terram q̃m ibant. Altera die turba que stabat trans mare uidit q̃ nauicula alia non erat ibi nisi una. et q̃ non introisset cum discipulis suis ihc in nauem. s;. soli discipuli eius abissent. Alie uero supuenerunt naues a tyberiade iuxta locum ubi manducauerant panem. gratias agente dño. Cum g̃ uidisset turba q̃ ihc non eẽt ibi neq; discipuli eius. ascenderunt naues. et uenerunt capharnaum querentes ihm. Et cum inuenissent eum trans mare. dixerunt ei. Rabbi q̃n huc uenisti. Respondit eis ihc. et dixit. Amen amen dico uobis quereris me non q̃a uidistis signa. s;. q̃ manducastis ex panibus. et saturati estis. Operamini non cibum qui pit. s;. qui pmanet in uitam eternam. quem filius hominis uobis dabit. Hunc enim pat̃ signauit deus. Dixerunt g̃ ad eum. Quid faciemus ut operemur opa dei. Respondit ihc. et dixit eis. Hoc est opus dei ut credatis in eum quem misit ille. Dixerunt g̃ ei. Quod g̃ tu facis signum ut uideamus. et credamus tibi. q̃d operaris. Patres nri manducauerũt manna in deserto sicut scriptum ẽ. Panem de celo dedit eis manducare. Dixit g̃ eis ihc. Amen amen dico uobis non moyses dedit uobis panem de celo. s;. pater meus dat uobis panem de celo uerum. Panis enim dei ẽ qui descendit de celo. et dat uitam mundo. Dixerunt g̃ ad eum. Dñe semper da nobis panem hunc. Dixit aut̃ eis ihc. Ego sum panis uite. Qui uenit ad me non esuriet. et qui credit in me non sitiet umq̃. Sed dixi uobis q̃. et uidistis me. et non creditis. Omne q̃d dat mihi pater ad me ueniet. et eum qui uenit ad me non eiciam foras. Quia descendi de celo non ut faciam uoluntatem meam. s;. uoluntatem ei qui misit me. Hec ẽ aut̃ uoluntas ei qui misit me pat̃is. ut omne q̃d dedit mihi non perdam ex eo. s;. resuscitem illud in nouissimo die. Hec ẽ enim uoluntas patris mei qui misit me. ut omnis qui uidet filium. et

credit in eum habeat uitam eternam. & resuscitabo ego eum in nouissimo die. Murmurabant ergo iudei de illo qꝛ dixisset ego sum panis qui de celo descendi. Et dicebant. Nonne hic est ihc filius ioseph cuius nos nouimus patrem & matrem. Quo modo ergo dicit hic qui de celo descendi. Respondit ergo ihc & dixit eis. Nolite murmurare inuicem. Nemo potest uenire ad me nisi pater qui misit me traxerit eum. & ego resuscitabo eum in nouissimo die. Est scriptum in prophetis. & erunt omnes docibiles dei. Omnis qui audiuit a patre & didicit. uenit ad me. Non qꝛ patrem uidit quisquam. nisi qui est a deo. hic uidit patrem. Amen amen dico uobis. qui credit in me habet uitam eternam. Ego sum panis uite. Patres uestri manducauerunt manna in deserto. & mortui sunt. hic est panis de celo descendens. ut si quis ex ipso manducauerit. non moriatur. Ego sum panis uiuus qui de celo descendi. Si quis manducauerit ex hoc pane uiuet in eternum. Et panis quem ego dabo caro mea est pro mundi uita. Litigabant ergo iudei ad inuicem dicentes. Quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum. Dixit ergo eis ihc. Amen amen dico uobis nisi manducaueritis carnem filii hominis. & biberitis eius sanguinem. non habebitis uitam in uobis. Qui manducat meam carnem. & bibit meum sanguinem. habet uitam eternam. Et ego resuscitabo eum in nouissimo die. Caro enim mea uere est cibus. & sanguis meus uere est potus. Qui manducat meam carnem. & bibit meum sanguinem in me manet. & ego in illo. Sicut misit me uiuens pater. & ego uiuo propter patrem. Et qui manducat me. & ipse uiuet propter me. Hic est panis qui de celo descendit. Non sicut manducauerunt patres uestri manna. & mortui sunt. Qui manducat hunc panem uiuet in eternum. Hec dixit in synagoga docens in capharnaum. Multi ergo audientes ex discipulis eius dixerunt. Durus est hic sermo. Quis potest eum audire. Sciens autem ihc apud semetipsum qꝛ murmurarent de hoc discipuli eius. dixit eis. Hoc uos scandalizat. Si ergo uideritis filium hominis ascendentem ubi erat prius. Spiritus est qui uiuificat. caro non prodest quicquam. Verba que ego locutus sum uobis. spiritus et uita sunt. Sed sunt quidam ex uobis qui non credunt. Sciebat enim ab initio ihc qui essent non credentes. & quis traditurus esset eum. Et dicebat. propterea dixi uobis. qꝛ nemo potest uenire ad me. nisi fuerit ei datum a patre meo. Ex hoc multi discipulorum eius abierunt retro. & iam non cum illo ambulabant. Dixit ergo ihc ad duodecim. Numquid & uos uultis abire. Respondit ei symon petrus. Domine ad quem ibimus. Verba uite eterne habes. & nos credimus & cognouimus qꝛ tu es xps filius dei. Respondit eis ihc. Nonne ego uos xii. elegi. & ex uobis unus diabolus est. Dicebat autem de iuda symonis scarioth. hic unus erat traditurus eum. cum esset unus de duodecim. VII.

Post hec ambulabat ihc in galyleam. non enim uolebat in iudeam ambulare. qꝛ querebant eum iudei interficere. Erat autem in proximo dies festus iudeorum scenophegia. Dixerunt autem ad eum fres eius. Transi hinc & uade in iudeam. ut & discipuli tui uideant opera tua que facis. Nemo quippe in occulto aliquid facit. & querit ipse in palam esse. Si hec facis. manifesta te ipsum mundo. Neqꝛ enim fres eius credebant in eum. Dicit ergo eis ihc. Tempus meum nondum aduenit. tempus autem uestrum semper adest paratum. Non potest mundus odisse uos. Me autem odit. qꝛ ego testimonium perhibeo de illo qꝛ opera eius mala sunt. Vos ascendite ad diem festum hunc. ego autem non ascendam ad diem festum istum. qꝛ meum tempus nondum impletum est. Hec cum dixisset ipse remansit in galylea. Ut autem ascenderunt fres eius. tunc & ipse ascendit ad diem festum non manifeste. sed quasi in occulto. Iudei ergo querebant eum in die festo. & dicebant. Ubi ille. Et murmur multus erat de eo in turba. Quidam enim dicebant qꝛ bonus est. Alii autem dicebant. Non. sed seducit turbas. Nemo tamen palam loquebatur de illo. propter metum iudeorum. Iam autem die festo mediante. ascendit ihc in templum & docebat. Et mirabantur iudei dicentes. Quomodo hic litteras scit. cum non didicerit. Respondit eis ihc. & dixit. Mea doctrina non est mea. sed eius qui misit me. Si quis uoluerit uoluntatem eius facere. cognoscet de doctrina utrum ex deo sit. an ego a me ipso loquar. Qui a semetipso loquitur. gloriam propriam querit. Qui autem querit gloriam eius qui misit illum. hic uerax est. & iniustitia in illo non est. Nonne moyses dedit uobis legem. & nemo ex uobis facit legem. Quid me queritis interficere. Respondit turba. & dixit. Demonium habes. Quis te querit interficere. Respondit ihc. & dixit eis. Unum opus feci. & omnes miramini. propterea moyses dedit uobis circumcisionem. non quia ex moyse est. sed ex patribus. & in sabbato circumcidis hominem. Si circumcisio accipit homo in sabbato ut non soluatur lex moysi. mihi indignamini. qꝛ totum hominem sanum feci in sabbato. Nolite iudicare secundum faciem. sed iustum iudicium iudicate. Dicebant ergo quidam ex hierosolymis. Nonne hic est quem querunt interficere. Et ecce palam loquitur. & nichil ei dicunt. Numquid unquam cognouerunt principes qꝛ hic est xps. Sed hunc scimus unde sit. xps autem cum uenerit. nemo scit unde sit. Clamabat docens in templo ihc. & dicens. Et me scitis. & unde sum scitis. & a me ipso non ueni. sed est uerus qui misit me. quem uos non scitis. Ego scio eum. qꝛ ab ipso sum. & ipse me misit. Querebant ergo eum apprehendere. & nemo misit in illum manus. quia nondum uenerat hora eius. De turba autem multi crediderunt in eum. & dicebant. Xps cum uenerit numquid plura signa faciet quam que hic facit. Audierunt pharisei turbam murmurantem de illo hec. Et miserunt principes & pharisei ministros ut apprehenderent eum. Dixit ergo eis ihc. Adhuc modicum tempus uobiscum sum. & uado ad eum qui me misit. Quietis me. & non inuenietis. Et ubi sum ego. uos non potestis uenire. Dixerunt ergo iudei ad semetipsos. Quo hic iturus est. qꝛ non inuenemus eum. Numquid in dispersionem gentium iturus est. & docturus gentes. Quis est hic sermo quem dixit. quietis me. & non inuenietis. & ubi sum ego uos non potestis uenire. In nouissimo autem die magno festiuitatis. stabat ihc. & clamabat dicens. Si quis sitit ueniat ad me. & bibat. Qui credit in me sicut dicit scriptura. flumina de uentre eius fluent aque uiue. Hoc autem dixit de spiritu quem accepturi erant credentes in eum. Nondum enim erat spiritus datus. qꝛ ihc nondum fuerat glorificatus. Ex illa ergo turba cum audissent hos sermones eius. dicebant. Hic est uere propheta. Alii dicebant. hic est xps. Quidam autem dicebant. Numquid a galylea xps uenit. Nonne scriptura dicit. qꝛ ex semine dauid. & de bethleem castello ubi erat dauid. uenit xps. Dissensio itaqꝛ facta est in turba propter eum. Quidam autem ex ipsis uolebant apprehendere eum. sed nemo misit super illum manus. Uenerunt ergo ministri ad pontifices & pharisaeos. & dixerunt eis illi. Quare non adduxistis eum. Responderunt ministri. Nunqꝛ sic locutus est homo. sicut hic homo. Responderunt ergo eis pharisei. Numquid & uos seducti estis. Numquid aliquis ex principibus credidit in eum. aut ex pharisaeis. Sed turba hec que non nouit legem. maledicti sunt. Dicit nichodemus ad eos. ille qui uenerat ad eum nocte. qui unus erat ex ipsis. Numquid lex nostra iudicat hominem. nisi audierit ab ipso prius. & cognouerit quid faciat. Responderunt. & dixerunt ei. Numquid & tu galyleus es. Scrutare scripturas. & uide. qꝛ propheta a galylea non surgit. Et reuersi sunt unusquisque in domum suam. Ihc autem perrexit in montem oliueti. & diluculo iterum uenit in templum. & omnis populus ueniebat ad eum. & sedens docebat eos. Adducunt autem scribe & pharisei mulierem deprehensam in adulterio. & statuerunt eam in medio. Et dixerunt ei. Magister. hec mulier modo deprehensa

est in adultio. In lege aut moyses mandauit nob
huiusmodi lapidare. Tu q̄ quid dicis? Hec aut dice
bant temptantes eum: ut possent accusare eum.
Ihc aut inclinans se deorsum digito scribebat in tra.
Cum aut p̄seuerarent interrogantes eum: erexit se z
dixit eis. Qui sine peccto est uestrum: p̄mus in illam lapidē
mittat. Et iterum se inclinans scribebat in tra. Audien
tes aut unus p unū exibant incipientes a senioribz.
Et remansit solus z mulier in medio stans. Erigens
aut se ihc dixit ei. Mulier ubi sūt qui te accusabant?
Nemo te condempnauit? Que dixit. Nemo dñe. Dixit
aut ei ihc. Nec ego te condempnabo. Vade z amplius noli
peccare. Iterum q̄ locutus est eis ihc dicens. Ego sum lux mūdi.
Qui sequit me non ambulat in tenebris: sed habebit
lumen uite. Dixerunt q̄ ei pharisei. Tu de te ipo testimoniū
phibes: testimonium tuum non est uerum. Respondit
ihc z dixit eis. Et si ego testimoniū phibeo de me ipo: uerum
est testimonium meum: q̄ scio unde uenerim z quo uado.
Vos aut nescitis unde uenio aut quo uadam. Vos scd
carnem iudicatis: ego non iudico quemq̄m. Et si iudico ego:
iudicium meum uerum est: q̄ solus non sum: sed ego z q̄ mi
sit me pater. Et in lege uestra scriptum est: q̄ duoz hominū
testimoniū uerum est. Ego sum qui testimoniū phibeo de
me ipo: z testimoniū phibet de me qui misit me pater.
Dicebant q̄ ei. Vbi est pat tuus? Respondit ihc. Neq̄
me scitis: neq̄ patrem meum. Si me sciretis: forsitan z patrē
meum sciretis. Hec uba locutus est ihc in gazophilacio docens in
templo. Et nemo apphendit eum: q̄ necdum uenerat hora ei.
Dixit q̄ iterum eis ihc. Ego uado z quaretis me: z in
peccto uro moriemini. Quo ego uado uos non potestis uenire.
Dicebant q̄ iudei. Numquid interficiet semet ipm: q̄ dicit
quo ego uado uos non potestis uenire? Et dicebat eis. Vos de
orsum estis: ego de sursum sum. Vos de mundo hoc estis: ego
non sum de hoc mundo. Dixi q̄ uobis: q̄ moriemini in peccis
uris. Si enim non credideritis q̄ ego sum: moriemini in peccto
uro. Dicebant q̄ ei. Tu quis es? Dixit eis ihc. Principi
um: qui z loquor uobis. Multa habeo de uobis loqui z iudi
care: sed qui misit me uerax est: z ego que audiui ab eo: hec
loquor in mundo. Et non cognouerūt q̄ patrem eius dicebat dñm.
Dixit q̄ eis ihc. Cum exaltaueritis filium hominis: tūc cog
noscetis q̄ ego sum: z a me ipo facio nichil. Sed sicut docuit
me pater hec loquor. Et qui me misit mecum est: z non reliquit me
solum: q̄ ego que placita sunt ei facio semp. Hec illo loqnte
multi crediderunt in eum. Dicebat q̄ ihc ad eos qui cre
diderūt ei iudeos. Si uos manseritis in sermone meo: uere
discipli mei eritis: z cognoscetis ueritatem: z ueritas liberabit
uos. Responderunt ei. Semen abrahe sumus: z nemini ser
uiuimus unq̄m: quo tu dicis liberi eritis? Respondit eis ihc.
Amen amen dico uobis: q̄ omnis qui facit peccm: seruus est peccti.
Seruus aut non manet in domo in etnum: filius manet
in etnum. Si q̄ filius uos liberauerit: ue liberi eritis. Scio
q̄ filii abrahe estis: sed queritis me interficere: q̄ sermo
meus non capit in uobis. Ego q̄d uidi ap patrem loquor:
et uos que audistis ap patrem uestrum facitis. Respondierunt
et dixerūt ei. Pater nr abraham est. Dicit eis ihc. Si filii
abrahe estis: opa abrahe facite. Nunc aut queritis
me interficere hominē qui ueritatem uob locutus sum: quā
audiui a deo. Hoc abraham non fecit. Vos facitis opa pa
tris uestri. Dixerunt itaq̄ ei. Nos ex fornicone non sumus
nati. Unum patrem habemus deum. Dixit q̄ eis ihc. Si deus
pater uester esset: diligeretis utiq̄ me. Ego enim ex deo processi
et uenio. neq̄ enim a me ipo ueni: sed ille me misit. Quare lo
lam meam non cognoscitis? Quia non potestis audire sermonē
meum. Vos ex patre diabolo estis: et desideria patris uestri uultis
facere. Ille homicida erat ab initio: et in ueritate non stetit: q̄ ue
ritas non est in eo. Cum loquitur mendacium: ex propijs loquitur: q̄ men
dax est: et pater eius. Ego aut q̄ ueritatem dico: non creditis mihi.
Quis ex uob arguet me de peccto? Si ueritatem dico: quare uos non
creditis mihi? Qui est ex deo: uerba dei audit. Propterea uos non auditis:
q̄ ex deo non estis. Respondentes q̄ iudei: dixerūt ei. Nonne bñ dici
mus nos q̄ samaritanus es tu: et demonium habes? Respondit
ihc. Ego demonium non habeo: sed honorifico patrem meum: et uos
inhonorastis me. Ego aut non quero gl̄am meam: est qui q̄rat
et iudicet. Amen amen dico uob: si quis sermonem meum seruauerit:
mortem non uidebit in etnum. Dixerunt q̄ iudei. Nunc cogno
uimus q̄ demonium habes. Abraham mortuus est: et pphe: et
tu dicis: si quis sermonē meum seruauerit: mortem non gustabit
in etnum? Numquid tu maior es patre nro abraham qui
mortuus est? Et pphe mortui sunt. Quem te ipm facis? Re
spondit ihc. Si ego glorifico me ipm: gl̄a mea nichil est. Est pater
meus qui glorificat me: quem uos dicitis q̄ deus nr est: et non cog
nouistis eum. Ego aut noui eum. Et si dixero q̄ non scio eum:
ero similis uobis mendax. Sed scio eum: et sermonem eius ser
uo. Abraham pater uester exultauit ut uideret diem meum:
et uidit et gauisus est. Dixerunt q̄ iudei ad eum. Quinquaginta an
nos nondum habes: et abraham uidisti? Dixit eis ihc. Amen amen
dico uobis: antequam abraham fieret ego sum. Tulerunt q̄ lapi
des ut jacerent in eum. Ihc aut abscondit se: et exiuit de tem
plo. Et p̄teriens uidit hominem cecum a natiuitate: et inter
rogauerunt eum discipli sui. Rabbi: quis peccauit: hic aut
parentes eius ut cecus nasceretur? Respondit ihc. Neq̄ hic pecca
uit neq̄ parentes eius: sed ut manifestentur opa dei in illo. Me
oportet operari opa eius qui misit me donec dies est. Venit nox:
quando nemo potest operari. Quamdiu in mundo sum: lux sum
mundi. Hec cum dixisset: exp̄uit in terram: et fecit lutum
ex sputo: et linuit lutum sup oculos eius: et dixit ei. Vade lava
in natatoria syloe: q̄d interpretatur missus. Abiit q̄ et lauit: et
uenit uidens. Itaq̄ uicini: et qui uidebant eum pulsq̄ men
dicus erat dicebant. Nonne hic est qui sedebat: et mendicabat?
Alii dicebant q̄ hic est: alii aut nequaquam: sed similis est eius.
Ille aut dicebat: q̄ ego sum. Dicebant q̄ ei. Quomodo sunt oculi tui?
Respondit. Ille homo qui dicitur ihc lutum fecit: et unxit oculos
meos: et dixit mihi. Vade ad natatoriam syloe: et lava. Et abii
et laui: et uidi. Dixerunt ei. Vbi est ille? Ait. Nescio. Adducunt
eum ad phariseos qui cecus fuerat. Erat aut sabbm quando
lutum fecit ihc: et aperuit oculos eius. Iterum q̄ interrogabant eum
pharisei quomodo uidisset. Ille aut dixit eis. Lutum posuit mihi
super oculos: et laui: et uideo. Dicebant q̄ ex pharisei quidam. Non
est hic homo a deo: qui sabbm non custodit. Alii dicebant. Quomodo
potest homo peccator hec signa facere? Et scisma erat inter eos.
Dicunt q̄ ceco iterum. Tu quid dicis de eo qui aperuit oculos tuos?
Ille aut dixit: q̄ pha est. Non crediderunt q̄ iudei de illo q̄
cecus fuisset: et uidisset: donec uocauerunt parentes eius qui vi
derat: et interrogauerunt eos dicentes: Hic est filius uester: quem uos
dicitis q̄ cecus natus est: Quomodo q̄ nunc uidet? Responderunt eius pa
rentes: et dixerunt. Scimus q̄ hic est filius noster: et q̄ cecus natus
est. Quomodo aut nunc uideat nescimus: aut quis eius aperuit oculos
nos nescimus. Ipm interrogate: etatem habet: ipse de se loquatur.
Hec dixerunt parentes eius: q̄ timebant iudeos. Jam enim con
spirauerant iudei: ut si quis confiteretur eum xp̄m: extra
synagogam fieret. Propterea parentes eius dixerunt: q̄ etatem
habet: ipm interrogate. Vocauerunt q̄ iterum hominem qui
fuerat cecus: et dixerunt ei. Da gl̄am deo. Nos scimus q̄ hic ho
mo peccator est. Dixit q̄ ille. Si peccator sit nescio. Unum scio: q̄
cecus cum essem: nunc uideo. Dixerunt q̄ illi. Quid fecit tibi? et
quomodo aperuit tibi oculos? Respondit eis. Dixi uobis: iam: et au

dixit. Quid tñ uultis audire. Numquid uos uultis ei discipuli fieri. Maledixerūt ei et dixerunt. Tu discipul illius sis nos aut moysi discipli sumꝰ. Nos scimꝰ q moysi locutꝰ ē dñs. hunc aut nescimus unde sit. Respondit ille homo et dixit eis. In hoc enim mirabile ē q uos nescitis unde sit et aperuit oculos meos. Scimꝰ aut q peccatores dñs nō audit. sꝫ si quis dei cultor est et uoluntatem ei⁹ facit hunc exaudit. A seculo nō ē auditum q aperuit quis oculos cęci nati. nisi esset hic a dō. nō potuit facere quicq̄m. Responderūt et dixerunt ei. In peccatis nat⁹ es totus et tu doces nos. Et eiecerūt eum foras. Audiuit ihc q eiecerūt eum foras et cum inuenisset eum dixit ei. Tu credis in filium dei. Respondit ille et dixit. Quis ē dñe ut credam in eum. Et dixit ei ihc. Et uidisti eum et qui loquit tecū ipse est. At ille ait. Credo dñe. Et procidens adorauit eum. Dixit ei ihc. In iudicium ego in hunc mundum uenio ut qui nō uident uideant et qui uident cęci fiant. Et audierūt ex phariseis qui cū ipo erant et dixerunt ei. Numquid et nos cęci sumus. Et dixit eis ihc. Si cęci essetis habere tis peccatum. Nūc autem dicitis q uidemus. peccatum uestrum manet.

Amen amen dico uobis qui non intrat per hostium in ouile ouium sed ascendit aliunde. ille fur ē et latro. Qui aut intrat per ostium pastor ē ouium. Huic ostiarius aperit et oues uocem eius audiunt. Et proprias oues uocat nominatim et educit eas. Et cum proprias oues emiserit ante eas uadit. et oues illum sequuntur. quia sciunt uocem eius. Alienum aut non sequuntur sed fugiunt ab eo. quia non nouerūt uocem alienorum. Hoc prouerbium dixit illis ihc. Illi aut non cognouerūt quid loqueret eis. Dixit ergo eis iterum ihc. Amen amen dico uobis. quia ego sum ostium ouium. Omnes quotquot uenerunt fures sunt et latrones sed non audierunt eos oues. Ego sum ostium. per me si quis introierit saluabitur. et ingredietur et egredietur et pascua inuenient. fur non uenit nisi ut furetur et mactet et perdat. Ego uenio ut uitam habeant et abundantius habeant. Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam ponit pro ouibus suis. Mercenarius et qui non est pastor cuius non sunt oues uidet lupum uenientem et dimittit oues et fugit et lupus rapit et dispergit oues. Mercenarius aut fugit quia mercenarius est et non pertinet ad eum de ouibus. Ego sum pastor bonus. et cognosco meas et cognoscunt me mee. Sicut nouit me pater et ego agnosco patrem. Et animam meam pono pro ouibus meis. Et alias oues habeo quę non sunt ex hoc ouili et illas oportet me adducere et uocem meam audient. Et fiet unum ouile et unus pastor. Propterea me pater diligit quia ego pono animam meam et iterum sumam eam. Nemo tollit eam a me. sed ego pono eam a me ipso. Potestatem habeo ponendi eam et potestatem habeo iterum sumendi eam. Hoc mandatum accepi a patre meo. Dissensio iterum facta est inter iudeos propter sermones hos. Dicebant autem multi ex ipsis. Dęmonium habet et insanit. quid eum auditis. Alii dicebant. Hec uba non sunt dęmonium habentis. Numquid dęmonium potest cecorum oculos aperire. Facta sunt autem encenia in hierosolymis et hiems erat. Et ambulabat ihc in templo in porticu salomonis. Circumdederunt ergo eum iudei et dicebant ei. Quousq̄ animam nostram tollis. Si tu es xpc dic nobis palam. Respondit eis ihc. Loquor uobis et non creditis. Opa que ego facio in nomine patris mei hec testimonium perhibent de me. sed uos non creditis. quia non estis ex ouibus meis. Oues mee uocem meam audiunt et ego cognosco eas et sequuntur me. et ego uitam eternam do eis et non peribunt in eternum et non rapiet eas quisquam de manu mea. Pater meus quod dedit mihi maius omnibus est et nemo potest rapere de manu patris mei. Ego et pater unum sumus. Sustulerūt lapides iudei ut lapidarent eum. Respondit eis ihc. Multa bona opa ostendi uobis ex patre meo. propter

quod eorum opus me lapidatis. Responderunt ei iudei. De bono opere non lapidamus te. sed de blasphemia. Et quia tu homo cum sis facis te ipsum deum. Respondit eis ihc. Nonne scriptum est in lege uestra quia ego dixi dii estis. Si illos dixit deos ad quos sermo dei factus est et non potest solui scriptura quem pater sanctificauit et misit in mundum uos dicitis quia blasphemas quia dixi filius dei sum. Si non facio opa patris mei nolite credere mihi. Si autem facio. et si mihi non uultis credere. operibus credite. Ut cognoscatis et credatis quia in me est pater et ego in patre. Quęrebant ergo eum apprehendere et exiuit de manibus eorum. Et abiit iterum trans iordanem in eum locum ubi erat iohes baptizans primum et mansit ibi. Et multi uenerunt ad eum et dicebant quia iohes quidem signum fecit unum. Omnia autem quęcq̄ dixit iohes de hoc uera erant. Et multi crediderunt in eum. Erat autem quidam languens lazarus a bethania de castello marie et marthe sororum eius. Maria autem erat que unxit dominum unguento et exterfecit pedes eius capillis suis. cuius frater lazarus infirmabatur. Miserunt ergo sorores eius ad eum dicentes. Domine ecce quem amas infirmatur. Audiens autem ihc dixit eis. Infirmitas hec non est ad mortem. sed pro gla dei. ut glorificetur filius dei per eum. Diligebat autem ihc marcham et sororem eius mariam et lazarum. Ut ergo audiuit quia infirmabatur. tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus. Deinde post hec dixit discipulis suis. Eamus in iudeam iterum. Dicunt ei discipuli. Rabbi nunc querebant te iudei lapidare. et iterum uadis illuc. Respondit ihc. Nonne duodecim sunt horę diei. Si quis ambulauerit in die non offendit. quia lucem huius mundi uidet. Si autem ambulauerit in nocte offendit. quia lux non est in eo. Hec ait et post hec dicit eis. Lazarus amicus noster dormit. sed uado ut a somno excitem eum. Dixerunt ergo discipuli eius. Dñe si dormit saluus erit. Dixerat autem ihc de morte eius. illi autem putauerūt q̄ de dormitione somni dicret. Tunc ergo dixit eis ihc manifeste. Lazarus mortuus est et gaudeo propter uos ut credatis quia non ibi. Sed eamus ad eum. Dixit ergo thomas. qui dicitur didimus ad condiscipulos. Eamus et nos ut moriamur cum eo. Venit itaq̄ ihc et inuenit eum. quatriduanum iam in monumento habentem. Erat autem bethania iuxta iherosolymam quasi stadiis xv. Multi autem ex iudeis uenerant ad marcham et mariam ut consolarentur eas de fratre suo. Martha ergo ut audiuit quia ihc uenit occurrit illi. Maria autem domi sedebat. Dixit ergo martha ad ihm. Dñe si fuisses hic frater meus non fuisset mortuus. Sed et nunc scio. quia quecunq̄ poposceris a deo dabit tibi deus. Dicit illi ihc. Resurget frater tuus. Dicit ei martha. Scio quia resurget in resurrectione in nouissimo die. Dixit ei ihc. Ego sum resurrectio et uita. Qui credit in me etiam si mortuus fuerit uiuet. Et omnis qui uiuit et credit in me. non morietur in eternum. Credis hoc. Ait illi. Utique dñe. Ego credidi quia tu es xpc filius dei uiui qui in hunc mundum uenisti. Et cum hec dixisset abiit et uocauit mariam sororem suam silentio dicens. Magister adest et uocat te. Illa ut audiuit surrexit cito et uenit ad eum. Nondum enim uenerat ihc in castellum. sed erat adhuc in illo loco ubi occurrerat ei martha. Iudei ergo qui erant cum ea in domo et consolabantur eam. cum uidissent mariam quia cito surrexit et exiuit. secuti sunt eam. dicentes quia uadit ad monumentum ut ploret ibi. Maria autem cum uenisset ubi erat ihc. uidens eum cecidit ad pedes eius et dixit ei. Dñe si fuisses hic frater meus non fuisset mortuus. Ihc autem uidens eam plorantem et iudeos qui uenerant cum ea plorantes. infremuit spu et turbauit semetipsum et dixit. Ubi posuistis eum. Dicunt ei. Dñe ueni et uide. Et lacrimatus est ihc. Uidentes ergo iudei. Ecce quomodo amabat eum. Quidam autem dicebant ex ipsis. Numquid potuit hic qui aperuit oculos cęci

facē ut ⁊ hic si moreret. Jhc g rursum fremūs in semet ipō uenit ad monumētum. Erat aut spelunca ⁊ lapis superpositꝰ erat ei. Ait jhc. Tollite lapidem. Dicit ei martha soror eius qui mortuus fuat. Dic iam fetet. quatriduanus enim est. Dicit ei jhc. Nonne dixi tibi qm si credideris uidebis gl'am dei. Tulerūt g lapidem. Jhc aut eleuatis sursum oculis. dixit. Pat gr'as ago tibi qm exaudisti me. Ego aut sciebam qz semp me audis. sed pp plm qui circūstat dixi. ut credant qz tu me misisti. Hec cum dixisset. uoce magna clamauit. Lazare ueni foras. Et statim pdiit qui fuat mortuus ligatis pedes ⁊ manus institis. ⁊ facies illius sudario erat ligata. Dicit eis jhc. Soluite eum ⁊ sinite abire. Multi g ex iudeis qui uenerant ad mariā ⁊ uiderant que fecit crediderunt in eum. Quidam aut abierūt ad phariseos ⁊ dixerunt eis que fecit jhc. Collegerunt g pōtifices ⁊ phārisei concilium ⁊ dicebant. Quid facimus qz hic homo multa signa facit. Si dimittimus eum sic omes credent in eum ⁊ uenient romani ⁊ tollent nrm locū ⁊ gentē. Unus aut ex ipis caiphas nomine cum eet pontifex anni illius dixit eis. Vos nescitis quicqm nec cogitatis qz expedit uobis ut unus moriat homo p pplo ⁊ nō tota gens peat. Hoc aut a semet ipo nō dixit. sed cum eet pontifex anni illius pphauit qz jhc moriturꝰ erat p gente. Et nō tantū p gente. sed ut filios dei qui erant dispsi congregaret in unum. Ab illo g die cogitauerūt ut interficerent eum. Jhc g iam nō in palam ambulabat apud iudeos. sed abiit in regionem iuxta desertum in ciuitatem que dicit effrem. ⁊ ibi morabat cum discipulis suis. Prope cum aut erat pascha iudeorum. Et ascenderunt multi ihrosolimā de regione ante pascha. ut sanctificarent se ipos. Querebant g jhm ⁊ colloquebantur ad inuicem in templo stantes. Quid putatis qz quia uenit ad diem festum. Dederant aut pontifices ⁊ phārisei mandatum ut si quis cognouit ubi sit indicet ut apprehendant eum. Jhc g ante sex dies pasche uenit bethaniam ubi fuat lazarus mortuus quem suscitauit jhc.

·x· Fecerunt aut cenam ibi ⁊ martha ministrabat. Lazarus aut unus erat ex discumbentibus cū eo. Maria g accepit libram unguenti nardi pistici pretiosi ⁊ unxit pedes jhu ⁊ exterxit capillis suis pedes ei. ⁊ domus impleta est ex odore unguenti. Dicit g unus ex discipulis eius iudas scarioth filius simonis qui erat eum traditurus. Quare hoc unguentū nō uenit trecentis denariis ⁊ datum egenis. Dixit aut hoc nō quia de egenis pertinebat ad eum. sed qz fur erat ⁊ loculos habens ea que mittebant portabat. Dixit g jhc. Sine illam ut in diem sepulture mee seruet illud. Pauperes enim semp habetis uobiscum. me aut nō semp habebitis. Cognouit g turba multa ex iudeis qz illic eet. ⁊ uenerūt nō propter jhm tm sed ut lazarum uiderent quem suscitauit a mortuis. Cogitauerūt aut principes sacerdotū ut ⁊ lazarum interficerent. qz multi pp illum abibant ex iudeis ⁊ credebant in jhm.

Jn crastinum aut turba multa que uenerat ad diem festum cum audisset qz uenit jhc ihrosolimā. acceperunt ramos palmarū ⁊ processerūt obuiam ei. ⁊ clamabant. Osanna benedictus qui uenit in nomine dni rex isrl. Et inuenit jhc asellum ⁊ sedit super eum. Sicut scptum est. Noli timere filia syon ecce rex tuus uenit sedens super pullum asine. Hec nō cognouerūt discipuli eius primū. sed cum glorificatus est jhc. Tunc recordati sunt qz hec erant scripta de eo ⁊ hec fecerunt ei. Testimonium g phibebat turba que erat cum eo qm lazarum uocauit de monumēto ⁊ suscitauit eum a mortuis. Propterea obuiam uenit ei turba. qz audierunt eum fecisse hoc signum. Pharisei g dixerunt ad semet ipos. Videtis qz nichil proficimus. Ecce mundus tot post eum abiit.

Erant aut gentiles quidam ex his qui ascenderant ut adorarent in die festo. Hi g accesserūt ad philippum qui erat a bethsaida galilee ⁊ rogabant eum dicentes. Domine uolumus jhm uidere. Uenit philippus ⁊ dicit andree. Andreas rursum ⁊ philippus dicunt jhu. Jhc aut respondit eis dicens. Uenit hora ut clarificet filius hominis. Amen amen dico uobis nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit. ipm solum manet. Si aut mortuum fuerit. multum fructum affert. Qui amat animā suam perdet eam. Et qui odit animā suam in hoc mundo. in uitam eternam custodit eam. Si quis mihi ministrat me sequatur. Et ubi sum ego. illic ⁊ minister meus erit. Si quis mihi ministrauerit. honorificabit eum pr meus. Nunc anima mea turbata est. Et quid dicam. Pater saluifica me ex hora hac. Sed propterea ueni in horam hanc. Pat clarifica tuum nomen. Uenit g uox de celo ⁊ clarificaui ⁊ iterū clarificabo. Turba aut que stabat ⁊ audierat dicebat tonitruum factum esse. Alii dicebant angls ei locutus est. Respondit jhc ⁊ dixit. Non pp me uox hec uenit. sed pp uos. Nunc iudicium est mundi. Nunc princeps huius mundi eicietur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra omnia traham ad me ipm. hoc aut dicebat significans qua morte eet moriturus. Respondit ei turba. Nos audiuimus ex lege qz xps manet in eternum. Et qm tu dicis oportet exaltari filium hominis. Quis est iste filius hominis. Dixit g eis jhc. Adhuc modicū lumen in uobis est. Ambulate dum lucem habetis ut nō tenebre uos comprehendant. Et qui ambulat in tenebris. nescit quo uadat. Dum lucem habetis credite in lucem ut filii lucis sitis. Hec locutus est jhc ⁊ abiit ⁊ abscondit se ab eis. Cum aut tanta signa fecisset coram eis nō credebant in eum. ut sermo ysaie pphe impleretur quem dixit. Dne quis credidit auditui nro ⁊ brachium dni cui reuelatum est. Propterea nō poterant credere. qm iterum dixit ysaias. Excecauit oculos eorum ⁊ indurauit eorum cor ut nō uideant oculis ⁊ intelligant corde ⁊ conuertantur ⁊ sanem eos. Hec dixit ysaias qm uidit gl'am ei. ⁊ locutus est de eo. Uerumtamen ex principibus multi crediderunt in eum. sed pp phārisaeos nō confitebantur ut de synagoga nō eicerentur. Dilexerunt enim gl'am hominū magis qm gl'am dei. Jhc aut clamauit ⁊ dixit. Qui credit in me. nō credit in me sed in eum qui misit me. Et qui uidet me. uidet eum qui misit me. Ego lux in mundum ueni ut omis qui credit in me in tenebris nō maneat. Et si quis audierit uba mea ⁊ nō custodierit. ego nō iudico eum. Non enim ueni ut iudicem mundum. sed ut saluificem mundum. Qui spernit me ⁊ nō accipit uba mea. habet qui iudicet eum. Sermo quem locutus sum ille iudicabit eum in nouissimo die qz ego ex me ipo nō sum locutus. Sed qui misit me pater ipse mihi mandatum dedit quid dicam ⁊ quid loquar. Et scio qz mandatum ei uita eterna est. Que g ego loquor sic dico sicut dixit mihi pater sic loquor.

·xi· Ante diem aut festum pasche. sciens jhc qz uenit eius hora. ut transeat ex hoc mundo ad patrem. cum dilexisset suos qui erant in mundo. in finem dilexit eos. Et cena facta cum diabolus iam misisset in cor. ut traderet eum iudas symonis scarioth. Sciens qz omia dedit ei pater in manus. ⁊ qz a deo exiuit. ⁊ ad deum uadit. Surgit a cena. ⁊ ponit uestimenta sua. Et cum accepisset linteum. precinxit se. Deinde mittit aqm in pelui. ⁊ cepit lauare pedes discipulorum ⁊ extergere linteo quo erat precinctus. Uenit g ad symonē petrum. ⁊ dicit ei petrus. Dne tu mihi lauas pedes. Respondit jhc ⁊ dixit ei. Qd ego facio tu nescis modo. Scies autem postea. Dicit ei petrus. Non lauabis mihi pedes in eternum. Respondit ei jhc. Si nō lauero te nō habebis partem mecum. Dicit ei symon petrus. Dne nō tm pedes meos sed ⁊ manus ⁊ caput. Dicit ei jhc. Qui lotus est nō indiget nisi ut pedes lauet.

ſ; eſt mundus totus. Et uos mundus odibit ſ; ſi meum. Sciebat enim quisnam eſſet qui traderet eum: propterea dixit ſi eſtis mundo omnes. Poſtq̃ g lauit pedes eorum: accepit uestimenta sua: et cum recubuisset iterum. dixit eis. Scitis quid fecerim uobis? Uos uocatis me magister: et dñe: et bñ dicitis. Sum etenim. Si g ego laui uros pedes dñs et magister: et uos debetis alter alteri lauare pedes. Exemplum enim dedi uobis: ut quemadmodum ego feci uobis ita et uos faciatis. Amen amen dico uobis. non est seruus maior dño suo: neq; apls maior eo qui misit illum. Si hec scitis: beati eritis si feceritis ea. Non de omnibus uobis dico. Ego scio quos elegerim mihi; ut impleat scriptura. qui manducat mecum panem: leuabit contra me calcaneum suum. Amen dico uobis priusq̃ fiat: ut credatis cum factum fuerit quia ego sum. Amen amen dico uobis. qui accipit si quem misero: me accipit. Qui aut me accipit: accipit eum qui me misit. Cum hec dixisset ihs. turbatus est spū: et protestatus est: et dixit. Amen amen dico uobis: quia unus ex uobis tradet me. Aspiciebant ergo ad inuicem discipuli: hesitantes de quo diceret. Erat aut recumbens unus ex discipulis eius in sinu ihu: quem diligebat ihs. Innuit ergo huic simon petrus: et dicit ei. Quis est de quo dicit? Itaq; cum recubuisset ille supra pectus ihu: dicit ei. Dñe quis est. Respondit ei ihs. Cui ego intinctum panem porrexero. Et cum intinxisset panem: dedit iude symonis scariothis. Et post buccellam tunc introiuit in illum sathanas. Dicit ei ihs. Quod facis: fac citius. Hoc aut nemo scit ex discumbentibus: ad quid dixerit ei. Quidam aut putabant quia loculos habebat iudas: quod dixisset ei ihs. eme ea que opus sunt nobis ad diem festum. aut egenis ut aliquid daret. Cum ergo accepisset ille buccellam: exiit continuo. Erat aut nox. Cum ergo exisset: dicit ihs. Nunc clarificatus est filius hominis: et ds clarificatus est in eo. Si ds clarificatus est in eo: et ds clarificabit eum in semetipso: et continuo clarificabit eum. filioli adhuc modicum uobiscum sum: quaretis me: et sicut dixi iudeis quo ego uado uos non potestis uenire. Et uobis dico nunc. Mandatum nouum do uobis: ut diligatis inuicem sicut dilexi uos: ut et uos diligatis inuicem. In hoc cognoscent omnes quia mei discipuli estis: si dilectionem habueritis ad inuicem. Dicit ei symon petrus. Dñe quo uadis. Respondit ihs. Quo ego uado non potes me nunc sequi: sequeris aut postea. Dicit ei petrus. Quare non possum te sequi nunc? Animam meam pro te ponam. Dicit ei ihs. Animam tuam pro me pones? Amen amen dico tibi. non cantabit gallus donec me ter negabis. Non turbetur cor uestrum. Creditis in deum: et in me credite. In domo patris mei mansiones multe sunt. Si quminus dixissem uobis: quia uado uobis parare locum. Et si abiero et preparauero uobis locum: iterum ueniam et accipiam uos ad me ipsum: ut ubi sum ego: et uos sitis. Et quo ego uado scitis: et uiam scitis. Dicit ei thomas. Dñe nescimus quo uadis. Et quomodo possumus uiam scire. Dicit ei ihs. Ego sum uia ueritas et uita. Nemo uenit ad patrem: nisi per me. Si cognouissetis me: et patrem meum utique cognouistis. Et amodo cognoscetis eum: et uidistis eum. Dicit ei philippus. Dñe ostende nobis patrem: et sufficit nobis. Dicit ei ihs. Tanto tempore uobiscum sum: et non cognouistis me. Philippe qui uidet me uidet et patrem. Quomodo tu dicis ostende nobis patrem. Non creditis quia ego in patre: et pater in me est. Verba que ego loquor uobis: a me ipso non loquor. Pater aut in me manens: ipse facit opa. Non creditis quia ego in patre: et pater in me est. Alioquin propter opa ipsa credite. Amen amen dico uobis. qui credit in me opa que ego facio: et ipse faciet: et maiora horum faciet. quia ego ad patrem uado. Et quodcumq; petieritis in nomine meo hoc faciam: ut clarificetur pater in filio. Si quid petieritis me in nomine meo: hoc faciam. Si diligitis me: mandata mea seruate. Et ego rogabo patrem: et alium paracletum dabit uobis. ut maneat uobiscum in eternum. spm ueritatis quem mundus non potest accipere: quia non uidet eum nec scit eum. Uos aut cognoscetis eum: quia apud uos manebit. et in uobis erit. Non relinquam uos orphanos ueniam ad uos. Adhuc modicum: et mundus me iam non uidet. Uos aut uidetis me: quia ego uiuo et uos uiuetis. In illo die uos cognoscetis quia ego sum in patre meo: et uos in me: et ego in uobis. Qui habet mandata mea et seruat ea: ille est qui diligit me. Qui aut diligit me: diligetur a patre meo. Et ego diligam eum: et manifestabo ei me ipsum. Dicit ei iudas: non ille scariothis. Dñe quid factum est. quia nobis manifestaturus es te ipsum: et non mundo. Respondit ihs: et dixit ei. Si quis diligit me: sermonem meum seruabit. Et pater meus diliget eum: et ad eum ueniemus: et mansionem apud eum faciemus. Qui non diligit me: sermones meos non seruat. Et sermonem quem audistis non est meus: sed eius qui misit me patris. Hec locutus sum uobis: apud uos manens. Paracletus aut spūs scūs quem mittet pater in nomine meo: ille uos docebit omnia: et suggeret uobis omnia quecumq; dixero uobis. Pacem relinquo uobis: pacem meam do uobis. Non quomodo mundus dat: ego do uobis. Non turbetur cor uestrum: neq; formidet. Audistis quia ego dixi uobis: uado et ueniam ad uos. Si diligeretis me gauderetis utique quia uado ad patrem: quia pater maior me est. Et nunc dixi uobis priusquam fiat: ut cum factum fuerit credatis. Jam non multa loquar uobiscum. Uenit enim princeps mundi huius: et in me non habet quicquam. Sed ut cognoscat mundus quia diligo patrem: et sicut mandatum dedit mihi pater sic facio. xiii.

Surgite eamus hinc. Ego sum uitis uera: et pater meus agricola est. Omnem palmitem in me non ferentem fructum: tollet eum. Et omnem qui fert fructum: purgabit eum: ut fructum plus afferat. Jam uos mundi estis: propter sermonem quem locutus sum uobis. Manete in me: et ego in uobis. Sicut palmes non potest ferre fructum a semetipso: nisi manserit in uite: sic nec uos nisi in me manseritis. Ego sum uitis: uos palmites. Qui manet in me et ego in eo. hic fert fructum multum: quia sine me nichil potestis facere. Et si quis in me non manserit: mittet foras sicut palmes et aridus est: et colligent eum: et in ignem mittent: et ardet. Si manseritis in me: et uba mea in uobis manserint: quodcumq; uoluerit petetis: et fiet uobis. In hoc clarificatus est pater meus: ut fructum plurimum afferatis: et efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit me pater: et ego dilexi uos. Manete in dilectione mea. Si precepta mea seruaueritis: manebitis in dilectione mea: sicut ego precepta patris mei seruaui: et maneo in eius dilectione. Hec locutus sum uobis ut gaudium meum in uobis sit: et gaudium uestrum impleatur. Hoc est preceptum meum: ut diligatis inuicem sicut dilexi uos. Maiorem hac dilectionem nemo habet: ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Uos amici mei estis si feceritis que ego precipio uobis. Jam non dicam uos seruos. quia seruus nescit quid faciat dñs eius. Uos aut dixi amicos. quia omnia quecumq; audiui a patre meo nota feci uobis. Non uos me elegistis: sed ego elegi uos: et posui uos ut eatis et fructum afferatis: et fructus uester maneat. Ut quodcumq; petieritis patrem in nomine meo det uobis. hec mando uobis: ut diligatis inuicem. Si mundus uos odit: scitote quia me priorem uobis odio habuit. Si de mundo fuissetis: mundus quod suum erat diligeret. Quia aut de mundo non estis: sed ego elegi uos de mundo: propterea odit uos mundus. Memento sermonis mei quem ego dixi uobis. non est seruus maior domino suo. Si me persecuti sunt: et uos persequentur. Si sermonem meum seruauerunt: et uestrum seruabunt. Sed hec omnia facient uobis propter nomen meum. Quia nescunt eum qui misit me. Si non uenissem et locutus fuissem eis: peccatum non haberent. Nunc aut excusationem non habent de peccato suo. Qui me odit: et patrem meum odit. Si opa non fecissem in eis que nemo alius fecit: peccatum non haberent. Nunc aut et uiderunt: et oderunt me et patrem meum. Sed ut impleatur sermo qui in lege eorum scriptus est. quia odio habuerunt me gratis. Cum aut uenerit paracletus quem ego mittam uobis a patre: spm ueritatis qui a patre procedit.

cxxiv cxxix
cxxv cxxx
mūdo. mūdo.
cxxvi cxxxi
cxxvij cxxxij
cxxviij cxxxiij
cxxix cxxxiiij
cxxx cxxxv
cxxxj cxxxvj
cxxxij cxxxvij
cxxxiij cxxxviij
cxxxiiij cxxxix
cxxxv cxl
cxxxvj cxli
cxxxvij cxlij
cxxxviij cxliij
cxxxix cxliiij
cxl cxlv
cxli cxlvj
cxlij cxlvij
cxliij cxlviij
cxliiij cxlix
cxlv cxlx.

cxlvi .xlj. cxlvij

ille testiõiũ phibebit de me. & uos testiõiũ phibebitis. qz
ab initio mec estis. hec locuta sũ uob. ut ñ scandalizemini ab sq
synagogis facient uos. Sed uenit hora. ut omis qui interfi
cit uos. arbitret obsequium se prestare deo. Et hec facient uo
bis. qz ñ nouerunt patrem neq; me. Sed hec locuta sum
uobis. ut cum uenerit hora eoz reminiscamini eoz qz ego dixi uo
bis. Hec aũt ab initio uobis ñ dixi. qz uobiscum eram. Et nũc
uado ad eum qui me misit. & nemo ex uobis interrogat me. q; ua
dis. Sed qz hec locuta sum uobis. tristicia implenit cor uestrũ. Sz ego
ueritatem dico uobis. expedit uobis ut ego uadam. Si enim non
abiero. paracletus ñ ueniet ad uos. Si autem abiero. mittam eum
ad uos. Et cum uenerit. ille arguet mundum de peccato. & de iusti
a. & de iudicio. De peccato quidem. quia ñ crediderunt in me. De iu
stitia aũt. qz ad patrem uado. & iam ñ uidebitis me. De iudicio aũt.
qz princeps mundi huius iudicatus est. Adhuc multa habeo uo
bis dicere. sed ñ potestis portare modo. Cum aũt uenerit ille spũs ue
ritatis. docebit uos omem ueritatem. Non enim loquetur a se
metipso. sed quecunq; audiet loquetur. & que uentura sunt
annuntiabit uob. Ille me clarificabit. qz de meo accipiet
& annuntiabit uob. Omia quecunq; habet pater mea sunt.
Propterea dixi qz de meo accipiet & annuntiabit uobis. Modicũ
& iam ñ uidebitis me. & iterũ modicũ & uidebitis me. qz uado
ad patrem. Dixerunt ergo ex discipulis ad inuicem. Quid est hoc
qd dicit nob. modicũ & ñ uidebitis me. & iterũ modicũ & ui
debitis me. & qz uado ad patrem. Dicebant ergo. Quid est hoc qd di
cit modicũ. Nescimus quid loquitur. Cognouit aũt ihc. qz
uolebant eum interrogare. & dixit eis. De hoc queritis inter
uos. qz dixi modicũ & ñ uidebitis me. & iterũ modicũ & uidebi
tis me. Amen amen dico uobis. qz plorabitis & flebitis uos. mũd⁹
aũt gaudebit. Uos autem contristabimini. sed tristicia uestra uerte
tur in gaudium. Mulier cum parit tristiciam habet. qz uenit
hora ei. Cum aũt peperit. iam ñ meminit pressure pp gau
dium qz natus est homo in mundum. Et uos ergo nunc quidem tri
sticiam habetis. Iterũ aũt uidebo uos. & gaudebit cor uestrum &
gaudium uestrum nemo tollet a uobis. Et in illo die me ñ roga
bitis quicqm. Amen amen dico uobis si quid petieritis patrem in no
mine meo dabit uob. Usq; in ñ petistis quicqm in nomi
ne meo. Petite & accipietis. ut gaudium uestrum plenum sit.
Hec in proverbiis locutus sum uob. Uenit hora. cum iam
ñ in proverbiis loquar uobis. sed palam de patre annuntiabo uobis.
In illo die in nomine meo petetis. Et ñ dico uobis. quia ego
rogabo patrem de uobis. Ipse enim pater amat uos. qz uos me
amastis. & credidistis qz ego a deo exiui. Exiui a patre & uenio in
mundũ. Iterũ relinquo mundũ. & uado ad patrem. Dicunt ei
discipuli eius. Ecce nunc palam loqueris. & prouerbium nullum dicis.
Nunc scimus qz scis omia. & non opus est tibi ut quis te interroget.
In hoc credimus qz a deo existi. Respondit eis ihc. Modo creditis.
Ecce uenit hora. & iam uenit ut dispergamini unusquisq; in
propria. & me solum relinquatis. Et ñ sum solus. qz pater mecum
est. Hec locutus sum uobis. ut in me pacem habeatis. In mũ
do pressuram habebitis. sed confidite. ego uici mundum. Hec lo
cutus est ihc. & sublenatis oculis in celum dixit.

cxlvij cxlvij

cxlviij cxlviij

cxlix cxlix

cl. cl.

cli cli

clij clij

cliij cliij

xvii.

Pater uenit hora. clarifica filium tuum. ut filius tuus cla
rificet te. Sicut dedisti ei potestatem omis carnis. ut omne
qd dedisti ei det eis uitam eternam. Hec est aũt uita eterna.
ut cognoscant te solum uerum deum. & quem misisti ihm xp̃m.
Ego te clarifica ui super terram. opus consummaui qd dedisti mi
chi ut faciam. Et nunc clarifica me tu pater apud temet ipm. cla
ritate qua habui priusq; mundus esset apud te. Manifestaui nomi
tuum hominibus quos dedisti mihi de mundo. Tui erant. & mihi
eos dedisti. & sermonem tuum seruauerũt. Nunc cognouerũt
qz omia que dedisti mihi abs te sunt. qz uba que dedisti mihi
dedisti eis. Et ipi acceperunt. & cognouerũt uere qz a te exiui. &

credidũt qz tu me misisti. Ego pro eis rogo. Non pro mundo
rogo. sed pro his quos dedisti mihi qz tui sunt. Et mea omia tua
sunt. & tua mea sunt. & clarificatus sum in eis. Et iam ñ sum
in mundo. & hi in mundo sunt. & ego ad te uenio. Pater sce
serua eos in nomine tuo. quos dedisti mihi. ut sint unum
sicut & nos. Cum eẽm eis eis. ego seruabam eos in nomine tu
o. Quos dedisti mihi custodiui. & nemo ex eis perijt ñ filius perdi
tionis. ut scriptura impleat. Nunc aũt ad te uenio. & hec loqr
in mundo. ut habeant gaudium meum impletum in semetipsis.
Ego dedi eis sermonem tuum. & mundus eos odio habuit qz
ñ sunt de mundo sicut & ego ñ sum de mundo. Non rogo ut
tollas eos de mundo. sed ut serues eos ex malo. De mundo
ñ sunt. sicut & ego ñ sum de mundo. Sanctifica eos in ueritate.
sermo tuus ueritas est. Sicut tu me misisti in mundũ.
& ego misi eos in mundum. Et pro eis ego sanctifico me ipm. ut
sint & ipi sanctificati in ueritate. Non pro his aũt rogo tm. sed & pro
eis qui credituri sunt per uerbum eoz in me. ut omes unum
sint. sicut tu pater in me. & ego in te. ut & ipi in no
bis unum sint. ut mundus credat qz tu me misisti. Et ego
claritatem quam dedisti mihi dedi eis. ut sint unum sicut nos u
num sumus. Ego in eis & tu in me. ut sint consummati in unum.
Et cognoscat mundus qz tu me misisti. & dilexisti eos sicut
me dilexisti. Pater. quos dedisti mihi uolo ut ubi ego sum
& illi sint mecum. ut uideant claritatem meam quam dedisti
mihi. qz dilexisti me ante constitutionem mundi. Pater iuste.
& mundus te non cognouit. Ego aũt te cognoui. Et hi cog
nouerũt qz tu me misisti. & notum feci eis nomen tuum. & no
tum faciam. ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit. & ego in ipsis.

clvi clvi

clvii clvii

clviij clviij

clix clix

clx clx

clxi clxi

clxij clxij

clxiij clxiij

clxiiij clxiiij

clxv clxv

clxvi clxvi

clxvij clxvij

clxviij clxviij

clxix clxix

clxx clxx

Hec cum dixisset ihc egressus est cum discipulis
suis trans torrentem cedron. ubi erat hortus in quem in
trauit ipe & discipuli eius. Sciebat aũt & iudas qui tradebat
eum locum qz frequenter ihc conueniebat illuc cum discipulis suis.
Judas ergo cum accepisset cohortem & a pontificibus & phariseis
ministros. uenit illuc cum lanternis & facibus & armis. Ihc ita
qz sciens omia que uentura erant super eum. processit & dixit e
is. Quem queritis. Responderunt ei. Jhm nazarenum. Dicit
eis ihc. Ego sum. Stabat aũt & iudas qui tradebat eum
cum ipis. Ut ergo dixit eis ego sum. abierũt retrorsum & ceci
derunt in terram. Iterum ergo eos interrogauit. Quem queritis.
Illi aũt dixerunt. Jhm nazarenum. Respondit ihc. Dixi
uobis qz ego sum. Si ergo me queritis. sinite hos abire. Ut
impleretur sermo quem dixit. qz quos dedisti mihi ñ perdidi
ex ipis quemquam. Simon ergo petrus habens gladium eduxit
eum & percussit pontificis seruum. & abscidit ei auriculam
dexteram. Erat aũt nomen seruo malchus. Dixit ergo ihc petro.
Mitte gladium in uaginam. Calicem quem dedit mihi pater
non bibam illum. Cohors ergo & tribunus & ministri iudeorum
comprehenderunt ihm & ligauerũt eum. Et adduxerunt eum
ad annam primum. Erat aũt socer caiphe qui erat pontifex
anni illius. Erat aũt caiphas qui consilium dederat
iudeis qz expedit unum hominem mori pro populo. Sequebatur
aũt ihm simon petrus & alius discipulus. Discipulus aũt ille
erat notus pontifici & introiuit cum ihu in atrium pontifi
cis. Petrus autem stabat ad hostium foris. Exiuit ergo
discipulus ille qui erat notus pontifici & dixit hostiarie & in
troduxit petrum. Dicit ergo petro ancilla hostiaria. Numquid
& tu ex discipulis es hominis istius. Dicit ille. Non sum.
Stabant aũt serui & ministri ad prunas qz frigus erat. &
calefaciebant. Erat autem cum eis & petrus stans & calefa
ciens se. Pontifex ergo interrogabat ihm de discipulis suis
& de doctrina eius. Respondit ei ihc. Ego palam locutus sum
mundo. ego semper docui in synagoga & in templo quo omes
undique conueniunt. & in occulto locutus sum nichil. Quid me

mrrogat. Jnrroga eos qui audierr quid locurs sum ip
sis. Ecce hi sciunt quae dixim ego. Hec autē cum dixis
set unus assistens mynistrorum dedit alapam ihu dicens.
Sic respondes pontifici. Respondit ei ihc. Si male locu
tus sum: testimoniū phibe de malo. Si autē bñ quid me ce
dis. Et misit eum annas ad caiphan pontificem. E
rat autē sym on petr stans r calefaciens se. Dixerunt ge.
Nūquid r tu ex discipulis ei es. Negauit ille r dixit.
Non sum. Dicit unus ex seruis pontificis cognat eius cui
abscidit petr auriculam. Nonne ego te uidi in horto
cū illo. Jtm g negauit petrus r statim gallus cantauit.
Adducunt g in prorium ihm ad caiphan. Erat autē
mane. Et ipi nō introierr in prorium ut nō polluerent
s; manducarent pascha. Exiit g pilat ad eos foras
r dixit. Quam accusationem effertis aduersus hoiem
hunc. Respondrunt r dixerunt ei. Si nō esset hic malefac
tor nō tr tradidissem eum. Dixit g eis pilat. Accipite
eum uos r secm legem uram iudicate eū. Dixerunt
g ei iudei. Nobis nō licet interficere quemqm. Ut sermo
ihu ipleret quem dixit. Significans qua morte esset moritu
rus. Jntroivit g itm in prorium pilat r uocauit ihm
r dixit ei. Tu es rex iudeor. Et respondit ihc. A temet
ipo hoc dicis. an alii tibi dixerr de me. Respondit pilat.
Nūquid ego iudeus sum. Gens tua r pontifices tradide
runt te mihi. Quid fecisti. Respondit ihc. Regnum
meum nō est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnū
meū r ministri mei utiq decertarent ut nō traderer
iudeis. Nunc autē regnum meum nō est hinc. Dixit itaq
ei pilat. Ergo rex es tu. Respondit ihc. Tu dicis q rex
sum ego. Ego in hoc natus sum r ad hoc uen in mundū
ut testimoniū phibeam ueritati. Omis qui est ex ueri
tate audit uocem meam. Dicit ei pilat. Quid est ueritas. Et
cum hoc dixisset: rursum exiit ad iudeos. Et dicit eis. Ego
nullam inuenio in eo cām. Est autē consuetudo ut unū
dimittam uob in pascha. Vultis g dimittam uobis re
gem iudeor. Clamauerunt rursum omes dicentes.
Non hunc s; barrabam. Erat autē barrabas latro. Tunc
g apprehendit pilat ihm r flagellauit. Et milites plecten
tes coronā de spinis iposuerr capiti eius r ueste purpurea
circūdederunt eum r uenieba ad eum r dicebant. Ave
rex iudeor. Et dabant ei alapas. Exiit rursum pilat foras
r dicit eis. Ecce adduco eum uob foras. ut cognoscatis q
in eo nullam cām inuenio. Exiit g ihc portans spinea
coronam r purpureum uestimentum r dicit eis. Ecce homo.
Cum g uidissent eum pontifices r ministri clamabant
dicentes. Crucifige crucifige. Dicit eis pilat. Accipite e
um uos r crucifigite. Ego enim nō inuenio in eo cām.
Respondrunt ei iudei. Nos legem habem r secm legem de
bet mori: q filium dei se fecit. Cum g audisset pilatus
hunc sermonē magis timuit. Et ingressus est prorium rursum.
r dicit ad ihm. Unde es tu. Ihc autē responsum nō dedit
ei. Dicit g ei pilat. Mihi nō loqueris. Nescis q potestā
tem habeo crucifige te. r potestatem habeo dimittere te.
Respondit ihc. Non haberes potestatem adūersum me ul
lam nisi tibi esset datum desup. Propterea qui me tradidit t.
maius peccm habet. Exinde querebat pilat dimittere eū. Judei
autē clamabant dicentes. Si hunc dimittis nō es amicus cesaris. Omis enim qui se regem facit contradicit ce
sari. Pilat autē cum audisset hos sermones adduxit foras
ihm r sedit pro tribunali in loco qui dr lithostrotos. he
braice autē gabatha. Erat autē parasceue paschе hora
qi sexta. Et dicit iudeis. Ecce rex ur. Illi autē clamabāt.
Tolle tolle crucifige eum. Dicit eis pilat. Regem uram
crucifigam. Respondrunt pontifices. Non habem regem
nisi cesarem. Tunc g tradidit eis illum ut crucifigeret. Susce
perunt autē ihm r reduxerunt r baiulans sibi crucem
exiit in eum qui dr calvarie locum. hebraice golgotha
ubi eum crucifixerunt. Et cum eo alios duos hinc r inde. me
dium autē ihm. Scripsit autē r titulum pilat r posuit sup
crucem. Erat autē scriptum ihc nazarenus rex iudeor. Hunc g
titulum multi legerunt iudeor. eo quod prope civitatem erat locus ubi
crucifixus est ihc r erat scriptum hebraice grece r latine. Dicebāt
g pilato pontifices iudeor. Noli scribe rex iudeor. s; quia ipe dixit
rex sum iudeor. Respondit pilat. Quod scripsi scripsi. Milites
g cum crucifixissent eum. acceperunt uestimenta ei r fecerunt
iiii. partes unicuique militi partem r tunicam. Erat autē tunica
inconsutilis desup contexta p totum. Dixerunt g ad invicem.
Non scindam eam: s; sortiamur de illa cuius sit. Ut scriptura im
pleret dicens. Partiti sunt uestimenta mea sibi r in uestē me
am miserr sortem. Et milites quidem hec fecerr. Stabant autē
iuxta crucem ihu mr ei r sor matris ei maria cleophe. r
maria magdalene. Cum uidisset g ihc matrem r discipm
stantem quem diligebat dicit matri sue. Mulier ecce filius
tuus. Deinde dicit discipo. Ecce mr tua. Et ex illa hora
accepit eam discips in sua. Postea sciens ihc q iam omia
consummata sunt. ut consummaretur scriptura dicit. Sitio. Vas
g positum erat aceto plenū. Illi autē spongiam plenam
aceto hyssopo circumponentes obtulerr ori ei. Cum g accepis
set ihc acetum: dixit. Consummatum est. Et inclinato ca
pite. tradidit spm. Judei g quia parasceue erat ut nō remа
nerent in cruce corpa sabbo. erat enim magnus dies ille sab
bati rogauerr pilatum ut frangerentr eorum crura r tollen
tur. Venerr g milites r primi quidem fregerunt crura r alterius
qui crucifixus est cum eo. Ad ihm autē cum uenissent ut uide
runt eum iam mortuum. nō fregerunt eius crura. s; unus militum
lancea latus eius aperuit r continuo exiit sanguis r aqua.
Et qui uidit testimoniū phibuit r uerum est eius testimoni
um. r ille scit quia dicit ut r uos credatis. Facta sunt enim
hec ut scriptura impleret. Os nō comminuetis ex eo. Et rursum alia
scriptura dicit. Videbunt in quem transfixerunt.

Post hec autē rogauit pilatum ioseph ab armathia eo
quod esset discips ihu. occultus autē propter metum iudeor. ut
tolleret corpus ihu. Et permisit pilat. Venit g r tulit corpus
ihu. Venit autē r nichodemus qui uenerat ad ihm nocte pri
mum ferens mixturam murre r aloes quasi libras centum. Acce
perunt g corpus ihu r ligauerr eum linteis cum aromatibus sic
mos est iudeis sepelire. Erat autē in loco ubi crucifixus est hortus
r in horto monumentum nouum in quo nondum quisquam
posit fuerat. Ibi g propter parasceuen iudeor quia iuxta erat mo
numentum: posuerunt ihm. Una autē sabbi maria mag
dalene uenit mane cum adhuc tenebre essent ad monumen
tum r uidit lapidem sublatum a monumento. Cucurrit g
r uenit ad symonem petrum r ad alium discipm quem dilige
bat ihc r dicit eis. Tulerunt dominum de monumento r nescimus
ubi posuerr eum. Exiit g petr r ille alius discips r uenerunt
ad monumentum. Currebant autē duo simul r ille alius
discips precurrit citius petro r uenit primus ad monumentum.
Et cum se inclinasset uidit posita linteamina nō tamen introiit.
Venit g symon petr sequens eum r introiit in monu
mentum. Et uidit linteamina posita r sudarium quod fuerat
super caput eius: nō cum linteaminibus positum. s; separatum multo
rum in unum locum. Tunc g introivit r ille discips qui ue
nerat primus ad monumentum. Et uidit r credidit. Nondum
enim sciebat scripturam quia oportebat eum a mortuis resur
gere. Abierunt g discipli ad semet ipos. Maria autē sta
bat ad monumentum foris plorans. Dum g fleret: r inclina

cxci. cxcij cxciij cxciiij
cxciiij
cxciiij
cxcv
cxcvj
cxcvij
cxcviij
cxcix
cc
cci
ccij
cciij
cciiij
ccv
ccvj

uit se ⁊ plpexit in monumm. Et uidit duos angelos in albis sedentes unũ ad caput ⁊ unum ad pedes ubi positum fuerat corp⁹ ihu. Dicunt ei illi. Mulier quid ploras? Dicit illis. Quia tulerũt dñm meum ⁊ nescio ubi posuerũt eum. Hec cum dixisset ꝺ uersa ē retrorsum ⁊ uidit ihm stantē ⁊ nō sciebat qꝫ ihc est. Dicit ei ihc. Mulier quid ploras? Quem queris? Illa estimans qꝫ hortolan⁹ eet: dicit ei. Dñe si tu sustulisti eum dicto mihi ubi posuisti eum ⁊ ego eum tollam. Dicit ei ihc. Maria? Conuersa illa dicit ei. Rabboni? Qd dr magister. Dicit ei ihc. Noli me tangere: nondum enim ascendi ad pr̃em meũ. Vade aut ad frẽs meos ⁊ dic eis. Ascendo ad patrem meũ ⁊ pr̃em uestrum ⁊ dñm meum ⁊ dñm uestrm. Venit maria magdalene annuntians discplis qꝫ uidit dñm ⁊ hec dixit ei. Cum eet ꝯ die illo una sabbatoꝝ ⁊ fores eent clause ubi erant discipli congregati ppter metum iudeoꝝ: uenit ihc ⁊ stetit in medio ⁊ dicit eis. Pax uobis. Et cum hoc dixisset: ostendit eis manus ⁊ latꝰ. Gauisi sũ ꝯ discipli uiso dño. Dixit ꝯ eis iterum. Pax uob. Sicut misit me pat⁹ ⁊ ego mitto uos. Hoc cum dixisset: insufflauit ⁊ dicit eis. Accipite spm scm. Quoꝝ remiseritis peccata remittunt eis. Et quoꝝ retinueritis: retenta sũt. Thomas aut unus exxii. qui dicit didymus. nõ erat cum eis cũ uenit ihc. Dicunt ꝯ ei alii discipli. Vidimus dñm. Ille aut dixit eis. Nisi uidero in manibus eius figurã clauoꝝ ⁊ mittam digitum meum in locũ clauoꝝ ⁊ mittam manũ meam in latus eius: nõ credam. Et post dies octo iterum erant discipli eius intus ⁊ thomas cum eis. Venit ihc ianuis clausis: ⁊ stetit in medio ⁊ dixit. Pax uobis. Deinde dicit thome. Infer digitum tuum huc ⁊ uide manus meas ⁊ affer manũ tuam ⁊ mitte in latus meum ⁊ noli ee incredulus sed fidelis. Respondit thomas ⁊ dixit ei. Dñs mꝰ ⁊ ds meus. Dicit ei ihc. Quia uidisti me credidisti: beati qui nõ uiderũt ⁊ crediderunt. Multa quidem ⁊ alia signa fecit ihc in conspectu disciploꝝ suoꝝ que nõ sũt scripta in libro hoc. Hec aut scripta sũt ut credatis qꝫ ihc ē xp̃s filius dei. Et ut credentes uitam eternam habeatis in noie eius. Postea manifestauit se iterum ihc ad mare tyberiadis: manifestauit aut sic. Erant simul sym̃on petr⁹ ⁊ thomas qui dr didymus ⁊ nathanael qui erat a chana galilee ⁊ filii zebedei ⁊ alii exdiscipulis eius duo. Dicit eis symon petr⁹. Vado piscari. Dicunt ei. Venimus ⁊ nos tecum. Et exierunt ⁊ ascenderunt in nauem ⁊ illa nocte nichil prehenderunt. Mane aut facto: stetit ihc in littore. si tamen cognouerũt discipli qꝫ ihc ē. Dicit ꝯ eis ihc. Pueri? Numqd pulmentarium habetis? Respondunt ei. Non. Dicit eis. Mittite in dexteram nauigii rete ⁊ inuenietis. Miserũt ꝯ ⁊ iam nõ ualebant illud trahe pr̃e multitudine piscium. Dicit ꝯ discipl⁹ ille quẽ diligebat ihc petro. Dñs ē. Symon petr⁹ cum audisset qꝫ dñs est. tunicã succinxit se. erat enim nudus ⁊ misit se in mare. Alii aut discipli nauigio uenerunt. Non enim longe erant a terra: sed quasi cubitis ducentis trahentes rete piscium. Vt ꝯ descenderunt in terram uidẽt prunas positas ⁊ piscem superpositum ⁊ panem. Dicit eis ihc. Afferte de piscibus quos prehendistis nunc. Ascendit symon petr⁹ ⁊ traxit rete in terram plenum magnis piscibus. c. quinquaginta trib⁹. Et cum tanti essent: non est scissum rete. Dicit eis ihc. Venite prandete. Et nemo audebat discumbentium interrogare eum tu quis es: scientes qꝫ dñs est. Et uenit ihc ⁊ accepit panem ⁊ dat eis ⁊ piscem similiter. Hoc iam tertio manifestatus ē ihc discipulis suis cum resurrexisset a mortuis. Cum ꝯ prandissent: dicit symoni petro ihc. Symon iohannis diligis me plus his? Dicit ei. Etiam dñe. Tu scis qꝫ amo te. Dicit ei. Pasce agnos meos. Dicit ei iterum. Symon iohannis diligis me? Ait illi. Etiam dñe tu scis qꝫ amo te. Dicit ei. Pasce agnos meos. Dicit ei tertio. Symon iohannis amas me? Contristatus ē petrus qꝫ dixit ei tertio amas me? Et dicit ei. Dñe tu oĩa scis: tu scis qꝫ amo te. Dicit ei. Pasce oues meas. Amen amen dico tibi cum esses iunior cingebas te ⁊ ambulabas ubi uolebas. Cum aut senueris extendes manus tuas ⁊ alius te cinget ⁊ ducet quo tu nolis. Hoc aut dixit significans qua morte clarificaturus eet deum. Et cum hoc dixisset dicit ei. Sequere me. Conuersus petrus uidit illum discipl̃m quem diligebat ihc sequentem qui ⁊ recubuit in cena sup pectus ei ⁊ dixerat. Dñe quis est qui tradet te. Hunc ꝯ cum uidisset petr⁹ dicit ihu. Dñe hic aut quid? Dicit ei ihc. Sic eum uolo manere donec ueniam. quid ad te. tu me sequere. Exiuit ergo sermo iste inter frẽs qꝫ discipl⁹ ille nõ moritur. Et nõ dixit ei ihc qꝫ nõ moritur: sed sic eum uolo manere donec ueniam quid ad te. Hic est discipl⁹ ille qui testimoniũ phibet de his ⁊ scripsit hec ⁊ scimus qꝫ uerum est testimonium eius. Sunt aut ⁊ alia multa q̃ fecit ihc. que si scribantur p singula. nec ipm arbitror mundum capere eos qui scribendi sunt libros. Do gr̃ias aõ.

Explicit euangl̃m scd̃m iohem.

Incipit ꝓlogus scĩ lucę in actꝰ apl̃oꝝ.

Lucas natione syrus. cuius laus in euangl̃io canitur apud antiochiam medicine artis egregius ⁊ apl̃oꝝ xp̃i discipl⁹. postea usq; ad confessionem pauli secutus apl̃m. sine crimine in uirginitate permansit. nõ maluit seruire. Qui lxxx ⁊ iiii. agens etatis annos: in bithunia deo plenus obiit ibique mortuus est. Huic ꝯ diuino stimulatus impulso postea qm in achaie partibus euangl̃ium scripsit: gesta fidelibus incarnationem dñi fideli narratione ostendit. et unde eq; ex stirpe dauid descendisse monstrauit. Cum si initio scribendi apl̃oꝝ actuum potestatem in ministerio dabitur. ut deo in dñm pleno ⁊ filio patrocinium exercendo. oõne ab apl̃is fida sorte dñi electionis numerꝰ impleret. Sicq; paulo ascensionem apl̃is actibus daret. quem diu ex stimulum calcitrantem dñs elegisset. Qd legentibus ac requirentibus dñm breui uolui sermone ostendere: quem plures alioq; fastidientibus perdidisse. Scientes quod operantem agricolam oportet de suis fructibus edere. Quem ita diuina subsecuta ē gr̃ia: ut si solum corpibus: sed etiam animabus esset profuturus medicina. Explicit ꝓlogus. Incipiunt capitula.

Qui ꝓcepit ihc discipl̃is ⁊ ab ihrosolimis ne discederent. i.

Petrus de uerbis discipl̃is suis loquit. ut ex eo unum ex duobus eligerent. ii.

Qui sit de celo descend⁹ ⁊ apl̃os ⁊ locũ ubi congregati fuerunt. iii.

Qui petrus die iudicii si enim sic exiit matus ihu ebrii sunt cum sit hora diei tercia. iiii.

Qui de dño ihu uerbis ut̃ libris loq⁹ de scripturis diuinis. v.

Qui petrus die iudicii penitam agere ⁊ baptizari unusquisq; credidisset ⁊ baptizate ē anime. iii. vi.

Qui petrus ⁊ iohs paralitic̃ sanant. vii.

Qui loquentes apl̃i ad populum ⁊ sacerdotes ⁊ magistratus templi inmiserunt in eis manus. viii.

Quidem sadducei petrum ⁊ iohem dimisserunt eos. ix.

Dimissi apl̃i ueniunt ad suos ⁊ narrauerunt ois. x.

Quibus credentibus erat cor ⁊ aia una. xi.

De anania ⁊ saffira ⁊ eorum petitione. xii.

Quod apl̃i faciebant signa ⁊ p. m. ⁊ p. xiii.

Qui principes sacerdotum ⁊ q̃ cum illo erant inmiserunt manus in apl̃os ⁊ posuerunt eos in custodia. xiv. xv. Sabbatho.

Qui exeuntes apl̃i a iudicio dei nõ cessabant docere ⁊ predicare in templo. xvi.

Qui crescente numero discipl̃orum factum est murmur grecorum aduersus hebreos. xvii.

Stephanus faciebat sig. m. ⁊ pp. coram plebe. xviii.

Stephanus loquit̃ pp de patriarchis sapientia ab abrahã usq; ad. o. Quibus audientes dissecabantur. cor. s. ⁊ stridebant dentibus. xix.

De pſecutione fcā i ecclā q̄ erat ih̄ol̄ozimis. ·xx.
De ſym̄one mago. ·xxi.
ym̄on mag⁹ pecuniā ap̄lis offert. ·xxii.
ngl⁹ dñi philippo loq̄. ·xxiii.
aul⁹ a p̄ncipe sacerdotū petit ep̄las in damasc⁹. ·xxiiii.
bi saul⁹ ualescens ꝛ confundebat iudeos. ·xxv.
ecⁱ uemens lux de cel⁹ circūfulsit eū ab annis xii. iacentē in grabato sanat. ꝛ discipl̄am in ioppē noīe tabitā reſuscitat. ·xxvi
De cornelio ꝛ uisione petri in extasi. ·xxvii. Caggdit. ·xxviii.
ecⁱ dicente ei spūs ecⁱ ꝛ missis a cornelio. ꝛc eis ad cor. ꝛc
ornelⁱ petro uisū narrat. ·xxviiii.
bi uidi dicē pet⁹. q̄r ingressus ad uos p̄putū hoīem. ·xxx.
ropha agabꝫ fame ānūciat. ·xxxi.
bi herodes iacobū fr̄em ioh̄is occidit ꝛ petr̄ missus i carcerem. ·xxxii.
bi turbati sūt p petro milites. ·xxxiii
bi segregat sūt ſcī paulus ꝛ barnabas ad p̄dicandū ꝛ de barjesu mago uidē ꝛ de uisione sergii paulo p̄cōſul. ·xxxiiii. v
Vcomo mēnt i ſyn̄agogā ap̄li ꝛ credidit iudeus ꝛ gent̄ copio
In lystris claudus ex utero matr̄is. ·xxxvi. sa multitudo.
sue sanat paulus. ·xxxvii. Cmoysi.
Quidā descendentes de iudea docebant fr̄es circūcidi ꝛ morem
Ap̄li scribūt credentibꝫ ex gentibꝫ ſi mandasse. ·xxxviii.
eos qui circūcisionem p̄dicabant. ·xxxviiii.
Paulus ꝛ barnabas directi ab ap̄lis antiochiā ꝛ oggata
multitudine traditū sunt ep̄lam. ·xxxx.
De timotheo discipl̄o. ·xli.
aul⁹ ulitat̄ ꝛ uidet uirū macedonē deprecantē eū. ·xlii.
e lydda p̄purraria ꝛ puella hūte sp̄m phitonē. ·xliii.
uidi zelantes paulū ꝛ cōtrauūt ebā ad dom̄ iasonis. ·xliiii.
aul⁹ athenien⁹ disput de ignoto d̄o. ·xliiii.v.
Quidā uiri adhērentes paulo credidūt ꝛ dionisius areo
pagita cum uxore sua. ·xlvi.
allione aūt p̄consule achaie insurgūt uno aīo iudei ī pa.
De iudo apollo ꝛ baptismate ioh̄is. ·xlvii.
De ephesiis tēptantibꝫ. ·xlviii.
De demetrio argentario. ·xlix.
Cessato tumultu paul⁹ discipl̄os ualedīx̄ ꝛ de euthico adolescente q̄ cecid̄ de tēo cenaclō dormiēs. ·l.
Cū inuenisset paul⁹ discipl̄os in asson: uenerūt mitilenē
ꝛ mittens ephesū uocauit maiores natu eccl̄e. ꝛ monens alloqu
Relictis illis uenim⁹ choū ꝛ ·li. sc̄ē eos ꝛ ceſtatus.
de agabo pedes suos ꝛ manū ligante de zona pauli. ·lii.
Ubi ascendebam⁹ ih̄erlim. ·liii.
Ubi paul⁹ assūpsit uiros post̄ die purificat⁹ ē cū illis. ·liv.
Ubi annuente tribuno reddit fue suasionis rōnē. ·lv.
Ubi de anania paul⁹ loq̄ ꝛ de his q̄ ei acciderunt. ·lvi.
Ubi p̄cepit sacerdotū q̄ ananiam ei p̄cēp astantibꝫ. ·lvii.
Ubi quidā ex iudeis deuouerūt se dicentes neq; man. ·lviii.
Ubi tribun⁹ dimisit adolescentē p̄cipiens ei ne cui loq̄rē. ·lix.
Ubi milites dixerunt paulū ꝛ de anania accusante paulū
Ubi p̄sidi paul⁹ loq̄. ·lx. sati felicē p̄sidem.
Ubi felix sciens dñm diligentius q̄ ꝛ successorē festū accep. ·lxi.
Ubi agrippa rex ꝛ bernice celarēa descenderunt ad sa. f. ·lxii.
Ubi agrippa rex ꝛ bernice celarēa descenderunt ad sa. f. ·lxiii.
paul⁹ agrippe cēp reddē rōnem. ·lxiii.
Paulo loq̄nte festo magna uoce dr̄. Insanis paule. ·lxv.
Ubi nauem ascendim⁹ mitilenā ascendēt. ·lxvi. ·lxvii.
Ubi naugantes in hadria rogat paul⁹ ut cibum sume
rent. ꝛ de uipa paulum morsu nō ledente. ·lxviii.
Ubi post menses tres in nauem alexandrinā que in ins
la hyemauerat naugauerunt.
Explicīunt capitula.

Incipit liber actuum apostolorum.

Primum quidē sermonem feci de omnib⁹ o theophile que cepit ih̄s facere ꝛ docere usq; in diem q̄ precipiens ap̄lis p sp̄m scīm quos elegit assumptꝰ est. Quibꝫ ꝛ p̄buit se ipm uiuum post passionē suam in multis argumentis p dies xl. apparens eis ꝛ loquens de regno dei.
Et conuescens p̄cepit eis ab ih̄olymis ne discederent. sꝫ expectarent p̄missionē patris q̄m audistis inq̄t p os meum. Quia iohes quidē baptizauit aqua ꝛ uos aūt baptizabimini sp̄u scō ñ post multos hos dies. Igit̄ qui cōuenerunt interrogabant eum dicentes. dñe si in tempe hoc restituis regnum isr̄l. Dixit aūt eis. Non ē uestrū nosse tempa uel momēta que pat̄ posuit in sua potestate. Sed accipietis uirtutem sp̄s sci supuenientis in uos ꝛ eritis mihi testes in ih̄erlim ꝛ in tota iudea ꝛ samaria ꝛ usq; ad ultimū terre. Et cū hec dixisset uidentibꝫ illis eleuatus est ꝛ nubes suscepit eū ab oculis eorū. Cumq; intuerentur in celum euntem illum ecce duo uiri astiterūt iuxta illos in uestibꝫ albis qui ꝛ dixerunt. Viri galylei quid statis aspicientes in celum. Hic ih̄s qui assumptꝰ est a uob⁹ in celum sic ueniet q̄m admodum uidistis eum euntē in celum.
Tunc reuersi sunt ih̄olymā a monte qui uocat̄ oliueti. qui est iuxta ih̄erlim sabbati h̄ns iter. Et cum introissent in cenaculum ascenderunt ubi manebant. petrus ꝛ iohes. iacobus ꝛ andreas. philippus ꝛ thomas. bartholomeus ꝛ matheus. iacobus alphei ꝛ symon zelotes et iudas iacobi. Hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cū mulieribus ꝛ maria matre ihu ꝛ fratribus eius.
Et diebus illis exurgens petr⁹ in medio fr̄m dixit. Erat aūt turba hominū fere centum uiginti. Viri fr̄es oportet impleri scripturam q̄m p̄dixit sp̄s scs per os dauid de iuda qui fuit dux eorum qui cōprehenderūt ihm. qui numerabat erat in nob⁹ ꝛ sortitus est sortē ministerii huius. Et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis. ꝛ suspensus crepuit medius ꝛ diffusa sunt omnia uiscera ei. Et notum factum est omnibus habitantibus ih̄erlim ita ut appellaretur ager ille lingua eorum acheldemach. hoc est ager sanguinis. Scriptum est enim in libro psalmorum. fiat domus eorum deserta ꝛ nō sit qui inhabitet in ea. ꝛ episcopatū eius accipiat alter. Oportet ergo ex his uiris qui nobiscum sunt congregatione in omni tempe quo intrauit ꝛ exiuit inter nos dñs incipiens a baptismate ioh̄is usq; in diem qua assumptus est a nobis testem resurrectionis ei⁹ nobiscum fieri unum ex istis. Et statuerunt duos. Joseph qui uocabat barsabbas ꝛ matthiam. Et orantes dixerūt. Tu dñe qui corda nosti omnium. ostende quem elegeris ex his duobus unum accipere locum ministerii huius ꝛ apl̄atus. de q̄ preuaricatus est iudas ut abiret in locum suum. Et dederunt sortes eis. Et cecidit sors sup matthiam ꝛ annumeratus est cum undecim apl̄is.
Et cum cōplerentur dies pentecostes erant omnes pariter in eodem loco. Et fact⁹ est repente de celo sonus tanquam aduenientis spūs uehementis ꝛ replenit totam domum ubi erant sedentes. Et apparuerunt illis dispartite lingue tanq̄m ignis ꝛ sedit supra singulos eorum. Et repleti sunt omnes sp̄u scō ꝛ cepunt loqui uariis linguis sp̄ ut sp̄s scs dabat eloqui illis. Erant aūt in ih̄erlim habitantes iudei uiri religiosi ex omni natione que sub celo ē. facta aūt hac uoce conuenit multitudo ꝛ mente confusa est. quia audiebat unusquisq; lingua sua illos loquentes. Stupebant aūt omnes. ꝛ mirabantur dicentes. Nonne ecce omnes isti qui loquuntur galylei sunt. Et quō nos audiuimus unusquisq; linguam nostram in qua nati sumus. Parthi ꝛ medi ꝛ elami

te. ⁊ qui habitant mesopotamiã iudeam ⁊ cappadociam. ponticum ⁊ asiam. phrygiam ⁊ pamphiliam. Egyptum ⁊ partes lybie que est circa cyrenem. ⁊ aduene romani. Judei q̃p ⁊ p selitu. cretes ⁊ arabes. audiumus eos loq̃ntes nr̃is linguis magnalia dei. Stupebant aut̃ omnes ⁊ mirabant̃ dicentes ad inuicem. Quidnam hoc uult ee. Alii aut̃ irridentes dicebãt quia multo pleni sunt isti.

·iii· Stans aut̃ petr̃ cum xi. eleuauit uocem suam ⁊ locut̃ est eis. Viri iudei ⁊ qui habitatis hierlim uniuersi. hoc uob̃ notum sit. ⁊ auribꝫ percipite uba mea. Non enim sic uos estimatis hi. ebrii sunt cum sit hora diei tertia. sed hoc est qd dictum ẽ p ioelem prophetam dicentem. Et erit in nouissimis diebꝫ dicit dñs. effundam de spũ meo sup omnem carnem. ⁊ prophetabunt filii uestri ⁊ filie uestre. Et iuuenes uestri uisiones uidebunt. ⁊ senes uestri somnia somniabunt. Et quidem sup seruos meos ⁊ ancillas meas in diebus illis effundam de spũ meo. ⁊ prophetabunt. Et dabo prodigia in celo sursum. ⁊ signa in terra deorsum. sanguinem. ⁊ ignem. ⁊ uaporem fumi. Sol conuertet̃ in tenebras. ⁊ luna in sanguinem. antequam ueniat dies dñi magnus ⁊ manifestus. Et erit omnis quicunq; inuocauerit nomen dñi saluus erit.

·v· Viri israelite audite uerba hec. Jhm nazarenum uirum approbatum a deo in uob̃ uirtutibꝫ ⁊ prodigiis ⁊ signis que fecit per illum ds in medio uestri sicut uos scitis. Hunc definito consilio ⁊ prescientia dei traditum. per manus iniquorum affligentes interemistis. Quem ds suscitauit soluens dolorib̃ inferni. iuxta qd impossibile erat illum teneri ab eo. Dauid enim dicit in eum. Prouidebam dñm in conspectu meo semp. quia a dextris est mihi ne emouear. Propter hoc letatum est cor meum ⁊ exultauit lingua mea insuper ⁊ caro mea requiescet in spe. Quia non derelinques aiam meam in inferno. nec dabis scm tuum uidere corruptionem. Notas mihi fecisti uias uite. replebis me iocunditate cum facie tua. Viri fres licenter audenter dicere ad uos de patriarcha dauid quia defunct̃ est ⁊ sepultus est ⁊ sepulchrum eius est apud nos usq; in hodiernum diem. Propheta ergo cum esset ⁊ sciret qr iureiurando iurasset illi ds de fructu uentris eius sedere sup sedem eius. prouidens locutus est de resurrectione xpi. Quia neq; derelict̃ est in inferno neq; caro eius uidit corruptionem. Hunc ihm resuscitauit ds. cui nos omnes testes sumus. Dextera ergo dei exaltatus ⁊ promissione spus scti acceptam a patre effudit hunc quem uos uidetis ⁊ auditis. Non enim dauid ascendit in celos. Dixit aut̃ ipe. Dixit dñs dño meo sede a dextris meis donec ponã inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Certissime ergo sciat omnis domus israel. qr ⁊ dñm eum ⁊ xpm fecit ds. hunc ihm quem uos crucifixistis. His auditis compuncti sunt corde ⁊ dixerunt ad petr̃m ⁊ ad reliquos apostolos.

·vi· Quid faciemus uiri fres. Petrus aut̃ ad illos. Penitentiam nr̃am agite. ⁊ baptizet̃ unusquisq; uestrum in nomine ihu xpi in remissionem peccatorum uestrorum. ⁊ accipietis donum scti spus. Vobis enim est repromissio ⁊ filiis uestris ⁊ omnibꝫ qui longe sunt quoscunq; aduocauerit dñs ds nr̃. Aliis etiam uerbis plurimis testificat̃ est ⁊ exhortabat̃ eos dicens. Saluamini a generatione ista praua. Qui ergo receperunt sermonem eius baptizati sunt ⁊ appositi sunt in illa die aie circiter tria milia. Erant aut̃ perseuerantes in doctrina apostolorum. ⁊ communicatione fractionis panis ⁊ orationibꝫ. fiebat aut̃ omni aie timor. Multa quoq; prodigia ⁊ signa per apostolos fiebant in hierlim ⁊ metus erat magnus in universis. Omnes etiam qui credebant erant pariter ⁊ habebant omnia communia. Possessiones ⁊ substantias uendebant ⁊ dividebant illa omnibꝫ prout unicuiq; opus erat. Cotidie quoq; perseuerantes unanimiter in templo ⁊ frangentes circa domos panem. sumebant cibum cum exultatione ⁊ simplicitate cordis. Collaudantes deum ⁊ habentes gratiam ad omnem plebem. Dns aut̃ augebat in idipsum cotidie eos qui salui fierent.

·vii· Petr̃ aut̃ ⁊ iohs ascendebant in templum ad horam orationis nonam. Et quidam uir qui erat claudus ex utero matris sue baiulabat̃. quem ponebant cotidie ad portam templi que dr speciosa ut peteret elemosinam ab introeuntibꝫ in templum. Is cum uidisset petrum ⁊ iohem incipientes introire in templum. rogabat ut elemosinam acciperet. Intuens aut̃ eum petrus cum iohe dixit. Respice in nos. At ille intendebat in eos. sperans se aliquid accepturum ab eis. Petrus aut̃ dixit. Argentum ⁊ aurum non est mihi. qd aut̃ habeo hoc do tibi. in nomine ihu xpi nazareni surge ⁊ ambula. Et apprehensa manu eius dextera alleuauit eum. ⁊ protinus solidate sunt bases eius ⁊ plante. Et exiliens stetit ⁊ ambulabat ⁊ intrauit cum illis in templum. ambulans ⁊ exiliens ⁊ laudans dm. Et uidit omnis populus eum ambulantem ⁊ laudantem dm. Cognoscebant aut̃ illum quia ipse erat qui ad elemosinam sedebat ad speciosam portam templi. Et impleti sunt stupore ⁊ extasi in eo qd contigerat illi. Cum uidissent aut̃ petrum ⁊ iohem cucurrit omnis populus ad eos ad porticum que appellat̃ salomonis stupentes. Videns aut̃ petrus respondit ad populum. Viri israelite quid miramini in hoc. aut nos quid intuemini quasi nr̃a uirtute aut pietate fecerimus hunc ambulare. Ds abraham ⁊ ds ysaac ⁊ ds iacob ds patrum nr̃orum glorificauit filium suum ihm quem uos quidem tradidistis ⁊ negastis ante faciem pilati iudicante illo dimitti. Vos aut̃ sanctum ⁊ iustum negastis. ⁊ petistis uirum homicidam donari uob̃. Auctorem aut̃ uite interfectis quem ds suscitauit a mortuis. cui nos testes sumus. Et in fide nois eius hunc quem uidetis ⁊ nostis confirmauit nomen eius. ⁊ fides que per eum est dedit illi integram sanitatem istam in conspectu omnium uestrum. Et nc fres scio quia per ignorantiam fecistis sicut ⁊ principes uestri. Ds aut̃ quia annunciauit per os omnium prophetarum pati xpm suum impleuit sic. Penitemini ergo ⁊ conuertimini ut deleantur uestra peccata. ut cum uenerint tempora refrigerii a conspectu dñi. ⁊ miserit eum qui predicat̃ est uobis ihm xpm. Quem oportet celum quidem suscipere usq; in tempora restitutionis omnium. quas locut̃ est ds per os sanctorum suorum a seculo prophetarum. Moyses quidem dixit. Quia prophetam uobis suscitabit dñs ds uester de fribus uestris. tamquam me ipsum audietis. iuxta omnia quecunq; locut̃ fuerit uobis. Erit aut̃ omnis anima que non audierit prophetam illum exterminabit̃ de plebe sua. Et omnes prophete a samuhel ⁊ deinceps qui locuti sunt. annunciauerunt dies istos. Vos estis filii prophetarum ⁊ testamenti. quod disposuit ds ad patres nros dicens ad abraham. Et in semine tuo benedicent̃ omnes cognationes terre. Vobis primum ds suscitans filium suum misit eum benedicentem uobis ut conuertat se unusquisq; a nequitia sua.

·viii· Loquentibꝫ aut̃ illis ad populum. supuenerunt sacerdotes ⁊ magistratus templi ⁊ sadducei dolentes. qd docerent populum ⁊ annunciarent in ihm resurrectionem ex mortuis. Et iniecerunt in eos manus. ⁊ posuerunt eos in custodiam in crastinum. Erat enim iam uespera. Multi aut̃ eorum qui audierant uerbum credidert̃. ⁊ factus est numerus uirorum. v. milia. Factum est aut̃ in crastinum ut congregarent̃ principes eorum ⁊ seniores ⁊ scribe in hierlim. ⁊ annas princeps sacerdotum ⁊ caiphas ⁊ iohes ⁊ alexander ⁊ quotquot erant de genere sacerdotali. et statuentes eos in medio. interrogabant. In qua uirtute aut quo nomine fecistis hoc uos. Tunc petr̃ replet̃ spũ scõ dixit ad eos. Principes populi ⁊ seniores audite. Si nos hodie diiudicamur in beneficio hominis infirmi. in quo iste saluus factus est. Notum sit omnibꝫ uob̃ ⁊ omni plebi israel. qr in nomine ihu xpi nazareni quem uos crucifixistis. quem ds suscitauit a mortuis. in hoc iste astat coram uobis sanus. Hic est lapis qui reprobatus est a uobis edificantibꝫ qui factus est in caput anguli. Non est in aliquo alio salus. Nec enim aliud nomen est sub celo datum hominibꝫ in quo oporteat nos saluos fieri.

·ix· Videntes aut̃ petri constantiam ⁊ iohis. compto qd homines essent sine litteris ⁊ idiote admirabant̃. Et cognoscebant

bant eos: qm cum ihu fuerant. hominem q̄z uidentes stantem cum eis qui curat fuat: nich̄ poterant ⁊ dicere. Jusserunt aut eos foras ⁊ cū conferebant ad inuicē dicentes. Quid faciem hominibz istis: Qm quidē notum signum factum ē p eos omnibz habitantibz hierlm. Manifestum est ⁊ negare non possumus. Sed ne amplius diuulgetur in plebem: comminemur eis ne ulli loquant in nomine hoc ulli hominū. Et uocantes eos denunciauerūt ne omino loquerent neq̄ docerent in nomine ihu. Petrus aut ⁊ iohs respondentes dixerunt ad eos. Si iustum ē in conspectu dei uos potius audire qm deū: iudicate. Non enim possumus que uidimus ⁊ audiuimus nō loqui. At illi minantes dimiserūt eos. nō inuenientes qd punirent eos pp plebem. Omnes enim clarificabant id qd factū fuat in eo qd accederat. Annoz enim erat amplius xl. homo: in quo factum fuat signum istud sanitatis.

·x·

Dimissi aut uenerunt ad suos ⁊ annunciauerūt eis qm ea ad eos principes sacerdotum ⁊ seniores dixissent. Qui cū audissent unanimiter leuauerūt uocem ad dm̄ ⁊ dixerūt. Domine tu qui fecisti celum ⁊ terram mare ⁊ omia que in eis sūt: qui spu sco p os patris nri dauid pueri tui dixisti. Quare fremuerūt gentes: ⁊ populi meditati sūt inania. Astiterūt reges terre ⁊ principes conuenerūt in unum adūsus dm̄ ⁊ adūsus xpm ei. Conuenerūt enim ue in ciuitate ista adūsus scm puerum tuum ihm quem unxisti. herodes ⁊ pontius pilat cū gentibz ⁊ populis istis: facere que manus tua ⁊ consilium tuum decreuerat fieri. Et nc dne respice in minas eoz ⁊ da seruis tuis cū omi fiducia loqui uerbum tuum. In eo quo manū tuam extendas ad sanitates ⁊ signa ⁊ prodigia fiant p nom scī filii tui ihu. Et cum orassent: motus est locus in quo erant congregati. Et repleti sunt omnes spu sco: ⁊ loquebant uerbū dei cū fiducia.

·xi·

Multitudinis aut credentium erat cor unum ⁊ anima una. Nec quisqm eoz que possidebat aliqd suum esse dicebat. Erant illis omia communia. Et uirtute magna reddebant apli testimoniū resurrectionis ihu xpi dñi ⁊ gra magna erat in omibz illis. Neq̄ enim quisqm egens erat inter illos. Quotquot enim possessores agroz aut domoz erant. uendentes afferebant pretia eoz que uendebantur: ⁊ ponebant ante pedes aplorum. Dividebant aut singulis: prout cuiq op erat. Joseph aut qui cognominatus est barnabas ab aplis qd est interpretatum filius consolationis leuites cyprius genere cum haberet agrum uendidit illum ⁊ attulit pretium ⁊ posuit ante pedes aplorum.

·xii·

Uir aut quidam nomine ananias cum saphira uxore sua uendidit agrum ⁊ fraudauit de pretio agri conscia uxore sua. Et afferens ptem quidam ad pedes aplorum posuit. Dixit aut petrus. Anania. cur temptauit satanas cor tuum mentiri te spu sco ⁊ fraudare de pretio agri: Nonne manens tibi manebat ⁊ uenundatum in tua erat potestate: Quare posuisti in corde tuo hanc rem: Non es mentitus hominibz sed deo. Audiens aut ananias hec uba: cecidit ⁊ expirauit. Et factus est timor magnus in omes qui audierant. Surgentes aut iuuenes amouerunt eum ⁊ efferentes sepelierūt. Factum est aut quasi horarum trium spatium ⁊ uxor ipius nesciens qd factum fuerat introiuit. Respondit aut ei petrus. Dic mihi mulier. si tanti agrum uendidistis: At illa dixit. Etiam tanti. Petrus aut ad eam. Quid utiq̄ conuenit uob temptare spm dñi: Ecce pedes eoz qui sepelierūt uirū tuum ad ostium ⁊ efferent te. Confestim cecidit ante pedes eius ⁊ expirauit. Intrantes aut iuuenes inuenerūt illā mortuā ⁊ extulerūt ⁊ sepelierūt ad uirum suum. Et factus est timor magnus in uniuersa ecclia ⁊ in omes qui audierunt hec.

·xiii·

Per manus aut aplorum fiebant signa ⁊ prodigia multa in plebe. ⁊ erant unanimiter omes in porticu salomonis.

Ceteroz aut nemo audebat coniungere se illis: sed magnificabat eos ppls. Magis aut augebat credentium in dño multitudo. uiroz ac mulierū. ita ut in plateas eicerent infirmos ⁊ ponerent in lectulis ⁊ grabatis. ut ueniente petro saltem umbra illi obumbraret quem̄qm eoz ⁊ liberarentur ab unaquaq infirmitate. Concurrebat aut ⁊ multitudo uicinarum ciuitatū hierlm afferentes egros ⁊ uexatos a spibz immundis. q curabantur omes.

·xiiii·

Exurgens aut princeps sacerdotū ⁊ omes qui cum illo erant que est heresis saduceoz repleti sūt zelo. Et iniecerūt manus in apos ⁊ posuerunt illos in custodia publica. Angls aut dñi p noctem aperiens ianuas carceris ⁊ educens eos dixit. Ite ⁊ stantes loquimini in templo plebi. omia uba uite huius. Qui cum audissent intuerūt diluculo in templum ⁊ docebant. Adueniens aut princeps sacerdotū ⁊ qui cum eo erant: conuocauerūt concilium ⁊ omes seniores filios israel ⁊ miserūt ad carcem ut adducerentur. Cum uenissent aut ministri ⁊ aperto carcere non inuenissent illos: retulerūt nuntiauerūt dicentes. Carcerem quidem inuenimus clausum cum omi diligentia ⁊ custodes stantes ad uanuas. Aperientes aut: neminem intus inuenimus. Ut aut audierūt hos sermones magistratus templi ⁊ principes sacerdotum ambigebant de illis quidnam fieret. Adueniens aut quidam nuntiauit eis: qm ecce uiri quos posuistis in carcere sunt in templo stantes ⁊ docentes plebem. Tunc abiit magistratus cum ministris: ⁊ adduxit illos sine ui. timebant enim plebem ne lapidarentur. Et cum adduxissent illos statuerūt in concilio: ⁊ interrogauit eos princeps sacerdotum dicens. Precipiendo precepimus uob ne doceretis in nomine isto. ⁊ ecce repletis hierlm doctrina ua: ⁊ uultis introducere super nos sanguinem hominis istius. Respondens aut petrus ⁊ apli dixerunt. Obedire oportet deo magis qm hominibz. Deus patrum nroz suscitauit ihm. quem uos interemistis suspendentes in ligno. Hunc deus principem ⁊ saluatorem exaltauit dextera sua: ad dandam penitentiam israeli ⁊ remissionem peccatoz. Et nos sumus testes horum uerborum: ⁊ spūs scs quem dedit deus omibz obedientibz sibi. Hec cum audissent dissecabantur ⁊ cogitabant interficere illos. Surgens aut quidam in concilio pharisevus nomine gamaliel legis doctor honorabilis uniuse plebi. iussit foras ad breue hoies fieri. Dixitq̄ ad illos. Viri israelite: attendite uob super hominibz istis quid actum sit. Ante hos enim dies exortus est theodas dicens se esse aliquem. cui consensit uiroz nus circiter quadringentoz. Qui occisus est ⁊ omes quicq̄ credebant ei dissipati sunt ⁊ redacti sūt ad nichilum. Post hūc exortus est iudas galileus in diebz professionis: ⁊ abstulit plebem post se. Et ipse perit: ⁊ omnes quotquot consenserūt ei dispersi sunt. Et nūc itaq̄ dico uobis. Discedite ab hominibz istis: ⁊ sinite illos. Qm si est ex hominibz consilium hoc aut opus: dissolvetur. Si uero ex deo est non potestis dissoluere eos. ne forte ⁊ deo repugnare inuenamini.

·xv·

Consenserūt aut illi. Et conuocantes apos cesos denunciauerūt eis ne loquerentur amplius in nomine ihu: ⁊ dimiserūt eos. Et illi quidem ibant gaudentes a conspectu concilii qm digni habiti sūt pro nomine ihu contumeliam pati. Omni aut die in templo ⁊ circa domos non cessabant docentes ⁊ euangelizantes Christum xpm.

·xvi·

Diebz aut illis crescente numero discipulorum factus est murmur grecoz aduersus hebreos. eo qd despicerentur in ministerio cotidiano uduoz. Conuocantes aut xii. multitudinem discipulorum dixerunt. Non est equum nos derelinquere uerbum dei ⁊ ministrare mensis. Considerate itaq̄ fratres uiros ex uobis boni testimonii. vii. plenos spu sco ⁊ sapia quos constituamus super hoc opus. Nos uero orationi ⁊ ministerio uerbi: instantes erimus. Et placuit sermo coram omi multitudine. Et elegerūt stephanum uirum plenum fide ⁊ spu sco ⁊ philippum ⁊ procorum ⁊ nicanorem ⁊ timonem ⁊ parmenam ⁊ nicolaum aduenam antiochenum. Hos sta

tuerunt ante conspectum aplorꝝ ⁊ ponentes ꝑ manus suas
manus. Et ūbum dñi crescebat ⁊ multiplicabat nūs
discplorꝝ in hierlm ualde. Multa etiã turba sacdotũ obe-

Stephanus aũt pleꝰ gr̃a ⁊ xvii. fortitudine faciebat ꝓdigia ⁊ signa magna in ꝑplo.
Surrexerunt aũt quidam de sỹnagoga que appellat̃ libertinorꝝ
⁊ cirenensium ⁊ alexandrinorꝝ ⁊ eorꝝ qui erant a cilicia
⁊ asia disputantes cum stephano. Et nõ poterant resistẽ
sapie ⁊ spũi qui loquebat̃. Tunc submiserũt uiros qui di-
cerent se audisse eum dicentem ūba blasphemie in mo-
ysen ⁊ dñm. Cõmouerũt quoq; plebem ⁊ seniores ⁊ scribas
⁊ concurrentes rapuerũt eum. Et adduxerunt in concliũ
⁊ statuerũt testes falsos dicentes. Homo iste nõ cessat loq; ūba
aduersus locum scm̃ ⁊ legem. Audiuimus̃ enim eum dicentẽ
quoniam ihc̃ nazarenꝰ hic destruet locum istum ⁊ mutabit tra-
tiones qs tradidit nob moyses. Et intuentes eum omes qui
sedebant in concilio: uiderunt faciem ei tamq; faciem angli.

Dixit aũt principl sacdotũ. Si hec ita se hãt: Qui ait. xviii.
Viri fres ⁊ pres audite. Dꝰ glie apparuit patri nr̃o abra-
ham cum esset in mesopotamia priusq̃m moraret̃ in char-
ran ⁊ dixit ad illum. Exi de tra tua ⁊ de cognatione tua ⁊
uenu in tram quam̃ t monstrauero. Tunc exiit de tra chaldeoꝝ
⁊ habitauit in charra. Et inde postq̃m mortuus est̃ pat eius
transtulit illum in tram istam in qua nũc uos habitatis. Et non
dedit illi hereditatem in ea nec passum pedis: sed repromisit dare
illi eam in possessionẽ ⁊ semini ei ꝓ ipm cum nõ haberet filium.
Locutus est̃ aũt dꝰ quoniam erit semen eius accola in tra aliena: ⁊ seruitu-
tem eos subiicient ⁊ male tractabunt eos annis cccc. quadringentis. Et
gentem cui seruierint iudicabo ego dixit dñs. Et post hec exi-
bunt ⁊ deseruient mihi in loco isto. Et dedit illi testamentum cir-
cũcisionis. ⁊ sic genuit ysaac ⁊ circumcidit eum die octauo.
Et ysaac iacob ⁊ iacob xii. patriarchas. Et patriarche emulan-
tes ioseph uenundederunt in egyptum. Et erat dñs cum eo: ⁊ e-
ripuit eum ex omnibus tribulationibus ei. Et dedit ei gr̃am ⁊ sapi-
entiam in conspectu pharaonis regis egypti ⁊ constituit eum ꝓ-
situm super egyptum ⁊ super omnem domum suam. Venit aũt
fames in uniuersam egyptum ⁊ chanaan ⁊ tribulatio magna:
⁊ non inueniebant cibos patres nr̃i. Cum audisset aũt iacob esse
frumentum in egypto. misit patres nr̃os primũ ⁊ in secdo cognitꝰ e
ioseph a fribus suis. ⁊ manifestatum e pharaoni genus eius. Mittens
aũt ioseph accersiuit iacob patrem suum: ⁊ omnem cognatio-
nẽ in animabus. lxxv. Et descendit iacob in egyptum ⁊ de-
functꝰ e ipe ⁊ patres nr̃i. Et translati sunt in sichem ⁊ positi in sepul-
chro quod emit abraham pretio argenti a filiis emor filii sichem.
Cum appropinquaret aũt tempus repromissionis quã confessus erat
dꝰ abrahe: creuit ps̃ ⁊ multiplicatꝰ e in egypto quoadusq;
surrexit rex alius in egypto qui non nouerat ioseph. Hic circũ-
ueniens genus nr̃m afflixit patres nr̃os: ut exponerent infantes
suos ne uiuificarentur. Eodem tempore natꝰ e moyses ⁊ fuit gratꝰ
dño. qui nutritꝰ e tribus mẽsibus in domo patris sui. Exposito aũt
illo: sustulit illum filia pharaonis ⁊ enutriuit eum sibi in filium.
Et eruditus est̃ moyses omni sapia egyptiorꝝ ⁊ erat potens in ui-
bis ⁊ in operibus suis. Cum aũt iplerent̃ ei xl annorꝝ tempus:
ascendit in cor eius ut uisitaret fres suos filios isrl. Et cum uidis-
set quendã iniuriam patientem: iudicauit illum ⁊ fec̃ ultio-
nem ei qui iniuriam sustinebat percusso egyptio. Existimabat
aũt intelligere fres: quoniam dꝰ ꝑ manum ipius daret salutẽ illis.
At illi non intellexerunt. Sequenti aũ die apparuit illis litigan-
tibus ⁊ reconciliabat eos in pace dicens. Viri fres estis: ut quid
nocetis alter alteri? Qui aũt iniuriam faciebat proximo suo
repulit eum dicens. Quis te constituit principem ⁊ iudicem
super nos? Numquid interficere me tu uis quemadmodũ inter-
fecisti heri egyptium? Fugit aũt moyses in ubo illo ⁊ fct̃s e
aduena in tra madian. ubi genuit filios duos. Et expletis
annis. xl. apparuit illi in deserto montis syna angls
in igne flame rubi. Moyses aũt uidens admiratꝰ e ui-
sum. Et accedente illo ut consideraret: facta e uox dñi
ad eum dicens. Ego dꝰ patrum tuorꝝ. dꝰ abrahã ysaac
⁊ iacob. Tremefactus moyses aũt: non audebat considerare. Dixit
aũt illi dñs. Solue calciamentum pedum tuorꝝ. Locus enim
in quo stas: tra sca est. Videns uidi afflictionem ꝑpli mei
qui est in egypto ⁊ gemitum eorꝝ audiui ⁊ descendi liberare
eos. Et nũc ueni ⁊ mittam te in egyptum. Hunc moysen
quem negauerũt dicentes quis te constituit iudicem ⁊ ꝓpo-
situm super nos. hũc dꝰ principem ⁊ redemptorem misit cũ ma-
nu angli qui apparuit illi in rubo. Hic eduxit illos faciens
ꝓdigia ⁊ signa in tra egypti ⁊ in rubo maris ⁊ in deser-
to annis. xl. Hic est̃ moyses qui dixit filiis isrl. Prophetam nr̃
suscitabit dꝰ de fribus uris tamq̃m me ipm audietis. Hic est̃
qui fuit in eccla in solitudine cũ angelo qui loquebatur
ei in monte syna et cũ patribus nris. Qui accepit ūba uite
dare nobis: cui noluerunt obedire pres nri. Sed repulerunt
atq; in cordibus suis in egyptum dicentes ad aaron. Fac no-
bis deos qui precedant nos. Moysi enim huic qui eduxit nos
de tra egypti. nescimus quid factum sit ei. Et uitulum fecerũt in
illis diebus ⁊ obtulerunt hostiam simulacro ⁊ letabant̃ in
operibus manuum suarum. Conuertit aũt dꝰ ⁊ tradidit eos ser-
uire militie celi: sicut scriptum est̃ in libro ꝓpharũ. Si uictimas aut hostias obtulistis mihi annis. xl. in deserto domꝰ
isrl? Et suscepistis tabnaclm moloch ⁊ sidus dei uestri rem-
pham: figuras quas fecistis adorare eas: ⁊ transferam uos trans
babylonem. Tabnaculum testimonii fuit patribus nris
in deserto. sicut disposuit loquens ad moysen. ut faceret illud
secm formam quam uiderat. Quod ⁊ inducentes suscipientes
patres nri cum ihu in possessionem gentium quas expulit
dꝰ a facie patrum nrorꝝ usq; in diebus dauid. Qui inuenit
gr̃am ante dñm: ⁊ petiit ut inueniret tabnaclm dño ia-
cob. Salomon aũt edificauit illi domũ. Sed nõ excelsus in
manufctis habitat sicut ꝓpha dicit. Celum mihi sedes est. tra
aũt scabellum pedum meorꝝ. Quam domũ edificabitis mihi dicit
dñs. aut quis locꝰ requietionis mee est? Nonne manus
mea fecit hec omnia? Dura ceruice ⁊ incircũcisis cordibus
⁊ auribus uos semper spũi scto resistitis. Sicut patres uri ⁊
uos. Quem prophetarum non sectati sunt patres uri? Et occiderunt
eos qui prenunciabant de aduentu iusti: cui uos nũc prodito-
res ⁊ homicide fuistis: qui accepistis legem in dispositione ange-

Audientes aũt hec. xix. dissecabant̃ cordibus suis. ⁊ stridebant dentibus in eum.
Cum aũt esset plenus spũ scto intendens in celum uidit
glam dei. ⁊ ihm stantem a dextris dei. Et ait. Ecce uideo ce-
los apertos. ⁊ filium hominis stantem a dextris dei. Exclaman-
tes aũt uoce magna continuerũt aures suas. ⁊ impetum fece-
runt unanimiter in eum. Et eiientes eum extra ciuitatem
lapidabant. Et testes deposuerũt uestimenta sua secus pedes ad-
olescentis qui uocabat saulus. Et lapidabant stephanum
inuocantem ⁊ dicentem. Dñe ihu: suscipe spm meum. Po-
situs aũt genibus clamauit uoce magna dicens. Dñe ne sta-
tuas illis hoc peccm. Et cum hoc dixisset. obdormiuit in
dño. Saulus aũt erat consentiens nicei eius.

xx. Facta est aũt in illa die psecutio magna in eccla q̃ erat
in hierosolimis. ⁊ omnes dispersi sunt per regiones iudee ⁊ samarie
preter aplos. Curauerunt aũt stephanum uiri timorati ⁊ fe-
cerũt planctum magnum super illum. Saulus aũ deuastabat
eccl̃am: per domos intrans. ⁊ trahens uiros ac mulieres tra-
bat in custodiam. Igit̃ qui dispersi erant pertransibant euan-
gelizantes uerbum. Philipp̃s aũt̃ descendens in ciuitatem

samarie ꝓdicabat illis xp̃m. Intendebant aut turbe his q̃
a philippo dicebant̃ unanimit̃ audientes: & uidentes sig
na que faciebat. Multi enim eoꝝ qui habebant spũs im̃un
dos: clamantes uoce magna exibant: multi aut paliti & clau
dicurati sunt. fact̃a ē g magn̄ gaudiū in illa ciuitate. xxi.

Vir aut quidam noĩe symon qui ante fuat in ciuitate
magus seducens gentem samarie: dicens se ee aliquem
magnū. Cui ausultabant omes a minimo usq ad maxi
mū dicentes: hic ē uirtꝰ dei que uocat magna. Attendebant
aut eum: ꝙt qd̄ multo tempe de magicis suis dementasset eos.
Cum aũ credidissent philippo euanglizanti de regno dei & in
noĩe ihu xp̃i: baptizabantur uiri ac mulieres. Tunc symon
& ipe credidit: & cum baptizat̃ ee adherebat philippo. Videns
etiam signa & uirtutes maximas fi: stupens admirabat.
Cum aut audissent apostoli qui erant ihrosolimis q̃ recep
pit samaria uerbum aut ꝙ
di: miserũt ad eos petrũ & iohem.
Qui cũ uenissent: oraue
runt p ipis ut accipent spm̃
scm̃. Nondum enim in quẽquam illoꝝ uenat: sed baptiza
ti tm̃ erant in noĩe dn̄i ihu. Tunc imponebant manus sup̃
illos: & accipiebant spm̃ scm̃. xxii.

Cum uidisset aut symon ꝙ p impositionẽ manũ apl̃oꝝ
daret spũs scꝯ: obtulit eis pecuniam dicens. Date & mihi
hanc potestatem: ut cuicunq; ipo uero manũ imponam accipiat spm̃
scm̃. Petrus aut dixit ad eum. Pecunia tua tecũ sit in pdi
tionem: qm̃ donum dei existimasti pecunia possideri. Non
est tibi pars neq; sors in sermone isto. Cor enim tuum: non est rec
tum coram deo. Penitentiam itaq; age ab hac nequitia tua
& roga dn̄m si forte remittat tibi hec cogitatio cordis tui. In felle
enim amaritudinis & obligatione iniquitatis: uideo te ee.
Respondens aut symon dixit. Precamini uos p me ad dn̄m
ut nichil ueniat sup me horum que dixistis. Et illi quidem testi
ficati & locuti uerbum dn̄i. redibant ihrosolimam & multis
regionibus samaritanorum euanglizabant. xxiii.

Angls aut dn̄i locut̃ ē ad philippũ dicens. Surge & uade
ẽ meridianum ad uiam que descendit ab ihrlim in
gazam: hec est deserta. Et surgens abiit. Et ecce uir ethio
ps eunuchꝰ potens candacis regine ethiopũ: qui erat sup̃
omes gazas ei: uenerat adorare in ihrlim & reuertebat sedens
sup currũ suum. legensq; ysaiam ꝓpham ysayam. Dixit aũ spũs
philippo. Accede & adiunge te ad currum istum. Accessit
aut philippus: audiuit eum legentem ysaiam ꝓpham & dixit.
Putas ne intelligis que legis? Qui ait. Et qm̃ possum si
non aliquis ostenderit mihi? Rogauitq; philippũ ut ascenderet
& sederet secum. Locus aut scripture quem legebat erat hic. Tan
quam ouis ad occisionem ductus ē: & sicut agnus coram tonden
te se sine uoce. sic non aperuit os suum. In humilitate iudici
um ei sublatum ē. generationem eius quis enarrabit? Quoniam tol
let de terra uita ei. Respondens aut eunuchus philippo: dixit.
Obsecro te de quo ꝓpha dicit hoc de se an de alio aliquo? Ap
ertens aut philippus os suum & incipiens a scriptura ista: euan
glizauit illi ihm̃. Et dum irent p uiam: uenerunt ad quan
dam aquam & ait eunuchus. Ecce aqua. Quis prohibet me
baptizari? Dixit aut philippus. Si credis ex toto corde: licet.
Et respondens ait. Credo filium dei esse ihm̃. Et iussit stare
currum. Et descenderunt uterq; in aquam philippus & eunuchus: & bap
tizauit eum. Cum aut ascendissent de aqua: spũs dn̄i ra
puit philippum & amplius non uidit eum eunuchus. Ibat enim
per uiam suam gaudens. Philippus aut inuentus est in azoto.
Et pertransiens euanglizabat ciuitatibus cunctis: donec ueni
ret cesaream.

Saulus aut adhuc spirans & minarum & cedis in discipulos dn̄i: accessit ad principem
sacerdotum & petiit ab eo epistolas in damascum ad synago
gas: ut si quos inuenisset huius uie uiros ac mulieres.
uinctos perduceret ihrlim. Et cum iter faceret: contigit ut ap
propinquaret damasco. Et subito circumfulsit eum lux de celo &
cadens in terram audiuit uocem dicentem sibi. Saule saule
quid me persequeris? Qui dixit. Quis es dne? Et ille. Ego
sum ihs quem tu persequeris. Durum est tibi contra stimulum calcitre.
Et tremens ac stupens dixit. Dne quid me uis facere? Et dns
ad eum. Surge & ingredere ciuitatem & dicetur tibi quid te opor
teat facere. Viri aut illi qui comitabant cum eo stabant stupe
facti: audientes quidem uocem. neminem aut uidentes. Surrexit
aut saulus de terra: & apertis oculis nichil uidebat. Ad manus autem
illum trahentes introduxerunt damascum & erat tribus diebus non
uidens & non manducauit neq; bibit. Erat aut quidam discu
lus damasci nomine ananias: & dixit ad illum in uisu dns.
Anania. At ille ait. Ecce ego dne. Et dns ad illum. Surge &
uade in uicum qui uocat rectus & quere in domo iude saulum
nomine tharsensem. ecce enim orat. Et uidit uirum ananiam
noĩe introeuntem & ponentem sibi manus ut uisum recipi
at. Respondit aut ananias. Dne audiui a multis de uiro
hoc: quanta mala sanctis tuis fecit in ihrlim. Et hic habet potestatem
a principibus sacerdotum alligandi omes qui inuocant nomen
tuum. Dixit aut ad eum dns. Vade quoniam uas electionis mihi est
iste: ut portet nomen meum coram gentibus & regibus & filiis isrl.
Ego enim ostendam illi quanta oporteat eum pati p nomi
ne meo. Et abiit ananias & introiuit in domum. Et im
ponens ei manus dixit. Saule frr̃ dns ihs misit me qui appa
ruit tibi in uia qua ueniebas ut uideas & implearis spũ scō. Et
confestim ceciderunt ab oculis eius tamq̃ squame & uisum recepit.
Et surgens baptizat̃ est. Et cum accepisset cibum confortat̃
ē. Fuit aut cum discipulis qui erant damasci per dies aliquot.
Et continuo in synagogis predicabat ihm̃ quoniam
hic est filius dei. Stupebant aut omes qui audiebant & dicebant.
Nonne hic est qui expugnabat in ihrlim eos qui inuocabant
nomen istud? Et huc ad hoc uenit ut uinctos illos duceret
ad principes sacerdotum. xxv.

Saulus aut magis & ualescebat & confundebat iudeos q̃
habitabant damasci affirmans quoniam hic est xp̃s. Cum im
plerent aut dies multi: consilium fecerunt iudei ut eum interfi
rent. Nota aut facta sunt saulo insidie eorum. Custodiebant
aut & portas die ac nocte: ut eum interficerent. Accipientes
aut discipuli nocte per murum demiserunt eum: submittentes in
sporta. Cum aut uenisset ihrlim, temptabat iungere se dis
cipulis. Et omes timebant eum: non credentes quod esset discipulus.
Barnabas aut apprehensum eum duxit ad apl̃os & narra
uit illis quomodo in uia uidisset dn̄m & quia locutus est ei & quo
modo in damasco fiducialiter egerit in noĩe ihu. Et erat cum illis in
trans & rediens in ihrlim. fiducialiter agens in noĩe dn̄i. Loque
batur quoque cum gentibus & disputabat cum grecis. Illi aut quere
bant occidere eum. Quod cum cognouissent fres: deduxerunt eum
cesaream & dimiserunt tharsum. Ecclia quidem per totam iudeam
& galileam & samariam habebat pacem & edificabatur ambu
lans in timore dn̄i & consolatione spũs sci replebatur. xxvi.

Factum est aut ut petrus dum circuiret uniuersos deueniret ad
sanctos qui habitabant lidde. Inuenit aut ibi hominem quem
dam nomine eneam abannis. xxviii. iacentem in grabato qui
erat paliticus. Et ait illi petrus. Enea sanet te ihs xp̃s. Surge &
sterne tibi. Et continuo surrexit & uiderunt illum omes qui
habitabant lidde & saronem. qui conuersi sunt ad dn̄m. In ioppe
aut fuit quedam discipula noĩe thabitas que interpretata
dr̃ dorcas. Hec erat plena operibus bonis & elemosinis: quas fa
ciebat. Factum est aut in diebus illis: ut infirmata moreret̃.
Quam cum lauissent: posuerunt eam in cenaculo. Cum aut
prope esset lidda a ioppe: discipuli audientes quia petrus esset in
miserunt duos uiros ad eum rogantes. Ne pigriteris ue

nute usq; ad nos. Exurgens aut petr' uenit cum illis. & cū
aduenisset dixerunt illum in cenaclm. Et circūsteterūt
illum omes iudue flentes & ostendentes tunicas & uestes q̄s
faciebat illis dorcas. Ejectis aut omib; foras. petr' ponens
genua oauit. Et conūsus ad corp' dixit. Thabita surge.
At illa aperuit oculos suos. & uso petro resedit. Dans q; illi
manum erexit eam. Et cum uocasset scos & uiduas. adstig
nauit eam uiuam. Notum aut fm̄ē p̄ uniūsam ioppen
& creditum est multi in dño. fm̄ē aut ut diei multos mo
rarē in ioppe. apud quendam symonē corariū. xcvii.
Vir erat quidam in cesarea nomine cornelius. centio coho
tis que dr italica religiosus & timens dm̄ cū omi do
mo sua. faciens elemosinas multas plebi & deprecans dm̄ sēp.
Vidit in uisu manifeste q̄si hora nona diei. anglm dei in
troeuntem ad se & dicentē sibi. Cornelī. At ille intuens eū
timore correptus dixit. Quis est dne. Dixit aut illi. Orōes
tue & elemosine tue ascenderunt in memoriā in conspectu
dei. Et nūc mitte uiros in ioppen & accersi symonē quendā
qui cognominat petr'. Hic hospitat ap̄ symonē quendā
coriarium. cui est domus iuxta mare. Hic dicet tibi quid te o
portteat facere. Et cum discessisset anglus qui loquebat illi
uocauit duos domesticos suos & militem metuentem dm̄.
ex his qui illi parebant. Quibus cum narrasset omia. mi
sit illos in ioppen. Postera aut die iter illis faciēntibus
appropinquantibus ciuitati ascendit petr' in superiora ut ora
ret circa horam sextam. Et cum esuriret & uoluit gustare.
Parantibus aut illis. cecidit sup eum mentis excessus. Et
uidit celum apertum & descendens ual quoddam uelud lin
teum magnū. uñ. mittis sumitti de celo in terram. In quo
erant omia q̄drupedia & serpentia terre & uolatilia celi. Et
fta est uox ad eum. Surge petre. occide & manduca. Ait aut
petr'. Absit dne. q; nunq; manducaui omē & immundū
aut immundū. Et uox iterum secdo ad eum. Que ds purificauit
tu ne communes dixis. Hoc aut fm̄ē p̄ ter & factum recep
tum est ual in celum. Et dum intra se hesitaret petr' q̄d nā
esset uisio q̄m uidisset. ecce uiri qui missi erant a corne
lio. inquirentes domū symonis astiterūt ad ianuam. Et cū
uocassent. interrogabant si symon qui cognominatur pe
trus illic haberet hospitium.
Petro aut cogitante de uisione. dixit spūs ei. Ecce uiri q̄
quer te. Surge itaq; & descende & uade cū eis nichil du
bitans. q; ego misi illos. Descendens aut petr' ad illos dixit.
Ecce ego sum quem queritis. Que causa est ppt̄ quā uenistis.
Qui dixerunt. Cornelius centio uir iust' & timens dm̄ & testi
monium hns ab uniūsa gente iudeoꝝ. responsum accepit ab
angło scō accersire te in domū suam & audire uba abs te.
Introducens g̃ eos. recepit hospitio. Sequenti aut die sur
gens p̄fectus est cum eis. Et quidam ex frib; ab ioppe. comi
tati sunt eū. Altera aut die introiuit cesaream. Cornelius aut
expectabat illos. conuocatis cognatis suis & necessariis suis am
cis. Et fm̄ē cum introisset petr'. obuius uenit ei cornelius.
Et p̄cidens ad pedes ei. adorauit. Petr' aut leuauit eū dicens.
Surge & ego ipe homo sum. Et loquens cū illo intrauit
& inuenit multos qui conuenerant. Dixitq; ad illos. Vos
scitis q̄m abhominatū sit uir iudeo. coniungi aut accedere
ad alienigenā. Sed mihi ostendit ds̄ nemīnē communē aut
immundū dicere hominē. Propt̄ q̄d sine dubitatione uenien
accersitus. Interrogo g̃. q̄m ob cām accersistis me. & cornelius ait.
Ab uiduus q̄rta die usq; ad hanc horam. orans. xcix.
eram hora nona in domo mea. Et ecce uir stetit ante
me in ueste candida & ait. Cornelī exaudita est oō tua &
elemosine tue memorate sūt in conspectu dei. Mitte g̃ in
ioppen & accersi symonē qui cognominat petr'. Hic hospi
tat in domo symonis coriarii iuxt̄ mare. Confestim g̃
misi ad te & tu bñ fecisti ueniendo. Nunc g̃ omes nos in
conspectu tuo adsumus. audire omia quecūq; t̄ p̄cepta
sūt a dño. Aperiens aut petr' os suum dixit. In ueritate
comp. q̄m n̄ est p̄sonarū acceptor ds̄. sed in omi gente qui
timet eū. & operat iustitiam. acceptus est illi. Verbum misit
filiis isrl annuncians pacem p ihm xp̄m. hic est omium
dns. Vos scitis q̄d fm̄ē uerbum p uniūsam iudeā. incipi
ens enim a galylea p̄ baptm q̄d p̄dicauit iohes. ihm a naza
reth. q̄m unxit eū ds̄ spū sco & uirtute. Qui pertransiuit bñ
faciendo & sanando omes oppressos a diabolo. q̄m ds̄ erat cum
illo. Et nos testes sumus omium que fecit in regione iudeoꝝ
& iherlm. quem occiderūt suspendentes in ligno. Hunc ds̄
suscitauit tertia die & dedit eum manifestum fieri. Non om̄i
pplo. sed testibus p̄destinatis a deo. nobis qui manducauimus
& bibimus cū illo. postq̄m re surrexit a mortuis.
Et p̄cepit nob̄ p̄dicare pplo & testificari. q̄ ipe est qui con
stitutus est a deo. iudex uiuoꝝ & mortuoꝝ. Huic omes p̄phe te
stimonium phibent. remissionē peccatoꝝ accipere p nom̄ eius.
omes qui credunt in eum. Adhuc loquente petro uba hec.
cecidit spūs scs̄ sup omes qui audiebant uerbum. Et obstu
puerūt ex circumcisione fideles qui uenerant cum petro. q̄
in nationes gra spūs scī effusa est. Audiebant enim illos loqn
tes linguis. & magnificantes dm̄. Tunc respondit petrus.
Nequid aq̄m quis phibere potest. ut nō baptizentur hi qui spūm
scm̄ acceperunt sicut & nos. Et iussit eos in nōe ihu xp̄i bapti
zari. Tunc rogauerūt eum ut maneret ap̄ eos aliquot diebus. xcx.
Audierunt aut ap̄li & frēs qui erant in iudea. q̄m & gentes
recepunt uerbum dei. Cum ascendisset aut petr' ierosolymam.
disputabant aduersus illum qui erant ex circūcisione
dicentes. Quare introisti ad uiros p̄putium hnt̄es. & man
ducasti cū illis. Incipiens aut petr' exponebat illis ordi
nem dicens. Ego eram in ciuitate ioppe orans. & uidi in ex
cessu mentis uisionē. descendens ual quoddam uelud linte
um magnū. uñ. mittis sumitti de celo. & uenit usq; ad
me. In quod intuens considerabam. Et uidi q̄drupedia
terre & bestias & reptilia. & uolatilia celi. Audiui aut & uocē
dicentem mihi. Surge petre. occide & manduca. Dixi aut.
Nequaq̄m dne. q; commune & immundum nūq̄m introiuit
in os meum. Respondit uox de celo secdo. Que ds̄ mundā
uit. tu ne commune dixis. Hoc aut fm̄ē p̄ ter & recepta sūt
rursum omia in celū. Et ecce confestim tres uiri astiterūt
in domo in qua eram. missi a cesarea ad me. Dixit aut
spūs mihi ut irem cum illis. nichil hesitans. Venerūt aut mec
& vi. frēs isti. & ingressi sumus in domū uiri. Narrauit aut nob.
q̄m uidisset anglm in domo sua stantē & dicentem sibi. Mit
te in ioppen & accersi symonē qui cognominat petr'. Qui
loquet tibi uba in quibus saluus eris tu & uniūsa domus tua.
Cum aut cepissem loqui. decidit spūs scs̄ sup eos sicut & in nos
in initio. Recordat' sum aut uba dni sicut dicebat. Iohes quid
baptizauit aqua. uos aut baptizabimini spū scō. Si g̃ eam
dem gram dedit illis ds̄ sicut & nobis qui credidimus in dm̄
ihm xp̄m. ego quis eram qui possim phibere dm̄. His
auditis. tacuerūt. & glificauerūt dm̄ dicentes. Ergo & gentibus
ds̄ penam ad uitam dedit. Et illi quidē qui dispsi fuerant
a tribulatione que facta erat sub stephano. pambulauerunt
usq; phenicem & cyprum & antiochiam. nemini loqntes
uerbum nisi solis iudeis. Erant aut quidam ex eis uiri cypri
& cyrenei. Qui cum introissent antiochiā. loquebantur ad
gentes annuntiantes dm̄m ihm. & erat manus dni cū eis. Gnul
tusq; numerus credentium conuersus est ad dm̄m. Peruenit aut
sermo ad aures ecclie. que erat ierosolymis sup illis. & misi
erunt barnaban usq; antiochiam. Qui cū peruenisset &

.xcv.

uidisset gr̃am dī: gauisus est. Et hortabat omēs ppo-
sito cordis pmanere in dño: qd erat uir bonus: plenus
spū scō: fide. Et apposita ē turba multa dño. Profect9 ē
aut̃ thársum: ut quéreret saulum. Quem cum inue-
nisset: pduxit antiochiam. Et annum totum cōuersa-
t̃ sūt in eccl̃a: docuer̃t turbam multam: ita ut cognomina-
rent̃ p primum antiochie discipulos xp̃ianos. ·xxxi·

In his aut̃ diebus supuener̃t ab hierosolymis pphe antiochi-
am. Et surgens unus ex eis nomine agabus: signific̃abat p spm̃.
famen magnā futurā in uniuerso orbe terrā: que fact̃ ē sub
claudio. Discipuli aut̃ p ut quis habebat: apposuer̃t in mi-
nistrium mittere habitantibus in iudea fr̃ibus: qd̄ fecerunt
mittentes ad seniores p manus barnabe et saulī. ·xxxii·

Eodem aut̃ tempe misit herodes rex manus: ut affligeret
quosdam de eccl̃a. Occidit aut̃ iacobum fr̃em iohis
gladio. Videns aut̃ q placet iudeis: apposuit ut apphen-
deret et petrum. Erant aut̃ dies azimoꝝ. Quem cum app̃-
hendisset: misit in carcerē: T Radens qq̃ mil. quatuor milibus
militum custodiendum: uolens p pascha producere eū pplo.
Et petrus quidē seruabat in carcere. Oratio aut̃ fiebat sine
intermissione ab eccl̃a ad dñm p eo. Cum aut̃ produceret
eum erat herodes: in ipa nocte erat petr9 dormiens: int̃ duos mi-
lites: uinctus catenis duabus. Et custodes ante ostiū: custo-
diebant carcerē. Et ecce angl9 dñi astitit: et lum̃ refulsit
in habitaculo. Percussoq; latus petri: excitauit eum dicens.
Surge uelociter. Et ceciderunt catene de manibus eius. Dixit
aut̃ angl9 ad eum. Precinge et calcia te caligas tuas. Et
fecit sic. Et dixit illi. Circumda uestimentum tuum tibi:
et sequere me. Et exiens sequebat̃ eum: et nesciebat q uera-
tum ē qd̄ fiebat p angl̃m. Estimabat aut̃ se uisum u-
dere. Transeuntes aut̃ primam et secundam custodiam: uene-
r̃t ad portam ferream, que ducit ad ciuitat̃. que ultr̃ ap-
tuit eis. Et exeuntes processer̃t uicum unū: et continuo dis-
cessit angl9 ab eo. Et petrus ad se reuersus dixit. Nūc scio
uere q misit dñs angl̃m suum: et eripuit me de manu he-
rodis: et de omni exspectatione plebis iudeoꝝ. Considerans q̃
uenit ad domum marie matris iohis: qui cognominat̃
est marc9: ubi erant multi congregati et orantes. Pulsante
aut̃ eo ostium ianue: processit puella ad audiendum nomi-
ne rode. Et ut cognouit uocem petri: p gaudio nō aperuit ianu-
am: sed introcurrens, nuntiauit stare petrū ante ianuam.
At illi dixerunt ad eam. Insana. Illa aut̃ affirmabat sic
se habere. Illi aut̃ dicebant. Angl9 eius est. Petr9 aut̃ perseuera-
bat pulsans. Cum aut̃ aperuissent: uiderunt eum et obstu-
puerunt. Annuens aut̃ manu ut tacerent: narrauit quō
dñs eduxisset eum de carcere. Dixitq; Nuntiate iacobo
et fr̃ibus hec. Et egressus abiit in alium locum. ·xxxiii·

Facta aut̃ die erat ꝝ parua turbatio inter milites: quid
nam de petro factum esset. Herodes aut̃ cum requisisset e-
um et non inuenisset: inquisitione facta de custodibus: iussit
eos duci. Descendens q a iudea in cesaream: ibi demorabat̃.
Erat aut̃ iratus tyriis et sydoniis. At illi unanimes uene-
runt ad eum. Et persuaso blasto qui erat super cubiculum
regis: postulabant pacem, eo qd̄ alerent̃ regiones eorum ab
illo. Statuto aut̃ die herodes uestit̃ ueste regia, sedit pro tri-
bunali: et contionabat̃ ad eos. Populus aut̃ acclamabat
dei uoces: et non hominis. Confestim aut̃ percussit eū an-
gl9 dñi, eo qd̄ non dedisset honorem deo: et consumptus a uermi-
bus expirauit. Verbum aut̃ dei crescebat et multiplicabat̃.
Barnabas aut̃ et saulus reuersi sunt̃ ab hierusalem expleto
ministerio assumpto iohe qui cognominat̃ est marc9. ·xxxiiii·

Erant aut̃ in eccl̃a que erat antiochie pphete et doctores:
in quibus barnabas et symeon q uocabat̃ niger: et lucius
cirenensis: et manaen qui erat herodis tetrarche collacta-
neus: et saulus. Ministrantibus aut̃ illis dño et ieiunan-
tibus, dixit illis spūs scūs. Segregate mihi barnabam et saulum
in opus quod assumpsi eos. Tunc ieiunantes et orantes.
imponentesq; eis manus: dimiserunt illos. Et ipi quid̄ mis-
si a spū scō: abierunt seleuciam: et inde nauigauerunt cy-
prum. Et cum uenissent salaminā: predicabant uerbū
dei in synagogis iudeoꝝ. Habebant aut̃ et iohem in mi-
nisterio. Et cum pambulassent unūsquemq; insulam usq;
paphum: inuenerunt quendā uirū magum. pseudo-p
phetam iudeum, cui nom̃ erat barieu q erat cū proconsule
sergio paulo: uiro prudente. Hic accersitis barnaba et
paulo: desiderabat audire uerbum dei. Resistebat aut̃ illis
elymas magus: sic enim interpretat̃ nom̃ eius: querens au-
tem proconsulem a fide. Saulus aut̃ qui et paulus reple-
tus spū scō: intuens in eum dixit. O plene omni dolo et
omni fallacia fili diabuli: inimice omnis iustitie: non desinis
subuertere uias dñi rectas. Et nūc ecce manus dñi sup te.
et eris cecus non uidens solem usq; ad tempus. Et confestim ce-
cidit in eum caligo et tenebre: et circuiens querebat q
ei manum daret. Tunc proconsul cum uidisset factum:
credidit admirans sup doctrina dñi.

Et cum a papho nauigasset paulus: et qui cum eo
erant: uenerunt pergen pamphilie. Iohes aut̃ discede-
ns ab eis: reuersus est hierosolymam. Illi uo pertranseuntes
pergen: uenerunt antiochiam pisidie. Et ingressi synagogam
die sabbatoꝝ sederunt. Post lectionē aut̃ legis et prophe-
tarum: miserunt principes synagoge ad eos dicentes. Viri fr̃es si qs
est in uob̃ sermo exhortationis ad plebem dicite. Sur-
gens aut̃ paulus et manu silentium indicens ait. Uiri
israhelite et qui timetis dñm audite. Dūs plebis istius elegit
patres nr̃os: et plebem exaltauit cum essent incole in ter-
ra egypti. Et in brachio excelso eduxit eos ex ea: et per xl. an-
noꝝ tempus mores eoꝝ sustinuit in deserto. Et destruens
gentes vii in terra chanaan: sorte distribuit eis terram
eoꝝ. ex p̃ q̃dringentos et l. annos. Et post hec dedit iu-
dices usq; ad samuhel prophetam. Et exinde postulaue-
r̃t regem: et dedit illis dūs saul filium cis uirum de tribu
beniamin annis xl. Et amoto illo suscitauit illis dā
regem: cui et testimoniū perhibens dixit. Inueni dauid
filium iesse uirum secundum cor meum: qui faciet omnes uo-
luntates meas. Huius dūs ex semine secundum promissionem
eduxit israhel saluatorem ihm: predicante iohanne ante fa-
ciem aduentus eius baptismum penitentie omni pplo israhel. Cum impleret
aut̃ iohes cursum suum dicebat. Quem me arbitramini
esse: non sum ego. Sed ecce uenit post me: cui non sum dignus calciamenta
pedum soluere.

Viri fr̃es filii generis abrahā. et qui in uob̃ timent dñm: uob̃ uerbum salutis hui
usum est. Qui enim habitabant ihrlem et principes eius.
hunc ignorantes: et uoces pphaꝝ que per omne sabbm le-
guntur iudicantes impleuerunt. Et nullā causam mortis
inuenientes in eo: petierunt a pilato ut interficerent eum.
Cumq; consummassent omnia que de eo scripta erant: de-
ponentes eum de ligno: posuerunt in monumento. Dūs aut̃
suscitauit eum a mortuis tercia die. Qui uisus est per dies
multos his qui simul ascenderant cum eo de galilea in hie-
rlem. qui usq; nūc sunt testes eius ad plebem. Et nos uob̃ annū-
tiamus eam, que ad patres nr̃os facta est repromissio: quōm hanc
dūs adimpleuit filiis nr̃is. resuscitans ihm. Sicut et in psal-
mo secundo scriptum est. Filius meus es tu: ego hodie genui te.
Quod aut̃ suscitauit eum a mortuis: amplius iam non reuer-
surum in corruptionem ita dixit. Quia dabo uob̃ sancta dauid
fidelia. Idcoq; et alibi dicit. Non dabis sanctum tuum uidere

corruptionem. Dauid enim in sua generatione. cū ammi
nistrasset uoluntati dī. dormiuit. ⁊ appositus est ad patres su
os. ⁊ uidit corruptionem. Quem uero dūs suscitauit. non uidit
corruptionē. Notum ergo sit uobis uiri fres. quoniam p hunc uobis re
missio peccatorum annunciatur. ab omnibus quibus non potuistis in le
ge moysi iustificari. In hoc omnis qui credit iustificatur. Vide
te ergo ne superueniat in uobis quod dictum est in prophetis. Videte con
temptores. ⁊ admiramini. ⁊ disperdimini. Quia opus operor ego
in diebus uestris. opus quod non credetis si quis enarrauerit uobis. Exe
untibus autem illis rogabant ut sequenti sabbato loquerentur sibi
uerba hec. Cumque dimissa esset synagoga. secuti sunt multi
judeorum. ⁊ colentium aduenarum paulum ⁊ barnabam. Qui
loquentes suadebant eis. ut permanerent in gratia dī. Sequen
ti uero sabbato. pene uniuersa ciuitas conuenit audire uerbum
dī. Videntes autem turbas iudei repleti sunt zelo. ⁊ contradicebant
his que a paulo dicebantur blasphemantes. Tunc constanter
paulus ⁊ barnabas dixerunt. Vobis oportebat primum lo
qui uerbum dī. sed quoniam repellitis illud. ⁊ indignos uos iudicatis
eterne uite. ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis
dūs. Posui te in lucem gentibus. ut sis in salutem usque ad
extremum terre. Audientes autem gentes gaudebant ⁊ glorifica
bant uerbum dī. ⁊ crediderunt quotquot erant preordinati ad
uitam eternam. Disseminabatur autem uerbum dī. per uniuer
sam regionem. Judei autem concitauerunt religiosas mulieres
honestas. ⁊ primos ciuitatis. ⁊ excitauerunt persecutionem in
paulum ⁊ barnabam. ⁊ eiecerunt eos de finibus suis. At illi ex
cussso puluere pedum in eos. uenerunt iconium. Discipu
li quoque replebantur gaudio ⁊ spū scō.

·xxxv·

Factum est autem in iconio ut simul intrarent synagogam iu
deorum. ⁊ loquerentur. ita ut crederet iudeorum ⁊ gentium copio
sa multitudo. Qui uero incredduli fuerunt iudei. suscitauerunt
⁊ aduersus fratres concitauerunt animos gentium aduersus his.
Multo igitur tempore demorati sunt fiducialiter agentes in dño. te
stimonium perhibente uerbo gratie sue. dante signa ⁊ prodigia fieri
per manus eorum. Diuisa est autem multitudo ciuitatis. ⁊ qui
dam quidem erant cum iudeis. quidam uero cum apostolis. Cum autem
factus esset impetus gentilium ⁊ iudeorum cum principibus suis. ut con
tumelijs eos affligerent ⁊ lapidarent eos. intelligentes confu
gerunt ad ciuitates lycaonie. lystram ⁊ derben ⁊ uniuersam
in circuitu regionem. ⁊ ibi euuangelizantes erant.

·xxxvi·

Et quidam uir lystris infirmus pedibus sedebat claudus
ex utero matris sue. qui nunquam ambulauerat. Hic audiuit
paulum loquentem. Qui intuitus eum ⁊ uidens quod haberet fidem
ut saluus fieret. dixit magna uoce. Surge super pedes tuos
rectus. Et exiliuit ⁊ ambulabat. Turbe autem cum uidissent
quod fecerat paulus. leuauerunt uocem suam lycaonice dicentes.
Dii similes facti hominibus descenderunt ad nos. Et uocabant
barnaban iouem. paulum uero mercurium. quia ipse erat dux uerbi.
Sacerdos quoque iouis qui erat ante ciuitatem. tauros ⁊ coronas
ante uestibula afferens cum populis. uolebat sacrificare. Quod ubi
audierunt apostoli barnabas ⁊ paulus. conscissis tunicis suis exi
erunt in turbas. clamantes ⁊ dicentes. Viri quid hec facitis.
Et nos mortales sumus similes uobis homines. annuntian
tes uobis ab his uanis conuerti ad dūm uiuum. qui fecit celum
⁊ terram ⁊ mare ⁊ omnia que in eis sunt. Qui in preteritis generatio
nibus dimisit omnes gentes ingredi in uias suas. Et quidem non
sine testimonio semetipsum reliquit. benefaciens de celo. dans
pluuias ⁊ tempora fructifera. implens cibo ⁊ letitia corda
uestra. Et hec dicentes uix sedauerunt turbas. ne sibi immola
rent. Superuenerunt autem quidam ab antiochia ⁊ iconio
iudei. Et persuasis turbis lapidauerunt paulum. extraxerunt
extra ciuitatem. existimantes eum mortuum esse. Circumdan
tibus autem eum discipulis. surgens intrauit ciuitatem. ⁊ po
stera die profectus est. cum barnaba in derben. Cumque euan
gelizassent ciuitatem illam. ⁊ docuissent multos. reuersi sunt lystram
⁊ iconium ⁊ antiochiam. confirmantes animas discipulorum.
exhortantesque ut permanerent in fide. Et quoniam per multas tribu
lationes oportet nos intrare in regnum dī. Et cum constituissent
illis per singulas ecclesias presbiteros. ⁊ orassent cum ieiunationi
bus commendauerunt eos dño. in quem crediderunt. Transeuntes
per pisidiam. uenerunt in pamphiliam. Et loquentes in pergen uer
bum dñi. descenderunt in attaliam. Et inde nauigauerunt an
tiochiam. unde erant traditi gratie dī in opus quod compleuerunt.
Cum autem uenissent ⁊ congregassent ecclesiam. retulerunt quan
ta fecisset dūs cum illis. ⁊ quia aperuisset gentibus ostium fidei.

·xxxvii·

Morati sunt autem tempus non modicum cum discipulis. Et quidā
descendentes de iudea docebant fratres quoniam nisi circumcidamini
secundum morem moysi. non potestis salui fieri. Facta igitur seditione non
minima paulo ⁊ barnabe aduersus illos. statuerunt ut ascen
derent paulus ⁊ barnabas. ⁊ quidam alii ex aliis ad apostolos
⁊ presbiteros in hierusalem super hac questione. Illi igitur deducti ab eccla
pertransibant phenicem ⁊ samariam. narrantes conuersionem
gentium. ⁊ faciebant gaudium magnum omnibus fratribus. Cum
autem uenissent hierosolimam. suscepti sunt ab ecclesia ⁊ ab apostolis
⁊ a senioribus. quanta dūs fecisset cum illis annunciantes. Surre
xerunt autem quidam de heresi phariseorum. qui crediderant dicen
tes. quoniam oportet circumcidi eos. precipere quoque seruare legem moysi.
Conuenerunt ergo apostoli ⁊ seniores. uidere de uerbo hoc. Cum autem
magna conquisitio fieret. surgens petrus dixit ad eos. Viri
fratres. uos scitis quoniam ab antiquis diebus. in nobis elegit dūs per os me
um. audire gentes uerbum euangelii. ⁊ credere. Et qui nouit cor
da dūs testimonium perhibuit. dans illis spūm scm sicut ⁊ nobis. Et
nichil discreuit inter nos. ⁊ illos. fide purificans corda eorum. Nunc
igitur quid temptatis dñm. ponere iugum super ceruicem discipu
lorum. quod neque patres nostri neque nos portare potuimus. Sed per gra
tiam dñi ihu credimus saluari. quemadmodum ⁊ illi. Tacuit autem
omnis multitudo. ⁊ audiebant barnaban ⁊ paulum narran
tes quanta fecisset dūs signa ⁊ prodigia in gentibus per eos. Et po
stquam tacuerunt. respondit iacobus dicens. Viri fratres audite
me. Symon narrauit quemadmodum primum dūs uisitauit su
mere ex gentibus populum nomini suo. ⁊ huic concordant uerba prophe
tarum sicut scriptum est. Post hec reuertar. ⁊ reedificabo tabernaculum dauid
quod decidit. ⁊ diruta eius reedificabo. ⁊ erigam illud. Ut re
quirant ceteri hominum dñm. ⁊ omnes gentes super quas inuo
catum est nomen meum. dicit dūs faciens hec. Notum a se
culo est dño opus suum. Propter quod ego iudico non inquietari eos
qui ex gentibus conuertuntur ad deum. sed scribere ad eos ut abstine
ant se a contaminationibus simulachrorum. ⁊ fornicatione
⁊ suffocato. ⁊ sanguine. Moyses enim a temporibus antiquis
habet in singulis ciuitatibus qui eum predicent in synagogis. ubi
per omne sabbatum legitur. Tunc placuit apostolis ⁊ senioribus cum
omni ecclesia. eligere uiros ex eis. ⁊ mittere antiochiam cum paulo
⁊ barnaba. iudam qui cognominatur barsabas. ⁊ silam uiros
primos in fratribus scribentes per manum eorum.

·xxxviii·

Apostoli ⁊ seniores fratres. his qui sunt antiochie. ⁊ syrie. ⁊ cilicie.
fratribus ex gentibus salutem. Quoniam audiuimus quia quidam
ex nobis exeuntes turbauerunt uos uerbis. euertentes animas uestras
quibus non mandauimus. placuit nobis collectis in unum eligere
uiros. ⁊ mittere ad uos cum karissimis nostris barnaba ⁊ paulo. ho
minibus qui tradiderunt animas suas pro nomine dñi nri ihu x̄i.
Misimus igitur iudam ⁊ silam qui ⁊ ipsi uobis uerbis referent ea
dem. Visum est enim spū scō ⁊ nobis nichil ultra imponere uo
bis onus quam hec necessaria. ut abstineatis uos ab immolatis simu
lachrorum ⁊ sanguine suffocato ⁊ fornicatione. Ab quibus cu
stodientes uos. bene agetis. Valete.

·xxxix·

Illi igitur dimissi. descenderunt antiochiam. Et congregata multitu

dine tñderunt epl'am. Quam cum legissent gaudiū sē
sup consolatione. Judas aut̄ & silas & ipi cum eēnt pphē ũ
bo plimo consolati sūt & confirmauerūt. fō aut̄ ibi tē
pore dimissi sūt cum pace a frib̄z ad eos qui miserant illos.
Paulus aut̄ & barnabas demorabant̄ antiochie docentes
& euanglizantes cum alijs plūrib̄z ũbum dñi. Post aliquot
aut̄ dies dixit ad barnabam paulus. Reuertentes uisitem⁹
frēs p uniūsas ciuitates in quib̄z pdicauim⁹ ũbum dñi. q̄
mō se habeant. Barnabas aut̄ uolebat secū assumere & iohem
qui cognominat̄ marc⁹. Paulus aut̄ rogabat eum ut qui
discessisset ab eis de pamphilia & nō isset cū eis in op⁹ nō debe
ret recipi. fēa est aut̄ dissensio, ita ut discederent ab inuicem. &
barnabas quidē assumpto marco nauigaret cyprum. Pau
lus ũ electo sila pfectus ē tradit̄ grē dñi a frib̄z. Pambulabat
aut̄ syriam & ciliciam confirmans eccl̄as. precipiens custodi
re pcepta apl'oꝝ & seniorū. Peuenit aut̄ in derben & lystram.
Et ecce discipl's quidam erat ibi nōie timothē. xl.
filius mulieris iudee fidelis patre gentili. huic testi
moniū reddebant qui in lystris erant & yconio frēs. hunc
uoluit paulus secū pficisci. Et assumens circūcidit eū
pp iudeos qui erant in illis locis. Sciebant enim omes q̄
pat̄ eius gentilis erat. Cum aut̄ pertransirent ciuitates tra
debant eis custodire dogmata que erant decreta ab apo
stolis & seniorib̄z qui erant hierosolimis. Et eccl̄ie quidē con
firmabant fide & habundabant numero cotidie. Transe
untes aut̄ phrigiam & galatie regionē uenerūt a spū
scō loqui ũbum in asia. Cum uenissent aut̄ in mysiā.
tēptabant ire in bithiniā & nō permisit eos spūs ihū. xli.
Cum aut̄ peruenissent misiam descenderūt troadem &
uisio p noctem paulo ostensa est. Vir macedo q̄dā
erat stans & deprecans eum & dicens. Transiens in mace
doniam adiuua nos. Vt aut̄ uisum uidit statim que
rentes exire pficisci in macedoniam, certi facti q̄ uocasset nos
dūs euanglizare eis. Navigantes aut̄ a troade recto cursu
uenerūt samothraciam. Et sequenti die neapolim & inde phi
lippis, que est prima partis macedonie ciuitas colonia. Era
mus aut̄ in hac urbe diebz aliq̄s conferentes. Die aut̄
sabbōz egressi sumus foras portam ubi
& uidebā
tur oratio esse. Et sedentes loquebamur mulieribz q̄ conuenerant.
Et quedam mulier nōie lydia purpuraria xlii.
ciuitatis thiatirenoz, colens dm audiuit. Cui dns aper
uit cor intendere his que dicebant a paulo. Cum aut̄ bap
tizata esset & domus eius, deprecata est dicens. Si iudicastis me fidelē
dño esse, introite in domū meam & manete. Et coegit nos.
Factū est aut̄ euntib̄z nobis ad orationem, puellam quamdam
habentem spm pithonem obuiare nobis, que quēstū magnū
pstabat dnis suis diuinando. hec subsecuta paulum & nos
clamabat dicens. Isti homines serui dī excelsi sūt. qui annū
tiant uob̄ uiam salutis. Hoc aut̄ faciebat multis diebz. Do
lens aut̄ paulus & conuersus spū dixit. Precipio tibi in nomi
ne ihu xpi exire ab ea. Et exiit eadem hora. Videntes aut̄
dni eius q̄ exiit spes questus eoz, apprehendentes paulum &
silam, pduxerunt in forum ad principes. Et offerentes eos ma
gistratib̄z dixerunt. Hi homines conturbant ciuitatē nr̄am
cum sint iudei & annunciant mores quos nō licet nob̄ suscī
pere neq̄ facere cum simus romani. Et concurrit plebs aduersus
eos & magistratus scissis tunicis eoz iusserunt eos uirgis cedi. & cū
multas plagas eis imposuissent, miserunt eos in carcerem, precipi
entes custodi ut diligenter custodiret eos. Qui cum tale pre
ceptum accepisset, misit eos in interiorem carcerem & pedes eoz
strinxit ligno. Media aut̄ nocte paulus & sylas adorantes
laudabant dñm & audiebant eos qui in custodia erant.
Subito ũ tremor factus est magn⁹ ita ut mouerent̄ fundamenta
carcer̄is. Et statim aperta sunt omnia ostia & uniūsoꝝ uincla
soluta sunt. Expgefactus aut̄ custos carcer̄is & uidens apertas ianu
as carcer̄is, euaginato gladio uolebat se interficere, estimans fugis
se uinctos. Clamauit aut̄ paulus uoce magna dicens. Nihil
feceris tibi malū, uniūsi enim hic sum⁹. Petitoq̄ lumine intro
gressus est. Et tremefactus procidit paulo & sile ad pedes. Et pducens
eos foras ait. Dñi quid me oportet facere ut saluus fiam. At
illi dixerunt. Crede in dñm ihm & saluus eris tu & domus tua. &
locuti sunt ei ũbum dñi cū omnib̄z qui erant in domo ei⁹. & tol
lens eos in illa hora noctis lauit plagas eoz & baptizatus est ipse
& omnis domus eius continuo. Cumq̄ pduxisset eos in domum
suam, apposuit eis mensam & letatus est cū omni domu sua credens
deo. Et cum dies factus esset, miserunt magistratus lictores dicentes.
Dimitte homines illos. Nuntiauit aut̄ custos carceris uer
ba hec paulo, q̄ miserunt magistratus ut dimittamini. Nunc
ig̃ exeuntes ite in pace. Paulus aut̄ dixit eis. Cesos nos pu
blice & indemnatos homines romanos, miserunt in carcerem
& nūc occulte nos eiciunt. Non ita, sed ueniant & ipi nos eici
ant. Nuntiauerunt aut̄ magistratibz lictores ũba hec. Timu
erunt q̄ audito q̄ romani essent & uenientes deprecati sunt eos
Et educentes rogabant ut egrederent de urbe. Exeuntes aut̄
de carcere introierunt ad lydiam. Et uisis frib̄z consolati sūt
eos & profecti sūt. Cum aut̄ pambulassent amphipolim & apol
loniam, uenerunt thessalonicam ubi erat synagoga iudeoꝝ. Se
cundum consuetudinem aut̄ paulus introuit ad eos & p sabbata
tres disserebat eis de scripturis. Aperiens & insinuans quia
xp̄m oportuit pati & resurgere a mortuis. Et q̄ hic est xp̄s ihs. q̄
ego annuncio uob̄. Et quidam ex eis credidērunt & adiuncti
sunt paulo & sile. Et de colentib̄z gentilib̄z q̄ multitudo mag
na & mulieres nobiles non pauce. xliii.
Zelantes aut̄ iudei assumentesq̄ de uulgo uiros quosdam
malos & turba facta concitauerūt ciuitatē. Et assistentes
domui iasonis, querebant eos producere in plebē. Et cum non
inuenissent eos, trahebant iasonem & quosdam frēs ad prin
cipes ciuitatis clamantes. Qui hi sunt qui orbem concitant.
& huc uenerūt quos suscepit iason. Et hi omnes contra decreta cesaris
faciunt, regem alium dicentes ihm esse. Concitauerūt aut̄
plebem & principes ciuitatis audientes hec. Et accepta satis
factione ab iasone & a ceteris dimiserunt eos. Fres ũ confestim p
noctem dimiserunt paulum & silam in berroeā. Qui cū uenis
sent, in synagogam iudeoꝝ intrauerunt. Hi aut̄ erant nobiliō
res eoꝝ qui fuerunt thessalonice. Qui susceperunt ũbum cū omni au
ditate cotidie scrutantes scripturas si hec ita se habent. Et mul
ti quidē crediderunt ex eis & gentilium mulierū honestarum &
uiri nō pauci. Cum aut̄ cognouissent in thessalonica iudei. q̄
& berroee pdicatum est a paulo ũbum dei, uenerunt & illuc cōmouē
tes & turbantes multitudinē. Statimq̄ tunc frēs dimiserunt
paulum ut iret usq̄ ad mare. Silas aut̄ & timotheus remā
serunt ibi. Qui aut̄ deducebant paulū, pduxerunt eum usq̄
athenis. Et accepto mandato ab eo ad silam & timotheum,
utq̄m celiter uenirent ad illum, profecti sunt. Paulus aut̄
cum athenis eos expectaret, incitabat spūs eius in ipo. uidens ydo
latrie deditam ciuitatem. Disputabat ig̃ in synagoga cum
iudeis & colentib̄z & in foro p omnes dies ad eos qui aderant.
Quidam aut̄ epicurei & stoici philosophi disserebant cū eo.
& quidam dicebant. Quid uult seminiuꝰ hic dicere. Alii
ũ nouoꝝ demoniorū uidet annuntiator esse. q̄ ihm & resur
rectionem annuntiabat eis. Et apprehensum eum ad areopa
gum duxerunt eum dicentes. Possumus scire que & hec noua
que a te dicit doctrina. Noua enim quedam infers auribz
nris. Volumus ig̃ scire. quidnā uelint hec esse. Athenienses
aut̄ omnes & aduene hospites ad nichil aliud uacabant, nisi
aut dicere aut audire aliquid nouū.

xlvij.

Stans autē paulus in medio areopagi ait. Uiri .xliii.
athenienses p omnia quasi superstitiosiores uos ēē uideo. Pre-
teriens enim et uidens simulachra uestra inueni et aram in
qua scriptum erat ignoto deo. Quod ignorantes colitis hoc
ego annuntio uob. Deus qui fecit mundum et omnia
que in eis sunt. Hic celi et terre cum sit dns non in manufactis
templis habitat. nec manibus humanis colit indigens ali-
quo. cum ipse det omnibus uitam et inspirationē et omnia. fe-
citq; ex uno omne genus hominū inhabitare super uniuersam
faciem terre. Definiens statuta tempora et terminos habitationis
eorum querere deum. si forte attrectent eum aut inueniant.
Quamuis non longe sit ab uno quoq; nostrum. In ipso enim uiuimus
et mouemur et sumus. sicut et quidam uestrum poetarum dixerunt.
Ipsius enim et genus sumus. Genus ergo cum simus dei. non debemus
existimare auro aut argento aut lapidi sculpture artis
et cogitationis hominis diuinum esse simile. Et tempora
quidem huius ignorantie despiciens deus. nunc annuntiat ho-
minibus ut omnes ubique penitentiam agant. eo quod statuit diem
in qua iudicaturus est orbem in equitate. in uiro in quo statu-
it fidem. probans omnibus suscitans eum a mortuis. Cum au-
dissent autem resurrectionem mortuorum. quidam quidem irridebant
quidam uero dixerunt. Audiemus te de hoc iterum. Sic paulus exi-
Quidam uero uiri adherentes ei .xlv. sunt de medio eorum.
crediderunt. In quibus et dionisius areopagita et mulier
nomine damaris et alii cum eis. Post hec egressus ab athenis ue-
nit corinthum. Et inueniens quendam iudeum nomine aquil-
lam ponticum genere. qui nuper uenerat ab italia et priscillam
uxorem eius. eo quod precepisset claudius discedere omnes iudeos a ro-
ma. accessit ad eos. Et quia eiusdem erat artis. manebat apud
eos et operabatur. Erant autem scenofactorie artis. Cum uenisset
autem de macedonia silas et timotheus instabat uerbo paulus testi-
ficans iudeis esse ihm christum. Contradicentibus autem eis et blasphe-
mantibus excutiens uestimenta sua dixit ad eos. Sanguis uester
super caput uestrum. Mundus ego ex hoc ad gentes uadam. Et
migrans inde intrauit in domum cuiusdam nomine iusti colen-
tis deum. cuius domus erat coniuncta synagoge. Crispus autem
archisynagogus credidit domino cum omni domo sua. et multi
corinthiorum audientes credebant et baptizabantur. Dixit autem
dominus nocte paulo per uisionem. Noli timere. sed loquere et ne ta-
ceas. propterea quod ego sum tecum. Et nemo apponetur tibi ut noceat te
quoniam populus est mihi multus in hac ciuitate. Sedit autem annum
et sex menses docens apud eos uerbum dei. .xlvi.
Gallione autem proconsule achaie insurrexerunt uno animo
iudei in paulum et adduxerunt eum ad tribunal dicentes.
Quia contra legem hic persuadet hominibus colere deum. Incipi-
ente autem paulo aperire os. dixit gallio ad iudeos. Si quidem
esset iniquum aliquid aut facinus pessimum. o uiri iu-
dei recte uos sustinerem. Si uero questiones sunt de uerbo et nomi-
bus legis uestre uos ipsi uidetis. iudex ego horum nolo esse. Et eiecit
eos a tribunali. Apprehendentes autem omnes sosthenem
principem synagoge. percutiebant eum ante tribunal. et ni-
chil eorum gallioni cure erat. Paulus uero cum adhuc sustine-
ret dies multos fratribus ualefaciens nauigauit syriam.
et cum eo priscilla et aquila qui sibi totonderat in cenchris ca-
put. habebat enim uotum. Deuenitq; ephesum et illos
ibi reliquit. Ipse uero ingressus synagogam. disputabat cum
iudeis. Rogantibus autem eis ut amplius tempore maneret. non
consensit. Sed ualefaciens et dicens iterum reuertar ad uos
deo uolente. profectus est ab epheso. Et descendens cesaream
ascendit et salutauit ecclesiam. et descendit antiochiam. Et
facto ibi aliquanto tempore. profectus perambulans exordine ga-
laticam regionem et phrygiam confirmans omnes discipulos. .xlvii.
Quidam iudeus autem quidam apollo nomine. alexandrinus natione.
uir eloquens deuenit ephesum. potens in scripturis. Hic erat
edoctus uiam domini. et feruens spiritu. Loquebatur et docebat dili-
genter ea que sunt ihesu. sciens tantum baptismum iohannis. Hic quoque cepit
fiducialiter agere in synagoga. Quem cum audissent priscilla et
aquila assumpserunt eum. et diligentius exposuerunt ei uiam dei.
Cum autem uellet ire achaiam. exhortati fratres scripserunt discipu-
lis ut susciperent eum. Qui cum uenisset contulit multum his
qui crediderunt. Uehementer enim iudeos reuincebat. publice
ostendens per scripturas esse xpm ihm. Factum est autem cum apollo esset co-
rinthi. ut paulus peragratis superioribus partibus ueniret ephesum.
et inueniret quosdam discipulos dixitque ad eos. Si spm sanc-
tum accepistis credentes. At illi dixerunt ad eum. Sed neque si spes sanctus est.
audiuimus. Ille uero ait. In quo ergo baptizati estis. Qui dixerunt. In
iohannis baptismate. Dixit autem paulus. Johannes baptizauit baptis-
mo penitentie populum dicens in eum qui uenturus esset post ipsum ut cre-
derent hoc est in ihm. His auditis baptizati sunt in nomine
domini ihu. Et cum imposuisset illis manus paulus. uenit spūs sanctus
super eos et loquebantur linguis et prophetabant. Erant autem omnes
uiri fere xii. Introgressus autem synagogam cum fiducia loque-
batur per tres menses disputans et suadens de regno dei. Cum
autem quidam indurarentur et non crederent. maledicentes uiam
domini coram multitudine. discedens ab eis segregauit discipulos
cotidie disputans in schola tyranni cuiusdam. Hoc autem factum
est per biennium. ita ut omnes qui habitabant in asia audi-
rent uerbum domini. iudei atque gentiles. Uirtutes quoque non mo-
icas deus faciebat per manus pauli. ita ut etiam super languidos deferentur a corpore eius sudaria. uel semicinctia et recedebant
ab eis languores et spūs nequam egrediebantur. .xlviii.
Tentauerunt autem quidam et de circumeuntibus iudeis exor-
cistis inuocare super eos qui habebant spūs malos nomen
domini ihu dicentes. Adiuro uos per ihm quem paulus predicat.
Erant autem cuiusdam sceue iudei principis sacerdotum. vii. fi-
lii qui hoc faciebant. Respondens autem spūs nequam dixit eis.
Ihm noui et paulum scio. Uos autem qui estis. Et insiliens
homo in eos in quo erat demonium pessimum et dominatus amborum
inualuit contra eos. ita ut nudi et uulnerati effugerent de domo
illa. Hoc autem notum factum est omnibus iudeis atque gentilibus qui
habitabant ephesi. Et cecidit timor super omnes illos. et mag-
nificabatur nomen domini ihu. Multique credentium uenibant
confitentes et annuntiantes actus suos. Multi autem ex eis
qui fuerant curiosa sectati. contulerunt libros et combusserunt
coram omnibus. Et computatis pretiis illorum inuenerunt pecu-
niam denariorum .v. milium. Sic fortiter uerbum dei crescebat
et confortabatur. His autem expletis proposuit paulus in spū
suo transire macedoniam et achaiam. ire ihrlm dicens. Quoniam post
quam fuero ibi. oportet me et romam uidere. Mittens autem
in macedoniam duos ex ministrantibus sibi timotheum
et erastum. ipse mansit ad tempus in asia. .xlix.
Secta est autem illo tempore turbatio non minima de uia domini.
Demetrius enim quidam nomine argentarius faciens
edes argenteas diane. prestabat artificibus non modicum questum.
Quos conuocans et eos qui eiusmodi erant opifices dixit. Uiri
scitis quia de hoc artificio adquisitio est nobis. Et uidetis et
auditis quia non solum ephesi. sed pene totius asie paulus hic sua-
dens auertit multam turbam dicens. quoniam non sunt dii qui
manibus fiunt. Non solum autem hec periclitabitur nobis pars
in redargutionem uenire. sed et magne diane templum in ni-
chilum reputabitur. Sed et destrui incipiet maiestas eius.
quam tota asia et orbis colit. His auditis repleti sunt ira et excla-
mauerunt dicentes. Magna diana ephesiorum. Et impleta est
ciuitas confusione. Et impetum fecerunt uno animo in thea-
trum raptis gaio et aristarco macedonibus comitibus pauli.
Paulo autem uolente intrare in populum. non permiserunt discipuli.

Quidam autē ⁊ de alijs ꝑncipibꝫ qui erant amici ei⁹ mise
runt ad eum rogantes ne se daret in theatrum. Alij autē alij
ūd clamabant. Erat enim ecclā confusa: ⁊ plures nesciebāt
ꝙr causa conuenissent. De turba autē detraxerūt alexandrū
ꝑpellentibꝫ eum iudeis. Alexander ḡ manu silentio postula
to uolebat rōnem reddere ꝑplō. Quem ut cognouerūt iudeum
ēe: uox fāctā ē una oīm qui p horas duas clamarūtū. Magna
diana ephesioꝝ. Et cum sedasset scriba turbas: dixit. Viri
ephesij quis enim ē hominum qui nesciat ephesioꝝ ciuitatē
cultricem ēe magne diane iouisq; ꝑlis. Cum ḡ his contradici
ri possit. oportet uos sedatos ēe ⁊ nichil temere agere. Adduxistis
enim homines istos: neq; sacrilegos neq; blasphemantes dām
uām. Q⁹ si demetrius ⁊ qui cum eo sunt artifices hūt adūsus
aliquem cām: conuentꝰ forenses aguntur ⁊ proconsules sūt. accu
sent inuicem. Si quid autē alijus rei queritis: in legitima
ecclā potest absolui. Jam ⁊ periclitamur argui seditionis ho
dierne: cum nullus obnoxius sit de quo possimꝰ reddere ratio
nem concursus istius. Et cū hec dixisset dimisit ecclām. .l.

Postq̄m autē cessauit tumultꝰ. uocatis paulus discipulis ex
hortatus eos ualedixit ⁊ ꝑfectꝰ ē ut iret macedoniam.
Cum autē pambulasset ꝑtes illas: ⁊ exhortatus eos fuisset
multo sermone. uenit ad greciam. Vbi cum fuisset īmenses
tres: fēe sunt illi insidie a iudeis nauigaturo in syriam.
Habuitq; consilium ut reuerteret ꝑ macedoniā. Comitatꝰ
ē autē eum sopatēr pirri berheñsis. Thessalonicensium ū
aristarchus ⁊ secundus ⁊ gaius derbeus ⁊ timotheꝰ. Asia
ni ū tichicus ⁊ trophimus. Hi cum ꝑcessissent: sustinuerūt
nos troade. Nos ū nauigauimꝰ ꝑ dies azimoꝝ a philippis
⁊ uenimꝰ ad eos. ībidem in diebꝫ .v. ū demorati sumꝰ diebꝫ
septē. Vna autē sabbati cum cōuenissem ad frangendū
panem: paulus disputabat eis ꝑfecturus in crastinum: ꝑ
traxitq; sermonē usq; in mediam noctem. Erant autē
lampades copiose in cenaculo: ū eramꝰ congregati. Sedens autē
quidam adolescens nomine eutichus supra fenestrā. cū ingra
resē sopno graui disputante diu paulo ductus sopno eccidit de tercio cenaculo deorsum ⁊ sublatus est mortuus.
Ad quem cum descendisset paulus incubuit supra eum
⁊ cōplexus dixit. Nolite turbari. Anima enim ipius in
ipso est. Ascendens autē frangensq; panem ⁊ gustans: satisq; allocutꝰ usq; in lucem sic ꝑfectus ē. Adduxerunt
autē puerū uiuentē ⁊ consolati sūt ūmaxime. Nos ā
scendentes nauem naugauimꝰ in asson. inde suscepturi paulū. Sic enī disposuerat ipe ꝑ terrā iter facturus.
Cum autē inuenisset nos in asson: assūpto .li.
eo uenimꝰ mitilenē. Et inde naugantes sequenti
die uenimꝰ contra chiū. Et alia die applicuimꝰ samum.
⁊ sequenti die uenimꝰ miletum. Proposuerat enī paulus cū īnaugare ephesum: ne qua mora illi fieret ī asia.
festinabat enī si possibile sibi erat: ut diem pentecosten
faceret ihēsolimis. A mileto autē mittens ephesum: uocauit
maiores natu ecclē. Qui cum uenissent ad eum ⁊ simul
essent: dixit eis. Vos scitis a prima die qua ingressus sū in asiā
qualē p omē tempꝰ uobiscum fuerim seruiens dño cū oīm
humilitate ⁊ lacrimis ⁊ temptationibꝫ que mihi accidunt
ex insidijs iudeoꝝ. Quomō nichil subtraxerim uob utilium
quominꝰ annunciarem uobis ⁊ docerem uos. Publice ⁊ ꝑ do
mos testificans iudeis atq; gentilibꝫ in deum penitentiam ⁊ fi
dem in dñm nrm ihēm xp̄m. Et nūc ecce alligatus ego spū ua
do in ierlēm. que in ea uentura sint ignorans. nisi q⁹ spūs
sc̄s ꝑ omēs ciuitates ꝓtestatur mihi dicens q̄m uincula ⁊ tribulationes me manent. Sed nichil horum uereor. nec facio ammā meam ꝑcioriem q̄m me. dum mihi consummem cursum meū. ⁊ ministerium q⁹ accepi a dño ihū testificari
euangliū gr̄ie dei. Et nūc ecce ego scio q⁹ amplius nō uidebitis
faciem meam uos oīes ꝑ quos transiui ꝓdicans regnum
dei. Quapp̄ contestor uos hodierna die. q⁹ mundus sum a
sanguine oīum. Non enim subterfugi quominꝰ annunciarem oēm consilium dei uob. Attendite uobis ⁊ uniuerso
gregi. in quo uos spūs scūs posuit epos regere ecclām dei. q̄m ad
quisiuit sanguine suo. Ego scio q̄m intrabunt ꝑ discessionem meam lupi rapaces in uos nō parcentes gregi. ⁊ ex uob
ipis exurgent uiri loquentes peruersa ut abducant discipulos
post se. Propē q⁹ uigilate memoria retinentes q̄m ꝑ triennium nocte ⁊ die nō cessaui cum lacrimis monens unumquē
q⁹ uestrum. Et nūc cōmendo uos dño ⁊ uerbo gr̄ie ipius. qui potens ē
edificare ⁊ dare hereditatem in scīficatis oībus. Argentum
⁊ aurum aut uestem nulli concupiui ipi scitis. q̄m ad ea
que mihi opus erant ⁊ his qui mecū sunt ministrauerūt manus iste
oīa. Ostendi uobis q̄m sic laborantes oportet suscipere infirmos. ac meminisse uerbi dñi ihū q̄m ipe dixit. Beatius ē magis
dare q̄m accipere. Et cum hec dixisset: ponens genua sua cū
oībus illis orauit. Magnus autē fletus factus est omnium. Et
procumbentes sup collum pauli osculabant eum dolentes
maxime in uerbo q⁹ dixerat q̄m amplius faciem eius non
essent uisuri. Et deducebant eum ad nauem. .lii.

Cum autē factum esset ut naugaremꝰ abstracti ab eis: rec
to cursu uenimꝰ choum. ⁊ sequenti die rhodum. ⁊ inde
patarā. Et cum inuenissemꝰ nauem transfretantē ⁊ phe
nicem: ascendentes naugauimꝰ. Cum apparuissemꝰ autē
cyprū. relinquentes eam ad sinistrā. naugauimꝰ in syriā
⁊ uenimꝰ tyrum. Ibi enim erat nauis exponēs onus. In
uentis autē discipulis mansimꝰ ibi diebꝫ .vii. qui paulo di
cebant ꝑ spūm ne ascenderet ihēsolimam. Et expletis diebꝫ
profecti ibamꝰ. deducentibꝫ nos oībus cū uxoribꝫ ⁊ filijs usq;
foras ciuitatem. ⁊ positis genibꝫ in littore orauimꝰ. Et cū
ualefecissemꝰ inuicem. ascendimꝰ in nauem. Illi autē redierunt in sua: nos ū naugatione expleta. a tyro descendimꝰ ptolomaidam. ⁊ salutatis frībꝫ mansimꝰ die una apud
illos. Alia autē die ꝑfecti uenimꝰ cesaream. Et intrantes do
mum philippi euangliste qui erat unus de .vii. mansimus
apud eum. Huic autē erant filie. iiii. uirgines ꝓphantes.
Et cum morarem̄ ꝑ dies aliquot supuenit quidam a
iudea ꝓpheta nomine agabus. Is cum uenisset ad nos tulit
zonam pauli ⁊ alligauit sibi pedes ⁊ manus dixit. Hec dicit
sp̄s scūs. uirum cuius est zona hec sic alligabūt iudei in ierlēm iudei
⁊ tradent in manus gentium. Q⁹ cum audissemꝰ rogabamus nos ⁊ qui loci illi erant ne ascenderet ihēsolimam. Tūc
respondit paulus ⁊ dixit. Quid facitis flentes ⁊ affligentes cor meum: Ego enim nō solum alligari sed ⁊ mori in
ierlēm paratus sum ꝓ nomine dñi ihū. Et cum ei suaderet nō posset: quietumꝰ dicentes. Dñi uoluntas fiat. .liii.

Post dies autē istos ꝑparati ascendebamus ierlēm. Venerunt autē ⁊ de discipulis a cesarea nobiscum adducentes apud quem hospitaremur nasonem quendam cyprium
antiquum discipulum. Et cum uenissemꝰ ihēsolimam: libēter exceperunt nos fratres. Sequenti autē die introibat nobiscum
paulus ad iacobū. omēsq; collecti sūt seniores. Quos cum
salutasset narrabat ꝑ singula que fecisset dūs in gentibus
ꝑ ministerium ipius. At illi cum audissent magnificabant
dñm. Dixerūtq; ei. Videt frater quot milia sunt in iudeis qui
crediderūt ⁊ omēs emulatores sūt legis. Audierūt autē de te
q⁹ discessionem doceas a moyse eorum qui p gentes sunt iudeos dicens nō debere eos circumcidere filios suos. neq; secundum
consuetudinem ingredi. Quid ḡ est: Utiq; oportet conuenire multitudinē. Audient enim te supuenisse.
Hoc ḡ fac q⁹ dicimus. Sunt nobis uiri. iiii. uotum hītes

sup se. his assumptis scripta re cum illis & impende in illis ut radant capita & sciant omes q̄ que de re audierūt falsa sunt: sed ambulans & ipe custodiens legem. De his autem qui crediderunt ex gentibus nos scripsimus iudicantes ut abstineant se ab ydolis immolato & sanguine & suffocato & fornicone.

Tunc paulus assumptis viris posten die purificat cū illis intrauit in templum annuncians expletionem dierum purificationis donec offerret p uno q̄q eox oblatio. Dum aut̄ septem dies consummarent hi qui de asia erant iudei cum vidissent eum in templo concitauerūt omem plm & iniecerūt ei manus clamantes: Viri israelite adiuuate. Hic est homo qui aduersus plm & legem & locum hunc oēs ubiq̄ docens insup & grecos induxit in templū & violauit scm locū istū. Viderant enim trophimum ephesium in ciuitate cū ipo quē estimauerūt q̄m in templum introduxisset paulus. Cōmota q̄ est ciuitas tota & facta est concursio pli & apphendentes paulum trahebant eum extra templum & statim clause sūt ianue. Querentibus aut̄ eum occidere nunciatum est tribuno cohortis q̄ tota cōfundit hierlm. Qui statim assumptis militibus & centonibus decucurrit ad illos. Qui cum vidissent tribunū & milites cessauerūt penitus paulum. Tunc accedens tribunus apphendit eum & iussit alligari catenis duabus & interrogabat quis esset & quid fecisset. Alii aut̄ aliud clamabant in turba. Et cum nō posset certum cognoscere p tumultu iussit duci eum in castra. Et cum venisset ad gradus contigit ut portaret̄ a militibus p vim plī. Sequebat̄ enim multitudo plī clamās tolle eum. Et cum cepisset induci in castra paulus dicit tribuno. Si licet mihi loqui aliquid ad te. Qui dixit. Grece nosti: Nōne tu es egyptius qui ante hos dies tumultū concitasti & eduxisti in desertum .iiii. milia virox sicariox? Et dixit ad eum paulus. Ego homo sum quidem iudeus a tharso cilicie nō ignote ciuitatis municeps. Rogo aut̄ te permitte mihi loqui ad plm. Et cum ille permisisset paulus stans in gradibus annuit manu ad plebem & magno silentio facto allocutus est hebrea lingua dicens.

·lv.

Viri fres & patres audite quam ad vos nūc reddo rōnem. Cum audissent aut̄ q̄ hebrea lingua loqueret̄ ad illos magis p̄stiterūt silentium. Et dixit. Ego sum vir iudeus natus tharso cilicie nutrit aut̄ in ista ciuitate sec̄ pedes gamaliel erudit̄ iuxta veritatem patrie legis emulator legis sicut vos omes estis hodie. qui hanc viam p̄secut̄ sum usq̄ ad mortem alligans & tradens in custodias viros ac mulieres sicut princeps sacerdotū mihi testimoniū reddit & omes maiores natu a quibus & epl̄as accipiens ad fres damascū pgebam ut adducerem inde vinctos in hierlm ut punirent̄. Factū est aut̄ eunte me & appropinquante damasco media die subito de celo circūfulsit me lux copiosa & decidens in terram audiui vocem dicentem mihi. Saule saule quid me p̄sequeris? Ego aut̄ respondi. Quis es dne? Dixitq̄ ad me. Ego sum ihc nazarenus quem tu p̄sequeris. Et qui mecū erant lucē quidē viderunt. vocem aut̄ nō audierūt ei qui loquebat̄ mec̄. Et dixi quid faciam dne? Dns aut̄ dixit ad me. Surgens vade damascum & ibi t̄ dicet̄ de oībus que oporteat te facere. Et cum nō viderem p claritate lucis illius. ad manū deduct̄ a comitibus veni damascum.

·lvi.

Ananias aut̄ quidam vir secm legem testimonium hns ab oībus habitantibus iudeis veniens ad me & adstans dixit mihi. Saule frē respice. Et ego eadem hora respexi in eum. Ille aut̄ dixit. Deus patrū nrox p̄ordinauit te ut cognosceres voluntatem ei & videres iustum & audires vocem ex ore ei. quia eris testis illi ad oēs homines eox que vidisti & audisti. Et nūc quid moraris? Exurge & baptizare & ablue peccata tua invocato nomine ihu. Factū est aut̄ reuertenti in in ihlm & orante in templo fieri me in stupore mentis & videre illum dicentem mihi. Festina & exi velociter ex ihlm q̄m nō recipient testimoniū tuum de me. Et ego dixi. Dne ipi sciunt q̄ ego eram concludens in carcerem & cedens per synagogas eos qui credebant in te. Et cum funderet̄ sanguis stephani testis tui ego astabam & consentiebam & custodiebam vestimenta interficientium illum. Et dixit ad me. Vade q̄m ad nationes longe mittam te. Audiebant aut̄ usq̄ ad hoc verbum & leuauerūt vocem suam dicentes. Tolle de terra eiusmodi. Non enim fas est eum vivere. Vociferantibus aut̄ eis & proicientibus vestimenta sua & pulverem iactantibus in aerem. iussit tribunus induci eum in castra & flagellis cedi & torqueri eum. ut sciret p̄pter quam cām sic adclamarent ei. Et cum astrinxissent eum loris dixit astanti sibi centurioni paul? Si hominē romanū & indemnatum licet vobis flagellare? Quo audito centurio accessit ad tribunū & nunciauit dicens. Quid actur es? hic enim homo civis romanus est? Accedens aut̄ tribunus dixit illi. Dic mihi si tu romanus es? At ille dixit. Etiam. Et respondit tribunus. Ego multa summa civilitatem hanc consecut̄ sum. Et paulus ait. Ego aut̄ & natus sum. Statimq̄ discesserūt ab illo qui eum torturi erant. Tribunus q̄q timuit postq̄ rescivit q̄ civis romanus esset? & q̄ ligasset eum? Postera aut̄ die volens scire diligenti qua ex causa accusaret̄ a iudeis? solvit eum & iussit sacerdotes cōvenire & omem concilium & producens paulum statuit inter illos.

·lvii.

Intendens aut̄ paulus ait. Viri fres ego omni conscientia bona conversatus sum ante dm usq̄ in hodiernum diem. Princeps aut̄ sacerdotum ananias precepit astantibus ei percutere os eius. Tunc paulus ad eum dixit. Percutiet te ds paries dealbate. Et tu sedens iudicas me secm legem & contra legem iubes me percuti? Et qui astabant dixerunt. Summum sacerdotem dei maledicis? Dixit aut̄ paulus. Nesciebam fres q̄ princeps est sacerdotum. Scriptum est enim. Principem pli tui non maledices. Sciens aut̄ paulus q̄ una pars esset saducceox & altera phariseox exclamauit in concilio. Viri fres ego phariseus sum filius phariseox. De spe & resurrectione mortuox ego iudicox. Et cum hec dixisset facta est dissentio inter phariseos & saducceos & soluta est multitudo. Saducei aut̄ dicunt nō esse resurrectionem neq̄ angelum neq̄ spm. Pharisei aut̄ utrumq̄ confitent̄. Facta est aut̄ clamor magnus & exurgentes quidam phariseox pugnabant dicentes. Nichil mali inuenimus in homine isto. Quid si spūs locut̄ est ei aut angelus? Et cum magna dissensio facta esset. timens tribunus ne discerperet paulum ab ipis iussit militibus descendere & rapere eum de medio eox ac deducere eum in castra. Sequenti aut̄ nocte assistens ei dns ait. Constans esto sicut enim testificatus es de me in hierlm sic te oportet & rome testificari.

·lviii.

Facta aut̄ die collegerunt se quidam ex iudeis & devouerūt se dicentes neq̄ manducatos neq̄ bibituros donec occiderent paulum. Erant aut̄ plus quam xl. viri qui hanc coniurationem fecerant. Qui accesserunt ad principes sacerdotum & seniores & dixerunt. Deuotione devouimus nos nichil gustaturos donec occidamus paulum. Nunc ergo vos notum facite tribuno cū consilio ut adducat illum ad vos. tanq̄ aliquid certius cognoturi de eo. Nos autem priusq̄m appropiet paratu sumus interficere illum. Quod cum audisset filius sororis paulus insidias? venit & intrauit in castra & nunciauit paulo. Vocans aut̄ paulus ad se unum ex centonibus ait. Adolescentem hunc perduc ad tribunum. habet enim aliquid indicare illi. Et ille quidem assumens eum duxit ad tribunum & ait. Vinctus paulus rogauit me hunc adolescentem perducere ad te. habentem aliquid loqui tibi. Apphendens aut̄ manus tribu-

nul manum illi' fecellit cum eo seorsum ⁊ introgauit il
lum. Quid est qd' habes indicare tibi. Ille aut dixit. Judei co
uenit rogare te ut crastina die paulum pducas in cociliu
um. qsi aliquid certi inquisturi sint de illo. Tu ũ ne credi
deris illis. insidiant enim ei ex eis uiri ampli' qm xl. qui se
deuouerũ ñ manducare neq; bibẽ donec interficiant eũ. Et
nũc parati sũt exspectantes pmissum tuum. ·lxc.

Tribunꝰ g dimisit adolescentem precipiens ne cui loquerẽ
qm hec nota sibi fecisset. Et conuocatis duobꝫ centurio
nibꝫ dixit illis. Parate milites ducentos ut eant usq; cesaree.
⁊ equites septuaginta ⁊ lanceatos ducentos a tercia hora noctis
⁊ iumenta parate. ut inponentes paulum eum saluum pduc
ant ad felicem pñsidem. scribens ei epla cõtinentẽ hec.
Claudius lysias optimo pñsidi felici salutẽ. Virum hñ com
prehensum a iudeis ⁊ incipientem interfici ab eis supueniens cũ
exercitu eripui. cognito qꝫ romanꝰ ẽ. Volensq; scire cãm qm
obtiebant illi deduxi eum in concilium eoꝝ quem inueni
accusari de questionibꝫ legis ipsoꝝ. Nichil ũ dignũ morte aut
uinculis hñtem crimen. Et cum mihi datum esset de insidis
quas paratas erant ei. misi ad te denuntians ⁊ accusatoribꝫ ut
Viuet g sclm pceptum ·lxc· dicant apd te.
sibi aduersus illum paulum dixerunt pro nocte in antipa
tridem ⁊ postera die dimissis equitibꝫ ut irent cũ eo reuer
si sũt ad castra. Qui cum uenissent cesaream ⁊ tradidissent
eplam pñsidi statuerũt ante illum ⁊ paulũ. Cum legisset
autẽ ⁊ interrogasset de qua prouincia esset. ⁊ cognoscens qꝫ de ci
licia. audiam te inquit cum accusatores tui uenerint. Jussit
qꝫ in pretorio herodis custodiri eum. Post .v. aut dies descendit
princeps sacerdotum ananias cũ senioribꝫ quibꝫdã. ⁊ tertullo
quodam oratore qui adierũ pñsidem aduersus paulũ. Et cita
to paulo cepit accusare tertullus dicens. Cum in multa pa
ce agamꝰ per te. ⁊ multa corrigantur pro tua prouidentia semp ⁊
ubiq; suscipimꝰ optime felix cũ omni gratiarũ actione. Ne diu
tius aut te protraham. oro breuiter audias nos pro tua clemẽtia.
Inuenimꝰ hunc hominẽ pestiferum ⁊ concitantẽ seditionem
omnibꝫ iudeis in uniuerso orbe. ⁊ auctorem sedicionis secte na
zarenoꝝ qui etiam templum uiolare conatus est. quem ⁊ appre
hensum uoluimꝰ sclm legem nram iudicare. Superueniens
autem tribunꝰ lysias cum ui magna eripuit eum de manibꝫ
nris. iubens accusatores eius ad te uenire. A quo poteris ipse iu
dicans de omnibꝫ istis cognoscere de quibꝫ nos accusamus eum.
Adiecerũt autẽ ⁊ iudei dicentes hec ita se hñt. Respondit autẽ
paulus annuente sibi pñsidi dicere. ·lxi·

Ex multis annis ẽ te iudicem gentis huius sciens bono a
nimo pro me satisfaciam. Potes enim cognoscere qꝫ ñ plus
sunt dies mihi q̃. xii. ex qbus ascendi adorare in hierl'm. Et neq;
in templo inuenerũt me cũ aliquo disputantẽ aut concur
sum facientẽ turbe. neq; in synagogis neq; in ciuitate. neq;
probare possunt quorum ñ de quibꝫ nũc accusant me. Confiteor autẽ
hoc tibi qd' secundum sectam quam dicunt heresim sic deseruio pa
tri deo meo credens omnibꝫ que in lege ⁊ prophetis scripta sũt spem
hñs in dñm. qm ⁊ hi ipsi exspectant resurrectionem futuram
iustoꝝ ⁊ iniquoꝝ. In hoc ⁊ ipse studeo sine offendiculo conscien
tiam hñre ad dñm ⁊ ad homines semp. Post annos autẽ
plures eleemosinas facturus in gentem meam ueni ⁊ oblationes
⁊ uota in quibꝫ inuenerunt me purificatum in templo. ñ cum
turba neq; cum tumultu. Quidam autẽ exercitus iudei quos
oportebat apd te pñto esse ⁊ accusare si quid hñrent aduer
sum me. aut hi ipsi dicant si quid inuenerũt in me ini
quitatis. cum stem in concilio. ñ de una ac solum hac uoce
qua clamaui inter eos stans. qm de resurrectione mortuo
rum ego iudicor hodie a uobis. ·lxii·

Distulit autẽ illos felix certissime sciens de uia dicens.
Cum tribunus lysias descenderit audiam uos. Jussitq; centu
rionem custodire eum ⁊ hñre requiem. nec quenquam prohibere
de suis ministrare ei. Post aliquot autem dies ueniens felix cũ
drusilla uxore sua que erat iudea uocauit paulum ⁊ audi
uit ab eo fidem que ẽ in ihm xpm. Disputante autẽ illo de
iustitia ⁊ castitate ⁊ de iudicio futuro. tremefactus felix respondit.
Qd' nunc attinet uade. tempore autem opportuno accersiam te
iterum. Et spans qꝫ pecunia daretur a paulo ut qd' ⁊ frequen
ter accersiens eum loquebatur cum eo. Biennio autem expleto ac
cepit successorem felix portium festum. Volens autem gratiam
pstare iudeis felix. reliquit paulum uinctum. Festus g cum
uenisset in prouinciam post triduum ascendit ihlm a
cesarea. Adierunt eum principes sacerdotum ⁊ primi iudeoꝝ
aduersus paulum ⁊ rogabant eum postulantes gratiam aduer
sus eum ut uiuere pduci eum iersm in iudicium tendentes ut
eum interficerent in uia. Festus autem respondit paulum ser
ari in cesarea. se autem maturum profecturum. Qui g in uob art po
tentes sũt descendentes simul si qd' est in uiro crimen accusent
eum. Demoratus autem inter eos dies non amplius quam .viii. aut .x.
descendit cesaream. Et altera die sedit pro tribunali ⁊ iussit pau
lum adduci. Qui cum perductus esset. circumsteterũt eum qui
ab ihlm descenderant iudei multas ⁊ graues cãs obtinentes
quas nõ poterant probare. Paulo autem rationem reddente qm neq; in
lege iudeoꝝ neq; in templum neq; in cesarem quicquam peccaui.
Festus autem uolens iudeis gratiam pstare respondens paulo dixit.
Vis ihlm ascendere ⁊ ibi de his iudicari ap me. Dixit
autem paulus. Ad tribunal cesaris sto. ubi me oportet iudicari. Ju
deis ñ nocui sicut tu melius nosti. Si enim nocui aut dignum
morte aliquid feci. ñ recuso mori. Si ũ nichil est eoꝝ que hi
accusant me. nemo potest me illis donare. cesarem appello.
Tunc festus cum consilio locutus respondit. Cesarem appellasti.
ad cesarem ibis. ·lxiii·

Et cum dies aliquot transacti essent. agrippa rex ⁊ bernice des
cenderũt cesaream ad salutandum festum. Et cum dies
plures ibidem morarentur. festus regi indicauit de paulo di
cens. Vir quidam est derelictus a felice uinctus de quo cum esem
ihlm adierunt me principes sacerdotum ⁊ seniores iudeoꝝ po
stulantes aduersus illum damnationem. Ad quos respondi
quꝫ ñ est consuetudo romanis donare aliquem hominem pus
quam is qui accusatur presentes hãt accusatores. locumq; defen
dendi accipiat ad abluenda crimina. Cum g huc conue
nissent sine ulla dilatione sequenti die sedens pro tribuna
li iussit adduci uirum. De quo cum stetissent accusatores.
nullam cãm deferebant de quibꝫ ego suspicabar malam.
Questiones ũ quasdam de sua superstitione habebant aduer
sus eum ⁊ de quodam ihu defuncto quem affirmabat paul'
uiuere. Hesitans autem de huiusmodi questione dicebam si uelles
ire ihlm ⁊ ibi iudicari de istis. Paulo autem appellante ut
seruaretur augusti cognitioni. iussi seruari eum donec mittam
eum ad cesarem. Agrippa autem dixit ad festum. Uolebam ⁊
ipse hominem audire. Cras inquit audies eum. Altera autem
die cum uenisset agrippa ⁊ bernice cum multa ambitio
ne ⁊ introissent in auditorium cum tribunis ⁊ uiris principa
bꝫ ciuitatis. iubente festo adductus est paulus. Et dixit fest?
Agrippa rex ⁊ omnes qui simul adestis nobis cum uiri uidetis
hunc de quo omnis multitudo iudeoꝝ interpellauit me ihlm
limis petens ⁊ hic clamantes nõ oportere eum uiuere amplius.
Ego ũ comperi nichil dignum eum morte admisisse. Ipso
autem hoc appellante ad augustum iudicaui mittere. De quo
quid certum scribam dño nõ habeo. Propter qd' produxi eum
ad uos ⁊ maxime ad te rex agrippa ut interrogatione facta ha
beam quid scribam. Sine ratione enim uidetur mitti uinc
tum ⁊ crimina eius non significare. Agrippa ũ ad paulum ait. p

·xxbj·

mutatur tibi loqui pro eemet ipso. ·lxm·

Tunc paulus extenta manu cepit rōnem reddere. De omnibz quibz accusor a iudeis rex agrippa estimo me beatum ap̄te. cum sim defendens me hodie. maxime te sciente omnia que apd iudeos sūt consuetudines et qstiones. Propter qd obsecro patienter me audias. Et quidem uitam meam a iuuentute que ab initio fuit in gente mea in hierosolymis nouerūt omnes iudei p scientes me ab initio si uelint testimoniū phibere. qm secm certissimā sectam nre religionis uixi phariseus. Et nc in spe que ad patres nros repromissionis fcā est a deo sto iudicio subiectus. in qua xii. tribus nre nocte ac die seruientes spant deuenire. De qua spe accusor a iudeis rex. Quid incredibile iudicat ap̄ uos si deus mortuos suscitat. Et ego quidē existimaui meipm ad dūsum nomen ihu nazareni debere multa ctria agere. qd et feci in hierosolymis. et multos sco in carcerib inclusi. a principib sacerdotū potestate accepta. Et cum occiderentur decreui sententiā. et p omnes synagogas frequenter puniens eos. compellebam blasphemare. Et amplius insaniens in eos. p sequebar usq in exteras ciuitates. In quibz dum uadem damascū cū potestate et permissu p̄ncipum sacerdotum die media in uia iudex rex de celo supra splendorem solis circūfulsisse me lumen et eos qui mecum simul erant. omnesq nos cum decidissem in terram. audiui uocem loquentem mihi hebraica lingua. Saule saule qd me p sequeris. Durum est tibi contra stimulum calcitrare. Ego aut dixi. Quis es dne. Dns aut dixit. Ego sum ihc quem tu p sequeris. Sed exurge et sta supra pedes tuos. Ad hoc enim apparui tibi ut constituam te ministrum et testem eorum que uidisti et eorum quibz apparebo tibi. eripiens te de pplis et gentib in quas nunc ego mitto te aperire oculos eorum. ut conuertantur a tenebris ad lucem et de potestate sathane ad deum. ut accipiant remissionem peccatorum et sortem inter scos p fidem que est in me. Vnde rex agrippa si fui incredulus celesti uisioni. sed his qui sunt damasci primum et hierosolymis et omni regione iudee et gentib annuntiabam ut pnam agerent et conuertentur ad dūm digna pnie opa facientes. Hac ex causa me iudei cum essem in templo comprehensum temptabant uolentes me interficere. Auxilio aut adiutus dei usq in hodiernū diem sto testificans minori atq maiori nichil extra dicens quam ea que pphe fuerunt locuti futura esse et moyses. Si passibilis xp̄s. si primus ex resurrectione mortuorum lumen annuntaturus est plis et gentib. ·lxv·

Hec loquente eo et rōnem reddente. fest magna uoce dixit. Insanis paule. Multe te litere ad insaniā conuertunt. Et paulus. Non insanio inquit optime feste. sed ueritatis et sobrietatis uba eloquor. Scit enim de his rex ad quem et constanter loquor. Latere enim eum nichil horum arbitror. neq enim in angulo quicquam horum gestum est. Credis rex agrippa pphis. Scio q credis. Agrippa aut ad paulum. In modico suades me xp̄ianum fieri. Et paulus. Optarem ap̄ dūm et in modico et in magno. Non tm te sed et omnes hos qui audiunt hodie fieri tales. qualis et ego sum excepto uinculis his. Et exurrexit rex et pses et bernice et qui assidebant eis. Qui cum secessissent loquebantur ad inuicem dicentes. q nichil morte aut uinculis dignum quid fecit homo iste. Agrippa aut festo dixit. Dimitti potuit ho hic. si non appellasset cesarem. ut autem iudicatum est cum nauigare in italiam et tradi paulum cū reliquis custodiis centurioni nomine iulio cohortis auguste. ·lxvi·

Ascendentes aut nauem adrumentinā incipiente nauigare circa asie loca sustulimus. pseuerante nobiscum aristarcho macedone thessalonicense. Sequenti aut die deuenimus sydonem. Humane aut tractans iulius paulum permisit ad amicos ire et curam sui agere. Et inde cum sustulissemus subnauigauimus cypro. Propter qd essent uenti contrarii et pelagus ciliciē et pamphilie nauigantes uenimus lystram que est lycie. Et ibi inueniens centurio nauem alexandrinam nauigantem in italiam transposuit nos in eam. Et cum multis diebz tarde nauigaremus. et uix deuenissemus est gnidū phibente nos uento adnauigare. transeuimus sub salmonē. Et uix uertentes nauigantes uenimus in locum quēdam qui uocat boni portus. cui uicina erat ciuitas thalasa. Multo aut tempe pacto et cum iam tuta esset nauigatio eo q et ieiunium preterisset consolabat paulus dicens eis. Viri uideo quoniam cū iniuria et multo dampno. non solū oneris et nauis. sed etiam animarum nrarū incipit esse nauigatio. Centurio aut gubernatori et nauclero magis credebat eorum hys que a paulo dicebant. Et cum apt portus non esset ad hyemandum. plures statuerunt consilium nauigare inde si quo possent phenice hyemare. deuenientes portum crete respicientem ad affricum et ad chorum. Aspirante aut austro estimantes propositum se tenere. cum sustulissent de asson. legebant cretam. Non post multum aut misit se est ipsam uentus typhonicus qui uocat euro aquilo. Cumq arrepta esset nauis et non posset conari in uentum. data naue flatibz ferebamur. Insulam aut decurrentes quādam que uocat cauda portumus uix obtinere scapham. Qua sublata. adiutoriis utebantur accingentes nauem timentes ne in syrtim inciderent. submisso uase sic ferebantur. Valide nob aut tempestate iactatis. sequenti die iactum fecerunt. Et tertia die suis manibz armamenta nauis proiecerūt. Neq sole aut neq sidibz apparentibz p plures dies. et tempestate non exigua imminente. iam ablata erat spes omnis salutis nre. Et cum multa ieiunatio fuisset. tunc stans paulus in medio eorum dixit. Oportebat quidē o uiri audito me non tollere a creta. lucriq facere iniuriam hanc et iacturā. Et nunc suadeo uobis bono animo esse. Amissio enim nulli animē erit ex uob preter quam nauis. Astitit aut mihi hac nocte angelus dei. cui sum ego et quem deseruio dicens. Ne timeas paule. cesari te oportet assistere. Et ecce donauit tibi deus omnes qui nauigant tecum. Propter qd bono animo estote uiri. Credo enim deo meo q sic erit quemadmodū dictum est mihi. In insulam aut quādā oportet nos deuenire. ·lxvii·

Sed postea quam xiiii. die nox supuenit nauigantibz nobis in adria circa mediā noctem suspicabantur nauite apparere sibi aliquam regionem quia et submittentes pulidem inuenerūt passus. xx. Et pusillum inde separati inuenerūt passus. xv. Timentes aut ne in aspera loca incideremus de puppi mittentes anchoras. uiii. optabant diem fieri. Nautis u querentibz fugere de nau. cum misissent scapham sub ire sub obtentu q inciperent a prora anchoras extendere. dixit paulus centurioni et militibz. Nisi hi in naui manserint. uos salui fieri non potestis. Tunc abscidērunt milites funes scaphe et passi sunt eam excidere. Et cum lux inciperet fieri. rogabat paulus omnes sumere cibum dicens. Quartadecima die hodie expectantes ieiunium permanetis nichil accipientes. Propter qd rogo uos accipere cibum p salute uestra. qm nullius uestrum capillus de capite peribit. Et cum hec dixisset sumens panem gratias egit deo in conspectu omnium. Et cum fregisset. cepit manducare. Animequiores aut facti omnes et ipsi assumpserunt cibum. Eramus u universe anime in naui. ccl. lxxvi. Et saturati cibo alleuiabant nauem iactantes triticum in mare. Cum aut dies fieret terram non cognoscebant. Sinum u quendā considerabant hunc autem litus in quem cogitabant si possent eicere nauem. Et cum anchoras sustulissent. committebant se mari. simul laxantes iuncturas gubernaculorum. et leuato ar-

temone sc̃m aureflatum tendebant ad lit̃. Et cum in-
cidissem̃ in locum bithalassum impegerẽ nauem ⁊ prora
quidẽ fixa manebat ĩmobilis. Puppis ũ soluebat̃ a uiu mari.
Militum aut consilium fuit ut custodiai occidẽt ne qui
cum enatasset effugeret. Centurio aut̃ uolens seruare pau-
lum phibuit ei. Jussitq; eos qui possent natare mittẽ se
in mare p̃mos ⁊ euadere ⁊ ad t̃ram exire. ⁊ ceteros alios in ta-
bulis ferebant quosdam sup ea que de nauj erant. Et sic fac-
tum ẽ ut omẽs animę euaderent ad t̃ram. Et cum euasissem̃
tunc cognouim̃ q̃ mitilene insula uocabat̃. Barbari ũ ĩ
modicam humanitatẽ p̃stabant nob. Accensa enim pira
reficiebant nos ꝓp̃ imbrem qui ĩminebat ⁊ frig. Cum con-
gregasset aut̃ paulus sarmẽtoꝝ aliq̃ntam multitudinem
⁊ imposuisset sup iguem uipa a calore cum processisset in-
uasit manũ ei⁹. Vt ũ uiderunt barbari bestiam pendẽ-
tem in manu ei⁹ ad inuicem dicebant. Vtiq; homicida ẽ
ho hic. Qui cum euaserit de mari ultio eum ĩ sinit uiuẽ.
Et ille quidem excutiens bestiam in ignẽ nich̃ mali passus
est. At illi existimabant eum in tumorẽ conu̇ertendũ ⁊ subi-
to casurum ⁊ mori. Diu aut̃ illis spectantibꝫ ⁊ uidentibꝫ
nich̃ in eo mali fieri. conu̇ertentes se dicebant eum dñm ẽ. In
locis aut illis erant p̃dia p̃cipis insule nomine publi q̃
nos suscipiens triduo benigne exhibuit. Contigit aut̃ pa-
trem publi febribꝫ ⁊ dissinteria uexatum iacere. Ad quẽ
paulus intrauit. Et cum oasset ⁊ impositis ei manib⁹
saluauit eum. Quo fc̃o ⁊ omẽs qui in insula habebant in-
firmitates accedebant ⁊ curabant̃. Qui etiam multis ho-
noribꝫ nos honorauerunt. ⁊ nauigantibus impositis
que necessaria erant.

·hcvm·

Post mẽs aut tres nauigauim̃ in naui alexandrina q̃
in insula hyemauerat cui erat insigne castroꝝ. Et cũ
uenissem̃ syracusam. mansim̃ ibi triduo. Inde circũlegen-
tes deuenim̃ regium. Et post unũ diem flante austro sc̃da
die deuenim̃ puteolos. Vbi inuenti frib⁹ rogati sum̃ ma-
nere apud eos dies vii ⁊ sic uenim̃ romam. Et inde cum au-
dissent fres occurrerẽ nobis usq; ad apũ forum ⁊ tres ta-
bẽs. Quos cum uidisset paulus gr̃as agens deo accepit fi-
duciam. Cum uenissem⁹ aut̃ romã p̃missum ẽ paulo
manere sibimet cũ custodiente se milite. Post tres aut̃
dies conuocauit p̃mos iudeoꝝ. Cumq; conuenissent dice-
bat eis. Ego uiri fres nich̃ aduersus plebem faciens aut mos
patrium uel ritus ab hierosolimis traditꝰ sum in manus roma-
noꝝ. Qui cum interrogationem de me habuissent uoluerũt me
dimittẽ eo q̃ nulla cã mortis eẽt in me. Contradicentibꝫ
aut uidens. coactus sum appellare cesarem. Non q̃si gentem
meam habens aliq̃d accusare. Propt̃ hanc g̃ cãm rogaui uos
uidere ⁊ alloqui. Propt̃ spem enim israhel catena hac circum-
datus sum. Et illi dixerũt ad eum. Nos neq; litras accepim⁹
de te a iudea. neq; aliquis frm̃ aduenies nuntiauit aut
locut̃ est quid de te malum. Rogamus aut a te audire que
sentis. Nam de secta hac notum ẽ nobis q̃ ubiq; ei⁹ ꝓtradicit̃.
Cum constituissent aut̃ illi diem. uenerũt ad eum in hos-
pitium plures quibꝫ exponebat testificans regnum dei sua-
dens eis de iesu ex lege moysi ⁊ pphis a mane usq; ad ues-
pam. Et quidam credebant his que dicebant̃. quidam ũ
non credebant. Cumq; inuicem non essent consentientes dise-
debant dicente paulo unũ ũbum. q̃ bñ spc̃s locut⁹ ẽ
p ysaiam pphem ad patres nr̃os dicens. Vade ad pplm istum
⁊ dic ad eos. Aure audietis ⁊ non intelligetis ⁊ uidentes
uidebitis ⁊ non ꝑspicietis. Incrassatum ẽ enim cor pplⁱ hui⁹
⁊ auribꝫ grauiter audierũt ⁊ oculos suos comp̃serũt ne forte
uideant oculis ⁊ auribꝫ audiant ⁊ corde intelligant ⁊
conu̇tant̃ ⁊ sanem illos. Notum g̃ sit uobis q̃m gentibus
missum ẽ hoc saluare dei ipi ⁊ audient. Mansit
aut̃ biennio toto in suo conducto ⁊ suscipiebat omẽs q̃
ingrediebant̃ ad eum. p̃dicans regnum dei ⁊ docens que
sunt de dño ihu xp̃o cum omĩ fiducia sine phibitione.

Explicit liber actuum apl̃oꝝ. Ysus. m. dc.

Incipit plogus sc̃i ieronimi. vii. epistolaꝝ canonicaꝝ.

Non ita ordo est apud grecos qui integre sapiunt
⁊ fidem rectam sectant̃ epl̃arum vii. que cano-
nice nuncupant̃. sic in latinis codicibꝫ inuen-
it̃. Quia petr̃ primus est in nũo apl̃oꝝ p̃me
sunt etiam eius epl̃e in ordine ceterarum. Sed sicut euangelista
dudum ad ũitatis lineam contexuit. ita has ꝓpio ordine do-
nos nuuante reddidim̃. Est enim p̃ma eius una iacobi. Pet̃
due. Johannis tres. ⁊ iude una. Que si ut ab eis discrete sunt.
ita ab inp̃ritis fidelit̃ in latinum eloquium uertentur.
nec ambiguitatem legentibꝫ facient. nec sermonũ sese ua-
rietas impugnaret. Illo p̃cipue loco ubi de unitate trinita-
tis in p̃ma iohis epl̃a positum legim̃. in qua etiam ab infi-
delibꝫ translatoribꝫ multũ erratum ẽ fidei ũitate cõpe-
rim̃. trium tantum in uocabula. hoc est aque ⁊ sanguinis
⁊ spc̃. in ipsa sua editione ponentes. ⁊ patris ubiq; ac spc̃ testi-
monii omittentes. in quo maxime ⁊ fides catholica robora-
tur. ⁊ patris ⁊ filii ⁊ spc̃ sc̃i. una diuinitatis substantia compbeat.
In ceteris ũ epl̃is q̃ntum a nr̃a aliorum distet editio. lectoris p̃-
dentie derelinquo. Sed tu uirgo xp̃i eustochium dum a
me ipsius scripture ũitatem inquiris. meam quoddã in se
nec utentem mundoꝝ denubꝫ corrodendam exponis. qui
me falsarium corruptorem q̃ scriꝝ p̃nunciant scriptu-
rarum. Sed ego in tali ope nec emulorum meorum inuidentiã
pauesco. nec sc̃e scripture ueritatem poscentibꝫ denegabo;

Explicit prologus. Incipiunt capitula.

Qd̃ gaudendum sit in temptationibꝫ quibꝫ pbat̃ fides ⁊ qp̃. i.
postulanti ⁊ ñ hesitanti dat̃ a deo sapiã. de exaltatione hu-
mil⁹ ⁊ de humiliatione diuitis ⁊ de p̃mo sustinenti tẽptonem.
Qd̃ nemo tẽptat̃ a deo ⁊ ab ipo descendit omne bonum ii.
qui gratis nos genuit ũbo euangliu. iii.
Qd̃ hoc uelox sit ad audiendum ⁊ ad faciendum ⁊ ubi treꝝ sit.
⁊ bat̃ erit qui p̃manserit in lege libertatis ⁊ qp̃ ñ ẽ religiosus
qui ñ refrenat linguã ⁊ de religione. iiii.
De acceptione p̃sonaꝝ fugienda ⁊ de iudicio cũ mia.
De fide mortua sine op̃ibꝫ. q̃ pbat̃ eẽ. a ⁊ ra. v.
De magistio uitando ⁊ uicio lingue. vi. Lvii.
De sapiã celesti ⁊ terrena ⁊ q̃ bella ⁊ lites ex concupiscentiis
nascant̃ ⁊ q̃re ñ audiant̃. ⁊ amice hẽ sc̃m in mice ẽ chi. de
corrigendis ꝑicandis ⁊ ruinis in luctũ ꝓtendis. vii.
De electionem phibet ⁊ dispositionẽ futi in ẽ pendulo. ix.
Diuites arguit ⁊ dic̃ aurum ⁊ argentum eẽ illis in testimo-
nium. ⁊ de inicde operatoꝝ. ⁊ lauticiis seculoꝝ. bonos imitari
Iurare phibet. Istem x. sed patientiã.
docet orare. infirmum p̃sbteros inducẽ. confitẽ peccã
ꝑcipit. oionem nulli omĩdat. ⁊ de reuocatione fris.
Incipit epl̃a sc̃i iacobi. i.

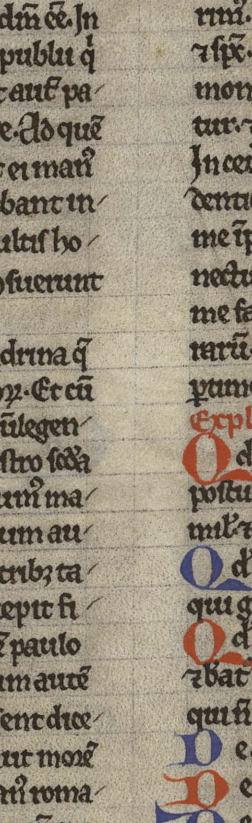

Iacobus dei ⁊ dñi nr̃i ihu xp̃i seruus. xii. tribubꝫ que
sunt in dispsione salutem. Omne gaudium existima-
te fres mei cum in temptationes uarias incidatis. sci-
entes q̃d̃ ꝓbatio fidei ure patientiam operatur. patien-
tia aut̃ opus ꝑfectum hat. ut sitis ꝑfecti ⁊ integri ĩ
nullo deficientes. Si quis aut̃ ur̃m indiget sapiã
postulet a deo qui dat omnibꝫ affluenter ⁊ ñ improperat.
⁊ dabit̃ ei. Postulet aut̃ in fide nich̃ hesitans. Qui
enim hesitat similis ẽ fluctui maris. qui a uento
mouet̃ ⁊ circũfert̃. Non g̃ estimet homo ille q̃d

accipiat aliquid a dño. Vir dupler animo inconstans
est in omnibz uiis suis. Glorietur aut frat humilis in exaltatõe
sua. diuel aut in humilitate sua. Qm sicut flos fenj trãsibit.
Exortus enim sol cum ardore & arefecit fenum & flos ei decidit & decor uultus ei deperit. Ita & diuel in uiis suis marcescet. Beatus uir qui sustinet temptationẽ qm cũ probatus fuerit accipiet coronam uite qm repromisit dñs diligentibz se. .ii.

Nemo cum temptat dicat qm a dño temptor. Deus enim intemptator malorũ. Ipe enim neminẽ temptat. Vnusquisq; uero temptat a concupiscentia sua abstractus & illectus. Deinde concupiscentia cum concepit parit peccm. Peccm uero cum consummatum fuerit genat mortem. Nolite itaq; errare fres mei dilectissimi. Omne datum optimum & omne donum perfectum desursum est descendens a patre luminũ ap quem non est transmutatio nec uicissitudinis obumbratio. Voluntarie enim genuit nos uerbo ueritatis ut simus initium aliquod creaturæ eius. Scitis fres mei dilectissimi. .iii.

Sit aut omis homo uelox ad audiendum. tardus aut ad loquendum & tardus ad iram. Ira enim uiri iustitiam dei non operat. Propter quod abicientes omnem immunditiam & habundantiam malitie in mansuetudine suscipite insitum uerbum. qd potest saluare aias uras. Estote aut factores uerbi & non auditores tm fallentes uosmet ipos. Quia si quis auditor est uerbi & non factor. hic compabit uiro consideranti uultum nativitatis sue in speculo. Consiđauit enim se & abiit & statim obliuiscitur qualis fuit. Qui aut perspexerit in lege perfecta libertatis & permanserit in ea non auditor obliuiosus factus. sed factor operis. hic beatus in factis suis erit. Si quis aut putat se religiosum esse non refrenans linguam suam sed seducens cor suum. huius uana est religio. Religio munda & immaculata ap deum & patrem hec est. Visitare pupillos & uiduas in tribulatione eorũ & immaculatum se custodire ab hoc seculo. .iiii.

Fratres mei nolite in personarum acceptione habere fidem dñi nri ihu xpi glie. Et enim si introierit in conuentu uestro uir aureum anulum habens in ueste candida. Introierit aut & pauper in sordido habitu & intendatis in eum qui indutus est uestem preclaram & dixeritis ei tu sede hic bene. pauperi aut dicatis tu sta illic aut sede sub scabello pedum meorum. nonne iudicatis apud uosmet ipos & facti estis iudices cogitationum iniquarum. Audite fres mei dilectissimi. Nonne dñs pauperes elegit in hoc mundo diuites in fide & hereditem regni quod repromisit dñs diligentibz se. Vos aut exhonorastis pauperem. Nonne diuites per potentiam opprimunt uos & ipi trahunt uos ad iudicia. Nonne ipi blasphemant bonum nomen quod inuocatum est super uos. Si tamen legem perficitis regalem secm scripturas. diliges proximum tuum sicut teipm bene facitis. Si aut personam accipitis. peccm operamini redarguti a lege qsi transgressores. Quicunq; aut totam legem seruauerit. offendat aut in uno factus est omnium reus. Qui enim dixit non mechaberis. dixit & non occides. Quod si non mechaberis occidas aut. factus es transgressor legis. Sic loquimini & sic facite sicut per legem libertatis incipientes iudicari. Iudicium enim sine misia illi qui non fecit misiam. Superexaltat autem misia iudicio.

Quid prodest fres mei si fidem quis dicat se habere. opa .v.
autem non habeat. Numquid potest fides saluare eum. Si aut fr aut soror nudi sint & indigeant victu cotidiano. dicat aut aliquis de uobis illis. ite in pace calefamini & saturamini. non dederitis aut eis que necessaria sunt corpi quid prodest. Sic & fides si non habeat opa mortua est in semetipsa. Sed dicet quis. Tu fidem habes & ego opa habeo. Ostende mihi fidem tuam sine operibz & ego ostendam tibi ex operibz fidem meam. Tu credis qm unus est ds. bene facis & demones credunt & contremiscunt. Vis aut scire o homo inanis qm fides sine operibz otiosa sit. Abraham pater noster nonne ex operibz iustificatus est. offerens ysaac filium suum super altare. Videsne quod fides cooperabat operibz illius & ex operibz fides consummata est. Et suppleta est scriptura dicens. Credidit abraham deo & reputatum est illi ad iustitiam & amicus dei appellatus est. Videtis quod ex operibz iustificatur homo & non ex fide tm. Similiter aut & raab meretrix nonne ex operibz iustificata est suscipiens nuntios & alia uia eiciens. Sicut enim corpus sine spu mortuum est. ita & fides sine operibz mortua est. .vi.

Nolite plures magistri fieri fres mei scientes quoniam maius iudicium sumimus. In multis enim offendimus omnes. Si quis in uerbo non offendit. hic perfectus est uir. Potest etiam freno circumduci totum corpus. Si aut equorum frenos in ora mittimus ad consentiendum nobis & omne corpus illorum circumferimus. Ecce & naues cum magne sunt & a uentis ualidis minent. circumferuntur aut a modico gubernaculo. ubi impetus dirigentis uoluerit. Ita & lingua modicum quidem membrum est & magna exaltat. Ecce quantus ignis quam magnam siluam incendit. Et lingua ignis est. universitas iniquitatis. Lingua constituitur in membris nris que maculat totum corpus & inflammat rotam nativitatis nre inflammata a gehenna. Omnis enim natura bestiarum & uolucrum & serpentium & ceterorum domantur & domita sunt a natura humana. linguam aut nullus hominum domare potest. Inquietum malum plena ueneno mortifero. In ipa benedicimus deum & patrem & in ipa maledicimus homines qui ad similitudinem dei facti sunt. Ex ipo ore procedit benedictio & maledictio. Non oportet fres mei hec ita fieri. Numquid fons de eodem foramine emanat dulcem & amaram aquam. Numquid potest fres mei ficus uuas facere aut uitis ficus. Sic neq; salsa dulcem potest facere aquam. Quis sapiens & disciplinatus inter uos. ostendat ex bona conuersatione operationem suam in mansuetudine sapientie. .vii.

Quod si zelum amarum habetis & contentiones sint in cordibz uris nolite gloriari & mendaces esse aduersus ueritatem. Non est enim ista sapia desursum descendens. sed terrena animalis diabolica. Vbi enim zelus & contentio. ibi inconstantia & omne opus pessimum. Que aut desursum est sapia. primum quidem casta est. deinde pacifica. modesta. suadibilis. bonis consentiens plena misericordia & fructibz bonis non iudicans sine simulatione. fructus aut iustitie in pace seminat facientibz pacem. Vnde bella & lites in uobis. Nonne hinc ex concupiscentiis uris que militant in membris uris. Concupiscitis & non habetis. Occiditis & zelatis & non potestis adipisci. Litigatis & belligeratis & non habetis propter quod non postulatis. Petitis & non accipitis eo quod male petatis. ut in concupiscentiis uris insumatis. Adulteri. nescitis quoniam amicitia huius mundi inimica est dei. Quicunq; uoluerit amicus esse huius mundi inimicus dei constituetur. Aut putatis quia inaniter scriptura dicat. ad inuidiam concupiscit spus qui habitat in uobis. Maiorem aut dat gram propter quod dicit. Deus superbis resistit. humilibz aut dat gram. Subditi igitur estote deo. resistite aut diabolo & fugiet a uobis. Appropinquate deo & appropinquabit uobis. Emundate manus peccatores & purificate corda duplicis animo. Miseri estote & lugete. Risus uester in luctum conuertatur & gaudium in meorem. Humiliamini in conspectu dñi & exaltabit uos. .viii.

Nolite detrahere alterutrum fres. Qui detrahit fri aut qui iudicat fratrem suum detrahit legi & iudicat legem. Si aut legem iudicas. non es factor legis sed iudex. Vnus est enim legislator & iudex qui potest perdere & liberare. Tu aut quis es qui iudicas proximum. Ecce nunc qui dicitis hodie aut crastino ibimus in illam ciuitatem & faciemus ibi annum & negabimus & lucrum faciemus qui ignoratis quid fit in crastinum. Que enim est uita ura.

Quomodo scripture concordant, uno modo de spu humano & sic legitur deperire & mentes apostatare &c. sensus est spus humanus rendit ad iniquitatem & ad sic. sensus est, spus humanus &c. alio modo legitur interrogatiue & mentes negatiue &c.

uapor est ad modicum parens. & dem̃ cepsert̃im mabitur.
Peo ut ducatus. Si dñs uoluerit & si uperim̃ faciem̃ hoc aut
illud. Nūc aut exultatis in superbis uris. Omis exultatio
talis maligna est. Scienti g bonū facē & ñ facienti: pecm̃ est illi.

Agite nunc diuites plorate ululantes in miseriis ·ix·
uris que aduenient uobis. Diuitie ure putrefte sunt.
& uestim̃ta ura a tinee comesta sunt. Aurum & argentum
ura m̃ erugo aut & erugo eor in testim̃onium uobis erit. &
manducabit carnes uras sicut ignis. Thesaurizastis uobis
ram in nouissimis diebz. Ecce merces operar̃ qui messu
erunt regiones uras que fraudata est a uobis clamat & cla
mor eor in aures dñi sabaoth introiit. Epulati estis sup
ram & in luxuriis enutristis corda ura. In die occisionis ad
duxistis occidistis iustum & ñ resistit uobis. Patientes g este
tes & usq ad aduentum dñi. Ecce agricola expectat pcio
sum fructum tre patienter ferens. donec accipiat tempane
um & serotinū. Patientes estote & uos & confirmate corda ura
qm̃ aduentus dñi appropinquabit. Nolite ingemiscere fres
in alt̃utrū. ut ñ iudicemini. Ecce iudex ante ianuam
adstitit. Exemplum accipite fres laboris & patientie pphas
qui locuti sunt in nomine dñi. Ecce beatificam̃ qui sustu
nuerūt. Sufferentiam iob audistis & finem dñi uidistis.
qm̃ misericors est dominus & miserator ·x·

Ante oia a fres mei nolite iurare neq per celum neq
per terram. neq aliud quodcunq iuramentum. Sit aut
sermo ur est est. ñ. ñ. ut ñ sub iudicio decidatis. Tristatur
aliquis ur̃m. oret equo animo & psallat. Infirmatur aliqs
ex uobis. inducat pb̃ros ecclie & orent sup eum ungentes
oleo in nomine dñi. & oō fidei saluabit infirmum & alle
uabit eum dñs. & si in peccatis sit remittent ei. Confite
mini g alt̃utrum peccata ura & orate pro inuicem ut saluem
mini. Multum enim ualet deprecatio iusti assidua. Helyas
homo erat similis nobis passibilis & oōne oratione ut ñ
plueret sup terram & ñ pluit annos tres & mses sex. Et rur
sum orauit & celum dedit pluuiam & terra dedit fructum
suum. Fratres mei si quis ex uob errauerit a ueritate & conu
erit quis eum: scire debet qm̃ qui conuerti fecerit peccato
rem ab errore uie sue: saluabit animam eius a morte. Et
operit multitudinem peccator. Explicit epla scī iacobi. Incipiunt capitula in epla beati petri. ·i·

Qd benedict̃ deus pr̃ qui regenauit nos in spe uite per resur
rectionem ihu x̃i. qui nouissimo tpe exultabim̃ quos nūc mo
dicū oportet contristari. de gra de qua pphetauerūt pphe. ·ii·

De lumbis mentis ure succingendis. scientes q ñ corru
ptibilibz s; sanguine x̃i redempti sum̃. ut ania nra castificā
tes ex simplici corde inuicē diligam̃. q oīs caro fenū. ·iii·

De oīa malitia deponenda. de lapide reprobo. q̃ honor cre
dentibz ñ credentibz xp̃c est lapis offensionis. ·iiii·

Qd abstinendo a carnalibz desideriis exhortatio hānt bo
nā inter gtes. de subiectione minorum maioribz exhibenda. q̃ ser
ui subditi sint in oī timore dñi. & discoli. q̃ & bñfacientes.
patienter exemplo xp̃i mutuam sustineant. ·v·

De religioso habitu & ornatu mulierū. & q̃ uiri teneant
exhortō ad fidē certā. & q̃ uiri tentes uxoribz.
& q̃ p patientiā imitari debeam̃ ih̃m exemplo noe & deli
cta suppmere carnis. ·vii·

Exhortō ad prudentiā. oōnes & mutuā caritatē. donor̃ q̃
dispensatōnē & de uitando feruore temptationū & hūda pati
Qd super uulnera saluabit & de exhortone ·viii· Ventura x̃i.
ad platos eccl̃ie & pastores. & de obedientia minor. ·ix·
Qd iugulandi sint de diablin qui circuit querens quem
deuoret. & de oōne ut expleant optata.
Incipit epla bi petri prima.

Petrus apls ihu x̃pi electis aduenis dispersionis
ponti galatie capadotie asie & bithinie. secun
prescīam dei patris in sctificatione spūs. in obedien
tiam & aspersionem sanguinis ihu x̃pi. gra & pax
uobis multiplicet̃. Benedict̃ ds & pr̃ dñi nri ihu x̃pi q̃ secun
magnam mām suam regenauit nos in spem uiuam p re
surrectionem x̃pi ihu ex mortuis. In hereditatem incorrupti
bilem & incontaminatam̃ & imarcessibilem conseruatam in ce
lis. in uobis qui uirtute dei custodimini p fidem. In salutem
paratam & reuelari in tempe nouissimo. In quo exultabitis mo
dicum nūc si oportet contristari in uariis temptōnibz. ut
probatio ure fidei multo pciosior sit auro q̃ p ignem probat̃.
Inueniat̃ in laudem & gla & honorem in reuelatione ihu
x̃pi. Quem cum ñ uideritis diligitis. in quem nūc dūz ñ uiden
tes credetis. Credentes aut exultabitis letitia inenarrabili
& glificata. reportantes finem fidei ure salutē animar̃. De
qua salute exquisierūt atq̃ scrutati sunt pphe. qui de futa
in uobis gla pphauerūt. scrutantes in quod uel quale tempus
significaret in eis spūs x̃pi. p̃nuntians eas que in x̃po sūt passi
ones & posteriores glas eius quibz reuelatum est. q̃ non sibi ipsis uobis
aut ministrabant ea que nūc nuntiata sunt uobis p eos
qui euangliz̃auerūt uobis spū scō misso de celo in quem de
siderant angeli prospicere. ·ii·

Propter qd succincti lumbos mentis ure. sobrii. perfecte spare
in eam que offert uob gram in reuelatione ihu x̃pi
qui filii obedientie. Non configurati pristinis ignorantie ure
desideriis. sed secundum eum qui uocauit uos scīm. ut & ipi sci in
omi conuersatione sitis. Qm̃ scriptum est. Sci eritis. quoniam ego
scūs sum. Et si patrem inuocatis eum qui sine acceptione
personarū iudicat. secundum uniuscuiusq opus in timore incolat
tus tempus uestrum. scientes q̃ non corruptibilibz auro uel
argento redempti estis de uana ura conuersatione patrie
traditionis. sed pciosо sanguine q̃si agni incontaminati & im
maculati x̃pi. Precogniti quidem ante constitutionem mun
di. manifestati aut nouissimis temporibz pp uos qui per ipm
fideles estis in deo qui suscitauit eum a mortuis & dedit
ei gram ut fides ura & spes esset in deo. Animas uras castifi
cantes in obedientia caritatis. in fraternitatis amore sin
plici. Ex corde inuicem diligite ascendi renati. non ex semi
ne corruptibili sed incorruptibili per uerbum dei uiui & per ma
nentis. Quia omis caro fenum. & omis gla eius tamq flos feni.
Exaruit fenum & flos eius decidit. Verbum aut dñi manet in etnum.
Hoc est aut verbum qd euangliz̃atum est in uos ·iii·

Deponentes g omnem malitiam & omnem dolum & si
mulationes & inuidias & omnes detractiones sicut in genitis in
fantes rationabiles sine dolo lac concupiscite ut in eo crescā
tis in salutem. Si gustastis quoniam dulcis dñs. ad quem acce
dentes lapidem uiuum ab hominibz quidem reprobatum
a deo aut electum & honorificatum. Et ipi tamq lapides ui
ui superedificamini domus spūalis. sacerdotium scm offe
re spūales hostias acceptabiles deo per ihm x̃pm. Propter
qd continet scriptura. Ecce ponam in sion lapidem summum
angularem electum pciosum & qui crediderit in eum non
confundet̃. Vobis g honor credentibz. ñ credentibz aut la
pis quem reprobauerūt edificantes hic factus est in caput angu
li. Et lapis offensionis & petra scandali. his qui offendunt
uerbo. nec credunt in quo & positi sunt. Vos aut genus electum
regale sacerdotium gens sca populus adquisitionis. ut uir
tutes annuntietis eius qui de tenebris uos uocauit in ad
mirabile lumen suum. Qui aliquando non populus. nūc aut populus
dei. Qui non misericordiam consecuti. nūc aut misericordiam consecuti. ·iiii·

Carissimi obsecro tamq aduenas & peregrinos abstinere
uos a carnalibz desideriis que militant aduersus ani

mam. Conuſationem uſtã inꝛ gentes hñtes bonam ut
in eo qđ detrahunt de uobis tamq̃ de malefcoꝛibz ex bonis
opibz uos conſiderantes glificent đm in die uiſitationis. Sub
iecti eſtote oñi humane creatõe ꝓp đm. Siue regi ꝙ ꝓcellenti.
Siue ducibz ſicꝫ ab eo miſſis ad uindictam malefcoꝛ. laudem
ũ bonoꝛ. Quia ſic ẽ uoluntas đi ut bñfacientes obmutescere
faciatis imprudentiũ hoim ignoranciam. Quaſi liberi & nõ
ꝙ uelamẽ hñtes malitie libertatem. ſ; ſicut ſerui đi. Oñes honoꝛe
ſtote fraternitatem diligite. đm timete regem honorificate. Ser
ui ſubditi eſtote in oñi timoꝛe dominis. Non tm̃ bonis & mo
deſtis ſ; etiam diſcolis. Hec eſt enim gra ſi ꝓp conſciam đi ſuſti
net quis triſtitias patiens iniuſte. Que enim gla ẽ ſi peccantes &
colaphizati ſuffertis. Sed ſi bñfacientes patienter ſuſtinetis.
hec eſt gra apd đm. In hoc enim uocati eſtis. qꝛ & xps paſſus ẽ ꝓ uob
uobis relinquens exemplum ut ſequamini ueſtigia ei qui peccatũ
ñ fecit nec inuenta ẽ dolus in oꝛe ei. Qui cum malediceret non
maledicebat. cum pateret. ñ ominabatur. Tradebat aut iudi
canti ſe iniuſte. qui peccata nra ipe ꝓtulit in corpe ſuo ſup lignũ. ut peccatis mortui iuſtitie uiuamus. cuius liuore ſanati eſtis.
Erratis enim sic oues errantes. ſ; nũc eſtis ad paſtorem & epm
Similit & mulieres ſubdite ·v· Similiter uiri
ſint uiris ſuis. ut & ſi qui nõ credunt uerbo ꝓ mulierũ uer
ſationẽ ſine uerbo lucrifiant conſiderantes in timoꝛe caſtã con
uſationẽ ueſtram. Quarum ſit non extrinſecꝰ capillatũ aut circun
datio auri aut indumenti ueſtimentoꝛ cultus. ſ; qui abſconditus ẽ
coꝛdis homo in incorruptibilitate quieti & modeſti ſpũs qui ẽ in
conſpectu dei locuples. Sic enim aliq̃ndo & ſce mulieres ſperantes
in deo ornabant ſe ſubiecte ꝓpꝛis uiris. Sicut Sarra obediebat abrae
dñm eum uocans. cui eſtis filie bñfacientes & nõ timentes ullam ꝓ
turbationẽ. Viri similit cohabitantes ſecm ſciam & infir
mioꝛi uaſculo muliebri impartientes honoꝛem tamq̃ & coheredibz
grẽ uite ut ne impediantur oꝛationes ure.
·vi·
Fide autẽ omes unanimes cõpatientes fraternitatis amatoꝛes
miſeꝛi humiles. nõ reddentes malum ꝓ malo. nec maledictũ
ꝓ maledicto. ſ; econtrario bñdicentes. q in hoc uocati eſtis ut
bñdictionẽ hereditate poſſideatis. Qui enim uult uitam diligere
& uidere dies bonos. cohibeat linguam ſuam a malo & labia
ei ne loquantur dolum. Declinet aut a malo & faciat bonum.
inquirat pacem & ſequatur eam. Quia oculi dñi ſup iuſtos
& aures ei in preces eoꝛ. Vultus aut dñi ſup facientes mala. Et
quis ẽ qui uobis noceat ſi boni emulatoꝛes fuerit. Sed & ſi qđ
patimini ꝓpter iuſticiam beati. Timoꝛem aut eoꝛ ne timueritis
& nõ turbemini. Dñm aut xpm ſanctificate in coꝛdibz uſtris
parati ſemp ad ſatisfactionem omni poſcenti uos rõnem de ea que
in uobis ẽ ſpe. ſ; cum modeſtia & timoꝛe conſciam hñtes bonam
ut in eo qđ detrahunt de uobis confundantur qui calumpniantur uram bonam in xpi conuerſationem. Melius ẽ bñfacientes
ſi uelit uoluntas đi pati. q̃m malefacientes. Quia & xps ſemel
ꝓ peccatis mortuus ẽ iuſtus ꝓ iniuſtis. ut nos offerret đo. mortificatus carne. uiuificatus aut ſpũ. In quo & his qui in carcere
erant ſpũ ueniens ꝓdicauit qui increduli fuerant aliq̃ndo
q̃n expectabat dei patientia. In diebz noe cum fabricaretur
arca in qua pauci id eſt. viii. animę ſalue facte ſunt per aq̃m.
Quod & uos nũc ſimilis forme ſaluos baptiſma facit. ñ carnis de
poſitio ſordium. ſ; conſcie bone interrogatio in đm. per reſur
rectionem ihu xpi qui ẽ in dextera đi patris. deglutiens mortẽ
ut uite eterne hęredes efficeremur. Profectus in celum ſubiectis
angelis & potestatibz & uirtutibz ipſo. Xpo ꝓ paſſo in carne & uos
eadem cogitatione armamini. quia qui paſſus ẽ carne deſi
it a peccatis. ut iam ſi hominũ deſideriis ſ; uoluntati dei qđ re
liquum ẽ in carne uiuat temporis. Sufficit enim preteritum
tempus ad uoluntatem gentium operiri. luxuriis. deſideriis. uinolentiis. comeſſationibz potatio

onibz & illicitis ydoloꝛ cultibz. In quo admirant non concur
rentibz uobis in eandem luxurie confuſionem blaſphemantes.
qui reddent rõnem ei qui paratus ẽ iudicare uiuos & mortuos.
Propter hoc enim & mortuis euangliçatum ẽ ut iudicent quidem
ſecm homines in carne. uiuant aut ſecm dm in ſpũ. Omnium autem finis appropinquabit.
·vii·
Eſtote itaq; prudentes & uigilate in oõnibz. Ante omnia
aut mutuam in uoſmet ipſos caritatem continuam hñtes
q̃ caritas operit multitudinem peccatoꝛ. Hoſpitales inuicem ſine
murmuratione. Unuſquiſq; ſicut accepit gram in alterutrum
illam administrantes ſicut boni diſpenſatores multiformis
gre dei. Si quis loquitur q̃ ſi ſermones dei. Si quis ministrat. tam
q̃m ex uirtute quam ãministrat đs. ut in oñibz honorificetur đs ꝓ ihm xpm cui ẽ gla & imperium in ſcla ſclorum. Amen. Ka
rissimi nolite peregrinari in feruore qui ad temptationem uobis fit. q̃si no
ui aliquid uobis contingat. Sed communicantes xpi paſſionibz
gaudete ut & in reuelatione gle ei gaudeatis exultantes. Si exprobramini in nomine xpi beati estis. Quoniam qđ eſt honoris gle & dei
uirtutis & qui ẽ ei ſpũs ſup uos requieſcit. Nemo aut uestrum
patiatur q̃si homicida aut fur. aut maledicus. aut alienoꝛum appetitoꝛ. Si aut ut xpianus non erubeſcat. Glorificet aut đm
in isto nomine. q̃m tempus ẽ ut incipiat iudicium a domo dei.
·viii·
Si autem ꝓmum a nobis. quis finis eoꝛ qui non credunt
dei euangelio. Et ſi iuſtus quidem uix ſaluabitur. impius & pec
cator ubi parebunt. Itaq; & hi qui patiuntur ſecm uoluntatem
dei. fideli creatoꝛi commendent animas ſuas in bñfactis. Seniores q̃ſi qui in uobis ſunt obſecro conſenioꝛ & teſtis xpi paſſionum qui & ei que in futuro reuelanda ẽ gle cõmunicator. Pascite qui eſt in uobis gregem dei. prudentes non coactos. ſ; ſponta
nee ſecm dm. neq; turpis lucri gra. ſ; uoluntarie. neq; ut
dominantes in cleris. ſ; forme facti gregis & ex animo. Et cum appa
ruerit princeps paſtoꝛum percipietis immarcessibilem gle coronam.
Similiter adoleſcentes ſubditi eſtote ſenioribz. Omnes autem
inuicem humilitatem inſinuate. q̃ dus ſuperbis reſiſtit. hu
milibz aut dat gram. Humiliamini ergo ſub potenti manu
dei ut uos exaltet in tempore uiſitationis. omnem ſollicitudinem uram proicientes in eum. q̃m ipi cura ẽ de uob.
·ix·
Sobrii eſtote & uigilate. qꝛ aduſarius ur diabolus tamq̃m
leo rugiens circuit querens quem deuoret. cui reſistite
fortes in fide ſcientes eandem paſſionem ei que in mundo est ure
fraternitati fieri. Deus aut omnis gre qui uocauit nos in eternam glam ſuam in xpo ihu modicum paſſos ipe perficiet confirmabit. conſolidabit. ipi gla & imperium in ſcla ſclorum amen. Per
uiam fidelem frem uobis ut arbitoꝛ breuiter ſcripſi obſecrans
& conteſtans hanc eſſe ueram gram dei in qua ſtatis. Salutat
uos eccla que est in babilone collecta & marcus filius mis. Saluta
te inuicem in oſculo ſco. Gra uob omnibz qui eſtis in xpo. Expl'
epla i pet ꝑ ma. Incipiunt capitula in ſcla.
De uitanda concupiscentia mũdi. pagnitione đi & ceta
bona. ꝙ miſſa ei & de gradibz uirtutũ q̃s qui ſi hẽt cec est. ·ii·
Per bona opa certificat uocatio & electio đi & ꝓficit q̃ ueloxior
deposito corpuſculi ſui & de teſtimonio eoꝛ que uidit. ·iii·
Qđ uerum ꝓphetie ſpũs ſco ſint locuti & de pseudoꝓphetis uitandis &
de pena angloꝛ & hominũ tempe noe & loth. ·iiii·
De beſtialitate maloꝛ & luxuria & auaritia & q̃ ſint fontes ſiti
aque. decipientes ſimplices ꝓmittendo uana & q̃ ſit carnis reuelatio ad uomitum.
Predicunt ẽ pseudo predicatores. ·v· Similiter
tuti qui fidem adnichilabunt & ꝓmiſſa đi & quide ap đm uno
die ſicut mille anni & econuerſo & de igne iudicii. ·vi·
Qđ calore igneo omnia diſſoluent & elemẽta & de renouatione
celi & terre & q̃ mali depuant ſacram ſcriptam.

Incipit beati petri epiſtola ſcla.

Symon petrus seruus ⁊ apls ihu xpi his qui coequalem nobcum sortiti sunt fidem in iustitia dei nri ⁊ saluatoris ihu xpi. gra uobis ⁊ pax adimpleat in cognitione dni nri. Qum omia nob diuine uirtutis sue que ad uitam ⁊ pietatem donata p cognitionem eius qui uocauit nos propria gla ⁊ uirtute. per quem maxima ⁊ preciosa nobis promissa donauit. ut per hec efficiamini diuine consortes nature. fugientes eam que in mundo est concupiscentie corruptionem. Vos autem curam omem subinferentes mini stinate in fide ura uirtutem. In uirtute aut scam. In scia aut abstinentiam. In abstinentia aut patientiam. In patientia aut pietatem. In pietate aut amorem fraternitatis caritatem. Hec enim si uobcum adsint ⁊ supent. non uacuos nec sine fructu uos constituent in dni nri ihu xpi cognitione. Cui enim non psto sunt hec cecus est ⁊ manu tenens obliuionem accipiens purgationis uetum suoz delictoz.

Quapre fres magis satagite ut per bonam opam certam uram uocationem ⁊ electionem faciatis. Hec enim facientes non peccabitis aliquando. Sic enim habunde subministrabit uob introitus in etnum regnum dni nri ⁊ saluatoris ihu xpi. Propter quod incipiam uos semper monere de his ⁊ quidem scientes confirmatos uos in psenti ueritate. Justum aut arbitror ⁊ consentaneum uos in monitione suscitare. sin citius sum in hoc tabnaculo suscitare uos in monitione. Certus sum quod uelox est depositio tabnaculi mei sicut ⁊ dns noster ihs xps significauit mihi. Dabo aut operam ⁊ frequenter uos habere post obitum meum ut horum memoriam faciatis. Non enim indoctas fabulas secuti notam fecimus uobis dni nri ihu xpi uirtutem ⁊ psciam. sed speculatores facti illius magnitudinis. accipiens enim a deo patre honorem ⁊ glam. uoce delapsa ad eum huiuscemodi a magnifica gla. hic est filius meus dilectus in quo mihi complacui ipsum audite. Et hanc uocem nos audiuimus de celo allatam cum essemus cum ipso in monte scto. Et habemus firmiorem propheticum sermonem cui bene facitis attendentes quasi lucerne lucenti in caliginoso loco. donec dies illucescat ⁊ lucifer oriatur in cordibus uris.

Hoc primum intelligentes quod omis prophetia scripture propria interpretatione fit. Non enim uoluntate humana allata est aliquando prophetia. sed spu sco inspirante locuti sunt sci dei homines sub spu. fuerunt autem ⁊ pseudoprophete in populo sicut ⁊ in uobis erunt magistri mendaces qui introducent sectas perditionis ⁊ eum qui emit eos dnm negantes. superducentes sibi celerem perditionem. Et multi sequentur eoz luxurias. per quos uia ueritatis blasphemabitur. ⁊ in auaritia ficti uobis de uobis negotiabuntur. Quibus iudicium iam olim non cessat ⁊ perditio eoz non dormitat. Si enim deus angelis peccantibus non pepercit. sed rudentibus infernum detractos in tartarum tradidit in iudicium cruciendos reseruauit ⁊ originali mundo non pepercit. sed octauum noe iustitie preconem cum septem custodiuit. diluuium mundo impio inducens ⁊ ciuitates sodomoz ⁊ gomorre cinere damnationis uertit. exemplum eoz qui impie acturi sunt ponens ⁊ iustum loth oppressum nefandoz uirorum ac luxuriosa conuersatione eripuit. Aspectu enim ⁊ auditu iustus erat habitans apud eos. qui de die in diem animam iustam iniquis operibus cruciabant. Nouit dns pios de temptatione eripere. Iniquos autem diem iudicii cruciandos reseruare. Maxime autem eos qui post carnem in concupiscentia immunditie ambulant. dominationem quoque contemnunt. audaces. sibi placentes. sectas non metuunt introducere blasphemantes. Ubi angli fortitudine ⁊ uirtute cum sint maiores non portant aduersus se execrabile iudicium.

Hii autem uelut irrationabilia pecora naturaliter in captionem ⁊ in perditionem in his que ignorant blasphemantes in corruptione sua peribunt. percipientes mercedem iniquitatis. uoluptatem existimantes diei delicias. commaculati ⁊ macule deliciis affluentes. in conuiuiis suis luxuriantes. uobcum. Oculos habentes plenos adulterii ⁊ insatiabilis delicti. Pellicientes animas instabiles. cor exercitatum auaritie habentes. maledicti. omis filius derelinquentes uiam rectam errauerunt. secuti uiam balaam ex bosor qui mercedem iniquitatis amauit. Coreptionem autem habuit sue uesanie. subiugale mutum animal hominis uoce loquens prohibuit prophetie insipientiam. Hii sunt fontes sine aqua ⁊ nebule turbinibus exagitate. quibus caligo tenebrarum reseruatur. Superbia enim uanitatis loquentes pelliciunt in desideriis carnis luxurie eos qui paululum effugiunt. Qui in errore conuersationem habentes illis promittentes cum ipsi serui sint corruptionis. A quo enim quis superatus est. huic ⁊ seruus est. Si enim refugientes coinquinationes mundi in cognitione dni nri ⁊ saluatoris ihu xpi. his rursus implicati superantur. facta sunt eis posteriora deteriora prioribus. Melius enim erat eis non cognoscere uiam iustitie. quam post agnitionem retrorsum conuerti ab eo qui illis traditum est scо mandato. Contigit enim eis illud uere prouerbii. canis reuersus ad suum uomitum. ⁊ sus lota in uolutabro luti.

Hanc ecce uob karissimi scribo epistolam. in quibus excito uram in commonitione sinceram mentem. ut memores sitis eoz que predicta sunt a scis ⁊ prophetis ⁊ apostoloz uestroz precepti dni ⁊ saluatoris. Hoc primum scientes quod ueniunt in nouissimis diebus in deceptione illusores secundum proprias passiones ambulantes. dicentes ubi est promissio aut aduentus eius. Ex quo enim patres dormierunt omnia sic perseuerant ab initio creature. Latet enim eos hoc uolentes quod celi erant prius ⁊ terra de aqua ⁊ per aquam consistentes dei uerbo. per que ille tunc mundus aqua inundatus perit. Celi aut qui nunc sunt ⁊ terra eodem uerbo repositi sunt igni reseruati in diem iudicii ⁊ perditionis impiorum hominum. Unum autem hoc non lateat uos karissimi quod unus dies apud dnm sicut mille anni ⁊ mille anni sicut unus dies. Non tardat dns promissi. sicut quidam existimant. sed patienter agit propter nos nolens aliquos perire. sed omes ad penitentiam reuerti. Aduenient autem dies dni ut fur. in qua celi magno impetu transient. elementa uero calore soluentur. terra autem ⁊ que in ipsa sunt opa exurentur.

Cum hec igitur omia dissoluenda sint quales oportet uos esse in sctis conuersationibus ⁊ pietatibus. expectantes ⁊ festinantes in aduentum diei dei. per quem celi ardentes soluentur ⁊ elementa ignis ardore tabescent. Nouos autem celos ⁊ nouam terram secundum promissa ipsius expectamus in quibus iustitia habitat. Propter quod karissimi hec expectantes satagite immaculati ⁊ inuiolati ei inuenire in pace. ⁊ dni nri longanimitatem saluti arbitramini. sicut ⁊ karissimus frater noster paulus secundum datam sibi sapientiam scripsit uobis. sicut ⁊ in omibus epistolis loquens in eis de his. In quibus sunt quedam difficilia intellectu. que indocti ⁊ instabiles depruauerunt. sicut ⁊ cetera scripturas ad suam ipsoz perditionem. Vos igitur fres prescientes custodite ne iniquorum errore exclusi excidatis a propria firmitate. Crescite autem in gratia ⁊ cognitione dni nri ihu xpi ⁊ saluatoris ipsi gla ⁊ nunc ⁊ in diem eternitatis ado. Expl. Incipiunt capitula in epistolam .i. scи iohis.

De uobis uite contrectatoribus ⁊ uisoribus quod sit lux est ⁊ qui ei sunt in luce ambulant ⁊ quod non habeant se peccatum non habere dicentes est. ii.

Quod peccatores in celo habeant aduocatum dnm ihm ⁊ qui dicit se in ipso manere debet ut ipse ambulauit ambulare. et de mandato nouo ⁊ huius ueteris ⁊ odio fratrum. iii.

Exhortatio ad filiolos. infantes. patres. iuuenes. ⁊ de mundo odiendo. quia omne quod in eo est. i. c. ro ⁊ i. ute. iiii.

De nouissima hora ⁊ aduentu antichristi ⁊ quattuor hereticorum ⁊ de unctione ipsius scи que docet de omibus. v.

De caritate fraterna nos ⁊ qui in gla sumus ⁊ erimus. si non in gra sumus ⁊ fuimus ⁊ de filiis dei ⁊ filiis diaboli. vi.

Quod qui odit fratrem homicida est ⁊ qui claudit uiscera e

gentꝫ caritatem amittit. vii.
Qđ fit omꝰ spūs credendū ꝙ omis spꝰ qui xpm confitet ex đo est. qui ñ. anticpꝰ ꝙ qđ mundꝰ bono odit ꝙ de mltiplici ex
Qđ qui credit ptem. credit viii. Shortatione ad caritatē. ꝙ diligit filiū ꝙ mdata custodit. de victoria mundi ꝙ tres sunt qui testificantur in celo. ix.
Qđ fide mittur vita eña ꝙ de pcō ad mortem ꝙ qp mundꝰ vot

Incipit epla ꝑma scī iohis ad párthos.

i.

Quod fuit ab initio qđ audiuimꝰ. qđ vidimꝰ oculis nris. qđ pspeximus ꝙ manus nre contrectauerunt de vbo vite. ꝙ vita manifestata est. Et vidimus ꝙ testamur ꝙ annunciamꝰ vobis vitam eternam que erat apꝰ patrem ꝙ apparuit nobis. Qđ vidimus ꝙ audiuimus annunciamꝰ ꝙ vobis. ut ꝙ nos societatem habeatis nobcum ꝙ societas nra sit cum patre ꝙ filio eius ihu xpo. Et hec scribimus vob ut gaudeatis. ut gaudium vrm sit plenum. Et hec est annunciatio qm audiuimus ab eo ꝙ annunciamꝰ vobis qm đs lux est ꝙ tenebre in eo ñ sunt ulle. Si dixerimus qm societatem habemus cum eo ꝙ in tenebris ambulamꝰ mentimur ꝙ ñ facimus veritatem. Si aut in luce ambulamꝰ sic ꝙ ipe est in luce. societatem hnꝫ ad invicem ꝙ sanguis filii eius ihu emundat nos ab omi pcō. Si dixerimꝰ qm pccm ñ habemus. ipi nos seducimus ꝙ veritas in nobis ñ est. Si confiteamꝰ pcā nra fidelis ē ꝙ iustus ut remittat nob pcā nra ꝙ emundet nos ab omi iniquitate. Si dixerimꝰ qm ñ peccauimus mdacem facimꝰ eum ꝙ vbum eius ñ ē in nobis. ii.

Filioli mei hec scribo vob. ut ñ peccetis. Sed ꝙ si quis peccauerit. aduocatum hnꝫ apꝰ patrem ihm xpm iustum ꝙ ipe est ppiatio p peccatis nris. Non p nris aut tm. sꝫ etiam p totius mundi. Et in hoc scimus qm cognouimꝰ eum. si mdata eius obseruemꝰ. Qui dicit se nosse eum ꝙ mandata eius ñ custodit. mdax ē ꝙ in hoc veritas ñ est. Qui aut seruat vbum eius vere in hoc caritas đi pfta ē. In hoc scimus qm in ipso sumus. Qui dicit se in ipso manere. debet sicut ille ambulauit ꝙ ipe ambulare. Karissimi. ñ mandatum nouum scribo vob. sꝫ mandatum vetus qđ habuistis ab initio. Mandatum vetus ē vbum qđ audistis. Iterum mandatum nouum scribo vobis qđ ē verum ꝙ in ipso ꝙ in vob. qꝫ tenebre transierūt ꝙ lumen verum iam lucet. Qui dicit se in luce esse ꝙ fratrem suum odit in tenebris ē usqꝫ adhuc. Qui diligit fratrem suum in luce manet ꝙ scandalum in eo ñ ē. Qui aut odit fratrem suum in tenebris ē ꝙ in tenebris ambulat ꝙ nescit quo eat qm tenebre obcecauerūt oculos eius. iii.

Scribo vobis filioli qm remittuntur vob peccata ꝑ nomen eius. Scribo vobis patres qm cognouistis eum qui ab initio ē. Scribo vob adolescentes qm victores estis malignū. Scribo vobis infantes qꝫ cognouistis patrem. Scribo vob patres qꝫ cognouistis eum qui ab initio ē. Scribo vob iuuenes qm fortes estis. ꝙ vbum đi manet in vob ꝙ victores estis maligni. Nolite diligere mundum neqꝫ ea que in mundo sunt. Si quis diligit mundū. ñ ē caritas patris in eo. Qm omne qđ est in mundo concupiscentia carnis ē ꝙ concupiscentia oculorꝫ ꝙ superbia vite. que ñ ē ex patre. sꝫ ex mundo ē. Et mundus transibit ꝙ concupiscentia eius. Qui aut facit voluntatē đi manet in eternū. filioli nouissima hora ē ꝙ sicut audistis qꝫ antichristus venit. nūc antichristi multi facti sunt. Vnde scimus qꝫ nouissima hora ē. Ex nobis prodierunt. sꝫ ñ erant ex nobis. Nam si fuissent ex nobis. permansissent utiqꝫ nobcum. sꝫ ut manifesti sint qm ñ sunt omes ex nob. sꝫ nos vñctionem habetis a scō ꝙ nostis omia. Non scripsi vob qm ignoratis veritatem. sꝫ qm sciētis eam. Et qm omne mdacium ex veritate ñ est. quis est mdax ñ si qui negat qm ihs ē xpc. Hic ē antichristus qui negat patrem ꝙ filium. Omis qui negat filium. nec patrē hꝫ. qui confitet filium. ꝙ patrem habet. Vos qđ audistis ab initio in vobis permaneat. Si in vob permanserit qđ ab initio audistis ꝙ vos in filio ꝙ patre manebitis. Et hec est repmissio qm ipse pollicitus est nobis vitam eternam. Hec scripsi vob de his qui seducunt vos. ꝙ vos unctionem qm accepistis ab eo maneat in vob. Et ñ necē habetis ut aliquis doceat vos. sꝫ sicut unctio ei docet vos de omibz veritas est ꝙ ñ est mdacium. ꝙ sicut docuit vos manete in eo. Et nunc filioli manete in eo. ut cum apparuerit habeamꝰ fiducia ꝙ non confundamur ab eo in aduentu eius. v.

Si scitis qm iustus est. scitote qm omis qui facit iusticiam ex ipso natus est. Videte qualem caritatem dedit nob pat ut filii dei nominemur ꝙ simus. Propt hoc mundus ñ nouit nos qꝫ ñ nouit eum. Karissimi nūc filii dei sumus ꝙ ñ dum apparuit qđ erimus. Scimus qm cum apparuerit similes ei erimus qm videbimus eum sicuti est. Et omis qui hꝫ spem hanc in eo sanctificat se sicut ꝙ ille sanctus est. Omis qui facit peccm. ꝙ iniquitatem facit. Et peccm est iniquitas. Et scitis qꝫ ille apparuit ut peccā tolleret ꝙ peccm in eo ñ est. Omis qui in eo manet ñ peccat. Et omis qui peccat ñ vidit eum ñ cognouit eum. filioli nemo vos seducat. Qui facit iusticiam. iustus est. sicut ille iustus est. Qui facit peccm ex diabolo est qm ab initio diabolus peccat. In hoc apparuit filius dei. ut dissoluat opa diaboli. Omis qui natus est ex deo. peccm ñ facit. qm semen ipius in eo manet. ꝙ ñ potest peccare qm ex deo natus est. In hoc manifesti sunt filii dei ꝙ filii diaboli. Omis qui ñ est iustus ñ est de deo. ꝙ qui ñ diligit fratrem suum. Qm hec est annunciatio qm audistis ab initio ut diligatis alterutrum. Non sicut cain qui ex maligno erat ꝙ occidit fratrem suum. Et ꝓpter quid occidit eum. Qm opa eius mala erant. fris aut eius iusta. Nolite mirari fres si odit vos mundus. nos scimus qm nos translati sumus de morte in vitā qm diligimus fres. Qui ñ diligit manet in morte. vi.

Omis qui odit fratrem suum homicida est. Et scitis qꝫ omis homicida ñ habet vitam eternam in semet ipso manentem. In hoc cognouimus caritatē dei qm ille ꝓ nobis animā suā posuit ꝙ nos debemus pro fribz nris animas nras ponere. Qui habuerit substantiam mundi ꝙ viderit fratrem suum necessitatem habere ꝙ clauserit viscera sua ab eo qm caritas đi manet in eo. filioli mei ñ diligamus verbo nec lingua. sꝫ ope ꝙ veritate. In hoc cognoscimus qm ex veritate sumus. ꝙ in conspectu eius suadebimus corda nra. Qm si reprehenderit nos cor nrm maior est ds corde nro ꝙ nouit omia. Karissimi si cor nrm ñ reprehenderit nos. fiduciam habeamus ad dm. ꝙ quicquid petierimus accipiemus ab eo. qm mandata eius custodimus. ꝙ ea que sunt placita coram eo facimus. Et hoc est mandatum eius ut credamus in nomine filii eius ihu xpi. Et diligamus alterutrum sicut dedit mandatum nobis. Et qui seruat mandata eius in illo manet ꝙ ipse in eo. Et in hoc scimus qm manet in nob. de spu que nob dedit. vii.

Karissimi nolite omi spui credere. sꝫ probate spūs si ex deo sint. Qm multi pseudoprophete exierunt in mundum. In hoc cognoscitis spm dei. omis spūs qui confitet ihm xpm in carne venisse ex deo est. Et omis spūs qui soluit ihm ex deo ñ est. hic est antichristus de quo audistis qm venit. ꝙ nūc iam in mundo est. Vos ex deo estis filioli ꝙ victistis eos. qm maior est qui in vobis est qm qui in mundo. Ipi de mundo sunt. ideo de mundo loquuntur ꝙ mundus eos audit. Nos ex deo sumus. qui novit dm audit nos. qui ñ est ex deo ñ audit nos. In hoc cognoscimus spm veritatis ꝙ spm erroris. Karissimi diligamus invicem qm caritas ex deo est. ꝙ omis qui diligit ex deo natus est ꝙ cognoscit dm. Qui ñ diligit non cognouit dm. qm deus caritas est. In hoc apparuit caritas dei in nob qm filium suum unigenitum misit deus in hunc mundum ut viuamus per eum. in hoc est caritas. ñ qm nos dilexerimus dm. sꝫ qm ipse dilexit nos. ꝙ mi

sit filium suum ypciationē p peccatis nr̄is. k'm sic̄ dr̄s dilexit nos ⁊ nos debem̄ alt'rutrum diligē. Deum nemo uidit umq̄m. Si diligam̄ inuicem dr̄s in nob̄ manet ⁊ car tas ei in nob̄ pfecta ē. In hoc cognoscim̄ q̄m in eo manemus ⁊ ipe in nobis q̄m de spu suo dedit nob̄ ⁊ nos uidim̄ ⁊ testi ficam̄ q̄m pater misit filium suum saluatorē mundi. Quis quis confessus fuit q̄m ihc̄ē filius dei. dr̄s in eo manet ⁊ ipe in deo. Et nos cognouim̄ ⁊ credim̄ caritati q̄m hr̄t dr̄s in nob̄. Deus ca ritas ē ⁊ qui manet in caritate in deo manet ⁊ dr̄s in eo. In hoc pfecta ē caritas nob̄cū. ut fiduciam habeam̄ in die iudicii. Quia sicut ille ē ⁊ nos sum̄ in hoc mundo. Timor nō ē in caritate. sed pfecta caritas foras mittit timorem. q̄m timor penam hr̄t. Qui aūt timet nō ē pfect's in caritate. Nos g̃ diligam̄ dn̄m. q̄m dr̄s prior di lexit nos. Si quis dixerit q̄m diligo dn̄m ⁊ fr̄em suum oderit: mendax ē. Qui enim nō diligit fr̄em suum quē uidet. dn̄m q̄ nō uidet q̄m potest dilige. Et hoc mandatum hr̄mus a deo. ut qui diligit dn̄m diligat ⁊ fr̄em suum. viii.

Omnis qui credit q̄m ihc̄ē xp̄c ex deo natus est. Et omnis qui diligit eum qui genuit. diligit ⁊ eum qui natus ē ex eo. In hoc cognoscim̄ q̄m diligimus natos dei cum dn̄m diligam̄ ⁊ mandata ei faciam̄. Hec ē enim caritas dei. ut mandata ei custodiam̄ ⁊ mandata ei grauia nō sunt. Q̄m omne q̄d natum ē ex deo uincit mundum. Et hec est uictoria que uincit mū dum fides nr̄a. Quis ē qui uincit mundum nisi qui credit q̄m ihc̄ē filius dei. Hic ē qui uenit p aq̄m ⁊ sanguinē ihc̄ xp̄c. Non in aqua solum. sed in aqua ⁊ sanguine. Et ipe ē qui testi ficat. q̄m xp̄c est ueritas. Q̄m tres sunt qui testimonium dant in celo. pat̄. verbum. ⁊ sp̄s scūs. Et hi tres unum sūt. Et tres sunt qui testimonium dant in tra. sp̄s aqua ⁊ sanguis. Si testimo nium hominū accipim̄. testimonium dei maius ē. Q̄m hoc est testimonium dei q̄d maius ē. q̄ testificat̄ ē de filio suo. Qui credit in filio dei. hr̄t testimonium dei in se. Qui nō credit in filio. mēda cem facit eum. q̄m nō credit in testimonio q̄d testificat̄ ē dr̄s de filio suo. Et hoc testimonium ē q̄m uitam etiam dedit nob̄ dr̄s. Et hec uita in filio ei est. Qui hr̄t filium. hr̄ uitam. Et qui non habet filium. nō habet uitam. ix.

Hec scribo uobis ut sciatis q̄m uitam habetis etiam. qui creditis in nomine filii dei. Et hec ē fiducia q̄m hr̄mus ad eum. q̄ q̄dcunq̄ petierim̄ secm̄ uoluntatem ei audiet nos. Et scim̄ q̄ audit nos quicquid petierim̄. Scim̄ q̄m hr̄mus peti tiones. q̄s postulam̄ ab eo. Qui scit fr̄em suum peccare pccm nō ad mortē. petat ⁊ dabit ei uitam peccanti nō ad mortē. Est pec catum ad mortē. nō p illo dico ut roget quis. Omnis iniquitas pec catum est ⁊ est pccm ad mortē. Scimus q̄ omnis qui natus ē ex deo nō peccat. sed generatio dei seruat eum. Scimus q̄m ex dō sumus. ⁊ mundus totus in maligno positus ē. Et scim̄ q̄m filius dei uenit ⁊ dedit nob̄ sensum ut cognoscam̄ dn̄m uerū. ⁊ sum̄ in uero fi lio ei. hic est uerus dr̄s ⁊ uita etna. filioli custodite uos a simu lacris. Expl' epla sci iohis p̄ma. Incipit epla sci iohis secūda. capitula in scla.

Exhortatio ad caritatē ⁊ obseruationē mandatorū. i

Prohibet hereticos saluitare. ii Incipit epla. ii. i

Senior electe dne ⁊ natis ei quos ego diligo in ue ritate ⁊ nō ego solus sed ⁊ omnes qui cognouerūt ueritatē. Propter ueritatem que pmanet in nob̄ ⁊ nobcum erit in etnum. Sit nobcum gra. misericordia pax. a deo patre ⁊ a xp̄o ihu filio patris in ueritate ⁊ caritate. Gau sus sum ualde q̄m inuenti de filiis tuis ambulantes in ueri tate sicut mandatum accepim̄ a patre. Et nūc rogo te dna. non tāq̄ mandatum nouum scribens tibi. sed q̄d hr̄imus ab initio. ut diligam̄ alt'rutrū. Et hec est caritas ut ambulem̄ secm̄ manda ta ei. Hoc ē enim mandatum ut q̄ ab initio audistis ab initio in eo ambuletis. q̄m multi seductores exierūt in mundum qui nō confitentur ihm xp̄m in carne uenisse. Hic est seductor ⁊ antix̄.

Videte uosmet ipos ne pdatis que opati estis. sed ut mercedem plenam accipiatis. Omnis qui pcedit ⁊ nō permanet in doctrina xp̄i. dm̄ nō hr̄. Qui pmanet in doctri na. hic filium ⁊ pr̄em hr̄. Si quis uenit ad uos ⁊ hanc doc trinam nō affert. nolite recipere eum in domū. nec aue ei dixeritis. Qui enim dicit illi aue. communicat operibus illius ma lignis. Plura hr̄ns uob̄ scribere nolui p cartam ⁊ atramentū. Spero enim me futurum ad uos ⁊ os ad os loqui ut gaudium nr̄m sit plenum. Salutant te filii sororis tue electe.

Expl' fi. Incipiunt capla in tcia. i

Gaium ⁊ k'm saluitat ⁊ ea p ca q̄ dilexit fidelibus expoliatis uestrepem de se ⁊ ca. male. ii. Laudat gratianē. sentire testat. ⁊ demetrio bonū testimoniū reddit.

Incipit epistola tercia. i

Senior gaio k'mo quem ego diligo in ueritate ca ritatis. k'me de omnibus oronem facio pspe te ingredi ⁊ ualere sic̄ pspe agit anima tua. Ga ualdi sum ualde uenientibus frībus. ⁊ testimoniis phibenti bus ueritatem tue sic̄ tu in ueritate ambulas. Maiorem horum nō ha beo gr̄am quam ut audiam filios meos in ueritate ambula re. k'me fidelit facis quicquid operaris in fr̄es ⁊ hoc in pegri nos qui testimonium reddiderunt caritati tue in conspec tu ecclē. quos bene facies deduces digne deo. p nomine enim ei pfecti sunt nichil accipientes a gentilibus. Nos g̃ debemus suscipere huiusmodi ut cooperatores simus ueritatis. ii

Scripsissem forsitan ecclē. sed is qui amat primatum gere in eis diotrepes nō recipit nos. Propter hoc si uenero co monebo eius opa que facit uerbis malignis garriens in nos. Et q̄si nō ea ista sufficiant. neq̄ ipe suscipit fr̄es. ⁊ eos qui suscipiunt phibet ⁊ de ecclā eicit. K'me noli pmitari malum sed q̄d bonum ē. Qui bene facit ex deo ē. Qui male facit nō uidit eum. Demetrio testimonium redditur ab omnibus ⁊ ab ipa ueri tate ⁊ nos testimonium phibem̄ ⁊ nostis q̄m testimonium nr̄m ue rum est. Multa hr̄ns scribere. sed nolui p atramentum ⁊ ca lamum scribere tibi. Spero aūt p uisum te uidere ⁊ os ad os loque mur. Pax tibi. Salutant te amici. salutа tu amicos nominatim.

Expl' iii. Incipiunt capitula in epla sci iude apli. i

Hortans fideles ut p fide certent aduersus impios pugnent. q̄m dr̄s in lucifer iam̄ xp̄i plenum ponit certamen malos. de pfidis in ii. Et differentes. deserto dāpnatis. de angelis dāpnatis ⁊ sodoma cū ciuitatibus. Infideles eam oparentes ⁊ balaam ⁊ chore. nubibus ⁊ hi. iii. contra quos enoch pphauit. iiii.

De futuris illusoribus in nouissimo tēpore spm̄ nō habentibus quos ar guere fideles hortant. Incipit epla sci iude apli. i

Seruus ihu xp̄i. frr̄ aūt iacobi. his qui in dō pre dilectis ⁊ xp̄o ihu conseruatis. ⁊ uocatis. mia uob̄ ⁊ pax ⁊ caritas adimpleat. K'm omnem solicitudinem fa ciens. scribendi uob̄ de communi salute necē habui sc̄ bere uobis. depcans supcertari semel traditе sc̄is fidi. Subintroierūt enim quidam homines qui olim p̄scripti sunt in hoc iudicium impii. dei nr̄i gr̄am transferen tes in luxuriam. ⁊ solum dn̄atorem deum nr̄m ihm xp̄m negantes. Commonere aūt uos uolo sciens. ii. hoc semel omnia q̄m ihc̄ p plm de tra egipti saluans. Secundo eos qui nō crediderunt perdidit. Angelos q̄ non seruauerunt suum principatum. sed reliquerūt suum domicilium. in iudicium diei magni. uinculis etnis. sub caligine iudicio reseruauit. Sicut sodoma ⁊ gomorra. ⁊ finitime earum. similiter fornicate ⁊ abeuntes p car nem alteram. fr̄es sunt exemplum ignis etni penam sustinentes. Similit̄ quidē ⁊ hi carnem maculant. dn̄ationem aūt spernunt. maiestatem aūt blasphemant. Cum michael ar changelus cum diabolo disputans altercaret de moysi corpore

ñ est ausus iudicium inferre blasphemie. ſ; dixit. Imperet t dñs. Hi aut quecunq; quide ignorant blasphemant. quecunq; aut naturaliter tamq; muta animalia norunt in his corrumpuntur.

·iii·

Ve illis qui uia cain abierunt. & errore balaam mcede effusi sunt. & contradictione chore perierunt. Hi sut in epulis suis maculę conuiuantes sine timore semet ipsos pascentes. Nubes sine aqua que a uentis circumferuntur. arbores autumnales infructuose bis mortue. eradicate. fluctus feri maris despumantes suas confusiones. sidera errantia quibus procella tenebrarum conseruata e in eternum. Prophetauit aut de his septimus ab adam enoch dicens. Ecce uenit dns in scis milibus suis facere iudicium contra omes. & arguere omes impios de omnibus operibus impietatis eorum quibus impie egerunt. & de omnibus duris que locuti sunt contra eum peccatores impii. Hi sunt murmuratores querulosi secundum desideria sua ambulantes. & os illorum loquitur superbia. mirantes personas. quest causa.

·iiii·

Vos aut karissimi memores estote uerborum que predicta sunt ab apostolis dni nri ihu xpi qui dicebant uobis quia in nouissimo tempore uenient illusores secundum sua desideria ambulantes impietatum. Hi sunt qui segregant semet ipsos animales spm non habentes. Vos aut karissimi superedificantes uosmet ipsos sanctissime ure fidei in spu scō orantes uosmet ipsos in dilectione dei seruate. expectantes misericordiam dni nri ihu xpi in uitam eternam. Et hos quidem arguite iudicatos. illos aut saluate de igne rapientes. Alios aut miseremini in timore. odientes eam que carnalis est maculatam tunicam. Ei aut qui potens est uos conseruare sine peccato. & constituere ante conspectum gle sue immaculatos in aduentum dni nri ihu xpi soli deo saluatori nro per ihm xpm dnm nrm. Gla. magnificentia. imperium. & potestas ante omne sla. & nunc. & in omne sla seculorum. Amen. Explicunt eple. vii. canonice. Incipit prologus sci ieronimi in epistolas beati pauli

Primum querendum est que post euangelia que apli. supplementum legis sunt. & in quibus nobis exempla. & precepta uiuendi plenissime disgesta sint. uoluerunt apli has epistolas ad singulas ecclesias destinare. Hec aut causa fuit dedit. ut scilicet in tercia nascentis ecclesie nouus cautus excludentibus. & presentia atq; futura resecaret uitia. & post futura excluderet questiones. exemplo patriarcharum qui post editam legem moysi in qua omnia dei mandata legebant. Salomonis tam doctrina sua reduuia semper populi compescere peccata. Et preter exemplum libris ad nostram etiam memoriam tradiderunt. Vnde querendum cur tam multi quam decem epistolas ad ecclesias scripserit. decem sunt enim cum illa que dicitur ad hebreos. nam reliquę. viii. ad discipulos specialiter sed proprie ut ostenderet nouum. si discrepare a ueteri testamento. & se legem non facere moysi. ad unum priorem decalogi mandatorum suas epistolas ordinauit. Et quot illa precepta sub persone instituit libertatis. totidem hic epistolas a diabolo. & idolatrie seruitute edocet adquisitos. Nam. & duas tabulas lapideas duorum testamentorum figam humane uitę crucifixum tradiderunt. Et epistolam sane que ad hebreos scribitur quidam pauli esse affirmant. eo quod in stilo nomine intitulata. & per sermonis stilique distantiam. Sed aut barnabe iuxta tertullianum. aut luce iuxta quosdam. uel certe clementis discipuli apostolorum. & epi romane ecclesie post apostolos ordinati. Quibus respondendum est. Sed propterea pauli non est quod filius dei nominis. quod nec alicubi scripserit. quod nulli nomine intitulatur. Quod si inconuenienti absurdumq; est. ipsi magis esse credenda est. que tanto doctrine sue fulget eloquio. Sed quia apostolus hebreorum ecclesiam quę destructor legis falsa suspitione habebatur. uoluit tacito nomine de figuris legis. & ueritate christi reddere rationem ne odium nouitatis fronte prima utilitatem excluderet lectionis. Sermonem esse sane uarium ut eloquentior uideatur ut pro idem hebreo. quam in peregrino id est greco. quo certe ple sunt scripte sermones. Mouet etiam quosdam quare romanorum epla in primo sit posita cum eam non primo scriptam ratio manifestet. Nam hanc se profecturum ille solum ad scribisse testatur. cum corinthios. & alios ante iam ut mihi uidetur quod sequentibus patuerit erat colligens utilia adhortatus sit. Vnde intelligi quidam uolunt ita omes epistolas ordinatas. ut prima poneretur quę posterior fuit destinata. ut per singulas epistolas gradibus ad perfectiora ueniretur. Romanorum namq; plerique tam rudes erant ut non intelligent dei iustitiam & non suis meritis esse saluatos. Et ob hoc duo inter se populi conflictarent. Iudeus illos indigere asserentibus circumcisionis uitia gentilitatis proprie commemorans. Chorinthios alii iam dudum scientie gratiam esse concessam. & non omes uno patre quam culpam peccantes non increpauerit reprehendit sine aut. Audiunt inter uos fornicatio. Et item. Congregatis uobis cum meo spu tradere huiusmodi sathane. In secunda uero laudantes & ut magis ac magis proficiant admonentes. Galathe tam nullius criminis accusantes. nisi hoc tantum quod callidissimis pseudo apostolis credidissent. Epheseos sane nulla reprehensione. ſ; multa laude sunt digni. qui fidem apostolicam seruauerunt. Philippenses etiam multo magis collaudantes. qui nec audire quidem falsos apostolos uoluerunt. Colossenses autem tales erant. ut cum ab apostolo nisi corporaliter non fuissent. hac laude digni habentur. Et si corpore inquit absens sum. ſ; spu uobiscum sum gaudens & uidens ordinem uestrum. Thessalonicenses nichilominus in duabus epistolis eo quod non fidem inconcussam seruauerunt uoluntatis. ſ; etiam in persecutionem cunctum fuerunt constantes inuenti. De hebreis uero quid dicendum est. quos thessalonicenses quia plurimum laudati sunt imitatores fuisse dicuntur sicut ipse ait. Et uos fratres imitatores facti estis ecclesiarum dei que sunt in iudea. Eadem enim passi estis & uos a contribulibus uestris que & illi a iudeis. Apostolus quoq; hebreos eadem commonorat dicens. nam & uinctis compassi estis & rapinam bonorum uestrorum cum gaudio suscepistis. cognoscentes uos habere meliorem & manentem substantiam. expl.

Epistole pauli ad romanos causa hec est. Ecclesiam ex duobus populis id est de iudeis & gentilibus congregatam exequatur mutuis. ut caritatis ei inferatur simultatis. que de uoluntate plurimum mutue nascebantur. Ergo ut pace inter se & caritate iungantur ostendit patres conditione dum peccati fuisse obnoxii comprobantur. Quia eque saluantur per fidem xpi sunt & gratiam consecuti. nam neq; iudeus prius esse legem mundi custoditam docet. nec gentiles posse legis ignorantie defendi. quos ratio & ad dei notitiam perducere potuit & ab omni uitio penitus reuocare. Scito q legis in expositionem continuam esse dictorum. ſ; subnotationes breues. singulis in libris ac libris adpositas. Pauli epli ple numero sunt. xiii. Ad romanos. i. ad corinthios. ii. ad galatas. i. ad ephesios. i. ad philippenses. i. ad colossenses. i. ad thessalonicenses. ii. ad timotheum. ii. ad titum. i. ad philemonem. i. ad hebreos. i. Omnis textus ut numeri eplarum ad unius hominis perfectionem pertinet. Cum romanis itaq; agit apostolus quasi cum incipientibus. qui post gentilitatem ut intra fidei sortiantur & proficiant ad spem uite eterne. tota de physicis rationibus instituat. multa de scripturis quoque.

Incipiunt capitula super omes epistolas sci pauli.

Paulus uocatus apostolus fidem romanorum predicare in toto mundo dicit. quibus & ipse promittit aduentum. & quosdam ex eis fide uiuere.

·i·

Qua reuelatur ira dei in eos qui creatorem agnoscere

·ii·

noluerunt tradendos eos in reprobum sensum.

·iii·

Qua personarum acceptio in iudicio apud deum. de his qui aut in lege. aut sine lege peccauerunt. & quod circumcisio naturaliter que legis sit faciant. & de iudeis qui gloriantur in lege. in ii. quod in manifesto iudeus sit.

·iiii·

Quid amplius iudeo sit. de usu circumcisionis. & quod iudicium dei. & quid dicat scriptura de malis. & quod in nullo quisquam iustificetur omne os obstruatur. & quod ex

opib; legil. ſ; ex fide xp̃i iuſtificent̃ credentes. .v.
De abraham qr credidit dō ⁊ de b'tudine hōis qr ñ p legem
p̃missio abrahe. ſ; ex fide q̃ cē spem credidit. .vi.
Iuſtificati ḡ ex fide ⁊ x̃ ⁊ cps p ip̃m mortuus cē ⁊ p unum
hoīem mors ⁊ regnauit mors ab adam ⁊ ū habundauit delic-
tum ⁊ ulc̃ ſi seruiam̃ peccō. .vii.
Si mortui sum̃ cū x̃ uiuim̃ cū x̃ qui iam ñ moit̃ ⁊ ñ ultr
sub lege ⁊ seruit ultr cobedit ⁊ sic exhibuit ultr m̃bra uīa mq̃
tam. nam tunc illoꝝ mors est. .viii.
De muliere que ſb uiro ē ut seruiam̃ in nouitate spūs. nā
ocu p̃scientiā nesciebam ⁊ scim̃ q̃ lex spūalis ē ⁊ ego aīalis ē ⁊ uendo alia ā legem
Rex spūs uite ⁊ de peccō dāpnate .ix. ſ in m̃bris meis.
peccīm. nam prudentia carnis mors ē ⁊ si quis spūm xp̃i ñ hē. hic
ñ ē ei ⁊ qui spūi dī aguntur filii sunt dī ⁊ spūs testimoniū reddet.
Quia ñ sūt condigne passiones ſ t̄p̃s ⁊ uanitati .x.
creatūi ſb iecta ē ⁊ spe salui fūi sum̃. ⁊ quid oꝛem̃ nesciim̃ ⁊ qr spūs
postulat p̃ scīs ⁊ qr diligentib; dñm oīa cooperant̃ in bonū. .xi.
Quia optaret anathema cē p fr̃ib; quoꝝ p̃ēs ex quib; x̃s
⁊ ñ om̃es qui ex isr'l sūt. hui sūt isr'l ⁊ de iacob ⁊ esau ⁊ p̃hone ⁊ uo-
cabo ñ plebem meā ⁊ si fuit nūs isr'l tamq̃ harena maris
reliquie salue fient. .xii.
Nisi dñs reliquisset nob̄ semē ⁊ isr'l in legē uulture ſi p̃uent.
⁊ ecce pono in ſyon lapidem ⁊ uoluntas cordis mei ⁊ ob secretario
p illis ⁊ finis legis x̃ ⁊ ne dīcis in corde tuo quis ascendit ⁊ cor-
de credit̃ ad iustitiā ⁊ q̃m credent ei q̃ ñ audier̃. ⁊ ūq̃d isr'l ñ
Et ego isr'lita sū. ⁊ in helya q̃d dicit .xiii. ſ cognouit. ⁊
si ā gīa ñ ex op̄ib; ⁊ dedit illi ds̄ spūm conpunctionis ⁊ si delectum
eoꝝ diuitie sūt mundi ⁊ de oluia roleastro ⁊ qr ceciderat ex p̃te ⁊ q̃
O altitudo diuitiar̄ ⁊ obsecro uos fr̃es .xiiii. ſ in isr'l
⁊ ñ plus sapere ⁊ hūtes donationes ſ gīam ⁊ nulli malū p malo
reddentes ⁊ mihi uindictam. .xv.
Porestatib; obsequendū ⁊ tributū reddend ⁊ dilectione ⁊ nox
p̃cessit ⁊ dies ī cibo ñ iudicand ⁊ om̃is stabim̃ ante tribunal x̃i
⁊ ñ ē regnū dī esca ⁊ potꝰ ⁊ x̃s ñ sibi placuit. .xvi.
Quecūq; scripta sūt ad nr̄am doctrinā ⁊ x̃pm minister circūcisionis ſ ⁊ ecclam ut q̃ ī uirtute signoꝝ ab ihr'lim usq;
ad illyricū repleuit euangliō x̃ ⁊ cū ad hispamā p̃ficisci cepo .xvii.
De collatione macedonie ⁊ achaie q̃ deferre sed dñe ut ierlm ⁊
rogat ut orent p eo spantes eum. ⁊ de hui q̃s notarī salutat.
Obseruando eos qui dissensiones ⁊ offendicla .xviii.
faciunt ⁊ de timotheo ⁊ cetis aduersus ei.
Incipiunt capitula in p̃ma ep̄la ad corinthios.
Laudat corinthios ⁊ ad concordiā hortat̃ qui dīt ego .i.
paulꝰ ego aūt apollo. ⁊ qr ñ multi sūt baptizate ⁊ qr stultam
fecit ds̄ sapiam mundi. .ii.
Quia ñ iudicauit se scire ī x̃m ⁊ hūc crucifixum ⁊ sermo
ei ī ñ in sapia uba. ſ; sapiam loq̃ ut̃ p̃fōs ⁊ si cognouissēt dñm
ñq̃ crucifixissent ⁊ qr oculs ñ uidit ⁊ spūs omē ſ scrutat̃ aīalis
aūt hō ñ p̄cipit que sunt spūs. .iii.
Quia lac eis potum dedit in ecclā ⁊ qui plantat ⁊ qui rigat
unū sūt ⁊ si quis superedificat aurū argentū. ligna fenum
⁊ ne scirit qr tēplū dei estis ⁊ sapia mūdi stultitia ē ⁊ nemo
Sic iam quer̄ int̄ dispensatores .iiii. ſ gl'ēt in hoīe.
⁊ nolite ā aute tps iudicare ⁊ q̃d hīs qd̄ ñ accepisti ⁊ qr apl̄os
dñs nouissimos ostendit ⁊ esurim̃ ⁊ sitim̃ ⁊ nudi sum̃ ⁊
p ecīm̃ gīm eos genuit ⁊ timotheū ad eos misit. .v.
Quia īsermone ñ ē regni dī ⁊ urtū in uuluā uenat ⁊ q̃d
de eo qui uxorē p̃ris habet iudicand ⁊ qr modic̃ fermēti totā
massā corrūpit ⁊ de fornicarijs ⁊ auaris ⁊ rapacib; ⁊ maledi
Quia iudicia habūt ap̄ unūqs ⁊ qr ang̃los iudica .vi. ſ cis-
bimꝰ ⁊ qr fornicarijs ⁊ idolis seruientes ⁊ adulteris ⁊ mollib; regni
dī ñ possidebūt ⁊ h quosdā fuisse ⁊ oīa m̃ licent ⁊ esca uent.
⁊ qui adheret meretrici ⁊ m̃bra uīa tēplū ē spūs scī. .vii.

Et unūquisq; uxorē suā hāt ⁊ mulier suū corpꝰ patē ñ
hāt ⁊ uolo ā om̃es cē sic̃ me ip̃m ⁊ de nuptis ⁊ uiduis ⁊ ralio
quin filii uīi ī mundi ēent ⁊ carēcisio ñ lē ⁊ seruꝰ uocat̃ est ñ
De uirginib; ⁊ nuptis ⁊ uiduis. .viii. ſ sit t̄ cure.
De ydolis ⁊ escis īmolatis ⁊ sciā q̃d ds̄ dī multi ⁊ esca ñ om̃ .ix.
dat dō ⁊ ñ sū lib'. ñ sū apl̄s. aut solus ego aut barnabas ⁊ q̄s
mutat sumꝰ stipendia ⁊ qui altario seruiunt ēi participant.
Oc̄ omīum se seruum fecit ut plēs lucrifaceret ⁊ qui .x.
diu curr̄ ⁊ sic curro ⁊ qr p̃ēs nr̄i om̃es sub nube fuer̄ ⁊ mare
tempteim̃ x̃pm ⁊ qui se existimat stare. .xi.
Qalicem cui benedīs. qr uin̄ pauli. aut q̃d ydolū ñ sit aliꝰ
om̃ā lucent ⁊ omē q̄ ī macello uenit ⁊ si quis infideliū uocat
uos ⁊ uultis ire ⁊ omīa ī gl'am dī facite ⁊ sine offensore sūt ecclie.
Quia cap̄ uiri x̃ ⁊ uir oratꝰ uel uelato capite dedecorat .xii.
caput suū ⁊ mulier ex uiro ⁊ si quis uir ornatior sui ē ⁊ oportet
hereses ē ⁊ de cena corinthioꝝ ⁊ qr dñs ihc ea nocte q̃ tradebat̄
⁊ qui manducauit panē illū indigne. .xiii.
De spūalib; qr nemo in spūu dī dicit anathema ihū ⁊ diuisio
nes gīaꝝ sunt idem ā spūs ⁊ in uno spūu om̃es nos ⁊ in unū corpꝰ
siue serui siue lib'. si dpēit pes qr ñ sum manꝰ ⁊ infirmora m̃bꝝ
Primo apl̄os secūm gradꝰ hās. ⁊ ūquid om̃s .xiiii. ſ nec̄iora.
gradꝰ ⁊ si caritatē dī ñ hām tēs sum sic̄ es sonans. a. c. ⁊ cū par
uul' ēem ⁊ uidem̃ nūc p speculū. .xv.
De eo qui loq̃ lingā ⁊ qui gradꝰ hat ⁊ si in cta uocem dat tuba.
⁊ orabo spū orabo ⁊ mente ⁊ uolo ū. ūba loqui ⁊ nolite pu effici
Quum conuenitis uūs quisq; uīm .xvi. (sen̄ lib; ⁊ lingā ligū sē.
psalmū hē. doctrinam hē. ⁊ sedenti p̃ora taceat ⁊ spūs gradꝰ gradꝰ
sb iecti sē ⁊ mulieres in ecclā taceant ⁊ si quis ignorat ignorab
⁊ omīa honesta fiant ⁊ qr x̃s̄ mortuus ē ⁊ scripturas ⁊ uisus ē
plusq̃m q̃ngentis ūm tamq̃ abortiuo. .xvii.
De resurrectione corpm. qi x̃s̄ resurrexit ⁊ mortui resurgēt.
⁊ sic in adam om̃s morimur ⁊ ūmica destruet̃ mors ⁊ ip̃e filiꝰ
sb iect̄ erit ei qui ill sub iecit oīa ⁊ cotidie morior p uīam gl'am
⁊ manducem ⁊ bibam cras moriem ⁊ ī sipiens qr tu seminas.
De p̃mo adam ⁊ nouissimo adā ⁊ p̃ma ho de tra ⁊ qr .xviii.
caro ⁊ sanguis ñ possidebūt regnū dī. ⁊ canet tuba ⁊ mortui
resurgent ⁊ absorta ē mors. ⁊ ubi est̄ pecti mors ⁊ qr labor uīr ñ
De collectis que fiunt in scis ⁊ .xix. ſ erit manus.
macedoniā p̃ tito ⁊ timotheo ⁊ apollo ⁊ uigilate state ī
fide. ⁊ si quis ñ amat dñm ihm anathema sit. maranatha
ut̃ p̃tat̄ p dīm. maran natha magis syrum ē q̃ hebreū. tū ⁊
si ex optimo utr̄oq; lingua ad ⁊ hebreum sonet. ut̃ p̃tatur
dñs nr̄ uenit. ut sit sensus. p dīm in aduentu dñi eis q̃ eū
ñ amant. ⁊ uenisse aut uenturū cē ñ credunt.
Incipit capitulatio in scā ep̄la ad corinthos.
Ds̄ totī solationis. ⁊ sic habundant passiones x̃i ⁊ .i.
solatio ⁊ sic socii passionū sic ⁊ solatiꝰ. ⁊ de oblatione q̃ fēa ē
in asya. ⁊ in sine citate ūsat̄ sit in mundo. .ii.
Quia gīa uīa sum̄. ⁊ de secā gīa q̃ p̃mutit corinthus tūs
in macedoniā. ut ⁊ sit ap̄ me. tū. ⁊ p se ⁊ siluanū ⁊ timotheū p
ducant x̃pm. ⁊ qui unxit ⁊ signauit nos ds̄ ⁊ parcens ñ uenit
corinthū. ⁊ ego testis uos. ⁊ de illo q̃ obiurgat̄ ē ut ceū solent
De eo qd apl̄o .iii. ſ ut ñ circūueniat̄ a sathana.
aptum ē in tua de. ⁊ de ty to. ⁊ x̃ bonū odoris sum̄. ⁊ qr ñ egīmꝰ cō
mendaticul. ⁊ sufficientia nr̄a ex dō. ⁊ litra occidit. ⁊ de gīa
uult̄ mo si. ⁊ de uelamine qd̄ in x̃ euacuet. .iiii.
Quia dñs sp̄ē ē. ⁊ in format̄ a claritate in claritatē ⁊ ei in
glīm in hui quipeant opium. ⁊ qr x̃s̄ ymago dī. ⁊ x̃pm p
ducam̄. ſ os aū seruos uros. ⁊ hīs thesaurū in uasis fictilib'
⁊ in om̃ib; tribulatione patim̄ ſ; ñ angustiam̄. .v.
Qr reliqui pp̄ qd locut̄ sum. ⁊ si exterior ho corrumpit̄ ⁊ mo
taneum ⁊ leue tribulationis ⁊ si terrestris domꝰ nr̄a dissoluat̄.
⁊ si uestim ⁊ ñ nudi inueniam̄. ⁊ dedit nob pignꝰ sp̄ē.

Quia in corpe pegnam dñō ⁊ omīs stare oportet .vi.
añ tbunal xi ⁊ carnal xi urget nos ⁊ li unꝰ p omībz mortuꝰ
ē ⁊ xps in carne iam ñ nouumꝰ ⁊ ecce fcā sunt omīa noua
⁊ ds erat in xpo. eū qui ñ nouāt petim. depe accepto exaudi
Et exhibeam in multa patientia in tbl'ac'o .vii. Sui te-
nebz in nec'tatibz ⁊ cec'l. os nīm patet ad uos corinthiꝰ ⁊ que
societas lucis ad tenebras ⁊ qm̄ inhabitabo in eis. .viii.
Quapte nos ⁊ cli uenissem macedonia foris pugne ⁊ li ī epla
contristatus uos ñ me penitet ⁊ qm̄ ep̄ corinthiꝰ tristē. .ix.
De gīa dī que data ē ecc'lis macedonie ⁊ altissima pauptate
eoꝝ ⁊ corinthioꝝ ingenio bono ⁊ xp̄ nob paup fcīs ē ⁊ de ele-
mosinis ñ ut alis sit remissio ⁊ de ffē ē laus p omēs eccl'as ⁊ p
uidem ñ. bona ñ solū coram dō ⁊ aliū ītem q̄ pbentur. .x.
De ministrio q̄ fit ī scōs ⁊ de achaia q̄ parata ē ab anno ptō ⁊
ñ pauli sunt corinthii ⁊ erubescat paulus. qui qui parte seīat
poc ⁊ metat ⁊ ñ q̄ ex tristicia ⁊ dispsitꝰ dedit pauꝑibz. .xi.
Ipse ego paul ⁊ ñ ī carnē militamꝰ ad destructionē mun-
dioꝝ ⁊ de potestate q̄ dedit dñs in edificationē ⁊ epl'e in quit
guel sē ⁊ ñ in ñīstra gladiꝰ ⁊ qui glat in dño glet ⁊ ñ qui
se ipm cōmendat pbatꝰ ē. .xii.
Respondi uos unumquemq. uestrꝝ. c. e. x. ⁊ li ipte sū sermone ⁊ ca-
thal ecc'las expoliauī ⁊ putē occōnem eoꝝ qui uolē occōnem
⁊ ipse sathanas trāsfiguratꝰ se in anglm lucis ⁊ sic sūt ministri eius sic q̄s
Hebrei sē ⁊ ego. In tbl'acionibz. ī .xiii. Suos deuocat.
uirgil celsus sū ⁊ picus ep̄ gene ⁊ quis infirmat ñ ego ⁊ p se
nes sīm in sporta demissus sū ⁊ scio hoīem añ annos xiiii. rap-
Datus est in tertium cl'angls .xiiii. sq̄ in paradisum.
sathane ⁊ uirtꝰ in infirmitate pficit ⁊ cū infirmor tūc potens
sū ⁊ ñ quero uīa s; uos. ñ debent filii parentibz thesaurizare ⁊
libentissime sup impendar ⁊ ne cū uenio ñ q̄les uolo inueniam
uos ⁊ ne sint contentiones ⁊ lugeam multos. .xv.
Ecce tōo uenio ad uos ⁊ an exp'imitur ei querimoꝝ qui loq̄r ⁊ qui
⁊ crucifx̄ē ex infirmitate ut ūl malis fauatis ⁊ ñ durī agam
de potestate q̄ dedit dñs ⁊ de ceīo fīēl gaudete.

Incipiunt capitla in epla ad galathas.

Quia ñ ab hoībz neq; p hoīem sit apls ⁊ mutat q̄ tam .i.
cito trāsferamī in ēt'ngliū aliud ⁊ si angls eūngliz auīt ana-
thema sit ⁊ si hoībz placem xp̄i seruus ñ ēem. .ii.
Notum uob facio eūngliū. qm̄ ñ ab hoīe dictū illud ⁊ q̄m sup
modū p̄segbar eccl'am ⁊ oīum uo ñ adquieui carni ⁊ sanguini
⁊ p annos trcs uenī ihīm solū mā ⁊ mansi ap̄ petrū diebz xv ⁊ post
annos xiiii. cum barnaba contuli euangliū. .iii.
Propē falsos frēs quibz neq; ad horam cessi ⁊ qui opat ē pe-
tro in apl'atū opat ē ⁊ in me ⁊ cognitis dedit mihi ⁊ barnabe
antiochie in faciem restiti ⁊ q̄ ex fide xi iustificēm ⁊ ñ ex lege ⁊
mortuꝰ dō xp̄ē peccati unus ter est. .iiii.
O insensati galathe ⁊ qui ex fide bn filii sē abrahe ⁊ q̄ in lege
sub maledicto legis sē q̄ lex ñ ē ex fide ⁊ q̄ xp̄s nob fēcīt male-
dictū ⁊ ñ in semīnibz s; in seīe q̄ ex ⁊ restamentum p annos
cccc. ⁊ xxx. confirmatū ⁊ ñ ex lege hereditas. .v.
Quia lex p̄p trāsgressiones posita ē ⁊ q̄ lex pedagogꝰ ⁊ q̄ xp̄s
ñ in bapo renouatꝰ ñ ē uir neq; gen's ⁊ q̄m diu hēs puer
ē ⁊ nichil dīs filiū suū fcīm ex muliere ⁊ sp̄m clamantē abba
p̄r ⁊ chel obseruabitis ⁊ mēses ⁊ estote sic ego. .vi.
Quia sic anglm excipiunt eū. g. in nichil nob fēs sum ⁊ filio-
li mei ⁊ abrahā duos filios habuit ⁊ ñ f. ysaac p promissionem fi-
lii sui ⁊ in xp̄o neq; circūcīo ad ualet neq; p̄putiū. .vii.
Currebatis bñ ⁊ modicū terminū ⁊ ut mā abscidant q̄ uos
turbant ⁊ omīs lex ī uno sermone opleī. Qd si inuicē mordē-
tis ⁊ caue ad iuīcem sp̄m. sp̄e ad iuīcem carnē ⁊ manifesta sūt opa ca-
Spiritum sp̄u. sp̄u ⁊ am .viii. Onis fructus ā sp̄e est.
benignitas ⁊ op̄ suum p̄bet unusquisq; ⁊ que seīauerit hoībz me-
tet ⁊ maxīe ad domesticos fidei. m. absit gl'iari nisi in cruce xi ⁊ ē
stigmata ihu in corpe pcto.

Incipit capitulatio in epla ad ephesios. .i.

Quia añ constitutionē mundi elegit ⁊ p̄destinauit sē scī ⁊ sorte
uocatos ⁊ de sp̄u scō qui ē pignus hereditatis nr̄e. .ii.
Quia ñ cessauit orare p̄ ephesios ⁊ q̄ xi sup omnem potestatē
⁊ uirtutē ⁊ omīe nōmen sit ⁊ sit caput ecc'le q̄ ē plenitudo eius ⁊ uos cū
ecc'is mortui delictis ⁊ ds qui diues in mīa ⁊ q̄ gīa saluati
Quia nos qui aliquando eramus longe fcī sumus p̄pe. in .iii. Sumus.
xp̄o qui ē pax nr̄a ut duos ordinat in semet ipso ⁊ ipse sūmo angu-
lari lapide. q̄ aliis gīationibz ē agnitum. m. omnium mun-
mo data ē gīa hec illuminare omnes. .iiii.
Erat p̄p ephesios ut possint p̄hendere que sit latitudo. lon. ⁊ uirtus
diuīs. una. ⁊ unum. b. qui descendit ipse ē ⁊ qui ascend. ipse de-
dit quosdam apl'os doctores ad consummationem uirtutis p̄fectus ecc'e q̄ totius corp'is.
Et ñ ambulemus sicut gentes que desipiunt sensu ipsorum. ⁊ .v.
induamus hoīem ⁊ nolite locū dare diabolo ⁊ omīs sermo malus ex
ore uīo ñ procedat ⁊ ambulemus sicut q̄ se hostiam tradidit dō. .vi.
Et fornicatio ⁊ scelus ritus nolitis q̄ ñ hūit hereditatē in regno
xp̄i ⁊ erratis aliquos tenebre ⁊ omīe q̄ manifestat lumen ē ⁊ surge
qui dormis ⁊ reddimini ex ipsis ⁊ nolite inebriari uino. s; ipleamini
Et mulieres subdite sint uiris ⁊ uiri .vii. Sim in sp̄u.
uxores diligant ⁊ de ecc'la ñ hūte maculam aut rugam ⁊ u-
xor uereatur uirum ⁊ filii obediant parentibz q̄ ē p̄mum mandatum
⁊ parentes ñ ad iracūdiam filios puocent. serui obediant dñis. ⁊
Et induamini arma dei .viii. Spūs dimicamus mundi
quia ñ ē nob colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinem ⁊ rogantes deum p̄
p omībz ⁊ p me. ⁊ omīa nota uob faciet ticus.

Incipit capitulatio in epla ad philippenses.

Quia memores eoꝝ sep̄ ī oratione sit. ⁊ q̄ hāt eos in corde .i.
eos uinculis ei nota fcā sunt ⁊ omīs p̄torio ⁊ ceīis xi manifestantes ⁊
Michi uiuere xi ē ⁊ mori lucr'um ⁊ p manere .ii. Sinceri.
in carne necessarium ⁊ q̄ uob datum ē q̄ xp̄o pati ⁊ se. q̄ solatium
spē ñl potentiones. ñ que sua sūt sinagogis querentes sic xi arbi-
Quia ds ē qui operatur ⁊ .iii. Sorat ē ee equalis deo.
uelle ⁊ p fide ⁊ nationis p̄fue. ⁊ de timotheo q̄ neminē hūit
tā unanimē. ⁊ de epafrodito eiusq; infirmitate euidente ⁊ mis.
Quia hebrei ex hebreis sit de tribu beniamin. s; omīa .iiii.
arbitrat sit ut stercora ⁊ sequor ut apprehendam q̄ rep̄ sunt ob-
turiscens ⁊ flens. de hīs dicit quoꝝ ds uenter ē ⁊ qui reformabit
uit corpus humilitatis nr̄e. .v.
De euchodia ⁊ sinthice ⁊ clemente ⁊ gaudete in dño semp. ⁊
quecūq; sunt scā hagite ⁊ q̄ sciat ⁊ sapiat ⁊ eruditus ⁊ instructus ⁊ gīas
agit philippensibz p obsequiis eoꝝ circa se. Argumentum.
Sicut memorat apls paul in epla ad philippenses timo-
theū de quo dicit q̄ neminē hūerit tā unanimē. epafroditū
suū ⁊ mīstronē ⁊ ppōr apīm euchodiā ⁊ sinthicē quas labo-
risse dicit in euāngliō. clementem cū ceīis adiutoribz suis.

Incipit capitulatio ad colossenses. .i.

Colossenses quoꝝ auditam fidem in p̄ncipiis laudat.
inde monet ne p philosophiā t̄ legis cimoniarum seducantur. .ii.
Quia oret p eis collaudans fidem eoꝝ dignos eos facit ī p̄tē
scōꝝ. in xi in quo condita sūt oīa. siue throni ⁊ c. .iii.
Quia cū eēnt inimici reconciliati sūt deo. ī ministerio q̄ abscō-
ditū fuit a seculis ⁊ docentes oēm hoīem ⁊ q̄ in xi absconditi sūt
Et ne decipiant p philosophiā Sonis thesauri .iiii.
qui xi sepulti sē in bapo. delens q̄ aduersus erat cyrographū ⁊
nemo iudicet in cibo aut ī potu ⁊ seducant ī humilitate āgloꝝ.
Si mortui estis a elementis. quid adhuc tanq̄ uiuen- .v.
tes decretis. ⁊ q̄ sursū sē sapite. mortificanda membra q̄ sūt sup
tium ⁊ induendo nouum hoīem i ñ ē gentilis ñ iudeus. .vi.
Et si quis hē add aduersus aliquem detractat. ⁊ ī psalmis
⁊ in hymnis ⁊ in cōie deum oīa facientes. ⁊ mulieres subdi-
te sint uiris ⁊ uiri uxores diligant. filii ⁊ serui obediant.

Orōm multand· ꝛ pl̄e· ꝛ in sapīa ambland· ad eos qui ·vii·
forūt sē· ꝛ sermo sale sit· oduc· ꝛ de huī quos saluat.

Capitulatio in epl̄a· ī· ad thessalonicenses. ·i·

Grās agit eis oīans p eis· ꝛ collaudans eos q̄ fidelit̄ ad dn̄m
a simulachris ouerti sē· q̄ ꝑ in occōne aduersit· aut glām q̄rent
p̄dicauit· eōrūglin tam q̄ ꝑ in nutrīc filios suos. ·ii·

Qvia ut ꝛ in grauit· monens· tā q̄ pat̄ filios suos· ꝛ q̄ passi
sē a tribulib; suis· qui ꝛ dn̄m occiderūt· ꝛ delolat· sit ab eis af
fectu ī corde· ꝛ semel· ꝛ rūm ī peduxit· ꝛ q̄ gla eī· ꝛ gauch ī sunt.

De timotheo quem misit eis· ꝛ q̄ uiuum· ꝑ si uos stetis ·iii·
ꝛ ꝑ aut dn̄s dirigat uiam meam ad uos. ·iiii·

Et sic ambulent q̄m acceperunt ab eo· ꝛ ut abstinent· a formīb
ne· sciat uir q̄libet q̄ ꝑ suū possidē· ꝛ ne quis circūuenat in ne
gotio fr̄em suū· ꝛ qui h̄ spūm ꝑ ī hoīem spūm· s; dn̄m. ·v·

De ecl̄a firmitat· q̄ necde ī sit ut scribat eis· ꝛ ut q̄libet operā ma
nib; suis· ꝛ de dormientib; q̄ ꝑ ī dn̄s ī tuba dī descendet de celo. ·vi·

De temp̄ib; mot̄ū· cum dp̄dint· ꝛ secūtas· ꝛ si dormiam· sic ceci
qui nocte ebrī sunt s; induti galea. ·vii·

De ep̄o instituī honorandis· ꝛ corripiendis· ꝛ quietos· ꝛ solandis· in
firmos· ꝛ semp orand· ꝛ spūm no lite ex tinguere· ꝛ unicq; spēc· ꝛ uita

Quos scōr· memorat ap̄l̄s paulus **argumentum**· s· ꝛ cop̄.
in ep̄la ad thessalonic̄. paul· ꝛ siluan· ꝛ timothē.

Capitulatio in epl̄a· ii· ad thessalonicenses.

Laudat eos grās agens dō p eis q̄ patient· sustinuer· ꝑsē· ·i·
cutōnes malor; hoīum qui penas dabunt in die dn̄i cū sanc
tis· ꝛ glificari· ꝛ in scīs· ꝛ orat ut ꝑseuerent. ·ii·

Rogat eos ut ñ cito moueant· ꝛ neq; ꝑ spūm neq; ꝑ ep̄lam· ꝛ
instruit eos de aduentu antix̄i. ·iii·

Et teneant trāditiones q̄s didicer· ꝛ orat ut regant p eo· ut cur
rat sermo dn̄i· ꝛ liber· a malis hominib; ꝛ monet ut abstineāt
se ab eis qui ambulant inordinate. ·iiii·

Qd̄ manib; suis operat̄ sit ut formā ceteris det· q̄ si q̄s ñ opat̄
nec manducet· ꝛ suū panē cū silentio manducēt· si quis ñ obe
dit· notet· ñ q̄ inimicus ecclīe habendus.

Incipit capitlō in epl̄a· i· ad timotheum.

Timotheū admonet ut ñ intendat genealogiis· q̄ finis· ·i·
p̄cepti· ē caritas· ꝛ de his qui ñ intellig· de quib; affirmant· ꝛ
quia lex iusto ñ est posita. ·ii·

Grās ag· dō qui fidelem ꝙsiluanum· eum cum fuit· ipse blas
phem· ꝛ de peccōib; ut quos ꝑ ego sū· ꝛ de hymeneo· ꝛ alex
andro q̄ dedit sathane· ꝛ de oīb; ꝑ regib; ·iii·

Vn̄ dīs· ꝛ unus mediator dei· ꝛ hoīum· ꝛ q̄ ipse doctor gentiū· ꝛ
apīs sit· ꝛ uult uiros orare in omī loco· ꝛ mulieres ornatas ſi
autro· s; castitate· q̄s docē ñ ꝑmittit q̄ mulier seductas· ·iiii·

De epīis· ꝛ diaconib; q̄les ee debeant· ꝛ de mulieribus· ꝛ qui bñ
ministrauit· ꝛ de pietatis sacramēto q̄ manifestatū· ē· ī carne. ·v·

In nouissimis diebus futos· qui phibeant nubere· ꝛ q̄ oīa
creata dei bona· ꝛ ꝛ ep̄ta· fabulas· ꝛ uitanda· ꝛ pietatē ad oīa utile ·vi·

Timotheū instruit· q̄lem se exhibe debeat· ꝛ ·vi· s· ee.
si negligat grām q̄ in illo ē· ꝛ seniorem ñ increp· ꝛ de uiduis q̄les

De p̄bris qui bñ p̄sunt ·vii· s· ee· ꝛ ut iuniores· nubent.
duplicit̄ honorandos· ꝛ accusatiōnē si recipiendā· ꝛ peccantem
arguend· ꝛ mani· nemini cito ꝙponendas· ꝛ uino modico utat·
ꝛ serui dn̄i· obediant· ꝛ que eorum· de questionib; ·viii·

Pietas· cū sufficientia· ꝛ ñl utilius· in hoc mundo· ꝛ adhuc ꝓsū
malor; cupiditas· ꝛ de xp̄o q̄ ostendit beat· ꝛ sol· potens· ꝛ que di
uitib; hui· scli ꝑcipiat· ꝛ ut depositum custodiat.

Capitulatio in epl̄a scā ad timotheū. ·i·

Qd̄ desiderat timotheū memor lacrimar· ei· monet ut resuscitet
gīa mīs· ꝛ ame· ꝛ q̄ ñ spūm timoris s; uirtutis· acceperit· ñ f· opa
nīa· ꝛ de xp̄o q̄ destruxerit mortem. ·ii·

Qd̄ omes· ab eo auersi sē· ꝛ phigelus· ꝛ hermogen· ꝛ de onesipho
ro· ꝛ q̄ nemo militans dō negotiis ꝙplicat· ꝛ qui ctat· ī agone ꝛ
ut memor sit xp̄m resurrexisse· ꝛ ubi ū ñ ē allegatū. ·iii·

Qvia si mortui· ꝛ uiuimus· ꝛ ubi ū ñ ostendend· ꝛ de hyme
neo ꝛ philet· qui resurrectōnē iam fact̄m ducebant· ꝛ cognos
uit dn̄s qui sē ei· ꝛ de uasis in magna domo· ꝛ ut fugiat uitia

Qd̄ in nouissimis ep̄lis ·iiii· s· nulla· ꝛ stultas questiones
erūt hoīes seipsos amantes· qui penet· domos· ꝛ de iānē· ꝛ mam
bre· ꝛ q̄ha passus· ē· antiochie· ꝛ os q̄ uolūt pie uiuere mīt. ·v·

Omne scīptura diuinit̄ inspirata utilis ē· ꝛ ꝑdica oportu
ne ī importune· ꝛ errores ipōs q̄ sanā doctrinā ñ sustinebūt· ꝛ curiū

Demas reliq̄t me crescens· in galatiā ·vi· Ysidorus mart·
ꝛ de penula· ꝛ de alexandro erario· ꝛ lubat· suam de ose leonis
ꝛ de prisca· ꝛ aquila· ꝛ quos saluat· ceteros.

Capitulatio in epl̄a ad titum. ·i·

Titum instruit q̄les debeat epōs ordinare. ·ii·

Qvia omīa munda mūdis· ꝛ ut senes· ut uxores· adolescen
tule castitatem seruent· ꝛ obtempent· seruis dn̄is. ·iii·

Qvia apparuit grā dei erudiens· nos ut pie uiuam· ꝛ ut ē omī
ī pio arguat potestatib; subditos· ī· ꝛ modestos. ·iiii·

Otam· ꝛ nos aliq̄n· insipientes· s; hūanitas· ꝛ benignitas· dei
ñ ex op̄ib; nr̄is· saluos nos fec· ꝛ ut stultas· q̄ones· ꝛ hereticū hoīem
post unam correptionem deuitet.

Capitula in epl̄a ad philemonē.

De philemone· ꝛ apia· ꝛ archippo· ꝛ domestica eī· eccl̄a. ·i

De philemonis· ꝛ ap̄li ꝑ eo in oīonib; suis· sēp memoria· ·ii·

De ap̄lo sene· ꝛ uinculo philemonis ī pante· eum· q̄ ꝑ ē obsecrat
ꝑ onesimo seruo ipius· ꝛ paret· s; hospitū. ·iii·

De paphia· ·xxiiii· ap̄li· ꝛ marco· ꝛ aristarco· ꝛ dema· ꝛ luca.

Incipit capitulatio in epl̄a ad hebreos. ·i·

Qvia ī nouissimis diebus ꝑ· sit locut· in filio· q̄ splendor· fīa
subē sedit· ad dextram melior· angelis effect· ·ii·

Obseruanda que audiuim· ne forte effluam· ꝛ q̄ ihc modi
co q̄ angelis minorat· ē· ñ ostendit· sīē uocare ut ꝑ mortem
destrueret diabolū· ꝛ fieret fidelis pontifex. ·iii·

Et fidem· ap̄lm· ꝛ pontificem ihm· qui fidel· ē· sic· mos· sel· in
domo· ꝛ hodie si uocem eius audieritis· ꝛ ut timeam· ne forte exa

De requie sabbi· ꝛ q̄ rūm ·iiii· s· uerbum· ñ in trem· ī req̄ē·
tim· inat· dē· ꝛ uiuē· sermo dī· ꝛ q̄ ihc pontifex magn· passus· ē

De melchisedech· ꝛ q̄ ꝑfector· ē· ỹ bus· solidus· ·v· s· nob.
ꝑ sibile· ē· eos qui semel īluminati· sē renouari· ꝛ de ter· que bi
bit· uementem· sup se ymbrem. ·vi·

De hebreis· q̄ minus· tuer· sēs· ꝛ de turturando· q· sic· anchorā
hūs· ꝛ de melchisedech· ū occurrit· abrahe· s; ē· sacdotium· ihc
innocens· ī polluti· manet in ētum. ·vii· Suem· munt·

Qvia ūl· ad ꝑfectū· adducēt· lex· ꝛ de tabnacl̄o· ꝛ q̄ ait· ecce dies

De tabnacl̄o· ꝛ q̄ in ꝑo· fuerunt· ꝛ q̄ ñ sanguis hyrcor· s; ·viii·
sanguis ihu· mundat credentes· ꝛ sūm sanguē· ñ sit remissio. ·ix·

Qvia ñ in manufactis· introuit· ihc· s; in celū· ipm· ostēmationē
scīor· ꝛ q̄ in legalib; hostis· memoīo· fuit· ñ enim dato· pecca
tor· ꝛ q̄ ait· hostiam· ꝛ oblōnem· noluisti. ·x·

Qvia caro xp̄i uelam· sit· ꝛ de bapt̄o· ꝛ q̄ uoluntarie peccantib;
ꝛ filiū dei· conculcantib; ꝛ tribulis· erit· ꝙspectatio iudicii· ꝛ de hebre
is· q̄ uinctis· ꝑ passi sē· ꝛ penia necia· ē· dom· uenat· q̄ uentis· ē· ·xi·

De fide scōr· ꝑ q̄ uincūt· in tra· ꝛ ꝙspectantiū ciuitatē. ·xii·

De tribulōnib; ꝛ mortib; scōr· quor· patientia· imitari nos o
portet· ꝛ ut aspicientes· passionem ihu· in disciplina tā q̄ filii

Et mari· remissas erigam· pacem· ꝛ scīmoniā· ·xiii· s· ꝑseuiem·
sectantes· ꝛ de esau· ꝛ q̄ ñ ad ardentē montē· s; ad syon accessi
stis· ꝛ ci· ꝛ ꝛ ꝛ de celo loquentem. ·xiiii·

Et regnū· ī mobile· suscipiam· q̄ dīs· ignis· consumens· ē· ꝛ de cā
ꝛ hospitali· ꝛ tauro· ī mactato· ꝛ de ꝙpitio· ꝛ dñs· ihc· heri· ꝛ ho
die· ꝛ de esca· que non prosunt. ·xv·

De altari· q̄· hūs· ꝛ q̄ ihc· extra· castr· passus· ē· ꝛ de ꝙpitio.

iij.

Romam sunt in parubz ytalie. hi pruenti se a falsis apl̃is ⁊ sub nomine dñi nr̃i ihu xp̃i in lege ⁊ circuisetant inducti. hos reuocat apl̃s ad ueram ⁊ euangl̃icam fidem scribens eis a chorinto. scpt. ar.

Argumentum.

Incipit epla sc̃i pauli ad romanos. aph. i.

Caput .i.

Paulus seruus ihu xp̃i uocat apl̃s segregatus in euangl̃in dei. qd̃ ante promiserat p prophetas suos in scripturis sc̃is de filio suo. q̃ fc̃s est ei ex semine dauid secm̃ carnem. qui predestinatus est filius dei in uirtute. secm̃ spm sanctificationis ex resurrectione mortuoz. ihu xp̃i dñi nr̃i. p quem accepimus gr̃am ⁊ aplatum. ad obediendum fidei in omnib gentibz p nomine eius. in quib estis ⁊ uos uocati ihu xp̃i. dñi nr̃i omnibz qui sunt rome dilectis dei uocatis sc̃is. Gr̃a uob ⁊ pax a deo patre nr̃o ⁊ dño ihu xp̃o. Primum quidem gr̃as ago deo meo p ihm xp̃m. p omnibz uob. qp fides uestra annuntiat in uniuerso mundo. Testis enim mihi est deus. cui seruio in spu meo. in euangl̃io filii eius. qd̃ sine intermissione memoriam uestri facio semper in orationibz meis. obsecrans si quo modo tandem aliquando prosperum iter habeam in uoluntate dei ueniendi ad uos. Desidero enim uidere uos. ut aliquid impertiar uob gr̃e spualis. ad confirmandos uos. id est simul consolari in uob. p eam que inuicem est fidem uestram atq meam. Nolo autem uos ignorare fr̃es. qp sepe proposui uenire ad uos. ⁊ prohibitus sum usq adhuc. ut aliquem fructum h̃am ⁊ in uobis sicut ⁊ in ceteris gentibz. Grecis ac barbaris. sapientibz ⁊ insipientibz debitor sum. ita qd̃ in me promptum est ⁊ uob qui rome estis euangl̃izare. Non enim erubesco euangl̃in. Virtus enim dei est in salutem omni credenti. iudeo p̃mum ⁊ greco. Justicia enim dei in eo reuelatur ex fide in fidem. sicut scriptum est. Justus autem ex fide uiuit.

ii.

Reuelatur enim ira dei de celo sup omnem impietatem ⁊ iniusticiam hominum eoz qui ueritatem dei in iniusticia detinent. qd̃ notum est dei. manifestum est in illis. deus enim illis reuelauit. Inuisibilia enim ipsius a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur. sempiterna quoq uirtus eius ⁊ diuinitas. ita ut sint inexcusabiles. qm cum cognouissent deum. non sicut deum glorificauerunt. aut gr̃as egerunt. sed euanuerunt in cogitationibz suis. ⁊ obscuratum est insipiens cor eoz. Dicentes enim se esse sapientes. stulti facti sunt. ⁊ mutauerunt gl̃iam incorruptibilis dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis. ⁊ uolucrum. ⁊ quadrupedum. ⁊ serpentium. Propter quod tradidit illos deus in desideriis cordis eoz in immunditiam. ut contumelias adficiant corpa sua in semetipsis. qui commutauerunt ueritatem dei in mendacium. ⁊ coluerunt ⁊ seruierunt creature potius quam creatori. qui est benedictus in scla amen. Propterea tradidit illos deus in passiones ignominie. Nam femine eoz immutauerunt naturalem usum in eum usum qui est contra naturam. Similiter autem ⁊ masculi relicto naturali usu femine exarserunt in desideriis suis in inuicem. masculi in masculos turpitudinem operantes. ⁊ mercedem quam oportuit erroris sui in semetipsis recipientes. Et sicut non probauerunt deum habere in notitia. tradidit illos deus in reprobum sensum. ut faciant ea que non conueniunt. ⁊ repletos omni iniquitate. malicia. fornicatione. auaritia. nequitia. plenos inuidia. homicidio. contentione. dolo. malignitate. susurrones. detractores. deo odibiles. contumeliosos. superbos. elatos. inuentores malorum. parentibz non obedientes. insipientes. incompositos. sine affectione. absq federe. sine misericordia. Qui cum iusticiam dei cognouissent. non intellexerunt quoniam qui talia agunt digni sunt morte. non solum qui faciunt ea. sed etiam qui consentiunt facientibz.

Propter quod inexcusabilis es o homo. omnis qui iudicas. In quo enim iudicas alterum. te ipsum condemnas. Eadem enim agis que iudicas. Scimus enim quoniam iudicium dei est secm̃ ueritatem. in eos qui talia agunt. Existimas autem hoc o homo omnis qui iudicas eos qui talia agunt. ⁊ facis ea. quoniam tu effugies iudicium dei. An diuitias bonitatis eius ⁊ patientie ⁊ longanimitatis contemnis. Ignoras quoniam benignitas dei. ad penitentiam te adducit. Secm̃ duritiam autem tuam ⁊ impenitens cor thesaurizas tibi iram in die ire ⁊ reuelationis iusti iudicii dei. qui reddet unicuiq secm̃ opa eius. His quidem qui secm̃ patientiam boni operis gl̃iam ⁊ honorem ⁊ incorruptionem. querentibz uitam eternam. His autem qui ex contentione ⁊ qui non adquiescunt ueritati. credunt autem iniquitati. ira ⁊ indignatio. tribulatio ⁊ angustia. in omnem aiam hominis operantis malum. iudei p̃mum ⁊ greci. Gl̃a autem ⁊ honor ⁊ pax omni operanti bonum.

iii.

Non enim est plonarum acceptio apud deum. Quicunq enim sine lege peccauerunt. sine lege p̃ibunt. Et quicunq in lege peccauerunt. p legem iudicabuntur. Non enim auditores legis iusti sunt apud deum. sed factores legis iustificabuntur. Cum enim gentes que legem non habent naturaliter ea que legis sunt faciunt. eiusmodi legem non habentes. ipsi sibi sunt lex. qui ostendunt opus legis scriptum in cordibz suis. testimonium reddente illis conscia ipsoz. ⁊ inter se inuicem cogitationum accusantium aut etiam defendentium. in die cum iudicabit deus occulta hominum secm̃ euangl̃in meum per ihm xp̃m. Si autem tu iudeus cognominaris. ⁊ requiescis in lege. ⁊ gl̃iaris in deo. ⁊ nosti uoluntatem eius. ⁊ probas utiliora. instructus per legem. confidis te ipse ducem esse ceco. lumen eoz qui in tenebris sunt. eruditorem insipientium. magistrum infantium. habentem formam scie ⁊ ueritatis in lege. Qui ergo alium doces te ipsum non docens. Qui p̃dicas non furandum furaris. Qui dicis non mechandum mecharis. Qui abhominaris idola. sacrilegium facis. Qui in lege gl̃iaris. per preuaricationem legis deum inhonoras. Nomen enim dei per uos blasphematur inter gentes. sicut scriptum est. Circumcisio quidem p̃odest. si legem obserues. Si autem preuaricator legis sis. circumcisio tua prepucium facta est. Si ergo prepucium iustitias legis custodiat. nonne prepucium illius in circumcisionem reputabitur. ⁊ iudicabit qd̃ ex natura est prepucium legem consummans. te qui per literam ⁊ circumcisionem preuaricator legis es. Non enim qui in manifesto iudeus est. neq que in manifesto circumcisio in carne. sed qui in abscondito iudeus. ⁊ circumcisio cordis in spu non littera. cuius laus non ex hominibz. sed ex deo est.

iiii.

Quid ergo amplius est iudeo. aut que utilitas circumcisionis. Multum per omnem modum. Primum quidem. qm credita sunt illis eloquia dei. Quid enim si quidam illoz non crediderunt. numquid incredulitas ipsoz fidem dei euacuabit. Absit. Est autem deus uerax. omnis autem homo mendax. sicut scriptum est. Ut iustificeris in sermonibz tuis. ⁊ uincas cum iudicaris. Si autem iniquitas nra iustitiam dei commendat. quid dicemus. numquid iniquus est deus qui inducit iram. Secm̃ hominem dico. Absit. Alioquin quomodo iudicabit deus hunc mundum. Si enim ueritas dei in meo mendacio habundauit in gl̃iam ipsius. quid adhuc ego tamquam peccator iudicor. ⁊ non sicut blasphemamur. ⁊ sicut ajunt nos quidam dicere. faciamus mala ut ueniant bona. Quoz damnatio justa est. Quid ergo. Precellimus eos. Nequaquam. Causati enim sumus iudeos ⁊ greços. omnes sub peccato esse. sicut scriptum est. Quia non est justus quisquam. non est intelligens. non est requirens deum. Omnes declinauerunt. simul inutiles facti sunt. non est qui faciat bonum. non est usq ad unum. Sepulchrum patens est guttur eoz. linguis suis dolose agebant. uenenum aspidum sub labiis eoz. Quoz os maledictione ⁊ amaritudine plenum est. ueloces pedes eoz ad effundendum sanguinem. Contritio ⁊ infelicitas in uiis eoz. ⁊ uiam pacis non cognouerunt. non est timor dei ante oculos eoz. Scimus autem quoniam quecunq lex loquitur. his qui in lege sunt loquitur. ut omne os obstruatur. ⁊ subditus fiat omnis mundus deo. propterea ex operibz

legis ñ iustificabit omis caro coram illo. p legem enim cognitio
peccati. Nunc aut sine lege iusticia dei manifestata est. testificata
a lege ⁊ pphis. Iusticia aut dei p fidem ihu xpi. sup omes q
credunt in eum. Non enim est distinctio. Omes enim peccauerut. ⁊
egent gla dei. iustificati gratis p gratiam ipius. p redemptionem que
est in xpo ihu. quem proposuit ppitiatorem ds p fidem in sanguine
ipius. ad ostensionem iusticie sue. p remissionem precedentium
delictoꝝ. in sustentatione dei. ad ostensionem iusticie ei in hoc
tempe. ut sit ipse iustus. ⁊ iustificans eum qui ex fide est ihu xi.
Ubi est ergo glatio tua. Exclusa est. p quam legem. factoꝝ. Non.
Sed p legem fidei. Arbitramur enim iustificari hominem
p fidem sine opibz legis. An iudeoꝝ ds tantum. Nonne ⁊ gentium. Immo ⁊ gentium. Quoniam quidem unus ds qui iustificabit
circucisionem ex fide. ⁊ preputium p fidem. Legem ergo destruimus
p fidem. Absit. Sed legem statuimus.

v.

Quid ergo dicemus inuenisse abraam patrem nrm. secundum carnem. Si enim abraam ex opibz legis iustificatus est. habet
glam. sed non apud deum. Quid enim scriptura dicit. Credidit abram deo. ⁊ reputatum est illi ad iusticiam. Ei aut qui operatur
merces non imputatur secundum gratiam. sed secundum debitum. Ei uero qui
non operatur. credenti aut in eum qui iustificat impium. reputatur
fides eius ad iusticiam secundum propositum gratie dei. sicut ⁊ dauid
dicit beatitudinem hominis cui ds accepto fert iusticiam sine
opibz. Beati quoꝝ remisse sunt iniquitates. ⁊ quoꝝ tecta sunt peccata. Beatus uir cui non imputauit dns peccatum. nec est in
spu eius dolus. Beatitudo ergo hec. in circucisione tm manet. an
etiam in preputio. Dicimus enim q reputata est abrae fides
ad iusticiam. Quomodo ergo reputata est. in circucisione an in preputio. Non in circucisione. sed in preputio. Et signum accepit
circucisionis. signaculum iusticie fidei que est in preputio. ut pater
esset omnium credentium p preputium. ut reputetur ⁊ illis ad iusticiam. ⁊ sit pr circucisionis. non his tm qui sunt ex circucisione.
sed ⁊ his qui sectantur uestigia fidei. que est in preputio patris nri
abrahe. Non enim per legem promissio abrahe aut semini eius.
ut heres esset mundi. sed per iusticiam fidei. Si enim qui ex lege. hi
heredes sunt. exinanita est fides. abolita est promissio. Lex enim
iram operatur. Ubi enim non est lex. nec preuaricatio. Iō ex fide.
ut secundum gratiam firma sit promissio omni semini. non ei qui ex
lege est solum. sed ⁊ ei qui ex fide est abrae. qui est pater omnium nrm.
sicut scriptum est. Quia patrem multarum gentium posui te ante
deum cui credidisti. qui uiuificat mortuos. ⁊ uocat ea que non sunt.
tamquam ea que sunt. Qui contra spem in spem credidit. ut fieret pr
multarum gentium. secundum quod dictum est ei. Sic erit semen tuum.
sicut harena maris. Et non infirmatus est fide. nec consyderauit
corpus suum iam emortuum. cum fere centum annoꝝ ⁊ emortuam
uuluam sare. In repromissione etiam dei non hesitauit diffidentia. sed confortatus est fide. dans glam deo. plenissime
sciens. quia quecunq promisit. potens est ⁊ facere. Iō ⁊ reputatum
est illi ad iusticiam. Non est autem scriptum tm propter ipm. quia reputatum est illi ad iusticiam. sed ⁊ propter nos quibz reputabit. credentibz in eum qui suscitauit ihm xpm dnm nrm a mortuis. qui traditus est propter delicta nra. ⁊ resurrexit propter iustificationem

vi. Iustificati ergo ex fide pacem habeamus ad deum. per dnm nrm ihm xpm. per quem ⁊ accessum habemus per
fidem in gratiam istam in qua stamus. ⁊ glamur in spe glie filioꝝ dei. Non solum autem sed ⁊ glamur in tribulationibz. scientes quia tribulatio patientiam operatur. patientia autem probationem. probatio autem spem. Spes autem non confundit. quia caritas dei
diffusa est in cordibz nris. per spm scm qui datus est nobis. Ut
quid enim xps cum adhuc infirmi essemus. secundum tempus
pro impiis mortuus est. Vix enim pro iusto quis moritur.
Nam pro bono forsitan quis audeat mori. Cōmendat autem
ds caritatem suam in nobis. quia cum adhuc peccatores essemus.
xps pro nobis mortuus est. Multo ergo magis iustificati nunc in sanguine ipius. salui erimus ab ira per ipm. Si enim cum inimici essemus. reconciliati sumus deo per mortem filii eius. multo magis reconciliati. salui erimus in uita ipius. Non solum autem sed;
gloriamur in deo per dnm nrm ihm xpm. per quem nunc reconciliationem accepimus. Propterea sicut per unum hominem in hunc mundum peccatum intrauit. ⁊ per peccatum mors. ita ⁊ in omnes homines
mors pertransiit. in quo omnes peccauerunt. Usq ad legem enim peccatum erat in mundo. Peccatum aut non imputabatur cum lex
non est. Sed regnauit mors ab adam usq ad moysen. etiam in
eos qui non peccauerunt in similitudinem preuaricationis ade. qui est
forma futuri. Sed non sicut delictum. ita ⁊ donum. Si enim
unius delicto multi mortui sunt. multo magis gratia dei. ⁊ donum in
gratia unius hominis ihu xpi. in plures habundauit. Et non
sicut per unum peccatum. ita ⁊ donum. Nam iudicium ex uno
in condemnationem. gratia aut ex multis delictis in iustificationem. Si enim in unius delicto. mors regnauit per unum. multo
magis habundantiam gratie ⁊ donationis ⁊ iusticie accipientes. in uita regnabunt per unum ihm xpm. Igitur sicut per unius delictum. in omnes homines in condemnationem. sic ⁊ per unius
iusticiam. in omnes homines in iustificationem uite. Sicut enim
per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi.
ita ⁊ per unius obedientiam. iusti constituentur multi. Lex autem
subintrauit. ut abundaret delictum. Ubi aut abundauit
delictum. superabundauit ⁊ gratia. ut sicut regnauit
peccatum in mortem. ita ⁊ gratia regnet per iusticiam in uitam eternam per ihm xpm dnm nrm. Quid ergo dicemus. Permanebimus in peccato. ut gratia abundet. Absit. Qui enim mortui
sumus peccato. quomodo adhuc uiuemus in illo. An ignoratis quia
quicunq baptizati sumus in xpo ihu. in morte ipius baptizati
sumus. Consepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem.
ut quomodo surrexit xps a mortuis per gloriam patris. ita ⁊ nos in
nouitate uite ambulemus. Si enim complantati facti sumus simili
tudini mortis eius. simul ⁊ resurrectionis erimus. hoc scientes quia uetus homo noster simul crucifixus est. ut destruatur corpus
peccati. ut ultra non seruiamus peccato. Qui enim mortuus est. iustificatus
est a peccato.

vii. Si aut mortui sumus cum xpo. credimus quia simul etiam uiuemus cum illo. scientes quod xps resurgens ex mortuis iam non moritur. mors illi ultra non dominabitur. Quod enim mortuus est peccato. mortuus est semel. Quod
aut uiuit. uiuit deo. Ita ⁊ uos existimate uos mortuos
quidem esse peccato. uiuentes aut deo in xpo ihu. Non ergo regnet
peccatum in uro mortali corpore. ut obediatis concupiscentiis eius.
Neq exhibeatis membra uestra arma iniquitatis peccato.
sed exhibete uos tamquam ex mortuis uiuentes. ⁊ membra uestra
arma iusticie deo. Peccatum enim uobis non dominabitur. Non enim
sub lege estis. sed sub gratia. Quid ergo. peccabimus quoniam non sumus
sub lege. sed sub gratia. Absit. Nescitis quoniam cui exhibetis uos
seruos ad obediendum. serui estis eius cui obeditis. siue peccati
ad mortem. siue obeditionis ad iusticiam. Gratias aut deo. quoniam fuistis serui peccati. obeditis aut ex corde. in eam formam
doctrine in qua traditi estis. liberati aut a peccato. serui
facti estis iusticie. Humanum dico. propter infirmitatem carnis
uestre. Sicut enim exhibuistis membra uestra seruire immunditie ⁊ iniquitati ad iniquitatem. ita nunc exhibete membra
uestra seruire iusticie in sanctificationem. Cum enim serui
essetis peccati. liberi fuistis iusticie. Quem ergo fructum habuistis tunc. in quibz nunc erubescitis. Nam finis illoꝝ mors est.
Nunc uero liberati a peccato. serui aut facti deo. habetis fructum uestrum in sanctificationem. finem uero uitam eternam. Stipendium enim peccati mors. Gratia aut dei uita eterna in xpo

viii. In ignoratis fratres. scientibz enim legem loquor. quia lex in homine dominatur. quanto tpe

uiuit. Jam que sub uiro ē mulier. uiuente uiro alligata ē legi. Si aut mortuus fuit uir ei. soluta ē a lege uiri. Igit uiuente uiro uocabit adultera. si fuit cū alio uiro. Si aut mortuus fuit uir ei. lib̄ata ē a lege uiri. ut nō sit adultera si fuit cū alio uiro. Itaq; fr̄es mei. & uos mortificati estis legi p corp̄ xp̄i. ut sitis alterius. qui ex mortuis resurrexit. ut fructificarem⁹ d̄o. Cum enim essem⁹ in carne. passiones peccōr̄ que p legem erant operabant in membris nr̄is. ut fructificarent morti. Nunc aut soluti sum⁹ a lege mortis in qua detinebam⁹. ita ut seruiam⁹ in nouitate spūs. & nō in uetustate lit̄e. Quid ergo dicem⁹. Lex peccm ē. Absit. Sed peccm nō cognoui. nisi p legem. Nam concupiscentiā nesciebam. nisi lex diceret. nō concupisces. Occasione aut accepta. peccm p mandatum operatum ē in me omnem concupiscentiā. Sine lege enim peccm mortuū erat. Ego aut uiuebam sine lege aliq̄do. Sed cum uenisset mandatū. peccm reuixit. Ego aut mortuus sum. & inuentum est mihi mandatū qđ erat ad uitam. hoc ē ad mortem. Nam peccm occone accepta p mandatum seduxit me. & p illud occidit. Itaq; lex quidē sc̄a. & mandatum sc̄m. & iustum. & bonum. Quod ergo bonum ē mihi factum ē mors. Absit. Sed peccm ut appareat peccm. p bonum mihi operatum ē mortē. ut fiat sup̄ modum peccans peccm p mandatum. Scim⁹ enim qm lex spālis ē. ego aut carnalis sum. uenundat⁹ sub peccō. Qđ enim operor nō intelligo. Non enim qđ uolo hoc ago. sed qđ odi illud facio. Si aut qđ nolo illud facio. consentio legi q̄m bona ē. Nunc aut iam nō ego operor illud. sed qđ habitat in me peccm. Scio enim. q. nō habitat in me. hoc ē in carne mea bonum. Nam uelle adiacet mihi. p̄ficere aut bonum nō inuenio. Non enim qđ uolo bonum hoc facio. sed qđ nolo malum hoc ago. Si aut qđ nolo illud facio. nō ego operor illud. sed qđ habitat in me peccm. Inuenio ergo legem uolenti mihi facere bonum. q̄m mihi malum adiacet. Condelector enim legi dei. secundum interiorem hominem. Video aut aliam legem in membris meis. repugnantem legi mentis meę. & captiuantē me in lege peccī. que est in membris meis. Infelix ego homo. quis me liberabit de corpe mortis huius. Gr̄a dei p ihm xp̄m dn̄m nr̄m. Igit ego ipe mente seruio legi dei. carne aut legi peccī. Nichil ergo nūc damnationis est his qui sunt in xp̄o ihu. qui nō secundum carnem ambulant.

Lex enim spūs uite in xp̄o ihu liberauit me a lege peccī. & mortis. Nam qđ impossibile erat legi in quo infirmabat p carnem. deus filium suum mittens in similitudinem carnis peccī. de peccō damnauit peccm in carne. ut iustificatio legis impleret in nob. qui nō secundum carnem ambulamus. sed secundum spm. Qui enim secundum carnē sunt. que carnis sunt sapiunt. Qui uero secundum spm. que sunt spūs sentiunt. Nam prudentia carnis mors est. Prudentia aut spūs uita & pax. q̄m sapia carnis inimica est deo. Legi enim dei nō est subiecta. nec enim potest. Qui aut in carne sunt deo placere nō possunt. Vos aut in carne nō estis. sed in spū. si tamen spūs dei habitat in uobis. Si quis aut spm xp̄i nō habet. hic nō est ei. Si aut xp̄s in nob est. corp⁹ quidem mortuum est p peccm. spūs uero uita est p iustificationem. Qđ si spūs eius qui suscitauit ihm a mortuis habitat in uob. qui suscitauit ihm xp̄m a mortuis uiuificabit & mortalia corpa uestra p inhabitantem spm eius in uob. Debitores sumus nō carni. ut secundum carnem uiuamus. Si enim secundum carnem uixeritis. moriemini. Si aut spū facta carnis mortificaueritis. uiuetis. Quicunq; enim spū dei aguntur. hi filii sunt dei. Non enim accepistis spm seruitutis iterum in timore. sed accepistis spm adoptionis filiorum dei. in quo clamamus. abba pr̄. Ipse enim spūs testimonium reddit spūi nr̄o. quod sumus filii dei. Si aut filii. & heredes. Heredes quidem dei. coheredes aut xp̄i. si tamen compatimur. ut & glorificemur.

Existimo enim qđ nō sunt condigne passiones hui⁹ temporis. ad futuram gl̄am que reuelabit in nob. Nam expectatio creature reuelationem filiorum dei expectat. Vanitati enim creatura subiecta est nō uolens. sed p eum qui subiecit in spe. quia & ipa creatura liberabit a seruitute corruptionis in libertatem gl̄e filiorum dei. Scim⁹ enim. quod omnis creatura ingemiscit & parturit usq; adhuc. Non solum aut illa. sed & nos ipi primitias spūs habentes. & ipi in nobis gememus. adoptionem filiorum dei expectantes. redemptionem corporis nr̄i. Spe enim salui facti sumus. Spes aut que uidet. nō est spes. Nam qđ uidet quis quid sperat. Si aut qđ nō uidemus speramus. per patientiam expectamus. Similiter aut & spūs adiuuat infirmitatem nr̄am. Nam qđ oremus sicut oportet nescimus. sed ipe spūs postulat p nob. gemitibus ineffabilibus. Qui aut scrutatur corda. scit quid desideret spūs. quia secundum deum postulat p scis. Scim⁹ aut quoniam diligentibus deum omnia cooperantur in bonum. his qui secundum propositum uocati sunt sc̄i. Nam quos p̄scisti & p̄destinauit conformes fieri imaginis filii eius. ut sit ipe primogenitus in multis fr̄ibus. Quos aut p̄destinauit. hos & uocauit. Et quos uocauit. hos & iustificauit. Quos aut iustificauit. illos & magnificauit. Quid ergo dicem⁹ ad hec. Si deus p nobis quis contra nos. Qui etiam filio suo proprio nō pepercit. sed p nob omnibus tradidit illum. Quomodo nō etiam cum illo omnia nobis donauit. Quis accusabit aduersus electos dei. Deus qui iustificat. quis est qui condemnet. Ipe xp̄s qui mortuus est. imo qui & resurrexit. qui est ad dexteram dei. qui etiam interpellat p nobis. Quis ergo nos separabit a caritate xp̄i. Tribulatio. an angustia. an persecutio. an fames. an nuditas. an periculum. an gladius. Sicut scriptum est. Quia propter te mortificamur tota die. estimati sumus sicut oues occisionis. Sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos. Certus sum enim quia neque mors neque uita. neque angeli. neque principatus. neque uirtutes. neque instantia. neque futura. neque fortitudo. neque altitudo. neque profundum. neque creatura alia poterit nos separare a caritate dei que est in xp̄o ihu

Veritatem enim dico in xp̄o. nō mentior. testimonium mihi perhibente conscia mea in spū sc̄o. quoniam tristicia est mihi magna & continuus dolor cordi meo. Optabam enim ego ipe anathema esse a xp̄o p fr̄ibus meis. qui sunt cognati mei secundum carnem. qui sunt israelite. quorum adoptio est filiorum & gl̄a & testamentum & legislatio & obsequium & promissa. quorum patres. ex quibus xp̄s secundum carnem. qui est super omnia deus benedictus in sc̄a a. Non aut quod excidit uerbum dei. Non enim omnes qui ex israel hi sunt israelite. neque qui semen sunt abrahe omnes filii. sed in ysaac uocabit⁹ tibi semen. Id est non qui filii carnis hi sunt dei. sed qui filii sunt promissionis estimantur in semine. Promissionis enim uerbum hoc est. Secundum hoc tempus ueniam & erit sarre filius. Non solum aut illa. sed & rebecca ex uno concubitu habens ysaac patris nr̄i. Cum enim nondum nati fuissent. aut aliquid egissent boni aut mali. ut secundum electionem propositum dei maneret. non ex operibus sed ex uocante dictum est ei. quia maior seruiet minori. sicut scriptum est. Jacob dilexi. esau aut odio habui. Quid ergo dicem⁹. Numquid iniquitas apud deum. Absit. Moysi enim dicit. Miserebor cui miserear & miseriam p̄stabo cui miserebor. Igit non uolentis nec currentis. sed miserentis est dei. Dicit enim scriptura phoni. Quia in hoc ipm excitaui te. ut ostendam in te uirtutem meam & ut annuntietur nomen meum in uniuersa terra. Ergo cui uult miseretur. & quem uult indurat. Dicis itaq; mihi. Quid adhuc queritur. Voluntati enim eius quis resistet. O homo tu quis es qui respondeas deo. Numquid dicit figmentum ei qui se finxit. quid me fecisti sic. An non habet potestatem figulus luti. ex eadem massa facere aliud quidem uas in honorem. aliud uero in contumeliam. Quid si uolens deus ostendere iram. & notam facere potentiam suam. sustu-

nunt in multa patientia uasa ire apta in interitum. ⁊ ut ostenderet diuitias glē sue in uasa misericordie que p̄parauit in glām. quos ⁊ uocauit nō solum ex iudeis sed etiam ex gentibꝫ sic in osee dic̄. Vocabo nō plebē meā plebē meā. ⁊ nō miseratā. miseratam. Et erit in loco ū dict̄m est eis nō plebs mea uos. ibi uocabunt̄ filii dei uiui. Isaias autē clamat p ysrl. Si fuerit nūs filioꝝ ysrl tamq̄ arena maris. reliquie salue fient. Verbum enim consummans ⁊ abbreuians in equitate. quia uerbum breuiatum faciet dominus sup terram. ·xi·

Et sicut p̄dixit ysaias. nisi dns sabaoth reliquisset nob semen. sic sodoma fact̄ essemus. ⁊ sic gomorra similes facte essemus. Quid ḡ dicemus. Qd gentes que non sectabant̄ iusticiam apprehenderunt iusticiam. Iusticiam autē que ex fide est. Israel ū sectando legem iusticie. in legem iusticie non peruenit. Quare. qm non ex fide. sed q̄si ex op̄ibꝫ. Offenderunt enim in lapidem offensionis. sic scriptum est. Ecce pono in syon lapidem offensionis. petram scandali. ⁊ omis qui credidit in eum non confundet̄. ·x. c.

Fratres uoluntas quidē cordis mei ⁊ obsecratio ad dm̄. fit p illis in salutē. Testimonium enim phibeo illis qd emulationem dei habent. sed non secundm scientiam. Ignorantes enim dei iusticiam. ⁊ suam querentes statuere. iusticie dei nō sunt subiecti. Finis enim legis xp̄s ad iusticiam omni credenti. Moyses enim scripsit. qm iusticiam que ex lege est qui fecerit homo uiuet in ea. Que autē ex fide sic dicit. Ne dixeris in corde tuo. quis ascendit in celum. id est xp̄m deducere. aut qs descendit in abyssum. hoc est xp̄m ex mortuis reuocare. Sed quid dicit scriptura. Prope est ūbum in ore tuo. ⁊ in corde tuo. Hoc est ūbum fidei qd p̄dicamus. qui si confitearis in ore tuo dnm ihm̄. ⁊ in corde tuo credideris qd̄ ds illum excitauit a mortuis. saluus eris. Corde enim creditur ad iusticiam. ore autē fit confessio ad salutem. Dicit enim scriptura. Omis qui credit illum. non confundet̄. Non enim est distinctio iudei ⁊ greci. Nam idem dns omnium. diues in omes qui inuocant illum. Omis enim quicunq; inuocauerit nomen dni. saluus erit. Quomodo ḡ inuocabunt. in quem non crediderunt. Aut quomodo credent ei quem non audierunt. Quomodo autē audient. sine p̄dicante. Quomodo autē p̄dicabunt. nisi mittantur. Sicut scriptum est. Quam speciosi pedes euangelizantium pacem. euangelizantium bona. Sed non omes obediunt euangelio. Isaias enim dicit. Dne quis credidit auditui nro. Ergo fides ex auditu. auditus autē p ūbum xp̄i. Sed dico. Numquid non audierunt. Et quidem in omnem terram exiuit sonus eoꝝ. ⁊ in fines orbis terre uerba eoꝝ. Sed dico. Numquid ysrl non cognouit. Primus moyses dicit. Ego ad emulationem uos adducam in non gentem. in gentem insipientem. in iram uos mittam. Isaias autē audet. ⁊ dicit. Inuentus sum non querentibꝫ me. palam apparui his qui me non interrogabant. Ad ysrl autē dicit. Totam die expandi manus meas ad p̄plm non credentem. ⁊ contradicentem. ·xii·

Dico ḡ. Numquid reppulit ds p̄plm suum. Absit. Nam ⁊ ego ysrlita sum ex semine abraham. de tribu beniamin. Non reppulit ds plebem suam quam p̄scitus. An nescitis quid dicit scriptura in helya. quemadmodum interpellat dnm ad deum ysrl. Dne prophetas tuos occiderunt. altaria tua suffoderunt. ⁊ ego relictus sum solus. ⁊ querunt animam meam. Sed quid dicit illi responsum diuinum. Reliqui mihi. vii. milia uirorum. qui non curuauerunt genua ante baal. Sic ḡ ⁊ in hoc tempore. reliquie secundm electionem gr̄e. salue fact̄e sunt. Si autē gratia. iam non ex op̄ibꝫ. Alioquin gratia. iam non est gratia. Quid ḡ. Quod querebat ysrl. hoc non est consecutus. Electio autē consecuta est. Ceteri autē excecati sunt. sicut scriptum est. Dedit illis ds spm̄ compunctionis. oculos ut non uideant. ⁊ aures ut non audiant. usq; in hodiernum diem. Et dauid dicit. Fiat mensa eoꝝ coram ipsis in laqueum. ⁊ in captionem. ⁊ in scandalum. ⁊ in retributionem illis. Obscurentur oculi eoꝝ ne uideant. ⁊ dorsum eoꝝ semp incurua. Dico ḡ. Numquid sic offenderunt ut caderent. Absit. Sed illoꝝ delicto saluus gentibꝫ ut illos emulentur. Quod si delictum illoꝝ diuitie sunt mundi. ⁊ diminutio eoꝝ diuitie gentium. quanto magis plenitudo eoꝝ. Vobis enim dico gentibꝫ. Quamdiu quidem ego sum gentium apls. ministerium meum honorificabo. si quo modo ad emulationem prouocem carnem meam. ⁊ saluos faciam aliquos ex illis. Si enim amissio eoꝝ reconciliatio est mundi. quae assumptio nisi uita ex mortuis. Quod si delibatio sca est. ⁊ massa. Et si radix sca. ⁊ rami. Quod si aliqui ex ramis fracti sunt. tu autē cum oleaster ees insertus est in illis. ⁊ socius radicis ⁊ pinguedinis oliue fact̄s es. noli gloriari aduersus ramos. Quod si gloriaris. non tu radicem portas. sed radix te. Dicis ḡ. fracti sunt rami. ut ego inserar. Bene. Propter incredulitatem fracti sunt. tu autē fide stas. Noli altum sapere. sed time. Si enim ds naturalibꝫ ramis non pepercit. ne forte nec tibi parcat. Vide ḡ bonitatem ⁊ seueritatem dei. in eos quidem qui ceciderunt seueritatem. in te autē bonitatem. si permaneris in bonitate. Alioquin ⁊ tu excideris. Sed illi si non permanserint in incredulitate. inserent̄. Potens est enim ds iterum inserere illos. Nam si tu ex naturali excisus es oleastro. ⁊ contra naturam insertus es in bonam oliuam. quanto magis hi secundm naturam inserent̄ sue oliue. Nolo enim uos ignorare fratres misterium hoc. ut non sitis uobis ipsis sapientes. quia cecitas ex parte contigit in ysrl. donec plenitudo gentium intraret. ⁊ sic omis ysrl saluus fieret. sicut scriptum est. Veniet ex syon qui eripiat. ⁊ auertat impietates a iacob. Et hoc illis a me testamentum. cum abstulero peccata eoꝝ. Secundm euangelium quidem inimici p̄pter uos. secundm electionem autē karissimi p̄pter patres. Sine penitentia enim sunt dona ⁊ uocatio dei. Sicut enim aliquando ⁊ uos non credidistis deo. nunc autē misericordiam consecuti estis p̄pter illoꝝ incredulitatem. ita ⁊ isti nunc non credunt in uestram misericordiam. ut ⁊ ipsi misericordiam consequantur. Conclusit enim ds omia in incredulitate. ut omnium misereatur. ·xiii·

O altitudo diuitiarum sapie ⁊ scie dei. quam incomprehensibilia sunt iudicia eius. ⁊ inuestigabiles uie eius. Quis enim cognouit sensum dni. aut quis consiliarius eius fuit. aut quis prior dedit illi. ⁊ retribuetur ei. Quoniam ex ipso. ⁊ per ipsum. ⁊ in ipso sunt omnia. ipsi gla in scla sclorum. Obsecro itaq; uos fratres per misericordiam dei ut exhibeatis corpora uestra hostiam uiuentem. sanctam. deo placentem. rationabile obsequium uestrum. Et nolite conformari huic scło. sed reformamini in nouitate sensus uestri. ut probetis que sit uoluntas dei bona. ⁊ beneplacens. ⁊ perfecta. Dico enim per gratiam que data est mihi. omnibꝫ qui sunt inter uos. non plus sapere quam oportet sapere. sed sapere ad sobrietatem. Et unicuique sicut deus mensuram fidei. Sicut enim in uno corpore multa membra habemus. omnia autē membra non eundem actum habent. ita multi unum corpus sumus in xp̄o. Singuli autē alter alterius membra. Habentes autē donationes secundm gratiam que data est nobis differentes. Sive prophetiam secundm rationem fidei. sive ministerium in ministrando. sive qui docet in doctrina. Qui exhortatur in exhortando. qui tribuit in simplicitate. qui preest in sollicitudine. qui miseretur in hylaritate. Dilectio sine simulatione. Odientes malum. adherentes bono. Caritatem fraternitatis. in inuicem diligentes. Honore. inuicem preuenientes. Sollicitudine non pigri. Spu feruentes. dno seruientes. Spe gaudentes. in tribulatione patientes. Orationi instantes. necessitatibꝫ sanctorum communicantes. hospitalitatem sectantes. Benedicite persequentibꝫ uos. benedicite. et nolite maledicere. Gaudere cum gaudentibꝫ. flere cum flentibus. Id ipsum inuicem sentientes. Non alta sapientes. sed humilibus consentientes. Nolite esse prudentes apud uosmet ipsos. nulli malum pro malo reddentes. Puden-

dilectā mā dilectam meā. ⁊ non

öra ē

öra ⁊

.l.

.ll.

.xv.

xvi

.lll.

.llll.

xvi

vel bona ñ tm̃ coram dō: ſ; etiam coram hominibꝫ ōm̃ibꝫ.
Si fieri potest qđ ex uob est cum omnibꝫ hominibꝫ pacem
hñte. ſ Non uosmet ipōs defendentes kr̃i ſ; date locū ire.
Scriptum ē enim. Mihi uindictam ⁊ ego retribuam dic̃
dñs. Sed si esurierit inimic̃ tuus ciba illum. Si sitit: pōtū
da illi. Hoc enī faciens carbones ignis congeres sup caps ei. xv.
Noli uinci a malo: ſ; uince in bono malum. ſ Omis aīa po
testatibꝫ sublimioribꝫ subdita sit. ¶ Non ē enim pote
stas ñ a deo. Que aut sunt: a deo ordinata sunt. Itaq; qui
resistit potestati: dei ordinationi resistit. Qui aut resistūt:
ipi sibi dampnationē adquirūt. ¶ Nam principes ñ sūt timo
ri boni operis: ſ; mali. Vis aut ñ timere potestatem. Bo
nū fac ⁊ habebis laudem ex illa. Dei enim minister ē t
in bonum. Si aut male feceris: time. ſ Non enim sine ca
gladium portat. Dei enim minister est: ultor in iram ei
qui malum agit. ¶ Ideo necessitate subdi estote: ñ solū pp
iram: ſ; ⁊ pp conscīam. ¶ Ideo enim ⁊ tributa pstatis. Mi
nistri enim sūt dei: in hoc ipm seruientes. Reddite ḡ omnibꝫ
debita. Cui tributum tributum: cui uectigal uectigal: cui
timorem timorem: cui honorem honorem. ¶ Nemini quic
quam debeatis: nisi ut inuicem diligatis. Qui enī proximū
diligit: legem impleuit. ſ Nam ñ adulterabis: ñ occides: ñ fu
raberis: ñ falsum testimoniū dices: ñ concupisces: ⁊ si
qđ ē aliud mandatum: in hoc ubo instaurat. Diliges
proximum tuum: sicut teipm. Dilectio proximi: malum non
operatur. Plenitudo ḡ legis ē dilectio. Et hoc scientes: qm hora
est iam nos de somno surgere. ſ Nunc aut propior ē nra sal
quam cum credidimus. ¶ Nox præcessit: dies aut appropinquauit.
Abiciamus ḡ opa tenebrarum: ⁊ induamur arma lucis: sic
ut in die honeste ambulem. ¶ Non in comessationibꝫ ⁊ ebrie
tatibꝫ: ñ in cubilibꝫ ⁊ impudicitiis: ñ in contentione ⁊ emu
latione: ſ; induimini dñm nrm ihm xpm. Et carnis
curam: ne feceritis in desideriis. ſ Infirmum aut in fide assu
mite: ñ in dissceptationibꝫ cogitationū. Alius enim credit
manducare se omnia. ſ Qui aut infirmus est olus manducet.
Is qui manducat: non manducantem ñ iudicet. Deus enim illum
assumpsit. Tu quis es qui iudicas alienum seruum? Suo
dño stat aut cadit. Stabit aut. Potens ē enim dns: statuere
illum. ſ Nam alius iudicat diem inter diem: alius aut
iudicat omnem diem. Unusquisq; in suo sensu habūdat.
Qui sapit diem dño sapit: ⁊ qui manducat dño manducat.
Gr̃as enim agit dō. Et qui ñ manducat dño ñ man
ducat: ⁊ gr̃as agit dō. ¶ Nemo enim nrm sibi uiuit: ⁊ nemo
sibi mōrit. Siue enim uiuimus dño uiuimus: siue morimur
dño morimur. Siue ḡ uiuimus siue morimur dñi sumus. In hoc
enī xps mortuus ē ⁊ resurrexit: ut ⁊ mortuoꝝ ⁊ uiuoꝝ dñet
tur. Tu aut quid iudicas frem tuum? aut tu quare spr
nis frem tuum? Omnes enim stabimus ante tribunal dei.
Scriptum ē enim. Uiuo ego dicit dns: qm mihi flectet omne
genu ⁊ omnis lingua confitebit deo. Itaq; unusquisq; nrm
p se rōnem reddet dō. ſ Non ḡ amplius inuicem iudicemus:
ſ; hoc iudicate magis: ne ponatis offendiculū fri uel scan
dalum. Scio ⁊ confido in dño ihu. qm nichil commune p ipm:
nisi ei qui existimat quid commune ē illi commune est. Si
enim pp cibum frem tuum contristat: iam ñ secundm caritatem
ambulas. ¶ Noli cibo tuo illum perdere: p quo xps mortuus
est. ſ Non ḡ blasphemetur bonum nrm. ſ Non est regnū dei
esca ⁊ potus: ſ; iustitia ⁊ pax ⁊ gaudiū in spu scō. Qui enī
in hoc seruit xpō: placet dō ⁊ probatus ē hominibꝫ. Itaq;
que pacis sūt sectemur: ⁊ que edificationis sūt inuicē custo
diamus. ſ Noli pp escam destruere opus dei. Omnia quidē munda
sūt: ſ; malum ē homini qui per offendiculū manducat.

Bonum ē non manducare carnem: ⁊ ñ bibere uinum: neq;
in quo frater tuus offendit: aut scandalizat aut infirmat. Tu
fidem habes? penes te ipm: habe coram dō. Beatus qui ñ iu
dicat semetipm: in eo qđ probat. Qui aut discernit: si manducave
rit damnat ē: qr ñ ex fide. Omne enim qđ ñ est ex fide: peccm;
¶ Debemus aut nos firmiores: imbecillitates infirmoꝝ sustine
re: ⁊ ñ nobis placere. Unusquisq; uestrm proximo suo place
at in bonum: ad edificationem. Et enim xps ñ s placuit: ſ;
sicut scriptum ē: Exprobrantium exprobrantiū tibi ceciderunt sup me. xvi.
Quecunq; enī scripta sunt: ad nrām doctrinā scripta sūt:
ut per patientiam ⁊ consolationē scripturarum: spem habeamus.
Ds aut patientie ⁊ solatii: det uob idipm sapere in alterutrū:
secm ihm xpm: ut unanimes: uno ore honorificetis dm
ptem dñi nri ihu xpi. Propter qđ suscipite inuicem: sic
⁊ xps suscepit uos: in honorem dei. Dico enim xpm ihm mi
nistrum fuisse circūcisionis: pp ueritatem dei: ad confirman
das promissiones patrum. Gentes aut super misericordiam honora
re dm: sicut scriptum ē. Propter hoc confitebor t: in gentibꝫ
dñe: ⁊ nomini tuo cantabo. Et iterum dicit. Letamini gentes:
cum plebe ei. Et iterum. Laudate omnes gentes dñm: ⁊ magnifi
cate eum omnes populi. Et rursum ysaias ait. Erit radix
iesse: ⁊ qui exurget regere gentes: in eo gentes sperabunt.
Ds aut spei repleat uos omni gaudio ⁊ pace in credendo: ut
habundetis in spe: ⁊ uirtute spūs sci. Certus sum aut fres
mei: ⁊ ego ipe de uob: qm ⁊ ipi pleni estis dilectione: repleti
omni sciā: ita ut possitis alterutrū monere. Audacius autem
scripsi uobis fres ex parte: tanq; in memoriam uos reduc
ens: pp grām que data ē mihi a deo: ut sim minister xpi ihu
gentibꝫ sacrificans euanglium dei: ut fiat oblatio gentium ac
cepta: ⁊ sanctificata in spu scō. Habeo ergo gloriam in xpo ihu ad dm.
Non enim audeo aliquid loqui: eoꝝ que p me ñ effecit xps:
in obedientiam gentium: uerbo ⁊ factis: in uirtute signoꝝ ⁊ p
digioꝝ: in uirtute spūs sci: ita ut ab ihrlm per circuitum
usq; ad illyricum repleuerim euanglio xpi. Sic aut prædica
ui hoc euanglium: ñ ubi nominatus est xps: ne super alienum
fundamentum edificarem: ſ; sic scriptum ē. Quibꝫ ñ ē an
nuntiatum de eo: uidebūt: ⁊ qui ñ audierūt intelligent. Prop
qđ ⁊ impediebar uenire ptm mū ad uos. Nunc aut ñ amplius locum
habens in his regionibꝫ: cupiditatem aut habens ueniendi
ad uos: ex multis iam precedentibꝫ annis: cum in hispa
niam proficisci cepero: spo qđ p trānsiens uisam uos: ⁊ a uobis deduc
ar illuc: si uobis primum ex parte fruitus fuero. Nunc ḡ
proficiscar ierlm: ministrare sanctis. xvii.
Probauerunt enim macedonia ⁊ achaia: collationē aliq
quam facere in paupes sanctoꝝ qui sūt in ihrlm. Placuit enī
eis: ⁊ debitores sunt eoꝝ. ſ Nam si spūalium eoꝝ participes
facti sunt gentiles: debent ⁊ in carnalibꝫ ministrare eis. hoc
ergo cum consummauero: ⁊ assignauero eis fructum hunc: proficis
car per uos in hispaniā. Scio autē qm ueniens ad uos: in
habundantia benedictionis xpi ueniam. Obsecro ergo uos
fres per dñm nrm ihm xpm: ⁊ per caritatem spūs sci: ut ad
juuetis me in orationibꝫ ad dm: ut liberer ab infidelibus
qui sūt in iudea: ⁊ obsequii mei oblatio accepta fiat sanctis
suis: ut ueniam ad uos in gaudio per uoluntatem
dei: ⁊ refrigerer uobcum. Ds aut pacis sit cum omnibꝫ uob
amen. ¶ Commendo aut uobis phebem sororem nrām que est
in ministerio ecclie que ē in cenchris: ut eam suscipiatis in
dño digne sanctis: ⁊ assistatis ei in quocunq; negotio uim in
diguerit. Etenim ipa multis astitit: mihi quoq; ipi. Salutate
priscam ⁊ aquilam adiutores meos in xpo ihu: qui
pro anima mea suas cerui: quibus ñ solus ego gratias ago: ſ; ⁊ cunctæ ecclie gentium: ⁊ domestica
ecclia eoꝝ. Salutate ephenetum dilectum mihi: qui est primi

qui[us] alie in xp̃o. Salutate mariam que multum labo-
rauit in uob[is]. Salutate andronicū ⁊ iuliam cognatos
⁊ concaptiuos meos. qui sunt nobiles in ap̃lis. qui ⁊ ante
me fuerunt in xp̃o. Salutate ampliatum dilectissimū mi
in dño. Salutate urbanum adiutorem nr̃m in xp̃o. ⁊
stachim dilectum meum. Salutate apellen probum in x̃o.
Salutate eos qui sunt ex aristobuli domo. Salutate hero-
dionem cognatum meū. Salutate eos qui sũt ex narcissi do-
mo qui sũt in dño. Salutate tryphenam ⁊ tryphosam que
laborant in dño. Salutate persidam karissimam que multū la-
borauit in dño. Salutate rufum electum in dño ⁊ matrem
eius ⁊ meam. Salutate asyncritum flegontam ⁊ hermẽ pa-
trobam. hermã ⁊ qui cũ eis sũt fr̃es. Salutate philologum
⁊ iuliam. nereum ⁊ sororem eius ⁊ olimpiadem ⁊ omẽs qui
cum eis sunt sc̃os. Salutate inuicem in osculo sc̃o. Salu-
tant uos omnes ecclesie xp̃i.

·xviii·

Rogo aũt uos fr̃es ut obseruetis eos qui dissensiones ⁊
offendicula p̃ter doctrinam quã uos didicistis faciunt.
⁊ declinate ab illis. Hui⁹mõi enim xp̃o dño nr̃o non seruiunt.
sed suo uentri. Et per dulces sermones ⁊ benedictiones. seducũt
innocentium corda. Vestra enim obedientia in omnem locũ
diuulgata est. Gaudeo ergo in uob[is]. sed uolo uos sapientes esse in
bono. ⁊ simplices in malo. Deus aũt pacis conterat sa-
thanan sub pedibus uestris uelociter. Gr̃a dñi nr̃i ihu xp̃i
uob[is]cum. Salutat uos timotheus adiutor meus ⁊ lucas
⁊ iason ⁊ sosipater cognati mei. Saluto uos ego tercius qui scrip-
si epl̃am in dño. Salutat uos gaius hospes meus ⁊ uni-
uersa eccl̃a. Salutat uos erastus arcarius ciuitatis ⁊ q[uar]tus
fr̃. Gr̃a dñi nr̃i ihu xp̃i sit omnibus uob[is] amẽ. Ei aũt qui po-
tens est uos confirmare iuxta euangliũ meum ⁊ p̃dicationẽ
ihu xp̃i. secũdm reuelationẽ mysterij temporibus eternis taciti. qd
nũc patefactũ est p̃ scripturas p̃pheticas. secũdm p̃ceptum eterni
dei ad obeditionem fidei in cunctis gentibus cognito. soli sa-
pienti deo p ihm xp̃m cui honor ⁊ gl̃a in sec̃la sec̃lorũ amen.
Explicit epl̃a ad romanos. Incipit epl̃a ad corin-
thios.

Quoniam quidem fr̃es acharaici ihu similiter
ab ap̃lis audierit uerbum ueritatis ⁊ subuisse fr̃es multa ri-
te a falsis fr̃ibus. quidam a philosophie uerbosa elocutia. alii
a secta legis iudaice inducti. Nos reuocat ap̃ls ad ueram
⁊ euangelicam fidem. ⁊ sapientiam. scribens eis ab epheso p ti-
motheum diaconum suum. Incipit epl̃a p̃ma ad corin-
thios.

Paulus uocatus ap̃ls xp̃i ihu p uoluntatem
dei. ⁊ sosthenes fr̃is ecclesie dei que est chorin-
thi. sanctificatis in xp̃o ihu uocatus sanctis cum
omnibus qui inuocant nomen dñi nr̃i ihu
xp̃i in omni loco ipsorum ⁊ nr̃o. gr̃a uobis ⁊
pax a deo patre nr̃o ⁊ dño ihu xp̃o. Gr̃as ago deo meo
semper p uobis. in gr̃a dei que data est uob[is] in xp̃o ihu. quia in
omnibus diuites facti estis in illo. in omni uerbo ⁊ in omni scia.
sicut testimonium xp̃i confirmatum est in uob[is]. ita ut ni-
chil uob[is] deest in ulla gr̃a. expectantibus reuelationem dñi
nr̃i ihu xp̃i. qui ⁊ confirmabit uos usque ad finem sine
crimine. in die aduentus dñi nr̃i ihu xp̃i. fidelis deus p
quem uocati estis in societatem filii eius ihu xp̃i dñi nr̃i.
Obsecro aũt uos fr̃es p nomen dñi nr̃i ihu xp̃i. ut id ipsum
dicatis omnes. ⁊ non sint in uobis scismata. sitis aũt perfecti
in eodem sensu. in eadem scia. Significatum est enim
mihi de uobis fr̃es mei ab his qui sunt cloes. quia contentiones
sunt inter uos. Hoc aũt dico. quod unusquisque uestrum dicit. Ego
quidem sum pauli. ego aũt apollo. ego uero cephe. ego aũt xp̃i.
Diuisus est xp̃s. Numquid paulus crucifixus est p uob[is]. aut in
nomine pauli baptizati estis. Gr̃as ago deo meo. quod neminem
uestrum baptizaui nisi crispum ⁊ gaium. ne quis dicat quod in
nomine meo baptizati estis. Baptizaui autem ⁊ stephane do-
mum. Ceterum nescio si quem alium uestrum baptizauerim. Non
enim misit me xp̃s baptizare sed euangelizare. non in sapien-
tia uerbi. ut non euacuetur crux xp̃i. Verbum enim crucis pere-
untibus quidem stultitia est. his autem qui salui fiunt id est nobis uir-
tus dei est. Scriptum est enim. Perdam sapientiam sapientium. et
prudentiam prudentium reprobabo. Vbi sapiens. Vbi scriba. Vbi
inquisitor huius seculi. Nonne stultam fecit deus sapientiam huius mundi.
Nam quia in dei sapientia non cognouit mundus per sapientiam deum. placuit
deo per stultitiam predicationis saluos facere credentes. Quoniam et iudei sig-
na petunt. et greci sapientiam querunt. Nos autem predicamus xp̃m cruci-
fixum. iudeis quidem scandalum. gentibus autem stultitiam. Ipsis autem
uocatis iudeis atque grecis xp̃m dei uirtutem. et dei sapientiam. Quia quod
stultum est dei. sapientius est hominibus. et quod infirmum est dei. fortius est
hominibus. Videte enim uocationem uestram fr̃es. quia non multi sapien-
tes secundum carnem. non multi potentes. non multi nobiles. sed que stul-
ta sunt mundi elegit deus. ut confundat fortia. Et ignobilia mun-
di et contemptibilia elegit deus. et ea que non sunt. ut ea que sunt destrueret. ut non glorietur omnis caro in conspectu eius. Ex ipso autem uos
estis in xp̃o ihu. qui factus est sapientia nobis a deo. et iustitia et sanctifica-
tio. et redemptio. ut quemadmodum scriptum est. Qui gloriatur in dño glorietur.

·ii·

Et ego cum uenissem ad uos fr̃es uenio non in sublimitate
sermonis. aut sapientie annuncians uobis testimonium dei. Non
enim iudicaui me scire aliquid inter uos. nisi xp̃m ihm. et hunc cru-
cifixum. Et ego in infirmitate. et timore. et tremore multo fui
apud uos. et sermo meus et predicatio mea non in persuasibilibus humane
sapientie uerbis. sed in ostensione spiritus et uirtutis. ut fides uestra non sit in
sapientia hominum. sed in uirtute dei. Sapientiam autem loquimur inter
perfectos. Sapientiam uero non huius seculi. neque principum huius seculi qui destrue-
untur. sed loquimur dei sapientiam in mysterio. que abscondita est. quam
predestinauit deus ante secula in gloriam nostram. quam nemo principum
huius seculi cognouit. Si enim cognouissent. numquam dominum glorie cru-
cifixissent. Sed sicut scriptum est. quod oculus non uidit. nec auris au-
diuit. nec in cor hominis ascendit. que preparauit deus his qui
diligunt illum. Nobis autem reuelauit deus per spiritum suum. Spi-
ritus enim omnia. etiam profunda dei. Quis enim scit homi-
num que sunt hominis. nisi spiritus hominis qui in ipso est. Ita et que
dei sunt nemo cognouit. nisi spiritus dei. Nos autem non spiritum huius
mundi accepimus. sed spiritum qui ex deo est. ut sciamus que a deo dona-
ta sunt nobis que et loquimur. non in doctis humane sapientie uerbis. sed
in doctrina spiritus. spiritalibus spiritalia compantes. Animalis autem
homo. non percipit ea que sunt spiritus dei. Stultitia enim illi est. non
potest intelligere. quia spiritaliter examinatur. Spiritalis autem iudicat
omnia. et ipse a nemine iudicatur. Quis enim cognouit sensum
domini. aut quis instruat eum. Nos autem sensum christi habemus.

·iii·

Et ego fr̃es non potui uobis loqui quasi spiritalibus. sed quasi carnali-
bus. Tamquam parulis in xp̃o. lac uobis potum dedi non
escam. Nondum enim poteratis. sed nec nunc quidem potestis. Adhuc
enim estis carnales. Cum enim sit inter uos zelus et contentio. et
non ne carnales estis. et secundum hominem ambulatis. Cum enim
quis dicat. Ego quidem sum pauli. alius autem ego apollo. nonne ho-
mines estis. Quid ergo est apollo. quid uero paulus. Ministri eius
cui credidistis. Et unicuique sicut dominus dedit. Ego plantaui. a-
pollo rigauit. sed deus incrementum dedit. Itaque neque qui plan-
tat est aliquid. neque qui rigat. sed qui incrementum dat deus. Qui
plantat autem et qui rigat. unum sunt. Vnusquisque autem propriam
mercedem accipiet. secundum suum laborem. Dei enim sumus ad-
iutores. dei agricultura estis. dei edificatio estis. Secundum gratiam
que data est mihi. ut sapiens architector fundamentum posui. a-
lius autem superedificat. Unusquisque autem uideat quomodo super-
aedificet. Fundamentum enim aliud nemo potest ponere preter id
quod positum est. quod est xp̃s ihs. Si quis autem superaedificat super fun-
damentum hoc. aurum. argentum. lapides pretiosos. lignum

S. pv. viij. Sapia carnis. 7c.

tenum stipulam: unicuiq; op' manifestū erit. Dies enī dñi declarabit. qz in igne revelabit. & unicuiq; op' quale sit: ignis pbabit. Si cui' opus manserit qđ superedificavit: mercedem accipiet. Si cuius op' arserit. detrimentum patiet. ipe aut salvus erit. sic tñ qsi per ignem. An nescitis qz templum dei estis: & spūs dei habitat in vob? Si quis aut templū dei violaverit: disperdet illum ds. Templum enim dei sanctū est: qđ estis vos. Nemo se seducat. Si quis videt inter vos sapiens esse in hoc sclō: stult' fiat ut sit sapiens. Sapia enim hui' mundi: stultitia est apud dñm. Scriptum est enim. Comphendam sapientes in astutia eor. Et iterum. Dñs novit cogitationes sapientum quoniam vane sunt. Itaq; nemo gloriet in hominibz. Omnia enim vestra sunt. sive paul'. sive apollo. sive cephas. sive mundus. sive vita sive mors. sive presentia sive futura. Omnia aut vestra sunt. vos autem xpi: xps autem dei.

.IIII.

Sic nos existimet homo ut ministros xpi: & dispensatores mysteriorum dei. Hic iam quer' inter dispensatores. ut fidelis quis inveniat'. Mihi aut pro minimo est ut a vobis judicer. aut ab humano die. Sed neq; me ipm judico. Nihil enim mihi conscius sum: sed non in hoc justificat' sum. Qui aut judicat me dñs est. Itaq; nolite ante tempus judicare. quoadusq; veniat dñs. qui & illuminabit abscondita tenebrarum & manifestabit consilia cordium. & tunc laus erit unicuiq; a deo. Hec aut transfiguravi in me & apollo propter vos. ut in nobis discatis. ne supra qđ scriptum est. unus adversus alterum inflet' pro alio. Quis enim te discernit. Quid aut habes qđ non accepisti. Si aut accepisti. quid gloriaris quasi non accepis. Jam satiati estis. jam divites facti estis. sine nobis regnatis. & utinam regnetis. ut & nos vobiscum regnemus. Puto enim deus nos apostolos novissimos ostendit. tanquam morti destinatos. quia spectaculum facti sumus huic mundo & angelis & hominibz. Nos stulti propter xpm. vos aut prudentes in xo. Nos infirmi. vos aut fortes. Vos nobiles. nos aut ignobiles. Usq; in hanc horam & esurimus & sitimus & nudi sumus. & colaphis cedimur. & instabiles sumus. & laboramus operantes manibz nris. Maledicimur. & benedicimus. Persecutionem patimur. & sustinemus. Blasphemamur. & obsecramus. Tanq; purgamenta hui' mundi facti sumus omnium peripsima usq; adhuc. Non ut confundam vos hec scribo. sed ut filios meos karos moneo. Nam si decem milia pedagogos habeatis in xpo ihu. sed non multos patres. Nam in xpo ihu per evangelium ego vos genui. Rogo ergo vos imitatores mei estote. Idcirco misi ad vos timotheum. qui est filius meus karus & fidelis in dño. qui vos monebit vias meas que sunt in xpo ihu. sicut ubiq; in omni eccla doceo.

.III.

Tamquam non venturus sum ad vos. sic inflati sunt quidam. Veniam aut cito ad vos si dñs voluerit. & agnoscam non sermonem eorum qui inflati sunt. sed virtutem. Non enim in sermone est regnum dei. sed in virtute. Quid vultis. in virga veniam ad vos. an in caritate & spū mansuetudinis? Omnino audit' est inter vos fornicatio. & talis fornicatio qualis nec inter gentes. ita ut uxorem patris aliquis habeat. & vos inflati estis. & non magis luctum habuistis. ut tollat' de medio vestrum qui hoc opus fecit. Ego quidem absens corpore. presens aut spū. iam judicavi ut presens eum qui sic operat' est. in nomine dñi nri ihu xpi. congregatis vobis & meo spū. cum virtute dñi nri ihu tradere hujusmodi satane in interitum carnis. ut spūs salvus sit in die dñi nri ihu xpi. Non bona gloriatio vestra. Nescitis quia modicum fermentum totam massam corrumpit. Expurgate vetus fermentum. ut sitis nova conspersio sicut estis azimi. Etenim pascha nrm immolat' est xps. Itaq; epulemur. non in fermento veteri neq; in fermento malitie & nequitie. sed in azimis sinceritatis & veritatis. Scripsi vobis in epla ne commisceamini fornicariis. Non utiq; fornicariis hui' mundi. aut avaris aut rapacibz. aut idolis servientibz. Alioquin debuistis de hoc mundo exisse. Nunc aut scripsi vobis non

.II.

.V.

.VI.

.I.

commisceri. Si is qui frr nominat' & fornicator aut avarus. aut idolis serviens. aut maledicus. aut ebriosus. aut rapax. cum eiusmodi nec cibum sumere. Quid enim mihi de his qui foris sunt judicare. Nonne de his qui intus sunt vos judicatis. Nam eos qui foris sunt deus judicabit. Auferte malum ex vobismetipsis.

Audet aliquis vestrum habens negotium adversus alterum. VI. judicari apud iniquos & non apud sanctos. An nescitis quoniam sancti de hoc mundo judicabunt. Et si in vobis judicabitur mundus. indigni estis qui de minimis judicetis. Nescitis quoniam angelos judicabimus. quanto magis secularia. Secularia igitur judicia si habuerit. contemptibiles qui sunt in eccla illos constituite ad judicandum. Ad verecundiam vestram dico. Sic non est inter vos sapiens quisquam qui possit judicare inter fratrem suum. sed frr cum fratre judicio contendit. & hoc apud infideles. Jam quidem omnino delictum est in vobis. qđ judicia habetis inter vos. Quare non magis injuriam accipitis. Quare non magis fraudem patimini? Sed vos injuriam facitis. & fraudatis. & hoc fratribz. An nescitis. quia iniqui regnum dei non possidebunt. Nolite errare. Neq; fornicarii. neq; idolis servientes. neq; adulteri neq; molles. neq; masculorum concubitores. neq; fures. neq; avari. neq; ebriosi. neq; maledici neq; rapaces. regnum dei possidebunt. Et hoc quidam fuistis. sed abluti estis. sed sanctificati estis. sed justificati estis in nomine dñi nri ihu xpi & in spū dei nri. Omnia mihi licent. sed non omnia expedient. Omnia mihi licent. sed ego sub nullius redigar potestate. Escа ventri & venter escis. deus autem & hunc & has destruet. Corpus aut non fornicationi. sed dño. & dñs corpori. Deus & dñm suscitavit. & nos suscitabit per virtutem suam. Nescitis quoniam corpora vestra membra sunt xpi. Tollens ergo membra xpi. faciam membra meretricis. Absit. An nescitis quoniam qui adheret meretrici unum corpus efficitur. Erunt enim inquit duo in carne una. Qui aut adheret domino unus spūs est. Fugite fornicationem. Omne enim peccatum quodcunq; fecerit homo. extra corpus est. Qui aut fornicatur. in corpus suum peccat. An nescitis quoniam membra vestra templum sunt spūs sti qui in vobis est. quem habetis a deo. & non estis vestri. Empti enim estis pretio magno. glorificate et portate deum in corpore vestro.

.VII.

De quibus autem scripsistis mihi. bonum est homini mulierem non tangere. Propter fornicationem autem unusquisq; suam uxorem habeat. & unaquaeq; suum virum habeat. Uxori vir debitum reddat. similiter autem & uxor viro. Mulier sui corporis potestatem non habet. sed vir. Similiter autem & vir non habet sui corporis potestatem. sed mulier. Nolite fraudare invicem. nisi forte ex consensu ad tempus. ut vacetis orationi. & rursum revertimini in idipsum. ne temptet vos satanas propter incontinentiam vestram. Hoc autem dico secundum indulgentiam. non secundum imperium. Volo aut omnes homines esse sicut meipsum. Sed unusquisq; proprium habet donum ex deo. Alius quidem sic.

Dico aut non nuptis & viduis. VIII. Bonum est illis si sic maneant sicut & ego. Quod si non se continent. nubant. Melius est enim nubere. quam uri. His autem qui matrimonio junctis est. precipio non ego sed dñs. uxorem a viro non discedere. Quod si discesserit manere innuptam. aut viro suo reconciliari. Et vir uxorem non dimittat. Dicam ceteris. ego dico non dñs. Si quis frr uxorem habet infidelem. & hec consentit habitare cum illo. non dimittat illam. Et si qua mulier habet virum infidelem. & hic consentit habitare cum illa. non dimittat virum. Sanctificatus est enim vir infidelis per mulierem fidelem. & sanctificata est mulier infidelis per virum fidelem. Alioquin filii vestri immundi essent. Nunc aut sancti sunt. Quod si infidelis discedit. discedat. Non enim est servituti subjectus frr aut soror in hiis. In pace aut vocavit nos deus. Unde enim scis mulier si virum salvum facies. Aut unde scis vir. si mulierem salvam facies. Sed unicuiq; sicut divisit

dñs. ⁊ unūquemq; sicut uocauit dñs ita ambulet ⁊ sic̄ uq; in oīb; ecclīs doceo. Circūcisus aliquis uocat̄ ē: ñ adducat ꝓputium. In ꝓputio aliquis uocat̄ ē: ñ circūcidat̄. Circūcisio nichil ē. ⁊ ꝓputium nichil ē. s; obseruatio mandatoꝝ dī. Unusquisq; in qua uocatione uocat̄ ē: in ea ꝑmaneat. Seruus uocat̄ es: ñ sit tibi curae. S; ⁊ si potes liber fieri magis utere. Qui enī in dño uocat̄ ē seruus: libertus ē dñi. Simili ē qui lib uocat̄ ē: seruus ē xpi. Pretio empti estis. nolite fieri serui hominum. Unusquisq; in quo uocat̄ ē frat̄: in hoc maneat apud dñm. De uirginib; autē ꝑceptum dñi ñ habeo. consiliū autē do: tanq; misericordiam consecut̄a a dño. ut sim fidelis. Existimo autē hoc bonum ē ꝓpter instantem necessitatem: q̄m bonum ē homini sic ē. Alligatus es uxori: noli quaerere solutionē. Solutus es ab uxore: noli quaerere uxorē. Si autē accepsti uxorem: ñ peccasti. Et si nupserit uirgo: ñ peccauit. Tribulationem tñ carnis habebunt huiusmodi. Ego autē uobis parco. Hoc itaq; dico frēs. tempus breue est. Reliquum ē ut qui hūt uxores: tanq; ñ hūtes sint. Et qui flent tanq; ñ flentes: ⁊ qui gaudent tanq; ñ gaudentes. Et qui emunt tanq; ñ possidentes. Et qui utuntur hoc mundo tanq; ñ utant̄. Praeterit enim figura huius mundi. Volo autē uos sine sollicitudine ē. Qui sine uxore ē: sollicit̄ ē que dñi sunt. q̄m placeat dō. Qui autē cū uxore ē: sollicit̄ ē que sunt mundi. q̄m placeat uxori. ⁊ diuisus ē. Et mulier que innupta ⁊ uirgo: cogitat que dñi sunt. ut sit scā ⁊ corpe ⁊ spū. Que autem nupta ē: cogitat que sunt mundi. q̄m placeat uiro. Porro hoc ad utilitatem uestram dico. ñ ut laqueum uobis ponam: sed ad id qd honestum ē. ⁊ qd facultatem ꝑbeat sine impedimento dño obseruandi. Si quis autē turpem se uideri existimat sup uirgine sua qd sit supadulta. ⁊ ita oportet fieri. qd uult faciat. ñ peccat si nubat. Qui autem statuit in corde suo firmū. ñ habet necessitatem: potestatem autē hab̄ sue uoluntatis. ⁊ hoc iudicauit in corde suo. seruare uirginē suam: bñ facit. Igit̄ ⁊ qui matrimonio iungit uirginē suam bñ facit. ⁊ qui ñ iungit melius facit. Mulier alligata ē: quanto tempe uir eius uiuit. Qd si dormierit uir eius liberata est. Cui uult nubat: tantū in dño. Beatior autē erit si sic ꝑmanserit. secūm meū consiliū. Puto autem qd̄ ⁊ ego spm dei habeam.

De his autē que idolis sacrificant. scim⁹ quīm omes sciam habem⁹. Scia autē inflat: caritas autē edificat. Si quis autē se existimat scire aliqd: ñdum cognouit quēadmodū oportet eum scire. Si quis autē diligit dñm: hic cognit̄ ē ab eo. De escis autē que idolis immolant. scim⁹ q̄ nichil est idolum in mundo. ⁊ qd nullus ds ñ unus. Nam ⁊ si sunt qui dicantur dii. siue in celo siue in terra. Sicut sunt dii multi. ⁊ dñi multi. Nobis tñ unus ds pat̄ ex quo oīa. ⁊ nos in illum. ⁊ unus dñs ihs xps ꝑ quem oīa. ⁊ nos ꝑ ipm. S; ñ in oībus est scia. Quidam autē conscia usq; nunc idoli q̄si idolothitis manducant. ⁊ conscia ipoꝝ cum sit infirma polluit̄. Esca autē nos ñ cōmendat dō. Neq; si ñ manducauerim⁹ deficimus: neq; si manducauerim⁹ habundabim⁹. Videte autē ne forte haec licentia uestra offendiculum fiat infirmis. Si enim quis uiderit eum qui hīt sciam in idolo recūbentē. ñne conscia ei cū sit infirma. edificabit̄ ad manducandū idolothita. ⁊ peribit infirmus in tua scia frāter. ꝓpter quem xps mortuus est. Sic autē peccantes in frēs. ⁊ percutientes conscīam eoꝝ infirmā. in xpm peccatis. Quapp̄ si esca scandalizat fratrem meum. ñ manducabo carnem in eternum. ne fratrem meū scandalizem. Num sum liber. Num sum apls. Nonne xpm ihm dñm nrm uidi. Nonne opus meum uos estis in dño. Et si alīs ñ sū apls. s; tñ uobis sum. Nam signaculum apl̄atus mei uos estis in dño. Mea defensio apud eos qui me interrogant. hoc est. Numquid ñ habem⁹ potestatem manducādi ⁊ bibendi. Numquid ñ habem⁹ potestatem sororem mulierem circūducendi. sic ⁊ ceteri apli. ⁊ frēs dñi. ⁊ cephas. Aut solus ego ⁊ barnabas. non habemus potestatem hoc opandi. Quis militat suis stipendiis unq̄m. Quis plantauit uineam. ⁊ fructum eius ñ edit. Quis pascit gregem. ⁊ de lacte gregis ñ manducat. Numquid secūm hoīem hec dico. An ⁊ lex hec ñ dicit. Scriptum ē enim in lege moysi. Non alligabis os bouī trituranti. Numquid de bobus cura est dō. An ꝓp nos utiq; dicit. Nam ꝓp nos utiq; scripta sunt. Qm̄ debet in spe qui arat arare. ⁊ qui triturat in spe fructus percipiendi. Si nos uob⁹ spiritalia seminauim⁹. magnum ē si nos carnalia uestra metam⁹. Si alii potestatis uestre participes sunt. nos ꝓ magis ñ. Sed ñ usi sumus hac potestate. Sed omia sustinem⁹ ne quod offendiculum demus euangelio xpi. Nescitis qm̄ qui in sacrario operant. que de sacrario sunt edunt. Et qui altario deseruiunt. cum altari participant. Ita ⁊ dñs ordinauit his qui euangelium annunciant. de euangelio uiuere. Ego autem nullo horum usus sum. Non scripsi autem hec. ut ita fiant in me. Bonum ē enim mihi magis mori. q̄m ut gl̄am meam quis euacuet. Nam si euangelizauero. ñ est mihi gl̄a. Necessitas enim mihi incumbit. Ue enim mihi est si ñ euangelizauero. Si enim uolens hoc ago. mercedem habeo. Si autē inuitus. dispensatio mihi credita est. Que est ergo merces mea ut euangelizans ponam euangelium. ut ñ abutar potestate mea in euangelio.

Nam cum liber essem ex omibus omnium seruum me feci. ut plures lucrifacerem. Et factus sum uidelis tanq; uidens. ut uidentes lucrarer. His qui sub lege sunt q̄si sub lege essem. cum ipse ñ essem sub lege. ut eos q̄ sub lege erant lucrifacerem. His qui sine lege erant tanq; sine lege essem. cum sine lege dei ñ essem. s; in lege essem xpi. ut lucrifacerem eos qui sine lege erant. factus sum infirmis infirmus. ut infirmos lucrifacerem. Omibus omia factus sum. ut omnes faciam saluos. Omia autē facio ꝓp euangelium. ut particeps eius efficiar. Nescitis qd hi qui in stadio currunt. omes quidem currunt. s; unus accipit brauium. Sic currite. ut cōprehendatis. Omis autē qui in agone contendit. ab omibus se abstinet. Et illi quidem ut corruptibilem coronā accipiant. nos autē incorruptam. Ego igit̄ sic curro. ñ q̄si in incertū. Sic pugno ñ q̄si aerem uerberans. s; castigo corpus meum. ⁊ in seruitutem redigo. ne forte cum aliis ꝑdicauerim ipse reprobus efficiar. Nolo enim uos ignorare frēs. q̄m patres nri omes sub nube fuerūt. ⁊ omes mare transierunt. ⁊ omes in moyse baptizati sūt. in nube ⁊ in mari. Et omes eandē escam spiritalem manducauerūt. ⁊ omes eundē potum spiritalem biberūt. Bibebant autē de spirituali consequente eos petra. Petra autē erat xps. Sed ñ in pluribus eorum bñplacitum ē dō. Nam prostrati sunt in deserto. Hec autē in figura facta sūt nrī. ut ñ simus concupiscentes malorum. sic̄ et illi concupierūt. Neq; idolatre efficiamini. sicut quidam ex ipis. q̄sicut scriptum ē. Sedit populus manducare ⁊ bibere. ⁊ surrexerunt ludere. Neq; fornicemur. sic̄ quidam ex ipis fornicati sūt. ⁊ ceciderunt una die. xxiii. milia. tria. Neq; temptemus xpm. sic̄ quidam eorum temptauerūt. ⁊ a serpentibus perierunt. Neq; murmuraueritis sic̄ quidam eorum murmurauerūt. ⁊ perierunt ab exterminatore. Hec autē omia in figura contingebant illis. Scripta sunt autē ad correptionē nrām. in quos fines seculorum deuenerunt. Itaq; qui se existimat stare. uideat ne cadat. Tēptatio uos ñ apprehendat. ñ humana. Fidelis autē ds ē. qui ñ patiet̄ uos temptari supra id qd potestis. Sed faciet etiam cum temptatione prouentū. ut possitis sustinere.

Propter qd karissimi mei fugite ab idolorum cultura. Ut prudentibus loquor. Vos ipi iudicate qd dico. Calix bñdictionis cui bñdicimus. ñne cōmunicatio sanguinis xpi est. Et panis quem frangimus. ñne participatio corporis dñi est. Qm̄ unus panis unum corpus multi sumus. omes qui de

uno pane partic̃pat̃. Videte ifrl ſecm carnem. Nonne qui edunt hoſtias: ꝑticipes ſunt altaris? Quid ḡ? Dico qđ ydolū īmolatum ſit aliquid: aut qđ ydolum ſit aliquid? Sz que īmolant gentes: demonijs īmolant & nō deo. Nolo aut̃ vos ſocios fieri demoniorum. Non poteſtis calicem dñi bibere & demoniorum calicem. Non poteſtis menſe dñi ꝑticipes ee: & mēſe demoniorum. Aemulam dñm: Numqđ fortiores illo ſumus? Omnia mihi licent: ſz non omnia expediunt. Omnia mihi licent: ſz non omnia edificant. Nemo qđ ſuum ẽ querat: ſz qđ alterius. Omne qđ in macello venit manducate: nihil interrogantes ꝓp conſcientiam. Dñi ẽ terra & plenitudo eius. Si quis vocat vos infidelium ad cenam & vultis ire: omne qđ vobis apponit manducate: nihil interrogantes ꝓp conſcientiam. Si qs aut dixerit hoc īmolatū ẽ ydolis: nolite manducare ꝓp illum qui indicauit & ꝓp conſciam. Conſciam aut dico non tuam: ſz alterius. Ut quid enim libertas mea iudicat ab aliena cōſcientia? Si ego cum gratia ꝑticipo: quid blaſphemor ꝓ eo qđ gratias ago? Sive ḡ manducatis ſive bibitis: vel aliud qđ facitis: omnia in gl̃iam dei facite. Sine offenſione eſtote iudeis & gentilibus & eccle dei: ſicut & ego per omnia omnibus placeo: non querens qđ mihi utile eſt: ſz qđ multis: ut ſalui fiant. Imitatores mei eſtote ſicut & ego xpi. Laudo aut vos fres ꝙ per omnia qđ mei memores eſtis: & ſicut tradidi vobis ꝑcepta mea tenetis.

·xii·

Volo aut vos ſcire: qđ omnis vir caput ẽ xp̃s. Caput aut mulieris vir: Caput vero xp̃i deus. Omnis vir orans aut ꝓphans velato capite: deturpat caput ſuum. Omnis aut mulier orans aut ꝓphans ſi velato capite: deturpat caput ſuum. Unum ẽ enim ac ſi decaluet. Nam ſi non velatur mulier: tondeatur. Si vero turpe ẽ mulieri tondere aut decalvari: velet caput ſuum. Vir quidē non debet velare caput: cum ymago & gla eſt dei. Mulier aut ẽ gla viri. Non enim ẽ vir ex muliere: ſz mulier ex viro. Et enim non ẽ creat vir ꝓpter mulierem: ſz mulier ꝓp virum. Sed debet mulier velamen hre ſup caput: ꝓp angelos. Verumtamen neq; vir ſine muliere: neq; mulier ſine viro in dño. Nam ſicut mulier de viro: ita & vir p muliere: omnia aut ex deo. Vos ipi iudicate. Decet mulierem non velatam orare deum? Nec ipa natura docet vos? Qđ vir quidē ſi comam nutriat ignominia ẽ illi: mulier vero ſi comam nutriat: gla ẽ illi: quia capillus pro velamine datus eſt? Si quis aut videt contentiosus eſſe: nos talem conſuetudinem non habemus: neq; eccle dei. Hoc aut precipio non laudans: qđ non in melius ſz in deterius conuenitis. Primum quidem conuenientibus vobis in eccla: audio ſciſſuras esse inter vos: & ex parte credo. Nam oportet & hereſes esse: ut qui probati ſunt manifeſti fiant in vobis? Conuenientibus ergo vobis in unum: iam non ẽ dñicam cenam manducare. Unuſquiſq; enim ſuam cenam ꝓſumit ad manducandū. Et alius quidem eſurit: alius vero ebrius eſt. Numquid domos non habetis ad manducandū & bibendum: aut eccl̃am dei contemnitis: & confunditis eos qui non habent? Quid dicam vobis? Laudo vos? in hoc non laudo. Ego enim accepi a dño qđ & tradidi vobis: quoniam dñus ihc xp̃s in qua nocte tradebatur accepit panem & gratias agens fregit & dixit: accipite & manducate. Hoc est corpus meum qđ ꝓ vobis tradet: hoc facite in meam commemorationem. Simili & calicem: poſtquam cenatum eſt dicens: Hic calix nouum teſtamentum eſt in meo ſanguine: hoc facite quotienscunq; bibitis in meam commemorationem. Quotienscunq; enim manducabitis panem hunc & calicem bibetis: mortem dñi annuntiabitis donec veniat. Itaq; quicunq; manducauerit panem hunc vel bibit calicem dñi indigne: reus erit corporis & ſanguinis dñi. Probet aut ſe ipm homo: & ſic de pane illo edat & de calice bibat. Qui enim manducat & bibit indigne: iudicium ſibi manducat & bibit: non diiudicans corpus dñi. Ideo inter vos multi infirmi & imbecilles: & dormiunt multi. Qđ ſi nosmet ipos diiudicaremus: non utique iudicaremur. Dum iudicamur autem a dño corripimur: ut non cum hoc mundo damnemur. Itaq; fratres mei cum venitis ad manducandum: inuicem expectate. Si quis eſurit domi manducet: ut non in iudicium conuenatis. Ceta autem cum venero diſponam.

·xiii·

De ſpiritalibus autem nolo vos ignorare fres. Scitis quoniam cum gentes eſtis: ad simulachra muta ꝓut ducebamini euntes. Ideo notum vobis facio: qđ nemo in ſpū dei loquens dicit anathema ihu. Et nemo potest dicere dñs ihc: nisi in ſpū scō. Diuiſiones vero gratiarum ſunt: idem autem ſpūs. Et diuiſiones miniſtrationum ſunt: idem autem dñs. Et diuiſiones operationum ſunt: idem vero deus qui operatur omnia in omnibus. Unicuiq; autem datur manifeſtatio ſpūs ad utilitatem. Alii quidem ꝑ ſpm datur ſermo ſapie: alii autem ſermo ſcie ſecm eundem ſpm. Alteri fides: in eodem ſpū. Alii gratia ſanitatum: in uno ſpū. Alii operatio virtutum: alii ꝓphetia. Alii diſcretio ſpūum. Alii genera linguarum: alii interpretatio ſermonum. Hec autem omnia operatur unus atq; idem ſpūs: diuidens ſingulis ꝓut vult. Sicut enim corpus unum ẽ & membra habet multa: omnia aut membra corporis cum ſint multa, unum corpus ſunt: ita & xp̃s. Et enim in uno ſpū: omnes nos in unum corpus ſumus baptizati. Sive iudei ſive gentiles: ſive ſerui ſive liberi. Et omnes uno ſpū potati ſumus. Nam & corpus non ẽ unum membrum: ſz multa. Si dixerit pes quoniam non ſum manus, non ſum de corpore: non ideo non ẽ de corpore. Et ſi dixerit auris quoniam non ſum oculus non ſum de corpore: non ideo non ẽ de corpore. Si totum corpus oculus: ubi auditus? Si totum auditus: ubi odoratus? Nunc aut poſuit deus membra unumquodq; eorum in corpore ſicut voluit. Quod ſi erant omnia unum membrum: ubi corpus? Nunc autem multa quidem membra: unum tamen corpus. Non poteſt aut dicere oculus manui: opa tua non indigeo. Aut rursum caput pedibus: non eſtis mihi neceſſarii. Sz multo magis que videntur membra corporis infirmiora esse: neceſſariora ſunt. Et que putamus ignobiliora membra corporis: his habundantiorem circūdamus honorem. Et que inhoneſta ſunt nra: habundantiorem honeſtatem habent. Honeſta aut nra: nullius egent. Sz deus temperauit corpus: ei cui deerat habundantiorem tribuendo honorem: ut non ſit ſciſma in corpore: ſz idipsum ꝓ inuicem ſollicita ſint membra. Et ſiquid patitur unum membrum: compatiuntur omnia membra: ſive glatur unum membrum: congaudent omnia membra.

·xiiii·

Vos aut eſtis corpus xp̃i: & membra de membro. Et quosdam quidem poſuit deus in eccla: primum apoſtolos, ſecundo ꝓphetas, tertio doctores: deinde virtutes. Exinde gratias curationum: opitulationes, gubernationes, genera linguarum: interpretationes ſermonum. Numquid omnes apli? Numquid omnes ꝓphe? Numquid omnes doctores? Numquid omnes virtutes? Numquid omnes gratiam habent curationum? Numquid omnes linguis loquuntur? Numquid omnes interpretantur? Emulamini aut carismata meliora. Et adhuc excellentiorem viam vobis demonſtro. Si linguis hominum loquar & angelorum: caritatem aut non habeam: factus ſum velut es ſonans, aut cymbalum tinniens. Et ſi habuero ꝓphetiam & noverim mysteria omnia & omnem ſciam: & ſi habuero omnem fidem, ita ut montes transferam: caritatem aut non habuero: nichil ſum. Et ſi diſtribuero in cibos pauperum omnes facultates meas: & ſi tradidero corpus meum ita ut ardeam: caritatem aut non habuero: nichil mihi prodeſt. Caritas patiens est benigna est. Caritas non emulatur: non agit perperam: non inflatur: non est ambitioſa: non querit que ſua ſunt. Non irritatur: non cogitat malum: non gaudet ſup iniquitate: congaudet aut veritati. Omnia ſuffert: omnia credit: omnia ſpat: omnia ſuſtinet. Caritas nunq; excidit. Sive ꝓphetie euacuabunt: ſive lingue ceſſabunt: ſive ſcia deſtruetur. Ex parte enim cognoſcimus: & ex parte ꝓphamus.

Cum aut uenit qđ pfectum ē: euacuabitur qđ ex pte ē. Cum eē puul⁹ loquebar ut puulus sapiebam ut puul⁹ cogitabam ut puulus. Quando aut factus sum uir: euacuaui que erant puli. Videmꝰ nūc p speculū in enigmate: tūc aut facie ad faciem. Nunc cognosco ex parte: tūc aut cognoscam sicut & cognitus sum. Nunc aut manent fides spes caritas tria hec: Maior autem horum est caritas. ·xv·

Sectamini caritatem emulamini spiritalia magis aut ut ppheti. Qui enim loquit lingua nō hominibꝰ loquitur sed deo. Nemo enim audit. Spūs aut loquit mysteria Qui aut pphat hominibꝰ loquit ad edificationē & exhortationē & consolationē: qui loquit lingua semetipm edificat. Qui aut pphat: eccl̄am dei edificat. Volo aut uos omēs loqui linguis magis aut ppharē Maior est qui pphat qm qui loquit linguis nisi forte interpretet ut eccl̄a edificationē accipiat. Nunc aut fides si uenero ad uos linguis loquens quid uobis pdero nisi uob loquar aut in reuelatione aut in scīa aut ppheia aut doctrina. Tamen que sine aīa sunt uocem dantia. siue tibia siue cythara nisi distinctionem sonoꝝ dederint. qm scīet quid cantet aut quid tubabit? Et enim si incertam uocem det tuba quis parabit se ad bellum. Sic & uos p linguam nisi manifestum sermonē dederitis qm scīet quod dicit? Eritis enim in aera loquentes. tam multa ut puta genera linguarum sunt in hoc mundo & nichil sine uoce est. Si ergo nesciero uirtutem uocis ero ei cui loquor barbarus & qui loquit mihi barbarus. Sic & uos qm emulatores estis spūum ad edificationē eccl̄e querite ut habundetis. Et io qui loquit lingua oret ut interpretetur. Nam si orem lingua spūs meus orat mens aut mea sine fructu ē. Quid ergo? Orabo spū orabo & mente. Psallam spū psallam & mente. Ceterum si bñ dixeris spū quis supplet locum pdiote? Qm dic ad sup tuā bñdictionē qm quid dicat nescit? Nam tu quidē bñ gr̄as agis sed alt nō edificat. Gr̄as ago deo qđ omnibus uirum lingua loquor. Sed in eccl̄a uolo v. uba sensu meo loqui ut & alios instruam qm x. milia uerboꝝ in lingua fratres. nolite pueri effici sensibus sed malitia puelli estote sensibus aut perfecti estote. In lege scriptum ē. qm in alterius linguis & in labiis alterius loquar populo huic & nec sic exaudient me dicit dns. Itaq linguis insignū sunt non fidelibus sed infidelibus ppheie aut non infidelibus sed fidelibus. Si ergo conueniat uniuersa eccl̄a in unū & omēs linguis loquantur intrent aut idiote aut infideles nonne dicent qđ insanitis? Si aut omēs ppheteut intret aut quis infidelis aut idiota conuincitur ab omnibus diiudicatur ab omnibus occulta cordis eius manifesta fiunt. Et ita cadens in faciem adorabit deum pnuntians qđ uere deus in uobis sit. ·xvi·

Quid ergo est fres? Cum conuenitis unusquisq uestrum psalmum habet doctrinā habet apocalipsim habet linguam habet interpretationem habet. Omnia ad edificationē fiant Siue lingua quis loquitur secundum duos aut ut multum tres & per partes & unus interpretetur. Si aut non fuerit interpres taceat in eccl̄a sibi aut loquatur & deo. Ppheie duo aut tres dicant & cēteri diiudicent. Qđ si alii reuelatum fuerit sedenti prior taceat. Poteritis enim per singulos omnes ppharе ut omnes discant & omnes exhortentur. Et spūs ppharum prophetis subiecti sunt. Non enim est dissentionis deus sed pacis sicut in omnibus ecclīis sanctorum doceo. Mulieres in eccl̄a taceant. Non enim permittitur eis loqui sed subditas esse sicut & lex dicit. Si quid autem uolunt discere domi uiros suos interrogent. Turpe est enim mulieri loqui in eccl̄a. An a uobis uerbum dei processit? aut in uos solos puenit? Si quis ppha uidet se aut spiritalis cognoscat que scribo uobis qm dni sunt mandata. Qui aut ignorat ignorabit. Itaq fres emulamini ppharе & loqui linguis nolite prohibere. Omnia aut honeste & secundum ordinem fiant in uobis. Notum aut facio uobis fres euangelium quod euangelizaui uobis quod & accepistis in quo & statis per quod & salui estis qua ratione predicauerim uobis si tenetis nisi frustra credidistis. Tradidi enim uobis in primis quod & accepi. Quoniam xps mortuus est pro peccatis nr̄is secundum scripturas & quia sepultus est & quia resurrexit tertia die secundum scripturas & quia uisus est cephe & post hec xi. Deinde uisus est plusquam quingentis fratribus simul ex quibus multi manent usque adhuc quidam aut dormierunt. Deinde uisus est iacobo deinde apostolis omnibus Nouissime aut omnium tamquam abortiuo uisus est & mihi. Ego enim sum minimus apostolorum qui non sum dignus uocari apostolus quoniam persecutus sum eccl̄am dei. Gr̄a aut dei sum: id quod sum. Et gr̄a eius in me uacua non fuit: sed habundantius illis omnibus laboraui Non autem ego: sed gr̄a dei mecum. Sive ergo ego sive illi sic predicamus & sic credidistis. ·xvii·

Si aut xps predicatur quod resurrexit a mortuis quomodo quidam dicunt in uobis quia resurrectio mortuorum non est. Si aut resurrectio mortuorum non est neque xps resurrexit. Si aut xps non resurrexit inanis est ergo predicatio nr̄a inanis est & fides nr̄a. Inuenimur autem & falsi testes dei quoniam testimonium dicimus adu⁹ deum quod suscitauerit xpm quem non suscitauit si mortui non resurgunt. Si enim mortui non resurgunt neque xps resurrexit. Quod si xps non resurrexit uana est fides nr̄a. Adhuc enim estis in peccatis uestris. Ergo & qui dormierunt in xpo perierunt. Si in hac uita tm spantes sumus in xpo miserabiliores sumus omnibus hominibus. Nunc aut xps resurrexit a mortuis primitie dormientium. Quoniam quidem per hominem mors & per hominem resurrectio mortuorum. Et sicut in adam omnes moriuntur ita & in xpo omnes uiuificabuntur. Unusquisq autem in suo ordine primitie xps. Deinde hi qui sunt xpi qui in aduentum eius crediderunt. Deinde finis cum tradiderit regnum deo & patri cum euacuauerit omnem principatum & potestatem & uirtutem. Oportet aut illum regnare donec ponat omnes inimicos sub pedibus eius. Nouissima aut inimica destruetur mors. Omnia enim subiecit sub pedibus eius. Cum aut dicat omnia subiecta sint preter eum qui subiecit ei omnia. Cum aut subiecta fuerint illi omnia tunc & ipse filius subiectus erit illi qui sibi subiecit omnia ut sit deus omnia in omnibus. Alioquin quid facient qui baptizantur pro mortuis: Si omnino mortui non resurgunt ut quid & baptizantur pro illis? Et quid & nos periclitamur omni hora: Cotidie morior per uestram gloriam fratres quam habeo in xpo ihu dño nr̄o. Si secundum hominem ad bestias pugnaui ephesi quid mihi prodest si mortui non resurgunt. Manducemus & bibamus cras enim moriemur. Nolite seduci. Corrumpunt mores bonos colloquia mala. Expergiscite iuste & nolite peccare. Ignorantiam enim dei quidam habent. Ad reuerentiam uobis loquor. Sed dicet aliquis. Quomodo resurgunt mortui. Quali aut corpore ueniunt? Insipiens tu. quod seminas non uiuificatur nisi prius moriatur. Et quod seminas non corpus quod futurum est seminas. sed nudum granum ut puta tritici aut alicuius ceterorum. Deus aut dat illi corpus sicut uoluit & unicuique seminum proprium corpus. Non omnis caro eadem caro. Sed alia hominum alia pecorum alia caro uolucrum alia aut piscium & corpora celestia & corpora terrestria. Sed alia quidem celestium gla alia aut terrestrium. Alia claritas solis alia claritas lune & alia claritas stellarum. Stella enim a stella differt in claritate. Sic & resurrectio mortuorum. Seminatur in corruptione surget in incorruptione. Seminatur in ignobilitate surget in gla. Seminatur in infirmitate surget in uirtute. Seminatur corpus animale surget corpus spirituale. Si est corpus animale est & spirituale sicut scriptum est. ·xviii·

Factus est primus homo adam in aīam uiuentem nouissimus adam in spm uiuificantem. Sed non prius quod spirituale sed quod aīale. Deinde quod spirituale est. Primus homo de terra terrenus secundus homo de celo celestis. Qualis terrenus tales

ꝛ tiem. Et qualis celestis. talis ꝛ celestes. Igit̃ sic̃ portauim̃ ymaginem tiem. portem̃ ꝛ ymaginẽ celestis. Hoc aut̃ dico frēs. qm̃ caro ꝛ sanguis regnū dei nō possidebunt. Neq; corruptio incorruptelam possidebit. Ecce misteriū uob̃ dico. Omnes quidẽ resurgem̃. sz nō omnes immutabim̃. In momento. in ictu oculi. in nouissima tuba. Canet enim tuba. ꝛ mortui resurgent incorrupti ꝛ nos immutabim̃. Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionẽ. ꝛ mortale hoc induere imortalitatẽ. Cum aut̃ mortale hoc induerit imortalitatẽ. tunc fiet sermo qui scriptꝰ est. Absorpta est mors in victoria. Vbi est mors victoria tua. Vbi est mors stimulus tuus. Stimulus aut̃ mortis peccm est. Virtus aut̃ peccati lex. Deo aut̃ grās qui dedit nobis victoriam p dñm nr̃m ihm xp̃m. Itaq; frēs mei dilectissimi bilares estote ꝛ inmobiles. habundantes in ope dñi. semp scientes. quō labor ur̃ non est inanis in dño. ·xvi·

De collectis aut̃ que fiunt in scōs. sicut ordinaui ecclīs galatie. ita ꝛ uos facite p unam sabbati. Vnusquisq; ur̃m apud se reponat recondens quod ei bene placuerit. ut nō cum uenero tunc collecte fiant. Cum aut̃ presentes fuer. quos probaueritis p epistolas. hos mittam perferre gratiam uestram in hierlm. Quod si dignum fuerit ut ego eam. mecū ibunt. Veniam aut̃ ad uos cum macedoniā pertransiero. Nam macedoniam pertransibo. Apud uos aut̃ forsitan manebo. uel etiam hyemabo. ut uos me deducatis quocūq; iero. Nolo enim uos nūc in transitu uidere. Spero enim me aliquantulū temporis manere apud uos. si dñs permiserit. Permanebo aut̃ epheseos usq; ad pentecosten. Ostium enim mihi apertum est magnum ꝛ euidens. ꝛ aduersarii multi. Si aut̃ uenerit timothe. uidete ut sine timore sit apud uos. Opus enim dñi operatꝰ sicut ꝛ ego. Ne quis ergo illum spernat. Deducite aut̃ illum in pace. ut ueniat ad me. Expecto enim illum cum fratribus. De apollo aut̃ frē notum facio uob̃. qm̃ multum rogauim eum ut ueniret ad uos cum fratribus. ꝛ utique nō fuit uoluntas eius ut nūc ueniret. Veniet aut̃ cum ei uacuum fuerit. Vigilate. state in fide. uiriliter agite confortamini. Omnia uestra cum caritate fiant. Obsecro aut̃ uos frēs. nostis domum stephane ꝛ fortunati. quōm sunt primitie achaie. ꝛ in ministerium scōr ordinauerūt se ipsos. ut ꝛ uos subdamini talibus ⁊ omni cooperanti ꝛ laboranti. Gaudeo aut̃ in presentia stephane ꝛ fortunati ꝛ achaici. quōm id quod uobis deerat. ipi suppleuerūt. Refecerūt enim. ꝛ meum spm̃ ꝛ uestrum. Cognoscite ergo qui eiusmodi sunt. Salutant uos omnes ecclē asie. Salutant uos in dño multum aquila ꝛ prisca. cū domestica sua eccla. apud quos ꝛ hospitor. Salutant uos oēs fratres. Salutate inuicem in osculo scō. Salutatio mea manu pauli. Si quis nō amat dñm nr̃m ihm xp̃m. sit anathema maranatha. Gra dñi nr̃i ihu xp̃i uobcū. Caritas mea cum omnibus uob̃ in xp̃o ihu. Amē. Explicit epla. i. ad corinthios. Incipit epla. ii. ad corinthios.

Post actam penitentiam. Argumentum in scla.

Consolatoriam epistam scribit ecclīa troade p titum. ꝛ collaudans eos. hortatur ad meliora. Contristatos eos quidem. sz eōm datos ostendens. Incipit epla. ii. ad corinthios. i.

Paulus apls ihu xp̃i p uoluntatem dei. ꝛ timothe frāt. ecclē dei que est corinthi cū scis omnibus qui sunt in uniuersa achaia. gra uob̃ ꝛ pax a deo patre nr̃o ꝛ dño ihu xp̃o. Benedictus deus ꝛ pat̃ dñi nr̃i ihu xp̃i. pat̃ misericordiarum ꝛ deus tocius consolationis. qui consolat nos in omni tribulatione nr̃a. ut possimus consolari eos qui in omni pressura sunt p exhortationem qua exhortamur ipsi a deo. Qm̃ sicut habundant passiones xp̃i in nobis. ita ꝛ p xp̃m habundat consolatio nr̃a. Siue aut̃ tribulamur. p uestra exhortatione ꝛ salute. Siue exhortamur. p uestra exhortatione. que operatur tolerantiam earundem passionum. quas ꝛ nos patimur. Et spes nr̃a firma est p uobis. Scientes qm̃ sicut socii passionum estis. sic eritis ꝛ consolationis. Non enim uolumus ignorare uos frēs. de tribulatione

nr̃a que facta est in asia. qm̃ supra modum grauati sumus. supra uirtutem. ita ut taderet nos etiam uiuere. Sed ꝛ ipsi in nobis responsum mortis habuimus. ut nō simus fidentes in nobis. sz in deo qui suscitat mortuos. qui de tantis periculis eripuit nos. ꝛ eripiet. in quem speramus. qm̃ ꝛ adhuc eripiet adiuuantibus ꝛ uobis in oratione pro nobis. ut ex multorum facierum. ea que in nobis est donationis per multos gratiam agant pro nobis. Nam gla nr̃a hec est. testimonium conscie nr̃e. quod in simplicitate ꝛ sinceritate dei. ꝛ nō in sapia carnali. sed in gra dei conuersati sumus in hoc mundo. habundantius aut̃ ad uos. ·ii·

Non enim alia scribimus uobis. qm̃ que legistis ꝛ cognoscitis. Spero aut̃ quod usq; in finem cognoscetis. sicut ꝛ uos nos ex parte. quia gla uestra sumus. sicut ꝛ uos nr̃a. in die dñi nr̃i ihu xp̃i. Et hac confidentia uolui prius uenire ad uos. ut secūdam gratiam haberetis. ꝛ per uos transire in macedoniā. ꝛ rursum a macedonia uenire ad uos. ꝛ a uob̃ deduci in iudeam. Cum ergo hoc uoluissem. nūquid leuitate usus sum. Aut que cogito. secm carnem cogito. ut sit apud me est ꝛ non. Fidelis aut̃ deus. quia sermo nr̃ qui fuit apud uos. nō est in illo est ꝛ nō. Dei enim filius ihc xp̃s. qui in uobis per nos predicatus est. per me ꝛ siluanum ꝛ timotheum. nō fuit in illo est ꝛ nō. sz est in illo fuit. Quotquot enim promissiones dei sunt. in illo est. Ideo ꝛ per ipsum amen deo. ad gla m̃ram. Qui aut̃ confirmat nos uob̃cum in xp̃o. ꝛ qui unxit nos deus ꝛ qui signauit nos. ꝛ dedit pignus spūs in cordibus nr̃is. Ego aut̃ testem deum inuoco in animam meam. quod parcens uobis nō ueni ultra corinthum. Non quia dominamur fidei uestre. sed adiutores sumus gaudii uestri. Nam fide statis. Statui aut̃ hoc ipse apud me. ne iterum in tristitiam uenirem ad uos. Si enim ego contristo uos. ꝛ quis est qui me letificet. nisi qui contristatur ex me. Et hoc ipsum scripsi uobis. ut non cum uenero tristitiam super tristitiam habeam. de quibus oportuerat me gaudere. confidens in omnibus uobis. quia meum gaudium omnium uestrum est. Nam ex multa tribulatione ꝛ angustia cordis scripsi uobis per multas lacrimas. Non ut contristemini. sed ut sciatis quam caritatem habundantius habeam in uobis. Si quis aut̃ contristauit. non me contristauit sed ex parte. ut nō onerem omnes uos. Sufficit ei qui ejusmodi est obiurgatio hec que fit a plurib; ita ut econtrario magis donetis ꝛ consolemini. ne forte habundantiori tristitia absorbeatur qui ejusmodi est. Propter quod obsecro uos. ut confirmetis in illum caritatem. Ideo enim ⁊ scripsi. ut cognoscam experimentum uestrum. an in omnibus obedientes sitis. Cui aut̃ aliquid donastis. ego. Nam ꝛ ego quod donaui si quid donaui. propter uos in persona xp̃i. ut non circumueniamur a sathana. Non enim ignoramus cogitationes eius. ·iii·

Cum uenissem autem troadem propter euangliū xp̃i. ꝛ ostium mihi apertum esset in dño. non habui requiem spūi meo eo quod non inuenerim titum fratrem meum. sed ualefaciens eis profectus sum in macedoniā. Deo aut̃ gratias qui semper triumphat nos in xp̃o ihu. ꝛ odorem notitie sue manifestat per nos in omni loco. quia xp̃i bonus odor sumus deo in his qui salui fiunt. ꝛ in his qui pereunt. Aliis quidem odor mortis in mortem. aliis aut̃ odor uite in uitam. Et ad hec quis tam idoneus. Non enim sumus sicut plures adulterantes uerbum dei. sz ex sinceritate. sz sicut ex deo coram deo in xp̃o loquimur. Incipimus iterum nosmet ipsos cōmendare. Aut nūquid egemus sicut quidam cōmendaticias epistolas ad uos aut ex uobis. Epistola nr̃a uos estis scripta in cordibus nr̃is. que scitur ⁊ legitur ab omnibus hominibus. Manifestati quia epla estis xp̃i ministrata a nobis ꝛ scripta. nō atramento. sz spū dei uiui. nō in tabulis lapideis. sz in tabulis cordis carnalibus. Fiduciam aut̃ talem habemus per xp̃m ad deum. nō quod sufficientes simus cogitare aliquid a nobis. qi ex nobis. sz sufficientia nr̃a ex deo est. Qui ꝛ idoneos nos fecit ministros nouī

testamēti: ñ littā sḋ spūs. Littera enim occidit: spūs aūt uiuificat. Qđ si ministratio mortis littīs formata in lapidibꝫ fuit in glā. ita ut ñ possent filii isrl intendere in faciē mo ysi. ppr glām uultus ei⁹ que euacuat. qm̄ ñ magis ministratio spūs erit in glā: Nam si ministratio damnationis in glā est: multo magis habundat ministeriū iusticie ī glā. Nam nec glificatum ē qđ clarum fuit in hac pte. pp excellentē glām. Si enim qđ euacuat p glām ē: multo magis qđ manet in glā est. Habentes itaq; talem spem: multa fiducia utimur. Et nō sic moysi ponebat uelamē sup faciem suā: ut ñ intenderent filii isrl in faciem eius qđ euacuat. Sed obtusi sunt sensus eoꝝ. Vsq; in hodiernū enim diē. id ipm uelamē in lectione ueteris testamēti manet ñ reuelatū: qm̄ in xpō euacuat. Sed usq; in hodiernū diem cum legit moysen uelamē ponit sup cor eoꝝ. Cum aūt conuersi fuerint ad dm̄m: auferet uelamen. Dns aūt spūs est.

Vbi aūt spūs dn̄i: ibi ↄ libtas. Nos aūt omes reuelata facie glām dn̄i speculantes: in eandē ymaginē transformamur a claritate in claritatem: tamq̄ a dn̄i spūs. Ideo habentes hanc ministrationē iuxta qđ misericordiam consecuti sumus: ñ deficimus: sed abdicamus occulta dedecoris: ñ ambulantes in astutia: neq; adulterantes uerbum dei: sed in manifestatiōe ueritatis: cōmendantes nosmet ipos ad omem conscientiam hominū coram deo. Qđ si etiam opertum ē euangliū nr̄m: in his qui pereunt ē opertum. In quibꝫ deus huius scli excecauit mentes infidelium: ut ñ fulgeat illuminatio euangliī glē xpi qui est ymago dei. Non enim nosmet ipos predicamus sed ihm xpm dn̄m nr̄m: Nos aūt seruos uros p ihm. Qm̄ deus qui dixit de tenebris lucē splendescere. illuxit in cordibꝫ nr̄is ad illuminationē scie claritatis dei in faciem xpi ihu. Habemus aūt thesaurū istū in uasis fictilibꝫ: ut sublimitas sit uirtutis dei: ↄ ñ ex nobis. In oībꝫ tribulationē patimur: sed ñ angustiamur. Aporiamur: sed ñ destituimur. Persecutionē patimur: sed ñ derelinquimur. Deicimur: sed ñ perimur. Semp mortificationē ihu in corpe nro circūferentes: ut et uita ihu in corpibꝫ nr̄is manifestet. Semp enim nos qui uiuimus in mortem tradimur pp ihm: ut et uita ihu manifestet in carne nr̄a mortali. Ergo mors in nob operat: uita aūt in uobis.

Habentes aūt eundem spm fidei ſm̄ qđ scriptum ē. Credidi pp qđ locutus sum. Et nos credimus: pp qđ ↄ loquimur. Scientes qm̄ qui suscitauit ihm: ↄ nos cū ihu suscitabit: ↄ constituet uobcum. Omnia enim pp uos: ut gra habundans: p multas gr̄as actionem habundet in glām dei. Propt qđ ñ deficimus. Sed licet is qui foris ē nr̄ homo corrumpat: tamen is qui intus est renouat de die in diem. Id enim qđ in psenti est momentaneū ↄ leue tribulationis nr̄e: supmodū in sublimitate eternum glē pondus operat in nobis. Non contemplantibꝫ nobis que uidentur: sed que ñ uidentur. Que enim uidentur tēpalia sunt: que aūt ñ uidentur eterna. Scimus enim qm̄ si terrestris domꝰ nr̄a huius habitationis dissoluat. qđ edificationē ex deo habeamus. domū ñ manufactam eternam in celis. Nam ↄ in hoc ingemiscimus: habitationē nr̄am que de celo ē supinduere cupientes. Si tamen uestiti: ñ nudi inueniamur. Nam ↄ qui sumus in hoc corpe ingemiscimus grauati eo qđ nolumus exspoliari: sed supuestiri: ut absorbeat qđ mortale ē a uita. Qui aūt efficit nos in hoc ipm: deus qui dedit nob pignus spūs.

Audentes itaq; semp ↄ scientes qm̄ dum sumus in corpe peregrinamur a dn̄o. p fidem enim ambulamus: ↄ ñ p speciem. Audemus aūt ↄ bonā uoluntatē habemus magis peregrinari a corpe: ↄ p sentes esse ad dn̄m. Et ideo cōtendimus siue absentes siue p sentes placere illi. Omes enim nos manifestari oportet ante tribunal xpi: ut referat unusquisq; propria corpis: p ut gessit siue bonū siue malū. Scientes ergo timorem dn̄i hoīes suademus: deo aūt manifesti sumus. Spero aūt ↄ in cōscientiis uris manifestos nos esse. Non iterum nos cōmendamus uobis: sed occasionem damus uobis gloriandi p nobis: ut habeatis ad eos qui in facie glorantur ↄ non in corde. Sive enim mente excedimus deo: sive sobrii sumus uobis. Caritas enim xpi urget nos: estimantes hoc qm̄ si unus p omnibus mortuus est: ergo omes mortui sunt: et pro omnibus mortuus est xps. Et ↄ qui uiuunt iam ñ sibi uiuant: sed ei qui p ipis mortuus est ↄ resurrexit. Itaq; nos neminē nouimus secm̄ carnem. Et si cognouimus secm̄ carnē xpm: sed nē iam ita nouimus. Si qua ergo in xpo. noua creatura. Vetera transierunt: ecce facta sunt noua. Omnia aūt ex deo qui reconciliauit nos sibi per xpm: ↄ dedit nobis ministerium reconciliationis. Qm̄ quidem deus erat in xpo. mundum reconcilians sibi. Non reputans illis delicta ipoꝝ: ↄ posuit in nobis uerbum reconciliationis. Pro xpo ergo legatione fungimur. tamq̄ deo exhortante per nos. Obsecramus pro xpo: reconciliamini deo. Eum qui non nouerat peccm̄: pro nobis peccm̄ fecit: ut nos efficeremur iusticia dei in ipo. Adiuuantes autem exhortamur: ne in uacuum gram dei recipiatis. Dicit enim. Tempore accepto exaudiui te: ↄ in die salutis adiuui te.

Ecce nunc tempus acceptabile. ecce nunc dies salutis. Nemini dantes ullam offensionem. ut ne uituperet ministerium nr̄m. Sed in oībꝫ exhibeamus nosmet ipos sicut dei ministros. In multa patientia. in tribulationibꝫ. in necessitatibꝫ. in angustiis. in plagis. in carceribꝫ. in seditionibꝫ. in laboribꝫ. in uigiliis. in ieiuniis. in castitate. in scia. in longanimitate. in suauitate. in spū scō. In caritate ñ ficta. in uerbo ueritatis. in uirtute dei. Per arma iusticie: a dextris ↄ a sinistris. Per gloriam ↄ ignobilitatem. Per infamiam ↄ bonam famam. Vt seductores ↄ ueraces. Sicut qui ignoti ↄ cogniti. Quasi morientes ↄ ecce uiuimus. Vt castigati ↄ ñ mortificati. Quasi tristes: semp autē gaudentes. Sicut egentes: multos autē locupletantes. Tamq̄ nichil habentes ↄ omnia possidentes. Os nr̄m patet ad uos o corinthii. cor nr̄m dilatatum ē. Non angustiamini in nobis: angustiamini autē in uiscibus uris. Eandem autē habentes remunerationē tamq̄ filiis dico: dilatamini ↄ uos. Nolite jugum ducere cū infidelibꝫ. Que enim participatio iusticie cum iniquitate: Aut que societas lucis ad tenebras: Que autē conuentio xpi ad belial: aut que pars fideli cum infideli: Quis autē consensus templo dei cū ydolis: Vos enim estis templū dei uiui: sicut dicit deus. Quoniam inhabitabo in illis: ↄ inter eos ambulabo: ↄ ero illoꝝ deus: ↄ ipi erunt mihi pplus. Propt qđ exite de medio eoꝝ: ↄ separamini dicit dn̄s: ↄ immundū ne tetigeritis: ↄ ego recipiam uos. Et ero uobis in patrē: ↄ uos eritis mihi in filios ↄ filias dicit dn̄s oms.

Has itaq; habentes repromissiones karissimi. mundemus nos ab omni inquinamento carnis ↄ spūs: perficientes sanctificationem in timore dei. Capite nos. Neminē lesimus. neminē corrupimus. neminem circūuenimus. Non ad condemnationem dico. Predixi enim qđ in cordibꝫ nr̄is estis: ad cōmoriendū ↄ ad conuiuendum. Multa mihi fiducia est apud uos: multa mihi glatio p nobis. Repletus sum consolatione: superabundo gaudio in omni tribulatione nr̄a. Nam ↄ cum uenissemus macedoniā nullam requiē habuit caro nr̄a: sed omem tribulationē passi: foris pugne: intus timores. Sed qui consolatur humiles: consolatus est ↄ nos dns in aduentu titi. Non solum autem in aduentu ei⁹: sed etiam in consolatione qua consolatus ē in uobis: referens nobis uestrum desiderium. uestrum fletum. uestram emulationem pro me: ita ut magis gauderem. Quoniam ↄ si

contristau uos in epla. ñ me penitet. Et si penitet. uidens qđ epla illa. ℣ si ad horam uos contristauit. ñ℣ gaudeo. ℣Non quia contristati estis. ſ; q̃ contristati estis ad penĩam. Contristati enim estis ſcm dñm. ut in nullo detrimentum patiamini ex nobis. Que enim ſcm dñm tristicia est penitentiã in salutem stabilem operat. ſcđi autẽ tristicia. mortẽ operatur. Ecce enim hoc ipm. ſcm dm contristari uos. quantam in uob operat̃ sollicitudinẽ. ſ; defensionem. ſ; indignationẽ. ſ; timorem. ſ; desiderium. ſ; emulationẽ. ſ; uindictã. In oĩbz exhibuistis uos. incontaminatos ee negotio. ℣Igit̃ ℣ si scripsi uobis nõ ppt eum qui fecit iniuriã. nec ppt eũ qui passus ẽ. ſ; ad manifestandam sollicitudinẽ nr̃am q̃ pro uobis habem ad uos coram đo. ℣Ideo consolati sumus. In consolatione aut̃ nr̃a habundantius magis gauisi sumus sup gaudium titi. qr refectus ẽ spũs ei. ab oĩbz uobis. Et si quid apũd illum de uobis glatus sum. ñ sum confusus. ℣ sicut oĩa de uobis in ueritate locuti sumus. ita. ℣ glatio nr̃a que fuit ad titum. uitas fcã est. Et uisceribus ei habundantius in uobis dũ. reminiscentis omnium ur̃m obedientiã. qm cum timore. ℣ tremore excepistis eum. Gaudeo. qđ in omnibus confido in uobis.

·ix·

℣Notam aut̃ facimus uobis frẽs grãm đi que data ẽ in ecclesiis macedonie. qđ in multo experimento tribulationis habundantia gaudii ipor. ℣ altissima paupitas eor. habundauit in diuitias simplicitatis eor. qr secm uirtutem testimonium illis reddo. ℣ supr̃ uirtutem uoluntarii fuerunt. Cum multa exhortatione obsecrantes nos grãm ℣ communicationẽ ministrii. qđ fit in scos. ℣ ñ sicut speauimus. Sed semet ipos dederunt primũ dño. deinde nob̃ per uoluntatem đi. ita ut rogaremus tũ. ut quemadmodũ cepit ita perficiat in uobis et iam grãm istam. Sed sicut in oĩbz habundatis fide. ℣ sermone. ℣ scia. ℣ omni sollicitudine. in sup. ℣ caritate uestra in nos. ut. ℣ in hac grã habundetis. ſ;ō qm impans dico. ſ; per alios sollicitudine. etiam uestre caritatis ingenuũ bonum cõprobans. Scitis enim grãm dñi nri ihu xpi. qm ppter uos egenus factus ẽ cum esset diues. ut illius inopia. uos diuites essetis. Et consilium in hoc do. ℣Hoc. h. uobis utile est. qui ñ solum facere. ſ; ℣ uelle cepistis ab anno pore. ℣Nunc aũ. ℣ factũ perficite. ut quemadmodũ prompta ẽ animi uoluntas. ita sit. ℣ perficiendi ex eo qđ habetis. Si enim uoluntas prompta ẽ. ℣ secm id qđ habet accepta ẽ. ñ secm qđ ñ hẽ. ℣Non enim ut alijs sit remissio. uobis aut̃ tribulatio. ſ; ex equalitate in psenti tẽpe. ut uestra habundantia illorum inopiam supplleat. ut. ℣ illorum habundantia uestre inopie sit supplementũ. ut fiat equalitas sicut scriptũ est. Qui multum hũ. ñ habundauit. ℣ qui modicum ñ minorauit. ℣Grãs aut̃ đo. qui dedit eam đẽ sollicitudinẽ pro uobis in corde titi. Qm̃ exhortationẽ quid accepit. ſ; cum sollicitior eet. sua uoluntate profectus ẽ ad uos. ℣Misimus aũt cũ illo frem. cui laus ẽ in euangelio per oĩs ecclas. ſ;on solum aut̃. ſ; ℣ ordinatus ab ecclis comes peregrinationis uestre in hac grã que ministratur a nobis ad dñi gloriam. ℣ destinatam uoluntatem nr̃am. Deuitantes hoc. ne quis nos uituperet in hac plenitudine que ministratur a nob̃. Prudemus enim bona ñ solum coram đo. ſ;ed etiam coram hominibz. ℣Misimus aũt cũ illis. ℣ frem nr̃m. quem pbauimus in multis sepe solicitum ee. ℣Nunc aut̃ multo sollicitiorẽ confidentia multa in uos. Siue p titum quis ẽ socius meus. ℣ in uos adiutor. siue frẽs nri apli ecclarũ glie di.

·x·

℣Ostensionẽ g̃ que est caritatis uestre. ℣ nre glie p uob̃ in illo ostendere in facie ecclarũ. ſ;am de muneratione qđ fit in scos. ex habundantia ei mihi scribere uob̃. Scio enim promptum animum uestrum. p quo de uob̃ gloior apud macedones. quia achaia parata ẽ ab anno pcto. ℣ uestra emulatio prouocauit plimos. ℣Hoc aut̃ misi frẽs. ut ne qđ gliemur de uob̃. euacuetur in hac parte. ut quemadmodũ dixi parati sitis. ne cum uenerint mecum macedones. ℣ inuenerint uos imparatos. erubescamus uos. ut ñ dicam. uos in hac substantia. ℣Necessarium ergo existimaui rogare frẽs. ut prueniant ad uos. ℣ ppparent repromissam bñdictionem hanc paratam ee. sic qi benedictionẽ. ñ qi auaritiam. Hoc aut̃ dico. Qui parce seminat. parce ℣ metet. Et qui seminat in bñdictionibz. de bñdictionibz ℣ metet. ℣Unusquisq; pout destinauit corde suo. ñ ex tristitia aut ex necessitate. Hilarem enim datorem diligit đs. Potens ẽ aut̃ đs omnem gratiam habundare facere in uob̃. ut in omnibz semp omnem sufficientiam hãtes. habundetis in omne opus bonum. sicut scriptum ẽ. Dispersit dedit pauperibz. iustitia eius manet in ecternum. Qui aut̃ administrat semen seminanti. ℣ panem ad manducandũ prestabit. ℣ multiplicabit semen uestrum. Et augebit incrementa frugum iustitie uestre. ut in omnibz locupletati. habundetis in omnem simplicitatem que operat̃ per nos gratiarum actionem đo. Qm̃ ministrium officii huius. ñ solum supplet ea que desunt sanctis. ſ; etiam habundat per multas gratiarum actiones in dño. per pbationem ministerii huius glificantes dñm. in obedientia confessionis uestre in euangelium xpi. ℣ in simplicitate communicationis in illos. ℣ in omnes. ℣ in precibz obsecrationibz per uos. Desiderantium uos ipsos eminentem grãm dei in uobis. gratias đo super inenarrabili dono ei.

·xi·

℣Ipse aut̃ ego paulus obsecro uos per mansuetudinem. ℣ modestiam xpi. qui in facie quidem humilis inter uos. absens autem confido in uobis. Rogo aut̃. ne presens audeam per eam confidentiam qua existimor audere. in quosdam qui arbitrantur nos tamq̃ secm carnem ambulemus. ℣ In carne enim ambulantes. ñ secm carnem militamus. ſ;am arma militie nre ñ carnalia. ſ; potentia đo. ad destructionem munitionum. consilia destruentes. ℣ omnem altitudinem extollentem se aduersus scientiam đi. ℣ in captiuitatem redigentes omnem intellectum in obsequium xpi. ℣ in promptu habentes ulcisci omnem inobedientiam. Cum impleta fuerit uestra obedientia. que secm factum sunt uidere. Si quis confidit sibi xpi se seruum ee. hoc itẽm cogitet apud se. qr sicut ipse xpi ẽ. ita. ℣ nos. ℣Nam ℣ si aliquid amplius glatus fuero de potestate nr̃a. qm dedit nob̃ dñs in edificationem. ℣ ñ in destructionem uestram. ñ erubescam. Ut aut̃ ñ existimer tamq̃ terrere uos per eplas. qm̃ quidem eple inquiunt graues sunt. ℣ fortes. ℣ presentia aut̃ corporis infirma. ℣ sermo contemptibilis. Hoc g̃ cogitet qui eiusmodi ẽ. qr quales sumus uerbo per eplas absentes. tales. ℣ presentes in facto. ſ;ō enim audemus inserere aut comparare nos quibzdam. qui se ipsos commendant. ſ; ipsi in nobis nosmet ipsos metientes. ℣ cõparantes nosmet ipsos nobis. ſ;os aut̃ ñ in mensum glabimur. ſ; secm mensuram regule qm̃ mensus ẽ nob̃ dñs. mensuram pertingendi usq; ad uos. ſ;on enim quasi ñ pertingendi ad uos. supertendimus nos. ℣ usq; ad uos enim peruenimus in euangelio xpi. ñ in immensum glantes in alienis laboribz. Spem aut̃ habentes crescentes fidei uestre. in uobis magnificari secm regulam nr̃am in habundantia. etiam in illa que ultra uos. ut euangelizare. ñ aliena regla in his que parata sunt glari. Qui aut̃ glatur. in dño glietur. ſ;on enim qui se ipm commendat ille probatus est. ſ; quem dñs commendat.

·xii·

℣Vtinam sustineretis modicum quid insipientie mee. ſ; ℣ supportate me. Emulor enim uos dei emulatione. Despondi enim uos uni uiro uirginem castam exhibere

xpō. Timeo aut ne sic̄ serpens euam seduxit astutia sua. ita corrumpant sensus uri. & excedant a simplicitate que ē in xpō ihu dn̄o nr̄o. Nam si is qui uenit aliū xp̄m p̄dicat quem nō p̄dicauim⁹. aut aliū sp̄m accipitis quem nō accepistis. aut aliud euāgliū q̄d nō recepistis. recte patiem⁹. Existimo enī nichil me minus fecisse a magnis aplis. Nam si imperit⁹ sermone. sed nō scia. In omnib⁹ aut manifestum sū uob. Aut numquid peccm feci me ipm humilians ut uos exaltemini. Quia gratis euāgliū dei euangelizau uobis. alias uobis eccl̄as expoliau accipiens stipendiū. ad ministrium uri. Et cum essem apd uos & egerem. nulli honerosus fui. Nam q̄ me deerat. supplerunt fres qui uenerūt a macedonia. Et in omnib⁹ sine onere me uob seruaui & seruabo. Est ueritas xp̄i in me. quia hec gla nō infringet in me in regionib⁹ achaie. Quare. Quia nō diligo uos. Deus scit. Q̄d aut facio & faciam ut āputem occōnem eor̄ qui uolunt occōnē. ut in quo glāntur inueniant sic & nos. Nam ei modi pseudo apli. operarii subdoli. transfigurantes se in aplos xp̄i. & nō mirum. Ipse enī sathanas transfigurat se in anḡlum lucis. Non est ḡ magnum si ministri ei transfigurent ueluti ministri iustitie quor̄ finis erit secm opa por̄. Iterum dico ne quis me putet insipientem ee. Alioquin ueluti insipientem accipite me. ut & ego modicum quid gloier. Quod loquor nō loquor secm dm̄. sed quasi in insipientia. in hac substantia gle. quia multi glantur secm carnē. & ego glabor. Libenter enim sustinetis insipientes. cum sitis ipi sapientes. Sustinetis enim si quis uos in seruitutem redigit. si quis devorat. si quis accipit. si quis extollit. si quis in faciem uos cedit. Secm ignobilitatem dico. quia nos infirmi fuimus in hac parte.

.xii.

In quo quis audet. in insipientia dico. audeo & ego. Hebrei sunt & ego. Israelite sunt & ego. Semen abrahe sūt & ego. Ministri xp̄i sunt & ego. Ut minus sapiens dico. plus ego. In laboribus plurimis. in carcerib⁹ habundantius. in plagis supra modū. in mortib⁹ frequenter. A iudeis quinquies quadragenas una minus accepi. Ter uirgis cesus sum. semel lapidatus sum. ter naufragium feci. Nocte & die in profundo maris fui. In itinerib⁹ sepe. periculis fluminum. periculis latronum. periculis ex genere. periculis ex gentib⁹. periculis in ciuitate. periculis in solitudine. periculis in mari. periculis in falsis frib⁹. In labore & erumpna. in uigiliis multis. In fame & situ. in ieiunijs multis. in frigore & nuditate. Preter illa que extrinsec⁹ sunt. instantia mea cotidiana. sollicitudo omnium ecclārū. Quis infirmat. & ego non infirmor. Quis scandalizat. & ego nō uror. Si glari oportet. que infirmitatis mee sūt glabor. Deus pat dn̄i nri ihu xp̄i scit qui est benedict⁹ in scla. q̄d nō mentior. Damasci p̄positus gentis aretee regis custodiebat ciuitatem damascenor̄ ut me comprehenderet. & per fenestrā in sporta dimissus sum per murū. & sic effugi manus eius. Si glari oportet. nō expedit quidē. Venias aut ad uisiones. & reuelationes dn̄i. Scio hoiem in xp̄o ante annos .xiiii. siue in corpe nescio. sive extra corp̄ nescio. deus scit. raptum huiusmodi hoiem usq; ad tertium celum. Et scio huiusmodi hoiem sive in corpe sine extra corp̄ nescio. deus scit. quoniam raptus est in paradisum. Et audiuit archana uba que nō licet homini loqui. Pro huiusmodi glabor. pro me aut nichil nisi in infirmitatib⁹ meis. Nam & si uoluero glari. nō ero insipiens. Veritatem enim dicam. parco aut ne quis me existimet supra id q̄d uidet in me aut audit ex me. Et ne magnitudo reuelationū extollat me.

.xiiii.

Datus est mihi stimulus carnis mee angelus sathane ut me colaphizet. Propter q̄d ter dn̄m rogaui ut discederet a me. & dixit mihi. Sufficit tibi gra mea. Nam uirtus in infirmitate perficit. Libenter igit glabor in infirmitatib⁹ meis. ut inhabitet in me uirtus xp̄i. Propter q̄d complacco mihi in infirmitatib⁹. in contumelijs. in necessitatib⁹. in persecutionib⁹. in angustijs pro x̄.

Cum enim infirmor. tunc potens sum. factus sum insipiens. uos me coegistis. Ego enī a uobis debui cōmendari. Nichil enim minus feci ab his qui sunt supra modum apli. Tamen si nichil sum. signa quidem apli mei facta sunt super uos in omni patientia. signis & prodigijs & uirtutib⁹. Quid est enim q̄d minus habuistis p̄ ceteras ecclias. nisi q̄d ego ipe non grauaui uos. Donate michi hanc iniuriam.

.xv.

Ecce tertio hoc paratus sum uenire ad uos. & nō ero grauis uob. Non enim quero que uestra sunt sed uos. Nec enim debent filij parentib⁹ thesaurizare. sed parentes filijs. Ego aut libentissime impendam & superimpendar ipe p animabus uestris. licet plus uos diligens. minus diligar. Sed esto. Ego uos nō grauaui. sed cum essem astutus. dolo uos cepi. Numquid per aliquem eor̄ quos misi ad uos circūuenim uos. Rogaui titum. & misi cum illo fratem. Numquid titus uos circūuenit. Nonne eodem sp̄u ambulauimus. Nonne eisdem uestigijs. Olim putatis q̄d excusemus nos apd uos. Coram dn̄o in x̄po loquimur. Omnia aut karissimi p̄ uestram edificationem. Timeo enim ne forte cum uenero nō qualem uolo inueniam uos. & ego inueniar a uob⁹ qualem nō uultis. Ne forte contentiones. emulationes. animositates. dissensiones. detractiones. susurrationes. inflationes. seditiones sint inter uos. ne iterum cum uenero humiliet me deus apd uos. & lugeam multos. ex his qui ante peccauerunt. & nō egerunt penitentiam super immunditia & fornicatione. & impudicitia quam gesserunt. Ecce tertio hoc uenio ad uos. In ore duor̄ uel trium testiū stabit oē uerbum. Predixi & predico ut presens. & nō absens. his qui ante peccauerunt. & ceteris omnib⁹. quoniam si uenero iterum non parcam. An experimentum queritis eius qui in me loquit xp̄s. Qui in uob⁹ nō infirmatur. sed potens est in uobis. Nam & si crucifixus est ex infirmitate. sed uiuit ex uirtute dei. Nam & si nos infirmi sumus in illo. sed uiuemus cum eo ex uirtute dei in uobis. Vosmet ipos temptate. si estis in fide. ipi uos probate. An non cognoscitis uosmet ipos quia xp̄s ihs in uobis est. Spero aut q̄d cognoscetis. quia nos nō sumus reprobi. Oramus aut deum. ut nichil malum faciatis. Non ut nos probati pareamus. sed ut uos q̄d boni sitis. nos autem sicut reprobi simus. Non enim possumus aliquid aduersus ueritatem. sed pro ueritate. Gaudemus enim. quia nos infirmi sumus. Vos aut potentes estis. Hoc & optamus. uestram consummationē. Ideo hec absens scribo. ut nō presens durius agam. secm potestatem quam dns dedit mihi in edificationem & non in destructionē. De cetero fres gaudete. perfecti estote. exhortamini. idem sapite. pacem habete. & deus pacis & dilectionis erit uobiscum. Salutate inuicem in osculo scō. Salutant uos omnes scti. Gra dn̄i nri ihu xp̄i & caritas dei. & communicatio sancti spūs sit semper cum omnib⁹ uob⁹ amen. Explicit epla ad corinth. Incipit argumentum in epla ad galathas.

Galathe sunt greci. Hi ubium uitatis primum ab aplo acceperunt. Sed post discessum eor̄ temptati sūt a falsis aplis. ut in legem & circūcisionē uerterentur. Vos aplus reuocat ad fidem ueritatis. scribens eis ab epheso.

Paulus aplus Incipit epla ad galathas.

non ab hominib⁹ neq; per hoiem. sed per ihm xp̄m & deum patrem qui suscitauit eum a mortuis. & qui mecum omnes fres. ecclijs galathie. Gra uob & pax a deo patre nro & dno ihu xp̄o. qui dedit semet ipm pro peccatis nr̄is ut eriperet nos de p̄senti seculo nequam. secm uoluntatem dei & patris nri. cui est gla in secla seculor̄ amen. Miror quia sic tam cito transferimini. ab eo qui uos uocauit in gratiam xp̄i. in aliud euāgliū. Quod nō est aliud. nisi sunt aliqui qui uos conturbant. & uolunt conuertere euā

glīm xp̄i. Sed licet nos aut angl̄s de celo euangliz̄et uob̄is
p̄ter q̄m qđ euangliz̄auim uob̄is: anathema sit. Sicut
p̄dixim⁹ et nūc itē dico. Si quis uob euangliz̄auerit
p̄ter id qđ accepistis: anathema sit. Modo enim hominē
suadeo an deū: Aut quero hominib⁹ placere: Si adhuc
hominib⁹ placerem: xp̄i seruus nō essem. Notum enī uobis
facio fr̄es euangliū qđ euangliz̄atum ē a me: q⁹ nō ē secm̄
hominē. Neq; enim ego ab homine accepi illud neq; didici: sed p̄ reuelationem ih̄u xp̄i. Audistis enim meā
meam aliq̄n in iudaismo: q̄m supra modū p̄sequebar
eccl̄am dei et expugnabam illam. Et p̄fitebam in iudaismo sup̄ multos coetaneos meos in genere meo: habundantiōr emulator existens patern̄arū meaꝝ traditionū. Cū aut̄
placuit ei qui me segregauit de utero matris mee et uocauit
p gr̄iam suam. ut reuelaret filium suum in me: ut euāngeliz̄arem illum in gentib⁹: continuo nō adquieui carni
et sanguini. neq; uen̄i ih̄erosolimam ad antecessores meos a
pl̄os: sed abiī in arabiam et iterum reuersus sum damascum.
Deinde post annos tres uen̄i ih̄erosolimā uidere petrū: et mansi
apud eum diebus xv. Alium aut̄ ap̄lorum uidi neminem:
nisi iacobum fr̄em dn̄i. Que aut̄ scribo uobis ecce coram
deo: q⁹ nō mintior. Deinde uen̄i in partes syrie et cilicie. Eram
aut̄ ignotus facie eccl̄is iudee q̄ erant in xp̄o. Tantū
aut̄ auditū habebant: q̄m qui p̄sequebat̄ nos aliq̄n nūc
euangliz̄at fidem q̄m aliq̄n expugnabat: et in me clarificabant dn̄m. Deinde p annos xiiii. iterum ascendi ih̄erosolimā
cū barnaba: assumpto et tito. Ascendi aut̄ secm̄ reuelationē: et contuli eis euāngliū qđ p̄dico in gentib⁹. Seorsum aut̄ his qui uidebant̄ aliquid ēē: ne forte in uacuū
currerem aut cucurrissem.

Sed neq; titus qui mecū erat cum ēet gentilis compulsus ē circūcidi: sed p̄ subintroductos falsos fr̄es qui subintrauerūt explorare libertatem nr̄am q̄m hab̄mus in xp̄o ih̄u.
ut nos in seruitutē redigent. Quib⁹ neq; ad horam cessimus subiectioni: ut ueritas euang- -eliū maneat apud
nos. Ab his aut̄ qui uidebant̄ ēē aliquid qualesq; aliq̄n
fuerint: nichil mea interest. Dē p̄sonam hominis nō accipit.
Michi enim qui uidebant̄ ēē aliq̄d: nichil contulerūt. Sed
econtr̄o cum uidissent q̄d creditum ē mihi euangliū p̄putii
sicut petro circūcisionis: qui enī operatus ē petro in ap̄latū
circūcisionis: operat⁹ ē et mihi inter gentes. Et cum cognouisset
gr̄iam que data ē mihi iacob et cephas et iohes qui uidebant̄
columne ēē. dextras dederunt mihi et barnabe societatis: ut
nos in gentes. ipsi aut̄ in circūcisionē tm̄ ut pauperum
memores ēemus. Qđ etiam sollicit⁹ fui hoc ipm̄ facere. Cū
aut̄ uenisset cephas antiochiā: in faciem ei restiti: q⁹ reprehensibilis erat. Prius enim q̄m uenirent ab iacobo quidā:
cum gentib⁹ edebat. Cum aut̄ uenissent: subtrahebat
et segregabat se: timens eos qui ex circūcisione erant. Et simulationi ei⁹ cōsenserunt ceteri iudei: ita ut et barnabas ducerētur ab eis in illam simulationē. Sed cum uidissem
qđ nō recte ambularent ad ueritatem euangliī: dixi cephe
coram omnib⁹. Si tu cum iudeus sis gentiliter uiuis et
nō iudaice: q̄m gentes cogis iudaizare. Nos nati iudei
et nō ex gentib⁹ peccatores. Scientes aut̄ qđ nō iustificatur
ho ex operib⁹ legis nisi p̄ fidem ih̄u xp̄i: et nos in xp̄o ih̄u credimus ut iustificemur ex fide xp̄i et nō ex operib⁹ legis. q̄ia
qđ ex operib⁹ legis nō iustificabitur omnis caro. Qđ si querentes iustificari in xp̄o inuenti sum⁹ et ipsi peccatores: numquid xp̄s minist⁹ peccati est. Absit. Si enim que destruxi
hec iterum reedifico. p̄uaricatorem me constituo. Ego enī
p legem legi mortuus sum: ut dē uiuam xp̄o confixus
sum cruci. Uiuo aut̄ iam nō ego. uiuit aut̄ in me xp̄s.

Qđ aut̄ nūc uiuo in carne. in fide uiuo filii dei: qui dilexit
me et tradidit semet ip̄m p me. Non abicio gr̄iam dei. Si
enī p legem iustitia. ergo xp̄s gratis mortuus est. iiii.

O insensati galathe. quis uos fascinauit ueritati nō obedire. Ante quor⁹ oculos ih̄c xp̄s p̄scriptus ē in uobis crucifixus. Hoc solum a uobis uolo discere. Ex operib⁹ legis
sp̄m accepistis. an ex auditu fidei. Sic stulti estis. ut cum
sp̄u ceperitis. nūc carne consummamini. Tanta passi estis
sine causa. Si tamen sine causa. Qui ergo tribuit uob sp̄m
et operat̄ uirtutes in uobis. ex operib⁹ legis an ex auditu fidei.
Sicut scriptum ē. Abraham credidit deo. et reputatū ē ei
ad iustitiam. Cognoscite ergo q̄ qui ex fide sunt. hi sunt filii abrahe. Prouidens aut̄ scriptura q⁹ ex fide iustificat
gentes dē. p̄nunciauit abrahe q⁹ benedicent̄ in te omnes gētes.
Igit̄ qui ex fide sunt. benedicent̄ cum fideli abrahā. Quicūq;
enī ex operib⁹ legis sunt. sub maledicto sunt. Scriptum est
enī. Maledictus omnis qui nō p̄manserit in omnib⁹ q̄ scripta
sunt in libro legis ut faciat ea. Q̄m aut̄ in lege nemo
iustificat̄ ap̄d dēm. manifestum ē. q⁹ iust⁹ ex fide uiuit.
Lex aut̄ nō ē ex fide. sed qui fecerit ea uiuet in illis. Xp̄s nos
redemit de maledicto legis. factus p nobis maledictum. q⁹
scriptum ē. Maledictus omnis qui pendet in ligno. ut in gentib⁹ benedictio abrahe fieret in xp̄o ih̄u. ut pollicitationē
sp̄s accipiam⁹ p fidem. Fratres. secm̄ hominem dico. tamen hominis confirmatū testamentum nemo spernit. aut superordinat. Abrahe dicte sunt p̄missiones et semini ei. Non
dicit et seminib⁹ q̄si in multis. sed q̄si in uno. et semini tuo
qui ē xp̄s. Hoc aut̄ dico testamentum confirmatū a deo. que
post quadringentos et xxx. annos facta ē lex. non irritū facit
ad euacuandam p̄missionē. Nam si ex lege hereditas. iam
non ex repromissione.

Abrahe aut̄ p repromissionē donauit dē. Quid ergo lex.
Propter transgressiones posita est. donec ueniret semen cui
repromiserat. ordinata p angelos in manu mediatoris.
Mediator aut̄ unius nō est. dē aut̄ unus est. Lex ergo aduersus
p̄missa dei. Absit. Si enim data ēet lex que posset uiuificare. uere ex lege ēet iustitia. Sed conclusit scriptura oīa
sub peccato. ut p̄missio ex fide ih̄u xp̄i daret credentibus. Priusquam aut̄ q̄m ueniret fides. sub lege custodiebamur. conclusi in
eam dē fidem que reuelanda erat. Itaq; lex pedagogus nr̄
fuit in xp̄o. ut ex fide iustificemur. Ut aut̄ uenit fides. iam
nō sumus sub pedagogo. Omnes enim filii dei estis. p fidem in
xp̄o ih̄u. Quicūq; enim in xp̄o baptizati estis. xp̄m induistis. Non ē iudeus neq; grecus. nō est seruus neq; liber.
non est masculus neq; femina. Omnes enī uos unum estis.
in xp̄o ih̄u. Si aut̄ uos xp̄i. ergo abrahe semen estis. secm̄ p̄missionē heredes. Dico aut̄. Quamdiu tempus heres puerulus
est. nichil differt a seruo. cum sit dn̄s omnium. sed sub tutoribus et actoribus est. usq; ad p̄finitum tempus a patre. Ita et
nos cum ēemus pueruli. sub elementis mundi eramus seruientes. At ubi uenit plenitudo temporis. misit dē filium
suum factum ex muliere. factum sub lege. ut eos qui sub lege
erant redimeret. ut adoptionem filiorum reciperemus. Quia
aut̄ estis filii. misit dē sp̄m filii sui in corda nr̄a. clamantem abba pater. Itaq; iam nō es seruus. sed filius. Quod si filius.
et heres p dēm. Sed tunc quidem ignorantes dēm. his qui
natura nō sunt dii seruiebatis. Nunc aut̄ cum cognoueritis
dēm. imo cogniti sitis a dē. quomodo conuertimini iterum ad infirma et egena elementa. quibus denuo seruire uultis. Dies obseruatis et menses et tempora et annos. timeo uos ne forte sine
causa laborauerim in uobis. Estote sicut ego. quia et ego sicut uos. vi.

Fratres obsecro uos. nichil me lesistis. Scitis aut̄ quia p
infirmitatem carnis euangliz̄auī uob iam p̄dem.

ꝛ temptōnem ur̄am in carne mea nō ſpuiſtiſ. neq; reſpuiſtiſ. ſ; ſicut anglm dī exceptiſtiſ me ſic̄ xp̄m ih̄m. Vbiq; beatitudo uſta. Teſtimonium enī phibeo uob. ep̄ ſi fieri poſſet. oculos uos eruiſſetis mihi. dediſſetis m̄. Ergo inimic̄ uobis fc̄s ſum. uerum dicens uobis. Emulant̄ uos nō bñ. ſ; excludere uos uolunt. ut illos emulemini. Bonum aut̄ emulamini in bono ſemp. ꝛ nō tantū cum p̄ſens ſum apd uos. filioli mei quos iter̄m parturio. donec formet̄ xp̄s in uob. Vellem aut̄ ee apd uos modo ꝛ mutare uocē meam. q̄m obſtupesco in uobis. Dicite mihi qui ſub lege uultis ee. legem non legiſtis. Scriptum ē enī q̄m abraham duos filios hūit. Vnum de ancilla. ꝛ unum de libera. Sed qui de ancilla. ſecm carnem nat̄ ē. Qui aut̄ de liba. p repmiſſionē. que ſunt p allegoriam dicta. Hec enim ſunt duo teſtamenta. Vnum quidē a monte ſyna in ſeruitutē generans. que ē agar. Syna enī mons ē in arabia. qui conjunct̄ eſt ei que nūc ē ih̄lm. ꝛ ſeruit cum filiis ſuis. Illa aut̄ que ſurſum ē ih̄lm liba ē. que ē mat̄ nr̄a. Scriptum ē enim. Letare ſterilis que nō paris. erumpe ꝛ clama que nō parturis. q̄ multi filii deſerte magis q̄m ei que hz uirum. Vos aut̄ fr̄es. ſecm ysaac repmiſſionis filii ſumus. Sed q̄m tunc qui ſecm carnē nat̄ fuerat. p̄ſequebat̄ eum qui ſecm ſp̄m. uſq; nūc. Sed quid dicit ſcriptūa. Eice ancillam ꝛ filium ei. Non enim hered̄it filius ancille. cū filio libe. Itaq; fr̄es. nō ſumus ancille ſed libe. ſ; libe. Qua libtate. libauit nos xp̄s. State. ꝛ nolite iter̄m jugo ſeruitutis contineri. Ecce ego paulus dico uobis. q̄m ſi circūcidamini. xp̄s uob nichil p̄derit. Teſtificor aut̄ rurſum omī hoīnī circūcidenti ſe. q̄m debitor ē uniuſ legis faciende. Euacuati eſtis a xp̄o. Qui in lege iuſtificamini. a gr̄a excidiſtis. Nos enim ſp̄u ex fide. ſpem iuſtitie exp̄tamus. Nam in xp̄o ih̄u neq; circūciſio aliquid ualet neq; p̄putium. ſ; fides que p caritatem opat̄.

VII.

Currebatis bñ. quis uos impedijt ueritati nō obedire. Ne mini conſenſeritis. Pſuaſio nō ē ex eo. qui uocauit uos. Modicum fermentum. totam maſſam corrumpit. Ego cōfido in uob in dn̄o. q̄d nichil aliud ſapietis. Qui aut̄ conturbat uos. portabit iudicium quicunq; ē ille. Ego aut̄ fr̄es ſi circūciſionē adhuc p̄dico. quid adhuc p̄ſecutionē patior. Ergo euacuatum ē ſcandalum crucis. Vtinam ꝛ abſcidant̄ qui uos conturbant. Vos enim in libtatem uocati eſtis fr̄es. tantū ne libtatem in occōnem detis carni. ſ; p caritatem ſeruite inuicem. Omīs enim lex in uno ſermone impl̄et. Diliges pximū tuum ſic̄ te ipm. Q̄d ſi inuicem mordetis. ꝛ comeditis. uidete ne ab inuicem conſumamini. Dico aut̄. Spū ambulate. ꝛ deſideria carnis nō p̄ficietis. Caro enim concupiſcit adu̅ſus ſp̄m. ſp̄s aut̄ aduerſus carnē. Hec enim ſibi inuicem aduerſant. ut nō quecūq; uultis illa faciatis. Q̄d ſi ſpū ducimini. nō eſtis ſub lege. Manifeſta aut̄ ſunt opa carnis. Que ſunt. fornicatio. īmundicia. luxuria. ydolor ſeruit. ueneficia. inimicie. contentiones. emulationes. ire. rixe. diſſenſiones. ſecte. inuidie. homicidia. ebrietates. comeſſationes. ꝛ hiis ſimilia que p̄dico uobis ſic̄ p̄dixi. q̄m qui talia agunt regnū dī nō conſequent̄. Fructus aut̄ ſp̄s ē. caritas. gaudium. pax. longanimitas. patientia. bonitas. benignitas. manſuetudo. fides. modeſtia. continentia. caſtitas. Adu̅ſus hiis nō ē lex. Qui autem ſunt xp̄i. carnem ſuā crucifixerunt cum uitiis ꝛ concupiſcentiis.

VIII.

Si ſp̄u uiuimus. ſp̄u ꝛ ambulem⁹. Non efficiamur inanis gl̄e cupidi. inuicem prouocantes. inuicem inuidentes. fr̄atres. ꝛ ſi p̄occupat̄ fuerit homo in aliquo delicto. uos qui ſpirituales eſtis. hiūmodi inſtruite in ſp̄u lenitatis. Conſiderans te ipm. ne ꝛ tu tempteris. Alter alt̄ius honera por-

tate. ꝛ ſic adimplebitis legem xp̄i. Nam ſi quis exiſtimat ſe aliquid ee cum nichil ſit. ipe ſe ſeducit. Opus aut̄ ſuum p̄bet unuſquiſq; ꝛ ſic in ſemet ipo tantū gl̄iam habebit. ꝛ nō in alio. Vnuſquiſq; enim onus ſuū portabit. Cōmunicet aut̄ is qui catechizat̄ ubo. ei qui ſe catechizat in omībz bonis. Nolite errare. dūs nō irridet̄. Que enī ſeminauit homo. hec ꝛ metet. Q̄m qui ſeminat in carne ſua. de carne ꝛ metet corruptionē. Qui aut̄ ſeminat in ſp̄u. de ſp̄u metet uitā eternam. Bonū aut̄ facientes nō deficiamus. tempe enī ſuo metem⁹. nō deficientes. Ergo dum tempus hz̄mus operem bonum ad omēs. maxime aūt ad domeſticos fidei. Videte qualibz litis ſcripſi uob. mea manu. Quicūq; enim uolunt placere in carne. hi cogūt uos circūcidi. tantū ut crucis xp̄i p̄ſecutionē nō patiant. Neq; enim qui circūcidunt̄ legem cuſtodiunt. ſ; uolūt uos circūcidi. ut in carne ura gl̄ientur. Mihi aut̄ abſit gl̄iari. nō in cruce dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i. p quem mihi mundus crucifixus ē. ꝛ ego mundo. In xp̄o enim ih̄u. neq; circūciſio aliquid ualet neq; p̄putium. ſ; noua creatura. Et quicūq; hanc regl̄am ſecuti fuerint. pax ſup illos ꝛ miſa. ꝛ ſup iſrahel dī. De cet̄o nemo mihi moleſt⁹ ſit. Ego enim ſtigmata ih̄u in corpe meo porto. Gr̄a dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i. cum ſp̄u uro fr̄es. Amen.

Explicit epla ad galathas. Incipit epla ad ephesios.

Ephesii sunt a siam. Hi accepto ubo ad ephesios. uitatis. plantauerunt in fide. hos collaudat apls ſcribens eis a roma. de carcere. p tychicum diaconē.

Paulus apostolus epla ad ephesios. i.

xp̄i ih̄u p uoluntatē dī. ſcis omībz qui ſunt ephesi. ꝛ fidelibz in xp̄o ih̄u. Gr̄a uobis ꝛ pax a dō p̄re nro. ꝛ dn̄o ih̄u xp̄o. Bñdictus dūs ꝛ pat̄ dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i. qui bñdixit nos in omī bñdictione ſpirituali in celeſtibz in xp̄o. ſicut elegit nos in ipo ante mundi conſtitutionem. ut ēmus ſc̄i ꝛ imaculati in conſpectu ei. in caritate. Qui p̄deſtinauit nos in adoptionem filioz p ihm xp̄m in ipm. ſecm p̄poſitum uoluntatis ſue. in laudē gl̄ie gr̄e ſue. in qua gratificauit nos in dilecto filio ſuo. in quo hz̄mus redemptionē p ſanguinē ei. remiſſionem peccatoz. ſecm diuitias gl̄ie ei. que ſuperhabundauit in nob. in omī ſapia ꝛ prudentia. ut notum faceret nobis ſacramentum uoluntatis ſue. ſecm bonū placitum ei. q̄d p̄poſuit in eo. in diſpenſatione plenitudinis temporum. inſtaurare omīa in xp̄o. que in celis ꝛ que in terra ſunt in ipo. In qua etiam ſorte uocati ſumus. p̄deſtinati ſecm p̄poſitum ei qui omīa operat̄. ſecm conſilium uoluntatis ſue. ut ſimus in laudē gl̄ie eius. qui ante ſperauimus in xp̄o. in quo ꝛ uos cū audiſſetis uerbum ueritatis euangl̄ium ſalutis ue̅re. in quo ꝛ credentes ſignati eſtis ſp̄u promiſſionis ſc̄o. qui ē pignus hereditatis mē. in redemptionem adquiſitionis. in laudem gl̄ie ei⁹.

II.

Propt̄ea ꝛ ego audiens fidem uram que ē in dn̄o ih̄u. ꝛ dilectionē in omēs ſc̄os. nō ceſſo gr̄as agens p uob. memoriā uri faciens in oōnibz meis. ut dūs dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i pat̄ gl̄ie. det uobis ſpm ſapie ꝛ reuelationis in agnitione ei. illuminatos oculos cordis uri. ut ſciatis que ſit ſpes uocationis ei⁹. que diuitie gl̄ie hereditatis ei⁹ in ſc̄is. ꝛ que ſit ſupereminens magnitudo uirtutis ei⁹ in nos qui credidimus. ſecm operationem uirtutis ei⁹ potentie q̄m operat̄ ē in xp̄o ſuſcitans illum a mortuis. ꝛ conſtituens ad dexteram ſuam in celeſtibz. ſup omēm p̄incipatū. ꝛ potestatē. ꝛ uirtutē. ꝛ dnīationem. ꝛ omē nomen q̄d nominat̄. nō ſolum in hoc ſeculo. ſ; ꝛ in futuro. Et omīa ſubiecit ſub pedibz ei⁹. ꝛ ipm dedit caput ſup omīa eccl̄e que eſt corp ipius. plenitudo eius.

qui omīa in omīb; adimplet. Et uos cum eet mortuos delictis ꝛ peccis uīris in quib; aliq̄n ambulastis secm̄ saeculū mundi huius. secm̄ principem potestatis aeris hui⁹ spūs qui nūc opat⁹ in filios diffidentie. in quib; ꝛ nos omes aliq̄n conuersati sumus in desiderijs carnis nr̄e. facientes uoluntates carnis ꝛ cogitationū. ꝛ eramus nati filii ire. sicut ꝛ ceteri. Deus aut̄ qui diues e in misericordia. propt nimiam caritatem suā qua dilexit nos. cum essem⁹ mortui peccis conuiuificauit nos xp̄o. cui gra estis saluati ꝛ conresuscitauit ꝛ consedere fecit in celestib; in xp̄o ihu. ut ostenderet in seculis supuenientib; habundantes diuitias gre sue. in bonitate sup nos in xp̄o ihu. Gra enim estis saluati p fidem. ꝛ hoc nō ex uob;. dei enim donum e. nō ex op̄ib;. ut ne quis gleietur. Ipsius enim factura sumus. creati in xp̄o ihu. in op̄ib; bonis que parauit deus ut in illis ambulemus.

·iii·

Propt q̄d memores estote. q̄d aliq̄n uos gentes carnis in carne qui dicebamini p̄putium. ab ea que dicit circumcisio in carne manufca. qui eratis illo tempe sine xp̄o. alienati a conuersatione israel. ꝛ hospites testamentoꝝ promissionis spem nō habentes. ꝛ sine deo in hoc mundo. Nunc aut̄ in xp̄o ihu uos qui aliq̄n eratis longe. facti estis prope in sanguine xp̄i. Ipse enim est pax nr̄a qui fecit utraq; unum. ꝛ medium parietem maceriē solutionis. in inimicicijs in carne sua. legem mandatoꝝ decretis euacuans. ut duos condat in semet ipm in unū nouum hominē. faciens pacem. ut reconciliet ambos in uno corpe deo p crucem. interficiens inimicicias in semet ipo. Et ueniens euangelizauit pacem uobis qui longe fuistis. ꝛ pacem his qui prope. Quia p ipm habemus accessum ambo. in uno spū ad patrem. Ergo iam nō estis hospites ꝛ aduene. sed estis ciues sanctoꝝ ꝛ domestici dei. superedificati super fundamentum apl̄oꝝ ꝛ pphar̄ ipo summo angulari lapide xp̄o ihu. in quo omne edificatio constructa. crescit in templum scm̄ in dño. In quo ꝛ uos coedificamini. in habitaculum dei. in spū scō. Huius rei gra ego paulus uinctus xp̄i ihu p uobis gentib;. si tamen audistis dispensationem gre dei que data est mihi in uob;. quoniam secm̄ reuelationem notum mihi factum est sacramentum. sicut supra scripsi in breui. p ut potestis legentes intelligere prudentiam meam in mysterio xp̄i. Qđ aliis generationib; nō est agnitum filiis hominū. sicuti nūc reuelatum est scīs apl̄is eius ꝛ pphis in spū. esse gentes coheredes ꝛ concorpales ꝛ comparticipes promissionis eius in xp̄o ihu p euangliū. cuius factus sum minister secm̄ donum gre dei que data est mihi secm̄ operationem uirtutis eius. Mihi omnium scōrum minimo data est gra hec. in gentib; euangelizare inuestigabiles diuitias xp̄i. ꝛ illuminare omes que sit dispensatio sacramenti absconditi a seculis in deo qui omnia creauit. ut innotescat principib; ꝛ potestatib; in celestib; p ecclam multiformis sapia dei. secm̄ prothesim seculoꝝ. quam fecit in xp̄o ihu dño nr̄o. In quo habemus fiduciam ꝛ accessum in confidentia p fidem eius. Propter qđ peto ne deficiatis in tribulationib; meis p uob;. q̄ est gla uestra.

·iiii·

Huius rei gra flecto genua mea ad patrem dñi nr̄i ihu xp̄i. ex quo omnis paternitas in celis ꝛ in terra nominatur. ut det uobis secm̄ diuitias gle sue uirtute corroborari p spiritū eius in interiorem hominem. habitare xp̄m p fidem in cordib; uris. In caritate radicati ꝛ fundati. ut possitis comprehendere cum omnib; scīs. que sit latitudo ꝛ longitudo ꝛ sublimitas ꝛ profundū. Scire etiam supereminentem scīe caritatem xp̄i. ut impleamini in omnem plenitudinem dei. Ei aut qui potens est omnia facere sup habundanter quam petimus aut intelligimus secm̄ uirtutem que operatur in nob;. ipsi gla in eccla ꝛ in xp̄o ihu. in omes generationes seculi seculoꝝ. amē. Obsecro itaq; uos ego uinctus in dño. ut digne ambuletis uocatione qua uocati estis. cum omni humilitate ꝛ mansuetudine. cum patientia supportantes inuicem in caritate. solliciti ser-

uare unitatem spūs. in uinculo pacis. Unum corpus ꝛ unus spūs. sicut uocati estis in una spe uocationis uestre. Unus dns. una fides. unum baptisma. Unus deus ꝛ pater omnium. qui est sup omnes ꝛ per omnia ꝛ in omnib; nobis. Unicuique aut̄ nr̄m data est gra. secm̄ mensuram donationis xp̄i. Propter qđ dicit. Ascendens in altum. captiuam duxit captiuitatem. dedit dona hominib;. Qđ aut̄ ascendit quid est. nisi qđ ꝛ descendit primum in inferiora terre. Qui descendit ipse est qui ꝛ ascendit super omnes celos. ut impleret omnia. Et ipse dedit quosdam quidem apl̄os. quosdam aut̄ pphas. alios aut̄ euangelistas. alios aut̄ pastores ꝛ doctores. ad consummationem scōrum in opus ministerii. in edificationem corpis xp̄i. donec occurramus omes in unitatem fidei ꝛ agnitionis filii dei. in uirum perfectum. in mensuram etatis plenitudinis xp̄i. ut iam nō simus paruuli fluctuantes. ꝛ circumferamur omni uento doctrine. in nequitia hominum. in astutia ad circumuentionem erroris. Veritatem aut̄ facientes in caritate. crescamus in illo per omnia qui est caput xp̄s. Ex quo totum corpus compactum ꝛ conexum per omnem iunctam subministrationis secm̄ operationem in mensuram uniuscuiusq; membri augmentum corpis facit in edificationem sui. in caritate.

·v·

Hoc igitur dico ꝛ testificor in dño. ut iam nō ambuletis sicut ꝛ gentes ambulant in uanitate sensus sui. tenebris obscuratum habentes intellectum. alienati a uita dei per ignorantiam quę est in illis per ceecitatem cordis ipsoꝝ. qui desperantes semet ipos tradiderunt impudicitie. in operationem immunditie omnis in auaritia. Vos aut̄ non ita didicistis xp̄m. si tamen illum audistis. ꝛ in ipso edocti estis. sicut est ueritas in ihu. Deponite uos secm̄ pristinam conuersationem ueterem hominem. qui corrumpitur secm̄ desideria erroris. Renouamini aut̄ spū mentis uestre. ꝛ induite nouum hominem qui secm̄ deum creatus est in iustitia ꝛ sanctitate ueritatis. Propter qđ deponentes mendacium. loquimini ueritatem unusquisq; cum proximo suo. quoniam sumus inuicem membra. Irascimini ꝛ nolite peccare. Sol nō occidat super iracundiam uestram. Nolite locum dare diabolo. Qui furabatur. iam nō furetur. Magis autem laboret operando manibus suis qđ bonum est. ut hat unde tribuat necessitatem patienti. Omnis sermo malus ex ore uro nō procedat. sed si quis bonus ad edificationem fidei. ut det gram audientibus. Et nolite contristare spūm scm̄ dei. in quo signati estis in diem redemptionis. Omnis amaritudo ꝛ ira ꝛ indignatio ꝛ clamor ꝛ blasphemia tollatur a uobis. cum omni malitia. Estote aut̄ inuicem benigni. misericordes. donantes inuicem. sicut ꝛ deus in xp̄o donauit uobis. Estote igitur imitatores dei sicut filii karissimi. ꝛ ambulate in dilectione sicut ꝛ xp̄s dilexit nos. ꝛ tradidit semet ipm pro nobis oblationem ꝛ hostiam deo. in odorem suauitatis.

·vi·

Fornicatio aut̄ ꝛ omnis immunditia aut auaritia nec nominetur in uob;. sicut decet scōs. Aut turpitudo aut stultiloquium aut scurrilitas que ad rem non pertinet. sed magis gratiarum actio. Hoc enim scitote intelligentes. qđ omnis fornicator aut immundus. aut auarus. qđ est idolorum seruitus. non habet hereditatem in regno xp̄i ꝛ dei. Nemo uos seducat inanibus uerbis. Propter hec enim uenit ira dei in filios diffidentie. Nolite ergo effici participes eorum. Eratis enim aliquando tenebre. nunc aut̄ lux in dño. Ut filii lucis ambulate. fructus enim lucis est in omni bonitate ꝛ iustitia ꝛ ueritate. probantes quid sit beneplacitum deo. Et nolite communicare operibus infructuosis tenebrarum. magis aut̄ redarguite. Que enim in occulto fiunt ab ipsis. turpe est ꝛ dicere. Omnia aut̄ que arguuntur. a lumine manifestantur. Omne enim quod manifestatur. lumen est. Propter qđ dicit. Surge qui dormis. ꝛ exurge a mortuis. ꝛ illuminabit te xp̄s. Videte itaq; fratres quomodo caute ambuletis. Non quasi in-

pientes. ſ; ut ſapientes. Redimẽtes tẽp. q̃m dies mali ſũt.
Propt̃ea nolite fieri imprudentes. ſ; intelligentes que ſit uo
luntas dñi. Et nolite inebriari uino in quo ẽ luxuria. ſ; ꝛpleа
mini ſpũ loquentes uob met ipſis in psalmis ꝛ hymnis ꝛ can
ticis ſpualibꝫ. cantantes. ꝛ psallentes in cordibꝫ uris dño.
Gr̃as agentes. semp p oñibꝫ in nomine dñi nr̃i ihu xp̃i deo ꝛ
patri. Subiecti inuicem in timore xp̃i. VII.

Mulieres uiris suis subdite sint ſic dño. q̃m uir caput ẽ mu
lieris. ſicut xp̃s caput ẽ eccle. ipſe saluator corpis ei. Sed ut
eccla subiecta ẽ xp̃o. ita ꝛ mulieres uiris suis in oñibꝫ. Viri
diligite uxores uras. ſic ꝛ xp̃s dilexit eccl̃am. ꝛ se ipm tradidit
p ea. ut eam sanctificaret mundans lauacro aque in uerbo uite
ut exhiberet ipſe sibi gloſam eccl̃am. nõ habentem maculam aut
rugam. aut aliquid eiusmodi. ſ; ut sit scа ꝛ imaculata. Ita ꝛ uiri
debent diligere uxores suas. ut corpa sua. Qui suam uxorem di
ligit. se ipm diligit. Nemo enim unq̃m carnem suam odio ha
buit. ſ; nutrit ꝛ fouet eam sic ꝛ xp̃s eccl̃am. q̃ membra sumus
corpis ei. de carne ei ꝛ de ossibꝫ eius. Propt̃ hoc relinquet ho
mo patrem ꝛ matrem suam ꝛ adherebit uxori sue ꝛ erunt duo in car
ne una. Sacrameñtum hoc magnum ẽ. Ego aut dico in xp̃o ꝛ
in eccl̃a. Verũtamen ꝛ uos singuli. unusquisq; suam uxorem sicut
se ipm diligat. uxor aut timeat uirum suum. filii obedite pa
rentibꝫ uris in dño. Hoc enim iustum ẽ. Honora patrem tuum
ꝛ matrem tuam. q̃d ẽ mandatum primum in promissione. ut bñ sit tibi
ꝛ sis longeuus sup̃ terram. Et patres. nolite ad iracundiam
prouocare filios uros. ſ; educate illos in disciplina ꝛ correptione
dñi. Serui obedite dñis carnalibꝫ cum timore ꝛ tremore in sim
plicitate cordis uri sic xp̃o. non ad oculum seruientes. q̃si homini
placentes. ſ; ut serui xp̃i. facientes uoluntatem dei ex animo.
cum bona uoluntate seruientes sic dño ꝛ non hominibꝫ. scien
tes q̃m unusquisq; q̃cunq; fecerit bonum. hoc percipiet a dño.
siue seruus siue liber. Et uos dñi. eadem facite illis. remit
tentes minas. scientes q̃ ꝛ illoꝝ ꝛ ur̃ dñs ẽ in celis. ꝛ psonarum
acceptio non est apud eum. VIII.

De cetero fres confortamini in dño. ꝛ in potentia uirtutis
eius. Induite uos armaturam dei. ut possitis stare aduersus
insidias diaboli. q̃ non est nob colluctatio aduersus carnem ꝛ
sanguinem. ſ; aduersus principes ꝛ potestates. aduersus mundi re
ctores tenebrarum harum. contra spiritalia nequitie in celestibꝫ.
Propt̃ea accipite armaturam dei. ut possitis resistere in die ma
lo. ꝛ in omnibꝫ perfecti stare. State g succincti lumbos uros in
ueritate. ꝛ induti loricam iustitie. ꝛ calciati pedes in ꝓparatione
euangelii pacis. In omnibꝫ sumentes scutum fidei. in quo possi
tis omnia tela nequissimi ignea extinguere. Et galeam sa
lutis assumite. ꝛ gladium spũs. q̃d ẽ uerbum dei. Per omnem ora
tionem ꝛ obsecrationem orantes omni tempe in spũ. ꝛ in ipso uigi
lantes in omni instantia ꝛ obsecratione p omnibꝫ scis. ꝛ pro me.
ut detur mihi in sermone in aperitione oris mei cum fiducia notum facere
misterium euangelii. p quo legatione fungor in catena. ita
ut in ipso audeam. p ut oportet me loqui. Vt autem ꝛ uos sci
atis que circa me sunt quid agam. omnia nota uob faciet
tichicus karus fr̃. ꝛ fidelis minister in dño. quem misi ad
uos. in hoc ipm. ut cognoscatis que circa nos sunt. ꝛ consо
let corda ura. Pax fribꝫ ꝛ caritas cum fide a deo pr̃e nr̃o ꝛ
dño ihu xp̃o. Gr̃a cum oñibꝫ qui diligunt dñm nr̃m ihm
xp̃m in incorruptione. amẽ. Explicit epla ad ephesios.

Philippenses Argumentum in epla ad philipenses.

Sunt macedones. Hi accepto uerbo uitatis plurimum in fide.
nec receperunt falsos aplos. Hos collaudat aplus scribens eis
a roma de carcere p epafroditum. Incipit epla ad philip
penses.

Paulus ꝛ timotheus seruus ihu xp̃i. omnibꝫ sanc-
tis in xp̃o ihu qui sunt philippis cum epis ꝛ
diaconibꝫ. Gr̃a uob ꝛ pax a deo patre nr̃o ꝛ dño
ihu xp̃o. Gr̃as ago deo meo in omni memoria uri semp in
cunctis orationibus meis p oñibꝫ uob cum gaudio. ꝛ deprecationem fa
ciens. super communione uestram in euangelio xp̃i a prima die usq;
q̃ nunc. confidens hoc ipm. q̃ qui cepit in uob opus bonum perfici
et. usq; in diem ihu xp̃i. sicut est mihi iustum hoc sentire p omni
bus uobis. eo q̃d habeam uos in corde ꝛ in uinculis meis. ꝛ in defen
sione ꝛ confirmatione euangelii. socios gaudii mei omnes uos
esse. Testis enim mihi deus. q̃m cupiam omnes uos in uisceribꝫ xp̃i ihu.
Et hoc oro. ut caritas uestra magis ac magis habundet in scia ꝛ
in omni sensu. ut probetis potiora. ut sitis sinceres. ꝛ sine offensa
in diem xp̃i. repleti fructu iustitie p ihm xp̃m in gloriam ꝛ lau
dem dei. Scire aut uos uolo fres. q̃ que circa me sunt magis
ad profectum uenerunt euangelii. ita ut uincula mea manife
sta fierent in xp̃o. in omni pretorio. ꝛ in ceteris omnibꝫ. ut plures fri
bꝫ in dño confidentes. in uinculis meis habundentius auderent
sine timore uerbum dei loqui. Quidam quidem. ꝛ ꝓpter inuidiam ꝛ con
tentionem. quidam aut. ꝛ ꝓpter bonam uoluntatem xp̃m prdicant.
quidam ex caritate. scientes q̃m in defensionem euangelii posi
tus sum. Quidam autem ex contentione xp̃m annuntiant non
sincere existimantes pressuram se suscitare uinculis meis. Quid
enim. dum omni modo siue p occasionem siue p ueritatem xp̃s annun
tietur. ꝛ in hoc gaudeo. ſ; gaudebo. Scio enim q̃ hoc mihi pue
niet ad salutem p uestram oronem ꝛ subministrationem spũs
ihu xp̃i. secm expectationem ꝛ spem meam. q̃ in nullo confun
dar. ſ; in omni fiducia sicut semp ꝛ nunc magnificabitur xp̃s in
meo. siue p uitam siue p mortem. II.

Mihi enim uiuere xp̃s est. ꝛ mori lucrum. Q̃d si uiuere in car
ne hoc mihi fructus operis ẽ. ꝛ quid eligam ignoro. Coarto
r autem e duobus. desiderium habens dissolui ꝛ cum xp̃o esse multo ma
gis melius. Permanere autem in carne necessarium ẽ propter uos. ꝛ hoc co
fidens. scio q̃ manebo ꝛ permanebo omnibus uobis ad profectum ue
strum ꝛ gaudium fidei. ut gratulatio uestra habundet in xp̃o ihu
in me. p meum aduentum iterum ad uos. Tantum digne euan
gelio xp̃i conuersamini. ut siue cum uenio ꝛ uidero uos siue abses
audiam de uobis q̃ statis in uno spũ unanimes collaborantes
fidei euangelii. ꝛ in nullo terreamini ab aduersariis que ẽ
illis causa perditionis. uobis aut salutis. Et hoc a deo. q̃ uob
donatum ẽ p xp̃o. non solum ut in eum credatis. ſ; ut etiam p
illo patiamini. eadem certamen habentes. quale ꝛ uidistis in me.
ꝛ nunc audistis de me. Si qua g consolatio in xp̃o. si q̃d solatium
caritatis. si qua societas spũs. si qua uiscera miserationes. im
plete gaudium meum. ut idem sapiatis eandem caritatem habentes
unanimes. id ipm sentientes. nichil p contentionem. neq;
p inanem gloriam. ſ; in humilitate. superiores sibi inuicem
arbitrantes. Non que sua sunt singuli considerantes. ſ; ea
que aliorum. Hoc enim sentite in uobis. q̃d ꝛ in xp̃o ihu. Qui
cum in forma dei esset. non rapinam arbitratus ẽ esse se equalem
deo. ſ; semet ipm exinaniuit. formam serui accipiens. ſ; simi
litudine hominum factus. ꝛ habitu inuentus ut homo. Humi
liauit se ipm factus obediens usq; ad mortem. mortem aut crucis.
Propt̃ q̃d ꝛ deus illum exaltauit. ꝛ donauit illi nomen q̃d ẽ super
omne nomen. ut in nomine ihu omne genu flectat̃ celestium. ꝛ terre
strium. ꝛ infernorum. Et omnis lingua confiteat. quia dns ihs
xp̃s in gloria est dei patris. III.

Itaq; karissimi mei. sicut semp obedistis. non ut in ꝓsentia mea
tantum. ſ; multo magis nunc in absentia mea. cum metu ꝛ timore
ꝛ tremore uestram salutem operamini. Deus enim ẽ qui operat
in uobis. ꝛ uelle ꝛ perficere p bona uoluntate. Omnia aut facite
sine murmurationibꝫ ꝛ hesitationibꝫ. ut sitis sine querela
ꝛ simplices. filii dei. sine reprehensione. in medio nationis ꝓ
ue ꝛ prue. inter quos lucetis sicut lumina in mundo. uerbum
uite continentes. ad gloriam meam in die xp̃i. q̃m non in uacuum
cucurri neq; in uacuum laboraui. ſ; ſi immolor

sup̄ sacrificiū ⁊ obsequiū fidei uř. gaudeo ⁊ congr̄tulor
oīb⁹ uobis. Id ipm̄ aut̄ ⁊ uos gaudete ⁊ congr̄tulamini
mi. Spero aut̄ in dño ihu timotheum me mittē cito ad uos.
ut ⁊ ego bono animo sim cognitus que circa uos sunt. Nemi
nem habeo tam unanimē qui sincera affectione p uob⁹ sol
licite sit. Omēs enim sua querūt. nō que sunt xp̄i ihu. Exp̄m
cum aut̄ ei cognoscite. q̄m sicut patri filio mecū seruiuit
in euāngl̄io. Hunc ḡ spo me mittere ad uos. mox ut uidero
que circa me sīt. Confido aut̄ in dño. q̄m ⁊ ipe uenā ad uos
cito. Necessarium aut̄ existimaui epaphroditū frem ⁊ coo
patronem ⁊ cōmilitonē meum. uřm aut̄ aplm ⁊ ministrū
necessitatis mee mittē ad uos. Q̄m quidē oīs uos desiderabat.
⁊ mestus erat p̄ea q̄ audierat illum infirmatū. Nam
⁊ infirmatus est usq; ad mortem. sed ds miserē ei. Non solū
aut̄ eum. uerū etiam ⁊ mei. ne tristiciā sup tristiciam habe
rem. festinacius ḡ misi illum. ut uidentes eum iterū gaudeatis. ⁊ ego
sine tristicia sim. Excipite itaq; illum cū omī gaudio in dño.
⁊ ei⁹modi cum honore habete. q̄m ppř opř xp̄i usq; ad mortē
accessit. tradens animā suā. ut impleret id q̄d ex uob⁹ deerat
erga meū obsequium. De cetero frēs mei gaudete in dño. ea
dem uobis scribe. mihi quidē nō pigrū. uobis aut̄ necessariū.
Videte canes. uidete malos operarios. uidete concisionē. Nos. n.
sumꝰ circumcisio. qui spū dī seruimꝰ. ⁊ glām̄ur in xp̄o ihu
⁊ nō in carne fiduciam habētes. q̄mq; ego habeam confidentiā in car
ne. Si quis alius uidet confidere in carne. ego ·iiii· Plus;
magis circūcisus octaua die ex genē israel. de tribu ben
iamin. hebr̄eus ex hebreis. secūm legem phariseus. secūm emula
tionem p̄sequens ecclām dei. secūm iustitiam que in lege est
usatus sine querela. Sed que mihi fuerūt lucra. hec arbitratꝰ
sum p̄pter xp̄m detrimenta. Verūtamen etiam omīa detimentū
ee p̄pter eminentē sciam ihu xp̄i dñi mei. p̄pter quem omīa de
trimentum feci. ⁊ arbitror ut stercora ut xp̄m lucrifaciam. ut
inueniar in illo nō habēs meam iusticiam que ex lege est.
Sed illam que ex fide xp̄i. que ex dō est iusticia in fide ad cog
noscendum illum. ⁊ uirtutem resurrectionis ei⁹. ⁊ societa
tem passionum illi⁹ configurat̄ morti ei⁹. si quo mō occurra
am ad resurrectionē que est ex mortuis. Non q̄d iam acce
pim aut iam perfectus sim. sequor aut̄ si comprehendā in q̄
⁊ comprehensus sum. a xp̄o ihu. frēs. ego me nō arbitror cōp
hendisse. Vnū aut̄ que quidē retro sunt obliuiscens ad
ea uř que sunt porra extendens me ipm̄. ad destinatum p
sequor ad brauium supne uocationis dī in xp̄o ihu. Quā
cunq; ergo perfecti sumꝰ hoc sentiamꝰ. Et si quid aliter sapitis.
⁊ hoc uobis ds reuelabit. Verūtamen ad q̄d peruenimꝰ ut eid̄
sapiamꝰ. ⁊ in eadem permaneamꝰ regula. Imitatores mei e
stote frēs. ⁊ obseruate eos qui ita ambulant sicut habetis
formā nr̄am. Multi enim ambulant quos sepe dicebam
uobis. nūc aut̄ ⁊ flens dico inimicos crucis xp̄i. Quoꝝ finis
interitus. quoꝝ ds uentr̄ est. ⁊ glā in confusione ipsoꝝ. qui
terrena sapiunt. Nřa aut̄ conuersatio in celis est. Vnde etiam
saluatorem expectamꝰ dñm ihm xp̄m. qui reformabit
corp⁹ humilitatis nr̄e. configuratum corpi claritatis sue. sec̄
operationē qua possit etiam subicere sibi omīa. ·v·
Itaq; frēs mei kārissimi ⁊ desideratissimi. gaudiū meū ⁊ coro
na mea. sic state in dño kārissimi. Euodiam rogo ⁊ sinthichen
depreco. ⁊ idipm̄ rogo te germane cōpar.
adiuua illas que mecū laborauerunt in euāngl̄io cum
clemente ⁊ ceteris adiutoribus meis. quoꝝ nomina sunt in libro
uite. Gaudete in dño semp. iterum dico gaudete. Modestia
uřa nota sit oīb⁹ hominib⁹. dñs ppe est. Nichil solliciti
sitis. sed in oī oratione ⁊ obsecratione cum grātiarum actio
ne petitiones uře innotescant apud dm̄. Et pax dei que
exuperat omnem sensum. custodiat corda uřa ⁊ intelligen
tias uřas in xp̄o ihu. De cetero frēs. quecunq; sunt uera
quecunq; pudica. quecūq; iusta. quecūq; sca. quecunq;
amabilia. quecunq; bone fame. si qua uirtus. si qua laus dis
cipline. Hec cogitate que ⁊ didicistis. ⁊ accepistis. ⁊ audistis.
⁊ uidistis in me. Hec agite. ⁊ ds pacis erit uobcum. Gauisus
sum aut̄ uehemēter in dño. quia tandem aliquā refloruistis
p me sentire. sic ⁊ sentiebatis. Occupati enim eratis. Non
q̄ ip̄p penuriam dico. ego enim didici in quibus sum sufficiens
esse. Scio ⁊ humiliari. scio ⁊ habundare. Vbiq; ⁊ omnib⁹
instructus sum. ⁊ saciari ⁊ esurire. habundare ⁊ penuriam
pati. Omīa possum in eo qui me confortat. Verūtamen
bene fecistis communicantes tribulationi mee. Scitis aut̄ ⁊ uos
philippenses. q̄d in principio euāngl̄ii. q̄ profectus sum a
macedonia. nulla ecclā mihi communicauit in rōne dati ⁊ ac
cepti. nisi uos soli. q̄ ⁊ thessalonicam semel ⁊ bis in usū mi
histis. Non q̄ quero datum. sed requiro fructū habun
dantem in rōne uřā. Habeo aut̄ omīa ⁊ habundo. repletus
sum acceptis ab epaphrodito quem misistis. odorem
suauitatis. hostiam acceptam placentem dō. Deus aut̄
meus impleat omne desiderium uřm. secūm diuitias suas
in glā in xp̄o ihu. Deo aut̄ ⁊ patri nr̄o glā. in secula secu
lorum. Salutate omnem scm̄ in xp̄o ihu. Salutant uos q̄
mecū sunt frēs. Salutant uos omnes scī. maxime aut̄
qui de cesaris domo sunt. Gr̄a dñi nr̄i ihu xp̄i cum spū
uřo amen. Explicit epla ad philippenses. Argumētū
Colossenses in epla ad colossenses.
Coloss ⁊ ihu sic laodicenses ⁊ hoc sunt asiani. ⁊ ipi uenti erāt
a pseudo aplis. nec ad hos accessit ipe aplūs. sed ⁊ hos p epi
stolam corrigit. Audierunt enim uerbum ab archippo qui
⁊ ministerium in eos accepit. Ergo aplūs iam ligatus scri
bens eis ab epheso p tychicum diaconem. Incipit epla
Paulus aplūs xp̄i ihu ad colossenses. ·i·
p uoluntatem dī. ⁊ timotheus frāter. his qui sunt
colossis scīs. ⁊ fidelibus frātribus in xp̄o ihu. Gr̄a
uobis ⁊ pax a dō patre nr̄o. Gratias agim⁹
dō patri dñi nr̄i ihu xp̄i. semp̄ p uobis orantes. Audientes fidem uřam in xp̄o ihu. ⁊ dilectionem
quam habetis in scōs omnes ppř spem que reposita est uobis in
celis. quam audistis in uerbo ueritatis euangl̄ii. q̄d peruenit ad
uos sicut ⁊ in uniuerso mundo est. ⁊ fructificat ⁊ crescit sic
in uobis. ex ea q̄m audistis die. ⁊ cognouistis gr̄am dī
in ueritate. sicut didicistis ab epaphra kārissimo conseruo
nr̄o qui est fidelis pro uobis minister xp̄i ihu. qui etiam
manifestauit nobis dilectionem uřam in spū. ·ii·
Ideo ⁊ nos ex qua die audiuimus. non cessamus pro uobis orantes
⁊ postulantes. ut impleamini agnitione uolūtatis ei⁹. in omni sapia ⁊ intellectu spirituali ut ambu
letis digne dō per omīa placentes. In omni ope bo
no fructificantes ⁊ crescentes in scia dī. In omni uirtute
confortati. secūm potentiam claritatis ei⁹. In omni pati
entia ⁊ longanimitate cum gaudio gratias agentes dō patri
qui dignos nos fecit in partem sortis sanctorum in lumine. Qui
eripuit nos de potestate tenebrarum. ⁊ transtulit in regnum
filii dilectionis sui. in quo habemus redemptionem remissio
nem peccatorum. Qui est ymago dī inuisibilis. primogenitus
omnis creature. q̄ in ipo condita sunt uniuersa in celis ⁊ in
terra. uisibilia ⁊ inuisibilia. siue throni siue dominationes si
ue principatus siue potestates. Omīa per ipm̄ ⁊ in ipo creata
sunt. ⁊ ipe est ante omnes. ⁊ omīa in ipo constant. ⁊ ipe est
caput corporis ecclē. qui est principium primogenitus ex mor
tuis. ut sit in omnibus. Ipse primatum tenens. q̄ in ipo com
placuit omnem plenitudinem inhabitare. ⁊ per eum reconci
liare omīa in ipm̄ pacificans per sanguinem crucis ei⁹

siue que in terris siue que in celis sunt. iii.

Et uos cum essetis aliquando alienati et inimici sensu in operibus malis nunc autem reconciliauit in corpore carnis eius per mortem exhibere uos sanctos et immaculatos et irreprehensibiles coram ipso si tamen permanetis in fide fundati et stabiles et immobiles a spe euangelii quod audistis quod predicatum est in uniuersa creatura que sub celo est cuius factus sum ego paulus minister. qui nunc gaudeo in passionibus pro uobis et adimpleo ea que desunt passionum christi in carne mea pro corpore eius quod est ecclesia cuius factus sum ego minister secundum dispensationem que data est mihi in uobis ut impleam uerbum dei. mysterium quod absconditum fuit a seculis et a generationibus nunc autem manifestum est sanctis eius quibus uoluit deus notas facere diuitias gloriae sacramenti huius in gentibus quod est christus in uobis spes gloriae. quem nos annuntiamus corripientes omnem hominem et docentes omnem hominem in omni sapientia. ut exhibeamus omnem hominem perfectum in christo ihesu. In quo et laboro certando secundum operationem eius quod operatur in me in uirtute. Volo enim uos scire qualem sollicitudinem habeam pro uobis et pro his qui sunt laodicie et quicumque non uiderunt faciem meam in carne. ut consolentur corda ipsorum instructi in caritate et in omnes diuitias plenitudinis intellectus in agnitionem mysterii dei patris christi ihesu. in quo sunt omnes thesauri sapientie et scientie abscondite. Hoc autem dico ut nemo uos decipiat in sublimitate sermonum. Nam et si corpore absens sum sed spiritu uobiscum sum gaudens et uidens ordinem uestrum et firmamentum eius quod in christo est fidei uestre. Sicut igitur accepistis christum ihesum dominum uestrum in ipso ambulate radicati et superedificati in ipso et confirmati fide sicut didicistis abundantes in illo in gratiarum actione. iii.

Videte ne quis uos decipiat per philosophiam et inanem fallaciam secundum traditionem hominum secundum elementa mundi et non secundum christum. quia in ipso habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. et estis in illo repleti qui est caput omnis principatus et potestatis. in quo et circumcisi estis circumcisione non manufacta in expoliatione corporis carnis. in circumcisione christi consepulti ei in baptismo. in quo et resurrexistis per fidem operationis dei qui suscitauit illum a mortuis. et uos cum essetis mortui in delictis et preputio carnis uestre conuiuificauit cum illo donans uobis omnia delicta. delens quod aduersus nos erat chirographum decreti quod erat contrarium nobis. Et ipsum tulit de medio affigens illud cruci. expolians principatus et potestates. traduxit confidenter palam triumphans illos in semet ipso. Nemo igitur uos iudicet in cibo aut potu aut in parte diei festi aut neomenie aut sabbatorum que sunt umbra futurorum. corpus autem christi. Nemo uos seducat uolens in humilitate et religione angelorum que non uidit ambulans frustra inflatus sensu carnis sue. et non tenens caput ex quo totum corpus per nexus et coniunctiones subministratum et constructum crescit in augmentum dei. v.

Si mortui estis cum christo ab elementis huius mundi quid adhuc tamquam uiuentes in mundo decernitis. Ne tetigeris neque gustaueris neque contrectaueris que sunt omnia in interitu ipso usu. secundum precepta et doctrinas hominum. que sunt rationem habentia sapientie in superstitione et humilitate et ad non parcendum corpori. non in honore aliquo ad saturitatem carnis. Igitur si consurrexistis cum christo que sursum sunt querite ubi christus est in dextera dei sedens. Que sursum sunt sapite non que super terram. Mortui enim estis et uita uestra abscondita est cum christo in deo. Cum christus apparuerit uita uestra tunc et uos apparebitis cum ipso in gloria. Mortificate igitur membra uestra que sunt super terram. fornicationem immunditiam. libidinem concupiscentiam malam et auaritiam que est simulacrorum seruitus. Propter que uenit ira dei super filios incredulitatis. In quibus et uos ambulastis aliquando cum uiueretis in illis. Nunc autem deponite et uos omnia

iram. indignationem. malitiam. blasphemiam. turpem sermonem de ore uestro. Nolite mentiri inuicem. expoliantes uos ueterem hominem cum actibus eius et induentes nouum eum qui renouatur in agnitionem secundum imaginem eius qui creauit eum. ubi non est gentilis et iudeus. circumcisio et preputium. barbarus et scita seruus et liber. sed omnia et in omnibus christus. vi.

Induite uos sicut electi dei sancti et dilecti uiscera misericordie. benignitatem. humilitatem. modestiam. patientiam. supportantes inuicem et donantes uobismetipsis si quis aduersus aliquem habet querelam sicut et dominus donauit uobis ita et uos. Super omnia autem hec caritatem habete que est uinculum perfectionis. Et pax christi exultet in cordibus uestris. in qua et uocati estis in uno corpore. et grati estote. Verbum christi habitet in uobis habundanter. in omni sapientia docentes et monentes uosmetipsos psalmis. hymnis et canticis spiritalibus in gratia cantantes in cordibus uestris deo. Omne quodcumque facitis in uerbo aut in opere omnia in nomine domini ihesu christi. gratias agentes deo et patri per ipsum. Mulieres subdite estote uestris sicut oportet in domino. Uiri diligite uxores et nolite amari ad illas. filii obedite parentibus per omnia hoc enim placitum est domino. Patres nolite ad indignationem prouocare filios uestros ut non pusillo animo fiant. Serui obedite per omnia dominis carnalibus non ad oculum seruientes quasi hominibus placentes sed in simplicitate cordis timentes deum. Quodcumque facitis ex animo operamini sicut domino et non hominibus scientes quod a domino accipietis retributionem hereditatis. Domino christo seruite. Qui enim nocuerit accipiet id quod nocuit et non est personarum acceptio apud deum. Dominum quod iustum est et equum seruis prestate. scientes quia et uos dominum habetis in celo. vii.

Orationi instate. uigilantes in ea in gratiarum actione. Orantes simul et pro nobis. ut deus aperiat nobis ostium sermonis ad loquendum mysterium christi. Propter quod et uinctus sum. ut manifestem illud ita ut oportet me loqui. In sapientia ambulate ad eos qui foris sunt. tempus redimentes. Sermo uester semper in gratia sale sit conditus. ut sciatis quomodo oporteat unicuique respondere. Que circa me sunt omnia uobis nota faciet tychicus carissimus frater et fidelis minister et conseruus in domino. quem misi ad uos ad hoc ipsum. ut cognoscat que circa uos sunt et consoletur corda uestra cum onesimo carissimo et fideli fratre qui est ex uobis. Omnia que hic aguntur nota facient uobis. Salutat uos aristarchus concaptiuus meus et marcus consobrinus barnabe. de quo accepistis mandata. Si uenerit ad uos. excipite illum et iesum qui dicitur iustus. qui sunt ex circumcisione. Hii soli sunt adiutores mei in regno dei. qui mihi fuerunt solatio. Salutat uos epaphras qui ex uobis est seruus christi ihesu. semper sollicitus pro uobis in orationibus. ut stetis perfecti et pleni in omni uoluntate dei. Testimonium enim illi perhibeo. quod habet multum laborem pro uobis et pro his qui sunt laodicie et qui in hierapoli. Salutat uos lucas medicus carissimus et demas. Salutate fratres qui sunt laodicie et nimpham et que in domo eius est ecclesiam. Et cum lecta fuerit apud uos epistola facite ut et in laodicensium ecclesia legatur. Et eam que laodicensium est uobis legatur. Et dicite archippo. Uide ministerium quod accepisti in domino ut illud impleas. Salutatio mea manu pauli. Memores estote uinculorum meorum. Gratia dei uobiscum amen. Explicit epistola ad colossenses sed argumentum in epistolam ad thessalonicenses. ¶ Incipit. iii.

Thessalonicenses sunt macedones in christo ihesu qui accepto uerbo uitatis per predicationem apostolicam fuerunt in fide etiam in persecutione multorum suorum. Preterea nec receperunt falsos apostolos nec ea que a falsis apostolis docebantur. Hos collaudat apostolus scribens eis ab athenis per tychicum et onesimum. Incipit apostoli epistola ad thessalonicenses. i.

Paulus et siluanus et timotheus ecclesie thessalonicensium in deo patre et domino ihesu christo. gratia uobis

ꝛ pace. ℔ quas agimus dō sempꝫ p oībꝰ uob⁹ memoriā
uri faciētes in orōnibꝫ nris sine intermissione memo
res op⁹ fidei uē ꝛ laboris ꝛ caritatis ꝛ sustinentie spei
dñi nri ihu xpi ante dm̄ ꝛ patrem nrm. Scientes fres
dilecti a dō electionē uram qm euāngliū nrm nō fuit
ad uos in sermone tantū sed ꝛ in uirtute ꝛ in spu scō ꝛ in
plenitudine multa sicut scitis quales fuerim⁹ uob⁹ cū
ip̄s uos. Et uos imitatores nri facti estis ꝛ dñi excipientes
uerbum in tribulatione multa cum gaudio spūs scī ita
ut facti sitis forma oībꝰ credentibꝫ in macedonia ꝛ in a
chaia. A uobis enim diffamatus ē sermo dñi nō solum
in macedonia ꝛ in achaia sed in oī loco fides ura que ē
ad dm̄ p⁹fecta ē ita ut nō sit nobis necesse quicq̄m loqui.
Ipsi enim de nobis annuntiant qualem introitum ha
buerim⁹ ad uos ꝛ q̄m conuersi estis ad dm̄ a simulachris
seruire dō uiuo ꝛ uero ꝛ expectare filium ei⁹ de celis quē
suscitauit ex mortuis ihm qui eripuit nos ab ira uen
tura. Nam ipsi scitis fres introitum nrm ad uos q̄ non
inanis fuit sed ante passi ꝛ contumelias affecti sicut scitis
in philippis fiduciam habuimus in dō nō loqui ad uos
euāngliū dī in multa sollicitudine. Exhortatio enī
nra nō de errore neq̄ de immunditia neq̄ in dolo sed sicut
probati sum⁹ a deo ut crederet⁹ nob euāngliū ita loquimur
non quasi hominibꝫ placentes sed deo qui probat corda nra. Neq̄
enim fuim⁹ aliq̄n in sermone adulationis sicut scitis
neq̄ in occōne auaritie dei testis est. nec querentes ab
hominibꝫ gl̄am neq̄ a uobis neq̄ ab aliis. cum possem⁹
oneri uobis esse ut xpi apli sed facti sum⁹ paruli in medio ue
strū tamq̄ si nutrix foueat filios suos ita desiderantes
uos cupide uolebamus tradere uobis nō solum euāngliū
dī sed etiam aiās nras quoniā karos nobis facti estis.

Memores enim estis fres laboris nri ꝛ fatigationis nocte
ꝛ die operantes ne quem urm grauaremus predicau
mus in uobis euāngliū dī. Vos testes estis ꝛ deus q̄ sancte
ꝛ iuste ꝛ sine querela uob⁹ qui credidistis fuim⁹ sicut scitis q̄
uicunq̄ unūquemq̄ urm tamq̄ pater filios suos depre
cantes uos ꝛ consolantes testificati sum⁹ ut ambularetis dig
ne dō qui uocauit uos in suum regnū ꝛ gl̄am. Ideo ꝛ nos
gr̄as agimus dō sine intermissione. q̄m cum accepissetis
a nobis uerbum auditus dī accepistis illud nō ut uerbum ho
minū sed sicut est uere uerbum dī. qui operat in uobis qui credi
stis. Vos enim imitatores facti estis fres ecclesiarum dī. que
sunt in iudea in xpo ihu. q̄ eadem passi estis ꝛ uos a conci
uibꝫ uris sicut ꝛ ip̄i a iudeis. qui ꝛ dñm ihm occiderunt ꝛ p⁹
phas ꝛ nos p⁹secuti sunt ꝛ deo nō placent ꝛ omnibꝫ homini
bꝫ aduersantur. prohibentes nos gentibꝫ loqui ut saluae fiant
ut impleant peccata sua semp. Preuenit enī ira dī sup illos
usq̄ in finem. Nos autē fres desolati a uobis ad tempus
horę aspectu nō corde. habundantius festinauim⁹ facie uram
uidere cum multo desiderio. q̄m uoluim⁹ uenire ad uos. ego
quidē paulus ꝛ semel ꝛ iterum sed impediuit nos satanas. Que
est enim nra spes aut gaudium aut corona gl̄ē. nonne uos
ante dñm nrm ihm xpm estis in aduentu ei⁹. Vos enim
estis gl̄a nra ꝛ gaudium.

Propter q̄d sustinentes amplius placuit nobis remanere athenis solis ꝛ misimus timotheum fr̄em nrm
ꝛ ministrum dī in euāngliō xpi ad confirmandos uos
ꝛ exhortandos uos p⁹ fide ura. ut nemo moueat⁹ in tribu
lationibꝫ istis. Ipsi enim scitis q̄d in hoc positi sum⁹. Nam
cum apud uos essem⁹ predicebamus uobis passuros nos
tribulationes sicut ꝛ factum est ꝛ scitis. Propter ea ꝛ ego nō am
plius sustinens misi ad cognoscendam fidem uram ne
forte tentauerit uos is qui tentat ꝛ inanis fiat labor

nr̄. Nunc autē ueniente timotheo ad uos a uobis ꝛ an
nuntiante nobis fidem ꝛ caritatem uram ꝛ q̄ memoriā
nri habetis bonam. semp desiderantes nos uidere sicut nos
q̄ uos. ideo consolati sum⁹ fres in uobis in oī necessitate
ꝛ tribulatione nra p uram fidem q̄m nec uiuim⁹ nisi uos sta
tis in dō. Quam enim gr̄arum actionem possum⁹ deo retribu
ere p uobis in oī gaudio quo gaudem⁹ p⁹ ip̄s deum nrm. Nocte
ꝛ die habundantius orantes ut uideamus faciem uram ꝛ
compleam⁹ ea que desunt fidei ure. Ip̄e autē deus ꝛ pat̄ nr̄ ꝛ dñs
ihc dirigat uiam nram ad uos. Vos autē dñs multiplicet
ꝛ habundare faciat caritatem in inuicem ꝛ in omnes quēad
modū ꝛ nos in uobis ad confirmandā corda ura sine querela
in sanctitate ante deum ꝛ patrem nrm in aduentu dñi nri ihu
xpi cum omnibus scis eius. amen.

De cetero g̃ fres rogamus uos ꝛ obsecramus in dño ihu ut q̄
admodū accepistis a nobis quo uos oporteat ambulare
ꝛ placere deo sicut ꝛ ambulatis ut habundetis magis. Scitis
enim que p⁹cepta dederimus uobis p dñm nrm ihm. Hec est
enim uoluntas dei sanctificatio ura ut abstineatis uos a forni
catione. ut sciat unus quisq̄ uram uas possidere in
sanctificatione ꝛ honore. Non in passione desiderii sicut gentes
que ignorant deum. Et ne quis supergrediat neq̄ circūuenat
in negotio fr̄em suum quoniam ultor est dñs de his omnibꝫ sicut
p⁹dixim⁹ uobis ꝛ testificati sum⁹. Non enim uocauit nos deus
in immunditiam sed in sanctificationē. Itaq̄ qui hec spernit non hō
minem spernit sed deum qui etiam dedit spm suum scm in uob⁹.

De caritate autē fraternitatis non necesse habem⁹ scribere uobis.
Ipsi enim uos a deo didicistis ut diligatis inuicem. Et
enim illud facitis in omnes fres qui sunt in uniuersa macedonia. Ro
gamus autē uos fres ut habundetis magis ꝛ operam detis ut
quieti sitis ꝛ ut uram negotium agatis ꝛ operemini manibꝫ
uris sicut p⁹cepim⁹ uobis ꝛ ut honeste ambuletis ad eos q̄ foris
sunt ꝛ nullius aliquid desideretis. Nolumus autē uos fres ig
norare de dormientibꝫ ut non contristemini sicut ꝛ ceteri qui spem
non habent. Si enim credim⁹ q̄d ihc mortuus est ꝛ resurrexit ita
ꝛ deus eos qui dormierunt p ihm adducet cum eo. Hoc enī uobis
dicimus in uerbo dñi. q̄ nos qui uiuim⁹ qui relinquimur
in aduentu dñi non p⁹uenieim⁹ eos qui dormierunt. Quoniam ipse dñs
in iussu ꝛ in uoce archangeli ꝛ in tuba dei descendet de celo ꝛ
mortui qui in xpo sunt resurgent primi. Deinde nos qui uiui
uimus qui relinquimur simul rapiemur cum illis in nubibꝫ
obuiam xpo in aera ꝛ sic semp cum dño erimus. Itaq̄ con
solamini inuicem in uerbis istis.

De temporibꝫ autē ꝛ momentis non indigetis ut scribam⁹ uobis.
Ipsi enim diligenter scitis q̄ dies dñi sicut fur in nocte
ita ueniet. Cum enim dixerint pax ꝛ securitas tunc repentinus eis sup⁹ueniet interitus. sicut dolor in utero habentis ꝛ non effugient.
Vos autē fres non estis in tenebris. ut uos dies illa tan
quā fur comprehendat. Omnes enim uos filii lucis estis ꝛ filii
dei non estis noctis neq̄ tenebrarum. Igitur non dormiam⁹ sicut ꝛ ceteri
sed uigilemus ꝛ sobrii simus. Qui enim dormiunt nocte dor
miunt ꝛ qui ebrii sunt nocte ebrii sunt. Nos autē qui
diei sum⁹ sobrii simus induti loricam fidei ꝛ caritatis ꝛ galeam
spem salutis. q̄m non posuit nos deus in iram sed in adqui
sitionē salutis p dñm nrm ihm xpm qui mortuus est p
nobis ut siue uigilem⁹ siue dormiam⁹ simul cum illo uiua
mus. Propter q̄d consolamini inuicem ꝛ edificate alter⁹ sicut ꝛ facitis.

Rogamus autē uos fres ut noueritis eos qui laborant inter uos ꝛ p⁹sunt uobis in dño ꝛ monent
uos ut habeatis illos habundantius in caritate p⁹ opus illorum
pacem habete cum eis. Rogam⁹ autē uos fres corripite
inquietos. consolamini pusillanimes. suscipite infir
mos. patientes estote ad omnes. Videte ne quis malum

p malo alicui reddat. ſ; ſemp qđ bonum ē ſectamini
in inuicem ⁊ in oēs. Semp gaudete in dño. ſine int⁹
miſſione orate. in oīb⁹ gr̄ias agite. Hec enim uoluntas
dei eſt in xp̄o ihū in oīb⁹ uobis. Spm nolite extinguere
ꝓphias nolite ſpnere. Omnia aut̄ ꝓbate qđ bonum ē te
nete. ab omni ſpecie mala abſtinete uos. Ipſe aut̄ dñs pa
cis ſcīficet uos p omia. ut integer ſpe ur̄e. ⁊ anima ⁊ corp⁹
ſine querela in aduentu dñi ur̄i ihu xp̄i ſeruet. fidelis
ē qui uocauit uos. qui etiam faciet. fratres. orate p no
bis. Salutate fres omes in osculo scō. Adiuro uos p dñm.
ut legat̄ epla hec omib⁹ scis frib⁹. Gr̄a dñi ur̄i ihu xp̄i
uob⁹cum amen. Explicit epla .i. ad thesalonicenses.

Ad thessalonicenſes ſcām ſcribit argumētū in .ii.
epl̄am apls. ⁊ notum facit eis de rempl̄b⁹ nouissimis
⁊ de aduſarū detectione. Scribit hanc epl̄am ab athenis p
tym̄ ⁊ onesimum. Incipit epla ſcā ad thesalonic̄.

Paulus ⁊ ſiluan⁹ ⁊ timoth⁹ eccle thessa
lonicensium in dō patre nr̄o ⁊ dño ihu
xp̄o. Gr̄a uob⁹ ⁊ pax a deo pre nr̄o ⁊ dño
ihu xp̄o. Gr̄as agere debemus dō semp
p uob⁹ fres ita ut dignum ē. qm̄ supcreſcit fides ua. ⁊ habundat caritas u
nius cuiusq; omium ur̄m in inuicem. ita ut ⁊ nos ip
si in uob⁹ gl̄emur in eccl̄is dei p patientia ua ⁊ fide
in oīb⁹ ꝑſecutionib⁹ ur̄is ⁊ tribulationib⁹ q̄s ſuſti
netis in exemplum iusti iudicii dei. ut digni habea
mini in regno dei. p quo ⁊ patimini. ſi tn̄ iustum ē
apd dm̄ retribuere tribulationē his qui uos tribulāt.
⁊ uobis qui tribulamini requiem nobcum. in reue
latione dñi ihu de celo cum angelis uirtutis ei⁹. in flā
ma ignis dantis uindictam his qui n̄ nouerūt dm̄
⁊ qui n̄ obedient euāngelio dñi nr̄i ihu xp̄i qui pe
nas dabunt in interitu etnas remoti a facie dñi ⁊ gl̄ia
uirtutis ei⁹. cum uenerit gl̄ificari in scis suis. ⁊ admi
rabilis fi in oīb⁹ qui credider̄. qr̄ creditum ē testi
monium nr̄m sup uos in die illo. in quo etiam orem⁹
semp p uobis. ut dignet̄ uos uocatione sua dē nr̄. ⁊
impleat omem uoluntatē bonitatis. ⁊ opus fidei in uir
tute. ut clarificet̄ nom̄ dñi nr̄i ihu xp̄i in uobis ⁊ uos in
illo secm gr̄iam dei nr̄i ⁊ dñi ihu xp̄i. .ii.

Rogam⁹ aut̄ uos fres p aduentum dñi nr̄i ihu xp̄i ⁊
nr̄e congregationis in ipm. ut ſi cito moueamini a ue
ſtro sensu neq; ꝛreamini neq; p spm neq; p sermonem.
neq; p epl̄am tam q̄ p nos missam q̄ instet dies dñi. ſic
quis uos seducat ullo m̄o. qm̄ nisi uenerit discessio primū
⁊ reuelat⁹ fuerit homo pecti. filius pditionis qui aduſat̄ ⁊ ex
tollit̄ supra omne qđ dicit̄ dē aut qđ colit̄. ita ut in templo
dei sedeat ostendens se tam q̄ sit dē. Non retinetis qđ cū
adhuc eem apd uos hec dicebam uob⁹. Et nc̄ quid de
neat scitis ut reuelet̄ in suo tempe. Jam mysterium
iam operat̄ iniquitatis tantū ut qui tenet nc̄ teneat do
nec de medio fiat. Et tunc reuelabit̄ ille iniquus quē
dñs ihc interficiet spu oris sui. ⁊ destruet illustratione
aduent⁹ sui. Eum cui⁹ ē aduent⁹ secm operationē sathā
ne. in omi uirtute ⁊ signis ⁊ pdigiis mendacibus. ⁊ i omi
seductione iniquitatis his qui pereunt eo qđ caritatem
ueritatis n̄ receperunt. ut salui fierent. Jdo mittet illis
dē operationem erroris. ut credant mendacio. ut iudicen
tur omes qui n̄ crediderunt ueritati. ſ; consenserunt in
iquitati. Nos aut̄ debemus gr̄as agere dō semp p uob⁹
fres dilecti a dō. qđ elegerit uos dē primitias in saluti
ficationem spūs ⁊ fide ueritatis in qua ⁊ uocauit uos
p euāngl̄iū nr̄m in adquisitionē gl̄ie dñi nr̄i ihu xp̄i.

Itaq; fres state ⁊ tenete traditiones quas didicistis
siue p sermonē siue p epl̄am nr̄am. Ipe aut̄ dñs ur̄ ihc ⁊
dē ⁊ pat̄ nr̄ qui dilexit nos. ⁊ dedit consolationē etnam ⁊
spem bonam in gr̄ia. exhortet̄ corda ua ⁊ confirmet̄ in omi
ope ⁊ sermone bono. De cetero fres orate p nobis. ut sermo
dei curratur ⁊ clarificet̄ sicut ⁊ apd uos. ⁊ ut liberem̄ ab impor
tunis ⁊ malis hominib⁹. Non enim omium ē fides. fidelis
aut̄ dñs ē. qui confirmabit uos ⁊ custodiet a malo. Confi
dimus aut̄ in dño de uob⁹. qđ ea que ꝑcepim⁹ ⁊ facitis ⁊ fac
ietis. Dñs aut̄ dirigat corda ua in caritate dei ⁊ patientia xp̄i.
Denuntiam⁹ aut̄ uob⁹ fres in nomine dñi nr̄i ihu xp̄i.
ut subtrahatis uos ab omi fre ambulante inordinate ⁊
non secm traditionē quam acceperunt a nobis. .iii.
Ipi enim scitis quēadmodū oporteat imitari nos. qm̄ n̄
inquieti fuim⁹ inter uos. neq; gratis panem manducauim⁹
ab aliquo. ſ; in labore ⁊ fatigatione nocte ⁊ die operantes
ne quem ur̄m grauarem⁹. Non qm̄ n̄ habuerim⁹ potestatē.
ſ; ut nos met ipos formam daremus uobis ad imitandū nos.
Nam ⁊ cum essemus apud uos. hoc denuntiabam⁹ uob⁹ qm̄
si quis n̄ uult operari. nec manducet. Audiuim⁹ enim inter
uos quosdam ambulare inquiete nichil operantes. ſ; curio
se agentes. His aut̄ qui ei⁹modi sunt denuntiam⁹ ⁊ obsecra
mus in dño ihu xp̄o ut cum silentio operantes suum panē
manducent. Vos aut̄ fres nolite deficere bñfacientes.
in xp̄o ihu dño nr̄o. Qđ si quis n̄ obedierit uербо nr̄o. p epi
stolam hunc notate. ⁊ ne commisceamini cū illo. ut confun
datur. Et nolite q̄si inimicū estimare. ſ; corripite ut fra
trem. Ipe aut̄ dñs pacis det uobis pacem sempiternam in om̄i
loco. Dñs cum omib⁹ uobis. Salutatio mea manu pau
li. qđ est signum. In omi epla ita scribo. Gr̄a dñi nr̄i ihu
xp̄i cum omib⁹ uob⁹. amen. Explicit .ii. epla ad the.

Timotheum Argumētū in epl̄a .i. ad timotheū

Instruit ⁊ docet de ordinatione epor̄ ⁊ diaconi ⁊ de
ecclāstice disciplina. Incipit epla .i. ad ti. .i.

Paulus apls xp̄i ihu. secm imperium
dei saluatoris nr̄i ⁊ xp̄i ihu spei nr̄e.
timotheo dilecto filio in fide. gr̄ia. mi
sericordia ⁊ pax a dō patre nr̄o ⁊ xp̄o ihu
dño nr̄o. Sicut rogaui te ut remane
res ephesi. cum irem in macedoniam
⁊ denuntiares quibusdam ne aliter docerent. neq; in
tenderent fabulis ⁊ genealogiis interminatis que quaes
tiones p̄stant magis qm̄ edificationē dei que ē in fide.
Finis aut̄ p̄cepti ē caritas de corde puro ⁊ conscia bona
⁊ fide non ficta. A quibus quidam aberrantes conuersi
sunt in uaniloquium uolentes esse legis doctores. non
intelligentes neq; que loquuntur. neq; de quibus affir
mant. Scim⁹ aut̄ qm bona ē lex. ſ; quis ea legitime
utat̄ sciens hoc qm̄ iusto lex n̄ est posita. ſ; iniustis
⁊ n̄ subditis impiis. ⁊ peccatoribus. sceleratis. ⁊ contami
natis. patricidis. ⁊ matricidis. homicidis. fornicariis
masculorum concubitoribus. plagiariis. mendaciis. pe
riuris. ⁊ si quid aliud sane doctrine aduſat̄ que ē secm
euāngl̄ium gl̄ie beati dei quod creditum est mihi. .ii.
Gratias ago ei qui me confortauit xp̄o ihu dño nr̄o
qm fidelem me existimauit ponens in ministerio
qui prius fui blasphemus ⁊ ꝑsecutor ⁊ contumeliosus.
Sed misericordiam dei consecutus sum. qm̄ ignorans feci in in
credulitate. Superhabundauit aut̄ gr̄a dñi nr̄i. cum
fide ⁊ dilectione que ē in xp̄o ihu. Fidelis sermo ⁊ omi
acceptione dignus. qm̄ xp̄s ihc uenit in hunc mundū
peccatores saluos facere. quorum primus ego sum. Sed ideo
misericordiam consecutus sum. ut in me primo ostenderet xp̄s

ihc omem patentiam ad informationē eoꝝ qui credūt
sunt illi in uitam eternam. Regi aut̄ sclorꝝ īmortali in
uisibili soli deo honor ⁊ gla in scla sclorꝝ. aō. Hoc p̄cepū
cōmendo t̄ filii timothee scām p̄cedentes in te p̄phias. ut
milites in illis bonam militiam. habēs fidem ⁊ bonā scām
q̄m quidam repellentes circa fidem naufragauerūt. ex qui
bus est hymeneus ⁊ alexander. quos tradidi sathane ut dis
cant nō blasphemare. Obsecro ḡ p̄mum oīum fīt obsecratio
nes. oīones. postulationes. gīarum actiones. p̄ oībz hoīb
p regibz ⁊ oībz qui in sublimitate sunt constituti. ut q̄e
tam ⁊ tranquillam uitam agamꝰ. in oī pietate ⁊ castitate.
Hoc enim bonū ē ⁊ acceptum coram saluatore nr̄o deo qui oēs
homines uult saluos fīi ⁊ ad agnitionē ueritatis uenire. iii.
Unus enim deus. unus ⁊ mediator dei ⁊ hominū homo x̄c ihc.
qui dedit redemptionē semet ipm p oībz testimoniū
temp̄ibz suis. in quo positus sum ego p̄dicator ⁊ apls. ueri
tatem dico nō mentior doctor gentium in fide ⁊ ueritate. Volo ḡ ui
ros orare in oī loco leuantes puras manus. sine ira ⁊ discep
tatione. Similit̄ ⁊ mulieres in habitu ornato. cū uerecundia
⁊ sobrietate ornantes se. nō in tortis crinibz. aut auro. aut
margaritis ul̄ueste p̄tiosa. s; qd decet mulieres. p̄mittentes
pietatem p opa bona. Mulier in silentio discat. cū oī sub
iectione. Docere aut̄ mulierē nō p̄mitto. neq; dñari in uirū.
s; esse in silentio. Adam enim p̄mus format̄ est. deinde eua.
Et adam nō ē seductus. mulier aut̄ seducta in p̄uaricatiōe
fuit. saluabit̄ aut̄ p filiorū gnationem. si p̄manserint in
fide ⁊ dilectione ⁊ scīficatione cum sobrietate. iii.
Fidelis sermo. Si quis epatum desiderat. bonū opus de
siderat. Oportet aut̄ epm irreprehensibilem esse. unius
uxoris uirum. sobrium. prudentem. ornatū. pudicum.
doctorem. nō uinolentum. nō percussorem. s; modestum. nō
litigiosum. nō cupidū. Sue domui bñ p̄positū. filios hñ
tem subditos cum oī castitate. Si quis aut̄ domui sue
p̄esse nescit. q̄m eccle dei diligentiam habebit. Non neophi
tum. ne in superbiam elat̄ in iudicium incidat diaboli.
Oportet aut̄ illum ⁊ testimoniū hre bonū ab his qui foris
sunt. ut nō in obprobrium incidat ⁊ laqueum diaboli. Dia
conos similit̄ pudicos. nō bilingues. nō multo uino deditos.
nō turpe lucrum sectantes. Habentes mysterium fidei in ꝯscia
pura. Et hi aut̄ probent̄ p̄mū ⁊ sic ministrent. nullū crimen
habentes. Mulieres similit̄ pudicas. nō detractrices. sobrias. fideles
omnibz. Diaconi sint unius uxoris uiri qui filiis suis bñ p
sint ⁊ suis domibz. Qui enim bñ ministrauerint. gradum sibi
bonū adquirūt ⁊ multam fiduciam in fide que ē in xp̄o ihu.
Hec t̄ scribo spans me uenire ad te cito. Si aut̄ tardauero.
ut scias q̄m oporteat te in domu dei uiuere. que ē eccla dei ui
ui. columpna ⁊ firmamentum ueritatis. Et manifeste mag
nū ē pietatis sacramentum q̄d manifestatū ē in carne. iusti
ficatum ē in spū. apparuit angelis. p̄dicatum ē gentibz. cre
ditum ē in mundo. assumptum ē in gla. v.
Spūs aut̄ manifeste dicit. q̄ in nouissimis temp̄ibz discē
dent quidam a fide. attendentes spiritibz erroris ⁊ doctrinis
demoniorū in hypocrisi loquentium mendaciū ⁊ cauteriatam
habentium suam ꝯscīam. p̄hibentium nubere. abstinere a cibis
quos deus creauit ad percipiendū cum gratiarum actione fidelib⁹
⁊ his qui cognouerūt ueritatem. q̄ oīs creatura dei bona ⁊ nichil
reiciendū q̄d cum gratiarū actione percipit. Scīficat̄ enim p
uerbum dei ⁊ oīonem. Hec ponens frībz bonus eris minist̄
xp̄i ihu. enutritus uerbis fidei ⁊ bone doctrine q̄m assecutus
es. Ineptas aut̄ ⁊ aniles fabulas deuita. Exerce aut̄ te
ipm ad pietatem. Nam corpalis exercitatio ad modicū
utilis est. pietas aut̄ ad oīa utilis ē. p̄missionem
habens uite que nunc est ⁊ future. vi.

Fidelis sermo ⁊ oī acceptione dignus. In hoc enim la
boramus ⁊ maledicimur. q̄ speramus in deo uiuo. qui
est saluator oīum hominū. Adolescentiam tuam nemo
contemnat. s; exemplum esto fidelibus. in uerbo. in conuersatione.
in caritate. in fide ⁊ castitate. Dum uenio. attende lectio
ni ⁊ exhortationi doctrine. Noli negligere gram que in te ē
que data ē t̄ p prophetiam cum impositione manuū p̄sbiterii.
Hec meditare. in his esto. ut p̄fectus tuus manifestus sit
oībz. Attende t̄ doctrine. insta in illis. Hoc enī faciens.
⁊ te ipm saluum facies ⁊ eos qui te audiunt. Seniorem
ne increpaueris. s; obsecra ut patrem. iuuenes ut fres. anꝰ
ut matres. iuuenculas ut sorores in oī castitate. Vidu
as honora que uere uidue sunt. Si qua aut̄ uidua filios
aut nepotes hꝫ discat p̄mum domū suam regere ⁊ mutuā
am uicem reddere parentibz. hoc enim acceptum ē coram deo.
Que aut̄ uidua est ⁊ desolata. speret in deum ⁊ instet obsecra
tionibz ⁊ oīonibz die ac nocte. Nam que in deliciis ē. uiua
liens mortua ē. Et hoc p̄cipe. ut irreprehensibiles sint. Si q̄s
aut̄ suoꝝ ⁊ maxime domesticoꝝ curam nō hꝫ. fidem ne
gauit. ⁊ ē infideli deteriꝰ. Vidua eligat̄ nō min⁹ lx. annoꝝ
que fuit unius uiri uxor. in operibz bonis testimoniū hñs.
si filios educauit. si hospitio recepit. si scoꝝ pedes lauit. si
tribulationem patientibz subministrauit. si omē opꝰ bo
num subsecuta ē. Adolescentiores aut̄ uiduas deuita.
Cum enim luxuriate fuerint. in xp̄o nubere uolunt. hñtes
dampnationē. q̄ primam fidem irritam fecerūt. Simul
aut̄ ⁊ otiose discunt circuire domos. nō solum otiose. s; ⁊
uiose ⁊ curiose loquentes que nō oportet. Volo ḡ iuniores
nubere. filios procreare. matresfamilias esse. nullam occōnē
dare aduersario maledicti gra. Jam enim quedam conuer
se sunt retro post sathanā. Si quis fidelis. ul̄ si qua fidelis
hꝫ uiduas. subministret illis. ⁊ nō grauet eccla. ut his
que uere uidue sunt sufficiat. vii.
Qui bñ p̄sunt p̄bri. duplici honore digni habeant̄.
maxime qui laborant in uerbo ⁊ doctrina. Dicit enī
scriptura. Non infrenabis os bouis terentis. Et dignus est
operarius mercede sua. Adu̅sus p̄brum. accusationē noli re
cipere. nisi sub duobz ⁊ tribz testibz. Peccantes coram oībz ar
gue. ut ⁊ ceteri timorem habeant. Testor coram deo ⁊ xp̄o
ihu ⁊ electis angelis. ut hec custodias sine p̄iudicio nichil
faciens. in aliam p̄tem declinando. Manus cito nemini
īposueris. neq; communicaueris peccatis alienis. Te ipm castū
custodi. Noli adhuc aquam bibere. s; uino modico utere. p̄p
stomachum tuum. ⁊ frequentes tuas infirmitates.
Quoꝝdam hominū peccā manifesta sunt. precedentia
ad iudiciū. quosdam aut̄ subsequuntur. Similit̄ ⁊ facta bo
na manifesta sunt. ⁊ que aliter se habent abscondi nō possunt.
Quicūq; sunt sub iugo seruitutis dnos suos oīno honore dig
nos arbitrentur. ne nomen dei ⁊ doctrina blasphemet̄. Qui
aut̄ fideles hñt dnos. nō contemnant quia fres sunt. s;
magis seruiant quia fideles sunt ⁊ dilecti. qui bñficii par
ticipes sunt. Hec doce ⁊ exhortare. Si quis aliter docet. ⁊
nō adquiescit sanis sermonibz dñi nri ihu xp̄i. ⁊ ei que
secundum pietatem ē doctrine. superbus nichil sciens. s; languens
circa questiones ⁊ pugnas uerborū. ex quibz oriunt̄ inui
die. contentiones. blasphemie. suspitiones male. conflic
tationes hominū mente corruptorum. ⁊ qui a ueritate priuati
sunt existimantium questum esse pietatem. viii.
Est aut̄ questus magnus pietas. cum sufficientia. Nichil
enim intulimus in hunc mundū. haut dubium quia
nec auferre quid possumus. Habentes aut̄ alimenta ⁊ quibus
tegamur. his contenti simus. Nam qui uolunt diuites fi
ri. incidunt in temptationem ⁊ laqueum diaboli ⁊ desideria

multa ⁊ inutilia ⁊ nociua · que ⁊ iungunt hominel in interi
⁊ pditionē. Radix enim omīum malo⁊ ē cupiditas. q̄ quī
dam appetentes errauerunt a fide ⁊ inseruer̄ se doloribus
multis. Tu aut̄ o homo dī hec fuge. sectare ū iustitiam. pie
tatem. fidem. caritatem. patientiam. mansuetudinē. certa
bonū ⁊tamen fidei. apphende uitam eternam in qua uocat̄ es.
⁊ confessus bonam confessionem coram multis testibꝫ. phe
cipio t̄ coram dō qui uiuificat omīa. ⁊ xpō ihu. qui testimō
ium reddidit sub pontio pilato bonam confessionem ut ser
uem mandatū sine macula. irreprehensibile usq⁊ in aduen
tum dñi nr̄i ihu xpi. quem suis temp⁹ ostendet b⁹ ⁊ solꝰ
potens rex regum ⁊ dñs dñantiū. qui solus hē immortalitatē
⁊ lucem habitat inaccessibilem. quem nullus hominum
uidit. sꝫ nec uidē potest. cui honor ⁊ imp̄iū sempiternum aḡ.
Diuitibꝫ huī scī precipe nō sublime sape. neq⁊ sperare in incto
diuitiarū. sꝫ in dō uiuo qui pstat nob omīa habunde ad fru
endum. bñ agere. diuites fī in opibꝫ bonis. facile tribuere
communicare thesaurizare sibi fundamentum bonū in futurum
ut apphendant ueram uitam. O timothee depositū custo
di. deuitans profanas uocum nouitates ⁊ oppositiones fal
si nōis scīē. quam quidam promittentes circa fidem exciderūt.
Gr̄a tecum. aḡ. Explicit epla · i · ad timoth · arguūtum
Item timotheo scribit de exhortatione martirii ⁊ in sca
omīs regule ueritatis ⁊ quid futurum sit temp⁹ nouissimis.
⁊ de sua passione scribens ei ab urbe roma. Incipit epla · ii ·
Paulus ap̄s xpi ihu p uoluntatem dī. i.
secūm promissionem uite que ē in xpō ihu.
timotheo karo filio. gr̄a. mia. pax a deo
pre ⁊ xpo ihu dño nr̄o. Gr̄as ago deo cui
seruio a pgenitoribꝫ in scīa pura. q̄m
sine intermissione habeam tui memoriā
in orationibꝫ meis nocte ac die desiderans te uidere. memor
lacrimarum tuarū ut gaudio implear. recordationem
accipiens ei⁹ fidei que ē in te nō ficta. que ⁊ habitauit
primum in auia tua loide ⁊ matre tua eunice. Certꝰ sū
aut̄ q̄ ⁊ in te. ip̄m q̄m cām admoneo te. ut resuscites ḡm
dī que ē in te p impositionē manuū mearū. Non enim
dedit nob dūs spīm timoris. sꝫ uirtutis ⁊ dilectionis ⁊ so
brietatis. Uoluntaq⁊ erubescē testimoniū dñi nr̄i neq⁊
me uinctum eius. sꝫ collabora euangelio. secūm uirtutem
dī qui nos liberauit ⁊ uocauit uocatione scā. nō secūm opa
nr̄a. sꝫ secūm ppositum suum ⁊ grām que data ē nobis
in xpō ihu ante tempa secularia. manifestata ē aut̄ nūc
p illuminationē saluatoris nr̄i ihu xpi. qui destruxit
quidē mortem. illuminauit aut̄ uitam ⁊ incorruptionem.
p euāngliū in quo positus sum ego p̄dicator ⁊ apls ⁊ magi
ster gentiū. Ob q̄m cām etiam hec patior. sꝫ nō confundor.
Scio enim cui credidi ⁊ certus sum q⁊ potens ē depositum me
um seruare in illum diem. formam habe sanoꝝ uerboꝝ q̄
a me audisti in fide ⁊ dilectione in xpō ihu. Bonum depositū
tum custodi p spīm scīm qui habitat in nobis. ii.
Scis enim hoc q̄d auersi sunt a me omes qui in asia sūt ex quib⁹
est phigelus ⁊ hermogenes. Det misericordiam dūs onesifo
ri domui q⁊ sepe me refrigerauit ⁊ catenam meam nō erubu
it domui q⁊ sepe me refrigerauit ⁊ catenam meam nō erubu
it. sꝫ cum romam uenisset. solicite me quesiuit ⁊ inue
nit. Det illi dūs inuenire misericordiam a dño in illa die. Et q̄ta
epheso ministrauit. tu melius nosti. Tu g̣ fili mi confortare
re in grā que ē in xpō ihu. ⁊ que audisti a me p multos te
stes. hec cōmenda fidelibꝫ hominibꝫ qui idonei erunt ⁊ alios
docere. Labora sicut bonus miles xpi ihu. Nemo militans dō:
implicat se negotiis secularibꝫ. ut ei placeat cui se probauit.
Nam ⁊ qui certat in agone non coronat̄ nisi legitime certauerit.
Laborantem agricolam oportet primum de fructibꝫ percipere.
Intelligē que dico. Dabit enim t̄ dūs in omnibꝫ intellec
tum. Memor esto ihm xpm resurrexisse a mortuis ex se
mine dauid secūm euāngliū meū in quo laboro usq⁊ ad
uincula q̄si malefactor. sꝫ uerbum dī nō est alligatum. Idō
omīa sustineo pp electos ut ⁊ ipi salutem consequantur.
que est in xpō ihu cum gloria celesti. iii.
Fidelis sermo. Nam si cōmortui sumus ⁊ conuiuemus. Si sus
tinemus ⁊ conregnabimus. Si negauimus ⁊ ille negabit
nos. Si nō credimus ⁊ ille fidelis permanet. negare seipm si
potest. Hec cōmoneo testificans coram dño. Noli uerbis cō
tendere. nichil utile est. in ad subuersionem audientium. Solli
cite cura te ipm probabilem exhibere dō. operariū inconfu
sibilem recte tractantē uerbum ueritatis. Profana aut̄ et in
aniloquia deuita. multum enim proficient ad impietatem.
⁊ sermo eoꝝ ut cancer serpit. e quibꝫ est hymeneus ⁊ philetus
qui a ueritate exciderunt. dicentes resurrectionē iam factam.
⁊ subuerterunt quorundam fidem. Sed firmum fundamentum
dī stat. hūs signaculum hoc. Cognouit dūs qui sunt ei.
⁊ discedat ab iniquitate omis qui nominat nomen dñi.
In magna aut̄ domo nō solum sunt uasa aurea ⁊ argentea.
sꝫ ⁊ lignea ⁊ fictilia. Et quedam quidē in honorem. quedā
aut̄ in contumeliam. Si quis aut̄ emundauerit se ab istis
erit uas in honorem sanctificatum ⁊ utile dño. ad omne opus bo
num paratum. Juuenilia aut̄ desidia fuge. Sectare ū iusti
tiam. fidem. caritatem. pacem cum his qui inuocant dñm
de corde puro. Stultas aut̄ ⁊ sine disciplina quēstiones
nesciens deuita. sciens q⁊ generant lites. Seruum aut̄ dñi nō
oportet litigare. sꝫ mansuetum esse ad omnes. Docibilem.
patientem. cū modestia corripientem eos qui resistunt.
ne forte det illis dūs penitentiam ad cognoscendam ueritatem.
⁊ resipiscant a diaboli laqueis. a q̄ captiui tenent ad ipius
uoluntatem. iii. Hoc aut̄ scito q̄ in nouissimis diebꝫ
instabunt tempora periculosa ⁊ erunt homines se ipos
amantes. cupidi elati. superbi. blasphemi. parentibꝫ non
obedientes. ingrati. scelesti. sine affectione. sine pace. crimi
natores. incontinentes. immites. sine benignitate. proditores.
protervi. tumidi. uoluptatum amatores magis quā dei.
habentes speciem quidē pietatis. uirtutem aut̄ eius abnegantes.
⁊ hos deuita. Ex his enim sunt qui penetrant domos. ⁊
captiuas ducunt mulierculas onustas peccatis. que du
cuntur uariis desideriis. semper discentes. ⁊ numq̄ ad sciam
ueritatis puenientes. Quemadmodū aut̄ iannes ⁊ mambres
restiterunt moysi. ita ⁊ hi resistunt ueritati. Homines cor
rupti mente. reprobi circa fidem. sꝫ ultra non proficient. Insipien
tia enim eorum manifesta erit omnibꝫ sicut ⁊ illorum fuit. Tu
aut̄ assecutus es meam doctrinam. institutionem. propositum.
fidem. longanimitatem. dilectionem. patientiam. persecu
tiones. passiones. qualia mihi facta sunt antiochie iconio lys
tris. quales persecutiones sustinui. ⁊ ex omnibꝫ me eripuit
dūs. Et omes qui uolunt pie uiuere in xpō ihu. persecutio
nem patientur. Mali aut̄ homines ⁊ seductores. proficient
in peius. errantes. ⁊ in errorem mittentes. Tu uero per
mane in his que didicisti ⁊ credita sunt tibi. sciens a quo
didiceris. ⁊ q⁊ ab infantia sacras litteras nosti. que te pos
sunt instruere ad salutem per fidem que ē in xpō ihu. v.
Omnis scriptura diuinitus inspirata. utilis ē ad docen
dum. ad arguendū. ad corripiendū. ad erudiendū
in iustitia. ut perfectus sit homo dī. ad omne opus bonum in
structus. Testificor coram dō ⁊ xpō ihu. qui iudicaturus ē
uiuos ac mortuos ⁊ aduentum ipius. ⁊ regnum eius. predica
uerbum. insta importune oportune. Argue. obsecra. in
crepa in omni patientia ⁊ doctrina. Erit enim tempus cū
sanam doctrinā non sustinebunt. sꝫ ad sua desideria coa

ceruabunt s magistros prurientes auribz. Et a ueritate quidem auditum auertent: ad fabulas autem conuertentur.
Tu uero uigila. in omnibz labora. opus fac euangliste. ministerium tuum impple. sobrius esto. Ego enim iam delibor. et tempus resolutionis mee instat. Bonum certamen certaui. cursum consummaui. fidem seruaui. In reliquo reposita est mihi corona iustitie. quam reddet mihi dns in illa die iustus iudex. Non solum autem mihi. sed et his qui diligunt aduentum eius.
Festina uenire ad me cito. Demas enim me ·vi·
dereliquit. diligens hoc seculum. et abiit thessalonicam. Crescens. in galathiam. Titus in dalmatiam. Lucas est mecum solus. Marcum assume. et adduc tecum. Est enim mihi utilis in ministerium. Tichicum autem misi ephesum. Penulam quam reliqui in troade apud carpum ueniens affer tecum. et libros. maxime autem membranas. Alexander eramus. multa mala mihi ostendit. Reddet illi dns secm opa ei. quem et tu deuita. Valde enim restitit ubis nris. In prima mea defensione nemo mihi affuit. sed omnes me dereliquerunt. non illis imputetur. Dns autem mihi astitit et confortauit me ut per me predicatio impleretur. et audiant omnes gentes. Et liberatus sum de ore leonis. liberauit me dns ab omni opere malo et saluum faciet in regnum suum celeste. cui gla in scla sclorum amen. Salutat priscam et aquilam. et onesiphori domum. Erastus remansit corinthi. trophimum autem reliqui infirmum mileti. festina ante hyemem uenire. Salutat te eubolus. et pudens et linus. et claudia et fres omnes. Dns ihc xpc cum spu tuo. Gra nobcum. amen. Explicit epla ·ii· ad
Tytum cmonefacit cmoch. Arguitur in epla ad tytum.
et instruit de constitutione pbrorum et de spitali conuersatione et hereticis uitandis qui in ecclesia iudaicas credunt.
Incipit epla ad tytum. ·i·
Paulus seruus dei. apls aut ihu xpi. secm fidem electorum dei et agnitionem ueritatis que secm pietatem est in spe uite eterne quam promisit qui non mentitur deus ante tempora secularia. manifestauit autem temporibz suis uerbum suum in predicatione que credita est mihi secm preceptum saluatoris nri dei tytho dilecto filio secm communem fidem. gra et pax a deo patre. et xpo ihu saluatore nro. Huius rei gra reliqui te crete ut ea que desunt corrigas et constituas per ciuitates presbiteros. sicut et ego tibi disposui. Si quis sine crimine est. unius uxoris uir. filios habens fideles. non in accusatione luxurie. aut non subditos. Oportet enim episcm sine crimine esse. sicut dei dispensatorem. non superbum. non iracundum. non uinolentum. non percussorem. non turpis lucri cupidum. sed hospitalem. benignum. sobrium. iustum. sanctum. continentem. amplectentem eum qui secm doctrinam est fidelem sermonem. ut potens sit exhortari in doctrina sana et eos qui contradicunt arguere. Sunt enim multi et inobedientes. uaniloqui et seductores. maxime qui de circumcisione sunt. quos oportet redargui. qui uniuersas domos subuertunt docentes que non oportet turpis lucri gra. Dixit quidam ex illis propheta eorum propria. Cretenses semper mendaces. male bestie. uentres pigri. Testimonium hoc uerum est. Quam ob causam increpa illos dure. ut sani sint in fide. non intendentes iudaicis fabulis et mandatis hominum auertentium se a ueritate.
Omnia munda mundis. coinquinatis autem et infidelibz nichil mundum. sed inquinate sunt eorum et mens et conscia. Confitentur se nosse deum. factis autem negant. cum sint abhominati et incredibiles et ad omne opus bonum reprobi. Tu autem loquere que decet sanam doctrinam. Senes ut sobrii sint. pudici. prudentes. sani in fide. in dilectione
in patientia. Anus similiter in habitu sco. non criminatrices. non uino multo seruientes. bene docentes. ut prudentiam doceant. Adolescentulas ut uiros suos ament. filios suos diligant. prudentes. castas. sobrias. domus curam habentes. benignas. subditas suis uiris. ut non blasphemet uerbum dei. Iuuenes similiter hortare ut sobrii sint. In omnibz te ipm prbe exemplum bonorum operum. in doctrina. in integritate. in grauitate. uerbum sanum irreprehensibile. ut is qui ex aduerso est uereatur. nichil habens malum dicere de nobis. Seruos dnis suis subditos esse. in omnibz placentes non contradicentes. non fraudantes. sed in omnibz fidem bonam ostendentes. ut doctrinam saluatoris dei nri ornent in omnibus. ·iii·
Apparuit enim gra dei saluatoris nri omnibz hominibz erudiens nos. ut abnegantes impietatem et secularia desideria. sobrie et iuste et pie uiuamus in hoc seculo. exspectantes beatam spem et aduentum gle magni dei et saluatoris nri ihu xpi. qui dedit semet ipm pro nobis ut nos redimeret ab omni iniquitate et mundaret sibi ipm acceptabilem sectatorem bonorum operum. Hec loquere et exhortare. et argue cum omni imperio. Nemo te contemnat. Admone illos principibz et potestatibz subditos esse. dicto obedire. ad omne opus bonum paratos esse. neminem blasphemare. non litigiosos esse. sed modestos. Omnem ostendentes mansuetudinem ad omnes homines.
Eramus enim et nos aliquando insipientes. incredduli ·iiii·
errantes. seruientes desideriis et uoluptatibz uariis in malitia et inuidia agentes. odibiles. odientes inuicem. Cum autem benignitas et humanitas apparuit saluatoris nri dei. non ex operibz iustitie que fecimus nos. sed secm suam misericordiam saluos nos fecit. per lauacrum regenerationis et renouationis spi sci quem effudit in nos habunde per ihm xpm saluatorem nrm. ut iustificati gra ipius heredes simus secm spem uite eterne. Fidelis sermo est. et de his uolo te confirmare. ut curent bonis operibz presse. qui credunt deo. Hec sunt bona et utilia hominibz. Stultas autem questiones et genealogias et contentiones et pugnas legis deuita. Sunt enim inutiles et uane. Hereticum hominem post unam et secundam correptionem deuita. sciens quia subuersus est qui eius modi est. et delinquit. cum sit proprio iudicio condemnatus. Cum misero ad te artemam aut tychicum festina ad me uenire nicopolim. Ibi enim statui hyemare. Zenam legis peritum et apollo sollicite premitte. ut nichil illis desit. Discant autem et nri bonis operibz presse ad usus necessarios. ut non sint infructuosi. Salutant te qui mecum sunt omnes. Salutа eos qui nos amant in fide. Gra dei cum omnibz uobis. amen. Ex
Philemonem pl epla ad tytum. arguitur in epla ad philemonem familiarem suum facit. pro onesimo seruo ei. monem.
Scribit autem ei ab urbe roma. de carcere.
Incipit epla ad philemonem. ·i·
Paulus uinctus ihu xpi et timotheus frater philemoni dilecto adiutori nro et appie sorori karissime et archippo commilitoni nro et ecclesie que in domu tua est. gra uobis et pax a deo patre nro et dno ihu xpo. Gratias ago deo meo semper memoriam tui faciens in orationibus meis. audiens caritatem tuam et fidem quam habes in dno ihu et in omnes scos. ut communicatio fidei tue euidens fiat in agnitione omnis boni in xpo ihu. Gaudium enim magnum habui et consolationem in caritate tua. quia uiscera scorum requieuerunt per te frater. ·ii·
Propter quod multam fiduciam habens in xpo ihu imperandi tibi. quod ad rem pertinet. propter caritatem magis obsecro. cum sis talis ut paulus senex. nunc autem et uinctus ihu xpi. Obsecro te pro meo filio quem genui in uin-

iij.

culus onestimo: qui t aliqñ mutulus fuit. ñc aut ~ t ~ m utulus quem remulit t. Tu aut illum id est uiscera mea suscipe. filiuum meũ kĩmũ quem ego uolueram mecũ detinere ut p te mĩ ministraret in uinculis euangliũ. Sine consilio aut tuo nich uolo facere: uti ne uelut ex necessitate bonum tuum eẽt. sz uoluntarium. forsitan enĩ id dilcessit ad horam a te: ut eternum illum recipes. iam ñ ut seruum. sz pro seruo carissimũ frem maxime mĩ. qnto autem magis tibi ~ in carne ~ in dño. Si g habes me socium: suscipe illum sic me. Si aut aliquid nocuit t aut debet: hoc mĩ imputa. Ego paulus scripsi mea manu. Ego reddam ut ñ dicam t qđ ~ te ipm mĩ debes. Ita fr ego te fruar in dño. refice uiscà mea in dño. Confidens in obedientia tua scripsi t: sciens qñ ~ supra id qđ dico facies. Simul aut ~ para mĩ hospitium. nam spo p orones uras donari me uobis. Salutat te epaphras concaptiuus meus in xpo ihu. marcus aristarchus. demas. lucas. adiutores mei. Gra dñi nri ihu xpi cum spiritu uro. dñi. Expl epla pauli ad phi. Argu

Primus dicendum ẽ mtum in epla pauli ad hebreos. cur apls paulus in hac epla scribendo ñ seruauit morem suum. ut ul uocabulum nris sui ul ordinis describeret dignitatẽ. Hec causa ẽ qđ ad eos scribens qui ex circumcisione credidant. qi gentium apls ~ ñ ebreor: sciens quoz eor superbiam. suamq humilitatẽ ipe demonstrans. mtum officii sui uoluit ante ferre. Nam simili modo etiã uidet apls pr humilitatem in epla sua nom suum eadem rone ñ posuit. Hanc g epam scribit apls ad hebreos cõscriptam hebraica lingua transisse. cui sensum ~ ordinẽ retinens lucas eruditissimus greci sermonis compositor. Incipit epla pauli ad hebreos.

Multifarie multisq modis olim ds lo i quens patribz in pphis. nouissime diebz istis locutus est nobis in filio quẽ constituit hẽdem uniuersor. p quem fecit ~ sla. Qui cum sit splendor gle. ~ figura substãie ei: portansq omia uerbo uirtutis sue purgationem peccatorum faciens. sedet ad dexteram maiestatis in excelsis. tanto melior angelis effectus qnto differentius p illis nom hereditauit. Cui enim dixit aliquando angelorum filius meus es tu ego hodie genui te. Et rursum. Ego ero illi in patrem ~ ipe erit mihi in filium. Et cũ rursum introducit p mogenitũ in orbem trẽ dicit. Et adorent eum omes angli di. Et ad angelos quidem dicit. Qui facit angelos suos spũs. ~ ministros suos flammam ignis. Ad filium aut. Thronus tuus ds in scm scli. uirga equitatis uirga regni tui. Dilexisti iustitiam ~ odisti iniquitatẽ. propea unxit te ds ds tuus oleo exultationis p participibz tuis. Et tu in principio dñe trram fundasti. ~ opa manuũ tuarum sunt celi. Ipsi pibunt tu aut permanebis. ~ omes ut uestimtum uetustescent. Et uelut amictum mutabis eos. ~ mutabuntr. tu aut idem ipe es. ~ anni tui ñ deficient. Ad quem aut angelorum dixit aliq do sede ad dexteram meam quo adusq ponam inimicos tuos scabellũ pedum tuorum. Nonne omes sunt administratorii spũs. in ministrium missi pp eos q hereditatẽ capiũt

Propea haburidanti oportet ii salutis obseruare nos ea que audiuim. ne forte pefluam. Si enim qui p angelos dictus ẽ sermo fcs ẽ firm. ~ omis puaricatio ~ inobedientia accepit iustam mercedis retributionem. qm nos effugiem. si tantam neglexerim salutem. Que cum initium accepisset enarrari p dominũ. ab eis qui audierũ in nos confirmata ẽ. Contestante do signis ~ portentis ~ uariis uirtutibz. ~ spũ scti distributionibz secm suam uoluntatem. Non enim angelis subiecit ds orbem trẽ futurum. de quo loquim. Testatus aut ~ in quodam loco quis dicens. Quid est homo qđ memor es ei aut filius hominis qm uisitas eum. Minuisti eum paulo mi ab angelis gla ~ honore coronasti eum. ~ constituisti eum sup opa manuum tuarũ. Omia subiecisti sub pedibz ei. In eo enim qđ ei omia subiecit: nich dimisit ñ subiectum ei. Nũc aut nec dum uidem omia subiecta ei. Eum aut qui modico qm angelis minoratus ẽ uidem ihm pp passionem mortis gla ~ honore coronatum: ut gra di p omnibz gustaret mortem. Decebat enim eum ipe quem omia ~ p quem omia qui multos filios in glam adducentem auctorem salutis eor p passionẽ consummari. Qui enim sanctificat ~ qui sanctificantur: ex uno omes. Propter qm non confunditr fres eos uocare dicens. Nuntiabo nom tuum fribz meis: in medio ecclie laudabo te. Et iterum. Ego ero fidens in eum. & iterum. Ecce ego ~ puer mei: quos mĩ dedit ds. Quia g pueri ~ municauerũt carnis ~ sanguinis: ~ ipe similr participauit eisdem ut p mortem destrueret eum qui habebat mortis imperium. id ẽ diabolum. ~ liberaret eos qui timore mortis p totam uitam obnoxii erant seruituti. Nusqm enim angelos apprehendit: sz semen abrahe apprehendit. Unde debuit per omia fribz similari: ut misericors fieret ~ fidelis pontifex ad dñm. ut repropitiare delicta pli. In eo enim in quo passus est ipe tentatus potens est ~ eis qui temptantur auxiliari. iii

Unde fres sci uocationis celestis participes. consideratte aplm ~ pontificem confessionis nre ihm qui fidelis ẽ ei qui fecit illum sicut ~ moyses in omi domu illius. Amplioris enim glie iste p moyse dignus habitus ẽ. quanto amplioré hẽ honorem domus qui fabricauit illam. Omis namq domus fabricat ab aliquo. Qui aut omia creauit: ds est. Et moyses quidem fidelis erat in tota domu ei tanq famulus: in testimonium eorum que dicenda erant. Xpe uero tanq filius in domu sua. Que domus sumus nos: si fiduciam ~ glam spei usq ad finem firmam retineamus. Quapropter sicut dicit spũs scs. hodie si uocem ei audieritis nolite obdurare corda ura. sicut in exacerbatione secm diem temptationis in deserto. ubi temptauerũt me patres uri probauerũt ~ uiderunt opa mea. xl. annis. Propter qđ infensus fui generationi huic. ~ dixi semper errant corde. Ipsi aut ñ cognouerũt uias meas: sicut iuraui in ira mea. si introibunt in requiem meam. Uidete fres ne forte sit in aliquo uri malum incredulitatis discedendi a deo uiuo. sz adhortamini uosmet ipos p singulos dies donec hodie cognominat. ut ñ obduretur quis ex uobis fallacia peccati. Participes enim xpi effecti sumus. si tñ initium substãie eius usq ad finem firmam retineamus. dum dicit. Hodie si uocem ei audieritis: nolite obdurare corda ura sicut in illa exacerbatione. Quidam enim audientes exacerbauerũt: sz ñ uniuersi qui profecti sũ ab egypto p moysen. Quibz aut infensus est xl. annis. Nonne illis qui peccauerũt. Quor cadauera prostrata sunt in deserto. Quibz aut iurauit ñ introire in requiem ipsius. nisi illis qui incredduli fuerũt. Et uidem q ñ potuerũt intrare ipp incredulitatem. timeamus g ne forte relicta pollicitatione introeundi in requiem ei existimet aliquis ex uobis deesse. Et enim ~ nobis nunciatum ẽ quemadmodum ~ illis. Sed ñ profuit illis sermo audit. ñ admixtus fidei ex his que audierũt. Ingrediem enim in requiem qui credidim. quemadmodum dixit. sicut iuraui in ira mea. si introibũt in requiem meam. Et quidem operibz ab institutione mundi perfecti: dixit enim quodam loco de die septima sic. Et requieuit ds die septima ab omibz

opibz suis. Et in illo rursum. Introibunt in requiem meam. Quã g supest quosdam introire illam: ⁊ hi quibz prius annunciatũ est introierunt ꝓp incredulitatẽ: iterũ terminat diem quẽdam hodie in dd. dicendo: ꝓ tam longũ tempus sicut suprà dictũ est. Hodie si uocem eius audieritis: nolite obdurare corda uestra. Nam si eis ihc requiem præstitisset: nũquã de alia loqueret post hac die. Itaq relinquit sabbatismus ppl̃o dei. Qui enim ingressus est in requiem eius: etiam ipe requieuit ab opibz suis. sicut a suis ds. festinemus g ingredi in illam requiem: ut ne in idipm quis incidat incredulitatis exemplum. Viuus enim est sermo dei ⁊ efficax. ⁊ penetrabilior omni gladio ancipiti ⁊ pertingens usq ad diuisionem aiæ ac spũs. cõpagum q3 ⁊ medullarũ. ⁊ discretor cogitationũ ⁊ intentionũ cordis. ⁊ nõ est ulla creatura inuisibilis in ospectu eius. Omnia aut nuda ⁊ aperta sũt oculis eius: ad quem nob sermo. Habentes g pontificem magnũ qui penetrauit celos ihm filium dei: teneamus confessionẽ. Non enim habemus pontificem qui non possit cõpati infirmitatibus nris: tẽptatũ aut ꝑ omnia p similitudine absq peccato. v.

Adeamus g cum fiducia ad throni gr̃æ. ut misam consequamur ⁊ gr̃am inueniamus in auxilio opportuno. Omis namq pontifex ex hominibz assumpt̃: p hominibz cõstituit in his que sũt ad dm̃. ut offerat dona ⁊ sacrificia p peccatis: qui condolere possit his qui ignorant ⁊ errant. Quã ⁊ ipe circundat̃ est infirmitate. ⁊ ꝓp ea debet quemadmodũ ꝓp ppl̃o. ita etiam p semetipo offerre p peccatis. Nec quisq sumet sibi honorem: sed qui uocat̃ a deo tamq aaron. Sic ⁊ xps nõ semetipm glorificauit ut pontifex fieret: sed qui locut̃ est ad eum filius meus es tu ego hodie genui te. Quemadmodũ ⁊ in alio loco dicit. Tu es sacerdos in ętnũ secũm ordinem melchisedech. qui in diebz carnis sue preces supplicationesq ad eum qui possit saluum illũ a morte facere. cũ clamore ualido ⁊ lacrimis offerens: exauditus est ꝓ sua reuerentia. Et quidem cum esset filius: didicit ex his q passus est obedientiam. ⁊ consummatus: factus est omnibz obtemperantibz sibi cã salutis ętne. appellatus a deo pontifex iuxta ordinem melchisedech. De quo nob grandis sermo ⁊ interpretabilis ad dicendũ: quoniam imbecilles facti estis ad audiendum. Et enim cũ deberetis magistri esse ꝓp tempus: rursum indigetis ut uos doceamini que sunt elementa exordii sermonũ dei. Et facti estis quibz lacte opus sit: non solido cybo. Omis enim qui lactis est particeps: expers est sermonis iustitie. Paruulus enim est. Perfectorum est autem solidus cybus: eorum qui p consuetudinem exercitatos habent sensus. ad discretionem boni ac mali. Quapꝛ intermittentes inchoationis xpi sermonem. ad perfectionem feramur. non rursum iacientes fundamentum penitentie ab operibz mortuis. ⁊ fidei ad deum. baptismatum doctrine. ⁊ impositionis q3 manuum. ac resurrectionis mortuorum ⁊ iudicii eterni. Et hoc faciemus si quidem permiserit ds. Impossibile est enim eos qui semel sunt illuminati. gustauerint etiam donum celeste. ⁊ participes facti sũt spũs scti. gustauerint nichominus bonum deum uerbum. uirtutes q3 seculi uenturi. ⁊ prolapsi sunt. renouari rursus ad penitentiam: rursum crucifigentes sibimet ipis filium dei. ⁊ ostentui habentes. Terra enim sepe uenientem sup se bibens ymbrem. ⁊ generans herbam opportunam illis a quibz colitur. accipit benedictionem a deo. Proferens aut spinas ac tribulos. reproba est ac maledicto proxima. cuius consummatio in combustionem. vi.

Confidimus aut de uobis dilectissimi. meliora ⁊ uiciniora saluti: tamen ⁊ si ita loquimur. Non enim iniustus ds. ut obliuiscatur operis uestri. ⁊ dilectionis q3 in ostensibus in nomine ipius. qui ministrastis sanctis ⁊ ministratis. Cupimus aut unumquemq uestrum eandem ostentare sollicitudinem ad expletionem spei usq in finem. ut non segnes efficiamini. uerum imitatores eorum qui fide ⁊ patientia hereditabunt promissiones. Abrahe namq promittens ds. quoniam neminem habuit per quem iuraret maiorem: iurauit per semetipm dicens. Nisi benedicens benedicam te. ⁊ multiplicans multiplicabo te. Et sic longanimiter ferens: adeptus est repromissionem. Homines enim per maiorem sui iurant. ⁊ omnis controuersie eorum finis ad confirmationem est iurandum. In quo habundantius uolens ds ostendere pollicitationis hereditibz immobilitatem consilii sui. interposuit iusiurandum. ut per duas res immobiles quibz impossibile est mentiri deum. fortissimum solatium habeamus. qui confugimus ad tenendam propositam spem. quam sicut ancoram habemus aiæ tutam ac firmam. ⁊ introeuntem usq in interiora uelaminis. ubi precursor pro nobis introiit ihc. secundum ordinem melchisedech pontifex factus in ętnũ. Hic enim melchisedech rex salem. sacerdos dei summi. qui obuiauit abrahe regresso a cede regum ⁊ benedixit ei. cui decimas omnium diuisit abraham. Primum quidem qui interpretatur rex iustitie. deinde autem ⁊ rex salem qd est rex pacis. sine patre. sine matre. sine genealogia. neq principium dierum neq finem uite habens. Assimilatus aut filio dei. manet sacerdos in perpetuum. Intuemini aut quantus sit hic. cui ⁊ decimas dedit de principuis abraham patriarcha. Et quidem de filiis leui sacerdotium accipientes. mandatum habent decimas sumere a populo secundum legem. id est a fratribus suis. quamq ⁊ ipi exierunt de lumbis abrahe. Cuius aut generatio non annumeratur in eis. decimas sumpsit ab abraham. ⁊ hunc qui habebat repromissiones benedixit. Sine aut ulla contradictione. quod minus a meliore benedicitur. Et hic quidem decimas morientes homines accipiunt. ibi aut contestatur quia uiuit. ⁊ ut ita dicam sit. per abraham ⁊ leui qui decimas accipit decimatus est. Adhuc enim in lumbis patris erat. quando obuiauit ei melchisedech. Si g consummatio per sacerdotium leuiticum erat. populus enim sub ipo legem accepit. quid adhuc necessarium fuit secundum ordinem melchisedech alium surgere sacerdotem. ⁊ non secundum ordinem aaron dici. Translato enim sacerdotio. necesse est ut legis translatio fiat. In quo enim hec dicuntur de alia tribu est. de qua nullus altario præsto fuit. Manifestum est enim quod ex iuda ortus sit dns noster. in qua tribu nichil de sacerdotibz moyses locutus est. Et amplius adhuc manifestum est. si secundum similitudinem melchisedech exurgeret alius sacerdos. qui non secundum legem mandati carnalis factus est. sed secundum uirtutem uite insolubilis. Contestatur enim quia tu es sacerdos in ętnũ. secundum ordinem melchisedech. vii.

Reprobatio quidem fit precedentis mandati. propter infirmitatem eius ⁊ inutilitatem. Nichil enim ad perfectum adduxit lex. Introductio uero melioris spei. per quam proximamus ad deum. ⁊ quantum est in sine iure iurando. Alii quidem sine iureiurando sacerdotes facti sunt. hic aut cum iureiurando per eum qui dicit ad illum. Juravit dns. ⁊ non penitebit eum. tu es sacerdos in ętnũ. In tantum melioris testamenti sponsor factus est ihc. Et alii quidem plures facti sunt sacerdotes. idcirco quod morte prohibentur permanere. Hic aut eo quod maneat in ętnum. sempiternum habet sacerdotium. Unde ⁊ saluare in perpetuum potest: accedentes per semetipm ad deum. semper uiuens ad interpellandum pro nobis. Talis enim decebat ut nobis esset pontifex. sanctus. innocens. impollutus. segregatus a peccatoribz. ⁊ excelsior celis factus. Qui non habet cotidie necessitatem. quemadmodum sacerdotes. prius pro suis delictis hostias offerre. deinde pro populi. hoc enim fecit semel se offendo. Lex enim homines constituit sacerdotes infirmitatem habentes. sermo aut iurisiurandi qui post legem est. filium in ętnum perfectum. Capitulum aut super ea q

dicunt. talem habem⁹ pontificem. qui consedit in dextra magestatis in celis. sanctor⁹ minister. et tabernaculi uere. quod fixit dns. et non homo. Omnis enim pontifex ad offerenda munera et hostias constituit. Unde necesse est. et hunc habere aliquid quod offerat. Si g̃ esset super terram. nec esset sacerdos cum essent qui offerrent secundum legem munera. qui exemplari et umbre deseruiunt celestium. sicut responsum est moysi. cum consummaret tabernaculum. Vide inquit. omnia facito secundum exemplar quod tibi ostensum est in monte. Nunc autem melius sortitus est ministerium. quanto et melioris testamenti mediator est. qui in melioribus repromissionibus sanctum est. Nam si illud prius culpa uacasset. non utique secundi locus inquireretur. Vitupans enim eos dicit. Ecce dies uenient dicit dns. et consummabo super domum israel. et super domum iuda testamentum nouum. non secundum testamentum quod feci patribus eorum in die qua apprehendi manum illorum ut educerem illos de terra egypti. quia ipsi non permanserunt in testamento meo. et ego neglexi eos dicit dns. Quia hoc testamentum quod disponam domui israel. post dies illos dicit dns. dando leges meas in mentes eorum. et in cordibus eorum superscribam eas. et ero eis in deum. et ipsi erunt mihi in populum. Et non docebit unusquisque proximum suum. et unusquisque fratrem suum dicens. cognosce dominum. quia omnes scient me a minore usque ad maiorem eorum. quia propitius ero iniquitatibus eorum. et peccatorum illorum iam non memorabor. Dicendo autem nouum. ueterauit prius. Quod autem antiquatur et senescit. prope aduentum est.

VIII.

Habuit quidem et prius iustificationes culturæ. et sanctum seculare. Tabernaculum enim factum est primum. in quo erat candelabrum et mensa et propositio panum. quod dicitur sancta. Post uelamentum. secundum tabernaculum quod dicitur sancta sanctorum. aureum habens turibulum et archam testamenti circumtectam ex omni parte auro. in qua urna aurea habens manna et uirga aaron que fronduerat. et tabule testamenti. superque eam cherubin gloriæ obumbrantia propitiatorium. de quibus non est modo dicendum per singula. His autem ita compositis. in priori quidem tabernaculo semper introibant sacerdotes. sacrificiorum officia consummantes. In secundo autem semel in anno solus pontifex non sine sanguine quem offert pro sua et populi ignorantia. Hoc significante spiritu sancto. nondum propalatam esse sanctorum uiam. adhuc priore tabernaculo habente statum. que parabola est temporis instantis. iuxta quam munera et hostie offeruntur que non possunt iuxta conscientiam perfectum facere seruientem. Solum in cibis et in potibus et in uariis baptismatibus et iustificationibus carnis usque ad tempus correctionis impositis. Christus autem assistens pontifex futurorum bonorum per amplius et perfectius tabernaculum non manufactum. id est non huius creationis. neque per sanguinem hircorum aut uitulorum. sed per proprium sanguinem introiuit semel in sancta. eterna redemptione inuenta. Si enim sanguis hircorum et taurorum et cinis uitule aspersus inquinatos sanctificat ad emundationem carnis. quanto magis sanguis christi. qui per spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum deo. emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis. ad seruiendum deo uiuenti. Et ideo noui testamenti mediator est. ut morte intercedente in redemptionem earum prauaricationum que erant sub priore testamento. repromissionem accipiant. qui uocati sunt eterne hereditatis. Ubi enim testamentum. mors necesse est intercedat testatoris. Testamentum enim in mortuis confirmatum est. Alioquin nondum ualet. dum uiuit qui testatus est. Unde nec primum quidem sine sanguine dedicatum est. Lecto enim omni mandato legis a moyse uniuerso populo. accipiens sanguinem uitulorum et hircorum cum aqua et lana coccinea et ipsum quoque librum et omnem populum aspersit dicens. Hic sanguis testamenti quod mandauit ad uos deus. Etiam tabernaculum et omnia uasa ministerii sanguine similiter aspersit. et omnia pene in sanguine mundantur secundum legem. et sine sanguinis effusione non fit remissio. Necesse est ergo exemplaria quidem celestium his mundari. ipsa autem celestia melioribus hostiis quam istis.

IX.

Non enim in manufactis sanctis ihesus introiuit exemplaria uerorum. sed in ipsum celum. ut appareat nunc uultui dei pro nobis. Neque ut sepe offerat semetipsum. quemadmodum pontifex intrat in sancta per singulos annos in sanguine alieno. alioquin oportebat eum frequenter pati ab origine mundi. Nunc autem semel in consummatione seculorum ad destitutionem peccati per hostiam suam apparuit. et quemadmodum statutum est hominibus semel mori. Post hoc autem iudicium. sic et christus semel oblatus est ad multorum exhaurienda peccata. secundo sine peccato apparebit exspectantibus se in salutem. Umbram enim habens lex bonorum futurorum non ipsam imaginem rerum. per singulos annos eisdem ipsis hostiis quas offert indesinenter nunquam potest accedentes perfectos facere. Alioquin cessassent offerri. ideo quod nullam habent amplius conscientiam peccati cultores semel mundati. Sed in ipsis commemoratio peccatorum per singulos annos fit. Impossibile enim est sanguine taurorum et hircorum auferri peccata. ideo ingrediens mundum dicit. Hostiam et oblationem noluisti. corpus autem aptasti mihi. Holocaustomata et pro peccato non tibi placuerunt. tunc dixi ecce uenio. In capite libri scriptum est de me. ut faciam deus uoluntatem tuam. superius dicens. quia hostias et oblationes et holocaustomata et pro peccato noluisti. nec placita sunt tibi que secundum legem offeruntur. Tunc dixi ecce uenio. ut faciam deus uoluntatem tuam. Auferet primum ut sequens statuat. In qua uoluntate sanctificati sumus. per oblationem corporis ihesu christi semel. Et omnis quidem sacerdos presto est quotidie ministrans. et easdem sepe offerens hostias que nunquam possunt auferre peccata. Hic autem unam pro peccatis offerens hostiam. in sempiternum sedet in dextera dei. de cetero exspectans. donec ponantur inimici eius scabellum pedum eius. Una enim oblatione consummauit in sempiternum sanctificatos. Contestatur autem nos et spiritus sanctus. Postquam enim dixerat. Hoc autem testamentum quod testabor ad illos. post dies illos dicit dns. dando leges meas in cordibus eorum. et in mentibus eorum superscribam eas. et peccatorum et iniquitatum eorum iam non recordabor amplius. Ubi autem horum remissio. iam non oblatio pro peccato.

X.

Habentes itaque fratres fiducuiam in introitu sanctorum in sanguine christi. quam initiauit nobis uiam nouam et uiuentem. per uelamen id est carnem suam. et sacerdotem magnum super domum dei. accedamus uero corde in plenitudine fidei. aspersi corda a conscientia mala. et abluti corpora aqua munda. teneamus spei nostre confessionem indeclinabilem. fidelis enim est qui repromisit. et consideremus inuicem in prouocationem caritatis et bonorum operum. non deserentes collectionem nostram sicut consuetudo quibusdam. sed consolantes et tanto magis quanto uidetis appropinquantem diem. Uoluntarie enim peccantibus nobis post acceptam notitiam ueritatis. iam non relinquitur pro peccatis hostia. Terribilis autem quedam expectatio iudicii et ignis emulatio que consumptura est aduersarios. Irritam quis faciens legem moysi. sine ulla miseratione duobus aut tribus testibus moritur. Quanto magis putatis deteriora mereri supplicia. qui filium dei conculcauerit. et sanguinem testamenti pollutum duxerit in quo sanctificatus est. et spiritui gratie contumeliam fecerit. Scimus enim qui dixit. Mihi uindictam. ego retribuam. Et iterum. Quia iudicabit dns populum suum. Horrendum est incidere in manus dei uiuentis. Rememoramini autem pristinos dies. quibus illuminati magnum certamen sustinuistis passionum. Et in altero quidem obprobriis et tribulationibus spectaculum facti. in altero autem socii talium conuersationum effecti. Nam et uinctis compassi estis. et rapinam bonorum

uxor cum gaudio suscepisset. cognoscentes uos hereditatem meliorem et manentem subeam. Nolite itaque amittere confidentiam uestram. quae magnam habet remunerationem. Patientia enim uobis necessaria est. ut uoluntatem dei facientes reportetis promissionem. Adhuc enim modicum aliquantulum. qui uenturus est ueniet et non tardabit. Justus autem meus ex fide uiuit. Quod si subtraxerit se. non placebit animae meae. Nos autem non sumus subtractionis filii in perditionem. sed fidei ad adquisitionem animae.

Est autem fides sperandarum substantia rerum. argumentum non apparentium. In hac enim testimonium consecuti sunt senes. Fide intellegimus aptata esse saecula verbo dei. ut ex invisibilibus visibilia fierent. Fide plurimam hostiam abel quam cain obtulit deo. per quam testimonium consecutus est esse justus. Testimonium perhibente muneribus eius deo. et per illam defunctus adhuc loquitur. Fide enoch translatus est ne uideret mortem. et non inueniebatur. quia transtulit illum deus. Ante translationem enim testimonium habuit placuisse deo. Sine fide autem impossibile est placere. Credere enim oportet accedentem ad deum quia est. et inquirentibus se remunerator sit. Fide noe responso accepto de his quae adhuc non uidebantur. metuens aptauit archam in salutem domui suae. per quam damnauit mundum et iustitiae quae per fidem est heres. et institutus est effectus. Fide qui uocatus abraham obedit in locum exire quem acceptus erat in hereditatem. et exiit nesciens quo iret. Fide demoratus est in terra repromissionis tamquam in aliena. in casulis habitando. cum isaac et iacob coheredibus repromissionis eiusdem. Expectabat enim fundamenta habentem ciuitatem. cuius artifex et conditor deus. Fide et ipsa sara sterilis uirtutem in conceptione seminis accepit etiam praeter tempus aetatis. quoniam fidelem credidit esse eum qui repromiserat. Propterea et ab uno orti sunt. et hoc emortuo tamquam sydera caeli in multitudine. et sicut harena quae est ad oram maris innumerabilis. Juxta fidem defuncti sunt omnes isti. non acceptis repromissionibus. sed a longe eas aspicientes et salutantes et confitentes quia peregrini et hospites sunt super terram. Qui enim haec dicunt. significant se patriam inquirere. Et si quidem illius meminissent de qua exierunt. habebat utique tempus reuertendi. Nunc autem meliorem appetunt. id est caelestem. ideo non confunditur deus uocari deus eorum. Paauit enim illis ciuitatem. Fide obtulit abraham isaac cum temptaretur. et unigenitum offerebat qui susceperat repromissiones. ad quem dictum est. quia in isaac uocabitur tibi semen. arbitrans quia et a mortuis suscitare potens est deus. unde eum et in parabolam accepit. Fide et de futuris benedixit isaac. iacob et esau. Fide iacob moriens. singulos filiorum ioseph benedixit. et adorauit fastigium uirgae eius. Fide ioseph moriens de profectione filiorum israhel memoratus est. et de ossibus suis mandauit. Fide moyses natus occultatus est mensibus trium a parentibus suis. eo quod uidissent elegantem infantem. et non timuerunt regis edictum. Fide moyses grandis factus negauit se esse filium filiae pharaonis. magis eligens affligi cum populo dei. quam temporalis peccati habere iocunditatem. maiores diuitias aestimans thesauro aegyptiorum inproperium christi. Aspiciebat enim in remunerationem. Fide reliquit aegyptum non ueritus animositatem regis. inuisibilem enim tamquam uidens sustinuit. Fide celebrauit pascha et sanguinis effusionem. ne qui uastabat primogenita tangeret eos. Fide transierunt mare rubrum tamquam per aridam terram. quod experti aegyptii deuorati sunt. Fide muri iericho corruerunt. circuitu dierum vii. Fide raab meretrix non periit cum incredulis. excipiens exploratores cum pace. Et quid adhuc dicam. Deficiet enim me tempus enarrantem de gedeon. barach. samson. iepthe. dauid. samuhel. et prophetis qui per fidem uicerunt regna. operati sunt iustitiam. adepti sunt repromissiones. Obturauerunt ora leonum. extinxerunt impetum ignis. effugerunt aciem gladii. conualuerunt de infirmitate. fortes facti sunt in bello. Castra uerterunt exterorum. Acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos. xii.

Alii autem distenti sunt. non suscipientes redemptionem. ut melioremm inuenirent resurrectionem. Alii autem ludibria et uerbera experti. insuper et uincla et carceres. Lapidati sunt. secti sunt. temptati sunt. in occisione gladii mortui sunt. Circuierunt in melotis in pellibus caprinis. egentes angustiati. afflicti. quibus dignus non erat mundus. In solitudinibus errantes et montibus et speluncis. et in cauernis terae. Et hi omnes. testimonio fidei probati. non acceperunt repromissionem. deo pro nobis melius aliquid prouidente. ne sine nobis consummarentur. Ideoque et nos tantam habentes circumpositam nubem testium. deponentes omne pondus. et circumstans nos peccatum. per patientiam curramus propositum nobis certamen. aspicientes in auctorem fidei et consummatorem iesum. qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem. confusione contempta. atque in dextera sedis dei sedet. Recogitate enim eum qui talem sustinuit a peccatoribus aduersum semetipsum contradictionem. ut non fatigemini animis uestris deficientes. Nondum enim usque ad sanguinem restitistis. aduersus peccatum repugnantes. et obliti estis consolationis. quae uobis tamquam filiis loquitur dicens. Fili mi noli negligere disciplinam domini. neque fatigeris dum ab eo argueris. Quem enim diligit dominus castigat. flagellat autem omnem filium quem recipit. In disciplina perseuerate. tamquam filiis uobis offert se deus. Quis enim filius. quem non corripit pater. Quod si extra disciplinam estis. cuius participes facti estis. Omnes ergo adulteri. et non filii estis. Deinde patres quidem carnis nostrae habuimus eruditores. et reuerebamur eos. non multo magis obtemperabimus patri spirituum et uiuemus. Et illi quidem in tempore paucorum dierum secundum uoluntatem suam eruditebant nos. Hic autem ad id quod utile est. in recipiendo sanctificationem eius. Omnis autem disciplina. in praesenti quidem uidetur non esse gaudii sed mororis. Postea autem fructum pacatissimum exercitatis per eam reddet iustitiae. xiii.

Propterea quae remissas manus et soluta genua erigite. et gressus rectos facite pedibus uestris. ut non claudicans quis erret. magis autem sanetur. Pacem sequimini cum omnibus et sanctimoniam. sine qua nemo uidebit dominum. intuentes ne quis deficiat gratia dei. ne qua radix amaritudinis sursum germinans impediat. et per illam inquinentur multi. ne quis fornicator aut prophanus ut esau. qui propter unam escam uendidit primitiua sua. Scitote quoniam et postea cupiens hereditare benedictionem. reprobatus est. Non enim inuenit paenitentiae locum. quamquam cum lacrimis inquisisset eam. Non enim accessistis ad tractabilem et accessibilem ignem et turbinem et caliginem et procellam et tubae sonum et uocem uerborum. quam qui audierunt excusauerunt se. ne eis fieret uerbum. Non enim portabant quod dicebatur et si bestia tetigerit montem lapidabitur. aut iaculo figetur. Et ita terribile erat quod uidebatur. Moyses dixit. Exterritus sum et tremebundus. Sed accessistis ad sion montem et ciuitatem dei uiuentis. caelestem hierusalem et multorum milibus angelorum frequentiae et ecclesiae primitiuorum. qui conscripti sunt in caelis et iudici omnium deo et spiritibus iustorum perfectorum et testamenti nouae mediatori iesu et sanguinis aspersionem melius loquentem quam abel. Videte ne recusetis loquentem. Si enim illi non effugerunt recusantem eum qui super terram loquebatur. multo magis nos qui de caelis loquentem nobis auertimur. cuius uox mouit terram tunc. nunc autem repromittit dicens. Adhuc semel ego mouebo non solum terram. sed et caelum. Quod autem adhuc semel dicit. declarat mobilium translationem. tamquam factorum. ut maneant ea quae sunt immobilia. xiiii.

Itaq; regnum ñ nobile suscipientes hñs gr̃iam p q̃m ser-
uiam̃. placentes deo cum metu & reuerentia. Et enim ds nr̃ ig-
nis consumens est. Caritas fr̃nitatis maneat. & hospitalitatē
nolite obliuisci. p hanc enim placuerūt quidam anḡlis hospi-
tio recepti. Memēto te unctoꝝ tam q̃ simul unctis & labora-
tum tam q̃ ipi in corpe morantes. Honorabile connubium
in omñbz & thorus ñ maculatus. fornicatores enī & adultos iu-
dicabit ds. Sint mores sine auaritia. contenti p̃sentibz. Ipe
enim dixit. Non te deseram. neq; derelinq̃m. ita ut confiden-
ter dicam. Dñs m̃ adiutor est. ñ timebo quid faciat m̃ homo.
Memēto te p̃positoꝝ uestroꝝ qui uobis locuti sunt ūbum dei. cui
ntuentes exitum conuersationis imitamini fidem. Ihc x̃s heri
& hodie. ipse & in scla. Doctrinis uariis & peregrinis nolite abdu-
ci. Optimum enim est gr̃a stabilire cor. non escis. que non p-
fuerunt ambulantibus in eis. .xv.

Habemus altare. de quo edere ñ hñt potestatem qui tab-
naculo deseruiunt. Quoꝝ enim animaliū infert sanḡuis p̃ peccō in scā p̃ pontificem. horū corpa cremant extra castr.
Propt̃ qđ & ihc ut sanctificaret p̃ suum sanḡuinē p̃plm. extra por-
tam passus est. Exeamus igit̃ ad eum extra castra. improperium ei
portantes. Non enim hñs hic manentē ciuitatē. sed futu-
ram inquirimus. Per ipm ḡ offeramus hostiam laudis semp deo.
id est fructum labioꝝ confitentiū nomini ei. Beneficentie
aut̃ & communionis nolite obliuisci. Talibz enim hostiis p̃mit-
tur ds. Obedite p̃positis uris. & subiacete eis. Ipi enim per-
gilant. q̃si rōnem p animabz uris reddituri. ut cū gaudio
hoc faciant & ñ gemitu est. Hoc enim ñ expedit uobis. Oremus
p nobis. Confidimus enim q bonam conscīam hñmus. in
omñbz bñ uolentes conuersari. Amplius aut̃ deprecor uos hoc
facere. quo celerius restituar uobis. Deus aut̃ pacis qui eduxit
de mortuis pastorem magnum ouium in sanḡuine testa-
menti eterni dñm nr̃m ihm xp̃m. aptet uos in omni bono. ut
faciatis uoluntatem ei. faciens in uobis q̃d placeat coram se.
p ihm xp̃m cui gr̃a in scla sclorum. amen. Rogo aut̃ uos fres.
ut sufferatis uerbum solatii. etenim p̃ paucis scripsi uobis.
Cognoscite fratrem nr̃m timotheum dimissum. cū quo si cele-
rius uenerit. uidebo uos. Salutate omnes p̃positos uros. & omnes
scos. Salutant uos de ytalia. Gr̃a cum omñbz uobis. amen.

Explicunt epistole pauli apli. Incipit plog in apo-
obes apls & euāngelista. adhuc xp̃o calipsim.
electus atq; dilectus. in tanto amore dilectionis ab eo est
habitus. ut in cena super pectus ei recumbere. & ad crucē astā-
ti. solū matrem p̃priam omñ dimisserit. ut quem nube uolentē
ad amplexum uirginitatis adquireret. ipi etiam custo-
diendam uirginē tradidisset. Hic itaq; cum p̃ uerbum
dei & testimonium ihu xp̃i. exilio in pathmos insulā pu-
nitus est. illuc ab eodem apocalipsis postensa describit. Ut si
aut in principio canonis. i. libri geneseos. incorruptibile
principiū p̃notat. ita etiā incorruptibilis finis p̃ uirgi-
nē in apocalipsi redditur dicentis. Ego sum. a. & .o. ini-
tium & finis. Hic iohes qui scribens supra euntes esse sibi dicen-
tes. ephesios discipulos. de asia
in defossum sepulcre sue loci. donec completa reddidit
spm. tam a dolore mortis fēs extraneus. q̃m a corruptione
carnis nescie alienus. Cui & scripte dispositio. uel libri
ordinatio. ido a nobis p̃ singla ñ exponet. ut nescientibz
inquirendi desiderium colloceť. & querentibz laboris fruc-
tus & ido magistri doctrina seruet. Explicit plogus.

Incipiunt capitula in apocalipsim.

I ohes de testimonio ihu xp̃i. .i.
I ohes septē eccliis que sūt in asia. .ii.
I scribe ḡ que uidisti & q̃ sūt & q̃ oportet fi p̃ hec. .iii.
S ost h uidi & ecce ostiū apt̃m in celo. .iiii.

Et uidi un de dextra sedentis sup̃ thronū librū scriptum. .v.
Et uidi q̃ aperuisset agn̄s unū de .vii. sigillis. .vi.
Post h uidi .iiii. angelos stantes sup̃ .iiii. angulos tre. .vii.
Post h uidi tbā magnā q̃ dinumerare nemo potat. .viii.
Et cū aperuisset sigillū .vii. fct̃m est silentiū in celo. .ix.
Et uidi alium anḡlm fortem descendentē de celo amictū nube. .x.
Et uoces q̃ audiui de celo tanq̃ loquentē mecū. .xi.
Et .vii. anḡli tuba ceperunt & fct̃ est uocel magne de .xii.
Et apertum est templū dei in .xiii. celo dicentes.
celo & tulit est archa testamenti ei in templo ei. .xiiii.
Et fct̃m est p̃lium in celo michael & anḡli ei p̃liabant cū draconē.
Et uidi aliā bestiā ascendentē de tra & habebat cornua .ii. .xv.
Et uidi & ecce agnus stabat sup montē syon & .xvi.
cum illo .c. xl. uiginti milia hñtes nomen ei. .xvii.
Post h uidi & ecce apti est templū tabnaculi testimonii in celo. .xviii.
Et uenit unus de .vii. anḡlis qui habebat septē
fialas & locutus est cum eis dicens. .xix.
Et post h uidi alium anḡlm descendentē de celo hñtē
potestatem magnā & tra illumi- minata est a gla ei. .xx.
Post h audiui q̃si uocem magnā turbarum
multarum in celo dicentium alla. .xxi.
Et uidi celum apertum. & ecce equus albus & qui
sedebat sup eum uocabat fidelis & uerax. .xxii.
Hec est resurrectio p̃ma. bs & scs qui hēt
p̃tem in resurrectione p̃ma. .xxiii.
Et uenit unus de .vii. anḡlis hñtibz fialas .vii.
plenas plagis nouissimis. .xxiiii.
Et ostendit mihi fluuiū aque uite splendidū tanq̃ cristallū.
Et dixit mihi ūba fidelissima & uera sūt. .xxv.
Ego ihc misi anḡlm meū testificari uob h in eccliis. .xxvi.

Incipit liber apocalipsis scī iohis euāngeliste.

.i.

Apocalipsis ihu xp̃i. quam dedit illi
ds palam facē seruis suis que oportet fieri cito. & significauit mittens
p anḡlm suum seruo suo iohi. qui
testimonium phibuit ūbo dei & te-
stimonium ihu xp̃i quecunq; uidit. Beatus qui legit & qui audi-
unt ūba p̃phie h̃ & seruant ea q̃ in ea scripta sūt. tps enim prope est.
Iohes septem eccliis que sunt in asia. Gr̃a uobis & .ii.
pax ab eo qui est & qui erat & qui uenturus est. & a septem
spiritibz qui in conspectu throni ei sunt. & a ihu xp̃o q̃
est testis fidelis. p̃ogenitus mortuoꝝ. & p̃nceps regum tre.
Qui dilexit nos. & lauit nos a peccatis nr̃is in sanḡuine su-
o. & fecit regnū nr̃m sacerdotes deo & patri suo. ipi gl̃a &
imperium. in scla sclorum. amen. Ecce uenit cū nubibz & u-
debit eum omnis oculus & qui eum pupugerunt. & plangent
se super eum omnes tribus tre etiam. amen. Ego sum. a. & .o.
p̃ncipium & finis dicit dñs ds qui est & qui erat & qui uen-
turus est omp̃s. Ego iohes frat̃ uest & particeps in tribulatione &
regno & patientia in ihu. fui in insula que appellatur
pathmos. p̃p ūbum dei & testimoniū ihu. fui in spū in
dñica die. & audiui p̃ me uocem magnā tanq̃ tube di-
centis. Qđ uides scribe in libro & mitte .vii. ecclis. ephe-
sium & smirnam & pgamū & thiathirā & sardis & fila-
delfiam & laodiciam. Et conuersus sum ut uiderem uocē
que loquebat mecū. Et conuersus uidi .vii. candelabra
aurea & in medio .vii. candelabroꝝ aureoꝝ similem
filio hominis uestitum podere & p̃cinctum ad mamil-
las zonam auream. Caput aut̃ ei & capilli erant can-
didi tanq̃ lana alba & tanq̃ nix. & oculi ei uelut flā-
ma ignis. & pedes ei similes auricalco. sic̃ in camino

ardent⁹ ⁊ uox illi⁹ tam⁹ uox aquarū multarū. Et habebat in dext⁹ sua stellas ⁊ de ore ei⁹ gladius utrinq; ptē acut⁹ exibat ⁊ facies ei⁹ sic sol lucet in uirtute sua. Et cum uidissem eum cecidi ad pedes ei⁹ tam⁹ mortuus. ⁊ posuit sup me dext⁹am suam dicens. Noli timē ego sū p̄mus ⁊ nouissim⁹ ⁊ uiuus ⁊ fui mortuus. ⁊ ecce sum uiuens in sc̄la sc̄lōr. ⁊ habeo claues mortis ⁊ inferni. ·III·

Scribe ḡ que uidisti ⁊ que sunt. ⁊ que oportet fi p̄ hec. Sacrām̄tum ⁊ septē stellarū quas uidisti in dext⁹a mea. ⁊ septē candelabra aurea. Septem stelle. angli sunt ⁊ septē eccl̄arum. ⁊ candelabra. ⁊ septē eccl̄e sunt. Et anglo epheſi eccl̄e scribe. Hec dicit qui tenet. ⁊ septē stellas in dext⁹a sua. qui ambulat in medio. ⁊ septē candelabror⁹ aureor⁹. Scio opa tua ⁊ laborem ⁊ patientiam tuā. ⁊ q̄ nō potes sustinere malos. Et temptasti eos qui se dicunt apl̄os ee. ⁊ nō sunt. ⁊ inuenisti eos mendaces. ⁊ patientiā habes. ⁊ sustinuisti p̄p nom̄ meum. ⁊ nō defecisti. Sed habeo adu⁹sus te q̄ caritatem tuam p̄mam reliquisti. Memor esto itaq; unde excidisti. ⁊ age pēniam. ⁊ p̄ma opa fac. Sin autē uenio t̄. ⁊ mouebo candelabrū tuum de loco suo nisi pēniam egeris. Sed hoc habes. q̄ odisti fact̄as nicholaitarū. que ⁊ ego odi. Qui h̄t aurem audiat. quid sp̄c dicat eccl̄is. ⁊ uincenti dabo edere de ligno uite. q̄ est in paradiso dei mei. Et anglo smirne eccl̄e scribe. Hec dicit primus ⁊ nouissim⁹. qui fuit mortuus ⁊ uixit. Scio tribulationē tuam ⁊ paupt⁹atem tuam. sed diues es ⁊ blasphemaris ab his q̄ se dicunt iudeos esse ⁊ nō sunt. sed sunt synagoga sathane. Nichil horū timeas. que passurus es. Ecce missurus est diabolus in carcerem ut temptemini. ⁊ habebitis tribulationem diebus x̄. Esto fidelis usq; ad mortem. ⁊ dabo t̄ coronam uite. Qui h̄t aurem audiat quid sp̄c dicat eccl̄is. Qui uicerit. nō ledet⁹ a morte secūda. Et anglo pgami eccl̄e scribe. Hec dicit qui h̄t rumpheam ex utraq; parte acutam. Scio ū habitas ubi sedes est sathane. ⁊ tenes nomen meū. ⁊ nō negasti fidem meam. ⁊ in diebus antipas testis meus fidelis. qui occisus est apud uos. ubi sathanas habitat. Sed habeo adu⁹sus te pauca. q̄m habes illic tenentes doctrinā balaam. qui docebat balac mittere scandalū coram filiis isr̄l. edere ⁊ fornicari. ita habes ⁊ tu tenentes doctrinā nicholaitarū. Similit̄ pēniam age. Si q̄m̄ uenio t̄ cito ⁊ pugnabo cum illis gladio oris mei. Qui h̄t aurem audiat quid sp̄c dicat eccl̄is. ⁊ uincenti dabo manna absconditū. ⁊ dabo illi calculum candidū. ⁊ in calculo nom̄ nouum scriptum. q̄ nemo scit nisi qui accipit. Et anglo tyatire scribe. Hec dicit filius dei. qui h̄t oculos tam⁹ flammam ignis. ⁊ pedes ei⁹ similes aurichalco. Noui opa tua ⁊ fidem ⁊ caritatem ⁊ ministerium ⁊ patientiam tuam. ⁊ opa tua nouissima plura prioribus. Sed habeo adu⁹sus te q̄ permittis mulierem iezabel que se dicit prophetam docere ⁊ seducere seruos meos. fornicari ⁊ manducare de idolothito. ⁊ dedi illi tem̄p⁹ ut pēniam ageret. ⁊ nō uult penitere a fornicatione sua. Et ecce mitto eam in lectū. ⁊ qui mechantur cum ea. in tribulationē maximā nisi pēniam egerint ab op̄ibus suis. Et filios ei⁹ interficiam in morte. ⁊ scient omnes eccl̄e q̄ ego sum scrutans renes ⁊ corda. Et dabo unicuiq; uestrum sc̄dm opa uestra. Vobis aut̄ dico ceter⁹is qui tyatire estis. quicūq; nō h̄nt doctrinā hanc. qui cognouerūt altitudines sathane quēad modū dicunt. nō mittam sup uos aliud pondus. tm̄ id q̄d habetis tenete donec ueniam. Et qui uicerit ⁊ qui custodierit usq; in finem opa mea. dabo illi potestatē sup gentes. ⁊ reget eas in uirga ferrea. tam⁹ uasa figuli cōfringent̄. sic̄ ⁊ ego accepi a patre meo ⁊ dabo illi stellam matutinam. Qui h̄t aurem audiat quid sp̄c dicat eccl̄is. Et anglo ecc̄lesardis scribe. Hec dicit qui h̄t ·vii· sp̄c dei ⁊ vii· stellas. Scio opa tua. q̄ nom̄ habes q̄d uiuas ⁊ mortuus es. Esto uigilans. ⁊ confirma cet̄a que moritura erant. Non enim inueni opa tua plena coram deo meo. In mēte ḡ habe q̄lit̄ acceperis ⁊ audieris. ⁊ serua. ⁊ pēniam age. Si ḡ nō uigilaueris. ueniam ad te tam⁹ fur. ⁊ nescies qua hora ueniam ad te. Sed habes pauca nomina in sardis. qui nō inquinauerūt uestimenta sua. ⁊ ambulant mecū in albis. q̄ digni sunt. Qui uicerit sic uestiet uestibus albis. ⁊ nō delebo nom̄ eius de libro uite. ⁊ confitebor nom̄ eius coram patre meo ⁊ coram anglis eius. Qui h̄t aurem audiat quid sp̄c dicat eccl̄is. Et anglo philadelphie eccl̄e scribe. Hec dicit sc̄s ⁊ uerus. qui h̄t clauem dauid. qui aperit ⁊ nemo claudit. claudit ⁊ nemo aperit. Scio opa tua. Ecce dedi coram te ostium apertum. q̄d nemo potest claudere. q̄ modicam habes uirtutem ⁊ seruasti uerbum meum. ⁊ nō negasti nom̄ meum. Ecce dabo de synagoga sathane. qui dicunt se iudeos esse ⁊ nō sunt. sed mentiuntur. Ecce faciam illos ut ueniant ⁊ adorent ante pedes tuos. ⁊ scient q̄ ego dilexi te. q̄m seruasti uerbum patientie mee. ⁊ ego te seruabo ab hora temptationis que uentura est in orbem uniuersum temptare habitantes in terra. Ecce uenio cito. tene q̄d habes. ut nemo accipiat coronam tuam. Qui uicerit faciam illum columpnam in templo dei mei. ⁊ foras nō egredietur amplius. ⁊ scribam sup eum nom̄ dei mei. ⁊ nom̄ ciuitatis dei mei noue ierl̄m que descendit de celo a deo meo. ⁊ nom̄ meum nouum. Qui h̄t aurem audiat quid sp̄c dicat eccl̄is. Et anglo laodicie eccl̄e scribe. Hec dicit amen testis fidelis ⁊ uerus. qui est principium creature dei. Scio opa tua q̄ neq; frigidus es neq; calidus. Vtinam frigidus esses aut calidus. sed q̄ tepidus es ⁊ nec frigidus nec calidus. incipiam te euomere ex ore meo. q̄ dicis q̄d diues sum ⁊ locupletatus ⁊ nullius egeo. ⁊ nescis q̄ tu miser es ⁊ miserabilis ⁊ pauper ⁊ cecus ⁊ nudus. Suadeo tibi emere a me aurum ignitum p̄batum ut locuplex fias. ⁊ uestimenta alba induaris. ⁊ nō appareat confusio nuditatis tue. ⁊ collyrio inunge oculos tuos ut uideas. Ego quos amo arguo ⁊ castigo. Emulare ḡ ⁊ pēniam age. Ecce sto ad hostium ⁊ pulso. Si quis audierit uocē meam ⁊ aperuerit ianuam. intrabo ad illum ⁊ cenabo cū illo. ⁊ ipse mecū. Qui uicerit dabo ei sedere mec̄ in throno meo sicut ⁊ ego uici. ⁊ sedi cū patre meo in throno ei⁹. Qui h̄t aurem audiat quid sp̄c dicat ecclesiis. ·IIII·

Post hec uidi ⁊ ecce ostium apertum in celo. ⁊ uox p̄ma q̄m audiui. tam⁹ tube loquentis mecū dicens. Ascende huc ⁊ ostendam tibi que oportet fi post hec. Statim fui in sp̄u. ⁊ ecce sedes posita erat in celo. ⁊ sup̄ sedem sedens. Et qui sedebat similis erat aspectui lapidis iaspidis ⁊ sardini. ⁊ iris erat in circuitu sedis similis uisioni smaragdine. Et in circuitu sedis. sedilia xxiiii. ⁊ sup̄ thronos xxiiii. seniores sedentes circumamicti uestimentis albis. ⁊ in capitibus eor⁹ coronas aureas. Et de throno procedunt fulgura ⁊ uoces ⁊ tonitrua. ⁊ vii· lampades ardentes ante thronū que sunt vii· sp̄c dei. Et in conspectu sedis tam⁹ mare uitreum simile cristallo. Et in medio sedis ⁊ in circuitu sedis. iiii. aialia plena oculis ante ⁊ retro. Et animal p̄mum simile leoni. Et secūm animal. simile uitulo. Et tertium aial. hns faciem quasi hominis. Et quartum animal. simile aquile uolanti. Et quatuor animalia. singula eor⁹ habebant alas senas. ⁊ in circuitu ⁊ intus plena sunt oculis. ⁊ requiem nō habebant die ⁊ nocte dicentia. Sc̄s. Sc̄s. Sc̄s. dns deus omnipotens qui erat ⁊ qui est ⁊ qui uenturus est. Et cum darent illa. iiii. animalia gloriam ⁊ honorem ⁊ benedictionem sedenti sup̄ thronum uiuenti in sc̄la sc̄lōr. procidebant xxiiii. seniores ante sedentem in throno. ⁊ adorabant uiuentem in sc̄la sc̄lōr. ⁊ mittebant coronas suas ante thronū dicentes. Dignus es dne

dñs nr accipe glam ⁊ honorem ⁊ uirtutem qz tu creasti
omia ⁊ pp uoluntatem tuam erant ⁊ creata sunt. v.
Et uidi in dextra sedentis ⁊ thronu supm librum scptu intꝰ
⁊ foris signatum sigillis vii. Et uidi angm fortem
pdicantem uoce magna. Quis ē digꝰ aperire librū ⁊ solue
signacula ei. Et nemo potat in celo neqz in tra neqz subtꝰ
tram aperire librum ⁊ neqz respicē in illum. Et ego flebā
multū qz nemo digꝰ inuentus ē aperire librū nec uidere
eum. Et unus de seniorib dicit mi ne fleueris. Ecce uicit
leo de tribu iuda radix dd aperire librū ⁊ vii signacula ei.
Et uidi ⁊ ecce in medio throni ⁊ iiiiᵒʳ animaliū ⁊ in me
dio seniorꝫ agnum stantē tamq occisum hntem cornua
vii ⁊ oculos vii qui sunt spūs di missi in omem tram. Ꝙ
uenit ⁊ accepit de dextra sedentis in throno librū. Et cum
aperuisset librū iiiiᵒʳ animalia ⁊ xxiiii seniores ceciderunt
coram agno hntes singuli citharas ⁊ fialas aureas plenas
odoramtorꝫ que sunt oones scorꝫ ⁊ cantabant canticū
nouum dicentes. Dignus es dñe accipe librum ⁊ aperire
signacla ei. qm occisus es ⁊ redemisti nos do in sanguine
tuo ex omi tribu ⁊ lingua ⁊ pplo ⁊ natione ⁊ fecisti nos deo
nro regnum ⁊ sacerdotes ⁊ regnabunt sup tram. Et uidi
⁊ audiui uocem anglorꝫ multorꝫ in circuitu throni ⁊ ani
maliū ⁊ seniorꝫ. Et erat numꝰ eorꝫ milia milium uoce
magna dicentiū. Dignus ē agnus qui occisus ē accipe uir
tutem ⁊ diuinitatē ⁊ sapiam ⁊ fortitudinē ⁊ honorem ⁊
glam ⁊ bñdictionē. Et omem creaturam que in celo ē ⁊ que
sup tram ⁊ sub tra ⁊ que sunt in mari ⁊ que in ea sunt
omes audiui dicentes. Sedenti in throno ⁊ agno bñdic
tio ⁊ honor ⁊ gla ⁊ potestas in scla sclorꝫ. Et iiiiᵒʳ anima
lia dicebant ama. Et xxiiii seniores ceciderunt in facies
suas ⁊ adorauerunt. vi.
Et uidi qd aperuisset agn unum de vii signacl's ⁊ au
diui unū de iiiiᵒʳ animalib dicentis tamq uocem tonitrui. Veni ⁊ uide. Et uidi ⁊ ecce equus albus ⁊ qui sedebat
sup illum habebat arcum ⁊ data ē ei corona ⁊ exiit
uincens ut uinceret. Et cum aperuisset sigillum secm au
diui secm animal dicentis. Veni ⁊ uide. Et exiuit alius
equus rufus ⁊ qui sedebat sup eum datum ē ei ut sume
ret pacem de tra ⁊ ut inuicem se interficiant ⁊ data ē illi
gladius magnus. Et cum aperuisset sigillum tertium au
diui tertium animal dicentis. Veni ⁊ uide. Et ecce equus
niger ⁊ qui sedebat sup eum habebat stateram in ma
nu sua ⁊ audiui tamquā uocē in medio iiiiᵒʳ aīaliū di
centē. Bilibris tritici denario ⁊ tres bilibres ordei denario.
⁊ uinum ⁊ oleum ne leseris. Et cum aperuisset sigillum
qrtum audiui uocem qrti aīalis dicentis. Veni ⁊ uide. Et
ecce equus pallidus ⁊ qui sedebat sup eum nomen illi mors ⁊
infernus sequebat eum. Et data est illi potestas sup iiiᵒʳ
partem tre interficere gladio ⁊ fame ⁊ morte ⁊ bestiis tre. Et cum
aperuisset qrtum sigillum audiui sub altare animas interfec
torum pp uerbum dñi ⁊ pp testimoniū quod habebant ⁊ clama
bant uoce magna dicentes. Usquequo dñe scs ⁊ uerus non iudi
cas ⁊ uindicas sanguinem nrm de his qui habitant in tra. Et
date sunt illis singule stole albe ⁊ dictum est illis ut requiescant
tempꝰ adhuc modicum donec impleant conserui eorꝫ ⁊ fratres
eorꝫ qui interficiendi sunt sicut ⁊ illi. Et uidi cum aperuisset si
gillum sextum ecce terremotus factus ē magnus ⁊ sol factus est niger tanq
saccus cilicinus ⁊ luna tota facta ē sicut sanguis ⁊ stelle celi ceciderunt
re sup tram sicut ficus mittit grossos suos cum a uento mag
no mouet. Et celum recessit sicut liber inuolutus ⁊ omis mons
⁊ insule de locis suis mote sunt ⁊ reges tre ⁊ principes ⁊ tribuni
⁊ diuites ⁊ fortes ⁊ omis seruus ⁊ liber absconderunt se ⁊ spe
luncis ⁊ petris montium. Et dicunt montibz ⁊ petris cadite
super nos ⁊ abscondite nos a facie sedentis sup thronū ⁊ ab ira
agni qm uenit dies magna ire iporꝫ. Et quis poterit stare? vii.
Post hec uidi iiiᵒʳ angos stantes sup iiiᵒʳ angulos tre ⁊
tenentes iiiᵒʳ uentos tre ne flarent sup tram neqz sup mare
neqz in ullam arborem. Et uidi alterum angm ascendentem
ab ortu solis hntem signū di uiui ⁊ clamauit uoce magna
iiiᵒʳ angis quibz datum ē nocere tre ⁊ mari dicens. Nolite
nocere tre ⁊ mari neqz arboribz quoadusqz signemus seruos di
nros in frontibz eorꝫ. Et audiui numerum signatorꝫ. c. xliiii.
milia signati. ex omi tribu filiorꝫ isrl. Ex tribu iuda xii milia
signati. Ex tribu ruben xii milia signati. Ex tribu gad xii
milia signati. Ex tribu aser xii mīa signati. Ex tribu nepthalim
xii mīa signati. Ex tribu manasse xii mīa signati. Ex tribu
symeon xii mīa signati. Ex tribu leui xii mīa signati. Ex
tribu ysachar xii mīa signati. Ex tribu zabulon xii mīa sig
nati. Ex tribu ioseph xii mīa signati. Ex tribu beniamin
duodecim milia signati. viii.
Post hec uidi turbam magnam quam dinumerare nemo pote
rat ex omibz gentibz ⁊ tribubz ⁊ pplis ⁊ linguis stantes ante thronū in conspectu agni amicti stolis albis ⁊ pal
me in manibz eorꝫ ⁊ clamabant uoce magna dicentes. Sa
lus do nro qui sedet sup throni ⁊ agno. Et omes angeli
stabant in circuitu throni ⁊ seniorꝫ ⁊ iiiiᵒʳ animaliū ⁊ ce
ciderunt in conspectu throni in facies suas ⁊ adorauerunt
dñm dicentes amen. bñdictio ⁊ claritas ⁊ sapia ⁊ gratiarum
actio ⁊ honor ⁊ uirtus ⁊ fortitudo do nro in scla sclorꝫ amen.
Et respondit unus de seniorib dicens mi. Hi qui amicti sunt
stolis albis qui sunt ⁊ unde uenerunt? Et dixi illi. Dne mi
tu scis. Et dixit mi. Hi sunt qui uenerunt de tribulatione
magna ⁊ lauerunt stolas suas ⁊ dealbauerunt eas in san
guine agni. Ideo sunt ante thronū di ⁊ seruiunt ei die
ac nocte in templo ei ⁊ qui sedet in throno habitabit sup
illos. Non esurient neqz sitient amplius neqz cadet sup
illos sol neqz ullus estus. qm agnus qui in medio throni ē
reget illos ⁊ deducet illos ad uite fontes aquarum. Et abste
get dñs omem lacrimam ab oculis eorꝫ. ix.
Et cum aperuisset sigillum septimum factum ē silentium
in celo qi media hora. Et uidi vii angos stantes in
aspectu di ⁊ date sunt illis vii tube. Et alius angus uenit
⁊ stetit ante altare hns thuribulum aureum ⁊ data sunt illi
incensa multa ut daret de orationibz scorꝫ omnium sup al
tare aureum qd est ante thronū. Et ascendit fumus incen
sorꝫ de orationibz scorꝫ de manu anguli coram do. Et acce
pit angus thuribulum ⁊ implenit illud de igne altaris
⁊ misit in tram. Et facta sunt tonitrua ⁊ uoces ⁊ fulgura
⁊ terremotus magnus. Et vii anguli qui habebant vii tu
bas parauerunt se ut tuba canerent. Et primus angus tuba ce
cinit ⁊ facta est grando ⁊ ignis mixta in sanguine ⁊ missum
est in tram. Et tertia pars terre combusta est ⁊ tertia pars arborꝫ
combusta est ⁊ omne fenum uiride combustum est. Et secus angus
tuba cecinit ⁊ tanq mons magnus igne ardens missus est
in mare. Et facta est tertia pars maris sanguis ⁊ mortua est
tertia pars creaturē que habebat aias ⁊ tertia pars nauium
interiit. Et tertius angus tuba cecinit ⁊ cecidit de celo stel
la magna ardens tamq facula ⁊ cecidit in tertiam partem
fluminum ⁊ in fontes aquarum ⁊ nomen stelle dicitur absinthius.
Et facta est tertia pars aquarum in absinthium ⁊ multi ho
minum mortui sunt de aquis. qz amare facte sunt. Et qrtus
angus tuba cecinit ⁊ percussa est tertia pars solis ⁊ tertia pars
lune ⁊ tertia pars stellarum ita ut obscuraretur tertia pars
eorꝫ ⁊ diei non lucet pars tertia ⁊ nocte similiter. Et uidi ⁊
audiui uocem unius aquile uolantis per medium celum
dicentis uoce magna. Ve. Ve. Ve. habitantibz in tra.

de cetꝰ uocibꝫ tuba anglorꝫ qui erant tuba canturꝰ Et
quintꝰ anglꝰ tuba cecinit ⁊ uidi stellam de celo cecidisse
in terram ⁊ data ẽ illi clauis putei abyssi ⁊ aperuit puteꝫ
abyssi ⁊ ascendit fumꝰ putei sicꝫ fumus fornacis magne ⁊
obscuratꝰ ẽ sol ⁊ aer de fumo putei. Et de fumo putei exe-
runt locuste in terram ⁊ data ẽ illis potestas sicꝫ habent potesta-
tem scorpiones terre ⁊ p̄ceptum ẽ illis ne lederent fenum terre
neq; omne uiride neq; omnem arborem ⁊ nisi tantum homines qui
nō habent signum dei in frontibꝫ suis. Et datum ẽ illis ne occi-
derent eos ⁊ sz ut cruciarentur mensibꝫ v. Et cruciatꝰ eorꝫ ut cruci-
atꝰ scorpii cum percutit hominem. Et in diebꝫ illis querent
homines mortem ⁊ nō inuenient eam ⁊ desiderabunt mori
⁊ fugiet mors ab ipsis. Et similitudines locustarum similes
equis paratis in p̄lium. Et sup capita earū tamq̄m coronas si-
miles auro ⁊ facies earum sicut facies hominū ⁊ habebant
capillos sicut capillos mulierum ⁊ dentes earum sicut leonū
erant. Et habebant loricas sicut loricas ferreas ⁊ uocem alarū
earum sicut currum multorꝫ equorꝫ currentium in bel-
lum. Et habebant caudas similes scorpionibus ⁊ aculei e-
rant in caudis earū. potestas earum ⁊ nocere hominibꝫ men-
sibꝫ quinq;. Et habebant sup se regem anglm abyssi ⁊ cui no-
m̄ hebraice abaddon. gre autē apollion. ⁊ latine habens nom̄
exterminans. ⁘ ue unum abiit ⁊ ecce ueniunt adhuc duo
ue post hec. Et vi. anglꝰ tuba cecinit ⁊ audiui uocem u-
nam ex cornibꝫ altaris aurei qui ẽ ante oculos dei ⁊ dicentem
vi. anglo qui habebat tubam. Solue. iiii. anglos qui alli-
gati sunt in fluminе magno eufrate. Et soluti sunt iiii.
anglī qui parati erant in horam ⁊ diem ⁊ mensem ⁊ annum ⁊
ut occiderent tertiam p̄tem hominū. Et numerꝰ equestris exer-
citꝰ uicies milies denaria milia audiui numerū eorꝫ. Et ita u-
di equos in uisione ⁊ qui sedebant sup eos habentes loricas ig-
neas ⁊ hyacinthinas ⁊ sulphureas ⁊ capita equorꝫ erant tan-
q̄m capita leonū ⁊ de ore ipsorꝫ p̄cedit ignis ⁊ fumꝰ ⁊ sul-
phur. ab his tribꝫ plagis occisa est tertia pars hominū de igne
⁊ fumo ⁊ sulphure qui p̄cedebant ex ore ipsorꝫ. Potestas enim
equorꝫ in ore eorꝫ ẽ ⁊ in caudis eorꝫ. Nam caude eorꝫ simi-
les serpentibꝫ habentes capita ⁊ in his nocent. Et ceteri homines
qui nō sunt occisi in his plagis. neq; penitam egerunt de operibꝫ
manuū suarū ut nō adorarent demonia ⁊ simulachra au-
rea ⁊ argentea ⁊ erea ⁊ lapidea ⁊ lignea. que neq; uidere pos-
sunt neq; audire neq; ambulare. ⁊ nō egerunt penitam
ab homicidiis suis. neq; a ueneficiis suis. neq; a fornica-
tione sua. neq; a furtis suis.

x. Et uidi alium anglm fortem descendentem de celo amic-
tum nube. ⁊ iris in capite ei ⁊ facies ei erat ut sol ⁊ pe-
des ei tamq̄m columpne ignis ⁊ habebat in manu sua libel-
lum aptum ⁊ posuit pedem suum dexterum sup mare. sinistrum
aut sup terram ⁊ clamauit uoce magna quēadmodū cum
leo rugit. Et cum clamasset locuta sunt vii. tonitrua
uoces suas. Et cum locuta fuissent vii. tonitrua uoces su-
as scripturus eram. Et audiui uocem de celo dicentem. Sig-
na que locuta sūt vii. tonitrua ⁊ noli ea scribe. Et anglꝰ
quem uidi stantem sup mare ⁊ sup terram leuauit ma-
nū suam ad celū ⁊ iurauit p uiuentē in scla sclorꝫ q̄ cre-
auit celum ⁊ ea que in illo sunt ⁊ terram ⁊ ea que in ea sunt
⁊ mare ⁊ ea que in eo sunt quia tempꝰ amplius nō erit sz in die-
bus uocis septimi anglī cum cepit tuba canere. consumma-
bit̄ mysterium dei sicut euāngelizauit p seruos suos ppheas.

xi. Et uox quam audiui de celo iterum loquentē mecum ⁊ dicen-
tem. Uade accipe librum aptum de manu angeli
stantis sup mare ⁊ sup terram. Et abiui ad anglm dicens ei
ut daret mihi librū. Et dicit m̄. Accipe ⁊ deuora illum.
⁊ faciet amaricare uentrē tuum. sz in ore tuo erit dulce
tamq̄m mel. Et accepi librū de manu anglī ⁊ deuoraui eū
⁊ erat in ore meo tamq̄m mel dulce. Et cum deuorassem eū
amaricatꝰ ẽ uenter meus ⁊ dicit m̄. Oportet te iterum ppheta-
re plibus ⁊ gentibꝫ ⁊ linguis ⁊ regibꝫ multis. Et data ẽ m̄ calamus
similis uirge dicens. Surge ⁊ mensura templum dei ⁊ altare
⁊ adorantes in eo. Atrium autē quod ẽ foris templū exclude foras
⁊ ne mensureris eum. quia datum ẽ gentibus. Et ciuitatem
scam calcabunt mensibꝫ xl. duobꝫ. Et dabo duobꝫ testibꝫ me-
is. ppheta bunt diebꝫ mille ducentis. lxx. amicti saccis. Hi
sunt due olиue ⁊ duo candelabra in conspectu dñi terre stan-
tes. Et si quis eos uoluerit nocere. ignis exiet de ore illorꝫ ⁊ deuo-
rabit inimicos eorꝫ. Et si quis uoluerit eos ledere. sic oportet
eum occidi. Hi hanc potestatem claudendi celum. ne pluat
diebꝫ ppheties ipsorꝫ. Et potestatem habent sup aquas conuerten-
di eas in sanguinem ⁊ percutere terram omni plaga quotiens cūq;
uoluerint. Et cum finierint testimoniū suū. bestia que
ascendit de abyssо faciet aduersus illos bellum ⁊ uincet illos
⁊ occidet illos ⁊ corpa eorꝫ iacebunt in plateis ciuitatis mag-
ne que uocat̄ spiritaliter sodoma ⁊ egypt̄ ubi ⁊ dñs eorꝫ crucifi-
xus ẽ. Et uidebunt de ppliis ⁊ tribubꝫ ⁊ linguis ⁊ gentibus corpa
eorꝫ p tres dies ⁊ dimidiū ⁊ corpa eorꝫ nō sinunt poni in mo-
numentis. Et inhabitantes terram gaudebunt sup illis ⁊ io-
cundabunt̄ ⁊ munera mittent inuicem. quia hi duo ppheta
cruciauerunt eos qui habitabant sup terram. Et post dies tres
⁊ dimidium spūs uite a deo intrauit in eos ⁊ steterunt sup pedes
suos ⁊ timor magnus cecidit sup eos qui uiderunt eos. Et
audierunt uocem magnā de celo dicentem illis. Ascendite
huc. Et ascenderunt in celum in nube ⁊ uiderunt illos ini-
mici eorꝫ. Et in illa hora terre ẽ tremotus magnus ⁊ decima
pars ciuitatis cecidit ⁊ occisi sunt in tremotu nomina homi-
num vii. milia ⁊ reliqui in timore sunt missi. Et dederunt
glam deo celi. ⁘ secundum abiit ⁊ ecce ve tertium uenit cito.

xii. Et vii. anglꝰ tuba cecinit ⁊ facte sunt uoces magne in
celo dicentes. facta ẽ regnum huius mundi dñi nri
xpi ei ⁊ regnabit in scla sclorꝫ. Et xxiiii. seniores qui in
conspectu dei sedent in sedibꝫ suis. ceciderunt in facies suas ⁊
adorauerunt deum dicentes. Gratias agimus tibi dne deus omnipotens. q̄
es ⁊ qui erat. qui accepisti uirtutem tuam magnam ⁊ regna-
sti ⁊ irate sunt gentes. ⁊ aduenit ira tua ⁊ tempus mortuorꝫ
iudicari ⁊ reddere mercedem seruis tuis ppheis ⁊ scis ⁊ timen-
tibꝫ nomen tuum pusillis ⁊ magnis. ⁊ exterminandi eos qui
corruperunt terram.

xiii. Et apertum ẽ templum dei in celo ⁊ uisa ẽ archa testamē-
ti eius in templo eius ⁊ facte sunt fulgura ⁊ uoces ⁊ tremotꝰ ⁊ grā-
do magna. Et signum magnum apparuit in celo. mulier
amicta sole ⁊ luna sub pedibꝫ eius ⁊ in capite eius corona ste-
larum xii. ⁊ in utero habens ⁊ clamabat parturiens ⁊ cruciat̄ ut
pariat. Et uisum ẽ aliud signum in celo ⁊ ecce draco mag-
nus rufus habens capita vii. ⁊ cornua x. ⁊ in capitibꝫ suis vii.
diademata ⁊ cauda eius trahebat tertiam p̄tem stellarum celi ⁊
misit eas in terram. Et draco stetit ante mulierem que erat
paritura. ut cum peperisset. filium eius deuoraret. Et peperit fili-
um masculum. qui recturus erat omnes gentes in uirga ferrea.
⁊ raptꝰ ẽ filius eius ad dñm ⁊ ad thronum eius ⁊ mulier fugit in
solitudinem. ubi habet locum paratum a deo. ut ibi pascāt
illam diebus mille ducentis. lx.

xiii. Et factum ẽ p̄lium in celo. michael ⁊ anglī eius p̄liabant cū
draconе. ⁊ draco pugnabat ⁊ anglī eius. ⁊ nō ualuerunt
neq; locus inuentꝰ ẽ amplius eorꝫ in celo. Et p̄iectus ẽ draco
ille magnus serpens antiquus qui uocat̄ diabolus ⁊ satha-
nas. qui seducit uniuersum orbem. Proiectus ẽ in terram.
⁊ anglī eius cū illo missi sunt. Et audiui uocem magnam
in celo dicentem. Nunc facta ẽ salus ⁊ uirtus ⁊ regnum dei

nr̄i ⁊ potestat̄ xp̄i ei⁹ qꝫ pcipitꝰ ē accusator fr̄m nr̄oꝝ qui accusabat illos ante conspectum dn̄i nr̄i die ac nocte. Et ipi uicerunt illum ꝓp sanguinem agni ⁊ ꝓp ūbum testimonii sui ⁊ non dilexer̄t animas suas usq; ad mortem. Propt̄ea letamini celi ⁊ qui habitatis in eis. Ve t̄re ⁊ mari: qꝫ descendit diabol⁹ ad uos hn̄s iram magnam. sciens qꝫ modicū tp̄s hꝫ Et postq̄m uidit draco qꝫ pcipitꝰ ē in t̄ram: p̄secut⁹ ē mulierem que pepit masculū. ⁊ date sunt mulieri due ale aquile magne ut uolaret in desertum. in locum suum. ubi alit̄ ꝓ tp̄s ⁊ tempa ⁊ dimidium tp̄is a facie serpentis. Et misit serpens ex ore suo post mulierem aq̄m tam q̄ fluuiū: ut eam faceret trahi a flumine. Et adiuuit t̄ram mulierem: ⁊ aperuit t̄a os suum ⁊ absorbuit fluuiū qꝫ misit draco de ore suo. Et iratꝰ ē draco in mulierem ⁊ abiit facē ꝓlium cum reliquis de semine ei⁹. qui custodiunt mandata dei ⁊ hn̄t testimonium ih̄u ⁊ stetit sup arenam maris. Et uidi de mari bestiam ascendent̄ hn̄tem capita .vii. ⁊ cornua .x. ⁊ sup cornua ei⁹ .x. diademata ⁊ sup capita ei⁹ nomina blasphemie. Et bestia quā uidi erat similis pardo. ⁊ pedes ei⁹ sicut ursi. ⁊ os ei⁹ sicut os leonis. Et dedit illi draco uirtut̄ suam ⁊ potestatem magnā. Et uidi unum de capitib⁹ ei⁹ q̄si occisum in morte ⁊ plaga mortis ei⁹ curata ē. Et admirata ē uniuersa t̄ra post bestiam ⁊ adorauerunt draconem qui dedit potestatem bestie. Et adorauerunt bestiam dicentes. Quis similis bestie: Et quis poterit pugnare cum ea: Et datum ē ei os loquens magna ⁊ blasphemias. Et data ē illi potestas facē m̄ses .xl.ii. ⁊ aperuit os suum in blasphemias ad dn̄m: blasphemare nom̄ ei⁹ ⁊ tab̄naculū ei⁹ eos qui in celo habitant. ⁊ datum ē illi bellum facē cum scis ⁊ uincē illos. Et data ē ei potestas in omnem tribum ⁊ ꝓplm ⁊ linguam ⁊ gentem. ⁊ adorauerunt eum omnes qui inhabitant t̄ram. quoꝝ non sunt scripta nomina in libro uite agni: qui occisus ē ab origine mundi. Si quis hꝫ aures audiat. Qui in captiuitatē uadit. Qui in gladio occidit: oportet eum gladio occidi. Hic est patientia ⁊ fides scoꝝ. .xv.

Et uidi aliam bestiam ascendentem de t̄ra: ⁊ habebat cornua duo similia agni ⁊ loquebat̄ sicut draco ⁊ potestatē priorꝭ bestie omnem faciebat in conspectu ei⁹ ⁊ fecit t̄ram ⁊ inhabitantes in ea adorare bestiam p̄mam. cuius curata ē plaga mortis ⁊ fecit signa magna: ut etiam ignem faceret de celo descendere in t̄ram in conspectu hominū. ⁊ seducit habitantes in t̄ram: ꝓp signa que data sunt illi facē in conspectu bestie dicens habitantib⁹ in t̄ra: ut faciant ymaginem bestie. que hꝫ plagam gladii ⁊ uixit. Et datum ē illi ut daret spm ymagini bestie: ut ⁊ loquat̄ ymago bestie. Et faciet ut quicunq; non adorauerit imaginem bestie occidat̄. Et faciet omnes pusillos ⁊ magnos ⁊ diuites ⁊ pauperes ⁊ liberos ⁊ seruos habere caracterem in dextera manu aut in frontib⁹ suis. Et ne quis possit emere aut uendere nisi qui hꝫ caracterem nom̄is bestie. aut numerū nominis ei⁹. Hic sapientia ē. Qui hꝫ intellectum: computet numerū bestie. Numerus enim hominis est: ⁊ numerus ei⁹ est. dc̄. lx. vi. .xvi.

Et uidi ⁊ ecce agnus stabat sup̄ montem syon. ⁊ cum illo c. xl.iiii. milia hn̄tes nom̄ eius ⁊ nom̄ patris ei⁹ scriptū in frontib⁹ suis. Et audiui uocem de celo: tam q̄ uocē aquarū multarū. ⁊ tam q̄ uocem tonitrui magni. Et uocem quam audiui sic̄ citharedoꝝ citharizantium in citharis suis. Et cantabant q̄si canticū nouum ante sedem ⁊ aiāl. iiii. ⁊ ante seniores. Et nemo poterat dicē canticum: nisi illa. c. xl.iiii. milia qui empti sunt de t̄ra. Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati. uirgines enim sunt. Hi sequuntur agnum quocūq; ierit. Hi empti sunt ex omnib⁹ ꝓmitie dei ⁊ agni: ⁊ in ore ipoꝝ non est inuentum mendacium. sine macula sunt. Et uidi alterum angelum uolantem ꝓ medium celum. hn̄tem

eu angelium eternum ut euangelizaret sedentib⁹ sup̄ t̄ram ⁊ sup̄ omnem gentem ⁊ tribum ⁊ linguam ⁊ ꝓplm dicens magna uoce. Timete dn̄m ⁊ date illi honorem. qꝫ uenit hora iudicii ei⁹. ⁊ adorate eum qui fecit celum ⁊ t̄ram. ⁊ mare ⁊ omnia que in eis sunt ⁊ fontes aquarū. Et aliꝰ angelus secutus ē dicens. Cecidit cecidit babilon illa magna: que a uino ire fornicationis sue potauit omnes gentes. Et angelus tertius secutus ē illos dicens uoce magna. Si quis adorauerit bestiā ⁊ ymaginem ei⁹ ⁊ accepit caracterem in fronte sua aut in manu sua: ⁊ hic bibet de uino ire dei. qui mixt̄ est uino in calice ire ipius ⁊ cruciabit̄ igne ⁊ sulphure in conspectu angelorum scoꝝ. ⁊ ante conspectum agni. Et fumus tormentorum eorum in secula seculoꝝ ascendet: nec hn̄t requiem die ac nocte qui adorauerunt bestiam ⁊ ymaginem ei⁹. ⁊ si quis accepit caracterem nominis ei⁹. Hic patientia scoꝝ ē. qui custodiunt mandata dei ⁊ fidem ih̄u. Et audiui uocem de celo dicentem. Scribe. Beati mortui qui in dn̄o moriuntur. Amodo iam dicit spūs: ut requescant a laboribus suis. Opa enim illoꝝ sequuntur illos. Et uidi ⁊ ecce nubes candida. ⁊ sup̄ nubem sedentem similem filio hominis: hn̄tem in capite suo coronam auream. ⁊ in manu sua falcem acutam. Et alius angelus exiuit de templo. clamans uoce magna ad sedentē sup̄ nubē. Mitte falcem tuam ⁊ mete. qꝫ uenit hora ut metat̄. qm̄ aruit messis t̄re. Et misit qui sedebat sup̄ nubem falcē suam in t̄ram ⁊ messuit t̄ram. Et aliꝰ angelus exiuit de templo qui est in celo: hn̄s ⁊ ipe falcem acutam. Et alius angelus de altari. qui hꝫ potestatem sup̄ ignē ⁊ clamauit uoce magna: ad eum qui hꝫ falcem acutam dicens. Mitte falcem tuam acutam: ⁊ uindemia botros uuee t̄re. qm̄ maturę sunt uue ei⁹. Et misit angelus falcem suam: ⁊ uindemiauit uineam t̄re. ⁊ misit in lacum ire dei magni. ⁊ calcatus ē lacus extra ciuitatem. ⁊ exiuit sanguis de lacu usq; ad frenos equoꝝ: ꝓ stadia mille sexcentas. Et uidi aliud signum in celo magnū ⁊ mirabile. angelos .vii. hn̄tes plagas .vii. nouissimas. qm̄ in illis consummata ē ira dei. Et uidi tam q̄m mare uitreum: mixtum igne. ⁊ eos q̄ uicerunt bestiam ⁊ ymaginem ei⁹. ⁊ numerū nominis illius. stantes sup̄ mare uitreum hn̄tes citharas dei. ⁊ cantantes canticum moysi serui dei. ⁊ canticum agni dicentes. Magna ⁊ mirabilia opa tua dn̄s deus omnipotens. iuste ⁊ uere uie tue rex seculoꝝ. Quis non timebit te dn̄e ⁊ magnificabit nom̄ tuum. Quia solus pius es. qm̄ omnes gentes uenient ⁊ adorabunt in conspectu tuo. qm̄ iudicia tua manifesta sunt. .xvii.

Et post hec uidi ⁊ ecce apertum est templū tab̄naculi testimonii in celo ⁊ exierunt .vii. angeli: hn̄tes .vii. plagas de templo. uestiti lapide mundo candido ⁊ ꝓcincti circa pectora zonis aureis. Et unus ex .iiii. animalibus dedit .vii. angelis .vii. phyalas aureas plenas iracundie dei uiuentis in secula seculoꝝ. Et impletum est templū fumo a maiestate dei ⁊ de uirtute ei⁹. ⁊ nemo poterat introire in templū donec consummarentur .vii. plage .vii. angelorum. Et audiui uocem magnam de templo dicentem .vii. angelis. Ite ⁊ effundite .vii. phialas ire dei in t̄ram. Et abiit primus ⁊ effudit phialam suam in t̄ram: ⁊ factum ē uulnus seuum ac pessimum in hominib⁹ qui hn̄nt caracterem bestie. ⁊ eos qui adorauerunt ymaginem ei⁹. Et secundus effudit phialam suam in mare ⁊ factus ē sanguis tam q̄m mortui. ⁊ omnis anima uiuens mortua ē in mare. Et tertius effudit phialam suam sup̄ flumina ⁊ sup̄ fontes aquarum. ⁊ facti sunt sanguis. Et audiui angelum aquarum dicentem. Justus es qui es ⁊ qui erat scs. qui hec iudicasti. qꝫ sanguinem scoꝝ ⁊ pphetarum fuderunt ⁊ sanguinem eis dedisti bibere ut digni sunt. Et audiui altare dicens. Etiam dn̄e deus omnipotens. uera

xvi

7 iusta iudicia tua. Et q̄rt̄ effudit phialam suam in
solem 7 datum ē illi estu affligē hominēs 7 igne 7 estua
uerunt homines estu magno 7 blasphemauerunt nom̄
dī potestatem hūtis sup hās plagas neq; egerunt pēniam
ut darent illi gl̄am. Et quintus effudit phialā suam
sup sedem bestie 7 factū ē regnū eī tenebrosum 7 cōmandu
cauerunt linguas suas p̄ dolore 7 blasphemauerunt d̄m celi
p̄ dolorib; 7 uulnerib; suis 7 nō egerunt pēniam ex op̄ib; suis. Et
sext̄ effudit phialam suam in flumine illo magno eufrate
7 siccauit aquam eī ut p̄paret̄ uia regib; ab ortu solis. Et vi
di de ore draconis 7 de ore bestie 7 de ore pseudoppb̄e spūs tres im
mundos in modū ranarum. Sunt enim spūs demoniorū facie
entes signa. Et p̄cedent ad reges tocī trē 7 congregare illos in p̄liū
ad diem magnum dī omnipotentis. Et ecce uenio sicut fur. Bt̄
qui uigilat 7 custodit uestimenta sua ne nudus ambulet 7 uide
ant turpitudinem eī. Et congregauit illos in locum qui uocat
hebraice magedon. Et vii. effudit phialam suam in aerē.
7 exiuit uox magna de templo a throno dicens. factū ē. Et fact̄ sūt
fulgura 7 uoces 7 tonitrua 7 tremor facies ē magn̄ qualis nūq̄ fuit
ex quo homines fuerunt sup̄ tram. talis tremor sic magnus.
Et fact̄ ē ciuitas magna in tres p̄tes 7 ciuitates gentiū ceciderūt.
7 babilon magna uenit in memoriā ante d̄m 7 dare ei calicem
uini indignationis ire eī. Et omnis insula fugit 7 montes nō sunt inuenti 7 grando magna sicut talenta descendit de
celo in homines 7 blasphemauerunt homines d̄m p̄p plagā
grandinis. q̄m magna facta est uehementer.

xviii

Et uenit unus de vii. angelis qui habebant vii. phialas 7 lo
cutus ē mecū dicens. Veni ostendam t̄ damnationem
meretricis magne que sedet sup aquas multas. cum qua formi
cati sūt reges trē 7 inebriati sunt qui habitant tram de uino
p̄stitutionis eī. Et abstulit me in desertum in spū 7 uidi mulie
rē sedentem sup bestiam coccineam plenam nominib; blasphe
mie. hēntem capita vii 7 cornua x. Et mulier erat circūdata
purpura 7 cocco 7 inaurata auro 7 lapide p̄cioso 7 mar
garitis. hūs poculum aureum in manu sua plenū abhomi
nationū 7 immundicia fornicationis eī. Et in fronte eī nomen
scriptum mysterium. babilon magna. mat̄ fornicationū 7 abho
minationum trē. Et uidi mulierem ebriam de sanguine scōrū
7 de sanguine martyrum ihu. Et miratus sum cum uidissem
illam admiratione magna. Et dixit m̄ angelus. Quare mira
ris. Ego t̄ dicam sacramentum mulieris 7 bestie que portat
eam que hēt capita vii 7 cornua x. Bestia q̄m uidisti fuit
7 nō est. Et ascensura ē de abysso 7 in interitum ibit 7 mira
buntur habitantes tram. quorum nō sunt scripta nomina in
libro uite a constitutione mundi uidentes bestiam que e
rat 7 nō est. Et hic est sensus qui hēt sapiam. Septem capita vii
montes sunt sup quos mulier sedet 7 reges vii. sunt. Quinq;
ceciderunt. 7 unus est 7 alius nondum uenit. Et cum uenit
oportet illum breue tempus manere. Et bestia que erat 7 nō ē
7 ipa octaua est 7 de vii. est. Et in interitum uadet. Et x. cor
nua que uidisti x. reges sunt. qui regnum nondum acceperunt 7 sed potestatem tanq̄m reges una hora accipient p̄ bestiā.
Hi unum consilium hūnt 7 uirtutem 7 potestatem suam
bestie tradent. Hi cum agno pugnabunt 7 agn̄s uincet
illos. q̄m dns dnōrum ē 7 rex regum 7 qui cum illo sūt uocati
7 electi 7 fideles. Et dixit m̄. Aquas quas uidisti ubi mere
tr̄ sedet. populi sunt 7 gentes 7 lingue. Et x. cornua que uidisti
7 bestiam. hi odient fornicariam 7 desolatam facient il
lam 7 nudam 7 carnes eī manducabunt 7 ipam igni cō
cremabunt. Deus enim dedit in cordibus eorum ut nō faciant q̄d il
li placitum ē. ut dent regnum suum bestie donec cōsūmen
tur uba dī. Et mulierem q̄m uidisti est ciuitas magna que
hēt regnum sup̄ reges trē.

xix

Et post hec uidi alterum angelum descendentē de celo. hēn
tem potestatem magnam 7 tra illuminata ē a gl̄a eius.
7 exclamauit in forti uoce dicens. Cecidit ceciditbabilon
magna 7 facta est habitatio demoniorum 7 custodia omnis spūs
immundi 7 custodia omnis uolucris immunde. q̄ de uino fornica
tionis eius biberunt omnes gentes 7 reges trē cum illa fornicati
sunt 7 mercatores trē de uirtute deliciarum eius diuites fact̄
sunt. Et audiui aliam uocem de celo dicentem. Exite de il
la p̄pls meus 7 ne participes sitis delictorum eius 7 de plagis eius nō accipiatis. q̄m peruenerunt peccata eius usq; ad celum 7 recordatus
est dns iniquitatum eius. Reddite illi sicut ipa reddidit uobis
7 duplicate duplicia secundum opa eius. In poculo quo miscuit
miscete illi duplum. Quantum glorificauit se 7 in deliciis fuit.
tantum date illi tormentum 7 luctum q̄m in corde suo dicit.
Sedeo regina 7 uidua nō sum 7 luctum nō uidebo. Ideo in una
die uenient plage eius. mors 7 luctus 7 fames 7 igni cōburetur. q̄ fortis ē dns qui iudicauit illam. Et flebunt 7 plangent se sup illam reges trē. qui cum illa fornicati sūt 7 in deliciis uixerunt. cum uiderint fumum incendii eius. longe stantes p̄p timorem tormentorum eius dicentes. Ve ue ciuitas illa
magna babilon 7 ciuitas illa fortis. q̄m una hora uenit iudicium tuum 7 negotiatores trē flebunt 7 lugebunt sup
illam. q̄m merces illorum nemo emet amplius. Mercedem auri
7 argenti 7 lapidis p̄ciosi 7 margarite 7 byssi 7 purpure 7
serici 7 cocci 7 omne lignum thyini 7 omnia uasa eboris 7 omnia
uasa de lapide p̄cioso 7 aurichalco 7 ferro 7 marmore 7 cynnamo
mum 7 amomum 7 odoramenta 7 unguenta 7 thus 7 uinum 7
oleum 7 similam 7 triticum 7 iumenta 7 ouium 7 equorum 7 redarum 7 mancipiorum 7 animarum hominum 7 poma tua desiderii anime
discesserunt a te 7 omnia pinguia 7 p̄clara perierunt a te.
7 amplius illa iam nō inuenient mercatores hominum qui
diuites trē sunt ab ea 7 longe stabunt sp̄ timorem tormentorum eius flentes ac lugentes 7 dicentes. Ve ue ciuitas illa
magna. que amicta erat byssino purpura 7 cocco 7 deaurata ē auro 7 lapide p̄cioso 7 margaritis. q̄m una hora destructe
sunt tante diuitie. Et omnis gubernator 7 omnes qui in la
cum nauigant 7 nautе 7 qui in mari operant. longe stetерunt 7 clamauerūt uidentes locum incendii eius dicentes.
Que similis ciuitati huic magne. Et miserunt pulueres
sup capita sua 7 clamauerūt flentes 7 lugentes 7 dicentes.
Ve ue ciuitas illa magna. in qua diuites trē sunt omnes q̄
habent nauem in mari de p̄cijs eius. q̄m una hora desolata ē. Exul
ta sup eam celum 7 sci apli 7 pphe q̄m iudicauit dns iudicium uestrum de illa. Et sustulit unus angelus fortis lapidem q̄si
molarem magnum 7 misit in mare dicens. Hoc impetu
mittet babilon magna illa ciuitas 7 ultra iam nō inuenietur. Et uox citharedorum 7 musicorum 7 tybia canentium 7 tuba nō audietur in ea amplius. Et omnis artifex omnis artis nō
inuenietur in ea amplius 7 uox mole nō audietur in ea amplius.
7 lux lucerne nō lucebit in ea amplius. Et uox sponsi 7 sponse nō
audietur adhuc in te. q̄ mercatores tui erant p̄cipes trē. q̄
in ueneficiis tuis errauerunt omnes gentes. 7 in ea sanguis
pphārum 7 scōrum inuentus est 7 omnium q̄ interfecti sūt in tra.

xx

Post hec audiui q̄si uocem magnā turbarum multarum
in celo dicentium. alla. Laus 7 gl̄a 7 uirtus dō
nō est. q̄ uera 7 iusta iudicia eius sunt. qui iudicauit de
meretrice magna. que corrupit tram in p̄stitutione sua. 7
uindicauit sanguinem seruorum suorum de manibus eius. Et iterum
dixerunt alla. Et fumus eius ascendit in scla sclorum. Et ceciderunt seniores. xxiiii. 7 iiii. animalia. 7 adorauerūt dm̄ se
dentem sup thronum dicentes amen. alla. Et uox de throno exiuit dicens. Laudem dicite dō nro omnes serui eius 7 qui
timetis eum pusilli 7 magni. Et audiui q̄si uocem

magnā. ⁊ sic uocem aquarū multarū. ⁊ sic uocem tonitruum magnoꝝ dicentium alla. qm̄ regnauit dñs ds nr̄ oms. gaudeam⁹ ⁊ exultem⁹ ⁊ demus glām ei. qm̄ uenerunt nuptie agni. ⁊ uxor ei⁹ parauit se. ⁊ datum ē illi ut cooperiat se byssinū splendens candidum. Byssinum enim iustificationes sanctoꝝ. Et dicit mihi. Scribe. Beati qui ad cenam nuptiarum agni uocati sunt. Et dicit mihi. Hec uba uera dei sunt. Et cecidi ante pedes eius ut adorarem eum. Et dicit mihi. Uide ne feceris. Conseruus tuus sum. ⁊ fratrum tuoꝝ habentium testimoniū ihu. Dñm adora. Testimoniū enim ihu. ē spūs pphie. xci.

Et uidi celum apertum. ⁊ ecce equus albus. ⁊ qui sedebat super eum uocabat fidelis. ⁊ uerax. ⁊ iustitia iudicat ⁊ pugnat. Oculi aut ei sic flāma ignis. ⁊ in capite ei⁹ diademata multa. habens nomen scriptum qd nemo nouit nisi ipse. Et uestitus erat uestem aspersam sanguine. ⁊ uocabat nomen ei⁹ uerbum dei. ⁊ exercitus qui sunt in celo sequebant eum in equis albis. uestiti byssinū album mundū. ⁊ de ore ei⁹ procedit gladius acutus. ut in ipso percutiat gentes. Et ipse reget eos in uirga ferrea. ⁊ ipse calcat torcular uini furoris ire dei omnipotentis. Et habet in uestimēto ⁊ in femore suo scriptum rex regum. ⁊ dñs dnantium. Et uidi unum angelum stantem in sole. ⁊ clamauit uoce magna dicens. omnibus auibus que uolabant p medium celi. Uenite congregamini ad cenam magnam dei. ut manducetis carnes regum. ⁊ carnes tribunoꝝ. ⁊ carnes fortiū. ⁊ carnes equoꝝ. ⁊ sedentium in eis. ⁊ carnes omnium liberoꝝ ac seruoꝝ. ⁊ pusillorum ac magnoꝝ. Et uidi bestiam. ⁊ reges terre. ⁊ exercitus eoꝝ congregatos ad faciendum prelium cum illo qui sedebat in equo. ⁊ cum exercitu ei⁹. Et apprehensa ē bestia. ⁊ cum illa pseudopphēta qui fecit signa coram ipsa quibus seduxit eos qui acceperunt caracterem bestie. qui ⁊ adorauerunt ymaginem ei⁹. uiui missi sunt hi duo in stagnum ignis ardentis sulphure. ⁊ ceteri occisi sunt in gladio sedentis sup equum. qui procedit de ore ipsius. ⁊ omnes aues saturate sunt carnibus eoꝝ. Et uidi angelum descendentem de celo habentem clauem abyssi. ⁊ catenā magnam in manu sua. Et apprehendit draconē serpentē antiquum qui ē diabolus. ⁊ satanas. ⁊ ligauit eum p annos mille. ⁊ misit eum in abyssum. ⁊ clausit. ⁊ signauit super illum. ut non seducat amplius gentes. donec consummentur mille anni. Et post hec oportet illum solui modico tempore. Et uidi sedes. ⁊ sederunt super eas. ⁊ iudicium datum ē illis. ⁊ animas decollatoꝝ pp testimoniū ihu. ⁊ pp uerbum dei. ⁊ qui non adorauerūt bestiam neq; ymaginē ei⁹. nec acceperunt caracterem in frontibus aut in manibus suis. ⁊ uixerunt ⁊ regnauerunt cum xpo mille annis. Ceteri mortuoꝝ non uixerunt donec consummentur mille annis. xcii.

Hec est resurrectio prima. Beatus ⁊ sanctus. qui habet partem in resurrectione prima. ⁊ in his secunda mors potestatem non habet. sed erunt sacerdotes dei ⁊ xpi. ⁊ regnabunt cum illo mille annis. Et cum consummati fuerint mille anni. solue⁹ satanas de carcere suo. ⁊ exibit. ⁊ seducet gentes que sunt super quatuor angulos terre. gog. ⁊ magog. ⁊ congregabit eos in prelium. quoꝝ numerus est sicut harena maris. ⁊ ascenderunt super latitudinem terre. ⁊ circuierunt castra sanctorum. ⁊ dilectam. Et descendit ignis a deo de celo. ⁊ deuorauit eos. Et diabolus qui seducebat eos. missus ē in stagnum ignis ⁊ sulphuris. ubi ⁊ bestia ⁊ pseudopphēta cruciabuntur die ac nocte in secula seculoꝝ. Et uidi thronum magnum candidum. ⁊ sedentem super eum. a cuius aspectu fugit terra ⁊ celum. ⁊ locus non est inuentus ab eis. Et uidi mortuos magnos. ⁊ pusillos stantes in conspectu throni. ⁊ libri aperti sunt. Et alius liber apertus est qui est uite. ⁊ iudicati sunt mortui ex his que scripta erant in libris secundum opera ipsoꝝ. Et dedit mare mortuos qui in eo erant. ⁊ mors ⁊ infernus dederunt mortuos qui in ipsis erant. Et iudicatum est de singulis secundum opera ipsorum. Et infernus ⁊ mors missi sunt in stagnum ignis. hec mors secunda est. stagnum ignis. Et qui non est inuentus in libro uite scriptus missus est in stagnum ignis. Et uidi celum nouum ⁊ terram nouam. Primum enim celum ⁊ prima terra abierunt. ⁊ mare iam non est. Et ego ioh̄s uidi ciuitatem nouam descendentem de celo a deo parata sicut sponsam ornatam uiro suo. Et audiui uocem magnam de throno dicentem. Ecce tabernaculum dei cum hominibus. ⁊ habitabit cum eis. Et ipsi populus eius erunt. ⁊ ipse deus cum eis erit eorum deus. Et absterget deus omnem lacrimam ab oculis eorum. Et mors ultra non erit. neq; luctus neq; clamor neq; dolor erit ultra. quia prima abierunt. Et dixit qui sedebat in throno. Ecce noua facio omnia. Et dicit mihi. Scribe. quia hec uba fidelissima sunt ⁊ uera. Et dixit mihi. Factum est. Ego sum. a. ω. principium ⁊ finis. Ego sitienti dabo de fonte aque uite gratis. Qui uicerit possidebit hec. ⁊ ero illi deus. ⁊ erit mihi filius. Timidis autem ⁊ incredulis. ⁊ execratis. ⁊ homicidis. ⁊ fornicatoribus ⁊ ueneficis. ⁊ idolatris. ⁊ omnibus mendacibus pars illoꝝ erit in stagno ardenti igne ⁊ sulphure qd̄ ē mors secunda. xciii.

Et uenit unus de .vii. angelis habentibus phialas plenas .vii. plagis nouissimis. ⁊ locutus est mecum dicens. Uenite ostendam tibi sponsam uxorem agni. Et sustulit me in spū in montem magnum ⁊ altum. ⁊ ostendit mihi ciuitatem sanctam hierusalem descendentem de celo a deo. habentem claritatem dei. Lumen eius simile lapidi pretioso. tamq̄ lapidi iaspidi sicut crystallum. Et habebat murum magnum ⁊ altum. habens portas .xii. ⁊ in portis angulos .xii. ⁊ nomina scripta. que sunt nomina .xii. tribuum filiorum israel. Ab oriente porte tres. ab aquilone porte tres. ab austro porte tres. ab occasu porte tres. Et murus ciuitatis. habens fundamenta .xii. ⁊ in ipsis .xii. nomina .xii. apostolorum agni. Et qui loquebatur mecum. habebat mensuram harundinem auream ut metiretur ciuitatem ⁊ portas eius ⁊ murum. Et ciuitas in quadro posita est. Longitudo eius tanta est. quanta ⁊ latitudo. Et mensus est ciuitatem de harundine. p stadia .xii. milia. Longitudo ⁊ latitudo ⁊ altitudo. equalia sunt. Et mensus est murum eius. c. xliiii. cubitorum mensura hominis. que est angeli. Et structura muri eius erat. ex lapide iaspide. Ipsa uero ciuitas auro mundo. simile uitro mundo. Fundamenta muri ciuitatis. omni lapide pretioso ornata. Fundamentum primum. iaspis. ii. saphyrus. iii. calcedonius. iiii. smaragdus. v. sardonyx. vi. sardius. vii. crisolitus. viii. berillus. ix. topazius. x. chrisoprasius. xi. iacinctus. xii. amethistus. Et .xii. porte. .xii. margarite sunt per singulas. ⁊ singule porte erant ex singulis margaritis. ⁊ platee ciuitatis auro mundo. tamquam uitrum pellucidum. Et templum non uidi in ea. Dñs enim deus omnipotens. templum illius est. ⁊ agnus. Et ciuitas non eget sole neq; luna. ut luceant in ea. Nam claritas dei illuminabit eam. ⁊ lucerna eius agnus est. Et ambulabunt gentes in lumine eius. ⁊ reges terre afferent gloriam suam ⁊ honorem in illam. ⁊ porte eius non claudentur per diem. nox enim non erit illic. ⁊ afferent gloriam ⁊ honorem gentium in illam. nec introibit in illa aliquid coinquinatum. ⁊ faciens abominationem ⁊ mendacium. nisi qui scripti sunt in libro uite agni. xciiii.

Et ostendit mihi fluuium aque uite splendidum. tamquam crystallum. procedentem de sede dei ⁊ agni. in medio platee eius. Et ex utraq; parte fluminis lignum uite afferens fructus .xii. per menses singulos reddens fructum suum. ⁊ folia ligni ad sanitatem gentium. Et omne maledictum non erit amplius. ⁊ sedes dei ⁊ agni in illa erunt. ⁊ serui eius seruient illi. ⁊ uidebunt faciem eius. ⁊ nomen eius in frontibus eoꝝ. ⁊ nox ultra non erit. ⁊ non egebunt lumine lucerne neq; lumine solis. quoniam dñs deus illuminabit illos. ⁊ regnabunt in secula seculoꝝ. xcv.

Et dixit mihi. Hec uba fidelissima ⁊ uera sunt. Et dñs ds

spm̄ pphārum misit anglm̄ suum ostendere seruis suis que oportet fi cito. Et ecce uenio uelociť. Bs̄ qui custodit ūba prophetie libri huius. Et ego iohēs qui audiui ↄ uidi hec. Et postq̄m audissem ↄ uidissem: cecidi ut adorarem ante pedes angeli qui m̄ hec ostendebat. Et dicit m̄. Vide ne feceris. conseruus tuus sum: ↄ fratrum tuorꝝ pphārum ↄ eorꝝ qui seruant ūba libri huius: dñm adora. Et dicit m̄. Ne signaueris ūba pphie libri huius. Tempus enim pe est. Qui nocet noceat adhuc: ↄ qui in sordibꝫ est sordescat adhuc. Et iustus iustificet fiat adhuc: ↄ scs̄ sc̄ificet adhuc. Ecce uenio cito: ↄ merces mea mecū est. reddere unicuiq; sc̄dm opa sua. Ego sum. A. W. pm̄ ↄ nouissimus: principium ↄ finis. Beati qui lauant stolas suas ut sit potestas eorꝝ in ligno uite: ↄ p portas intrent in ciuitatem. Foris canes: ↄ uenefici: ↄ impudici: homicide: ↄ idolis seruientes: ↄ omnis qui amat mendacium. xxvi.

Ego ihc̄ misi anglm̄ meum testificari uobis hec in eccl̄is. Ego sum radix ↄ genus dd̄. stella splendida ↄ matutina. Et spc̄ ↄ sponsa dicunt ueni: ↄ qui audit dicat ueni. Qui sitit ueniat. qui uult accipiat aquam uite gratis. Contestor ego omn̄i audienti ūba pphie libri huius. si quis apposuerit ad hec: apponet ds̄ sup illum plagas scriptas in libro isto. Et si quis diminuerit de ūbis libri pphie huius: auferet ds̄ ptem ei de libro uite: ↄ de ciuitate sc̄a: ↄ de his que scripta sūt in libro isto. Dicit qui testimoniū phibet isto. Etiam uenio cito. amē. Veni dñe ihu. Gr̄a dñi nr̄i ihu xpi cū omnibꝫ uobis. Amen. Explic̄ apocalipsis

Intrat in egiptum genesis liber. exod̄ exit.
Sacra litat dño leuitic⁹. iñ numꝰ est
Pugna grauis. Legem repetit ↄ quint⁹ ↄ addit.

Romam pma. duę p̄ hanc uenire chorintum.
Quarta monet gálathas: ↄ quinta fit ephesianus.
Septaq; philippis: ↄ septima missa colossis.
Octauam nonamq; tenent thessalonicenses.
Bina thimoteum. tytum p̄ una salutat.
Deinde philemonem. p̄ paulus scribit hebreis.
Item in usu sequntur ꝑhendunť. vi. precedentes.
Ro. cor. bis. gal. ephe. phi. co. thes. timo. bis. ti. phil. hebre.

Vnda rubens rana. cinifes. omn̄imoda musca.
Mors tumꝝ tonitrua. uesice. grando. locusta.
Iona regit solem. pmam necat ultima plem.
Nona fuit tenebre. post mors p̄mogenitorꝝ. Ali⁹ breuis?
Sanguis. rana. culex. muscę. pecus. ulcera. gr̄ndo.
Bruchus. caligo. mors. opprimere necando.

Osee saluans. micheas iohel. amos honus?
Abdias seruus dñi sit. iona columba.
Quis qui michęas est. consolatio nauum.
Est abbacuc luctans. dñi archanus sophonias.
Aggeus festus. dñiq; memor zacharias.
Angelus ē dñi malachias. ultimus horum.

Est hic sanguineus. cui non color ē. ds̄ unus.
Rana loquax hesis. nom̄ reptat dicatus.
Vt cinifes ēiamt. qui saltu sc̄a ꝑphānant.
Ille cinomya fit. qui pręs ut canis odit.
Est sine lege pecus. ira lege q; mecus.
Feruor uesice. feruens furor. homicide.
Q; rapit ericius. ds̄ illum gr̄ndinat unus.
Dente locusta nocet. falsus testis male mordet.
Cor pacies tenebre. rapit uxorem alienus.
Prima ptis plex. male si fore q; cupit heres.

Compendiose ↄ tam̄ seriatim ordinare uolens seriem sc̄oꝝ patrum. a quibꝫ p leuiticam ↄ regalem tribum xp̄c originem huius: ab adam incepi. ↄ p patriarchas. iudices. reges pphas ↄ sacerdotes eius contemporaneos descendens. in xp̄o qui solus consummat finis est. finem facere festinau. plogus.

Narratio.

Adam in agro damascено formať. ↄ in paradisum unde q̄tuor flumina oriunt̄ ē inducitur. cum femine de costa dormienti fc̄ē. nomine sic ↄ cęteris rebꝫ imposito de xp̄o ↄ ecclia pphasset. ↄ eidem de pomo comedendo acquieuisset: p diuersorum temptationis inductus factus p̄varicatorꝫ a dño de paradyso collocatus cherubin ↄ flāmeo gladio post increpationē abiecť: de tra maledicta in sudorem uultus panem acquirit.

Eidem ex eua genuit cain. calmana. abel. delboram. sech. Cain agricola dolens munda sua ↄ fl fris reprobata. sculptor igne celesti ñ assumpta. licet a dño increpať abel. septuaginti pecco in effect. post uagus ↄ instabilis fr̄s ē sup terram ꝑq; a dño est maledictus. Cain genuit enoch. iarad. mauiael. mauisael. lamech qui p̄mus introducens bigamiā. cum uxorum in uultu ↄ adolescentem in liuore occidisset: ↄ coniugibꝫ ade ↄ selle. ob hoc sibi penam in septuplū deberi p̄dixit. Ex ada geni tabel ↄ iubal. ex sella tubalcain ↄ noemam. Jabel adinuentrix portatilibꝫ pastorꝝ tentoriꝝ p̄mus ḡgel sc̄dm quantitatum genus ↄ etatem distinxit. Jubal ū pater canentium in cythara ↄ organo. i. musice artis inuentor. in columpna latericia ↄ alta terra ē incendium ↄ diluuium ū sculpsit. Tubalcaum ū ferrarie artis inuentor sculptē opm in metallis fabricatꝰ exercuit. cui malleoꝝ sonitu iubal delectatus. ꝓportionē exercis p̄pendit. Quando aut adam genī seth habebat ducentos. xxx. annos quoꝝ. c. p̄terminit moy/ses quibꝫ adam luxit abel. Sech genī enos qui cainan q̄ malalech qui iareth qui enoch. hic placens dō. ē inlatē in paradisum ↄ uiuit cū helya. qui quibꝫdam latitis inuentis. librum etiam ut in ecclia inde contanet scripsit. Sub quo adam mortuus creditur. Enoch genī mathusale qui lamech qui noe. hic sexcentesimo anno uite sue inundante diluuio cum. viii. animabꝫ intrauit archam q̄m spatio. c. annoꝝ loquente sibi dño. xx. annis p̄fecat ↄ excrescentibꝫ aquis sup terram. c. l. diebꝫ dño pluente. xl. diebꝫ ↄ nocubꝫ. xx. viii. die septimi mēsis. cum stetisset archa sup montes armenie ↄ p. xl. dies corruum cessisset. ↄ p columbam ferentē ramū olive. xx. vii. die sexti mēsis egressus ē de archa eadem scilicet die qua introierat anno reuoluto. cum. xvii. luna sexti mēsis intrasset. ↄ accepto sacrificio suo cū accessionem carnis comedendę suscepisset sine sanguine. ↄ in signum diluuii p̄cti. i. iuti. incendiq; futuri ꝑ tris colore suo utrumq; ostendens posita fuisset. uino q̄ p̄m̄ exercuerat inebriať. ↄ a cham irrisus huic maledicens ↄ reliquis filiis bñdicens obiit.

Hic terminať p̄ma etas hūs sc̄dm hebreos annos mille ꝯ/gentos. xl. vi. Sc̄dm septuaginta duo milia. cc. xlviii.

Incipit sc̄a etas.

Noe genuit sem. cham. iafech. Ab his
diꝫ filius noe texunt̄ generationes septuaginta due. de iafech. xv. de cham. xxx. de sem. xxvii. qui dissemi/nati sunt p orbem. Sem obtinuit asiam. Cham affricā. Jafech europam. Gr̄ationem sem tñ intendim̄. ex qua/ltis duobꝫ fuerūt gentes. Cham genī chus. ↄ nēproth. De iafech omn̄ino subticem̄. Hic nota q̄d p̄ diluuiū ex/orta sūt quatuor regna p̄cipalia. Assirioꝝ ab oriente ubi p̄mus regnauit belus. Sitionioꝝ ab occidente ubi egialeus. Scitarum ab aquilone. ubi nimus. Egyptioꝝ a meridie. mineus. Belo succedit semiramis uxor sua

que babilonem regni caput constituit. Cui ninus inuentor ydolorum qui ymaginem fecit patri. Tandem sardanapallus. A quo arbacel regnum ad medos cōstituit. Sup quos tandem astiages regnans data filia sua principi persarum de quo cyrus ab eo ortus est supat. quo mortuo regno ad persas cōstato datus filī astiagis cū eodem cyro cōregnauit.

¶ Sem genuit arfaxat. qui sale qui cainan. qui heber. qui phalech. qui reu ul regau. qui saruch. qui nachor qui thare. qui abraham. Ab heber ductus ē hebrei. ul ab abraham ḡi habrahei. ¶ Tempe huī phalech trā ē linguarū diuisio. in edificationē turris babel. in agro sennaar. In cui familia quia remansit hebrea lingua. dictus ē ipe phalech. i. ab alūs diuisus. ¶ Thare aut ñ ualens ferre iniurias illatas sibi de adorando igne in chaldea. ú. r filiorum suō primogenitū atq; exercitū. pegnatus est cum abraam. r nachor. r familia aram in charrā mesopotamie. ubi cōpletis ducentis quinq; annis. mortuus est. Abraham suffocato aram. adoptans filium ei loth ducta in uxorē sarai cum patre pegnat est in charram. unde mortuo patre uenit in sichem. r inde pentapolim. Post collocans tabernaculū inter bethel. r hai. cū in egipto uxorem simulasset sororem. rediens in cōualle mābre habitauit confederatis tribus. Qui cum de occisione quinq; regum uenientis a melchisedech decimas accipiente honorat. r fuisset. signum dande plis in pecudibus. r aubus suscepit.

Hic termināt secta etas habens secūm hebreos annos mille. cc. xl. ii. Secūm septuaginta mille. lxxvii.

Incipit tria etas.

Thare genuit nachor. aram. r abraham. Iste nachor cū exisset de chaldea ducta in uxorem melcha filiā aram exeunch. morat in charrā mesopotamie. mortuo ibi suo patre. r abraham in tra chanaan pegnante. hus. buz. bathuel. cum aliis quinq; genuit. De buz descendit balaā qui secūm hebreos dr in iob eliud buzites. Hus genuit iob. q ut tradunt quidam fuit secūs rex post bale in edom qui. r in geneſi dr iobab pnepos esau. si hebrei dicunt descendisse de hus. primogenito nachor. Buz genuit balaam qui in iob dr hec illud qui a balac conductus ut malediceret israel. ei benedixit. loqns ne sibi pulcra. r de ortu stelle. r saluatoris ppharum. Bathuel genuit laban. r rebeccam quā adduxit eliezer seruus abrahe ysaac de mesopotamia. Aram genuit loth. melcham saram. Loth moab. r amon genuit cum exisset de sodomis submersis. v. ciuitatibus de filiabus suis. fōs ebreus. Habraham genuit ysaac ex sara. ysmaelem ex agar. madan. r madian ex cethura. q̄m abraham dixerit mortua sara. si. secūm quosdam ipa fuit agar. que de cubito trā ē uxor. qō sonat uenerationis. nam cethura dr compulata. Ysmael genuit nabaioth. r cedar cū aliis decem de uxore egyptia. Ysaac cū laborante in partu rebecca. r oracūm de esau seruituro iacob audiente ap abimelech in gerara. uxorem duxisset sororem. de semine centuplum colligens. tribus puteis eruderatis. r q̄rto fōs in bersabee. ibidem fedus icto cū abimelech. r phicol esau reprobato iacob ignarus benedixit. Ysaac genuit esau. r iacob. Esau hirsutus uenator uenditis primogenitis lenticula fulua dictus edom. ductis uxoribus chananeis iudith. r bethsamech supplantator in benedictione a fre. redeunti iacob de mesopotamia cū q̄dringentis uiris occurrit. Iacob fres cū in primogenita cū in benedictione supplantato in mesopotamiā pficiscens. cum pactione uxoria uxam uirū erexisset. r p rachel. r lya seruis cū xiiii. annis laban complesset. pacto de aliis septē annis mutatione uirgarū uxe oplero. cum uxoribus. r filiis. xi. a laban furto sublatis ydolis a rachel. recedens. in galaad ē complen sus. Inde cum laban fedus icto in lapidibus ad manaim ubi castra angelorum uidit pficiscens ordinatis turmis uadum iaboch trāsiens. matutina lucta leso neruo cū angelo completa. mutatione nois facta ip missis muneribus fratri suo time bundus occurrit. Cui filia dina a sichem oppressa. r sichimitis in dolo occisis. iussu dei ipe in bethel altare erexit. r domum purgauit. In effrata ro uenente. r rachel in partu benoni exeunte. cū trans turri gregis tabernaculum fixisset. postea tempe famis in egyptum descendit. ubi a filio suo ioseph honorifice susceptus. respōso eius phōm de etate. benedictus p ordinem filius iuram trinauit. Jacob ex lya genuit. ruben symeon leui iudam. ysachar. zabulon dinam. Ex rachel ioseph beniamin. Ex bala ancilla. dan. r neptalim. Ex zelfa gad. r asser. De huius filiis iacob. numerosa plebs descendit. s; de leui. r iuda plenus diuersi q; de his descendit xps. Joseph aut genuit manassem. r effraim quorum uterq; factus tribum p se remota tribu leui a sorte hereditatis. Ex ruben pauci mediantibus descenderunt dathan. r abiron qui rone primogenite p moysen ducatū pli uolentes hre. pp seditionem q̄m mouerunt fugientes chore absorti sūt. Leui genuit caath. Gerson. merari. Caath genuit amram. yssuar. Amram aaron. moysen. mariam. Ex aaron pontifices. ex moyse descenderunt iudices. Genuit aut aaron. nadab. r abiu. qui in deserto igne diuino pierūt. Item genuit aaron eleazar. r ithamar. De eleazar. fuerunt sacerdotes usq; ad tempa xpi. secūm ordinē. iudicū regum. r pharum. Scilicet finees. abysue. boccozi. A quo trans latum ē sacerdotium ad heli. qui fuit de ythamar. r puarsi sacerdotio. zaraia. meraioth. amarias achitob. A quo. tpe salomonis. redit sacerdotium ad eleazar. Post ozi. heli. of ni. r finees achitob abimelech. sadoch. Ex amram. iudices moysis. iosue. othoniel. aioth. sengar. debbora. gedeon. abimelech. thola. iair. iepthe. esebon. ailon. abdon. sanson. heli. samuhel filius heleane exanna. Habuit enim duas uxores fecundam. r aliam sterilem. si; pulchram. q̄ uotiens faciens de masclo si ds daret. q̄ faceret nazareum. peperit samuhelem quem obtulit heli in silo. ¶ Iste chore iniqtatem aaron de sacerdotio. eo q̄ ipe fuerat de primogenito. s. ysuar. r idem cum ducentis. r quinquaginta igne diuino periit. dathan q; r abiron trans sunt absorti. Iste iosue moysi succedens in ducatū. loquente sibi dño duobus exploratoribus missis in iericho de sethim. p. vii. diei iordanem siccis pedibus cū omni plebe trinsiuit. xii. lapides de alueo in siccū tulit. alius. xii. de ficco in alueum reportatus. Populus in galgala secūm circumcisione innouauit. ciuitatem iericho. vii. diebus clangentibus sacerdotibus bucinis in septimo septies destruxit. Achar qui de anathemate regium auream. r clamidem coccineam tulerat. pp q̄ dns iratus in hai. xxxvi. uiros occiderat. lapidauit. ciuitatem hai p insidias incendit. Gabaonitas in seruos lignarios. r aquarios recepit. Quinq; reges qui obsederant gabaon. p ducto spatio diei. sole. r luna stantibus pemit. xxxi. reges qui erant cum iabin. altari constructo in ebal. benedictiones. r maledictiones acclamari fecit. Terram aliis secūm concessionē. aliis secūm traditionem distribuit. Duas tribus. r dimidiam que in reditu suo post. xxxi. annos altare iuxta tumulos iordanis. construxerant. libenius demisit. fedus a pplo de colendo do. p paque effusione in itu in hoc uolumine scripsit. Post mortem aut iosue. ante othoniel triduum quidam fuisse fertur. q̄ legit de ydolomachie. r uxore leuite. ¶ Iste othoniel peussit cariathsefer. unde hūit uxorem axam. que petit irriguum superi. cū irriguo inferiori. Iste aioth ambidexter fuit. r peussit eglon regem pinguem. r liberauit israel. Iste sangar occidit sexcentos uiros nomine uno. Ista debbora uxor barach ul la pidoth occiso sisara p iahel uxorem abel cynei dato

poculo lactis tandem tabin mortem fecit cui p̃ncepit fuit sisara ⁊ canticum cecinit. Iste gedeon salutat⁹ ab angelo cui sup̃ pecũ carnes obtulit. ab ara baal destructa dict⁹ ierobaal suscepto signo in uellere. cum trecentis aquas more canum lambentibꝫ. lanceis fractis ⁊ tubis clangentibꝫ. uii. reges oreb ⁊ zeb ⁊ zebee ⁊ salmana stauit. Iste abimelech filius ierobaal de concubina in sichem fr̃es rex sup sichimitas. lxx. fr̃es suos interfecit sup̃stite ionathan qui parabolam de oliua ⁊ ficu ⁊ uite ⁊ ramno sichimitis p̃posuit. eandem etiã sichem cum p̃nc̃pe suo gaal p zebul destruxit. ⁊ fragmine mole p manũ mulieris in capite uulnerat⁹ interijt. Iste iepte galaadites ut spurius abiect⁹ in regione tob. ammonitis postea sup eos p̃nc̃pis fr̃s. supatis ammonitis uouto alligat⁹ filiam p planctum ũginitatis nouẽ dierũ immolauit. xl. ⁊ duo milia de effraim p sechboleth ⁊ chelboleth diiudicatis adiudaea iordanis trucidauit. Iste samson nat⁹ manue cui nativitas et p angelũ p̃dicta nazareus. uxore ducta in thamnata parabola de leone conuiuis p̃posita ⁊ p dolum mulieris soluta. cum segetes hostium ligatis uulpibꝫ incendisset. ⁊ mille uiros mandibula asini aq̃m dante in ramoth lesbi interfecisset. ⁊ portas gaze in monte tulisset. tandem dolo dalile rasis crinibꝫ a philistheis excecat⁹ mole deputat⁹ in templo dagon renascentibꝫ capillis plures strauit mortuos quam uiuus. Iste heli sacerdos ⁊ iudex in arguendis filiis reprob⁹ ⁊ ideo a dño repbat⁹ cum samuelem sibi oblatum nutrisset auctis strage filiorꝫ ⁊ archa a philistheis capta de sella cadens fracto cervicibꝫ expirauit. Iste samuel iudex ⁊ pphã filius helcane qui de ysaar p chore descendit cum libasset filios isrl̃ a philistheis p agnum immolatum in lapide adiutorii in mitus posito ad petitionem isrl̃ saulem sibi a dño missũ in regem unxit. cui signis confirmatis unctionẽ p̃cepti ei danis. qđ eq̃ p̃ fr̃is gessisset. repbat⁹ a dño in tantis angustiis positus fr̃es. ut samuelem mortuũ magica arte suscitaret p phitonissam. hic etiam postea dd̃i in regẽ unxerit.

¶ Abraham. ysaac. iacob Ordo patriarcharum.

Iudas qui genuit de sue her. onã. sela. Ex thamar. phares ⁊ aram. Phares sequit⁹ ordinẽ patriarchar. Post. esrom. aram. aminadab. naason. salmon. booz. obeth. ysai. i. esse.

Istam thamar cum dedisset iudas duobꝫ filiis her ⁊ onã. illi ob ignominiosũ scelus pulsent. remisit uiduam in domũ patris. timens eam tradere sele qui fieri debebat secũm legem suscitandi semen. de q̃ postea sedente in bruio mutato habitu uadens iudas uxore sua sue mortua cũ ysram opilione ad tondendas oues. phares ⁊ aram ad unũ concubitũ genuit. suspicans ee̊ scortum. que postea ad patibulũ ducta tam q̃ in adulterio deprensa p arrabonem anulu. baculu ⁊ armille. se liberauit. Iste naason egressus ẽ de egypto p̃nc̃pis in tribu iude. ⁊ ita uerum ẽ qđ dixit dñs ad abraham in genesi qđ quarta generatione exirent filii isrl̃ de egypto fr̃a computatione secũm tribum regiam. ut generationem uocem ñ p̃sonal⁹ sed successionem. qđ potest iuste cõputando a iuda ad naason. nam q̃nque ibi genuit. Si ũ in tribu illa transeat q̃rta generatione. in tribu sacerdotali sum̃ dus ẽ ordo cõputantibꝫ a leui ad eleazar. Iste salmon in uxorem duxit raab meretrem. que recepit exploratores iosue in iherico ⁊ abscondit in stupula lini. sup̃ murum ⁊ libauit domũ suam p filum coccineum positũ in fenestra. cum destrueret iericho. ¶ Umelech ex noemi geñ maalon ⁊ chelion. qui tempe famis ẽ uxore sua de bethleem p̃gnat⁹ ẽ in moab. ibi acceptis uxoribꝫ filiis suis scilicet maalon ruth. chelion orpha. mortuus eq̃ ẽ. ibi cum filiis. Postea rediit noemi cũ ruth moabite de qua booz geñ obeth suscitauit semen p̃pinquo defuncto. scil. maalon.

¶ Iesse aut̃ geñ eli ab. aminadab. dauid. sãmaã. saruiã ⁊ abigail. Saruia geñ abisai. ioab. azahel. Abigail geñ amasa qui fuit p̃nceps militie dauid. quem interfecit ioab in dolo. Dauid autem geñ ãmon. celaab. absalon. adoniam salomonẽ. safatiam iechtan. ul̃ nathan.

¶ Dauid minimũ fratrũ in regem electus est a dño p samuelẽ ⁊ unctus in bethleẽ in signũ regis. postea in ebron in regem sup̃ tribum iuda. vii. annis ⁊ sex mẽsibꝫ. tercio sup̃ totum isrl̃. xxxiii. ibꝫ annis. saulem psallendo mitigans. morte golie asam ionathe s̃ congluinans. gener regis fr̃s. cui inuidia ob laudem uirginũ erga se suscitata. cum ei cautelã. c. p̃putia dando frustrasset. ictum lancee dum psalleret. in sichia sq̃ satellitum astucia mi col p̃me uxoris sue statuam in lecto ponentis euasit. saulẽ cũ uicinis in nabaioth pphantem būfitio samuelis illusisset. Jonathe ẽcitanti se sagittis fedus iurauit. In nobe panes sacerdotales comedit. simulato furore ap̃ achis. recepto abiathar solo de sacerdotibꝫ a doech pemptis erepto. ceila libauit. In ziph a manu saul iruentibꝫ philistei libauit eidem postea p̃sequtis horã clam. midis p̃cidit. nabal stulto mortuo abigail duxit. hastam ⁊ uas aque de capite saulis p̃sequentis clam tulit. Ab achis in sicelech redieñs amalechitas percussit. nuntiũ mortis saulis occidens. carmĩ lugubre plangens. mortuo ysboseth solus regnans iebuseum de iherlim eiecit. ⁊ a mello edificauit. strauit philistheos in baalpharasim archa in iherlim reducta. a micol increpitus. p̃missa p le domũ dño phibit⁹ edificare. moab funiculis metiens p̃cussit philistheos. ydumeos in ualle salinarum. Officiales dignitates distribuit. uriã manu ãmonitarum occidit. ab absalon pri⁹ s̃ reconciliatũ. postea se p̃sequentẽ fugit. quo pempto ⁊ achitophel suspenso iherlim redit. p̃lio numerato iram dei s̃ accitit. Uncto salomone dato ei de unctis hostium p̃cepto. obiit.

¶ Salomon occiso ioab ⁊ semei ⁊ adonia. accepta a dño post̃ immolatione p somp̃nũ sapiã. ⁊ in iudicio de meretricibꝫ cognita. templum ope ytram conclusit. vii. annis ⁊ totidem mẽsibꝫ decima die septembris cõsecrauit. domum salt̃ cum domu regia fecit. reginã saba honorifice suscepit. p̃cedentem uitam amore mulierũ ⁊ cultu ydolorum maculauit.

¶ Iste nathan ñ fuit nathan pphã quem mortuo patre adoptauit dd̃i in filiũ.

¶ De beniamin p multas successiones quas hic supfluũ ẽet enumerare descendit abiel de cuius filio cis nat⁹ ẽ saul qui fuit p̃mus rex in isrl̃. cuius cõsobrini fuit ner. qui genuit abner. In palipomenon tñ legit⁹ qđ ner fuit pat⁹ cis. qđ ideo forte dicit⁹ ẽ. q̃ fuit maior natu. Saul autẽ genuit ionathan. iesui. melchisua. hisboseth. merob. micol.

¶ Saul diu quesitus asinabꝫ patris sui a samuele que cõsulebat in gessu ramatha. lenticula olei unct⁹. ita signa in sepulchro rachel. in quercu thabor. in cuneo ppharu inter quos p̃sallebat accipiens. in masphath sortibꝫ iterũ tempatis. electus ẽ in unctus. qui diuisit in structura bobꝫ cũ iabitas a naas liberasset. signũ ire dei in contritu samuele inuocante audiuit. qui septẽ expectato. vii. diebꝫ samuele sacrificante ideo ab eo redargut⁹ fuit. sine ense ⁊ lancea p̃peditante ionatha cũ armigero philistheos trucis strauit. cui ionathan q̃ fauum ẽt malechitũ comedit uxor a se erepti sustinuit. Quẽ dñs qđ agag amalechite pepercerat lucet eum samuel lugeret. electo dauid repbauit.

In saul ãminat⁹ ẽtia etas habens annos nongentos. xl. ii. sedm hebreos. Sedm. lxx. duos minus.

Hec figura ualet ad intelligendũ qđ dr̃ in numeris de dispositione tribuum ⁊ leuitaru p. tñ. climata circa tabernaculũ. Plus etiam ualet ad intelligendũ difficile ẽ situm adamantis in uel ue ostendi ẽ qui leuite quot ciuitates in quibꝫ tribubꝫ sorte p decimis habitaculoꝝ acceperint.

Post hos ꝓphetæ fuerunt iherim. cōponi. marc⁹. annj. Ruf⁹
ualer⁹. ponci⁹ pilat⁹. ¶ Sub hymone ihc libꝝ sapiē qui
ecclasticus dr̄. uł panaretos cōpositus. de quo ibi mētionem
facit. ¶ Alchimꝰ a demetrio ponthyce tēs iude semp infestus
dū muros domꝰ scē. et opa pphārum destrueret. ꝑtis ꝑcussꝰ
decessit. ¶ Mathathias sacerdos modin in tēpus nun
cus antiochi epi ph̄. cum q̄nq; filijs suis et alijs dim dilige
tibꝫ in antris latens. iudeos diebꝫ sabboꝝ pugnare docens. le
ges patrias restituit. ¶ Iudas apollonio et seron et timotheo
michanore. gorgia. et hȳsia supatis. templū diebꝫ annis pha
tum. xxc. v. die decembris tēs sacerdos renouauit octo diebꝫ
qui p se. ionathan galaaditidis. et p hymonem galileos literas
sub ioseph. et azaria custodibꝫ ihrlim duobꝫ multis cadentibꝫ
postq̄ eupatoꝝ dextram dedit. accusationē alchimi tolerans
caput michanoris truncans. postq̄ fedus cū romanis iniit. a
bacide occisus in̄uit. ¶ Ionathas ꝑcussis nabuteis in ultio
nem frīs. et post victoriā cum bachide inito federe. alexandro
et sacerdotiū conferenti opem ferens. Post etiā demetrio et an
tiocho adolescenti a typhone in dolo ligat⁹ ē et occisus. ¶ Symō
cum. c. talenta argenti et duos filios ionathe typhon ꝑ ionatha
ēcludisset. spe frustrat⁹. demetio fedeiat⁹. arcem syon erectis cu
stodibꝫ munduit. tandē a ptolomeo duce in iherico dolo occi
sus. iohem hyrcanū successorem hūit. ¶ Johs duobꝫ de octo
loculis dauid apuis. et antiocho ut ab obsidione iherim discederet
datus. de reliqua pecunia xenodochia restituit. ¶ Aristobol⁹
matre uinculata et ibꝫ frībꝫ diadema sibi posuit. suggestione
uxoris antigonū frēm suū intfecit. et decursis q̄dringentis
.lxx. annis a sedechia q̄ regnum intruptum fuit. mortuus
est. ¶ Alexander circit̄ mille iudeos intfitiens. obiens regnum
uxori reliquit. ¶ Alexandra uxor alexandri regnū pollicens
hyrcano filio suo. aristobolum alt̄m filiū suum cū conuuge
et filijs uinculauit. accipiens eos ob fidei ne regnum sibi usurpa
rent. ¶ Hyrcan⁹ afrē suo aristobolo decept⁹ ope arabū ad qs
confugat destitut⁹. a pompeio in sacerdotio confirmat⁹ et a iuli
o cesare rex sine noīe constitut⁹. tandem gladio parthoꝝ opē
antigono ferentiū auribꝫ mutilatus in̄uit. ¶ Herodes ascha
lonita ꝑ sui⁹ rex constitut⁹ iudee ab antonio et augusto p so
natū. xiii. anno ꝑ in regnū introduct⁹ ē. Qui uxore mariamne
occisa. innocentibꝫq; trucidatis. filijsq; suis. antipatro ale
xandro aristobolo intfectis. tandem miserabiliē moriens ar
chelaum sub stituit. ¶ Iste gentilis antipat⁹ idumē natio
ne. viii. filios hūit. quoꝝ unus noīe herodes ascalonita rex
fuit in iudea. cui data fuit in uxorem neptis hyrcani maria
ne. ꝑ quam et regnum hūit. et se circumcidit. qui p infantes
occisos sex annis regnauit. quibꝫ dñis in egypto latuit. Sub
archelao aut̄ redit. ioseph de egypto in iudeam. ¶ Archelaꝰ
post longa certamina cum frībꝫ et arcusy idumee et iudee fēs
p missione regni elat⁹ ob tyrannidem apd̄ cesarem accusat⁹
uiens nā ē in exilium relegat⁹. cui finibꝫ in puncia redactis.
procuratoꝝ missus ē iudee. cōponi. ¶ Herodes antipas sub q
dñis passus et johs decollat⁹ est. tetrarcha galilee fēs post lon
gā cōcertationē cum archelao de regno mundi herodi a
grippe regi iudee p passionē dñi fēs. suasu uxoris romam ten
dens accusatione herodis agrippe in exilium lugdunī ē detru
sus. ¶ Iste herodes agrippa uarietate fortune sepe exept⁹ datus
tetrarchus philippi lysanie. herodis antipe et iii. in iudea in re
gem a gaio p̄mot⁹ ad uoluntatem iudeoꝝ occiso iacobo ho
noresq; duumos sibi passus exhiberi. tristem mortis nuncium
bubonem uidit.

Hec sunt q̄draginta due mansiones israelitici popli ꝑ tres
annos.

Isti tres reges. i. saul. dauid. salomon. unius israelitici ꝑfuerunt.
Post salomonē fēa est diuisio regnoꝝ. Post sadoch sacerdotes
erant in israel. Achimas. azarias. ioiada. azarias. amarias.
achitob. sadoc. sellum. helchias. azarias. sarayas. iosedech. re
sus. heliachim. uł ioachim. eliaphath. iudas. iohs. et ihc si
mul. iudas et manasses simul. Onias. hymon iust⁹. eleazarus.
manasses. onias. hymon. onias. ihc uł iason. onias uł menе
laus. alchimꝰ. Deinde iudas machabe⁹ filius mathathie asa
monei. frēs iude machabei. ionathas. hymon. iohs. eleaza
rus. iohs. hyrcan⁹. Post hos fuer⁹ reges. Aristobolus alexander.
alexandra. hyrcanus. cui fr̄ aristobolus antigonꝰ filius aristo
bolꝰ. cui antigonus et frēs alexandra et alexander. filius aut̄
alexandre fuit herodes. Post antigonū herodes ascalonita
filius antipatris. Iste herodes infantes occidit. et sacerdotiū in
iherim uendidit. cui frēs fuer⁹ phaselus. iosipp⁹. feroras. salo
ma. Uxores aut̄ ei fuerunt machata ex q̄ gen archelaum.
mariamne. ex qua gen aristobolū et alexandrum. Dosis.
ex qua gen antipatrū. cleopatra. ex qua philippū et herodem
qui cognominat⁹ ē antipas. ¶ Herodes agrippa. herodias.

Regesiuda post salomonē. Roboam. abia. asa. Regesisrl
Heroboam qui regnauit regnante in iuda roboam abia
7 asa. S; asa rex iuda supuixit iheroboā 7 regnauit regnā
te in isrl p iheroboam filio ei nadab 7 basa ñ filio nadab 7
ela filio baasa 7 zambri ñ filio ela 7 ambri ñ filio zābri.
7 achab filio amri. Tempe roboam pphauit in iuda ab
do 7 semeias. tempe iheroboam in isrl achias. Tempe asa
pphauerunt in iuda iheu 7 zacharias. Tempe baasa ppha
uit in isrl iheu. Tēpe achab elyas. micheas. abdias. Hec
sunt nosa regum qui post salomonē regnauerī sup isrl. id
ē sup x tbz a p̄mo iheroboam qui regnauit ē roboam usq
ad osee sub quo captiuate sunt x tribz a salmanassar re
ge assyrioz qui posuit eas ultra fluuiū gozam ulq montes
medoz 7 p̄sarum. id est ultra caspios montes. Legit in hy
stoua alexandri macedonis qđ in eodē loco duas gentes im
das gog 7 magog includit alexander. ne tota ira aberis conta
minaret. hos aut antixpe liberabit. 7 inde educet 7 heue
rūdei expectant 7 credunt ee messiam. Iste iheroboā x.
cissuras pallii ab achia silonite accipiens 7 in egyptum fu
giens mortuo salomone in sichem a x tribubz electus in re
gem. vitulos conflatiles in dan 7 bethel posuit. qui omnatio
ne pphe audita manu arefta 7 sanata altari dz scisso 7 p
pha abdo a leone ob conuuiū falsi pphe occiso ad ei p̄suasi
onem uias p̄suas ñ deserens achiam silonite p uxorem de sa
lute pueri consulens. triste nuntiū sue desolationis audies
obiit. Iste naadab obsidens iebeton urbem philistinoz.
occisus ē a baasa. Iste baasa licet correctꝰ a iheu pphā cū
ē asa edificasset rama. ip̄edit p bennadab regis syrie mor
tuus ē. Iste hela temulentus a zamri ē interfectus. q
obsessus ab amri. succensus ē in therza. Iste amri tbz
annis antequ solus regnaret. contendit cū tebni 7 edifica
ta samaria obiit. Tempe achab regis isrl edificata ē iheri
co ab abyel 7 helyas siccitatem inducens pastus a coruo 7
uidua cui filium suscitauit. achab p abdiam uocato q
dringentos qngenta pphas baal interfecit. pluuia data
tum oze iezabel in desertum fugit. ubi comesto pane subci
nerituo p̄ ieiunium xl dierum in tui. signis de inungen
do azabel iheu elyseo. p̄ceptum suscepit p pedissequos pn
cipum exercitū syroz fugauit. bennadab in affech cam
pestri capto parcens. micheā a quo redarguē fuit inclu
sit. naboth pp̄ter uineā occiso ab ysrahelitis increpauē 7 humiliatꝰ

fedechia falso suadente. micheā dissuadente ramoth ga
laad obsedit. ubi sagittatꝰ obiit. Iste roboam sp̄to seni
oz consilio p adolescentum. temeritate sua conturbans
plm. duas tribus cum leuitica retinuit. 7 dictum ē regnū
illud iuda. Qui peccatis suis exigentibz ip̄etum fuit ac regis
egyptiorum infestantis eum. sustinuit. Qui p seruos aureos sub
latos. scuta erea substituit. Iste asa munitis gabaa 7 maſ
pha ciuitatibz de lapidibz 7 lignis que collegerat baasa in ra
ma. redarguitꝰ a iheu quia spem in benhadab posuerat. dolo
re pedum quē intulerat pphe ponendo eum in neruū obiit.
Post asa regnauit in iuda iosaphath. sub quo pphauerē hely
ezer ochiel 7 regnante iosaphath regnauerunt in isrl achab
p dictus. 7 ochozias filius ei. 7 ioram fr̄ ochozie. sub quo pphauerē
helyseus 7 alii helyas. Post iosaphath in iuda regnauerē ioram
ochozias. athalia. ioas. amazias. In isrl post ioram iheu ñ filii
ei. ioachaz filii iheu. Joas filius ieroboam filius sub quo pphauerunt
osee amos ioel ionas. Iste ochozias qui de lapsu suo consulebat
dñm accharon. adustus duobz qnqgenarius 7 ter o illeso reducto ab
helya. obiit. Iste ioram michea p̄phetio occiso aqm in deser
to dante helyseo. cum uiuente iosaphath 7 rege edom. regē mo
abitarum ad occasionē cōpulisset. famēq samarie cū gladio sy
roz munitantibz leprosi euasissent. in obsidione ramoth uulnerat
postea a iheu sagittatus obiit. Iheu a puero helyseo in regem
unctus cum yoram 7 aaziam occidisset. iezabel p̄cipitasset.
lxx filios achab capitibz truncasset. 7 q̄draginta duos tres aactē
occidisset. bñdicente sibi ionadab. pphas 7 sacerdotes baal in sa
maria sub dolo interfecit. 7 templo ei destructo p eo latrinas fecit
Joas cum uisitasset helyseum ad ei p̄ceptū iacta sagitta 7
ter percussa tra. amasias uicto iherobalem tradite thesauros cu
lit. Iste iosaphath irruentibz in tram iuda hostibz consolatu
onē accepit in templo ab oziele pphā dicente sibi. O iuda 7 ihe
rlm nolite timere 7 cetera. 7 locum durepuonus isrl. uocauit cō
uallem bñdictionis. cui classem p̄parante sibi heliezer pphā in
asiongaber fuit confracte. Iste ioram duxit in uxorē filiā
achab regis isrl. sub quo defuit edom ee tributarii iuda. Ab isto
ioram p̄termittit matths in narratione sua usq ad oziam.
Iste ochozias in obsidione ramoth galaad infectus fuit cū
ioram genero suo cui p̄parabat auxiliū a iheu recenter unctus
p pphām in regem isrl. Ista athalia omni semine regio
interfecto p̄ter ioas puerū que iosabeth uxor ioiade sacer
dotis ul pontificis. filia ioram in pastoforiis sex annis abscō
sum nutriuit. post vi. annos a ioiada ignominiose ē interfecta. Iste ioas statutis gazofilatiis ad repanda sarta tecta
templi. occiso zacharia filio ioiade qui eū regem fecerat. cum
diuinos honores sibi sustinuisset impendi a suis unctis occubuit. Iste amasias p parabolam de carduo a ioas rege isrl ñ
correctꝰ uictꝰ ab eo ihrlm et diripienda. 7 uasa domini dñi aspor
tanda 7 murū in tribus pendū tradidit. Post amasiam fuit ē
tra iuda sine rege. xiiii. annis qđ p bat p̄ utram libri regū. p
collationē annoz regum iuda 7 regum isrl. Post ieroboam
fuit tra isrl. xcviii. annis sine rege. & nota qđ q̄nq uni rex
in iuda tm uiuebat q̄ntū duo ul tres in isrl. ul econuerso.
Nota etiā qđ tp̄ibz regum isrl scil achab. ioachaz 7 zacharie
de quo infra dicem. antiqui reges syrie benhadab. azael. ben
hadab. filii romelie. infestauerunt regnum isrl. Post ama
siam regnauit in iuda ozias. sub quo pphauit ysaias. Post
ieroboam in isrl. zacharias ñ filii. sellum ñ filii. manaem
filii. facea ñ filii. facee ñ filii. Postea fuit tra isrl sine rege.
viii. annis. postea regnauit osee ñ filii. Manaem dedit
mille talenta argenti phul regi assyrioz ut ab eo recederet.
dono falsoz uitulorum in se ei p̄uocauit. facee ñ resti
tuit teglathalasar quin captiuaret duas tribz 7 dimidiā de tri
bu zabulon 7 nepthali equipollens dimidie tribui. Sub facee

pphauit

xxxviii

ꝓphauit obdiaſ ul'o bech. Tunc tempis regnauerẽ reges aſſi
rioꝝ. phul. teglafalaſſar. ſalmanaſſar. ſennacherib. aſſarad
dan. ſargon. ¶ Sub oſee ducẽ deduſſer ꝺcentiam eunch ter in
therr'in. captiuate ſẽ. x. tribꝫ a ſalmanaſſar in q̃ quaſ tobiaſ
cui hyſtoria nota ẽ captiuaſ eſt. ob ſeſſa tribꝫ annis ſamaria. ſcu
teis ul'iacobitis ul' ſamaritanis ꝓpleta qui ob timorem leonũ
lege recepta ñ abiecerunt ydola. Eiuſ dꝫ tẽpe fuerẽ tobiaſ ꝛ
anna coniugeſ. quoꝝ filiꝰ tobiaſ. Raguel ꝛ anna coniugeſ. ſa
ra eoꝝ filia. que nupſit tobie iunioꝝ. ¶ Poſt oziam in iuda
regnauerunt ioathan achaz ezechiaſ qui conregnauit oſee
regi iſrl'. Sub ioathan ꝓphauerunt naum ꝛ micheaſ. ¶ Iſte o
ziaſ amatoꝝ agriculture cum ſacerdotiũ ſub azaria uſurpaſſet.
pcuſſus ẽ lepra. ꝛ media parſ monti ſciſſa. horroꝝ regaleſ op
preſſit. Sub eo cepit ꝓphare ysaiaſ. oſee. ꝛ iohel. ꝛ abdiaſ ſcd
quoſdam. ¶ Iſte ioathan edificauit portã domꝰ dñi que ſpe
tioſa dr̃. ab hebreis porta ioathan. ab aliis turris gregis ſub
quo ysaiaſ uidit dñm ſedentẽ. ꝛ naum cũ michea cepit ꝓpha
re. ¶ Iſte achaz filiũ ſuum p ignem ꝺeennon traꝺuxit. ob
ſeſſus a iuaſin. ꝛ facee. ysaie conſolanti credẽ noluit. ſignum
querere contempſit. qui relicto dõ ſpe poſita in teglafalaſar
oꝛnamẽta templi ꝺiruit. Sub eo roma condita ẽ. ꝛ ysaiaſ oti
babilonius uidit. ¶ Iſte ezechiaſ repauit hiſ que paꝛ diſpoſue
rat. omiuo ſerpente eneo. celebrato ſollẽpni phaſe. cũ con
tumeliã rapſace auꝺiſſet. coram dño humiliat' p ysaiam
ſigna liberationis a ſennacherib p̃ centum annũ ftã ſtrage p
angl'm ſuſcepit. ꝛ credidit qui laudibꝫ ſi ſoluti ſi egrotanſ
ſigno ſanitatis in regreſſu ſolis ab ysaia oſtenſo credidit. ꝛ
ſanat' cantu cũ cecinit. Qui oſtenſis thelauris di babylonius
ab ysaia redargut' in pace obiit. Temp'ibꝫ aut' ezechie. oſee
inceptit regeſ babilonii. ¶ Poſt ezechiam regnauerunt
in iuda. manaſſeſ. amon. ioſiaſ. ſub quo ꝓphauerunt ſopho
niaſ. ieremiaſ olda. Poſt ioſiam ioachaz. ieconiaſ ul' eliachĩ
ul' ioachĩ. Poſt ieconiã ioachĩ ul' ieconiaſ ſub quo ꝓphauer
runt uriaſ. ꝛ baruch. Poſt ioachim ſedechiaſ. ul' mataniaſ
ſub quo ꝓphauit ezechiel. ¶ Iſte manaſſeſ cum ysaiam ſer
ra lignea diuiſit. ꝛchibitis miraculis ſecuſſet. ꝛ plateas
ibr'm ſanguine ꝓphaꝝ purpuraſſet. tandem intelligens
nequitiã ſuam ñ ſine grandi ãmiratione uitã in meli' mu
tauit. ¶ Iſte ioſiaſ inuento deuteronomio in archa p̃cepit
ad reſponſionẽ olde humiliat'. ydola latam cũ ẽcelſis deſtru
xit. oſſa pſeudo ꝓphaꝝ ſacerdotiũ in bethel cõbuſſit. q̃
celebrato unico pabili phaſe. cũ pharaone occurriſſet i ma
gedon ſagitat' ab adremon rege in ſolabilit' plangebat'.
ꝛ a ieremia ſup morte eiꝰ ſcribente lamentationeſ qui. xpi. reg
ni eiꝰ anno cepit ꝓphare. p ta ſigna. uurgam uigilantiã. ollã
ſuccenſam. ꝛ lumbare. ¶ Iſtum ioachaz conſtituit ſũ regem
appio tulit pharaõ fr̃em eiꝰ ſubſtituens. ¶ Iſte primus ieconiaſ
uria occiſo. ieremia incluſo. libro ꝓphie baruch ſcripto. cũ
ñ exemplo rechabitaꝝ fuiſſet cõmonit' ſoluto tribꝫ annis
nabugodonoſoꝝ tributo. ab eo tandẽ intfectus ẽ. ꝛ ex' mu
roſ p iect'. ¶ Iſte ieconiaſ ſcds conſilio ieremie tradidit ſe
in manꝰ nabuchodꝰ redeuntiſ. cũ quo curcit. x. milia cõſum
ſerunt in quoꝝ numo fuit ezechiel cũ daniele. ꝛ tribꝫ puꝛis.
¶ Iſte ſedechiaſ qui puꝛ matthaniaſ uaſe figuli ñ inſtruct'
morte anime in reatuſ p̃cur'. auꝺita epla ꝺe ieremiam
directa. uiſione ficuũ. nec contẽtione laguncule ẽ refact'
nono anno a nabuchodꝰ ẽ obſeſſuſ. quo recedente ꝛ regem
egypti ſupante ieremiaſ urriſuſ. ꝛ diaſmo in carcẽm detru
ſuſ. redeunte ad obſidionẽ nabuzardan. agro uendito dñi
mala ſoluit' regi ꝓphare. et in lacũ miſſuſ ab eunucho li'bat'
mala regi ꝓphare ſi ceſſat. Qui nocte fugiens ſ in campiſ ie
richon uiuſ comꝑhenſuſ. capta ciuitate. xi. anno. ieremi
a relicto libero. ꝛ godolia reliquiiſ pfecto. in babylonem
ceciſ ducit' ignominioſa laxatione ibi moꝛtuuſ ẽ inſepult'.
¶ In eodem ſedechia ũmutatum ẽ regnum iudeoꝝ. in quo ſcd'
oſephũ regnatum ẽ annis cꝫngentis. ꝛ xiiii. ꝛ mẽſibꝫ. vii. ꝛ di
ebꝫ. x. ſecũ libriũ ꝺ regum ñ plene cꝫngentis ab edificatione
templi fluxerant anni cꝫdringenti. ꝛ octoginta. ꝛ mẽſes ſex. ꝛ die
x. Deinceps cura rerum gerendaꝝ ſub ſacerdotibꝫ fuit. in
reditu a captiuitate. in q̃ circa tempa xp̃i pauci fuere reges.
Nota q̃ conſtrictatis contingunt de collatione regum iuda
ꝛ regum iſrl' ex diuiſis ꝓphaꝝ ſcripturis. ex quibꝫ liber regũ col
lectus ẽ. unde ſecũ diuerſitates rõnũ fiũt q̃ aliis. aliud inci
um inchoationis regni regum tam iuda q̃m iſrl' aſſignauit.
Hic terminat' q̃rta etas. cccc. lxx. cum annoꝝ. q. lxx. cum
ſecũ hebreos. Secũ. lxx. cccc. lxxxiiii.

Oſee ultimꝰ rex fuit in iſrl'

Cui tempe inceperunt regeſ babilonis merodach baladã
Hic eſt primus babylonis rex famoſus qui honoꝝauit ezechiã
cui nuntiis oſtendit theſauros dñi. p quo peccõ regeſ ba
bilonis infeſtauerunt regnũ iuda. ut nabuchoꝺ. ꝛ alii ſeqñ
teſ uſq; ad ultimũ balthaſar. cui enim ſũmutatum ẽ regnum
ad medos. ꝛ ad ꝑſas. Poſt merodach nabuchodonoſoꝝ. ¶ Iſte
nabuch captiuauit duabꝫ tribꝫ reliq̃is iſrl' godolia mortuo in
oſſũmatione regni tulit de egypto. qui poſtea cũ ferisl habi
tanſ. vii. mẽſibꝫ poe daniels in ꝑſtinam formã. vii. annis
pentenſ ẽ reſtituꝰ. Poſt hunc. ali' nabugoꝺ. ¶ Iſte nabug
ortum qui ſuſpenſilis ducebat' plantauit ꝓp uxoꝝ ſuam q̃
mediam unde orta etas uidere uolebat. Sub iſto nabugoꝺ.
ꝓphans daniel in chaldea tempe captiuitatis uidit. x. uiſi
oneſ quarũ treſ uidit ſub nabugoꝺ. primam de ſtatua q̃dri
puta. ꝛ lapide minimo creſcente ſignificante. iiii. regna a
xp̃o ꝺiminuenda. Secam de angło qui li'baut treſ puꝺoſa
formace qui ñ adoꝛauerunt ſtatuam campi duram. Terciã
que ẽ epla regis qua narrat ſe ſub ſpe arboris uirũ ob ſuꝑbiã
ſuã in bouem. ꝛ leonẽ ñ corpaliter. ſ; alienatione mẽtis mutatũ
ſ; ꝓ ꝑcedamelis ſanatum. Quartã uiſionem uidit ſub bal
thaſar qui erat ꝑ nabugoꝺ. iiii. rex in babilone de. iiii. uen
tis. i. anglis. ꝛ iiii. beſtiis. leone. urſo. pardo. apro. id ẽ. iiii. reg
nis. ꝛ. x. cornibꝫ id ẽ. x. regnis de q̃rta beſtia pcedentibꝫ a mo
dico cornu. i. antixpo ſubitendis poſitis in aduentu xpi beſtia
ſũmfectus. Quintam uidit ſub eodem de ariete hñte cornua
iparia. i. regno medoꝝ. ꝛ ꝑſaꝝ. ꝛ hirco. i. alexandro in eũ
efferato. cui ſubereſcebant. iiii. cornua. i. ſucceſſoreſ de quoꝝ
uno modicũ cornu. i. antiochꝰ epiphꝰ. Sextam uidit ſub eod
de deſtructione babylonis ꝑ cyrum. ꝛ darium. expoſita ſcpta
in somnio que contunebat. Mane techel phares. Septimã
uidit ſub dario qui regnauit ꝑ balthaſar de angło qui eũ
de lacu leonũ li'bauit. ubi ꝓter uoluntatẽ regis poſit' fuerat.
q̃ decreto ꝓncipũ inuidia dario de pcessoribꝫ ñ faciendis
niſi a rege. xxx. oraꝛndo in die oꝛdinerat. Octauã uidit ſub
eodem. gabriele eum certificante de aduentu xpi ꝑ. lxx. eb
domadeſ annoꝝ lunariũ. ꝛ captiuitate finali fiũ ꝓ roma
noſ ꝑ edificationẽ ciuitatis ꝓ neemiã. ꝛ alios. Nonã uidit
ſub cyro qui regnauit ꝑ darium cum ieiunanſ uxore ty'gim
uidit uirũ indutum balthei. cui corp chriſolit'. oculi
lampadeſ. facies ut fulgur. Decimam auꝺiuit cũ idem
ur de ſucceſſione regum ꝑſarum. ꝛ alexandro cui ſuiſ ſuc
ceſſoribꝫ. viii. maxime regibꝫ egypti. ꝛ ſyrie. ꝛ ſeuitia anti
ochi epiphanes. ꝛ antixpo ꝓ tempa. ꝛ tempꝰ. ꝛ dimidium
tempis regnaturo eũ crucifixerunt. ¶ Poſt ſecũ nabuchoꝺ.
regnauit in babilone euilmerodach. regulus. labozardac
balthaſar. ſub quo ꝓphauit abacuc. ¶ Iſte euilmerodac
filius minoris nabugoꝺ. timens ne pax reuniscens ut puꝛis. a
regno eum expelleret. ad conſilium ioachĩ quem de carce
releuauerat. cadauer patris ſui in trecentas ꝑtes diuiſum

trecentis vulturibz dedit. ¶ Sub balthasar li'bata ē su
sanna a calumpnia sacerdotum p̄ danielem z illi lapidati.
Sub eodem daniel. lxx. sacerdotes furtum oblationes belis
comedentes occidit. bel z templum ei' subuertit. draconem
massa picea ex adipe z pilis cocta suffocauit. Propt̄ qđ in la
cum missus ab abacuc de iudea in babylone t̄n latus uisitat'
z lib'atus. ¶ Tempe regis sar regis babylonis qui regnauit
ante balthasar. z regnauit in iuda salatiel. Istum ñ sedechias
z iechonias minor genuit post t̄nsmigrationē babilonis. ¶ Post
balthasar regnauit darius cyrus. Iste occiso balthasar regno
babilonis ad p̄sal t̄nslato p̄mo anno ex̄citat' scriptā ysaie. li
centiam dedit iudeis redeundi. cui t̄cio anno eḡssi sunt. b mi
lia hortante aggeo z zacharia qui sub ipo pp'hauerunt. Sub ih'u
sacerdote z zorobabel rege iuda qui. xxx. annis cyri ip̄edientibz
finitimis usq; ad appositionē murorum templi edificauer̄t.
Tempe cyri regnauit in iuda zorobabel. Post cyrum cambises
qui z nabuchodonosor. cui tempe fuit iudith. ¶ Cambises
qui z nabuchodo dict'. vii. annis quibz monarchiā orientis ob
tinuit. sub patre enim uiuente. xiii. annis p̄ul regnauerat
templum phibuit edificari. Hic cum uellet se in ista sic' ucp
p̄ do adorari. iudith cum abra oloferne el' p̄cipe in obsidio
ne bethulie capite truncato. achior pselyto fō. ista lib'auit.
canticum cecinit. Post eum hermerdes magul. darii filij ydas
pis. ¶ Darius iste filij ydaspis zorobabel soluenti pabolam de
uino z rege z muliere z ueritate munibz darius sexto anno reg
ni concessit templū consūmare. qđ. vii. el' anno cōsūma
tum. xxiiii. die. xii. mensis ē dedicatum. Post eum xerses cui
tempe regnauit in iuda abiud. Post xersem. artaxerses
longimanus. sub quo pp'hauerunt malachias neemias. Tēpe
artaxerxis hesdras bibliotheca repata rediens in ihr'lim. cum
mille septingentis absoluendi leuitas a tributo sumptus
a p̄cipibz accipiendi potestatē q̄s p̄cipes amouendi. z sub
stituendi a rege accepit. Idem alienigenas mulieres a con
sortio iudeorum eiecit. Sub artaxerse etiā neemias accepta epl'a
de legatione in ihr'lim redit. muros cum vi. portis supius
annotatis in angustia constituit. pp'lim a bisuris liberatus
ut. ignem nouum de stipitibz absconsa a ieremia susceptū
legente hesdra in cenophegia ieiunio. xxiii. die statuto po
pl'o ad audiendam legem q̄ter in die. z q̄ter in nocte cōuen
re fecit. Decimo capite retento in ihr'lim ad celebrationem
sabb'i pl'm induxit. ¶ Post artaxersem. xerses sogdianus.
darius nothus. cui tempe regnauit in iuda. eliachim. Post
darium nothū. assuerus ul' artaxersis mennon cui tempe
fuit hester. ¶ Assuerus p̄ conuiuiū deliciarū uasthi ex̄pul
sa. hester introducta. mardocheo honorato. aman suspen
so. decretum de cede iudeorum dolose datum in capita hostium
conuertit. nouus iudith. propt̄ qđ adhuc festum phurim cele
brant in memoriam cedis fēe. xiii. die. xii. mensis. z conuiuii
celebrati. xiiii. ul'. xv. die in suis ubi duobz diebz uacauer̄t
occisioni. Quo tempe aristotiles audiuit platonem. ¶ Post
assuerum ochus. arsanis. darius. ¶ Ochus sugestione uago
si p̄fecti cui familiare ihm iobs mīserat tributa p̄ hes
dram dimissa repetit. ¶ Tempe arsanis. regnauit in iu
da azor. ¶ Dario ab alexandro deuicto. sarabalatha p̄fectus
darii in p̄ses alexandri t̄nsiens. templū in monte garizim
edificari manasse fri iadi sūmi pontificis qui ei' filiā duxe
rat ip̄etrauit. ¶ Post darium incepit regnū grecorū. z reg
nauit alexander macedo cui tempe regnauit in asia antigo
nus. z in egypto ptolomeus filius lagi. ptolomeus philadelphus.
ptolomeus euergetes. ptolomeus philopat̄. Post quos alii q̄ hic
ñ ponuntur usq; ad cleopatram qua cum antonio qui eam
amabat in actio superata. t̄nsiit egypt' in partem romanorum.
Item in syria regnauerunt seleucus. antioch'. sot̄. antiochus
theos. seleucus galli'. sel'. zetas nos. ant̄. magn'. sel'. philopa.
ant̄ epi'. ant̄. eupator. Demetrius soter. alexander. demetrius
anich' adolescens. triphon. antiochus. Post alexandrū incepit
regnū macedonū z regnauit philipp'. ¶ Alexander t̄nslato
ad se regno p̄sarum captus cyro z gaza. iherl'm uat' festinans
iadum z sacerdotes ceteros eum honorifice susceptes uenerat'
est. quibz p̄ sacrificiū lecto daniele t̄bratum septimi anni di
misit. qđ iudeis concessit samaritanis negauit. x. tribz ōione
sua uicluit. cui ueneno obeunti. quatuor supi' annotati suc
cesserunt in regno de quoz duobz plenī agit scriptā ip̄ iude
os quos afflixerunt. ¶ Iste ptolomeus filius lagi sub simulatio
ne sacrificandi intrans iherl'm multos de iudea z garizim cap
tuos uendidit. ¶ Iste ptolomeus philadelphus cupidus librorū ōis
filio demetrii z aristei soluit. c. xxx. milibz iudeorum singuli. c.
xxx. dragmas argenti missis in munibz ad oblationes in
templum. septuaginta int̄pretes ab eleazaro missos in alexā
dria honorifice suscepit. et post int̄pretationē. lxx. duobz di
ebz fēam munibz honoratos remisit. Sub eodem etiā fuer̄t
septuaginta int̄pretes. Sub ptolomeo philopatre ihc filius
syrac pp'hauit. ¶ Iste antiochus magnus sextus rex syrie. tri
buta septimi anni ministrorum templi a philadelpho relaxa
ta subiugata sibi iudea philopatore deducto reuocauit. Ob
cui' seuitiam onyas pat̄ symonis in egyptū fugiens ad pto
lomeū epi'phanē templum in regione eliopoleos ysaie pro
phetiā cōplens constituit. ¶ Seleuch' filius antiochi magni
heliodorū missum in iherl'm ad spoliandū templi erariū
a duobz iuuenibz int̄fectum. ad p̄ces oniae suscitatū recepit
¶ Iste antiochus epi'ph' audita morte pat'is z mentia fris cū eēt
obses rome clam egressus recept' ē in quibzdā ciuitatibz syrie.
qua liberalitatem p̄tendebat. unde z nomen accepit epi'phanes. Qui mortuo frē. p eo regnauit. Qui uendito sacerdotio
p̄mū iasoni p̄ menelao. gentium noīa sibi ip̄onentibz ip̄ui
tia z effebria ierl'm facientibz. ¶ Onia ab andronico suasu
menelai occiso. egyptio dolo p̄cussa. ierl'm q̄z p̄cussit. De egyp
to etiā p nuncios ex̄pulsus in templo ydolum iouis olympi
adis posuit. ad ritum gentium iudeos coegit. Qui post ab
elymaide turpiter ex̄pulsus. cont̄ iherl'm tendens contract'
lucet sero peniteret. miserabiliter ē mortuus. ¶ Iste antioch'
eupator. bethsura capta. ierl'm obsessa. z dextra iudeis data
de eorū legibz obseruandis. philippū de antiochia eiecit. tan
dem ipe z hȳsias a suo exercitu ligatis p̄cepto demetrii filii seleuci
sunt int̄fecti. ¶ Demetrius soter filius seleuci roma rediens
antiochū cum lilia occidit. alchimū pontificē constituit. cū
quo bachides in iudeā missus in circuitu iherl'm multos stra
uit. nichanorem manu iude occisum amisit. p̄ bachidem
iudam occidit negantes ionatha auxiliū licet ei multa p
mitter congredienti cū eo alexandro filio epi'phanes. occu
buit. ¶ Alexander filius epi'phanes ope ionathe occidens de
metrium duobz insignibz regis ionathan honorauit. captis
ciuitatibz fuit a ptolomeo in dolo. z uxore sua filia ptolo
mei demetrio data a rege arabie ad quem confugat capite
truncatus ē. ¶ Demetrius ab antiocho adolescente p tiphō
nem ab arabia reducto ē deuict'. ¶ Iste antioch' adolescens
ionathe sacerdotiū dans. a tiphone uolente regnare in do
lo ē occisus. ¶ Iste antioch' fuit ultimus rex syrie qui in ca
none uetus testamenti continet'. facta ē enim syria romani
tributaria. missusq; ē pompeius cont' tygranē regem armeni
e qui sceptrum fecit p̄ fidem syrie. z tunc dissidentibz ari
stobolo z hyrcano a fautoribz hyrcani in ihr'lim recept'.
templum in quo se fautores aristoboli receperant diruit.
propter qđ nūq̄ fortunatus fuit postea. quia equos in por
ticibz stabulauit. hyrcanoq; pontifice decollato. aristo
bolum romam uinctū cum filiis duxit. ¶ Item p̄ azor

regnauerunt in iuda sadoch. achim. eliud. eleazar. matha
iacob. ioseph. Tunc fuerunt ꝑatores romanoꝝ. Julius au
gustus. tyberius. Et ꝑfidel in syria. pompei. scaurus. gabinus.
crassus. cassius. ¶ Iste crassus omne fere aurum templi quo
pompei⁹ abstinuerat in sumptu partie mulcie tulit. unde
auro mos infuso manauit. Tempe cassii pugnauit iulius cum
pompeio. z ꝑ uictoriam habitam .vi. annis z mensibꝫ .vii.
tenuit ꝓcipatum. in autem ante eum sub consulibꝫ res ac
ta fuit. annis quadringentis .lx. iii. za tempe romuli
sub regibꝫ .vii. ccxl. annis fuerat impatu. Quibꝫ exactis
successerunt consules usqꝫ ad iulium cesarem. ¶ Tempe
annii rufi mortuus e augustꝰ. postq regnauerat annis
.lvii. z mensibꝫ .vi. z diebꝫ .x. ex quibꝫ .xliii. ul. xii. annis
antoni cum eo regnauit. ¶ Tempe augusti xp̃e natus e
xli. anno regni augusti. xxx. anno regni herodis nocte
dñice diei.

hic terminatur .v. etas .d.lxxxv. annoꝝ.

Augusto successit tyberi⁹ qui ualerium mussi ꝓcuratore
iudee. qui palam uendebat sacerdotium. ꝓmo anno amo
uens ysmaelem constituit. Postea eleazarum anne filium.
deinde symonem. tandem ioseph qui z caiphas dictus. sub q
dñs passus. ¶ Tempe huius tyberii. xp̃s puer. xp̃s passus.
xp̃s resurgens.

Summa annoꝝ ab initio mundi usqꝫ ad xp̃m secm. lxx.
qui pene uerum dixerunt .v. ccc. z xxx. Sed uerius secm
eos ueri ꝓpinant. Bis decies dena centum quinquies annis
a patre ꝓmeuo. sunt ad xp̃m minus uno.

Anna z ysmeria fuerunt sorores. De ysmeria nata est helisabeth ma
ter ioh̃is bapt̃e. Anna uero tres habuit maritos. Ioachim. Cleophan. z
salome. De ioachim habuit annam. mariam matrem domini nr̃i ih̃u x̃i.
De eodem ioachim. nupsit cleophe de quo genuit filiam noie mariam.
que cognominatur cleophe. Cleophas aut pater dedit ioseph filio suo
eandem mariam uxorem ꝓ filia sua ex z deo filium quam ex anna ha
buit alpheo uxorem. De qua ex iacob minore est z ioseph. h̃ uero
iacob alphei. ex eodem deinde cleopha. Anna uero nupsit marito no
mine salome. qui genuit ex ea filiam simili nomine uocatam mariam
hec nupsit zebedeo. ex hac nati sunt iacob maior. z ioh̃es euangeli
sta.

Anna z hiseria sunt sorores.

De hismeria nata e helisabeth quam duxit
uxorem zacharias z genuit ih̃em baptistam.
luce .i.c

Anna vo habuit tres maritos. p̃m iohachim z ge
nuit d̃nam nr̃am mariam xp̃i. mortuo iohachim.

Anna mat⁹ vgis m̃ duxit sm̃ virum noie cleo
phas q̃ fuit frm̃ noie Joseph. Cleophas duxit
uxorem Annam z Joseph duxit mariaz filiamq
Cleophas genuit mariam cleophe de anna et ista maria duxit uxorem alphey de qua ortus
Joseph vgo aut vgne illibata ꝓmansit Jacob⁹ minor z joseph alter ido
neus Jacob⁹ minor
Jacob⁹ alphei, z Joseph
Symon z Judas. mat. 13.

Mortuo cleophe Anna .z. accepit mariti noie
Salome q̃ genuit aliam filiam q̃ nominauit mariam
salome q̃ia accepit uxorem Zebedeum q̃ genuit
ex ea duos filios. p̃m Jacob⁹ majorem. sm̃ ih̃es euangelista
vocatus fuit a suis patribus. mazci. 14. et luc. 24. et io. 19. et math. 27.

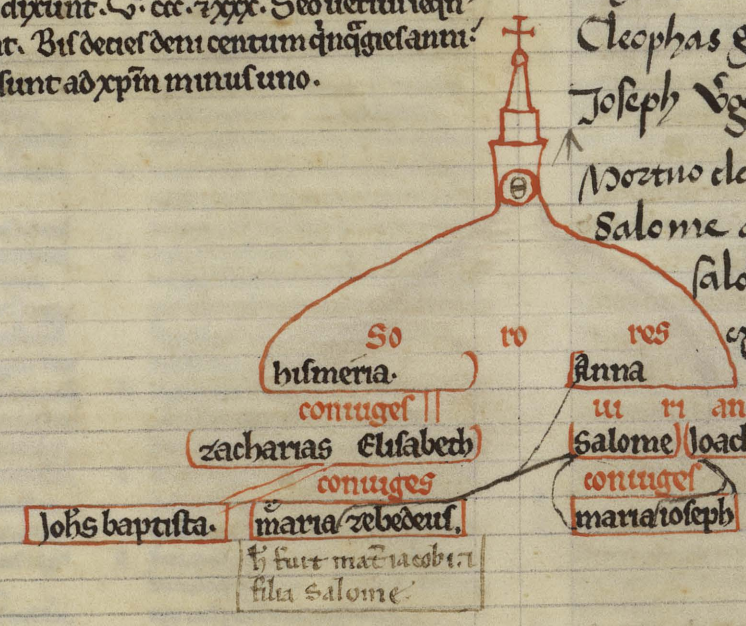

Petrus Andreas Jacob⁹ Johs philipp⁹ Bartholomeus paulus

mathe⁹ thomas Jacob⁹ Symon thad̃ mathias
Joseph qui z barsabas
Barnabas

¶ Paulus z barnabas in antiochiam spũ sco̅ sunt segregati.
xiii. anno a passione dñi. z ascendentes in iherlm ad petrum
z iacobum qui eis manum imposuerunt. xiii. anno ad ꝓdican
dum ꝓfecti sũ. Quibꝫ postea separatis paulus p̃ longam ꝓdi
cationem romam uenit. sub finem .xii. annis in libera cu
stodia sub nerone manserat. xiii. anno neronis e passus.
eodem die quo z petrus. Explicit

¶ Iste mathias loco iude e substitut⁹ sup quem cecidit
sors cum ih̃u cum ioseph fuit electus. int̃ dies ascensionis
z pentecostes.

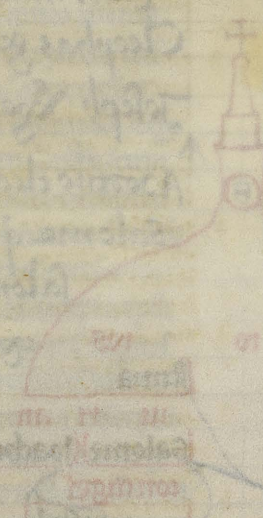

ãz apphendens uel apphensio.
ãáo cõfessionem uel confessiõẽ.
ãáohar deprecatio.
ãálma unctio ablegata t'ablecon
sio unctionis. ⁊ dimis.
a ara montana uel mons fortu
áron mons fortis uel mons for
siue montan⁹. ℓ montanis.
a ronite montes robusti t' mon
um fortitudinis aut montani
siue montes eorum.
árl sors uel illuminans lumẽ
aut illuminatio.
a áchach tempe cuo siue cui ãi
aut temporalis cuius.
ãz apphensus uel fortitudo seu
fortis aut apphendens.
a ázza patruus uel patruelis ut'
apphendẽs dominum t' fortitu
do dominꝰ.
tha pater uel patrinatus sirum
est non hebreum.
a beuch lucdatus fortis uel lucda
tor rigatus seu gplectens eos t'
susceptio eorum. ⁊ mino.
bavia seruus dñi uel sũens de
baga pater sollempnis uel pa
tris sollempnitas aut locutio.
baia pater dominꝰ uel pater ha
bundans siue pater meus ste
aut patris mi habundantia.
a baim patres uel patrinatus eorũ.
bana patr̃ gratꝰ dño ut' patr̃ gra
ficans dominum.
a bania transiens dñs in dñicu d
mini siue patr̃ subsecutans omn
aut patr̃ ungulans dominꝰ.
barmi pcipiens aut pdñs
seu montes in dñicu uel mon
tes transeuntium.
a baron pater subsecutans dñe
uel pater ungulans murmura
siue pater fusca ℓ uom.
tans mi quatuor aut patr̃ ung
lans mutilatus. ⁊ seruꝰ eius.
balbai parcens uel pcer siue
parcens mi aut patrimonia mia.
a bela seruiens uel seruitium sũ
boai seruus mis ut' sũens mi t'
sũus eiꝰ mea uel sũcum eiꝰ mi.
a belehelhe sus dñi ut' sũens deo
bemelech seruus regis uel ser
uiens regno siue seruus regis
aut seruꝰ regnator.
a belenago seruus tacens uel sũ
ens tacet. siue domini auxiliũ
aut dñi auxiliator.
bel sus mis uel sũens michi.
a bdial sus dñi t' seruiens dño
siue dñi celestis aut dño electi.
bdiel seruus dei t' sũens deo.
a bdo seruus eius aut seruiens ei.
bdon seruiens eis aut seruus
a bdon seruus meus ℓ eorum.
uel seruus mutilus.
bdon seruꝰ mustians t' sus mꝰ
a bdon ancilla dolens t' sũens mi
bel sus pplꝰ ut' ℓ mando.
seruiens pplo. ⁊ domini.
a bedia seruiens dño ut' sustinẽs
bel cõtinens uel gmissio.
a bel ust uel uapor seu uanitas
bela gmi ℓ aut miserabilis.
trens eu uel gmissio eius siue
lugens aut miãbilis ei.
a bel ga uapor uallum uel lu
dus uel uocans?
belmaim uanitas habitaculi
uel luctus mi habitationum.
a belmeola uapor uallis falsi t'
luctus paratitiorum seu ua
nitas domicilis aut miãbili
mhabitationis. ⁊ miserabilis portio..
a belsachim uapor spinosus t' luct⁹ seu
..aut uanitas relationis.
benboen lapis policis eorum. ⁊ tradõ.
a benezel lapis adiutorij t' lapis aiuti
bemer lapis luctibus uel patr̃ luctus.
a ber gmulus uel tamen mi sis siue pu
ceps aut principatus. ⁊ nerarius.
ber uulturius uel luctus sũ uulturꝰ uel uul
a besalon pax patris uel pax patris siue pa
tris luctꝰ aut patris amaricatio.
belan pax habundans t' patris egressio.
a bethari patris depulsio uel ira explora
bethephymini luctꝰ tardo ℓ uonis.
tum t' uanitas gmiml.
a belgatha pater tangens tristem t' pa
ter tactus tristis. ⁊ mi exultatio.
bia patr̃ domini t' patris omi sũ dñi pa
ternitas aut ubi pater fuit. : despectio.
a bialel patr̃ dñs tis t' paternitas omi dei.
bialyahu patr̃ meus exultans t' patris
a bialyl patr̃ mis gentilis uel patris mi:
bialton patr̃ mis subintelligens ut' pa
tris mi subintelligentia. ⁊ colligentes.
a biam patris mei pplis t' patr̃ mis eorum.
bialab patr̃ meus colligens t' patris mei
a bialaph pater meus congregans uel patr̃
mei congregatio. ⁊ ter meus pro sustinẽs.
biathar pater meus tristis uel patr̃ mis sup
fluus siue patr̃ mis pcm susceptans aut pa:
a bida pater mis sciens uel patris mei sa
bidae patr̃ meus sciens t' ℓ entia.
patris mei scia. ⁊ scientia eorum.
a bidaẽ pater mis sciens eos t' patr̃ mis ⁊
bidan pater mediudex uel patris mei iu
a biel pater mis deus uel ℓ orum.
patris mi deitas. ⁊ sanctificatio.
biem patris mi mater t' patr̃ mis manus.
a biezel pater mis fortis t' patris mi auxi
lius sũ patr̃ mis sequens aut patris mei ⁊
biezen patris mi auxilium ut' patr̃ mis
a bigaon patr̃ collis ℓ auxiliator mis.
mevenu aut patr̃ uallis iustitie siue
patr̃ mis uallis media t' patr̃ meus collis mi
bigail patr̃ mis equitans ℓ entium.
t' patris mei equitatio.
a bigail pater tristis uel patr̃ erroris t' patris
mi aduus aut patris mi mutatio.
bihel pater mis deus uel patris mi deus.
a bilma lugens uel plorans sũ luctꝰ aut
bilmel lugens uel ℓ ploratio.
plorans uel seu uanus aut miserabilis.
a bimahel patr̃ meus a deo t' patr̃ meus
bimelech patris ℓ exaudiens om.
rex uel patris mei regnum.
a bim pater mius uel patr̃ mius
sũ patr̃ fuit aũ pater erit. ⁊ tio.
bimam patris mi deus t' patris mi gmo
a bimarab patr̃ mis nocui ut' patr̃ mis fo
bimelech patris mi fidelis ℓ taneus.
t' patris mei requietio. ⁊ rium.
a bina patr̃ mis magr̃ t' pris mei magistꝰ
bina patr̃ mis excellus t' patr̃ meus ex
altatus siue patr̃ mis sublimis aut pa
tris mei exaltatio.
a binon pr̃is magr̃ mustrans t' patr̃ mis
magr̃ murmurans t' pr̃is mis magr̃
mug aut patr̃ mis magr̃ mutilus.
bila pater saluti uel pater salutis.
a bisa patr̃ meus sacrificans ut' patris mi
sacrificium. sũ patris mi incensum
aũ patris mi holocaustum. ⁊ tare in.
bisai patr̃ mis salutis mee t' patr̃ salu
a bisai patr̃ meus incensum t' pris mi
bisai pr̃ mis spiritus t' ℓ holocaustũ.
patris mei rugitus. ⁊ holocaustum.
a bisag patris mei incensum t' patris mei.
bisue patr̃ mis cantans t' patris mi cãti
lena siue pr̃ mis loquis aut patris mei
a bisur pr̃ mis robust⁹ ℓ loquitio.
t' pr̃ me anguriatus sũ pr̃ me grauis
aut patris mei acerbitas.

a bithal patr̃ meus rot uel pr̃
meus rorans aut seu pater mis
apphendens aũ pũs mi app
biu patr̃ meus est ℓ hensio.
t' patr̃ mis tpe. ⁊ meus ute.
a bimelech patris robur t' patris
rubor sũ pr̃ eorum aũ pater:
bner pr̃ lucꝰ uel patris lucna
a bobi patr̃ mei mentator t' patris.
bor patr̃ montium t' bramẽ
patris seu patr̃ luminis aut
patr̃ uacuus. ⁊ tris exaltatio.
a bra patris magistrum uel pa
braham pr̃ uidens pplm ut'
patr̃ uidens multitudinẽ.
seu pr̃ multitudinis aut pr̃ mul
tarum subarum.
a bram pr̃ excell⁹ t' pr̃ exaltatus
seu pr̃ sublimis aut pr̃ sublimi
brer patr̃ delicatus t' pr̃ ℓ tas.
renerimus. tpe ẽ ioseph qui
platus egypto ẽ eet renerac
delicatus emre nuuemrus sẽ
est pater, senñ mito sapie rp̃
lauit sapientis. ⁊ tatio.
a bralon patr̃ patris uel patr̃ pacis
siue pacis luctꝰ aut patris amꝰ
bralon patrem meum paci
ficans t' patris mei amaricatio.
a blamal pater egressꝰ dño t' pris
habundantia dñi.
bur patris uimẽ ut' patr̃ igneꝰ
patris operatio.
cab frater patris ut' fraternal pũs
a cam fr̃ patris sui' fr̃ ℓ tatis?
nital pnitatis sue.
carob murus ut' demolitio.
a cabin decemer t' scorpiones.
caia soror laborans t' soror dñi t'
frater eiꝰ dñs. ⁊ soror laboris
a caucꝰ fr̃ laborans t' fr̃ eius seu fr̃
dñi aut fr̃ eorum dñs.
chaun pupilla t' umbraculũ t'
aut firmitas eorum. .. stimul.
a chamoni fr̃ sapie ut' fr̃ sapientis.
chal omia ut' nomiꝰ seu fr̃
tempus aut fris grauitas.
a cham labor ut' nectus seu colub
mis dians aut firmitas eorum.
cham tribulatus t' nectus.
a cham nectus uel tribulatio.
a cran retinens uel apphendens
seu retinens gũm t' apphensio
char mestus uel tribulatus ℓ gre.
sue tumultꝰ aut puerilis.
a chanam thans pplm uel puerilis
eorum pp seu puerilis eos aut t
bulatus eorum. ⁊ etus.
charam mestus ut' tians gũs
a charcha infirmus uel pauimentum
charis sci uel migratus seu sterilis
tas uel migratio. ⁊ trucis.
a charon in paschuis t' gregis pas
chua seu stultus aut exulcratio
charonite in paschuis uel pas
chua gregum sũ stultus aut ere
ominum tristitiarum.
a chas tenens uel apphendens sũ
retentio aut apphensio.
chaz querens uel apphendens
seu gũsus usionu aut apphensus
a chazal apphen ℓ fortitudinẽ.
tens dñm uel apphensio dñi t'
querꝰ fortis dño aut apphensus
usionẽ communicans.
charib fr̃ lupi uel fr̃ uolans
seu tenens lupum aut apphen
dens rapacitatem.
a claph clausa collectio uel tactu
congregationis. t' humilitas.
cel hamus ut' retentio sũ humil
a cerech dissipans t' dispersus siue
uenosus aut mficiens.
a chered dissipans me uel dispersus me t'
tenebrio mea aut mperfectio mea.
chela susceptus ut' susceptio eius.
a chelbemach ager sanguinis uel ager lãis
neus sirum est non hebreum.
cherubim cognosce uel mtelligo uel sciens
multitudinẽ aut scie multatio.
a chi fr̃ mis uel firmitas mea. ⁊ firmitas omi.
chic umbraculum uel plumitium seu fr̃ dñi aũ
a chiam fr̃ pis aut frus pplꝰ siue umbraculum
eius uel purpura eorum. ⁊ mals dñi.
chial mel uel tribulatio seu fr̃ dñi aũ fr̃
a chic umbraculum uel in columbul.
chila susceptus eum uel susceptio ei.
a chila susceptus eum in uel susceptio ei.
chim fleus uel plorans seu fr̃ eius aut fr̃
nitas eorum. ⁊ frus mei delectio.
a chimaal frus mi hominꝰ t' frus mi allisio.
chimar fr̃ mis t' fr̃ mis qdo multi regnum.
a chimeleche fr̃ me rex uel frus mi delectio.
chimech fr̃ mis mortuus uel fis mei reg
a chimoch fr̃ mis mortuus uel ⁊ ℓ nans.
chimaam frus mei deus uel frus mei de
a chimoen frus mi deꝰ uel frus ℓ eous.
tus delectabilis. ⁊ aut firmitas uiri.
chior frus mi lumen uel fr̃ mis montanꝰ
t' fis mei foramen aut frus mei tragoda.
a chis frater meus uel quando est.
chir fr̃ uir uel uerũ pũ ut' ue sue fr̃ mis ⁊
a chimalech frem meum uel orans t' fris
mei firmamentum. ⁊ ul adiutor ⁊
chilamech frem adiuuans aut firma
⁊ uel firmitas fultura uel firmitas ecclia.
a chiud fr̃ mis bonus ut' frus mi uncus.
chiuphel fr̃ mis cadens t' fr̃ mis ruens
seu fr̃ meus deficiens aut fr̃ meus egrotans.
a chiuphel fr̃ meus ruens uel frus mi ruina.
chrab stultitia uel mdatum seu fr̃ mis
deuorans aut frus mi hostia. ⁊ rerentio.
a cho hamus uel ut' huc sũ humilitas aũ
a chobor murus seu uastatio. ⁊ puerilis.
chor turbatio uel tumultꝰ seu pnes t'
a choe humilis uel ut' huc sũ humilis aut
choe hamꝰ ut' ut' huc rea ℓ rentio.
neus eum aut humilitas eius.
a chor frus mei ut' frus alienus seu frus tuꝰ
tamen aut frus mi dia. ⁊ apphendens.
cron rentio uel apphensio seu tormẽs t'
a cabaim gũs uel humilitas t' deputatio.
chuapha ham⁹ subuc uel humilis rupta
a cetus rentens t' scelerum t' humilis tio.
ut' sceleratus. ⁊ aut stultitia.
cur rentens tum t' humilitas ignea.
a ceab rentio uel delicta seu mentium
chyliba inciens seu uel stultitia eius seu rea
nens eum aut delicta ei.
va testificans uel testimonium.
a vad testis uel paruus siue pcipuus aut
vada testis eius uel ut' ad ℓ patruel?
testimonium siue pcipuus eius aut pat
a vabenam deus nomiu ℓ elis eius.
gre scia legislatio latine. ⁊ pparatio.
vadon dominorum auxilium t' pcipuus
a vadezer testimonium fortitudinis
uel patruel' scificatio siue fortitudine
pcipuus aut testificatio scificationis.
vaglani congregans eos uel congregatio eo
a vaiubustus t' sufficiens siue ℓ tum.
dñi testis mis aut fortitudo mea.
vaia simiens dño t' testimonium dñi
a vaia seruus dñi t' testificans dño.
vaki sus labozans t' testimonii laby
a va lua testis laborans t' ℓ riola.
ut' laboriosus. ⁊ eorum.
vam testificans eum t' testimonium.
a vam dñs rerens sũ indigena t' delicabi
varma humus aut tra sũ tren ℓ lis.
na aut tra rubra. ⁊ testificans pnim.
a vame crucifer t' sanguis t' plãi tuo.
vam magnificus t' magnificentia sũ
a var pallium t' ℓ seruiens pplo aut
sublimitas seu testis uigilans aut
sus sustentator illuminator.
a var pallium t' magnificꝰ seu testis
uigilans aut sus sustentator.
varsa testificans solem t' sus illu
a vasta noua t' nouitas ℓ minator
seu testis factura aut sus testis plan
vasca. sus fortis uel ℓ tationis.
testis anguttatus seu sũens petra
aut testificans sagittam luminis.
a vgam pater sororis t' sororꝰ testis.
macha sus donator t' testificans
a vrach stola uel de ℓ gluminatione.
corus sũ mundus aut mundatio.
diam mundans pessimos t' mundatio
a viamelech scala regis ℓ pessimorum.
t' decor regni siue regis mundus aut re
gnator decorꝰ. ⁊ tolppetie.
viemabeth sonus t' apprehendens t' testifica
a voz grex effusus t' testis gregis sũ testis
uigilans aut sus glutinans.
vela testis tractus t' sus plalimator
siue sus sus nouitas aut testificatio
a vema sus dñi t' de scificationis.
stificans omñ. ⁊ coãs dñi aũ m
viehel grex dñi t' ouis uel unus t' de
a viemelech stola regis ℓ uus dñi.
gis t' decor regni sũ rex mortalis aũ
regnator decorus. ⁊ delie.
vremino sublimis testis t' seruus et
a viezel stola fortis uel decor sepatus t'
decor auxilium aũ mortuus sch
viada seruiens testis ℓ tationis.
t' mortuus testificantium. ⁊ eus.
a vihel sus dei t' testificans dñi voz.
dm sũens causa t' testis iudicij.
a vima sũens causa eius t' testis iudicij.
vino teneris uel delicati seu fortis
iudex aut fortis accusator.
a vrham sus duplex t' testificatio.
vual grauens malo t' loc malorum
seu decor tractus aut mortuus plan
a vrihel pris dñi uel ouis ℓ mationis.
uus ne seu decorans deum aũ mortu
co sus t' testis sum ℓ tio dei.
dño aut mortuus dei. ⁊ nis appellio.
a voar sus ungulans t' fortis
voz situm mei tenens uel testificans
a vollam congregans eos t' congregatio eo
seu testimonium eoz aq t' testificatio
vollatam eo modo. ℓ m aqua.
a vollamuel congregans eos t' congregatio
seu test aque ⁊ ut supra. ℓ eoz.
dño sũens eis t' fortitudo eorum.
a vomũ tuba uel ascensꝰ fusorum.
ste ẽ locꝰ ille aduenit uel ⁊ sanguinis
ad quem deuenit ihs qab ihrlm del
cendebat mihico ⁊ meus in latrones.
dño sũens eis ut' fortitudo eoz uel sũ
metens uel testis mi manus seu fortis mi
aut fortis mutilus. ⁊ minator ua
a vonaÿ dñs t' dominator. ⁊ mi consilij.
vonaya dñs dñs t' dñi dñatio.
a vombelezeh dñs mi cant t' dñs fulgoris
sũ dñs dominator egestatis tui ais dñs to
vonual dñator ẽ dñs t' dñs ẽ dñatio.
a vomcam dñs exaltat⁹ t' dñator tue
limis. ⁊ eternitati.
vomsedech dñs paus t' dñator tue.
a voliche libertas t' gaudium. ⁊ ms.
vdoz sus uel gnans t' testificatio gno
a vulam testimoniũ p uel seruitus
vuzam deus excelsus t' gno excelsa sũ
deus excelsus aut sturnis gno.
a vrumenuna ultio sublimis t' uidet
sublimitatis.
egla urtula t' uinea clausa siue collec
nis aut festinatus es. ⁊ gustatio.
a eempnis tenebre uel angustia t' tribula
tio coangustans aut tribulatio is coan
egpti tenebre t' angustia uel seu tribu
lantes uel coangustator aũ tribulatores co
angustatoꝝ.

a eglon uuuencula uel uacca eorum seu ua
ca uitulꝰ aut uuuencꝫ mutilꝰ
elan uel hbulum uel añ forel seu pellꝫ ꝑ sub
a elamite oppositꝫ ꝓ obꝫ seu despꝫ ℓ unuare.
cientel aut gpati. ⁊ moral aũ officine mor..
elimoch taberne uel officine seu tabne⁊
a ena fonꝫ uel biuium seu fonꝫ .. tiorum
eiꝰ aut oculoꝝ eiꝰ. ⁊ oculus elatorum.
eneas paup uel miser seu ꝑpendens aũ uel
enganium fonꝫ oꝛtorum uel⁊ ℓ ꝑnsio.
a emon fonꝫ eorum ꝙ oculoꝝ eorum.
elorelon auxiliũ mouꝫ ꝙ mũa tolentium.
etam accꝰ lapidum ꝙ acuati lapidꝫ
elmon tũa tolerat ꝙ tũa inculta uel tũa me
uens aut tũa mutilꝰ. ⁊ uel fortitudo.
a etham ualida uel antiqua siue alcendens⁊
eth obstupefaciens⁊ terrens seu tuor pꝰ
mũ aut obstupefaciens ꝑ tmeus. ⁊ caligal.
a etiopia tenebre uel caligo seu tenebrans⁊
ethiopes tenebrosi uel caliginosi seu tenebn
tes aut caliginantes.
a ethonolai uia mfion uel uiantes mfiꝰ.
phaim hums eoꝝ uel uolatꝰ eorum⁊
libans eos aut securitas eorum.
a pham humꝰ eoꝝ uel uolatꝰ seu libans eos
aut securitas eoꝝ. ⁊ mos aũ sectal giẽ mẽt
pham humꝰ uel uolatꝰ seu libans paupes⁊
phar terra uel pulꝰ siue humꝰ aut to
a phar pulꝰ suscitans⁊ hu ℓ orens.
mus ungle seu libans ungles aũ secu
ritas suscitatorum eiꝰ. .. mutilꝰ.
pharꝛ pulꝰ eiꝰ sii forens eum ul u
tulꝰ siue taurus.
a pharaim forens humum⁊ pulꝰ.
pharaim pulꝰ suscitans eos⁊ humꝰ
ungle eorum siue libans ungulam uel
eis aut securitas suscitatoꝝ eius.
a phala tra uigna uel fodens⁊ elevatiõm
seu libatus⁊ sol aut libans illuminatoꝛ
pharsual tellꝰ saluatꝛ ꝙ tra salutꝛ seu
pulꝰ suscitans⁊ salutem aut humꝰ⁊
cutans⁊ salutationem.
a phaton tentoꝛ uel libatꝛ seu hũm ger
men aut securitas⁊ refutatiõs.
phaciat iudicans⁊ dns⁊ iudicium dni.
a phec genuit⁊ gmenta siue gmens⁊ aut
furoꝛ nouus. ⁊ tia eiꝰ aut apprehensio eiꝰ.
phecꝛ genebꝰ eum⁊ apphendꝛ eum lũ gnẽ
a phee furoꝛ alienus⁊ uita dissipata seu ui
tam dissipans aut iuste uiscerꝰ tio.
phelen mirabiliꝰ uel admirando⁊ seu uuuifi
ens⁊ aut excludens. ⁊ finis ascensionis ru
a pher hums⁊ foꝛens⁊ seu pulꝰ⁊ aut uitꝰ
pherech sepatꝰ ul ablatꝰ muto seu foꝛentẽ
alium aut uitꝰ formicantes. ⁊ foꝛtis.
a phelm finib⁹ uel m exercitus.
phel comm⁹ m finib⁹ rubentium⁊ m ex⁊
a phelet libe egthens⁊ secta⁊ egressionis⁊
phalibaul comm⁹ ꝙ libalitas. ⁊ lib egre⁊
a fuca fertilis uel augmentata. sus aũ le
ticam fertile⁊ augmtatꝰ. ca egressio.
a fiba colligens recte⁊ congregans glutionẽ seu⁊
fich secus⁊ libꝰ sii securitas aut libꝰ⁊
phon uolans mꝰ ul uolantes mentes⁊ ꝙ
securi mutilte aut libe murmurantes⁊
a phꝫ uolans oscitio⁊ uolatus⁊ oscitiꝫ seu libe
glutiens⁊ aut secus festinatoꝝ.
phon uolans mꝰ⁊ uolatꝰ eꝛroꝛ⁊ seu libe
murmurans⁊ aut securitas mutilꝰ.
a phich eius indumentum⁊ eiꝰ declinatio.
phichel eius indumenta⁊ eiꝰ declinationes⁊
ga festula⁊ sollempnis. ⁊ loquela.
a ga loquens⁊ medians⁊ seu mediatio aũ⁊
ga ba festiuus ꝙ⁊ sollempnis⁊ ꝙ.
a gab nunciꝰ ꝛbulans aut tribulatio
gad planeta egipti⁊ planeta egipti oꝛ
seu fluens⁊ festiua aũ sollempnis festiuo
a gag tormꝫ uel tectum seu ℓ num.
festiue sollempnis aut festiua sollempnis⁊
gaoꝛe dogmata⁊ recta sii sollempne festi
ui sollempnẽ. ⁊ tractatio mea.
a gagai cõ aut festiuus⁊ aũ loq̃ns mꝰ⁊ mee
gla utrula aut uuuencula seu sollempnis
aut festiuus⁊ eiꝰ. ⁊ aut sollepnis⁊ ughe.
a gar aduena⁊ ꝙ ens⁊ seu festum suscitans⁊
gareni aduent⁊ ꝙ sii seu festa suscitantes⁊
aut sollempnitates⁊ uigiliarum.
a garzai aduena ultra⁊ ꝙ sio deuoꝛa
uotus⁊ sii festiuꝰ magꝫ mis aut sollẽ
pnitas magꝝ mũ. ⁊ sempnitas.
ge cõ⁊ sollepnitas seu festiuitas⁊ sol
a ge sapienter cõ⁊ sollempnis seu medi
tatio aut loquela patris⁊.
geba sollempnis pꝰ⁊ festiuitas⁊ patris⁊
a gegar festiua sunt ꝙ⁊ sollepne ce
remonium accensionis. ⁊ qtatꝫ mãn
golom sollempnis cantoꝛ⁊ amicicia un
a ggẽ festiua⁊ uel sollepnis seu grens⁊ gl
eium aut legatꝰ festinatoꝛ.
ggi cõ⁊ sollempnis dño⁊ festiuitas⁊ dni.
a ggia grens⁊ dño aut sollempnitas⁊ dni.
gimon fonꝫ sublimis⁊ fonꝫ ecclie⁊
fonꝫ aggregans⁊ aut malozꝫ gnatoꝝ.
a grippa aggregans⁊ subito⁊ aggregatio su
gith aduene uel mcola siue ℓ bita.
aduena mis⁊ mcola meus⁊. aũ loqla.
gir festiua⁊ sollempnis seu mercatoꝛ
a gire festiue⁊ sollepnis⁊ lii loqnes⁊ aut
medians⁊.
hab trat patris⁊ fr̃is⁊ ꝙ.
a haion campi⁊ aut oꝛis⁊ seu uallis⁊ gn
dis⁊ aut uallis campestris⁊.
halat, mouꝫ diuidens⁊ mons⁊ seu⁊
a l timpiꝰ siue lubricus.
a hamol. sapia⁊ sapientissimus.
hara fr̃e oꝛoꝝ⁊ fr̃e oculoꝝ.
hachel ꝙ ẽctum⁊ segnis ẽctum de
mum ire ẽ ab egnatꝰ moꝛsi ig⁊ ret⁹.
a harel tecta⁊ sol seu curus⁊ aũ aridus⁊
haz patruꝰ⁊ patruel seu fortis aũ ap
a hazal patruus⁊ dñi⁊ patrue⁊ ꝙ hendes⁊.
lis⁊ dñi⁊ apphendens⁊ dñm aut foꝛtm
hebeꝛum hebreoꝝ ℓ do dñi.
⁊ cuscutium seu tribulus⁊ aut tũ lium
a hei umbraculum⁊ infirmitas⁊. ℓ tel eoꝝ.
heri declinans⁊ declinatio.
a helam uolumen⁊ ꝙ sii num seu uolũta
tis⁊ ꝙ sii uo ego. ⁊ eius⁊ aut uultꝰ.
hai firmitas⁊ sii hec seu uallis aut qstio.
a hi uus⁊ uultꝰ seu uita uallis aut qo
nia fr̃e eiꝰ⁊ ubi⁊ ei seu uita ⁊ ℓ ute.
a hia grens⁊ eum⁊ uallis eiꝰ seu uita ual
lum⁊ aut qstio uite. eiꝰ
hialum cum⁊ ꝙ uoꝝ⁊ lapides⁊ sii uallis⁊
frumenti aut questio malicie.
a hialo admirans⁊ admiratio seu uita mi
ens⁊ aut uallis⁊ uiquetuꝰ⁊.
hial uita plasmata⁊ uita fabricate seu
fr̃e subtollens⁊ aut sii⁊ plasmatio.
a hiod uuuiens⁊ ghia⁊ uum ghie seu fr̃
mis⁊ ghians⁊ aut sii⁊ mis⁊ ghitio.
hic stulta⁊ ꝙ obumbratio seu fr̃e obumbꝰ
aut sii⁊ umbraculum. ⁊ uallium dñi⁊ aũ
a hiel uuiens⁊ dñi⁊ ꝙ uuiens⁊ dñm seu uita
hiete uallis mea⁊ uita ℓ cõ uite.
amici seu fr̃e mis⁊ amici⁊ ꝙ sii mũ amicitia.
a hiezel fr̃e mis⁊ foꝛtis⁊ ꝙ sii mis⁊ auxiliatoꝛ
seu uum uallium separatoꝝ aũ cõ ui
te sanificationis. ⁊ ante uestibulum.
hilan uolens⁊ ꝙ uiens⁊ seu aũ foꝛel aut
a hiloch fr̃e mis⁊ ethens⁊ ul fr̃e ligatꝰ seu uallis
declinans⁊ aut uite uaccatio.
hilur uallis⁊ inclinata⁊ cõ nobis⁊ seu fratꝛ
meus⁊ aut fr̃is⁊ ꝙ sii nobilis. ⁊ quom.
a himam uita⁊ ghis⁊ ꝙ uestio⁊ ghis⁊ aut fr̃is⁊
immelech uita regis⁊ uallis⁊ regia seu fratꝛ
meus⁊ rex. aut fr̃is mis⁊ regnum.
a him fons⁊ ꝙ oculi⁊. ⁊ ea uallis⁊ spontanea⁊
himadab fr̃e⁊ sponte⁊ fr̃e⁊ spontanei⁊ seu u
⁊ aut cõ uite⁊ spontanee.
a hin fratꝛ mens⁊ ꝙ fr̃e seu uita uallis⁊
aut qstio uite inutilis. ⁊ mis⁊ sublimis⁊
hiran saltpetꝛ⁊ ꝙ scalpens⁊. aũ fris⁊ mis⁊.
a hiranite saltpetꝛosi⁊ ꝙ scalpentes⁊.
hiram uallis⁊ excelsa⁊ uita exaltata seu fr̃
a hiroch scalens⁊ ꝙ scalptum. ℓ ⁊ exaltatio.
hisarnech fris⁊ mis⁊ sculptꝰ⁊ seu fris⁊ mis⁊ er
seu fr̃em meum adiuuans⁊ aut ℓ no.
fr̃em meum roborans⁊. ⁊ gustiantis⁊
a hisar fr̃e mis⁊ precepi⁊ ꝙ fris⁊ mis⁊ leuans⁊ seu
uita uallium⁊ precipis⁊ aut cõ uite au
hiseb fr̃e mei⁊ tonuit⁊ ꝙ fris⁊ mis⁊ tonitꝰ
seu uallis⁊ deferentium aũ cõ uite dese

Frente.

a hispina⁊ ꝙ punctio. ⁊ intelligentia.
hoiel spinosi⁊ ꝙ pungens⁊.
a hoibarn spina sapie⁊ ꝙ punctio⁊
hoimam perturbatꝰ⁊ perturbatio
seu pungens⁊ quis aut spina cõ.
a hom murcule⁊ ul mi q̃tas⁊.
j uultus⁊ deuotoꝝ.
a ta uultꝰ eiꝰ⁊ deuotoꝝ⁊ eum.
iar uultus⁊ ꝙ deprauatio seu uultus
declinatus⁊ aut deuotatio pcoꝝ
a hican fr̃is⁊ surgens⁊ ꝙ fris⁊ mis⁊ resu
rectio seu uultꝰ callidꝰ aut deuotatꝰ
uel uultꝰ dei⁊ ꝙ ℓ calliditas.
uotatoꝛ dei. ⁊ aut deuotatoꝛ declina
a iat uolens⁊ ꝙ patriens⁊ seu mis⁊ uitꝰ
hilon. ⁊ ya uel admiratus⁊ sii⁊ ꝙ eram
uris⁊ aut ũ uris⁊ sum. ⁊ natio.
a iluo uultum uenam uris⁊ uel de
uotatoꝛ uanam declinatus.
iludam ⁊ eohum gen⁊ ꝙ mutes⁊ omu
ul uultum⁊ qs aut deuotatoꝛ qnio.
a hym fons⁊ uel oculꝰ. ⁊ pulcauinus.
hymam uultu deoꝝ⁊ ꝙ deuotatio⁊
a magallum oculꝰ uitulꝰ uel fons⁊ mũ
dani sii oculꝰ reuelatus⁊ aut fons⁊ cul
ion uultum mereris⁊ ℓ migrationis.
ꝙ uultum mi qum seu deuotatꝰ mi
mure aut deuotatoꝛ mutilꝰ.
a ve uitꝰ⁊ uel opidum. ⁊ minatꝰ.
ir⁊ anel⁊ cultus⁊ solis⁊ ꝙ opidum illu
a imoch detractio⁊ adustio mortis.
ut gdeimpiatꝰ⁊ ꝙ impiatio.
a uid uultꝰ in⁊ chi⁊ ꝙ deuotans⁊ gluotꝰ.
la gmixtio
uel ꝛdescendens⁊ sii mfirmꝰ aut in
a lab lactea. ℓ firmitas⁊.
lac lubꝝ⁊ ꝙ pars⁊ mea⁊ ꝙ dulcedo.
a lacar nalium flentiũ gedens⁊ oucel
⁊ gmixtio ꝙ uudens⁊ ꝙ principes.
lal tubꝝ⁊ ꝙ pars⁊ mã⁊ ꝙ axis⁊ ꝙ la
xata eiꝰ aut lactuca eiꝰ. ⁊ dignatio.
a lam infirmans⁊ eos⁊ ꝙ gmixtio eoꝝ⁊.
lamath despiciens⁊ uterum⁊ ꝙ crepi⁊
a lamon despectꝰ⁊ deꝛ⁊ multitudo mẽ
sii⁊ infirmans⁊ eos⁊ ꝙ olo aut gmixtio
lal gmixtio⁊ uel finentiũ. ℓ eos.
a lalam crepitum⁊ ꝙ gmixtio⁊ seu gmi
scens⁊ ꝙ lin aut finentatio ꝙ li
bia tion⁊ ꝙ⁊ mis⁊ uolꝝ⁊ ꝙ⁊ mis⁊ sub
a lchimul fluentium ℓ intelligens⁊.
liani gloriꝰ⁊ ꝙ mlscens⁊ ealtatꝫ festinatꝫ⁊
le goellio⁊ ꝙ mixtens⁊ sii⁊ mfirmꝰ aut
a ler mille⁊ ꝙ decimatio⁊ ℓ infirmitas⁊.
tationum. ⁊ uari aũ milia⁊ ꝙ⁊ tat.
lephr sui gmis⁊ ꝙ vigne⁊ seu doctina mã
a ue laus⁊ uel laudatio. ⁊ angnal⁊ cene
lla laudate⁊ dñm uel laudatꝰ⁊ dñi.
a legrander alleuans⁊ tenebꝝ⁊ ꝙ aufens⁊
legrandria alleuans⁊ tenebꝝ⁊ ꝙ briatꝰ.
uel auferens⁊ angustias⁊ tenebrazz.
a legrandrum tenebras alleuantes⁊ ꝙ
nebriarum angustias⁊ aufentes.
lphati⁊ ꝙ uume⁊ ul aq̃ bumnus.
a lphes⁊ doctꝝ⁊ ꝙ documꝫ⁊ sii⁊ ꝙ fugitꝰ⁊
mulcelimul. ∴ plasmatoꝛis.
lran⁊ ꝙ crepi⁊ eos⁊ ꝙ num⁊ ꝙ despectꝰ⁊ ꝙ
a lban electꝰ⁊ ꝙ electio.
limis⁊ uestib⁹⁊ ꝙ plumaribꝰ⁊.
a lmal⁊ uitꝰ⁊ ꝙ indignatio⁊ ꝙ donatoꝛ⁊.
lmmã ꝙ crepi⁊ eoꝝ⁊ ꝙ num⁊ ꝙ despiciens⁊
a lmon⁊ ꝙ crepitꝰ⁊ ꝙ despiciens⁊.
limoch uitꝰ⁊ ꝙ indignatio⁊ .. utilis.
a loel tractatum⁊ laus⁊ ꝙ laudatio ∴
lon laus⁊ colozis⁊ ꝙ mouꝫ⁊ siue
laudatoꝛ inquis⁊ aut laudatoꝛ i..
a lua despiciens⁊ ꝙ crepiens⁊ sii⁊ ꝙ crepi
tus⁊ aut despectio.
lunm ꝙ crepiens⁊ eos⁊ ꝙ despiciens⁊ eos
seu ꝙ crepꝰ⁊ eis⁊ aut despectio eorum.
a tul fermẽtũ⁊ ꝙ mixtio seu ꝙ crepi⁊
gsilium⁊ aut despectus.
o⁊ gens⁊ uel populus.
a imma gens⁊ mã⁊ ꝙ mis⁊ seu ꝙ testi⁊ ꝙ
pli⁊ testificans⁊ ℓ stificatio.
mãb ꝙ lin testificans⁊ ꝙ lin te
a mad ꝙ adhue ꝙ pli⁊ siuens⁊ sii⁊ ꝙ⁊
testis⁊ aut ꝙ are testimonium.

a madach ꝙ⁊ finens⁊ pcõ⁊ ꝙ pli⁊ testis⁊
madoꝛ ꝙ⁊ testes⁊ guãs⁊ ℓ cans⁊ ꝙ⁊.
⁊ ꝙ⁊ sume gnõm. ⁊ infirmꝰ⁊ aũ ꝙ⁊ del..
a mal gens⁊ gmixta⁊ ꝙ⁊ gsocians⁊ sii⁊ ꝙ⁊
malalat⁊ dñe⁊ ꝙncipes⁊ ꝙ dñi⁊ ℓ .. pium.
ꝙncipis⁊ seu gens⁊ gmixta⁊ carceri⁊ ꝙ⁊
despecte carceratus⁊. ⁊ me⁊ ꝙ aggratatꝰ⁊ mã.
a malech gens⁊ tuta⁊ ꝙ⁊ labens⁊.
malechute gis⁊ tute⁊ ul⁊ ꝙ pli⁊ labentes⁊.
a man mi qui⁊ ꝙ coangustans⁊ seu gꝙ mes⁊
mana mi q⁹ ei⁊ ꝙ coangustans⁊ eum seu
gꝙmens⁊ eum aut coangustatio eiꝰ.
a manite mi q⁹ ꝙ coangustans⁊ seu gꝙ
mentes⁊ eoꝝ aut coangustatꝰ eoꝝ.
man ꝙ li⁊ ꝙ onatꝰ⁊ ꝙ⁊ gratificatio.
a manite ꝙ⁊ onatꝰ⁊ ꝙ⁊ gratificationes⁊.
mã cibꝝ⁊ ꝙ⁊ cibatꝰ⁊ ꝙ⁊ creprom⁊ sii⁊ ꝙ⁊ s⁊
no aut mis⁊ seu ꝙ⁊ cratꝰ⁊ ꝙ⁊ aut ꝙ⁊
a mara ꝙ⁊ mulentꝰ⁊ ℓ medicamen⁊ dei⁊
⁊ tribuens⁊ ꝙ⁊ cio⁊ sii⁊ ꝙ⁊ laudatꝰ⁊ ꝙ⁊
aut ꝙ⁊ s⁊ nãtus. ∴ tomino.
manal⁊ ꝙ⁊ ente⁊ dño⁊ ⁊ ubum⁊ dñi⁊ seu
gens⁊ sulcitans⁊ dñm aũ ꝙ⁊ s⁊ uigilans⁊.
a manite dñes⁊ dño⁊ ⁊ ubatꝰ⁊ dñi⁊ seu ꝙ⁊
dñm⁊ sulcitantes⁊ aut ꝙ⁊ dño⁊ uigilan
mal⁊ furoꝛ⁊ ꝙ indignatio seu ℓ tes.
ꝙ⁊ lin⁊ tollens⁊ aut plasmationis⁊.
a mala furoꝛ eiꝰ⁊ ꝙ indignans⁊ ei⁊ seu⁊ sub
tollens⁊ gentem⁊ aut ꝙ⁊ tilis⁊ plasmatio.
malali furoꝛ eiꝰ⁊ mis⁊ ꝙ indignatio⁊ ei⁊ lin
seu gnẽ⁊ subtollens⁊ mꝰ⁊ aut ꝙ⁊ plasma
a malia indignans⁊ onis⁊ uel ℓ tio⁊ mea.
furoꝛ dñi⁊ seu gentes⁊ subtollens⁊ dño⁊ ꝙ
ꝙ⁊ plasmatoꝛ dñi⁊. ⁊ consummatus⁊.
math uitꝰ⁊ ꝙ indignatio⁊ sii⁊ ꝙ⁊ donatꝰ⁊ ꝙ⁊
a mathe uital⁊ ꝙ indignatio⁊ sii⁊ ꝙ⁊ s⁊ peꝛ
aut ꝙ⁊ tempalis⁊. ⁊ ꝙ⁊ declinans⁊ eum⁊.
matha uital⁊ est⁊ uel⁊ ig⁊ gnabil⁊ es⁊ sii⁊
a mathes⁊ ꝙ⁊ li⁊ per⁊ ℓ .. ꝙ⁊ li⁊ s⁊ percans⁊ ei⁊
cans⁊ ꝙ⁊ indignatio.
a mathi uital⁊ mã⁊ ꝙ⁊ indignabil⁊ mee⁊ seu
ꝙ⁊ percans⁊ in aut ꝙ⁊ li⁊ declmans⁊. Item
amath iona ꝙ⁊ pha sara ꝙ⁊ ane uidue⁊ fi
lius⁊ qm⁊ suscauit⁊ helisal⁊ marte qua
dicente ꝙ⁊ en⁊ eo⁊ eu⁊ nunc⁊ mysto⁊ cognou
quit⁊ deꝛ⁊ tu⁊ a⁊ ubum⁊ dñi⁊ ore⁊ tuo⁊ ꝙ
matha uital⁊ mã⁊ dño⁊ ꝙ⁊ fi⁊ ℓ um est.
del uital⁊ mea⁊ dñi⁊ sii⁊ ꝙ⁊ li⁊ s⁊ cans⁊ dño⁊ aut
ꝙ⁊ li⁊ declmans⁊ dñm.
a mathi uital⁊ ꝙ indignabil⁊ eo⁊ ꝙ⁊ sii⁊ ꝙ⁊ s⁊
cans⁊ eis⁊ aut ꝙ⁊ li⁊ declmans⁊ eos.
matual⁊ uital⁊ uiri⁊ ꝙ indignabil⁊ alli⁊ pcõ
seu ꝙ⁊ li⁊ s⁊ cans⁊ alli⁊ pcione⁊ aut ꝙ⁊ li⁊ s⁊ de
clmans⁊ alli⁊ pcionem. ⁊ ꝙ⁊ uider⁊ eo⁊.
a maim ꝙ⁊ abiciens⁊ ꝙ⁊ pli⁊ abiectio.
mauil⁊ ꝙ⁊ li⁊ abiectꝰ⁊ ꝙ⁊ pli⁊ abiectio.
a mdam gaupicabil⁊ sii⁊ ꝙ⁊ li⁊ udicans⁊ eos⁊
mens⁊ uere⁊ ꝙ uital⁊ seu⁊ fiat⁊ aũ fideliter.
a mesa ꝙ⁊ colens⁊ ꝙ⁊ pli⁊ ablatio.
messia ꝙ lin⁊ leuans⁊ ꝙ⁊ sub leuatio.
a mesech ꝙ⁊ li⁊ amens⁊ ꝙ⁊ li⁊ s⁊ p longatus⁊ seu
ꝙ⁊ gnens⁊ aut ꝙ⁊ refutꝰ⁊ ꝙ⁊ pfectio.
mesha tue⁊ uel⁊ indignans⁊ seu ꝙ⁊ donꝰ⁊ ꝙ
a mesheh ꝙ⁊ li⁊ ascendens⁊ ꝙ⁊.
mesh iuech⁊ mis⁊ ꝙ indignatio⁊ mã⁊ sii⁊ ꝙ⁊ s⁊
mecum⁊ aut ꝙ⁊ li⁊ s⁊ stupefactus⁊. ⁊ eius⁊.
a mphibol⁊ ꝙ⁊ li⁊ s⁊ corruens⁊ ꝙ⁊ li⁊ s⁊ omne⁊ coꝛru
mum gens⁊ mã⁊ ꝙ⁊ pli⁊ meus⁊ urbanus⁊.
a mua ꝙ⁊ s⁊ comum⁊ ꝙ⁊ pli⁊ dnatio.
muhel ꝙ⁊ li⁊ s⁊ meus⁊ dñi⁊ uel ꝙ⁊ li⁊ s⁊ mis⁊ deo.
a muuhel ꝙ⁊ li⁊ meus⁊ deꝛ⁊ uel ꝙ⁊ li⁊ s⁊ mis⁊ dñi⁊ ds
mis⁊ uocta aut ꝙ⁊ li⁊ s⁊ meus.
muuadab ꝙ⁊ li⁊ meꝰ⁊ mchuꝰ⁊ ꝙ⁊ mis⁊ gliosꝰ⁊
a muualadai ꝙ⁊ li⁊ s⁊ mis⁊ sufficiens⁊ ꝙ⁊ meus⁊
mutual⁊ calefactꝰ⁊ uol⁊ ceale⁊ ℓ ficientia.
factio⁊ tonat⁊ ꝙ⁊ li⁊ s⁊ mis⁊ utrozat⁊ aut ꝙ⁊ mis⁊
a muith ꝙ⁊ mis⁊ meus⁊ tus⁊ ꝙ⁊ ℓ trozatio.
mei gliatꝰ⁊. ⁊ terrous⁊.
mizabab ꝙ⁊ li⁊ mis⁊ fiuens⁊ uel⁊ ꝙ⁊ pl⁊ meo⁊
a muel⁊ robustꝰ⁊ ꝙ⁊ fortis⁊ sii⁊ ꝙ⁊ li⁊ s⁊ fugitiuus⁊
ꝙ⁊ mei⁊ temptatio. ⁊ ꝙ⁊ pli⁊ amplexatꝰ.
mob parcens⁊ ꝙ⁊ tuens⁊ sii⁊ ꝙ⁊ dilectus⁊ aũ
a mob ꝙ⁊ lin⁊ tenens⁊ ꝙ⁊ ꝙ⁊ apprehensio.
molum⁊ stol⁊ facture⁊ ꝙ⁊ dilozata⁊ fatua.
a mon honans⁊ ꝙ⁊ honestus⁊ siue⁊ mirans⁊ ꝙ
monoans⁊ ꝙ⁊ uitꝰ⁊ ꝙ ℓ fidelis.
tonatio aut matꝰ⁊ fenus. ⁊.

a mon ꝙ⁊ li⁊ s⁊ tolens⁊ ꝙ⁊ murmurans⁊ ꝙ
ꝙ⁊ li⁊ s⁊ miqui⁊ aut ꝙ⁊ mutilis⁊.
mon ꝙ⁊ li⁊ s⁊ parcens⁊ ꝙ⁊ pli⁊ meus⁊ sii
filiꝰ⁊ gnis⁊ mei aut filiꝰ⁊ ꝙ⁊ li⁊ mei.
a mimona ꝙ⁊ li⁊ s⁊ pacens⁊ ei⁊ ꝙ⁊ li⁊ s⁊ mons⁊
ei⁊ sii filiꝰ⁊ gnis⁊ ei⁊ aut filiꝰ⁊ ꝙ⁊ eius⁊.
mom qꝙmens⁊ me⁊ ꝙ coangustatꝰ⁊ mã.
a momi ꝙ⁊ li⁊ s⁊ parcens⁊ mꝰ⁊ ꝙ⁊ li⁊ m⁊ ero⁊ aut
mei aut filiꝰ⁊ ꝙ⁊ li⁊ mei. ⁊ tel⁊ me.
monite qꝙmentes⁊ me⁊ ꝙ coangustatꝰ⁊
a monite ꝙ⁊ li⁊ pentes⁊ ꝙ⁊ ꝙ⁊ tolentium
meoꝝ⁊ seu filiꝰ⁊ gnis⁊ aũ filiꝰ⁊ ꝙ⁊ meoꝝ.
momi lohus⁊ ꝙ⁊ amantes⁊ sii⁊ ꝙ⁊ li⁊ s⁊ ca
tus⁊ aut ꝙ⁊ li⁊ illuminatio.
a monte⁊ amans⁊ ꝙ⁊ apnes⁊ seu ꝙ⁊ s⁊ ens⁊ ꝙ
pupilli illuminati. ⁊ dne⁊ eius⁊.
mos⁊ ꝙ⁊ onoꝛ⁊ aut fortitudo seu ꝙ⁊ lin⁊ aue
llens⁊ siue ꝙ⁊ uulsio. ∴ eum⁊ ꝙ⁊ fortitu
mela⁊ ꝙ⁊ tis⁊ ꝙ⁊ ens⁊ siue honoꝛans⁊.
a mola⁊ ur robustꝰ⁊ es⁊ ꝙ⁊ honoraũ⁊ eũ sii
ꝙ⁊ auellens⁊ es⁊ ꝙ⁊ uulsio⁊ ꝙ⁊ li⁊ eius⁊.
moch calefactio⁊ uel⁊ calefaciens⁊.
a mocheoꝛ calefactoꝛ⁊ gnis⁊ ꝙ⁊ s⁊ calefa
ciens⁊ gnat⁊ iouem. ∴ oꝛe⁊ tumdens⁊.
mphiaul⁊ ꝙ⁊ malleum⁊ ꝙ⁊ pli⁊ malle
oꝛis⁊ siue ꝙ⁊ s⁊ oꝛe malleans⁊ aut ꝙ⁊ s⁊ ∴
a mumphel⁊ deo⁊ cadens⁊ ꝙ⁊ dñe⁊ ut⁊ ceder
sii ꝙ⁊ s⁊ curatꝰ⁊ deo⁊ aut ꝙ⁊ medicamen⁊
mran⁊ ꝙ⁊ egressꝰ⁊ ꝙ⁊ elbuuo. ℓ deus.
sii ꝙ⁊ li⁊ exaltatus⁊ aut ꝙ⁊ li⁊ exaltatio.
a mrane⁊ ꝙ⁊ excelli⁊ ꝙ⁊ exaltan.
mri amantes⁊ ꝙ⁊ lateseens⁊ siue ꝙ⁊ li⁊
magi⁊ aũ ꝙ⁊ li⁊ magistrum.
a mphi ꝙ⁊ indigens⁊ ꝙ⁊ ꝙmutatio.
mhar ꝙ⁊ li⁊ s⁊ pascens⁊ ꝙ⁊ ꝙ⁊ li⁊ ambigẽ
sii ꝙ⁊ li⁊ s⁊ explorator⁊ ooꝛis⁊ aut ꝙ⁊ explo
ratoꝛ ascensionis⁊.
a muhel ꝙ⁊ caleferi⁊ ꝙ⁊ li⁊ s⁊ a⁊ mq̃ eft⁊ es⁊
mut ꝙ⁊ dolens⁊ ei⁊ ꝙ⁊ li⁊ s⁊ pcuriens⁊.
a mulier ꝙ⁊ dolens⁊ ei⁊ ꝙ⁊ pcuriens⁊.
murchal⁊ malefes⁊ fol⁊ calefactio⁊ uol
sii ꝙ⁊ ntoꝛatus⁊ aut ꝙ⁊ li⁊ ntoꝛatio.
na donatꝰ⁊ ꝙ gra
ficatus⁊ sii donum aut gratificatus⁊.
a nna gra⁊ ꝙ⁊ pndens⁊ siue donans⁊ aut do
nab⁊ ima⁊ ꝙ humilitas⁊ siue ℓ natio.
donum pacis⁊ aut gratificata pcn⁊ tas⁊.
a naba ma ei⁊ ꝙ humilitas⁊ sii⁊ dom⁊ pacis⁊
ei⁊ aut gratia ꝙ⁊ entis⁊ ei.
nachon humus⁊ ꝙ⁊ egens⁊ seu donum
callidum aut gratificata callidꝰ⁊.
a naceb cognomentum⁊ cognominatio.
nachan non⁊ nocens⁊ ꝙ humilitatis⁊
cens⁊ sii⁊ monile collo subtimus⁊
a nachan nunquid ℓ humiliatus⁊.
cõmoꝛ⁊ ꝙ⁊ mus⁊ ꝙ⁊ mo⁊ cio.
nafolim cadens⁊ uel⁊ uolens⁊ siue
gigantes⁊ aut gram declmantes⁊.
a nae nunquid ꝙ⁊ mo⁊ ꝙ⁊ ꝙ⁊ ꝙ⁊ mus⁊
est⁊ ꝙ⁊ cio⁊ ista⁊ sii⁊ dnatis⁊ aut
nam nubes⁊ obumbratio⁊ aut donũ
ꝙ⁊ li⁊ aut gratificatio eoꝝ.
a nalech⁊ ꝙ⁊ num⁊ regni⁊ ꝙ⁊ regulo⁊ re
gis⁊ siue donans⁊ regnatoꝛ aut gra⁊
catio regia. ⁊ onel⁊ aquatum.
nanũ⁊ ꝙ⁊ ndentes⁊ aq̃ ul⁊ ꝙ⁊ nostificat
a nan⁊ ꝙ⁊ num⁊ gra⁊ uel⁊ donata⁊ gratia
nanchel⁊ gratia⁊ ꝙ⁊ ꝙ⁊ pnsio⁊ tio.
dei sii⁊ aut⁊ donũ⁊ ds⁊ aut⁊ q⁊ ꝙ⁊ donat⁊ ds.
a nam⁊ ꝙ⁊ nat⁊ mis⁊ gratificatio mea.
nnam pedes⁊ mis⁊ gratificatio⁊ mã.
a nnam⁊ ꝙ⁊ num⁊ gra⁊ dñi⁊ ꝙ⁊ amata
gratificatio dño. ⁊ gra⁊ dñi⁊.
a nanal⁊ ꝙ⁊ ndens⁊ gra⁊ dñi⁊ ꝙ⁊ gratificas⁊
nami⁊ pedes⁊ mis⁊ aq̃ ꝙ⁊ donationis⁊ aq̃
a nnal⁊ donans⁊ ꝙ⁊ donat⁊ ꝙ ℓ rum.
gram tollens⁊ ꝙ⁊ ndens⁊.
nath gra⁊ ꝙ⁊ pndens⁊ seu gra⁊ paul
aut ꝙ⁊ nsio⁊ ꝙ⁊ nis⁊. ⁊ tes⁊ fugitiuus⁊ es⁊.
a natath ꝙ⁊ ndes⁊ es⁊ ꝙ⁊ gratificans⁊ eis⁊ ꝙ
gra⁊ pas⁊ es⁊ aut ꝙ⁊ nsio⁊ ꝙ⁊ nis⁊ es⁊.
nathm ꝙ⁊ ndes⁊ es⁊ ꝙ⁊ gratificans⁊ eos⁊
aut ꝙ⁊ nsio⁊ ꝙ⁊ nis⁊ eorum.
a nathm humilitas⁊ uana⁊ ꝙ⁊ nsio
uana seu mortale⁊ cõ⁊ hũ humi⁊
nathoth ꝙ⁊ nsio⁊ obedientia⁊ sii

respicientes signa aut gloificatio deus gra.
a nachathia responsio dñi vel obediens domino sũ respicientes signo dñi. aut glorificans designantes dñm. ¶ nachores.
ũachychithe extendentes vel obedientes sũi extendentes signo aut glorificantes deus
a noreal extendens pabulo ubi decoctus inflatus seu decoctus aut sũi etymologiam apocopha.
napse idem ãmitto nutilis.
a noiomeul extendens pabulo vel decoctus ad standum sũi cogitans passionem vel extensio passionis. ¶ vel meridianus.
a negiba sollicitatus vel humiliatus aut sũi sollicitans vallis aut humilians colle.
nageb author uel nũs uel sũi auctrix.
a nnei nunq gmoyẽ vel nunq gmorio
ueliab omnium dei patris vel gra. l mea.
ificans omnium dei patris.
a nnen circuli uel corõne seu regnens
aut põnator. ¶ ficatio mea.
nẽ omnũ dei meũ uel glorificatio mea.
a nor tumũ rutilum inatio como seu ungens aũ gratificatione glungens.
nge donum paupũ l glificatio pcõi.
a nahad grã uel extensio sũi extendens te
stib aut glorificatio seruitutis.
in paup egen sũi donũ meũ aut glo
a nia domum dñi aut glificans dñm.
mã domum ppũi uel gra illi. .. l ia. e.
a mehel donatus cõ glificans eum.
mm glificans eos l paupes eorum.
a no donans eis l glificans eos sũi dolor eor
nob como eor seruiens l glificatio sũe.
a non donator meretrix aut gal nugul
seu gre mutil aut glificator mirans
ut phal dans cultũ l dans transeũtio
a nteoch pauper silens aut pauper silentiũ
nthiochia pauper tal silens l pauperus si
a nthiocen pauper silentia l lentũ.
l pauper tes silentes. ¶ laudationẽ.
nupar dans laudes l dans laudatio.
a ucipatilem donum laudantũ l dans
mum donum crucis aut glificatio
a nnula dolens l prien. l sempiterna.
ocen ut oul l cubiculum.
a oo mehe ul gliosi.
a oi spina l spumetio. ¶ ugentis
ortes spinosi l spungentes.
a noraba spina sapie l spumetio mel
honan pentarus l pentarchas seu
pungens quis aut pungens quid.
a hoch nobilitas l gratio.
pphaim humi eor l uolatio eorum.
a pharam hũ onager l gruens ferocia
parma tabal pp donum l gra. l rem.
uens pplin domum.
a ppelles aggregans eos l aggregatio eor
ppia liba l tibia l sine gemel l gaudia.
a pisorum liba uel focus libertas.
pollo mirabil uel admiratus dus facie
uel admirabilis gremplator.
a ppolloma disciplina uel synagoga eor.
ppollonius mumelin l admirabilis.
a ppollo aggregans eos l aggregatio eor.
postol missi l legatio. ¶ sionis.
a ppsel libere egrediens l gemina egrel
ppsiba gaudens l recludens mẽ l tabula
seruationis.
quila dolens ul pruriens seu dolor
aut pernatia.
r sulcatores ul ungilie ¶ citas eũ.
a ra electi l elõ seu ungulans el l resul
rab insidie el l callositas el seu ungulas
pars aut sulcans patrem.
a raba insidie el l callositas el l sectans
patrem suum aut ungula pedis eius.
raba multa uel uespa sũ occidens aut
a raba plana l campestris l inhabitabilis.
seu desta aut occidentalis. ¶ omũ.
raba ath desta tempe l planities l pa
.. sũ sulcantis pedem pedi aut ungula
pars declinans. .. pars declinans.
a raba mche desta tpe l planities l pcõ
sũ sulcantis pedis aut ungulanes ..
rabel humilis l occidentalis aut ca
uus sũ insidiatoris. ¶ uxor l sulci:
a rabarane humile robur l desta for
tans pedis robustum l ungulas
pars fortitudinis.
a rabia callida l insidiatrix sũ humi
lis aut occidentalis. ¶ a l equa.
raboch plana l humilia sũ capelli
a rach longitudo glutens l longa
mentum festucans seu ungulans
fini gluten aut sulcans festucam
rach longitudo mã l longamentum
mea seu ungulans fili mei
aut sulcatus frem meum.
a rehi tel longus l longamentus l
ungulans fili querela aut sulcus
frem captivum. ¶ censionem.
rab descend l descensio sũ sulca
tum descendens aut sulcatus de
a ralhe descendens l descensio sũi sul
cantis suum aũ ungulans tes.
rava deponentes l depositiones
seu ungulans sanctum mee aut
cantis testimonium meum.
a ravus deponentes gsilium l des
cendens testamentum aut ungula
sanctum testamenti aut testamens
testificationem gsilij. ¶ tionis.
rauus admirans l obstupescens
seu undemia uel mũ sufficiẽs.
a rato miracle l depositio sive sa
cantis sanctum aut ungula testifica.
rapha sulcatus rũm uel ungula
a raphite sulcata. l der sectens.
rezel rue l ungulant fodientes.
rrahe negotiatio seu ungulans me
a sulcantis pauorem
a rma diligens domũ l elõ dñi seu un
gulans domo l sulcatus dñi.
ral sulcans infirmum uel ungula
ter gscendens sive sulcans gre
tionem aut ungula despectionis.
a rran sulcans excelsum et ungula
rran tel seum archa l exaltatio.
l tel comissa sũi ira scens aut dignũ.
a rram excelsus l tragedus seu deros
aut electio eorum. ¶ pli eius.
rama sulcans gentẽ et l ungula.
a rama excelsa uel ira scens seu de
corans aut ictio eius. .. limentis.
ramach delicies eum l delectõ
eius seu decore pauus aut excelse.
a ramalech excelsum regnũ l ele
ctus seu decor regni aut ungula
rram tel archa l ruẽ l regis.
cum castã sũi sulcantis excelsũ
ungulans exaltationem.
a ran acuus ictus l lasciuus l ac
uusticitas seu sulcans domũ
aut ungulans grẽ. .. lãl gmutuli
tmõ laus struma l acuus ictus
seu sulcans donum mugũ l ungi.
a ratach mons unus l mons ue
hemens sive sulcans gluttõm
descendentẽ aut ungulans testi
monio descendens.
rari mons l sublimitas seu ungi
lans ungula meo aut sulcatus
citas tem me. ¶ tatis mei.
a rarite montium l sublimes l un
gulum meo aut sulcatus resulta
ras elatio l superbia sũi sulcans
tollentem aũ ungulans plasmatũ.
a rathe artifex l artificium.
aut testimonii descendens l gluttio
descensionis sũi sulcantis pedis aut un
gulans tempalucee .. locus tempal.
a rbahar bacus l occulta l bacus pedis l ..
rbachite locutus l bruci pedis el aut
locutus tempalel. ¶ talium ea.
a rbachul locutus tempal l bruci pedis
sive pedis sive hamus parvus aut ha
mulus l pedum. .. mens l humi
bee quatra uel quatruos.
a rbell sulcantis uecultatem aut l un
gula sive altum pedis.
rbi locutus l bruci sũi humilis.
a rbor hamul l usus hac sũi humilis l
humilitas eius.
rbeth humi uel campestris sive

tanis pedis robustum l ungulas
pars fortitudinis.
a rabia callida l insidiatrix sũi humi
lis aut occidentalis. ¶ a l equa.
raboch plana l humilitas sũi capelli
a rach longitudo glutens l longa
mentum festucans seu ungulans
fini gluten aut sulcatus festucam
rach longitudo mã l longamentum
mea seu ungulans fili mei
aut sulcatus frem meum.
a rehi tel longus l longamentus l
ungulans fili querela aut sulcus
frem captivum. ¶ censionem.
rab descend l descensio sũi sulca
tum descendens aut sulcatus de
a ralhe descendens l descensio sũi sul
cantis suum aũ ungulans tes.
rava deponentes l depositiones
seu ungulans sanctum mee aut
cantis testimonium meum.
a ravus deponentes gsilium l des
cendens testamentum aut ungula
sanctum testamenti aut testamens
testificationem gsilij. ¶ tionis.
rauus admirans l obstupescens
seu undemia uel mũ sufficiẽs.
a rato miracle l depositio sive sa
cantis sanctum aut ungula testifica.
rapha sulcatus rũm uel ungula
a raphite sulcata. l der sectens.
rezel rue l ungulant fodientes.
rrahe negotiatio seu ungulans me
a sulcantis pauorem
a rma diligens domũ l elõ dñi seu un
gulans domo l sulcatus dñi.
ral sulcans infirmum uel ungula
ter gscendens sive sulcans gre
tionem aut ungula despectionis.
a rran sulcans excelsum et ungula
rran tel seum archa l exaltatio.
l tel comissa sũi ira scens aut dignũ.
a rram excelsus l tragedus seu derus
aut electio eorum. ¶ pli eius.
rama sulcans gentẽ et l ungula.
a rama excelsa uel ira scens seu de
corans aut ictio eius. .. limentis.
ramach delicies eum l delectõ
eius seu decore pauus aut excelse.
a ramalech excelsum regnũ l ele
ctus seu decor regni aut ungula
rram tel archa l ruẽ l regis.
cum castã sũi sulcantis excelsũ
ungulans exaltationem.
a ran acuus ictus l lasciuus l ac
uusticitas seu sulcans domũ
aut ungulans grẽ. .. lãl gmutuli
tmõ laus struma l acuus ictus
seu sulcans donum mugũ l ungi.
a ratach mons unus l mons ue
hemens sive sulcans gluttõm
descendentẽ aut ungulans testi
monio descendens.
rari mons l sublimitas seu ungi
lans ungula meo aut sulcatus
citas tem me. ¶ tatis mei.
a rarite montium l sublimes l un
gulum meo aut sulcatus resulta
ras elatio l superbia sũi sulcans
tollentem aũ ungulans plasmatũ.
a rathe artifex l artificium.
aut testimonii descendens l gluttio
descensionis sũi sulcantis pedis aut un
gulans tempalucee .. locus tempal.
a rbahar bacus l occulta l bacus pedis l ..
rbachite locutus l bruci pedis el aut
locutus tempalel. ¶ talium ea.
a rbachul locutus tempal l bruci pedis
sive pedis sive hamus parvus aut ha
mulus l pedum. .. mens l humi
bee quatra uel quatruos.
a rbell sulcantis uecultatem aut l un
gula sive altum pedis.
rbi locutus l bruci sũi humilis.
a rbor hamul l usus hac sũi humilis l
humilitas eius.
rbeth humi uel campestris sive

lii hamul cens aut retentio.
a rbona locutus mũ ul bruci mutus
sive humilitans mentes eum l
retentio voluntas eius. ¶ testimo
rcab insidie l insidians. ¶ nio.
a rchach insidiator sanctus l insidians
rchelaul agnoscens deo l agnitio
a rchiathrech morator. l leonis.
rone ul longitudo circuli.
rchirp insidie honoris l longitu
do opis sũi insidie dilatatio aut in
sidiarum dilatatio. ¶ dicationũ.
a rcon sulcantis iudicis l ungula u
rea eligens eum l electio eorum
seu sulcans descendentẽ l descessio.
a rreba plana l campestris seu desta pl
aut inhabitabilis. l creatio.
rebia humil dño l reverentia dñi.
rreba misdians l insidiatio.
a rempha humil ul pulcher l insidians.
rech longitudo l longanimitas.
a rechon longanimitas meretrix uel lõ
gitudo mq sive admiratio passionis
aut descensio negociationis.
reo descendens l descensio sũi ascẽs
monium l ascensus calcium.
a reo sulcatus rũ ruine uel ungula
solutionis. ¶ gilia dei mei.
reti declinans mã l declinatio mã
sive sulcans deum meũ aut ũ
a rehor declinans mũ uel declinatio
sũi sulcans tel deum meũ l mee.
aut ungulans tel cõ mũ.
ren acerbus lapidum l lapidosa actus.
a ren filius meus l filiatio mea sũi sulca
cans fortem aut ungula oculi.
relelechul l electio seu sulcans fac
turam aut ungula plasmationis.
a rech stupor l deliciosus sũi sulcans
pauorẽ aut ungula ruine.
recha stupor stupor eius l descensus
et seu sulcans pauorẽ et aut ungu
a rehima archa uel l ruine.
responsio. .. lia transgressionis.
rphala sulcans cũsilium l ungi.
a rephalei sulcator tel cõsilium cũ
uel ungula transgressionum.
rphat canans sul saltans sive sanctus
aut saltatio. ¶ pulationem.
a rphaiach saltans aut sonans tempo
ra mensura l mensura cor.
a rgob maledicens excelsum l ma
ledicta sublimitas. ¶ sufficiens.
rbai sulcans collectum meũ uel un
gula amabilis mei.
a rdata leo donatus l leonis donũ
rchel leo deus l leo dñi.
a richeli leo deus meus l leo dñi mũ.
rpha ungula gemmis floris l sulca
tio unionis bucelle. ¶ ti.
a rm acuus lapidum l lapidosa actus
rmachea lacticio ei l exaltatio
a rmachia sulcans domũ l est.
dño l ungula donationis dñi.
noch electus l ad solutionem redige
riopag pmitiua sollempnitas
aut primitue sollempnitatis.
a riopagia primitue sollempnitas
l primitiua sollempnitas.
riopagos primitiua l sollempnitas
sive primitue sollempnitatis l hymno
lenum cã temetis carnis sit nomẽ
que amarre nom susceptit.
a risalũ leo templorum l leonis templ
ristare sulcantis corona l cervus.
l mons factura sculpture. .. cõ gminis.
a ristobol sulcans l colorẽ l sulcatus.
rima sublimis l elongans sũi sublimis
mis sũi sublimitas aut elongatio.
a rmegedon mons elatus uel mons ci
vitas sũi sturtio tecti aut sturtio
dionis xpi aura aura. ¶ glutegeus l mi.
rmathaim sublimitas corvus l altu
tudo eorum sũi sublimes duo aut
a rmenia mons unus sũi mons uel
ticatus aut mons uellicatus.
rmenij montes unus l montes

uellicati l montium mullionis.
a rman anathema rationis l imago dñi
rnon tonus l cellarium ul l cie.
luminans aut anathema.
a rnon anathema rationis dñi l ymago dñi
rnon mons l cellarium meum l cie illuminans sive illuminans aũ anathema.
a rnaphech ungilla gutturis l sulcatus
mã ungilla dñi l sulcatus gutturis l ar
cha meretrix aut maledictio eius.
a rnon mons archa l maledictio sive
vo maledictio sufficiens l tumũ eius
ens l maledicta sufficientes.
a rodi maledicens sufficienter l maledi
ctõ sufficiens l mehi ¶ dictionum.
rodre maledicti sufficientes l male
a redi unicornatus l .. sufficientis.
sufficiens l undemie sufficientia
rechet miriche uel stringens sive
sublevans aut sustolla.
a rerithe vacue factionis l ungules l
sustollionis l ungularum. ¶ gregis.
rehene sublevantes l sũi sustollionis
a rema nequam l versipelles pecoris.
ron mons l sublimitas.
a rentes l sublimis l montanus.
rsech nequam semen l mũ positio.
seu ungulans gmen aut reflexitatio
rla sol eis l illuminata l velut rõmis.
rio. ¶ tum egressionis l suscitis uo.
a rlael solis duricia l illuminatio uo
rselem silens egritio l sue l mutus.
.. men dñi aut ungulans audition di
a rech mora l minorans. l une
rchaba mora pedis l minorans pedis.
a rhaperset l tumẽ silentio tempo
tans l minime silentio tempora.
rchemam anathematizans rem l
quirbantem eos. .. egrotationum
a rchimul .. rana gementans l anathema
tizans sive sulcans egrotationes aũ
rvocens eum mortis l cutatio.
me l choriosio mea. ¶ tio.
a rum ãmul tuba l aul frumenti.
rmanl illuminans l uel illumina
a rupe sulcatus l iguem l ungilla tum
rupe mensa l aurea seu ungi l nus.
lans gsilio aut sulcatus festina
la colens ul l ucẽm.
facturam sive sublevans aũ plas
a saba eis capitum tis l matio.
eis gulio sũi sustollens pauẽ aut
plasmatio pauis ¶ matõ pedis dñi.
sabaol colligens dñm l aggregans
dño sũi sustollens pauẽ dñm aũ plas
a sach factura pupa l plasmatois
um brachium aut sustolens frem aũ
collens firmamentum. ¶ ggregatio.
sadai factura sanens dño l sustollẽ
testimonium dñi. ¶ tio dei.
a sayel sustollens tonum l plasma.
sapheeh colligens sive collectio l
a saual facies tonum l faciens dño
sũi sustollens dñm aũ plasmatio
sa delectum l fumus l dñi.
seu sustollens pplin aut plasmatõ
a sama delectum eis l l dñi.
fumigans eum sive sustollens pp
eius aut plasmatio eorum.
can tollens deum l plasmatõ gre
a sana tollens deum aut plasma
tio gre eis ¶ lens ungules audices.
sarcarcel carcatus l factura sus
cans aut sustollens ungulantes.
a saradan tumens l exaltans sũi susto
.. aut plasmatõ sulcans sudicio.
sarel carẽ dñi l carcan deo seu fac
tura sulcans deum aut sustolle
ungules dei. .. maledictionis.
a saula factura sulcans maledic
tum l plasmatõ tollens ungulam ..
salvochamar dicuo gmutuus l
aurum amaritudinis aut uestib
um gmurandus.
a sarsealim domus uel mispel l actũ
multum seu factura sulcantis

salutem aut plasmatõ ungulans salvatõi.
a sarsulim dulcis operans l stare veritẽ
seu factura sulcans equum aũ plasma
tio ungulans veneratio. ¶ amaritudinis
sasochamor os amarũ l silentium gmu
tatũ seu factura faciens miquitatẽ gmu
tationis aut plasmatõ tollens dolorem.
a saar dilucidum l malẽ dilucidi l fact
am estimans aut plasmationis estimatõ.
sartaron victor exercitus seu factura sulca
tans sũi sus miquel aut plasmatio ungulans
testimonium meretricum. .. deum.
a sarahel beatus deus l bũdo dñi seu fac
tura ungulans deo aut plasmatõ sulcans.
slaramel sustollens excelsum dñi l plas
matio excelsi dñi. ¶ tatis.
af baal plasmans curiã l tollens uerutta
bel capitum dei l atum uer l rem.
a sochel captus dñi uel factura uerutta
scalon appensa l impensa sũ ignis insa
mus aut ignis ignobil l ignis homicida.
a scenez tollens possessionem grem pabi
re l sustollens gremp labiem pollet
scenez ignis aspsio l ignis sic al l loriem.
tessoriem. .. aut mœndium.
a sood dissolutio uel effusio sive mendo
se tollens l factura sũ sustollens aũ pla
a sebam sustollens sẽ excel l matio.
sum l plasmatio tonum, sẽ excelsi.
tabaal sustollens dominum l plasmatõ
a sebin factura statio l plas l tonum.
matio stationis. ¶ medio dñatoris.
selomal policem tollens tonum l factũ
a sech factura pupa l plasmationis um
braculum sive sustollens frem aut tollẽ
sedech testa l col suarum l ferumne.
tal aut siccitas ardoris l subburbana eor
a sedim siccitas arboris l subburbana eor.
sedechphalgan ablatio l oc delicti seu to
llens ablatum aut plasmationis dona
a sedocephalga volatõ factura iudi l tio.
aut faciens pabulum accisio mi. ¶ gregatõ.
seph aum l vestibulum seu colligens aũ
a sfen sustollens eos plasmatos eorum.
semona festinans l occidens ab olle l ab ore.
a sfen sustollens fortẽ l plasmatõ eius l oci
sustollens fortẽ eius. ¶ matio oculi eius.
sfena ruina eius l participatio eius.
a sfena ignis aspsis l ignis aspsio sũ plas
sfennaã ruina eius l participans eum.
a sfenaphar tuens onager l peripicans
sfenach ruina l peripicatio seu factura
dentium aut plasmatõm edificans.
a sfenuens leuans me l sublevatõ mã
sfenech tuens seu peripicans sive ignis
aspsis aut ignis aspsio. ¶ beati erũ.
a ser arcuum l durities seu bũdo l tãs
seruire ara l domus seu bitudo l aut
a sferai bũdo mã l bs es m sũ aũm me
um aut domus mee. tũ aũ domus
serdan exercitus l unclin curis seu bã
a serum arcuum l uesti l .. audiendo.
bilium seu domus aut bũdo eorum.
sermahemach bãtudo domi ul q es bãdo
a sermoch aum mortis l dui l matio.
ue mortales. .. auditionem.
serech aum angelus l domus es aũ bitudi
a serech ara l vestibula seruus le aũ bitudi
ser sualbara sol l domus salus. l nes.
a serlua aum gaudis l beatitudo leucis
sfen nominans l faciens uoñ l accollẽs
auditum aut plasmatõ famose audi
a sfema ut ab osse nõ ab ore. l tus.
ur sustollens nom eius aũ famosum.
sfen nominans l faciens nom sũ sustollens
auditum aut famosa auditum.
a sfen factura dentium l plasmatõ sẽ uul
nus seu tollens nom l sustollens amplo
ram temperationis. .. formidatõis eor.
seremoch suburbana l sub urbib seu
arcuum indignationis ungide aut bũdo.
a sergadal aruum accensi tumultus l
domus temperatõis deuotionis.
sphatollens sublato l factura eructual.
a sphuar equor comitor l gulatõm ap
sphar tollens onagrum l phedens.
tuel plasmatio ferocitatis.

a sia sustollens/ communum vel plasmatio dñi.
sia gradiens/ vel eleuans/ seu auferens/ vel ato.
a siam factura dñi vel sustollens/ dñm./ elatu.
siam elatu uel auferentes/ seu gradientes/ vel/
a sial sustollens/ dñm vel plasmatio dñi.
sida milnul aur erroiul seu factura vel electa
aut plasmatio amabilis/. ∴ turibuli.
a sihel gdiens/ deo uel elevatio dei.
sihel sustollens/ deum aur plasmatio dei.
a sim sustollens/ eol vel plasmatio eorum.
sima sustollens/ eol vel plasmatio eorum etc.
a simeeth dirigens/ turibulum vel rectio:
siogach ugna unu vel dona seu faciens/ mē
vel colles/ sublimes/ aur sustollens/ colorem
collium sublimium./ sanl vel sustellens/ uiguā:
a sir uinculum vel uinculatus/ seu factura ugi/
sidei milun uel erroiis seu factura ℓ ∴ tes.
dilēe aur plasmationes/ amabiles/.
a sidei milun ℓc. ∴ ugiliat dñō. ∵ tes.
siria factura ugilans/ dñō aū sustollens/:.
a siris dicti uel dirigentes/. / dicamus
sua factura laborans/ aur sustollens/ laboran..
a sino uouissimum eis factura peruiens/
sinodual factura iudicium vel plasmatio u/
a sinona festinans/ velociter tumentes/.
siaā tollens/ penitentem vel plasmatō colubri.
a soph osectio vel ueretibulum vel festinans/ aū
lon factura pupille vel plas ℓ festinatio.
matio gchinea. / tamē vel plasmatō ira.
a son olabore non ab osse. ℓ candie exaltate
a sor atum vel aggerata uniuersi seu tollens/ fi
sorabon uiuentor aur exaltatus/ seu nūm sin
uniqui aur tollens/ foramē testimonij iusti.
a soram atum excelsum vel sagittam luminū
exaltati seu tollens/ foramen excelsum vel
plasmatio tragice exaltate. / ius/
soch sustollens/ signum vel plasmatō ejus/
a sothel tollentes/ signa vel facture corpale.
sra ominutio vel diminutus/ seu tollens/
magīm aur plasmatio magistri.
a rahehl diminuti/ deo vel sustollens/ magi
strum dei./ nuc ipse vel diminutionem pos.
sirai beatum faciens/ vel bñ gmotio seu dim/
a sreheyl beatus/ deo vel benedicto dei siue susto
llens/ magistrum deum aur plasmatio ma
stahol ugiul gementium uel ℓ gustu dei.
ugiul gementium./ vel arum meū vel fac
stari caula vel plepe meum. / ℓ explo..
scari cubile meū vel cubiculum meum:.
a stanoch oule vel factum ex ℓ ∴ ratio.
ploratorum. / mationis superfluitas/.
stanoch ara vel cubiculum seu caule aū p/
a starcen factum spelua vel plas / ℓ sepia.
strages/ uolumtas/ festina vel gladium te
a sub factura incendij vel ℓ auxilians/.
plasmatio quercionis/. ∴ ans.
a suta tollens/ subito uel factura structu:
sliueus/ beatitudo uel atrium eius.
a sum ol eorum vel sumgens/ eos/. / eor.
sium factura coccinea vel tollens/ pupilla/
a sur diuel vel beatus/ seu factura luminis/
aur tollens/ incentorum./ meum.
sium diuel mū vel arum meū vel factura
luminis mū aur sustollens/ incendium/
a sturi diuicie eorum vel beatudo eorum aū
factura illuminans/ eos aur tollens
incentorum eorum. ∴ tractem.
sur tollens/ robustum vel tollens/ acer:.
a sur sustollens/ mutū vel tollens/ angustia
seu factura gumens/ aur plasmatio di
sur negociatoz vel ne/ ℓ rectionis.
gociatio sū nem aur gnis illumina
a sur diligens/ vel dirigens/ siue ℓ rio.
bātis/ aur gdiens/ / aut gdientes.
sturim faciens/ robustos eos/ plasma
to directa eis/ sū tollens/ angustias eo
rum aur sustollens/ gdiciam eoz/.
a sturim memoria vel gnis illuminari
one/ seu negociatione/ vel negociatoz/
sturim diligentes/ vel dirigentes/ seu te
riba temp
ul pēm seu delinqīs aur qualis.
a thach peōz humil/ uel pei receptio
seu delinqīs frat aur qual fraterp
tad testimonium.
a taiam peccans/ dñō vel qualis dñi.
tania concupiscencia vel delectum.
a talia temp tonum vel temp eis seu
peccans/ dñō. ∴ um deo.
thanahel temp meū dei vel pēm me:.
a thanai temp frequians/ vel pōz gmoti
onis/ seu coronati mei aur explora
tio gratificationis/ mee. ∴ ugilia.
thar pēm sustentans/ vel tempalis/.
a thara pēm sustentans/ vel peōris/ ugilia
thaū explorator/ explo ℓ eis.
ratio. / ut effundens/ aquā.
a tharoth corone uel circuli.
thar pēm qui uel temp peōris/.
a thene dispersio uel dissipare.
thenensiet dissipant/ ut dispgentes.
a thenobij peōz iurans/ vel qui iuramē.
ther tempe gluttens/ vel pei effusio.
a therlatha qui gluttens/ gnarij vel pōz/
thicon temp meduum vel peōris/ dum
siue temp aggregate/ ℓ uiatio.
iquitatis aur pēm gregatis/ iniqui.
a thipha temp subitum vel pēm eructu
thil pēm gimeti vel temp ℓ ans.
mueteans/. / silech silentium.
a thita temp quietis/ vel silech. aur/
tholy temp glitis vel pei gmixtio.
a thomel texens/ ō vel temp eis/ dei.
thupha temp subitum vel pei m
sis mutas/. ∴ festinans/.
a thul temp gcitis uel peccatoz ∴
ya mqui vel mqual.
a uan fons ul mors/ sū mouens/ eos aū
subuersio eorum. ∴ mqual mā.
ui terre vel terrestrial sū mquis much:
a ul multiplens/ vel stultitia.
uin acuus/ lapidum vel mqual eoz.
a uith mis/ vel mqual. / meunabula.
uoch tedel vel motatio seu uinelim/
a uochiahur uinelim ugil/ vel tedel/ ugilie
aur gmotatio illuminans/ aut meana
bula illuminationis/. / tates.
uoch urial/ glia aur ville aut cui/
a uochialhur glia luminis/ vel uiri illu
minans/ seu ville vigilantium.
aur opida illuminatorum.
ubtatoz fructifera vel pululenta vel
ubtal aur de cūe uenens/.
a ubtatoribe fructifer vel pullulentes
sū uberes/ aur decūe uenientes/.
uguth sollepnis/ stantes/ sollepnis
tas/ adim. / uel gstitatrix.
a ullon uatis/ gfidis/ uel uatis/ empeth.
una meton eoz vel labor/ eoz.
a unam uracundia uel uracundus.
unun uncens/ siue uncundia.
a usindil gsiluum/
xa furoz uel furibunda.
a xam claudicans/ vel ualens.
xath medicina vel medicamentum.
za uidens/ vel robusti
seu fortis/ dñi aur fortitudo eius.
a zabial uidens/ patrem deum vel fort
zahel uidens/ dñi vel ℓ. tudo dei.
fortitudo dei. / ao dicatus
a zam uidens/ eos/ vel fortitudo eoz.
zamoe fortitudo gmotionis/ uel u/
a zara dorsum vel crepitum. ∵ dñs.
zaria auxilium dñi vel auxiliator ej.
a zarial eod modo/ / ip sū dorsū eoz..
zariam adiuuans/ ppēm vel auxiliū/
.. aut crepitudo eorum.
a zas quietis/ vel apprehendens/ seu
tens/ fortior aut ruina fortis.
zazial quietis/ dñm vel apprehensio
dñi seu uidens/ fortior/ dñm aut
robusta ruina dñi. ∵ robustus.
a zabel uidens/ uetā uel uetustate:.
zabelite uidentes/ uetā vel robusti
uetustam bus/. / tando lugetis.
a zboch uidens/ uomitē vel uidens/ in
uomitu seu foras/ uetustas/ vel fortis:.
zehad uidens/ mare vel fortitudo
a zehar uidens/ tolens ℓ maris.
tem ul uidens/ gpotentem seu
fortis/ dens/ molaris/ aū fortitudo
zeb pgens/ vel ambies/ ℓ penitetie.
seu uatis/ deuotans/ aut uatis/ rapa
a zeca fortitudo/ ℓ ciatis/.
dapula sū robusta aut clava pe
a zer auxilium vel ch/ ℓ sulo.
cario seu fortis/ gsurgens/ vel uidēs
zacad fortis/ tepra/ ℓ ugilias.
tio vel uidens/ actuedum latrunc/
a zi fortis/ mens/ vel sulio mā/ ℓ um.
ziam uidens/ ppēm vel fortitudo eoz
a zial uidens/ dñm vel fortitudo dñi.
ziel pgens/ vel pfectus/ ceps/ vel uidens/
deum aur fortitudo dei. / tias.
a zie fortis/ ugilans/ vel uidens/ ugi
ziza fortis/ iste ul ulsio ista./ cum.
a zimath uidens/ montē vel fortis/ mor
zimaym huech uidens/ mortem vel fo
tis/ mortuus/. / tens/ mortem.
a zimaueth fortis/ monte uel apphen
zmoth fortis/ mortuus vel apphendēs
a zoz adiutus/ aut auxilia ℓ decorem.
tus/ seu uidens/ lumen/ aut fortis/
zozia incendens/ ℓ uacuendus/.
dñi vel incendium dñi.
a zoz incendium vel incendens/ siue
ignis/ patres/ vel aū ignis patris mi.
zoare incendium vel ignis patris
a zahel adiuuans/ deum ut/ ℓ us.
fortitudo dei. ∴ aut delectio.
ziba relictura vel delecta sū relictū:.

Hyma uenit redeuntes vel
uenit responsio.

Baal aut/ uetustas/ vel hūs vel
deuotatis/. / aū deuotans/ eum.
B aal uenit huc vel hūs eum seu uiri/
aalaman uenit hominum vel hūs eū
giam seu uir gratus/ seu aut dño
lator gratificationis/.
B aalaloth uetustas/ deuotans/ aium
vel uir hūs sagittam luminis/ seu ue
tustas/ tollens/ foramen aut uir
plasmatus uiuentium/ ℓ eo peōris/.
aalach uir ascendens/ vel hūs ascē/
sionem seu uetustas/ apis/ deuota/
B aalberith uir hūs pactum vel uetus/
tans/ deuotans/ fedus/. ∵ ubio.
aalphatalin uiros/ deuotatos/ di
uidens/ vel hūs cum uetustate di:.
B aalpheos uir hūs latum vel uetustas/
deuotans/ opulus/ lupus.
algad uir fortunatus/ vel hūs tempta
tionem seu uir accinctus/ latrunc/
aut uir deuotatis/.
B aaliha uir hūs dñm vel uetustas/ deuo
tans/ dominationem. ∵ aū deuo
aalim ascendens/ vel proles/. / tans/.
B aalim uiri/ uel hūs/ vel sūm spiritū.
aalim uetustas/ uiri/ vel hūs/ allegā
onem seu deuotans/ uirum, aut
uetustas/ assumptio.
B aalmaon descendens/ vel humil/ vel
descensio humilitatis/ seu uir hu
mil/ hūs/ consilium aut uetustas/
deuotans/ habitaculum.
aalmeon descensio humil/ vel desce
sio humilitatis/ ℓc. / cipis/.
B aalmelach hūs/ eam vel uetustas/ principe
seu uetustas/ oris/ aut deuotatis/ pn
aaloth ascendens/ vel in ascensionib
seu uir hūs/ temp vel uetustas/ deuo
tens/ pensionem./ uidam terrale
B aallalul hūs/ uitulum gratiarum vel
uetustas/ deuotans/ eum aū hūs/
aathalar uir hūs/ palmam vel uir
hūs/ amaritudinem seu uetustas/
deuotans/ gmutationem.
B aana uenit donat uel uetustas/ gratis
aana filius/ eis uel uenens/ ei seu ue
nit pendens/ aut pensio. ∴ mea.
B aam uenit donat in vel uetustas/ gratis:.
aam uenit/ filius/ meus/ seu uetustas/
pendens/ aut uetustas/ responsio mea.
B aari fontes/ uel pueri sū uentre
aut in gmutando. / lium dñi.
aarial uetustas/ pendens/ dñi vel uetustas/
B aaria uenit tollens/ vel uentre
aba ℓ factura.
tha translatus/ tempe vel gratis/ pe
catoz seu tributario temporalis.
aut gratis/ peōris/.
B aber gfundentes/ vel gratis/ seu ui
auferens/ aut translatio.
abilonis gratis/ aut translati seu gra/
dentes/ aut transferentes/.
achar inlagi/
nare uel ingulfi
B achachar uetustas/ inlagmate vel in
achenoz ℓ gens/ mgis/ eagtus/
lugens/ luctus vel ingressi eagti/ luc
B ac luctus/ siue lugens/ liuom/ siue.
achidel luctus/ vel uctus/ ℓ tu.
tal muomum./ vel seu uetustas/ ℓ
B adachar uetustas/ pungi/ vel uetustas/
aut uenit turbatio.
adad maxim vel excelsissim mis seu
robur meum aut sufficientia mea.
B adaal peipui dominio vel mundo
dñi seu uenit dñi/ aut dñator.
adal peipui/ vel sublimis/ seu uenit
gscendens/ aut uetustas/ infirmitas/.
B adam solus/ aut mundus/ seu uenit
pls aut aduentus eorum/ aū gdicatō.
adam perpui/ vel mundus/ uetustas/ dñi;
B adazer magnum auxilium vel excel
sissim/ sanctificatio uel uetustas/ fortis
seu uenit separato. ∴ mons.
alsea filia septem vel filia iamenta.
seu uenit elapsus/ aut uenit gilio.
B adsuba filia depcationis/ vel filia sue
tatis/ aut uetustas/ gratis/ aut uetustas/ mē
dum ista vel baadsuba vel baadseba ip
sa est berlabee mat salo. / mich.
ahem loc/ uite me vel loc/ suscipiens.
B ae mq oc uel mqual/ fortis/ seu ue
nit/ fons/ aut uenit oc/. / fortitudo.
agad uenit accinct uel uenit latro
cultus/ aut uenit temptatio.
B agad hon vel ugum seu uenit accul
aut uenit insultus. / tal peōris.
agatha excelsus/ tempore vel sublimis/
B agathan uenit tuba uidens/ aut
uenit tubicen/ tangentium.
agathu in excelso gpetis/ vel uenit/
B agoam sublimitas/ deuotantis/ eos/
vel ugum multitudo/ eorum.
abem loc seu uetustas/ aut loc eoz.
B ai filius mis/ vel uenit mi.
ala absorta vel mortalis/ seu absorbet
B alaa absorbens/ eum vel vel uetustas/
mortalis/ eius. / rem vel uetustas/ eo
alac deuotans/ vel peipuus/ sū absorbet/
B alaam uanus/ pp sū pp sum mei vel/
peipuus/ fenestrice. ∵ ca eorum.
alaam turbans/ gentes/ aut deuotas
pp sum vel absorbens/ eos/ vel absq subsā..
B alaam turbans/ eorum vel deuotat
aalalos ascendens/ vel hūs/ lapis/ ℓ eius.
tam luminis sū absorbens/ fortis/ mor
tales/ anguste. ∴ elius.
B alad absorbens/ pēm vel mortalis/ qui
ala lugens/ vel mulieris/ seu ingens/ vel
B alaad uetustas/ sola ut/ uetustas/ so
alaan uenit sibi; uidi ℓ uidi.
canis/ plemptio seu absorbens/ uidi
aut mortalis/ uidicis/. / bū vel peipi/
B ale peipuus/ vel deuotatio. / tantū.
alem deuotantes/ aut peipuatores/.
B alez absorbens/ vel peipuus/ sū absor/
alhado maritus/ cognouit/ vel maritus/
cognitio/ vel absorbens/ testimonium/
mortalis/ seruitus/. / dutelas.
B alor ascendentes/ vel in ascensionib
sū absorbens/ aut mortalis/ iudicis/.
alsabsa hūs/ uitulum/ terrale.
B alsthalar capitis/ capitis/ vel absorbens/.
alastal hūs/ luctum vel hūs/ primum.
B ama in quo vel/ manib aut ℓ excel
amoch in monte/ excelsa aū ℓ sa.
mor/ aduentus/ vel aduent mortis/.
B amoch bal excelsa in morte/ uiri ha
bentes/ vel mors/ aduentus/ uetustas/
ana uenit tentes/ ℓ deuotati.
aut uenit responsio. : eius.
B anaa uenit tentes/ ei/ vel uenit tentio:
anai uenit pendens/ in/ vel uenit tentio
B anai vel confitens/ dño ℓ mea.
seu tendens/ dño aut tentio eius.
B anazi uenit responsus/ et/ vel uenit tentes
et uel uenit tentio eius.
anal uenit tentum tollens/ vel uenit
responsio plasmationis.
B anabastach filius subnihil/ vel filius fulgoris
seu filius fulguratus/ aut filius percutiens/.
anebarach uenit tendens/ fulmini/ vel/
fulgor seu uenit tentens/ fulguranti/ vel
uenit percutiens tendens.
B anacrehan filius stroris/ vel filius necessitas
vinil seu uenit fulminas/ aut uenit pparas.
ani filius nis/ vel uenient/ mi.
B anuu pollex mis/ vel in medio mei.
anumi filius nis/ miq vel filius nis/ sempiter
B aon in uniquitate/ vel in miquitatibus/.
anon uenit tolor/ vel uenit miqual seu uenit
murmians/ aut uenit inutilis/.
B aor in pelle/ vel in pellibus/. / pis/ hebdum.
aor/ uenit lumen vel uenit foramen seu
uenit pellis/ aut uenit uacuendia. ∵ tia.
B ar filius/ vel filiatio. si rum est ū hebraicū
aramechul/ vel crematum sū filius eius aū mali..
B arbal filius pūl/ vel filius magi sirum est/
arach fulmen/ vel fulgor sū fulgurans/ vel/
B arachel fulgor dei/ vel fulmen ℓ tuens/.
sive fulgorans/ deo aut peussio dei.
arachemun deus/ vel actura uidentium.
B arachial fulgor dñi/ vel fulgorans/ dñs/.
sū fulgorans/ dño vel peussio eorum.
arachial benedictus/ dñi/ vel bñs/ dñi.
B arachiel benedictus deo/ vel benedictus dei.
arachiel fulgor dei mis/ vel fulmen dñi mei/
fulgorans/ deo meo aut peussio dei mei.
B arada filius decoris/ seu filius/ vel cerui/ aū filius
arahel benedictus deum ut/ ℓ testimonij.
bño dei. sive lect deo aut creatura dei.
B arala aurientes/ vel in egestate/ seu uenis
aut filius sustollens/ plasmationem.
arach grando/ vel tempestas/ seu filius/ peccati
aut filius/ tempas/. / aū filius/ paurus/.
B araga filius/ uidens/ aut filius/ fortitudinis/.
arach grando/ vel tempestas/ seu filius/ unagri
B aram fugit eum quispiam aut qpiam
aria in mal filius/ deum sive ℓ fuga eius.
inclamore eis aut in gmutatione/ ipsis/.
B ariel filius/ in mal/ vel filius/ maleficis/ qui
pm uomitu barcelis/ corrupte/ noiaū.
ariehu filius/ ipe/ vel filius/ parentis/ seu filius/
comitis/ aut filius/ faciens/ / tatis/.
B arioma filius/ columbe aut filius/ simplici
sirum est/ pis/ hebreū bar qppe sit/ poe
tum est/ hyraice filius/ riona columba.
arrucha phironilla/ vel iubilatio/ ea/ of alby
sū aut of pfundum. / thelo qrum:
B arnabal filius/ gclitus/ vel filius/ ypbe seu filius
uementis/ aut filius/ glolationis/.
arne filius/ motionis/ vel filius/ mutationis/
B arsabal filius/ reuerens/ vel filius/ quietis/ ex liu
: seu filius/ iuramenti aut filius/ glolationis/.
arsenna filius/ ecc vel filius/ cecitatis/ qui cor
ruptre quida barchimeum legunt.
B archimeus/ filius/ pinguedinis/ vel filius/ re
archolomei/ filius/ suspendens/ ℓ immans/.
tal aqual sirum est/ non hebraicum.
B aruch benedictus/ vel benedictio. / tus/ eorum.
arzarch filius/ olive/ eis/ vel filius/ formicatus/
B alan brach/ pinguedo seu liccitus/ aut/
alar infantia/ vel in angustia ℓ tribulatio.
vel infans/ aut angustia. / al vel in angustia ei.
B alara infans/ ei/ vel infantia/ eis/ sū angusti
alcharma gladius/ celoris/ vel angustia/ tribu
B alcar abrepti/ vel defectus/ eo. ℓ tatis/ eius.
alecar adrepti/ vel defectionem/ defectū.
B alcar adepti/ vel defectus/ seu delentes/ aū/
alemar depolita/ vel delinquens/ seu uenit/
B alemoch uementis/ terrebi/ ℓ aū delictio
quens/ seu in omnib aut in nominib
alias adepti/ dñi/ vel defectus/ domini.
B almachar depositi/ vel delinquens/ aut de
achamim domus/ pendentiū ℓ rectio.
l domus/ humiliatis/ eorum. / uel/ pro
B achuel uingo dei/ vel astus/ deo. ℓ bustis.
aurum electi/ electi/ vel electorum/ seu unue/
B auuum/ vel fortis/ vel electus/ seu uuiens/ aū
azaetha gtempnes/ temp ℓ robustus.
B azeetha gtempnes/ ℓ aū despect poēt.

eum uel respectu eius. ℣ domini.
B ℣ rophya grempnel omn̄ ℣ respectō eius uniquel ceteri ℣ edifi
catoꝛ peripsus. ÷ ℣ p̄mogenit⁹ om̄i.
B aurꝛ uniquel gr̄e ℣ uniquitat tona.
echai ol uulcuri ℣ offulsio deuoranti
B echechial michy dn̄o ÷ Lomis.
echel michail uel primogenitus.
B echerme michei ℣ p̄mogeniti. michy.
echezial michy dn̄o ℣ p̄mogenitus.
B echoi p̄mogenitul ul unigenitul.
echon p̄mogenitꝰ meul p̄ unigenitꝰ
B echyrea p̄mogenitꝰ forcil ℣ L m̄.
unigenitul cum idul. ℣ qdēpriatio.
echue uelcul grauijl ℣ p̄mogenitꝰ
B ed filia ℣ m̄ſura ℣ fiura diuicia, aū
eard mſtauratꝰ ℣ mſtauratio. seu m̄
B edlabēe filia septi L ℣ filia uoluptatio
ma ℣ filia nutrimenti seu m̄ L ia.
fiura sanctitatil aut filia sacietatil.
edom filia diua uel m̄ſura miq̄ seu
B eeſhon lapis ℣ L filia miq̄tatis.
carbunculus. ℣ fratrem.
eel ueculi⁹ deul ℣ aut deuoratoꝛ fū do
mūꝰ uetuſtatil. aut tur hāl ueti
B eelpheger uir hūſl iactum ℣ uetuſt⁹
deul aut hyempl fil oñl uetuſtatil.
hyātl aut uetuſtat deuoranti ol pel
il ſupi ip̄e ē papul limulacrum
celsephon uir hūs L ignominie.
archana ℣ oñl aquilonis seu uel oñl
hūſl ſpeculam aut uetuſtat deuorāl
alcenſſicem ſpeculi. tal deuorāti mea.
B eetzebub uir muſcarum ℣ p̄ncipl mul
carum seu uetuſt⁹ deul hūſl muſcal ℣ uet⁹
eemoch animal ℣ animal ℣ seu rethal aut
B eeta fons ei ℣ puteꝰ ei⁹ aut L bestia.
putei mei. ℣ eas aut celsitudo.
ega ſublimul uel excelſa fū ſublimi
B egroa ugurin multis ℣ ſublimital de
eguai excelſi mſl ſub L uocatoꝛius.
limital ℣ fabrica multi⁹ aut fabꝛica de
B egni excelſi meul ut L uocatrix.
ſublimital. ⁊ carcorum.
eginum fabꝛicatoꝛiſ ℣ fabrica comen
B eelmon uetuſti deul habitaculi ℣ oñl
halensl comicilium uetuſtatis.
ei uetuſtat ℣ ablaq; eo. ÷ el ℣ ablaq; eo.
B eia hūal ℣ mdumentum seu uetuſtat.
elach hūſl ℣ habie ab habendo ñ abha
B elar uetuſtat pei ℣ ablaq; gr̄e L uirtus.
elathala hūſl ℣ hūta gr̄ie femino ab
habendo principium ē eiusmodi ubi m
B elchala habitum appḥe L patuum.
uenſl ℣ mdumentum uiragium.
elbecia uetuſtat ℣ p̄mogenitꝰ oñi uel
ablaq; nobilitate dominus. ℣ tatōil.
B elga ablaq; motu ℣ uetuſta gmotio.
elgual ablaq; ualle uel ablaq; p̄cipito ℣
uetuſtat uoragil mſl aut uetuſtat deuo
B elia uetuſta ſ dominꝰ ℣ ablaq; dn̄o.
eliar ceeum lumen aut ceca anguſti
a seu uetuſtat ℣ ablaq; gubernatio.
B elimelech deul rēs ℣ rex ℣ uetuſtat mā
elmoꝛ hūſl deliderium ℣ L regnans.
ablaq; domicilio. ⁊ tatione.
B elmeula hūſl domicilium ℣ ablaq; habi
ellan uetuſtat diua ℣ p̄ē uetuſtatil ?
B elliqe ablaq; p̄cepe seu ue L iqrtil.
tuſtum uelamen aut uetuſtatil an
elſachym ablaq; gēmine ℣ L guſtia.
ablaq; potatione. seu uetuſtat ſpinal aū
uetuſtat rebuꝛ deul eoꝝm.
B el ——— filius uel filiatio.
enamnadab filiꝰ meꝛi oeuul ℣ filiꝰ
patꝛis mei ſponte neus. ℣ neus.
B enadab filiꝰ mis uoluꝰ ℣ filiꝰ ſponta:
enahel hedificans dō ℣ hedificatō dei
seu filiꝰ ei⁹ dei aut filiꝰ eius deo.
B enahel edificans deo ℣ hedificatio dī
seu filius ei⁹ dī aut filiꝰ eius deo.
enahel filiꝰ voluꝰ ℣ filius pturiens.
B endagar oeeum lum̄ ℣ filiꝰ fuari
enebarach filiꝰ fulmi L ceroil.
tonul aut filiꝰ fulgoꝛil seu filius

fulgoꝛans aut filioꝝ peuſſio. ℣ te bonatiel ÷
B enechanin filius calliū ℣ filiꝰ ſuꝛgens ſū filius
meꝛcatul aut filius negotiatoꝛis. ℣ ul⁹ optimū.
enemmion filius in eis ℣ filius in medio eoꝝ.
B ennoamon filiꝰ eoꝝ liuor ℣ filiꝰ eoꝝ hic ſunt.
eneteer filiꝰ tonantel ℣ filiꝰ tonatrui ℣ corrup
B eneled filiꝰ unctens uel filiꝰ ꝑfirmatiōis.
engaber filiꝰ uiri fortis ℣ filiꝰ uniuersi ūlis.
B enhur filiꝰ lucis ul filius ignis. ℣ tonus.
em filiꝰ meus requiescens aut filiꝰ mis reqe.
B eramin filiꝰ drer ℣ filiꝰ ūtutū ℣ filiꝰ amaritu
emeruin filiꝰ deqēe ℣ filiꝰ ūtutis L omis.
seu filiꝰ alienꝰ uel filiꝰ alienorum.
B erar eeum tum̄ ul oeca anguſtia seu filiꝰ de
ficiens aut filiꝰ preuaricationis. ℣ manſ ℣
emoꝛ filiꝰ gmotul uel filius requiei. ul ſurdi.
B emon filiꝰ meroul ℣ filius uolutꝰ seu filius m
enonn filiꝰ merens me ℣ filiꝰ mutul m̄ ſū filiꝰ de
lorul mei aut filiꝰ miquitatis mee.
B enm filiꝰ mis ul filiatio mea. ℣ filiꝰ umeul.
ennū filius reqescens ℣ filiꝰ requietionis.
B enuum filiꝰ ſeruul ℣ filiꝰ ſempiū ℣ filiꝰ pilei:
enur filiꝰ incendens aut filiꝰ lucid⁹ seu filiꝰ lu
B enzobech filiꝰ hꝰ pau L mul aū filiꝰ ignei.
ui ul filiꝰ hmꝰ uuaciꝰ. ℣ aū muquatate dolēs
con pellex ul m medio ſū miq̄ murmurant
B eoi impelle ℣ impello ſū miq̄ turmul ℣ miq̄
er fons ul puteus. L talsuracanda.
B era fons eiꝰ uel puteus eius. ⁊ uoꝛis.
enrabech fons exaltatus uite ℣ puteus alti pa
B erch oi fontes calpe uel puteus porus.
erdan puteꝰ iudicans ℣ fons iudicis.
B erea puteꝰ eius ℣ filia eius hebreum ēpie ℣ hīe.
eri puteꝰ meus uel putei pluralitet.
B eria fons dn̄i ℣ puteus dn̄o. ⁊ utrumq; hū
erith fedus ℣ pactum. ⁊ ex hebreo hꝰ q; ꝑpōit
B ernice puteꝰ innocens ℣ filia elegans gmota
erwa puteus uel filia eius. ÷ hiroꝝ pariē
B erwensel filiꝰ eiꝰ ℣ putei eiꝰ. ⁊ ꝑpositi sunt.
erwmi filia ℣ puteꝰ eiꝰ ℣ hec ea noīa ex hebreo ÷
B erwth fontes uel putei seu fontes respondel ℣ puteꝰ
erwtha fontes eiꝰ ℣ putei eius L temporalis.
seu fons respondens ei aut puteꝰ respiciens eum.
B erwthꝰ fontes mi ℣ putei mei seu fontes inundā
tium aut putei deuorantes. ul lacus tartarei.
erwth fontes mei ℣ putei mi seu fons tendens
m aut putei tempantes. ⁊ faciens aut puteꝰ ÷
B esla puteꝰ phēōr uel puteus iuramenti.
eslabēe fons sepimul ℣ fons iuramēti sū puteꝰ
B esrith in capite ℣ in capitulo rerum geneſis q̄m
capite omnium librorum ꝓlata est. ℣ filius do
erecham fons alienꝰ ℣ puteus alienorum. ℣ na
B eszela ferrum meum ℣ fortitudo mea. tonil.
esu pinguedo mea ℣ ignominiosꝰ mechi.
B esai pinguis tonitrui ℣ ignominiosus deus mus.
esamach deficiens ℣ deficio sū pinguedinis.
B eschar adeps ℣ defectio. ⁊ dominicam.
eseē pinguis uel ignominiosus. ⁊ luceus.
B eselam obumbrans eos uel obumbratio eorum.
eselcel umbra dei uel umbraculum tonitrui.
B esoria anguſtia misere dn̄i ℣ tribulans meus am
esloch pinguis ingratus ℣ ignominie declaratio.
B esor tribulatio ℣ anguſtia uel carnalis aut pe
ech domus uel habitaculum. ⁊ culum ei.
B echa requiel ℣ requies sive tonitrui eius aū habita
echaratem domꝰ filii ℣ domꝰ ecclesiastici sive
B echaphaleth tonitrui saluti ℣ tonitrui sectantes sive
tonitrui occidentes aut tonitrui mirabilis.
echaphe tonitrui error ℣ tonitrui malum nō à mali
caseꝰ ab errore intelligendum. ℣ tonitrui disciplinę.
B echaphe tonitrui oris ℣ disciplinę seu tonitrui iaqꝫ
echaphua tonitrui eius ℣ tonitrui declinans os eoꝝ
seu requiei labiorum eius aut requietio mouē
tionis eorum. ÷ defectio ōis ℣ domꝰ plangentium.
B echagarum tonitrui ortus ℣ tonitrui elationis.
echagla tonitrui uiri ℣ tonitrui festinans eius aū domꝰ ÷
B echaglam tonitrui planctꝰ ℣ domꝰ festinantis eoꝝ.
echaim tonitrui voluꝰ ℣ domꝰ scolactre sū tonitrui
deuorans eos aut tonitrui uulturis eorum.
B echalmoch tonitrui delecta ℣ tonitrui adulterii
echaloth tonitrui campestris ℣ domꝰ L mortem.
in campestribus ℣ requiei ua carnis aut requie
tionem declinans. ul requiei mortis ℣ recedentis.
B echamoth tonitrui mortuus ℣ tonitrui mortalium:
echamatra tonitrui patrorum ℣ tonitrui amaritu

tonitrui seu requiei amaritudinis aut re
quietio patris. ⁊ qui tonatrui aut ÷
B echaran tonitrui domini ℣ domꝰ gr̄e ℣ re
quietio gratulationis.
echanach tonitrui extendentis ℣ humi
liatis sive tonitrui ū est extendens do
mui aut tonitrui ū est gratia dei.
B echania tonitrui obedientie ℣ tonitrui
afflictionis eius sū domꝰ domini dei. ℣
domꝰ gratificata dn̄o. ⁊ sublimitatis.
echanech domꝰ gr̄e ℣ tonitrui extensio
nū seu tonitrui p̄mentis p̄mentū.
B echara tonitrui electionis ℣ domꝰ elea
sive tonitrui suscitantis eum. ⁊ eoꝝ.
echaraim tonitrui montium ℣ tonitrui
sū tonitrui suscitans gentē aut domꝰ
ingallans ꝓpō. ⁊ mi suscitans patꝝ?
B echaraba tonitrui suscitantis patrel ℣ do
echaraba domꝰ sanans ℣ tonitrui medi
cine seu requiei medici aut requiescens
B echaraba domꝰ gnōsis L sanitatis.
ul tonitrui multa sū domꝰ humilis aū
tonitrui uespina. ÷ ingallans ꝓpō.
echaran tonitrui ire ℣ tonitrui sublimi
B echaram domꝰ decora ℣ domꝰ L um.
electa sive domꝰ suscitans gētē aū domꝰ ÷
echaram domꝰ ire ℣ domꝰ arche sive
tonitrui montium aū domꝰ alienorum
B echalan domꝰ depꝫ L humilium.
uens tom aut deposita sive tom de
ponens aut domꝰ deposita gratie.
echauen tonitrui ydola. ÷ eius.
B echata tonitrui fortis ei ℣ domꝰ putei ÷
echatar domꝰ domꝰ hospitis mi ℣ domꝰ
B echelle tonitrui ghisla ℣ L illuminemo.
tonitrui principium. ⁊ cognitionis.
echachon tonitrui scalpta ℣ tonitrui sculpte.
B echechar tonitrui agni uel tonitrui
echur tonitrui frigida ℣ capis adustoꝝ.
B echagari tonitrui tritici uel frumenti.
echagā tonitrui piscis ētis ℣ tonitrui pi
cium ētheie. ⁊ tentaculum.
B eche tonitrui eius ℣ fortitudo dei.
ethelech tonitrui uallis ℣ tonitrui ꝑfumi
sive uteri fistule aut uenteris sui.
B ethen uentꝰ ℣ uter seu tonitrui fortis ℣ do
ethelimoth tonitrui dei L mus ethi.
ta ℣ tonitrui adducens montem.
B ethyphage tonitrui ozis ℣ tonitrui buccē
sive tonitrui ozis uallis aut tonitrui hyrū
est non hebreum. ÷ mirabilis.
B ethphalech tonitrui siluani ℣ tonitrui eccle
uens seu tonitrui uiuificans ℣ tonitrui ad ÷
ethyphalel tonitrui tribuentis ℣ tonitrui
B ethoz tonitrui hyat seu tonitrui ozis pellicis
℣ tonitrui ozis pellium ⁊ us.
ethyphele tonitrui tribuens ℣ tonitrui tribu
ens sū tonitrui ozis aut tonitrui ozoꝝ ul floꝛe
B echager tonitrui muri ℣ tonitrui ma
echgamul tonitrui tribu L cerue.
entis ℣ tonitrui tributionis.
B echelemoth tonitrui delicti dulcis ℣
tonitrui deliderate dulcedinis.
echim tonitrui ℣ tonitrui ꝑlatuꝝ.
B echia tonitrui dn̄i ℣ tonitrui illumina
eclaba ech tonitrui uemē L tonitrui
tium ℣ tonitrui ingredientium.
B echleēm tonitrui panis ℣ tonitrui refec
echleēmite tonitrui pa L tionis.
nium ℣ tonitrui refectionum.
B echleuaboth tonitrui uenientiū ℣ tonitrui
hesitantium. ⁊ ingeniosa.
echmacha tonitrui molli ℣ tonitrui gluti
na sive tonitrui peuciens aut tonitrui
B echmaon tonitrui habitaculi ℣ tonitrui
echmarchaboth L mhabitatiōis
tonitrui auricule ℣ tonitrui ꝑtingentis.
B echmacha tonitrui ebrii ℣ tonitrui hu
milis fori. ⁊ tonitrui gleniorum.
echmoize tonitrui archani ℣ tonitrui
gleniꝰ sive tonitrui archanoꝝ ul
B echuemira tonitrui paroꝝ ℣ tonitrui
echoraba tonitrui L amaricans.
humi ℣ tonitrui uespina ℣ tonitrui

heremi ℣ tonitrui solentes ei, locorum
q̄ sunt uyera inhabilem. tonitrui.
B echoron tonitrui ire ℣ tonitrui arche sive
aut tonitrui alcendentis ℣ humiliatum.
B echoio tonitrui ire ℣ tonitrui magni. ÷ tonitrui
echsleleth tonitrui platearū ℣ tonitrui latitu
B echsabēe tonitrui septem ℣ tonitrui uinum
ti sū tonitrui habundantie aut tonitrui
echsleth tonitrui cuiusq; L sanctitatis.
um ℣ tonitrui singulorꝝ ⁊ tonitrui
B echsarba tonitrui frugum ℣ tonitrui
pecudum sū tonitrui peculiaris seu
tonitrui uenatoꝝ. ⁊ minatiōis.
echsamul tonitrui soli ℣ tonitrui illu
B echsamute tonitrui solis plātis ℣ to
echsan tonitrui dormien L ℣ te
ti ℣ tonitrui sepulturalis sū tonitrui tra
bundantie aut tonitrui egressionis.
B echselemel tonitrui soli ℣ tonitrui illu
echsimon tonitrui obe L minans.
dientis ℣ tonitrui obedientie ℣ tonitrui audi
entis memorie aū tonitrui deponentis ūtica.
B echsimuth tonitrui loci ℣ tonitrui loꝝ
sū tonitrui mortificantis aut tonitrui mor
tificationis. ÷ tonitrui mirabilis aū to
echsiur tonitrui fortis ℣ tonitrui uidentis ℣:
B echsura tonitrui ac L ⁊ mul grauedie.
ba ei ℣ tonitrui anguſti ei⁹ sū tonitrui
grauens eum aū dn̄i fortitudinis ⁊
eisuram tonitrui robusti L eius.
ip̄ ℣ tonitrui anguſtiantis ꝓpm sū tonitrui
grauentis eos aū tonitrui acbitantis eoꝝ.
B echula ungo ℣ castra ℣ tonitrui doleōs
echula ungo dn̄i ℣ castra dn̄o L ei.
aut pturiens dn̄o. ⁊ tonitrui secundi gr̄ēd.
B echularma tonitrui ignis sublimis ℣ ⁊
ezech fulgur ℣ egestas sū micans aū
grempti uanus. ⁊ eius.
B ezecha micans ei ℣ egestas ei⁹ seu ful
gurans eum aut grempti uanitate ⁊
ulis libraris ℣ uitan.
B ichalaplsim filiol ℣ filioꝝ gmoꝝ.
uhia filia tonitrui ipa est filia fa
tionis q̄ adoptauit moysen.
B uhimia filia mutil ℣ filia speciosa.
rie sobaul ℣ moderatus.
B uicce sobriꝰ ℣ modan.
oanecgol filiꝰ tonantel ℣ filiꝰ tonitrui.
B oanetriel filiꝰ tonantel ℣ c.
occi uetuſtat ℣ uetus. ⁊ uomitum.
B occi luctul ℣ lugens seu uomens ℣ ui
ochran luctꝰ tonitrui ℣ lugens tonitrui
ē seu uetꝰ dn̄o ē aut mutuo mitte dn̄i
B occoz ingressus ē agnul ℣ p̄mo L est
gementis ruchi. ⁊ ipa fortitudo aū ÷
ochoiath melie p̄ō ℣ p̄mogenitꝰ ipe.
B ochui dulcis mi ℣ p̄mogenitꝰ meus.
occhur p̄mogenitus ℣ dilectus.
B occhem pollex eorum ℣ in medio eoꝝ.
on pollex ℣ in medio. ÷ ipe in forti
B oni pollex mis ℣ in medio. ⁊ tudine.
oꝝ in quo uibur ℣ in quo uitꝰ sive
B otath fedus ℣ pactum. ⁊ in ꝓpō florui.
osel ableis ℣ ablesio seu ipe florens ℣ ÷
B osoꝝ anguſtia tribulans ℣ tribulatio.
osoꝝ tribulatio ℣ anguſtia sū carnis aū
B osoia tribulans eū ℣ in L pellicens.
anguſtia ei⁹ sū caro ei⁹ aut tonitrui
osoꝝ caro ℣ annuntiatio sū tribulans me
aut anguſtia mea.
B ozra in anguſtia ℣ in tribulatōe
ubastul os experimenti ℣ labium exp̄
B ugarel excelsi ℣ sublimi L mentis.
ui germē ℣ geminans ℣ tal.
B uza uen extendens ℣ uenit extollo.
uiol uen extendens ℣ collul ꝓtiozꝝ.
ysia ofulio ℣ ignominia.
B uz respiciens ℣ grempti.
uzigrempti ℣ despecti seu despec
me aut grempti sul mihi.
B uzziel despecti ℣ grempti sibi.

eaglatha uocel ⁊ audito
velocel subtruditur
uenerium seu ecclia

uenit aut ecclie aduentus. ÷ larel.
C aach penitentia ℣ pacia. dentel mo ÷
aach dolens ℣ dolani sive ypocrisis ℣
C abaalar poepl ℣ p̄ipiturum seu p̄ipi
tauit aut p̄ecipitabit. ⁊ pstali rūo.
abarech memoria ℣ sepulcrum.
C abarech memoria mea ℣ sepulcrū
meum aut sepulcra alte memorie
abarith annua memorie deliderij
℣ sepulcra concupiscencie.
C abasan ygregani eol ℣ eoꝝ ecclia
abatha quasi gr̄e ℣ qi electum.
C ab mare ℣ principium. ⁊ motus.
ab moch mare motuū ℣ principū.
C adal tranlata ℣ fortis ℣ fons iudicij.
axel lex ℣ mutata seu mare aut ꝓn
cipium ꝓlimatio tui. ℣ ꝓcipia.
C adela tribuens eam ⁊ ꝓlamationis el.
adela secutum ℣ lex ei⁹ sū mutata.
C adelbarne lex motionis ℣ lex eleg
te mutationis. ⁊ tracula.
adelim comutari uel exterminati.
C adumin mare rubrum ℣ mare arm
quorum ꝓter annuꝫ ſſica ⁊ deo mi
azarel caligo ℣ tenebre q. nos p lu
cem q.s.i. quadrel dicimus.
C aph meruani ℣ meruatio.
aph nola ℣ palma sive ramus.
C apharnaum ager pinguedinis ui
apharsama L ulla glolationis.
ua manus suscitans uehementū seu op
acio ingilans retributionis.
C aphechera manꝰ robusta ℣ opatio ℣
aphira exploratio ℣ ma L tectionis
nul dilligpata. :: cor meum.
C aphal sagax ℣ inuestigatio seu mo
mens oꝝ aut hominis ons ÷ licio.
aim possō ℣ amantō sive acquisitō ℣ acq̄.
C ainan possidens ꝓpm ℣ amantō ꝓpē ℣
acquirens eos aut acquisitio eorum.
ainan possidens donum seu acquirens
gr̄em aut acquisitio donationis.
C aleph camul ℣ qualiuuride sū qi eoꝝ aut
quasi omnes oꝝ. ⁊ hensionis.
alicha quasi uuriel aut quasi oē eoꝝ.
C alitenel mīsium humilitū ℣ estimatō ⁊
aliibi camul meul sive qi eoꝝ aut oē ÷
C laudꝰ spel cinquilla ℣ spel cinquitatis.
laudia spe cinquilla ⁊c.
C lamolomon loci fletus ℣ loci flentiū.
amua statio ℣ resurrectio.
C amuhel stans deo ℣ resurrectio dei.
amuelite stantes dō ℣ resurrectō dei.
C amon statio iniquia ℣ resurrectō mul
anna simdum ℣ calamꝰ seu ꝓpetuus aū
ꝓparatio noctis ℣ aq; nitri latinū
carma de hebreo simptum est.
C anad emulatio ℣ zelotipia. aut re
uocatis gementis ℣ gmutatio. tētio.
C anden elangor ℣ recurtus seu retrusi
apadocia manꝰ torroꝝ ℣ manꝰ explora
toꝝ sive manus dn̄o redimens aut
manus redempta tonitrui ⁊ tratoꝝ.
C apadocel manꝰ torroꝝ sū manus
dempti dn̄o aut manus dn̄o redimens
aparil manu recepta ℣ manꝰ recepto
sive manus torroꝝ aut manꝰ explo
C apleb ecclia uel congregatio. ⁊ tatoꝝ.
aplehel congregat dn̄o ℣ ecclia dei.
C apoz capadoci ℣ capadocia. sū manus
torroꝝ aut manus exploratoris.
aptirum capadocel aut manus congre
tel seu manꝰ torroꝝ. ℣ manꝰ explo
C anaan gemitus ℣ gemitator. L tatio.
C anan eul gmotus ℣ gmutator. L tatio.
C archanil urbs aut tanꝰ ℣ cultus ygne
archan cultus gratie L garoum.
uel opidum donationis.
C archar inuestigatio sū inuestigatoꝝ
arce celauit ℣ cel L ail opidū nigrū.
uiciel sū occurrens ignis. ⁊ cerimo.
C areum decaluans eos ℣ decaluatio
ariath urbs nuda ℣ cultus seu oppi
dum aut uilla. ⁊ te uocatio ℣ uil
C ariacharum ꝓphete uocata seu ꝓphe
L ta eoꝝ ℣ opidū eoꝝ

c ariadhan ulla eorū t̄ cuntal pp̄lōa
ariadharbe ulla aut cuntal q̄ fuer
i. adam t habiaām t ysaac t iacob
qui ibi sepulti sunt. ⁊ saltuū.
c ariatabaal urbi urbium seu
cuntal hūl seu ulla deuotaūl t
ariadrana usq; oppidū uetustū.
ta hūl t silentiū. ⁊ dū defectōis.
c ariathiarī ulla deficiel t opi.
ariachiarī ulla siluarū t cuntal
seu ulla deficiel al aut ulla de
fectionū eorum. ⁊ marinum.
c ariathim cuntal marū t opidum.
ariath sepher ulla pulchritudinis
uel cuntal u t̄ternum.
c arichāā cuntal pñe t opidum pa
tiencie seu ulla tolerantia aū c
untal tolatorum. ⁊ igni t vocē ig
arie caluū t calluicium tū ocēsi
c arioehr occurrel hign̄ ℓ ⁊ neu.
t occūl ignē tū caluū t̄ exterol t
calluicium tempale. ⁊ idem tb̄
armel t fortis uel tenell tū cognol
oerū ḡcilionem aut scīam ḡcilionū.
c armelute mollit t tenell seu scien
tibus t curyeilionem aut cognitū ḡ
arma umea mā t cognitio mea t
aḡn cognoscerel aut cognitio aque.
c artiute umeē meē t cognitū m tū
agnoscerel aquaū aut cognoscentē
c artuam cornua t defen ℓ aquaū.
liotel t occidel fructuum t occiden
defensiuo gressionis. ⁊ inutilis.
armo cornua uel defensio.
c armo cornū iniquum t defensio ⁊
seu occidel mentel t diuitio mīa
aromel mollitiel t te ℓ anicum
nutrido seu cognoscerel ḡcilionē
aut scīa circumcisionis. ⁊ cibus.
c aromelute mollel t tenerī seu scie
tel ḡcilionem aut cognitū ḡcilē
arpum scientem claue t cognoscē
tem plpicue. ⁊ meditantes.
c arrehago scriptatio t ḡsumatio seu
urbi meditantis aue cuntal sollēpnis.
archagmenel scriptantel t ḡsuma
ti seu ciuel solempnel aut urbane ⁊
c archan pfecta uocatio t uocationem
pfecat tū urbi pp̄li aut cuntal eorum.
arcul pfecte uocat t pfectā uocatio q.
ap̄ nos melius effectus pq. ⁊ t. ū dicat
c alata summus decal t pnci ℓ quart.
puum decimus. ⁊ murmurationis.
aseon dure fortel t dure fortitudinis
seu summital mutabilis aut pncipum ⁊
c aphia summital ubans dñm t pncip
um libertatis tonitru. ⁊ eor t pncipū.
alphor summital ubans montes t pn
cipum tubatus tractemore. ⁊ eor.
c asin summital t pncipum tū summita
c asin summus dñi t pncipum tonitru
altis mestis t frigis seu summe uigilans
aut pncipum uigilie. ⁊ tonitrus.
c assis summital uiri t pncipum assip⁊
achat mortis pcl aut congregans pp̄
c acher moderans uitam t congregans
auda clangor tubarū t ℓ parude.
t pactā tū clangor tube clangens.
c aue pnia t pactā seu bucina exal
to hebreo uidetur ee t̄ctum uitu
eoar tremor t trene ℓ lamentum.
bue seu mouens aut tenebrosus.
c ademoth añcedens t pcō tū oriental
tis aut orians. ⁊ orientis.
edens orens t orientalis.
c edens añcedens t orientalis aue ⁊
eormaiel añcedentes t antiqua t
ficta aut orientales seu priores.
c eormihel orens deo t altissimo dei.
eo ron t̄ctus meus t murmur dolor.
c eelacha congregatio t ecce uenit.
ephas petrus t infirmitas h
rum est t hebreum. ⁊ nū dissipati.
c ephyra expiatio t mandi dissipata.
ephyara expians ungulam eius t ma
c eilo ad furendum t ad telū t sufficiēs
eum tū tollens sibimet aū tubatol es
claiar uoce dñi t ol ℓ sem; tpm.

lens sibimet communum. ⁊ forcium.
c ellasitan uall gigantum t humilis ⁊
eleab unde aml patrem t unde ratio pa
c eleta uallis tonitrui congregans ℓ tris.
tonitru t unde aml omnū t unde ratio
eleon unde aml tolorē t ℓ tū.
unde ratio iniquitatis. ⁊ sublimitatis.
c elabria unde aml aīa t unde ratio:
elen occidentel ul exterminatores.
c eleuma ascendens uel orientale.
elim quasi uiridis t ecclīa uemens.
c elmo uall robusta t congregatio fortitudinis
emel ecclīastes uel concionator.
c leophal gemue tū lentes t congregatio
leophara congregans ℓ tū lentium.
agnitol cognitionem dissoluens.
c emehel orens tō an ancillio dei.
emna zelotel t zelotiph̄ emeral possi
dens sectatores t possessio sectatorum.
c renedheul zelotes sufficiens t medlin t
zelotiph̄ habundanter intelligens.
eneroth quasi lucens t signa ecclia
c ennerohr quasi lucens t lucerna ℓ rorum.
na ecclesiarum. ⁊ possessio mea.
enez zelotiph̄ t zelotipel seu possessor
gremptus aut possio gremptibilis.
c enezi zelotipi uel zelotes t possessores
grempta aut possessiōs gremptibiles.
c eni el meum t eterni hūl t nr̄i hūl aū ⁊
eplan ecclesia uel congregatio.
c elam congregans eos. ⁊ plasmatiōs.
eral accidens t facturam t exterminatō
c erechi occidentes t exterminatores.
ereles tenebrosus t tenebre sū ecclīa uo
catio aut uocatio glutinata mē sibi rum
thebreum intrans est. ⁊ paris.
c ertel uocati uel uocatione glutinati.
elar possidens pncipes t possessor pnci
c elarea possō pncipū t possō pncipalis.
elelechaor possessa pncipū t uel t possō
luminis aduenientes. ⁊ omis.
c elion diurnus fortitudine t oliua fortis
hazbi nūdacium uel iniquitas.
c hazbib fictio uel nūdatum.
hebron quasi unio meū t incantatio seu unde
sempiterne aut ultio sempiterna.
c hedel signum pauper t ecclīa tabularum.
heleon lacrimantes uel ululantes. ⁊ dū est.
c helchia pars dñi t peculiens dominum t.
helian meridianum tonitrum est t ḡsumatō
c helion ḡsumatio, t ab initio. 7 cetera.
helimach pars tonitrui t donatio partium.
c helub signum ecclīastes ecclesia,
herme quasi cathari uel q̄ lucerne.
c hemerech signū cathare uel q̄ lucerna.
henedich q̄ lucet t signa ecclīarum.
c hennoz canticum t cathara seu aḡnitū
unū aut cognitio luminis.
hereroch ultio signi t uidisti signum.
c herechim disponens t dispositōs eor
hebreo cognite auferet t ℓ ablatio.
cognita. ⁊ cetū aut agnitō ḡcilionis.
c hermel molle t tenerum siue aggel ⁊
herul glaciel t solitudo, t plenitudo.
c herub ecclīa multiplicata t scientie ⁊
herubin uermudata pictura t ecclīa mul
tiplicata seu scie plenitudo aut q̄ pl
rel scie ⁊ plenitudo. : criticia.
c herubin uermiculata pictura ⁊c.
helion pregens t pretio sū celi aū:
c hesim t ebellum. ḡsumatio t omnis
dolor siue incendens eos t uredinū eor.
hech peccatens aut peculio.
c hechyh̄auth signum insanie t for
titudo iniquitatis. ⁊ uexationē.
hechir peculio quasi t peccatens gre
c hechun signans t mecum t formidans
tes t insanientes. ⁊ uocant.
hicon secum t ebeneus.
c hiphara expians t expiatō seu cauly
ag aut mandi dissipata. q. aū dixim
catulum leonē ligē q. greci dimenō
hilaab umbrans t partem t umbra
c hilil uehemēs t fortitudo. ℓ tro pēs
hesloth stulta signum aut stulticia
c himur unde aml eos t ℓ eorum.
unde ratium.
hoa ecclesia uel congregatio.

c hoadad maximum t principum.
hobal condempnans t adepnatio.
c hobar gratificando t uxor electum.
hochod carchago t carthaginel.
c horonazer capiens t plasma uirū.
t captura uiri plasmatis.
horonlagomer q̄ quasi grō manu
pulit t quasi hūl decorum manuplin.
c hodeia ornoz quasi grō t.
hohelech acētes t genator lacrime.
c homoz eorum uel iamtorel.
homoi lasciscens t uocans sū lasci
tiones aut p uocationes. ⁊ tris.
c honenial pculū dñō t peculio tonitrui.
hobar decaluans t pcūs t caluaria pa
c hore clamans uel caluus sū caluaria
glacies aut caluicium. ⁊ repbratio.
horeb oreb t sicut aut cornus.
c horeb nulla t malla sū temptans aut
horeul uracum t ulū sū finem aut de
c horrei ubi t uracundi sū ℓ foraminē.
frāmen aut de foraminibus. t dissipatō.
horeth rispidens aut dispsio seu dissipatō.
c hou caluus meus t clamans in sū caluum mī
horrei farina t farmacy ℓ aut caluna
seu post me aut foraminā mā. ℓ mā.
c hourrey urbanus t ourrite seu gūlatio
eorum aut ministratio rei publice.
hourrithyn cruel t gūlans t sibi seu ucu
rionel eorum aut publici administrel.
c horographya regionel descriptē t regionum
horoan t secretum an t ℓ descriptio.
misterium meum.
c horoiam hoc secretum ⁊c.
hol calix uel poculo. t priuatus habita
c hosi calix meus t potatio mea. ⁊ cultum.
holan calix donatus t potatio eorum.
c hozi iniquitas t mendacium.
horabeth iniquitatis t mendacium.
c hub grauitas uel deprimatio. t ingre
hum peccatens uel peculio. ⁊ do impie
c hus cecus uel tenebrosus. ⁊ tas.
hulai niger t tenebrosus uocatur t decoras.
c hulan tenebras t cecus t nigredo eorum.
hulan tenebras dñi t nigredo glutinatiōs.
c hulama lachesim tenebrosa iniquitas.
hulsi secretum t silentium siue archanū
c hula diuitia ista t rene sunt plurimus.
brolius iste

abai diuinus
meus t peluium meum.
habach diuinus uel peluium.
habiath oraculū t loquela.
d abereth oraculum tonitrum t locutio pu
d abreiam in paralipomenō ℓ rorum.
grece ūba dicēs latine. ⁊ caluū dei.
abur loquens t loqla siue loqnsō aut ora
abim loquens et t loqūcia eius siue loq et
ōs aut caluus uitatorum. ⁊ quentia.
abu loqūl loquitio siue oraculum aut elo
acar q̄mgens t q̄mctio sū q̄mgens uel
q̄mctionel. ⁊ ledicos.
aeam uindicans t uindicum sū solutorius.
aea fortel malicia t uindicum maledictio
aeel fortel malignus t uindicel mā ℓ mis.
aphaeca adelio t remissio sū adherens uel
aphuen pulsans celsus t adelio ℓ pulsatio.
fortis. ⁊ aut pilei gratificatus.
aphyum signum opum t signo patio.
agan tinea t frumentum seu pilei tonat
agon pilei mortis t pilei tonitrui seu pilei
miqui aut pilei mutilis.
alal fortis tonitrus t pauperum eorum.
alaian hauriens dñō t t pauperū dñi.
alan gens pauper t egena pauperis.
alula tacula t pauperula. ⁊ egestatis.
almaricha grauis egestas t magnitudo
almamicha lachrimula q̄ pauper t pau
pertas requiel sca sepul. ⁊ nū t langueūl.
amain sanguis uel sanguinel seu sang
amasel silens capud t silentium capitis
amalcel sanguis sacer t sanguineus sa
amalcel sanguinem bū uel ℓ cecus.
sanguinē pmens sū sanguinis potul t
aut sanguinis obscenum. : obscula.
amalcem sanguinem sacer t sanguinum:
amalcem sanguinem bibens t sanguinē

p nuan t el aut sanguinis pcōrel. aut
d anima causa ℓ sanguinū potiones.
t iudicium seu silens aut silencium.
an cā t iudicium. ⁊ aut iudicauit.
d anne iudicel aut creatorel. ⁊ me deus.
anel cā dñi t iudicū dñi, sū iudicans tō
d arm auferat t affricam.
aldabe grō cognita t grō cognitatus.
d arul fortel t augmentatus. ⁊ etiam
aron affrica t plaga australis. ⁊ accipiel.
d asen fretum t trecinaculum.
achan tonitrum eorum t donus sufficiens.
d athenan tonitrum fortitudinis t dom sufficiē
arat fortis manu t manu ualidabil.
d ebalam delectans scīs t delectatio scīaris.
ebbasech apel refectal t elapsura defecata.
d ebbara palata t opprobrium gro aut simone io
uel centum interpretatur. deblata
eblatum palate t ogba seu palate eorum aū
d ebalaim delectans scīs ul ℓ oppbua eorum.
delectatio scīaris. ⁊ nuncupant.
ebelachaim latens t malle qui uolent spungē
de tecentib̄ filiis qual hebrei debellant seu
d ebar loquitio uel usurum timens.
ebir loquens t loqla sū usurum timens aut
d ebon sufficiens ad intellec ℓ sū tonitrum.
tum uel habundanter intelligens. lachesim.
ebongar sufficiens ad intellectum tp̄ta tō
nil t habundanter intelligens sue ciū.
d ebotra apil t loquax seu eloquis aut eloquia.
ecla adherens t pulsans seu tectorius aut
d eda planatura t plasmata sū ℓ remissio.
sublimitas aut planatio. ⁊ remissio.
edan hoc iudicium t tale iudicium.
d edara generatio eius t geniatio eorum.
aphea pulsans t adherens aut pulsatio t
d elata auricul omnū t pauperū eorum.
egleam egeas uel egestas. : aū tanua.
d eleam egenus t egestas eorum.
elech tabule uel tabularum seu pauper:
elphon pauper facies t egenus gremplator
elo tanua uel pauperies egestas. ⁊ gneus.
d emal silens t tectorius sū silentium t si
emetreus nuntium pl̄sequens aut uehem
ter intendens seu fortis ad pl̄sequendum aut
butus uirga delecte. ⁊ um.
d emma cā t iudicium seu silens aut silentium
emophon silentium subtus metreus t sanguineus eructans. ⁊ iniquitas eorum.
d emon sanguineus metreus sufficiens iniquitas.
emonium sanguineus metreus est t sufficiens
d enaba iudicium ferens t iudicium afferens.
ennaba iudicium ferens t.
d enahaba ō pariel t silentium patiens.
erbeu loquens t filius generationis.
d erbeus loquax uel generatus. ⁊ nis.
erchom loquela pecuniens t grō pecuniosus.
d esiba fortis elefantus uel fortitudo elefantis.
eslam fortis originalis t pinguedo elevatō
d elech murus t unctio siue parietes aut cal
elon fortis papilla t calcaneus eā ℓ catus.
siue simone hebraico aut pinguedo interp
tatur aut curiel. i. tunica holocaustorum.
d entel agnoscens deum t agnoscē deus.
tabulus deficiens t deorsum gre at dī cēm
nator aut claudus intergluttulo.
d aphanel illuminatus uel obliuiō.
iana egredimel sulcatus t egressus tantum
d ibon sufficiens ad intel ℓ sulcatio.
lectum t habundanter intelligens acem
tium lactuncularum.
imaon sufficiēs est color t sufficiens est mor
siue sufficientia murmurationis eor.
t sufficientia iniquitatis eorum.
d imona sublimitas t actus mutians.
ima clausa t iudicium t tuo.
imei iudicel hi t causidici isti.
ionitus omnipotens t uehementer fugiēs.
d iochoie pulē ad regentium t pulcre q
regentes t pulcre ad regentium.
iophiel abluentes t abrenuntiatio.
d iotropel t petrosus infulis t decor insanie.
islan fortis elephantis t fortitudo elefantis.
d ison cinis aut pinguedo seu fortis pupil
la aut caliatio eius.
eline ad occidentē t occidentalis.
d ilir querens uel plex. ⁊ litteris.
oeh grauis mortis siue sollicitus aut so

d ovanim patruus uel patruelis.
ovan patruus dominē t patruel
dominus est. ⁊ aut sollicitudo.
d oher mortis t noxius sū sollicitus ⁊
omnium rubra t ascensus ruborū.
d omma silens t silentium.
on iudicium ul iudicator.
d or naturalis. ⁊ lorum. ⁊ mentū.
orim generatis pupillos t grō pupi
d orcal capiens uel damula. : bilis.
orda naturalis fortis t grō desiderii.
d ormin grātis excelse t grō exaltata.
orer genitus fluuii t grōnis medi
d ormin grōnes excelse t grō exaltata
orer genitis. naturalis aduentus
humili t grō paruli uenientes.
d oseches calcatio stupida t unctionē
udi ℓ formicans.
solutatrix uel fratruelis.
d ur dei t pulchritudo. : uelicia.
uel decorans deum t pulchrudo dei.
d uma tacens t silentium sū gaudiū:
umache loquax aut loquitio seu loqs
fi aut locutio fratris. : pactiōs.
d uram pulchritudo t loquela seu loquens
pp̄lo aut pulcritudo eorum.
ur ulla grōnis pacifice t grōnem:

bal uallis uerus uel uerus
uorago uel uallis deficiens
aut ānus tapidum.
bbrona tūbiens t tribitio t
transcendens aut cōscensio.
c bbriona incantatio t incantator sū gu
guum aut ultio sempiterna. pitna.
bbrom tūbiens t in t cēsitio tua seu tūs
cendens mea aut transgressio tua.
c bbrom incantator tūs t incantatō tua
siue guguum meum aut ultio sem
bbrute transeunt mel me t in seu tūs
tus tū aut tūbitionel mee.
c bbrutel incantator mei t incanta
tionel mee seu gugorum in aut utē
tes t sempiterne. ⁊ luciose.
bada ornata t uoluptuosa.
c bdma uoluntas eo t delitiose ornata.
bdmm uoluptuose delitiose t ornate
c bdn uoluptas t ornatus pulcre aut
dunicie pulchritudinis. : relinges.
ber uoluptas tugille aut ornatus gaur
gens seu dunicie effluse aut delicto.
c bel delicias rollens t uoluptuosa
bsla delicata multi t ℓ plasmatio.
uoluptuosa assumptio. : pulchritudo.
c bna uoluptuosa pulcra t ornamentū:
unal ornatam tollens t dunicola pla
matio sū delicatos serpens aut uolup
tuosus cohibee. : sanguineus.
c bom tubicul filius siue tūbens aut:
boma tuba t cōna siue tubens aut tan
c bzai mundatio pascit me ℓ gumea.
t mundatio pastus mei. ⁊ simorum.
bzami mundatio malos t naturalis se
siue descensio pastorum aut mun
datio pabulorum eorum.
ffraim crescens t accelmel aut agm
tium ac felicium. ⁊ aut crescentes.
c fineuue augmentel t augli t fertiles ⁊
frata uidens ul fructifera. fertil
aut putrescentia. ⁊ cundus.
ffē aucti ul crescens seu fertilis aut fe
c ffeti adaperire uel apertus sit.
ffron pulsus tū dul t pulsus mutil
sū pulsus eos aut turtulus miquitatis.
c ffamen sitis t effundens siue tribu
ffai tūsura mea t defectio ℓ tio.
tū siue effundens me aut dissolut
c ffarach dissolutio umbraculi ℓ tū.
t essilio uisionis ḡsumate.
ffra uidens t fructifera seu fertilis
aut putrescentia. : tenui.
c ffra uidens ⁊c. tel aut putrescens
ffratei fertiles t fructiferi seu uidē
c feneuel effundens decorem t dissolue
pher mensura ḡsum ℓ magines.
gens t efusio uigilis sū dissolutus
pellicē aut t esolutio.

℟ ferte effusi uigiliis uel mūtate ꝙ surgen
tes uel fū ullolum pelliceū aut uelo uentre
fermenta mūtura effū. ℒ ꝙ furētionē.
℟ uenū uarum ꝙ furētio dissoluens ua
phelum ꝙ tuum mūi ℣ aiā ℒ rietatē.
mā seu finū eorum aut uoluntal mā
phelij uoluntal mā mea ℣ ℒ in ea.
aiā mā mei sū finū eorum ꝙ tuato
℟ phee fegoital ℣ augmētū. ℒ uel mei.
phi mūtura tum modoꝝ ℣ uel modij
℟ phon sū mouētum ℒ mūtuati.
uel sup humerale. ℣ tal mea ℣ ea.
phūba mūtura rectitudinū ℣ uolum:
gachan ℒ sollempne mandatū humil'
uni ℣ ieca tom' ℣ tulionū. ℣ allumpte.
gachan ℒ sollepne mandatum humile
uel ieca tomul ℣ tulioms. ℣ tio.
gipoꝝ tenebre ℣ angustia sū ℣bulatio
coangustanꝫ aut ℣bulationū coangta
gipoꝝ tenebroꝝ angustianꝫ sū ℣bula
tione coangustatꝝ aut coangustatoē
gla urcula ℣ uuuenca ℒ tribulary.
sū sollempnū aut festiuitatū eꝝ ipa
michol ℣ ioz ℒ ꝙ genuit saiectriba
ans parcu occubuit. ℣ tal sū tulus.
℟ glau urcule ℣ uuuencule sū sollēpne
el aut festiuitatū eorum.
glon uicꝝ mōui ℣ uuuencū uū mūta
tal siue sollepne mutuum. aū festiu
℟ La maledicta ℣ ipi seu tenebrū ℣ ū
laathad solum ℣ ad so ℒ arbusta.
uarium sū ad animum ℣ ꝙ gutio pei.
℟ iaua dī sermū aut dī testimonium.
seu fortal maledictio aut tenebrū ℣
llaza ad scīam uel ℒ desiderabilis.
ad sensum seu la' ūcul aut dī scīa
stro aū sermone intercipiatur sī hāc.
℟ iaze alcensiū ℣ alcensium ℣ dī sū
aut maledictio testimonij. ℣ re.
lam orbis ℣ scli seu postil aū sī lumina
℟ lam uestibulū ℣ ꝙ ato ℣ despiciens ℣
lamite orb ℣ scla seu pō ℒ oppositio.
tal aut sup luminaria. ℣ bil' plāmatio.
℟ lamite uestibula ℣ ꝙ parati seu despici
ens ℣ aut oppositi. ℣ faciens aū lauda
tal maledicti ℣ tpē uel faciens operationem.
℟ lasa opatio uel ad faciendū ul' ad laudem
lalar hac sepanꝫ ℣ sepato sū ternde dech
nual aut dei declinatio. ℣ tes.
℟ lalar lautanꝫ carceretem ℣ lauanꝫ car
ceratum siue laul sustollentiū ugilan
tal aū laudanꝫ plalmationem sū scīa.
lad unum ℣ unital sū solitarꝫ aut solu
℟ lad aulonel ℣ tenebrū siue ℒ tarius.
deo ꝑcanꝫ aut maledeꝫ tpē peccē.
lbauc applicanꝫ ℣ secutio aut applicabē
aut prosequitur. ℣ ℣ dñm accipiens.
℟ lbon tō fortal ℣ robustus fortitudine.
lcham parꝫ eorum ℣ testimoniū eoꝝ
siue tō surgens aut dī necessarius.
℟ lcban parꝫ eorum aut testimoniorum
eorum seu dei portio aut dī possessio.
lcar portio ℣ porciuncula peccatoris.
℟ lchele aduocatio uel aduocata.
lchele sul aduocanꝫ uel aduocatus.
℟ lchelī aduocatꝰ mūi ul' aduocatio mea.
lcia ad sciendam ℣ de scientia.
℟ lcale alcensiū ℣ ad alcensionem.
leaman dei mū dec ℣ dī mū pulcādo.
℟ leazar deul meul aduitor ghlīs ℣ dñs mis
leazur deul meus ℒ aduiuāt festiuāt.
festinatē aduitor ℣ dī mū aduitorium.
℟ leb dñs pāt ℣ dī paternitas.
lech porcium cula. ∴ cendens ℣ alcensiū.
℟ lechire gracule ℣ porcionel.
lecte alcendentes ℣ alcensionū siue al:
℟ lel laudanꝫ ℣ laudatio. ℣ sū minare.
lem postel ℣ scla seu uestibulum aut
℟ lamo postil eiꝰ ℣ tekin eiꝰ sū dñi cultens ℣
lemon scīa dei uel alcensionem.
℟ lemon greci ℣ grecorum. ∴ in celum.
leon diuinital ℣ ad laborandum el ripē ē
montis obtinere de quo corā dilcplū alcendi:
℟ lela ad mūtulam ℣ ad faciendū siue dñi ℣
tollens aut dei plalmatio. ℣ bitatio.
lemen scīm omanꝫ ℣ exercitum coha
℟ liab dñs mūl pāt ℣ dī mū patrum s.

℟ liab deus mūl pāt ul' uana ablgsilio
℣ nequaqm ablgsitul siue deus meus
pāt eius aut dī mei patritul ei. ℣ ℣ eoꝝ.
liachim dñs meus reliuciteul ℣ dñs mūl
℟ liada dñs mūl cognouit ℣ dñs mis audier
℣ dei mei siul aut dī mū testimoniū.
liadam dñs mūl cognouit eol ℣ deꝰ meus
aud eol siue deus mūl seruet eis aut
dñs mis testificatoꝝ eorum. ℣ utenl.
℟ liade dñs mūl cognouit ℣ dñs mūl audiet
siue dī mū siul aut dī mū testimoniū.
liam dñs mūl ꝑꝑ ul' dī mū ꝑplō siue dñs
mis mirabilis eis aut dñs mūl mirabilis.
℟ haliab deus meus tabernaculum ℒ eorum.
utrendens aut dñs mūl ꝑsalmatoꝝ ℣
lata dñs mūl ru ℣ dñl mūl uem siue dō mō
ꝑcanꝫ aut dō mō ꝑpus.
℟ lirhan dō mō calendꝫ ℣ dī mū callus ℣ dō
mō surgens aut dī mū ruinarius.
licis uestibula ℣ maledicti uel postel
seu supliminaria. ℣ truelis.
℟ liua dñs mūl nouit aut scīa dei mei.
liuad dñs mū patruul ul' dñs meus pa
℟ liuahe dñs mūl sit tpīn ē ℣ dñs meus sit
tpīn uuuete siue dñs mūl nouit suscep
tol aut dñs mūl nouit suscipiendos.
liudelach emulꝰ actuus ginimul ℣ emulio
ginimul actuari sū dñs mūl sert potiū ℣
deus meus nouit patullam.
℟ uezer deus mūl fortal ℣ dñs mūl aduitor siue
dñs mūl spatul aut dī mei scīficatio.
liphal deus mūl mirabil ℣ dī mūl miracūm.
liphalet deus mūl saluādens ℣ dī mū duuio
siue dñs mis mirabilis ℣ labans pauptol.
℟ liman deus mūl ꝓnanꝫ ℣ dñs mūl dñl siue
dō mō ꝓnante aut dño mō ꝓnante.
limal cūscendi faciens ℣ ad mūgrediētē
limelec ad regem ℣ ad ℒ ingrediens.
pncipem suum dī mū regnum. aū dñs mūl
uon excelsul ℣ sublimus ℒ regnator.
sū dī mei colōz aut deo mutuis s: tol.
℟ lionai sublimul uultꝰ ul' excelsꝰ deuota:
horeb dei mū ℣ semꝑ ℣ dī mū ꝑpetual
℟ lisa ad initiam ℣ dī mū saluatio.
lisalech dī mū septima ℣ dñs mūl cognōi
siue dī mū iuramentum aut dī mū sanctus.
℟ lisaph dei mū labuum seu dī mū unctiō
aut dī mū speculum ℣ dī mū angustia.
lisaphan dī mūl lepꝰ ℣ dī mū heretꝰ siue
dei mei speculatoꝝ aut dei mū unctiō
℟ lisaph dei mū specula ℣ dñs mūl spius.
ablgdens aut dei mū ablgsilio. ℣ uit.
lisalech dī mū saluꝰ ℣ dñs mūl defendēte.
℟ lisama dñs mūl audiuit ul' dñs mūl exaudi
lisar dei mū ꝓnceps ℣ dī mū uelamen
sū pāt mūl fortal aut ꝑ mūl coangustaꝰ
℟ lise dī mū salꝰ ℣ dī mei precio.
lisech dī mū salꝰ ℣ dñs mūl tue est siue
dñs meus saluans uirum aut dñs mūl sa
uans pauꝑ. ℣ ℣ dei donatio.
℟ lisua dei mū salꝰ ℣ dī mū precio 7 cētū.
lisar dī mei mūt ℣ dō mō genens sū
pāt mūl fortal aut ꝑ mūl angustians me.
℟ liud dñs mūl dñl ℣ dñs meus ille. ℣ eoꝝ.
ltnadat dī mūtuum ℣ dei emuna.
℟ lmelech dī regnum ℣ dī regnator.
lmodab dei regnatō ℣ dei nauticus.
℟ lmodad dī mūtuum ℣ ad matrē ꝑpua.
lmodablatam grempnens ℣ palam ul'
grempneus obprobrium. ℣ me.
℟ lmon loc ille sū hic aut grempneus
lnathan adens ul' adiectio sū addentē
℟ lnatham dī donatio ℣ dō donatus.
lo deo siue dñs ℣ tal ℣ ecus ℣ ecutus:
℟ locuporia turme militum ℣ opes eoꝝ.
loȝ deus mūl ℣ ortal mea. ℣ fortitudie.
℟ loȝm dñs eis aut dei tal eorum.
lom ecutum fortitudinis ℣ ecutaꝰ
℟ lon ꝙs ℣ robor eul seu regio campestꝝ
aut ecutatul fortitudinis.
loch arietatio ℣ arietul tignum sū dī ten
dens aut ꝙ talis. ℣ conductus.
℟ liaba uana ablgsilio uel neqꝫm ablo
thaci uanꝰ uomitꝰ uel nequaqꝫ uomꝰ
℟ thece ꝑferens ℣ ꝓlatō eorum.
thecen ꝓtuꝰ uel ꝓlatio eorum.
℟ lreten ꝑferens formē ℣ ꝓbatio ocū.

℟ tcholer naturalꝫ uel ad natiuitatem.
luan ereditatis uel ꝙlatio.
℟ iud gratuabunt uel accipiens gratio
tuo dei tolens ul' dñm ꝓuriens.
oyathi uath' ul' ꝓfundus.
℟ mathī uath' uel ꝓfundital eorum.
mathuel uath' ouma ℣ ꝓfundital dī
℟ mā callus uel accipiens sū calor eoꝝ
aut fortitudo eorum. ℣ tol rigid.
math formidans eol ℣ acceptio eorum
siue indignans ℣ rigide aut maligna
℟ mathe fortitudo eoꝝ ℣ accipiens eoꝝ
seu dignāt rigide aut indignatō ℣
maul mat festinans ℣ delidi ℒ grida.
um ꝙsilis. ℣ duumtas.
℟ mma mat ℣ desiderium. ℣ lis.
mmā mat eorum ℣ delidans eorum.
℟ manuhel ubeum deus ℣ nobileum
mmalu nū festinans ℣ delidum ꝙsi
℟ mmachasil uallis gedens uel uallis ꝙ
mer uerbum ℣ ser ℒ eilioms.
mo sū simonians aut simoniacus.
℟ mam gl ℣ ꝓpli sū oredi aut tribulis.
mola caloi eius ℣ accipiens eum.
℟ mor asinus ℣ asineus sū loquax aut
mozei asinus ℣ asinei ℒ amariceus.
seu loquentes aut amariceus.
℟ moueh mat mā ℣ desiderans desiderium.
fons uel oculus.
℟ na ecce hi sunt ℣ ecce ocli seu fonsei
aut ocli eius. ℣ nma dedicationis.
nach fortis uel potens siue gigans.
℟ nachim fortes uel potentes seu gigantes.
nadar fortis acutus ℣ oculi exactatio sū
fons sufficiens aut ocli testimonij.
℟ nnada fonis acutus 7c. ∴ ocli eorum.
nnadab fonis spontaneus ℣ ocli uoluntarij.
℟ nnadan ocli uidicans ℣ ocli uidicis.
nnagallum fons ctlicie ℣ ocli utriloꝝ
nnai fonis mis ul' ocli mei. ℣ tal eoꝝ ℣:
naim ecce hi sunt ℣ ecce sunt ocli seu fō
℟ nnarath ecce gcep uel ecce gceptio.
nnathan adlantē ul' dō dantē seu dns
datus eis aut oclis donationis eorū.
℟ nnathon dans gre ul' datus gre sū fons
dat muls aut ocli datus ℣ tulionū.
nceua renouata dedicatio ℣ renoua ℣
℟ nnaz fons solutus uel ocli subtilis.
ndor fons gionis uel ocli naturalis.
℟ neal paup uel mis uel ℣ dei sū ꝓfilio.
neam ecce ista ℣ ecce sunt.
℟ gada fons eius ocli temptationis.
ngallim fons ruundans uel ocli cūcingi
seu fons reuelationis aut cūlingentiū.
℟ ngarim fons eorum ℣ ocli elationis eoꝝ.
melech grā mā deo ul' grā mā dei.
℟ noch dedicauit dedicatō sū hereticis
aut deo ambulans. ℣ fons nūiationis.
nchite dedicantes ℣ dedicatiuntes siue
hereticantes aut ℣ tio ambulantes.
℟ nom ecce sunt ul' ecce hec sunt seu fon
robustus aut oclis fortitudinis.
non curtus meum ul seu fons tristicie aut
℟ nnon curtus mōui ul' ocli muꝰ seu fons ℣.
nol tō respauit seu inuocans aut uolat.
℟ nremon fons gregans ul' oclis sublimis.
nlamel fons sol ℣ oclis mandans humilia.
℟ paphzal crescens ℣ augmentum siue fru
gifer aut equitē uidens. ℣ fecūditas.
pasedroz sterile ul' frugiferum seu:
℟ picnea sup luctum ℣ ploguenta.
picurei sup cutem ℣ sup carnes.
℟ poenechon sup ℣ mis monumentum.
ꝙ uacue fecit ℣ uacue facti.
℟ rasul fr meus uidens ℣ tris mū uilio la
tis absurde uocabulum figuratum.
rech ugil unda ℣ effusiō pauoꝝ.
℟ gabiapil ℣ lapideus. ℣ ticie.
roch hebraeus ℣ solreudmem. ∴ loze.
℟ rua anathema meum ℣ anathema ē
rmah auferens ℣ ablatio sū anathema
rmīn aut anathematizatio gratie.
℟ rmen anathema ctlicie ℣ anathematizans do:
robon dolor ℣ dolorum sū ru facie eoꝝ.
aut ru facie ℣ dolorum.
℟ saan ꝙfirmans ℣ firmitens sū sustollēs
gracia aut plasmatio ℣ confessionis.

℟ saban ignis in eo uel ignis meus.
saham ꝙfirmo ℣ imitor seu minuens ℣
℟ sahim uoluntal mō. ℒ ꝙfirmatus.
tul ℣ uoluntal fortitudinis. ∴ tate ctlicie.
sau meritum ℣ misse liberatio.
℟ saon uoluntal mōui ℣ ꝙsilium ctlicie.
sauon uoluntas 7c. ℣ tis aū ꝙsilium ꝙfor:
℟ slamma inundens mī ℣ ꝙfirmatio mea.
suongab uoluntal ul' inuenit seu for
℟ sau faciens ℣ factura. ℣ prium.
sau uanꝰ ℣ frustra sū rube aut acūsi la
℟ sbaal ignis mariꝰ ℣ ignea martium.
suan ignis meo ul' ignis in eis.
℟ sten uenit ℣ statuit sū ignis uanus aut
ignis uesp. ℣ gliolo aut gliato hūl occasū.
℟ sbon flatꝰ mōui ℣ cingulum crinium.
shor ꝙpiens ℣ habitans. ℣ uonē.
℟ schabech ℣ de glie uel deus glia. seu ue
scham grepmentel ℣ hicantel delpec
℟ schol tortus ℣ ignis oīl seu rotꝰ igneus.
soa miserie uel siue media. ∴ m unq
℟ sboch effusio ℣ incendium. ℣ cubitus.
sood incendia uel incendentes. siue ꝙ
gnis patruelis aut ignis patrui mei.
℟ sdrai aduitor ℣ ghium auxilium seu
media domini aut mia matutina.
forzelon dī ℣ mia mā deus meus.
℟ dim ad unuanꝫ metentes ℣ misericors ∴
sebon cingulum ctlicie ℣ cogitatio me
℟ sel meus ℣ uicinus. ℒ uas.
seluucin mūl aut uicinus mea.
℟ seuam ꝓpe est dñs ℣ dñs appinquans ℣
semel gemmina ℣ electorum.
℟ ser plasma ℣ electio. ℣ gionis.
hharo factura apiens ℣ plasmatio uel
℟ sū uicin mūl ℣ uicinus mā seu factura
labrans aut plasmatio laborosa.
℟ smona festinans ℣ festinatio ℣ collectō.
sna ignis uel secundans seu edisserens
℟ sini indigena uel orientalis.
sribeh auxilium dei ℣ auxiliatus deo.
℟ sbon sagitta uidens ℣ sagitta uisionis sū
uascens aut fortis iaculo gregum.
siom aium eius ℣ aium eorum sū aium
ctlicie aut aium uidicantis uidicia.
℟ siomire sagitta uidentes ℣ sagitte uisi
onum sū uascentē ul' fortis iacula ggum.
siomire aīi eiꝰ ℣ aia eorum seu animaꝰ
stue ℣ aia uidicantis ℣ uidicia.
℟ stha ignis ul' cogitatio ℣ eorum.
schama ignis manens ℣ cogitatio tolouꝰ
℟ schamo ignis 7c. ℣ lorum eius.
schamoha ignis manens ei ℣ cogitatio eo
℟ schahol ignis gemicum ℣ ignis ploru
schaolite ignee gemētes ℣ ignee pluri
℟ stha cogitans ℣ tolorem ul' ℒ eures.
cogitatio ℣ tolouꝰ. ℣ ignee ploriētes.
sthaul ignis ℣ tolentium ℣ ignis ꝙcuti
℟ sthaolite ignee ℣ gemētes. seu ℣ ℒ um.
sthaone cogitans ℣ tolorem ℣ cogitatio eo
℟ sthahul ignis ℣ tolentium ℣ ignis ℒ lores.
ploriencium. ∴ aut concitatio.
schōtia cogitans ℣ cogitatio siue gra.
℟ sthemo ignis manens ℣ cogitatio tolouꝰ.
sthemō ignis manes 7c. ℣ tis.
℟ stmohe femine ℣ uentē mulieres.
sthon ignis mōui ℣ cogitatio mi quita
thai robustus mūl ℣ ꝓfectio mā.
thai fortal ℣ omnī ul' ꝓfectio dñi.
℟ talon in cunabula metuens ℣ responsio
tham fortal ℣ robustus ℣ ℒ tristicie.
fortis ℣ aut ꝓfectio eorum.
℟ than ascendens ℣ ascensio seu fortal ℣
no aut robustus grē. ∴ dono ℣ fortē grē
thamim robusti ℣ robustiores seu fortes:
℟ theel robustus grē deo ℣ ꝓfectio dei.
thema metens ℣ ingens sū metens.
℟ ther fortitudo ℣ in cum abulum.
theul stupens ℣ fortificans sū fortā
to aut stupidus. ℣ pidi aū obstupuerē.
℟ thimechum ℣ non cinueruīt seu stu
thim ꝓfectio ℣ fortitudo seu fortis est
aut ꝓfectio eorum. ℣ gatti uel gen
℟ thopia caligo ℣ tenebre. ℣ tus ℣.
thopel tenebrosi ℣ caliginosi nūq pa
℟ thuthel robustus ℣ fortitudo dei.
ve ue ℣ ura ℣ calamitas ℣ mār ui
ℒ uētū.

℟ ubol ꝙ habitator ℣ habitatio. tio dñi.
ubodia apphendens dominum ℣ apphē
℟ ud gliabum ꝙ ℣ accipiens gloriam.
udoma apphensio ℣ apphensio dominū.
℟ uehe ℣ debitans ℣ debitatus eorum.
aut debitum. ℣ oppressio.
uergetel torcular pessimum siue fe
℟ neul ferus ul' pessimus seu ferox aut
uel feri ul' pessi. ℒ lapideꝰ colligēs.
mu seu ferus ℣ aut lapideꝰ colligens.
℟ uferata frugifera uel puppulenta seu
equitem uidens aut de ciue uenīs.
uftatel ceicens ℣ frugifer sū humil ℣
℟ uī ue mihi aut eala. ℒ pulueruleꝰ
mutal mā. ℣ desiderium meum.
uuh ferus ℣ ferox seu desiderium aū
℟ uul stultus ℣ insipiens. ℣ ui precipio.
ula dolens ul' pereuntes sū flobiū aut
ulath dolens ℣ pereuntes sum 7c.
℟ uulmoz odach stultus amarꝰ ℣ insipien
ter amaricans. ∴ calamitas eoꝝ.
uīn unq ℣ muꝰtal seu ue eis aut ∴
℟ umūl omanꝫ ulcēra uiri ℣ genuscens ex
ipsis assumptum. ℣ lepe racos.
umice ornatꝰ ℣ ornamentum.
℟ upator ornatꝰ sepanꝫ ℣ genuscens ℣
upolemul omanꝫ ore gressus ℣ genu
scens ore ea malleatorum. ∴ deorum.
℟ urichon ducens inferi ℣ genuscens.
urcens amens ℣ infelix ꝙ grece ar di
xbachanꝫ sollēpne ℒ fortunatꝰ
mandatum humile ℣ ieca tomus
℟ xchasil mōte exce ℒ tulionis.
dens ℣ mūl excelsio.
zaba ysoph ℣ humiliatus. ℣ ficator.
℟ zabai ysoph meus ℣ humiliatus mū.
zato uidens ul' uisio. ℣ ribus.
℟ zaton uidens sursum ℣ uidens in spio
zeath uidens seruitute ℣ fortis ceth
℟ zecha auxiliū ℣ ꝙfortatō. ∴ dns.
zechial auxiliū dñi ℣ ꝙfortauit me:
℟ zel uidens dñi 7c. ℣ do uniuersum.
zial uidens dñm ℣ fortitudo dñi.
℟ zion uidens uidens doloiem ℣ ꝙfortatu
zir sū ficans ungulem ℣ fortitudo ungle.
℟ zarel semē dī ℣ arium dī sū auxilium
dei aut auxiliatꝰ ā deo. ∴ tor mis.
zrul semināns sū ℣ patrium meū.
℟ zrul auxilium ul' seminator.
zramicel auxilium meū ℣ semina:
℟ zrel semē meū ℣ auxiliator meus.
zricham semen meum ℣ auxiliator
meus ricarius. ℣ eū ℣ auxiliatꝰ ab eo.
℟ zribel semen dei ℣ auxiliator mīs dñs.
zro semē eius ℣ arium eiꝰ sū auxiliant

ace
apiens uel oris allumptō.
uacēte apiens oris al
facta apī ℒ sumptio.
eus dño ℣ oblassimens
facia apiente dominoꝝ ℒ dñm.
os assumens ei. ℣ deprecio domini.
facio uisitans ℣ uisitatio.
ado redemptō ℣ redemptio.
f adalsur uallatus ul' redēptō
fortis seu redimens ℣ iustificans aū
redemptio abbreuiatus. ∴ breuiatum.
adalsurite uallati ℣ redep
ti fortiter seu redimentes ℣ a
gustial aut redemptionis ac.
f aoch redimentes tēpꝰ ℣ redemptō patris.
adial redemptō dño ℣ redeptō dominī.
f ado redimens eum ℣ redemptio eius.
adon redimens mentes ℣ redemptio ui
f agihel occursio dei uel ℒ quitatis.
occurrit michi deus. ℣ aū diuisio mā.
agur hiatus ℣ os pectinis eum sū oculi
lumina aut occurrens incendio.
f ach audens tristis ℣ operans mite. ∴ tis.
aeth audens 7c. ∴ sitis ruina paupta:
f alath saluator mīs ℣ saluatio mea.
alala cadens dominō ℣ occasꝰ dominī.
f alasar cadens ꝓnceps ℣ occasꝰ ꝓncipis:
aleam cadens ppls ul' occasus eorum.
f alech diuidens ℣ diuisꝰ seu diuisit me:

f alel cadens deo vel occasui dñi.
alesar cadens principi uel occasui principis.
f alesar cadente principe uel occasu carbonis.
allech saluans uel saluatio mea vel occasu uite
mee vel cadens pauore mei. ⁊ saluatio mee.
f almalar cadens principi uel occasui mundi.
allon cadens mundi uel occasu iniquitatis.
f allon uel cadens murmurans vel casui mundi.
alleh euadens uel libatui sui saluatori meo aui
f alchual euadens a dño vel libatui dñi seu sal
uat me deus aut salus mea deo,
allu mirabil aut admiratio, ⁊ uectal mea.
f alleuel mirabiles aut admirantes.
amuhel greni plans deum aut faciei dei.
f ara ferox uel ferus siue onag vel ferocitas.
arai giuo vel insatiabil siue onag mis aut fe
f arao nudauit unum seu dissipauit eum vel
denegans uerum aut discoperiens eum,
alaonecao demandans peruisse vel dissipans ppa
tor seu denegans perditionem aut discoperi
ens ꝑparationem. ∴ ouisio,
f aral auctus vel suscitatus seu diuidens aut ∴
alcenthm succedens eis ul' agmentu eoꝝ,
seu diuidens eos aut diuisio eorum,
f arathi hiat vel hiatus seu hiante me vel
arathon ysaiae inquit vaolay ℒ hiato mea,
trifficie. ⁊ ferital egritta sufficiens.
f arenath discernisio mea ul' uituli laginatus,
arens ⁊ diuidens vel diuisi sui dissipans aut
f aresite diuisi ul' diuidentes ℒ uiolentus,
seu uiolenta ul' dissipantes,
arnati discedens a me vel uitulus laginatus,
f arol uiolentia vel dissipatio. ∴ tionis.
arlandata onagri. habundans comes ul'
f arlath onag grarij vel ferocitas puarica:
talsin sui occidens uel sui occisio. ⁊ tis.
f aruda ferocitas iudicis ul' gelsio iudicans
arue ferocitas vel gelsio. ∴ augelsaui sui gelsio
f arurim ferocis uel gelsi, ⁊ augurium,
alsae transcendens vel transcensio. ℒ ha legitur.
f alse transcendo ul' transiens y uso phalse mei pa
alea transiens ul' transcensio eius. ⁊ edificauit.
f alee translgressor ul' translgressui siue transcendi.
f alesida translgressio uituli vel translgrediens ∴
alseue transgrediens montes mons vel trans
gressio uaccinie unique,
f alpha apiens libito vel dolato assumptioni.
alga dolatus vel excisi siue excisio,
f alor transiens montes vel transcensio uagine.
alloi transiens montes ⁊c. ⁊ eorum,
f alta transiens uenienti vel transcensio uenientis.
alur pauor undiq ul' apiens acerbitatem,
f ath ultima ul' plaga uald septentrionalis
plaga ul' mediana regio, ∴ ens dñi sui apio ⁊
athaia ultima dñi vel plaga dominio, siue api:
f athihel euadens a deo vel lactuido dei sui api
ens deo aut opatio dei. ∴ tio ex parte gentis,
athi moab apiens ul' ex parte gentis sui ap ∴
f accihel euadens deo ul' lactuido dei ⁊c.
acturel deceptio calcatui vel calcatui deceptor
buccellam gurmans aut buccella gurma
f au mehi uel subito seu eructuans sui ℒ ta.
eructuatio. ∴ aut disciplina,
e disciplina vel ab ore siue eructo.
f aben ore edificans vel decipole
filia. ⁊ templum dei,
edahel redemptus dñi vel re ∴
f egoi hiaui vel oris pelli siue os pellicum
aut ouis hiatus.
eloal excludens fera vel excubio tectiacoli,
f ellee saluatus dñi vel unificatio domini,
ellinal ruina vel delecto. ∴ aut saluatio,
f ellec excludens ul' immobilis seu unificans ∴
electhe excludens eum vel immobilis ei,
f elech saluans me vel immobilis mihi, vel ex
cludentes seu unificantes,
electa saluatus dñi vel unificatio dñi seu
excludens dominum aut mirabil dñi.
f echee excludentes vel saluati aut mirabi
les seu unificati, ⁊ unificatui seu sal
eine excludes vel saluati aut mirabil seu
cem ruina facture vel amore ei ñe lati
num ꝫ hebreum. ∴ aut nescio qis,
f elmoliatimo ille tulit loci sui nescio qs ∴
ellon cadens mone ul' casui iniquitatis.
f ellomiel cadens murmurans vel casui mundi.
f ellonem facem dei uel faciem meam,
elchihen adens ul' libatui seu saluatori
meo aut saluationi mee. ∴ discernsio.
f alchual euadens a domino vel libatui dñi
seu saluat me dñs aut saluatio mea dño.
elon domus vel ululatus aut diffidens seu ∴
f emach inimici vel inimici
endagor guerra gno vel guerre gnationis.
f emerma gula vel guerre, ⁊ cipina alee
emeis nuncij lambuerunt. ℒ tionis eoꝝ.
f emdum disciplina ascendentium vel de
cor os meum dum vel disciplina iumen
seu cervi ul' foramen aut disciplina mo
f erreze separatio vel dissemina ℒ tum.
tio siue separis aut dissemmatus nel.
erreze separatus aut dissemmationis,
f esol dissipans aut violentus seu dissi
patio aut violentia. ∴ acerbitatis.
esur violentia angustie vel dissipatio ∴
f ese ꝯsiens vel ascendens siue os aut odor
elga dolatus vel pcisio siue ℒ tionis.
ouis multi aut ouis muti.
f eloi os migrum vel error facture siue lap
fatis aut disciplina angustie,
esur oze multoꝝ vel multitudinis ij
nomi latin violenti hebraice figuratiue
f esur os acebum vel lapis sui erranti vbusti
aut disciplina dissensionis.
eth apiens ul' apio. ⁊ tio eius.
f eda api vel apiens siue apiens eum aut ap
ethephie diuidens vel discopiens sui os mi
dinans aui lapidi utuli.
f ethea apiens enim ul' apio domini,
ethmoab apiens vel ex parte genitoris vel ap
tio de parte genitorum.
f ethya os curruris vel ore explorans vel
bucella luminis aut ouis exploratio,
ethol dolouens miserum eis vel dolo
uiro mentis siue eoꝝ. ⁊ naeum.
f ethuhel apiens dño vel lactuido dei,
ethusim apiens eis vel lactuido eorum.
f ethuel os meum dei vel hol meum ds siue
os gminans aut os discipline dei,
ethelute ora mea dei vel ora mea deus,
sui ora germanica deo uel ora disciplina
uahuioth cor nobilium vel cor nobilium.
f uhol os omne ul' ol' eium, ℒ mmune,
uemon ore unctio vel os eoꝝ vel eorum.
f ugel os uel os perpetui, ⁊ domini,
f ugel gerul vgerens, i alans adhesionis
ualephia saluans hentem dño vel sal:
uatrel declinans principe vel declinatio
f uemonen mure donati ℒ principis.
vmura donatio, sui os panis eoꝝ aut pa
nis oris eorum. ∴ aut cato mea,
uech declinans vel declinatio vel os meum ∴
f uiph os lampadis vel os manuum aut os
tiaria eccli vel edens po ℒ lampadis,
tione seu ruina ouis piex aut ruina
f uistim ecciderunt vel cadet ℒ ppli.
tes vel pocione. ⁊c. ⁊ uuum.
ulogosiul ore perpetui vel os meum mor
f uechor cadens uga vel casui lecthuli.
meel os inutum vel os sileni siue os
augurans sui os augurium, ⁊ cur.
f meel os pceni sui os rejecit aui ore pe
rimon os meum murile vel os meum nepo
tum ab ore tuo ab osse. ⁊ rum.
f uhia os sonans vel os bruti seu cognos
cens dñm aut cognitio eorum,
uon catua vel os pupillos sui os mutus
aut os inutatio. ⁊ tui aui ore pfunc.
f uchori subito vel subitanei siue os abis,
uhyma subito ut subitanea vel os abissi
aut ouis primotus. ∴ torum.
f ugia semens pfora vel sessionis pec ∴
gentes seminantes pectora vel sessio ∴
f occehor euidenter occidens vel operans ex
terminatos, ⁊ exterminatoris mei,
odalur uallato vel ouis redemptio,
f ozzech euidenter occidens me vel operans
ozen ore confitens vel discipline sui.
f ogoi hiaui vel hiatus siue os pellium vel
os pellicum. ⁊ soluetur aui apparebo.
f oha hic adubium loci vel ubium sui
ohu euidens uel operatus.
f omicha ferus ipe ul' ferocitas pecoris,
oromim ouisio pcea ppli glorioli.
f ortumach ouidens pfecte ul' ouisio pfectionis. ⁊ os murium
olech dolato uite ul' ascensio pauo
f olga dolatio vel ascensio siue ⁊ tis.
ochiel hic declinans deum. ⁊ ptionis.
f uhel hic declinatio dei hic adubium
oha labia eis vel mundite eum sui muratio
eius aut declinatio oris eius. ∴ eorum.
f uabite labia eorum vel mundite eos sui
mundicia eorum aut declinantes eos:
ut adens vel adiectio siue cadens aut
ruina. ⁊ eius aut ruina.
uabite labia eorum vel mundite eos.
f um os meum vel os mi abore ñ ab osse.
umei os meum dñe vel os meum dei.
f ur sol siue ruina. ∴ aut una eorum.
ura frugifer vel lagimcula. siue sol
f urim sortium vel urneaꝝ sui sors eoꝝ ∴
uch labia vel mundite siue mundicia
aut declinatio oris. ⁊ oris dei.
f uthel declinans deum aut declinatio ∴
uatar oris declinatio vel os inclinans ad
ℒ dissecandu.

aa uallis estus
ul' uall' estuans.
baad abiciens cultures vel re
uelata reficatio.
g aal abiectio vel uelatio.
aala abiciens eum vel uelatio eius.
g aam abiciens ppli seu uallis estus eoꝝ
aut uallis estuans eis. ⁊ seu uallis es
g aal gmotus vel commotio. ⁊ fluticans:
aalar gmotus tempestas ul' gmotio.
g aba pallis ul' peluium.
abaa uallis eius vel peluium eius.
g abaad uallis acti ul' collis particulis
: aut peluium seuiens. ⁊ le;
abaanch uallis pci uel peluium riga
g abaa uall mea ul' peluium meum.
abao uall alta vel sublime peluium.
g abaon uallis mesticie ul' peluium miqua
abioth sepes uel colonie uel inse ℒ ta.
pibus aut incolomis. ⁊ conseruis.
g abatha collis actus vel peluium sublime.
abathie collis alta vel peluia sublimia.
g abathon collis mesticie vel sublimitas eoꝝ.
abee colli sublimis vel collis sublimium.
g abelh uallis deo festinans vel collis dumi
aber uir iumenti aut forti. ∴ deus.
g abil actuido gfusionis uel alta gfusio,
abri tua alophylorum vel incircumcisorum.
g abuel turbo mea deus aut gfortitudo mea:
abeam sublimitas ul' altitudo,
g ad temptatio vel in euentu seu felicitate
aut in fortunata. ∴ tuncculi.
g ad succinctus latus vel accinctus latus uel.
adelie succinctus latus uel accinctus la ∴
g adere temptatus vel fortunati vel felicitas aui
adda temptatio vel accinctus. ℒ tu euentus.
g addam repetatus ul' accinctio ppli.
adel uel deus dei vel temptat deus.
g adere murus ul' sepes eius. ⁊ spectus.
adertie muri ul' macerie. ⁊ menti.
g adeloth sepes tendentis vel macia tempat,
aggad gelsio vel accinctio siue munitus aui
g addi eo meus vel accinctio mea sui accinc
tus meus aut repmissio mea. ∴ eius.
addue eo mei ul' accinctio mee siue ac
cinctus mi ul' accinctio mee. ⁊ deus.
g adelhel repcauit me dl' vel accinctio mea
adelhelia deo temptati aut accinctis ∴
g adlis accinctus aut vel temptatio in alia
adoi accinctio iumenti vel temptatio
g aher uocago glingens ℒ uaccinie.
ai uall' principium seu deuocatus aut uo
g aii exultans vel exultatio. deuocatio.
aii uall' seu deuocans. ⁊ tionis.
g alech exercitans spie vel exultatio respo
ailoch uallis vel collis seu uocaginis aut
g aml mobil ul' gmotus seu uaciuis aut
al accitus ul' munitus ℒ defensibilis.
g alaad eminus re ℒ tio.
stus. i. cta scriptura vacuus testimonij
sui transitus gressus vel stus. i. pauper uel

tus mei aut repmissio mea. ∴ eius.
g alaadie cumulus testium vel uacuus testi
monium siue testes transgressus vel
aut testum transgressionis. ⁊ mee
g alaadad uec to vel uestite aque vel pol
g alad uoluptabrum ul' uoluptatio.
alali uoluptabra ul' uoluptationes vel
uoluptabrum mei aut uoluptati
g alalai uoluptabrum vel uoluptatio dei
uoluatoris. uiuentis : tio,
alathamaim aqua pollesta vaq' polle:
g alatia magnifica ul' exaltata sui transi
gressio aut transmeatio,
alate magnifica ul' exaltati sui transg
ressi aut transmeati. ∴ uptabrum vel
g algal tuta vel uelatio. ⁊ uoluptuo.
algula collis ppitiose vel collis egressionis.
g algala tota eius vel uelatio eius seu uo:
algal uoluptabris sui uelationibus
seu uocis aut uoluptionibus.
g ablea tota ul' uoluptabil sui transmeans
aut transmeatio facta, ⁊ transmeatui.
alisiei uoluptibiles uel tuti sui transmea
tui aut transgressionis facti,
g alim aculapidum vel tota palustria,
alisloch uelationes seu uelatio,
templi aut transgressio pendentis,
g alma transferens ul' exaltata seu exal
ferens aut exaltatio vel exaltatio.
g alad uoluptabrum ul' uoluptatio.
alali uoluptabra ul' uoluptationes vel
uoluptabrum meum aut uoluptati
g alalai uoluptabrum vel uoluptatio
dei

ꝯ eremon rozcalar excelsum vel sublimitatis. / malo puniei.
ethemon oppugnans vel rozcular /
ꝯ echlemam pugnę uallis vel uallis
pugnę unum siue oppugnans
nomẽ humile aut rozcular ta
mose auditionis.
echlon oppugnans pupillum vel
rozcular coccineum. / mis.
ꝯ ezabel est mr̃ ur̃ẽ fluxꝰ sanguinis /
ezabel fluxꝰ uanꝰ vel fluens san
guinem sui cohabitatrix.
ꝯ ezem uicinꝰ palpationis vel ap
propinquans plantationi. tis.
ezphe robustus laqueus vel fo
ueatus discipline. : cio mixta.
ꝯ ezon fluxꝰ colorꝭ vel cohabita:
ezomtel fluens nouerim vel co
habitatoꝝ mutis 7
tdelerochaim sepes duorũ
uel materie. – dens 7
ꝯ derroch sepes uel materia,
rzei uallis ulsio vel pruparum ui
ꝯ igaal redemptio ul̃ redẽptꝭ
ilan migra uel migrans,
ꝯ ionel cum sui migrans vel cũ migꝝ
mel plenitudo vel ebrietio ord
inis vel principium pauoris,
ꝯ io uectatõ uectatre ul̃. / ccato
ion uectatio uel arena, / rũ.
ꝯ ir ounio ul̃ pcilio, dm̃,
usu sacrificans uel sacrificium,
ꝯ iudum infractio vel scensio,
carcha gens peccatrix vel pplꝰ pe
ꝯ och locus ul̃ locusta, infirmatꝰ.
ocollal magnificans dm̃i magꝝ
ꝯ ocoliachi magnificentia pei
magnificans in pplo meo,
od dogma vel rectum, ui sirũ ẽ.
ꝯ ohel ppinquꝰ deo vel redemptõ di,
om gentes vel pplꝰ. / ptatio,
ꝯ olam transfiguratis eos vel uoꝭ
olgodha locꝰ caluarie vel locꝰ cal
ꝯ ohal translimitans vel cũlimitãs
seu reuelans eos aut robustꝰ
olim actiu vel lata pa L eorum,
lustria, / aut decipula,
ꝯ oli fouea vel decipiens siue laqueꝰ
omer assumptõ vel perfectio siue
ꝑfluens aut abundans plenitudo,
ꝯ omor perfectio seu gustatio vel pfi
ciens aut uenũdatõ mistura ẽ
aliquorum q̃ mistura ẽ decima
omotra liceitas L ps eph.
vel sedicio seu timens pplm aut
timor pplꝰ uel sciens q. h nom
in hebraico non hꝫ b. litteram tz
scribitur p uocalem .a. i dr̃ ag
ꝯ onath ortus pei r L mortua.
arrogantia tempans. / filia.
etiambath furem siue ul̃ furiꝰ /
ꝯ omor ortus mr̃ vel arrogantie rep̃al.
orgaal dominans uel tam vel scio
ꝯ ranam pscientes L uectantiũ.
dona vel dominans castra eorum,
oslem applicans eos vel appropinq̃ns
plantationem eorum,
oslen applicans vel applicatõ siue
appropinquans plantationem,
oslam applicata vel uxori eius
siue applicans aut applicatio,
oslon appropinquans palpationi
vel appropinquans plantationi,
ochomel torcular tendens deo vel
oppido applicans signo,
ochor primus vel amygdalum vel
ad amygdalũ L tondeo
vel mixtorum siue tonsio aut
fortitudo eorum, / tio dei,
ꝯ ohel ppinquans deo vel redemp /
uhelrre redepti dei vel ppinq̃ dõ
ꝯ uial ppinq̃ dõ vel redẽptio dm̃i,
um ordo mr̃ vel arrogantia mea,
umbre ordi mr̃i vel arrogancie mee.
ubaahel diuidens uiros ul̃ pci
lio uectatis.

aben in filio vel in principio.
haber precepi aut preci
siue genuit L patio,
aut certamen uinum.
h aberrre precipere vel precipationes
seu genuerũt aut etam inierũt.
abi pat̃ mr̃ vel fr̃ mr̃. : eorum.
h abihel pat̃ mr̃s os vel fr̃ mr̃ dns.
acan necessitas vel inceptum,
h acara turba uel turbatio. ‘um.
achim retinens eos ul̃ retentio:
h achor excelsum vel sublimitas,
acada testis ul̃ usq; ad testimoniũ.
h adiraim adundans pessimos vel
mundatio pessimoꝝ. / ratio.
h adrehel gigel dei vel aggregans deo,
adm̃ testis mensure vel mundans mũdꝰ /
h aphar tra vel pulvis sui hymens aurꝝ
h amphan mare effodiens vel L oriens.
maris effossio. / meditatio,
agga loquens vel meditans vel locutio aũ /
aggeap animus vel annunciatio siue
accubitus aut tartareus. / terebro /
h agihel aduena mr̃ ul̃ incola dei, re.
alon ira uallium quietem vel gra /
h aui iste dolens vel uitam patiens,
ai uita uallium vel status uite.
h aia uita uallium ei 7c. / eorum,
aiam uita uallium eoꝝ vel status uite /
h aalon ubi erant usi vel ubi usi sc.
aiman uita uallium miranda ex
ul̃ questio uite mirabilis.
h am fons vel ocul. : de eius.
aio uita uallium ei vel questio ui:
h alaa frumentum ei vel gestiens ei.
alach portio ul̃ pars mea, sui sub
ditum aut impedito. / aut gestatio,
h alala pplex vel gesticulata siue gestus /
alda depictus dominũ vel depictio dm̃i.
h alul fermentũ ul̃ gesticulatio.
amuel pplꝰ mr̃ deo vel pplꝰ mr̃s dei L,
h amora pplꝰ sciens ul̃ pplꝰ illuminatꝰ
annul calefactus vel calefactio uoꝝ
siue pplꝰ volens aut pplꝰ pauiens.
h amuntre calefactus voꝝ vel calefactio
uoꝝ ardentium, seu pplꝰ volentes vel
pplꝰ pauentes. / aut terrores.
anam tendens pplꝰ vel tensio pplꝰ.
h anam reddens eorum vel exilio g.
anath reddens vel tendens seu reddens
h anegaba sollicitans vel humilians sui
sollicitatus aut humiliatus.
anihel pauper dei ul̃ tendens deo.
h annon tendens mr̃os vel tendens in
quietem seu tedens dolore vel tensio
aoi spine vel spuc dõ vel L muscus.
h arwunel spina vel spumans dõ. angtie.
aphor pulvis mr̃is vel terra mixtus.
h arada miraclin vel admirato. biaudi
arem filius meus vel filiatio mea, uel.
h ares testatio mea uel testamentum
arum egressi excelsitas vel excelsus.
h alarmoch atrium mortis vel atrium :
alsewe aeria vel festibula seu uille vel
h alon festinatio ul̃ festinantes,
atha tam ul̃ dissipatio siue festinatio
ruina aut dissipatio. / deus.
h achaioth atrium vel corone. vel pplẽs.
awunel tendens deo vel tendens ei /
h anna spa mr̃ta vel susceptio mr̃a.
auan fons vel motio sui subuertens eos
aut subuersio eorum. ẽ aũ impietas.
h aun fiducia siue insipientia vel stu
por sedens vel emotio seu uinculum
arm claudens uel ees L aut ieiunabis
siue claudicans sui claudicatio.
aruz medicus vel medicamen.
h aza gustatrix vel appetens sui gustus,
azbi in datum ul̃ mr̃ta.
h azeb pgens vel ambiens sui pfectio
aut proficiens. : susceptio.
h azuba deserta vel relicta. : ul̃ cisio,
e esse ul̃ uiuere. fuit vel cultores?
h e ipa vel ista siue suscipiens aut :
eber uector vel cultus siue cultus:
h ebreul turpans vel cultor siue in /
ebron pauperis sui patris sensu.

h ebri uector mr̃ vel cultus meus. / tne.
ebron incantans vel incantatio siue g /
ugium aut ultio sempiterna.
h ebronite gurgur vel incantatrices siue
incantationes aut ultiones sempi /
eccetha spe mr̃em excedens
vel ire suscipiens humiliare.
h edai ornatus mei vel uoluptuosus meus.
edo pauus sui vel rectificatoris uite,
h epher fouea vel precipicium.
ere q. e qui excitat. / aut roborat gra.
h ela uallis querele mee vel maledicta m.
elam abiecto ul̃ suppliminare.
h elam oppositi vel oppositi
elam deo gratis vel dõ tonat seu uallis qui
h elbar dei filius vel dis excelsus.
elchal percio vel parcilla, / gratio.
h elcana dei zelus vel dei possessio,
elcheia pars dño ul̃ uendicatꝰ dño.
h elcelse aduocata vel aduocatio.
elise aduocans vel aduocatus,
h elch parcens mihi ul̃ uendicatõ mea,
elchial pars dñi vel uendicatꝰ domino.
h elchiam pars dñi ẽ vel uendicatꝰ dñi ẽ.
eloáa arcum ei vel exaltans eum.
h eloah arcum vel exaltans, / ummare,
eloai arcum mihi vel acutio mea,
h eleaman domini dei mr̃i vel dei gliam.
elech acceptio glie vel acipiens glia.
h elem postes vel scala seu uestibulũ aũ sc /
elesa gestatio vel gestematꝰ. / uous.
h elel excitans vel excitio. : mortis.
ellesmoth gie exaltatio vel acutio vel :
h elech acipiens curam vel suscepcio pa /
elioral vel ascendens / dñs aut robustꝰ
h eli deus meus vel deus mea. / domina
elia deus dñs ul̃ dei dominatio, / eoꝝ.
h eliab dꝰ mr̃s pat̃ dei mr̃ patruus.
elial dꝰ dñi vel dei dñatio siue ascendens /
h eliphal dei mr̃ collectio vel dei mr̃ gratie /
eliphan dei mr̃ faciens vel dei mr̃ gratio.
h eliata deo meo pcm̃s vel dei mr̃ deprecatus.
eliazi dñs meus videns vel dei mr̃ auxili
um vel dei mr̃ fortitudo. : dominus.
h eliezer dꝰ mr̃ patris vel dei mr̃ peculia.
elihel deus mr̃s vel dei mr̃ deus. / altum.
h eliphal deus mr̃s cadens vel dei mr̃ ruina.
eliphalet dꝰ mr̃ dimidium vel dei mei :
h eliphalu dꝰ mr̃ mirabile vel dei mr̃ mira
elihel deus mr̃s dei vel dei mr̃ deus.
h eam deficiens ul̃ fortis eoꝝ siue arietis
elimaidis mr̃ dei L aut robustus.
gestio vel dei mr̃ mistura sufficiens.
h elnotoris deo mõ generatis vel dei mr̃
elienai dei mr̃ fons L generatio.
meus vel dei mr̃ oculus mr̃s. / bundatia.
h elyopoloi arcuum vel solicitus.
elnoieb dei mr̃ oculus vel dei mr̃ solicitudo
sui dei mr̃ arcior aut dei mei deprecatꝰ.
h elisam ad mr̃tulam vel deus salvator.
elisabe dei mr̃ satis vel dei mr̃ defensio.
sui dei mr̃ iuramentum, vel dei mr̃ ha
h elisseus deus mr̃s saluator vel dei mr̃ sal
elul dei mr̃ satis vel dei mr̃ p L cauc.
techo. / iste aut deus meus ipse.
h eliu deus mr̃s vel dñator siue deus mr̃
iuezer dei mr̃ auxilium vel dei mr̃ fort
h elimodan deo natus ul̃ L tudo.
dei naturalis. / aũ p fundatas.
elnathan deo fidelis vel dei requies
h elnathan deo datus vel dei donatio,
eloe deus ul̃ ostia. : timidus.
h elom quinos fortis vel excitatus vel :
elomite exercitum fortitudines ul̃
exercitatu fortitudinibus.
h elaphati deo unus vel dei mr̃ eius sui
dñi speculans aut speculator dei.
elcheche preferens ul̃ plato.
h elcheethon preferens 7c. / ruboris,
elthola tatrum genitum vel acum
h eman pauidans vel pauidatio sui sci
pientis aut fortitudo eorum.
h emelch uallis vel ubilis sui pfluit dñs :
en ecce fontem vel ecce occultum,
h enach gigas vel fortis sui humilis gloria
ens aut humilis gloriosa,
enachim gigantes aut robusti vel

potentes aut humiles gloriantes. / effu
h enan curis mouis vel fons tristicie. / tio.
emmon malis tristicie ul̃ malis infectionis,
h er uigilans vel pellicis siue gloriantis aut /
eram uacue factus vel uacue faciens seu
uacue fecit aut uacue factio. pauoris.
h eramite uacue factus ul̃ uacientes seu
uacue fecerunt aut uacue factiones.
eruditus uigilans vel effusus sui fr̃ meus ul̃
dens aut fr̃s mr̃ mihi, / tes fictionibus.
h eribuza gloriantes in datum vel uigilan
ered uigilium vel gloriantes pauoris.
h eredite uigilantes siue vel gloriantes /
vel gloriosa eorum. / gentes.
erial uigilat dño vel gloriosa domini.
h erite effusi vel uigiles sui pellicis aut gloria
erithophee uacue faciens os precium
vel uacue factio ouis pregentes. eorũ.
h ermageddon gloriantes vel preparatio. vel
gilia unhabitationis. / thematizatio.
emam anathema mouis eorum vel ana
h ei mes anathema mouis vel anathema
ermogenes mouis scelerum. L tristicie.
tatis vel uouens eos in malle. gloriosi.
h ermon anathema mouis. / luceus.
erodai pellis gliam uel gloriosa pel /
h erodiam pellis gloriantes vel pellices.
erodias pellibus gliam vel gloriosa.
h erodian formido ul̃ pauor.
eshelon mia dei vel auxilium mei dei.
h esiu uicinus mr̃s ul̃ uicinitas mea.
eston adium vel amplitudo. / aũ stupis
h ether abiectus vel abiectus seu eleuatus
pplis aut pparatus in pte. / ingratum.
ech uita vel pauor. / aut suscipiens cura.
h ech gloriatꝰ vel gloriatus sui aut eorũ
eches uuax ul̃ pauor seu formidans /
h ehyal pauor cohibens. / spans in deum.
ehi uita mea vel pauor meus. : utudine.
h ia sublimis vel exaltatus :: est gmotio est ai pte
iante sublimes vel exaltati. ẽ ejectatus for:
h ichuieh ipe est duplex deo vel ipe est
ielon ipe ẽ poens vel ipe est faciens sui ipe :
h iemla parcens maledicto vel gmouens sue
thercom possessio ipa L apientem.
vel ingulatus negotiationis. : actus.
h ielana ipe faciens ona vel ipe poens gloria:
ieu ipse uel est. / mmotio / uolutio.
h ieu parcens vel faciens siue gmotus aut g /
ieus gmotus aut gmotio sui ipe est faciens.
h ierehi ipe est fortis vel ipe est auxiliator
siue est separatus sanctificatus. / tificati.
ezerite ipi sunt fortes vel ipi ẽ auxiliatores
vel siue ipi sunt separati aut ipi ẽ sanc
h igal actuatõ exaltata vel exaltationis mi /
uel faciens deo vel gmotio dei, apiens ad
h ia exaltat mihi vel exaltatio mea. / ipse /
ilai exaltatus mihi vel exaltatio mea. / noem:
h immerens ipe nutrians festinantes vel gli /
: gloriosus. / siue sunt aut erit.
h in mistura vel misturatio iniquitatis matu
ri uigilans ul̃ uigilatus ei. / excelsus vel
h ira fratis mei vel uigilans. / uuel excelse.
iram uigilans pplo vel uigilie pp seu mũ /
h ical firatre nrm̃ mus vel fratris mi mihi seu
uigilante sui tollens aut uigilans pla /
uerans gloriosus possessio L nationis.
vel uigilia emulationis. / tator.
h istabl iste aut uecors vel ipe aut deus /
ishuiel ipe nominatus dei vel ipe postulas
h ismoch ipe monte adductus L a deo.
vel ipe est mortis adductio. : stultus.
h ispania accinctio vel expeditio
h ispanienses accincti ul̃ expediti.
ieni gmotiens bina vel pcens duobus,
rzadab ipe fluens dorsi vel ipa torrens :
h irahel ipe fortis deus vel ipa fortitudo dei.
israel uir audiens á dõ vel sumens ex /
auditionem dei, aũ amplexatus,
h oba incantatoꝝ ul̃ incantatio. sui delet /
oldai destruens me vel destruit michi
seu uertens in meum.
h olofernis infirmitatis dissensionis vel
firmitatis uinculum sagittarium. eũ.
omar pplm amaricans. vel amari:
h omers crispans vel manipulus. / iens.
onor labor vel dolor sui laborans aut do /
h oreb mensa vel malla seu temptatus aũ tẽp /
oreb arboꝝ siue siccitas seu coui L tatio.
h oreb ubi ul̃ tra eundi sui L aut solutio.
de foraminibus aut sacrificatis. iumm potui.
orthosiada recte indigens testimonio vel.
h osa spes uel saluatio. : aut sculptura,
ychach sculpens uel sculptus sui sculptor:
h ubim penetrans vel thalamus,
una festinans sibi vel manipulus.
h uri lucifer uel illuminatoꝝ mr̃s.
ul festinans vel gliatoꝝ.
h usam festinans pplo ul̃ gliatoꝝ pplꝰ.
usach festinantes me ul̃ festinatio mea.
h usi festinans mr̃s vel gliatoꝝ meus.

a dominus uel dñator.
Jaalehel incipiens laudare deum uel
Jaalon ylge vel ẽ. L expectatio laudis.
damena extremus in cotu calor vel ex
ma coeuntes vel electio. actor dei.
Jaan respiciens vel videns siue tenens,
aare saltus vel silua. / dumidiator.
Jaa fuit vel dumidium seu dumidians vel /
aha sahel dimidians aut deus vel dimidi:
Jaach expectans tempus vel expectatio pe
ahaziahel auxilium vel au L eatoris.
Jaaziahu auxilium L / eus habitans
domini vel auxiliabitur. / ceata,
aba luctatio vel intelligentia. multum.
Jabel volens vel volens seu siccitas aut ari
abus sapiens vel sapia sui intelligens aut.
Jabir cultus doctrine vel cultus intellectus,
abob pulvis vel lucta siue luctans aut luctatio
abee pulvis vel lucta sui luctans aut luctatio
abima sapiens domino vel malitia eorum,
acebed gla dñi vel ẽ gla seu ẽ gus aut g
acola fortis eius vel gfortans eum. L turtur.
achalia fortis dñs vel fortitudo dñi. / mutans.
achami tribulatio ul̃ tribulatus. ‘ parato.
achami tribulatio uel tribulatus.
acchenen pparans firmitate vel ppatio fir /
oachim pparans vel ppatoꝝ sui pparatus aũ
oachim firmus vel firmitas. / tio gloriis.
oachimite firmus vel firmitates. / trans deo
acob supplantatoꝝ vel supplantatio. / mitis /
acoba supplantans eum vel supplantatio eius,
acobi supplantans festinanter vel supplanta
acon pparans vel ppantatio. vel pparatio dñi.
adonia pp ultio vel pplm ui calceatur seu ppa /
ado sciens testimonium vel expectatio ser
ado sciens doloꝛe cognitio L unctus.
iniquitatis. / aut illuminatio.
aphe expectans lagum vel expectatio discipli
aphe eligens vel eo sui ostendens / L ne.
ophech lanitudo vel dilatio. : aut sufficiens,
aphia ostendens vel apiens siue expectans os:
agaal ppinquitas vel ppinqui. / pietis seu cia
agur aduena vel colonus. ie aut iniquitum.
ahiel expectans dñm vel expectatio dei aut mis
ahiel ascendens vel ascensio seu ascend deus vel
ahelite expectans deum vel L ascensio dei,
expectationes dñi sui incipiens aut erudita q
ahelite ascendens vel ascensiones L ingia,
siue ascendentes deo aũ ascensiones dei.
ahelel unicus deo vel expectatio dei siue postu
lans deum aut postulatio dei. : tio
ahiel unita dei vel expectum dei seu postulas
deum aut respectus in deo. seu illumina:
ahur iugulans vel illuminans aut illuminatus
aurꝝ illuminans vel illuminatio seu iugulie vel
alam expectans humilitatis L illuminate.
expectatoꝝ petitionis. / domini.
alelel expectans dñm vel expectatio uite.
alech expectans pensionem vel expectatio uite:
alon expectans dolore vel expectatio mixta,
am mare vel diel. : cuticie. L tis.
amba mare lasciens vel diel amaricans
ammiu diel plat mr̃i vel maria siue amari
tudines vel amaricationes.
amnin utrius vel dextra sui marmoris ẽ signi.
mne mare vel dextra 7c. : incaptus.
amnel maximus rubi est signum,
amnite utrius dñi vel marmoris ẽ signum,
amnon amaricans sum̃e vel dextera tra :.
amram mare eoꝝ pellucidum vel mare eoꝝ:
amsiph mare rubium vel diel meaptus.

l udalism⁹ laul uel confessio,
udatel gfitentel gfiteantes,
l udal gfitentel gfiteanl. ⁄ eleuatul.
udea confessio gfiteatio,
udel laudantel gfiteantel,
ydoth laudantl ul gfiteanl.
udoth confitentl gfiteans.
umq; incipientl ꝑ principium.
upr̄ unnes sepant ꝑ dn̄l sepatos.
uthul elatul ul elatio, sū ꝑsentl aū tpe
udoth ꝑceptum ul dominatio.

l ãbadon appollion gr̄ce latine exterminantl exterminatos.
l ããbm duth ꝑ inflamantel seu diffusio
ããda flam̄a udicij ℔ aū inflamatō
l ããron ꝑsentl ꝑ m. ℔ uel duffusio udicū
terficientl ⁊ aū solutio eor̄. ℔ us.
ããmal unquital ꝑ ad unquitatem.
l adaton ꝑsentl ꝑ unficientl ꝑ solutaris
abam albuin ꝑ albedo sū candor aut
l abana dealbantl eum ꝑ ℔ candidatō
candidatō eus. ⁄ aut cor̄ filio mō.
abaoth uenientel ul egredientes.
l abech acceptantl ꝑ acceptabilis.
abem candor ꝑ candidum seu cor̄ ego ⁄
l abem deuth ꝑ inflamantel seu deuffio
ab ingrell ꝑ ingrello ℔ aū inflamatō
ul uenientel aut ingredientes.
l abor ingrell ꝑ ingrellio ⁊c.
accedemoma gluttgentl silentium ꝑ glut
l accedemoniel gluttgē ℔ recō sanguinea.
tel silentio ꝑ omn̄l gentel sanguum.
achil mēdl ul li mul est ure.
l achoth gluttgentel ꝑ glutrectio, ⁄ cum.
achum gluttrectio ꝑ ad gluttgendum.
l aecht tpe libum; uur ꝑ tpe lapidoth ꝑ tpa
quasi ol cultui ab ore ei ab olle. filia leene.
abel mdeo ꝑ m deum. ⁘ tpem; uur stul.
l aīl leo ul filij leonl seu tpem; uur aū:
aila leena ꝑ m salutē seu filia leonl aū
l amathara ligniū ꝑ grecio sū ad ligniū ad gr
amazabapteam utq; dehquith me.
l amuhel ē quo est deus ꝑ m q; est benedictio.
audicio sū muoml naturaliꝫ explanata ꝑ
ebj amata ā deomino aū ebj amabil dn̄i.
l audientel fuerē mulomodo aū naturaliꝫ
ꝑtel explantel seu tibus amare dn̄o aū
animiū ebj ꝑ mūe seu ℔ amabilel dn̄i.
phylarchi ebuum aut ꝑcipel multoꝝ
l apiedh fulgor ꝑ fulgur sū ℔ pplozꝫ.
fulgoranl aut fulgoratio. ⁄ uatem.
arma sublimul tal aut glurrectio.
l asa laij ꝑ salutatio sū in salutē aū in sal
asabi ꝑ aut in dn̄o ꝑ in dn̄o spel eus.
l asbenel saij donatj ꝑ salvatoꝝ ā dn̄o.
achulim faball ul malleatoriel.
l azarj adiutj dn̄i ꝑ autentiatj ā dn̄o.
ebama albedo ul candidatio.
l eben candidū ꝑ edificatio.
ebelj oculum ul quasi oc.
l ebna latenl ꝑ cementum. ⁘ iudicium
ebm latentel ul cementa. ⁄ dei.
l ebnitica latatis ul cementatij.
ebona albedo uel candidatio. ⁄ cum.
l echa gena eus ul maxilla eus.
echi gena mea ꝑ maxilla mea.
l echil gena uiri ꝑ maxilla assumpta.
echum gluttgentl ꝑ glutrectio.
l edan flama udicanl ꝑ ecurgens.
edhel flama iudicanl dō ul ecurrentl.
l erdan flama iudicanl ꝑ glutgentl iudi
cemal unquital ꝑ ad unquitatem.
l ẽheche flama iuste ꝑ ecutio panoꝝ.
ebacha ignis ꝑ incendium. ⁄ tus.
l eben panis ꝑ refectio. ⁘ salutationem.
esa salj ut saluatio sū in salutē aū in:
l esem ad nom̄ audicionem iudican
euabech uenientel ꝑ edificantel. i. tre
l eu. i. benedictō. ℔ qui tona oratio.
esedam ad n̄ iudicij ꝑ audicionē iudi
l euabech uenientel ꝑ edificati. ℔ cruel.
eu adatoj sū appolitj siue allumptj aū
l euntes adorti ꝑ appositi ℔ applicatus.
ꝑ allumpti applicati. ⁄ aut ꝑsecutio.
euntel directō ꝑ appositō. ꝑ applicatō

l euuathan plequeus eos ꝑ addictamentū eor̄.
ta talotanl ꝑ talotiosa. i. sina
goga ul actuta. ⁄ seu adhesitatione.
l ibanan albus ꝑ ⁘ candidus aū candidatō.
ibam factura palee ꝑ faciens paleas.
l ibia uenuentel ul intrient. ⁄ ctio eus.
ioma sulcatul ꝑ sulcatio sū ad sulcatōs
l icaonij sulcatel ꝑ ad sulcandum.
ici gluttgentl ꝑ lacinal fundentl ul ꝑ glutt
l icij gluttgentel ꝑ ꝑti sulcatel aut lacinal
fundentel aut aut lacinaꝝ effusionel.
ioma sulcatanl ꝑ sulcatio.
l iomentel sulcatel ul sulcati.
ipi genuū ul edificati. :: iteudinem
l ioua nata ul ꝑ edificatō eus. ⁄ aut utilital
idij nati ul edificantel. ⁄ seruitutil.
l ioda utilis ul ꝑ edificata. : candidatos.
imul cibicen ꝑ candidatj. ⁄ tationis.
l isania nata tempestō ꝑ nata utal tepm
ilisial generanl ꝑ gnatj. ⁄ sio.
l ismaeꝫ gnal ꝑassionem ꝑ gnōnl ꝑa:
ultra gen̄s decoꝝ ꝑ gnal decorem. ⁄ tio.
l israhel utilital angustie ꝑ uti tribulatio.
iostratel surrutal pelūium seu gnal ta ::
l obria alba ꝑ candida sū albor aut candida
abem albꝰ ꝑ candidatj sū albor aū candidatō.
l obutici albi aū candidati sū albedinel ꝑ:
aboni albꝰ ul candidꝰ ꝑ cor̄ m aut cor filio
l odumelin ꝑ declinatio. ℔ meo.
octobar ꝑti ubum ꝑ ꝑti denocinatio.
l odadioth ꝑti sanctꝰ ꝑ ꝑti testificatio.
odadin ꝑti causa ꝑ ꝑti iudicium. ⁄ tem.
l ode gsecutio utilitatel ul gsecuta est utilita
omna latentl candidatj ꝑ latentū candidatio.
l oenuuiū philarchi multaꝝ ebuum ul ꝑti
cipel multoꝝ ꝑplozum. ⁄ dulus.
oth uacantl ꝑ declinantl seu unech aū tpe
l ocham tpe gdutel eos ꝑ tpe unech in eor̄
ocham unechin ul gdulio, seu declinantl eo
uum aut uacantl gratie.
l och umelin eis ꝑ tpa gdulio.
chal tpe eleuanl uel tpe gluttgens.
l ueul eod modo. ⁄ utinam utilis.
uo unech ꝑ declinantl sū utinā natj aut
l uom unechati ꝑ declinantel seu forcipes
ꝑtinet aut unna ꝑficientes.
uod gene ul maxille. ⁝ flatus sui.
l l yza mux ꝑ amigdalū. i. ecce cum ꝑfica:

abehel
ggregauit deus ꝑ ggregatj dei.
ããcha mollicies ꝑ gstractio.
ããchati tracta est uncti ꝑ tractj sunt in
seu uenit ecce aut uenit ꝑcussio.
ããddi mistura sinum ꝑ qm sufficiens ceth
monium meum. ⁄ matul aut seu
ããi ggregatul ꝑ ggregio mea. in ⁄ ritas.
ããla cotul ul infirmitas. ⁘
ããleaph ceruille ꝑ doctrina.
ããlath cotul pedoꝝ ꝑ infirmitas ꝑsonū.
ããlehech laudantl deum ꝑ laudatio dei.
ããlon de fenestra ul ā principio seu glu
ããlon de fenestra ⁊c. ⁄ pplorum eo.
ããma ggregatj ꝑ ei ꝑ ggregatio ꝑti ei.
ããmin ite ggregati ꝑ ei ꝑ ggregationel
ããmad delidium ꝑ delitabilis.
ããnath requiescentl ꝑ requiescio.
ããraꝫa amara ꝑ tomul mā ꝑ ecussione
aaroth fouee ꝑ spelunce. ℔ aut ex ussice.
ããsial bonul dn̄o uel assumptō dn̄i.
ããth delidium ꝑ delitabil. ⁘ gule.
abar mumiū fusetanl ꝑ mumie ui:
abdihel mumꝰ deo ꝑ mumiō dei. ⁄ dei.
obdihelite mumio deo ꝑ mumicionel
ablan mumꝰ ꝑ pregentl sū mumiū aut
acha ingenium ꝑ pulsio. ℔ precō.
achabeꝫ pregentl ꝑ pectio ꝑ ciens ꝑ
achabei pregentel ꝑ pte ℔ ingeniosil.
ctionel ꝑ ingeniosi. ⁄ cedens. aut
achan subacty mū ꝑ mollicies mea.
acedo ecutio ꝑ ecutiali aut aū celsum.
aceden ecutent ꝑ ecussio ꝑ ouens aut aū
acelloth cecꝰ ꝑ ecchie sū ℔ ouentales.
ggregati aū ggregatōl.
acelloth cecꝰ ⁊c.
acenā ecutent dn̄l ul ouentes dn̄i.
acel finis ꝑ diffinitio.

acel sicut ul diffinitio. ⁘ tacubus
acher ouens unca ꝑ antecedens.
achi q. ē ꝑ qua ē sū tpe meus aū
achihel rex mus ℔ regnū mei.
deus ꝑ regnum meum dei. ⁄ tio.
achihenach q. ē donum ꝑ q. ē dona
achur uenundab ul restituet. ꝑ
udens aut dei infirmitate.
achirite uenundabunt ꝑ reth
cuent seu udentel ꝑ de infirmi
achmal humilital ꝑ attactio.
achmachath humil ꝑ attractata
seu tangentl aut unital ebulos.
achosil cupiscentia ꝑ cupiscib
ada mistura ꝑ q. sufficienter ℔ us.
adabal mistura uementē sustol
tentl ꝑ sufficientē uemental plal
adabena a saltu ei ℔ natio.
ꝑ a nemore ei sine saltu eor̄ aū
adal mistura mā ℔ nemul eor̄.
ꝑ quam sufficientē mihi.
adalihel turris mea deus ꝑ defen
sio mā dn̄i mei.
adan gdictio ꝑ habitaclm. seu
mensura domi aul sufficientia gū.
adba tel ꝑ solutio. ⁄ aut iudici
adia mistura dn̄i ꝑ sufficiens dn̄o. um.
adian de ea ꝑ de nubio. sū in eam.
adian ꝑtendens aut diudicanl
seu unquital aut gradiclm.
adiame ꝑtendentel aut diudi
cantel seu unqui aut gtoicente.
edamte eod modo. ⁄ ututel.
adid turris testium ꝑ mistura ser
addun iudicium ꝑ diudicatio.
admenia mistura tulsertum ul qt
sufficienter ex ipsi. ⁄ aū inhabita:
aton gdictō ꝑ habitaclm sū habita
apha speculatoꝝ ꝑ specu ⁘ tes.
latio aut de speculatione.
agal colonia ꝑ tusmigratio. ⁄ eo.
agula tusmigrantl eum ꝑ colonia
agalim colonie ul tusmigrationes.
agena deferens filium sibi ꝑ de
fensio filij eius. ⁄ me deus.
agdal magnitudo ꝑ turris seu ꝑ
mittens aut premunitio.
agdalhel turris dei ꝑ magnificaū
agdalum magnitudo ꝑ turris
seu defendens eoꝝ aū ꝑmunitō
agdalene manifical ꝑ ℔ eorū.
munitij sū turrensis aut defen
sibil. ⁄ deum seu miltū accep ād:
agdalhel turris dei ꝑ magnificus.
agdagad ℔ : aū magnificaū me
turris ꝑrtate ꝑ accinctū ℔ dn̄i.
latrunculum. ⁄ gracie ꝑ poma.
agdol turris ꝑ magnitudo. ⁄ eo.
agdola turris eis ꝑ magnificant eū.
ageda nunciantl ꝑ annunciatio.
agedam fructul dom ꝑ annunciatō
aggredo temptatō ꝑ depdatōe sine
pomoꝝ ei aut fructū tene eo.
agedō ꝑceptantl ꝑ ꝑceptatō sū ocu
ium aut inhabitatio. ⁄ ture.
aged ocna pauoris ꝑ temptatio
agual tangentl ꝑ de tactu ꝑ unle
tributum. aut unctual tributoꝝ.
agod doma ꝑ rectum sū de recto ꝑ
agroꝫ gut ꝑ oe fa. ℔ de domate.
uce. ⁄ ce muquitatis.
agron guttur mozl uel de fau
ahari domul ul ionul ꝑ amaritu
alhelchirum ex dō ℔ do mea.
patre uel ex unta excelsa.
ahuhahel ex unta dō ꝑ q. est do
minul meus. ⁄ resplsione.
aida gdictō ꝑ mistura sufficiens.
auma delidacty eis ꝑ delidium eoꝝ.
alach angel ꝑ nuncius. ⁄ dnm.
alachi angelus meus ꝑ annuncia
alachial angel dn̄i ℔ tio mea.
annunciant dnm. : eorum.
alachim nunciant eis ꝑ angel:
alachid liber ~ regnorum.
alacoth angelꝰ ipse ꝑ annunciat:
alalaei laudatoꝝ meus ꝑ laudatō
mā.

alalehel laudans deum ꝑ laudatio dei.
alaoth angel ul annunciatores.
alabar laudatoꝝ principil ꝑ despector
alatha ultio aut de ℔ angustiaꝝ.
ultione siue despicient aū despectio.
alcha regnum ꝑ principatus.
alchi rex meus ꝑ principant mū. mal.
alchia regnatoꝝ dn̄i ꝑ principat dn̄i.
alchon rex methcie ꝑ principl unq
alchi rex gsciis ꝑ principl sectinatoꝝ
alech unnes ꝑ regnatoꝝ. ⁄ do mā ꝑ.
aleloch angel cunct ꝑ annunciant
aloch principl ꝑ amatoꝝ. ⁄ spicientes
aloch angeli ꝑ annunciatores.
alode plenitudinel adimpleri.
ambre diuidentl ꝑ diuisio. ꝑ clarum
ambrel mare in capite ꝑ mare pel
amoazer delonge ꝑ eō ℔ lucium.
gantil seu alienul aut alienatio.
ammon luc peccunia ꝑ cupiditas
ammona duricie ℔ duricies.
ꝑ cupiditatel uturuꝫ hū spūs est
pariter ⁊ hebreum impetū.
amuchaꝫ elongantl calorem ꝑ alienā
tio ꝑholocaustum. ⁄ holocaustum.
amuchaꝫ. e. o. : uterum aut pa
ri. quid ꝑ quomodo. ⁄ uocal gple
anna q. ē ꝑ ꝑ quū ē tibi. ⁄ tio.
anna donantl ꝑ requiescentl.
anag mūl ꝑ solatō ꝑ facticium ꝑ
anaath mutua ꝑ solatoꝝ seu mutuat:
anaem gsolantl ꝑ gsolatio. : oblm
anath requiel ꝑ sepulcrum. olj::
anaum castra ꝑ tabnacla seu tege
tionis aut gsolationl. :: aū oblue
anasel necital ꝑ obtupescentl sū:
ane nūl ꝑ unnitaut sue gpleut
anehech nūl unte ꝑ ℔ aū gpleto.
nutuantl unta seu gplens pauore
aut pauoril gpleto. ⁄ le.
anu quidnam hoc ē ꝑ qnō est utud.
anzamaroth credentel ꝑ fulcrum
anhul quod lauantl ꝑ qui obuiuol
anue requescentl ꝑ requeunt. ℔ ⁘
aoth curatoꝝ ꝑ curatō. ⁄ bitaclm
aoth choꝝ ꝑ plenitudo. ⁘ fortitudil
aon habitaculum ꝑ hitatō. eoꝝ.
aozim ꝑ habitatoꝝ in dentl ꝑ ha
apla mutuum mū ꝑ precium.
ample mutuel eos ꝑ precio eoꝝ.
arach amara qualitas ꝑ animam tac
tancia seu amare gentes aut anna
ꝑ arogantium. ⁄ do mea.
arar amaricant me ꝑ amaritu
arath amara gellio ꝑ ℔ tonatō.
amaricentium gredentes. ⁄ dnl mād
aranacha mutui mū aduentus ꝑ qm
arach amarum ℔ uenter tri:
temps ꝑ amaritudo pē. : dato.
archaloth quadrige ꝑ quadrigatel.
archꝰ arꝰ ꝑ defricatꝰ. ⁄ blum mā:
arcꝰ amarꝰ ꝑ declinantl sū ē aū la
arcach amara gellio ꝑ impudens
arcochai amare ℔ garrulus.
terens ultricē ꝑ amaru gellō de
arcochel amare gens ℔ uocatoꝝ.
impudentē ꝑ amara gellō impu
arel amare tollens ꝑ ℔ dentes.
amaru plasmatō. : pauoris.
areli accipite ꝑ ā principio.
arech amara ultra ꝑ amaritudo:.
aria illuminata ꝑ illuminatrix.
ꝑ stella maris aut illuminans aū
mare amaꝝ siro ac simone dn̄a
ariboch uel ꝑ ungria ℔ natꝰ.
siue dissentliol aut gdictos.
arimuth bragant ꝑ gnicentl sua
mara mozl ꝑ amaritudo mozl.
arisa acapite ꝑ ā principio seu a
mare tollens aut amara plal
arma amarū onꝰ ꝑ ℔ malo.
amara retentio. ragādō.
aroedach amara ꝑ cretal ꝑ amā
aroioth amara scia ꝑ amaricās
aaron sublimis ℔ dominatio.
ꝑ de excello seu amare ētis aū

aaron sublimis ꝑ de excello seu amare ētis
arsima amare habū ℔ aū amaru ētis.
danl ꝑ amara egrellio. ne dnā ꝑ dnāde.
archa procanl ul ter̄ganl syro ac ſmo
ala honul ꝑ assumptio. ⁄ anl testimoꝝ.
alana oānl eam ꝑ assumptio eius.
alla pond ul allevatio. ⁘ tunnē aū oī.
allada termul ꝑ requirentl sū assumꝰ.
astruphoth vostra meendentia ꝑ de ꝑbula
tione vestrorum. ⁄ fecundatio.
alai hon̄ meum ꝑ assumptio mea.
alaia hoū dn̄o ꝑ assumptō domini.
alai parabola ꝑ proverbium. ⁄ mtio gr̄.
alam iocundatel sū hon̄ domi ꝑ assup
alech principia ꝑ principatoꝝ.
alepha speculatoꝝ ꝑ speculatione.
allephat speculatō ꝑ contemplatio.
alela omul domino ꝑ honul domini.
allena pstat ul signum seu fecundantl ꝑ
alera erudito ul disciplina. ⁄ negligat
alerati eruditi ꝑ disciplinati. ⁄ uanum.
alerecha ubanl ꝑ achenl seu ubatio aū
allerephor speculē ul refugia sū munitio
nel aut predones. ⁄ contemplatoꝝ.
alepha speculatio ꝑ contemplatio sū de spe
culatione aut contemplatione
alephat gremplans temps ꝑ speculans
alephe speculatō ꝑ contemplatio. pceri.
alia honul dn̄o ꝑ assumptō domini.
alloch proverbia uel parabole. ⁘ sephu
alima qrandi ꝑ exaudi. ⁄ uiaus.
alimana audito deus ꝑ exaudientl gratiā.
alob honul sui ꝑ assumptō saluatis.
alobu speculanl dnm ꝑ assumptō dn̄i.
alrecha negligal uanum ꝑ actio libato.
alrephoth speculantl sū munitiones ꝑ
alsela omul impium ꝑ assumptō inqui
acha donantl ꝑ donatio, siue ℔ cruis.
alhalaim gluminantl eos ꝑ ꝑfecto eoꝝ.
achama matul ꝑ donatio, aū donatōs.
acha donantl ꝑ donatj seu donatoꝝ dom.
achana donanl ei ul donatio eius.
achamai donum eius sū ꝑ donatō ei mā.
achamia donantl dn̄o ꝑ donatio domini.
achamia donatj dominj eis ꝑ donatō dn̄i eoꝝ.
achamice donatoꝝ ꝑ donati seu donatore
doroꝝ aut donatoꝝ ꝑ gratium.
acharil gplura ꝑ gplurō seu gplurj aut
achar donantl pcm ꝑ dona. ℔ gplurime.
tio pei tpis. ⁘ tationi dominū.
achata donantl pcm ei ꝑ donatō qui ei.
achanal donatj ā dn̄o ꝑ donū dominū alij.
achea dulcis saturital ꝑ dulcedo saturitas.
achecha donantl ei ꝑ donatio eius. ⁄ dnis.
achil donatoꝝ sedilij ꝑ donum festiua
achama donatoꝝ gr̄e dn̄i ꝑ donantl do
achal donatj dominū ꝑ donatō dn̄i ꝑ
uida. l. in cuj loco positus est.
achymaan donum dn̄i ē ꝑ donatj dn̄i ē.
achlam consumantl eos. ⁄ dominans.
achabil ꝑsecutō ꝑ uga descendens.
achcach hj nomi ꝑ dispensator.
achal donum cono undigentl ꝑ donatoꝝ
achulalē mortem mul ꝑ mortis emissio.
sū mortiul interrogatoꝝ aū mortis ē
achulale. i. mortē ℔ ꝑ interrogauit
misit ꝑ mortis emissio sū mortis ē aut
mortis interrogauit. aū ꝑ ē hic ds ē dēr.
auel uuient dō ꝑ uuient ds seu uita di
aumam q. ē delonge ꝑ de uita alienatj.
aza ex hoc ul ecutis. ⁄ appellauit.
azath zodion ꝑ machemach. xu. signa
azia ex hoc dn̄l ꝑ ecutio ꝑ mutatio est.
azioth ex hj ꝑ ecutio ꝑ cussio.
azuoch umela ꝑ discipline seu successi
ones aut excelsiones. ⁘ motiom.
ecedem ab ecordio ꝑ gena orientem.
echia ꝑcussi dn̄o ꝑ ꝑcussio domini.
echmal humilital ꝑ attractio.
echne valit quelus ꝑ uenundatul q:
echomoth fulgure ꝑ suppositiones.
echoia uenundatul ꝑ uenundatio.
echuranie uenundati ꝑ uenundatiel.
edaeb farnel antiqua ꝑ aquarum.
edalba farnel antiqua ꝑ farnel aqrū ei.
adebena honꝰ ꝑ ponda sū tpīe aū de pon
edare in lus ē ꝑ aqueū siue ℔ fibul.

ad uanitat l' laudatio.
Oal tabnaclm l' mhabita
ali tabnaclm me l' tio.
Oam ue pp ur l' um.
ulanens. ⁊ dilectio. ⁊ l' icatio.
Oab spanl' amplexanl' sũ dilect aut
bada seruul' dnm l' siuenl' dño.
Obach magul' l' phtomilla. sũ mgata
bare siul' aut stul' l' siul' afranl'.
Obial siuens dño l' siuicum dñi.
beo seruitur l' seruitor.
Otedrom siuenl' rufo l' siuenl' cre l'
seruenl' fuluo aũ sul' sanguenl'.
beor sul' dnm l' siuenl' dño.
Overhel seruul' dei l' deo seruens.
boch phtonel ul' magi siue lagene
grantel' l' agenar grantonas.
Oech diligenl' l' p sptual' l' dilectõ
dol tenenl' ystatõ l' l' plectatio.
l' apphendenl' tabnaclm. ⁊ gstri.
Ochozat tenenl' magrm l' retentõ ma
chozach retentio l' apphensio.
Ochozal retinenl' dnm l' apphensio
ram tenenl' l' apphẽ l' dnm.
aut retentio sũ apphensum.
Odarta mlsura ul' mensuratio.
deua siul' dñi l' tstificans dnm.
Owsi mensil' me l' mlsura mea.
dura mlsura magrũ l' tstificans
epha mlsura l' l' magrm.
elmdens seu estul' aut estuatio.
Oephi mlsura dum modiorum l'
uel modi mensurati. ⁊ tllsimũ.
ephr diligenl' l' plectans siue
dilectõ aut plectatio.
Opha effusio l' estuatio. ⁊ eorum.
phal nebula l' oscuratõ. ⁊ uolatil'.
sũ oscurat aut nebulosus.
Opham chalam eor l' martuma:
phar uolanl' l' uolat l' uolantel' aũ
Opharanuum obrizum l' aurũ pu
phaz e.o. ⁊ l' nebulosus.
Ophel nebula l' oscuratõ sũ oscurat
pher ignominia l' ignominiosus.
Ophrnfirmul' l' ignominiosus.
phim tabnacla mã l' ystatiõel mee.
Ophir infirmanl' l' infirmital' l' urri
tum aut ebulosum. ⁊ aũ coactua
phin dscalciatul' l' infirma. to.
Ophia uolanl' l' chalam. ⁊ eorum.
g ogregant l' coactuanl' sũ absqa
ga nobil' l' gliol sũ absqdens eum
aut coactuanl' eum. ⁊ dnl' utute.
hia ipe cognoũ l' cognoscendul.
Oiada ipe cognoũ utute l' cognoũ
holu tabnaclm l' mhabitatio.
Ola infirmanl' eol' l' infirmital' el'
lam infirmanl' eol' l' infirmital':
Oiam selin seli. l' emital' sũ anno uibi
leul' aut annul' remissionis.
Oda deferenl' l' dscẽdens seu destruc
tio aut dutticlm. ⁊ gratie.
Oiai destruens me l' dscernens m
sũ dutticlm meũ aut dscretõ mã
ram dscẽnens dnm l' dutticlm ⁊
Oinfirmital' l' precio. ⁊ pcul'.
hab infirmanl' patrem l' precõ:
Oipa dolens l' parturiens.
limpiadis dolor tstium l' pcipal'
Oloferni infirmital' l' sũtute.
dscessionul' l' infirmanl' utrusũ sa
mar pplm amaricat l' gnatum.
l' pplm amaricanl. ⁊ aml' gratia.
Omer cpanl' me l' manipul' mal'.
mon cpanl' magistrum meum
ul' manipul' magri mei.
Oi dolor l' meor
l' iniquital' l' mutilitas.
Oi mulsitatõ l' murmuratio.
na meor eius l' dolor eius.
Ona mmul' ei aut iniquital' eor.
na mã manl' l' mãnatõ eorum.
Onam meor pp l' mor eorum.
nam murl' pp iniquital' eorũ.
Onam murmur pp l' mulsitatõ eor.
nã meor dom l' dolor gratie.
Onam murmuranl' dno l' mm ⁊
nelimul' decorul' l' tgredens.
Oneliphor tgredens tuteris.

Oni meorenl' michi ul' dolor meus.
ni murml' mi l' iniquital' mea.
Oni murmr mim l' mulsitatio mea.
mm dolore gmoch l' more req̃leel'.
Omm murmre gmoch l' mulsitatõ q
nual' menl' dño l' dolor. l' elcens.
Onal' mgt dño l' m l' dnm.
utul' dnl'. ⁊ manl' l' dolor mutil' aũ:
nual' murmuranl' dño l' mulsitatio
no menl' eũ l' dolor eo. l' dñi.
Ono murtl' ei l' iniquital' eius.
no murmr manl' ei. ⁊ menl' iniqtate.
Ono murmr ulsitatul' l' mulsitatõ m.
La tabnaclm l' habitatõ. tabnaclm
Olla tabnaculum l' mhabitatio. inm.
uitabnaclm meũ l' mhabitatõ mã.
Oiab tabnaclm meum m ea l' ipã t
libanna tabnacli altitudo l' ystaclm
meum maligno. ⁊ dnm.
Onalon l' dolor sũ dolens aut laborel'
tam uidens eos l' fortitudo eorum.
Oial fortitudo dnm aut uidens
r fortm l' magnia. ⁊ aut gphensio.
Or fonl' l' um siue pell' aut tuciũ?
ram gcipiens l' opiendens sũ gceptõ.!
Otam mons pp l' um eorum.
tam pelpl' ppli uel fortm eorum.
Otam magn pp l' magnia pplorum.
tehath exumanl' l' exumatio.
Othati exumal' l' m exumatio mea.
thathanth longa arona l' longitu
Otharon l' electal' sũ so. l' o crone.
litudo. ⁊ gnanutal' l' dnctiuus.
teb ardor l' malla siue tempans aũ
Otem dolor l' magnia. l' temptatio.
teth longanimul' l' dutul' seu lon
Otpha cuje ei aũ supemines ei.
ti luje mã l' mons meul'. :: tium.
Oti pel' mea l' fortm meum.
ti urlscens m l' magnia mea.
Oti gigans l' excelsus. ⁊ tiens.
ti quoquens l' excludens. ⁊ fricatr.
Oti apphendens me l' apphensio mã.
tim gigantel' l' excelsi. ⁊ nel mee.
Otim apphendentel' me l' apphensio
tma anathema l' anathematizatio.
Otiam tum ub l' illuminatio mã.
tiam tum gte l' illuminatio dona
Owm mons mutil' l' fortm tticie.
wm pel' mq l' ua murmanum.
Owm tum mons l' dolor mulsitatõ.
wnute montel' mutel' l' fortm t.!
Ownute pellel' mq l' dolorel' mulsitã ::
wnute lumma m orul' l' magnie mm
Ornam mm m orul' eor. l' anum.
l' magnia iniqtul' eor. ⁊ dnm.
rchostada recte idigenl' testimonio l'
lum potium tstificatiom. ⁊ nia.
Osa spel' ul' saluatio. ⁊ me l' fortitudo mã.
tas spel' mea l' saluatio mea.
Oanal' spanl' in dnmo l' saluatõ ⁊
sanna saluar saluifica mol' l' saluatõ:
Ose spel' l' saluator. ⁊ temptalis.
see spanl' in dño l' saluatio dnm.
Ochan temp eul' l' designatõ eorum.
chei signum meum l' tempalital' mã.
Ocio dolor eul' l' gtlanl' eum.
chir pem ungulanl' l' signum gpale.
Ochui stanl' pes l' stato tempans.
chola signum labor l' designatõ.!
Ochola eo m. ⁊ uel uoluptarie.
chomihel signum dei l' gndenl' deo.
Ochothan signanl' eol' l' signatio eorũ.
x uoleuter:: ⁊ tuido.
Oza udens l' robustus sũ ulio aũ for
Ozai fortis meus l' robur meum. seu uidẽs
Ozam udens eol' l' fortitudo eorum.
Ozan udens eorum l' fortitudo gte.
Ozamoch qi signum l' fortis deligratio.
Ozazm fortis ductor l' udens oliuam.
zen udens fortem l' fortis oes.
Ozenlam udens fortẽ pncipis l' fortis
tgr udens lucta l' l' cert angtiam.
Ozi udens l' robs l' robustus.
aul seu ulio dominu. ⁊ dominu.
Ozial udens dominum l' fortitudo
Oziah ulio dñi e l' fortitudo dñi est.
ziph gmmanl' l' gmmatio.
Oziuel udens deum l' fortitudo dei.

Ozu auril mã l' auditul meul'.
zmute auriel mee l' auditores mi.
Ochomel responsi l' dei reuelatio.

aphum
redemenl' cadentem l' redepto
L alestina ore l' cadentium.
gtula l' ore gurgitenl' siue os l' malleatorl'
aut ous conculio. ⁊ ore grundentel' sũ ora:
l' alestinu ore gtuli l' pcione cadentel' l'
: malleator aut ous gtuliones. ⁊ tul'.
lamuram ore grundenl' l' os malleato
L amphua gũlio a truna l' duulsoe
L anareol' ub ee. l' cadentes.
elesie l' liber ecclĩasticus.
araphyaftyel' garrul' uel grector.
L ararasceue cena pura l' pparatio.
arion dscoopt l' duscoopiens.
L armena duudenl' plenitudinel' dnm
archia pfecte duudel' l' sio plenitudil'.
uel pfecta consilio. :: udentium.
L archi pfecte duudentel' l' pfecto di::
alcha tũsul' l' cũgressio. ⁊ tum.
L archiaa separatio l' separatrix. ⁊ motiõis.
athmol separatio hostil' l' separatõ patpa
L arroba udens eum l' dissolutio eius.
achiocal. spera l' dissoluens. ⁊ ferual
L atara separatrix l' separatio. ⁊ eorum.
aulg os tulit l' ol eor. seu electrum mta
bile aur electionis mirabilium.
L haram phecy l' onag sũ frugiferel' aut
eduon temptatõ mouens l' dissecatõ g
L elusium ol' malleatorl' l' ol' malleatorul'
emthacheuel' .y. lib' moysi. l' y. lib' mo
L etgamũ dissecans uallẽ l' sayci.
l' dundenl' comua eorum.
etgen deuotanl' l' uocago.
Ł tcol' sacer absolutor l' repositõ mue tãta.
erida repcatr dilect l' reptatio amabilis.
L ercudũ incisul' ul' melio. ⁊ aũ dsoluel'.
ecune sacul' l' repositio. : tata cuctatrl'.
Ł sida temptans l' tata sua.
erse temptatr l' tata sua dilluentes.
L etsibol' temptatõ cuctatum l' dsoluel':
etrul' agnoscens l' dscalceatus l' agnus ⁊
L ignei cognati dño l' dnm cognoscentel'.
ila ol' malleatorl' l' ocul' grulio.
L ilatul' ole gurgitenl' l' ol' malleatorul'.
ire l' dsoluens l' dsolutul'. ⁊ gnotionul'.
L isdra agnata dño l' cognatõ dñi.
itheum fidele ul' fidelitas.
L itsca cognita l' cognoscens. : eorum.
itscilla cognoscens dnm l' agnatio dominj.
L itsch agnatul' l' cognoscens. ⁊ nationem.
hsrael os omne ul' ol' omnium. ⁊ tam re
L oblul' tabnaclm l' mhabitatio. ⁊ ducis
ollachi ore gurgitenl' l' ol' malleatorul'.
L onr melmant l' melmatõ. ⁊ gatio.
onrul' declmanl' gcilium l' declmanl' fesu
L onrul' dura duulsio l' duudens durities:
olcdom cognoscens uenatione l' cognatio.
L rob fruct gful' l' fructuũ ignominia.
rcol' fructus l' congregant l' fructuũ ogre
L tholome ad mlsurã deducens l' ad mlsu. ⁊
tholomai ad mluram deducens l' ad ml
suram reducta. :: l' ad mensuram
L tholomaiel eo õ. ⁊ reducentes.
tholomaidensel' ad mluram reducti:
L ublul' tabnaclm l' mhabitatio. ⁊ lis.
udens indutr gscilio l' indumtũ gsci
L utrel' declmanl' l' declmatio.
uchphatel' ol' melmanl' l' ocul' melmatõ
sũ ol' melmanl' ad dissecand l' dscant
ad ol' melmatrouo).

Ł aab famel l' impetus.
Ł aabla tata l' dilata sũ latitu
do aut dilatio. si e mab p
am mediam lutũam sẽ batur
famem significat. si p hẽ impetũ sũ p
latitudinẽ l' dilatõm ỹ ar euen. Ł accen
tum lutarum pũ sũ centum ubi mtam ua
ral' significatõs nota gmutẽ. ⁊ in tum
dũsa uertantur. ⁊ aũ dilatõ eo.
Ł aaba famel eo l' impeto eo sũ dilatatul' eũ
aabia impeto dñi l' famelico domino l'
duudicens dnm aut duudicatõ dñi.
Ł aabach bucca l' maxilla seu bucce aut
aam ultũ l' ulsio sũ to. l' maxille.

murmum aut musicatio. ⁊ tecia.
Ł aama udens eum l' conturbans eo.
sũ multũ ei aut musicatio eius.
aamal multum dño l' ocnilio dñi.
seu uidens dnm aut conturbũ dñi.
Ł aamul' malicia tinee l' malicia de
tinea sũ monũ lecy aut monachul' le
Ł aason cuctor l' placentia sũ gremplato
aut gsumatio. : udicum. ⁊ rũ.
Ł aatha magi pci l' magratõ cumpalis.
alba multa l' magna sũ udicans aũ:
Ł albaam multitudo pp l' magnitudo
eorum sũ udicans pplor aũ udicũ ppo.
abai multũ m l' magnitudo mã l' udi
cans me aut udicium meum.
Ł albach multum tpal' l' gnde pcm siue
udicans temp aut udicium pccr.
albi doctor l' magr seu docens me aut
Ł amuch doctina mul. l' magr meus.
tcudimul' l' magnificum udicantes.
albai multa hec l' multitudo ista seu
multũ m l' multitudo mea. ⁊ tscudiel.
Ł albach multũ l' multa sũ multitudo aũ
abuiag principel' l' diuitor edentium.
Ł alcom doctor l' magr seu docens me aũ
alboch gnde signum l' l' magr meus.
multũ tendens sũ udicans aut tendel
sũ udicium aut tendentium. ⁊ eor.
Ł abl acel multa oleo l' principal' deoscũl.
abl oul' principal' eunuch l' magr eum.
Ł abarel multum alieni l' gnde discen
acha uana l' uanitas sũ absqs l' sio.
debro aũ signũ e sublimationis.
Ł acab gena l' quadrigata seu ulso aũ al
achal' ctus l' decisum fe. l' censio.
renl' seu rel' aut negotiatio.
Ł achel oul' l' ulsio seu uidens dñi aũ
uidens principum. ⁊ nre aut tapa
achi suba ul' pecunia. ⁊ ti eorum.
Ł acdl uidens me l' fortitudo mea. ⁊ uidi
apha sanitas l' medicina dei. ul.
Ł aphael sanans deo l' medicina dei.
aphaia sanans dño l' medicina dñi.
Ł aphaim gigantel' l' medici sũ factura
aphao sanans eum l' medicina eius.
Ł aphaza sana ulsio l' medicina fortis:
aphael defens l' medicus l' uolucrel' aũ
Ł aphraim sanitas for. l' curs oris.
tium l' sanitas iudicis seu uicosi for
aul' aut dissolutio forcium. upe ppta
tem lingue hyre mtr remisse mam
l' remissio manium. ⁊ iniquitatis.
aphion medicina doloris l' repatio.
Ł aphon eo õ. ⁊ medicina. ⁊ brutr.
aphu tempatõ l' dsolutõ sũ sanitas aũ
Ł agal rel' l' negociator leuitis aut deor
agan pascens l' egrans. l' um ferens.
Ł agel pabulum l' egritudo. ⁊ eius.
agon yemel' l' pabulum eius deus.
Ł aphaia pastor dñi l' egrotans dño l'
pascens dnm aut pabulũ eius dñi.
echelaia eo õ. ⁊ pascens dñi aũ pabũ.
Ł ahuel pastor dñi l' egrotans dño sũ
am excelly l' excaltatio sũ conturbans
Ł omale sublimis. l' aut exaltatio.
tal' l' excaltatõ sũ conturbũ aut exalta.
emalia excelsus dño l' conturbans dñi.
seu excelly laborans aut exaltatõ ta
Ł amasse pabulum ul' l' horans.
tinea l' malicia tinee aut malicia
amach excelsum sig l' l' detinea.
l' exaltata pea seu morte uid aut mor
Ł amacha eo mode. l' tis ulsio.
amacham excelsum signum pp l'
exaltatõ pp eorum. l' monte uid' el
aut ulsio mortis eorum.
Ł amachaim excelsa duo l' excelsa
bma l' duo sublimia el' aũ duo exalta
ta Ł duo bma sublimia sunt due l'
bregie. l. a clatõrat rũ elchana fu
isse leg de tribu ephraim q pz el de
tribu leu sũ rmr de tribu iuda. q no
in eo q cultum uidel; unde yroe ca
leph que gstat exisse de tribu illa.
Ł amachleeth excelsum signi gene l'
elevatõ maxille. ⁊ particula.
omachite excelsa uidentes.
Ł ameleche excelsa porro l' exaltata ⁊
ameleth excelsum l' exaltata tensio.

Ł awn glumatio magrũ l' cursus magri.
awuntel' currens l' magr l' glumatõ magrio.
Ł awuntr currentes l' magistri l' glumatr
alai mpis dñi l' uarietas. l' magtus
Ł alachaim uarietas bi. l' omnium.
tia l' unquital' eorum. ⁊ pascens dñi
alum uarians eos l' unquital' eorum.
Ł achamin sobrius l' unipul' seu ulsio glu
matia aut ulsio ul' glumatõ. fer ij ligni
unipis ignẽ multo tpre gluate tra ur
si prima ex eis eme coepta fuit ulq ad
annũ igta pourauet. ⁊ aũ pablim el dñi.
Abuhel pastor dñi l' egrotans dño sũ
Ł agial sec dño ul' truffies dñi um.
agon mtfies l' sacratus. ⁊ udicium.
agon eo m. ⁊ sũ udex mũ l' udicũ me
enial' magr dñi l' dilatatõ domini.
Ł elba multa l' magna sũ udicans aut
elbai multum m l' magnitudo mea. ⁊
Ł ebe qre ul' quatuor sũ ordinat aũ or
ebee eo modo. l' denarius.
Ł ebeca pacia l' multum accepit.
ebla grumsum l' multitudo.
Ł eblata multa sũ l' multũ ulte sũ multi
gmsit aut multũ grumsum tumus.
ebimach gnatus l' ingemoys l' ordinis
Ł echa molle l' delicatus l' tapecullio.
siue molliciel' aut detentatio.
echab gedens l' excelsus seu molle pater
Ł echabue goe l' aut amaritudo pal.
tentel' l' excelsi seu deũ plibus aut deue
trime patrum. ⁊ e aut uacue fue
echath molliciẽ ul' sublimital'. tio.
echen pictura l' uarietal' seu uacue fe
cima tempatõ l' malicia q̃mpiam l'
Ł esa cuncta l' tirenum. l' cohibitio.
siue tecta culum. ⁊ tura.
epha factura l' ecclesel' aut mundi fac
Ł egalim pedel' l' ambulatõ sũ ire aũ ctũa.
egũ eius l' refectio sũ pascens eos aũ pas
Ł egma temptatõ l' l' chma eorum.
malicia quempiam. ⁊ tyehlu.
egom me ul' ambulatio.
Ł ei pastor meus ul' pabulum meum.
egma excelsa ul' udens aliquid.
Ł empha excelsa erectans l' exaltatio
eminon sublimis l' exaltata seu ma
lum principium aut malũ gnatum.
Ł emophar el' duudens ecce
l' dissipans l' ggregatr. one.
emoth udens mor. tem l' ulsio
Ł ena magr abla. l' mortis.
dtul' l' magnum pulcritudinis.
el cap uel pacia. ⁊ aut pacientia pa
Ł esa cap ul' pacions eum. ⁊ uoris.
elath impietal' l' iniquitas.
Ł elatham impis eis ul' iniquital' eor.
elech iniquital' in ture seu capite.
Ł elen cap fortul' l' pacia occulti. : mal.
elech impietal' l' iniquital' seu cap ture
Ł elpha curens l' uelox seu ciens l' celo:
elia cap dñi l' pacions dñi. ⁊ sctificata.
echima sonus l' unipul' seu uidens q
sturnate aũ ulsio gsumatõ. ⁊ tio mã.
eu pascens ul' pastor seu pau me aũ pa
Ł eũ pascens eum l' pabulum eorum
exer magri ulsa fortia l' magno ulsa:
Ł iba multa l' magna sũ udicans aũ udi
ibai multum m l' magnus l' cum.
tudo mea sũ udex meus aũ udicũ
Ł ipha udens bona tpis l' meum.
l' udens bucella ure. ⁊ nutatis.
Ł ith querel' l' bon seu lucũ aũ inquisitio
tpbech udens bona pauoris l' udens bu
cellam ure. ⁊ aut fortis suscepcio.
Ł o magr l' magrum. ⁊ ul' udens udicũ.
oaga magr med tunis l' magri locutõ
Ł oboam impes ul' latitudo. :: truel'.
obooch. plarẽ. ⁊ do aũ ulsio fortitudis.
Ł ode udens l' fortis seu ulsionis fortitu
odihe udens uerum l' udens assentat :-
odim parruul' udiciens l' ulsio udicis pa:
odium ulsio l' delensio seu dilligens aut
Ł odis udentes l' seu dilex l' dilectorum.
dentel' aũ dilligentes l' aũ dilectio.
odoes fortẽ duris l' udens ingredinẽ.
Ł ogal decorum fluens l' magr tticie.
ogel decurs sũ fluens l' negotiatõ tticie.
Ł ogelum decorum fluens eo l' negotiatõ

ephec iudicium vl iudicatio. :- eol
ephes speculator vl egrediens. aũ cẽp
eph speculator ul' unipes. tacũ eor.
ephma aq̃lo vl aquilonaris seu cẽpal :-
ephon egrediens seu egredẽ ol mo
ris aut egredientes ol' officie. :- rel.
ephon specla vl aquilo seu speculũ aũ
ephonite specula vl L archanũ.
arcanum seu aquilonel aũ speculato :-
ephor aiul ei9 vl speculans eum seu
placens adhel aũ adhelio placeut.
epran placens signum vl adherens.
ephan speculator tumul' l' archanũ
ephu speculũ vl spi L tensionis.
culator seu bulel aut ultpel. ifacie.
ephutan atẽns nauel vl actio nauũ
seu adumbrãt ultricia aũ umbrackin..
egur callid9 ul' minoratus. idiana.
egim spine vl bulus seu pungẽs eos
aut punctos eor. — alis.
egon locutio murmurans vl loq̃la mu
egor minor vl pusilla seu calens aũ m
egur eo nũ masculino genie.
ehur hyrcus vl yrsutus seu hispidus aũ
ehun hispida vl utlum: L pilosus.
ehym exitus vl exeuntes. : seu ortus
ela pecus vl umbra vl ruina aũ pilosa.
eilam seu uinuens aũ dumosus el.
ela semp in finem vl sempitn aũ in
elachi tollens sm vl cẽp L sempitnũ.
tacũ ambulans. : mutuens aũ um
ella pecus vl umbr ei9. bula eor.
allan pecus mea vl umbraculũ meum.
allaua pecus dnm vl umbrackin dni.
allaute pecuues vl sempitnũ seu di:
elam mihi vl lacu a tacere nõ a lan
dam pecus vl sempitna L tudine.
vl obumbrans eos aũ dimissio eor.
elcha tumul' vl appago seu paci suspirus
vl pacifico erubescens. :- filiorum.
elebim pecuus filios vl umbraculum :-
elech pecuus vl dimittens vl umbraculũ
ellem pacificus vl L aũ sempitnũ.
pacatus seu pacificans aut pacificatus.
elletmute pacifica vl pacificatu seu pa
cificantes aut pacificationes
elemau reddens dño eius. — mun.
elemal redens dño vl redemptio do
elem temptatus vl specienes distinc
tione vl cũsimilitudo respicientes tẽpta
ales pecus vl pacificans. L tacem.
elechai fructus multans vl pecus de
uorantes. : advocatus seu tollens :-
eleus egrediens advocatus vl exiens:
: semetipsos aut mimos expientium.
eleutia exiens advocatio vl exitus adu
seu tollens semp tpam L cationis.
aũ timens expientium. — dimissio.
elim ul' pecus vl tollens seu auxilio aũ
elma sensus vl profecto. vl' unus umbr
elmau sensus mei vl profecto mea. elm.
elmon pax vl sensus seu foetal imago :-
ellum pacificus vl pacificatus seu paci
ficans aut pacificatio. mola mudus.
em audiens vl notatus vl cũ famosis aũ fa
emmaã nom audituũ eius vl famosa ex
audituũ eius. = auditio dni. : tio.
emaia nom̃ auditũ dño vl famosa ex
emanoch ñ humile vl ñ humiliatus
seu ñ auditũ aũ notata auditio.
emaruch ñ qsile vl auditũ bonitatis.
emach ñ spiale vl exaudituũ pcoris.
emachei nominati pcũ vl ex vl exaudi
emdahe ñ sciens vl ñ L ti spialit.
auditũ seu notis auditũ vl notis scia.
eme audiens vl auditũ seu ñ aũ nota.
emeher ñ fortis vl exaudituũ pueri.
emeab ñ pditionis vl ú pditũ seu ñ
aud utilis aũ ide exaudituũ. :- adiene.
emegar i adiena vl i colonus vl auditũ :-
emei audi me aũ auditũ mea.
emeiaf audiens dnm.
emeiliei notatum vl exauditor mei.
emel sol vl rotulus q̃libet ñ in hebre
is uoluminib9 qi sit latinum sit ad si
militudinem uũ similiter dnm ipa tpa
la quasi similatra.

emethal rotulus dni vl sol dominicus.
emmer ñ amarus vl exauditũ amarica
emerial qui nichil9 dnõ vl ei9 L tionis.
rodia domini. = emetum vl ñ magis.
emetom nepiel rotulus vl scia multa m
rotenitib aũ audiens magistrũ utile.
emel sol vl foul sol' seu mandatũ hu
mile aũ mandatũ humiliatus. : mia.
emi ñ auditũ in vl famosa exauditũ :
emuta ñ meũ secũ vl ñ mim auditũ
vl ñ mim auditio aũ ñ mim scia.
emudae nota mea scita vl nota mea au
dita seu notum mihi audiens vl
notum mihi scie. :- aũ scia melta.
emur nepos vl melius seu tũ spinosa :-
emuramoch ñ mortuũ vl auditio mei
emuna notarius vl exaudibil. L tus.
emul seu blasphem9 vl blasphemia.
emoch nota vl auditus seu ñ sig aut
exaudita exilio. vl famose auditũ
emram audiens ñ excelsum vl famo
sa auditio. exaltatio mea. exaltatio
emramme audientes nota excelsa :
emri ñ lasciviens vl L nium.
audiens amarũ. :- aũ usionis eius.
emroth ñ ei9 vl auditũ eius seu dolus aud.
emromnarũ ñ amare afficiens vl au
diens amarũ mortis seu custos ama
ri mortis. - tio mea. - tacitus ei9.
emsau audiens ñ salual vl famosa auditio
ens hic sol meus vl illumina - salutis.
en dentes vl habundantia seu ñ multi9
aut amphora temptationis. :- amfora tẽp
ena tollens vl angtia ei9 vl ñ multi9 ei9 aũ :-
ema uoluntas vl mandatum seu uolũ
tas mandati aut mandatũ uoluntatis.
enaab uoluntas pũl vl man L ei9.
datus patiũ seu uoluntas mandati pat
ni aũ mandatũ uoluntatis pacis.
emaãr fercis vl ferox eor. lii exercitio
dentium aut dentis uacue facto.
enon nomen videns vl custos nominis
ema dentes movetes vl anfora tẽptatõ
olph sol mis vl illumina L nis gnote.
eon calor vl calus L tio mea.
seu ginen mundi. : temptationis.
eon tẽptatõ vl asolescens vl attuto mutil'
seu ginẽ temptantium aũ gminatõ :
eor calens vl parvul9 seu minor aut mi
eorum nunciat eos vl cellatores L diam.
eraphm aranz vl incen L eorum.
durum seu ardentes aũ incendentes.
erau pcepsi dominum vl angustians dnm.
erebual eo oi. —: angustiatus.
ereser pncepsi pncipũ vl angtians pri
erma unct9 vl unctio seu —. L cepes.
esa temptatus vl firmam9 lii longeuus aut
esachman9 bilis seu manu L egrediens.
sacci aut sacci billium. = fleationis.
esau egrediens mihi vl longeuitas mea vl firma
cus mea aut temptatio mea. = tus.
esamon temptatio urgens vl egressio aque
esam temptatio tonti vl egressio ignorancie.
esbam tribulatio uenies vl tribulatus ei9.
esbalar tribulator vl tribulat9 seu tribulans
esima egressio tribulatio vl L hesitica
vl egressium est os officie. L tionis.
esch ponens vl polit9. i. ei9 incensi hii po
situr aut tesaurectio. - gũ mei.
esch semẽ vl gmẽ. seu ginen aut poclim.
echar poclim suscitans vl gmẽ ungulie.
echu spine vl gmina seu punctiones.
echrai seminans magis nis vl resurrio ma
echchum spine vl gmina seu punctiones.
echu exactor nis vl ablgtio mea seu diuite
ũ aut deuclim meum. = diuitiarum.
echur ablgtor9 vl diuites seu ablgtio vl.
ecma loquens vl tractatum seu multa cla
mans aut tabernaclm. = mantes.
ecne loquens vl tractatus seu multa cla
ecna multa vl historiam ipm.
thephan9 corona vl nomina aia seu m
dicans vl ostendens aut speculator vir. :- locutor
eps regula vl coronat9 seu speculans vl :-
ephana corona vl nomina virũ vl audiens
uolans aut speculatrix.
ia dominatio vl indigentes seu indigẽtia ei9.

ias dominatus ei vl indigentia eius.
iabia indigens patre vl dominatio patis.
ias dominatus in vl indigentia mea.
iam stul vl siccatus seu dominatus eius vl
iba recte ut L indigentia eorũ.
gũlio seu ueñ egressu vl ueñ egressio.
icaris ebris vl unsam. :- illium.
ica unlana vl hebr ei tum.
iban restituto dom vl gũlio gracie.
ichar penitens vl penitentia.
ichar tum9 vl exclusio. seu bullis aũ :-
icelech defecatio uocis adducte vl de
adducto uocis defecate. seu effusũ
sepatum aut effusio sepatis.
ichem hum9 vl hum seu labor aut
icher hebr9 vl hebraei. L laborantes.
ichera ebri9 vl ebraei eius. :- qd.
iceleg edificatio uocis sũ defecatio
uocis adducte adducti uocis defica :-
icilia ponderosa vl laboriosa. : ma mũ
icilientes ponderosi vl laboriosi. / ciet.
ichima humosa vl laboriosa ipe q̃ q
sicken h mutatum gecum utro urchi:
ichimi humosi vl laboriosi. :- mis.
ichime e.g. = quitat. / quitat.
icione ponder9 dolor9 vl laboriosa un
icilul ponderosi gleiis vl labor festinato :-
idem quietus oris vl venatio fortis.
idon salus vl tacens vl saluans aut tacit
idonia tonitrus vl L nitas.
vl saluantes aut tacuitum. -: eius
idona gmouens vl venatio ei9 seu gmo
uens tũciam ei9 aũ venatio migratis :-
idoma donatõ vl gmouio seu venatores
morat aut venantes muscules. : or9 tn.
deach decor vl decor9 seu decor mihi ul de :-
iene sciat vl sciens seu dominatio ul'
indigentia. = tes aut indigentie.
ienentes vl dominentes seu indigẽ
ihab sepatollens vl sepatollentes.
ila mussi vl mussul. -: tollens.
ilam mussi eis vl mussio eorum. = trime
ilal mussa plalmatio vl missionem sy :-
ilem recens vl nov9 seu recentes aũ mup
ilici mussi mihi vl mussio mea. = tentes vl
ilo annulsio vl ubi est tpa. = tes uirum.
ilo annulsa vl cessata seu dimissio.
ilonite uellentes vl cessati seu dimit
iloa mussi vl mussio vl mussus vl mussio
iloeẽ mussi eis vl mussio eor. L ei9.
ilon tolerens vl anelens vl omissio9.
iluam9 mussi fi9 vl mus L restituto.
lio ad firmitatem. = mortificat9 aut..
imiaã exaudito vl exaudibil. qqs
imach exaudio9 vl exaudibilis. mouet.
imarath mortificans vl mortificato vl
imeon exaudito vl exaudibil. seu audi
ens morẽ aũ ñ habitaculi. : gmentia.
imeonite audiri vl exaudibiles seu au
dientes officia aut noia habitaculorũ.
imon obediens vl obedientia vl petens
tũciam aut audituz meroris.
amalpa uocum copulato vl uocum :-
imuth loc9 vl loca. = tionis.
intepato egredient vl egressio temp
ina tempato egredientes vl egressio tẽp
ina dentes ei9 ul' L tionis eius.
dentium ei9 seu sr multi9 ei9 aũ amfora
inai dentes mi L temptantes eius.
vl dentium mazr seu multi9 mihi aut
amphora temptationis mee. : dies ei9.
inai inlustra vl indaciũ seu tribus aũ au
imes egredientes vl odios9 seu leuantes me.
ingtima vocibus vl instructio. : simply.
imchon ructor9 dõ palma vl uuctor dõ :
imichen loquens vl loquela seu canta.
ion specula vl sein eius. : speculato.
ion mandatũ vl munitũ sii populi aũ :
ior piculi9 vl turbulent9 seu tribu9 aũ
firma mitũ nouũ. / i. caldaria.
ir aula vl rebel q̃ vulgo ollam vocant
ira aula ei9 vl relebes eius. : tes. cessi.
irach murus vl macia. :- sublimitas.
iraculana murus gaudii vl macia lete :
iralium cantica vl cantica cantico9.
iria ara vl humera seu sublimis aũ :-
irisarec vl humera vl sublime aut ex

nophenilla aute gũla mulier vl sublim
tas gũlionis assumptio. ei9 aũ egestes.
richel tribulatõ vl angustie seu pecos
tractationes vl attritiones. : o.
irdel seu actatus salutis9 dei appetitus.
il tempatõ vl forma seu longeuitas
isai tempitans me vl forma mea seu
egrediens mihi aũ longeuitas mea.
isam tempans eos vl forma eor seu
egredies eis aũ longeuitas eor.
isata exclusio ul' exclusio gradus seu
tollens precedentem. :- cula illumina
israhel timens deũ vl bnis dei. ta.
iuan dignitas vl elatio. = tum nam.
ecthu ultpis illuminata vl repentũ il
ecthe ultpecule illuminate vl calina :-
ecthophol ultpis illuminata cuibus
vl ultpecul' illuminati eius tas
ecthophole ultpecule illuminate
vl eius vl ultpis illuminati eius.
murmia gluinatõ amaritudinis vl am
ritudo gluinata. : amũ ritũ gluinata.
murnei gluinati mi amaritudines vl
murne cantens canticum. tes eor.
murnenses cantantes cantica vl mina:
oa saluans eum vl locutõ eius.
oar pusillis vl pusillanimis vl pusillani
mitas vl pusillitas. -: silens.
oba serra secans vl mandatum mea.
obab gũtens vl gũlio. :- aut gũlio mu.
obaba gũtens eum vl gũlio eius. : eor.
obach simp9 vl columbat9 vl quietens re :-
odoma patio silens vl declinatio eorum.
odoma filia vl filii seu occisa aũ pecus :-
odomite pationes silentes vl declinato9.
ophonial speciosi dũi vl cognitor armo
ophonial ablgtens dnm L tium dni.
vl ablgtio vl dño seu speculans dño aũ
ur angustia vl adhuc al L speculator dni.
seu directo aut gaudia. = rectus.
ur murus vl robustus seu gementes aut de
ul gaudium vl leticia.
ulanna gaudii gie vl leticia tensionis.
ulanna vilium vl gtis seu uolentes vili
aut obicium gtis.
uchalaute radicantes vl radicati. da.
uchale poclim mixtum vl spina mali
uchale poclim mixti vl spina mali.
aur faciens ignem vl angens incendium.

aph pauor
vl ei9 seu pauos aut spor
tabach bona vl bonitas.
tabech occidens vl occidit
seu occisio aut interfectio.
abeel bonus ds vl bonitas dei.
abita anima vl capiea. : principis.
hachol silens vl silentium. = ciliato.
hadeul aphendens pncipe vl aphensio :
aphar adhuc9 pauli vl pauli9 numer.
ala vol ul' urozato :- datus gluinat.
alam urozans eos vl urozato eorum.
alaager vl apphendisse = tũ aut gũlis
amath pars profecta vl pars profecto. seu :-
anamech gloriator ul' L : matõ eam.
gloriat9 vl glorians aut gloriatio. aũ spe.
asoph9 speculis vl speculum vl speculator :-
ecei9 adiungens vl adunato seu applicat
ertuh9 agr eorum vl L aut applicato.
placens misereor. = bonitas eius.
iberi9 videns vl bonus seu videns aut
iberiadis visio vl bonitas seu videns ce
stimoniorum aũ bonitas testificationũ.
igl uelere ul' velocitas. : aũ ruminatio.
imon ruminans vl pinguedo seu pingis :
imothes bnficus vl bnficiũ seu bnficiens
aut bnficientia. :- vl pspicue arrodet.
iranni9 grinens ebr vl gloriato eorum.
iranni gnãtes vl gloriationes eor.
virsangtia lii tribulato aut torticudo.
riffolsa clara vl pspicua seu clare videns :-
ob bon9 ul' bonitas. = nitas testamenti.
obial bon9 dñi vl bonitas dñi seu duct
ad lucem aut gũlis ad unũsa.
obil bon9 uir vl bona assumptio.
ophel ruina vl cadens lii tractans
opazio bonu nouu testamenti vl bon no

wade liuens vl luctũ vl reqes
aut lamentato. = tum chalamor.
wophun9 dilsoluens vl dilsoluto
seu dilsoluens chalamu9 aũ dilso
ubal ductus ad ludum vl gũlis
ad uniuersa. : data ei digtio.
ubal deserens vl ductus vl simpli
cem. t. li. vl sine aspnõe lecta
sunt. qr ñ q̃ sequnt aspnõe
addita legenda sunt : sic loz.
amath dator indignatõis aut
bilem seu data est bil ei. aut :-
aãr duel dono. aũ pauos gtis.
haal sic vl pauos seu duel aũ :-
aãsar duel vl duetes seu pauo
rem sectal vl spuls ingtlans.
abee bonus occisor vl bn occidet
seu bn occis9 vl bona occisio.
abelual bonus bonus dns deus
vl bonitas dei dominus. = sio.
abne bona visio vl bone uisio
abiana bona L nes eorum.
bonatõ vl bonitas gratificatõis.
ubanei bn donantes vl bn gr
ficati. = tũ aũ luces aspe :-
habet uenare lux. i. tie sepa
reuelata aũ lumen seu aduntus.
abremom bn sublimis vl bona
ggregatio seu bonus ad uidẽ
vl bonitas visionis.
machalim statue apphensio vl
silentium eor. = sionel.
hadal principes apphendens vl pn
cipis apphensio vl principes rite.
hamuata uetans vl ploratores.
odonis vl uetas exploratoris sate.
amachei uetantes vl exploratores
res alcensionis. : nonis.
amach seu nimiũ al opinatum :
amiel nũs deficiet seu fidel ei9
aũ gloriatõ eor. = tensio.
hamma humil vl extendens seu
hammaã humiliet vl tensio ei9.
hanath tendit vl humiliat
ad te seu humiliet vl tensio tua.
hanasi humilians eum vl ten
deus assumptionis. : humil.
hanath humil vl extendens vl hu
miliat aut gloriatio. tatis.
hannalelo humiliat deũ li
onis vl gloriatio pectionis.
anis mundans humilia vl mũ
dans humiliantes seu mandati :-
anchanal tensio fidel ni vl
humil exploratoris ascensiois
alpha speciosi m. L mee.
alai speciosi mei L dignatio.
uel indignatõe sui cũ.
haple indignans vl indignatus
seu sedes offendens aũ sedis of
fendiculum. -: censionis.
haru palcens vl pastio seu ex
fbricator odonis aut exfbricati al :-
archara sepfluus ei9 vl elongat
ab eo seu sepfluens ei9 aũ eo.
haralim yro L gatõ ei9.
ia vl imaginei seu figure aũ
imaginatõi. ens gtium.
harama neg dño vl ambigu
archach sepfluus vl elongatus
abeo vl sepfluens ei9.
harsil explorans gaudium
vl explorans terram aũ dissipa
speculam aut dissipatio spa
harsen sel explorans L ratio.
tes gaudium vl seu exploratio
terram. aũ dissipantes spe
culum aũ dissipator sel specie.
arsura explorato vl dissipator
ali politor mihi L specule.
vl portio mea. = tuũ donatõ.
an gluinans vl gluinatus.
seu gluinator aut gluinatõ.
acia vequel vl lamentatio. : tus.
tacel latus vl reqelocutus.
vamatte tuens vl donans vl dissi
tatee dissoluens chalamos.

Incipit epla eusebii sup canonib⁹ euāgeliox.

l'dissoluto thalamorum. pe
T hebrada guersa v guersio. catoni.
T hebaoth gūtens temp⁹ v gūlio:
T abel mist⁹ v mlipiens.
ebel trā mea v mea. tionis.
T ebech bovis pauor v bovtal ure.
hebios palea mea. tal gmina.
T hebron vbon in l'palea mā.
heboloch spina palee v mlsula.
T hebon pālec v mlsultual.
hechen stare apphensio. tos.
T hechoe tubā v bucinatos cāne.
hechna tuba v bucina seu som
tus aut pcussio. nātal aū pas:
T echnam tube v bucine seu to
hecuite tube v bucine
T heban fluuius montium v stata
helabin dispsen. l' mlsurata.
tel seu dispsio aut dispsionel.
T helame ag aqe v rnu fluuios.
helalaraph heudel principe v app
hellio principis.
T helem vel eoz v agen aquarium.
helimon vel dom v ouocatio re
T hema aust affrios v austers aut
hemā austr affriel l' mdianus.
T hemana after el v affrios ei.
hemna v luctans l' defectio.
T hena castra v donata seu donati
onel aut dona eoz. tium.
T henach castra phārū v dona sien
heumathios v angulatum.
T henohemeth glolatos v glolato.
hevdoth eo. h: v sursum portato.
T hesth gūtens v gūlio v sturū fecit:
heraeh porcus v elongatus
T heraphin idola v incendia seu fi
gure aut imaginationes.
T hersa pulē v placens seu gplacito
aut gplacens sibi. tus tal aū.
T helan posū donū v depositio gre.
T helil posita v depositio. gūlio.
T hebi capti aut v gūtens seu cap.
T helbutel gūtens v captiuatos seu
festinus ad mlligendū sū mchm
T heibon festina l' tia festinata.
ta mchtia v festinū ad mchnd.
T hiaura illuminata v illumina
te seu illuminatus aū illuminatō.
T hiachurem illuminantē v illu
T hiabath foz v macel l' minati
lum. tus v ablatio seu duc.
T hob ablatō v unūs tus l' thoec ua
dus ad luctū aū gūs ad unūs la.
T hocaath strudens v strudos.
T hocen strudo tous l' strudens odi.
T hophel oi dī pregent l' os dī prec
tum seu oui dī pculū aut ouis
T hophe gehenna l' dī pcepto.
pauos l' ampla plena uita stul
torum.

val festans germen v fl
ctium uentilans.
Uiam p⁹ vām seu poza
aut anteriox. fenestra.
Y rlum ignis v incendium aū
rus sum num v ignis meus.
Uj ram lucens pplo v ignes pplis.
rbam⁹ lucem gaudens v tuens
Uj rei longitudo mā l' gaudium.
v illuminator mis v ignis mis aū
ri lux mā v ignis l' incendiū num.
mis seu incendens me aū appro
Uj ra lux mā di fulmen me l' mea.
um dnī seu dnis ignis mis v dus
incendium. deo v incēdiū dei.
riel lucens tō v ignis dei l' apis
ꝯ scelum v gcelatos seu festinat
l' arthel festi l' aū festinatō.
naus v gsculatos. : rum.
Uj sim festinatis eos v gsculū eō:
chai dolor signum v gscelū erūt.
Y za gsculū v gsculatos.
zal gsculū eis v gsculatos eoz.
Y aphek filius v definitio. finatō.
aphli finis mis v definitō. nē.
Y aphlig finis gsculis v definis fe
aphlis sanis gsculis mei v definis

festinationem meam.
Y agao ipa uall' estuans v ipa uall' estuans.
aechza ubi leuat⁹ v ubi leuatus.
Uj aedaber ubi mūans v liber nutnes.
ayata ipe ducens ij v ipse fornicato.
Y allelh finis v destinatus: puocans.
allhi finis signatus v definito ostumatu.
Uj au hec est ista seu iste aut ille.
eliuch finis ual' v definitō dechnationis.
Y ur urel urutū v puocatō ure ad uracundiā:

aab aurum
obrizum l' aurū purissimum.
Z aba mouens v motus seu flu
ens aut fluctuatio. torrs.
Z abad fluens torrs v torrs fluuius. ydolatre.
abadam fluens torrs murrs v defluens.
Z abulon fluxus nodus l' usurans eius.
abulonite fluxus miqui v usurandi eoz.
Z achan ultus rūs v ultificatio mea. mm.
Z acharial memoriant dnm v aux ulū do
Z acheul ultricia v ultificatō seu ultus gloria
aut ultificatus festinans. brus aū subū
aph luminare v illuminatus bratio.
Z almon sub umbr v sub umbrū seu sub umbra
anna iste fluens ut fluens eius
Z amba pullens in v carnatio mā.
ara oriens v orientalis
Z arai orien in v orientat in eul.
araj'al orien dno v orientat dominio.
arial orien dno v orientat dominio.
ana miqui v miquitas. pparatus.
Z anad donatus v donatio. aū acies ppa
azi ortus v ortendus. ratio.
Z ozinim q'd h aq' ppatum acie seu acies
ob lupus v rapax seu deuorans aū deuoratō.
ebec uidua v rapina v deuoratio.
ebed donatus v fluens iste aū fluuius ista.
Z echi mercor mis v memoriale mea.
ehi iste mis v iste mihi. aut ostfluuius.
Z epha oliam v ol fluens seu ol ambulans:
emma iste fluens v iste fluxus eius.
Z emram cantans eis v cantatio eoz.
emri psallens in v cantatio meum.
Z ena gmouens v gmotio seu ppie rejectio
eis aut ipa rejectio eoz.
ethbel iste magis dē v iste est magister.
Z etimoth iste lapis v ista duricies.
ethechai iste pauus v iste spinosus.
Z echua iste errans ei v iste e errans ei.
ei in quis v in quitas.
euan mus ei v in quitas eorum.
Z euech genitalis spūs.
if florens v gemmans.
Z iphei florentes v gemmantes.
ipha germē v illuminatio.
Z iphai gīm meū v illuminatō mea.
io dulcēdo v olium. magister q
Z iza oriens v ortibilis. fulgurans.
o iste v ista.
Z oam minor v puella.
obadonias fluens v oriens v inquis.
Z ocho pphetia v pphetio.
oz attrahens v attractio. paratus.
Z oelech ctūl v gradiens. acies.
ohel iste pauus v iste uorax.
Z omorin ppatum acies v ppatus in
omnium acierū pparatus. v in acies p
Z ono iste mis v iste mutilus.
oobaurū v duricies. bilo ne seu iste
Z ooz plasma v plasmator. principis
ozi plasma. mūlationis aū iste
Z orobabel aliena translatio vel confusio ba
eorum qē haq' v qtē iste ogruens
seu pparatus vel aciem aut in acies p
Z phuuil gsciliū v gsciliatus ppatus.
uarix. : rum.
uzim gsiliatus eos v gsiliatores.

eo g ra t y as.

Ieschus carpiano fri in dño
58 salutem. dnicorum quidem
alcoranum nullus magno studio atq; indus
tria unquam nob p. nūl. euāgelior exēpl
um deprehendit. Nam q̄ multi euāgelior se
cutis exceptis octo similes conscripsere m
ultis euāgelis ad unū omnes adnotauit
ita; ut secundum q̄sq; ad scribendum pau
los cōmuni. sequens iam stilus unumquemq
ē iudicauit. Cum ut salubi corpore suc
currū ecclm ij est euāgelior. q̄dā tu
multuarū locis in quibus eadem similiter
q̄ dicunt. scire possis ac uere discernere. ac
cepta cōtione ex pcessu uni studio. alia v
sione eccles numeros tibi tabulas designau
ut quasi p manus. viii. inse omnis numer
in quib⁹ ecclia ul familia ab unūsis di
cta sūt / hebdomadarū lucha iohe. S dē
in quib⁹ mrc / matth⁹ marth⁹ luchas. Te
rnus in quib⁹ luc / matth⁹ lucas iohs. Q
nus in quib⁹ mrc matth⁹ marth⁹ iohs.
Q nus in quib⁹ dus / matth⁹ lucas. Sex
tus in quib⁹ dus / matth⁹ marth⁹. Septi
mus in quib⁹ dus / matth⁹ iohs. Octa
vus in quib⁹ dus marth⁹ luchas. Nonus
in quib⁹ dus / luchas iohs. Decimus in
quib⁹ singuli de quibusdam ppe dixe
rūt. Et quidem subtiorū tabulas item
argumentum etiam hoc narrādi erit. hē
le ut p singula loca euāgelior quasdā nup
cias et magis colere / uidear apposui / p
aulaum inquiens a primo / deinde tertio / po
stremo tercio. z postremē tibi / ad finem
usq; perducens. Inq; p singulos numeros
supernūerā primi distinctionē inuenies
uiscera significans. cui si forte tardus
apposita numerus cognoscitur. uelim siq
dem primum / carni est in primo. si ius secū
dum. in tertio. z extremo mysterio usq; ad decem.
Si igitur aperiens oculum tabellarum uno q
libet q. viii. euāgelior euāgelia capitulo ue
lut in sistere z relaxare. qui similia dicere
z loca p̄ea agnoscere singulos. in quib⁹
eadem sūt p locum. causam sensus q̄m re
nec. relegere p̄teritum numerum quesie
ris cum inuenies quē demonstrare tabu
la significat. omnino potes et sup
scriptionibus quasi in fronte notatis in uc
niet. qui aut quos de his / que inquir
is. similia dicunt. Veniens ea ad reliq
euāgelia p eundē numerum / q̄m contin
et. tabellis apposui p singulos numeros.
cum eis in sua p̄cia loca / similia exci
sse reprehendas. Vale in domino fri mi karissime.
z memor esto mei in dño nō ihu xpo. a.

Incipit prologus quatuor euangeliorum.

Iuxta euāgelia / qui euāgelia scripserūt
z luxta euāgelia tabule dicunt. Q̄ q̄
quidē multa omisit sūt / eorum narrādi
nem tetigit. que in nob̄ cōplet sūt. sic
matheus ihm̄ nob̄. qui ihesum xp̄m in carne uenisse
sanctū. z in nativitate ei⁹ p̄sentia
ri visus ad p̄sens ministerium / monumenta ecclia
tuit. que aduisis aucturib⁹ eorum. dubitet
lectorem fieri p̄cepta. ut et ille, ucs
egiptios / z thomam / z machum z ber
tholomeū / eundem quoq; apl̄os z basilidem
atq; apellis. ac reliquos / quos enumerare /
longissimū est. cum h̄ tm in p̄sentiarū
necesse sit dicere / eos fuisse quotid⁹ qui fi
dē xp̄i z gr̄ā dei errant sue magis eorum
ere nominē. cum habeant aperte ueri
tem. Q̄ ubi⁹ unde p̄ illos p̄ceptū cog
nosci / ne q̄s ignorare de eorum fide. qui a
bentes ipse spūm sanctū / qui nouit. nescit
dñs / eum nisi se mentit est. de quib⁹ z
saluator in euāgelio iohis loquitur. Spūs

qui ante me uenerūt. fures fuerūt z latro
nes. q̄ uenerūt nō q̄ missi sūt. Ipse ei aut /
veritatē z ego nō mentiōr eos. In nouissimis
p̄sentib⁹ temporib⁹ e. in missis ecclesiā nouissi
est. Ecclia aut / que sup̄ petrā / id est fidem
est: q̄m ut dixit ter in cubitū sūt. z ad q̄m
p q̄m fidem descensionis ecclie misit manū su
am / simil' annule h̄ymnoq; cecinit / que q̄n
ue flumina p̄dixit insurr ecturas q̄ eccles
dicens angelos z annulos h̄ic: p quos q̄ archa
tectonū z cuncta legat dñi ingressū nobilibus
uehentur. P primū oīum matheus eb publicanus
q̄ nomē leui: qui euāgelium in iudea hebreo
sermone edidit ob eos ut maxime cōm. qui
in ihm crediderāt ex iudeis. z nequaq̄m legis
umbra sucedere euāgelii ueritatem seruabāt.
Scōs marcus uncrect apl̄i petri / z discipul
nus ecclie epc⁹ p̄mus: qui dñi quid⁹ saluato
rem ipe nō uidit. s; ea / que magistrum audie
rat p̄dicantē. uix fide magni seruū narrāti
q̄m ordinem. Tertius lucham medicus natio
ne syrus antiochen⁹ cui⁹ laus in euāgelio: q
z ipe discipl⁹ apli pauli / in achaie uicinis
eor p̄uinc⁹ uolum condidit quedā alia⁹ repedi
et ut ipe in p̄emis confitetur. auditis mag
is q̄m ista describens. Iohēs apl̄s z
euāgelista que ihs amauit plurim. qui sup pec
tus dñi recubuit purissima doctrinarū fluē
ta eructuit: z qui solus de cruce meruit aud
ire ecce mat tua. Iste eam ēe in asia: z iam
une hereseos semina pullulare / eherinti ebi
onis / z cerd. qui negāt xp̄m in carne uenisse
quos z ipe in epla sua antichristos uocat. z apu
stol⁹ paulus frequenter petit: eueuit est alio
nūl⁹ pene tunc asie epūs: z multarū ecclia
legatōnib⁹ de diuinitate saluatoris altaus sc̄
lic: z ad ultim / ut ita dicā. di libellum nō tam a
dicit q̄m ecclie tradidit p̄mittit: ut ecclie
narret historia. cui a filio q̄ agebat. ut scribet
se ita facturū respondit: si in dicto uacuisse
omnino omis dm p̄ceptū. Q uo expleto / reuela
tione secutus in illis p̄mū e celo uenisse
nuntiat: in p̄cepto esse dñi. z libū esse apd
dm: z dm esse libū. h̄ esse in p̄cepto apd dm.
h igitur q̄uis ecclia multa aū p̄dicta / ex
clusq; uolum p̄tur: in quo p̄ma uisio
ostenditur. Et in medio sic similitudo. iiii.
animaliū: z unius q̄q facies hominis / z facies
leonis / z facies uituli / z facies aquile. p̄
ma hominis facies machim significat. q̄ q̄d
homine exortus est scribe: ihs q̄nadus ihu
xp̄i filii dei filii habrahā. Secda marchum
in quo uox leonis in deserto rugientis aud
itur: uox clamātis in deserto. parate uiā do
mini: recti facite semitas eius. Tercia uisio
que euāgelistam lucham a zacharia sacerdote
sup̄stite inchoā p̄figurat. Q uarta iohēm euā
gelistā: qui assimilat̄ pēnis aquile / z ad alta
ra festinās / de illis di disputat. Ceu que secūd
m eccles sensum p̄ficere. cum ecce terre. z p
cunctā pdes. z quocūq; sp̄s uult: ibant z nō
reuertebantur. Et facta ecce plena celis: z sa
ille ac lampades in medio discurrēt: z no
ia in terra: z in singul. animal. vi. facies. Vñ z ap
ocalyptic iohēs p̄ expositionē. xx. viii. semo
nū / q̄ tenentes cithara: z fiales / adorāt agni
cū: inundauere fulgura z tonitrua / z septē
spūs ecclesie / z mare uitreū / z quatuor aīa
lia plena oculis ecce. Animal p̄mū simile leon
i. z sm̄ simile uitulo. z tertiū simile hominis. z q
rtū simile aquile uolāti. Et post paululū ple
nus unguis erūt oculis. z regem ne habebu

ut die ac nocte dicentes. Sc⁹ Sc⁹ Sc⁹
dns dñs omnipotens. q erat z q̄ est z q̄ uentur
est. Ex quib⁹ euāgelia p̄ceptū ostenditur. q
tuor tm debere euāgelia suscipi. z nūs ap
ocryphos. ne unus mercurius magis bonas
q̄m ecclesiast unus arendus. Incipit
prologus ihonimi ad eusebium in matheo
euāgelista dñi nr̄i ihu xp̄i.

aulos; mutet eusebi discretissime
tomam silentio nuncupatum / hanc
ame q̄ stateriā dominū ualūt. ut ne
eum breuit exponeri / ut scripsim⁹ lon
ib⁹ dilatatum. Si mentis ei⁹ rationē
tionis mee. nūq̄m in quem ecclesi / ut
armor p̄cel. P unū ē p̄cipue difficile
nis legere qui euāgelia scripserūt. dum
multo difficilio est ab his uerba / que
optima sūt exercere. Ego tamen / ante
nos primos in mathm exponi. pri
olumina / z tertium ap⁹ hemchal. comes
euāg: unūquēq; ut gnūs / z theophili ama
ebene utriusq; q̄ conscripsit. ihm quoq;
nūs / z ihesum / uel ut ihs nauē appellauit
dechero de ordine alexandrino / z hesy
larii / uetustum / fre mentum. q̄ pulla
Q uib⁹ / si pua carpen dignū aliq
mendosa scribent. do ut in mab⁹
mabil⁹ in mmēte iam pscia / spūs
uenit ecce me agit. ut q̄s nostrū
apiāt scribentes. sacule: ego euāgel
pticis dīgnum ad p̄ptū marmine ei fau
me in tribus nūlib⁹ laborasse. ut uix me
uigrari incipiā. nec possim labori
tuum nē / breuitate rūpi spem sat. ignor
ormilla annotare uelim quos ne le
gendi nec scīendi machi tribuat dm ei
stitiam unūquēq; nōm / q̄m ipe pu
lasti. dignos se cred. z in tpe ipse in
telligēte flore⁹ museū / p̄cia
tuum / in postium. Si ār mich longe
sūt: aure tu in uicinio ea p̄mitt
ēpleūs. nunc nunc impleri / q̄ relqui
cb. imo iacet sūdēnt er pe omis
uenis ylarib⁹ pulcherrim culm impēdit
scripsi: quid ultra sit ultra subtili ascēdā
dentā z eluculabrā scribam intelligēti.
berte nostr. z nūdaci mū eubescā ī rei
tam uocare. q̄ p̄ seuī opusculum tuū ce
lentare dicentiū. ut magis alienā legē
q̄m mā condere me putarē. Sic ille de a
magistra z fiducia ingenii cām p̄mit.
q̄ ostendat tibi capā. q̄mū ego me tibi
al. qui ptelitum magis apl̄ actuī rebus
rum. q̄m tibi seculo postulanti / quēpi
negare. ut obsecro. ut si in opere ser
mo ab. z nō solum lapsu linguē cauto. sed
unaquāq; h tribuat nō magnos. z nō ēpo
lera / cum tenuia uanis. ingenia ā pauc
que me regunt. ut in manū ēl en em
nerz. a quo opē exclusi egressū ēpi
nuntia spem in tuum mū exhibui. hic z hoc
entrigens. ut si nu ea a te scripta sūt
uerū. illa quoq; armarios pēa seruē
du celudat. Incipit p̄fatio in matheū apl̄i
z euangelistā.

arhaus qui z leui / expulsus ap
bolus / p̄mus in iudea ih̄u est / q̄ s
carnem sume credentes. euāgliū ad gen
es trāl ibus q̄ p̄dicat. q̄ quia pleni
in greci tenebatur: sers uenit ad
p̄ere ipm hebraicā / q̄ scripse

Finit de genuat.

Jn argumentum .viii. euāgeliozum.

Finit argumentum in euāgelium marchi

Jncipit argumentum in euāgelium marchi

Finit plogus ieron.

Jncipit argumentum in euāgelium lucha

Finit argumentum in euāgelium iohannis

Jncipit argumentum de euāgelio iohannis

Finit argumentum.

Jncipit rubrica uetus rubricarum. que fuit in marchi apli & euāgelista dñi nri ihu xpi.

Genouefa v.

Hec habent in hoc volumine contenta.

Jeremias. 132
Baruch. 186
Daniel. 188
Lib xij pphar. Osee. Joel. 193 | 195.
Amos. Abdias. 197 | 198
Jonas. Micheas. 198 | 199
Naum. Abacuch. 198 | 199
Sophonias. Aggeus. 199 | 200
Zacharias. Malachias. 200 | 202
Liby salomonis. 163
Proverbia.
Ecclesiastes. 168
Cantica canticor. 180
Sapiencia. 181
Ecclesiasticus. 185
Job. Judith. Hester. 189 191 192
Machabeor. i. 7. ij. Ethahmon 194 | 208 209
Nouu testamentu. primo. iiij. euglia.
Mattheus. Marchus. 223 230
Luchas. Johes. 239 | 243
Actus apl̃or. 248
Epistole canonice. 249
Jacobi una. 249
Petri due. 256
Johis tres. 258
Jude una. 258
Epistole pauli. 259
Ad romanos una. 259
Ad chorinthios due. 263
Ad galathas una. 267
Ad ephesios una. 268
Ad philipp. una. 269
Ad colossenses una. 270
Ad thessalonicenses due. 270
Ad timothy due. 271
Ad philemonem una. 273
Ad hebreos una. 273
Apocalipsis. 279
Compendiosa tractatio de serie scripture usq ad xpm.
Tractatus recitationes et sanctor nomina.
Aliqui plogi libroz qui recipiunt
Testimonia veteris testamenti q in euangelis inducuntur
Explicit

xxv. Incipiũt. Lectiones que in ecclesia.
xxvi Incipiũt. Certe tribulationes.
xxvii Incipiũt. Lectiones que in ecclesia.
xxviii Incipiũt. Verbi dei sermo.
xxviii. Incipiũt. Ego sũ qui habitaui.
xxviii. Incipiũt. Diligite iustitiam.
xxix. Incipiũt. Locutus est.
xxxi. Incipiũt. Descendit.
xxxi. Incipiũt. Deus de libano.

Finiũt testimonia ueteris testamenti.
Incipiũt testimonia de veteri testamento que sunt in marcho euangelista.

.i. Incipiũt. Ecce ego mitto angelum meum.
.ii. Incipiũt. Vidistis quid.
iii. Incipiũt. Populus hic labiis me honorat.
iii. Incipiũt. Hec dicit dominus.
iii. Incipiũt. Dixit dominus domino meo.
v. Incipiũt. Ipse enim erit.
vi. Incipiũt. Ille autem ne crediderit.
vii. Incipiũt. Dixit dominus domino meo.
viii. Incipiũt. Et quia ipse adpropiauit.
viii. Incipiũt. Dixit dominus domino meo.
x. Incipiũt. Et iniquam putabunt.
xi. Incipiũt. Deus de libano.

Finiũt testimonia ueteris testamenti in marcho euangelista.
Incipiũt testimonia de veteri testamento in luca.

.i. Incipiũt. Erunt signa in sole.
.ii. Incipiũt. Puer autem.
iii. Incipiũt. Vox clamantis in deserto.
iii. Incipiũt. Spiritus domini super me.
v. Incipiũt. Ego angelum meum.
vi. Incipiũt. Ille propheta.
vii. Incipiũt. Si ipse dominum.
viii. Incipiũt. Et ecce nomen.
viii. Incipiũt. Diligite dominum.
x. Incipiũt. Ego mitto.
xi. Incipiũt. Ille occidet.
xii. Incipiũt. Dixit dominus domino meo. Ipse erunt.
xiii. Incipiũt. Et cum impleti. Layne qm re.
xiii. Incipiũt. In manus tuas.

Finiũt testimonia ueteris testamenti in luca.
Incipiũt testimonia ueteris testamenti que sunt in iohãne.

.i. Incipiũt. Vox clamantis in deserto.
ii. Incipiũt. Ecce agnus.
iii. Incipiũt. Et cum.
iiii. Incipiũt. Sermones de veteri.
v. Incipiũt. Ego sum.
vi. Incipiũt. Qui ego sum.
vii. Incipiũt. Scriptum est.
viii. Incipiũt. Quia eadem.
viiii. Incipiũt. Et cum.
x. Incipiũt. Si mandatum.
xi. Incipiũt. Ego sum. Sabati.
xii. Incipiũt. Pater hic.
xiii. Incipiũt. Et ne amplius.
xiiii. Incipiũt. Vadit in ihm.

Finiũt testimonia ueteris testamenti que sunt in iohe.

actus apostolorum — 228.
ad romanos prima — 249.
ad corinthios — 266.
ad galathas — 267.
ad ephesios — 268.
ad philippenses — 269.
ad colossenses — 270.
ad thessalonicenses — 270.
ad thimotheum — 271.
ad hebreos — 273.
apocalipsis — 275.
amos — 165.
abdias — 167.
abacuc — 169.
ageus — 169.

baruch — 126.
cantica canticorum — 130.

daniel. — 128.
duodecim prophete — 38.

ecclesiastes — 168.
ecclesiasticus — 145.
epistole canonice — 275.
epistole pauli — 279.

nota de la lectra f. mfg cofra.

geneseos — 2
exodus — 29.
leuiticus — 101.
numeri — 120.
deuteronomium — 230.

iosue — 132.
iob — 184.
iudicum — 191.
ruth — 237.
duo et tres libri regum — 248.
duo et tres libri paralipomenon — 258.
esdras — 263.
nehemias — 269.
hester — 271.

libri salomonis — 263.
cantica canticorum — 239.
ecclesiastes — 23.

matheus — 223.
marcus — 238.
lucas — 184.
malachias — 162.
machabeorum — 195.
machabeorum — 208.

numeri — 29.
naum — 165.

osee — 163.

fabius — 163
fabianus — 86.
fabianus — 92.
petri — 276
petri — 278.
psalmorum — 209

de letra g. mchl.

regum — 98.
regis — 66.
regis — 72.
regum — 119.
ruth. — 98.

sophonias — 165.
aggeus — 158.

tholne — 126

v. x. y mchl

zacharias — 160

de la lra. k. mchl.

